minimum

Cine şi-ar fi închipuit? Uite că vom bea şampanie (să fim sănătoşi!) la revelionul din anul 2000!

La
mulţi
ani,
tuturor
cititorilor
noştri,
cu speranţa
că în 1999
vom fi
mai uniţi
şi vom privi
lucrurile
în acelaşi fel!

■ ANUL XIII ■ NR. 142 ■
■ IANUARIE 1999 ■
■ 14 SHEKELI ■

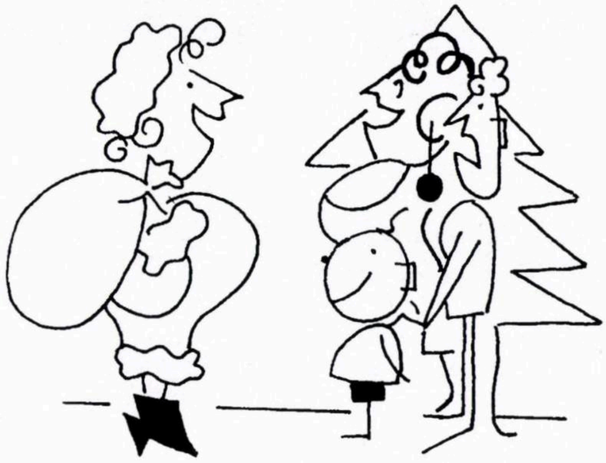

– Sunt madam Crăciun. Soțul are gripă...

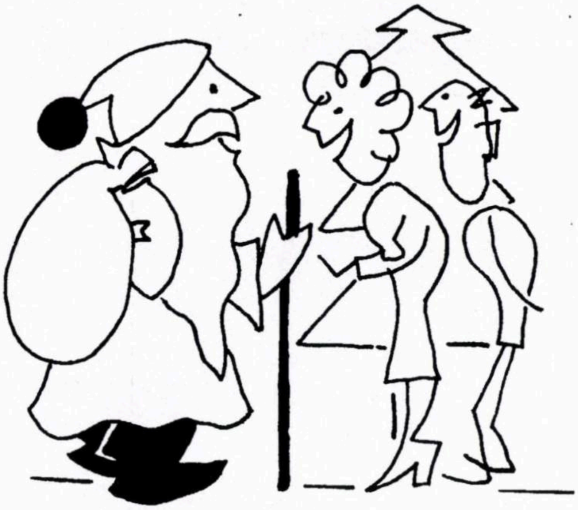

– Unde sunt copiii?
– Noi suntem!

„1" și cei trei „nouari"
Suntem puși pe fapte mari:
Imposibilul vom face
Să avem în țară pace!

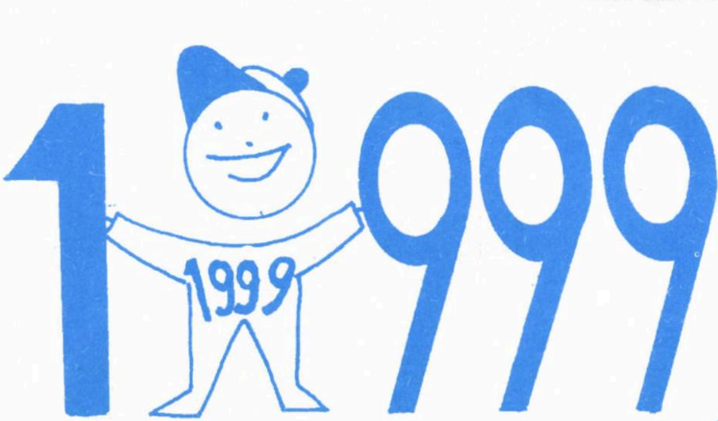

LIVaDaRU

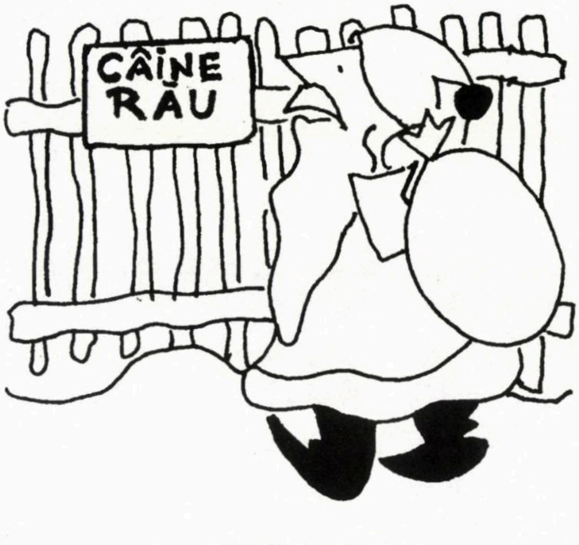

FĂRĂ CUVINTE

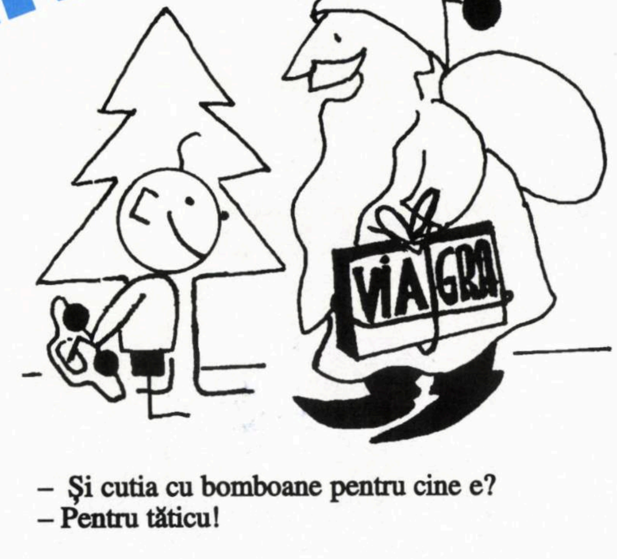

– Și cutia cu bomboane pentru cine e?
– Pentru tăticu!

LA ÎNCHIDEREA EDIŢIEI
Ceea ce înseamnă 27 decembrie

ALEGERI ANTICIPATE

Gata. Atacat din prima zi de către opoziţie, şi- mai ales - măcinat pe dinlăuntru, guvernul Netaniahu s-a văzut silit să ceară alegeri anticipate. Aceste alegeri - care au fost votate în Knesset cu mare majoritate (peste 80 de voturi) urmează să aibe loc în primăvara lui 1999.

Se vorbeşte de 27 aprilie, se vorbeşte de iunie, fapt este că la ora când trimitem rândurile acestea la tipar, data nu a fost fixată definitiv.

Principala caracteristică a momentului electoral o constituie erodarea marilor partide tradiţionale. Likudul, mai întâi, a intrat într-o criză de zile mari. Bibi Netaniahu are multe însuşiri de om politic, dar şi cusurul de a-şi face duşmani, în ritm de unul pe lună, din rândurile partenerilor săi de guvernare. El vrea, desigur, să candideze la funcţia de prim-ministru, dar se pare că în Centrala Likudului va avea de înfruntat şi alte candidaturi: Limor Livnat, Ehud Olmert, poate Itzik Mordehai. De altă parte, câţiva "duri", în frunte cu Beni Beghin şi Michael Kleiner şi-au anunţat intenţia de a forma un partid (pe care l-am numi "adevăratul Likud"), situat la dreapta lui Netaniahu, cam pe teritoriul unde activează, fără strălucire, «Tzometul» lui Rafael Eitan şi «Moledet»-ul lui Rehavam Zeevi (Gandi).

La polul opus, Partidul Muncii nu este nici el în formă. Avem de-a face cu un fenomen original. În loc să profite, aşa cum ar fi firesc, de pe urma nemulţumirilor produse de guvern, opoziţia stă prost în sondaje. Un motiv îl constituie performanţa relativ slabă, ca om politic, a lui Ehud Barak, şeful partidului. Al doilea - disensiunile interne, de la războiul subteran dintre Barak şi Peres, până la intenţia câtorva fruntaşi (Haim Ramon, Nissim Zvili, Hagai Merom etc.) de a părăsi birourile de pe Hayarkon.

Din acest sentiment de insatisfacţie al publicului faţă de marile partide s-a născut dorinţa de "altceva", de un partid nou. Aşa se explică interesul de care se bucură iniţiativa lui Roni Millo, ex-primarul Tel Aviv-ului, de a înfiinţa un partid de centru (Atid). Lista de "vedete" a «Atid»-ului este bogată, întâlneşti emigranţi şi de la dreapta şi de la stânga, avem de-a face cu o adevărată aglomeraţie pentru locurile de frunte de pe listă. Precis însă nu se ştie mai nimic în momentul de faţă, în afară de faptul că Dan Meridor (care s-a declarat candidat la funcţia de premier) şi generalul Amnon Lipkin-Shahak, fostul şef al Statului Major, colaborează cu Roni Millo. Shahak se bucură de o remarcabilă popularitate în sondaje, fiind dat învingător în cursa pentru şefia guvernului, oricare ar fi contracandidaţii săi. Este un mare succes pentru Shahak, dar şi o mare înfrângere pentru societatea israeliană care se află, ca-n epocile de criză, în căutarea unui Salvator. Situaţia aminteşte de anul 1973, când - traumatizată de greşelile grave comise cu prilejul războiului de Yom Kipur - lumea se îndreptase in corpore spre noul partid Dash, creiat ad-hoc şi înghiţit mai apoi de guvernul lui Menahem Beghin. Instabilitatea politică a dat naştere, însă, nu numai formaţiei iniţiată de Roni Millo. Nu trece zi fără să aflăm că unul sau altul a hotărât să se arunce în bătălia electorală. Mai nou, de pildă, Avigdor Lieberman, controversatul ex-director de cabinet al lui Netaniahu, a lansat ideea unui nou partid al olimilor; ruşi, dar nu numai ruşi. Lieberman ar dori aşadar să vâneze pe terenul lui Sceransky.

... Iar în acest timp, când toate variantele sunt posibile şi totul e în mişcare, noi urmărim cu simpatie activitatea oamenilor lui Adrian Ioinovici pentru construirea partidului alialei române. Timpul rămas până la alegeri e scurt, Ioinovici are nevoie de 25.000 de membri (aşa cere legea electorală) pentru ca partidul să poată candida în alegeri, dar noi sperăm că strădania "activiştilor" va fi încununată de succes şi că "ai noştri" vor avea posibilitatea să-şi spună cuvântul în viitorul Parlament.

LA MULŢI ANI, LA MULŢI ANI, DUPĂ TOATE CALENDARELE !

Redacţia revistei "Minimum"

transmite confratelui Larry Flint, directorul revistei porno "Hustler", din Statele Unite, cele mai călduroase felicitări pentru dezvăluirile privind aventurile sexuale ale congresmanului Republican Bob Livingston, dezvăluiri ce-au paradit firma eminentului ipocrit, silindu-l să-şi dea demisia.

La mulţi ani, nea' Larry, şi vin' la mama să te pup!

minimum

●

Apare lunar
Redacţia şi administraţia
Str. Zamenhoff nr. 13
64373 – Tel Aviv
P.O.B. 11472, Tel Aviv
Tel.: 5227269; Fax.: 5270443
Fax numai pentru
anunţuri publicitare

Director:
AL. MIRODAN

Publicitate: 1 inch – 45 şekeli

Abonamente Israel:
6 luni (6 numere): 70 şekeli
1 an (12 numere): 140 şekeli
Preţul include costul expedierii.

Străinătate (1 an – 12 numere):
Europa – 70 dolari
România – 65 dolari
U.S.A., Canada – 80 dolari
America de Sud, Australia,
Noua Zeelândă – 95 dolari
Insulele Fidji – 150 dolari
Expediţia cu avionul.

Realizarea grafică:
SANDA PERI
Culegere computerizată:
CLAUDIA ROSENSTREICH

Difuzarea: ATLAS

Articolele semnate de colaboratorii noştri reprezintă personalitatea şi punctul de vedere al acestora. Se înţelege, aşadar, că redacţia nu împărtăşeşte totdeauna vederile exprimate în articolele publicate în coloanele revistei.

Manuscrisele nepublicate
nu se înapoiază.

Redacţia nu răspunde de conţinutul anunţurilor comerciale.

Revistă editată de
MINIMUM – PUBLISHERS LTD.

TENDINȚE

Omul anului din Aliaua Română

Prof. Adrian Ioinovici

Prof. Adrian Ioinovici

Ca în toţi anii din urmă, redacţia revistei «Minimum» şi-a propus să desemneze - dintre numeroasele personalităţi ale tribului - pe aceea care merită titlul de "Omul anului" din Alia.

Acum, alegerea noastră a căzut asupra profesorului Adrian Ioinovici din Tel Aviv, iniţiatorul noului partid al alialei române. El este, fără doar şi poate, "omul momentului".

Mai întâi, fiindcă plecând cu uşile trântite din Shinui împreună cu grupul său, în semn de protest contra obrăzniciei arătate de colegii săi de partid israelian la adresa celor din *trib,* trataţi cu dispreţ de derbedei, - el a săvârşit un act de demnitate cu totul şi cu totul remarcabil.

Apoi, pornind la formarea noului partid, Adrian Ioinovici a dovedit curaj, asumându-şi riscuri mari. Ori, curajul nu se găseşte chiar pe toate drumurile micii noastre lumi de limbă română.

În sfârşit, primele rezultate - spectaculoase - ne arată că Ioinovici este un conducător lucid, realist şi tenace, capabil de a trece de la vorbă la faptă şi a obţine rezultate. Cu fiecare zi ce trece, numărul alor noştri care răspund la chemarea lui este din ce în ce mai mare. Din ce în ce mai mare...

...Iar dacă vreţi să ştiţi care-i situaţia cu Partidul, acum când intrăm în 1999, şi cu ce fel de întrebări se confruntă Adrian Ioinovici, iată, mai jos, câteva rânduri scrise de "Omul Anului" pentru «Minimum»:

Suntem intelectuali fini, poate naivi, dar nu fraieri

În numai două luni de la înfiinţarea partidului alialei noastre, am adunat cinci mii de membri, în majoritatea lor intelectuali de diferite specialităţi, printre care se numără şi oamenii "de carte" care - aşa cum stă bine unui "intelectual fin", despică firul în patru, apoi în şaisprezece. O discuţie recentă cu un avocat s-a petrecut cam în felul următor:

Întrebare: "Dar dacă Parlamentul va hotărî că pragul minim de intrare în Knesset este de 5% din sufragiul naţional?"

Răspuns: Sunt prea multe fracţiuni mici în actualul Parlament pentru ca o astfel de decizie să fie votată.

Întrebare: "Dar dacă Partidul Muncii se uneşte cu Likudul?"

Etc., etc.

Nu avem nevoie de discuţii de principiu (sau talmudice, sau bergsoniene, sau sartriene, sau cum vreţi să le numiţi), ci de acţiune. În clipa când am format partidul nostru am pornit la o luptă temerară, în care suntem cu toţii soldaţi. A-ţi pune întrebări e firesc şi legitim; dar a sta ca paralizat în acţiune dovedeşte naivitate: nu avem timpul necesar pentru a "sta pe tuşă" şi a privi cum evoluează lucrurile. Din contra, noi intelectualii "fini" trebuie să ne suflecăm mânecile şi să dăm exemplu întregii aliale. Chiar sceptici fiind, acum e necesar să aderăm cu toţii la partid: numai adunând în jurul nostru un număr cât mai mare de membri ne vom putea aprecia forţa reală. Pentru a fi siguri de reuşită, avem nevoie de cel puţin 25.000 de voturi. Dar nu este suficient a spune "voi vota cu Partidul Alialei Române". Trebuie să ne înscriem acum în partid pentru a face saltul de la 5000 de membri la 25.000. Doar cu un astfel de efectiv vom avea certitudinea reuşitei.

Am votat până acum cu diferite partide, dar, cum spune av. G. Mosari în ziarul "Ultima Oră": "Aceste voturi, date celor care n-au făcut nimic pentru aliaua română, n-au fost date în vânt?" Suntem poate naivi, dar am încetat să fim fraierii altora pentru a fi manevraţi şi folosiţi, şi apoi uitaţi după alegeri.

Unii ne amintesc că nu avem în partid nume sonore în politica israeliană. Evident. Noi nu avem prinţi. Părinţii noştri au construit ţara cu mâinile lor. Conducerea au avut-o reprezentanţii altor aliale, de aceea noi nu avem prinţi ca Beni Beghin, Tzahi Hanegbi, Dan Meridor, Avram Burg, d-na Dayan, Uzi Baram etc., care, fără a le discuta meritele personale, au intrat în politică bazându-se pe numele părinţilor lor; poate că partidele marocane şi ruseşti, prin contribuţia lor, să fi injectat şi ele sânge nou în Parlamentul israelian. Dar puţinii care au fost în fruntea multiplelor organizaţii ale originarilor din România, s-au compromis în ochii alialei datorită certurilor dintre ei.

Ştafeta a trecut acum la generaţia noastră. Am preluat-o cu demnitate, dar şi cu teamă: pentru prima oară în cinci decenii avem partidul nostru. Rămâne să ne arătăm demni de a duce mai departe ştafeta, de a ne afirma pe plan politic aşa cum am făcut-o în celelalte domenii. Naivi - poate; dar fraieri - nu! Suntem câteva sute de mii de vorbitori de limbă română în Israel. Avem forţa necesară şi dorinţa de a fi uniţi.

Să o demonstrăm!

Gaza: Charta e în sufletele lor

"Săptămâna aceasta, în Ramalla, câţiva activişti din Shahileah, organizaţia de tineret din Fatah-ul lui Arafat, au declarat că Charta palestiniană oglindeşte o cauză care este deopotrivă dreaptă şi actuală: înlocuirea Israelului cu un stat palestinian.

"Pentru mine, Charta înseamnă de la râu (Iordan) până la mare; ea înseamnă că eu am dreptul şi la Ierusalim şi la Jaffo!" - ne spune Ala Rahal, unul dintre conducătorii lui Shahileah, care a organizat demonstraţiile pentru eliberarea deţinuţilor palestinieni. "Charta - a adăugat el - va rămâne în inimile palestinienilor, indiferent dacă ea va fi schimbată sau nu. O vom transmite copiilor şi copiilor copiilor noştri..."

După părerea lui Rahal, punctele principale din Chartă sunt următoarele:

- Eliminarea definitivă a Israelului
- Stabilirea unui stat palestinian de la Iordan la Marea Roşie
- Pământul palestinian aparţine palestinienilor
- Toţi refugiaţii vor avea dreptul să se întoarcă în noul stat.

(Dintr-un reportaj în "Jerusalem Post" 1998)

Gaza: Niciodată

"Evreii domină lumea prin bani... Popoarele arabe nu vor fi de acord niciodată cu dreptul la existenţă al Israelului..."

(Dintr-o predică rostită de şeicul Hayan El Itrisi la moscheea "El Aqsa" din Ierusalim şi transmisă de postul de radio "Vocea Palestinei" din Gaza; decembrie 1998)

TENDINTE

Gaza: Repet (ca să n-avem vorbe)

"Repet că vom avea capitala la Ierusalim, fie că îi place sau nu lui Arik Sharon."

(Yasser Arafat; la o adunare a organizaţiei Fatah; Hebron, 1998)

Gaza: Ucigaşi din toată lumea, uniţi-vă!

«La Beth Lehem s-a format un "comitet public pentru eliberarea lui Carlos". În manifestul difuzat cu acest prilej se subliniază că binecunoscutul terorist, condamnat de justiţia franceză la închisoare pe viaţă pentru asasinat "a slujit interesele palestiniene şi a donat pentru Yasser Arafat».

(După săptămânalul "Col Ha-Ir"; Ierusalim, 1998)

Israel: Tibi şi druzii

Dl. Ahmed Tibi, cetăţean israelian pe de-o parte şi consilier al lui Arafat pe de altă parte, va fi dat în judecată pe motiv că, aşa cum e dânsul diplomat şi zâmbăreţ de felul lui, a deschis foc de armă în ianuarie 1998 asupra unor grăniceri de la o barieră Tzahal de lângă Ramalla. Pe Tibi l-a enervat în chip deosebit un ostaş druz. "Eşti druz - a strigat la el Tibi - asta înseamnă că eşti colaboraţionist. Pantoful meu este mai curat decât familia ta".

Chiar aşa? Ne îndoim. Şi, oricum, povestea cu pantoful ne-a călcat pe bombeu. Drept care - luând încă o dată notă că individul are obrazul de toval - îi atragem atenţia să nu fie obraznic cu soldaţii noştri - evrei şi druzi deopotrivă - că nu

TENDINȚE

ne-am tras de şireturi.

Gaza: Toți oamenii președintelui

Agenţia Reuter transmite că Suha Arafat, soţia conducătorului OEP, a declarat ziarului spaniol "El Pais" că toţi oamenii din jurul lui Arafat sunt corupţi şi cu apucături dictatoriale.

"Mă refer - a precizat ea - la toţi oamenii din anturajul său, dar mai ales la consilierii lui, fiindcă miniştrii nu prea contează".

Suha i-a acuzat pe aceşti consilieri de corupţie, necinste, apucături dictatoriale, reprimarea poporului, metode nedemocratice, etc., etc.

❖

Un cetăţean din tabăra Djebalia (Gaza) a declarat duminică 14 decembrie 1998 corespondentului canalului II de televiziune, care îl întrebase ce părere are despre promisiunea preşedintelui Clinton de a mări ajutorul financiar acordat palestinienilor: "Banii nu ajung la noi, ci la conducere".

❖

La Conferinţa de la Washington a "Ţărilor Donatoare", guvernul englez a cerut Administraţiei palestiniene să lupte contra corupţiei, întrucât sumele destinate săracilor sunt folosite pentru locuinţele de lux ale şefilor.

Israel: Nu avem cu cine să discutăm

"Drumul pe care mergem este greşit. Palestinienii îşi bat joc de slăbiciunile noastre. Nici unul din liderii Autorităţii palestiniene nu a avut un cuvânt de regret pentru gravul incident petrecut miercuri. (autorul se referă la atacarea sălbatică de către OEP-işti a soldatului israelian Assaf Myara şi a cetăţeanului Yehuda Oliva care circulau în automobil lângă Ramalla - n. red.). Poate că, în particular, i-au şi felicitat pe bătăuşii studenţi din Ramalla pentru că în loc să-şi vadă de studii se preocupă de atacarea israelienilor.

Orice ar spune Netaniahu, opoziţia şi cei care susţin acordul de la Wye, nu asta am sperat să obţinem în schimbul cedării teritoriilor. Nici nu s-a uscat bine cerneala semnăturilor pe acest document şi conducerea palestiniană şi-a şi dat în petec. Cum se repectă angajamentul renunţării la violenţă, dacă până şi preşedintele aşa zisului parlament palestinian, prin postul de radio de la Ramalla, cheamă populaţia la răscoală contra coloniştilor? Cum respectă Arafat promisiunea de a renunţa la incitări, când strigă în gura mare că Ierusalimul răsăritean va fi eliberat cu sânge de palestinieni pentru a deveni capitala statului lor? La Washington, unde săptămâna aceasta palestinienii au obţinut pomeni din întreaga lume de peste 3 miliarde de dolari, Arafat şi-a schimbat blana dar nu şi năravul. Din nou îşi proclamă capitala la Ierusalim, are şi o dată precisă, 4 mai anul viitor, dar o va face prin... mijloace paşnice! Să fim serioşi, "mijloacele paşnice" se pot schimba, de la o zi la alta, în funcţie de interesele conducerii palestiniene. Dacă va fi necesar, la ordinul lui Yasser palestinienii vor folosi toate armele ce le deţin şi pe care uită că au datoria să le predea propriilor autorităţi, care tac şi se prefac că... totul este în ordine.

Desigur că există tensiune pe uliţa palestiniană, dirijată şi inspirată chiar de conducerea Autorităţii autonomiei, mai ales în legătură cu afacerea eliberării deţinuţilor palestinieni. În această privinţă Netaniahu trebue să se ţină tare. Nici un fel de clemenţă, nici o concesie. "Eroii, luptătorii, soldaţii palestinieni", cum sunt văzuţi de conducătorii teritoriilor autonome, nu sunt atceva decât nişte asasini murdari. Nu lupţi pentru "eliberare naţională" ucigând cu sânge rece copii şi femei. Ei trebuie să zacă până la sfârşitul zilelor lor în închisori.

Incidentul de la Ramalla a fost picătura care a umplut paharul amărăciunilor noastre. Ne-am convins că nu avem cu cine să discutăm. Nu există o autoritate palestiniană dornică sau capabilă să-i ţină în frâu pe cei care tulbură mereu apele. În faţa exploziilor de violenţă ale palestinienilor Israelul are un singur lucru de făcut: să răspundă cu mână forte şi să spună răspicat: destul! Aşa nu poate să mai continue. Dacă cei care trebuie să stârpească violenţa nu-şi fac datoria, să li se ofere mai mult timp de gândire, chiar prin suspendarea acordurilor de la Wye. Degeaba varsă lacrimi de crocodil pacifiştii noştri care ar dori încheiat cât mai repede întregul proces de pace şi revenirea la normal. Asta presupune bunăvoinţă din partea ambilor parteneri."

(Dintr-un articol de Jean Steiger, în "Ultima Oră", decembrie 1998)

Elveția: Afacerea Dreyfuss

Îndeobşte, alegerile pentru preşedinţia Elveţiei trec neobservate. Mai întâi, pentru că funcţia este esenţialmente onorifică. Apoi, fiindcă alesul rămâne în fruntea statului un an de zile. Numai un an. Şi pe urmă, fiindcă politicienii din Ţara Cantoanelor sunt, prin tradiţie, oameni tăcuţi, nu aleargă după publicitate în ziare şi la TV, ca înfometaţii de interviuri şi fotografii de prin alte locuri.

De data aceasta însă alegerile n–au mai trecut neobservate. Fiindcă noul preşedinte este Ruth Dreyfuss, iar alegerea ei în suprema funcţie constituie o dublă premieră.

Doamna Dreyfuss este prima fe-

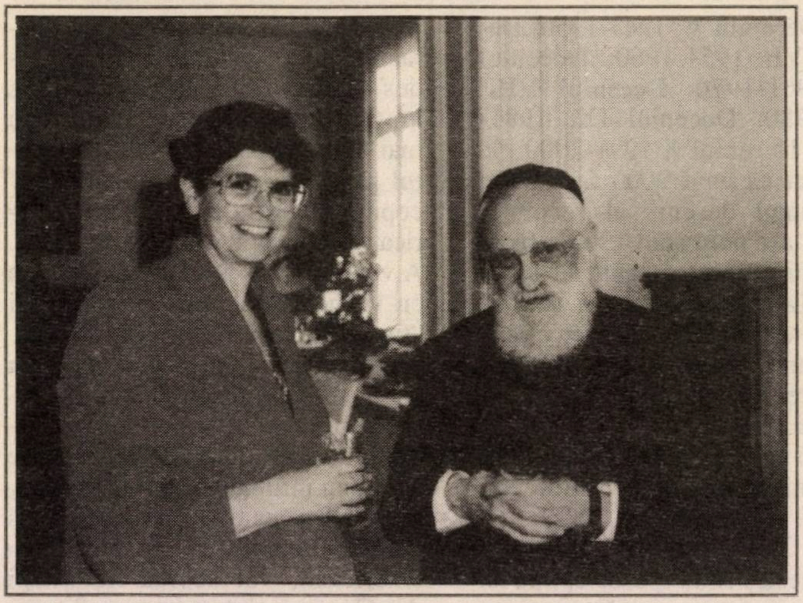

Ruth Dreyfuss cu Rabinul Şef Dr. Alexandru Şafran. Preşedinta Elveţiei îl numeşte pe Şafran "maestrul meu spiritual"

meie-preşedinte din istoria de 150 de ani a Confederaţiei Elvetice. Şi, în plus, cea dintâi persoană de origine evreiască aleasă să reprezinte Elveţia. O persoană - trebuie adăugat - care nu-şi ascunde identitatea. Dimpotrivă. Născută în 1940, ea s–a consacrat vieţii politice devenind conducătoarea Uniunii Sindicatelor Elveţiene şi apoi consilier federal (ministru). Aşa cum ne informează corespondentul nostru Joseph Halpern din Geneva, ea şi-a asumat necontenit iudaismul precum şi simpatia pentru Israel:

"În afară de faptul că Ruth Dreyfuss se identifică drept evreică, atunci când a fost secretară naţională a Uniunii Sindicatelor Socialiste - îşi aminteşte Halperin - când delegaţia Histadrutului venea la Geneva la reuniunea anuală a Organizaţiei Internaţionale a Muncii - OIM, ea nu lipsea niciodată de la recepţiile oferite de delegaţia israeliană (cu aceste ocazii am cunoscut-o personal, fiind corespondent la Geneva şi al ziarului «Davar»)".

Gurile rele susţin că Parlamentul de la Berna nu a ales-o întâmplător pe d-na Dreyfuss. Indispuşi de scandalul Băncilor Elveţiene de la Basel şi Zürich, care s-au îmbogăţit în anii războiului de pe urma aurului jefuit de nazişti de la evrei, politicienii elveţieni - oameni cumpăniţi şi gospodari - s-au gândit că o Ruth Dreyfuss în fruntea ţării face bine pentru "imaginea Elveţiei în lume" şi îndeosebi în Statele Unite, unde steagul roş-alb flutură cam şifonat.

Dacă, plimbându-te la Berna, te pune dracu' să arunci pe stradă un chiştoc de ţigară, ai toate şansele să te trezeşti cu un cetăţean care, venind în urma ta, se apleacă fără a scoate o vorbă şi ridică chiştocul: străzile noastre trebuie să fie curate. Alegând-o pe Ruth Dreyfuss ca preşedinte, elveţienii vor să elimine chiştocurile de pe obrazul ţării.

TENDINŢE

Şi totuşi, când începe mileniul III?

Este o întrebare pe care, oricât ar părea de ciudat şi de aiurea, lumea şi-o pune repetat în vremea din urmă. Iar acum când am intrat în 1999, cititorii noştri care au întâlnit câteva opinii (divergente) pe această temă, bat cu piciorul nervos, cerând să li se "spună adevărul". «Minimum» nu se află în posesia adevărului şi - în genere - are oroare de cetăţenii care se consideră a fi posesorii unici şi exclusivi ai adevărului, drept care oferim mai jos punctul de vedere al prof. Gh. Constantin, apărut în "România liberă":

"Auzi întrebare - vor zice foarte mulţi cititori. O lume întreagă ştie că acest eveniment va avea loc la 1 ianuarie 2000, când se va sărbători cu mult fast venirea secolului XXI şi a mileniului III. "Numărătoarea inversă" a zilelor rămase până atunci a început cu multe luni în urmă, părerea unanimă fiind că ultimul an al secolului XX şi al mileniului II este anul 1999. Regretabilă eroare! Anul 1999 nu este ultimul, ci penultimul an din secolul şi mileniul nostru. Şi atunci? Când intrăm în mileniul III? Conform unui calcul (strict matematic, dar de o simplitate dezarmantă), în secolul XXI şi, implicit, în mileniul III, vom intra abia pe 31 decembrie 2000, la miezul nopţii, când va începe anul 2001. Prin urmare, acesta (adică anul 2001) va fi primul an al mileniului următor, numărătoarea inversă a zilelor rămase până la venirea mileniului III nefiind (deocamdată) corectă. Pentru a se obţine numărul real de zile rămase până în secolul şi mileniul ce urmează, trebuie NEAPĂRAT incluse în calcul şi zilele anului 2000 (care până acum au fost omise). Pe cei ce (poate) nu i-am convins încă, îi rog să privească succesiunea deceniilor secolului XX, de care ne pregătim să ne despărţim, şi care a început NU în anul 1900, ci în anul 1901; Deceniul I: 1901-1910; Deceniul II: 1911-1920; Deceniul III: 1921-1930; Deceniul IV: 1931-

1940; Deceniul V: 1941-1950; Deceniul VI: 1951-1960; Deceniul VII: 1961-1970; Deceniul VIII: 1971-1980; Deceniul IX: 1981-1990 şi Deceniul X:1991-2000. Se vede clar că anul 2000 face parte din ultimul deceniu al secolului XX, tot aşa cum anul 1900 a făcut parte din ultimul deceniu al secolului XIX. Să ne bucurăm deci că până în secolul XXI (respectiv până în mileniul III) mai avem (de trăit - pentru cei ce aşteaptă "sfârşitul lumii") nu doar un an, ci doi, şi să facem o corectă numărătoare a zilelor rămase, incluzându-le în calcul şi pe cele ale anului 2000!

...Acestea fiind spuse, opinia lui «Minimum» este următoarea: pe noi nu ne interesează când anume începe secolul 21, pe noi ne interesează să înceapă. Iar noi să-l apucăm (sănătate să fie!) şi să ciocnim la 12 noaptea o cupă de şampanie (după ce vom fi dat peste cap câteva pahare cu şpriţ de vin).

TENDINŢE

Bursa personalităţilor din alia pe 1998

În urcare:

Prof. Adrian Ioinovici, animatorul noului partid al alialei române (vezi "Omul anului din alia" la rubrica "Tendinţe").

Bruno Landesberg, industriaş, patronul firmei "Sano"; este singura personalitate de anvergură a vieţii economice care şi-a exprimat, prin prezenţă şi prin sprijin efectiv, solidaritatea cu mişcarea culturală din *alia.*

Uly Vălureanu, ziarist; a creat primul (şi singurul) Web pe Internet al alialei române, intrând în legătură cu câteva mii de persoane din peste 18 ţări şi colectând date despre *tribul* evreo-român.

Dr. Leon Volovici, istoric literar: «Jurnalul» lui Mihail Sebastian, la a cărui editare a avut un rol hotărâtor, a trecut graniţele limbii române, fiind scos la lumină la Paris (urmează Madrid) şi oferind astfel cititorului din Occident cea dintâi mărturie de valoare despre viaţa evreilor-români din anii 1935-1944.

În cădere:

Av. Avraham Poraz, deputat, preşedintele partidului "Shinui": hotărârea sa de a da satisfacţie activiştilor şovini din partid, prin izgonirea practică a grupului de "români" din Shinui, a provocat o profundă dezamăgire în rândurile *alialei.*

Menahem Ariav, preşedintele H.O.R.; neputinţa sa de a convoca mult aşteptatul Congres al H.O.R., precum şi lipsa totală de idei şi iniţiative atrăgătoare a făcut ca prestigiul organizaţiei să scadă simţitor.

Israel–Irak–Statele Unite: Clinton

"Ce caută Bill Clinton în Israel?" Întrebarea aceasta şi-au pus-o mulţi oameni politici în Israel, ba chiar cu voce tare, ceea ce a sunat ciudat şi, fără îndoială, deplasat. Ba chiar jignitor la adresa preşedintelui american care-şi exprimase, în timpul convorbirilor israelo-palestiniene-americane de la Wye Plantation dorinţa de a veni aicea, pentru a vizita Ierusalimul şi a asista la şedinţa Consiliului palestinian care urma să abroge Charta OEP-ului.

Răspunsul l-am aflat numaidecât. Clinton nu căuta nimic în Israel. El căuta ceva în Gaza. Şi nu atât să-i vadă pe Arafat şi ai săi, îmbrăcaţi de duminică şi ridicând mâna, ca la şedinţă, la diverse punctul 3, întru anularea articolelor din Chartă care se referă la distrugerea ţării noastre. Ci ca să demonstreze palestinienilor şi întregii lumi arabe - adunată în faţa aparatelor de televiziune - că s-a produs o cotitură în politica americană în Orientul Mijlociu. Israelul nu mai este, ca până acuma, partenerul privilegiat al Washington-ului, copilul favorit, de-aci înainte America are doi copii iubiţi în mod egal. A venit timpul, aşadar, să isprăvim cu vechea idee cum că americanii "ţin cu Israelul". Drept dovadă, preşedintele a ţinut un discurs în care, vorbind despre dreptul la autodeterminare al poporului palestinian, a sugerat clar că SUA este de acord cu înfiinţarea statului palestinian. El a anunţat deasemenea că "statele donatoare", în frunte cu americanii, vor acorda Autorităţii din Gaza un ajutor de peste 3 miliarde de dolari. A vizitat, împreună cu d-na Hillary Clinton, Gaza, a strâns sute de mâini, a tăiat panglica inaugurală a noului aeroport, a îmbrăţişat copiii veniţi să-l întâmpine cu steguleţele, a făcut multe - ba chiar, s-ar zice, prea multe. Întâlnindu-se cu un grup de copii care veniseră să-l roage pentru eliberarea părinţilor lor, deţinuţi în Israel pentru asasinate, el a mărturisit, emoţionat, că suferă la fel de mult pentru copiii israelieni care şi-au pierdut părinţii în cursul atentatelor, ca şi pentru micii palestinieni ai căror părinţi se află în închisoare. A pune un semn de egalitate între copiii victimelor şi cei ai ucigaşilor este o gafă. Cel puţin o gafă. S-ar fi exprimat Clinton la fel vis-à-vis de copiii celor omorâţi în atentatul de la Oklahoma City sau în explozia Ambasadei americane din Kenya şi de copiii atentatorilor?.. Dar poate că n-a fost o gafă. Poate că preşedintele, al cărui auto-control în materie de vorbire în public este extraordinar, cenzura din creierul lui împiedicându-l să scoată prostii pe gură, a avut dinadins această "scăpare". O "scăpare" ca o excelentă investiţie politică în lumea arabă, care a aplaudat furtunos amintita declaraţie, fluturând cu entuziasm steagurile americane.

Steagurile americane... În zilele vizitei, desenatorul Kishon de la "Jerusalem Post" a publicat o caricatură care spune următoarele: OEP-ul a făcut o afacere strălucită: a cumpărat, în cinstea lui Clinton, o mulţime de steaguri americane, dar nu a pierdut nici un ban, fiindcă după vizită, băieţii vor arde steagurile respective în cursul demonstraţiilor anti-americane.

Pe noi care ştim ce este OEP-ul, ideea lui Kishon ne-a cucerit numaidecât: aşa e...

Pe anumiţi ziarişti de la Washington, care-l însoţiseră pe Clinton în Gaza, caricatura i-a făcut să ricaneze: ei, dom'le, nu mai exageraţi, nu-i chiar aşa.

Ba da. Aşa a fost. Clinton a făcut ce-a făcut în Gaza, procedând ca un jucător de şah care, în clipa când mută calul alb, are în minte mutarea următoare. Iar mutarea următoare a fost atacul împotriva Irakului.

El îşi făcuse socoteala că palestinienii (şi arabii în genere) vor fi atât de recunoscători încât îl vor lăsa în pace să se răfuiască cu Saddam Hussein. S-a înşelat, aşa cum se înşeală deobicei americanii când e vorba de arabi (şi nu numai), dând senzaţia că naţiunea aceasta mare, plină de calităţi, a rămas repetentă la materia numită "psihologia popoarelor". Un exemplu dintr-o mie ni l-a oferit, în anii din urmă, Afghanistanul. După ce i-au înarmat pe talibani şi instruit prin oameni ai C.I.A.-ului să lupte (cu succes) împotriva regimului pro-sovietic de la Kabul, Unchiul Sam, în loc de prietenia veşnică a poporului frate afghan, s-a trezit cu un picior în spate şi cu câteva demonstraţii monstre care cereau islamiştilor să se ridice la luptă sfântă împotriva imperialismului american.

O reacţie asemănătoare s-a produs şi în teritoriile administrate de OEP. La 48 de ore după înapoierea sa la Casa Albă, şi la 2 ore - nu mai mult - de la declanşarea operaţiilor militare împotriva Baghdadului, steagurile înstelate care-l încântaseră pe preşedinte fură smulse de pe acoperişurile clădirilor, aruncate pe caldarâm, scuipate, înjurate de ceară şi aprinse, ca să se vadă. Confratele nostru Iosif Petran a folosit, pentru a caracteriza vizita lui Clinton, expresia "Orb prin Gaza". Vor fi reuşit drapelele acestea în flăcări să-i facă pe politicienii de la Casa Albă să vadă de peste ocean ceea ce nu văzuseră la doi paşi de realitate? *Volte-face*-ul fulgerător al palestinienilor reprezintă un record în materie. A fost ca şi cum, după ce vine la tine Moş Crăciun cu tolba plină de daruri princiare, tu iei cadourile toate, fericit, zici săru-mâna şi când bătrânul dă să plece, îi arunci o căldare cu lături în cap.

Ne pare rău că marele amor americano-OEP-ist a luat o asemenea turnură. Pe de altă parte, nu ne putem împiedica să mârâim şi noi ca tot românul: bine le face, dom'le...

Povestea cu steagurile, pornită la Ramalla, s-a repetat la Shchem, la Djenin, la Hebron, în tabăra Deheishe, lângă Behlehem, mobilizând în jurul focurilor peste

TENDINŢE

20.000 de cetăţeni de prin partea locului. Revoltaţi că rachetele americano-engleze lovesc în bazele de skud-uri de lângă Baghdad, OEP-iştii au organizat un "Comitet popular pentru sprijinirea Irakului". Peste o mie de elevi de liceu au ieşit pe străzile din Gaza, scandând în batjocură: Mo-ni-ca! Mo-ni-ca!.

Şi fiindcă tot era proaspăt în mintea tuturor momentul solemn prilejuit de abrogarea Chartei, cetăţenii au ieşit pe străzile Gazei, cu portretul lui Saddam, strigând: "Saddam-Saddam, conducătorul nostru, bombardează Tel-Avivul!" În aşteptarea bombelor cu anthrax, cetăţenii respectivi au făcut şi ei ce-au putut, aruncând, bineînţeles, cu pietre în partenerii de pace şi căutând să ucidă până una-alta cât mai mulţi evrei. Eleva de liceu Tamara Klein din aşezarea Shavei Shomron, de lângă Şhem, a fost înjunghiată de o tânără palestiniancă,

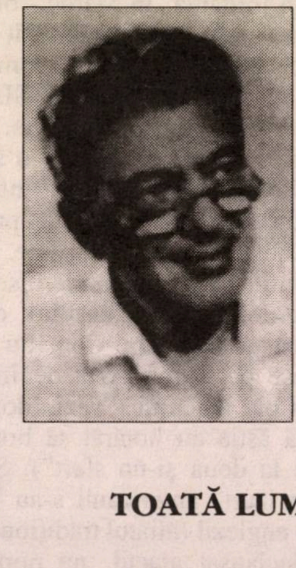

Editura MINIMUM prezintă
o nouă carte de I. SCHECHTER

Bilete în Zidul Plîngerii

O privire cu lupa şi una cu microscopul
asupra realităţilor israeliene şi străine.
Instantanee, portrete, amintiri,
comentate cu zâmbet şi rictus.

TOATĂ LUMEA DE AZI ÎNTR-O CARTE!

Comenzi la autor,
Str. Zamenhof 15, Tel Aviv
Preţul plus expediţia – 20 şekeli

TENDINȚE

fiind transportată la spital cu cuțitul în spate. Drumul până la ambulanță era stropit cu sângele fetei. Nu știm ce părere au oficialitățile de la Washington în legătură cu acest incident, dar în mintea noastră sângele Tamarei Klein s-a întipărit mai adânc decât cerneala cu care Arafat iscălise documentul prin care se anulează Charta palestiniană.

❖

Atacul american (la care s-au asociat și englezii) împotriva Irakului a fost și n-a fost o surpriză. Nu a fost, pentru că, după ultima criză din noiembrie 1998, când Saddam se angajase (pentru a paișpea oară) să colaboreze cinstit cu echipa de inspectori ai ONU, condusă de australianul Richard Butler, Washingtonul avertizase limpede și fără echivoc că data viitoare vor bombarda Irakul fără nici un fel de dezbateri la ONU și fără nici un avertisment. Data viitoare a venit în decembrie. Constatând că Saddam nu-și respectă nici de astădată cuvântul, Butler a dat ordin oamenilor săi să-și facă bagajele și să părăsească Bagdadul. El a întocmit un raport pentru Consiliul de Securitate, precizând că inspectorii nu-și pot îndeplini misiunea. Astfel încât lumea aștepta atacul cu ochii pe ceas. Pe de altă parte, lansarea rachetelor Tomahawk a fost o surpriză. Ora H coincidea cu ziua când Camera Reprezentanților urma să discute procedura de destituire *(impeachment)* a președintelui Clinton à-propos de afacerea Monica Lewinsky. Oricât de temeinice ar fi fost argumentele lui Clinton și ale ministrului apărării William Cohen (au mai rămas doar câteva zile până la începerea Ramadanului, când oricum trebuie să facem o pauză, între timp Saddam, fără inspectori pe cap, își poate vedea liniștit de mutarea armelor chimice dintr-un loc într-altul etc., etc.), era cu neputință să nu tresari, neplăcut impresionat și să nu întrebi: “Tocmai acuma? N-o să spună lumea că încerci să amâni, prin acest atac, dezbaterile de la Capitoliu? Nu-ți dai seama, domnule Clinton, în ce poziție te plasezi și cât de vulnerabil ești?

De dat seama și-a dat cu siguranță seama dar, asumându-și un mare risc calculat, Clinton a ordonat atacarea Irakului. Hotărârea a căzut ca o bombă cu bile care se împrăștie care-ncotro, provocând nenumărate ravagii.

1) Prima bilă a nimerit în lumea arabă. Majoritatea țărilor cu pricina și-n primul rând vecinii care trăiesc mereu cu spaima de Saddam, erau mulțumiți în taină că Bagdadul va fi pus la punct. În plus, Arabia Saudită, Kuweitul, Emiratele Unite și altele țin morțiș la continuarea embargoului, temându-se că dacă lui Saddam i se îngăduie să exporte cât petrol vrea, prețul barilului pe piața mondială se va prăbuși. Cu toate acestea, pe față, liderii respectivi s-au declarat indignați de “agresiunea americanilor și *(of course)* a sioniștilor”. La Damasc, la Cairo, la Teheran, în Iordania, în Maroc - bref - în lumea arabă toată s-a năvălit pe străzi, cu voie de la poliție, lumea atacând cu pietre ambasadele SUA și arzându-l pe Clinton în efigie.

2) A doua bilă a nimerit în sediul ONU de la New York. Clinton nu a mai cerut de data aceasta aprobarea Consiliului de Securitate. El ținuse minte că în noiembrie fusese silit să ordone oprirea atacului, din cauză că *cineva* din Consiliu îl avertizase pe Tarek Aziz de iminența și ora atacului (“vezi, domnule, că ăștia au hotărât să bombardeze la două și-un sfert”). Suflând în iaurt, americanii s-au înțeles cu englezii (aliatul tradițional) și au declanșat atacul, nu numai fără a avea acordul celorlalți membri permanenți din Consiliul de Securitate (Rusia, China, Franța), dar și fără a-i înștiința măcar despre intenția lor. Nu știm ce ravagii au produs bombardamentele asupra barăcilor Gărzii Republicane, dar clădirea ONU arată astăzi, politicește vorbind, ca rasă de pe fața pământului. Mișcarea lui Clinton pare să indice că acum, după terminarea războiului rece și după căderea Rusiei de la rangul de supraputere, americanii vor să se debaraseze încet-încet de ONU și să aibă mâinile libere pentru a conduce lumea. De altfel, americanii au dat, și nu de azi - de ieri, câteva semne în această privință. Ei au închis robinetul subvențiilor, rămânând datori ONU-ului cu peste cinci miliarde de dolari și, de câteva luni de zile, nu au mai numit nici un ambasador, funcția aceasta fiind îndeplinită de un locțiitor de ambasador, un fel de însărcinat cu afaceri.

3) A treia, a patra și a cincea bilă au nimerit, așa cum se înțelege, în capul celor trei membri ai Consiliului de Securitate “lăsați pe dinafară”. Considerându-se - și pe drept cuvânt - neglijați (asta ca să ne exprimăm delicat), cei trei au reacționat violent. Nici nu se putea altfel. Noi, care știm ce înseamnă amorul propriu al indivizilor, înțelegem cu ușurință ce înseamnă amorul propriu al Statelor. Rusia, concomitent cu un protest energic, și-a rechemat “pentru consultări” ambasadorii de la Washington și Londra. Chinezii au protestat la rândul lor, dar mai cu înțelepciune asiatică. Chirac, președintele Franței, s-a arătat și el ofuscat, însă grijuliu să nu se certe cu americanii, a făcut o declarație între două luntre, lăsând pe seama presei *(Le Monde, Figaro, Libération)* sarcina de a lovi cu sete în Clinton. Ba chiar de a-l porcăi de-a binelea.

4) A șasea bilă a nimerit în capul unui concept esențial de politică internațională, a unui adevărat *tabu:* nici un stat nu are dreptul să se amestece în treburile interne ale altui stat; și cu atât mai puțin să în-

cerce a răsturna prin forță guvernele ce nu-i sunt pe plac. Conceptul acesta era repetat până la sațietate de către toți cei ce se temeau de-o intervenție străină; la Ceaușescu el devenise un refren fredonat de cinci ori pe zi. Marile puteri dădeau aprobator din cap: da, sigur, așa e, însă, atunci când era cazul, ziceau ca-n Caragiale, “curat constituțional, dar înșfacă-l” și intrau cu tancurile pe teritoriul țărilor suverane și independente; ei încălcau tabu-ul cu aceeași frecvență cu care congresmenii Republicani își înșeală nevestele. Așa au făcut rușii în Cehoslovacia sau Afganistan, așa au făcut americanii în Panama, în Haiti, ba chiar în Chile când băieții de la C.I.A. l-au ajutat pe Pinochet să dea lovitura de stat. Un singur lucru era inadmisibil: să recunoști - și încă în scris! - că acțiunile tale militare, politice sau economice urmăresc, ei da, să doboare de la putere un guvern străin. Spui orice, declari orice, justifici oricum, minți de îngheață apele, dar *asta* nu recunoști, nici sub tortură. Clinton a recunoscut, sfidând tabu-ul și mărturisind că guvernul american urmărește răsturnarea lui Saddam de la cârma Irakului.

5) În fine, a șaptea bilă a nimerit în capul Partidului Republican. Acesta se aștepta, ca toată lumea, la acțiunea militară din Irak (pe care, de altfel, o ceruse de mult), dar nu chiar în ziua programată pentru dezbaterile pe marginea destituirii. Solicitați de Casa Albă să amâne cu câteva zile discuția, șefii republicani s-au clătinat o clipă, dar și-au revenit și, doar cu o zi întârziere, au pornit dezbaterile. A fost un poker dur, de Far West, cu pistoalele pe masă. Republicanii țineau în mână un careu ucigaș care suna așa: “Clinton trimite soldații la moarte în Irak pentru ca să evite discuția din Congres”. Democrații, la rându-le, aveau un careu nu mai puțin ucigaș: “În timp ce soldații noștri luptă în Irak, Republicanii vâră cuțitul în spatele lui Clinton, Comandantul suprem al armatei”.

Republicanul Henry Hyde (stânga), președintele comisiei juridice a Camerei Reprezentanților, a ținut un discurs fulminant împotriva lui Clinton, cu prilejul votului ultra-televizat din Cameră. Acest Zaharia Trahanache al politicii americane, pe cât de gaga pe-atât de viclean și ticălos, nu s-a simțit deloc jenat să facă pe moralistul neamului, deși cu vreo trei-patru luni în urmă fu arătat cu degetul pe Internet ca fustangiu notoriu, cu amante în afara domiciliului conjugal, la mahala. Din aceeași speță face parte și domnul Bob Livingston, noul ***speaker*** *al Congresului (dreapta), care a fost silit să demisioneze, fiind dovedit ca făptuitor de adultere pe scară mare.*

Pe de o parte, felul cum se comportă caracterele acestea de bronz ne face să (puncte, puncte...). De altă parte, însă, isprăvile lor ne îndeamnă să observăm:

Măi băieți, da' toți umblați după gagici în partidul ăsta al vostru!

Cei ce-și închipuiau că “moderații” din rândul Camerei Reprezentanților vor vota împotriva rezoluției de *impeachment*, propunând în loc o sancțiune (gen vot de blam cu avertisment) s-au înșelat. Ținuți din scurt de șefii cei mari și arătând omenirii întregi ce înseamnă disciplina de partid într-o democrație, congressmenii s-au perindat două zile întregi la microfon, “demascându-l” pe președinte cu încrâncenare, cu o ură ce răzbătea până la noi prin ecranele televiziunii și cu o lozincăraie (la fiecare cinci secunde auzeai un *perjury* și un *kanstitușional)* care te făcea să-i vezi, retroactiv, pe activiștii de odinioară din ședințe, ca pe niște oratori plini de originalitate). Și pentru ca greața mondială să fie desăvârșită, destinul (care se pare că există) ne-a oferit pe tavă cazul Bob Livingston. Acest Republican care l-a înlocuit pe Newt Gingrich în funcția de *speaker* al Congresului (a treia funcție în Stat, ca importanță, după cele de președinte și vice-președinte), și conducea campania în

Sculptorul francez Cesar a încetat din viață la Paris, la vârsta de 77 de ani. Omul a fost un artist original, izbutind să creeze sculpturi din te miri ce: fiare vechi, mașini uzate pe care le strivea la compresor, etc., etc. Meritele sale la înnoirea artelor plastice sunt din cele mai mari.

Să o spunem fără ocol. Și să dăm Cesarului ce e al Cesarului.

TENDINȚE

favoarea moralei proletare la Washington, a anunțat, spre uluirea generală, că își dă demisia din postul de speaker. Și că, peste șase luni, se retrage și din Congres. De ce? Fiindcă domnul Larry Flint, patronul lunarului porno "Hustler" a obținut, contra cost, documente, inclusiv fotografii și tot ce se cuvine, dovedind că puritanul Livingston are la activ câteva aventuri extra-conjugale, ținute până astăzi sub obroc. Parșiv, Flint a comunicat presei documentele chiar în ajunul dezbaterilor, făcând astfel ca erupția de ură a Republicanilor să se îmbine (armonios) cu una de fățărnicie și Tartuffism de zile mari.

Rezultatul votului este cunoscut. Clinton a fost găsit vinovat pentru două capete de acuzare, urmând a fi judecat în Senat. S-ar zice că Republicanii au câștigat partida de poker. Dar nu-i așa, fiindcă miza nu se află pe masa Camerei Reprezentanților ci pe mesele cetățenilor americani care urmăriseră, la *dinner*, înfruntarea din clădirea Capitoliului. Așa cum au arătat sondajele de-a doua zi, americanii i-au dat *potul* lui Clinton. Înainte de vot, 68% dintre cetățeni se declaraseră mulțumiți de activitatea președintelui. După vot, procentajul celor mulțumiți a crescut până la 72%. Înainte de vot, 44% dintre cei întrebați fuseseră de părere că Clinton ar trebui, "din cauza situației", să-și dea demisia. După vot, procentajul a scăzut până la 34%. Înainte de vot, 51% fuseseră de părere că Clinton poate să fie, în continuare, președinte. După vot, procentajul a crescut până la 62%.

Acum, în februarie, urmează să înceapă procesul în Senat. Proces organizat după toate regulile juridice și menit să hotărască soarta președintelui. Clinton poate fi achitat, poate fi sancționat (așa cum se prevede) cu "votul de blam", și poate fi destituit. Pentru destituire însă, este necesară o majoritate de două treimi din voturile Senatorilor. Majoritate de care Republicanii nu dispun, ceea ce înseamnă că - exceptând o trădare de mari proporții din partea Senatorilor Democrați - Clinton va fi președinte până la sfârșitul mandatului.

În caz că Republicanii se încăpățânează să facă un proces în toată puterea cuvântului, cu martori, probe, Monica Lewinsky, Linda Tripp și toată mizeria cunoscută din raportul Starr, dezbaterile (transmise la televiziune!) pot dura luni și luni de zile. Singura noastră părere de rău este că Bill Clinton nu-l poate trimite, în locul lui, pe Arie Deri. Deputatul nostru din Shas, specialist în tărăgănarea la infinit a proceselor, i-ar înnebuni cu siguranță pe senatori, făcând ca discuțiile să țină până în anul 2005.

Ne-au părăsit în 1998

Lucian Bratu (74), regizor de film; la București.

Idov Cohen (89), publicist, om politic; la Tel Aviv.

Andrei Bart, ziarist; la Stockholm.

Beate Fredanov, actriță; în Germania.

Lidia Pincu-Gani (69), pictor-scenograf; la Tel Aviv.

Beniamin Mendelsohn, jurist, creatorul științei numite "victimologie"; la Ierusalim.

Miriam Marbé-Cohen (67); compozitoare de muzică simfonică; la București.

Iona Rodan, actor de revistă; la Tel Aviv.

Dr. Marcel Saragea, profesor la Facultatea de Medicină din București; la București.

Iosif Sava (65), muzicolog, animator de talk-show-uri la T.V.; la București.

Zwi Stolper, actor; la Tel Aviv.

Anatol Vieru (71), compozitor de muzică simfonică; la București.

Dr. Eruhim Roisman
Alexandru Mirodan
SPERANȚA
Minimum
ZElias
Astăzi sau mâine...
MINIMUM

minimum

editează

- Aveți în manuscris memorii personale?
- Vreți să vă publicați jurnalul intim?
- Doriți să scoateți la lumina tiparului un volum de povestiri sau poezii?

minimum este editorul cel mai competent!

Întregul proces complicat de organizare (sau stilizare) a manuscrisului, de paginație și corectură tipografică, coperta, prefața și diferite forme de publicitate vi le asigură

minimum

●

Există în sfârșit o editură: minimum

Punctul pe i

Câteva răspunsuri la câteva întrebări:

Întrebare: *"Cum v-ați simțit în aceste zile când Arafat a organizat show-ul de la Gaza cu abrogarea Chartei palestiniene, și când americanii și europenii, - ca și diferiți Kapo de la noi - s-au dat de ceasul morții să ne convingă că OEP-iștii au renunțat la distrugerea Israelului, deși - unu - n-a fost votată nici o chartă nouă din care să reiasă cele de mai sus, și - doi - chiar în aceste zile Arafat a hotărât declanșarea unor atacuri sălbatice împotriva noastră?"*

(Ing. Victor Rotman, Tel Aviv)

Răspuns: Așa cum s-a simțit Nicolae Titulescu înainte de război când - după agresiunea lui Mussolini împotriva Etiopiei (Negusul!) - guvernul de la Roma se străduise (și izbutise) ca, ajutat de "împăciuitoriștii" din Occident (Franța, Anglia) să scape cu fața curată: "Vor să ne facă să înghițim rahat – a spus el atunci. Fie. Îl vom înghiți! Dar mai vor să ne facă să declarăm că e dulceață de trandafiri. Aceasta e prea mult".

Întrebare: *"Am remarcat la «Minimum» în general și la Dvs. în special o atitudine de neîncredere totală și de dispreț față de acorduri internaționale, de pacte, etc. În ultimul număr, de pildă, susțineți că acordurile nu fac doi bani. Cu toate acestea, omenirea civilizată își organizează viața pe pacte, înțelegeri și acorduri de tot felul. Ce ați dori Dvs.? Să nu se mai încheie acorduri? Să le desființăm pe toate?"*

(Jurist Sorin Cuperman, Raanana)

Răspuns: Eu n-am nimic împotriva acordurilor, etc. (și chiar de-aș avea, asta n-ar prezenta nici un fel de importanță), ci împotriva credinței în realitatea și trainicia acestor texte solemne iscălite, la capătul unor lungi (sau scurte) tratative între șefii de stat și menite a convinge poporul în cauză că, gata, de-acum înainte conflictul a fost lichidat și începem o viață nouă. Pe mine, ca să zic așa, nu mă deranjează amuletele lui Rav Kaduri, ci credința oamenilor în puterea binefăcătoare a acestora. Ne mulțumim - întru împrospătarea memoriei - cu o pagină din jurnalul lui William Schirer, corespondentul lui "New York Times" la Berlin în anii hitlerismului:

«Berlin, 6 martie 1936, la prânz. Toată ziua au circulat cele mai năstrușnice zvonuri. Un singur lucru este cert: Hitler a convocat Reichstagul pentru mâine la prânz; pentru mâine dimineață i-a convocat la el pe miniștrii Angliei, Franței, Italiei și Belgiei. Deoarece acestea sunt cele patru puteri care au semnat pactul de la Locarno), este clar - și informatorii mei din cercurile naziste mi-o confirmă - că Hitler are intenția de a denunța tratatul. De abia acum un an, chiar în luna aceasta, referindu-se la acest tratat, Führerul afirma că "îl va respecta cu scrupulozitate".*

Astă-seară Berlinul este plin de șefi naziști, convocați în grabă pentru ședința Reichstagului. Pe o parte din ei i-am văzut la hotelul "Kaiserhof"; păreau a avea o atitudine sfidătoare. I-am telefonat de mai multe ori șefului serviciului de presă din Ministerul de externe, dr. Aschmann, care a continuat să dezmintă, în modul cel mai categoric, că trupele germane ar intra mâine în Renania. Asta, zicea el, ar însemna dezlănțuirea războiului.

Mi-am trimis telegrama de presă alcătuind-o, în mod deliberat, în termeni cât mai prudenți. Mâine vom ști ce se va întâmpla.

Berlin, 7 martie. Azi, Hitler a denunțat Tratatul de la Locarno și a ordonat armatei să ocupe zona demilitarizată a Renaniei».

Întrebare: *"Mi se pare că, vorbind despre celebra casetă în care președintele Bill Clinton răspundea la întrebările procurorilor în legătură cu afacerea Lewinsky, ați mărturisit că n-ați vizionat caseta în întregime, ci numai fragmente din ea, întrucât erați dezgustat de cele văzute. În cazul acesta, cum ați ajuns la concluzia, fără să o vedeți în întregime, că această casetă reprezintă o infamie?"*

(Sami Blinderman, Ashdod)

Răspuns: Dacă vreau să-mi dau seama de gustul vinului, n-am nevoie să beau toată sticla: un pahar îmi ajunge.

Întrebare: *"Sunt, în general, de părerea Dumneavoastră în legătură cu campania de asasinare morală a lui Clinton în legătură cu cazul Monica Lewinsky. Raportul Kenneth Starr a depășit orice măsură iar Republicanii și-au pierdut și ei busola, umflând lucrurile la maximum. Și totuși, ne-a mirat că n-ați găsit nimic să-i reproșați lui Clinton. Chiar nu v-a supărat nimic din comportarea lui?"*

(Lilian Weissberg, Natania)

Răspuns: Ba da. Faptul că, răspunzând anchetatorilor săi, așa cum l-am văzut cu prilejul casetei, el li s-a adresat, în câteva rânduri, cu Sir. Da, Sir, Nu, Sir. Ori, indivizii din banda lui Starr, numai Siri nu sunt... ci altceva, cu totul altceva. Această comportare - pe care nu mă sfiesc s-o numesc imorală - eu nu i-o voi ierta lui Clinton nici în mormânt.

---

*) Între 1925 a avut loc Conferința de la Locarno (Elveția), la care au fost adoptate acorduri privind garantarea granițelor din 1919. Dintre acestea cel mai important a fost Pactul de garanții renan, privitor la inviolabilitatea granițelor franco-germane și germano-belgiene și la zona demilitarizată a Rinului.

Întrebare: *"Eu nu neg că purtarea Monicăi Levinsky, a mamei sale, a Lindei Tripp - prietena, a fost profund reprobabilă, cum a fost și purtarea lui Starr, și a unor directori importanți de ziare și altor bărbați cu prilejul "scandalului sexual" din America; dar citind comentariile din revistă, am fost frapată de limbajul deosebit de brutal pe care îl folosiți la adresa Monicăi Lewinsky (scroafa de renume modial!) și altor femei. Eu sunt voluntară la Naamat și poate că sunt înclinată să văd peste tot manifestări discriminatorii la adresa femeilor, dar cred ca am dreptate când constat asemenea manifestări în cuprinsul revistei. Ca să fiu sinceră, eu nu cred că Dvs. credeți în egalitatea totală a femeilor cu bărbații. Așa e? Și dacă este așa, aveți curajul să recunoașteți?"*

(Av. Sorina Neumann, Beersheva)

Răspuns: Am. Perfect conștient că prin răspunsul de față risc să pierd simpatiile a 50% dintre cititorii lui *Minimum,* mărturisesc că eu n-am crezut niciodată în egalitatea dintre bărbați și femei. După părerea mea, femeile sunt superioare bărbaților.

Întrebare: *"Am citit articolul poetului Solo Har-Herescu care susține că cel puțin jumătate din membrii Asociației Scriitorilor de limbă română... nu sunt scriitori, ci veleitari sau impostori fără talent și fără operă. Mirat, am întrebat doi critici literari reputați ce opinie au: ei au confirmat asertiunea lui Herescu. Ce anume le-ați spune acestor veleitari dacă v-ați afla față–n față cu ei la o ședință?"*

(Av. Iulian Avigdor, Ierusalim)

Răspuns: Le-aș aminti de o vorbă a lui Napoleon: "Adevărata imoralitate constă în a practica o profesiune pe care nu o cunoști". Din păcate, cuvintele mele n-ar avea nici un rezultat. Toți cei din sală ar aplauda furtunos, fiecare fiind încredințat că *impostorul* este vecinul de scaun.

Întrebare: *"Anii ce s-au scurs de la semnarea acordurilor de la Oslo și toate tragediile trăite de-atunci mi-au demonstrat cât de mare este responsabilitatea șefilor de state și guverne care încheie acorduri de importanță vitală pentru popoarele lor. E ușor, desigur, să-i critici de pe margine, dar nu e deloc ușor să te pui în locul acelor conducători pe care istoria îi obligă să încheie pacte cu care, uneori, în străfundul conștiinței lor, ei nu sunt totalmente de acord. Cred că acești lideri își asumă riscuri uriașe".*

(Dr. Tiberiu Krauss, Düsseldorf, Germania)

Răspuns: ...Așa e, așa e...
În 1940, președintele finlandez Kyosti Kallio se pregătea să iscălească acordul cu URSS prin care se punea capăt războiului ruso-finlandez. În clipa când scoase stiloul din buzunarul de la haină, el murmură: "Fie ca mâna care semnează acest tratat să se usuce!" Câteva săptămâni mai târziu, Kallio se trezi dimineața din somn, urlând: mâna sa dreaptă paralizase.

Întrebare: *"Am fost dezgustat de ieșirile pline de ură ale unor «activiști» și ștăbuleți din alia împotriva noului partid al alialei noastre. Cred că indiferent ce crezi despre rostul și șansele partidului, este realmente odios să-l acoperi cu injurii. Dacă nu crezi în el sau nu te interesează, n-ai decât să adopți o atitudine rezervată, decentă. Oare șefuleții ce s-au repezit asupra prof. Ioinovici nu-și dau seama că ura aceasta nu poate să producă decât rău atât* ***tribului*** *cât și celor ce propagă ura?»*

(Raul Edelstein, Holon)

Răspuns: Că *tribului,* ura aceasta – à la pisici nebune închise-n sac – îi face rău, e-adevărat. Dar celor ce urăsc, sentimentul le provoacă plăcere "la ficați", îi ajută să se simtă bine. Bineînțeles că dacă-i întrebi, ei vor nega cu înverșunare, strigând că aici nu e vorba de ură, ci de convingeri profunde și principii. Mai ales, principii. Foarte puțini sunt oamenii care au tăria să recunoască: domnule, eu mă simt bine când *urăsc,* mor de fericire când reușesc să fac rău cuiva. Unul din acești foarte-foarte puțini a fost Jean Edern-Hallier. Scriitor francez veșnic nemulțumit pe oameni și pe viață, pamfletar "vitriolant", condeier negru-n cerul gurii, Hallier – care a murit acum vreo doi ani – a lăsat un jurnal intim. Publicat mai deunăzi, post-mortem așadar, jurnalul cuprinde o mărturie de mare sinceritate care te ajută să înțelegi mai bine starea de spirit a "urâtorilor".

"5 decembrie 1992. Din nou, poftă de sinucidere. Ceea ce mă reține, ca un parapet deasupra prăpastiei, este gândul că dușmanii mei s-ar bucura nespus. Eu mă sprijin pe-un Sollers, pe-o Josyane Savigneau, pe un Poirot-Delpech (scriitori cu care Hallier era la cuțite, n.n.) *și pe alții, ca pe niște balcoane ciudate și putrezite, care mă împiedică să cad. Iată cât de mare este puterea pe care ți-o dă ura față de ceilalți. Cu cât este mai abjectă această ură, cu atâta este ea mai salvatoare și te ajută să rămâi în picioare".*

Întrebare: *"Îți vine să urli când vezi că și procurorul Kenneth Starr și Partidul Republican se leagă – pentru a provoca destituirea lui Bill Clinton – de definiția pe care o dă președintele actului sexual. El con-*

sideră că relaţia lui cu Monica Lewinsky nu poate fi definită ca fiind relaţie sexuală, ci pur şi simplu relaţie intimă. Ce părere aveţi despre definiţia lui Clinton?"

(Av. Gyuri Wolff, Natania)

Răspuns: N-am nici o părere şi nu mă interesează. Eu fac parte dintr-o generaţie care s-a ocupat, de-a lungul vieţii, să facă dragoste, nu să o definească.

Întrebare: *"Îmi aduc aminte că, în urmă cu ani, înainte de acordurile de la Oslo cu Arafat, aţi publicat un fotomontaj humoristic unde atrăgeaţi atenţia că orice concesie teritorială este periculoasă, fiindcă «pofta vine mâncând». Au trecut anii, s-au petrecut atâtea în Israel şi, oricât de greu ar fi drumul spre pace cu vecinii noştri, ne-am convins, majoritatea dintre noi, că există toate şansele pentru o înţelegere finală cu palestinienii, sub auspiciile Statelor Unite. Mai credeţi şi astăzi că zicale colorate ca «pofta vine mâncând» sunt valabile atunci când analizăm procesele politice cu seriozitate? Şi aţi mai întâlnit în istoria contemporană vreun conducător inteligent şi cult care să se ghideze după astfel de zicale folclorice…?"*

(Prof. Lică Meyerson, Cfar Saba)

Răspuns: Am întâlnit, ba chiar de curând, citind "Însemnările zilnice" ale Regelui Carol al II-lea. Acesta fu un om plin de păcate, dar nimeni nu i-a tăgăduit inteligenţa şi cultura. Într-o însemnare din 1939, vorbind despre o discuţie cu primul ministru Armand Călinescu şi cu ministrul de Externe Grigore Gafencu à propos de revendicările teritoriale ale vecinilor, Carol făcuse următoarele remarci:

"Tot vorbă de retrocedarea, măcar în parte, a Cadrilaterului. Îi găsesc pe amândoi cam şovăitori, mai ales Gafencu. Eu trebuiesc să pui piciorul în prag susţinând, din nou, teoria mea că orice revizuire, mai ales benevolă, a unei frontiere este începutul unei prăbuşiri. O fi, poate, dreaptă, în parte, aceea către Bulgaria, dar, fatalmente, mâne se ridică şi chestiunea Ardealului şi a Basarabiei. În deosebire de ceilalţi Aliaţi, eu nu sunt antirevizionist numai pentru mine, dar pentru toţi, căci apetitul vine mâncând. Dacă dăm degetul mic, mâne ni se ia tot braţul şi, probabil, şi mai mult".

Aşa cum ştim cu toţii astăzi, inteligenţa monarhului lucrase bine, dar, în 1940, ca urmare a victoriilor obţinute de Hitler pe continent, România nu a mai avut puterea (sau voinţa) de a se împotrivi revendicărilor din afară. Prăbuşirea a început o dată cu ultimatumul sovietic privind Basarabia şi Bucovina de Nord. Văzând că guvernul român cedează, în 24 de ore, un deget, ungurii, a căror poftă crescuse subit, au obţinut Ardealul de Nord iar bulgarii Cadrilaterul. După care a venit, practic, ocupaţia germană cu urmările cunoscute.

Întrebare: *"Spectacolul pe care-l dau politicienii de toate felurile din Knesset, certurile şi împăcările cu pupat toţi Piaţa Independenţei, este de-a dreptul penibil. Mă întreb dacă oamenii aceştia îşi dau seama cum arată în ochii publicului. Pe timpuri se spunea că ridicolul ucide. Ce credeţi, mai ucide şi astăzi?"*

(Ec. Sorana Shirer, Haifa)

Răspuns: Nu, nu… Slavă Domnului!

Pix

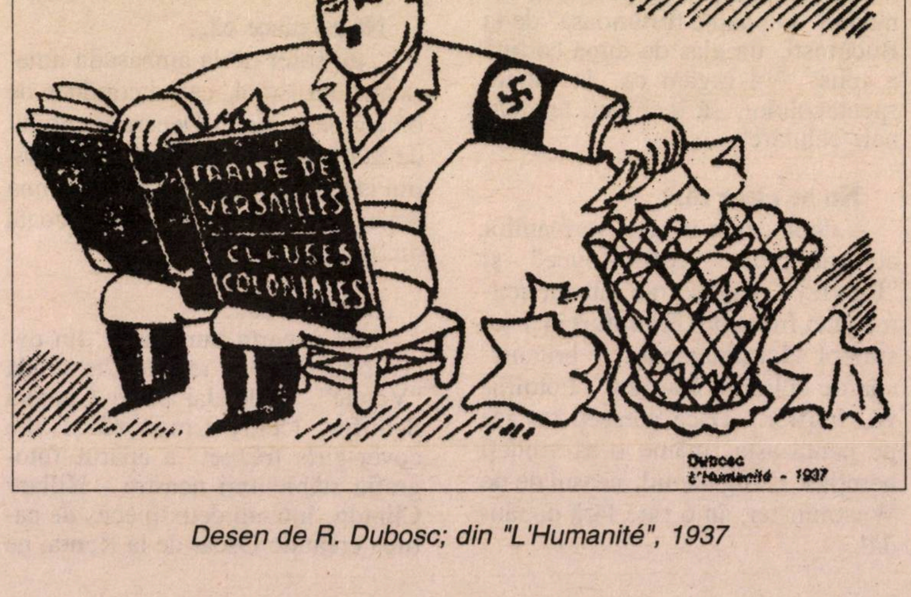

Desen de R. Dubosc; din "L'Humanité", 1937

Generalul Pinochet, aflat în stare de arest într-o vilă luxoasă la Londra, a declarat că preferă să se sinucidă decât să fie extrădat în Spania.

Numai pentru atâta lucru să-ţi iei viaţa, domnu' Pinochet? Ca să te sinucizi trebuie să ai un motiv serios, ca Salvador Allende care, asediat în palatul prezidenţial din Santiago de Chile, şi-a tras un glonte-n cap pentru a nu cădea în mâinile dumitale.

Ne place...
...Nu ne place

Ne place că...

...Pedro Varela, proprietarul unei librării naziste din Barcelona, a fost condamnat la cinci ani de închisoare pentru vânzarea de cărţi ce făceau ”apologia genocidului şi incitau la ură şi violenţă” (Ne place însă mai puţin că cei cu “săpunul virtual” de la săptămânalul “Atac la persoană” şi indivizii cu tarabele pline de “Protocoalele înţelepţilor Sionului”, de la Bucureşti, sunt liberi ca păsările cerului, râzându-şi în barbă de protestele băieţilor de la “Realitatea Evreiască”).

Nu ne place că...

...d. Ehud Olmert, primarul Ierusalimului, nu-l dă afară cu un picior în fund pe rav Haim Miller, vice-primar al Capitalei, care a avut obrăznicia şi neruşinarea fără seamăn să declare că “noi n-avem nevoie de olimi, fiindcă aceştia distrug ţara”.

Ne place că...

...aşa cum am citit în ziarul englezesc “The Guardian”, “Uniunea patronilor de hoteluri şi restaurante” din Bulgaria a hotărât că salariaţii care discută încruntat cu clienţii şi nu zâmbesc ori de câte ori li se cere ceva din partea acestora, să fie amendaţi cu sume mergând până la salariul pe două luni.

Nu ne place că...

... cetăţenii de la TV1 au pierdut totalmente simţul măsurii, făcându-şi, pe banii contribuabilului, reclamă de cinşpe ori pe zi, luându-şi interview-uri de câte-un ceas unul altuia (azi, eu pe tine, mâine, tu pe mine) şi prezentându-şi făpturile din faţă şi din profil, pe scaun şi-n două picioare, doar-doar vor izbuti să ne convingă că ele sunt *marile personalităţi* ale neamului şi că generalii tăcuţi pe care nu-i vezi niciodată pe ecran, scriitori ca Amos Oz, Aharon Appelfeld sau Aharon Meged, actori ca Lya König şi alţii şi alţii ar fi nişte neica-nimenea ai societăţii noastre..

Nu ne place că...

...spectacolul festiv “Tandreţe”, organizat în cinstea lui Radu Beligan, la cea de-a 80-a aniversare a sa, a fost anulat fără nici un fel de explicaţii în presă, îngăduind zvonurile cele mai fanteziste.

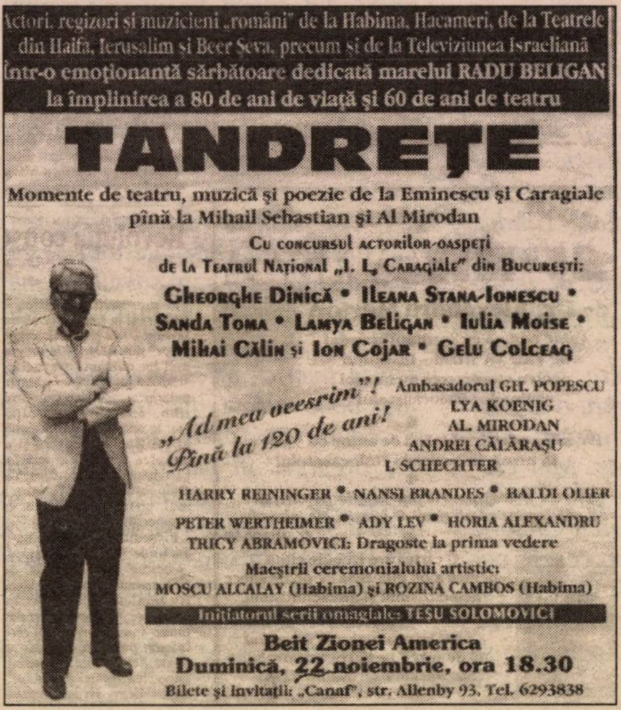

Actori, regizori şi muzicieni „români” de la Habima, Hacameri, de la Teatrele din Haifa, Ierusalim şi Beer Şeva, precum şi de la Televiziunea Israeliană
într-o emoţionantă sărbătoare dedicată marelui RADU BELIGAN
la împlinirea a 80 de ani de viaţă şi 60 de ani de teatru

TANDREŢE

Momente de teatru, muzică şi poezie de la Eminescu şi Caragiale
pînă la Mihail Sebastian şi Al Mirodan
Cu concursul actorilor-oaspeţi
de la Teatrul Naţional „I. L. Caragiale” din Bucureşti:
Gheorghe Dinică • Ileana Stana-Ionescu •
Sanda Toma • Lamya Beligan • Iulia Moise •
Mihai Călin şi Ion Cojar • Gelu Colceag

„Ad mea veesrim”! Pînă la 120 de ani!

Ambasadorul GH. POPESCU
LYA KOENIG
AL. MIRODAN
ANDREI CĂLĂRAŞU
I. SCHECHTER
HARRY REININGER • NANSI BRANDES • BALDI OLIER
PETER WERTHEIMER • ADY LEV • HORIA ALEXANDRU
TRICY ABRAMOVICI: Dragoste la prima vedere
Maeştrii ceremonialului artistic:
MOSCU ALCALAY (Habima) şi ROZINA CAMBOS (Habima)
Iniţiatorul serii omagiale: TEŞU SOLOMOVICI

Beit Zionei America
Duminică, 22 noiembrie, ora 18.30
Bilete şi invitaţii: „Canaf”, str. Allenby 93, Tel. 6293838

Ne place că..

...aşa cum aflăm din revista «Dilema» (Bucureşti), la premiera comediei “O noapte furtunoasă” de la Bucureşti, un glas de după cortină a spus: “Vă rugăm ca, în timpul spectacolului, să închideţi telefoanele celulare”.

Nu ne place că...

...după ce-au vândut germanilor automobilele “Rolls-Royce” şi “Bentley”, englezii au vândut acuma unei firme din Frankfurt încă un simbol al rafinamentului britanic: apa de colonie “Yardley”. Potoliţi-vă, fraţilor... Dacă mergeţi tot aşa pe panta asta, mâine o să vindeţi nemţilor şi Big-Benul, ceasul de pe Westminster, în 6 rate fără dobândă!

Ne place că...

...Tribunalul Penal Internaţional de la Haga, ţinând seama de furia opiniei publice ne-intoxicate de CNN-uri, a făcut o pauză în şirul de procese intentate sârbilor, condamnând şi doi musulmani bosnieci plus un croat pentru crime comise împotriva sârbilor în timpul războiului din Bosnia: Haziu Delic (20 de ani închisoare), Esad Ladzo (15 ani) şi Zdravko Mucic, croatul (7 ani).

Nu ne place că...

...lui Viorel Lis, primarul Bucureştiului, i s-a furat paltonul, în plină iarnă, pe când participa la emisiunea “Ceaiul de la ora 5” de la televiziune. (Ne place însă că - până la urmă - hoţii au fost găsiţi şi, o dată cu ei, paltonul primarului).

Ne place că...

...aşa cum zice revista «Dilema» din Bucureşti, patronii firmei care vinde pachețele cu alune “Felix” au lipit pe taxiuri nişte reclame care sună aşa: “Viaţa fără alune e ca ţuica fără prune”.

Nu ne place că...

...un şofer de la ambasada americană din Israel, care-l conduce de obicei pe trimisul Departamentului de Stat, Dennis Ross, de la Ierusalim la Gaza şi retur, a dat în patima beţiei, obligând poliţia să-l scoată din şanţuri.

Ne place că...

...pe coperta numărului din decembrie trecut a revistei de modă “Vogue”, unde dai peste Claudia Schiffer, Cindy Crawford şi alte cover-girls trăznet, a apărut fotografia slăbiciunii noastre - Hillary Clinton, într-un deux-pièces de catifea creat de Oscar de la Renta; ne place de asemenea că faptul constituie o premieră, doamna Clinton fiind cea dintâi soţie de preşedinte american căreia celebrul lunar i-a dedicat o copertă.

Ne place că...
...o mânăstire ortodoxă de pe muntele Athos, din nordul Greciei, a revendicat guvernului rus, pe bază de acte în regulă, un teren care-i aparţinuse pe vremuri şi care se află în... Piaţa Roşie!

Ne place că...
...preşedintele Ezer Weizman a graţiat pe un cetăţean în vârstă de 34 de ani din Tel Aviv care fusese condamnat de Tribunalul Regional Tel Aviv la cinci ani închisoare pentru vina de a-şi fi violat nevasta.

Ne place că...
...gazetarul Amotz Asa-El, de la "Jerusalem Post" a găsit un titlu deştept la articolul său pe marginea mult discutatei reveniri a lui David Levy în guvern şi Likud: "Legea întoarcerii în interpretarea lui Levy".

Ne place că...
...pe fostul preşedinte al statului african Zimbabwe – condamnat de curând la închisoare pentru sodomie, violuri şi alte treburi hetero- şi homosexuale – îl cheamă în buletin Canaan Banana.

Nu ne place că...
...şoferii buldozerelor şi tractoarelor cu plug din România au găsit cu cale să ceară automobiliştilor înzăpeziţi pe şosele, sume între 200.000-500.000 de lei pentru a-i remorca şi a-i scoate din zăpadă, iar pe cei ce nu au bani cash la dânşii, să-i lase de izbelişte pe câmp.

Nu ne place că...
...cetăţeanul german Wolfgang Dirks din Hamburg, un infirm singuratic care trăia numai pentru televiziune, a murit cu programul TV pe genunchi, în faţa aparatului, rămânând aşa din 1993 şi până astăzi, când a fost descoperit de nişte vecini, în formă de schelet.

Nu ne place că...
...în cursul unei excursii cu şcoala, elevii ashkenazim de la Gimnaziul Herzlia din Tel Aviv s-au izolat de colegii lor sfaradim din autobuz, iar unul dintre ei, vorbind la microfon, a declarat: "Păcat că n-au avut parte şi negrii (sfaradimii) de-un Holocaust!

Deasemenea nu ne place că profesorii aflaţi în autobuz, auzind aceasta, s-au mulţumit să ridice din umeri şi să spună: prostii!

Ne place că...
...trei înalţi funcţionari talibani au fost biciuiţi într-o piaţă din Kabul, capitala Afghanistanului, drept pedeapsă pentru falsificare de documente şi alte matrapazlâcuri financiare; ne place deasemenea să credem că după această premieră, vor urma şi alte biciuiri de şefi, fiindcă pofta noastră vine mâncând.

Nu ne place că...
...tenorul israelian Gabi Sadeh, angajat al Operei din Stuttgart, s-a simţit atât de bine în Sauna hotelului încât a uitat că are seara spectacol, silindu-i astfel pe melomanii cu bilete să se întoarcă acasă, înjurând pe nemţeşte, iar pe directorul Operei să se îmbete, cu schnapsuri, de necaz.

Ne place că...
...afacerile lui Uday Saddam Hussein, fiul dictatorului de la Bagdad, merg, să nu-i fie de deochi, bine: acest Nicuşor al Irakului controlează contrabanda de whisky, ţigări şi carburant, având la dispoziţie de la babacu', o flotă de 50 de vapoare şi băgând în buzunar - aşa cum relatează ziarul arab "Al-Hyat" din Londra – vreo jumătate de miliard de dolari pe an.

Nu ne place că...
...un grup de ofiţeri din fosta Securitate română antrenează unitatea 999 a lui Saddam Hussein, învăţând-o cum să ucidă mai repede pe opozanţii irakieni din Occident.

Nu ne place că...
...fel de fel de firme şi alte societăţi găsesc de cuviinţă să ne sune seara la domiciliu, când ţi-e lumea mai dragă şi te uiţi la un meci de fotbal pe Eurosport, deranjându-ne, ba chiar scoţându-ne din sărite cu întrebări pentru sondaje de opinie şi cu propuneri ca să schimbi agentul de asigurare, sau să cumperi un apartament de două camere şi baie în insula Barbados; mania acestor firme a devenit atât de supărătoare încât ne bate gândul să-i reclamăm pe respectivii la "Amnesty International" pentru încălcarea Drepturilor Omului la Libertatea de a fi lăsat în pace în casa sa.

Ne place că...
...într-un interview acordat postului de radio "Kol Israel Hai", d. Shimon Peres a cerut desfiinţarea partidelor religioase, susţinând că rabinii nu trebuie să se amestece în treburile politice; ne place mai puţin însă că d. Peres nu a declarat toate acestea pe când era prim ministru şi avea toate puterile pentru a traduce în viaţă frumoasele idei de mai sus.

Ne place că...
Tribunalul Suprem şi-a luat inima-n dinţi şi fără a se lăsa înfricoşat de ameninţările haredimilor, a decretat că scutirea de armată a elevilor de yeshiva este ilegală.

●

Tipii ultrareligioşi din Ierusalim au incendiat apartamentul de lângă Mea Shearim al tânărului Ben Zion Karni (17), vrând astfel să-l pedepsească pentru că a renunţat la viaţa religioasă şi că s-a hotărât să trăiască precum laicii.

Nu vă e ruşine, ticăloşilor? Acest evreu, Karni este, la urma urmei, carne din carnea voastră!

ITZHAK ARTZI

carnet

Aharon Appelfeld s-a întors la Dracineţ

Până acum "Transnistria" era pentru mulţi o noţiune necunoscută sau uitată. Iniţiativa televiziunii educative, cu seria de filme despre "cimitirele uitate", a reînnoit interesul pentru acest subiect. Cele trei volume ale lui Jean Ancel despre Transnistria, ce vor apărea în curând şi în ebraică şi engleză, au relansat dezbaterea cu privire la răspunderea autorităţilor româneşti pentru genocidul transnistrian.

Un articol al laureatului Premiului Israel, Aharon Appelfeld, apărut în prestigiosul săptămînal "The New-Yorker" sub titlul "Patria îngropată", aruncă însă o lumină directă, personală, asupra acestui genocid. Autorul a însoţit echipa televiziunii canadiene ce a vizitat acum câteva luni Transnistria în vederea realizării unui film la faţa locului.

Totul a început pentru Aharon Appelfeld în iunie 1941 când a izbucnit furtuna: sute de români şi germani au invadat orăşelul Dracineţ, asasinând zeci de evrei, printre care pe bunica şi pe mama lui. Începe pentru el viaţa unui copil orfan de mamă. Alături de tatăl său, care a supravieţuit pogromului, se refugiază la Cernăuţi. De aici e deportat în Transnistria. Cunoaşte chinurile frigului, foametei, spaima morţii. Un singur gând îl obseda: să supravieţuiască.

Appelfeld a şovăit la gândul de a revedea locurile natale. Poate că voia să continue a trăi într-o lume nebuloasă, estompată, imaginară, evitând realitatea amară. Toată viaţa a trăit într-un Dracineţ al imaginaţiei, cu evreii săi, ţăranii săi, peisajele sale. Uneori i se povestea că totul e schimbat acolo: natura e în floare; evreii au dispărut; sărăcia e teribilă; viaţa se desfăşoară sub semnul disperării.

Aflând despre proiectul echipei canadiene, în el s-a produs o schimbare. Au trecut atâţia ani. Deodată a simţit **obligaţia** de a căuta mormântul mamei şi al bunicii, de a se reculege, de a se ruga, de a rosti kadiş. Această vizită îl va reuni cu mama, care l-a părăsit atât de timpuriu.

Drumul spre Transnistria l-a dus mai întâi la Cernăuţi. Aici a încercat prima decepţie. A revăzut străzile, clădirile publice, cartierele. Nimic nu mai arată ca atunci. La Cernăuţi el a îngropat Cernăuţiul visului său şi al imaginaţiei.

Continuarea a fost la Dracineţ, în drum spre Vijniţa, sălaşul marilor rabini. La Dracineţ căuta mormântul mamei. Aici, reacţia generală a fost: nu ştim, n-am auzit; nu ştim nimic despre un pogrom. Până ce apare, *deus ex machina,* fostul său coleg de şcoală A. Numai el îndrăzneşte să povestească ce s-a întâmplat cu 57 de ani în urmă. El îi duce pe toţi pe acea colină de la marginea orăşelului. "Aici zac cei 89 de evrei, şi printre ei şi mama ta". Din buzunar, Appelfeld scoate cartea Psalmilor. Sugrumat de emoţie, el citeşte primul psalm. "Fericit e omul ce n-a păşit pe drumul celor răi". Toţi stau tăcuţi şi încremeniţi. Unde găseşti aci omul ce n-a păşit pe drumul celor răi? "Ce gândesc ţăranii ce ne înconjoară, ţărăncile ce prăşesc porumbul, păstorul ce păzeşte vacile şi oile? Pe vremuri evreii erau fiii Satanei, cu care puteai face tot ce voiai. Acum ei sunt spirite misterioase. Noi am apărut din lumea depărtată, stafii, strigoi ce amintesc o lume ce se vrea uitată", scrie Appelfeld.

La Dracineţ, Appelfeld şi-a făcut datoria faţă de mama sa. Faţă de tatăl său şi-a făcut datoria scriind cartea "Mâna de gheaţă", o descriere a lagărelor de muncă înşirate de-a lungul Bugului, unde deţinuţii trăiau sub semnul morţii iminente.

Vijniţa, centrul hasidic de altădată, fără rabin şi fără evrei, e încă un loc al strigoilor veniţi din morminte. "Ani de zile am crezut că există o copilărie departe de mine şi o altă copilărie în mine. Acum ştiu că tot ce e în afara mea îmi e străin. Pe aceste meleaguri au fost şterse toate urmele a 150 de ani de viaţă evreiască. Sinagoga a fost demolată, cimitirul devastat. Orice urmă de viaţă evreiască a dispărut, nimic şi nimeni nu aminteşte de ce a fost odată aici". Appelfeld ştie că într-una din aceste case, la una din femeile de-aici, se află broşele de aur cu diamante ce au împodobit pieptul mamei sale. Totul a fost jefuit. Podoabele sunt în captivitate, iar cei jefuiţi zac în adâncul pământului, fără lacrimi, fără ca cineva să-i pomenească sau să-i plângă.

Aceste meleaguri sunt, în viziunea lui Paul Celan, *laptele negru* care ne nutreşte zi de zi pe noi, fiii acestei generaţii. Ne nutreşte şi ne otrăveşte.

Aşa îşi descrie Appelfeld, scriitorul sensibil, călătoria în trecut. Ea l-a eliberat din închisoarea lumii imaginare.

La mulţi ani
1999!
urează
FREDDY
de la ANGLO-SAXON
care vă stă mereu
la dispoziţie în probleme
de închirieri şi vânzări
de case şi terenuri
●
BAT YAM
BD. HAATZMAUT 67
Tel. 03/6582157 – 03/5073334

gura
humorului

I. SCHECHTER

Israel 100

Eu nu cred în astrologi, ci numai în astrologie, dar fiindcă mulţi dintre cititorii noştri obişnuiesc să se consulte cu astrologii, iar eu, ca ziarist, nu am o obligaţie mai mare pe lume decât să le fac pe plac cititorilor, m-am adresat unui astrolog cerându-i să-mi facă o hartă astrologică asupra felului cum va arăta Israelul peste 50 de ani, când va fi un vârstnic de 100 de ani.

Noroc că astrologul respectiv, deşi un tip nesuferit şi slab la astrologie, a fost amabil şi s-a afundat imediat în stele. A durat cam mult până ce a coborât din ele, că m-am şi temut să nu fi căzut în gaura aceea din stratul de ozon în care nu se poate respira, dar în cele din urmă a ieşit nevătămat şi mi-a compus harta cerută.

Potrivit acestei hărţi, peste 100 de ani situaţia din Israel va fi cam aşa:

Dolarul va deveni moneda oficială a Israelului. Dar pentru a veni în ajutorul israelienilor patrioţi şi încuiaţi care nu vor să deţină dolari, guvernul va deschide câteva magazine speciale la care se va putea cumpăra cu şekeli. Cu şekelii care vor mai rămâne în circulaţie sau cu cei achiziţionaţi de la posesorii de colecţii numismatice.

Când Israelul va împlini 100 de ani, Histadrutul va împlini şi el 100 de ani şi în cinstea acestei frumoase aniversări va declara o grevă generală festivă pe timp nelimitat.

Centenarul Israelului va provoca un entuziasm de nedescris în rândurile evreilor din Diaspora. Mulţi dintre ei vor veni în ţară pentru a coloniza regiuni întinse din Tel Aviv, Ramat Aviv, Herzlia Pituah. Este vorba mai ales de evrei din San Marino, Liechtenstein, Andorra şi din diferite insule nepopulate din Oceanul Pacific.

Se va anunţa o mare descoperire în domeniul ştiinţific: savanţii au reuşit să descopere gena care îi face pe israelieni să spargă în dinţi seminţe de bostan în faţa televizorului în serile de Şabat, să emită cecuri fără acoperire, să-l caute pe dracu' în India şi Nepal şi să exclame mereu "Tembel" şi "Ben zona".

O dată cu împlinirea vârstei de 100 de ani de la proclamarea Statului Israel, se vor împlini 100 de ani de când s-a spus că nu are rost să apară în Israel publicaţii în limba română deoarece românii învaţă să citească şi să se iscălească în ebraică. Cu ocazia acestui centenar, *Minimum, Ultima oră, Orient Expres* şi *Tribuna-Magazin* apar în ediţii festive şi cu un număr dublu de pagini.

Peste 50 de ani, organizaţiile publice care militează pentru ieşirea Zahalului din Liban îşi vor face bilanţul. Încurajate de rezultatele frumoase obţinute până atunci, ele îşi vor intensifica lupta în speranţa că la împlinirea a 150 de ani de existenţă a statului, Zahalul va fi deja acasă.

Peste 50 de ani vor fi în Israel 14 partide religioase, şase partide ruseşti, un partid al muncitorilor români, un partid al femeilor bătute măr şi va continua iniţiativa de formare a Partidului de Centru al alialei române.

Pe plan extern, Israelul va încheia acorduri de pace cu Siria, Irakul şi Iranul, dar din păcate nu-şi va găsi liniştea deplină, văzându-se nevoit să pornească un război necruţător contra Olandei, Braziliei şi Pakistanului.

În sfârşit, va sosi Mesia, care va fi primit cu toate onorurile cuvenite. El, fireşte, se va apuca de treabă, adică să mântuie poporul evreu. Religioşii vor spune însă că mai întâi trebuie mântuiţi laicii pentru că ei mănâncă stridii când voiajează la Paris. Laicii vor spune că mai întâi trebuie mântuiţi religioşii pentru că aruncă cu pietre chit că ele nu sunt caşer. Polemica aceasta îl va deranja la lucru pe Mesia, el se va enerva la culme şi se va întoarce înapoi de unde a venit, la San Francisco.

Salată „Waldorf" în sos de smântână

Spălăm, curăţăm de fibre ţelina, curăţim de coajă merele, bananele şi le tăiem cuburi foarte mici (mărunte), punem într-un vas de plastic adânc, adăugăm nucile pisate, stafidele, zahărul, zeama de portocale în care am adăugat şi zeama de la o lămâie, smântâna şi maioneza. Amestecăm uşor. Degustăm, punem şi frunze de ţelină tocate mărunt şi un vârf de cuţit de sare, coniac şi vermut după gust şi 3 linguri de vin alb acrişor. Aşezăm pe platouri de salată, ornăm cu felii de portocale şi de ananas. Servim direct din frigider ca felul I.

Această salată face parte din reţetele originale ale cunoscutului maestru într-ale bucatelor, Bela Fischer, publicate în cartea «Reţete culinare practice». Volumul poate fi procurat trimiţând suma de 15 (cincisprezece) shekeli pe adresa:

Bela Fischer
Rh. Haportzim 2A/2
Petah Tikva - 49207

G. IOSUB

Femeia care nu vrea (dar nici în ruptul capului nu vrea) ca soţul ei să fie uitat

De vorbă cu Doamna Braha Maur

- **Internată în lagărul de la Târgu-Jiu**
- **Deportată în Transnistria împreună cu familia**
- **Unde şi cum l-a cunoscut pe Moşe Maur**
- **A obţinut ca o stradă din Tel Aviv să poarte numele “Moşe Maur”**
- **Cărţile lui le-a donat bibliotecilor publice**
- **Dispariţia unui manuscris inedit al lui Moşe Maur. Un apel public pentru găsirea lui.**

Fiind şi eu ieşean, l-am cunoscut pe Moşe Maur Săveneanu pe vremea când scotea cotidianul “Ziua”. Precizez că l-am cunoscut şi nu că ne-am cunoscut: pe atunci eu eram doar un adolescent, dar pasionat cititor de ziare şi îmi plăcea “Ziua” pentru caracterul lui informaţional, prompt, concret şi dinamic. Ne-am cunoscut mult mai târziu, în 1972 când, vizitând Israelul, am trecut şi pe la cotidianul din Harakevet, al cărui redactor şef era. O coincidenţă: într-un interviu dat lui Solo Har, el susţinea că activitatea sa ziaristică şi-a început-o când avea doar 18 ani, la cotidianul “Opinia” din Iaşi, şi că primul său îndrumător i-a fost C. R. Ghiulea, conducătorul acestui ziar. 20 de ani mai târziu, subsemnatul şi-a început cariera sa jurnalistică tot la “Opinia” şi tot sub oblăduirea lui C. R. Ghiulea.

În Israel, Moşe Maur şi-a continuat activitatea de gazetar, dar şi de scriitor, activitate despre care nu e necesar să pomenesc deoarece este foarte cunoscută.

S-a împlinit anul acesta un deceniu de la dispariţia sa şi paşii mi s-au îndreptat spre locuinţa de pe Dizengoff, din Tel Aviv, pentru a sta de vorbă cu d-na Braha Maur, care face tot ce este posibil, şi chiar mai mult, pentru ca Moşe Maur să rămână în memoria celor ce l-au cunoscut.

G. Iosub: Fiţi amabilă, doamnă, şi daţi-ne mai întâi câteva date biografice despre dvs.

Braha Maur: M-am născut într–un “şteitl”, la Hârlău, dar tinereţea mi-am petrecut-o la Dorohoi unde am învăţat, şi mai târziu am fost institutoare la şcoala israelito-română. În vara anului 1941 jandarmii au pătruns cu forţa în casa în care locuiam şi m-au arestat pe mine şi pe un frate al meu, ca şi multe alte persoane din Dorohoi, internându-ne în lagărul de la Târgu-Jiu. Aici am stat puţin, căci femeile au fost eliberate şi transferate la Lugoj. Dar nici acolo n-am locuit prea mult, deoarece doream să mă întorc la familia mea la Dorohoi. Oricum, evreii dorohoieni au fost transportaţi peste Nistru, împreună cu cei din Bucovina şi Basarabia, astfel că mi-am petrecut şi eu un an şi jumătate în iadul din Transnistria.

Am supravieţuit chinurilor suferite acolo şi m-am întors la Dorohoi de unde, după război, m-am stabilit la Bucureşti unde m-am căsătorit. În 1963 am emigrat în Israel. Şi nu după mult timp am rămas văduvă.

Braha şi Moşe Maur; Tel Aviv, 1984

G. I.: Cum şi unde l-aţi cunoscut pe Moşe Maur?

B. M.: Ştiind ebraica din copilărie, n-am mai urmat ulpanul şi am locuit la fratele meu la Haifa. Tot întrebând în stânga şi-n dreapta cum pot obţine o locuinţă, cineva m-a îndrumat să iau contact cu Moşe Maur. M-am dus la Tel Aviv, şi Maur, care era un om serviabil şi cu influenţă, mi-a făcut rost de o cameră. Şi uite-aşa ne-am cunoscut. Mai târziu, când a devenit şi el văduv, ne-am căsătorit. Deşi am fost împreună doar şase ani, această perioadă a fost cea mai fericită din viaţa noastră.

G. I.: El a scris numeroase cărţi de beletristică. Ţinea la vreuna mai mult?

B. M.: Cel mai mult ţinea la două cărţi: “Evreul Ion Ionescu” şi trilogia ”Numai Dumnezeu nu face umbră”.

G. I.: A rămas de la el vreun roman în manuscris?

B. M.: Tocmai terminase de scris, în ajunul morţii sale, un roman intitulat “Petre, vino acasă”, având ca subiect viaţa lui Simion din Tarsis, care a intrat în istorie ca Sfântul Petru. Era un roman parabolă, cu referiri la actualitate.

G. I.: Şi nu l-aţi dat la tipar?

B. M.: L-aş fi tipărit, bineînţeles, dar manuscrisul a dispărut chiar în ziua înmormântării lui Moşe Maur. Era pe biroul lui şi cineva - nici până acum nu ştiu cine şi nici în ce scop - l-a luat şi dus a fost... Fac un apel public ca cel în a cărui posesie se află manuscrisul, să mi-l înapoieze anonim prin poştă.

G. I.: Moşe Maur a scris nu numai literatură, ci şi cărţi documentare, precum “Istoria Israelului”, “Geografia Israelului”, “Economia Israelului”, un Lexicon în colaborare cu dl. Leibovici-Laiş, etc. Au avut aceste lucrări precum şi articolele sale de presă vreo influenţă în integrarea spirituală a olimilor veniţi din România?

B. M.: Cred că tot ce ştiu cei mai mulţi olimi despre Israel, iudaism, etc., le-au aflat din cărţile sale şi ale altora, ca şi din publicaţiile în limba română, căci altfel noii veniţi ar fi fost rupţi de ce se petrece în ţară şi în lume, dacă n-ar fi avut ocazia să citească ziare şi cărţi în limba pe care o cunoşteau.

G. I.: Este cunoscut faptul că faceţi tot posibilul ca să reamintiţi contemporanilor cine a fost şi ce-a făcut Moşe Maur ca om, scriitor, gazetar, conferenţiar.

B. M.: Într-adevăr, mă străduiesc în această privinţă. Primul lucru la care m-am gândit a fost să scot o carte de amintiri şi am solicitat celor ce l-au cunoscut să scrie despre el. Şi astfel, la doi ani de la moartea lui, a apărut volumul “Moşe Maur din România”, la care au colaborat Marius Mircu, Şlomo Leibovici Laiş, Itzhak Artzi, Noam Yaffe, Gad Ben-Itzhak, Sorin Cunea, Solo Juster, Marta Cohen şi mulţi alţii.

G. I.: Marius Mircu scrie despre acest volum că “autoarea acestei cărţi-antologie este Braha... care a făcut în acest fel cel mai consistent şi mai trainic monument ce i s-ar putea ridica lui Moşe Maur”.

După cum se ştie, aţi militat şi în alte feluri pentru a păstra vie imaginea lui Moşe Maur.

B. M.: După multe insistenţe şi sprijinită de dl. Itzhak Artzi, am obţinut aprobarea Primăriei Tel Aviv-ului ca o stradă să poarte numele lui Moşe Maur. Din păcate, deşi a trecut un an de la această decizie, nu s-a găsit încă strada care să se numească “Moşe Maur”. Aştept ca acum, după alegerile municipale, să-mi reîncep insistenţele pe lângă noul primar.

G. I.: Moşe Maur avea o bibliotecă mare, cuprinzând mii de cărţi. Ce s-a întâmplat cu ea?

B. M.: Le-am donat aproape pe toate unor biblioteci publice din Tel Aviv, Holon, Herzlia şi Hedera. Două biblioteci, una din Tel Aviv şi alta din Holon, poartă numele de “Moşe Maur”.

❖

Aici se încheie convorbirea mea cu Braha Maur, care a depus şi depune atâta energie pentru a menţine trează figura celui ce a fost Moşe Maur.

Analizând, şi astăzi, rezultatele alegerilor din Statele Unite, soldate cu un mare succes pentru partidul lui Clinton, presa scoate în evidenţă victoria neaşteptată obţinută în California de candidata democrată Barbara Boxer asupra adversarului ei, republican, la funcţia de guvernator al statului.

O victorie atât de netă, încât se poate spune că d-na Boxer şi–a învins adversarul prin knock-out.

MAMAIA מאמאיה

Restaurant
românesc

Grătar – pescărie

Aer condiţionat, ambianţă plăcută,
serviciu conştiincios, preţuri moderate.

Deschis zilnic între orele 12-24.

Vă rugăm a rezerva locurile prin tel. 523-7784

Vorbim şi româneşte.
Restaurantul MAMAIA

TEL AVIV, str. Ben Iehuda 192

1999 – La mulţi ani!

SE ZVONEŞTE CĂ...

...Bruno Landsberg, patronul firmei "Sano", a fost invitat de fostul prim-ministru Shimon Peres la locuinţa acestuia din Tel Aviv, la o "discuţie de taină" pe teme la zi şi solicitat să răspundă la următoarea întrebare: ce măsuri urgente ar lua Landsberg, dacă ar fi investit cu puterile necesare, pentru ieşirea ţării din criza economică?

Tribunalul de pace din Ierusalim l-a condamnat pe numitul Jean-Claude Sabag (37) la un an închisoare efectivă fiindcă şi-a lovit nevasta, gravidă-n luna a treia, cu telefonul în cap şi a azvârlit-o de-a dura pe scări.

...Şi uite-aşa, domnul Jean-Claude Sabagat singur în belea.

●

Un grup de oameni de afaceri americani, veniţi să strângă legăturile economice cu poporul frate iranian, au fost huiduiţi în faţa hotelului ex-Hilton din Teheran, făcuţi de spioni imperialişti şi atacaţi cu pietre.

Aţi înţeles, domnilor businessmeni? Poate v-aţi lămurit şi voi că a vă plimba astăzi pe străzile Iranului condus de moderatul Khatami – nu este nici o afacere.

...Criticul literar A. B. Yaffe, fost redactor la ziarul "Hamishmar", lucrează la o carte despre viaţa şi opera lui Eugen Ionesco, având drept idee centrală (şi titlu provizoriu): "Ionesco, evreul".

...Regizorul Biţu Fălticineanu, de la Teatrul de revistă "C. Tănase" din Bucureşti, va fi dat în judecată de cântăreaţa de muzică pop Daniela Răduică. Ea îl acuză pe Biţu că i–a desfăcut ilegal contractul de muncă în timpul absenţei ei din ţară.

...Relaţiile dintre scriitorul Radu F. Alexandru, senator din partea Partidului Democrat, şi Petre Roman, preşedintele partidului, sunt din ce în ce mai încordate; R. F. Alexandru îl acuză pe Petre Roman de "metode dictatoriale" în legătură cu excluderea din partid a senatorului Adrian Severin, nr. 2 în P.D. şi fost ministru de externe.

...Celebrul regizor Steven Spielberg are pe masa sa de lucru un scenariu de film pe tema Pogromului de la Iaşi din iunie 1941; titlul scenariului: "Trenul morţii".

...Printre personalităţile din trib care au intrat în legătură, prin Internet, cu Uly Vălureanu din Haifa, se numără Pierre Moscovici, ministru secretar de Stat în guvernul francez, Michel Drucker, realizator la postul de televiziune TV5 (Franţa), Michael Cernea de la Banca Mondială şi Ioan Hollender, directorul general al Operei de Stat din Viena.

În editura "Minimum" a apărut

o carte nouă:

Astăzi sau mâine

de ZElias *(Elias Zilberstein)*

●

Un eseu despre trecutul nostru istoric
şi despre zilele fierbinţi de astăzi.

"O originală tentativă de a testa, literar, viitorul imediat într-o pasionantă relaţie cu trecutul îndepărtat...
O carte care, înainte de orice, ne pune pe gânduri".

Carol Isac, *"Ultima oră"*

●

Recomandat generaţiei de ieri şi de astăzi.

Cartea se poate procura trimiţând echivalentul a 35 şekeli (în ţară) sau 44 şekeli (extern-Air mail) pe adresa:

E. Zilberstein
POB 2007 – HOLON 58120
Tel./Fax: 03/604-9966

ETC... ETC...

...Hotărât lucru, cineva acolo sus nu ne iubeşte. Nu ne iubeşte şi pace. Şi nu numai aici, pe malurile Hayarkon-ului, unde fel de fel de Dan Shiloni şi activişti din Shinui se întrec care mai de care să ne calce pe bătătura alialei, ci şi mai departe, pe malurile civilizate ale Senei. Un exemplu în acest sens ni-l dă cunoscuta revistă pariziană *L'Arche,* subintitulată "Lunarul judaismului francez" (nr.489/1998). Publicând un articol sub titlul "Alexander Şafran, un mare învăţat al timpului nostru", numitul Maurice-Ruben Hayoun evocă pe două pagini de revistă viaţa şi opera înţeleptului de la Geneva, proaspăt laureat al Premiului Consistoriului de la Paris pentru ansamblul operei sale. Autorul scrie fel de fel de fraze juste despre biografia şi cărţile lui Şafran, însă - lucru curios - nu pomeneşte nicăieri că acesta s-ar fi născut la Bacău şi că ar fi fost vreodată Rabin-Şef al evreilor-români. Culmea (ba chiar culmea culmilor), nici măcar atunci când evocă celebra autobiografie "Un tăciune smuls din flăcări", unde, aşa cum ştie tot omul, vine vorba despre lupta lui Şafran în anii războiului pentru salvarea *tăciunelui,* - nici măcar atunci, zic, acest Hayoun nu găseşte cu cale să amintească de ţara unde trăise *tăciunele.* Dar iată cum sună paragraful respectiv, bun de pus în ramă şi de atârnat la muzeul ticăloşiilor anti-*trib:*

"În autobiografia sa «Un tăciune smuls din flăcări», luăm cunoştinţă de marile evenimente din care s-a întruchipat o viaţă autentic evreiască, cu spaimele şi certitudinile sale, cu obsesiile şi speranţele sale. Nu e cazul să relatăm aici povestea aceasta în amănunt (păi, sigur că nu e cazul, altfel ar fi trebuit să notezi amănuntul numit România, domnu' Hayoun - n.n.) *dar putem evoca pe scurt curajul fizic al unui ghid spiritual care, după război, în cursul unei întrevederi furtunoase cu un ofiţer comunist (evreu!), nici măcar n-a clipit când acesta-şi scoase revolverul, punându-l pe masă... Alexandru Şafran rămase de piatră şi, spre deosebire de alţii, refuză, punându-şi viaţa în primejdie, să accepte compromisul".*

Pe bună dreptate, cititorul revistei *L'Arche* de la Paris se poate întreba: dar unde s-au petrecut toate astea? În Polonia, în Cehoslovacia, în Ungaria, în Iugoslavia, în Germania, în Bulgaria, în Zanzibar, în Tanganica, în insulele Feroe?

l'arche
le mensuel du judaïsme français

Aşa cum aţi reţinut, desigur, revista cu pricina se cheamă *L'Arche* (Arca). Un titlu frumos, vrând să sugereze întâlnirea pe vestita corabie a lui Noe a tuturor vieţuitoarelor pământului. Un titlu frumos dar care este menit să ne aducă aminte că, între altele, bătrânul Noe a găzduit în Arca sa şi o pereche de porci.

...Dacă situaţia privind restituirea proprietăţilor din România este, aşa cum observaserăm nu de mult, destul de încurcată, în schimb, la capitolul pensii, lucrurile sunt ceva mai simple, mai limpezi şi, în general, mai uşor de rezolvat. Nu că n-ar exista câteva hibe, aşa cum se va vedea mai jos, dar cetăţeanul din străinătate are realmente posibilitatea să obţină pensia ce i se cuvine. O relatare de Ilie Traian, din revista "Curierul Românesc" (publicaţie editată de Fundaţia Culturală Română) ne înfăţişează tabloul "cu lumini şi umbre" al bătăliei pentru pensie:

"Întrucât, în ultima vreme, la "Curierul Românesc" au sosit semnale că entuziasmul iniţial al emigranţilor români (cu drept de pensie) a scăzut foarte mult (unii dintre ei renunţând chiar la demersurile de a o mai obţine) ne-am interesat ce se întâmplă. La Ministerul Muncii şi Protecţiei Sociale, după bunul obicei al vremurilor când "partidul era în toate", am fost trimis, pe scară coborâtoare, din şef în şef, până la doamna C., funcţionară în direcţia pensii.

Amabilă şi cumsecade, doamna ne-a oferit informaţiile necesare, rugându-ne să n-o trecem drept sursă. Şi după ce vom vedea care sunt informaţiile, vom înţelege rugămintea doamnei.

◆

Generosul legiuitor s-a gândit să facă o bucurie emigranţilor, dar s-a mai gândit apoi (ba chiar s-a răzgândit) nici să nu facă pagubă ţării prin gestul său. Ceea ce e perfect de înţeles. Cu precizarea că nu s-a gândit la amândouă lucrurile de la început!

Că era nevoie de o sumă de acte pentru a dobândi pensie, nu-i de mirare, unul dintre ele fiind dovada de vechime. Ceea ce a scăpat din vedere legiuitorul este că, după 1989, majoritatea instituţiilor şi întreprinderilor din România au suferit modificări (comasări, dispersări, chiar desfiinţări), în aceste condiţii găsirea actelor doveditoare devenind extrem de dificilă - uneori chiar imposibilă.

Al doilea mare obstacol. Tot legiuitorul a prevăzut, grijuliu, evident, că din 6 în 6 luni, pretendentul la pensie să meargă la Consulatul român din ţara de adopţie pentru a–şi reînnoi documentaţia (procura în primul rând). Asta ca să nu se plătească "foloase necuvenite", cum zice doamna, mai ales în caz de deces. Fără să se gândească în prealabil că-n America sau Canada, asta poate presupune distanţe de zeci de ori mai mari decât distanţa Bucureşti - Satu Mare. Şi pentru ca lucrurile să aibă un capac pe măsură s-a instituit (ulterior legii care a provocat atâta bucurie) şi o taxă de 45$ pentru înnoirea documentelor! Drept pentru care doamna A.S. din Florida a dat telefon la Bucureşti unui prieten pe care-l mandatase să-i obţină pensia că... renunţă! "Ce iei pe mere, dai pe pere" cum ar zice românul - asta ca să nu mai punem la socoteală deranjul însuşi.

Cu o taxă anuală de aproape 100 de dolari, cu drumuri bătute şi nervi, ce bucurie poate să mai aducă o pensie de 200.000-300.000 de lei pe lună unui emigrant care nu pentru bani se bucurase, ci pentru semnul de afecţiune şi "rudenie" ce i-l dăduse Parlamentul ţării sale de origine?

Ne-am interesat dacă sunt semne că oficialităţile române, confruntate cu prostul serviciu pe care legea pensiilor l-a făcut emigraţiei româneşti, dornice să fructifice imensul câştig de imagine pe care o astfel de lege, gândită spre folosul şi confortul beneficiarului, şi nu al statului, l-ar determina, se gândesc la viitoare corecturi sau îmbunătăţiri. Am înţeles că şansele, deşi mici, nu sunt excluse. Ca atare, ne–am decis să vă prezentăm, în continuare, cu precizie, metodologia de obţinere a pensiei, pentru folosul celor care încă nu v-aţi descurajat.

Actele şi textul procurii.

Sunt necesare:

- Dovada de cetăţenie română (e suficientă copia după paşaport)
- Adeverinţă de vechime (trebuie mers la ultima unitate unde persoana a fost angajată pentru obţinerea Cărţii de muncă. În caz că această Carte nu se găseşte (cum am avertizat), e nevoie de o dovadă de la fiecare "loc de muncă" pentru perioada de lucru.
- Deschiderea unui cont la Bankpost (numai la Bankpost, cu care Ministerul Muncii are înţelegere).

Costul deschiderii este insignifiant.

Procura.

Aceasta e un document foarte important. Ministerul Muncii îl recomandă tuturor emigranţilor, fiind atât spre folosul acestora (care nu trebuie să se deplaseze în ţară), cât şi spre avantajul Statului român,

L I M

REŢEAUA MAGAZINELOR DE CARTE ROMÂNEASCĂ

Ultimele noutăţi la LIM

AFULA: Kikar Atzmaut 7 (În pasajul Ophir Center)
TEL.: 06-6596014
ASHDOD: Ezor "Iud" Midrahov Haneviim,
DERECH HAMELECH 2115/1. TEL.: 08-8652095
ASHDOD: Merkaz Mishari Daled, magazin nr. 33 Haim Schapira
Tel.: 08-8660330
BAT YAM: Str. Balfour 60. Tel.: 03-6592484
BEER-SHEVA: Str. Histadrut 56. Tel.: 07-6236738
HAIFA: Str. Herzl 61 (Kikar Talpiot). Tel.: 04-8671292
IERUSALIM: Str. Yaffo 63 (în pasaj). Tel.: 02-6250612
IERUSALIM: Str. Yaffo 150. Tel.: 02-5002016
KFAR-SABA: Str. Weizman 92 (în pasaj). Tel.: 09-7658118
NATANIA: Str. Smilanski 10 (în pasaj). Tel.: 09-8615860
PETAH-TIKVA: Str. Montefiori 17. Tel.: 03-9312777
PETAH-TIKVA: Str. Pinsker 9. Tel.: 03-9040225
RISHON LE ZION: Str. Rotschild 9. Tel.: 03-9698724
RISHON LE ZION: Str. Herzl 47. Tel.: 03-9671807
TEL AVIV: Str. Solomon 20 (vechea Tahana Merkazit).
Tel.: 03-6873606
TEL AVIV: Str. Allenby 48. Tel.: 03-5177877
TEL AVIV: Staţia nouă de autobuze, et. 3, magazinul nr.3243
(sub Mac Donald). Tel.: 03-6877949

CASETE AUDIO cu:

Poveşti pentru copii
Muzică uşoară şi populară românească

●

Oleg Gukov (35) şi soţia lui, Nely Gukov (30), din aşezarea Tzuran (regiunea Sharon) au fost prinşi la aeroportul Ben Gurion cu 50 de kg. de cocaină şi 152.000 de pastile de Ecstasy.

... Să-i fi văzut pe poliţiştii de la aeroport în poză, râzând fericiţi în faţa sacilor cu stupefiante şi a borcanelor cu pilule!

Păreau în Ecstasy.

care poate organiza şi ţine sub control mai bine mersul lucrurilor. Iată conţinutul ei:

Procură specială.

Subsemnatul ..., cetăţean român (şi american, israelian etc., după caz), posesorul paşaportului nr. ..., născut la data de ..., în localitatea ..., locuind la adresa ..., îl împuternicesc pe dl. (d-na) ..., cu B.I. seria...., Nr. ..., născut la data de ..., în localitatea ..., cu adresa ..., (inclusiv ţara) să mă reprezinte în toate demersurile legale de obţinere a pensiei ce mi se cuvine conform legislaţiei româneşti în vigoare (întocmirea dosarului de pensie, deschiderea contului curent, încasarea pensiei pentru plăţi curente şi restante, semnarea extrasului de cont). Mandatarul meu are obligaţia de a anunţa, în termen, oficiul de pensii, privind orice schimbare survenită în situaţia titularului, de natură să modifice sau să înceteze dreptul la pensie.

Data ... Semnătura ...

Cu această hârtie semnată de titular se merge personal la Consulatul românesc cel mai apropiat care legalizează documentul; apoi e trimis de titular mandatarului său."

Prezenţe

• Centenarul naşterii lui B. Fundoianu a prilejuit apariţia a numeroase studii şi comentarii pe marginea marelui poet. "Realitatea Evreiască", de pildă, publică în nr. 82-83/1998 un grupaj masiv închinat lui Fundoianu, cuprinzând texte de acad. N. Cajal, Ţicu Goldstein, Iulia Deleanu, Evelyn Fonea etc. Cu totul remarcabil ni se pare ciclul de texte despre B. Fundoianu semnat de cunoscutul critic român Geo Şerban. Am ajuns la articolul nr. 10. Se pregăteşte o carte? Până una-alta, aflăm că bilunarul lui Dorel Dorian a editat un Caiet Cultural B.F., dedicat centenarului.

• Tot în "Realitatea Evreiască" întâlnim o interesantă convorbire cu dr. Constantin Bogdan à-propos de medicul şi prozatorul Virgiliu Muda (m. 1998) de la a cărui naştere s-au împlinit o sută de ani, o evocare a pictorului Iser (40 de ani de la moarte) semnată de C. Darie, precum şi o convorbire a prof. Andrei Strihan cu Iulia Deleanu.

• Prozatoarea Getta Berghoff este prezentă cu o schiţă în revista "Semnalul" din Toronto.

• Scrisoarea deschisă a lui Sorin Toma pe marginea "cazului Arghezi"- scrisoare publicată simultan în "Minimum" şi în "Vatra" din Tg. Mureş şi reprodusă în "Adevărul literar şi artistic" din Bucureşti, a avut - aşa cum se ştie şi cum era de aşteptat - ecouri multe. Şi felurite. Unii - precum criticul Alex. Ştefănescu de la "România literară" - s–au repezit la beregata lui Sorin Toma, să-l sugrume, nu alta. Alţii, precum Ion Murgeanu de la "Curierul Românesc" din Bucureşti sunt mai puţin agresivi, preţuind memorabila autocritică a fostului redactor-şef al "Scânteii":

«După 50 de ani de la acele evenimente - scrie Ion Murgeanu - Sorin Toma (rezident astăzi în Israel) revine şi se "explică". Nu o face servil şi poltron, cum s-ar crede. Într-o lungă scrisoare deschisă, dl. Sorin Toma arată că, dimpotrivă, pamfletul anti-arghezian l-a scris "atunci" din intime convingeri politice. Abia mai târziu, prin anii 1960-1963, când însuşi avea să intre în dizgraţia "partidului", fiind chiar o vreme exclus din rândurile acestuia, fapta sa din trecut a devenit subiect de meditaţie personală... ce a durat ani de zile.

Mărturia aceasta, şi scrisoarea d-lui Sorin Toma, i-am zice "testamentară", faţă de o mare eroare săvârşită la tinereţe şi publicată după 50 de ani, în asfinţitul unei vieţi, ar trebui să fie simptomatică, într-un moment în care Arghezi a şi devenit, din nou, o ţintă mică a noilor purişti.»

• Atentă mereu la ce se scrie prin Israel, revista "Observator" din München, condusă de Radu Bărbulescu, publică trei poeme de Bianca Marcovici. • Caricaturistul Nell Cobar a murit, dar urmaşii săi îi perpetuează memoria. Ei au înfiinţat o fundaţie care acordă an de an Premiul Nell Cobar pentru desen humoristic. Laureatul de anul acesta este actorul Horaţiu Mălăele, care s-a afirmat, în timpul liber, şi ca un bun caricaturist. • "O lăudabilă nebunie", aşa caracterizează presa iniţiativa regizorului Adrian Lupu (fost la T.E.S.), directorul Teatrului din Galaţi şi a soţiei sale, Doina Trăsnea-Lupu, responsabilă cu *public relations;* lăudabila nebunie constă în faptul că cei doi s-au aventurat să organizeze un festival internaţional de teatru în portul de pe Dunăre, pe tema "Comedia-n chip şi fel". Au evoluat trupe din ţară, fireşte, prezentând comedii de Shakespeare, Caragiale, Tudor Muşatescu, Neil Simon, şi din Germania, Belgia şi alte ţări. Sălile fură pline, tineretul a arătat că nu-l interesează numai serialele cu pacpac de la televiziune. Şi acum, oraşul aşteaptă festivalul următor, din

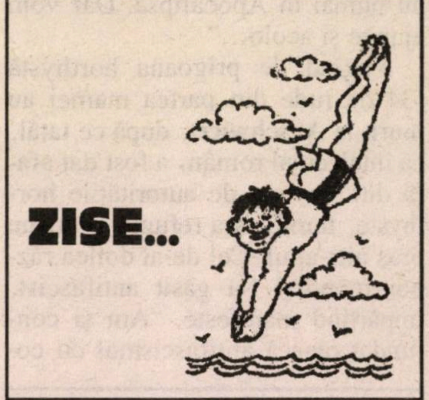

"Noi nu avem unguri în România".

(Gh. Funar, primarul municipiului Cluj; după "Academia Caţavencu", Buc. 1998.)

... ŞI-N ADÂNC SE SCUFUNDĂ

(CU ACCENTUL PE Ă)

1999. • Vestitul “Dicţionar universal al limbii române” al veneticului lingvist Lazăr Şăineanu (1859-1934), prima şi - până azi - singura lucrare de acest fel, cunoaşte o nouă viaţă. Frumoasă. După reeditarea în 1997 la Iaşi, monumentala operă a apărut acum, la înalt nivel grafic, şi în editura “Litera” din Chişinău. • Aflat nu de mult în România, ca invitat al Festivalului cinematografic de la Sibiu (v. *Minimum* nr. 140), regizorul şi prozatorul Mircea Săucan, “sihastrul din Natzeret Illit”, a acordat un interviu Iuliei Blaga de la ziarul “România liberă”, interviu din care aflăm fel de fel de lucruri despre trecutul şi prezentul artistului:

“Părinţii mei sunt Tereza şi Alexandru. S-au întâlnit după primul război mondial şi s-au iubit foarte mult, tatăl meu aparţinând primei generaţii de elevi care au dat bacalaureatul în limba română. Mama era evreică, tatăl român, amândoi din Careii Mari, Sălaj. Am trăit şi la Paris, la Praga (unde tatăl meu a terminat Politehnica) şi am avut norocul să fiu refugiat şi în Geneză, nu numai în Apocalipsă. Dar vom ajunge şi acolo…”

Fugind de prigoana horthystă (34 de rude din partea mamei au murit la Auschwitz), după ce tatăl, ca intelectual român, a fost dat afară din serviciu de autorităţile horthyste, familia s-a refugiat dintr-un oraş într-altul. Cel de-al doilea război mondial l-a găsit antifascist, împărţind manifeste. “Am şi confundat oleacă antifascismul cu comunismul. Eu nu ştiu să mint, aşa a fost istoria vieţii mele. Dar treptat-treptat, m-am învăţat aşa de bine minte...” După război şi după absolvirea Institutului de film de la Moscova (unde a studiat cu paşaport regal) s-a întors la Bucureşti, la “iubitul” studio Sahia, una din cele mai monstruoase instituţii de deformare a realităţii. “M-am pomenit în faţa unei monstruozităţi incredibile. Dar eu nu ştiam ce mă deranja. Era acolo un plutonier major, Vasile Ungureanu, care spunea: «Tovarăşe, filmul e bun, e just, e just în mod categoric. Dar nu e repectată linia partidului». Şi noi ne întrebam: «Bine, dar care e linia partidului?» «Păi, nu vedeţi că biroul politic nu stă în linie dreaptă?» Unul dintre scenarişti, viitorul scriitor C. Chiriţă, a fost întrebat odată de Ungureanu care e părerea lui despre film (se consulta cu el, că era intelectual). Şi Chiriţă i-a spus: «Să ştii că acest film e bun, dar nu e suficient de scatofag».”

Rav Meir Poruş, ministru adjunct al locuinţelor, s-a trezit cu un raport al Poliţiei care propune Procuraturii să-l trimită-n judecată pe susnumitul pentru fel de fel de afaceri necurate.

Chestia, ca să fim drepţi, ne bucură.

Noi, aşa cum am mai spus-o, n-avem nimic cu ruşii, dar pe poruşi nu-i înghiţim de fel.

Drept pentru care, de-atunci încolo, Ungureanu cerea regizorilor să aibă grijă ca filmele lor să fie… scatofage.

După ce vorbeşte pe larg despre necazurile îndurate cu filmele sale artistice, mereu luate la ochi de “foruri”, Săucan povesteşte cum a ajuns în Israel:

“În 1987 am depus două cereri la paşapoarte pentru plecarea în Israel. Am fost chemat la directorul studioului şi mi s-a spus: «Nu e neapărat cazul să te întorci, oricum eşti la pensie». Nu a fost primul fel de delicată escrocherie ceauşistă de a expulza oameni. Şi aşa am intrat cu faţa deschisă în Israel şi mi-am spus: «Încep o viaţă nouă, ca un erou american». M-am simţit eliberat de orice tensiune, de orice angoasă. Şi îi mulţumesc lui Dumnezeu că m-a dat Ceauşescu afară. Bine, nici nu-mi închipuiam că o să–mi continui viaţa artistică. Şi asta e un miracol. Dar să ştiţi că un an şi jumătate am fost portar de noapte la un centru de absorbţie a noilor veniţi. Eram aşa de mândru, dar aveam un singur neajuns: nu ştiam ebraica. Cu primii bani, repede-repede, ne-am luat o casă, frigider, televizor, toate prostiile astea. Şi ne-am luat şi ciocolată, o tabletă mare - la Nazareth fiind, pe lângă Apa Sfântă, cea mai mare fabrică de ciocolată din Orientul Mijlociu. Ne plimbam, eu cu soţia mea, prin oraş, spunându-ne: «Ce-ar zice bucureştenii, ce ne-am ajuns!» Regret până azi că m-au dat afară din slujba de portar. Era tare mişto! Israelul mi-a susţinut cărţile, care oricum nu tratau despre probleme iudaice. Apoi au apărut şi în franceză, şi apoi şi în România (“Parastasul”). Cinemateca din Ierualim mi-a cumpărat de la Bucureşti toate filmele şi le ţine în condiţii igienice perfecte. Când mă duc pe acolo, e o plăcere să le văd trăind bine, sănătos, continuând să existe. M-au primit cu braţele deschise. În 1990, dacă nu mă înşel, am fost invitat la Festivalul de la Locarno cu “Meandre”. Nu românii m-au anunţat, ci israelienii. Am reprezentat statul Israel cu un film românesc. E tipic şi e dureros. Era acolo Jean Rouch care a spus despre “Meandre” că e cel mai bun film despre perioada anilor ‘60 din toate ţările din Est.”

La sfârşit, la inevitabila întrebare: la ce lucraţi acuma?, Săucan răspunde:

“Acum trebuie să termin ultimul capitol din romanul pe care l-am scris la Nazareth aproape trei ani şi care se va numi “Colivia caută pasărea”. Titlul l-am luat după un citat din Talmud, citat amintit de Kafka în memoriile sale. Colivia caută permanent pasărea. Noi avem impresia că numai în regimurile totalitare era aşa. Dar colivia vine din trecut, din viitor. Deci, păziţi-vă, fraţilor, de colivii!”

…Să nu încurcăm borcanele. Asta este o lozincă ce-l călăuzeşte pe omul raţional în viaţa de toate zilele. Câteodată reuşim să fim fideli acestei lozinci. Alteori - nu.

Este ceea ce s-a întâmplat de curând cu d-na Lilly Marcou. Ieşeancă de felul ei, plecată cu părinţii din România la câţiva ani după război, stabilită în Franţa, ea a făcut acolo (aşa cum relatasem într-unul din numerele noastre trecute) o frumoasă carieră în domeniul sociologiei şi ştiinţelor politice, devenind directoare la Institutul de cercetări Céri din Paris. Ea a publicat, între altele, o carte despre viaţa intimă a lui Stalin şi a vizitat de curând România. Şocată, ca noi toţi, de explozia *anti* din presă, şi îndurerată, iarăşi ca noi toţi, de pătrunderea acestei explozii în publicaţii precum “România literară”, d-na Marcou a publicat în revista “Marianne” din Paris un articol intitulat “O revistă pretins literară”, «România literară», ilustrează deriva îngrijorătoare a intelectualilor români duşmani ai stângii şi antisemiţi.”.

Cititorii noştri au luat act de această *derivă* din studiul lui Michael Shafir, apărut în «Minimum».

Aici intervine chestia cu borcanele. Că d-na Marcou a observat deriva, este una. Nimic de zis. Avem de-a face cu un borcan. Că însă, vorbind despre publicaţia condusă de criticul Nicolae Manolescu, o numeşte “pretins literară”, este altceva. Adică, alt borcan. Cu care noi nu suntem de acord. Fiindcă, oricât de tare ne-au amărât erupţiile din paginile săptămânalului, “România literară” nu este o pretinsă revistă literară, ci una adevărată, bună, ba mai mult, cea mai bună tipăritură de acest fel din România de astăzi.

...Ni s-a spus că va avea loc în septembrie (1997). N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în octombrie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în noiembrie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în decembrie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în ianuarie (1998). N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în februarie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în martie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în aprilie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în Mai. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în iunie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în iulie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în august. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în septembrie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în octombrie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în noiembrie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în decembrie. N-a avut. Acum ni se spune că va avea loc în ianuarie (1999). Poate. Până una-alta, constatăm că mult aşteptatul Congres al HOR se lasă greu. În consecinţă, aşa cum v-aţi lămurit din numerele trecute, am hotărât să oferim celor de pe strada Alexandru Ianai din Tel Aviv o cantitate sporită de stimulent. E vorba, cum se vede, de nişte ardei iuţi. Îi introducem (în pagină) cu speranţa că legumele vor produce efectul sporit.

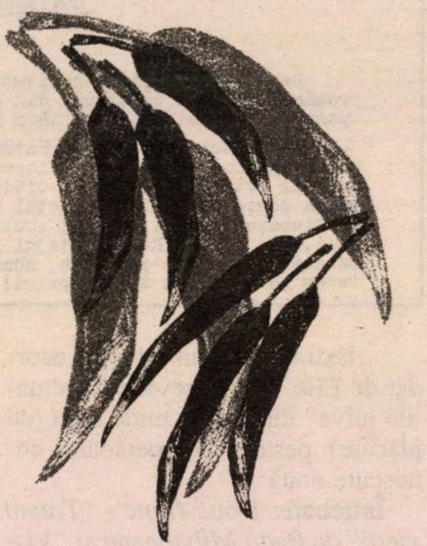

...Una bună a lui I. Schechter, din rubrica lui *1 minut* din “Ultima Oră”:

“Ca să scadă preţul roşiilor, s–au adus roşii din Olanda.

Metodă excelentă care trebuie extinsă. De exemplu, să se aducă din străinătate apartamente şi, când e nevoie, câte un instalator.”

...Câte feluri de dizidenţi şi persecutaţi au fost în România înainte de 1989? Două feluri: buni şi răi. Pe cei buni, editorii versiunii în limba română a “Cărţii negre a comunismului” (Paris, 1998) i-au amintit într-o anexă de la finele volumului, unde vine vorba de personalităţi ca Paul Goma, Dan Deşliu, Doina Cornea, Gabriel Andreescu şi alţii. Pe cei răi, editorii respectivi (Humanitas, Bucureşti) nu i-au trecut. Ceea ce a făcut ca scriitoarei Mirela Roznoveanu (ea însăşi o victimă a Securităţii) să-i sară muştarul, împingând-o să scrie într-un comentariu din “Lumea liberă”(New York) fel de fel de lucruri, între care şi câteva rânduri despre dramaturgul Dorel Dorian:

“...mă întreb de ce este omis de pe listă dramaturgul Dorel Dorian, căruia i se interzice dreptul de semnătură în presa centrală în aprilie 1989, este anchetat de Securitate, dat afară din presa centrală şi pus sub supravegherea Securităţii, transferat disciplinar la o revistă departamentală (...). Poate pentru că Dorel Dorian este un fost scriitor proletcultist? Dar nu a fost şi Dan Deşliu? Ori poate pentru că este directorul celei mai importante reviste a evreilor din România?”

...Cea mai nouă victimă a curentului anti-*trib* este d-na Colette Avital, director general adjunct pentru Europa în Ministerul de externe. Dânsa a fost acuzată că ar fi transmis ziarului “Haaretz”, prin fax, câteva documente secrete. Indignată, Colette Avital a răspuns că totul este minciună (plus calomnie), că faxul cu pricina este folosit de circa patruzeci de funcţionari din minister şi că ea n-are nici o vină.

Nici o vină? Ce vorbeşti, coniţă? Păi, să fii de felul dumitale nu de la Varşovia, nici de la Lodz, ci din Bacău, şi - colac peste pupăză - să iei cuvântul, fără jenă, pe romă-

Colette Avital

nește, la întâlnirile moldovenilor din alia, asta se cheamă că n-ai nici o vină? Etete... Știi că ești bine?

…S-au scris multe (și bune) la dispariția muzicologului Iosif Sava, unul din cei mai populari oameni de televiziune din România. S-au scris multe și despre împrejurările ce i-au provocat moartea. Într-un articol din “Ordinea” (București), ziarista Sanda Faur pune punctele pe i-ul acestor împrejurări:

“Primul pas spre acest fatal final prematur l-a făcut pensionarea lui nedreaptă de la Televiziune, care l–a afectat teribil și i-a slăbit puterea de rezistență. Al doilea - spunea Cristian Tudor Popescu, într-un articol memorabil din “Adevărul” - condițiile execrabile din sistemul nostru de sănătate. Am aflat, de altfel, ce eforturi extraordinare (chiar și din punct de vedere financiar) a făcut “Adevărul” pentru a-i aduce grabnic din străinătate niște medicamente. Ziarul “Adevărul” și nu TVR-ul pe care l-a servit atâția zeci de ani.”

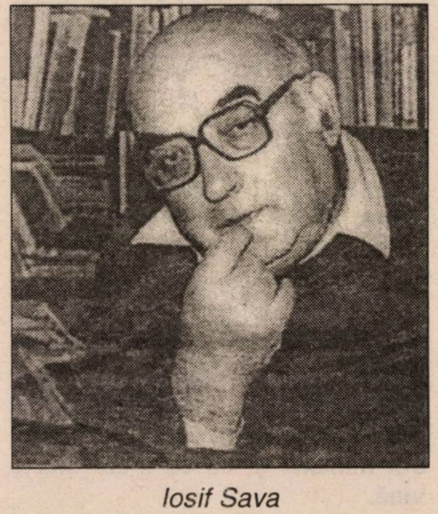

Iosif Sava

…Extras dintr-un interviu acordat de Elie Wiesel revistei “Actualité juive” din Paris, unde dăm (cu plăcere) peste niște persoane cunoscute nouă:

Întrebare: *Două filme - “Trenul vieții” de Radu Mihăileanu și “Viața e frumoasă” de Roberto Benigni - au ieșit de curând și amândouă tratează despre Shoa dintr-un nou unghi, acela al comediei. Ce părere aveți despre acest nou mod de a aborda un subiect atât de delicat ca acesta?*

Elie Wiesel: *Deocamdată n-am văzut decât “Trenul vieții” și găsesc acest film foarte mișcător. În el primează emoția, și nu comicul. Îl cunosc pe tatăl realizatorului. Acest film este un fel de omagiu adus tatălui său.”*

Inutil să mai precizăm că tatăl cu pricina este corespondentul nostru de la Paris, Ion Mihăileanu.

…Simpatică ideea prof. Michael Streja, redactorul-șef al buletinului "Tribuna Nataniei". În ultimul număr (3/1998), el reproduce coperta primului număr al publicației (decembrie 1967), apărut, așa cum se putea pe-atunci, modest și la șapirograf. Epoca romantică! Punând facsimilul față-n față cu tipăritura de azi, îți dai seama că Natanienii din alia au străbătut un drum lung.

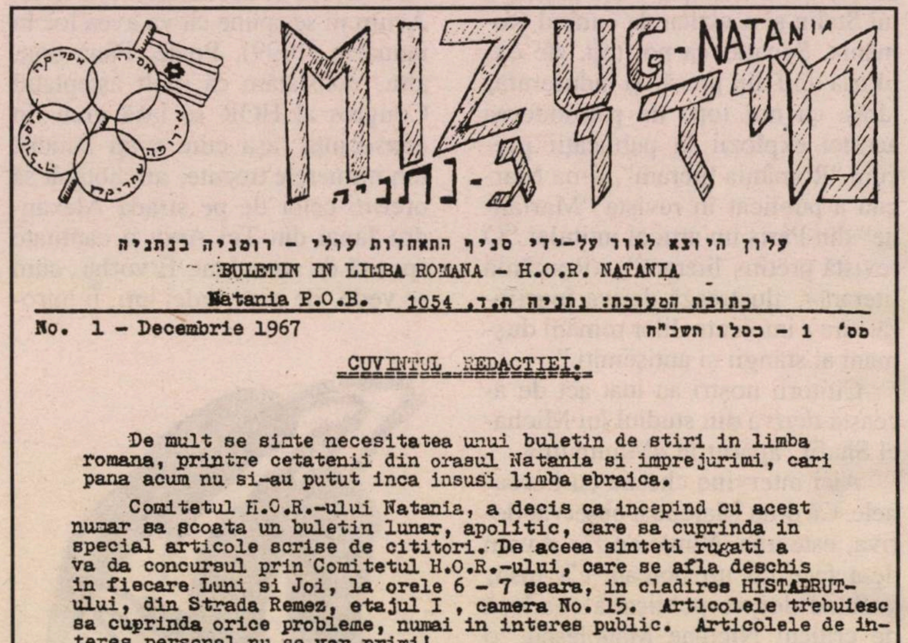

MIZUG-NATANIA
מיזוג - נתניה

עלון היוצא לאור על-ידי סניף התאחדות עולי - רומניה בנתניה
BULETIN IN LIMBA ROMANA - H.O.R. NATANIA
Natania P.O.B. 1054 כתובת המערכת: נתניה ת.ד.

No. 1 - Decembrie 1967 מס' 1 - כסלו תשכ"ח

CUVINTUL REDACTIEI.

De mult se simte necesitatea unui buletin de stiri in limba romana, printre cetatenii din orasul Natania si imprejurimi, cari pana acum nu si-au putut inca insusi limba ebraica.

Comitetul H.O.R.-ului Natania, a decis ca incepind cu acest numar sa scoata un buletin lunar, apolitic, care sa cuprinda in special articole scrise de cititori. De aceea sinteti rugati a va da concursul prin Comitetul H.O.R.-ului, care se afla deschis in fiecare Luni si Joi, la orele 6 - 7 seara, in cladirea HISTADRUT-ului, din Strada Remez, etajul I , camera No. 15. Articolele trebuiesc sa cuprinda orice probleme, numai in interes public. Articolele de interes personal nu se vor primi!

…Lume multă la recepția oferită de dr. Gh. Popescu, ambasadorul României, în saloanele hotelului "Dan Panorama" din Tel Aviv, cu prilejul celei de a 80-a aniversări a Marii Uniri. Printre cei care au ținut (așa cum dorim și noi) să transmită României cele mai bune urări de pace și prosperitate, s-au remarcat deputatul Rafi Elul, ambasadorii Egiptului (Mohamad Bassiuny), Ciprului (Euripides Evriviakis) și Japoniei (Yutaka Kawashima).

ANATOL VIERU

Anatol Vieru s-a născut într-o familie de evrei, la Iaşi, în anul 1926. După terminarea şcolii ajunge la Conservatorul din Bucureşti unde studiază cu mai marii timpului, printre care Paul Constantinescu, Harry Brauner şi Constantin Silvestri. Se specializează la Moscova, unde studiază compoziţia cu Aram Haciaturian. Se stabileşte la Bucureşti, predă la Conservatorul din capitala României, este deţinătorul câtorva premii printre care şi unele internaţionale (Premiul George Enescu - Bucureşti, Premiul Koussevitzky - Washington, etc.).

Creaţia sa oscilează în cadrul fidel "spaţiului mioritic" (Blaga) între specificul limbajului legat de rădăcinile memoriei colective ale perimetrului geografic, adică a pământului unde s-a născut şi microclima iudaică absorbită în mod firesc în familie. Cei doi parametri constitutivi ai creaţiei lui Anatol Vieru se întrepătrund, de cele mai multe ori atât de strâns încât ochiul oricât de versat al analistului cu greu va intui cu certitudine specificităţile caracteristice aparţinătoare componenţilor amintiţi. Mai lesne de descifrat par lucrările care se sprijină pe un text ales. În aceste cazuri, când textul este semnat de Veronica Porumbacu sau de Nina Cassian, izvoarele limpezi asupra cărora se apleacă, se vor fi împletit cu exprimarea specifică limbajului purtător al însemnelor unei "culori locale".

Bogata creaţie componistică semnată de Anatol Vieru cuprinde o largă paletă a formaţiilor cărora li se adresează şi anume, de la muzica de cameră şi până la aparatul vocal-simfonic, parcurgând, între cele două extreme, itinerarul fermecător al infinitelor posibilităţi de combinaţie timbrală.

Anatol Vieru s-a stins la Bucureşti, la vârsta de 72 de ani, după o lungă suferinţă. Amintirea sa încremenită pe piatra memoriei celor ce l-au cunoscut şi apreciat, alături de creaţia sa intrată în patrimoniul tezaurului cultural al valorilor universale îi vor păstra locul cuvenit în Pantheonul Muzicii.

Sofia Gelman

●

Străduindu-se să-şi dovedească şi pe-această cale lichelismul şi slugărnicia faţă de preşedintele Siriei, guvernanţii de la Beirut au schimbat cu tam-tam numele străzii Paris din capitala Libanului cu acela de Hafez El Asad, conducătorul nostru iubit. Jignit profund, guvernul francez – care-a făcut şi face enorm pentru sprijinirea Libanului în lupta acestuia contra Israelului – a protestat energic, făcând un scandal ce n-a văzut Parisul şi silind javrele să reboteze strada şi să caute altă cale pentru a-l onora pe Asad.

MAX

Fabrică de salam şi carne necaşer dintre cele mai mari din ţară

La noi găsiţi întotdeauna carne, salam şi produse de carne pentru toate gusturile, şi cele mai speciale.

Vă oferim la preţuri fără concurenţă

STEAKURI ŞI CARNE PENTRU FRIGĂRUI
CREMVURŞTI, PASTRAMĂ, RULADĂ etc. etc.
MURĂTURI, salate
BRÂNZETURI, aperitive, sosuri, băuturi – din import

Tel Aviv, str. Ben Atar 37
Autobuze EGGED: 03, 85, 86; DAN: 1, 18, 26, 42
până la staţia de pe Salame 50
Telefon: 03/683-0469
03/682-3601

1999 – La mulţi ani!

Pe vremea Centralei, Teșu Solomovici era un dulce copil

În numărul din decembrie 1998 al revistei "Minimum", în cadrul articolului său despre Centrala Evreilor din România, d. Teşu Solomovici arată că la Centrală "a lucrat şi Marius Mircu". Întrucât - în contextul articolului - aceasta apare ca o învinuire, am datoria să dau unele explicaţii.

Eu nu am lucrat ca angajat al Centralei, ci am fost repartizat, în cadrul muncii obligatorii, la Recensământul evreilor, ca unul ce urmasem Facultatea de Drept. Cum ne-am făcut, unii, "datoria" la acest recensământ - organizat, e drept, de Centrala Evreilor - arăt în capitolul ce mi-a fost solicitat chiar de d. Teşu Solomovici, pentru istoria sa a evreilor din România. Dacă acest capitol - care înfăţişează pe larg epoca Centralei Evreilor, construit de un reporter care l-a trăit din plin - va fi publicat aşa cum l–am dat, va reieşi că nu mă ruşinez pentru "contribuţia" mea la acest recensământ.

Dacă, lucrând la recensământ, se cheamă că am lucrat la Centrala Evreilor, atunci toţi evreii care au prestat pe vremea aceea muncă obligatorie, se cheamă că... au lucrat la Centrala Evreilor!

După ce lucrările recensământului au fost încheiate, am lucrat, tot repartizat în cadrul muncii obligatorii, dar de astă dată remunerat, la Comunitatea Evreilor din Bucureşti, cu sarcina de a organiza, în cadrul Bibliotecii conduse de scriitorul F. Aderca, o secţiune pentru copii; iarăşi un prilej de a mă mândri (deşi a fost tot pe vremea Centralei Evreilor), cum arăt pe larg în cartea "M-am născut reporter".

Fireşte, domnul Teşu Solomovici este mult mai curat decât mine, dumnealui nu poate fi învinuit că a lucrat la Centrala Evreilor, nici măcar în cadrul muncii obligatorii, întrucât n-avea atunci decât câţiva anişori. Poate fi, însă, lesne acuzat de un cercetător scrupulos că a... respirat pe vremea Centralei Evreilor!

Marius Mircu

La mulţi ani 1999!

BIDAN

• COMODITATE • IGIENĂ PERSONALĂ • SĂNĂTATE •

Garanţie – un an de la instalare
Cu posibilitate de prelungire

• **BIDAN** este un scaun modern care transformă orice closet în bideu şi foloseşte la spălarea părţilor inferioare ale corpului cu ajutorul unui jet de apă caldă şi la uscarea cu un curent de aer cald.

• Astfel se creează pentru cel ce-l foloseşte o senzaţie de totală curăţenie şi prospeţime.

• Noul procedeu este binevenit atât pentru adulţi cât şi pentru copii, evitându-se contactul mâinii cu fecalele şi secreţiile urât mirositoare şi total insalubre. Femeile gravide găsesc prin **BIDAN** o rezolvare ideală a igienei speciale care li se impune, suferinzii de erupţii, eczeme în părţile interne simt o alinare a durerilor, iar cei bolnavi de hemoroizi pot realiza chiar evitarea operaţiei.

• **BIDAN**-ul se prezintă într-o varietate de modele şi culori:
- **BIDAN** TURBO, aparat care încălzeşte apa şi usucă cu aer cald,
- **BIDAN** CU ÎNCĂLZIREA APEI,
- **BIDAN** OBIŞNUIT.

Se fac instalaţii în orice loc din ţară • Se poate plăti cu carte de credit.

• Instalarea este simplă şi uşoară – 95 de shekeli (inclusiv legătura electrică)

BIDAN se vinde în reţelele HOME CENTER şi ACE după sistemul: «cumpără şi montează-ţi singur».

"BIDAN"
BNEI BRAK, Str. Hakishon nr. 16
Tel.: 03/5709955 – 5709977 – 5700831

GINA SEBASTIAN ALCALAY

Lenny – marele meu prieten

Nu de mult s-au împlinit 8 ani de la incredibila dispariţie, în plină forţă creatoare, a marelui Leonard Bernstein - Lenny pentru familie, prieteni şi admiratori, - Mozart-ul secolului nostru, cum l-a caracterizat Zubin Mehta. Dacă ar fi trăit, Lenny ar fi avut astăzi 80 de ani.

L-am cunoscut în carne şi oase în 1982, la Tel Aviv. La invitaţia lui, sosisem aici din România ca turistă, împreună cu fiul meu Eugen, pe atunci în vârstă de 15 ani, pe care dorise să-l cunoască după ce citise nişte compoziţii de-ale lui care îl entuziasmaseră. Întâlnirea s–a soldat, pentru Eugen, cu o bursă totală de studii muzicale, începute în Israel şi continuate în Statele Unite, până la luarea doctoratului la Academia Julliard; iar pentru mine, cu o prietenie de-o viaţă care m-a marcat ca o cumpănă a apelor, scindându-mi existenţa în două jumătăţi distincte: anii cu L.B. şi cei fără el, doar cu îndepărtata lui legendă.

Lenny era o mare conştiinţă. Primele sale gesturi faţă de noi, părinţii lui Eugen - deosebit de dragostea şi grija pentru acesta din urmă - le-am interpretat deci mai degrabă ca o încercare de a ne oferi compensaţii morale pentru sacrificiul îndelungatei noastre despărţiri de unicul nostru copil, după ce fugisem din România ca să fim cât mai repede alături de el. (Astfel, treziţi într-o zi în zori de soneria telefonului din locuinţa noastră israeliană, aflam de la L.B. personal că fiul nostru călătorea alături de ele "în stil mare, într-un Rolls-Royce lung cât un tren", că îl lua de multe ori cu el în turneele sale prin ţară şi la el acasă, în sânul familiei). Cu timpul însă, dovezile de simpatie şi atenţie au devenit mult mai personale.

De la el am învăţat că o gazdă politicoasă desface în faţa oaspetelui pachetul cu darul care i-a fost oferit. Aflată într-o toamnă, de sărbătoarea "Thanksgiving" la locuinţa sa din New York, împreună cu alte 12 persoane, prieteni şi membri ai familiei, mă aşeză la masă aproape de el, acordându-mi o atenţie specială nemeritată: ştia că nu cunoşteam pe nimeni din cei de faţă şi nu voia să mă simt stingheră. La plecare mi-a oferit un dar mult mai inspirat decât cel pe care i-l adusesem eu: o antologie bilingvă a poeziei ebraice de la începuturi până în zilele noastre, cu următoarea dedicaţie: "Ginei, ea însăşi o poetă, de la Lenny".

În luna noiembrie 1989 primeam de la el un bilet scris de mână, cu următorul conţinut: "Dragă Gina, ce extraordinar să deschid scrisoarea ta dragă *(your dear letter)* de weekendul de Thanksgiving, aici în Connecticut, unde mă aflu alături de minunata mea familie. Da, draga mea, am într-adevăr un nou nepot, Ivan Samuel Thomas, cunoscut sub numele de Spike - şi este superb. (Astăzi a împlinit 6 săptămâni). Îţi mulţumesc pentru cuvintele tale, cu dragoste pentru tine, Alex, familia Lişansky. Lenny". Până şi adresa de pe plic era scrisă de mâna lui.

Pentru ca la 19 noiembrie 1990 să primesc următoarea scrisoare semnată de secretara lui L. B., Tricia Andryszewski: "La scurt timp după ce maestrul a anunţat că se retrage din activitatea dirijorală, i-aţi trimis o foarte amabilă scrisoare care, din păcate, nu a parvenit aici decât după moartea lui. Pentru că eraţi buni prieteni, gândurile Dvs. calde ar fi fost o mângâiere pentru dl. Bernstein. Vă mulţumesc că ni le-aţi împărtăşit".

●

Începând cu luna trecută, guvernul de la Beirut (comitetul regional Liban, al Siriei) este condus de Salim Hoss.

Are şi ăsta un Hoss de ros.

AL. MIRODAN

DICŢIONAR NECONVENŢIONAL

VOL. II

D E F

"O carte monumentală… O carte minunată, captivantă".

I. Eugen Campus
"Minimum"

"Un monument al literaturii române".

Marin Diaconu
"Radio România"

"O lucrare de pionierat… o încercare cu totul singulară de a ieşi din canoanele istoriei literare".

Cornel Moraru
"Vatra" – Tg. Mureş

"Plăcerea de a-l citi pe îndelete a fost enormă".

Costache Olăreanu
"Realitatea evreiască", Buc.

"Dicţionarul… oferă o lectură cuceritoare, neputând fi, efectiv, lăsat din mână".

Z. Ornea
"România literară", Buc.

"Dacă ceva o să rămână de pe urma noastră, o să rămână acest «Dicţionar»".

I. Petran
"Orient Expres"

"O carte captivantă de literatură".

N. Prelipceanu
"România liberă", Buc.

"O carte spectacol… Mirodan are condeiul coţcar şi ştie să nu fie searbăd pe nici o pagină".

George Pruteanu
"Dilema", Buc.

"O puzderie de protagonişti sub bagheta magică a lui Al. Mirodan".

Geo Şerban
"Realitatea evreiască", Buc.

"O mână sigură, de maestru".

I. Ştiubea
Radio Kol-Israel

"Un eveniment… un roman".

Elena-Esther Tacciu
"Ultima Oră"

Volumul poate fi procurat trimiţând suma de 100 de şekeli pe adresa

MINIMUM
POB 11472, TEL AVIV
Pentru Europa (inclusiv România): 35 de dolari.
Pentru SUA şi celelalte: 40 de dolari

Sport

•••Cunoaştem copii precoce în materie de muzică: Mozart, Yehudi Menuhin şi mulţi, mulţi alţii. Cunoaştem copii precoce în materie de film, Shirley Temple fiind numai un exemplu. Venind la sport, cunoaştem copii precoce în materie de gimnastică: să mai amintim de Nadia Comăneci? Dar despre copii antrenori de fotbal la echipe naţionale (nu la 11-le şcolii, pe maidan, cu mingea de cârpă) n-am auzit. Ei bine, există şi aşa ceva. Gordon Sinanovici, un microbist în vârstă de 14 ani, din Zagreb, l-a cunoscut pe antrenorul Croaţiei, Miroslav Blazevici (tipul acela simpatic care, în timpul Mondialelor din Franţa, era nedespărţit de mascota sa, o... caschetă de ofiţer francez), lăsându-l paf cu ideile sale despre jocul cu balonul rotund şi determinându-l să-l ia pe lângă dânsul ca antrenor secund (titlu oficial: consilier!) al echipei naţionale a Croaţiei! Misiunea micului Gordon: să-i propună lui Blazevici schema tactică pentru meciul Croaţia-Jugoslavia din preliminariile Campionatului European din anul 2000.

◆

•••Dar aşa cum există o precocitate ”pe bune”, există şi una “pe rele”. Unii sunt geniali în pantaloni scurţi, alţii gangsteri unşi cu toate alifiile.

Gimnasta americană de origine română Dominique Moceanu (16), campioană olimpică la Atlanta în 1966, a avut de curând următoarea idee: ea şi-a făcut valiza, a plecat pe furiş de-acasă, s-a instalat la nişte prieteni, a vorbit cu un avocat şi l-a dat în judecată pe tatăl ei, antrenorul Dumitru Moceanu, acuzându-l că i-a furat banii strânşi pe un Tamar american - cam un milion de dolari. În aşteptarea hotărârii pe care urmează să o dea Tribunalul din Houston, fetiţa se roagă ca nenea judecătorul să-i înţeleagă păsul şi să-l bage pe tăticul la Sing-Sing.

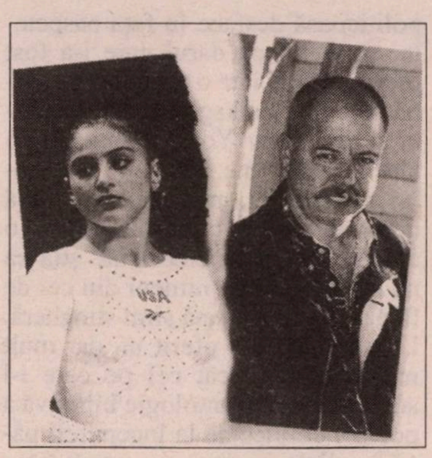

Fetiţa şi tăticu'

•••Sportul e ceva sublim, fără el nu putem să mai trăim, dar - când vezi toate câte se petrec în lumea stadionului - te apucă groaza şi-ţi vine să ceri suspendarea tuturor meciurilor de pe mapamond pe-un an de zile; aşa, întru răcorirea minţilor. În Rusia, numitul Oleg Veretnikov, fotbalist la echipa “Rotor Volgograd”, a fost atacat pe stradă de-un necunoscut (suporter al echipei rivale din oraş) care a aruncat cu acid (vitriol) în direcţia sa. Atât jucătorul cât şi fetiţa sa, Tatiana, în vârstă de 9 ani au fost desfiguraţi. • Mai blând, fotbalistul Dunăreanu de la “Astra Ploieşti” s-a mulţumit să se năpustească, la un antrenament, asupra portarului Cătălin Mulţescu, scoţându-i patru dinţi din faţă şi trimiţându-l în spital. • UEFA (Uniunea Europeană de Fotbal) a exclus pe un an din toate competiţiile continentale echipa poloneză “Wisla Cracovia”, ca urmare a înjughierii cu un cuţit a jucătorului italian Dino Baggio de către un suporter cu vodcă “Wiborowa” în cap. • Un spectator din San Lorenzo, Argentina, care aplauda pe cine nu trebuia în timpul meciului dintre echipa locală şi clubul “Boca Juniors”, a fost împuşcat, pur şi simplu, ca să nu mai spună prostii, cu un glonte-n cap... Exasperat de crima aceasta, care pusese capac la un şir întreg de violenţe în stil sud-american, judecătorul Victor Perroto a făcut ceea ce sugerasem noi la începutul rândurilor de faţă, adică a suspendat pe termen nelimitat toate meciurile din campionat. Două zile mai târziu însă, bine intenţionatul magistrat a dat înapoi, revenind asupra deciziei, de teamă ca - până una alta - să nu fie el suspendat din funcţie şi - mai ales - din viaţă.

◆

••• Se vorbeşte prin culise că Macabi Tel Aviv ar fi pus ochii pe doi fotbalişti români: Contra şi Ciobotariu de la “Dinamo”- Bucureşti. Jucătorii costă însă mulţi bani, aşa că la ora de faţă telavivienii urmează a se hotărî deocamdată numai pentru unul din ei. Noi suntem pentru Contra.

◆

•••Ne-am obişnuit să vedem la teatru (inclusiv pe marile scene culte şi naţionale) actori - şi mai ales actriţe - la pielea goală. Ne-am obişnuit să vedem artişti despuiaţi sută la sută la balet, la cinema, ca să nu mai vorbim de filmele mai de noapte ale televiziunii. Dar sportivi care să se întreacă pe stadion aşa cum i-a făcut mama, goi, n-am văzut. Încă. Dar vom vedea. Studenţii de la Universitatea din Toronto, Canada, au înfiinţat un club de nudişti cu câteva echipe (voley, schi, fotbal etc.) care, aşa cum a declarat Thomas Lundy, preşedintele clubului, sunt gata să joace în campionatele respective, cu echipele... îmbrăcate. Până aici, toate bune şi frumoase. În definitiv, câte bordeie, atâtea obiceie. Mă mănâncă însă o întrebare. Pe vremuri, în copilărie, când băteam mingea pe maidanul de lângă şcoală – împreună cu Puiu Peretz – şi îi băteam pe adversari cu 11-0, regula nescrisă a cartierului spunea că învingătorii iau echipamentul învinşilor. Acuma însă, dacă faci 11-0 cu nudiştii, ce naiba le mai iei?

STAN VLAD

Corespondenţă din Bucureşti

Viscol și murături

- **Când se întâlnesc doi români...**
- **Talibanii din parlament**
- **Cât să-ţi dau ca să mă concediezi?**
- **Abatorul de abjecţii numit "Atac la persoană"**

După o toamnă rece, umedă, uricioasă, a venit, în plin noiembrie, iarna, cu viscole îngrozitoare. Într-o vineri dimineaţă – era în 20 noiembrie – m-am dus prin oraş în plină zi de toamnă plăcută, iar seara nu mai puteam ieşi din casă din cauza viscolului şi a zăpezii. Sute de maşini au rămas înzăpezite pe şosele, trenurile s-au oprit în gări (sau chiar între gări), sute de localităţi au rămas fără lumină, fără telefon, fără apă şi căldură. Parcă venise sfârşitul lumii. Pentru unii, din nefericire, chiar a venit; sâmbătă seara erau deja vreo sută de morţi prin îngheţ!

Totul a fost năvalnic şi i-a prins nepregătiţi pe oameni, dar nici autorităţile publice nu stăteau mai bine. Era şi sfârşit de săptămână. Până şi-au intrat autorităţile în atribuţii, a trecut ceva timp; oamenii au intrat în panică (cei aflaţi şi imobilizaţi pe drum sub troiene de zăpadă) şi s-a produs o harababură generală. Noroc cu armata, care a fost chemată şi a mai salvat situaţia.

Într-un fel, guvernanţii au ieşit în... câştig. În zilele acelea frumoase de toamnă din noiembrie, străzile erau pline de manifestanţi şi protestatari împotriva guvernului. Vijelia i-a trimis pe toţi pe la casele lor. Cine mai stă acum în stradă?

Exact cu o zi înainte de năvălirea iernii, premierul Radu Vasile ceruse sindicatelor să încheie un moratoriu pentru o pace socială timp de şase luni, ca să se poată trece urgent la... implementarea reformei economice şi sociale (de nouă ani se tot implementează!). Străzile şi pieţele le-a liniştit vijelia. Dar asta nu va ţine şase luni.

Cam aşa ne găseşte noul an care vine. Ca întotdeauna, când vin sărbătorile de iarnă – Crăciunul, Anul Nou – oamenii fac eforturi şi caută să le cinstească, aşa cum se cuvine după tradiţie. Cei mai mulţi, pe la casele lor. Petrecerea sărbătorilor, îndeosebi a Revelionului, la restaurante sau în staţiuni de munte, este inaccesibilă pentru cei mai mulţi. Negustorii şi speculanţii din turism vor să se îmbogăţească într-o noapte cât pentru o viaţă. Petrecerea Revelionului într-o staţiune pe Valea Prahovei sau la Poiana Braşov costă (la pornire) între 4-4,5 milioane lei de persoană. Deci, la cursul de acum, cam 400-450 dolari. Asta în condiţiile în care un profesor, un doctor, un inginer are cam un milion de lei pe lună salariu. (Salariul mediu în România este între 90-100 dolari pe lună).

În condiţiile acestea, cine dispune de ceva bani, preferă să se ducă în Turcia (250 dolari), Grecia (250 dolari), Austria (300 dolari), Ungaria (200 dolari), în Cehia şi Slovacia (sub 200 dolari). În Caraibe costă 2.000 dolari iar în SUA – 1.500 dolari, timp de o săptămână.

Dar noi să rămânem în spaţiul Carpato-Pontic - cum zic ziariştii - când e vorba de România. Asta ne e obiceiul şi, de fapt, asta ne interesează în primul plan: nu-i zi, nu-i oră trăită în care să nu vorbim de politică. Poate ştiţi gluma aceea care sună cam aşa: doi nemţi, când se întâlnesc, fac o fabrică; doi englezi fac un club; doi franţuji fac amor; doi ruşi fac un cor; doi evrei fac o afacere şi doi români fac politică (un guvern, chiar!).

Deci, ăsta ne e rolul pe pământ: să facem politică (ce şi cum, asta-i altă treabă). Politica românească actuală are şi o componentă originală: algoritmul! Ce e algoritmul? Un sistem după care se împarte osul puterii, adică posturile ce revin fiecărui partid din coaliţia majoritară. Că au împărţit funcţiile în guvern după algoritm, astfel încât fiecărui partid din coaliţia aflată la putere să-i revină posturi de miniştri în raport cu procentul obţinut la alegeri, ar mai merge. Dar politica algoritmului au generalizat-o şi astfel şi-au împărţit (de fapt s-au certat şi bătut) ţara toată, până la ultima instituţie dintr-un sat. Cel mai mult s-au duelat (şi încă se mai înţeapă) ţărăniştii lui Diaconescu cu democraţii lui Petre Roman. De mai bine de doi ani de zile (în noiembrie 1998 au fost doi ani de la alegerile care i-au adus la conducerea ţării) numai asta fac: crize guvernamentale. Au schimbat un prim ministru; acum vor să-l schimbe şi pe cel actual, Radu Vasile. Din crizele de felul acesta ies în câştig vulpoii mai tineri ai lui Petre Roman. Bătrânii fundamentalişti de la ţărănişti - talibanii, cum li se spune - sunt mai concesivi. Poate şi pentru faptul că stau să se împartă în trei, din cauza luptelor, tot pentru putere, din cadrul partidului. În prezent, se mai află la conducere talibanii reprezentaţi de cele trei mumii: Diaconescu, Ţepelea şi Ionescu-Galbeni.

Dacă am stăruit în această harababură politică, este pentru faptul că ea s-a răsfrânt şi se răsfrânge asupra întregii vieţi economice şi sociale, asupra noastră, a tuturor. În România de azi se produce puţin şi de calitate inferioară (cu 20% mai puţin decât în 1997), se importă mai mult pentru consum iar balanţa comercială a ajuns la un deficit dramatic (de ordinul miliardelor de dolari); nivelul de trai este în continuă cădere liberă. Haosul economic creşte zi de zi. Dar tribunul Vadim care a devenit foarte... furios, ameninţă că va pune în mişcare gărzile sale pentru a-i da jos pe actualii guvernanţi "incapabili şi corupţi", ca să pună mâna pe frâiele guvernării prin forţă! În condiţiile mizeriei sociale de azi, ar găsi destui care să se ducă orbeşte după el. E un pericol real, dar cei aflaţi la putere sunt prea preocupaţi ca să ia ia tot ce se mai poate lua dintr-o ţară care, timp de şapte ani, a fost bine stoarsă de cei ai lui Iliescu, aflaţi înainte la conducerea ţării.

Protestele, manifestaţiile oamenilor sunt încă modeste, şi ca număr, şi ca vehemenţă. De ce? Fiindcă guvernanţii actuali au la dispoziţie o găselniţă formidabilă pentru atrofierea furiei sociale. Domenii întregi de activitate, uzine, fabrici, sunt desfiinţate (restructurate - sună mai... profesional) şi deci zeci de mii de oameni sunt daţi afară (disponibilizaţi - în termeni noi). Dar ei nu îngroaşă rândul şomerilor, deşi rămân în stradă. La disponibilizare, li se dau (o dată) salarii de 5-20 de luni, după vechime, deci sume de ordinul multor milioane de lei (cam până la 40!), în acest fel fiind - chipurile - ajutaţi să intre în afaceri proprii. Se dau sume mari drept şpagă pentru a fi disponibilizat: mai e undeva aşa ceva? S–a început cu minerii. Acum, când au terminat banii de anul trecut, că afaceri proprii n-a făcut nimeni, au început să se reorganizeze şi să protesteze. Câţi au mai rămas, că mulţi s-au împrăştiat. Ăsta era şi scopul, să-i disperseze. E adevărat că datoria publică s-a mărit enorm, că deficitul bugetar a luat proporţii într-o asemenea măsură, încât organismele financiare internaţionale au stopat toate creditele pentru România şi au trecut-o într-o categorie de risc financiar, încât nu se mai poate împrumuta nimic. Guvernanţii actuali şi-au atins un scop, au o pace socială relativă. Dar la scumpetea din România banii se duc repede şi atunci... să vedem ce va fi!

De ochii lumii, opoziţia, îndeosebi partidul lui Iliescu, face ceva paradă, dar fără convingere şi autoritate. În fond, ei au plasat ţara pe toboganul ce duce în prăpastie. Acum, fiindcă a văzut că partidul România Mare al lui Vadim creşte în sondajele de opinie (datorită sloganurilor populiste), vrea să facă alianţe cu extremiştii şi naţionaliştii, în speranţa de a păcăli electoratul. Poate chiar cu alegeri anticipate.

Politicienii aflaţi la putere, fie guvernanţi, fie parlamentari, ba chiar şi preşedintele ţării se complac într-o pasivitate descurajatoare. Preşedintele se află pe undeva, pe o orbită de unde nu prea vede şi nu ştie ce e în România; parlamentarii - de care râd şi copiii - n-au grijă decât de interesele lor proprii. În timp ce ţara se află în criză, în timp ce bugetul nu are bani pentru învăţământ, sănătate şi alte domenii sociale, parlamentarii şi-au votat mărirea salariilor proprii, obligând guvernul să le mai dea încă aproape 40 de miliarde de lei pentru fondul de salarii din acest an. Cumplită sfidare a cetăţenilor României!

Ziarişti la închisoare!

Tabloul zugrăvit mai sus, până la plictisirea cititorului, este totuşi foarte incomplet. Până nu de mult eram (noi, ziariştii) foarte mândri, lăudându-ne că singura realizare palpabilă de după evenimentele din decembrie 1989 constă în libertatea presei. Ne lăudăm şi-acum, dar mai cu... moderaţie. Ziarele - socotesc eu - îşi îndeplinesc menirea de presă liberă, îşi fac datoria faţă de cititori, cetăţenii ţării; publică zilnic articole, reportaje, anchete despre realităţile României de azi şi nu iartă pe nimeni, indiferent în ce sfere şi pe ce trepte s-ar afla. Asta-i bine pentru cei mulţi, cititori de ziare; mai află şi ei că nu sunt singuri şi uitaţi, că-i mai arată cineva cu degetul pe cei ce le-au hărăzit soarta de azi.

Dar cei din clanurile mafiotice, fie politice (că şi aici sunt multe), fie ale afaceriştilor sau ale celor fără de lege, nu văd deloc bine intervenţia presei, deconspirarea acţiunilor şi a matrapazlâcurilor lor. Se duce o acţiune concertată împotriva presei. S-a început întâi cu presiuni economice (scumpirea hârtiei şi a tiparului la niveluri insurmontabile). Nu s-a reuşit prea mult. Cu cele politice, nici atât. S-a trecut - cum se spune - la "atac la baionetă": judecarea şi condamnarea la închisoare a ziariştilor, însoţită de amenzi de miliarde de lei, - chipurile, - despăgubiri morale! În toată ţara - la Craiova, Iaşi, Satu Mare, Botoşani, Bucureşti etc. - zilnic afli că ziariştii sunt judecaţi şi condamnaţi. Magistraţii, care n-au fost iertaţi de ziarişti pentru abuzurile făcute în exercitarea actului de justiţie, dând sentinţe aiurea, procurorii şi poliţiştii incriminaţi deasemeni pentru abuzurile comise, au purces *in corpore* la vânătoarea şi pedepsirea cruntă a ziariştilor, pentru a-i descuraja să mai scrie despre mafiile protejate de potentaţii zilei.

Pe vremea criptocomunistului Ion Iliescu, oricâte s-au întâmplat, ziariştii n-au ajuns la închisoare; azi, în regimul... democratului Emil Contantinescu, ziariştii ajung după gratii! Mai e ceva de comentat?

Dar acei ziarişti cu care justiţia ar trebui să aibă treabă, nici nu sunt deranjaţi; aceştia fac parte din clanurile extremiste, cu reţele până la cele mai înalte foruri. Nu mai amintim aici de "România Mare" (revista noastră reproduce multe din abjecţiile acestei publicaţii). Ne vom referi doar la o aşa zisă publicaţie (e tipărită pe hârtie, aşa că nu-i putem zice altfel); e vorba de "Atac la persoană" pe care cunoscutul publicist Cornel Nistorescu, directorul celui mai mare ziar din România, "Evenimentul Zilei", o numeşte: "abator de abjecţie", "fabrică de mizerii" şi se întreabă cum de România îşi permite să tolereze existenţa unei astfel de publicaţii care calcă în picioare valori culturale şi morale, legi şi norme internaţionale, Constituţia ţării.

Cititorii lui *Minimum* au aflat, la vremea respectivă, de părerea publicaţiei cum că "ovreiaşii" ar trebui transformaţi în săpun!

Asemenea afirmaţii emise de o minte înceţoşată de ură n-au apărut în anii hitlerismului în Germania, ci în 1998 în România!

Ce face puterea democrată din România care se vrea la masa Europei, în faţa unor astfel de monstruozităţi? Nu mişcă un deget. Să ne mai mirăm de-atâtea câte se întâmplă în România de azi?

Ce face cetăţeanul obişnuit? Pe acesta nu-l mai interesează nici măcar problemele politice care-i afectează direct viaţa. Dacă ar fi azi alegeri, nu ştiu dacă vreo 20% s-ar prezenta la vot. Lehamitea este mult prea mare. Şi, totuşi, ce face? Românul înţelept a pus murături, a pregătit conserve de iarnă (roadele toamnei au fost bogate) şi şi-a umplut mai bine cămările, întrucât la magazine totul e foarte scump (consumul de carne a ajuns la limite incredibile). Într-un fel, trebuie asigurată supravieţuirea!

Cu Israelul mai facem ceva!

Nici în planul relaţiilor internaţionale România nu stă prea bine şi asta din cauza situaţiei economice interne. Aderarea României la NATO s-a amânat sine die; intrarea în Uniunea Europeană s-ar putea produce peste vreo zece ani dacă ţara se va pune la punct cu economia. Investitorii străini ocolesc România. FMI şi Banca Mondială nu ne mai acordă împrumuturi (vor reveni în România după 10 ianuarie 1999, dar au pus condiţii imposibil de realizat). Americanii ne duc cu vorba, dar practic nu se vede nimic (de 50 de ani îi tot aşteaptă românii şi ei nu mai vin...).

În aceste condiţii, guvernanţii români încearcă şi ei pe unde pot, căutându-şi aliaţi, sprijinitori economici. Au nevoie de bani, de mulţi bani.

După vizita făcută de premierul Radu Vasile în Israel, sunt şanse ca treburile să meargă mai bine decât mergeau, oricum. Mulţi dintre oamenii de afaceri israelieni sunt printre primii investitori străini care au venit cu capital şi au investit în România. Suma investită până acum se ridică la 28 milioane dolari. Nu-i foarte mult, dar – după cum ne spune dl. Jose Iacobescu, preşedintele Camerei de Comerţ şi Industrie România-Israel – cifra de afaceri se ridică la 250-300 milioane de dolari anual. Iar schimburile sunt echilibrate.

După vizita premierului Vasile s-a constituit o comisie mixtă care studiază lărgirea cooperării. Se intenţionează semnarea unui Acord de liber schimb, facilităţile vamale ducând la sporirea considerabilă a schimburilor comerciale. Israelul va oferi României tehnologie de vârf. Acum, în ianuarie 1999, va avea loc un colocviu (la World Trade Center din Bucureşti) româno-israelian care va da o nouă dimensiune relaţiilor economice în industrie, comerţ, turism.

În prezent zece oameni de afaceri din Israel au cumpărat 42 la sută din acţiunile Băncii Dacia-Felix. Infuzia de dolari din Israel a salvat banca de la faliment!

L-am rugat pe dl. Iacobescu să ne vorbească şi despre acei israelieni care vin în România cu intenţia de a pune la cale excrocherii de proporţii, despre care presa românească a scris (cu mai multă sau mai puţină patimă). Într-adevăr, au fost unele cazuri individuale de aşa-zişi afacerişti care au încercat să dea... tunuri prin înşelarea autorităţilor şi ale căror acţiuni au fost relatate de presa românească (cu exagerări din partea unor publicaţii în funcţie de orientarea lor), dar acestea au fost produse de evrei care circulă prin lume şi care se dau drept israelieni. Dar acţiunile acestora, izolate, n-au produs nici pagube mari, nici perturbări în relaţiile economice (şi nu numai) româno-israeliene.

Anul 1999 are perspective mari în ce priveşte extinderea relaţiilor economice în multe domenii. Se preconizează că marele grup financiar israelian Eisenberg va finaliza investiţia – de 1,5 miliarde dolari – privind retehnologizarea termocentralei Grozăveşti.

Cei peste 1.500 de investitori israelieni din România au programe, pe bază de contracte, care vor aduce o importantă contribuţie la revigorarea economică a României. Să le (şi să ne) urăm mult succes în 1999!

NOU!

A apărut

Amintiri din două lumi

de SUZANA BRATOSIN

„O carte despre plămădirea a două destine umane şi profesionale condiţionate de împrejurările incomode şi nefavorabile ale unei ţări est-europene aflate ani de zile sub calvarul unui regim comunist, eliberarea şi împlinirea, redresarea şi recuperarea în condiţii de libertate şi de liberă opţiune".

●

Autoarea volumului pune la dispoziţia cititorilor, gratuit, un număr de exemplare.

Solicitanţii pot primi cartea prin poştă cerând-o la adresa:

S. Guttman
POB 49238
Tel Aviv 61497

S.O.S.! Omogenizarea clasei politice!

“Am început să obosim de noi înşine. De propriile noastre defecte, de propriile noastre neputinţe, de propriile noastre nenoroace, de propriile noastre nehotărâri. Am obosit să ne tot întrebăm de ce numai noi nu putem să ieşim din blestem, din dezastru, din şmecherii şi mizerie. Şi descoperim că suntem prea obosiţi pentru a fi în stare să găsim un răspuns. Această oboseală se vede nu numai în numărul redus de participanţi la viaţa publică, dar şi pe feţele oamenilor de pe stradă, în poziţia trupurilor din staţiile de autobuz. Ea vine din incapacitatea găsirii nu numai a soluţiei, ci şi a explicaţiei.

Nu cred că exagerez susţinând că principalul motiv al acestei periculoase reacţii a psihicului colectiv este omogenizarea clasei politice. Ani de zile, populaţia României a fost obiectul unui adevărat maniheism politic: împărţiţi în tabere etanşe, electorii aveau idoli, idei şi adversari delimitaţi şi definiţi cu stricteţe, pentru fiecare parte, partea adversă fiind riguros şi iremediabil demonizată. Şi deodată - fără ca nimic esenţial sau logic să se fi produs - sfinţii şi demonii de sens opus au aerul că nu se mai opun unii altora decât într-o luptă stilizată până la definiţia unui balet. Toţi spun că vor intrarea în NATO, toţi spun că vor reformă, toţi spun că vor legea accesului la dosare, toţi spun că sunt împotriva corupţiei, toţi spun că vor binele public. Iar această unanimitate în declaraţii (căreia i se adaugă solidaritatea reală a votului pentru autorecompense) creează un tip de coeziune a clasei politice numai formal deferentă la ideologii şi doctrine; o solidarizează, lăsând pe aderenţi fără explicaţii şi fără apărare, pradă ridicolului de a fi crezut în ceva ce nu mai există. Populaţia nu se mai împarte - cum părea la un moment dat - în comunişti şi necomunişti, ci în politicieni şi nepoliticieni.”

(Din articolul “Omogenizarea” de Ana Blandiana; în România liberă”, Buc. 1998; un moment, vă rog: nu cumva povestea asta cu omogenizarea - mai precis cu dispariţia încet-încetişor a deosebirilor dintre marele Likud şi marele Partid al Muncii - ar fi valabilă, cumva, şi pe la noi? Şi nu cumva lumea de pe-aici începe să se împartă, ca la Bucureşti, între politicieni şi nepoliticieni? Şi nu cumva nepoliticienilor le-a ajuns până aici de certurile ca la uşa cortului dintre politicieni? Ai?)

Containerul misterios

De-abia se mai potoli (prin tragere de timp şi fel de fel de muşamalizări) scandalul *Ţigareta II* (contrabandă de ţigări pe aeroportul militar Otopeni, cu implicaţii prin sferele înalte) că, iată, a izbucnit un alt scandal de proporţii.

În portul Constanţa s-a descoperit un container venit din Statele Unite şi care zăcea neridicat de vreo cinci luni de zile. Sesizându-se, autorităţile portuare l-au deschis şi... Dar mai bine să-l lăsăm pe d. Costin Georgescu, şeful Serviciului Român de Informaţii, să ne spună ce anume s-a găsit în container.

“Containerul - a declarat el în faţa Camerei Deputaţilor - conţine dosarele de Securitate ale mai multor politicieni şi date despre unele evenimente din trecut (între care şi revoluţia din 1989), care urmau să fie folosite în timpul campaniei electorale din anul 2000 de un grup de interese”.

Acum s-a trecut la inventarierea actelor găsite. Inventariere care cere “un volum imens de muncă”. Şi, cum se înţelege, va dura mult. Mult de tot...

- **Totul a început de la Romani**
- **Guvernul evreiesc de la Londra**
- **Pivniţa cu aur din Popa Soare**
- **S-au iradiat**
- **Maia Morgenstern şi patul**
- **Ce mai zice Talmudul**

“De circa 2000 de ani Poporul Român este victimă a celor mai periculoase jigodii ale pământului. Primii care ne-au atacat au fost romanii. Romanii, având un imperiu corupt până peste cap de către evrei, au năvălit în Dacia, pentru a ne jefui bogăţiile şi, mai cu seamă, aurul şi argintul. După ce acei emisari ai Romei au fost izgoniţi peste Dunăre, ne-au invadat alte hâzanii ca: mongolii, ungurii, tătarii... După o neagră perioadă de timp, am scăpat şi de acei barbari, dar numai bine ce am scăpat de unii, că au năvălit peste noi alţii ca: turcii, bulgarii, polonezii, fanarioţii, ruşii, apoi să nu mai vorbim despre evrei şi ţigani, care au supt mult sânge Poporului Român”.

◆

“Noi amănunte despre “spargerea” din 1997, a P.D.S.R. (partidul condus de I. Iliescu – *n. red.*). A fost o lucrătură evreiască: nevasta lui Teodor Meleşcanu e evreică, Mircea Coşea e evreu albanez, iar Iosif Boda e evreu ungur.”

◆

“Perfidul Albion se poartă infect. Aflat la o clinică din Anglia, bătrân şi bolnav, generalul Augusto Pinochet (fost şef al Statului Chile) a fost... arestat! De cine? De englezi! Cum e posibil? Cu ce drept pune cătuşe la mâini guvernul evreiesc de la Londra unui senator pe viaţă, din alt stat, de pe alt continent, care beneficiază de imunitate diplomatică?”

◆

“După ce țapul (referire la președintele Emil Constantinescu – *n. red.*) a servit o porție bună de iarbă la Casa Albă, și-a pus tichia în cap, conform tradiției, și s-a deplasat la Muzeul “Holocaustului”, unde și-a umplut burta cu mâncare “kosher” și a început să arunce din el verzi și uscate. Țapul și-a pus tichia pe cap, pentru că ține mult la această tradiție și n-ar strica dacă i-am întări-o cu vreo două cuie, așa cum a procedat Vlad Țepeș cu niște venetici care s-au prezentat la el cu niște tichii pe cap. Însoțit de lacheii săi, țapul s-a închinat la evrei, apoi a dăruit Muzeului evreiesc al “Holocaustului” “documente ale administrației Armatei și Statului Român privind situația populației evreiești din România în timpul celui de-al doilea război mondial”. Peste 800.000 de documente secrete, care aparțin în exclusivitate României, au fost înstrăinate și date de țap și complicii lui evreilor de la Washington.

Apoi, țapul a plecat la FBI, pentru a se plânge că nu poate să-și îndeplinească planurile trasate de conspirația mondială evreiască privind cotropirea și înrobirea Națiunii noastre de către evrei, din cauza celor de la publicația “Dreapta Nouă” din New York, “România Mare” și alte publicații naționaliste pentru informarea populației despre pericolul întunericului iudeo-masonic.

De la Washington, țapul și-a continuat turneul prin alte orașe americane, dar văzând că exilații români anti-comuniști ridică peste tot problema caselor și proprietăților lor furate de regimul iudeo-comunist, și-a pus coada între picioare și s-a întors în Țară, unde l-au așteptat câinii cu colaci în coadă. În mai toate orașele pe care le-a vizitat, plimbarea țapului a fost organizată de niște evrei oribili, foști membri ori simpatizanți ai regimului tiraniei comuniste, care se dau acum “mari personalități” ale vieții politice românești și ale democrației. Spre exemplu, la Washington, țapul a stat bot în bot cu cei mai siniștri evrei ca: Scala, Tismăneanu, Răceanu, Nestor Rateș, Vlad Godeanu și, poate în secret, cu Pacepa.”

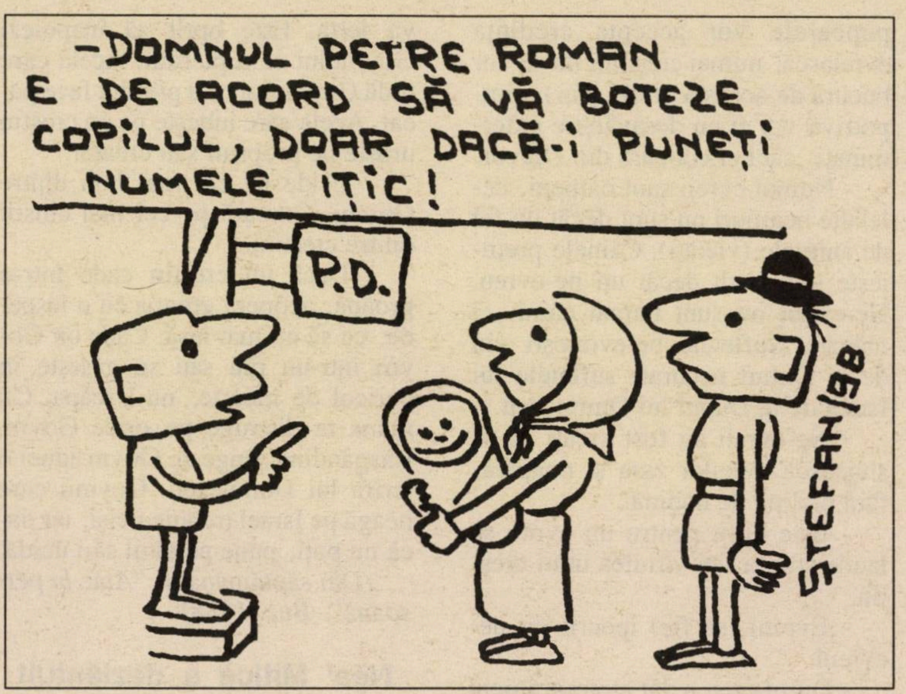
-DOMNUL PETRE ROMAN E DE ACORD SĂ VĂ BOTEZE COPILUL, DOAR DACĂ-I PUNEȚI NUMELE ITIC!
P.D.
C
ȘTEFAN/98

Desen din "România Mare"; Buc. 1998

◆

“La cantina evreilor (...) se petrec lucruri necurate. Au ei amenajată o pivniță mare, plină cu alimente conservate. În spatele rafturilor, încărcate cu pungi și borcane de tot felul, se găsește o încăpere, plină cu aur, pe care evreii îl scot afară prin Aeroportul Băneasa și nimeni nu le controlează bagajele.”

◆

“Da, l-am cunoscut bine și pe Ștefan Voitec. În casa lui am intrat de atâtea ori. Cu doamna Victorița, soția lui, eram prietenă. În 1973 m–am văzut mai rar cu Voitec. Evreii l-au iradiat și pe el, tot așa cum au ucis-o și pe doamna Niculescu, secretara lui. Încet-încet, i–au omorât pe toți oamenii care le–au stat în cale și s-au bătut pentru România. Și, în cele din urmă, l-au omorât și pe Ceaușescu.”

(Din “România mare” - director: senatorul C.V.Tudor; Buc. 1988)

◆

“Auzi, băi, nesimțire pe față care apare tot în ziarul luminat de chelia lui C. T. Popescu, “De ziua ei, Maia Morgenstern joacă în «Patul lui Procust». Ce perverzie! Noi știam că jidanii sunt așa și pe dincolo, dar și Procust ăsta, mare bagabond. Și încă n-a ajuns președinte!...”

◆

Țapu, adică întâmplătorul nostru președinte, este încă favoritul românilor. Mă rog, e vorba de fapt de bucureșteni, care, în proporție mărișoară, sunt țigani, maghiari, jidani și bozgori”.

◆

- Talmud (cartea sfântă a evreilor) (...) din care redăm cele ce urmează:
- Înstăpânirea asupra sufletelor celorlalte neamuri revine numai evreilor.
- Așteptând venirea lui Messia, evreii trăiesc în stare de război continuu cu celelalte popoare.
- Când victoria fi-va definitivă,

popoarele vor accepta credinţa evreiască, numai creştinii nu se vor bucura de această graţie (har): dimpotrivă vor fi cu desăvârşire exterminaţi, căci ei coboară din Diavol.

- Numai evreii sunt oameni, celelalte neamuri nu sunt decât un fel de animale (vietăţi). Câinele preţuieşte mai mult decât un ne-evreu. Ne-evreii nu sunt numai câini, ci măgari. Sufletele ne-evreieşti vin de la Duhul necurat, sufletele lui Israel de la Duhul lui Dumnezeu.

- Ne-evreii au fost creaţi ca să slujească evreilor ziua şi noaptea, fără o clipă de hodină.

- Este oprit pentru un evreu să laude ştiinţa sau virtutea unui creştin.

- Evreul (să fie) ipocrit cu ne-evreul.

- Dumnezeu a dat atotputernicia evreilor asupra bunurilor şi sângelui popoarelor.

- Un ne-evreu care fură pe evreu, chiar cu un obol, trebuie ucis. Dimpotrivă, este permis evreului să nedreptăţească pe un ne-evreu.

- Dacă via este a unui străin, adu-mi strugurele. Dacă este a unui evreu, nu te atinge. Banul ne-evreului este un ban fără stăpân, astfel încât evreul este în drept să puie mâna.

- Bunul creştinului este pentru evreu ca un bun părăsit, ca şi nisipul mării, cel dintâi care pune mâna este posesorul.

- Poţi înşela pe un străin şi lua camătă.

- Dacă cineva întoarce unui străin ce a predat, Dumnezeu nu-l va ierta. Este oprit să înapoiezi Goymului ce a pierdut. Acela care redă Goymului ce a pierdut face păcat. Acela care iubeşte pe un creştin urăşte pe propriul său creator.

- Ucide pe cel mai bun dintre Goymi. Omoară pe cel mai cinstit dintre creştini.

- Dacă un creştin cade într-o groapă, acoperă groapa cu o lespede, ca să nu mai iasă. Cade un Goym într-un râu sau se găseşte în pericol de moarte, nu-l scăpa. Cu mâna ta distruge pe orice Goym. Răspândind sânge de Goym aduci o jertfă lui Dumnezeu. Goymii care neagă pe Israel trebuie ucişi, iar dacă nu poţi, pune pe altul să-i ucidă.

(Din săptămânalul "Atac la persoană", Buc. 1988)

Câţiva muncitori români de la Eilat, care furaseră 34 de biciclete, au fost prinşi în momentul când voiau să le expedieze la Bucureşti, arestaţi pe vreo două zile şi expulzaţi numaidecât. Fără alt proces şi fără vreo condamnare pentru furt. Şi pe bună dreptate. Ce să le mai faci? Să le iei caii de la bicicletă?

Nea' Mitică a dezlănțuit atacul împotriva Statelor Unite

"Este pentru prima dată când un stat atacă, fără nici o declaraţie, două (!!!) state independente" (articolul are în vedere loviturile efectuate de aviaţia americană în Afghanistan şi Sudan, după atentatele teroriste din Kenia - *n. red. Minimum).* Până şi Hitler, atunci când a atacat Polonia, a avut bunul simţ să anunţe deschiderea ostilităţilor. Americanii au săvârşit cele mai grave infracţiuni, ceea ce trebuie să conducă la judecarea lor de către Tribunalul Inernaţional de la Haga.

De aceea, orice stat demn ar trebui să iasă din toate organismele din care face parte SUA şi să întrerupă relaţiile diplomatice cu această ţară agresoare.

vastika

SUA ar trebui scoase în afara legii!

Reprezentanţii săi - expulzaţi!

Titlu din "Atac la persoană"; Buc. 1998

Dacă România ar fi condusă după principiile democraţiei şi onoarei, ar trebui să condamne acţiunea americanilor şi să renunţe la orice colaborare cu aceştia.

Pentru aceasta, redactorii "Atacului la persoană" cer ridicarea acreditărilor membrilor ambasadei SUA la Bucureşti. Fiind reprezentanţi ai unui stat agresor, considerăm că personalul american aflat în misiune la Bucureşti reprezintă un pericol pentru persoanele noastre.

Invităm toţi cetăţenii români care se simt ameninţaţi de prezenţa reprezentanţilor SUA să ne scrie, urmând ca, în cel mai scurt timp, să depunem un memoriu şi la reprezentanţa ONU."

ss/ "Atac la persoană"

(Din săptămânalul "Atac la persoană", Buc. 1998; potrivit informaţiilor primite din partea unei surse superioare de la Washington - care nu doreşte să-şi dezvăluie identitatea - atacul de mai sus, apărut în publicaţia condusă de Dumitru Dragomir, zis Nea' Mitică, proprietarul câtorva restaurante şi baruri de noapte din Bucureşti şi preşedinte al Ligii fotbaliştilor profesionişti, a căzut ca un trăznet asupra Casei Albe şi a Congresului american. Întrunit în şedinţă extraordinară de noapte, săptămâna trecută, sub conducerea preşedintelui Clinton, Consiliul Securităţii Naţionale a luat în discuţie măsurile ce trebuiesc luate pentru a face faţă ameninţării de la Bucureşti. "America - a declarat consilierul prezidenţial Sandy Berger - trece prin cel mai greu moment al ei de după atacul japonez de la Pearl Harbour

din 1941... Noi încercăm să găsim o soluţie la această criză dar, până una-alta, d-na Madeleine Albright, secretara Departamentului de Stat, a transmis diplomaţilor noştri de la Ambasada din Bucureşti să-şi facă de urgenţă bagajele şi să ardă arhivele, ştiind că ei pot fi expulzaţi în 24 de ore”.)

Până și turcii...

Câteva sute de români aşteaptă de mai multe zile la graniţa bulgaro-turcă şi nu pot intra în Turcia din cauza unei măsuri cu caracter restrictiv impuse de curând de autorităţile de la Ankara. De curând, cetăţenii români care călătoresc în Turcia trebuie să prezinte la graniţă suma de 500 de dolari. Aproape 200 de români au fost întorşi, la începutul acestei săptămâni, din Turcia întrucât nu au avut asupra lor cei 500 de dolari necesari şi aşteaptă la punctul bulgar de trecere a frontierei “Kapitan Andreevo”.

Ziariști pe puncte

“La numai două-trei zile după instalarea lui Evgheni Primakov în funcţia de prim-ministru al Federaţiei Ruse, presa din ţară a publicat o informaţie potrivit căreia noul premier rus l-ar fi invitat pe primul ministru român, Radu Vasile, să întreprindă o vizită oficială la Moscova. Ştirea, oarecum bizară, date fiind tensiunea din viaţa politică internă a Rusiei, generată de degringolada economiei ruseşti şi faptul că noul premier nici nu apucase să–şi ia în primire toate prerogativele funcţiei, a stârnit în presa bucureşteană o puzderie de interpretări, care mai de care mai aberante. Unele dintre acestea frizează paranoia. S-a scris, de exemplu, că Primakov reînvie metodele politicii externe sovietice, chemându-l la ordine pe primul ministru al României, sau că singura speranţă de a scoate Rusia din prelungita şi tot mai profunda criză economică ar sta într-un sprijin consistent din partea... României! Ca şi cum economia noastră ar sta mai bine. Nimeni nu şi-a pus întrebarea cum de, în plin scandal politic la Moscova, primul gând al noului premier rus a fost tocmai la prim-ministrul nostru, Radu Vasile?

Situaţia s-a lămurit definitiv, câteva zile mai târziu. La mijloc a fost un clasic *malentendu*. După numirea domnului Evgheni Primakov în funcţia de prim-ministru al Rusiei, a avut loc o întâlnire între premierul român Radu Vasile şi ambasadorul Federaţiei Ruse la Bucureşti, Valeri Kenealkin. Cu acest prilej, ambasadorul rus a transmis un mesaj de salut din partea lui Evgheni Primakov, în care, printre altele, acesta confirma şi vizita premierului român la Moscova, aflată în programul de lucru al predecesorului său. Altfel spus, mesajul transmis de Evgheni Primakov a fost acela că schimbarea politică de la Moscova mu afectează în vreun fel actualul curs al relaţiilor româno-ruse. Modul în care presa română a interpetat conţinutul acestui mesaj a stârnit nemulţumirea ambasadorului rus, fapt ce a determinat o reacţie explicativă din partea guvernului României, prin vocea consilierului de stat, Petrişor Peiu. Oricum, nu a lipsit mult ca exprimarea superficială a funcţionarilor guvernamentali care răspund de comunicarea cu presa, coroborată cu imaturitatea politică a unor gazetari, să ducă la un conflict diplomatic între România şi Federaţia Rusă.”

(Din “Curierul Românesc”, Buc. 1998)

Profeții

“Nu-mi place să mă hazardez în profeţii, dar se pare că lucrurile se vor prezenta astfel: cât de curând, românii nu vor mai suporta viaţa pe care o duc. Spre deosebire de anul 1989, Securitatea, în loc să instige, va încerca să aplaneze. Pentru că, de data asta, e posibil să fie mult mai groaznic decât atunci şi fără de control. Nu va mai rămâne piatră peste piatră din Palatul Cotroceni şi fir de păr din barba d-lui preşedinte. Vor fi călcaţi în picioare de mulţimea dezlănţuită şi alde Ion Iliescu, Petre Roman, Virgil Măgureanu. Armata va înăbuşi în sânge revolta populară şi va instaura legea marţială. Fiul preşedintelui va fi aruncat în puşcărie, fiica lui îşi va găsi adăpost în Cuba...”

(Dintr-un articol de Liviu Cangeopol, în “Lumea Liberă”, New York, 1998)

Mireasa

O nouă revistă în chioşcurile de ziare din România: “Mireasa”. Aşa cum citim în săptămânalul “Dilema” (Buc. 1998):

“Mireasa, pusă la loc de cinste pe tarabe, e mai scumpă decât *Elle, Avantaje* sau *Exces.* De ce? Probabil pentru că reprezintă publicaţia aspiraţiilor Femeii de toate felurile, întreţinută de tradiţia familială, comunitară şi siropos-literară (într-un interviu mai vechi, Barbara Cartland, autoare de best-seller-uri romanţioase, afirma că, pentru o femeie, cariera este o căsătorie reuşită). Toate serialele de gen “Tânăr şi neliniştit” trebuie să includă măcar un episod nupţial, cam la două luni o dată. Nunta este scopul final, reuşita absolută a personajelor feminine. Revista *Mireasa* speculează acelaşi tip de «arivism» al sexului slab, frumos, etc. Salonul *Gabriela* propune rochii lungi şi bufante în partea de jos, dantelate şi mulate sus, cu văluri lungi. Sloganul salonului *Gabriela* este “Pentru cel mai frumos Da!” Editorialul, semnat Nagy Proţa Gabriela, este scris pe roz şi se termină cu “Să aveţi o vară plină de soare şi dragoste!” Ni se prezintă verighete alambicate, cu modele geometrice, florale sau incrustaţii, pe care nu le-am văzut (încă) pe mâinile nimănui; buchete “de vis” pentru diverse tipuri de mirese: “scunde”, “vesele”, “tinere

şi romantice", "visătoare", "pline de viaţă şi îndrăzneţe", "amatoare de palpitant"; ţinute şic pentru cununia civilă, coafuri, invitaţii de toate felurile, chiar cu motănaşi sau ursuleţi amorezaţi, pantoful Cenuşăresei, dileme de-ale mirilor: între cravată sau papion?; ţinute convenţionale de-ale mamelor şi soacrelor; torturi..."

Ambasadorul Lefter nu vrea să rămână lefter

"Ministrul român de externe, Andrei Pleşu, a declarat că funcţia de ambasador al României la Belgrad este ocupată, în continuare, de Panait Lefter, deşi acesta a fost rechemat oficial de la post în urmă cu cinci luni. Andrei Pleşu a declarat, în cadrul emisiunii "Întâlnire cu presa" de la PRO-TV, că a aflat recent de rămânerea lui Lefter la Belgrad, în ciuda ordinelor MAE şi a decretului prezidenţial de rechemare. "Nu ştiu dacă este tembelism sau sabotaj", a apreciat Pleşu, admiţând că în MAE există "un teritoriu de penumbră" în care şeful diplomaţiei române nu poate pătrunde."

(Din articolul "Tembelism sau sabotaj", în "Lumea liberă", New York, 1998)

Premierul Vasile a scris un roman

«Dl. Prim-Ministru, Radu Vasile, şi-a anunţat, într-un interviu acordat ziarului "Adevărul", iminentul său debut în "beletristică", mai întâi cu un roman. "Ba încă şi mai rău, a adăugat Domnia Sa, şi cu un volum de poezii". Dacă ţinem seamă de faptul că dintre cei aflaţi de-a lungul vremii în fruntea guvernelor României au mai produs "beletristică" şi Titu Maiorescu, Nicolae Iorga, "ba încă şi mai rău": poezie Octavian Goga, ne închipuim ce curaj trebuie "să-l mâne-n luptă" pe Dl. Prim ministru "s-o facă şi pe asta!".»

(Din "Curierul Românesc", Buc. 1998)

Tabără de antrenament în Germania

"La descoperirea, în apropiere de Hanovra, a unei tabere de antrenament a bandelor româneşti care terorizează de mai mulţi ani Germania, poliţiştii au avut de ce să se minuneze: respectiva bază a funcţionat din plin într-o pădure, la numai câţiva metri de o alee extrem de circulată. Nici unul dintre plimbăreţii care au auzit, desigur, zgomotele ce veneau din pădure, nu a avut curiozitatea să vadă ce se petrece acolo. După cum relatează săptămânalul "Bild am Sonntag", nu de mult, după o urmărire cu elicopterul ca în filme, poliţia a prins patru tâlhari români. Aceştia furaseră o casă de bani, pe care, fără s-o deschidă, o ascunseseră într-o groapă. Ei au putut fi capturaţi abia după ce au fost mobilizate multe forţe poliţieneşti. Unul dintre criminali a făcut dezvăluiri despre existenţa taberei.

În mijlocul unei romantice păduri de foioase trăiau membrii bandei temutei mafii româneşti. Pădurea se află în apropiere de Hanovra, fiind locul preferat de localnici pentru plimbările de sfârşit de săptămână. La numai 40 de metri de tabără trece şi o şosea foarte circulată. La locul indicat de hoţul român, poliţiştii au găsit nu o ascunzătoare primitivă pentru câteva nopţi, ci o tabără perfect organizată. Hoţii îşi amenajaseră chiar şi o porţiune specială de pădure pentru antrenamentele fizice: un adevărat teren pentru *fitness.* Ei au fixat de trunchiurile mestecenilor araci groşi, bătuţi în cuie şi legaţi cu sârmă, pentru sărituri la înălţime. Pentru căţărat aveau un spalier construit tot din trunchiuri de copaci. Nu lipseau nici aparatele necesare executării exerciţiilor pentru fortificarea musculaturii abdominale. După antrenament, membrii bandei mergeau la "bazin". La 70 de metri de terenul de antrenament se afla un eleşteu. Într-o mică grotă de pe malul acestuia au fost găsite toate articolele necesare toaletei: oglindă, săpun, creme, aparate de ras.

Banditii locuiau în corturi camuflate, acoperite cu crengi şi tufişuri de mure. Unul dintre corturi servea drept cămară de alimente, un altul era pe post de cameră de zi, fiind amenajat cu perne de şezut pe jos. Echipa specială de poliţişti a găsit o grămadă de instrumente destinate spargerilor. De asemenea, ei au găsit cinci lanterne puternice. Banditii se respectau: ei doreau ca seara la jocurile de cărţi să aibă suficientă lumină. În mod vădit, le plăcea să trăiască bine: în tabăra părăsită la repezeală au fost găsite multe sticle goale de şampanie, cutii de bere, resturi de friptură de oaie şi de pasăre."

(Dintr-un reportaj de S. Omer, în "România liberă", Buc. 1998)

Ultima soluţie

"Că asistăm în această perioadă la o recrudescenţă a rasismului şi extremismului în România, nu mai e un secret pentru nimeni. E destul să circuli prin marile oraşe pentru a descoperi nenumărate dovezi palpabile ale crescândei xenofobii româneşti. De la războiul plăcuţelor bilingve, până la intolerabilele, ruşinoasele graffiti-uri din metroul bucureştean ("Un milion de ţigani! Ultima soluţie: Antonescu"!) şi, cine ştie, mâine, la execuţii în plină stradă, o parte din români par să trăiască sub semnul urii faţă de **celălalt."**

(Dintr-un articol de Mircea Mihăieş, în "Lumea Liberă", New York, 1998)

Mica publicitate

● Stimată redacţie, prin intermediul dvs. vreau să mulţumesc acestei femei (anunţul este însoţit de o fotografie, care, din păcate, nu poate fi reprodusă, fiind foarte ştearsă - *n. red.*) care prin harul ei vrăjitoresc şi magie albă m-a

Fotografie de Heddy Löffler

scăpat de farmece şi mi-a adus soarta, după multe încercări la mai mulţi vrăjitori şi preoţi. Aici am cunoscut foarte mulţi oameni cu diferite cazuri şi au fost foarte mulţumiţi. Apelaţi cu încredere la tel: 094.252.097; 01/668.51.75.

- Eugenia Glie, poetă, caut sponsor pentru publicarea unui volum de poezii. Tel: 250.71.74.
- Doamne, domnişoare, oferim companie domnilor generoşi. Tel. 01/892.10.14 non-stop.
- Specialişti striptease asigurăm spectacol de gen la domiciliu. Profesionalism şi seriozitate maximă. Clovis 092.254.905.
- Tânără atrăgătoare ofer companie oamenilor de afaceri. Tel. 092.311.744.
- Tânără superbă ofer companie unui domn generos. 092.500.426.
- Salariat licenţiat, 42/1,85/85, situaţie materială bună, ofer găzduire şi ajutor material unei tinere frumoase şi nonconformistă, între 19-28 de ani, în schimbul unei prietenii. Prefer studentă. 679.52.81, între orele 17-22.
- Siguranţă, civilizaţie, bunăstare, căsătorii garantate Japonia pentru tinere. 094.812.428.
- Solicit partener discret pentru relaţie intimă. 896.11.11.
- Blondă, singură şi tristă, doresc bărbat adevărat. 896.11.12.
- Cuplu cu vederi largi căutăm o tânără pentru companie. Telefon 094.522.119.
- Cuplu tânăr oferim companie doamnelor, domnilor şi cuplurilor, generoase. 094.253.988.

(Din "România liberă", Buc. 1998)

Aniversare

Acad. Augustin Buzura, romancier, preşedintele Fundaţiei Culturale Române; 60 de ani de la naştere.

Decese

Acad. Ştefan Pascu (n. 1914), istoric.

Dumitru Mircea, prozator, redactor-şef în anii '50-'60 al revistei "Tribuna" din Cluj.

Alexandru Talex (90), publicist; a tradus în româneşte cărţile lui Panait Istrati - idolul şi mentorul său - şi a editat lucrarea "Cum am devenit scriitor" (1981) care prezintă evoluţia social-literară a lui Istrati.

Banu Rădulescu (74), scriitor, directorul revistei "Memoria", Bucureşti.

Mihai Maximilian, autor de texte pentru teatrul de revistă (căsătorit cu actriţa Stela Popescu); în urma unei maladii necruţătoare.

Şoferul de taxi Moshe Kastel (43) din Ierusalim, a fost condamnat la închisoare pe viaţă pentru asasinarea zarafului Igal Daniel, de la care a furat 35.000 de dolari, precum şi a unui grădinar care se nimerise întâmplător la locul crimei.

... Şi în felul acesta, şoferul care n-a ştiut să pună piciorul pe frâna poftelor animalice, în loc să aibă parte, după socotelile lui, de-o viaţă la Kastel, îşi va petrece restul vieţii ţntr-o puşcărie.

NOU! A apărut

SPERANŢA

de Dr. Alexandru Marton

Carte editată cu sprijinul acordat de Yad Vashem – Institutul pentru eternizarea memoriei victimelor Holocaustului

●

Povestea adevărată trăită de autor cu 53 de ani în urmă, în perioada Holocaustului

●

"Cartea ... are fiorul de sinceritate al unei povestiri spuse parcă prima oară".

Carol Isac
"Ultima oră", Tel Aviv

●

O carte care trebuie citită, pentru a nu uita ceea ce poate aduce neo-nazismul şi antisemitismul, care renasc în zilele noastre.

....

Cartea se poate obţine
trimiţând 40 şekeli
pe adresa autorului:
Str. Narkis 1
Ierusalim 92461
Tel.: 02/623-2883
Pelefon: 053/564-512

ION MIHĂILEANU
Corespondenţă din Franţa

Caleidoscop parizian

- **Futurologia: de unde-o fi venind cuvântul ăsta?**
- **Calci cu piciorul în grămezi de căpşuni**
- **Curva Republicii**
- **Da, Mihail Sebastian, ai ajuns la Paris**

Oriunde te afli, la Paris sau la Tel Aviv, la New York sau la Bucureşti, de Anul Nou (de data asta 1999, cu trei de 9 rotofei), nu se poate să nu te gândeşti, după ce ai băut cupa de şampanie, la ce ne va aduce viitorul. Când zic **ne** mă gândesc la omenire, nu la noi, cei care am trecut de o anumită vârstă. Perspectiva noastră se măsoară la câţiva ani, bătuţi pe muche. După aceea, Nirvana, dacă o merităm...

Dar să las la o parte asemenea gânduri uşor melancolice ce nu-şi află locul într-o corespondenţă din Oraşul Lumină, cum îi place Parisului să i se zică. Acum, aici noaptea e cu adevărat feerie de când Johnny Halliday, mânuind parcă o baghetă magică, a dat semnalul ca toţi arborii de pe Champs Élysées să se îmbrace cu desene luminoase de toată frumuseţea. Aşijderea pe alte străzi. Nu exagerez, de Crăciun, de Anul Nou, Parisul *by night* devine un oraş de basm. Până la 10 ianuarie când îşi reia înfăţişarea obişnuită. De semi-basm...

1999. Nu ştiu de ce, cifra mi se pare stranie, ciudată, neobişnuită. Nu pentru că peste un an cei trei 9 se vor transforma în trei de 0 iar 1 va lăsa locul lui 2, dând laolaltă cifra 2000. Adică un alt mileniu în istoria omenirii. Mărturisesc, nu sunt pătruns de fiorul metafizic al Apocalipsului, asemenea temeri mă lasă rece. Sunt însă receptiv la spusele specialiştilor în ale informaticii care prevăd nenumărate încurcături în anul 2000 din cauză că ordinatoarele n-au fost prevăzute cu apariţia noului mileniu. Şi, precum se ştie, viaţa noastră de fiecare zi e dirijată de aceşti roboţi inteligenţi, adevăraţi guvernatori. Trenurile, avioanele, băncile, primăriile, cabinetele medicale, supermarketele, nu pot funcţiona fără ordinatoare. Cum a denumit-o franţuzul - "la rançon du progrès" - e preţul progresului. Jacques Attali, fostul prim consilier al lui Mitterrand, care a devenit un soi de profet al viitorului, scria de curând că, aproximativ câteva săptămâni după anul 2000 va evita să circule cu trenul sau avionul. Nu-mi închipui că informaticienii din întreaga lume stau cu mâinile-n sân, sunt convins că se lucrează de zor pentru a se evita un balamuc de toată frumuseţea. Dar să nu anticipăm: vom trăi - aşa sper - şi vom vedea.

O să mă întrebaţi de ce această introducere? Iată de ce. Mi-a căzut în mână, de curând, o carte destul de voluminoasă, cu foarte multe ilustraţii, apărută în editura Fayard şi intitulată "2100 - povestea secolului viitor". Operă colectivă, la care au participat numeroşi specialişti francezi sub conducerea lui Thierry Gaudin. Bucurându-se de sprijinul multor instituţii franceze, precum ministerul cercetării şi tehnologiei, un grup ce se ocupă de cercetări şi schimburi tehnologice (GRET), Centrul naţional de cercetare ştiinţifică (C.N.R.S.), etc.

Deci, o carte extrem de serioasă - s-ar zice -, neavând nici un fel de legătură cu futurologia, cum îi ziceam în glumă în România (cuvântul avându-şi originea în limba franceză: "futur" = viitor, şi nu de la neaoşul, ştiţi dvs. care...)

Ce mi-am zis? N-ar fi rău, în 1999, când ne aflăm în pragul anului 2000, să vă relatez ce zic specialiştii că se va întâmpla în primii 100 de ani ai noului mileniu în raporturile dintre planeta noastră şi spaţiul interstelar.

Prima noutate: crearea unui avion transatmosferic având o viteză de 25 de ori mai mare decât a sunetului. Care va funcţiona pe baza altor principii decât ale tehnicii actuale şi va îngădui scăderea de 40 de ori a costului lansării pe orbită. Ceea ce va face ca preţul unui bilet pentru o călătorie cu acest avion spaţial, pentru o persoană cântărind 70 de kg., să fie de "numai" 100.000 de franci. Cică un asemenea avion minune ar putea fi lansat în jurul anilor 2010-2015. Iar amatori bogaţi sunt mulţi, mai ales în S.U.A., pentru care mai puţin de 2000 de dolari reprezintă un mizilic. Tot cu "cică" vă relatez că acest avion va permite călătorii mai scurte către Jupiter, Saturn, Uranus, Neptun sau chiar Pluton...

În jurul lui 2017 se vor investi cca. 500 de miliarde de dolari pentru o debarcare umană pe Marte, unde va fi instalată o bază automatică permanentă ce va fi vizitată periodic, la fiecare doi ani, pentru a beneficia de o revizie mecanică celestă.

În sfârşit, ceea ce e cu adevărat senzaţional în previziunile acestor specialişti, e colonizarea unor planete ale sistemului solar. Am zis colonizare, adică graţie unor descoperiri tehnice la îndemână de pe acum, se vor crea condiţii de viaţă normale, asemănătoare celor de pe pământ. Încât, să zicem, pe Marte va exista o populaţie ce nu va mai fi dependentă de planeta Terra, întrucât vor exista industrii, magazine, etc., etc., adică tot ce trebuie pentru a trăi. Iar unii dintre "Homo coelestis" se vor naşte în Cosmos. Şi, bineînţeles, vor avea o altă viziune asupra globului terestru, pe care îl vor privi "de sus", ca pe ceva minuscul. O adevărată revoluţie culturală!

Mă opresc aici. Nu vreau să merg mai departe şi să-mi închipui mentalitatea acestor fiinţe care n-au pus nici o dată piciorul pe pământ şi care vor face totul pentru a călători spre alte sisteme planetare. Pentru că mă înfior, şi pentru că gândul mă duce la atât de poetica "Stea fără nume" a lui Mihail Sebastian, unde totul era feerie şi nu proză ca în "2100 - povestea secolului viitor". Proză involuntar poetică?

● Din spaţiile siderale să coborâm puţin pe pământ, în "douce France" unde pasiunile politice s–au încins în ultimul timp. Era prea multă linişte, coabitarea între preşedintele Chirac, de dreapta, şi primul ministru Jospin, de stânga, funcţiona aproape perfect. N-am să vorbesc de grevele de tot soiul, ale căilor ferate, ale avioanelor, ale metro-ului; greva e un soi de maladie cronică franţuzească, n-o întâlneşti nicăieri în lume în asemenea proporţii. Să urli-n gura mare, să bombăni, să mormăi, să te răzvrăteşti ("faire la gueule, ricaner, grogner, se revolter") asemenea expresii nu fac oare parte din farmecul poporului francez? Altfel, cum ar fi ajuns să uimească lumea cu Revoluţia Franceză din 1789? Dar şi cu cea de la 1848? N-am să amintesc nici de producătorii de legume şi fructe care dau buzna în supermaketuri ca să distrugă produsele venite de aiurea, mai cu seamă de la concurenţii spanioli. Frumuseţe de căpşuni, de roşii, de vinete, de dovlecei şi alte bunătăţuri după care îţi lasă gura apă şi care zac zdrobite pe autostrăzi, răsturnate din camioane pentru că sunt mai ieftine decât fructele şi legumele produse de francezi. N-am să mă opresc nici asupra crescătorilor de porci, care îşi manifestă zgomotos nemulţumirea că pentru un kg. de "cochon" nu obţin decât 5 franci, în timp ce în magazine se vinde cu preţuri cuprinse între 20-50 de franci.

Mai nostim mi se pare să zic o vorbă despre intervenţia surpriză a lui Michel Rocard în revista *Le Point.* Toată lumea ştia de animozitatea profundă dintre fostul prim-ministru al Franţei şi preşedintele François Mitterrand. Care, ce e drept e drept, s-a pus întotdeauna de-a curmezişul, în mod viclean, carierei politice a tovarăşului său de partid. Chiar când l-a numit prim-ministru, n-a făcut-o decât ca să-l compromită. Lui Michel Rocard, incontestabil unul dintre fruntaşii partidului socialist, nu i-a mers şi nu-i merge bine nici sub "domnia" lui Lionel Jospin. Nici deputat, nici ministru, nici măcar o funcţie cât de cât onorabilă. Nimic. E de mirare atunci că, deodată, în *Le Point,* Michel Rocard proclamă că "Mitterrand a fost necinstit"? Sărmanul, a folosit prilejul ca lumea să mai vorbească de el. Bineînţeles că "mitterrandiştii" au protestat şi l-au făcut de două parale, Jospin i-a invitat şi pe unii şi pe alţii să nu se mai certe. Pentru că, precum se ştie, de când lumea şi pământul, rufele murdare se spală în familie...

Altă nostimadă e ceea ce se întâmplă cu Roland Dumas, preşedintele Consiliului Constituţional. De câteva luni, acest avocat, fost ministru de externe, unul din prietenii apropiaţi ai lui Mitterrand, este "luat în cercetare" de un judecător, adică bănuit de diferite matrapazlâcuri, cum am zice pe româneşte. Unul din ele fiind prezenţa în contul său bancar a 11milioane de franci greu de justificat. Colac peste pupăză, fosta sa metresă, care a obţinut vreo 40 de milioane de franci într-o afacere necurată, a scos o carte intitulată «La pute de la République» (Curva Republicii). În paranteză fie spus, ea însăşi şi-a aplicat acest titlu şi relatează, în această carte, diverse lucruri neplăcute despre fostul ei amant.

Drept care, fostul preşedinte Valéry Giscard d'Estaing, cocoţat pe înalte principii morale, i-a cerut lui Roland Dumas să demisioneze fiindcă - susţinea el - chiar dacă sunt simple bănuieli, ele dăunează prestigiului unui preşedinte al Consiliului Constituţional, cea mai înaltă instituţie juridică franceză. Riposta lui Roland Dumas, care se consideră nevinovat, nu s-a lăsat aşteptată. El a declarat că regretă că astăzi a dispărut duelul, altfel l-ar fi invitat pe Giscard la o partidă de scrimă sau de glonţ reciproc. Parcă îi văd pe cei doi cocoşi proeminenţi disputându-se pe Stade de France în faţa unui public mai numeros decât în finala de fotbal Franţa-Brazilia. Hai Giscard! Hai Dumas!

Ca un fel de post-scriptum la cele scrise până aici, semnalez câteva veşti bune legate de partidul lui Le Pen. În primul rând, Le Pen şi cu secundul său Bruno Megret se ceartă ca chiorii pentru putere. Când doi se ceartă, se zice, al treilea câştigă. Adică democraţia. Să sperăm. În al doilea rând, Le Pen a fost condamnat la trei ani închisoare (cu suspendare) şi la un an de ne-eligibilitate, pentru că a lovit pe o doamnă, candidată socialistă. În al treilea rând, atât el cât şi Bruno Megret au fost condamnaţi fiecare la 10.000 de franci despăgubiri către Asociaţia Studenţilor Evrei pentru că au rostit cuvântări rasiste.

● La pagina 181 a «Jurnalului» său, recent apărut la Paris în limba franceză, Mihail Sebastian scrie, citez: *«Am citit astăzi prima parte din "De două mii de ani" (mereu obiceiul meu de a scoate la întâmplare o carte din bibliotecă şi de a nu o mai lăsa din mână...) – şi mi s-a părut foarte frumos. Dintr-odată m-am văzut la Paris, ducând o traducere franceză a cărţii cuiva, nu ştiu cui – Benjamin Crémieux, René Lalou, Jean Paulhan, Gide chiar – şi gândul nu mi s-a părut absurd. Aproape că ştiu ce i-aş spune: "Lisez, Monsieur, les premières 120 pages. J'ai l'impression qu'elles sont bonnes. Le livre est raté sur sa fin, mais il commence bien. Et de toute façon, je suis certain que, traduit en français, il ne passera pas inaperçu".»*

Visul lui Sebastian s-a realizat, din păcate postum; el n-a avut bucuria să se vadă tipărit în ţara lui Proust pe care îl preţuia atât de mult. Nu numai «De două mii de ani» a apărut la Paris, dar şi «Jurnalul». Cum scriam mai de mult, el a văzut lumina tiparului nu datorită lui Gide, ci unui pasionat admirator, Edgar Reichman, care l-a convins pe directorul editurii Stock să-l publice pe marele scriitor evreu-român în admirabila traducere a lui Alain Paruit. Edgar Reichman nu s–a mulţumit numai să intervină pentru apariţie, ci a scris şi câteva studii de mare ţinută despre operă, o substanţială prefaţă la «Jurnal», un articol în «Le Monde» despre «De două mii de ani» şi, de foarte curând, în ultimul număr al celebrei reviste «Les temps modernes» întemeiată de Jean-Paul Sartre şi Simone de Beauvoir, o emoţionantă evocare de discipol intitulată “Pour Mihail Sebastian qui n‘était pas mon frère” (Pentru Mihail Sebastian care nu mi-era frate).

«Jurnalul» lui Sebastian este expus la loc de cinste în majoritatea librăriilor din Paris. Şi, exact cum se aştepta Sebastian în privinţa romanului «De două mii de ani», «Jurnalul» n-a trecut neobservat de critică. Aproape toate ziarele şi revistele au scris despre el. *Libération* relevă mai ales mediul politic ostil de care s-a izbit autorul Jurnalului: “Francofil, strălucitor, românul Mihail Sebastian va fi privit ca un jidan de prietenii săi”. Săptămânalul *Incorruptible,* ce se adresează mai ales tinerilor, scria următoarele despre «De două mii de ani»: “Prin puterea sa de evocare, prin umanismul său şi mai ales prin capacitatea sa de a face să răsune în noi problemele epocii, «De două mii de ani» este unul din cele mai mari texte ale literaturii europene”. Aceeaşi revistă, sub titlul “O prezenţă eroică”, evocă astfel personajul Sebastian din «Jurnal»: “Foarte departe de fanfaronada lirică, isterică, specifică celor ce se pretind angajaţi politic, am putea spune că prin *Jurnal* ne aflăm în faţa unui eroism al prezenţei. Această densitate umană, această solitudine izbutesc să ne facă să retrăim episoade istorice ca şi cum le-am descoperi pentru întâia oară (...) Ce predomină în *Jurnal,* dificultatea de a scrie sau durerea de a trăi? Când totul se dărâmă, când prietenii te trădează, când lumea întreagă se prăbuşeşte în teroare”. Cotidianul *La Croix,* àpropos de «De două mii de ani», constată cu subtilitate că “romanul funcţionează în acelaşi timp ca o povestire emoţionantă, o alunecare pedagogică în prăpastie şi o meditaţie asupra lumii, asupra universului, de o luciditate fulgurantă”, comparându-l apoi cu Lion Feuchtwanger, “amândoi visând o lume a păcii”. Cotidianul *La Tribune* remarcă “scrisul plin de ironie lucidă al unui intelectual evreu în anii nebuni”. *La Quinzaine Littéraire* subliniază faptul că Jurnalul e o operă de înaltă calitate, care posedă farmecul atât de particular al textelor intime, fiind în acelaşi timp un jurnal de scriitor. În artă, maeştrii intimului sunt cei care, ca Sebastian, ştiu să deschidă şi să lumineze domeniul particularului, fără a face să se piardă caracterul intim”. Au mai publicat recenzii interesante publicaţiile *Arche, Lire.*

NOU

Infuzie de cultură în pastile homeopatice

ŞTELE REGALE

Cartea recent publicată
de
ELENA-ESTHER TACCIU
în Editura DU Style
Bucureşti

Vă prezintă peste o sută de portrete ale personalităţilor de talie universală, ca Van Gogh, Marcel Proust, Mihai Eminescu, Rudolf Nureev.

Pornind de la Zodia sa de naştere, fiecare din aceşti eroi îşi dezvăluie şi drama sentimentală.

☆ ☆ ☆

Cartea poate fi procurată trimiţând contravaloarea a 50 de şekeli la adresa:

ELENA-ESTHER TACCIU
P.O.B. – 2104
58490, KIRIAT SHARET
HOLON Telefon: 03-5590829

Da, dragă Mihail Sebastian, eşti la Paris, lumea te citeşte, te admiră şi, poate în curând, va descoperi romanul “Accidentul” pe care te-ai chinuit atât de mult să-l scrii şi, cine ştie, vor fi jucate piesele tale de teatru...

Câteva minime

❖ Parisul poate fi considerat capitala mondială a cinematografiei. De ce nu New York sau Londra? Pentru că spectatorii au posibilitatea să aleagă între 351 de săli dintre care 86 clasate “art et essai”. Pentru că la Paris rulează în acelaşi timp peste 300 de filme. Iar unele filme mai vechi ai tot timpul să le vezi timp de ani de zile. Cinemateca franceză posedă peste 23.000 de titluri de filme, dintre care unele còpii unice în lume. ❖ Un sondaj efectuat la sfârşitul lui noiembrie de către agenţia SOFRES arată că 91% dintre francezi aprobă măsurile luate pentru a se dezvălui ce-a reprezentat Vichy-ul şi colaboraţionismul. ❖ Într-un singur an, 11.280 candidaţi la sinucidere au izbutit să părăsească viaţa, iar 15.000 au încercat fără să reuşească. De ce? Poate că voi scrie despre acest fenomen altădată. ❖ De semnalat o carte: “Barbara, ma vie” de Sophie Delassein, care trasează viaţa acestei mari cântăreţe de origine evreiască, decedată de curând, născută Monique Serf. ❖ Nu mulţi cântăreţi africani afişează dragostea lor pentru Statul Israel. Unul dintre ei este Alpha Blondy din Coasta de Fildeş.

Câteva bancuri

• Un cal intră într-o cafenea şi comandă: un pahar de Bordeaux şi, dacă se poate, o bucată de ghiaţă! Bea vinul, plăteşte şi pleacă lăsându-i pe clienţi uluiţi. Chelnerul bombăne: O bucată de gheaţă într–un pahar de Bordeaux, n-am auzit niciodată aşa ceva! • - Serialul ăsta e tâmpit! declară Charles mamei sale. - De ce-l priveşti zilnic? - Dacă nu l-aş privi, cum aş şti că e idiot? • Un bunic îl învaţă pe nepotul său: - Să nu te laşi niciodată insultat. Când eram tânăr, am mers pe jos 10 km. ca să-l învăţ minte pe un cetăţean care a spus lucruri neplăcute la adresa mea. - Şi la întoarcere ai mers pe jos alţi 10 km.? întreabă puştiul. - Nu, la întoarcere m-a adus ambulanţa. • Doi bărbaţi se prezintă la Poarta Raiului. Sf. Petru îi întreabă de ce au ajuns aici. Primul îi răspunde: - M–am întors acasă şi am văzut-o pe nevastă-mea întinsă pe pat. Furios, crezând că mă înşeală, am luat dulapul şi l-am aruncat pe fereastră. Din cauza efortului am murit pe loc. - Şi dumneata? îl întreabă locţiitorul lui Dumnezeu pe al doilea. - Eu, nu ştiu. Mă aflam într-un dulap şi dintr-o dată...

P. S. Dihonia între Le Pen şi Megret a căpătat între timp proporţii considerabile. Coincidenţă, războiul între cei doi şefi ai Frontului Naţional s-a desfăşurat în preajma şi în zilele de Hanuca. Când scriu aceste rânduri îmi permit să prevăd, ca de altfel majoritatea presei pariziene, că partidul de extremă dreaptă va exploda, că potenţialul său electoral va slăbi, dar, mai ales, că înjurăturile, denunţurile dintre fascişti vor da la iveală soarta pe care o pregăteau Franţei.

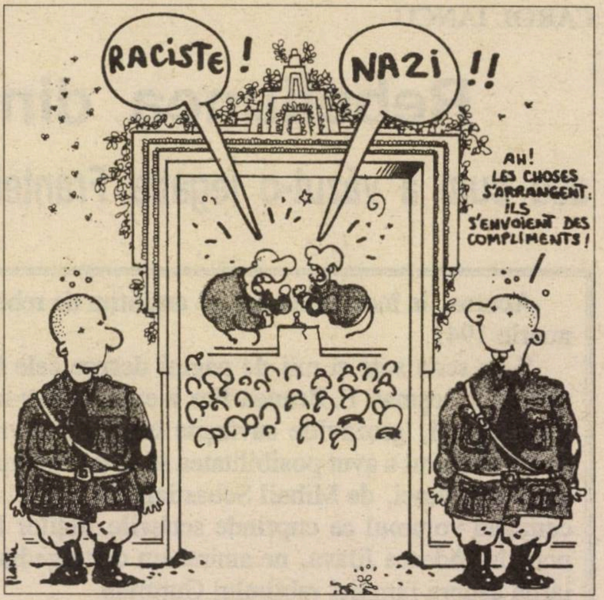
RACISTE !
NAZI !!
AH! LES CHOSES S'ARRANGENT: ILS S'ENVOIENT DES COMPLIMENTS !
Plantu

Cum o arată atât de bine caricatura apărută în *Le Monde,* semnată Plantu.

Un spectacol muzical-distractiv de excepţie:

DAI UN BAN, DAR... FACE!

Grandios spectacol de revistă
cu participarea a zeci de artişti din România

Inegalabilul
FLORIN PIERSIC

Gabriela Vlad

Ion Ghiţulescu

Mihaela Socolescu

Maria Bosneanu

O petrecere de pomină:
NICOLAE NIŢESCU

Premiera de gală:
Tel Aviv – „Beit Zionei America"
marţi 5 ian., ora 19.30

Haifa – „Beit Hayal",
sîmbătă 2 ian., ora 19.30

Naharia – „Zavta",
duminică, 3 ian., ora 19.30

Ierusalim – „Behar",
luni, 4 ian., ora 19

Aşdod – „Kofef",
miercuri 6 ian., ora 19.30

Orchestra „BARBU LĂUTARU"

Beer Şeva – „Heihal Hatarbut",
joi 7 ian., ora 19.30

Holon – „Teatron",
sîmbătă 9 ian., ora 19.30

Bat Yam – „Conservatorium",
duminică 10 ian., ora 19.30

Kiriat Haim – „Beit Nagler",
luni 11 ian., ora 19.30

Petah Tikva – „Şaret",
miercuri 13 ian., ora 19.30

Carmiel – vineri 15 ian., ora 19

CAROL IANCU

Rebeliunea din 1941

așa cum a văzut-o legația Franței de la București

Acuma, la început de an, ne amintim de rebeliunea legionară din ianuarie 1941.

S-au scris sute şi mii de pagini despre cele întâmplate în acele momente de coşmar: F. Brunea-Fox a evocat, într-o carte anume, publicată după război, grozăviile săvârşite împotriva evreilor bucureşteni. Anul trecut cititorul a avut posibilitatea să ia cunoştinţă de paginile scrise, sub gloanţe, atunci, de Mihail Sebastian, în *Jurnalul* său. Şi nu de mult, recenzând volumul ce cuprinde scrierile fraţilor Iosif şi Iancu Guttman, ucişi în pădurea Jilava, ne aminteam de tragedia ce s-a abătut în sinistra iarnă asupra familiei rabinului Guttman.

De curând, graţie strădaniei istoricului Carol Iancu, profesor la Universitatea din Montpellier, am intrat în posesia unor documente noi. Răscolind arhivele de la Quai d'Orsay (Ministerul de Externe al Franţei), Carol Iancu a căutat şi găsit o sumedenie de rapoarte trimise Ministerului de către diplomaţii francezi de la Bucureşti şi cuprinzând date despre soarta evreilor români. Rezultatul: o carte intitulată "La Shoah en Roumanie", editată în 1998 de Universitatea Paul Valéry – Montpellier.

O carte preţioasă, cu documente demne de a fi luate în considerare, cu atât mai mult cu cât diplomaţii francezi, care reprezentau regimul Pétain, nu pot fi bănuiţi de simpatie excesivă la adresa evreilor.

Vom mai discuta pe marginea acestei cărţi. Până una-alta, iată extrase din raportul însărcinatului cu afaceri Spitzmuller à propos de Rebeliune:

Carol IANCU
LA SHOAH EN ROUMANIE
Université Paul-Valéry - Montpellier

Ilustraţia coperţii:
Desen de Tudor Banuș

Telegramă de la H. Spitzmuller către M.A.E.:

Bucureşti, 24 ianuarie 1941,
ora 20,30

...Se pare că pogromul de ieri i–a costat viaţa pe câteva sute de evrei. Cât despre daunele materiale ele sunt extrem de mari şi numeroase cartiere din capitală prezintă aspectul unui oraş devastat de război.

Spitzmuller

Extras din ziarul "Le Temps", (Paris), 27 ianuarie 1941

Bucureşti, 25 februarie.

Se confirmă că daunele sunt foarte mari în cartierele evreieşti din Bucureşti. În Văcăreşti, un magazin din trei este devastat sau incendiat. 180 de cadavre de evrei masacraţi în împrejurimi au fost transportate în dimineaţa aceasta la morgă. Pogromuri asemănătoare au fost organizate în numeroase oraşe de provincie, în special la Braşov, Ploieşti, Galaţi şi Brăila.

Scrisoare de la H. Spitzmuller către P.-H. Flandin.

Legaţia Franţei în România
Direcţia afacerilor politice şi comerciale
Relaţii comerciale
Europa, Nr. 49

Bucureşti, 28 ianuarie 1941

Deşi este prea devreme pentru a face lumină completă asupra evenimentelor revoluţionare care s-au desfăşurat la Bucureşti în săptămâna dintre 19 şi 25 ianuarie 1941, ale căror faze principale au fost rezumate Departamentului în telegramele mele, se pot degaja în liniile lor generale faptele esenţiale ale evoluţiei crizei, după informaţiile pe care le-am putut culege până acum. La originea acestei rebeliuni se află caracterul precar al alianţei încheiate la 6 septembrie 1940, la abdicarea regelui Carol II, între generalul Antonescu, care-şi arogase puteri dictatoriale, şi mişcarea legionară, care pretindea că reprezintă România nouă, mişcare pe care se sprijinea Conducătorul. Grupare de fanatici cuprinzând mult mai puţini ideologi decât partizani ai terorismului revoluţionar, Garda de Fier nu număra printre membrii săi nici un om de stat demn de acest nume şi era departe de a se bucura de o popularitate suficientă pentru a se impune la cârma ţării. La rândul său, generalul Antonescu, cu toate că dispunea de cele mai largi puteri, nu se putea bizui cu certitudine nici pe mişcarea legionară, la care nu aderase niciodată, şi nici pe armată, care nu-i ierta publicitatea dată criticilor aspre, ba chiar insultătoare, pe care le adusese în mai multe rânduri conducătorilor ei principali. Patru luni de guvernare n-au făcut, sub aparenţa unei bune înţelegeri, decât să accentueze dezacordul fundamental între Conducător şi cămăşile verzi, acestea impunând măsuri revoluţionare care duceau ţara la ruină, în timp ce el nu avea nici forţa şi nici, mai ales, curajul de a-şi menţine neştirbită autoritatea şi de a se împotrivi acestei politici dezastruoase. În câteva rânduri Conducătorul ar fi putut, cu sprijinul imensei majorităţi a opiniei publice, să pună capăt acestor abuzuri. La sfârşitul lunii noiembrie asasinatele de la Jilava şi executarea profesorului Iorga au fost o primă ocazie de care generalul Antonescu n-a îndrăznit să profite, fără îndoială pentru că germanii încă nu-şi precizaseră atitudinea. Numai plecarea lui Fabricius (ambasadorul Germaniei la Bucureşti – *n. red.*), care favoriza făţiş acţiunea extremiştilor, a marcat această cotitură. Modificările ce trebuiau făcute în politica internă românească au fost probabil indicate generalului Antonescu în cursul călătoriei secrete pe care a făcut-o în Germania la 15 ianuarie a.c. şi în care Horia Sima trebuia să-l însoţească, guvernul Reichului preferând fără îndoială să obţină adeziunea de bună voie a căpeteniei legionare la ordinul de oprire care urma să fie impus partidului său. În ultimul moment, în timp ce şeful guvernului se ducea în Germania să obţină autorizaţia de a pune capăt tulburărilor chiar prin forţă la nevoie, Sima, probabil la incitarea colonelului Gerstenberg, care rămânea partizanul tendinţei Fabricius şi era unul din principalii aţâţători la rebeliune ai legionarilor, şi-a coordonat retroactiv luarea puterii cu principalii miniştri legionari, generalul Petrovicescu, ministrul de Interne, Iaşinschi, ministrul Muncii, Brăileanu, ministrul Educaţiei naţionale şi cu alţi conducători ca Ghica, şeful Siguranţei, Mironovici, prefectul poliţiei, Panaitescu, rectorul Universităţii. Imediat după întoarcerea lui, Conducătorul a luat un număr de măsuri importante – ca suprimarea comisarilor de românizare – direct îndreptate contra legionarilor şi pe care aceştia le-au considerat deschiderea ca ostilităţilor. Cât despre legionari, aceştia, pregătindu-şi minuţios complotul, în realizarea căruia, de altfel, n-au înţeles evoluţia care se produsese în ideile guvernului Reichului, se aşteptau evident să beneficieze de sprijinul german. După violenta campanie de presă anti-engleză semnalată în raportul meu nr. 32 din 18 ianuarie şi ziua discursului în favoarea Axei contra Angliei, duminică 19, cămăşile verzi au ieşit în stradă aclamându-i pe soldaţi şi invocându-l pe Hitler. Iată în ordine cronologică faptele esenţiale ale revoltei:

Sâmbătă 18 ianuarie 1941.

Pe la ora 23.30, pe când ieşea dintr-un restaurant de pe bulevardul Brătianu, comandantul german Döring este asasinat de un fost boxer de naţionalitate turcă, grec de origine, simplu fapt divers, se pare, agresorul acţionând din gelozie. Dat fiind că e vorba de un ofiţer din trupele de ocupaţie, cenzura interzice publicarea ştirii şi incidentul pare a rămâne fără consecinţe.

Duminică 20 ianuarie.

În tot cursul zilelor de duminică 19 şi luni 20 ianuarie calmul a continuat să domnească la Bucureşti, dar în seara de luni se declanşează o manifestaţie a 3.000 de studenţi legionari: cămăşile verzi defilează pe străzi şi în faţa Preşedinţiei Consiliului strigând: "Trăiască Germania, trăiască Horia Sima!" sub conducerea lui Viorel Trifa, preşedintele Uniunii Naţionale a Studenţilor Creştini şi a conducătorului muncitorilor legionari Dumitru Grozea, ale cărui tendinţe sunt comunizante. Primul din aceşti doi indivizi a semnat un manifest împărţit şi afişat în tot oraşul, care acuză Intelligence Service de asasinarea maiorului Döring al cărei autor este, pretinde el, "protejat de Eugen

בס"ד

Căminul de bătrâni

„Haghefen"

Ramat Gan, str. Herut 34
Tel.: 03-6122441 – Fax: 03-6122442

Primeşte vârstnici care se servesc singuri sau care au nevoie de ajutor

Serviciu atent, amabil, la nivel superior

BUCĂTĂRIE CAŞER

- ✔ Atmosferă familială, caldă.
- ✔ Un loc intim, într-o zonă liniştită. Camere prevăzute cu duşuri, W.C.-uri şi aer condiţionat.
- ✔ Supraveghere medicală zi şi noapte. Îngrijire personală timp de 24 de ore.
- ✔ Ajutor la spălat şi hrănit.
- ✔ Terapie prin activitate manuală. Distracţii.
- ✔ Convalescenţă şi odihnă pentru părinţi şi persoane singure.

FĂRĂ TAXĂ DE INTRARE
Primim şi pentru perioade scurte

Pentru consultaţii şi reţinere de locuri
Tel. 03-6122441

Cristescu, şeful Serviciului Secret, fost om de încredere al lui (Armand) Călinescu şi Alexandru Rioşanu, sub-secretar de stat la Interne, om al evreilor (în realitate, Trifa et. co. nu spuneau evrei, ci altfel… – *n. red.*) şi al grecilor", cere expulzarea din guvern a "francmasonilor iudaizaţi" şi formarea unui guvern legionar. Manifestul protestează de asemenea contra excluderii din cabinet, "excludere ordonată de legaţia Angliei şi francmasonerie" a generalului Petrovicescu, "viteaz general şi om de caracter". Într-adevăr, generalul Antonescu îl revocase pe ministrul de Interne, însoţindu-şi decizia de următoarele motive:

"1. Pentru a restabili ordinea internă şi pentru a pune capăt anarhiei, însuşirii bunurilor altora în scopuri personale şi dezordinii economice;

2. pentru că ministrul de Interne, la nouă ore de la asasinarea ofiţerului german în plin centru al oraşului, n-a ştiut să ia măsurile cerute de circumstanţele crimei;

3. pentru că n-a asigurat paza sediului misiunii germane, în faţa căruia a fost comis asasinatul".

Încă de pe acum încep să se precizeze poziţiile. Legionarii au pus deja mâna pe postul de radio din Bucureşti şi dau citire de mai multe ori manifestului lui Viorel Trifa (acest Trifa, fugit în Germania după Rebeliune, a ajuns după război în Statele Unite, păcălindu-i pe cei de la F.B.I., devenind… episcop şi demonstrând că America este ţara tuturor posibilităţilor – *n. red.*). În cursul nopţii, ei reuşesc să ia cu asalt un număr de clădiri publice în toată ţara şi le baricadează: comisariate de poliţie, primării, prefecturi, oficii poştale, cazărmi, gări, uzine de gaz şi de electricitate etc. În majoritatea cazurilor reuşesc prin surprindere să dezarmeze forţele locale; în altele acţionează cu complicitatea autorităţilor. Dar cu toate că incidente uneori serioase s–au înregistrat în toată ţara, situaţia a prezentat mai puţină gravitate decât în capitală, ca urmare a iniţiativei d-lui Rioşanu de a-i convoca la Bucureşti pe toţi prefecţii de judeţ, care erau toţi legionari de la instaurarea noului regim. În timp ce se îndreptau spre capitală, noi prefecţi, toţi militari, au fost numiţi şi au luat situaţia în mână pe toată întinderea teritoriului, astfel încât în loc de a găsi la conducerea administraţiilor din provincie o complicitate totală, legionarii s-au lovit de rezistenţa armatei.

Antonescu: le-a dat timp lui Sima şi lui Viorel Trifa; ca să facă prăpăd cât cuprinde şi… să se compromită

Marţi 21 ianuarie.

În dimineaţa zilei de 21 ianuarie, primul act de rebeliune se produce în capitală cu ocazia intrării în funcţie a generalului Mitrea, noul prefect al Poliţiei numit de generalul Antonescu în locul d-lui Mironovici, pe care-l destituise pentru activitate legionară. Armata trebuie să intervină şi, spre prânz, se produc primele incidente. Prefectura de Poliţie rămâne în mâinile legionarilor, care acaparează şi tancurile aflate acolo. În apropierea Prefecturii se produce o ciocnire între poliţie şi cămăşile verzi: doi legionari sunt ucişi. În primele ore ale după-amiezii un nou manifest, lansat de conducătorul muncitorilor legionari Dumitru Grozea, este răspândit în oraş. În termeni şi mai violenţi decât Viorel Trifa, acesta cere ca ţara să fie curăţată de francmasoni şi de evrei, pretinde un guvern legionar şi îndeamnă armata română "să nu se lanseze într-o luptă fratricidă de dragul lui Rioşanu şi al tuturor celorlalţi evrei şi iudaizaţi". Către ora două cazarma jandarmeriei, aflată alături de Preşedinţia Consiliului, este ocupată de legionari înarmaţi. Trei ofiţeri de jandarmi şi un pluton din garda Preşedinţiei primesc misiunea de a intra în curtea cazărmii pentru a-i dezarma pe rebeli. Pentru a evita orice incident, cei trei ofiţeri se prezintă mai întîi singuri pentru a parlamenta; ei sunt imediat făcuţi prizonieri şi închişi într-un birou în care se aflau deja colonelul Brăescu, comandantul jandarmeriei, precum şi toţi ofiţerii instructori. O clipă mai târziu, un pluton de trei tancuri uşoare este trimis în curtea jandarmeriei; ofiţerul care comandă unul dintre ele iese din vehicul şi este imediat făcut prizonier, în timp ce rebelii atacă echipajul, pe care îl capturează de asemenea. În acelaşi timp alţi rebeli încep să tragă în ferestrele Preşedinţiei Consiliului.

În câteva rânduri, parlamentari trimişi din partea armatei sunt primiţi cu rafale. Ceva mai târziu, totuşi, comandantul rebelilor baricadaţi în cazarmă, un oarecare Roşca, răspunde la somaţii că nu se va preda decât dacă va primi ordin de la camaradul său Stănicel, care se află la sediul legionar din strada Roma, la distanţă de vreo 500 de metri. Întăriri militare sosesc în grabă şi transformă Preşedinţia Consiliului într-o fortăreaţă apărată dârz, dar din nefericire expusă la focul celor 700 de rebeli instalaţi în cazarma de alături. În acest timp, Stănicel îi răspunde lui Roşca să nu predea localul decât la un ordin scris al lui Sima. În momentul acela, pentru a evita incidentele sângeroase, generalul Antonescu hotărăşte să le dea timp rebelilor până a doua zi la amiază pentru a evacua toate clădirile pe care le-au ocupat. Această măsură este fără îndoială umană, dar nu pare prea politică.

În ansamblu, ziua este furtunoasă, dar legionarii, cu câteva excepţii, încă n-au făcut sistematic uz de arme. Trupele sunt puţin numeroasă: în afară de forţele care păzeau Preşedinţia Consiliului, doar câteva plutoane sunt plasate ici şi colo. Sub acest calm aparent, tensiunea creşte. Ezitând să angajeze lupta, generalul Antonescu transmite la radio în cursul serii o proclamaţie în care, după ce aminteşte încă o dată toate eforturile pe care le consacră de patru luni ţării, îi îndeamnă pe români la unire şi le cere rebelilor să se supună. "Ţara se află acolo unde sunt Regele, drapelul, armata, ordinea, justiţia şi securitatea vieţii şi a muncii... În 24 de ore calmul şi ordinea trebuiesc restabilite. Nu vreau să fiu nici instrumentul tiraniei, nici cel al anarhiei, etc.". Astfel, departe de a anunţa o reprimare imediată a primelor mişcări revoluţionare, Conducătorul prelungeşte şi mai mult răgazul acordat cămăşilor verzi.

Rezultatul acestei mărinimii este că, în cursul serii, dacă armata pare stăpână pe situaţie în provincie, capitala şi periferiile ei sunt în întregime în mâinile rebelilor, în afară de câteva cazărmi, poşta, Societatea de Telefoane, gara şi alte câteva instituţii păzite de militari.

În noaptea de 21 spre 22 începe jefuirea garajelor şi a magazinelor; un adevărat pogrom este declanşat în cartierele Dudeşti şi Văcăreşti; incendii sunt aprinse în diferite locuri; noi comisariate de poliţie sunt ocupate, armele capturate şi împărţite cămăşilor verzi; depozitele de benzină sunt ocupate, autobuze şi camioane-cisternă sunt plasate de-a curmezişul multor străzi pentru a forma baricade contra tancurilor.

În acest timp, contingentele armatei aflate în capitală au fost întărite într-o oarecare măsură prin sosirea a numeroase regimente de infanterie şi tancuri. Dar efortul guvernului este insuficient şi tardiv.

În tot cursul nopţii conducătorii rebelilor au trimis la Preşedinţia Consiliului delegaţi pentru a căuta o ieşire din criză prin tratative cu generalul Antonescu, dar aceste negocieri reuşesc cu atât mai puţin cu cât un grup de şefi legionari veniţi la Preşedinţia Consiliului sub protecţia drapelului alb al negociatorilor erau – contrar declaraţiilor lor – înarmaţi cu mitraliere cu care îşi propuneau să-l asasineze pe Conducător şi au fost arestaţi.

Miercuri 22 ianuarie.

Punctele de sprijin ocupate de legionari s-au înmulţit şi s-au întărit în cursul nopţii şi al dimineţii. În afară de Prefectura de Poliţie, Universitate, Facultatea de Drept, cazarma jandarmeriei şi Şoseaua Bonaparte, Casa Verde din strada Roma, capitala este acum presărată cu adevărate fortăreţe instalate în case sau apartamente particulare şi ocupate de sute de oameni, înarmaţi cu grenade, revolvere, puşti, mitraliere şi chiar cu tunuri de infanterie. Izbucnesc câteva incendii, unul dintre ele la un depou de autobuze vecin cu Preşedinţia Consiliului.

În dimineaţa de 22, comandantul militar al capitalei dă ordin trupelor să degajeze zona Preşedinţiei Consiliului, în special evacuând cazarma jandarmeriei şi sediul legionar din strada Roma. Operaţiunea trebuia terminată în aceeaşi zi, iar în 23 rezistenţa rebelilor în capitală trebuia încheiată. În realitate, acest ordin nu va fi executat decât după 24 de ore.

Încetul cu încetul, trupele sosesc cu efective sporite pentru a împresura punctele de rezistenţă; ele sunt sprijinite de tancuri; cu toate acestea par a avea în continuare consemnul de a evita pe cât posibil să deschidă focul.

Ciocniri destul de serioase au loc spre centrul oraşului, în special în vecinătatea Legaţiei, lângă palatul regal şi în faţa palatului Telefoanelor, pe care rebelii vor să-l ia cu asalt şi care e apărat victorios de trupe. Dar când se dă asaltul la cazarma jandarmeriei, se pare că generalul Antonescu a dat, în ultima clipă, ordinul să nu se împingă lucrurile prea departe, pentru a se reduce pierderile de o parte şi de alta. Această recomandare putea fi de altfel socotită inutilă, cele două tabere fiind foarte timorate încă de la primele focuri, în ajun, şi părând în realitate hotărâte să facă mai mult zgomot decât rău.

La sfârşitul zilei, situaţia rămâne la fel de confuză şi avantajul este în mod clar de partea rebelilor; ei continuă să deţină controlul asupra postului de radio şi lansează mereu proclamaţii afirmând că în toată ţara legionarii triumfă, că numeroase regimente, şi în special corpul de armată de la Braşov comandat de generalul Dragalina, sunt de partea cămăşilor verzi, că mai multe unităţi se îndreaptă în marş forţat spre Bucureşti etc. Cât despre scopul rebeliunii, acesta este, declară ei, instaurarea unui regim pur legionar care va permite României "să-şi redobândească vechile frontiere".

În noaptea dintre 22 şi 23 ianuarie, pogromul declanşat cu o noapte înainte reîncepe în mod şi mai brutal. Cartierele evreieşti sunt devastate metodic, prăvăliile incendiate, mărfurile furate. Câteva sute de evrei sunt duşi la Jilava, unde sunt executaţi. A doua zi, un francez, directorul unei uzine din Jilava, a numărat în zăpadă 200 de cadavre pe care ţiganii le-au despuiat de haine şi dintre care multe au fost mutilate, degetele, urechile sau buzele fiind ciopârţite cu cuţitul pentru a li se smulge inelele, cerceii, dinţii de aur etc. Alţi israeliţi, încărcaţi în camioane, sunt duşi la abator, mutilaţi atroce apoi omorâţi ca vitele. Alţii sunt ucişi în pădurile din jurul Bucureştiului.

Joi 23 ianuarie.

Împuşcăturile au durat toată noaptea; ele s-au atenuat în cursul dimineţii de 23 ianuarie. Toate ziarele au fost ocupate de cămăşile verzi care au au distrus linotipurile şi rotativele. Nici unul dintre ele nu apare, cu excepţia celor legionare. Unul dintre acestea, "Cuvântul", încearcă să demonstreze, sub titlul "Persecuţiile au reînceput!", că în realitate ceea ce se petrece de 48 de ore este lupta hotărâtoare între mişcarea legionară, condusă de Horia Sima, şi iudeo-masoneria în slujba spionajului. Articolul adaugă că la o "manifestaţie paşnică a legionarilor care voiau să-l aclame (sic) pe generalul Antonescu, s-a răspuns ordonându-se trupelor să tragă şi atacând cămăşile verzi în toată ţara ca pe vremea lui Carol şi a lui Călinescu". Ziarul asigură de asemenea, cum se proclama la radio cu o seară înainte, că generalul Dragalina a părăsit Braşovul pentru a veni în ajutorul legionarilor din Bucureşti şi că aviatorii din Tecuci şi regimentele din Iaşi şi Constanţa s-au declarat de partea cămăşilor verzi.

În acest timp, generalul Antonescu, care a înţeles în fine că nici un compromis nu mai e posibil, pare hotărât să restabilească ordinea. De altfel, noul ambasador al Germaniei, baronul von Killinger, tocmai a sosit la Bucureşti şi primele lui instrucţiuni au fost să fie reprimată rebeliunea.

Armata eliberează un număr de clădiri ocupate de legionari şi în special imobilul postului de radio şi cazarma jandarmeriei după o luptă de două ore. Sunt difuzate două proclamaţii ale generalului Antonescu, una către armată şi cealaltă către ţară: Conducătorul cere tuturor să se unească în jurul lui, "pentru ţară, pentru drapel şi pentru Rege"; el declară că armata a trebuit să intre în acţiune contra celor care au deschis focul asupra Preşedinţiei Consiliului şi clădirilor guvernamentale; el afirmă în fine că agitatorii sunt "fie inconştienţi, fie comunişti" şi că ordinea, cu ajutorul armatei, va fi în curând restabilită. Tonul este mai ferm: se simte că generalul este acum sigur de sprijinul german.

În primele ore ale după-amiezii, un număr special al "Cuvântului" publică o proclamaţie a lui Horia Sima, dată la ora 5 dimineaţa şi "ordonând tuturor legionarilor să înceteze focul". Mai târziu se va pretinde că această proclamaţie este apocrifă şi că însuşi generalul Antonescu, la ordinul lui von Killinger, a pus să fie redactată în speranţa de a instaura mai rapid ordinea*, dar această versiune nu pare conformă cu realitatea. Oricum, adevărat sau fals, acest ordin nu este respectat de cămăşile verzi.

Pe la ora două după-amiază răsună noi împuşcături şi lovituri de tun: trupele iau cu asalt ultimele puncte de rezistenţă legionare, în special o Casă Verde situată nu departe de palatul regal.

În cursul după-amiezii trupele germane de ocupaţie care, din ziua precedentă, circulă pe străzi în mase din ce în ce mai compacte şi purtând un echipament din ce în ce mai numeros şi mai impozant, fac o manifestaţie de forţă: lungi şiruri de camioane pline cu soldaţi în ţinută de război, cu puştile mitraliere în mâini, defilează pe străzi. Tancuri brăzdează oraşul. De fapt, nu e vorba decât de un avertisment şi detaşamentele Wehrmachtului, cu una sau două excepţii, nu deschid focul. Cămăşile verzi aclamează Wehrmachtul în iluzia că acesta va fi de partea lor. Dar lucrurile sunt limpezi: dacă autorităţile naziste au ezitat, poate au avut chiar divergenţe în privinţa atitudinii de luat, de la sosirea lui von Killinger e clar că Reichul a hotărât să-l sprijine pe general. Seara şi noaptea din 23 spre 24 sunt relativ calme: defilarea trupelor de ocupaţie i-a redus pe rebeli la tăcere. În fine, o unitate de tancuri germane s-a instalat în faţa Prefecturii de Poliţie şi agenţii hitlerişti negociază cu rebelii, sub această protecţie sau sub această ameninţare, încetarea ostilităţilor şi restabilirea păcii interne. Într-adevăr, în cursul după-amiezii, Prefectura de Poliţie este evacuată de legionari şi reocupată de autorităţile locale, iar majoritatea celorlalte centre cad rând pe rând în mâinile forţelor guvernamentale.

Vineri 24 ianuarie.

Vineri 24, ziarele apar din nou; ele publică scrisorile adresate de Patriarhul României, generalii Ciupercă, Coroamă, Dragalina: toţi îşi exprimă deplinul devotament faţă de Rege şi faţă de General. Generalul Dragalina dezminte în modul cel mai categoric ştirea lansată cu o seară înainte de legionari, potrivit căreia ar fi trecut de partea rebelilor. Acelaşi lucru îl fac şi aviatorii din Tecuci.

25, 26 şi 27 ianuarie.

În zilele următoare, în timp ce calmul se restabileşte treptat, noi măsuri sunt luate de guvern: convocări masive de rezervişti vor avea loc în cursul lunilor februarie şi martie; nici o scutire nu va fi admisă. Poliţia circulaţiei este supusă unor reguli foarte severe; la Bucureşti, circulaţia autobuzelor, tramvaielor şi taxiurilor va înceta de acum la ora 22, ca şi circulaţia pietonilor. Spectacolele şi localurile publice se vor închide la ora 21. Pietonii nu vor putea circula sau staţiona în grupuri mai mari de trei persoane. Majoritatea trenurilor sunt suprimate. Călătoriile pe calea ferată sunt permise numai pe baza unei autorizaţii speciale prealabile acordate de prefecţii de judeţe. În fine, populaţia este invitată să se supună "fără cârtire" percheziţiilor la domiciliu care vor fi efectuate de autorităţile militare în căutarea de arme ascunse eventual de legionari.

Rebeliunea este reprimată, criza este virtual terminată; ea va fi încheiată la 27 ianuarie prin formarea unui guvern aproape exclusiv militar.

---

* În provincie, această aşa-zisă proclamaţie a lui Horia Sima a fost afişată prin grija consulatelor şi a agenţiilor consulare ale Germaniei, care au primit textul prin telefon de la Legaţia din Bucureşti şi au pus să fie afişat adăugând "Copie conformă originalului" şi aplicând sigiliul consular.

DICŢIONAR NECONVENŢIONAL

AL SCRIITORILOR EVREI DE LIMBĂ ROMÂNĂ

AL. MIRODAN

G

Gaster, Moses

(urmare din nr. trecut)

Moses Gaster s-a născut nu numai cu o linguriţă de argint în gură, ci şi cu o cantitate impresionată de bijuterii. La Brith Mila, bunica lui a pus pe platoul pe care se afla copilul toate perlele şi pietrele preţioase din sipet.

S-ar zice că darurile i-au purtat noroc.

La doi ani citea literele, şi de-aci înainte, copilul dat pe mâna dascălilor la domiciliu sau la şcoală, va deveni “fruntaş la învăţătură”.

Prima zi la şcoala elementară evreiască din cartier i-a plăcut: profesorul povestea o legendă despre Abraham şi Nimrod care l-a fascinat pe elev, deschizându-i - cum va mărturisi el la bătrâneţe - drumul către folclor. Ia o vreme lecţii de ebraică, îndrumat fiind de un anume Manes Weber, înainte de a frecventa o şcoală condusă de N. C. Popper. Acesta avea o metodă de a–i stimula pe elevi cu care nu dădea greş niciodată: ori de câte ori copilul izbutea să recite pe dinafară un psalm, el vâra mâna în buzunar şi îi punea în palmă un bănuţ. Gaster venea la fiecare lecţie cu un psalm învăţat pe de rost, făcându-l pe dascăl să mormăie: “Mă vei ruina, o să câştigi mai mulţi bani de la mine decât primesc eu de la tatăl tău”.

Un alt profesor al său va fi sefardul Joseph Halévy (1827-1917). Născut la Adrianopole, orientalistul Halévy a fost un mare aventurier al culturii. La cererea “Alianţei Israelite Universale” cu sediul la Paris, el a plecat în Etiopia pentru a cerceta, ca exploratorii, felul de viaţă al falashilor şi a da răspuns la întrebarea: sunt falashii evrei? “Sunt” - a răspuns el, şi din acea clipă străbunicii olimilor etiopieni de la Beersheva de astăzi au fost înscrişi “cu acte în regulă” pe harta iudaismului. Într-alt rând, deghizat în rabin căutător de ajutoare pentru ai săi, a străbătut Yemenul în acelaşi scop, strângând date despre evreii de-acolo. În Franţa a predat limba etiopiană la École Pratique des Hautes Études de la Paris, a întemeiat o revistă semitică de epigrafie şi istorie veche, şi a tipărit cinci volume de “Cercetări biblice”.

Halévy venise la Bucureşti după călătoria în Etiopia: vasul lui se scufundase, omul pierduse nu numai bagajele, ci şi o sumedenie de manuscrise; pentru a se reface, poposise pe Calea Văcăreşti unde dădea lecţii de istorie a evreilor în casele de oameni informaţi care ştiau “cine este Halévy”. Întâlnirea cu savantul de la Paris i-a deschis elevului Gaster pofta de a studia limbile semitice.

Soarta a vrut ca băiatul să respire, în toate împrejurările, aer cultural. Când îl durea gâtul, părinţii aduceau în casă pe doctorul Iuliu Barasch (întemeietorul revistei “Ştiinţa naturii”), care-i vâra coada lingurii în gură, cerându-i să facă: aaa! La sinagoga familiei întâlnea, nu o dată, de Shabbat, un negustor ambulant care, nefiind amator de slujbă religioasă, stătea în grădină, dând şuete admiratorilor, povestind întâmplări cu haz şi aruncând aforisme în dreapta şi-n stânga. Era Cilibi Moise.

Părinţii nu voiau ca fiul să trăiască ”în ghettou”, ci l-au trimis la şcoala elementară creştină. Acolo, Gaster s-a înţeles bine cu colegii, precum şi cu directorul, un anume Popescu, de care a dat şi mai târziu la liceul Lazăr.

Contactul cu antisemitismul vine ceva mai târziu, surprinzându-l pe elev şi prilejuindu-i câteva constatări nebanale despre care vom vorbi mai încolo.

Clasele superioare le urmează la “Matei Basarab” unde-şi dă bacalaureatul, avându-l de coleg pe viitorul matematician David Emanuel. În 1876 pleacă la studii în Germania, făcând naveta până în 1880 între Universitatea din Lepzig (pentru filologie) şi seminarul rabinic de la Breslau (Wroclaw-ul de astăzi): familia nu avea nimic împotriva basmelor, dar ţinea ca băiatul să devină rabin. La Leipzig învaţă filozofia, limbile romanice (franceza, italiana), îşi perfecţionează germana, studiază araba, siriana, sanscrita. Se ocupă mult cu slavona veche, chirilicele nu mai au nici un secret pentru el şi lucrează la teza de doctorat numită “Istoria literaturii populare române”. Frapat de poliglotismul lui Gaster, profesorul lui de romanistică, Gustav Gröber îl întreabă într-o doară ce ştie despre limba ţigănească. Gaster nu ştia nimic, dar prin 1877, aflându-se în vacanţă la Iaşi, se repede la o şatră de ţigani, întrebând de cineva care ar fi dispus să-l înveţe limba. Găseşte un fierar bătrân care, după ce îl priveşte uimit, socotindu-l puţin într-o ureche, îl pune să stea jos, între baroase, şi îl iniţiază băbeşte şi contra plată în materie; în plus, o fată care se dumireşte că boierul vorbeşte serios, îi povesteşte basme ţigăneşti învăţate de ea de la mama, basme pe care Gaster le transcrie conştiincios într-un caiet.

La seminarul rabinic de la Breslau are de-a face, între alţii, cu profesorul Heinrich Graetz autorul istoriei (clasice şi azi) evreilor în 11 volume. Având vederea slăbită, profesorul îl chema adesea la el acasă pe Gaster ca să-l ajute la descifrarea manuscriselor. “Mi-a cerut să-l ajut - îşi aminteşte M. G. - nu dintr-un alt motiv decât că ştiam mai multe limbi decât oricare alt student”.

Vacanţele

În timpul vacanţelor de vară care, pe vremea aceea, ţineau câte trei-patru luni, se ocupă, de parcă de-abia aştepta să fie în ţară, cu scrisul şi cu treburile sociale. Lucrează la un dicţionar român-german; căutând nume de flori şi animale pe româneşte, ia legătura cu Dr. Brândză, naturalistul de la Universitatea din Iaşi cu care discută pe îndelete asupra subiectului. Îl întâlneşte pe Petre Ispirescu, folcloristul, îndemnându-l, ba chiar scuturându-l de-a binelea să fie mai puţin moale şi să-şi publice culegerile de basme româneşti. Descifrând un document din vechime, despre care îşi dă seama că e fals, i–l dă spre informare lui Grigore Tocilescu, istoricul; acesta tresare, ţine o conferinţă cu răsunet pe tema respectivă, dar uită să-i dea şi lui Gaster o copie, deşi îi făgăduise cu “n-ai nici o grije”. Cu toate acestea cei doi rămân prieteni până la sfârşit. Îl cunoaşte pe Haşdeu, marele Patron al filologiei care, simţind că tânărul are stofă, îl invită să colaboreze la revista sa “Columna lui Traian”. Zis şi făcut. Haşdeu este antisemit (deşi, aşa cum îi va mărturisi lui Gaster, se trage din mamă evreică), dar nu contează, valoarea e valoare. După un timp, când Patronul (care pornise la Iaşi o adevărată campanie pentru izgonirea evreilor) publică în “Românul” un studiu pe marginea unui evangheliar slavon, Gaster îl “atinge”, demonstrând că lucrarea este plină de greşeli şi de concluzii false. Elegant, el îi arată articolul, scris la modul eminamente civilizat. Haşdeu se supără foc şi îl atacă pe Gaster mitocăneşte. Omul nostru nu zice nimic, dar câţiva ani mai târziu, când dând nas în nas cu Haşdeu, acesta încearcă să repare, sub semnul lui “lasă dom‘le, hai la o ţuică”, Gaster îi întoarce spatele. C. A. Rosetti, unul din democraţii epocii, îi deschide coloanele ziarului “Românul”. Gaster acceptă, devenind, după spusele lui, cel dintâi evreu care iscăleşte în cunoscuta gazetă liberală. D. Sturza, numismat, fruntaş al Academiei şi viitor prim-ministru, îl remarcă printre primii, oferindu-i broşurile sale istorice. După un timp, dând nas în nas cu Gaster pe culoarele Academiei, îi atrage atenţia, iritat, că nu i-au plăcut deloc articolele tânărului din “Fraternitatea” lui Moses Schwartzfeld: erau prea tari à-propos de politica antisemită a guvernului: “De ce scrii în “Fraternitatea” voastră atâtea despre persecuţii şi altele de genul ăsta... Nu crezi că ar fi mai bine să te opreşti?” Mai bine pentru cine? Nu pentru Gaster, pe care mustrarea l-a întărâtat şi mai mult. De altfel, mai încolo, Gaster va avea de–a face cu Sturza în legătură cu expulzarea sa.

Aşa cum era firesc, inima sa bate (din punct de vedere naţional) la stânga. Se împrieteneşte cu socialistul Constantin Mille, scriind pentru revista acestuia “Drepturile omului” (un titlu pe placul lui Gaster) şi la “Contemporanul” lui I. Nădejde de la Iaşi, unde trimite cronici dramatice. Câteva observaţii critice la adresa piesei “Fântâna Blanduziei” de Vasile Alecsandri provoacă rumoare în rândul amicilor (“cum de s-a legat de poetul oficial al ţării”?) şi antipatia autorului care se plânge la Palatul Regal unde era de-ai casei, de cutezanţa veneticului. Constantin Exarcu, fost diplomat la Roma, omul care tocmai iniţiase ridicarea Ateneului Român, îl invită să ţină o conferinţă în clădirea veche a Ateneului. Era cel dintâi evreu aflat în această situaţie, pe cât de onorantă, pe atât de primejdioasă. Temându-se ca “studenţii” să nu provoace scandal, câţiva prieteni, în cap cu anticarul Zwiebel, îl aşteaptă la ieşire, pe scări, ca o echipă de comando, gata a intra în acţiune la nevoie. N-a fost nevoie, conferinţa s-a desfăşurat cu bine, Exarcu a răsuflat uşurat, i-a cerut să mai vorbească şi altădată şi, în plus, l-a cooptat în comitetul pentru construirea noului sediu, comitet care pornise o mare colectă naţională sub lozinca “Daţi un leu pentru Ateneu”.

Când Gr. Tocilescu devine secretar general în Ministerul de Construcţii, în 1881, îl împinge (“dacă tot are putere”) să scoată o revistă mare de istorie. Aceasta apare în 1882, sub titlul “Revista pentru istorie, arheologie şi filologie”, având-ul pe Tocilescu drept director, iar pe Gaster ca redactor fac-totum. Aici îl lansează pe Lazăr Şăineanu, coleg întru filologie, sfătuindu-l să se ocupe de cuvintele turceşti în limba română şi publicându-i câteva texte pe această temă. Mai târziu, când Şăineanu se botează, nu din convingere religioasă ci pentru a putea căpăta un post de conferenţiar la Universitate (pe care de altfel nu l-a primit niciodată), îl tratează cu dispreţ, nemaivoind să audă de el.

(Continuare în nr. viitor)

Un judecător de la Rabanut - al cărui nume ziarele îl amintesc numai prin iniţialele S.T. - şi-a permis s-o jignească grav pe d-na Hemdei Itah (49), bunică, divorţată de 15 ani: când aceasta i-a cerut aprobarea de a se recăsători, S.T. i-a spus: “Tu, păi aşa cum eşti îmbrăcată, arăţi a cocotă de lux, nu-i aşa că ai lucrat ca prostituată?”

... Auzi bă, S.T., nu fi obraznic cu femeile: Ssst!

IOSEF EUGEN CAMPUS

Radu Cosaşu, cine eşti?

Cine eşti, cu adevărat, Radu Cosaşu? Comunist? Evreu? Intelectual? Om, mai presus de toate, cinstit? Greu de răspuns. Toate acestea, la un loc, ca orice om adevărat, complex, care nu poate fi redus la o formulă simplistă.

Volumul actual, «O supravieţuire cu Oscar» (Editura Hasefer, Bucureşti) - să nu uităm că, înainte, Radu Cosaşu se numea Oscar, Oscar Rohrlich - ne poate ajuta să dăm un răspuns corect. Precum arată în al său “Un cuvânt al autorului”, a strâns în acest volum texte din cele şase volume de "Supravieţuiri" apărute între 1973-1989 la Cartea Românească. A vrut să adune într-o singură carte ceea ce el numeşte “nuvelele evreieşti”.

Aflăm astfel, transpuse în literatură de bună calitate, fapte interesante din biografia lui sentimentală şi politică. Despre relaţiile sale cu tatăl (evreu de o religiozitate cuminte) şi în special cu mama (idişe mame, adorându-şi băiatul şi iertându-i totul), sau cu bunicul (înţelept, atotînţelegător) sau cu mătuşile, iubitoare şi ele, cum se cuvine într-o familie evreiască mic-burgheză, precum familia Rohrlich. Aflăm ce l-a apropiat de femeile pe care le-a iubit de-a lungul vieţii. Aflăm cum l-a recrutat Calu, activistul din Vitan, în rândurile U.T.C.-ului. Cum a devenit Radu Cosaşu (inspirându-se din poezia Trei Cosaşi de Radu Boureanu). Cum a fost expulzat, fără vină, din redacţie şi trimis la “munca de jos” în uzină. Cum a devenit reporter. Cum i s-a interzis să-i scrie mamei care se stabilise în Israel după moartea tatălui. Cum o mătuşă l-a convins, după ani, să înfrângă interdicţia şi să-i scrie mamei câteva rânduri.

❖

Dincolo de această biografie personală - scrisă cu luciditate, dar pe fundalul mereu prezent al unei tainice duioşii - se înalţă, tot atât de emoţionant, drama colectivă a unei generaţii. Drama tinerilor evrei din acea vreme, care se lasă, însetaţi de idealuri, cuceriţi de ideologia comunistă.

Se vor, din adâncul inimii, adevăraţi comunişti. Fac eforturi disperate să-şi smulgă din suflet ceea ce tovarăşii idolatrizaţi i-au convins că sunt inevitabile rămăşiţe ale mentalităţii mic-burgheze. Socotesc că e de datoria lor să dispreţuiască familia şi tradiţiile evreieşti, să se elibereze “revoluţionar” din acest mediu pe care au fost învăţaţi să-l considere meschin, păcătoşit. Chiar când sunt respinşi cu suspiciune, chiar când sunt sancţionaţi fără nici o vină, sunt de partea celor care-i condamnă. Îi înţeleg, le dau dreptate. Îşi asumă verdictul, proclamându-l “just”, necesar.

Pe Radu Cosaşu l-a salvat acea puritate sufletească, acea “naivitate” - diagnosticată şi criticată de partinicul Iorgulescu încă din 1949. Stăruie, în atitudinea lui, “aceeaşi apărare a unei virginităţi care se fereşte de un adevăr ca de o vulgaritate, aceeaşi puerilitate (...) care se cramponează să nu iasă din curtea ei pe stradă, la drumul mare, ca să n-o calce autobuzele,- ca să mai poată fi ocrotită de un tată bolnav de inimă...”

L-a salvat ura lui instinctivă pentru tot ce e minciună. Antistalinist, el rămâne leninist, dar alege, din învăţăturile lui Lenin, tocmai pe aceea care condamnă minciuna: “M-am dus în Aulă şi am spus, anul trecut, că nu mai vreau să mint în ceea ce scriu. E o idee a lui Lenin. (...) Lenin a arătat că cel mai periculos duşman al comunismului este minciuna comunistă...”

Accepta, teoretic, cenzura ca pe o “necesitate înţeleasă”, dar lupta cu îndârjire să nu i se taie din articol un pasaj important, numai de frica obsedantă a “capului limpede” să nu işte posibilitatea unei “şopârle”. Îngăduindu-şi o necesară nebunie, aleargă pe străzi urlând în gura mare replica schilleriană: “Sire, daţi libertate de gândire!”

În “Cuvânt al autorului”, se declară duşman neîmpăcat al maniheismului, al intoleranţei ideologice, rasiste şi religioase. Înfierează ”interzicerea diferenţelor creatoare”. Cu luciditate, recunoaşte: “Autorul e convins că nu există epocă fără cenzură (alt nume dat istoriei - cum socotea un maestru al său), singura sa datorie fiind să o înfrunte, cu cât mai puţine pierderi de cuvânt, de frază, de pagină, niciodată naiv, mereu viclean, mereu orfic, mereu iluzionat că poate îmblânzi fiarele.”

L-a salvat pe Radu Cosaşu faptul că a rămas”un coruptibil la farmecul vieţii”.

❖

Radu Cosaşu este un intelectual. Un om al cărţii. Pentru el, lectura se confundă cu viaţa. Când i se cere, pentru paşaportul şi viza de intrare în Israel, să facă dovada că este evreu, ar prefera să treacă la rubrica “Confesiune”, lista nesfârşită a autorilor lui preferaţi, cei care i-au constituit adevărata identitate.

Este un om al scrisului, un creator, un pasionat mânuitor al “cuvintelor potrivite”. Cu duioasă ironie, vede în mama lui o “dramama”, o mamă dragă, o mamă dramă. Recunoaşte: “Singura mea salvare e această pagină, colţul meu de plajă singuratecă, la care fieare are dreptul - precum susţine Coranul”.

Asistăm, în acest volum, la o creştere, o maturizare. Nu numai moral-politică, ci şi artistică. De la “Seara de primăvară 1945” - veridică şi duioasă dar cu stângăcii inerente începuturilor,. la povestirea rotundă, concisă, o adevărată capodoperă după părerea mea: “Camil, Scylla, Caribda”.

Se înfruntă în această nuvelă, în cadrul unui examen universitar, utecistul fervent şi profesorul conservator. Utecistul dezvoltă în spirit revoluţionar comunist subiectul ce i-a căzut: Ulise între Scylla şi Caribda. Cu înflăcărare şi intransigenţă crudă de neofit, face din răspunsul lui o pledoarie contra îndoielilor intelectualului, o afirmare mândră a siguranţei pe care o conferă ideologia partidului. Profesorul tace, îl ascultă, ba îi dă chiar nota zece. De frică, din laşitate, crede utecistul. Şi totuşi, calmul, înţelepciunea fermă a profesorului, îi inspiră respect. “Profesorul mă conduse aşa, cu tristeţea sa de cioclu distins şi fascinant, până m-am aşezat”. Şi mai târziu: “Domnia sa tăcu, mă privi îndelung - exact ca în timpul examenului - cu o crescândă tristeţe, acea tristeţe a lui (şi a tatălui meu), care revenea la suprafaţă, spulberându-i voioşia, supuşenia şi toate celelalte ostentaţii, o îngândurare care, ca o paranteză a teatrului lui Camil, cuprindea un discurs arborescent şi imperios.”

Deşi pe poziţii adverse, se naşte între cei doi o comuniune sufletească. Un respect reciproc. Recunoaşterea unei înrudiri spirituale. Din felul cum l-a citat pe Camil Petrescu, profesorul descoperă în ferventul comunist un intelectual adevărat. “În măsura în care veţi rămâne un intelectual, veţi naşte singur îndoieli. E un fel de blestem şi cred că nu veţi scăpa de el. Sunteţi dotat, aveţi imaginaţie, o mare teamă de a strivi nuanţele...”

Da, profesorul - apropiat semnificativ de imaginea tatălui admirat şi criticat - avea dreptate. Radu Cosaşu era un intelectual. Un ‘blestemat” să nască îndoieli, urmărit de teama de a nu strivi nuanţele, preocupat să ocrotească “diferenţele creatoare”.

Radu Cosaşu a fost şi a rămas un intelectual creator, un om. Mereu, spre cinstea lui, “coruptibil la farmecul vieţii”.

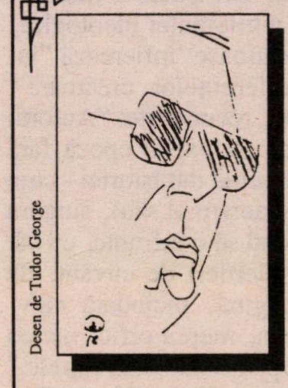
Desen de Tudor George

În curând, evenimentul literar nr. 1 al anului

Premiul Arcadia

pentru cea mai bună carte publicată de un scriitor israelian de limbă română în 1997.

Numele laureatului va fi anunţat în cadrul festivităţii de decernare a premiului, care va avea lor în ziua de 19 ianuarie a.c. la Casa Scriitorilor, Rh. Kaplan, Tel Aviv.

●

Premiul Arcadia pe 1997 este sponsorizat de Doamna Eugenia Costin, în amintirea soţului ei, scriitorul şi prietenul nostru, Sebastian Costin.

O amintire cu atât mai vie cu cât nu de mult s-a împlinit un an de la moartea, incredibila moarte, la 58 de ani, a admirabilului condeier.

Revoltaţi, ca şi în seara când aflasem de ucigaşul infarct, ne amintim, tot ca atunci, de versurile sale din "Balada din Far West" (pe care noi o numisem "Balada lui Sebastian Costin"), care ne vorbeşte despre gândurile neuitatului Sebi în legătură cu *plecarea* sa:

Într-un fel, secretul spaimei e să nu te temi deloc.
Într-un fel, secretul morţii e să nu mori niciodată.
Iată, vine lent prin aer tribul păsării de foc,
îl presimt după săgeata ce mi-a ars în beregată.

Nu mai e nici o scăpare. Şi ne-aşteaptă-n New Orleans
Toate fetele din lume cu sâni dulci şi guri amare
Toate vinurile lumii ameţite de balans.
Toată liniştea constrânsă într-un gest, într-o eroare.

Parcă la plecarea noastră mai aveam de spus ceva,
parc-a mai rămas o vorbă, sau o carte, sau o viaţă…
Ah, mereu plecăm în noapte înainte de-a putea
să le aşezăm pe toate pentru mâine dimineaţă!

S-a-nnoptat. Pământu-i rece. Mai avem de apărat
un ocean de clipe contra catastrofei ce ne soarbe,
şi n-avem decât o puşcă, Jimmy, bietul meu băiat,
şi noi doi nu ştim să tragem, şi cartuşele sunt oarbe…

●

Ne răsună şi azi în minte ieşirea plină de ură a lui Rav Haim Miller, vice-primarul Ierusalimului, la adresa olimilor ruşi care, după sus-amintitul, "distrug ţara noastră". Între altele, năpustindu-se asupra ruşilor, Miller ăsta a spus: "Nu ştim cine este evreu şi cine nu este evreu".

Ba, noi ştim. Ştim că tinerii olimi ruşi care mor în Liban, ca să ne apere pe noi, sunt evrei. Mai ştin de asemenea că netrebnicii care-şi bat joc de jertfa acestor tineri, nu sunt evrei.

ELENA-ESTHER TACCIU

„Soluția finală”

Dr. Alexandru Marton din Ierusalim ne face darul unei cărţi de memorii, crescută şi hrănită din sinistra sa călătorie. Între 13 şi 18 ani el străbate lagăre de exterminare din Ardealul de Nord, de la Cluj, spre a ajunge la Auschwitz şi împrejurimile Vienei, la Mauthausen, Melk şi Ebensee. Are 36 de kilograme când tanchiştii americani eliberează, în 1945, ultimul lagăr menţionat, şi-i pun în mână ciocolată adevărată. În mod paradoxal, această carte se intitulează "Speranţa", şi este un ecou polemic la celebra inscripţie dantescă, fixată pe poarta de la Mauthausen, desigur în germană. "Lăsaţi orice speranţă", i s-a spus deci de mii şi mii de ori celui ce intrase aici, între 1940 şi 1945, evreul (de cele mai multe ori) hăituit atunci în orice ţară a lumii, inclusiv România, şi adus în vagoane de vite în imperiul soluţiei finale gândită şi elaborată de ideologi nazişti, dar şi de tehnicienii şi geneticienii alăturaţi lor. Intrat pe aceste porţi la vârsta "Bar-mitzvei" şi plecat la vârsta viselor de realizare, eroul-povestitor a reuşit, deseori miraculos, să scape de glontele ţintit, de bolile ucigaşe, de ura oarbă, şi să-şi alcătuiască, în tihna vârstei sale de şapte decenii, înconjurat de o numeroasă familie, cartea vieţii. Fotografiile incluse măresc forţa de şoc a cărţii. Ele ne dau imaginea halucinantă a "soluţiei finale", cadavre vii cu coastele umflate, genunchi noduroşi, piele pergamentoasă şi ochi de orbi. Detaşamente de oameni goi, în nesfârşite apeluri, pe arşiţă şi ger, muncind în subterane, la fabricarea obuzelor germane, şi hrăniţi atât cât să moară chinuitor şi lent. Al. Mirodan, editorul, tot el şi cel dintâi prezentator al volumului, şi Sanda Peri, vechea sa colaboratoare, fac din aceste amintiri dramatice o carte necesară şi aş zice dintre cele fundamentale pentru noi.

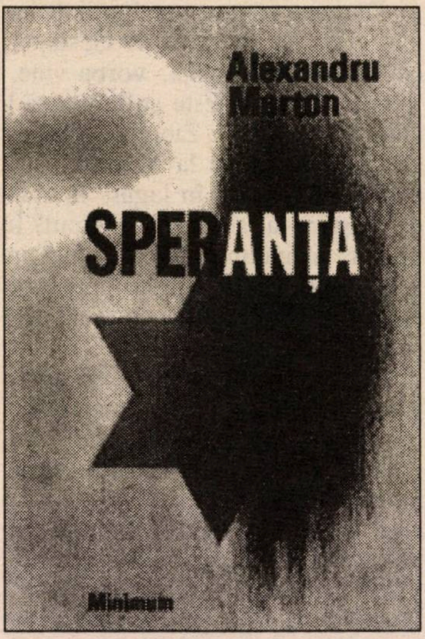

Tentaţia literaturii nu transformă relatarea calmă şi extrem de precisă a etapelor de lagăr într-un produs hibrid. Autorul nu-şi arogă dreptul de a crea eroi de nuvelă şi roman şi nici pe acela de a-şi explica sentimentele, spaimele, durerea de a-şi şti mama încolonată spre gazare, pe tatăl supus de un fals doctor la experimente sadice cu sfârşit fatal. Ca şi pe fratele mai mic ucis de o dizenterie. Dar "Speranţa", titlul cărţii, nevoia de a se smulge neantului, moştenirea de optimism a tatălui, care nu o dată şi-a salvat fiul, şi nu în ultimul rând ura acumulată, îl trec pe erou dincolo de sârma ghimpată, de barăcile cu mirosul greţos de urină, de vânătorile cu câini, spre lumea libertăţii. Ca detaliu biografic, adăugăm spre informarea cititorilor că fostul deţinut va reuşi să facă medicină în România şi să se stabilească, tot ca medic, după '61 în Israel.

Reflectând însă asupra cărţii lui Alexandru Marton putem fi siguri de două lucruri. Întâi, că aceste amintiri de adolescent nu s-au putut şterge. Maturitatea le-a adăugat, fireşte, meditaţia asupra proporţiilor exterminării, şi, ne închipuim, descoperirea de mai târziu că dacă în Austria funcţionaseră 46 de lagăre pe potriva celor străbătute, în Europa a fost vorba de un număr înzecit. Se simte documentarea migăloasă, întreprinsă nu grăbit, în câteva luni. Parantezele despre cifrele victimelor întăresc evocările narative ale experienţei tragice personale. Acestea rămân teribile, dar sita deceniilor le mai şterge sângele şiroind, ducându-ne spre zona meditaţiilor. Am extras câteva implicaţii. Strategia nazistă nu viza doar exterminarea fizică, ci şi extirparea demnităţii umane, a curajului de a fi un Eu, de a purta o haină diferită, de a dori o hrană individuală, un anume tip de comunicare cu alţii. Toate încercările cât de nevinovate de a avea în lagăr o oarecare dorinţă sau sentiment de familie erau reprimate sălbatic. Descins dintr-o casă nu doar îndestulată, ci foarte rafinată (cu un frate al bunicului general-maior, medic şef al armatei ungare), educat perfect şi el însuşi vorbitor de limbi străine, Sandu se trezeşte împins în gropile de gunoi ale lagărelor şi trenurilor de exterminare. Uniforma vărgată pe corpul gol, în arşiţă şi ger, fără deosebire, flutură în jurul oaselor sale şi al capetelor tunse de puşcăriaşi cu "cărarea păduchilor" în mijloc. Identitatea umană astfel anulată îşi mai adaugă, ca la turmele de vite, numărul matricol tatuat pe braţ, pus pe haine ca petec, reper pentru izolarea rapidă a evadaţilor. Şi mai degradantă reducere la animalic este genitalia descoperită, la apelul "în pielea goală", care durează ore şi se întrerupe doar pentru sancţionări. Interdicţia plângerii, a explicaţiei către superior, ci numai către sub-kapo, aduce morţi în plus, prin confuzii cu deznodământ tragic. Nimeni n-are voie să fie părinte sau fiu, să spere sau să primească apărare. Un tată vrea să-şi ajute copilul căzut în "marşul morţii" şi e împuşcat după regulament, de paza SS. Alt părinte îşi salvează timp de câteva luni fiul prea scund la seria de apeluri şi selecţii. Cum? Într-adevăr, nesecată e imaginaţia iubirii părinteşti! Tatăl cară zi şi noapte două cărămizi legate cu sfori de fund, sub pantalonii prea largi. Când începe apelul, le pune jos, fiul se urcă pe ele şi le acoperă cu cracul pantalonilor săi, suflecaţi până atunci. La percheziţia inopinată, însă, cărămizile sunt descoperite la nenorocitul părinte, condamnat la moarte în aceeaşi clipă.

Învrăjbirea naţională şi sistemul delaţiunilor către atotputernicii Kapo (rar de tot evrei) includ acordarea acestor posturi – "de supravieţuire" mai sigură – ucrainienilor, ţiganilor, homosexualilor şi germanilor, cei din urmă dintre criminalii condamnaţi pe viaţă. Responsabilii de cameră exercită o fascinaţie a puterii nu mai mică. În strategiile lagărelor germane intră şi rentabilitatea economică, aşa că echipe de bijutieri formate din deţinuţi (care vor fi împuşcaţi în ajun de eliberare) topesc lucrări dentare de aur, selecţionează diamante veritabile de cele false în "atelierul" ultrasecret, pentru Wermacht şi seifurile sale. Mai aflăm din cartea lui A. Marton ce se mânca în lagăr: salam putrezit de cal, zemuri puturoase, coji de cartofi în caz fericit, viermi şi gândaci în drum spre uzină, şopârle. În '45, când gazările se evitau din cauza ofensivei americane, în anume barăci la Ebensee morţii de înfometare au fost sfâşiaţi de tovarăşii de pat şi devoraţi canibalic. Foamea regizată perfect de regulamente slăbeşte, ucide, naşte ură, deprimă, duce la crimă, extirpă demnitatea, definitiv. Paradoxal, tocmai belşugul alimentar, adus de tanchiştii americani eliberatori, ucide scheletele încă vii, în chinuri. Ei înghit tot ce li se dă, inclusiv paste făinoase crude, fac spasme şi cad fulgeraţi la pământ. Înfăţişarea lor, miasmele de fecale şi urină din perimetrul lagărului, gropile funebre deschise, provoacă inocenţilor americani crize cvasi-epileptice de groază şi sufocare. Nu auziseră în viaţa lor despre lagărele germane.

Dar cine sunt comandanţii de lagăr, unşi de înşişi capii Gestapo, cei ce traduc în viaţă, vorba vine, "soluţia finală"? Este suficient să-l amintim pe Franz Ziereis, comandantul german de la Mauthausen, care-şi aduce fiul în lagăr, la ziua de naştere a acestuia. Cadoul? Îi pune în mână un pistol şi în faţă un grup de 40 de evrei încolonaţi, pe care tânărul îi împuşcă cu toată plăcerea.

Există în "Speranţa" episoade care devin efigii ale Holocaustului întreg. În vagonul de vite spre Auschwitz eroul-adolescent asistă la agonia unui bătrân de 77 de ani, care n-are nici măcar unde să se prăbuşească. Ziduri de trupuri încă vii îl strivesc. Unde să fie depus? Învelit în cearşaf alb, mortul devine "paznicul mut al latrinei" debordând de excremente. Era singurul spaţiu disponibil. Crima de a nu fi avut vreme să-şi încalţe ambii pantofi, la ordinul răcnit, îl face pe erou să-şi pună un pantof în buzunar (în mână nu era voie de ţinut nici un obiect). Suspectat de a fi infirm, şchiop, e ales de sinistrul Dr. Mengele pentru coloana stângă, a morţii. Replica tatălui, explicativă, într-o bună germană, îi salvează fiului viaţa, dar încălcarea muţeniei reglementare îl costă pe părinte doi dinţi şi o ureche smulsă. Ritualul sadic al sancţionării are loc în centrul careului de deţinuţi, numit de ei "punctul iadului". Aici o fotografie din anexă completează evocarea. Un evadat rus prins stă în picioare în căruţă, precedat de o orchestră sinistră, de evrei cu viori, în drum spre execuţia la locul funebru. Acesta este Mauthausen. Lagărul din Melk se reţine datorită episodului schimbării hainelor, în care doi ucrainieni vor evada. Una din ele, luată cu forţa, este a lui Alexandru. El poartă apoi, vrând-nevrând, hainele fugarului, fiind ţinta vie a câinilor sălbatici de pază, căci mirosul e al evadaţilor. Adevărul reiese după ce Sandu e spânzurat cu capul în jos, sigur de moartea lui. Altă "zeciuială", împuşcarea fiecărui al zecelea deţinut, sancţionează o altă evadare, a doi partizani ucrainieni. Alexandru e al nouălea din careu, şi colegul său de liceu, al zecelea, de lângă el, cade împuşcat cu creierul în explozie. Sinuciderile, când cei mai disperaţi se aruncă peste sârma de înaltă tensiune, spre a termina calvarul, devin obişnuite. Moartea nu mai e numai spaimă, ci şi eliberare sigură de aşteptarea ei zilnică.

Există licăriri de sentimente umane în această lume de coşmar? Desigur. Solidaritatea deţinuţilor, supa care se dă celor grav bolnavi, prin nobilă renunţare. Prietenia caldă a lui Peter, colegul ungur de liceu, care apare pe tot traseul ardelenesc, pe urmele eroului nostru, spre a-i aduce bunătăţi nevisate. Există un sub-kapo dostoievskian care cedează celor agonici propriul prânz, şi-l plasează pe eroul cărţii, rămas orfan, în paradisul cojilor de cartofi, la bucătărie. Câte un soldat din Wermacht, la finele războiului, întinde în tunelul întunecat de la uzinele "Quartz" de la Melk, sandviciuri deţinuţilor scheletici. Reprimarea oricărei scântei umane, o dată demascată, devine sinistră. Sistemul "soluţiei finale" nu tolerează rateul, întoarcerea la umanitarism, impulsul generozităţii. Nazismul înseamnă atrofierea atavicelor sentimente de frăţie umană în gigantica exterminare a "raselor inferioare", şi a evreilor întâi de toate.

Mai este cazul ca în faţa acestei cărţi exemplare prin modestie şi discreţie, dar şi prin limbajul precis al faptelor incredibile, să mai argumentăm existenţa Holocaustului? Chiar dacă negatorii refuză să parcurgă documente, să viziteze Muzee memoriale, să citească până şi ziare, orbi şi surzi în teza lor ridicolă, – pietrele lagărelor vorbesc, cuptoarele-şi cască gurile negre în toată Europa. Cartea lui Alexandru Marton se alătură acestor monumente, astăzi turistice, prin povestea propriei sale existenţe, periplu prin lagărele germane ale morţii.

PRIMIM LA REDACȚIE

●CĂRȚI ●REVISTE ●ȘI ●SCÂNTEIERI ●DE●GENIU ●

- **Păi cum să nu se înfurie fasciștii?**
- **ZElias excentricul**
- **Un călător numit Nestor Pallade**
- **Despre, bineînțeles, problema evreiască**
- **Un poet cu asteriscuri**

RADU IOANID

EVREII SUB REGIMUL ANTONESCU

Coperta: Tudor Jebeleanu
Ed. Hasefer, București

Așa cum arătasem la rubrica “Etc.” din nr. trecut, Radu Ioanid este, la ora de față, unul din oamenii cei mai înjurați în foile fasciste dintre Carpați și Dunăre, ba chiar și într-acelea democratice și europene. Publicistul Ion Coja - unul din “revizioniștii” momentului, cetățeanul care se dă de ceasul morții să demonstreze că nici *abatorul* din 1941, nici alte fapte asemănătoare n-au existat, ele fiind niște invenții ale iudeo-francmasonilor, - a mers până-ntr-acolo încât l-a reclamat pe Radu Ioanid la... Congresul american.

Motivele ce-au făcut “să se pună pata” pe ochii celor cu “Jos Ioanid” sunt două:

a) Radu Ioanid, doctor în istorie, este director la Muzeul Holocaustului din Washington, ocupându-se - între altele - cu cercetarea Holocaustului din România; și cu înfățișarea, pe pereții Muzeului, a celor întâmplate sub Antonescu.

b) El a publicat, nu de mult, cartea la care ne referim, iar această lucrare, alcătuită cu răbdare și meticulozitate de notar al istoriei (așa cum i-ar fi plăcut lui Stendhal), se bizuie pe o imensă cantitate de documente “de la sursă”: adică din Arhivele Statului Major al Armatei Române și din acelea ale Jandarmeriei, unde găsești rapoartele expediate la București, în anii 1941-1944, de către militarii însărcinați cu “rezolvarea problemei evreiești”. Evitând literatura și literaturizările de orice fel, limitându-și comentariile la strictul necesar, istoricul împinge faptele înainte, în scopul de a îngădui cititorului să-și formeze singur o opinie.

Iar cititorul, pus față-n față cu această avalanșă de date, cifre, mărturii, rapoarte, referate, documente ale guvernului, tăieturi din presă etc., etc., își formează opinia de cuviință. Cum să-l ierte, în aceste condiții, prof. Ion Coja pe Radu Ioanid? Și cum să nu-l pârască el la Capitoliu pentru calomnierea lui Antonescu? Spuneți și dumneavoastră...

Revenind la cartea propriu-zisă, să notăm că ea se referă nu numai la evrei, ci și la “alte naționalități” și cuprinde următoarele capitole: Masacrele dinaintea războiului 1940-1941; Masacrele de la începutul războiului; Lagărele de tranzit precum și ghetourile, deportările și alte forme de asasinat în masă; Transnistria; Deportarea și exterminarea țiganilor; Persecutarea altor categorii etnice și religioase; Supraviețuirea în rândul evreilor români; Antonescu și evreii; Concluzii; Izvoare publicate referitoare la uciderea de evrei români în timpul celui de–al doilea război mondial; Izvoare documentare.

Cartea constituie o lucrare de referință în materie. O lucrare obligatorie.

ZELIAS

ASTĂZI SAU MÂINE

Minimum, Tel Aviv, 1998

Iată un autor care nu e deloc banal, precum și o scriere asemănătoare.

Mai întâi, autorul. Ce i-o fi venit lui Elias Zilberstein, inginer de alimentări cu apă și canalizări, să iscălească ZElias? O amintire din copilărie, ascunsă? Un nume de cod pentru inițiați? O superstiție? Pe urmă, unde-ai mai văzut dumneata evreu-român la locul lui, născut în 1931 și așezat în Israel în 1973, - să fi văzut lumina zilei nu la Dorohoi, nu la Oradea și nici la București, ci la Caracas, în Venezuela?

Apoi, cartea. În cuvântul său înainte, Al. Mirodan se arată derutat de felul de a fi al lucrării:

«Eseu? Analiză politică? Povestire? Dialog? Nici una, nici alta, sau mai bine zis toate la un loc: așadar, o scriere, căci altfel nu pot să-i zic. O scriere despre destinul evreului de după distrugerea celui de-al doilea Templu și începutul marii împrăștieri prin lume - și până în ziua de astăzi.

John Stuart Mill se plânsese, la vremea lui, că “faptul că atât de puțini oameni îndrăznesc azi să fie excentrici, constituie primejdia cea mai mare a epocii noastre”. Dacă admitem că această primejdie este valabilă și la finele mileniului nostru, ei bine, trebuie spus că ZElias, autorul cărții de față, se numără printre acei excentrici a căror prezență pe pământ l-ar fi bucurat pe marele filozof englez din secolul trecut. Fiindcă ce altceva decât un spirit totalmente neconformist și excentric se arată a fi acest inginer din Holon, care iscălește ZElias?

Citind scrierea lui, care nu prea seamănă cu nimic, întâlnești mai întâi un profesor evreu din Tunis, discutând aprins în 1946, în Germania, cu un scoțian din armata britanică despre istoria antisemitismului, apoi, peste decenii, îl vezi pe fiul amintitului profesor, cetăţean israelian, întâlnindu-se în mare taină cu şeful Mossadului şi primind din partea acestuia o sarcină importantă... Iar toate gândurile acestor persoane converg într-o singură direcţie, care constituie, de fapt, scopul lucrării: încotro se îndreaptă ţara noastră? Ce va fi mâine cu Israelul?

Aşa cum s-a înţeles, avem de-a face cu scrierea unui om căruia *îi* pasă, gândind şi vibrând pe marginea dilemelor noastre mereu dramatice, mereu chinuitoare. Pentru cititorul lui "Astăzi sau mâine", paginile lui ZElias reprezintă o mărturie. Iar pentru cititorul mai atent, un strigăt.»

Da, un strigăt. Asta e. Citind paginile lui ZElias auzi un strigăt pe cât de original ca sunet, pe atât de familiar urechilor tale. Fiindcă, aşa cum îţi dai seama numaidecât, strigătul acesta te opreşte pe stradă în fiece clipă: ce facem cu retragerea din teritorii? ce atitudine să luăm în legătură cu înfiinţarea statului palestinian? să-i eliberăm pe deţinuţii OEP-işti, condamnaţi pentru asasinat? să nu-i eliberăm? ce facem cu Ierusalimul? îl păstrăm aşa cum este, în chip de Capitală a ţării, sau abandonăm partida şi îl împărţim cu Arafat? etc., etc., etc. Este strigătul meu, al dumitale, al lui, al ei, al dumnealor.

TRISTAN TZARA
DOUĂZECI ŞI CINCI DE POEME

Prefaţă şi traducere : Nicolae Ţone
Coperta şi ilustraţiile:
Mircea Dumitrescu
Ed. Vinea, Bucureşti, 1998

Partizan fanatic al avantgardei literare din România, criticul Nicolae Ţone şi-a fixat ca ideal să aducă la lumină scrierile marilor figuri ale curentului care a răvăşit mentalitatea culturală dintre cele două războaie, lovind fără milă în conformism şi scoţându-l din fire.

Idealul amicului Ţone (el a fost anul trecut în Israel, întru strângere de material despre Marcel Iancu, Paul Păun, Sesto Pals, M. H. Maxy şi alţi avangardişti) se preschimbă în realitate, pas cu pas şi trimestru cu trimestru, odată cu noile apariţii din editura Vinea. Apariţii - trebuie să o spunem - elegante şi nu banale. Culegerea din Tristan Tzara (marele Dadaist) este o ediţie bilingvă (franceză şi română), în format mare şi tiraj mic, "pentru bibliofili": 500 de exemplare. Ilustrate cu gust, poemele nu sunt lăsate de capul lor ci însoţite de texte despre Tzara, lămuritoare, aparţinând lui N. Ţone, Serge Fauchereau, Pierre Mazars, Laurenţiu Ulici, M. Sorescu. Acum, editura "Vinea" pregăteşte de zor un volum dedicat lui Marcel Iancu. Îl aşteptăm cu încredere şi nerăbdare. E vinea lui Ţone.

NESTOR PALLADE
A DOUA DIN STOL

Însemnări de călătorie
Ed. Pandora, Bucureşti, 1997

MOBILE DE FAMILIE

Povestiri
Ed. Pandora, Bucureşti, 1998

PASĂRE CĂLĂTOARE

Note de drum
Ed. Pandora, Bucureşti 1998

Nestor Pallade (n. Bucureşti, 1923), este medic de felul său, trăieşte la Düsseldorf, în Germania, se converseazǎ - bănuim - cu d-rul-poet-editor Alexandru Lungu din Bonn şi, în timpul liber, scrie cărţi. Modest (sau perfid), într-o scrisoare adresată redacţiei, el se consideră un amator. Amator o fi dânsul, în înţelesul de "iubitor de", însă de scris, scrie ca un profesionist.

Nestor Pallade este - prin vocaţie - un călător; cu precizarea că aceste călătorii sunt de două feluri (sau în două direcţii): interne şi externe.

Pe cele din prima categorie le întâlnim în volumul "Mobile de familie". Aşa cum scrie dr. G. Brătescu în prefaţă:

"Marea izbândă a scriitorului o constituie piesa care a împrumutat volumului titlul ei. L-am regăsit aici pe Nestor cel pe care-l cunoscusem, cu mai bine de o jumătate de secol în urmă, când amândoi decisesem, în circumstanţe personale destul de diferite, să servim cu tot devotamentul acelaşi ideal utopic. «Mobilele de familie» i-au dat prilej autorului să reconstituie etapele experienţei sale existenţiale, desfăşurate pe fundalul convulsiilor societăţii româneşti de la mijlocul acestui secol. Este vorba despre un document sufletesc capabil să limpezească unele aspecte ale dramei pe care au trăit-o colectivitatea şi indivizii, unii dintre ei, precum noi doi, angajându-se în acea expediţie de bună voie şi chiar cu entuziasm, iar alţii zbătându-se să facă faţă împrejurărilor duşmănoase.

Impresionează detaşarea cu care Nestor Pallade face bilanţul tribulaţiilor suferite de "móbilele" sale în decursul perioadei istorice care tocmai s-a încheiat (dar, oare, s-a încheiat ea cu adevărat...?)"

...Nu, nu s-a încheiat cu adevărat, domnu' Brătescu. Iar voiajul efectuat de Pallade în trecutul vieţii sale îi ajută pe toţi colegii de generaţie să-şi regăsească tinereţea şi dramele existenţei lor pe-acest pământ...

Călătoriile externe, multe, ne dezvăluie un Pallade care, în copilărie, citind cu răsuflarea tăiată pe Jules Verne şi Aventurile submarinului Dox, visa şi îşi jura ca, atunci când va fi mare, să meargă şi el pe urma eroilor din povestiri. După stabilirea sa în Germania, jurământul fu îndeplinit. Alături de Parisul, Roma, Londra şi New Yorkul nostru cel de toate zilele, doctorul Pallade a pus piciorul în locuri mai puţin bătute şi unde, oricum, nu te duci după *sale*-uri: Kashmir şi insula Bali, Costa Rica şi Malta, Alaska şi Namibia, Vestul Sălbatic, Golful Mexic şi insula Corfu, Kenia şi Barbados. Însemnările sale sunt, toate, sub semnul concretului, lipsesc palavrele, paginile emană culoare, sunet şi miros: un miros exotic şi îmbietor de Joseph Conrad şi Somerset Maugham.

DORU TEODORIU
"PATIMĂ... CONFIDENŢE"

Ed. Universal Dalsi,
Bucureşti 1998

Autorul, care lucrează ca economist la Tel Aviv, face parte, ca şi d-rul Alexandru Marton, ca şi Suzana Bratosin, ca şi Elias Zilberstein, ca şi alţii, din ce în ce mai mulţi, din speţa "nescriitorilor de meserie" care, la ora maturităţii, simt nevoia "să se descarce", să comunice contemporanilor experienţa lor de viaţă şi să lase o urmă scrisă şi tipărită a trecerii lor prin viaţă (şi ce viaţă!). Unii aleg calea prozei, alţii fac memorialistică propriu-zisă, iar alţii aleg formula eseului, sau pur şi simplu a culegerii de articole, însemnări şi "tablete". Alţii, precum Doru Teodoriu, adună de toate între coperţi, şi povestiri din anii tinereţii, şi însemnări pe marginea Israelului de astăzi. Referindu-se la acestea din urmă, el îl avertizează pe cititor:

"Partea doua am intitulat-o "Confidenţe" şi cuprinde un număr de mici adevăruri: adevăruri ale mele desigur... Pe unii care vor citi adevărurile mele (cel puţin unele dintre ele) îi voi şoca, sau poate chiar indigna sau scandaliza... Dar de aceea sunt adevăruri (ale mele desigur) şi mi-am propus ca tot ce scriu în această a doua parte a volumului de faţă să fie cu adevărat - adevărat!

Poftă bună la citit şi dacă v-am plictisit, sau - şi mai rău - v-am indignat, vă rog să mă iertaţi."

Un joc de cuvinte care ne-a plăcut în săptămânalul "Dilema" din Bucureşti.
"În ianuarie a.c. preşedintele Clinton va prezenta în faţa Congresului tradiţionalul raport despre starrea naţiunii".

Te iertăm, domnule Teodoriu, cu atât mai mult cu cât nici nu ne-ai plictisit, nici nu ne-ai indignat ci - dimpotrivă - ne-ai oferit prilejul să facem cunoştinţă cu o sensibilitate şi cu un creier care gândeşte.

(M. Rafael)

SIMON DUBNOV
ISTORIA HASIDISMULUI

Ed. Hasefer, Bucureşti, 1998

Etapă istorică a transformărilor iudaismului, fenomenul complex şi contradictoriu cunoscut sub numele de Hasidism a început ca un reviriment popular şi a sfârşit ca un conservatorism religios cu trăsături mistice. Dar oare s-a sfârşit el cu-adevărat? Cine va citi această carte nu va putea să evite întrbările referitoare la similitudinile dintre hasidismul secolului XVIII şi îndârjirile conservatoare ale rabinilor extremişti de azi. Cartea capătă astfel o actualitate care depăşeşte mai vechile comentarii, foarte competente, literaturizante sau teoretizante, ale lui M. Buber sau G. Scholem.

Începută la sfârşitul secolului XIX şi publicată iniţial pe capitole într-o revistă evreiască din Petersburg, cartea a fost finalizată, după patru decenii de studii temeinice, în Germania. Autorul mărturiseşte dificultăţile descifrării "hăţişurilor hasidismului" din care, ulterior, M. Buber a desprins perlele literare ale povestirilor hasidice, în care dogmatica şi mistica rămân în seama Ţadikilor (înţelepţi adesea autoproclamaţi). Diversitatea şi conflictele acestora sunt larg prezentate în carte.

Apărută la mijlocul secolului XVIII printre evreii polonezi, mişcarea hasidică a revitalizat iudaismul ca trăire individuală, liberă şi dătătoare de bucurii. Ea nu transforma credinţa, ci spiritul credinciosului, modul de a fi împlinită prin trăire sinceră. Deşi avea rădăcini în Cabală, hasidismul iniţial reflectă nevoia unei noi identităţi în condiţii social-istorice cumplite pentru evrei. "Întrucât hasidismul a făgăduit satisfacerea nevoilor adânc înrădăcinate ale individualittăţii oprimate, el va obţine în cel mai scurt timp un succes excepţional, cu efect persistent". Dar, după 130 de ani, în faţa iluminismului european, se produce declinul accentuat de lupte interne şi de inflexibilitate. Ceea ce rămâne şi azi atractiv pentru masele evreieşti este încrederea în om, în capacitatea sa de a fi evlavios şi creator prin cultivarea continuă a individualităţii sale. "Credinţa hasidică - spune J. B. Agus - este în primul rând o atitudine de receptivitate la fluxul divin al iubirii şi la învăţătură".

Doar că urmaşii lui Baal Shem Tov au devenit treptat deţinători absoluţi ai adevărurilor, supraveghetori rigizi ai ritualurilor şi obiect al adulaţiei, contrar interdicţiei fundamentale a Bibliei. Opozanţii lor, denumiţi Mitnaghedimi, au alunecat şi ei într-un tradiţionalism şi mai rigid, fiind urmaţi de variante mistice. Din nou, efortul de a pune în prim plan cultura şi personalitatea, creativitatea şi originalitatea, au fost stopate prin reaccentuarea rigidităţilor rituale şi a abisurilor esoterice.

Cum bine conchidea J. B. Agus, "Hasisdismul este paralel filozofiilor creştine bazate pe experienţa trăită a credinciosului. «Aderenţa» ca realitate simţită răspunde Gefühl-ului lui Schleirmacher, sentimentului creator al lui Kierkegaard, percepţiei «sacrului» al lui Otto şi anticipează metoda existenţialistă a teologiei moderne".

(Prof. Alexandru Singer)

THOMAS MANN
DESPRE PROBLEMA EVREIASCĂ

Ed. Hasefer, Bucureşti, 1998

Publicarea unei culegeri de texte ale celebrului scriitor german referitoare la atitudinea şi sentimentele sale faţă de evrei poate avea semnificaţii mult mai profunde şi mai actuale decât s-ar părea la prima vedere. Scrise între anii 1907-1947, aceste texte constituiesc mărturia unei conştiinţe profund responsabile faţă de adevărul istoric, faţă de poporul german şi faţă de viitorul umanităţii.

Pentru Thomas Mann alungarea evreilor (în 1907 nu credea că ar fi posibilă exterminarea lor) "ar fi una dintre cele mai mari nenorociri care s-ar putea abate asupra Europei noastre." Ostilitatea faţă de iudaitate îi apare cu atât mai neavenită în Germania, care are nevoie de "acest indispensabil stimul cultural". În toată opera sa, scriitorul s-a răfuit cu antisemitismul, ca fundament al demenţei naziste, ca manifestare a obscurantismului şi parvenitismului. Pentru el, deşi rămâne o chestiune de durată, "problema evreiască este o problemă a dezvoltării culturale generale". În 1937 scriitorul sintetiza astfel concepţia sa despre substanţa antisemitismului: "Aristocratismul spiritului este o necesitate şi are o legitimitate mult mai mare decât jalnica nevoie de onorabilitate care, printre altele, se exteriorizează în antisemitism. Nu întâmplător a desemnat cineva fascismul ca fiind socialismul proştilor. Aşadar, antisemitismul este aristocratismul gloatei". El consideră că "În Germania, biserica catolică şi evreii au fost cei care, prin simpla lor existenţă, au reprezentat principiile europene ale universalismului împotriva unui naţionalism îngust şi anticultural. Ar fi, de-asemeni, o totală eroare să atribui marii majorităţi a poporului german un antisemitism care să confere crimelor naziştilor împotriva evreilor o temelie populară".

Am selectat aceste citate pentru a le corela cu o recentă discuţie purtată în Germania cu privire la un monument al Holocaustului, proiectat să fie ridicat în centrul Berlinului. Cu prilejul acordării Premiului Păcii al editorilor şi librarilor germani, la Târgul Internaţional de carte de la Frankfurt, scriitorul Martin Walser s-a referit la ceea ce el a numit "instrumentalizarea" temei Holocaustului. Fără îndoială că orice deformare a adevărului istoric este neavenită, însă natura şi ponderea deformărilor se cer mereu precizate.

Cine îşi va aminti de Thomas Mann va înţelege mult mai exact care sunt temele supuse "instrumentalizării", precum şi împrejurările istorico-politice în care ambiguităţile pot avea consecinţe nefaste.

(Prof. Alexandru Singer)

DAN IANCU
DESPRE ÎNŢELES
Poezii
Ed. Cartea Românească,
Bucureşti, 1998

Născut la Bucureşti în 1956, autorul absolvă Facultatea de Matematici, apoi traversează o jumătate de lume, poposind prin Israel şi Statele Unite, pentru a reveni în România unde scoate o revistă intitulată "Agora On line" care (matematicianul din el şi-a spus cuvântul) apare exclusiv pe Internet. O revistă tocmai bună pentru a fi prinsă de Uly Vălureanu din Haifa, microbistul nostru nr. 1 în materie.

Aşa cum era de aşteptat la o asemenea fire obişnuită cu ecuaţii şi cosinusuri, Dan Iancu circulă voios cu poezia prin abstracţiuni. Dar - aşa cum a observat criticul literar Nicolae Prelipceanu - "abstracţiunea acestui vers să nu ne înşele: Dan Iancu are o capacitate grozavă de plasticizare a unei lumi care e şi nu e cunoscută din ceea ce numim de obicei realitate. Universul său liric, ca să folosim un termen de altădată, e un univers de culori, senzaţii, carne, care trăieşte în toate, simultan, şi le face să se interpătrundă".

O dovadă în acest sens întâlnim în poemul de mai jos:

"Te iubesc fată frumoasă somn liniştit nu te speria/ că nu sunt m–am sculat mai devreme şi m-am dus/ să târguiesc câte ceva prin oraşul învăluit în ceţurile/ dimineţii să–ţi aduc poame roşii şi flori miere şi/ brânză îmbrăcată în coajă de brad flori de pădure/ mireasmă de muşchi păstrăv afumat şi săruturi cu/ gust de rece am să vin mai ascunde-te-ntre/ aşternuturile mirosind a dragoste şi să visezi că sunt/ şi n-am plecat niciodată //*

** plicul lucios, promisiuni de departe,/ mândrul steag al zâmbetului îngheţat/ degetele tale priviri căutându-mi obrazul/ clipe de hârtie colorată/ am trimis o clepsidră la care te uiţi din când în când tresărind/ îţi pui straie de mătase-aurită/ şi pantofi de cristal// vino, ceasul nu va bate nicicând miez de noapte/."*

După cum se vede, poezia are un asterisc (*) urmat de - ca să zicem aşa - o *notă*.

Aşa sunt toate poemele lui Dan Iancu. Şi, în aceste "note şi comentarii", se află una din sursele farmecului său.

(M. Rafael)

Massimo d'Alema, primul ministru italian, se află de câteva săptămâni între ciocan şi nicovală: să-l extrădeze turcilor pe Abdullah Ocalan, şeful rebelilor kurzi, care, potrivit guvernului de la Ankara, are pe conştiinţă peste 30.000 de vieţi turceşti, – sau să nu-l extrădeze? Dacă-l extrădează, îi sar în cap kurzii de prin Europa, gata să arunce, ca represalii, bombe la Roma şi Napoli. Dacă nu-l extrădează, Turcia, unde populaţia dă cu pietre în ambasada Italiei, îl ameninţă cu boicotarea mărfurilor italieneşti, ba chiar cu ruperea relaţiilor diplomatice.

Massimo d'ilema.

ALEXANDRU SEVER

Din inventarul obsesiilor circulare

❖ Nu strică să faci pe prostul printre proşti; e o manieră la fel de bună ca oricare alta dacă îţi îngăduie să traversezi liniştit săptămâna proştilor, şi să ieşi teafăr din atmosfera asfixiantă a carnavalului lor. Dar, mai dificil decât să faci pe prostul, e să urli ca lupii. Nici vorbă, să urli lupeşte, asta îţi poate asigura o asemănare destul de mare ca să-ţi crediteze fioroşenia. Ce te faci însă dacă te trezeşti investit cu onoarea de a sugruma o oaie, şi nu-ţi găsesc, de te cată între fălci, colţii de investitură?

❖ Nici o gelozie, nici măcar aceea smerită ce dă târcoale marilor spirite, nu e atât de exigentă ca să-şi refuze în lucrarea ei fariseică folosul, oricât de îndoielnic, al unul strop de noroi, sau chiar a unui pic de mojicie.

❖ Are, la beţie, darul de invidiat de a-şi refuza "ultimul pahar" - acela care îţi întunecă mintea. De mirare e numai că ştie care e "penultimul" de la limita întunecării.

❖ Uneori îmi vine a crede că chiar şi urletul nearticulat "de dinaintea cuvântului" n-a fost decât expresia unui visceral refuz al creaturii fragile de a accepta lucrarea infinit tăcută a morţii. Dacă lumea s–a întemeiat cu un cuvânt, atunci cuvântul omului n-a năzuit decât s–o nege. Încât s-ar putea spune că logosul s-a născut dintr-un efort de negaţie. Adică dintr-o revoltă.

❖ Miliardar! - face figură de animal antediluvian, condamnat de chiar gigantismul său, neputincios să-şi asigure continuitatea în condiţiile impuse de economia viitorului diluviu.

❖ Sunt oameni care bucuroşi îşi încredinţează lui Dumnezeu tainele pe care nu cutează să le divulge nimănui. Dar o fi oare chiar un semn de atât de mare pioşenie să încredinţezi lui Dumnezeu secrete pe care oricum nu i le poţi ascunde? Sau vor fi fiind făcute aceste tainice divulgări cu rezerva mentală că poate nici măcar în Ceruri nu există urechi să le audă?

❖ Dacă amintirile constituie un capital, memoria nu e decât instrumentul unei capitalizări. Depinde numai de ce anume şi de cât capitalizează memoria, pentru ca investiţia la timpul prezent, să aducă şi câştig, şi dobândă la timpul viitor.

❖ Propunându-i-se să achiziţioneze ultima operă a unui mare pictor animalier - un tablou intitulat "Herghelia" - noul îmbogăţit a răspuns: "Nu cumpăr decât caii pe care pot să-i înham".

❖ La douăzeci de ani n-ai de unde şti cum vei arăta la şaptezeci; iar la şaptezeci de ani ajungi să te întrebi dacă ai avut, într-adevăr, vreodată douăzeci.

❖ Îţi admir argumentele, numai nu înţeleg de ce nu mă convingi.

❖ Avea toate motivele de a fi nefericit. Numai nu era destul de perspicace să-şi dea seama.

❖ Surprinzând un hoţ în casă, şi socotind să-şi cruţe sieşi orice plictiseală, şi infractorului orice zăbavă, bancherul i-a oferit amabil toţi banii ce-i avea asupră-şi. Individul însă l-a refuzat politicos: "Îmi pare rău, domnule, dar nu obişnuiesc să iau bani nemunciţi". A preferat să bage în sac toată argintăria.

Istorioara asta mi-a amintit o alta. Când la sfârşitul războiului i s-a oferit nu ştiu cărui sergent o decoraţie foarte importantă pentru fapte de arme, acesta a refuzat-o în următorii termeni: "De acord, sunt un asasin eminent! Dar nu chiar atât de mare ca să merit o decoraţie". Abia mai târziu am aflat că cea mai neînsemnată dintre eroicele sale isprăvi, fusese jefuirea cadavrelor sub bombardament inamic.

A apărut

Dr. ERUHIM ROISMAN

Jocul aparenţelor

Povestiri... povestiri... povestiri...

"Amestec de realism şi fantastic, de raţionalism şi recunoaştere a misterului...".

I. E. Campus - "Minimum"

"O carte pe care simţi impulsul s-o reiei mână, îngândurat, ori de câte ori ai nevoie de o doză de optimism, de parcă autorul şi-ar onora în ea, postum, vocaţia de medic al sufletelor".

Sebastian Costin – "Tribuna Magazin"

"Pagini de un lirism discret, de o bogăţie de imagini care transmit o emoţie poetică."

Tania Lovinescu – "Ultima Oră"

"O scurtă incursiune în fascinanta lume a absurdului, plămădită cu eleganţă şi "savoir faire".

Rodica Grindea – "Orient Expres"

"Prin nuvelele sale, lumea scriitorilor israelieni de limbă română se îmbogăţeşte cu o voce inconfundabilă".

"Realitatea evreiască", Bucureşti.

……

Cartea poate fi procurată trimiţând suma de 40 shekeli la următoarea adresă:

Roisman
Emden – pinat Mibartinura 8
Tel Aviv 62741
Tel.: 03-6040175

ARMINIUS CASSVAN
New York

Pirandello și președinția americană

În aprilie 1988 am debutat în *Minimum* cu "Enrico Quarto", un scurt eseu bazat pe celebra piesă a lui Luigi Pirandello (1867-1936), cu privire la trezirea din iluzia comunistă. De data aceasta, e vorba despre alt moment din dramaturgia pirandelliană, prima sa piesă de succes intitulată în italiană "Cosi è se vi pare", adică, în traducere literală, "Aşa e, dacă vă convine". Ca şi în alte opere ale autorului sicilian (născut la Agrigento) şi căsătorit cu o femeie de o gelozie realmente dementă, chiar internată pentru aceasta, există şi în această tragicomedie personaje care, la un moment dat, sunt considerate ca suferind de o formă de nebunie.

Signor Ponza a fost recent angajat în funcţia publică de Secretar Executiv al Consilierului Agazzi, mâna dreaptă a Guvernatorului Provinciei din centrul Italiei unde se petrece acţiunea piesei, a cărei premieră a avut loc în 1917. De la început, familia Consilierului Agazzi şi prietenii familiei, precum şi prietenii prietenilor, sunt intrigaţi de faptul că signor Ponza a închiriat un apartament în aceeaşi clădire pentru soacra sa, signora Frola, deşi apartamentul său era liber, iar acum îşi ţine nevasta "sub cheie şi lacăt" în acest apartament. Curioşi peste măsură, ei sau o parte din ei încearcă să o viziteze pe această signora Frola, dar nu sunt primiţi. În cele din urmă, exasperată de aceste intruzii, respectiva signora vine singură să le explice că fiica ei a fost, cu mult timp în urmă, foarte bolnavă şi internată pentru un an într-un sanatoriu. Când s-a întors vindecată, bărbatul ei nu a mai recunoscut-o dar s-a îndrăgostit din nou de ea, având loc un fel de a doua căsătorie. De atunci, de frică să n-o piardă, nu permite nimănui s-o viziteze, mama ei fiind fericită s-o vadă zilnic, de departe, la capătul numeroaselor trepte care separă cele două apartamente. Ginerele ei, îi asigură ea, este un om excelent din toate punctele de vedere.

Dar de-abia apucă signora Frola să plece, după ce i-a convins cu explicaţiile date, că apare în faţa acestor foarte curioşi... juraţi, signor Ponzo, care, dându-şi seama că soacra le-a vorbit, aduce versiunea sa, complet diferită. Se pare că signora Frola e dementă, suferind de o fixaţie cum că fiica ei ar fi în viaţă; în realitate, această fiică a decedat de patru ani şi el s-a recăsătorit, dar nu o poate face pe Julia - actuala sa soţie - să joace rolul Linei, decedata fiică a nefericitei signora Frola, de aceea suportă costul a două apartamente.

După plecarea ginerelui, signora Frola reapare şi spune aceluiaşi juriu că ştie ce le-a spus signor Ponza, care este un excelent funcţionar public, dar are mintea rătăcită într-o anumită privinţă.

Guvernatorul care l-a angajat crede în versiunea lui, dar în faţa faptelor prezentate vrea să fie sigur. Îl convinge deci pe signor Ponza s-o aducă pe soţia lui în faţa "juriului", în timp ce el şi soacra se retrag, profund tulburaţi. Austeră, acoperită cu un văl negru, apariţia se adresează publicului vânător de zvonuri răuvoitoare: "După toate acestea, ce mai vreţi de la mine...? Este un caz nefericit, după cum vedeţi, care trebuie să rămână secret. Numai în felul acesta remediul poate fi eficient, - remediu alcătuit din compasiunea noastră... Adevărul? Sunt fiica signorei Frola... Şi sunt a doua soţie a lui signor Ponza... Pentru mine, sunt aceea pe care fiecare dintre voi crede că sunt".

Într-un editorial publicat de New York Times relativ recent, Anthony Lewis discuta viitorul Preşedinţiei Americane. Referindu-se la piesa lui Pirandello şi, deci, la preţul plătit de comunitate când este condusă de zvonuri pentru a afla Adevărul despre viaţa particulară a oamenilor, el îşi exprima speranţa că, după imprevizibilul sfârşit al anchetei în cazul Clinton, ţara şi Congresul vor găsi şi lua cu siguranţă măsurile necesare pentru ca niciodată să nu mai existe un "Special Prosecutor" (Procuror special) care să dăuneze Preşedinţiei. "Pentru binele ţării, un Preşedinte are nevoie de... dreptul de a fi lăsat în pace, cel mai preţios drept al omului civilizat."

Clinica de medicină alternativă
„Anita - Rehovot"
condusă de un
doctor în medicină

HOMEOPATIE
ACUPUNCTURĂ
PLANTE MEDICINALE

●

Tratăm cu succes:
• Dureri de orice origine •
• Paralizii (inclusiv faciale) •
• Astmă • Alergii • Nervozitate •
Insomnii • Impotenţă • Prostată
• Diabet • Colesterol •
• Hipertensiune •

●

De asemenea:
• Scădere în greutate
• Întreruperea fumatului

☎ 08/941-4254
08/945-6135

La mulţi ani 1999!

ELENA-ESTHER TACCIU

HOROSCOP ANUAL PENTRU 1999

ZODIA CAPRICORNULUI PENTRU TOŢI (21.12 - 19.01) se află sub influenţa războinicului Marte care va continua în tot acest an, ca şi în '98. Cei născuţi sub Capricorn nu trebuie să-i adauge impulsivitate în plus. Colaborări recomandabile cu Rac şi Vărsător; la mijlocul anului, cu Taurul. Se impune prudenţă în faţa subalternilor, care pot unelti. Realizări băneşti în familie, în carieră (în orice ştiinţe), promovări sociale; la tineri, în luna mai, romane palpitante. Alte Zodii favorizate: Vărsător, Berbec, Săgetător, Fecioara, Taurul, Scorpionul.

POŞTA NOASTRĂ: *Doritorii Horoscopului sunt rugaţi să ne trimită din timp datele lor: ziua, luna, ora şi anul naşterii, o fotografie nu mai veche de doi ani (dar nu le putem returna). Dacă e cazul, două întrebări speciale. Precizaţi-vă telefonul. Adresaţi-vă la POB 2104. tel. 03-5590829, Holon. La aceeaşi adresă puteţi procura volumul "STELE REGALE" (Portrete astrologice ale celebrităţilor, 1997).*

PERSPECTIVA ASTROLOGICĂ GENERALĂ – 1999

Concluziile astrologului american Bertram Brittain se referă la toate aspectele acestui sfârşit de mileniu, anul 1999, aspecte care-şi vor pune - desigur - amprenta asupra existenţei fiecăruia dintre noi. Problemele, în mare, vor izvorî din crizele economice globale, din polarizarea milionarilor şi a celor total lipsiţi de mijloace. Mari averi se vor face, după cum altele se vor nărui. Capitalul se va aduna în mâna celor ingenioşi, practici, şi nu a celor super-intelectuali. Reclama electronică de la Internet va triumfa. Învăţământul la domiciliu va fi la modă în America, şi de aici se va extinde în alte ţări avansate. Vărsătorul cu Uranus şi Neptun vor zgudui viaţa social-politică oriunde; actele agresive împotriva americanilor proeminenţi se vor îndesi. Geneticienii vor depăşi limitele legale şi morale. Oamenii politici nu vor fi eficienţi în stăpânirea situaţiilor stârnite de ei înşişi. Programele umanitare vor fi extravagant de scumpe, cutremurând economia americană. Inundaţiile vor continua. Tendinţe pro-monarhice în jurul urmaşilor de foşti regi, sau numai refacerea acelor structuri vor fi încercate în Rusia, Bulgaria, Grecia, Italia. Dificultăţile economice vor mări confruntarea dintre Franţa şi Germania. Programele caritabile se arată tot mai dificil de dus la capăt de către ţările bogate. Nazismul şi fascismul militant din 1999, din America, Rusia, Germania, America de Sud, vor aminti de epoca anilor '30. Criza petrolului va antrena ţările din Orientul Mijlociu în conflicte politice continue, din care Israelul nu va lipsi. Pe de altă parte, în Anglia, reformele şi chiar apropierea de linia Americii vor stârni destule proteste. Schimbările promise vor întâmpina inerţia opoziţiei oriunde, iar în cazul aplicării, reacţii negative îndelungate ce vor dura mult dincolo de anul 2000. Vărsătorul, ghidat de revoluţia lui Uranus, va determina agitaţie şi revendicări ideologice largi, cu ecouri violente şi teorii - în bună măsură - utopice.

Trecând la fenomenele sociale, astrologul Bertram Brittain enumeră marile campanii din anul ce începe. Polemica în jurul pedeapsei capitale, cu adepţi şi adversari, va deveni şi mai violentă. La fel, în Statele Unite, conflictul între ramura executivă şi legislativă a guvernării. Decizii ale complexelor de judecată vor stârni largi campanii de presă în toate ţările, scoţând în evidenţă criza actuală a sistemului judiciar. În aprilie sunt posibile mari descoperiri de remedii medicale în bolile catastrofice ale omenirii. "Întreţinerea" guvernelor în ţările bogate va stârni mari proteste de masă în rândurile populaţiei respective. Copiii şi adolescenţii vor pune tot mai mari probleme în viaţa socială a naţiunilor, începând cu drogul şi terminând cu sarcina la fetele foarte tinere. Ţările suprapopulate vor promulga legi pentru stabilirea unui singur copil în familie. Feminismul va trece prin manifestări violente. Tinerii vor iniţia mişcări îndreptate contra "bătrânilor". Guvernele vor sărăci, trebuind să-şi mulţumească tineretul protestatar, care va exercita un şantaj violent, organizat şi destabilizator în câmpul vieţii publice.

În ce priveşte şansele băneşti pe Zodii, Sydney Omarr, alt cunoscut astrolog american, consideră că 1999 va face daruri Vărsătorului, Taurului, Racului, Scorpionului, Capricornului. Chiar în calitate de "al doilea semn sau Zodie", fiecare din acestea va avea aceleaşi efecte. Scorpionul se va distinge prin moşteniri. Mulţi Capricorni vor da lovitura vieţii lor, precum Tiger Woods şi Faye Dunaway. Cei ce-şi cunosc harta astrologică, să ştie că poziţia puternică a Zodiilor enumerate mai sus poate avea aceleaşi efecte benefice în 1999, fără a fi nici semn al naşterii, şi nici măcar "semnul al doilea". În concluzie, nu e rău de ştiut ce semne ne domină.

Reluăm în nr. următor Horoscopul personal şi aşteptăm corespondenţele Dvs.

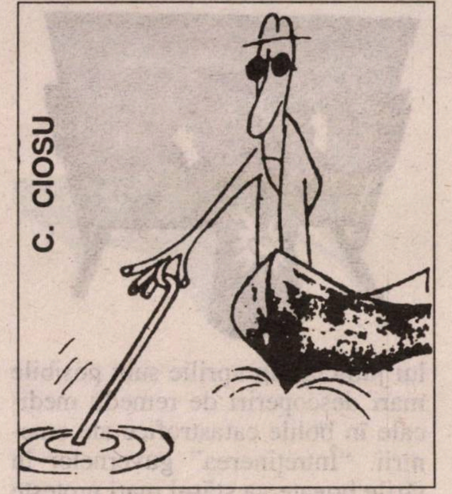

Pescuitorul de perle

Dar Statutul ziaristului?

"La adresa dvs. nr. 9667/942, avem onoarea a vă comunica că până la apariţia Statului Evreilor, evreii rămaşi în Bucovina şi Basarabia neinternaţi nu pot primi sau trimite bani şi pachete în afară de provincia în care sunt stabiliţi."

("Viaţa noastră", 30.10.98; comunicată de Lică Landskron, POB 20380, Kiriat Sharet, Raanana; corespondentul nostru, citind acest fragment dintr-o adresă trimisă la 17 august 1942 de Preşedinţia Consiliului de Miniştri din Bucureşti, în atenţia guvernatorilor din Basarabia şi Bucovina, preconizează că Radu Lecca, semnatarul adresei, nu avea în vedere apariţia Statului Evreilor, dânsul nefiind chiar sionist, ci apariţia Statutului Evreilor, carele este cu totul altceva!)

Ce-ar fi ca Moş Crăciun să le-aducă-n dar mai multă atenţie?

"Crăciun Constantin, în regimul comunist, a fost membru al C.C. şi a ocupat funcţii de răspundere printre care şi de ministru al Culturii".

(Săptămânalul "Ultima Oră" - Bucureşti, septembrie 1998; a nu se confunda cu cotidianul nostru din Salame; comunicată de Barbu Sonnenfeld, Bucureşti, str. Primăverii 74, et. II, - care precizează că numitul Constantin nu a fost niciodată ministrul Culturii şi că, în realitate, este vorba de Constanţa Crăciun.)

Citeşte prin plic

"M-am întors acasă. Aici am găsit o scrisoare disperată de la Gregory. N-am deschis-o".

("Revista Familiei", 26.10.98; comunicată de I. Relu, Rh. Keren Hayesod 23/6, Rishon Le Zion, - care se întreabă, intrigat, ca şi noi de altfel, cum naiba ştiuse persoana că scrisoarea lui Gregory este disperată, din moment ce nici nu o deschisese.)

Nu vă mai aşezaţi în fotoliu!

"Când mă aşez într-un fotoliu şi luminile se simt, mă sting bogat, fericit" - a declarat Aimé Jacquet, antrenorul echipei naţionale de fotbal a Franţei, campioană mondială pe 1998"

("Fotbal plus", Bucureşti, nr. 302/1998; comunicată de ing. Iulian Marcusohn, POB 8042, Tzfat - 13200; corespondentul nostru a luat act cu tristeţe de această mărturisire, considerând că e păcat să te stingi numai din cauză că te-ai aşezat în fotoliu; cu atât mai mult cu cât în clipele acelea eşti bogat şi fericit.)

Viceversa

"«Noi vrem să devenim din asupriţi asupritori», principiul nobil lansat de Iuliu Maniu la Alba Iulia...".

(Din "România liberă", Buc. 1998; comunicată de Radu Raveica, Bucureşti, Bd. Pache Protopopescu 85; – care este, ca şi noi, de părere că principiul nobil al lui Maniu nu suna ca mai sus, ci invers: "Nu vrem să devenim" etc. etc.)

POŞTA

David Blumenfeld, Kiriat Yam (aşa e cum spuneţi, dar am făcut erata de cuviinţă, precizând că autoarea ispravei fotbalistice europene este Macabi-Haifa - cinste ei! - şi nu Macabi-Tel Aviv); **Prof. Iancu Ionas,** Ierusalim (nu e vorba de o perlă propriu-zisă, ci de o informaţie greşită, dar luăm act că, spre deosebire de cele scrise în ziarul respectiv, Shofarul nu se face din coarne de cerb, ci - vezi şi Torah - din coarne de berbec); **Raluca Zellinger,** Paris; **Beno Donat,** Haifa; av. **Ruth Koloman,** Offenbach, Germania (observaţii bune, dar nu perle).

Restaurantul
HAIM
cu renumitul său grătar
şi specialităţi culinare
româneşti
felicită onorata clientelă
urându-i
La mulţi ani
1999!

TEL AVIV,
Rh. Dizengoff 228
Tel. 03-5244963

NINA BERBEROVA

Viaţa intimă (ba chiar f. intimă) a lui Ceaikovski

Se spunea că André Assière, bunicul său, era epileptic. Se spunea că fiul lui Andrei, cel mare, mort tânăr, ar fi moştenit maladia. Se mai spunea că bătrânul era un om instruit, capabil, cu relaţii sociale, şi că făcuse ca vameş o carieră frumoasă. Descendent dintr-o familie de emigranţi francezi, a murit în anul 1830 lăsând copii din două căsătorii.

Toată viaţa Ceaikovski s-a străduit să salveze aparenţele, disimulându-şi homosexualitatea ca pe un secret monstruos, hotărând chiar să se căsătorească pentru a evita scandalul. Cei care l-au cunoscut şi-l amintesc ca pe un om afabil, cam ceremonios, şi pomenesc de "masca" ce o purta în permanenţă.*

Pentru a şti ce se ascundea dincolo de mască, scriitoarea Nina Berberova s-a întâlnit cu rudele lui Ceaikovski. Biografia sa ne introduce în lumea secretă a compozitorului şi a burgheziei ruse. Descoperim o fiinţă chinuită de nevoia de a se desfăşura şi amărăciunea de a se elibera. Un om care va părăsi Moscova pentru Europa fără să-şi găsească niciodată liniştea...

Ceaikovski, un tânăr în ultimul an de studii la Drept, urma să-şi facă intrarea în societatea petersburgheză. Fără îndoială, îl aştepta o carieră "ceva" mai bună decât una mediocră. Prietenii îl iubeau, îl considerau fermecător cu chipul lui atât de plăcut. În ziua de 13 mai 1858 a absolvit Şcoala de Drept şi a intrat ca funcţionar la Ministerul Justiţiei. Ceea ce pentru alţii constituia începutul vieţii, n-a însemnat pentru el decât continuarea unei obligaţii fără prea multă importanţă şi fără să-l intereseze rezultatele: a fi prezent ore îndelungate, a executa o muncă neinteresantă. Petrecea zilele la birou şi nu prea cunoştea colegii care lucrau pe lângă el. Câteodată îl tulbura gândul amar că e un funcţionar mediocru şi că nu va avansa niciodată. Oare ce se va întâmpla în ziua când şeful lui va observa cât e de leneş şi distrat? Chiar ieri, fiind cu capul în nori a rupt în bucăţele o scrisoare şi a înghiţit-o... Păstra din copilărie obiceiul de a mesteca hârtie... În schimb seara era liber să ducă o viaţă fără de griji, veselă, gălăgioasă împreună cu o duzină de tineri, fete şi băieţi, într-un vârtej de distracţii şi plăceri. Nimeni nu se gândea la viitor. Admira rochiile frumoase, dansul, flirtul. Avea succes la fete; cânta la pian, le invita la dans. Le prefera pe toate împreună şi n-avea nici o dorinţă de a alege vreuna. O dată sau de două ori a fost puţin îndrăgostit. I s-a părut neimportant, obositor, nesigur. Nu se simţea atras de aceste fiinţe fermecătoare, depărtate, uşuratice. A trecut un an şi simţea pentru femei o indiferenţă totală...

Hotărî să se întoarcă la Moscova, de care se simţea legat. Oare ar fi putut trăi în altă parte fără dezordinea şi spaţiul restrâns de acasă? Ilya Petrovici, tatăl său, încet-încet se seniliza; fraţii lui mai tineri terminaseră studiile şi începeau viaţa; familia sorei sale se înmulţea fără încetare. Se simţea puţin melancolic, singur pe lume, şi doar aici, în sălile îmbâcsite de fum, unde aveau loc reuniuni muzicale, sau la restaurant, şi - în sfârşit - în odaia lui nu se temea că într-o zi totul va fi dezvăluit, că înclinaţiile sale vor fi cunoscute şi va fi pierdut. O, dacă s-ar elibera! Acest gând, această dorinţă de a trăi singur, deveneau obsedante, acute. Cum? Să plece, unde? Nu conta! Dar să fie liber, să scrie, să-şi plângă soarta, tinereţea, tristeţea vieţii sale crude şi enigmatice. Să compună muzică, să vadă cerul, marea, să se bucure! Să stea seara într-un fotoliu confortabil, la lumina unui abajur... Unde? Asta nu se va întâmpla niciodată. Va continua munca grea de profesor la Conservator şi critic muzical la "Curierul rus", precum şi ciornele compoziţiei sale peste care muzicianul Nicolai Rubinstein răsturnase paharul cu ceai şi azvârlise mucuri de ţigară... Cu toate acestea, în primăvara anului 1871 a avut loc primul concert, consacrat operelor sale. Succesul repurtat l-a apropiat de visul său: Moscova îl cunoştea, Liszt îl admira. Muzicienii germani îl apreciau, dar moralul lui era la pământ. În toamnă i-a scris fratelui său Anatol, anunţându-i hotărârea ce urma s-o ia: "Începând de astăzi, voi face tot posibilul ca să mă căsătoresc indiferent cu cine. Ştiu bine că înclinaţiile mele sunt un obstacol de netrecut în calea fericirii, dar vreau să lupt cu toată puterea să-mi înving natura. Voi face imposibilul să mă însor şi dacă-mi va lipsi curajul necesar, voi rupe cu predispoziţiile mele. Gândul că celor care mă iubesc le este ruşine uneori cu mine mă ucide. Pe scurt, aş dori ca chiar anul acesta, printr-un mariaj sau o legătură oficială cu o femeie, să termin cu canalia din mine pe care o dispreţuiesc, care poate face să sufere pe cei care-mi sunt dragi. Dar sunt prea adânc cufundat în obiceiurile şi gusturile mele ca să le pot azvârli ca pe o mănuşă uzată. N-am un caracter ferm şi de la ultima mea luptă am cedat de trei ori forţei înclinaţiilor mele.”

---

*) Homosexualitatea era pasibilă de muncă forţată şi deportare în Siberia.

Anul 1877 urma să schimbe profund felul său de viaţă. Era profesor la Conservator şi fusese organizat un concert în onoarea lui Tolstoi. Scriitorul dorea foarte mult să-i audă muzica. Tolstoi a ajuns la concert înfofolit cu un cojoc, încălţat cu şoşoni de pâslă, astfel că portarul i-a interzis să intre în sală. “Te rog, amice, spune-i dirijorului că Tolstoi este aici”. Portarul nici n-a vrut să audă, îl împingea spre uşă încercând să-l scoată cu forţa. Din fericire l-a recunoscut cineva şi după ce primi nenumărate scuze, a fost plasat în rândul întâi. În timpul concertului, Tolstoi nu-şi putu reţine lacrimile. Ceaikovski stătea alături de el. Foarte emoţionat, Tolstoi i-a mulţumit, privindu-l cu ochii lui pătrunzători şi plini de lacrimi. Aşa a început anul 1877…

❖

Acasă, aşezat la masa de lucru, compunea muzică. Se simţea bine în vechiul său halat impregnat cu mirosul miilor de ţigări fumate. Se îmbrăca cu grijă, comanda zeci de cămăşi, îşi îngrijea mâinile şi în fiecare dimineaţă se fricţiona cu colonie. În ultima vreme, după ce îşi făcea o baie rece conform recomandarii medicale, pentru calmarea nervilor, se parfuma cu lavandă. Cu toate aceste îngrijiri, cu tot rafinamentul, părea cu zece ani mai în vârstă decât era. Avea doar treizeci şi şapte de ani; dimineaţa, în halat de casă, cu gâtul dezvelit, părul încâlcit, pleoapele umflate, părea un om bătrân.

Sâmbătă:

Această zi nouă se anunţa asemănătoare celei din ajun. Primise o scrisoare de dragoste de la o femeie total necunoscută. Primea rar scrisori de dragoste şi nu răspundea niciodată. De data asta i se păru imposibil să n-o facă. Tânăra scria că–l întâlnea uneori dar nu îndrăznea să-i vorbească, îl iubea cum nu iubise vreodată, şi nu putea trăi fără el. Adăugă şi că era castă. El îi mulţumi pentru elogiile aduse muzicii sale, dar fără nici o aluzie la cuvintele de amor. După câteva zile sosi a doua scrisoare de la Antonina Ivanovna, mult mai amplă decât prima. După ce a citit-o, l-a întrebat pe Langer, unul dintre profesorii de la Conservator, dacă-şi amintea să fi avut o elevă cu acest nume. Langer căută mult timp. Îl privi cu atenţie pe Ceaikovski: “Da, îmi amintesc. E o tâmpită, dar arată destul de bine”. Probabil că Antonina nu strălucise la clasa lui. De data asta, Ceaikovski îi răspunse mai scurt şi pe un ton rece.

Antonina avea un scris copilăresc şi fără punctuaţie: “A sosit momentul să lupt cu mine însămi, aşa cum m-aţi sfătuit în prima dv. scrisoare, dar gândul că locuim în acelaşi oraş mă mângâie. Oriunde m-aş afla, niciodată nu vă voi uita şi nu voi înceta să vă iubesc. Ceea ce iubesc la dv. n-aş putea găsi la nimeni; într-un cuvânt, nu vreau să mă uit la alt bărbat...”

– Alioşa, îşi chemă el valetul.

Alioşa veni, coborî storurile ferestrelor, aprinse lumânările. Lui Ceaikovski îi plăcea să schimbe dimineaţa în seară. Adesea, când storurile erau ridicate, îl cuprindea spaima. Îndărătul ferestrelor se vedeau frunzele copacilor, se auzea ciripitul păsărelelor. Îl rugă pe Alioşa să-l ţină de mână până îi trece criza. “Dar dacă alături de el s-ar fi aflat o femeie, stăpâna casei, oare nu i-ar fi fost ruşine să-şi arate spaima? Dar dacă ea ar dori să doarmă noaptea, oare el ar mai putea cânta din gură în timp ce compune la pian?” Erau aşa de multe lucruri cu care se obişnuise şi care nu le-ar mai putea face. Trebuia să se calmeze. Nu, nu-l obliga nimeni să se căsătorească!...

Antonina! Oare de ce neglijează punctuaţia? Nu cumva ea reprezintă destinul lui? Îi va răspunde în felul următor: “O tânără de familie bună nu se comportă astfel. Vă doresc să vă măritaţi cât de curând cu un bărbat care vi se potriveşte...” Nu, nu, ea reprezenta soarta lui... Viaţa îi oferea ceea ce căuta. Trebuia să-i fie recunoscător. Încercă să se gândească la Antonina dar nu o cunoştea. Ea îl ruga să vină s-o vadă, îl aştepta, dar amâna mereu vizita. În ultima lui scrisoare îi vorbea despre defectele lui, de nervozitatea sa, de caracterul său dificil, îmbufnat, capricios, melancolic, de sănătatea sa fragilă, de inerţia sa. Ea nu s-a lăsat impresionată şi i-a răspuns: “Oare este posibil să încheiem corespondenţa noastră fără să mă fi văzut măcar o singură dată? Nu, sunt convinsă că nu veţi fi atât de crud. Poate fiindcă mă credeţi uşuratică, cochetă, scrisorile mele nu vă mişcă. Cum să vă dovedesc sinceritatea spuselor mele? Nu, nu sunt minciuni! De când am citit ultima dv. scrisoare vă iubesc şi mai mult. Defectele nu mă impresionează... Mă mistuie dorinţa de a vă vedea, să vă cuprind, să vă îmbrăţişez, dar oare am dreptul s-o fac? Fără îndoială mă consideraţi o obraznică... Vă jur că sunt cinstită în sensul cel mai profund al cuvântului. N–am nimic de ascuns. Primul meu sărut va fi pentru dv., nimeni altcineva. Nu pot trăi fără dv. şi ăsta e motivul pentru care, poate, mă voi sinucide în curând... Vă implor, veniţi să mă vedeţi... Vă îmbrăţişez...”

I-a răspuns. I-a promis s-o viziteze.

Când s-au întâlnit, n-au vorbit despre dragoste. El cunoscu o persoană agreabilă, micuţă, de vreo treizeci de ani, care se fandosea graţios. Ea nu ştia să întreţină conversaţia; îl asculta cu interes şi admiraţie. L-a rugat să cânte ceva la pianul ei vechi. Era muziciană dar nu cunoştea deloc muzica lui, ceea ce părea cam bizar. Apartamentul era întunecos, curat, încărcat de obiecte inutile. El se juca cu ciucurii de catifea de pe fotoliu, cu franjurii de la faţa de masă. Îi mărturisi că nu-i plăcea societatea, că era plin de datorii, că Alioşa, valetul, îi suporta toate capriciile cu o răbdare îngerească. Ea îi povesti că un general se îndrăgostise de ea, că era orfană de tată, că moştenise o pădure pe care o putea vinde. Îi mai spuse că era o fire devotată, calmă, nepretenţioasă. Avea o singură dorinţă: să-l facă fericit pe cel pe care-l iubea. El o privi şi privirea lui o imploră să nu mai spună nimic. Ea tăcu. Apoi au vorbit despre mânăstirea unde îşi făcuse studiile...

Ceaikovski, plecând, era convins că încă nu luaseră o hotărâre definitivă. Dar Antonina nu gândea aşa: aşteptă două zile. Reflectase mult: îl iubea la nebunie. Le-a povestit prietenelor ei cât este de îndrăgostită. I-a scris mamei ei că este un om de o delicateţe deosebită. Ceea ce o impresionase cel mai mult era mărturisirea defectelor sale (nu ştiu să iubesc, sunt incapabil să mă ataşez de cineva...). După două zile de aşteptare i-a scris o scrisoare pasionată: "Aţi venit în vizită la o persoană tânără care trăieşte singură şi, procedând astfel, aţi legat destinele noastre. Dacă nu vreţi să mă luaţi de soţie mă voi sinucide. Până acum, la mine în casă n-a intrat seara nici un bărbat celibatar".

Oare avea dreptate? se întreba el. Poate că greşise că o vizitase după ce primise scrisorile şi declaraţiile înflăcărate... dar cum să refuze? Nu mai putea da înapoi. Oare visul său nu era să se iubească cu o femeie? Şi mai ales să fie iubit de cineva? Câteodată avea impresia că ceva nu era clar în această problemă; că ea nu înţelesese despre ce fel de căsătorie era vorba. Dar de ce să caute alta? Această fată tânără, dezinteresată, cuminte, poate îl va face fericit. Fără îndoială că-l iubea: l-a ameninţat cu sinuciderea. Trebuia să-i fie recunoscător. Era tânără, frumoasă, bună, şi nu-i cerea nimic.

A fost o stranie cerere în căsătorie. El nu i-a vorbit despre sentimentele lui. I-a propus să fie soţia unui bărbat care nu o iubea şi care nu-i promitea că o va iubi. Foarte sincer i-a precizat: "Nu te iubesc şi nu te voi iubi nciodată". Antonina zâmbise: turnura pe care o lua o satisfăcea. Ceaikovski dorea ca mariajul să aibe loc într-o lună. I-a repetat de câteva ori că el avea un caracter straniu. I-a sărutat mâna, a rugat-o să ţină totul secret şi a plecat...

În ajunul căsătoriei s-a înapoiat la Moscova. Acţiona ca un automat. I-a trimis flori Antoninei, s-a dus la gară să-şi întâmpine fratele, Anatol. Ceaikovski urma să devină "un om ca toţi ceilalţi".

În timpul ceremoniei arboră un chip solemn. Anatol o privea cu tandreţe şi curiozitate. Era frumoasă, zveltă, cu ochii inexpresivi. În biserica pustie se auzeau doar vocile corului. Preotul scoase verigheta de pe mâna micuţă şi grasă a Antoninei şi o trecu pe degetul soţului. El îşi privi mâinile mari, frumoase şi i se părea că nu-i mai aparţin. Voalul alb al miresei îl atingea şi-l sufoca. Era cald.

– Sărutaţi-vă, le-a spus preotul.

Un obraz străin, plăcut, se aplecă spre el. Ceaikovski atinse uşor cu buzele obrazul trandafiriu şi buzele Antoninei. În clipa aceea resimţi o repulsie atroce şi înţelese că începea un coşmar fără de sfârşit. În spatele soţiei sale îl zări pe Anatol cu ochii fixaţi pe el şi-şi dădu seama că fratele, speriat, îi ghicea gândurile. Ceremonia s-a terminat. Trecând prin străzile calde şi prăfuite ale Moscovei, o trăsură îi ducea la gara Nicolaevski. "Nu te iubesc, nu te voi iubi niciodată" vroia să-i strige Ceaikovski acestei femei aşezate lângă el, cu boneta albă garnisită cu flori de portocal. Dar obrazul ei reflecta atâta seninătate, atâta satisfacţie încât cuvintele i se opriră în gât. Dedesubtul vestei sale albe inima îi bătea puternic. "Când trenul a pornit, i-a scris el mai târziu lui Anatol, mă sufocau suspinele şi doream să ţip, dar trebuia să stau de vorbă cu soţia mea pentru a avea apoi dreptul să mă odihnesc în noapte şi să rămân singur cu gândurile mele. Ceea ce mă consola era constatarea că ea nu observase nimic, că habar n-avea de angoasa pe care încercam s-o maschez".

Aşteptând sosirea fiului său proaspăt căsătorit, Ilya Petrovici îşi făcu cruce şi începu să danseze de bucurie. Avea 82 de ani şi fusese căsătorit de trei ori. Cea de-a treia soţie era simplă, bună şi iubea copiii din celelalte mariajuri. Amândoi se pregăteau să-i primească pe tinerii căsătoriţi.

Au petrecut o săptămână la Petersburg. Era vară. În oraşul pustiu teatrele erau închise. Antonina îi plăcea lui Ilya. Avea impresia că-şi iubea bărbatul, care n-o părăsea nici o clipă. Această prezenţă continuă nu exprima semnul unei nevoi de ea, dar Ceaikovski nu vroia să o lase singură cu altcineva. El nu mai compunea muzică şi nu mai vorbea despre muzica sa. Un rid profund i se adânci între sprâncene. Când mama lui vitregă îl întrebă dacă este fericit, răspunse afirmativ... După plecarea lor, femeia de serviciu o informă că Antonina dormise în patul din salon, transformat în dormitor, iar Ceaikovski pe divanul din camera de lucru...

În schimb, în căsuţa mamei Antoninei, unde urmau să-şi petreacă sfârşitul lunii de miere, nu aveau decât o cameră şi un singur pat, enorm, cu o plapumă imensă şi un morman de şase perne. Şi aici au fost primiţi cu multă căldură; erau bucuroşi de vizita lor, iar conversaţiile erau aceleaşi: fericirea de a fi un cuplu, aluzii la viitorul lor copil. De câteva ori Antonina apăru la micul dejun cu ochii înroşiţi de plâns... Într-o seară, cum şedea pe fotoliul din camera lor, Antonina i se aruncă brusc pe genunchi; abia avu timp s-o îndepărteze şi să-i spună: "Te-am prevenit, am fost cinstit cu tine!" Dar ea, cu o mutră de pisicuţă, îi acoperi obrajii cu sărutări pasionate. O respinse cu forţa. Fu cuprins de spasme. Îşi acoperi cu mâinile faţa transpirată, în timp ce Antonina, înfuriată, rupea tot ce-i cădea în mână: batiste, dantele, voalete... Avea 28 de ani; din romanele citite şi din povestirile prietenelor ei nu învăţase mare lucru. Îşi închipuia că are un soţ timid, cast, dar că “temperamentul ei de bacantă... ”Pentru moment nu voia să aprofundeze situaţia. Era mulţumită că-şi atinsese visul: să fie Doamna Ceaikovski! Era exclus ca acest om delicat, acest “înger pur” să nu răspundă amorului ei.

Hotărî să închirieze la Moscova un apartament drăguţ, să aranjeze “cuibul lor”, să angajeze o bucătăreasă. El fu de acord, în schimb dorea ca Antonina să-i permită să petreacă vara la Kamenka, cu familia lui. Trecuse multă vreme de când nu-şi mai văzuse sora şi nepoţii. I-a fost destul de greu s-o convingă că aşa va fi mult mai bine, că n-o va stingheri în aranjarea casei şi că el trebuia să termine opera “Oneghin”.

În timp ce Piotr vorbea, Antonina, cu pletele desfăcute, îşi scosese combinezonul şi rămăsese în chiloţi de dantelă şi sutien transparent. Dar el adormi în fotoliu şi începu să sforăie zgomotos.

Kamenka:

Dacă exista pe lume vreun loc care să-l bucure, acesta era doar la Kamenka, în mijlocul familiei care forma în jurul lui un cerc puternic, înlăuntrul căruia putea trăi până la sfârşitul vieţii, trist, cu o pasiune secretă: fericirea şi desfătarea noului său amor. Care era această nouă dragoste ce-i oferea o şansă uimitoare pe care nu o putea mărturisi? Nepoţii se jucau lângă el; spunea că-i iubeşte pe toţi la fel şi era aproape adevărat. Dar dragostea pentru ei era nimic în comparaţie cu adoraţia pentru cel de-al doilea nepot, adoraţie ce-l făcea să comită multe nebunii şi să cunoască momente de fericire supremă: Baby, în vârstă de şapte ani, cu un obraz delicat, cu părul blond, vioi, deştept, tandru, preferatul familiei. Ceaikovski înţelese că dragostea ce i-o purta lui Baby îl va urmări până la moarte...

Se credea pe altă lume, unde nu avea nici spaime, nici insomnii, nici crize. Câteodată, amintirea Moscovei îl readucea la realitate. Se gândea la cele două săptămâni petrecute cu Antonina şi încerca să se convingă că avea momente de laşitate şi exaltare nervoasă. Lua hotărâri rezonabile. Îşi spunea că soţia sa avea cu siguranţă calităţi pe care trebuia să le descopere, să le aprecieze. Îi revenea dorinţa de a lucra şi se simţea aproape vindecat. Da! Trebuia să compună muzică, să se resemneze, să se mulţumească cu aşa zisa fericire.

Ministrul chilean de externe, d. Jose Miguel Insulza, a sosit fulger la Londra pentru a convinge autorităţile britanice să nu-l extrădeze Spaniei pe fostul dictator chilean Pinochet, întrucât o asemenea măsură ar constitui "o încălcare gravă a drepturilor omului".

Încălcarea drepturilor omului? Domnule Insulza, nu ne insulta prefăcându-te că nu ştii cum a respectat Pinochet drepturile omului în zilele când dăduse lovitura de stat prin care a alungat de la putere guvernul legal al social-democratului Salvador Allende.

Antonina îi scrisese că apartamentul era gata şi “cuibul” îl aştepta. Era la jumătatea lunii septembrie. Începeau cursurile la Conservator. Se întoarse la Moscova. Da, bucătăreasa fusese angajată şi apartamentul era frumos. Antonina se plângea că nu prea are bani... Dar asta n-o împiedica să-l sărute pe gură, pe obraji şi să-i arate cât de mult îl iubeşte.

Cu toată discreţia lui, Moscova aflase de căsătorie. Conservatorul îl întâmpină cu surâsuri echivoce. Profesorii şi muzicienii îl înconjurară, îl îmbrăţişară. Jurgenson organiză o serată pentru a sărbători fericitul eveniment. Toţi mureau de nerăbdare să-i cunoască “aleasa inimii”.

Ceaikovski nu făcu nici un efort ca să pară vesel sau politicos. Stătea în picioare, în spatele fotoliului soţiei sale, fără să surâdă, şi răspundea el la întrebările puse Antoninei. În toată sala nimeni nu a auzit vocea tinerei femei. La masă s-a aşezat lângă ea dar cineva a găsit totuşi ocazia să-i şoptească o glumă la ureche. Antonina izbucni în hohote de râs. O expresie îndurerată umbri chipul lui Ceaikovski.

Vinul umplea paharele, salatele erau variate şi gustoase. “Trăiască mirele şi mireasa” strigă Jurgenson, în timp ce soţia lui privea dulceag la tânăra pereche. “Sărutaţi-vă!” ţipă el, curios să-l vadă îmbrăţişând o femeie. Imediat după supeu, perechea plecă asaltată de glume picante.

Să fugă? S-o omoare? Din primele zile de viaţă comună în “cuib” ajunsese la concluzia că puterile omeneşti au o limită, că mariajul său era un act nesocotit, că niciodată nu va putea convieţui cu o femeie, o soţie, că nu va fi ferit de bănuieli (ceea ce dorea atât de mult), că totul va fi divulgat de Antonina. Ruşinea şi sentimentul decăderii îl distrugeau. Unde să se salveze? În timpul zilei se închidea în birou şi încerca să compună: era imposibil. Ore întregi stătea visător pe divan sau pe fotoliu. Câteodată avea halucinaţii. Rămânea întins ca un cadavru. Dar deodată se trezea din somnolenţă, gemea, se scula pe jumătate conştient, se apropia de fereastră şi, cu toate puterile, se dădea cu capul de pereţi până ce durerea devenea insuportabilă; apoi îşi lua capul în mâini şi plângea în hohote.

Noaptea rătăcea hai-hui pe străzi, sub ploile de toamnă. Vântul şuiera, ultimele frunze se legănau agăţate de ramuri. Siluete necunoscute apăreau în umbră, siluetele oamenilor uitaţi. O femeie într-un palton lung i-o amintea pe mama lui. Îşi imagina că trecătorii de pe lângă el îşi făceau semne, că-l arătau cu degetul... Vorbeau despre el... Îl vor aresta... Mergea prin băltoace, alerga prin străduţele care coborau spre râul Moscova. Să se sinucidă! I se părea înspăimântător. Ce durere, ce ruşine pentru familia lui! Acest scandal va zdrobi cariera fraţilor săi, va otrăvi ultimii ani ai tatălui. Ce va spune mai târziu Baby? Cum îl va judeca? Şi muzica? Exact în momentul când devenise esenţială, când constituia însăşi fiinţa lui. Ce timp pierdut! Cât de târziu s-a maturizat! Nu exprimase nici măcar a zecea parte din ceea ce avea de spus.

Trebuie să se grăbească. N-are timp de pierdut. Deodată vede limpede ce are de făcut: să nu se înece, dar să intre în apă până la piept, să răcească şi să moară de congestie pulmonară. Nimeni nu va bănui că e vorba de o sinucidere şi va fi îngropat fără probleme... Cum se va prezenta în faţa lui Dumnezeu? Şi acolo va trebui să plătească pentru păcatele sale de care nu el era răspunzător. Gândurile îl duc la tinereţea lui, la copilărie. Oare va mai trebui să sufere el, a cărui viaţă a fost un nesfârşit supliciu?

Plouă cu găleata. Locul este pustiu. Coboară spre râul întunecat. Pe malul celălalt strălucesc luminile. Trece o trăsură. Se îndreaptă în întuneric către apă şi se strecoară încet, în frigul care freamătă; apa rece îl îngheaţă, pantofii îl împovărează, pantalonii îi sunt uzi leoarcă. Îl atrage acest abis negru, nesfârşit, unde ar putea găsi uitarea în moarte. Dar nu, este imposibil! Se gândeşte la nepoţii lui. Ce vor spune? Unchiul Petia s-a sinucis! Imposibil. Dar ce să facă? Apa e rece şi apăsătoare; i-au îngheţat oasele... Îşi pierde echilibrul, apa îi ajunge până la subsuoară. Plânge. Ridică braţele. Corpul e insensibil, pardesiul descheiat pluteşte pe apă. Îşi pierde bastonul... Congestie pulmonară sau inflamaţia rinichilor? Încă un pas şi totul se va sfârşi... Trebuie să iasă. Pe mal, picioarele grele ca plumbul, corpul pătruns de frig, înţepenit, abia se mişcă, e plin de apă. Dinţii îi clănţăne; crede că aude duruitul tobei. Gândurile i se încâlcesc: dintotdeauna i-a plăcut tamburul şi instrumentele de suflat, dar acum această amintire îi este dezagreabilă. Ar vrea să-şi vâre mâinile în buzunare, dar sunt încleiate şi dârdâie de frig.

În sfârşit, a ajuns acasă. Delirează. Antonina îi cere lui Alioşa să-l dezbrace şi să-l urce în pat. Îi dă să bea o băutură fierbinte. Îşi revine şi, bâlbâindu-se, încearcă să explice că, ajutând nişte pescari, a căzut în apă. Privirea i se opreşte pe chipul unei femei cu părul castaniu, cu obraji strălucitori, cu o gură mică, ce stă în picioare lângă el. Urlă din toate puterile şi se zbate sub cuverturi. În toiul nopţii, Alioşa îi schimbă cămaşa transpirată. Spre dimineaţă febra i-a scăzut. Aşezat pe pat, acoperit cu o cuvertură, îşi frământă mâinile. Aproape de el, Antonina îşi taie unghiile. El ascultă zgomotul foarfecii şi-i spune cu blândeţe: "Te rog, du-te de aici!" Ea ţipă, bătând din picior. El sare de pe pat, încuie uşa ca să n–audă servitoarele, îşi încheie nasturii de la halat, îşi trece mâna prin păr şi cu obrajii crispaţi se apropie de ea, care se refugiază într-un colţ în timp ce el îi şopteşte câteva cuvinte. Roşu la faţă, de nerecunoscut, se apropie de ea şi, clătinându-se, ridică mâna către obrazul ei, neştiind dacă vrea s-o pocnească, s-o strângă de gât sau pur şi simplu s-o apuce. Dar ea fuge, râzând isteric.

Când îşi revine, tremură din tot corpul şi din ochi îi curg lacrimi. Ia un toc şi o foaie de hârtie şi-i scrie fratelui său Anatol o scrisoare scurtă: "Trebuie neapărat să plec de aici. Trimite-mi o telegramă semnată Napravnik, care să mă cheme urgent la Petersburg.". După două zile, spre seară, primi telegrama: prezenţa lui Ceaikovski era indispensabilă la teatrul din Petersburg şi directorul îl ruga să vină urgent... În aceeaşi seară pleca un tren expres. În timp ce Antonina citea telegrama semnată Napravnik, două lacrimi i se scurseră pe obraji. "Piotrîcika", spuse ea pentru ultima dată...

A doua zi dimineaţa, când Ceaikovski coborî din tren, Anatol nu-l recunoscu: era un bătrân slăbănog, palid la faţă, cu ochii roşii şi mâinile tremurânde. Într-o cameră de la hotelul Dagmar rămase câteva zile fără cunoştinţă...

Traducere de Sorina Malcaş

CALENDAR

Ianuarie

1 ianuarie s-a născut E. Roisman (1924)
3 ianuarie a murit Alfred Margul Sperber (1967)
4 ianuarie s-a născut Sarina Cassvan (1894)
5 ianuarie s-a născut Moshe Maur-Săveneanu (1910)
7 ianuarie s-a născut Clara Haskil (1895)
8 ianuarie s-a născut Irina Gorun-Bercovici (1953)
9 ianuarie a murit Ronetti-Roman (1908)
12 ianuarie s-a născut Traian Şelmaru (1914)
12 ianuarie s-a născut Aurel Storin (1937)
15 ianuarie s-a născut Emil Boldan (1909)
17 ianuarie s-a născut Marcel Avramescu (Ionathan X. Uranus) (1909)
17 ianuarie s-a născut Nelu Weinberg (1936)
19 ianuarie a murit Barbu Lăzăreanu (1957)
19 ianuarie a murit Nelu (Nathan) Weinberg (1997)
21 ianuarie s-a născut Alexandru Sever (1921)
21 ianuarie a murit Iosef Guttman (1941)
23 ianuarie s-a născut C. Săteanu (1878)
24 ianuarie s-a născut I. Reichman-Şomuz
24 ianuarie s-a născut Horia Carp (1869)
24 ianuarie s-a născut Mariana Juster (1932)
26 ianuarie s-a născut Marcel Aderca (1920)
27 ianuarie a murit Ioan Massoff (1985)
29 ianuarie s-a născut Sergiu Levin (1928)
30 ianuarie s-a născut I. Birnberg (1887)
30 ianuarie s-a născut A. G. Vaida (1910)
31 ianuarie a murit Cilibi Moise (1870)
31 ianuarie s-a născut F. Brunea-Fox (1898)

IOSEF HAIM BRENNER

Ultima dorinţă

Care poate fi ultima dorinţă pe care o soră o poate adresa fratelui ei? Nu vă bateţi capul în zadar. Nu veţi ghici.

Aşa încât mai bine citiţi povestirea de faţă a marelui scriitor ebraic, cu numele pe multe străzi de pe la noi, I. H. Brenner (1881-1921), în tălmăcirea prozatoarei Getta Berghoff.

Bibliotecarul, intelectual şi profesionist pedant, cunoscător şi mai ales obişnuit să nu-i scape nici cel mai neînsemnat amănunt în ce privea lumea care se perinda prin biblioteca aşezării, îşi făcea munca de rutină, când iată ce i s-a întâmplat într-una din zile:

În ultima vreme, de două sau mai multe ori pe săptămână, venise la el un băiat, să tot fi avut vreo 15 ani, să se înscrie la bibliotecă. Băiatul era diferit de toţi copiii de vârsta lui şi mai ales nu arăta ca un adolescent pasionat de lectură...

Când i-a venit rândul prima oară, ca să întreţină o discuţie cu el, l-a întrebat la ce şcoală învaţă şi băiatul i-a răspuns că nu, deocamdată nu învaţă... După izgonire (izgonirea evreilor din Tel Aviv de către arabi – *N. T.*) după ce-au intrat englezii, a vrut să se înscrie la şcoala de agronomie Mikve Israel, dar nu l-au primit, căci nu era orfan. Acolo se primesc copii orfani de ambii părinţi, ori el e orfan numai de mamă, că tată are. Mama lui murise în perioada emigraţiei şi soră-sa, unica lui soră, mai mică decât el, murise şi ea. De atunci trecuseră doi ani şi taică-său a rămas la Petah Tikva. E mecanic şi trăiesc bine, căci lucrează pentru englezi. Şi el, adolescentul, cu mama şi soră-sa mai mică, Dumnezeu s-o odihnească, s-au dus la Cfar Saba şi au rămas de partea cealaltă. Câte nu s-au petrecut acolo! Au căpătat febră tifoidă, de care s-au vindecat şi-au plecat la Samarin, adică Zihron Yakov. Acolo au trăit în beciurile cramei, cu toţi emigranţii, până s-a format comitetul emigranţilor şi-au căpătat o subsidie care apoi a fost redusă. Pe mama, care activa în comitet, au trimis-o la Haifa. Avea acolo o cunoştinţă, femeie bogată, văduvă, puţin rudă şi din acelaşi loc de baştină din Rusia... dar nici acolo nu le-a mers. S-au întors, mama şi el, băiatul, la Samarin, şi-au început să facă negoţ cu legume. El ajuta mamei, căci soră-sa mai mică rămăsese la Haifa. Când mama a murit la Samarin, lovită pentru a doua oară de epidemie, şi englezii au intrat, el, băiatul, i-a cerut rudei din Haifa pe soră-sa, dar ea n-a răspuns. S-a dus el de unul singur, pe jos, până la Haifa s-aducă cel puţin fetiţa la tata, deşi mama nu mai trăia, dar n-a găsit-o. Şi ea murise, la Haifa a murit...

Depănase toată povestea dintr-o singură suflare şi câteva bâlbâieli fără ca nimeni să-i ceară explicaţii. Provocase chiar dezordine printre cei ce aşteptau la rând, căci povestea cu îndărătnicie sporită, de parcă întreaga poveste ar fi avut vreo legătură cu prezenţa lui la bibliotecă... Chiar şi felul cum se proptise de masă dovedea încăpăţânare, şi bibliotecarul se simţea jenat faţă de cei prezenţi.

Bibliotecarul înscrise numele băiatului, de la care primise garanţia şi doi gruşi, taxa de lectură pe o lună, şi-l întrebă:

– Ce carte vrei?

– Numai dacă este... o carte...

– Care carte?

– Cu pitici şi-o mamă vitregă...

Bibliotecarul aruncă o privire mirată spre băiatul de 15 ani, poate şi mai mult, interesat să citească o poveste cu pitici, şi se simţi dator să-l sfătuiască:

– Nu e pentru vârsta ta...

Dar adolescentul, încăpăţânat şi încurcat, stăruise.

– Şi care-i titlul cărţii? întrebă ironic bibliotecarul.

Băiatul nu ştia.

– Dacă-i aşa, ce mă baţi la cap? Am să-ţi dau altă carte...

Băiatul refuză altă carte şi ceru-napoi banii pentru taxa de o lună şi garanţie şi plecă...

După o zi sau două, reveni cu banii de garanţie şi cu cei doi gruşi.

– Ei, ai găsit cartea?

– Care carte?

– Aia... cu mama vitregă şi fetiţa mică...

Bibliotecarul, exasperat, îi întinse catalogul cărţilor pentru tineri de vârsta lui şi-i spuse băiatului:

– Răsfoieşte-l singur, poate o găseşti.

Băiatul întoarse filele pe toate părţile, dar pentru că nu găsi ce căuta, plecă aşa cum venise...

În săptămâna următoare a venit iar. Bibliotecarul îl primi cu indignare.

– Domnule, te rog caută-mi... se rugă băiatul.

Bibliotecarul îşi aminti că Andersen, printre basmele lui, are poveşti cu mame vitrege, şi căută cartea băiatului.

Băiatul mulţumi pentru carte şi se grăbi să plece, dar se întoarse în aceeaşi zi.

– Nu se schimbă o carte în aceeaşi zi, îl avertiză bibliotecarul, mirat că băiatul nu citise cartea. Ce,

S-a făcut mare caz de faptul că Avi Maoz, noul director general al partidului lui Sceransky (partidul olimilor ruşi)... nu ştie ruseşte.

Şi ce-i cu asta? Eu cunosc un director de ziar în limba română care, originar fiind din Maroc, nu ştie o boabă româneşte.

Andersen nu-i pe gustul tău? îl întrebă el în zeflemea pe băiatul care-l necăjea de atâtea săptămâni. Acum se hotărâse să scape de el.

– Nu, nu asta mi-a spus să citesc.

– Cine? Cine ţi-a spus?

– Ea...

– Cine?

– Ea, când m-am dus la Haifa, atunci... În buzunarul rochiei... de culoarea asta era rochia ei... şi arătă spre una dintre cititoarele care aşteptau la rând. La masă se îmbulzeau alţi cititori, nerăbdători să-şi schimbe cărţile, dar băiatul se încăpăţână să stea pe loc până reuşi să scoată din buzunarul pantalonilor un săculeţ de pânză decolorată în care avea un plic mototolit, şi-n el o scrisoare şi ea mototolită, peste care-şi trecuse degetele sub privirile bibliotecarului.

– Aici, ea spune... se bâlbâi băiatul.

Bibliotecarul îşi pierdu răbdarea, nu mai avea timp de el, de aceea îi smulse băiatului hârtia şi, cu obişnuinţa cu care descifra orice scris, încercă să descifreze scrisoarea, dar băiatul îi trase cu grijă hârtia înapoi, lăsându-l s-o citească din mâna lui. Bibliotecarul se strădui să priceapă acel scris de copil de şcoală şi, ca fost profesor, se enervă de numeroasele greşeli de ortografie, dar, învingându-şi enervarea, descifră scrisul...

– Numele tău e Nahum? întrebă în timp ce citea.

– Da, Nahum... răspunse cu năduf băiatul.

– Şi numele surorii tale?

– Hana, scrie acolo...

Bibliotecarul n-avea răbdare să citească toată scrisoarea Hanei, deşi nu era prea lungă. Începutul... voia să înţeleagă despre ce era vorba... "Dragă mamă, ai primit la Zihron, la Samarin, scrisoarea pe care ţi-am trimis-o de aici din Haifa? De ce nu-mi răspunzi? Oare nu-ţi pasă de mine, că n-am pantofi şi multe altele şi fără pantofi nu pot, deşi am nişte papuci prăpădiţi, dar nu-i pot purta că mă strâng şi eu nu mă duc să mă scald în mare că apa e rece şi eu sunt plăpândă..."

– Mama nu mai era în viaţă... interveni băiatul, de parcă ar fi ştiut unde ajunsese bibliotecarul cu cititul.

– Ce-ai spus?

– Când a scris scrisoarea, mama nu mai trăia...

– Şi cui i-a trimis-o?

– N-a trimis-o... în buzunarul rochiei am găsit-o... *"Şi acum – scria în scrisoarea găsită în buzunarul rochiei – o să-ţi povestesc ceva despre ruda noastră... Într-o zi citeam o poveste despre Hana orfana, piticii şi mama vitregă... cartea e foarte interesantă şi deşi numele ei e acelaşi ca al meu, eu, mulţumesc lui Dumnezeu, nu-s orfană, Doamne fereşte... Şi a venit la mine ruda noastră* – trebuie să fie vorba de ruda aceea, deduse bibliotecarul – *şi mi-a cerut să spăl vasele că erau după masă, dar eu eram atât de prinsă de povestea aceea că n-am lăsat cartea şi n-am spălat vasele, şi nici n-am putut să-i răspund, căci ochii îmi erau plini de lacrimi, dar crede-mă, n-am făcut-o din lenevie, de vină era cartea atât de frumoasă... dar mai mult nu-ţi scriu în scrisoare, o să ţi le povestesc pe toate când o să mă iei la Samarin... Fata ta, Hana, care te sărută din depărtare... Salutări fratelui meu. Nahum, frate, citeşte cartea, zău, citeşte cartea asta..."*

– Ei, ce spui?

– Ah, da... s-a dezlegat enigma. Hana... De ce nu mi-ai spus de la început? Pe lista cărţilor pentru copii o să găseşti cartea... nu-i pentru vârsta ta, dar nu-i nici un pericol s–o citeşti. Şi degeaba mi-ai zăpăcit capul trei săptămâni la rând...

Prestigioasa editură bucureşteană "EMINESCU" prezintă romanul umoristic

Iţic, tu n-ai dreptate

de I. AVIAN

Opinii despre roman:

Romanul se cuvine aplaudat la "scenă deschisă" pentru momentele excelent construite, explicând prin râs cele mai complicate aspecte ale realităţii regimului comunist.
Carol Isac, "Ultima Oră"

Romanul "Iţic, tu n-ai dreptate"... stil alert, concis, precis, amestecă fără greş realul şi fantasticul. Un roman modern, remarcabil.
Iosif Petran, "Orient Expres"

Volumul se remarcă prin tuşa viguroasă a umorului mereu de bună calitate.
Ioni Tuvia, Radio "Kol Israel"

Uneori, starea de tensiune atinge dimensiuni înalte, în pofida încărcăturii umoristice inepuizabile. I. Avian reuşeşte acest tur de forţă.
Rodica Grindea, "Orient Expres"

I. Avian cunoaşte foarte bine fanfaronada şi vorbăria "revoluţionară" şi o exploatează splendid.
Paul Schweiger, "Viaţa Noastră"

După o primă lectură pe nerăsuflate, am reluat cartea la numai două zile mai târziu, fără a o putea lăsa din mână nici de data aceasta.
Claudia Rosenstreich, "Minimum"

●

Exemplarul - 40 de shekeli prin cec - la adresa:
I. AVIAN, POB 10261, TEL AVIV 61101

O povestire de
G. MOSARI

Moştenirea

Foarte rar, mai ales în timpul din urmă, se aduna familia în plenul ei, adică tata, mama, băiatul cel mare şi cel mic.

În acel oraş moldovenesc, cam în anii grei de după războiul mondial, prin 1946 sau 1947 au reuşit părinţii şi copiii de care pomeneam, să fie câteva zile împreună, iar aceasta datorită sărbătorilor de Paşte ortodox. Era a treia zi, ultima a Paştelui, în luna aprilie a acelui an în care sărbătorile fuseseră năpădite de arşiţe ca de vară: totul era uscat, iar pământul crăpat ducea dorul unei picături de apă.

- Fiindcă astăzi avem mai mult timp - îi spuse femeia soţului ei, Josi - cred că ar fi bine să discutăm ce facem cu depozitul de cherestea. Tu nu mai eşti un om tânăr, munceşti de dimineaţă până seara, iar fratele tău, grav bolnav, nu te mai ajută nici el. Poate ascultăm şi părerea băieţilor.

- Nu uita - răspunse bărbatul - că acest depozit îl am moştenire de la părinţii mei şi nu-mi aparţine numai mie, ci şi fraţilor şi surorilor mele. De asemenea nu uita că tatăl şi mama mea, în anii buni, au întreţinut o familie grea, numeroasă, iar noi, care am primit depozitul moştenire, am asigurat existenţa mai multor persoane, inclusiv a noastră.

- E adevărat, obiectă soţia, dar acum situaţia e complet alta. Tu te zbaţi singur cu acest depozit, pe când dacă l-ai vinde, ai împărţi banii între moştenitori şi ai începe o viaţă mai liniştită, ţinând seama de vârsta ta, de sănătatea ta şubredă. Ai o meserie bună, eşti contabil autorizat, oamenii apelează la tine şi pentru arbitraje când au conflicte. Ai putea câştiga bine şi să scapi de necazurile pe care ţi le-a adus mereu această moştenire, depozitul de cherestea.

... Soţul rămase pe gânduri şi nu răspunse nimic. În sinea lui reflecta: "E greu ca cineva din afară să înţeleagă că acest depozit cuprinde sentimentele de dragoste şi respect faţă de părinţii mei, dar conţine şi obligaţiile ce le am faţă de fraţii şi surorile mele. Traversăm o perioadă grea, am rămas singur cu toate zbaterile, alerg, mă ocup de aprovizionare, de vânzare, am de-a face cu tot felul de oameni şi-mi zdruncin nervii de multe ori, cum să obţin banii necesari ca să achit datoriile. Am o familie grea, băiatul cel mare e student, cel mic elev la liceu, nevasta casnică".

Deodată, gândurile i se întrerupseră şi avu sentimentul că se află într-un decor cunoscut, în mijlocul unor evenimente pe care le trăise cu câţiva ani înainte.

Se făcea că se afla în biroul depozitului, aplecat şi concentrat pe registrele lui contabile pe care el singur le ţinea la zi. La un moment dat cineva a lovit cu piciorul în uşă, iar în mica încăpere a biroului au pătruns trei legionari în cămăşi verzi şi cu pistoale negre:

- Începând de azi depozitul este al nostru. Ia-ţi bagajele şi pleacă.

Timp de câţiva ani depozitul a fost patronat de legionari, dar după război el a fost preluat din nou de familiile moştenitoare, şi iarăşi bărbatul din povestirea noastră a luat asupra lui tot greul afacerii şi toată răspunderea.

... Filmul amintirilor se întrerupse iarăşi, dar brutal: câţiva vecini au început să strige în curtea casei unde locuia Josi:

- Foc! Foc! Arde depozitul de cherestea!

Depozitul se afla la câţiva kilometri de casă, la capătul oraşului, lângă "podul mare" ce trecea peste un râu ce despărţea cartierul de restul urbei.

Josi îşi urcă soţia şi pe cei doi băieţi într-o trăsură, şi după câteva minute ajunseră cu toţii la locul incendiului. Limbile flăcărilor se vedeau de departe, pompierii se luptau să limiteze sau chiar să stingă unele puncte ale focului, dar în zadar. Dacă ar fi fost o auto-aprindere a lemnului uscat, după zile de caniculă, adică un foc concentrat într-un singur loc, s-ar mai fi putut face ceva. Dar aici, incendiul izbucnise simultan în patru colţuri diferite ale depozitului, de aceea din cheresteaua înghiţită de torţele lacome să-şi mistuie la repezeală prada, nu mai rămăsese nimic.

Era clar că focul fusese pus, dar de cine? şi de ce? Josi n-avea duşmani iar depozitul lui era cel mai mic din regiune, nu prezenta o concurenţă pentru alţii. E drept, oraşul era cunoscut pe vremuri pentru incendiile provocate periodic. Dar acum?

... Într-un târziu, când în locul depozitului rămăsese un maidan de cărbune şi cenuşă, Josi şi familia sa au plecat acasă. Erau cu toţii distruşi, cu ochii roşii de plâns, iar cuvintele bune ale celor din cartier ce asistaseră la incendiu, n-au putut ajuta.

Şi pentru că - după cum se spune - o nenorocire nu vine niciodată singură, în aceeaşi seară s-au şi înfiinţat la Josi doi poliţişti ca să-l aresteze pentru anchetă.

- Poate focul l-ai pus sau l-ai comandat chiar dumneata! - spuse unul dintre ei.

Josi a rămas în beciurile poliţiei, supus interogatoriilor o săptămână întreagă. Era mulţumit totuşi că nu fusese trimis la închisoarea din afara oraşului, laolaltă cu toţi borfaşii de rând. Aici, în clădirea poliţiei, li s-a permis băieţilor lui Josi să-i aducă de mâncare în fiecare zi, dar nici poliţiştii n-aveau nimic de pierdut din această înlesnire.

După 7 zile de cercetări, în care poliţia n-a putut da de urma nici unuia dintre adevăraţii incendiatori, Josi a fost eliberat; dar dintr-o situaţie în care poliţia nu descoperă făptuitorii, nu scapă uşor... păgubaşul. Josi a fost dat în judecată, urmând ca în faţa instanţei, el să-şi dovedească nevinovăţia: alte luni de chin, de alergătură, de cheltuieli.

... Sala Tribunalului. O încăpere nu prea mare dar plină de public, ca întotdeauna, cu oameni care aveau sau nu treabă pe acolo. Nu ştiu cum s-a nimerit, dar pe judecător îl chema Adam, adică purta numele primului om din lume. În plus, s-a dovedit a fi într-adevăr om: şi-a dat seama că procesul contra victimei era un mijloc prin care poliţia şi procuratura scăpau de un dosar în care alţii erau vinovaţi, Josi trăgând doar ponoasele. Astfel că l-a achitat pe loc.

... A mai trecut câtva timp.

- Ce facem cu moştenirea? se întrebau în familie. Punem în vânzare terenul şi scăpăm de necazuri?

- Nu, deocamdată, spuse Josi. Mai întâi refacem depozitul de cherestea, apoi, eventual, îl vindem. Cred că dacă-l înstrăinăm fără construcţii, vom primi doar o sumă ridicolă. Ne asumăm un risc, dar n–avem încotro. S-ar putea ca părerea mea să fie legată şi de sufletul meu de moştenitor, dar între timp voi căuta un serviciu de contabil.

...Depozitul s-a repus pe picioare, dar nu pentru multă vreme. Căci într-o zi de iunie 1948 au venit la Josi la birou câţiva indivizi care l–au somat:

- În 24 de ore părăseşti depozitul. Ţara ţi l-a naţionalizat, şi fiindcă ai aici şi două gatere de tăiat cherestea, locul cu construcţia lui e considerat fabrică şi trece în proprietatea Statului fără bani.

Scena semăna cu cea din timpul legionarilor, numai că noii acaparatori de bunuri îşi ziceau comunişti, n-aveau cămăşi verzi, nici roşii, iar în loc de revolver au adus cu ei o hârtie pe care scria "Act de naţionalizare": depozitul-moştenire îşi schimba din nou proprietarii, prin folosirea forţei şi a legilor junglei.

...După naţionalizare, Josi a mai putut lucra vreo trei ani, a devenit şeful unui serviciu de contabilitate la o mare instituţie a oraşului, dar cancerul care l-a măcinat în ultimii ani, poate din cauza supărărilor pricinuite de depozitul-moştenire, l-a răpus.

❖

Au trecut de atunci câteva decenii. Într-o zi, băiatul cel mic al lui Josi, ce se mutase din oraşul moldovenesc, a venit să-şi revadă locurile natale. A ajuns şi în acel cartier în care tatăl lui avusese depozitul de cherestea. În faţa ochilor i se desfăşură imaginea unui teren aproape pustiu; doar într-un colţ cineva ridicase o mică magazie din lemn, iar lângă ea erau aruncate tot felul de butoaie.

Un localnic mai în vârstă, care-l cunoscuse pe Josi, i-a spus băiatului:

- Ar trebui să ceri terenul depozitului înapoi, că-i al tău, ca moştenitor.

Băiatul lui Josi zâmbi şi răspunse:

- Pentru tatăl meu, moştenirea de la părinţi a avut nu doar un rol sentimental; ea a însemnat un mijloc de existenţă a câtorva familii. Dar depozitul de cherestea, deşi i-a adus bucurii sufleteşti, ba uneori chiar şi băneşti, l-a tracasat pe tatăl meu toată viaţa. Eu n-am nevoie de nimic care să-mi amintească de această moştenire!

●

Poliţia din Cfar Saba s-a arătat mirată că traficanţii de droguri din Columbia au expediat la adresa complicilor lor din Israel câteva kilograme de cocaină ascunse în volumele masivei Enciclopedii spaniole.

De ce vă miraţi, fraţilor? Nu vi se pare normal ca într-o enciclopedie serioasă să găseşti totul?

În editura "Integral"
din Bucureşti
a apărut noul roman
"Bătrânul ieri şi nenăscutul mâine"
(190 pag.)
de LIANA MAXY

Este un roman al emigraţiei şi se referă la noi, evreii reveniţi în patria strămoşilor.
La fel ca şi în precedentele sale volume:
"NUCLEUL MAGIC" (1986)
482 pag. (biografia pictorului M. H. Maxy şi a familiei sale)
şi "PUNCTELE MELE CARDINALE" (1994)
196 pag., cuprinzând: versuri, nuvele, evocări, portrete, interviuri, impresii de călătorie, autoarea foloseşte o autentică limbă literară, un ritm alert şi un stil propriu.

Cărţile pot fi obţinute trimiţând un cec bancar sau poştal pe adresa: P.O.B. 1114, Ramat Gan 52111.
Tel.: 7519839

- **BĂTRÂNUL IERI ŞI NENĂSCUTUL MÂINE – 40 shekeli**
- **PUNCTELE MELE CARDINALE – 40 shekeli**
- **NUCLEUL MAGIC – 60 shekeli**

RODICA WEINBERG
prezintă paginile de

JOCURI

IN MEMORIAM

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1												
2												
3											■	
4				■			■					■
5			■					■				
6							■					
7								■				
8										■		
9			■			■						
10		■						■				
11					■							
12												

ORIZONTAL: 1) Biolog, căzut în serviciul meseriei, unul din cei mai cunoscuţi compunători şi dezlegători de cuvinte încrucişate din Israel şi România. 2) Plantă lipsită de embrion, ea înmulţindu-se prin spori. 3) Totodată. 4) Tip de Fiat-mini - Sergiu Ganea - Cutia Pandorei cu "hocus-pocus". 5) Caro - Şef de comunitate religioasă la musulmani - Oraş istoric în Arabia Saudită. 6) Sporirea vitezei unui motor prin mărirea turaţiei - Maria Banuş, Ana Blandiana. 7) Partea literară a unei opere sau operete (pl.) - Grup etnic în Laos. 8) Imperativul securist la o declaraţie - Zonă! 9) Zei din... lună! - Nichel - Tufe de crizanteme (mold.). 10) Diferenţa dintre valoarea nominală şi cea reală la o piesă - Brăzdare şi răsturnare de ţarine. 11) Iosip Broz..., pictat pe vremuri cu o secure însângerată - Bomboană de ciocolată cu cremă de nuci. 12) Un sat luminat.

VERTICAL: 1) Au obţinut cetăţenia noului stat în care s-au stabilit (fem.). 2) A cheltui cu chibzuinţă - Iancu Lea. 3) Jocul cu norocul - Reţea de radio britanică - Fire. 4) Uniunea Tineretului Democrat (siglă) - La el nici boii nu trag. 5) Laureat al Premiului Nobel care a scris "Toate fluviile curg spre mare" (2 cuv.). 6) Preamăritele Indira Gandhi, Golda Meir şi... de ce nu şi soţiile noastre! - Limbaj de programare (siglă). 7) Trei la o mamă, ca'n poveste (sing.) - Compuşi chimici rezultaţi dintr-un alcool şi un acid organic. 8) Într-o negaţie, o afirmaţie! - Tip de avion supersonic rusesc - Afiş. 9) Vierme parazit în formă de panglică. 10) Erupţie pe mucoase în unele boli contagioase - Şaron, general la pensie, fost şi actual ministru. 11) Soare egiptean - Fântână artificială ţîşnitoare, cu scop estetic. 12) Picături (guttae) în reţetele medicale (abrev.) - Aparate de zbor acţionate cu aer cald.

Dicţionar: ITRA, CMER, TITO, LPR, NDAU, GTT.

Ing. Herşcu Natan
Kiriat Yam

Arbitraj

- reconstituire -

(exerciţiu de încrucişare)

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1								★					
2													
3			★		★			★				★	
4											★		
5							★			★			
6				★		★							
7			★										
8	★		B		★				★		★		
9			A	★			★			★			★
10			L					★					
11			O	★								★	
12			N			★							

Prin introducerea tuturor cuvintelor de mai jos în grilă se va obţine o încrucişare corectă:

2) AV, BS, CC, CN, EA, EE, LS, PI, PE, RU, SP, TA, TC, TT

3) AON, ARI, ARO, EJA, ETA, IZA, MIE, NBC, NEA, ONN, OPA, PCI, TPI, VEO, VII

4) ATAC, BREL, EGAL, IITE, OTTO, TEME, TINE

5) EMANA, LINIE, RITMA, RUINE, STALP, TEREN

6) REPETA, TRAHEE

7) GALBENA, INTRARI, INCALCA, INSCRIE, MARCAJE, PARTIDA, PEDEPSE, SCORURI

8) PICIOARE

10) COECHIPIER, CRONOMETRE

12) NEPREZENTARI

13) NECUVIINCIOSI

Bianca Niţă

Fantezie vocalică

ORIZONTAL: 1) Ajuns la sapă de lemn. 2) Subsemnatul - Loc arătat cu degetul. 3) Ramuri - Bere! 4) Margine ascuţită. 5) Continuări. 6) De culoarea cuprului. 7) Depozit alimentar. 8) Imaginare.

	1	2	3	4	5	6	7	8
1								
2			●					
3						●		
4				U				
5								
6		●						
7							●	
8								

VERTICAL: 1) Rachiu de secară. 2) Capcane - Ape! 3) A ovaţiona. 4) Găzar. 5) Pripăşire. 6) În stoc - Tocmai. 7) Încărunţiri. 8) Răsucire.

Bianca Niţă

Cardiologie

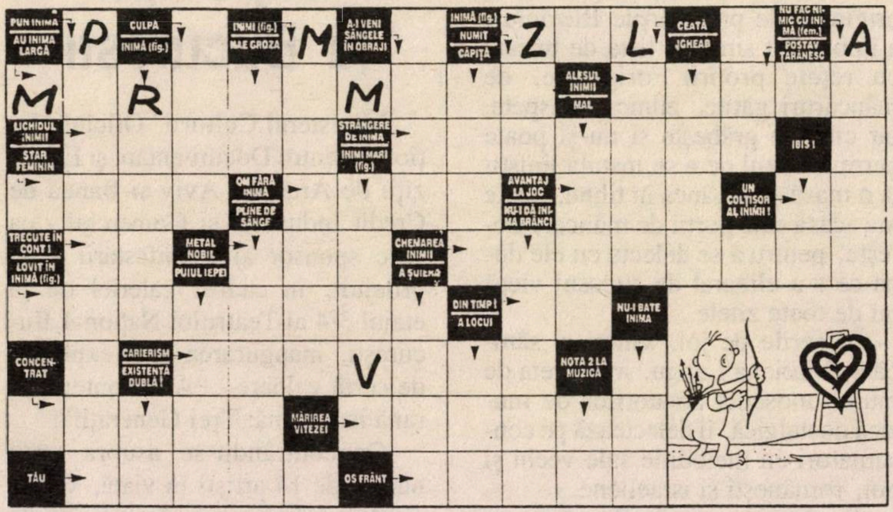
PUN INIMĂ
AU INIMA LARGĂ
P
CULPĂ
INIMĂ (fig.)
INIMI (fig.)
NAE GROZA
M
A-I VENI SÂNGELE ÎN OBRAJI
INIMĂ (fig.)
NUMIT
CĂPIȚĂ
Z
L
CEATĂ
JGHEAB
NU FAC NIMIC CU INIMĂ (fem.)
POSTAV ȚĂRĂNESC
A
M
R
M
ALESUL INIMII
MAL
LICHIDUL INIMII
STAR FEMININ
STRÂNGERE DE INIMĂ
INIMI MARI (fig.)
IBIS !
OM FĂRĂ INIMĂ
PLINE DE SÂNGE
AVANTAJ LA JOC
NU-I DĂ INIMA BRÂNCI
UN COLȚIȘOR AL INIMII !
TRECUTE ÎN CONT !
LOVIT ÎN INIMĂ (fig.)
METAL NOBIL
PUIUL IEPEI
CHEMAREA INIMII
A ȘUIERA
DIN TIMP !
A LOCUI
NU-I BATE INIMA
CONCENTRAT
CARIERISM
EXISTENȚĂ DUBLĂ !
V
NOTA 2 LA MUZICĂ
MĂRIREA VITEZEI
ȚĂU
OS FRÂNT

Dicționar: DIVA – ZBIR.

Dezlegările jocurilor din nr. 141

HAI LA JOC: Coregraf, mas, ape, rasucire, be, bar nauci, arcas, lant, c, real, tamtam, e, l, samba, es, tt, tamburina, ole, balerin, aba, auditori, casiera, idee.

LA DRUM: Scurtatura, turist, lac, rt, m, raid, artera, tac, meu, agia, a, tineret, cr, oe, tarata, arca, i, ana, rampa, trap, e, pasarela.

FANTEZIE VOCALICĂ: Daramat, invalid, n, asin, p, carausa, aviator, r, arnica, cititori, ac, tesut.

DESPRE PROSTIE: n, nauc, madea, li, rot, tod, gogomani, d, t, mto, v, timp, t, lba, ait, al, a, tot, despre, o, oare, ra, at, oda, n, n, epurat, prostie.

Jeremia 3,23

Într-adevăr mântuirea lui Israel numai cu ajutorul lui Dumnezeu

MB

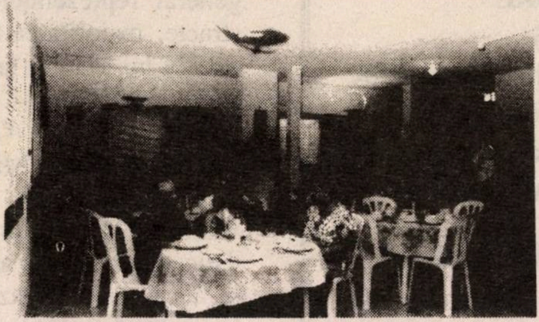

UNICĂ ÎN INIMA TEL-AVIVULUI
CASA DE PĂRINȚI
«NEOT HABIMA»
ELEGANȚĂ ȘI SERVICII DE ORDINUL 5 STELE
Asigură odihnă, condiții de convalescență, 5 mese zilnice cu meniuri variate și atent întocmite
În vecinătate: Teatrul Habima, Heichal Hatarbut, Dizengoff Center
TEL AVIV, Str. BERDICEVSKI nr. 14
TEL. 561-6757 – 561-9041

Căutăm
AGENT DE PUBLICITATE
Persoană dornică să procure reclame pentru publicație în limba română
Bine remunerat
☎ **03-5227269**

«La Getta»

Bd. Shaul Hamelech 2-4, Tel Aviv
(Clădirea "London Ministore")
Tel.: 03-695.98.43

"Ca la mama acasă" ştim cu toţii cum se mănâncă. Dar "şi mai şi" ca la mama acasă am mâncat, nu de mult, la restaurantul «Getta» din Tel Aviv.

Mă veţi întreba de ce "şi mai şi"? Pentru că, pe lângă aspectul cunoscut (presupun) de mulţi dintre Dvs., şi anume, îmbinarea armonioasă de culori a mobilierului, curăţenia deosebită şi aerisirea permanentă a localului, patronul - Dl. Itzik - şi personalul său ne primesc cu multă amabilitate şi căldură, străduindu-se să mulţumească toate gusturile.

Pe lângă excelentul grătar şi deserturile casei, noua bucătăreasă, originară de prin părţile Buzăului, a îmbogăţit simţitor lista de bucate cu reţete proprii, originale, de mâncăruri gătite, zilnic proaspete. Iar cine se grăbeşte şi nu-şi poate permite luxul de a se instala liniştit la o masă şi a mânca în tihnă, poate lua acasă câte porţii de mâncare doreşte, pentru a se delecta cu ele după ce s-a eliberat de stressul vieţii lui de toate zilele.

În serile de joi, vineri şi sâmbătă, Mariana Lungu, interpreta de mult cunoscută amatorilor de muzică nostalgică, îi delectează pe consumatori cu melodiile sale vechi şi noi, româneşti şi israeliene.

Iar despre seara de Revelion, cu vinuri şi şampanie, ce să mai vorbim!

C. R.

RESTAURANTUL ROMÂNESC

„LA GETTA"

Tel Aviv, Sd. Shaul Hameleh 2
"LONDON MINISTORE"
Tel. 03-6959843
Vă invită să gustaţi renumitele produse
ale bucătăriei româneşti
şi toate specialităţile la grătar,
într-o ambianţă plăcută şi de neuitat.

JOI, VINERI ŞI SÂMBĂTĂ SEARA
Program muzical cu renumita cântăreaţă din România

Mariana Lungu

Un program special
de muzică românească şi internaţională
DANS – ANTREN – VOIE BUNĂ

●

PRIMIM COMENZI PENTRU ORICE FEL DE PETRECERI FAMILIALE
AŞTEPTĂM CU PLĂCERE SĂ NE VIZITAŢI
Restaurantul este deschis zilnic de la ora 12 la prânz
până la miezul nopţii

La mulţi ani 1999!

Expoziție la București

Ministerul Culturii, Oficiul Naţional pentru Documentare şi Expoziţii de Artă Tel Aviv şi Banca de Credit Industrial şi Comercial - ca unic sponsor al manifestării - au prilejuit, în cadrul galeriei de la etajul 3/4 al Teatrului Naţional Bucureşti, inaugurarea unei expoziţii de certă valoare - "Artă contemporană israeliană: Trei Generaţii".

Concentrându-se asupra unui număr de 14 artişti în viaţă, vernisajul cuprinde aproximativ 70 de lucrări - desene, picturi, sculpturi, fotografii şi instalaţii video - şi e concepută, respectându-se cele trei generaţii, pe trei secţiuni. Prima secţiune e alcătuită din lucrări ale artiştilor seniori, acum în jurul vârstei de 70 de ani, Avigdor Arikha, de origine română, Michael Gross, Moshe Kypferman şi Lea Nikel, în general reprezentanţi ai artei abstracte, majoritatea formându-se la Şcoala lui Marcel Iancu. Generaţia de mijloc, Pinchas Cohen Gan, Menashe Kadishman, Ofer Lellouche, Motti Mizrachi, Michal Na'aman şi Buky Schwartz, acum în jurul vârstei de 50 de ani, a debutat artistic sub influenţa artei conceptuale, iar astăzi urmează stilul ultimelor orientări ale postmodernismului. A treia secţiune, Adam Berg, Ra'anan Levy, Ygael Ozeri şi Michael Rovner, acum în jurul vârstei de 30 de ani, formează generaţia de juniori, reprezentând cele mai actuale orientări din arta israeliană. Un loc aparte îl ocupă Adam Berg, cu a sa "cameră obscură", practicând o insolită expresie artistică, denumită video-art.

(Dintr-o relatare de Alex. Ştefan, în "România liberă", Buc. 1998).

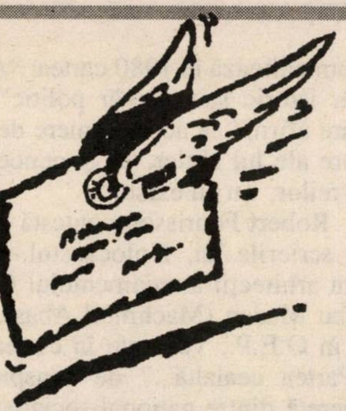

Partidul Alialei Române

Sunt cu totul de acord cu iniţiativa d-lui prof. Adrian Ioinovici care propune alcătuirea unui partid al alialei române. Şi mai sunt şi sigur că H.O.R.-ul se va împotrivi deoarece el aparţine vechiului Mapai şi a fost subvenţionat de el.

După doi ani de facultate de Mecanică începută la Braşov, am venit în ţară la sfârşitul anului 1950; dorind să-mi continui studiile, am apelat la H.O.R. şi la alte instituţii despre care se presupunea că ar trebui să-i sprijine pe originarii din România, arătându-le că am activat la Hanoar Haţair, că am fost bătut şi băgat în puşcărie la Braşov, dar nimeni nu mi-a dat vreo mână de ajutor. În martie 1951 am intrat în armată unde am rămas până la 1 iulie 1991, ieşind la pensie cu gradul de locotenent-colonel.

În armată am cunoscut mulţi olimi care negau că au venit din România, sau spuneau că au venit de copii şi au uitat limba.

Eu ştiu, la fel ca Dvs., că aliaua română a dat ţării generali, deputaţi şi oameni culţi, precum consulul onorific Juli Ofer, generalul Moşe Nativ şi alţii.

Fără să fiu rasist, nu accept ca olimii din Rusia să aibă un mare partid şi numeroase organizaţii reale, puternice, numai pentru că ei sunt câteva sute de mii, iar cei veniţi din România să se ruşineze la ideea întocmirii unui partid care să sprijine cerinţele alialei noastre atât de productive.

În aceeaşi ordine de idei, aş vrea să ştiu de ce există la Televiziune 2-3 canale în limba rusă, 2 iordaneze, 3 turceşti şi nici măcar unul în limba română. Când am întrebat la societatea de cabluri de ce, mi s-a răspuns - nu în scris, evident - că, dacă vreau să prind Bucureştiul, să-mi instalez o “farfurie” pe cont propriu. Sunt sigur că dacă ar exista un organism oficial (ca acest partid, de pildă) care să trateze mai drastic cu organele de resort, s-ar putea recepţiona şi programele Televiziunii Române, cu atât mai mult cu cât lucrează la noi în ţară şi mii de muncitori români care nu cunosc ebraica; doar au şi ei cerinţele lor, ca tot omul.

Având acum foarte mult timp liber, lucrez benevol, o dată pe săptămână, la Bituah Leumi, în chip de consilier pentru oameni bătrâni şi pensionari. Cu ce aud eu aici de la aceşti bătrâni români, cât suferă ei de la societatea care nici acum, după 50 de ani, nu-i înghite că vorbesc româneşte, aş putea scrie câteva cărţi.

În concluzie, sunt pentru crearea acestui partid. Sunt pentru afirmarea noastră pe scena politică israeliană.

Granathi George
Ramat Gan

Despăgubirile, despăgubirile. Şi pensiile, pensiile...

Sperând că cel puţin o parte din aceste rânduri vor apare în revista “Minimum”, şi că se află printre cititorii Dvs. cineva care să le traducă în germană pentru ca ele să ajungă “unde trebuie” din noua conducere a Germaniei, mă adresez Dvs. cu rugămintea de a le publica; poate că, astfel, Dreptatea va apare pe undeva...

Când s-a trecut - cu ani în urmă - la aplicarea “soluţiei finale”, prin transformarea evreilor în R.J.F. sau fum, NU s-a făcut nici o deosebire între veniturile celor care ajungeau în crematorii. Dar supravieţuitorii - al căror număr se împuţinează rapid - sunt supuşi criteriului “PÂNĂ LA UN ANUMIT VENIT”! De ce? Căci nu e vorba de a primi o pomană, ci de o datorie de onoare.

Sunt mulţi care au renunţat la aceste despăgubiri. Nici “intermediarii” (avocaţi şi alţii) nu cred că sunt necesari. Se cunoaşte bine numele şi adresa celor ale căror cereri au fost respinse, şi unii dintre ei nici nu mai sunt în viaţă.

O altă problemă este legată de faptul că în Israel suma care se primeşte este mai mică decât cea atribuită celor din America în cazuri identice. Şi o ultimă problemă: Ministerul de Finanţe plăteşte (azi cca. 800 DM pe lună) doar celor cu o invaliditate şi numai dacă au ajuns în Israel înainte de 1 octombrie 1953: alt criteriu stupid! Oare nu se ştie că, din Estul Europei, nu se putea pleca pe baza unei simple cereri de emigrare? Nu se ştie că şi în România a fost dictatură şi înainte, şi mult după 1953?

Eu am depus prima cerere în 1946; dar m-au prins în str. Colonel Orero, la organizaţia sionistă, şi astfel n-am mai plecat din România decât în 1972, şi asta numai datorită Goldei Meir (lista celor 2000). La începutul aceluiaşi an ajunsesem la al 30-lea “negativ”, după care dosarul urma să fie clasat.

România, care are posibilităţi mult mai reduse decât Germania, plăteşte pensiile evreilor stabiliţi în Israel care au lucrat în România, independent de venitul actual al persoanei respective sau de data plecării din România.

R. Bogomolni
Rehovot

Mă gândesc să fac o donaţie Băncilor elveţiene

Un exemplu demn de relevat în materie de umanitarism, este atitudinea Băncilor elveţiene în frunte cu Banca Naţională care, după lungi tratative duse cu “World Jewish Restitution Organization”, au hotărât să aloce supravieţuitorilor Holocaustului suma globală de 185 milioane de dolari, din care 31 de milioane supravieţuitorilor săraci cu suma maximă limită: 300$ de persoană. Vorba lui Caragiale: curat murdar (ajutorul)!

În ceea ce mă priveşte, am supravieţuit de 4 ori diverselor faze ale Holocaustului, între care pogromul ce a avut loc la Bucureşti în 1941, cu casa din str. Mircea Vodă 71 devastată, iar peste alţi trei ani, deportat în lagăre de exterminare ca Vapniarka din Transnistria, unde am fost - printre alţii - împreună cu prof. Benditer, actualul preşedinte al Asociaţiei Vapniarka din Tel Aviv.

Acestea fiind spuse, în cazul în care voi primi "substanţialul" ajutor de 300 de dolari, am să-l donez în chip de contribuţie la reabilitarea "onorabilelor" Bănci elveţiene, sugerându-le să construiască un Muzeu Internaţional al Holocaustului la Geneva, cu obiectiv principal: demascarea colaboraţioniştilor lui Hitler şi ai Băncilor elveţiene, spaniole etc. întru salvarea aurului dentar, bijuteriilor şi banilor celor 6 milioane de evrei, victime şi martiri ai Holocaustului.

În legătură cu vremurile de urgie, eu unul nu pot uita incendierea de către fascişti, în zilele Rebeliunii, a unei clădiri cu două etaje din str. Col. Orero, unde evreii locatari se baricadaseră în spatele uşii de fier de la intrare. Împreună cu familia mea, priveam îngroziţi cum grupul respectiv, după ce dăduse foc clădirii sus-menţionate, se îndrepta cu camionul spre curtea clădirii noastre din str. Mircea Vodă 71. Am apucat să recunosc doi dintre ei: unul era Bădilă Neculae, şeful cuibului de la şcoala serală profesională de ucenici Vitan, şi Simion Ştefan, ambii colegi de clasă cu mine. Am scăpat cu viaţă în ultimul moment, refugiindu-mă cu toată familia în curtea vecină, apoi, prin str. Parfumului, am ajuns la nişte prieteni. Bineînţeles, apartamentul nostru şi cel al vecinilor din curte au fost devastate.

Vă doresc din suflet pace şi sănătate

Cu stimă

Armin Nagel

Kailua, Hawaii, SUA

Revizioniştii...

După cum se ştie, în timpul Holocaustului au fost în total gazaţi, împuşcaţi, îngropaţi sau arşi de vii, spânzuraţi, înecaţi, morţi de foame, de epidemii, de frig şi epuizaţi, aproximativ 6 milioane de evrei.

Cu toate că mai trăiesc martori oculari şi salvaţi ai nemaipomenitelor catastrofe ale poporului nostru, cu toate că există sute de mii de documente la Yad Vashem, la Muzeul Holocaustului din Washington, la Arhivele din Los Angeles şi la alte zeci şi zeci de instituţii, cu toate că nu a trecut nici un secol de la genocidul evreiesc, unii încearcă să-i ia apărarea şi alţii îl neagă. Sunt aşa-zişii revizionişti ai Prigoanei, duşmanii noştri.

Istoricul englez David Irwing neagă existenţa camerelor de gazare din Auschwitz-Birkenau. El afirmă că ar fi fost clădite câţiva ani după război… pentru scopuri turistice.

Filozoful francez Roger Garaudy, fost comunist, trecut la religia islamică, a scris în 1996 o carte: "Miturile fondatoare ale politicii israeliene", în care contestă şi batjocoreşte realitatea Holocaustului şi afirmă că sioniştii sunt criminali. Cartea a fost tradusă şi este în curs de publicare în Statele Unite, Italia, Liban, Turcia, Germania şi Rusia. În editura Alma-Tip din România a apărut traducerea lui Alexandru Popescu a acestei cărţi. Iar în *Adevărul literar şi artistic* s-au publicat lungi fragmente din susnumita lucrare. Egiptul a acordat lui Garaudy cea mai înaltă distincţie islamică. El neagă şi crimele antievreieşti din Franţa.

Francezii Serge Thion şi Rittersgorn editează în 1980 cartea: "Adevăr istoric sau adevăr politic", în care afirmă că acele camere de gazare ale lui Hitler, ca şi genocidul evreilor, nu au existat.

Robert Fourisson contestă şi el, în scrierile lui, Holocaustul. Unul din arhitecţii aranjamentului Oslo, Abu Mazen (Machmud Abas), nr. 2 în O.E.P., vorbeşte în cartea lui "Partea cealaltă..." de conspiraţia secretă dintre naţional-socialism şi sionism, şi că au fost "numai" 890.000 de victime evreieşti ca rezultat al maşinaţiunilor… sionisto-naţional-socialiste. Dr. V‘gi Abu-Zichri de la universitatea Al-Azhar din Cairo scrie că Hitler a înfiinţat crematoriile numai ca să ardă cadavrele deţinuţilor în urma epidemiilor. În publicaţia din Cairo A-Char-Sacb publicistul Chomat Soliman scrie că evreii, ca să justifice teroarea lor împotriva omenirii, amintesc de 50 de ani de la Holocaust. În realitate, susţine el, era vorba de uciderea unor imigranţi bolnavi germani şi musulmani.

Scopurile negării Holocaustului sunt multiple: ascunderea perioadei urâte a trecutului, scoaterea "basma curată" a criminalilor, evitarea acordării despăgubirilor, reînvierea antisemitismului şi pregătirea unui nou Holocaust.

Dar, spre deosebire de trecut, acum avem statul Israel şi braţul puternic şi ocrotitor al armatei noastre.

Dr. Adolf Weitmann

Tel Aviv

Circumcizie la Brăila

De curând am devenit bunica primului meu nepot, Lior Daniel (ştiţi ce deosebire este între un nepot şi o bunică: nepotul nu merge cu fotografia bunicii în buzunar). Dar serios vorbind, fiica mea Mirela Rozina a terminat facultatea de Stomatologie la Bucureşti acum trei ani şi locuieşte la Brăila unde soţul ei, Angelo, învaţă "marketing management" şi termină în februarie, după care se întorc în Israel. Mirela a terminat liceul "René Cassin" la Ierusalim şi armata. Bucuria noastră şi a celor din jur a fost enormă, pentru că la Templul din Brăila i s-a făcut nepoţelului meu Brith-Mila după 15 ani de la ultima înfăptuită acolo.

Rabinul-Şef Menahem Hacohen şi mohelul Sason au venit special la Brăila, ca şi corul de la Bucureşti care a cântat împreună cu cel din Brăila sub conducerea lui Izu Gott; Templul a fost plin şi totul a fost emoţionant până la lacrimi.

Iar în ultimul număr al ziarului evreiesc din Bucureşti, redacţia scrie "Mazal Tov, Daniel".

Dr. Wilderman Janina
Ierusalim

Uliţa evreiască

Uliţa evreiască nu mai există în România. Mai toţi cei care au populat-o şi care au supravieţuit războiului s-au strămutat în Israel. De parcă ar fi luat uliţa cu ei, mi-o readuce de acolo, reînsufleţită, o dată pe săptămână, postul de radio Vocea Israelului, în fiecare miercuri seara, prin emisiunea în limba idiş.

Am trăit, în copilărie, într-un mediu pronunţat evreiesc. Şi acum, când aniversăm 50 de ani de la proclamare, se cuvine să vorbim şi de acest efect al existenţei Statului Israel: mă reîntoarce, pe calea undelor, la anii copilăriei petrecuţi la Bacău; la uliţa evreiască de altădată.

Nu era un "ghetto", o înţarcuire… Dimineaţa frecventam şcoala primară, şcoala comunală, cu colegi, în marea lor majoritate, români. După-amiaza eram la şcoala de carte evreiască şi această jumătate de zi mi-o readuce Kol Israel prin prelegerea *"Deim şmues ţe der parşe fin der voh"*, despre pericopa săptămânii, adică despre capitolul din Biblie ce urmează a fi citit în casele de rugăciune în sâmbăta proximă, a "doctorului Ioiseif Burg". Aşa îi este rostit numele, Ioiseif, nu Iosef, cum ar fi după pronunţarea **sefardă** pentru care au optat israelienii vorbind azi ebraica. Ioiseif se rosteşte în rit **aşkenaz,** întocmai aşa cum rostea belferul nostru în uliţa evreiască a Bacăului din anii 20 ai secolului.

Biblia o învăţam tradusă în idiş; era de neconceput, la şcoala noastră evreiască, să nu ştii idiş. Ioiseif Burg mă readuce la acea jumătate de zi a mea ebraică-idiş. Ioiseif Burg enunţă, bunăoară, titlul pericopei, al "sidrei".

Şoiftăm (Judecătorii). Şi pe dată mă resimt, mă cutreieră… Versetul biblic e: *"Şoiftăm văşoitrăm titen*

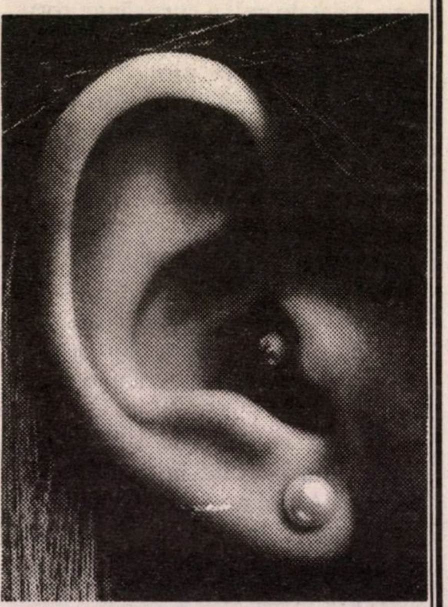

ISRATON LTD.
INSTITUTUL DE REABILITARE A AUZULUI
TEL AVIV, str. Ben Iehuda 39
Tel. 03-5172910 – 5107317

SUB CONDUCEREA DOMNULUI
MICHAEL SHARON

APARATE AUDITIVE
INVIZIBILE
ASCUNSE ÎN URECHE

❖ Consult şi îndrumare fără plată
❖ Baterii de lungă durată
❖ Laborator de reparaţii
❖ Preţuri speciale pentru pensionari şi membri Kupat Holim

Vorbim şi româneşte

La mulţi ani 1999!

ZISE...

"Nu avem nevoie aici de olimi… Ei ne distrug întreaga ţară".

(Rav Haim Miller, vice-primarul Ierusalimului; într-o declaraţie făcută ziarului "Ieruşalaim", 1998.)

... ŞI-N ADÂNC SE SCUFUNDĂ

(CU ACCENTUL PE Ă)

lăhú": Să pui tu, Moise, judecători şi dregători, asta după traducerea Bibliei în româneşte pentru creştini; "şoitrăm": *officers* după Biblia engleză, ofiţeri, poliţişti. Justiţiari, pedepsitori. De la belferul nostru am reţinut două expresii la "şoiftăm", căci an de an reluam cetania şi putea să difere: *"di daiunăm"* sau *"di judecător'n".*

Şi mă las podidit de harul uliţei evreieşti de odinioară. Ca din senin – aşa senin? – ca dintr-un cer corupt, întinat – sau poţi şti? De ce întinat? N-a testat, pentru noi toţi, poetul B. Fundoianu între "putrezire" şi "încolţire" fără a opta? Azi ştim că "putrezire" era pentru poet şi "încolţire" pentru stirpe, pentru neamul lui.

În târgul lui Fundoianu, semirural, mugetul vacilor din uliţă se îngemăna cu murmurul rugilor din sinagogă. Iar din uliţa evreiască a Bacăului, din desiş de iudeitate, mi se iscă acest distih:

Anurărirărană / Şeinămisăpană.

Voi reuşi oare să redau pe româneşte bogăţia lexicală a acestor două şiruri? Două versete de câte trei cuvinte, rostit fiecare din ele ca un singur cuvânt. Atâtea sensuri posibile!

Anurărirărană. Părea să fie transcripţia, degradarea, într-un zig-zag verbal, a unui nume de fată, poate "Brană". Poate că al doilea vers ne va edifica asupra primului:

Şeinămisăpană. Era şi nu era o mixtură de româneşte cu idiş. Percepeam mai întâi pe **"Şeină",** care înseamnă "frumoasă" în idiş, fiind totodată şi un nume feminin. Apoi, **"Misă",** care în idiş înseamnă urâtă, dar poate să însemne în "deşanţ" "Miss"! Feminin: missă. Erau în mare vogă concursurile de frumuseţe, Miss România, Miss Univers. Iar **"Pană"** e românescul pană, de gâscă, de cocoş etc.; dar în vecinătatea lui "Miss" poate fi şi femininul lui "pan", nobil polonez, conte, prinţ. "Pană" e "prinţesă", şi vă foarte mulţumesc, doctor Ioiseif Burg, pentru tot ce mi-aţi stârnit!

Revenind la Fundoianu, e cert: nu e "putrezire", e "încolţire". Israelienii vorbesc azi unul şi acelaşi ivrit, cu accente diferite coexistente. Dar asta o ştiu mai bine israelienii – eu nu-s decât un bucureştean care ascult Radio Israel!

Marcel Marcian
Bucureşti

Zicale vechi cu idei noi

- Creştinii sărbătoresc de Paşte învierea lui Hristos; evreii – ieşirea din Egipt. Dar caii? De ce şi când au caii Paştele lor?
- Se spune că nişte gâşte au salvat Roma. Ce păsări deştepte! De ce despre Madam X – femeie proastă – se spune că are cap de gâscă?
- Dacă ai o gaură în talpa încălţămintei şi calci într-o băltoacă pe timp de ploaie, prin gaură intră apa sau iese cea intrată pe sus?
- Are o foame de lup, aleargă ca un cal, doarme ca un urs, e încăpăţânat ca un catâr şi trăieşte ca un câine. Atunci ce caută la policlinică? De ce nu se duce la veterinar?
- Un coleg avea pe haină, brodat, un blazon al familiei; zicea că are sânge albastru. Tăindu-se la deget s-a dat de gol: a curs sânge roşu.
- De ce se uită mâţa-n calendar dacă tot nu pricepe nimic?
- Nu mai cred că ce e în mână nu-i minciună. Am achiziţionat un inel de aur, dar apoi am constatat că e de bronz.
- Ştie că n-are rost să caute nod în papură, că nu-l va găsi, şi totuşi o face destul de des.
- Am cârpit sacul de pânză cu o bucată de plastic. Deci nu e adevărat ce se spune: cum e sacul e şi petecul.
- Cred că vrăbiile sunt păsări mai recent apărute în fauna de pe pământ. Altfel nu văd cum ar putea visa mălai, când e ştiut că măcinatul porumbului nu datează din vremuri pre-arhaice.
- Scump la tărâţe, ieftin la făină se potriveşte foarte bine acolo unde ea este subvenţionată în preţul ei.
- Dacă nimeni nu-i profet în ţara lui, în ce loc, în ce ţară au trăit toţi profeţii noştri?
- Dacă cineva are capul pe umeri înseamnă că n-are gât?
- Cutare e cu capul în nori. Ce face însă când e senin? Devine acefal?

Dr. G. Mănescu
Bat Yam

Toni Rosenberg, Raanana ("Ce mi-ar place să citesc în coloanele revistei, ar fi articole cu referire la procesul de pace, precum şi paralele sau comparaţii cu ceea ce se petrece prin lume, de pildă, relaţiile de după al II-lea război mondial dintre cele două foste inamice Franţa şi Germania, despre Irlanda de Nord şi promisiunea de a înceta teroarea, despre mişcarea bască din Spania care a anunţat încetarea unilaterală a actelor de teroare, şi alte exemple pozitive care - să sperăm - vor interveni pe parcurs. Şi poate că articolele cu această temă le-aţi putea publica şi în presa palestiniană – aţi putea uşor crea legături cu palestinienii, sunt mulţi care cunosc limba română fiindcă au studiat acolo –; în felul acesta, presa de expresie română ar putea aduce o contribuţie esenţială la instaurarea unui climat de pace reală şi în regiunea noastră.

Pentru a face loc în paginile revistei unor asemenea teme - spre binele tineretului nostru - renunţ cu plăcere la descrierea unor călătorii costisitoare, la unele izbucniri antisemite din presa din România natală, etc., etc."); **Simon Sfarti,** Santa Fé Springs, California, SUA ("Permiteţi-mi câteva comentarii, sugestii, întrebări pe marginea conţinutului numerelor 137/138, 139 ale revistei ce o conduceţi. Le voi înşira în ordinea în care apar în aceste numere. 1) Felicitări domnului Schechter pentru excelenta definiţie dată cuvântului "pace" folosit de noii "luptători pentru pace" (sfârşitul articolului său de la pag. 12 - 137/138). Iată un exemplu în care aluzia pornografică e totalmente adecvată. 2) În cazul în care - după toate probabilităţile - Lilly Marcou este una şi aceeaşi persoană cu Lily Marcus, născută tot la Iaşi şi în acelaşi an, m-ar interesa să reiau contactul cu dânsa (suntem rude prin alianţă). Aşa că, în caz că aveţi adresa ei din Franţa, mi-aţi putea-o destăinui? (Sorry, n-o avem... n.r.). 3) Articolul d-lui Michel Shafir despre fenomenele de antisemitism de la "România literară" ş.a., mi se pare mult prea lung, cu prea multe "mănuşi", confuz pe alocuri. 4) Binevenite extrasele din presa românească. À-propos, ce se ştie despre finanţarea "presei" antisemite din România? 5) Excelentă nuvela lui Malamud. Excelentă traducerea lui Adrian Celaru. 6) Complet lipsită de interes polemica Wittner/Mănescu. 7) Nicăieri nu am găsit un răspuns la întrebarea: de ce Moldova a preferat să rămână nealipită la Patria Mumă - România? Nu cumva, oare, pentru că un asemenea act (reintegrarea) nu oferea posturile suplimentare de preşedinte, de prim-ministru şi alte asemenea posturi care devin posibile doar în două state distincte? 8) Interesante amintirile Verei Călin); **Harry Shoshany,** Ramat-Hanasi (Câteva epigrame: *Retragerea de pe 13%:* Până la urmă am învins/ Toţi amicii la un loc, / Arik s-a lăsat convins/ Că cifra asta-i cu noroc!// - *Dlui Beni Beghin, adept al "Marelui Israel":* Amicul meu de-o viaţă, Strul, / Zâmbind, îmi spuse-ntr-o plimbare/ Că Beghin e un somnambul/ Fiindcă visează - în picioare!// - *Dlui Uzi Landau:* Se-apropie de bătrâneţe, / Dar tot ce spune nu e nou;/ La fel ca şi în tinereţe, / E un copil într-un... landou!//); **Aurelia Samoilsohn-Scherer,** Kiriat Haim (Scrisul Dvs. este totdeauna interesant, dar vă rugăm să evitaţi generalităţile şi să vă ocupaţi mai mult de faptele concrete "la zi" ale vieţii israeliene); **Dr. G. Mănescu,** Bat Yam ("Aţi publicat pe 12 pagini "O tragicomedie în desfăşurare" a lui Michael Shafir. Articol documentat, scris într-o limbă aleasă, dar mă întreb: pentru cine? Mi-a fost greu să termin de citit cele scrise, nu ştiu exact cine sunt Ioanid, Tudoran ş.a. Ca mine, cred eu, sunt foarte mulţi cititori ai revistei; precum foarte bine ştiţi, sunt în majoritate pensionari, plecaţi de zeci de ani din România".)

Corespondenţii noştri desenează

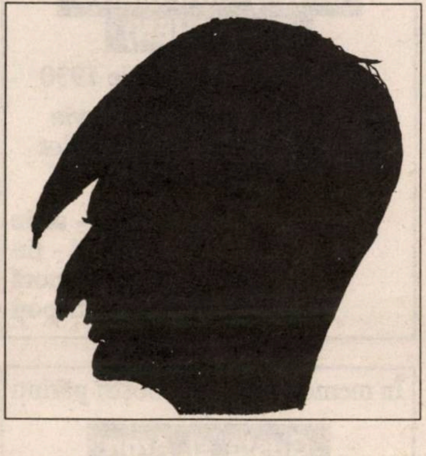

Deputatul Dan Meridor, văzut de M. Meridan, Tel Aviv

Marcel Zelţer, Bat Yam (Bianca Marcovici, Andrei Fischof, Iosif Petran, Getta Berghoff, Mircea Gorun, Solo Juster, Dr. Alexandru Marton, Suzana Bratosin, Ioni Tuvia, Z. Ornea de la Bucureşti, Dr. Michael Cernea de la Washington, Arminius Cassvan de la New York sunt căsătoriţi. Liana Maxy, Elena-Esther Tacciu, Ella Bernfeld, Vera Călin din SUA, Beno Dollinger din Elveţia, Mira Iosif de la Bruxelles sunt... liberi. Dar ce v-a venit? Aveţi de gând să deschideţi un birou de căsătorii?); **Dina Kupferman,** Sao Paolo, Brazilia (Eugen Ionesco, marele autor dramatic, a fost evreu după mamă; care va să zică, şi după Halaha); **Lumina de la capătul tunelului; Roxy; Zexe; Titircă, Inimă rea; Bisexual; Terente; Un grup de cetăţeni din Beersheva; Monica Lewinsky** (ah, nu!); **Zorro** etc., etc. (nu luăm în considerare scrisorile anonime): **ing. Aurel Solomon,** Raanana; **C. Vidraşcu,** Bat Yam; **Henry Carasso,** Paris; **Maximilian Varadi,** Ramat-Gan; **Dr. Emil Wittner,** Petah Tikva; **Luiza Halpert,** San Francisco, SUA; **Lucian Boz,** Sydney, Australia; **ing. Beny Goldschmidt,** Frankfurt, Germania (mulţumim pentru bunele cuvinte, sugestii şi observaţii; ceilalţi, pe curând).

Cofetăria PITARU

Cu toată plăcerea vă stăm la dispoziţie
şi în 1999 cu produse proaspete,
de foarte bună calitate
şi într-un sortiment bogat,
care satisface toate gusturile.

Devotatei noastre clientele
La mulţi ani!

HOLON – Str. SHENKAR 47
Telefon 504-1664

Premii

Lya König, actriţă la Teatrul Habima: "Premiul Teatrului israelian" pe anul 1998.

Shaul Carmel, poet: "Premiul Academiei Române pentru poezie" pe anul 1998, pentru volumul de versuri "Dor de dor".

Comemorare

Marcel Mihalovici, compozitor; 100 de ani de la naştere; plecat din România în Franţa, a fondat în 1928 "L'École de Paris"; a fost căsătorit cu pianista franceză Monique Haas.

Decese

Gheorghe (Ghiţă) Wolff (n. Arad, 1921), editor, traducător; a fost redactor la editura Meridiane, editura Publicom-Turism, apoi, până la pensionare, la editura Sport-Turism; distins cu medalia de aur la Expoziţia Cărţii de la Leipzig, Germania, pentru un ghid turistic al României alcătuit sub conducerea sa; la Bucureşti, în urma unui atac de cord.

Carnet

Se împlinesc 11 ani de când nu mai este printre noi

GRINBERG HAIM

(I. GORUN)
Bârlad - Bucureşti
Om de cultură, autodidact
Tehnician tipograf
Soldat în Armata Roşie
(luptător pe frontul anti-hitlerist 1941-1944)
Sincer iubitor al Israelului

Zaharia - frate

Cu adâncă durere anunţăm împlinirea a cinci ani de la dispariţia scumpului nostru

MOISE MANDY

(economist, Bucureşti)

Nessy - soţie
Alexandra - fiică
Daniel - nepot
Jean - frate
Anny - cumnată
Vladimir - ginere

Se împlineşte o lună de când

SORINA NEAGU

nu mai este printre noi. Nu putem înţelege şi nu ne putem împăca cu acest gând.

În numele tuturor celor care i-au cunoscut căldura sufletească şi bucuria de a trăi

Sanda şi Nanu Peri

Cu imensă durere, amintim că pe data de 3 decembrie s-a împlinit un an de la decesul lui

IANCU CIREŞIANU (KIRSCHEN)

născut la 26 decembrie 1930

Amintirea îi va rămâne vie în inimile noastre şi ale celor ce l-au iubit.

Elena - soţie
Andrei - fiu
Rodica - noră
Alex, Ron, Dana - nepoţi

În memoria dragilor noştri părinţi

Gusta şi Aron Schmetterling

(n. 16 decembrie 1900)
şi a zilei lor de căsătorie
(2 noiembrie 1924)
amintim aici numele lor, cu dragoste

Norbert şi Mia Schmetterling

În atenţia unui grup de prieteni de la Universitatea Princeton, U.S.A., care doresc să intre în contact cu A. Velureanu-Gal:

Colaboratorului nostru i se poate scrie pe adresa:

Rh. Enzo Sereni 11/22
Ghivataim 53241.

Manifestări, manifestări...

Ierusalim, 1 dec. 1998: Seară literară la Loja Bnei Brith consacrată unui dialog între Andrei Fischof şi Ion Ştiubea. Moment muzical la flaut: Raluca Ştiubea.

Ierusalim, 10 dec. 1998: Seară la Cinemateca din Ierusalim consacrată centenarului naşterii lui B. Fundoianu, organizată de Ambasada Elveţiei în Israel. În program: filmul "Rapt" (1933) pe un scenariu de Fundoianu, şi documentarul francez "Benjamin Fondane, poète" de Ana Simon.

Haifa, 23 dec. 1998: Întâlnire cu publicul pe tema "Umorul şi viaţa de fiecare zi", organizată de Cercul cultural "A. Clain" din Haifa.

Tel Aviv, 24 dec. 1998: Seară de muzică şi poezie "Sigismund Toduţă", organizată de Ambasada română.

Tel Aviv, 28 dec. 1998: Simpozion despre "Dr. W. Filderman – gânditor şi leader evreu", organizat de Universitatea Tel Aviv (Centrul Goldstein-Goren) şi Federaţia Comunităţilor Evreieşti din România.

Tel Aviv, 5 ian. 1999: Seară literară organizată de HOR în cinstea scriitoarei Gina Sebastian Alcalay.

Ultracentral, la Bucureşti

Cabinet stomatologic şi laborator de tehnică dentară

execută toate tipurile de lucrări stomatologice de foarte bună calitate şi în regim de urgenţă la preţ avantajos.

Relaţii la telefoanele:
Bucureşti: 0040-1-2113104; 01340-1-2113140
- şi la telefon 07-671-1337 (orele 17-20)

E.W.T.R.
România
32

Pentru vacanţa dumneavoastră de iarnă

SCHI CLUB EWTR

vă propune:

O săptămînă de vacanţă în Carpaţi

PREDEAL

- **Hotel „CARPAŢI"** 399 $
- **Hotel „ORIZONT"** 425 $

SINAIA

- **Hotel „SINAIA"** 399 $

POIANA BRAŞOV

- **Hotel „CIUCAŞ"** 499 $

Preţul cuprinde:

- Bilet de avion
- 6 nopţi cazare în camere duble
- 2 mese pe zi
- Toate transferurile

★ *Bonus – 6 zile gratuit schiuri*

Preţul nu cuprinde:

49 $ taxa de înscriere
26 $ taxe de aeroport

La mulţi ani 1999!

תור תבל

Solicitaţi agentului dvs. turistic

OFERTA SPECIALĂ DE SCHI

Teatrul de Operetă din Budapesta
vă prezintă
Opereta lui Emmerich Kalman

SILVIA
Prinţesa Circului

סילבה
נסיכת הצ'רדאש
CSÁRDÁSKIRÁLYNŐ

CU ÎNTREG ANSAMBLU

60
de
participanţi

- ■ Balet
- ■ Solişti
- ■ Cor
- ■ Orchestră

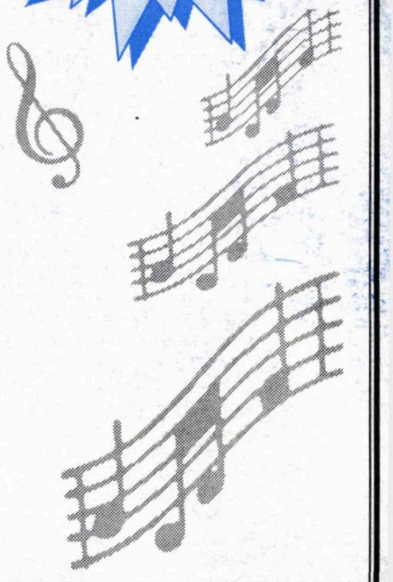

Dirijor:
Gyula JÀRMAI

Regizor:
Miclos HIDVEGI

Coregrafie:
Judit SZAMOSI

TEL AVIV:
Duminică 14 martie, ora 20.30,
REPREZENTAŢIE DE GALĂ
Luni 22 martie, ora 20.30, la **HEIHAL HATARBUT**
Bilete:
Castel, Şd. Ibn Gvirol 153, tel: 03-604-47-25;
se primesc şi cărţi de credit; reduceri pentru instituţii şi comitete de întreprindere, la tel: 03-546-43-33;
Rococo, tel: 03-527-66-77, 03-527-66-99;
Canaf, tel: 03-629-38-38; Hadran, tel: 03-527-97-97;
Hasharon, tel: 03-540-05-51/2;
Biduron (Holon), tel: 03-651-58-85;
Haiozem (Bat Yam), tel: 03-506-62-39.

REHOVOT: Joi 11 martie în sala VIX, la orele 20.30
Bilete: Lotus, tel: 08-936-49-79, 08-946-78-90 şi la casa sălii Vix, tel: 08-934-33-52 şi 08-934-32-07.

CFAR SABA: Sâmbătă 13 martie, sala Hatarbut, orele 20.30
Bilete: La casa Heihal Hatarbut, tel: 09-764-92-30;
Mofaim-Raanana, tel: 09-741-55-66.

BEER SHEVA: Marţi 16 martie, Heihal Hatarbut, ora 20.30
Bilete: La casa Heichal Hatarbut, tel: 07-646-30-71;
Peleg Hafakot, tel: 07-623-33-97
şi la comitetele de întreprindere din instituţii.

KIRIAT HAIM: Joi 18 martie, ora 20.30
şi vineri 19 martie, ora 21, la Teatrul Hatzafon.
Bilete: Kupat Haifa, tel: 04-866-22-44, 04-866-82-96, 04-867-11-94; Gerber, tel: 04-838-47-77; Nova Berger, tel: 04-866-52-72; la casa Teatrului Hatzafon, tel:04-842-04-30

HAIFA: Sâmbătă 20 martie, Auditorium, ora 20.30
Bilete: Kupat Haifa, tel: 04-866-22-44, 04-866-82-96, 04-867-11-94; Gerber, tel: 04-833-47-77;
Nova Berger, tel: 04-866-52-72; la casa Auditorium, tel: 04- 837-68-41, în ziua reprezentaţiei.

NATANIA: Marţi 23 martie, Heihal Hatarbut, ora 20.30
Bilete: Mofa, tel: 09-833-03-35;
la casa Heihal Hatarbut, tel: 09-861-24-53.

IERUSALIM: Luni 15 martie, Teatrul Sherover, ora 20.30;
Bilete: Klaim, tel:02-625-68-69; Bimot, 02-624-08-96;
casa Teatrului Ierusalim, tel: 02-560-57-57.

ASHKELON: Duminică 21 martie, Heihal Hatarbut, ora 20.30
Bilete: la casa Heihal Hatarbut, tel: 07-671-87-77.

minimum

Acum, în preajma alegerilor,
partidele noastre politice s-au sfărîmat,
de-ţi vine să le iei cu făraşul.
Haideţi, fraţilor, să ne dezmeticim,
şi să lipim la loc vasul spart.

■ ANUL XIII ■ NR. 143 ■
■ FEBRUARIE 1999 ■
■ 14 SHEKELI ■

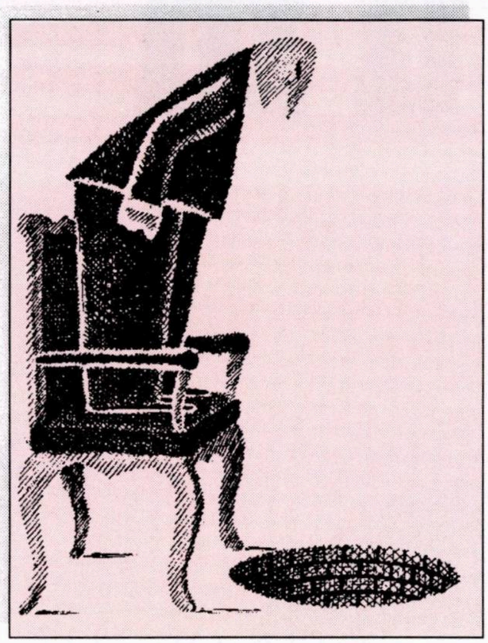

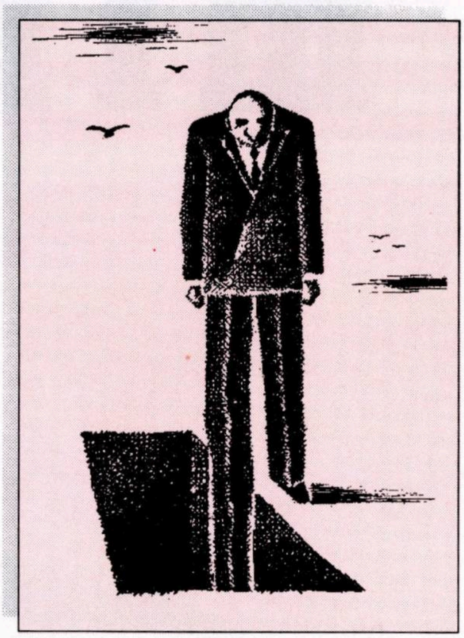

C. VELUDA

Un caricaturist cu idei, de la "România liberă", din Bucureşti, care, vorbind despre cele ce se întâmplă pe la Bucureşti, ne face să ne gândim (nu ştiu de ce) la cele ce se petrec pe la Ierusalim, acum, în plină bătălie electorală.

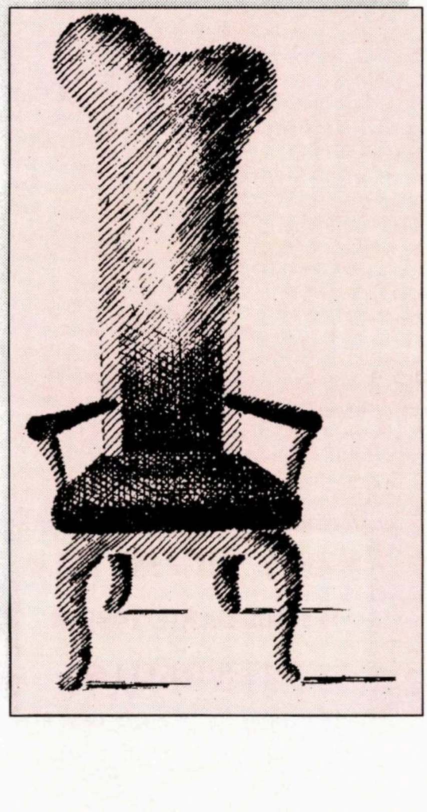

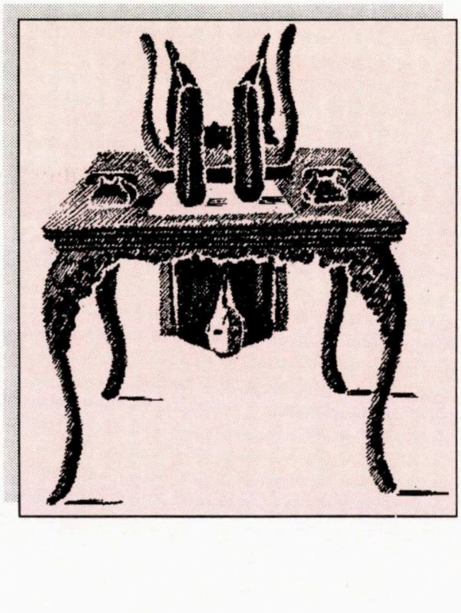

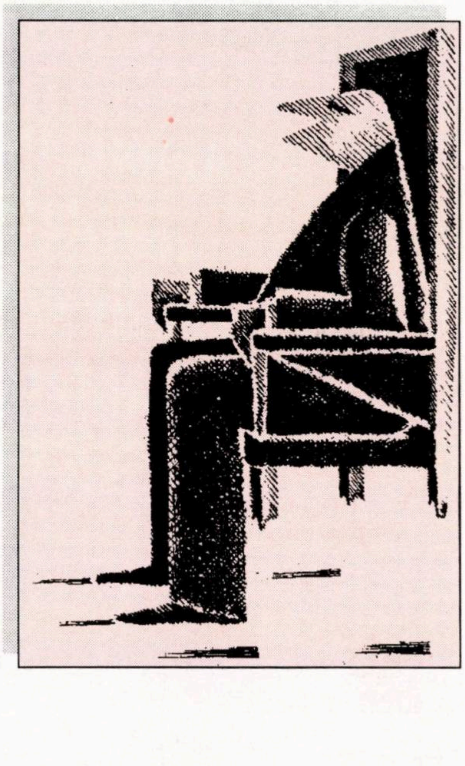

Vin minerii!

Luna trecută, câteva seri la rând, şi BBC, şi CNN şi France II îşi începuseră buletinele de ştiri cu reportaje despre minerii din Valea Jiului. Nemulţumit că guvernul Radu Vasile nu a acceptat să le mărească salariile cu 35 la sută şi să renunţe la închiderea minelor ce lucrează în pierdere, sindicatul de la Petroşani, condus de Miron Cozma, unul din conducătorii partidului România Mare, a hotărât plecarea minerilor la Bucureşti (ca în 1990, ca în 1991...) pentru a-şi impune acolo punctul de vedere. Guvernul s-a opus acestei noi năvăliri şi a mobilizat mari forţe de ordine pentru a împiedica venirea minerilor în Capitală. Până la urmă, lucrurile s-au liniştit, guvernul acceptând cererile greviştilor.

Dacă motivele invocate de iniţiatorii marşului sunt de natură economică, scopul acţiunii este de ordin politic: opoziţia, şi în primul rând partidul România Mare, vrea să provoace căderea guvernului, destituirea preşedintelui Emil Constantinescu şi instalarea la palatul Cotroceni a unui nou preşedinte, în persoana senatorului C. V. Tudor.

...Aceasta este, cel puţin, ceea ce se vede cu ochiul liber. Fiindcă altfel, aşa cum susţin unii observatori ai scenei româneşti, *scandalul* s-a bucurat de aprobarea întregului *establishment* politic şi înainte de toate a oligarhiei care stăpâneşte marile întreprinderi de stat. Oligarhia (egal şefii şi directorii firmelor economice) se opune reformelor cerute de Occident, care va să zică privatizării marilor întreprinderi. Ciocnirile bine televizate dintre mineri şi poliţie au avut rostul să transmită celor cu Reforma, de la FMI, Banca Mondială şi alte Uniuni Europene, următorul avertisment: vedeţi ce se întâmplă dacă închidem întreprinderile nerentabile, aşa cum sunt minele din Valea Jiului? Vedeţi?...

LA ÎNCHIDEREA EDIŢIEI
Ceea ce înseamnă 25 ianuarie

Frunză verde

Ce bulibăşeală în această campanie electorală! Nu se mai vede om cu om... Cititorii noştri au înţeles aceasta chiar după numărul trecut, din ianuarie, al lui *Minimum.* Scriam, de pildă, că Bibi va avea de înfruntat în centrala Likudului contra-candidaturile lui Limor Livnat ş.a. Informaţia fu infirmată numaidecât: Limor Livnat rămâne cuminte în banca ei, în schimb veteranul Moshe Arens i-a aruncat mănuşa lui Bibi... La rubrica *Tendinţe* vorbim mai pe larg despre alegeri. Dar după ce textul respectiv fu dat la tipar, aflăm că Iţic Mordehai, ministrul Apărării, care se pregătea să treacă cu arme şi bagaje la noul partid de Centru, a fost destituit din funcţie de premierul Netaniahu. Evenimentele se precipită, ai senzaţia că politicienii se îmbulzesc să arunce jetoanele la ruleta electorală, pe numărul 7, pe 15, pe 31, pe roşu sau pe negru, în aşteptarea exclamaţiei fatidice a crupierului: *rien ne va plus!*

Cazul Mordehai (pe care îl vom comenta în numărul viitor) a ţinut trează atenţia publicului în zilele din urmă. Dar întâmplările dramatice legate de cunoscutul militar nu constituie singura noutate a momentului.

Amir Peretz, conducătorul Histadrutului, a înfiinţat partidul "Am Ehad" (un singur popor); să sperăm că adversarii partidului nu se vor trezi cu un camion de-al salubrităţii, controlată de sindicate, aruncând gunoaie în curtea casei. D. Ezra Tisona a întemeiat "Partidul Cazinoului": acest Tisonat – una din figurile lumii interlope din anii '80 – militează pentru deschiderea a câtorva cazinouri în ţară, considerând (şi cu drept cuvânt, de altfel) că acestea vor aduce bani mulţi în vistieria Statului. Numitul Reuven Zelinovsky (54) se prezintă la alegeri în fruntea unui partid consacrat "Meditaţiei Transcedentale": obiectivul partidului, pe cât de ispititor pe-atât de simplu, este de a crea "un paradis în Israel, în Orientul Mijlociu şi în lumea întreagă", şi aceasta cu ajutorul "unui guvern perfect". O doamnă al cărei nume ne scapă a întemeiat un "Partid al Femeilor", intrând astfel în luptă cu lista Pninei Rosenblum: ţinând seama că d-na respectivă este mai puţin picantă ca fostul manechin, ea are şanse să cucerească voturile femeilor. Un cetăţean de meserie sfaradi se înfăţişează în alegeri ca şef al "Partidului Marocanilor": originalitatea partidului constă în faptul că iniţiatorii contează pe sprijinul regelui Hassan al Marocului. Cea mai simpatică denumire o are însă gruparea condusă de d. Boaz Wehtel: "Frunză verde". Omul luptă pentru a se legaliza consumul de marijuana şi haşiş. Şi, întrucât există 110.000 de consumatori de-asemenea droguri, dânsul speră că va obţine 6 mandate în Knesset. Totul e să nu se drogheze cu prea multe speranţe.

*

...Şi, între timp, noi ne vedem de-ale noastre, gândindu-ne la partidul *alialei,* condus de prof. Adrian Ioinovici. Oamenii mai au nevoie de 10.000 de shkalim pentru înscrierea partidului în cursa electorală. Hai să dăm mână de la mână.

Adresa unde se primesc contribuţiile este: Prof. Adrian Ioinovici, Rh. Paamoni 4/21, Bavli, Tel Aviv 62918.

Repetăm: hai să dăm mână de la mână. Să ajutăm partidul să treacă hopul financiar. Apoi să-l sprijinim cât se poate şi să-l ducem la victorie.

minimum

●

Apare lunar
Redacţia şi administraţia
Str. Zamenhoff nr. 13
64373 – Tel Aviv
P.O.B. 11472, Tel Aviv
Tel.: 5227269; Fax.: 5270443
Fax numai pentru
anunţuri publicitare

Director:
AL. MIRODAN

Publicitate: 1 inch – 45 şekeli

Abonamente Israel:
6 luni (6 numere): 70 şekeli
1 an (12 numere): 140 şekeli
Preţul include costul expedierii.

Străinătate (1 an – 12 numere):
Europa – 70 dolari
România – 65 dolari
U.S.A., Canada – 80 dolari
America de Sud, Australia,
Noua Zeelandă – 95 dolari
Insulele Fidji – 150 dolari
Expediţia cu avionul.

Realizarea grafică:
SANDA PERI

Culegere computerizată:
CLAUDIA ROSENSTREICH

Difuzarea: ATLAS

Articolele semnate de colaboratorii noştri reprezintă personalitatea şi punctul de vedere al acestora. Se înţelege, aşadar, că redacţia nu împărtăşeşte totdeauna vederile exprimate în articolele publicate în coloanele revistei.

Manuscrisele nepublicate nu se înapoiază.

Redacţia nu răspunde de conţinutul anunţurilor comerciale.

Revistă editată de
MINIMUM – PUBLISHERS LTD.

TENDINŢE

Israel: Alegerile

Niciodată, niciodată nu a fost mai destrămată, mai atomizată, mai hărţuită de dihonia dezbinării clasa noastră politică decât în zilele campaniei electorale la care asistăm. Şi la care luăm parte. De altfel, chiar şi aceste alegeri anticipate, de care nimeni nu avea nevoie (ce risipă de timp, de energie, de bani!), fixate pentru 17 mai, sunt rezultatul destrămării ţesutului politic israelian. Dornic să găsească o formulă de compromis cu OEP-ul la Wye Plantation, în Statele Unite, premierul Netaniahu s-a văzut atacat din toate părţile coaliţiei guvernamentale. Cei de la dreapta sa (Partidul Naţional Religios, Tzometul ş. a.) i-au reproşat că cedează palestinienilor teritorii, în spiritul acordurilor de la Oslo. "Moderaţii" din guvern, precum ministrul apărării I. Mordehai, i-au reproşat că tărăgănează retragerea la care se angajase.

Likudul se prezintă în aceste alegeri slăbit. Beni Beghin (care a înfiinţat un partid nou de dreapta, "Herut") şi Dan Meridor au părăsit partidul. Moshe Arens, care se retrăsese din politică, şi-a anunţat intenţia de a candida, la alegerile din centrala Likudului, din februarie, împotriva fostului său protejat Bibi Netaniahu. În mod normal, Arens (73) nu are şanse să-l bată pe "fiul său spiritual", însă candidatura veteranului oglindeşte criza din partid.

Partidul Muncii a trecut şi mai trece prin convulsii asemănătoare. Relaţiile lui Ehud Barak cu colaboratorii săi din "biroul politic" sunt proaste, aceştia îl acuză de porniri dictatoriale, deputaţii Hagai Meron şi Nissim Zvili au trântit uşile de pe Hayarkon, plecând la Amnon Shahak, iar alţi tenori, ca Haim Ramon, Avraham Burg ş. a. se comportă ca nişte dizidenţi, gata oricând a se ridica împotriva liderului.

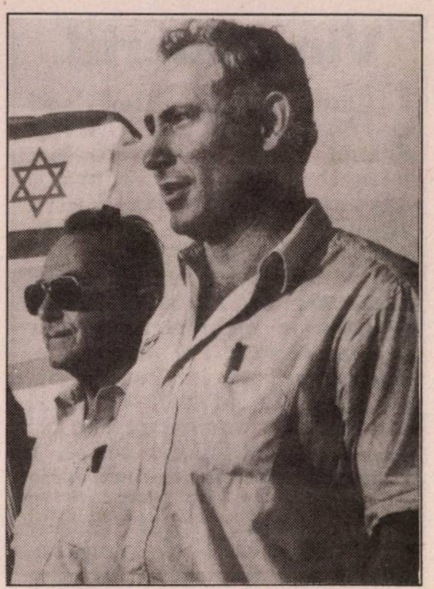

Moshe Arens şi Bibi Netaniahu la un miting al Likudului în 1988: Tată contra fiu

Dar expresia cea mai strigătoare la cer a destrămării o oferă noul partid de centru. Până la apariţia lui *Minimum* în chioşcuri mai sunt câteva zile, se pot întâmpla multe, dar în clipa de faţă acest partid, în care dezamăgiţii din toate taberele îşi puseseră mari speranţe, a reuşit performanţa extraordinară de a se destrăma înainte chiar de a fi luat fiinţă! Dan Meridor a hotărât să candideze la funcţia de prim ministru. Amnon Lipkin-Shahak, fostul şef de Stat Major, şi-a anunţat şi el candidatura. Cât despre Roni Millo, iniţiatorul partidului, el a dispărut practic de pe eşichier, sondajele nedându-i nici o şansă. Meridor şi Shahak se comportă ca nişte aliaţi la conducerea Centrului, şi, în acelaşi timp, candidează unul împotriva celuilalt. Ideea ar fi că fiecare aşteaptă ca celălalt să cedeze, renunţând la locul I pe listă. (Între timp a venit Mordehai şi s-a rezolvat dilema.)

Vântul dihoniei bate cu tărie şi

TENDINTE

Ehud Barak: va să zică şi dumneata… tot ca Bibi… vrei să fii dictator în partid?

prin partidele mai mici, altădată omogene şi unite. La Meretz, deputatul Dedi Zucker vrea să-i ia locul lui Iosi Sarid, preşedintele partidului. La Tzomet, Moshe Peled, modestul ministru adjunct cu sportul, s-a revoltat împotriva lui Rafael Eitan (Raful), întemeietorul partidului. O parte din cadrele partidului rusesc "Israel Be Alia" – nemulţumiţi că Sceransky se ocupă mai mult de călătoriile sale în străinătate, făcând pe marele diplomat al ţării, în loc să vadă de grijile olimilor – au ieşit în arenă cu un nou partid, avându-l în frunte pe Avigdor Liberman, un tribun pe cât de populist pe-atât de popular.

Alte partide mici sunt pe cale să se trezească fără reprezentanţi în viitorul Knesset. Dacă e să ne luăm după sondaje (singurul barometru rezonabil), nici Ghesher (compromis din cauza nesfârşitelor tribulaţii ale lui David Levy), nici Tzomet, nici Moledetul lui Gandhi nu au şanse să sară peste ştacheta celor 3 la sută din voturi, necesare pentru a intra în parlament.

Din cauză că reflectoarele sunt îndreptate asupra candidaţilor la funcţia de prim ministru (cine va fi: Bibi, Barak, Shahak, eventual un Mordehai de ultimă oră?) opinia publică se preocupă mai puţin de scorurile pe care le vor înregistra la 17 mai partidele politice. Este o greşeală. Fiindcă, aşa cum ne-a arătat experienţa gvernului Netaniahu, problema nu este numai cine va fi prim ministru, ci şi – sau mai ales – dacă acest prim ministru va avea la dispoziţie o majoritate parlamentară solidă, o majoritate care să-ţi permită ţie, şef de guvern… să guvernezi.

Din păcate, fărâmiţarea *establishmentului* politic ne arată că o asemenea majoritate (aşa cum au Lionel Jospin în Franţa sau Tony Blair în Anglia) va fi greu, dacă nu cu neputinţă de obţinut.

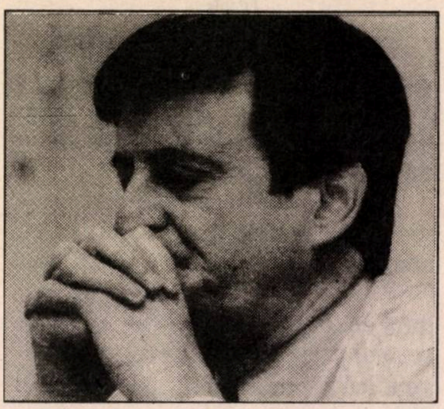

Dan Meridor: să-i cedez numărul 1 pe lista partidului de Centru lui Amnon Shahak… să nu i-l cedez?

Preşedintele Knessetului la zi, deputatul Dan Tihon, din Likud, este de felul lui din Bulgaria. Om care va să zică gospodar, realist, cu capul pe umeri şi picioarele pe pământ, precum cei din ţara trandafirilor, Tihon a lansat un avertisment dur tuturor capetelor înfierbântate ce-şi închipuie că 17 mai va produce Marea Schimbare:

«Coaliţia viitoare – a spus el într-un interviu acordat postului de radio "Kol Israel" – va fi alcătuită din 12 sau 13 partide. Într-un an, vom avea noi alegeri. Şi tot aşa, vom avea alegeri în fiecare an până ce se va ridica pragul electoral. Am un coşmar apocaliptic cum că viitorul Knesset va fi format din patru partide de dimensiuni mijlocii, având fiecare cam 20 de deputaţi, şi alte 18 partide cu câte 2-3 deputaţi. Şi stau şi mă întreb dacă următorul Knesset va fi în stare să funcţioneze pur şi simplu. Iar răspunsul meu este: nu».

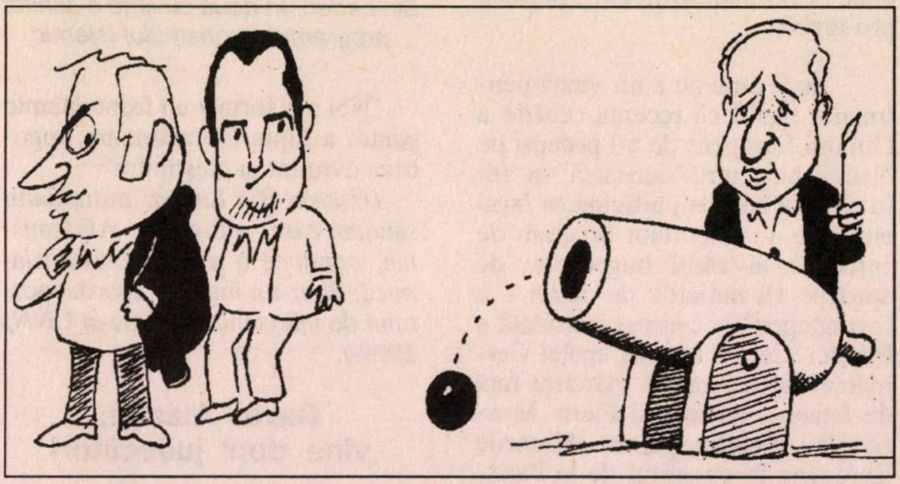

Toată lumea aştepta, cu răsuflarea tăiată, ca prima cuvântare a lui Shahak să fie o bombă de zile mari. Dar…

(Desen de Meir Ronen, din "Jerusalem Post")

TENDINȚE

Irak: O informație f. f. utilă

…pentru cei ce (mai) cred în seriozitatea și soliditatea acordurilor internaționale ș.a.m.d.:

Parlamentul de la Bagdad a cerut în unanimitate guvernului să anuleze acordul prin care Irakul recunoscuse frontierele Kuweitului, după războiul din Golf din 1991, și se angajase să nu mai aibă nici o revendicare teritorială asupra acestei țări.

(Dintr-o telegramă a agenției Reuters, 1998)

Egipt: Ce-au mai inventat evreii ăștia

"Evreii au inventat mitul exterminării în masă și minciuna celor șase milioane de evrei arși în cuptoare".

(Dintr-un articol în ziarul guvernamental "Al-Ahbar", Cairo, 1999.)

Djihadul islamic: Nici un ac de la...

Cuziștii din România de pe vremuri lansaseră lozinca "nici un ac de la jidani", îndemnând în felul acesta lumea să boicoteze prăvăliile evreiești și să-i aducă pe negustori la sapă de lemn.

Lozinca n-a murit. Dimpotrivă. Preluată de islamiștii de azi și răspândită pe scară planetară, ea are menirea de a mobiliza masele arabe împotriva *dușmanului,* așa cum scrie ziarul arab "Al-Hayat", care apare la Londra: "Într-un comunicat transmis de liderii Jihadului islamic se afirmă necesitatea de a demonstra că lumea musulmană este capabilă să-și învingă dușmanii, adică SUA și Israelul. Totodată, organizația cere musulmanilor să anihileze orice acțiune a americanilor sau a israelienilor și să declanșeze un boicot economic, deoarece aceasta este arma cea mai periculoasă pe care o deține lumea islamică împotriva Statelor Unite. Nici un musulman nu trebuie să cumpere produse americane, să încheie contracte cu persoane particulare sau cu reprezentanți oficiali ai SUA, nici să colaboreze în bună înțelegere cu ei sau cu asociații lor, se precizează în comunicat".

Franța: Gaze

D-na Anne Gazeau (așa s-o fi scriind Gaza pe franțuzește?) Secret, purtătoarea de cuvânt a Ministerului francez de Externe, a declarat că guvernul de la Paris se opune clar și categoric noii legi a Podișului Golan, lege care, după cum știm, prevede organizarea unui referendum în caz de cedare totală sau parțială a podișului. "Franța, a precizat d-na Secret, cere Israelului să restituie fără condiții toate teritoriile obținute după războiul din 1967".

Am înțeles, doamnă. Și nu ne miră de fel intervenția Dvs. În definitiv, nu e un Secret pentru nimeni că Franța, de la de Gaulle încoace, duce în Orientul Mijlociu o politică pro-arabă.

…după cum nu e un secret pentru noi faptul că recenta decizie a Uniunii Europene de a-l pedepsi pe Netaniahu pentru "duritatea" sa, refuzând să aprobe participarea Israelului la un important program de cercetare al cărui buget este de aproape 18 miliarde de dolari – a fost adoptată la cererea insistentă a Franței. Care a respins apelul Germaniei la mai multă blândețe față de Israel… Auzi, băi Pierre Moscovici, ministru pentru Afacerile Europene în guvernul de la Paris, acoperă-ți fața cu un prosop: se vede de-aici, de la Tel Aviv, că ai roșit.

Israelul: Încă 30 de ani. După aceea...

"Israelul va mai rămâne pe hartă încă cel mult 30 de ani, dar până atunci vom continua lupta armată în scopul înființării statului palestinian, a cărui capitală va fi Ierusalimul".

(Dintr-o declarație a șeicului Ahmed Iassin, la cea de-a 11-a aniversare a mișcării Hamas; Gaza, 1999.)

Islam: Evreii și creștinii

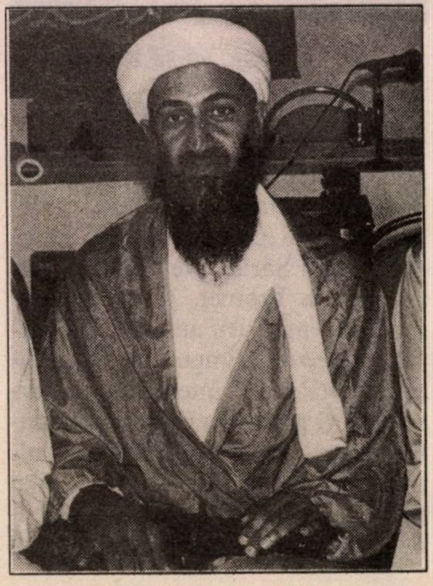

Bin Laden: în două cuvinte a schițat programul terorismului islamic

"Noi am format un front islamic pentru a lupta în continuare împotriva evreilor și creștinilor".

(Usama Bin Laden, miliardarul saudian care, refugiat în Afghanistan, conduce o rețea teroristă islamică; dintr-un interviu acordat postului de televiziune american CNN, 1999.)

Gaza: Atenție, vine don' judecător!

"Soarta lui Pinochet (ex-dictatorul chilian, arestat la Londra pentru

TENDINŢE

crime împotriva umanităţii) ar putea fi împărtăşită şi de alţi foşti conducători sud-africani, foşti preşedinţi sovietici şi chinezi, precum şi de Yasser Arafat, actualul preşedinte al Autorităţii Palestiniene".

(Dintr-un articol al senatorului american Jesse Helms, în "Washington Post", 1999.)

Studenții O.E.P.-iști: Hai să bombardăm Tel-Avivul!

Săptămâna trecută, aşa cum transmite agenţia *Reuters,* a avut loc la Bagdad o nouă manifestaţie a studenţilor arabi din capitala Irakului împotriva americanilor, englezilor şi (se înţelege de la sine) sioniştilor. Arzând steagurile respective, demonstranţii au cerut lui Saddam să bombardeze Tel-Avivul cu arma chimică. Printre manifestanţi s-au aflat studenţi din Iordania, Yemen, Sudan, Siria şi teritoriile palestiniene. Aceştia din urmă (în majoritatea lor membri ai O.E.P.) erau cei mai numeroşi şi mai activi.

SUA: Procesul Clinton la Senat

După ce Camera Reprezentanţilor a votat începerea procesului de destituire *(impeachment)* a preşedintelui Bill Clinton à propos de afacerea Monica Lewinsky, Senatul american, transformat în tribunal, a început luna trecută procesul propriu-zis. Condus de William H. Rehnquist, preşedintele Tribunalului Suprem (şi autorul, în tinereţe, al unei cărţi pledând pentru segregarea rasială), procesul are, în mintea iniţiatorilor săi, menirea să ducă la destituirea lui Clinton.

De la începutul începutului s-a pus întrebarea: există practic posibilitatea ca senatul să voteze impeachmentul? Răspunsul este cunoscut bine şi de multă vreme: nu. Pentru destituire este necesară o majoritate de două treimi. Ori, Republicanii nu dispun decât de 55 de senatori, faţă de 45 de Democraţi. Ceea ce înseamnă că, pentru destituire, ar trebui îndeplinite următoarele două condiţii: 1) toţi senatorii republicani să voteze pentru şi 2) 12 Democraţi să-l *laşeze* pe preşedinte, votând în favoarea destituirii, şi ajungându-se astfel la majoritatea necesară de 67 de voturi. Prima condiţie este realizabilă (deşi unii Republicani sunt atenţi să nu se pună rău cu alegătorii lor, votând contra vântului favorabil lui Clinton). A doua condiţie pare, la ora de faţă cel puţin, cu totul şi cu totul irealizabilă. Doi sau trei senatori, mai treacă-meargă, dar doisprezece?

Atunci, pe ce se bizuie conducerea Republicanilor? Ei au pierdut până acum toate bătăliile contra Casei Albe. Au tras cu tunul numit difuzarea raportului Starr pe Internet. Nimic. Clinton a rezistat în sondaje. Au reuşit să determine 100

Monica Lewinsky (scroafa de renume mondial) şi fratele ei, cu mutră de cocină, într-un restaurant de lux din New York. Ce pereche porcină! Celebritate, celebritate (nu contează cu ce preţ), bani cu ghiotura de la cartea ce urmează să apară la Londra (1/2 milion de dolari avans), şi aşa facem o viaţă de pe urma unei pete de spermă pe-o rochie de două'şcinci de dolari

TENDINȚE

de ziare, posturi de radio și TV să-l bombardeze pe președinte cerând, la unison, demisia acestuia. Nimic. Clinton a rezistat în sondaje. Au lansat cu tam-tam planetar pe marile stații TV asupra lui Clinton bomba numită Caseta, adică depoziția "secretă" a acuzatului în fața tribunalului și a anchetatorilor lui Starr. Nimic. Clinton a rezistat în sondaje, ba chiar a câștigat puncte. Au tras cu tunul alegerilor din noiembrie, mizând pe prăbușirea Partidului Democrat. Nimic. Democrații, spre uluirea Republicanilor, au câștigat alegerile, iar Clinton a rezistat în sondaje. Au tras cu tunul Camerei Reprezentanților, obținând ca președintele să fie acuzat de "depoziție mincinoasă sub jurământ" și "încercare de influențare a martorilor". Nimic. Clinton a rezistat în sondaje. 67 la sută dintre americani sunt de părere că el este un bun președinte. Iar într-o anchetă pe tema: "cel mai admirat om al anului 1998", Clinton ocupă locul I, înaintea Papei Ioan Paul al II-lea. Acum a fost pus la bătaie ultimul tun: Senatul.

Bun, dar ce anume s-ar putea produce, în Senat, de natură să schimbe soarta războiului și să-l dărâme pe Clinton? Actele de acuzare, rostite de cei 13 "manageri" Republicani, și transmise la televiziune? Ele au repetat cele cunoscute anterior, făcându-i pe americani să caște și să umble la remote-control. Atunci? Atunci, altceva. O armă secretă, pe care Republicanii vor să o folosească la disperare și de care își leagă ultimele speranțe, ca Hitler în 1944, când era convins că rachetele lui Werner von Braun îi vor aduce victoria. Această armă este audierea martorilor. Și, în primul rând, a Monicăi Lewinsky. Tot ce au aflat până astăzi americanii – și-au spus cei din Partidul Republican – sunt cuvinte: articole de ziar, declarații, raportul Starr pe Internet. Dar ei n-au avut prilejul să o vadă cu ochii lor și s-o asculte pe Monica Lewinsky răspunzând la întrebări. Prin vorbe și prin gesturi. O imagine – spunea Stalin – valorează cât 2.000 de cuvinte. Aducerea amantei la bară ar putea provoca un șoc, ducând la răsturnarea opiniei publice, la prăbușirea lui Clinton în sondaje și la demisia sau demiterea președintelui.

Suntem alături de

IULIAN SORIN

secretarul general al Federației Comunităților Evreiești din România

la greaua pierdere încercată prin încetarea din viață, în urma unui accident de circulație, a ginerelui său, economistul Dan Deleanu, din Beer Sheva.

Transmitem întregii familii sincerele noastre condoleanțe.

Minimum

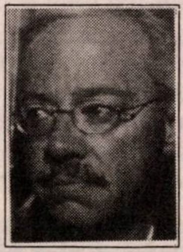

În numărul trecut, am avut plăcerea să vă aducem la cunoștință demisia Republicanului Bob Livingstone din funcția de speaker al Camerei Reprezentanților. Demascat în lunarul porno "Hustler", condus de Larry Flint (spaima ipocriților din State) ca prea-curvar, cu șapte sau opt țiitoare în afara domiciliului conjugal, pârâtul – unul din acuzatorii lui Clinton ă propos de încălcarea moralei proletare – și-a terminat, fără glorie, cariera politică. Mai nou, necruțătorul Larry Flint a servit omenirii un nou exemplu de tartuffism. Congresmanul (tot Republican) Bob Barr a fost dat în vileag ca înșelător de nevastă, posesor de amantă și complice la avortul soției, ceea ce contrazice frapant principiile dreptei republicane pe care dânsul le apără cu vigoare. Culmea e că, prins cu ocaua mică, d. Barr (care a dat-o în bară) n-a mai avut ce face, trebuind, în calitate și de manager (procuror) al procesului, să rostească, roșu de tot la față, un rechizitoriu anti-Clinton întru hazul nespus al poporului frate american.

Larry Flint ne-a asigurat că nu a terminat și că mai are câțiva mușterii. Așadar... se pregătește... tovarășul...

La ora când trimitem rândurile de față la tipar, bătălia din Senat pentru aducerea Monicăi Lewinsky la Capitoliu (sau, mai precis, în fața camerelor de luat vederi ale televiziunii!) este în plină desfășurare.

...Și, întru liniștirea celor ce țin pumnii lui Clinton, iată (după o știre transmisă de Associated Press, și preluată de "România liberă") ce anume prevăd șamanii din Peru în această privință:

"Președintele american Bill Clinton va supraviețui scandalului sexual care îl hărțuiește acum și va rămâne în funcție până la sfârșitul mandatului, au anunțat prezicătorii peruvieni din munții Anzi.

Șamanii, descendenți ai puternicului imperiu incaș care a condus cândva această țară, spun că își bazează prezicerea pe viziunile pe care le-au avut bând o băutură făcută dintr-o viță de vie care crește în junglă, un halucinogen despre care spun că are proprietăți curative, religioase și paranormale.

Clinton va trece cu bine de acest incident, dar Monica Lewinsky va suferi pentru că scrie o carte și adevărul din aceasta va fi pus sub semnul întrebării, spune Juan Osco, 45 de ani, după ce a scuipat o mixtură de ierburi peste fotografiile lui Bill Clinton, Monica Lewinsky și ale altor persoane faimoase.

Ceremonia, la care iau parte opt șamani, pe vârful unui munte de pe *care se vede Lima, are loc în fiecare an pentru binecuvântarea noului an și împăcarea zeului Apu, despre care ei spun că trăiește aici".*

România: Scandal sexual la Cotroceni?

Așa s-ar fi părut. Repezindu-se la postul de televiziune Tele ABC, aflat în stăpânirea unor amici politici de-ai săi, senatorul C. V. Tudor, președintele partidului "România Mare", a dezvăluit națiunii un scandal sexual, variantă dâmbovițeană a afacerii Clinton-Monica Lewinsky. C. V. Tudor a susținut că președintele Emil Constantinescu, om însurat și cu copii, și-a înșelat nevasta, de curând (adică după ce fusese ales ca șef al statului, în 1996), cu o actriță pe nume Rona Hartner, în vârstă de 25 de ani.

Drept dovadă, senatorul a fluturat în fața camerei de luat vederi "jurnalul intim" al actriței, obținut pe bani grei "de la niște tineri". Din fragmentele de jurnal citite la TV, reieșea că Emil Constantinescu practicase cu amanta sa fel de fel de perversiuni și că participase la multe și picante orgii sexuale. În comparație cu aceste dezvăluiri, mărturiile Monicăi Lewinsky păleau, apărând ca niște jocuri de copil.

Un fragment din numitul "Jurnal" ne arată cam despre ce e vorba:

Emil Constantinescu și Rona Hartner la o adunare din timpul campaniei electorale din toamna lui 1996. După spusele lor, însă, el nu e Clinton, ea nu e Monica Lewinsky

«Emil Constantinescu preferă decorul elegant, liniștit și curat, într-un loc discret, servind un pahar de whisky sau o sticlă de vin roșu în doi. Îi plac fructele. Excitabilitatea începe din momentul dezbrăcării. Este un maestru al "preludiului", când situația nu este presată de timp. Actul în sine, intromisiunea, are loc în trei poziții preferate de subiect: 1) Poziția inferioară (subiectul dedesubt), însă durata acestui act este scurtă. Această poziție îl excită puternic, atingând orgasmul fără să-și mai satisfacă iubita. În această poziție subiectul nu deține controlul actului sexual, pentru a prelungi plăcerea. 2) Poziția superioară (subiectul deasupra); actul este de durată de data aceasta, palmele mângâie îndelung fesele partenerei, pentru a dirija mișcarea. În această poziție mișcările sunt de "rotație", unduitoare, iar orgasmul

TENDINȚE

Lumea din *alia* a primit cu satisfacție știrea că prof Moshe Idel, de la Universitatea din Ierusalim, a fost distins cu Premiul Israel.

Pentru noi, care urmărim de ani de zile, cu admirație, gândirea plină de originalitate a lui Moshe Idel, noul laureat este un fel de Moshe Idei.

Iar pentru tinerii cercetători într-ale istoriei și filozofiei, el a devenit un Moshe Ideal.

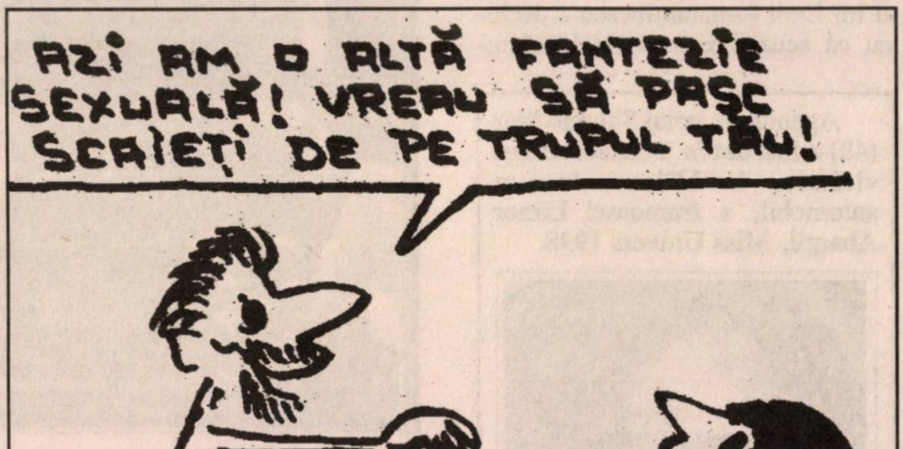
AZI AM O ALTĂ FANTEZIE SEXUALĂ! VREAU SĂ PASC SCAIEȚI DE PE TRUPUL TĂU!

Desen din "România Mare"; Buc. 1999

TENDINȚE

este finalul unei lungi plăceri. 3) Poziția "pe la spate" excită foarte puternic subiectul; doar vederea feselor îi creează un puternic apetit sexual. Iubita trebuie să fie întinsă pe burtă, iar subiectul peste ea, în poziție orientală. De regulă, nu-și poate controla orgasmul. Este egoist din punct de vedere sexual», ș.a.m.d.

Convins că a dat marea lovitură, C. V. Tudor – care nu-și ascunde dorința de a-l înlătura de la putere pe Constantinescu și a-i lua locul la Cotroceni, în fruntea unui regim de "mână tare" – a cerut demiterea președintelui. Scandalul, așa cum era de prevăzut, a fost imens. Dar, de-a doua zi, au început să plouă dezmințirile. Purtătorul de cuvânt al lui Emil Constantinescu a declarat că acuzațiile sunt total neîntemeiate. Rona Hartner l-a sprijinit pe Constantinescu în alegeri, făcând parte, ca și alte actrițe, din *stafful* electoral al acestuia, dar asta fu tot. De altă parte, actrița – care face naveta între Paris și București – s-a întors degrabă în România, declarând presei același lucru: nu e nimic adevărat. În plus, "jurnalul ei intim" constituie un fals sută la sută, o plastografie. Nimic din cele cuprinse în paginile "jurnalului" nu are vreo legătură cu realitatea. Totul este supt din deget.

Drept urmare scandalul, departe de-a se stinge, a continuat, în rolul acuzatului intrând însă C. V. Tudor. El a fost dat în judecată de Rona Hartner pentru calomnie. Și, cu excepția ziarelor de extremă dreaptă favorabile partidului "România Mare", presa cere trimiterea senatorului în fața justiției. "C. V. Tudor", scrie Petre Mihai Băcanu în "România liberă", "este un pericol fascisto-comunist" (calificativul vine și de-acolo că C. V. Tudor i-a îndemnat pe minerii din Valea Jiului să vină, ca în alte rânduri, în capitală, "pentru a-și face dreptate"). "Răul care se cheamă C. V. Tudor trebuie tăiat de la rădăcină", scrie Sorin Roșca-Stănescu în "Ziua". "Conform legii și imediat". Iar Cristian Tudor Popescu a dat în "Adevărul" un diagnostic al *situației,* demn de interes: "Dacă C. V. Tudor va scăpa și de data aceasta, atunci înseamnă că România nu se mai poate numi stat, ci hoardă".

C. V. Tudor a scăpat până acum de vreo sută de ori. Căci cam la o

Agentul de voiaj Shlomo Nur (43) a fost dat în judecată pentru violarea, la Milano, într-un automobil, a frumoasei Limor Abargil, Miss Univers 1998.

Nur, om însurat și cu copii, este la pământ. El neagă acuzațiile, dar, în intimitate, se pare că ar fi mărturisit în lacrimi: ce să fac, nurii lui Limor sunt irezistibili.

בס"ד

Căminul de bătrâni

„Haghefen"

Ramat Gan, str. Herut 34

Tel.: 03-6122441

Fax: 03-6122442

●

Primește vârstnici care se servesc singuri sau care au nevoie de ajutor

Serviciu atent, amabil, la nivel superior

BUCĂTĂRIE CAȘER

✓ Atmosferă familială, caldă.

✓ Un loc intim, într-o zonă liniștită. Camere prevăzute cu dușuri, W.C.-uri și aer condiționat.

✓ Supraveghere medicală zi și noapte. Îngrijire personală timp de 24 de ore.

✓ Ajutor la spălat și hrănit.

✓ Terapie prin activitate manuală. Distracții.

✓ Convalescență și odihnă pentru părinți și persoane singure.

FĂRĂ TAXĂ DE INTRARE

Primim și pentru perioade scurte

Pentru consultații și reținere de locuri

Tel. 03-6122441

sută se numără plângerile de calomnie adresate justiţiei împotriva sa. Dar, fiind senator, el nu poate fi chemat în faţa justiţiei decât dacă i se ridică imunitatea parlamentară. Ori, până în prezent nici parlamentarii din coaliţia guvernamentală, nici cei din opoziţie nu au găsit cu cale să ridice mâinile în favoarea ridicării imunităţii. Motivul: senatorul – care, aşa cum se ştie, este susţinut de o parte de fostei Securităţi – posedă în casa sa de fier numeroase şi interesante dosare de parlamentari.

Vaticanul: Frica

Primul ministru Netaniahu a insistat în zadar. Cererea lui nu a fost acceptată la Vatican. În consecinţă, Sf. Scaun a hotărât să-l numească în funcţia de episcop greco-catolic al diocezei de la Acco pe monseniorul Butrus Mualem. Acesta este cunoscut ca partizan vechi al OEP-ului şi inamic al Israelului. Inamic jurat, e cazul să o spunem. Atât de jurat încât, la semnarea acordurilor de la Oslo, spre uimirea tuturor, înaltul prelat s-a ridicat şi încă vehement, împotriva acestora, pe motiv că ele... favorizează Israelul.

Atitudinea Vaticanului este uşor de înţeles. Teama ca terorismul arab să nu arunce bombe în clădirile aparţinând Bisericii Catolice este atât de mare, încât conducătorii de la Roma au decis să facă o concesie. Chiar dacă respectiva concesie stârneşte reprobarea multor, multor catolici, din Occident. Aceştia, dacă l-ar fi cunoscut pe Oscar Lemnaru, ar fi rostit acuma unul din marile calambururi, de dinainte de război, ale scriitorului: *Episcopul scuză mijloacele.*

● **D-na Dalia Rabin-Filosof, fiica regretatului premier Itzhak Rabin, despre care se zvonise că va părăsi Partidul Muncii, aderând la noul Partid de Centru, a declarat că nu va face această mişcare care ar putea lovi în Ehud Barak, că nu vrea să candideze în alegeri şi că, ţinând să rămână ceea ce este, de-aci înainte o să tacă din gură ori de câte ori va veni vorba de subiecte politice.**

Bună idee, doamnă Filosof! Aşa e: în caz că vrei să rămâi ceea ce eşti, trebuie să ţii seama de vechea vorbă românească: dacă tăceai, filosof rămâneai.

TENDINTE

Sfârşit de veac

…aşa cum îl vede poetul A. Clain din Haifa:

America, / himerică, / cu corolarul / ei - dolarul/ Coca-Cola, / care îi arată nordul, / a bătut Columb recordul./ Aducând-o-n gabie/ lumii în corabie, / când slobozise un porumb/ ieşit din oul lui Columb./ Prezidenta-Americii/ Nu-i uşa bisericii/ dar nici subiect de bârfă/ dirijată de o târfă./ În poporu-american/ mai puritan/ decât e un urangutan, / s-a pornit un huligan/ încât şi-n veacul otrăvit de sex/ rămâi perplex./ Nu-l mai vor de preşedinte/ şi-au împotriva lui un dinte./ America/ isterică, / altă sursă de haz n-ai?/ Hazul ăsta de hazna-i./ Pe canaluri/ curg bârfelile în valuri./ Presa, electronica, / o crede pe Monica./ "Cu Monica", a zis Clinton, / "nici în clin, nici în veston, / nu am avut!" (rămâne că / a avut în mânecă.)/ Ea voia să facă teatru, / dar un patru/ luă în teză/ în franceză/ şi trei la un extemporal./ -Dar are zece la... oral -/ se non è vero è ben trovato:/ Clinton ar fi promo-

PESAH LA NATANIA!

Hotelul "Palace"

vă invită să petreceţi Pesahul
într-o atmosferă sărbătorească,
lângă mare şi aproape de centrul
primitorului oraş Natania

● 625 $ pentru 8 nopţi de persoană în cameră dublă
● 300 $ în plus, pentru cameră simplă

Hotel "PALACE" – NATANIA
Str. Gad Mahnes 33 – Tel. 09/962-0222

TENDINȚE

vat-o/ pentru o teză/ în franceză/ n–o să rămână-n veci maseuză./ Nu vreau s-o admonestez,/ dar i se vede, accentuez,/ clasicismu-ntreg francez:/ Racine, Corneille și Molière,/ despărțiți de-un colier./ Ale modei origini,/ Lansatori au, misogini,/ și-i dau înfățișării hâde/ prilejuri de femei a râde./ Precum în cărți de joc birlicul/ își arată și buricul./ Sus veston/ cu un feston/ pentru costițe,/ jos pantalonași - fustițe/ și la mijloc ca cingătoare,/ impunătoare -/ doar nimicul./ - Ai spus buricul./ Asta-i drama?/ - Buricul este catarama./ În public își arată zgaiba/ și fudule sunt ca naiba./ Toți ochii după fetișcana/ ce-și arată neprihana./ Barem lipsei de pudoare,/ dacă i-ar înfige-o floare,/ căci pământel/ se aflã-ntr-un buric nițel./ Sfârșit de veac/ n-ai găsit leac,/ ca să fi stârpit podagra,/ AIDS-ul, foametea, pelagra,/ și mai vii și cu Viagra,/ bun mijloc/ de a turna gaz peste foc!/ Căci, ca Cicero/ constat,/ că iau Glycero-/ phosphat/ și nu-mi ajută/ decât cel mult unu la sută!/ Ecoul veacului (cu patos):/ - Nu-s călugări nici la Athos!/ - Totuși, nobilă națiune,/ avuseși o prohibițiune!/ Aceea a alcoolului./ Veacu-i al petrolului./ Nu e veacul lui Pericle./ A pătruns gazul și-n sticle/ De Coca-Cola./ Pot să-i spun numai parola:/ Nu chiar ascet,/ însă ia-o mai încet!/ Sperăm ca anul două mii/ să fie cu economii./ Deocamdată sexu-i vameș./ Suntem sub legea lui Ghilgameș./ Sexu-i drum spre carieră,/ Dar poate fi și barieră./ Plătim taxă de rohatcă/ Pentru lăptișor de matcă./ Azi Viagra scumpă îl va/ înlocui - de aci și vâlva,/ căci a rămas/ să plătim mas./ Masul ăsta ne-a curbat./ Vistiernicu-i turbat./ Auzi, mas pentru Viagra,/ când tot Knessetu-i în pagra!/ În ce privește "atrada minit"/ Omu-i de-a trăda menit./ Domnește-n țară Peșa-Pașa/ Și cam slabă e ispașa.

Evenimentul literar nr. 1 al anului

Premiul "Arcadia": Iosif Petran

Marți 19 ianuarie a.c. a avut loc la Casa Scriitorilor din Tel Aviv evenimentul literar nr. 1 al anului din viața alialei noastre: decernarea premiului "Arcadia".

Sponsorizat anul acesta de d-na Eugenia Costin, întru cinstirea memoriei celui ce-a fost scriitorul, ziaristul și prietenul nostru Sebastian (Sebi) Costin, premiul a revenit prozatorului Iosif Petran pentru romanul său "Portul pustiu" (București, 1997).

Seara – condusă, ca de-obicei, de I. Schechter – a avut o particularitate. Prin, s-ar zice, voința destinului, Sebastian Costin și I. Petran au fost prieteni buni, nedespărțiți până în ultima clipă. Ei au și lucrat, ani de-a rândul, în același loc: Sebi conducea "Tribuna-Magazin", iar Petran este omul care "face" "Orient-Expresul". De aceea, desigur, cuvintele rostite la 19 ianuarie au evocat deopotrivă chipul prietenului plecat și pe acela al prietenului aflat în sală.

Jean Steiger a dat citire unui text al Marthei Cohen (bolnavă), cuprinzând amintiri despre colegul ei vechi, de redacție, Sebi, iar Liana Maxy și Rodica Grindea au citit din versurile acestuia. Carol Isac a făcut o expunere cuprinzătoare despre opera lui Iosif Petran.

Sebi și Petran au constituit și miezul cuvintelor rostite de I. Schechter.

Despre poetul Sebastian Costin el a spus între altele:

"O poezie de-a lui Sebi avea în ea de toate: o idee, un sentiment, o metaforă modernă, un ritm clasic și puțin pesimism nedisimulat. Dacă îl felicitai, spunea «mersi» fiindcă era manierat, dar te ruga: «Nu exagera, eu nu sunt poetul meu preferat». Eu îi spuneam de fiecare dată: «Domnule, ne distrugi cu modestia asta. Îți dai seama în ce postură penibilă îi pui pe toți cei care se premiază singuri pentru fiecare poezioară, care se autoadoră și se autosărută?» Dar așa cum n-am reușit niciodată să temperez îngâmfarea altora, tot așa n-am reușit niciodată să reduc modestia lui Sebi."

Iar despre "Portul pustiu", cartea premiată a lui Iosif Petran, vorbitorul a spus:

"Acest roman, scris în anii când autorul trăia în România așa-zis socialistă, este o obrăznicie față de regimul de atunci, este un lung fluierat în biserică. Acest lucru nu se iartă și într-adevăr cenzura de acolo a interzis publicarea cărții și i-a pus autorului căluș în gură.

Cartea a apărut abia în 1997 și ea ne-a epatat pe toți."

După ce Al. Mirodan a înmânat lui I. Petran diploma și premiul "Arcadia" (în valoare de 1.000 de dolari), noul laureat a rostit o alocuțiune, o adevărată profesiune de credință de ziarist și de scriitor; de astăzi și de-aici.

La festivitate au luat parte numeroși oameni de litere și artă, ziariști, reprezentanți ai intelectualității din *trib*.

ESPERANTO
Limbă internațională

În vederea Congresului Mondial de Esperanto, din vara anului 2000, care se va desfășura la Tel Aviv, are loc de pe acum un curs de ESPERANTO.

Pentru doritorii de a participa la curs, informații
la tel. 03/528-1110
Irena (secretara)

Punctul pe i

Câteva răspunsuri la câteva întrebări:

Întrebare: *"Am aşteptat cu mare interes luările de poziţie ale câtorva candidaţi noi la funcţia de prim ministru, cum ar fi Amnon Lipkin-Shahak, Dan Meridor şi alţii, lideri ca Roni Millo sau chiar Ehud Barak, care luptă cu toţii contra lui Bibi Netaniahu, însă n-am auzit nimic original şi concret. Fraze generale şi atâta tot. Pe cât îmi amintesc, Ella Bernfeld, într-un comentariu din «Ultima oră», a încercat acelaşi sentiment de decepţie. Am senzaţia că aceşti politicieni nu ştiu ce vor, şi, în orice caz, că nu au nici un program".*

(Dr. Louis Herşcovici, Ramat Gan)

Răspuns: Vă înşelaţi, domnule doctor. Ei ştiu foarte bine ce vor. Programul lor este puterea.

Întrebare: *"Vin alegerile şi, ca de obicei, se pune întrebarea: care dintre toţi candidaţii la postul de prim ministru este mai bun pentru noi? Nu vă cer napărat să-mi daţi un nume, ceea ce mă interesează este care sunt criteriile după care vă călăuziţi atunci când hotărâţi, în conştiinţa Dvs., înainte de a merge la vot, cine este mai bun pentru Israel".*

(Prof. Mia Raucker, Beer Sheva)

Răspuns: În vreme de pace, m–aş lua după ideile social-economice ale candidatului: lichidarea şomajului, o monedă sănătoasă, educaţia, sănătatea, transporturile etc. etc, precum şi după cultura şi fineţea lui. În timp de război, cel mai bun pentru Israel este acela care se arată a fi cel mai rău pentru duşman.

"Oamenii – cum spunea Machiavelli în cartea sa cu sfaturi pentru Prinţ – au mai puţine scrupule când e cazul să lovească în cineva care inspiră iubire decât în cineva care inspiră teamă". Prin urmare, înainte de a intra în cabina de vot, eu caut să dau răspuns la întrebarea: ia să vedem, de cine se tem ăia mai mult?

Întrebare: *"Asistăm la o vânătoare de greşeli şi de expresii nefericite care nu iartă pe nici un om politic. Lui Bibi i se aminteşte că i–a şoptit lui rav Kaduri la ureche că cei de stânga n-ar fi buni evrei; lui Barak i se aminteşte povestea cu «dacă aş fi fost un tânăr palestinian»; lui Ori Or, ieşirea lui la adresa sfaradimilor; lui Shahak că l-a caracterizat pe Netaniahu de periculos; lui Avigdor Lieberman ieşirea împotriva justiţiei. Ce recomandare i-aţi face lui Adrian Ioinovici, liderul partidului românesc, ca să nu cadă şi el în cursa* ***gafelor?"***

(Filip Ciubotariu, Hedera)

Răspuns: Tot ce spui trebuie să treacă prin cap. Dar nu tot ce-ţi trece prin cap trebuie spus.

Întrebare: *"La finele acestui secol «raţional» asistăm la o ofensivă inimaginabilă a fanatismelor, extremismelor politice, ideologice, religioase. Te uiţi în jur, de la talibani la dreapta Republicană din SUA, de la Neturei Kharta din Mea Shearim la neonaziştii din Europa şi nu-ţi vine să crezi. Întrebarea mea: ce organizaţie, grupare sau partid de pe glob deţine după Dvs. recordul în materie de fanatism şi extremism?"*

(Toma Heinrich, Düsseldorf, Germania)

Răspuns: O sectă din India (al cărei nume îmi scapă), care cuprinde trei milioane de adepţi şi are drept lozincă supremă: să nu ucizi nimic! Nimic, care va să zică... Sună frumos, ba chiar sublim. Ce vrei mai mult? Rezultatul este că oamenii umblă cu o batistă la gură ca să nu intre vreo muscă din greşeală şi s-o înghită. Iar când cade cineva bolnav, legea sectei îl opreşte să ia medicamente, pe temei că acestea ucid microbii.

Întrebare: *"Vă urmăresc de multă vreme şi am observat că amintiţi mereu, extrem de critic şi sarcastic, de atitudinea puterilor occidentale, Anglia şi Franţa, faţă de Germania nazistă în anii '30. E adevărat că guvernele de la Londra şi Paris au făcut unele greşeli la început, însă în 1939 ele şi-au revenit, au declarat război Germaniei şi Hitler a fost zdrobit. Şi, în ciuda masacrelor îngrozitoare comise de nazişti împotriva evreilor, până la urmă poporul nostru a fost salvat. Să nu uităm totuşi că războiul l-au câştigat Aliaţii..."*

(Ing. Mony Mandler, Haifa)

Răspuns: Da? Mă rog... Acesta este punctul de vedere al supravieţuitorilor. Nimeni însă nu şi-a propus să efectueze un sondaj Gallup prin cimitire, în rândurile celor ucişi: ia spuneţi, care e părerea voastră, cine a câştigat războiul?

Întrebare: *"Nici n-a început bine campania electorală şi Likudul a declanşat ca de obicei atacurile sale violente împotriva stângii. Acum s-a scos iarăşi la lumină scăparea aceea regretabilă a lui Ehud Barak: «dacă eram un tânăr palestinian aş fi făcut parte dintr-o organizaţie teroristă». Nimeni nu poate fi de acord cu această afirmaţie, dar este cinstit oare ca din întreaga activitate a lui Barak, militarul cel mai decorat din Israel, să evidenţiezi tocmai o mică greşeală de exprimare? Şi există oameni în jurul meu* *care iau în serios această gafă, susţinând că nu-l vor vota pe Barak din această cauză. Cum vă explicaţi că lumea se agaţă cu înverşunare de această gafă?"*

(Beniamin Mendelovici, Holon)

Răspuns: În viaţă, ceea ce e rău frapează mai mult decât binele. Dacă mă duc la o nuntă şi, dând peste frumoasa doamnă Goldenberg, observ că rochia ei albă are o pată mare de untură lângă decolteu, eu tresar numaidecât şi ciupind-o de braţ de partenera mea îi şoptesc: ai văzut? Da, bineînţeles, a văzut, aşa cum au văzut şi ceilalţi invitaţi (şi, mai ales, celelalte invitate). În clipele-acelea, degeaba se repede la mine un prieten al doamnei Goldenberg, şi-mi spune: "Bine, dar tu n-ai văzut decât pata? Altceva n-ai mai văzut? În definitiv, ea nu s-a îmbrăcat numai cu pata, are o rochie superbă, cumpărată la Paris, de la Louis Feraud. Şi pe urmă, uită-te la pantofi, la ciorapi, la brăţări, la cercei, totul e de cea mai bună calitate şi de-un gust ireproşabil. Iar tu, din toate astea, nu vezi decât pata care, la urma urmei, ocupă numai 1% din suprafaţa rochiei". Degeaba. În mintea mea s–a întipărit pata, marea pată şi numai pata. Iar a doua zi, toate cucoanele prezente la nuntă se reped la telefon să comenteze cazul cu amicele de la *piatra* de vineri seara: ai auzit, dragă... ce zici de madam' Goldenberg?

Întrebare: *"Am fost şi noi surprinşi şi şocaţi de atitudinea Republicanilor de dreapta în scandalul sexual Clinton. În mod deosebit, ne-a revoltat difuzarea de către Congres a raportului Starr pe Internet, a casetei cu depoziţia lui Clinton, precum şi cererea de a se evoca, în Senat, iarăşi şi iarăşi detaliile sexuale sordide. Până aici suntem de acord cu cele scrise de Dvs. şi de «Minimum». Acolo unde ni se pare că sunteţi excesiv este caracterizarea de fascism, gestapovism ş.a. pe care o daţi metodelor de anchetă folosite de procurorul Starr şi de superiorii săi. Pe ce argumente vă bazaţi atunci când aplicaţi asemenea etichete «politico-ideologice»?"*

(Renée şi ing. Carol Marcusohn, Paris)

Răspuns: Pe vremuri, când voiau să scape de un preşedinte, americanii îl împuşcau. Aşa au făcut cu Abraham Lincoln, în 1865, cu James Garfield, în 1880, cu William McKinley, în 1900, apoi, în zilele noastre, cu John Kennedy. Ei au încercat cu Ronald Reagan în 1981, dar fostul actor a scăpat numai cu două-trei răni. Astăzi, americanii nu se mai mulţumesc să-şi ucidă, pur şi simplu, adversarii politici, ei merg mai departe, străduindu-se ca înainte de lichidare să-i umilească. Crima înseamnă violenţă, umilirea înseamnă ticăloşie şi sadism.

Cât despre SS-işti şi Gestapo, este cazul să ne amintim un lucru peste care se trece foarte la repezeală atunci când vorbim despre faptele hitlerismului. Noi ne-am obişnuit să deplângem asasinatele, dar neglijăm voinţa nemţilor de a înjosi pe deţinut înainte de a-l ucide, străduindu-se să-l degradeze în ochii săi şi alor săi. Amintim despre biciuirea deportaţilor, adunaţi la apel în curtea lagărului, dar ne gândim mai puţin la schingiuirea lor sufletească. Câteva paragrafe din cartea de amintiri de la Birkenau şi Auschwitz a dr-ului Alexandru Marton, din Ierusalim (Speranţa") ne ajută să înţelegem mai bine cât preţ punea nazismul pe anihilarea demnităţii umane:

«După trecerea coloanei bărbaţilor aleşi pentru muncă, am fost dirijaţi pe un teren viran, unde ni s–a ordonat să ne dezbrăcăm în pielea goală. (...)

Astfel, complet goi, am fost aşezaţi în rând şi mânaţi prin uşa de oţel a unei barăci în care plutea un abur gros. La intrare, un deţinut kapo număra oamenii care intrau. La fiecare 100 de oameni intraţi se ataşa un kapo cu un bici în mână, care înghesuia cu forţa oamenii, folosind şi biciul.

Când a fost înghesuit şi ultimul deţinut, uşa de oţel s-a închis şi am început să aşteptăm. Mulţi plângeau de durerea provocată de loviturile primite. Pe tavan treceau ţevile de apă, iar la fiecare 30 centimetri era fixat câte un duş imobil. Jos pe podea, între crăpăturile cuştilor, erau nişte ţevi subţiri cu orificii mici, ca nişte stropitori automate. Am aşteptat goi, înghesuiţi ca sardelele, apa care trebuia să ţâşnească din duşurile de sus sau din stropitorile de jos. Se zvonea că pe aceste ţevi în loc de apă poate veni şi gaz, gazul Cyclon-B, care în câteva secunde te sufocă. Din acest motiv unii au început să urle, lovind în stânga şi în dreapta, făcând accese de isterie, care cu greu au putut fi calmate.

Am aşteptat astfel aproape o oră, până când, în sfârşit, din duşurile de sus a început să curgă apă caldă, iar din stropitorile de jos a ţâşnit un dezinfectant cu miros de clor, care semăna cu un săpun lichid urât mirositor.

Toţi eram flămânzi şi însetaţi. Cei o mie de oameni apţi de muncă, ieşiţi de la dezinfecţie, unii cu săpun încă pe ei, au fost încolonaţi goi în grupe de câte 50. Fiecare grupă era însoţită de câte un deţinut, kapo, îmbrăcat în haine vărgate.

(...) În acea zi caldă, sub un soare arzător, stăteam aliniaţi goi la apel în şiruri de câte cinci, unul în spatele altuia, lăsând între noi un interval de un metru, pe unde trecea kapo-ul, măsurând şi inspectând fiecare om în parte. ... Inspecţia a durat vreo două ore, timp în care a trebuit să stăm drepţi, nemişcaţi. Nu mai mâncasem nimic de 24 de ore. În acest timp, în a doua baracă, de lângă baia bărbaţilor, se proceda la fel cu femeile. Au fost duse încolonate la baie, prin băltoace de noroi, dezbrăcate în pielea goală, mânate de SS-iste înarmate

cu bastoane de cauciuc. Introduse în cuştile de baie, au trebuit să se spele cu apă rece, căci apa caldă se terminase.

După aceea am mai stat câteva ore goi pe terenul de apel, până a apărut o platformă-căruţă, trasă şi împinsă de câţiva deţinuţi, cu două butoaie de lichid negru numit cafea, pâine de ovăz, margarină şi salam de cal. Unul dintre deţinuţi împărţea fiecărui deţinut din grupa lui câte un polonic din lichidul negru, amar şi rău mirositor, dar măcar călduţ. Gamelele erau împărţite de alt kapo. Ajuns lângă butoi, primeai bucata de pâine, margarina şi salamul care începea să putrezească. Aşa, în rând, goi, am primit prima noastră cină. Flămânzi şi însetaţi, după un post de peste 30 de ore, această mâncare, pe care acasă am fi aruncat-o la gunoi, căci nici câinele n-ar fi mâncat-o, ni s-a părut cea mai fină delicatesă din lume. Imediat după golire, gamelele trebuiau predate, aşa, nespălate, pentru următoarea grupă, căci erau în total 50 de gamele pentru 1.000 de oameni.

După ce s-a terminat împărţirea mâncării, oamenii trebuiau să-şi reia locurile pe terenul de apel. Fiecare om avea locul lui în rând. Tata, fratele meu şi cu mine ne aflam în rândul trei, unul lângă altul. La apel fiecare trebuia să-şi strige numărul din grupă. După alte câteva ore de stat nemişcaţi în picioare s–au adus nişte pături vechi cu miros de dezinfectant. Fiecare a primit o pătură. Apoi, încolonaţi, goi, cu păturile în mână, am fost dirijaţi spre o baracă enormă, încă neterminată, fără ferestre, nepardosită, cu paturi din lemn fără saltea, dispuse pe trei etaje. Patul cel mai de sus era mai îngust, astfel că în el puteau dormi numai două persoane, în timp ce în celelalte dormeau câte patru. În fine, pe la miezul nopţii am adormit buştean pe priciurile de lemn, goi, înveliţi în păturile urât mirositoare.

După câteva ore de somn am fost treziţi de ţipetele kapo-ului adjunct: "Aufstehen"! Scularea! Afară, pentru apel! Fără pături, goi! După câteva minte, încă ameţiţi de scularea bruscă, stăteam aliniaţi pe locurile noastre. Am fost număraţi de sub-kapo, care la rândul lui a dat raportul kapo-ului. Acesta a raportat mai departe ober-kapo-ului prezenţa tuturor, fără nici o absenţă. După apel a apărut şi subofiţerul SS, care împreună cu ober-kapo-ul a trecut în revistă deţinuţii goi aliniaţi.»

După cum s-a văzut, desigur, SS-iştii nu se grăbeau să-i împuşte pe deţinuţi, deşi nimeni nu i-ar fi putut împiedica, şi nici să-i trimită, încolonaţi, spre camerele de gazare. Ei doreau, bineînţeles, să omoare, dar "la foc scăzut", fiindcă plăcerea de a umili şi chinui pe cel ce-l urăşti este mai mare decât satisfacţia de a-i trage un glonţ în creier.

Întrebare: *"Credeţi că Bibi Netaniahu mai are vreo şansă să fie reales în funcţia de prim ministru?"*

(Tereza Nathanson, Rishon Lezion)

Răspuns: Ştiu eu? Ştiu eu? Omul e-atât de înjurat în presă încât ar putea să câştige alegerile.

Întrebare: *"Gust şi eu ca atâţia alţi cititori răspunsurile paradoxale şi spirituale, humorul şi stilul Dvs. pe care l-aş numi "franţuzesc", capacitatea de a da răspunsuri surprinzătoare; dar impresia mea este că, faţă de problemele dramatice cu care ne confruntăm, răspunsurile Dvs. sunt câteodată lipsite de profunzime, ca nişte replici scânteietoare, dar superficiale. Sper că nu vă supără observaţiile mele".*

(Ady Ben-Nahum, Haifa)

Răspuns: Nu, dimpotrivă. Nici nu ştiţi ce plăcere mi-aţi făcut. Cuvintele dumneavoastră îmi aduc aminte de o idee a scriitorului italian Alberto Savinio: "numai prostia este profundă".

Întrebare: *"Suntem în 1999; un an înainte de magicul 2000. Pentru mine şi prietenii mei acest 1 urmat de trei de 9 sună neobişnuit, are ceva grav, tulburător. Pe dumneavoastră la ce v-a dus gândul când aţi auzit, prima dată, aceste cifre?"*

(Liliana Rosenthal, Ramat Hasharon)

Răspuns: 999? La tobele de la începutul Simfoniei destinului de Beethoven: bum! bum! bum! bum!... bum! bum! bum! bum!...

Pix

NOU!

A apărut

Amintiri din două lumi

de SUZANA BRATOSIN

„O carte despre plămădirea a două destine umane şi profesionale condiţionate de împrejurările incomode şi nefavorabile ale unei ţări est-europene aflate ani de zile sub calvarul unui regim comunist, eliberarea şi împlinirea, redresarea şi recuperarea în condiţii de libertate şi de liberă opţiune".

●

Autoarea volumului pune la dispoziţia cititorilor, gratuit, un număr de exemplare.

Solicitanţii pot primi cartea prin poştă cerând-o la adresa:

S. Guttman
POB 49238
Tel Aviv 61497

carnet

ITZHAK ARTZI

Ora 8: matematică
Ora 9: geografie
Ora 10: studiul Holocaustului

Îmi amintesc cu satisfacţie de o şedinţă la care am participat, în urmă cu vreo trei ani, la Institutul Yad Vashem. Oaspete era d. Liviu Maior, pe atunci ministrul Educaţiei Naţionale din România, aflat în vizită oficială la Ierusalim. Tema şedinţei noastre: schimbări radicale în manualele şcolare româneşti, care urmau să cuprindă şi lecţii despre Holocaust în general şi despre Holocaustul evreilor din România în special.

Am discutat atunci introducerea în manuale a trei capitole esenţiale:

1) Ce a însemnat Holocaustul pentru poporul evreu din ţările ocupate de nazişti;

2) Ce a însemnat Holocaustul pentru evreii din România şi amănunte despre desfăşurarea sa;

3) Contribuţia evreilor din România la construirea şi dezvoltarea Israelului.

"Istoricii dumneavoastră vor scrie materialul, în mod obiectiv, ştiinţific. Iar eu mă oblig să-l introduc în manualele româneşti fără modificări", a declarat la şedinţă d. ministru Maior.

Nu mult după aceea în România s-au produs schimbări politice. Guvernul Iliescu a fost înlocuit de guvernul Constantinescu. Ministerul Educaţiei Naţionale este condus acum de d. Andrei Marga, fost rector al Universităţii din Cluj. Conducându-se după principiul modernizării şi europenizării, d-sa a introdus mari schimbări şi reforme în sistemul educativ din România, inclusiv studierea Holocaustului.

Studiul Holocaustului în şcolile din România e un important pas în direcţia europenizării. Holocaustul nu e un eveniment istoric exclusiv evreiesc. Evreii au fost doar cea mai importantă victimă a sa. Holocaustul a însemnat prăbuşirea *totală* a culturii europene. Aşa-zisa cultură nazistă nega toate valorile culturii şi civilizaţiei. Ea a preconizat genocidul, exterminarea unui popor declarat duşman al omenirii, poporul evreu. Evreul era mai puţin decât o insectă. Tragedia a constat în faptul că popoarele europene nu s-au ridicat împotriva acestei epidemii distrugătoare, ci au preluat-o. În fiecare ţară, inclusiv în România, s-au găsit instrumente care au aplicat-o şi au realizat-o.

Astăzi, la 60 de ani de la apariţia nazismului, încă mai identificăm în România, sub diferite forme, simptomele bolii. O serie de pseudo-istorici încearcă să ne convingă că Transnistria a fost ceva normal. Românii au fost mobilizaţi în armată, iar evreii la muncă. Victime au fost şi printre militari, şi printre civili. Teroarea, moartea, tifosul, barbariile deportării – ca şi cum n-ar fi existat. Pogromul de la Iaşi? Reichswehrul a vrut să-i lichideze pe evreii din Iaşi, iar românii i-au salvat. Pogromul a fost un incident, iar "trenul morţii" – un tren al salvării. După toate acestea, ce mai vor evreii?

Pentru cartea lui Jean Ancel despre Transnistria, bazată pe cele mai autentice documente, nu s-a găsit în România o editură istorică. Ea a fost publicată de o editură particulară.

D. Marga a fost primul universitar care a realizat importanţa unei catedre de iudaistică pentru o universitate cu privirile îndreptate spre viitor. Nu e deci o întâmplare că iniţiativa d-lui Dr. Moshe Carmilly din New York de a promova şi sprijini o asemenea instituţie a găsit răsunet tocmai la Cluj.

Clujul are azi doar 300 de evrei. Facultatea de iudaistică are 420 de studenţi, majoritatea neevrei. Unul din obiectele de studiu este istoria comunităţilor evreieşti nimicite de Holocaust. Am în faţă un studiu al lui Andrei Dörner, intitulat "Evreii din comitatul Satu-Mare în secolul XVIII". E vorba de 616 documente strânse din arhive româneşti şi maghiare, referitoare la viaţa evreilor pe aceste meleaguri. În completare vor veni probabil documente şi studii ce descriu partea a doua a tabloului, deportarea, distrugerea, Holocaustul.

Aşteptăm ca proiectul studierii Holocaustului în şcolile şi universităţile din România să se realizeze practic şi să provoace o revoluţie în gândirea şi acţiunile intelectualităţii româneşti.

●

Cunoscutul om de afaceri Eli Horwitz, fost preşedinte al Uniunii Industriaşilor şi actualul director general al marii fabrici de medicamente "Teva", a fost judecat zilele trecute pentru evaziune fiscală în valoare de peste 12 milioane de dolari.

Păi, de ce nu ne-ai ascultat pe noi, domnu' Horwitz? Noi ţi-am spus că lăcomia Teva duce în bucluc.

Umblă zvonul că viitoarea lor capitală va fi Ramallah

TRAIAN DOBRE

Un ziarist român în Gaza

Noi cam ştim ce se întâmplă în Gaza. Cum e cu *nomenclatura* şi oamenii muncii, cu democraţia, libertăţile şi alte drepturi ale omului.

Dar un gazetar român, ce ştie? Şi ce poate el să înţeleagă (dacă e om cinstit, fireşte) după o scurtă călătorie prin capitala lui Arafat?

E o întrebare.

La care ne dă răspuns Traian Dobre, de la "România liberă", din Bucureşti. El a privit, a ascultat, a meditat şi şi-a publicat impresiile de călătorie pe-o pagină întreagă din cunoscutul cotidian.

Extrase (subtitlurile aparţin redacţiei):

Pe o suprafaţă de 356 kmp, în sud-estul Mării Mediterane, se întinde Fâşia Gaza, considerată un "butoi cu pulbere" în Orientul Mijlociu. Aici trăiesc aproximativ 1,1 milioane de arabi palestinieni. În Gaza, cel mai important oraş situat în nord, trăiesc la limita subzistenţei aproape un milion de oameni.

Imaginea creată de televiziune sau ziare înfioară orice posibil vizitator. În ochii tuturor, aici este leagănul terorismului. Turistul se aşteaptă, la orice colţ de stradă, să fie atacat de un individ cu cagula pe faţă şi "prosopul" pe cap, să fie înjunghiat, împuşcat sau, în cel mai fericit caz, bătut cu pietre.

Şi astăzi mai am în faţa ochilor scene teribile: turişti luaţi ca ostatici, steaguri incendiate ca într-o procesiune religioasă, copii cu arme automate în mână, rafale de mitralieră, autoturisme-capcană care explodează în mijlocul unei aglomerări umane, autobuze cu elevi incendiate, toate urmate de victime etc.

Cu sprijinul Ambasadei României în Israel am trecut dincolo de sârma ghimpată, în Fâşia Gaza. La faţa locului, am descoperit sărăcia în care se zbat cei mai mulţi palestinieni şi greutatea, aproape imposibilitatea oamenilor de a se deplasa liber, chiar în propriul teritoriu.

Portretul lui Arafat deasupra întregului popor

Cu inima strânsă, am oprit la frontiera care separă Israelul de Gaza. Formalităţi obişnuite – controlul paşapoartelor, diferite întrebări puse de grăniceri. După aproximativ un kilometru de zonă neutră, au apărut primele baraje palestiniene, supravegheate de poliţişti în uniforme kaki. Cerul era înnorat. "Oaspetele care-mi calcă pragul în zi cu ploaie mi-e prieten", spune un proverb arab. Într-adevăr, aşa am fost consideraţi. Poate pentru că, o dată cu noi, a fost şi prima ploaie din 1998. Timp de 10-15 minute să tot fi căzut vreo 50 de mililitri de apă pe metrul pătrat.

În goana maşinii am lăsat în urmă un maidan al oraşului Gaza, înecat în sărăcie. Caroserii de maşini mâncate de rugină, munţi de gunoaie, adulţi şi copii desculţi în colbul unor presupuse străzi. După câteva minute rulate pe o şosea cu asfaltul "ca-n palmă", am intrat în zona rezidenţială, o oază în deşert… Câteva femei cu mahrama pe cap (o basma obligatorie) trec grăbite. Până şi fetiţele de-o şchioapă, care au ieşit de la şcoală, poartă mahramă. Ici-colo câte un bărbat cu capul acoperit de keffiya, acel "prosop" tradiţional al arabilor. În centrul zonei a apărut "peste noapte" un parc dominat de un panou imens. Nu este vorba de vreo reclamă, ci de portretul lui Yasser Arafat. Nu, nu era o campanie electorală, dar imaginea omului-unic trebuie să fie deasupra întregului popor. În partea din dreapta-sus a fotografiei uriaşe stă scris cu litere arabe: "Nu mi se realizează pe deplin visul fără tine, Ierusalim". Aşa mi-am adus aminte că liderii OEP ţineau morţiş să facă din Ierusalim capitala Palestinei. Între timp au avut loc noile negocieri dintre israelieni şi palestinieni la Wye Plantation (SUA) sub arbitrajul americanilor. Se pare că o parte a acordului nu a fost dată publicităţii şi se referă tocmai la viitoarele capitale – israeliană şi palestiniană. Din discuţiile pe care le-am avut atât în Gaza, cât şi în Israel, a rezultat o concluzie care, evident, nu este o certitudine: Ramallah, un oraş situat la mai puţin de zece kilometri spre nord de Ierusalim, va fi capitala viitorului stat Palestina, probabil începând din mai 1999, iar Ierusalimul, capitala Israelului. Argumente: Autoritatea Palestiniană a început deja să mute anumite instituţii la Ramallah; SUA au demarat lucrările de construire a noii sale ambasade la Ierusalim.

Şcoli particulare pentru copiii familiilor bogate

La câţiva paşi de parc se găseşte reşedinţa lui Yasser Arafat, păzită cu străşnicie de poliţişti înarmaţi şi transportoare blindate. Vizavi este Ministerul Planificării şi Cooperării Internaţionale. Aici am fost primiţi de dr. Nabil Koulailat, director general, un om de excepţie în lumea arabă, care a uzat de tot farmecul personal – de care nu duce lipsă – pentru a ne forma o imagine idilică asupra Gazei. Am trecut repede peste problemele politice, care nu fac obiectul acestor rânduri, şi am abordat-o direct pe aceea a sărăciei. Două treimi din populaţia Gazei sunt refugiaţi. Aproximativ 90 la sută din oameni se ocupă de agricultură, în ciuda crizei de teren agricol (pe străzile Gazei am auzit că un metru pătrat de teren arabil costă o sută de dolari!). Industria este ca şi inexistentă. Încep să se dezvolte sectoarele de construcţii, textil şi turism. Populaţia este tânără, 60 la sută având sub 25 de ani. Învăţământul este dominat de unităţi de stat; în clase sunt câte 50-60 de elevi care învaţă în două sau trei schimburi. Băieţii sunt separaţi de fete. Mai mult de jumătate din populaţie este analfabetă, pentru că există numai 43 de şcoli, totalizând 215 săli de clasă. În paralel funcţionează şcoli particulare, cu clase mixte, care nu cunosc aglomeraţia de stat. Numai că aici pot învăţa numai copiii familiilor bogate, adică sub unu la sută. În Gaza au fost deschise trei universităţi orientate către Agricultură şi Politehnică, precum şi şcoli tehnice postliceale. Puţinii palestinieni care fac studii universitare ajung în Europa, inclusiv în România. Din această mână de oameni o parte nu se mai întorc. Dl. dr. Nabil Koulailat susţine că principala cauză ar fi desele blocaje ale frontierei de către Israel. Astfel, unii preferă să-şi schimbe profesia, numai să nu revină în Gaza. Ulterior discuţiei cu domnia sa, aveam să aflăm că principala cauză o constituie sărăcia şi dificultatea ieşirii din teritoriu. Pentru populaţia din Gaza există aproximativ 1.250 de paturi de spital, câteva policlinici şi cabinete medicale particulare. Sărăcia este accentuată de procentul mare al şomerilor – între 35 şi 55 la sută. Pensii nu au decât puţinii bugetari.

Au înfundat conductele de apă din Israel, cu ciment

Cândva lucrau în Israel 120.000 de palestinieni, acum – numai aproximativ 30.000. Această chestiune este foarte delicată. Palestinienii susţin că Israelul exercită în mod nejustificat presiuni şi nu îi lasă să mai treacă de sârma ghimpată, cu toate că sunt buni lucrători la construcţiile de drumuri, case şi în agricultură. Israelienii, pe de altă parte, şi-au pierdut încrederea în palestinieni.

De exemplu, un palestinian şi un evreu au lucrat cot la cot, timp de zece ani, în aceeaşi seră sau la câmp. La un moment dat, palestinianul a primit ordin "de sus" şi l-a ucis cu sânge rece pe evreu. Din acest motiv, Israelul preferă acum mâna de lucru asiatică (thailandeză) în agricultură. Un alt exemplu, în construcţii. În Israel are loc o adevărată explozie în construcţia de locuinţe. În timpul lucrului, palestinienii au înfundat conductele de apă cu ciment. Astfel, multe lucrări au trebuit refăcute. Ca urmare, au apărut constructorii români, al căror număr a depăşit 40.000, după unele surse oficiale, şi 70.000, după cele neoficiale.

Războiul a însemnat distrugeri masive, inclusiv avarierea iremediabilă a singurei căi ferate care străbătea Fâşia Gaza de la nord la sud, către Egipt. Acum, Gaza renaşte greu, dar vizibil. După obţinerea autonomiei, s-au dezvoltat drumuri moderne. În sud, la Rafah, s-a construit un aeroport. În oraşul Gaza, cu sprijin olandez, au început lucrările de amenajare pentru un port. (Apropo, în jurul portului s-a născut o întreagă povetste. După ce au fost croite câteva diguri, s-au volatilizat câteva milioane de dolari, din care cauză lucrarea a fost oprită. Gura lumii spune că liderii politici ar fi băgat banii în buzunarul lor. Alţii susţin că s-a cumpărat armament sau că banii ar fi fost deturnaţi către bugetul de stat. Oricum, lucrările au fost reluate.) Principalele străzi ale oraşului au fost asfaltate. Au apărut clădiri moderne, blocuri, vile. În spatele lor, însă, copiii aleargă desculţi într-un amestec de praf şi nisip. Suedezii au predat "la cheie" câteva blocuri-turn albe. Nu sunt locuite decât parţial, pentru că întreţinerea este foarte scumpă. De exemplu, apa şi curentul sunt de cinci ori mai scumpe decât în Israel. În zona rezidenţială au apărut primele birouri reprezentative sau "de interese", cum mai sunt numite, care ţin loc de ambasade, ale câtorva state. În Gaza trăiesc câteva sute de românce, iar relaţiile româno-palestiniene sunt strânse, dar o reprezentanţă românească în Gaza încă nu există.

Buzunarele nomenclaturii

La sediul reprezentanţei ONU am aflat că un grup de 42 de state ajută financiar Gaza cu aproximativ 1,2 miliarde dolari anual. Printre "sponsori" se află şi România, care nu acordă bani, ci 50 de burse universitare, evaluate la 1,2 milioane dolari. Israelul acordă 250 milioane dolari anual, reprezentând compensări de taxe. Toate celelalte ţări au renunţat la ajutoare în numerar, întrucât – se spune – banii nu ajungeau la săraci, ci în buzunarele "nomenclaturii".

Cine-l împiedică pe doctor să iasă din Gaza?

În plină stradă, chiar lângă Centrul cultural, l-am întâlnit pe dr. Salah Eljamal, medic specialist în obstetrică-ginecologie. A făcut facultatea la Bucureşti, unde s-a şi specializat. Acum lucrează la o clinică de stat. Are un salariu mare, de 600 de dolari pe lună. Însă, cum viaţa este scumpă, nu-i mai rămân pentru alte cheltuieli decât vreo două sute de dolari. Mai grav, uneori trec câte două-trei luni în care nu primeşte nici un ban. Tocmai pentru a mai scăpa de sărăcie, a deschis o afacere la Bucureşti. Din păcate, cu greu i se acordă o viză de ieşire din Gaza. Nu este oprit de israelieni, ci de Autoritatea Palestiniană.

Vă rog, ajutați-mă să obțin un pașaport românesc

La limita zonei rezidențiale am intrat în cea mai modernă farmacie din Gaza. Spre comparație, putem spune că e modestă față de marile farmacii bucureștene. Aici am cunoscut-o pe d-na farmacistă Gabriela Elena Sawafery. Cândva o chema Jianu. S-a născut și a trăit pe malul Mării Negre, la Costinești. A absolvit Facultatea de Farmacie la Iași, în 1992. L-a avut coleg pe chipeșul palestinian Faraj. Dragoste. Căsătorie. Părăsirea României. "La început mi-a fost frică. Era perioada Intifadei. Apoi apele s-au mai liniștit", ne-a declarat Gabriela. Ea consideră că s-a realizat profesional. Câștigă 1.400 de șekeli pe lună, adică vreo 330 de dolari. Menționăm că o farmacistă în România are ceva mai mulți bani... Tânăra Sawafery are doi copii: Yasser, în vârstă de patru ani și jumătate, și o fetiță, Maysoon, de trei ani. Copiii știu doar câteva cuvinte românești. Mignonă și cu mahrama pe cap, Gabriela a devenit, practic, o palestiniancă. Numai dorința arzătoare de a-și revedea țara o transformă temporar în româncă. "Vă rog, domnule, vă rog ajutați-mă să obțin un nou pașaport românesc", îl imploră, aproape cu lacrimi în ochii ei albaștri, pe consilierul ambasadei. Un pașaport românesc nu o mai leagă de "glie", dar îi dă măcar senzația de libertate.

Frumoasele oltence

La câteva case mai încolo, o vilă elegantă. Urcăm la etajul întâi. Sunăm la ușă. Ne primește cu un zâmbet larg dl. Octavian Bologa, pensionar, fost profesor de matematică la Craiova. Și astăzi are casă în cartierul Valea Roșie din Bănie. Acum se află la fiicele lui, Octavia și Larisa, măritate cu frații Eldajani. Octavia studia filologia la Universitate când și-a cunoscut actualul soț, pe atunci student la Medicină. Au venit în Gaza. La scurt timp, Larisa și-a vizitat sora. Așa l–a cunoscut pe Eldajani II. Văzut. Plăcut. Căsătorit. Și nu a mai părăsit Gaza decât pentru scurte vizite în România. Frumoasele oltence o duc într-adevăr bine. De exemplu, soțul Octaviei câștigă 800 de dolari pe lună la Spitalul Municipal, unde lucrează ca medic ortoped. La parterul vilei are și un cabinet particular, din care mai obține câteva sute de dolari. Ușă în ușă se află cabinetul de cosmetică al Octaviei, care aduce alte sute de dolari pe lună. Tot aici lucrează și Larisa, care este coafeză. Băieții Octaviei (Samir Octavian, în vârstă de 14 ani, și Ghaleb, de zece ani), învață la o școală particulară. Tot aici vor studia și fetele Larisei (Rasha, de 6 ani, și Rana, de trei). În cele două familii sunt respectate atât sărbătorile creștine ortodoxe, cât și cele musulmane. Toți vorbesc românește. Grație pașapoartelor românești, oltencele trec în fiecare an sârma ghimpată și ajung la Craiova.

Aprobare ca să treci strada

Ne-am luat rămas bun de la gazde și am coborât. Ne-am oprit la primul colț de stradă, atrași de un miros apetisant. Era ora prânzului. Într-u rotisor se rumenea shwarma, chebabul palestinian. Se prepară din carne de pui, vită, bivoliță sau oaie. Se taie din exterior partea prăjită și se servește cu salată și ardei iute. O porție costă 3 shekeli, însă pentru străini prețul crește la 4 shekeli, adică la un dolar. Apoi ne urcăm în mașina Ambasadei României și ne îndreptăm spre litoralul

ISRATON LTD.
INSTITUTUL DE REABILITARE A AUZULUI
TEL AVIV, str. Ben Iehuda 39
Tel. 03-5172910 – 5107317

SUB CONDUCEREA DOMNULUI
MICHAEL SHARON

APARATE AUDITIVE
INVIZIBILE
ASCUNSE ÎN URECHE

- Consult și îndrumare fără plată
- Baterii de lungă durată
- Laborator de reparații
- Prețuri speciale pentru pensionari și membri Kupat Holim

Vorbim și românește

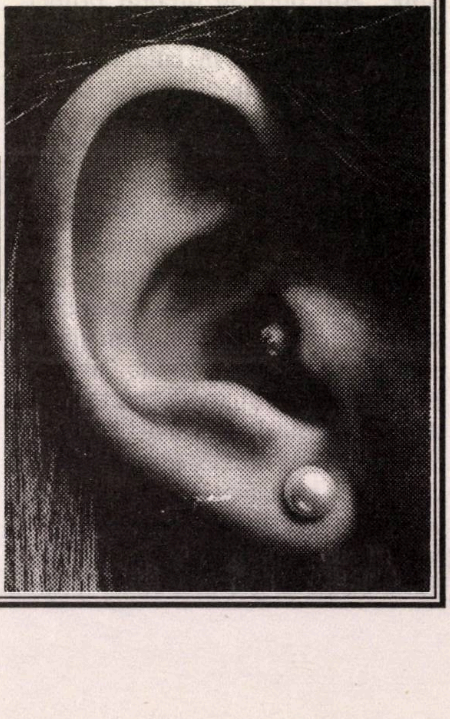

Mării Mediterane. La tot pasul, transportoare blindate şi poliţişti. Nu au contat nici numărul de corp diplomatic al maşinii, nici legitimaţia diplomatică, nici legitimaţiile de presă. Poliţiştii au trăncănit ceva la un telefon militar de campanie cu unul din şefii lor, după care ne-au comunicat că trebuie să facem stânga-mprejur şi să spălăm putina. Chiar dacă a plouat şi proverbul arab spune… am plecat cu coada între picioare. Atunci am înţeles că nimeni nu poate să se deplaseze nici măcar dintr-un cartier în altul fără o aprobare specială. Cartierele sunt autonome şi au propriul lor primar. Or fi necesare condiţiile de securitate deosebite pentru a-l feri pe "omul-unic" de evenimente nedorite, dar pe mine nu mă poate convinge că e bine să am aprobare specială ca să trec strada. E absurd!

Am avut mai mult noroc decât cei de la ONU

"Aveţi curajul să intraţi în Jebaliya?" Întrebare grea. "Mergem", am răspuns în cele din urmă, cu jumătate de gură. Am trecut de o nouă barieră, unde un poliţist ne-a salutat amabil. La câteva sute de metri mai încolo am intrat într-o mahala cum nu se vede decât în filme. Am oprit în dreptul primei "case". Câteva scândurele legate cu sârmă sau bătute în cuie ruginite formau trei pereţi. "Camera" unică nu avea mai mult de patru metri pătraţi. Tavanul era format din câteva crengi jumulite dintr-un copac de pe drum. Pe jos, praf amestecat cu nisip. Aici locuiesc o femeie, un bărbat şi vreo patru puradei. În ogradă, încă o astfel de încăpere insalubră, un morman de gunoaie şi un măgar costeliv, singura "avere" a familiei. Pornim mai departe. Doi ţânci desculţi, de vreo 10-12 ani, s-au apropiat de noi. Pe unul blond şi creţ l-am mângâiat pe creştet. La început s-a ferit, de teamă să nu-i fac rău. Apoi mi-a acceptat mângâierea. Poate că gestul meu ne-a salvat pielea. Poate pentru că a plouat… La colţuri de stradă o armată de ochi ne priveau, ne studiau. Nu cu mult timp în urmă, în acelaşi loc a oprit o maşină a Naţiunilor Unite. Nu ştim cum au fost trataţi ţâncii din avangardă. Cert este că unul a pus mâna pe o piatră pe care a aruncat-o spre reprezentanţii ONU. Armata de copii a ţâşnit din spatele gardurilor, de după colţurile caselor şi a reizbucnit o mică Intifada, în urma căreia reprezentanţii ONU aproape au fost lapidaţi, ajungând la spital. Nicăieri în Jebaliya (în traducere – zonă deluroasă) nu am văzut picior de poliţist. Ne-am întors rapid în zona rezidenţială.

Omul care aduce ploaia

Spre seară am trecut din nou graniţa cu sârmă ghimpată. Din nou formalităţi la frontieră. Când întunericul tocmai se lăsa, am intrat în kibuţul Ruhama, situat la vreo 25 de kilometri de Gaza – locul în care am fost cazaţi în Israel. Prietenii români şi evrei s-au bucurat că ne–am întors sănătoşi. Le-am povestit despre vizita în Gaza, de faptul că palestinienii sunt mai puţin stresaţi de ideea războiului decât israelienii, că şi dincolo de sârma ghimpată pacea este la fel de mult dorită.

Le-am spus proverbul arab despre ploaie şi… a început să plouă torenţial. Aşa că m-am trezit botezat "Omul care aduce ploaia".

Vicepreşedintele Irakului, d. Yassin Ramadan, face, de la o vreme, declaraţii tot mai obraznice, ameninţând şi Statele Unite, şi Marea Britanie şi (bineînţeles) Israelul cu fel de fel de represalii.

Sărbătoarea Ramadanului s-a încheiat de mult. Când vom scăpa şi de d. Yassin Ramadan?

AL. MIRODAN
DICŢIONAR NECONVENŢIONAL
VOL. II
D E F

"O carte monumentală… O carte minunată, captivantă".
I. Eugen Campus
"Minimum"

"Un monument al literaturii române".
Marin Diaconu
"Radio România"

"O lucrare de pionierat… o încercare cu totul singulară de a ieşi din canoanele istoriei literare".
Cornel Moraru
"Vatra" – Tg. Mureş

"Plăcerea de a-l citi pe îndelete a fost enormă".
Costache Olăreanu
"Realitatea evreiască", Buc.

"Dicţionarul… oferă o lectură cuceritoare, neputând fi, efectiv, lăsat din mână".
Z. Ornea
"România literară", Buc.

"Dacă ceva o să rămână de pe urma noastră, o să rămână acest «Dicţionar»".
I. Petran
"Orient Expres"

"O carte captivantă de literatură".
N. Prelipceanu
"România liberă", Buc.

"O carte spectacol… Mirodan are condeiul coţcar şi ştie să nu fie searbăd pe nici o pagină".
George Pruteanu
"Dilema", Buc.

"O puzderie de protagonişti sub bagheta magică a lui Al. Mirodan".
Geo Şerban
"Realitatea evreiască", Buc.

"O mână sigură, de maestru".
I. Ştiubea
Radio Kol-Israel

"Un eveniment… un roman".
Elena-Esther Tacciu
"Ultima Oră"

……

Volumul poate fi procurat trimiţând suma de 100 de şekeli pe adresa
MINIMUM
POB 11472, TEL AVIV
Pentru Europa (inclusiv România): 35 de dolari.
Pentru SUA şi celelalte: 40 de dolari

Ne place... ...Nu ne place

Ne place că...

...așa cum a stabilit un studiu realizat de 100 de medici europeni, din Anglia, Spania, Belgia, Olanda ș. a., alcoolul, țigările și *celelalte* lucruri ce fac plăcere omului, nu numai că nu dăunează sănătății, dar prelungesc viața.

Nu ne place că...

...Egiptul – cunoscutul nostru partener de pace – a respins cererea Israelului de a participa la Târgul internațional de carte, de la Cairo, care s-a deschis luna trecută; și că, în plus, d. Faruk Hosni Abdel Aziz, ministrul Culturii, a ziz într-un interviu acordat agenției Reuters: "Eu personal sunt împotriva normalizării relațiilor culturale cu Israelul".

Ne place că...

...Vaclav Havel, președintele Cehiei, a refuzat să acorde decorații, de Anul Nou, pe motivul că și așa s-au dat prea multe până acum și că nu e bine să avem inflație de decorați.

Nu ne place că...

...cunoscutul compozitor român Doru Popovici umblă cu fundul în două luntre. Pe de o parte, el scrie cântece pe teme evreiești, și mănâncă humentașen de Purim la Comunitate, în Popa Soare, iar pe de altă parte a primit mai deunăzi premiul revistei "România Mare", cu care prilej a adresat un vibrant omagiu d-lui C. V. Tudor.

Ne place că...

...ridicându-se împotriva recentului tratat de uniune între Rusia și Belarus (pe care îl califică de dement), editorialistul ziarului moscovit "Kommersant" a găsit o metaforă reușită: "Dacă Duma (parlamentul rus) își atârnă de gât un Belarus ruinat, va fi sinuciderea sa".

Nu ne place că...

...din cauza haosului financiar din Rusia, Mihail Gorbaciov, ultimul președinte al Uniunii Sovietice, și-a pierdut – așa cum a mărturisit el revistei germane "Bunte" – întreaga avere, cifrată la suma de 80.000 de dolari.

Ne place că...

...vorbind despre noul Partid de Centru, inițiat de Roni Millo, deputatul Uzi Landau, președintele comisiei pentru politică externă și securitate din Knesset, l-a caracterizat, inteligent, în doi timpi și trei mișcări: "Eu nu accept astăzi termenul acesta de centru. Centrul este un eufemism pentru oportunism, pentru nimic. Când mă uit la noul partid, singurul lucru pe care-l văd sunt câțiva politicieni care au fugit din marile partide pentru că nu le-a plăcut ce se petrece acolo. Ei sunt cu toții niște refugiați... Or, dintr-o tabără de refugiați nu construiești un partid capabil să guverneze o țară".

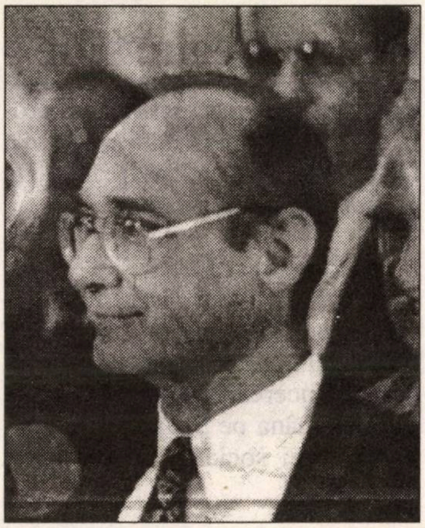

Uzi Landau: un diagnostic precis

Nu ne place că...

...așa cum aflăm cu întârziere, la un spectacol cu "Boris Godunov" de la Opera din Paris, baritonul care intrase în scenă pe un cal s-a trezit că animalul își face nevoile în plină arie, spre stupoarea cucoanelor din primele rânduri.

Ne place că...

...filmul american "Ronin", regizat de John Frankenheimer și avându-i în fruntea distribuției pe Robert de Niro (formidabil în tot ce face), Jean Reno și Stellan Skarsgard este – în sfârșit! – un adevărat *thriller* ca-n vremurile bune ale Hollywoodului, un film de acțiune cum scrie la carte, la capătul căruia ieși din sală cum n-ai mai ieșit de mult, adică mulțumit 100 la sută.

Nu ne place că...

...hotărâți să facă bani din orice, à propos de prințesa Diana, englezii au lansat pe piață margarină Diana, bulion Diana și alte produse de acest fel.

Ne place că...

...Jose Saramango (76), laureatul Premiului Nobel pentru literatură pe anul trecut, a găsit cu cale ca, luând cuvântul în cadrul unui banchet la Stockholm, să-și amintească și să ne aducă la cunoștință următoarele: "Bunicul meu era un visător și un povestitor sub stelele cerului. Atunci când și-a simțit sfârșitul aproape, el și-a luat rămas bun de la toți arborii din grădină, unul după altul".

Nu ne place că...

...până la ora de față nu s-a găsit nici un spirit superior în toată America să le toarne-n cap pe stradă câte-o găleată cu lături lui Kenneth Starr, turnătoarei Linda Tripp și, bineînțeles, scroafei de renume mondial, Monica Lewinsky.

Ne place că...

...Tribunalul regional din Ierusalim a recunoscut trecerea la iudaism, după ritul reformist, a două persoane pe care Rabanutul nu voia, cu nici un chip, să le socotească evrei; şi ne place că una din cele două persoane – soţia – este de felul ei din România.

Nu ne place că...

…Dan Margalit n-a învăţat nimic de pe urma debandadei necontenite de la emisiunea de şuk şi haos verbal "Popolitica" de pe Canalul I şi acum, când s-a mutat cu arme şi bagaje pe Canalul II, continuă să cheme, de fiecare dată, câte un (o) isteric(ă) de serviciu, care urlă bezmetic, făcându-te să nu mai înţelegi nimic din discuţii şi să te muţi urgent pe Eurosport.

Ne place că...

…romanciera Naomi Ragen, provenită dintr-o familie ultra-ortodoxă din Ierusalim, a scos o carte intitulată "O femeie suspectă", unde îi înfăţişează pe tipii din "Patrulele decenţei" care inspectează rochiile în Mea Shearim, ca pe nişte mafioţi puşi pe teroare à la talibani.

Nu ne place că...

…Tribunalul Suprem, care, de la o vreme, se ocupă de ce vrei şi nu vrei, n-a găsit cu cale să facă şi el un lucru bun şi să interzică, sub pedeapsă cu puşcărie, vorbitul la telefoanele celulare în restaurante, acolo unde oamenii cinstiţi, ca mine şi ca dumneata, se duc să mănânce, netulburaţi de nimeni, o ciorbă de perişoare cu ardei iute şi o momiţă la grătar.

Ne place că...

…rabinul Iosef Kappah, yemenit de felul lui, orientalist cunoscut şi laureat al Premiului Israel, a acordat un interviu lui Hagai Segal, de la lunarul *Nekuda,* unde se dă tare la amuletele simpaticului nostru rav Kaduri; ne place atât de mult ideea încât dăm aicea un fragment din interviu:

– Ce părere aveţi despre obiceiul de a consulta cabalişti ca rav Kaduri, de a distribui amulete etc.?

– Maimonide spunea despre amulete că ele sunt un fel de a face cu ochiul idolatriei. El este categoric împotriva amuletelor. În definitiv, pe cine-ţi închipui că îl vei vrăji datorită amuletelor, pe Bunul Dumnezeu?

– Dar poate că fenomenul are şi un aspect pozitiv… Poate că graţie amuletelor şi cabaliştilor, oamenii nereligioşi se apropie puţin de iudaism.

– Nu, nimic, absolut nimic nu ne îndreptăţeşte să-i înşelăm pe ceilalţi. Noi trebuie să le deschidem ochii, nu să-i orbim. Sigur, ştiu că un partid politic (Shas, n. red.) a reuşit în politică graţie faptului că s-a ocupat cu distribuirea de amulete. El a scos oamenii dintr-o problemă şi i-a închis în altă problemă. Drept care, oamenii au trecut de la confuzie la imbecilitate.

Nu ne place că...

…aşa cum scrie *Haaretz,* numitul Roger Tamoraz, om de afaceri libanez şi amic al colonelului Khadaffi, a încercat să cumpere, adică să pună mâna pe 51 la sută din acţiunile unei societăţi de carburant din Israel.

Ne place că...

…mai multe kibuţuri din Nord şi-au strâns cureaua şi au distribuit 50.000 de litri de apă localităţii arabe Jenin, unde lichidul sus-numit lipseşte cam de multă vreme; ne place de asemenea că, întrebat de ce a procedat aşa, responsabilul acţiunii a răspuns: "Din motive de solidaritate".

Nu ne place că...

…profesorii din Krasnoiarsk, Rusia, care nu mai primiseră leafa de luni şi luni de zile (primăria n–are bani), au fost plătiţi în natură, autorităţile oferindu-le obiecte precum: cearceafuri, cărămizi, cuie şi, mai ales, sicrie.

Ne place că...

…întrebat fiind dacă ar fi dispus să-i ia un interviu lui Igal Amir, individul condamnat la închisoare pe viaţă pentru asasinarea lui Rabin, cunoscutul comentator de la Televiziune Nissim Mishal, animatorul emisiunii "Mishal Ham" de pe Canalul II, a răspuns: "Presupun că dacă s-ar ivi o asemenea posibilitate n-aş respinge-o. Mă interesează să aflu *cine se ascunde în spatele lui…"*

Ne place că...

…la Teatrul Cameri din Tel Aviv se joacă o comedie intitulată "Domnul Wolf" şi consacrată neregretatului Isaac Wolf, individul care s-a ocupat (cu succes) de organizarea de bordeluri în Germania post-belică.

Nu ne place că...

…à propos de cele de mai sus, nu am auzit de nici o piesă închinată indivizilor de pe la noi care s–au repezit la Bucureşti să deschidă cazinouri pe Calea Victoriei, cu black-jack, ruletă şi alte jocuri folositoare omului.

Ne place că...

…în regatul Swaziland, din Africa de Sud, s-a înfiinţat o "Asociaţie a bărbaţilor asupriţi de nevestele lor" care nu mai suportă să fie puşi a spăla rufele şi podelele, a găti pentru toată familia, a avea grijă de copii şi – peste toate – a fi bătuţi cu reteveiul atunci când au spart din greşeală o farfurie sau s-a ars friptura.

Ne place că...

…de îndată ce au auzit de partidul alialei române, băieţii din *mass-media* s-au luat de noi, şi în marile ziare şi la Televiziune, făcându-ne de "romanim ganavim", mămăligari şi altele asemenea şi contribuind astfel, fără să-şi dea seama, ca noul partid să obţină pe gratis un lucru pe care altfel nu-l putea avea decât pe zeci şi sute de mii de shkalimi: reclamă!

– Ai citit Protocoalele?... Eu? Vezi-ţi de treabă!

La Radio-Islam şi la televiziunea din Gaza se dau zilnic citate din celebrul, sinistrul fals "Protocoalele Înţelepţilor Sionului". În librăriile din Arabia Saudită şi din Iran, pe tarabele cu tipărituri fasciste de la Bucureşti, vânzătorii te îmbie să cumperi cartea. În cursul dezbaterilor de la ONU à-propos de Israel, diferiţi "diplomaţi" citează, cu glasul îmbibat de ură, fragmente din numitele "Protocoale", cu toate că ei, lepădăturile cu statut de ambasadori, ştiu prea bine că e vorba de un fals.

...Dar, dacă întrebi în jurul tău, aici, în Israel: ai citit "Protocoalele"?, majoritatea fie că-ţi vor răspunde că n-au citit, fie vor ridica din umeri, murmurând: aiureli.

Şi nu e bine. Fiindcă nu e bine (dar deloc) să fii ignorant, leneş (putoare, vreau să spun) şi imbecil.

Aşa cum ne explică judecătoarea Hadassa Ben-Itto într-o carte, pe care o recenzează Herb Keinon de la "Jerusalem Post".

În istoria omenirii, anul 1894 nu a fost un an ieşit din comun. Japonia şi Coreea au declarat război Rusiei. Ţarul Alexandru al III-lea a murit. Căpitanul Alfred Dreyfus a fost judecat. Uganda a devenit protectorat britanic. A fost anul în care Debussy a compus "După-amiaza unui faun" şi Degas a pictat "Femeie la masa de toaletă". În domeniul literar, Gerhart Hauptmann a scris piesa "Hanneles Himmelfahrt"; Anthony Hope a scris "Prizonierul din Zenda" iar G. W. Grossmith a publicat "Jurnalul unui Nimeni".

Tot în 1894 un agent secret rus care trăia la Paris, un oarecare Piotr Ivanovici Raşkovski, a plagiat un vechi pamflet franţuzesc în care era atacat Napoleon al III-lea şi şi-a intitulat noul pamflet "Protocoalele Înţelepţilor Sionului".

"Hanneles Himmelfahrt" e de mult uitată, şi aproape nimeni nu-şi mai aminteşte de "Jurnalul unui Nimeni". Despre "Prizonierul din Zenda" se învaţă doar la universitate.

"Protocoalele Înţelepţilor Sionului" au adus cu ele moartea a zeci de mii de evrei. Cu toate acestea, spune judecătoarea pensionară Hadassa Ben-Itto, autoarea unei cărţi recent publicată despre "Protocoale", "Minciuna care nu moare", evreii nu prea ştiu mare lucru despre pamfletul care le-a influenţat atât de mult istoria în ultima sută de ani.

Majoritatea evreilor n-au citit "Protocoalele", puţini cunosc istoria lor şi încă şi mai puţini au auzit de curajoasele încercări făcute de-a lungul anilor pentru a le respinge pe calea justiţiei. "Când auzim de «Protocoale» ne strâmbăm şi spunem – sau gândim – că nimeni n-o să creadă gunoiul ăsta. Că nimeni n-o să creadă că un grup de evrei au pus la cale un plan pentru a domina lumea", spune Hadassa Ben-Itto. Dar, adaugă ea, mulţi cred. Şi încă cum!

Preşedintele malaezian vorbeşte despre o conspiraţie evreiască mondială cu scopul de a devaloriza moneda ţării sale. Teroriştii sinucigaşi sunt găsiţi cu "Protocoalele" în buzunar. Textul "Protocoalelor" şi explicaţii care arată cât de bine se potrivesc tezele pamfletului cu evenimentele zilei, pot fi găsite cu uşurinţă pe Internet.

Spre deosebire de "Jurnalul unui Nimeni" sau "Hanneles Himmelfahrt", "Protocoalele" nu au fost date uitării. Ele sunt, într-adevăr, o minciună care refuză să moară.

◆

La 31 octombrie 1991, Hadassa Ben-Itto, o judecătoare respectată de la tribunalul regional din Tel Aviv, a judecat ultimul ei proces. Cu câteva luni înainte uluise breasla juridică din ţară anunţându-şi pensionarea anticipată. Scopul ei declarat: să facă cercetări şi să scrie o carte despre "Protocoalele Înţelepţilor Sionului" – un subiect care devenise pentru ea o obsesie.

Hadassa Ben-Itto

În 1965 făcuse parte din delegaţia Israelului la Naţiunile Unite, condusă de Golda Meir. La una din şedinţele ONU, un delegat rus a citat din "Protocoale" în cursul unui atac împotriva Israelului. Un diplomat latino-american, surprins că Hadassa Be-Itto nu a obiectat, i-a spus: "Voi evreii ar trebui să învăţaţi lecţia trecutului. În perioada nazismului n-aţi dat atenţie la ceea ce scrisese Hitler în «Mein Kampf». N-aveţi voie să treceţi cu vederea calomniile antisemite şi, ceea ce e şi mai important, n-aveţi voie să treceţi cu uşurinţă peste teoria unei conspiraţii criminale evreieşti cu scopul stăpânirii lumii, aşa cum e descrisă în «Portocoale»".

Peste zece ani Ben-Itto făcea din nou parte din delegaţia Israelului la Naţiunile Unite care a participat la dezbaterea rezoluţiei "sionismul este rasism". "Am avut o discuţie foarte grea cu Jeane Kirkpatrick, pe atunci ambasadoarea Statelor Unite la ONU", îşi aminteşte ea. "Mi-a spus: «Nu-mi vine să cred că acelaşi lucru se întâmplă aceluiaşi popor de două ori într-o singură generaţie. N-aţi citit cu atenţie «Mein Kampf». Dacă aţi fi făcut-o, v-aţi fi dat seama ce vă aşteaptă»".

Mesajul doamnei Kirkpatrick, care a avut un impact profund asupra judecătoarei israeliene, era că

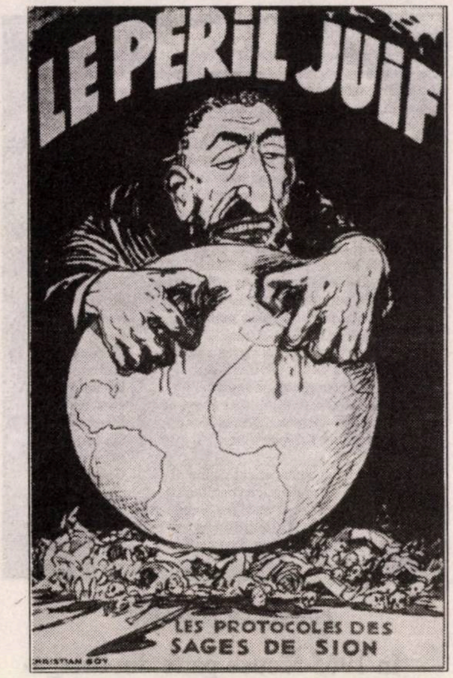
LE PERIL JUIF
LES PROTOCOLES DES SAGES DE SION

Coperta ediţiei franceze a "Protocoalelor" din 1934

documentele antisemite nu trebuiesc trecute cu vederea. "Importanţa «Protocoalelor" constă în faptul că aţâţă mulţimile", spune Hadassa Ben-Itto. "Nu oricine e gata să-şi ucidă vecinul, dar dacă i se spune că vecinul face parte dintr-un complot care vizează dominaţia lumii de către evrei…".

"Protocoalele Înţelepţilor Sionului", care astăzi pot fi citite şi pe Internet, la posturi intitulate "Anti–Sion" sau "Radio Islam", sunt bazate pe un pamflet publicat de scriitorul satiric francez Maurice Joly în 1864, intitulat "Dialoguri în iad între Machiavelli şi Montesquieu". Pamfletul era un atac la adresa lui Napoleon al III-lea şi nu pomenea de evrei. Treizeci de ani mai târziu a fost plagiat de un ofiţer din poliţia secretă rusă pentru a-i discredita pe liberalii ruşi care exprimau o oarecare simpatie pentru evrei.

După revoluţia din 1917, emigranţii ruşi au adus "Protocoalele" în Europa, unde au găsit audienţă în special – dar nu numai – în Germania, unde în 1920 s-au vândut 120.000 de exemplare. Hitler a citit "Protocoalele" şi le-a lăudat în "Mein Kampf": "Ceea ce mulţi evrei fac poate inconştient, aici este expus în mod conştient", scria el. "Nu contează din ce creier evreiesc izvorăsc aceste dezvăluiri: important este că ele arată cu o precizie înfiorătoare caracterul şi activitatea poporului evreu şi scopurile sale finale…"

În anii '30 evreii au făcut unele încercări de a discredita "Protocoalele" prin justiţie. Un proces a avut loc în Elveţia, la Berna, şi un altul în Africa de Sud, la Port Elizabeth. Hadassa Ben-Itto a reuşit să obţină transcrierea dezbaterilor din ambele procese. Cea mai mare parte a cărţii ei se axează pe procesul de la Berna, intentat de comunitatea evreiască partidului nazist local pentru că publicase pamfletul.

Tribunalul din Berna a stabilit că "Protocoalele" sunt într-adevăr un plagiat după cartea lui Joly şi constituie o literatură indecentă, şi i-a amendat pe pârâţi. Judecătorul a spus că pamfletul este "un non-sens ridicol". Naziştii au făcut recurs, argumentând că în cazul respectiv nu se aplică clauza indecenţei. Ei au câştigat recursul, dar judecătorii Curţii de Apel au scris în sentinţă că pamfletul este "gunoi" şi "conţine insulte şi calomnii absolut nejustificate şi scandaloase".

De-a lungul anilor o serie de tribunale şi organisme oficiale, printre care un subcomitet al Senatului Statelor Unite, au declarat că "Protocoalele" sunt un fals. În 1993, când organizaţia antisemită "Pamiati" din Rusia a intentat proces de calomnie unui ziar evreiesc care a scris că "Pamiati" provoacă sentimente antievreieşti publicând "Protocoalele", tribunalul a stabilit că pamfletul este o plastografie antisemită.

Dar indiferent de câte ori, şi în ce instanţe, ar fi discreditate "Protocoalele", ele găsesc întotdeauna un teren fertil – dacă nu în Europa sau în Statele Unite, atunci în statele arabe, unde este vândut în librării şi citat copios.

◆

"Minciuna care nu moare" nu se adresează antisemiţilor, spune Hadassa Ben-Itto. Ei nu vor citi cartea, iar dac-o vor citi, o vor respinge. Ea nu-i va lecui de antisemitism. "Dar fiindcă «Protocoalele» n-au fost contestate, ideea unei conspiraţii evreieşti a înflorit şi s-a răspândit chiar şi printre oamenii luminaţi. Am întâlnit multe persoane care spuneau că trebuie să fie ceva adevărat în pamflet. Când le spuneam că e un fals, o minciună, mă întrebau de ce n-o spunem public, de ce nu-l contestăm. Aceştia sunt oamenii cărora mă adresez, oamenii luminaţi – în primul rând evreii, dar şi neevreii". După cum subliniază ea, "Protocoalele" au fost publicate în aproape toate limbile, dar în ebraică nu. "Oare nu ne pasă de ce se spune despre noi?", întreabă judecătoarea.

矢島鈞次
これからの10年間
ユダヤ・プロトコール
超裏読み術
あなたに起こる
ショッキングな現実
ユダヤ・プロトコール超裏読み術 矢島鈞次
なぜ確かなのか この恐るべき予言書
プロトコールの裏読みがつかんだ

"Tehnici eficiente pentru a citi printre rândurile «Protocoalelor evreieşti" – o carte japoneză care atrage atenţia asupra pericolului iminent al dominaţiei mondiale a evreilor

◆

Pentru Hadassa Ben-Itto "Protocoalele Înţelepţilor Sionului" sunt o problemă şi de natură personală. A emigrat cu părinţii ei din Polonia în 1935, la vârsta de nouă ani. Toţi ceilalţi membri ai familiei au murit în lagăre. Dedicaţia de pe cartea ei spune simplu: "În memoria tuturor rudelor mele ucise în Holocaust. Această carte să le fie monument funerar".

יידישפּיל

Teatrul idiş din Israel

prezintă vestita piesă a lui Moşe Gherşenzon bazată pe peripeţiile, trucurile şi glumele faimosului erou al folclorului evreiesc

HERŞALE OSTROPOLER

În rolurile principale vedetele Teatrului IDISPIL

IANCALE BODO şi IANCALE ALPERIN

Participă: CAROL MARCOVICI, HELENA IARLOVA, ANDREI KASHKER, ANABELLA, URI KOVALSKI, ISRAEL TREISMAN, IOSI SOKOLSKI, IONAT MATAN, ŞAI KAMINSKI

Regia: Mişa Lurie • Muzica: Mişa Bleherovici • Coregrafie: Marina Blatov

אסטראפאלער
הרשלה מאוסטרופולי

IANCALE ALPERIN

IANCALE BODO

TRADUCERE SIMULTANĂ ÎN EBRAICĂ

TEL AVIV - Beit Zionei America
joi 21.1, ora 20
vineri 22.1, ora 13
sîmbătă 23.1, ora 20
sîmbătă 6.2, ora 20
luni 8.2, ora 20
miercuri 10.2, ora 20
sîmbătă 13.2, ora 20
tel. 1-800-444-660

REHOVOT - Vics
marţi 26.1, ora 20
tel. 08-9467890

PETAH TIKVA - Heichal
miercuri 27.1, ora 20
tel. 9301195

HOLON - Teatrul Holon
sîmbătă 30.1, ora 20
tel. 5037781

NATANIA - Heichal Hatarbut
duminică 31.1, ora 20
tel. 09-8330335

IERUSALIM - Teatrul Ierusalim
duminică 7.2, ora 20
tel. 02-6256869

CFAR SABA - Heichal Hatarbut
joi 11.2, ora 20
tel. 09-7649230

RAANANA - Yad le Banim
miercuri 17.2, ora 20
tel. 09-7610549

AŞKELON - Heichal Hatarbut
joi 18.2, ora 20
tel. 07-6718777

BEER ŞEVA - Heichal Hatarbut
duminică 21.2, ora 20
tel. 07-6233838

gura
humorului

I. SCHECHTER

Secretul tinereţii

Mereu constat că un prieten sau altul, născut în acelaşi an cu mine, a îmbătrânit. De unde a acumulat el deodată zece sau douăzeci de ani în plus? Şi de ce s-a grăbit să îmbătrânească? Nu putea să mai aştepte un timp, să îmbătrânim împreună?

Sunt revoltat fiindcă aceşti prieteni mă compromit: ei lasă impresia că şi eu, care sunt de-un leat cu ei, am îmbătrânit. Dar eu nu sunt de acord să mi se socotească vârsta după anii pe care îi am.

Unde scrie că dacă ai împlinit, să zicem, 75 de ani, trebuie să-ţi iei un baston şi o îngrijitoare filipineză? Abia săptămâna trecută actorul de filme americane Tony Curtis, care are 78 de ani, s-a însurat cu o tigroaică de 28 de ani. Să fie oare însurătoarea un indiciu al tinereţii? Atunci de ce nu ne permit legile să fim bigami, trigami sau multigami ca strămoşii noştri?

Se zice că avem vârsta arterelor noastre. Nu prea înţeleg cum vine asta fiindcă arterele s-au născut o dată cu noi şi nu văd cum ar putea fi ele mai în etate sau mai tinere. Dacă arterele se îngroaşă, asta nu se întâmplă fiindcă ai luat un împrumut ipotecar pe numele lor. Împrumuturile ipotecare sunt pe numele întregului organism, le plăteşti cu inima, cu ficatul, cu tot ce curge şi pulsează înăuntrul tău.

Pe vremuri un om bătrân era socotit înţelept, chit că nu trecuse vreun examen de înţelepciune. Era înţelept din oficiu. Înţelept însemna să fii cumpătat, să recunoşti că şi alţi oameni sunt oameni, că nu trebuie omorâţi contra voinţei lor şi alte asemenea prostii.

Prietenii mei care au îmbătrânit, cred că din cauza asta au îmbătrânit: ei au preluat ideile de pe vremuri, au devenit sfătoşi ca nişte bunici, recomandă cumpătarea, manierele elegante şi respectul pentru părul alb, pentru semnătura cu care te-ai iscălit etc.

Unde mai pui că le-a intrat democraţia în cap. Cum să nu îmbătrânească prematur dacă aşa, deodată, fără nici un motiv, ei ies în stradă împreună cu alţi moşnegi de 80 sau de 20 de ani, şi cer respectarea drepturilor omului? Dacă cel puţin ar cere drepturile omului pentru ei înşişi, aş mai înţelege. Vezi însă că ei merg până acolo încât cer drepturile omului şi pentru alţi oameni.

Ce drepturi? Care oameni? Toţi oamenii sunt oameni? Şi oare oamenii care sunt oameni pot fi egali, atât de egali încât să aibă drepturi egale? Aşa gândeau numai comuniştii care ne considerau pe toţi identici ca nasturii unei cămăşi.

Aşa cum reumatismul este o boală a bătrâneţii, bătrâneţea este o boală a umanismului. Spune dumneata că nimeni nu trebuie să fie arestat fără judecată şi vei simţi că arterele ţi se îngroaşă şi picioarele îţi amorţesc. Spune că avem ceva de învăţat de la alte popoare, uită–te după aceea în oglindă şi vei vedea un chip îmbătrânit cu cinşpe ani.

Un prieten de-al meu, de acelaşi contingent, atât de tare a susţinut că acordurile semnate trebuie şi aplicate, încât a fost băgat într-un azil de geriatrie. Un alt amic de vârsta mea s-a apucat să declare că nu trebuie folosită tortura la anchete şi acum are zahăr, stă într-un scaun cu rotile şi este hrănit cu linguriţa.

Pe mine nu mă va vedea nimeni umblând cu drepturile omului la subsuoară. Eu merg cu pancarte pe care scrie "Huo", "Pleacă acasă" şi "Ben zona". De aceea sunt viguros, tânăr şi temut.

Secretul tinereţii e să sfidezi legile şi să nu opreşti la semaforul roşu. Viteza legală e numai pentru boşorogi.

Cine vrea să stea de vorbă cu mine trebuie să admită dinainte că eu am dreptate. Dacă nu, îl desfigurez. În orice conversaţie – fie despre gripă, fie despre cursul dolarului – eu atrag atenţia că Ereţ Israelul este ţara noastră, cadou de la Dumnezeu personal, că nu depindem de americani, ci ei depind de noi.

Nu am cuvinte să spun cât de muşchiulos mă simt când strig că trebuie să ne retragem din sudul Libanului, dar să ne retragem adânc în nordul Libanului şi de acolo în Siria. De unde locuiesc eu, din buricul Tel-Avivului, nu mă retrag nici cu un milimetru de pe Podişul Golan.

Alţii la vârsta mea sunt modeşti, pacifişti, îmbătrâniţi, slăbiţi din puteri şi de aceea este uşor să obţii de la ei un stat palestinian. De la mine nu se poate căpăta nici o concesie şi nici un zâmbet. Eu sunt ferm şi încruntat.

Eu nu-i dau un stat palestinian lui Arafat şi nici măcar lui Clinton. Dacă mister Clinton are poftă de un stat palestinian, să i-l dea Monica Lewinsky!

În cadrul unei acţiuni pentru descoperirea hoţilor de automobile din satul Yata, poliţia israeliană a prins un ofiţer palestinian la volanul unei maşini furate; după cercetările de rigoare, s-a dovedit că respectivul are la activ şi alte isprăvi asemănătoare.

Yata aşadar cam cu ce se ocupă păstrătorii ordinii din rândurile poliţiei lui Arafat!

A. VELUREANU-GAL

“Fata tristă” din Beer Sheva

Naomi Fromovici, actriţă antistar (deocamdată)

- **Lumea privită cu ochi de copilă de pe Ceahlăul... Beer-Shevei**
- **Tata, fost actor în România, şi-a văzut fiica nud, într-o scenă de groază**
- **Căsătorie? Copii? Nu-s subiecte la zi**

"Am fost o fetiţă tristă, împovărată cu griji de om mare" – s-a recomandat nu de mult Naomi Fromovici (27), actriţă angajată la teatrul "Han" din Ierusalim, cu o carieră îndeajuns de promiţătoare. S-a născut (ţinând cont de amintirile ei destăinuite în public) o solitară, într-o "casă cu trei fete", ea fiind mijlocia. Familia Fromovici (din *trib)* locuia de fapt într-un apartament de la etajul 11 din "blocul cu 14 etaje", considerat în acea vreme cel puţin Ceahlăul Beer-Shevei. De pe acoperişul celei mai înalte clădiri din capitala Neghevului, din când în când, câte un sătul de viaţă se arunca în văzduh, punându-şi capăt zilelor. La o asemenea sinucidere, micuţa Naomi a fost martoră oculară, rămânând cu trauma până în ziua de azi. Şi şi-a mai amintit fata cum şi-a procurat într-o bună zi un... binoclu mare cu care ieşea pe terasă, zilnic la aceeaşi oră, pentru a cerceta zările. De fapt, nu orizontul o interesa, ci... îl urmărea pe tatăl ei, bărbat chipeş care lucra la Institutul de cercetare a Neghevului (nu departe de casă), fata vrând să ştie dacă părintele vine direct acasă din clipa în care ieşea pe poarta întreprinderii. "Printre grijile pe care le purtam în cârcă era şi aceea ca tata şi mama să nu divorţeze...". Copil precoce sau într-o continuă nelinişte? Poate şi una şi alta. În orice caz, ea şi-a găsit refugiul în muzică, învăţând clarinetul, şi în sport. Ar fi vrut baschet, dar fusese dintotdeauna prea măruntă de stat; ar fi vrut atletism, dar alţi copii, mai iuţi de picior, o învingeau la curse. S-a îndreptat spre... fotbal, într-o echipă de băieţi. Fetiţă ciudată, sau originală cu orice preţ? Tata, fost actor în România, ar fi dorit ca fiica să devină actriţă. La actorie ea nu s-a gândit; mai curând se vedea cântăreaţă.

Între timp, fetiţa tristă din Beer Sheva s-a făcut mare. A rămas tot firavă, blondă şi cu ochii strălucitori. Era în continuare solitară. La recrutarea într-o trupă artistică militară a cântat la audiţie un cântec al Rivkăi Zohar despre "un tâmplar ciudat de pe o stradă strâmtă". Întrebată de ce a ales tocmai acest cântec, Naomi a răspuns prompt şi... firesc: "Fiindcă e un cântec trist". De la cântăreaţă în uniformă până la actriţă de repertoriu nu mai rămăsese decât un pas. Mai exact... trei ani de studiu! Studentă fiind, Naomi Fromovici a fost distribuită în roluri de la Ifigenia lui Euripide până la eroinele lui Gogol şi din piese moderne. În 1995 a absolvit şcoala "Beit Zwi", fiind imediat angajată în teatrul profesionist.

O urmăresc pe tânăra actriţă de la începutul carierei, căci i-am "ochit" talentul văzând-o încă pe scena teatrului "Hasifria", în rolul Virginiei din "Minunea Sfântului Antonio". Naomi Fromovici nu s-a dezminţit. Pentru rolul Antigona a primit chiar premiul de teatru, la categoria "Actriţa promiţătoare" a anului!

Într-adevăr, ea promite şi se ţine de cuvânt. În "Ha-Ha", Naomi a interpretat-o pe Katie, o fată problematică (în vârstă de 16 ani plus-minus, cum a precizat autorul) în mediul unui ospiciu; s-a relevat în Angela (tot rol de copilandră) din piesa lui Dennis Potter "Peisajul copilăriei". Şi a fost un băieţandru în piesa-şlagăr "Anna Galactia", iar acum o întruchipează pe Juliette în "Măsură pentru măsură" de Shakespeare. (Directoarea teatrului "Han" nu-i dă o clipă de răgaz tinerei actriţe, semn că vede în ea un talent autentic.) O creaţie impresionantă a realizat Naomi Fromovici în "Killer Jo". Dottie, eroina ei, este (aţi ghicit!) tot o fetişcană, pe socoteala căreia tatăl şi fratele aranjează un complot ucigaş. Spectacol de violenţă, cutremurător. Naomi Fromovici apare goală pe scenă. Scenă erotică? Departe de aşa ceva! Sce-

Naomi: Tristă? Poate. Dar şi înverşunată. Ca o jucătoare de fotbal ce este...

S-a făcut mare caz în lume, luna trecută, à propos de lansarea mult anunţate Euro, moneda unică a Comunităţii Europene.

Pe mine, ca să spun drept, această Euro nu mă interesează. Nu e problema mea.

La vârsta la care am ajuns, problema mea Eurologică.

Naomi (stânga) alături Orna Fitussi și Esti Zackheim (dreapta) în serialul "Pajiști violete", pe care l-am văzut la TV (cu plăcere)

nă tristă, zguduitoare. Model de înțelegere a sufletului personajului…

◆

Se înțelege, ca om care a slujit-o pe Thalia în România, tatăl Naomiei s-a considerat satisfăcut că, în cele din urmă, fiica a ales teatrul ca profesie și că se afirmă frumos încă de la debut. A văzut-o, firește, în rolul Dottie, goală pușcă pe scenă, dar s-a convins că apariția nu-i deloc vulgară. Naomi prețuiește mult părerile profesionale ale tatălui ei, e legată sufletește de părinți, ca și de cele două surori. A părăsit de mult Beer Sheva, urbea copilăriei, dar îi poartă încă sentimente ascunse. "Acolo îmi găsesc liniștea, e o stațiune de odihnă pentru mine…", spune ea cu toată seriozitatea. Metropola Tel-Avivului nu-i chiar pe măsura firii ei, nici programele de televiziune nu-s pe gustul Naomiei, chit că ea însăși e distribuită în seriale.

La 22 de ani, Naomi s-a măritat, ca după un an să divorțeze. Pentru tânărul soț, pe atunci student la Beer Sheva, a fost o lovitură; Naomi, după cum a declarat ea însăși, "s-a simțit ca un fluture eliberat". O a doua încercare nu a mai făcut, căci instituția căsătoriei îi pare ca o carceră. "Sunt o fire prea independentă", susține Naomi. Acum declară chiar că e gata să urce pe baricade și ar fi urcat dacă – așa cum se zvonise – religioșii ar fi impus ca spectacolul "Killer Jo" să se scoată de pe afiș.

Cariera propriu-zisă o datorează regizoarei Ofira Hoenig. S-a întâmplat ca ea să pună în scenă "Nunta" de Brecht la teatrul "Han" și, exact cu o săptămână înainte de premieră, una dintre actrițe să se îmbolnăvească. Zarurile au fost aruncate asupra Naomiei Fromovici și au căzut într-un ceas bun. În 24 de ore, ea a trebuit să învețe rolul (ceea ce nu-i ușor pentru nimeni, darămite pentru o debutantă care, colac peste pupăză, suferă de dislecție și citește greu o pagină de text). Cu voința ei de fier, Naomi a învins, și la "Nunta" lui Brecht s-a simțit în apele ei mai dihai decât la propria… nuntă.

◆

Naomi Fromovici – "fată tristă"? Aș zice mai curând ființă sensibilă. Naomi Fromovici – "femeie optimistă"? Pentru a răspunde la întrebarea aceasta aș apela la o declarație pe care tânăra actriță a dat-o cotidianului ebraic "Iediot Aharonot": "Acum, la 27 de ani, încep să pricep că-s femeie. Îmi doresc copii, dar știu că unei mame singure nu-i este ușor. De aceea nu mă văd încă mamă, atâta timp cât viața mea e atât de plină"… Naomi Fromovici – star? Cu firea ei, un antistar. Se bazează doar pe talentul ei, nu pe… stelele din cer.

PIETRE FUNERARE
MARMORĂ ȘI GRANIT

FRIEDMANN

Firma cunoscută
încă din București,
Șoseaua Giurgiului
și Filantropia,
datând din anul 1945

T.A. – KIRIAT SHAUL
Tel.: 647-1594, 647-6279
Pelefon: 052/544-885

- **PREȚURI CONVENABILE**
- **EXECUȚIE IREPROȘABILĂ**
- **VENIM LA DOMICILIU**
- **ÎNLESNIRI DE PLATĂ**

●

Vorbim și românește

●

Se primesc comenzi
atât pentru Kiriat Shaul
cât și pentru Holon

G. IOSUB

Rabin și maior

De vorbă cu Rabinul Iosef A. Wassermann

- **Rabin al alialei române din Ierusalim**
- **Amintiri din Dorohoi**
- **În războiul de Iom Kipur a fost în Sinai**
- **Rabin-parașutist**
- **"Religia și politica n-au ce căuta împreună"**
- **"Evreii din România au nevoie de un rabin care să vorbească pe limba lor"**

"Tot ce vreți să știți despre religia evreiască și n-ați avut pe cine să vă întrebați – puteți să vă adresați postului de radio Kol Israel și rabinul Wassermann vă va răspunde".

Acest anunț al emisiunii în limba română a "Vocii Israelului" m-a îndemnat să mă întâlnesc și să am o discuție cu D-sa pentru a-l cunoaște și a-l prezenta cititorilor revistei *Minimum*.

Așa că ne aflăm în eleganta vilă în care locuiește familia Wassermann și unde capul familiei își are biroul de avocat rabinic. Așezați comod în fotolii, începem convorbirea.

G. Iosub: Vă cunosc doar "audio", deoarece urmăresc prelegerile dumneavoastră succinte, dar pline de miez, pe care le susțineți bilunar la postul de radio "Kol Israel". Acum, cum s-ar zice, vă cunosc pe "video". Omorate domnule Wassermann, ce funcții dețineți în Israel?

Rabinul Iosef Wassermann: Sunt avocat rabinic și totodată rabin al alialei române din Ierusalim. Oficiez la sinagoga Matnas, dar sunt invitat și în alte localități unde sunt evrei vorbitori de limba română, cum ar fi Ashkelon, Rishon Lezion, Petah Tikva. Particip cu plăcere la reuniunile alialei.

G. I.: Mult stimate domnule rabin Wassermann, fiți amabil și vorbiți-ne de casa dumneavoastră părintească.

I. W.: M-am născut la Dorohoi în anul 1954. Tatăl meu, rabinul Pinhas Wassermann (z.l.) a slujit obștea evreiască din acest oraș ca și din localitățile din împrejurimi timp de aproape 50 de ani. Mama mea (z.l.) era fiica cunoscutului rabin admor Frenkel. În 1989 părinții mei s-au stabilit în Israel. Ministrul Cultelor din acea vreme i-a înmânat tatălui meu, cu ocazia unei festivități ce a avut loc la Knesset, o diplomă de onoare pentru activitatea prodigioasă pe care a depus-o ca rabin în România.

G. I.: Ce amintiri aveți din timpul copilăriei dumneavoastră?

I. W.: Amintiri am multe, deoarece am locuit primii 15 ani din viața mea la Dorohoi, unde am urmat școala primară și primele clase de liceu. Mă voi referi numai la o situație neplăcută pentru mine. În anii aceia nu era bine să frecventezi lăcașurile de cult și trebuia să fiu foarte atent să nu fiu văzut când intram sau ieșeam din sinagogă. De asemenea eram nevoit să găsesc diferite modalități ca să nu scriu sâmbăta. Una dintre metode era să-mi bandajez mâna dreaptă, simulând că sunt rănit. Odată, însă, într-o sâmbătă când aveam lucrare scrisă, profesorul bănuitor mi-a ordonat să-mi desfac bandajul și m-a prins cu minciuna. Atunci i-am spus adevărul: "sunt fiu de rabin și religia îmi interzice orice activitate sâmbăta". Profesorul m-a pedepsit.

În calitatea mea de odraslă de rabin adunam elevii evrei pentru a sărbători împreună Purimul, Hanuka, Simhat Tora. Nu rareori ni se adăugau și tineri neevrei.

Rabinul Wassermann.
Ținând seama de experiența lui militară, lumea spune că ar fi bine să fie parașutat în curtea Templului Coral de la București ca rabin al comunității, pentru ca enoriașii să aibă cu cine discuta chestiuni religioase pe românește, de la om la om...

G. I.: În Israel când și cum ați ajuns?

I. W.: Suntem trei frați și patru surori. Ele și unul dintre frați, fiind majori, au primit aprobarea de a emigra în Israel. Eu și celălalt frate, fiind minori, nu aveam dreptul de a pleca neînsoțiți de părinți. Ori, cum tatăl meu era rabinul comunității și nu putea părăsi postul, s-a adresat șef-rabinului Moses Rosen cu rugămintea de a interveni la autoritățile românești pentru a aproba plecarea mea și a fratelui meu, ca să fim toți copiii lui împreună. Rabinul Rosen a obținut acest lucru și în 1969, la vârsta de 15 ani, am plecat în Țara Sfântă. Tatăl meu m-a condus la gară și pentru prima oară l-am văzut plângând.

G. I.: Și ați ajuns în Israel. V-ați stabilit, probabil, la surorile dumneavoastră.

I. W.: Nu. Serviciul Sohnutului ce se ocupă de olimii minori ce sosesc singuri, aflând că sunt fiu de rabin şi având dorinţa de a primi o educaţie religioasă, m-a repartizat la o ieşivă din Bnei Brak. După terminarea ei am urmat cursurile unei ieşive superioare, "Haneghev", lângă Beer Sheva, şi mi-am terminat studiile la ieşiva "Har Fisher" din Ierusalim, care pregăteşte rabini şi avocaţi rabinici.

G. I.: Şi după obţinerea celor două titluri ce aţi făcut?

I. W.: După terminarea celor patru ani de studiu, în ianuarie 1973, m-am prezentat la recrutare şi mi-am făcut serviciul militar, timp de trei ani. Când am terminat, în 1976, am fost angajat la primăria din Ieruham – localitate situată lângă Beer Sheva – unde am fost responsabil cu activitatea şcolară şi culturală a orăşelului.

Doi ani mai târziu am urmat un curs de ofiţeri, după care am devenit rabin militar şi, urcând din treaptă în treaptă, am primit gradul de maior şi titlul de şef-rabin al unităţilor de paraşutişti. (În acel moment al povestirii vieţii şi activităţii sale, rabinul Iosef Wassermann mi-a arătat câteva fotografii în care era echipat cu uniforma de paraşutist.)

G. I.: Aţi avut curajul să săriţi din avion?

I. W.: Desigur, căci pentru a deţine acest post a trebuit să urmez o şcoală de paraşutism.

Anul acesta, după 22 de ani de activitate rabinică în cadrul armatei, m-am pensionat cu grad de maior.

G. I.: Să trecem acum la o problemă spinoasă. În calitatea dumneavoastră de rabin, ce părere aveţi de conflictul existent în Israel între o parte a populaţiei religioase şi laici?

I. W.: Într-adevăr, în Israel problema divergenţelor dintre religioşi şi nereligioşi a devenit acută. Şi ea se datorează în primul rând lipsei aproape totale de comunicaţie între cele două părţi, necunoaşterii uneia de către cealaltă. Nu încape îndoială că este absolut necesară o apropiere, o mai bună cunoaştere reciprocă, toleranţă şi o mai firească convieţuire.

G. I.: Vă rog să vă referiţi şi la conflictele existente în sânul religiei noastre, între aşkenazimi, sefarzi, ortodocşi, conservatori, reformişti, ultrareligioşi.

I. W.: Aceste conflicte reprezintă un mare pericol pentru poporul israelian. Conducătorii diferitelor curente religioase sunt însetaţi de putere şi nu văd realitatea. Esenţa religiei iudaice constă în păstrarea normelor morale conţinute în Decalog, de ajutorare a aproapelui aflat în nevoie, de pace. Toate celelalte probleme ce ţin de formă, nu de fond, sunt rezolvabile. Reprezentăm cu toţii o familie. Este necesar să căutăm ceea ce ne uneşte, nu ceea ce ne dezbină.

G. I.: Ce legătură există între religie şi politică?

I. W.: După părerea mea, nici una. Rabinii nu ar trebui să facă politică, să formeze partide religioase. Ei uită că sunt oameni ai cultului şi că în această calitate au obligaţia să nu întineze haina lor sacerdotală, ci să se conformeze normelor etice. Politica este arta compromisurilor şi oameni religioşi nu au voie să facă compromisuri şi să se compromită. În ziua când religia se va despărţi de politică, prestigiul religiei va creşte.

G. I.: Mergeţi des în România, de care vă leagă nu numai nostalgia meleagurilor natale, dar vă interesează şi viaţa spirituală a evreilor ce mai sunt acolo. Nu credeţi că enoriaşii din România, câţi mai vieţuiesc, au nevoie de un conducător religios care să poată să li se adreseze şi să le asculte păsurile în limba lor maternă?

I. W.: Într-adevăr, populaţia evreiască din România, care a avut parte de mari conducători spirituali ca Niemirower, Şafran, Rosen, nu are acum pe cineva care nu numai să vină din când în când pentru a oficia ritualurile religioase, ci care, permanent, să se afle în mijlocul acestei populaţii şi să poată vorbi oamenilor în limba pe care o cunosc. E păcat ca această comunitate să fie lipsită de un adevărat îndrumător spiritual, când ea poate apela la unul din rabinii din Israel vorbitori de limba română, capabil să le asculte doleanţele şi care să aibă şi posibilitatea de a se înţelege cu clericii altor religii şi cu autorităţile româneşti.

G. I.: Aţi fost recent în Statele Unite. Cu ce ocazie?

I. W.: Am fost invitat al obştii evreilor americani, originari din Dorohoi, pentru a participa la sărbătoarea de Hanuka.

G. I.: În încheiere, spuneţi-mi câteva cuvinte despre familia dumneavoastră.

I. W.: Soţia mea este juristă şi lucrează la centrala Bituah Leumi. Avem trei copii, un băiat şi două fete, elevi de liceu.

G. I.: Domnule rabin Wassermann, vă mulţumesc.

Mihail Gorbaciov, fostul preşedinte al Uniunii Sovietice, a fost luna trecută în Israel, ca invitat al Centrului Peres pentru pace.

Cu acest prilej el a ţinut o expunere pentru câţiva politicieni de marcă din Israel, pe tema: "Arta de a distruge un Stat".

Gorbaciov: păi, să vă învăţ eu...

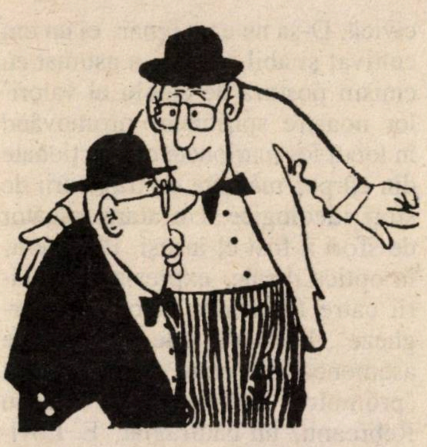

SE ZVONEŞTE CĂ...

...**Prof. Paul Cornea,** cunoscutul critic literar, lucrează la un volum de "Memorii"; ţinând seama că autorul a cunoscut bine atât lumea politică a vremii sale (P. C. a fost secretar al U.T.C., director general în Ministerul Culturii, conducătorul cinematografiei etc.) cât şi cea culturală, iniţiaţii în materie se aşteaptă la o carte senzaţională.

...**Businessmanul Yuli Ofer** şi-ar fi exprimat de curând – cu prilejul unui party organizat de Bnei Brith Israel – simpatia pentru noul partid al alialei române şi dorinţa de a-l sprijini din punct de vedere material.

...**Dramaturgul şi senatorul Radu F(eldman) Alexandru,** din Partidul Democrat, a devenit membru al Lojii francmasonice "Concordia", de la Bucureşti, lojă ce ţine de "Marele Orient al Italiei".

...**Din cauza condiţiilor dificile de trai** în care se zbat mai ales pensionarii din România, un număr din ce în ce mai mare de artişti, scriitori etc. au început să ia masa la cantina Comunităţii din Popa Soare. Printre cei dintâi care-au făcut pasul, – cunoscutul actor de teatru şi film, Sandu Sticlaru.

...**Multimilionarul Ted Arison** (Banca Hapoalim, vase de croazieră etc. etc.) a fost solicitat de unul din marile partide politice să ocupe un loc *real* pe lista candidaţilor pentru Knesset. Scopul partidului respectiv: să contracareze, prezentându-se în alegeri cu un român de suprafaţă, influenţa noului partid al alialei române. Iar motivul ce-a dus la alegerea lui Arison l-a constituit popularitatea sa. Într-un sondaj realizat de săptămânalul "Yerushalaim" (editat de Yediot Aharonot) pe tema: *cei mai influenţi oameni ai anului,* Ted Arison a ocupat locul 3, după Arie Deri (1) şi Aharon Barak, preşedintele Tribunalului Suprem (2), şi înaintea premierului Bibi Netaniahu (4)... Dar marele om de afaceri, care ştie probabil ce ştie, ar fi refuzat oferta.

Bursa personalităţilor din alia

În urcare:

Prof. Moshe Idel (51), şeful departamentului de gândire evreiască al Universităţii din Ierusalim, specialist în Cabala; a fost distins cu Premiul Israel pentru lucrările sale.

Tehila Ofer, ziaristă, ex-redactor la *Maariv;* a fost aleasă preşedintă a A.I.S.P.F. (Asociaţia internaţională a femeilor ziariste) la recentul congres al asociaţiei care a avut loc în Bretania, Franţa.

Dubi Zeltzer, compozitor; a fost ales să compună muzica pentru spectacolul "I. Rabin", iniţiat de Tuvia Tzafir şi Ioel Silberg.

În scădere

Nansi Brandes, muzician; glumele lui anti-*trib,* lansate la TV pentru a face plăcere cetăţenilor de tip Dan Shilon şi Dudu Topaz, mâncători de evrei-români pe pâine, au surprins în chip neplăcut lumea alialei. Un exemplu în acest sens l-a dat I. Atlas într-un articol din "Ultima oră":

«Şi à propos de "stigmat" (I. Atlas are în vedere *stigmatul* de "romanim ganavim") *cea mai recentă "glumă" a lui Nansi Brandes la televiziune: "Românii sunt mari amatori de excursii... lor le place "leramot". Joc de cuvinte în ebraică: "leramot" = "la Ramot" (moşav în nordul ţării) şi "leramot" = să înşele, să escrocheze". Şi te mai miri...»*

NOU

Infuzie de cultură în pastile homeopatice

STELE REGALE

Cartea recent publicată de
ELENA-ESTHER TACCIU
în Editura DU Style – Bucureşti

Vă prezintă peste o sută de portrete ale personalităţilor de talie universală, ca Van Gogh, Marcel Proust, Mihai Eminescu, Rudolf Nureev.
Pornind de la Zodia sa de naştere, fiecare din aceşti eroi îşi dezvăluie şi drama sentimentală.

☆ ☆ ☆

Cartea poate fi procurată trimiţând contravaloarea a 50 de şekeli la adresa:

ELENA-ESTHER TACCIU
P.O.B. – 2104
58490, KIRIAT SHARET
HOLON Telefon: 03-5590829

ETC... ETC...

••• Preşedintele Clinton a anunţat ieri că... Un moment, ce caută Clinton la rubrica *Noi?* Ce legătură are el cu *tribul?* Ei, uite că are una (şi încă întru totul onorabilă). Luând cuvântul, nu de mult, la Casa Albă, preşedintele a anunţat că Eli Ruckenstein, profesor de chimie industrială la Universitatea din Buffalo, a fost distins cu "Medalia Naţională a Ştiinţei", cea mai înaltă distincţie din USA pentru înfăptuiri pe tărâmul ştiinţei, un fel de Nobel american. Ruckenstein a primit distincţia, luna trecută, din mâinile lui Clinton, împreună cu alţi opt medaliaţi. Aşa cum s-a grăbit să ne informeze acad. Solomon Marcus, de la Bucureşti (mulţam frumos), savantul şi-a făcut studiile la Politehnica din Bucureşti, unde a funcţionat un timp şi ca profesor, până la plecarea sa în State, în anii '70. Medalia acordată lui Ruckenstein a fost primită cu ovaţii în campusul universităţii unde predă din 1973. "Acesta este una dintre distincţiile cele mai prestigioase pe care le-a primit vreun profesor de la Universitatea din Buffalo", a declarat William R. Greiner, preşedintele Universităţii. "Este o onoare pe care Eli o merită din plin. El a avut aici o carieră extraordinară. Noi suntem extrem de mândri de Eli şi îi mulţumim pentru contribuţia sa deosebită la progresul Universităţii". Şi noi, cei din Israel, suntem mândri de Eli, om de elită, şi trebuie să mărturisim că în aceste zile când tribul nostru este batjocorit de cinci ori pe zi în *mass-media,* suprema medalie primită de chimistul Ruckenstein ne merge la inimă.

••• Asta e, s-au pus pe capul nostru. Încurajaţi de înjurăturile cu "romanim ganavim", "mămăligari" şi alte creaţii danshilonist-dudutopaziste, fel de fel de indivizi caută nod în papură celor ce se îngrijesc de cultura *alialei.* Astfel, mai nou, Amidarul a mărit peste noapte chiria plătită de HOR-iştii din Ierusalim pentru clubul şi biblioteca lor, de la 540 shkalim lunar la 1.560 shkalim, fiindcă "acesta e tariful comercial"; deşi funcţionarii cu pricina ştiu prea bine că una este o asociaţie culturală, unde omul vine să citească nişte romane şi să asculte o conferinţă, şi alta e o băcănie unde vinzi brânză telemea şi rahat bigi-bigi. Zbătându-se în fel şi chip, oamenii lui Zwi Rosen şi Moshe Kreisel au obţinut o păsuire de vreo două luni. Când cei de la Amidar vor începe să arunce cărţile în stradă, o să vă dăm de veste.

••• Aţi primit vreo pensie din Germania (sau suma aceea de 5.000 de mărci, odată pentru totdeauna)? Sunteţi pe cale să primiţi asemenea despăgubiri? Atenţie, ţineţi-vă gura. Ca să n-o păţiţi precum criticul literar Ov. S. Crohmălniceanu, care trăieşte de câţiva ani în Germania. Şi în legătură cu care cunoscutul critic Gh. Grigurcu a publicat următoarele în ziarul "România liberă", din Bucureşti:

«Ni s-a spus – şi avem motive a crede – că dl. Ov. S. Crohmălniceanu, critic literar şi profesor la Universitatea din Bucureşti, a primit un soi de subvenţie substanţială din partea statului german, ca "răscumpărare" pentru împrejurarea că, în anii tinereţii d-sale, nu şi-a putut efectua studiile superioare în domeniul umanist. Totuşi, dl. Crohmălniceanu a ajuns, dacă nu mă înşel, inginer. Totuşi, dl. Crohmălniceanu a ajuns unul din protagoniştii criticii "realist-socialiste" care, decenii în şir, a falsificat literatura română, excomunicându-i ori răstălmăcindu-i pe autorii cei mai importanţi, mutilându-i scara de valori, jugulându-i evoluţia. Totuşi, dl. Crohmălniceanu a răspândit ani îndelungaţi, de la prestigioasa catedră la care a funcţionat, minciuna sfruntată, tendenţiozitatea veninoasă, imoralitatea estetică, politică, civică. D-sa nu e un ignar, ci un om cultivat şi abil, care şi-a asumat cu cinism postura de cioclu al valorilor noastre spirituale, promovând în locul lor marionete confecţionate din cârpe, mânuite de trăgătorii de sfori ideologice. Un atare trăgător de sfori a fost el însuşi. Plaga era, în optica d-sale, expresia "orientării către fascism a ideologiei burgheze"; Mircea Eliade şi Cioran de asemenea nu erau altceva decât "promotori ai fascismului", Liviu Rebreanu, un naufragiat, E. Lovinescu, un reprezentant al monopolurilor capitaliste occidentale, Titu Maiorescu, un reacţionar înrăit, pe când sărmanii Eminescu, Caragiale, Arghezi n-au izbutit a depăşi anumite "limite", "impuse de presiunea ideologică a claselor stăpânitoare". Autorii recomandaţi de critic erau, fireşte, proletcultiştii fideli, "îndrumaţi de partid fără greş". Nu poate fi negată "evoluţia" d-lui Crohmălniceanu, ce dorea, oricum, a se menţine în actualitate, tocmai către poziţiile pe care le combătuse cu ardoare. Dar rămâne dominantă imaginea d-sale de oportunist reprezentativ, rămân urmele drumului lamentabil, în zig-zag, ce l-a parcurs, rămâne ipostaza cea mai pregnantă la care a acces, cea de critic oficial al regimului totalitar, de la începutul până la sfârşitul acestuia, ipostază pentru care nu şi-a cerut scuze niciodată. În asemenea condiţii, ne întrebăm: Oare nu s-ar cuveni ca dl. Crohmălniceanu să plătească, d-sa, daune, celor pe care i-a intoxicat intelectualmente şi moralmente, ca dascăl de obscurantism ideologic, ori măcar acelor autori pe care cuvântul său investit cu autoritate inchizitorială i-a împiedicat mulţi ani să publice, i-a împiedicat, uneori, pentru tot restul vieţii, a-şi face rostul dorit?»

Dacă textul de mai sus ar fi apărut sub semnătura unui *anti* cunoscut, l-am fi luat ca o banalitate, mulţumindu-ne să amintim despre el, în patru rânduri, la rubrica *Scurt.* Dar el ni se pare demn de atenţie tocmai prin faptul că aparţine unui scriitor de-la-care-nu-te-aşteptai-ca… Gh. Grigurcu este un poet şi critic de seamă şi, în plus, un condei care s-a ridicat nu o dată cu remarcabilă îndrăzneală împotriva *exploziei anti* de după 1990. Să-l fi atins şi pe el virusul despre care vorbea, într-unul din numerele noastre, Michael Shafir în studiul său despre *erupţiile* neaşteptate din paginile "României literare"? Să fi căzut şi el la pat, lovit de maladie? Sau ţine şi el ca amicii şi admiratorii săi evrei să se simtă ca Mihail Sebastian, în 1937?

••• Ce părere are despre Israel dr. Gheorghe Popescu, ambasadorul României, la un an şi mai bine de când s-a instalat în clădirea de pe strada Adam Hacohen, din Tel Aviv? Şi cum se simte d-sa aici? Este o întrebare pe care i-a pus-o colaboratorul nostru Gh. Iosub în cadrul unui interviu luat pentru revista "Diplomat Club" din Bucureşti.

«Prin frumuseţile naturale, vestigiile istorice, potenţialul economic şi tehnologic creat de poporul israelian – răspunde ambasadorul – această ţară constituie ceva cu totul aparte în constelaţia statelor lumii. Este ţara unde se întâlnesc cele trei mari religii monoteiste, iudaismul, creştinismul şi islamismul, şi unde trăiesc cinci milioane de evrei de pe toate continentele, care vorbesc o bună parte din limbile pământului. Pentru mine, ca cetăţean român, nu este lipsit de semnificaţie faptul că la construcţia şi înălţarea statului israelian contemporan au avut şi au o importantă contribuţie şi originarii din România (peste 400.000).

Cea mai uimitoare senzaţie la sosirea mea în Ţara Sfântă a fost aceea de a mă simţi ca acasă. Explicaţia acestui sentiment se dezvăluie când ajungi să cunoşti israelienii originari din România, ţară pe care o recunosc ca ţara unde s-au născut şi faţă de care au păstrat sentimente adânci. În plus, în Israel sunt scriitori şi ziarişti care scriu în limba română. Apar aici două cotidiene şi şapte alte publicaţii în româneşte, iar anual se scriu numeroase cărţi în limba noastră. Se poate spune că, în fapt, România are în Israel nu un ambasador, ci mai mult de 400.000 de ambasadori…

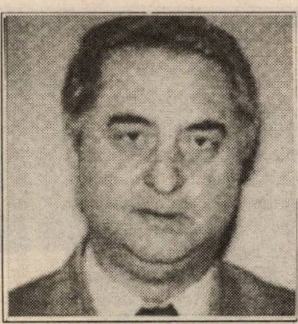

Ambasadorul dr. Gh. Popescu: mă simt ca acasă

••• Ni s-a spus că va avea loc în septembrie (1997). N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în octombrie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în noiembrie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în decembrie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în ianuarie (1998). N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în februarie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în martie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în aprilie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în mai. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în iunie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în iulie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în august. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în septembrie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în octombrie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în noiembrie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în decembrie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în ianuarie (1999). N-a avut. Acum ni se spune că va avea loc în februarie. Poate. Până una-alta, constatăm că mult aşteptatul Congres al HOR se lasă greu. În consecinţă, aşa cum v–aţi lămurit din numerele trecute, am hotărât să oferim celor de pe strada Alexandru Ianai din Tel Aviv o cantitate sporită de stimulent. E vorba, cum se vede, de nişte ardei iuţi. Îi introducem (în pagină) cu speranţa că legumele vor produce efectul sporit.

••• Anul trecut, scriitorului american Saul Bellow, laureat al Premiului Nobel pentru literatură, i s-a decernat, la New York, Premiul Fundaţiei Culturale Iudaice din Statele Unite. La cererea lui Saul Bellow, el a fost prezentat publicului de la Houdson Theatre de scriitorul Norman Manea. Publicăm câteva fragmente din cuvântul acestuia, în care este evocată şi România epocii Ceauşescu:

«L-am cunoscut pe Saul Bellow acum aproape douăzeci de ani la o mică întrunire la Uniunea Scriitorilor din România. Cunoşteam deja, în vestmânt românesc sau franţuzesc, unele dintre cărţile lui Saul Bellow. Scrisesem chiar despre măiastra sa operă – despre puternica originalitate a lumii sale citadine, în care spiritul evreiesc îşi află noua sa voce liberă, americană, noua seninătate şi nelinişte, noul umor şi noua tristeţe, aura literară nouă, inconfundabilă, şi un fel nou, fără precedent, de a pune marile întrebări fără răspuns ale destinului uman.

Întunericul acelei perioade românești, descrisă acut de Saul Bellow în "The Dean in December", a devenit repede evident în spațioasa, eleganta sală oficială a întâlnirii. Un cunoscut editor român, care publicase traducerea cărții "Humboldt's Gift", s-a ridicat, cu voioasa energie a unui bărbat de jumătatea vârstei sale, pentru a repune vechea întrebare: "Cine se află în spatele dumneavoastră, Domnule Bellow?"

Lumina însoritei zile de primăvară a fost instantaneu copleșită de acea "darkness at noon" (titlul romanului lui Arthur Koestler despre teroarea stalinistă, n.n.) pe care o știam prea bine cu toții. Antisemitismul socialist era tot atât de la modă în România dictaturii comuniste cum fusese, dintotdeauna, în istoria Europei de Est. Nimeni din restrânsa audiență nu avea vreo dificultate în a pricepe implicațiile nu prea subtilei întrebări despre ubicuitatea conspirației demonice a poporului ales. Și totuși, oaspetele nostru, cu zâmbetul său sceptic și cu eleganta sa politețe, nu părea să fi sesizat agresivitatea interogatorului. "Cine v-a dat Marele Premiu, Domnule Bellow? Cine este în spatele dumneavoastră, Domnule Bellow?", a repetat distinsul intelectual român.

Domnul Bellow și-a menținut zâmbetul și curtoazia și, îngăduindu-și un dulce răgaz, ne-a spus două istorioare anecdotice despre consecințele personale ale încoronării de la Stockholm.

Prima era despre polițistul din Chicago care îl saluta, zilnic, de douăzeci de ani, la colțul străzii, și care, neștiutor de Evenimentul Literar Universal care avusese loc, oferea același salut simplu, prietenesc și convențional dintotdeauna.

A doua pățanie se referea la un fost coleg de liceu al scriitorului, pe care nu îl văzuse de decenii. Ciocnindu-se de el, pe neașteptate, pe stradă – din nou, în Chicago, din nou, după ceremonia Nobel – Bellow fusese bucuros să afle noutăți despre alți foști colegi, să afle ce s-a întâmplat, între timp, cu amicul cu care vorbea. Acesta și-a amintit, și el, în cele din urmă, că ar trebui să arate oarecare curiozitate față de interlocutor. "Și tu, Saul, ce ai făcut tu în acest timp? Ce profesie ai? Cum împuști tu francul?"

Sper că înțelegeți de ce lunga mea călătorie spre această scenă este un privilegiu deosebit, de ce sunt bucuros să fiu în această seară membru, în bună stare, al durabilei conspirații care se află în spatele iubitului nostru oaspete».

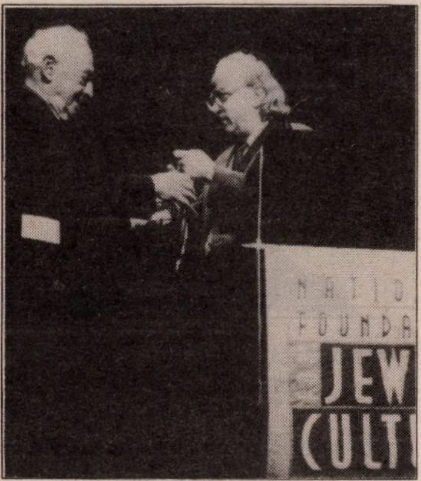

Saul Bellow (stânga) cu Norman Manea

••• Ne scrie poeta din Rehovot, Noemi Pavel, proaspătă absolventă a Facultății de Drept din București.

«Anul ce a trecut – constată ochiul ei feminin – a făcut furori cu ideile sale cazone, la televizor și pe marile ecrane.

Totul a început cu ultima prezentare de modă a creatoarei Janina (Eugenia) Ștefan – pe scurt: Janine, proaspăta soție a d-lui Sârbu Adrian, directorul corporației "Media Pro" și al canalului de televiziune de mare succes "Pro TV" – colecție adresată mai ales tineretului, de inspirație US Army sau, dacă vreți, Zahal!

Apoi a urmat premiera românească a filmului "J. A. Jane", având-o ca protagonistă pe Demi Moore – care a demonstrat încă o dată egalitatea în drepturi a femeilor cu bărbații – "Adică ce, noi, femeile, nu putem să ne tăvălim în noroi și să sărim cu parașuta sau să ne radem în cap?"

În fiecare marți seara, pe canalul Pro TV se urmărește cu interes și castroane de floricele serialul "Pensacola – Forța de elită" care are ca subiect, bineînțeles, viața plină de peripeții și bum-bum a unei garnizoane a trupelor speciale americane.

Să fie acesta un semn că românii sunt mai mult decât nerăbdători și convinși să intre în NATO?

Acum, lumea se luptă cu frigul, găsind un adăpost cald cu iz de bere și *tequila* prin barurile care s-au înmulțit ca ciupercile…

Ultima achiziție este pub-ul "Terminus", de lângă Biserica Albă de pe Calea Victoriei, un adevărat pub unde se ascultă muzică bună și se intră repede în atmosfera de "prietenie-ntre popoare", fiind frecventat de un amalgam de străini, mai ales irlandezi.

Pe latura culturală, s-a înființat primul teatru particular din România, Teatrul "Act", pe Calea Victoriei, al cărui proprietar este marele actor shakespearian Marcel Iureș. Draga noastră Maia Morgenstern a fost apariția lunii septembrie, omniprezentă în revistele mondene – pe coperta revistei săptămânale "As", a revistei lunare "Unica" și în paginile revistei "Elle", la rubrica "Femei care au reușit".

Peste afișele campaniei electorale pentru primăria Capitalei, peste casele bucureștene, peste întreaga țară s-a instalat iarna, geroasă, cu oameni care așteaptă înzăpeziți în Moldova pe soldații pregătiți să intre în NATO, cu accidente rutiere, cu pensionari care și-au pus capăt zilelor (până acum, opt cazuri), iarna care nu va pleca atât de curând și nici nu va ierta prea ușor,

Noemi Pavel: modelul meu, Colette Avital

mai ales pe cei care au nevoie de puţină căldură şi pe care ziua de mâine îi îngrozeşte.

Să sperăm că primăvara va fi timpurie şi va injecta puţin optimism celor care au nevoie, măcar şi de un gram!».

Cât despre Noemi Pavel, dânsa va avea parte de o climă ceva mai blândă. Ea se întoarce acasă, în Israel, încercând să debuteze (cu succes) în profesiunea de avocat; şi să treacă examenul de intrare în diplomaţie. Fiindcă scopul poetei (care, la Bucureşti fiind, a lucrat un timp la Ambasada din strada Burghele) este să o ia pe urmele băcăoancei Colette Avital: Doamna Ambasador.

Prezenţe, prezenţe...

● Aşa cum aflăm dintr-o recenzie de Marilena Brateş în "Semnalul" din Toronto, Canada, la Frankfurt (Germania deci) a apărut o nouă carte despre Marcel Iancu. Este vorba de teza de doctorat a cercetătorului Harry Seiwert, din Trier. O carte cuprinzând 761 de pagini şi cam tot ce se ştie până astăzi despre tinereţea din România şi maturitatea din Israel a marelui avangardist. Să o traducă cineva şi în ivrit, poate află şi domnul Dan Shilon despre romani-ganavul Marcel Iancu. ● Tot în "Semnalul", o povestire de Getta Berghoff: "Turan". ● Centenarul lui B. Fundoianu s-a bucurat de cinstirea cuvenită. Fundaţia Culturală Română, condusă de romancierul Augustin Buzura, a organizat o sesiune ştiinţifică. Printre participanţi: Prof. William Kluback, din New York, Michel Carassou şi Eric Freedman, de la Paris, criticii şi publiciştii români Mircea Martin, Geo Şerban, Barbu Brezianu, Ţicu Goldstein, Magda Cârneci, Andrei Oişteanu, Roxana Sorescu. La Centrul cultural românesc de la Paris s-au întâlnit la o masă rotundă, consacrată poetului, prof. Ion Pop, conducătorul Centrului, Michel Carassou, Olivier Salazar-Ferrer, Monique Jutrin, Werner Lambersy, Vincenţiu Iluţiu, Petre Răileanu. ● Poeta Bianca Marcovici din Haifa a fost premiată la concursul de poezie organizat de Societatea culturală "Columna" din Heidelberg, Germania. ● Uniunea Scriitorilor din România l-a sărbătorit pe scriitorul Victor Bârlădeanu cu prilejul împlinirii vârstei de 70 de ani (toţi îmbătrânim, toţi îmbătrânim). Au vorbit cu acest prilej Eugen Uricariu, vicepreşedinte al Uniunii, Balogh Istvan, secretar, criticul dramatic Paul Tutungiu (despre teatrul lui V. B.), prozatorul Ion Hobană (despre lucrările S. F. ale septuagenarului) şi Dorel Dorian (despre faptul că Victor Bârlădeanu este evreu). Aşa cum este bine, cuvintele au fost însoţite de fapte, adică de un premiu înmânat sărbătoritului. Tot cu prilejul aniversării, a apărut în magazinele de muzică o casetă şi un C. D. (compact disc) cuprinzând câteva melodii pe texte de Victor Bârlădeanu, realizate de studioul "Electrostar". Printre compozitorii care s-au inspirat din versurile lui V. B.: Liana Alexandru şi Şerban Nichifor. ● Pianistul Dan Negreanu, aflat în Statele Unite, îşi scrie memoriile. ● În schimb câteva personalităţi de pe la noi, care au ocupat funcţii mari în armată sau la Externe etc., nu-şi scriu memoriile. Şi rău fac, fiindcă uite-aşa se îngroapă fel de fel de lucruri care ar trebui ştiute. ● Printre cei prezenţi la Festivalul filmului de la New York s-a aflat şi Nitza From. Văduva cineastului Harry From (care a avut un rol f. f. important în scoaterea la lumină a "Jurnalului" lui Mihail Sebastian), d-na From conduce casa de video-filme "Salamandra" din Manhattan.

••• Prin culisele vieţii noastre literare se vorbeşte că juriul premiului "Arcadia" s-a întrunit de vreo cinci ori până să ia hotărârea finală: I. Petran. 1997 fuse un an bogat în cărţi de valoare, concurenţa era mare. Din fericire, oricât de vii au fost discuţiile, nu s-a ajuns la situaţia în care s-a aflat în 1977 juriul vestitului premiu "Booker" din Anglia. Înfierbântat, scriitorul Philip Larkin a ameninţat că se aruncă pe fereastră dacă romanul "Staying On", de Paul Scott, nu va fi premiat. A fost.

••• Categoric, se întâmplă ceva cu copiii scriitorilor noştri: o genă misterioasă îi împinge pe tot mai mulţi dintre ei să se ocupe cu cinematografia. După Radu Mihăileanu (fiul colaboratorului nostru I. Mihăileanu), după Andrei Zincă (fiul romancierului Haralamb Zincă), după Nae Caranfil (fiul criticului de film Tudor Caranfil), toţi regizori cunoscuţi, iată că şi fiul reputatului poet Petre Solomon a apucat-o pe calea asta. După ce a lucrat ca operator şef la filmul lui Marius Barba "Faţă-n faţă", tânărul Alexandru Solomon pregăteşte, ca scenarist şi regizor, o peliculă *a lui.* Tema: viaţa unui bătrân cantor din România. Revenind la Radu Mihăileanu, recentul său film "Trenul vieţii" a fost prezentat la Bucureşti, în sala "Patria", de faţă fiind atât autorul cât şi autorul autorului.

«La prezentarea de pe scenă – scrie Eugenia Vodă în "România literară" – regizorul a declarat că, de emoţie, îi tremură genunchii "ca frunza plopului" şi a rugat sala să-l aplaude în picioare pe cel fără de care el n-ar fi existat, "la propriu şi la figurat": tatăl lui, Ion Mihăileanu. Deşi nu figurează pe generic, cu siguranţă că tatăl i-a fost, fiului, cel puţin un bun sfătuitor, dacă nu un colaborator efectiv în scrierea scenariului. În replicile de un umor caustic despre microbul comunismului şi despre şabloanele limbajului aferent se poate bănui sursa de inspiraţie paternă. Pentru că Ion Mihăileanu e un bun cunoscător al subiectului. Printre altele, e autorul scenariului, scris în anii '60, despre sublima luptă a comuniştilor în ilegalitate (*Duminică la ora 6,* din care, se ştie, Pintilie a făcut un film adevărat). Peste 43 de ani de la acea premieră, scenaristul *Duminicii...* are o *standing ovation* la "Patria", pentru filmul fiului».

••• Aşa cum am prevăzut, "Cercul cultural din Ierusalim", animat de dr. Leon Volovici şi Costel Safirman, are un concurent redutabil în persoana "Cercului cultural A. Clain" din Haifa. Mai nou, cei din Nord au organizat o seară pe tema – oh, cât de necesară şi binevenită – "Umorul şi viaţa de fiecare zi". Au vorbit Moşe Abramovici, Carol Isac, I. Avian, actorul C. Anatol, prof. V. Eşanu, Luiza Carol, Lucia Zilberman, ing. Stelian Lozneanu, precum şi Shlomo David, coordonatorul cercului. Ing. Lozneanu i-a asigurat pe cei prezenţi că în curând vom avea un canal românesc la televiziune. Dintre toate intervenţiile vorbitorilor, la aceasta s-a râs cel mai mult.

••• O noutate importantă. D. Samuel Reines, şeful HOR-ului din Haifa, a declarat la radio Kol Israel că noul partid al alialei române este, de felul său, rasist. Atenţie, polonezi, germani, marocani, americani, unguri, etiopieni, franţuji şi yemeniţi din Israel! Desmeticiţi-vă cât mai e timp şi faceţi tot ce se poate pentru a împiedica succesul în alegeri al sus-numitului partid. Dacă vin românii la putere, ăştia vă obligă, a doua zi, să purtaţi steaua galbenă, vă scot din slujbe şi din case, vă bagă-n lagăre şi apoi urmează ceea ce ştiţi că urmează...

••• Cititorii noştri îşi amintesc desigur că în vreo două din numerele trecute ne exprimam surprinderea (ba chiar mai mult decât atât) că d. prof. Virgil Cândea, vicepreşedinte al Academiei Române, distins cu premiul ACMEOR pentru contribuţia d-sale la consolidarea prieteniei româno-israeliene, a hotărât, de îndată ce se înapoiase în România cu premiul, să ia cuvântul la festivitatea de lansare la Bucureşti a unei cărţi de prof. Viorel Roman; adică a unui *anti* hipercunoscut, corespondent în Germania al săptămânalului "România Mare". Ştirea despre prezenţa d-lui prof. Cândea la lansarea cărţii o citisem în foaia amintită. Câteva zile mai târziu am primit de la d. Cristian Popişteanu, redactorul şef al lunarului "Magazin Istoric", o dezminţire a sus-amintitei ştiri. Precizând că informaţia din "România Mare" fusese falsă şi că d. Cândea nu a luat cuvântul la lansarea cărţii lui Viorel Roman, autorul scrisorii ne roagă să facem în *Minimum* rectificarea de rigoare. O facem, iată. Cu atât mai mult cu cât Cristian Popişteanu este pentru noi nu numai un publicist şi un istoric de valoare, ci şi un spirit autentic democrat pe care-l ştim ca atare de ani de-a rândul şi decenii. Trecând peste faptul că, aşa cum şoptesc gurile rele, d. Cândea ar fi renunţat în ultima clipă să mai prezinte volumul cu pricina, din cauză că în "Ultima oră" apăruse un articol pe această temă, nu putem totuşi să ne împiedicăm a rosti o întrebare (şi o mirare). De ce oare d. Cândea nu ne-a scris el însuşi folosindu-se de binecunoscutul "drept la replică", pe care *Minimum* îl oferă tuturor acelora ce se consideră atacaţi pe nedrept? Şi, mult stimate şi dragă prietene Cristian Popişteanu: dacă noi publicăm la "Etc." o notiţă răutăcioasă la adresa dumitale, de răspuns o să răspundă d. Cândea?

Nou!
A apărut
SPERANŢA
de Dr. Alexandru Marton

Carte editată cu sprijinul acordat de Yad Vashem – Institutul pentru eternizarea memoriei victimelor Holocaustului

●

Povestea adevărată trăită de autor cu 53 de ani în urmă, în perioada Holocaustului

●

"Cartea ... are fiorul de sinceritate al unei povestiri spuse parcă prima oară".
Carol Isac
"Ultima oră", Tel Aviv

"Un stil curat, nici urmă de exclamaţii patetice, nici urmă de floricele melodramatice, nici urmă de autocompătimire: autorul ne spune numai ce a trăit, cu o simplitate înfiorătoare. O lucrare esenţială, ca şi «romanele» lui Elie Wiesel".
Iosif Petran
"Orient Expres", Tel Aviv

●

O carte care trebuie citită, pentru a nu uita ceea ce pot aduce neo-nazismul şi antisemitismul, care renasc în zilele noastre.

....

Cartea se poate obţine
trimiţând 45 şekeli
pe adresa autorului:
Str. Narkis 1 – Ierusalim 92461
Tel.: 02/623-2883
Pelefon: 053/564-512

Peltz: 100

Se împlinesc în acest februarie 100 de ani de la naşterea aceluia pe care criticul E. Lovinescu îl numise "cel mai mare urzitor de tristeţe din literatura română". Şi, desigur, nu întâmplător i-a fost dat lui Isac Peltz, fiul unui meseriaş din Bucureşti, să dobândească acest calificativ: el a trăit toată viaţa în cartierul evreiesc din Capitală, printre tinichigii, vânzători de mosoare, croitori, băieţi de prăvălie şi poeţi famelici din ceainării, – şi a scris despre ei. Şi pentru ei. Romanele sale care l-au făcut celebru: "Calea Văcăreşti" (1933) şi "Foc în hanul cu Tei" (1934) au adus, pentru întâia oară în literatura română, viaţa cea adevărată a ghetoului, cu sărăcia şi cu marile speranţe, cu bătăile şi cu febra sexuală, cu naşterile, nunţile şi cu moartea. Casele învechite de vreme ale Căii Văcăreşti s–au dus, s-au dus şi oamenii locului, dar, graţie talentului lui Peltz, au rămas în conştiinţa noastră, ca o Atlantidă scufundată care ar fi avut noroc să-şi aibă un povestitor. Acelaşi rol de a întipări, pentru totdeauna, o lume (lumea *tribului*) l-au jucat şi celelalte cărţi ale autorului, unele ştiute mai bine, altele – multe – aşteptând să fie scoase din uitare: "Viaţa cu haz şi fără a numitului Stan" (1929), "Amor încuiat" (1933), "De-a buşilea" (1936), "Nopţile domnişoarei Mili" (1937), "Actele vorbeşte" (1936), "Ţară bună" (1937). După război, Peltz scoate, printre primii (în 1945!), "Israel însângerat", o evocare a suferinţelor îndurate de ai săi, de cei de pe Calea Văcăreşti, în anii masacrelor.

Gazetar din prima tinereţe, om de crâşmă şi de cafenea, Peltz a cunoscut ca puţini alţii lumea scriitoricească şi politică a timpului, lăsând volume de amintiri ce se citesc oricând cu plăcere: "Evocări" (1936), "Cum i-am cunoscut" (1964), "Amintiri despre..." (1967), "Amintiri despre viaţa literară" (1974).

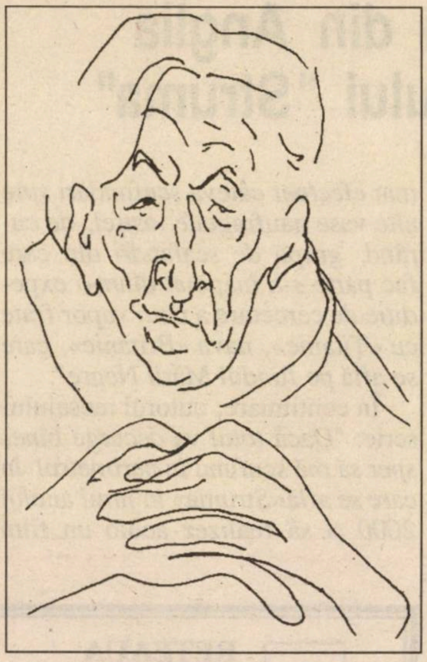

I. Peltz
văzut de Tia Peltz

Dar în acest 1999 vom mai vorbi, desigur, despre I. Peltz, fiindcă prea vastă şi prea însemnată pentru neamul nostru este opera prozatorului pentru a ne mărgini la rândurile, puţine, de faţă.

❖

P. S. În clipa când trimitem revista la tipar aflăm că la Bucureşti se organizează, aşa cum se cuvine, sărbătorirea lui I. Peltz. Editura "Hasefer", condusă de Z. Ornea, scoate o ediţie nouă din "Nopţile domnişoarei Mili", la Muzeul de Literatură va avea loc o seară comemorativă, iar marea graficiană Tia Peltz, fiica romancierului, prezintă un album dedicat lui Peltz.

În editura "Integral" din Bucureşti
a apărut noul roman
"Bătrânul ieri
şi nenăscutul mâine"
(190 pag.)
de LIANA MAXY

Este un roman al emigraţiei şi se referă la noi, evreii reveniţi în patria strămoşilor.
La fel ca şi în precedentele sale volume:
"NUCLEUL MAGIC" (1986) 482 pag.
(biografia pictorului M. H. Maxy şi a familiei sale)
şi "PUNCTELE MELE CARDINALE" (1994) 196 pag.,
cuprinzând: versuri, nuvele, evocări, portrete, interviuri, impresii de călătorie, autoarea foloseşte o autentică limbă literară, un ritm alert şi un stil propriu.

Cărţile pot fi obţinute trimiţând un cec bancar sau poştal pe adresa: P.O.B. 1114, Ramat Gan 52111. Tel.: 7519839

- **BĂTRÂNUL IERI ŞI NENĂSCUTUL MÂINE – 40 shekeli**
- **PUNCTELE MELE CARDINALE – 40 shekeli**
- **NUCLEUL MAGIC – 60 shekeli**

Un scafandru din Anglia pe urmele vasului "Struma"

Nepotul soţilor Bucşpan, pieriţi în naufragiul de acum 57 de ani, preconizează scufundarea în adâncurile Mării Negre şi filmarea rămăşiţelor vaporului "Struma".

Colaboratorul nostru Simion Săveanu, din Beer Sheva, a primit recent din oraşul Birmingham (Anglia) o scrisoare care l-a bucurat nespus, deoarece conţinutul ei reprezintă un fericit ecou la ideile temerare lansate în volumul său "Salvaţi onoarea civilizaţiei". Dar ceea ce l-a frapat pe Săveanu a fost asemănarea dintre "bizara asociaţie de idei" care ne-a determinat pe noi, cei de la "Minimum", să comparăm tragedia călătorilor de pe "Struma" cu cea a vasului "Titanic". Interesant este că tocmai respectiva comparaţie a avut ecou în Anglia, una din ţările implicate în misterioasa acufundare a vasului ce avea la bordul său 769 refugiaţi evrei din România.

"Sunt scafandru experimentat – scrie tânărul Gregory Buxton – *am mai efectuat câteva scufundări spre alte vase naufragiate, astfel, de curând, grupa de scafandri din care fac parte s-a înapoiat dintr-o expediţie de cercetare a unui vapor frate cu «Titanic», nava «Britanic», care se află pe fundul Mării Negre".*

În continuare, autorul mesajului scrie: *"Dacă totul va decurge bine, sper să mă scufund în perimetrul în care se află«Struma» în jurul anului 2000 şi să realizez acolo un film video".* Mai departe, tânărul englez relatează cum a aflat despre tragedia "Strumei" şi că la bordul acesteia erau bunicii săi – soţii Bucşpan. De aici ideea de a se scufunda în Marea Neagră şi de a filma rămăşiţele vasului. În final, el anunţă că vine în Israel în luna aprilie, anul acesta, pentru că vrea să-l cunoască pe Săveanu şi să discute cum ar putea să-şi realizeze proiectul.

Interesanta iniţiativă a d-lui Gregory Buxton l-a determinat pe autorul cărţii despre "Struma" să-i răspundă, solicitându-i amănunte din viaţa familiei şi câteva secvenţe de la cercetarea submarină a vestigiilor vasului "Britanic".

●

În timp ce-l vizita la spitalul Tel Hashomer pe soldatul Gai Nissim, care-a pierdut un ochi în Liban, preşedintele Ezer Weizman a făcut o glumă de f. f. prost gust, spunând: "Acum, când ţi-a rămas doar un ochi, o să-ţi fie mai uşor să ocheşti şi să tragi".

Stimate Ezer Weizman, ai cam luat-o razna în ultima vreme cu bancurile. Potoleşte-te, că altminteri, duşmanilor dumitale – care te aşteaptă la cotitură – le va fi mai uşor să ochească şi să tragă...

L I M **REŢEAUA MAGAZINELOR DE CARTE ROMÂNEASCĂ**

Ultimele noutăţi la LIM

AFULA: Kikar Atzmaut 7 (În pasajul Ophir Center)
TEL.: 06-6596014
ASHDOD: Ezor "Iud" Midrahov Haneviim,
DERECH HAMELECH 2115/1. TEL.: 08-8652095
ASHDOD: Merkaz Mishari Daled, magazin nr. 33 Haim Schapira
Tel.: 08-8660330
BAT YAM: Str. Balfour 60. Tel.: 03-6592484
BEER-SHEVA: Str. Histadrut 56. Tel.: 07-6236738
HAIFA: Str. Herzl 61 (Kikar Talpiot). Tel.: 04-8671292
IERUSALIM: Str. Yaffo 63 (în pasaj). Tel.: 02-6250612
IERUSALIM: Str. Yaffo 150. Tel.: 02-5002016
KFAR-SABA: Str. Weizman 92 (în pasaj). Tel.: 09-7658118
NATANIA: Str. Smilanski 10 (în pasaj). Tel.: 09-8615860
PETAH-TIKVA: Str. Montefiori 17. Tel.: 03-9312777
PETAH-TIKVA: Str. Pinsker 9. Tel.: 03-9040225
RISHON LE ZION: Str. Rotschild 9. Tel.: 03-9698724
RISHON LE ZION: Str. Herzl 47. Tel.: 03-9671807
TEL AVIV: Str. Solomon 20 (vechea Tahana Merkazit).
Tel.: 03-6873606
TEL AVIV: Str. Allenby 48. Tel.: 03-5175877
TEL AVIV: Staţia nouă de autobuze, et. 3, magazinul nr.3243
(sub Mac Donald). Tel.: 03-6877949

CASETE AUDIO cu:

Poveşti pentru copii
Muzică uşoară şi populară românească

Sport

••• Ştim o mie de lucruri despre bătăile în fotbal (inclusiv împuşcarea în cap, ca în Columbia, a jucătorilor care marchează un autogol în momente decisive), ştim de meciuri trucate la box, de atleţi care, ca sprinterul canadian Ben Johnson, consumă steroizi ca să-şi îmbunătăţească performanţele, sau de ciclişti din Turul Franţei vinovaţi de păcate asemănătoare. Ştim că sportul profesionist de azi este crud, feroce şi corupt cât cuprinde, dar parcă lumea tenisului (sportul alb de gentlemeni de odinioară!) părea mai elegantă ceva. Iar relaţiile dintre jucători mai à la Oxford cumva. Eroare, fraţilor, eroare. Într-un interviu dat săptămânalului german "Stern", tenismanul Marcelo Rios, din Chile, nr. 2 pe glob, după Pete Sampras, a dat cu racheta de pământ (ca să zicem aşa), spunând: "Lumea noastră, a celor care joacă în circuitele de tenis, e ca o cuşcă plină de animale sălbatice. Fiecare îl urăşte pe celălalt. Şi oricine pretinde că are prieteni printre adversari, minte de stinge". Asta este. Uite că s-a spulberat şi mitul acesta. Ne-a mai rămas viaţa politică. Poate-poate acolo să mai întâlnim ceva puritate.

••• Trei oameni de fotbal şi anume impresarul Ioan Becali, antrenorul Victor Piţurcă şi ex-jucătorul Nicu Ghiară au pus mână de la mână (ca să nu spunem ghiară de la ghiară) cumpărând barul "Melody", cel mai cunoscut local de noapte din Bucureşti. La inaugurare s-a văzut limpede că noii patroni sunt puşi pe victorie: ei au adus cântăreţe cu faimă din străinătate ca Samantha Fox şi oferă publicului seară de seară un program de striptease 100% îngăduind consumatorilor să vadă *totul.* Foştii fotbalişti, oameni de gol, s-au reprofilat la maturitate, devenind oameni de goale.

Zwi Alterson, directorul general al Serviciului Meteorologic, a recunoscut că instituţia condusă de D-sa a greşit grav, pronosticând că vom avea un decembrie ploios, când, aşa cum s–a văzut, luna cu pricina a fost secetoasă de tot.

Păi, ce facem, domnu' Alterson? După ce nu am reuşit să înţeleg ce e cu vremurile pe care le trăim, acum nu mai ştiu nici măcar cum e cu vremea...

••• Cum credeţi dvs. că sunt alese oraşele unde se desfăşoară Jocurile Olimpice? O să spuneţi că foarte simplu. Se prezintă în faţa Comitetului Olimpic Internaţional (C.I.O.) de la Lausanne câţiva candidaţi (să zicem Parisul, Montevideo, Tokio, Berlinul şi Johannesburg), membrii comitetului cercetează atent dosarele (cum stăm cu stadioanele, cu hotelurile pentru sportivi, cu transportul, cu alimentaţia etc. etc.) şi, evident, câştigă oraşul care se prezintă mai bine la aceste capitole. Aiurea... aşa crezusem şi eu, de post ce sunt. În realitate, câştigă oraşul care... unge mai bine pe membrii comitetului. Chestia am aflat-o de curând, când au fost scoase la iveală mişculaţiile comise cu ocazia alegerii localităţii Salt Lake City, din SUA, ca gazdă a Olimpiadei de iarnă 2002. S-a descoperit astfel că olandezul Anton Geesink a primit o stipendie de 5.000 de dolari pentru academia sa de judo pe care o conduce în Ţara Lalelelor. Preşedintele C.I.O., d. Juan Antonio Samaranch, s-a ales cu două arme de vânătoare primantâia, valorând cam la 10.000 de dolari. Metoda nr. 1 a candidatului a fost însă numită "bursă de studii". Americanii au dat membrilor C.I.O. cam o jumătate de milion de dolari sub formă de burse de studii pentru fiii, nevestele şi cumnaţii celor ce urmau să voteze în şedinţa hotărâtoare. Scandalul e de zile mari. Şi C.I.O. mai fi, vă vom povesti.

••• Constatând că (şi) la Herzlia, oraşul plin de reşedinţe diplomatice, derbedeii de pe stadion au sărit peste cal în materie de bătăi, autorităţile au hotărât să trimită poliţia călare pentru a-i potoli pe scandalagii. Astfel, cu prilejul meciului dintre fotbaliştii locali şi Hapoel Tel Aviv, călăreţii au intrat fără probleme de conştiinţă în câţiva suporteri ai lui Hapoel care se apucaseră să arunce cu sticle în capul oamenilor. Rezultatul: bagabonzii s-au calmat. Felicitări poliţiei din Herzlia. Aşa să faci şi pe viitor: bate şaua să priceapă iapa!

••• Toată suflarea sportivă de la Bucureşti e cu ochii pe cazul Vasile Ianul, fostul preşedinte al clubului Dinamo. Acesta a fost arestat şi dat în judecată pe motiv că şi-ar fi însuşit suma de 2.366.000 de dolari, provenită din banii încasaţi de club pentru transferul unor jucători peste hotare. Aşa cum citim într-un reportaj de Gh. Nertea, din "Lumea liberă" din New York, "la transferul fotbalistului Dorin Mateuţ, Ianul şi-ar fi însuşit 300.000 de dolari, în cazul lui Ovidiu Hanganu – 150.000 de dolari, pentru Marius Cheregi – 350.000 de dolari etc. etc.". Sărind în apărarea lui Vasile Ianul, d. Mircea Sandu, preşedintele Federaţiei de Fotbal, a declarat că acuzatul a dat sumele respective ca prime jucătorilor din naţionala română de fotbal şi că nu e cazul să fie anchetat. Nu ştim cum se va termina procesul, dar situaţia fostului preşedinte este încurcată şi chiar de va scăpa uşor, Vasile Ianulat ca activist pe tărâmul fotbalului.

Erată

În nr. 142 (ianuarie a.c.), pag. 23, coloana a doua, rândurile 1 şi 2, se va citi: "medicul şi prozatorul Virgiliu Monda...".

STAN VLAD

Corespondenţă din Bucureşti

România - paradisul contrabandiștilor!

- **Sărăcie şi vile de lux**
- **E bună şi o imunitate parlamentară la casa omului**
- **Corb la corb nu-şi scoate ochii**
- **Un guvern cu ştreangul de gât**

Începem şi noi, ca la chinezi, să dăm denumiri anilor, după caracteristica lor esenţială. Tradiţia e mai nouă pe-aici. Dacă anul 1997 a fost cel al speranţei, 1998 a fost cel al dezamăgirii (generale). Acum ne aflăm la începutul unui nou an – 1999. După cum se prefigurează, va fi anul derutării.

Primele zile din 1999 s-au desfăşurat sub auspicii nefavorabile; pentru ţară, pentru cetăţenii ei. "Bazele" au fost puse din 1998: temeinic. Am mai scris-o deseori: suntem un popor căruia îi place tare mult să se vaite, să se plângă de orice. Dar de data aceasta e chiar pe bune. Totul merge anapoda. Cu excepţia presei, care, oricum, îşi mai face datoria, punând sub lupă toate relele societăţii şi pe făptuitorii lor, celelalte componente ale societăţii acţionează haotic; nu au nici idei, nici măsuri practice. Corupţia – cea mai puternică racilă a societăţii româneşti actuale – a căpătat proporţii uriaşe, hidoase.

La ora actuală, România a devenit paradisul contrabandiştilor, al escrocilor, al bandiţilor din toată lumea. Un fel de placă turnantă; orice trece uşor prin România. Escroci au fost şi vor fi întotdeauna; vin din alte ţări sau se formează în România. Dar acţiunile lor criminale proliferează, întrucât cei care ar trebui să le combată sunt prea puţini şi nu au mare putere. Presa le demască în fiecare zi, dar ea n-are putere de decizie. Cei care ar putea să decidă şi să acţioneze eficient sunt printre stâlpii puterii, sunt oamenii politici care au un cuvânt de spus în ţara asta. Cum să acţioneze însă când mulţi dintre aceştia sunt ei înşişi în spatele acţiunilor criminale?

Spre sfârşitul anului 1998, Ministrul lucrărilor publice şi administrării teritoriului a prezentat guvernului şi presei o situaţie din care reiese că în România – ţară în care gradul de sărăcie reprezintă 50 la sută (oficial) şi 70 la sută (după organizaţii non-guvernamentale) au fost construite mii de vile în localităţi pitoreşti sau dincolo de marginea oraşelor, încălcându-se toate legile în vigoare. S-au făcut abuzuri şi ilegalităţi de la procurarea terenurilor până la ultimul cui. O inventariere întreprinsă timp de şase luni de către specialiştii în construcţii a dus la constatarea că fraudele comise la realizarea acestor vile se ridică la 25.000 miliarde de lei! Puzderia de vile construite sunt ale potentaţilor zilei: parlamentari, guvernanţi, miniştri, consilieri, generali şi colonei (îndeosebi din poliţie). S-a propus guvernului să se alcătuiască o comisie mixtă din organe abilitate (procuratură, poliţie, garda financiară etc.) care să facă toate expertizele şi să-i pună la plată (cea reală) pe noii proprietari. Dar cine să facă aşa ceva? Treaba a murit pe drum şi va rămâne îngropată. Doar n-o să-l pună la plată pe preşedintele ţării, pe primul ministru, pe parlamentari şi pe toţi oamenii politici mari, aflaţi azi în fruntea bucatelor. Şi nici pe oamenii politici din opoziţie, că nu se ştie ce va fi mâine. Când e vorba de avantaje personale, de salariile şi indemnizaţiile lor (imense), cei de la putere şi cei din opoziţie fac front comun şi acţionează în… unanimitate! Nu pot fi atinşi nici marii contrabandişti şi evazionişti fiscali din grupările mafiote, întrucât aceştia dau bani (şi încă mulţi) pentru partide, pentru oamenii politici care-şi asigură astfel o puternică susţinere financiară.

Se întâmplă uneori ca să intre în încurcături mari unii dintre oamenii politici care au acţionat mai făţiş. Aşa este cazul unui deputat de prin Hunedoara (Bod), care a făcut, prin implicare directă, o uriaşă escrocherie cu paşapoarte; aşa este cazul unui deputat de-al lui Iliescu, pe nume Bivolaru, care a escrocat Banca pentru Reconstrucţie şi Dezvoltare cu peste 200 miliarde lei. Dosarele penale au fost întocmite, dar nu pot ajunge în justiţie întrucât escrocii (ca şi calomniatorul Vadim) beneficiază de imunitate parlamentară. Or, imunitatea se ridică

Restaurantul
HAIM
invită onorata
clientelă
la renumitul său
grătar
şi specialităţile
culinare româneşti

TEL AVIV,
Rh. Dizengoff 228
Tel. 03-5244963

numai cu votul a două treimi din numărul total al deputaţilor. Niciodată nu se găsesc atâţia parlamentari care să-şi trimită colegii la tribunal. Şi în această privinţă puterea colaborează cu opoziţia. Corb la corb nu-şi scoate ochii!

Printre cei ce se dau drept oameni de afaceri (dar care vin să dea tunuri mari în România) sunt arabii din diferite ţări. Cele mai puternice grupuri mafiote sunt ale arabilor; aceştia controlează contrabanda cu ţigări (care a speriat toată Europa), cu alcool, cafea şi chiar armament (pentru acţiunile criminale din România, că pentru cele din alte ţări sunt cunoscuţi de toată lumea).

Dintre numeroasele escrocherii ale unor "arabi celebri", mare vâlvă a făcut în ultima vreme afacerea cu complexul comercial din Giuleşti (Bucureşti). Dacă acesta n-ar fi fost incendiat (a ars până în temelii), nu s-ar fi cunoscut implicarea arabă. Aşa, s-a aflat că Angroul a fost construit şi pus în mişcare de însărcinatul cu afaceri al Yemenului la Bucureşti (deci cu... acoperire diplomatică). Treburile s-au încurcat de la început şi la puţin timp, diplomatul yemenit a murit într-un ciudat accident de maşină. Cumnatul acestuia, care-a moştenit acţiunile, le-a vândut destul de repede unui kuweitian. În august 1996, hăţurile firmei au fost preluate de fiul ambasadorului "Palestinei la Bucureşti" (aşa sună inscripţia de la poartă!), pe numele său Galard Walid al Bitar, în vârstă de numai 24 de ani. Surse din Serviciul Român de Informaţii spun că firma lui Galard (unde se învârteau zilnic milioane de dolari) era de fapt un paravan pentru interesele economice ale lui Arafat. Acum se spune că aceasta era doar una din firmele palestinienilor care fac tranzacţii (oficiale şi neoficiale) pentru Autoritatea Palestiniană din Gaza.

Cercetându-se afacerile de la Angroul din Giuleşti, s-a aflat că aici sunt implicate şi personalităţi politice din anturajul partidului aflat la putere, P.N.Ţ.-C.D. Firele încurcate ale iţelor duc şi la celebra contrabandă cu ţigări, cunoscută sub numele de "Ţigareta II", în care, alături de ofiţeri superiori români, sunt implicaţi contrabandişti internaţionali din Siria.

Am putea scrie zeci şi zeci de pagini despre contrabanda şi evaziunile fiscale pe care le fac în România arabii. Mafiile acestora, acţionând după principii crunte, nemiloase, le-au depăşit de mult pe cele ale turcilor, chinezilor, ucrainienilor. De mafiile italiene nici nu merită să mai vorbin, fiindcă mafioţii italieni sunt nişte copii dulci faţă de arabi.

Am ştiut dintotdeauna că milionarii (în dolari, că ăştia sunt milionari adevăraţi) nu se fac din salariu, ci numai din escrocherii, mai mari sau mai mici. Dar ce se întâmplă acum în România întrece orice închipuire. Chiar după date oficiale, economia subterană (contrabandă, evaziuni fiscale etc.) reprezintă în prezent 40 la sută din economia românească. Adăugaţi la aceasta şi economia gri (şmenuri, falsificări de acte, înregistrări eronate etc.) şi veţi vedea că din economia reală a ţării nu mai rămâne mare lucru.

Cam târziu şi-au dat seama de toate acestea guvernanţii. La escrocheriile uriaşe practicate de "maeştrii internaţionali" s-au lipit repede şi învăţăceii români (răul se învaţă şi se prinde mai uşor ca binele) aflaţi azi în posturi şi locuri importante: în sfera politicului, în lumea "oamenilor de afaceri" cu blazon.

Acum se dă o luptă disperată pentru privatizare. Dintr-un bun privat, dintr-o firmă particulară se fură mai greu decât de la stat. Până acum, escrocii străini şi îmbogăţiţii tranziţiei româneşti au furat mai mult de la stat. A fost mai uşor, fiindcă i-au avut ca aliaţi chiar pe cei puşi să gestioneze averea publică.

Aşadar, sfârşitul lui 1998 şi începutul lui 1999 ne-au găsit într-o cumplită febră a privatizărilor şi lichidărilor de întreprinderi şi societăţi. Se vinde orice şi oricui. Bani să iasă, mai ales că bugetul ţării e mai sărac ca oricând, iar datoriile externe (mari) au ajuns la scadenţă. S-a dat şi o lege (cam târziu) pentru privatizarea pe gratis a întreprinderilor care produc... numai pierderi. Să le ia cine vrea, fiindcă statul (care n-a fost nicicând un bun gospodar) nu mai are bani să le întreţină.

Pentru România bate ceasul al 12-lea. Dacă nici acum nu se face nimic ca lumea, atunci nu mai avem nici o scăpare. Dezastrul este iminent. Ce n-au făcut patru guverne în nouă ani, trebuie să facă guvernul actual în numai câteva luni. Se lucrează cu ştreangul de gât. Cum va fi? Nimeni nu poate şti încă.

●

Deputatul Iosi Sarid, din Meretz, condamnat să plătească ziaristului Iair Cotler suma de 50.000 de shkalim pentru calomnie, a declarat în faţa tribunalului că n-are bani cu ce să achite amenda.

Păi dacă n-ai bani, domnu' Sarid, de ce calomniezi gazetari nevinovaţi? Dumneata nu cunoşti povestea cu negustorul grec de la Brăila care venea seară de seară să chefuiască la *şantan*, în port, cu fetele? Într-un rând, după ce pierduse o sumă mare în afaceri, rămânând lefter, negustorul se-aşează tăcut la o masă, comandând un ţap de bere şi uitându-se melancolic în jur. Ştiindu-l generos, o dansatoare se apropie de el, ca de-obicei, giugiulindu-l şi invitându-l să o pipăie în locurile apetisante. Negustorul oftează trist şi refuză avansurile *animatoarei*, spunând: grecu' e băiat ţinstit, n-are bani nu pune mâna!

SCURT

Cotidiene în "Cotidianul"

«...Nu mică mi-a fost mirarea când, în *Cotidianul* (ziar editat de senatorul I. Rațiu, vicepreședinte al P.N.Ț.–C.D., **n. red.**) a fost publicată pe o întreagă pagină o așa-zisă "scrisoare către directorul Centrului Cultural Român din New York, cu titlul "Datorită lui Pacepa, Cornel Dumitrescu și altor cozi de topor, s-a construit comunismul în țara noastră". Subtitlul, scris mai mărunt, bineînțeles, era "semnatarul este un român din America". Românul din America nu este altul decât vechea noastră cunoștință, agramat și debil mintal, corespondent al lui Corneliu Vadim Tudor... Constantin Burlacu. Despre acest ipochimen, pe care n-ar trebui să-l băgăm în seamă, am scris, forțați de împrejurări, de câteva ori. Așa cum am mai spus, el reprezintă un caz tragic de schizofrenie cu efectul dedublării de persoană, crezându-se, în fantasmele sale, când Căpitanul Zelea Codreanu, când Mihai Viteazu, când Baba Rada. Cei ce cunosc exilul și-au dat seama de mult timp că acest nenorocit excrement social a fost folosit din plin de către Securitate, încă de la sosirea lui pe pământ american, în 1982.

Aproape analfabet, cu câteva clase mai mult decât are trenul, Constantin Burlacu a fost împins de cei care îl manevrează să se creadă un conducător predestinat al poporului român, menit să îndrepte tarele istorice, de care a aflat pe când era șeful unui bufet din Ilișești, de la diferiți navetiști, de unde a fost arestat pentru lipsă la gramaj la... mititei.

Sosit în Statele Unite, Constantin Burlacu, care are probleme cu gramatica limbii române, a întemeiat o "mișcare", din care fac parte doar câțiva deficitari mintal ca și el, și în numele acestei "mișcări" (din care este bine să amintim pe Andrei Crăciun, Lucian Orășel, Ovidiu Vasilescu, Huștea) a scos o "publicație", intitulată *Dreapta nouă*. Trasă la șapirograf, în doar câteva zeci de exemplare, în ea au văzut lumina zilei cele mai năstrușnice aberații, printre care și cea conform căreia poporul român trebuie să abandoneze creștinismul, deoarece este de origine iudaică, înlocuindu-l cu păgânismul vechilor daci!

Învățați cu aberațiile lui Burlacu, unele frizând de-a dreptul ridicolul, nu am fi dat atenție așa-zisei scrisori a lui către directorul Centrului Cultural din New York, Coriolan Babeți, dacă ea nu ar fi fost publicată, în întregime și fără nici un comentariu, de Ion Cristoiu într–unul din cotidianele considerate democrate din România. Ion Cristoiu nu se poate scuza că nu a cunoscut cine este autorul scrisorii, din moment ce Burlacu publică frecvent în *România Mare,* chiar în momentul de față acesta având un serial în menționata revistă.

Cum ar putea justifica Ion Cristoiu, care se pretinde cel mai mare editorialist român în viață, publicarea unor afirmații de genul: *"Transformându-se de dragul intereselor iudaismului și sionismului internațional în jandarmul lumii, Statele Unite îl amenință mereu cu moartea pe Saddam Hussein, președintele Irakului, și vor să inspecteze și W.C.-urile din Irak. Nici acum, cu toate că Statele Unite se laudă că sunt o mare putere a Noii Ordini Mondiale Jidănești, n-au curajul să se atingă de comuniștii de la Belgrad sau din China comunistă și Coreea de Nord. Astăzi, se pare că America și țările democrației occidentale își mușcă mâinile pentru că s-a prăbușit tirania iudeo-comunistă, pentru că știu că-i vine rândul prăbușirii sistemului economic al iudeo-capitalismului. Pentru ce să intre România și Moldova în Comunitatea Europeană și NATO, ca aceste țări occidentale să le poată controla mai bine, ori pentru a deveni carne de tun pentru Israel și cauza sionismului internațional?"*

Rândurile de mai sus au apărut, deci, incredibil, în publicația condusă de Ion Cristoiu, care îl consideră pe Constantin Burlacu un simplu "semnatar român din America". Ceea ce este și mai caraghios este faptul că, în aceeași ediție a *Cotidianului,* Ion Cristoiu, în editorialul său, se întreabă cu amărăciune și candoare de ce România nu este primită în NATO.

Dacă Burlacu are, totuși, scuza deficienței mintale, Ion Cristoiu, care se pretinde un Pamfil Șeicaru al anilor '90, n-are nici o scuză și trebuie să suporte toate consecințele publicării acestor dejecții.»

(Dintr-un articol de Cornel Dumitrescu, în "Lumea liberă", New York)

• De ce a dărâmat Ceaușescu bisericile • Sioniștii și Monica Lewinski • Orgănelul • Vor să-l răpească pe Eminescu! • Ipochimenul care scrie la *Minimum* • Oastea Satanei

"Poate că vina principală (pentru dărâmarea bisericilor) a purtat-o nenorocita educație ateistă pe care, adolescent fiind, Ceaușescu a primit-o pe la Cercurile Muncitorești pe care le frecventa, uneori în temniță, mai ales de la evrei. De fapt, el a dărâmat biserici ca să ridice, în locul lor, templele lui."

❖

"Haosul provocat în economia românească a fost consfințit prin Legea nr. 58/1991 (Legea Privatizării), pe timpul când ministrul Pri-

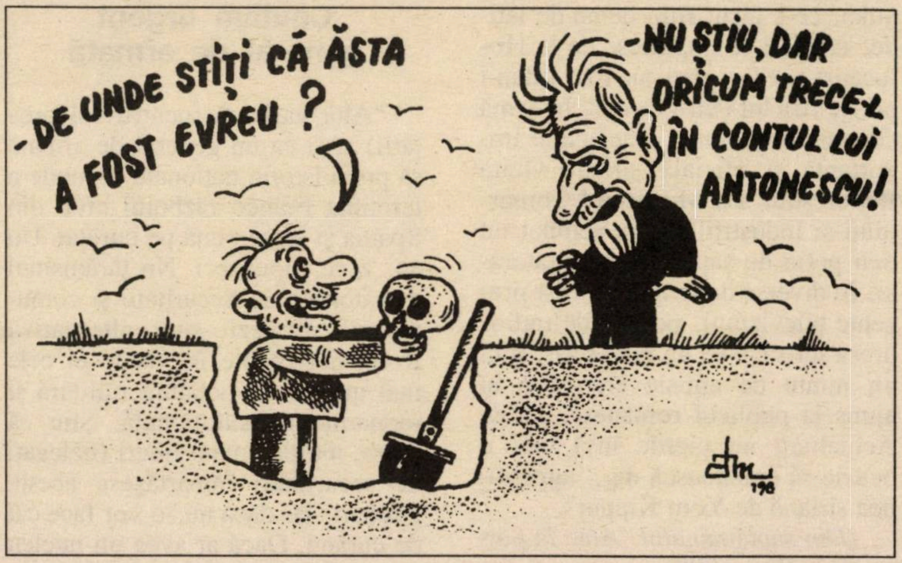
-DE UNDE ȘTIȚI CĂ ĂSTA A FOST EVREU ?
-NU ȘTIU, DAR ORICUM TRECE-L ÎN CONTUL LUI ANTONESCU!

Desen din "România Mare"; București 1998

vatizării era Adrian Severin şi prim-ministru Petre Roman. Totul s-a făcut deliberat, sub consultanţa unei aventuriere de origine evreiască, Rodica Seward".

❖

"O ştire cutreieră lumea: «Congresul Mondial Evreiesc începe lupta pentru recuperarea operelor de artă furate de nazişti". Rămâne de văzut de unde le furaseră evreii...".

❖

"Ştiu că majoritatea celor care sunt la curent cu evenimentele politice actuale privesc Israelul drept cel mai puternic stat din lume care, prin colosala sa putere financiară şi prin Cahalurile sale (Guverne oculte evreieşti care există în orice Ţară), dictează politica statului respectiv conform propriilor sale interese. Cel mai grăitor exemplu în acest sens este recentul complot sionist – Sexgate – din S.U.A., unde preşedintele Clinton, amestecându-se în treburile interne ale Israelului, a simţit din plin forţa Cahalului din Ţara sa, fiind acum adus în situaţia umilitoare de a fi o simplă marionetă în slujba stăpânilor săi. Pentru majoritatea oamenilor politici, chiar dacă recunosc sau nu, scandalurile sexuale în care a fost implicat Bill Clinton au avut un singur scop – realizarea intereselor israeliene care urmăresc crearea unui Israel Mare, care să se întindă de la Eufrat la Nil".

❖

"Andrei Cornea (odrasla torţionarului stalinist Paul Cornea, nu se cunoaşte numele de domnişoară) a ajuns să prezinte ştirile la... B.B.C.! Cum o face, ca vai de el: se bâlbâie, are o voce de castrat (probabil, la circumcizie, i-au tăiat tot orgănelul) şi în general, n-are nici o legătură cu meseria de crainic".

(Din "România Mare", Buc.)

❖

"La cererea masoneriei iudaice şi a lacheilor săi, voi (textul se referă la revista *Dilema*, **n. red.**) vreţi să ni-l răpiţi pe marele poet Eminescu, pe motiv că... nu există.

Dacă mâine masonii (iudaici) sau ruşii ni-l răpesc pe Eminescu, ce se va alege din Creangă, Caragiale, Labiş, Fănuş Neagu, Macedonski? Nimic!"

❖

"În ceea ce priveşte Israelul, acesta, prin întreaga politică pe care o duce în raporturile cu lumea islamică, loveşte în interesul major al României de a întreţine bune relaţii de cooperare economică şi politico-militară cu aceste state".

❖

"Un Constantin (corect, Stan – **n. red.**) Vlad din Bucureşti trimite lunar corespondenţe revistei lunare «Minimum» de limbă română din Israel. Iată ce scrie ipochimenul cu privire la retrocedarea unor case, străinilor, în opinia noastră o crimă împotriva poporului român: «Cu avocaţi şi prin justiţia din România se pot obţine retrocedări de proprietăţi»".

❖

"Este evident că Omenirea e împărţită în două mari grupări, ambele mondiale, Creştinismul sau Oastea lui Dumnezeu şi Iudaismul sau Oastea Satanei, iar între aceste două tabere opuse se dă o luptă aprigă şi fără cruţare, de două mii de ani, de când Cristos, venind pe pământ, a smuls Omenirea din ghiarele Diavolului...

Din nenorocire, în momentul de faţă, Oastea creştină se împuţinează pe zi ce trece – din cauza inerţiei preoţilor, ce sunt conducătorii ei – şi din cauza perfidiei Jidanilor, ce amăgesc pe Goimii naivi înrolându-i în organizaţiile lor: Francmasoneria, Socialismul şi Comunismul".

❖

"Anii '70 au adus în Bucureşti şi centrele universitare provinciale mii şi mii de studenţi arabi. Parte din aceşti studenţi arabi s-au repatriat cu diplome cu tot. Unii au rămas aici, şi-au luat neveste românce şi au făcut copii români. Au case, slujbe, afaceri, mulţi sunt cetăţeni români.

Comunităţi importante au sirienii, irakienii, palestinienii.

Arabii sunt efectiv o minoritate numeric superioară polonezilor, lipovenilor, evreilor, etnii repezentate parlamentar. Chiar dacă nu sunt trataţi ca atare.

De la Televiziunea naţională aflăm cu regularitate când începe Yom Kippur, când se termină Hanuka, ce-a făcut Bibi demn de laude, câţi ani se împlinesc de la Holocaust, ce oropsiţi au fost jidanii pe vremea lui Petru Cercel. În urmă cu nişte luni bune, o delegaţie importantă şi oficială siriană vizita Bucureştiul. La Ministerul Comerţului şi Industriilor s-au semnat nu mai puţin de şapte tratate bilaterale, în diverse domenii. Au fost prezente televiziuni, posturi de radio, presa scrisă. Nici un rând scris, nici un minut de emisie eterică n-au ajuns la publicul românesc. TVR-Actualităţi nu pierde însă nici o ocazie să amintească de... agresiunea siriană de Yom Kippur".

(Din săptămânalul "Atac la persoană", Buc. 1998)

Nelu și turcii

«După căderea frigului s-a constatat o explozie de cetăţeni străini care încearcă să "treacă neobservaţi" în Ungaria şi de-acolo în Vest. Se pare că există o reţea de călăuze foarte bine pusă la punct, care, contra unor sume mari de bani, desigur în valută, îi îmbarcă pe cetăţenii străini în podurile vagoanelor.

Ultima captură a poliţiştilor arădeni a fost când cinci cetăţeni turci au fost capturaţi în podul unui vagon de călători al trenului rapid "Panonia". Erol Hami, de 19 ani, Eraslan Yasin, de 22 de ani, Arslan Sukru şi Arslan Ayetullan, împreună cu Polat Ekrem, de 17 ani, au intrat în ţară prin PPF Otopeni, dar nu legal. Din cercetările poliţiştilor arădeni s-a stabilit că cei cinci au fost acostaţi în Bucureşti de către un cetăţean român zis "Nelu", care pentru 1.000 de mărci germane de persoană i-a "îmbarcat" în Gara de Nord în podul vagonului, promiţându-le că vor ajunge în siguranţă în Germania. Trebuie precizat că o călătorie în podul unui vagon de clasă este deosebit de grea, distanţa dintre podeaua podului şi plafon fiind doar de câteva zeci de centimetri".

(Dintr-o relatare de Liliana Brad, în "România liberă", Buc.)

Căutăm urgent general de armată

"Altă variantă (pentru salvarea ţării) ar fi ca un general de armată să preia istoria naţională de unde a terminat Franco războiul civil din Spania şi să se pună pe curăţat. Un an, zece, douăzeci. Nu ţărănismul turnătorilor de Securitate şi comunismul strepezit sunt alternativa României (poate în visele ei cele mai urâte), ci dictatura militară şi monarhia constituţională. Ştiu că foarte mulţi români liberi (nelegaţi de securitate) împărtăşesc aceste gânduri, iar dacă nu, o vor face cât de curând. Dacă ar avea un nucleu în jurul căruia s-ar putea strânge, totul ar fi cu putinţă. Dacă nu, ori va fi o mare vărsare de sânge, urmată, eventual, chiar şi de catastrofa dezmembrării naţionale, ori se va perpetua la infinit alternativa Diaconescu (preşedintele P.N.Ţ.-C.D., **n. red.**)".

(Dintr-un articol de Liviu Cangeopol, în "Lumea liberă", New York)

Ia-ți, fă, sânul, îndărăt!

"Doar un minuţel mai staţi, să vă mai zic o chestie. O chestie cu domnul Ariton. Cum, nu ştiţi cine-i domnul Ariton? domnul Ariton are 55 de ani şi locuieşte împreună cu soţia sa, doamna Anica, de 50 de ani, în comuna Ţibăneşti, judeţul Iaşi. Sâmbătă seara, cei doi au petrecut ceva de pomină şi au băut samahoancă, ţinând-o tot într-un guleai până spre miezul nopţii, ca orice moldovean adevărat. După care a început cearta, ca la orice moldoveni autentici. Cearta a degenerat în sfadă, sfada în ciondăneală, ciondăneala în scandal, iar scandalul în... tăiere. Văzând că nu poate închide gura doamnei sale, domnul Ariton i-a tăiat – literalmente! – acesteia sânul drept, după care, în ţipetele femeii, a început să facă turul casei cu "trofeul" în mână. Într–un târziu, i s-a făcut oarecum milă, i-a înapoiat nevestei sânul şi a dus-o la spital la Iaşi, pentru operaţia de replantare...".

(Dintr-un articol de Florin Toma, în "Lumea liberă", New York)

Foto: Hedy Löffler

Mare noroc ai, duduie, că nu trăieşti cu domnul Ariton din Ţibăneşti!

Maria Crețu, taximetristă

«De ce v-aţi făcut taximetristă, D-nă Maria Creţu?

În 1975, când eram căsătorită şi aveam liceul agricol, soţul meu s-a îmbolnăvit. Aveam carnet de conducere şi am ascultat sfatul unei prietene. M-am îndreptat spre taximetrie, unde în afară de salariu, mai îmi scot ceva bani.

Cine vă erau clienţii?

În special studenţii străini. Apoi, comerţul: vânzătorii, ospătarii. Acum, ospătarul bea toată ziua şi pleacă în maşina lui. Mai mergeau şi alţii, oameni de rând, dar aveam nunţi, botezuri, înmormântări.

Prostituţie exista?

Pe ascuns, nu pe faţă, ca acum. Acum, clientul vine şi-ţi spune: "Du-mă la fetiţe!". I-am dus pe Moşilor, la Palatul Telefoanelor, pe Plevnei, la Gara Basarab, pe Calea Văcăreşti. Clientul îşi alegea pe cineva din "trupă" şi îl duceam acasă.

Fetele nu scot un sunet, le e jenă. Mă văd că-s femeie. Nu se mai ascunde nimeni. Altădată auzeau de Poliţie şi fugeau de îi găseau dracii. Miliţia, când le prindea pe fetiţe, le punea să măture bulevardul noaptea, în fustiţe scurte, de la Piaţa Victoriei încoace.

Cu maşina asta, cu care aţi dus prostituate, aţi condus pe la casele lor şi ceva personalităţi?

Au fost Cornel Constantiniu, Stela Popescu, Tamara Buciuceanu, Andrei Pleşu, Dinu Patriciu, Mioara Roman.

Vă povesteau problemele lor?

Noi, românii, aşa suntem: să ne descărcăm între noi. Eu vorbesc cu plăcere cu clienţii. Aş discuta tot timpul, că, ştiţi, omul învaţă cât e viaţa.

Cum o duceţi azi?

Noi o ducem foarte prost faţă de vremea lui Ceauşescu. Stai câte două-trei ore până-ţi pică un client şi ăla, amărâtu', fortuit, fără bani... De multe ori nu pui aparatul pentru că ţi-o cere de frică să nu-i coste mai mult. Particularii trag de preţ şi noi, cei de la stat, suntem suspectaţi la grămadă. Apoi, n-ai unde să stai în staţie. Am staţionat odată la Obor şi au venit toţi particularii de acolo să mă răstoarne cu tot cu maşina. E normal? Ăsta nu e om, e coţobercă».

(Dintr-o convorbire realizată de Eugen Istodor; "Dilema", Buc. 1998)

Cine era fiara?

"De la vârsta de vreo douăzeci de ani până la scăparea mea în exil, am avut întâia mea ciocnire cu răutatea omenească. Răutate, cruzime, tâmpenie, mergând până la măcelărirea altora şi la propria sinucidere. Cine era fiara, bestia, monstrul, care distrugea totul şi la sfârşit se distrugea pe sine însuşi?

Birocraţia? Fanatismul politic? Prostia dezlănţuită? De la Garda de Fier de la noi până la lagărele de exterminare a Evreilor atât de civilizaţi, care, savanţi, poeţi, muzicieni, artişti, au făcut cinste Germaniei şi culturii germane, eu am învăţat să recunosc şi să resping bestia. Am crescut cu Biblia mamei mele în mână, cu Evanghelia lui Iisus Hristos în minte şi în inimă, şi am învăţat din antisemitismul european şi asiatic şi musulman şi poate şi chinez, să admir şi să iubesc poporul care a scris şi a trăit Biblia – şi Evanghelia noastră, fie zis fără a-i jigni pe ei, care au fost şi ei răstigniţi ca fratele lor Iisus.

Am fost prieten cu un admirabil rabin cabalist la Bucureşti, şi cu un admirabil poet german, Evreu din România (Paul Celan), cel mai mare poet german de după al doilea război mondial, pe care l-am cunoscut la Paris, l-am citit, l-am iubit şi l-am plâns când s-a sinucis, înecându-se în Sena".

(Dintr-un text de Petru Dumitriu, în "Steaua", Cluj, nr. 7-8/1998)

Bulă intelectual (şi curajos)

"Bulă este călcat de hoţi. "Să nu te mişti de aici, că te împuşcăm!" îl ameninţă ei pe Bulă, desenând un cerc în jurul scaunului în care stătea acesta. Apoi se duc în camera de alături, o violează pe nevastă-sa, jefuiesc tot ce se putea jefui, dau foc la casă şi pleacă. Într-un târziu, după ce se liniştesc lucrurile, nevasta lui Bulă îl vede pe acesta râzând cu gura până la urechi.

– Cum poţi, măi Bulă, să râzi după toate câte am păţit? se revoltă ea.

– E adevărat că ne-au luat tot, dar şi eu i-am păcălit! se laudă Bulă.

– Cum aşa? se miră soţia.

– Păi de trei ori am ieşit din cerc fără să mă prindă!"

(Dintr-un articol de Vintilă Mihăilescu, în revista "Dilema", Buc.)

Cu Ileana te distrezi, şi pe noi ne flămânzezi

«27 iulie 1987. Comuna Saca.

Extraordinar poetul ţăran Miron Cioma, de 60 de ani. Mi-a explicat amănunţit că poetul vorbeşte despre tot ceea ce se întâmplă. Nu şi-a notat nici una dintre poeziile sale. Le ţine pe toate minte. Este într-adevăr un poet popular. Înainte de a-l cunoaşte se discuta foarte mult în sat despre el. Unii îmi spuneau că trebuie să iau neapărat legătura cu el, alţii, dimpotrivă, mă sfătuiau să nu fac în nici un caz aşa ceva. "Îi un om care nu ştie ce vorbeşte", îmi spune o femeie. "De ce, nu-i normal?", o întreb. Un bărbat, care îl apăra mereu în discuţie, îmi răspunde: "Păi, tocmai asta-i, că-i prea normal". Şi o remarcă a învăţătoarei: "Spune numa' ce-i adevărat, că ţî şi frică să stai lângă el". A fost foarte bucuros că l-am căutat. Mi-a recitat timp de peste o oră tot felul de poezii. (Extrase:)

"Ceauşescule, om cuminte, / lasă pita ca-nainte, / fii mai bun, mai drăgăstos/ cu poporul tău de jos, / lasă pita cum a fost!/ Avem şesuri şi păduri, / pita ne-o face cursuri./ În Scorniceşti făcuşi ghete/ şi-n Bucureşti dai decrete./ Cu Ileana te distrezi/ şi pe noi ne flămânzezi./ Stau în casă-ntunecat, / lumina mi-au luat, / mă plimb seara prin ocol, / n-am lumină şi petrol, / merg pă drum şi-s obosit, / cursăle mi le-o oprit, / plec prin ploaie şi prin tină, / le-o oprit, nu-i motorină./ Ceauşescule, om ca frate, / duc dorul acum de toate!/ Ia mai fă reguli în ţară/ să-ţi refaci patria iară!/ Ceauşescu, om învăţat, / face-n Bucureşti palat, / concentrează pă ţărani, / c-ar lucra şi n-ar da bani./ Lăsai copiii pă vatră, / rămân singurei de tată, / concentrat pă şase luni/ să fac palat la nebuni./ Plâng copiii-n pridvor, / la Ceauşescu nu-s dator/ să-i fac palat de beton/ să s-ascundă de atom, / să muncesc ca condamnat/ să-i fac metrou şi palat./ Şi pă ploaie şi pă vânt/ să-i fac palat sub pământ./ Eu să-mi las coada din mână, / ciobanul oile-n stână, / în Bucureşti să fac treabă./ Ceauşescu merge la paradă, / eu iarna să mânc zăpadă...".»

(Fragment din jurnalul intim al lui Augustin Pop; în "Vatra", Tg. Mureş)

Atac terorist la Ambasada americană de la Bucureşti

Nu, nu, calmaţi-vă. E vorba doar de un film american care are drept subiect cele din titlu. Cunoscuţii actori Tom Berenger şi Daryl Hannah turnează la Bucureşti, sub conducerea regizorului Gustavo Graef Marino, un *suspense*, intitulat "Asediu diplomatic". Câţiva generali sârbi şi croaţi sunt deţinuţi la ambasada din centrul Bucureştilor şi un grup de terorişti încearcă să-i elibereze. Se trage din toate părţile şi spectatorul are prilejul să vadă centrul capitalei, aeroportul Otopeni (inclusiv vameşii!), Muzeul de Istorie de pe Calea Victoriei, cheiul Dâmboviţei şi hotelul Snagov. Premiera: acuşi-acuşi.

Un os de ros pentru băieţii din Siria: Assos

«Noua etapă a investigaţiilor în afacerea de contrabandă cu ţigări Assos i-a vizat pe generalul Gheorghe Florică, fostul şef al Gărzii Financiare, Jamal Al Atm, marele dispărut, Adrian Gherghina, omul "bun la toate", Yaser Al Douani, Mihaela Focaru, prietena lui Jamal, Simona Marinescu, expeditor internaţional la SC "Levant Maritime Services" SRL Constanţa şi pe vameşii Cosmin Chiru şi Lucian Păun.

Deşi, în acte, la "Mika Ela Impex 95" apare, ca administrator, Mihaela Focaru, în realitate firma era manevrată, pe post de paravan, de amorezul Jamal Al Atm. Poate că nimeni nu ar fi găsit nici un cusur acestor tranzacţii dacă societăţile menţionate mai sus n-ar fi realizat importurile pe baza unor documente vamale false. De altfel, firmele respective au jucat rolul unor figuranţi, pentru că în final cele cinci containere cu ţigări, preluate de sirienii Jamal Al Atm, Yaser Al Douani şi alţi cetăţeni arabi, au fost valorificate direct pe piaţa neagră, fiind vândute unor persoane necunoscute. Pentru justificare, după vămuirea ţigărilor, administratorii celor două firme au emis mai multe facturi interne pe numele unor societăţi comerciale inexistente.

Cunoscuta şmecherie cu firmele-fantomă a fost susţinută de două SRL-uri cu sedii fictive: "Milano-impex", administrator fiind Hasan Jamal Bacha, şi "Bacara Trading Impex", unde figura ca administrator un anume Mohamad Bakour, cumnatul lui Jamal Al Atm. Cele două firme desprinse parcă din vremurile lui Barbă Neagră mai aveau şi rolul de a alimenta contul bancar al SC "Rom Olt Imex" SRL Râmnicu Vâlcea cu numerar prin Yahya Al Atm, fratele cerberului Jamal, şi omniprezentul Adrian Gherghina, care aveau drept de semnătură la bancă. Aşadar, cele două noi personaje ale "Afacerii Assos" sunt sirienii Hasan Jamal Bacha şi Mohamad Bakour, care nu au plătit la bugetul statului impozite în sumă de 1,8 miliarde lei. Cum cei doi au dispărut fără urmă, Parchetul de pe lângă Tribunalul Constanţa, deprins pesemne cu abundenţa de infractori-fantomă, le-a emis mandate de arestare în lipsă. După ce fratele său, Yahya, a ajuns în arestul Poliţiei Constanţa, un alt neam al sirianului Jamal Al Atm – e vorba, aşa cum am mai menţionat, de cumnatul său Mohamad Bakour – a căpătat mandat de arestare, fiind dat în urmărire internaţională prin Interpol».

(Dintr-un reportaj de Lucian Cristea, în "România liberă", Buc.)

Sosesc învingătorii!

«Cum vine vara, încep să dea năvală. Telefonul ţârâie întruna de la Düsseldorf, Montreal sau Los Angeles, pe unde ţi-au risipit furtunile istoriei rubedeniile şi amicii, şi pe fir ajung la tine voci entuziaste: "Sosim. Cum mai e timpul pe la voi?". De fapt, nu vremea îi interesează, ci vremurile, deşi s-au lămurit şi cum stăm cu politica: nu le-au dat nici Nelu, nici Emilică înapoi casele, aşa că îi detestă pe amândoi. Dar, vorba aia, politica nu-i totuna cu ţara, aşa că se întorc să-şi facă vacanţa la vatra străbună şi vor să ştie cum mai e cu ţânţarii şi câinii vagabonzi: mai muşcă javrele, mai provoacă ţânţarii meningită. De hoţii care-ţi smulg geanta şi lănţugul de aur de la gât au învăţat să se apere la ei acasă, la noul lor acasă. De unde sosesc îmbrăcaţi ca turiştii americani – cu pantalonaşi până-n genunchi şi tricouri colorate de ţi se strepezesc dinţii, iar lor li se văd genunchii artrozaţi şi varicele groase. Poartă borsetele puse în bandulieră, pe burtă (deşi valuta o ţin ascunsă în sân sau în brâie special confecţionate).

Au un aer triumfător, de oameni care au învins în viaţă, aşa că trebuie să te comporţi cu ei precum cu învingătorii: până pleacă la Băile Felix, la Covasna sau la Olăneşti (că reumatismele sau prostata nu-i cruţă nici pe "winneri") mai stau

Clinica de medicină alternativă
„Anita – Rehovot"
condusă de un
doctor în medicină

HOMEOPATIE
ACUPUNCTURĂ
PLANTE MEDICINALE

●

Tratăm cu succes:
- **• Dureri de orice origine •**
- **• Paralizii (inclusiv faciale) •**
- **• Astmă • Alergii • Nervozitate •**
- **Insomnii • Impotenţă • Prostată**
- **• Diabet • Colesterol •**
- **• Hipertensiune •**

●

De asemenea:
- **• Scădere în greutate**
- **• Întreruperea fumatului**

☎ 08/941-4254
08/945-6135

vreo opt zile la tine, aşa că tu le cedezi dormitorul şi te instalezi, cu familia, pe canapeaua şi fotoliul pat din sufragerie. Îşi amintesc de salata de vinete şi sărmăluţele în foi de viţă ("nicăieri nu se fac ca în România") şi tu zaci în bucătărie, pe arşiţă, când te întorci de la serviciu, să nu faci de râs ospitalitatea românească. Ei pleacă la plimbare, în căutare de ceva chilipiruri prin magazine şi se întorc dispreţuind avalanşa de kitschuri turceşti şi pozându-se în faţa magazinelor Doina Levintza sau Janine. "Aveţi de toate acum." Aşa că nu îţi mai aduc cadouaşe occidentale, ce să se mai care cu ele. Pe vremea răposatului, că veneau şi-atunci în vacanţă, ştiai ce te aşteaptă: un săpun şi o ciocolată pe cap de locuitor din casă, o pereche de ciorapi pe picior de locuitoare, un pachet de cafea măcinată pe ibric de familie şi, în rest, nişte lucruşoare trecute de vârsta "second hand", pe care nu au apucat să le poarte – se jură – decât un sezon. Acum, înainte de a pleca din casa ta, scot din sân (sau din brâu) o sută de dolari şi ţi-i întind, oftând compătimitor: "Când te gândeşti că asta-i leafa ta pe-o lună". E o nedreptate, şi ei o recunosc ca atare. Doar ţi-a explicat, cu creionul în mână, cât primeşte ea pe lună, făcând de "companion", adică nefăcând mai nimic».

(Din articolul "Sosesc învingătorii!" de Sanda Faur; în "Ordinea", Buc.)

Nota redacţiei "Minimum": Delicată, cunoscuta ziaristă Sanda Faur aminteşte de *turiştii* de la Düsseldorf şi Los Angeles. Pe cei de pe la Petah Tikva sau Kiriat Motzkin îi trece cu vederea. Noi însă, mai răi de suflet, nu suntem la fel de îngăduitori. Drept care recomandăm tuturora cu voiajul anual la Bucureşti să se privească în oglinda întinsă în faţa ochilor de Sanda Faur şi să se întrebe dacă nu cumva posedă şi dânşii vreo apucătură-două din cele înfăţişate mai sus. Aud? Am făcut vreo gafă?

Decese

Dan Laurenţiu (61), poet, laureat al Premiului Naţional de Poezie.

Prof. Eugeniu Niculescu-Mizil, economist, membru al Academiei Oamenilor de Ştiinţă.

Te-apucă nebunia

«Dacă ai ghinionul sau fericirea de-a întâlni români pe lungul şi latul acestei planete, te apucă nebunia. Parţial mă ştiam vaccinată trăind în România până la treizeci şi unu de ani. Râd şi plâng, copleşită fiind de imaginaţia românilor. Apoi, dintr-o dată, amuţesc, încremenită fiind de GRAVITATEA FAPTELOR. (Cu siguranţă nu este nebunie, ci numai o nevroză).

Iată scenariul "piesei" cu titlul de mai sus.

Năucă întorcându-mă "parţial" din America, unde n-am cutreierat muzeele şi bibliotecile, cum mi-aş fi dorit, telefonez la o bună prietenă, doctoriţă. Zice prietena mea într-o suflare: "Pleşu (Andrei Pleşu, ministru de externe – **n. red.**) e securist". Aşa, nici una, nici două. "S-a dat la televizor, cu probe scrise". Apoi, cunoscându-mi marfa, mi-am zis: visează, săraca. Trecutul, trecutul...

Dacă te duci la Paris afli alta, tot aşa de boacănă, precum că Blandiana este legionară.

La Düsseldorf, auzi că Mircea Dinescu a delapidat o tipografie, însuşindu-şi mărcile pentru construcţia unei vile (proprietate personală).

La Washington am auzit că Lucia Hossu-Longhin a trucat durerea... *Memorialului* (ciclu de emisiuni TV consacrat închisorilor din România anilor '50-'60, **n. red.**). Că totul este fals!

Te freci la ochi şi-ţi spui că suntem un popor mare. După ce ai văzut în toate ziarele occidentale, pe toate posturile de televiziune (urăsc TV-ul) "ororile revoluţiei din România", ei bine, îţi zici că se poate truca totul. OARE?

P.S. GOGORIŢE

– ne mănâncă bozgorii (ungurii)

– ne mănâncă ruşii, evreii, nemţii, (mai de curând) masonii

– şi dacă ne mâncăm simplu noi înşine?

(Dintr-o scrisoare trimisă de Gabriela Baicu Cerkez, medic, Zürich; "Dilema", Buc. 1998)

Mica publicitate

- Intelectual, căsătorit, 32/180, doresc cunoştinţă doamnă pentru relaţie discretă. OP 13-186.
- Tânără atrăgătoare, ofer companie oamenilor de afaceri. Tel. 092-311-744
- Tânără, superbă, ofer companie unui domn generos. Tel.092-500-426.
- Două tinere prezentabile oferim companie unui domn generos. Tel. 094-522-199
- Peştişor dulce, 28/173/62, brunet, ochi căprui, fără prejudecăţi, ofer găzduire în Bucureşti unei studente din Republica Moldova sau Rusia, curată, simpatică, serioasă, fără prejudecăţi, contra unei prietenii sincere sau chiar mai mult. Exclus materialistele. Sorin. 01/242-01-66
- Fotomodel ofer companie oamenilor de afaceri. 094-899-510
- Oferim plăceri deosebite doamnelor şi domnişoarelor distinse. Rog seriozitate. 092-498-959.
- Club – Revelion în pijama şi alte trăznăi, până atunci sâmbătă împreună – neconformişti/te. 687-71-88.
- Ofer pasiune numai bărbaţilor curajoşi. 896-11-12.
- Casnică 25 ani, plictisită, aştept telefonul tău. 896-11-11.
- Doctoriţă, 23/173/50, cultă, cochetă, inteligentă, caută partener de noapte. 8-999-000. Amanda.
- Cuplu tânăr, oferim companie doamnelor şi domnilor şi cuplurilor generoase. 094-253-988.

(Din "România liberă", Buc.)

ION MIHĂILEANU
Corespondenţă din Franţa

Caleidoscop parizian

- **Trotuare udate cu şampanie**
- **Le Pen rupt în două**
- **14.000 de actori; cam mulţi, monşer**
- **Cerşetori pe scenă**
- **Când este pedepsit violul?**

Prin urmare, suntem în 1999. În noaptea noului an şampania a curs gârlă pe Champs-Elysées. Nu e o simplă metaforă, pentru că sutele de mii de parizieni, ameţiţi sau nu, au băut-o cu plăcere, dar au mai şi udat cu ea trotuarele.

Mărturisesc că această introducere e un simplu pretext pentru a vorbi despre un fenomen cu totul neaşteptat: mulţi, foarte mulţi preoţi catolici francezi sunt alcoolici! Nu ştiu ce se întâmplă cu preoţii catolici italieni sau polonezi, însă cu franţujii nu există nici o îndoială. E de la sine înţeles că nu s-au făcut nici sondaje, nici statistici, dar ierarhia bisericească e profund îngrijorată şi încearcă să treacă sub tăcere un asemenea păcat. Normal. Cum s-ar comporta enoriaşii dacă toată lumea ar şti că sunt păstoriţi de nişte, hai să nu folosim cuvântul alcoolici?

Cum se explică această atracţie irezistibilă pentru o licoare pe care păgânii ar numi-o dumnezeiască? Oare prin calitatea atâtor vinuri de renume mondial, Bordeaux, Bourgogne, Beaujolais – ca să aleg doar câteva dintre sute şi sute? Şi care se află la îndemâna oricui, inclusiv, sau mai ales, a numeroşilor "cloşarzi" (cerşetori), care continuă să fie prezenţi pe străzile Parisului?

Îmi amintesc că atunci când am vizitat prima oară capitala Franţei am fost uluit de un îndemn afişat în toate metrourile, având aproximativ următorul text: nu depăşiţi doi litri de vin pe zi, e dăunător pentru sănătate! Cu alte cuvinte, până la doi litri de căciulă pe zi, adică 60 pe lună şi 720 litri pe an poţi bea liniştit, fără să fii considerat beţiv... Încercam să-mi imaginez câte butoaie ar trebui să aibă fiecare francez pentru a-şi asigura porţia zilnică de licoare a lui Bachus, dar reveneam imediat la realitate. Doar nu ne aflăm în România, în Franţa fiecare cetăţean care se respectă şi cu oarecari venituri are o "cavă", o pivniţă unde sunt rânduite frumos, pe căprării, tot soiul de sticle de vin, care mai de care mai vechi şi mai autentice, cumpărate direct de la producător.

Mă întreb atunci: cum poţi pretinde unor prelaţi, în Ţara Vinurilor, să fie mai catolici decât Papa? Cu atât mai mult cu cât – îmi închipui că toată lumea ştie – preotul catolic n-are voie să se însoare, să păcătuiască cu întruchiparea Diavolului, femeia? Bineînţeles că un pahar, două sau nu ştiu câte de vin nu pot înlocui divina făptură... Totuşi, ajută uneori s-o uiţi.

Preoţii din lumea ortodoxă sunt nişte privilegiaţi. Au dreptul şi la femeie şi la băutură. Şi la câte un chef cu mâncăruri alese.

"Sfântul Petru şi Mihai/ Au deschis cârciumă-n rai/ Hai, hai, vinu-i dulce / Cine-l bea nu se mai duce".

Îmi răsună şi acuma în urechi acest cântec de pahar auzit de atâtea ori în România de altădată, pe care l-am auzit îmbogăţit cu multe stihuri rostite de regretatul Babu Ursu şi de prietenul său Camillo Baciu.

Mărturisesc că nici cel ce semnează aceste rânduri nu se dă în lături de la un bun pahar de vin. Cu atât mai mult cu cât e recomandat ca un soi de medicament de către cardiologi. Cum pot zvârli cu piatra în domnul "le curé"? Nici "cam bei" nu îndrăznesc să-i spun. Doar un "cambei" chinezesc (când se ciocneşte un pahar la o sindrofie). Pe româneşte: Noroc!

● Gata, ruptura între Le Pen şi Megret s-a consumat. Unul l-a exclus pe celălalt, Frontul Naţional s-a surpat în două. Când scriu aceste rânduri protagoniştii se bat ca chiorii pentru cine va avea dreptul să poarte numele partidului, să aibă sediile, milioanele de franci. Dacă Franţa n-ar fi fost o democraţie şi respectivii indivizi ar fi fost la putere, cu siguranţă Le Pen, în rolul lui Hitler l-ar fi lichidat fizic pe Megret-Röhm. Spectacolul bucură pe democraţi iar partidele politice tradiţionale şi republicane scot un oftat de uşurare. Ele speră să atragă voturile alegătorilor care au fost înşelaţi de demagogia fascisă. Unele glasuri izolate se tem că două partide de tip Front Naţional ar putea, laolaltă, să adune mai multe voturi decât precedentul. Ceea ce, în principiu, nu poate fi exclus.

Îmi îngădui să fac câteva pronosticuri. Bineînţeles, cu totul personale.

Răfuiala între cele două tabere a fost – şi va fi – atât de puternică, pe viaţă şi pe moarte, încât multe lucruri au ieşit şi vor ieşi la iveală. "Democratul" Le Pen îl acuză pe Megret de rasism, Megret dezvăluie că familia Le Pen costă peste 20 milioane de franci pe an, "patrioţii" încep să apară în postura de patrihoţi; nu m-ar mira dacă într-o zi se va afla că sunt subvenţionaţi de nişte forţe extremiste, integriste arabe cei ce tună şi fulgeră contra imigraţiei arabe, fondul lor de comerţ electoral.

Baza electorală a Frontului Naţional, contrariu a ceea ce se crede, poate fi considerată, cel puţin jumătate din ea, ca fiind populară. Sondajele au arătat că 25 la sută dintre muncitorii francezi votau până acum Le Pen, 25 la sută dintre şomeri şi, foarte neliniştitor, 16 la sută dintre tineri, cifră ce putea ajunge până la 27-28 la sută. Bineînţeles că, să zicem, două milioane de votanţi erau ostili imigraţiei, dar în acelaşi timp votul lor era un protest împotriva situaţiei lor materiale precare. Celelalte două milioane se situau, prin poziţia lor socială, printre burghezi, mici burghezi, respectiv la dreapta eşichierului politic.

În faţa spectacolului pe care l-au oferit liderii Frontului Naţional e imposibil – în mod raţional – ca o parte din electoratul său să nu fie decepţionat. Cred că unii, deziluzionaţi, la viitoarele alegeri europene se vor abţine de la vot. Alţii îşi vor regăsi partidele cu care votau înainte, adică Partidul Comunist sau R.P.R. sau Ecologiştii, partid protestatar condus de Cohn-Bendit.

Incontestabil că Le Pen este un foarte bun orator şi, după părerea mea, el are mult mai multe şanse decât Megret, cu mutra sa de mic Goebbels, să adune voturile celor ce vor mai crede în demagogia Frontului Naţional. Totul va depinde şi de modul în care dreapta democrată franceză va izbuti să-şi unească forţele şi să folosească această derută neaşteptată a adversarilor democraţiei. Dacă e să mă aventurez să dau o cifră, îmi închipui că Frontul Naţional nu va depăşi 10 la sută din voturi. Adică partidul lui Le Pen. Celălalt, al lui Megret – extrem de periculos – va fi, sper, cât mai aproape de zero. Dar, trebuie să recunosc, în materie de politică nu trebuie să te încrezi prea mult în raţiune…

● *Enquêteur de droit privé* sau *agent privé de recherche.* Titulatura acestei profesii este destul de simandicoasă, cred că aţi ghicit despre ce e vorba. Foarte simplu: Detectiv particular. În Franţa sunt aproximativ 3.000 asemenea "meseriaşi". Ei sunt eroii multor romane poliţiste, îndeobşte americane. Istoricii susţin că această profesiune a apărut în Franţa la începutul secolului XIX. Când faimosul Fouché l-a angajat pe François-Eugène Vidocq, un fost răufăcător, ca să-l informeze pe Napoleon despre "tot ce se întâmplă în Franţa", iar respectivul a creat în acest scop un "Bureau des renseignements universels", cică "pour le commerce et l'industrie".

De atunci a curs multă apă pe Sena. Directorii diverselor agenţii de detectivi îşi amintesc cu nostalgie de vremurile, aproape patriarhale, când activitatea lor avea un scop precis: constatarea adulterului. Carmèle Greco (a nu se confunda cu Juliette Gréco), patroana lui "Gérard Detective", o agenţie pe care a creat-o în 1967, situată pe bulevardul Montmartre, regretă timpul când era simplu să faci o anchetă. Era suficient să-i întrebi pe preot, pe patronul bistroului, pe primar, pe vecini şi ancheta era gata. Azi e mai greu, se plâng detectivii, imobilele au 20 sau 30 de etaje, porţile sunt protejate de coduri şi nimeni nu cunoaşte pe nimeni. Dar durerea e alta. Din 1975 "parnusa" cu adulterul s-a evaporat. Pentru simplul motiv că începând de la această dată legislaţia n-a mai considerat că "a călca pe de lături" ar fi un delict penal.

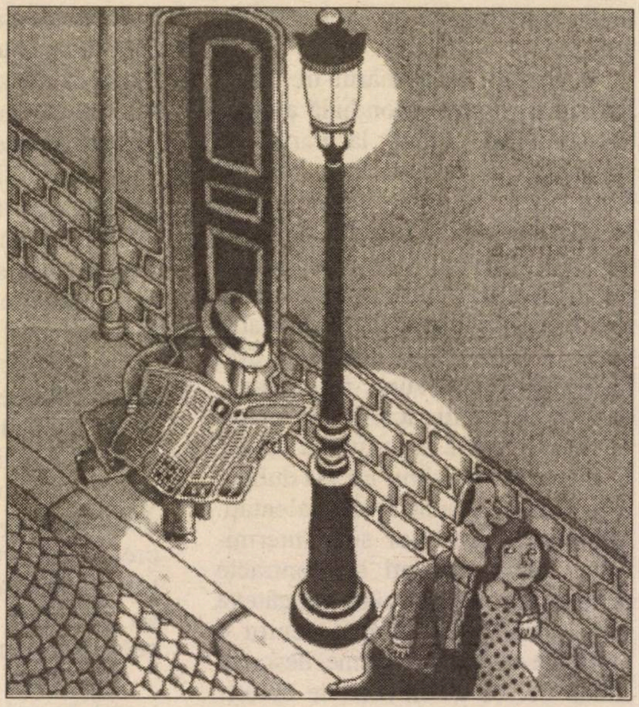
Ce bine era pe vremuri…

Au început vremuri grele, de atunci, pentru detectivi. Ce plăcut era să filezi pe un domn sau o doamnă. Te plimbai frumos după ei, prefăcându-te că citeşti un ziar, ca în desenul alăturat, sau luai o halbă de bere la un restaurant nedeslipindu-ţi ochii de pe amorezii contravenienţi. Sau mergeai la un cinema sau la un teatru.

Până la urmă detectivii şi-au găsit un rost: anchetele economice. Să nu vă închipuiţi că au devenit cine ştie ce specialişti în economie. Nu. Mai simplu. Înainte urmăreau pe amanţi, acum urmăresc până în pânzele albe pe oamenii de afaceri. Din ordinul cui? Al concurenţilor. Care vor să ştie totul despre adversarii lor, pentru ca să-i înfunde. Pentru asta folosesc metode perfecţionate: microfoane unde trebuie, consultarea unor dosare secrete, piratajul unor coduri informatice. Cum zicea un detectiv care vrea să–şi păstreze anonimatul: Noi nu ne ocupăm de afaceri nobile, pentru că nu oameni nobili apelează la noi.

Un bemol la cele spuse mai înainte. Pentru a pune ordine şi a se respecta un cod de onoare, Institutul de drept şi economie din Melun a creat o catedră pentru anchetatorii particulari. 30 de elevi urmează cursurile pentru a obţine o diplomă universitară.

O să fie oare mai respectuoşi cu

legile statului, cei cu diplomă? Nu ştiu.

● Scriam în numărul trecut că Parisul e capitala mondială a cinematografului. Adică la Paris, ca spectator, ai de ales între 300 de filme, ceea ce nu e cazul nici la New York, nici la Londra. S-ar putea face aceeaşi afirmaţie despre teatru? Nu ştiu dacă la Paris ai de ales între mai multe piese de teatru decât în alte capitale ale lumii. Ştiu însă că în Franţa sunt, mi se pare, enorm de mulţi actori de teatru. 12.000. În 1982 erau numai 6.000. În câţiva ani numărul lor s-a dublat. Unii dintre ei sunt foarte talentaţi. Majoritatea actorilor sunt intermitenţi, adică angajaţi cu contracte pentru câteva săptămâni sau câteva zile, uneori chiar numai pentru o jumătate de zi. În ordine descrescândă cei ce au nevoie de actori, bineînţeles că în afară de teatru, sunt televiziunea, cinematograful, dublajul filmelor şi publicitatea. Şi în această meserie femeile nu se bucură de aceleaşi drepturi ca bărbaţii. De pildă, căsătoria reprezintă un atu pentru bărbaţi, în schimb reprezintă un handicap pentru femei. În plus sunt angajate mai ales cele foarte tinere, ca să nu mai vorbim de faptul că în piesele de teatru există îndeobşte mai puţine personaje feminine.

În afară de o infimă minoritate (120 de actori au câştigat într-un an peste 1 milion de franci, iar unul dintre ei – numele său e păstrat secret – peste 16 milioane), majoritatea câştigă în medie 86.800 franci pe an, adică 7.230 franci pe lună, ceea ce nu e mare lucru.

Însă, cum zic aceiaşi actori, contactul cu publicul le aduce "jouissance" şi extaz. Ceea ce e esenţial.

Până şi cloşarzii, sau cum li se zice astăzi S.D.F. *(sans domicile fixe)* au urcat pe scenă. Şi unde? Taman la marele Théâtre de Chaillot, şi au jucat, în regia lui Serge Sandor, ce credeţi? "Azilul de noapte", de Gorki. Într-o excelentă interpretare, salutată unanim de presă.

● Câteva minime: • De curând a fost inaugurat, în prezenţa lui Jacques Chirac, "Muzeul de artă şi istorie a iudaismului". Sediul: superbul "Hôtel de Saint Aignan", datând din anul 1640. Lucrările de restaurare au costat peste 200 milioane de franci, suportate de statul francez şi primăria Parisului. Cheltuielile de funcţionare anuală: peste 24 milioane de franci, asigurate de aceiaşi. Suprafaţa muzeului: 4.000 metri pătraţi. Nu l-am vizitat încă.

A.T. HEICAL LTD.

Cunoscutul restaurant
„La Igal"
unde plăcerea de a mânca devine o artă

• *Grătar variat cu o excepţională calitate a cărnii* •
• *Bucătărie tradiţională* • *Serviciu ireproşabil* •
• *Calitatea şi tradiţia e formula succesului nostru* •

Alăturat restaurantului un magazin de delicatese cu mezeluri fine ("Mizra"), brânzeturi, mâncăruri preparate, vinuri şi alte băuturi variate.
De asemeni o secţie specială de măcelărie.

Mese de aniversări până la 60 de persoane
Deschis zilnic la prânz şi seara

Vă aşteptăm în str. Lişanski 7, Rishon Lezion (noua zonă industrială)
Tel. 03/961-7760

Ştiu că voi parcurge istoria evreilor din Franţa şi nu numai, din Evul Mediu până azi, că voi privi obiecte de cult, că voi cunoaşte numeroase documente, manuscrise, că voi admira tablouri de Modigliani, Chagall, Soutine, Lipschitz şi alţii. Dacă veniţi la Paris, reţineţi adresa, 71 rue du Temple, şi telefonul: 0153018653. • O decizie nostimă cu valoare de jurisprudenţă a Curţii de Casaţie: dacă o femeie impune, prin constrângere, unui bărbat, să aibă relaţii sexuale cu ea, un asemenea act nu poate fi considerat viol, ca în cazul invers (pedepsit cu până la 15 ani închisoare!). • Din revista franceză "Nature Medicine" aflu că, împotriva opiniei curente după care, pe măsură ce înaintăm în vârstă, neuronii din creierul nostru pier unul câte unul şi nu se mai reproduc, cercetători suedezi şi americani sub conducerea profesorului Fred H. Cage de la Salk Institute din California au demonstrat contrariul. Deocamdată într-o fază de experienţă. Cu perspective, nu foarte apropiate, de a se găsi tratamente în bolile Parkinson şi Alzheimer. • Care e cea mai lungă stradă din Paris? Vaugirard: 4.360 m. Cea mai scurtă? Degrès: 6 m. Cea mai largă? Avenue Foch: 120 m. Cea mai strâmtă? Sentier des Mérisiers: 0,87 m. • Să nu vă miraţi când veţi vedea o statuie în faţa lui Petit Palais. O să-l recunoaşteţi imediat: e Winston Churchill. O merita bătrânul buldog!

● Şi câteva bancuri:

• – Sunt un tip ce poate fi dat ca exemplu. Nu beau, nu ies seara la un chef, nu mă uit la femei, mă culc în fiecare seară la 8 şi în fiecare duminică mă duc la biserică. Ce mai, un sfânt! – Îmi închipui că te vei mai schimba când vei ieşi din puşcărie, îi răspunde paznicul căruia îi vorbea. • Într-un spital de nebuni, medicul o întreabă pe o pacientă: – Cine eşti dumneata? – Bineînţeles că sunt Cleopatra... – Păi săptămâna trecută erai Maria Antoaneta. – E adevărat. M-am recăsătorit. • Două păsărele discută tacticos în cuibul lor. – Unde te-ai născut? întreabă prima. – Într-un ceas cu cuc. Dar tu? – Într-un aparat fotografic. • Soţia, către soţ, care îşi prelungeşte somnul în pat. – Erai beat criţă când te-ai întors în zori. – Eu? Nu-i adevărat. De ce spui asta? – Explică-mi cine a băut apa de la spălatul vaselor şi nu s-a atins de bunătatea de supă pe care i-am pregătit-o! • Doi vânători aşteaptă apariţia unui cerb. În fine, el apare. – Ăsta îşi poate face testamentul, zice unul dintre ei şi trage. Alături (sau aleităr, în idiş!). Cerbul n-aşteaptă al doilea glonţ. Celălalt vânător: – Ai dreptate, cerbul tău aleargă la notar să-şi facă testamentul... • Un puşti, adresându-se bunicului, care are 90 de ani şi e foarte bogat: – Ar trebui să profiţi puţin de banii pe care i-ai adunat. Ai destul ca să trăieşti din belşug până la 101 de ani. – E adevărat, îi răspunde bătrânul, dar ce-o să fac după aia? • În paradis, doi prieteni se întâlnesc şi discută. – Eu am murit de frig, am făcut o hipotermie. – Eu am murit din cauză că m-am mirat. – Cum asta? – Am venit acasă mai devreme şi am găsit-o pe nevastă-mea culcată în patul în totală dezordine. Am început să caut amantul, am verificat pretutindeni, sub pat, în dulapuri, pe balcon, în bucătărie, pretutindeni, şi uite aşa am murit, mirându-mă că nu-l găsesc. – Dragul meu, dacă ai fi căutat mai bine în frigiderul mare pe care-l aveaţi, am fi trăit astăzi amândoi! • Într-un restaurant chelnerul se adresează unui client: – Patronul vă mulţumeşte că aţi găsit ochelarii lui în supa dumneavoastră, dar vă semnalează că i-a căzut şi proteza dentară când a strănutat. • – E o catastrofă, puştoaica mea a aruncat în foc ultimul meu manuscris, povesteşte un scriitor unui confrate. – Câţi ani are puştoaica? – Trei ani. – Şi ştie deja să citească? • Fapt divers. În timp ce îşi face exerciţiul său obişnuit, înghiţitorul de săbii strănută. Bilanţ: doi morţi. • Două cucoane discută despre căţei. – Ei bine, draga mea, canişul meu ştie să citească ziarul. – Ştiu, îi răspunde cealaltă, teckelul meu mi-a spus...
• Doi prieteni se întâlnesc. – Cum, eşti viu? Te credeam mort... – Eu, mort? Cum asta? – Închipuie-ţi că am întâlnit pe câţiva dintre prietenii tăi şi toţi, absolut toţi, te-au vorbit de bine! • Două mame, franţuzoaice: Comment ça va? – Sunt fericită. Fiul meu e bogat. E atât de bogat că poate cumpăra Turnul Eiffel, Arcul de Triumf... – Opreşte-te. Cine ţi-a spus că fiul meu vrea să le vândă?

BEIT REUVEN NEUROLOGICAL NURSING HOME
Ierusalim, Str. Reuven 12, Tel.: 02/673-1213

CĂMIN MODERN DE ASISTENŢĂ

pentru bolnavii de Alzheimer
cronici şi dependenţi

- ✔ **Autorizat şi supravegheat de Ministerul Sănătăţii**
- ✔ **Condus de medici, surori şi personal administrativ cu o înaltă calificare.**
- ✔ **Strict caşer**
- ✔ **Internare pe perioade scurte şi lungi.**

Detalii se pot obţine duminică, luni, marţi şi joi între orele 9-13,
iar miercuri între 11.30-15.
Tel. 02/673-1213

HARRY FOSHA
NEW YORK

Made in U.S.A.

A fost dărâmat Turnul Eiffel

Nu, nu vă grăbiţi să controlaţi dacă citiţi corespondenţa din Paris a confratelui Ion Mihăileanu. Nu! Citiţi corespondenţa din New York, unde exista până de curând un duplicat al celebrei construcţii pariziene, precum şi alte dupli, tripli, etc-ate. Dar să nu anticipăm. Pe strada 19 Vest e o mică prăvălioară cu articole necesare oricărei case, dar ceva mai sofisticate decât în alte magazine de acelaşi gen. Şi proprietarul buticii, Kein Cross, a găsit că cel mai bun mijloc de a sublinia rafinamentul magazinului său e de a construi un turn Eiffel în miniatură (aproximativ 10 metri) şi a-l instala în faţa clădirii respective.

Ideea s-a dovedit bună, i s-a dus vestea şi încet-încet locul a devenit un punct turistic de atracţie. Singurul om neîncântat de această construcţie a fost Luis de Vito, proprietarul imobilului, care i-a cerut ”constructorului turnului” să-l dărâme. Dar Cross nu l-a luat în seamă până ce, exasperat, proprietarul l-a anunţat pe cale legală că îi reziliază contractul dacă până la o anumită dată turnul nu dispare. Două zile înainte de termenul fatal, americanul turn Eiffel a dispărut.

Dar, cum spuneam mai sus, există şi alte duplicate şi chiar “tri”. Iată, de pildă, Parisul. Cântat de poeţi şi cântăreţi (până şi subsemnatul a încercat un catren pe o carte poştală ilustrată: _“Parisul e - scuzaţi-mi repetiţia - Parisul/ Ceva ce împleteşte realităţile cu visul/ Sau, cum i-a spus-o Gâgă*) lui subscrisul/ Parisul e... ceva ce n-a văzut Parisul!”)_. Parisul e socotit unic. În Franţa, fără îndoială. Dar nu în Statele Unite unde avem 4 (patru) Parisuri! Unul în Illinois, altul în Kentucky, un al treilea în Tennessee şi, în sfârşit, unul în Texas.

Deputatul likudist Shaul Amor, care se tot roagă de vreo doi ani de zile de-un post important, a fost numit ministru fără portofoliu.
Dar cu portofel.

Berlinul apare de trei ori pe harta în mărime naturală a Statelor Unite: în Connecticut, Maryland şi New Hampshire.

Roma se bucură în Statele Unite de mai puţină “neunicitate”, cei doi tizi ai capitalei italiene aflându-se unul în statul Georgia şi altul, culmea, în statul New York. Viena apare o singură dată în West Virginia.

Trecând de la necuvântători la cuvântători, e de remarcat că în Statele Unite se găsesc mulţi foşti prinţi din ţările asiatice şi cele africane, câştigându-şi existenţa în posturi foarte comune, ca poliţişti de pildă. La această categorie europenii au în Statele Unite doi reprezentanţi: o prinţesă greacă, vânzătoare de parfumuri, şi un urmaş al Romanovilor într-o poziţie mai mică decât a predecesorilor săi: primar al oraşului Palm Beach.

Antichităţi portabile...

Întrebat cu ce se ocupă, un mucalit (sau un comic, nu-mi aduc bine aminte) a răspuns: “Cumpăr gunoi şi vând antichităţi!” Într-adevăr, e de necrezut pasiunea americanilor pentru antichităţi şi... nu-prea-antichităţi.

De curând, o fostă manechină a trebuit să pună în practică ce a învăţat cât a profesat şi a venit cu o nouă idee de “antichităţi”: îmbrăcăminte pentru copii. “Butica” se află în New York, pe strada Bleeker şi este plină până la refuz de pijamale având imprimată figura lui “Superman”, un personaj foarte iubit în urmă cu ani. Cămăşi din aceeaşi perioadă, dând posesorului senzaţia că e un disk-jockey, se bucură de mare popularitate. Se găsesc în “butică” şi rochii de botez de pe la 1900 cu o broderie ce stârneşte admiraţia cunoscătorilor. Dar cele mai căutate sunt cămăşile de poliester, preţuite între 10 şi 80 de dolari. Deosebit de apreciată este o cămaşă având imprimată pe ea un unicorn. De unde vine marfa buticii respective? Debbie Deitering, proprietara originalului magazin, colindă aşa-numitele “vânzări de garaje” (în care “vânzătorii” pun la bătaie tot ce nu le mai trebuie în casă) precum şi toate talciocurile de la Palm Springs şi până la Paris (adevăratul!).

*) Gâgă e bunicul lui Bulă. Dar în timp ce contemporanul nostru are preocupări politico-erotice, Gâgă era obsedat de paradoxele vieţii. O cugetare gâgâiană: “Dacă oamenii ar fi nemuritori, toţi dricarii ar muri de foame!”

Cum va
transforma
Dumnezeu
necazul
meu nu ştiu,
că El îl va
transforma
este sigur.

MB

DICȚIONAR NECONVENȚIONAL

AL SCRIITORILOR EVREI DE LIMBĂ ROMÂNĂ

AL. MIRODAN

G

Gaster, Moses

(urmare din nr. trecut)

Stăpân pe limba germană, colaborează la ziarul "Bukarester Tageblatt" al lui I. Brociner și, într-o vară, traduce din nemțește în românește, stând pe dușumea din cauza caniculei, romanul acestuia "Cavalerii Sfântului Ion". Colaborează și la "Bukarester Salon" a unuia Bettelheim, venit din Austria, traducând în germană o nuvelă de Delavrancea. Mai târziu, îi întâlnim semnătura și în "Literatorul" lui Macedonsky. Condeiul lui Gaster este remarcat în saloanele "establishmentului", așa că Nicu Xenopol, directorul ziarului "Viitorul", - oficiosul Partidului Liberal, îi cere colaborarea, la sugestia lui Brătianu, șeful marelui partid. Gaster refuză pe motiv că ziarul duce o politică antisemită. "Dar nu trebuie să ne dai articole politice", i se răspunde, "poți să scrii despre literatură, despre teatru, despre hrisoave vechi". Era ca și când "Porunca Vremii" a lui Ilie Rădulescu i-ar fi cerut în 1938 lui Mihail Sebastian să scrie câteva articole "apolitice" despre muzică, de pildă (că dumneavoastră sunteți meloman), sau ca și când lui Zigu Ornea i s-ar propune astăzi să publice o "cronică a edițiilor" în "România Mare". "Viitorul" avea nevoie de o semnătură evreiască în chip de alibi (clasic de altfel și peren) pentru contraatacarea celor care, mai ales în străinătate (Europa!), acuzau "Viitorul" de antisemitism: uitați, domnule Crémieux, la noi scriu și evrei. Gaster declină oferta, pe cât de politicos, pe-atât de sec. Avem nevoie de glorie, dar nu cu orice preț.

Tânărul savant, care purta fracul, ca tatăl său, consulul Olandei, era căutat în cenaclurile "elitei", unde animatorii aveau nevoie de nume din "noul val". El a frecventat un cenaclu despre care nu se mai vorbește deloc, patronat de Take Ionescu, legând cu acesta o prietenie strânsă care va dura până la moartea celebrului om politic și orator (Tăkiță gură de aur).

În 1893, Parlamentul votase o lege a învățământului prevăzând "numerus clausus" pentru evrei. Take Ionescu era ministrul învățământului. Deși lipsit de porniri xenofobe, el se înclinase în fața majorității (curentul!), nefăcând nimic pentru a împiedica aprobarea legii. «M-am dus la el - povestește Gaster - și am protestat. "Ce pot să fac? - mi-a spus. A fost o moțiune privată a unor deputați și au obținut majoritatea." I-am replicat: "Nu e nevoie să-ți spun eu ce să faci. Dacă te simțeai atât de puternic, trebuia să amenințI cu demisia".»

Titu Maiorescu - care-l remarcase la Universitate unde Gaster ținuse, ca invitat, câteva prelegeri, îi făcu semn să vină la "Junimea", cenaclul nr. 1 din epocă și, de fapt, din epoci. Aici el citește câteva lucrări despre literatura populară, cunoaște pe Caragiale, pe Slavici, pe Eminescu.

«Eminescu - își amintește Gaster - *stătea acolo totdeauna pierdut în gânduri, niciodată destăinuindu-se pe de-a-ntregul, ca și cum ar fi fost devorat de o tulburare lăuntrică sau pierdut pentru această lume. Nu era căzut în reverie, întotdeauna prietenos, întotdeauna bun la suflet, dar, nu știu, făcea întotdeauna impresia cuiva cu capul în nori. Am devenit prieteni foarte intimi și îl vizitam adesea. Pe atunci era editor al ziarului (conservator) "Timpul" și îmi amintesc camera care-i fusese dată, lângă grajdurile lui Brâncoveanu, cred, undeva pe strada numită acuma Calea Victoriei. Acolo își petrecea după-amiezile, în căldura grozavă a unei zile de vară, când toată lumea era plecată, așteptând să i se aducă șpalturile. Îmi amintesc o zi - cred că eram acolo cu Slavici - când a fost adus un număr de ziar cu o poveste luată din Anton Pann, "Povestea celor trei cocoșați", iar el râdea ca niciodată. L-am văzut adesea după aceea în bârlogul lui. Trăia la ultimul etaj în partea din spate a unei case, exact vis-à-vis de actualul Ateneu Român. Avea obiceiul să stea până târziu în pat și, când veneam pe la 11, trebuia să-l scol bătând în ușă. În felul lui era foarte neglijent. Se scula, se așeza și își pregătea cafeaua pe o lampă de spirt.*

Avea o colecție de manuscrise românești impresionantă, din care am împrumutat unele și am reprodus fragmente în Chrestomația mea. Odată mi-a dăruit unul, conținând toate miracolele Sfintei Fecioare și altele. Putea și să citească extrem de bine vechea literă chirilică, dar eu știam mai bine, așa că ne așezam împreună și citeam, în special vechile cronici. Acestea îi plăceau cel mai mult și au avut o mare influență asupra stilului și purității limbii sale".

Un caz de "influență" îl constituie vechea legendă românească despre o stea, detectată și retipărită de Gaster; ea l-a încântat pe Eminescu, devenind - după spusele lui M. Gaster - sursa de inspirație a "Luceafărului". Cât despre antisemitismul poetului, Gaster nu eludează chestiunea, dar încearcă - precum atâția evrei de calitate de ieri și de astăzi - să explice, să "așeze în context", să minimalizeze sau, cum se spune în ședință, să bagatelizeze, străduindu-se a-l apăra și ocroti pe poet, ca un prieten binevoitor chemat ca martor la judecata istoriei.

Acțiunea

Contactul cotidian al lui Gaster cu basmele populare l-a îndemnat, s-ar zice, să se închipuie el însuși un Făt-Frumos evreu înzestrat cu voința și puterea de a se lua la trântă cu dușmanii neamului său. În timpul vacanțelor, el nu se va mulțumi să ofteze, printre amici, pe marginea *dramei,* ci încearcă să găsească explicații și, bineînțeles, soluții. Și, întrucât la început a fost cuvântul (adică gândul), omul s-a străduit a nimici, din goana calului, câteva idei false ce împiedicau pe membrii *tribului* să vadă realitatea.

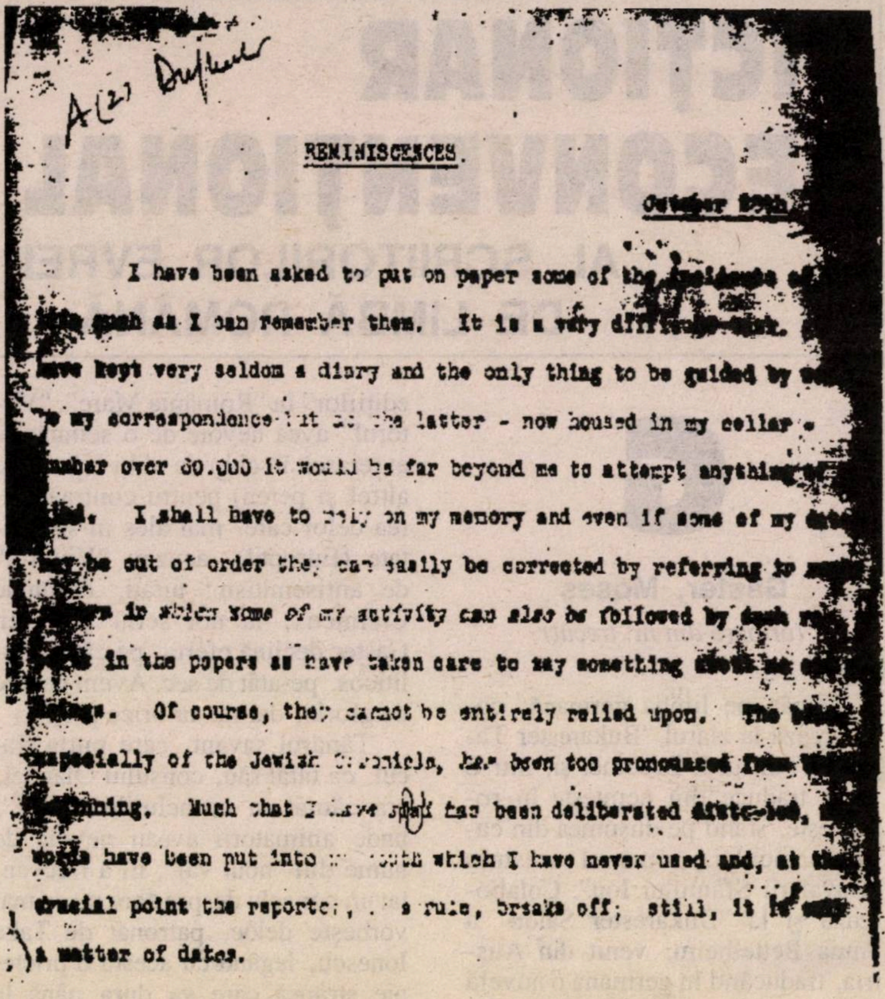

A(2) [illegible]

REMINISCENCES.

October [illegible]

I have been asked to put on paper some of the [illegible] such as I can remember them. It is a very [illegible]. [illegible] kept very seldom a diary and the only thing to be guided by [illegible] my correspondence but as the latter - now housed in my cellar - [illegible] number over 30.000 it would be far beyond me to attempt anything [illegible]. I shall have to rely on my memory and even if some of my [illegible] be out of order they can easily be corrected by referring to [illegible] in which some of my activity can also be followed by such [illegible] in the papers as have taken care to say something [illegible]. Of course, they cannot be entirely relied upon. The [illegible] especially of the Jewish Chronicle, has been too pronounced [illegible] beginning. Much that I have said has been deliberated [illegible], words have been put into my mouth which I have never used and, at the crucial point the reporter, as a rule, breaks off; still, it is [illegible] a matter of dates.

Prima pagină a dactilogramei memoriilor (după ediția citată a lui Victor Eshkenazy)

Prima idee falsă suna așa: izvoarele antisemitismului se află în Răsăritul Europei, unde bântuie analfabetismul și superstiția religioasă. De cum pășești în Austro-Ungaria și apoi mai departe spre Apus, primejdia scade, civilizația și cultura sunt la putere. Impresionat de epoca luminilor din veacul al XVIII-lea, de Revoluția Franceză (libertate, egalitate, fraternitate...), de gemütlich-ul vienez, de Beethovenul german și de castelele lui Rothschild de lângă Paris, *tribul* vedea în Occident un Eldorado al internaționalismului. Oamenii din stofa lui Gaster sunt obișnuiți a se uita, cam de sus, nu numai la ființele comune, ci și la locurile comune ale gândirii. Eroare, va striga el, după ce contactul cu câțiva colegi noi de școală l-a ajutat să aibă *revelația.* În amintirile sale, G. subliniază că în primii ani de liceu n-a simțit urmă de antisemitism în clasă și prima *lovitură* în acest sens i–au dat-o câțiva elevi noi, veniți din Ardeal, care va să zică din Imperiul Austro-Ungar. *"Acești elevi români veniți din Transilvania au adus cu ei sămânța antisemitismului și, practic, răspândirea și amplificarea antisemitismului în Valahia s-a datorat acestor refugiați din Transilvania, sosiți într-o țară deosebit de ospitalieră, unde au putut să-și exercite înclinările speciale și să-și promoveze învățăturile; acești le-au sucit capul românilor și i-au făcut să se creadă descendenții vechii Rome. Le-au umplut capul de idei mari despre naționalismul latin și, înacelași timp, au adus cu ei perversitatea unui popor căruia i se propovăduia că suferințele lui sunt doar urmarea persecuției de către unguri. În Transilvania … trăiau largi comunități de germani, saxoni și șvabi (…). Germanii, oriunde se găsesc, sunt protagoniștii anti-iudaismului, o trăsătură care le este caracteristică. Concurența, concurența în afaceri și alte cauze de acest gen i-au făcut să fie intoleranți și să militeze întotdeauna împotriva acelora considerați a fi străini. Este un fapt cunoscut că pro-*

motorii pogromurilor din Rusia ... au fost germanii din țările baltice (...). De la ei au învățat germanii din Ardeal persecuția evreilor și ei au fost primii prieteni ai civilizației occidentale pe care românii ardeleni i-au cunoscut grație legăturilor lor cu Occidentul. (...) Și așa, elevii veniți la liceu au adus cu ei acest spirit și l-au infiltrat cu stăruință în mintea elevilor români, care până atunci nu făcuseră nici o diferență între un evreu și un neevreu...".

A doua idee falsă, cu circulație și astăzi, sună așa: antisemitismul este produsul inculturii; cu cât oamenii sunt mai informați și mai citiți (și, firește, mai inteligenți) cu atât ei sunt mai dispuși să respingă prejudecățile rasiale sau religioase. Eroare, a strigat Gaster, constatând că clasa politică a țării, – formată din tineri de "familie bună", cu studii la Paris sau la Heidelberg, și amatori de romane franțuzești – era aceea care dăduse tonul în materie de persecuții, iar nu țăranul neștiutor de carte.

"Evreii din Moldova – își amintește el – *trăiau relativ izolați (...). Nu au simțit direct nici o opresiune și au putut trăi în perfectă înțelegere cu restul populației". Dar, la vremea aceea, constată G., "în corpul politic începea să fie introdus veninul occidental. În ciuda libertăților acordate cetățenilor, a început să se manifeste un sentiment de animozitate împotriva așa-numitului element străin și parte a acestuia a fost împiedicat să se bucure de drepturile depline ale cetățeniei".* Tot ce s-a făcut în direcția spiritului politic "este opera câtorva oameni care au preluat guvernarea în mâinile lor și au folosit-o în propriul beneficiu". Iar beneficiul acesta consta în voturile obținute la alegeri datorită măsurilor prin care establishmentul ținea să demonstreze românilor că îi scapă de *concurența* evreiască...; și că, după aceea, va fi bine pentru români, va fi bine.

Curajul de a înfrunta ideile și *stările de spirit* se îmbina la Gaster cu admirația față de evreii capabili a sfida primejdiile din viața cea de toate zilele.

Huliganii

"Cartierul evreiesc – povestește el –, *locuit de numeroși evrei, începea nu departe de biserica Sf. Vineri. Între evreii din București erau mulți muncitori, oameni puternici. De exemplu, în București și în Răsărit, pentru acoperirea caselor se folosea tabla. Vara, să stai pe un acoperiș, bătut de soarele fierbinte, era iadul pe pământ. Iarna era deosebit de frig, dacă acoperișul nu era acoperit cu un strat gros de zăpadă. Când zăpada, bătută de soare, începea să se topească, rezultatul era că de pe acoperișuri lunecau mase mari de zăpadă, care cădeau în capul trecătorilor. Evreii erau cei care fixau plăcile de tablă pe acoperișuri. Era o treabă care cerea dexteritate, pentru a împiedica apa să se infiltreze sub tablă. Evreii erau singurii care aveau curajul să se cațere pe turlele înalte ale bisericilor și să le acopere cu tablă. Odată s-a întâmplat chiar ca unul, urcat pe turla cea mai înaltă a bisericii Sf. Spiridon, să cadă: a murit pe loc".*

Când ai curaj să te cațeri pe turlele bisericilor, scapi de spaime și nu-ți vine greu să fii îndrăzneț jos, pe caldarâmul străzilor:

"Atunci când, într-una din ocazii, studenții s-au aventurat în cartierul evreiesc, pe Calea Văcărești,

RESTAURANTUL ROMÂNESC

„LA GETTA"

Tel Aviv, Sd. Shaul Hameleh 2
"LONDON MINISTORE"
Tel. 03-6959843
Vă invită să gustați renumitele produse
ale bucătăriei românești
și toate specialitățile la grătar,
într-o ambianță plăcută și de neuitat.

JOI, VINERI ȘI SÂMBĂTĂ SEARA
Program muzical cu renumita cântăreață din România

Mariana Lungu

Un program special
de muzică românească și internațională
DANS – ANTREN – VOIE BUNĂ

●

PRIMIM COMENZI PENTRU ORICE FEL DE PETRECERI FAMILIALE
AȘTEPTĂM CU PLĂCERE SĂ NE VIZITAȚI

Restaurantul este deschis zilnic de la ora 12 la prânz până la miezul nopții

au fost întâmpinaţi cu o asemenea primire că au fugit cu capetele sparte şi mâinile rupte. Poliţia a trebuit să intervină pentru a-i proteja pe huligani".

Gaster şi-a dat seama înaintea multora de puterea *mass-mediei* (recte a ziarelor din epocă, inclusiv a foilor mici), ştiind să le folosească cu mare inteligenţă. Într-un rând, era înaintea sărbătorilor de Paşte, *comunitatea* aflase că studenţii *ultra* pregătesc un atac împotriva evreilor. L-a chemat la dânsul pe Max Aziel, cel ce scotea gazeta *Hayoetz,* şi i-a cerut să publice urgent o ştire, născocită de el de la început până la sfârşit, cu următorul conţinut: într-un sat din Rusia, evreii, fiind informaţi că în noaptea de Seder vor fi atacaţi de populaţia creştină (aşadar, pogrom), au strâns degrabă nişte paie şi câteva bidoane de gaz şi pe urmă au dat sfoară printre cetăţenii locului că, în caz de atac, ei vor da foc satului. Sub lozinca: să sufere toţi, sau, în traducere liberă, dacă mor, să mor cu el de gât. După apariţia *scoop*-ului Gaster a trimis gazeta la poliţie, cu precizarea că, dacă se întâmplă ceva pe Calea Văcăreşti, va fi bucluc mare. *"Le-am cerut ca evreii să nu fie tulburaţi, deoarece era marea noapte de Paşte. Am mai spus poliţiei că dacă li se permite huliganilor să atace comunitatea evreiască, evreii vor urma exemplul şi va fi un incendiu cum nu s-a mai văzut niciodată. Rezultatul a fost magic. Întreaga noapte de Paşte, forţe ale poliţiei au patrulat pe străzile cartierului evreiesc. Au domnit o pace şi un calm perfect".*

Gândindu-te la acest amestec de intuiţie şi îndrăzneală, care rimează cu sloganul studenţilor din Parisul anului 1968 (Imaginaţia la putere!) şi reflectând la zilele de ieri şi de azi ale neamului, eşti îndemnat să murmuri, precum antisemiţii "moderaţi", la adresa prietenilor lor din lumea iudaismului: ehei, domnu' Gaster, dacă toţi ovreii ar fi ca tine!

Ideea memorabilă a lui Făt-Frumos a fost aceea legată de o iniţiativă din 1881:

"Evreii din România – îşi aminteşte G. – *au aşteptat ca, după războiul din Turcia din 1877, cu ocazia elaborării Constituţiei şi după Tratatul de la Berlin, să obţină şi ei emanciparea politică; în această privinţă, au fost însă dezamăgiţi şi înşelaţi. Apoi s-a împrăştiat vestea că în sudul Rusiei a luat naştere o mişcare denumită «Hovevei Zion» (Prietenii Sionului) cu scopul începerii colonizării Palestinei. Am discutat subiectul şi am început o mişcare similară în România. Am întâmpinat aceeaşi opoziţie (ca şi în alte împrejurări, n.n.) … din partea păturilor înstărite şi a progresiştilor sau cum s-or mai fi putând numi ei (…). Pentru a pune ideea în practică a fost format un comitet (la Galaţi, în 1881). Scopul era aproape politic. Voiam să arătăm guvernului român că evreii constituiau un element important în dezvoltarea ţării. Planul original a fost să golim complet unul din târguşoarele din nordul Moldovei, în care evreii formau o parte importantă a comunităţii, şi să îi transferăm în Palestina. Oraşul s-ar fi transformat într-un sat. Întreaga sa dezvoltare economică ar fi intrat în impas şi ar fi fost o demonstraţie «ad oculos» a importanţei elementului evreiesc în România".*

Avem de-a face cu un scenariu de film. Să fi cunoscut tânărul savant ideea lui Mallarmé, care spunea că "imaginaţia este cea mai ştiinţifică dintre facultăţile omeneşti"?

Dacă ideea era bună, poate că ar fi avut sorţi de izbândă. Dar era prea bună. Înfricoşaţi ca nişte responsabili de "Salon oficial de Pictură" în Parisul anilor '80, care s-au trezit deodată cu un tablou de Picasso, mai marii comunităţii din România, dar şi liderii din Apus, au sărit în sus, chemând pe "aventurieri" la ordine, cu toate că, în afară de Gaster, ceilalţi membri ai comitetului se numeau Dr. Karpel Lippe, Samuel Pineles şi un anume Cohen, bancher din Brăila sau Galaţi, care va să zică bărbat în toată firea, cu picioarele pe pământ.

"Cei bogaţi – ne informează Gaster –, *ca de obicei, se ţineau de o parte şi, când am început să agităm lumea, au scris Alianţei Israelite să-i informeze şi să le ceară să ne împiedice să ducem mai departe mişcarea. Am primit scrisori din partea secretariatului, condamnând în termenii cei mai fermi o astfel de agitaţie şi planul nostru…".* Gaster fierbea. El se simţea ca oricine îşi dă seama că vederile lui circulă la un etaj superior faţă de gândirea mediei contemporane. Ia act de eşec, asemenea unui romancier de avangardă căruia editorii i-au refuzat, unul după altul, manuscrisul, dar nu renunţă la felul lui de a fi şi nu intră în rânduri. El se va comporta de-aci înainte, sau şi de-aci înainte, atât în România cât şi în lumea iudaismului european, ca un "dizident avant la lettre", cum îl numeşte Victor Eshkenazy.

(Continuare la **Gaster, Moses,** *în numărul viitor)*

«HADEKEL»
Casă de părinţi
PETAH TIKVA
Str. Neţah Israel nr. 15
Tel. 03/930-2480

Sub supravegherea
Ministerului Sănătăţii

✓ Nivel optim
✓ Strict caşer

Îngrijire medicală
devotată

Primim
şi bolnavi
cronici

IOSEF EUGEN CAMPUS

„M-am născut reporter”

În 1981, la Bucureşti, în editura Cartea Românească, a apărut cartea lui Marius Mircu «M-am născut reporter». Volum masiv, de circa 500 de pagini, primit favorabil de cititori şi de critica literară, deşi avea un fond iudaic evident şi ne aflam în plin regim ceauşist. Ca de obicei la Marius Mircu, cărţile, chiar după ce au fost tipărite, nu se sfârşesc definitiv, nu odihnesc. Fermentează mai departe în tainiţa lor. Cresc, se dezvoltă în continuare.

Au trecut de atunci 17 ani. Apare acum în Israel, unde Marius Mircu s-a aşezat definitiv şi continuă să activeze de parcă n-ar avea 89 de ani, ci 19. Cartea - ediţia a doua “revăzută şi completată”, are acum 976 pagini şi merge cu povestirea până în zilele noastre. N-am înţeles însă de ce, în ultimul capitol, intitulat "Acasă", în care se vorbeşte despre anii de după aşezarea sa în Israel, nu continuă, aşa cum am fi sperat, povestirea sa autobiografică, prezentând oameni şi locuri de pe aici. Se mulţumeşte, în majoritatea cazurilor, să reprezinte in extenso cuvântările sale cu ocazia diferitelor serate ce i-au fost închinate, sau răspunsurile sale la interviurile ce i-au fost luate.

❖

Copleşitoare prin masivitatea celor aproape 1000 de pagini mari, opera sa se citeşte însă pe nerăsuflate, cu interes mereu proaspăt. Te înspăimântă realităţile epocii, te amuză voia bună, cuminţenia resemnată şi ironia cu care sunt prezentate. Oraşul natal, Bacăul, apare în scene realiste dar şi fantastice, cu oamenii, străzile sale, cu românii (mai toţi anti-evrei) şi evreii săi, meşteşugari şi oameni vrednici, cu prăvăliile lor cărora, la nevoie, li se dădea foc ca să se încaseze salvatoarea despăgubire, după ce totul fusese bine aranjat cu agentul local al societăţii de asigurare, care-şi lua “comisionul” lui gras. Incendiile repetate din Bacău apar astfel nu ca îngrozitoare catastrofe, ci ca farse fantastice, regizate de mâna omului.

În alte capitole (Licean, Student, Reporter, Ilegalist, Membru de partid), asistăm pe viu la viaţa redacţională din Bucureşti (în special la “Naţiunea” condusă de George Călinescu; asistăm la organizarea Bibliotecii pentru copii, întâlnim oameni politici şi scriitori: Ştefan Roll, Vlădescu-Răcoasa, Nicolae Iorga, Mihail Sadoveanu, Eugen Lovinescu, Ury Benador, etc. Acestea sunt unele dintre paginile cele mai interesante. Aflăm lucruri cunoscute şi trăite, văzute şi trăite cu ochi de reporter pasionat, despre pogromurile din Bucureşti şi Iaşi, despre Transnistria. Cu studentul în medicină Marius Mircu, plecăm în călătorie şi dincolo de graniţele României în special în Franţa, la Rouen.

❖

Mai important poate chiar decât acest fundal real de fapte, este personajul principal, eroul acestei mari aventuri reportericeşti. În bună măsură real, dar şi completat cu imaginaţia creatoare a autorului, personajul acesta capătă densitate şi adâncime. Constituie o realizare artistică meritorie.

Pare slab, neputincios. Mereu bătut. De taică-său în primul rând, dar şi de mulţi alţii; colegi de şcoală, studenţi huligani, etc. Acceptă bătaia cu înţelegere, cu resemnare realistă. Ca o realitate existentă. “N-am să pretind că-mi făcea mare plăcere să fiu bătut (...), trebuie să treci prin ea şi, dacă tot ne e dat să ne lovim în viaţă de greutăţi, de neplăceri, mai curând o bătaie bună decât o vorbă rea.”

Adeseori, nu numai accepta supus bătaia, ci o şi provocă. Stăpânindu-şi supus durerea, îşi înfrunta adversarul. Fiziceşte doborât, se simte moralmente superior. Este tipul omului realist, adaptabil. Când nu se poate altfel, face ceea ce i se cere. Dar, de obicei, găseşte calea să facă, pe ocolite, ceea ce vrea el. Precum trestia lui La Fontaine, se îndoaie, dar nu se rupe.

În copilărie pleacă mereu de acasă, umblă pe străzi: ca să vadă, să cunoască oameni, locuri. Era, de pe-atunci, reporter, susţine Mircu. Tatăl îl caută cu birja şi-l îmbrăţişează înduioşat, când îl regăseşte departe, plângând speriat, o mogâldeaţă pierdută în imensitatea câmpului pustiu.

Un numai aparent “supus”, toată viaţa. Căci - inventiv - face mereu “boroboaţe” prin care îşi afirmă biruitor personalitatea: “Da, recunosc, cam fac boroboaţe, astăzi ca şi altădată (...). Nu este nevoie să le fac premeditat, ele vin de la sine...” Vin, pentru ca să se veselească el şi pentru ca să veselească pe alţii, pe cititori.

Concepţia despre viaţă a eroului este tonică. Lucid, vede răul din jurul lui. Secolul nostru, al douăzeci-

Conducătorul Frontului Naţional din Franţa, Jean-Marie Le Pen, l-a făcut pe rivalul său Bruno Megret de rasist.

La rândul său, Megret l-a făcut pe fostul său şef Le Pen de antisemit.

Cine spunea că tipii din Frontul Naţional sunt mincinoşi? Calomnie! După cum vedem din cele de mai sus, ei spun, cu toţii, adevărul.

lea, îl consideră un secol care a început cu nădejdi frumoase şi apoi a căzut din ce în ce mai jos, în prăpastia de neumanitate a holocaustului de ieri şi în decăderea morală şi ecologică de azi. Dar, în ciuda acestei înspăimântătoare realităţi, el se simte obligat să menţină sus steagul omeniei şi al voinţei. Dacă ştie, cuminte, să se adapteze, rămâne, în fond, credincios scopurilor sale, pe care le urmăreşte cu neistovită energie, cu minunată încăpăţânare: “...dacă îţi îndeplineşti conştiincios datoria, misiunea la care socoteşti că eşti chemat, fericirea vine de la sine. Se pare că fericirea constă în a face bine altora, în a-i face fericiţi.”

❖

Ediţia întâia, din 1981, purta subtitlul "roman". Autorul însuşi îl desemnează ca atare, vorbind despre cele două "romane" ale sale. (“Croitorul din Back” şi “M-am născut reporter”). Personal nu le consider romane. Despre “Croitorul din Back” mi-am spus răspicat, deşi cuviincios, părerea în articolul din Minimum, ianuarie 1989. În ceea ce priveşte “M-am născut reporter” sunt de perfect acord cu ceea ce scria Victor Rusu (Revista Cultului Mozaic, 15 mai 1982): “încadrarea ca gen literar, un truc (pueril) al editurii”.

O clipă ai fi ispitit să consideri cartea drept o lucrare care prezintă drumul de maturizare, ca om şi ca scriitor, al eroului, ceea ce nemţii numesc “Bildungsroman”. Dar faptele ne obligă să renunţăm la ambii termeni incluşi în cuvântul german compus. Structura nu e de roman. Şi nici cu un drum de treptată maturizare nu avem, propriu zis, de-a face. Scriitorul nu-şi propune să arate etapele unui proces, ci, dimpotrivă, fixarea de la început a unei caracteristici neschimbate. Eroul “s-a născut reporter”. Semnele s-au văzut clar de la început şi au devenit apoi din ce în ce mai evidente.

Ca metaforă, scoţând în evidenţă caracterul de bază al operei lui Marius Mircu, formula rămâne însă perfect adecvată.

“M-am născut reporter” - ca şi mai toate celelalte opere ale scriitorului - este un reportaj al vieţii de reporter, ca atare.

Reportaj şi, în acelaşi timp, autobiografie.

Ceea ce nu exclude, ci - dimpotrivă - implică natura literară, artistică, a textului.

Căci, aşa cum bine înţelege şi subliniază autorul însuşi, reportajul reuşit nu se limitează la documentare şi document. Trebuie să depăşească simplul document, relatarea meschină a faptelor brute. Trebuie să includă un element de invenţie creatoare, care, datorită intuiţiei artistice, descoperă adâncimi nebănuite, esenţa intimă a oamenilor şi a evenimentelor: “Dacă nu tot ce povestesc s-a şi întâmplat, este incontestabil că (...) s-ar fi putut întâmpla, fac parte din personalitatea mea”.

❖

Trebuie să recunosc - deşi îmi dau seama că ar putea fi vorba şi de propria mea îngustime - că mă supără, mă sperie facilitatea cu care autorul se mulţumeşte să alăture simplu materiale adunate. Sau obsesia lui de a tipări cât mai mult, cât mai des. Sau uşurinţa cu care aşterne cuvintele pe hârtie, de parcă ar curge dintr-un robinet rămas deschis.

Da, rezerve - numai parţial acceptate - am.

Dar, în ansamblu, lucrarea îmi place.

Acest mare reportaj al vieţii de reporter trăieşte artistic. Prin acea minunată împletire de document şi fantezie creatoare. Prin scenele zugrăvite viu (ca în irezistibila farsă a preluării numelor româneşti la notariat, sub conducerea “competentă” a şoferului secretar de partid, cu “origine sănătoasă” dar complet incult). Prin personaje şi în special prin eroul principal, de neuitat. Prin atmosfera venită din adâncurile concepţiei de viaţă şi plasticizată stilistic, de veselie biruitoare.

CALENDAR

Februarie

1 februarie s-a născut I. M. Ştefan (1922)
5 februarie s-a născut Iosef Eugen Campus (1915)
7 februarie a murit I. Voledi (1994)
7 februarie s-a născut Florin Mugur (1934)
8 februarie s-a născut A. L. Zissu (1888)
11 februarie s-a născut Alexandru Toma (1875)
11 februarie s-a născut Liana Maxy (1923)
12 februarie s-a născut I. Peltz (1899)
14 februarie s-a născut Ion Călugăru (1902)
15 februarie s-a născut Petre Solomon (1923)
15 februarie a murit Israil Bercovici (1988; n. 1921)
16 februarie s-a născut Emil Dorian (1891)
17 februarie a murit Irina Gorun-Bercovici (1985)
18 februarie s-a născut Maria Arsene (1901)
18 februarie s-a născut Radu Albala (1924; m. 1994)
22 februarie s-a născut Eduard Jurist (1928)
25 februarie s-a născut Iosif Cassian-Mătăsaru (1896)
25 februarie s-a născut Virgil Duda (1939)
26 februarie s-a născut A. Axelrad (1879)
28 februarie a murit C. Săteanu (1948)
? februarie a murit Iosef Pinath, anticar (1928)

ELENA-ESTHER TACCIU

Israelul între istorie și actualitate

Fiecare ţară "normală" se încadrează într-un registru temporal triplu. Vine dintr-un trecut, de multe ori mitic, străbate o structurare modernă, mai mult sau mai puţin dramatică, şi se interoghează cu mai multe sau mai puţine tensiuni asupra viitorului. Timpul istoric al Israelului are alcătuiri aparte. Are un trecut oriental mitologic transformat într-un epos metaforic în Tanah, şi pe care destinul l-a amputat. Mai are apoi secole de risipire în Galut, pe toate continentele, Europa, America, până şi în China şi în India. Are parte de un genocid arhetipal şi, după aceea, de o reimplantare lingvistică şi geopolitică semicentenară în Orientul Mijlociu arab, aprioric refractar înseşi ideii de o asemenea armonizare. Viitorul Israelului, în pofida tratativelor, tratatelor şi contactelor pe ramuri specializate, rămâne minat de incertitudini şi de o veche mefienţă. Supraputerea mondială de azi, S.U.A., şi blocul militar aferent proclamă o pace vulnerabilă în faţa terorismului, întâmpinând scepticismul israelian şi chiar un destul de accentuat frison american. O meditaţie eseistică în jurul devenirii israeliene are aşadar justificări indubitabile, pe care le resuscită lectura unei cărţi subţiri semnate de ZElias. Ideea unei permanente dileme istorice o reîntâlnim în titlul ei aparent neutru, "Astăzi sau mâine", după ce închidem ultima pagină cu portretul autorului, – inginerul obsedat de destinul etniei sale. Venezuela, menţionată ca ţară de naştere a lui Elias Zilberstein (1931), devenit curând după aceea cetăţean român şi, în 1973, israelian, avertizează asupra unei naturi umane aparte. Ea ni se va mărturisi în recenta carte apărută la "Minimum", în îngrijirea Sandei Peri.

Fervoarea, ţinând poate şi de matricea geografică sud-americană a autorului, îl face să nu se menţină la afirmaţii general jurnalistice în tema israeliană aleasă. E adevărat, cartea nu e o nuvelă, deci nu-i vom căuta virtuţi epice, chiar dacă are câteva personaje. Este un dialog al cercetării cauzelor eternului conflict, o confruntare de epoci, tot mai dilematice pe măsură ce ne apropiem de anii din urmă. Menţionăm că volumul e chiar datat, în fapt antedatat, – 1999. Iar când spunem "cauze", ne referim la o monografie istorică, dar palpitantă, în dialog incitant, a antisemitismului. Ştim că fie şi precizarea naşte azi multora un rictus obosit. "Iarăşi? Iarăşi supralicităm?". Dar punctul originar al ostracizărilor medievale, exilul (Spania) şi pogromul (mai toate ţările Europei), va conduce organic la dialogurile eroilor de după Holocaust, şi de aici la problema centrală a Israelului, – supravieţuirea în faţa terorismului contemporan. S-ar putea, pot obiecta unii cititori, ca evocările persecuţiilor, de altfel foarte succinte, puse în gura unor personaje, intelectuali, voluntari în recuperarea orfanilor marii Catastrofe, să fie un procedeu naiv. N–am spune însă că faptele istorice sunt la îndemână oricui, şi ne simţim prinşi în montajul lor epic. Începutul istoriei degradate din Europa medievală şi renascentistă este cauzal legat de cotropirea romană a Iudeii. De aici, din Renaştere până în secolul XIX, timpul va ajunge la tragedia lagărelor de decimare. Tensiunea dialogului evocator e amplasată în Europa anului 1946, în pustiirea de după război, între doi cărturari, cum am mai spus, voluntari în salvarea orfanilor Catastrofei. Cel dintâi, profesor de istorie de origine franceză, sefard stabilit după 1900 în Tunis, Joshua Levy, n-a trăit niciodată sentimentele hăituitului; ştiinţa sa despre istoria evreilor este exclusiv livrescă. Dar realitatea lagărelor de exterminare de curând eliberate suplineşte biografia sa neimplicată, până la a-i dicta decizia stabilirii în pământul numit pe atunci Palestina. Dosarele elevilor săi singuri pe lume întregesc viziunea şi adâncimea şocului. I se adaugă nevoia adâncă de a concepe un jurnal-sinteză a acestor trăiri. Psihologul scoţian McNeal, departe de rădăcinile lui Levy, îi devine interlocutor preferat în dialogul asupra dilemelor războiului mondial. Motivul? Pasiunea scoţianului nostru pentru istoria evreilor şi dorinţa de a şi-o confrunta cu un exemplar uman cultivat al acestei naţii. Cauzele psiho-sociologice europene ale izolării etnice evreieşti includ o teorie în sine interesantă. Libertatea cultului iudaic acordată uriaşului ghetou multiplicat în funcţie de numărul oraşelor este văzută ca măsura guvernelor majoritare menită să compenseze dezideratul independenţei statale. Victimele n-o vor cere, căci vor avea sinagogi şi rabini, ritualuri şi îngăduinţa portului şi a învăţământului propriu. Încet-încet, militantismul naţional va fi atrofiat. Efectul

ZElias
Astăzi sau mâine...
MINIMUM

acesta, istoric vorbind, corespunde adevărului. Ca reacţie interioară, stabilirea profesorului Levy în Israelul anului 1948 şi sionismul său clasic cu surse în Jabotinski şi Th. Herzl, lucrul la Jurnal, testamentul său, vor lansa pe scena epică a cărţii un alt erou. Născut în 1951, Dan Amuny, fiul lui Joshua Levy, are cuscri "români", ce întregesc astfel metempsihoza rădăcinilor. Tatăl e un sefard, – Levy; soţia, fiică de evrei din România, o "aşkenazia". Aflat în posesia Jurnalului, Dan va transfera profesia tatălui – istoria – într-un "hobby". El e specialist în investiţii, domeniu înrudit cu al autorului. Deducem că fervoarea sionismului clasic mai scade, războaiele de sudoare şi sânge ale Israelului, la care Dan ia parte, corectează idealismul total şi abstract. Dar istoria contemporană, de după înfiinţarea Statului, nu e mai puţin prezentă în viaţa sa interioară şi spirituală. Subiectele preferate de meditaţie rămân terorismul şi pericolul războiului cu vecinii, soluţia compromisului şi frustrările născute astfel, dificultatea opţiunii naţionale unice, conflictele politice din sânul societăţii israeliene. Departe de a fi fanatic, Dan acceptă compromisul, ca un patriot temperat de luciditate şi experienţă a conflictelor naţionale zilnic încercate. Om al realităţilor, Dan Amuny nu va căuta argumentele psihologilor şi ale istoricilor, ci pe ale militarilor, factori de decizie importanţi, precum Efraim, şef la Mossad, opiniile socrului său Moshe, veteran înţelept şi tolerant, pe cele ale lui Johnny Berman, imigrat din Africa de Sud. Civilizaţia europeană, rafinamentul cafenelelor pariziene cunoscute în călătoriile de afaceri, muzeele, limbile studiate, lărgirea ambiţioasă şi permanentă a orizontului intelectual fac din eroul cărţii unul din consilierii zilei în problemele externe, căutat, rugat să prezinte opinii politice, propuneri, analize cauzale. Dan cunoaşte deci receptarea Israelului în străinătate, opinia factorilor de decizie în sfera finanţelor externe privind relaţiile lor economice cu noi. Istoria contemporană a evreilor nu va mai conţine pentru el, ca pentru profesorul Levy, groază şi durere disperată, ci necesitatea de a formula opinii care eventual să corecteze (prin acţiunea factorilor de decizie) realitatea explozivă a prezentului israelian. Dialogul cel mai amplu în ce priveşte realitatea aceasta, cunoscută pentru noi, figurează poziţia omului responsabil pentru destinul ţării sale, dincolo de orice ideologie politică, de partid. Pentru Dan Amuny piatra unghiulară din capitolul "Tel Aviv, martie 1999", stimulat de încrederea lui Efraim, este "ce vrem şi ce putem de fapt", formularea simplă şi relevantă a celui din urmă. Dificultatea opţiunii, împărtăşită de cei mulţi şi buni, include "riscul unui compromis cu palestinienii", dar şi, lucid din păcate, şi pe acela al unui conflict armat cu ei, "astăzi sau mâine", titlul cărţii. Încă o formulare a alternativelor, şi mai tranşantă, sună astfel: "riscul compromisurilor sau riscul conflictelor la infinit", în orizontul mult mai alarmant al tehnicii militare de astăzi. "Slăbirea frontului intern" vrea să exprime în acest context deruta eului adânc al populaţiei, eroziunea optimismului vechi, oboseala în faţa disensiunilor inutile în parte provocate, cu sau fără inocenţă. Conflictul "prea complicat şi riscant" astfel punctat, şi nicidecum inactual în această primăvară electorală, motivează apariţia, şi în această parte a cărţii, a contrapunctului temporal. Auschwitzul a fost încercarea de a-i desfiinţa pe evrei într-un spaţiu concentraţional controlat; înfiinţarea Statului Israel a avut menirea supravieţuirii într-o conjunctură permanent ameninţată. Dan Amuny a absorbit în fiinţa sa credinţele profesorului Levy, tatăl, a raţionalizat-o. Drama shakespeariană a confruntării destinului istoric, însă, a rămas. Acest dramatism interior, al asumării reale şi nepopuliste a interogaţiilor fundamenale, fereşte acest eseu "excentric" (termenul din comentariul lui Al. Mirodan din "Cuvânt înainte") de uscăciuni plicticoase. Iar forma dialogului, preluată de mulţi autori moderni de la Platon, convine tensiunii dialectice pe care o trăieşte inconştientul colectiv al israelienilor de azi. Un spaţiu terestru ideal, aproape paradisiac, este în paginile autorului kibuţul Cfar Glickson, una din oazele ce stupefiază străinii, şi adăpostul preferat al lui Dan cu soţia după momentele sale de trăire intensă.

Înainte de a-şi afirma explicit asumarea esenţială, "greul război de cucerire a păcii", şi negarea extremismului, Dan Amuny face evocarea anticipată a unui oricând posibil conflict armat cu arabii vecini. Acel 3 iunie 1999 (dată pe care astrologia, fapt interesant, o plasează într–un nex temporal de dizarmonii astrale) manifestă momentul de explozie dintre palestinieni şi evrei pe linia de hotar, Hevron, Ramalla, Ierusalimul de est. Morţii şi răniţii, manifestaţiile spontane conduc la îmbrăţişarea imediată a tratativelor de pace, pe care guvernul (anonim) al lui Dan Amuny le reia după teribila ciocnire de forţe. Scrisul lui ZElias e reprimat, încorsetat de logica istoricului, dar simţi vibraţia lavei ce agită în permanenţă straturile rândurilor tipărite. Asumarea existenţială este ceea ce face dintr–un posibil eseu cuminte şi documentat, cum ar fi putut fi în alte condiţii subiective, – o scriere greu încadrabilă între genurile şi speciile cu care ne-a obişnuit teoria literară. Curajul opţiunii politice, dramele acesteia, ca şi temperatura argumentaţiei garantează interesul crescând al oricărui cititor, care deschide prima copertă a acestei cărţi paradoxale. Actualitatea ei, şi nu atât datarea anticipată – 1999 – departe de a fi formală, se adresează substanţelor, şi chiar acelui *numen* al istoriei Israelului.

LIANA MAXY

Sufletul poleit cu aur al unui incorigibil idealist

Un volum de 300 de pagini, alcătuit cu deosebită exigență de soția artistului, după moartea acestuia, a fost intitulat sobru și corect: "Un cineast față în față cu lumea contemporană". Din tot materialul rămas în dosarele pline cu reportaje scrise la nivelul unui mare gazetar, ori în casetele cu filme documentare, se desprind imagini de o surprinzătoare forță, dacă e cazul, sau de o blândă frumusețe, dacă geografia locurilor întâlnite îmbie la surâs. Pasionat călător pe multe meridiane ale lumii, Pavel Constantinescu-Ben Iosef, căci despre el este vorba, fără să fie un încrezut, știa că în afară de statura sa înaltă și de trăsăturile virile ale figurii sale, ursitoarele i-au mai dăruit și o inteligență ieșită din comun. Se cuvenea, deci, să o cultive. Așa se face că, ajuns la maturitate, vorbea curent șapte limbi: română, franceză, rusă, engleză, germană, ivrit și idiș. Ele i-au fost de un real ajutor când, mânat de un nestăvilit "dor de ducă", a pornit la drum, oprindu-se la toate stațiile la care bănuia că-l vor aștepta fantastice surprize.

Născut la 10 aprilie 1922 la Odobești, s-a mutat cu familia la Focșani unde a fost activist al organizației "Dror Poalei Tzion", după care a trecut la o organizație comunistă, iar prin 1940, a ocolit drumul pe la Galați ca să ajungă întâi la Prut și apoi la Nistru. Entuziast, ca de obicei, cineastul s-a înrolat în Armata Roșie, cu care a pornit-o spre Stalingrad, ca simplu soldat, dar s-a întors până la Viena cu epoleți de ofițer. Atunci, acolo, a pătruns el într-un fost lagăr nazist, ca să cunoască cu proprii săi ochi imaginea de neimaginat a barbariei naziste.

Pavel nu era nici comod, nici oportunist. El se avânta în crearea unui film abia după ce analiza atât realitatea cât și nuanțele subiectului, iar ochii lui îi dezvăluiau rapid, fără greș, nu numai înfățișarea în mare a proiectului, ci și amănuntele lui.

Cartea aceasta reflectă, într-o limbă bogată, generoasă, istoria, geografia și - evident - politica unor tărâmuri total necunoscute nouă, dar pe care el le-a străbătut aidoma acelor minunați cercetători porniți să descopere stepele Asiei, zăpezile Polului Sud, adâncurile oceanelor, tainele vulcanilor, etc.

Drumurile lui în căutare de subiecte cât mai bogate au pornit din România, ajungând la Paris, apoi în America unde se întâlnește cu cele mai valoroase opere ale marelui sculptor Constantin Brâncuși. Fascinat de ceea ce vede, se străduiește să-i înțeleagă arta.

Desigur că arta marelui sculptor l-a captivat pe cineast în mod profund și asta a dovedit-o el în activitatea lui, și poate că cel mai bine a demonstrat aceasta când - trimis să filmeze momente ale războiului din Vietnam, se simte solidar cu mamele care aduc copii pe lume în chinuri; de altfel, cineastul împreună cu echipa lui filmează o naștere sub bombe în întreaga ei desfășurare, dar în aceeași zi pornește într–o barcă să filmeze sălciile pletoase și coroanele de flori mov și ruginii pe lângă care trec spre adăposturi surorile de caritate, ducând pe targă copiii răniți.

În 1968, la Leipzig, filmul intitulat "Copilărie furată", care desfășoară tragedia războiului din Vietnam, primește două premii.

Această carte, în care se reflectă statura și sufletul celui care a fost un adevărat om și mare artist, îi poate procura cititorului o emoție sinceră, inconfundabilă.

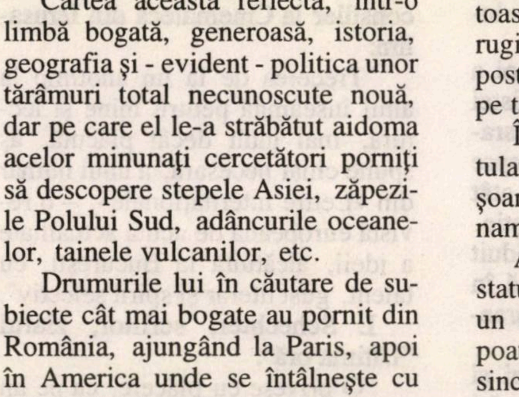

minimum

editează

- Aveți în manuscris memorii personale?
- Vreți să vă publicați jurnalul intim?
- Doriți să scoateți la lumina tiparului un volum de povestiri sau poezii?

minimum este editorul cel mai competent!

Întregul proces complicat de organizare (sau stilizare) a manuscrisului, de paginație și corectură tipografică, coperta, prefața și diferite forme de publicitate vi le asigură

minimum

Există în sfârșit o editură: minimum

Ce părere aveți despre *Lettre Internationale?*

Zilele trecute s-a aflat în ţară scriitorul B. Elvin, redactorul şef al revistei "Lettre Internationale". Editată de Fundaţia Culturală Română, de sub conducerea romancierului Augustin Buzura, revista s-a impus în România şi pretutindenea (apar ediţii în rusă, franceză, spaniolă etc. etc.) ca una din cele mai bune publicaţii de gândire contemporană şi cultură din lumea de azi.

Prezenţa lui Elvin printre noi a fost determinată de dorinţa revistei de a lua contact cu cititorii din Israel, pentru a afla părerile lor despre cunoscuta publicaţie. Asta cu atât mai mult cu cât, aşa cum se ştie, "Lettre Internationale" s-a străduit de la începuturi să oglindească în pagini şi fenomenul spiritual israelian.

Încercând, ca vechi prieteni şi colegi ai lui Buzura şi Elvin, să-i ajutăm să afle "ce zice lumea" de pe la noi, am adunat câteva opinii, aici de faţă:

Virgil Duda, romancier:

"O revistă pasionantă, foarte interesantă pe latura prezentării procesului de tranziţie din estul Europei, şi cu o "bibliotecă" întotdeauna actuală. Strălucite textele de prezentare ale lui B. Elvin de pe pagina a doua. O echipă de traducători de prima mână în care mă bucur să o regăsesc pe Dina Georgescu".

Al Mirodan, scriitor:

"Câte calităţi are «Lettre Internationale» (revistă care, în ciuda titlului ce poate deruta, apare în limba română, sau mai bine zis, şi în limba română)? Cinci? Şapte? Nouă? Are analize politice de mâna întâi, despre Polonia şi Africa de Sud, despre Brazilia şi China, despre Bosnia şi Nicaragua. Are proze alese bine din prozatorii aleşi bine, de peste tot. Are articole de idei, scrise de autori care reuşesc să te *surprindă* (visul oricărui autor), făcându-te să exclami: da, da, are dreptate, uite, eu la asta nu m-am gândit. Are cronici de carte nouă, de teatru nou, de film nou. Şi are o înfăţişare grafică dintr-acelea ce stârnesc un sentiment cu totul reprobabil: invidia".

Cornel Safirman, critic de film, consilier la Cinemateca din Ierusalim:

"Trecerea de la un anotimp la altul înseamnă pentru mine şi lectura, mai mult decât plăcută, aş spune chiar necesară, a unui număr din «Lettre Internaţionale», – o revistă europeană de acută actualitate a ideii, alcătuită la Bucureşti, cu talent, gust literar şi spirit selectiv".

I. Schechter, scriitor, ziarul "Ultima oră":

"O privesc cu plăcere, ca pe un obiect elegant, de preţ, temându-mă să nu-l scap din mână şi să se spargă. O citesc cu interes, de la un capăt la celălalt, ca pe o carte bună, temându-mă să nu sar peste vreun articol, aşa cum aş sări peste un capitol. Reportajele şi analizele politico-sociale despre lumea de azi mă ajută să înţeleg mai bine realităţile de pe glob. Nuvelele, povestirile, fragmentele de roman mă ajută să iau pulsul literaturii de azi de pe toate continentele. Este un exemplu de revistă cu adevărat internaţională, o revistă în spiritul *mondializării* despre care tot vorbim, stăruitor, în anii din urmă".

Al. Sever, scriitor:

"Ţinuta intelectuală, varietatea extraordinară şi, în general, calitatea înaltă a discuţiilor de idei fac din «Lettre Internationale» mai mult decât o revistă, – o enciclopedie a ideilor care agită lumea acestui sfârşit de secol.

Pe scurt, o enciclopedie în strălucita tradiţie a spiritului european, şi prin aceasta chiar îndeplinind în spaţiul intelectualităţii româneşti o funcţie stimulatoare de prim ordin".

Jean Steiger, ziarist, redactor şef al ziarului "Ultima oră":

"Este într-adevăr o revistă care poate rivaliza cu tot ce e mai bun în acest domeniu în lume. Personal, mă bucură faptul că editorii nu-i uită pe scriitorii evrei, între care şi cei stabiliţi în Israel, dovadă prezenţa lui Henry Miller, Aharon Appelfeld, Frederich Gorenstein, Radu Cosaşu, Alexandru Sever. Şi încă ceva: excepţionala realizare grafică a revistei, care întregeşte conţinutul ei de reală valoare culturală".

Leon Volovici, istoric literar, Universitatea din Ierusalim:

"Cred că am citit toate numerele apărute până acum ale acestei neverosimil de frumoase reviste, dar, recunosc, abia când mi-au căzut în mână vreo două versiuni făcute în alte capitale europene, lăsând impresia de imitaţie modestă a ediţiei bucureştene, mi-am dat seama cu adevărat de performanţa redacţiei.

Să aduni la un loc, număr de număr, scriitori şi eseişti străluciţi din toată lumea, cărora li se alătură firesc nume româneşti de prima mână, să alegi mereu texte substanţiale, să le pui ingenios în pagină, grupate pe teme esenţiale, neevitând nici pe cele «delicate» şi «spinoase», creând senzaţia de dialog intelectual continuu şi de mare nivel, – iată tot atâtea «recorduri» pe care Elvin şi echipa lui de la Fundaţia Culturală le ating în fiecare anotimp, sporind senzaţia că aşa e frumos, aşa e bine, aşa "se intră în Europa".

Un cetăţean, pe care poliţia îl caută de zor, a furat din camera pe care o ocupase în kibuţul Merom Golan totul, dar absolut totul: scaunele, prosoapele, scrumierele, radioul, televizorul, ceasul deşteptător, cearceaful etc. etc.

Golan.

PRIMIM LA REDACȚIE

• CĂRȚI • REVISTE • ȘI • SCÂNTEIERI • DE • GENIU •

- **O nouă carte de Avny**
- **Gornistul de la Oradea**
- **Beny, Alex și Ron**
- **Și rabinii pot fi obiectivi**
- **La ce se gândea Octavian Goga**

S. AVNY

DOV (BERL) SCHIEBER, HALUȚ ȘI EDUCATOR

(în ebraică)
Ed. Iaron Golan în colaborare cu Cercul Hanoar Hatzioni din România; Tel Aviv, 1998

Ce-i al nostru, e-al nostru. Talent la îngroparea în uitare a valorilor din *trib,* ca la noi la nimenea. Trăiește aici, la doi pași de mine și de dumneata, un activist care-și dă sufletul pentru *clitarea* olimilor, un gânditor care-a căzut pe manuscris, trăznit de infarct, un actor care a smuls, trei decenii la rând, aplauzele spectatorilor din sală, un mare scriitor, un mare medic, un industriaș creator de locuri de muncă și sensibil la solicitările celor necăjiți? Foarte bine. Ne bucurăm de truda lor, ne și folosim de ei, în interesul nostru, cât cuprinde, apoi, când s-au dus, îi însoțim la cimitir (întâlnirea la poarta principală), regretăm pieirea lor (uneori chiar sincer), publicăm în gazete câteva panegirice emoționante, apoi... îi uităm. Astfel încât, dacă vine la Bat Yam sau Afula un *ole* din România, astăzi, și îl întrebi: ai auzit de Mișu Benvenisti, sau de Bernard Rohrlich, sau de I. Ebercohn, sau de oameni ai scrisului ca Th. Lavi, sau Dora Litani, sau Raul Siniol, nou sositul ridică din umeri, întrebând: nu, cine sunt ăștia?

Pentru ca lumea să nu întrebe cine a fost Berl Schieber, confratele nostru, scriitorul S. Avny, și-a suflecat mânecile și a scris o carte despre acest militant sionist. Avem de-a face cu "povestea unui om simplu". Un om care s-a născut la Vatra Dornei în 1921, a activat în clandestinitate ca sionist, a ajuns în Palestina în noiembrie 1947, a lucrat în kibuțul "Hehaluț" (devenit "Neve Ioav") ca... cizmar, apoi ca trezorier, apoi ca director al vestitului Kfar Hanoar Hatzioni, apoi tot așa, în treburi legate de educarea tineretului, treburi anonime, fără interviuri la televiziune și fără scandaluri, treburi nespectaculoase, zic, dar esențiale pentru supraviețuirea acestei țări. În 1962 a murit. Și așa a rămas până astăzi, când Avny a hotărât că oameni ca Berl Schieber trebuie să trăiască.

Berl Schieber (dreapta) cu I. Artzi, în anii '50: ale tinereții valuri

ȘTEFAN ZICHER

GORNISTUL (A KÜRTÖS)

Versuri
Biblioteca revistei "Familia"
Oradea, 1998

Am avut prilejul, mai de mult, să vorbim despre dramaturgul Ștefan Zicher din Oradea, semnalând unele piese de substanță precum "Capcana de șobolani" sau "Oreste în străinătate". De astă dată, medicul orădean apare la 60 de ani, în librării, cu un volum de poeme; el a scos de asemeni o carte de mici texte (îmbinare de eseu și proză poetică) numită "Minuni cotidiene". Și, din câte știm, are pe șantier un roman.

"Gornistul" (A Kürtös) ne oferă, într-o ediție bilingvă românomaghiară, prilejul de a întâlni în vers aceleași trăsături care ne-au atras atenția în piesele sale de teatru; și, în primul rând, aplecarea autorului către filozofie, nevoia sa de a înțelege miezul și sensurile vieții. Așa, ca în "Alternative":

Aș putea fi și eu altul – / nu ca jocul copilului. "Eu joc alte / existențe acum, nenumărate posibile, / sunt astronaut, doctor, poștașul, // încercându-le meșteșugul și firea, / durând-smulgând fețe din oglindă / și (de dragul oglinzii puțin) încerc să / gust cum e viața, de alta-i pielea" – // nu, // eu de mult nu joc / așa, pentru mine tot ce este / nu-i, se destramă tot ce-aș prinde // ușor, viclean, înșelător, dar dacă dorm, / sau chiar de treaz sunt, tot ce vis e / este cea mai cumplită realitate.

Nu lipsesc nici reflexiile pe marginea iudaismului, după cum se vede din poemul "Moise":

Vrei să mă vezi – la picioarele tale întins animal e / singurătatea densă, ce-ți apără ferma putere. / Vis agitat îți aduce vocea – nu ți-e frică / treaz de voi fi îmi arog ce al tău e: vocea și visul? / Și ce dorești tu, "vreau" aș numi ... oare ce te-ai face? // Sus mă ridici, peste tot, peste toate, în zodii prea pure, / prea elevate. Mă faci să privesc cu privirea ta omul, / fapta, mă faci mai străin să-mi fiu mie însumi, ca alții! // Vreau să trăiesc ca și alții, dar calmul în cioburi mi-l spargi, *când / faci ca piatra vederii lucide să-i sfarme oglinda – / și dacă vezi, ceva faci: căci identic e blestemul care / leagă vederea și vorba: e fapta. // Și eu, tocmai eu să / port greul Legii, să fac hoarda turmă, să mistui păcatul, / timp ce sărmanul meu suflet de toate păcatele lumii / e mistuit? – vai, sufletul meu din foc plămădit e! // Multe dorințe au ars să devin cum mă vrei tu. / Află: de frig tremuram nu de spaimă la focul tău sacru. / Focul tufei de rug era rug al viselor mele… // Din interdicții voi plămădi și din lege poporul / tău cel ales. Și crezi că bine-i va fi? / – ce tăcere…*

BARUH COHEN

DECADA LACRIMILOR

(în ebraică)

Roman, Haifa

Ne plângem – și pe bună dreptate – că lipsesc romanele care vorbesc despre viața de ieri și de astăzi a *tribului.* Iar când apare, fără zgomot, pe undeva o asemenea carte, mica noastră *mass-medie* o cam ignoră. Așa s-au petrecut lucrurile (poate și pentru că scrierea la care ne referim este în ivrit) cu romanul lui Baruh Cohen din Nord. Trei tineri, Beny (din România), Alex (din Franța) și Ron (din Statele Unite) se întâlnesc întâmplător după război într-un lagăr de detenție din Cipru (pe-acolo pe unde au fost și Artzi cu soția sa). Ei evadează în Israel, în august 1948, la trei luni după proclamarea Statului. Și? Și... încep să trăiască. Cartea lui Baruh Cohen are meritul de a fi întemeiată pe experiențe autentice de viață și pe document, reprezentând o bună sursă de informații pentru generațiile mai noi care – fiindcă așa e viața – știu prea puțin și prea puține despre generația mai veche, a războiului mondial. O lucrare interesantă și folositoare, meritând a fi tradusă în românește.

(M. Rafael)

JACOB BERNARD AGUS

EVOLUȚIA GÂNDIRII EVREIEȘTI

Ed. Hasefer, București, 1998

Rabin și profesor la Universitatea John Hopkins din Baltimore, autorul acestei cărți se remarcă printr-o obiectivitate științifică greu de conceput pentru un promotor din interiorul unei concepții. Fără îndoială și rabinii sunt oameni, iar atunci când sunt devotați rațiunii constructive, când recunosc superioritatea culturii față de cult (mai ales față de ritual) și a umanității față de etnie, se apropie fericiți de Dumnezeu împreună cu cei cărora li se adresează.

"Evreu sau creștin, raționalist sau romantic, liberal sau socialist, naționalist sau internaționalist, orice cetățean al Occidentului nu poate pătrunde decât cu greu la izvoarele propriei sale mentalități fără a ține seama de evoluția spirituală a evreilor. Mic ca număr și slab ca organizare, poporul evreu n-a jucat un rol important în treburile politice sau militare în concertul națiunilor. Dar credința și cultura sa sunt

În editura "Minimum" a apărut

o carte nouă:

Astăzi sau mâine

de **ZElias** *(Elias Zilberstein)*

●

Un eseu despre trecutul nostru istoric și despre zilele fierbinți de astăzi.

"… avem de-a face cu scrierea unui om căruia *îi pasă,* gândind și vibrând pe marginea dilemelor noastre mereu dramatice, mereu chinuitoare. Pentru cititorul lui "Astăzi sau mâine", paginile lui ZElias reprezintă o mărturie. Iar pentru cititorul mai atent, un strigăt."

Al. Mirodan

"O originală tentativă de a testa, literar, viitorul imediat într-o pasionantă relație cu trecutul îndepărtat…
O carte care, înainte de orice, ne pune pe gânduri".

Carol Isac, ***Ultima oră***

●

Recomandat generației de ieri și de astăzi.

Cartea se poate procura trimițând echivalentul a 35 șekeli (în țară) sau 44 șekeli (extern-Air mail) pe adresa:

E. Zilberstein
POB 2007 – HOLON 58120
Tel./Fax: 03/604-9966

împletite în complicata ţesătură care alcătuieşte contextul civilizaţiei occidentale".

Din vremurile biblice şi până la începutul epocii moderne, cu o claritate şi argumentaţie larg accesibilă, găsim expuse în această carte etapele împletirii iudaismului cu toate culturile şi civilizaţiile lumii. Contactele iudaismului cu elenismul, islamismul, cu Renaşterea şi Iluminismul, evoluţia sa până în preajma sionismului, luptele interne şi confruntările, adesea dramatice, cu ostilităţi exterioare nu l-au putut anihila pentru că, în esenţa sa, gândirea evreiască este slujitoarea neobosită a demnităţii umane prin raţiune şi etică, prin indestructibila credinţă în era mesianică. Argumentaţia raţionalistă, seninătatea analiticii lucide demolează pasiunile zelului etnic şi primejdiile ritualismului inflexibil, subliniind mereu temeiurile ecumenismului.

Datorită traducerii lui Alexandru şi Magdalena Boiangiu, lectura acestei cărţi nu este numai instructivă, dar şi plăcută. În aşteptarea apariţiei ei vă propunem câteva extrase din capitolul IV, care tratează originile creştinismului. Tema este adesea supusă unor deformări care, prin insistente şi interesate repetiţii continuă să hrănească adversităţi care nu pot fi decât contrare spiritului oricărei credinţe.

Cititorul va găsi aici câteva explicaţii istorice demne de toată atenţia sa. Poate şi un îndemn la lectura întregii cărţi, una dintre cele mai actuale, deşi a fost scrisă cu patru decenii în urmă.

(Prof. Alexandru Singer
Bucureşti)

România Literară nr. 300, Bucureşti, publică o cronică a lui Gh. Grigurcu la volumul "Naţionalism dezrobitor" de Octavian Goga (Ed. Albatros, Buc.), cuprinzând o mare parte din articolele politice ale cunoscutului poet şi om politic român. După ce relevă însuşirile publicistice ale lui Goga, recenzentul semnalează contradicţia dintre lupta scriitorului împotriva asupririi românilor ardeleni de către unguri şi atitudinea... asupritoare a acestuia faţă de minoritatea evreiască:

«Nu se iveşte oare, în acest context moral – se întreabă Grigurcu – o contradicţie, şi anume atitudinea neprietenească a lui Octavian Goga faţă de afirmarea, între graniţele României întregite, a drepturilor altor etnii, ajunse minoritare? Căci acesta e adevărul: "Solul dezrobirii" românilor a devenit purtătorul unei politici de discriminare pe criterii etnice, nelogice în raport cu idealul plenitudinii manifestării poporului român. E oare posibilă susţinerea unilaterală a unor drepturi ce se reclamă dintr-o doctrină unitară? "Spiritul tradiţional al ideii naţionale" nu intră astfel în conflict cu propria sa natură? Cu atât mai grav cu cât ardentul bard combate însăşi norma democratică: "Democraţia de azi cere numai voturi indiferent de naţionalitate şi câştigarea lor înseamnă concesii de toate felurile făcute străinilor de neamul şi sufletul nostru. Concluzia a fost că socialul a distrus naţionalul". Exemplul invocat pentru a "rectifica nedreptăţile" nu este altul decât fascismul: "În alte ţări pentru a afirma autoritatea de stat şi pentru a rectifica nedreptăţi trecute, principiul electiv a fost dat deoparte. În Italia lui Mussolini a fost o viaţă orăşenească cu tradiţii seculare. Florenţa era stat, Veneţia la fel. Pentru a salva o idee de unitate naţională, Mussolini le-a desfiinţat autonomia şi a luat conducerea lor prin oameni numiţi de el". Anticitadinismul sămănătorist e îngroşat într-o direcţie antiminoritară: "La noi astăzi oraşele sunt centre de simţire streine pe trupul nostru". Nu o dată, Goga alcătuieşte statistici care infirmă declaraţia că nu ar fi xenofob: "Dintr-o statistică riguros exactă, proporţia dintre funcţionarii superiori români şi străini, la serviciile poştale din câteva oraşe: În Bucovina: la Cernăuţi, români24%, străini 76%; la Rădăuţi, români 30%, străini 70%; la Vişniţa, români 0%, străini 100%; la Gura Humorului, români 28%, străini 72%. În Basarabia: la Tatar Bunar, români 0%, străini 100%; la Hotin, români 36%, străini 64%; la Cahul, români 38%, străini 62%; la Tighina, români 42%, străini 58%". Astfel din ideea naţională musteşte excesul ei, care este "ideea de dominaţie naţională", similară şovinismului maghiar odinioară combătut. Soluţia preconizată? E dublu intolerantă, cu o valenţă concentraţionară avant la lettre: *"Pentru a scăpa de ei (de "străinii invadaţi în ţară în ultimul timp" – n.n.) sunt două mijloace, unul aşa-zis civilizat şi anume: să prezentăm Ligii Naţiunilor un tablou al acestor străini necetăţeni români după nici un tratat şi după nici o lege şi s-o rugăm să-i invite să părăsească ţara românească repatriindu-se. Dacă cu acest sistem elegant n-am scăpat totuşi de ei, aş face lagăre de concentrare pentru aceste elemente periculoase". Aceasta e faţa inacceptabilă a politicianului Goga şi n-are rost a o ascunde sau a o cosmetiza.»*

●

D. Trent Lott, liderul Republicanilor din Senat, are o sarcină foarte dificilă: el trebuie, pentru a da satisfacţie aripii de dreapta din partidul său, să încerce a obţine condamnarea lui Bill Clinton în Senat, iar pe de altă parte vrea să apară ca moderat şi dornic de-un compromis, pentru a ţine seama de opinia alegătorilor săi care s-au cam săturat de scandalul Monica Lewinsky.

Dacă Trent Lott iese cu faţa curată din această afacere, se poate spune că a dat lovitura vieţii sale, ca un cetăţean care a câştigat la Lotto.

ALEXANDRU SEVER

Din inventarul obsesiilor circulare

❖ Condamnat la pedeapsa capitală și întrebat cam ce fel de moarte și-ar dori - de glonț sau de ștreang - a răspuns prompt: de bătrânețe.

❖ Cea dintâi politețe a unui scriitor: o sintaxă fără cusur.

❖ Când s-a simțit pe moarte, a cerut să fie îngropat repede. Se temea să nu fie reținut pentru datorii.

❖ Ne închipuim uneori că putem înșela moartea. Nu ne înșelăm decât pe noi.

❖ Nu e musai să cunoști un om pentru ca să i te destăinui. Bețivilor și scriitorilor le este întru totul indiferent cui se destăinuie pentru că publicul lor este perfect anonim.

❖ Omul știe că moare, și această preștiință - dinspre moarte spre viață - ne guvernează, potrivit cu sensibilitatea fiecăruia dintre noi, toată viața. De unde se vede că a trăi înseamnă a încorpora într-un fel și conștiința morții.

❖ Mai vie decât orice sculptură e doar umbra ei: mișcătoare după mersul orei.

❖ În orice filosofie, chiar în cea mai materialistă, există un loc gol pe care nici o explicație, chiar dacă cumva se încearcă vreuna - nu poate să-l umple. Acesta este locul lui Dumnezeu.

❖ În orice vindecare stăruie, mai mult sau mai puțin confuz, iluzia unei morți ocolite. De fapt, nici o vindecare nu interzice moartea, numai o amână.

❖ Ucigașul care își află slujbă la Scaunul morții, se înșeală foarte dacă își închipuie că moartea își plătește simbriașii cu simbrie în zile.

❖ Creditorul cel mai teribil și cel mai neîndurător este acela care te creditează în numele lui Dumnezeu: pentru că el are sentimentul că te execută nu în beneficiul propriului său buzunar, ci în beneficiul cerului.

❖ Ideea că un scriitor, oricât de stăpân pe arta sa, e destul de liber să hotărască destinul personajelor sale și să facă orice din opera sa - aceasta e, cu siguranță, o idee falsă. În orice operă majoră există un temei care, chiar dacă nu ascultă de cine știe ce logică absolută, sau de cine știe ce mecanică simplistă, nu îngăduie totuși nici o silnicie care să nu fie de îndată sancționată prin eșec. Să știi în ce fel să rămâi fidel operei tale, propriei ei legități și propriului tău fel de a fi, aceasta este o chestiune infinit delicată, o chestiune de știință, de experiență, de intuiție - pe scurt o chestiune de tot ceea ce pot fi toate acestea întrunite în noțiunea de talent.

❖ Mai aiurit decât unul care își uită proteza dentară, nu-i decât ăl care se grăbește să i-o fure.

❖ Lamentația unui soț la mormântul soției sale: "Măcar de-aș fi nenorocit! Dar, vai, nu sunt!"

❖ Nu poți judeca o operă după efectul imediat pe care îl produce. Nu odată s-a întâmplat - cum încă destul de adesea se mai întâmplă - ca mari opere să fie desconsiderate, și lucrări minore să fie aplaudate. Dar nici desconsiderațiile pripite, nici aplauzele oricât de zgomotoase, nu pot da seamă de valoarea obiectivă a unei opere, ci numai judecata rece, întemeiată în spirit critic.

❖ Chiar dacă uneori se întâmplă să spun ceea ce au spus și alții, cred totuși că spun încă destul de mult dacă spun bine, în felul meu.

❖ Am știut dintotdeauna că am șanse să îmbătrânesc. Numai n-am știut cum.

❖ Interpretarea unui adevăr este și ea parte a adevărului, încât se poate spune că un adevăr revelat cuprinde *ab initio* toate interpretările de viitor. Numai nu toate se arată deodată.

A apărut

Dr. ERUHIM ROISMAN

Jocul aparențelor

Povestiri... povestiri... povestiri...

"Amestec de realism și fantastic, de raționalism și recunoaștere a misterului..."

I. E. Campus - "Minimum"

"O carte pe care simți impulsul s-o reiei mână, îngândurat, ori de câte ori ai nevoie de o doză de optimism, de parcă autorul și-ar onora în ea, postum, vocația de medic al sufletelor".

Sebastian Costin – "Tribuna Magazin"

"Pagini de un lirism discret, de o bogăție de imagini care transmit o emoție poetică."

Tania Lovinescu – "Ultima Oră"

"O scurtă incursiune în fascinanta lume a absurdului, plămădită cu eleganță și "savoir faire".

Rodica Grindea – "Orient Expres"

"Prin nuvelele sale, lumea scriitorilor israelieni de limbă română se îmbogățește cu o voce inconfundabilă".

"Realitatea evreiască", București.

Cartea poate fi procurată trimițând suma de 40 shekeli la următoarea adresă:

Floriana Roisman
Reh. Lessin 27
Tel Aviv 62997
Tel.: 03/695-1629

ELENA-ESTHER TACCIU

HOROSCOP PERSONAL - 1999

ZODIA VĂRSĂTORULUI PENTRU TOŢI (21.01 - 18.02) va primi de la titularul lunii februarie transformări şocante de tot felul, dar şi lărgiri înnoitoare de perspectivă. Însuşi Vărsătorul, dar şi celelalte Zodii de Aer vor avea schimbări de casă şi dispute în urma vechilor conflicte (ne referim la Gemeni şi Balanţă). Reputaţia consolidată nu exclude contestaţiile subalternilor care răbufnesc. În pauzele de luptă, un conformism odihnitor va fi înţelept. Eclipsa de Lună de la finele lui ianuarie şi aceea de Soare din mijlocul lui februarie vor clarifica situaţii vechi, importante pentru viitor. Intuiţiile şi ideile noi vor abunda. Zodiile de Apă (Raci, Peştii, Scorpionul) vor alterna sentimentalismul cu războnări pătimaşe din cauza influenţei lui Marte din Scorpion. Zodiile de foc, stimulate de Jupiter, progresează până în iunie continuu, apoi mai lent; e vorba de Berbec, Leu, Săgetător. Zodiile de Pământ au intuiţii, schimbări de domenii, contacte interesante cu străinătatea. Toţi sunt foarte dinamici.

POŞTA NOASTRĂ: *Doritorii Horoscopului sunt rugaţi să ne trimită din timp datele lor: ziua, luna, ora şi anul naşterii, o fotografie nu mai veche de doi ani (dar nu le putem returna). Dacă e cazul, două întrebări speciale. Precizaţi-vă telefonul. Adresaţi-vă la POB 2104. tel. 03-5590829, Holon. La aceeaşi adresă puteţi procura volumul "STELE REGALE" (Portrete astrologice ale celebrităţilor, 1997).*

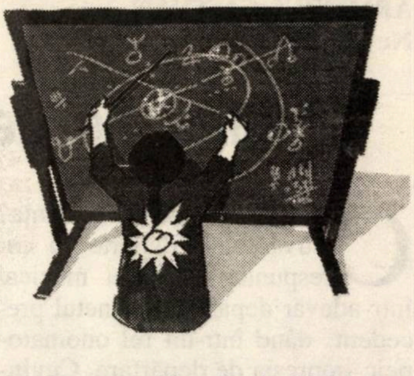

RĂSPUNSURI PENTRU CITITORI

TOLA (Berbec sub Gemeni). Aşa cum îmi ceri, îţi fac pe scurt prognozele din lunile astrale Vărsător, Peşti şi Berbec (februarie-aprilie inclusiv). Anul '99 îţi va împlini cele începute sau gândite în '98, cu ajutorul unui Marte favorabil. Iunie va fi luna cea mai bună a anului. **Sub Vărsător,** afară de cifrele bune ale anului – 2, 3, 6 – intră şi 4, 8. Interesul pentru mistică revine. Zile cu slăbiciuni, din 4.02 până în 7.02. Pe 4 nu face efort excesiv, la nevoie consultă un medic. Zile bune, din 18 la 21.02, în plus 4, 13, 22.02. Armonie cu Tauri, Lei, Scorpioni, în care Taurii aduc bani, Leii, noi tandreţi uitate. Vei câştiga prin risc. **Sub Peşti** discreţia e necesară, ca şi devotamentul pentru cineva bolnav. Relaţii importante cu născuţii în Fecioară, Gemeni, Săgetător, cu E, N şi W în nume, care vor aduce schimbări. Zile bune din 18.03 la 21.03; fără iniţiativă, 4-7.03, 31.03. Se vor reţine datele 3, 12, 21, 30.03. O lucrare scrisă va aduce succes. Venitul se va schimba în bine. Cifrele bune ale lunii, 2, 3, 5. **Sub Berbec,** Zodia naşterii tale, te vei asocia cu un alt Berbec, şi cu o Balanţă. Cifra norocoasă va fi 9. Căsnicia va părea în continuare total primenită. Artele, muzica, scrierea unei lucrări vor împodobi această lună, cu condiţia să nu te surmenezi. Zile pentru iniţiativă, între 14 şi 17.04. Cu prudenţă şi amânare de iniţiative, între 1 şi 3, între 28 şi 30.04. Zile ce se vor ţine minte, 2, 11, 20, 29.04.

RUBEN B., Rehovot (fără oră de naştere). Te voi considera numai drept Leu, al doilea semn fiind nesigur. Mult Marte care activizează această Zodie ultraenergetică. Scrisul egal şi viguros atestă bune perspective de sănătate şi în viitor. Perioada cea mai bună, din 12 februarie până în iunie, cu energie, intuiţii faste, succes financiar; orice iniţiativă va da roade. Randamentul foarte bun va continua şi după iunie. Perioada grea din viaţă pare a fi fost până în 37 de ani, cu mari obstacole şi chiar boli (reumatice, posibil de piele). Dar totul a dispărut după aceea. În anul ce vine cineva considerat neimportant îţi devine asociat la câştiguri neaşteptate. Lunile şi indivizii favorabili, Taur, Balanţă, Scorpion. Se cere mai multă diplomaţie. Prestigiul din familie şi din grupul social îţi creşte vizibil. Toţi îţi cer sfatul. Casa şi aranjarea ei ţi se datorează în tot ce va avea ca decoraţiuni foarte armonioase. Relaţiile cu străinii vor fi foarte profitabile; nu se exclude o promovare social-politică. Tot până în iunie au sorţi de izbândă demersurile pentru recompense şi drepturi din trecut. Dar nu căile juridice sunt indicate, ci intermediarii. Unele relaţii personale mai complexe vor cere confesia adevărurilor parţiale numai. Se recomandă abordarea originală, personală a strategiei în orice domeniu, cale sigură pentru rezultate surprinzătoare. Să trăiască cele două nepoate.

- **Toată lumea poate purta în Zodia Vărsătorului ametist şi cuarţ roz** (calmează nervii).
- **Toată lumea poate mânca în Zodia Vărsătorului salată de varză albă** (cu aport de natriu necesar).
- **Noroc pe 11.02. Prudenţă pe 4.02** (biosfera nocivă).

ARMINIUS CASSVAN
New York

Iubito, de departe-ţi scriu...

Cine nu cunoaşte romanţa? Cuvântului "departe" îi corespunde un sunet muzical într-adevăr departe de sunetul precedent, dând într-un fel onomatopeic impresia de depărtare. Cuvintele sunt poate mai alambicate decât în clasicele romanţe: *"Şi-ţi cer iertare c-am plecat / Fără să-ţi las nici un cuvânt. / Dar am plecat îndurerat, / Gândindu-mă c-a doua zi / Degeaba mă vei aştepta, / Eu n-oi apare-n faţa ta. / Ce tristă trebuie să fii!"*. În această primă strofă eroul pleacă "departe" şi se scuză mai ales pentru că nu i-a lăsat iubitei nici un cuvânt. De e? Pentru că era îndurerat gândindu-se cât de tristă va fi ea când va realiza că el nu se mai întoarce. Dacă analizăm puţintel situaţia remarcăm că deşi eroul are poate motive pentru a nu-i lăsa nici un cuvânt, el îi scrie "de departe". Motivele sunt suspecte, adică de ce e mai uşor să-i scrie de departe, argument spaţial, decât imediat, argument temporal? Poate pentru că e vorba de o plecare definitivă. Şi Topârceanu scria: *"Trec anii şi lunile-n goană / Şi-n zbor săptămânile trec. / Rămâi sănătoasă, cucoană, / Că-mi iau geamantanul şi plec"*. Adică pleacă pe alte meleaguri ca şi eroul nostru. Şi-atunci "scrisul de departe" are un înţeles simbolic.

Nu m-aş fi legat atât de sensul unei romanţe din tinereţea sau – mai corect – copilăria noastră, dacă ea n-ar fi fost creată, muzica şi cuvintele, în apartamentul din B-dul Elisabeta al părinţilor mei, de către unchiul meu Mişu Cassvan, cunoscut în lumea actorilor şi spectatorilor lor drept T'Ayol, aşa cum un alt frate, Matei, al tatălui meu (Nestor) îşi spunea D'Ayol şi era şi mai celebru.

Din puţinele informaţii despre viaţa lui am aflat că era actor şi se producea adesea împreună cu D'Ayol şi că, de exemplu, la un moment dat, prin anii '30, îi jucau în parodie pe celebrii "fraţi Barrymore" la grădina "Izbânda" de pe Calea Văcăreşti, şi după *"Ladies and gentlemen, we have the pleasure"* urma, în anglo-idiş, *"…and the fargenigen"*. După informaţiile obţinute de la vărul meu Lazăr Cassvan se pare că asta a fost prima revistă "produsă" de Ion Golea, cunoscut foarte bine tatălui meu prin revista "Cinema", cred, şi de George Val, un fel de rudă de-a mea din partea mamei. Amândoi au fost sprijiniţi de Vlădoianu, "care le-a pus la dispoziţie unele decoruri şi utilaje. (Golea fusese şef de presă la «Alhambra», condusă de Vlădoianu)" – după cum continuă să mă informeze Lazăr.

Prin intermediul unui domn Marcus din Israel aflăm mai multe despre tinereţea lui Mişu Cassvan. Cu mult simţ al umorului, acest domn îi scrie lui Lazăr următoarele: "Cum Mişu Cassvan nu era inoculat, a fost atins de săgeata zeului Amor şi s-a îndrăgostit de mama mea, Lucia Cohn… şi şi-a vărsat focul într-un album pe care îl păstrez". Împrejurarea era serviciul militar făcut de T'Ayol la Focşani în 1916, când a fost găzduit de bunica domnului Marcus, Fany Cohn. Cele cinci poezii ultra-sentimentale pe care le am la dispoziţie reflectă moda timpului. În "Acrostih", de pildă, tânărul îndrăgostit scrie: *"La ce gândesc, mă simt / Umil / Ca săţi vorbesc… Aş vrea şi / Încep să tremur, gândind la tine, / Aş vrea să-ţi spun, crăiasa mea, / Că te iubesc cu pătimire / O! suflet bun şi îngeresc / Hainǎ zău nu fi, aibi milă / Nu mă lăsa să pătimesc…"*.

Altă poezie e interesantă deoarece, ca şi Topârceanu, pomeneşte nu de geamantan, dar de bagaj, semnificând plecarea: *"Te faci că nu pricepi, micuţo / C-aştept momentul să-ţi vorbesc / De n-oi putea să-ţi fur sărutul / Voi încerca deci să-l cerşesc. / Te voi ruga frumos, drăguţo / Ca şi Isus de iezuiţi / Şi-atunci gândesc că tu ceda-vei / Sau cel puţin ai să-mi promiţi / Să-mi dai o rază de speranţă / Să uit o clipă ce îndur, / Şi-atunci mă mulţumesc cu asta / Îmi iau bagajul şi Bonjour…"*.

O altă similară încercare poetică este deosebită prin prospeţime: *"Când mi-ai atins obrazu-aseară / Cum aş fi vrut la fel să fac, / Era tardiv, când încercasem, / Căci silit fusei să tac; / Venise mama cu un cleşte, / Să-ncingă focu-aproape stins, / Ce ironie! Ea nu pricepe, / Că pieptul meu este aprins, / Aprins de focul ce mă arde / Gândind la tine, înger blând, / De ce nu-l stingi? Îl laşi să ardă? / Răspunde-mi, L…, până când?"* Poezia este intitulată "Emoţii".

Din exemplele citate se poate vedea că unchiul Mişu era talentat ca poet, ca actor, şi mai ales compozitor de romanţe. De la el rămâne eterna "Iubito, de departe-ţi scriu", destul pentru ca numele lui să rămână în veci legat de cântecele cele mai iubite ale poporului român.

Un recent sondaj de opinie a dezvăluit că 82 la sută dintre israelieni se declară mulţumiţi de greutatea lor. Unii au fost de părere că procentajul e mai presus de aşteptări. Noi, dimpotrivă, socotim că el este surprinzător de redus. Ţinând seama că toţi cetăţenii de la noi se consideră oameni cu greutate, ne aşteptam la cel puţin 99,8 la sută.

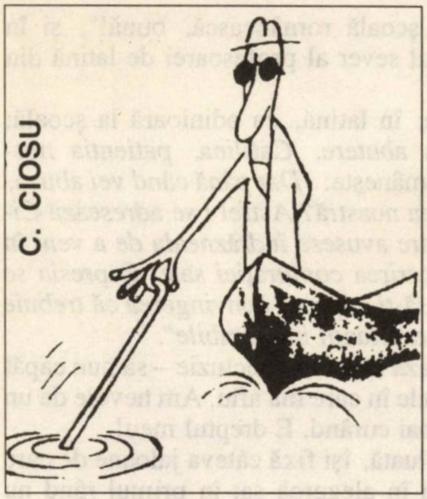

Pescuitorul de perle

Un examen greu

“În 1945 Ante Pavelici (şeful fasciştilor croaţi - n. n.) s-a refugiat spre Salzburg împreună cu (...) rămăşiţe ale armatei croate, precum şi mulţi civili. Aceştia (...) au fost predaţi lui Tito şi examinaţi în ceea ce a fost un adevărat marş al morţii”.

(“Dosarele istoriei”, nr. 11, Bucureşti, 1998; comunicată de Viorel Roşca, POB 33821, Bucureşti - care consideră că amintiţii croaţi nu au fost examinaţi la nimica în timpul marşului morţii, ci exterminaţi.)

Ce se va întâmpla luna trecută?

Întrebarea de mai sus şi-a pus-o corespondentul nostru Robert Maximilian din Los Angeles, California, atunci când, citind numărul 530 din 28 noiembrie 1998 al săptămânalului “Lumea Liberă” din New York (“revista mea favorită” precizează dânsul), a dat peste Horoscopul pe luna octombrie. “E adevărat - comentează dânsul - că, aşa cum ne arată viaţa, sunt mii şi mii de cazuri când niciodată nu e prea târziu, dar în cazul Horoscopului de faţă această înţeleaptă vorbă nu se potriveşte, oricum ai lua-o”).

Când n-ai scaun la cap

“Vindem 2 scaune de epocă Napoleon IV, tapisate cu catifea gri etc., etc.”

(“Gazette du Palais”, nr. 25, Paris, 1998; comunicată de Violette Reinhorn, 185, Bd. Charles de Gaulle, Lyon, Franţa - care mărturiseşte că, citind anunţul de mai sus, era să cadă de pe scaun pentru că n-a existat nici un Napoleon IV, ultimul împărat cu acest nume fiind Napoleon al III-lea.)

Guvernul scrie Consiliului de Miniştri

“Guvernul provinciei Bucovina, cabinetul Militari.

Cernăuţi, la 12 ianuarie 1942

Către Preşedinţia Consiliului de Miniştri, Bucureşti”

(“Viaţa noastră”, 23.11.1998); comunicată de Lică Landskron, Kiriat Sharet, POB 20380, Raanana - care, dând peste documentul care începe aşa cum începe - atrage atenţia asupra faptului că o provincie ca Bucovina nu avea şi nu putea să aibă guvern, ci numai guvernator.)

Chiar ne cred proşti?

“Este suficient să analizezi ce s–a întâmplat pe piaţa valutară pentru a ajunge la concluzia că ceva nu este în regulă. O devalorizare a dolarului într-o singură lună cu peste 10%, sau a mărcii germane cu 12,5%, ridică - pe bună dreptate - multe semne de întrebare...”

(Din articolul intitulat “Chiar ne cred proşti?” apărut în “Ultima oră”, nr. 1116/98; comunicată de David Şmilovici, rh. Bar Ilan 15/2, Kfar Saba; corespondentul nostru atrage atenţia oftând că, din păcate, lucrurile nu au stat aşa ci invers; nu dolarul şi marca au scăzut, ci - vai! - shekelul nostru cel de toate zilele.)

POŞTA

David Blumenfeld, Kiriat Yam (aşa e, redacţia cunoscutului cotidian a încurcat niţel explicaţiile la fotografii. Cetăţeanul din dreapta nu e Barak, ci Itzik Mordehai, iar cel din stânga nu e Mordehai ci Ehud Barak. Ca în viaţă...)

Dr. Comişan şi Janine Wilderman, Ierusalim (De ce sunteţi contrariaţi că, făcând reclamă institutelor de masaj medical, cei de la *Orient Expres* ne-au arătat în fotografie o masagistă în costum de baie sub duş? Nu e cazul să-i frecăm pe confraţii noştri pentru aceasta... În definitiv, aşa au considerat ei să ne transmită mesajul - publicitar - despre masaj).

Sergiu Halpern, Tel Aviv (aveţi dreptate; titlul ştirii din ziarul amintit, care sună aşa: “Nota de plată a retragerii din teritorii: 1,2 milioane de dolari” este greşit; suma exactă este 1,2 miliarde; şi, între noi vorbind, măcar de ne-ar costa doar atâta...)

●

Tenorul Luciano Pavarotti şi partenerii săi din celebrul trio "Trei tenori", Placido Domingo şi José Carreras, au necazuri mari cu autorităţile germane, care i-au dat în judecată susţinând că artiştii sus-numiţi datorează fiscului 12 milioane de mărci.

Situaţia este gravă. Cântăreţii caută de zor nişte avocaţi care să-i scape de bucluc. Dar nu nişte avocaţi oarecare. Ci nişte maeştri în materie juridică: trei tenori ai Baroului.

O povestire de
PETRE CIOCLU

Placa de faianță

> *Ai 42 de ani. Ești văduvă de trei ani de zile. Fiica e plecată la armată. Tu trăiești singură în casă. N-ai nici un bărbat lângă tine…*
>
> *Dar trupul tău are nevoie de-un bărbat și de dragoste. Ce faci? Da. Chiar. Ce faci în situația asta?*

Aflată sub duș, Eliza savură îndelung mângâierea caldă și catifelată a apei. Deși trecuseră trei ani de la decesul soțului ei, întotdeauna când era în baie îi răsărea în minte imaginea zâmbitoare și fericită a lui Efraim, cu care obișnuia să se săpunească reciproc pe spate, pe piept și pe pulpe… plăcere continuată neîntrerupt pe parcursul celor douăzeci de ani de căsnicie.

Acum, el zăcea într-un cimitir din cauza unui accident stupid de circulație, iar dânsa cultiva neostoită memoria lui, pentru că se căsătoriseră din dragoste. Niciodată în acești trei ani nu-și pusese problema de "a-și reface viața", deși prietenele încercau s-o convingă că la cei 42 de ani ai ei, câți avea și pe care "nu-i arăta", putea face o "partidă" bună cu vreun văduv prezentabil și eventual înstărit. Datoria ei înainte de toate – le răspundea Eliza – era s-o ajute și să fie alături de fiică-sa, atât în perioada celor doi ani de armată, cât și mai apoi, la găsirea unui serviciu și a unui soț. De-abia după aceea se va gândi și la propria-i persoană. În nici un caz nu voia ca, atâta timp cât locuiau împreună, să aducă în casă un soț nou, mai ales că pentru a face pasul acesta ar fi trebuit să treacă peste părerea și sentimentele fiicei.

Peste zi, ocupată cu serviciul și cu treburile casei, nici nu observa cum treceau orele. Dar seara, când se dezbrăca și se culca singură în patul lung și lat… simțea că e o femeie normală, cu dorințe firești, care se instalau lent în simțuri sau izbucneau rebel, și pe care ea și le reprima din ce în ce mai greu.

Într-o zi liberă, când putea să mai lenevească în pat, trezindu-se mai impulsionată de dorințe ca de obicei, îi răsări deodată în minte o întrebare, care parcă se adresa propriului său eu: "Dar până când…?". În cursul acelei zile, la bucătărie, când prepara mâncarea, în dormitor, când își schimba așternutul, la masă, când se pregătea să mănânce, repetă involuntar fraza de mai multe ori: "Dar până când…?". Nu-și aducea precis aminte cine și în ce împrejurare rostise aceste cuvinte care se identificau cu starea ei sufletească, așa că începu să le caute cu răbdare în "Dicționarul de citate și locuțiuni străine", la autorii latini. Găsind ce căuta, murmură cu satisfacție pentru sine: "Bună școală românească, bună!", și în minte îi răsări chipul sever al profesoarei de latină din liceu.

Citi cu glas tare, în latină, ca odinioară la școală: *"Quousque tandem abutere, Catilina, patientia nostra?"*. Citi apoi în românește: *"Dar până când vei abuza, Catilina, de răbdarea noastră? Astfel i se adresează Cicero lui Catilina, care avusese îndrăzneala de a veni în Senat, după descoperirea conjurației sale. Expresia se folosește când vrei să-ți exprimi convingerea că trebuie să se pună capăt unei situații intolerabile"*.

Trebuie – parafrază Eliza în concluzie – să pun capăt situației… intolerabile în care mă aflu. Am nevoie de un bărbat, și asta cât mai curând. E dreptul meu!

Odată hotărârea luată, își fixă câteva jaloane de care urma să țină seama în alegerea sa: în primul rând nu trebuia să fie un bărbat căsătorit – n-avea nevoie de încurcături! – și nici să aibă și o altă o legătură, din amor propriu și orgoliu; în al doilea rând, trebuia să-i placă, îndeosebi ca bărbat, ca mascul; în al treilea rând trebuia să aibă o vârstă apropiată de a ei, doar cu câțiva ani în sus sau în jos, pentru că n-avea nevoie nici de un "puști", nici de un "moș".

Începu să se gândească la câteva modalități efective de finalizare a intenției ei, dar pe măsură ce și le imagina, își dădea seama cât de delicată și complexă era problema ce-o avea în față. «Să mă las acostată de cineva în autobuz, pe stradă sau la supermarket? Destul de des se găsește câte un bărbat care, sub un pretext oarecare, caută să intre în vorbă cu tine, și dacă îți place, porți cu el câteva convorbiri telefonice, accepți două-trei întâlniri în locuri neutre, după care drumul spre pat e liber și începi să culegi roadele. Sau, dimpotrivă, ponoasele!, pentru că trebuie să-ți pui de la început întrebarea: cine este acest amator de aventuri ocazionale, care zice că te-a plăcut de cum te-a văzut? Poate e căsătorit, și afli asta de-abia când nevasta lui vine furioasă la ușa ta? Poate e un colecționar de amante, iar tu ocupi în agenda lui de crai incorigibil numărul 126? Sau poate e un pervers, și dai bir cu fugiții încă de la prima "ședință", deși nu-i exclus ca *el* să te îndepărteze, pe motiv că ești demodată și… anostă! Dar dacă e un sadic, și zici mersi că ai scăpat întreagă din mâinile lui? Nu-i exclus să fie bolnav de AIDS sau sifilis (și atunci ce te faci?), hoț sau criminal (mai știi?). Îl "culegi" – ca să zic așa – din stația de autobuz sau de la coadă și-l introduci în patul, în sufletul (ei, așa vine vorba!) și în viața ta, și apoi suporți riscurile inerente și urmările imprevizibile ce decurg dintr-o astfel de imprudență. Nu, nu asta-i calea pe care trebuie să merg!

Dar poate că-i mai bine să le rog pe prietenele mele bune ca din cercul lor de cunoștințe să-mi recomande pe cineva prezentabil, liber și discret? Aș mai adăuga: manierat, cult, tandru, inteligent, spiritual, viril, culant… Pretind oare ceva ce nu găsești decât în cărți sau la bărbaţii de pe alte meleaguri? Dacă-i aşa, sunt gata să cedez din pretenţii, că nici eu n-oi fi de... "cinci stele", şi rămân la cele trei condiţii de bază: prezentabil, liber şi discret. S-ar putea ca o asemenea încercare să dea rezultat, dar toată chestiunea asta cu prietene intermediare, pe lângă faptul că nu lasă nici un pic de loc romantismului, are în ea ceva jenant. Parcă o aud pe Monica, sau Bianca, sau Liliana, propunându-i unuia: "Măi Marcele, sau Iancu, sau Virgil, vreau să-ţi recomand o prietenă, văduvă de trei ani – ai reţinut? Trei ani! – încă apetisantă – are 42 de ani, dar trup şi temperament de 30! – fără intenţii de căsătorie, înţelegi? Ei, eşti amator, sau vorbesc cu altcineva?" Şi individul, zâmbind cu suficienţă, va răspunde: "Pentru un *caz* ca ăsta, mă fac liber. Dă-i telefonul meu, să mă sune seara, sau, mai bine, dă-i adresa mea şi spune-i c-o aştept cu şampanie sâmbătă la ora şase". Nici într-o situaţie ca asta nu vreau să cad.

Şi dac-aş încerca să-mi rezolv "problema" adresându-mă vreunui institut de masaj, din cele cu anunţuri îmbietoare în toate ziarele? Serviciu prompt, la hotel sau la domiciliul tău. E suficient să dai un telefon, şi la ora stabilită îţi apare la uşă un bărbat "aşa şi aşa", de 28-30 de ani, licenţiat în nu ştiu ce specialitate rară, şomer de multe luni de zile, care face pe gigolo-ul în timp ce nevasta şi copilaşii îl cred la serviciu... Dar, în definitiv, pe tine ca solicitatoare n-are de ce să te frământe situaţia asta, pentru că nu tu porţi vina că şi-a schimbat specialitatea de bază şi s-a recalificat. Dar hai să vedem cum ar decurge o întâlnire cu un asemenea... profesionist. Îl inviţi să ia loc şi-i oferi cafea şi prăjiturele (că doar n-o să treci din primul minut la dezbrăcare), mai schimbi câteva vorbe cu el pentru intimizare (dar cu ochii pe ceas, întrucât timpul "neproductiv" e în contul tău), şi-l "cântăreşti" din vorbe şi din ochi, încercând să te convingi că-ţi place, că te vei simţi bine cu el şi că nu dai banii chiar degeaba. Vine şi momentul penibil (pentru tine? pentru el?) în care trebuie să-i pui pe măsuţă cecul sau plicul cu bani (şi se poate întâmpla să ai parte de un neam prost care controlează suma înscrisă pe cec sau numără bancnotele), dar nu poţi evita asta, pentru că de când e lumea, la asemenea treburi plata se face înainte! Nu întârzii prea mult (n-ai interesul) şi dai semnalul pentru dezbrăcare (simultană? reciprocă?), timp în care în nici un caz nu trebuie să te gândeşti că înainte de a veni la tine l-a "stors" alta de vlagă şi elan, şi că după tine trebuie să mai treacă pe la una, care va "culege" ce-a mai rămas... Şi nici să te gândeşti că nevasta îl va avea ca bărbat, plictisit şi epuizat, o dată pe săptămână – în ziua lui liberă – scuzându-l, biata de ea, că bărbăţelul ei are un serviciu bine plătit, însă greu. Dar dacă, după ce au trecut disperant de repede cele două ore comandate, tu mai vrei un supliment de-un sfert de oră, şi el te refuză pe motiv că trebuie să plece, ce te faci? Cum rămâi? Sau dacă acceptă (fără entuziasm!), dar îţi atrage atenţia că te va taxa pentru o oră întreagă, justificând că regulamentul nu-i permite să opereze cu fracţiuni? În acest caz, la cât poate ajunge o "şedinţă" de amor tarifat cu prelungiri, şi de câte ori pe trimestru îţi poţi permite luxul s-o înscrii în bugetul anemic pe care îl ai? Ingrată situaţie are o femeie ca mine: văduvă, nu prea tânără şi... cu apetit sexual!»

◆

După moartea soţului, dar mai ales de când fata devenise soldată, sentimentele mamei pentru ea se intensificaseră, îmbrăcând şi forma răsfăţului matern. Periodic, la câteva săptămâni, Rita venea în permisie acasă, şi Eliza o copleşea cu drăgălăşenii, atenţii şi gesturi tandre, ca atunci când era mică.

Astăzi, înainte de a porni spre autobuz, aflată în cadrul uşii, Rita se întoarse puţin într-o parte ca pentru a nu putea fi privită în ochi, şi cu un glas ce se voia ferm dar era uşor tremurat, îi spuse mamei:

– Poate nu ştii, dar eu nu mai sunt fată mare încă din liceu. La unitate mi-am făcut un prieten şi ne-am înţeles ca atunci când putem, să fim împreună. La el acasă nu e posibil, că n-are camera lui. Te-ar deranja dacă atunci când suntem amândoi în permisie, am rămâne peste noapte aici, în camera mea?

Adăugă repede, fără să se întoarcă:

– Dacă nu agreezi ideea, vom încerca să mergem la vreun hotel, dar acolo costă destui bani şi... nu-i ca acasă la tine.

Auzindu-şi fata vorbind astfel, Eliza se înduioşă. Ştia, sau mai bine zis bănuia, că Rita îşi pierduse virginitatea cu vreun an în urmă, şi presupunea şi cu cine, dar asta nu mai avea nici o importanţă. Iată că fetiţa ei dragă a crescut, simte şi acţionează ca o femeie! Şi-a găsit un prieten, un amant. Să-i fie de bine! E tânără, frumoasă, normală, de ce să tânjească doi ani de zile? În zilele noastre tineretul, mai ales cel de aici, e mai voluntar, mai operativ, mai spontan decât am fost noi odinioară. Ştie ce vrea şi ştie şi cum să obţină. Aşa ar trebui să fiu şi eu, nu să despic firul de păr în patru, în opt, în şaisprezece...

Răspunse simplu:

– Cred că ştii că nici eu nu mai sunt fată mare, şi asta de peste 20 de ani, aşa că te înţeleg ca femeie, dar fii convinsă că în primul rând te înţeleg ca mamă. Veniţi, nu-i nici o problemă, numai să-mi dai de veste din timp. Şi vezi, ai grijă să nu rămâi gravidă.

◆

A doua zi după ce Rita plecase spre baza ei militară, pe când Eliza spăla cu buretele pereţii de faianţă ai băii, o placă se desprinse de la locul ei şi căzu cu zgomot, spărgându-se în bucăţi şi făcând-o să tresară puţin de spaimă. Aduse făraşul şi culese cu grijă spărturile, ca nu cumva să se rănească la tălpi. Ciocănind uşor plăcile de faianţă din jurul golului, constată că cele mai multe din ele se mişcau. "Asta îmi mai lipsea, o cheltuială!", îşi zise înciudată. Îşi aduse aminte că o colegă de serviciu îi povestise că într-o situaţie asemănătoare apelase la un muncitor român, care, în timpul lui liber, executase lucrarea frumos şi convenabil.

A doua zi de dimineaţă, înainte de a se duce la serviciu, se opri la un şantier de construcţii aflat în apropiere, la care ştia că lucrează mulţi români, şi intră în vorbă cu unul din ei, îmbrăcat în haine de lucru, Îi spuse că are nevoie de un faianţar. Muncitorul strigă spre un altul, aflat la o oarecare distanţă: "Mihai!", şi-i făcu semn să se apropie.

Era un bărbat de vreo 45 de ani, înalt, muşchiulos, bronzat, cu părul şaten bogat pieptănat pe spate. Avea o figură plăcută, de om vesel, cu o privire deschisă, directă, iar când zâmbea i se vedeau dinţii albi, puternici. Se înţeleseră ca după lucru el să vină la ea acasă, să vadă despre ce-i vorba.

Spre seară, Mihai, în faţa peretelui de faianţă, îi explică Elizei că de fapt toate plăcile de pe acel perete trebuiesc date jos cu grijă, şi de asemeni trebuie îndepărtat mortarul vechi de sub ele. Eliza îşi aduse aminte că într-un dulap văzuse câteva plăci lăsate cândva ca rezervă; le aduse şi constatară amândoi cu satisfacţie că erau de mărimea şi nuanţa celorlalte.

Se învoiră repede la preţ – atâţia şekeli pe metru pătrat – care i se păru foarte acceptabil, şi Mihai, ajutat de Eliza cu maşina, aduse chiar în seara aceea două cutii cu nisip de pe malul mării, un sac cu ciment şi sculele necesare, iar de-a doua zi spre seară începu lucrul efectiv. La sfârşitul fiecărei zile, Mihai curăţa cu grijă locul de muncă, aranja sculele şi materialele, se spăla pe mâini şi îşi schimba salopeta şi sandalele de lucru cu cele de stradă.

Eliza, care voia să rupă monotonia meselor luate în singurătate, dar şi cu înţelegere pentru omul care se afla departe de casa lui, îl invita de fiecare dată să ia masa împreună. El accepta simplu, şi imediat ce se aşeza, se însufleţea şi începea să povestească mici întâmplări nostime de pe şantier, din contactul lui cu realităţile din Israel, sau să depene amintiri din România, care redeşteptau în Eliza propriile sale amintiri.

Când se ridica de la masă, o complimenta pentru gustul şi calitatea mâncărurilor, mulţumea înclinându-se uşor şi încheia cu un "sărut-mâna", fără să bănuiască ce plăcere îi făcea gazdei să fie lăudată şi să audă acele cuvinte galante care îi evocau îndepărtaţii ani de dinaintea emigrării.

Într-o seară Eliza îl întrebă despre familia sa, şi el, scoţând imediat din portmoneu câteva fotografii albnegru ale nevestei şi ale copiilor, îi vorbi cu încântare despre fiecare dintre ei. Încurajat de privirea şi zâmbetul Elizei, începu să-şi descarce sufletul:

– Cu inima strânsă am acceptat să vin la lucru aici pentru doi ani, din care mi-au mai rămas opt luni, tocmai când copiii au mai multă nevoie de autoritatea şi supravegherea unui tată, dar am vrut să ne înjghebăm şi noi cât de cât. Am de gând ca la întoarcerea în ţară, împreună cu doi prieteni, meseriaşi şi ei, veniţi o dată cu mine, să cumpărăm scule, aparatură, materiale şi o maşină, şi să înfiinţăm o mică întreprindere de construcţii care, la început, să execute reparaţii, iar cu timpul, şi lucrări noi. Dacă treburile vor merge bine, poate vom putea să ne cumpărăm un apartament încăpător, că stăm înghesuiţi, şi să ne ţinem copiii la şcoli, că sunt deştepţi şi studioşi.

Doamnă, de dragul copiilor, al viitorului lor, şi eu şi nevastă-mea ne sacrificăm stând despărţiţi atâta timp, pentru că, vă închipuiţi, nu-i deloc uşor ca la vârsta pe care o avem, ea să stea fără bărbat şi să se lupte singură cu toate problemele copiilor şi ale gospodăriei, iar eu să stau fără femeie şi să nu ştiu decât de muncă, mâncare şi somn.

Ascultându-l seară de seară, Eliza constata treptat că Mihai e un om cu mult bun simţ, respectuos şi civilizat, cu o judecată sănătoasă şi o inteligenţă nativă, cu simţul umorului şi bun povestitor. La rândul ei îi vorbi despre viaţa ei în România şi adaptarea la viaţa din Israel, despre accidentul în care îi murise soţul, despre fiica aflată la armată precum şi despre simţământul de izolare care o stăpânea de când rămăsese singură. Dorind să-i arate câteva fotografii din viaţa ei de familie, luă din bibliotecă un album, îşi trase scaunul lângă Mihai şi stând aproape de el, începu să i le prezinte pe rând, cu explicaţiile necesare.

Apropierea aceasta, atât de mare încât îşi simţeau răsuflarea, a doi oameni încărcaţi de dorinţe reprimate, îi tulbură pe amândoi. El, urmărind mişcarea buzelor ei senzuale, aproape că nu mai înţelegea ce i se spunea şi, simţind cu braţul sânul femeii, fu ispitit să o cuprindă de mijloc, dar îşi spuse că nimic nu-l îndreptăţea la acest gest, care ar fi putut fi considerat necuviincios, aşa că se stăpâni şi îşi impuse să se comporte corect. În acelaşi timp, Eliza, simţind căldura şi vibraţia unui trup de bărbat, aproape că nu mai avea controlul deplin al vorbelor, dar reuşi să se smulgă din starea de tensiune şi vrajă în care se afla, pentru că voia ca mai întâi să-şi lămurească sieşi sentimentele pe care le avea pentru el.

❖

– Sunteţi încă tânără şi atrăgătoare, nu v-aţi gândit să vă recăsătoriţi? o întrebă el într-o seară.

– E greu, domnule Bădescu, pentru o femeie aflată în situaţia mea, să-şi refacă viaţa. Aici, în Israel, mai mult decât oriunde în lume, oamenii diferă foarte mult între ei prin viaţa, comportamentul şi mentalitatea lor, prin nivelul cultural, ţara de provenienţă, concepţiile religioase, concepţiile politice, limba vorbită în casă, tradiţiile, educaţia primita acasă şi în şcoală, gusturile culinare etc. Cu altă ocazie, că acum e târziu, îţi voi explica ce înseamnă "la bani mărunţi" toate aceste deosebiri – care de altfel nu sunt singurele – şi cum pot ele constitui obstacole pentru cei ce-şi caută parteneri de viaţă, mai ales când nu sunt la prima tinereţe. E greu, poate chiar imposibil, să-ţi găseşti un soţ cu care să te armonizezi deplin în toate sau în mai toate componentele vieţii de zi cu zi, chiar dacă eşti dispusă la compromisuri şi renunţări. Pe de altă parte, nu pot face pasul acesta atâta timp cât fata e în armată, iar după aceea cât timp va fi necăsătorită şi va locui cu mine. Până atunci trebuie să-mi port povara singurătăţii şi a abstinenţei cum ţi-o duci şi dumneata: cu stoicism şi resemnare.

❖

Seara, singură în pat, înainte de a adormi, recapitulând discuţia avută cu Mihai, Eliza îşi făcu reproşuri: "De ce oare m-oi fi apucat să pledez teza răbdării? Timp de trei ani de zile am fost virtuoasă pentru că aşa am simţit că trebuie să fiu. Acum însă, când simt altfel, cred că nu e cazul să vorbesc ca o ipocrită. Desigur, nici ca o libertină! Am nevoie de bărbat, dar trebuie să procedez cu măsură şi decenţă".

Încercă să-şi dea seama dacă i-ar face plăcere să-l aibă pe Mihai atunci, acolo în pat, lângă ea, şi-şi răspunse fără ezitare: "Da, măcar o noapte! Dar de ce o noapte - îşi comenta ea propriile gânduri – şi nu opt luni, până pleacă în România? Şi el, şi eu merităm şi avem nevoie de mai mult decât de o aventură ocazională. Sunt destul de lucidă ca să-mi dau seama că nu este amantul ideal (parcă eu sunt?), dar sunt destul de pragmatică pentru ca să constat că e cel mai potrivit. În orice caz, iniţiativa pentru o asemenea legătură trebuie să-i aparţină lui, ca eu să-l pot refuza sau accepta. Îl plac şi-l doresc suficient ca să-l încurajez şi să-i vin în întâmpinare, dar o voi face numai dacă el, plăcându-mă şi dorindu-mă la fel, va face primul pas".

❖

După ce Mihai o chemă pe Eliza în baie şi-i arătă peretele complet faianţat, iar dânsa îi înmână banii, rămaseră amândoi tăcuţi. El urma să păşească dincolo de uşă şi între ei totul s-ar fi terminat, dar, parcă stăpânit de o dorinţă încă nerealizată, întârzia să întoarcă spatele şi să plece. Eliza îl vedea nehotărât, dar îl privea calm, în aşteptare, cu un zâmbet încurajator pe faţa-i frumoasă.

În sfârşit, Mihai se aplecă încet spre sacoşa încăpătoare cu care venise la lucru şi scoase dintr-un compartiment al ei un buchet mare de flori roşii. Se ridică, apoi luă mâna Elizei şi depuse pe ea o sărutare diafană. Întinzându-i florile ca pe o ofrandă, îi spuse:

– Eşti o femeie minunată!

La gestul lui atât de neobişnuit şi tandru, Elizei aproape că-i dădură lacrimile de emoţie. Nimeni, în ultimii douăzeci de ani, nu-i sărutase mâna şi nu-i oferise flori. Odinioară, în România, pe când era domnişoară… da! Se aplecă spre el şi-l sărută, în timp ce două mâini puternice o îmbrăţişară. Îi auzi şoapta fierbinte în ureche:

– Te doresc, Eliza!

Ea îi răspunse simplu:

– Şi eu. Rămâi cu mine în noaptea asta!

Adăugă aţâţător:

– Nu-ţi face griji că n-ai pijama, că nici eu n-o să am…

❖

Cam la o lună de la plecarea lui Mihai acasă, la nevastă şi copii, la proiectele şi speranţele sale, într-o seară, pe când făcea duş şi se gândea cu nostalgie la el şi la întâlnirile lor de vineri seara, Eliza simţi cum din străfundurile fiinţei sale o năpădesc dorinţele… Familiarele şi statornicele ei dorinţe, care acum, când nu-şi mai puteau găsi împlinirea, deveneau stânjenitoare. Îi răsări în minte o întrebare şi-şi aminti că şi-o puseseră cândva doi autori celebri: "Ce-i de făcut?". Străfulgerată de o idee, îşi răspunse laconic şi practic: "În definitiv, baia are încă trei pereţi!"

Începu să cerceteze cu privirea plăcile de faianţă de pe unul dintre pereţii laterali, ca să vadă dacă nu cumva e vreuna care stă să cadă. Spre satisfacţia ei, descoperi una în ultimul rând de sus. O desprinse cu oarecare efort şi o puse deoparte, gândindu-se că, mai devreme sau mai târziu, oricum ar fi căzut. Ciocănind cu degetul plăcile din jur, se convinse că se mişcau.

– Peretele ăsta trebuie reparat! hotărî ea.

A doua zi de dimineaţă era la poarta şantierului şi se adresa primului muncitor întâlnit în cale:

– Am nevoie de un… faianţar.

– Radule! strigă acesta către un bărbat cu mustăcioară, aflat la o oarecare distanţă. Ia vino tu până aici!

●

Grăbindu-se să fie pe linia celor de la TV şi să lanseze şi el un scuipat în direcţia *alialei*, comicul Dudu Topaz a spus la televiziune: "Românii vor să-şi facă un partid… ce să facă cu el? Să facă mămăligă în Knesset?"

Mămăligă? Asta-i tot ce ştii despre mâncărurile noastre preferate, domnu' Topaz? Cam puţin. Şi s-ar putea să te convingi curând. Păi, dacă ajung ai noştri la putere, ăştia fac piftie din japiţe ca tine.

MIFAL HAPAIS VĂ RĂSFAȚĂ!

DISCOVERY - LANDROVER
(altă cale de răsfăț)

מחייגים
171
ומצטרפים

Chiar dacă n-ai câștigat premiul I de un milion și jumătate de șekeli, mai ai multe căi de răsfăț în programul abonaților. Una dintre ele este automobilul Discovery 4x4 Landrover, model '98.

Cu premiul II cel nou în program – Discovery-Landrover – plutești spre drumuri pe care nu le-ai visat: conducerea automată, cauciucurile late, aparatul de aer condiționat te însoțesc de-a lungul întregului drum.

Formează numărul de telefon al programului abonaților, alătură-te acum – și vei beneficia și tu de răsfățul tragerii săptămânale și lunare.

Tel.: 03/694-0000 în zilele de duminică – joi,
între orele 9.00-21.00, iar vineri între orele 9.00-13.00

תכנית המנויים
מפעל הפיס

RODICA WEINBERG
prezintă paginile de

JOCURI

Din Marmoră şi Bronz

ORIZONAL: 1) "Călăreţul de aramă", balet de Glier pe un libret de Puşkin - Monumentalul mormânt al lui Keops. 2) Andrea Verrochhio, arhitect, sculptor şi pictor italian din sec. XV - "Gigantul" lui Paciurea - ...şi gigantul din Rhodos reprezentându-l pe Apollo, una din cele 7 minuni ale lumii. 3) Oraşul erou de pe Neva, cu splendida statuie a lui Petru I - Capitala frumoaselor vestigii romane "Coliseum", "Columna lui Traian", etc. 4) Construcţie romană pentru sporturi la Arles - Tatăl fondatorului cetăţii Troia - Pronume. 5) Muscă provocatoare de somn - Exclamaţie - Primele la geam! - Culpe! 6) Între cal şi călăreţ - "... monumentum", testamentul poetic al lui Puşkin - Pisc în Pirinei. 7) Strâmt în spate! - Localitate în Franţa cu o mânăstire benedictină în stil roman din anul 910 - Privelişte din Turnul Eiffel. 8) Michel Angelo - Primele monumente - Coroziune a obiectelor din fier. 9) Pomi fructiferi - Terminat în bronz! - Albiţi în sfârşit! 10) Sfârşitul sfârşitului! - "Coliba unchiului..." de H. Baker Stove - Irişi pe sfârşite! - Pace în limba rusă. 11) Aphrodita, frumoasa statuie a Greciei antice din sec. II î.e.n., astăzi expusă la Luvru (3 cuv.) 12) Bold - Nume feminin - Oraş în Israel. 13) "... ispăşitor" - Sutaş în armata romană. 14) Fildeş - Castel în parcul de la Versailles, construit sub Ludovic al XV-lea.

VERTICAL: 1) Castel - Măruntiţi prin măcinare. 2) Cel mai înalt monument natural de pe glob - Cal - Scobit. 3) Clară - Îl urmează pe "re" - Primele pe portativ! 4) Fază actuală a multora dintre monumentele distruse în trecut - Versailles, Luvru şi altele (sing.). 5) Cutie în care se introduc buletinele de vot - Dânsul - Stâlpi la templele Atenei. 6) Primele măsuri de igienă! - Localitate în Etiopia - Ermitaj, Luvru, etc. ca valoare artistică (sing.). 7) Templu doric de pe Acropole decorat de Phidias - Calapod. 8) Râu în Germania - Georges Ysaye - Uriaşă construcţie chineză de apărare, din sec. al III-lea î.e.n. lungă de cca. 3000 km. - Bâte! 9) Palatul magistraţilor Veneţiei - Precis. 10) În vârf la Acropole! - Seleniu - Un pic - Puţin ridat! 11) Onomatopee a urşilor - A păcăli - Cultură de fermenţi folosită la fabricarea pâinii. 12) Sclav spartan - Puţin cam iritaţi! - Unul din marii artişti ai sec. al V-lea î.e.n., aducătorul capodoperei "Aruncătorul cu discul". 13) Catedrală gotică din nordul Italiei (3 cuv.). 14) Întocmai - Localitate celebră prin turnul înclinat, construit în sec. al XII-lea - Sculptor realist francez, autorul operelor de artă "Gânditorul", "Vârsta de bronz", "Sărutul" şi altele.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1						✿								
2			✿						✿					
3										✿				
4						✿					✿			✿
5					✿			✿				✿		
6	✿			✿						✿				
7			✿						✿					
8		✿			✿			✿						
9						✿			✿			✿		✿
10			✿				✿				✿			
11		✿												
12			✿					✿		✿				
13				✿										
14							✿							

Dicţionar: TROS, MIDI, MIR, ARAD, AXUM, ISAR, MAIA, ILOT.

Bianca Niţă

Fantezie vocalică

ORIZONTAL: 1) Fir destrămat - În lege! 2) Etate. 3) Omenos. 4) Grandioasă. 5) Amic. 6) Dânsa - A vrea (mold.). 7) Coroană papală - Ovine. 8) În cete! - Faze.

	1	2	3	4	5	6	7	8
1						●		
2		●						
3								
4				E				
5								
6			●				●	
7						●		
8			●					

VERTICAL: 1) Preţuri mari. 2) Ameninţare canină. 3) Zgârciţi. 4) Exerciţii militare. 5) Înapoiat mintal. 6) Ţări. 7) Vârstă - Operă. 8) Bir.

Dicţionar: VRE

Bianca Niţă

Dezlegările jocurilor din numărul trecut

IN MEMORIAM: Nelu Weinberg, acotiledonat, totdeodata, t, uno, sg, urna, ro seic, itra, ambala, poete, librete, cmer, iscaleste, zo, zi, ni, tufais, a, atele, arat, tito, pralina, electrificat.

FANTEZIE VOCALICĂ: Scapatat, eu, acolo, craci, br, ascutis, reluari, i, aramiu, camara, n, aparente.

CARDIOLOGIE: P, v, m, r, zel, a, a, marinimosi, iubit, sange, sistola, o, diva, zbir, atu, in, on, aur, atractie, inamorat, im, a, arivism, l, atent, iutire, iezer, iades.

DANTELĂRI

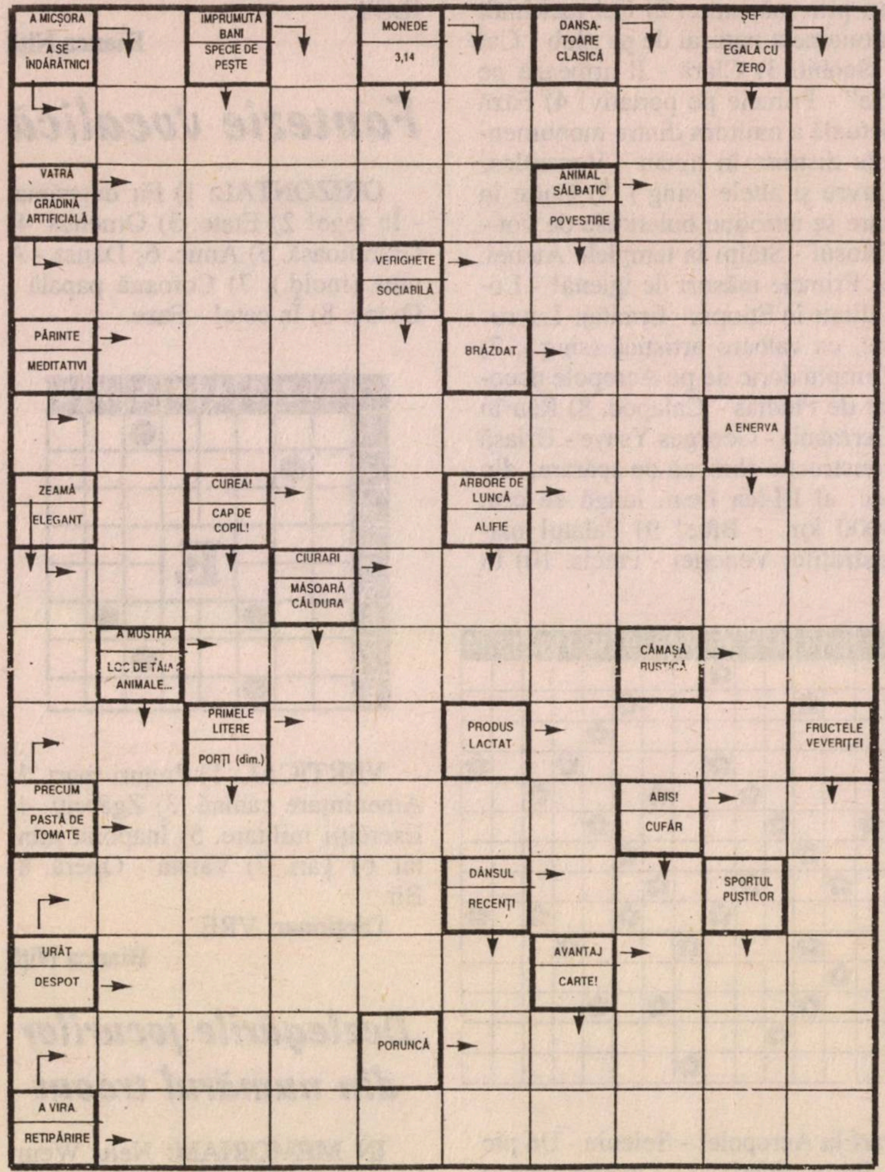
A MICŞORA
A SE ÎNDĂRĂTNICI
ÎMPRUMUTĂ BANI
SPECIE DE PEŞTE
MONEDE
3,14
DANSATOARE CLASICĂ
ŞEF
EGALĂ CU ZERO
VATRĂ
GRĂDINĂ ARTIFICIALĂ
ANIMAL SĂLBATIC
POVESTIRE
VERIGHETE
SOCIABILĂ
PĂRINTE
MEDITATIVI
BRĂZDAT
A ENERVA
ZEAMĂ
ELEGANT
CUREA!
CAP DE COPIL!
ARBORE DE LUNCĂ
ALIFIE
CIURARI
MĂSOARĂ CĂLDURA
A MUSTRA
LOC DE TĂIAT ANIMALE...
CĂMAŞĂ RUSTICĂ
PRIMELE LITERE
PORŢI (dim.)
PRODUS LACTAT
FRUCTELE VEVERIŢEI
PRECUM
PASTĂ DE TOMATE
ABIS!
CUFĂR
DANSUL
RECENŢI
SPORTUL PUŞTILOR
URÂT
DESPOT
AVANTAJ
CARTE!
PORUNCĂ
A VIRA
RETIPĂRIRE

Salată „Waldorf" în sos de smântână

Spălăm, curăţăm de fibre ţelina, curăţim de coajă merele, bananele şi le tăiem cuburi foarte mici (mărunte), punem într-un vas de plastic adânc, adăugăm nucile pisate, stafidele, zahărul, zeama de portocale în care am adăugat şi zeama de la o lămâie, smântâna şi maioneza. Amestecăm uşor. Degustăm, punem şi frunze de ţelină tocate mărunt şi un vârf de cuţit de sare, coniac şi vermut după gust şi 3 linguri de vin alb acrişor. Aşezăm pe platouri de salată, ornăm cu felii de portocale şi de ananas. Servim direct din frigider ca felul I.

Această salată face parte din reţetele originale ale cunoscutului maestru într-ale bucatelor, Bela Fischer, publicate în cartea «Reţete culinare practice». Volumul poate fi procurat trimiţând suma de 15 shekeli pe adresa:

Bela Fischer, Rh. Haportzim 2A/2, Petah Tikva - 49207

**Editura MINIMUM prezintă
o nouă carte de I. SCHECHTER**

Bilete în Zidul Plângerii

**O privire cu lupa
şi una cu microscopul
asupra realităţilor israeliene
şi străine.
Instantanee, portrete,
amintiri,
comentate
cu zâmbet şi rictus.**

**TOATĂ LUMEA DE AZI
ÎNTR-O CARTE!**

**Comenzi la autor,
Str. Zamenhof 15, Tel Aviv
Preţul plus expediţia – 20 şekeli**

Avi Balişnikov (32), şeful de cabinet al ministrului Kahalani, şi-a dat demisia din funcţie, hotărând să candideze în alegeri pe locul II pe lista condusă de Pnina

Rosenblum. Îl înţelegem. Şi nouă ne-ar place să fim sub frumoasa candidată.

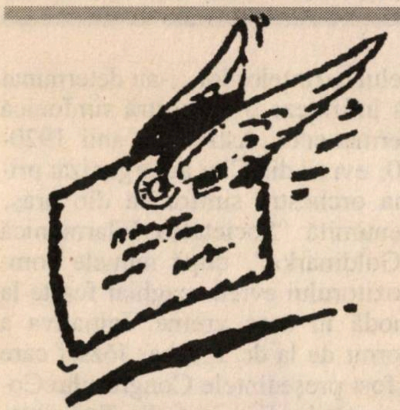

Adevăraţii vinovaţi au tăcut şi tac

Memoriile unor foşti partizani ai fostului "sărman cizmar" şi ai savantei în România scot la iveală odioasa lor dictatură. Acelaşi lucru îl fac şi unii scriitori profesionişti, acelaşi lucru îl fac şi unii foşti reprezentanţi politici, fie comunişti-disidenţi, fie legionari.

Toată lumea, sau aproape toată, ocoleşte sprijinul pe care l-a avut dictatorul şi camarila lui din partea unor personalităţi marcante ale politicii şi culturii europene şi din Statele Unite.

Să ne aducem aminte că familia conducătoare din România, El şi Ea, au cutreierat lumea: America, Europa, Asia, o parte din Africa. Peste tot au fost primiţi cu covorul roşu, cu ode închinate marelui om de stat, cu spectacole, cu diplome, cu ordine, cu certificate de mare conducător. Israelul a scăpat. Domniile lor nu au cunoscut acest micuţ stat unde s-au aventurat cca. 400 de mii de evrei originari din România.

Geniul Caraţilor îşi organiza singur festivităţile care îl glorificau. "Omagiul" (carte închinată geniului), la care au contribuit majoritatea scriitorilor, poeţilor, muzicienilor. Publica la nesfârşit discursuri, polemici cu marii conducători, a îmbunătăţit unul din cântecele patriotice, a filmat viaţa lui de familie în vila de la Snagov. A patronat mai toate festivităţile naţionale, culturale şi sportive. Deschidea anul universitar. Făcea ordine în piaţă. Dar ce nu făcea? Era de neînlocuit.

❖

Mă întreb câteodată: oare au dispărut aceste practici? Mai există în societatea noastră democrată indivizi care să-şi organizeze propria lor ascensiune? Să-şi organizeze onoruri? Să domnească peste o colectivitate după bunul lor plac? Slavă Domnului, aceste practici aparţin trecutului. Societatea noastră, oamenii noştri de cultură, oamenii politici, presa noastră liberă nu vor permite ascensiunea unor grafomani, mitomani, devastatori, demagogi să ia locul celor în drept.

Astăzi nu se mai tace ca atunci. Trăim alte vremuri. Aşa să fie?!

Mircea Gorun
Petah Tikva

Urmaşii Rabinului Moses Rozen

La un timp după decesul mult regretatului nostru rabin Dr. Moses Rozen (z.l.) s-a instituit un concurs pentru desemnarea succesorului în înaltul post de Şef-Rabin.

Ne-am bucurat că s-au prezentat la concurs doi rabini din Israel, originari din România, cunoscători perfecţi ai limbii române, anume Rabinii Tobias şi Wasserman.

Conducerea F.C.E.R, considerând că rezolvarea acestei probleme nu este de competenţa ei, a solicitat ajutor de specialitate din Israel, de unde a venit rabinul Menahem Hacohen, însoţit de alte câteva persoane şi au trecut imediat la treabă. După examinarea dosarelor celor doi rabini (Tobias şi Wasserman), au stabilit pentru funcţia de Rabin-Şef al României pe Rabinul Dr. Yehezkel Mark. Dar, vai, decepţia noastră a fost enormă. Deşi nu înţelegeam nimic din ce bolborosea, am fost nevoiţi să-l suportăm doi ani, până când Conducerea Federaţiei Comunităţilor Evreieşti din România a găsit o formulă politicoasă de a-i spune adio.

Totuşi, nu puteam rămâne fără un Rabin-Şef şi soluţia a venit tot de la rabinul Menahem Hacohen, care s-a oferit să devină el Marele Rabin al Comunităţilor Evreieşti din România, de la data de 1 septembrie 1997. Fiind însă navetist, şi-a numit un locţiitor în persoana Rabinului Eliezer Glanz. Toate bune şi frumoase, numai că, până la ora actuală, nici unul din ei nu ştie o boabă româneşte, noi nu stăpânim ebraica iar generaţia noastră nu se mai descurcă nici cu idişul.

De ce s-a ajuns în situaţia asta? Doar au fost înscrişi la concurs doi rabini cunoscând perfect limba română. De ce discriminarea asta a originarilor din România (Tobias şi Wasserman) merge atât de departe?

Ing. I. Marcusohn
Bucureşti

Iţic Strul dezertor...

În nr. 139 al revistei "Minimum" (oct.1998), la rubrica "Etc. etc", pag. 24, s-a publicat o listă de militari evrei care au fost decoraţi în războiul din 1916-1918. Au fost omise însă două cazuri, pe care le relatez mai jos:

În toamna anului 1916, în cursul retragerii armatei române după înfrângerile suferite, a avut loc şi o luptă în satul Porumbacu (jud. Sibiu). De obicei, comunicatele Marelui Cartier General aminteau numai numele localităţii unde avuseseră loc luptele. De data aceasta însă, în mod excepţional s-a amintit că o unitate comandată de plutonierul B. Magdeu a cucerit două tunuri şi a luat un număr de prizonieri. Această relatare s-a datorat faptului că moralul întregii populaţii era foarte scăzut şi se încerca ridicarea acestuia. În realitate, eroul acestei fapte de arme se numea B(ucă) Magder. Dar pentru că explicaţia înfrângerilor repetate se cerea dată, s-a găsit acel permanent ţap ispăşitor: evreii. Înfrângerile se datorau "trădării" acestora şi nu felului cum a fost pregătită armata. Generalul Berthelot, şeful misiunii militare franceze, a caracterizat-o drept "dezorganizare organizată". Şi pentru că sloganul era "jidanii au trădat", era greu să se menţioneze, repet, în comunicatul Marelui Cartier General numele unui jidan decorat. B. Magdeu a fost decorat cu cel mai mare ordin existent la acea vreme.

După război, B. Magder a profesat avocatura. L-am întrebat ce s–a întâmplat cu tărăşenia respectivă. Mi-a spus că i s-a propus să-şi schimbe numele în Magdeu, ceea ce a refuzat cu indignare şi a cerut insistent să se facă rectificarea necesară, care a fost îndeplinită şi publicată în Monitorul Oficial abia în vara anului 1920.

Al doilea caz: un evreu de prin părţile Botoşanilor, M. Drăguşanu, aflându-se în Franţa în timpul primului război mondial, s-a înrolat în aviaţia armatei franceze, ajungând sublocotenent. A fost trimis în corpul expediţionar militar de la Salonic. În vara anului 1917 a fost însărcinat cu un mesaj ce trebuia transmis armatei române. A sosit la Iaşi, trecând pe deasupra Bucureştiului, unde a aruncat manifeste. Cu tehnica existentă în vremea aceea, fapta lui Drăguşanu era ieşită din comun. Avionul a avut parte de câteva gloanţe, dar a putut ateriza cu bine la Iaşi. Isprava lui Drăguşanu i-a atras elogii din partea înaltelor autorităţi, iar presa - în special ziarul Marelui Cartier General din România, nu mai prididea cu laudele. A fost decorat cu cel mai mare ordin militar, "Mihai Viteazul".

După vreo trei zile însă, s-a aşternut o tăcere totală. Pasămi-te, s-a aflat că deşi numele era românesc, Drăguşanu, nu era decât al unui pârlit de *jidan*. Şi cum *jidanii* erau trădătorii, nu putea fi glorificat. A fost înrolat în armata română, a mai avut câteva succese aviatice, totuşi a fost socotit numai bun în grad.

A. Braeşter
Bucureşti

Babu şi lacrimile

Am copilărit împreună cu "Babu" la Soroca (un târg moldovenesc liniştit, în care fiecare cunoştea pe fiecare, un orăşel de mai mare dragul - de care mă leagă cele mai luminoase amintiri, sentimentele cele mai vii). În România dintre cele două războaie mondiale, traiul era civilizat, modern, copiii erau crescuţi cu grijă şi dragoste. Copilăria mea a fost frumoasă şi educaţia mea a beneficiat de îndrumările unor oameni aleşi. Printre colegii şi prietenii mei se numără şi Georgeta - sora lui "Babu".

Dar... la Bucureşti (în anul 1998) am avut şocul unei întâmplări care m-a cutremurat. Am dat peste cartea "Marea călătorie" - o carte în care se dezvăluie teroarea exercitată asupra aceluia care a fost "Babu", inginerul Gheorghe-Emil Ursu, prietenul meu drag din copilărie. O carte de reconstituire a faptelor abominabile, a torturii aplicate asupra lui "Babu", a asasinării sale (din ordin "de sus"). Dispărute au rămas cele 61 de caiete şcolare ce conţin "Jurnalul" lui "Babu", un inginer-scriitor de talent. Poate că ele se află în mult discutata arhivă a Securităţii române.

Am citit cartea printre lacrimi.

Dr. Suzana Rabinovici Streja
Natania

O Filarmonică evreiască la Cluj

Da. A existat şi aşa ceva...

După alipirea Ardealului la Regatul României, în 1919, se înfiinţează la Cluj opera cu o orchestră bine închegată, din care făceau parte mulţi evrei. Se simţea din ce în ce mai mult nevoia unei orchestre simfonice. Conducerea oraşului nu poseda însă suficiente mijloace băneşti pentru a întreţine o asemenea instituţie. Se organizau concerte simfonice sporadice. Evreii din Cluj, dornici de a consuma muzică la nivelul cerinţelor lor, i-au determinat să înfiinţeze o orchestră simfonică permanentă. Astfel, în anii 1920-30, evreii din Cluj au organizat prima orchestră simfonică din oraş, denumită "Societatea Filarmonică «Goldmark»", după numele compozitorului evreu-maghiar foarte la modă în acea vreme. Iniţiativa a pornit de la dr. Fischer József care a fost preşedintele Congresului Comunităţilor Evreieşti din Transilvania. Organizarea orchestrei i-a revenit prof. Brief David. Membrii fondatori ai ansamblului au fost: Dr. Fischer József, soţia dr. Neufeld Jenö, dr. Goldberger Ede, Adler Zsigmond, Adler Ernö, Friedmann Ignac, Brief David, Boskovics Gyula, Boskovics Sandor (care, mai târziu, va emigra în Israel, devenind unul din cei mai cunoscuţi compozitori, profesor şi director al Filarmonicii Israeliene din Tel Aviv), Eichner Endre, dr. Holló Endre, soţia lui Czinczár Imre, Salamon Etelka şi alţi muzicieni proeminenţi. Direcţiunea i-a revenit dr.-lui Fischer József care a fost numit şi preşedinte de onoare.

Această societate «Goldmark» avea şi un cvartet de corzi cu următorii membri: Fehér Sándor, Friedmann Ignác, dr. Holló Endre şi Eichner Andor.

Şi viaţa muzicală religioasă a fost destul de activă. Exista un cor sinagogal care dădea concerte, avându-i ca dirijori pe Röszler Lajos şi Rosenthal Mihály, iar ca solişti pe prim-cantorii Weisz Izidor şi Benjamin Rabetz.

Presa vremii a elogiat în diverse articole activitatea muzicală a evreilor clujeni.

Tobias Schwager
Kiriat Motzkin

Vreţi să ştiţi cine este Dumnezeul meu?

Îmi închipui că Moshe, Isus, Mohamed şi Budha stau în Gan Eden la cafenea, în jurul mesei, se bat pe umeri şi fiecare din ei se laudă câţi simpatizanţi au reuşit să adune în jurul lor, vânzând iluzii de pace şi înţelegere între oameni, luptă fără compromisuri împotriva violenţei şi vărsărilor de sânge.

Între timp probabil s-au mai alăturat şi alţi creatori de religii şi secte, cu mai puţini prozeliţi. Şi ce s-a întâmplat numai la un scurt timp de la fondarea lor - câteva mii de ani, puţin faţă de milioanele şi miliardele de ani de când în oceanul nesfârşit două celule naive şi simple s-au hotărât să se perpetueze ca să ajungă la nivelul geniului uman.

Pace? Popoarele se bat fără sfârşit. Au încetat să ascută piatra sau să modeleze bronzul şi în răutatea şi ambiţia lor au perfecţionat unelte fanteziste şi distrugătoare.

Înţelegere şi armonie? Moshe a visat la un grup monolit şi la ce fărâmiţare s-a ajuns: conservatori, reformişti, aşkenazimi, sfaradimi, atei. Cine-i mai poate număra?

La Isus e altfel? Catolici, protestanţi, ortodocşi şi încă. Acelaşi lucru la ceilalţi din jurul mesei. A nu se uita încă un fapt. Toţi au fost de acord cu un produs uman unic, cu aceeaşi structură anatomică şi antropologică. Nu şi-au imaginat niciodată că supuşii vor începe să se bată şi să se arate cu degetul pentru că au o culoare deosebită a feţei: albă, neagră, maronie sau altfel.

Şi unde s-a ajuns cu lipsa de consideraţie faţă de femei? Ce le lipseşte ca să fie egale cu bărbatul din faţa lor? Minte? Forţă fizică? Amintiţi-vă de femeile celebre din istoria lumii şi din toate tărâmurile vieţii.

Zeii şi proclamatorii tuturor religiilor au fost cinstiţi poate în credinţa şi declaraţiile lor, dar până la sfârşit au accentuat deosebirile dintre supuşii lor şi au adus omenirea la războaie, ură şi dezbinare.

Pe câmpul acesta de luptă între toate contradicţiile, după toate decepţiile care le-a absorbit lumea în decursul veacurilor, să recunoaştem eşecul zeilor.

S-a terminat epoca zeilor. Lăsaţi-i să-şi continue viaţa fericită în Gan Eden.

Minciuna, analfabetismul, sărăcia, drogurile ajută la adâncirea diferenţelor între oameni, îi distrage de la preocuparea esenţială a omului de a munci şi de a se dezvolta pe el şi societatea înconjurătoare.

Munca este religia universală. Ea leagă oamenii negri şi albi, aşkenazimi şi sfaradimi, conservatori şi reformişti, catolici şi mahomedani, bărbaţi şi femei.

Munca este Dumnezeul meu.

Dr. Iulius Iancu
Haifa

Săpunul...

Sper că aţi citit cu toţii (şi de ce nu, cutremuraţi) despre evocarea săpunului "R.J.F.", articol apărut recent în *Minimum* (pag. 11-12) cu titlul: "Erau cenuşii şi tari ca piatra". Trata destul de larg despre soarta unor stocuri de săpunuri strânse şi înmormântate în regulă. Da, "Rein Jüdisches Fett" trebuia să fie înmormântat.

Ca o completare, ţin să arăt că în primăvara anului 1945, astfel de săpunuri s-au descoperit şi în oraşul meu, Sighetul Marmaţiei. Se vindeau printre diferite mărfuri de talcioc în piaţa oraşului nostru - Sighet.

Din cei 38.000de evrei deportaţi din Maramureş, circa 10 la sută s–au întors, adăpostindu-se în casele goale din Sighet, căci în locuinţele celor 16.000 deportaţi şi care nu s–au mai întors, era - din păcate - loc berechet...

La aflarea săpunurilor, în Sighet se găseau cei reveniţi din deportare sau din detaşamentele de muncă forţată din Ucraina, etc. Mobilizarea pentru a strânge şi înmormânta săpunurile n-a constituit o problemă, erau doar rămăşiţele familiilor noastre deportate... Şi astfel s-au adunat miile de recent întorşi la ceremonia rituală-funerară care a avut

UNICĂ ÎN INIMA TEL-AVIVULUI
CASA DE PĂRINŢI
«NEOT HABIMA»
ELEGANŢĂ ŞI SERVICII DE ORDINUL 5 STELE
Asigură odihnă, condiţii de convalescenţă, 5 mese zilnice cu meniuri variate şi atent întocmite
În vecinătate: Teatrul Habima, Heichal Hatarbut, Dizengoff Center
TEL AVIV, Str. BERDICEVSKI nr. 14
TEL. 561-6757 – 561-9041

loc în piaţa centrală din Sighet, în faţa impunătorului palat gotic "Reduta". Pe trotuare şi la ferestre se aflau şi mulţi băştinaşi curioşi, dar nu i-am văzut sau auzit să fi zâmbit sau comentat ironic sau perfid, aşa cum - din păcate - se scrie astăzi în poeziile de la Bucureşti.

Şeful Siguranţei, Kovacs Alexandru, ascunsese evrei, şi locţiitorul său - de fapt, creierul campaniei pentru depistarea şi trimiterea în judecată a celor vinovaţi de deportări - au făcut totul ca înmormântarea să fie un act de doliu general.

Comisarul Mendelovits Eugen care după ce a imigrat şi-a înjghebat o făbricuţă la Tel Aviv, a făcut ceea ce trebuia: în 1946 a demisionat de la Siguranţă cu gradaţii principali în bloc. El n-avea nimic împotriva partidelor istorice. Acest Eugen Mendelovits, comisar, a ordonat să fim numai ochi şi urechi cât durează ceremonia funerară. Dar totul s–a petrecut sobru, până la cimitir, unde s-a şi construit un mic obelisc.

G. Kelemen Eliazar
Beer Sheva

Gânduri la «Seniorie»

Îmi amintesc de o istorie trăită de mine la Bucureşti, pe vremea copilăriei mele. Să tot fi avut 7 sau 8 ani, elev în clasa doua primară, când Dr. Heinz Haim, fost medic ofiţer în armata germană în timpul primului război mondial, căsătorit cu o româncă, bună prietenă a mamei mele, mi-a recomandat prima pereche de ochelari. Acest medic şi prieten al nostru, eminent oculist, o îngrijea şi pe Principesa Elisabeta – sora lui Carol al II-lea – (pe care eu, copil, deseori în vizită în casa doctorului, o urmăream prin perdea când venea cu garda la consultaţie la d-rul Heinz).

Împlinisem vreo 10-11 ani când la Liceul Lazăr, s-a produs un incident: Bubi, fiul doctorului Heinz, a fost scos la tablă şi pus să vorbească. Profesorul - fanariot de felul lui, pre numele lui Metaxa, dacă nu mă-nşel - l-a întrebat cu ce poate fi asemuit un anumit animal. La răspunsul inofensiv al elevului, profesorul l-a contrazis: "ba cu jidanii care sug sângele poporului român". La care fiul d-rului Heinz a ripostat pe loc că el crede că "seamănă mai degrabă cu fanarioţii care au supt sângele românesc". Povestea a ajuns atunci până la Parlament, legionarii l-au ameninţat pe Heinz că, dacă nu părăseşte ţara în 48 de ore, va fi ucis cu întreaga familie, iar Regele i-a promis că-i va asigura securitatea. Ştiind însă foarte bine cum "se asigura securitatea faţă de legionari", D-rul Heinz a părăsit imediat România împreună cu toată familia (soţia sa Julietta, fiica Liduş şi fiul Bubi), stabilindu-se, cred, în Franţa.

După 23 august 1944, Liduş a venit în România şi a povestit mamei mele că părinţii ei au fost duşi la Auschwitz şi ucişi, iar ea şi fratele ei, Bubi, au fost salvaţi de nişte francezi; el a plecat apoi în Africa de Nord unde a devenit demnitar. Dacă mai trăieşte, trebuie să aibă 76-78 de ani.

Îmi amintesc deasemeni de un tânăr pedagog de la Cultura, aruncat de la etajul 3 al prefecturii, de numeroşi colegi plecaţi cu Struma ca şi de chinurile - din fericire, fără urmări fatale - suferite de evrei trimişi în lagăr în Transnistria, de uciderile în masă din Iaşi, Basarabia, Odessa etc. Astea le-am trăit, le-am văzut şi le-am simţit. Ani de zile n-am ştiut - eu şi zecile de mii de evrei din Bucureşti, dacă mai apucăm ziua sau ora următoare, şi... "mă crucesc", cum zice românul, când aud javrele hitleriste de astăzi proferând că n-a fost Holocaust"!

Joseph Lev
San Jose, California

Dr. Eugen Melamed, Bnei Brak (ne trimiteţi poezia "Israel 1969" de Jorge Luis Borges, tradusă în româneşte de Andrei Ionescu, cu gândul că ea "atinge coardele adormite ale tuturor triburilor noastre". Împărtăşind speranţa Dvs., dăm - iată - aici frumosul poem: *"M-am temut că-n Israel mă va pândi/ cu dulceaţă insidioasă,/ nostalgia pe care diasporele secundare/ au acumulat-o ca o tristă comoară/ în oraşele necredincioşilor, în cartierele evreieşti,/ în asfinţiturile stepei, în vise,/ nostalgia celor care te-au dorit, Ierusalime, lângă apa Vavilonului./ Ce altceva eşti, Israele, decât această nostalgie,/ decât această voinţă de a salva, prin nestatornicele forme ale timpului,/ vechea ta carte magică, liturghiile tale,/ singurătatea ta cu Dumnezeu?/ N-a fost aşa. Cea mai bătrână/ dintre naţii este şi cea mai tânără/ N-ai ispitit pe oameni cu grădini,/ cu aur şi cu scârba ce-o provoacă aurul,/ ci cu rigoare, pământul cel din urmă./ Israel le-a spus fără cuvinte:/ Uita-vei cine eşti./ Uita-vei pe cel lăsat în urmă./ Uita-vei cine-ai fost în ţara/ care ţi-a dat înserările şi dimineţile ei/ şi căreia nu-i vei da nostalgia ta./ Uita-vei limba părinţilor tăi şi vei învăţa/ limba Paradisului./ Vei fi un israelit, vei fi un soldat./ Îţi vei construi patria din noroi,/ o vei înălţa în pustiu./ Alături de tine va lucra fratele tău, al cărui chip/ nu l-ai văzut niciodată../ Un singur lucru îţi urăm:/ noroc în bătălie./"*); **Harry Shoshany,** Ramat Hanassi (câteva epigrame pe teme la zi: David Levy: *Cu tot "Podul" construit/ În prezenta lui etapă,/ Bietul om s-a pomenit/ Că iar a intrat... la apă!* Dorinţă: *«Calea III-a» tare-ar vrea,/ Cu cei câţiva corifei,/ Să poată înainta/ Pe... «Calea Victoriei»!* Partidul Alialei Române: *Mai am de adăugat o veste,/ Care circulă pe piaţă:/ «Tribul» nostru de poveste,/ A ieşit la suprafaţă!* Perspectivă politică: *Pnina Rosenblum este în prezent,/ Frumoasă şi deosebit de fină;/ Dacă va fi aleasă-n Parlament,/ Vom avea şi noi o Ciciolină!* Generalii în ofensivă politică: *Necazurile-n valuri ne inundă, / Noi nu avem nevoie azi de* Generali, / *Când Țara, ca o navă, se scufundă/ Să facem imediat apel la* ...Amirali!); **Rosh Peleg Jehuda,** Raanana ("Cred că alegerile anticipate sunt binevenite. Ele ar trebui să dea răspuns la câteva întrebări arzătoare privind drumul de urmat. Arzătoare, mai ales ca urmare a *tratatelor* de la Oslo și de la "Oy-Vey Transplantation", pe care Autonomia de la Gaza se bazează pentru realizarea planului palestinian - ca să nu spun al arabilor, în general - de exterminare a evreilor din Israel simultan cu completa lichidare a Statului nostru din *Noul Orient Mijlociu.");* **Ing. Radu Nichifor,** Viena (Vă trimit o informație apărută în buletinul românesc "Lupta" din Paris și care sună așa: "Seminarul Internațional «Surse de insecuritate în Balcani» a dezvăluit activitatea pe teritoriul României a diverse organizații: «Frații musulmani», coordonat de la Viena, Sindicatul studenților arabi Cluj-Napoca; Asociația «Semiluna», asociația româno-arabă din București; Hezbollah, «Frontul de vest» (organizație palestiniană sub acoperire OEP), grupul Abu-Nidal și FDLP, Partidul Muncitoresc din Kurdistan (PKK; pe teritoriul țării se află cca. 8.000 de kurzi). Organizații teroriste din Vest: «2 Iunie», «Brigăzile Roșii», «Ordine Nova» ș.a. Întrebările pe care mi le pun atât eu cât și câțiva prieteni români din Austria sunt următoarele: 1) cine finanțează aceste organizații; 2) ce urmăresc ele pe teritoriul României și 3) de ce sunt ele tolerate de autoritățile de la București?"); **Monica Bilan,** Hannover, Germania ("Ca și când nu ne-ar fi de-ajuns dușmanii declarați și nedeclarați, mai simțim încă, pe deasupra, nevoia de a ne denigra reciproc, de a ne fura căciula unul altuia, de a ne băga bețe-n roate unii altora, de a ne discrimina. Nu mă pot împăca cu ideea că dinamica Statului Israel implică o asemenea atmosferă conflictuală între *triburi,* o dimensiune morală la care nu mă pot gândi fără o strângere de inimă. "Colorații ăștia care ne-au adus atâtea boli", "împuțiții de marocani", "rușii au impertinența de mare putere", "polonezii sunt aroganți și obraznici"... Cât despre români, să ne vorbească d. Dan Shilon de la televiziune... Să fie cu putință să ne desconsiderăm în asemenea măsură încât să nu ne dăm seama de pericolul potențial pe care-l poate antrena o asemenea stare de lucruri, când noi avem nevoie mai mult ca oricând de solidaritate, de respect reciproc? Sigur, este vorba de un fenomen de "tranziție", dar nu va face nimănui bine și trebuie să treacă, cu ajutorul nostru, cât mai repede."); **Ronit Weissbluth,** Ghivataim («O informație pentru organizatorii și laureații premiului literar "Arcadia": când am fost anul trecut cu mașina prin Statele Unite, am văzut la un moment dat, în viteză, pe autostradă, un panou pe care scria: "Arcadia, o milă"»); **Ignatz Steinberg,** Haifa ("Griji și necazuri avem cu toții mai mult decât necesar. Propun "Minimum"-ului să ne ocupăm o clipă și de ceva plăcut. De-o epigramă, de exemplu. Ofer una, scrisă de Cincinat Pavelescu, scriitor și magistrat; deși e compusă din numai 9 cuvinte, ea are totuși 4 versuri, rimă, ritm și... poantă: *Că Cincinat/ E afemeiat/ Vreți o probă?/ - Poartă robă!);* **V. Eșanu,** Beer Sheva; **Baby și Beno Marcus,** Natania; **Raluca Tomoroveanu,** Chicago, USA; **ing. Leopold Binder,** Tel Aviv; **Simion Săveanu,** Beer Sheva; **Mișu Goldstein,** Dresda, Germania; **D. Wald,** Haifa; **Amalia Lazarovici,** Ashkelon; **Venera Solomon,** Bruxelles, Belgia; **Richard Hechter,** Raanana (mulțumim pentru bunele cuvinte, sugestii și observații; ceilalți, pe curând).

MAMAIA מאמאיה

Restaurant
românesc

Grătar – pescărie

Aer condiționat, ambianță plăcută,
serviciu conștiincios, prețuri moderate.

Deschis zilnic între orele 12-24.
Vă rugăm a rezerva locurile prin tel. 523-7784

Vorbim și românește.
Restaurantul MAMAIA

TEL AVIV, str. Ben Iehuda 192

Aniversare

Virgil Duda, romancier, redactor la "Ultima oră"; 60 de ani de la naştere.

Turism

Victor Bârlădeanu, scriitor, secretar general al Asociaţiei de prietenie România-Israel; de la Bucureşti; la rude.

B. Elvin, scriitor, redactor şef al revistei "Lettre Internationale"; de la Bucureşti; la rude.

Radu F. Alexandru, scriitor, senator; de la Bucureşti; în cadrul unei delegaţii oficiale condusă de Victor Babiuc, ministrul Apărării.

Premii

Iosif Petran, ziarist, prozator: Premiul Arcadia pe anul 1997 pentru romanul "Portul pustiu" (vezi relatarea din corpul revistei).

Dr. Iosef Eugen Campus, critic literar: Premiul "Sion" al Asociaţiei scriitorilor israelieni de limbă română pe 1998 pentru întreaga sa activitate.

Amelia Pavel, muzicolog, Bucureşti; Premiul Academiei Române pentru activitatea ei în domeniul culturii muzicale.

Pictori români în Israel

Din iniţiativa arh. Eduard Mates s-a deschis la Haifa o expoziţie de pictură contemporană românească. Şase artişti şi anume: Liviu Suhar, Dan Covătaru, Mariana Stratulat, Zamfira Bârzu, Margareta Simo şi Dragoş Pătraşcu ne-au demonstrat, şi cu acest prilej, că pictura românească este în *formă.*

Comemorări

I. Peltz, scriitor, 100 de ani de la naştere (vezi textul din corpul revistei).

Decese

Idel Segall, traducător, cercetător la Institutul de Studii Orientale din Bucureşti, iniţiatorul şi responsabilul colecţiei "Biblioteca Orientală", publicată la Editura Ştiinţifică, unde a fost redactor; la Bucureşti; în urma unor lovituri fatale primite, în staţia de troleibuz din Piaţa Universităţii, din partea unor huligani care i-au sfărâmat piramida nazală, provocându-i şi o fractură de col femural. Criminalii voiau să-l jefuiască pe I. S. de cele două serviete cu care umbla de obicei; ei crezuseră că servietele sunt pline cu bani, în realitate ele erau pline cu cărţi şi manuscrise despre literatura indiană.

54 de ani, sănătoasă, robustă, îngrijesc familii de evrei în Israel sau în România. Detalii la telefon 044/355051, Steliana Enache.

◆

D-na Gorun şi ceilalţi amatori de Internet care doresc să intre în legătură cu Uly Văluream, din Haifa, îi pot scrie pe adresa: Rh. Beit El 19, Haifa 34564 (telefon 04/837-7068).

◆

Bărbat, român, 40 de ani, 1,73, bine, prezentabil, celibatar, fără obligaţii familiale, specialist în electromontaj, instalaţii, întreţinere şi reparaţii, lucrând în prezent în Israel ca electrician în domeniul iluminatului public, doresc să cunosc doamnă în vederea căsătoriei.

Corespondenţa se va trimite la:

Norbert Schmetterling, Rh. Hashnaim 5/3, Nahlat Yehuda Beth, cod 75910, Rishon Lezion.

Carnet

S-a împlinit un an de la decesul omului minunat şi generos care a fost

Stela Goldstein-Goren ז"ל

(Milano)
soţia cunoscutului
şi stimatului donator
Avraham (Dolfi)
Goldstein-Goren

În cadrul Kiduşului de sâmbătă 16 ianuarie a.c. la sinagoga "Beit Iosef-Iaakov Rav Zwi Guttman z.l.", a fost cinstită memoria distinsei dispărute.

Familia îndurerată

Cu aceeaşi nemărginită durere anunţăm că pe 7 februarie a.c. se împlinesc cinci ani de la decesul scumpului nostru

I. VOLEDI

ziarist şi scriitor

Nu te vom uita niciodată

Familia

Inima bună şi generoasă a iubitului nostru

HARRY SEGAL

(Bucureşti – Bat Yam)

inimă care împrăştia în jurul ei unde de veselie şi dragoste, a încetat să mai bată de cinci ani. Requiemul va avea loc în ziua de vineri 26 februarie, ora 10.30, la Cimitirul Hayarkon.

Un gând pios în amintirea lui

Laura – soţie
Familia – Prietenii

DEAL
EXCLUSIVE JEWELRY & FINE DIAMONDS

Deal

Giuvaergii de tradiţie, creează de peste 25 de ani modele exclusive

Suntem situaţi în incinta Bursei de Diamante din Ramat Gan şi avem plăcerea de a vă invita să vizitaţi sala de expoziţie.
Dani Evro, fondatorul şi designerul firmei, precum şi întreaga sa echipă, vă stau la dispoziţie.

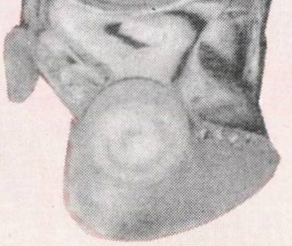

Vorbim şi româneşte

Diamond Exchange
Diamond Tower
Jabotinski 3 A
Ramat Gan – Israel
Tel.: 03/751-3335
Fax: 03/751-3291

Ein-Bokek – Dead Sea Center Israel
Tel.: 07/658-4675
Fax: 07/658-4310

TEATRUL DE OPERETĂ DIN BUDAPESTA PREZINTĂ
SUB AUSPICIILE AMBASADORULUI UNGARIEI
DR. CSEJTEI ISTVAN

OPERETA LUI

EMMERICH KALMAN

Die Csárdásfürstin

Dirijor
Peter GERGELY
Regizor
Miclos HIDVEGI
Coregrafia
Judit SZAMOSI

Sylvia

Prinţesa ceardaşului

Producţie completă
- solişti
- balet
- cor
- orchestră

60 participanţi

Tel Aviv: Duminică 14 martie , ora 20.30, SPECTACOL DE GALĂ şi luni 22 martie,
ora 20.30 la „Heihal Hatarbut"
Bilete: „Kastel", str. Ibn Gvirol 153 tel. 6044725 inclusiv pe credit
Pentru instituţii, Comitete sindicale: tel. 5464333;
„Rococo", Dizengoff 93, tel. 5276677; „Canaf" tel. 6293838; „Hadran" tel. 5279797; „Haşaron", tel. 5400551/2;
„Biduron" – Holon tel. 6515885; „Haiozem" – Bat Yam tel. 5066239

Rehovot – sala„Vics",
joi, 11 martie, ora 20.30
Bilete: „Lotus" – 08/9467890, 9364979
şi la casa sălii – 08/9343207

Kiriat Haim: Teatrul „Haţafon",
joi, 18 martie, ora 20.30
şi vineri 19 martie ora 21.00
Bilete: „Casa Haifa" – 04/8662244, 8668296;
„Gerber" – 04/8384777;
„Nova-Berger" – 04/8665272
şi la casa sălii – 04/8420430

Kfar Saba: „Heihal Hatarbut"
sîmbătă, 13 martie, ora 20.30.
Bilete: la casa sălii – 09/7649230
şi „Mofaim" Raanana – 09/7415566

Beer Şeva: „Heihal Hatarbut" ,
marţi 16 martie, ora 20.30
Bilete: la casa sălii – 07/6463071;
„Peleg Hafacot" – 07/ 6233397
şi la comitetele sindicale
ale întreprinderilor

Natania: „Heihal Hatarbut"
marţi, 23 martie, ora 20.30.
Bilete: la casa sălii – 09/8612453
şi „Mofa" – 09/78330335

Haifa: Auditorium,
sîmbătă, 20 martie,
ora 20.30 Bilete: „Casa Haifa"
– 04/8662244, 8668296;
„Gerber" – 04/8384777;
„Nova-Berger" – 04/8665272
şi casa de la Auditorium,
tel. 04-8376841

Ierusalim: Teatrul „Sherover",
luni 15 martie ora 20.30
Bilete: Klaim, tel. 02-6256869; Bimot, tel. 02-6240896
şi la casa teatrului Ierusalim, tel. 02-5605757

Aşkelon: „Heihal Hatarbut" ,
duminică 21 martie ora 20.30
Bilete: la casa teatrului tel. 07/6718777

minimum

V-a revoltat asaltul oamenilor lui Porush & Co. împotriva Tribunalului Suprem şi a legilor Statului?

V-a luat cu friguri?

Soluţia e simplă.

Să ne unim cu toţii împotriva teroarei.

Asta-i tot.

■ ANUL XIII ■ NR. 144 ■
■ MARTIE 1999 ■
■ 14 SHEKELI ■

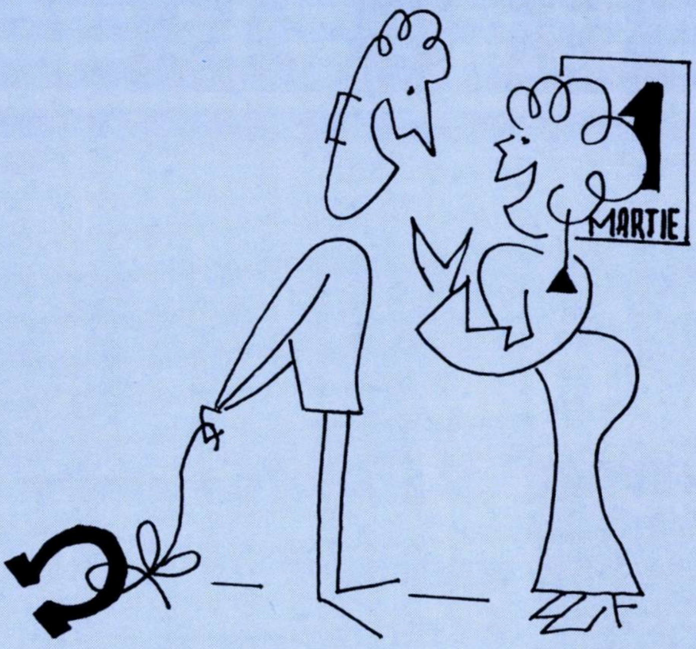

– Ghici ce ți-am adus?
– !?!… Un mărțișor!

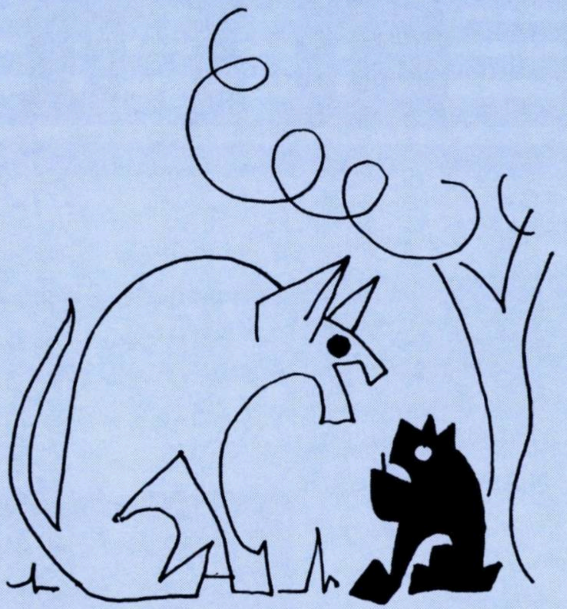

– Ham, ham?
– Bubi…

LIVaDaRU

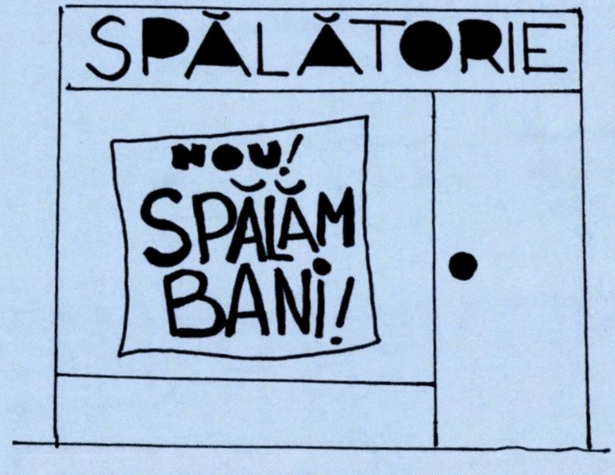
SPĂLĂTORIE
NOU!
SPĂLĂM
BANI!

FĂRĂ CUVINTE

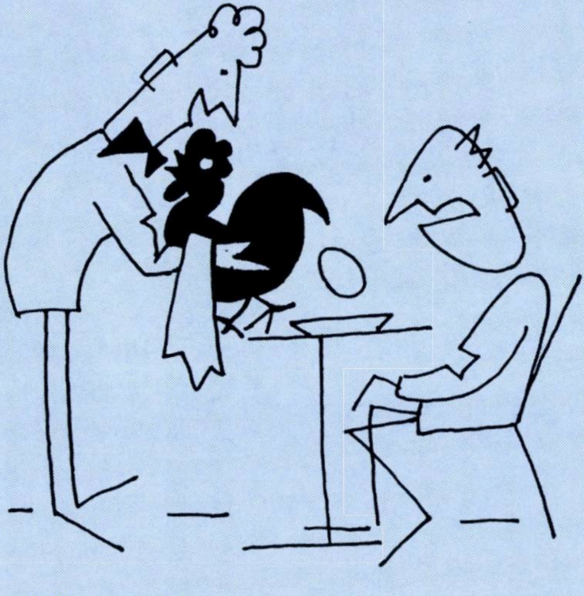

– Ați comandat un ou proaspăt.

Purim

"Sărbătoarea Sorţilor, 14 Adar.

Comemorează salvarea evreilor de la distrugerea plănuită de Haman, mai marele dregătorilor Persiei, care a aruncat sorţii pentru a fixa data holocaustului. Poporul a fost salvat de Estera, pe care regele Ahasuerus o alesese să-i fie regină. De Purim, se citeşte de două ori cartea Esterei. Este o sărbătoare veselă, când se împart daruri şi milostenii (mişloah manot), se organizează carnavaluri şi piese de teatru - totul într-o atmosferă de bună dispoziţie generală".

Este, pe scurt, definiţia Purimului, aşa cum o întâlnim, de pildă, în "Dicţionarul de Iudaism" al lui Dagobert D. Runes. Dacă o reproducem aici, nu facem asta pentru cititorii şi prietenii noştri; aceştia ştiu, desigur, ce anume sărbătorim noi, curând, în martie.

Nu. Rândurile de mai sus sunt destinate mai cu seamă duşmanilor de lângă noi şi de mai departe. Acestora, care pun la cale un nou holocaust, le recomandăm să ţină cont că planurile lor pot fi zădărnicite la fel cum au fost cele ale lui Haman.

Cu singura deosebire că pe fiinţa miraculoasă pe care ne bizuim să salveze de la pieire poporul nostru nu o mai cheamă Estera, ci Zahal.

Rândurile de mai sus au apărut în numărul nostru de Purim 1998. De atunci a trecut un an.

Ştiţi ce? Rămâne aşa cum ne-am înţeles.

LA ÎNCHIDEREA EDIŢIEI
Ceea ce înseamnă 23 februarie

Campania electorală

Luna trecută s-au împărţit toate cărţile, au avut loc câteva alegeri interne tip "primaries", acuma ştim care sunt partidele ce intră pe teren, precum şi listele de candidaţi. Ştim, dar nu 100%. A mai rămas ceva la un colţ.

Likudul a sărit uşor, spre surprinderea generală, hopul alegerilor interne. Însă, taman când partidul îşi lingea rănile, multe şi adânci, pricinuite de cunoscutele plecări (Beni Beghin, Meridor, şi-n primul rând Iţik Mordehai), a izbucnit scandalul Sharon-Ben Gal. Poliţia îi anchetează pe aceştia, à propos de acuzaţia că Arik Sharon l-ar fi mituit pe ex-generalul Avigdor Ben Gal (zis şi Ianoş) pentru ca militarul să-l apere pe ministru de învinuirea că l-ar fi indus în eroare pe Menahem Beghin în zilele războiului din Liban. De evoluţia anchetei pot depinde multe în interiorul Likudului.

Dacă, aşa cum spuneam, Bibi Netaniahu a scăpat cu bine din infernul alegerilor interne, Ehud Barak, preşedintele Partidului Muncii, a ieşit prost. Introducând un sistem de alegeri ultra-confuz, Barak a provocat câteva explozii în partid. Deputatul etiopian Adisu Massala, de pildă, după ce ştiuse la 5 după-amiază că a ieşit pe un loc *real*, a aflat la 7 că a căzut pe-un loc nereal. Nefiind de felul lui din Buhuşi, Massala a urlat ca din gură de şarpe: hoţii!, a luat microfonul, l-a făcut pe Barak de rasist şi a reuşit să transforme o seară de sărbătoare, cu baloane colorate, într-o zi de doliu pentru Avoda. Printr-o aventură asemănătoare a trecut şi Colette Avital, a *noastră*. După ce ocupase un excelent loc 17, s-a trezit retrogradată pe mai puţin excelentul loc 26. Acum, Barak intră în etapa a doua a necazurilor. El vrea, cum se ştie, să includă pe listă câţiva politicieni "de import" întru consolidarea frontului "anti-Netaniahu": David Levy, mai întâi, partidul religios "Meimad", pe Amir Pereţ, şeful noului partid al muncitorilor. Teoretic, nimeni n-are nimic împotrivă, practic mai toţi baronii partidului sunt contra, pe motiv că includerea "străinilor" pe locuri *reale* va provoca, automat, aruncarea câtorva şefi cu 5-6 sau 7 trepte-n jos pe scara ce duce la Knesset.

Nici în Partidul de Centru - noutatea nr. 1 a alegerilor 1999 - lucrurile nu s-au rezolvat. Aici, slavă Domnului, atmosfera este mai civilizată, certurile nu răzbesc până-n stradă, însă - în afară de cei "4 mari": I. Mordehai, Amnon Lipkin-Shahak, Dan Meridor şi Roni Millo - nu se cunosc până la ora de faţă numele celorlalţi ocupanţi ai locurilor *sigure* de pe listă. În cazul de faţă, potrivit sondajelor, locurile sigure ar fi primele 15. Ori aglomeraţia-i mare, deputaţi şi personalităţi cu *nume* se calcă pe picioare în birourile recent inaugurate din Tel Aviv şi te poţi aştepta oricând la câteva conflicte de zile mari.

Aşa cum era de aşteptat, dihonia a pătruns, şi-ncă uşor, în tabăra românilor conduşi de profesorul Ioinovici. La vechea, fatala, pustiitoarea mâncătorie ca-ntre câini ce se practică, de când lumea, printre ai noştri (păi de ce să fie ăla deputat, da' ce, eu oi fi v-un bagabont?), s-a adăugat virusul păruielii generale. Cititorul dornic să cunoască stările de lucruri din şi din jurul partidului românesc, este invitat să citească la rubrica "Tendinţe" opiniile semnate de deputatul Avraham Poraz, Adrian Ioinovici şi alţi reprezentanţi ai alialei.

...Şi, păstrându-şi sângele rece, să sprijine în continuare, dacă aşa îi şopteşte conştiinţa, eforturile partidului, trimiţând contribuţii băneşti (o campanie costă!) pe adresa: "Amutat Alia Romanit Progresivit", reh. Paamoni 4/21, Bavli, Tel Aviv - 62918.

minimum

●

Apare lunar
Redacţia şi administraţia
Str. Zamenhoff nr. 13
64373 – Tel Aviv
P.O.B. 11472, Tel Aviv
Tel.: 5227269; Fax.: 5270443
Fax numai pentru
anunţuri publicitare

Director:
AL. MIRODAN

Publicitate: 1 inch – 45 şekeli

Abonamente Israel:
6 luni (6 numere): 70 şekeli
1 an (12 numere): 140 şekeli
Preţul include costul expedierii.

Străinătate (1 an – 12 numere):
Europa – 70 dolari
România – 65 dolari
U.S.A., Canada – 80 dolari
America de Sud, Australia,
Noua Zeelandă – 95 dolari
Insulele Fidji – 150 dolari
Expediţia cu avionul.

Realizarea grafică:
SANDA PERI

Culegere computerizată:
CLAUDIA ROSENSTREICH

Difuzarea: ATLAS

Articolele semnate de colaboratorii noştri reprezintă personalitatea şi punctul de vedere al acestora. Se înţelege, aşadar, că redacţia nu împărtăşeşte totdeauna vederile exprimate în articolele publicate în coloanele revistei.

Manuscrisele nepublicate
nu se înapoiază.

Redacţia nu răspunde de conţinutul
anunţurilor comerciale.

Revistă editată de
MINIMUM – PUBLISHERS LTD.

TENDINŢE

Iordania: Hussein

Evenimentul nr. 1 al lunii trecute l-a constituit moartea Regelui Hussein al Iordaniei.

Regele Hussein cu regina Noor: un cuplu plăcut

Bolnav de cancer, internat cu lunile la clinica Mayo din Statele Unite, s-a întors în ţară pentru a lămuri problema succesiunii, înlăturându-l din funcţie pe fratele său, prinţul Hassan, şi numindu-l ca urmaş la tron pe fiul său cel mai mare, Abdallah (36). Apoi, lovit de-o nouă criză, a plecat din nou la Mayo, pentru tratament. Zarurile însă fuseseră aruncate. Condamnat, Hussein a cerut să se întoarcă în ţară pentru a muri acasă.

În două ţări, oamenii s-au arătat profund abătuţi de sfârşitul micului rege. Cea dintâi a fost Iordania, unde poporul, aşa cum ne-a fost dat tuturora să vedem pe canalele televiziunii, l-a iubit pe Hussein, exprimându-şi devotamentul autentic faţă de monarhul haşemit.

A doua ţară a fost Israelul. Lumea de la noi (fără deosebire de stânga, dreapta, centru, sfaradimi şi ashkenazimi) s-a rugat, în zilele nesfârşite ale agoniei, pentru viaţa lui şi când s-a anunţat moartea lui *Hussi* (aşa-i ziceam noi) a izbucnit în lacrimi, de parcă ar fi fost vorba de unul *de-ai noştri.*

Şi, într-un fel, chiar a fost, fiindcă fostul inamic s-a dovedit a fi, de-a lungul anilor, un prieten.

Felul cum au reacţionat israelienii în ultimele zile ale lui Hussein ne-a oferit posibilitatea rarisimă de a înţelege, în trei-patru zile, cum stau lucrurile cu mult discutata chestiune a atitudinii evreilor faţă de arabi.

Faţă de duşmani, mai pe faţă sau mai făţarnici, nici o încredere. Când discuţi cu ei, stai cu mâna pe trăgaci. Faţă de cei ce au reuşit să te convingă că nu-ţi vor răul, că da, vor să trăiască în pace cu tine, faţă de aceştia vechile pricini de ură dis-

TENDINŢE

par, făcând loc încrederii, simpatiei şi, de ce nu? – iubirii.

ONU: Foc din toate poziţiile asupra Israelului

După o scurtă reluare a relaţiilor normale, s-ar părea că Naţiunile Unite revin la rolul lor de dojenitor mondial al Israelului. Recenta hotărâre a Adunării Generale de a-i întruni pe semnatarii celei de a patra Convenţii de la Geneva pentru o discuţie asupra teritoriilor este o denaturare şocantă a legii umanitare internaţionale cu unicul scop de a înscrie puncte politice înguste.

Printr-un vot de 115 la 2 (Israelul şi Statele Unite au votat împotrivă; Australia, Bahamas, Camerun, România şi Swaziland s-au abţinut), adunarea a hotărât întrunirea unei conferinţe, în iulie, pentru a se asigura că cea de a patra Convenţie de la Geneva, referitoare la protecţia civililor din teritoriile ocupate, în special interzicerea colonizărilor, este respectată în zonele aflate încă sub control israelian.

Convenţiile de la Geneva au fost adoptate în 1949 cu scopul de a stabili noi acorduri pentru protejarea victimelor războaielor. Semnatarii convenţiilor erau motivaţi, în parte, de recentele orori ale celui de al doilea război mondial şi de atrocităţile comise atunci, în special de Holocaust.

Fapt uimitor, conferinţa din iulie, dacă va avea loc – Elveţia, ca gazdă a convenţiei, a rezistat până acum şi nu a trimis invitaţii, insistând că un vot al Adunării Generale nu e suficient pentru a întruni conferinţa – va fi prima la care cei 188 de semnatari ai celei de a patra Convenţii de la Geneva sunt chemaţi să discute pretinsa ei încălcare de către o ţară. Cu alte cuvinte, când Uniunea Sovietică a invadat Cehoslovacia, sau, mai târziu, Afganistanul, nu a fost convocată nici o conferinţă. Când Irakul a invadat Kuweitul, nu a fost conferinţă. Nici atunci când Vietnamul a invadat Cambodgia. Ocuparea Tibetului de către China continuă aproape neobservată. Ca ambasador al Israelului la ONU, Dori Gold a remarcat în recentul său discurs: "De fapt, în repetate cazuri de războaie sau agresiuni, epurări etnice sau genociduri, semnatarii nu s-au întrunit nici măcar o dată". Dată fiind lista de mai sus a invaziilor militare, discriminarea Israelului, acuzat de posibile încălcări ale Convenţiei, este evidentă.

Mai mult, propaganda activă a Autorităţii Palestiniene la Naţiunile Unite pentru convocarea conferinţei este o serioasă violare a acordurilor de la Oslo, care stabilesc un mecanism clar pentru rezolvarea conflictelor cu Israelul. Încercarea de a implica Naţiunile Unite în disputele referitoare la colonizări şi la statutul teritoriilor contravine angajamentului palestinienilor de a rezolva conflictele cu Israelul prin mecanisme convenite de comun acord, precum şi obligaţia Autorităţii Palestiniene de a negocia probleme legate de acordul permanent, cum ar fi colonizările, prin negocieri bilaterale directe.

(Dintr-un editorial în "Jerusalem Post", 1999)

Nota redacţiei *Minimum:* Hotărârea ONU este o porcărie. Curată.

Gaza: Avem nevoie de bani ca să importăm mărfuri de larg consum

Luna trecută 12 irakieni, egipteni şi palestinieni au fost condamnaţi de-un tribunal militar din Aman la pedepse grele cu închisoare (muncă silnică), fiind acuzaţi că au încercat să introducă prin Iordania o importantă cantitate de arme destinată Autorităţii Palestiniene. Printre arme se aflau şi câteva zeci de rachete anti-tanc.

Gaza: Datoria

Salem Sarsur (30), membru al Hamas, acuzat de asasinarea unui cetăţean israelian şi de aruncarea câtorva bombe în staţia de autobuze de la Beer Sheva (96 răniţi), a declarat la tribunalul din Beit-El: "Sunt satisfăcut, deoarece mi-am făcut datoria faţă de patria şi poporul meu".

Bagdad: Doar v-am spus, noi nu mai avem arme chimice

Avioane britanice au distrus în Irak un avion fără pilot, menit să atace cu substanţe chimice şi biologice Tel-Avivul. Astfel a dezvăluit ziarul francez "Libération".

Ziarul menţionează că este vorba de un avion de producţie cehă, sub aripile căruia au fost plasate două recipiente, fiecare cu o capacitate de 300 litri.

Un factor militar francez a confirmat că Irakul deţine avioane fără pilot adaptate pentru lupta chimică şi biologică. Parte din ele au fost distruse de avioane americane, luna trecută.

(Ziarele)

Cairo: Poporul frate egiptean

Într-un articol din ziarul egiptean "Al-Shaab" intitulat "Talmudul, evreii şi sacrificiul uman" şi apărut la sfârşitul anului 1998, se subliniază că "evreii sacrifică fiinţe omeneşti pentru a satisface poftele Dumnezeului lor sanguinar". Autorul articolului, Fahmi Abd el-Salaam, citează în această privinţă o carte apărută în Egipt în 1991 sub titlul "Evreii din Egipt în epoca modernă", unde se afirmă că, potrivit Talmudului, în zilele de Paşte se consumă "matza amestecată cu sânge de om".

Urmează o descriere amănunţită a modului cum rabinii pregătesc această *matza.*

(După revista "L'Arche", Paris, 1999)

TENDINȚE

Israel-România: Haredimii lui Porush și minerii lui Miron Cozma

Ciudat titlu… Ce legătură există între Porush, și alți șefi ai haredimilor de la noi (care-au organizat uriașa demonstrație de la Ierusalim) și Miron Cozma, conducătorul minerilor din Valea Jiului (plus vicepreședinte al Partidului România Mare), care a fost condamnat la 18 ani închisoare în timp ce se îndrepta din nou, cu oamenii lui, să ia cu asalt clădirile guvernamentale din București? Ce legătură? Iată ce legătură.

Atât haredimii cât și minerii lui Cozma s-au ridicat împotriva legii, a Justiției din țările respective. Rav Porush și ai săi au declarat că nu respectă, pur și simplu nu respectă hotărârile Tribunalului Suprem în legătură cu conversiunile, cu reprezentarea evreilor reformiști în consiliile municipale. Miron Cozma, convocat la Tribunalul Suprem pentru rejudecarea procesului său (Procuratura înaintase recurs față de o hotărâre anterioară), a declarat că nu vrea, pur și simplu nu vrea să vină la judecată. Rav Iosef (fiul vestitului Ovadia) l-a făcut pe Barak, președintele Tribunalului Suprem, drept "călău al evreilor". Ovadia i-a calificat pe judecătorii din suprema instanță de "netrebnici", susținând că "toate nenorocirile de pe lume sunt din cauza lor". Cozma și ai săi s-au exprimat în termeni asemănători la adresa Tribunalului Suprem de la București.

Dar între cele două fenomene există și o deosebire. La București, Tribunalul Suprem a hotărât arestarea lui Cozma și trimiterea lui la închisoare. La Ierusalim, cei în drept studiază de zor și în profunzime delictele haredimilor, evitând a lua taurul de coarne. Motivul: să evităm tulburările.

Doamnelor și domnilor care vă îndeletniciți cu rezolvarea acestui caz, veniți mai aproape, să vă spun o vorbă la ureche (și să n-audă nimeni): sunteți niște că-că-nari…

Aspect de la marea demonstrație a haredimilor împotriva Tribunalului Suprem, Ierusalim, februarie 1999: E jale, fraților, e jale, eu nu știu pe unde scoatem cămașa!

Israel: Alegeri (românii!)

Apariția partidului inițiat de prof. Adrian Ioinovici a provocat, așa cum se știe, atacuri numeroase împotriva ideii: "ce rost are un asemenea partid?". Apoi, așa cum era firesc, atacurilor acestea li s-a răspuns cu contra-atacuri.

Unul din contra-atacuri a apărut în săptămânalul "Tribuna-Magazin", se intitulează "Culmea ipocriziei" și aparține lui I. Schechter:

"Unii din invidie față de succesul d-lui Ioinovici (a atras mii de aderenți), alții din simplism sau din ipocrizie spun că nu este nevoie de un partid al românilor în Israel.

Deodată ei se declară nediscriminați în nici un fel, pe deplin satisfăcuți de statutul lor în societatea israeliană. Doar că îi irită glumele pe care Nancy Brandes le face pe seama românilor.

Dar un partid nu se creează numai din năduful discriminării. Un partid poate fi înființat și pe criterii pozitive. De exemplu, din nevoia și dorința de a promova interesele, cultura, tradițiile și obiceiurile unei comunități etnice. Ce-i rău în asta?

De când se vorbește pro și contra unui partid românesc au luat ființă vreo 14 partide noi: ale femeilor, marocanilor, rușilor, etiopienilor, pensionarilor etc. Lor le este permis? Ei au mai multe motive decât românii? E cazul să ne îndoim.

Zilele trecute, sefarzii din Likud s-au revoltat pentru că unul de-al lor nu mai figurează în conducere. Ei tună și fulgeră pentru că toți cei trei conducători – Netaniahu, Arens și Șaron – sunt așkenazi. Asta nu este oare o revoltă cu substrat

TENDINȚE

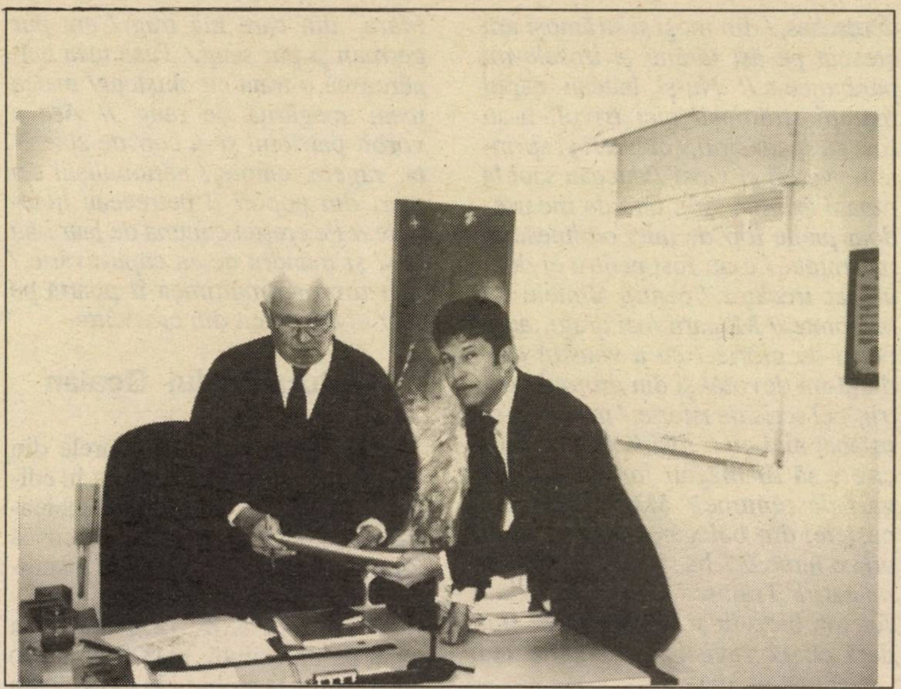

Înscrierea partidului. Tel Aviv, 1999. Ioinovici (dreapta) este emoționat

etnic? Dar ce este?"

Alt contra-atac a apărut în "Ecoul Nahariei", sub semnătura lui Victor Nămolaru, redactorul-șef al publicației din Nord:

«Apariția noului partid a fost salutată cu mult interes și a stârnit un ecou deosebit în rândul conaționalilor noștri. De câteva săptămâni, "ulița românească" a Israelului trăiește o adevărată efervescență. Mii de persoane s-au înscris în noul partid, deosebit de îmbucurătoare fiind două elemente: originarilor români stabiliți în Israel de decenii li s-au alăturat noi veniți de dată mai recentă; alături de numeroase persoane de vârstă mijlocie și pensionari și-au declarat adeziunea tineri născuți în țară; regățenii sunt în buna companie a celor proveniți din orașe transilvane; este de remarcat numărul intelectualilor, al profesorilor universitari, scriitorilor și artiștilor care au aderat, proporția acestora fiind, potrivit afirmațiilor prof. Ioinovici, mai mare decât în alte partide. Presa de limbă română acordă un spațiu larg acestui fapt, publică articole și scrisori pe marginea evenimentului care, actualmente, interesează pe mulți membri ai alialei noastre.

În opoziție cu acest elan, cu adeziunea largă ce o înregistrează noua formațiune politică, stârnește mirare faptul că până la începutul acestui an, forurile de conducere ale organizațiilor originarilor din România nu au reacționat în nici un mod. Această tăcere suscită unele întrebări. Nu cumva, în spatele acestor organizații apolitice se află anumite partide ce mizează, în continuare, pe forța electorală a "românilor"? Nu-i vorba, iarăși, de spiritul de intoleranță, de neacceptare a celuilalt, varianta nocivă a practicii totalitare: cine nu-i cu noi, e împotriva noastră? Ori, poate, nici nu trebuie luată în seamă inițiativa acestor neaveniți fără experiență, fiindcă, nu-i așa, numai oamenii versați, cu doxă în politichie, au dreptul să vorbească în numele "românilor", numai ei îi pot reprezenta și, eventual, să-și formeze o listă electorală?

Gânduri deprimante ce-și pot găsi o rapidă desmințire prin fapte. Până atunci, să consemnăm tăcerea conducerilor organizațiilor originarilor din România.

Sigur, apariția partidului a provocat îndoieli și întrebări. Un lucru e însă cert: contestarea înființării sale mi se pare nejustificată. Dacă există două partide ale "rușilor" sau unul al originarilor marocani – spre exemplu – de ce atâta vehemență împotriva celuia al "românilor"? Tren pierdut? Nu! Tren sosit cu întârziere ce poate, prin unitatea de acțiune a sute de mii de vorbitori de română, să ajungă la destinație. Infirmând toate casandrele și bocitoarele, aceștia au o șansă unică: pot demonstra că sunt în stare să se manifeste cu seriozitate și în viața politică a țării».

Israel: Alegerile

(așa cum le vede dr. A. Clain, din Haifa, alcătuind pentru Minimum o versiune românească a poeziei "Sufragiul măgarilor" de Heinrich Heine

De libertate sătul, astăzi umbli ca/ lumea măgarilor bleagă,/ ce-ajunse să nu îi mai placă republica/ și-un monarh absolut vrea s-aleagă.// Se strânseră deci năstrușnice făpturi/ și-nspre urne s-au dus ca-nspre iesle/ și se împroșcau cu noroi, cu lături/ felurile partide și bresle.// În fruntea acestei lumi de măgari/ înfiptă ședea gazda veche/ care, ca niște autentici stegari,/ mișca cu-nțeles din ureche.// Aveau și caii partidul lor,/ pot spune că nu fără merite,/ dar urecheații cei vechi, în sobor,/ îi acopereau cu-a lor zbierete.// Și-atunci, când câte-un măgar cu râpciugă/ candidat propunea și pe-un cal,/ urecheații cei vechi îl puneau pe fugă/ și-l numeau cât trăia Bucifal.// "De-ți spunem măgar, e că-ți facem hatâr,/ căci strop măgăresc n-ai în vine./ Nici cal, nici măgar, mai degrabă catâr/ că

TENDINȚE

ești pot să spun despre tine.// Sau obârșia ți-e poate din zebră, / în haină vărgată de ocnaș;/ de hoge ți-e glasul, la pompă funebră, / de cantor ebraic urmaș.// Sau poate că ești un măgar gânditor, / din acei ce gândirea de scrib li-e./ Străin, în tot cazul, te ții de popor, / precum și de mistica-i biblie.// Eu ca-mbătat sunt de harul ei dulce/ și faptele sunt dovedite, / că nu mă asemăn cu vite bicisnice/ ci-s măgar, din urechi la copite.// Nici slav nu-s deloc și nici de la Râm, / sângele meu e ***echt deutsches,*** */ din moși și strămoși am crescut pe ăst tărâm/ și ifosele-mi paranoice-s.// Nu-și băteau capul măreții strămoși/ nici frivoli n-au fost ca spadasinii, / ci liberi și sprinteni, veseli și vioși, / duceau saci la moară asinii.// Și-s fără de moarte, doar pieile lor/ de míci odihnesc în morminte, / c-au fost pentru ei doar un sac trecător, / pentru sfintele lor oseminte.// Măgarii mei dragi, acoperiți de glorie, / cu a voastră credință-mi devotă/ și din drumul vostru, cel scris de istorie, / nu vreau să m-abat nici cu o iotă.// Ah, ce fericire e să fii măgar/ înrudit cu măgari de renume!/ Măgar sunt din naștere; din bălegar, / strig să m-audă o lume:// I-ha, i-ha! Să trăiască măgarii!/ Trăiască în veci dinastia!/ Jos toți bidiviii și toți telegarii/ și o dată cu ei zavistia!// Măgarul cel Mare, din care mă trag, / era pur german și pur sang./ Tusa mea măgărească o trata cu chișleag/ maica mea, măgăriță de rang".// Așa a vorbit patriotul și–n cor/ de zbierete, răgete, chiote, / naționaliștii cei mari din popor/ îl petreceau liote-liote.// Pe creștet cunună de laur i-au pus/ și mândru de ea capu-nvârte, / și-n timp ce mulțimea îl poartă pe sus/ el dă fericit din ciosvârte.*

Capturarea lui Ocalan

Săptămânile trecute ziarele din Ankara și Istanbul au apărut în ediție specială, cu titluri de-o șchioapă: victorie! Așa au aflat turcii că faimosul Abdullah Ocalan, inamicul lor nr. 1, șeful organizației teroriste kurde P.K.K. (acuzată de a avea pe conștiință 30.000 de turci) a fost prins la ambasada Greciei din Nairobi (Kenya), legat burduf și transportat în taină (cam ca Eichman la vremea sa) la Ankara. Unde urmează a fi anchetat și judecat.

Pe străzile Turciei bucuria a fost și este mare. În schimb, comunitățile kurde aflate prin diferite țări europene au fost cuprinse de un val de furie fără precedent. P.K.K.-iștii de la Paris, Londra, Haga, Roma au năvălit în ambasadele Greciei din capitalele respective, făcând prăpăd prin birouri, luând numeroși diplomați ca ostateci și protestând împotriva faptului că Occidentul (americani și greci, englezi și francezi) l-au "trădat" pe Ocalan. Unii, mai fanatici de felul lor, și-au dat foc spectaculos în fața camerelor de luat vederi ale televiziunii.

În plus, ca la un semnal, P.K.K.-iștii acuzând – fără nici un temei – Israelul de amestec în această afacere, au luat cu asalt Consulatul țării noastre de la Berlin. Ei voiau să ucidă câțiva funcționari și să ia câțiva ostatici, pentru a cere, în schimbul lor, eliberarea lui Ocalan. Văzând că poliția germană nu ridică nici un deget pentru a împiedica masacrul, oamenii de pază de la Consulat au tras, împușcând mortal trei persoane.

בס"ד
Căminul de bătrâni
„Haghefen"
Ramat Gan, str. Herut 34
Tel.: 03-6122441
Fax: 03-6122442

●

Primește vârstnici care se servesc singuri sau care au nevoie de ajutor

Serviciu atent, amabil, la nivel superior

BUCĂTĂRIE CAȘER

✔ Atmosferă familială, caldă.
✔ Un loc intim, într-o zonă liniștită. Camere prevăzute cu dușuri, W.C.-uri și aer condiționat.
✔ Supraveghere medicală zi și noapte. Îngrijire personală timp de 24 de ore.
✔ Ajutor la spălat și hrănit.
✔ Terapie prin activitate manuală. Distracții.
✔ Convalescență și odihnă pentru părinți și persoane singure.

FĂRĂ TAXĂ DE INTRARE
Primim și pentru perioade scurte

Pentru consultații și reținere de locuri
Tel. 03-6122441

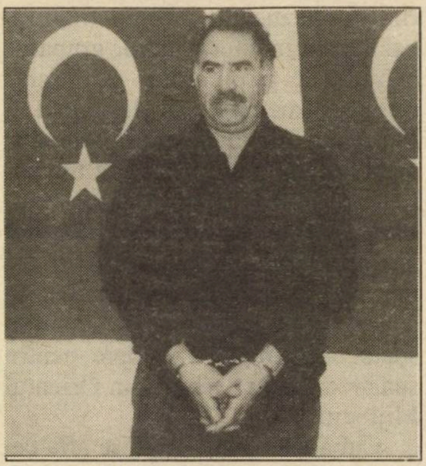

Abdullah Ocalan, după sosirea în insula Imrali

Coincidenţa a făcut ca arestarea lui Ocalan să aibă loc în aceleaşi zile când la castelul Rambouillet, de lângă Paris, se desfăşoară conferinţa internaţională pentru Kosovo, având ca protagonişti reprezentanţi ai guvernului iugoslav şi pe aceia ai organizaţiei teroriste a albanezilor musulmani din Kosovo. Ceea ce înseamnă că în vreme ce conducătorul organizaţiei P.K.K. (care vrea independenţa kurzilor faţă de turci) zace într-o celulă de 2 x 3 pe o insulă din Marea Marmara, şeful organizaţiei din Kosovo (care vrea independenţa faţă de Iugoslavia) îşi ia micul dejun cu café-crème şi croissants la Rambouillet, în compania lui Hubert Vedrine, ministrul de externe al Franţei, şi Robin Cook, şeful diplomaţiei britanice. Toate acestea au făcut ca lumea să se întrebe, şi în presă şi pe Internet: cum se explică faptul că în vreme ce rebelii din Kosovo (cu mâinile pline de sânge sârbesc) sunt consideraţi o mişcare de eliberare naţională, kurzii (cu mâinile pline de sânge turcesc) sunt socotiţi organizaţie teroristă? Care-i logica?

Logica e foarte simplă.

Atunci când marile puteri au interes, teroriştii sunt terorişti; aşa cum se petrec lucrurile, de pildă, cu *independentiştii* din Corsica. Iar atunci când marile puteri au interes (aşa cum s-a întâmplat cu OEP-ul), teroriştii devin, fără probleme, mişcare de eliberare naţională.

TENDINȚE

Terorismul islamic: Hezbollah îşi întinde plasa în America Latină

Recent, la Mar del Plata, Argentina, a avut loc al doilea *summit* de luptă împotriva terorismului pe teritoriul celor două Americi. În eleganta staţiune balneară, miniştrii din 34 de state din regiune au pus bazele cooperării regionale, debutând cu crearea unei bănci de date şi acorduri multilaterale de extrădare. Reprezentantul argentinian a solicitat o colaborare a Braziliei şi Paraguayului în regiunea Ciudad del Este, raiul teroriştilor. El a confirmat că aici s-au adăpostit membri ai Hezbollah, care "beneficiază de ajutorul financiar al unor particulari foarte bogaţi". Argentina este în mod special sensibilă faţă de activitatea grupurilor teroriste islamiste după atentatul din 1994 împotriva sediului Asociaţiei companiilor evreieşti de ajutor. Acest atentat s-a soldat cu 86 morţi şi 300 răniţi, urmând celui asupra ambasadei Israelului, din 1992, în care au murit 29 persoane şi au fost ră-

RESTAURANTUL ROMÂNESC
„LA GETTA"

Tel Aviv, Sd. Shaul Hameleh 2
"LONDON MINISTORE"
Tel. 03-6959843
Vă invită să gustaţi renumitele produse ale bucătăriei româneşti şi toate specialităţile la grătar, într-o ambianţă plăcută şi de neuitat.

JOI, VINERI ŞI SÂMBĂTĂ SEARA
Program muzical cu renumita cântăreaţă din România
Mariana Lungu
Un program special de muzică românească şi internaţională
DANS – ANTREN – VOIE BUNĂ

●

PRIMIM COMENZI PENTRU ORICE FEL DE PETRECERI FAMILIALE
AŞTEPTĂM CU PLĂCERE SĂ NE VIZITAŢI
Restaurantul este deschis zilnic de la ora 12 la prânz până la miezul nopţii

TENDINŢE

nite alte 200.

Ciudad del Este şi regiunea celor "trei frontiere", o zonă între Paraguay, Brazilia şi Argentina, constituie un loc unde teroriştii şi traficanţii se pot ascunde fără probleme. Este cel mai mare duty-free în aer liber de pe planetă, un soi de Hong-Kong sau Beirut la tropice, scrie cotidianul italian "Corriere della Sera". Hezbollahul, mişcare libaneză pro-iraniană, a făcut din Ciudad del Este baza sa comercială şi strategică, un cap de pod ce leagă Libanul de continentul sud-american. În zonă, mafia chineză este cea care controlează aprovizionarea şi distribuţia mărfurilor, graţie celor 10.000 de imigranţi instalaţi de multă vreme. Preţurile sunt fără concurenţă din cauză că 90 la sută din produsele puse în vânzare sunt contrafăcute – copii perfecte, fabricate în Taiwan. Dar Hezbollahul îşi întinde propria sa reţea. Terorişti şi comercianţi legaţi de "partidul lui Dumnezeu" (traducerea termenului Hezbollah) au infiltrat aproape întreg continentul. Iar de la Beirut, cartierul general îi ţine sub control prin intermediul a două centre – unul în Paraguay, altul în Cuba.

Într-o moschee din Ciudad del Este a fost amenajată o sală de comunicaţii legată de un birou secret din Beirut. Responsabilul financiar se numeşte Mohamed Haji Naja, iar operaţiunile clandestine sunt încredinţate lui Mohammed Yiussef Abdallah şi fiului acestuia, Hussein. De la reperarea lor de către serviciile secrete, cei trei indivizi se află în legătură cu oamenii lor de încredere din Argentina, Brazilia şi Italia. Anchetatorii argentinieni au descoperit relaţii comerciale cu libanezi şi iranieni din Roma şi Como. Scenariul este simplu: Hezbollahul pune în funcţiune o structură şi se autofinanţează, având la dispoziţia sa un număr de "agenţi adormiţi" – în limbajul serviciilor secrete, agenţi care au stat la păstrare o perioadă până la ivirea conjuncturii propice. Sectorul său privilegiat de investiţii rămâne cel al export-importului. La Buenos Aires, solii "partidului" s-au lansat cu succes în comerţul cu carne, în Columbia şi Bolivia în traficul cu pietre preţioase şi droguri, în timp ce în nordul continentului şi în Caraibe, Hezbollahul s-a specializat în spălarea banilor. În insula Margarita (Venezuela), refugiu tradiţional al criminalilor căutaţi, gruparea extremistă pro-iraniană a deschis birouri comerciale. Acelaşi lucru în san Andres, o mică insulă columbiană (situată în largul apelor nicaraguane), transformată în porto-franco. La Darien, în Panama, pe malul lacului Gatun, restaurantele cu nume exotice şi societăţile fictive au apărut ca ciupercile, toate având în spate oameni de încredere pentru spălarea banilor veniţi din Orientul Mijlociu.

Cuba este locul unde se află cei ce dirijează activităţile Hezbollah

În editura "Minimum" a apărut o carte nouă:

Astăzi sau mâine

de ZElias *(Elias Zilberstein)*

Un eseu despre trecutul nostru istoric şi despre zilele fierbinţi de astăzi.

"... avem de-a face cu scrierea unui om căruia *îi pasă,* gândind şi vibrând pe marginea dilemelor noastre mereu dramatice, mereu chinuitoare. Pentru cititorul lui "Astăzi sau mâine", paginile lui ZElias reprezintă o mărturie. Iar pentru cititorul mai atent, un strigăt."

Al. Mirodan

"Scrisul lui ZElias e reprimat, încorsetat de logica istoricului, dar simţi vibraţia lavei ce agită în permanenţă straturile rândurilor tipărite. (...) Curajul opţiunii politice, dramele acesteia, ca şi temperatura argumentaţiei garantează interesul crescând al oricărui cititor, care deschide prima copertă a acestei cărţi paradoxale".

Elena-Esther Tacciu, *Minimum*

"O originală tentativă de a testa, literar, viitorul imediat într-o pasionantă relaţie cu trecutul îndepărtat...
O carte care, înainte de orice, ne pune pe gânduri".

Carol Isac, *Ultima oră*

Recomandat generaţiei de ieri şi de astăzi.

Cartea se poate procura trimiţând echivalentul a 35 şekeli (în ţară) sau 44 şekeli (extern-Air mail) pe adresa:

E. Zilberstein, POB 2007 – HOLON 58120, Tel./Fax: 03/604-9966

din regiune şi, recent, aici a fost instalată şi o nouă antenă. În ultimele luni, milioane de dolari au tranzitat prin Havana, prin intermediul unui ofiţer iranian, Mehdi Abbassi. Atraşi de afaceri şi de uşurinţa cu care se pot infiltra, teroriştii egipteni au debarcat şi ei în acest paradis. În Paraguay, membri ai organizaţiei Jamas Islamiya s-au aliat cu şiiţii libanezi. Comerţului cu maiouri, petrol şi carne i s-a adăugat şi o parte clandestină. Cu câteva luni în urmă, serviciile de spionaj au dejucat un complot vizând aruncarea în aer a ambasadei Statelor Unite la Asuncion, planul fiind elaborat de şeicul egiptean Rezk Taky el-Din (care se ascunde în Brazilia), de extremiştii palestinieni din Hamas şi de Hezbollah, o "sfântă alianţă" în numele comerţului şi al bombelor.

(Dintr-un articol de Gabriela Anghel, în "România liberă", Bu-

Gordon Tours

Voiajul pe care l-aţi visat dintotdeauna şi nu l-aţi putut realiza este acum la îndemâna oricui

I. Atlas vă oferă călătorii minunate la preţuri neverosimil de ieftine

Londra – Avion şi hotel:
Zbor + 3 nopţi hotel – $ 454
Zbor + 6 nopţi hotel – $ 559

Londra şi Paris:
Zbor + 4 nopţi
Londra + 3 nopţi Paris – $ 619

Paris – Avion şi hotel:
Zbor + 3 nopţi hotel – $ 489

Ofertă specială în România:
11 nopţi Felix International (cu tratamente)
+ 4 nopţi la Poiana Braşov – Ciucaş
Numai la 14 aprilie

Odihnă şi schi în faimoasele staţiuni SINAIA, PREDEAL, POIANA BRAŞOV

Tratamente medicale în toate staţiunile balneare la preţuri reduse de iarnă

Preţurile de mai sus nu cuprind taxele de aeroport şi înregistrare

I. ATLAS - GORDON TOURS
TEL AVIV, Str. Ben Yehuda 184 Telefon: 527-0767 (6 linii)

NICI UN PAS FĂRĂ ATLAS!

TENDINȚE

Turnătoarea secolului

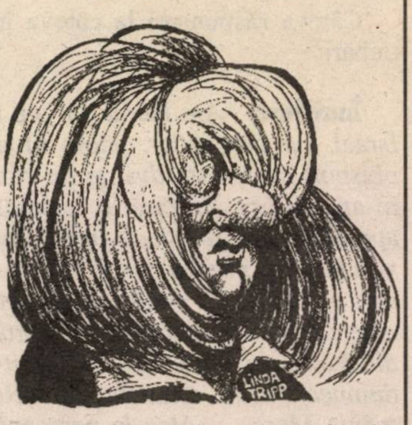

Am intrat într-o perioadă când toate ziarele de pe glob organizează anchete pe tema: cel mai mare… al secolului (sau chiar al mileniului): cel mai mare om politic, cel mai mare scriitor, cel mai mare inventator, cel mai mare sportiv etc.

Voind să ne aducem şi noi contribuţia la această activitate înfloritoare, numită anchetele şi sondajele de opinie, am iniţiat în rândurile redactorilor şi colaboratorilor noştri o anchetă intitulată aşa: "Care-a fost, după părerea dvs., cel (cea) mai mare turnător(toare) a secolului XX?

Răspunsul a fost: Linda Tripp.

Cunoscuta başoaldă americană, care a înregistrat în secret, cu surâsul mieros pe buze, confesiunile intime ale bunei sale prietene Monica Lewinsky, alergând apoi cu banda–n dinţi la procurorul Kenneth Starr, ca să-i înfunde şi pe amică şi pe Clinton, a realizat în materie de turnătorie o performanţă greu de egalat.

Punctul pe i

Câteva răspunsuri la câteva întrebări:

Întrebare: *"Am lucrat doi ani în Israel, pe un şantier, acolo m-am obişnuit cu revista dvs. şi de când m-am întors în ţară o primesc aproape cu regularitate prin bunăvoinţa unui prieten din Haifa. Am citit cu atenţie şi citesc mereu articolele despre «explozia antisemită» din România – aşa cum aţi numit-o dumneavoastră. Citatele din «România Mare», «Atac la persoană» ş. a. mă umplu, ca român, de ruşine. Ele sunt, incontestabil, expresia unui antisemitism primitiv, vulgar. Ca om care a trăit printre evrei în Israel, înţeleg foarte bine că acest gen de ticăloşii jigneşte profund sensibilitatea cetăţenilor israelieni care-au venit aici din România. Totodată, ca român pot să vă asigur cu mâna pe conştiinţă că extrasele din presă pe care le publicaţi şi dvs. şi alte ziare şi reviste nu oglindesc defel sentimentele adevărate ale majorităţii poporului român. Ele reprezintă doar o mică minoritate de indivizi cu mintea îndobitocită de propaganda fascistă-xenofobă sau care sunt manipulaţi de forţe şi interese obscure. Una din explicaţii o constituie şi banii primiţi de publicaţiile respective din partea arabilor.*

Întrebarea mea este însă următoarea: nu cumva «explozia» este rezultatul inevitabil al revoluţiei din 1989, care a desfiinţat cenzura şi a asigurat libertatea presei? În toate ţările democratice, inclusiv în Israel, ziarele publică ce vor. Nu există nici o oprelişte. Am văzut cum se scrie în Israel despre primul ministru, despre demnitari, despre unii generali chiar, despre judecători, despre marii rabini. Limbajul este extrem de dur, toată lumea se ia la întrecere care să întrebuinţeze expresii cât mai jignitoare.

Revenind la problema antisemitismului, mă întreb dacă nu consideraţi că aceasta reprezintă, ca şi alte manifestări violente din ziare, un efect aş zice obiectiv pe care îl produce desfiinţarea cenzurii?"

(Ing. Neculai B. Mecu, Bucureşti)

Răspuns: Nu. Iar ca să vă convingeţi, vă propun să facem următoarea experienţă. Luăm un dosar alb pe care scriem, cu litere mari, de tipar, aşa: "Manifestări antisemite în presa din România de după 1989". Apoi răsfoim colecţiile de ziare, de la Biblioteca Academiei române (sau chiar pe cele aflate la Universitatea din Ierusalim) şi, ori de câte ori dăm peste un "jidan", un "perciunat", un "complot sionist mondial" sau un "săpun virtual", facem un xerox şi introducem foaia în dosar. Veţi vedea că dosarul acesta creşte, zi de zi, în înălţime până ce, după o lună de zile, ajunge până-n tavan. Bun. Atunci, facem o pauză, bem o cafea, fumăm o ţigară şi mai luăm un dosar alb, pe care scriem, cu litere mari, de tipar, aşa: "Manifestări anti-româneşti în presa israeliană de limbă română". Ne instalăm la Biblioteca Academiei române (sau chiar la cea de la Ierusalim) şi, ori de câte ori dăm, în ziarele, săptămânalele şi lunarele de la noi, de o injurie la adresa românilor, facem un xerox şi introducem foaia în dosar. Veţi vedea că, după o lună de zile, dosarul acesta a rămas practic gol. Ce înseamnă asta? Asta înseamnă că "explozia" nu are nici o legătură cu libertatea presei, ci cu conştiinţa presei. Ea nu are nici o legătură cu dispariţia cenzurii, ci, ca să zic aşa, cu dispariţia autocenzurii. Ea nu depinde de existenţa sau inexistenţa controlului pe care îl exercită statul, ci de existenţa sau inexistenţa urii.

Întrebare: Corespondenţii enumeraţi mai jos ne întreabă, toţi, dacă mai ştim ceva despre hotărârile justiţiei de la Bucureşti, în legătură cu infamia hitleristă din săptămânalul "Atac la persoană" à propos de transformarea evreilor în săpun.

Tibi Spătaru, Bat Yam; **Elisabeta Sufrin-Kohn,** Montreal, Canada; **Edwin Glaser,** Ierusalim; **ec. Livia Rosen,** Hedera; **Eric Goldstein,** Cfar Saba; **av. Nori Iancu,** Los Angeles, USA; **Dina Issacsohn,** Holon; **Solomon Lauer,** Kiriat Motzkin; **Marcel Karmos,** Paris, Franţa; **Eduard Lazarovici,** Natania; **Beca Marcovici,** Bat Yam; **Robert Milstein,** Eilat; **Dr. Benjamin Alon,** Tel Aviv; **Radu Abramovici,** Milano, Italia; **Melanie Leibovitz,** Bruxelles, Belgia; **Vania Popper,** Frankfurt, Germania; **Amnon Tal,** Kiriat Sharet, Holon; **Henri Calmanovici,** Ghivataim; **Andrei David,** Melbourne, Australia; **Sonia Ehrlich,** Ierusalim; **Renée Binder,** Petah Tikva; **Viorel Făinaru,** Ramat Gan etc. etc.

Răspuns: Nu. Nimic.

Întrebare: *"Acum că procesul lui Clinton s-a încheiat cu victoria, şi încă răsunătoare, a preşedintelui, v-aş ruga să-mi răspundeţi la următoarea întrebare: cine-a câştigat şi cine a pierdut de pe urma acestui scandal odios?"*

(Dr. Melanie Moscovici, Ramat Hasharon)

Răspuns: A câştigat, bineînţeles, mai întâi şi mai întâi, preşedintele Bill Clinton. Izbit, vreme de mai bine de un an de zile, ca de uraganul Mitch, de valurile scandalului Lewinsky, umilit, jignit de moarte în fiinţa sa intimă de lansarea pe Internet a raportului pornografic Starr, lovit apoi cu sete şi trimis în corzi de difuzarea insuportabilei casete unde era văzut răspunzând la întrebările anchetatorilor din banda lui Starr, somat, în vară, de o sută de ziare, în cap cu cele mai mari, să-şi dea demisia, *laşat* la aceeaşi oră de câţiva congresmeni Democraţi, Clinton a rezistat, dovedind o tărie supraomenească, o stăpânire de sine de dat ca exemplu la şcoală şi un talent “actoricesc” de a cuceri inima publicului, cum foarte puţini oameni politici de astăzi posedă. (În acelaşi timp, aşa cum era de aşteptat, Clinton a şi pierdut: scandalul l-a mânjit. Oricare ar fi fost, sunt şi vor fi de-aci înainte meritele sale de conducător al Statelor Unite, mizeriile deversate asupra sa îl vor însoţi până la moarte şi după aceea.)

A câştigat Hillary Clinton, soţia preşedintelui. Aflată, ca femeie, într-o situaţie im-po-si-bi-lă, a stat în permanenţă alături de Clinton (la bine şi la rău, cum spun primarii când oficiază căsătoriile). Intuiţia şi tactul ei au fost cu totul şi cu totul remarcabile: a vorbit când trebuia să vorbească, a tăcut când trebuia să tacă, a mers mână-n mână cu soţul când “se cerea”, a fost mai sobră şi rezervată, iarăşi când “se cerea”, a apărut împreună cu Clinton, în faţa *mediei,* când se impunea să apară, s-a retras în apartamentele ei atunci când era cazul. Acum, Hillary are de gând să candideze la un post de senator (statul New York) la alegerile din anul 2000. Şansele ei sunt mari, ea a demonstrat tuturora că este un om *politic*.

A câştigat Partidul Democrat. După un moment de şovăială şi descumpănire, când câţiva lideri erau pe punctul să sară de pe corabia Clinton, ce părea că se scufundă, echipajul şi-a revenit, dând peste bord apa cu găleţile şi unindu-se în jurul comandantului. Drept rezultat, Democraţii nu numai că nu au pierdut nimic în alegerile din noiembrie 1998 ci, contrar tuturor previziunilor, au câştigat câteva mandate noi în Congres. Astăzi, răsuflând uşurat, partidul se îndreaptă (cu toate pânzele sus) spre alegerile din anul 2000, nădăjduind să câştige, prin Al Gore, preşedinţia şi să redobândească majoritatea în Camera Reprezentanţilor şi în Senat.

Soţii Clinton: suntem o pereche potrivită...

Au câştigat avocaţii. Înfruntând cascada de rechizitorii-pamflet ale *managerilor* Republicani din Senat, avocaţii lui Clinton, şi în primul rând formidabilul liniştit Charles Ruff (omul din cărucior), au demontat acuzaţiile piesă cu piesă, punând degetul pe punctele lor slabe şi explicându-le cu de-amănuntul; argumentaţia lui Ruff a fost atât de convingătoare încât câţiva senatori Republicani, hotărâţi până atunci să voteze împotriva lui Clinton, au votat în favoarea preşedintelui. Victoria apărătorilor lui Clinton a fost o victorie a inteligenţei juridice asupra pasiunii politice, a răcelii intelectuale împotriva mentalităţii de *activist* pus de ai săi să "demaşte în şedinţă".

Cine-a pierdut?

Au pierdut, mai întâi, Statele Unite. Incapabil (şi rău intenţionat), *establishmentul* american a îngăduit compromiterea instituţiilor fundamentale pe care se bizuie Statul. Casa Albă a ieşit şifonată (asta ca să ne exprimăm cu delicateţe). Indiferent de părerile tale cu privire la afacere, nu-ţi poţi reprima, de-aici înainte, un surâs, ori de câte ori vezi câte-o primire solemnă, cu muzica militară, pe peron, şi câte-o primire oficială în Biroul Oval. Surâsul este mai primejdios decât râsul, el lucrează ca un acid, dizolvând încet-încet simbolurile, autoritatea şi prestigiul. Congresul, la rându-i, s-a prăbuşit în ochii lumii, fiind arătat ca furnizor de material porno (raportul Starr – Internetul – caseta) şi ca loc unde cei ce deţin majoritatea pun la cale, când vor şi cum vor, linşarea politică a preşdintelui ţării.

A pierdut şi F.B.I.-ul. Acceptând cu "seriozitate" şi "gravitate", de parcă ar fi fost vorba de o mare afacere de spionaj militar, să analizeze pata de pe rochia numitei Monica Lewinsky, (*singura* dovadă privind legăturile intime dintre

Clinton şi cunoscuta vieţuitoare), şefii instituţiei s-au comportat ca nişte trădători de preşedinte, făcându-te, fără să vrei, să te gândeşti la F.B.I.-iştii din anii '60, care au dat o mână de ajutor (şi ce mână) la asasinarea lui John Kennedy.

A pierdut justiţia americană. Acceptând ca Bill Clinton să fie dat în judecată, în timpul mandatului prezidenţial, à propos de reclamaţia Paulei Jones ("tracasare sexuală", din urmă cu ani!), judecătorii de la Curtea Supremă au apăsat, fără procese de conştiinţă, pe butonul ce-a declanşat mecanismul infernal al scandalului. Ei au arătat în felul acesta cel puţin trei lucruri: 1) că sunt lipsiţi totalmente de simţ civic, 2) că îi doare-n cot de prestigiul şi *imaginea* Americii pe glob, 3) şi că, de fapt, departe de a avea ochii legaţi, aşa cum apare alegoric Justiţia în toate picturile clasice, ochii lor, deschişi 100%, urmăreau un ţel cât se poate de precis: aruncarea preşedintelui în groapa cu lei şi sfâşierea lui. Dacă aş fi patriot american, m-aş duce la biserică (sau la sinagogă) şi m-aş ruga Domnului să-i blesteme pe indivizii de la Înalta Curte.

A pierdut procurorul "independent" (ghilimelele sunt de prisos, chiar dacă am fi uitat să le punem, le-ar fi pus cititorul) Kenneth Starr. Presa a discutat cu de-amănuntul despre acest magistrat cu porniri de tip medieval à la Savonarola, psihiatrii au discutat şi ei şi vor mai discuta multă vreme. Până una-alta să ne mulţumim să spunem că tipul acesta cu vocaţie de torţionar a intrat în istoria veacului ca o caricatură de gestapovist dintr-un film sovietic de propagandă din anii '40 sau ca un Iejov (piticul de la N.K.V.D., zis şi omul de fier) însărcinat de Stalin să-i determine pe Buharin şi alţi rivali ai dictatorului să dea în scris că sunt spioni germani încă din anul 1924.

A pierdut, desigur, Partidul Republican, şi în primul rând aripa dreaptă a istoricului partid. Sondajele de opinie, toate, arată că publicul nu a fost alături de *demascatorii* lui Clinton şi că, mai ales în lunile din urmă, lumea aştepta, agasată şi plictisită de moarte, să-se-isprăvească-o-dată-cu-procesul-ăsta. În rândurile partidului domină deruta, ba chiar dihoniile. Senatorii care n–au votat cum li se ceruse de la C.C. sunt socotiţi ca nişte rebeli. Dar cel mai semnificativ simptom privind starea de spirit din rândurile Republicanilor ni-l oferă atitudinea candidaţilor la viitoarele alegeri prezidenţiale, de peste doi ani. Atât George W. Bush Jr. (fiul fostului preşedinte) cât şi Elizabeth Dole (soţia fostului candidat la preşedinţie) sau multimilionarul Steven Forbes şi-au pus lacăt gurii, evitând, pe cât se poate, să se pronunţe à propos de proces. Ei simţiseră încotro bate vântul opiniei, sondajele îi puseseră pe gânduri, se gândeau la alegeri. Când erau întrebaţi, mormăiau un *no comment* şi schimbau vorba, discutând despre situaţia din Kosovo. Privindu-i, îmi aminteam de acei activişti isteţi de pe vremuri, din România, care, aflaţi într-o adunare de excludere din partid, se piteau într-un colţ, de teamă ca *mâine* să nu li se reproşeze, pe bază de proces-verbal, că au luat şi ei cuvântul.

Dar cel mai mare perdant este *media* americană. În principiu obiectivi şi independenţi (nimeni de la "Washington Post" sau ABC nu va recunoaşte că primeşte bani de la partidele politice), în principiu inteligenţi şi cultivaţi (Harvard, Yale, plus doi ani la Oxford), în principiu talentaţi şi sensibili (mulţi din presă scriu cărţi), ziariştii americani s-au năpustit, ca nişte violatori de viaţă intimă, asupra fiinţei lui Clinton, l-au spulberat (în mintea lor) şi, după aceea, au cerut în cor demiterea preşedintelui. Că Bill Clinton n-a ţinut seamă de acest ordin al *elitei* publicistice de la Washington, este una. Dar, spre uimirea *mediei,* nici publicul nu s-a supus Diktatului. Înţepenit zilnic de la 6 p.m. în faţa televizorului (iar gospodinele de la 8 dimineaţa, în bucătărie), drogat cu miile de *amănunte* din raportul Starr şi cu "punctele de vedere" ale presei, americanul a refuzat să se lase intoxicat. Demonstrând o independenţă cerebrală care ne-a arătat, încă o dată, că americanii sunt o naţie mare, cetăţeanul din Maine şi din Wisconsin şi-a exprimat cu îndărătnicie, prin sondaje, încrederea în preşedinte. A fost cea mai mare înfrângere din istoria *mediei* americane. Oamenii continuă desigur să citească ziarele şi să înţepenească în faţa televiziunii. Dar nu mai e ce a fost. Oamenii se uită la *media* ca la o amantă pe care ai prins-o că se culcă pe zece dolari cu toţi vecinii din mahala. Te culci şi tu în continuare, cu ea, dar nu o mai preţuieşti.

Pix

Puterea
de a ajuta
a lui
Dumnezeu
este aşa
de mare,
încît El
întotdeauna
are o cale
şi un ajutor
pentru tine.

MB

Av. AVRAHAM PORAZ

Iată de ce vă cer să votaţi cu Shinui!

Campania electorală se desfăşoară sub semnul înjurăturilor ca la uşa cortului şi a cuţitelor înfipte-n spate.

Inclusiv pe uliţa alialei, unde s-a ajuns la tonuri înalte, strâmbe de zile mari şi lovituri zilnice sub centură.

Pentru a da posibilitatea cititorului să ia cunoştinţă de programul şi ofurile principalilor protagonişti ai bătăliei pentru voturile alialei – Partidul Shinui, condus de cunoscutul deputat Avraham Poraz, şi noul partid al alialei române, iniţiat de prof. Adrian Ioinovici – publicăm aci de faţă punctele de vedere ale combatanţilor de pe ringul politic.

– Domnule deputat Avraham Poraz, cred că pentru aceia dintre cititorii noştri care nu vă cunosc, ar fi util să vă faceţi un succint curriculum vitae.

– M-am născut în România în anul 1945, mama fiind din Dorohoi şi tata din Rm. Sărat. Am ajuns în Israel în anul 1950, la vârsta de 5 ani. În 1969 am terminat Facultatea de Drept şi în 1970 am primit permisul de liberă practică a profesiunii de avocat. Între 1983 şi 1988 am fost membru al consiliului municipal al oraşului Tel Aviv, iar din 1988 până în prezent sunt deputat în Knesset din partea Partidului Shinui, care este un partid liberal de centru.

– Ce s-a întâmplat la alegerile interne din Shinui care a provocat plecarea grupului Ioinovici? Expuneţi-ne punctul dvs. de vedere.

– Acum vreun an şi jumătate s-a prezentat la mine dl. Adrian Ioinovici, care mi-a povestit că s-a întors recent din Hong-Kong şi vrea să fie activist într-un partid care e în favoarea unei economii libere şi deschise. Câteva luni după aceea dl. Ioinovici mi-a propus să încerce să recruteze noi membri originari din România, folosind argumentul că eu însumi sunt din România. În felul acesta a reuşit să recruteze câteva sute de oameni. În alegerile interne ale partidului, care au fost făcute prin poştă, comisia de alegeri, prezidată de un avocat, a constatat că grupul d-lui Ioinovici a votat în bloc, iar votul nu exprima voinţa liberă a fiecăruia. Conform statutului partidului, care interzice votul în bloc, comisia electorală a decis să anuleze alegerile. După această hotărâre grupul d-lui Ioinovici a părăsit Partidul Shinui, formând un nou partid.

– Cum se realizează contactul dvs. cu aliaua?

– În decursul anilor m-am ocupat de tot felul de cereri şi apeluri ale originarilor din România, pe care am încercat, pe cât îmi era cu putinţă, să le rezolv.

În Knessetul viitor mă voi strădui în continuare să obţin, prin presiuni internaţionale asupra guvernului românesc, recuperarea averilor originarilor din România naţionalizate în perioada regimului comunist, precum şi posibilitatea de a transfera pensiile din România în valută străină şi anularea cererii de a prezenta certificat de viaţă la fiecare şase luni.

Un alt punct al platformei noastre este rezolvarea transmiterii prin cablu a programelor televiziunii române, lucru care până în momentul de faţă nu s-a realizat deoarece staţiile de televiziune româneşti nu au dreptul să retransmită programe străine traduse în româneşte în afara statului român.

Vom activa de asemenea pentru cinstirea şi perpetuarea patrimoniului cultural al originarilor din România în Israel.

– Ce propuneri aveţi de făcut alegătorului român în legătură cu alegerile?

– Potrivit sistemului electoral israelian, pentru ca un partid să fie reprezentat în Knesset el are nevoie de cel puţin 50.000 de voturi, care înseamnă 1,5 la sută din totalul persoanelor cu drept de vot. Partidul d-lui Ioinovici nu are nici un fel de şansă să obţină numărul necesar de voturi, de aceea cred că originarii din România trebuie să voteze Partidul Shinui, ca să asigure realegerea mea, având astfel, în continuare, un reprezentant în Knesset.

NOU

Infuzie de cultură în pastile homeopatice

ŞTELE REGALE

Cartea recent publicată
de
ELENA-ESTHER TACCIU
în Editura DU Style
Bucureşti

Vă prezintă peste o sută de portrete ale personalităţilor de talie universală, ca Van Gogh, Marcel Proust, Mihai Eminescu, Rudolf Nureev.

Pornind de la Zodia sa de naştere, fiecare din aceşti eroi îşi dezvăluie şi drama sentimentală.

☆ ☆ ☆

Cartea poate fi procurată
trimiţând contravaloarea
a 50 de şekeli la adresa:

ELENA-ESTHER TACCIU
P.O.B. – 2104
58490, KIRIAT SHARET
HOLON Telefon: 03-5590829

Prof. Dr. Ing. ADRIAN IOINOVICI
Preşedintele Partidului de Centru pentru Progres

Dragii mei detractori...

Am început să înţeleg de ce timp de cincizeci de ani românii n-au fost reprezentaţi pe scena politică a ţării. Şi mi-am amintit de o glumă: câţiva evrei din România au ajuns în iad, unde au fost aşezaţi la o masă îmbelşugată, dar în mâini li s-au pus furculiţe lungi de un metru, cu care nu puteau duce mâncarea la gură. Un străin le-a dat ideea ca fiecare să-şi servească vecinul de masă, la care replica a fost: "Cum, EU să-l hrănesc pe EL? Mai bine mor şi eu de foame!"

În ultimele luni m-am ciocnit şi eu de această atitudine. Primii au fost "fraţii" noştri de la HOR şi ACMEOR, cu cuvintele: "Noi suntem aliaua română, noi vom face un partid al nostru" (unde aţi fost, dragilor, cincizeci de ani, de ce nu l-aţi făcut?). Când n-au reuşit să se unească între ei, au început unul câte unul, secretarii filialelor HOR, să bată la uşa mea, la unsprezece noaptea, susţinând, fiecare din ei, că el are în mână HOR-ul şi cerând locul doi pe lista noastră la Knesset. Supărat, dl. Schwartz (vicepreşedinte al HOR-ului) le-a trimis o circulară ameninţându-i că-i va trage zdravăn de urechi dacă mai continuă contactele cu mine. Aceşti HOR-işti şi-au găsit un confrate minunat în Shaul Carmel, care, după ce a fost dat afară de pe lista la Knesset a Maarahului (după propriile spuse) şi mazilit din conducerea Uniunii scriitorilor (după unele zvonuri), şi-a încercat norocul şi la partidul nostru, unde a început să unelteascã la urechile mele împotriva secretarilor partidului, încercând să mă determine să-i promit lui locul doi, fără alegerile interne prevăzute în statutul partidului.

Şi li s-au adăugat o Odetă Schwartz, sau alţi câţiva auto-intitulaţi intelectuali, care nu ştiu unde să-şi ascundă ruşinea (lor) că sunt născuţi în România. Lasă capul în jos când aud bancuri despre evreii români, doar-doar să nu se afle în ce limbă au rostit prima dată cuvântul "mamă". Ei sunt cei care în România strigau în gura mare ce daci autohtoni sunt, până ce li se spunea "jidane", ei sunt cei care se bat cu pumnul în piept cât de israelieni sunt, până ce li se spune "romanim ganavim". Şi au rămas cincizeci de ani cu această caracterizare, pentru că nimeni n-a avut curajul să se ridice şi să spună pe faţă: "Sunt mândru de cultura în care m-am născut, sunt mândru de ce am dat noi Israelului". Ruşii, pe care îi văd în fiecare seară la Filarmonică sau la biblioteci, se mândresc cu accentul lor slav, de care fac eforturi să *nu* se dezbare, şi reuşesc să se impună în conducerea ţării şi să-şi obţină toate drepturile, şi ceva pe deasupra...

Dar, după cincizeci de ani, ceva s-a schimbat şi pe uliţa românească: pentru prima dată în istoria Israelului a apărut partidul nostru, al alialei române. Un partid ideologic, îmbrăţişat şi de mulţi "neromâni", nu etnic, nu segregaţionist, care doreşte să rezolve prin reprezentanţii lui români probleme ale societăţii israeliene care n-au fost soluţionate de guvernele precedente. Un partid în jurul căruia s-au unit sufleteşte sutele de mii de originari din România, cei fără veleităţi politice, dar cu mult bun simţ.

Şi vă iubesc, dragi detractori, pentru că, vreţi – nu vreţi, vă reprezint şi pe voi, şi voi apăra în Knesset şi interesele voastre: mândria sau o pensie mai bună, traducerea în ebraică a operelor scrise în Israel în româneşte sau medicamente gratuite pentru pensionari. Şi vă voi ajuta când îmi veţi cere, în Knesset, o mână de ajutor pentru a vă găsi un serviciu sau un loc la o casă de bătrâni de stat.

Zeci de mii de oameni au devenit membri ai partidului nostru, zeci de mii de oameni, de la Yeruham la Kiriat Ata, de la Bat Yam la Ierusalim; vin la întâlnirile cu mine şi-mi mulţumesc că am preluat destinul alialei române. Şi celor câţiva "auto-intitulaţi intelectuali" care au (încă) complexul locului de naştere şi îi deranjează accentul meu românesc, le pot spune clar: consultaţiile psihiatrice sunt la modă, poate vă vor ajuta să vă vindecaţi. În ceea ce mă priveşte, în România am rămas Ioinovici şi nu am devenit Ionescu, în Israel am rămas Ioinovici şi nu voi fi I(p)oraz sau Iavital.

Editura MINIMUM prezintă
o nouă carte de I. SCHECHTER

Bilete în Zidul Plîngerii

O privire cu lupa
şi una cu microscopul
asupra realităţilor israeliene
şi străine.
Instantanee, portrete,
amintiri,
comentate
cu zâmbet şi rictus.

TOATĂ LUMEA DE AZI
ÎNTR-O CARTE!

Comenzi la autor,
Str. Zamenhof 15, Tel Aviv
Preţul plus expediţia:
20 şekeli

ITZHAK ARTZI carnet

Quo vadis, America?

Într-una din şedinţele guvernului israelian, primul ministru de atunci Levy Eshkol a cerut secretarului guvernului să se intereseze despre buletinul meteorologic cu privire la ploile din SUA. Mirat, un membru al guvernului a întrebat: Ma pitom? De ce te interesează buletinul meteorologic american? Eshkol i-a răspuns prompt: Ploile din SUA sunt importante pentru bugetul Israelului.

Şi acum tot ce se întâmplă în SUA ne interesează direct. De aceea am urmărit cu pasiune procesul Clinton. Nu pentru că mă interesează fusta Monicăi Lewinsky. Ci pentru că m-am rugat ca SUA şi Clinton să scape cât mai repede de beleaua procesului de destituire.

De multe ori am impresia că Statele Unite sunt obsedate de un dibuk, de dorinţa nebună de sinucidere. Cum altfel poţi înţelege ce se întâmplă acolo? America are azi unul din cei mai buni preşedinţi ai ei. El e şi liderul lumii noastre, agitată şi frământată. Ţara are o economie înfloritoare, ce se răsfrânge asupra întregii lumi. Clinton nu ignorează nevoile sociale interne şi luptă consecvent pentru a ameliora situaţia păturilor în mizerie: săraci, bătrâni, drogaţi, cei lipsiţi de asigurare de sănătate.

Clinton şi-a recunoscut greşeala şi şi-a exprimat în public regretul. Soţia sa Hillary, devotată, inteligentă, a dovedit înţelegere pentru slăbiciunile soţului ei şi l-a iertat. 63 la sută din cetăţenii americani şi-au exprimat dorinţa ca preşedintele să rămână în post. Ar fi fost logic ca Republicanii să accepte verdictul poporului, mulţumindu-se cu un vot de blam contra lui Clinton.

Agenda Americii, a lumii şi a lui Clinton e prea încărcată ca SUA să-şi poată permite să răpească măcar o secundă din timpul preţios al preşedintelui. Dar senatorii Republicani cred altfel. Ei cer mazilirea celui mai bun preşedinte pe care l–au avut vreodată Statele Unite. În timp ce el trebuie să se ocupe de problemele care agită planeta, senatorii îl tracasează fără încetare, ascultând încă o dată depoziţia Monicăi Lewinsky. Ei rumegă din nou aventurile sexuale ale lui Clinton, chestionează martori, exploatează la nesfârşit procedura parlamentară.

Pentru aceşti făţarnici, care nici ei nu sunt "uşă de biserică", ponegrirea preşedintelui, lezarea prestigiului lui e mai importantă decât interesul ţării, care cere ca preşedintele să să fie lăsat să-şi continue binecuvântata sa activitate. (Între timp, după cum se ştie, procesul din Senat a luat sfârşit, prin achitarea lui Clinton, *n. red.*)

Ce va mai urma după această nebunie? Când se vor trezi Statele Unite din somnul lor de auto-devorare şi auto-slăbire?

Quo vadis, America?

Moartea unui rege

Lumea a urmărit cu răsuflarea tăiată lupta dramatică, patetică a regelui Hussein, boala lui necruţătoare.

Dar acest rege nobil nu a capitulat. El a trecut prin toate suferinţele iadului pentru a se salva. A apelat la cei mai buni medici din lume. Aceştia au făcut imposibilul. Dar ei nu sunt Dumnezeu. Şi regii mor de boli incurabile. Dar cum? Copacii mor în picioare. Hussein a plecat acasă, şi-a luat rămas bun de la poporul său, şi-a numit succesorul, a făcut tot ce credea necesar pentru consolidarea ţării sale.

Apoi s-a întors plin de curaj la clinica americană. Lupta pentru viaţă trebuia continuată.

În clipa în care a aflat că efortul medicilor a eşuat, el a decis să se întoarcă acasă, ca să moară pe pământul patriei.

Regele contra morţii. Moartea a fost mai puternică. În cele din urmă ea a învins. Dar moartea nu poate anihila curajul, lupta eroică pentru a supravieţui, hotărârea de a-şi face datoria până la capăt.

O dramă regească emoţionantă, exemplară, pe care noi n-o vom uita.

O campanie dăunătoare

În cei 52 de ani de viaţă în Israel am trăit toate campaniile electorale, începând de la primul până la al 15-lea Knesset, dar nu-mi amintesc nici o campanie asemănătoare cu cea de acum.

Deşi problemele noului guvern vor fi de mare importanţă pentru viitorul nostru, asistăm la un proces de dezintegrare şi fărâmiţare a partidelor mari şi mijlocii. Apariţia Partidului de Centru a creat pentru transfugii Partidului Muncii un adăpost, o alternativă: "nu mi se dă locul care mi se cuvine, plec la concurenţă". Până acum, Partidul de Centru n-a respins nici un transfug: oricine vine, e binevenit. O asemenea situaţie nu prea dovedeşte consecvenţă ideologică.

Leitmotivul acestei campanii e ura. A aparţine taberei de stânga a devenit o insultă. Cel care dă tonul este primul ministru Netaniahu, deşi ar fi cazul să cultive un minimum de spirit de unitate.

Lupta contra religioşilor nu e departe de ură. Ea depăşeşte limitele permise, provocând fenomene de dezintegrare naţională, spărtură în unitatea ţării şi a poporului.

Niciodată n-am avut atâtea partide etnice: două partide ale ruşilor, unul al marocanilor şi unul al românilor. Cine are grijă şi de unitatea poporului evreu, atât de necesară tocmai acum? Unde e vocea clară a partidelor mari, care trebuie să fie deasupra intereselor meschine?

În această campanie se pierd valori naţionale pe care le-am cucerit după eforturi îndelungate: unitatea, solidaritatea, încrederea reciprocă. În unele structuri ne-am înapoiat la situaţia din 1949. Realitatea e tristă. Dar a plânge nu e suficient. Trebuie s-o combatem.

Am doar o speranţă. Şi la noi, ca şi în SUA, nebunia se va termina la 17 mai. Apoi ne vom întoarce la viaţa noastră, cu problemele ei.

Ne place...
...Nu ne place

Ne place că...

...aşa cum scrie cotidianul saudit "Al-Ryad", un cetăţean din regatul din Golf, în vârstă de 90 de ani, s-a căsătorit pentru a 50-a oară – şi că nevastă-sa cea nouă e în vârstă de 13 ani.

Nu ne place că...

...Tribunalul de Pace din Tel Aviv l-a găsit pe Arthur Israelovici, ex-trezorierul Histadrutului şi preşedinte al HOR, vinovat de indisciplină financiară etc., cu toate că, aşa cum a recunoscut până şi procurorul, Arthur, *boss*-ul alialei din anii '80, nu a băgat în buzunar nici măcar 1 (un) shekel din banii marii centrale sindicale.

Ne place că...

...organizatorii campaniei electorale a Likudului au ales o lozincă, "Bibi contra restul lumii", formulă care seamănă ca două picături de apă cu titlul articolului lui Al. Mirodan din *Minimum* (1997), "Bibi vs. restul lumii".

Nu ne place că...

...băieţii din sectorul public dau iama prin bugete cu atâta voioşie încât s-a ajuns ca şeful departamentului financiar al lui "Kupat Holim Leumit" să încaseze la fiece 1 ale lunii suma de 54.000 de shkalim.

Ne place că...

...Moshe Arens, noul ministru al Apărării, s-a dovedit un om de spirit, declarând, la ceremonia de investitură, că ar fi preferat (dar nu i-a mers!) să fie ministru adjunct, pentru că, aşa cum s-a propus mai deunăzi în Knesset, lefurile adjuncţilor urmau să fie mărite, devenind mai mari decât ale demnitarilor plini.

Nu ne place că...

...preşedintele egiptean, Husni Mubarak, a avut nesimţirea să-l felicite, la Târgul de Carte de la Cairo, pe numitul Abdel Meseri pentru cartea sa (3.500 de pagini), "Evrei, iudaism şi sionism, unde se străduieşte să demonstreze că poporul evreu nu există! În acelaşi timp, nu ne place că d. Meseri şi-a ales o asemenea meserie abjectă.

Ne place că...

...guvernul de la Pekin a emis un decret prin care cetăţenii care lansează zvonuri false privind producerea unor cutremure, vor fi pedepsiţi cu 15 zile închisoare şi 200 yuani amendă; ne place că chinezii nu confundă drepturile omului la opinii şi păreri cu dreptul de a crea panică în rândurile populaţiei.

Nu ne place că...

...seară de seară, la telefonul familiei Adrian Ioinovici, din Tel Aviv, sună fel de fel de persoane de ambele sexe din alia, împroşcându-l pe iniţiatorul partidului românesc cu multe şi colorate înjurături şi ameninţându-l că dacă nu renunţă la bătălia electorală o să-l înveţe ei minte.

Ne place că...

...Lonia Dvorin, noul antrenor al echipei de fotbal juniori "Macabi Yaffo" are 81 de ani.

Nu ne place că...

...un grup de locatari (şi mai ales locatare) din complexul rezidenţial "Orizonturi noi" din Sydney, Australia, au protestat la poliţie împotriva vecinelor lor care fac plajă, la piscina imobilului, cu sânii goi; ne place, în schimb, că duduile vizate au anunţat că nu se supun acestui *diktat* şi că "vor apăra cu piepturile lor" dreptul la topless; ne place, de asemeni, să subliniem că declaraţia de mai sus e ţâţă.

Ne place (dar numai aşa, ca idee) că...

...poliţia din oraşul Pailin (Cambodgia) nu-i arestează pe hoţii prinşi asupra faptului, ci îi împuşcă, fără vorbe, pe loc.

Nu ne place că...

...rabinul Bacşi-Doron şi-a pierdut minţile, comparând activitatea iudaismului reformist cu Holocaustul săvârşit de hitlerişti.

Ne place că...

...Linda Tripp, vestita turnătoare, care a înregistrat confesiunile de la cafenea ale Monicăi Lewinsky, stă prost cu banii, având nevoie urgentă de vreo 200.000 de dolari pentru a-i plăti pe avocaţii care s-au ocupat de cazul ei.

Nu ne place că...

...prinţul Hassan, fratele regelui Hussein al Iordaniei, a fost atât de lipsit de inteligenţă încât s-a apucat, în timpul absenţei regelui din ţară, să o bârfească pe regina Noor, soţia monarhului, atrăgându-şi astfel furia lui Hussein, care l-a scos urgent din funcţia de moştenitor al tronului.

Ne place că...

...senatorul Democrat Ernest Hollings, din Carolina de Sud, a găsit o formulă bună pentru a descrie chinurile prin care trec cei de la Capitoliu à propos de *impeachmentul* preşedintelui: "e ca şi cum ai încerca să elimini o piatră prin rinichii organismului politic".

Nu ne place că...

...Charles Enderlin, corespondentul în Israel al postului de televiziune francez "France 2" şi al canalului internaţional "TV 5", este un derbedeu care prezintă întotdeauna evenimentele de la noi din punctul de vedere al OEP-iştilor, aruncând de fiecare dată vina pentru incidentele din teritorii pe soldaţii din Zahal.

Ne place că...

...primăria oraşului Chico, din California, a dat o lege interzicând (în sfârşit!) portul de arme nucleare şi stabilind o amendă de 500 de dolari pentru oricine detonează o bombă atomică pe teritoriul oraşului.

Nu ne place că...

...aşa cum a anunţat trezorierul Vaticanului, preţul binecuvântărilor papale a crescut de la 4.000 la 5.000 de lire italieneşti (3 dolari) bucata.

Ne place că...

...poliţia din Wichita, Kansas, a arestat un tânăr de 22 de ani care încercase să-şi achite o consumaţie de la hotel cu o bancnotă falsă... de 16 dolari.

Nu ne place că...

...Avi Primor, ambasadorul Israelului în Germania (un tip bine, arătând aşa cum ar trebui să arate orice diplomat), a găsit cu cale, într-un interviu din "Die Welt", să-i înjure pe cei din Shas, făcându-i de inamici ai democraţiei şi uitând că ambasadorii nu reprezintă peste hotare un partid anume sau o grupare de partide, ci statul în întregimea lui.

Nu ne place (pe de altă parte) că...

...d. Arik Sharon, ministrul de externe, l-a rechemat în ţară cu tam-tam pe Primor, pentru a face plăcere *Shas*-ului, atunci când, aşa cum ne dăm seama cu toţii, incidentul ar fi putut fi rezolvat printr-o simplă retractare a ambasadorului; cu atât mai mult cu cât lumea politică de la noi duce lipsă de multe, dar nu de retractări.

Ne place că...

...la Panciu (jud. Focşani), în România, a luat fiinţă "Partidul Bunului Simţ", condus de ceasornicarul Jean Emil Iliovici; ne place, de asemenea, că potrivit statutelor, membrii care încalcă disciplina de partid urmează a fi excluşi de "Curţile de bun simţ" şi vor primi titlul de "Nesimţit"; ne mai place şi că iniţiativa ceasornicarului din oraşul cu podgorii a stârnit interesul presei, făcând ca ziariştilor români să le stea ceasul.

Ne place că...

...d-na Zidenka Kramplova, ambasadoarea Slovaciei la Ottawa, care a cerut azil politic în Canada după ce fusese dată afară din slujbă, şi-a pregătit atât de bine rămânerea pe continentul nord-american încât şi-a adus, încet-încet, de la Bratislava, toată familia, mobila, pianul şi câinele, transportul tuturor acestor bagaje (2 tone) costând statul slovac peste 10.000 de dolari.

Ne place că...

...într-o convorbire, din "Realitatea evreiască", a lui B. Elvin cu fostul său coleg de liceu, dirijorul Sergiu Comissiona, stabilit la Baltimore, în SUA, am întâlnit următoarele mici mărturisiri:

«"Spune-mi, te-ai lovit de vreo adversitate din pricina originii etnice?" Comissiona tace şi dintr-o dată se luminează, înflorind într-un zâmbet: "Dimpotrivă... De pildă, la Belfast, am fost chestionat, cu infinite precauţii, dacă sunt catolic sau protestant. Când le-am declarat confesia mea, au răsuflat uşuraţi. Asta mi-a dovedit că este nevoie şi de noi". Sergiu Comissiona are umorul spontan. Odată, a fost invitat la o recepţie simandicoasă, oferită de Lordul Primar al Londrei. Şambelanul anunţă, una după alta, persoane cu titluri şi blazoane. "Am ezitat o fracţiune de secundă şi mi–am declarat identitatea: Sir Jew Comissiona"».

Ne place că...

...d-ra Mashael Murad (26), sora unui kuweitian pe care irakienii l–au răpit în cursul invadării Kuweitului în 1990, a declarat săptămânalului american "Newsweek": "Situaţia persoanelor dispărute este rea şi aş dori ca lumea să ştie asta. Câteodată visez că fratele meu este prizonier în Israel, pentru că în cazul acesta ar fi în viaţă şi s-ar cunoaşte adevărul despre el; în loc să se afle în mâinile aşa-zişilor noştri fraţi arabi şi islamişti".

Ne place că...

...în clasamentul celor mai prost îmbrăcate femei ale anului trecut, alcătuit de celebrul cronicar monden american M. Blackwell, pe locul I s-a situat turnătoarea Linda Tripp, başoalda care a înregistrat-o pe ascuns pe Monica Lewinsky.

Ne place că...

...revista religioasă "Familia" de la noi a publicat din greşeală o reclamă înfăţişând o femeie goală, ceea ce a provocat o adevărată furtună de proteste din partea cititorilor şi retragerea din chioşcuri a peste zece mii de exemplare.

●

Bătăile din Australia între femeile doritoare să facă plajă cu sânii goi şi oponenţii acestora au atins asemenea proporţii încât ne-am grăbit să întrebăm, la telefon, pe un corespondent de-al nostru din Melbourne, ce părere are el despre chestiune.

– Eşti de acord cu apariţia sânilor goi pe plaje şi pe marginea piscinelor din blocuri?

– Depinde.

– Depinde, de ce?

– De sâni.

●

Arhiepiscopul de Canterbury, George Carey, a atacat Israelul à propos de construcţiile noi din Ierusalim, declarând că Ierusalimul trebuie să înceteze de a mai fi Capitala noastră şi să aparţină celor trei mari religii ale lumii.

Acestea sunt gândurile ce trec prin capul d-lui George Carey un mitocan.

MARTIN MARCUS

Să învăţăm limba rusă cântând...

...Ar vrea doamna Sofa Landver, parlamentară în Knesset din partea Partidului Muncii. "Ar vrea" reprezintă de fapt un eufemism, căci respectiva pregăteşte o moţiune în Parlamentul israelian, conform căreia, alături de ebraică şi arabă, rusa să devină cea de-a treia limbă oficială a statului. Dacă respectiva idee n-ar fi serioasă, bine argumentată de doamna Landver şi susţinută de alţi aderenţi, mai că mi-ar veni să râd.

Adevărul este că nu prea e de râs, deoarece Sofa Landver doreşte ca toate actele oficiale (poliţie, tribunale, somaţii, înştiinţări ministeriale, amenzi etc. etc.) aparţinând statului să fie redactate în ruseşte. În şcoli, limba rusă trebuie predată alături de ebraică şi arabă, engleza transformându-se în prioritate de ordin secundar, căci "...numai în acest fel îl vom înţelege pe Dostoievski".

Întrebată de ziarişti, doamna Landver a declarat următoarele: "Numai pe baza limbii şi culturii noastre vom putea demonstra faptul că nu reprezentăm o emigraţie de alcoolici, curve şi mafioţi, aşa cum se spune despre noi. Eu vreau ca elevilor să li se creeze posibilitatea de a învăţa rusa, limbă nu mai puţin importantă decât engleza ori araba. Când noi povestim despre Puşkin, ni se râde în nas. Această situaţie trebuie să înceteze imediat! Nu mai sunt dispusă la ura nejustificată împotriva noastră!".

Cum era de aşteptat, intenţia doamnei Landver a produs o serie întreagă de reacţii, unele chiar neaşteptate. De exemplu, dl. Efraim Melamed, secretarul partidului "Israel b'Alia", spune: "Când am imigrat, în 1989, am refuzat să semnez pe aeroport acte pe care nu le înţelegeam. Eu, dacă nu înţeleg, nu semnez. Este obligaţia statului să explice cetăţenilor pe ce acte semnează". În acelaşi spirit se exprimă şi doamna Ilana Kim, adjunct de primar din Natania, membră a aceluiaşi partid: "Propunerea doamnei Landver este legitimă. Noi, imigranţii din Rusia, reprezentăm o treime din populaţia Israelului, ceea ce ne conferă drepturi nu mai puţin serioase decât ale arabilor". Lista susţinătorilor propunerii doamnei Landver include parlamentari ca Iuri Stern, "vatikim" precum Alex Tantzer, activist în materie de absorbţie a noilor imigranţi, şi alţii, ca de altfel şi frazeologie de propagandă ca: "Limba reprezintă o armă, iar un nou imigrant descins pe aeroport care nu o cunoaşte rămâne dezarmat" sau "Un rus face cât 1.000 de israelieni".

Sofa Landver: Întinde-te, doamnă, pe sofa şi potoleşte-te

Indiferent de intenţiile doamnei Sofa Landver, societatea israeliană are de-a face cu o încercare disimulată de autonomie culturală ce caracterizează pături largi ale imigraţiei din fosta Uniune Sovietică, specifică în mod manifest noilor veniţi "albi", adică din Rusia, Bielorusia, Ucraina etc., necaracterizând câtuşi de puţin pe cei veniţi din Buhara, Gruzia ori Caucaz. Bineînţeles, **nu** fac parte din aceste categorii soldaţii din "Golani", ofiţerii de poliţie, mici întreprinzători, cadre universitare, personal medical şi mulţi alţii. Tendinţele de autonomie culturală nu se manifestă doar prin localurile cu "dansuri de salon", restaurante ruseşti, folosirea atât ca titlu generic cât şi ca obiect în sine a samovarului, trei canale ruseşti la televiziunea de stat, firme specifice, teatru, 38 de publicaţii în limba rusă şi multe altele, ci şi printr-o anumită exigenţă elitistă manifestată în atitudinea condescendentă (în cel mai bun caz) faţă de elementele "orientale" sau "levantine" ce caracterizează Israelul, stare de fapt eventual acceptabilă dar de neadus în saloanele particulare.

Până la începutul anilor '90 (Perestroika lui Gorbaciov şi deschiderea porţilor Uniunii Sovietice în faţa emigraţiei spre Israel), noi, originarii din România, reprezentam cel mai numeros grup etnic din ţară. Încercând o retrospectivă în scurta mea carieră de "ole hadaş", am dificultăţi când încerc să-mi amintesc barem de un singur formular oficial scris în limba mea maternă, asta ca să nu mai vorbesc despre conţopişti ai Sohnutului care nu ţi-ar fi dat un răspuns pe româneşte nici să-i pici cu ceară, în ciuda faptului că vorbeau ebraica cu un accent atât de moldovenesc de nu-ţi credeai urechilor. Să fi propus vreodată cineva ca limba română să devină "oficială"?!? Faptul că la împlinirea Jubileului israelian nu avem barem un canal de televiziune românesc iar politicienii (puţini şi slăbuţi) "noştri" spun că s-au născut în Europa de Est nu ne-a împiedicat cu nimic să ne încadrăm în societate, să învăţăm bine ebraica şi să ne transformăm în "element de bază" al Israelului. Nu în detrimentul culturii din care provenim, fără să ne uităm limba, scriitorii, teatrul şi moştenirea spirituală, ba chiar citindu-l până şi pe Dostoievski, ce-i drept, nu în ruseşte.

Limba de abanos

Se-apropie sezonul vacanţelor, al călătoriilor la Bucureşti, la Poiana Braşov, la Călimăneşti şi la Dorohoi.

Pentru a veni în sprijinul cititorilor noştri care se vor găsi în tramvai, în metrou, pe la casele de schimb şi în alte locuri aglomerate, unde te pasc tot felul de surprize (nu plăcute), publicăm mai jos o listă de cuvinte, folosite de bişniţarii momentului.

Cuvinte care, dacă le înţelegi la momentul oportun, te pot scăpa de necazuri. Ca, de-o pildă, cuvântul *căldură.*

Acest mic dicţionar a fost alcătuit de criticul Cornel Radu Constantinescu şi a apărut în săptămânalul bucureştean "Adevărul literar şi artistic".

A

abanos, s.m. = ţigan
aboli, vb = a asasina, a omorî, a ucide
absolvent, -ă, s.m.f. = deţinut eliberat
academie, s.f. = penitenciar
achizitor, s.m. = hoţ
adunare generală, expr. = mâncare cu multe legume, ghiveci
afacere umedă, expr. = crimă
albeaţă, s.f. = argint, bani de argint
album, s.n. = dosar penal
alconaut, s.n. = beţiv
alice, s.f.pl. = priviri pofticioase
altar, s.n. = bodegă, bar
altor, s.n. = proxenet, peşte
amortizoare, s.n.pl. = sâni, ţâţe
aperitiv, s.n. = bătaie uşoară
armură, s.f. = îmbrăcăminte elegantă
arat, -ă, adj. = 1. anchetat de poliţie; 2. spintecat, tăiat, crestat
asfalta, vb. = a face trotuarul
aşternut, s.n. = aperitiv
autobiografie, s.f. = cazier

B

bahaos, s.n. = scandal, gălăgie, ceartă
bahausist, s.m. = deţinut cu condamnare mică
balcoane, s.n.pl. = sâni mari
barabanc, s.n. = informator
baralic, s.n. = automobil
bariu, -ie, adj. = mare, enorm, uriaş
baştan, s.n. = om bogat, persoană cu funcţie
baterii, s.f.pl. = fesele atrăgătoare ale unei femei
baton, s.n. = un milion de lei
băţ, s.n. = stilou, pix, în expr. "un băţ" înseamnă o mie de lei, "cinci beţe", hîrtia de cinci mii de lei
bangos, -oasă, adj. = rău
beton penal, expr. = arpacaş
biblie, s.f. = în expresii "a avea biblie" se traduce prin e cult, studios
bilaitor, s.m. = hoţ cu talente de iluzionist, care arată o bancnotă mare, cumpără un lucru de nimic, iar apoi cere restul cu obrăznicie
boabe, s.n.pl. = 1. gloanţe; 2. bani
bobar, s.m. = infractor
boacter, s.m. = poliţist
boxe, s.f.pl. = sâni, ţâţe
brăduţ, s.m. = ţigan
bube, s.f.pl. = bijuterii (pe mână)
buralie, s.f. = automobil
buşon la buşon, expr. = sărut

C

cabinet, s.n. = în expr. "a avea cabinet", a fi bogat
caciolit, -ă, adj. = trist, necăjit, supărat
caimacan, s.m. = bişniţar
caleaşcă, s.f. = instrument format dintr-o sfoară şi o pungă prin care deţinuţii îşi transmit mesaje ori obiecte de vînzare
cancer, s.n. în expr. = a fi frig, rece, afară
caştaliu, s.m. = corcitură între ţigan şi român
călări, vb. = a fuma
căişor, s.m. = zar
căldură, s.f. = buzunarul interior al hainei unde se află banii

gura
humorului

căţelar, s.m. = soldat
cearceaf, s.n. în expr. = "a avea cearceaf", a avea dosar la poliţie
cetăţeni de trotuar, expr. = oameni obişnuiţi
centaur, s.m. = cetăţean străin
chealǎ, adj. în expr. = "a fi chealǎ la pat", a fi frigidă
chitră, s.f. = persoană avară
ceacâie, s.f. = cuţit
cânta, vb. în expr. = 1. a fura; 2. a denunţa
cleopă, s.f. = femeie de moravuri uşoare
clocar, s.m. = gazdă de hoţi
cocovig, s.m. = penis
concertist, s.m. = infractor solitar
crăiţă, s.f. = târfă
cumnat, s.m. = duşman

D

dactari, subst. = echipaj de poliţie
dambiluşcă, s.f. = femeie de moravuri uşoare
deputat, s.m. = complicele unui infractor
desfrunzi, vb. = 1. a jefui; 2. a bate
diferenţial, s.n. = şezut, dos, fund
dinarist, s.m. = falsificator de bani, escroc financiar
diurnist, s.m. = delapidator

E

ecologist, s.m. = vagabond
elice, s.f. = limbă
extern, adj. în expr. = "a lucra extern", a fura în afara orelor de serviciu

F

falsar, s.m. = escroc financiar
felicitare, s.f. = citaţie
ficat de pasăre, în expr. = poliţist
fiul ploii, în expr. = mustaţă
fulgoasă, s.f. = pasăre de curte

G

garoi, s.m. = ţigan
gaştenie, s.f. = amantă
gavriş, subst. = sex oral

(Continuare în numărul viitor)

שינוי SHINUI

מפלגת המרכז

PARTIDUL DE CENTRU

„Shinui” - singura adresă autentică a originarilor din România

"Shinui" este un partid liberal care aspiră la pace, în fruntea căruia se află deputatul Avraham Poraz, originar din România;

"Shinui" militează în favoarea principalelor probleme ale societății israeliene, în general, inclusiv a problemelor importante pentru israelienii originari din România, printre care:

- **Recuperarea averilor originarilor din România, care au fost naționalizate în perioada regimului comunist;**
- **Realizarea unui aranjament care să permită transferul în Israel al pensiilor din România în valută străină;**
- **Retransmiterea programelor televiziunii române, lucru care până în prezent nu s-a materializat din cauza problemelor existente la posturile de televiziune românești;**
- **Cinstirea și perpetuarea patrimoniului cultural al originarilor din România în Israel;**
- **Eternizarea memoriei victimelor Holocaustului evreilor din România.**

Spre a putea obține procentul minim pentru reprezentarea în Knesset sunt necesare cel puțin 50.000 de voturi.

Numai partidul "Shinui" are șanse să obțină procentul necesar.

„Shinui” - singurul partid cu șanse reale al originarilor din România!

Sediul central: Str. Haarbaa 10, Tel Aviv 64739
Tel.: 03/562-0118 – Fax: 03/562-0139

G. IOSUB

„Astăzi sau mâine”

Convorbire cu ing. Elias Zilberstein (ZElias) autorul cărţii cu acest titlu

- **Vine din România, dar e născut în Venezuela**
- **A aşteptat timp de 24 de ani aprobarea de a pleca în Israel**
- **Un inginer care gândeşte şi politic**
- **Am rugat pe un englez să-mi explice cum e cu evreii**
- **Cine răspunde de viitorul nostru?**

A apărut recent cartea "Astăzi sau mâine". Am spus carte deoarece este greu de definit cărui gen literar îi aparţine. După mine s-ar putea numi mai degrabă eseul unui autor care încearcă, evocând trecutul poporului evreu, să tragă învăţăminte pentru prezentul Israelului şi chiar să prevadă viitorul.

Autorul, ZElias (Zilberstein Elias), s-a născut în Venezuela. Iată de ce prima întrebare pe care i–am pus-o a fost:

G. Iosub: Aţi venit în Israel din România. Cum de v-aţi născut în Venezuela?

ZElias: Părinţii mei erau originari din România, mai precis din Basarabia. Când a izbucnit marea criză economică mondială, în 1929, ei s-au hotărât să emigreze în Venezuela, unde aveau informaţii că ar exista perspective mai bune. Iată de ce, în 1931, eu m-am născut la Caracas. În 1933, părinţii mei, care se simţeau izolaţi, s-au reîntors în România, stabilindu-se de data asta la Constanţa, unde tatăl meu, om de afaceri, a devenit proprietarul unui mare depozit de deşeuri (metale, sticlă, textile etc.) din oraş. În 1941, când a început războiul, toţi evreii din Constanţa au fost închişi într-un lagăr timp de şase luni. În 1942 familia noastră s-a mutat la Bucureşti, apoi părinţii au plecat în Israel.

G. I.: Sunteţi inginer. Unde aţi studiat?

ZE.: Am urmat facultatea de hidrogeologie de pe lângă Institutul de mine şi geologie din Bucueşti. După terminarea facultăţii am lucrat sporadic, când într-un loc, când într-altul, fiind mereu pus pe liber din cauză că depuneam cereri de plecare în Israel. Deşi eram inginer, făceam orice muncă mi se dădea. Nu mi se permitea să plec în israel nici măcar în vizită. Forţe obscure şi mărginite m-au despărţit timp de 32 de ani de tatăl meu, pe care n-am putut să-l revăd nici în zilele când a fost bolnav, nici în ziua decesului.

În 1956 m-am căsătorit la Bucureşti.

G. I.: Şi în Israel când aţi venit?

ZE.: Am primit aprobarea de plecare abia în 1973, după o aşteptare de 24 de ani…

G. I.: Şi, o dată sosit în "Ţara Sfântă", ce-aţi făcut?

ZE.: Nu m-am mai dus la ulpan. Ştiam puţin ivrit din copilărie, iar soţia mea, care urmase şcoala primară "Tarbut", cu predarea în limba ebraică, vorbea curent ivritul.

După numai două săptămâni de la sosire am fost angajat ca inginer specialist în domeniul canalizărilor şi tratarea apelor reziduale industriale. Am lucrat în două locuri, dar cel mai mult pentru primăria din Ramat Gan, ca proiectant de canalizări.

Soţia mea, inginer chimist, a decedat în 1993. Am doi copii: o fată, Diana, ce lucrează la o filială a unei companii aeriene americane, şi un băiat, Zarry, angajat la o societate internaţională de transporturi aero-navale şi terestre de mărfuri. De la el am şi o nepoţică.

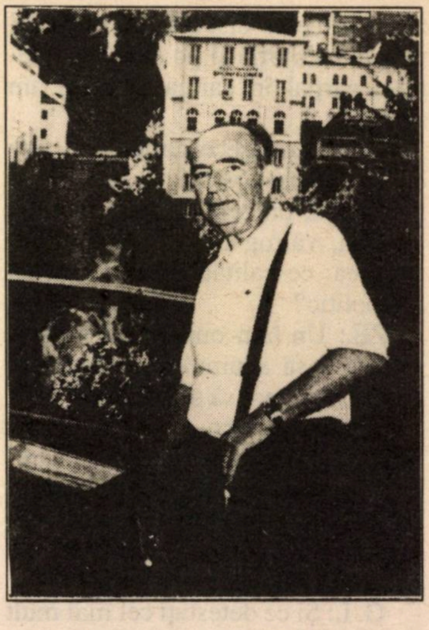

ZElias: nu-l cheamă aşa, dar aşa îi place lui să semneze

G. I.: Să revenim la actualitate. Cum aţi ajuns la scrierea cărţii "Astăzi sau mâine"?

ZE.: Dintotdeauna am avut dorinţa de a scrie, însă nu am avut răgazul necesar. Anul trecut am hotărât să-mi reduc din activitatea mea de inginer şi să scriu. Cât despre subiectul cărţii, el s-a născut în mintea mea treptat, de-a lungul timpului, când mi-am pus o serie de întrebări despre existenţa unor puncte comune între cele întâmplate în trecutul poporului evreu şi cele existente astăzi în Israel şi în lume şi am căutat o formă de a le lega.

M-a frământat dintotdeauna întrebarea de ce antisemitismul se menţine de atâta timp şi m-am gândit să pun această întrebare unui neevreu. Ocazia s-a ivit în 1978, când am fost în Anglia în interes de serviciu. Directorul comercial al firmei cu care conlucram m-a invitat la el acasă. Lui, un tip interesant, cult şi inteligent, i-am pus întrebarea respectivă, şi timp de o jumătate de oră am vorbit despre acest subiect, discuţie ce mi-a rămas în memorie şi pe care am relatat-o parţial în cartea pe care am scris-o.

G. I.: Deoarece cartea dv. este de fapt un eseu politic despre situaţia trecută, prezentă şi viitoare a Israelului, vă rog să răspundeţi la întrebarea: ce calităţi apreciaţi la un om politic?

ZE.: Un bun om politic trebuie mai întâi să acumuleze experienţa necesară şi apoi să se conducă după cunoscutul dicton care spune că "politica e arta posibilului". El trebuie să ştie să conducă în aşa fel încât să nu provoace sciziuni în rândul populaţiei şi ca de progresul ţării să se bucure toată lumea.

G. I.: Şi ce detestaţi cel mai mult la un politician?

ZE.: Prostia şi intoleranţa.

G. I.: Care este părerea dv. despre actuala situaţie politică din Israel?

ZE.: Îmi permit să mă autocitez. În cartea mea am scris la un moment dat următoarele:

"Eu personal – şi mulţi alţii ca mine – nu sunt legat de nici una din grupările politice existente la noi. Cei ca mine, «neobligaţi», avem mereu impresia că, din păcate, în ultimii ani nici populaţia ţării şi nici politicienii noştri nu au suficientă grijă şi răspundere faţă de viitorul nostru. Prea multe mici partide politice au apărut şi au ocupat locuri pe îngusta noastră scenă politică. Partide numai cu decoruri de ideologie, dar cu joc numai şi numai de egoiste şi presante interese personale. Partide care doar complică şi împiedică o mai bună guvernare. Iar vârfurile noastre politice, mereu obligate de a se întovărăşi cu aceste mici partide oportuniste, ne conduc după formula: «accept orice, doar ca să pot păstra coaliţia". Acest sistem ne provoacă întrebări grave şi senzaţia că politicienii noştri nu au o comportare de reală grijă şi răspundere faţă de viitorul nostru. Sunt destul de mulţi cei care suferă greu din cauza acestei nejudicioase guvernări, care protestează şi cer schimbări. Dar aceiaşi – pe drept nemulţumiţi – se prezintă la urnele electorale fără nici un fel de maturitate cetăţenească şi dau preţiosul lor vot partidului în care ei cred în mod fanatic, ori măruntelor şi diverselor grupări politice care – prin diverse metode – ştiu să cumpere voturi. Prin această fatală împrăştiere de voturi nu se dă niciodată, nici uneia din mai marile grupări politice, ocazia de a căpăta o majoritate parlamentară, majoritate care să dea posibilitatea unei guvernări lipsite de prea multele presiuni, o mai bună şi mai responsabilă guvernare".

G. I.: Ca să rămânem în acest context, ce părere aveţi despre relaţiile israelo-palestiniene şi ce prevedeţi?

ZE.: Conflictele dintre două popoare, ne arată istoria, pot fi rezolvate doar pe două căi: prima – distrugerea totală a adversarului, a doua – un compromis politic. Deoarece prima cale, în cazul de faţă, este exclusă, rămâne valabilă numai cea de-a doua. S-ar putea ca în curând, astăzi sau mâine, să fie vorba de două state. Dacă fiecare dintre cele două state va dori ferm să coexiste în mod paşnic, extremiştii ce vor încerca să bareze drumul coexistenţei celor două popoare pot fi potoliţi. Nu e uşor, după cât s-au extins şi întărit aceştia, dar e posibil.

G. I.: Şi o ultimă întrebare: în cartea dv. vă referiţi şi la situaţia internaţională. Suntem în ajunul păşirii în cel de-al treilea mileniu: cum credeţi că va evolua ea?

ZE.: Evoluţia ştiinţei şi tehnicii va fi din ce în ce mai rapidă; din păcate, evoluţia socială şi economică va fi mult mai lentă şi accesul la fructele ştiinţei şi tehnicii va fi aproape prohibit unei mari părţi a omenirii. Prăpastia dintre ţările bogate şi cele sărace se va adânci. Sărăcia va continua să bântuie în mari zone ale globului – şi acest fapt constituie un pericol potenţial de explozie.

G. I.: Domnule Zilberstein, vă mulţumesc şi sunt sigur că lucrarea dv. va stârni interesul publicului larg.

Alexandra Marton
SPERANŢA
Dr. Eruhim Roisman
ZElias
Astăzi sau mâine...
povestiri... povestiri...
MINIMUM

minimum
editează

- Aveţi în manuscris memorii personale?
- Vreţi să vă publicaţi jurnalul intim?
- Doriţi să scoateţi la lumina tiparului un volum de povestiri sau poezii?

minimum este editorul cel mai competent!

Întregul proces complicat de organizare (sau stilizare) a manuscrisului, de paginaţie şi corectură tipografică, coperta, prefaţa şi diferite forme de publicitate vi le asigură

minimum

•

Există în sfârşit o editură: minimum

LEON VOLOVICI

Carol Kormos

Discret, aşa cum a fost, aşa cum a trăit, a plecat dintre noi poetul Carol (Charles) Kormos. *A Happy Man,* "Un om fericit", titlul ironic al ultimei lui culegeri de poezii în limba engleză, acoperă lirismul melancolic al unui poet-filozof, sceptic, amar, fără iluzii, în afară de iluzia iubirii. Cu un traseu biografic neobişnuit, dar atât de semnificativ, Kormos s-a născut în Banat, a plecat la studii la Viena, de unde, la intrarea naziştilor, s-a refugiat la Londra; a fost, în anii războiului, redactor la BBC, apoi s-a întors în România, pentru ca, la moartea soţiei, să ajungă în Israel, cu gândul de a se alătura fiicei cu care se mândrea atât. Aici, obosit şi solitar, cu sentimentul că nicăieri nu-şi poate găsi locul, a reuşit totuşi să-şi construiască un *loc* al lui, o lume a lui, alcătuită din poezie şi muzică, din tălmăciri din cele câteva limbi europene pe care le stăpânea la perfecţie, amintire a peregrinărilor de-o viaţă.

Mi-a tradus şi mie o carte acum câţiva ani, din română în engleză, cu devotament şi pricepere, ca tot ce făcea şi scria. Îi omagiez şi eu amintirea, transcriind în româneşte câteva din meditaţiile lui lirice:

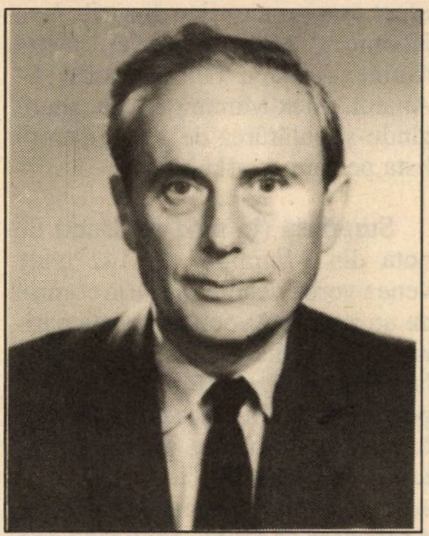

Un nou CV: *Refă totul/ mergând înapoi./ Schimbă-ţi meseria,/ partidul, prietenii, şcoala,/ naţionalitatea şi părinţii./ Refuză pretextele false şi vane./ Nu mai fuma./ Mănâncă numai ce-ţi face bine./ Priveşte femeile./ Nu le atinge./ Când totul e gata pentru o viaţă nouă/ pune-o-n vânzare/ sau arunc-o.*

Cu toate că: *Cu toate că am câştigat câteva bătălii/ pe când ea mai trăia/ victoriile mele s-au prefăcut în înfrângeri./ Acum am încetat să mai lupt./ Dar continui să pierd.*

Ghicitoare: *De ce ne trebuie/ cel puţin o generaţie/ să descoperim/ că în tot acest timp/ am tot mers/ în direcţia greşită?*

Jupuitorii: *Mi-au spus,/ "Nu te poţi despărţi de obârşia ta,/ nu te poţi dezbrăca de propria-ţi piele"./ Şi apoi/ mi-au jupuit-o/ bucată cu bucată/ să vadă/ ce e dedesubt/ şi m-au dezbrăcat/ de toate/ până n-a mai rămas nimic.*

Consolare: *Încetează să te mai simţi vinovat!/ Nu toţi oamenii buni merg la închisoare./ Nu toţi oamenii buni mor în zori./ Doar cei mai buni.*

Lingvistică: *Francezii se-aşteaptă ca toţi să vorbim în franceză/ dar ei ştiu că nu se poate./ Ungurii spun că trebuie să ştiu ungureşte./ Evreii nu mă cred că nu ştiu idiş./ Israelienii mă ceartă că nu vorbesc ebraică./ Românii mă întreabă de ce nu scriu în româneşte./ Englezii mă-ntreabă de ce scriu-n engleză./ Numai germanii nu spun nimic şi nu-mi pun întrebări.*

În editura "Integral" din Bucureşti
a apărut noul roman
"Bătrânul ieri
şi nenăscutul mâine"
(190 pag.)
de *LIANA MAXY*

Este un roman al emigraţiei şi se referă la noi,
evreii reveniţi în patria strămoşilor.
La fel ca şi în precedentele sale volume:
"NUCLEUL MAGIC" (1986) 482 pag.
(biografia pictorului M. H. Maxy şi a familiei sale)
şi "PUNCTELE MELE CARDINALE" (1994) 196 pag.,
cuprinzând: versuri, nuvele, evocări, portrete, interviuri, impresii de călătorie, autoarea foloseşte o autentică limbă literară, un ritm alert şi un stil propriu.

Cărţile pot fi obţinute trimiţând un cec bancar sau poştal pe adresa: P.O.B. 1114, Ramat Gan 52111. Tel.: 7519839

- **BĂTRÂNUL IERI ŞI NENĂSCUTUL MÂINE – 40 shekeli**
- **PUNCTELE MELE CARDINALE – 40 shekeli**
- **NUCLEUL MAGIC – 60 shekeli**

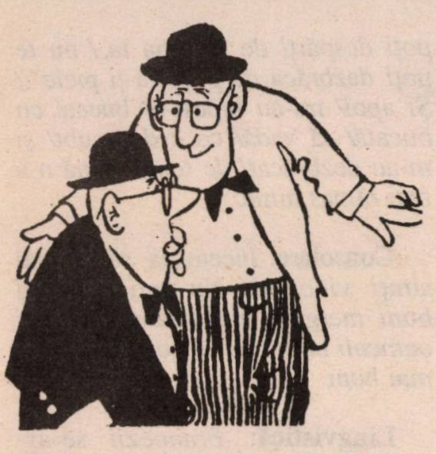

SE ZVONEŞTE CĂ...

...Nişte cetăţeni care mişună pe la Casa Scriitorilor din Tel Aviv au pus la cale un atac concentric împotriva prof. Adrian Ioinovici, mobilizându-şi rudele şi amicii să trimită la ziarele româneşti scrisori pline de proteste la adresa... accentului românesc cu care Ioinovici vorbeşte ebraica. Scopul acţiunii "cuţit în spate": demonetizarea celui ce-a iniţiat partidul *alialei* şi înlocuirea lui, de la şefia formaţiei, cu un amator de a ocupa locul I pe lista de candidaţi pentru Knesset.

...Prezenţa lui Moscu Alcalay, de la "Habima", în rândul membrilor noului partid al *alialei* a avut *efect* asupra actorilor din *trib:* Lya Koenig, Carol Marcovici, Getta Munte, Tatiana Olier-Canelis, C. Anatol, Alex Munte ş.a., ş.a. anunţându-şi hotărârea de a vota pentru lista pe care se află Moscu.

Fostul manechin Pnina Rosenblum consideră că lista condusă de ea la alegerile de la 17 mai va obţine 8 mandate. "Dacă există o femeie capabilă să atragă după ea mase de femei – a declarat Pnina – aceasta sunt eu".

Mase de femei? Nu cred. Dimpotrivă. Mase de bărbaţi.

Surprinsă (în mod neplăcut) de nota din *Minimum* nr. 142 unde venea vorba despre măgăria comisă de un anume Ayoun în revista pariziană "L'Arche" (unde, vorbind pe larg despre Dr. Alex. Şafran, nu pomenise de fel că acesta a fost rabin-şef în România, în anii războiului), direcţia lui "L'Arche" ar fi adresat Dr-ului Şafran, la Geneva, o scrisoare de scuze, explicând că a fost vorba de... o greşeală de tipar.

...Şi fiindcă tot veni vorba de Înţeleptul de la Geneva, vecinii acestuia şoptesc că după ce a fost aleasă ca preşedinte al Elveţiei, d-na Ruth Dreyfuss, o veche admiratoare a marelui cabalist, i-a făcut acestuia o vizită care a durat peste trei ore.

...Yonathan Eyal, bucureştean de felul lui, în prezent consilier la Institutul de Cercetări Strategice din Londra, a prezentat, la cererea guvernului britanic, câteva propuneri privind rezolvarea conflictului din Kosovo, Iugoslavia.

...Z. Schwartz, vicepreşedinte al H.O.R., a trimis filialelor din ţară *încă* o scrisoare, atrăgând atenţia horiştilor să nu care cumva să sprijine partidul românesc, condus de Adrian Ioinovici.

...Avigdor Lieberman, şeful noului partid al alialei ruse, a înfiinţat o secţie anume care se ocupă de olimii veniţi din Basarabia; informat că mulţi dintre aceştia intenţionează să voteze cu partidul românesc, Lieberman se străduieşte să-i atragă de partea sa. Şi atunci când se întâlneşte cu vreunul de la Chişinău care vorbeşte româneşte, el discută cu acesta în aceeaşi limbă.

Romania International
şi Ungaria DUNA TV
la dvs. în salon

„EUTELSAT" E 16 – 5 staţii
România – Albania – Egipt – Algeria – Maroc

„EUTELSAT" E 13 – 30 de staţii
Exemplu de câteva din staţiile transmise de acest satelit:
NBC EBM Anglia, ARTE, TV 5 Franţa, DW Germania,
RAI-uno, RAI-due, RAI-tre Italia, Euronews, Pro-eros,
Eurosport Europa, DUNA TV Ungaria

Total 2 antene 2 sateliţi – 500 $ + 250 $ în 12 rate
Toate staţiile au vizionarea gratuită!
Cine mai are nevoie de cabluri?!
Tel. 09/832-0619, pentru Micu

ETC... ETC...

•••Comunitatea evreiască din Geneva a sărbătorit nu de mult împlinirea a cincizeci de ani de la instalarea dr-ului Alexandru Şafran ca Rabin-şef al Genevei. Cu acest prilej a fost editat un elegant volum omagial (vezi rubrica *Primim*) şi au fost organizate diferite festivităţi care-au culminat cu un dineu oferit sărbătoritului în saloanele hotelului "Noga Hilton". Participanţii la dineu au hotărât să contribuie fiecare, prin cuvânt şi faptă, la înfiinţarea unei fundaţii ce va purta numele lui Şafran.

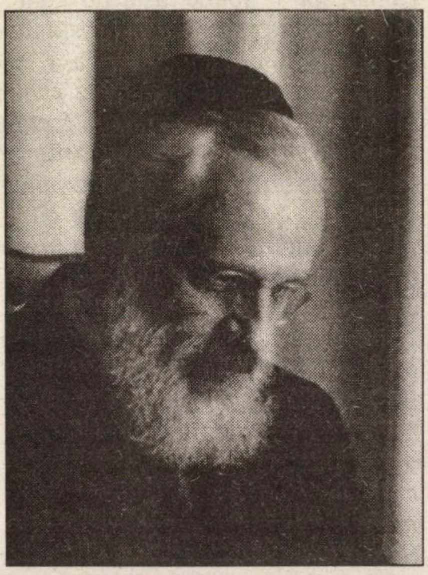

•••A apărut la Bucureşti, în editura "Carro", ediţia a doua a cărţii "Misterele revoluţiei" (din decembrie '89), de Carol Roman şi Aurel Perva. La apariţia primei ediţii, în 1990, cartea a enervat pe mulţi, provocând practic scoaterea volumelor din librării. Iar Aurel Perva, unul dintre cei doi coautori, a murit în urma unui ciudat şi nici până astăzi lămurit accident de automobil. Acum, fostul redactor al "Scânteii tineretului", Carol Roman, a dat la iveală o versiune nouă, revizuită şi adăugită. Ai grijă, Carol, cum treci strada!

•••Ştiţi ce primejdii s-au abătut asupra copiilor români din şcoli? Hotărârea prof. Andrei Marga, ministrul Învăţământului, ca în programa analitică să fie introduse câteva lecţii despre Holocaust. Conştient de nenorocirile pe care le-ar putea produce iniţiativa ministrului, un cetăţean vigilent, iscălind C. Gheorghe, a adresat în acest sens un apel d-lui C. V. Tudor, directorul săptămânalului "România Mare" (extras):

«Săptămâna trecută, fiţuica "Adevărul" a publicat pe prima pagină o ştire asupra căreia n-a revenit cu nici un comentariu, ceea ce confirmă calificativele de intrigantă şi şantajistă pe care i le acordă Alcibiade. Conform acesteia, domnul ministru Andrei Marga a emis un Ordin care impune tuturor elevilor de liceu şi colegiu să înveţe, în cadrul orelor de istorie a celui de-al doilea război mondial, 2-4 ore despre Holocaust şi autorizează Agenţia de Turism Şcolar (sau aşa ceva) să facă excursii în Israel cu copiii pentru a se documenta asupra acestei probleme. Ca şi dvs., nici eu nu am nimic cu evreii, ba chiar unii îmi sunt simpatici, am şi iubit în tinereţe o Rachelă despre care am aflat ulterior că era botezată "fiica regimentului" din Deva, dar oare ne putem permite să luăm din şi aşa puţinele ore de studiu ale copiilor şi din vacanţa lor pentru a-i învăţa despre istoria altor neamuri în mod preferenţial? Cu toate că, nefiind membru al P.R.M., n-am dreptul să pretind acest lucru, vă cer şi vă rog însă, în calitate de cetăţean român născut la Sarmizegetusa Ulpia Traiana, să luaţi atitudine fermă în Senat şi în revistele "România Mare" şi "Politica", pe care le conduceţi, împotriva acestei înjosiri grosolane a Poporului Român de către sionismul mondial şi să propuneţi ca dacă tot există disponibile aceste 2-4 ore (pe zi, pe săptămână? pe lună? pe an?) şi bani pentru finanţarea excursiilor în Israel, fondurile să fie folosite pentru aprofundarea Istoriei Românilor şi pentru excursii la Ip şi Treznea, la Râmeţi, la Sarmizegetusa şi Grădiştea din Munţii Orăştiei, la Mărăşeşti, la Putna, Voroneţ sau Dragomirna şi în alte atâtea locuri din care izvorăşte istoria românească precum lacrimile din ochii moşilor şi strămoşilor noştri. Vi se va răspunde, probabil, că acest proiect nu costă nimic bugetul Ţării, că este finanţat de cine ştie ce fundaţie filantropică "fără frontiere" etc. Spuneţi-le că mâine, poimâine, ne-am putea trezi cu oferte gratuite de la columbieni pentru specializarea copiilor noştri în traficul de droguri. Aşa vrem să ne creştem şi să ne educăm copiii? Iar dacă nu se vor lăsa convinşi, cereţi-le ca în această pregătire holocaustică să introducă neapărat şi bibliografie din Roger Garaudy şi alţi oameni de ştiinţă şi cultură occidentali care au mari îndoieli (din fericire foarte bine documentate) cu privire la acest tămbălău pe care-l fac evreii cu cele 6 milioane de victime din rândul lor».

•••Textul ce urmează este o relatare din "România literară", Bucureşti, despre convorbirea pe care redactoarea TV Brânduşa Armanca a avut-o în revista timişoreană "Orizont" cu vechea noastră cunoştinţă Ioan Holender. Îl publicăm gândindu-ne în chip deosebit la Nansi Brandes, care poate găsi un exemplu de *romani ganav* şi *mamalighe* pentru bancurile sale:

«În "Orizont" nr. 12, Brânduşa Armanca publică o convorbire extraordinară cu Ioan Holender despre care, împreună cu Dan Raţiu şi Alfred Schupler, a făcut un film-portret. Ne-ar plăcea să-l vedem şi noi. Se pare că directorul Operei din Viena a fost sedus de cei trei timişoreni, de vreme ce a acceptat nu doar să se confeseze cu deplină sinceritate, ci i-a invitat la spectacole în loja sa şi acasă (unde n-a mai călcat picior de ziarist), ba

chiar şi-a smuls din timpul sever drămuit pentru a veni la Timişoara şi a se lăsa filmat conducând... un tramvai prin oraşul care îi e cel mai drag din lume. Căci, aflăm acum, celebrul manager are carnet de conducere pentru tramvaie, obţinut în anul dinaintea intrării la facultate, când a lucrat la Uzina Electrică. Iar facultatea la care s-a înscris, deşi în familie primise o educaţie muzicală – pian şi canto – a fost cea de Mecanică. Ar fi devenit inginer şi destinul său ar fi fost cu totul altul, dacă în 1956, pe când era în anul III, nu ar fi fost exmatriculat "pentru subminarea orânduirii". A încercat să-şi câştige existenţa ca antrenor de tenis, a făcut figuraţie, ca sclav egiptean, în "Aida", dar peste tot unde lucra îl ajungea din urmă "dosarul" şi era dat afară. Cum avea posibilitatea să plece legal în Austria, "pentru reîntregirea familiei", în 1959 a făcut-o: "Am plecat cu mare durere în suflet. Eram sigur că nu mă voi putea realiza altundeva, fiindcă mă simţeam enorm de legat de acest pământ şi de Timişoara". Avea 24 de ani. La Viena, ar fi dorit să-şi continue studiile inginereşti, dar, fiindcă avea probleme cu limba germană, a urmat Conservatorul şi a ieşit cântăreţ. După 19 roluri de bariton, a început evoluţia spectaculoasă care l-a dus pe culmea de azi. Întâi ca impresar al unor stele, precum Domingo, Pavarotti, Carreras şi alţii, apoi ca director al Operei de Stat din Viena, cu care are contract până în 2005, longevitate fără precedent în această funcţie. ❖ A făcut compromisuri pentru carieră? nu se sfieşte să întrebe Brânduşa Armanca. Ei bine, da: "Am făcut acele compromisuri pe care le facem toţi prin forţa faptelor şi a vieţii. Postul acesta este de mare importanţă pentru Austria, de o mare importanţă culturală, dar şi politică. Opera din Viena este aşa de importantă pentru că a fost teatrul Imperial al colosului austro-ungar. Imperiul s-a micşorat, a ajuns o ţară mică după căderea monarhiei, în timp ce Opera a rămas la fel de mare până azi. E bine aşa. În fiecare zi este ceva în ziare, directorul Operei din Viena este mai popular decât Cancelarul Austriei. Asta n-o spun eu, a spus-o Cancelarul. Este un post periculos, în care se schimbă des directorii din diverse motive. Este o performanţă că de şapte ani mi s-a tot prelungit contractul. M-a rugat Cancelarul, m-a rugat orchestra şi am rămas". E un director autoritar, dar altfel nu se poate, fiindcă poartă răspunderea a peste o mie de oameni. Iar artiştii sunt fiinţe speciale, care nu pot fi conştiente de limitele lor. "E necesar ca fiecare artist să creadă că el este cel mai mare. Eu înţeleg asta. Şi atunci ce am eu de făcut? Cu o mână dulce să-l duc acolo unde poate să dea din el ce e mai bun. Asta este una din menirile pe care le avem". Iar când nu mai poate da tot ce e mai bun, nu încape nici un sentimentalism. De aceea directorul nu-şi permite să aibă prieteni în lumea Operei. De pildă, cu Placido Domingo a lucrat timp de 26 de ani, tenorul a locuit în casa lui, dar acum nu-l mai angajează la Opera din Viena, fiindcă nu mai corespunde aşteptărilor: "Este o generaţie întreagă care este cam pe schimbate. Şi ei au ajuns pe la 60 de ani. Am ajuns şi eu, doar că eu nu cânt, deci pot să mai continui. Eu mizez foarte mult pe tineret. Mult mai mult pe tineret decât pe nume şi pe celebrităţi. Asta am adus eu nou la Opera din Viena. Bineînţeles că şi celebrităţile au nu numai drepturi. Mixtura între cei tineri şi cei care sunt la sfârşitul carierei este una din tragediile unui cântăreţ în special". ❖ Cel care decide în ultimă instanţă e publicul, iar publicul Operei din Viena, ce plăteşte între 180 de dolari locul în lojă şi 1,5 dolari locul în picioare, e extrem de exigent: "Aici, dacă ceva nu place, se aude din sală un Buu! care creşte ca o teroare. A doua zi apare în ziare că a fost 'Ein Buu Konzert' şi eşti gata... Dar tot aici se aplaudă frenetic şi se strigă 'Bravo'." Pentru că onorariile, chiar pentru cântăreţi de categoria a doua, au crescut enorm (în jur de 10.000 de dolari pe spectacol), Ioan Holender a reformat instituţia, asigurând 70 la sută din producţie (300 de spectacole pe an, planificate până în 2001) cu un ansamblu fix şi disciplinat: "La mine nu vine o cântăreaţă şi spune 'asta nu cânt', aici nu există roluri mici, există numai artişti mici. Dacă spune aşa, eu răspund 'foarte bine, nici nu e nevoie să cânţi aici'. Dacă nu facem aşa, devenim şantajabili, costurile cresc şi nu ştim cum vom mai putea continua". Splendida lecţie a tânărului pornit din Timişoara şi ajuns o personalitate mondială, de care ascultă şi cele mai capricioase dive, este munca riguroasă, necruţarea cu slăbiciunile proprii şi ale celorlalţi şi privirea în perspectivă: "La început, când am acceptat să fiu director, au fost rumori: cine-i ăsta, ce-o să facă unul venit din România cu Opera din Viena etc. etc. Şi Sava m-a întrebat la Serata de la TVR cum este să vii director după Strauss, după Mahler, după Karajan... Eu nu mă compar nici cu Karajan, nici cu Mahler, e altceva, e altfel. Şi nici nu mă gândesc în urmă, eu mă gândesc înainte».

•••Cine spunea că în micile comunităţi evreieşti din România nu se mai întâmplă nimic? Eroare. Câteodată se întâmplă lucruri chiar dramatice. Aşa cum citim în "România liberă", Bucureşti:

"La sfârşitul săptămânii trecute, şase membri ai conducerii Comunităţii Evreieşti din Brăila au fost la un pas de moarte. Participând la o şedinţă săptămânală desfăşurată la sediul lor din Brăila, cei şase lideri locali au fost asfixiaţi de gazele emanate de o sobă al cărei coş de fum era înfundat. O membră a comunităţii a intrat după câteva ore pentru a vedea de ce se prelungeşte şedinţa şi i-a descoperit pe cei şase dormind, cu capetele prăbuşite pe mese. Femeia a dovedit prezenţă de

spirit: a deschis ferestrele încăperii, i-a ajutat pe cei şase să-şi revină, apoi a chemat Salvarea. Cei şase membri ai Comunităţii Evreieşti din Brăila au fost internaţi la Serviciul de urgenţă al Spitalului Sf. Spiridon din localitate şi se află acum în afara oricărui pericol".

LEON BIRNBAUM, cetăţean de onoare al oraşului Dej

•••Şi fiindcă vorbirăm despre micile comunităţi, trebuie să mărturisim că cea mai simpatică dintre toate ni se pare aceea din oraşul Dej. Întrebat de către cei de la "Realitatea evreiască", din Bucureşti, care-i situaţia cu obştea respectivă, d. Leon Birnbaum (n. 1918), cibernetician cunoscut, a dat un răspuns ca o lecţie de filozofie: "Comunitatea noastră din Dej măsoară patru membri… Puţini? Noi să fim sănătoşi".

••• Ni s-a spus că va avea loc în septembrie (1997). N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în octombrie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în noiembrie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în decembrie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în ianuarie (1998). N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în februarie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în martie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în aprilie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în mai. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în iunie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în iulie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în august. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în septembrie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în octombrie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în noiembrie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în decembrie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în ianuarie (1999). N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în februarie. N-a avut. Acum ni se spune că va avea loc în martie. Poate. Până una-alta, constatăm că mult aşteptatul Congres al HOR se lasă greu. În consecinţă, aşa cum v–aţi lămurit din numerele trecute, am hotărât să oferim celor de pe strada Alexandru Ianai din Tel Aviv o cantitate sporită de stimulent. E vorba, cum se vede, de nişte ardei iuţi. Îi introducem (în pagină) cu speranţa că legumele vor produce efectul sporit.

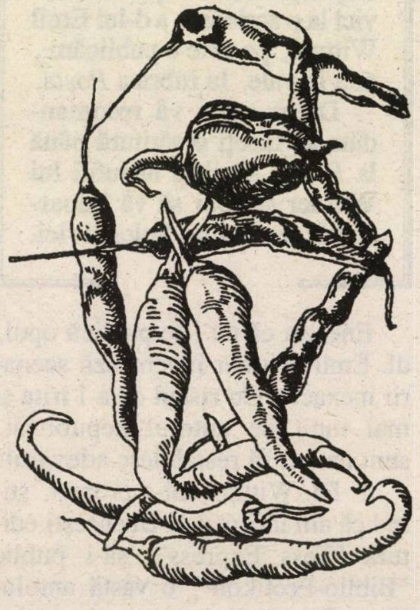

•••Ştiţi cum se zice pe la Bucureşti autorilor din Diaspora care vin să-şi tipărească scrierile pe banii lor? Depozite de valută. Asta e ceea ce susţine scriitorul român Titu Popescu, din Germania, într-un interviu acordat lunarului "Vatra" din Tg. Mureş.

"Noi, scriitorii din Diaspora – afirmă el – avem sentimentul de intruşi chiar şi în locurile care ne erau odată familiare. Închegarea colaborărilor se face greu şi fără nici un fel de garanţie a duratei. Editorii post-decembrişti văd în noi doar depozite de valută, din care trebuie extras cât mai mult cu putinţă, şi chiar atunci fac o treabă de mântuială: cărţile sunt prost făcute, tirajele sunt sub limită, sondarea pieţei e nulă, difuzarea este o acţiune absconsă".

La cele de mai sus era să adăugăm câteva exemple din cele păţite de ceva autori de pe la noi – unii scriitori de-adevăratelea, alţii veleitari şi impostori – dar ne-am gândit, cu delicateţea ce ne caracterizează, că n-are rost, hai să nu mai răsucim fierul în rană.

•••Ne-am fi aşteptat ca în aceste zile cu febră electorală tipăriturile din *alia* să mai prindă niţică viaţă. *Informaţia* din Carmiel (condusă de Leon Shaier) a reapărut, după un mic colaps ce s-a dovedit trecător. Reţinem suspinele legate de târâtul pe burtă al HOR-ului, dar parcă e nevoie de altceva, mai viril. Mai bună ni se pare situaţia în domeniul foilor literare. A apărut un număr din *Punct* (mica revistă editată de soţii Mariana şi Solo Juster): versuri de Maria Găetan Mozes, Andrei Fischof, Luiza Carol, Solo Juster, Felix Caroly, Sh. Carmel, proze şi texte critice de L. Bruckstein, Eugen Campus, Getta Berghof, Mariana Juster, V. Eşanu. ❖ A apărut şi un număr nou (23/1999) din *Pro şi Contra* (redactor: Mircea Gorun). Luna trecută, vorbind despre schimbarea la faţă a publicaţiei din Petah Tikva (apariţie trimestrială, în 16 pagini), ne hazardasem să notăm că, la acest sfârşit de secol şi de mileniu, *"Pro şi Contra* a devenit, pe tăcute şi nebăgate de seamă, revista noastră literară". Sună cam pretenţios. Dar nu e. Într-o vreme când practic nu există nici o revistă literară cu apariţie regulată şi când de la ultimul număr al "Izvoarelor", tipăritura scoasă de Asociaţia scriitorilor, au trecut 3 (trei!) ani de zile, prezenţa unui trimestrial, scos cu mijloace modeste, dar cu semnături de calitate, ne îndreptăţeşte să strigăm că da, în sfârşit, avem o asemenea revistă. Fiindcă, în afară de periodicitatea absolut necesară, o revistă, pentru a-şi merita numele, trebuie să găzduiască în pagini o cât mai mare varietate de genuri publicistico-literare: editoriale de "linie" culturală, polemică, eseu, cronică, interviu, informaţii din ţară şi de peste hotare, traduceri şi, bineînţeles, poezie şi proză. Este exact ceea ce întâlnim în *revista* lui Mircea Gorun, atât de uimiţi, atât de uimiţi încât ne grăbim să punem punct rândurilor de faţă, de teamă să nu-i deochem pe băieţii din Petah Tikva.

•••Oricâte i s-ar putea reproşa lui Adrian Ioinovici, un lucru este cert, beton armat: iniţiativa lui de a înfiinţa partidul alialei române a relansat ideea demnităţii noastre de *trib,* călcată-n picioare de alţii, dea lungul deceniilor, şi auto-călcate de viermii kapo din rândurile noastre. Pe mulţi ideea aceasta de demnitate i-a cucerit: răspundea unei lungi frustrări din suflete. Pe alţii, i-a scos din ţâţâni, până la istericale: da' de unde aţi scos poveştile astea cu *romanim ganavim,* cu discriminarea şi complexele noastre de inferioritate? Ei bine, à propos de aceste poveşti, o să vă spunem o poveste. Prin anii '50, se organizase la Ierusalim un concurs de admitere în Ministerul de Externe. Printre numeroşii candidaţi (cine nu visează să devină diplomat?) s-au aflat şi câteva zeci de tineri de felul lor din România. Când şeful comisiei întreba pe candidaţi unde s-au născut, polonezii răspundeau din Polonia, germanii din Germania, cehii din Cehoslovacia, francezii din Franţa, iugoslavii din Iugoslavia. Românii răspundeau altfel. Unul, ridicându-se din bancă, zicea: din Transilvania. Altul – din Bucovina. Altul – din Banat. Altul – de la Cernăuţi. Altul – din Arad. Altul – din Maramureş. Un singur candidat, mai băţos de felul lui, a răspuns: din România. Unul singur, hotărât ca dacă cineva se-apucă să facă "bancurile" de rigoare, să-i scape un dos de labă. Numele lui era Meir Rosenne şi a devenit ambasador al Israelului la Paris şi Washington.

TEŞU SOLOMOVICI

Dreptul la replică

Facere de bine, f... de mamă

Textul de faţă reprezintă răspunsul d-lui Teşu Solomovici la o scrisoare a d-lui Emil Wittner, pe care o publicăm, mai la vale, la rubrica *Poşta.*

Drept care, vă recomandăm să faceţi o săritură până la *Poşta,* să citiţi năduful lui Wittner şi apoi să vă întoarceţi la replica lui Solomovici.

Enervat că nu i se publică opul, dl. Emil Wittner inventează scenarii inexacte. Cu riscul de a-l irita şi mai mult pe autorul nepublicat, sunt nevoit să restabilesc adevărul:

1. Dl. Wittner mi-a propus, ştiind că am înfiinţat la Bucureşti editura "Tess Express", să-i public "Biblio-Erotikon", o vastă antologie a literaturii erotice universale, din antichitate şi până în zilele noastre. Proiectul mi-a surâs. Autorul a lucrat cu sârg, a tradus vreo 400 de pagini cu fragmente din scrieri erotice şi licenţioase de autori antici, medievali şi moderni, şi mi-a înmânat manuscrisul.

2. Am investit vreo 2000 de dolari în culegerea la computer a textelor, refacerea culegerii după corectură, pregătirea unor coperţi pe fundalul unei picturi de Dali şi transpunerea textului pe calc (ultima operaţie înainte de tipărire-offset). În prealabil, i-am adus d-lui Wittner lucrarea culeasă la computer pentru a o corecta. Autorul i-a mai adăugat vreo 30 de pagini şi, în cele din urmă, cartea a fost dată la tipar.

3. "Au şi cărţile destinul lor", spune un dicton latin. Apariţia în România a "Legii drepturilor de autor" crease între timp o situaţie nouă. În cuprinsul cărţii lui Emil Wittner figurează mulţi autori contemporani (Kundera, Henry Miller, Simone de Beauvoir, Philip Roth etc. etc.). Obţinerea drepturilor de autor e un proces dificil şi obositor. Nici eu şi nici dl. Wittner nu prevăzusem acest obstacol. L-am vizitat acasă, la Petah Tikva, pe autor şi, cu părere de rău, i-am explicat de ce nu mai am posibilitatea să-i tipăresc cartea. Nu era vorba numai de acea păcătoasă lege a drepturilor de autor, dar unele probleme medicale mă sileau să reduc ritmul activităţii mele. I-am propus, din prietenie, să-i ofer GRATIS discheta cu textul computerizat, precum şi toate cele 400 de pagini ale lucrării pe calc (reprezentând circa jumătate din costul tipăririi unei cărţi). Îi va fi astfel mai uşor, i-am sugerat d-lui Wittner, să găsească un alt editor.

Am băut whisky, am mâncat praline de ciocolată şi ne-am despărţit prieteni. Ce s-a petrecut ulterior în mintea autorului dezamăgit, n-am cum să ştiu... Dar ceva stupid şi rău s-a petrecut! Dovadă că dl. Wittner mă acuză acum de tot soiul de blestemăţii (ce legătură are, domnule Wittner, publicarea "Enciclopediei Erotice" – cuprinzând în proporţie de 90 la sută articole pe teme medicale şi ştiinţifice, cu antologia literară pe care aţi întocmit–o?).

Pe segmentul limitat al unei amiciţii care văd că nu a rezistat prea mult, am avut bunăvoinţa – şi chiar m-am străduit – să-i tipăresc d-lui Wittner o carte. Am dorit să-i fac d-lui Wittner, care este un cărturar bătrân şi bolnav, o bucurie.

Dar, *genus irritabile vatum!* Sau, cum ar traduce românul: facere de bine, f... de mamă!

STAN VLAD

Corespondenţă din Bucureşti

România sfârșitului de mileniu – țara mineriadelor!

- **Bătălia de la Costeşti transmisă la CNN**
- **Jandarmii ridiculizaţi**
- **Cam mulţi trădători pe la Ministerul de Interne**
- **Mie să-mi daţi 500 de dolari pe lună până la pensie**

După opt ani de zile ne-a mai blagoslovit Dumnezeu cu o mineriadă (deşi nu prea cred că-l putem învinui pe Dumnezeu în locul prostiei omeneşti!). Despre momentele fierbinţi ale mineriadei – a cincea în acest ultim deceniu al sfârşitului de mileniu – cred că aţi luat cunoştinţă, întrucât canalele de televiziune din toată lumea au transmis imagini terifiante despre dezlănţuirea minerilor şi luptele sângeroase ce au avut loc (CNN a avut echipe care au transmis în direct de pe... câmpul de luptă!).

Cea de a cincea mineriadă a fost mai scurtă ca itinerar, ajungând doar până la Rm. Vâlcea, dar mai lungă în timp – cinci zile – şi mai... bogată în evenimente şi momente dramatice. S-a încheiat în coadă de peşte, cu un fel de înţelegere pecetluită de premierul Radu Vasile şi liderul minerilor din Valea Jiului, Miron Cozma. Vor rămâne în istorie bătăliile minerilor cu forţele de ordine (Poliţie şi Jandarmi) din Defileul Jiului şi din localitatea vâlceană Costeşti. În ambele bătălii au ieşit învingători minerii, forţele de ordine fiind pulverizate şi ridiculizate. Bilanţul este dezastruos: peste 200 de răniţi, unii foarte grav, majoritatea din rândul poliţiştilor şi jandarmilor (doar 10 mineri au fost răniţi); 1.500 de prizonieri din rândul forţelor de ordine; capturarea unei tehnici de luptă (grenade lacrimogene, petarde, scuturi, măşti de gaze, căşti etc.) în valoare de 560 milioane lei; luarea de ostateci – scuturi vii – din rândul demnitarilor, precum prefectul de Vâlcea. Întorşi la Petroşani – sâmbătă şi duminică, 23 şi 24 ianuarie – minerii au jucat poker pe trofeele capturate!

Scopul mineriadei era luarea cu asalt a Bucureştiului. O să vă întrebaţi, poate, de ce după două victorii răsunătoare, minerii, de fapt liderii lor, au acceptat să se întâlnească cu primul ministru, la Mânăstirea Cozia, de pe malul Oltului. Văzându-se zdruncinată din temelii, puterea a intervenit energic în ultima clipă. Preşedintele ţării a emis un decret pentru proclamarea stării de urgenţă, în mod condiţionat; urma să intre în vigoare vineri 22 ianuarie, cu începere de la ora 14.00, dacă minerii nu se întorceau acasă. Exact la acea oră au început la Cozia discuţiile cu premierul. S-a amânat aplicarea decretului privind starea de urgenţă până la încheierea tratativelor.

Să nu credeţi însă că minerii, care nu doreau altceva decât asaltarea capitalei, s-au oprit de frica decretului prezidenţial. Ei oricum încalcă orice lege! S-au oprit de teama armatei. Prin declararea stării de urgenţă, armata avea dreptul să intervină, şi nu cu scuturi şi grenade fumigene, ci cu muniţie de război. Ar fi fost o mare nenorocire, dar situaţia devenise prea gravă, periculoasă, pentru a nu se lua măsuri extreme. De fapt, armata s-a pus în mişcare de joi seara, când minerii sosiseră la Rm. Vâlcea. Oraşul era înconjurat de tancuri, TAB-uri, camioane şi trupe de asalt. Se aflau acolo şi forţele speciale care au activat în Angola, Bosnia şi Kosovo. Alte trupe, bine înzestrate şi pregătite, se aflau pe şoselele care duc de la Rm. Vâlcea la Bucureşti, iar capitala era practic baricadată de trupe de război la toate intrările.

În noaptea de joi spre vineri (22-23 ianuarie), liderii minerilor au comunicat că sunt de acord să discute cu o comisie guvernamentală, dar numai dacă este condusă de primul ministru (cu o zi înainte mai fusese trimisă la Rm. Vâlcea o comisie guvernamentală condusă de ministrul muncii, dar liderii minerilor au refuzat să stea de vorbă cu aceasta).

Preşedinţia, care avea acordul semnat al partidelor parlamentare deci şi a celor din opoziţie – P.S.D.R. şi P.U.N.R. – cu excepţia Partidului România Mare, a stabilit că este cazul să se implice în rezolvarea conflictului primul ministru Radu Vasile. Acesta a ales ca loc de întâlnire Mânăstirea Cozia, aflată într-un defileu strâmt pe Valea Oltului, unde nu puteau veni hoardele de mineri, ajunse acum la 15.000 de oameni, plus vreo 5.000 dintre localnici – orăşeni şi ţărani – ce li se alipiseră pe drum. Exista şi o informaţie că minerii vor să-l ia ostatec pe premier. S-a riscat, fiindcă nu mai era altă soluţie.

După cinci ore de discuţii, s-a încheiat ceea ce se numeşte "pacea de la Cozia". Guvernul a mai făcut unele concesii, cum ar fi neînchiderea minelor nerentabile (două) şi unele măriri de salarii. Chiar în aceeaşi seară, minerii s-au întors din drum şi au plecat victorioşi spre Petroşani. Luni 25 ianuarie 1999 şi-au reînceput lucrul în minele în care nu mai fuseseră din decembrie 1998, dinainte de Crăciun.

S-a încheiat o pace, dar nimeni nu crede în trainicia ei. Problemele au rămas cam aceleaşi pe toate planurile.

Momentul declanşării mineriadei nu a apărut întâmplător. Acum, când guvernul a trecut la măsuri radicale pentru înfăptuirea reformei economice (nici nu mai are altă soluţie), situaţia în România este foarte grea. 1999 este un an dificil, cu un buget de austeritate care apasă greu pe umerii populaţiei. Pauperizarea este aproape generală şi deci şi nemulţumirea populaţiei. Starea este agravată şi de nepriceperea unor guvernanţi, în speţă a ministrului de finanţe, care vrea să impoziteze şi aerul pe care-l respirăm. Nici celebrii fanarioţi n-au adus pe capul cetăţenilor României atâtea biruri, multe şi grele. O să vă spunem doar că impozitul pe case s-a mărit de 10-15 ori faţă de 1998, iar pentru restaurante s-a pus impozit şi pe scaune. Dar câte nenorociri nu s-au abătut asupra oamenilor! Dacă ar fi alegeri acum, nu ştiu dacă zece la sută ar mai vota cu puterea actuală.

Nemulţumirea generală a populaţiei explică de ce prin oraşele şi satele prin care au trecut, minerii au fost primiţi ca nişte eroi. Nu li s–au dat doar încurajări şi aplauze, ci şi hrană (de unde a avut fiecare câte ceva) şi au fost primiţi în case să se odihnească, să se spele. Mulţi s-au alipit minerilor ca să ajungă cu ei la Bucureşti.

Cunoscând bine starea de spirit din România, Partidul România Mare al lui Corneliu Vadim Tudor a speculat-o la sânge. Toată lumea crede că P.R.M. ar fi pus la cale acţiunea minerească (minerii sunt cei mai vajnici şi uniţi dintre toate segmentele muncitoreşti). Nu era greu: Miron Cozma este vicepreşedinte al P.R.M. De fapt Vadim a declarat deseori că el va deveni curând preşedintele României, iar Cozma sau Funar (care acum este secretar general al P.R.M.) va fi prim-ministru. Dacă sunt corecte informaţiile care circulă acum, chiar la nivel parlamentar, greva minerilor a fost un pretext, scânteia care trebuia să incendieze ţara. Pe măsură ce se derulau tratative cu delegaţii minerilor (fără Cozma) şi se rezolvau unele revendicări, Cozma impunea altele şi deci totul se împotmolea. Printre "revendicări" erau unele imposibil de acceptat: 10.000 dolari şi două hectare de pământ pentru fiecare miner, precum şi un salariu de 500 dolari lunar, până la ieşirea la pensie!

Ar trebui să scriu zeci de pagini despre pregătirea şi evoluţia celei de a cincea mineriade, începând cu greva ilegală începută în decembrie 1998. Se dă ca sigur că scenariul era acesta: Cozma nu acceptă nici o măsură şi în fruntea ortacilor săi (vreo 10.000) porneşte spre Bucureşti. Din alte bazine pornesc alte mii de mineri tot spre Bucureşti. Cu cei ce li se alipeau pe drum se preconiza că vor ajunge la Bucureşti vreo 30-40.000 de oameni. În Bucureşti urmau să li se alăture cel puţin 50-60.000 de aventurieri şi alţii din pleava societăţii. Aceste hoarde ar fi fost conduse de rezerviştii (buni specialişti militari) din gărzile naţionale ale lui Vadim. S-ar mai fi alăturat şi detaşamentele de tineri legionari ai lui Suru (personaj cunoscut de-acum, care a reînviat şi vrea să consolideze mişcarea legionară). În mod sistematic ar fi fost luate cu asalt principalele instituţii ale statului: preşedinţia, guvernul, ministerele etc.

Deci se punea la cale o lovitură de stat în toată regula, sub conducerea P.R.M. Vadim a afirmat chiar în Parlament, în cadrul sesiunii extraordinare ţinută vineri 22 ianuarie 1999, că în ţară se produce o "revoluţie antimafiotică" (Vadim susţine că mafia cea mai puternică e puterea actuală). După ce i-a acuzat vehement pe actualii guvernanţi, Vadim a declarat că se va întâlni cu

ISRATON LTD.
INSTITUTUL DE REABILITARE A AUZULUI
TEL AVIV, str. Ben Iehuda 39
Tel. 03-5172910 – 5107317

SUB CONDUCEREA DOMNULUI
MICHAEL SHARON

APARATE AUDITIVE INVIZIBILE ASCUNSE ÎN URECHE

- ❖ **Consult şi îndrumare fără plată**
- ❖ **Baterii de lungă durată**
- ❖ **Laborator de reparaţii**
- ❖ **Preţuri speciale pentru pensionari şi membri Kupat Holim**

Vorbim şi româneşte

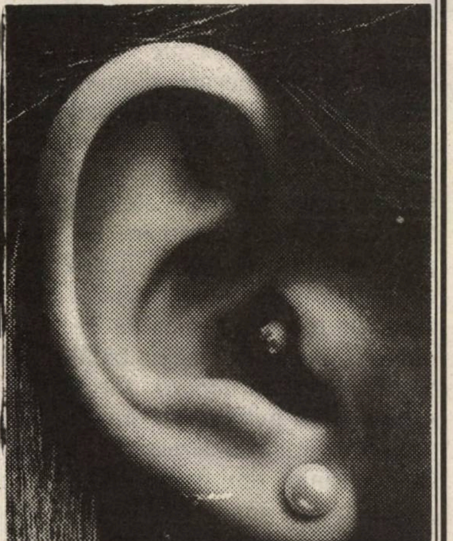

Cozma la Palatul Cotroceni (după ce vor cuceri Bucureştiul).

Ca să slăbească puterea şi prestigiul preşedintelui ţării, Vadim a provocat (o dată cu începerea grevei minerilor) celebrul scandal "amanta preşedintelui", implicând o tânără actriţă – Rona Hartner – în această conspiraţie idioată, care a fost atât de prost făcută, încât a fost demontată repede.

Acum, toate organele de stat, mai precis noii conducători ai acestora, anchetează toate situaţiile create pe teren (se presupune că e vorba de trădare, nu doar de incompetenţă, în crearea situaţiei ridicole în care au ajuns forţele de ordine în "lupta" cu minerii). În timp ce printre ofiţerii şi chiar generalii Ministerului de Interne se aflau trădători, care i-au lăsat pe tinerii jandarmi dezorientaţi, minerii au fost conduşi de specialişti în tactică militară care i-au ajutat să acţioneze după toate regulile războiului. Îmbrăcaţi la fel ca minerii, rezervişti P.R.M. au condus efectiv luptele în teren. Mulţi activişti ai P.R.M. au fost recunoscuţi printre mineri. Dar, dincolo de rezervişti dintre foştii securişti şi militari, înregimentaţi în P.R.M., se afirmă acum că mulţi dintre ofiţerii superiori din Ministerul de Interne sunt membri sau simpatizanţi ai P.R.M. şi ai P.S.M. (Partidul Socialist al Muncii) al fostului prim ministru ceauşist Ilie Verdeţ.

Mai sunt multe alte exemple de manifestări care atestă că se punea la cale o lovitură de stat pentru înlăturarea democraţiei, a statului de drept, şi instaurarea unui regim dictatorial. De fapt, în cam toate discursurile sale din ultima vreme, Vadim a spus că în curând, când va fi preşedintele României, va organiza procese şi execuţii colective pe stadioane, şi câte altele care vădesc concepţia lui totalitaristă.

Din nefericire, oamenii politici ai zilei au luat toate acestea drept nişte vorbe de clacă spuse de un smintit şi n-au acţionat în nici un fel, lăsând pe fiecare să creadă ce vrea. Oricâte calomnii şi ameninţări directe a proferat Vadim, parlamentarii nu i-au ridicat imunitatea parlamentară pentru a putea fi judecat..Nici faţă de xenofobul Funar de la Cluj nu au luat nici o măsură. Iar justiţia (şi aceasta infiltrată de structuri cel puţin nostalgice) l-a eliberat (în 1997) din închisoare pe Miron Cozma – autor al atâtor acţiuni criminale şi fărădelegi de tot felul.

Puterea a avut atâtea semne şi, desigur, informaţii (doar dacă serviciile româneşti de informaţii nu sunt de mămăligă) că Vadim, împreună cu locotenenţii săi Cozma şi Funar, pune la cale o destabilizare a ţării, crearea haosului pentru preluarea puterii. De ce n-a acţionat din timp? Să fie nepricepere, infatuare, adormire?

Acum se pare că oricum, s-a trezit. Pericolul, zguduirea, au fost prea mari. Poate că până vor apărea aceste rânduri, multe dintre măsurile despre care se vorbeşte (inclusiv scoaterea în afara legii a P.R.M.) vor prinde viaţă. Altfel, ne putem trezi cu noi cutremure politico-sociale.

CALENDAR

Martie

1 martie s-a născut Luiza Carol (1947)

1 martie s-a născut Solomon Marcus (1925)

2 martie s-a născut Eugen Relgis (1895)

3 martie s-a născut Felix Caroly (1933)

4 martie au murit la cutremurul din Bucureşti: Veronica Porumbacu, M. Petroveanu, Savin Bratu (1977)

7 martie s-a născut E. Schwarzfeld (1855)

10 martie a murit Gherasim Luca (1994)

12 martie s-a născut N. Tertulian (1929)

13 martie a murit Sergiu Dan (1976)

13 martie a murit H. Tiktin (1936)

14 martie s-a născut A.B.Yaffe (1924)

17 martie a murit Mihail Rinea, ziarist (1995)

18 martie s-a născut Gina Sebastian Alcalay (1927)

18 martie a murit Iulius Pach, anticar (1951)

19 martie s-a născut Adrian Rogoz (1921)

20 martie s-a născut Andrei Fischof (1940)

21 martie a murit Ionel Jianu (1995)

22 martie a murit B. Luca (1931)

23 martie s-a născut Radu Lupan (1920)

25 martie a murit Alf Adania (1979)

26 martie s-a născut Felix Aderca (1891)

26 martie a murit Alf Adania (1979)

26 martie s-a născut S. Săveanu (1917)

28 martie s-a născut Margareta Sterian (1897)

28 martie s-a născut Maria Banuş (1914)

28 martie s-a născut H. Fosha (1922)

28 martie a murit Aurel Felea (1996)

29 martie s-a născut Vladimir Tamburu (1913)

30 martie a murit N. Steinhardt (1989)

31 martie s-a născut Mihail Rinea (1907)

31 martie s-a născut pictorul Jules Pascin (1895)

VICTOR BÂRLĂDEANU – Bucureşti

Garda pe Internet

Se vorbeşte mult – uneori nepermis de mult, deşi subiectul e, într-adevăr, incitant – despre partidul "România Mare" şi ultra-diareicul spurcatul la gură mentor al său Corneliu Vadim Tudor.

Dar, trebuie să recunoaştem, prea puţină atenţie se acordă, din păcate, altor fenomene nu mai puţin, dacă nu chiar mai nocive. Printre care un loc aparte îl ocupă tot mai dinamica şi mai periculoasa revigorare a Mişcării Legionare. Nu intenţionez să intru în forfecarea mişcării – în formele ei vechi şi noi –, nici să-i analizez feluritele forme şi aripi (codrenistă, horiasimistă sau drăgănistă ori mai ştiu eu care). E vorba de altceva, care ţine de "modernizarea" (în mijloace, nu şi în conţinut) a unei forme de terorism care a lăsat urme adânci şi sângeroase în istoria României (în pofida celor care încearcă astăzi s-o edulcoreze, să-i estompeze caracterul îndeosebi antisemit, să-i facă uitate paginile cenuşii sau chiar negre din evoluţia ei brutală şi, nu o dată, criminală).

Un spaţiu tot mai important în activitatea propagandistică a Gărzii de Fier din zilele noastre este pătrunderea mereu mai impetuoasă pe Internet. Profitând de interesul crescând în special al tineretului pentru această formă ultranovatoare de comunicare în masă, cercurile legionare – care numai de lipsă de inventivitate nu pot fi acuzate, dar o inventivitate rea, ticăloasă, lipsită de scrupule – şi-au făcut loc pe diferitele *site*-uri informaţionale. E de-ajuns să pună în acţiune un "motor" de căutare numit "Altavista", pentru ca orice posesor de calculator adaptat la reţeaua de Internet să găsească zeci şi zeci de pagini cu adrese de pagini dedicate mişcării legionare, figurilor şi evenimentelor ei de tristă amintire.

Şi asta nu numai în limba română, ci şi în limbi de mare circulaţie europeană, ba chiar şi internaţională (cineva a descoperit ştiri referitoare la activitatea de astăzi a Gărzii de Fier într-o foarte răspândită ediţie în limba… japoneză).

Fiecare pagină a *site*-urilor respective conţine numeroase trimiteri la numeroase *site*-urilor cu tematică similară sau apropiată. Neîndoielnic, cel mai consistent *site* închinat legiunii şi istoriei sale este Pagina României Naţionaliste (pagină pe care o regăsim în două locaţii pe Internet – pages.prodigy.net/nitta/garda/html şi wowsites2.com/legiunea). În toate aceste locuri legionarii sunt înfăţişaţi drept martiri, eroi "sans peur et sans reproche", devotaţi fără precupeţire "patriei şi norodului, nu tagmei jefuitorilor neamului" (aici e parafrazată o celebră zicere a lui Tudor Vladimirescu, dar cu o complet altă conotaţie în vremea când a fost rostită). În paginile amintite abundă falsificările cele mai aberante: doar câteva exemple apar drept edificatoare. Bunăoară, faimosul, durerosul, adânc încrustatul în memoria generaţiilor Pogrom al evreilor bucureşteni de la abatorul din capitala României este pur şi simplu negat, fiind calificat ca o manifestare, desigur, a "evreimii perfide şi calomniatoare", iar asasinarea fără scrupule a lui I. G. Duca, primul ministru liberal abia ales în 1933 – şi care, în perioada electorală, făcuse "imprudenţa" să anunţe că una din primele sale măsuri când va veni la putere o să fie lichidarea mişcării legionare –, este caracterizată cu detaşare şi cinism "istoric" ca "pedepsirea meritată a unui personaj odios pe peronul Gării Sinaia".

Găsim în alte *site*-uri pe Internet texte de cântece legionare, fragmente din "Cărticica şefului de cuib", discursuri violente ale lui Codreanu, Moţa, Marin ori ale altor "nicadori" şi "decemviri", sau fragmente cu tâlc indubitabil din scrieri ale unor autori români sau străini care au colaborat cu nazismul (un Drieu La Rochelle poate fi întâlnit alături de Knut Hamsun).

Nu sunt puţini cei care ridică din umeri şi care tind a minimaliza acest fenomen, mai ales în forma lui pe Internet. Cine posedă o formă atât de sofisticată de comunicare? – spun cu neîncredere aceşti minimalizatori.

Tot atâtea amăgiri primejdioase! În primul rând, în România – ca să nu mai vorbim de alte teritorii locuite de români – calculatoarele (în pofida sărăciei reale, nu aparente, care loveşte clasele de jos) sunt tot mai larg răspândite în clasa de mijloc (mereu mai puternică şi mai consolidată economic). Ori, tineretul posesor de calculatoare – şi, implicit, de Interneturi – tocmai din rândurile acestei pături se recrutează. Să nu uităm că există şi utilizatori colectivi de Internet – clase unde se învaţă mânuirea calculatorului, birouri ale unor întreprinderi sau firme care folosesc calculatorul în scopuri economice, dar fără a exclude şi posibilitatea accesului la Internetul cu caracter informativ şi, deci, cu acces la *site*-urile paginilor fasciste. Sunt tot atâtea modalităţi de a pătrunde în uşor influenţabilele – şi, firesc, curioasele – minţi ale largilor pături de tineri, iscoditori şi puşi pe imitaţii.

Prin urmare, să nu dispreţuim şi nici să nu minimalizăm o formă de înrâurire cu urmări adesea incalculabile.

Nu, să nu o minimalizăm.

Baloane de Gaza

"Luna trecută a crescut cu 30 la sută numărul baloanelor de gaz furate din regiunile Dan şi Sharon şi transportate în Gaza pentru vânzare."

(Ziarele)

SCURT

Treziţi-vă!

Au trecut mai bine de doi ani de la câştigarea alegerilor CDR şi aliaţii săi. Noaptea de 17 spre 18 noiembrie 1996 a fost – cel puţin la Bucureşti – o noapte feerică, un "revelion al democraţiei româneşti", cum se arăta a doua zi chiar în "România liberă". Mii de oameni au ieşit în acea noapte pe străzi, ca să sărbătorească – în sublim zornăit de chei – îndepărtarea de la putere a lui Ion Iliescu şi a celorlalte fantome ale regimului comunist.

După numai câteva săptămâni de la noaptea de neuitat, mulţi publicişti s-au grăbit să declare că şi noua conducere a ţării îi dezamăgeşte. (...)

Iată însă că acum situaţia a ajuns cu adevărat disperată. În doi ani, în şapte sute treizeci de zile, NU S-A FĂCUT APROAPE NIMIC pentru redresarea României! Ne scufundăm cu toţii, tot mai rapid, în sărăcie, dezordine şi jaf. Explicaţii există, dar mi-e silă să le mai enumăr. La ce ajută explicaţiile?

Indiferent de motivele pe care le-ar invoca, politicienii aflaţi la putere poartă o răspundere imensă pentru degradarea vieţii din ţara noastră şi, mai ales, pentru compromiterea ideii de democraţie. Vina lor este agravată de nepăsarea şi chiar buna dispoziţie pe care ei le afişează în continuare. În timp ce preşedintele Emil Constantinescu, cu o voce tot mai răguşită, încearcă în zadar să le amintească ce misiune importantă au, în timp ce populaţia, exasperată, este gata-gata să-şi piardă controlul şi să instaureze haosul în ţară, aceşti politicieni îşi fac mai departe noduri impecabile la cravate şi surâd în faţa camerelor de luat vederi. Îţi vine să strigi, văzându-i: Treziţi-vă! Treziţi-vă, pentru numele lui Dumnezeu! Treziţi-vă până nu e prea târziu!

(Dintr-un articol de Alex. Ştefănescu, în "România Liberă", Buc.)

● Feldman spionul ● Guvernul american e botezat cu briciul ● Ne amintim cu nostalgie de Birkenau ● Dom' procuror, da' uitaţi ce zice în *Protocoale...* **● Abajur de lampă din pielea lui madam' Coman**

Ovreiul, tot ovrei! Îl aduni de pe drumuri, îl primeşti în ograda ta, îi pui masa, îl găzduieşti – şi el tot nemulţumit este de gestul tău plin de omenie. După ce se vede cu burdihanul plin, urmaşul lui Iuda se crede îndreptăţit să preia el frâiele gospodăriei tale, să dirijeze el mersul treburilor economice, financiare, politice etc. N-are importanţă că mirosul specific de usturoi alterat nu-i dispare nici de pe ţoale, nici de pe corp, chit că s-ar folosi toţi detergenţii din lume. El o ştie pe-a lui. Să se caţere şi să parvină pe spinarea celui care i-a dat o mână de ajutor la nevoie.

❖

...Tămbălăul cu pricina (e vorba de "scandalul sexual" Emil Constantinescu – Rona Hartner, *n.n.*) a fost comentat (la TV) şi de cei doi minoritari obraznici, Silviu Brucan şi Lucian Mândruţă. Un jidan şi un ţigan...

❖

Jidanul Feldman (care şi-a tras pseudonimul Radu F. Alexandru, adică nişte nume de voievozi români) a avut în viaţă două scopuri: să fie proxenetul lui Marin Preda şi să-l muşte de fund pe Corneliu Vadim Tudor, din orice poziţie, mai cu seamă din fiţuica "Ziua". Amândouă idealurile i-au reuşit destul de bine, ca dovadă că trăieşte boiereşte fără a produce nimic. Şi uite-aşa, din pricina unui vagabond bătrân şi urduros ca acest Feldman, creşte antisemitismul în lumea întreagă! De ce nu te cari, mă, în Israel, dacă strâmbi din nas la tot ce e românesc?

❖

La TVR s-a transmis, deunăzi, un interviu realizat, în Studioul Timişoara, cu Radu F. Alexandru. Mai multă lume ne-a telefonat la redacţie, pentru a reclama dezacordurile gramaticale şi cacofoniile stupide pe care le face numitul Feldman. Rugăm autorităţile de la Tel Aviv să ne facă un pustiu de bine: să-l ia pe jidănuşul ăsta obraznic şi prost ca noaptea şi să ne dea, în schimb, un evreu deştept şi cultivat. Încă o dată se adevereşte vorba unui om de spirit: evreii se împart în două categorii – rabini şi băieţi de prăvălie. Idiotul ăsta de Feldman e băiat de prăvălie, reuşind performanţa de a se răţoi, concomitent, şi la P.R.M. (care e într-o continuă ascensiune) şi la P.D.-F.S.N., care l-a luat pe el de pe gârlă şi l-a băgat în mă-sa pe gheaţă, adică în Parlament. Şi încă ceva. De ce-ţi ascunzi, mă, numele? Îţi e ruşine cu mă-ta şi tac-tu, care s-au numit Feldman? Pe cine vrei să păcăleşti, ce urmăreşti cu identitatea asta falsă? Ori poate eşti spion?

❖

Preşedintele S.U.A. consumă hamburgheri în neştire, ceea ce îl umflă ca un cimpoi, şi-l face să trăznească a usturoi, spre marele deliciu al Guvernului botezat cu briciu'...

❖

Şi un chior poate vedea că, după ce dictatura comunistă din România a căzut, americanii, englezii, francezii, grecii, turcii, israelienii şi alţii s-au năpustit ca lăcustele asupra Ţării noastre, dar nu pentru a-i judeca şi condamna pe iudeo-comunişti, aşa cum au procedat cu naziştii, fasciştii şi naţionaliştii, ci pentru a pune mâna pe bogăţiile Ţării şi a deveni ei stăpânii Statului Român. Ţin să precizez că în proporţie de 75 la sută aceştia sunt evrei.

(Din "România Mare", Buc.)

❖

"Luna lui Cuptor"... Sintagma ne face să ne amintim cu nostalgie de "Anii lui Cuptor", când la Birkenau, Buchenwald, Dachau etc. nu prea ieşea fum fără foc...

❖

Noi începem o anchetă asupra lui Vladimir Cohn (om de afaceri, *n.n.*). Cine e şmecherul ăsta? Unii ar spune simplu: un jidănuş care suge de la român şi nu se satură niciodată... Dar noi avem o altă teorie: un prieten al lui Petre Roman.

❖

Aşa după cum am anunţat în numărul trecut al revistei "Atac la Persoană", colega noastră Aura Lucian este anchetată de Parchetul

Vladimir Cohn

Deşi evreii reprezintă doar 2% din populaţia SUA, ei formează 42% din administraţia Clinton

Guvernul lui Clinton, copleşit de evrei

Clinton a construit o Americă ocupată de evrei

EVREI ÎN CABINETUL LUI CLINTON

...Redăm lista (care nu include nivelurile inferioare de personal) cu evreii aflaţi în Administraţia Clinton şi poziţiile deţinute de aceştia.

Madeleine Albright – Secretar de Stat (ministru de Externe); **Robert Rubin** – Secretar al Trezoreriei (ministru de Finanţe); **William Cohen** – Secretar al Apărării (ministrul apărării); **Dan Glickman** – Secretar al Agriculturii (ministrul Agriculturii); **George Tenet** – Directorul C.I.A.; **Luis Freeh** – Directorul F.B.I.; **Samuel Berger** – Şeful Consiliului Naţional al Securităţii; **Evelyn Lieberman** – Adjunctul Şefului Personalului; **Stuart Eizenstat** – Subsecretar de Stat (adjunctul ministrului de Externe); **Charlene Barshefsky** – Reprezentanta Ministerului Comerţului al S.U.A.; **Susan Thomases** – Asistenta Primei Doamne (Hillary Clinton); **Joel Klein** – Asistentul Procurorului General; **Gene Sperling** – Consiliul Economic Naţional; **Ira Magaziner** – Asistenţa Medicală Naţională; **Peter Tarnoff** – Adjunct al Secretarului de Stat; **Alice Rivlin** – Consilier Economic; **Janet Yellen** – Preşedintă a Consiliului Naţional Economic; **Rahm Emanuel** – Consilier Politic; **Doug Sosnik** – Consilier la Preşedinţie; **Jim Steinberg** – Adjunct al Şefului Securităţii Naţionale; **Jay Footlik** – Persoana însărcinată special cu legătura cu comunitatea evreiască (nici un alt grup etnic nu are un astfel de însărcinat special); **Robert Nash** – Şeful Personalului; **Jane Sherburne** – Avocatul preşedintelui; **Mark Penn** – Expertul Consiliului Naţional Economic în probleme asiatice; **Sandy Kristoff** – Şeful Asistenţei Medicale Naţionale; **Robert Boarstin** – Consilier pe probleme de Comunicaţie; **Keith Boykin** – Consilier pe probleme de Comunicaţie; **Jeff Eller** – Asistent Special al lui Clinton; **Tom Epstein** – Consilier pe probleme de Asistenţă Medicală; **Judith Feder** – Consiliul Naţional al Securităţii; **Richard Feinberg** – Secretar Adjunct pentru problemele Veteranilor; **Hershel Gober** – Administraţia produselor alimentare şi a medicamentelor; **Steve Kessler** – Consiliul Casei Albe; **Ron Klein** – Secretar Adjunct al Educaţiei (ministru adjunct); **Madeleine Kunin** – Consilier pe probleme de Comunicaţie; **David Kusnet** – Programul de luptă împotriva SIDA; **Margaret Hamburg** – Director pentru Conferinţele de Presă; **Many Grunwald** – Persoana de legătură cu liderii evrei; **Karen Adler** – Directorul Politic al Departamentului de Stat; **Samuel Lewis** – Consiliul Naţional al Securităţii; **Stanley Ross** – Consiliul Naţional al Securităţii; **Dan Schifter** – Director al Corpului Păcii; **Eli Segal** – Adjunct al Şefului Personalului; **David W. Carey** – Director Executiv C.I.A.; **Dr. Ruth David** – Director Adjunct al C.I.A. pe probleme de Ştiinţă şi Tehnologie.

Putem vedea aici că 45 de evrei au fost numiţi în Cabinetul preşedintelui Clinton. Deoarece evreii reprezintă numai 2% din populaţia americană, pentru a echilibra situaţia neevreilor în mod echitabil în Cabinet, ceea ce ar fi drept, ar fi nevoie să fie numiţi în poziţii importante 2.250 neevrei. Pentru a se obţine acest lucru, ar trebui să împărţim 100 de procente la cele 2 ale evreilor, iar rezultatul împărţirii să-l înmulţim cu cei 45 de evrei din Cabinet. Răspunsul este că am avea nevoie de 2.250 poziţii noi pentru a reprezenta cinstit, echitabil, şi pe neevrei în Cabinetul Clinton. Iată de ce Guvernul Clinton este un "Guvern al minoritarilor". Este constituit în exclusivitate din minoritari, în loc să fie constituit din persoane aparţinând majorităţii. În conformitate cu Charta ONU, toate naţiunile trebuie să fie conduse de majoritatea cetăţenilor lor şi nu de o minoritate.

(Din "România Mare", Buc.)

General pentru infracţiunea de propagandă şovină şi incitare la ură de rasă.

...Aura Lucian a prezentat procurorului Dan Matei probe în apărarea sa şi anume (...): facsimile din "Scrieri Politice" de M. Eminescu, precum şi din "Protocoalele înţelepţilor Sionului (...)".

Scoală Coman şi ni-i spune
Ce-ai văzut pe ceea lume
Că tu n-ai fost învăţatu'
Trei zile să-ţi stea culcatu'
De jidancă scărpinatu'
Oi, oi, oi
Lasă presa şi mierleşte
Că poporu' aşa doreşte
Să-ţi stea vata, smoc în nas,
În sicriu să pari mai gras
(urmează ţipete, bocete cu strigături, ejaculări întâmplătoare...).

(Dintr-un articol – din "Atac la persoană", Buc. – referitor la Mihai Coman, decanul Facultăţii de Ziaristică din Bucureşti; acuzat că ar fi căsătorit cu o evreică, Coman este somat de autorul articolului să–şi dea demisia din funcţia de decan; în acelaşi timp, autorul, care, în treacăt fie spus, iscăleşte "Mengele Mihai", aminteşte că un gazetar, pe nume I. T. Lazăr, l-ar fi ameninţat pe Coman "că-l face săpun, iar din pielea nevesti-sii, abajur pentru lampă".)

Distribuţie gratuită

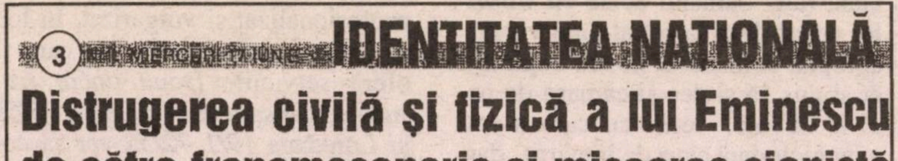
③ MIERCURI ... IUNIE ... IDENTITATEA NAŢIONALĂ
Distrugerea civilă şi fizică a lui Eminescu
de către francmasonerie şi mişcarea sionistă

Titlu din "România trează", Buc. 1999

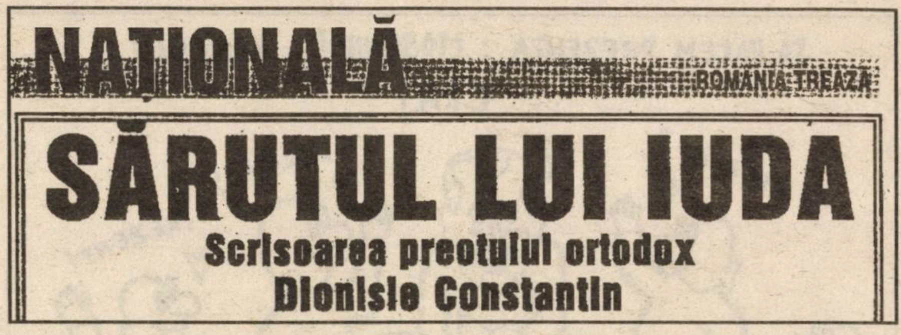
NAŢIONALĂ ROMÂNIA TREAZĂ
SĂRUTUL LUI IUDA
Scrisoarea preotului ortodox
Dionisie Constantin

Titlu din "România trează", Buc. 1999

"România Mare", "Atac la persoană", "Puncte cardinale" şi celelalte asemenea nu sunt singurele foi care combat cu străşnicie iudeo-comunismul. A mai apărut de curând o tipăritură din această speţă. Se cheamă "România trează", are ca redactor şef pe un anume Oancea T. Gabriel şi ca semn distinctiv... se distribuie gratuit în Bucureşti şi-n alte oraşe din ţară; în plus, fiind vorba de nişte oameni de curaj, tipăritura nu are adresă. Tu mergi pe stradă într-ale tale şi un cetăţean îţi întinde cele 4 pagini ale publicaţiei aşa cum, la Tel Aviv sau Afula, te trezeşti tot pe stradă cu reclame colorate pentru *Pizza Hut* sau frizeria cea nouă care s-a deschis în colţ. Câteva titluri din "România trează" ne arată că, într-adevăr, fascismul de la Bucureşti nu doarme.

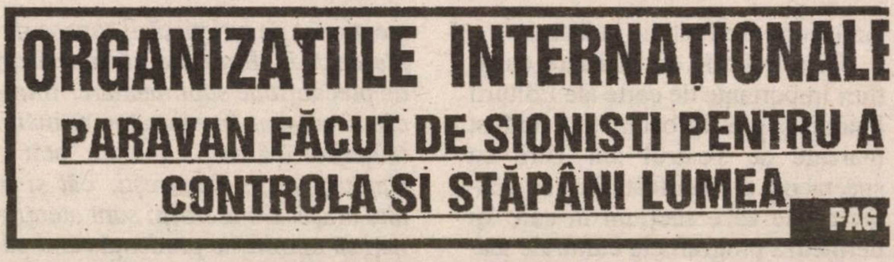
ORGANIZAŢIILE INTERNAŢIONALE
PARAVAN FĂCUT DE SIONISTI PENTRU A
CONTROLA ŞI STĂPÂNI LUMEA
PAG

Titlu din "România trează", Buc. 1999

10.000 de dolari

Noul Regim valutar, conform căruia atât cetăţenii români cât şi cei străini pot să scoată din ţară 10.000 de dolari, "ajută" statul român să piardă anual milioane de dolari. Această "înlesnire" a trezit la grupuri tot mai masive de chinezi interesul pentru "turism" în România. Greu de presupus că străbat mii de kilometri doar pentru două-trei zile de şedere aici. În realitate, este vorba de "curieri" care sunt de fapt recuperatori, emisari ai temutelor Triade care controlează cu stricteţe afacerile comunităţii chineze. Deşi semnalat în mod repetat de Interpol, pericolul infiltrării Triadelor în ţările din Europa de est (flagel de care nu au scăpat nici Statele Unite şi nici unele ţări occidentale) nu a fost preîntâmpinat şi nici nu este stopat. În România există deja cam 4.000 de firme cu capital chinezesc.

N. red. Chinezi? Dacă ar fi numai chinezi, n-ar fi nimic. Dar mai există şi alţi bişniţari, de prin Europa şi alte locuri apropiate de România, care nu sunt deloc chinezi în afaceri şi scot cu râvnă valută din ţară.

Diplome de Mecena

Recent, Teatrul din Turn – Sighişoara, în colaborare cu Societatea Paideia şi Editura Paideia, a or-

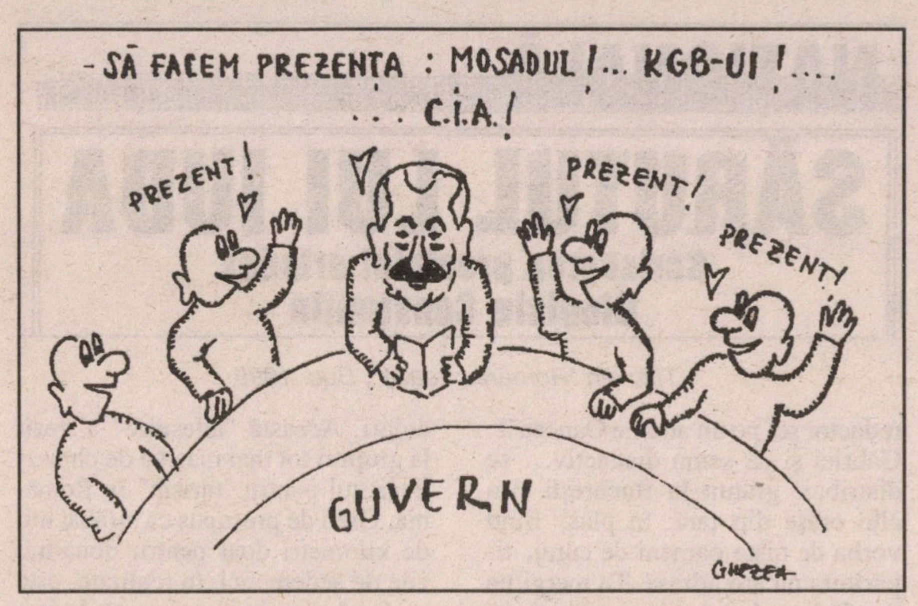

- SĂ FACEM PREZENȚA : MOSADUL!... KGB-UL!....
... C.I.A.!
PREZENT!
PREZENT!
PREZENT!
GUVERN
GHEZEA

Desen din "România Mare", Buc. 1999

ganizat Serile Paideia la Turn.

Cele trei zile de întâlnire cu titluri importante de carte ale Editurii Paideia și prestigioși invitați au fost marcate de Teatrul din Turn cu spectacole și manifestări ce au acoperit cele zece secțiuni în care își derulează programele culturale teatrul sighișorean. Editura Paideia a oferit Diploma de Mecena al Cărții de Cultură unor personalități și oameni de afaceri din Sighișoara, care prin acțiunea lor de sponsorizare a teatrului și a evenimentelor culturale și-au depășit condiția, practicând un mecenat ce nu poate trezi decât bucurie în aceste vremuri când bugetul și "bugetele" sfidează pur și simplu actul cultural.

Știriuță

…Aflând nu de mult de circulația unui avertisment oficial, în cotidianul de mare răspândire europeană "Financial Times", mi-am dus mâinile la cap și mi-am ferit obrajii, îmbujorați brusc de o senzație de jenă. Apoi am căutat instinctiv în jur, să descopăr dacă nu cumva, cineva, citindu-mi din revistă peste umăr, a depistat anunțul care suna așa:

"Ministerul de Externe britanic i-a atenționat pe turiștii țării care se deplasează în România să ia măsuri de precauțiune suplimentare, întrucât a crescut îngrijorător numărul tâlharilor înarmați cu cuțite, atât în Capitala țării, București, cât și în alte orașe. De asemeni sunt atenționați să manifeste prudență când părăsesc birourile de schimb valutar, unde mișună la tot pasul hoții de buzunare".

Am pus deoparte știriuța, cu gândul s-o las să plutească pe apa sâmbetei. Unde a tot plutit, până mai ieri. Când o altă știre, cumva similară, mi-a readus-o din nou la mal. De astă dată, vestea nu se referea la o măsură a guvernului britanic (ah, oamenii aceia cu ifosul lor pedant!) ci la cel al unui vecin, apropiat românului nostru ospitalier și pus să-și dea și cămașa de pe el la nevoie, vecin cu care n-am avut niciodată ceva de împărțit, dar care acum ne-a trântit o strâmbă în nas: cehul! Ei bine, cehul ăsta, prin organul său din fruntea țării, a considerat că ar fi cazul să instituie, față de românul care intenționează să-i calce pragul, obținerea în prealabil a unei vize de intrare din partea consulatului de la București.

(Dintr-un articol de Dan Costescu, în "Lumea liberă", New York, 1999.)

Monedă nouă la Cernăuți

De mai multă vreme bugetarii din regiunea Cernăuți (și nu numai) nu își mai primesc salariile de luni de zile, iar cei care le primesc obțin doar o parte minimă din salariul ce li se cuvine. Un exemplu concludent este și acesta: cadrele didactice și lucrătorii din sfera ocrotirii sănătății au primit, în locul banilor, vodcă. În aceste condiții, vodca devine obiect de troc, ea fiind schimbată pe alimente, îmbrăcăminte și altele. Nu sunt puțini cei din rândurile profesorilor și cadrelor medicale care, după terminarea programului de lucru, ies cu lăzile de vodcă la vânzare.

(Dintr-o corespondență de Mihai Vicol, în "România liberă", Buc.)

Schimbări în lumea anunțurilor matrimoniale

Cine spune că *Mica Publicitate* din paginile unui cotidian e lectură facultativă, se înșeală. Din anunțurile de toate felurile poți afla mult mai multe despre starea și schimbările unei societăți decât dintr-un editorial bine ferchezuit.

Matrimonialele, de pildă, erau cândva (cam anul trecut) împânzite de "ingineri liniștiți", al căror "rege" era Herșcovici. Acum, piața a suferit vizibile transformări: s-a profesionalizat și vulgarizat. În loc de bărbați serioși, sunt fete care-și oferă serviciile: *Două tinere frumoase, dar sărace, Aura 23/1, 75/58 și Loredana 19/1, 72/52 vor să comunice cu bărbați generoși și curajoși. Au multe de spus la… oricând" (Ziua).* Dintre efectele tragice ale tranziției, *sărăcia* devine un atribut sexy: necesită protecție, cavalerism și, evident, bani. E evident că Aurele și Loredanele sunt altceva decât adevăratele matrimoniale. Nu sunt doar ele, există și Roxana, *"nu prea frumoasă"*, dar norocoasă; *"recent am câștigat la*

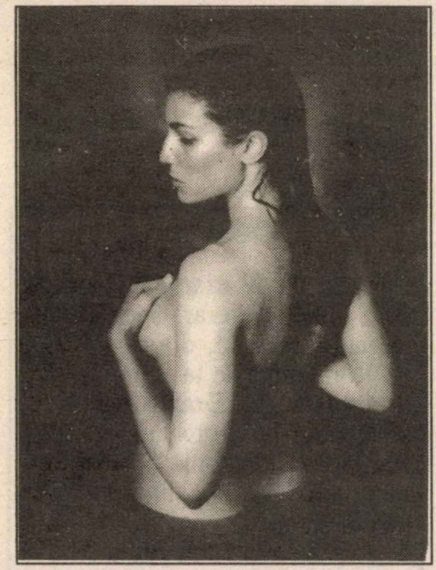

Loto"; sau Gabriela, care *"şi-a pierdut, din păcate, saxofonul"*; sau Manuela, *"maseuză" (Evenimentul zilei).*

Ofertele de suflet şi de viaţă lungă pălesc tot mai mult în faţa pragmaticelor "contracte" sentimentale: *"Tânără superbă ofer companie unui domn generos" (România liberă);* sau *"Tânără atrăgătoare ofer companie oamenilor de afaceri" (România liberă).* Nu doar fetele vor companii generoase. Există şi reversul: *"3 tineri, 1,97/80 kg./20 ani; 1,76/68 kg./21 ani; 1,70/57 kg./26 ani oferim companie doamnelor între 25-35 ani pentru petrecerea timpului liber. Rugăm seriozitate" (România liberă).* Văduvă, de 59 ani, *"pensie militară, fără obligaţii, apartament 3 camere proprietate personală"* ce doreşte *"un suflet sărac"* nu e nici ea departe de suflul pragmatic: *"am tot necesarul să stea la mine şi să aibă maşină, carnet auto".*

În dragostea publicistică nu mai e ca-n oracolele şi ca-n felicitările post-eminesciene: totul se vinde şi se cumpără. Epitetele devin oferte. Mitul Cenuşăresei ("frumoasă dar săracă") e scos la mezat. Mai rămân, totuşi, câţiva naivi care caută altceva: *"Încă te mai aştept, iubito! Ştiu că undeva tu exişti doar pentru mine! Dacă îţi place Noica, Petrarca, Scorpions, Prodigy, Santana; dacă eşti romantică şi îţi place să priveşti răsăritul de soare pe malul mării; dacă îţi place schiul nautic şi pe zăpadă; dacă îţi place să te bucuri de fiecare clipă a vieţii tale; dacă ai bun gust, bun simţ; eşti frumoasă, atrăgătoare, suplă, cu părul lung, cârlionţat, şaten, blond sau roşcat; dacă ai maximum 25 de ani şi 1,65 înălţime; dacă eşti studentă sau ai terminat recent ASE-ul; dacă crezi în şansa ta, atunci scrie-mi sau caută-mă. Sper să putem descoperi împreună parfumul şi savoarea fericirii în doi..."*

(Dintr-un articol de Iaromira Popovici, în "Dilema", Buc.)

Las Vegas Popescu

...Subiectul se referă la Serviciul de Stare Civilă al oraşului Iaşi, capitala Moldovei noastre antice; mai precis, la nou născuţi, adică la numele acestora. Cele mai des întâlnite prenume de oameni sunt, fireşte, Gheorghe şi Maria. Până aici, nimic anormal. Bizareria începe cu câţiva copii de... cum să le zic, rromi, ţigani, "tuciurii", "ciori"... în fine, care au dovedit o imaginaţie onomastică ieşită din comun. Deci, ca să n-o mai lungim deloc, la Iaşi au apărut copii botezaţi cu numele: McDonald's (foamea e mare, ce vorbeşti, mon cher!), Las Vegas (unde e drăguţul de Elvis Presley?), Bobocel-Fernando (asta se datorează, bineînţeles, telenovelelor "sub-americane"!). Şi, în fine, cel mai frumos, cel mai deştept, cel mai viteaz şi cel mai destoinic dintre "rromâni": Kiwi Legendarul. Nu râdeţi, acesta este prenumele unui băieţel născut pe plaiurile mioritice ale bătrânei Moldove.

(Dintr-un articol de Florin Toma, în "Lumea liberă", New York; şi tot lui Florin Toma îi datorăm un calambur O.K. à propos de actriţa Rona Hartner, o fiinţă foarte vioaie de felul ei, eroina "scandalului sexual" montat pentru a-l compromite pe preşedintele Constantinescu: "La Rona è mobile".)

Prinţul Charles

Un articol din cotidianul francez "Le Monde" arată că prinţul Charles, moştenitorul tronului Angliei, i-a promis ministrului român al culturii, Ion Caramitru, în timpul vizitei oficiale la Sibiu, că va acţiona pentru a se face oraşului o importantă donaţie financiară din partea Coroanei Britanice pentru restaurarea vechilor clădiri-vestigii istorice care sunt în paragină. Numai că moştenitorul tronului englez, deşi sensibilizat de arhitectura Sibiului şi de explicaţiile legate de lipsa acută de fonduri de care suferă Ministerul Culturii, a condiţionat donaţia de emiterea de către guvernul României a unei legi speciale care

"Eu sunt dincolo de bine şi de rău".

(C. V. Tudor; dintr-o declaraţie făcută într-o şedinţă a Senatului român; Buc. 1999)

... ŞI-N ADÂNC SE SCUFUNDĂ

(CU ACCENTUL PE Ă)

să garanteze că banii vor fi într-adevăr folosiţi numai şi numai pentru renovarea clădirilor istorice specificate din Sibiu, totul efectuat sub controlul unui trimis al Angliei care va rămâne la faţa locului pe toată durata muncilor de renovare.

După cum se vede, zvonurile că în România fondurile şi donaţiile din străinătate merg în alte buzunare decât în scopurile oficiale preconizate în contractele de donaţii au ajuns până şi la palatul Buckingham, sediul familiei regale britanice la Londra, arată în încheiere "Le Monde".

(După o relatare de Ady Carmi, în "Ultima oră", 1999.)

Mica publicitate

- Caut partener veşnic tânăr pentru a petrece clipe minunate împreună. 896.11.14.
- Tinere prezentabile oferim companie unui domn generos, civilizat. 092.758.465.
- Doamnă, domnişoară oferim companie domnilor generoşi. Tel. (01)892.10.14. Non Stop.
- Bărbat bogat, generos, doresc doamnă, domnişoară pentru companie. (01)892.10.14. Non Stop.
- Cu mine nu-ţi trebuie Viagra. Sunaţi-mă! Marinela 19/1, 50/51. Telefon 899.90.00
- Patron caut domnişoară tânără, sexy, ofer sponsorizare. Tel. 094.832.082 între orele 11.00-12.00.

(Din România liberă", Buc. 1999.)

Decese

Prof. Dr. Marian Papahagi (n. 1948), critic literar, specialist în literatura italiană, directorul "Casei României" de la Roma.

Constantin Draxin, poet şi grafician; la Botoşani. C. D., membru al Uniunii Scriitorilor, scria cu gura, având mâinile inerte, în urma unei poliomielite de care a suferit în copilărie.

פלסתום בעיים

BIDAN

• COMODITATE • IGIENĂ PERSONALĂ • SĂNĂTATE •

Garanţie – un an de la instalare
Cu posibilitate de prelungire

• **BIDAN** este un scaun modern care transformă orice closet în bideu şi foloseşte la spălarea părţilor inferioare ale corpului cu ajutorul unui jet de apă caldă şi la uscarea cu un curent de aer cald.

• Astfel se creează pentru cel ce-l foloseşte o senzaţie de totală curăţenie şi prospeţime.

• Noul procedeu este binevenit atât pentru adulţi cât şi pentru copii, evitându-se contactul mâinii cu fecalele şi secreţiile urât mirositoare şi total insalubre. Femeile gravide găsesc prin **BIDAN** o rezolvare ideală a igienei speciale care li se impune, suferinzii de erupţii, eczeme în părţile interne simt o alinare a durerilor, iar cei bolnavi de hemoroizi pot realiza chiar evitarea operaţiei.

• **BIDAN**-ul se prezintă într-o varietate de modele şi culori:

– **BIDAN** TURBO, aparat care încălzeşte apa şi usucă cu aer cald,
– **BIDAN** CU ÎNCĂLZIREA APEI,
– **BIDAN** OBIŞNUIT.

Se fac instalaţii în orice loc din ţară • Se poate plăti cu carte de credit.

• Instalarea este simplă şi uşoară – 120 de shekeli (inclusiv legătura electrică)

BIDAN se vinde în reţelele HOME CENTER şi ACE după sistemul: «cumpără şi montează-ţi singur».

"BIDAN"
BNEI BRAK, Str. Hakishon nr. 16
Tel.: 03/5709955 – 5709977 – 5700831

ION MIHĂILEANU
Corespondenţă din Franţa

Caleidoscop parizian

- **Tinerii bunici**
- **Cric**
- **Adevăratul nume al lui Evgheni Primakov**
- **Furturi la castel**
- **Balonul din anul 2000**

Îmi închipui că mulţi dintre cititorii revistei "Minimum" cunosc bucuria de a fi bunici. Pe vremuri, în România, când o femeie căsătorită nu se afla în câmpia muncii, i se zicea că e casnică. Era şi asta o meserie, destul de grea, mai ales când aveai de crescut o droaie de copii. Nu ştiu dacă a fi bunic înseamnă să ai o meserie... de bunic, oricum nu strică la casa omului să aibă prin preajmă pe cineva disponibil să se ocupe, din când în când, într-un fel sau altul, de zglobiii cei mici.

Scriind aceste rânduri mă gândeam la un fenomen nou apărut în Franţa, despre care se discută şi în legătură cu care a apărut o carte intitulată "Grands-parents: La famille à travers les générations", ed. Jacob (Bunicii: Familia de-a lungul generaţiilor). Care e acest fenomen nou? Bunicii sunt din ce în ce mai tineri ca vârstă, nu numai în suflet. Ceea ce, în treacăt fie spus, ar face ca femeile sau bărbaţii trecuţi de 70 de ani să devină străbunici...

Noii bunici, cum sunt tentat să le zic, cum altădată se zicea despre B. H. Lévy şi Glücksman că sunt "noii filozofi", fac parte din generaţia lui '68, cea care s-a răsculat şi a schimbat multe din moravurile franceze. Când eşti bunică la 50 de ani şi bunic la 55 de ani (cam asta pare să fie media lor de vârstă în Franţa), bineînţeles că nu mai croşetezi ca bunicile de altădată; nici nu te ajuţi cu bastonul când mergi ca Zeida din ştetelul dispărut. Continui să fii activ, să duci o viaţă plină de evenimente, să faci sport. Mulţi poartă jeans şi îşi dau aere de juni-primi, ca să nu mai zic că o fac pe seducătorii. Un bunic care a participat la mişcarea din 1968 zicea că fiii săi nu i-au zis niciodată "papa", cu atât mai puţin doreşte să i se zică "papy" (bunic)! O altă tânără bunică susţinea că nepoţii ei îi zic "Cric"! Cum franţujii au multă imaginaţie în a da nume cât mai originale străzilor, firmelor, ea s-a exercitat şi în a găsi denumiri noi pentru bunici şi bunice. De pildă: "seniori", "mamie-vélo", "papy-bleu" şi "mamie-rouge" (după culoarea automobilului), "mamoune" şi "papoune", "doc" pentru un bunic doctor. O deputată, Dominique Gillot, bunicuţă la 49 de ani, susţinea că faţă de nepoţica ei de doi ani şi jumătate are parte mai puţin de responsabilitate şi mai mult de bucurii, şi că relaţia cu micuţa e bazată exclusiv pe afecţiune şi complicitate. O statistică recentă arată că, totuşi, "noii bunici" păstrează câte ceva din bunele obiceiuri ale celor vechi. 82 la sută fac baby-sitting, mai ales când locuiesc aproape de copiii lor.

Un caz semnificativ îl reprezintă ministra Dominique Voynet. (Scuzaţi formula: se obişnuieşte acum să se feminizeze denumirile funcţiilor şi meseriilor. Înainte se zicea: Madame *le* Ministre, acum se zice Madame *la* Ministre.) În 1996 ea a devenit bunică, la naşterea nepoţelei sale Ada. Câţi ani a avut "ministra" atunci? N-o să credeţi: 38 de ani! Asta n-o împiedică să fie în acelaşi timp mamă a unei micuţe Jeanne, de 5 ani, care, implicit, e mătuşa Adei! E complicată situaţia? e întrebată Dominique Voynet. Nicidecum, răspunde ea. Nepoţica nu e a treia fiică, nu există nici o confuzie. Ea are o mamă, fiica mea, iar eu sunt bunica ei. Iar cele două puştoaice au înţeles foarte bine situaţia (sau cum devine cazul! adaug eu, I. M.) Tânăra bunică, ce va împlini în curând doar 41 de ani, spunea că a devenit mamă la 19 ani. Iar fiica ei i-a urmat exemplul, rămânând însărcinată la aceeaşi vârstă. "Eram îngrijorată. O mamă atât de tânără! mi-am zis. Dar mi-am amintit că mama mea mi-a spus acelaşi lucru. Atunci am tăcut şi m–am bucurat".

Bunici tinere, foarte bine. Ce se va întâmpla peste câţiva ani, pentru că multe femei încep să aibă primul lor copil din ce în ce mai târziu? Bunicii, deci, nu vor mai fi atât de tineri. Dar până atunci va mai curge multă apă pe Sena...

● Zamenhof e o stradă care a devenit celebră pentru că acolo e sediul celei mai bune publicaţii în limba română ce apare în Israel? Dar parcă numele de Zamenhof mai zice şi altceva. Cred că nu e nevoie să spun despre cine e vorba, sunt sigur că toţi cititorii revistei "Minimum" ştiu că e numele tânărului medic evreu polonez care a avut năstruşnica idee de a inventa limba numită esperanto. Pe care o voia universală, slujind înfrăţirea între popoare, pentru a sfârşi odată cu Turnul babel. Ce să-i faci dacă evreii noştri – nu bancherii, nu oamenii de afaceri – sunt visători incurabili...

Zicea atât de frumos săracul Zamenhof, care locuia în Bialystock, atunci când, în 1887, a pus bazele esperanto-ului, că "oamenii se vor afla alături, cot la cot, nu ca străini sau concurenţi, ci ca fraţi, fără a-şi impune limba lor unul altuia, înţelegându-se reciproc, iubindu-se şi strângându-şi mâna în mod sincer...

Mi-am amintit de Zamenhof cu prilejul congresului esperantiştilor (al 83-lea!) care a avut loc la Montpellier şi unde au participat nu mai puţin de 3.000 de delegaţi veniţi din lumea întreagă. Mai există esperanto-ul ăsta? s-au mirat mulţi. Da, mai există. Mai stârneşte şi polemici. Ziarul "Le Monde", care, comentând congresul de la Montpellier, a afirmat că mişcarea esperanto e pe cale să dispară, s-a trezit cu un mesaj venit tocmai din Columbia, destul de enigmatic. Pe care îl reproduc întocmai: *"Mi badueras pri la artikolo kiun via jurnalo aperigis pri la Universala Kongreso de Esperanto, kiu ne taksas la granda valoron de la internecia lingua"*. Îmi închipui că ziariştii de la "Le Monde" au depus multe eforturi pentru a găsi un esperantist ca să le traducă textul. Iată-l în româneşte: "Regret că articolul publicat de ziarul dvs. asupra Congresului Universal de Esperanto nu apreciază marea valoare a acestei limbi internaţionale".

Partizanii esperanto-ului au tot dreptul să afirme că ea nu e muribundă. La Montpellier s-a făcut socoteala: în lume există două milioane de oameni ce vorbesc această limbă. Care sunt argumentele celor ce pledează în favoarea ei? Cum afirmă celebrul scriitor şi semiolog italian Umberto Eco, "e o limbă bazată pe criterii de economie şi eficacitate remarcabile". Ea nu posedă decât 7.500 de cuvinte de uzaj comun, provenind din 700 de rădăcini comune ale limbilor europene. Gramatica e foarte simplă. Nu există verbe neregulate, nici excepţii. Se pare că dacă te hotărăşti să înveţi esperanto, îţi ia de zece ori mai puţin timp decât engleza sau franceza.

La argumentul, normal de altfel, că esperanto-ul de azi este engleza, esperantiştii răspund: nu e adevărat, numai 90 la sută dintre europeni vorbesc engleza. Dar, adaugă ei, nici nu dorim ca ea să fie prima limbă internaţională, ci a doua. Celor ce susţin că limba inventată de doctorul Zamenhof e o limbă artificială, uscată, ce nu permite exprimarea sentimentelor, poetul scoţian William Aned susţine că prin natura ei e o limbă favorabilă muzelor, muzicală, delicată. Iar acelaşi Umberto Eco, autorul romanului "În numele trandafirului", constatând că multe poveşti de dragoste s-au născut între esperantişti, aducea un argument hotărâtor: "Timp de secole limba latină a fost predată extrem de intens, dar puteţi fi siguri că chiar un preot şi o călugăriţă, când se îmbrăţişează în timp ce fac dragoste, nu utilizează latina în această împrejurare intimă. Pe când esperanto da. Trageţi concluzia!"

La multe argumente favorabile, pentru viitor mai aleg încă unul: dacă esperanto ar fi adoptat, s-ar realiza economii de miliarde de dolari, pentru că n-ar mai fi nevoie de traduceri.

Ce părere ai, domnule Mirodan? În calitate de director al revistei "Minimum", de care e legat numele doctorului Zamenhof, crezi că are vreo şansă esperanto-ul, sau îl aşteaptă soarta idişului?

Şi mai multe minime:

● Până de curând nimeni nu auzise de un american pe nume Varian Fry. A fost nevoie să fie organizate două expoziţii, una la Marsilia şi alta la Aix-en-Provence, pentru ca să se afle că acest tânăr american a fost trimis de Emergency Rescue Committee în Franţa ca să salveze intelectuali europeni urmăriţi de nazişti. Ajungând la Marsilia cu o listă de 200 de persoane, el a izbutit să salveze 2.000. Printre ei, André Breton, Max Ernst, André Masson, Victor Serge, Claude Lévy-Strauss. Şi foarte mulţi artişti şi scriitori evrei din Germania, refugiaţi atunci la Marsilia. ● Alexander Adler, directorul unei reviste extrem de bine informate, "Courrier International", specialist în problemele Rusiei, a publicat recent un articol-portret al lui Evgheni Primakov, actualul prim ministru

UNICĂ ÎN INIMA TEL-AVIVULUI
CASA DE PĂRINŢI
«NEOT HABIMA»
ELEGANŢĂ ŞI SERVICII DE ORDINUL 5 STELE
Asigură odihnă, condiţii de convalescenţă, 5 mese zilnice
cu meniuri variate şi atent întocmite
În vecinătate: Teatrul Habima, Heichal Hatarbut,
Dizengoff Center
TEL AVIV, Str. BERDICEVSKI nr. 14
TEL. 561-6757 – 561-9041

al fostei URSS. El evocă itinerariul unui copil din Kiev, care devine primul ministru evreu din întreaga istorie a Rusiei. Adler susţine că adevăratul nume al lui Primakov nu e Finkelstein, cum pretinde "columnistul" american William Safire, ci Guirschblatt Evgheni Maximovici, fiu al unor părinţi evrei şi comunişti. Cum a ajuns acest evreu general în K.G.B., favoritul lui Andropov, marele specialist în problemele arabe, şi acum prim ministru, rămâne un mister. Alexander Adler pretinde că nu e "un trădător", cum pare uneori că vrea să fie considerat. Om trăi şi om vedea... ● Nu mai ţin minte dacă am scris, în Franţa sunt 10 milioane de celibatari. Unii se dat cu pumnul în piept, mândri de a nu avea, după cum e cazul, soţ sau soţie, alţii recunosc, spăsiţi, că e fără voia lor. ● Castelele Franţei, cele pe care turiştii le vizitează cu plăcere, sunt "vizitate" şi de altfel de turişti, speciali, noii Arsène Lupin. În anul 1998, 350 de proprietari au fost victimele unor furturi de obiecte istorice. ● Nu ştiu dacă aţi auzit de acest nume: Ralph Parker. E un american, fost avocat, în vârstă de 51 de ani, cunoscut de amatorii şi specialiştii în materie de vin din lumea întreagă. Fostul student care a petrecut câţiva ani în Franţa şi a ajuns să-i aprecieze vinurile, a devenit un fel de papă al acestei licori dumnezeieşti. Viticultorii din Bordeaux tremură aşteptând verdictul americanului-papă. El a petrecut în regiunea Saint-Emilion două săptămâni, gustând nu ştiu câte sute de vinuri. Cărora le va da note. Şi în funcţie de gustul lui, ele vor costa 10 franci sau 5.000. ● Printre surprizele ce-i aşteaptă pe vizitatorii Parisului în anul 2000 e cel mai mare balon din lume, cu care vor putea vedea capitala Franţei "de sus". Până una-alta, începând de la 1 iulie a.c., vor beneficia de această călătorie copiii. Însoţiţi sau nu de părinţi. ● Un fost ministru şi deputat în exerciţiul funcţiunii, Roger Guilloto, din motive pe care numai el le ştie (se pare că în urma unei boli ce-i provoca dureri teribile) s-a hotărât să se sinucidă. Soţia sa, Claire, nu voia să se despartă de el. Deci şi-au pus capăt zilelor împreună. Dragoste dincolo de moarte. Numai că Roger a murit. Iar Claire, aflată în comă, a fost salvată. Am ascultat-o la radio, e o fiinţă extraordinară, netemătoare de moarte. Şi-a găsit acum sensul vieţii: să se ocupe de publicarea memoriilor iubitului. Nu se desparte de el nici acum... ● Faimosul terorist Carlos, care are pe conştiinţă numeroase victime, şi care se află bine mersi într-o puşcărie franceză, a trimis o scrisoare revistei "Jeune Afrique", în care îl proclamă pe miliardarul saudian Oussama Ben Laden, presupusul creier al atentatelor de la Nairobi şi Dar-es-Salaam, cel ce finanţează mişcarea teroristă internaţională, drept succesorul său. Nu ştiam că şi ucigaşii îşi aleg moştenitori nişte ucigaşi şi mai mari decât ei.

Şi câteva bancuri:

● Două prietene se întâlnesc după ce nu s-au văzut de 20 de ani. – Ce surpriză! Ce mai faci? Copiii? Ţi-l aminteşti pe Jean-Jacques, era simpatic, nu? Şi era un tânăr care promitea... – Da, dragă, promite şi acum. E deputat. ● Celebrul autor de comedii Labiche e pe moarte. Fiul său, care tocmai îşi pierduse soţia, îi şopteşte la ureche: – Tată, pentru că ai s-o revezi, spune-i că o voi iubi mereu. – N-ai putea să faci comisionul ăsta tu însuţi? îi răspunde maliţios Labiche. ● Un puşti se întoarce de la şcoală plângând: – Mamă, toată lumea îmi spune că am urechi prea mari. – Nu-i adevărat, iepuraşul meu. ● Două vaci stau de vorbă despre o a treia. – De ce Mărgărita a devenit atât de slabă? – Pentru că e superstiţioasă. Nu vrea să mănânce decât trifoi cu patru foi. Ori ia-le de unde nu-s! ● Bărbatu-meu s-a dus la vreo douăzeci de şedinţe de dresaj cu câinele nostru lup. – Ei şi? – Acum, imediat ce câinele îşi arată colţii, soţul meu i se supune imediat. ● O femeie nefericită îşi mărturiseşte necazurile unei prietene: – Acum trei luni soţul meu a plecat să cumpere un ziar. de atunci nu s-a mai întors. Ce-aş putea face? – Poate că ar trebui să faci un abonament. ● –Aţi accepta, e întrebat un om politic, să dezvăluiţi tot ce câştigaţi? – Nu m-ar jena ca ţara întreagă să fie la curent, cu o singură condiţie: să nu afle soţia mea. ● La spital, în clipa când un chirurg şi un medic internist urcă în ascensor, uşile sunt gata să se închidă. Chirurgul îşi bagă capul ca să le menţină deschise. – Curioasă metodă foloseşti ca să împiedici închiderea lor, zice internistul. – E logic, răspunde chirurgul. Ca să operez am nevoie de mâini... ● Un căţeluş se întoarce de la şcoală. Tatăl său îl întreabă: – Ce notă ai luat la matematică? – Ham, ham! – Dar la istorie? – Ham, ham! – Dar la geografie? – Ham, ham! – Şi la biologie? – Ham, ham! – Dar la limbi străine? – Miau, miau! ● O pereche se uită la televizor. Deodată, el zice soţiei: – Să nu uit să-ţi spun. Aş vrea ca după ce mor să fiu incinerat. – Asta-i bună, să-mi împrăştii cenuşă peste tot! se revoltă ea.

●

La o cercetare făcută de Ministerul Finanţelor s-a descoperit că dintre toate cărţile de credit, VISA C.A.L. este cea mai scumpă, cu mult mai scumpă decât binecunoscutele Isracard, Visa Alef şi altele asemenea. Mizând pe faptul că posesorii, eu, tu, dumneaei, nu prea socotim la bani mărunţi taxele plătite pentru diferitele operaţiuni, d. Zwi Meski, directorul general al lui VISA C.A.L., a hotărât că nu e bai dacă firma îi jecmăneşte niţel pe fraieri.

Dar până la urmă tărăşenia fu dată pe faţă. Aşa se întâmplă atunci când sari peste C.A.L.

G. MOSARI

O săptămână la Istanbul

- **Istanbul, supranumit Poarta Orientului, unicul oraş din lume situat pe două continente**
- **Oraş cu moschei, palate şi un Mare Bazar, mare...**
- **Negustorie pentru clienţi de Istanbul şi Istan-bulă, sau de la haine de piele la muşama, de la obiecte din aur la tablă aurită**
- **Haremul turcilor: patru femei oficiale la un bărbat oficial**
- **Taxiurile groazei, curse în spirală pe şosele şi trotuare**

Una dintre ţările care atrage turistic israelienii, dar şi pe bulgari, români, ucrainieni, se numeşte Turcia. Ce se dă acolo? vor întreba unii.

Mai întâi, pentru adevăraţii excursionişti, "se dă" o natură bogată, cu două lanţuri muntoase în partea europeană şi cu o vegetaţie tipic mediteraneană în partea asiatică. De aceea amatorii de plimbări se îndreaptă fie spre Istanbul, fie spre Anatolia, fiind foarte greu să le cuprinzi dintr-un foc pe amândouă. Acesta-i motivul care-i determină pe unii să plece în Turcia de două sau mai multe ori, mai ales că preţul călătoriilor e foarte accesibil.

Pe urmă, turiştii care caută chilipiruri pleacă în Turcia ca să cumpere haine de piele şi obiecte de aur, bijuterii, fiind informaţi că ele sunt mult mai ieftine ca prin alte locuri. Ei nu ştiu însă câtă dreptate au englezii când spun că aşa-zisele preţuri reduse costă uneori foarte scump.

În al treilea rând unii văd în Turcia, sau mai ales în Istanbul, locul cel mai accesibil pentru a participa la jocurile de noroc de la cazinouri. În ultimii ani, însă, rândul al treilea a căzut, căci s-au desfiinţat cazinourile, dar vajnicii luptători pentru redeschiderea lor nu se dau încă bătuţi.

Şi, în sfârşit, unii vor să-i cunoască şi să-i vadă la ei acasă pe urmaşii celor ce au dominat sute de ani Bulgaria, Serbia, Grecia, Albania, România, Ungaria (în Europa), dar şi Siria, Egiptul, Tunisia, Algeria (în Asia şi Africa). Palestina, pe o porţiune din care s-a creat statul Israel, a fost sub stăpânirea turcilor până în 1914.

Aur în Marele Bazar

Pentru o parte din motivele de mai sus, aflându-mă în Bulgaria, am hotărât să plec la Istanbul cu un autocar bulgăresc, care a fost pus la dispoziţia unui grup de turişti timp de o săptămână.

Intrând cu autobuzul în Turcia am început să admirăm peisajele locului şi să discutăm cu emoţie despre întâlnirea cu Istanbulul, cândva capitală, dar care a rămas centrul urban cel mai mare (după unii, populaţia sa depăşeşte 6 milioane de locuitori), unicul oraş din lume care se întinde pe două continente: Europa şi Asia. Cea mai mare parte se află în sud-estul Europei, fiind împărţită de Cornul de Aur în două sectoare: sudul, cu vechiul Stanbul, şi nordul, cu clădiri noi, moderne. Tăiat de Bosfor, Istanbulul cuprinde în estul lui şi o "fărâmă" din Asia, iar pentru ca tabloul să fie întregit, şi-a asigurat o poziţie geografică din care să nu lipsească marea; de aceea limitele din sud ale oraşului se scaldă în Marea Marmara.

În timp ce discutam despre Istanbul, însoţind vorbele de studierea unor hărţi ca să fim bine documentaţi, am auzit o bubuitură puternică, autobuzul a pornit-o aplecat în faţă, spre stânga şoselei, şi l-am văzut pe şoferul bulgar aruncându-se cu tot trupul lui voinic asupra volanului, încercând disperat să frâneze vehicolul.

Lupta i-a fost încununată de succes, evitând astfel un grav accident, astfel că după o pauză de vreo două ore pentru o reparaţie la motor şi schimbarea unui cauciuc, am putut continua drumul la Istanbul, pe care autobuzul bulgăresc era cât pe ce să ni-l... scurteze!

Palatul Dolmabahce: şi ce harem grozav avea!

❖

Am ajuns seara târziu, cu o întârziere de câteva ore, la Istanbul. Ne-am luat în primire camerele la un hotel oarecare, dar destul de curat. Din cauza orei înaintate, credeam că programul primei plimbări prin oraşul căruia trebuia "să-i simţim pulsul" se anulează, dar n-a fost aşa. La zece seara am ieşit din hotel, numai că… n-am putut înainta. În faţa intrării se postaseră 20-30 de turci, majoritatea tineri şi copii între 9-14 ani, care ne-au asaltat cu tot felul de obiecte pe care voiau să ni le vândă: bluze, pantaloni, ciorapi, cămăşi, fuste, genţi, sacoşe – iar pe toate era imprimată vestita marcă "Lacoste", având alături simbolul cunoscut al firmei, un crocodil verde cu gură roşie. Nimeni dintre turişti nu era dornic de cumpărături, dar negustorii ambulanţi se ţineau scai, nu-ţi dădeau voie să faci câţiva paşi; mai mult chiar, au mers după noi de la hotel până la prima stradă centrală pe care am întâlnit-o.

Era aproape de miezul nopţii, totuşi prăvăliile, în marea lor majoritate, erau deschise, iar chioşcurile, mai ales cele de fructe şi legume, erau în plină activitate. Luminile multicolore, vii, strălucitoare, de la ghirlandele de becuri ale chioşcurilor, dădeau străzii un aer festiv.

❖

Cine merge la Istanbul ştie că trebuie să se antreneze pentru a vizita moschei, palate şi Marele Bazar, cu care turcii se mândresc.

Atât ghidul nostru, cât şi cel local, ne-au spus că în vizita noastră de o săptămână avem de ales între 15 moschei "de prim plan", care merită văzute, dar este obligatoriu să începem cu moscheea lui Soliman Magnificul, deoarece acesta este cel mai important monument otoman din Istanbul.

Aşa am ajuns în faţa unui edificiu încântător, cu o cupolă care, prin grandoarea şi arhitectura ei, îţi ia ochii. În curtea exterioară, pe dreapta, robinetele cu apă la care musulmanii se spală înainte de rugăciune, ceea ce înseamnă de cinci ori pe zi; pe stânga, pătrunzi în curtea interioară, cu cele 24 de coloane antice de marmură şi granit, cu o fântână în centru. În moschee, la intrarea principală, o inscripţie enunţă crezul musulman: "Nu există alt Dumnezeu decât Alla, iar Mahomed este profetul lui". În sala principală, o încăpere vastă, de 60 de metri lungime şi 57 lăţime, admiri arcade uriaşe, coloane, vitralii splendide.

❖

Istanbul nu înseamnă doar moschei. Acest mare centru urban, fostă capitală, îţi oferă monumente arhitecturale deosebite, cum ar fi Coloana împăratului Constantin, Poarta Universităţii, Turnul lui Baiazid, Monumentul Republicii.

E obligatorie măcar o vizită la unul dintre palatele situate de-a lungul Bosforului (în partea asiatică), pe prim plan situându-se palatul Dolmabahce. Clădirea, care numără 43 de saloane, şase balcoane, şase băi (speciale, turceşti!), are în decoraţiile ei nu mai puţin de 14 tone de aur şi 40 de tone de argint. Cine e dispus să cumpere palatul trebuie să pregătească un cec de cel puţin 500 de milioane de dolari…

Dar palate, muzee, statui ai peste tot; ceea ce n-ai este Haremul.

Un asemenea loc, de mare lux, există la palatul Dolmabahce, de care am pomenit mai sus, dar nu-i deschis pentru public. De aceea ne mulţumim cu haremul de la palatul Topkapi.

Cuvântul "harem" este arab. În Turcia, clădirea care îl găzduia era numită "casa de felicitări". Înainte de a adopta religia musulmană, turcii erau monogami, dar după convertire, în secolul X, au devenit poligami, astfel încât fiecărui bărbat îi era permis să aibă patru neveste. Coranul explică acest raport de unu la patru prin aceea că, din cauza războaielor, bărbaţii erau mai mult pe front (sau nu mai erau deloc!). De aceea, femeile trebuiau ajutate, repartizându-i-se fiecăreia câte un sfert de bărbat.

Sultanii, care nu stăteau prost cu banii, au construit în cadrul palatelor lor câte o aripă specială destinată haremului. Anexa din palatul Topkapi are bagatela de 400 de camere, în care locuiau toate femeile din familia lărgită a sultanului. Unele din ele deveneau concubine, cu grad de "favorite", iar cea mai frumoașă avansa la rangul de "favorită iubită".

Poligamia a fost desființată în 1926 de Atatürk, părintele Turciei moderne.

❖

Orașul "Poartă a Orientului", Istanbul, ar pierde mult din farmecul lui fără negustoria orientală. E drept că aceasta înseamnă și a profita de nepriceperea unor turiști, care, căutând chilipiruri la Istanbul, devin fraieri de Istan-bulă.

O altă față importantă a orașului poate fi exprimată în două cuvinte: Marele Bazar.

Situat în orașul vechi, bazarul e de fapt o piață uriașă, ce se întinde pe 200.000 de metri pătrați, suprafață care găzduiește pe străzile, ulițele și pasajele ei, adevărat labirint, peste 5.000 de magazine; ele iau ochii cumpărătorilor prin strălucirea obiectelor de aur, argint, sau prin prețurile reduse ale unor obiecte din piele, antichități și... fesuri turcești. Turiștii care n-au văzut niciodată o piață orientală rămân înmărmuriți de aspectul magazinelor, de gălăgia pe care-o fac vânzătorii ce-și prezintă marfurile, de muzica orientală care prin unele locuri aproape le sparge timpanele...

În Marele Bazar se vinde și se cumpără tot ce-ți poate oferi în special negoțul ambulant. Turiștii se năpustesc asupra "chilipirurilor", ca pe urmă să priceapă că pentru surogatele sau falsurile achiziționate au plătit mai mult decât prețul produsului autentic. Istanbulul e renumit în special pentru obiectele din piele și aur, dar adevărul e că produsele bune sunt scumpe, iar cele ce se vând pe sume derizorii nu-s haine de piele, de pildă, ci de... mușama sau alte imitații, iar aurul pe care turcii îl prezintă ca fiind de 16 carate e, de fapt, tinichea galbenă.

Haremurile au dispărut, cadânele au rămas

Ca atare, cei ce vor să cumpere haine de piele – să zicem – sunt obligați să se deplaseze la sursele de producere și desfacere a acestora. Grupul nostru a vizitat un atelier de confecții din piele, și toți am plecat de acolo încântați de ceea ce am văzut. Acolo, da, dai un ban, dar face!

❖

Desigur, privindu-i pe turci, văzându-i la ei acasă, îți pui, firește, întrebarea: aceștia sunt urmașii marilor viteji, ai turcilor războinici, care au îngenuncheat o parte din Europa, Asia, Africa?

Dacă mă orientez după taximetriști, zic "da" fără să ezit. Am călătorit cu un taxi din nordul în sudul orașului și am avut impresia că mă aflu în mașina groazei: șoferul făcea piruete în viteză chiar pe străzile cele mai înguste, urcându-se pe trotuare, trecea razant pe lângă alte vehicole și nu înțelegeai cum evită ciocnirile, n-avea nici o treabă cu cele trei culori ale semaforului etc.

În cazul însă în care răspunsul e în funcție de vânzătorii de la magazine sau dughene, de la cafenelele sau plăcintăriile ce-ți servesc renumita cafea neagră pe nisip, specialitate turcească, alături de baclava și alte dulciuri, înclin să spun "nu", căci turcii de azi sunt niște negustori pur-sânge.

Probabil însă că popoarele au trăsături specifice în funcție și de etapa istorică prin care trec, de aceea eroismul turcilor de altădată rămâne o amintire glorioasă a trecutului. Cel puțin în partea a doua a secolului nostru, turcii trăiesc în pace, liniște, Turcia se numără printre țările fondatoare ale Organizației Națiunilor Unite, deși nu-i scutită de conflicte: are unul permanent cu grecii în Cipru, are mari probleme cu populația kurdă, instigată și ajutată de țările vecine, Iranul și Siria, suportă uneori acte teroriste, la Istanbul și Ankara în special, dar... merge înainte.

Știu că unii vizitează Turcia de mai multe ori pe an, atrași nu doar de locuri, ci și de prețuri. Dacă pe vremuri se zicea "vin turcii!", acum în Turcia se spune (cu plăcere): "vin turiștii!"

Prințul Charles și amanta sa, Camilla Parker-Bowles, au fost văzuți, pentru prima oară împreună, ieșind de la o recepție la hotelul "Ritz" din Londra.

Acum, ziarele de scandal așteaptă ca cei doi să fie primiți de regina Angliei.

Dar eu nu cred că aceasta se va întâmpla prea curând. Mai degrabă intră cămila prin urechile acului, decât Camilla pe porțile Palatului Buckingham.

DICȚIONAR NECONVENȚIONAL

AL SCRIITORILOR EVREI DE LIMBĂ ROMÂNĂ

AL. MIRODAN

Autografele scriitorilor

Intri în locuința unui scriitor, arunci, înainte de a te așeza în fotoliu, o privire asupra rafturilor cu cărți, pe urmă, după cafea, te uiți să citești titlurile de pe cotor, eventual scoți o carte să o răsfoiești (ca să vezi, domnule... o ai și pe-asta... eu de când o caut!), pe urmă te așezi din nou pe fotoliu, că nu e politicos să întrerupi conversația. Și, după ce ți-ai făcut o idee, la repezeală, despre biblioteca gazdei, zici bună seara și pleci fără să fi dat ochii cu *comoara ascunsă* ce se află, de obicei, în asemenea rafturi: autografele. Autografele pe care scriitorul în cauză le-a primit, de-a lungul vremii, de la confrații săi de breaslă, mai cu faimă sau mai puțin cunoscuți, trăind în Israel sau în România, în Franța sau în insulele Hawaii.

Dicționarul și-a propus să ridice perdeaua ce acoperă asemenea comori. Drept care, ca început, dăm în aceste pagini câteva autografe:

Iosef Eugen Campus:

Autograf primit de la Ștefan Baciu, pe volumul "Portretele poetului pribeag"; Honolulu, Hawaii, 22-X-1988:

Lui Iosef Eugen Campus, acest "bilanț" apărut în ziua echinoxului de toamnă acum 16 ani

Ștefan Baciu

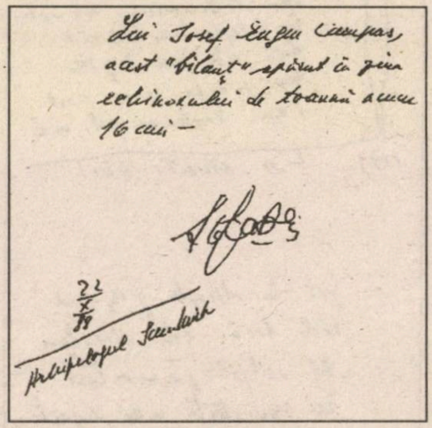
Lui Iosef Eugen Campus, acest "bilanț" apărut în ziua echinoxului de toamnă acum 16 ani –

22/X/88

Arhipelagul Sandwich

Autograf primit de la Mircea Săucan pe volumul "Parastasul"; Natzeret-Illit 1994:

Domnului Campus, far și semnal, inimă și gândire; pentru mine, pe veci titanul meu, cu toată iubirea

Mircea Săucan

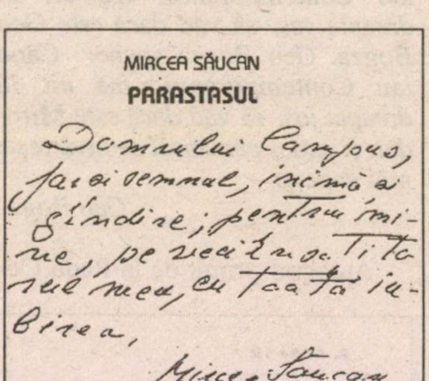
MIRCEA SĂUCAN

PARASTASUL

Domnului Campus, far și semnal, inimă și gîndire; pentru mine, pe veci titanul meu, cu toată iubirea,

Mircea Săucan

1994

Autograf primit de la Virgil Duda pe volumul "Alvis și Destinul"; Tel Aviv, 1993:

Domnului dr. Iosef Eugen Campus, cu bucuria de a putea citi textele sale pătrunzătoare, de autentic rafinament și de fină intuiție critică, cu gratitudine pentru receptivitatea binevoitoare pe care mi-a arătat-o, cu urările de bine ale lui

Virgil Duda

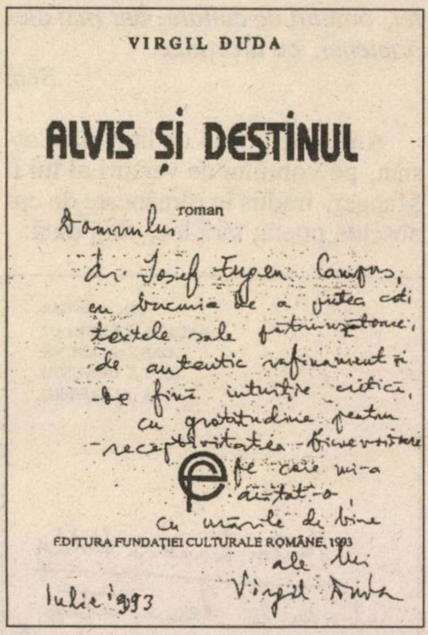
VIRGIL DUDA

ALVIS ȘI DESTINUL

roman

Domnului dr. Iosef Eugen Campus, cu bucuria de a putea citi textele sale pătrunzătoare, de autentic rafinament și de fină intuiție critică, cu gratitudine pentru receptivitatea binevoitoare pe care mi-a arătat-o, cu urările de bine ale lui Virgil Duda

EDITURA FUNDAȚIEI CULTURALE ROMÂNE, 1993

Iulie '993

Liana Maxy

Autograf primit de la Sebastian Costin pe volumul "Pădurea de aer"; Tel Aviv, 1997:

Lianei Maxy – poetei, prozatoa-

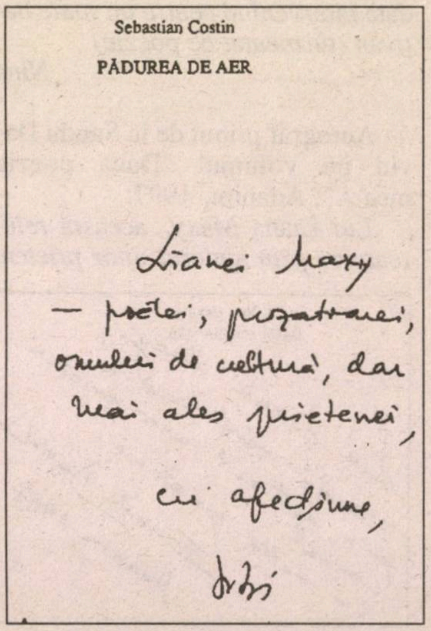
Sebastian Costin

PĂDUREA DE AER

Lianei Maxy – poetei, prozatoarei, omului de cultură, dar mai ales prietenei, cu afecțiune, *rei, omului de cultură, dar mai ales prietenei, cu afecţiune*

Sebi

Autograf primit de la Nina Cassian, pe volumul de versuri al lui I. Manger, tradus în româneşte de cunoscuta poetă; fără loc, fără dată:

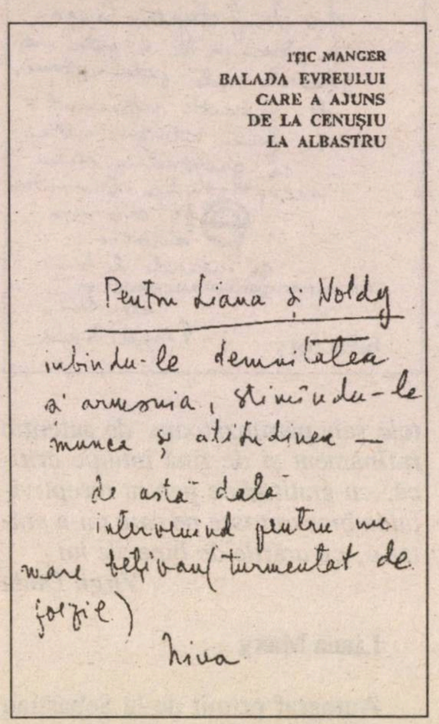

IŢIC MANGER
BALADA EVREULUI
CARE A AJUNS
DE LA CENUŞIU
LA ALBASTRU

Pentru Liana şi Noldy
iubindu-le demnitatea
şi armonia, stimându-le
munca şi atitudinea –
de astă dată
intervenind pentru un
mare beţivan (turmentat de
poezie)
Nina

Pentru Liana şi Noldy, iubindu-le demnitatea şi armonia, stimându-le munca şi atitudinea – de astă dată intervenind pentru un mare beţivan (turmentat de poezie)

Nina

Autograf primit de la Sandu David pe volumul "Dacă poezia mea…"; Adanim, 1997:

Lui Liana Maxy, această reîntoarcere prin ajutorul unor prieteni comuni, cu multă prietenie

Sandu David

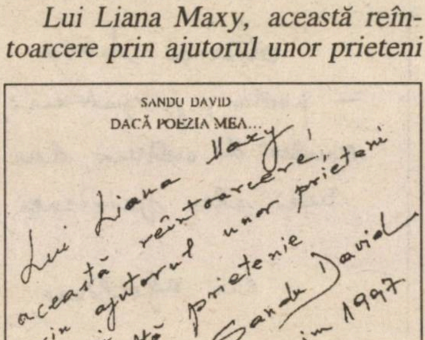

SANDU DAVID
DACĂ POEZIA MEA...

Lui Liana Maxy
această reîntoarcere
prin ajutorul unor prieteni
comuni
Cu multă prietenie
Sandu David
Adanim 1997

Al. Mirodan

Autograf primit de la Geo Bogza pe o carte de vizită lipită pe coperta interioară a volumului "Scrieri în proză" II; Bucureşti, Anul Nou 1974:

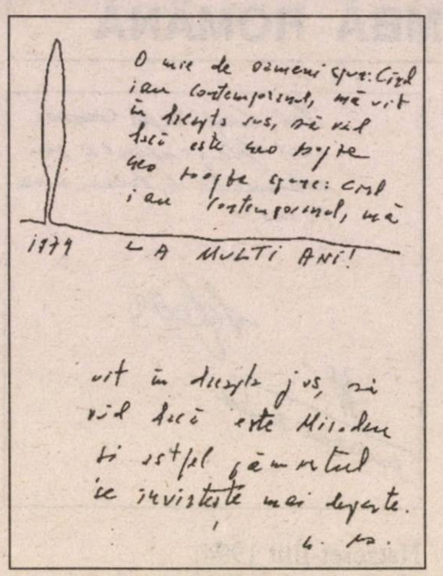

O mie de oameni spun: Cînd
iau Contemporanul, mă uit
în dreapta sus, să văd
dacă este Geo Bogza
Geo Bogza spune: Cînd
iau Contemporanul, mă
1974 LA MULŢI ANI!

uit în dreapta jos, să
văd dacă este Mirodan
şi astfel pămîntul
se învîrteşte mai departe.
G. B.

O mie de oameni spun: Când iau Contemporanul, mă uit în dreapta sus, să văd dacă este Geo Bogza. Geo Bogza spune: Când iau Contemporanul, mă uit în dreapta jos, să văd dacă este Mirodan şi astfel pământul se învârteşte mai departe

Geo Bogza

Autograf primit de la Radu Cosaşu pe volumul "Opiniile unui pământean"; Bucureşti, 11-V-57:

"Bătrânului" nostru Mirodan cu credinţa că niciodată nu-i va pare rău că mi-a pus creionul în mână

Cosaşu

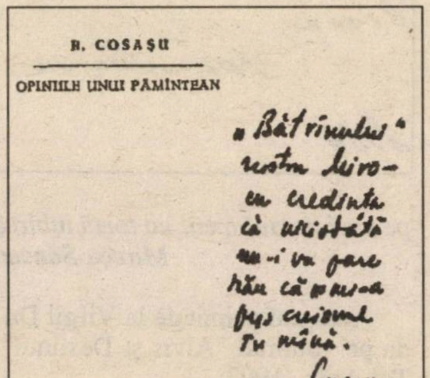

R. COSAŞU
OPINIILE UNUI PĂMÎNTEAN

„Bătrînului"
nostru Miro-
dan credinţa
că niciodată
nu-i va pare
rău că mi-a
pus creionul
în mînă.
Cosaşu
11/V/57

Autograf primit de la Mircea Dinescu pe volumul "O beţie cu Marx", Bucureşti, 1996:

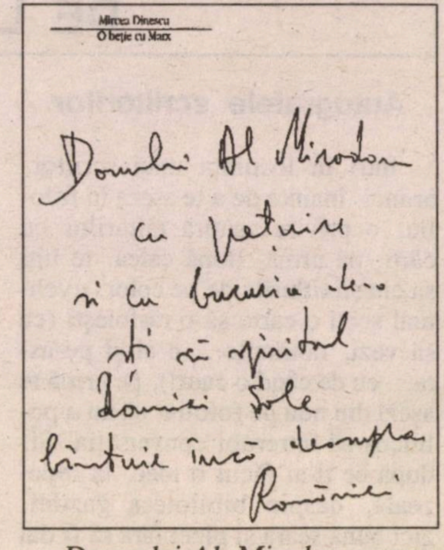

Mircea Dinescu
O beţie cu Marx

Domnului Al Mirodan
cu preţuire
şi cu bucuria de-a
şti că spiritul
Domniei Sale
bîntuie încă deasupra
României

Domnului Al. Mirodan, cu preţuire şi cu bucuria de-a şti că spiritul Domniei Sale bântuie încă deasupra României

Mircea Săucan

Autograf primit de la Alexandru Lungu pe un exemplar din revista "Argo"; Bonn, Germania, 24-III-1995:

Stimate Domnule Mircea Săucan,

Am primit "consideraţia" (datată 1994) şi "Parastasul" cu o mare întârziere, cotiturile şi ocolişurile lui Sergiu Levin întrecând – vorba vine! – încetinelile şi lenea tuturor călătoriilor poştale – terestre, marine sau aeriene.

Vă mulţumesc pentru acest dar neaşteptat: de mult nu mi-a fost dat să mă aflu într-o carte atât de parşivă şi de cumsecade, atât de antirealistă şi de firească. N-aş socoti-o drept carte suprarealistă, deşi una dintre rădăcini îi vine şi de acolo.

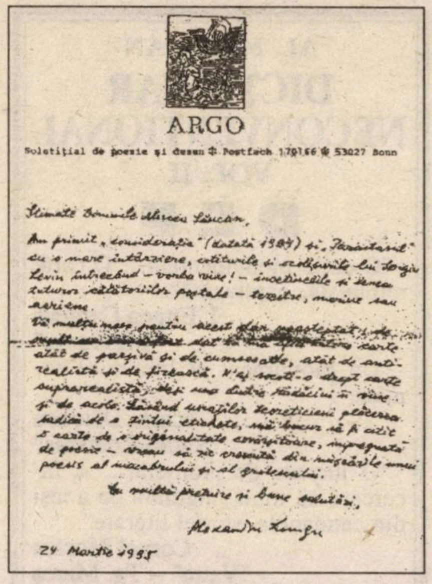

ARGO

Solstițial de poezie și desen ❖ Postfach 170166 ❖ 53027 Bonn

Stimate Domnule Mircea Săucan,

Am primit „Consideraţia" (datată 1984) şi „Parastasul" cu o mare întârziere, cotiturile şi ocolişurile lui Sergiu Levin întrecând – vorba vine! – incertitudinile şi toanele tuturor călătoriilor poştale – terestre, marine sau aeriene.

Vă mulţumesc pentru acest dar neaşteptat [illegible] dat fiind [illegible] carte atât de pasivă şi de cumsecade, atât de anti-realistă şi de firească. N-aş socoti-o drept carte suprarealistă, deşi are dintre rădăcini şi acolo şi de acolo. Lăsând uscaţilor teoreticieni plăcerea sadică de a ţintui etichete, mă bucur să fi citit o carte de o originalitate covârşitoare, impregnată de poezie – vreau să zic crescută din mişcările unui poesis al macabrului şi al grotescului.

Cu multă preţuire şi bune salutări,

Alexandru Lungu

24 Martie 1995

Lăsând uscaţilor teoreticieni plăcerea sadică de a ţintui etichete, mă bucur să fi citit o carte de o originalitate covârşitoare, impregnată de poezie – vreau să zic crescută din mişcările unui poesis al macabrului şi al grotescului. Cu multă preţuire şi bune salutări,

Alexandru Lungu

Autograf primit de la Anton Celaru pe volumul lui I. Bashevis-Singer, tradus de A. C.; Bucureşti, iunie 1994:

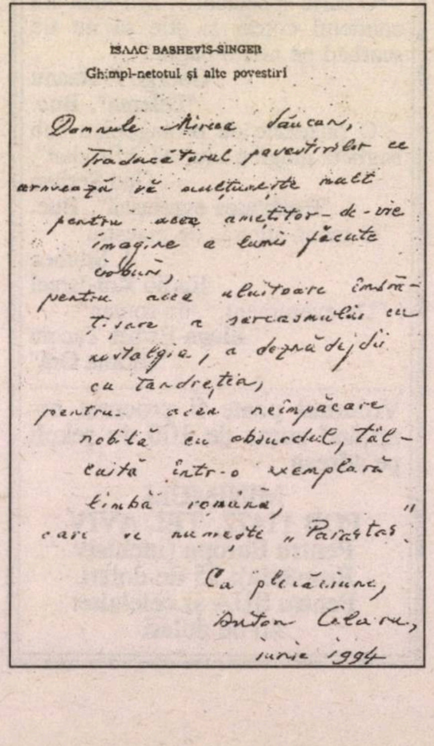

ISAAC BASHEVIS-SINGER

Ghimpl-netotul şi alte povestiri

Domnule Mircea Săucan,

Traducătorul povestirilor ce urmează vă mulţumeşte mult pentru acea ameţitor-de-vie imagine a lumii făcute din cioburi, pentru acea uluitoare îmbrăţişare a sarcasmului cu nostalgia, a deznădejdii cu tandreţea, pentru acea neîmpăcare nobilă cu absurdul, tâlcuită într-o exemplară limbă română, care se numeşte „Parastas".

Cu plecăciune,

Anton Celaru,

iunie 1994

Domnule Mircea Săucan,

Traducătorul povestirilor ce urmează vă mulţumeşte mult pentru acea ameţitor-de-vie imagine a lumii făcute din cioburi, pentru acea uluitoare îmbrăţişare a sarcasmului cu nostalgia, a deznădejdii cu tandreţea, pentru acea neîmpăcare nobilă cu absurdul, tâlcuită într-o exemplară limbă română, care se numeşte "Parastas". Cu plecăciune,

Anton Celaru

Alexandru Sever

Autograf primit de la Alexandru Paleologu pe volumul "Despre lucrurile cu adevărat importante"; Bucureşti, 1997:

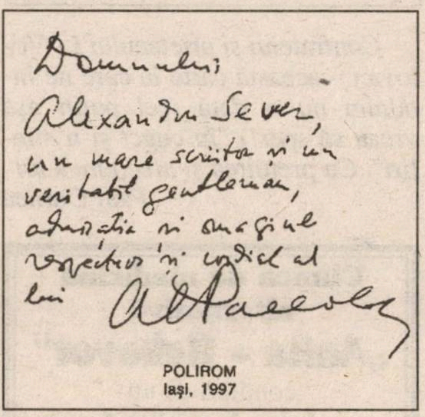

Domnului Alexandru Sever, un mare scriitor şi un veritabil gentleman, admiraţia şi omagiul respectuos şi cordial al lui AlPaleologu

POLIROM

Iaşi, 1997

Domnului Alexandru Sever, un mare scriitor şi un veritabil gentleman, admiraţia şi omagiul respectuos şi cordial, al lui

Alexandru Paleologu

Autograf primit de la Jacob Popper pe volumul "Estrelita şi regele Ţării de Foc"; Bucureşti, 2-VI-1993:

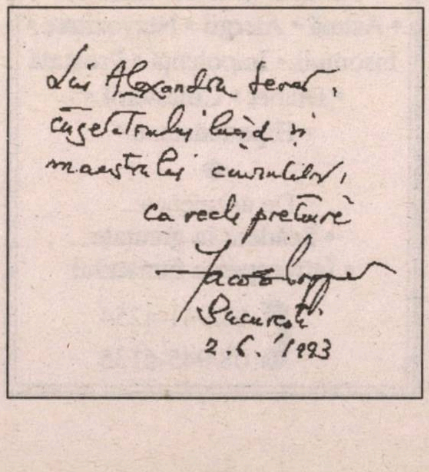

Lui Alexandru Sever, cugetătorului lucid şi maestrului cuvintelor, ca veche preţuire

Jacob Popper

Bucureşti

2.6.'1993

Lui Alexandru Sever, cugetătorului lucid şi maestrului cuvintelor, cu veche preţuire,

Jacob Popper

Autograf primit de la Ion Ianoşi pe volumul "Nearta-Artă"; Bucureşti, 30-IX-1985:

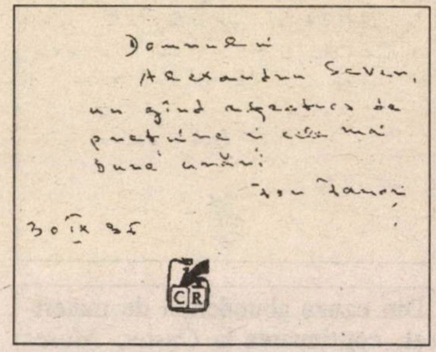

Domnului Alexandru Sever, un gând afectuos de preţuire şi cele mai bune urări

Ion Ianoşi

30 IX 85

CR

Domnului Alexandru Sever, un gând afectuos de preţuire şi cele mai bune urări

Ion Ianoşi

Leon Volovici

Autograf primit din partea lui Tudor Vianu pe volumul "Studii de literatură universală şi comparată"; Iaşi, 15-IV-1961:

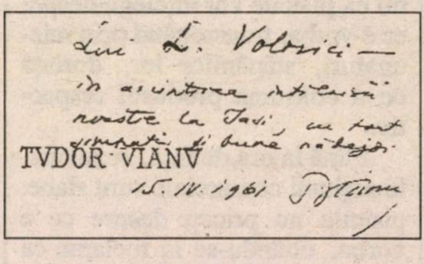

Lui L. Volovici – în amintirea întâlnirii noastre la Iaşi, cu toată simpatia şi bune nădejdi.

TVDOR VIANV

15. IV. 1961 TVianu

Lui L. Volovici, în amintirea întâlnirii noastre la Iaşi, cu toată simpatia şi bune nădejdi

Tudor Vianu

Autograf primit de la Geo Bogza pe volumul "Ca să fii om întreg"; Bucureşti, Mai 1987:

Ca să fii om întreg atâtea sunt necesare, să ai din timp în timp o întâlnire neaşteptată şi plăcută, cum a fost aceea a mea cu Leon Volovici

Geo Bogza

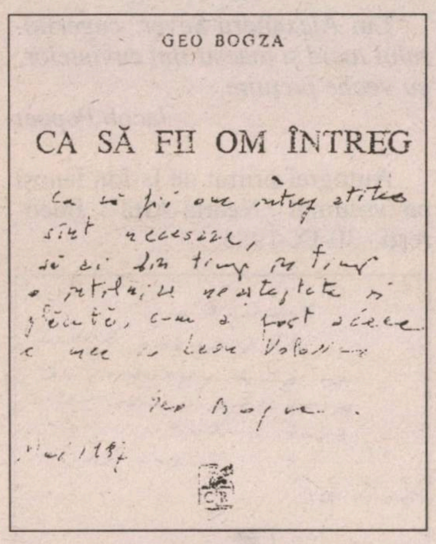

GEO BOGZA

CA SĂ FII OM ÎNTREG

Ca să fii om întreg [illegible]
sînt necesare,
[illegible]

Geo Bogza

Din cauza abundenţei de material, continuarea la *Gaster, Moses* va apare în numărul viitor.

●

Televiziunea britanică a transmis, pentru întâia oară, un clip comercial destinat pisicilor. Reclama prezintă un fel anume de mâncare pentru micile patrupede, iar iniţiatorii mizează pe faptul că pisicile vor înţelege despre ce e vorba, transmiţând prin mieunaturi, stăpânilor lor, dorinţa de a consuma produsul respectiv.

Până la ora de faţă, rezultatele acţiunii comerciale sunt slabe: pisicile nu pricep despre ce e vorba, uitându-se la reclame ca mâţa-n calendar.

●

O soldată în vârstă de 20 de ani, dorind să se răzbune pe superiorii săi, a sabotat computerele unităţii, introducând un virus în ele.

Virusul acesta, ni s-a spus, a putut fi depistat rapid şi eliminat. Mai greu este să elimini virusul urii de sine din mintea soldatei.

• Autograf primit de la Paul Cornea pe volumul "Regula jocului"; Bucureşti, ianuarie 1981:

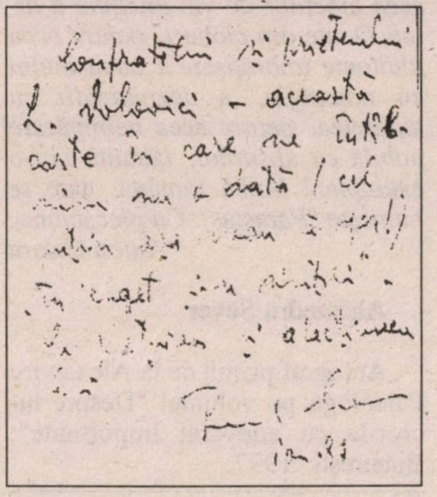

Confratelui și prietenului
L. Volovici – această
carte în care ne întîl-
[illegible]

Confratelui şi prietenului L. Volovici – această carte în care ne întâlnim nu o dată (cel puţin aşa vreau să sper!) "în cuget şi-n simţiri". Cu preţuirea şi afecţiunea lui
Paul Cornea

Clinica de medicină alternativă
„Anita - Rehovot"
condusă de un
doctor în medicină

HOMEOPATIE
ACUPUNCTURĂ
PLANTE MEDICINALE

●

Tratăm cu succes:
• Dureri de orice origine •
• Paralizii (inclusiv faciale) •
• Astmă • Alergii • Nervozitate •
Insomnii • Impotenţă • Prostată
• Diabet • Colesterol •
• Hipertensiune •

●

De asemenea:
• Scădere în greutate
• Întreruperea fumatului

☎ 08/941-4254
08/945-6135

AL. MIRODAN
DICŢIONAR NECONVENŢIONAL
VOL. II
D E F

"O carte monumentală… O carte minunată, captivantă".
I. Eugen Campus
"Minimum"

"Un monument al literaturii române".
Marin Diaconu
"Radio România"

"O lucrare de pionierat… o încercare cu totul singulară de a ieşi din canoanele istoriei literare".
Cornel Moraru
"Vatra" – Tg. Mureş

"Plăcerea de a-l citi pe îndelete a fost enormă".
Costache Olăreanu
"Realitatea evreiască", Buc.

"Dicţionarul… oferă o lectură cuceritoare, neputând fi, efectiv, lăsat din mână".
Z. Ornea
"România literară", Buc.

"Dacă ceva o să rămână de pe urma noastră, o să rămână acest «Dicţionar»".
I. Petran
"Orient Expres"

"O carte captivantă de literatură".
N. Prelipceanu
"România liberă", Buc.

"O carte spectacol… Mirodan are condeiul coţcar şi ştie să nu fie searbăd pe nici o pagină".
George Pruteanu
"Dilema", Buc.

"O puzderie de protagonişti sub bagheta magică a lui Al. Mirodan".
Geo Şerban
"Realitatea evreiască", Buc.

"O mână sigură, de maestru".
I. Ştiubea
Radio Kol-Israel

"Un eveniment… un roman".
Elena-Esther Tacciu
"Ultima Oră"

Volumul poate fi procurat trimiţând suma de 100 de şekeli pe adresa

MINIMUM
POB 11472, TEL AVIV
Pentru Europa (inclusiv România): 35 de dolari.
Pentru SUA şi celelalte: 40 de dolari

MIRCEA SĂUCAN – LEON VOLOVICI

Virgil Duda, prietenul nostru scriitorul

Una din ideile *Dicționarului* a constituit-o introducerea, la litera *D*, a unui dialog pe marginea unui scriitor, pentru a sparge astfel, măcar experimental, formula "normală" a monologului, a textului scris de un singur autor. Este vorba, așa cum își amintește desigur cititorul, de dialogul Al. Mirodan – Sergiu Levin despre romancierul Sergiu Dan.

Dorind să vedem la ce ne pot duce asemenea dialoguri, i-am rugat pe colaboratorii noștri Mircea Săucan și Leon Volovici (despre care știam că oricum obișnuiesc să vorbească la telefon, pe diferite teme, câte 3-4 ceasuri neîncheiate) să stea de vorbă și pentru noi.

O dată, despre faptul că, săptămânile trecute, prozatorul Virgil Duda a împlinit 60 de ani.

Iar a doua oară, despre cartea apărută recent la București în legătură cu viața și moartea lui Babu Ursu.

L. Volovici: Virgil Duda a împlinit 60 de ani la 25 februarie. E de presupus că și pentru el a fost o zi melancolică, de meditație și privire în urmă... Deși, cum se confesează eroul romanului său "Oglinda salvată", *"amintirile nu te năpădesc, neliniștile nu devin copleșitoare, în momentele considerate îndeobște propice, ele apar când nu te aștepți și, uneori, când se potrivește mai puțin"*. Dacă vrei totuși să intuiești gândurile scriitorului în astfel de momente, îți sugerez să recitești, cum am făcut și eu, fragmentele confesive incluse în romanele sale scrise în ultimul deceniu. Mă gândesc mai întâi la "Oglinda salvată", de care am pomenit, ultima lui carte înainte de a părăsi România (la căsuța tehnică a cărții scrie: "Lector: Florin Mugur"...). Acest roman al despărțirii de adolescență și de locurile natale începe cu "pagini de jurnal" – o copleșitoare confesiune a scriitorului în care sunt încrustate câteva teme esențiale ale prozei sale: relația dintre mamă și fiu, frământările anilor de formare, crizele momentelor de răscruce și – neașteptat pentru acel an (1986) –, dilemele intelectualului descumpănit în fața unor rafale de ostilitate.

Cântărețul Arik Einstein a fost prins cu 30 de grame de marijuana la domiciliu.

Acum, talentatul artist a intrat în panică, așteptându-se ca la proces să se prăvălească cerul asupra lui.

Liniștește-te, Einstein, fii calm, totul e relativ.

În prima carte scrisă după stabilirea în Israel, "România. Sfârșit de decembrie", confesiunea și "tema scriitorului", cum ar spune Marin Preda, domină, pentru că, din nou, e un moment de răscruce: emigrarea, când totul trebuie regândit, când pericolul prăbușirii e mai mare ca oricând. O decizie declanșată de revelația teribilă în fața stadiului paranoic al regimului ceaușist: *"Am descoperit deodată că mi s-a furat patria. Cumplit!"*

Celelalte două cărți, "Alvis și destinul", "A trăi în păcat", aduc – în substrat – mărturia unei dramatice evoluții a scriitorului însuși: temele (aș zile muzicale, pentru că analogia e frapantă) care aveau anterior o surdină, acum urcă dominând construcția – destinul evreilor din România, crizele individuale și ale relațiilor umane în anii războiului, până la pogromul din Iași, cu întunecatele lui consecințe și semnificații.

Ultima lui carte, numai anunțată, are un titlu incitant: "Viață cu efect întârziat"... E de presupus că "tema scriitorului" ia aici o nouă înfățișare, urmând seismograful interior al autorului. Să ne bucurăm că îi suntem cititori și... contemporani.

Mircea Săucan: Leon, subscriu. Povara dulce și amară a unei aniversări e atribuția celor mai delicate secrete ale ființei noastre. Eu, împiedicat între sentiment și rațiune, de câte ori simt nevoia de a face confesiuni, de a-mi declanșa efuziunile, mă înspăimânt de mine însumi. Am un nărav nepermis pentru un patos excesiv, indecent pentru demnitatea celui căruia i se adresează afecțiunea mea. Încerc să mă reeduc. La Virgil aș avea de făcut o constatare care cred că îl cuprinde: Virgil Duda este egal, perfect egal, cu Virgil Duda. Egal cu sine însuși. E un compliment total, dar, sper, decent. Nu găsești la el sertare secrete, sertare care ar despărți omul de creație, sertare cu ascunzișuri, cu duble capace. El, omul marilor tensiuni, cu chipul înșelător al echilibrului perfect; el, cel cu răbufniri nereținute, cu mormăieli dezaprobatorii, incapabil săși repudieze, să-și camufleze convingerile. De-aici, din acumularea unor straturi de esențe fine și rare, dar care răspund pozitiv la disciplina inginerească numită rezistența materialelor, se naște cartea. Căci Virgil Duda este o carte deschisă, de răsfoit când nu te aștepți. Recitesc pagini din memorie, încredibil, spontan.

Rezum. Cartea numită Virgil Duda e una din cele mai importante și cele mai mari cărți contemporane de literatură scrise în limba română.

Deci, Leon, dacă accepți, să fim în consens: lui Virgil Duda, celui egal cu sine însuși, să-i spunem împreună: arăți exact cum trebuie să arate un mare scriitor la propria lui vârstă.

MIRCEA SĂUCAN – LEON VOLOVICI

Marea călătorie. Viața și moartea inginerului Gheorghe Ursu

L. Volovici: Mi-ai trimis această carte-document apărută recent (alcătuită de Victor Bârsan), iar eu ți-am propus apoi s-o comentăm împreună, pentru că e nu numai greu, dar și nepotrivit, cred, să scrii obișnuit, ca despre o carte interesantă, când e vorba de moartea atroce a unui om de o mare frumusețe și puritate. Cu atât mai greu, cu cât îți dai seama, pe măsură ce citești mărturiile și dosarele judiciare, că asistăm și acum la încercarea de a ucide și amintirea lui și de a trivializa semnificația tragediei lui, petrecută nu departe de noi, sub privirea distrată, indiferentă sau complice a celor mai mulți.

Tu, Mircea, l-ai cunoscut bine, eu numai auzisem despre el la începutul anilor '80. Imaginea care mi-a rămas, din relatările altora, era a unui tip de geniu oral, un inginer-poet, trăind, datorită pasiunii sale pentru literatură și muzică, în mediul scriitorilor și muzicienilor bucureșteni, cunoscut pentru verva și ironiile sale neconformiste. Imaginea, constat acum, era destul de superficială. Fragmentele de jurnal, ca și unele gesturi publice (scrisoarea către Fănuș Neagu și parodierea odelor lingușitoare ale lui Adrian Păunescu, sau admirabilul "salut adresat congresului scriitorilor din R.S.R.") dezvăluie un om de mare profunzime intelectuală, din categoria atât de rară a celor care, descoperind oroarea realității din jur, nu mai pot nici să tacă, nici să mintă, și care refuză, cum spune el, "complacerea în mocirlă".

Citesc fragmentele de jurnal, pasajele teribile despre mascarada regimului comunist, despre cuplul prezidențial ("Paranoicul" și "Scroafa"), relatările despre grotescul congreselor partidului, mărturisirea dorinței de a-l putea ucide într-o zi pe Ceaușescu ("cu o grenadă serioasă") și mă întreb dacă e vorba de un curaj nemaipomenit, mergând până la absența instinctului de apărare la un om "pe post de inconștient", cum scria chiar el, sau e vorba de altceva. Cred mai curând că Babu, cum îi spuneați voi, prietenii, e un om, structural și ireductibil, *liber*. Pericolele și amenințările din jur nu-l fac decât să redescopere că el *nu poate* fi altfel. A plătit în modul cel mai dur cu putință această consecvență cu firea lui. Ceea ce a urmat – arestarea, ancheta, distrugerea lui fizică și psihică pusă la cale cu sălbăticie și ură – e *infernul*. Un infern mai cumplit și mai sordid când îl descoperi relatat în procese verbale agramate sau în mărturiile anoste sau mistificatoare ale "colegilor" de celulă, aleși de Securitate pentru a-l chinui și lichida pe cel care visa să scrie o carte despre Simfonia a 39-a de Mozart și care suferea numai pentru că era "iresponsabil de bun" – cum scrie Sorin Vieru – și pentru că trăia într-o vreme și într-un loc în care a fi liber e un delict.

Epilogul acestui dosar adunat de familie și prieteni nu e mai puțin deprimant: la zece ani de la dispariția dictatorului, ancheta e mereu în ceață, "asasinii printre noi" – constată H.-R. Patapievici –, prea mulți sunt interesați să șteargă urmele crimei. Chiar și după deschiderea porților, ieșirea din infern nu e ușoară, ce zici?

Mircea Săucan: Dragă Leon, ne găsim în confruntare. Din infern nu se iese greu, nu se iese deloc. Demonologia constată cu rigoare științifică: infernul este în continuă pulsație (expansiune?!), dracii au chipuri noi, năravuri veșnice. Criminalii circulă printre noi. Patapievici citează titlul unui film german antinazist postbelic.

Ca orice bucureștean, bat și eu bulevardele și ulițele orașului, cuprins în afecțiune de aici din Nazareth, cu anxioasă nostalgie. Mă gândesc, ca la o evidență, că fiecare trecător ar fi obligat să se supună legii de bază a moralei ce indică supraviețuirea speciei în minimala ei rigoare, să stea o clipă, să cumpănească, să se oprească din mers, când i se șoptește prin literă sau cuvânt numele lui Babu Ursu, să stea o clipă, repet, să se oprească din mers și să se întrebe de ce l-au ucis, cine l-a ucis, cine îl ucide în continuare.

Leon, constatarea ta e exactă. Un praf gros e voit cernut să acopere dosarul crimei încă neoprită, să se piardă urma, urmele celor care circulă în orașul meu iubit atunci când zăbovesc în el. O zi, o clipă și încă o clipă, și mă găsesc imediat la morgă pentru identificarea spiritului care continuă să fie ucis. Babu mi-a fost prieten, nu amic. Prieten al meu și al soției mele. În ziua când l-au arestat, Sorana, soția lui, a venit, se pare (nu sunt sigur), să ne anunțe pe noi printre primii. Era calmă, rațională, îi dispăruse orice urmă de simpatică "năuceală". Avea rigoarea copacului trăznit.

Cândva Babu mi-a deschis jurnalul – l-a deschis probabil pentru prea mulți, regret, constat fără reproș, l-a deschis pentru prea mulți – și am citit câteva rânduri, paragrafe despre filme, exersa sistematic aplicarea calificativelor pentru filmele vizionate, de la 1 la 10. Eram inclus și eu cu peliculele mele.

Aș vrea să-l văd trăind acum, nu mă interesează decât omul cel viu, prea viu pentru o lume vidă, înghețată, geometrică. Poate atât, și încă ceva.

Poșta dicționarului

Dr. Dorel Schor, Natania: “În legătură cu lunga corespondenţă din *Minimum* referitoare la locuinţa lui T. Tzara în Paris, şi iscălită de scriitorul Gh. Astaloş, vă alătur o scurtă relatare a mea din 1994. Dacă credeţi că poate adăuga un strop de noutate, faceţi-o publică”.

Credem. Drept pentru care sugerăm amatorilor să confrunte reportajul lui Astaloş cu impresiile despre aceeaşi casă ale medicului-umorist:

“Rătăcind prin Montmartre şi îndepărtându-mă oarecum de străzile pline de turişti, am ajuns pe Avenue Junot, stradă oarecare dar plăcută, umbrită de câţiva copaci bătrâni şi populată de cei mai obişnuiţi parizieni din lume. Nimeni nu m-a informat dinainte, nimeni nu mi-a atras atenţia în mod special: am descoperit un imobil, să-i zicem vilă, care nu era nici mai frumos decât altele, nici mai interesant decât altele, dar pe zidul căruia se afla o tăbliţă: «Această casă a fost construită de către arhitectul ADOLF LOOS pentru poetul Tristan Tzara». Exact aşa: numele arhitectului cu litere mari, numele poetului cu litere mici… Chestia asta pe mine m-a deranjat. Dacă ar fi fost vorba de o minune arhitecturală, mă rog… Sau de ceva deosebit, fie chiar o trăznaie… Dar nu. Ceea ce vedeam era o casă cu garaj, cu nişte ferestre dreptunghiulare zăbrelite, burlane pentru apa de ploaie prinse grosolan peste tencuiala cenuşie şi câteva scări de beton. Nimic, dar absolut nimic care să-i justifice celebritatea. E adevărat că arhitectul austriac îşi câştigase o oarecare faimă, publicând un studiu intitulat «Ornamentele sunt o crimă». Dar el despuiase casa lui Tzara de orice element distinctiv, de orice amănunt care putea s-o personalizeze. Ca şi cum, în dorinţa de a nu împopoţona o femeie, îi iei pieptenele şi-i interzici să-şi spele ochii. Altceva m-aş fi aşteptat să-şi comande cel care avusese ideea DADA. Da, dar şi neconformiştii îmbătrânesc, şi iconoclaştii au nevoie de un culcuş confortabil (în interior) şi poate că, cine ştie, celebrul Loos ceruse un preţ convenabil”.

Ing. Roland Zimmerman, Paris, uimit (şi întristat) de greutăţile extraordinare de care se lovesc scriitorii pe româneşte din Israel atunci când vine vorba de difuzarea cărţilor lor, ne întreabă dacă autorii români din Diaspora (Franţa, USA, Germania etc. etc.) se izbesc de dificultăţi asemănătoare sau se bucură de o soartă mai bună.

Nu dispunem de date precise în legătură cu chestiunea, cunoaştem realităţile numai după ureche (care va să zică din înregistrarea suspinelor şi gemetelor), dar nu riscăm nimic dacă spunem că, pe orice meridian (exceptând, fireşte, România), cartea în cauză se vinde chinuit.

O mărturie în acest sens ne-a trimis, ironic şi auto-ironic, poetul Ştefan Baciu, din Honolulu (22.VIII.1984). După ce discută, cum avea el obiceiul, despre *Minimum*, cu paginile consacrate *Dicţionarului*, Baciu se referă la soarta volumului său “Microportrete”, recent ieşit de sub tipar şi din care ne trimisese un exemplar:

“Nota despre «Microportrete» din Minimum *m-a bucurat şi – pentru asta – mulţumiri. S-a scris «mult» despre carte, şi primesc 4-5 “comenzi” pe lună, aşa că în 2-3 ani se va epuiza, dacă ne ţin balamalele editoriale”.*

Mira Filderman-Rosen, din Los Angeles, USA, pe care-a frapat-o scrisoarea “dură” trimisă de dr. W. Filderman, liderul Comunităţii Evreieşti din România, lui Alexandru Dominic (v. *Dicţionarul*, vol. II) à propos de cererea acestuia ca Marele Patron al *tribului* să ajute băneşte pe scriitorii aflaţi în nevoie (anul 1939-40), ne întreabă dacă mai avem, în arhivă, mostre din corespondenţa lui Filderman cu condeierii vremii. “Lucrez la un studiu mai amplu despre activitatea dr-ului W. F. şi aş dori să oglindesc şi relaţiile acestuia cu lumea literară de pe *uliţa* evreiască”.

O. K. Iată mai jos o scrisoare trimisă lui Filderman de umoristul Ion Pribeagu la 1 august 1944, scrisoare ce ne ajută să înţelegem care şi cum erau relaţiile sus-numitului cu meseriaşii scrisului:

“Mult stimate Domnule Dr. Filderman,

La apelul stăruitor şi călduros pe care vi l-am făcut, cu prilejul căsătoriei religioase a fiicei mele, care are loc peste câteva zile (la 6 august) n-am primit, de la Dvs. direct, până azi nici un răspuns.

Dl. Dr. Alexandru Şafran mi-a predat, din partea Dvs., 30.000 (trei zeci mii) lei.

Vă rog să mă credeţi, Domnule Doctor, că această sumă e foarte – foarte insuficientă. Am mari şi presante nevoi în această împrejurare excepţională şi de-aceea apelez din nou la marea Dvs. putere de înţelegere, rugându-vă să-mi acordaţi un sprijin mai important.

De ani de zile nu v-am deranjat şi n-aş fi făcut-o nici azi dacă nevoile cumplite în care mă sbat nu m–ar obliga la acest demers.

Vă rog, deci, Domnule Doctor, să faceţi o sforţare şi să-mi veniţi în ajutor!

N-am să vă uit niciodată!

Al. Dvs., cu deosebite consideraţiuni, devotat,

Ion Pribeagu”

În partea din stânga jos a scrisorii (dactilografiate) întâlnim ceva neclar. Filderman scrisese “Regret”, apoi tăiase cuvântul. Ceea ce ne pune în imposibilitatea de a şti dacă solicitatul a rezolvat în mod favorabil sau nu cererea necăjitului autor de poezii vesele.

Precizăm că scrisoarea (xerox) ne-a fost pusă la dispoziţie de d. Yehiel Benditer, din Bat Yam, cercetător al istoriei iudaismului românesc.

Dorel Simion, din Petah Tikva, vrea să ştie dacă "Asociaţia Titraţilor" din *alia,* despre care auzise mai de mult, cu prilejul unei călătorii în Israel (era turist) mai există, şi dacă nu, unde ar putea găsi date privind activitatea ei.

După ştiinţa noastră, Asociaţia respectivă nu mai există, dispărând, ca atâtea alte înjghebări, din lipsă de tenacitate şi muşchi. Suntem obişnuiţi. Un document nimerit în arhiva *Dicţionarului* ne informează că Asociaţia a organizat în ziua de 7 aprilie 1971, la Tel Aviv, o seară dedicată lui Gala Galaction, de la a cărui moarte se împliniseră 10 ani. Pe afişul manifestării: I. Artzi (care ar putea furniza amănunte privind soarta Asociaţiei), S. Schafferman, Tuţa Damian, M. Nistor, Moscu Alcalay şi Edgar Kanner, preşedintele grupării dispărute.

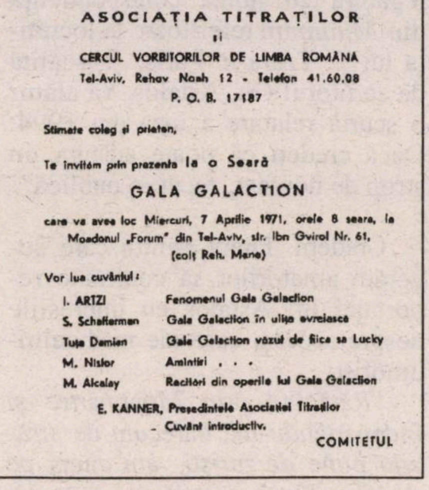

ASOCIAȚIA TITRAȚILOR
și
CERCUL VORBITORILOR DE LIMBA ROMÂNA
Tel-Aviv, Rehov Noah 12 - Telefon 41.60.08
P. O. B. 17187

Stimate coleg și prieten,

Te invităm prin prezenta la o Seară

GALA GALACTION

care va avea loc Miercuri, 7 Aprilie 1971, orele 8 seara, la Moadonul „Forum" din Tel-Aviv, str. Ibn Gvirol Nr. 61, (colț Reh. Mane)

Vor lua cuvântul:

I. ARTZI	Fenomenul Gala Galaction
S. Schafferman	Gala Galaction în ulița evreiască
Tuța Damian	Gala Galaction văzut de fiica sa Lucky
M. Nistor	Amintiri . . .
M. Alcalay	Recitări din operile lui Gala Galaction

E. KANNER, Președintele Asociației Titraților
- Cuvânt introductiv.

COMITETUL

Albert Samuel, din Holon, ne trimite următorul fragment din *Jurnalul* lui Virgil Ierunca, apărut în urmă cu câţiva ani în "România literară" din Bucureşti. Este vorba de o însemnare datată Paris, 6 ianuarie 1960:

"6 Ianuarie – O scrisoare importantă de la Dora Litani din Israel. A sosit din ţară o doamnă care a cunoscut la «Malmaison» pe mama Monicăi (Monica Lovinescu, critic literar, soţia lui Virgil Ierunca, n.n.). *«Esenţial este să ştii că Doamna Lovinescu este sănătoasă şi cu un moral extraordinar. Amica mea a văzut-o pe când făcea obişnuita plimbare zilnică de zece minute. Se sprijinea într-un baston, dar ţinea fruntea totdeauna sus. Era – după cum spune prietena mea – subiectul de admiraţie şi sursa de încurajare pentru toate «colegele» ei. Cum se ştia că prietena Dorei Litani avea şansa să fie eliberată şi chiar să părăsească ţara, Doamna Lovinescu a transmis Monicăi un mesagiu-rugăminte: să nu ne lăsăm amăgiţi de nici un şantaj şi să continuăm mai departe acelaşi stil de viaţă, cu exact aceleaşi preocupări. «Prietena mea – adaugă Dora Litani – m-a rugat să-ţi transmit şi din partea ei un mesaj de încurajare şi cuvântul că ai dreptul să fii mândră de Mama Dumitale»".*

Întrebarea corespondentului nostru este dacă îi putem dezvălui cumva identitatea "femeii misterioase" care-a transmis Dorei Litani mesajul primit din partea Doamnei Lovinescu la închisoare.

Da, cunoaştem identitatea "femeii misterioase" şi chiar ne face plăcere s-o dezvăluim. Ea este Rachel Talmon. Assir Zion, ca şi soţul ei (fost, câteva decenii, director la Mifal Hapais, unde-l numise Dr. Michael Landau, care-i preţuia inteligenţa şi onestitatea), Rachel a lucrat ani de zile ca "em ha-bait" la "Merkaz Klita" Beit Brodetsky din Ramat Aviv. Probabil că discreţia ei, ca şi oroarea de a se lăuda, l-au îndemnat pe d. Samuel să-i atribuie epitetul de *misterioasă.* În realitate, este o femeie cât se poate de deschisă, care a ajutat, cu delicateţe şi eficienţă, câteva mii de olim, în anii 70-80, să treacă mai uşor peste hopul adaptării.

Veronica Gottlieb, Ramat Hasharon, doreşte noutăţi despre prozatorul Mirel Brateş ("n-am mai citit nimic de dânsul în ultima vreme"), precum şi un portret al acestuia ("sunt curioasă să văd cum arată la faţă").

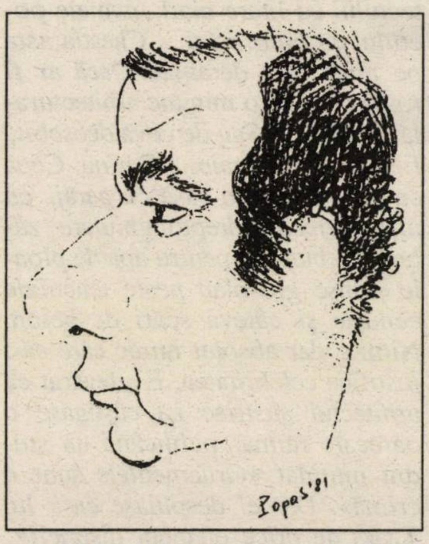

a) Mirel Brateş trăieşte la Haifa şi lucrează la un roman; îl aşteptăm.

b) Cât despre portret, în lipsă de-o fotografie la îndemână, iată un desen făcut de caricaturistul Popas şi datat 1981.

IOSEF EUGEN CAMPUS

Zidul muţeniei

Andrei Fischof este un om civilizat, politicos în maniera apuseană (s-a născut la Turda). Mai mult decât atât: un om de cuviincioasă modestie. Împărţindu-şi activitatea, în mod paradoxal – sau poate tocmai necesar, complementar – între inginerie şi poezie.

"Nu pot afirma că sunt poet – spune el -, poezia mă bântuie (...), e adevărat". Poezia este – după părerea lui – "o boală ciudată, în care te refugiezi dacă eşti contaminat de ea, iar dacă eşti, atunci nu mai scapi".

Din fericire, Fischof încă nu a scăpat de boala asta. A scris, aici în Israel, un volum de poezii în româneşte: "Dialog imaginar".

Acum zece ani, prin 1988, a scris, cred, prima poezie în ebraică: "Işalu otha". O poezie, mărturisea el în cenaclul "Punct", gândită, simţită şi scrisă în ebraică. Cutezător şi încăpăţânat, a spart zidul tăcerii.

Una dintre suferinţele cele mai profunde ale celui venit să se aşeze în Israel este incapacitatea de a folosi limba ţării. Izolat ca un surdomut de viaţa din juru-ţi, trăieşti drama copleşitoare a autistului.

Grea pentru orice nou venit, situaţia capătă caracter acut când e vorba de scriitor. Pentru el, limba nu este numai mijlocul de comunicare socială, ci şi obiectul activităţii creatoare. Artist original, stăpân pe uneltele sale *înainte,* el se trezeşte *acum,* brusc, amputat spiritualiceşte, condamnat să bâiguie fraze rudimentare, stângace. A devenit mut.

Dacă este un creator autentic, dacă scrisul este pentru el o necesitate vitală, nu poate tăcea. Muţenia chinuie ca o suferinţă nimicitoare. Şi atunci continuă să scrie. Scrie româneşte, mulţumindu-se cu un arc restrâns de cititori. Aşteaptă, fără prea multe iluzii, ca o dată, cine ştie când şi cum, cineva să-l traducă în limba ţării.

Soluţia radicală este să scrii tu însuţi în ebraică. E o soluţia grea, nu întotdeauna posibilă, dar nici, principial, cu totul exclusă. Exemplul unui Nabokov sau Koestler în engleză, B. Fundoianu în franceză, Elias Canetti în germană – ar trebui să fie convingător.

Cutezător, poetul Andrei Fischof a mers pe acest drum. A dărâmat zidul tăcerii. A pus capăt muţeniei sugrumătoare. Pildă şi îndemn.

În aceşti din urmă zece ani, Fischof a străbătut o cale lungă, marcată de succesul volumului de antologie a poeziei israeliene de limbă română şi de un volum de poezii ale sale scrise în limba ebraică, "Keev lavan" şi "Rikud ha-milim" (despre care am scris laudativ la vremea respectivă), şi acum, nu de mult, "Seivat ha-zman" (Încărunţirea timpului, ed. Hakibuţ Hameuhad). Acest din urmă volum are un pronunţat caracter unitar.

În primul rând, unitate calitativă. Imensa majoritate a poeziilor sunt bune. Ceea ce nu se întâmplă prea des. Ceea ce dovedeşte – aşa cum ştiam din trecut – simţul acut de răspundere artistică a poetului, care nu face compromisuri cu calitatea, azvârle la coş sau măcar la sertar, pentru o mai târzie revenire, tot ce nu îl satisface pe deplin, tot ce nu merită cinstea, greu cucerită, a definitivării pentru tipar.

În al doilea rând, unitate tematică. Totul, în acest volum, se învârte în jurul timpului, fie direct, enunţat chiar în titlul poeziei respective ("Serpentinele timpului", "Timp trădat", "Timpul strâmb", "Încărunţirea timpului" etc.), fie indirect, subînţeles dar dominator.

Timpul este, pentru Andrei Fischof, un element esenţial al trăirii. Prezent pretutindeni, înlăuntrul şi în afara noastră, se confundă cu existenţa cosmosului şi cu existenţa omului. Atotprezent dar insesizabil, de neînţeles. Enigmă de nedezlegat, în devenirea-i permanentă, sintetizând inconciliabile contradicţii.

Dar timpul nu rămâne o noţiune abstractă. În poezia lui Fischof, capătă consistenţă pipăibilă, devine uneori fiinţă vie. Îmbătrâneşte. Încărunţeşte. E un înţelept şăgalnic, necuminţit de "încărunţirea" care-i *"arde faţa".* Îşi linge buzele, precum *"sarea care iubeşte gustul/ rănii proaspete"* ("Încărunţirea timpului").

Într-o anumită măsură, parafrazând, s-ar putea vorbi de esenţa timpului, aşa cum o descifrează un poet "dincolo de mijlocul vieţii", un poet cu tâmplele cărunte. Da, îmbătrânirea, trecerea timpului, cu inerenta îmbogăţire a experienţei de viaţă, constituie un factor important. Dar accentul cade pe primul dintre cei doi termeni: poet cu tâmplele cărunte.

Pentru poet – şi, indirect, şi pentru noi, cititorii – timpul asumă o realitate palpabilă. Clipele – solii lui cu diferite înfăţişări – curg *"Ca resturi de lavă/ a unui vulcan sterp".* ("Solii").

Scurgerea timpului capătă trup şi sânge în întâlnirea dintre tată şi fiu ("Ritmul lucrurilor"). Tatăl simte că, de o bucată de vreme, ritmul desfăşurărilor sufleteşti devine mai lent, şi parcă s-ar întoarce spre copilărie. Fiul îl priveşte în oglinda retrovizoare din maşină (observaţi concreteţea amănuntului şi moder-

Mohamed Raad, preşedintele Consiliului politic al Hizbolla, a declarat cu obrăznicia ce-i caracterizează pe indivizii din speţa lui: "Îi vom strânge de gât pe criminalii sionişti".

Ştiţi ce? Eu, dacă-l prind pe ăsta pe Zamenhof, noaptea pe la două, îl Raad.

nitatea lui) şi-şi spune: *"eu mă gândeam la drumul meu şi el păşea/ în sens invers"* (...)*"o clipă mi s-a părut/ că eu sunt acela care se îndepărtează cu spatele la mine însumi"*. Pe el, nu numai bucuriile, dar şi apropierea morţii, îl mână încă tot înainte, în dorinţa de a păstra, ce se poate, din esenţa copilăriei, *"gustul sâmburelui păstrat în fruct"*.

Mai concretă încă este "întruparea" trecerii timpului în poezia care înfăţişează întâlnirea cu o bătrână. Din perspectiva vârstei lui mature, poetul îi înţelege atât pe cei mai tineri, care încă nu-l pot înţelege pe el, dar o înţelege şi pe bătrâna care păşeşte pe drum înaintea lui, *"sprijinindu-se pe umbra ei/ – baston închipuit precum/ rădăcina unui minus,/ rădăcina minusului vieţii ei"*. Ea păşeşte înaintea lui nu numai trupeşte, ci şi, parcă, pentru a-i deschide drumul.

❖

Chiar când tema este alta, noua temă rămâne strâns legată de aceea a timpului.

Vorbind de iubire, o situează în trecut. Figura iubitei se pierde în ceaţa timpului, înfăşurată în voalul melancolic al dorului nesfârşit, dar neputincios să creeze o realitate vie: încercarea de a se apropia îi înfige vârf de spadă în piept. Ceea ce rămâne: *"Grămadă de trecut. / Golem de viitor. / Şi eu care trăiesc* (mitraheş – mă petrec) *în timpul acesta, / timpul prezentului / strâmt"*.

Şi mai intimă este împletirea temei timpului cu aceea a poeziei.

Trecerea timpului aduce cu sine, uneori, o anumită repetare. Aşa şi în comparaţia poetului cu o pasăre măiastră, prinsă în colivie pentru a fi arătată în pieţe, scăpând din colivie şi iar închisă în colivie. Aşa şi poetul, căzut în cursa existenţei. *"Căci va fugi din el însuşi spre pădurea cuvintelor, / acolo e rege"*.

În poezia "Poetica", declară sentenţios: *"Poeţii nu mor"*. De altfel, arta formulării precise, aforistice, constituie una dintre calităţile stilistice specifice poetului nostru: *"Omul stă singur/ printre oameni"*, *"La început a fost poezia"*, *"Fiecare îşi are morţii lui"*, *"Noi stăm împietriţi/ în aşteptarea unui alt timp"*, *"Cum să ştiu/ încotro e sus/ şi ce e jos"*.

Imaginile lui – unele cu reminiscenţe clasice (Narcis, Andromeda, pasărea Phoenix, Iliada, Kalevala), altele cu rezonanţă biblică, iudaică (havdala, şir ha-şirim, turnul Bavel, selihot), au întotdeauna forţă înnoitoare. Chiar violenţă. Gândurile ameninţă să fie *"distruse/ pe drumurile de sânge./ Numai noi/ parcă am săpa în ape adânci/ acoperim o durere/ cu altă durere"*.

Tragică – omenească, în fond – poezia lui Fischof nu se poate opri la suprafaţa lucrurilor, la înşiruirea de fapte şi aspecte. Prin feeria imaginilor ea înalţă un alt plan, de măreţie poetică, de mister. *"Mânerele explodează* (mitpoţeţot) *de mărturii mute"*. Atingerea mâinilor lasă o *"pată, rece şi înspăimântată, de sudoare"*. Oprindu-te la suprafaţa lucrurilor, spune el, laşi universul nenorocit să urle cuprins de coşmaruri: *"ca un munte fără vale, / ca adevărul fără umbra îndoielii"*.

Poetul foloseşte o prozodie elastică, fără măsură fixă, capabilă – aşa cum cerea, pe vremuri, Natan Zah în vestita lui critică la poezia lui Alterman – să se moduleze adecvat fiecărei nuanţe, fără a rămâne handicapată de ritmul clasic fix, repetat automatic, înlănţuit în chinga obligatorie a rimei. La Fischof, rima apare – floare rară, necesară – în cuprinsul versului liber.

Se cuvine subliniat în mod deosebit cu câtă pricepere foloseşte poetul calitatea esenţială a limbii ebraice: conciziunea. Nu dispreţuieşte chiar unele, rare, jocuri lingvistice: rima internă *("muval kavul"* – dus în lanţuri) sau omonimia *("imut – ha-imut,* cu alef şi cu ain).

Conştient de inevitabilele sale limite, dar mai cu seamă exprimând astfel idealul său de poezie adevărată, Fischof declară că-i lipseşte curajul cântăreţului de jazz, care se avântă liber în volute acrobatice în jurul melodiei. Îi lipseşte, de asemenea, ceea ce el numeşte "întoarcerea pe targă" a cântăreţului, obosit dar calm, când cântecul, poezia adevărată, ascunde sub tăciuni "emet col şe-hi" (un oarecare adevăr).

Noi socotim că nu-i lipsesc aceste calităţi, pe care le jinduieşte.

Dovada: a scris acest volum. A scris poeziile minunate din care am citat. A scris poezii de o magistrală conciziune, care parcă numai în ebraică puteau fi dăltuite ("Matav ha-zikaron", "Inbar", etc.).

Restaurantul
HAIM
invită onorata
clientelă
la renumitul său
grătar
şi specialităţile
culinare româneşti

TEL AVIV,
Rh. Dizengoff 228
Tel. 03-5244963

PRIMIM LA REDACŢIE

• CĂRŢI • REVISTE • ŞI • SCÂNTEIERI • DE • GENIU •

- Preşedinta despre Şafran
- Psalmi
- Inele, aur, valută

ALEXANDRU ŞAFRAN

Volum omagial (în franceză),
editat de Comunitatea israelită
din Geneva, Decembrie 1998

Cu câteva luni în urmă s-au împlinit 50 de ani de la alegerea dr-ului Alexandru Şafran ca Rabin-şef al Genevei. O aniversare importantă pentru comunitatea din oraşul de pe malurile Lemanului, pe care aceasta a marcat-o prin publicarea unui elegant album, cuprinzând texte semnificative despre viaţa şi opera marelui învăţat. Colaborează personalităţi de mâna întâi ale vieţii social-culturale de azi, evrei şi ne-evrei, precum Rolf Bloch, preşedintele Federaţiei Elveţiene a Comunităţilor Israelite, Ruth Dreifuss, preşedinta recent aleasă a Elveţiei, Regele Mihai I, David Messas, marele rabin al Parisului, René-Samuel Sirat, marele rabin al Franţei, Elio Toaff, marele rabin al Romei, Nissim Gaon, fruntaşul binecunoscut al comunităţii din Elveţia, cardinalul Roger Etchegaray, pastorul Marc Faessler, Pierre Farine, episcop auxiliar al Genevei, Damaskinos Papandreu, mitropolit al Elveţiei, Serge Klarsfeld, Radu Boroianu, ambasadorul României la Berna, scriitorul Carol Iancu, Elie Wiesel (care-l numeşte pe Şafran “unul din oamenii mari ai generaţiei sale”) ş.a., ş.a. Un emoţionant portret al sărbătoritului semnează fiica acestuia, d-na Esther Starobinski-Şafran (“Alexandru Şafran, tatăl meu”).

Dar, aşa cum ne-a adus aminte celebrul film de pe vremuri cu Marilyn Monroe (“Oamenii preferă jazzul”), nimeni nu e perfect. Inclusiv albumul de faţă. În paginile acestuia am întâlnit, fără plăcere, articolul numitului Maurice Ruben-Ayoun, din revista “L'Arche” (Paris), unde individul izbutise măgăria ca, spunând o sută de lucruri despre Şafran, să treacă cu vederea peste amănuntul că Înţeleptul de la Geneva, de felul său din Bacău, fusese liderul spiritual al evreilor români.

Însă fiindcă nu vrem să încheiem pe-o notă neplăcută, haide să reproducem mai jos cuvintele scrise despre Şafran de Ruth Dreifuss:

“În urmă cu mulţi ani, într-o dimineaţă de toamnă cu o uşoară ceaţă, conduceam spre oraş pe bulevardul Mont-Blanc. În depărtare, două siluete abia conturate, minuscule, mi-au atras atenţia: un bărbat aplecat spre un copil, opriţi brusc în plimbarea lor, absorbiţi de conversaţie. Aşa cum îi vedeam, de departe, am presupus că sunt evrei. Pălăria tatălui, kipaua fiului, zulufii care ieşeau de sub ele mi-au confirmat curând intuiţia.

Această imagine reînvie în mine amintirea plimbărilor între strada Lausanne şi sinagogă. Cu mâna mea mică cuibărită în căldura mâinii tatei, vorbeam despre bine şi rău, despre binecuvântările de vineri seara şi convorbirile de la masă, despre întrebările şi răspunsurile de la Seder… şi, bineînţeles, despre orele petrecute la heder, la catehismul evreiesc.

Pentru mine, iudaismul este mai ales aceasta: o căutare a înţelegerii lumii care trece prin confruntarea dintre realitate şi idei, o pedagogie a schimburilor care consideră copilul un egal, cu care îţi face plăcere să discuţi. La heder, cu cât ne apropiam mai mult de bazele iudaismului, cu atât interlocutorii noştri se arătau mai exigenţi. După anii când istoria biblică ne era mimată de Joseph Danieli, după lecţiile predate de fratele mai mare care era Léo-Arié Abrami, intram în clasa Marelui rabin. Martor şi actor curajos al unei drame îndepărtate, demnitatea prestanţei lui îl făcea să pară mai înalt şi mai vârstnic decât era. Ne vorbea cu o voce blândă, cu un accent melodios. Auster în ochii noştri de copii şi adolescenţi, solid ca o stâncă, ne impresiona prin cultura lui. Respectul pe care-l purta minţilor noastre tinere era o chemare la exactitate. În faţa lui, nu mai era suficient să arunci o observaţie negândită, trebuia să argumentezi strict. Îndoielilor noastre le opunea convingerile lui, sincretismelor nediferenţiate care ne cucereau pe noi, mici evrei supuşi riscului de aculturalizare, le opunea argumente în apărarea specificităţii evreieşti.

În cursul acelor ani mi s-a dezvoltat interesul pasionat pentru toate religiile şi totodată agnosticismul. Lecţiile Marelui rabin mi-au permis însă să nu confund niciodată toleranţa cu complezenţa, şi tot ele mi-au întărit identitatea evreiască. Pentru aceasta este maestrul meu, Învăţătorul meu. Pentru aceasta îi voi fi veşnic recunoscătoare”.

SHAUL CARMEL

între El şi mine

Versuri; cu un cuvânt înainte
de E. Simion
Ilustraţii de Tia Peltz
Ed. Eminescu, Bucureşti, 1998

Subintitulat “Patruzeci şi patru de Psalmi şi Rugăciuni”, acest volum, apărut în excelente condiţii grafice, înfăţişează dialogurile poetului cu Divinitatea. O Divinitate prezentă în viaţa de zi cu zi a autorului, ca o mare fiinţă familiară cu care discuţi fel de fel de "probleme ale existenţei", punând întrebări, făcând confesiuni şi, fireşte, exprimând rugăminţi fundamentale.

Aşa, ca, de pildă, în "Dac-ai şti" (Psalm 23):

"O, Doamne, dac-ai şti/ Din ce Te-am încropit, / Din ce Te-am durat, / Din ce Te-am făcut!// Din imensa goliciune/ A copilăriei/ Te–am făcut./ Din nimicurile boccelei pregătite/ Pentru drumul morţii/ Te-am făcut./ Din alămurile tinereţii mincinoase/ În care am învăţat arta ticăloşiei/ Te-am făcut./ Din cioburile cărnii mele/ Care au pavat/ Pământul iubit şi blestemat/ Pentru care am luptat/ Şi pe care calc/ Te-am făcut.// Şi-acum, când ştii adevărul, / Doamne, / Încropeşte-mă Tu, / Durează-mă Tu, / Fă-mă Tu/ Din bunătatea Ta./ Pentru bătrâneţea mea, / Pentru bătrâneţile noastre."

Sau ca în "Raiul pustiu" (Psalm 11), unde întâlnirea cu Cel de Sus are loc pe stradă, jos:

"Doamne, / Te-am văzut ieri pe stradă, / Mergeai pe jos şi zâmbeai./ Te-am recunoscut/ Printre necredincioşii Tăi, / În mulţimea care forfotea, / Care mişuna/ În stânga şi-n dreapta, / În dreapra şi-n stânga.// Te-am recunoscut/ Pentru că semănăm leit;/ Tu cu mine şi eu cu Tine, / Fiecare după chipul/ Şi asemănarea/ Celuilalt.// Da, Doamne, / Te-am recunoscut ieri pe stradă./ Mergeai pe jos spre Infern/ Şi zâmbeai la gândul/ Că dacă vei aştepta/ Acolo, în prag, / Îi vei vedea pe cei/ Care Te-au înşelat, / Ieşind din el./ Ştiu că ai promis/ Prin gura unui Înţelept, / Un credincios adevărat/ Din cei puţini pe care-i ai, / Că nu te vei întoarce în Eden/ Până când/ Gheena nu se va goli.// Doamne, / Te-am văzut ieri pe stradă, / Mergeai pe jos şi zâmbeai, / Iar eu eram trist./ Am înţeles, Doamne, / Că-n zadar mai ridic ochii/ Înspre sus şi Te caut.// Raiul a rămas/ Şi va rămâne pustiu."

ARC, Bucureşti (redactor şef George Bălăiţă), publică un fragment din memoriile scriitorului Mihai Gramatopol, din care aflăm (ca să vezi!) cum a scos faimosul Iosif Constantin Drăgan din ţară tezaurul Gărzii de Fier:

«Deschid o amplă paranteză. L–am ascultat pe I. C. Drăgan vorbind despre traci, împreună cu alţi tracomani, în sala hipogee de conferinţe a Ateneului. Se traducea o inscripţie de pe o monedă dacică, inscripţie care nu putea fi decât "Filippou", copie interpretativă după monedele macedonene. Poetul Ion Gheorghe dăduse o traducere "exhaustivă": o coală ministerială umplută pe recto şi verso într-un limbaj volopük, pe care citind-o făcuse spumă albă în colţurile gurii. Apoi a luat cuvântul Drăgan, ca să completeze traducerea; a vorbit mai mult de o jumătate de ceas şi aceeaşi spumă albă îi apăruse în acelaşi loc. Culmea este că la congresele de tracologie organizate de el la Palma de Mallorca (în acea minune a naturii care este arhipelagul Balearelor) sau aiurea, mergeau savanţi notorii, Vladimir Gheorghiev, Al. Rosetti, Alf Lombard. Rosetti, sincer ca totdeauna în faţa cui nu voia să se compromită, mi-a tăiat uimirea indignată: – "Dragul meu, ştim bine că e un dobitoc, dar cine poate refuza o călătorie gratuită în Spania şi mai ales mesele copioase la care ne poftea?" Şi poate că avea dreptate, în optica epicureică asupra "foloaselor" sau mai degrabă ponoaselor pseudoştiinţei: dacă prostu-i prost, apoi prostul să plătească, căci oricum de el tot praful se alege, ca şi de noi toţi! Amintita manifestare de la Ateneu avea loc în cadrul cenaclului de tracolgie şi ştiinţe juridice "Titu Maiorescu" al Uniunii juriştilor din Bucureşti al căror preşedinte, al uniunii şi al cenaclului, era Gabriel Iosif Chiuzbaian, viitorul ministru al Justiţiei în guvernul Văcăroiu.

– "Eu i-am salvat viaţa!" – îmi spune Chiuzbaian. "Cum, ce legătură poate fi între dumneata şi Drăgan?" – "Păi, dom' profesor, eu l–am dus la Roma!" – "Fii bun, te rog, şi povesteşte-mi!" – "Eram tânăr locotenent în aviaţia regală română, pe la începutul războiului. Eu sunt băiat de ţărani de prin Bărăgan." – "Se vede, căci eşti obişnuit din străvechime cu năvălirile barbare!" – "Ăştia sunt nişte nenorociţi, dom' profesor, ascultaţi-mă pe mine, nu fac nici cât ţărâna pe care calcă, sunt mai primitivi decât şobolanii, cârtiţele şi hârciogii." – "Ei, şi cum a fost cu Drăgan?" – "Păi, eram în escadra de vânătoare de la Pipera când mă sună la telefon un general cam verde de felul său şi mă cheamă la el la Minister." – "Era pe vremea lui Antonescu?" – "Sigur că da, doar începuse războiul! Şi nu stă el să-mi explice prea multe, ci îmi spune că e o treabă serioasă şi de mare secret şi dacă nu-mi ţin gura plătesc cu viaţa; apoi mă trimite la un şef mare de la Aviaţie. Acela mă lămureşte că trebuie să duc cu avionul meu de vânătoare la Roma pe un domn important, dar că de toate astea nu e nevoie să ştie nimeni. Lucrurile erau aranjate şi cu nemţii; n-o să mă repereze nici un radar, n-o să tragă în mine nici o antiaeriană ori mitralieră; trebuia numai să zbor cât se putea de jos, fără a mă ridica nici deasupra dealurilor. Mi-a dat harta traseului pe valea Savei, pe la Trieste şi la sud, spre Roma. Mi-a mai spus că avionul va avea montate în fuselaj rezervoare suplimentare de benzină. Mi-a precizat ziua şi ora, spre seară. Avea să cunoască totul doar un mecanic pe care-l mirosisem eu mai de mult că-i omul lor. Şi iată că la data şi ceasul fixat apar la marginea câmpului două limuzine mari şi negre, înaintând cu prudenţă şi cu farurile stinse spre locul unde li se comunicase că se află avionul, tras şi el ceva mai la o parte. Din prima limuzină coboară mai întâi un domn înalt cât un deal, în paltonul lui îmblănit şi cu căciulă ca o turlă de biserică. Lângă el descinde o cucoană şi ea voinică, tot în blană, ca o claie de fân. Şoferii celor două limuzine nu mai pridideau să scoată din maşini şi portbagaje sumedenie de valize de piele. Nu-mi venea să-mi cred ochilor. Dau de vreo două ori ocol transportului, apuc şi o valiză care mă trage în jos, gata-gata să mă răstoarne la pământ. – “Domnule, nu se poate, nu se poate şi pace!” – “Dar e ordinul domnului general!” – Vedeam eu că-i un barosan verde din ăia pe care-i iubise Mareşalul, aşa că i-am răspuns: – “Să piloteze dom' general avionul! Şi dumneaei?” – “Dumneaei e scumpa mea mamă pe care o iau cu mine!” – “Unde, domnule, unde? Dumneata nu vezi că sunt doar două carlingi?” Drăgan a renunţat la mamă, apoi la paltonul îmblănit şi la căciulă. I-am dat o caschetă şi o haină de piele, de pilot; mănuşile căptuşite şi le-a scos din buzunarul paltonuui; i-am dat şi o pereche de ochelari, căci în carlinga închisă bătea totuşi vântul de peste tot. Îi spun apoi că din valize nu vom putea lua decât cel mult trei şi acelea din cele mai mici. Atunci a început scandalul. Că el a plătit cui trebuie şi cât trebuie pentru întregul transport şi că nu putea renunţa la nimic. Şi erau dom'le nişte greutăţi de parcă avea pietre în valize, nu alta. Ce dracu o fi avut nu ştiu, că la un moment dat chestiunea începu să se îngroaşe. Dacă la mamă şi la palton renunţase relativ uşor, în privinţa valizelor nu părea dispus să se tocmească. Ba unul din şoferi, în haină de piele, făcu să lucească în lumina palidă a înserării oţelul gri al unui pistol. “Domnu' şef, i-am spus, dacă dumneata găseşti loc pentru toate astea, uite, controlează avionul de la cap la coadă. Fuselajul e plin de rezervoare; ăsta e avion de vânătoare, nu de transport; orice kilogram în plus consumă mai multă benzină; îmi trebuie turaţie mare, că zbor jos şi orice gol de aer mă izbeşte de pământ, mă face ţăndări şi ardem ca şoarecii!” Şoferii au trecut la fapte şi au început să lege la baza aripilor valizele cu funii solide; pe altele le-au băgat printre rezervoarele de benzină, riscând să deterioreze legăturile dintre acestea şi motor. Nici dracu' nu ne-ar fi putut desprinde de pământ, oricât l-ar fi plătit stăpânul valizelor; dacă una din ele se desfăcea de pe aripi, eram morţi, cât eram eu de as al zborurilor de noapte pe camuflaj! Noroc că era lună plină, dar pe traseu putea intra în nori.

Am făcut cu turaţie maximă întreaga pistă pe direcţia vest: degeaba, aparatul nu s-a dezlipit o palmă; am întors şi am luat-o spre est: un vânt uşor bătea din faţă. La liziera pădurii am trecut cu trenul de aterizare prin vârfurile copacilor şi m-am ridicat cât am putut mai sus ca să am înălţime să efectuez virajul spre vest în contrapantă. Iar era să intru în pomi. Am redresat aparatul şi Dumnezeu m-a ajutat să fie o noapte fără nori şi zorii să prindă luna pe cer. Am aterizat la Roma pe aeroportul ăla al lor. – “Fiumicino.” – “Aşa cum spui!” – “Şi Drăgan ce–a zis?” – “Drăgan era nebun de bucurie! Mi-a spus cum îl cheamă, m-a îmbrăţişat şi mi-a dat atâta bănet că mi-am cumpărat la întoarcere o moşioară de 40 de hectare din pământul cel mai bun!” – “Şi ce-a devenit moşioara?” – “Ce să devină, au luat-o comuniştii!” – “De chemat ţi-a spus cum îl cheamă, dar ce avea în multele valize nu ţi–a spus?” – “Nu, domnule, şi eu, bucuros că am scăpat de belea, am uitat să-l mai întreb!” – ”Ei bine, îţi spun eu: avea tezaurul legionarilor!” – “Cum adică?” – “Păi, verighete, inele, aurărie jefuită de la ovrei ori de la alţi duşmani ai Legiunii: ceva valută în hârtie, monede şi lingouri de aur şi aşa mai departe. Cu aceste jafuri şi-a început afacerile în Italia, înfiinţând după război o fabrică de maşini de gătit şi butelii de aragaz. Pe vremea bancurilor cu Zăroni se glumea că I. C. Drăgan a fost primit de Papă, căruia i s-a adresat cu protocolarul *Sanctitas,* iar Papa i-ar fi răspuns: Aragaz!”

Fapt este că emisarii lui Horia Sima n-au întârziat să se prezinte la trezorierul Legiunii spre a-şi recupera averea. Graţie spiritului său de afacerist, acesta a multiplicat talantul şi le-a dat comilitonilor în rate şi în scurt timp tot ce le datora. “Acum, după cum vezi, îl primeşte Ceauşescu de câte ori vine în ţară. Crezi că nu are şi el nevoie să-şi plaseze bine averea strânsă de pe urma vânzării, cu ajutorul lui Moses Rosen, a ovreilor şi cu ajutorul ştim noi cui a saşilor? De ce crezi că a înfometat ţara plătindu-i datoriile faţă de Occident înainte de termen, cele câteva miliarde de dolari pe care nu i le cerea nimeni cu atâta grabă? Voia să nu i se confişte fondurile valutare din Elveţia, ca lui Hruşciov vaporul cu care se dusese la New York să bată cu pantoful în tribuna de la ONU.” Corb la corb nu-şi scoate ochii, ci dimpotrivă, se ajută, mai ales că ultranaţionalismul agresiv ceauşist era replica de stânga, peste decenii, a celui legionar, astfel că preaînţeleptul Iorga şi-ar putea consola victima răzbunată, recitându-i pişicher lui Corneliu Zelea Codreanu versurile lui Păstorel Teodoreanu, din nou la modă în “epoca lumină” a lui Ceauşescu, tot “în ţara mai mândră ca soarele pe cer”:

“Căpitane, nu mai plânge,
Căpitane, nu fi trist,

●

S-a aflat că lucrătorii de la serviciul de salubritate al primăriilor din Tel Aviv, Holon ş.a. primesc, între alte avantaje, un "spor de ruşine".

Ţinând seama de natura neplăcută a muncii practicate de gunoieri, sporul acesta ni se pare întru totul justificat.

Ceea ce ni se pare de neînţeles este faptul că membrii Knessetului, ei, nu primesc un spor asemănător.

Legiunea biruit-a
Prin partidul comunist”.

Strigăt întru eternitate

"Fundoianu, aristocrat al frondei"; alcătuire şi îngrijire editorială Geo Şerban; prezentarea grafică A. Poch; Caietele culturale "Realitatea evreiască"; Bucureşti, f.a.

Cu acest caiet cultural (nr. 2), "Realitatea evreiască", condusă de Dorel Dorian, îşi afirmă, din nou, voinţa de a închina, încet-încet, câte un volum marilor personalităţi ale *tribului*. Criticul Geo Şerban, căruia îi datorăm lucrarea de faţă, a urmărit două scopuri: să publice texte cât mai substanţiale despre marele poet şi cât mai variate. Evitând astfel primejdia monotoniei care te paşte ori de câte ori aduni în pagini scrieri despre acelaşi autor.

Acţionând ca un regizor de spectacol literar, dinamic, el a inclus în pagini mărturii de Tudor Arghezi, Gala Galaction, E. Lovinescu, Stephane Lupasco, Alexandru A. Philippide ş.a., eseuri ale oamenilor de azi, ca Leon Volovici sau Mircea Martin, sau Geo Şerban însuşi, versuri şi alte texte din opera lui B. F., interviuri, corespondenţă, fotografii, desene, ba chiar şi note muzicale. La capătul acestei călătorii prin viaţa şi opera condeierului de la naşterea căruia s-au împlinit anul trecut 100 de ani, cititorul are posibilitatea să îşi spună: da, acuma ştiu cine a fost Fundoianu.

Cahiers Benjamin Fondane Périple d'un Juif irrésigné

Ierusalim, Toamna 1998

Aşa cum era firesc, caietele Benjamin Fondane, care apar de câţiva ani de zile cu regularitate, în franceză, şi despre care am avut prilejul nu o dată să vorbim, sunt prezente cu un număr (încă un număr) consacrat centenarului. Un studiu de Leon Volovici despre corespondenţa poetului cu membrii familiei, un text de Remus Zăstroiu, cercetător ieşean, despre anii de adolescenţă ai lui B. F., scrieri de Monique Jutrin (animatoarea caietelor), Gilla Eisenberg, Eric Freedman, Olivier Salazar-Ferrer, Alain Virmaux, informaţii, multe informaţii despre felul cum a fost sărbătorit centenarul, la Paris, la Bucureşti, la Ierusalim, la Avignon, la San Francisco, ne demonstrează că B. F., aflat adânc în memoria *tribului*, a intrat, cu paşi hotărâţi, în conştiinţa literaturii universale.

ARGO (redactori: Alexandru Lungu, Micaela Lungu), nr. 17, Bonn, Germania, publică un poem de Gabriela Melinescu (Suedia), închinat prietenului ei şi al nostru, plecat dintre cei vii, ziaristul Andrei Bart:

La plecarea prietenului

În a douăzecea zi a anului 1998/ am visat că din palmierul/ crescut în mijlocul casei mele,/ se desprinsese o ramură/ ţinându-se în aer ca o aripă./ Mirându-mă întrebam: Ce să însemne asta?// Fără să ştiu că tu, prietene,/ te vei desprinde, în acea zi,/ uşor şi elegant, din arborele vieţii.// Era o vineri dimineaţa rece/ când te-am însoţit/ la cimitirul evreiesc din Skogskyrkogarden,/ atunci când am strâns/ pe pieptii hainei mele/ lacrimi, şoptiri amestecate/ cu suspinele copiilor tăi zvelţi,/ precum cei patru arbori,/ de lângă mormântul proaspăt săpat/ în care te-am coborât/ ca într-o cameră secretă.// De acolo, poate, s-a stârnit ninsoarea,/ când gemetele s-au schimbat în hohote de plâns/ ajungând până la faţa ta zâmbitoare.// Ne-ai trimis ninsoarea/ ca un linţoliu imaculat,/ ne-ai strâns pe toţi la marginea gropii/ şoptind: adio! Cu timbrul/ acestui an ciudat:/ cel mai lung pentru noi,/ cel mai scurt pentru tine.// Acasă, durerea a făcut/ să strălucească atât de tare/ lumânările. Era deja sabbatul/ în care tu nu mai erai decât/ o umbră plină de culoare,/ pulsând peste pereţii albi/ flori vii colorate de zăpadă.// Sabbat Shalom,/ i-am spus menorei ţinându-se/ atât de dreaptă în faţa/ acelui palmier visat/ în aerul sculptându-se/ fără oprire, între mine şi tine.

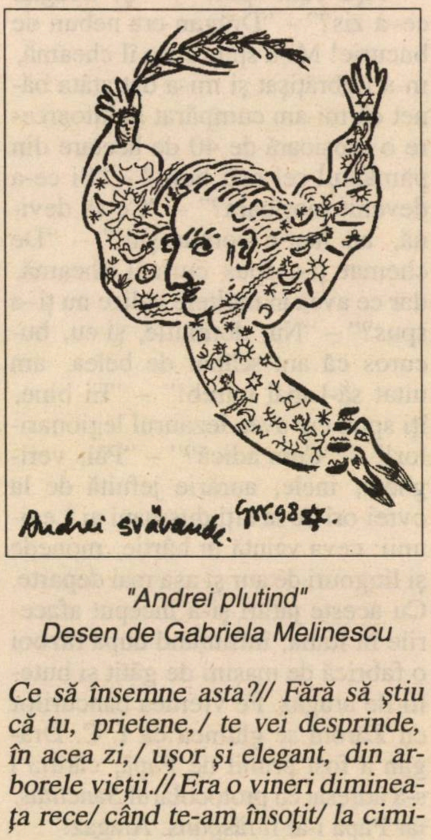

"Andrei plutind"
Desen de Gabriela Melinescu

A apărut

SPERANŢA

de Dr. Alexandru Marton

Carte editată cu sprijinul acordat de Yad Vashem – Institutul pentru eternizarea memoriei victimelor Holocaustului

Povestea adevărată trăită de autor cu 53 de ani în urmă, în perioada Holocaustului

O carte care trebuie citită, pentru a nu uita ceea ce pot aduce neo-nazismul şi antisemitismul, care renasc în zilele noastre.

Cartea se poate obţine
trimiţând 45 şekeli
pe adresa autorului:
Str. Narkis 1 – Ierusalim 92461
Tel.: 02/623-2883
Pelefon: 053/564-512

IORDAN CHIMET – Bucureşti

Nu, eu nu sunt evreu

Cine ar fi crezut că scriitorul Iordan Chimet, autorul încântătoarei "Antologii a inocenţei" şi al romanului "Închide ochii şi vei vedea Oraşul", are de înfruntat dilemele unei imaginare identităţi evreieşti? Şi - totuşi – dintr-un zvon, din vorbe în doi peri şi "suspecte" prietenii cu intelectuali evrei, dar mai ales datorită intransigenţei sale de-o viaţă în faţa oricărei forme de antisemitism, Iordan Chimet (n. 1924) *a devenit "evreu"* **pentru unii simpatizanţi evrei, ca şi pentru nu puţini adversari. "O confuzie care mă onorează", scrie Iordan Chimet în această tulburătoare confesiune, apărută mai întâi (în limba maghiară) în revista clujeană "Korunk".**

Leon Volovici

Am avut în urmă cu câţiva ani plăcuta surpriză de a-mi vedea numele inclus în prestigioasa companie a "Scriitorilor evrei din perioada postbelică" evocaţi cu firească nostalgie în *Revista Cultului Mozaic,* în numărul din luna iulie 1994. După opinia autorului, Henri Zalis, vechiul meu vecin din Olimp şi din Balta Albă, reiese că nu mi-am dezamăgit prea mult nici cititorii, nici colegii de breaslă...

Cu toate acestea, îngăduiţi-mi o mică, neînsemnată, rectificare: ca statut de stare civilă, eu *nu* sunt evreu. E la mijloc o confuzie care mă onorează, dar zânele vieţii, poate lipsite de imaginaţie, au hotărât astfel. Cine ştie, poate la reîncarnarea viitoare...

Agreabila noastră întâlnire de astăzi ar fi putut să se termine acum, dar aş fi rămas dator acelor cititori care, după lectura articolului amintit mai sus mi-au telefonat, solicitându-mi nişte explicaţii suplimentare. Interlocutorii mei – pe unii îi cunoşteam mai de mult, alţii anonimi – ştiau, şi nu se înşelau defel, că în definitiv "identitatea mea evreiască" fusese amintită şi cu alte ocazii şi acceptată de un public mai larg. Întrebarea pe care mi–o puneau suna astfel: cum de am fost, totuşi, considerat evreu – şi, în evoluţie logică, scriitor evreu –, ce elemente concrete din biografia mea, din cărţile mele, din vaga mea prezenţă socială, au putut favoriza crearea unei imagini fictive pe o scenă culturală, în definitiv nu prea vastă, în care toţi actorii şi publicul din sală – fără a omite nici publicul întâmplător de pe stradă – se cunosc, sau ar trebui să se cunoască, prea bine?

Iată deci răspunsul meu, care, implicându-mi biografia, numele, identitatea, va îmbrăca necesarmente forma unor amintiri.

M-am născut la Galaţi: în vârsta feerică a primilor ani ai copilăriei nu mi s-a pus niciodată problema identităţii; de ce să mă fi gândit la aşa ceva? Mediul social gălăţean, după primul război mondial, care a rămas până astăzi cea mai spontană şi genuină instanţă de dreptate şi nobleţe sufletească pe care am cunoscut-o în viaţă, onora în mod nativ numele fiecăruia, *orice* nume, ca pe un simbol, cum am înţeles mai târziu – când era deja prea târziu – al sacralităţii umane. Faptele bune sau rele hotărau în cele din urmă locul fiecăruia în conştiinţa, inima şi calendarul Oraşului nostru.

Pentru generaţia mea, Oraşul anilor 1920-1930 a fost o mică, o foarte mică, fără pretenţii, oglindă a Lumii, dacă vreţi un fel de Corabie a lui Noe eşuată pe uscat... nu! păstrând proporţiile vremii, de o plută a lui Noe s-ar cuveni mai curând să vorbim. Pe acest mal al Dunării veacurile adunaseră, ca în orice port, de altfel, toate – sau aproape toate – seminţiile europene şi câteva chiar din alte continente; moldovenii locului, greci, armeni, evrei, lipoveni, maghiari, saşi, bulgari, turci, sârbi, polonezi, ruşi albi care şi-au găsit pe pământul Moldovei tristul lor loc de exil după sanguinara revoluţie din Octombrie... făceau parte din modesta protipendadă a Oraşului câteva familii de francezi, italieni, spanioli, englezi... În acest Babilon de buzunar numele Chimet nu atrăgea atenţia, nu i se părea nimănui un nume ciudat, suspect, cum va fi considerat mai târziu la Bucureşti: în definitiv *toate* numele erau ciudate judecând după suspicioasa optică ulterioară, de tristă memorie. Diversitatea onomastică, sonoritatea particulară a unui nume nu trezea nici o bănuială, nu constituia nici o circumstanţă agravantă, o eventuală prezumţie de culpabilitate, ci dimpotrivă, apărea ca un semn al vieţii normale.

Această vârstă a Oraşului n-a durat mult. De îndată ce am trecut de linia funestă de graniţă a anului 1930, cerul a început să se întunece, la început nori trecători, cu tot mai multe semne de furtună pe măsură ce anii treceau. Noi, copiii din cursul primar, încă jucam rondele incantatorii ale Ţării Minunilor când sinistrele apeluri ale urii de rasă care, în alte părţi, nu prea departe, vor fi ascultate cu atâta inconştientă disponibilitate, au ajuns şi la hotarele invizibile ale Oraşului, nu au intrat însă înăuntru, nu au putut prinde rădăcini: legăturile de sânge şi de prietenie, relaţia de convieţuire bazată cel puţin pe respect, mai întotdeauna pe bunăvoie şi atracţie reciprocă au rezistat, spiritul Oraşului nu a fost pervertit. Conştiinţa societăţii noastre modeste a privit cu oroare gesturile xenofobe demente care-i profanau toate adevărurile despre existenţă, despre om, despre dreptate, considerându-le drept nişte acţiuni imposibil de înţeles, inadmisibile acte împotriva naturii, în limbajul încă arhaizant al acelor ani, o sminteală...

Să revenim, însă, la tema convorbirii noastre. Îmi aduc aminte că primele întrebări viclene privind identitatea mea evreiască mi-au fost adresate în Bucureşti prin anii 1966-1967. După o interdicţie totală de 20 de ani, datorită Destinderii – pactul dintre Est şi Vest pentru relaxarea politică şi colaborarea economică în Europa – începusem o viaţă nouă, căpătasem dreptul pe care încetasem de mult să-l mai visez – de a reintra în societatea din care fusesem exclus, pe nedrept. Ieşisem deci, ca atâţia alţii din colegii mei de breaslă şi destin, din clandestinitatea socială care ne fusese impusă ca o osândă, veneam din deşert pentru a ne regăsi identitatea culturală până atunci interzisă. Intrarea noastră în lume nu a fost lipsită de destule dificultăţi, totuşi, în cadrul noului spirit politic al timpului, am putut publica primele cărţi, am cunoscut imensa bucurie de a mă putea adresa în fine publicului, pe care nu credeam a-l mai întâlni vreodată. A fost însă o bucurie fracturată treptat, sentimentul de plenitudine pe care-l trăiam a fost maculat aproape spontan de gesturile de ostilitate făţişă venite din partea unor oameni complet necunoscuţi, dar şi a unor colegi aflaţi în saloanele puterii.

În ce mă priveşte, punctul slab, călcâiul lui Achile, s-a dovedit a fi numele meu de familie, toată lumea din mediile bucureştene fiind de acord că este un nume evreiesc: am putut inspira astfel crearea unui tip de comic stradal bazat pe ironii deplasate, pe indecenţe verbale extrase din bine înzestrata tradiţie a mahalalei bucureştene. Cu trecerea timpului, când s-a declanşat cultul primitiv, umilitor, al tiraniei cu faţă naţională, bastonadele lingvistice anterioare s-au transformat în gesturi din ce în ce mai concrete: câteva manuscrise au murit misterios în drumul spre editură sau spre tipografie, am trăit şi eu inadmisibila şi nedreapta experienţă a *ţapului ispăşitor*. Nu vă spun nimic nou, o ştiu.

Am fost pus astfel în faţa acestei probleme care până atunci nu mă interesase: cine sunt eu? Avea numele meu, cu adevărat, o rezonanţă evreiască? (În sinea mea am spus imediat: ei şi?) Cum trebuia să consider această obsesie onomastică? Deveneam, prin simpla rostire a numelui, mai bun sau mai rău decât eram în realitate? Greşelile se transformau, cumva, în virtuţi? Puteau fi privite eventualele mele fapte bune drept culpe impardonabile? Vedeam cu stupoare cum mi se confiscă tot mai mult calitatea de persoană umană, de individualitate, singura care avea o importanţă pentru mine – singura, de asemeni, care ar trebui să aibă o importanţă pentru societate – pentru a deveni tot mai des o protecţie sonoră, o himeră, o caricatură abstractă, o identitate golită de conţinut. Cel puţin, cu acest prilej am aflat câte ceva, nu prea mult, destul totuşi, despre *curriculumul* familiei: am cercetat documentele şi fotografiile păstrate cu pietate de una din mătuşile mele şi astfel mi-am putut descoperi întrucâtva trecutul.

Bunicul meu şi prinţul Cuza

Nu sunt multe de spus: o familie fără arbore genealogic, ca mai toată lumea Oraşului: oameni simpli, dăruiţi fără excese muncii pe care şi-au ales-o sau care le-a fost impusă de soartă, funcţionari mărunţi, doi-trei negustori fără ambiţie, dar şi fără să coboare prea mult pe şubreda scară socială a vremii lor. Doar şcoala exercitase o fascinaţie ceva mai persistentă asupra familiei mele, de vreme ce am descoperit, în cele 3-4 generaţii anterioare, destui învăţători şi profesori de oraş. Soţiile, conform spiritului vremii, au rămas mai întotdeauna casnice pentru a-şi creşte pruncii şi a face din casă sanctuarul familiei. O singură excepţie: fratele bunicului meu, Ştefan Chimet. Datorită lui am putut explora ceva mai profund şi calendarul, nu numai al familiei mele, dar şi al Oraşului. Ştefan Chimet a fost directorul şcolii primare din port; şcoală cu o oarecare faimă în secolul trecut; făcuse parte din cercul de cărturari gălăţeni care l-au sprijinit pe Alexandru Ioan Cuza în acţiunea sa; a dăruit, de altminteri, şcolii numele Domnitorului. A luptat cu mijloacele modeste cu care îl înzestrase natura, soarta dacă vreţi, împotriva ignoranţei populare, veritabilul flagel al veacului său, în acest colţ de ţară. Din superiorul simţ al răspunderii pedagogice şi culturale şi-a înălţat opera de dascăl; şi pentru că îi lipseau cu desăvârşire cărţile de şcoală pentru cursul primar – manualele lui Ion Creangă, apărute nu cu mult timp înainte, nu ajunseseră până la hotarul dunărean al Moldovei – Ştefan Chimet nu a găsit altă soluţie decât de a compune *singur* toate cărţile de care aveau nevoie şcolile Oraşului său. Nu a supravieţuit în mica bibliotecă a familiei decât o Gramatică Română (cu subtitlul: *Etiomologia, cu regule de composiţii şi citire pentru clasele II şi III primare de Ştefan G. Chimet, institutore superioru).* Dar în acel an, 1887, fratele bunicului meu publicase deja – şi încă în propria sa editură – o *Geografie generală,* o *Istorie sacră, Geografia Dobrogei, Dreptulu Administrativu, Geografia Covurluiului* şi anunţa apropiata apariţie a *Manualului de Igienă.* Nu au rămas din existenţa sa decât aceste manuale, ca şi scrisorile soţiei sale adresate Doamnei Elena, aflate astăzi la Muzeul Al. I. Cuza de la Iaşi. Nu le-am citit, le voi citi cândva... E tot ce am aflat despre numele meu; ar fi trebuit să ştiu mai mult? Mă îndoiesc.

Iată cum, datorită numelui meu, am putut cunoaşte şi pe viu dramatica experienţă a izolării şi incriminării gratuite, care a otrăvit viaţa atâtor prieteni ai mei. Sigur, experienţa mea a fost mai curând simbolică, nu a atins formele aberante, tragice, pe care le-a trăit lumea evreiască. Nu am încercat să risipesc confuzia existentă, nu ar fi fost loial faţă de cei ce rămâneau în continuare expuşi, incapabili să se apere, în faţa intoleranţei renăscute. Am crezut totdeauna că Omul Cărţii, Scriitorul, nu-şi poate realiza sensul cel mai profund al identităţii sale profesionale decât identificându-se cu inocentul hulit şi hăituit, împărtăşindu-i temerile, speranţele şi soarta. Tot ce am putut face cu mijloacele mele – prin forţa împrejurărilor, atât de firave – a fost să apăr, în cărţile pe care am reuşit să le public, ca şi în viaţa de fiecare clipă care apare şi trece, ideile de prietenie, loialitate şi solidaritate umană pe care lumea copilăriei mele mi le-a înfăţişat drept temeliile existenţei.

Camillo, Babu, lady Lisette și ceilalți...

Pot presupune, de asemeni, că la stabilizarea "identităţii mele evreieşti" au contribuit, incidental, şi prietenii mei evrei. Pe străzile sau în sălile de spectacol ale Bucureştiului am putut fi zărit, deseori, în ultimele trei decenii, alături de tovarăşii mei de drum din existenţa reală şi ireală: insolitul Camil Baciu, debarcat parcă de pe altă planetă – unde făpturile sunt dotate cu infinit mai multă mişcare, vervă şi bunătate decât pe tot mai sterila noastră Terra – inocentul sacrificat Babu Ursu, copilul cel bun şi demn care nu se putea hotărî de a intra în lumea adultă, ... gentlemanul surâzător F. Brunea-Fox şi generoasa lady Lisette Daniel, copilăroşul Freddy Kittner, loialul în prietenie Crohmălniceanu, scăpărătorul boem Ninel (Eugen) Schileru, preamodestul înţelept Izu Bercovici. Şi nu au fost singurii. Din orice galerie a scriitorilor evrei din perioada postbelică aceste nume nu pot lipsi, onorând deopotrivă şi cultura română în ansamblu. Cu ceva mai mult noroc decât au avut parte în existenţa reală, cu o soartă mai clementă, cu mai multă temeritate de asemeni, sunt convins că şi-ar fi putut înscrie opera şi în istoria culturii europene: au avut toate darurile necesare.

Ce personalităţi fermecătoare, ce şansă incredibilă am avut cu aceşti prieteni minunaţi! Da, erau evrei: avea – sau are încă – acest fapt o semnificaţie anume? A fost o întâmplare? A fost un destin? Îmi place să cred că noi am fost predestinaţi să ne întâlnim; poate hazardul să-ţi ofere atâtea miracole, acele făpturi binecuvântate care pot transforma existenţa cea mai ternă în cea mai fantastică aventură? Oricum, la acea vârstă când se fac legămintele de fidelitate pentru viaţa întreagă – eu *nu* mi-am ales prietenii pentru că erau evrei. Şi reciproca este adevărată – ei *nu* m-au ales ca prieten pentru că eram român. Eu nu ştiam că sunt evrei – şi dacă aş fi ştiut, ce importanţă putea avea? Iar dacă ei ştiau (şi ştiau, evident) – ce importanţă avea? Lucrurile erau mult mai simple: îţi alegeai atunci şi întotdeauna prietenul pentru farmecul său, pentru umorul şi bunătatea sa, pentru faptul că puteam visa împreună, pentru că judecam realitatea după aceleaşi criterii.

...Şi totuşi există în punctul de plecare al acestor amintiri o evidenţă care se cere, într-un fel sau altul, explicată: prea mulţi dintre prietenii mei au fost evrei pentru ca acest fapt să fie, pur şi simplu, rodul întâmplării. Având melancolicul privilegiu de a privi atât de mult înapoi, după ce am parcurs, cred, toate furtunile vieţii, pot propune cititorilor mei şi acest (posibil) răspuns: pentru că evreii au, într-un grad înalt, vocaţia prieteniei. Sunt convins că şi prietenii mei, puşi în faţa aceloraşi întrebări gândindu-se la mine, ar fi răspuns la fel: pentru că românii au, într-un grad înalt, vocaţia prieteniei. Mai e oare nevoie s-o spun? Eu mă refer la evreii şi românii copilăriei mele. Şi, evident, nu la toţi evreii, nu la toţi românii. Iar sufletul lumii de astăzi îl cunosc atât de puţin...

...Există o reflecţie finală a acestor observaţii cu caracter mai mult sau mai puţin personal. Mai degrabă o sugestie sau, dacă vreţi, o speranţă pe care Omul Cărţii, oricare dintre noi, aşadar, ar trebui s-o adreseze cititorilor săi nevăzuţi: speranţa de a rămâne fideli până la capăt acelor valori simple care ne-au fost şi nouă transmise cândva şi care nu trebuie să dispară: că toţi facem parte din aceeaşi Geneză: că singurele acte de identitate care ar trebui să conteze în lumea de mâine, aşa cum au contat pentru o mare parte a lumii noastre de ieri, sunt bunătatea şi, ori de câte ori va fi posibil, iubirea.

NOU!

A apărut

Amintiri din două lumi

de SUZANA BRATOSIN

„O carte despre plămădirea a două destine umane și profesionale condiționate de împrejurările incomode și nefavorabile ale unei țări est-europene aflate ani de zile sub calvarul unui regim comunist, eliberarea și împlinirea, redresarea și recuperarea în condiții de libertate și de liberă opțiune".

●

Autoarea volumului pune la dispoziţia cititorilor, gratuit, un număr de exemplare.

Solicitanţii pot primi cartea prin poştă cerând-o la adresa:

S. Guttman
POB 49238
Tel Aviv 61497

ALEXANDRU SEVER

Din inventarul obsesiilor circulare

❖ Cine-i acela care nu dă de pomană decât numai cui se pleacă să–i sărute mâna? E ăl care nu vrea să fie păgubit de bunătatea lui.

❖ Seismele de azi nu sunt poate decât convulsiile de dinaintea încremenirii finale. Dacă această "încremenire" va să însemne o "nouă aşezare", sau "moartea de pe urmă" - asta încă mai rămâne de văzut.

❖ Drept ca o riglă? Dar şi rigla face cercuri dacă o ameţeşti învârtind-o.

❖ Pentru cel care trăieşte în cultul înţelepciunii, chiar şi fără - miturile de la ospăţul celor înţelepţi îi ţin de saţ.

❖ Să iubeşti un copil pe care ţi l-a născut o femeie pe care n-ai iubit-o niciodată – e poate şi acesta un fel de a te plăti, prin delegaţie, de o datorie de recunoştinţă.

❖ Un moşneag dezamăgit: "Eu, domnule, mi-am propus să fiu bogat, nu bătrân".

❖ De s-ar fi întâmplat să fiu unul din îngerii ce au stat faţă la facerea lumii, şi bunul Dumnezeu mi-ar fi făcut onoarea de a-mi cere să-l sfătui cu ce anume să înceapă, eu l-aş fi sfătuit fără şovăială: "Cu cea de a şaptea zi!"

❖ Ca să-mi lungesc amintirea în lume, mi-am căutat moştenitori care să mă ţină minte; cum s-ar zice: mi-am propus să ofer moştenitorilor prezumtivi un salariu menit să le întreţină memoria. Mă întreb însă ce o să se întâmple când o să-mi moară moştenitorii.

❖ Să te încăpăţânezi să plăteşti o datorie pe care nimeni nu ţi-o mai cere: ce orgoliu!

❖ Nimic mai definitoriu pentru laşitatea de fond a unor asemenea indivizi de tipul unui Stalin sau Hitler, ca faptul de a nu fi cutezat niciodată să iasă din hotarul teritoriilor pe care le controlau: lupi temători să iasă din pădure.

❖ Nu-i lipsea parazitului nici măcar dispoziţia de a trăi din propriile sale resurse: a început prin a-şi vinde cămaşa, şi a sfârşit prin a–şi scoate la mezat nevasta. Abia după aceea s-a învoit cu el însuşi să se îngăduie în pielea vreunuia mai bogat în sânge.

❖ Haina face pe om? Poate! Dar oricât de bine îmbrăcat, nătărăul va fi poate mai arătos; mai deştept, îndoi-m-aş!

❖ Ultima funcţie a unei bancnote cu care nu se mai poate cumpăra nimic: slujbă la "partea sedentară".

❖ Adevărat este: două linii paralele nu se întâlnesc niciodată şi nicăieri… Decât poate în Dumnezeu.

❖ Nici o convingere, oricât de fermă şi de puternică, nu e îndeajuns să garanteze un adevăr sigur şi de nezdruncinat.

❖ Vorbim adesea de sentimente şi de idei, ca şi cum ar fi vorba de simple unităţi sufleteşti sau spirituale, şi ignorăm ceea ce, de fapt, face toată complexitatea lor, sursele lor multiple şi infinite de conexiuni.

❖ O prostituată se spovedeşte:

– Părinte, Dumnezeu mi-a apărut în vis şi mi-a făgăduit un soţ bogat.

– Şi tu ce i-ai spus?

– Merci.

❖ Dacă omul este sau ba centrul universului – în sensul că ar fi sau ba unica inteligenţă în univers – în privinţa asta încă nu putem spune nimic sigur, şi cine ştie de vom putea spune vreodată mai mult decât ştim astăzi. Dar că în universul artei omul este unicul ei centru, în privinţa asta nu încape nici o îndoială; altă artă decât aceea a omului, despre om, şi pentru om, nu există.

MAMAIA מאמאיה

Restaurant
românesc

Grătar – pescărie

Aer condiţionat, ambianţă plăcută,
serviciu conştiincios, preţuri moderate.

Deschis zilnic între orele 12-24.

Vă rugăm a rezerva locurile prin tel. 523-7784

Vorbim şi româneşte.
Restaurantul MAMAIA

TEL AVIV, str. Ben Iehuda 192

ELENA-ESTHER TACCIU

HOROSCOP PERSONAL - 1999

ZODIA PEŞTILOR PENTRU TOŢI (19.02 - 20.03) cuprinde evenimente cosmice, precum eclipsa de Soare din 16.02, cu extindere de influenţă în timp asupra personalităţilor dictatoriale în special. Neptun, patronul *Peştilor,* dă iluzii oamenilor politici care pot încheia noi alianţe în mod pripit. Cu toate acestea, Jupiter, încă un protector al Zodiei de acum, aduce succes şi rezultate fertile tuturor care şi-au consolidat din vreme şi cinstit reputaţiile. Nativii *Peştilor* vor beneficia de mărirea veniturilor şi a salariilor, după ani de "secetă". Carierele publice, turismul, recalificările şi perfecţionările serioase vor contribui la consolidarea prestigiului şi a retribuţiei lor. Pericolele ar consta în exagerarea sumelor pentru donaţii, supraalimentaţia (de evitat) şi miopia în aprecierea deplasată a unor răuvoitori de mult evidenţi. Ceea ce nu înseamnă că *Peştii* n-au prieteni. Influenţele pozitive ale Zodiei de Apă dăruiesc *Racului* şi *Scorpionului* câştiguri, moşteniri, dar şi mult lucru acasă. Posibile defecţiuni apar la instalaţii de apă şi gaze. Din partea lui Jupiter, Zodiile de Foc primesc succese în profesie, în consolidarea orizontului spiritual şi artistic. Între ei, *Leul* să evite speculaţiile de bursă. Zodiile de Pământ trebuie să-şi ascută realismul în fixarea bugetului. *Fecioara* poate suporta multe minime energetice, iar *Capricornul,* atacuri personale, pe lângă succesele în carieră. Zodiile de Aer deţin multe secrete privindu-i pe cei apropiaţi; se impun schimbări necesare de atitudine, dar şi de simpatii de mult inactuale şi nejustificate.

POŞTA NOASTRĂ: *Doritorii Horoscopului sunt rugaţi să ne trimită din timp datele lor: ziua, luna, ora şi anul naşterii, o fotografie nu mai veche de doi ani (dar nu le putem returna). Dacă e cazul, două întrebări speciale. Precizaţi-vă telefonul. Adresaţi-vă la POB 2104. tel. 03-5590829, Holon. La aceeaşi adresă puteţi procura volumul "STELE REGALE" (Portrete astrologice ale celebrităţilor, 1997).*

RĂSPUNSURI PENTRU CITITORI

Dino – Bat-Yam: Îţi oferim pe scurt prognoza ta ca Rac pentru 1999, şi încă o dată amintim că scrisori acasă nu putem adresa nimănui. *Minimum* le face inutile, căci răspunsurile rubricii, deşi discrete, pot interesa şi pe alţii. De ce? Notăm zodia la început. Noile decizii îţi vor aglomera în foarte multe privinţe programele, până la dispariţia timpului liber. Abia acum vei înţelege sensul schimbărilor din ultimii şapte ani. Concret, ar fi cazul să modifici ceva la programele de Asigurări şi poate chiar persoanele care intermediază investiţii. Noile tale idei vor fi rodnice între ianuarie şi martie în special, în sensul câştigului. Zile bune, joi, cifrele 5, 7, dar şi 1, 2, 3, 8, tot anul. Alianţe recomandabile cu Tauri şi Balanţe. Se vor îmbunătăţi relaţiile cu colegii de generaţie. Zodia Peştilor îţi aduce noroc în martie, între 15 şi 18. Amână însă iniţiativele dintre 1 şi 4. Evenimente faste au loc pe 10, 19, 28. Succesul are o condiţie: sinceritatea cu partenerii. Dacă doreşti scurte prognoze lunare în continuare, poţi confirma la telefonul nostru de mai sus; nu mai e nevoie de fotografie. Un an norocos!

D. B. – Beer Sheva: Geamăn sub Jupiter, prognoza ta anuală e favorabilă în 1999. Ianuarie şi februarie ţi-au adus probabil schimbări de mult dorite, în relaţii umane şi venituri. Alianţe favorabile cu Lei, Tauri, cu litere D, M, V în numele mare sau mic. Taurul (bărbat) are foarte multe obligaţii, dar îţi este vital. Şi binevoitor. Proiectul de călătorie cu Scorpionul a reuşit, dar poate afecta alte planificări. În prima jumătate a anului, schimbările neaşteptate sunt cu noroc, cu cifrele 2, 4, 8. Zodia Peştelui spune: victoria depinde de răbdare. Amânările nu înseamnă înfrângere. Perseverenţa veche aduce realizări explozive, care se lasă cu gelozii previzibile. Pentru tine, în computer, o informaţie cu cifre este eronată; e nevoie de control suplimentar. Încrederea veche acordată cuiva va aduce decepţia ce oricum se întrevedea. Armonii cu Fecioară, Peşte şi Săgetător în carieră, implică alianţe inovatoare de durată. Peştele mai poate fi semnul secundar (de pildă, Taur sub Peşte) al unei persoane decisive. Nu exagera iniţiative între 8 şi 12.03; plasează-le în zilele de 10, 19.03. Totuşi, în 10 nu iscăli acte.

◆

- Dacă aveţi în Agenda '99 o lună decisivă, puteţi cere prognoza ei separată (cu data naşterii şi ora, desigur).
- În martie toată lumea poate purta (şi în buzunar sau poşetă) nefrit (bun pentru rinichi), ametist (pentru migrenă), safir (pentru hipertensiune).
- Alcoolul e funest consumat în Zodia Peştilor!
- Uneori trebuie să cerem lămuriri în plus pentru Horoscop. Rugăm deci cititorii să ne scrie numărul lor de telefon, mai operativ, în cazul urgenţelor noastre, decât adresa.

ARMINIUS CASSVAN
New York

Arta

Cum ai reacţiona dacă prietenul tău cel mai bun te-ar surprinde cumpărând o pictură abstractă reprezentând culoarea albă cu aproape imperceptibile linii diagonale "off-white" şi plătind pentru această creaţie nu mai puţin de 200.000 de franci francezi, o sumă exorbitantă? Marc, care e prietenul cel mai bun al lui Serge, un medic dermatolog şi mare amator de artă, explodează într-un homeric hohot de râs, exclamând: "ai plătit o avere pentru acest… căcat?". Evident, Serge e profund jignit. Tabloul e semnat de celebrul Antrios şi cunoscuta "Huntington Gallery" îi oferă oricând 225.000 de franci pentru a-l achiziţiona, iar Marc, altminteri un inteligent inginer aeronautic, are această teribilă opinie! Când însă îl întreabă ce vrea să spună, Marc îl întreabă dacă nu cumva şi-a pierdut simţul umorului şi de ce nu râde şi el. Serge rămâne serios şi continuă să-l interogheze despre motivul pentru care îi denigrează atât de mult tabloul, după care criteriu îl numeşte "căcat", în esenţă demascând totalul dezinteres al prietenului său pentru arta contemporană. Dar Marc, imperturbabil, însistă în apelaţia jignitoare. Serge, rămas singur, raţionează: "Nu-i place tabloul. Bine… Dar râsul acela… pretenţios. Al omului care ştie totul. Urăsc acest râs". Marc, la rândul lui, judecă în felul următor: "E un complet mister pentru mine să-l ştiu pe Serge cumpărând această pictură. Este perturbant, mă umple de o greu de descris jenă… Două sute de mii de franci! Stă bine din punct de vedere financiar, dar e departe de a înota în bani". Marc decide să se ducă la Yvan, un amic, pentru a discuta problema. Ştie că Yvan e foarte tolerant, pentru că nu-i pasă. E pe punctul de a-şi schimba profesia, pentru moment este ocupat cu găsirea unei părţi dintr-un stilou care s-a pierdut. Ameninţat de Marc că pleacă dacă nu termină, Yvan ascultă în cele din urmă povestea cu pictura cumpărată de Serge, întreabă dacă nu cumva tipul şi-a ieşit din minţi, dar consideră că dacă îl face fericit nu contează. Revoltat, Marc îi explică că departe de a nu avea importanţă, cumpărarea exorbitantului obiect de artă înseamnă că Serge se erijează deodată într-un "collector", adică unul din importanţii "connoisseurs". Yvan mărturiseşte că din moment ce îl face fericit şi nu face rău nimănui, nu e nimic de zis. La care Marc protestează vehement, căci lui îi face rău, şi mărturiseşte că e perturbat şi chiar rănit. Yvan îi reaminteşte că Serge a fost întotdeauna un "afficionado" al galeriilor. Da, dar cu un simţ al umorului pe care l-a pierdut definitiv, replică Marc. Logic, Yvan îl vizitează pe Serge. După o conversaţie neutră, în care Serge confesează că nu poate ieşi pentru că n-are bani, arată tabloul. Yvan izbteşte să nu râdă, ba chiar să aprecieze pictura şi să nu se mire de preţul exorbitant plătit pentru ea. Serge începe să râdă şi Yvan râde şi el cu poftă. Ş.a.m.d. Morala: după noi certuri între Marc şi Serge pe acelaşi motiv, ajungând până la bătaie, Yvan fiind din greşeală victima, Serge ajunge la concluzia că e păcat să strice o prietenie de 15 ani pentru o pictură. În consecinţă îi dă lui Marc o pensulă şi permisiunea de a-i modifica pictura prin orice adăugire. La care Marc desenează o pârtie descendentă şi un schior alunecând pe pârtie, după care cei trei prieteni ies să mănânce.

Piesa (căci despre o piesă este vorba) s-a jucat cu mult succes la Paris şi Londra şi acum pe Broadway, în a doua distribuţie, engleză. E scrisă de Yasmina Reza, care a început ca actriţă, jucând în piese noi, dar şi în Molière şi Marivaux. A luat premiul "Molière" pentru cel mai bun autor şi premiile "Olivier" şi "Evening Star". Piesa a fost produsă pe scară mondială şi tradusă în 20 de limbi. Am văzut-o deunăzi în traducerea lui Christopher Hampton, cu Brian Cox în rolul lui Marc, Henry Goodman în rolul lui Serge şi David Haig în rolul lui Yvan.

Care e secretul marelui succes al piesei "Art"? Dezbate snobismul în arta abstractă, cu dificultatea de a diferenţia opera de artă de şarlatanie şi supra-evaluare financiară, orice preţ găsind un cumpărător.

În afară de artă, piesa discută despre prietenie. Cumpărând exorbitantul tablou, Serge îl lezează pe Marc, căruia îi dă impresia că posesiva sa prietenie e înlocuită de un obiect rece, inanimat şi de neînţeles, cu care nu poate lupta. Căci Marc este elementul uman plin de pasiune care cutreieră piesa, căutând să-l umanizeze pe amatorul de artă care încearcă, poate inconştient, să devină "connoisseur" şi pe omul indiferent în aparenţă căruia nu-i pasă realmente de ce se întâmplă cu destinele muritorilor.

Un agent de pază din Natzeret-Illit a fost prins că a avut convorbiri erotice de noapte, de la telefonul firmei, cu diferite call-girls, în valoare de 80.000 de shekeli.

Suma e mare, de acord. Dar omul este paznic de noapte. Iar convorbirile îl împiedicau să adoarmă, ţinându-l mereu sculat.

●

47 de ieshivoturi fictive au primit alocaţii de milioane de shekeli din partea Ministerului Culturii.

Din punct de vedere juridic, nu e bine, desigur. Dar din punct de vedere al educaţiei naţionale a tineretului, eu cred că e preferabil să dai bani ieshivoturilor fictive decât celor adevărate.

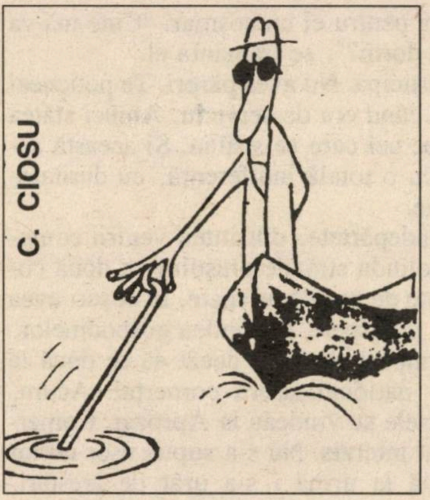

Pescuitorul de perle

Bârna din ochiul nostru

"În *Minimum* nr. 142, p. 45 (textul despre rebeliunea legionară din 1941), după subtitlul «Duminică 20 ianuarie», urmează un text: «În tot cursul zilelor de duminică 19 şi luni 20 ianuarie…»"

(Comunicată de Arthur Avidan, POB 5399, Holon 58153.)

Să mori puţin de râs

"Marele poet francez Baudelaire, nonconformist prin excelenţă, scria că «partir c'est mourir un peu»".

("Facla", Tel Aviv, nr. 2199/99; comunicată de dr. Carol Neuman, Rh. Pinkas 67, Tel Aviv 62157, care precizează că, oricât de nonconformist ar fi dânsul, nu poate trece cu vederea peste faptul că versurile de mai sus, prea bine cunoscute, aparţin poetului Edmond Haraucourt.)

O unificare binevenită

"Yussef Dik, şeful comunităţii greco-catolice ortodoxe din Yaffo".

("Viaţa noastră", 1.1.1999; comunicată de Lică Landskron, POB 10380, Kiriat Sharet, Raanana 43504; corespondentul nostru care ştie ca şi noi că una sunt creştinii greco-catolici şi alta ortodoxii şi că, aşa cum se petrec lucrurile în România, de pildă, cele două biserici se află mereu în conflict, a salutat cu bucurie unificarea istorică de la Yaffo, exprimându-şi în acelaşi timp uimirea că nici Papa de la Roma, nici Patriarhul de la Moscova n-au celebrat marele eveniment.)

Atât de tânăr Rezzori şi-atât de bătrân Elie Wiesel...

"Când scriitorul Gregor von Rezzori s-a născut la Cernăuţi (13 mai 1914), Bucovina aparţinea părţii austriece din imperiul habsburgic… Acest om jovial era o celebritate încă din 1919, când avu inspiraţia să-şi amintească de comunitatea evreiască din Cernăuţi…"

❖

"Alt mare literat, Elie Wiesel, născut şi el pe pământ românesc şi tot în vremea imperiului habsburgic…"

(Dintr-un articol de Şerban C. Andronescu, în "Steaua", Cluj, nr. 6/1998; comunicată de Valeriu Roşca-Răceanu, Bucureşti, POB 128173 – care face următoarele două observaţii: a) scriitorul Gregor von Rezzori nu a devenit o celebritate la vârsta de cinci ani, ci mult mai târziu, o dată cu apariţia romanului său "Memoriile unui antisemit"; b) Elie Wiesel a împlinit de curând 70 de ani, care va să zică nu s-a născut în timpul imperiului habsburgic, ci în anul 1929, în epoca României întregite de după război.)

V-am spus noi că de la Lieberman nu ştii niciodată la ce să te aştepţi

"În săptămâna dinainte de 15 septembrie, rubla se prăbuşise. Cursul ajunsese la 20 de dolari o rublă. Graţie legăturilor sale din Rusia, Avigdor Lieberman a dus la creşterea artificială a rublei. La 15 septembrie, rubla ajunsese la cursul de 9 dolari".

("Ultima oră", nr. 1162/98; comunicată de Sergiu Halpern, Rh. Rotenstreich 16/17, Tel Aviv 67536; aceeaşi perlă a fost culeasă de Lică Landskron, din Raanana.)

Poşta

Prof. Roby Kleiner, Paris (nu, din păcate nu cunoaştem vreo carte în româneşte consacrată perlelor, aşa cum există - şi încă din plin - în Franţa. Se pare că, prin anii '40, criticul literar Octav Şuluţiu, îngrozit de cele ce-i făceau tipografii şi corectorii în cronicile sale, s-a apucat să-şi noteze într-un caiet greşelile de tipar mai gogonate. Ceea ce a rămas de la el, à-propos de aceste perle care-l scoseseră din sărite, e un articol apărut post-mortem în revista "Manuscriptum" din Bucureşti. Şi din care spicuim:

"Nu e lipsit de interes să spicuiesc câteva greşeli de tipar, spre susţinerea afirmaţiilor de mai sus. Zilele trecute titlul «Romantism şi latinism» dintr-o gazetă ascundea cartea unui critic francez care se intitulează de fapt: «Romantism şi... satanism»! Dar să culeg câteva din aventurile mele... grafice. Poezia lui Leconte de Lisle despre care vorbesc undeva, «La Kerandah», poate fi mult şi bine căutată în opera poetului căci nu se găseşte. Ea se intitulează de fapt «La Verandah», cum scrisesem eu, dar a refuzat să culeagă zeţarul. De asemenea, volumul lui Cotruş, Horia, *a apărut...* Gloria, *în loc de* doamna *a apărut* toamna, *în loc de* joc *a apărut* foc, *în loc de* rodul *a apărut* rolul, *în loc de* rană *a apărut* navă, *în loc de* suflul *a apărut* sufletul, *în loc de* non-sens *a apărut...* nou sens, *în loc de* refulat *a apărut* regulat, *în loc de* forma uzitată *a apărut* forma agitată, *în loc de* chinuire a logicei *a apărut* chimie a logicei, *în loc de* Râşnov *a apărut* Răşinari, *în loc de* poet hermetic *a apărut* poet bezmetic *(ce glumă reuşită!) şi în loc de* sentimentul cosmic *a apărut* sentimentul... comic!"

S. AVNY

Doi colegi de celulă

Scriitorul S. Avny (n. Maramureş, 1923) a fost Assir Zion, fiind condamnat în anii 1950, în România, pentru sionism.

El a cunoscut în închisoare fel de fel de deţinuţi reprezentând fiecare câte o categorie politică: liberali, antonescieni, ţărănişti, legionari, social-democraţi, comunişti etc. etc.

Dar a avut şi doi colegi de celulă care nu avuseseră nici în clin nici în mânecă cu politica. Şi care se reprezentau pe ei înşişi: viaţa, meseria şi hachiţele lor.

Era o zi tristă, cum sunt mai toate zilele la puşcărie. Populaţia micii noastre societăţi era foarte variată. Printre cei vreo patruzeci de locatari din cameră se aflau reprezentanţii tuturor păturilor care trăiau dincolo de zidurile în dosul cărora ne frământam. Erau bărbaţi din fostele partide: liberali, ţărănişti, socialişti şi chiar comunişti care păcătuiseră, deviaseră de la drumul drept şi fuseseră trimişi să petreacă cu noi. Erau naţionalişti şi legionari care gustau din "plăcerile" provocate lor de stăpânii de ieri. Acuma se întâlneau cu ei aici, având o soartă comună, dar nu şi gânduri comune. Erau printre noi membri ai "Gărzii de Fier" din noua generaţie, crescuţi în aceşti ani, care se organizaseră ilegal şi fuseseră prinşi… Erau politicieni, fruntaşi ai fostului regim, funcţionari superiori de pe vremuri, poliţişti şi militari, comandanţi pe câmpul de luptă, fruntaşi ai Ligii ungureşti, preoţi catolici şi ortodocşi etc. Fiecare individ aparţinea unui grup, avea tovarăşi aici sau în alte subterane ale complexului. Fiecare cu amicii lui, cu care activase şi cu care fusese judecat. Împreună cultivau idei pe care urmau să le aplice când aveau să iasă din închisoare. Erau siguri că ziua eliberării nu este departe şi atunci ei vor fi stăpânii. Duceau tratative pentru alcătuirea viitorului guvern, pentru asigurarea unei eventuale colaborări. Sperau să se reîntâlnească cu ziua de ieri, când ziua de mâine va răsări într-o lumină nouă şi puternică.

Erau puţini singuratici printre noi. Dar erau şi asemenea specimene, deţinuţi care-şi plângeau necazul în singurătate. Unul dintre aceştia era Neacşu, fost zarzavagiu ambulant, care mergea cu coşul de zarzavaturi din casă în casă. Era singurul deţinut îngrozit de o eventuală amnistie. N-avea unde să se întoarcă. Amnistia, visul deţinuţilor, era pentru el un coşmar. "Cine mă va îngriji? Unde am să dorm?", se frământa el.

La discuţii nu participa. Nu avea păreri. Te poticneai de el numai în ziua când era de serviciu. Atunci stătea şi el şi picura apa pe cei care se spălau. Şi această acţiune o îndeplinea cu o totală indiferenţă, cu duritate, aproape cu duşmănie.

În zilele bune, îndepărtate, dinaintea venirii comuniştilor la putere, colinda străzile oraşului cu două coşuri împletite atârnate de un băţ pe spate. În coşuri avea fructe şi zarzavaturi proaspete. Le vindea gospodinelor, care preferau să cumpere de la el decât să se ducă la piaţă. Noii stăpâni naţionalizaseră comerţul. Acum, zarzavaturile şi fructele se vindeau la Aprozar. Comerţul lui Neacşu a fost interzis. Nu s-a supus uşor noilor orânduieli, dar până la urmă i s-a urât de arestări, amenzi şi închisori. De altfel aprovizionarea lui începuse să şchioapete şi ea. Numărul gospodinelor dispuse să plătească mai mult olteanului scăzuse. S-a angajat la societatea de stat pentru aprovizionare cu fructe şi zarzavaturi. Lucra ca hamal, o muncă grea, cu un salariu insuficient. Nu era însurat, n-avea familie, rudele lui rămăseseră într-un sat îndepărtat din Oltenia, de unde el pornise spre capitală în urmă cu câteva zeci de ani. Singura lui plăcere în viaţă era ţuica, cât mai multă.

Într-o sâmbătă primise ca de obicei chenzina. Duminică s-a dus la restaurant, nu să mănânce, ci să golească câteva păhărele de băutură. Lucrurile se schimbaseră şi în privinţa crâşmelor. Se produseseră schimbări care nu erau pe placul lui Neacşu. Dispăruseră din cartier crâşmele mici şi intime, dispăruse crâşmarul particular, bun prieten, care-ţi făcea cu ochiul când avea ceva bun, care nu te lipsea de un păhărel chiar când n-aveai bani. Adăuga la socoteală. În general aveai bani, zilnic intrau bani, nu trebuia să aştepţi până la chenzină. Acuma dacă n-ai bani te poţi usca. Nici chelnerul şi nici altcineva n-o să-ţi dea pe datorie, uscat să fii, cu o burtă care ghiorăie.

Precum am spus, a doua zi după primirea salariului, s-a dus la restaurantul din cartier şi a comandat o sticluţă cu alcool. După ce a băut conţinutul, a comandat o a doua şi chiar o a treia sticluţă. Simţurile i s-au încurcat puţin. S-a uitat la clienţii din restaurant, care în loc să bea, mâncau. A privit chelnerii în jachete albe care serveau. Totul i se părea ciudat, nu după priceperea sa. Tare ar fi vrut să comande încă o sticluţă, dar i se terminaseră banii şi aici n-avea nici o şansă să capete pe datorie. Trecuseră acele vremuri când i se dădea pe încredere cât voia.

Neacşu era băut şi gândurile lui înceţoşate se întorceau la ziua de ieri, de care fusese jefuit. Tare îi era dor de vremurile de altădată, în care un om modest ca el se putea bucura de plăcerile vieţii. Se ridică în picioare clătinându-se. Cu greu se putea ţine drept. Picioarele îl trădau. În mintea lui, şi slăbiciunea asta era tot rezultatul noului regim din ţară. Încercă să revină la regimul de altădată. Ţinându-se cu putere de spătarul scaunului, începu să cânte. Cânta "Trăiască Regele", imnul dinainte de venirea comuniştilor la putere. Responsabilii restaurantului, şi chiar şi clienţii, se speriară. Se temeau că vor fi luaţi şi ei la anchetă.

Cântecul lui Neacşu a durat doar câteva secunde. De undeva au apărut miliţieni şi l-au scos afară din local. A fost dus la securitate, care voia să afle cine se afla în spatele demonstraţiei lui, cu care ambasade străine era în legătură, cine l-a trimis. Păreau convinşi că era vorba de un complot politic. Neacşu, care în viaţa lui nu se întâlnise cu vreun diplomat sau vreo personalitate din fostul regim, nu i-a putut satisface pe anchetatori nici după ce a fost bătut. După o anchetă îndelungată şi după ce securitatea s-a convins că Neacşu a "lucrat" de unul singur, a fost deferit justiţiei militare şi a fost condamnat *numai* la trei ani închisoare. Unica lui grijă era eliberarea care se apropia. De-ar fi fost cel puţin cald, ca să poată dormi afară, sub cerul liber.

Încă un lup singuratic din lumea noastră nebună era Vochiţă ţiganul. Un omuleţ mic, scund, slab trupeşte, "o jumătate de pui", cum se exprimase unul din grupul bandiţilor. Da, erau şi bandiţi în lumea noastră. Singurul amănunt impresionant din feţişoara negricioasă a lui Vochiţă era mustaţa. Vochiţă era opusul lui Neacşu. Era vorbăreţ, zâmbitor. E adevărat, nici el nu se amesteca în dispute, dar se putea vorbi şi glumi cu el, puteai învăţa câteva cuvinte ţigăneşti sau îl puteai asculta povestind despre viaţa şi obiceiurile ţiganilor, deşi se cam îndepărtase de originile neamului său nomad.

Vochiţă era de meserie lăutar. Vioara era instrumentul prin care exprima bucurie sau tristeţe. El reuşea să scoată din ea sunete şi tonuri care înveseleau şi întristau. În regimul trecut trăise din vioară. Seara umbla cu vioara dintr-o cârciumă în alta, dintr-un restaurant în altul. Unde vedea perechi îndrăgostite le cânta doine şi romanţe şi melodii ţigăneşti pline de forţă, cântece de pahar şi de dragoste şi altele pline de emoţii.

Vochiţă nu învăţase niciodată la nici un fel de şcoală. Muzica o învăţase de la părinţii lui. Toţi membrii familiei erau muzicieni.

Noul regim îi distrusese existenţa. Cârciumile particulare dispăruseră, iar la restaurantele de stat erau primiţi numai cântăreţi cu diplomă, membri în cooperativa muzicienilor. Când Vochiţă s-a dus să se înscrie în cooperativă a fost întrebat unde a învăţat muzica şi dacă este în posesia unui certificat de absolvire a respectivei şcoli. Vochiţă s-a rugat de ei să-l examineze, să-l asculte cum cântă. Cei de la cooperativă au râs de el.

Când a ajuns la capătul necazurilor şi în casă nu mai era pâine pentru copii, Vochiţă a capitulat şi s-a dus la braţele de muncă să ceară un serviciu. Neavând nici o meserie, l-au trimis la serviciul de salubritate al primăriei, care l-a repartizat în tura de noapte. Era o muncă prea grea pentru puterile sale şi în plus o socotea neonorabilă pentru un artist, cum se considera el.

În sufletul lui Vochiţă s-a aprins dorinţa de răzbunare. Cu ce putea potoli focul răzbunării care se încinsese în trupul său? Măturând străzile noaptea, găsea tot felul de hârtii, uneori scrise pe ambele părţi, alteori numai pe o parte. Alegea câte o asemenea coală de hârtie şi o lua cu el. Când ajungea acasă, în zorii zilei, înainte de a se culca, se aşeza la masă şi formula un mesaj plin de invective şi înjurături la adresa comitetului central al Partidului Comunist, considerat atotputernic în ţară. El detesta acest regim – scria – care i-a adus numai sărăcie şi muncă grea. Îi invita pe fruntaşii regimului să vină să–l lingă în tot felul de locuri din trupul său. Cantitatea de înjurături cunoscute de acest om mic şi slab, şi folosite în amestec cu expresii pornografice, era inepuizabilă.

Seara, când se ducea iar la lucru, arunca hârtia, adresată comitetului central, într-o cutie poştală. În fiecare seară scria câte o scrisoare. Toate aceste misive ale lui Vochiţă s-au adunat într-un dosar al securităţii. Securiştii nu ştiau cine este autorul scrisorilor. Poate că nici nu s-au străduit prea mult, ţinând seama de caligrafia celui care le scria.

Au trecut vreo trei luni. Într-o bună zi, Vochiţă s-a prezentat la şeful lui, plângându-se de leafa mizerabilă care nu-i ajunge pentru hrana copiilor. Funcţionarul l-a ascultat cu atenţie, i-a dat o coală de hârtie şi i-a spus să scrie o cerere către conducere, în care să arate că el, Vochiţă Ion, de la adresa cutare, care lucrează la salubritate, tată a trei copii, este într-o situaţie grea şi cere să i se mărească leafa. Funcţionarul i-a luat cererea şi i–a spus să vină după zece zile să primească răspunsul. Când s-a prezentat după zece zile, funcţionarul i-a înapoiat cererea. Rezoluţia direcţiei era: "Se respinge".

Îndurerat şi revoltat, Vochiţă a plecat acasă cu cererea. Era o coală de hârtie minunată. I-a venit ideea să scrie pe partea albă o misivă autorităţilor, una ca acelea pe care le scria de luni de zile. Imediat s-a aşternut pe scris, strigându-şi năduful. Seara, când s-a dus la lucru, a pus misiva la cutia poştală.

Scrisoarea a ajuns în aceeaşi seară la securitate, care în sfârşit ştia cine este şi unde locuieşte autorul misivelor adunate în dosar.

În zorii zilei, când Vochiţă a ajuns acasă, era deja aşteptat de agenţii securităţii, care l-au luat la anchetă.

A scăpat destul de ieftin, cu numai doi ani închisoare. Nenorocitul s-a alăturat şi el lumii noastre.

Ce idee pe d. Ocalan, liderul organizaţiei kurde P.K.K., să se ascundă de turci, duşmanii lui, tocmai la ambasada Greciei din Kenya?

Dacă m-ar fi întrebat pe mine, poate astăzi nu zăcea într-o închisoare turcească, fiindcă eu i-aş fi vorbit aşa: fii cu băgare de seamă, Ocalane, fereşte-te să locuieşti în clădirea diplomaţilor din Atena: oamenii ăştia de invită ca grecii la puşcărie!

O schiţă de
PAUL KIDRON

Undeva departe, dincolo de curcubeu

Mergi numai pe potecă, auzi, numai pe potecă, cea care urcă spre creastă, nu pe de lături, că te rătăceşti, mergi vreun ceas, dai peste o pădurice deasă, odihneşte-te, pleacă, răsuflă adânc să nu adormi, că-i vai de tine, te ia dracu, după ce te-ai hodinit, mergi din nou, o bucată bună de drum, dai peste o colibă părăginită care a fost odată ceva bun de locuit, dar acum e o paragină nedemnă, acolo te opreşti din mers, că s-a coborât noaptea, n-ai de unde şti ce te aşteaptă dacă adormi, nu te speria de zgomote, că aşa-i noaptea, fel de fel de păsări şi vieţuitoare îşi caută adăpost şi hrană, dacă ai ceva în buzunare, mănâncă şi tu, dacă n-ai, rabdă că trece, că eşti om pribeag în lume, să nu te sperie foamea, rabdă, că trece ea, când se luminează de ziuă, o iei iar la drum, mergi până ajungi la o plantaţie de portocale, gustă ceva, că-s acre foc, plantaţia e părăsită şi vai de ea, de acolo se întind coclauri de fânaţ, cât vezi cu ochii, odată aparţineau arabilor, dar ei au fugit dincolo de graniţă, de frica evreilor care-i căutau cu lumânarea, fiindcă asasinaseră mulţi evrei în regiunea sudului, acolo găseşti copaci gheboşi dar buni să-ţi ţină de umbră, dacă te simţi singuratec în această mare imensitate, zguduit de-a fi singur în această imensitate pustie, fugărit de tine-însuţi, de gândurile tale ce nu-ţi dau pace nici în somn, fii tare ca oţelul, nu te îndoi, nu te lăsa pradă gândurilor negre, priveşte cerul de deasupra capului tău, priveşte norii de mătase cenuşie cum se fugăresc unul pe altul, priveşte în depărtare, vei vedea, se prea poate, nori ce se apropie de tine, dar dispar deodată dincolo de zări, norii se duc pe alte întinsuri, pe alte meridiane şi deodată, ca o arătare de dincolo de viaţă, apare curcubeul, brăzdând cerul tricolor, luminând cerul şi pământul, cine ştie dacă vei vedea mult timp această minunată vedenie, ca nişte sunete vibrânde de vioară, le păstrezi în tine, ca o comoară scumpă, atunci ridică-te în picioare, aruncă o ultimă privire împrejurul tău, să ţii bine totul, mergi mai departe, la margini de câmpii, la margini de câmpii, la margini de poiene şi luminişuri, să mergi mereu neobosit, până la pierzanie, până ce simţi că ţi s-au dus puterile, până ce cazi din picioare, dar nu cădea, auzi, nu cădea, să te târăşti ca un şarpe, cu unghiile zgâriind pământul de sub tine, cu buzele arse de soare şi vânt, dar nu te lăsa bătut de soartă, că-i soarta ta, nemernicule, e destinul tău propriu, viaţa şi moartea ta, în palma ta, chiar dacă ea sângerează, udă ţărâna neagră, luptă din toată puterea, dacă vrei să trăieşti, dacă vrei să exişti pe lumea asta aspră şi crudă, cu riscul să-ţi dai sufletul din tine, târăşte-te în patru labe, urangutanule cu chip de om ce eşti, e probabil că te aşteaptă edenul sau iadul, cine ştie, că totul e un mister, o şaradă greu de rezolvat, viaţa e un imens semn de întrebare, cine e deştept s-o descifreze, nu tu, poate altul, dar te avertizez, nu căuta să scapi uşor din bătălia pe care o duci, nu eşti în stare să înfrunţi, că eşti mic şi slab, nevolnic şi neputincios, pătrat la minte şi la judecată, dar poate, cine ştie, vei avea forţa să treci peste poduri şubrede, peste liane otrăvite şi înşelătoare, cu timpul, cu anii repezi care trec peste tine, cu miasme şi noroi care cearcă să te absoarbă în adâncul ei, ascultă-mă deci, nemernic mic ce eşti, du-te după semnele pe care ţi le-am descris în toiul drumeagurilor pe care ai păşit, nu te lăsa înşelat de aparenţe înşelătoare, cearcă să te păzeşti de ele, nu asculta ce-ţi spun alţii, răuvoitori la meserie, nu mă asculta nici pe mine, fratele tău cel bun, că doar şi eu sunt om ca toţi oamenii, pofticios şi sardonic, şi eu stau la pândă, ca un lup flămând de pradă, păzeşte-te deci şi de mine, că nu sunt sfânt, cu ochii duşi spre cer, am şi eu păcatele mele, ca toţi oamenii normali, du-te deci mai departe, peste văiugi şi coline, nu te-ncrede în fiece om pe care-l întâlneşti în cale, nu toţi sunt umanişti şi de bună credinţă, idealiştii au dispărut de mult din lume, dacă vei întâlni un idealist, nu te lăsa cumpărat pentru un kilogram de mazăre, păzeşte-te de el, ca de foc, că nu ştii de unde sare iepurele, dacă ai obosit de vorbele mele îţi dau dreptate, m-a luat gura cu vorba, iartă-mă, vorbăria multă, sărăcia omului.

Aerul curat de Ghedera însănătoşeşte!

Spitalul de vârstnici existent de 40 de ani,
cu experienţă corespunzătoare, vă invită să vizitaţi

SANATORIUL «GANIM» GHEDERA
Str. Tzuckerman 14
Tel. 08/859-1101, 859-4124

Se ocupă de vârstnici şi bolnavi cronici,
asigurându-le îngrijire atentă,
confort şi hrană excelentă.

● Caşer ●
● Asistenţă medicală permanentă ●
● Tratamente ●
● Fizioterapie ●
● Activităţi educative ●

O povestire de
MIRA VAN DIJK-CHANDLER
(Ovivendrech – Olanda)

Telefonul

Oricât ar părea de ciudat, persoana cu numele destul de complicat de mai sus este una *de-ai noştri*.
Un condei din trib.
Născută în România, violonistă de meserie, măritată cu un olandez şi stabilită în Ţara Lalelelor, Mira şi aşa mai departe scrie povestiri pe româneşte.
Povestiri cu şi despre feminitate.

Dana se uită încruntată spre telefon. Ar fi trebuit să sune acum o jumătate de oră, dar el tăcea parcă de-al dracului. Când n-aveai nevoie de el, ţârâia într-una, te scotea din toate activităţile. Şi acum... nimic.

Se gândi să-i mai acorde o jumătate de oră. Dar ce să facă între timp? Ce să facă spre a aştepta cu nepăsare?

Trebuia să găsească ceva care s-o amuze, în felul acesta să uite de telefon.

Şi dacă ar fi găsit într-un târziu ceva care să-i acapareze atenţia şi ar fi uitat cu desăvârşire de Jim, care trebuia să fi sunat acum o jumătate de oră, şi deodată ar auzi soneria telefonului?

Bineînţeles că inima ar începe să-i bată foarte tare, s-ar repezi la telefon, l-ar lăsa totuşi să mai sune de câteva ori, ca să dea impresia că nu e nerăbdătoare, după care ar ridica în fine receptorul. Dar dacă în locul lui Jim ar auzi altă voce?

Se gândi că decepţia ar fi prea mare. Ar trebui să ia totul de la început, să-şi reclădească indiferenţa.

Încercă cu toată concentrarea de care dispunea să reconstituie ultima convorbire cu Jim. Stabiliseră ora 7. Jim trebuia să sune la ora 7.

Se uită la ceas. Arătătoarele ajunseseră la 7.45. Îşi aduse aminte că privise ceasul şi la ora 6. La 6 fusese bucuroasă şi plină de speranţă. Mai avea de aşteptat doar o oră, şi telefonul va suna. Între 6 şi 7 aşteptarea crescuse. Dana se uitase de câteva ori în oglindă şi fusese destul de mulţumită. Se decisese chiar asupra rochiei pe care o va purta astă-seară, când va ieşi cu Jim.

Totul era pregătit, se aştepta la o seară minunată.

Dar acum se simţea complet desumflată. Nu mai îndrăzni să se uite în oglidă. Desigur că faţa-i era mototolită şi avea cearcăne, iar la o analiză mai amănunţită ar fi descoperit că se cam îngrăşase. Deci rochia aleasă, de bună seamă, nu-i va mai sta chiar atât de bine, scoţând la iveală faldurile burţii. E drept că n-o mai purtase de multă vreme.

Îşi scoase capotul larg şi îmbrăcă rochia. se îndreptă către oglinda mare din dormitor. Se privi mai întâi din faţă, apoi din profil. Încercă să-şi sugă burta. Ei, aşa mai mergea. Burta suptă şi pieptul înainte. Se învârti de câteva ori în faţa oglinzii, după care dădu drumul burţii. Imaginea din oglindă i se păru jalnică.

Încercă să-şi închipuie o seară întreagă în care trebuia să-şi ţină burta suptă.

Desfăcu fermoarul rochiei strâmte, o scoase peste cap şi îmbrăcă din nou capotul.

Scoase telefonul din priză, dădu drumul la televizor şi-şi luă un bol cu alune.

Bursa personalităţilor din alia

În urcare:

Colette Avital, ambasadoare, ex-director general adjunct în Ministerul de Externe: hotărând să candideze pentru Knesset în cadrul Partidului Muncii, a obţinut o performanţă excelentă pentru o "debutantă" într-ale politicii (locul 17), demonstrând că se bucură de simpatia masei de activişti ai partidului condus de Barak.

Aharon Appelfeld, romancier: a ajuns pe locul V de pe lista scriitorilor israelieni cei mai traduşi în lume (înaintea lui David Grossman, Yoram Kaniuk ş. a.).

Iosif Petran, scriitor, publicist: obţinerea premiului literar "Arcadia" (vezi *Minimum,* nr. trecut) a relansat interesul cititorilor pentru scrierile sale, făcând ca cererile pentru romanul său "Portul pustiu" să crească în mod simţitor.

Artur Israelovici, fost trezorier al Histadrutului, fost preşedinte al H.O.R.: a fost condamnat de Tribunalul de pace din Tel Aviv la doi ani închisoare condiţionată şi 20.000 şekeli amendă... Şi din cauza asta a urcat la Bursă? E de conceput aşa ceva? Este. Fiindcă Artur, *laşat* de foştii săi şefi şi colegi din Histadrut şi Partidul Muncii, transformat în ţap ispăşitor pentru diferite nereguli administrative, părăsit, aruncat fără scrupule "în cuşca leilor" (după o expresie a Ellei Bernfeld în "Ultima oră"), a izbutit, singur, singur (oh, singurătatea alergătorului de cursă lungă!) să-şi dovedească cinstea sa funciară, silind până şi pe procuror să recunoască faptul că el, hăituitul şi acuzatul, nu şi-a însuşit nici un şekel din banii publici. Ispravă cu care nu ştim câţi dintre mahării din marea centrală sindicală s-ar putea mândri.

În scădere:

Nansi Brandes, muzician: insensibil la criticile ce i s-au adus în presa de limbă română à propos de "glumele" sale cu *romanim ganavim* de la televiziunea danshilonistă, a continuat să furnizeze patronilor săi marfa cerută. De exemplu, emisiunea "Taverna" din 29 ianuarie a.c. de la TV.

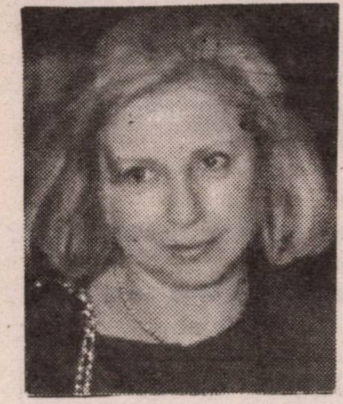

1. Getta Berghoff, prozatoare

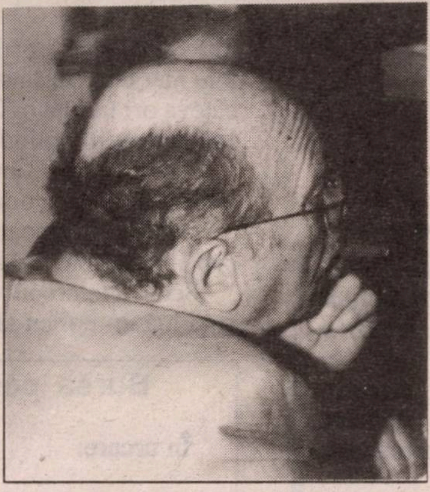

2. Artur Israelovici, fost trezorier al Histadrutului

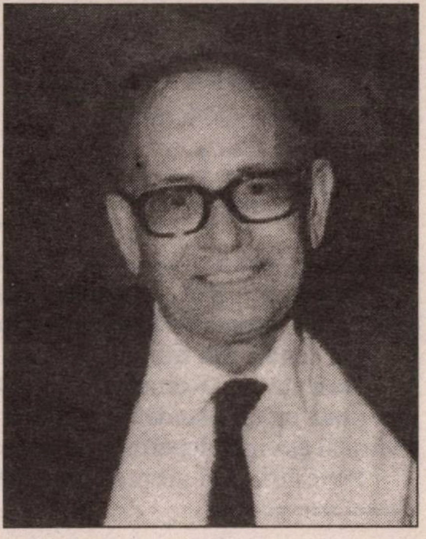

3. Iosif Petran, scriitor

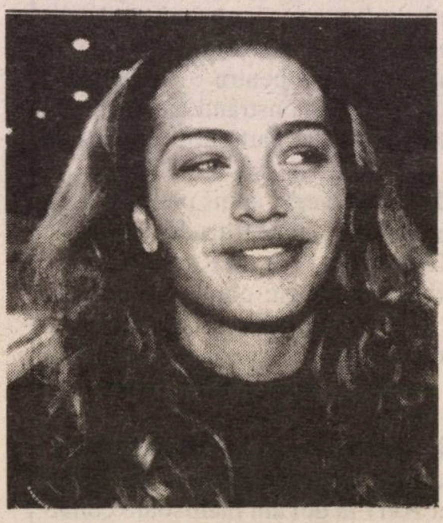

4. Mihaela Bercu, prezentatoare TV

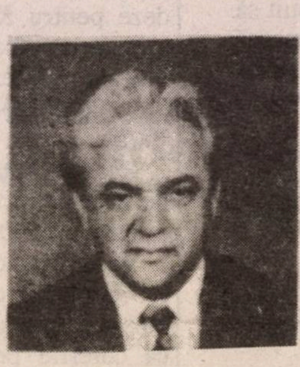

5. Moscu Alcalay, actor

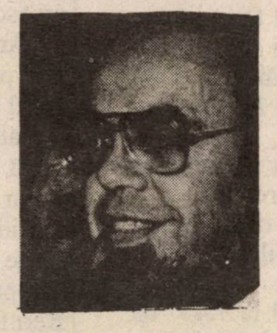

6. Dorel Dorian, scriitor

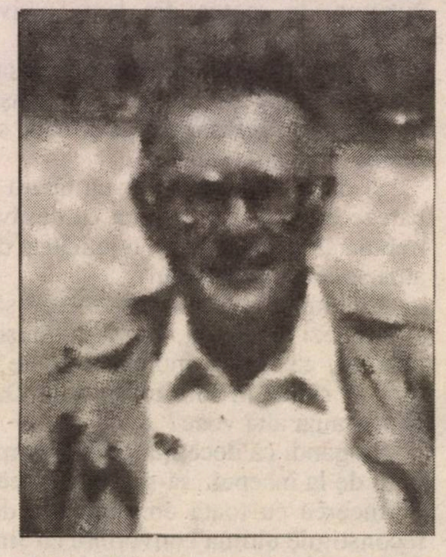

7. Musi Cernea, sociolog, Banca Mondială de la Washington

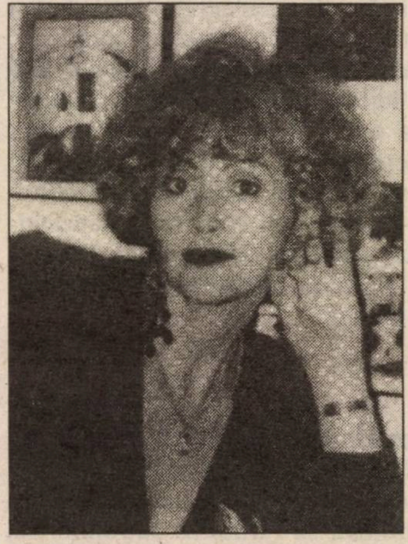

8. Rozina Cambos, actriță

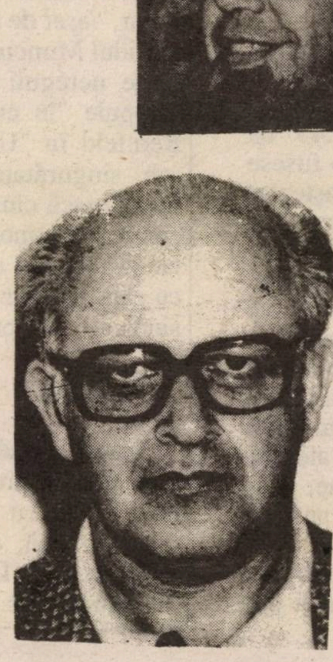

9. S. Avny, scriitor

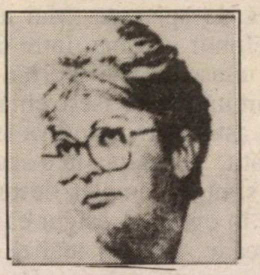

10. Colette Avital, diplomată

De Purim obişnuim să ne mascăm. E ceea ce au făcut şi câteva personalităţi din trib. Demascaţi-i! Şi dezvăluiţi-le adevărata identitate (răspunsurile în pag. 74)

Viagramania

Viagra.
Peste tot, Viagra.
Voind să se convingă pe pielea lor (ca să zicem aşa) cum e cu faimoasa pilulă, 18 ziarişti de la săptămânalul *Paris Match* au înghiţit fiecare câte o pastilă.

Apoi, au aşteptat efectele. Pe care le-au consemnat în bloc-notesuri a doua zi dimineaţa şi le-au prezentat redactorului-şef. Acesta le-a citit cu atenţie, după care a dat dispoziţie ca mărturiile redactorilor să fie publicate în revistă.

Extrase:

Femeie, 50 de ani, căsătorită: *"Impresia că am invitat pe cineva în patul nostru".*

Din conştiinţă profesională, ne dădusem întâlnire cu Viagra la sfârşitul săptămânii. Trebuie să spun că aşteptam aventura cu nerăbdare. La fel şi soţul meu, care mă tachina tot timpul. Era foarte curios, "aţâţat", îmi spunea el, de reputaţia micii pilule bleu. Aproape că aş putea spune că cele 40 de minute de aşteptare au fost partea cea mai bună. Cât despre actul în sine… e clar că la 50 de ani dragostea nu mai e o gimnastică de atleţi şi că glorioasele performanţe de la 20 de ani nu mai pot fi atinse în fiecare zi. Principalul, se ştie, e în inimă şi în cap. Cu Viagra, bineînţeles, şi fizicul e la înălţime, dar nu se dă în lături nici fără ea. Ca întotdeauna, e chestie de dorinţă. Aşadar, nici o schimbare notabilă în desfăşurarea nopţii noastre de amor, în afară de aşteptarea aceea delicioasă. Şi, pentru mine, impresia plăcută că invitasem pe cineva în patul nostru.

Bărbat, în jur de 50 de ani, căsătorit: *"Niciodată n-am dormit atât de bine".*

Am luat masa cu nişte prieteni; atmosferă plăcută, băutură bună, foarte bună băutură. Deodată, pe la salata de fructe, îmi dau seama că mă mai aşteaptă un desert. Am promis că astă-seară testez Viagra. Scot repede pilula din buzunar şi o înghit cu o duşcă de şampanie. La tablă, amicii chicotesc. Subiectul îi pasionează. Nu, nu mai am nici o pilulă. Nu, nu pot să le dau şi lor. Timpul trece, fiecare are câte-o istorioară mai mult sau mai puţin deocheată despre pretinsele efecte "enorme" ale pastilei minune.

Cupele de şampanie circulă, băşicuţele scânteiază. Când mă hotărăsc să mă îndrept spre patul conjugal, e târziu… Oare cât a trecut de când am luat medicamentul? Nu mai ştiu, dar n-a avut nici un efect deosebit care să-mi amintească de întâlnirea noastră.

Mă culc. Nimic. Adorm profund. Niciodată n-am dormit atât de bine. Ca un copil mic. E culmea!

Femeie, 48 de ani, căsătorită: *"Căpitanul luptă cu valurile, dar nu-şi pierde busola".*

Joi seara: pregătiri de luptă! Îl invit pe căpitanul meu să ridice ancora cu o pastilă de Viagra. La gândul de a adăuga un pic de sare la meniul nostru zilnic (hm… în fine, aproape zilnic), partida de pescuit îmi pare dinainte mai ispititoare. Aşa că un pic înaintea orei fixate, cam la patruzeci de minute după ce jumătatea mea a luat pastila, sunt deja în al nouălea cer. În timp ce el ţine (ferm) cârma, simt că se apropie furtuna… emoţională. Ar trebui să coboare puţin pânzele, căci încep să obosesc. În fine, adormim la unison. Visez o plajă, scoici… dar, la bord, Viagra e de veghe. Cârmaciul se trezeşte. Toate pânzele sus! Trebuie să navigăm mai departe. E un foc de artificii-bis. Căpitanul meu se plânge că are stele în ochi şi vuietul talazurilor în urechi. Peste o oră, un calm desăvârşit şi comentariul laconic al paşei: "Simţi că-ţi palpită tot corpul. Ai puterea să lupţi mult (prea mult) cu valurile, dar nu-ţi pierzi busola". Eu una sunt terminată şi, cum zice reclama, n-o voi face în fiecare seară.

Bărbat, 27 ani, celibatar: *Brusc, fără fază intermediară şi fără fantasme".*

Am 27 de ani, toţi dinţii în gură şi am ajuns deja la Viagra! De un sfert de oră stau lungit în pat, cu braţele încrucişate pe piept. După 45 de minute, nemaiputând rezista, partenera mea şi cu mine începem preliminariile obişnuite. Erecţia vine brusc, fără o fază intermediară. Nici o fantasmă nu vine să se adauge celor care-mi trec de obicei prin minte în asemenea ocazii. Dar sexul mi-e stimulat de un flux pe care nu i-l cunosc. După o oră, partenera mea îmi şopteşte: "Pastilele astea sunt eficace, asta-i sigur. Mai ai?"

Femeie, 45 ani, a luat ea însăşi pastila: *"Mare stres şi-o aftă mică".*

Când redactoarea mea şefă mi-a propus să iau mica pilulă bleu, eram deja într-o stare de excitaţie deosebită. La urma urmei, de ce n-ar fi modificări la o femeie? Am păstrat pilula câteva zile. Am petrecut o după-amiază groaznică făcând socoteli, calculând ziua cea mai bună, ora cea mai potrivită pentru a lua pastila. Imediat după ce am înghiţit-o, am simţit în gură o durere familiară şi de care mă credeam scăpată de ani de zile… O aftă! Aftele-mi apar întotdeauna în momente de stres. Astăzi ştiu de ce n-am încercat niciodată nici drogurile tari, nici drogurile slabe: nu suport ca trupul meu să-mi scape, să-mi fie "despărţit" de cap ca şi cum n-ar fi decât un obiect. Vreau ca eu să hotărăsc, să controlez (iată că revine vechiul slogan feminist: "corpul meu îmi aparţine"). Aşa că n-am de povestit nici o noapte nebunească…

EA, 47 ani, a luat pilula într-o

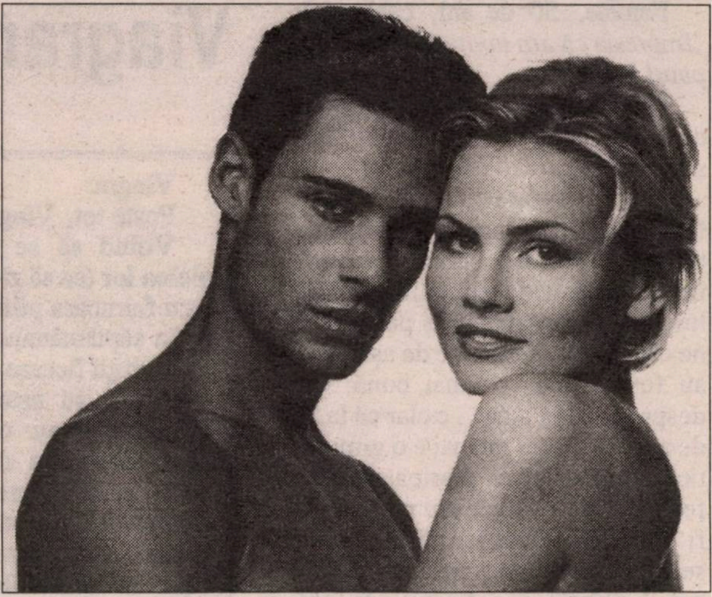

seară: *"Nici cea mai mică diferenţă"*; **EL, 50 ani, a luat-o în seara următoare:** *"O dată, şi gata"*.

Mă uit în programul de televiziune să văd la ce oră se termină emisiunea pe care o urmăreşte soţul meu. La 23.10. Aşadar, voi lua Viagra la 22.30. La ora prevăzută, înghit pastila şi mă întind comod în pat aşteptând efectul miraculos. Pândesc cu nerăbdare o schimbare în corpul meu... dar nimic.

23.10, ora fatidică, şi tot nimic. Nici măcar un soţ. Uitasem că după emisiune urmau ştirile.

În fine, la ora 0.10 domnul soseşte cu o oră întârziere... Oare Viagra acţionează la femeie mai încet? Fapt e că mă simt foarte dispusă... şi soţul meu înţelege mesajul. Trecem la acţiune. Dar vai, nu simt nici cea mai mică diferenţă. E exact ca de obicei. Atunci îi mărturisesc că am luat o Viagra. A remarcat ceva deosebit în ceea ce priveşte receptivitatea mea? "Nu, îmi spune el, decât că se vedea că ai poftă". Îl anunţ că mai am o pilulă şi că dacă vrea, poate să facă şi el testul. Se hotărăşte. În seara următoare, îşi calculează bine ora şi, peste patruzeci de minute, deja în pat, îl simt pregătit. De altfel, şi eu eram pregătită. Simplul gând al acestui nou test, de data asta pe el, mă excită. Reuşim să rezistăm o bună bucată de timp, cum ni se întâmplă deseori în momentele de mare formă. Îmi spune că are impresia că i s-a urcat sângele la cap. Apoi adormim. O dată, şi gata. Şi eu care credeam că toată noaptea...

Bărbat, 52 ani, celibatar: *"Păzea, Superman!"*

Aproape trei sferturi de oră înainte de a simţi un eventual rezultat... Greu de aşteptat până atunci. Preliminariile experienţei ne dau, mie şi prietenei mele, o febrilitate plăcută. În împrejurarea de faţă, a face dragoste este mai mult ca oricând mijlocul cel mai plăcut de a petrece timpul... Când ne revenim din beţie, cele patruzeci de minute au trecut de mult... Cât durează efectul pilulei ăsteia? Nu mi s-a spus. Experienţa e cu siguranţă ratată. Doar dacă... Hai să încercăm, fiindcă, oricum, murim de poftă. Ura! Merge! Păzea, Superman! Cu toate că nu e mai "bine" ca de obicei, e mai lung şi... cum să spun... mai tare, ăsta e cuvântul! Dimineaţa, ne descoperim armele încă în stare de luptă, ca şi cum ar fi rămas în alertă maximă toată noaptea.

Bărbat, 35 ani, celibatar: *"Nu-i ceva pentru care să urci pe baricadele revoluţiei sexuale"*.

Vineri seară, ora 22.45. Depistând o "fereastră de oportunitate" în viaţa mea amoroasă, mă hotărăsc să iau pastila bleu. În faţa oglinzii din baie, încă mai ezit. Cine mi-a dat-o m-a asigurat că o doză de 50 mg. e suficientă. "Cu pilulele de 100 mg. riscul e real!", mi-a spus. Mă gândesc la efectele secundare descrise în revistele americane: tulburări ale vederii, valuri de căldură, tahicardie... Prea târziu, nu mai pot face cale-ntoarsă. "Testul" a început. La vârsta mea, nu sunt consumatorul tipic de Viagra. Încă nu am cunoscut tulburările impotenţei. Să fie oare rezultatul unei activităţi cerebrale crescute datorită absorbirii pilulei şi excitaţiei testului? Fapt este că peste cincizeci de minute, am impresia că depistez primul simpton care-mi permite să identific acţiunea mecanică a pilulei erectile. Totuşi, după experienţă, rezultatul e nesigur. Da, şi partenera mea şi eu am simţit că pilula a mărit efectiv afluxul sanguin şi virilitatea timp de vreo treizeci de minute. Dar nu-i ceva pentru care să urci pe baricade pentru a celebra noua revoluţie sexuală. Un dubiu mi-a rămas şi în legătură cu efectele secundare. Îmi mai amintesc şi de o puternică impresie de căldură.

Bărbat, 44 ani, celibatar: *"O uşoară senzaţie de greaţă"*.

Se impune o constatare: pilula bleu nu trezeşte nici o dorinţă dacă dorinţa nu există. Solid ancorată, fermă şi persistentă. Poate că pilula prelungeşte dorinţa, poate o intensifică, dar nimic nu e mai puţin sigur. Nu jos, datorită Viagrei, se petrec lucrurile, ci sus, unde de altfel dă o uşoară senzaţie de greaţă. Celui care se simte, la început, cuprins de o furie barbară, Viagra nu-i aduce nici un sprijin suplimentar. Şi pilula albastră nu e cu nimic mai bună decât un alt produs, vândut fără reţetă la orice farmacie, care are ca efect întârzierea ejaculării. Într-un cuvânt, nimic deosebit.

RODICA WEINBERG
prezintă paginile de

JOCURI

Părinţi

ORIZONAL: 1) Cunoscut istoric grec, supranumit "părintele istoriei" – Maternitate. 2) Muma pădurii – ...Barca, general cartaginez, tatăl viteazului Hannibal. 3) Din neamul geţilor – Tătar mai mic... – Cub găurit! 4) Dragul mamei – "Tatăl" romanelor "Cei trei muşchetari", "Contele de Monte Cristo" etc. (Alexandre) – Cadou. 5) Poet ardelean, autorul poeziei "Mama" (Emil) – "Şi era una la părinţi/ Şi mândră-n toate cele" (Mihai Eminescu – "Luceafărul"). 6) Linişte! – Nume masculin – Simbol metalic al ţăriei. 7) Taţi (pop.) – Adesea. 8) Erbiu – De la (od.) – Poet român, autorul poeziei "Mama" (Aurel) – Pictor român, autorul pânzei "Mama cu fetiţa" (Theodor). 9) Vitregă – Titlu acordat mamelor cu mai mult de zece copii – Aceea. 10) Comună în România – Gen de poezie – Campion. 11) Shalom ..., numele unui compozitor israelian – Atent. 12) Dăruite – Număr – Tatăl pisoilor. 13) Regretată poetă române, autoarea poeziei "Mama" din ciclul "Cântarea munţilor" (Magda) – Mama noastră... – ...şi a tuturor.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1								✿						
2						✿								✿
3				✿								✿		
4					✿						✿			
5	✿					✿								
6			✿					✿					✿	
7							✿		✿					✿
8			✿			✿				✿				
9				✿							✿			
10		✿						✿				✿		
11							✿							
12					✿				✿					
13							✿				✿			

VERTICAL: 1) Figură reprezentativă a clasicismului francez, autorul volumului de poezii "Arta de a fi bunic" (Victor) – Unul dintre maeştrii picturii româneşti, autorul pânzei "Casa părinţilor" (Jean Alexandru). 2) Însuşiri moştenite din tată-n fiu – Fricos. 3) Categoric – Mama frumoasei Nausicaa, de care vorbeşte Homer în "Odiseea". 4) Netot! – Are în program emisiuni şi pentru părinţi şi pentru copii – Râu în Anglia. 5) Dăruit – Formă de exprimare a sentimentelor pe note muzicale. 6) Adrian Dancu – Notă muzicală – Legenda spune că o lupoaică i-a fost mamă adoptivă. 7) Tată – Oraş în Norvegia. 8) Unul dintre părinţi – Copii care nu ascultă pe mama – Dragul mamei, tare-i mic. 9) Pictor român, autorul lucrării "Mama", în care a zugrăvit chipul mamei sale – Articol nehotărât. 10) Situată – A da bună creştere copiilor. 11) X – Mama frumoasei Elena şi a eroilor Castor şi Pollux – Oraş în Suedia. 12) Jumătatea lui tata! – Încurcătură – Uite (pop.). 13) Laţ – Scriitor rus, autorul lucrării "Ţara părinţilor". 14) Copac veşnic verde – Personaj feminin din piesa "Azilul de noapte", de Maxim Gorki.

DICŢIONAR: RECEA, ARETA, EHEN, ROA, LEDA, ADO.

BIANCA şi MIHAEL NIŢĂ

Fantezie vocalică

ORIZONTAL: 1) Corp ceresc – Negaţie. 2) Suspin – Masă de cult. 3) Prezentă. 4) Vieţuitor. 5) Cotă parte, pe hârtie. 6) Traseu. 7) Sportiv pe apă. 8) Grade mari în armată.

	1	2	3	4	5	6	7	8
1						●		
2			●					
3								
4				I				
5								
6	●	●					●	
7	●							
8								

VERTICAL: 1) În haos! – Lac de munte. 2) Vârf de bici – Întrebare. 3) Gudron. 4) Judecată. 5) Nemaipomenit. 6) Imprimată pe piele. 7) Minge – Oală. 8) Uneori.

Bianca Niţă

Dezlegările jocurilor din numărul trecut

DIN MARMORĂ ŞI BRONZ: Petru, piramida, av, urias, colos, Leningrad, Roma, arena, tros, tu, tete, ah, Gea, lp, sa, exegi, midi, mt, Cluny, Paris, a, ma, mo, rugina, caisi, nz, ti, m, it, tom, isi, mir, n, Venus din Milo, ac, Liza, g, Arad, tap, centurioni, ivoriu, Trianon.

FANTEZIE VOCALICĂ: Scama, eg, varsta, umanitar, mareata, prieten, ea, vre, t, tiara, oi, et, etape.

DANTELĂRI:, I, c, b, b, c, incapatana, camin, lup, sera, inele, tata, arat, visatori, e, n, ra, anin, sic, sitari, i, ocari, ie, ca, ab, unt, bulion, aa, nasol, el, l, tiran, atu, coti, ordin, reeditare.

CU PLETELE PE SPATE

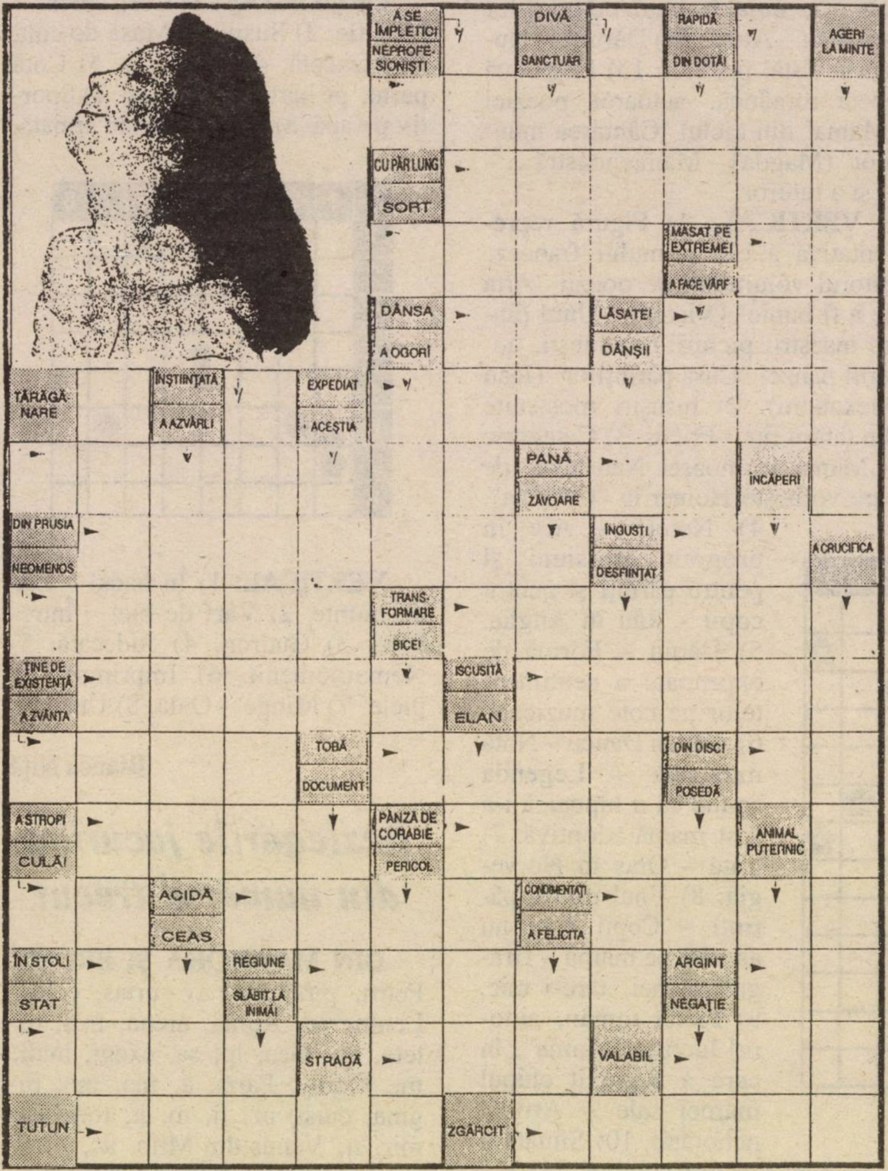
A SE ÎMPLETICI
NEPROFESIONIȘTI
DIVĂ
SANCTUAR
RAPIDĂ
DIN DOTĂ!
AGERI LA MINTE
CU PĂR LUNG
SORT
MASAT PE EXTREME!
A FACE VÂRF
DÂNSA
A OGORÎ
LĂSATE!
DÂNȘII
TĂRĂGĂNARE
ÎNȘTIINȚATĂ
A AZVÂRLI
EXPEDIAT
ACEȘTIA
PANĂ
ZĂVOARE
ÎNCĂPERI
DIN PRUSIA
NEOMENOS
ÎNGUSTI
DESFIINȚAT
A CRUCIFICA
TRANSFORMARE
BICE!
ȚINE DE EXISTENȚĂ
A ZVÂNTA
ISCUSITĂ
ELAN
TOBĂ
DOCUMENT
DIN DISCI
POSEDĂ
A STROPI
CULĂI
PÂNZĂ DE CORABIE
PERICOL
ANIMAL PUTERNIC
ACIDĂ
CEAS
CONDIMENTAȚI
A FELICITA
ÎN STOLI
STAT
REGIUNE
SLĂBIT LA INIMĂ!
ARGINT
NEGAȚIE
STRADĂ
VALABIL
TUTUN
ZGÂRCIT

DICȚIONAR: ONTIC.

Răspunsurile corecte de la pagina 70 sunt:

1. Colette Avital
2. Moscu Alcalay
3. S. Avny
4. Rozina Cambos
5. Dorel Dorian
6. Musi Cernea
7. Iosif Petran
8. Mihaela Bercu
9. Artur Israelovici
10. Getta Berghoff

Poeta
Bianca Marcovici
vă oferă
volumul de versuri
Amprente
Tel Aviv, 1999

Costul plachetei:
40 de șekeli

Comenzi
la tel. 04/822-9850

אופטיק

EYE

Bogat sortiment
de ochelari de soare
ochelari de vedere
lentile
și lentile de contact
de toate tipurile

Filiala din Rishon Lezion:
"Ahuzat Rishonim"
Str. Hanahșol 30
Tel. 03/961-3838

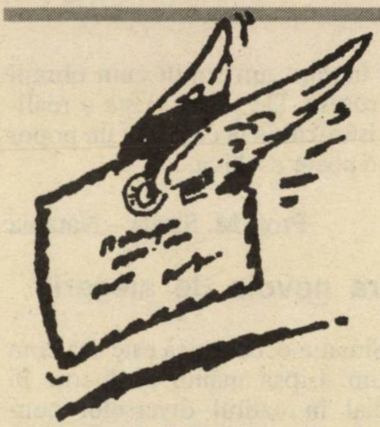

Enescu şi Marcel Mihalovici

În *Minimum* nr. 142 s-a consemnat la "Clepsidra" împlinirea a 100 de ani de la naşterea compozitorului Marcel Mihalovici.

Cred că n-ar fi lipsit de semnificaţie să pomenesc cu acest prilej de contribuţia nemijlocită a marelui Enescu la deciderea soartei viitorului compozitor M. M. Într-un interviu apărut în revista "Secolul 20", nr. 4-5, Bucureşti, 1979, Mihalovici ţine să amintească – cu nostalgie şi profundă recunoştinţă – de vizita lui Enescu la părinţii lui, la Bucureşti, în luna iunie 1919, în strada Lucaci, ca să-i convingă să–şi trimită băiatul la studii la Paris, unde în scurt timp a şi plecat.

Arthur Avidan – Holon

Ceasornicarul Anatol Vieru

Din ştirile ce ne-au parvenit din Bucureşti am aflat că Anatol Vieru nu mai este printre noi.

Foarte mulţi sunt cei care l-au cunoscut ca muzician, compozitor, dirijor, dar foarte puţini ştiu că n-a lipsit mult să fie şi... ceasornicar.

Era în toamna anului 1941 la Iaşi. Familiile evreieşti încercau săşi revină după îngrozitorul pogrom. Mă aflam în vizită la familia Grinberg, cufundat într-o partidă de şah cu Dolfi (aşa i se spunea), când îl aud că-l întreabă pe tatăl său:

– M-ai înscris la liceu? Pe el l-au înscris deja – şi arătă spre mine.

Aud glasul aspru al domnului Grinberg:

– Dolfi, ţi-am mai spus, s-a terminat cu şcoala, s-a terminat cu vioara, trebuie să înveţi o meserie. Ai văzut ce s-a întâmplat (se referea la pogrom), oricând poţi să rămâi singur şi trebuie să câştigi o pâine. Am vorbit cu vecinul (ceasornicarul) şi este de acord să te primească ucenic...

A urmat o discuţie destul de penibilă şi până la urmă s-a ajuns la un compromis: Dolfi va învăţa să repare ceasuri, dar... în timpul liber va continua să înveţe la liceu şi, bineînţeles, vioara. Nu ştiu câte ceasuri a reparat, dar ştiu sigur că a continuat cu liceul şi cu muzica.

Puţini sunt cei ce ştiu că Dolfi a fost şi... ziarist.

Eram în vara anului 1944 la Bucureşti, refugiaţi din Iaşi, în timpul bombardamentelor americane. Ne adăposteam în pivniţa-adăpost a familiei Ostfeld, unde locuiam, şi-i enervam pe ceilalţi locatari cu partidele noastre de table, în timp ce afară şuierau bombele. Acolo mi-a dat Dolfi să citesc două sau trei articole scrise de el într-un ziar ("Argus"?) cu specific economico-financiar; articolele erau semnate cu pseudonimul Anatol Vieru. Cred că acest nume i-a fost sugerat de unchiul lui, ziaristul Horia Verzeanu, care colabora la acest ziar.

Cred că toţi cei care l-au cunoscut pe Anatol Vieru ştiau că în probleme de zi de zi era foarte naiv. Aveai uneori impresia că nu locuieşte pe Terra, ci undeva, pe o altă planetă.

Eram în vara anului 1957 la Moscova, cu unul din primele grupuri organizate de turişti. Dolfi, însurat acolo, urma cursuri de specializare, şi printre alţii îl avea profesor pe marele compozitor Haciaturian. Cum am sosit i-am telefonat, ne-am întâlnit, ne-am plimbat, am discutat şi ne-am înţeles să-i telefonez din nou peste câteva zile. Trec patru sau cinci zile, telefonez, şi-l aud pe Dolfi cu o voce foarte supărată, strigând la mine: "Unde te plimbi şi nu dai nici un semn de viaţă?"

Ce se întâmplase?

Avusese loc un concert unde se executase o lucrare a lui Haciaturian în premieră. Dolfi a vrut să mă invite, a căutat bilete, n-a găsit, şi în cele din urmă i s-a adresat lui Haciaturian, care, foarte amabil, i-a oferit bilete în loja sa, menţionând că-i va face plăcere să-l cunoască pe turistul prieten din copilărie cu studentul lui. Dolfi a telefonat la hotelul unde locuiam şi mi-a lăsat un mesaj. În anul 1957 era atât de naiv încât credea că funcţionarul de la hotel (citeşte: ofiţer KGB) îmi va transmite mesajul. Nu ştiu dacă Haciaturian a suferit vreo neplăcere din toată tărăşenia asta, dar ştiu că n-a avut plăcerea de a mă cunoaşte.

Dolfi a plecat într-o lume probabil mai bună, unde cu siguranţă se ocupă de muzică...

Nelu Teper – Holon

Erotică

Stimate domnule Mirodan,

Vă trimit alăturat un fragment dintr-un roman inedit de Oscar Wilde, în traducerea mea. Fragmentul face parte din antologia mea de poezie şi proză universală "Erotika Biblion", care urma să apară la sfârşitul anului trecut în editura Tess din Bucureşti, a d-lui Teşu Solomovici. Anunţat cu surle şi trâmbiţe de către T. S. în numărul pe decembrie al revistei "Minimum", precum şi în "Ultima oră", volumul respectiv, predat de mine lui T. S. "pe încredere", fără contract (întrucât nu aveam altă pretenţie materială decât o sută de exemplare tipărite), în luna octombrie 1997, urma să apară în februarie 1998, apoi în aprilie 1998, apoi în septembrie, apoi în decembrie, pentru ca în ajunul noului an, editorul să-mi comunice că volumul (354 de pagini) nu va mai apărea, deşi făcusem de două ori corectura materialului computerizat şi se afla – susţine editorul – deja în faza de "calc", aşteptând doar bunul său de tipar. Asta după ce – surpriză neaşteptată! – îşi tipărise un volum propriu, "Enciclopedia erotică". Câţiva prieteni (Victor Nămolaru, Mircea Gorun, Carol Isac, Miron Miron, I. Rudel) care, în cadrul unei agape amicale în locuinţa mea, asistaseră la predarea manuscrisului dactilografiat al antologiei mele, şi-au exprimat mirarea în legătură cu cele întâmplate. Ce pot face altceva, în condiţiile de sănătate atât de precare în care mă aflu, neînstare de a mă mişca măcar o sută de metri afară, decât să exclam cu tristeţe: "O tempora, o mores!"

Dr. Emil Wittner
Petah Tikva

În ceasul al 12-lea...

Mai demult v-am scris despre felul cum Congresul Mondial Evreiesc se spală pe mâini cu privire la plata despăgubirilor germane cuvenite victimelor lagărelor de muncă forţată ale armatei române, victime la acelaşi nivel cu cei din Transnistria, de cultură germană, din Vapniarca şi din celelalte lagăre.

Ignorarea acestor nefericite victime ale Holocaustului german nu are nici o scuză.

Se motivează că România nu a fost ocupată de armata germană ci a fost aliata ei, şi că lagărele nu au fost opera germanilor şi că noi am fost plătiţi pentru timpul din lagăr. Unde s-au mai auzit asemenea motivaţii? Mă întreb: atunci de ce au dat despăgubiri celor din Transnistria şi din celelalte lagăre româneşti? Se inventează subterfugii fără nici o bază, numai pentru a nu se face dreptate celor nenorociţi.

Vă rog pe dv., domnule Mirodan, puneţi punctul pe I acum, când încă mai suntem, această mână de oameni, în viaţă.

Consider o mare bătaie de joc şi o curată nepăsare din partea conducătorilor Congresului Mondial Evreiesc care văd şi ei cum au procedat toate comisiile mixte care au lucrat până acum în această direcţie. Eu consider că există un vinovat aici şi acesta trebuie să răspundă de urgenţă pentru toate nedreptăţile comise.

Ajunge!

Vă mulţumesc din suflet pentru bunăvoinţa dv. şi vă rog ajutaţi-ne acum, în ceasul al 12-lea.

S. Moscovici-Karmoss
Beaconsfield, Quebec-Canada

Nota Redacţiei:

Iată, noi punem punctul pe I, în acest ceas al 12-lea. Şi, după părerea noastră, problema se va rezolva, însă ceva mai târziu; atunci când majoritatea celor îndreptăţiţi la despăgubiri vor fi murit; adică în ceasul al 13-lea.

Dragă prietene

Fragment dintr-o scrisoare trimisă unui prieten român împreună cu "Istoria Evreilor":

Istoria unui popor este o carte de vizită în care el se prezintă în faţa posterităţii cu "pretenţia" de a-şi ocupa locul sub soare.

Poate că citind această modestă lucrare vei înţelege frământările, contradicţiile, nestatornicia şi teribilul antagonism dintre grandoarea şi decadenţa acestui popor compus – totodată descompus – din comunităţile evreieşti din lumea întreagă, inclusiv cele din Israelul de astăzi.

Nu am pretenţia de a fi sionist, nu cred în puteri divine, pe undeva în vinele mele curge un sînge evreiesc destul de diluat, dar – ca şi voi, bănuiesc – când aud Hatikva sau vorbindu-se de Israel, îmi simt inima cum bate. De ce oare? Sunt un ipocrit? Există oare vreo minune? Bizare sunt toate cele ce simţim! Sunt atât de bizare încât de multe ori plângem de fericire.

Dragul meu, îţi doresc o lectură plăcută a cărţii, dăruită din toată inima. Am citit-o şi eu. Multe capitole mi-au stârnit un sentiment de mândrie naţională, dar au fost pasaje în care am simţit cum obrajii îmi roşesc. De ruşine. Este o realitate istorică de la care nici un popor nu se poate eschiva.

Prof. M. Streja – Natania

Era nevoie de alegeri?

Situaţia economică este aşa cum o ştim. Lipsa mâinii de lucru, în special în cadrul diverselor construcţii, este mai pronunţată ca oricând, statul fiind nevoit să apeleze din ce în ce mai mult la mâini străine, care îşi transferă beneficiile – în mod legal – în ţara lor de baştină. În această situaţie a patriei noastre, cu sărăcia, care cuprinde mii de familii, cu actele de teroare ale arabilor şi ale extremiştilor de la noi, cu starea de război, greu de rezolvat, cu victime nevinovate însângerând pământul, s-a hotărât, pe plan politic, organizarea de noi alegeri parlamentare! *Cui prodest?*

Întrebarea care se pune, la ora actuală, ţinând seama de sumbrul tablou al situaţiei:

– Era nevoie de alegeri, de noi cheltuieli de sute de milioane de şekeli, aruncaţi în vânt? După alte sute de milioane prăpădite cu alegerile municipale şi ale Histadrutului, din care 14 milioane a costat numai propaganda pentru d. Amir Peretz, adeptul grevelor generale?

– Câte apartamente puteau fi făcute "cadou", din banii aceştia, tinerilor perechi – viitorul ţării – pentru a-şi încropi o gospodărie?

– Unde ne este capul?

Harry Shoshany
Ramat Hanasi

Centrala

Câteva reflecţii prilejuite de articolul d-lui Teşu Solomovici despre Centrala Evreilor.

În anii războiului, populaţia evreiască fusese scoasă în afara legilor şi supusă la marginalizare totală. Dr. W. Filderman, preşedintele Federaţiei, împreună cu colaboratorii săi, majoritatea foşti activişti voluntari ai politicii evreieşti, s-au văzut – cu toate eforturile depuse pentru a face faţă valului de nedreptăţi instituite prin legi – într-o situaţie de totală neputinţă.

Centrala Evreilor a fost înfiinţată de guvern la sfârşitul anului 1941, având desigur ca scop final exterminarea întregii populaţii evreieşti în lagărele morţii înfiinţate de hitlerişti. Din fericire, planul acesta blestemat n-a fost realizat. Prin activitatea neobosită a doctorului Filderman, Centrala a obţinut chiar anumite derogări de la măsurile antievreieşti impuse de guvern. Populaţiei evreieşti i se ceruse să adune sume enorme de bani, echipamente vestimentare şi casnice. Centrala a solicitat şi a obţinut scoaterea de la "munca obligatorie", pe care bărbaţii evrei o prestau în condiţii grele, departe de casă, a persoanelor care puteau contribui la satisfacerea acestor cerinţe. Tot ea, sub motivul că tineretul şi copiii rămaşi fără educaţie şcolară riscă să devină elemente negative ale societăţii, a obţinut înfiinţarea de şcoli, licee, unităţi universitare, conservatorii muzicale evreieşti. Întregul personal menit să servească aceste şcoli a fost recrutat din lotul de dascăli excluşi din instituţiile româneşti de învăţământ şi s-a obţinut scutirea lor de "munca obligatorie". Nenumăraţi oameni de ştiinţă şi alţi oameni de valoare şi-au putut continua munca, spre binele întregii populaţii evreieşti. A fost înfiinţat un teatru evreiesc, "Baraşeum", în care numeroşi artişti – între care Leny Caler, Stroe, Mircea Crişan etc. – şi-au exercitat talentul.

Toţi cei de mai sus, alungaţi din mediul românesc şi sortiţi să devină muritori de foame (vezi *Jurnalul* lui Mihail Sebastian), au putut fi încadraţi sub diferite forme în instituţiile întemeiate de Centrală.

Dr. Otto Bacalu – Bat Yam

Noi şi catedralele

În *Minimum* nr. 131 din februarie 1998 şi în nr. 136 din iulie 1998 am publicat două articole, "Noi şi catedralele" şi "Aşa era linia", privind prezentarea în catedralele din Strasbourg, Freiburg, Reims şi Metz a cuplului de statui Biserica şi Sinagoga. Prima este înfăţişată ca un personaj feminin impunător, cu coroană pe cap, ţinând ferm într-o mână o cruce, iar în cealaltă un potir. A doua, sinagoga, este reprezentată tot ca un personaj feminin, dar coroana îi cade de pe cap (sau nu are deloc), într-o mână ţine o lance sau un sceptru frânt, iar din cealaltă mână îi scapă tablele legii inversate. Prezentarea cuplului sub această formă avea ca scop să arate victoria Bisericii Creştine asupra iudaismului.

Anul acesta am vizitat catedralele din Bamberg, Trier (Treves) şi Worms; şi la aceste catedrale se regăsesc cuplurile Biserica şi Sinagoga. La catedrala din Bamberg cele două statui sunt amplasate pe coridorul de ieşire. Între ele este o notă explicativă în care se spune că prezentarea cuplului sub această formă arată superioritatea Bisericii victorioase asupra Sinagogii, care nu vrea să se recunoască învinsă. Şi la Trier figurează pe catedrală acelaşi cuplu (originalele se află la Muzeul Episcopal din oraş). Este de remarcat – mai ales la Bamberg şi la Metz – gingăşia expresiei Sinagogii în comparaţie cu duritatea feţei Bisericii. De asemenea supleţea faldurilor statuii Sinagogii în comparaţie cu rigiditatea faldurilor Bisericii. Se pare că sculptorul statuii Sinagogii a avut o deosebită simpatie pentru Sinagogă.

Reprezentări ale cuplului sunt şi în alte oraşe din lumea catolică, fie sub formă de statui (Magdeburg, Bordeaux, Hanovra, Pampeluna, Rochester), fie sub formă de tablouri (Muzeul Gröning din Bruges) sau crucifixuri, coperţi metalice la cărţi religioase, miniaturi etc.

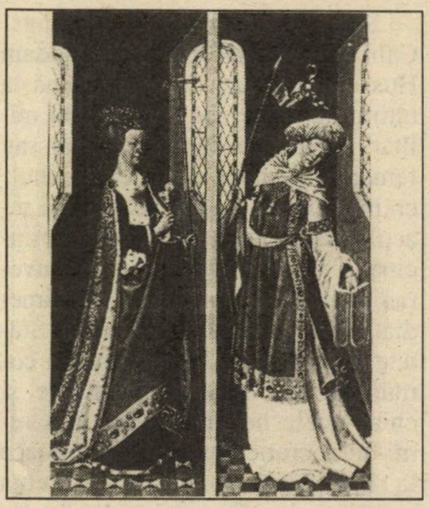

Biserica şi Sinagoga (catedrala din Bruges)

Din toate documentele consultate în legătură cu această problemă reiese că "aşa era linia" în secolele respective. Astăzi, la un mileniu de atunci, iudaismul persistă. Lancea sau sceptrul nu sunt frânte, cum a prevăzut catolicismul.

Ing. Octav Moscuna
Naharia

Corespondenţii noştri desenează

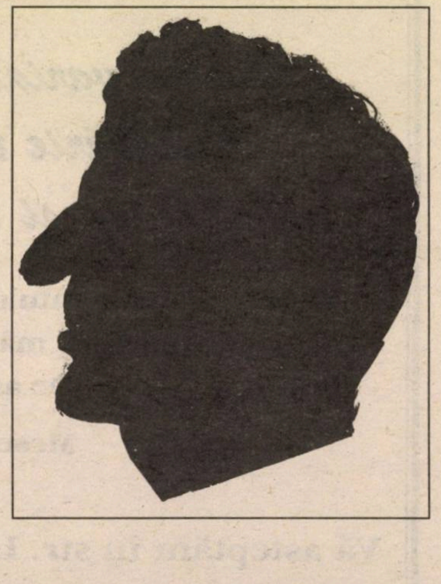

Umoristul I. Schechter văzut de M. Meridan, Tel Aviv

Simon Sfarti, Santa Fe Springs, California («Atâta timp cât Saddam Hussein e dispus să lupte până la ultimul irakian, fie el civil sau militar, tânăr sau bătrân, bărbat sau femeie, şi atâta timp cât Iranul, cramponat pe actuala sa poziţie reacţionară, consideră America principalul pericol în ce priveşte suveranitatea sa şi nu vecinul său imediat, de la graniţa apuseană, – Statele Unite şi, de fapt, întreaga comunitate de state democratice şi chiar unele nedemocratice sau semi-democratice au puţine mijloace la îndemână pentru a influenţa actuala politică a guvernului "sadamist". Acesta e dispus – după cum a dovedit şi în trecut – să absoarbă pierderi de oameni şi bunuri, atâta timp cât conducătorii statului sunt, sau se consideră, intangibili. O distrugere totală a capacităţii militare a statului irakian, sau măcar o slăbire sensibilă a puterii sale militare, nu poate constitui o opţiune valabilă pentru adversarii Irakului, deoarece atunci s-ar pune problema: ce opoziţie va mai întâmpina un Iran – nu mai puţin extremist – în a-şi exercita influenţa sa, nu mai puţin nefastă, în regiune. Păţania cu Afganistanul a arătat cu prisosinţă că e foarte uşor de a cădea din lac în puţ! Şi aceasta o ştie foarte bine Saddam!»); **Liliana Gross,** Ramat Hasharon (iată, fiindcă sunteţi curioasă să vedeţi cum arată *la faţă* limba esperanto, o mostră din pliantul tipărit în întâmpinarea congresului mondial ce va avea loc la

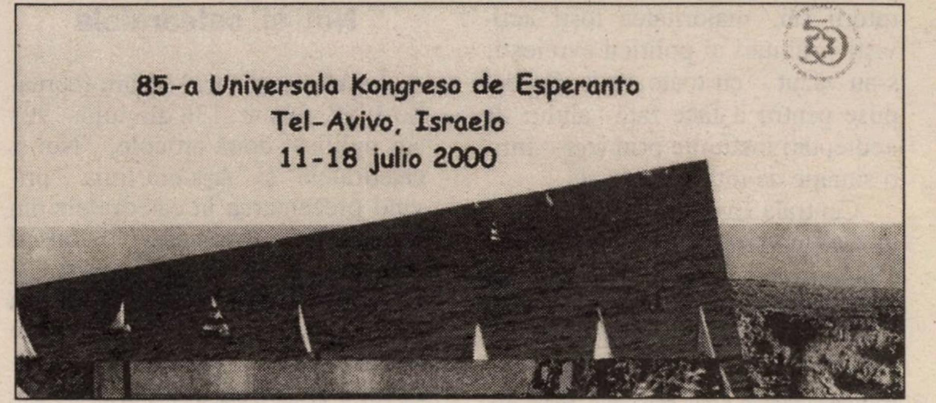

A.T. HEICAL LTD

Cunoscutul restaurant

„La Igal"

unde plăcerea de a mânca devine o artă

• *Grătar variat cu o excepţională calitate a cărnii* •
• *Bucătărie tradiţională* • *Serviciu ireproşabil* •
• *Calitatea şi tradiţia e formula succesului nostru* •

Alăturat restaurantului un magazin de delicatese cu mezeluri fine ("Mizra"),
brânzeturi, mâncăruri preparate, vinuri şi alte băuturi variate.
De asemeni o secţie specială de măcelărie.

Mese de aniversări până la 60 de persoane
Deschis zilnic la prânz şi seara

Vă aşteptăm în str. Lişanski 7, Rishon Lezion (noua zonă industrială)
Tel. 03/961-7760

noi în anul 2000.

Şi dacă limba creată de Zamenhof v-a atras, puteţi obţine lămuriri suplimentare la tel. 03/528-1110 (Irena).

Rodica Barbu-Morel, Geneva (regretăm, se pare că de vină este poşta: am mai expediat o dată numărul pe ianuarie la adresa abonatului de la Paris); **Magdalena Popescu-Bedrosian,** Bucureşti (o strângere cordială de mână şi la mulţi ani!); **Dan Bratu,** Rochester, SUA, **Revista "Semnalul",** Toronto, Canada şi **Iosif Spătaru** (un salut peste oceane sub semnul solidarităţii); **B. Cohen,** Haifa (da, ne interesează să citim romanul dvs. în limba română); **Nelu Solomon,** Metulla (reproducem întocmai, aşa cum le-aţi formulat dvs., propunerile privind coperta I a revistei: "Cititorii s-ar simţi mult mai bine, ar fi bine dispuşi şi plini de bucurie dacă revista *Minimum* ar face cu multă uşurinţă o schimbare radicală. Înjghebaţi coperte de felul următor: Grace Chelii, Lana Turner, Edvard Robinson, general MacArtur, Tirone Pover, Charles Boier, Robert Thilor, Moţii Spacov, Stan şi Bran, Regina Maria, Gina Lolobrigida, fără caia, flăcuri şi dafca"); **Paul Kidron,** Kibutz Ein Carmel (am luat notă că nu vă place faptul că prof. Adrian Ioinovici, iniţiatorul noului partid al alialei, vorbeşte ivrit cu accent românesc; la aceasta, vă răspundem că nouă ne place accentul pus de Ioinovici şi ai săi pe existenţa, valoarea şi demnitatea alialei române); **Dr. Nestor Pallade,** Düsseldorf, Germania (mulţumim pentru capitolul din viitorul dv. roman şi vă dorim sănătatea necesară pentru a-l duce la bun sfârşit); **Rosh Peleg Iehuda,** Raanana («La ora actuală, problema libaneză a luat o întorsătură periculoasă pentru aşa-zisul "tahalich medini" şi constituie încă o dovadă a şubrezeniei aşa-ziselor înţelegeri "Din ve-Heshbon" şi "Invei Zaam". În ultimul timp, se vorbeşte şi se pălăvrăgeşte foarte mult despre soluţiile "posibile" şi considerate necesare ale problemei libaneze, dar nu s-a întreprins nimic hotărâtor. Totuşi, s-ar putea să se găsească şi o soluţie în problema libaneză. De exemplu, se ştie că în comisia de externe şi securitate a Knessetului , deputatul Uzi Landau a propus o linie politicos simetrică în raport cu politica siriană în Liban, adică şi soldaţii sirieni din Liban să fie loviţi de şarje de explozive ca şi soldaţii Zahal, iar economia libaneză şi siriană să sufere la fel ca şi economia israeliană (în special cea a Galilului, lovit periodic de katiuşe»); **Dr. Iancu Feldstein,** Haifa («Un gând bun preşedintelui Clinton. Acuzarea a pregătit din timp, cu minuţiozitate, mărturii, filme, compact-discuri, casete video; s-au lansat cărţi, s-au scris articole în unele reviste pentru a distruge moral şi poate şi fizic un preşedinte care a adus cea mai mare prosperitate economică din istoria post-belică a Americii. A lovit şi în nucleul familial, umilind-o pe Hillary Clinton, soţia preşedintelui, şi traumatizând o adolescentă, pe fiica lor. Desigur, preşedintele Clinton a greşit, dar în cele din urmă a recunoscut, şi-a exprimat regretul şi a cerut iertare familiei sale, părinţilor şi Monicăi Lewinsky, poporului american, bisericii. Însăşi soţia sa a apelat la reconciliere, iar poporul american, în proporţie de 72 la sută, îl stimează pe preşedinte. Se cere totuşi demiterea lui. Mai nou se aud voci care cer, în loc de destituire, "vot de blam", de parcă până acum ar fi fost auzite la adresa preşedintelui cuvinte splendide. Aceleaşi voci cer şi o amendă substanţială. Pentru cine? De ce? Pentru a încuraja intriga, şiretenia, şantajul, invidia, ura împotriva succesului unei mari personalităţi. Pentru ce atâtea lovituri directe sau viclene? De ce acest cinism? De prea bine!»); **Mizzi Kovgioumtzoglu,** Atena, Grecia; **Marta Bacal,** Paris; **E. Mehr,** Ramat Gan; **prof. Ştefan Cremnitzer,** Tel Aviv; **Zaharia Gorun,** Haifa; **Vicky Rosenkrantz,** Beer Sheva; **Tobi Rausser,** Ghivataim (mulţumim pentru bunele cuvinte, sugestii şi observaţii; ceilalţi, pe curând).

Mi-a plăcut pledoaria avocatului Charles Ruff (omul din cărucior) în procesul de la Senat intentat împotriva lui Clinton. Tăcut, cu voce ştearsă, fără efecte oratorice, el a demontat frază cu frază actul de acuzare, făcându-l ferfeniţă din punct de vedere juridic şi storcându-l ca pe o Ruffă.

●

Ce deosebire este între felul cum tratează lumea politică britanică scandalurile sexuale în care sunt implicaţi membrii guvernului şi felul cum s-a ocupat congresmanul Republican Henry Hyde, de la Washington, de afacerea Lewinsky?

La Londra există Hyde Park. La Washington – Hyde Pork.

OLBAR
ELEKTRONIKA

REPARAŢII

Orice tip VIDEO şi TELEVIZOARE ÎN CULORI, APARATE DE FILMAT VIDEO.

● Serviciu prompt şi de calitate
● Garanţie 6 luni

Reparaţii în interval de 12 ore la aparatele care se aduc dimineaţa

La o reparaţie de durată mai mare, oferim televizor în schimb.

BAT YAM, str. Balfour 22
Tel. 6594360, 5080888
Pelefon: 052-443288

VORBIM ŞI ROMÂNEŞTE

Aniversare

N. Tertulian, critic literar, estetician, profesor la Universitatea Sorbona din Paris; 70 de ani de la naştere.

Decese

Carol Kormos, poet, traducător (vezi textul la rubrica *Noi*).

Premii

Premiul "Ianculovici" pe anul 1999 pentru lucrări literare: **Aharoni Moshe,** Haifa, **I. Benditer,** Rishon Lezion, **Esty Cuşmaru,** Natania; **Dr. Alexandru Marton,** Ierusalim; **Dr. Madeleine Davidsohn,** Haifa; **Efraim Glazer,** Haifa; **Albert Finkelstein,** Paris; **Toma George Maiorescu,** Bucureşti; **Veronica Bârlădeanu,** Bucureşti; **Iosi Klain; Tereza Mozes,** Oradea; **Tehila Ofer,** Tel Aviv; **Marcu Rozen,** Bucureşti; **Asher Copel Solomon,** Haifa; **Otto Stark,** Petah Tikva; **Dr. Ştefan Zicher,** Oradea.

De asemenea s-au atribuit o serie de diplome de onoare (acad. N. Cajal, Dorel Dorian etc.) precum şi câteva burse pentru tinerele talente.

Manifestări, manifestări...

9 februarie a.c., Tel Aviv; la sediul H.O.R. Seară literară consacrată cărţii "M-am născut reporter" de Marius Mircu.

17 februarie a.c., Ierusalim. Conferinţă a prof. Michael Harsegor pe tema "Evreii români în anii războiului 1941-1944; la Universitatea Ebraică din Ierusalim.

20 februarie a.c., Tel Aviv, la Casa Scriitorilor. Seară literară dedicată poetului Shaul Carmel.

22 februarie a.c., Tel Aviv, la Sinagoga Gutman. Comemorarea anuală a martirilor de pe vasul "Struma".

Filme despre Transnistria

După filmele "Transnistria – Iadul" şi "Cine i-a numărat?", realizate în ultimii ani, o echipă condusă de Marcu Simionovici, redactor şi producător, şi Zoltan Terner, regizor, s-a deplasat în sudul Ucrainei pentru a filma, în fosta Transnistrie, locurile unde au fost lagăre de muncă şi de exterminare şi pentru a înregistra mărturii, atât ale locuitorilor cât şi ale supravieţuitorilor, despre cele întâmplate în timpul războiului.

Echipa a fost însoţită de dl. Itzhak Artzi, martor şi activist sionist în acele timpuri, d-na Nava Semel, ziaristă, dl. A. Appelfeld, scriitor, supravieţuitor al Transnistriei, d-na Iehudit Inbar şi d-na Haviva Carmely, cercetătoare la Yad Vashem.

Materialul înregistrat atât în Ucraina cât şi apoi, aici în Israel, permite realizarea a patru filme, dintre care primul, "Ceea ce va rămâne", este consacrat scriitorului A. Appelfeld, care s-a reîntors, după 57 de ani, la Dracineţ, satul unde s-a născut şi unde, în iulie 1941, i-a fost împuşcată mama, după care el şi tatăl său au fost deportaţi în Transnistria. Filmul este o "călătorie interioară", o încercare a scriitorului de a se confrunta cu trecutul tragic şi cu semnificaţiile destinului său de "orfan al Transnistriei".

Filmul va fi prezentat, în premieră, joi 11 martie a.c. la ora 16.00 la Cinemateca din Tel Aviv, apoi, la 16 martie a.c. ora 21.00, el va fi difuzat pe Canalul 23 al Televiziunii educative.

Celelalte filme din acest miniserial vor fi consacrate următoarelor subiecte:

– Pe urmele cimitirelor uitate (ale Transnistriei)

– Cernăuţi – un oraş care a fost...

– Trenurile morţii (Pogromul de la Iaşi.

Silviana Onisei

Str. Stejarului 42 A, Bl. P. M. 40 Sc. C, ap. 147, et. X, sector 3 (tel. 647-2812), Bucureşti, România, pasionată de arta machiajului şi a designului vestimentar, doreşte să corespondeze cu tineri/tinere din Israel.

Carnet

Mia Kahn,

fratele tău Norbert Schmetterling îţi urează, de ziua ta, la mulţi ani cu sănătate şi cu toate cele dorite.

La 9 martie 1999 se împlinesc 6 ani de când soarta nemiloasă l-a smuls dintre noi pe cel care a fost

Dr. SAVIN MANDLER

Rămâne veşnic prezent în gândurile şi inimile noastre.

Amintim cu durere că s-au scurs doi ani de la pierderea dragului nostru

Arh. ISAC GLÜCKMANN

Odihnească-se în pace!

Familia îndurerată

AMERICAN EXPRESS
Travel Services

AMERICAN EXPRESS-TURISM

Str. Ben Yehuda 32 (Bloc EL-AL), Tel. 5268888

ODIHNĂ - RECREERE şi SKI în ROMÂNIA

TARIFE PENTRU TOATE BUZUNARELE

AI, N-AI, PLECI!

LICĂ BLUTHAL vă propune:

8 nopţi - 9 zile – 2 nopţi - BUCUREŞTI – Hotel INTERCONTINENTAL
+ 6 nopţi - POIANA BRAŞOV – Hotel ALPIN
Plecări: 29.03 şi 31.03

599 $

Preţul include: avion, hotel, 2 mese pe zi în afară de Hotel Intercontinental, transferuri

---

6 nopţi - 7 zile – POIANA BRAŞOV – Hotel CIUCAŞ / PIATRA MARE
Plecări: 29.03 şi 31.03

448 $

Preţul include: avion, hotel, 2 mese pe zi, transferuri

---

6 nopţi - 7 zile – PREDEAL - Hotel „ORIZONT"
Plecări: 29.03 şi 31.03

399 $

Preţul include: avion, hotel, 2 mese pe zi, transferuri

---

9 zile - 8 nopţi **EXCURSIE ORGANIZATĂ DE PESAH NR.1**
Cu ghid pe următorul traseu:

599 $

- **BUCUREŞTI - Hotel BUCUREŞTI ● TG. MUREŞ - hotel CONTINENTAL**
- **SIBIU - Hotel CONTINENTAL ● PIATRA NEAMŢ - hotel CENTRAL**
- **POIANA BRAŞOV - hotel ALPIN**

DISTRACŢII şi MESE FESTIVE - include avion, hotel, 2 mese pe zi, maşină la dispoziţie, excursii
Preţul nu include taxa de înscriere 49 $, taxa de aeroport 26 $ şi 4 $ pe zi tipim

---

9 zile - 8 nopţi **EXCURSIE ORGANIZATĂ NR.2**
Cu ghid pe următorul traseu:
4 nopţi BUCUREŞTI, 2 nopţi SINAIA, 2 nopţi BRAŞOV

539 $

Preţul include: avion, hotel, mic dejun, maşină la dispoziţie, excursii şi ghid (4 $ pe zi tipim)

Preţurile de mai sus nu includ taxa de înscriere 49 $ şi 26 $ taxă de aeroport

CA LA NOI LA NIMENI
CĂLĂTORIŢI NUMAI CU CEI MARI

Adresaţi-vă la agenţiile „AMERICAN EXPRESS - TURISM"

D E A L
EXCLUSIVE JEWELRY & FINE DIAMONDS

Deal

Giuvaergii de tradiţie, creează de peste 25 de ani modele exclusive

Suntem situaţi în incinta Bursei de Diamante din Ramat Gan şi avem plăcerea de a vă invita să vizitaţi sala de expoziţie.
Dani Evro, fondatorul şi designerul firmei, precum şi întreaga sa echipă, vă stau la dispoziţie.

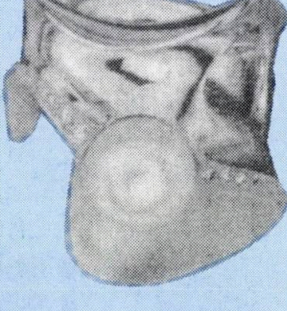

Vorbim şi româneşte

10% reducere la prezentarea acestui anunţ.

Diamond Exchange
Diamond Tower
Jabotinski 3 A
Ramat Gan – Israel
Tel.: 03/751-3335
Fax: 03/751-3291

Ein-Bokek – Dead Sea Center Israel
Tel.: 07/658-4675
Fax: 07/658-4310

minimum

Acum, când vine Pesahul,
ne priveşte Moşe Rabeinu.
Cu dragoste (pe de o parte),
dar şi cu spirit critic
(pe de altă parte).
Să fim atenţi, fraţilor.
Şi să ne gândim
la cele zece porunci.

Hag
Pesah
Sameah!

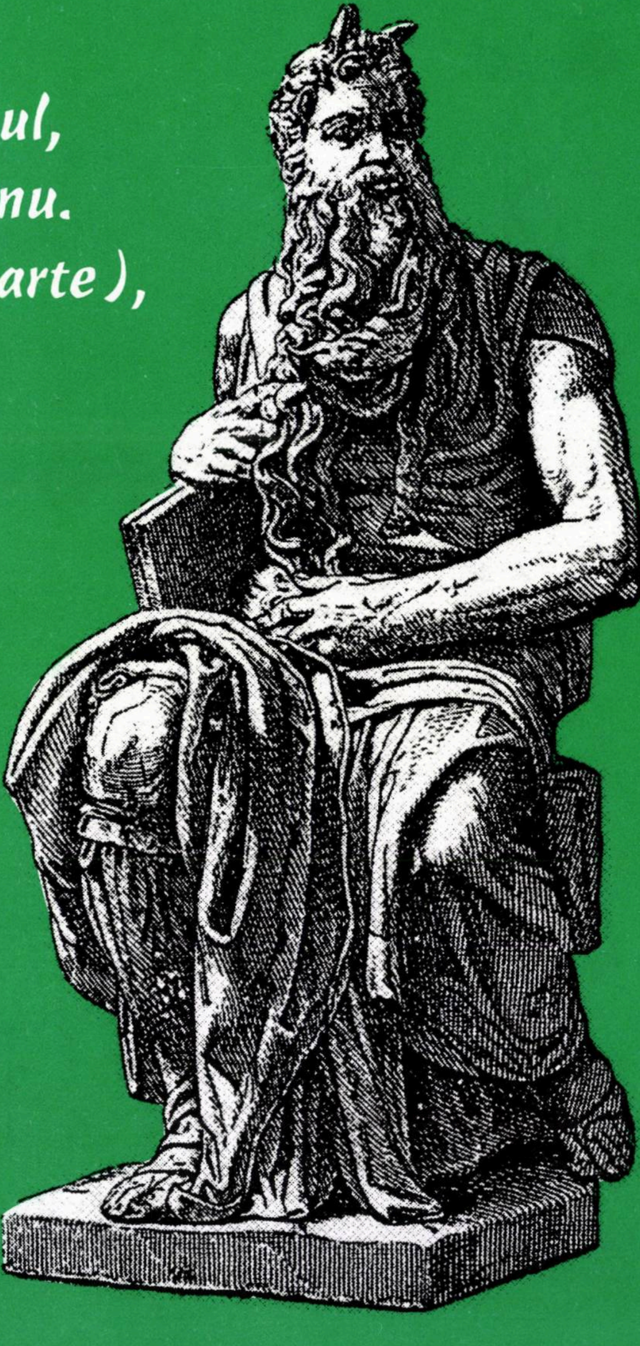

■ ANUL XIII ■ NR. 145 ■
■ APRILIE 1999 ■
■ 14 SHEKELI ■

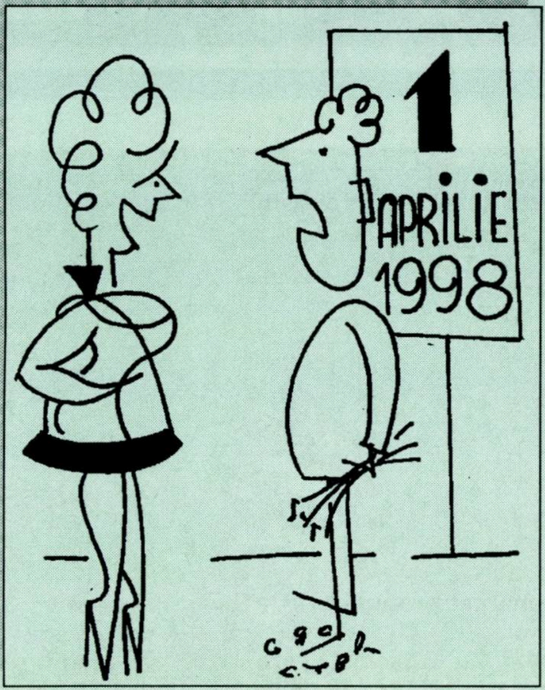

– Mă aştepţi de mult?

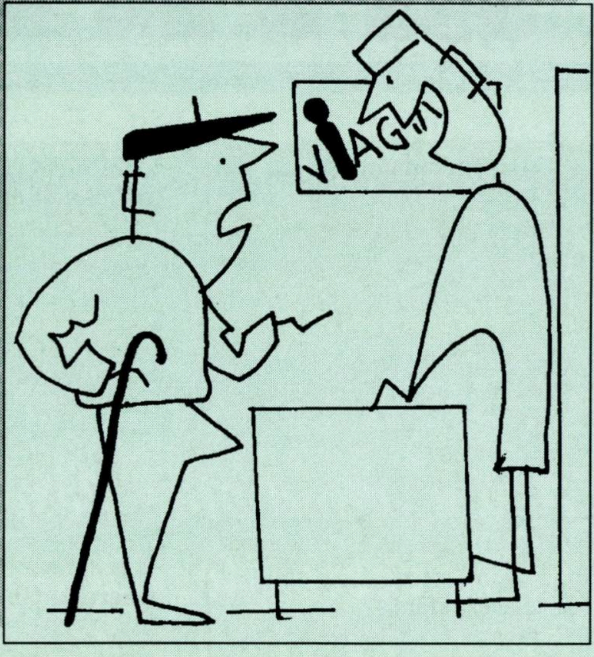

– M-aţi păcălit, domnule. Cerusem ceva pentru întărirea memoriei…

LIVaDaRU

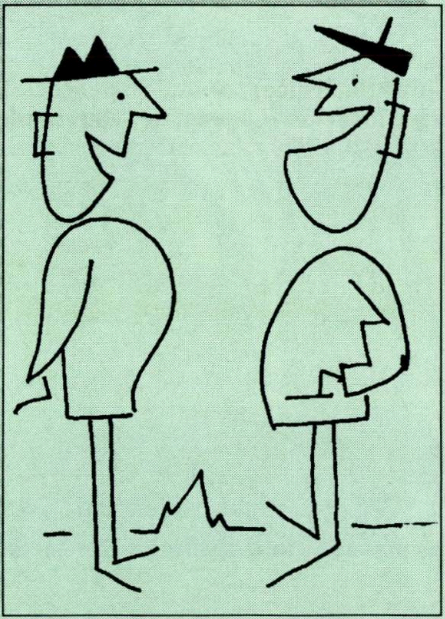

– Cică s-ar fi micşorat dobânda.
– Ăsta-i Banc Leumi de 1 Aprilie!

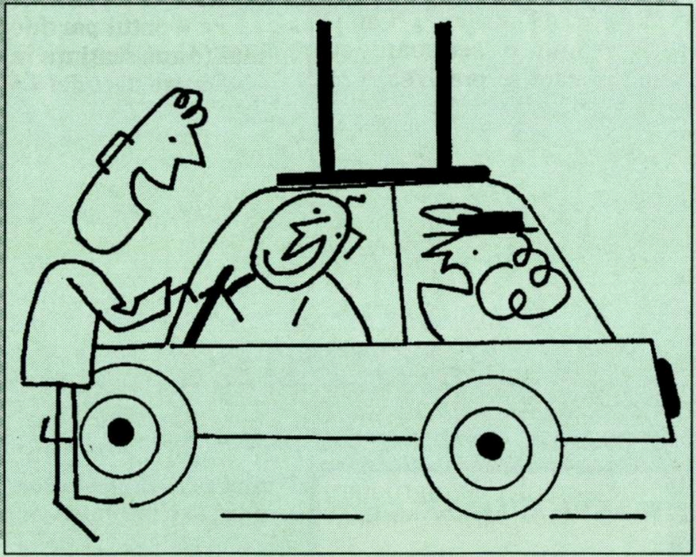

– Unde pleci?
– I-am promis soacră-mii că azi luăm masa în oraş…

Pesah

Anul acesta, sărbătorim în aprilie şi Pesahul şi Ziua Independenţei (Israelul împlineşte 51 de ani).

E bine că cele două mari sărbători din viaţa neamului cad atât de aproape una de cealaltă. Fiindcă această coincidenţă ne ajută să simţim mai bine că Pesahul – amintirea ieşirii din Egipt – semnifică, de fapt, ca şi aniversarea zilei când a luat fiinţă Statul, – ideea de independenţă. O independenţă mereu tăgăduită şi zilnic pusă la încercare. O independenţă care trebuieşte necontenit preţuită şi apărată, împotriva Faraonismelor de la acest sfârşit de veac.

E vorba mai întâi, desigur, de independenţa faţă de duşmanii care, după ce n-au izbutit să ne sugrume în 1948 şi după aceea, se străduiesc astăzi, viclean şi cu imens ajutor străin, să o lichideze, pas cu pas, "în etape".

E vorba, pe urmă, de independenţa faţă de… prieteni (sau "prieteni") care, cu bună ştiinţă unii, din orbire politică alţii, te îndeamnă la capitulări de tot soiul şi la sfârtecarea teritoriului naţional. Lupta pentru Ierusalim ilustrează din plin această realitate. Trimiţând Israelului o scrisoare cu ştampilă în care se precizează că Ierusalimul, capitala noastră, nu face parte din Israel, fiind un corp aparte *(corpus separandum)*, Comunitatea Europeană şi-a permis să umble cu mâna (cam murdară) pe harta Israelului. Şi, trezindu-i pe mulţi din iluzii (à la "Occidentul nu va admite niciodată… ca…"), să ne amintească, precum un clopot dătător de alarmă, că a fi independent înseamnă a nu depinde de *nimeni*. Şi de *nimic*. Pentru oamenii inteligenţi aceasta nu trebuie să fie prilej de îngrijorare şi pesimism. Dimpotrivă. Nu spunea Nietzsche că singurătatea înseamnă puterea?

Tuturor colaboratorilor şi cititorilor noştri: Hag Pesah sameah!

LA ÎNCHIDEREA EDIŢIEI
Ceea ce înseamnă 25 martie

Alegerile

În turul ciclist al Franţei circulă de mult o expresie: "l'homme à abattre". Acest om ce trebuieşte doborât este ciclistul care conduce plutonul; iar ceilalţi concurenţi, indiferent din ce echipă fac parte, se înţeleg între ei pentru a-l împiedica să treacă primul linia de sosire la Paris, pe Champs-Elysées.

L'homme à abattre **în cursa pentru titlul de prim ministru, este, precum se ştie, *Beniamin Netaniahu.***

El are şanse să câştige, însă luna trecută a cam bătut pasul pe loc. Reacţia sa dură faţă de scrisoarea obraznică a Comunităţii Europene, prin care ni se atrage atenţia că Ierusalimul n-ar fi capitala Israelului, a fost bine venită şi bine primită. În schimb, a dezamăgit reacţia slabă, în doi peri, la decizia Autorităţii Palestiniene de a invita – à la provocare – la "Orient House" din Ierusalim pe consulii străini din Capitală. Dar decepţia cea mai mare este legată de lipsa iniţiativelor în legătură cu sudul Libanului: atentatele cu bombe ale celor din Hizbollah, soldate cu numeroşi morţi, în frunte cu generalul Gherstein, i-au marcat profund pe israelieni. Premierul a făgăduit că armata va reacţiona aşa cum se cuvine. Nu s-a întâmplat nimic.

Ehud Barak, **şeful Partidului Muncii, pe care mulţi îl implorau să renunţe la candidatură în favoarea lui Iţic Mordehai, mai bine plasat în lupta contra lui Netaniahu, a început să câştige teren în sondaje. Acum îl devansează pe Bibi în turul II cu 5 puncte. La aceasta a contribuit desigur şi raportul Controlorului Statului care-l absolvă pe ex-şeful Statului Major de orice vină în "afacerea helicopterelor"; după cum a contribuit şi faptul că Barak a reuşit să stingă focul aprins cu ocazia alegerilor interne (primaries) de deputatul etiopian Massala şi alţi nemulţumiţi (la partide, Avodaua era creditată zilele trecute cu 29 de mandate, faţă de 23 ale Likudului).**

Poziţia lui *Iţic Mordehai* este solidă în continuare. El are şanse să-l bată în turul II pe Bibi la un scor mai mare decât Barak… dar n-are şanse să intre în acest decisiv tur II. În ceea ce priveşte Partidul de Centru (ai cărui şefi se chinuie încă pentru a completa lista cu candidaţi pe locuri reale), acesta este creditat cu 13-15 mandate.

Pe frontul partidelor mai mici (dar puternice), sondajele acordă Shasului (după sentinţa în procesul Deri) 9 locuri în Knesset, iar Meretz-ului 8.

Dintre partidele reprezentate în actualul Knesset, câteva sunt pe ducă. Tzomet-ul lui Rafael (Raful) Eitan a dispărut practic ca partid, numai Raful, el, se poate salva candidând pe lista Likudului. "Calea a treia" a lui Avigdor Kahalani stă prost în sondaje. "Shinui" se zbate şi el pe la limită: rămâne de văzut dacă intrarea ziaristului Tommy Lapid, cunoscutul animator de la "Popolitica", va infuza oxigen formaţiei liberale.

În ce priveşte grupările noi, şanse de a trece de pragul fatal au noul partid feminin al Pninei Rosenblum (care părea, la început, o anecdotă), precum şi partidul pensionarilor, condus de fosta deputată din Avoda, Nava Arad.

Despre partidul românilor nu se poate înţelege nimic din sondaje. Şi nu întâmplător… Institutele specializate anchetează 500 sau 1.000 de alegători din toate zonele şi categoriile ţării. Printre aceştia, 2-3 români (dacă…).

Ori, pentru ca să te lămureşti, ar trebui să se organizeze un sondaj numai prin lumea *alialei.* Aceasta şi numai aceasta constituie baza electorală a lui Adrian Ioinovici.

◆

Şi fiindcă am ajuns aici, reamintim, ca şi în numărul trecut, tuturor celor ce simpatizează cu partidul că acesta are nevoie de bani (o campanie costă cât ochii din cap!). Drept care suporterii formaţiei sunt invitaţi să trimită contribuţii pe adresa: "Amutat Alia Romanit Progresivit", reh. Paamoni 4/21, Bavli, Tel Aviv, 62918.

minimum

●

Apare lunar
Redacția și administrația
Str. Zamenhoff nr. 13
64373 – Tel Aviv
P.O.B. 11472, Tel Aviv
Tel.: 5227269; Fax.: 5270443
Fax numai pentru
anunțuri publicitare

Director:
AL. MIRODAN

Publicitate: 1 inch – 45 șekeli

Abonamente Israel:
6 luni (6 numere): 70 șekeli
1 an (12 numere): 140 șekeli
Prețul include costul expedierii.

Străinătate (1 an – 12 numere):
Europa – 70 dolari
România – 65 dolari
U.S.A., Canada – 80 dolari
America de Sud, Australia,
Noua Zeelandă – 95 dolari
Insulele Fidji – 150 dolari
Expediția cu avionul.

Realizarea grafică:
SANDA PERI

Culegere computerizată:
CLAUDIA ROSENSTREICH

Difuzarea: ATLAS

Articolele semnate de colaboratorii noștri reprezintă personalitatea și punctul de vedere al acestora. Se înțelege, așadar, că redacția nu împărtășește totdeauna vederile exprimate în articolele publicate în coloanele revistei.

Manuscrisele nepublicate
nu se înapoiază.

Redacția nu răspunde de conținutul anunțurilor comerciale.

Revistă editată de
MINIMUM – PUBLISHERS LTD.

TENDINȚE

Israel: Sentința în procesul Deri

Clădirea Tribunalului unde urma să se dea (în sfârșit!) sentința în procesul deputatului Arie Deri, din Shas, a fost înconjurată de poliție. Pe străzile din împrejurimi patrulau unități speciale înarmate cu mitraliere, tunuri de apă, jeepuri și care blindate. Automobile de la "Maghen David Adom" erau pregătite să transporte de urgență morții și răniții. Deasupra Tribunalului zburau helicoptere gata și ele să intervină la cele dintâi tulburări. Lipseau numai tancurile și rachetele sol-sol.

Reporterii de la ziare, posturile de radio și TV – îmbrăcați cu veste anti-glonț – erau pregătiți să transmită în direct asaltul celor din Shas împotriva judecătorilor de la Tribunal în caz că aceștia din urmă vor avea îndrăzneala de a-l condamna pe Deri.

La ora 10 dimineața președintele Tribunalului a citit sentința, formulată în termeni de mare severitate. Arie Deri este găsit vinovat de primire de mită (circa 130.000 de dolari) și alte prevaricațiuni, iar ceilalți co-acuzați au fost găsiți, la rândul lor, vinovați de escrocherii și declarații false. Pe chipul condamnaților se citeau și dezamăgirea și furia. Era normal. Iar seara, în fața ziariștilor invitați în salonul locuinței lui Deri, acesta s-a arătat șocat și profund lovit de hotărârea Tribunalului. Iarăși normal. În plus, vestitul rabin Ovadia Iosef, mentorul spiritual al condamnatului și al partidului Shas, vizibil surprins și indignat de asprimea sentinței, și-a ieșit din fire țipând la un reporter TV care voia să-i pună o întrebare lui Deri. Normal, până la un punct, și asta, deși de la un mentor spiritual al poporului se așteaptă la mai multă stăpânire de sine.

În rest, însă, revolta populară mult anunțată, n-a avut loc. Suporterii Shas-ului, consternați de sentință, au scandat lozinci în favoarea președintelui partidului, au intonat câteva cântece religioase, după care s-au împrăștiat în liniște pe la casele lor, unde erau așteptați cu masa. În fața Tribunalului nu vedeai nici o picătură de sânge de judecător, după cum fotoliile de piele din salonul lui Arie Deri nu erau stropite cu creieri de ziarist. Iar Tel-Avivul (orașul ashkenazimilor și al laicilor) nu a fost incendiat. Acum, Deri a hotărât să înainteze apel la Tribunalul Suprem, nădăjduind că acesta va infirma sentința.

Ce concluzii să tragem din cele întâmplate?

1) În ciuda presiunilor de tot felul (ca și a nenumăratelor rugăciuni pentru achitarea lui Deri, la Ierusalim și în sinagogile sefarde), judecătorii nu s-au lăsat intimidați. Ajungând la concluzia că Deri este vinovat, ei s-au pronunțat în acest sens.

2) Eforturile ieșite din comun ale *mediei* de a crea panică, injectând în mințile tuturor ideea că, în caz de condamnare a lui Deri, sfaradimii din Shas vor face prăpăd pe străzi, s-au dovedit a fi un *bluff* fără acoperire. O cacialma cu numai doi optari în mână. Învățând de la colegii din media americană care au vrut și au izbutit să creeze din *nimic* imensul scandal Clinton-Monica Lewinsky, băieții de la noi au vrut să-și încerce și ei puterile și să dea o lovitură. Nu le-a mers. Dar speranțele nu sunt pierdute. Mai întâi, să vedem cum va reacționa Shas-ul dacă tribunalul îl va trimite pe charismaticul politician la închisoare (cine știe, poate presa are noroc și se lasă cu un masacru). Și apoi, să nu uităm că ne apropiem de anul 2000, lumea peste tot (inclusiv pe aicea) este consumatoare de superstiții și scenarii apocaliptice, așa că poate lansăm prin septembrie la TV că Israelul se va scufunda în mare, la 31 decembrie, ca Atlantida, continentul dispărut.

TENDINŢE

Israel: *media* e bolnavă

"Pentru că am o emisiune săptămânală de o oră la televiziune, oamenii depind de mine şi relaţiile lor cu mine sunt importante", spune Ilana Dayan. "Trebuie să am grijă să nu abuzez de poziţia mea".

Fără a da vreun nume – Ilana Dayan e prea diplomată pentru aceasta – ea spune că mass-media suferă de boala "vedetelor" ale căror ego-uri s-au umflat pe măsura salariilor lor. Odată cu apariţia concurenţei, "salariile unora au ajuns de la 5.000 la 50.000 de shekeli pe lună", spune ea. "Aceasta îi face să se simtă foarte puternici. Eu una mă străduiesc să nu mă las influenţată".

Criticând sever dialogul politic lipsit de respect de la radio şi televiziune şi pe ziariştii care îl practică, ziaristul Ron Meiberg de la "Maariv" scria: "Noi nu mai avem întrebări şi răspunsuri. Avem un duel în care ar pierde până şi Errol Flynn, ca să nu mai vorbim de Douglas Fairbanks sau Kevin Kostner. Ce şanse are un om cu o vorbă legănată şi o gândire puţin mai înceată ca Rafael Eitan în faţa unui buldog ca Tommy Lapid? Nici una. Oamenii aceştia sunt pur şi simplu sfâşiaţi. Dar această sfâşiere are un preţ – iar preţul este viitorul nostru. Dacă nici unul dintre candidaţii la postul de prim ministru – nici Barak, nici Netaniahu, nici Mordehai – nu e demn de respect sau de politeţe la televiziune, cum să fie respectat în altă parte?"

După părerea d-nei Iehudit Orbach, de la Universitatea Bar Ilan, Ilana Dayan este ceva mai profundă, mai sofisticată decât alţi jurnalişti politici, dar şi ea suferă de boala tuturor ziariştilor din ţară: ego-ul. "Problema lor principală, inclusiv a Ilanei Dayan, este că sunt prea dominatori în relaţiile lor cu persoanele intervievate. Îşi proiectează prea mult propriul lor ego." Treaba ziariştilor care iau interviuri, spune ea, este să-l pună în lumină pe cel intervievat, nu pe ei înşişi.

Ilana Dayan are bunul simţ să recunoască valabilitatea criticii care i se aduce ei personal şi presei, chiar atunci când critica vine din partea lui Netaniahu. Întrebată dacă e ceva îndreptăţit în permanenta critică adusă presei de primul ministru, ea a spus: "Bineînţeles că este. Uitaţi-vă la editorialişti şi la comentatorii politici – toţi strâng rândurile. Mai mult decât ură faţă de Netaniahu, se vede la ei o mobilizare de masă cu scopul de a-l înfrânge", spune ea. "Ei fac apel la Barak şi Mordehai să se unească. Îi spun lui Barak care ar trebui să fie agenda lui politică. Când au scris despre afacerea Adisu Massala-Sofa Landwer a fost nu ca o critică, ci mai mult dintr-un sentiment de frustrare, ca şi cum i–ar fi spus lui

Gordon Tours
Primăvara turistică a lui I. Atlas

România:
Ocazie unică: 14 aprilie – Felix 11 zile cu tratamente plus 4 zile Predeal – odihnă Avion, hotel, demipensiune, transferuri etc. } $650
Numai în luna aprilie: 5 zile Alpin / Poiana Braşov plus o zi Bucureşti / Capitol, mic dejun } $450

Europa de Vest:
Palma: 6 zile – Avion, hotel, mic dejun – de la $489
Londra + Paris: 7 zile – Hotel, avion, mic dejun – de la $666
Paris: 7 zile – Hotel, avion, mic dejun – de la $649
Londra: 6 zile – Hotel, avion, mic dejun – de la $675

Tururi organizate:
Spania: 7 zile – Malaga, Sevilla, Madrid, Toledo, Grenada – $879
Italia: Sorrento, Roma, Napoli, Florenţa, Veneţia – $879
Preţurile nu includ taxele de înscriere, aeroport, tips

I. ATLAS – GORDON TOURS
TEL AVIV, Str. Ben Iehuda 184
Tel. 527-0767 (6 Linii)
Nici un pas fără Atlas!
NICI UN PAS FĂRĂ ATLAS!

TENDINŢE

Barak: cum ai putut să ne faci una ca asta?".

Problema cu acest propagandism, spune Ilana Dayan, şi motivul pentru care e atât de nesănătos, este că produce o situaţie în care nu mai există dialog adevărat. După ea, e nesănătos ca în pagina întâi din "Haaretz" să fie exprimate anumite idei, şi cu totul alte idei să se exprime în şuk. "Pentru un dialog adevărat", spune ea, "trebuie să existe o încrucişare de idei. Nu toată inteligenţa e de o parte şi toată prostia de cealaltă parte. În media noastră nu există echilibru. Iar echilibrul este indispensabil dacă vrem să avem un dialog adevărat, o adevărată competiţie de idei".

(Dintr-un reportaj în "Jerusalem Post")

Islamul: ofensivă, ofensivă, ofensivă

În Anglia (coloana a V-a)

«"Occidentul a declarat război Islamului şi noi declarăm război împotriva Occidentului", a anunţat şeicul Omar Bakri, la Londra, în faţa a peste 500 de tineri musulmani veniţi la a doua Conferinţă a Renaşterii Islamiste. Ţinerea acesteia la Londra arată toleranţa autorităţilor britanice faţă de grupările extremiste, comentează Agenţia "France Presse". Legislaţia britanică pedepseşte organizarea sau finanţarea activităţilor teroriste în străinătate, plecând de pe teritoriul britanic, dar nu şi incitarea sau promovarea unor asemenea activităţi.

Şeicul Bakri a fost un timp purtătorul de cuvânt al lui Osama Ben Laden, miliardarul saudit acuzat de SUA că ar fi instigatorul atentatelor de anul trecut împotriva ambasadelor americane din Africa. Tinerii prezenţi la reuniunea islamistă din Londra s-au arătat gata să plece să lupte pentru eliberarea ţărilor musulmane. Mohammed Jamel, unul dintre organizatori, le-a cerut să se alăture luptătorilor împotriva regimurilor din Egipt, Algeria, Yemen sau din Arabia Saudită. Abu Hamza Al-Masri şi-a dezvăluit planul prin care ar putea face să explodeze avioanele în timpul zborului, pentru a sparge "monopolul occidentalilor asupra cerului".

În încheierea reuniunii, Omar Bakri a subliniat că scopul mişcării islamiste este de a crea o "a cincea coloană foarte puternică" în rândul celor trei milioane şi jumătate de musulmani britanici»

În Indonezia (noi respectăm celelalte religii, nu ca Israelul)

«O mulţime de indonezieni din vestul insulei Java au atacat cu violenţă casele chinezilor creştini din zonele învecinate, au declarat martori oculari, citaţi de France Presse. Violenţele au început la Bandung, capitala Javei de Vest, la circa 140 km. sud-est de Jakarta, când circa 500 de indonezieni au înconjurat cartierele locuite de chinezi şi au atacat casele acestora. "Aproximativ 500 de persoane au aruncat cu pietre şi au distrus circa 60 de case şi un magazin într-un complex rezidenţial unde majoritatea locuitorilor sunt chinezi", a relatat telefonic un martor ocular. Furia indonezienilor a fost stârnită de folosirea complexului pentru oficierea Liturghiei.

O şcoală creştină a fost parţial distrusă prin incendiere în timpul violenţelor.

Mulţi dintre etnicii chinezi din Indonezia sunt creştini. Încordarea pe motive religioase este în creştere în Indonezia. Aproximativ 200 de persoane au fost ucise până acum în cursul violenţelor dintre imigranţii creştini şi musulmani pe insula Ambon.

Circa 100.000 de musulmani au mărşăluit pe străzile Jakartei chemând la "războiul sfânt". Etnicii chinezi au fost ţinta multor violenţe în ultimul an, iar mulţi dintre ei au fost forţaţi de împrejurări să părăsească ţara».

În Iran (da, da, în Iranul care a devenit "moderat")

«Corpul militar iranian al Gardienilor Revoluţiei (Pasdaran) a dat publicităţii un comunicat, preluat de Agenţia France Presse, prin care este reconfirmată validitatea decretului dat în urmă cu zece ani de imamul Khomeini, fondatorul re-

Hitachdut Olei Romania
Ashdod

Urează

HAG PESAH SAMEAH

tuturor evreilor şi se alătură cu plăcere întregului popor la sărbătorirea a 51 ani de existenţă a statului nostru cu deosebitele sale realizări

TRĂIASCĂ ŞI ÎNFLOREASCĂ STATUL ISRAEL
ÎN PACE ŞI ARMONIE!

Preşedinte,
M. GAIER

Secretar,
I. CIOARĂ

Întregul comitet

publicii Islamice, împotriva lui Salman Rushdie.

Tot cu ocazia împlinirii a zece ani de la publicarea decretului, fundaţia "15 Khordad", de sorginte politico-religioasă şi apropiată durilor din regimul de la Teheran, a reafirmat că "fatwa" împotriva autorului "Versetelor satanice" va fi "cu siguranţă" aplicată. Această declaraţie a fost dată de Hassan Saney, preşedintele fundaţiei, ziarului "Jumhury Islami", care apare la Teheran. Agenţia France Presse reaminteşte că fundaţia "15 Khordad" este cea care a oferit 2,8 milioane dolari pentru uciderea lui Rushdie. Preşedintele fundaţiei subliniază faptul că "Iranul ţine ca această fatwa istorică să fie aplicată" şi că "ideea distrugerii lui Rushdie este mai vie ca oricând". Ayatollahul Saney declară că "într-o ţară islamică, diplomaţia trebuie să se supună şariei"» (legea islamică).

Dreptul la replică

Domnule Director,

În numărul din luna martie 1999 al revistei "Minimum" aţi publicat articolul prof. A. Ioinovici, în care se fac afirmaţii neadevărate cu privire la ACMEOR.

Pentru clarificare, precizăm că dl. A. Ioinovici a vizitat pe preşedintele ACMEOR şi i-a solicitat sprijinul pentru noul său partid, dar a primit acelaşi răspuns care este dat oricărei organizaţii politice: ACMEOR este o instituţie culturală care nu se amestecă şi nu sprijină nici o organizaţie politică.

Scriind că a primit de la noi răspunsul că... "noi vom face un partid al nostru", sus-numitul face o afirmaţie pe care nu o putem califica decât mincinoasă.

Regretăm că asemenea metode sunt folosite de o persoană care se doreşte conducător al alialei române.

Ing. Baruch Tercatin
Secretar general

(După "România liberă", Buc. 1999)

În Gaza (unde presa lui Arafat combate o minciună)

«Israelul încearcă să convingă lumea că germanii au comis un genocid anti-evreiesc, ceea ce constituie o minciună».

(Dintr-un articol în "Al Hayat", oficios al Autorităţii Palestiniene, Gaza 1999)

...şi în Knesset

«În cursul unei cuvântări rostite în faţa studenţilor arabi de la Universitatea din Haifa, Hashem Mahmid, deputat în Knesset, a adus elogii mişcării fundamentaliste Hizbollah care acţionează în Libanul de Sud. "Hizbollahul este o organizaţie de eliberare naţională de prim rang. Libanul este un cimitir pentru toţi cei care încearcă să pătrundă acolo ca inamici", a spus deputatul.

Un alt deputat arab-israelian, Amzi Bashara, a declarat la radio că Hizbollahul a devenit un simbol în lumea arabă modernă, fiind în fruntea luptei împotriva ocupaţiei israeliene.

(Ziarele)

Iar în concluzie (la cele despre Hizbollah)

«Obiectivul organizaţiei Hizbollah este cucerirea Ierusalimului. Cei care cred că scopul teroriştilor este retragerea Zahalului din sudul Libanului şi apoi semnarea unui acord de pace cu noi, se înşeală amarnic».

(Dintr-o conferinţă rostită de generalul Iom Tov Samia în faţa elevilor unui liceu din Beer Sheva, 1999)

TENDINTE

În sfârşit, s-a făcut dreptate în scandalul "Atac la persoană"

Cititorii noştri sunt la curent, de mult, cu infamiile hitleriste din tipăritura bucureşteană "Atac la persoană" şi – mai ales – cu incitările din acest săptămânal la transformarea evreilor în săpun. De asemeni, ei, cititorii, sunt la curent cu faptul că autorităţile româneşti s-au sesizat (în urma unui editorial publicat de cunoscutul ziarist Cornel Nistorescu în cotidianul "Evenimentul zilei") de acest fapt, care nu constituie numai o ticăloşie de ordin moral ci şi o încălcare flagrantă a Constituţiei, cerând justiţiei să se pronunţe asupra cazului.

Aşa cum s-a văzut şi în numărul nostru trecut, numeroşi cititori, din Israel şi din lume, ne-au întrebat care este situaţia cu procesul respectiv, intentat lui Dumitru D. Dragomir (directorul publicaţiei), Dragoş Dumitru (redactor şef), Mihai Antonescu (autorul textului cu pricina) ş.a.

Spre părerea noastră de rău, am fost siliţi să răspundem, de fiecare dată, corespondenţilor noştri că nu ştim nimic în legătură cu procesul.

Astăzi, însă, ştim. După câteva luni în care ancheta a tot fost tergiversată, justiţia de la Bucureşti şi-a spus, în sfârşit, cuvântul, declarându-i pe cei de la "Atac la persoană" vinovaţi de propagandă hitleristă şi instigare la omor.

Amănunte şi precizări în legătură cu sentinţa ne-a furnizat d. Valeriu Stoica, ministrul Justiţiei. Răspunzând întrebărilor puse de corespondentul nostru la Bucureşti, Stan Vlad, d-sa a declarat:

(Continuare în pagina 8)

La 20 martie, la Uniunea pictorilor şi sculptorilor din Israel, rh. Alharizi 9, Tel Aviv, a avut loc vernisajul expoziţiei Soniei Natra, "Anonimus XII". Expoziţia este deschisă până la 16 aprilie a.c.

TENDINȚE

Bursa personalităților din alia

În urcare:

Miriam Yardeni, profesoară de istorie la Universitatea din Haifa. Premiul Israel pe anul 1999 pentru lucrările sale științifice au scos-o din "anonimat", transformând-o peste noapte în una din *stelele* alialei.

Lya König, actriță la Teatrul Habima; premiul special pentru întreaga ei carieră artistică a adăugat încă o cunună de prestigiu pe fruntea Marei Doamne a scenei israeliene.

Rozina Cambos, actriță. Premiul pentru cel mai bun rol secundar feminin (spectacolul "Mergând în întuneric" de la Teatrul din Haifa) a consolidat poziția Rozinei Cambos în lumea teatrului israelian, confirmând statutul ei de vedetă.

În scădere:

Conducerea H.O.R. Scrisorile trimise la filialele organizației, prin care se cerea *horiștilor* să nu sprijine în nici un fel noul partid românesc inițiat de prof. A. Ioinovici, incapacitatea de a acționa împotriva campaniei de injurii din mass-media la adresa *tribului,* plus atitudinea incredibilă fașă de mult așteptatul congres al H.O.R., au determinat pe mulți să se depărteze de vechea organizație și să încerce altceva. Astfel, la Tel Aviv a luat ființă o asociație (amuta) pentru apărarea demnității originarilor din România, condusă de I. Atlas, G. Mosari și Martin Marcus, iar la Haifa o asociație asemănătoare, animată de Shlomo David.

Iugoslavia: bombardăm Belgradul?

Aceasta este întrebarea zilei în Europa. La ora când scriem aceste rânduri, tratativele de la Rambouillet, Franța, între rebelii albanezi din Kosovo și guvernul iugoslav, bat pasul pe loc. Albanezii (bine sfătuiți de amicii occidentali) au declarat că sunt de acord cu planul de autonomie propus de diplomații apuseni, sârbii ar fi și ei de acord cu acest plan, însă refuză ca trupele NATO să intre în Kosovo: adică pe teritoriul Iugoslaviei. Care Iugoslavia, până la noi ordine, este un stat suveran și independent. Răspunsul celor din NATO la acest refuz al sârbilor este clar: dacă nu admiteți intrarea trupelor noastre în Kosovo, avioanele noastre vor bombarda Iugoslavia.

Poate că la apariția revistei noastre cititorii vor ști mai multe. În cli-

ANUL 2000
LA CO-OP IERUSALIM

De Pesah, simbolul libertății, și de Ziua Independenței, sărbătoarea renașterii Statului Israel, conducerea CO-OP IERUSALIM adresează un cald salut și urări de sănătate și voie bună originarilor din România și întregului popor evreu.

Folosind metode avansate în aprovizionare și utilaj ultra-sofisticat în depozitarea și distribuția produselor, rețeaua de supermarkete CO-OP IERUSALIM pune la dispoziția publicului mii de articole de calitate superioară din țară și din toate continentele.

O vizită la CO-OP reprezintă un eveniment plăcut și foarte folositor!

HAG SAMEAH!

חג שמח!

MOSHE GOLDSTEIN
Director General
Co-op Ierusalim

pa de faţă există trei posibilităţi: a) se ajunge la un acord; b) nu se ajunge la un acord, dar occidentalii mai acordă guvernului de la Belgrad o păsuire (încă una); c) avioanele NATO vor bombarda ţara condusă de preşedintele Miloşevici.

Indiferent însă cum se va solda conflictul, se pune o problemă *de principiu;* iar Statele Unite şi europenii ştiu prea bine asta, dovadă că în rândurile lor se fac auzite fel de fel de îndoieli şi şovăieli. Problema sună aşa: are dreptul NATO să atace teritoriul unui stat străin, liber şi independent? Pactul militar occidental a luat fiinţă, în anii '50,, la începutul războiului rece, ca organism de *apărare* împotriva primejdiei eventuale pe care o reprezentau, în concepţia iniţiatorilor, Uniunea Sovietică şi ţările est-europene încadrate în Pactul de la Varşovia. (Din fericire, aşa cum ştim, armatele rivale nu s–au confruntat niciodată pe pământul Europei.) Astăzi însă despre ce fel de apărare este vorba? Cine-i ameninţă pe occidentali? Vrea Miloşevici să bombardeze Berlinul? Vrea el ca distrugătoarele flotei iugoslave să bombardeze coasta italiană? Vrea el să intre cu tancurile în Austria vecină? Vrea să lanseze misile asupra Parisului, Madridului, Amsterdamului?

TENDINTE

Parcă nu vrea. Şi atunci, cum devine cazul cu *apărarea?* Şi atunci, nu cumva avem de-a face cu un colosal abuz de putere, cu transformarea pactului NATO – cu de la sine putere – într-un jandarm al lumii?

Aşa cum arătam mai sus, problema aceasta este de principiu. Ea ne poate privi şi pe noi. Ce se întâmplă dacă – în caz de conflict israeliano-arab (proclamarea unilaterală a statului palestinian, Ierusalimul etc. etc.) – guvernul nostru, chemat la Rambouillet, refuză să ţină seama de diktatul occidentului? Ne trezim a doua zi că avioanele NATO bombardează Petah Tikva?

Statele Unite: Marile personalităţi dau autografe

Să luăm un pix şi să scriem. Monica Lewinsky (scroafa de renume mondial) a încasat pentru cartea despre *afacere,* scrisă de Andrew Norton şi apărută la Londra, un avans de un milion şi jumătate de dolari. Ea a încasat de asemenea din partea Canalului 4 al televiziunii britanice 660.000 de dolari pentru drepturile respectivului canal de a transmite în lumea întreagă reportaje despre şi cu persoana în cauză. Un set de fotografii înfăţişând-o pe domnişoară în casa tatălui ei de la Los Angeles a adus familiei o jumătate de milion de dolari. La ora de faţă, agentul comercial al Monicăi Lewinsky (vieţuitoarea are şi aşa ceva) negociază, pe tăcute, cu Hollywoodul pentru un scenariu de film, cu 23 de ziare şi reviste pentru interviuri şi fotografii exclusive, cu o fabrică de cosmetice pen-

HITACHDUT OLEI ROMANIA IERUSALIM

ישראל

Pesah şi Ziua Independenţei... clipe de răgaz pentru a reflecta nu numai la problemele mari nerezolvate, la contradicţiile şi divergenţele dintre noi, ci şi la progresele, fără de egal în istoria omenirii, realizate de Statul Israel în cei 51 de ani de existenţă – izvor de optimism şi de speranţe într-un viitor mai fericit!

Comitetul Executiv H.O.R. Ierusalim urează cititorilor şi redacţiei revistei "Minimum", devotaţilor noştri activişti voluntari, tuturor originarilor din România şi întregului popor evreu succese în toate domeniile, progrese reale pe drumul păcii!

HAG PESAH SAMEAH! **!חג פסח שמח**

Preşedinte
ZWI ROSEN

TENDINȚE

tru lansarea parfumului Monica și a cremei de față Monica etc. etc. Perspectivele sunt bune: se vorbește de încă 5 milioane de dolari pentru următorii doi ani. Pe urmă, vom mai vedea.

Până una-alta, amintita a început un turneu european pentru lansarea cărții despre remarcabilele ei înfăptuiri ("Monica's Story", așa-i zice). Prima țară, Anglia, patria editorului. Lumea se-așează la coadă în fața librăriilor – așa cum s-a întâmplat în primele zile la marele magazin "Harrod's" din Londra – plătește la casă și se așteaptă ca eroina cărții să dea autografe. 87% dintre englezii întrebați au declarat că pe ei nu-i interesează, de fapt, semnătura respectivei și nici cartea (ce să mai afli după raportul Starr?), ci pur și simplu vor s-o vadă la față pe cetățeancă.

Pe vremuri, în copilărie, noi ne înghesuiam la Moși să vedem femeia cu barbă sau vițelul cu două capete. Solicitat să explice ce caută în librărie, un student de la Oxford (cartea s-a difuzat și acolo) a precizat: vreau și eu să văd cum ajunge cineva celebru în zilele noastre.

Un răspuns perfect. Fiindcă Monica Lewinsky s-a dovedit maestră în materie, putând să dea lecții tuturora. Te bagi (dugu-dugu) în sufletul unui bărbat cu nume și putere, ai grijă ca rochia ta să fie pătată cu nițică spermă, păstrezi cu grijă rochia în dulap, preferabil la maică-ta, și pe urmă...

Pe urmă, businessul. Punând diagnosticul exact, ziarul francez "Le Figaro" titrase pe patru coloane: "Monica: mai întâi sex, apoi bani". Ca la curve, în Crucea de Piatră. Cu deosebirea că acolo întâi puneai gologanii pe masă. Sexul venea după aceea.

Scandalul "Atac la persoană"

(Urmare din pagina 5)

A fost o păcăleală de 1 Aprilie!

Comentariile răutăcioase din *media* europeană (zile de vânzare a cărții în prezența excelentei afaceriste au fost programate în Franța, în Germania, în Norvegia etc.) ilustrează repulsia binecunoscută a bătrânului continent față de scandal. Întrebată de corespondentul revistei "Newsweek", care nu reușise să înțeleagă nici în ruptul capului de ce europenii nu s-au repezit să-l sfâșie pe Clinton, d-na Catherine Trautman, ministrul culturii de la Paris, a răspuns, pe cât de sobru pe-atât de clar și categoric:

«Viața intimă este respectată în Franța, fiindcă fiecare dintre noi are dreptul la un anume respect și la libertate personală. În această privință, în Franța există un adevărat consens național, chiar și atunci când e vorba de viața intimă a președintelui. La noi nu s-a discutat niciodată în public pe marginea faptului că fostul președinte Mitterrand avea o fiică în afara căsătoriei. De aceea pe noi ne-a șocat scandalul Lewinsky și ne-am întrebat de ce oare președintele Statelor Unite, al unei țări atât de importante, nu poate spune: "Nu, dv. nu aveți dreptul să vă amestecați în viața mea intimă". Noi, francezii, nu simțim nevoia să știm cine este domnișoara Lewinsky. Nu e problema noastră. Problema este autoritatea președintelui Statelor Unite».

Ecouri la Marea Campanie de promovare a Cărții au fost înregistrate și la București. Scos din sărite la ideea că organizatorii turneului de autografe ar intenționa să o aducă pe M. L. și în România, deputatul Nicolae Popa, din Partidul Alianța pentru România, a emis o declarație intitulată "Interdicție pentru Monica Lewinsky de a intra în România". Propunerea deputatului Popa este desigur absurdă: cum poți tu, stat democrat, apărător al drepturilor omului, să refuzi cuiva viza de intrare în țară numai pe motiv că solicitantul este o abjecție? Politica statului e una, morala e altceva. Cu toate acestea, inițiativa lui Popa te ajută (ca un adevăr în gura "nebunului") să înțelegi starea de spirit din România (țară europeană) à propos de scandal. De altfel, trebuie spus, Popa nu e singurul care a avut curajul să-și exprime scârba. Deputatul Dan Barbaresso (P.N.Ț.-C.D.) a spus: "O femeie care se laudă cu aventurile ei sexuale nu merită atenție. Este o femeie de moravuri ușoare. Sunt de acord să nu i se dea viză". Mai îngăduitoare și pusă pe concesii, și mai cu umor, deputata Paula Ivănescu (Partidul Democrat) a declarat: "Sunt atâția oameni imorali în țara noastră încât unul în plus nu mai contează".

Yehudi Menuhin

Luna trecută a murit la Londra, în vârstă de 82 de ani, Yehudi Menuhin, unul din cei mai mari violoniști ai secolului ce se-apropie de sfârșit. Pentru noi, Menuhin a însemnat ceva mai mult decât pentru admiratorii săi din Statele Unite sau Hong Kong, Madrid, Roma sau Rio de Janeiro. Elev, înainte de război, al marelui muzician George Enescu

Restaurantul
HAIM
cu renumitul său grătar
și specialități culinare
românești
felicită onorata clientelă
urându-i
Hag Pesah
sameah!
TEL AVIV,
Rh. Dizengoff 228
Tel. 03-5244963

şi prieten, apoi, cu acesta până-n ultimele clipe ale maestrului, Menuhin a simbolizat amiciţia ideală, de toţi visată, între spiritualitatea românească şi iudaismul contemporan. O amiciţie care se ridică, dârz şi exemplar, împotriva urii temeinic cultivate de hitlerismele de ieri şi de azi, de la "Porunca vremii" la "Atac la persoană" şi la altele.

Atât de semnificativă şi de preţioasă a fost această amiciţie încât în cimitirul nostru imaginar, Yehudi Menuhin îşi doarme acuma somnul de veci alături de mormântul lui George Enescu.

Claudia Rosenstreich

În clipa când revista intră la tipografie, aflăm că Claudia Rosenstreich, colaboratoarea noastră apropiată, s-a stins din viaţă pe un pat de spital la Tel Hashomer.

Claudia Rosenstreich era suferindă de mult, în urma unei hepatite, contractată în urmă cu zece ani, cu prilejul unei excursii în India. Ea încercase toate tratamentele, însă maladia lucra cu tenacitate, până ce a doborât-o de tot. Mai deunăzi, ea şi-a pierdut cunoştinţa, prăbuşindu-se la podea în mica ei locuinţă din Bat Yam, unde a rămas aşa două zile şi două nopţi, fără a se mişca, fără să mănânce nimic, fără să bea o picătură de apă. Locuia singură. Îngrijorat că nu răspunde la telefon, colaboratorul nostru Martin Marcus s-a repezit la poliţia din oraş, dând alarma. Împreună cu cineva de la postul de poliţie a bătut cu putere în uşă şi a sunat din nou, o oră întreagă, până ce din interior s-a auzit un glas slab de femeie. Claudiei Rosenstreich, aflată la pământ, i-a trebuit o jumătate de ceas ca să străbată cei doi metri care o despărţeau de uşă şi s–o deschidă. Transportată la spital, a dat, ca rezultat al tratamentului, semne de revenire. Dar curând a intrat în comă hepatică. Şi-a dat ultima suflare în ziua de 23 martie. Avea 69 de ani.

Medic stomatolog de profesie, ea a lucrat ca doctor în Bucureşti mai bine de două decenii, apoi, până la pensionare, la un Kupat Holim din Israel. Visase dintotdeauna să scrie, să trăiască în atmosfera de gazetă. La *Minimum* ea a fost nu numai o excelentă operatoare de computer, ci şi un condei preţuit. A susţinut multă vreme cronica televiziunii, a publicat câteva schiţe, numaidecât remarcate, şi a fost o traducătoare de mâna întâi, stăpânind ca puţini subtilităţile limbii române. În paralel, colabora la ziarul "Ultima oră" cu articole politico-sociale ce trădau o adevărată vocaţie de pamfletar.

Plecarea ei ne-a durut şi ne doare. Nu o vom uita.

Ne înclinăm la mormântul ei proaspăt şi rugăm pe rudele şi prietenii ei să primească sincerele noastre condoleanţe.

M.

NOU
Infuzie de cultură
în pastile homeopatice

STELE REGALE
Cartea recent publicată
de
ELENA-ESTHER TACCIU
în Editura DU Style
Bucureşti

Vă prezintă peste o sută de portrete ale personalităţilor de talie universală, ca Van Gogh, Marcel Proust, Mihai Eminescu, Rudolf Nureev.

Pornind de la Zodia sa de naştere, fiecare din aceşti eroi îşi dezvăluie şi drama sentimentală.

☆ ☆ ☆

Cartea poate fi procurată trimiţând contravaloarea a 50 de şekeli la adresa:

ELENA-ESTHER TACCIU
P.O.B. – 2104
58490, KIRIAT SHARET
HOLON Telefon: 03-5590829

ISRATON LTD.
INSTITUTUL DE REABILITARE A AUZULUI
TEL AVIV, str. Ben Iehuda 39
Tel. 03-5172910 – 5107317

SUB CONDUCEREA DOMNULUI
MICHAEL SHARON

APARATE AUDITIVE
INVIZIBILE
ASCUNSE ÎN URECHE

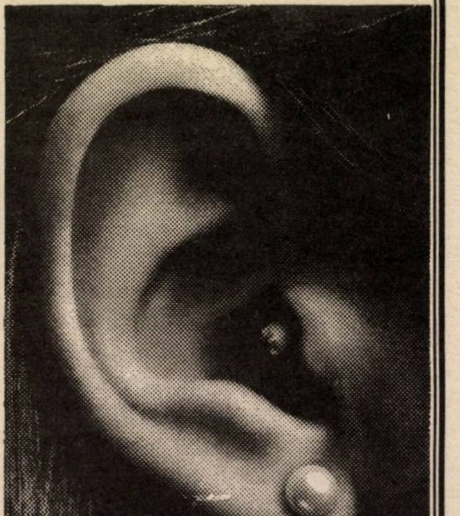

- ❖ **Consult şi îndrumare fără plată**
- ❖ **Baterii de lungă durată**
- ❖ **Laborator de reparaţii**
- ❖ **Preţuri speciale pentru pensionari şi membri Kupat Holim**

Vorbim şi româneşte

Hag Pesah sameah!

Punctul pe i

Câteva răspunsuri la câteva întrebări:

Întrebare: *"Dintre toate fenomenele negative din ultima vreme, care au marcat societatea israeliană, cum ar fi: violenţa din campania electorală, atmosfera creată în jurul procesului Deri, atacurile ultra-religioşilor la adresa Tribunalului Suprem, reacţiile veninoase legate de Ehud Barak şi afacerea helicopterelor, tragediile din Liban, conflictele dintre ashkenazim şi sfaradim etc. etc., – care anume vi se pare a fi cel mai primejdios?"*

**(Madeleine Antonier,
Paris, Franţa)**

Răspuns: Furtul documentelor secrete din biroul generalului Gabi Ashkenazi şi – mai cu seamă, mai cu seamă – faptul că nu ni s-a comunicat nimic despre motivul, sau autorii furtului.

Întrebare: *"Înţeleg că într-o democraţie există – şi e bine că există – diferite puncte de vedere în legătură cu problemele politice, sociale, economice, morale ale societăţii. Dar, din ceea ce aflu din ziare şi de la prietenii mei, ceea ce se petrece în Israel mi se pare de neînţeles. Ţara e mică, problemele existenţiale sunt comune tuturora, toţi israelienii cunosc realităţile statului. Cum se explică totuşi faptul că oamenii nu sunt uniţi în vederi şi că fiecare vede lucrurile altfel? Vi se pare normal?"*

**(Lora Birnfeld, San Diego,
California, SUA)**

Răspuns: Într-un fel, da. Universul – aşa cum spunea Proust – este acelaşi pentru noi toţi şi diferit pentru fiecare dintre noi.

Întrebare: *"Fiindcă tot vine Pesahul, mă întreb şi eu ca în seara de Seder: prin ce se deosebesc alegerile din mai de toate celelalte alegeri din Israel?"*

(Micky Teicher, Tel Aviv)

Răspuns: Alegerile din mai sunt singurele de până acum când nu contează cine învinge, ci numai cine va fi învins.

Întrebare: *"Am urmărit şi eu interviul dat d-nei Barbara Walters la televiziune de către Monica Lewinsky şi am remarcat cuvintele frumoase pe care le-a rostit despre preşedintele Clinton. Nu credeţi că aceasta dezvăluie şi o altă faţetă a «scroafei de renume mondial»?"*

(Henriette Croitoru, Holon)

Răspuns: Nu, nu cred. Cuvintele ei frumoase la care vă referiţi dovedesc că, în afară de ticăloşia ei funciară, persoana posedă şi o doză respectabilă de făţărnicie. Mai întâi a dezvăluit, liberă şi nesilită de nimeni, amănunte intime ştiute numai de ea şi preşedinte, şi, în plus, a păstrat pentru anchetatori rochia pătată cu spermă, adică **singura dovadă** a relaţiilor sexuale, pe urmă, după săvârşirea crimei, se grăbeşte să rostească vorbe frumoase despre Clinton, pentru a arăta că dânsa este o elegantă şi o lady. E ca şi cum, după ce am înfipt cuţitul în spate, seara, pe stradă, prietenului meu Goldenberg, mă reped cu părul vâlvoi la farmacia din colţ, cerând spirt şi bandaje şi strigând ca să mă audă toţi vecinii: Săriţi, ajutor! Moare Goldenberg!

Întrebare: *"Minimum – pe care o citesc cu pasiune, ca şi cum aş consuma un drog, lună de lună – este o revistă exigentă din multe puncte de vedere. M-a surprins prin urmare că dv. sunteţi foarte tolerant în legătură cu faptul că d. Adrian Ioinovici, preşedintele noului partid românesc, vorbeşte ivrit cu un accent supărător. Cum se explică această îngăduinţă neaşteptată?"*

**(Ing. Anton Weinberg,
Ramat Hasharon)**

Răspuns: Unui om politic care vorbeşte bine dar gândeşte prost, eu îi prefer unul care vorbeşte prost dar gândeşte bine.

Întrebare: *"Pe timpuri votam în alegeri Partidul Muncii. Apoi, în 1996, am votat cu Likudul. Astăzi, ca atâţia oameni dezamăgiţi şi de unii şi de ceilalţi, m-am îndreptat spre Partidul de Centru, condus de Iţic Mordehai. Dar, după un prim elan, m-au cuprins îndoielile văzând lista candidaţilor pentru parlament. Întâlneşti acolo oameni cu concepţii care se bat cap în cap. Ce are în comun Dan Meridor, oponent al acordurilor Oslo, cu Uri Savir, unul din "arhitecţii acordurilor"? Ce are în comun David Ma-*

*Poeta
Bianca
Marcovici
vă oferă
volumul de versuri*

Amprente

Tel Aviv, 1999

*"eu sunt aproape de centrul
pământului
vă pot influenţa viitorul, dacă
mă rog"*

("Recunoaştere")

Costul plachetei:
40 de şekeli

**Comenzi
la tel. 04/822-9850**

ghen, fost likudist şi apoi în Gheşer, cu Hagai Merom, unul din campionii aripii de stânga a Partidului Muncii?"

**(Ec. Leonard Seidman,
Beer Sheva)**

Răspuns: Ce au în comun? Un lucru foarte important: dorinţa de a ocupa un loc în Knesset.

Întrebare: *"În comentariul dv. din numărul trecut despre modul cum s-a soldat afacerea Clinton-Monica Lewinsky susţineţi că **cel mai mare perdant** în această afacere a fost mass-media americană, pe care dumneavoastră de la început aţi atacat-o cu înverşunare pentru atitudinea ei în timpul scandalului. Pe ce vă bazaţi atunci când afirmaţi că presa din Statele Unite este cea mai mare perdantă? Numai pe antipatia dv. subiectivă pe care v-au produs-o «New York Times» sau CNN, sau şi pe date obiective?"*

**(Anton Kremnitzer,
Ghivataim)**

Răspuns: Pe un sondaj "Harris", de luna trecută, care-a arătat că 53% dintre americani şi-au pierdut încrederea în ziare. Procentajul nu este (poate) catastrofal, însă tendinţa este, pentru că la un sondaj din primăvara lui 1998 cei cu neîncrederea erau mai puţini la număr: 41% dintre cetăţenii întrebaţi. În plus, mă bizui pe un sondaj al institutului "Mori" din Anglia, adică din ţara *tabloidelor* (gazetele de scandal), care, ocupându-se ani de–a rândul, aşa cum s-au ocupat, de intimităţile familiei regale, au devenit modelul presei americane (învăţătorul nostru iubit). Acolo, procentul cititorilor care şi-au pierdut încrederea în jurnale este de 85%...

Întrebare: *"Mi-a atras atenţia un comentariu la* Tendinţe *în care, citându-l pe Dan Tihon, preşedintele actualului Knesset, v-aţi exprimat părerea că, deoarece în viitorul parlament vor fi reprezentate prea multe partide, fiecare cu ambiţiile şi interesele sale, guvernul cel nou nu va putea conta pe o coaliţie parlamentară puternică şi va trebui să se organizeze, după un timp... alegeri noi. Credeţi şi astăzi că această primejdie este reală?"*

**(Hermina Grünberg,
Ierusalim)**

Răspuns: Da. Teama mea este că din cauza pulverizării Knessetului, învingătorii de la 17 mai, oricare ar fi aceştia, vor câştiga victoria dar nu şi puterea. Cum poate căpitanul vaporului să navigheze cu bine prin furtuni, dacă şi secundul, şi ofiţerul mecanic şi ceilalţi membri ai echipajului sunt gata, în orice clipă, să părăsească vasul sau să-l arunce pe comandant peste bord?

Întrebare: *"Aflăm de-abia astăzi că în urmă cu şase ani a fost arestat pentru spionaj Valeri Kaminsky, care transmitea săptămână de săptămână KGB-ului informaţii secrete despre planurile armatei noastre. Pe mine m-a nedumerit totalmente că au trecut atâţia ani de la prinderea agentului şi până la dezvăluirea adevărului. De ce? De ce? Dv. cum vedeţi lucrurile? Ce anume înseamnă pentru dvs. hotărârea autorităţilor de a vorbi de-abia astăzi?"*

(Shlomo Bar, Herzlia)

Răspuns: Asta înseamnă că peste şase ani, adică în 2005, vom afla, deschizând televizorul la Mabat, cine a furat documentele secrete din biroul generalului Gabi Ashkenazy.

Întrebare: *"Cum vă explicaţi faptul că, deşi toate partidele politice discută în campania electorală fel de fel de probleme de politică internă, socială, economică, de la şomaj, mitun până la teroarea ultrareligioasă, în final oamenii se ceartă în legătură cu problemele legate de relaţiile cu vecinii arabi, de procesul de pace, de Liban, podişul Golan. Care este cauza acestui fenomen?"*

(Beno şi Lila Kremmer, Haifa)

Răspuns: Cauza e foarte simplă. Politica internă a Israelului a fost dintotdeauna, este şi va mai fi multă vreme de-aci înainte, politica externă.

Întrebare: *"La ce vă gândiţi când citiţi, aşa cum citim cu toţii în ziarele serioase, fel de fel de preziceri catastrofale legate de sfârşitul mileniului, la 31 decembrie 1999?"*

(Melanie Blănaru, Petah Tikva)

Răspuns: La un articol din "New York Times", apărut în octombrie 1899 (şi descoperit azi de "Newsweek"), adică în plină febră de sfârşit de secol. Ziarul, referindu-se la previziunile câtorva *oameni de ştiinţă*, atrăgea atenţia lumii că "la 1 ianuarie 1900 soarele va deveni solid, lăsând sistemul solar în întuneric şi făcând ca pământul să devină o planetă fără de viaţă, un mare balon de gheaţă...".

Întrebare: *«Ori de câte ori am posibilitatea citesc revista dv. şi, între alte calităţi ale ei, mă bucur să descopăr o frumoasă şi curată limbă românească. O limbă care se deosebeşte, ceea ce nu e de mirare, de vulgarităţile din presa de la noi din ţară, dar şi de limbajul sclifosit, confuz, plin de expresii forţate, practic necunoscute, pe care îl găsim în revistele literare cele mai "aristocratice". Felicitări; şi, dacă-mi permiteţi, domnule Pix: care este formula sau «lozinca» dv. în materie de stil jurnalistic?"*

**(Virgil Călin Condrea,
Braşov, România)**

Răspuns: Lozinca mea seamănă sută-n sută cu o rugăciune aflată în jurnalul de tinereţe al lui Tolstoi: "Dă-mi, Doamne, simplitatea stilului".

Pix

Prof. Dr. Ing. ADRIAN IOINOVICI
PREŞEDINTELE PARTIDULUI DE CENTRU PENTRU PROGRES
(PARTIDUL ALIALEI ROMÂNE)

Oh, stimate d-le Poraz!

Stimate D-le Poraz, de ce insultaţi inteligenţa a peste patru sute de mii de oameni? Sau v–a băgat cineva în cap că toţi suntem în anii senilităţii şi ne-am pierdut memoria? Doar la 1 septembrie 1998 aţi declarat presei de limbă română că nu vă consideraţi reprezentantul alialei române în Knesset. Doar în septembrie aţi explicat la Kol Israel în limba română că aţi anulat alegerile din partidul dv., în care "românii" au câştigat 50 din cele 90 de locuri în comitetul central, căci nu puteaţi accepta ca într-un partid israelian să fie pe primul loc un român, pe al doilea un român, pe al treilea la fel (polonezi erau buni; oare noi suntem leproşi?).

Cum v-aţi ocupat de problemele originarilor din România în Knesset, ştim cu toţii. Să dăm cuvântul unui om obiectiv, mentorul dv. politic, deputatul prof. univ. Amnon Rubinstein: "Poraz e un deputat excelent, care s-a remarcat în Knesset prin grija lui faţă de animale" ("Maariv", Zman Tel Aviv, p. 39, 25.12.98). De ce nu prin grija faţă de români, d-le av. Poraz? Suntem mai prejos decât patrupedele? De ce nu le cereţi lor să vă voteze acum?

Mai spuneţi că vă veţi strădui să obţineţi restituirea averilor naţionalizate de la evrei de guvernul comunist. Cum? Doar aţi declarat în presa de limbă română că primul ministru al României spune minciuni, că miniştrii spun minciuni, că până şi respectatul preşedinte al Comunităţii evreieşti din România, acad. Cajal, spune minciuni. Atunci ce aveţi de gând să faceţi în plus faţă de ceea ce aţi făcut? Şi n-aţi avut timp de 12 ani în Knesset să rezolvaţi problema pensiilor din România, sau acesta e un subiect bun doar pentru campania electorală, mai ales că acum candidează şi un partid al originarilor din România?

Mai promiteţi să luptaţi pentru eternizarea memoriei victimelor Holocaustului din România. Cum? Neparticipând la comemorarea pogromului săvârşit de legionari la Bucureşti, comemorare ce a avut loc la sinagoga rabinului Gutman din Tel Aviv? Sau în acea zi încă nu începuse campania electorală?

Şi cu aritmetica staţi cam slab. Ştim că sunt necesare 48.000 de voturi pentru trecerea pragului minim spre a intra în Knesset cu doi deputaţi. Dar partidul nostru, "românesc", are deja 12.000 de membri. Dv. câţi aveţi? O sută, două sute, trei sute? (Nu vreau să fiu ne-gentleman şi să dau eu răspunsul.) Atunci ce fel de aritmetică folosiţi când afirmaţi că aveţi mai multe şanse decât noi să ajungeţi la 50.000 de voturi? Mai ales că la sondajele din ziare nici măcar nu sunteţi pomeniţi, pe când nouă ni se atribuie, de către un sondaj independent apărut în presa de limbă română, 83,6 la sută din totalul votului "românesc".

Curat apolitică...

Oh, cât de prezent este Caragiale în viaţa noastră a *alialei!*

N-au trecut decât câteva săptămâni de când un grup de cetăţeni din *alia* au anunţat, cu surle şi trâmbiţe, înfiinţarea ligii *(amuta)* "apolitice" pentru demnitatea alialei române. Inimile noastre pure au început să tremure de emoţie: o *amuta* care să lupte pentru oglindirea contribuţiilor noastre la sionism, la clădirea Israelului, etc. etc. Undeva însă experienţa mea politică îmi dădea un ghiont: de ce tocmai acum, cu trei luni înainte de alegerile pentru Knesset? Simplă coincidenţă? Şi cu ce mijloace? Cu ce sprijin? Primul meu gând a zburat la Partidul Muncii ca sponsor real, căci am luat în considerare afilierea declarată la Maarah a unora din fondatorii *amutalei.*

Dar viaţa a vrut să fie mai comică până şi decât "O scrisoare pierdută". Fiindcă la numai câteva zile de la anunţul, emoţionant până la lacrimi, despre naşterea noului Mesia, înconjurat de zânele cele bune, vine momentul scoaterii măştilor: aflăm că apolitica *amuta* s-a întâlnit cu... Avraham Poraz, conducătorul partidului *Shinui,* şi apoi cu Iosi Sarid, preşedintele *Meretz*-ului.

Curat apolitici, nu? Dragi fondatori ai *amutalei* apolitice pentru demnitatea românească, e apolitic să sprijini pe faţă un partid politic la alegeri, nu-i aşa? Chiar aşa v-aţi lăsat duşi de nas de nişte ambiţii personale ale unora dintre dv.?

Că dv., "un grup de intelectuali", cum vă place să semnaţi, v-aţi pierdut orice demnitate şi v-aţi făcut de râs, linguşind pe unde puteţi, e problema dv. personală. Dar de ce faceţi de batjocură numele alialei române, demnitatea şi bunul ei simţ? De ce aţi transformat numele acestei aliale într-o comicărie?

Cred că nouă, celor peste 400.000 de originari din România, ni se cuvine "un grup de intelectuali" mai de soi.

●

Miliardarul român Viorel Cataramă a devenit conducătorul noului partid de centru Partidul Naţional Român (secretar general: Virgil Măgureanu).

Nu-mi place. Dacă acest Cataramă vine la putere, îi pune pe români să strângă cureaua.

ITZHAK ARTZI *carnet*

De pe vasul "Knesset Israel" pe "Cheiul Lacrimilor"

Nostalgia este o boală care-l apucă pe fiecare, mai devreme sau mai târziu. La Iosi Harel, fostul comandant al vaselor Knesset Israel, Exodus, Pan York şi Pan Crescent, "boala" a apărut la vârsta de 80 de ani. Aşa se face că ne-am revăzut, la o întâlnire nostalgică, la clubul "Hamam" din Iaffo, peste 200 de persoane, activişti de frunte ai alialei ilegale, pe mare şi pe uscat.

La vârsta de 80 de ani, veşnic tânărul Iosi Harel a consimţit să arunce o privire înapoi, spre trecutul îndepărtat când era un tânăr palmahnic de 27 de ani.

Primul vas pe care Iosi Harel (atunci Iosi Hamburger) l-a adus în ţară a fost Knesset Israel. S-au scurs 53 de ani de la acea zi de toamnă din 1946 când vasul, atunci fără nume, a ridicat ancora părăsind portul de pescari Boka din Iugoslavia. Printre cei peste 4.000 de imigranţi ilegali din România şi din Iugoslavia, membri ai mişcărilor sioniste de tineret, mă aflam şi eu, împreună cu proaspăta mea soţie şi cu mama. De aceea sărbătoarea lui Iosi a fost şi sărbătoarea mea.

Până acum Iosi a refuzat să participe la serbările şi aniversările alialei noastre. El stătea deoparte, ocupat cu afacerile şi studiile lui. Viaţa şi-o petrecea între Tel Aviv şi New York. Acum, la 80 de ani, a hotărât să-şi aducă aminte, să aniverseze. Şi dacă e bal, bal să fie. Cu acest prilej a iniţiat un film despre viaţa şi aventurile sale legate de alia. Nu de mult apăruse şi o carte bazată pe amintirile sale legate în special de odiseea vasului Exodus: "Exodus – odiseea unui comandant", scrisă de Yoram Kaniuk.

Pe Iosi l-am întâlnit pentru prima oară atunci când am trecut micul ponton spre puntea vasului. Cei câţiva paşi însemnau pentru mine despărţirea de Europa şi călătoria spre un ţinut misterios, ce se chema Ereţ Israel.

I-am fost prezentat lui Iosi de prietenul Şaike Dan, activist al alialei ilegale, paraşutat în România, unul din organizatorii transportului cu vasul Knesset Israel. El m-a recomandat comandantului ca reprezentantul celor peste 4.000 de olim.

Aproape patru săptămâni, cât a durat călătoria, am fost tovarăşi de drum şi de suferinţă.

După socoteala mea, în anii activităţii sale de comandant de vase ilegale, Iosi a adus în ţară circa 25.000 de olim. Cred că nici o altă persoană nu se poate lăuda cu o realizare asemănătoare. Desigur, oameni ca Şaul Avigur şi Şaike Dan au fost responsabili pentru aducerea în ţară a multor zeci de mii de olim. Dar în timp ce la ei era vorba de o responsabilitate organizatorică, Iosi Harel a împărtăşit personal soarta celor aproape 25.000 de olim, de la îmbarcare până la sosirea în Cipru sau în alte porturi, în drum spre Ereţ Israel.

"Statul Israel nu s-a născut la 15 mai 1948, când a fost proclamat, ci la 18 iulie 1947, atunci când vasul President Warfield, al cărui nume a fost preschimbat în Exodus, a ancorat la Haifa, cu cei 4.550 de olim la bord", scrie Yoram Kaniuk în cartea sus-amintită. Chiar dacă el exagerează, e totuşi adevărat că Statul Israel e în primul rând un produs al acţiunii, al faptelor, al luptei pentru deschiderea porţilor şi nu doar aplicarea unei hotărâri politice.

În acea seară am urmărit emoţionat filmul "Cheiul lacrimilor". Cheiul Lacrimilor era rada portului Haifa, unde am fost debarcaţi de pe Knesset Israel şi îmbarcaţi pe crucişătoarele britanice. După ce englezii ne-au prins în larg şi cele trei crucişătoare ale lor ne-au însoţit la Haifa, am hotărât să rezistăm. Hotărârea noastră era fermă: nu vom coborî de bună voie.

Atunci a început răpăitul gloanţelor. Aizikl Rosenbaum, fratele rabinului din Nadvorna, s-a prăbuşit scăldat în sânge, atins de un glonte ce i-a străbătut inima. Alţi 38 de *maapilim* au fost răniţi. Doar după ce englezii au aruncat bombe lacrimogene, rezistenţa noastră a luat sfârşit.

Aizikl avea atunci 13 ani. Dacă ar mai fi trăit, astăzi ar fi fost un bărbat de 66 de ani, cu familie, îngrijind de bătrâna lui mamă, care mai este încă în viaţă, poate tovarăş al fratelui său, admorul, adică îndrumătorul grupului de hasidim din Nadvorna.

În seara întâlnirii cu Iosi Harel am simţit câtă dreptate a avut poetul Natan Alterman scriind:

"Şi-atunci ţara, cu-o lacrimă-n ochi răsărind/ va-ntreba: Cine sunteţi? Iar glasul lor greu/ va răspunde încet: Suntem tava de-argint,/ cea pe care vi-i dat Statul vostru evreu".

M. SEGAL
★★★★★★★★★★★★★
Magazin de linoleum
Tel Aviv, Str. Levontin nr. 6
Tel. 560-0929
★
Asortiment bogat de linoleum, plastic, hârtie decorativă, feţe de masă, perdele şi covoare de baie
★
Vorbim şi româneşte
HAG PESAH SAMEAH!
urăm onor clientelei, rudelor şi prietenilor

Ne place...
...Nu ne place

Ne place că...

...aşa cum se vede din fotografia recentă de mai jos, procurorului "independent" Kenneth Starr (personajul cel mai detestat al Americii de azi, alături de turnătoarea Linda Tripp) i-a pierit zâmbetul de pe faţă, după palma usturătoare primită din partea Senatului de la Washington, care l-a achitat pe Clinton de toate acuzaţiile.

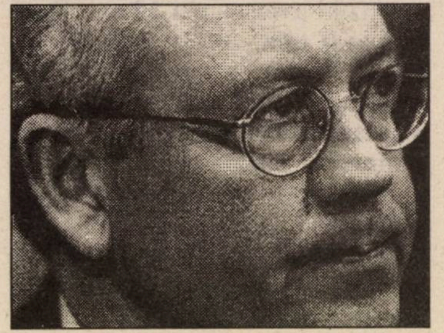

Nu ne place că...

...guvernul maghiar a trimis, prin poştă, câtorva supravieţuitori ai Holocaustului, suma de 136 (una sută treizeci şi şase) de dolari de cap de om, în semn de despăgubiri pentru cele îndurate în lagărele din Ardeal şi Polonia.

Ne place (în schimb) că...

...d-na Ilona Gonda, din Budapesta, al cărei tată fusese ucis la Auschwitz, a restituit (ca şi alţii de felul ei) cecul respectiv d-lui Viktor Orban, primul ministru al Ungariei, atrăgând atenţia înaltului demnitar că dânsa nu primeşte bacşiş.

Nu ne place (în aceeaşi ordine de idei) că...

...premierul Orban s-a comportat, în această privinţă, ca un individ suborban.

Ne place că...

...Beny Beghin, liderul noului partid "Tkuma" (cu care, de altfel, suntem adesea în dezacord), a formulat în mod inteligent o problemă care ne frământă pe toţi: "Capitularea – zice el – a devenit o valoare în sine chiar şi atunci când se ştie că anumite concesii nu vor duce la nici un rezultat".

Nu ne place că...

...Nissim Mishal, cunoscutul comentator politic de la TV, a luat-o razna de tot cu aroganţa, întrerupându-şi invitaţii la fiece început de frază a acestora, împiedicându-i să răspundă la întrebări şi făcându-ne pe noi să-l privim ca pe-un activist de la raion, de pe vremuri, care se muncea, sigur de scaunul lui, să bage spaima în vorbitorii din şedinţă, silindu-i să spună ceea ce *trebuiau* să spună; nu, nu ne place, nici să ne pici cu ceară, tonul agresiv şi obrăznicia gazetarilor care-şi propun nu să-i asculte pe interlocutori, ci să-i *înfunde*.

Ne place că...

...Rana Raslan (21) din Haifa a fost aleasă "Regina frumuseţii" din Israel pe anul 1999, fiind cea dintâi arăboaică încununată cu acest titlu; ne place, de asemeni, şi în aceeaşi ordine de idei, că magistratul Abdel Rahman Zuabi (68), din Natzeret, a fost ales ca judecător la Tribunalul Suprem, fiind primul arab căruia i s-a încredinţat această importantă funcţie.

Nu ne place că...

...d. François Hollande, primul secretar al Partidului Socialist Francez – partid de guvernământ – se bagă unde nu-i fierbe oala, amestecându-se în alegerile din Israel (aşa cum făcură şi alţii în 1996), îndemnându-ne (la radio Monte Carlo) să votăm cu Partidul Muncii şi uitând că alor noştri, care nu sunt debili mintali, nu le place să primească indicaţii preţioase din cafenelele de pe malurile Senei.

Ne place că...

...un canibal nigerian a fost arestat tocmai când se pregătea să lichideze o nouă victimă destinată mesei de seară *(dinner)*; ne place mai puţin că, aşa cum transmite agenţia "France Presse", respectivul (după propriile sale declaraţii) consuma carnea de om cu aceeaşi plăcere cu care înghiţea cartofii.

Nu ne place că...

...revista bucureşteană "Lettre Internationale" (pe care tocmai o lăudasem, într-unul din numerele noastre trecute) a prins obiceiul să tipărească materialele cu o literă atât de mică, încât cititorii de-aici (majoritatea lor, oameni în vârstă) îşi scot ochii cu excelenta publicaţie, fiind siliţi să folosească lupa la citit.

Ne place că...

...în statul australian Tasmania se pot cumpăra insule (unele cu faruri, plajă şi rezervaţie marină) pe sume accesibile tuturor, adică între 5.000-20.000 de dolari.

Nu ne place că...

...aşa cum citim în săptămânalul "Dilema" din Bucureşti, unei profesoare din judeţul Argeş, care se prezentase la un concurs de promovare profesională, i s-a cerut de către cei de la Inspectoratul şcolar o adeverinţă cum că nu face parte din P.D.S.R. (partidul condus de Ion Iliescu).

Ne place că...

...alături de culoarea gri care este la modă s-a impus pretutindenea, nu se ştie cum, şi grenat-ul, ceea ce ne ajută să scăpăm de monotonie.

Nu ne place că...

...revista britanică pentru femei "Chat magazine" a hotărât să acorde un premiu de 500 de lire sterline cititoarelor care oferă cel mai bun motiv de divorţ.

Ne place că...

...dramaturgul francez Elie-Georges Berreby a scris o piesă intitulată "Un rug pentru Kenneth Starr", explicând că la aceasta l-a împins dorința lui de a vorbi despre Inchiziție. *"Eu l-am perceput pe procuror* – spune el – *ca pe un Torquemada modern. Metodele sale m-au interesat. Starr are profilul pervers al nazistului".*

Nu ne place că...

...o fabrică rusească de anticoncepționale a găsit cu cale să lanseze pe piață prezervative cu chipul lui Vladimir Jirinovsky pe ambalaj, făcând astfel o nemeritată reclamă gălăgiosului fascist la zi și înfățișându-l lumii ca bărbatul neamului.

Ne place că...

...Ben Elisar, ambasadorul Israelului la Paris, nu s-a jenat deloc să remarce (într-un interviu acordat lunarului "L'Arche") că, deși în Israel există un mare număr de vorbitori de franceză, Franța (atentă să nu-i supere cumva pe arabi) nu a binevoit să ne includă în lumea francofonă.

Nu ne place că...

...Ministerul Turismului din Honduras a organizat pentru occidentalii cu bani "pachete cu excursii de 15 zile" în cursul cărora amatorii de senzații inedite vor putea vizita locurile unde-a bântuit lunile trecute uraganul Mitch, făcând circa 6.000 de morți și lăsând peste 100.000 de familii fără acoperiș; ne place, în schimb, că ziarul "România liberă", de unde deținem știrea, a dat acestei idei guvernamentale numele ce i se cuvine: "turism macabru".

Ne place că...

...doi cetățeni care furaseră un automobil Mercedes în localitatea cehă Trutov, din Boemia de est, au încercat să scape de urmărirea poliției oprind mașina într-un loc întunecat, ce lor li se păruse sigur; ne place că locul acesta, întunecat și sigur, s-a dovedit a fi parkingul poliției locale, de unde băieții fură luați ca din oală.

Nu ne place că...

...tinerii păduchi de lemn fasciști din organizația GUD, de pe lângă Facultatea Assas din Paris, scot, nestingheriți de nimeni, o revistă violent anti-israeliană numită "Rozătorul mascat", unde întâlnim fraze precum: *"Eu nădăjduiesc în victoria Islamului, fiindcă altminteri Europa va fi distrusă de sionism".*

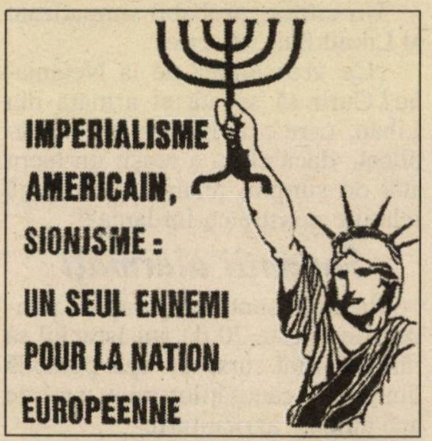

Desen din revista "Rozătorul mascat"

Ne place că...

...deputatul libanez Najah Wakim a publicat o carte de 300 de pagini, intitulată "Mâinile negre", în care omul dovedește, cu documente, că marii șefi de la Beirut, în cap cu fostul președinte Rafik Hariri, sunt băgați până-n gât în afacerile la negru (contrabandă de droguri, arme etc.), fiind în plus amestecați în peste 80 la sută din jafurile înregistrate la poliție în ultimii cinci ani; ne place de asemenea că sus-numita carte a devenit best-seller, fiind vândută, până la ora de față, în 200.000 de exemplare.

Nu ne place că...

...nici până-n ziua de azi Vaticanul nu s-a declarat de acord să permită istoricilor a studia arhivele din anii celui de-al doilea război mondial, de teamă că astfel vor ieși la lumină documente neplăcute privind atitudinea Sfântului Scaun față de Holocaust.

Ne place că...

...ziarul ucrainean "Fakti", dornic să vină în ajutorul cititorilor săi, a publicat o listă cu bacșișurile ce trebuiesc plătite pentru a obține o diplomă, a scăpa de impozite, de buclucurile cu poliția etc. etc.; astfel, admiterea la Facultatea de Drept din Kiev te costă 1.500-1.700 de Euro (băieții calculează în noua monedă europeană, nu se încurcă cu banii locali), o diplomă de absolvire – 10.000 de Euro, un certificat medical pentru scutirea de armată – 1.000 Euro, scutirea de taxe pentru un automobil – între 500-3.500 de Euro. Ziarul nu se oprește aici; el îți arată cât trebuie să ungi pentru instalarea unui post telefonic, pentru un pașaport sau un loc de veci la cimitir.

Nu ne place că...

...talentatul romancier israelian David Grossman a găsit cu cale să țină la Paris – în cadrul festivității la care primise o decorație franceză – un discurs plin de înjurături la adresa guvernului de la Ierusalim, străduindu-se astfel să facă plăcere gazdelor și să-și arate recunoștința ("știu ce așteaptă ăștia de la mine") pentru înalta distincție.

Ne place că...

...scriitoarea engleză, specialistă în istorie, Amanda Foreman, autoarea unei biografii de succes a ducesei de Devonshire, a explicat în felul acesta hotărârea ei de a apărea goală (ca-n revistele sexy) pe coperta cărții: *"Vreme de cinci ani de zile, cât am lucrat la carte, am trăit izolată de lume, eram cu nervii încordați și nu mi-am îngăduit nimic frivol sau amuzant. Acuma, mi-am zis să-mi fac și eu de cap".*

gura humorului

I. SCHECHTER

Alegerile se amână până la data când au fost fixate

Toate partidele (56 la număr) au primit cu entuziasm propunerea ministrului Arik Sharon de a se amâna alegerile din cauză că ţara se află într-o situaţie de stare excepţională.

Propunerea a trezit însă o oarecare uimire deoarece se ştie că totdeauna există la noi o stare excepţională. Se spune chiar că ţara asta nici nu-i în stare de o altfel de stare decât de una excepţională.

Totuşi, partidele au acceptat să se amâne alegerile cu toate că acest lucru le-ar obliga să cheltuiască într-o perioadă mai scurtă toate bugetele electorale prevăzute pentru o perioadă mai lungă.

S-au ivit însă divergenţe de păreri în legătură cu termenul până la care alegerile să fie amânate. Likudul şi-a exprimat dorinţa ca alegerile să aibă loc înainte de sezonul ploilor fiindcă ploile nu vin când le e sezonul, ci numai când celelalte continente au un surplus de nori şi ne trimit şi nouă câţiva în chip de asistenţă umanitară.

Partidul Muncii, sigur de victorie, a propus ca alegerile să aibă loc imediat şi, dacă se poate, retroactiv, anul trecut.

Partidul de centru încă nu a hotărât când vrea ca alegerile să aibă loc. El nu se grăbeşte, are timp să hotărască după alegeri.

În cele din urmă s-a ales o cale de mijloc: nu contează pe cât timp vor fi amânate alegerile – principalul e ca ele să aibă loc la termenul fixat, 17 mai.

Citat

Un vultur din opoziţie a declarat ieri în cadrul unui interviu la radio:

"Poporul este cu noi. Pe Netaniahu doar îl votează".

O întrebare

Un cititor, probabil simpatizant al Likudului, ne scrie:

"Ce vrea lumea de la Netaniahu? Cum să scoată el armata din Liban, care e un lucru atât de complicat, dacă el nu a reuşit un lucru atât de simplu, anume să distrugă relaţiile noastre cu Iordania?"

Savanţii alarmaţi

Savanţii sunt îngrijoraţi de pericolul ca peste 20 de ani Israelul să rămână fără surse de apă potabilă din cauza cantităţilor prea mari de apă alocate agriculturii.

După cercetări serioase, savanţii au ajuns la concluzia că singura soluţie este de a scoate gazul din sifoane şi a da locuitorilor apa pentru băut precum şi de a iriga terenurile agricole cu Coca-Cola.

Culmea obrăzniciei

Este de necrezut până unde se poate ajunge cu impertinenţa, insolenţa şi obrăznicia.

Un locuitor dintr-o localitate din ţară, de genul masculin, care le-a violat pe toate cele trei fetiţe ale vecinului său, fără asentimentul acestui tată nefericit, a cerut şi el autorizaţia de a înfiinţa un post de radio ilegal.

Panică la Academia Română

După cum transmite corespondentul nostru la Bucureşti, Academia Română nu ştie cum să facă faţă valului de manuscrise ale scriitorilor israelieni care aspiră la premiile ei.

Secretariatul Academiei a anunţat că nu mai are premii, că toate premiile care poartă numele scriitorilor clasici au fost distribuite şi ar însemna să înfiinţeze premii noi, pe numele unor cenaclişti, pentru a satisface veleităţile israelienilor.

Cunoscând această situaţie, Uniunea Scriitorilor din Bucureşti îi îndeamnă pe membrii ei să-şi trimită cărţile la Tel Aviv, în speranţa că vor obţine premiul Ianculovici.

A apărut „Izvoare"

Din surse sigure am aflat că noul număr al revistei Asociaţiei scriitorilor israelieni de limbă română, "Izvoare", a apărut acum trei ani.

Numai dacă...

Dintr-un sondaj făcut rezultă următoarele:

Dacă Likudul se retrage din campania electorală, dacă Partidul Muncii nu se lasă mai prejos şi se retrage şi el, dacă partidele religioase şi cele arabe cedează voturile lor Pninei Rosenblum iar ea renunţă la ele, atunci partidul românesc are şanse să intre în Knesset şi să formeze noul guvern.

Continuarea la "Limba de abanos" va apare în numărul viitor.

H.O.R.
Snif Rehovot
urează un călduros
HAG PESAH SAMEAH
întregului popor evreu
Iar la împlinirea a 51 de ani de existenţă a Statului nostru, dorim ca impresionantele sale realizări să continue într-o atmosferă de
PACE şi ARMONIE
SECRETARIATUL SNIFULUI

G. IOSUB

„Ideea mea este de a aduce Biblia la realitatea zilelor noastre”

susține pictorul Baruch Elron

- **Pictez pe teme biblice, dar pe Moise l-am înfățișat pe motocicletă, pe Iona în costum de scafandru iar pe Adam și Eva cu "rușinea" acoperită de dolari...**
- **Nu e ușor să fii soția unui artist plastic...**
- **Un fiu al meu e antreprenor, celălalt kibuțnic**
- **De ce am demisionat din funcția de președinte al Uniunii Artiștilor Plastici din Israel**

Baruch Elron este un pictor cunoscut atât în Israel cât și peste hotare. Prima oară am luat contact cu lucrările sale în 1991, când am participat la vernisajul unei expoziții a d-sale la Holon. Eram însoțit de regretata mea soție, Adriana Stoica, critic de artă, care a admirat îndelung tablourile și a scris despre ele la București. Anul trecut am avut ocazia de a viziona o expoziție de grafică Elron la Rishon Lezion, cu lucrări influențate de folclorul românesc.

Mă aflu acum, la început de primăvară, în atelierul din Tel Aviv al d-lui Baruch Elron, în dorința de a-l prezenta cititorilor revistei *Minimum.*

G. Iosub: Ultima dv. expoziție – a 78-a, dacă nu mă înșel – a avut loc în octombrie anul trecut la București, în holul Radiodifuziunii Române, și, după cronicile apărute, s-a bucurat de succes. Cum s-a născut ideea acestei expoziții?

Baruch Elron: Ideea a fost a doamnei Georgeta Adam, reporter la Radio-București, care, fiind în vizită în Israel, mi-a luat un interviu în atelierul meu și, plăcându-i lucrările mele, mi-a declarat că trebuie ca ele să fie văzute și de publicul țării mele natale. Ea a obținut sala Radiodifuziunii și tot ea s-a zbătut ca Taromul să-mi transporte gratuit lucrările la București. Drept pentru care îi port recunoștință. La vernisaj au luat cuvântul istoricul de artă acad. Răzvan Theodorescu și colegul meu pictorul Sabin Bălașa.

G. I.: După câte știu Bucureștiul e chiar orașul dv. natal.

B. E.: Da, m-am născut acolo în 1934. Și tot acolo mi-am făcut studiile de specialitate la Institutul de arte Plastice "Nicolae Grigorescu", unde am avut norocul de a-i avea ca profesori pe marii maeștri Corneliu Baba, Ciucurencu, Steriadi, Schweitzer-Cumpăna la pictură și pe Kazar și Molnar la grafică.

G. I.: Părinții au avut vreo influență asupra profesiei dv.?

B. E.: Da, mai ales mama mea, care a studiat în tinerețe cu Pătrașcu și picta destul de bine. Pe atunci, în familiile burgheze, fetele obișnuiau să picteze sau să cânte la pian, lucru ce făcea parte din educația lor, dar nu li se permitea să-și facă din asta o profesie... Pe undeva, în genele mele am moștenit ceva din talentul mamei, dar mai ales a existat o înțelegere a părinților mei pentru faptul că mi-am ales ca profesie arta plastică.

G. I.: Fiecare artist are – cel puțin la început de drum – un model. Dv. cu cine ați pornit la drum?

B. E.: Paradoxal, la început nu am avut un model. Mult mai târziu, cam zece ani după terminarea facultății, am fost subjugat de arta lui Caravaggio, pictor italian ce a trăit în secolul al XVI-lea. M-a entuziasmat felul cum picta umbra și lumina, cum a reușit să picteze chiar aerul. Pentru mine el a devenit idealul.

Alexandru Marton
SPERANȚA
Dr. Eruhim Roisman
...cul ...telor
...povestiri... povestiri...
Z. Elias
Astăzi sau mâine...
MINIMUM

minimum

editează

- Aveți în manuscris memorii personale?
- Vreți să vă publicați jurnalul intim?
- Doriți să scoateți la lumina tiparului un volum de povestiri sau poezii?

minimum este editorul cel mai competent!

Întregul proces complicat de organizare (sau stilizare) a manuscrisului, de paginație și corectură tipografică, coperta, prefața și diferite forme de publicitate vi le asigură

minimum

●

Există în sfârșit o editură: minimum

G. I.: După absolvirea facultăţii unde şi ce aţi lucrat?

B. E.: M-am lansat în grafică. Făceam ilusraţii de carte şi grafică publicitară. Semnam Barbu Theodorescu. Nu era un pseudonim, ci chiar numele meu din actul de naştere, căci tatăl meu a fost cel care şi-a luat numele de Theodorescu.

G. I.: Cu ce artişti plastici din România menţineţi legături?

B. E.: Cu Piliuţă, Sabin Bălaşa, Vasile Grigore şi alţii din generaţia mea.

G. I.: Când aţi venit în Israel şi ce v-a determinat să faceţi acest pas?

B. E.: M-am stabilit în Israel în 1963. Nu fac demagogie, ci declar în mod sincer că am simţit că aici este locul meu ca evreu. În România aveam numai 10 ani când s-a prăbuşit regimul antonescian şi nu am simţit antisemitismul, iar prietenii mei erau în majoritate români. În plus, câştigam destul de bine. Şi totuşi mă simţeam, ca evreu, minoritar şi m-am gândit că dacă există o patrie a evreilor, acolo trebuie să mă stabilesc, aşa că mi-am luat soţia şi am venit în Israel. Ţin să adaug că am avut ulterior oferte de a mă stabili în Belgia sau Austria. La Viena, însă, când am văzut că la vernisajul unei expoziţii a mea organizatorii au adus un preot care a făcut sfeştanie, mi-am zis că nu e cazul să-mi duc copiii acolo… În Israel mă simţeam între ai mei. Cele trei războaie la care am participat m-au legat şi mai mult de ţara mea, unde locuiesc de 36 de ani.

Din păcate, ceea ce se întâmplă acum în Israel îmi lasă un gust amar. Din cauza conflictelor dintre religioşi şi laici, a celor dintre religioşi între ei, din cauza demagogilor ce împart populaţia după criterii etnice etc., am senzaţia unui părinte care a dat tot ceea ce avea el mai bun copilului său şi constată deodată că odrasla sa a devenit o lichea, un narcoman… Şi totuşi, eu fiind o fire optimistă, sper că se va ajunge mai devreme sau mai târziu la o soluţie pentru unitatea poporului nostru.

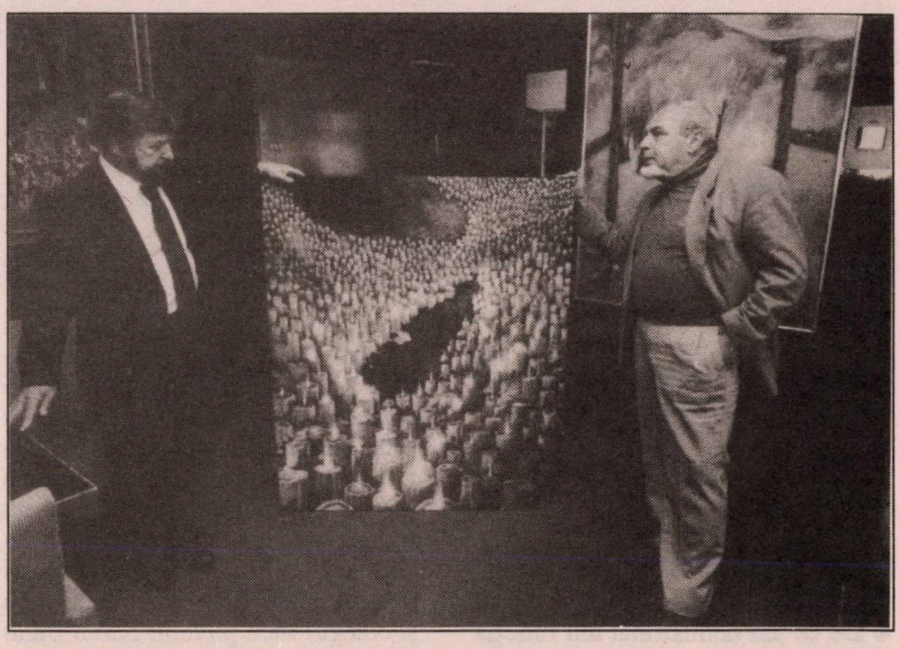

Pictorul Baruch Elron (dreapta) prezentând d-lui Shevah Weiss, fostul preşedinte al Knessetului, un tablou închinat memoriei lui Itzhak Rabin

G. I.: Aţi vorbit de copii. Spuneţi-mi câteva cuvinte despre familia dv.

B. E.: Cu soţia mea, Lidia, m-am căsătorit în România. Avem doi băieţi, sabri. Cel mare are 31 de ani, locuieşte în nordul ţării, la Alon Hagalil, e antreprenor de construcţii metalice şi are trei copii. Mezinul are 27 de ani, lucrează în kibuţul Ruhama din Neghev şi are doi copii.

G. I.: Aveţi deci cinci nepoţi; să vă trăiască! Soţia dv. ce profesie are?

B. E.: A urmat Dreptul şi actualmente este jurisconsult la Banca Hapoalim. Trebuie să recunosc că nu este uşor pentru o femeie măritată cu un artist plastic. Ea îmi este de mare ajutor în exercitarea profesiei mele…

G. I.: Susţineţi că e greu să fii soţia unui pictor. De ce? Cumva din cauză că, după cum se spune, aceştia ar fi impulsivi şi egocentrici şi ar duce o viaţă boemă?

B. E.: E ceva adevărat în asta. Artistul este o fiinţă sensibilă şi irascibilă. Şi egocentrismul e normal pentru un artist, deoarece el are o viaţă interioară intensă şi, în plus, dacă nu e convins că opera sa e valoroasă şi nu crede absolut în ceea ce face, e un artist pierdut. Cât despre viaţa boemă, ea nu-i obligatorie, deşi pot să spun că celor mai mulţi artişti plastici le face plăcere să se întâlnească într-un local, la un pahar de vin, pe lângă un pahar de vorbă. Şi mie îmi plăcea în tinereţe să merg la Capşa cu alţi colegi şi să mă apuce miezul nopţii ascultându-i pe cunoscuţii critici Schileru sau Ionel Jianu… ca să fiu cinstit cu mine trebuie să mărturisesc că cea care m-a ajutat să nu-mi pierd astfel vremea a fost soţia mea, care mi-a spus categoric: "Ori cu mine, ori cu ei!"…

G. I.: Să revenim la sosirea în Israel. Cu ce v--aţi ocupat?

B. E.: Aici am început tot cu ilustraţii de carte şi cu grafică publicitară. Dar a trebuit să renunţ din cauză că tirajele cărţilor în Israel sunt mici şi câştigul puţin. Iar în ce priveşte grafica publicitară eşti la cheremul clienţilor. De pildă mi s-a comandat odată să fac desenul pentru ambalajul unui detergent. Pentru a reda ideea de curăţenie eu am folosit culori deschise. Clientul mi–a cerut să folosesc culorile roşu şi negru, care-i plăceau… soţiei. Iată de ce am refuzat să mai fac grafică publicitară şi m-am apucat de pictură. Mi-am zis: dacă tablourile mele vor plăcea, se vor vinde, iar dacă nu, voi vedea ce-o să fac…

G. I.: În legătură cu tablourile dv., am observat că vă pasionează temele biblice, dar prelucrate într-o manieră originală. De pildă pe Moise l-aţi pictat coborând de pe Muntele Sinai pe o motocicletă. Pe profetul Iona, cel înghiţit de o balenă, l-aţi arătat pe malul mării în costum de scafandru. Lui Adam şi Evei le-aţi acoperit "ruşinea" nu cu frunze de viţă, ci cu bancnote de 20 de dolari…

N-aţi întâmpinat ostilitate din partea celor ce văd în Biblie nu spiritul, ci litera ei? N-au socotit aceasta ca pe o profanare?

B. E.: În primul rând, ultrareligioşii nu calcă în expoziţii. În ceea ce-i priveşte pe ceilalţi, inclusiv religioşii, m-au înţeles. Am avut o expoziţie chiar în incinta Muzeului Bibliei, unde tablourile mele au fost văzute de religioşi, care şi-au dat seama la ce mă refer, au înţeles că ceea ce fac eu nu e o blasfemie. De altfel un Rembrandt sau un Rubens n-au realizat picturi pe teme biblice cu personaje îmbrăcate după moda din vremea lor? În legenda biblică a Paştelui stă scris: "În toate generaţiile, omul trebuie să se privească pe sine ca şi cum ar fi ieşit acum din Egipt". De aici ideea mea de a aduce Biblia la realitatea zilelor noastre. Ori generaţia mea merge cu motocicleta, foloseşte telefonul celular, tranzistorul etc. Când l-am prezentat pe Moise în faţa tufişului arzând, de unde se auzea vocea Domnului, l-am desenat ca pe un kibuţnic cu pantofii pe umăr şi cu un radio portativ în mână…

G. I.: Sunteţi şi dascăl. Vă pasionează această profesie?

B. E.: Predau studenţilor mei ce am acumulat din experienţa mea în domeniul artelor plastice. Dar mai important pentru mine e faptul că prin asta am un venit fix asigurat, având astfel libertatea de a picta ce doresc, nefiind nevoit să lucrez după gustul clienţilor.

G. I.: Aţi fost ales în 1985 preşedintele Uniunii Artiştilor Plastici din Israel, funcţie pe care aţi deţinut-o mulţi ani. De ce aţi renunţat la ea?

B. E.: Am întâmpinat greutăţi din cauza disensiunilor interne. Uniunea are patru centre regionale – la Ierusalim, Tel Aviv, Haifa şi Beer Sheva – fiecare cu câte un preşedinte. Fiecărui centru i se părea că celelalte ar fi favorizate şi de aici conflictele. De trei ori mi-am dat demisia, dar am fost rugat să continui. Până la urmă fiecare centru a devenit aproape autonom şi de fapt, practic, nu mai există o Uniune pe ţară. De aceea în 1994 am părăsit definitiv postul de preşedinte al U.A.P.

G. I.: Aţi fost timp de nouă ani în fruntea artiştilor plastici israelieni, de aceea vă întreb cum apreciaţi arta israeliană în raport cu ceea ce se întâmplă în lume în acest domeniu?

B. E.: Numărul artiştilor plastici israelieni profesionişti este de circa 5.000. Este enorm în comparaţie cu alte ţări. De pildă, în România, la o populaţie de peste cinci ori mai mare, profesează numai 3.000 de artişti plastici. În Israel există un număr de mari artişti, ce trăiesc în pas cu arta mondială. Majoritatea, însă, suferă de ceea ce se numeşte provincialism, în timp ce în alte domenii ale artei, în literatură, în muzică, majoritatea lucrărilor sunt la nivel mondial.

G. I.: Şi o ultimă întrebare: ce proiecte de viitor aveţi?

B. E.: Mă pregătesc să deschid la Tel Aviv o expoziţie de peisaje având ca temă Anotimpurile.

G. I.: Vă urez succes!

CALENDAR

Aprilie

2 aprilie a murit Mircea Herivan (1996)
3 aprilie s-a născut Florin Tornea (1914)
4 aprilie s-a născut Lică Bluthal (1928)
4 aprilie s-a născut I(sac) Ludo (Jacovitz) (1894)
5 aprilie a murit Ilarie Voronca (1946)
5 aprilie s-a născut Mircea Săucan (1928)
7 aprilie a murit Aurel Felea (1996)
9 aprilie a murit Paul Păun (Dr. Z. Zaharia) (1994)
10 aprilie s-a născut Maria Banuş (1914)
10 aprilie s-a născut Horia Gane (1936)
12 aprilie a murit I. Fântânaru (1994)
13 aprilie s-a născut Andrei Strihan (1924)
14 aprilie s-a născut Iosif H. Andronic (1897)
16 aprilie s-a născut Tristan Tzara (1896)
17 aprilie a murit Emil D. Fagure (1948)
19 aprilie s-a născut Adrian Rogoz (1921)
19 aprilie s-a născut Ileana Vrancea (1929)
19 aprilie s-a născut Petre Rado (1946)
21 aprilie s-a născut Moshe Olier (1926)
23 aprilie s-a născut Emmerich Deutsch (1913)
25 aprilie s-a născut Sebastian Ungureanu (Ianfred Silberstein) (1950)
27 aprilie s-a născut Cornel Safirman (1937)
27 aprilie a murit H. Bonciu (1950)
27 aprilie a murit Camil Baltazar (1977)

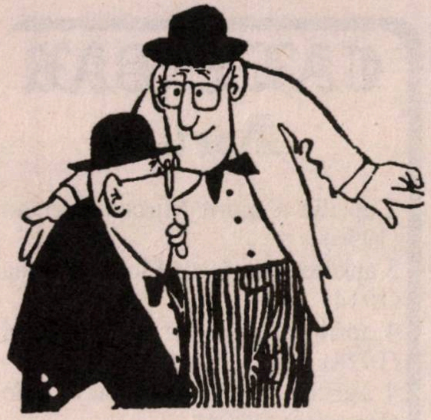

SE ZVONEŞTE CĂ...

...**Atacurile concentrice** şi "focul din toate poziţiile" împotriva lui Adrian Ioinovici au fost declanşate în birourile din Hayarkon ale Partidului Muncii, partid care se teme că Ioinovici va atrage circa 50-70.000 de voturi "româneşti", pe care Partidul Muncii se bizuia tradiţional.

...**ziaristul Max Bănuş,** fost redactor la "Europa liberă" în anii '60-'80, după ce a pierdut (datorită unora dintre colaboratorii săi pe linie administrativă) revista *Tinerama,* pe care o înfiinţase în 1990 la Bucureşti, este pe cale să piardă şi postul de radio cu acelaşi nume.

...**poetul Toma George Maiorescu,** ex-deputat şi preşedinte al Partidului Ecologist, a fost "luat la ochi" de inamicii săi din presă şi denunţat că locuieşte în mod ilegal în vila de pe Şos. Kiseleff 31 din Bucureşti.

...**între Silviu Brucan,** fost, pe vremuri, redactor-şef adjunct la "Scânteia", şi vechiul său colaborator **Nicolae Corbu** a trecut o pisică neagră. Corbu a anunţat că va publica o serie de pamflete întru "demascarea" celebrului Tache.

...**Adrian Halpert** (care ar deţine un paşaport israelian), redactorul-şef al cotidianului "Libertatea" din Bucureşti, a încheiat o înţelegere secretă de colaborare cu Corneliu Vadim Tudor, directorul săptămânalului "România Mare"; potrivit acestei înţelegeri, "Libertatea" va sprijini activitatea d-lui C. V. Tudor, iar aceasta din urmă se va abţine să-l atace pe Halpert.

...**Roni Leibovici,** "hoţul motociclist", care a fost eliberat nu de mult din închisoare, şi-a exprimat dorinţa de a se înscrie în noul partid al alialei române, însă prof. Ioinovici l-ar fi refuzat în mod politicos.

...**săptămânalul "Atac la persoană"** din Bucureşti – unde se aşteaptă cu nervozitate verdictul Justiţiei à propos de "afacerea cu săpunul evreiesc" – încearcă "să dreagă busuiocul", dovedind că el n-are nimic contra Israelului; drept urmare, şefii publicaţiei (Dumitru D. Dragomir, Dragoş Dumitru, Mihai Antonescu) au găsit pe publicistul Arnold Helman (fost profesor de liceu), care trimite tipăriturii corespondenţe din Ierusalim.

...**Yehuda (Iuju) Epstein,** activist vechi şi de seamă al Likudului (şi, în plus, *Boss*-ul bârlădenilor de la noi), este supărat pe cei ce se ocupă de propaganda electorală a partidului lui Menahem Beghin; aflând că aceştia au refuzat să publice anunţuri în presa de limba română, veteranul Iuju ar fi declarat într-un cerc de intimi: ăştia fac o mare prostie... procedând aşa vor pierde un mare număr de voturi româneşti.

RESTAURANTUL ROMÂNESC
„LA GETTA"

Tel Aviv, Sd. Shaul Hameleh 2
"LONDON MINISTORE"
Tel. 03-6959843
Vă invită să gustaţi renumitele produse
ale bucătăriei româneşti
şi toate specialităţile la grătar,
într-o ambianţă plăcută şi de neuitat.

JOI, VINERI ŞI SÂMBĂTĂ SEARA
Program muzical cu renumita cântăreaţă din România
Mariana Lungu
Un program special
de muzică românească şi internaţională
DANS – ANTREN – VOIE BUNĂ

●

PRIMIM COMENZI PENTRU ORICE FEL DE PETRECERI FAMILIALE
AŞTEPTĂM CU PLĂCERE SĂ NE VIZITAŢI
Restaurantul este deschis zilnic de la ora 12 la prânz
până la miezul nopţii
Hag Pesah sameah!

ETC... ETC...

••• Pe vremuri, în lumea scriitoricească din România, circula următoarea vorbă. Un poet intră în redacția unui ziar, se repede la șeful paginii literare, îi oferă volumul său proaspăt ieșit de sub tipar, cu dedicație, și, remarcând mutra politicos-plictisită a interlocutorului, îl imploră: "Înjură-mă, numai scrie despre mine!". Oricâte demersuri ar fi fost silit să întreprindă prof. Adrian Ioinovici, în cursul activității sale pentru punerea pe picioare a partidului alialei române, de solicitări precum aceea de mai sus, el a fost scutit. Fără a se ruga de nimeni, omul – așa cum știm – s-a trezit înjurat, cu sete și colorat, din toate părțile eșichierului politic: dreapta, stânga, centru, centru-dreapta, centru-stânga, dar mai cu seamă din partea celor din *trib.* Dintr-un quasi-anonim, profesorul din Bavli a devenit, în două-trei luni, subiect de certuri ca la ușa cortului prin livinguri, între partizani și adversari, țintă vie și inamic public. Nu mai lipsea decât ca poliția să lipească pe ziduri, cu bidineaua, afișe înfățișându-l pe Ioinovici din profil, cu inscripția binecunoscută: *Căutat!* Cel mai neașteptat și mai mare bolovan aruncat în capul lui a venit de unde nu te gândeai: de la vestitul rav Meir Porush, din Agudat Israel. Enervat că în programul noului partid există un punct privind reducerea alocațiilor din bugetul de stat pentru ieshivoturi, ministrul adjunct de la Construcții l-a făcut pe președinte de fascist, cerând cu ocazia asta și interzicerea partidului. Domnu' Porush, păi dacă Ioinovici ăsta tot e fascist, de ce să nu-l băgăm nițel la Abu Kabir, să-i aducă nevasta *latkes* de Pesah, cu sufertașul?

Lică Bluthal,
agent de turism
și om de spirit,
a împlinit
71 de ani.
Îl îmbrățișăm urându-i
sănătate și umor
până la 120!

Prietenii
de la "Minimum"

••• Ce făcea până mai ieri-alaltăieri un cetățean când afla (așa cum am aflat noi, de curând) că profesoara din *trib,* Miriam Yardeni, de la catedra de istorie a Universității Haifa, a fost onorată cu titlul de laureată a Premiului Israel pe anul 1999 (à propos, felicitări călduroase, doamnă Yardeni)? Cădea pe gânduri, își frământa mintea să descopere un fir care să-i spună ceva despre profesoară (Yardeni? Care Yardeni, frate?), dădea eventual telefon unui văr de-al doilea din Hedera care e vecin de palier cu mătușa unui istoric de la Bar-Ilan (poate știe ceva) și aștepta un răspuns. Acuma, e mai simplu. De când gazetarul cu computere Uly Friedberg-Vălureanu din Haifa a alcătuit un Who's Who al originarilor din România, pe Internet, faci și tu, pe Internet, http:/home:ica.net-alpas/PlanetaInternet.Isr-Rom/ și afli, stând pe scaun, la domiciliu, următoarele:

Prof. Miriam Yardeni s-a remarcat prin cercetările făcute în privința rădăcinilor naționalismului francez modern și a istoriei teoriilor politice franceze.

S-a născut la Timișoara și a imigrat în Israel în 1950. A studiat la Universitatea Ebraică din Ierusalim. A publicat volumele: "Conștiința națională franceză în perioada războaielor religioase (1559-1590)", în franceză, Editura Sorbona, Seria "Recherche", 1971; "Utopie și revoltă sub Ludovic XIV", în franceză, Paris, 1980; "Refugiul protestant", în franceză, Paris, 1985; "Mentalități antisemite în Europa modernă timpurie", în franceză, Paris, 1990; "Hughenoții și evreii", în ebraică, Ierusalim, 1998.

••• Dar să ne întoarcem o clipă la Ioinovici, fiindcă subiectul e fierbinte, urlă târgul, vuiește cafeneaua. Într-un articol din "Maariv" (5.III. a.c.) se putea citi: *«Săptămâna aceasta* **criticii** *lui Ioinovici* (urmează câteva nume din lumea literaro-artistică a alialei, n. red.) *au deschis un șir de acțiuni pentru a asigura înfrângerea partidului românesc în alegeri.* **Criticii** *au declarat că vor colabora cu orice organizații* **nepolitice** *în acest scop și s-au întâlnit cu Iosi Sarid (Meretz) și A. Poraz (Shinui).»*

••• Și să mai rămânem o clipă tot pe-aici, venind cu o precizare. În articolul său "Dragii mei detractori" (*Minimum* nr. 144) prof. Ioinovici afirmase că d. Shaul Carmel a fost scos de pe lista de candidați a Maarahului la Knesset și, în plus, ar fi fost "mazilit" din conducerea Uniunii Scriitorilor. Într-un telefon primit la redacție, d. Carmel ne roagă să precizăm că aserțiunile d-lui Ioinovici sunt lipsite de orice temei. Ceea ce ne grăbim să consemnăm.

••• Ni s-a spus că va avea loc în septembrie (1997). N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în octombrie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în noiembrie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în decembrie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în ianuarie (1998). N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în februarie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în martie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în aprilie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în mai. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în iunie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în iulie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în august. N-a

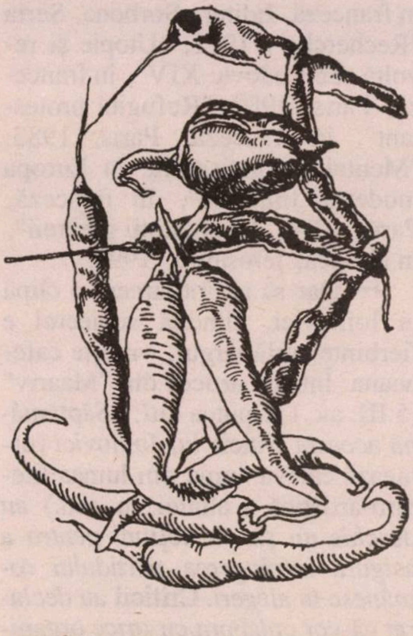

avut. Ni s-a spus că va avea loc în septembrie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în octombrie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în noiembrie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în decembrie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în ianuarie (1999). N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în februarie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în martie. N-a avut. Acuma ni se spune că va avea loc în aprilie. Poate. Până una-alta, constatăm că mult aşteptatul Congres al HOR se lasă greu. În consecinţă, aşa cum v–aţi lămurit din numerele trecute, am hotărât să oferim celor de pe strada Alexandru Ianai din Tel Aviv o cantitate sporită de stimulent. E vorba, cum se vede, de nişte ardei iuţi. Îi introducem (în pagină) cu speranţa că legumele vor produce efectul scontat.

••• Nu suntem singurii care au remarcat, cu plăcută surprindere, modul cum se prezintă "singura noastră revistă literară", adică micul trimestrial "Pro şi Contra", editat de Mircea Gorun, din nimic şi încăpăţânare, la Petah Tikva. Aşa cum aflăm din nr. 23 al publicaţiei, criticul literar Ov. S. Crohmălniceanu, aflat azi în Germania, scrie: *«Mă impresionează strădania depusă pentru a întreţine acolo, în Ţara Sfântă, la Petah Tikva, o flacără curată a iubirii pentru literele româneşti. Devoţiunea e cu atât mai merituoasă cu cât e total dezinteresată şi se exercită pe fondul unei dezgustătoare explozii antisemite, mai ales în literatura română actuală şi mai ales în presa literară, chiar şi printre cercurile zise "de elită"».* (De remarcat că termenul "explozie antisemită", lansat, nu fără durere, de *Minimum* încă în 1990, a intrat în circulaţie pretutindenea, n. red.). Poeta Ana Blandiana spune: *"Vă mulţumesc pentru onoarea de a-mi reproduce poemele. Dincolo de acest gest, flatant pentru mine, publicaţia mi s-a părut interesantă şi sunt convinsă că nu e uşor nici literar, nici financiar, să o scoateţi. Vă felicit".* Esteticianul N. Tertulian (Paris), un om zgârcit cu laudele, mărturiseşte: *"M-a impresionat excelenta redactare a unor texte, constatând că în Israel se scrie limba română mult mai bine decât în multe ziare şi reviste care apar astăzi în România".* Iar. I. Mihăileanu (Paris) declară: *"Apreciez ţinuta acestei mici reviste care se încăpăţânează, în sensul bun al acestui cuvânt, să promoveze poezia, când din ce în ce mai puţini oameni îşi refuză visul, evadarea din cenuşiul vieţii prozaice".*

••• Ce se întâmplă când tu, critic literar român şi profesor la Universitatea din Bucureşti – indignat de-o măgărie antisemită apărută în revista "Literatorul" (editată de Ministerul Culturii) la adresa istoricului literar prof. Paul Cornea – scoţi stiloul şi iscăleşti, împreună cu alţi colegi de catedră, un protest limpede împotriva infamiei? Ce se întâmplă? O păţeşti precum istoricul literar Eugen Negrici. Adică te trezeşti (întru învăţătura de minte) cu o căldare de lături în paginile susnumitei şi apoliticei reviste.

«Dovedind – scrie prof. Negrici în "Adevărul literar şi artistic" din Bucureşti – *că poate reînvia, ca un strigoi al latrinelor, doar hrănindu-se cu dejecţii, revista "Literatorul", îndeplinindu-şi misiunea de a spurca tot ce rămăsese neterfelit de "Săptămâna", se ocupă în numărul 29 de persoana mea. Nu e prima dată când o face. Fiindcă mi-am exprimat indignarea faţă de lovirea nedreaptă, cu accente antisemite, a unui coleg de facultate, am fost făcut colonel de securitate şi expediat la origini. Mă aşteptatm ca, de data aceasta, să fiu declarat, conform graficului cunoscut, homosexual, pedofil şi spion. N-a fost să fie aşa, sunt doar un plagiator oarecare».*

Inutil să precizăm că acuzaţia de plagiat este suptă din degete, bizuindu-se, aşa cum citim în "Adevărul literar şi artistic", pe un fals atât de ordinar încât ni se pare de-a dreptul extraordinar ca o publicaţie cu pretenţiile "Literatorului" (din a cărui conducere fac parte academicieni ca Eugen Simion, Fănuş Neagu ş.a.) să se preteze la o asemenea mizerie.

••• Poate sunteţi curioşi să ştiţi cum se scrie astăzi în tipărituri ca "Atac la persoană", din Bucureşti, despre poeta Maria Banuş, octogenară, şi despre altele. Fragment dintr-un articol de Florica Mitroi, apărut sub titlul "Stalinista criminală Maria Banuş trăieşte!":

«Este exact cum ai spune "Mengele trăieşte!", cu o singură mare deosebire, expresia întregii înşelătorii la care participă tot mapamondul: Mengele nu s-ar putea plimba

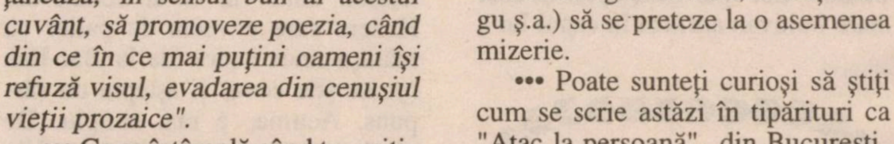

Pumn şi de la capăt

Prindeţi criminalii! Judecaţi-i!

Stalinista criminală Maria Banuş trăieşte!

pe Calea Victoriei, cu soţia sa de braţ, ca un boier care, în afară de moşiile de la ţară, posedă şi palat în Bucureşti. Aşa se plimbă bolşevica Maria Banuş, elegantă, cu pălărie pe cap, oportunista care cu o mână traducea Rilke şi cu alta scria "Meliţa, meliţa" şi "La masa verde faţă–n faţă/ Cer unii moarte, alţii viaţă". Putoarea lui Stalin, ea şi Nina Cassian (altă bolşevică, altă fetiţă a lui Stalin, mai urâtă decât o căpăţână de cal mort uitat în ger), aţâţau populaţia contra chiaburilor.

Iar eu, urmaşa unor români care nu au greşit cu nimic în faţa istoriei, mă judec de zece ani pentru proprietăţile mele, în timp ce Maria Banuş se plimbă pe Calea Victoriei. Îmi vine să strig trecătorilor, cu lacrimi în ochi: "Sunt prigonită! Prindeţi criminalii! Judecaţi-i!" Dar acei trecători nu sunt românii de bine de altădată, ci mutanţii ceauşişti, copii făcuţi de oribila Nina Cassian (disidentă în Canada!) cu Stalin, regele Mihai şi Vâşinski; şi merg înainte zdrenţăroasă, umilită şi flămândă, poeta română Florica Mitroi!»

••• Aşa cum transmite Anca Florea, într-o corespondenţă din Austria pentru ziarul "România liberă", la centrul cultural românesc a avut loc "lectura dramatizată a piesei "Contract special de închiriat oameni" de Al. Mirodan. Printre interpreţi s-au aflat şi actorul Fritz Mulliar (un adevărat "monstru sacru" al scenei vieneze) şi Ioan Hollender, directorul general al Operei din Viena, care şi-a asumat cu multă seriozitate rolul… ofiţerului nazist. De altfel, lectura a fost înregistrată şi apoi difuzată la Radio Burgenland".

••• Ne-am obişnuit să primim întru lectură, o dată la două zile, câte-o carte de versuri, câte-un volum de povestiri, câte-un roman, câte-o carte de eseuri. Mai rar, piese de teatru. O asemenea lucrare, intitulată "Eroul necunoscut – Tragedie modernistă" şi aparţinând neobositului Ştefan Kremnitzer, a poposit mai deunăzi pe masa noastră redacţională. Scoasă "în editura autorului", cu mijloace artizanale, piesa aduce faţă-n faţă, pe scenă, o familie de cetăţeni israelieni şi câţiva muncitori români.

••• E bine să faci afaceri în România? E bine, dacă posezi talentele de cuviinţă. Dacă însă nu ai osul necesar, poţi să o păţeşti ca numitul Michael Haiman. Acesta deschisese un bar în parcul Herăstrău din Bucureşti. Treburile mergeau bine, până într-o zi când, neînţelegându-se cu oarece mafioţi din branşă… Dar mai bine să dăm cuvântul reporterilor Cornel Vilău şi Andrei Antică de la aceeaşi "Românie liberă" mai sus citată, care au povestit tărăşenia:

«Ieri dimineaţă, în jurul orei 3.30, un bar din parcul Herăstrău a fost atacat de mai mulţi indivizi şi apoi incendiat. Barul "Heba" se afla pe un ponton ancorat la malul lacului Herăstrău şi este proprietatea lui Haiman Michael. Atacatorii, neidentificaţi până în prezent, au spart uşa barului, l-au bătut pe vânzător, după care l-au legat, au furat o ladă frigorifică tip vitrină, după care au stropit imobilul cu tiner şi i-au dat foc. Vânzătorul Matei Gabriel a reuşit să se târască afară din bar, unde a strigat după ajutor. El a fost găsit de câţiva paznici aflaţi în parc, care l-au dezlegat şi au chemat pompierii. Ajunşi în timp record la faţa locului, pompierii de la Secţia IV au stins incendiul în aproximativ 30 de minute. Din declaraţiile poliţiştilor reiese faptul că acolo a fost o reglare de conturi între patronul barului, Haiman Michael, şi câţiva clienţi de seamă ai acestuia».

Prezenţe, prezenţe...

■ Marele pianist Dan Mizrahi, inegalabilul interpret al lui George Gershwin, îşi scrie memoriile; unde va vorbi despre multe, inclusiv despre anii săi de închisoare. ■ Revista "Cronica" din Iaşi găzduieşte versuri de Bianca Marcovici. ■ "Realitatea evreiască" (redactor-şef Dorel Dorian) a avut buna idee de a evoca figura unui folclorist din secolul XIX, despre care se vorbeşte prea puţin: Mihail Canianu (1867-1933), autorul unei culegeri de "poezii şi doine" populare apărută în 1888. ■ Tot în "Realitatea evreiască" întâlnim recenzii la volumul "Între EL şi mine" de Shaul Carmel şi la cartea lui ZElias, "Astăzi sau mâine". ■ Centenarul lui Peltz este sărbătorit prin numeroase manifestări, reeditări din creaţia celebrului prozator, etc. dar şi prin o idee a lui Dorel Dorian: cunoscutul dramaturg a izbutit – între două şedinţe la Camera Deputaţilor – să termine o *evocare dramatică* despre viaţa şi opera lui Peltz, intitulată "Foc în Calea Văcăreşti" (foc, după romanul "Foc în Hanul cu Tei", iar Calea Văcăreşti, după… Calea Văcăreşti). ■ Un volum interesant în librăriile bucureştene, "Dialoguri după tăcere", cuprinzând corespondenţa lui S. (Sami) Damian cu regretatul critic literar român I. Negoiţescu. ■ Muzicologul şi marele animator TV Iosif Sava s-a dus, dar fiinţa sa este mereu prezentă. Volumul "Muzică şi politică", scos la Editura "Aius" din Craiova, înfăţişează textele *post-decembriste* ale lui Sava, oferind cititorului posibilitatea de a "auzi" prin lectură comentariile *la zi* ale celui dispărut. ■ Un nume din ce în ce mai familiar vieţii literare este acela al Oanei Maria Cajal. Stabilită de câţiva ani de zile la Montreal, în Canada, autoarea a ieşit în librării cu un masiv (şi valoros) volum de teatru, "Zece piese şi un scenariu". *"Un spirit percutant, îmbinând umorul sec, incisiv, cu o dezarmantă candoare"*, aşa a definit Radu Beligan scrisul Oanei Maria Cajal.

Tia Peltz

Tia Peltz, marea graficiană a *tribului,* nu mai este... Ce fac acum fantomele Căii Văcăreşti, care aşteptau să le vină rândul să se adune în materie colorată, în ritm şi desen, pe şevaletul ei, ca să capete viaţă?

Orele cu parfum de piersici coapte din casa ei, din atelierul ei, se înscriu între lucrurile puţine ale vieţii mele, de-a lungul deceniilor.

Chipul ei frumos de spaniolă, înţelepciunea şi umorul ei, talentul ei, înscris în tablouri în 48 de expoziţii personale, generozitatea şi farmecul care o caracterizau au făcut din ea un personaj anume, încât la Bucureşti era suficient să spui Tia ca fiecare să înţeleagă de cine vorbeşti... Poate culorile pe care le subjugase îi dădeau această aură, poate poveştile pentru copii?

Mai nou, o emisiune la Radio Bucureşti, la ora 1 noaptea, în noaptea de luni spre marţi, venea, sau încerca să vină, în sprijinul celor singuratici, înşelaţi, şovăitori şi cu glasul ei, atât de personal, răspundea fiecăruia, iar dacă furtuna trecea era fericită să primească scrisorile lor.

Într-o vreme când buldozerele muşcau din carnea înspăimântată a caselor, a bisericilor şi sinagogilor, la ultima slujbă de la templul Malbim se adunase toată tristeţea lumii. În acei ani, Tia pleca la ora 8 dimineaţa, îşi aşeza şevaletul pe marginea unui trotuar şi desena uliţe, case, copaci bătrâni, copii şi femei, cu sentimentul că e datoare să lase urmaşilor noştri imagini din vechiul Bucureşti, să treacă în peniţa muiată în lacrimă şi tuş istoria vechilor cartiere, dar mai ales a celor locuite de evrei.

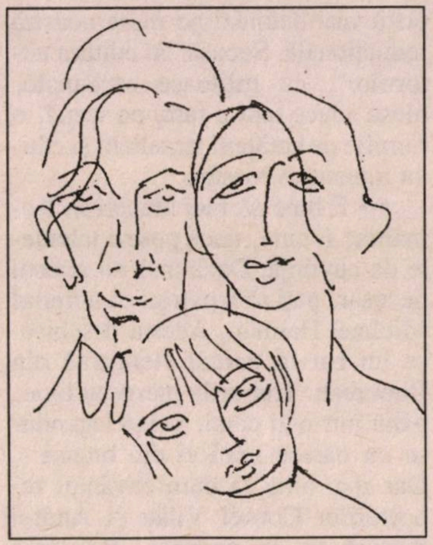

"Familia"
Desen de Tia Peltz

Rămân orfane fragilele siluete, chipurile din "Hanul cu Tei" şi "Calea Văcăreşti", superbele desene, chipuri de copii, care i-au dus faima, un univers întreg creat de imaginaţia ei, de talentul ei.

E bine că nu ai pictat flori, Tia. Ar fi trebuit să le adunăm toate pentru tine.

Vacanţele în România îmi sunt mereu mai ciuntite de moarte: Silvia Armaşu, Maria Ursu, Florica Holban, Irina Löwendahl, Liana Grill... şi acum, Tia, fulgerată de un infarct la 76 de ani.

E prea mult pentru un biet om.

Tania Lovinescu

Atenţie, ploieşteni!

În vederea organizării unei întruniri a originarilor din Ploieşti, România, cei interesaţi sunt rugaţi să ia legătura cu Nicky Rantzer, Rh. Shlomo Hameleh 21, Tel Aviv 64378, tel. 03/527-0465.

L I M

REŢEAUA MAGAZINELOR DE CARTE ROMÂNEASCĂ

Ultimele noutăţi la LIM

AFULA: Kikar Atzmaut 7 (În pasajul Ophir Center) TEL.: 06-6596014
ASHDOD: Merkaz Mishari Daled, magazin nr. 33 Haim Schapira Tel.: 08-8665388
BAT YAM: Str. Balfour 60. Tel.: 03-6592484
BEER-SHEVA: Str. Histadrut 56. Tel.: 07-6236738
HAIFA: Str. Herzl 61 (Kikar Talpiot). Tel.: 04-8671292
IERUSALIM: Str. Yaffo 63 (în pasaj). Tel.: 02-6250612
IERUSALIM: Str. Yaffo 150. Tel.: 02-5002016
KFAR-SABA: Str. Weizman 92 (în pasaj). Tel.: 09-7658118
NATANIA: Str. Smilanski 10 (în pasaj). Tel.: 09-8615860
PETAH-TIKVA: Str. Montefiori 17. Tel.: o3-9312777
PETAH-TIKVA: Str. Pinsker 9. Tel.: 03-9040225
RISHON LE ZION: Str. Rotschild 9. Tel.: 03-9698724
RISHON LE ZION: Str. Herzl 47. Tel.: 03-9671807
TEL AVIV: Str. Solomon 20 (vechea Tahana Merkazit). Tel.: 03-6873606
TEL AVIV: Str. Allenby 48. Tel.: 03-5175877
TEL AVIV: Staţia nouă de autobuze, et. 3, magazinul nr.3243 (sub Mac Donald). Tel.: 03-6877949

CASETE AUDIO cu:

Poveşti pentru copii
Muzică uşoară şi populară românească

Leon Sărățeanu

La 10 martie a.c. s-a stins din viață la București Leon Sărățeanu ("Leonaș"), om de cultură, literat și ziarist. Credo-ul său părea a fi modest: "Am vrut să fiu ziarist și am devenit". Dar formația sa intelectuală a fost de tip enciclopedic, așa cum ne-a obișnuit generația interbelică.

Născut în 1919, la București, absolvent al liceului "Sf. Sava", Leon Sărățeanu și-a obținut licențele la Filozofie și Litere, ca și la Seminarul Pedagogic. A audiat cursurile lui Iorga și Rădulescu-Motru. Deceniile dramatice din preajma lui 1940 l-au găsit cu orizont profesional solid și cu implicare politică de stânga. A fost maltratat ca student evreu și a devenit ilegalist, simultan.

A debutat precoce, elev de 13 ani, la "Revista Tinerimii", cu recenzii și reportaje. Semnătura sa a sporit în prestigiu de-a lungul celor cinci decenii de carieră publicistic-radiofonică din România. Familiar și pasionat de cultura clasică și modernă franceză, a dat emisiunilor culturale de la Radio o ținută remarcabilă; a fost apreciat de un Albert Skira, de un Henri Thorez. Nu a trecut sub tăcere originea sa etnică. A colaborat mult la "Realitatea evreiască". Încă la 17 ianuarie a.c. a ținut o conferință despre semnificația istorică a Comunității. Purtase de atunci, pe picioare, boala necruțătoare ce urma să-i curme suflarea peste câteva luni.

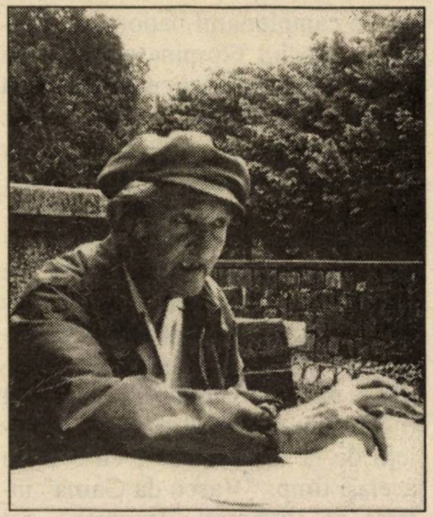

Leon Sărățeanu, Sinaia 1996

O altă pasiune a fost pentru Leon Sărățeanu călătoria de tip cultural și consemnarea în pagini de note de călătorie. Vibrația lui de scriitor se impune în volumul "Acasă la" (Ed. Tineretului, 1964), unde efigiile lui Shakespeare, Rubens, Rousseau apar amplasate în istoria culturii, ca și în peisaj. "Elveția" (Ed. Enciclopedică, 1974) îmbină un vast orizont de cultură cu evocarea civilizației și a peisajului helvetic.

Leon Sărățeanu a fost în egală măsură o prezență morală exemplară, combinând umanismul fundamental cu un înalt scrupul profesionist de scriitor.

Fie-i amintirea binecuvântată!

Elena-Esther Tacciu

Bruno Landsberg
Alexander și Eva Landsberg
SANO – întreprinderile Bruno's Ltd.
deplâng decesul la București al omului minunat care a fost

LEONAȘ SĂRĂȚEANU ז"ל

eminent intelectual și publicist

Sincere condoleanțe familiei
în acest ceas greu!

În editura
"Integral"
din
București
a apărut
noul roman

"Bătrânul ieri și nenăscutul mâine"

(190 pag.)

de *LIANA MAXY*

Este un roman
al emigrației și se referă
la noi, evreii reveniți
în patria strămoșilor.
La fel ca și în precedentele
sale volume:
"NUCLEUL MAGIC" (1986)
482 pag.
(biografia pictorului M. H.
Maxy și a familiei sale) și
"PUNCTELE MELE
CARDINALE" (1994)
196 pag., cuprinzând:
versuri, nuvele, evocări,
portrete, interviuri,
impresii de călătorie,
autoarea folosește
o autentică limbă literară,
un ritm alert și un stil
propriu.

Cărțile pot fi obținute
trimițând un cec bancar
sau poștal pe adresa:
P.O.B. 1114,
Ramat Gan 52111.
Tel.: 7519839

BĂTRÂNUL IERI ȘI NENĂSCUTUL MÂINE – 40 shekeli
- **PUNCTELE MELE CARDINALE – 40 shekeli**
- **NUCLEUL MAGIC – 60 shekeli**

Sport

••• Ţipetele, aruncarea cu racheta de-a dura în tribune şi înjurăturile pe terenul de tenis costă din ce în ce mai scump. Amenzile sunt usturătoare (mult mai mari decât cele cu care ne-a obişnuit Mas-Hachnasaua de la noi pentru nereguli fiscale), trebuie să fii un om realmente bogat ca să-ţi permiţi un hai sictir la Wimbledon sau la Roland Garros. Cel mai nou exemplu în această privinţă ni l-a furnizat celebrul tenisman american André Agassi. Jucând în turneul Open de la San Jose, California, împotriva necunoscutului Cecil Manewit, el s-a enervat şi a început să înjure. La prima înjurătură (se pare de mamă), a primit un avertisment. La a doua înjurătură, aşijderea. Iar la a treia a fost eliminat de pe teren. El a pierdut, în felul acesta, 200.000 de dolari (sumă minimă garantată pentru participarea la turneu) şi, în plus, s-a ales cu o amendă de 20.000 de dolari. Ştii ce, Agassi? Vino la noi, ia-ţi cetăţenia israeliană, înfiinţează un partid politic ("Racheta") şi intră în parlament, că la numele şi banii tăi nu-i o problemă. Odată ajuns în Knesset, gata, ai scăpat de buclucuri. Poţi să înjuri cât pofteşti, că e pe gratis...

••• Declaraţia lunii trecute aparţine fotbalistului britanic de culoare Paul Ince, mijlocaş în echipa naţională a Angliei: "Îmi place să faultez, îmi place. E mai bine decât atunci când fac sex cu femei". O fi, domnu' Ince, dacă zici matale aşa. Numai că dacă atunci când f... la aşternut o persoană de sex opus nu te deranjează nimeni, atunci când cotonogeşti pe cineva pe gazon, te f... arbitrul cu un cartonaş roşu.

••• Aţi auzit veodată de un meci de fotbal care să aibă doi învingători? N-aş prea-ş crede. Ei bine, iată că acum, la sfârşit de secol şi mileniu, ne-am trezit şi cu aşa ceva. În campionatul naţional al Braziliei, meciul Fluminese-Vasco da Gama s-a terminat (cel puţin până în clipa de faţă) cu doi învingători. Ce s-a întâmplat? Din cauza unor încurcături de ordin organizatoric, cele două cluburi s-au prezentat... pe două terenuri diferite. "Fluminese" a intrat la ora fixată pentru joc pe stadionul "Maracana" din Rio de Janeiro. Arbitrul, constatând că adversarii nu se prezentaseră pe teren, a dat ca învingători prin forfait (neprezentarea adversarului) pe băieţii de la "Fluminese", cu 3-0. În acelaşi timp, "Vasco da Gama" intrase pe stadionul "Januario", tot din Rio de Janeiro. Oficialii de la Federaţie, constatând că "Fluminese" nu se prezentase pe teren, au dat ca învingători, tot cu 3-0, pe cei de la "Vasco da Gama". Acuma, biroul Federaţiei s-a întrunit în şedinţă extraordinară, cu uşile închise, încercând să găsească o soluţie.

••• Bineînţeles, la această oră, când, în întâmpinarea anului 2000, toate ziarele de pe planetă sunt pline de *clasamente* (cel mai mare politician al secolului şi mileniului, cel mai mare om de ştiinţă, cel mai mare cântăreţ, cel mai mare escroc etc.), paginile ziarelor de sport sunt pline, la rândul lor, cu anchete şi clasamente de-acest fel. Mai nou, Federaţia Europeană de Fotbal şi-a dat şi ea obolul la acest capitol, emiţând un comunicat din care reiese că, după părerea importantei instituţii, cei mai buni jucători ai secolului (despre mileniu nu poate fi vorba, în anul 1241 nu se inventase încă nici poarta cu bare, nici careul de 16 metri) sunt următorii: Johann Cruyff, Beckenbauer, Di Stefano (Europa) şi Pele şi Maradona (America de Sud).

La prima vedere, s-ar spune că totul e în regulă. Dar, la a doua vedere (dacă te dai cu niţică apă rece pe faţă), îţi dai seama că nepricopsiţii de la Federaţie au dat-o-n bară, oferindu-ne una din "marile gafe sportive ale secolului" (s-o întocmi un clasament şi la asemenea treburi?). Toţi fotbaliştii citaţi au jucat şi s-au afirmat în deceniile de după cel de-al doilea război mondial. Dar fotbalul nu s-a născut în 1945. Echipe mari şi jucători mari a cunoscut lumea şi înainte. Unde este, de pildă, Zamora, marele portar spaniol? Unde este Sindelar, austriacul (Piciorul de aur)? Unde este englezul Stanley Matthews? Unde e Meazza, italianul? Şi unde sunt ceilalţi *mari* pe care orice "bătrân" de pe la noi, ca Puiu Peretz, de-o pildă, ar fi gata să-i enumere şi dacă-l trezeşti noaptea, pe la două, din somn? Pentru noi, explicaţia monumentalei gafe e simplă. Solicitaţi să răspundă la anchetă, zevzecii de la Federaţie şi-au zis aşa: ia să mă gândesc, pe cine am văzut eu şi mi-a plăcut mai mult? Lor nu le-a trecut prin materia ce le ţine loc de creier ideea că un fotbalist poate să fi fost excelent la viaţa lui, chiar dacă tu, mare mahăr la Federaţie, n-ai apucat să-l vezi pe gazon sau la televiziune. E ca şi cum un juriu de muzicieni chemat să răspundă la ancheta "care-au fost cei mai mari cântăreţi ai veacului" ar sări peste Caruso sau Şaliapin pe temei că dânşii n-au apucat să-i audă vreodată cântând.

••• Şi fiindcă tot pomenisem mai sus de Puiu Peretz, haide să vă spunem o poveste din viaţa agitată a fostului înaintaş al naţionalei române de fotbal din anii '50. Puiu juca pe vremea aceea la Petrolul-Ploieşti. Înainte de meci, antrenorul Ilie Oană îi aduna pe cei *11* în jurul lui pentru ultimele indicaţii. Când venea vorba despre penalty-uri, Oană îl privea pe Puiu Peretz în ochi şi spunea: dacă avem vreun unsprezece metri, baţi tu, Puiule. S-a înţeles? (Omul nostru era expert în materie, fiind cunoscut pentru calmul său în momentele dramatice.) Puiu dădea din cap à la s-a înţeles, mormăia ceva indescifrabil şi ploieştenii intrau pe teren.

Atunci când arbitrul dicta vreun 11 metri în favoarea Petrolului, Peretz se repezea la colegii săi de atac, fraţii Munteanu (gemenii) sau Boteanu şi le şoptea: bate tu, mă! Respectivul se conforma şi bătea penalty-ul, cum se pricepea el mai bine. Dacă mingea intra în poartă, era perfect. Dacă nu, dezamăgire în tribune şi câteva huiduieli. Săptămâna următoare, înainte de meci, scena se repeta. Ilie Oană atrăgea atenţia lui Peretz să bată el penalty-urile, Puiu mormăia un "am înţeles", şi dacă petroliştii se trezeau cu un 11 metri, Peretz şoptea la ureche lui Boteanu sau fraţilor Munteanu: bate tu, mă, şi respectivul se conforma. După una, două, trei, patru, cinci săptămâni, antrenorul începu să dea din mâini. El îl chemă pe Puiu la dânsul, îl apucă de tricou şi îl întrebă: auzi, bă, Puiule, de ce nu vrei tu să baţi 11 metri? Uite ce e, nea' Ilie, răspunse Puiu Peretz. În tribune sunt vreo douăzeci de mii de cetăţeni. Din ăştia, două-trei sute sunt evrei. Dacă eu ratez penalty-ul, evreii o să mă ierte, nimeni nu se va repezi la mine. Dar ceilălţi, până la 20.000, o să se năpustească asupra mea, făcându-mă de vinovat pentru pierderea meciului, de vândut şi tratându-mă aşa cum ştii şi dumneata că este tratat, la o adică, un Peretz. Ai înţeles, nea' Ilie? Nea Ilie îl privi lung pe Peretz, apoi dădu din cap: am înţeles, mă... poate ai şi tu dreptate.

••• Toate bune şi frumoase, dar cititorul ne va întreba (şi pe bună dreptate) de ce evităm să vorbim despre cele două *evenimente* ale lunii trecute: meciul de basket Macabi Tel Aviv – Kinder Bologna şi meciul de fotbal Lokomotiv Moscova – Macabi Haifa. Evităm pentru că n-avem chef. Evităm pentru că meciurile cu pricina ne-au lăsat un gust de mătrăgună. a) Pe stadionul de la Yad Eliahu, vedetele de la Macabi, aduse cu mari sacrificii şi ţinute-n puf, au capotat în faţa italienilor cu scorul de 55-70 (sau 70-55, cum vreţi). Musafirii au condus de la început, au făcut ce-au vrut pe teren (inclusiv niţică băşcălie), demonstrând că nu ei sunt Kinderi în materie de basket, ci super-elogiatul Katash, Benoît, Alexander, Sheffer şi alţi Henelfelzi. E al treilea an la rând când tel-avivienii sunt astfel eliminaţi din faza superioară a Ligii europene, dar prima oară când pierd, la asemenea scor, pe teren propriu. b) Macabi Haifa, după ce eliminase senzaţional pe cei de la Paris St. Germain, intrase în sferturile de finală ale Cupei Cupelor (cea mai bună performanţă izbutită de *soccerul* nostru în competiţiile europene) şi "căzuse" cu Lokomotiv-Moscova în etapa următoare. Miza este imensă, învingătoarea urmează să intre în semi-finalele Cupei. La un pas de un vis. Am aşteptat cu spaimă şi emoţii primul meci, programat la Moscova. După o primă repriză în care "verzii" conduşi de antrenorul Duşan Ukrin s-au apărat perfect, iar portarul Nir Davidovici a salvat câteva goluri gata făcute, băieţii din Haifa au intrat la pauză în cabine cu un nesperat 0-0. Nesperat şi dătător de speranţe. Dacă se poate – ne spuneam noi, ca tot omul care se hrăneşte cu speranţe – să scăpăm 45 de minute fără gol, păi... poate scăpăm tot aşa şi-n repriza a doua. Niet. Ca să ne exprimăm pe limba adversarului. La începutul reprizei a doua (minutul 47), când ne cuprinsese deja euforia, Nir Davidovici a scăpat, copilăreşte, printre degete, un balon trimis de la 40 (patruzeci) de metri de gruzinul Zaza Dzahanasia şi fu 1-0 pentru Lokomotiv. Scăpaţi de temeri (spărseseră gheaţa), moscoviţii au atacat în trombă, marcând încă două goluri prin acelaşi Zaza. Şi amărându-ne până într-atâta că ne venea să trecem cu remote-controlul pe alt canal, însă n-am făcut asta fiindcă pe diferite posturi se dădea interviul Barbarei Walters cu Monica Lewinsky: ar fi însemnat să cădem din lac în puţ, din disperare în vomitat.

...Cât despre meciul retur la Haifa, aşa cum ştim, nu s-a petrecut nici o minune (poate, dacă era Hanuka), oaspeţii învingând cu 1-0.

Ah, şi încă ceva. Să nu strigaţi că naţionala noastră a învins în meci amical, la Bucureşti, echipa României cu 2-0. Nu mă interesează meciurile amicale. Astea sunt ca pokerul pe chibrite. Meciurile adevărate sunt numai cele oficiale: pe bani, adică.

Se caută un nume

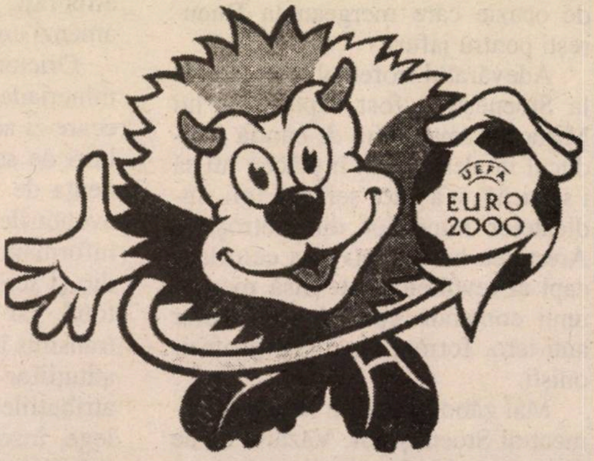

Aceasta este mascota campionatului european de fotbal din anul 2000, care se va desfăşura în Belgia şi Olanda (unde-s doi, puterea creşte).

Mascota însă nu are, încă, un nume. I se spune Euro, în mod provizoriu. UEFA a organizat un concurs pentru cel mai bun nume. Încercaţi-vă norocul. Câştigătorul va primi drept premiu o sumă respectabilă; în Euro.

STAN VLAD

Corespondenţă din Bucureşti

După Stoeneşti, toate sunt altfel

- **Se strânge laţul: după Miron Cozma urmează Vadim!**
- **Jurnalul sexy al actriţei Rona Hartner: un fals grosolan**

Acum, după victoria forţelor de ordine – poliţişti şi jandarmi – de la Stoeneşti (comună aflată în sud, pe malurile Oltului) împotriva minerilor, statul de drept începe să-şi intre în atribuţii. Disoluţia instituţiilor de stat nu s-a produs, aşa cum prevesteau cei mai mulţi. Forţele de ordine şi-au spălat ruşinea de care s-au acoperit cu prilejul celei de a cincea mineriade. Cea de a şasea mineriadă (anul ăsta am avut luna şi mineriada) a fost pur şi simplu pulverizată. Nu fără sacrificii, însă: peste 150 de răniţi, peste 500 de arestaţi. (Cel care murise nu era miner, ci un vagabond oarecare, aciuat printre mineri, şi a murit căzând dintr-un tren pe care voia să-l ia din mers. De fapt, mulţi dintre aşa-zişii protestatari care voiau să dea jos guvernul de la Bucureşti nu erau mineri, ci… tovarăşi de ocazie care mergeau la Bucureşti pentru jafuri.)

Adevăratul trofeu al victoriei de la Stoeneşti a fost capturarea lui Miron Cozma, şeful de bandă (haiducul modern, cum îi plăcea lui să i se zică!) şi a altor şefi ai Ligii sindicatelor minerilor din Petroşani. Arestarea lui Cozma şi a celorlalţi capi ai revoltelor este însă meritul unui comando special al trupelor anti-tero, format din 50 de profesionişti.

Mai zăbovim puţin la acest moment al Stoeneştilor. Văzând că de data asta cele câteva mii de oameni ai lui pierd bătălia, Cozma a fugit de la Stoeneşti, într-un autobuz cu mai mulţi mineri, în direcţia inversă Bucureştiului. Ca un laş, şi-a părăsit ortacii – susţinătorii lui – în cele mai grele momente. Ca să nu fie recunoscut, s-a ascuns printre "oamenii negri" – cum sunt numiţi minerii – el însuşi mâzgălindu-se pe faţă. Comando-ul l-a găsit în staţia de benzină de la intrarea în Caracal, unde se oprise pentru alimentare.

Greu de spus dacă se îndrepta spre Petroşani sau spre un punct de frontieră din judeţul Mehedinţi, pentru a fugi în Iugoslavia şi apoi mai departe. Asupra lui s-au găsit 12.000 de dolari, 2.500 de mărci germane, cinci milioane de lei şi, desigur, paşaportul. Poate că în cursul anchetei va mărturisi ce avea de gând. Cozma şi ceilalţi capi mai mici sunt în arest sub pază straşnică; el are deja o condamnare definitivă pentru 18 ani de puşcărie. Dar mai are pe rol, la tribunal, încă cinci procese penale (la nici unul nu s-a prezentat, dar acum e dus sub pază severă) şi desigur va fi judecat şi pentru cea de-a şasea mineriadă. Între timp marea majoritate a celor arestaţi la Stoeneşti au fost eliberaţi, unii alegându-se cu amenzi contravenţionale.

Oricum, filmul celei de a şasea mineriade va fi foarte interesant, fiecare zi aducând surprize şi dezvăluiri de senzaţie. Dar în corespondenţa de faţă nu despre Cozma şi aventurile lui ne-am propus să vă informăm (mass-media, video, audio şi scrisă a relatat foarte pe larg totul, iar CNN-ul şi Euronews au transmis în direct!). Deşteptarea instituţiilor de stat, intrarea lor în atribuţiile care le sunt conferite prin lege, înseamnă începutul unor acţiuni pentru curmarea manifestărilor extremiste, întronarea normelor de drept şi ordine specifice societăţii democratice. Cum spunea Silviu Brucan (cel mai pertinent analist politic de la noi), primii zece ani (din cei 20 pe care el i-a pronosticat pentru democratizarea României) au fost folosiţi pentru crearea instituţiilor şi formelor necesare funcţionării societăţii civile democratice; acum, în următorii zece ani, vom trece la consolidarea şi funcţionarea efectivă a mecanismelor democraţiei.

După încheierea ciclului de mineriade (în prezent în Valea Jiului este linişte, minerii – cei reali – au încheiat contractele colective de muncă şi sunt mulţumiţi că de când au scăpat de Cozma – un adevărat terorist pentru ei – li s-au rezolvat în linişte, pe bază de negocieri, toate revendicările) urmează asaltul cel mai greu al puterii actuale împotriva extremismului, dezordinii şi acţiunilor ce vor să destabilizeze România şi să introducă dictatura. Toate acestea au un singur nume: Vadim. Corneliu Vadim Tudor, preşedintele Partidului România Mare, s-a aflat şi se află în fruntea tuturor acţiunilor extremiste, xenofobe, antisemite; el este cel care vrea să pună stăpânire pe frânele ţării prin metode violente şi să impună României o dictatură personală. A mărturisit chiar el, în declaraţii verbale şi chiar în scris, care-i sunt intenţiile reale. S-a scris mult despre toate acestea, despre cum se vedea el, un fel de Saddam sau Khadaffi al României!

Mentorul spiritual şi îndrumătorul practic al lui Cozma a fost Vadim (acum nu mai e nici un secret în această privinţă). Cum aţi aflat şi din revista noastră, Vadim şi P.R.M. (de fapt P.R.M. înseamnă Vadim; nu mai este el – nu mai este partidul) a desfăşurat ample acţiuni împotriva puterii actuale, începând de la preşedinte şi până la ultimul demnitar, proferând ameninţări, acuzând, înscenând (vezi ciclul "Amantele preşedintelui") cele mai oribile inepţii. Dar câte n-a făcut!

După cea de a şasea mineriadă (pe care o dorea încununată de succes; el se vedea preşedintele ţării, urmând ca Miron Cozma sau Gh. Funar, de la Cluj, să fie prim-ministru), guvernul a început o acţiune pentru restabilirea legalităţii şi în ce-l priveşte pe Vadim. Primul lucru ce trebuie făcut constă în ridicarea imunităţii lui parlamentare. Comisia judiciară a Senatului şi-a dat avizul pentru această măsură. (Din cei 14 membri ai comisiei, 9 au votat pentru, 4 împotrivă – din partidul lui Iliescu – şi unul s-a abţinut.) Comisiei i-au mai fost prezentate încă 7 dosare penale întocmite de Procurorul General împotriva lui Vadim. Poate că până apar aceste rânduri, Senatul României va rezolva problema. Este greu, întrucât conform regulamentului Senatului, imunitatea se ridică cu două treimi din voturile senatorilor. Ori coaliţia majoritară aflată la putere nu are atâtea voturi în Senat. Există un proiect de modificare a regulamentului, astfel ca imunitatea să poată fi ridicată cu jumătate plus unul din voturi. Se speră în adoptarea cât mai operativă a acestui proiect. Până mai deunăzi, în Parlamentul din actuala legislatură nu a fost ridicată nimănui imunitatea. (O deputată liberală a făcut remarca – în plenul Parlamentului – că la noi, nici cu Viagra nu se ridică imunitatea!!) Mai nou, însă, Parlamentul a... spart gheaţa, ridicând imunitatea deputatului Gabriel Bivolaru (P.D.S.R.), acuzat de mari escrocherii.

Care va să zică, laţul se strânge în jurul gâtului belicosului senator. Până se va putea începe seria proceselor penale, se pot declanşa procese civile prin solicitarea de despăgubiri morale. Uniunea Scriitorilor Români a intentat un asemenea proces şi a obţinut o sentinţă favorabilă, conform căreia Vadim trebuie să plătească 20 milioane lei. Nu-i mult, faţă de averile imense acumulate de când e şef de partid şi senator. Dar, prin ameninţări şi şantaje, Vadim a reuşit până acum să stopeze procesele civile. În acest an, însă, chiar în luna februarie, Curtea Supremă de Justiţie a deschis un drum nou în procesele civile intentate lui Vadim. Deja se va judeca procesul intentat de ziarista Rodica Chelaru de la B.B.C. Se ştie că au fost introduse şi alte acţiuni de judecată. După un calcul sumar, dacă procesele intentate ar da câştig de cauză reclamanţilor – victimele lui Vadim – acesta ar urma să plătească mii de miliarde, ceea ce practic ar fi imposibil şi deci toate daunele s-ar transforma în ani grei de detenţie.

Pe zi ce trece, Vadim pierde teren, întrucât se dovedeşte că tot ce a proferat el a fost numai minciună, fals, calomnie. O comisie de experţi ai Justiţiei a comunicat oficial că "jurnalul intim" al actriţei Rona Hartner (aşa-zisa amantă a preşedintelui Constantinescu) este un fals grosolan. Înscenarea cu cea de–a doua amantă s-a dezumflat de la început.

Mai important decât orice este faptul că opinia publică a început să-şi dea seama de escrocheriile şi minciunile lui Vadim şi să nu se mai impresioneze de ameninţările lui. Dacă spre sfârşitul anului trecut era creditat cu 18-20 la sută din voturile alegătorilor, acum, după scandalul Rona Hartner şi implicarea în mineriadele anului 1999, Vadim a scăzut la 9 la sută în preferinţele alegătorilor şi continuă să scadă. Au mai rămas în jurul lui acoliţii personali, cei care şi-au făcut un scop şi un mod de viaţă legat de Vadim, îndeosebi din interese proprii. Cei care, la început, din cauza situaţiei economice şi sociale precare din România, vedeau în el o speranţă, şi-au dat şi îşi dau seama de demagogia lui înşelătoare şi îl părăsesc.

Pe măsură ce instituţiile democratice ale statului vor acţiona conform legilor ţării, chipul moral al lui Vadim se va arăta în odioasa sa realitate şi astfel se speră într-o revenire la o atmosferă limpede, liniştită, civilizată în viaţa politică a ţării. Cu cât i se apropie sfârşitul, cu atât Vadim urlă şi ameninţă mai puternic. Dar acum nu mai impresionează pe nimeni. Pronosticăm şi credem în asta!

Romania International
şi Ungaria DUNA TV
la dvs. în salon

„EUTELSAT" E 16 – 5 staţii
România – Albania – Egipt – Algeria – Maroc

„EUTELSAT" E 13 – 30 de staţii
Exemplu de câteva din staţiile transmise de acest satelit:
NBC EBM Anglia, ARTE, TV 5 Franţa, DW Germania,
RAI-uno, RAI-due, RAI-tre Italia, Euronews, Pro-eros,
Eurosport Europa, DUNA TV Ungaria

Total 2 antene 2 sateliţi – 500 $ + 250 $ în 12 rate
Toate staţiile au vizionarea gratuită!
Cine mai are nevoie de cabluri?!
Tel. 09/832-0619, pentru Micu
Hag Pesah sameah!

SCURT

După Stoenești nu ne mai e rușine

«Ziua de 17 februarie (data când poliția a împrăștiat, pe podul de la Stoenești-Olt, pe minerii conduși de Miron Cozma – *n. red.*) a avut o culoare națională care se revărsa de pe ecranele televizoarelor și se putea detecta pe stradă și în piețe. Am văzut oameni necunoscuți privindu-se deschis și schimbând între ei replici de genul "În sfârșit, legea-i lege", "Intrăm și noi în rândul lumii", sau "Nu ne-au mai făcut de rușine", "Mai sunt și altfel de generali" etc. Mărturisesc că această schimbare de umoare colectivă m-a impresionat la fel de mult ca și întâmplările care au produs-o: sentința Curții Supreme de Justiție și comportamentul profesionist al trupelor de jandarmi. Chiar și replica gunoierilor de pe strada mea ("Ce ziceți, doamnă? Nu mai avem de ce să ne fie rușine!") mi s-a părut la fel de politică și chiar la fel de importantă ca și reacțiile politicienilor care, fiecare în felul său, s-a definit încă o dată în funcție de evenimente. Pentru că această replică și reacția colectivă, vorbesc despre umilința și rușinea pe care nefuncționarea justiției și a ordinii publice le-a generat în întreaga populație și despre nevoia de normalitate pe care o resimte toată lumea. Iar într-un stat, normalitate înseamnă, înainte de toate, respectul și intransigența legii».

(Din articolul "Excepția și regula" de Ana Blandiana; în "România Literară", Buc. 1999)

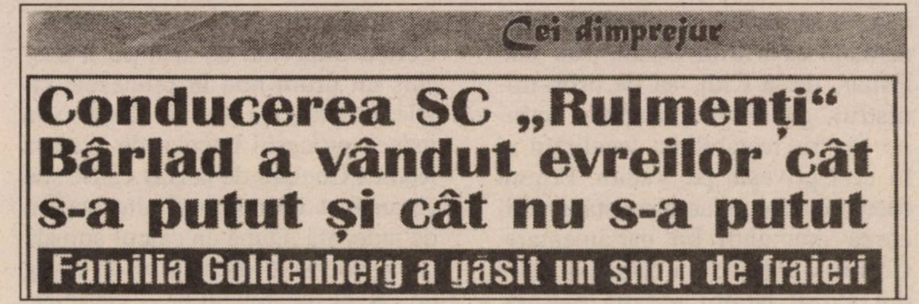

Cei dimprejur

Conducerea SC „Rulmenți" Bârlad a vândut evreilor cât s-a putut și cât nu s-a putut

Familia Goldenberg a găsit un snop de fraieri

Titlu din săptămânalul "Atac la persoană", București

- **La rotisor, conform tradiției neamului**
- **Mafia sionistă**
- **O șmecherie care se învârte la comanda Mossadului**
- **Lipitori**
- **De la 26 la 36**

"Tu (autorul se adresează lui Victor Babiuc, ministrul Apărării, – *n. red.*) să dai cu sictir în Israel, nu în România!"

❖

«Ascultă acilea, Brucane: după cum decurg lucrurile și după aerul de ga-ga pe care-l ai, bag samă că în curând o să dai colțul, n-ai cum s-o mai păcălești pe Doamna cu Secera și Ciocanul, iar atunci când o să fii băgat la rotisor, în Crematoriul Cenușa, conform tradițiilor neamului tău, noi vom împărți bucureștenilor măști de gaze. Saule, Saule, de ce te pârțâiești? (Parafrază la un cunoscut verset biblic.) Acest Saul Bruckner este jidan, adică băiat de prăvălie, pleșcar, cu o capacitate enervantă de a se adapta la orice mediu, la orice situație. Lumea nu încetează să se mire de tupeul acestui vagabond bătrân, care scuipă azi unde a lins ieri și își întoarce pe dos predicile de acum 40-50 de ani. Fiecare așezare din lume are nebuni din ăștia, dar nu se uită nimeni în gura lor, decât ca distracție populară, pe marginea șanțului. În România s-a petrecut însă un fenomen curios: șulfa pistruiată și-a găsit un coreligionar de aceeași teapă, un Brucănel ceva mai mic, dar perciunat foc, pe nume Adrian Sârbu. Așa un sârb, cu tichie și fără prepuț! Fără Adrian Sârbu (adică fără Mafia sionistă din spatele lui), acest Silviu Brucan s–ar fi jucat cu plastilină și lego, în patru labe. (...) La ultimele două emisiuni, Oracolul din Dămăroaia a făcut câteva greșeli nepermise, insultând niște șefi de stat, ba chiar și niște popoare: pe Yasser Arafat l–a făcut terorist (...)».

❖

«Cornel Dumitrescu (co-director al săptămânalului "Lumea liberă" din New York, *n. red.*) a început să aibă coșmaruri și a cerut să fie dus la vestita vrăjitoare și ghicitoare Laura, pentru a-i da în cărți și a-i ghici ce se va întâmpla cu el. Aceasta, văzând că așa o "mare personalitate" a exilului a apelat la serviciile ei paranormale, și-a luat ulcica, a bolborosit ceva deasupra ei, a scuipat în ea și a început să împrăștie acea flegmă pe fruntea lui în formă de cruce, apoi i-a dat în cărți și i-a ghicit în palmă. Și ce credeți că i-a spus țiganca? Nimic important, decât că dacă vrea să-și salveze hoitul, trebuie să stea cât mai atașat de sinagogă. Atât i-a trebuit să afle, că a și zburat la sinagogă, unde a îngenuncheat. Rabinii, văzând cât de tare se zvârcolește și se târăște la picioarele lor, pentru a-l potoli şi a-l pune pe picioare, i-au montat în cap, cu specialiştii lor, o şmecherie care se învârte la comanda Mossadului. Astfel, sub influenţa şi controlul acelui mecanism, a început să borască în hârdăul său de la "Lumea Liberă Românească" tot felul de infamii şi calomnii. Dumitrescu a spus despre noi, naţionaliştii români, că ne împotrivim "rămânerii pe glob a unei singure supraputeri". Doresc să precizez că nimeni nu s-ar împotrivi acestui lucru, dacă Statele Unite, la care s-a referit Dumitrescu, n-ar apăra numai interesele internaţionale evreieşti, ignorând cu atâta vehemenţă interesele naţionale ale altor popoare».

◆

«Este astăzi clar ca lumina zilei că actuala conducere a României s-a aflat, încă de la început, în slujba Mafiei Sioniste Internaţionale (care a şi sprijinit-o să ajungă la Putere) şi că fiecare acţiune a acesteia a fost îndreptată împotriva intereselor fundamentale ale Poporului Român, pe care trebuia, de fapt, să-l slujească. După mai bine de doi ani, făcând un bilanţ sumar, putem afirma cu tărie că regimul Zoe Petre (consilieră a preşedintelui Constantinescu, *n. red.*) este un regim românofob (deci xenofil), pseudodemocratic, filoiudaic, promaghiar, filooccidental şi filoamerican, procatolic şi profund corupt. Acesta a manifestat o atitudine constant servilă faţă de oficinele financiare ale Ocultei (F.M.I., Banca Mondială etc.) şi o atitudine profund ostilă faţă de mişcarea naţională. La doar doi ani de la instalarea acestui regim criminal, pot fi, de asemenea, schiţate următoarele realităţi deja evidente: 1) "Schimbarea" din 1996 nu a însemnat altceva decât înlocuirea regizată a echipei Iliescu (26 în limbaj numeric ocult) cu echipa Zoe Petre (36 în acelaşi limbaj ocult), aceasta din urmă fiind dotată cu un apendice: Emil Constantinescu, care a încercat să joace rolul de preşedinte. Practic, în limbajul ocult al Mafiei sioniste s-a trecut de la "regimul 26" la "regimul 36", care avea sarcina de a continua mai dur cruciada antiromânească a Ocultei. 2) "Tranziţia" de care se face atâta caz nu reprezintă decât trecerea forţată a României de la statutul de Ţară satelit a fostei Uniuni Sovietice (tot o creaţie a Ocultei), la cel de membră a Uniunii Europene; asistăm de fapt la trecerea de la comunism la comunitarism, ultimul front antinaţional al Mafiei sioniste. 3) Campania superisterică de "integrare" a României în structurile NATO nu a urmărit decât trecerea Armatei Române sub un comandament militar extern, astfel că "integrarea euro-atlantică" nu reprezintă altceva decât subordonarea deplină a Ţării faţă de cele două centre principale de putere ale Mafiei sioniste, Bruxelles (26, în limbaj ocult) şi Washington (ce conţine supermaleficul 36 în grupurile "ng" şi "to")».

◆

«"Mondialiştii" sunt acei evrei care consideră că ţara lor e aceea în care se simt mai bine. Sunt *lipitorile* care o sug până nu mai rămâne nimic din ea».

(Din "România Mare", Buc. 1999)

O afacere bună: paşapoartele

Consiliul de Judecată al IGP (Inspectoratul General al Poliţiei) urmează să se pronunţe asupra cazului colonelului Gheorghe Dulgheru, fost şef al Serviciului Paşapoarte Timiş, suspendat din funcţie în urma scandalului paşapoartelor falsificate. În Timiş au fost depistate 47 de cazuri. Beneficiarii au plătit câte 5.000 de mărci germane pentru fiecare paşaport. Ei le duceau poliţiştilor buletine de identitate unde schimbau fotografia şi pe baza acestora li se întocmeau noi paşapoarte. Toţi cei depistaţi sunt ţigani şi aveau interdicţie să intre în mai multe ţări occidentale.

Kurzii

O dată cu arestarea de către turci a lui Abdulah Ocalan, liderul P.K.K., bucureştenii s-au trezit că oraşul lor este plin de kurzi. Aceştia s-au năpustit asupra ambasadei Greciei, vrând să intre înăuntru, cu răngi şi topoare, au ars steaguri turceşti, greceşti, americane şi *(of course)* israeliene, au pus la cale şi alte demonstraţii, dar poliţia română s-a opus, folosind "scutierii" şi gazele lacrimogene.

Interesându-se ce este, de fapt, cu cetăţenii kurzi dintre Dunăre şi Carpaţi, reporterul Ioan Iancu, de la "România liberă", a aflat următoarele:

"Din evidenţa pe care o au serviciile secrete, în România s-ar afla aproximativ 10.000 de kurzi, majoritatea lor fiind membri sau susţinători ai P.K.K. Ei provin din Turcia, Irak şi Iran, precum şi din Germania sau Suedia. Prezenţa lor în România este motivată, în general, de afacerile pe care aceştia le derulează la noi. Totodată, serviciile secrete române consideră că P.K.K. este o organizaţie extremist-teroristă cu ramificaţii şi în România, constituind un real pericol pentru siguranţa naţională. De aceea, în vederea protejării obiectivelor care pot deveni ţinte ale kurzilor s-au luat măsuri speciale de pază care vor fi menţinute în continuare".

Cea mai mare realizare a Securităţii

"Am făcut cercetări asupra revoluţiei din decembrie 1989, cum ştiţi, cu o comisie parlamentară specială. Cu această ocazie am stat de vorbă cu generalul Iulian Vlad care se afla în închisoare. Mare demnitar în securitatea ceauşistă. Ei bine, omul acesta mi-a declarat limpede că cea mai mare reuşită a securităţii ceauşiste a fost crearea dihoniei în diaspora românească. Transmiteţi asta din partea mea tuturor celor care se preocupă de diaspora și care deplâng situația sau acuză cu ușurință. Nici KGB-ul, spunea Vlad, nu se putea lăuda cu o asemenea anulare a diasporei sale. De aceea, cred că românii din emigrație fac o imensă greșeală perpetuând o dihonie sădită atunci, dar care azi nu-și mai are obiect. Ei sunt manipulați din trecut, fără s-o știe".

(Dintr-un interviu acordat de regizorul de film Sergiu Nicolaescu, senator, lui Ilie Traian, de la revista "Curierul românesc", Buc. 1999(

Nea Sandu, regele Somaliei

Știusem până acum de Măria Sa Cioabă, regele țiganilor, cu tronul la Sibiu. Dar iată că la orizont se mai desenează un rege de felul său din România. Numele lui: Alexandru Francisc Naboșnyi. Domiciliul: cartierul Crângași. Scopul: să devină rege în Somalia de Nord. Metoda: ocuparea de către români a teritoriului african sus-amintit.

...Dar, pentru amănunte, să-i dăm cuvântul lui Bogdan Burileanu, de la "România liberă", care a avut privilegiul de a discuta mai îndeaproape chestiunea cu viitorul rege:

«Dl. Naboșnyi a stabilit, deja, că fix 80 la sută dintre români sunt scârbiți și total dezinteresați de viața cetății. Dovadă – absenteismul electoratului la București. Procentul somalez este, desigur, și mai consistent. Așa încât, salvarea celor două națiuni surori ar consta într-un transfer de populație. Toți nemulțumiții din România vor găsi El Dorado-ul visat care pe la Obia, care pe la Berbera, Zeila ori Saskoresh – și aici, viitorul monarh (constituțional) al Somaliei de Nord are ocazia de a-și desfășura vastele și amănunțitele sale cunoștințe de geografie asupra mult visatului său regat...

Viitorul Rege, împreună cu actuala sa soție

Colonizare? Anexare? Transhumanță? Nici una din ele, ne asigură viitoarea Sa Majestate, ci doar ctitorirea unui *hinterland* ce nu s-a mai văzut, o formă a cărei originalitate va face să pălească până și vestita (dar fragila!) noastră democrație.

Am văzut cine ar putea fi populația migratoare. Dar băștinașii? Cum vor reacționa ei la respectiva "descălecare"? "Ne vom lua măsuri de siguranță care nici prin cap să nu le treacă să se opună. M-a supărat chestia asta, că forțele ONU au fost privite ca agresoare", afirmă răspicat dl. Naboșnyi de aici, din bunkerul său situat în Crângași, la etajul al patrulea al unui bloc din beton armat. Împărțirea fix pe din două a Somaliei le va lăsa băștinașilor 318.828 kilometri pătrați, iar "cine va îndrăzni să atace zona rămasă, va avea de-a face cu Noi. În raport și cu ONU și cu situația internă, noul regim va funcționa politic ca o formă de guvernare stabilă, cuplată la autoritățile internaționale și la populație". Se va face totul, dar pe rând. Primii pași vor aduce supușilor din Nordul Somaliei "alimente fără coadă, la un preț convenabil, existențial". Noul stat își va apăra granițele "cu dispozitive de securitate adecvate ce nu vor schilodi omul", "fiind locomotiva progresului în Cornul Africii și bastion al democrației în această parte a lumii".

Obiectivele dezvoltării exterioare sunt ambițioase. Documentul intitulat "Program de echipare" prevede (cităm cu maximă scrupulozitate) "autostrăzi în lungime totală de 2.400 km. cu patru benzi de circulație pe sens, patru platforme de extracție petroliferă în larg, treizeci de platforme de extracție terestră, două rafinării prelucrare șase milioane tone petrol brut, două centrale electrice (petrol brut, cărbune), o centrală nucleară cu cinci reactoare Candu de 440 MW... De unde vor proveni fondurile? Păi, din donații, sponsorizări ONU și FMI, cărora le-a fost deja înmânat deja dosarul complet al programelor, cu termene de realizare. În programul existențial de fondare și guvernare, se prevede violet pe alb (în copia de indigo pusă la dispoziția presei) ca, "în termen de 20 de ani de la instalarea autorităților în Regatul Somaliei de Nord, să se îndeplinească normele de aderare la Uniunea Europeană în calitate de membru asociat. Cu prilejul jubileului de 25 de ani de la întemeierea Regatului să fie găzduite Jocurile Olimpice de vară sau Jocurile panafricane".

Pentru că *verba volant,* seriozitatea magistralelor proiecte este conferită, deocamdată, de cuprinderea lor în documentele viitorului stat. Modest, dar sârguincios, viitorul Rege a stabilit deja Lista funcţiilor guvernamentale şi, mai ales, lista decretelor regale ce vor fi imediat promulgate, în număr de 62. Lipsa spaţiului ne obligă la o nedreaptă selecţie a acestora: Decret Regal privind reforma agrară, DR de înfiinţare şi stabilire a parităţii monedei naţionale, koroana nord-somaleză (permiţându-se însă şi circulaţia în paralel a leului şi a dolarului!), DR de înfiinţare a ordinului Militaro-Religios SOLAND, precum şi alte decrete regale gata de a fi transpuse în practică: de instituire şi numire în ranguri nobiliare pe viaţă şi ereditare, de realizare a produselor cu sigla "Made in the Kingdom of North Somalia", de înfiinţare a Teatrului Naţional al KNS, a Muzeului Naţional, a Universităţii şi Arhivelor Naţionale, de confiscare a proprietăţilor care nu îşi aduc contribuţia la bugetul de stat, de stabilire şi amplasare a zonei de graniţă, de interzicere a înstrăinării, blocării bunurilor şi proprietăţilor ce aparţin KNS, aflate pe teritoriul naţional şi oriunde în lume, cu retorsiune, în fine câte un decret (tot regal!) de înfiinţare a Clubului Sportiv "Steaua Albastră Kalys" şi, respectiv, CS Dinamo Kalys"... Kalys fiind – pentru cine nu ar pricepe acest lucru – numele viitorului Rege, fondator al statului şi al dinastiei...

Legea fundamentală este şi ea gata. Aşteaptă doar implementarea. Conţine 153 de articole, stipulând – per ansamblu – instaurarea unei democraţii, la funcţionarea căreia veghează Monarhul luminat. Principiul de bază este cuprins în art. 2 alin. 1: "Ce este bun pentru Suveran este bun şi pentru cetăţeni, poporul nord-somalez". Conform celor stipulate, drapelul Somaliei de Nord este "tricolor cu stea în cinci colţuri albastru închis aşezată în centru pe cele trei culori dispuse orizontal", roşu, galben şi albastru; Ziua Naţională va fi ziua proclamării Regatului; Imnul Naţional este "La revedere, draga mea", iar stema ţării este blazonul Dinastiei Kalys (conţinând, în patru careuri egale, o acvilă, o cămilă lângă un bananier, marea albastră şi un zid de cetate)».

Petrol şi gaze în Marea Neagră

«PETROM a descoperit în platoul continental al Mării Negre cel mai mare zăcământ de ţiţei şi gaze din ultimii ani. Sonda "Pescăruş", unde s-a descoperit zăcământul, a avut o producţie foarte mare, mai mult decât se înregistrează de obicei la o schelă întreagă. Datorită acestei descoperiri, timp de 10 ani nu se va mai cheltui valută pentru cumpărarea de ţiţei. Sonda este situată în blocul de zăcământ Histria, aflat la 90 km. de Constanţa şi doar la 10 km. de platforma centrală de producţie PETROMAR. Acest fapt va scurta mult perioada când sonda va fi pusă în producţie, iar preţurile la care va fi valorificat ţiţeiul vor fi mult mai mici. Lucrările de cercetare geologică au început în 1994. PETROMAR a utilizat serviciile unor firme străine de prospecţiuni. Valoarea comercială a acestei descoperiri este de minimum 2 miliarde dolari. În prezent, sonda produce 30 metri cubi pe oră şi 700 metri cubi pe zi, ceea ce reprezintă producţia unei schele. Până la punerea în producţie vor mai trece cel mult trei ani. Pentru pornirea exploatării se vor cheltui peste 100 milioane dolari».

(După "Curierul Românesc", Buc. 1999)

Cancanuri

...aflăm, ca de obicei, din revista V.I.P.

"Cornel Constantiniu a învins o boală cumplită"; "Gina Pătraşcu şi Horia Şerbănescu au divorţat"; "Jean Constantin şi Dan Spătaru au dormit pe jos în Germania".

Mica publicitate

■ Doamnă, domnişoară, ofer companie domnilor generoşi! Tel. (01) 892.10.14.

■ Super sex în direct! Tel. (01) 894.18.02; (01) 894. 18.08.

■ Mulatră, senzuală, superbă. (01) 894. 18.00; (01) 894. 18.06.

■ Domn bogat, generos, doresc dnă, domnişoară pentru companie. (01) 892. 10.14.

■ 20 de tinere superbe pentru toate gusturile şi buzunarele vă aşteaptă la Club Erotic 898. Tel. (01) 898.47.47.

■ Studentă, Teatru şi Film, 22 ani, 52/1,65, caut partener pentru distracţie, Simona, 899.90.00.

■ Tânără superbă ofer companie unui domn generos. 094.350.086.

■ Bună! Sunt aici pentru tine! Vrei să mă cunoşti? Loredana 23/169/57, caldă, tandră, inteligentă, veselă, nebunatică. Hai, sună-mă! 8.999.000.

■ Tânără, superbă, delicată, senzuală, sufletistă, minunată, ofer companie pentru oameni de afaceri şi turişti străini. Ines, 22/165/51, vorbesc italiană. Mi-e dor de Italia. Sună-mă! Chiama me, io amo l'italiani! 8.999.000.

(Din "România liberă", Buc. 1999)

La BUCUREŞTI
GARSONIERĂ ultra-centrală, spaţioasă, baie, bucătărie, telefon internaţional.
De închiriat.
Tel. 052/317-346

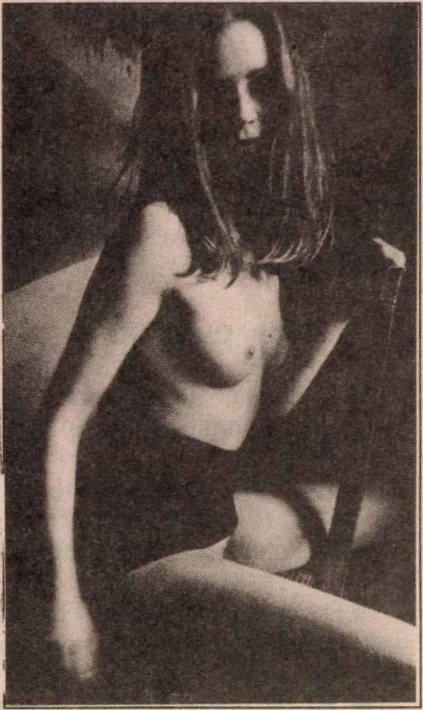

■ Căutăm menajere pentru Israel, vârsta 35-50, cunoscătoare limbi străine, preferabil personal care a lucrat în domeniul sanitar. Telefon: 211.32.76, 9.00-14.00.

■ Mândria bărbătească poate face ca o relaţie sentimentală să devină imposibilă. Că este academician, persoană publică, director, buticar sau orice altceva, care are 20 de ani sau 60 de ani, bărbatul are mândria lui şi atunci când treburile nu merg cum vrea el, bărbatul cu mândrie exagerată şi lipsită de altă bază decât cea fizică îşi domină nemilos jumătatea când în general femeia îi iese din cuvânt, dar are pretenţia să fie servit. Ei preţuiesc banii mai mult decât relaţiile interumane şi de aceea caut un bărbat tandru, generos, iubitor, cu simţul umorului, manierat, educat, să fie matur în decizii, bun familist, să aibă o situaţie materială bună, peste 1,80 m. înălţime, 34-40 de ani. Eu am 1,70/58, Rac, simpatică, practic sport, o fiinţă normală. Pentru Teo, Şoseaua Vergului, nr. 15, bl. H3, sc. A, ap. 5, et. 1. sector 2, Bucureşti.

■ Tânăr 26/1,70/65 foarte simpatic, corect, sănătos, fără vicii, ţin companie – întreţin relaţii intime sau satisfac capriciile erotice ale doamnelor din ţară şi din străinătate, indiferent vârstă, dacă sunt sponsorizat. Aştept răspuns pe adresa OP1 - post restant pentru Ionescu Gheorghe, Piteşti.

■ Tânăr intelectual, 30/1,85/85, simpatic, cult, sportiv, tandru şi înţelegător, ofer servicii de maximă satisfacţie, cum n-au visat, tuturor doamnelor/domnişoarelor generoase, indiferent de vârstă. Aţi visat să ajungeţi vreodată în cele mai înalte sfere ale plăcerii? Dacă da, atunci v-aţi găsit partenerul potrivit. Asigur discreţie şi seriozitate. Aştept răspunsuri şi din alte oraşe. OP2 – CP3 – Zalău.

■ Un bărbat la braţul tău: Escort Boy, 27 ani, bine, educat, discret, tandru, îmi închiriez serviciile unor femei de afaceri, experimentate. Preferabil din Bucureşti. 068/137925 – Daniel.

■ Bursuc, 44/1,80/90, profesor Bucureşti, doresc cunoştinţă bursoaică cu scorbură. Burduşanu Ionel, Str. Tony Bulandra nr. 34 – Bucureşti.

(Din ziarul "Naţional", Buc. 1999)

Decese

Radu Zaharescu, actor la Teatrul de revistă "C. Tănase"; a format, ani de-a rândul, împreună cu Horia Şerbănescu, unul din cuplurile comice cele mai populare din România.

Angelo Miculescu, fost vicepreşedinte al Consiliului de Miniştri şi ministru al Agriculturii în anii 70-80; în urma unui accident de automobil; a fost socrul deputatului Adrian Năstase, vicepreşedinte al PDSR, fost ministru de Externe după 1990.

Vasile Vâlcu, fost membru al C.C. al P.C.R.

Cristian Popişteanu, publicist, doctor în istorie, redactor şef al lunarului "Magazin istoric", din Bucureşti; a fost căsătorit cu Adina Darian, critic de film.

George Grigoriu (72), compozitor de muzică uşoară; a făcut parte, în anii '60, împreună cu fraţii săi Cezar şi Angel, din formaţia "Trio Grigoriu", desfiinţată la ordinul lui Gh. Gheorghiu-Dej, care nu suportase ideea că fiica sa Tanţi, măritată cu Cezar Grigoriu, este nevasta unui "gurist".

Bijuteria
Peretz
PETAH TIKVA
Reh. Hovevei Zion 15
Dispune
de o gamă variată
de BIJUTERII SPECIALE
precum şi CEASURI
de la renumitele firme
• RADO • SEKTOR •
• LONGINES •
• PIERRE BALMAIN •
• MICHAEL HERBELAIN •
• MOVADO • TISOT •
• EDOX • CAMEL •
Preţuri moderate
VISA şi ISRACARD
Tel. 03/934-0303
Vorbim româneşte
•
Clientelei noastre devotate
HAG PESAH SAMEAH!
La împlinirea a 51 ani de existenţă prezentăm
OMAGIUL NOSTRU
STATULUI ISRAEL
pentru impresionantele sale realizări, şi urări de continuă
PROSPERITATE
ŞI PACE!

ION MIHĂILEANU
Corespondenţă din Franţa

Caleidoscop parizian

- Cine a fost De Gaulle?
- 10 scriitori francezi şi anul 2000
- Meciul MacDonald's – bistro
- Junele şef rabin Şafran
- Isus – femeie?

La nostalgie n'est plus ce qu'elle était (Nostalgia nu mai e – acum – ceea ce a fost) este titlul unei cărţi scrise de Simone Signoret în care îşi depăna amintirile vieţii sale în acest secol. Parafrazând acest titlu, ca să rezum în câteva cuvinte cele ce urmează, "De Gaulle n'est plus ce qu'il était" (De Gaulle nu mai e ceea ce a fost). Cu alte cuvinte, De Gaulle nu se mai bucură acum în Franţa de acelaşi prestigiu de care se bucura altădată. E în orice caz constatarea unui sondaj de opinie efectuat de institutul C.S.A. la cererea revistei "L"Evènement". De aici până la a spune că De Gaulle nu mai reprezintă un mit alături de Jeanne d'Arc sau Napoleon e o mare distanţă, şi n-aş îndrăzni s-o fac. Dar că aureola sa e în declin se poate afirma cu certitudine. Mai ales pentru generaţia celor care au între 18 şi 40 de ani. 39% dintre ei îl consideră un militar, 32% un om de acţiune, 23% un conducător deasupra partidelor politice, 19% un om de dreapta şi numai 13% un vizionar. De Gaulle redus de tineri la o personalitate de militar sau om de acţiune e în contrast flagrant cu unanimitatea tuturor partidelor politice în a-l considera pe De Gaulle făuritorul Franţei contemporane. 80% dintre cei ce-au răspuns la anchetă consideră că termenul patriotism corespunde mai bine pentru a-l caracteriza, recunoscându-i-se meritul de a fi lansat apelul din 18 iunie 1940, prin care chema la revoltă împotriva ocupaţiei hitleriste, precum şi întemeierea celei de a 5-a Republici. Ceea ce, în paranteză fie spus, îi recunoaşte şi cel ce scrie aceste rânduri. Insist îndeosebi asupra importanţei pe care a avut-o noua Constituţie a celei de a 5-a Republici. Ea a asigurat stabilitatea politică în Franţa, după ce, în timpul celei de a 4-a Republici, la fiecare jumătate de an apărea şi dispărea un nou guvern.

Dar "tovarăşul" De Gaulle a avut şi lipsuri...

Două cărţi, *Résurrection,* de Christophe Nick, mare reporter, şi *La face cachée du gaullisme,* de Nicolas Tenzer, politolog, nu iartă nimic marelui Charles.

Ce-i reproşează autorii acestor cărţi?

În primul rând faptul că a prezentat o viziune falsă a istoriei, a războiului şi a Rezistenţei. Nici mai mult nici mai puţin... Datorită lui De Gaulle, susţin ei, s-a aşternut mult timp tăcerea asupra unei perioade negre, aceea a regimului de la Vichy. După opinia lui Nicolas Tenzer, în 1940 De Gaulle a acţionat împotriva lui Pétain şi a regimului de la Vichy pentru că au acceptat capitularea, nu pentru că aveau divergenţe ideologice grave. Cu excepţia antisemitismului. Aceasta explică de ce în 1950 şi 1952 au fost prezentate succesiv două legi de amnistie parţială şi apoi totală a Vichy-ului. Iniţiatorul acestor legi: Edmond Michelet, o somitate a Rezistenţei, om politic apropiat lui De Gaulle... De altfel, adaug eu, cu ocazia procesului Papon, colaboraţionistul condamnat la 10 ani închisoare, a reieşit limpede că acesta a ocupat cele mai înalte funcţii cu sprijinul personal al lui De Gaulle. Şi e imposibil ca acesta să nu fi cunoscut biografia extrem de înceţoşată a respectivului. De aici până la a-l integra pe De Gaulle în familia dintotdeauna a naţionalismului francez e un pas pe care autorii nu ezită să-l facă.

Mi se pare, şi o spun cu toată modestia, că personalitatea lui De Gaulle (căruia marele biograf Jean Lacouture i-a consacrat trei volume) e mult mai complexă. Calificativul de patriot (şi nu de naţionalist, care presupune o alunecare spre extreme) acordat de 80% din francezi, cred că e cel exact. La Londra marea majoritate a oamenilor politici care îl înconjurau erau antifascişti convinşi, printre ei numeroşi evrei. După eliberare, epurarea colaboraţioniştilor a fost dusă fără cruţare. Ceea ce i-a atras ura extremei drepte. El a refuzat comutarea pedepsei cu moartea lui Brassiblach, poet remarcabil, dar unul din cei mai înverşunaţi pamfletari antisemiţi, deşi în favoarea lui au pledat Mauriac şi Camus. Iar Céline, antisemit visceral, s-a ascuns mulţi ani în străinătate de teama de a fi băgat în puşcărie. Nu altcineva decât extremiştii de dreapta au atentat de câteva ori la viaţa lui De Gaulle. Stânga franceză, oarbă, a mers până acolo încât l-a calificat pe De Gaulle de Hitler francez. Uitând că De Gaulle a avut cea mai mare stimă pentru Léon Blum şi pentru Mendès-France. Uitând că, veritabil democrat, când referendum-ul pe o temă minoră i-a fost defavorabil, a demisionat, deşi nu era obligat.

E adevărat, însă, că la un moment dat a vrut să facă uitată Franţa Vichy-ului. Ca Mitterrand, de altfel, acesta din alte motive. Orgoliul său l-a împins să susţină că adevărata Franţă a fost cea a Rezistenţei, adică El, cu E mare, iar Vichy-ul un episod minor, fără importanţă. Cu beneficii pe plan internaţional, Franţa devenind după război una din cele patru mari puteri ale lumii, alături de USA, Uniunea Sovietică şi Anglia.

El rămâne în istorie, alături de

Churchill, unul din cei mai mari conducători ai acestui secol. Nu degeaba Ben Gurion l-a stimat şi l-a considerat un bun prieten, un prieten al Israelului. Până la războiul din 1967. Când, tot din orgoliu, şi-a schimbat atitudinea pentru că n-a fost ascultat de acest "peuple d'élite sûr de lui-même et dominateur".

Dar, ca să revenim la zilele de azi, cred că Malraux avea dreptate când zicea că nu există gaullism fără De Gaulle.

■ O altă anchetă extrem de interesantă a fost făcută de postul de radio France Culture cu colaborarea marelui centru cultural Beaubourg. Ascultătorilor şi cititorilor li s-a pus următoarea întrebare: Care sunt cărţile care vor rezista în următorul secol, care vor trece pragul anului 2000?

Rezultatul a fost pe de o parte normal, dar în acelaşi timp surprinzător. Iată clasamentul primelor zece cărţi, în ordinea voturilor: 1. *A la recherche du temps perdu* de Marcel Proust, 2. *Voyage au bout de la nuit* de Louis-Ferdinand Céline, 3. *L'Etranger* de Albert Camus, 4. *La condition humaine* de André Malraux, 5. *La peste* de Albert Camus, 6. *L'écume des jours* de Boris Vian, 7. *Le Petit Prince* de Saint-Exupéry, 8. *Mémoires d'Hadrien* de Marguerite Yourcenar, 9. *La Nausée* de Sartre, şi 10. *Tristes Tropiques* de Claude Lévy-Strauss.

Ziceam că acest clasament e normal, căci cine ar putea contesta că autorii francezi citaţi mai sus şi-au pus amprenta pe secolul 20? Dar în acelaşi timp rezultatul e surprinzător din multe puncte de vedere. De câţiva ani buni încoace succesul de librărie e asigurat de biografii, de documentarul politic şi social, de eseu, şi mai puţin de romane. Ori, în selecţia de mai sus, romanul e predominant. Surprinzătoare e de asemenea absenţa unor autori care au inovat literatura franceză: Ionesco, Anouilh, Beckett, Breton. Poezia nu-şi găseşte locul, şi nu se poate spune că n-au existat poeţi mari ca Apollinaire, Eluard, Aragon, Michaux, Char. Oare asta înseamnă că secolul 21 se va lipsi de poezie, într-o lume prozaică şi virtual-informatică?

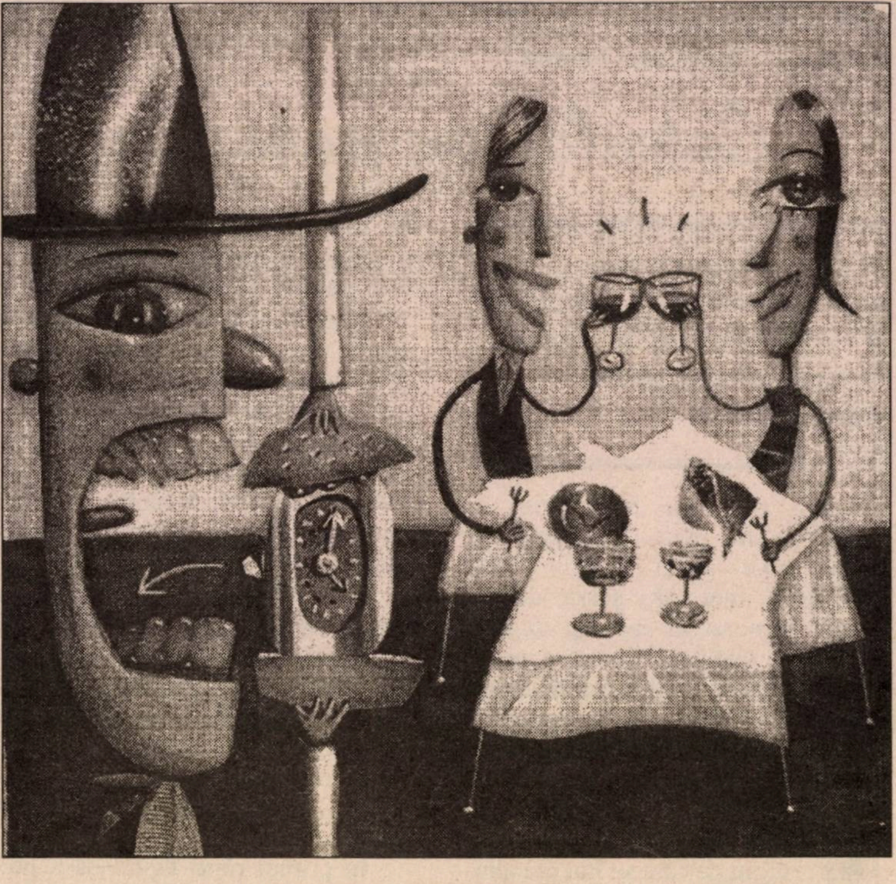

Un pahar de Bordeaux, o masă bună acasă sau la bistro, se compară cu McDo?

În sfârşit, marii scriitori catolici au dispărut complet, se pare, din preferinţele cititorilor: Mauriac, Péguy, Bernanos, Green. Deşi, după părerea mea umilă, Mauriac, de pildă, continuă să fie lectura, dacă nu preferată, în orice caz curentă a tinerilor.

Oricum, posteritatea va decide. Şi nimeni n-o poate prevedea.

■ În ultimul timp constat cu uimire şi părere de rău că pseudorestaurantele McDonald's s-au înmulţit la Paris precum ciupercile. Nu contest că din când în când, şi din punctul meu de verere cât mai rar, mă simt obligat să spun "al het" şi să mă duc, la cererea lor, cu câte unul din nepoţii mei la aceste oficine unde se masacrează arta culinară.

Sunt conştient că molima McDo s-a răspândit în lumea întreagă, inclusiv în Israel, unde, mi se pare, au apărut şi McDo caşer. Nu mă miră că în cei 50 de ani de când ele există au vândut mai mult de 80 de miliarde de hamburgheri, că în fiecare zi au 40 de milioane de clienţi, că 109 ţări sunt pline de McDo, că la fiecare 7 ore se deschide o nouă unitate.

Revenind la ce se întâmplă în Franţa, am la dispoziţie două cifre: 400 sucursale, cu o cifră de afaceri de 6 miliarde de franci.

Întrebarea e: au reuşit McDo să ia locul, să învingă tabieturile francezilor, amatori de "bonne table", de "bonne chère?

Răspunsul e categoric: Nu. Cum prevedeam cu nu ştiu câţi ani în urmă, când prietenul nostru, al lui

Mirodan şi al meu, scriitorul Roger Boussinot, luând dejunul cu noi la bistroul său favorit "La tour d'Auvergne", se arăta îngrijorat de soarta bucătăriei franceze. Era imposibil ca franţuzul să renunţe la atâtea şi atâtea delicioase mâncăruri, pentru care e invidiat de englez, de german, de japonez, de american, ca să nu-i mai înşir pe toţi căutătorii de "cuisine française" (e adevărat că italianul sau chinezul îşi îngăduie să rivalizeze cu reprezentantul cocoşului galic, dar asta e o altă poveste).

Iarăşi o anchetă, organizată de societatea "Credoc", confirmă cele de mai sus. Ce constată ea? Franţa rămâne ataşată valorilor de "bien manger" la bistro sau restaurant, dar şi meselor luate la oră fixă în familie, privilegiind noţiunile de plăcere şi gust. A bucătărisi nu e considerat o corvoadă, ci un prilej de a exprima talentul, creativitatea. În timpul săptămânii gătitul ia 36 de minute, în week-end între 44 şi 60 de minute. Bărbaţii participă în proporţie de 53% la pregătirea bucatelor.

SPUNE LUI
DUMNEZEU,
TATĂLUI TĂU:

Mă încred
în Tine,
Tu mă treci
biruitor
prin toate! –

şi mîngîiere şi
ocrotire va intra
în inima ta.

MB

Cercetătorii au studiat şi timpul pe care îl acordă francezii plăcerii de a lua masa. În medie 33 de minute în timpul săptămânii şi 43 de minute sâmbăta sau duminica, cu diferenţe în funcţie de regiuni. În sud-estul Franţei, unde se mănâncă mai bine, în medie 42 de minute, iar în nord (Picardia), numai 19 minute (aici se consumă mai ales cartofi prăjiţi, cârnaţi şi bere).

În fine, ca să termin cu cifrele, 31% dintre francezi ies sâmbăta sau duminica la restaurant. Ceea ce, să recunoaştem, nu e rău.

În fine, am făcut şi eu mica mea anchetă: l-am întrebat pe simpaticul meu nepot, Gary (şapte ani şi jumătate): unde preferi să luăm masa împreună, la un McDo sau la o pizzeria? Răspuns: la pizzeria. Ceea ce am şi făcut. Am mâncat amândoi o excelentă pizză. Pun rămăşag că peste trei ani va prefera bistroul. Quod erat demonstrandum!

■ Un mare eveniment cultural: Şef rabinul Alexandru Şafran a primit premiul literar acordat de *Consistoire de Paris,* revista *Arche* şi *Radioul Comunităţii evreieşti.* Pentru întreaga sa activitate de cărturar, de scriitor. Am fost prezent la această superbă solemnitate care a avut loc la "Espace Rachi", centrul cultural evreiesc cel mai important din Europa. Au vorbit numeroşi reprezentanţi ai evreilor francezi, aducându-i un omagiu în care adjectivele erau prezente în fiecare propoziţie: mare erudit, mare talmudist, mare intelectual, inteligenţă superioară, mare dascăl şi, mai ales, Om cu O mare. Marele rabin al Parisului, David Messas, îl consideră, în plus, ca pe tatăl său. Emoţionant, nu?

Aşteptam cu nerăbdare să-l ascult pe eminentul nostru Şef rabin, în replică la elogiile care i s-au adus. Şi răspunsul său, rostit cu un glas melodios, vibrant, puternic, al unui tânăr de 21 de ani – jur că nu exagerez! – a fost o lecţie de, dacă se poate spune astfel, înaltă modestie. El a căutat şi a găsit în "cărţile sfinte" elemente pentru a justifica, din punct de vedere etic, strădania fiecăruia de a-şi cunoaşte limitele, pentru ca în a doua parte a expunerii sale să spună că-şi dă seama că premiul ce i se acordă se datoreşte numai bătrâneţii sale şi că nu-i poate împiedica să se considere fericiţi că fac o "mitzva" prin acest gest. Din păcate nu pot reda umorul lui Alexandru Şafran, care i-a amuzat pe ascultători şi a fost răsplătit de ei cu aplauze la scenă deschisă.

Moïse Cohen
Président du Consistoire de Paris
David Messas
Grand Rabbin de Paris
Shlomo Malka
Directeur d'antenne de RCJ
Meïr Waintrater
Directeur de la rédaction de L'Arche

ont le plaisir de vous inviter
à la remise du
Prix littéraire du Consistoire de Paris au
Grand Rabbin
Alexandre Safran
ancien Grand Rabbin de Roumanie,
Grand Rabbin de Genève

le jeudi 18 février 1999
à 18h30
à l'Espace Rachi 39, rue Broca, 75005 Paris

avec RCJ – Radio communauté juive
et L'Arche – Le mensuel du judaïsme français

La urmă am schimbat câteva cuvinte în româneşte cu sărbătoritul, care la cei 88 sau 89 de ani ai săi, e într-o formă minunată. Păcat că în sală nu era nici un reprezentant al comunităţii evreieşti din România.

■ Câteva minime: ■ O franţuzoaică din patru e singură, celibatară. Aviz amatorilor israelieni… ■ Am mai scris despre Nathalie Sarraute, venerabila "rebelă a "marelui roman". La cei aproape 100 de ani ai săi, continuă să scrie. Romancieră, autoare de piese de teatru, eseistă, e admirată pentru profunzimea şi frumuseţea scrisului său. Evreica Nathalie Sarraute a intrat în fai-

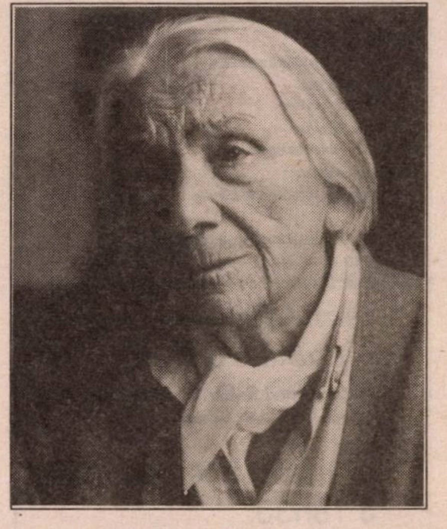

Nathalie Sarraute:
se apropie de sută

moasa colecţie "Pléiade" a editurii Gallimard: Opere complete, 2128 de pagini. ■ Isus Hristos, în chip de tânără, cu nişte sâni expuşi de toată frumuseţea? E o nouă versiune a Evangheliei? Nu, e viziunea unei fotografe, Bettina Rheims, care a lucrat timp de doi ani, folosind 156 actori, costumieri, machiori, pentru a ilustra Evangheliile. Nostim e că aceeaşi fotografă a realizat portretul preşedintelui Jacques Chirac care se află atârnat în 36.664 comune din Franţa. Bineînţeles că lui nu a îndrăznit să-i schimbe sexul… Despre această "obrăznicie" care a stârnit scandal voi reveni.

■ Şi mai multe bancuri: ■ Un zgârcit cade într-o piscină. Neştiind să înoate, ţipă după ajutor. Cei din jur se grăbesc să-l ajute. –Daţi-mi mâna, daţi-mi-o! îi spune un înotător. Zgârcitul, nimic, continuă să ţipe: Ajutor, ajutor! Intervine atunci fiul său: – Lăsaţi-mă, ştiu eu ce-i de făcut. Ia-mi mâna, tată, ia-mi-o! ■ Profesorul, elevului: – Lucrarea ta e foarte proastă, am să-i spun tatălui tău. – O să-l jigniţi tare, el a făcut-o. ■ Cică după ce unul din colaboratorii apropiaţi ai lui Clémenceau murise, un candidat la succesiunea acestuia se prezintă şi-i spune: – Domnule prim ministru, sunt gata să-i iau locul. – De acord, îi răspunde Clémenceau, n-ai decât să te înţelegi cu pompele funebre. ■ Un tânăr, după ce s-a logodit, anunţă vestea familiei sale. – N-are nici un ban, zice tatăl. – Se pare că habar n-are să gătească, adaugă mama. – În plus, nici nu ştie să se îmbrace, zice sora. – Nici n-are studii, îi reproşează fratele. – Poate, replică tânărul logodit, are însă o calitate rară. – Da? se minunează toţi. Care? – Ea n-are familie. ■ – De ce, e întrebat un tip extrem de neliniştit, clubul superstiţioşilor pe care l-aţi întemeiat s-a desfiinţat? – După ce am ţinut 12 şedinţe, nici unul dintre aderenţii noştri n-a vrut să participe la cea de a 13-a. ■ – Tată, se adresează băiatul unui geamgiu, acum sunt mare, aş vrea să te ajut să câştigi mulţi bani. – E drăguţ din partea ta. Cum? – Simplu. Îmi cumperi o minge de fotbal. ■ Într-un sat scoţian, pastorul, după slujba religioasă, face să circule pălăria sa printre enoriaşi, pentru a aduna parale pentru biserică. Bineînţeles că se întoarce goală. Atunci pastorul exclamă: – Îţi mulţumesc, Doamne, că mi-ai înapoiat pălăria! ■ Un octogenar, cam surd, se duce la doctor, care îi recomandă o proteză auditivă, asigurându-l că-şi va recăpăta auzul din tinereţe. După o lună revine pentru control. – Se pare că proteza e bună, spune el. – Familia dumitale trebuie să fie mulţumită că auzi din nou. Octogenarul: – Nu le-am spus nimic. Ascult conversaţiile lor. Până acum mi-am schimbat testamentul de trei ori. ■ Sătul că e socotit mincinos de către prieteni, un pescar cumpără un cântar şi de fiecare dată cântăreşte în faţa lor fiecare peşte pe care l-a prins. Până când moaşa, la naşterea primului său copil, împrumută cântarul. Cât cântărea pruncul? 17 kilograme!

MAMAIA מאַמאַיַה
Restaurant
românesc
Grătar – pescărie

Aer condiţionat, ambianţă plăcută,
serviciu conştiincios, preţuri moderate.
Deschis zilnic între orele 12-24.
Vă rugăm a rezerva locurile prin tel. 523-7784
Vorbim şi româneşte.
Restaurantul MAMAIA
TEL AVIV, str. Ben Iehuda 192
Hag Pesah sameah!

E.W.T.R.
România
32

PRIMĂVARĂ FIERBINTE ÎN ROMÂNIA
Oferte speciale E.W.T.R.
– *Minivacanţe şi tratament*

A. 5 zile / 4 nopţi - PREDEAL + BUCUREŞTI - 399 $

3 nopţi - PREDEAL / Hotel CARPAŢI
1 noapte - BUCUREŞTI / Hotel INTERCONTINENTAL
MASĂ FESTIVĂ CU PROGRAM FOLCLORIC SPECIAL
LA RESTAURANTUL TREI BRAZI / PREDEAL
***Plecarea:* În fiecare MIERCURI**

……

B. 7 zile / 6 nopţi - PIATRA NEAMŢ + BUCUREŞTI - 499 $

5 nopţi - PIATRA NEAMŢ/ Hotel CENTRAL
1 noapte - Bucureşti / Hotel INTERCONTINENTAL
2 Excursii în MOLDOVA: Durău / Lacul Ceahlău / şi Iaşi
***Plecarea:* 12 APRILIE**

……

C. 16 zile / 15 nopţi - FELIX + PREDEAL - 650 $

11 nopţi - FELIX / Hotel INTERNAŢIONAL
4 nopţi - PREDEAL / Hotel CARPAŢI
TRATAMENT MEDICAL COMPLET
MASĂ FESTIVĂ CU SEARĂ FOLCLORICĂ
LA RESTAURANTUL TREI BRAZI DIN PREDEAL
***Plecarea:* 14 APRILIE**

Preţurile cuprind:
- **Zbor TEL AVIV - BUCUREŞTI - TEL AVIV**
- **Cazare în camere duble**
- **Demipensiune la FELIX, PREDEAL şi PIATRA NEAMŢ**
- **Mic dejun la Hotel INTERCONTINENTAL / BUCUREŞTI**
- **Zbor intern la FELIX**
- **Toate transferurile**

***Preţurile nu cuprind*: 49 $, taxa de înscriere şi 26 $ taxe de aeroport**

SOLICITAŢI OFERTA SPECIALĂ DE PRIMĂVARĂ AGENTULUI DVS. PREFERAT

O înregistrare pe casetă pentru Radio Köln

Înregistrarea la care ne referim în titlu a fost făcută de Benno Birnberg, defunctul soţ al d-nei Irena Froimescu-Birnberg, din Holon.
A fost făcută aşa... ca să se ştie.
Aşa... ca să nu se uite.

Tatăl meu, Moşe (Mozes) Birnberg, s-a născut, ca şi bunicul şi străbunicul meu, în satul Iabloniţa, situat într-o regiune sălbatică de munte din Bucovina, la graniţa cu Polonia. Mama, Blima Klipper, se născuse în satul Putila din apropiere. Părinţii mei s-au văzut înaintea căsătoriei o singură dată... Tata era un om tăcut, liniştit. În timpul liber citea şi recitea Thora. Asta era plăcerea lui. Grija lui cea mai mare era ca în casă să se respecte preceptele religioase. Eram şase copii: două fete şi patru băieţi. Noi, băieţii, cum împlineam patru ani, eram trimişi la *heder*. Mama era opusul tatei: energică, harnică, muncea toată ziulica; dar seara, după ce toată casa se liniştea, avea plăcerea şi găsea puterea să citească vreun roman din acelea la modă pe atunci: cu multă dragoste şi cu sfârşit fericit...

Casa noastră din Iabloniţa era mare, frumos lucrată din bârne de lemn. Ceremuşul curgea pe aproape; nu prea departe era o pădure mare, întunecoasă, unde lucrau aproape toţi bărbaţii din Iabloniţa şi din satele învecinate. Acolo lucra şi tata. Sătenii luau loturi de pădure de la "Gemeinde" (comună), tăiau copacii, îi descojeau şi-i aşezau frumos în stive. Cu timpul, comuna a lărgit şi adâncit albia Ceremuşului şi a construit şi un stăvilar, aşa că sătenii făceau plute din copacii tăiaţi şi le trimiteau pe Ceremuş jos, la vale. Noi copiii, priveam încântaţi cum plutele lunecau, una după alta, pe apa curgătoare... Aşa au trecut anii frumoşi ai copilăriei.

În anul 1914 a izbucnit primul război mondial şi tata a fost înrolat în armata austriacă; mama a rămas singură cu noi, cei şase copii...

După 1916, când a intrat şi România în război, sătenii, mai ales femeile, trăiau cu groaza că vor veni din nou cazacii (Rusia ţaristă era aliată cu România), care făceau prăpăd: băteau bărbaţii, mai ales pe evrei, maltratau femeile... Multe familii au fugit. Mama a hotărât să ne refugiem la Brno, la o soră a ei care avea şapte copii. A închiriat o căruţă cu un biet căluţ, a încărcat-o cu bagaje, i-a aşezat pe cei doi fraţi mai mici sus, pe baloturi, şi am pornit la drum, pe jos, peste munţi.

După 1919 am revenit la Iabloniţa, dar tata a hotărât să ne mutăm la Cernăuţi pentru ca noi, copiii, să putem merge la învăţătură.

❖

În primii ani după terminarea războiului ne-a lovit o mare nenorocire: au murit una după alta, la scurt interval, cele două surori. Roza, cea mică, slăbuţă, n-a rezistat la lipsurile din casă şi a murit de o tuberculoză galopantă. Buna noastră Fani, care avea 18 ani şi era foarte frumoasă, a murit de septicemie.

Ca să ne mai ajutăm puţin, mama, care învăţase croitoria, a început să lucreze lenjerie bărbătească. Cu ce câştiga ea, reuşea să ne mai astâmpere foamea. Îmi amintesc cum îşi proptea pâinea rotundă de piept şi tăia felii pe care ni le împărţea. Eu pândeam cu coada ochiului să văd dacă nu-mi cade o felie mai mare. Eram veşnic înfometat.

Doream mult să învăţ o meserie tehnică, dar mama m-a îndemnat să învăţ blănăria, meserie foarte căutată pe atunci la Cernăuţi. Astfel, am urmat şcoala profesională de blănărie, apoi o şcoală de perfecţionare de gradul doi şi am ajuns blănar calificat la 19 ani şi am început să lucrez. O ajutam pe mama şi puteam să-l ajut şi pe fratele meu cel mic, Metzu, zis "latinistul", care voia neapărat să studieze medicina.

În anul 1935 m-am căsătorit cu Stela, căreia i se spunea "micuţa violonistă", dragostea mea încă din adolescenţă. În casa noastră, la Cernăuţi, se făcea muzică: Stela cânta la vioară şi dr. Herzberg la pian. Organizam "reprezentaţii" cu mici piese scrise şi regizate de dr. Ehrenkranz. Duminicile ne întâlneam cu toţii la Cecina, o pădure de conifere la câţiva kilometri de Cernăuţi. Eram tineri şi fericiţi; nu ştiam încă de urgia nazistă, care nu era prea departe şi ne pândea...

❖

În septembrie 1939 s-a încheiat tratatul Ribbentrop-Molotov. Hitler a atacat şi a ocupat vestul Poloniei, iar sovieticii au ocupat estul Poloniei şi Bucovina de Nord.

Când ruşii au sosit, ne-am spus: Ei vor fi salvarea noastră. Hitler nu mai vine!" Am rămas sub ruşi. În oraş s-a înfiinţat prima cooperativă de blănărie, iar eu am fost numit şef de atelier. Dar cu ruşii lucrurile nu au mers aşa cum credeam noi, cei din cercurile socialiste. Eram foarte decepţionaţi de metodele lor de lucru. Pe de altă parte, ei arestau şi trimiteau în Siberia mulţi oameni nevinovaţi. Aşa au fost ridicaţi bunii noştri prieteni dr. Tau şi soţia sa.

Curând au început şi nenorocirile noastre. În iulie 1941, Hitler a atacat U.R.S.S., ajungând, în decembrie 1941, până la porţile Moscovei. Odată cu atacul german asupra Uniunii Sovietice au început şi bombardamentele asupra Bucovinei, asupra Cernăuţiului. Ruşii s-au retras în mare grabă, fără să se ocupe de populaţia civilă. În oraş, oamenii au fost cuprinşi de spaimă. În mare grabă, am împachetat ce-a putut încăpea în trei valize şi trei ruksacuri, am lăsat casa aşa cum era şi am pornit, pe jos, spre gară. Am găsit un singur tren, arhiplin. Oamenii se călcau pur şi simplu în picioare ca să găsească un loc, fie şi pe acoperiş. Cu greu am reuşit să ne căţărăm şi noi pe acoperişul unui vagon, cu toate bagajele noastre.

Când s-a luminat de ziuă ajunsesem la Prut. Mecanicul ne-a arătat pe unde puteam trece râul. Era un vad unde apa ne ajungea până la gât.

Am desfăcut valizele şi am făcut baloturi, le-am pus pe cap şi am trecut apa. O parte din lucruri, lăsate pe celălalt mal, nu le-am mai găsit. Dar n-avea importanţă; eram din nou la ruşi (aşa credeam), eram în viaţă. Morţi de oboseală, am dormit pe câmp, într-un lan de grâu.

De fapt, regiunea căzuse deja în mâinile nemţilor, dar noi încă nu ştiam. Devenisem optimişti şi plini de speranţă. În curând, însă, am avut un mic "eşantion" din ceea ce ne aştepta. Ajunsesem de câteva zile la Moghilev. Într-o dimineaţă s-a făcut o mare razie în toată localitatea şi în împrejurimi: fusese omorât un militar neamţ. Făptaşul n-a fost găsit. Atunci s-a aplicat "decimarea". Au fost ridicaţi toţi bărbaţii din sat şi din aşezările vecine. Aliniaţi, au fost număraţi; fiecare al zecelea a fost scos din rând şi împuşcat în faţa tuturor... Am înţeles atunci ce se va petrece cu noi, refugiaţii evrei. Într-adevăr, într-o zi a venit un soldat român şi ne-a ordonat ca a doua zi de dimineaţă să fim pregătiţi de drum, cu mâncare pentru trei zile.

În dimineaţa următoare am pornit, pe jos, la drum. Nu ştiam în ce direcţie ne duceau. Bagajele, câte mai rămăseseră, fuseseră încărcate în căruţe, iar noi, tot grupul, trebuia să mergem pe lângă ele în pas alergător, loviţi cu patul puştii de soldaţi dacă nu mergeam destul de repede. Cei bolnavi sau mai în vârstă cădeau şi rămâneau în drum. Soldaţii îi scoteau din rând şi-i împuşcau pe loc, apoi îi dezbrăcau, mai ales pe aceia care aveau haine mai bune. Aşa am trecut Nistrul; eram în Transnistria.

Pe seară am ajuns la Iedeniţa, un aşa-zis lagăr, de fapt un câmp împrejmuit cu sârmă ghimpată, unde erau adunaţi mii de oameni. Toată Bucovina de Nord era acolo. Am întâlnit mulţi cunoscuţi şi multe rude din partea mamei. Erau mulţi copii şi chiar bătrâni, rămaşi, miraculos, în viaţă. Pentru toţi câţi eram acolo – cca. 15.000 de oameni – era *o singură fântână.* Cei mai mulţi nici nu puteau ajunge la ea. Abia am reuşit să iau puţină apă într-o ploscă de metal pe care o păstrasem.

Dincolo de sârma ghimpată se vedeau casele localnicilor. Majoritatea aveau fântâni în curte. Tocmai mă pregăteam să mă strecor afară ca să mai aduc apă, căci oamenii mureau de sete. Un soldat m-a văzut: "Măi jidane", mi-a strigat, "cum îndrăzneşti să ieşi? Moartea te mănâncă! Du-te la Stalin să-ţi dea apă!"

În lagăr era o clădire – nu ştiu ce destinaţie avea. Într-o zi treceam prin apropierea ei, când am auzit că mă strigă un soldat: "Măi jidane, ia vino-ncoace!" M-am dus. Soldatul mi-a întins un sac de hârtie plin cu pâini negre uscate, în parte mucegăite. Am plecat cu sacul în braţe. Ce-a urmat nu voi uita cât voi trăi... Sute de oameni înfometaţi s-au repezit la mine; m-au trântit pe jos, sacul s-a rupt, pâinile au fost călcate în picioare şi, sfărâmate, s-au amestecat cu ţărâna. Fiecare a luat ce-a apucat şi-a mâncat. Eu, cu hainele rupte, mai mult mort decât viu, am ajuns la Stela cu mâinile goale.

Când nu am mai avut *absolut nimic* de mâncare, am format o mică delegaţie şi ne-am dus la comandantul lagărului. I-am spus că *murim de foame;* ce să facem? "Mâncaţi-vă între voi", a fost răspunsul.

În lunile de vară au fost organizate echipe de câte 20 de bărbaţi care să lucreze la reparatul şoselelor. Era o muncă istovitoare. Sleiţi de puteri şi mai ales înfometaţi, căram în braţe pietre enorme. Ne astâmpăram foamea cu câte un cartof găsit pe câmp. Între timp vremea s–a înăsprit; era tot mai frig. Mulţi au murit de tifosul care făcea ravagii. Bolnavii erau duşi la infirmerie, unde lucrau medici evrei, dar ce folos? Nu existau nici cele mai rudimentare mijloace medicale.

Într-o dimineaţă au apărut câteva maşini cu svastici; militari nemţi ne-au ordonat ca a doua zi de dimineaţă să ne prezentăm la malul Nistrului.

◆

Plouase mult; picioarele ni se înfundau în noroi şi era foarte frig. Cu toţii eram morţi de oboseală, abia ne mai mişcam. Soldaţii ne loveau cu patul puştii, ne împingeau şi ne mânau ca pe vite, într-un ritm infernal. Aşa am ajuns pe un câmp unde era un şopron. Soldaţii ne-au băgat înăuntru şi au încuiat uşa. Eram atât de înghesuiţi încât nu numai că nu ne puteam mişca; nu puteam nici respira. Într-un târziu, când simţeam că ne dăm duhul, au descuiat uşa. Am revenit la viaţă, dar mai mult morţi decât vii. Nu mâncasem nimic toată ziua.

Ne-am continuat drumul până am ajuns la o cazarmă, în apropierea unui sat. Ţăranii, prinzând de veste, au început să vină cu ouă şi cartofi de vânzare, dar noi dăduseم aproape tot ce aveam.

După două zile a reînceput calvarul cu mersul pe jos, aşa, înfometaţi, vlăguiţi, cum eram. Cei care mai eram în stare să ne ţinem pe picioare, ne-am încolonat pentru marş. Bolnavii au fost scoşi de pe unde zăceau şi îmbrânciţi în două maşini (aveam să aflăm că au fost omorâţi). Convoiul cu cei "sănătoşi" s-a pus în mişcare. Câţiva bolnavi, care presimţeau sau aflaseră de soarta ce-i aştepta, au sărit din maşini şi s-au amestecat printre noi. În îmbulzeala care se produsese, soldaţii n-au apucat să-i împuşte.

Nemâncaţi, fără haine mai groase, nu ai aveam nici un pic de putere. Stela, care până atunci rezistase şi-i îmbărbătase tot timpul pe ceilalţi, mi-a spus: "Nu mai pot şi n-are nici un rost. Nu mai am putere şi nu mai vreau să trăiesc". "Trebuie, trebuie", i-am spus, "te rog, luptă! Trebuie să supravieţuim!"

◆

Am fost duşi într-un câmp deschis. Pământul muiat de apă îngheţase o dată cu lăsarea serii. Oamenii s-au aşezat pe jos, pe pământul îngheţat, aşa cum erau, aproape fără îmbrăcăminte. Deşi se înghesuiau unii în alţii, treptat, cei mai în vârstă au început să moară îngheţaţi. Am luat-o pe Stela în braţe şi am ţinut-o strâns, în haina mea. Din când în când, făceam puţină mişcare şi mai îmbărbătam pe alţii.

A doua zi de dimineaţă jandarmii au adus ţărani din sat; aceştia şi-au început "munca". Au săpat, cu greu, gropi mari şi au început să arunce în ele corpurile îngheţate. Cei ce aveau pe ei haine mai bune erau dezbrăcaţi, tot cu greu...

Unii dintre cei aruncaţi mai dădeau semne de viaţă. O fetiţă avea spume la gură, dar trăia încă... Un ţăran a băgat în gura fetiţei o bucată de cartof copt cald. Un jandarm l-a văzut. *A smuls cartoful din gura fetiţei şi, cu o lovitură de picior, a aruncat-o în groapă.*

Acolo, atunci, au pierit şi rudele mamei întâlnite la Iedeniţa: două surori, cu soţii şi copiii lor.

SANDA TOMA
(Bucureşti)

Amintiri din teatru

Pe marea actriţă română Sanda Toma am avut prilejul să o revedem, nu de mult, în Israel, alături de Radu Beligan şi Gh. Dinică, în spectacolul "Cotletele". Stând de vorbă cu ea, pe malul mării, la Bat Yam, lângă hotelul unde locuiau actorii români, ne-am adus aminte (că aşa e omul) ba de una-ba de alta; precum şi ba de unul-ba de altul. Între care de regizorii, cu care Sanda Toma a lucrat ani de-a rândul, Moni Ghelerter şi David Esrig. La sfârşitul şuetei, fulgeraţi de-o idee (şi ştiind că actriţa are condeiul bun) i-am spus: "Ştii ce, Sanda? De ce nu ai scrie tu, pe hârtie, pentru *Minimum,* amintirile tale despre cei doi?" Sanda Toma, puţin surprinsă, ne-a privit lung în ochi, apoi a răspuns: "Da, chiar, de ce să nu scriu?"

Textul de faţă este rezultatul întâlnirii de pe malul mării.

Steaua mea norocoasă m-a împins să dau examen de admitere la Institutul de Teatru I. L. Caragiale din Bucureşti în anul 1952, făcându-mă astfel să intru în promoţia care avea să dea – în anul 1956 – o pleiadă de actori buni, chiar foarte buni (George Constantin, Gh. Cozorici, Victor Rebengiuc, Amza Pellea, Mircea Albulescu, Constantin Rauţchi, Silvia Popovici, Draga Olteanu, Silviu Stănculescu, D. Rucăreanu şi alţii), datorită cărora a fost numită "Promoţia de aur".

Dar dacă studenţii de odinioară au devenit actori "de aur", cu siguranţă profesorii care ne-au călăuzit pe tărâmul atât de dificil al Thaliei au fost "de platină".

Unul dintre aceşti monştri sacri ai Naţionalului bucureştean, care ne-a fost profesor – alături de copleşitorii actori Aura Buzescu şi Nicolae Bălţăţeanu – a fost şi regizorul Moni Ghelerter.

Om de o vastă cultură, de mare rafinament artistic, cu suflet sensibil, generos, delicat, înzestrat cu un umor blând, complet lipsit de incisivitate, Moni s-a apropiat de noi părinteşte, cucerindu-ne mai întâi ca prieten şi apoi ca dascăl.

După terminarea Institutului şi a celor doi ani de ucenicie pe scena Teatrului Naţional din Craiova, câţiva dintre noi am fost angajaţi la Teatrul Naţional din Bucureşti, în urma unui concurs foarte drastic. Îmi amintesc că întâlnindu-mă pe culoar cu "meşterul Moni" (cum îi spuneam noi), maestrul Ghelerter mă trage într-un colţ să mă felicite. Mă sărută pe frunte şi îmi spune cu un aer conspirativ:

– Dragă Sanda, te rog... (Moni avea un fel de a vorbi inconfundabil, adorabil, căci graseia, împletind acest "defect" specific franţuzesc cu un dulce şi vag accent moldovenesc)... Te rog din adâncul sufletului meu, să nu te îndrăgosteşti şi să nu te măriţi niciodată cu un regizor!

Casc ochii mari în faţa unei atari rugăminţi şi încerc să risipesc patetismul din glasul lui cu o glumă:

– De ce, meştere, confraţii dumneavoastră de breaslă sunt nişte bărbaţi chiar atât de insuportabili?

– Nu, dragă, dar dacă tu, care eşti atât de talentată, o să te încurci cu un regizor, celorlalte colege ale tale ce le mai rămâne de făcut ca să capete şi ele un rol?

Nu voi şti niciodată dacă a vorbit serios sau nu, dar la proxima ocazie m-a distribuit în rolul Nastiei din "A treia, patetica" de Pogodin, vrând în felul acesta să-mi întindă o mână de ajutor ca să trec hopul inevitabil pentru tinerii actori din Teatrul Naţional – confruntarea pe scenă cu... artileria grea. Nastia era o tânără cinică şi complet lipsită de scrupule – un personaj negativ tipic. Trebuia să ţip, să răcnesc fără nici o milă, teamă sau respect la Ion Finteşteanu – tatăl meu în piesă – şi la Marcel Anghelescu, care juca un servitor. Mărturisesc că, cu toate indicaţiile lui Moni şi încurajările redutabililor mei parteneri, nu mi-a fost deloc uşor să realizez personajul.

La 5 ianuarie 1961 lua fiinţă un nou teatru bucureştean – Teatrul de Comedie (director Radu Beligan) – care îşi începea activitatea cu spectacolul "Celebrul 702", în regia lui Moni Ghelerter, în care aveam rolul principal feminin, Diana sau Fata în albastru. Piesa, scrisă de Al. Mirodan, a avut un asemenea succes încât s-a făcut şi film după spectacol. Tot cu acelaşi autor şi cu acelaşi regizor aveam să mă întâlnesc şi în spectacolul "Şeful sectorului suflete", pe care l-am jucat şi în Israel în anul 1968.

Când m-a distribuit în rolul Ofeliei din "Şeful sectorului suflete", meşterul Moni mi-a spus:

– Dragă Sanda, să nu te superi că îţi dau un rol mic, dar am mare nevoie de tine aici. Ofelia asta este o actriţă tânără şi talentată care are mare succes, dar este atât de exasperată de răutatea şi bârfele colegilor invidioşi, încât se hotărăşte să joace prost, numai să fie lăsată în pace. Vrea, se străduieşte din răsputeri să joace cât mai prost – dar nu poate. Asta este drama ei. Publicul trebuie să fie convins că actriţa respectivă nu este în stare să joace prost. De asta am nevoie de tine.

Moni Ghelerter avea un talent cu totul deosebit să alcătuiască distribuţiile. Avea o intuiţie extraordinară, de mare psiholog. Alegea întotdeauna actorul potrivit în rolul potrivit. Odată alegerea făcută se trecea la lectura piesei, când Moni spunea în linii generale fiecăruia ce are de făcut, dar mai ales sublinia ce NU trebuie făcut. Niciodată nu ne-a sufocat cu indicații. După ce stabilea mișcarea pe scenă, mai dădea pe ici pe colo câteva sfaturi, corecta cu insistență defectele – dacă existau – după care se mulțumea să patroneze repetițiile discret, în felul său foarte personal de altminteri, așteptând cu o răbdare de înger ca personajele să se desăvârșească prin conflictul piesei. Acțiunea prindea viață treptat, cu naturalețe, iar spectacolul se năștea – parcă de la sine – ca un râu de șes ce curge lățindu-se firesc în matca lui și numai a lui, către care pornise încă de la izvoare.

Trecuseră câțiva ani buni de când Teatrul de Comedie ființa cu succes, făcându-se cunoscut atât în țară cât și peste hotare, noi încetasem să mai fim "tinere speranțe", purtam responsabilitatea celor consacrați, când meșterul Moni m-a distribuit în Liana din "Nic-Nic" (comedie de G. Panco și A. Bursan). Liana era o tânără desenatoare tehnică, singura fată pe un șantier izolat în vârf de munte, înconjurată numai de bărbați și, bineînțeles, asaltată în fel și chip de aceștia. După numai câteva repetiții pe scenă, Moni îmi spune:

– Sanda dragă, nu te mai prosti încercând să joci pe fetița! Abia așa atragi atenția că nu mai ai douăzeci și cinci de ani! Poartă-te normal, cum te porți tu de obicei în viața de toate zilele.

L-am ascultat, abandonând orice intenție de a-mi compune personajul. La premieră, și încă unsprezece ani după aceea (atât de mult s-a jucat spectacolul încât pe drept cuvânt îmbătrânisem toți în roluri!) marea mea plăcere era să constat că nimeni din public nu obiecta când, la finalul piesei, inginerul șef (Amza Pellea) îmi făcea – în sfârșit – mult așteptata declarație de dragoste spunându-mi: "Ești tânără, ești frumoasă, ești grațioasă"...

Datorită intuiției și indicației lui Moni Ghelerter reușeam să păcălesc publicul de fiecare dată!

Iurie Darie, Sanda Toma, Amza Pellea, Moni Ghelerter, Virgil Ogășanu (în al cărui rol a intrat ulterior Ștefan Tapalagă) și Valentin Plătăreanu – pe scenă, în decorul lui Popescu-Udriște – la premiera piesei "Nic-Nic" de Panco și Bursan

Ce păcat că asemenea "păcăleli", oricât de izbutite și de nevinovate ar fi, nu pot ține, totuși, la nesfârșit! Până la urmă timpul nu iartă nimic și pe nimeni. Nu iartă nici spectacolele de teatru, nici actorii, nici regizorii...

De câteva ori, cu diverse prilejuri, am fost acasă la Moni. Îi plăcea foarte mult să stea de vorbă cu noi. Avea un apartament mic, aranjat cu mult gust, cu ferestre ce dădeau în Grădina Cișmigiu; o căsuță plină de frumusețe, dar mai ales plină de căldura marelui suflet ce o locuia. I-am admirat colecția de ceșcuțe vechi de porțelan – hobby-ul lui – ceșcuțe ce păreau mici simboluri delicate, fragile ca viața însăși, ale unor existențe ce cândva fuseseră fără îndoială pline.

Fie ca aroma conținutului acestor vieți să fi rămas moștenită, chiar dacă se va sparge recipientul – mi-am spus atunci, admirând ceșcuțele lui Moni.

Pentru cei ce l-au cunoscut și au lucrat cu maestrul Moni Ghelerter, amintirea spiritului său elevat și generos va dăinui mereu, amestecată în acea mireasmă specifică scenei, pe care iubitorii de teatru, actori și spectatori, o inspiră cu nesaț ori de câte ori se ridică cortina.

❖

David Esrig începuse să fie recunoscut ca un regizor talentat încă de la televiziune, unde lucrase înainte de a fi angajat la Teatrul de Comedie. Primul spectacol pe care l-a realizat pe scena acestui teatru, pe atunci abia înființat, a fost "Umbra", de Evgheni Șvarț. Autorul, deși dramaturg sovietic, se inspirase din povestea lui Andersen "Învățatul care și-a pierdut umbra".

Prima întâlnire cu tânărul și proaspătul nostru coleg de teatru, regizorul David Esrig – Dody, cum aveam să-l numim apoi cu toții – a avut loc o dată cu prima lectură a piesei, din a cărei distribuție făceam și eu parte, alături de Iurie Darie (Învățatul), Gh. Dinică (Umbra), Vasilica Tastaman, Amza Pellea, Ștefan Tapalagă, D. Rucăreanu, D. Chesa și alții. În fruntea distribuției tronau așii comediei Nicolae Gărdescu și Florin Scărlătescu, în al cărui rol avea să intre mai apoi Marin Moraru.

Îmi amintesc că atunci când l–am văzut prima oară pe David Esrig m-au impresionat ochii lui mari, negri, profunzi, cu o privire sfredelitoare, în care strălucea inteligenţa.

Am ascultat piesa, ne-am amuzat şi ne-am închipuit-o jucată într–un stil minor, vaporos, aşa cum îi stă bine unui basm. Viziunea lui Esrig era însă cu totul alta, de neimaginat atunci pentru noi – o viziune majoră, plină de tâlc.

Povestea era simplă: umbra Învăţatului prinde viaţă dintr-o joacă, apoi, cu o cinică şi perfidă abilitate, se strecoară în inima prinţesei luând locul stăpânului, şi astfel se caţără la putere, devenind un tiran găunos, infatuat şi rău.

Ei bine, pentru Esrig acesta nu era un basm, ci cruda realitate socialistă în care trăiam cu toţii zi de zi, realitatea în care valorile erau sistematic răsturnate şi înlocuite cu nonvalori.

Ca pictor scenograf, Dody l-a ales pe Ion Popescu-Udrişte, alt tânăr (pe atunci!) cu un talent remarcabil, iar colaborarea dintre ei avea să dureze pe toată perioada cât Esrig a fost angajat al Teatrului de Comedie, ba chiar şi după aceea.

Spectacolul "Umbra" a stupefiat prin originalitatea concepţiei regizorale, prin ingeniozitatea decorului şi costumelor, bucurându-se de mult succes. Dar cei mai mari admiratori ai noştri au fost colegii de breaslă din Leningrad cu care, fiind în turneu, am făcut schimb de experienţă şi... de idei. Idei pe care, din fericire pentru noi (şi pentru ei!), nu le-a înregistrat nimeni. Leningrădenii jucau aceeaşi piesă, dar aşa cum ne-o imaginasem noi la lectură.

David Esrig avea felul lui de a "vedea" şi "citi" dincolo de text şi chiar de subtext, dar niciodată în spectacolele lui, oricât de îndrăzneţe ar fi fost metaforele regizorale, el nu a trădat ideile autorului. Dimpotrivă, prin concepţia sa, Dody sublinia intenţiile autorului, scoţându-le în evidenţă.

"Troilus şi Cressida" (W. Shakespeare) a fost şi a rămas un spectacol de referinţă în acest sens, pentru că dincolo de povestea de dragoste a eroilor principali, întregul spectacol era de fapt un pamflet acid, viguros, împotriva războiului, un pamflet exprimat prin cele mai iscusite mijloace ale artei dramatice contemporane.

Şi acest spectacol a avut succes în ţară, dar mai ales peste hotare. Conform proverbului "nimeni nu este profet în ţara lui", câţiva cronicari respingeau cu indignare stilul de teatru modern practicat de David Esrig şi de echipa Teatrului de Comedie.

Acest stil modern al lui Dody a folosit şi dramaturgiei originale, desprăfuind o piesă veche a lui G. Ciprian, "Capul de răţoi", în care, alături de Radu Beligan, încântam publicul, smulgându-i nenumărate aplauze. Lui Gh. Dinică, Marin Moraru şi Mihai Pălădescu, după rolurile din "Capul de răţoi" li s-a spus "tripleta de aur din spatele Poştei".

„Babait"
Haifa, Str. Pevzner nr. 20
Tel. 04/866-1091, Fax: 04/862-0585

Servicii de îngrijire pentru bătrâni bolnavi
15 filiale în toată ţara

- **Experienţă 5 ani cu lucrători străini** ●
- **Autorizaţie a Ministerului Muncii** ●
- **Legătură directă cu "Kav la Oved"** ●

Asigurăm prin contract drepturile legale ale lucrătorilor străini; printre altele, concediu legal de odihnă, zile libere de sărbătorile româneşti, creşterea anuală a salariului.
Ne îngrijim de obţinerea aprobărilor, conform legii

Nu percepem comision de la lucrători

Moment din excursia efectuată recent în nordul ţării

A se adresa pentru amănunte la:
IDA MARCOVICI, Tel. 04/864-3778
Se poate lăsa mesaj

Lucrul cu Dody se caracteriza prin seriozitate, disciplină, acurateţe, muncă asiduă, dăruire şi mai ales ascultare din partea noastră, pentru că Esrig ne fascina cu explicaţiile atunci când dădea indicaţii. Imaginaţia, conexiunile pe care le făcea, cunoştinţele în toate domeniile de care dădea dovadă când îşi susţinea punctul de vedere, răbdarea, tenacitatea cu care despica firul în patru... ba chiar în opt – toate erau fascinante la Dody. Volumul de muncă şi de timp la care ne înhămam când repetam cu el era imprevizibil şi, uneori, chiar... interminabil. Dincolo de remarcabilul său talent, de indiscutabilul său profesionalism, Dody era un perfecţionist incurabil. Nimeni nu a reuşit vreodată să-l convingă că mai binele poate deveni duşmanul binelui, că, atunci când "s-a copt", spectacolul trebuie oferit publicului, ca nu cumva să se "dezumfle".

Orice artist autentic tinde spre perfecţiune, deşi ştie că nu o va atinge cu adevărat niciodată, iar pe măsură de realizările lui se bucură de apreciere, propria-i responsabilitate faţă de actul artistic sporeşte, ducând la exigenţă. La David Esrig această exigenţă era exagerată. Prelungea repetiţiile şi mereu amâna premiera, pe motiv că ceva, undeva, nu era gata. Or motive, fie la decor, fie la costume, fie la interpretare, se găseau întotdeauna, ceea ce ducea la exasperare direcţiunea Teatrului de Comedie, în special pe Nicolae Ralea, directorul administrativ. Nenea Nae era un om deosebit de înţelegător, devotat instituţiei şi colectivului, dar mai ales foarte priceput în descâlcirea problemelor economice create de plan şi de buget. De multe ori, de dragul artiştilor, a scos Nae Ralea cu mâinile lui castanele fierbinţi din focul necruţător al planificării socialiste. Cu Esrig, însă, nu prea o scotea la capăt. Certurile (pardon!), "negocierile" puteau să dureze ore în şir fără nici un rezultat, iar a doua zi se reluau din nou, deoarece Dody nu renunţa pentru nimic în lume la ceea ce dorea el să obţină. Dacă printr-o minune Ephraim Kishon ar fi asistat la o astfel de discuţie, cu siguranţă că volumul său "Faci bine şi-ţi auzi rău" s-ar fi îmbogăţit cu încă o evocare satirică memorabilă.

În cele din urmă David Esrig s-a transferat la Teatrul Municipal, ca să termine acolo ultimul spectacol pe care îl începuse la Teatrul de Comedie – "Nepotul lui Rameau" de Diderot – spectacol care, dacă nu mă înşel, s-a repetat cam un an de zile până să vadă luminile rampei.

Mărturisesc că ducându-mă la premieră am rămas uluită. Era un spectacol perfect, absolut desăvârşit din toate punctele de vedere. Talentaţii mei colegi Gh. Dinică şi Marin Moraru (nepotul şi Rameau) erau atât de extraordinari în roluri, încât... nu mai aveau nimic din ei înşişi, din personalitatea, din farmecul specific fiecăruia, care îi definea ca actori. După părerea mea, "intrarea în pielea personajului" se poate face până la a fi confundat cu acesta, dar în nici un caz până la auto-anihilare – iar de limitele şi măsura acestui fenomen este direct răspunzător regizorul. Dar cum eu nu sunt exclusiv o cerebrală, sentimentele intersectându-mi adesea gândurile (şi invers!), nu îmi rămâne decât să regret că nu am putut gusta performanţa colegilor mei şi cu sufletul, nu numai cu mintea.

Îmi aduc aminte că Esrig urma să monteze "Furtuna" de Shakespeare, dar discuţiile cu forurile superioare din acea vreme pe marginea concepţiei regizorale au fost atât de aprige, încât până la urmă Dody s-a hotărât să plece din ţară.

S-a stabilit în Germania, unde bănuiesc că a avut parte de suişurile şi coborâşurile inerente oricărui început de drum nou.

După evenimentele din decembrie 1989 a venit în Bucureşti pentru o scurtă vizită. Televiziunea i-a făcut toate onorurile cuvenite, numai că în lumina reflectoarelor şi în faţa camerelor de luat vederi întâlnirea noastră şi-a pierdut mult din valoarea sentimentală, căpătând mai mult un caracter oficial.

Totuşi, m-am uitat foarte bine la el, aşa cum te uiţi la cineva pe care ai fost convins că n-ai să-l mai vezi niciodată. Ochii negri rămăseseră aceiaşi, dar de data asta m-a impresionat părul lui complet alb şi barba de cărturar pe care o purta. Părea un profet desprins din Vechiul Testament şi asta mi-a reamintit că David Esrig este nepot de rabin.

La ora actuală locuieşte în Burghausen – un orăşel german situat aproape de graniţa cu Austria. Este patronul şi conducătorul unei şcoli de teatru şi film şi sunt convinsă că aşa cum îl cunosc eu pe Dody, nu se lasă până nu scoate şi din cel mai slab student german măcar un actor englez mediocru – ştiut fiind că dintre toate naţiile Europei, compatrioţii marelui Will sunt cei mai înzestraţi de Thalia.

La începutul stagiunii viitoare, probabil în august sau septembrie 1999, este invitat la Teatrul Naţional din Bucureşti (director – regizorul şi profesorul universitar Ion Cojar) să pună – în sfârşit! – în scenă mult discutata "Furtună" de Shakespeare, aceeaşi care, cu atâţia ani în urmă, i-a spulberat aici – metaforic vorbind – toate speranţele, deschizându-i totodată calea spre cele mai largi orizonturi.

Îi urăm de pe acum bun venit şi mult succes.

"New York Times" scrie că fostul preşedinte american Ronald Reagan, bolnav de Alzheimer, "a uitat că a fost timp de opt ani cel mai puternic om din lume".

Eu cunosc o ţară care – datorită unei maladii stranii – a uitat că ani şi decenii de-a rândul a fost cel mai puternic Stat din Orientul Mijlociu.

DICŢIONAR NECONVENŢIONAL

AL SCRIITORILOR EVREI DE LIMBĂ ROMÂNĂ

AL. MIRODAN

G

Gaster, Moses

(urmare din nr. 143)

Între timp Gaster îşi făcuse debutul editorial, tipărind "Literatura populară română", la ed. Heimann, în 1883. La început, lumea universitară, care miza numai pe literatura "serioasă", "adevărată", se uitase la titlul cărţii cu ironie. La acea dată, noţiunea însăşi de folclor era relativ recentă (o introdusese englezul William Thoms în 1846), a te preocupa de asemenea lucruri părea o futilitate, în nici un caz ceva care să rimeze cu ştiinţificul. *"Până atunci* – scrie Arthur Gorovei (1864-1951) *– astfel de studii nu erau luate în serios de intelectualii noştri şi când Gaster a prezentat această lucrare migăloasă la Academie, pentru un premiu, cărţile lui (sic!) au fost ridiculizate, deşi mai târziu s-a recunoscut că sunt cercetări de mare valoare"* (v. A. Gorovei, "Literatura populară", Buc. 1976). Ridiculizarea în cauză venea şi de-acolo că Gaster – obişnuit să dea cu piciorul tuturor prejudecăţilor sau chiar judecăţilor la zi, – adusese câteva noutăţi în materie, menite a şoca opinia universitară.

Mai întâi, el nu s-a mulţumit să ia în considerare numai cărţile populare, religioase (cele mai multe) sau laice, ci a inclus în carte, ca un contrabandist literar, şi manuscrise de toată mâna, apoi snoave, ghicitori, zicale, sfaturi de ordin medical, cântece şi descântece etc. etc., acordându-le, cu de la sine putere, drepturi egale cu tipăriturile populare propriu-zise. E ca şi cum, mutatis-mutandis, te-ai ocupa, într–un studiu asemănător din zilele noastre, de scrierile de la gazeta de perete a uzinelor "Semănătoarea".

În al doilea rând – şi spre deosebire de premergătorii săi, ca Haşdeu sau Timotei Cipariu (înclinat, în calitatea lui de partizan al şcolii ardelene, să caute rădăcinile folclorului în lumea latinităţii) –, el a schimbat direcţia explorărilor ca un agent de circulaţie care întoarce cu 180 de grade tăbliţa indicatoare de pe şosea. Ideea lui era că izvoarele trebuiesc căutate în Orient, adică în scrierile populare egiptene, indiene, ebraice, turceşti, arabe, chaldeene, persane, de unde au ajuns – via textele greceşti şi romane – în Balcani, prin urmare şi la români. La bătrâneţe, în 1936, într-o scrisoare trimisă poetului A. Axelrad (şi reprodusă în vol. "Israel în lume" de Th. Loewenstein-Lavi şi M. Kitzler), Gaster aminteşte că *"şcoala latinistă ... încurcase apele şi ajunsese să îngrămădească cât mai mult praf peste literatura cea veche... Eu am început să suflu praful de pe manuscrisele vechi şi nu m-am mirat când acel praf mi-a intrat şi mie în ochi. Dar mi se pare că acel praf intrase atunci şi în ochii altora şi, pe când eu mi-am pierdut vederea, acelora din urmă ochii li s-au limpezit".*

Aşa cum s-a înţeles din cele scrise de Arthur Gorovei, Gaster se grăbise să prezinte lucrarea la un premiu al Academiei Române. Cartea fu respinsă, dar motivaţia respingerii a intrat în antologie. Capul nr. 1 de acuzare al referenţilor nu-l constituia calitatea studiului, ci un cuvânt. Un singur cuvânt. Prin modul cum şi-au argumentat refuzul, autorii lui "Nu se aprobă" au compus ei înşişi o snoavă, o poveste sau chiar o fabulă, unică în istoria literaturii, dacă nu chiar în aceea a gândirii.

"Cartea lui Gaster – scrie istoricul literar Mircea Anghelescu, cel căruia îi datorăm reeditarea lucrării (în excelente condiţii) în 1983 – *a cărei valoare ne apare ca evidentă în perspectiva timpului, n-a izbutit să întrunească şi sufragiile contemporanilor. Întâi, în concursul pentru premiul academic, unde ea avea de înfruntat handicapul prezenţei unei lucrări a lui Haşdeu însuşi, obligat să concureze şi el cu o broşură improvizată din cauza nevoii de bani, ... apoi probabila lipsă de simpatie a lui Alecsandri, preşedintele comisiei de premiere, care fusese criticat în lucrare (cu menajamente, dar totuşi criticat) pentru metoda "neştiinţifică" de publicare a folclorului şi, în fine, neînţelegerea referenţilor. Într-adevăr, referentul cărţii, episcopul Melchisedec Ştefănescu, nu înţelege criteriile cercetării, dar mai ales nu înţelege o afirmaţie plină de modestie a autorului din prefaţă ("ceea ce am dori noi mai presus de toate este ca această carte să dea un nou impuls spre cercetarea şi lucrarea ogorului înţelenit al literaturei române în care am tras noi, acum, o singură brazdă") şi i-o reproşează în raportul său ca fiind... fără acoperire: "Afirmările d-lui Gaster că opera sa ar fi* ***singura*** *brazdă trasă pe câmpul literaturei române şi că modul său de a studia literatura populară română se deosibeşte de toate încercările făcute până acum, trebuie să*

le înțelegem cu restricțiune numai la întinderea materialului adunat...". *Mai mult, ceea ce era simplă neînțelegere la referent, devine aberație în sinteza secretarului comisiei, geologul Gr. Ștefănescu, care reține la lucrarea lui Gaster, în primul rând, imputarea de lipsă de modestie: "Comisiunea în unanimitate și în unire cu opiniunea raportorului, nu a putut premia această operă căci, deși autorul merită laudă pentru munca ce și-a dat de a aduna un mare număr de scrieri poporane, dar nu este cel dintâi scriitor care a tratat despre literatura populară cum o afirmă, în necunoștință de cauză, în opera sa..."* ("România literară", 14.7.1984).

După cum s-a observat, Anghelescu este de părere că referenţii nu au sesizat înţelesul cuvântului *singura*. În principiu, este o ipoteză plauzibilă. Noi, însă, având o opinie mai bună despre isteţimea respectivilor, credem că, mai degrabă, aceştia s-au prefăcut că nu înţeleg. Ei au tresărit la câteva propoziţiuni, au sărit în sus ("l-am prins!"), au speculat faptul că formularea lui Gaster era, dacă vrei (dar numai dacă vrei cu tot dinadinsul) f. f. uşor imprecisă, au subliniat pe *o singură* cu trei linii roşii, au scos cuvântul, cu foarfeca, din frază, şi l-au hipertrofiat alergând cu el pe coridoarele Academiei: uite, domnule, ce spune ăsta! Avem de-a face cu o metodă clasică. Nu altfel procedau cenzorii din vremea noastră când, căzând (cu lumânarea) peste o expresie echivocă sau tulbure dintr-o poezie, un roman sau o piesă de teatru, utilizau descoperirea pentru a justifica interzicerea scrierii sau, măcar, pentru a o da "la refăcut".

Cu toate acestea, cartea şi-a făcut drum, repede, şi nu în ultimul rând, în străinătate. Gustav Meyer, profesor la Universitatea din Graz, observa că *"nici o altă literatură nu posedă o asemenea lucrare completă și sintetică"*. Romanistul danez Kristoffer Nyrop vedea în scrierea lui Gaster *"o carte de mare interes și de o deosebită noutate, realizată cu cea mai mare îngrijire"*. Titu Maiorescu scria în "Convorbiri literare" că cercetările lui G. *"deschid o perspectivă mai sigură în viitorul acestei ramure a științei* (lingvistica comparată) *în România"*. Dintr-un articol al lui Emil Boldan ("Revista Cultului Mozaic", 1.3.1984) aflăm că lingvistul junimist Al. Lambrior socotea că *"d-nul Gaster este cel mai competent din oamenii noștri în cunoașterea literaturii populare vechi și ai analizei texturilor"*, subliniind *"talentul și erudiția ce are în literatura comparată"*. Nici Haşdeu, după ce îşi încasase premiul, nu se dădu în lături să elogieze pe tânărul cercetător (v. "Cuvente den bătrâni"). Peste ani şi decenii, N. Cartojan va vorbi despre Gaster ca despre un "deschizător de drumuri" în domeniu (v. "Dicţionarul...", vol. I), iar folcloristul I. C. Chiţimia îi va dedica un studiu anume.

Mai nou, în 1985, Virgiliu Florea a dat la iveală, pe baza cercetărilor efectuate la Londra, un volum de corespondenţă Gaster, cuprinzând informaţii necunoscute până atunci despre metoda utilizată de savant în analiza literaturii populare, istoricul literar Marin Bucur a consacrat lui G. un capitol din cartea sa "Istoriografia literară românească" *("În 1883* – scrie Bucur – *Moses Gaster publica "Literatura populară română" cu dorința de a demonstra că poporul român stă pe aceeași înălțime a culturii, pe care stau celelalte popoare ale occidentului, fapt ce îi era inexistent deșțăratului Pompiliu Eliade... Ceea ce întreprindea Gaster era muncă de pionierat și de râvnă intelectuală, de pasiune și de mândrie că lui îi e dat a expune cel dintâi această comoară. Și pe bună dreptate, căci el avea inițiativa primului* ***corpus*** *de literatură populară românească..."),* iar Mircea Anghelescu, privind lucrurile din punctul de observaţie al anilor '80-'90, este de părere că sinteza lui Gaster oferă *"o foarte modernă perspectivă sociologică asupra unui material extrem de divers, pe care de o sută de ani încoace specialiștii n-au reușit încă să se pună de acord cum să-l clasifice..."*.

Povestea celor trei prieteni

Un exemplu de felul cum lucrase Gaster la "Literatura populară" şi cum va lucra până la sfârşit, ni-l dă textul intitulat "Povestea celor trei pieteni", publicat în 1929:

"Răsfoind vechile copii pe care le-am făcut în 1883, am găsit între ele și o poveste care m-a interesat foarte mult recitind-o din nou.

Nu știu din ce manuscript am scos-o, nu cred c-am copiat un text tiparnic, căci n-ar fi avut nici un rost, pe când o carte de felul aceleia în care s-ar fi găsit povestea, n-avea nevoie să fie copiată. N-aveam decât să fac o notiță, cum am făcut și altădată, și m-aș fi folosit de ea în publicațiile mele. Pe de altă parte, limba se vede că e cam modernă și seamănă oarecum cu aceea a lui Anton Pan. În zadar însă am căutat această poveste în operele lui Anton Pan, n-am găsit-o nici în ***Povestea Vorbei*** *nici în* ***Șezătoarea la țară,*** *nici în cărticelele cele foarte rare, intitulate* ***Fabule și Istorioare.*** *De altfel, acestea din urmă se pare că au pierit cu totul, căci până azi n-am putut căpăta un singur exemplar complect. De asemenea, textul pe care-l public aci, nici el nu este complect, dar deoarece am stat la mijlocul paginei copiei mele, se vede că n-am găsit mai mult în izvodul din care am scos această poveste. Dar chiar așa nefiind complectă, e totuși destul de clară, căci aparține unui ciclu foarte întins de povești și parabole destul de bine cunoscute, ca să putem împlini ceea ce lipsește. (...)*

Nu este de atâta importanță, de a-i stabili vechimea acestei povești în limba română, în forma în care *ea se află aci, căci ușor se poate dovedi că poate să fi fost scoasă dintr-o carte veche, și destul de bine cunoscută în țară. E interesant însă a vedea, cum această poveste, care se leagă strâns cu vechea literatură ebraică, a pătruns și ea, poate pe cale indirectă, în literatura populată română.*

În forma în care se prezintă aci povestea, se apropie foarte mult de vechiul roman, cunoscut sub numele de **Varlaam și Ioasaf.** *Am vorbit mai pe larg despre această carte în a mea* **Literatură populară română.** *Am arătat acolo că este de origine indiană, și că e o adaptare dibace din vechea povestire a* **Vieții lui Budha.** *Scriitorul Ioan Damaschin, căruia i se atribuie această carte în limba grecească, nu s-a mulțumit însă cu vechea poveste a lui Budha, și cu câteva parabole scoase din acea veche carte indiană, dar a mai adunat din toate părțile și alte povești, căci era să fie o carte de folos sufletesc, fiecare poveste mai având și un fel de morală, un tâlc pentru hrana sufletească, și mai ales spre a dovedi deșertăciunea lumii. (...)*

Comparându-se diferitele recenziuni și traduceri, s-a dovedit că unele dintr-însele au fost luate, după cum se pare, din literatura veche ebraică de legende. Între altele e și povestea de față. Ea se găsește într-o formă mai scurtă dar tot ca o poveste de folos, în cartea bine cunoscută sub numele de: **Pirke d'Rabi Eliezer.**

Nu se poate fixa absolut data compunerii acestei cărți din urmă. După părerea mea, ea aparține secolului al III-lea sau celui de-al IV-lea, al erei vulgare, deci cu câteva sute de ani înaintea acelui Ioan Damaschin. Prin urmare, autorul cărții evreiești n-a putut să împrumute ceva din cartea grecească sau dintr-un text indian. Se știe foarte bine că pe vremea aceea Evreii n-au tradus nici o carte din limba grecească în limba ebraică. Cu drept cuvânt s-ar putea dar cere prioritatea pentru povestea ebraică.

Iat-o pe scurt:

Un om are trei prieteni: Familia, Averea și Faptele bune. De cei dintâi îngrijește oarecum, îi iubește; pe cel de-al doilea îl iubește mai mult decât orice în lume, pe când la faptele bune mai că nici nu se gândește. Se apropie ceasul morții. El roagă atunci pe prietenul cel mai scump, Averea, ca să-l scape. Ea îi răspunde: avuția în ceasul morții nu-i de nici un preț. Se roagă apoi la copii să-l scape, dar ei spun că foarte puțin pot face ca să-l ajute, mai ales când e vorba să treacă în lumea cealaltă. El se întoarce atunci spre Faptele bune, și **acestea** *îl mângâie și-i spun: pas înainte cu cinste și fără grijă, căci când vei ajunge la scaunul dumnezeesc, noi vom fi acolo înaintea ta și vom vorbi pentru tine de bine (Cap. XXXIV).*

Cu mici schimbări această poveste se găsește apoi și în **Varlaam și Ioasaf.** *Aici nu e chestie de moarte, ci omul acela care are trei prieteni e chemat la judecată de către împărat, și i-e frică să înfrunte acolo urgia care crede că-l așteaptă. Atunci prietenul cel mai scump Averea, nici nu vrea să știe de el, rămâne acolo unde a adunat-o și pe dânsul îl lasă în voia întâmplării. Copiii îl însoțesc până în pragul ușii palatului. Dar prietenul acela, la care nu s-a mai gândit și pe care-l ținea de mică seamă, îl însoțește până la scaunul împărătesc, și acolo vorbește pentru dânsul și-l scapă de toată urgia. Așa e și omul când e chemat la judecată după moarte, banii adunați rămân acasă grămadă; familia, copiii îl însoțesc numai până la groapă, pe când faptele bune nu-l părăsesc, ci-l însoțesc și în lumea cealaltă.*

Crâmpeiul de text pe care-l public e destul de larg pentru a se vedea că avem aici a face într-adevăr cu această poveste de origine ebraică. Afară de **Capitolele lui R. Eliezer,** *această poveste se mai găsește și în* **Ialkut la Psalmi** *(par. 853) și în alte cărți omiletice, adică în cazanii.*

Cum a ajuns această poveste în literatura populară română? Istoria lui **Varlaam și Ioasaf** *a fost tradusă din slavonește în românește de* **Udriște Năsturel,** *pe la mijlocul secolului al XVII-lea. (...)*

Multe din parabolele acestui roman au intrat în **Învățăturile lui Neagoe-Vodă,** *altele s-au păstrat într-un manuscript al meu de pe la mijlocul secolului al XVIII-lea, unele au devenit chiar povești populare, cum e* **Basmul celor trei hoți,** *cari s-au omorât unul pe altul, publicat într-unul din volumele revistei* **Ion Creangă,** *și acum mai adaug la cele însemnate mai sus, și povestea de față.*

(Urmează povestea, așa cum a fost copiată de Gaster.)

(Continuare la **Gaster, Moses,** *în numărul viitor)*

Clinica de medicină alternativă
„Anita – Rehovot"
condusă de un
doctor în medicină

HOMEOPATIE
ACUPUNCTURĂ
PLANTE MEDICINALE
●
Tratăm cu succes:
• **Dureri de orice origine** •
• **Paralizii (inclusiv faciale)** •
• **Astmă** • **Alergii** • **Nervozitate** •
Insomnii • **Impotență** • **Prostată**
• **Diabet** • **Colesterol** •
• **Hipertensiune** •
●
De asemenea:
• **Scădere în greutate**
• **Întreruperea fumatului**
☎ 08/941-4254
08/945-6135
Hag Pesah sameah!

IOSEF EUGEN CAMPUS

Confruntarea cu moartea

„Cutia cu bătrâni" de Andrei Oişteanu a fost propusă spre publicare la începutul anilor 80. A trebuit să aştepte peste zece ani ca să vadă lumina tiparului, în România de azi (Editura Meta, Bucureşti).

Sunt reunite în acest volum două povestiri, înrudite prin tema lor şi prin anumite obsesii comune. În amândouă, un bătrân se află la capătul drumului şi se pregăteşte să intre în împărăţia morţii. Amândouă strălucesc printr-o împletire suigeneris de realism şi miraculos, de raţionalism şi fior mistic.

❖

"Arhivarul" a fost scrisă cu trei ani înainte de "Comisionarul". E mai puţin închegată. Bătrânul Arhivar a trăit o viaţă întreagă închis în arhiva subterană a oraşului, izolat de lume. *"Acceptase instinctiv arhiva ca spaţiu extrasocial, în care tot sistemul de valori e spulberat şi înlocuit, în care etichetele nu au noimă decât pe dosare, un spaţiu unde chiar şi numele, ţinuta sau înfăţişarea sunt ridicol de fără rost"*. Acum, ieşit la pensie, se hotărăşte să colecţioneze obiecte stranii.

Diferitele capitole ale povestirii relatează expediţiile lui întru achiziţionarea acestor obiecte stranii. Pretext epic foarte lax, întărit numai prin finalul care închide simetric cercul, lăsându-l pe Arhivar să se întoarcă la locul primei sale expediţii şi să ia el însuşi locul personajului misterios, Rebid, pe care-l întâlnise, prima oară, şezând neclintit în jilţul său.

Povestirea păcătuieşte pe alocuri prin preţiozitate stilistică, cu exces metaforic: *"soarele lăsa să-i picure miere de salcâmi din ochi"*; bătrânul *"traversa cu frică iarna ca o moarte albă cu colţii ei reci înfipţi în beregata pământului"*... Există, de asemenea, un exces de material focloric documentar: ritualurile menite să aducă ploaia, în capitolul 4, sau vraja care-l aduce prins pe Zlota, haiducul cu călcâi de aur, în mrejele bătrânei vrăjitoare Sempronia. (Predilecţia aceasta pentru materialul documentar folcloric se explică la un om ca Andrei Oişteanu, care publicase opere precum "Grădina de dincolo. Zoosphia" sau "Motive şi semnificaţii mito-simbolice în cultura tradiţională românească").

În această însăilare de capitole diverse, rămâne impresionantă alăturarea de tablouri cu peisaje realiste (drumul spre iarmaroc şi iarmarocul), tablouri stilizate mirific (schitul din peşteră) şi fantastic gotic (castelul grafului Augenstein). Iată, în stil realist: *"Guşterii cu solzi verzi-albăstrui îşi lipeau pântecele reci de pietrele încinse, pândind din ochi zborul suspendat al libelulelor. Curgerea râului era înfrânată de memoria izvorului şi însufleţită de speranţa mării"*. Sau, în bogăţia ameţitoare de culori ale iarmarocului: *Cataligarii păşeau peste omenire ca berzele peste broaşte"*.

Cel mai reuşit capitol îmi pare cel în care se vorbeşte despre mirajul oglinzii: *"Avea convingerea că oglinda, mai mult decât reflectă, devorează lacomă sufletul şi vlaga celui oglindit"*. Din apele adânci ale oglinzii, bătrânul Arhivar face să răsară imaginea ispititoare a unei tinere femei, Despina: *"Scoţând oglinda din dimensiunea timpului, nu adusese doar chipul melancolic al femeii în faţa lui. Fenomenul funcţionase şi invers. Imaginea Bătrânului se dezvăluise şi ea Despinei, ca şi cum amândoi ar fi privit în acelaşi timp în aceeaşi oglindă"*.

În această scufundare în adâncurile oglinzii, ca şi, în general, în această căutare a obiectelor stranii e ceva din căutarea în apele propriului subconştient şi ale străfundurilor ancestrale ale omului. Căci obiectele *"înmagazinează, memorează şi oglindesc energii şi tensiuni preluate de la cei ce le creează şi le folosesc, aşa cum luna reflectă lumina soarelui..."*.

Două idei se profilează ca un fundal filozofic: misterul dublului şi primordialitatea imperfecţiunii, a asimetriei. Bătrânul Arhivar se regăseşte în sihastrul Pimen: *"Ca cerul şi marea se simţeau a fi fiecare reflecţia celuilalt, aşa cum două oglinzi puse faţă în faţă se reflectă reciproc până când imaginea începe de la sine să basculeze la infinit, într-un perpetuum mobile epuizant"*.

Iar în ceea ce priveşte imperfecţiunea, ni se spune: *"Uşoarele neregularităţi ale formei inelului îi dovedeau că nu era făcut de mâna omului, cu a lui stupidă şi vanitoasă dorinţă de a făuri perfecţiunea. Imperfecţiunea e un joc pe care numai natura, în imperfecţiunea ei, şi-l poate permite"*.

❖

Aceste două idei fundamentale, obsesii poetico-filozofice, apar şi în "Comisionarul", scris în 1981.

Povestirea aceasta, deşi cronologic ulterioară "Arhivarului", ocupă în volum primul loc. Pe drept cuvânt. Căci este unitar închegată. Şi, deşi cu unele lungimi reflexiv intelectualiste, impresionantă în simplitatea ei măreaţă. O dramă filozofică pe tema dreptului la sinucidere.

Bătrânul Filip a renunţat de mult la meseria lui de avocat şi lucrează ca un simplu comisionar. Duce flori şi mesaje. *"E mic de statură, mereu corect îmbrăcat, purtând – chiar şi în toiul verii – un costum bleumarin de postav, lavalieră şi melon. Chipul blajin nu-i reflectă vârsta. Îşi face simţită prezenţa fie prin bocănitul blacheurilor pe piatra cubică a pavajului, fie prin mirosul înţepător de naftalină pe care-l lasă în urmă"*.

Una dintre femeile căreia îi predase flori, îi propune să-l angajeze ca gardian al tatălui ei, bătrân ciudat, obsedat de ideea sinuciderii.

Filip primeşte. Nu este clar de ce, nu e prea verosimil, dar nu are importanţă. Esenţial pentru constituirea dramei filozofice este că aceşti doi bătrâni se află faţă în faţă. La început, Carol refuză să vorbească. Rămâne toată vremea nemişcat, încremenit într-o tăcere ostilă, dispreţuitoare. Sunt, acestea, paginile cele mai dense. *"Tăcerea dintre ei dură toată vara (...). Filip stătea toată ziua turceşte, pe lada de lemn, atent la toate mişcările lui Carol. (...) Carol îl ignora total. Părea că nu-l vede şi făcea totul de parcă locuia singur în acea încăpere"*.

Dar, pentru ca drama să se constituie ca operă literară, nu se putea continua la nesfârşit astfel. Era nevoie de cuvinte, de dialog. Cei doi încep, într-un târziu, să dialogheze. Carol va pleda pentru dreptul de a se sinucide, ca supremă afirmare a libertăţii umane. Filip, împăciuitor, pledează pentru viaţă, care se cuvine acceptată aşa cum e. La început, dialogul are loc în spaţiul închis al celor patru pereţi ai camerei. Apoi continuă în spaţiul deschis al peregrinărilor pe uliţele oraşului. Capitolul suprem realizat artistic este cel care povesteşte cum, obosiţi, urcă în birja fantomatică condusă de muscalul scapet. *"O direcţie incertă, utopică, cu destinaţie improbabilă şi inexistentă poate geografic. Dar caii păreau că nu ezită. Păreau că ştiu unde merg, ca şi strania lor călăuză, chiar adormită fiind. Carol simţi că locul lui era acolo, în birjă, component al acestui echipaj fantomă"*. Totul capătă apoi culori patinate de vechime când Filip îşi aminteşte ritualul mereu repetat al descinderii în port a armatorului grec Dimitrios, în drumul său spre misterioasa lui ibovnică, Felicia, sechestrată în palatul păzit de doi negri. Fast oriental, descris cu desfătare verbală, ca la Mateiu Caragiale. Amintirile lui Filip se întrepătrund cu visele lui Carol. În visul acestuia din urmă, sfârşitul e tragic şi învăluit în mister. În palat este descoperit cadavrul torturat al armatorului. Şi nu mai ştim dacă venea acolo să se împerecheze cu frumoasa Felicia, sau să se lase, sadistic, torturat de cei doi paji negri.

Întrepătrunderea aceasta dintre Carol şi Filip, până la contopirea lor într-unul singur, dă adâncime mistică întregii povestiri. păzitul şi păzitorul se identifică, ajung să fie unul dublul celuilalt. *"Filip devenise imaginea mea răsturnată în oglindă"*.

Şi, în final, totul pluteşte în îndoială. Filip se îmbolnăveşte şi nu se mai poate ridica de pe lada ce-i servea drept culcuş. Carol foloseşte prilejul. În sfârşit scăpat de supraveghere, fuge afară, liber să se sinucidă. Dar nu. Se întoarce să-l ajute pe Filip. Dar acesta dispăruse fără urme. Şi acum nu mai este sigur că Filip a existat în realitate, sau a fost numai o închipuire a sa: *"Şi la urmă n-au aflat de au fost doi, unul de Moarte şi altul de Viaţă, sau unul doar cu îndoită faţă"*.

În editura "Minimum" a apărut o carte nouă:

Astăzi sau mâine

de **ZElias** *(Elias Zilberstein)*

Un eseu despre trecutul nostru istoric şi despre zilele fierbinţi de astăzi.

"... avem de-a face cu scrierea unui om căruia *îi pasă*, gândind şi vibrând pe marginea dilemelor noastre mereu dramatice, mereu chinuitoare. Pentru cititorul lui "Astăzi sau mâine", paginile lui ZElias reprezintă o mărturie. Iar pentru cititorul mai atent, un strigăt."

Al. Mirodan

"Scrisul lui ZElias e reprimat, încorsetat de logica istoricului, dar simţi vibraţia lavei ce agită în permanenţă straturile rândurilor tipărite. (...) Curajul opţiunii politice, dramele acesteia, ca şi temperatura argumentaţiei garantează interesul crescând al oricărui cititor, care deschide prima copertă a acestei cărţi paradoxale".

Elena-Esther Tacciu, *Minimum*

"O originală tentativă de a testa, literar, viitorul imediat într-o pasionantă relaţie cu trecutul îndepărtat...

O carte care, înainte de orice, ne pune pe gânduri".

Carol Isac, *Ultima oră*

"Comentariul inteligent, sincer, lucid al unuia dintre atâţia «soldaţi ai păcii» care se simt datori să arunce o privire retrospectivă asupra istoriei evreilor".

E. Suhor, *Realitatea Evreiască,* *Bucureşti*

Recomandat generaţiei de ieri şi de astăzi.

Cartea se poate procura trimiţând echivalentul a 35 şekeli (în ţară) sau 44 şekeli (extern-Air mail) pe adresa:

E. Zilberstein, POB 2007 – HOLON 58120, Tel./Fax: 03/604-9966

ELENA-ESTHER TACCIU

Sesto Pals, un poet pur și simplu

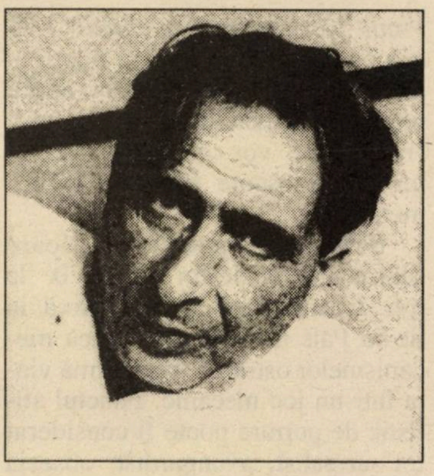

Sesto Pals

În cazul lui Sesto Pals (n. 1913) – care-şi trăieşte singurătatea în trei, cu Luci, soţie generoasă, caldă, şi cu poezia, într-o urbe israeliană tradiţională – nu vom face exces de clasificări teoretice. Nu negăm, tentaţia de a-i pune eticheta de avangardist din generaţia lui E. Ionesco, M. Blecher, Saşa Pană, a revistelor *Unu* şi *Alge,* a tinerilor frondeuri de atunci, Geo Bogza, Gherasim Luca, Paul Păun, Gelu Naum, D. Trost, – se justifică. Absolvent proaspăt al Liceului bucureştean "Matei Basarab" (1932), el e prieten cu cei sus-amintiţi, iubitor de ironie antidogmatică sau de anunţuri surrealiste, precum, iată, cel ce urmează: "Rugăm a nu se intra la redacţie cu vaporul, deoarece nu suntem marea saragasselor; suntem alge de sine stătătoare". Metafora călătoriei marine include titlul revistei la care din 1931 tânărul elev colabora şi care cultiva, cum ştim, libertatea socială, libertatea creatoare, împotriva academismelor rigide de orice fel. Tinerii evrei, poeţi şi pictori avangardişti, se încadrau firesc în efervescenţa grupării literare respective prin datele temperamental-culturale pe care le enunţase George Călinescu în capitolul final al *Istoriei* sale, "Specificul naţional". Marele om de litere român nu neagă deci evreilor "contribuţia la propăşirea culturii", iar în literatură, fermentul anticlasic, modernist, agitat de probleme. *"Ei* – enunţă G. Călinescu – *compensează inerţia tradiţiei şi o fac să se revizuiască".* Paginile sale dedicate revistelor de avangardă includ referiri la *Algele* lui Sesto Pals, "o curiozitate". Între şotiile prea zglobiului elev-debutant se află un poem sfidător, sexist, înrudit cu plachetele "Jurnal de sex" şi "Poemul-invectivă" ale lui Geo Bogza. Dar Sesto nu se opreşte aici, ci consideră necesar să trimită numărul cu pricina (şi cu "bomba") lui N. Iorga, ministrul Instrucţiunii de atunci. Sancţionarea iniţiativei teribiliste, detenţiunea sa severă de zece zile la Văcăreşti, îi lasă un şoc depresiv durabil. Poetul pare a fi devenit introvertit, coboară în eul său. Decizia de a face Politehnica, Mine şi Mineralogie, absolvită în 1940, are explicit conotaţii ironic-metafizice, chiar şi peste cinci decenii, într-un răspuns de interviu israelian către Solo Har-Herescu (9.09.1993). *"V–aţi dat la fund etc. Că m-am dat la fund, nu e exact; eu am trăit totdeauna la fund, căutând acolo materia primă. De altfel şi meseria pe care am studiat-o, ingineria de Mine, şi am practicat-o, era tot subterană".* Adâncurile descinderii secrete şi înălţarea prin spirit coexistă, căci Sesto Pals ştie că *"poezia este trăire transcendentă"* (în aceleaşi file, oferite subsemnatei de Solo Har, semnatar şi al interviului cu veteranul avangardist în "Generaţia confruntărilor", Bucureşti, 1997). "Viaţa claustrată", definită altundeva, caracterizează anii războiului pentru S. Pals, intelectualul evreu, trimis să facă muncă obligatorie şi apoi "rechiziţionat" ca inginer CFR. Climatul ne trimite la *Jurnalul* lui M. Sebastian, alt contemporan al poetului nostru. Retragerea din publicaţiile literare româneşti ce promovau în mare şi în mic proletcultismul definitivează după 1945 profilul estetic şi uman al lui Sesto Pals, care se decide în 1970 să-şi înceapă viaţa israeliană. În cele din urmă va publica poeme în reviste din toată lumea, conduse de spirite "cosmopolite" precum Şt. Baciu din Honolulu, Al. Lungu din Germania, Ion Caraion din Elveţia, mai toţi descinşi, într-un fel sau altul, din avangarda românească. Ceea ce mi s-a impus în urma lecturii diacronice a unor texte lirice este că azi, Sesto Pals, "Leul în iarnă", a devenit din debutantul teribilist de la *Alge* un poet pur şi simplu, important pentru verbul românesc. Îndrăznelile surrealiste şi ironia omniprezentă se vor contrage în metafora esenţială, iar orizontul interior al nobilei recluziuni va fi drama vieţii şi a morţii, a cotidianului şi a absolutului, a poeziei şi a limitei biologice fatale. Nu negăm intruzia tragicului încă în primele texte, pentru că ironia maschează la mulţi poeţi crizele majore şi clivajul adânc. Pe vremea când semnase şi D. Amprent, "mersul pe timp de ploaie cu tramvaiul" născuse în eul lui S. P. monologuri apocaliptice în "tinichelele" sale retorice. Le stimula peisajul bucureştean de sordidă mahala cu dricuri, guzgani, vagabonzi, "oameni-monştri" şi fete ce nasc pe maidan. Golul interior, "sufletul bolnav" al poetului cere sacrificarea mesianică a trupului la care el renunţă. "Glasul lupului urlând la lună", prevestirea rea nu anulează, totuşi, nevoia comuniunii cu oamenii, iubiţi şi dispreţuiţi în acelaşi timp. Acest text despletit ("Pe înţelesul oamenilor pe care-i întâlnesc prin tramvaie" – 1933) are şi alte ecouri tematice în instantanee mai muzicale, de descântec: *"Cum mă cheamă, ştiu:/ urlu noaptea/ în pustiu/ pe zăpadă sunt flămând/ sunt un lup şi sânge-i* *vinul/ pâinea zilei este chinul"* ("O oră oarecare după miezul nopţii"). Dar aceste hohote în decor negru intersectând detalii numite de unii "naturaliste" vor ceda peste decenii textelor crescute dintr-o singură metaforă.

Numeroase poeme ulterioare schimbării de destin din 1970, la trei decenii după *Alge,* derivă la Sesto Pals mesajul din lumea mecanismelor ostile ce transformă viaţa într-un joc mecanic. Punctul stilistic de pornire poate fi considerat tot surrealist, avangardist, obsesia tehnicii alienante, declanşată de forţe oarbe, ostile vieţii şi poetului. Coşmarul mecanic, ce domină totodată grafica aceleiaşi grupări, animă păpuşi malefice, "marionete-carton" cu glas metalic. Supuse ele însele nimicirii, le e sortit să ardă părăsite de "mânuitori", autorii-demiurgi ai carnajului. Textele sunt scurte, vocea marionetelor poate fi înlocuită de priviri: *"Şi ochii mari/ Ca două guri deschise/ Miraţi, absorb materia din vise"* ("Joc de păpuşă"). Dialectica iluziei naşte şi victimele ei. Viaţa păpuşii, măsurată zilnic cu cruzime, încetează la ivirea beznei. Mecanismul, însă, o dată oprit, face loc plânsului, reacţie afectivă a omului ("Mecanism"). "Obsesie", poem dedicat lui Geo Bogza, conţine monologul-testamentul ceasului, atotputernic în pofida modestiei, în lumea sfidărilor orgolioase: *"Sunt un mic, sunt un ceas/ Dar când n-ai să-mi mai placi/ Te voi prinde de glas/ Şi atunci ai să taci".* Timpul, patronul destinelor, îi transformă pe cei vii în roboţi: *"Sunt un ceas monoton/ Ei mă duc, dar sunt duşi/ Marionete-carton/ Îngâmfate păpuşi".* Alteori, însă, poetul iese din sfera simbolului ironic şi-i permite eului să plângă necenzurat. Atunci Sesto Pals ne surprinde şi ne cucereşte prin melodii divorţate de orice estetici şi modele, dictate de un subconştient tragic, supus fatalităţii: *N-am venit să mă joc/ N-am venit să mă plâng,/ Umbra mea e din lună/ Luna mea e din vânt,/ Fac un pas, mă sufoc/ Mă desfac şi mă strâng/ Şi un clopot mă sună/ Undeva în pământ...".* Nu eminescian la modul epigonic, dar subtil coborât din plânsul mării, epilogul acestui frumos poem înlocuieşte inspirat scenele teatrului mecanic: *"Un adio încet,/ Şi un vânt mă va duce/ Şi cu marea bătrână înălbită la mal/ Voi pluti fără viaţă/ Voi pluti ca o cruce,/ Şi pe cer adevărul va luci ireal"* ("Voi pluti"). Poezia ridică plimbarea poeţilor cu identitate autobiografică în cosmosul edenic unde un Sesto Pals şi un Paul Păun (viu încă, ce transcrie de mâna sa textul celui dintâi) se întâlnesc cu D. Trost, alt amic-poet, dus de pe lumea aceasta. Rostirile se fac într-un lexic atât de simplu: *"Vino aici, aşează-te./ Nu, nu te-ai schimbat./ Am auzit că moartea ne schimbă./ Nici nu se vorbeşte acolo aceeaşi limbă/ Şi fantomele tac"* ("Aminteşte-ţi"). Vocaţia, dublul "negru şi rău", mussetian, al poetului, revarsă în urma sa cuvinte şi litere, un fel de furnici şi fluturi, dar bea din mâna nopţii un pahar de sânge, preţul harului. Rugul va fi altă ordalie. *"Focul acesta sare şi plânge/ Se desface,/ Umblă încolo şi încoace,/ Se strânge/ Şi noaptea, când umbrele zboară şi fug,/ Omul ciudat, băutorul de sânge, arde pe rug"* ("Omul ciudat").

Acest foc devorant din poemele simple (un fel de a le sublinia rafinamentul) ale lui Sesto Pals l-au simţit prietenii-poeţi de departe, publicându-l intens: Şt. Baciu, în *Mele* (1986-96), revista din Hawaii, I. Caraion, în *Don Quijote,* la Lausanne (1986), Alexandru Lungu în *Argo* la Bonn (nr. IV, V, VII). Dar ei, în parte, nu mai există. Uluitor e că presa de limbă română, cu excepţia a două-trei texte din *Izvoare,* din care unul în proză, în lungii 28 de ani dintre 1970 şi 1998 nu l-a solicitat. Asta în pofida aprecierilor superlative ale lui Geo Bogza, de pildă. Iată mărturia lui S. P. din 1993 (către Solo Har): *"Atunci când sunt solicitat din afară să trimit ceva spre publicare, trimit, dar nu-mi place să vin nechemat. Cât despre revistele de limbă română din Israel, de mult nu mi–au solicitat nimic".*

Nu credeam că după 1993 până azi a intervenit vreo schimbare. Când, iată, aflăm că Nicolae Ţone, istoric literar român, anunţă la Ed. Fundaţiilor bucureştene volumul lui Sesto Pals, aflat sub teascuri. Dumnezeul poeţilor adevăraţi vine încet, are drumuri lungi şi târzii. Dar vine.

NOU!

A apărut

Amintiri din două lumi

de SUZANA BRATOSIN

„O carte despre plămădirea a două destine umane şi profesionale condiţionate de împrejurările incomode şi nefavorabile ale unei ţări est-europene aflate ani de zile sub calvarul unui regim comunist, eliberarea şi împlinirea, redresarea şi recuperarea în condiţii de libertate şi de liberă opţiune".

●

Autoarea volumului pune la dispoziţia cititorilor, gratuit, un număr de exemplare.

Solicitanţii pot primi cartea prin poştă cerând-o la adresa:

S. Guttman
POB 49238
Tel Aviv 61497

GINA SEBASTIAN ALCALAY

I. Avian sau inteligenţa umoristului

I. Avian. Cine nu-l ştia pe I. Avian? Mai întâi – de mult, de mult de tot, de la "Urzica" sau Radio-Bucureşti. Pe urmă, de-aici, din Israel, unde devenise unul din *pilonii* paginii de umor a ziarului "Ultima oră". Şi unde a scris o carte ("Iţic, tu n-ai dreptate") care constituie, fără îndoială, creaţia lui cea mai reuşită. Dar – fiindcă aşa vrea destinul – tocmai atunci când începuse să se bucure de succesul cărţii, I. Avian, care suferea de hepatită, s-a îmbolnăvit grav (maladia *aceea*), dându-şi sufletul, după două săptămâni de suferinţă, pe-un pat de spital, la Tel Aviv.

Rândurile de faţă despre Iţic au fost scrise de Gina Sebastian Alcalay, cu câteva săptămâni în urmă, când autorul cărţii trăia şi nimeni nu bănuia nimic. Ele apar, din păcate, într-o clipă când Avian nu le mai poate citi.

A trebuit să treacă o jumătate de secol de la Holocaustul evreilor, să se publice enorm de multe lucrări inspirate din această odisee a morţii ştiinţific organizate, până când să se ivească cineva care să zugrăvească cu mijloacele duioşiei şi umorului o tragedie soldată cu răpirea a milioane de vieţi omeneşti şi provocarea de suferinţe indicibile altor milioane de oameni. Mă gândesc la cineastul Roberto Benigni, autorul recentului film "La vie est belle" – un adevărat *hit* în Europa occidentală – în care compasiunea, pietatea, tandreţea şi respectul faţă de victime nu sunt mai puţin evidente decât, să zicem, în celebrele "Shoa" sau "Lista lui Schindler".

Acestea sunt datele de la care porneşte şi I. Avian în cartea lui, "Iţic, tu n-ai dreptate", retrasând într-o formă parodică strălucită, mi s-a părut mie, traiectoria unui gazetar evreu, Liviu Herovan, în România ceauşistă, până la plecarea lui definitivă din ţară. Dacă, prin absurd, cineva străin, să zicem, de epocă, ar fi vrut să ştie care au fost motivele ce l-au determinat pe Herovan să ia această hotărâre finală, el ar fi găsit o parte din răspunsuri chiar în desfăşurarea acţiunii romanului: în acea confruntare permanentă cu ameninţările surde planând asupra existenţei de fiecare zi a tuturor celor ce, refuzând uniformizarea şi stereotipiile imbecile, îşi luaseră anumite distanţe faţă de mârşavii slujitori ai regimului şi de trâmbiţaşii săi gălăgioşi; o confruntare cu duplicitatea, mistificările, prostia, ignoranţa, parvenitismul şi cruzimea care constituiau fundalul omniprezent şi imuabil al vieţii sub acest regim.

Autorul, inspirându-se din propria-i experienţă de viaţă, îşi plasează personajele, atât pe Herovan cât şi pe mulţi alţii cu care acesta venea în contact în relaţiile de muncă, într-o serie de ipostaze atât de caracteristice şi emblematice, încât fiecare dintre noi şi-ar putea aminti, cred, de o situaţie asemănătoare pe care a trăit-o cândva. Liviu este înhăţat de nişte securişti în faţa vitrinei magazinului "Unic" în timp ce un necunoscut îi vorbea neîntrebat, vărsându-şi focul împotriva penuriei de alimente. Urmează nişte scene memorabile la sediul securităţii, pentru obţinerea de "mărturisiri" complete din partea lui Liviu. În acest scop este folosită întreaga gamă de mijloace proprii acestei instituţii de tristă amintire, de la argumentele logice şi "înţelegătoare" ale ofiţerului "cumsecade" şi "civilizat", până la bestialitatea fiarei dezlănţuite, a acelui primitiv, neruşinat şi mincinos care era locotenentul Ghiţă Turturică, pornit să obţină semnarea "declaraţiei" de către victimă chiar cu preţul desfiinţării fizice a acesteia (situaţie de un absurd kafkian care mi-a evocat momentele când securitatea a încercat să mă racoleze ca informatoare, sau când, turistă în Israel în anul de graţie 1982, un securist de la Ambasada română din Tel Aviv mă înşfăca de guler şi mă târa până la consul, inventându-mi ad-hoc nişte intenţii duşmănoase, numai pentru că rugasem să mi se permită să dau un telefon cuiva din oraş pentru a anunţa că voi întârzia la altă întâlnire importantă); în cadrul unei şedinţe în redacţia săptămânalului "Ecouri", frumoasa secretară de partid, Tania, fiică de fost mare industriaş strecurată prin efracţie în partid, *"care-şi desfăşura energia şi, neabătut, noul ei crez, socialismul"*, emite *"într-un glas care trăda emoţie de la prima silabă"* "iniţiativa revoluţionară" ca Pincu Goldenberg, *"tatăl unui superb prunc masculin, eveniment primit cu satisfacţie şi mândrie de către colectivul redacţional"*, să dea noului născut numele de Visarionovici, în semn de omagiu pentru *"marele geniu al omenirii, părintele nostru slăvit, I. V. Stalin"*; la C.C. al P.C.R. are loc o altă şedinţă de pomină în care tov. Filofteia, cu ale ei *"erupţii de idei"* (*"dosarul este abecedarul gândirii socialiste"*) îl ia la refec pe şeful de cadre Căldăraru, devenit instantaneu un biet "nevolnic" umilit, înfricoşat şi servil.

I. Avian este un maestru al ironiei savuroase şi al comicului construit cu inteligenţă. În romanul de faţă acesta este obţinut cu maximum de efect datorită exploatării abile a unor aspecte rizibile ca atare, atât prin hiperbolizarea situaţiilor şi a discursului epic, cât şi prin disocierea continuă între pretenţii şi realităţi, de asemenea printr-o îmbinare lexicală savantă, bazată adesea pe alăturarea contrariilor şi menită să potenţeze ridicolul întâmplărilor: *"evenimentele istorice menite să schimbe faţa lumii se rostogolesc vertiginos, se dă zahăr la Podul Grand"*; sau *"fetiţa mea e fructul dragostei noastre libere şi comune dirijată de linia partidului"*, etc. etc.

O carte încântătoare, care în ciuda tragismului ei subiacent, te face să râzi cu lacrimi!

PRIMIM LA REDACŢIE

● CĂRŢI ● REVISTE ● ŞI ● SCÂNTEIERI ● DE ● GENIU ●

Madeleine Davidsohn

Intrare liberă

Versuri; Minimum, Tel Aviv, 1999

Se pare că acest sfârşit de veac şi de mileniu se ambiţionează să scoată la lumină, în Israelul de limbă română, câteva condeie care trăiau paşnic şi pe tăcute lângă noi, fără a da de bănuit că umblă noaptea pe hârtie. Aşa s-a întâmplat, în lunile din urmă, cu Suzana Bratosin, cu dr-ul Alexandru Marton, cu (Z)Elias Zilberstein. Aşa s-a întâmplat mai nou cu autoarea volumului de faţă.

"Dr. Madeleine Davidsohn (n. Dorohoi, 1944) – scrie Al. Mirodan în cuvântul său înainte la carte *– este un medic care îi sfătuieşte pe pacienţii ei nervoşi să ia Valium întru calmare. Ea, însă, ori de câte ori o bântuie neliniştile, nu consumă pilulele binecunoscute, ci scrie versuri. Aşa a făcut la 12 ani (vârsta primelor poezii, pe maculatorul de la şcoală), aşa la 17, aşa la 28, aşa la 43, aşa astăzi la Haifa unde trăieşte şi lucrează de când a venit în ţară, adică din 1974. La publicat nu s-a gândit multă, multă vreme, iar când a început să se gândească, nu a îndrăznit. Copiii, crescuţi ca dânsa întru respectul cuvântului tipărit, tremură la ideea de a-şi vedea numele pe o carte.*

Din toate acestea, se poate înţelege că pentru Madeleine Davidsohn scrisul nu este o profesiune, nici măcar o îndeletnicire sau un hobby, ci un mod de a trăi, dacă nu chiar de a supravieţui. În nopţile războiului din Golf, în 1991, în timp ce toţi ai casei aşteptau, cu nervii încordaţi la culme, încetarea alarmei, ea se ascundea în bucătărie scriind versuri. Pixul ei ţinea loc de gură şi de strigăt. Hârtia albă ţinea loc de interlocutor.

- **Un nume nou:** *Madeleine Davidsohn*
- **Silueta autorului de siluete**
- **Veteranul C. Nisipeanu**
- **Târziu, dar nu prea târziu**
- **Spakov**

Cel dintâi care a intuit sensibilităţile Madeleinei Davidsohn a fost, demult, demult, la Bucureşti, poetul Camil Baltazar. Omul care descoperise şi lansase între războaie nenumărate condeie, a îndemnat-o să scrie şi iarăşi să scrie. Mai târziu, în Israel, criticul Sergiu Levin a tras-o la rându-i de mânecă, îndemnând-o să publice.

Acum, Madeleine Davidsohn a îndrăznit să iasă-n lume cu un volum. Ceea ce frapează la debutanta din Haifa este simplitatea: oamenii care scriu pentru că au nevoie să scrie nu umblă după întortochieri şi construcţii savante ci, precum autorii de jurnale intime, merg direct la adevărurile elementare, rostind ce-au în guşă şi-n căpuşă. Ideile şi sentimentele autoarei sunt simple, ca esenţele: iubire, tristeţe, nădejde, nelinişte, oroarea de absurd, aspiraţia către puritate, către alb. Felul ei de a alcătui versurile este simplu: limpezime totală, ordine, rimă, ritm. Cuvintele ei sunt simple: copilărie, mare, arbore, păpuşă, iubire, copil, viaţă, moarte. Şi atunci, se poate întreba, pe drept cuvânt, cititorul, unde anume se află poezia şi cum arată ea? Ea, poezia, se află între rânduri şi arată ca o muzică; o muzică de fond, misterioasă, care te învăluie nu ştiu cum, încet-încet, ca ameţelile uşoare provocate de-un vin simplu şi curat.

Acum, Madeleine Davidsohn trece, ca orice autor, debutant sau cu cincisprezece cărţi la activ, prin mari emoţii: cum va fi primită cartea? Nici o problemă, însă. Pentru a se elibera de tremur, ea face ce-a făcut toată viaţa: scoate-un caiet şi scrie nişte versuri".

Al. Mirodan vorbeşte despre o muzică de fond, misterioasă. Dacă apleci urechea asupra versurilor alcătuite de Madeleine Davidsohn, ai prilejul să înregistrezi sunetele acestei muzici. Aşa ca, de pildă, în "Pe urmele Carmelului":

"Când am ajuns în Israel/ Întâiul drum: mi-au arătat Carmelul/ – Ai mai văzut vreodată-aşa un parc?/ (M-a întrebat el, ţabar: băieţelul)// Zâmbind, privii la tufele pitice/ Pădure rară ce urca pieptiş/ Spinările de munte înflorite/ Cu capete de spini pe grohotiş.// Era-n noiembrie şi totuşi cald afară/ Zăduful toamnei doar era prezent./ Văzduhul aducea până la mine/ Parfumuri neştiute de-Orient.// Mă străduiam să înţeleg chemarea/ Semnal ce parcă-mi trimitea pământul/ Precum te chinui să pricepi o limbă/ Când nu cunoşti nici scrisul nici cuvântul.// De-aceea-am tresărit când el, copilul/ M-a scuturat de braţ cu nerăbdare/ – Nu mi-ai răspuns: ai mai văzut vreodată/ Un parc aşa frumos şi-atât de mare?// Dar eu aveam nevoie de gândire/ De timp şi spaţiu să asimilez/ Mirosurile şi trilurile străine/ De vers să scriu, creion să desenez.// Şi-am revenit. Cu fiecare dată/ Carmelul se dezvăluia încet/ Semn după semn şi filă după filă/ De parcă descifram un alfabet.// Ivrit ştiam din ce în ce mai bine/ Şi nume noi: rachefet, calaniot./ Noţiunile s-aglomerau în mine/ Emoţii m-asaltau de peste tot.// Cărările cu spini de brad şi tisă/ Îmi deveniseră-apropiate, dragi/ Doar umbreluţele de maci închise/ Din când în când îmi mai pă-

reau că-s fragi".

Sau ca în "Judecata":

"În faţa cerului ajungem goi/ Talitul nu-ţi mai poate-ascunde/ Nici cicatrici, nici pete, n-are unde./ În faţa cerului ajungem goi// Conştiinţa-aşteaptă-alăturea de noi/ Şi chiar de-o ai spălată şi fardată/ Tot numai adevărul îl arată/ În faţa cerului ajungem goi// Nu mai există cale înapoi/ Putinţă de-ndreptare sau regrete/ Nici praf de curăţat acele pete/ În faţa cerului ajungem goi// Şi tragem spaima după noi".

Andrei Strihan

Siluete (radiografii estetice)

Redacţia Publicaţiilor pentru Străinătate; Bucureşti, 1999

Prezenţă cunoscută în presa de limbă română din Israel, Andrei Strihan (n. 1924) a făcut (în sfârşit!) un lucru pe care s-ar cuveni să-l facă şi alţi condeieri de pe la noi. El s-a închis în birou, a scos telefonul din priză, a scos din rafturile bibliotecii dosarele unde-şi păstrează articolele tipărite de-a lungul anilor şi deceniilor (o viaţă de om!), le-a recitit, a ales dintre toate pe cele care i s-au părut mai semnificative (sau care i-au plăcut lui astăzi mai mult şi mai mult) şi le-a publicat în culegerea de faţă. O idee cu atât mai bună cu cât ultima carte apărută sub semnătura lui datează din 1979 ("Le pouvoir du comique", Tel Aviv). "Siluetele" înglobează texte publicate atât în România cât şi în Israel. Şi, aşa cum era de aşteptat din partea fostului profesor de estetică teatrală de la Institutul de Teatru din Bucureşti şi de la Facultatea de Teatru din Ramat Aviv, majoritatea scrierilor sale vorbesc despre lumea scenei. Întâlnim texte (cronici, recenzii, eseuri, portrete etc.) despre Eugen Ionesco şi Jean Cocteau, despre spectacolul de *scandal* al lui Lucian Pintilie cu *Revizorul* de Gogol, despre Goldoni şi Mihail Sebastian, despre Molière şi Ibsen, despre regizori, despre comic, despre soarta teatrului idiş; apoi, sărind în Israel, despre Hanoh Levin şi Sobol, despre spectacolele de la "Habima" şi "Cameri"; apoi, despre autorii din *alia* (pe care Strihan, preşedinte al Asociaţiei scriitorilor de limbă română, îi cunoaşte îndeaproape şi îi urmăreşte cu atenţie): Eugen Luca şi Tania Lovinescu, Solo Har-Herescu şi Sh. Carmel, Virgil Duda şi Felix Caroly, şi alţii, şi alţii.

"Siluete" e o carte, desigur, dar şi o carte de vizită: ea oferă cititorului posibilitatea de a lua cunoştinţă dintr-o ochire cu ideile, gusturile, simpatiile şi antipatiile autorului, făcându-şi o idee despre silueta spirituală a lui Strihan.

Constantin Nisipeanu

Păduri de oglinzi

Versuri; cu o prefaţă de Nicolae Ţone; Ed. Vinea, Bucureşti, 1998

Are 92 de ani şi este, alături de Gelu Naum, în România, şi Sesto Pals, în Israel, unul din ultimii mohicani ai suprarealismului românesc. Şi, precum mulţi dintre aceşti veterani ai avangardei, C. Nisipeanu este o prezenţă discretă, subţire, tăcută, anti-zgomotoasă şi hotărât anti-trivială.

Volumul de faţă, întocmit la îndemnul criticului literar Nicolae Ţone – un adevărat *manager* al avangardei de ieri şi de azi, pe care-o slujeşte aşa cum ai sluji o religie – ne oferă ocazia, sau mai bine zis privilegiul, de a respira aerul pur al poeziei lui Nisipeanu; o poezie încă prea puţin cunoscută (din cauza modestiei excesive a silenţiosului autor) şi prea puţin preţuită: o poezie din care dăm aici, ca o mostră de calitate şi o dovadă, strofele intitulate "O prăpastie trezită din somn":

"Nu-mi dau seama ce, dar se întâmplă ceva ciudat/ în jurul meu. În dimineaţa asta sfâşiată/ de vocea de sârmă ghimpată a coşarului care curăţă/ de nori hornurile cerului, totul în preajma mea/ a căpătat o altă înfăţişare. Totul acum – casele, pădurea, / au devenit stranii, le văd cum se caţără în genunchi/ pe un munte ce-a izbucnit din pământ ca un gheizer de flăcări/ iar oamenii ce aleargă încoace şi încolo pe străzi/ au căpătat o culoare străvezie şi verzuie ca o apă stătută.// Un corb afurisit, un corb cu mâini de plumb mi-a aruncat în ochi/ un pumn cu ţărână de întuneric şi nu mai zăresc nimic!/ E totuşi ziuă. Simt cum pe obraji mă ating/ mâinile calde şi plăcut mirositoare ale dimineţii.// Cine, ce pasăre ciudată, ce fiară sălbatică, ce vrăjmaş neînduplecat/ a stârnit împotriva lumii furtuna de fulgere ce-mi smulge gândurile/ din rădăcini? Cine, ce nălucă stranie mă împinge/ din spate spre prăpastia aceea neagră şi înspăimântătoare/ d-abia trezită din somn?/ Nu, nu sunt legat la ochi! uite, ochii îmi văd gândurile. Le văd/ cum aleargă spre turma de capre albastre ce s-au năpustit/ pe cer să pască nesfârşitele lanuri de stele.// Nu, nu e noapte, desigur, nu e noapte şi totuşi/ văd stelele pe cer. Dar stelele, deşi clipesc necontenit, / nu sunt deloc nişte fiinţe sfioase, dimpotrivă, / sunt sprintene ca nişte pantere cu braţe de fulgere/ şi parcă dintotdeauna pregătite de luptă pentru că în mâini/ au suliţe şi arcuri, chiar şi aruncătoare de flăcări!// Văd cum o luptă crâncenă, o luptă cu arme de foc, cu tunuri, / cu strigăte de groază, cu vaiete, o luptă pe viaţă şi pe moarte/ s-a dezlănţuit pe cer între caprele acelea albastre şi câmpul/ de stele şi din cer au început să curgă peste lume/ şiroaie de sânge albastru şi nu stelele/ ci caprele acelea hămesite au fost puse pe fugă!"

Alexandra Târziu

False obiecte preţioase

Schiţe şi nuvele; ed. Fundaţiei Culturale Române; Buc. 1998

Născută în 1937, la Bucureşti, autoare a opt cărţi de proză, toate de actualitate, care au instalat-o în plutonul scriitorilor *adevăraţi*, posesoarea unui ochi pătrunzător şi a unui spirit sarcastic de femeie capabilă să muşte cu inteligenţă (de preferinţă în carnea bărbatului), Alexandra Târziu s-a stabilit în 1986 în Statele Unite. Aici ea a continuat să privească lumea cu ochi pătrunzător şi să-şi exercite sarcasmul asupra indivizilor întâlniţi în marea ţară-continent.

Ceea ce ne-a atras în culegerea de faţă de schiţe şi nuvele este faptul că, departe de a mima pe americanca get-beget care nu-şi mai aminteşte de unde a venit şi cu cine se vede la un mititel în Brooklyn, scriitoarea se ocupă pe larg, în pagini, de românii trăitori în State. De păţaniile şi dramele lor. Un exemplu – schiţa "Simplă coincidenţă", pe care, fiindcă-i şi foarte bună şi foarte scurtă, o redăm în întregime:

"Ajunsă în faţa restaurantului mexican, cochet aranjat cu mesele pe trotuar, chiar pe malul Potomacului, femeia caută din ochi o masă liberă. Zărind una, îşi trage băiatul care abia se mai ţinea pe picioare şi, în fine, se aşează. Apoi comandă ceva băuturi răcoritoare şi, relaxată, îşi aprinde o ţigară. Se uită în jur cu o curiozitate copilărească. E la Washington, într-o mică vacanţă şi, după ce a făcut turul oraşului cu grupul, s-a oprit în Georgetown Harbor, cartierul vechi şi snob al oraşului. Se simte atrasă mai ales de ambarcaţiunile în plină activitate de pe fluviu, de forfota turiştilor în pantaloni scurţi roind în jurul meselor. Este o oră de prânz tradiţională pentru o gustare mai mult sau mai puţin frugală. Un bărbat singur, cu nişte ochelari de soare care aproape îi mascau figura, cere permisiunea să se aşeze la masa lor. Femeia încuviinţează automat, continuând să urmărească un grup de tineri care se îmbarcau într-un vaporaş alb cu steag de Texas. Bărbatul însă, după ce o priveşte cu ateţie, exclamă:

– Anda! Ce-i cu tine aici?

– Paul! Mi se pare incredibil! Ce coincidenţă, să ne descoperim la aceeaşi masă, în capitala Americii! La orice mă aşteptam, dar nu la asta.

Palmele celor doi se împletesc într-o sferă fierbinte. Pentru o clipă se privesc adânc în ochi, apoi izbucnesc într-un râs aproape isteric.

– Am trăit s-o vedem şi pe asta! După aproape câţi ani? se interesează el căutându-şi ţigările.

– Opt.

– Ce spui? Au şi trecut opt. Şi tu, pe unde te-ai aciuit?

– Prin Texas. Dar tu?

– Berlin.

– Oho, e o zonă încă fierbinte, nu-i aşa? Şi ce faci acolo?

– Am o agenţie de voiaj.

– Parcă asta aveai şi în Bucureşti.

– Da, dar acum o am în Germania.

– Corect. Bravo ţie. De fapt ai fost deştept, ai ştiut totdeauna cum să te aranjezi.

– Spune-mi, Anda, ce s-a mai ales din grupa noastră de la engleză? Pe unde mai sunt toate frumuseţile alea blonde şi brune?

– Pă peste tot. S-au răspândit ca potârnichile, mai ales după '89... Dar tu, ce faci, eşti căsătorit?

– Nu mă grăbesc, răspunde el privind-o prudent. Şi tu?

– Nici eu.

– Şi băiatul?

– E o poveste mai veche. Nu-l recunoşti?

– Nu. Oricum, felicitări! îi aruncă el în treacăt, uitându-se din nou spre băiat care, în tot acest timp, îl studiase cu o adoraţie de câine.

– Câţi ani ai?

– Opt.

– Splendid! La opt să fii deja în Texas! Altceva nici nu-ţi mai trebuie, zău! Ţii minte cât am visat noi la toate astea? Mă bucur că te–am văzut, nu mă aşteptam. Mult succes şi caută-mă, dacă treci vreodată prin Berlin, îi spune îmbrăţişând-o la repezeală. Şi, lăsându-i pe masă cartea de vizită, se pierde în mulţimea turiştilor.

– Cine a fost ăsta? întreabă băiatul cu un aer vizibil gelos.

– Tatăl tău.

– Adevărat? Atunci de ce nu m–a luat în braţe?

– Pentru că nu ştie.

– Ce nu ştie?

– Nimic. Habar n-are de nimic, spune ea. Apoi plăteşte şi pleacă să viziteze ce mai era de vizitat".

Emanuel Valeriu

Semnale de pe planeta Sport

Ed. Eurasia, Bucureşti, 1998

Vă mai spune ceva numele Dinu Cristea (campion român la atletism la 5.000 şi 10.000 de metri, de prin anii '40-'50)? Dar numele Gabriel Moiceanu (ciclistul)? Dar numele Baratky, Necula Răducanu, Ion Ionescu, Nicuşor (fotbalişti)? Celor bătrâni, sigur, sigur că numele acestea le spune ceva; ba chiar multe. În schimb, generaţiile mai noi de microbişti ridică din umeri: cine-a fost ăsta? Ei bine, pentru a evita ridicările din umeri, atât de frecvente în rândurile *ne-bătrânilor*, marele gazetar sportiv Emanuel Valeriu (fost, ani de-a rândul, redactor şef la ultra-popularul cotidian "Sportul", din Bucureşti) a adunat între coperţile masivului volum sus-menţionat (557 de pagini) câteva din scrierile sale publicate pe întinderea unei jumătăţi de veac. Rezultatul: o carte împotriva uitării, o carte care-ţi transmite semnalele de pe planeta îndepărtată a stadioanelor, ringurilor şi patinoarelor de ieri. Semnale despre întâmplări, recorduri şi mai ales oameni care smulgeau aplauzele împătimiţilor de sport. Un asemenea semnal, de pildă, intitulat "Spakov", ne readuce în minte figura unui antrenor de box:

«Finalul anului trecut – scria Valeriu în 1971 – a fost abundent în ştiri de tot felul, în clasamente generale sau parţiale, în decernări şi categorisiri, în bilanţuri mai variate

parcă decât oricând. Am avut chiar nesperata ocazie să asistăm la un spectacol televizat în care i-am reîntâlnit pe cei mai populari sportivi români ai anului, am dat mâna cu ei, prin intermediul lui Cristian Țopescu, și i-am felicitat, prin reprezentanții cei mai autorizați ai oficialității sportive de la noi.

Dar nu asta m-a impresionat cel mai mult, ci un fapt, divers, poate, pentru foarte mulți amatori de sport și chiar confrați: acordarea titlului de antrenor emerit lui Marcu Spakov. De ce? Foarte simplu și în același timp foarte... lung de explicat. Mă voi mărgini doar la câteva punctări ale entuziasmului meu (pe care, oricât aș vrea să par de modest, sunt convins că-l împărtășesc mulți dintre cei care, de mai multe decenii, urmăresc activitatea sportivă în țara noastră).

Primul motiv este acela că Marcu Spakov este o figură... amenințată de legendă a sportului autohton. Într-adevăr, pentru cei care nu-l cunosc, el pare adeseori un tip contradictoriu, un om nu prea instruit, certat chiar cu metodica modernă a disciplinelor arenei, unul care cam lucrează, cum se zice, după ureche. Or, se știe că Marcu e cam tare de una dintre urechi... și totuși, de mulți, foarte mulți ani, de pe vremea când tremuram la Arenele Romane în brațele paterne pentru unul din cei mai mari campioni ai boxului nostru, Moți Spakov, îl știam pe fratele acestuia, pe Marcu, stând, cu calmul său imperturbabil, în colțul respectiv, vorbind arareori, gesticulând cu reținere, dar îngrijindu-l apoi pe Moți cu o pricepere care altora le lipsea. Îl întâlneam apoi pe aleile umbrite ale șoselei Kiseleff alergând alături de alți mari campioni pe care i-a avut boxul nostru, de alții neconsacrați încă, l-am văzut însoțindu-i la baia de aburi, asistându-i în timpul meselor al căror meniu îl fixa el însuși, în funcție de datele meciurilor, de efortul antrenamentului respectiv, l-am văzut, în fine, și la antrenamente, sfătuind, observând, corijând. Îl știu umblând prin săli după talente proaspete, ori pe unde nu te așteptai, descoperind, într-un bătăuș oarecare, pe viitorul pugilist disciplinat și puternic de mai târziu.

Marcu Spakov a slujit cu credință incomparabilă clubul "Steaua" încă din anii înjghebării acestuia. Modest dar permanent ironic (ceea ce pe unii i-a determinat să-l considere neserios și superficial), sigur pe știința sa, Marcu a fost, rând pe rând, masor pe la diverse echipe, printre care și cea de rugby din care am făcut parte, a frecționat mușchii sportivilor bolnavi sau obosiți din marea formație de fotbal C.C.A., nu dormea liniștit dacă-l știa pe un băiat, dintre cicliști, de pildă, insuficient pus la punct pentru cursa de a doua zi, și nu puțini au fost aceia care s-au trezit cu el acasă la ei, sau sus, la Postăvarul – dacă era sezon de schi – oferindu-le să le mai "aranjeze" puțin mușchii. Încet-încet, Marcu și-a câștigat locul meritat în clubul pe care l-a slujit cu credință, și de mulți ani se ocupă de boxeri. Vi-l amintiți stând în colțul lui Fiat? Dar al lui Șerbu Neacșu? V-ați gândit la ascensiunea lui Gâju? Vă reamintiți de Gyarmati și Victor Șchiopu? Dar de Vasile Boghiță? Dar de Tiță Vasile? Să mai înșir și alte nume? Cred că, deși posibil, ar fi inutil.

Marcu Spakov, contestatul, "incultul" boxului nostru, dar nu mai puțin vrăjitorul careului magic, omul care el însuși ar fi devenit, poate, un mare campion, dar care s-a "limitat" la a-i pregăti pe alții, are de multă vreme părul cărunt și fruntea cutată adânc de câte a văzut și... câte era să vadă. Iată-l acum antrenor emerit! În talerul său, menit să echilibreze inegalitatea față de cel al "defectelor" sale, Marcu Spakov a așezat cu migală, an de an, campioni. Campioni descoperiți de el, șlefuiți de el, înnobilați de el cu tot ceea ce scrima pumnilor poate oferi celor ce-o practică».

M. Rafael

Hag Pesah Sameah!

Casa de părinți
«Ronit»
în centrul orașului Naharia
Str. Weizman 74
Tel. 04/992-3148, 04/992-6507; Fax: 04/992-219

Casă de părinți de nivel superior pentru independenți și dependenți
● Lift ● 5 mese zilnic ● Supraveghere medicală deplină ●
● Fizioterapie ● Tratament prin ocupație ●
Pe lângă limba ebraică, aici se vorbește idiș, română, rusă, etc.
● Servicii ireproșabile ● Atmosferă plăcută ●

ÎN CONSTRUCȚIE UN HOTEL DE 45 CAMERE SPLENDIDE,
LA NIVELUL ANULUI 2000
VA FI DAT ÎN FOLOSINȚĂ ÎN NOIEMBRIE 1999
A ÎNCEPUT ÎNSCRIEREA PENTRU A BENEFICIA
DE CONDIȚIILE ULTRAMODERNE CARE SE OFERĂ
FĂRĂ TAXE DE INTRARE

Recomandăm celor interesați să se înscrie fără întârziere

ARMINIUS CASSVAN
New York

Nu-ți spune nimic gura mea?

Vremurile erau grele ca în plin război şi aspru antisemitism. Ca şi şcolile, şi teatrul era segregat, adunat la Baraşeum. Unde se juca, pe muzica lui Elly Roman, celebra revistă "Ce faci astă-seară?". Îmi vine în minte şi astăzi: "De vânzare teatrul nostru, teatrul nostru evreiesc,/ Vindem ziduri, reflectoare,/ Fantezie şi talent...". Sau chiar tema centrală: "Ce faci astă-seară,/ Ai vreun gând mata?/ Pui papucii iară..." etc. Un număr care a făcut senzaţie o portretiza pe cunoscuta pe atunci şansonetistă pariziană Nita Jo, interpretată de unchiul meu Matei Cassvan-D'Ayol, fratele tatei. Deghizat în femeie pasionată şi provocătoare, D'Ayol cânta: "Nu-ţi spune nimic gura mea/ Cu dinţii de perle fine/ Pot sparge ce vrei cu ea/ Chiar sâmburii de măsline".

"Nene" Matei se făcuse înainte de război cunoscut, după cum se ştie, prin săli periferice de cinematograf împreună cu T'Ayol, fratele lui, autorul faimoasei romanţe "Iubito, de departe-ţi scriu", despre care am scris. T'Ayol s-a prăpădit timpuriu. După unele mărturii, D'Ayol prefera sălilor de prestigiu mediul mahalalei şi era foarte apreciat. Avea o voce plăcută de tenor de operetă şi un repertoriu variat. Cântecele "riscate" erau specialitatea lui. Cu o figură inocentă, povestea de pildă pe note că de când era copil avea un amic, "îl chema Mitică şi era foarte şic". Pe acest amic, fără discuţie mai emancipat şi probabil mai vârstnic, eroul îl imita: "Când văzui ce face el/ Am făcut şi eu la fel". După ce trece în revistă felurite activităţi în care îşi imita prietenul ajunge, fireşte, la noaptea nunţii, când încă o dată prietenul îi dă un nepreţuit ajutor.

Nene Matei D'Ayol era, se pare, tatăl actriţei Joujou Pavelescu, fata Nataliţei Pavelescu, şi ea actriţă. Dar D'Ayol a fost mai târziu însurat cu Adina Marinescu, tot din lumea teatrului. Din păcate, nu ştiu când s-a prăpădit tanti Adina, dar după 23 august nene Matei era singur, posedând o garsonieră pe Calea Victoriei, pe care o împrumuta prietenilor. Sănătatea i s-a şubrezit, dar tot venea pe Gramont 33 să-l vadă pe tata, care avea o a doua soţie. Când tata şi tanti Fanny au plecat în Israel, am fost, împreună cu tanti Sarina Cassvan, scriitoarea, foarte aproape de Matei, care era tot mai bolnav. S-a prăpădit când eram la Facultatea de Medicină, poate în ultimul an, practic în braţele mele. Am găsit în portofoliul lui câteva anecdote uşor "riscante". A murit cu un zâmbet angelic pe faţă.

"Nene" Matei era un om de o calitate umană cum nu sunt mulţi. Deşi avea fără îndoială nevoile lui, n-a cerut nimănui nimic, dimpotrivă, a ajutat imens actorii, pe prietenii lui şi nu numai pe ei. Era în felul lui, cu toate "măscările", un sfânt. Mi-e greu să mă despart încă o dată de el fără să-mi amintesc de "Ma bouche ne te dit donc plus rien": "Acum ca şi altădată/ Pourquoi tu te portes comme un chien/ C-o fiinţă nevinovată?"...

Matei Cassvan D'Ayol, astăzi de mulţi ani în rândul Drepţilor, cine mă va mai anunţa că "a belit-o Mussolini", cu hazul tău? Ascuns după un nor, nene Matei mă priveşte şi nu pot să-l dezamăgesc. Deloc!

Ambasadorul Turciei la Paris, d. Semnez Keksal, a declarat presei franceze că procesul lui Abdullah Ocalan, şeful teroriştilor kurzi din P.K.K., va fi echitabil, în spiritul legislaţiei internaţionale.

Bine, domnu' ambasador, dac-ai spus Semnez, eu te cred.

Hitachdut Olei Romania
Beer Sheva – Neghev

Cu ocazia sărbătorii de Pesah dorim tuturor originarilor din România
SĂRBĂTORI FERICITE, PESAH SAMEAH ŞI CASHER
precum şi toate cele dorite.
Activiştilor noştri împreună cu familiile lor le urăm un călduros
"IAŞAR COAH"

De Yom Haatzmaut, când împreună cu întregul popor sărbătorim 51 de ani de la renaşterea Statului propriu, ne asociem dorinţei generale ca miraculosul Jubileu de realizări unice să se perpetueze în
ARMONIE, PACE ŞI PROGRES
Împreună vom reuşi!
HAG SAMEAH!

Comitetul de conducere
Prof. NATHAN COHEN
Preşedintele H.O.R. Beer Sheva – Neghev

ELENA-ESTHER TACCIU

HOROSCOP PERSONAL - 1999

ZODIA BERBECULUI PENTRU TOŢI (21.03 - 19.04) anunţă noul an astrologic sub imperiul elementului Foc şi sub dominaţia lui Marte, regent în 1999 ca şi în 1998. Firească este consecinţa, activizarea maximă a acestei Zodii în sensul dinamismului profesional, şi chiar a poftei excesive de acţiune. În plus, intrarea lui Jupiter în Berbec (până la sfârşitul lunii iunie) este premisa succeselor deosebite care vin să reabiliteze ani lungi de eşecuri mici şi mari ale acestei Zodii, – epuizări nervoase, legături intime şi sentimentale dificile sau dramatic curmate. În mare, Berbecul intră într-un ciclu favorabil de 12 ani. În această Zodie, marţiană ea însăşi, plus Focul şi Jupiter, există influenţa fastă asupra recunoaşterii publice şi profesionale. Ea se manifestă pozitiv asupra *Leului, Peştelui,* a *Săgetătorului,* a *Gemenilor* şi a *Balanţei.* Perioadele de succes maxim ale tuturor: 4-12.04; 5-23.09; 14-31.12. Mai puţine călătorii, grijă pentru sănătate, finanţe, şi prudenţă faţă de parteneri, în 17.06-3.07; 18.07-12.08; 3-13.12

POŞTA NOASTRĂ: *Doritorii Horoscopului sunt rugaţi să ne trimită din timp datele lor: ziua, luna, ora şi anul naşterii, o fotografie nu mai veche de doi ani (dar nu le putem returna). Dacă e cazul, două întrebări speciale. Precizaţi-vă telefonul. Adresaţi-vă la POB 2104. tel. 03-5590829, Holon. La aceeaşi adresă puteţi procura volumul "STELE REGALE" (Portrete astrologice ale celebrităţilor, 1997).*

RĂSPUNSURI PENTRU CITITORI

Nepoatele lui R. – Rehovot: Este prilejul să atragem atenţia şi altor "bunici" cititori că putem face prognoza psihologică a nepoţilor ce au depăşit vârsta de 4 ani. Datele noastre conţin în cazul copiilor premisele caracterului ce urmează să se configureze. Ne întoarcem prin urmare la micuţele din Rehovot care, înţelegem uşor, domină casa şi gândurile întregii familii. **Fetiţa cea mare,** (notată cu X în fotografie) este născută sub Taur. A doua Zodie importantă pentru ea este Capricornul, "de Pământ", ca şi prima, însemnând fire interiorizată, tăcută, cu intensă viaţă sufletească şi cu mare putere de muncă. Va fi predispusă spre ştiinţele umanitare dar şi spre cele abstracte, ca fizica, geografia, astronomia, matematica. Din prima categorie, istoria, filozofia, literatura. Simţul artistic înnăscut o va face să iubească muzica, literatura şi desenul. Poate face şi carieră politică. Va fi foarte frumoasă, apanajul femeii-Taur, încăpăţânată şi cu atâta gust al hainelor şi interiorului, că alţii vor vorbi de "lux". Opţiunile sunt categorice de pe acum. Ce iubeşte, acceptă, ce nu, pentru nimic în lume, – de la haine la persoane. Nimic nu se poate obţine de la ea prin constrângere, ci numai prin convingere şi mici poveşti metaforice adresate imaginaţiei. Familia, natura, artele vor rămâne valori prime, mereu. Egoismul vârstei mici va face loc între 9 şi 11 ani unei griji impresionante faţă de casă, de sora mai mică, familie. Conştiinţa de a fi "Persona", deci dominantă, va provoca în cazul obstrucţiei un conflict între Ego şi sentimentele puternice. De unde scurte dar violente furii. Se recomandă culori calmante în jur – bleu, turcoaz, şi nu roşu, eventual un medalion cu Piatra Lunii montat în argint. Fata nu poate fi minţită, pierde încrederea în cel vinovat, definitiv. Puncte sensibile: gâtul, intestinele, alergiile (dermatite), mucoasele, face reacţii alimentare, gripe virotice. Excelente perspective în orice profesie care cere concentrare, studiu perseverent.

A doua fetiţă, mai mică, "focul lui Dumnezeu", este mult mai extravertită, iar dorinţele, iuţi şi violente. Născută sub Rac şi sub un alt semn de Ape, Peştele, în unire cu Marte, manifestă brutalităţi, lipsă de tact şi de blândeţe. Alte deprinderi (şi ele mai puţin plăcute) sunt măştile pe care şi le poate pune ca să evite sancţiuni, demascări, "morală". Atunci apelează la minciuni abile. Aici este diferenţa dintre fetiţe. Cu cea mică trebuie "lucrat" prin poveşti morale care să demonstreze descoperirea finală a minciunilor şi daunele lor pentru toţi. Dorinţa ei explozivă de independenţă, schimbarea de pofte şi dispoziţii, includ cheful de plimbare, mai târziu dispariţii de acasă, secrete. În nici un caz n-o trataţi cu ironie, – nu iartă şi nu uită ofensele. Şcoala nu va fi o patimă, ci deseori o povară, de unde "chiuluri" previzibile, ascunse. E de preferat un grup de colegi cu care să înveţe şi cineva care să supravegheze lecţiile acasă. Intuiţia remarcabilă, presimţirile, visele profetice, viteza cu care "primeşte" influenţele altora din afară cer un control delicat dar sistematic al mediului. Vârsta între 8-10 ani va cere o atenţie maximă. Convorbiri metodice (care să pară spontane) sub forme calde, metaforice, trebuie să vizeze importanţa scopului şi a voinţei, a "priorităţilor" faţă de capricii. Domenii: medicină, psihologie, drept, limbi străine, contabilitate. Se recomandă culorile pastel, dominant bleu-gri; de evitat muzica tare, culcări târzii, ceea ce agită: prea multă ciocolată, de exemplu.

ADRIAN M.

TRAVEL & TOURISM SERVICES

Tel Aviv. Str. Hess 4 (colţ Allenby, 35);
Telefon 03 - 6200687/8/9

Ca în fiecare an vă propunem cele mai bune oferte la cel mai bun hotel de tratament din regiune

Hotel Carpaţi

BALVANYOS

**PLĂTIŢI 2 SĂPTĂMÎNI
ŞI PUTEŢI STA 3 SĂPTĂMÎNI**

666 $	Plecări la 02.05; 16.05; 30.05
777 $	Plecări la 13.06; 27.06
888 $	Plecări la 04.07

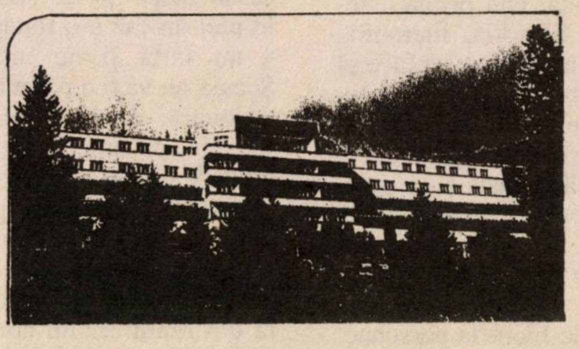

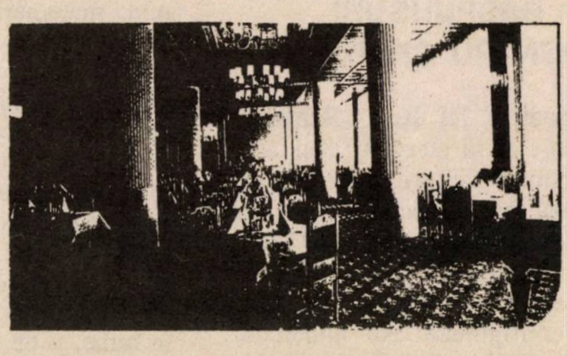

**Preţurile includ: zbor, transferuri, cazare, tratament
PENSIUNE COMPLETĂ (3 mese zilnic)**

Taxa de înscriere de 49 $ este inclusă, nefiind rambursabilă.

**Înscrieri şi informaţii suplimentare la
d-na TERRY GABOR şi la dl. LIVIU LEIBOVICI
SAU LA AGENTUL DVS. PREFERAT**

CU ADRIAN PE ORICE MERIDIAN

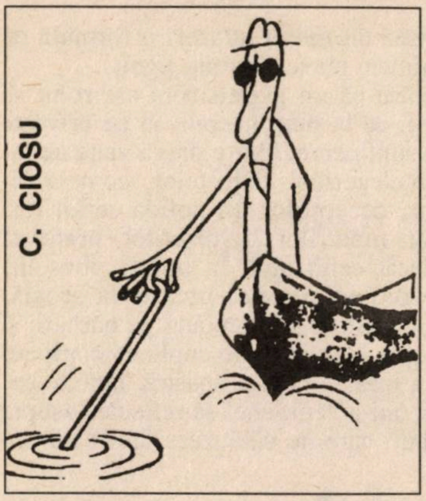

Pescuitorul de perle

Plătim şi noi birul pe greşeli

«În *Minimum* nr. 143 – februarie 1999 – la pag. 73, rubrica "Jocuri", careul "Fantezie vocalică", poziţia 8 vertical cuprinde o definiţie nelalocul ei. Cuvântul "bir" are corespondent în dezlegare "garanţie", ceea ce nu corespunde cu realitatea. Cred că mai normal era ca pentru cuvântul "garanţie" să fie folosit cuvântul "zălog" sau "gaj"».

(Comunicată de Lică Landskron, Kiriat Sharet, Raanana, POB 20380)

Un specimen aparte

"Fotbalistul este un specimen aparte… Un specimen cu maşină, telefon celular, cont bancar, locuinţă… Un artist al postavului verde de catifea. Despre care se scriu tone de maculatură verbală"…

("Fotbal plus", Bucureşti, nr. 303/98; comunicată de ing. Iulian Marcusohn, Ramat Menahem Beghin 42, POB 8042, Ţfat, 13.200 – care precizează următoarele: a) fotbalistul este un artist al gazonului şi nu, ca jucătorii de biliard, al postavului verde, fie el şi de catifea; b) nu există maculatură verbală ci – aşa cum ştim cu toţii – numai scrisă.)

Unde-a dispărut Petre Roman?

În cadrul Comitetului Internaţionalei Socialiste de la Bucureşti, Petre Roman consideră că o guvernare social-democrată ar putea salva România de la dezastru

("Revista Mea", nr. 1867/99; comunicată de Dr. Carol Neuman, Rh. Pinkas 67, Tel Aviv, 62157 – care a constatat mirat că între titlul de mai sus şi conţinutul ştirii despre şedinţa Internaţionalei Socialiste nu există nici o legătură: nu apare nimic nici cu privire la Petre Roman, nici cu privire la opiniile sale…)

Premoniţie

"Din anul 1900, statuia fostului prim ministru român dr. Petru Groza se află în curtea Prefecturii din Hunedoara".

("Orient Expres", 9.11.98; comunicată de Otilia Thierer, Rh. Ben Gurion 23/8, Hod Hasharon – care nu-şi poate stăpâni admiraţia faţă de cei din Hunedoara, atât de clarvizionari de felul lor încât i-au ridicat o statuie lui Groza în 1900, deşi politicianul român va deveni prim ministru abia în 1945.)

Un rege trebuie să fie rece

Un reportaj care începe pe pag. 4 cu titlul: S-a vrut rege cu orice preţ!"; iar continuarea de pe pag. 6 are titlul: "S-a vrut rece cu orice preţ!"

("Facla", Tel Aviv, 18.11.98; comunicată de Dr. Leo Kaufman, Kibutz Galuiot 5/24, Ashkelon)

Una grasă

Consumul de grăsimi nu reduce, ci sporeşte riscul unei congestii cerebrale

«Într-un studiu publicat în "Journal of The American Medical Association" … se arată că riscul unei congestii cerebrale a scăzut la persoanele care au consumat grăsimi".

("Ultima oră", 18.1.99; comunicată de Sergiu Halpern, Rh. Rotenstreich 16/17, Tel Aviv, 67536 – care, totalmente derutat, îi roagă pe autorii ştirii de mai sus, care se bate cap în cap cu cele spuse în titlu, să se hotărască: ce facem, de–aici înainte? Evităm grăsimile, cum ne îndeamnă titlul, sau, dimpotrivă, le consumăm cu voluptate, aşa cum ne învaţă ştirea…)

Poşta

Vivianne Marcovici, Ramat Gan; **arh. Tiberiu Marcoci,** Chicago, USA; **Solomon Lustiger,** Natania (observaţii bune, dar nu perle); **Avram Săpunaru,** Ierusalim; **Renée Beren-Berea,** Paris, Franţa (nu); **David Şmilovici,** Cfar Saba (aşa e, cronicarul cu pricina a încurcat clasamentul la fotbal.)

●

Liderul kurd Abdullah Ocalan ar fi declarat (aşa cum susţin turcii care-l anchetează zilele-acestea) că fosta sa soţie, Kesire, a ordonat asasinarea în 1980 a premierului suedez Olaf Palme.

Dacă-i adevărat, ex-madam Ocalan, oricât ar fi ea de femeie, merită palme.

CHRISTIANE COLLANGE

O, tu, familie!

Iată o expresie cu două înţelesuri. Nu-i aşa? Unul bun. Altul… mă rog… (să nu insistăm).

Colaboratoarea noastră, Sorina Malcaş, din Haifa, a ales şi a tradus pentru "Minimum" un text al scriitoarei franceze Christiane Collange unde se vorbeşte (însă pe şleau) despre numita familie.

Ideea Sorinei Malcaş: nu există nici un singur cititor al revistei şi nici o singură cititoare care să nu aibă ceva de spus în legătură cu acest subiect.

Înainte de a aborda acest subiect am citit trei sute şapte kilograme de material documentar (le-am cântărit cu precizie) şi cincizeci şi patru de cărţi. Înainte de a-mi formula părerile, doream să mă asigur că am rămas aceeaşi ziaristă conştiinciioasă care consultă toate referinţele şi datele statistice. Cuvintele şi cifrele altora constituie tranchilizante pentru angoasele noastre de scriitori, ele servesc drept trambulină ideilor noastre. Deci mă simt obligată să mulţumesc autorilor, demografilor, statisticienilor, sociologilor, istoricilor, medicilor şi psihologilor care mi-au permis să pun ordine în gândurile mele. Doresc de asemeni să mulţumesc bunicilor mei, părinţilor mei, copiilor mei, nepoţilor şi nepoatelor, fraţilor şi surorilor, unchilor, mătuşilor, verişoarelor, soţilor mei şi copiilor lor (care nu-mi aparţin câtuşi de puţin), imensei familii de sânge, de inimă sau din întâmplare, fără de care această carte nu s-ar fi realizat.

Vai, era să-mi uit nurorile – desigur, substrat freudian – precum şi familiile lor, care s-au împletit mai mult sau mai puţin în intrigăriile noastre. Dar amantele – *ante* sau *post* ale soţilor mei? Şi cumnatele mele? Cumnaţii? Soacrele? Logodnicele fiilor sau fraţilor mei? Şi strămoşii noştri? Căţeii, membri integranţi ai culturii noastre familiale?

Mă opresc. Fără îndoială i-am uitat pe mulţi alţii. Înarmată cu hârtie şi creion, am încercat să alcătuiesc o listă a persoanelor pe care le-aş putea considera la un moment dat ca făcând parte din familia mea, şi am ajuns la cifra o sută treizeci şi patru permanenţi, şi cincizeci şi şapte "trecători". Vă sfătuiesc şi pe dv. să vă faceţi socoteala. Veţi rămâne uluiţi la ce cifre veţi ajunge! Deosebirea dintre "trecător" şi "permanent" nu e deloc simplă. Exemplu: în ce categorie veţi nota numele unei cumnate care n-a convieţuit decât câţiva ani cu unul din fraţii dv., dar pe care continuaţi s-o vedeţi pentru că o iubiţi?… Sau cealaltă, pe care o evitaţi pentru că nu vă înţelegeţi cu ea, deşi în mod legal poartă numele dv. de fată? Răspuns: toată această lume face parte din "cultura familială", care constituie subiectul acestei cărţi. Deci, vă adresez un *merci tuturor,* o formulă cu care, sunt sigură, nimeni nu se va simţi jignit!

Avertisment: pentru că un avertisment are rolul să avertizeze, vă previn de la bun început: în ce priveşte viaţa de familie, eu sunt *pentru!* Mi-e dragă viaţa de familie în pofida neînţelegerilor, defectelor, contrazicerilor, meschinăriilor, decepţiilor. În pofida certurilor, trădărilor, sfâşierilor, rupturilor, divorţurilor, prefer să trăiesc în cuplu, decât celibatară. În pofida oboselii, lipsei de somn, dezordinii, notelor proaste la şcoală, ingratitudinii, ador odraslele şi-i deplâng pe bărbaţii şi femeile care n-au copii. Nu uitaţi: un cuplu cu copii cuprinde trei familii: a mea, a ta şi a noastră. Iată de ce, având atâtea familii, mi-a venit chef să reflectez asupra acestor nostime triburi care ne călăuzesc din toată inima…

◆

"La 20 de ani ai înfăţişarea care ţi-e dată, la 40 (sau 50 – limita de vârstă variază după unii autori) ai înfăţişarea pe care o meriţi". Acest dicton mă agasa când eram tânără şi cu acnee pe obraji, dar ulterior m-a liniştit şi mi-a inspirat linia de conduită. Când bubuliţele au dispărut graţie hormonilor vârstei, deşi niciodată n-am fost o "divă", mi-am alcătuit o mutră simpatică. De altfel, în lupta lor disperată împotriva bătrâneţii, *divele* se suportă mult mai greu decât mine. În timp ce ele pierd noapte de noapte din capitolul frumuseţe, eu în fiecare dimineaţă mă îngrijesc ca să obţin un *look* doar pentru ziua respectivă. Cu timpul am ajuns la concluzia că această înţelepciune care constă în a refuza să-ţi accepţi soarta ca pe o fatalitate poate fi aplicată la nenumărate alte faţete ale existenţei. Mai ales în sectorul personal şi familial: e suficient să schimbi doar substantivul, şi dictonul capătă dimensiuni interesante: "La naştere ai părinţii care se nimeresc (vai, nu există o alegere *a priori*), ajuns adult ai părinţii pe care îi meriţi". …Subînţeles: dacă-i lăsaţi să vă împiedice să trăiţi, dacă nu izbutiţi să vă eliberaţi de o tinereţe nefericită sau prea alintată, nu doar *Papa/Maman* sunt responsabili, şi e cazul să vă întrebaţi de ce oare vă acomodaţi cu complexele şi anxietăţile. "La 20 de ani ai amorurile care se pot, la 40 (sau 50, 60, atâta timp cât trăieşte, omul trebuie să spere) ai amorurile pe care le meriţi". Oare sunteţi de acord? Dv. nu vă simţiţi responsabil de bucuriile şi decepţiile sentimentale sau conjugale? Totuşi, dacă aţi reuşit să păstraţi o relaţie, sau dacă aţi alunecat din eşec în amărăciune, fără îndoială aveţi o părticică de vină. …Aceste afirmaţii vă agasează? Preferaţi să vă cramponaţi ca victimă a destinului, mai curând decât în actor/actriţă pe parcursul vieţii? Regret, v-aţi înşelat în alegerea autorului. Nu suntem aici, eu şi dv. ca să ne văităm de viaţa asta mizerabilă, de timpurile grele şi de cei apropiaţi nouă, în special. Acest stil de *ieremiadă* nu este specialitatea mea; eu aparţin mai curând şcolii agitatoarelor de fapte şi idei. Ştiu că asta oboseşte anturajul meu – o, de câte ori am auzit cunoscuţi întrebându-l pe soţul meu dacă nu-l epuizează convieţuirea cu o femeie ca mine! Dar când din întâmplare încetez a mă mai agita, sunt îngrijoraţi pentru sănătatea mea şi se întreabă ce furtună ar putea ascunde calmul meu aparent! Deci, dacă sunteţi de părerea mea că e mai palpitant să acţionaţi decât să lăsaţi faptele în voia lor, putem continua să ne plimbăm împreună printre aceste rânduri şi să reluăm logica "după merit". "La 20 de ani ai copiii care se pot, la 40/50 ai copiii pe care-i meriţi"... Desigur, începeţi să protestaţi, să refuzaţi să vă învinovăţiţi pentru defectele sau greşelilor dragilor dv. copilaşi...

Amicul meu Christopher este englezul cel mai conformist pe care l-am întâlnit vreodată. Crescut în tradiţie elitistă – Oxford sau Cambridge? – se exprimă cu accentul unui crainic la BBC, poartă haine de tweed cu coatele de piele uzată şi în toate împrejurările dă dovadă de o deosebită politeţe. La drept vorbind, dacă nu l-aş cunoaşte atât de bine, ar putea fi considerat ipocrizia personificată. Ieri, Christopher mi-a spus cu o deosebită satisfacţie că fiica sa cea mare, însărcinată în luna a opta, se căsătoreşte. "Când m-a anunţat că aşteaptă un bebeluş şi că ezită mult dacă să se mărite sau nu, mi-am permis să remarc că în măsura responsabilităţii ce-şi lua faţă de copil, nu văd de ce n-ar încerca să trăiască legal cu tatăl, fie doar câţiva ani...". Christopher murea de dorinţa ca fiica lui să se căsătorească cu tatăl copilului, dar n-ar fi îndrăznit niciodată să i-o spună făţiş.

Eu susţin că în tinereţea sa Christopher nu şi-ar fi putut imagina că un *Pater famillias* ca el va ajunge în situaţia să caute argumente aluzive ca să-şi convingă fiica să-l ia de bărbat pe cel care "a lăsat-o însărcinată". Înainte cu 30 de ani, mult mai ireală era ideea că o femeie tânără o să discute un asemenea subiect cu părinţii ei, duminica, în timp ce-şi plimba căţeii! Ca să completez mica mea povestioară, adaug că fiica respectivă este doctoriţă, la curent cu toate metodele anticoncepţionale, deci n-ar fi avut nici un motiv să rămână însărcinată "din întâmplare". A vrut un copil de la un domn pe care nu era sigură că îl vrea de soţ... Aşa ceva era de neconceput în generaţia mea! Morala fabulei? Astăzi fiecare reacţionează ca şi Christopher. Continuatori ai ideilor tradiţionale înscrise în memoria şi cultura noastră, încercăm să ne adaptăm la o epocă nouă. Pe de o parte dăinuiesc în noi instinctele de bază ale condiţiei umane: împreunarea, reproducerea, supravegherea copiilor, a avea o familie, a alcătui un cămin, a se apăra, etc. Pe de altă parte, uşor ameţiţi de libertăţile unei epoci debarasate de formulele "Interzis să...", suntem tentaţi să ne inventăm coduri de viaţă nouă. Nu este uşor să explici *actorilor* familiei acest cocktail de instincte vechi şi de aspiraţii moderne. Cum o să convingi un bărbat că vrei de la el un copil dar că nu doreşti să-i fii soţie? Cum poţi să ai o familie fără să formezi un cuplu? Odinioară ne conformam etaloanelor transmise de generaţiile precedente; astăzi suntem obligaţi să născocim relaţii complicate. E mult mai interesant, dar, prin forţa împrejurărilor, destul de periculos.

După ce am vorbit despre înfăţişarea noastră, despre amoruri, copii, hai să continuăm cu familia pe care o merităm... "La 20 de ani avem familia care se nimereşte, iar la sfârşitul vieţii familia pe care o merităm".

Aici am vrut să ajung. Parcă văd chipuri scandalizate cu părul înălbit de ani. Oare câte mame bătrâne nu "merită" sub nici un motiv să fie părăsite, uitate, de copii egoişti, fără scrupule, în ziua în care ele nu mai au forţele necesare de a le fi utile? Sunt un număr mic de mame bătrâne care nu sunt totalmente abandonate. Am avut prilejul să constat că majoritatea părinţilor primesc cu regularitate vizita copiilor lor: aproape două treimi din francezi locuiesc în acelaşi district cu părinţii şi mai mult de o treime locuiesc în acelaşi oraş. În acest ultim caz 90 la sută dintre părinţi îşi văd fiica – 83 la sută îşi văd fiul – cel puţin o dată pe săptămână. Dacă sunt separaţi de o distanţă mai mare de 500 km., 75 la sută îşi văd fiica şi 67 la sută fiul, *cam o dată pe an*. Impresia de solitudine încercată de bătrânii părinţi se explică prin inactivitatea şi vidul imens al zilelor, în timp ce copiii lor n-au posibilitatea să se elibereze de la slujbă. O fiică de 50 de ani mi-a spus à propos de mama ei: *"Maman* pretinde de la mine o prezenţă şi o disponibilitate pe care ea n-a acordat-o niciodată bunicii mele. Intimitatea între adulţi nu face parte din obiceiurile familiei noastre. Chiar cu fraţii şi surorile lor contactele se limitau la nunţi şi înmormântări. Când bunica mea a devenit neputincioasă, mămica a dus-o la o casă de bătrâni, explicându-ne că, fiind profesoară, nu-şi putea asuma răspunderea de a o îngriji. Fără îndoială avea toate motivele să ia o astfel de hotărâre, dar dacă ea ar ajunge în aceeaşi situaţie sunt convinsă că ar considera scandalos să procedăm la fel...".

Aşadar şi bătrâneţea trebuie meritată!

Vreţi să ştiţi ce e o familie? Un ansamblu de persoane care au în comun cel puţin un element din următoarele trei grupe: tata, mama, bunicii, fraţii şi surorile, socrii, copiii, fraţi vitregi, surori vitrege, unchi, mătuşi, veri, verişoare, precum şi fotografiile lor! Sunt foarte importante pozele de familie! Prima oară mi-am dat seama de acest fapt când am vizitat-o pe sora soţului meu. În camera ei am văzut acelaşi portret paternel pe care fratele ei îl plasase pe o etajeră alături de patul din dormitor. regăsind la ea această prezenţă care ne întovărăşea zi de zi, noapte de noapte, m-a cuprins un sentiment profund de familiaritate.

Vreţi să ştiţi ce mai este foarte important? Ideile şi evenimentele. Originea etnică, credinţele sau ritualurile, tradiţiile, anii petrecuţi laolaltă sub acelaşi acoperiş, mesele familiale cu reţetele de familie, transmisibile doar de către femei, simţul umorului, gusturile culturale, valorile etice, participarea la căsătorii şi înmormântări, plăcerea sau refuzul sistematic de a se revedea, secretele şi misterele. Secretele de familie şi-au cam pierdut importanţa o dată cu eliberarea sexuală, contracepţia şi divorţul. Îndoielile asupra paternităţii, viaţa dublă tăinuită, legăturile de alianţă, copiii nelegitimi, verişoarele destrăbălate date uitării, unchiul homosexual despre care toţi întreabă de ce n-o fi având copii, deşi fiecare ştie bine răspunsul, restrâng din ce în ce cronica de familie. Din fericire amorurile nemaiconstituind un secret, par mult mai numeroase; deci iată multe prilejuri de clevetiri în reuniunile de familie!

Şi acum ceva despre bunurile materiale: moştenirile, mobilele, casele, ceasurile, ornicul lui tata-mare, inelele de marcasită ale lui mama-mare: obiectele şi locurile deţin un rol fundamental în sentimentul de apartenenţă familială. Bufetul străbunicii pe care se află medalia de la botezul lui tăticu poate să-l facă fericit pe eventualul moştenitor, dar cei frustraţi n-o să uite... Aţi remarcat că n-am abordat aspectul pur financiar al peisajului familial? De fapt familiile care convieţuiesc doar pentru meschinele motive de interes nu mă interesează: prefer să las în umbră această latură aproape întotdeauna dezgustătoare a fraternităţii. Singura metodă de a evita scandalurile postume ar fi de a suprima moştenirile. Nouă francezi din zece nici nu vor să audă o asemenea soluţie! Păcat. În ce mă priveşte aş opta pentru impunerea de taxe grele asupra moştenirilor directe, ca să încurajez părinţii să dea bani copiilor când aceştia sunt încă tineri, vreau să spun în momentele când au efectiv nevoie de bani pentru a putea progresa în viaţă. Dacă luăm în considerare creşterea longevităţii, constatăm că majoritatea adulţilor de astăzi vor căpăta moştenirile de la părinţii lor când vor fi ei înşişi pensionari. Cam absurd, nu?

Dumnezeule, am uitat să menţionez, printre bunurile pretinse, cavoul familial! Totuşi, locurile şi drepturile de *post-mortem* fiind limitate, se ivesc ranchiune eterne. Iată una din rarele ocazii când drepturile primului născut – drept atât de blestemat în Europa noastră care tânjeşte după egalitate – ar trebui să fie în pas cu logica timpului. Dar, dat fiind că moartea nu respectă întotdeauna scadenţele vieţii, unii, mai tineri, îşi arogă dreptul de a dormi pe veci alături de părinţii lor, frustrându-i pe ceilalţi de locurile râvnite la cimitir.

Şi ce să mai amintesc soţiile dintâi, care nu ştiu să–şi plaseze ultimele dorinţe, nemaiavând loc rezervat pe linia tatălui copiilor lor, şi nici măcar în casa în care s–au născut, devenită proprietatea fratelui care se consideră "urmaşul familiei" fiindcă perpetuează numele tatălui!

Acum înţelegeţi de ce, în asemenea condiţii, se practică din ce în ce mai mult incinerarea.

Toate aceste meschinării creează totuşi legături tot atât de durabile ca şi bunurile de care vorbirăm. Contrar celor ce se petrec între prieteni, unde minciuna, poveştile josnice cu banii exercită un efect distrugător – în familie nu e strict necesar ca raporturile să fie neapărat pozitive pentru a păstra un loc permanent în suflet!

Traducere de SORINA MALCAŞ

Cunoscutul restaurant

„La Igal"

unde plăcerea de a mânca devine o artă

- *Grătar variat cu o excepţională calitate a cărnii* •
- *Bucătărie tradiţională* • *Serviciu ireproşabil* •
- *Calitatea şi tradiţia e formula succesului nostru* •

Alăturat restaurantului un magazin de delicatese cu mezeluri fine ("Mizra"), brânzeturi, mâncăruri preparate, vinuri şi alte băuturi variate.

De asemeni o secţie specială de măcelărie.

Mese de aniversări până la 60 de persoane

Deschis zilnic la prânz şi seara

Hag Pesah sameah!

Vă aşteptăm în str. Lişanski 7, Rishon Lezion (noua zonă industrială)

Tel. 03/961-7760

Dr. ALEXANDRU MARTON

Iţic şi cârnatul

În zilele acestea de aprilie – când lumea noastră cinsteşte Ziua Holocaustului – oferim evocarea de faţă a dr-ului Alexandru Marton (autorul volumului de amintiri "Speranţa", ed. Minimum) tuturor jigodiilor din foile de dejecţie hitleristă de la Bucureşti, specialişti în materie de Iţici.

Motivul nostru e unul singur şi simplu: citind paginile de faţă, respectivii vor avea prilejul să afle că, la o adică, Iţicii nu uită. Şi nu iartă.

Nimeni nu-i ştia numele de familie, dar nici n-avea importanţă, căci fiecare deţinut era doar un număr. Deşi era strict interzis, între noi îi spuneam "Iţic rabinul". Era din Satu Mare, fiu de rabin. Din toată familia, numai el rămăsese în viaţă; părinţii şi cele cinci surori mai mici fuseseră trimişi la camerele de gazare. El fusese selecţionat pentru muncă. Eram în acelaşi detaşament de muncă, de 3.000 de deţinuţi, încă de la Auschwitz, dar nu l-am cunoscut decât la Melk, unde ajunsesem venind de la Mauthausen. Iţic făcea parte din grupul care schimba tura noastră. La apel, când trebuia să fim complet goi, el îşi punea o frunză de copac pe cap, în loc de "chipa". Întotdeauna avea o frunză sub şapca vărgată; nu stătea niciodată cu capul descoperit. Nu mânca niciodată cârnatul de cal care făcea parte din raţia zilnică de mâncare: nu era caşer. Se alimenta numai cu pâine, margarină, supă din coji de cartofi şi aşa-zisa cafea, care de fapt era un lichid negru rău mirositor, făcut din sfeclă de zahăr. Cârnatul îl schimba pe o felie de pâine sau o porţie de supă. În felul acesta, toată alimentaţia lui se reducea la 1.000 de calorii pe zi.

Iţic era foarte slab, totuşi avea o putere fenomenală. Un sac de ciment, care cu greu putea fi cărat de două persoane, el îl ridica cu uşurinţă şi îl ducea singur în spinare. În echipa lui, de 50 de deţinuţi, nimeni nu avea puterea lui. Când vedea că cineva se clatină sub povara pe care trebuia s-o ducă, imediat sărea şi-i lua greutatea peste propria lui încărcătură.

La Mauthausen fusese tuns chilug; i se tăiaseră şi perciunii lungi, blonzi. Degeaba se rugase de kapo-ul frizer să-i lase măcar o mică şuviţă de păr lângă urechi. Ca răspuns la această rugăminte, kapo-ul îi trăsese două palme.

În lagărul Melk era respectat şi iubit de toţi deţinuţii pentru sufletul lui bun. Aici reuşise totuşi să-l înduplece pe kapo-ul frizer, care ne tundea pe toţi o dată la trei săptămâni, să-i lase o şuviţă scurtă de păr ascunsă în spatele urechilor, astfel încât să nu fie observată de ofiţerii SS care ne supravegheau. Favoarea aceasta îl costa pe Iţic, la fiecare tunsoare, 10 ţigări. Nefiind fumător, în cele trei săptămâni dintre tunsori el punea deoparte raţia săptămânală de două ţigări, iar restul de patru ţigări şi le procura în schimbul salamului de cal. Unde reuşea să ascundă ţigările nimeni nu ştia. În lagăr, felia de pâine sau ţigara ascunsă pentru a doua zi era furată în timpul somnului adânc – poate chiar de tovarăşul de pat – căci mâncarea, iar pentru fumători ţigara, era însăşi viaţa.

Într-o zi, când era rândul barăcii nr. 13 la tunsoare, trei deţinuţi polonezi voinici din baraca nr. 15, care aflaseră de înţelegerea lui Iţic cu frizerul, l-au aşteptat la intrarea barăcii de dezinfecţie. Toţi trei s-au năpustit asupra lui. Doi l-au imobilizat, în timp ce al treilea a început să-i scotocească prin buzunare în căutarea ţigărilor. Cu puterea lui fenomenală, Iţic i-a ciocnit cap în cap pe cei doi vlăjgani care îi ţineau braţele, iar celui de al treilea i-a tras un şut între picioare, în locul cel mai sensibil pentru un bărbat. Lăsându-i pe cei trei coloşi întinşi pe treptele care duceau la baracă, el şi-a continuat drumul de parcă nimic nu s-ar fi întâmplat. Întâmplarea a făcut ocolul lagărului. Toţi deţinuţii vorbeau despre curajul şi forţa lui Iţic, care, cu un zâmbet modest, se abţinea de la orice comentariu.

◆

Comandantul echipei lui Iţic era subofiţerul SS Fritz, un sadic care se lega de deţinuţii evrei pentru cea mai mică abatere de la regulament. Aflând că Iţic nu mănâncă salamul de cal pentru că nu este caşer, a venit într-o zi să asiste la împărţirea alimentelor. Când Iţic a primit salamul, el i-a ordonat să-l mănânce de faţă cu el, altfel nu va primi pâinea şi supa. Înmărmurit, alb la faţă ca varul, Iţic nu ştia ce să facă. Ştia că refuzul unui ordin al comandantului însemna pentru un deţinut moartea. Dar nici nu putea mânca salamul. Ce să facă? Atunci şi-a rememorat cele învăţate: când trebuie să alegi între viaţă şi moarte, alegi viaţa. Orice s-ar întâmpla, este "pikuah nefeş". A luat felia de salam şi aşa, întreagă, a băgat-o în gură. Fritz, neîncrezător, i-a cerut să deschidă gura, să vadă dacă a înghiţit-o, apoi, cu un zâmbet satisfăcut, i-a făcut semn să dispară.

În ziua aceea Iţic nu a mai mâncat nimic, nici pâinea, nici supa. După terminarea apelului a scuipat felia de salam, pe care reuşise s-o ascundă sub limbă, astfel că SS-istul n-o văzuse când îl controlase în gură. Dar nici Fritz nu se lăsase păcălit. Ura faţă de evrei clocotea în el: a pus doi deţinuţi polonezi, cunoscuţi antisemiţi, să-l urmărească. Aceştia i-au raportat că el continuă să schimbe salamul pe pâine, margarină sau supă: aşadar, niciodată nu-l mănâncă.

Peste câteva zile, la apel, Fritz a strigat numărul lui Iţic şi i-a ordonat să se prezinte la locul numit de deţinuţi "punctul iadului": un loc din colţul stâng al terenului de apel, unde erau expuşi cei care urmau să fie biciuţi, torturaţi sau spânzuraţi. Iţic a fost legat de stâlpul de tortură. La un semn al lui Fritz, a apărut un kapo de la magazia de alimente cu doi cârnaţi mari, legaţi unul de altul cu o sfoară, pe care i-a pus în jurul gâtului lui Iţic, lăsându-i să-i atârne pe piept. Braţele nefericitului fuseseră lăsate libere, ca să poată duce cârnatul la gură.

– Nu te mai duci la lucru! a lătrat Fritz. Ai să stai aici zi şi noapte, legat de stâlp, în ploaie şi în soare, oricât va trebui, până ai să mănânci cârnaţii. Paznicii au ordin să împuşte pe oricine s-ar apropia de tine!

Cu aceste cuvinte, Fritz a părăsit terenul.

◆

Ţintuit la stâlpul de tortură, Iţic se ruga lui Dumnezeu şi tatălui lui mort să-l ajute să supravieţuiască chinului groaznic pe care-l avea de îndurat. Mirosul de cârnat afumat îl irita îngrozitor, mai ales că nu mâncase nimic de 24 de ore. Era primăvara anului 1945, şi în liniştea nopţii se auzeau în depărtare bubuiturile tunurilor ruseşti de pe frontul care se apropia. Iţic era hotărât să nu se lase înfrânt, să reziste, orice s-ar întâmpla. Simţea că dacă ar lua măcar şi o îmbucătură din cârnat, ar muri pe loc. Ziua, soarele cald îi ardea trupul; noaptea, frigul de 2-3 grade îl înţepenea. A doua zi plouase torenţial; cu capul plecat într-o parte, Iţic înghiţea lacom apa de ploaie care i se aduna în gură. Stătea ţeapăn, ud leoarcă, legat de stâlp. În a doua noapte i-a apărut în vis tatăl lui. "Iţic, fiule, ai să mori de foame! De ce te chinuieşti? Mănâncă salamul, salvează-ţi viaţa! Este pikuah nefeş! În curând vei fi liber, te vei pocăi de păcatul săvârşit şi Dumnezeu te va ierta!" îi spunea bătrânul.

Iţic s-a trezit din somn strigând: "Nu, tată, nu pot să făptuiesc acest păcat! Vreau să mor curat, dacă aşa vrea Domnul!" Cei doi paznici din turnul de pază, auzind strigătul lui Iţic, au început să râdă în hohote. Unul din ei a coborât ca să-şi bată joc de el, îndemnându-l să miroasă cârnatul, care începuse să putrezească.

A treia zi a fost o zi caldă, cu un soare arzător, care după noaptea rece i-a dezmorţit trupul îngheţat. Iţic vedea ca prin ceaţă tot ce se petrecea în jurul lui. Soldaţii şi ofiţerii SS, arătându-l cu degetul, se tăvăleau de râs şi-l felicitau pe Fritz pentru "gluma bună". Doi paznici cu câini s-au apropiat râzând de Iţic. Câinii mari adulmecau cârnaţii, lătrând furioşi, gata să-l sfâşie pe bietul deţinut. Cu greu au putut fi potoliţi.

A venit noaptea a treia, cu o ploaie măruntă, rece. Iţic înghiţea apa, dar ştia că mult nu mai poate rezista. Nu mai simţea nici foamea, nici durerile la încheieturi. Ştia că începuse agonia. Iarăşi visa, şi discuta cu tatăl lui în contradictoriu. Auzea paşii soldatului de pază din turn. Deodată, în beznă, a simţit un corp greu care se sprijinea de el şi s-a trezit. Îngrozit, a văzut unul din câinii lupi care dimineaţa erau gata să-l sfâşie. Animalul, acum liniştit, a început să rupă cu colţii bucăţi mari din cârnatul care îi atârna de gât. Cu mâinile îngheţate, Iţic mângâia blana udă a câinelui, şoptindu-i cuvinte încurajatoare. Acesta, tremurând de parcă ar fi ştiut că fa-

ZISE...

"Este adevărat că discut foarte puţin cu soţia. Am şi eu dreptul să trăiesc".

(Viorel Lis, primarul general al Bucureştilor; după "Academia Caţavencu", Buc. 1999)

... ŞI-N ADÂNC SE SCUFUNDĂ

(CU ACCENTUL PE Ă)

Spitalul de boli cronice şi de bătrâneţe

Beit Rahel

RAMLE – HAGDUD HAIVRI 6
Tel. 08/922-4255 şi 08/922-3079

Îngrijire atentă, ambianţă plăcută, supraveghere medicală permanentă + tratamente, fizioterapie, activităţi educative

Hag Pesah sameah!

ce un lucru nepermis, continua să înfulece lacom. Când a terminat de mâncat cârnatul din partea stângă, cel din dreapta a căzut pe pământ. Cu o mişcare rapidă, câinele, care până atunci stătuse ridicat în două labe, rezemat cu tot corpul de Iţic, s-a lăsat să cadă în patru labe, a înşfăcat cârnatul şi a dispărut în întuneric.

La apelul de dimineaţă, comandantul Fritz a fost satisfăcut: "jidanul încăpăţânat" a fost înfrânt, a mâncat cârnatul ca un bun creştin şi nu mai este evreu curat, caşer. Pe jumătate leşinat, Iţic a fost dezlegat de stâlp şi dus să se spele. Aproape inconştient, repeta în şoaptă: Mulţumesc, tată!"

⁂

După această întâmplare Iţic şi–a reluat locul în echipă. Comandantul Fritz nu s-a mai interesat de el. Născocea alte torturi sadice pentru alţi deţinuţi evrei. Iţic jurase că se va răzbuna. Când şi cum, nici el nu ştia. Dar ocazia s-a ivit mai repede decât se aştepta.

La trei săptămâni după cele întâmplate, la 11 aprilie 1945, lagărul Melk a fost evacuat. Iţic, mai mult mort decât viu, a rezistat totuşi "marşului morţii" şi a ajuns în lagărul de exterminare Ebensee din Tirol. Printre paznicii care însoţeau deţinuţii era şi subofiţerul Fritz. Toţi ştiau că Germania a pierdut războiul şi că numai câteva zile ne despărţeau de eliberare. Într-adevăr, în noaptea dintre 5 şi 6 mai 1945 lagărul a fost eliberat de americani.

Iţic cântărea doar 35 de kilograme, dar cu o credinţă, o voinţă şi o putere nezdruncinată, s-a alăturat grupului de "răzbunători" pentru a-l căuta pe călăul Fritz. Paznicii care nu reuşiseră să părăsească lagărul s-au debarasat de uniformele lor, s-au tuns – tunsoarea caracteristică deţinuţilor, cu "cărarea păduchilor" rasă pe mijloc –, s-au îmbrăcat în haine vărgate şi s-au amestecat printre deţinuţii rămaşi în viaţă, adevărate cadavre vii. Naivii! Au fost depistaţi imediat. Fie că-i trăda condiţia lor fizică, fie că erau recunoscuţi de foştii lor sclavi.

După câteva zile de la eliberare Iţic aştepta la coadă, la magazia de alimente, să-şi primească raţia: ciocolată, pâine albă, conserve, lapte praf, fructe etc. Aruncând o privire în jur, l-a zărit pe Fritz amestecat printre deţinuţi în aceeaşi coadă, mult în urma lui. Fostul SS-ist îşi schimbase înfăţişarea. Purta dantură falsă, pe faţă avea "răni" acoperite cu plasturi, un ochi îi era bandajat. Şchiopăta şi se sprijinea într–un baston. Într-adevăr, frumosul, blondul SS-ist era de nerecunoscut. Dar pe Iţic nu l-a înşelat noua lui înfăţişare.

În zilele acelea, criminalii o dată demascaţi erau fie linşaţi pe loc, fie predaţi poliţiei militare americane. Aceasta îi deferea tribunalului militar, care îi judeca pe loc. După audierea a zece martori, majoritatea au fost spânzuraţi în locul numit "punctul iadului", unde nu cu multă vreme în urmă ei torturau deţinuţii.

În momentul când l-a zărit pe Fritz, Iţic a simţit impulsul de a-l sugruma pe loc. Fiind însă religios, şi-a adus aminte de porunca: "Să nu ucizi!". Cum era mult înaintea lui Fritz la coadă, a avut timp să-şi facă un plan.

La magazia de alimente, foştii deţinuţi aveau dreptul să ceară ceea ce doreau din lista de alimente afişată. Iţic a cerut magazionerului cel mai gros salam care era în depozit. Când l-a primit, a cerut şi sfoara cu care fusese atârnat de cârlig. Încet, fără să fie observat, a chemat din rând un prieten, căruia i-a explicat ce au de făcut. Amândoi s-au apropiat pe la spate de Fritz, care stătea liniştit, fără să se aştepte la un atac. Iţic i-a smuls bastonul din mână şi, cu o mişcare rapidă, l-a apucat de gât cu mânerul lui curbat, trântindu-l la pământ. În jurul lor se formase un cerc de deţinuţi. Fritz ştia că nu poate scăpa. A început să plângă, să ceară milă şi cruţare. Iţic i–a legat mâinile cu sfoara, iar cârnatul gros i l-a băgat în gură până la gâtlej şi i l-a fixat cu plasturii de la "rănile" de pe faţă. Apoi deţinuţii l–au dus cu alai la terenul de apel şi l-au legat de stâlpul de tortură. Lăsându-l sub paza prietenilor, Iţic s–a prezentat la sediul poliţiei militare, unde a povestit ofiţerului de serviciu tot ce ştia despre acest criminal sadic, despre torturile pe care le aplica deţinuţilor evrei şi chiar uciderea unora. Doi soldaţi din poliţia militară l-au luat imediat în primire pe fostul SS-ist legat de stâlp. Singura dorinţă a lui Iţic a fost ca salamul să nu-i fie scos din gâtlej timp de 24 de ore. Ofiţerul american i-a îndeplinit dorinţa.

Tribunalul militar l-a condamnat pe Fritz la moarte prin spânzurare. Peste trei zile, împreună cu alţi nouă criminali capturaţi, el a fost spânzurat, în faţa foştilor deţinuţi.

A apărut

SPERANŢA

de Dr. Alexandru Marton

Carte editată cu sprijinul acordat de Yad Vashem – Institutul pentru eternizarea memoriei victimelor Holocaustului

Povestea adevărată trăită de autor cu 53 de ani în urmă, în perioada Holocaustului

O carte care trebuie citită, pentru a nu uita ceea ce pot aduce neo-nazismul şi antisemitismul, care renasc în zilele noastre.

....

Cartea se poate obţine trimiţând 45 şekeli
pe adresa autorului:
Str. Narkis 1 – Ierusalim 92461
Tel.: 02/623-2883, Pelefon: 053/564-512

LUCIAN BOZ

Atentatul

Fragment din romanul "Piatra de încercare"

Lucian Boz (90), ziarist și critic literar, a trăit în anii războiului în Franța, sub ocupație. Și a cunoscut bine mișcarea de rezistență.

Acum, la Sydney, Australia, unde s-a instalat după război, el a terminat un roman despre întâmplările trăite în tinerețe. Eroul cărții, un anume Serge Romanesco, seamănă leit cu Boz.

Iată-l în paginile de față tăcând (asta era legea de fier a Rezistenței), făcând... și asumându-și riscul.

Câteva minute după ce părăsise gara Montbrison, Serge întâlni grupuri de germani. În uniformele lor gri-verzi, călcau cu pași greoi străzile orașului. Ca să uite această neplăcută întâlnire, Serge grăbi pasul și în curând găsi adresa ce i se indicase. Proprietarul, Jérôme Finot, era un bătrân ce șchiopăta, ajutându-se de un baston. Părea suferind, iar fața îi era brăzdată de cicatrice. Mai târziu Serge află că ele proveneau din lovituri de sabie, primite când lupta cu un regiment de cavalerie la Douamont, lângă Verdun.

– Ești binevenit, spuse bătrânul cu un surâs ce semăna mai mult cu o grimasă, din cauza numeroaselor cicatrice ale feței. Îl duse pe Serge la o odaie de la etaj, sărac mobilată dar extrem de curată. Când bătrânul plecă, Serge deschise fereastra și văzu o curte spațioasă, unde un cârd de rațe se plimba fără grabă, căutând grăunțele risipite; unele se opreau pentru a bea apă dintr-o strachină.

Serge privea această liniștită scenă domestică, întreruptă de o bătaie în ușă. Era bătrânul, ce-i aduse un ceai.

– Nu trebuia să te obosești.

– Bea ceaiul ce te va încălzi nițel. Voi aduce o tavă cu sandviciuri și, dacă dorești, vom vorbi pe-ndelete.

– Rămâi! Doresc să discut cu dumneata. Am călătorit timp de mai multe ore fără a deschide gura.

– Nu m-am mișcat din acest oraș, în care mă aflu de câțiva ani. Uneori îmi vine gândul să plec, să călătoresc, să văd lucruri noi. Îmi dau însă seama că această dorință nu poate fi satisfăcută, așa că mă mulțumesc să aflu de la alții care, ei, au voiajat, întâlnind lume și locuri străine.

Finot se instală pe colțul patului, își scoase tabachera și își răsuci o țigară din care trase câteva rotocoale de fum.

– E liniște aici.

– Prea multă liniște.

– Nu mai ești tânăr și pari obosit.

– Adevărat! Dar sunt plictisit că nu fac nimic. Soția e moartă de câțiva ani, iar băiatul meu e prizonier la nemți. De aceea am căutat o ocupație și am găsit una, pe care dumneata o cunoști.

– Mai mult bănuiesc ce fel de ocupație, fiindcă Jeanne nu mi-a dat multe detalii despre dumneata. Tot ce mi-a dat dânsa a fost numele, adresa și asigurarea că vei fi prevenit de vizita mea.

– Într-adevăr, te așteptam și trebuie să-ți spun ce se așteaptă de la noi.

– Te ascult!

– Ai observat că orașul e plin cu nemți. Au terminat construcția unui depozit de muniții. Dacă informațiile mele sunt exacte, ei intenționează să-l utilizeze în momentul debarcării aliate. Trupele sunt compuse din băiețandri, recrutați în Germania dar instruiți la Montbrison, Saint-Etienne și alte orașe din centrul Franței. N-o să ne ocupăm de trupe: misiunea noastră este distrugerea depozitului de muniții. Și cum nu dorim să murim încă (el sublinie cuvântul încă), va trebui să fim foarte precauți. Am în pivniță suficient material exploziv, ce poate distruge întregul oraș. Duminică îți voi da o cutie. Până atunci va trebui să treci în fiecare zi pe-acolo unde se află depozitul și, la întoarcerea acasă, să schițezi terenul vizitat.

Fața lui Finot se animase și ochii îi sticleau. Uitându-se cu atenție la el, Serge nu înțelegea cum o atât de importantă misiune fusese încredințată unuia ce părea întruchiparea unui funcționar ieșit la pensie.

– Nu există Gestapo aici, continuă Finot, știm acest lucru. Din când în când vine un agent din Saint-Etienne în inspecție. Montbrison, cred ei, e un oraș somnolent și de aceea nu-i acordă importanță. În curând vor plăti scump această neglijență. Până acum rețeaua noastră a fost norocoasă și n-am pierdut un singur om, în timp ce o serie de prieteni din alte regiuni au avut de suferit numeroase pierderi, mai întotdeauna din cauza unei mici neatenții ce duce la arestarea unui cetățean, apoi a unui grup. Acum că am discutat cele ce ne interesează, vorbește-mi de Lyon, despre Croix Rousse, Rhônul.

– Îmi place culoarea oarecum cenușie ce învăluie orașul și pe lyonezi. Serge descrise în termeni pasionați orașul ce, în acel moment, era adevărata capitală a Franței, Parisul fiind ocupat de nemți și de colaboratori francezi ai armatei de ocupație, majoritatea populației fiind preocupată de nevoile cotidiene, mai ales de problema alimentației, cu cupoane de raționalizare. Lyon devenise refugiul preferat al intelectualilor: scriitori, muzicieni, actori. Ziarele ce refuzaseră să colaboreze cu naziștii găsiseră la Lyon facilități: tipografii, modern utilate, ce favorizau activitatea editurilor de cărți și reviste precum și două superbe teatre. Dar, ceea ce era mai important, ziarele clandestine ale Rezistenței și manifestele erau imprimate la Lyon, de unde prețioase informații și documente erau trimise la sediul londonez al generalului De Gaulle.

La rândul său, Finot vorbi cu o voce plină de emoție. Serge îl ascultă cu interes, fără a-l întrerupe, și constată că războiul adusese totuși ceva bun, îngăduind descoperirea adevăratului suflet al Franței, piatra de încercare pentru o populație supusă unei aspre ocupații. Finot era mândru că grupul lui fusese încadrat în una din rețelele Rezistenței, fără a-și ascunde mirarea că atât de numeroase femei iau parte la aceste periculoase activități.

– Trebuie să fii obosit. Vorbesc ca o morișcă. Vom continua mâine. Noapte bună!

◆

Zilele treceau. Pe jos sau pe o veche bicicletă, Serge studia toate colțurile depozitului de muniții, construit în partea de vest a orașului, acoperit de nemți cu materiale de camuflaj, mai ales cu pânze groase. Trei santinele patrulau, distanța dintre ei fiind cam o sută de metri. Din când în când, și pe rând, santinelele intrau în baraca depozitului pentru a fuma o țigară, cu aerul că nimic deosebit nu s-ar putea întâmpla.

Schițele fură terminate, dinamita preparată în pivnița imobilului. Duminica veni și Serge, în picioare de la 5 dimineața, se îmbrăcă cu grijă și se bărbieri. Finot apăru cu două cești de cafea; după ce conținutul lor fu băut, îi dădu lui Serge ultimele instrucțiuni.

– O să așteptăm cam două ore ca nemții să primească micul dejun, când santinelele sunt foarte puțin interesate în paza depozitului. O să mergem împreună până la capătul șoselei, după care ne vom separa. Dumneata te vei îndrepta spre baraca cu numărul 3, ținând cutia în mână, cu aerul unui turist în căutarea unei locuințe. Când santinela va ajunge la capătul terenului pe care-l păzește, vei pune pachetul cu dinamită. Stai pitit acolo fără să te miști, așteptând fluieratul meu. Finot îi arătă pe schiță desenul unui plop, în umbra căruia nu putea fi văzut. Acolo, bine camuflată, vei găsi bicicleta. Aprinde firul pe care l-ai desfășurat, urcă pe bicicletă și întoarce-te în modul cel mai calm acasă, unde te voi urma. Dacă cumva vei avea nenorocul de a fi prins, ei bine! nu te-am văzut, nu te cunosc, termină Finot.

Întreaga operație a mers după plan. Exact la ora 3 Serge aprinse firul și urcă pe bicicletă, pedalând fără grabă. Două minute mai târziu, o violentă explozie zgudui orașul. Șocul fu atât de puternic încât Serge fu trântit de pe bicicletă. O flacără roșie-galbenă se îndrepta spre cer, însoțită de un fum gros. Alte explozii mai mici fură înregistrate. Serge urcă din nou pe bicicletă și pedală fără grabă. Procedase, până acum, cu curaj și cu o totală indiferență. Acum însă, pentru întâia oară, fu cuprins de teamă. "M-au lăsat nervii", spuse, ca și cum s-ar fi adresat cuiva. Mâinile începură a-i tremura și le încleștă pe ghidon. Broboane de sudoare îi alunecară pe obraz și începu să tremure de frig. Încercă să-și revină. "Sunt un idiot!", își zise și, ca să-și potolească nervii, începu să fredoneze o melodie atunci la modă.

Încetul cu încetul își reveni. Aprinse o țigară și savură câteva fumuri. În centrul orașului întâlni brigada pompierilor ce se îndreptau cu toată viteza spre depozitul incendiat. Câțiva polițiști pe bicicletă trecură pe lângă Serge, fără să se uite la el, fără să-l întrebe de unde vine.

Ajuns acasă, găsi cheia apartamentului sub covor și, deschizând ușa, împinse bicicleta în odaia lui și se întinse pe pat fără a se dezbrăca. Oglinda garderobului reflecta fața lui palidă, ce părea fi a unuia care nu dormise în noaptea precedentă. Începu să aibă mustrări de conștiință. Era ca și cum cineva l-ar fi împuns cu un ac, scoțându-l pentru o clipă, împungându-l din nou. Era atât de preocupat încât nu auzi când Finot intră în odaie.

– Bravo, băiatule! Totul a mers ca pe roate! Cum Serge se uita cu privirea lui obosită la bătrân, Finot adăugă: Pari speriat, dar nu te frământa. Înțeleg prin ce treci. Când nemții începeau un baraj de artilerie la Douamont sau la Verdun, mă agățam de pereții tranșeii cu îndemânarea unui șobolan. Toată lumea suferă uneori de accese de frică, și Finot făcu un gest cu mâna, ca pentru a goni aceste dezagreabile amintiri.

– Așteaptă nițel!

Peste câteva minute reapăru cu un pahar de coniac.

– Bea! Și ai să vezi cât de repede îți va reveni încrederea.

Serge se sculă din pat și, în picioare, bău coniacul dintr-o înghițitură. O căldură subită i se împrăștie în tot trupul. Voi să vorbească, să-i mulțumească lui Finot, dar nu reuși să scoată un singur cuvânt. Se trânti pe pat, închise ochii și adormi. Bătrânul părăsi odaia cu pași mici, pentru ca nu cumva să tulbure somnul lui Serge.

◆

Două ore mai târziu, Finot îl trezi. Serge deschise cu greutate ochii și îi închise din nou. Capul îi vâjâia.

– Deșteaptă-te!

– Ce vrei să-mi spui?

– Gestapoul din Saint-Etienne e aici.

– Când au venit?

– Acum o jumătate de oră.

– Ce e de făcut?

– Pleacă imediat!

– Unde?

– Nu știu, dar de un lucru sunt sigur: trebuie să pleci fără întârziere.

Finot vorbea cu insistență; ochii îi trădau neliniștea, frica și amenințarea ce plana asupra locuinței. Uitând instrucţiunile primite, Serge luă cuvântul.

– Nu crezi că, Gestapoul fiind aici, ar fi nimerit să ne ascundem pentru câteva zile? Dacă sunt prins în oraş şi mi se cere cartea de identitate, o verificare telefonică ar fi suficientă pentru ca înşelătoria să iasă la iveală.

– Am o idee!

Înainte ca Serge să răspundă, Finot părăsi odaia. Serge coborî în curte, bău o stacană cu apă, îşi spălă ochii şi încercă să reflecteze asupra situaţiei. De ce, oare, părea Finot atât de alarmat? Într-adevăr, schimbarea atitudinii bătrânului fusese foarte bruscă. Cu toată concentrarea, nu reuşi să găsească o explicaţie satisfăcătoare. Aprinse o ţigară ce-i păru sărată, aşa că o aruncă. Fără a-şi da seama, gesticula ca şi cum ar fi subliniat o frază din conversaţie. Vorbea cu el însuşi, punându-şi întrebări şi răspunzând cu darea din umeri. Îşi zise că linia ce separă normalul de anormal e invizibilă, când Finot veni cu o mutră necăjită.

– Am căutat să-ţi găsesc o odaie la un prieten care locuieşte aproape de gară, dar m-am trezit în faţa unui zid. Toţi sunt speriaţi, eu aşijderi. Cât priveşte pe ceilalţi...

– Ascultă! spuse Serge, întrerupându-l pe Finot. Şi mie mi-e frică, dar nu vreau să-ţi pricinuiesc neplăceri. Voi pleca astă-seară. Singurul lucru pe care ţi-l cer este să te duci la gară şi să cumperi pentru mine un bilet de clasa I pentru trenul de Lyon.

– Mi s-a spus că ai tot felul de idei...

Evident, Finot dorea să afle mai mult, dar nu îndrăznea să pună întrebările ce-i stăteau pe limbă şi părăsi odaia.

Ca să-şi treacă timpul mai repede, Serge se îndreptă spre geam şi se uită la curtea interioară, dar cum voia să vadă ce se petrece pe stradă, coborî în salonul de la parter, unde o fereastră dădea spre stradă. Văzu lume păşind cu grabă şi observă cum feţele lor trădau frica. Strada, de obicei calmă, era în plină agitaţie. Camioane cu soldaţi nemţi treceau în viteză, urmate de automobile Mercedes, în care se aflau membri ai faimoasei unităţi de SS, pe ale căror chipiuri era insigna "Cap de mort". Serge căută să ghicească ce se ascunde sub aceste chipiuri, dar nu văzu decât roboţi ce nu judecă, ci numai execută ordinele primite.

Nu trebuia pierdut timpul. Fără să-l aştepte pe Finot, plecă spre gară. Abia făcuse câţiva paşi şi Finot apăru, respirând cu greutate şi dând impresia că e mai bătrân decât în realitate, îi dădu biletul lui Serge şi dispăru înainte ca acesta să-i poată mulţumi sau să-şi ia rămas bun.

Odată ajuns la gară, depuse valiza la magazia staţiei şi află că trenul pentru Lyon nu va pleca înainte de miezul nopţii. Cumpără câteva ziare şi reviste şi se instală în sala de aşteptare ca să le citească. Din când în când se uita la ceas. Un domn cam la 50 de ani, elegant îmbrăcat şi purtând mănuşi de piele, se instală lângă el, dându-i impresia că e spionat. Bănuiala se dovedi o simplă închipuire, acest personaj luând alt tren, ce părăsi gara cu mult înainte de trenul de Lyon. În fine, garnitura pentru trenul aşteptat fu garată pe linia din faţa peronului. Serge urcă în vagonul de clasa I, în care se instală, ascuns în dosul unui ziar. Precauţie inutilă, deoarece era singur în compartiment. Când roţile trenului începură a se urni şi când auzi fluieratul locomotivei, se uită pe fereastră şi văzu cum, prin rotocoalele de fum, Montbrison dispare cu repeziciune.

Faţa neliniştită a lui Finot îi reapăru în minte şi-şi imagină tot felul de motive care puteau explica brusca schimbare intervenită; strania transformare a unui entuziast rezistent într-un biet bătrân cu frica zugrăvită pe faţă. Dar nu găsi nici o explicaţie mulţumitoare.

Călătoria decurse fără nici un incident. Ajuns la Lyon, găsi o cameră la un hotel modest, unde mai stătuse cu un an înainte. Extrem de obosit, Serge se culcă şi dormi fără vise.

❖

Hotelul din Rue des Remparts Dainay era clădit într–o zonă liniştită, în ciuda faptului că se afla în imediata apropiere a gării Perrache care, de obicei, era plină de călători. Serge utiliză sala de baie a gării pentru un duş şi bărbierit şi, cum se întâmplase şi în trecut, găsi apa rece ca gheaţa.

Se îmbrăcă fără grabă şi reveni la hotel pentru cafea. Zâmbi doamnei Mignot, proprietara hotelului, care tricota tot timpul, discutând cu clienţii şi dând instrucţiuni personalului.

După ce bău o cafea fierbinte, se duse la poştă, unde găsi la post-restant o scrisoare, pe care o citi, surprins de conţinutul ei. În fraze codificate, reţeaua îl informa că trebuie să se ducă la "Parc de la Tête d'Or", în apropiere de grădina de plante tropicale.

Cum avea timp, făcu un tur al piaţetei şi, cu toate că era familiar cu aspectul ei, nu putea să nu admire fru-

Hitachdut Olei Romania - Carmiel

Cu ocazia sărbătorii de

PESAH

urăm alialei române

SĂRBĂTORI FERICITE,

UN CĂLDUROS PESAH SAMEAH,

PROSPERITATE ŞI PACE

Moshe Flitman
preşedintele H.O.R. – Carmiel

museţea şi armonioasa arhitectură ce împodobea Place Bellecour.

Se aşeză pe o bancă, respiră adânc aerul proaspăt şi desfăcu "Le Courrier de Lyon". Un comunicat german anunţa scufundarea câtorva milioane de tone ale flotei comerciale aliate. Atât de mult îl amuză acest exagerat comunicat încât murmură ca pentru sine: "Dacă această informaţie ar fi exactă, ar însemna că flota comercială a încetat de a mai exista". Întorcând pagina, găsi comunicatele municipiului lyonez ce se scuza că bonurile de raţionament alimentar n-au fost onorate din cauza lipsei anumitor produse. Atenţia îi fu atrasă de un comunicat încercuit cu negru. Comandamentul militar german anunţa că "terorişti", al căror nume era indicat, au fost duşi la Paris, judecaţi şi executaţi. Citind numele, inima lui începu să bată cu putere: îi cunoştea pe toţi cei executaţi, tineri abia ieşiţi din adolescenţă. La 11.30 se afla în "Parc de la Tête d'Or". Sub razele soarelui, frunzele căzute din pomi căpătaseră o culoare de metal ruginit.

După mai mult de zece minute peste ora convenită, Serge se întreba dacă nu cumva se întâmplase ceva, când Claude apăru brusc la o cotitură a parcului. Purta un pardesiu vechi, a cărui culoare era greu de definit.

– Bună ziua!

– Salutare!

– E o zi superbă, nu-i aşa?

Înainte ca Serge să răspundă, Claude îl luă într-una din căsuţele ce adăposteau plantele exotice, unde îi dădu informaţiile cele mai recente despre activitatea reţelei de Rezistenţă din care făcea parte.

– Ai părăsit Montbrison la timp.

– Şi Finot?

– Până noaptea trecută suntem siguri că nu i s-a întâmplat nimic deosebit, dar nimeni nu e sigur de ce va face Gestapoul. Rămâi deocamdată în camera ta de hotel. Ia aceste cupoane de alimente şi foloseşte-le treptat. La fel cum apăruse, Claude dispăru într-unul din boschetele parcului.

❖

A doua zi de dimineaţă Miliţia, organizaţia fascistă ce colabora cu nemţii, îl arestă.

Bătrânul Finot, gândi Serge, arestat şi torturat, l-a denunţat. Sau, poate, a fost altcineva. Dar cine?

Teşu Solomovici are onoarea să prezinte
sub auspiciile ambasadorului României în Israel, dr. Gh. Popescu
Teatrul Naţional „I. L. Caragiale" din Bucureşti

O dragoste capricioasă

Doi „monştri sacri" ai teatrului românesc
în excelenta comedie a scriitorului englez Jeromme Kelly

Regia: Andreea Vulpe ■ Muzica A. Preda
Decor: C. Russu ■ Costume: Mona Massaci

Premiul pentru cel mai bun spectacol de comedie în stagiunea 1998

Premiul „George Vraca" pentru întreaga carieră teatrală: Damian Crâşmaru
Premiul „Lucia Sturdza-Bulandra" pentru o viaţă închinată scenei: Adela Mărculescu

TEL AVIV – Beit Zionei America,
sâmbătă, 24 aprilie, ora 20.00
Bilete: Canaf – 629-3838

IERUSALIM – G. Behar,
luni, 26 aprilie, ora 19.00
Klaim – 625-6869, Bimot – 624-0896

KIRIAT HAIM – Beit Nagler
marţi, 27 aprilie, ora 19.30
Tel. 872-4694 şi 866-5272

HAIFA – Beit Hahaial,
sâmbătă, 1 mai, ora 19.00
Nova – 866-5272

RISHON LEZION – Mofet,
duminică, 2 mai, ora 19.30
Hacartis: 966-6141 şi 964-5711

HOLON – Yad Lebanim,
luni, 3 mai, ora 19.30 tel. 503-7781
Biduron – 651-5885

PETAH TIKVA – Sharet
joi, 29 aprilie, ora 19.30
Bikoret – 930-1195

ASHKELON – Woldenberg,
miercuri, 28 aprilie, ora 19.30
Bilete: Zisman şi tel. 673-9195

Adela Mărculescu

Damian Crâşmaru

RODICA WEINBERG
prezintă paginile de

JOCURI

Timpul păcălelilor

ORIZONTAL: 1) A da plasă – Provocat de păcăleli. 2) Trag în piept – Distribuit în filmul "Păcală" de Geo Saizescu. 3) A cunoaște – Calificate ca nesărate. 4) Îți dă drept rezultat o păcăleală – Norocul gol! 5) Vâlvă mare – Pseudonimul lui Radu D. Rosetti (1820-1868). 6) 1-2 aprilie! – A face plasă – Două-trei etape! 7) Duc pe cei lezați – Una urâtă foc. 8) O figură ca-n povești – Soldat turc. 9) Cum sunt văzuți, uneori, în snoavele populare, Păcală și Tândală – Urma lui Păcală! 10) Tras cu greu în piept – A lua plasă – Dânsul. 11) Te păcălește (nu numai de 1 aprilie) (pl.)

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1								●			
2					●						
3				●							
4							●			●	
5						●					●
6			●						●		
7						●					
8	●						●				
9								●			
10				●					●		
11										●	

VERTICAL: 1) Păcălit... – și iar păcălit (fig.) 2) La ce te poți aștepta de la un șarlatan (fam.) 3) Miel apărut timpuriu – Nu-i luată ca o păcăleală. 4) Păcăleli, în cele din urmă! – Păcălit. 5) Minciuna. 6) De necombătut – Dat pe brazdă. 7) Râu în Mongolia – Păcălit de vulpe – Localitate în Maroc. 8) Frate cu Păcală – Aproape ars! 9) A încerca la noroc – Dusă-n spate de Păcală. 10) Nu altul – Plase. 11) Colț de stâncă – "Eroul" tematic.

Dicționar: UDAR, ASEC, RAL, IRO, ITO.

Mircea Mărdărescu

Gogoși

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1								✿					
2						✿							
3					✿							✿	
4			✿					✿		✿			
5		✿					✿						
6									✿				
7						✿					✿		
8		✿		✿				✿					✿
9	✿		✿				✿						
10										✿			
11					✿				✿				
12				✿							✿		
13						✿							✿

ORIZONTAL: 1) Fard preparat din gogoși de ristic – Fir de mătase obținut prin macerarea unor anumite gogoși. 2) Este folosită ca termen de comparație pentru mărimea gogoșilor de stejar – Ca o gogoașă înfuriată. 3) Monedă portugheză (pl.) – Crescut ca o gogoașă. 4) În alior! – Țesătură ce se obține din firul gogoșilor de mătase – A iubi. 5) A așterne pe hârtie – Gogoașa stejarului. 6) O gogoașă pe farfurioară... – la masa de seară. 7) Viitoare gogoși – Umflă gogoșile – Cer! 8) Nume feminin – După aceea. 9) Avantaj la joc – Ivit! 10) Surpriza din gogoașă – Insulă în Pacific. 11) Conservă gogoșarii – Râu în America – Interjecție ce imită clefăitul. 12) Figură (presc.) – Fabricant de gogoși! – Lupu Elena. 13) Îl conțin unele gogoși necomestibile – Produs al gogoșilor.

VERTICAL: 1) Gogoșar de proastă calitate – Gogoașă de tufă! 2) Ține gogoșile pe linia de plutire – Curele! – Diminutiv de la Ecaterina. 3) Pronumele dânsului – Șea (pop.) – Diviziune în natură. 4) Își înfășoară larva în gogoașă – Diviziune administrativă în Danemarca. 5) E în măsură! – Ultima etapă pentru transformarea aluatului în gogoși (pl.) – Vene! 6) Neplăcut – Gogoși cu... dulceață. 7) Interes, nevoie (reg.) – Mamă (înv.) – Pricopseală (reg.) 8) Radu Florescu – Nu e bună – A se alipi. 9) Unde gogoșile sunt la mare cinste – I se bate șeaua ca să priceapă – Marin Teodoru. 10) Cântec de leagăn – A salva – Acea. 11) Nereușiți – Prin viu grai. 12) Ene Tudor – Un fel de gogoși. 13) Folosește gogoașa de ristic – Produce niște gogoși care se mai numesc și mofturi.

Dicționar: REIS, ECRU, AMA, ANU, CLE, CLEF, SAVA, AMT, NIMU, ALEM.

Mina Niță

Dezlegările jocurilor din numărul trecut

PĂRINȚI: Herodot, spital, urita, Amilcar, get, tataras, cb, odor, Dumas, dar, Isac, Catalina, st, Dima, otel, d, tatini, r, ades, er, ot, rau, Aman, rea, eroine, aia, i, Recea, oda, as, Alehem, prudent, date, unu, cotoi, Isanos, ima, Eva.

FANTEZIE VOCALICĂ: Astru, Ba, of, altar, actuala, traitor, actiune, u, ruta, o, canotor, generali.

CU PLETELE PE SPATE: I, s, p, amatori, pletos, vita, mt, ea, ata, i, a, adresat, amanare, ic, i, prusaci, us, crunt, avatar, ontic, abila, usca, caro, is, pata, vela, t, la, acra, iuti, to, tinut, ag, tara, str, bun, tabac, avari.

OPERAŢIUNI

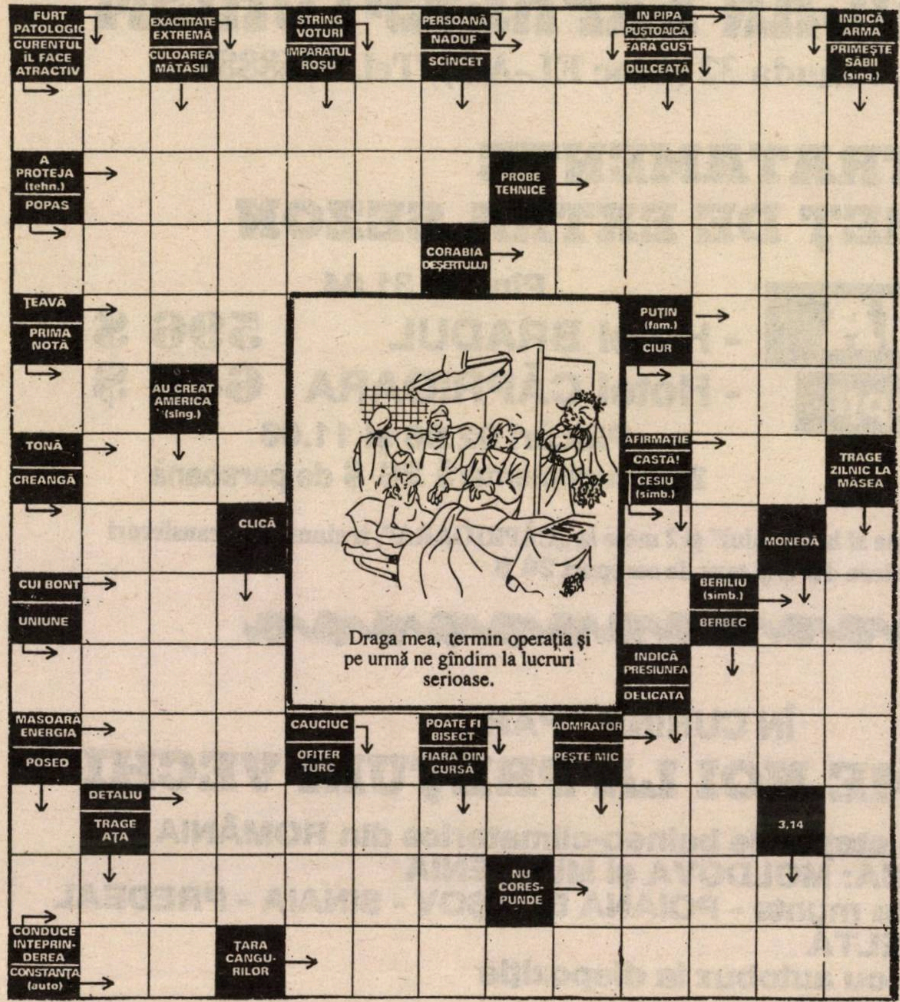
FURT PATOLOGIC
CURENTUL ÎL FACE ATRACTIV
EXACTITATE EXTREMĂ
CULOAREA MĂTĂSII
STRÎNG VOTURI
ÎMPĂRATUL ROŞU
PERSOANĂ
NADUF
SCÎNCET
ÎN PIPĂ
PUŞTOAICĂ
FĂRĂ GUST
DULCEAŢĂ
INDICĂ ARMA
PRIMEŞTE SĂBII (sing.)
A PROTEJA (tehn.)
POPAS
PROBE TEHNICE
CORABIA DEŞERTULUI
ŢEAVĂ
PRIMA NOTĂ
PUŢIN (fam.)
CIUR
AU CREAT AMERICA (sing.)
TONĂ
CREANGĂ
AFIRMAŢIE
CASTĂ!
CESIU (simb.)
TRAGE ZILNIC LA MĂSEA
CLICĂ
MONEDĂ
CUI BONT
UNIUNE
BERILIU (simb.)
BERBEC
INDICĂ PRESIUNEA
DELICATĂ
MĂSOARĂ ENERGIA
POSED
CAUCIUC
OFIŢER TURC
POATE FI BISECT
FIARĂ DIN CURSĂ
ADMIRATOR
PEŞTE MIC
DETALIU
TRAGE AŢA
3,14
NU CORESPUNDE
CONDUCE INTEPRINDEREA
CONSTANŢA (auto)
ŢARA CANGURILOR

Draga mea, termin operaţia şi pe urmă ne gîndim la lucruri serioase.

Dicţionar: BAR, ECRU, AGA.

סלטי צבר

AZUR, str. Tzabar 6
Tel.: 03/559-6842 Fax: 03/559-6841

ÎNTREPRINDEREA
SALATELE
„ŢABAR"

felicită devotata sa clientelă
urându-i

Hag Pesah sameah!

Nou!

A apărut

Intrare liberă

Versuri

de Madeleine Davidsohn

"O nouă poetă care are ceva de spus şi o spune direct, în felul ei".

Carol Isac, *"Ultima oră"*

"... Poezia se află între rânduri şi arată ca o muzică; o muzică de fond, misterioasă, care te învăluie nu ştiu cum, încet-încet, ca ameţelile uşoare provocate de-un vin simplu şi curat."

Al. Mirodan

Cartea poate fi procurată trimiţând suma de 25 shekeli la următoarea adresă:

Dr. Madeleine Davidsohn
Reh. Keren Hayesod 23/2
Haifa 34970
Tel.: 04/825-1444

AMERICAN EXPRESS
Travel Services

AMERICAN EXPRESS-TURISM

Str. Ben Yehuda 32 (Bloc EL-AL), Tel. 5268888

TRATAMENTE LA PREŢ DE EXTRA SEZON

COVASNA
12 zile -11 nopţi

Pînă la 31.04
- Hotel BRADUL **596 $**
- Hotel CĂPRIOARA **640 $**

Plecări 02.06 şi 11.06
Ziua suplimentară 26 $ de persoană

Preţurile de mai sus includ: avion, hotel, 3 mese pe zi la „Bradul" şi 2 mese la „CĂPRIOARA", tratamente, transferuri
Preţurile nu includ: taxa de înscriere 49 $ şi taxa de aeroport 26 $

ÎN CURÎND APAR

PROGRAME NOI LA PREŢURI VECHI

- Tratamente la toate staţiunile balneo-climaterice din ROMÂNIA
- Excursie în ROMÂNIA: MOLDOVA şi MUNTENIA
- Odihnă şi recreere la munte - POIANA BRAŞOV - SINAIA - PREDEAL
- MUNTE - MARE - DELTĂ
- Excursii organizate cu autobuz la dispoziţie
  1. ROMÂNIA - AUSTRIA
  2. ROMÂNIA - CEHIA - UNGARIA
  3. ROMÂNIA - GRECIA
  4. ROMÂNIA şi MARELE CIRCUIT AL ITALIEI (de la Milano la Neapole)
  5. ROMÂNIA şi FRANŢA *„a la carte"*
  6. ROMÂNIA - ELVEŢIA - BAVARIA
  7. ROMÂNIA şi POLUL NORD (FIORDURI)

Numai la noi la preţuri de neînchipuit

Ghizi români pe tot timpul excursiei

CA LA NOI LA NIMENI
CĂLĂTORIŢI NUMAI CU CEI MARI

Adresaţi-vă la birourile agenţiilor noastre:
IERUSALIM 02 - 5883485/6, 02 - 6240830, 02-6438333; TEL AVIV 03 - 5268888-29-38-46;
HAIFA MEDITRAD 04 - 8642266; HAIFA 04 - 8362695; BEER ŞEVA 07 - 6239090; UPPER GALLILEE 06 - 6930481;
HERZLIA 09 - 9559646; KIRIAT BIALIK 04 - 8418466; RAMAT GAN 03 - 6721343; RIŞON LE ZION 03 - 9662050.

SAU LA AGENTUL DVS. PREFERAT

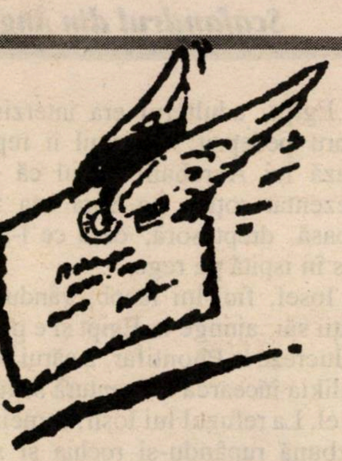

De ce e nevoie de Partidul Alialei Române

În ziarul *Ultima oră*, dl. M. Simon discută oportunitatea existenţei Partidului Alialei Române, încercând să demonstreze, cu o reală putere de convingere, că israelienii de origine română nu au nevoie nici de partid, nici de reprezentanţi în Knesset. În această încercare d-sa face două erori:

1) Nu deosebeşte strategia de tactică, cu alte cuvinte nu apreciază lucrurile **şi** prin prisma actualităţii imediate, ci doar prin cea a situaţiei ideale, la care se va ajunge, dar într-un viitor care va aparţine strănepoţilor noştri de cine ştie al câtelea grad. Noi avem un stat, dar încă nu avem o naţiune. Transformarea din popor în naţiune e un proces îndelungat. În SUA acesta nu s-a încheiat, în ciuda celor peste 200 de ani de existenţă a statului. Noi vrem să ajungem acolo, dar **deocamdată** diferitele etnii (aliale) trăiesc potrivit patrimoniului lor cultural, tradiţiilor şi mentalităţii cu care au venit. Acestea nu pot să dispară peste noapte. Şi nici nu se poate pretinde acestor oameni să ducă, aici şi acum, o viaţă normală în afara acestui patrimoniu, care este şi va rămâne, un timp, un pachet de cerinţe vitale.

2) A doua eroare constă în privirea prea de aproape a detaliilor şi în confundarea unora dintre ele cu esenţialul. Partidul nu va avea, **ca ţel direct,** combaterea terfelirii demnităţii alialei noastre – în presa scrisă, radio, TV – ci a discriminării la care suntem supuşi – colectiv sau individual – ori de câte ori candidăm la acordarea unui drept sau a vreunui sprijin legal (un document, un ajutor, o distincţie, o locuinţă, un loc la vreo grădiniţă sau la vreun azil ş.a.). Existenţa partidului şi a unuia sau mai mulţi reprezentanţi în Knesset, sensibili la aceste probleme **încă** existente, pe care le pot înţelege la justa lor gravitate şi în sensul lor exact, va crea şanse reale de modificare a opiniei publice şi de restabilire a demnităţii alialei.

Împotriva necesităţii partidului, dl. Simon invocă şi existenţa "românilor" asimilaţi şi a generaţiilor tinere, insensibile la necesităţile material-culturale **actuale** ale celor încă neasimilaţi, care sunt încă foarte numeroşi. Nu e just ca această situaţie să impună sacrificarea vieţii lor cultural-spirituale legate de România şi cultura românească, a întregului lor "pachet de cerinţe vitale" de care pomeneam mai sus. Iar dacă israelienii cehi, argentinieni sau olandezi sunt indiferenţi la aceste chestiuni, este treaba lor.

Şi încă ceva. Faptul că unii dintre noi văd în toată "tevatura" asta politică doar dorinţa satisfacerii unui orgoliu de etnie, este o părere "de circumstanţă", căci până acum am fost acuzaţi – nu-i aşa? – de lipsa acestui orgoliu…

Vladimir Eşanu
Beer Sheva

De la Titanic la Struma

Am citit în *Minimum* nr. 143 la pag. 36 un interesant reportaj aparţinând lui S. Săveanu despre un tânăr scafandru englez, pe nume Gregory Buxton, care plănuieşte să caute pe fundul Mării Negre epava vasului "Struma". În zilele noastre găsirea epavelor a devenit posibilă. Sunt de îndeplinit două condiţii: să se cunoască poziţia aproximativă a locului scufundării şi să existe finanţare. În ce priveşte vasul "Struma" (scufundat din greşeală de un vas de război sovietic, al cărui căpitan l-a luat drept vas german), modul de a ajunge la epavă depinde de adâncimea fundului mării în acel loc (mărimea presiunii hidrostatice): pe jos, în costum de scafandru, sau motorizat, cu un submarin mic (epava "Titanic"-ului a fost descoperită cu ajutorul unui submarin).

În reportajul sus-amintit sunt citate rândurile scrise într-o scrisoare a tânărului scafandru. El face parte dintr-o echipă de scafandri care caută şi cercetează epave de vase naufragiate şi citează expediţia de cercetare a epavei vasului "Britannic", frate cu "Titanic", aflată, scrie dânsul, pe fundul Mării Negre, şi, datorită apropierii geografice, speră să ajungă şi la epava "Strumei". Numai că aici cineva a comis o greşeală: vasul "Britannic" nu s-a scufundat în Marea Neagră, ci în Marea Egee, şi anume în strâmtoarea care desparte insula Keos de peninsula Atica, în care se află oraşul Atena (a nu se confunda insula Keos cu insula Chios, situată lângă ţărmul Turciei).

Povestea este următoarea:

Societatea armatoare "White Star" a comandat trei vase mari de pasageri asemănătoare, foarte lungi şi cu patru coşuri. Al doilea, care a fost lansat la 31 mai 1911, a fost "Titanic". Soarta sa tristă este cunoscută.

Învăţămintele trase din naufragiul "Titanic"-ului la celelalte două vase: pereţii exteriori au fost dublaţi, în interior s-au prevăzut mai mulţi pereţi despărţitori ermetici, putând izola complet compartimentele vasului şi s-a instalat un număr suficient de bărci de salvare de mare capacitate. "Olympic", primul din cele trei vase, care deja circula, a fost readus pe şantier în 1912 şi timp de şase luni i s-au făcut amenajările descrise mai sus. Al treilea vas, "Britannic", a fost lansat la 26 februarie 1914. Iniţial fusese denumit "Gigantic", dar în urma catastrofei "Titanic"-ului s-a **renunţat la** numele oarecum sinonim şi a fost ales numele "Britannic". "White Star" a anunţat că vasul va începe să circule între Southampton şi New York în primăvara anului 1915. Dar izbucnirea primului război mondial în august 1914 a împiedicat aceste planuri. Vaporul a fost reamenajat ca vas-spital şi vopsit în alb cu cruci roşii mari şi bine vizibile. La 12 decembrie 1915 a fost dat în folosinţă. La 21 noiembrie 1916, în timpul unei curse prin Marea Egee începută din portul Salonic, când trecea prin strâmtoarea Keos, s-a produs o explozie groaznică şi "Britannic" a început imediat să se scufunde de la proră. Căpitanul a făcut eforturi zadarnice să ajungă la ţărmul insulei Keos. În decurs de o oră "Britannic"-ul s-a scufundat. Din cei 1.100 de oameni aflaţi la bord, numai 30 au pierit. Restul au fost salvaţi. Nici până azi nu s-a clarificat cauza exactă a exploziei.

Primul dintre cei trei fraţi, lansat încă la 20 octombrie 1910, a fost "Olympic". Pus în circulaţie după scurt timp, a fost cel mai norocos, servind aproape un sfert de secol, cu excepţia unei perioade de şase luni, în 1912-1913, în care timp a fost reamenajat. Însă nu a fost scutit de neplăceri. Cu şapte luni înainte de naufragiul "Titanic"-ului s-a apropiat prea mult de vasul de război britanic "Hawke", în timp ce naviga în apropierea insulei Wight din Marea Mânecii. Vasul mai mic "Hawke" a fost atras irezistibil de uriaşul "Olympic" şi în urma ciocnirii a fost grav avariat, dar nu s-a scufundat şi nu au fost victime omeneşti. Au fost doar câţiva răniţi uşor. În corpul "Olympic"-ului s-a făcut o gaură. Ambele vase au putut reveni la port prin forţe proprii.

Ing. Aviv-Zvi Alon
Kiriat Yam

Erată

La nr. 143, pag. 80 (Clepsidra), în loc de "Amelia Pavel, muzicolog" se va citi "Amelia Pavel, critic de artă".

La nr. 144, pag. 5-6 (versurile lui A. Clain), în loc de "gazda veche" se va citi "garda veche", în loc de "bicisnice" se va citi "bisulce" etc.; la pag. 44 (reportajul despre Istanbul), în loc de 16 carate" se va citi "6 carate"; iar la pag. 70 (măştile de Purim), explicaţia la foto nr. 8, în loc de Rozina Cambos se va citi (aşa cum şi-au dat seama, tresărind, toţi cititorii noştri) Mihaela Bercu – şi viceversa.

Preşedintele Clinton şi moralitatea

"Şi nu ne duce pe noi în ispită", din cunoscuta rugăciune "Tatăl nostru", este justificată deoarece "ieţer ara" a distrus multe vieţi.

Recentul scandal din Statele Unite ne-a arătat că preşedintele Clinton şi-a complicat viaţa când a căzut pradă ispitei. Din fericire, toate mizeriile, de la rochia pătată a Monicăi Lewinsky la divulgările dezgustătoare din raportul Starr au avut un efect invers asupra bunului simţ comun, asupra cetăţeanului de pe stradă sau chiar asupra multor oameni politici din Congres, efect concretizat prin votul final în favoarea partidului democratic şi în defavoarea Partidului Republican.

Interesele de stat au precumpănit, fiind vorba de un preşedinte care a contribuit mult la progresul ţării. Maşinaţiunile care au avut drept scop distrugerea preşedintelui au eşuat.

S-a vorbit şi se vorbeşte foarte mult despre moralitate. Dar moralitatea este relativă, ea are un conţinut diferit în raport cu diferitele epoci şi cu diferitele moravuri ale popoarelor.

În cele zece porunci scrie aşa: "Să nu râvneşti la nevasta altuia". În Egipt, adulterul era interzis şi aspru pedepsit; faraonul îi reproşează lui Avraham faptul că şi-a prezentat soţia, pe Sara cea frumoasă, drept soră, ceea ce l-ar fi dus în ispită pe rege.

Iosef, fiul lui Iacob, vândut de fraţii săi, ajunge în Egipt şi e plasat să lucreze la Phontifar, a cărui soţie Zulikia încearcă o aventură sexuală cu el. La refuzul lui Iosif, femeia se răzbună rupându-şi rochia şi strigând pentru a fi salvată. Iosef este aruncat în închisoare. După un timp însă, când se dovedise că este un renumit tălmăcitor de vise, este scos de Faraon pentru a fi numit într-un post de mare răspundere. Interesele de stat cu cântărit mai greu în faţa foametei ameninţătoare care se apropia: în mintea Faraonului, Iosef era omul ce putea salva ţara de nenorocire.

Regele David este judecat aspru de profeţi din cauză că l-a trimis în război pe generalul Uriah, pentru a avea relaţii sexuale cu soţia acestuia, Bat-Sheva, dar rămâne mai departe rege, întrucât interesele de stat necesitau un asemenea om.

Regele Solomon a avut o mie de femei în haremul lui, dar a rămas în istorie ca Solomon înţeleptul.

La eschimoşi, soţia gazdei este oferită ca un omagiu de ospitalitate musafirului. Pe de altă parte, la şeicii arabi, onoarea este direct proporţională cu numărul femeilor din harem.

Întocmai ca în Egiptul de pe vremuri, când interesele de stat au contat mai mult decât "moralitatea", şi în Statele Unite aceste interese au fost criteriul care-a făcut ca până la urmă preşedintele să nu fie demis. Soţia lui Clinton, Hillary, într-unul din interviuri a izbucnit într-un hohot de râs, care parcă spunea: de ce prostii vă ocupaţi? Ea avea dreptate. Din păcate aceste prostii au dăunat în mod serios Statelor Unite, prestigiului acestora în lume.

Dr. Ozias Rabinovici, Acco

Herman Feinstein, Offenbach, Germania (scuze pentru accident, sperăm că între timp aţi primit numărul 143 din revistă); **Leny Avramovici,** Ierusalim (nu, n-a fost nici o greşeală de tipar; într-adevăr, de la ultimul număr al revistei "Izvoare" au trecut 3 (trei!!!!!!!!!!!!!!!!!!!) ani bătuţi pe muche; **Ing. Albert Ellenbogen,** Düsseldorf, Germania (adresa fostului dv. coleg, căruia i–aţi pierdut urma, este: Joseph Lev, 85 South Fifth Street # 518, San Jose, CA 95112, USA); **Ing. Marcu Horovitz,** Bucureşti ("Am fost martor la numirea rabinului Mark Yehezkel ca Rabin şef al Comunităţii Evreilor, ignorându-se complet cele două dosare cu rabini competenţi care s–au prezentat la concurs (Tobias şi Wasserman). Federaţia din România, după ce l-a suportat doi ani, i-a spus adio rabinului Mark Yehezkel. Azi, fără nici un criteriu legal, s-a instalat ca Rabin şef rabinul Hacohen, navetist, foarte scump la vedere. În această iarnă a stat ceva mai mult – vreo două-trei săptămâni – pentru că a alunecat şi a trebuit să stea cu mâna în ghips. Nu este departe ziua când i se va spune adio, din cauza prestării sale minime); **Ephraim Peled,** Acco (ce opinie să avem? Aceeaşi ca şi dv.; extrasul din săptămânalul ebraic *Tzafon 1,* din Naharia, unde citim că aliaua română numără 600.000 de persoane şi că noi, cei din *trib,* am fi originari dintr-o ţară "nepotrivită" (?!?), extrasul acesta, zic, constituie o tâmpenie); **Ricu Bernstein,** Carmiel (oftăm şi noi, împreună cu dv., la vederea mâncătoriei dezgustătoare ce caracterizează scena politicii de astăzi; dar vă rugăm să treceţi de la generalităţi la *concret:* iată, de pildă, cele întâmplate à propos de noul partid românesc reprezintă un exemplu viu al acestei devastatoare mâncătorii); **Joseph Alpern,** Geneva (o scrisoare primită de corespondentul nostru de la d-na Ruth Dreifuss, noua preşedintă a Elveţiei, scrisoare din al cărei P. S. înţelegem că numita şi-a păstrat, chiar şi după alegerea ei în funcţia supremă din Confederaţie, simplitatea şi tonul amical la adresa vechilor cunoştinţe:

"Dragă Joseph,

Cu ocazia alegerii mele în Consiliul federal, felicitări şi semne de încurajare mi-au venit din toată ţara. Ele m-au mişcat profund. Îţi mulţumesc din toată inima pentru mesajul dumitale spontan de simpatie. El constituie un sprijin şi totodată îndemnul de a mă angaja să dăruiesc tot ce am mai bun îndeplinirii noii mele funcţii în slujba populaţiei şi a ţării noastre.

Primeşte, dragă Joseph, expresia celor mai bune sentimente ale mele.

Ruth

P. S. De când un ton atât de formal între noi?")

Israel Ekerstein, Petah Tikva (nu, nu deţinem nici un fel de amănunte privind filmul despre Pogromul de la Iaşi care ar urma să fie realizat de regizorul Steven Spielberg; la ora de faţă, e vorba de… un zvon şi atâta tot); **Shlomo Bercovici** (vă rugăm să ne trimiteţi traducerea românească a textului dv. despre lagărele din Cipru); **Liana Saxone-Horodi** («Unde a fost "tribul nostru" în problema Arthur Israelovici? De ce nu s-a grăbit nimeni, ca cei din "tribul marocan", să spună că dacă cineva va îndrăzni să atingă un fir din părul – albit destul de repede de "Via Dolorosa" prin care a trecut – al lui Arthur Israelovici, vom ieşi cu toţii în stradă şi vom demonstra? Slavă Domnului, când religioşii demonstrează se "întunecă" şi cerul şi pământul. De ce tot ceea ce a făcut Arthur Israelovici pentru aliaua română şi pentru Histadrut – şi a făcut enorm – nu i–a mişcat pe cei din alia când l–au văzut pe banca acuzării? Dacă nu i–a mişcat pe români, şi este păcat, a reuşit să-l pună în încurcătură pe însuşi judecătorul care nu a ştiut cum să "mănânce ciorba". Este pentru prima oară în istoria justiţiei israeliene când un judecător scrie şi spune în sentinţă că vinovatul nu a furat şi nu a luat şperţuri nici măcar o agora. Totul se datorează devotamentului faţă de instituţia la care a lucrat»); **Rosh Peleg Iehuda,** Raanana (de acord 100% cu dv.: campania electorală de faţă este murdară, murdară, murdară); **Mircea Aristide,** Haifa (a./ mulţumim pentru casetă; b./ aşteptăm o evocare a festivalurilor de umor de la Vaslui: bagajul dv. cu amintiri este, desigur, bogat); **Joseph Lev,** San Jose, California (până la urmă, diagnosticul dv. à propos de scandalul Clinton s-a dovedit a fi corect: sondajele de opinie, recte voinţa poporului american, au determinat Senatul să-l achite pe preşedinte; sunt bune şi popoarele astea la ceva, câteodată); **Marcel Marcus,** Holon (mulţumim pentru fotografie: am introdus-o în arhiva *Dicţionarului Neconvenţional…*); **Harry Shoshany,** Ramat Hanassi (câteva epigrame pe teme la zi: **Sondaje:** *Sondajele actuale/ Nu ne fac nici o plăcere;/ În loc de "electorale",/ Preferam… petrolifere!* **Pensia de Bituah Leumi:** *La preţul excesiv al crapului pe piaţă,/ Ca şi la legume şi fel de fel de poame,/ Cum este posibil să te descurci în viaţă,/ Când cu această sumă poţi să crapi … de foame!* **De trei feluri:** *M-am dus şi eu să-mi cumpăr un "amnon",/ Că mie nu-mi plac sturionii;/ Surprins, pescarul mă-ntrebă plocon:/ – Rubinstein, Shahak sau Zichroni?);* **Dr. Iancu Julius,** Haifa («Israelienii de origine română se găsesc la sfârşitul procesului de integrare socială, politică, culturală şi economică în societatea israeliană. Adulţii care au venit în anii după proclamarea Statului, care n-au putut învăţa ivrit şi n-au putut să se integreze în aparatul de stat sau în sistemul economic – au dispărut de mult. "Românii" din aliaua anilor 1950-1960 sunt astăzi pensionari: medici, avocaţi, ingineri, funcţionari de toate gradele în instituţiile de stat şi particulare. Aceştia s-au clitat mai mult sau mai puţin bine, s-au spetit plătind maşcante absurde şi uriaşe, au sprijinit copiii la învăţătură. Drumul lor spre clitare a fost greu şi anevoios. Lor le-a lipsit "Partidul românilor"; lor le-au lipsit oameni politici dezinteresaţi în Knesset sau în guvern, care să le uşureze absorbţia şi promovarea în serviciu. "Românii" care au ajuns în această perioadă în funcţii politice s-au ferit, cu puţine excepţii, să se manifeste public şi să-şi declare originea lor din România. Nu numai că n-au servit aliaua română, dar au transformat-o într-o masă electorală pentru a ajunge în posturi importante. Masa de imigranţi din România a promovat şi s-a evidenţiat în toate domeniile vieţii, fără legi speciale, fără favoruri deosebite. Limba lor a fost un ivrit corect. Pentru ei, "partidul românilor" este tardiv şi inutil. Ei nu mai au nevoie de reprezentanţi "români" în Knesset şi guvern.

Între timp s-a născut o generaţie de sabri, din părinţi originari din România, dezvoltaţi fizic şi moral, fără îndoielile şi problematica galutiană, care au învăţat la grădiniţe, şcoli şi universităţi alături de tineri din toate galuioturile, din toate eidoturile, şi care afirmă cu mândrie că ei sunt israelieni. E clar că acestora nu le lipseşte un "partid al românilor"»); **Monica Bilan,** Hannover, Germania (câteva amintiri despre scriitorul şi criticul literar Paul Georgescu: "Pe Paul Georgescu mi-l amintesc încă din copilărie, deşi eram cu 5-6 ani mai mică decât el. Paul venea împreună cu tatăl său, dr. Georgescu, – macedonean de origine – cu docarul spitalului sau cu birja, în gara Ţăndărei, la frizer. Doctorul, foarte boieros, încerca să domolească zelul antisemit al băiatului, zel manifestat în public, în frizeria lui Vasile Ionescu, unde se tundeau şi unchii mei şi chiar şi eu. Mai târziu, ca adolescent – urma liceul la Bucureşti, în particular – Paul a devenit o altă persoană, a intrat în mişcarea socialistă, s-a împrietenit cu mulţi evrei. Marica şi Alexandrina Ştefanovici, mătuşa şi respectiv mama lui Paul, fuseseră prietenele mamei mele şi erau fiicele lui Ştefanovici limonagiul, om foarte cumsecade, se spunea. După război, Alexandrina, de data aceasta Georgescu, a devenit prima primăreasă socialistă din România. Îl iubea cu pasiune pe Paul, era capabilă să facă orice de dragul lui. L-am revăzut pe P. G. şi după război; se însurase cu prima lui soţie, evreică (Martha; după despărţirea de aceasta, s-a recăsătorit cu Dina Georgescu, tot evreică, *n. red.*), erau încântaţi unul de celălalt, se plimbau pe malul Ialomiţei şi cetăţenii cu origine nesănătoasă începuseră să tremure de frica lui. Paul Georgescu a fost un om şi un scriitor deosebit, care merită toată dragostea şi consideraţia, în pofida stângismelor sale"); **Gabriela Adler,** Los Angeles, SUA (câteva bucurii, transmise la radio "România Actualităţi" şi preluate de dv. prin Internet, pe ţărmul Pacificului: *Un răspuns exact vă pot da, dar nu ştiu cât e de precis; Dânşii au apreciat că problemele se pune într-un mod destul de problematic; N–am participat la revoluţie pentru că tocmai plecasem la ţară, la un văr, şi dânsul nu avea televizor; Este o iniţiativă fără precedent care la noi se ia pentru prima oară în istorie; Vin eu acum şi-i fac o întrebare domnului deputat: de ce nu este prezent în sală ca să răspundă la întrebări?; Noi ştim că opinia publică se opune, dar poporul e cu noi, domnilor ţărănişti!; Populaţia ţării, inclusiv sectorul zootehnic, suferă din cauza măsurilor de austeritate; Sunt atent, domnule senator, sunt foarte atent, şi de aceea vă rog să repetaţi întrebarea; Retrocedarea proprietăţilor nu înseamnă că le vom da înapoi; Este obligaţia domnului prim ministru să ne răspundă la următoarea întrebare… Hm! Un moment, vă rog, că nu ştiu unde am pus-o!);* **Dr. Jean Ancel,** Ierusalim; **Mya Lazăr,** Ashdod; **Simion Săveanu,** Beer Sheva; **Saul Jacobsohn,** Acco; **Lucica Sonnenfeld,** Brooklyn, New York; **Sidy Bercovici,** Ghivataim; **Toma Arieşteanu,** Braşov, România; **Andrei V. Socol,** Düsseldorf, Germania (mulţumim pentru bunele cuvinte, sugestii şi observaţii; ceilalţi, pe curând).

Editura MINIMUM prezintă
o nouă carte de I. SCHECHTER

Bilete
în
Zidul Plângerii

O privire cu lupa şi una cu microscopul
asupra realităţilor israeliene şi străine.
Instantanee, portrete, amintiri,
comentate cu zâmbet şi rictus.

TOATĂ LUMEA DE AZI ÎNTR-O CARTE!

Comenzi la autor,
Str. Zamenhof 15, Tel Aviv
Preţul plus expediţia – 20 şekeli

MIFAL HAPAIS VĂ RĂSFAŢĂ!

DISCOVERY - LANDROVER

(altă cale de răsfăţ)

מחייגים
171
ומצטרפים

Chiar dacă n-ai câştigat premiul I de un milion şi jumătate de şekeli, mai ai multe căi de răsfăţ în programul abonaţilor.

Una dintre ele este automobilul Discovery 4x4 Landrover, model '98.

Cu premiul II cel nou în program – Discovery-Landrover – pluteşti spre drumuri pe care nu le-ai visat: conducerea automată, cauciucurile late, aparatul de aer condiţionat te însoţesc de-a lungul întregului drum.

Formează numărul de telefon al programului abonaţilor, alătură-te acum – şi vei beneficia şi tu de răsfăţul tragerii săptămânale şi lunare.

Tel.: 03/694-0000 în zilele de duminică – joi,
între orele 9.00-21.00, iar vineri între orele 9.00-13.00

תכנית המנויים
מפעל הפיס

Turism

Stan Vlad, ziarist; corespondentul revistei "Minimum" la Bucureşti; la rude.

Dr. Nicolae Robănescu, specialist în osteopatie; de la Bucureşti; la rude.

Aniversări

Iancu Fisher, lingvist, profesor de limbi clasice la Universitatea din Bucureşti, decan al Facultăţii de limbi şi literaturi străine; 75 de ani de la naştere. Lucrarea sa fundamentală: "Latina dunăreană" (1985).

Ileana Vrancea, critic literar; 70 de ani de la naştere. Câteva lucrări: "Lovinescu, artistul" (1969), "E. Lovinescu şi posteritatea lui critică" (1975).

Decese

I. Avian (74), umorist (vezi textul din corpul revistei).

Tia Peltz (76), pictoriţă, graficiană; la Bucureşti (vezi textul din corpul revistei).

Leon Sărăţeanu, ziarist; la Bucureşti (vezi textul din corpul revistei).

Emily Kreimer-Zincă, actriţă; la Miami, SUA; în urma unei maladii necruţătoare; Emily Kreimer a fost soţia regizorului de televiziune Andrei Zincă (fiul scriitorului Haralamb Zincă).

Horia Deleanu (n. 1919, Iaşi), critic şi istoric de teatru.

Premii

I. Kara, istoric, **Henri Wald,** filozof, **Amelia Pavel,** critic de artă, **H. Mălineanu,** compozitor, **Harry Eliad,** regizor de teatru, director al T.E.S; premiul nou înfiinţat al Federaţiei Comunităţilor Evreieşti din România.

N. Horodniceanu: premiul "Mihail Sebastian", acordat de Asociaţia scriitorilor şi sponsorizat de ing. Zwi Barbiro.

Manifestări, manifestări

11 martie a.c., la Cinemateca din Tel Aviv: seară consacrată romancierului Aharon Appelfeld şi recentei sale călătorii în Transnistria, pe urmele locurilor unde a fost deportat în copilărie.

23 martie a.c., la Primăria oraşului Haifa: decernarea premiilor culturale "H. Ianculovici" pe anul 1999.

3 aprilie a.c., la Casa Scriitorilor din Tel Aviv: seară literară dedicată lui George Călinescu.

Văduvă, 61, turistă din Bucureşti, ingineră, minionă, simpatică, doreşte refacerea căminului în Israel, cu corespunzător. Relaţii la telefon 03/955-1589, F. Lenţer – Herzlia.

Amintim că la 23 aprilie 1999 se împlinesc 7 ani de când a închis ochii întru veşnicie

ROZA BERCOVICI

1901, Bucureşti – 1992, Tel Aviv

Soţie, mamă, bunică (Oma) şi soacră a cărei nobleţe sufletească, înţelepciune şi dăruire de sine vor rămâne nestinse în sufletul nostru zbuciumat de dor.

In memoriam
Daisy Macadziob – fiică
Dr. Sorina Macadziob – nepoată
Familia

La 12 ianuarie 1999 s-a stins din viaţă

Lili Kelemen

soţia lui George Kelemen Eliazar, mama Mirelei Cohanim şi a lui Feri, precum şi bunica iubitelor nepoate Shila şi Shirly.
Urmând exemplul tatălui ei, Salomon Herman, preşedintele Comunităţii evreilor neologi din Sighet, până la deportare, a ajutat fără preget pe cei aflaţi în nevoie.
Familia îndoliată mulţumeşte pe această cale tuturor celor care şi–au exprimat compasiunea participând la funeralii şi la alte ceremonii.

Au trecut doi ani de la decesul

Ing. Henry (Ricu) Rosenberg

Îl deplâng sora şi cumnatul,
Coca şi Dr. Marc Dona, şi
prietenii

De asemeni au trecut 19 ani de la decesul lui

Lazăr (Gigi) Rosenberg

Îl deplâng Coca (soră)
Dr. Marc Dona (cumnat)
Familia

La 4 aprilie 1999 se împlinesc 55 de ani de la bombardamentul american din 4 aprilie 1944 la Bucureşti, în care şi-au pierdut viaţa tatăl meu

Ing. MAX LEVENTER

şi fratele meu în vârstă de 15 ani

SANDU LEVENTER

Nu-i voi uita niciodată!

Dr. E. Schwefelberg – Haifa

Cu profundă durere anunţăm moartea fulgerătoare, la Bucureşti, în urma unui infarct, în noaptea de 5-6 martie a.c., a unicei noastre surori şi mătuşi, pictoriţa

Tia Peltz

Lea Peltz
Alexandru Doru Peltz, nepot

Ne înclinăm la mormântul eminentului ziarist român

Cristian Popişteanu

director al revistei "Magazin Istoric", prieten autentic al poporului evreu, şi transmitem familiei îndoliate sincerele noastre condoleanţe

Minimum

דרגסטור ״לב הצפון״ תל אביב

Drugstore „Lev Hatzafon" - Tel Aviv

Strada Arlozorov 62/64, colţ cu strada Adam Hacohen
TEL AVIV

DE VÂNZARE / DE ÎNCHIRIAT
magazine şi birouri spaţioase
de mărimi diverse
LA PREŢURI ACCESIBILE

Corespund în special pentru clinici medicale,
birouri de avocaţi, experţi contabili
şi alţi liber profesionişti.

FĂRĂ NICI UN COMISION!

Amănunte la pelefon 050/377-490

שינוי SHINUI

מפלגת המרכז **PARTIDUL DE CENTRU**

„Shinui” - singura adresă autentică a originarilor din România

"Shinui" este un partid liberal care aspiră la pace, în fruntea căruia se află deputatul Avraham Poraz, originar din România;

"Shinui" militează în favoarea principalelor probleme ale societății israeliene, în general, inclusiv a problemelor importante pentru israelienii originari din România, printre care:

- Recuperarea averilor originarilor din România, care au fost naționalizate în perioada regimului comunist;
- Realizarea unui aranjament care să permită transferul în Israel al pensiilor din România în valută străină;
- Retransmiterea programelor televiziunii române, lucru care până în prezent nu s-a materializat din cauza problemelor existente la posturile de televiziune românești;
- Cinstirea și perpetuarea patrimoniului cultural al originarilor din România în Israel;
- Eternizarea memoriei victimelor Holocaustului evreilor din România.

Dovezile activității deputatului A. Poraz în favoarea originarilor din România în domeniile enumerate mai sus se află:

1 – În protocoalele ședințelor Knessetului
2 – În dosarele Ministerului de Externe
3 – În birourile membrilor Congresului și Senatului american care se ocupă cu recuperarea averilor evreiești din Europa răsăriteană – D'Amato, Gilman și Lantosh
4 – La Ministerul de Externe al Vaticanului, Roma
5 – La Ministerul de Finanțe, la ministrul de Finanțe, în privința transferării pensiilor din România, în monedă străină
6 – În birourile primului ministru, o petiție adresată primului ministru Netaniahu, în care este solicitat să ceară cu fermitate primului ministru român Radu Vasile recuperarea averilor evreiești
7 – La organizația Societăților de televiziune prin cablu
8 – La Ministerul Comunicațiilor, în privința retransmiterii unui canal românesc în Israel
9 – La Ambasada israeliană în România și la departamentul Europei răsăritene din Ministerul de Externe.

NU VĂ LĂSAȚI INDUȘI ÎN EROARE!

TOATE ACTIVITĂȚILE DEPUTATULUI AVRAHAM PORAZ ÎN FAVOAREA ORIGINARILOR DIN ROMÂNIA POT FI DOVEDITE

„Shinui” - singurul partid cu șanse reale al originarilor din România!

Sediul central: Str. Haarbaa 10, Tel Aviv 64739
Tel.: 03/562-0118 - Fax: 03/562-0139

minimum

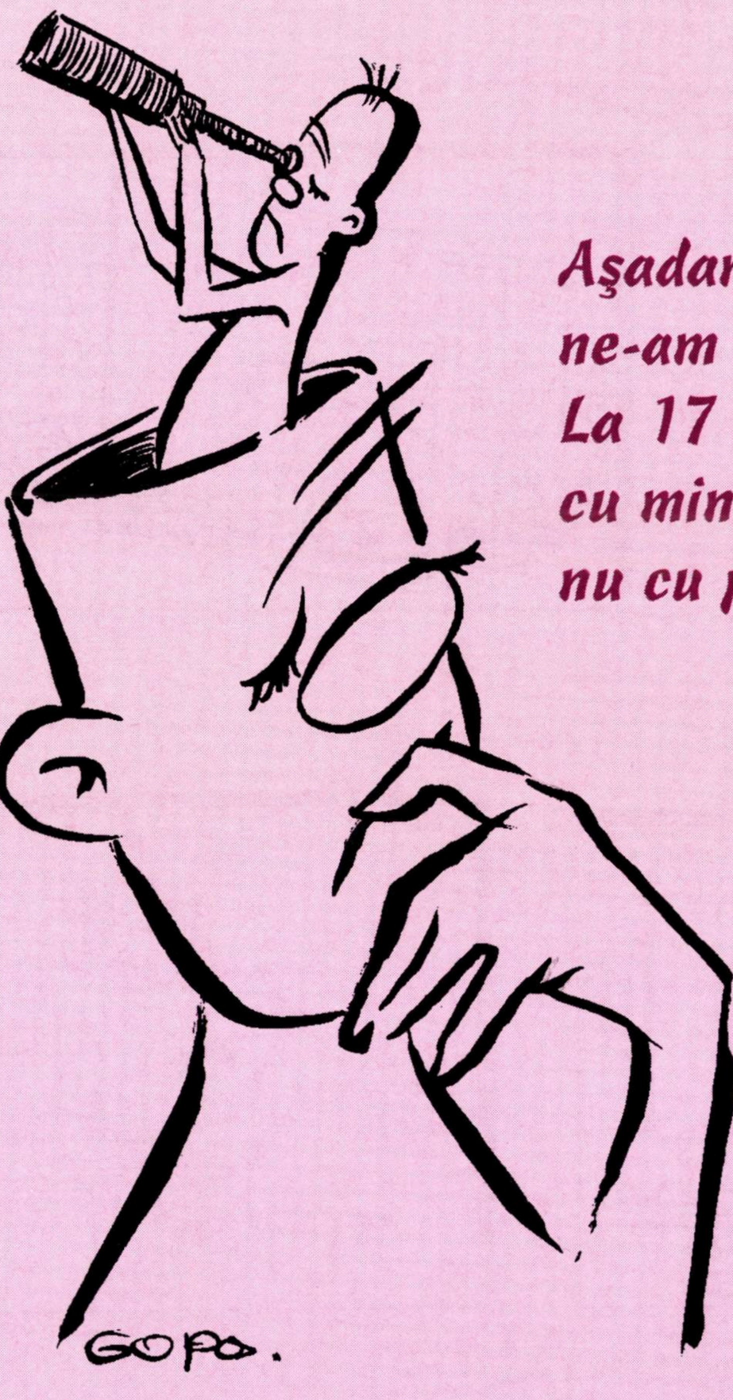

(Desen de Gopo – București)

Așadar,
ne-am înțeles.
La 17 mai votăm
cu mintea,
nu cu pasiunile...

■ ANUL XIII ■ NR. 146 ■
■ MAI 1999 ■
■ 14 SHEKELI ■

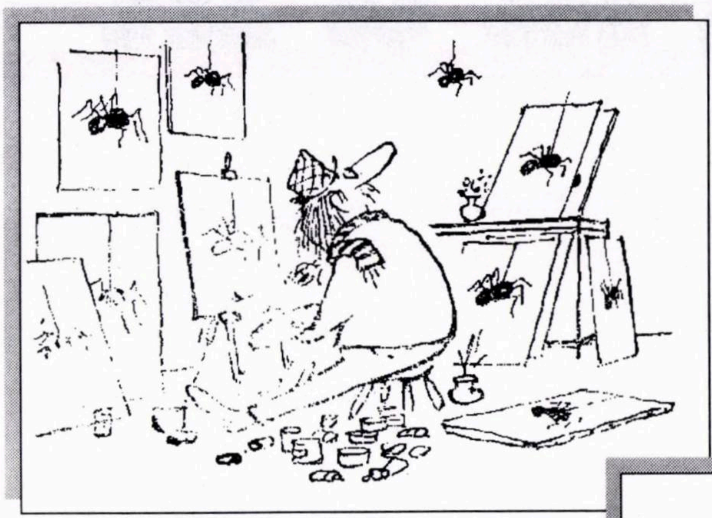

MATTY

şi confraţii lui, pictorii

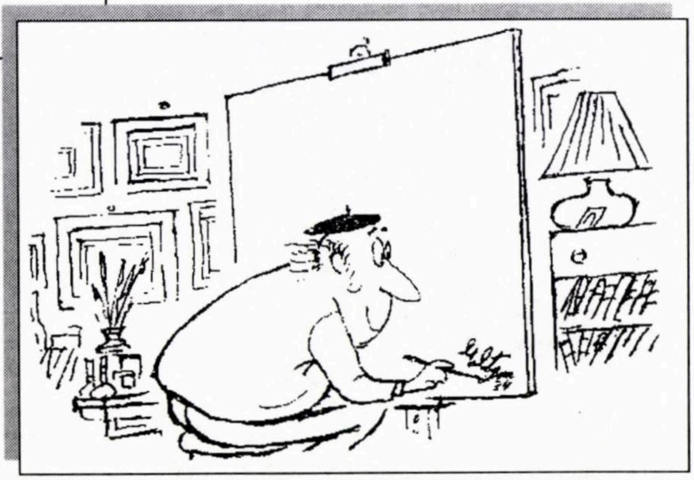

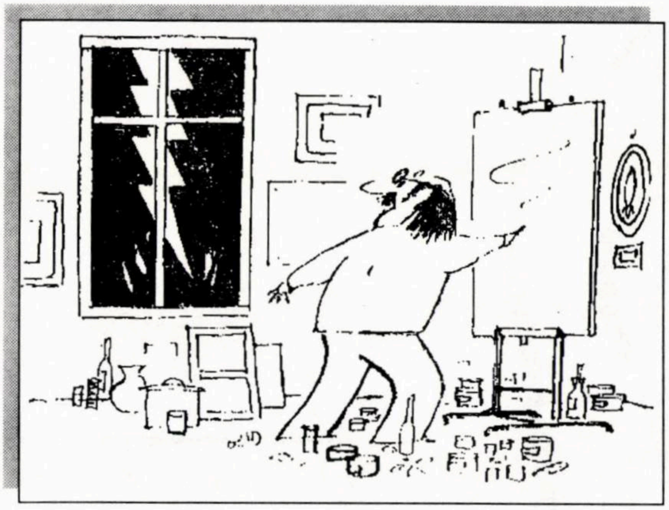

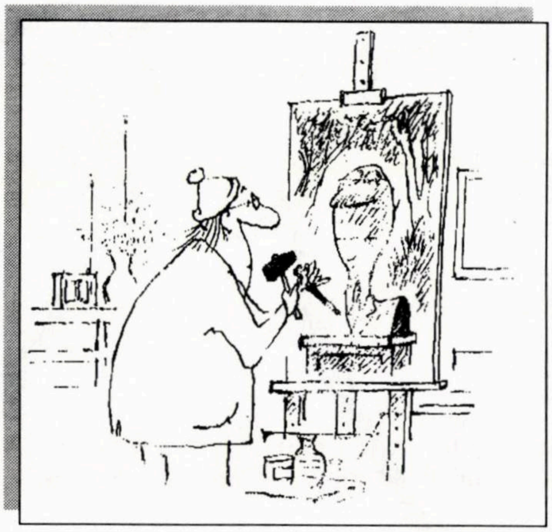

LA ÎNCHIDEREA EDIŢIEI
Ceea ce înseamnă 25 aprilie

Ahmed Abdel Rahman şi alegerile de la 17 mai

Dacă alegerile ar fi avut loc acum două luni, adică la 17 martie 1999 – editorialul de faţă ar fi arătat altfel. Dar, în săptămânile din urmă, Istoria s–a precipitat, dând naştere unui eveniment pe care nu ne sfiim să-l numim revoluţionar. Avem în vedere războiul din Iugoslavia.

Caracterul revoluţionar al acestui război, care s-a abătut ca un trăznet asupra Europei, nu constă nici în strategia militară a celor din NATO, nici în tactica lor, ci în semnificaţia politică a acţiunii. Este prima oară în vremea noastră când ţările din NATO hotărăsc să impună prin violenţă, unui stat suveran, Iugoslavia, să iscălească un acord (aşa-zisul acord de la Rambouillet, Franţa), pe care el, stat suveran, nu vrea să-l iscălească. Despre cele ce se petrec azi în Iugoslavia, discutăm, mai pe larg, şi la *Tendinţe* şi la rubrica *Punctul pe I.*

Noutatea politică reprezentată de atacul forţelor NATO a fost prinsă iute din zbor de toţi cei interesaţi. Aşa cum a remarcat ministrul nostru de externe, Arik Sharon, într-o intervenţie pe cât de “nediplomatică”, pe atât de binevenită, Israelul ar putea deveni şi el victima noilor concepţii occidentale privind rezolvarea conflictelor din lume. Într-adevăr, bombele aruncate la 24 martie 1999 asupra Iugoslaviei au creat un precedent; şi, cum ar spune avocaţii, au creat jurisprudenţă. Dacă NATO face ce face pentru a determina Belgradul să admită să piardă provincia Kosovo, în favoarea albanezilor, de ce nu s-ar proceda în acelaşi fel şi cu Ierusalimul pentru a-l determina să *capituleze* în cursul negocierilor de pace?

Ceea ce a înţeles Arik Sharon a înţeles, fireşte, şi OEP-ul. Felicitând din toată inima pe occidentali, atât pentru ideea de a crea un stat musulman în Europa, dar şi pentru motivele înfăţişate mai sus, d. Ahmed Abdel Rahman, secretarul comitetului executiv al Autorităţii Palestiniene (şi purtător foarte oficial de cuvânt al lui Yasser Arafat), a subliniat: "Acum forţele NATO ar trebui să participe la eliberarea palestinienilor de sub ocupaţia israeliană… Cei ce-au declanşat operaţiunile militare pentru a-i salva pe albanezii din Kosovo, trebuie să se întrebe: ce vom face acuma pentru palestinieni?"

Sigur, ştim cu toţii că *problema* nu este la ordinea zilei. Şi nici cel mai bănuitor, sau panicard, sau chiar schizofrenic dintre noi nu se aşteaptă ca la următorul incident dintre guvernul israelian (oricare ar fi acesta) şi occidentali, pe tema procesului de pace, avioanele NATO să bombardeze podul Hayarkon din Tel Aviv. Dar, e limpede că am intrat într-o epocă nouă. Şi dacă, până mai deunăzi, o declaraţie precum aceea a lui Ahmed Abdel Rahman ne-ar fi smuls un surâs ironic ("auzi, domnule, ce le trece prin cap!"), astăzi nu mai surâdem. Ci tresărim şi ne uităm mai cu atenţie în jur. Inclusiv la buletinele de vot pentru alegerile de la 17 mai.

Fiecare dintre noi va primi două buletine. Unul – pentru alegerea viitorului prim ministru. Celălalt – pentru alegerea partidului favorit.

La funcţia de premier candidează patru persoane: Bibi Netaniahu, actualul prim ministru, conducătorul Likudului, Ehud Barak, conducătorul formaţiei "Un singur Israel" (Partidul Muncii plus aliaţii acestuia), Iţic Mordehai, conducătorul nou înfiinţatului "Partid de Centru" şi Beni Beghin, conducătorul grupării – tot nou înfiinţate – "Partidul Naţional Unit". Dacă e să ne luăm după sondaje, Beni Beghin nu are şanse reale, fiind cotat cu 5-7 la sută din voturi. Şi, în caz că Mordehai nu se retrage din cursă în favoarea lui Barak (aşa cum îl imploră toată suflarea anti-Netaniahu), bătălia se dă între Bibi, Barak şi Mordehai. Întrucât, în mod normal, nici unul dintre ei nu va reuşi să obţină majoritatea absolută (50% + 1) din primul scrutin, va urma, în iunie, două săptămâni mai târziu, întrecerea hotărâtoare dintre primii doi clasaţi la 17 mai.

Astăzi, deosebirile de concepţii politico ideologice dintre cei trei sunt minime; avem toate temeiurile să credem că oricare ar fi învingătorul, el va urma o linie generală de *centru,* atât în politica internă cât şi în cea externă.

De aceea, părerea noastră este ca, înainte de a introduce buletinul în urnă, să vă puneţi următoarele două întrebări (şi să răspundeţi la ele):

1) Care dintre candidaţi are însuşirile necesare de inteligenţă, curaj, dârzenie şi supleţe diplomatică pentru a face faţă mai cu succes atacului lesne previzibil ce se pune la cale, atât în lumea arabă cât şi în cea occidentală împotriva Israelului?

2) Care dintre aceşti candidaţi are cele mai multe şanse ca – în condiţiile unui Knesset alcătuit, aşa cum e de prevăzut, dintr-o puzderie de partide – să formeze o coaliţie guvernamentală cât de cât omogenă, cât de cât stabilă, cât de cât în stare de a funcţiona fără să fie, în orice clipă, la discreţia micilor formaţii puse pe şantajul numit: dacă nu ne daţi ce vrem noi, plecăm din coaliţie şi cade guvernul.

În ceea ce priveşte partidele politice, noi ne exprimăm, în continuare, simpatia pentru partidul alialei, mai precis "Partidul de Centru pentru Progres", condus de prof. Adrian Ioinovici. Aici, pentru *noi,* nu e vorba de politică propriu-zisă ci, după cum cititorii lui *Minimum* au înţeles de la început, de o idee şi de o chestiune de suflet. A vota pentru acest partid înseamnă a vota pentru demnitatea alialei şi împotriva celor ce o batjocoresc prea adesea şi

(Continuare în pagina 2)

minimum

●

Apare lunar
Redacţia şi administraţia
Str. Zamenhoff nr. 13
64373 – Tel Aviv
P.O.B. 11472, Tel Aviv
Tel.: 5227269; Fax.: 5270443
Fax numai pentru
anunţuri publicitare

Director:
AL. MIRODAN

Publicitate: 1 inch – 45 şekeli

Abonamente Israel:
6 luni (6 numere): 70 şekeli
1 an (12 numere): 140 şekeli
Preţul include costul expedierii.

Străinătate (1 an – 12 numere):
Europa – 70 dolari
România – 65 dolari
U.S.A., Canada – 80 dolari
America de Sud, Australia,
Noua Zeelandă – 95 dolari
Insulele Fidji – 150 dolari
Expediţia cu avionul.

Realizarea grafică:
SANDA PERI

Difuzarea: ATLAS

Articolele semnate de colaboratorii noştri reprezintă personalitatea şi punctul de vedere al acestora. Se înţelege, aşadar, că redacţia nu împărtăşeşte totdeauna vederile exprimate în articolele publicate în coloanele revistei.

Manuscrisele nepublicate
nu se înapoiază.

Redacţia nu răspunde
de conţinutul anunţurilor
comerciale.

Revistă editată de
MINIMUM – PUBLISHERS LTD.

TENDINŢE

Iugoslavia: Război

Henry Kissinger i-a avertizat în repetate rânduri pe cei de la Casa Albă, apăsat: nu faceţi asta, nu faceţi asta. Generalul Shelton, şeful Marelui Stat Major al armatei americane, prezent la şedinţa din martie când s-a hotărât declanşarea atacului NATO împotriva Iugoslaviei, s-a arătat destul de sceptic, atrăgând atenţia celor de faţă că "vom intra într-un mare bucluc".

Nu i-a ascultat nimeni.

Drept care, Statele Unite, în deplin acord cu cei 18 aliaţi ai săi europeni din pactul militar NATO (pact care, de altfel, este – aşa cum notasem în numărul trecut – prin definiţie **defensiv**), au comis unul din actele cele mai stupide şi mai pline de urmări tragice din istoria generaţiei noastre. Un act atât de negândit sau de rău gândit încât tot ce-şi propuseseră autorii lui s-a întors împotriva lor.

Să le luăm pe rând.

Cel dintâi obiectiv al NATO l-a constituit oprirea a ceea ce se cheamă "epurarea etnică", adică izgonirea de către sârbi a etnicilor albanezi din Kosovo. Rezultatul a fost invers decât cel scontat. Prima rachetă căzută la Priştina, capitala regiunii Kosovo, a dat semnalul unui exod de gen Ruanda, cum nimeni nu-şi închipuia că va fi cu putinţă în Europa anului 1999. Înfuriaţi că albanezii se bucurau ori de câte ori oamenii din P.K.K. ("armata de eliberare") omorau vreun poliţist sârb, că îmbrăcaseră bluze albe (tee-shirt) purtând inscripţia: NATO – dă-i drumul! (NATO – do it!) şi că reprezentanţii lor la Rambouillet ceruseră, bătând în masă, o intervenţie militară, sârbii se uitau la ei cam aşa cum îi priveam noi pe OEP-iştii din teritorii când – în zilele războiului din Golf – se cocoţaseră pe acoperişuri, salutând cu entuziasm Skud-urile lui Saddam ce aveau menirea să transforme Tel-Avivul în praf şi pulbere. "I-aţi aşteptat pe ăia din NATO? Ei, uite că au venit; Acuma, duceţi-vă după ei; afară!!!". De altă parte, aşa cum era firesc, la acest exod a contribuit, din plin, spaima că bomba va nimeri noaptea în capul tău. Dragostea faţă de eliberatori este nemărginită, dar nu chiar atât de nemărginită încât să te facă să scoţi ţipete de fericire când vezi cum îţi omoară, cu avioanele lor, nevasta şi copiii. Rezultatul fu că, îngrămădiţi claie peste grămadă în automobile, tre-

Ahmed Abdel Rahman şi alegerile de la 17 mai

(Urmare din pagina 1)

prea nestingheriţi de nimeni. Cât despre îndoielile, întru totul raţionale, ale celor ce se tem că partidul nu are şanse de a intra în Knesset şi că voturile respective nu vor avea efect, noi le răspundem că nu o dată în viaţă te arunci în luptă chiar dacă sorţii de reuşită sunt (sau par) mici. Sau, ca să preluăm lozinca lansată, la începutul secolului, de baronul Pierre de Coubertin, iniţiatorul Olimpiadelor moderne: "La Jocuri, important nu e să câştigi, important e să participi".

...Iar dacă, totuşi, nu vreţi să riscaţi ca votul dv. să se piardă, vă recomandăm partidul "Shinui". Deputatul Avraham Poraz, liderul acestui partid liberal şi ocupantul locului 2 pe listă (pe locul 1 aflându-se formidabilul ziarist şi militant împotriva terorismului ultra-religios, Tomy Lapid), s-a dovedit a fi de-a lungul anilor din urmă un reprezentant autentic al alialei. Lăudat adesea de noi (şi criticat tot adesea), Poraz este o prezenţă şi un luptător. În plus, locul 2 pe listă este, cum se zice, *real:* sondajele dau *Shinuiului* trei mandate.

nuri sau căruţe cu un cal, câteva sute de mii de cetăţeni din Kosovo (nimeni nu ştie numărul exact) au ajuns în Albania, Macedonia şi Muntenegru, fiind găzduiţi, în condiţii de groază, subomeneşti, în corturi şi tabere improvizate.

Cum spuneam, numărul exact al refugiaţilor nu se cunoaşte. Nu se ştie nici care e situaţia albanezilor rămaşi (încă) în Kosovo. Circulă versiunile cele mai contradictorii, unui gazetar din afară îi vine greu să se descurce în această ceaţă. Guvernul de la Belgrad neagă, de pildă, cu seninătate că militarii sârbi ar fi săvârşit atrocităţi în cursul "epurării etnice". Ai timp să-i crezi?

La rândul ei, propaganda NATO a învăţat ceva din experienţa statelor totalitare (atât de ironizate pe la Paris à propos de minciuni), lansând informaţii false întru "încălzirea atmosferei" anti-Iugoslavia. În primele zile ale războiului, CNN-ul etc. etc. anunţase că Fehmi Agami, din delegaţia albaneză la Rambouillet, ar fi fost căsăpit cu topoarele de poliţişti sârbi la Priştina. Omul era viu şi nevătămat. Tot aşa, s-a transmis prin "Associated Press" că Ibrahim Rugova, liderul cunoscut al "moderaţilor" din Kosovo, ar fi grav rănit, iar casa sa aruncată în aer. Pe Rugova l-am văzut trei zile după aceea discutând cu Slobodan Miloşevici, iar locuinţa lui n-are nici o zgârietură. Munca aceasta de dezinformaţie produce uneori şi efecte comice. Deschizând aparatul de radio, Baton Haixiu, redactor-şef al ziarului albanez din Priştina, a avut surpriza de a auzi cu urechile lui că a murit.

După ce proporţiile exodului deveniseră evidente, ziariştii occidentali, inclusiv câţiva dintre cei mai anti-Miloşevici dintre aceştia, au început să-şi exprime îndoieli cu privire la modul cum a fost gândită acţiunea. "Nu, au replicat enervaţi purtătorii de cuvânt ai Alianţei: cele văzute de voi pe şoselele din Kosovo n-au nici o legătură cu bombardamentele, sârbii avuseseră oricum un plan precis, pe puncte, pentru alungarea albanezilor" etc. etc. Dar faptele sunt fapte, bătute în cuie. Iar în cărţile de istorie din anul 2015 se va scrie aşa: "Odată cu atacul dezlănţuit de NATO împotriva Iugoslaviei, la 24 martie 1999, a început cel mai mare, mai revoltător şi mai tragic exod omenesc din Europa după cel de-al doilea război mondial".

TENDINŢE

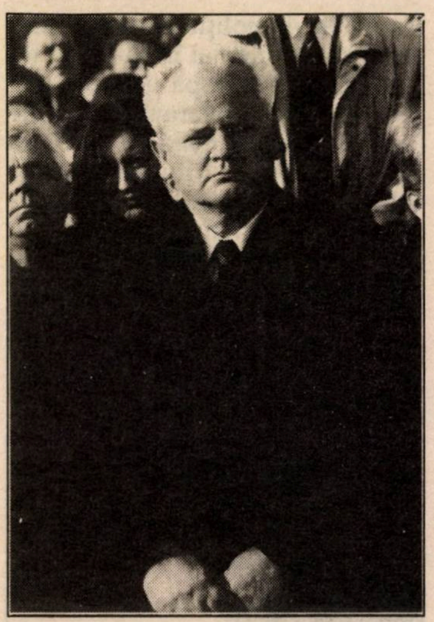

Slobodan Miloşevici: Ce cadou i-aţi făcut! Chiar dacă moare sub bombe, ăsta rămâne erou naţional...

Al doilea obiectiv al NATO îl constituie înlăturarea de la putere a preşedintelui Miloşevici, socotit a fi un fel de Saddam Hussein al Balcanilor. Rezultatul a fost – şi în cazul de faţă – invers decât cel scontat. De unde, în februarie, popularitatea lui “Slobo” era slabă (un sondaj de opinie indicase că numai 30 la sută dintre iugoslavi sunt mulţumiţi de prestaţia sa) iar partidele de opoziţie aşteptau cu nerăbdare viitoarele alegeri prezidenţiale, după 24 martie situaţia s–a schimbat radical, Miloşevici trezindu-se a doua zi ca un cetăţean care-a câştigat premiul cel mare la Lotto. Inutil clamau Bill Clinton, Chirac, Tony Blair şi Gustav Schröder că avioanele nu au nimic împotriva sârbilor ci numai contra preşedintelui (de care NATO ţine să-i *elibereze* pe cetăţenii ţării), sârbii au constatat că bombele nu cad în apartamentul lui Miloşevici, ci în capul lor, şi că nu aruncă-n aer biroul preşedintelui, ci podurile de pe Dunăre. Dezamăgindu-i pe toţi politologii cu computere care scontau pe o răzmeriţă a poporului împotriva liderului ce atrăsese asupra ţării fulgerele Alianţei Atlantice, partizanii lui *Slobo,* ca şi duşmanii acestuia, şi-au dat mâinile, aşa cum îşi dau israelienii – de la dreapta la stânga – atunci când aud la radio Galei Zahal că tancurile inamicului se îndreaptă apre Ierusalim. Unul dintre cei dintâi care şi-au dat seama că *asta* se va întâmpla la Belgrad este prinţul Alexandru (trăind în exil la Londra), moştenitorul tronului iugoslav. Când a aflat de bombardamente, omul a izbucnit în lacrimi, ca un copil. “Acţiunile NATO sunt cel mai mare cadou ce putea fi făcut lui Miloşevici şi mafiei sale”, a declarat el presei. “Bombardamentele au prelungit viaţa acestui dictator, făcând ca oamenii de rând să se strângă în jurul regimului său şi să-l privească de-aci înainte nu ca pe un rege, ci ca pe un împărat”.

Departe de Londra, la Belgrad, Vojin Dimitrievici, directorul “Centrului pentru Drepturile Omului”, una din oile negre ale regimului, a mărturisit, amărât: “Într-o singură noapte, aviaţia NATO a distrus zece ani de activitate a opoziţiei democratice”. Cei ce urmăresc CNN-ul au prilejul să-l vadă, aproape seară de seară, pe Vuk Draskovici. Omul conduce “Partidul Renaşterii Sârbe”, s-a împotrivit dintotdeauna lui Miloşevici, de pe poziţii liberalo-occidentale, la o demonstraţie împotriva războiului din Bosnia a

TENDINȚE

fost bătut de poliţie la sânge, trebuind să fie internat în spital, la terapie intensivă; după ultimele alegeri a intrat în guvernul de coaliţie (stând la aceeaşi masă cu *durii,* ca un Iosi Sarid cu Bibi Netaniahu), unde ocupă funcţia de vice-premier. Fără să fi renunţat la linia sa democratică, el vorbeşte despre războiul declanşat împotriva *ţării sale* într-un limbaj atât de violent încât, prin comparaţie, cuvântările lui Miloşevici par opera unui moderat, iubitor de pace şi concordie. Dar diagnosticul cel mai precis privind atmosfera din Iugoslavia ni l-a dat zilele trecute trimisul Canalului II al televiziunii israeliene. Arătând cu degetul înspre cetăţenii, cei mai mulţi tineri, care alcătuiau un lanţ uman pe podul de peste Dunăre, de la Belgrad, pentru a împiedica astfel bombardarea acestuia, reporterul a spus: Uitaţi-vă bine la ei. Anul trecut jumătate din tinerii aceştia participaseră la o mare demonstraţie anti-Miloşevici.

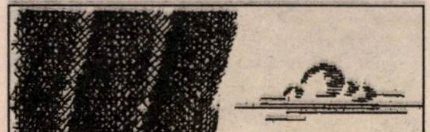

E o întrebare pe care C. Veluda, de la "România liberă", din Bucureşti, o adresează... aşa... în general...

E o întrebare pe care noi, de-aicea, o adresăm celor din NATO, ă propos de Iugoslavia.

Un alt obiectiv l-a constituit oprirea vărsării de sânge: "poliţia lui Miloşevici ucide în dreapta şi-n stânga pe *kosovarii* care li se împotrivesc, noi trebuie să salvăm vieţile oamenilor". Rezultatul a fost, şi aici, invers. În loc ca bombardamentele să pună punct asasinatelor, ele au sporit numărul acestora. Pe de o parte, după mărturiile refugiaţilor (dintre care măcar o parte sunt verosimile), sârbii nu s–au privat deloc de plăcerea de a împuşca albanezi. De altă parte, avioanele "Stealth", "Mirage" şi "Jaguar" au nimerit, între altele, trenul de pasageri Belgrad-Salonic, ucigând 45 de călători şi rănind alţi vreo 30 (între care câţiva ziarişti greci), iar a doua zi au repetat isprava trăgând cu precizie, lângă localitatea Djacovika, într-un convoi de refugiaţi albanezi ce se îndreptau spre Macedonia. Rezultatul: 75 de morţi, între care câţiva copii, precum şi vreo 50 de răniţi. E şi acesta un fel de a-i ajuta pe albanezi să scape de naţionalismul sârbesc. Şefii NATO-ului, de la Bruxelles, după ce încercaseră să nege faptul, aruncând răspunderea pe... avioanele iugoslave (aşa li s-o fi transmis de la secţia de propagandă şi agitaţie a Pactului), au fost nevoiţi, în faţa evidenţei de pe teren (schijele rachetelor purtau marca USA), să-şi recunoască vina. D. Jamie Shea, purtătorul de cuvânt al NATO – tipul acela care vorbeşte seară de seară, cu un zâmbet tâmp pe faţă, de parcă ar fi la un *drink* cu băieţii, despre succeşele aviaţiei occidentale – şi-a exprimat regretul (sincer) faţă de cele întâmplate, adăugând că, din păcate, asemenea greşeli sunt inevitabile la vreme de război. Nu mai lipsea decât să ne amintească vorba cunoscută a lui Stalin: numai cine nu munceşte nu greşeşte. Auzindu-i pe d. Shea, ca şi pe ceilalţi lideri apuseni, comentând *erorile,* îţi vine să scandezi, ca românii pe timpul lui Ceauşescu: din greşeală în greşeală, spre victoria finală!

Un alt obiectiv al NATO îl constituie asigurarea stabilităţii în Balcani, grav ameninţată de regimul lui Slobodan Miloşevici. Şi la acest capitol, rezultatul a fost invers. Cât de stabilă a devenit, după bombardamente, situaţia în Kosovo, ne este, fiecăruia dintre noi, cât se poate de limpede. Dar, ca şi cum ar fi deschis o cutie a Pandorei, strategii occidentali au făcut ca lumea să-şi aducă aminte că, pe vremuri, se vorbea despre Balcani ca despre "butoiul de pulbere al Europei". La graniţa dintre Iugoslavia şi Albania s-au semnalat focuri de armă între grănicerii respectivi. Ţinând seama că albanezii nu se mai mulţumesc, ca până acuma, să instruiască şi să înarmeze trupele P.K.K. şi au aprobat ca helicopterele americane "Apache", aşteptate din zi în zi, să–şi ia zborul spre Iugoslavia, de pe teritoriul Albaniei, Belgradul a declarat că se consideră în stare de război cu Tirana şi până una-alta a rupt relaţiile cu ţara vecină.

Muntenegru – această minirepublică (600.000 de locuitori) despre care nouă cetăţeni din zece nu ştiuseră până ieri unde anume se află pe hartă – are o situaţie ieşită din comun. Ţara face parte, împreună cu Serbia, din Iugoslavia, însă la ultimele alegeri a ieşit ca preşedinte, cu circa 52 la sută din voturi, un anume Milo Djuganovici, contrabandist vestit de arme şi bunuri în timpul războiului din Bosnia, adversar al lui Slobodan Miloşe-

AMERICAN EXPRESS®

Travel Services

AMERICAN EXPRESS-TURISM

Str. Ben Yehuda 32 (Sediul EL-AL), Tel. 5268888

✪ OFERTE SPECIALE

1. **21 Nopţi - 22 Zile de tratamente**

FELIX - Hotel INTERNAŢIONAL sau TERMAL **949$**

- *Preţul include avion, hotel, 2 mese pe zi, transferuri şi tratamente*
- *Plecări 2.6; 10.6*

2. **18 Nopţi - 19 Zile Tratamente**

TECHIRGHIOL - Complex balnear **829$**

Tratamente antireumatice - împachetări cu nămol natural

- *Plecări în fiecare luni începînd din 15.4 pînă la 15.6*
- *Preţul include: avion, hotel, 3 mese pe zi, tratamente şi transferuri cu maşina*

3. **18 Nopţi - 19 Zile**

EFORIE NORD - Hoteluri: DELFIN sau STEAUA DE MARE **745$**

- *Plecări în fiecare luni începînd din 15.4 pînă la 15.6*

- La aceste oferte preţurile nu includ taxa de înscriere **49$** şi taxa de aeroport **26$**

✪ Pachet turistic familial

De necrezut - acţiune începînd din 16.6

A) Cine cumpără un bilet la EL - AL *primeşte 3 zile maşină „Opel Corsa" plus 3 nopţi hotel în România*
Cu numai **70 $** *de persoană*
Cine doreşte şi 3 nopţi Poiana Braşov HOTEL ALPIN *achită toată vara* **35 $** *pe noapte de persoană*

B) Cine cumpără un bilet EL - AL *primeşte 2 nopţi la hotel Intercontinental cu* **35$** *pe noapte*
Acţiune pentru datele: 14.6; 16.6; 19.6; 21.6

C) Cine cumpără un bilet TAROM *primeşte 3 nopţi la Predeal - hotel ORIZONT cu* **15$** *de persoană pe noapte şi 2 mese pe zi*

D) Cine cumpără un bilet TAROM sau EL - AL *primeşte 5 nopţi hotel SINAIA la Sinaia cu numai* **10$** *de persoană pe noapte cu micul dejun . Acţiune pentru datele: 14.6; 16.6; 19.6; 21.6*

La pachetele turistice familiale A, B, C, D NU se percepe taxă de înscriere

✪ ROMÂNIA PLUS...

Ungaria - Praga - Viena

Pachete de odihnă şi recreere

- **România** - 3 nopţi Poiana Braşov - Hotel Alpin
- **Ungaria** - 3 nopţi Budapesta - Hotel Taverna (foarte central)

659$ *include toate zborurile*

* Preţul include: - avion Tel - Aviv - Bucureşti - Budapesta - Bucureşti - Tel - Aviv
- Hoteluri, micul dejun la Budapesta şi 2 mese pe zi la Poiana Braşov

* Preţul nu include: taxa de înscriere **49$**, taxa de aeroport şi transferurile

Plecări: în fiecare miercuri

- **România** - 3 nopţi Poiana Braşov - Hotel Alpin
- **Cehia** - 3 nopţi - Praga - Hotel Duo

605$ *include toate zborurile*

* Preţul include: - avion Tel - Aviv - Bucureşti - Praga - Bucureşti - Tel - Aviv
- Hoteluri, micul dejun la Praga şi 2 mese pe zi la Alpin

* Preţul nu include: taxa de înscriere **49$**, taxa de aeroport şi transferurile

Plecări în fiecare vineri

- **România** - 3 nopţi Poiana Braşov - Hotel Alpin
- **Austria** - 3 nopţi - Viena - Hotel Ananas

680$ include zboruri

* Preţul include: - avion Tel - Aviv - Bucureşti - Viena - Bucureşti - Tel - Aviv
- Hoteluri, micul dejun la Viena şi 2 mese pe zi la Poiana Braşov - Alpin

* Preţul nu include: taxa de înscriere **49$**, taxa de aeroport şi transferurile

Plecări: în fiecare vineri

SUB TIPAR CATALOGUL 1999 -

Din sumar:

- **Excursii:** 14 zile Moldova şi Transilvania
  14 zile numai Transilvania
  11 zile România + Grecia
  10 zile România + China
  15 zile România şi Aventură la Polul Nord
  10 zile România şi Tailanda
  17 zile România şi Italia

Călătoriţi cu cei mari

Informaţii şi înscrieri la Agenţiile American Express - Turism şi la agentul dvs. preferat

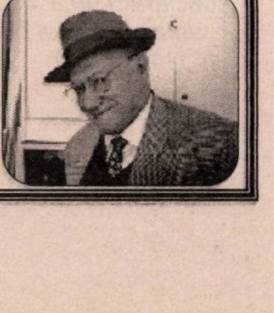

TENDINȚE

vici, partizan înflăcărat al bunelor relații cu Apusul. În timp ce tocmai dădea presei o declarație în favoarea celor din NATO, s-au auzit câteva bubuituri la periferiile orașului Podgorica, anonima, până mai ieri, capitală a Muntenegrului. La început își închipuise că trag sârbii, hotărâți să-l înlăture de la putere, printr-o lovitură de stat. Pe urmă, aflând naționalitatea avioanelor, s–a gândit că e vorba de o greșeală. După ce i s-a spus, însă, că de bombardat îl bombardează amicii din NATO (care au în plan să lovească pozițiile armatei iugoslave), a făcut o criză de nervi, spărgând toate vasele de porțelan din birou. "Cum e posibil? Au înnebunit? Eu critic de dimineață până seara guvernul de la Belgrad și ei dau în noi? Situația mea e oricum pe muchie de cuțit, ce-o să zică oamenii?" Oamenii au zis ceea ce este de așteptat în asemenea împrejurări. Dacă până la bombardamente populația Republicii era împărțită cam fifty-fifty între pro-Belgrad și anti-Belgrad, după bombardamente opinia a basculat către sârbi: 93 la sută dintre cetățeni condamnă atacurile aeriene, iar 78 la sută cer înlăturarea președintelui, ca "trădător de țară".

La această răsturnare a opiniei a jucat un rol important și, ca să vorbim ca americanii, "efectele colaterale ale războiului" asupra economiei din Muntenegru. După bombardarea uzinei de automobile de lângă Belgrad – rasă de pe fața pământului – marea oțelărie de lângă Podgorica și-a închis porțile, lăsând 3.000 de salariați pe drumuri: uzina producea, de ani de zile, oțel pentru automobilele sârbești, acum unde să-și mai vândă produsele? Ieșind în stradă, oamenii au cerut capul președintelui lor, au arborat portretul lui Miloșevici și au ars, în piața din fața palatului prezidențial, steagul american. La ora de față este cu neputință să obții o cameră de hotel la Podgorica. Toate sunt ocupate de cei 350 de reporteri din Anglia, Franța, S.U.A., Germania ș.a., ș.a. "Ce așteptați aici?" – a întrebat o ziaristă din oraș. "Războiul civil" – a răspuns un redactor de la cotidianul britanic "The Guardian".

Macedonia, o altă republică despre care nu se știa mare lucru, a fost și ea zguduită din temelii de evenimente. Aici trăiește o puternică minoritate albaneză (25 la sută din populație, adică circa 600.000 de oameni). Aliindu-se cu turcii din țară (cu care, de altfel, au format partide comune: Partidul Național-Democrat și Partidul Prosperității Democratice), albanezii vor, de mult, să se rupă de Macedonia, pentru a se uni cu Kosovo (și, apoi, cu Albania). În 1992, serviciile secrete au descoperit un complot, finanțat de Teheran și alte puteri arabe, menit să ducă la asasinarea șefilor guvernului de la Skoplie și la separarea albanezilor de Macedonia. Majoritatea, însă, alcătuită din bulgari și greci, a retezat, scurt, încercarea, iar de atunci relațiile dintre etnii sunt încordate. Așa se explică faptul că spre uimirea Occidentului (altă uimire!), poliția macedoneană, în loc să-i primească pe refugiații din Kosovo cu flori, i-a primit cu bastoane de cauciuc, ținându-i, pe ploaie, la frontieră, controlându-le actele ca la Otopeni (pe vremuri) și grăbindu-se să scape de ei. Unii au fost îmbarcați în avioane – direcția Turcia, Germania sau Norvegia – fără ca măcar să li se spună oamenilor unde vor ajunge, alții sunt parcați în tabere lăsate în grija trupelor NATO. Spaima regimului de la Skoplie e mare: dacă intră – și rămân – în țară câteva sute de mii de kosovari, aceasta va schimba numaidecât echilibrul demografic al țării. De la 25 la sută la 50 și ceva la sută, nu e lucru mare. În clipa aceea, albane-

UN VIS URÂT?

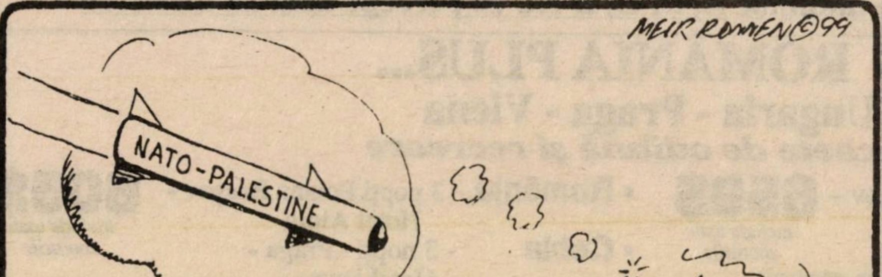

Un vis foarte urât. Ce se întâmplă dacă, pușí pe Noua Ordine Mondială, cei din NATO – exasperați că noi, convocați la Rambouillet, refuzăm să ne declarăm de acord cu pierderea Ierusalimului – vor încerca să ne aducă la sentimente mai bune, lansând de pe port-avionul Gonzales câteva rachete în Gush Dan?

(Desen de Meir Ronnen, "Jerusalem Post")

TENDINȚE

zii, deveniți majoritari, se vor duce la Rambouillet ca să ceară independența.

Între timp, asupra agriculturii din țară (70 la sută din produsul național) s-a abătut un mare necaz. Agricultorii trăiesc din vânzarea de legume și fructe pe piața iugoslavă. De când, însă, podurile și șoselele sunt bombardate, camioanele nu mai pot ajunge la destinație.

Ca la biliard, bila lovită de NATO a pus în mișcare și alte bile naționale. Luând cunoștință de evoluția lucrurilor, Bulgaria a comunicat că va sări în ajutorul fraților săi (eventual cerând teritoriul ocupat de aceștia). Grecii, la rândul lor, au declarat că nu vor rămâne insensibili față de soarta fraților lor. Iar turcii – care-i așteaptă la cotitură pe greci – au atras la rândul lor atenția că nu vor sta cu brațele încrucișate dacă se întâmplă ceva cu conaționalii lor.

Urmărind cu degetul pe hartă, în sus, ajungem la Ungaria. Aici, primul ministru Victor Orban n-a găsit altceva mai bun de făcut decât să declare că guvernul său sprijină din toate puterile dorința minorității maghiare din regiunea iugoslavă Voivodina de a se alipi la patria mamă. Cât despre România, acolo, așa cum ni s-a telefonat zilele trecute, lumea este profund îngrijorată. Bănățenii de pe lângă Jimbolia aud exploziile din Iugoslavia, oamenii își pregătesc adăposturi, pentru orice eventualitate. Când casa vecinului arde, tu nu poți dormi liniștit.

Fiindcă discutăm despre stabilitate, ar fi cazul să spunem un cuvânt și despre Rusia. Știind prea bine că în Rusia domnește marasmul social și economic (sunt regimente unde soldații nu au mai primit solda de șase luni de zile, fiind practic muritori de foame), că Ielțin, bolnav, funcționează doar o oră pe zi, și așa mai departe, occi-

AUTOCENZURĂ

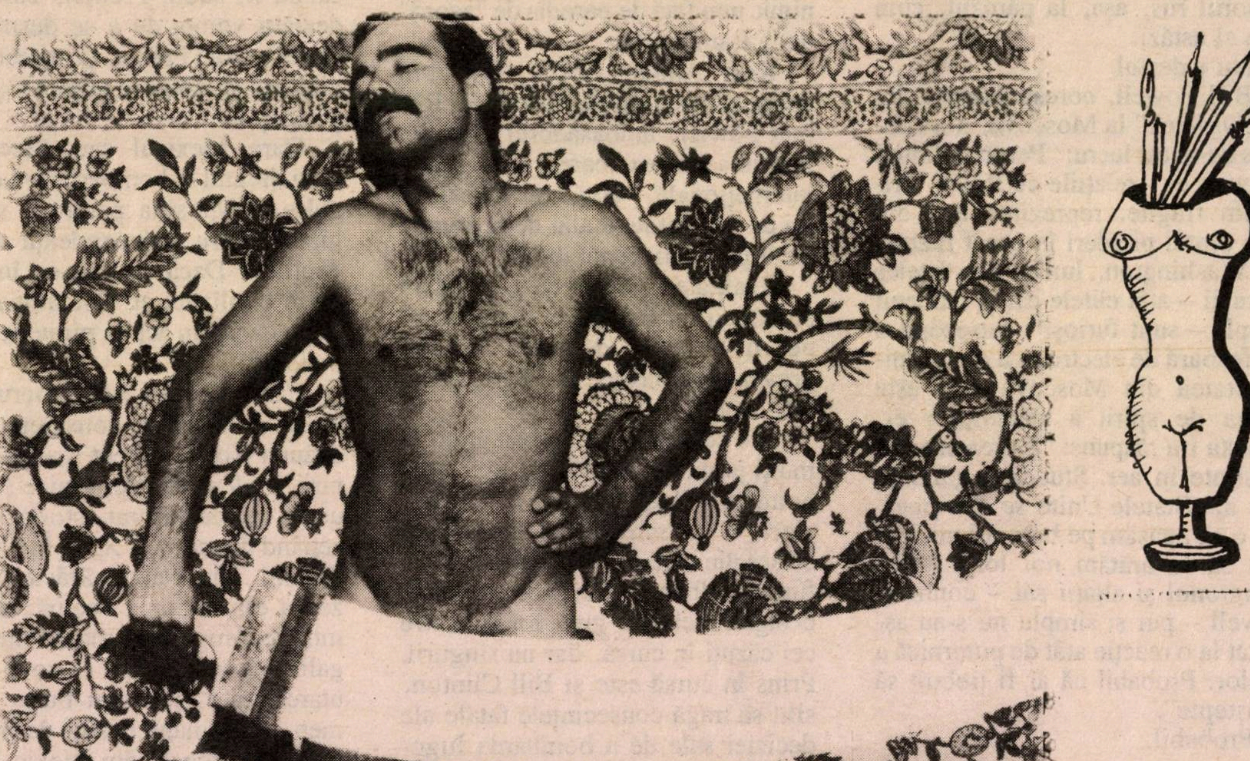

Autocenzură. Foto (dar și idee) de Roger Vuillez

Autocenzură… Este ceea ce facem noi, la Minimum, *atunci când ne dăm peste gură, ca să nu spunem pe șleau tot ce ne trece prin minte în legătură cu războiul dezlănțuit de NATO împotriva Iugoslaviei.*

dentalii şi-au îngăduit să ocolească ONU (unde, totuşi, ruşii ar fi pus veto în Consiliul de Securitate), pornind războiul pe cont propriu. Ei l-au trimis la Moscova pe Michel Camdessus, directorul Fondului Monetar Internaţional, pentru a înmâna guvernului un împrumut de care Kremlinul are nevoie ca de oxigen şi a obţine în felul acesta ca ruşii "să stea în banca lor". Şi într–adevăr, exceptând câteva declaraţii răsunătoare pe tema: "nu-i vom lăsa pe fraţii noştri slavi... să...", Ielţin s-a abţinut, cel puţin până la ora de faţă, să trimită armatele în sprijinul sârbilor.

Dar tot aşa cum, gândindu-se la Iugoslavia, NATO a luat în calcul numai persoana lui Miloşevici, văzut ca alfa şi omega problemei, neglijând un amănunt numit poporul sârb, Alianţa şi-a închipuit că e destul să se înţeleagă cu Ielţin, fără a ţine seama de amănuntul numit poporul rus, aşa, la pământ, cum este el astăzi.

Nu e destul.

Bill Powell, corespondentul lui "Newsweek" la Moscova, s-a convins de-acest lucru: "Pentru Clinton – spune el – relaţiile cu Rusia, orişicum fragile, reprezintă una din cele dintâi pierderi în acest război. La Washington, lumea n-a înţeles că ruşii – atât elitele cât şi oamenii simpli – sunt furioşi". Întrebând o profesoară de electronică de la Universitatea din Moscova care este starea de spirit a studenţilor ei, aceasta i-a răspuns: "Starea aceasta se simte în aer. Studenţii gândesc aşa: azi Statele Unite *se dau mari,* dar o să apăsăm pe butonul nuclear şi-o să le arătăm noi lor". "Washingtonul şi aliaţii săi – continuă Powell – pur şi simplu nu s-au aşteptat la o reacţie atât de puternică a ruşilor. Probabil că ar fi trebuit să se aştepte".

Probabil.

Bun. Şi ce va fi?

Chiar dacă, printr-o minune, războiul ar înceta astăzi, răul este făcut. Iugoslavia în general şi Kosovo îndeosebi arată ca după un cutremur devastator, de gradul 8,5 pe scara Richter. La cohorta de morţi, schilodiţi, refugiaţi, orfani, se adaugă distrugeri materiale fără seamăn în anii noştri: pentru refacerea ţării ar fi nevoie de 200 de miliarde de dolari.

Dar n-am ajuns aici. Minunea despre care vorbeam nu se arată la orizont. "Eforturile de mediere" nu au, în această fază, sorţi de succes. Orgoliile aflate-n bătălie sunt prea mari şi prea crâncene pentru a îngădui combatanţilor să păşească pe calea concesiilor. NATO nu poate renunţa la zdrobirea sârbilor, sârbii nu pot renunţa la Kosovo, leagănul istoric al ţării. Alarmaţi că în loc de un "Blitz-Krieg" aşteptat la Statul Major al NATO, războiul se arată a fi unul de lungă durată, Chirac, Schröder ş.a. au început să se agite, schiţând – timid – "planuri de pace". Dar planurile acestea nu aduc nimic nou faţă de parodia de "acord" de la Rambouillet.

Kofi Annan? ONU? Aşa cum era de părere, zilele trecute, d. Robert Fowler, ambasadorul Canadei la marea (sau ex-marea) organizaţie internaţională, "divizarea Consiliului de Securitate e atât de profundă încât pare a fi ireparabilă".

Realitatea este că ce şi-au făcut Atlanticii cu mâna lor, nici Dumnezeu nu mai desface. Săpând groapa Iugoslaviei, NATO a căzut într-însa.

E-o concluzie la care au ajuns şi mulţi jurnalişti din Occident: "Războiul din Kosovo – scrie "Newsweek" – s-a transformat într-o cursă uriaşă din care nu poţi ieşi uşor. Refugiaţii albanezi din Kosovo sunt, desigur, cel mai greu loviţi dintre cei căzuţi în cursă, dar nu singurii. Prins în cursă este şi Bill Clinton, silit să tragă consecinţele fatale ale deciziei sale de a bombarda Iugoslavia lui Slobodan Miloşevici. În aceeaşi situaţie se află şi conducătorii Europei care, precum Clinton, nu au luptat niciodată într-un război. Şi, într-un fel sau altul, tot în aceeaşi situaţie se află şi cei din NATO, în cap cu comandantul suprem, generalul Wesley Clark".

O cursă. Aşa păţeşte omul când, împins de ambiţii bolnave şi vanităţi, ia hotărâri nesăbuite, încălcând principiul atât de bine exprimat prin vechea vorbă românească: măsoară de două ori şi taie o dată.

TENDINŢE

Oare Mexicul ar avea dreptul să bombardeze Los Angeles?

Imaginaţi-vă o populaţie mexicană în creştere în sudul Californiei, sau o comunitate arabă crescândă în sudul Franţei, care şi-ar declara voinţa de a se despărţi de America sau Franţa, şi ar recurge la violenţă şi terorism pentru a-şi atinge scopul.

Oare Mexicul sau Algeria ar avea dreptul să bombardeze Los Angeles şi Marsilia pentru a sprijini lupta pentru independenţă a dizidenţilor? Dacă ar face-o, întreaga lume civilizată ar condamna acest lucru ca pe un act de piraterie internaţională.

Cam aşa stau astăzi lucrurile la Kosovo. Sârbii au considerat întotdeauna Kosovo drept leagănul culturii şi identităţii lor etnice şi locul unde s-a desfăşurat istoria lor începând din secolul XIV. În ultimele decenii, din cauză sărăciei şi mizeriei din Albania vecină, zeci de mii de imigranţi, majoritatea ilegali, s-au infiltrat în Kosovo în căutarea unei vieţi mai bune. Fenomen ce seamănă destul de bine cu imigraţia ilegală din Mexic în statele sudice ale SUA, sau din Africa de Nord în Franţa.

Şi totuşi, aceleaşi ţări care n-ar permite unei populaţii de imigranţi ilegali să se separe politic, rupând, în plus, o parte din glia naţională,

TENDINŢE

se situează în primele rânduri ale efortului occidental cu scopul de a delegitimiza strădania legitimă a sârbilor de a-şi proteja teritoriul naţional şi folosesc forţa în acest scop.

NATO nu bombardează Iugoslavia pentru că Serbia respinge pacea în Kosovo, ci pentru că Vestul sprijină pretenţia albanezilor la auto-determinare pe seama gazdelor lor, şi insistă asupra prezenţei unei forţe internaţionale pe teritoriul suveran aflat sub jurisdicţia legală a Belgradului. Lucru pe care sârbii, mândri, îl resping, exact aşa cum Washingtonul sau Parisul s-ar opune oricărui amestec din afară în treburile lor interne.

E adevărat, există problema morală a atrocităţilor şi obligaţia internaţională de a le împiedica. Dar pe lângă incapacitatea dovedită a ameninţărilor occidentale în această privinţă, se pune şi problema prezentării unei imagini advărate şi echilibrate a lumii.

Atrocităţile n-au început cu sârbii. Ei au interesul să menţină pacea şi liniştea în Kosovo, de n-ar fi decât pentru a asigura traiul minorităţii sârbe din regiune.

Dar când, pentru obţinerea independenţei, albanezii recurg la violenţă şi terorism, ce-ar trebui să facă sârbii? Să se încline şi să se retragă din tertoriul lor suveran? În condiţiile războiului de gherilă se ajunge şi la atrocităţi, oricât ar fi ele de sângeroase şi de nescuzabile.

Dacă se va permite ca această nouă formă de piraterie internaţională să continue, în inima Occidentului se vor ridica noi focare de tulburări. Occidentul va face o gravă greşeală dacă, în loc să-şi concentreze lupta împotriva ameninţării crescânde a fundamentalismului musulman (în care sârbii s-au aflat în prima linie, mai întâi în Bosnia şi acum în Kosovo), se va epuiza în acest exerciţiu de auto-imolare care e greu de înţeles, şi cu atât mai greu de aprobat.

(Articol de Rafael Israeli, profesor la Universitatea din Ierusalim; în "Jerusalem Post", 1999)

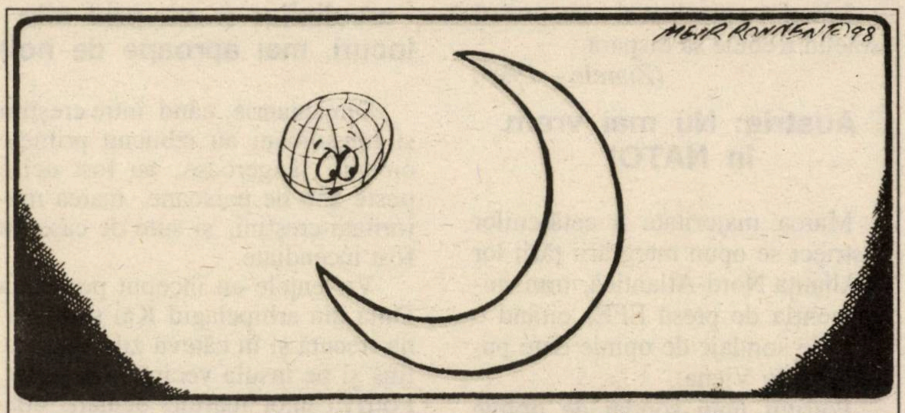

...Iar acum, un stat islamic în Europa, alcătuit din Albania, Kosovo şi altele. De ce s-o fi înfricoşat oare mica noastră planetă?
(Desen de Meir Ronnen, "Jerusalem Post")

Israel: De ce vrea OEP-ul un stat paestinian? Da. Chiar. De ce?

"Cum e posibil să duci tratative de pace cu nişte oameni care îşi arogă dreptul de a te şterge de pe faţa pământului, care sunt plini de ură la adresa ta şi care visează neîncetat ca într-o bună zi să-ţi distrugă ţara?

Ceea ce am văzut eu (în Gaza şi în teritoriile palestiniene, n.n.) m-a convins că liderii palestinieni nu vor pace. Ei vor, mai întâi, să aibă un stat al lor pe care să-l controleze întru totul. **Apoi, ei vor să folosească acest stat pentru a distruge Statul Israel.**

Nu va fi pace până când nu se va produce o schimbare în inimi şi în minţi, iar datoria noastră este să ne concentrăm atenţia asupra acestui scop.

Dacă conducerea palestiniană nu renunţă la incitarea la ură, la persecuţii şi la terorism, atunci gândurile noastre de pace vor rămâne numai visuri, numai visuri..."

(Dintr-un raport adresat de senatorul Connie Mack, din Florida, Congresului american; 1999)

❖

"Problema relaţiilor israelo-palestiniene nu constă în neînţelegerile privind diferite aspecte ale acordului final de pace, ci incitarea şi îndoctrinarea unei întregi generaţii în spiritul urii împotriva evreilor, ură ce va face ca indiferent de acordurile formale dintre cele două părţi, reconcilierea autentică şi pacea să fie cu neputinţă de realizat".

(Dintr-o scrisoare adresată preşedintelui Clinton de-un grup de 50 de membri ai Congresului de la Washington; 1999)

Iran: Ei da, se simte că regimul de astăzi e mai moderat

Preşedintele iranian Mohamed Khatami a declarat în cursul unei întrevederi cu Faruk Kadumi, şeful departamentului politic al O.E.P., că înfiinţarea unui guvern palestinian independent trebuie să constituie "un preludiu la eliberarea pământului sfânt al Palestinei", adică a teritoriului pe care se află Statul Israel.

TENDINŢE

Iranul – a precizat el – susţine că Israelul trebuie să dispară.

(Ziarele – 1999)

Austria: Nu mai vrem în NATO!

Marea majoritate a cetăţenilor austrieci se opun integrării ţării lor în Alianţa Nord-Atlantică, transmite agenţia de presă EFE, citând o serie de sondaje de opinie date publicităţii la Viena.

Potrivit unui sondaj de opinie efectuat de Institutul ISMA după lansarea bombardamentelor NATO împotriva Iugoslaviei, publicat în ultimul număr al săptămânalului "Profil", 72 la sută dintre austrieci s-au pronunţat împotriva unei aderări a Austriei – ţară neutră – la Alianţa Nord-Atlantică.

(*După "România liberă", Buc. 1999)*

Indonezia: Islamul contra creştinilor (...ca prin alte locuri, mai aproape de noi)

Din ianuarie, când între creştini şi musulmani au izbucnit primele ciocniri sângeroase, au fost ucise peste 250 de persoane, marea majoritate creştini, şi sute de case au fost incendiate.

Violenţele au început pe insula Dula din arhipelagul Kai săptămâna trecută şi în câteva zile s-au extins şi pe insula vecină Kai Besar. Potrivit unor martori oculari, corpurile victimelor erau arse în asemenea măsură încât erau de nerecunoscut.

Doi creştini au fost ucişi de musulmani într-o altă ciocnire în Tual, capitala provinciei Maluku din insula Dula. De teama unor violenţe ulterioare, unii dintre localnici s-au înarmat cu săbii, cuţite şi alte arme, în ciuda apelurilor la calm ale autorităţilor. Comandantul militar local, lt.-col. Ery Susanto, a cerut locuitorilor să rămână în casele lor şi să nu încerce să părăsească insula, adăugând că marina militară va trimite vase de război pentru a preveni un eventual exod.

Peste 13.000 de creştini şi-au părăsit deja locuinţele căutând adăpost în bazele militare şi în instituţiile guvernamentale din Tual. Potrivit agenţiei Antara, cel puţin 200 de copii dintre refugiaţi suferă de boli contagioase.

Deşi aproape 90 la sută din cei 210 milioane de locuitori ai Indoneziei sunt musulmani, provincia Maluku este locuită în mare parte de creştini.

(După France Presse)

În alegerile viitoare, pe lista partidului "Shinui", pe primul loc apare ziaristul Iosef Tomy Lapid, care ani de zile a scris la ziarul "Maariv", a fost director general al Televiziunii israeliene, a fost unul din animatorii popularei emisiuni "Popolitica" de la televiziune.

Venirea D-lui Lapid în mişcarea "Shinui" a oferit partidului o nouă perspectivă şi potrivit sondajelor actuale lista "Shinui" va avea cel puţin 3 deputaţi în Knesset.

Avraham Poraz, originar din România, este pe locul doi pe listă; dânsul ne-a explicat că numai un partid care va primi cel puţin 50.000 de voturi va avea un reprezentant în Knesset, fiindcă numai listele care primesc cel puţin 1,5 la sută din voturi participă la împărţirea mandatelor. În mod real, un partid ori primeşte cel puţin 2 mandate, ori nu primeşe nici unul. D-l Poraz e de părere că originarii din România trebuie să sprijine partidul "Shinui". Numai în felul acesta el va avea şanse reale de a fi reales, pentru a-şi putea continua activitatea în favoarea originarilor din România.

Hotărârea D-lui Poraz de a renunţa la primul loc de pe lista "Shinui" în favoarea D-lui Lapid a fost o hotărâre dictată de dorinţa de a asigura succesul partidului "Shinui" în viitoarele alegeri.

D-l Poraz menţionează că partidul profesorului Ioinovici susţine candidatura D-lui Iţic Mordehai, lucru care pare destul de ciudat, căci după toate sondajele, D-l Mordehai nu are nici o şansă de a fi ales prim-ministru.

Partidul "Shinui" are ca misiune principală lupta contra constrângerilor religioase. 80.000 de bărbaţi ultra-religioşi nu numai că nu fac serviciul militar, ci în plus trăiesc din bugetul statului. "Shinui" e hotărât să schimbe această realitate, să-i determine pe aceşti religioşi să muncească pentru a se putea întreţine singuri. În felul acesta, sumele economisite pot fi folosite pentru îmbunătăţirea condiţiilor de trai ale populaţiei. "Grija noastră principală este ca Israelul să rămână un stat modern şi să nu devină un nou Iran", spune D-l Poraz.

Literele partidului "Shinui" la alegeri vor fi

יש

Datorită intervenţiilor făcute de D-l Poraz în legătură cu canalul românesc de televiziune "Antena-1", se pare că în curând vom putea viziona primele imagini ale televiziunii române.

Teatrul idiș din Israel

יידישפיל

prezintă vestita piesă a lui Moșe Gherșenzon bazată pe peripețiile, trucurile și glumele faimosului erou al folclorului evreiesc

HERȘALE OSTROPOLER

În rolurile principale vedetele Teatrului IDISPIL

IANCALE BODO și IANCALE ALPERIN

Participă: CAROL MARCOVICI, HELENA IARLOVA, ANDREI KASHKER, ANABELLA, URI KOVALSKI, ISRAEL TREISMAN, IOSI SOKOLSKI, IONAT MATAN, ȘAI KAMINSKI

Regia: Mișa Lurie • Muzica: Mișa Bleherovici • Coregrafie: Marina Blatov

הרשלה מאוסטרופולי

IANCALE ALPERIN

IANCALE BODO

TRADUCERE SIMULTANĂ ÎN EBRAICĂ

La cererea generală piesa se reia la:

TEL AVIV, "Beit Zionei America"
Sala Cecile și Leon Fishman
Sâmbătă 8.5.99 – ora 20.45
Duminică 9.5.99 – ora 20
Sâmbătă 15.5.99 – ora 20.45
Duminică 16.5.99 – ora 20
Luni 17.5.99 – ora 20

GHIVATAIM – Teatrul "Ghivataim"
Tel. 03/732-5340
Luni 31.5.99 – ora 20

RAMAT GAN – Teatrul "Rasel"
Tel. 03/674-1277
Luni 3.5.99 – ora 19.30

RISHON LEZION – "Heichal Hatarbut"
Tel. 03/948-4848
Marți 4.5.99 – ora 20

KIRIAT HAIM – Teatrul "Hatzafon"
Tel. 04/842-0430
Miercuri 12.5.99 – ora 20

Prof. Dr. Ing. ADRIAN IOINOVICI
PREŞEDINTELE PARTIDULUI DE CENTRU PENTRU PROGRES
(MIFLEGHET MERKAZ PROGRESIVIT)

Singuri, în fața urnei de vot

Încă două săptămâni şi fiecare dintre dumneavoastră va intra în cabina de vot. Pentru un moment veţi fi singur. Singur cu propria conştiinţă. O clipă înainte de a pune buletinul în urnă. O clipă în care, neinfluenţat de nimeni, veţi putea să vă proiectaţi filmul vieţii în Israel, de la sosirea în portul Haifa sau la aeroportul Ben Gurion până azi. Aţi aliat cu un bogat bagaj de cunoştinţe, educat în spiritul unei culturi europene. Cum a fost recunoscută valoarea dumneavoastră în noua patrie spre care credinţa sionistă v-a condus? A trebuit să luptaţi din greu pentru a dovedi că un "român" este la fel de bun doctor sau om de ştiinţă, arhitect sau contabil, inginer sau negustor ca orice alt israelian? Şi v-aţi întrebat de ce nici un ministru şi nici vreun alt înalt demnitar nu este născut pe plaiuri carpatine? Şi v-aţi întrebat de ce contribuţia "românilor" la construirea Israelului nu este recunoscută de nimeni, de ce pentru manualele şcolare, mass-media sau chiar Muzeul Diasporei "noi" nu existăm? Avem certitudinea valorii noastre. De ce nu ne-am impus-o?

Sunteţi singur în faţa urnei de vot. De când aţi venit în ţară, aţi votat cu unul din partide, conform orientării politice şi credinţei pe care aţi avut-o că acel partid va rezolva problemele mari ale ţării. Dumneavoastră le-aţi dat votul. Ce v-a dat acel partid? Că ignorând întreaga alia, v-a ignorat şi pe dumneavoastră? Cu ce v-a meritat votul? Nu l-aţi irosit pentru nişte candidaţi care v-au folosit pe gratis şi implicit v-au dispreţuit, considerând că n-aveţi nici un preţ, deci nici o valoare? Pentru prima dată în cincizeci de ani, aveţi o alegere: să vă alegeţi pe dumneavoastră. Prin votul acordat candidatului la postul de prim ministru, puteţi influenţa viitorul politic al ţării. Prin al doilea buletin de vot, pentru Knesset, veţi putea să vă afirmaţi personal, să vă impuneţi propriii candidaţi în viitorul parlament.

Avem exemplul ruşilor: ei au înţeles din prima clipă că numai uniţi pot deveni o forţă în Israel. Nu contează că sunt aici doar de câţiva ani. Dacă nu şi-ar fi format propriul partid, nu ar fi avut niciodată doi miniştri, oricâte milioane ar fi fost. După cum noi, "românii", nu am avut nici un ministru nici măcar în anii '50, când eram o treime din populaţia ţării. Pe atunci am fost naivi? Am fost ocupaţi cu construcţia noii noastre patrii? Am crezut în visul sionist al integrării perfecte şi i-am lăsat pe fraţii noştri din Polonia sau din alte ţări să stea cu şira spinării dreaptă şi să pună mâna pe puterea politică? Acum e târziu, căci mai suntem doar 8 la sută din populaţie (ruşii sunt 16 la sută); mulţi dintre noi au depăşit... prima tinereţe. Dar 8 la sută e totuşi un potenţial electoral formidabil; tradus în mandate înseamnă 9-10 deputaţi. Proverbul românesc spune: "Mai bine mai târziu decât niciodată".

Pentru un moment, veţi fi singur în faţa urnei de vot. Înainte de a introduce buletinul, gândiţi-vă la demnitatea dumneavoastră. Vă consideraţi mai puţin capabil de a conduce destinele ţării decât originarii din celelalte ţări, fie ele europene, africane sau asiatice? Suntem mai puţin "domni" decât alţii, care şi-au arogat dreptul de a fi conducători? Ne lipsesc inteligenţa şi competenţa, bunul simţ şi capacitatea de a face parte din cercul celor care hotărăsc, politic, destinul ţării şi viaţa copiilor noştri?

Se apropie momentul decisiv. Singur în cabina de vot, nu-i veţi auzi pe scepticii care v-au şoptit că acest partid nu are şanse de reuşită. Nu-i veţi auzi nici pe invidioşii care nu au ajuns pe lista electorală a partidului (alţii da, şi tocmai eu, Eu, EU nu?) şi de aceea împroaşcă cu noroi în cei ce s-au devotat cauzei partidului românesc. Şi nu-i veţi auzi nici pe aceia care, măcinaţi de sindromul ruşinii locului de origine (ruşine de ce? că alţii ne-au aruncat invective ca "hoţi" şi "cultură de mămăligă"?), sunt supăraţi că existenţa noului partid a pus reflectorul pe toţi cei care încercau să treacă neobservaţi, vorbind cât mai puţin, ca nu cumva să-i dea de gol vreo urmă de accent dunărean. Şi nu-i veţi auzi nici pe miile, pe zecile de mii de sprijinitori ai partidului, care vă şoptesc de pretutindeni: "acum, acum a venit ceasul să ne unim, să reuşim". Şi nu mă veţi auzi nici pe mine. Vă veţi auzi doar conştiinţa.

Votaţi cum vă spune ea.

La 17 mai
votați

נ

Partidul de Centru
pentru Progres
(Mifleghet Merkaz
Progresivit)

Punctul pe i

Câteva răspunsuri la câteva întrebări:

Întrebare: *“Ce gândiţi dv. în legătură cu războiul din Iugoslavia?”*

(Elisa Gluckman, Ghivataim; Roger Micu, Haifa; Ruth Ben-Eliezer, Raanana; şi alţii, şi altele)

Răspuns: Mă gândesc, à propos de exodul înspăimântător al albanezilor din Kosovo, că – hotărând să bombardeze regiunea în scopul de a opri deportările – NATO a procedat asemenea unui medic care, chemat la patul unui bolnav cu 38,7 grade temperatură, îi face o injecţie puternică în urma căreia febra pacientului ajunge până la 40 de grade.

Mă gândesc că dacă Talleyrand ar învia şi ar fi invitat la Casa Albă să-şi spună părerea despre bombardarea Iugoslaviei, el i-ar vorbi lui Clinton în acelaşi fel în care i-a vorbit lui Napoleon la 5 iulie 1804, a doua zi după ce împăratul poruncise împuşcarea ducelui d'Enghien, moştenitor al tronului francez:

– Sire, e mai mult decât o crimă, e o greşeală.

Mă gândesc că de când cu Kosovo, ne simţim ca un om care, aflând că are cancer, uită şi de reumatism, şi de durerile de spate şi de arsurile de la stomac şi de toate celelalte beteşuguri de care se plângea până atunci; astăzi aproape că nu ne mai interesează nici cazul Deri, nici necazurile ministrului Hanegbi cu poliţia, nici asasinarea preşedintelui Nigeriei, nici ultimele peripeţii ale Monicăi Lewinsky şi parcă nici măcar certurile dintre Bibi, Barak şi Mordehai à propos de alegerile din mai.

Mă gândesc că Germania, după o pauză de o jumătate de veac folosită pentru refacerea, pe tăcute, a puterilor, a pornit din nou ofensiva împotriva Iugoslaviei izbutind, încet-încet, să atingă obiectivele pe care Hitler le înfăptuise numai în parte şi numai pentru câţiva ani: mai întâi Croaţia, apoi Bosnia (amândouă aflate azi în zona economică a *mărcii*), pe urmă Kosovo şi, în final, Serbia.

Mă gândesc că NATO este călăuzit de ideea de-a transforma Iugoslavia într-o "ţară liberă, democrată şi prosperă" (expresia aparţine d-lui Robin Cook), bombardând-o zi şi noapte până nu mai rămâne piatră pe piatră din ea.

Mă gândesc că, dacă ieşeam pe stradă-n Zamenhof, cu o pancartă, aşa cum ies astăzi milioane de oameni în toată Europa, eu aş fi scris pe pancarta mea cele mai civilizate, paşnice şi omeneşti cuvinte cu putinţă: "Ce-aţi făcut, fraţilor", ce–aţi făcut?

Mă gândesc, tot văzând în fiecare seară la Mabat casele în flăcări şi străzile prefăcute în moloz din Pristina, capitala regiunii Kosovo, că aşa o fi arătat şi Coventry după bombardarea oraşului englezesc de către avioanele germane la 11 aprilie 1941.

Mă gândesc că ideea de a-i trimite pe cei vinovaţi de crime de război în faţa Tribunalului Internaţional de la Haga este excelentă. Singurul lucru care mă deosebeşte pe mine de d-nii Robin Cook, Gustav Schröder, Hubert Védrine şi alţi autori ai propunerii se referă la oamenii politici care ar trebui să ia loc pe banca acuzaţilor.

Mă gândesc, tot văzând cum se zbate NATO să găsească o ieşire din "mlaştina" iugoslavă, la răspunsul dat de senatorul Fullbright preşedintelui Nixon, când acesta îl întrebase cum să iasă cu faţa curată din războiul din Vietnam:

– Declarăm că am învins şi ne scoatem trupele de-acolo.

Mă gândesc că, oricum s-ar desfăşura de-aci înainte lucrurile, cei din NATO au întunecat acest final de secol şi mileniu, şi că focurile de artificii pregătite la New York şi la Paris, la Londra, Roma şi Berlin pentru noaptea de 31 decembrie 1999 spre 1 ianuarie 2000 vor părea derizorii, dacă nu chiar de-a dreptul indecente, pe fundalul vâlvătăilor care luminează cerul Iugoslaviei.

Mă gândesc că singurul care a exprimat cu adevărat sentimentele noastre, ale evreilor români, în aceste împrejurări, este Mircea Săucan. În seara când a văzut Belgradul bombardat, regizorul din Natzeret Illit şi-a amintit că în adolescenţă văzuse de la Timişoara avioanele Stukas îndreptându-se spre Iugoslavia. El a avut un atac de inimă (tahicardie), trebuind să fie transportat cu salvarea la spitalul din Afula, unde-a rămas internat patru zile şi patru nopţi.

Mă gândesc că discuţiile de la Rambouillet, dintre sârbi şi albanezi, sub patronajul miniştrilor de externe ai Franţei şi Angliei, seamănă cu Diktatul de la Viena din august 1940. La Viena, Ribbentrop, ministrul de externe al Germaniei, şi contele Ciano, ministrul de externe al Italiei, au cerut reprezentanţilor României, Mihail Manoilescu şi Valer Pop, ca Bucureştiul să renunţe în favoarea Ungariei la Ardealul de Nord ("altminteri, vă bombardăm!"). La Rambouillet, Hubert Védrine şi Robin Cook au cerut reprezentanţilor Iugoslaviei ca Belgradul să renunţe, de *facto*, la Kosovo ("altminteri, vă bombardăm!").

Mă gândesc că diferenţa strigătoare la cer între felul cum înfăţişează CNN-ul, BBC-ul, Sky News şi alte televiziuni apusene victimele albaneze din Kosovo (zece minute la fiecare jurnal de actualităţi) şi pe cele sârbeşti de la Belgrad sau Novisad (zece secunde) te îndeamnă să parafrazezi numaidecât celebra frază a lui George Orwell; şi, în loc de "toţi oamenii sunt egali, dar unii sunt mai egali decât ceilalţi", să murmuri: "toţi morţii sunt egali, dar unii sunt mai egali decât ceilalţi".

Mă gândesc că poate ar fi fost cazul să-i ascult cu mai mare atenţie pe cei din răsăritul Europei, care strigă de ani de zile că alianţa atlantică, alcătuită în covârşitoarea ei majoritate din catolici şi protestanţi, şi-a propus să îngenuncheze creştinismul ortodox.

Mă gândesc că şefii democraţiilor apusene sunt atât de convinşi, ca şi dictatorii de toate felurile, de puterea magică a cuvintelor de a schimba realitatea, încât în loc de "război contra Iugoslaviei" ei spun "intervenţie militară", iar în loc de "morţi şi răniţi din rândurile populaţiei civile", ei vorbesc despre "pagube colaterale", o invenţie care (deşi n-ar fi cazul) mă face să râd în hohote.

Mă gândesc că cei ce se uită astăzi la Rusia cu aroganţă, ca la o cantitate neglijabilă, bună de milă şi dispreţ, raţionează întocmai ca predecesorii lor din urmă cu şaizeci de ani, care, după războiul ruso-finlandez din 1939-1940, numeau Uniunea Sovietică "colosul cu picioare de lut".

Mă gândesc ce grozav s-au bucurat anumiţi nemţi, când au văzut la televiziune că bombele NATO au atins "Muzeul Sârb de Război", de la Belgrad, făcând praf şi pulbere din tablourile înrămate de pe pereţi cu fotografiile eroilor căzuţi în luptele de partizani împotriva hitleriştilor.

Mă gândesc că pe cât de bine se pricepe Bill Clinton să conducă treburile interne ale Statelor Unite, pe atât de prost conduce el politica internaţională a ţării.

Mă gândesc că incendiile se sting punând la bătaie furtunurile de apă, nu aruncătoarele de flăcări.

Mă gândesc că pe cât de sensibili s-au arătat americanii, în iarna lui 1998, refuzând să bombardeze Irakul la începutul Ramadanului, marea sărbătoare religioasă a Islamului, pe atât de puţin sensibili s-au dovedit ei năpustindu-se cu avioanele asupra sârbilor în zilele Paştelui ortodox.

Mă gândesc că dacă era vorba de un genocid, aşa cum susţin responsabilii cu propaganda de la NATO, noi nu am mai fi văzut cu ochii noştri 400.000 de albanezi fugind din Kosovo, ci 400.000 de sicrie.

Mă gândesc că ideea de a sărbători 50 de ani de la înfiinţarea NATO pornind cel dintâi război din istoria organizaţiei, este de o originalitate fără echivalent în istorie.

Mă gândesc că istoria omenirii a fost şi a rămas până-n ziua de azi istoria prostiei umane.

Întrebare: *"Sunteţi de acord cu condamnarea dr-ului american Jack Kevorkian pentru că a ajutat să moară, la cererea lor, câţiva bolnavi incurabili, care nu mai suportau chinurile?"*

(Dr. Marcel Ronner, Paris, Franţa)

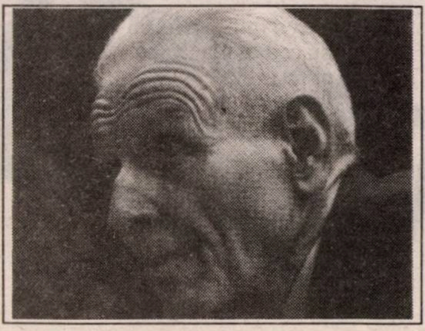

Doctorul

Răspuns: Nu. Medicii au fără îndoială datoria să te scape de moarte. Dar, uneori, ei ar trebui să te scape de viaţă.

Întrebare: *"Am remarcat, în ultimele numere din «Minimum», un ton, printre rânduri, care trădează un oarecare dezinteres faţă de alegerile din mai. De ce?"*

(Ec. Solomon Regenbogen, Haifa)

Răspuns: Fiindcă oricine ar ieşi prim ministru, în mod normal nu va putea guverna, din cauza numărului absurd de mare de partide reprezentate în Knesset şi, prin urmare, aşa cum a profetizat Dan Tihon, preşedintele Knessetului de faţă, vom avea, vrând-nevrând, alegeri noi peste şase luni sau într-un an de zile.

Întrebare: *"Suntem cu toţii consternaţi de cantitatea uriaşă de mizerie morală şi verbală care apare în presa română de după revoluţie. Ce s-a întâmplat? Ce se întâmplă? Cum anume definiţi dv. acest fenomen?"*

(Rodica Wexler, Los Angeles, USA)

Răspuns: Până în decembrie 1989, robinetul libertăţii de expresie era aproape închis; când îl răsuceai cădeau – mai ales din cărţi, de pe scenele teatrelor şi din reviste – doar picături de apă. După 1989, robinetul s-a deschis până la capăt: apa curge în voie, dar este amestecată cu noroi.

Întrebare: *"Credeţi că ideile, lozincile şi «demascările» reciproce dintre liderii politici în actuala campanie electorală vor schimba în mod substanţial harta politică a Israelului?"*

(Beno Bergman, Herzlia)

Răspuns: Mă îndoiesc. Impresia mea este că astăzi, în 1999, ca şi în trecut de altfel, propaganda electorală *lucrează* numai asupra a 15-20 la sută din electorat: cetăţeni fără simpatii politice de vreun fel sau altul, dezamăgiţii din toate taberele (de la Likud la Partidul Muncii), în sfârşit, firile şovăielnice. Bătălia se dă pentru cucerirea acestora. În rest, marea majoritate au convingeri vechi, un meretz-ist nu va vota cu Bibi nici să-l pici cu ceară, un likudist nu va vota cu Barak nici să-l tai în bucăţi. Ei citesc ziarele cu interes, urmăresc dezbaterile de la televiziune cu pasiune, ascultă vineri seară, la o piatră, opiniile amicilor lor cu politeţe şi răbdare, dar nimic în lume nu le poate schimba hotărârea. Atitudinea lor faţă de propaganda partidelor te duce cu gândul la o veche anecdotă cu Bulă.

Învăţătoarea arată elevilor din clasă diferite obiecte, cerându-le să spună despre ce e vorba. Venind rândul lui Bulă să răspundă, învăţătoarea îi arată un creion chimic.

– Ce-i ăsta, Bulă?

– Un sutien, zice Bulă cu ochii aţintiţi pe decolteul învăţătoarei.

– Un ce? tresare învăţătoarea, surprinsă.

– Un sutien, tovarăşă învăţătoare.

Învăţătoarea dă să spună ceva, dar se stăpâneşte, îşi scoate lănţişorul de aur de la gât şi îl flutură în faţa clasei.

– Dar ăsta ce e, Bulă?

– Un sutien, tovarăşă învăţătoare.

Învăţătoarea tace câteva clipe, apoi scoate o batistă din geantă, fluturând-o în faţa lui Bulă.

– Dar asta?

– Un sutien, tovarăşă învăţătoare.

Învăţătoarea cade pe gânduri, pe urmă caută cu privirea pe catedră un obiect pe care să i-l arate elevului, dar Bulă o întrerupe:

– Nu vă mai osteniţi, tovarăşă învăţătoare. Dumneavoastră puteţi să fluturaţi şi un tramvai, că eu tot sutien văd…

Pix

Gordon Tours

Iona Atlas vă invită la excursii superbe

Româna:

Ocazie unică: 3 săptămâni cu preţ de 2 săptămâni numai la 24 mai – 13 iunie

17 nopţi FELIX/Internaţional sau COVASNA/Căprioara cu demipensiune şi 3 nopţi POIANA/Ciucaş sau SINAIA/Hotel Sinaia cu mic dejun – $799

Preţul cuprinde: Tratamente, avion, transferuri

Începând din 15 iunie – Poiana/Hotel Sport – 7 zile

Avion, hotel, demipensiune – $499

Europa de Vest:

Palma: 7 zile – Avion, hotel, mic dejun – de la $489

Londra + Paris: 8 zile – Hotel, avion, mic dejun – de la $666

Paris: 8 zile – Hotel, avion, mic dejun – de la $649

Londra: 7 zile – Hotel, avion, mic dejun – de la $640

Tururi organizate:

Spania: 7 zile – Malaga, Sevilla, Madrid, Toledo, Grenada – $779

Italia: Sorrento, Roma, Napoli, Florenţa, Veneţia – $879

Preţurile nu includ taxele de înscriere, aeroport, tips

I. ATLAS – GORDON TOURS
TEL AVIV, Str. Ben Iehuda 184
Tel. 527-0767 (6 Linii)
Nici un pas fără Atlas!

Nici un pas fără Atlas!

ITZHAK ARTZI carnet

Caşer le Pesah la Kosovo

Sunt sigur că soldaţii şi ofiţerii americani evrei din unităţile NATO au oficiat Sederul de Pesah după toate tradiţiile evreieşti. În aceeaşi măsură militarii americani creştini au sărbătorit, departe de casă, Paştele catolic, protestant, ortodox. Americanii respectă credinţele religioase. Preoţii militari sunt parte integrantă din reţeaua militară. Serviciile religioase pentru cei de religie mozaică sunt organizate de rabini militari care poartă titlul de "chaplain".

În recenta mea vizită în SUA am avut ocazia să cunosc acest serviciu al comunităţii evreieşti americane.

În armata americană servesc azi 1493 de evrei, dispersaţi în toate bazele militare din SUA şi din străinătate.

De Hanuka, Chaplain Maior Samuel Berger a condus serviciile de aprindere a lumânărilor la Tuzla (Bosnia), asistat de col. Jack Benson.

În timpul crizei irakiene, rabinul Neuman a fost transportat special, de către aviaţia militară, de la baza din San Diego până în Golful Persic, pentru a oficia ceremonia de aprindere a lumânărilor de Hanuka pentru doi soldaţi evrei de pe unul din crucişătoarele de război care acţionau în Golf.

Rabinii militari sunt un serviciu de prestigiu şi tradiţie în armata americană.

Presupun că şi în acest an, "chaplain"-ii – vreo 30 la număr – au aprovizionat cei aproape 1.000 de soldaţi şi ofiţeri evrei cu alimente "caşer le Pesah": ghefilte-fiş, matzot, vin.

Acum, dată fiind extinderea prezenţei americane în Balcani, lipsesc "chaplain"-ii. Ca atare, recent au avut loc câteva acţiuni de mobilizare. O delegaţie de rabini militari a vizitat instituţii academice ortodoxe, ca "Yeshiva University" şi "Hebrew Union College" (reformist) pentru a recruta rabini militari. Recent a avut loc la Academia militară a aviaţiei americane un seminar de îndrumare pentru zece rabini militari, condus de lt. col. Alan Kalinsky.

Cu ani în urmă l-am cunoscut pe rabinul Herschel Schechter, care mi-a povestit experienţa sa ca unul din militarii americani eliberatori ai lagărului de la Bergen-Belsen. Unitatea sa a fost printre primele care au dat ochii cu ororile Holocaustului: morţii neîngropaţi, cei care agonizau, supravieţuitorii înfometaţi, schelete ambulante. Sarcina lui a fost să îndrume trupele cum să respecte ritualul evreiesc la înmormântările de masă.

În cartea "The Fighting Rabbis" (Rabinii luptători), recent apărută, rabinii şi soţiile lor descriu stilul de viaţă al rabinului militar. "Prezenţa noastră în bazele militare oferă un sprijin spiritual unui mare număr de soldaţi", spune rabineasa Jennifer Gorman. La rându-i, soţul ei, rabinul Sean Gorman, descrie activitatea sa în vestita bază Pearl Harbour:

"A construi o mikve într-o bază militară; a petrece patru zile într-un submarin pentru a oficia serviciile religioase; a conduce o clasă de Talmud; a studia în fiecare sâmbătă pericopa săptămânii – iată sarcinile mele în calitatea de chaplain".

Chaplain Gorman se ocupă de echipajele a nouă submarine şi de familiile acestora. Mulţi vin la el vineri seara pentru a participa la masa festivă de "cabalat Shabat". El povesteşte cum a devenit unul de-al lor, participând la unele din exerciţiile lor sportive.

Recent, serviciile rabinatului militar american s-au extins. Guvernatorul statului New York, George E. Pataki, l-a numit pe

The Fighting Rabbis
Jewish Military Chaplains and American History
Albert Isaac Slomovitz

rabinul Jacob Goldstein în postul de chaplain de stat al Gărzii naţionale, aflată sub comanda guvernatorului.

În timpul crizei din Golf, Statele Unite au trimis în Israel unităţi de rachete Patriot. Deşi unităţile erau staţionate în Israel, unde nu lipsesc serviciile religioase evreieşti, americanii au trimis pentru cei câţiva soldaţi evrei un chaplain special…

Îngrijorat că Bibi Netaniahu ar putea să câştige alegerile, şeicul Abed-Alla Darwish, preşedintele Mişcării Islamice, a cerut celor doi contracandidaţi la funcţia de prim ministru, Ehud Barak şi Iţik Mordehai, să-şi unească puterile pentru ca opoziţia să prezinte un singur candidat în alegeri. "Barak şi Mordehai, a spus el, trebuie să discute până ce va ieşi fum alb".

Aşa o fi. Numai că pentru ca să iasă fum alb, ar trebui, mai întâi, să iasă fumurile din capul lui Mordehai.

Ne place...
...Nu ne place

Ne place că...

...tânăra ziaristă Şiri Artzi de la TV a realizat pentru emisiunea "Cu fiecare generaţie" de pe Canalul doi un dialog cu bunicul ei, care nu este altul decât colaboratorul nostru I. Artzi; ne place că aşchia nu sare departe de pom şi că nepoata s-a dovedit o demnă urmaşă a vechiului publicist, pe care îl întâlnim, de ani şi decenii, în coloanele presei ebraice şi de limbă română; ne place că, lăsând la o parte sfiala, Şiri nu l-a lăsat pe bunic până nu a scos de la el câteva mărturii inedite privind drumul lui Artzi şi al soţiei sale din România până în Israel; ne mai place, în fine, că emisiunea a avut succes, dovadă numeroasele telefoane primite la redacţie din partea telespectatorilor din alia.

Nu ne place că...

...duşmanii lui Adrian Ioinovici au lansat, luna trecută, cu tamtam, zvonul că pe lista de candidaţi pentru Knesset a partidului românesc s-ar afla şi o persoană fără cetăţenie israeliană, adică d. Răducanu, cetăţean român, funcţionar la Ministerul Turismului din România, şeful Oficiului român de turism din Israel; motiv pentru care, după lege, lista lui Ioinovici ar fi trebuit interzisă...

Ne place că...

...zvonul 100% aiurea de mai sus a fost dezminţit numaidecât, Ioinovici demonstrând că e vorba de o asemănare de nume, cetăţeanul în cauză fiind un tehnician paşnic din Beer Sheva, cu *teudatul zeut* în portmoneu.

Nu ne place că...

...gazetarul englez Bruce Anderson a publicat în cotidianul londonez "Daily Mail" un articol cerând asasinarea preşedintelui iugoslav Slobodan Milosevici şi explicându-ne de la om la om că "nu există obiecţii morale pentru ca el să nu fie ucis".

Iakov Ahimeir: împotriva curentului

Ne place că...

...după încheierea procesului intentat lui Arthur Israelovici, fostul trezorier al Histadrutului, proces în cadrul căruia până şi procurorul s-a simţit obligat să declare că acuzatul nu a pus nici un şekel în buzunar din banii publici – Arthur a primit la domiciliu peste două sute de telefoane de salut, preţuire şi solidaritate.

Nu ne place că...

...aşa cum susţine profesorul italian Renuccio Boscola, specialist în descifrarea textelor lui Nostradamus, vestitul astrolog din Evul Mediu a dedicat anului 1999 peste zece pagini, din care se înţelege că evenimentele din Iugoslavia ar putea avea urmări dezastruoase atât pentru Balcani cât şi pentru întreaga Europă.

Ne place că...

...cunoscutul comentator politic Iakov Ahimeir, de la Canalul I al televiziunii, şi-a luat inima-n dinţi, ridicându-se împotriva colegilor bolnavi la cap de *ego* umflat peste măsură, care au uitat că, atunci când iau un interviu, treaba lor este să-l lase pe invitat să vorbească şi nu să-şi dea ei, crăcănaţi, cu presupusul: "Am considerat întotdeauna", a declarat Ahimeir ziarului "Jerusalem Post", "că persoana intervievată este importantă, iar nu cel care ia interviul. Ştiu că ceea ce afirm acuma este în totală contradicţie cu felul cum se comportă colegii mei. Aceştia se comportă de parcă ei ar fi centrul atenţiei. Nu vreau să dau nume (te înţelegem, domnu' Ahimeir – n. red. *Minimum*) – vorbesc despre toţi, în general... şi eu pun adesea întrebări agresive, dar dacă discut cu primul ministru, părerea mea este că opinia primului ministru este mai importantă decât a mea. Alţi ziarişti nu pun întrebări, ci polemizează cu cel intervievat. Eu nu cred că asta e treaba mea".

Ne place (în aceeaşi ordine de idei) că...

...prof. Yoram Peri de la Universitatea din Ierusalim a declarat à propos de cei din mass-media: «Nimeni în Israel nu mai crede în nimeni, dar atunci când vine vorba despre Iakov Ahimeir, oamenii zic: "Sunt sigur că el nu va încerca să mă înşele". Telespectatorii apreciază un animator care îşi păstrează opiniile pentru el. Un asemenea ziarist îţi inspiră încredere».

Nu ne place că...

...NATO a găsit de cuviinţă să bombardeze centrul Belgradului în vinerea dinaintea Paştelui creştin, pentru a batjocori astfel biserica ortodoxă şi a da satisfacţii islamismului.

Ne place că...

...scriitoarea chileană Isabel Allende visează – aşa cum a mărturisit unui cotidian din Mexic – să-l transforme pe actorul spaniol Antonio Banderas într-o clătită şi să-l mănânce.

Nu ne place că...

...potrivit cotidianului "USA Today", New-Yorkul este oraşul care produce cel mai mare număr de atacuri de inimă din America: cu 55 la sută mai multe decât în restul ţării.

Ne place că...

...Fundaţia israelito-română "Lumina" şi Biblioteca judeţeană din Craiova lucrează de zor, făcând ca cetatea din Bănie să se afle pe locul I în clasamentul oraşelor ce se preocupă de studierea şi aducerea la lumină a culturii evreo-române; astfel, mai nou, cei trei animatori din Craiova, care sunt Nicolae A. Andrei, Gabriela Braun şi mereu neobositul Albert Zimbler au scos de sub tipar volumul "Institutul de editură şi arte grafice *Samitca*, Craiova", unde aflăm tot ce se poate afla astăzi despre vestita familie de slujitori ai tiparului.

Ne place că...

...în ziarul "România liberă", din Bucureşti, am găsit două bancuri:

1. – Ce s-a gândit Gigel să-i ia mamei lui de Ziua Femeii? – Păi... 10.000 de lei din poşetă.

2. – Tu vorbeşti cu nevastă-ta după ce faci dragoste? – Sigur că da, dacă am un telefon mobil la dispoziţie.

Nu ne place că...

...D-na Sima Buhbut (42), măritată şi mamă a patru copii, din moşavul Tzuriel din Galil, a fost împiedicată să voteze la o recentă adunare generală a moşavului, pe motiv că este femeie iar de votat votează, că aşa e tradiţia acolo, numai bărbaţii.

Nu ne place că...

...Abdullah Ocalan, şeful organizaţiei teroriste kurde P.K.K., capturat nu de mult de autorităţile turceşti, a fost declarat cetăţean de onoare al oraşului grec Olympia.

Ne place că...

...fizicienii Thomas Fink şi Mao Yong, de la Universitatea din Cambridge, au publicat în săptămânalul ştiinţific englezesc "Natura" un studiu care dă răspuns la o problemă ce rământă lumea civilizată de mai bine de o sută de ani, şi anume cum să-ţi faci nodul la cravată; utilizând formule matematice, cei doi au ajuns la concluzia că se pot face 85 de asemenea noduri, dar numai 10 din acestea sunt recomandabile.

Nu ne place că...

...Dorangel Vargas Gomez (40) din San Cristobal, Venezuela, cunoscut ca antropofag, se comportă ca un misogin înrăit. "Am mâncat oameni" – a declarat el presei – "pentru că îmi era foame şi nu costa nimic. Dar nu mănânc femei. Nu vreau să mi-l bag pe dracul în trup şi sunt sigur că ele sunt mai puţin gustoase decât bărbaţii, mai fade".

Ne place că...

...d. Raynaldo Calalay, deputat în parlamentul filipinez, care luptă de ani de zile împotriva părinţilor ce abuzează de copiii lor, a prezentat un proiect de lege menit să permită copiilor nemulţumiţi de felul cum sunt trataţi acasă, să divorţeze de părinţii lor.

Nu ne place că...

...trupa de teatru în limba engleză "Sharon Players" (actorii din regiunea Sharon) a găsit de cuviinţă să prezinte zilele trecute o piesă de Roald Dahl, unul dintre scriitorii antisemiţi cei mai înverşunaţi pe care i-a cunoscut Anglia în ultimele decenii.

Ne place că...

...dorind parcă a demonstra că niciodată nu e prea târziu, poşta americană a livrat d-nei Florence Forget din Massachussets o carte poştală expediată în urmă cu 47 de ani.

Nu ne place că...

...potrivit psihiatrului german dr. Michael Titze, care a efectuat cercetări în acest sens, oamenii râd astăzi, în medie, 6 minute pe zi, în vreme ce în anii '50 râdeau 18 minute; nu ne place, zic, fiindcă aici nu e nimic de râs.

Ne place că...

...O.N.U., de când a încetat să mai existe ca organizaţie politică (vezi războiul din Iugoslavia), se ocupă cu treburi mai serioase, menite să asigure stabilitatea şi dezvoltarea lumii; astfel, ea a hotărât să pună în aplicare prin FAO (organizaţia pentru alimentaţie şi agricultură din cadrul ONU) un plan pentru înmulţirea iepuraşilor din zona Mediteranei. Agenţia Reuter precizează că, în vederea aplicării în viaţă a planului, a luat fiinţă un organism special, intitulat "Institutul internaţional de supraveghere a înmulţirii iepurilor în statele din zona Mediteranei".

Limba de abanos (2)

Se-apropie sezonul vacanţelor, al călătoriilor la Bucureşti, la Poiana Braşov, la Călimăneşti şi la Dorohoi.

Pentru a veni în sprijinul cititorilor noştri care se vor găsi în tramvai, în metrou, pe la casele de schimb şi în alte locuri aglomerate, unde te pasc tot felul de surprize (nu plăcute), publicăm mai jos o listă de cuvinte, folosite de bişniţarii momentului.

Cuvinte care, dacă le înţelegi la momentul oportun, te pot scăpa de necazuri. Ca, de-o pildă, cuvântul *căldură.*

Acest mic dicţionar a fost alcătuit de criticul Cornel Radu Constantinescu şi a apărut în săptămânalul bucureştean "Adevărul literar şi artistic".

(Continuare din numărul 144)

G

geană, s.f. = atenţie mare ("a pune geana" adică a viza, "geană de mahăr", ochi buni, de hoţ mare)
glicerină în parlament, expr. = persoană beată, posibilă victimă a hoţilor
gogoşari, s.m.pl. = chiloţi cu picior, mari, inestetici
guşar, s.m. = turnător, trădător

H

hac, s.n. = salariu
hepatic, adj. = asiatic
husen, s.m. = 1. persoană naivă, credulă; 2. husen de baltă = prost de la ţară; 3. husen de gară = prost de la oraş

I

iagalie, s.f. = maşină, automobil
injecţie, s.f. = 1. mită; 2. act sexual
instrumentist, s.m. = informator
ipsi, pron. = eu însumi, mandea
ipsos, s.n. = 1. experienţă; 2. pile
înfia, vb. = a aresta

J

jep, s.n. = buzunar
jitar, s.m. = poliţist de penitenciar
juma de buletin = persoană scundă, pitică
jupânar, s.m. = 1. infractor temut; 2. director, ministru

L

lache, s.m. = 1. prost; 2. homosexual
lacrimă, s.f. = infractor începător
libelulă, s.f. = curvă
lucernă, s.f. = fleacuri, lucruri de nimic

M

mai be şau, expr. = las-o mai moale!
maimuţar, s.m. = hoţ de bagaje
maimuţă, s.f. = 1. bagaj de mână; 2. om beat
maioneză, s.f. = pericol (în expr. a tăia maioneza, a tăia zarul)
mamulos, s.m. = poreclă dată urâţilor
manifest, s.n. = recurs
manuşu, subst. = poliţist
mamuc, s.m. = poliţist
marmeladă, s.f. = informator al poliţiei
maseur, s.m. = bătăuş
matineu, s.n. = furtul de dimineaţă
mej, subst. = organul genital al femeii
meterhana, s.f. = grup de infractori
metru, s.m. = un metru, un an de detenţie
minafet, s.n. = aparat de emisie-recepţie
ministrul bulanelor, expr. = ministru de interne
moară, s.f. = ceas
molie, s.f. = 1. soţie; 2. persoană cu prejudecăţi; 3. persoană profitoare
mordină, s.f. = prostituată
mortăciune, s.f. = asasinat (am mortăciune, adică am asasinat)
musamat, subst. = portofel

N

naşpa, adv. = urât, nasol, rău
năpârli, vb. = a deveni femeie
negresă, s.f. = butelie de aragaz
negrocalmin, subst. = baston de cauciuc al gardienilor
nimicarniţă, s.f. = prostie, tâmpenie
numărul cinci, expr. = a fura

O

oglindeală la nicovală, expr. = atenţie în urmă!
olimpiadă, s.f. = perioadă de detenţie
onorariu, s.n. = bani furaţi
opăreală, s.f. = judecare în stare de libertate
ospitalier, s.m. = homosexual pasiv
ovăz, subst. = bani

P

pai, s.n. = 1. tramvai; 2. furt de buzunare la aglomeraţie
pai pai, expr. = mai puţin, mai slab
panacot, s.n. = 1. mijloc de transport; 2. înghesuială mare; 3. furt la înghesuială
parapel, s.n. = pistol
păcură, s.f. = trădare
pisanie, s.f. = anchetă
pisică, s.f. = poşetă mică de damă cu încuietoare specială de metal
plantă, s.f. = fată frumoasă, mişto
pompier, s.m. = celibatar
prală, s.f. = frate, prieten

R

răţuşcă, s.f. = homosexual care practică felaţia
recital, s.n. = a da recital, a fura
regina nopţii = duba poliţiei

S

salbă, s.f. = cazier
scoarţă, s.f. = 1. bani; 2. buzunar
senat, s.n. = restaurant de lux
senator, s.m. = patronul restaurantului de lux
serenadă, s.f. = 1. apărarea avocatului; 2. rechizitoriul procurorului
sifonar, s.m. = delator, turnător

Z

zambilică, s.f. = organul genital al femeii
zenus, -oasă, adj. = suspect

G. IOSUB

La o masă de tablă verde, sub un corcoduș

De vorbă cu Lea Peltz despre tatăl ei, scriitorul I. Peltz

- **I. Peltz s-a născut pe str. Sfinților. Predestinare?**
- **Părinții mei au fost căsătoriți 55 de ani…**
- **Povestea cu "monumentul închinat văduvei eroului necunoscut"**
- **Legionarii au dat foc casei și cărților lui I. Peltz**
- **Comuniștii l-au închis trei ani și șapte luni**

S-au împlinit de curând o sută de ani de la încetarea din viață a scriitorului și ziaristului Isac Peltz, care a trăit în România, a scris în românește, dar eroii căruia au fost evrei, mai ales cei sărmani, care luptau din greu pentru a câștiga o bucată de pâine. Chiar titlurile principalelor sale romane, "Calea Văcărești" și "Foc în hanul cu tei", indică locul de unde își lua subiectele. Opera lui I. Peltz e la fel de vie astăzi ca și atunci când a fost scrisă.

I. Peltz a avut două fiice: pictorița și graficiana Tia Peltz, care – din păcate – a decedat de curând la București, și Lea Peltz, care locuiește printre noi, aici în Israel, mai precis în Bat Yam, împreună cu fiul ei, singurul nepot al marelui scriitor.

Iată de ce ne-am adresat doamnei Lea Peltz pentru a ne vorbi despre tatăl ei.

G. Iosub: Să ne referim la Isac Peltz. Cum a rămas el în memoria dv.?

Lea Peltz: Avea un suflet blând, generos; incapabil de o vorbă rea, de un ton ridicat. Era gata să-și dea și haina de pe el pentru a ajuta pe cineva în nevoie; îl considerau un sfânt. Uneori mă gândesc că strada din București în care a văzut lumina zilei, str. Sfinților, purta un nume care-i era predestinat.

Țin minte casa părintească din str. Traian 21 – raiul copilăriei mele – grădina mare din față, cu salcâmi în floare, cu cireșul bătrân și cu un corcoduș sub care, la o masă de tablă verde, tatăl meu scria verile și în nemaipomenitele toamne bucureștene. Aveam vreo cinci ani, îi luam bastonul cu măciulie de argint și mă îndreptam spre vechea poartă de lemn.

– Unde te duci, puiule? mă întreba, ridicându-și ochii de pe coala de hârtie.

– În lume, táticule.

– Nu se poate!

– De ce?

– O să te mănânce rațele…

Și peste ani chiar m-au mâncat, dar despre asta voi vorbi mai târziu.

Casa copilăriei mele și a surorii mele, cumpărată cu atâtea sacrificii de părinții noștri, a fost căminul familiei Peltz, un cămin cald, al cărui suflet a fost mama, pe care părintele nostru a cunoscut-o pe când el avea doar 20 de ani. Numele ei era Malca Șeindălă Loti. Întâlnirea lor s-a soldat cu o mare dragoste și au trăit fericiți împreună 55 de ani. Ea a reușit să-i facă tatei și nouă, fetelor, un cămin confortabil.

G. I.: Ce ați moștenit de la tatăl dv.?

L. P.: Gustul de a citi, gustul pentru frumos; sora mea Tia – talentul pentru desen, eu – talentul pentru balet.

G. I.: Ce calitate principală pretindea I. Peltz de la semenii săi?

L. P.: Un lucru rar de găsit: omenia.

G. I.: Să vorbim acum despre scriitorul I. Peltz.

L. P.: Paradoxal, tata, pe care criticul Eugen Lovinescu l-a desemnat ca "cel mai mare urzitor de tristeți din istoria literaturii române", purta numele de Isac (Itzhak – în ivrit, cel care râde). Întreaga sa operă literară a închinat-o celor săraci și oprimați. Odată, mi-aduc aminte, l-am întrebat: "De unde ai acumulat atâta tristețe, táticule?" La care el mi-a răspuns: "Mă trag dintr-o familie de talmudiști și port în mine toată tristețea poporului meu". Tematica lui I. Peltz a fost continuată în grafică și pictură de regretata mea soră Tia.

I. Peltz este autorul a zeci de lucrări: romane, nuvele, schițe, evocări. Dar nu e rolul meu să vorbesc despre el ca scriitor, asta au făcut-o alții mai competenți.

Ceea ce pot eu adăuga e că scria foarte mult și repede, dar tot atât de repede arunca la coș și rescria. Era foarte muncitor, se scula în zori pentru a scrie. Mă căzneam uneori să mă scol și eu mai devreme, dar nu izbuteam niciodată să fiu trează înaintea lui. Oricât de devreme mă sculam, îl găseam la masa de lucru și coșul de hârtii era deja plin…

G. I.: I. Peltz era și un gazetar renumit.

Miniștrii noștri se zbat, după cum se știe, să "prindă" cât mai multe călătorii în străinătate, cu hoteluri "Sheraton" și breakfast buffet, gândindu-se că poate, după alegeri, vor avea parte de mai puține voiajuri pe banii statului. Printre demnitarii amatori de asemenea "vizite de lucru" se numără și d. Eli Swisa, din Shas, ministrul de Interne: acesta se pare că preferă pentru zborurile sale avioanele elvețiene, "Swissair".

Eli Swissair.

L. P.: Da, de altfel din asta ne-a şi întreţinut. Prima lui colaborare în presă a avut-o la vârsta de 14 ani! A lucrat la "Adevărul", "Dimineaţa", "Cuvântul liber", "Facla" şi multe altele. Între cele două războaie a fost şi reporter parlamentar.

G. I.: Apropo de această activitate: în 1949 lucram la ziarul "România liberă" şi aveam un coleg, mai în vârstă ca mine, ce semna L. Paul. Fusese şi el reporter parlamentar şi mi-a relatat o întâmplare cu I. Peltz, pe care, nu de mult, am întâlnit-o în "Dicţionarul Neconvenţional..." sub cuvântul "Farsă". Un senator, moşier bogat, dar sărac cu duhul, i s-a adresat rugându-l să-i facă o interpelare, ca să vadă alegătorii lui că e activ. Peltz, amabil, i-a satisfăcut cererea. După câteva luni, Peltz îi cere senatorului să intervină la nu ştiu ce minister în favoarea unui cunoscut al lui, care avea o problemă de rezolvat. Senatorul promite, dar nu se ţine de cuvânt. Mai trece un an şi senatorul semi-analfabet îl roagă pe Peltz să-i facă o nouă interpelare, ca să nu-l uite alegătorii. De data asta Peltz "i-a făcut-o", şi, spre hazul întregului Senat, respectivul senator a cerut să i se ridice un monument şi văduvei eroului necunoscut...!

L. P.: Da, am cunoscut acest episod, care demonstrează umorul lui I. Peltz.

I. Peltz, acasă: i-ar fi plăcut ca romanele sale să fie traduse şi în ebraică

Preşedintele Ezer Weizman, întrebat ce părere are el despre greva generală pusă la cale de Histadrut în plină campanie electorală, a răspuns în stilul său, ce-am în guşă şi-n căpuşă: "Greva miroase a politică".

La această concluzie am ajuns şi noi, după ce ne-am luat după mirosul produs de gunoaiele aruncate pe străzi prin hotărârea d-lui Amir Peretz, şeful sindicatelor şi liderul noului Partid al Muncitorilor.

G. I.: Aţi locuit în cartierul evreiesc al Bucureştiului. Aţi avut de suferit în timpul pogromului legionar din ianuarie 1941?

L. P.: Lucrurile s-au întâmplat în felul următor: un cunoscut de-al tatei, creştin, l-a avertizat că el ar fi pe lista neagră a celor ce urmează a fi asasinaţi. Drept care, trei zile, întreaga noastră familie a părăsit casa, ascunzându-se dintr-un loc în altul şi dormind în pivniţe. După pogrom, când ne-am întors, am găsit casa noastră devastată şi incendiată, iar cărţile tatei arse în curte. Am fost însă mulţumiţi că am rămas în viaţă.

A urmat apoi perioada războiului, când am dus-o foarte greu. Singura noastră sursă de existenţă a fost colaborarea tatei la unica gazetă evreiască ce apărea. Mai câştiga câte ceva şi Tia – care era cu zece ani mai mare ca mine – cu desenele ei. Am fost evacuaţi din casa noastră, unde s-a instalat un cinematograf militar, iar familia noastră a locuit timp de patru ani la 12 adrese... Şi uite aşa au început "să ne mănânce raţele"...

G. I.: Vă rog să vă referiţi acum şi la un alt episod dureros din viaţa dv.: arestarea lui I. Peltz.

L. P.: Era în 1950, când, în toiul nopţii – aşa era obiceiul pe atunci – agenţi ai securităţii au pătruns în casa noastră şi l-au arestat pe tata. Era în perioada când înscenările erau ceva curent şi Partidul Comunist, care preluase puterea în România, vedea pretutindeni – după modelul URSS – "duşmani de clasă". Timp de doi ani şi şapte luni nu am ştiut nimic despre tata şi nici măcar ce învinuiri i se aduc.

A fost cea mai grea perioadă din viaţa noastră. Pentru traiul zilnic mama vindea lucruri din casă, adunate cu trudă ani de zile. Ne mai ajutau şi rudele noastre, dar nu erau nici ele prea înstărite. Doar Tia mai câştiga un ban, realizând portrete, desene şi alte lucrări, dar asta în mare secret, căci nu avea dreptul de a semna. Eram ostracizaţi. Eu, care tocmai terminasem liceul, nu am fost primită la universitate şi nici nu-mi puteam împlini visul de a deveni balerină, deşi luasem lecţii cu cunoscutul coregraf Trixi Checais. Deh... în dosar figuram cu un tată arestat politic! Norocul meu a fost că liceul pe care l-am terminat avea profil sportiv şi mi s–a permis să urmez Institutul de Educaţie Fizică şi Sport (dar şi aici am fost exclusă cu tam-tam din U.T.M.). Şi astfel am devenit profesoară de educaţie fizică, mai întâi în România, apoi în Israel.

G. I.: Să ne reîntoarcem la arestarea lui I. Peltz.

L. P.: Trebuie să menţionez că după arestarea lui au intervenit în favoarea sa o serie de scriitori precum M. Sadoveanu, T. Arghezi, Gala Galaction, Camil Petrescu, Cezar Petrescu, Camil Baltazar, Scarlat Calimachi. Şi deodată, în 1953, fără nici o înştiinţare, ne-am trezit într-o bună zi cu tata acasă. Arăta jalnic, cântărea doar 38 de kilograme...

Ulterior a primit suze din partea autorităţilor, care i-au decernat ordinul "Meritul Cultural" cl. I, iar cărţile sale – interzise un timp şi scoase din biblioteci – au fost retipărite.

G. I.: I. Peltz a fost membru al Partidului Comunist?

L. P.: Nu. Mi-amintesc că odată chiar l-am întrebat: "De ce nu te-ai înscris în P.C.R. când întreaga ta operă e de stânga, când ai scris numai despre cei săraci şi oropsiţi?" La care el mi-a răspuns: "Teoria comunistă o fi ea bună, dar este neaplicabilă în practică deoarece încape pe mâna oamenilor şi mulţi dintre aceştia dau dovadă de laşitate, dorinţă de acaparare a puterii, făţărnicie, călcarea peste cadavre..."

G. I.: În 1984 v-aţi stabilit împreună cu fiul dv. în Israel. Care a fost motivul?

L. P.: Tot din cauza raţelor ce ameninţau să mă mănânce... Fiul meu avea şi el o problemă cu dosarul, din care cauză nu era primit la nici o facultate umanistă, unde dorea el să studieze. Cum s-a întâmplat? Tatăl lui – fostul meu soţ, de care am divorţat când fiul meu avea doar trei ani – stătea prost cu dosarul lui...

Am venit în Israel, unde eu mi–am continuat munca de profesoară de educaţie fizică, iar băiatul meu a urmat facultatea de sociologie, pe care a terminat-o cu bine. Din păcate n-a găsit un post în domeniul pentru care s-a pregătit. De aceea a urmat un curs de computere şi acum e angajat ca funcţionar la o societate unde este prost retribuit şi nici nu e sigur că nu va rămâne şomer.

G. I.: Şi o ultimă întrebare. Presupun că în casa părintească aţi cunoscut mulţi scriitori?

L. P.: Casa noastră a fost întotdeauna o casă deschisă, bucuroasă de oaspeţi. L-am cunoscut astfel pe Ion Pribeagu, care, de când deschidea poarta grădinii şi până-n casă vorbea în versuri; pe Moşe Maur, care locuia peste drum de noi; pe poetul Gropper (apropo, în 1976 Peltz a primit "Premiul Gropper" din partea fondului cu acelaşi nume. Din păcate, fiind bolnav, n-a putut să vină în Ţara Sfântă, deşi şi-a dorit mult acest lucru). Pe Ionel Teodoreanu, care locuia nu departe de noi şi când trecea pe lângă casa noastră nu ne ocolea. L-am cunoscut şi pe Arghezi, când tata m-a luat cu el într-o vizită la Mărţişor.

Eu şi sora mea am fi dorit ca locuinţa lui I. Peltz din str. Traian să devină casă-muzeu, dar în perioada ceauşistă nu se permitea aşa ceva, ba chiar multe din casele memoriale existente au fost desfiinţate.

În încheiere mi-aş exprima o dorinţă: aceea ca I. Peltz să devină cunoscut şi în Israel, ca cineva să traducă în ebraică din opera sa.

RESTAURANTUL ROMÂNESC
„LA GETTA"

Tel Aviv, Sd. Shaul Hameleh 2
"LONDON MINISTORE"
Tel. 03-6959843
Vă invită să gustaţi renumitele produse
ale bucătăriei româneşti
şi toate specialităţile la grătar,
într-o ambianţă plăcută şi de neuitat.

JOI, VINERI ŞI SÂMBĂTĂ SEARA
Program muzical cu renumita cântăreaţă din România
Mariana Lungu
Un program special
de muzică românească şi internaţională
DANS – ANTREN – VOIE BUNĂ
●
PRIMIM COMENZI PENTRU ORICE FEL DE PETRECERI FAMILIALE
AŞTEPTĂM CU PLĂCERE SĂ NE VIZITAŢI
Restaurantul este deschis zilnic de la ora 12 la prânz
până la miezul nopţii

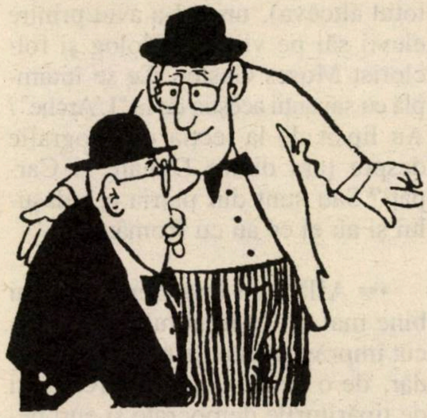

SE ZVONEȘTE CĂ...

...Reuma Weizman, soția președintelui țării, ai cărei părinți sunt de felul lor din România, ar fi mărturisit într-un cerc intim: "Cred că de data asta voi vota la partide după cum mă trage inima: pentru «românii» lui Ioinovici".

...după dramatizarea sa după opera lui I. Peltz și după volumul său despre parapsihologie, recent apărute în librării, dramaturgul Dorel Dorian, deputat în Parlamentul de la București, scrie de zor (însă tăcând din gură, chitic) la o carte intitulată "Amintirile unui deputat".

...cu prilejul galei muzicale de la București, în cadrul căreia s-au înmânat premiile "Ballantines" pentru muzica ușoară, cântărețul Dan Bittman a fost victima unei cabale bine organizate și cu scop limpede. Un mare grup de spectatori l-au huiduit pe artistul venetic, aruncând în el cu bucăți de pâine și sticle de plastic.

...ziaristul Uly Vălureanu, din Haifa, omul care-a întocmit un Who's Who al evreilor români de pretutindeni, introducându-l în *Internet,* se ocupă nu numai cu lideri politici și religioși, scriitori, savanți, artiști ș. a. m. d., ci și cu două categorii de personaje la care nu te-ai aștepta: escrocii din trib și kapo de ieri (și de azi)...

...Ruth Dreyfus, președinta Elveției, a fost văzută săptămâna trecută ieșind din locuința Șef-Rabinului Dr. Alexandru Șafran, de la Geneva. D-na Dreyfus, care l-a numit pe marele cabalist "maestrul meu spiritual", obișnuiește să se sfătuiască adesea cu acesta.

...grupul de tineri evrei care au spart geamurile librăriei românești de pe Rue Malebranche, de la Paris, condusă de un anume George Pișcoci – unde se vând tipărituri fasciste (ca, de-o pildă, cartea lui Roger Garaudy despre Holocaust) – a fost condus de doi băieți născuți pe malurile Dâmboviței, unul fiu de publicist emigrat în Franța, celălalt băiat de pictor.

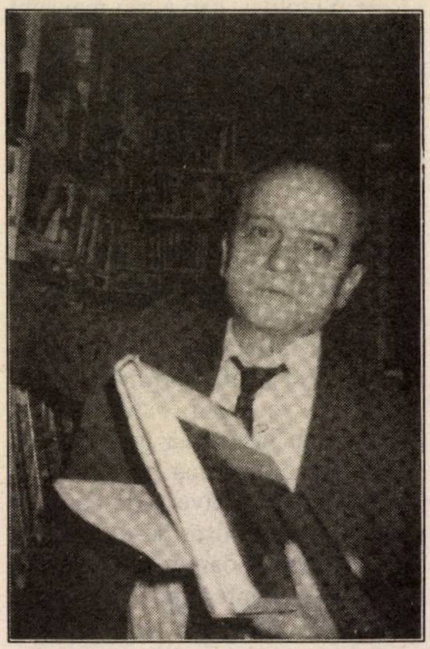

Pișcoci

ISRATON LTD.

INSTITUTUL DE REABILITARE A AUZULUI

TEL AVIV, str. Ben Iehuda 39
Tel. 03-5172910 – 5107317

SUB CONDUCEREA DOMNULUI
MICHAEL SHARON

APARATE AUDITIVE
INVIZIBILE
ASCUNSE ÎN URECHE

❖ Consult și îndrumare fără plată
❖ Baterii de lungă durată
❖ Laborator de reparații
❖ Prețuri speciale pentru pensionari și membri Kupat Holim

Vorbim și românește

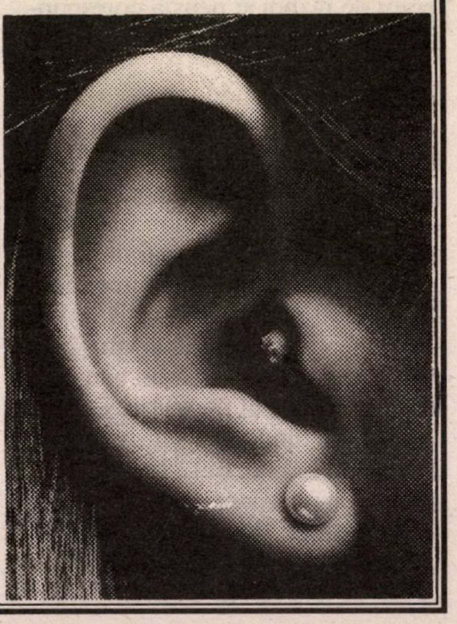

ETC... ETC...

••• Şi totuşi, câţi evrei mai sunt în România? Scriitorul Dorel Dorian, deputat în parlamentul de la Bucureşti şi redactor-şef al revistei "Realitatea evreiască", ne-a vizitat luna trecută la redacţie, împreună cu soţia sa, şi ne-a dat răspuns la această întrebare pe care şi-o pun, cam o dată pe trimestru, toţi cei din *alia* când se întâlnesc prin livinguri. Mai sunt cam 12.000. În fiecare zi mor doi evrei, care va să zică aproximativ 700 pe an. În ritmul acesta, de-aici în zece ani... Aţi înţeles. Ceea ce nu înseamnă însă că perspectiva îi împiedică pe cei de la Comunitate să activeze de parcă ar răspunde de o obşte de-un milion. Sala din Popa Soare e plină vârf la sărbători şi conferinţe. "Realitatea evreiască", mai vie ca oricând, scoate mereu la iveală date şi întâmplări din trecutul comunităţii. Editura "Hasefer", condusă de istoricul literar Zigu Ornea, lucrează în trei schimburi ca, pe vremuri, furnalele de la Reşiţa, scoţând în fiecare an cât să umpli o librărie cu cărţi. Şi toate acestea sub patronajul lui Nicuşor Cajal, academicianul. Mai nou, ca să revenim la Dorel Dorian, acesta ne-a mărturisit că, în calitatea lui de deputat, se zbate ca foştii deportaţi din anii 1941-1944 să dobândească statutul de veterani de război şi pensia corespunzătoare. "Şi crezi că o să reuşeşti?" "Da"...

H. Deleanu

••• Moartea la Bucureşti a lui Horia Deleanu, pe care, din cauză că încheiasem revista, am fost nevoiţi să o amintim prin numai două rânduri grăbite în numărul nostru trecut (145), a îndoliat lumea teatrală din România. Născut la Iaşi în 1919, el a fost un critic şi istoric de teatru activ şi preţuit şi un bun profesor la Institutul de teatru şi cinematografie din Bucureşti. A condus în anii '50-'60 lunarul "Teatrul" şi a publicat numeroase cărţi de specialitate, precum: "Maiakovsky" (1949); "Triumful lui Goldoni" (1957); "Teatrul universal contemporan" (1971); "Arta regiei teatrale" (1987); "Întâlniri memorabile" (1997). Vorbind la înmormântarea lui H. D., cunoscutul poet român Şt. Augustin Doinaş – care a lucrat o vreme în redacţia revistei "Teatrul – a spus: "Era mai mult decât un spirit organizatoric extrem de informat, punându-ne la curent cu date extrem de preţioase; a fost receptiv la ideile, la textele noastre. L-am admirat şi i-am păstrat recunoştinţă pentru tot ce a oferit vieţii culturale româneşti".

••• Cititorii noştri îşi amintesc desigur de isprava revistei evreieşti "L'Arche", din Paris, care, evocând pe două pagini întregi personalitatea Rabinului-şef Dr. Alexandru Şafran, a realizat memorabila performanţă de a trece cu vederea peste amănuntul că acesta este de felul său din România şi a fost, în anii războiului, conducătorul spiritual al iudaismului românesc. Ei bine, cetăţenii din arca plină cu animale recidivează. Mai nou, un anume Adam Sofer a comis o măgărie asemănătoare. Scriind despre viaţa şi opera lui Joseph Halévy, marele orientalist din sec. 19, cel ce-a descoperit tribul Falasha din Etiopia, soferul sus-amintit precizează: "Născut în 1872 la Adrianopole (Turcia), el predă ebraica în şcolile evreieşti din oraş, apoi la Budapesta". Am încheiat citatul. Dar nu şi socotelile cu falsificatorii de istorie de pe malurile Senei. Fiindcă Halévy nu a predat ebraica la Budapesta, ci la Bucureşti (carele este cu totul altceva), unde l-a avut printre elevii săi pe viitorul filolog şi folclorist Moses Gaster. Ce se întâmplă cu savanţii aceştia de la "L'Arche"? Au lipsit de la lecţia de geografie despre ţara dintre Dunăre şi Carpaţi? Sau sunt din patria ceardaşului şi au ei ce au cu România?

••• Aflăm cu întârziere (dar mai bine mai...) că în aerul binecunoscut împrăştiat atât de presa fascistă, dar, de o bună bucată de vreme, şi de tipăriturile democrate şi europene (ca de exemplu "Cotidianul", condus de Ion Cristoiu, sau revista "Literatorul", editată de Ministerul Culturii), a provocat o mică (şi plăcută) senzaţie dorinţa lui Radu Beligan de a lua parte la sărbătoarea de Purim de la *Comunitate.* Dar nu pe-un scaun, aplaudând spectacolul şi ducându-se apoi la *umântaşen,* ci pe scenă. Voind a-şi exprima încă o dată solidaritatea cu neamul nostru, Radu Beligan a interpretat un cuplet de Aurel Storin, scris anume pentru marele actor.

Iată-l mai jos (după "Realitatea evreiască"). Să-l ascultăm împreună:

"...Parcă aud din fundul sălii/ Un glas subţire, diafan:/ – Ce caută aici, la noi,/ Tocmai de Purim, Beligan?// ...În primul rând, sunt invitat./ E lucrul cel mai cu temei./ S-o fi gândit domnul Cajal/ Că am şi eu Hamanii mei...// Şi dacă pentru voi e Purim/ Şi vă uraţi "Şana Tova!",/ Această sărbătoare este,/ Puţin, şi sărbătoarea mea!// Credeţi că mie nu mi-au vrut/ Capul şi gloria şi banii?!/ Pe voi v-au vrut antisemiţii,/ Pe mine – anti-beliganii...// Au vrut să mă înlocuiască,/ C-am zis, c-am dres, că am făcut.../ Şi m-au înlocuit din toate!/ Numai pe scenă n-au putut...// Şi după ce-a-ncercat vreunul,/ Mai zurbagiu şi mai golan,/ M-au rechemat, c-a fost nevoie/ Să-l joc pe Radu Beligan...// Aşa că nu-i o întâmplare,/ E, poate, lucru de-nţeles/ Că sunt şi-aici, în Popa Soare,/ Şi joc pe scena de la T.E.S....// Eu ştiu că se mai nasc

şi vorbe, / Şi nici de bârfe teamă nu mi-i, / Dar Purimul nu-i doar al vostru!/ E, poate, sărbătoarea lumii!// Pentru că lumea fără voi/ Murea cu fiecare veac.../ Şi eu m-aş fi simţit pe lume/ Mai trist, mai gol şi mai sărac...// Şi dacă am venit firesc/ Printre bunici, printre nepoţi,/ Vreau vouă să vă mulţumesc/ C–aveţi un Purim... pentru toţi!"

••• Un cetăţean israelian, de felul lui din *trib*, despre care se vorbeşte tot mai des în gazetele de la Bucureşti (şi, cu precădere, în foile *anti*), este d. Levy Mandler. Acesta este patronul cazinoului "Palace" de pe Calea Victoriei, unde, după câte se spune, vine multă lume, ca-n toate cazinourile, să "spele bani". Tot lui Mandler i se pun în cârcă fel de fel de afaceri cu benzină de contrabandă, cu armament şi altele. Sigur, sigur, numitul are dreptul la "prezumţia de nevinovăţie", până ce nu se dovedeşte la tribunal că acuzaţiile sunt întemeiate. Şi sigur, sigur că orice om este liber să facă ce afaceri îi place şi cum îi place... N-avem noi căderea să dăm cetăţenilor lecţii de morală proletară. Dar, ca să fim sinceri, ideea aceasta a unui israelian care se ocupă cu cazinourile de la Bucureşti ne lasă-n suflet un gust amar, de mătrăgună (mă înţelegeţi). Ne-ar fi plăcut de-o mie de ori mai mult ca sus-numitul afacerist să se îmbogăţească în dolari deschizând o librărie de filozofie şi vânzând câte zece mii de exemplare pe zi din operele complete de Platon şi Spinoza...

••• Gălăţenii au început să se mişte. Din iniţiativa prof. ing. Osy Lazăr, preşedintele Comunităţii Evreilor din Bucureşti, la 29 august 1999 va avea loc o manifestare de anvergură în clădirea fostului liceu evreiesc din marele port dunărean. Sunt aşteptaţi, fireşte, şi gălăţenii aflaţi în Israel sau aiurea (va veni Ovid Crohmălniceanu din Germania? Va veni Nina Cassian de la New York?). Într-o scrisoare primită la redacţie suntem rugaţi să menţionăm că "pentru orice întrebări, sugestii sau numai pentru exprimarea simplei adeziuni la proiectul susmenţionat, ca şi pentru colectare a oricăror piese de arhivă (acte şi documente şcolare sau de altă natură, certificate de studii, diplome, fotografii de epocă etc.), se poate lua legătura cu conducerea Comunităţii Evreilor din Bucureşti (Prof. Ing. Osy Lazăr) sau Ing. Jérôme Moses, str. Crişul Alb nr. 32, bl. 6 A, sc. B, ap. 16, sector 4 Bucureşti 75356, telefon 01/336-1447, sau la fax 004-01-3120869, Federaţia Comunităţilor Evreieşti din România – Bucureşti, str. Sf. Vineri nr. 9-11 (la serviciul Tehnic)".

Prezenţe, prezenţe...

■ Marele poet Ilarie Voronca (omul care s-a sinucis, în anii '40, din cauza unei decepţii amoroase) n-a fost uitat. În Franţa, an de an se acordă un premiu Voronca, cu prilejul "Zilelor internaţionale ale poeziei" din oraşul Rodez. Mai nou, premiul a fost atribuit poetei originare din România, Maria Mailat, pentru manuscrisul "Klotho". ■ Mereu atentă la cele scrise de autorii de la noi, revista de limbă română "Semnalul", din Toronto, Canada, a publicat în nr. 3242 texte de M. Meridan (despre Hârlău, bineînţeles, târgul pe care sus-numitul l-a înregistrat în memorie ca într-un computer), Marius Mircu, V. Eşanu, H. Shoshany ş. a. ■ Aflat la Chişinău, în Republica Moldovenească, la o conferinţă internaţională de teatru, dramaturgul N. Horodniceanu a ţinut o prelegere despre Eugen Ionesco. ■ Luiza Carol, din Haifa (poeta cu glas de copil), a dat un interviu care-a apărut în publicaţia "Curentul internaţional". ■ Fundaţia culturală "Vladimir Colin" (întemeiată întru cinstirea cunoscutului autor de povestiri S.F.) şi revista "Orizont" din Timişoara au acordat premiul "Vladimir Colin/Orizont" pe anul 1998 poetului şi traducătorului Şerban Foarţă. ■ Autoarea dramatică Ana Novac, aflată de câteva decenii în Franţa, este prezentă în librăriile de pe malurile Senei cu o ediţie nouă din cartea "Frumoasele zile ale tinereţii mele". Aceste "Frumoase zile" Ana Novac le-a trăit la Auschwitz, iar cartea cuprinde amintirile adolescentei deportate de ungurii care stăpâneau Ardealul în anii războiului. Volumul (de fapt o reeditare) a apărut în colecţia "Folio" a marii edituri "Gallimard". ■ Istoricul Carol Iancu, de la Montpellier, s-a numărat printre protagoniştii simpozionului organizat la Nîmes, Franţa, pe marginea vieţii şi operei marelui evreo-francez din secolul 19, Adolphe-Isaac Crémieux. Iar tânărul Michael Iancu, fiul istoricului hârlăoan, a dat, cu succes, un recital de vioară, intitulat "Melancolii evreieşti. ■ Actriţa Maia Morgenstern este, din nou, cap de afiş cinematografic. Ea a apărut de curând în filmul românesc "Apărarea chineză" (regizat de Tompa Gabor) alături de Victor Rebengiuc. ■ Dispare, dispare în fiecare zi cineva din lumea literaro-artistică, dar uite că mai şi apare. "Realitatea evreiască" de la Bucureşti ne-a adus astfel la cunoştinţă că printre poeţii buni de astăzi trebuie să-l numărăm şi pe Martin Avraham, din Piatra Neamţ. Jurist de felul lui, tăcut de felul lui, numitul a publicat demult, demult, ceva versuri, după care s-a retras în cochilia lui pe vreo două decenii. Acum a apărut din nou la suprafaţă, făcându-i pe Dorel Dorian şi Iulia Deleanu de la bilunarul Comunităţii să-i semnaleze, pe o pagină întreagă, valoarea. Valoare de netăgăduit dacă e să ne luăm, de pildă, după poemul "Decalog liric":

"Să dansez pe firul apei, să cânt la trompeta elefantului, / să privesc cu ochii compuşi ai insectei o roză cerească, / să mă arunc cu paraşuta unei ciuperci în vâltoarea vieţii, / să gust nectarul din mugurii cuvintelor cu trompa albinei, / să întemeiez în mine sudul cu păsări şi să zbor

liber/ spre nordul nemărginirii,/ să joc mingea cu o bobiţă de mac din lumea de Dincolo,/ să altoiesc un pom cu soiuri de cuvinte râşnite,/ să mă răstignesc pe o cruce între cer şi pământ/ ca să locuiesc o lume între lumi,/ şi încă fantezia mea ar fi nimic/ pe lângă cea a fiului meu/ care pictează cu un ac subţire/ pe o pânză de păianjen/ un oraş al viitorului".

■ Filmul româno-francez "Train de vie" de Radu Mihăileanu (fiul corespondentului nostru la Paris, Ion Mihăileanu) îşi continuă seria succeselor. El este prezent pe ecranele din Italia şi Elveţia (public numeros, cronici bune) şi participă la Festivalul cinematografic de la Buenos Aires, Argentina. O cronică ce ne-a făcut să tresărim este aceea din lunarul "Etudes", de la Paris. Autorul consideră că pelicula este o "fabulă umanistă" vorbind despre regimurile totalitare de ieri şi de astăzi, inclusiv despre tema *la zi* a epurărilor etnice. Până aici, totul e în ordine, dar nu de natură să te facă să tresari. Ceea ce a provocat reacţia noastră vine de-acolo că "Etudes" este publicaţia... călugărilor iezuiţi din Franţa. Motiv care ne face să constatăm, în ciuda tuturor ideilor noastre despre faimoasa confrerie, că iezuiţii se pricep bine să fie sinceri.

••• Ni s-a spus că va avea loc în septembrie (1997). N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în octombrie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în noiembrie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în decembrie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în ianuarie (1998). N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în februarie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în martie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în aprilie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în mai. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în iunie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în iulie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în august. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în septembrie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în octombrie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în noiembrie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în decembrie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în ianuarie (1999). N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în februarie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în martie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în aprilie. N-a avut. Acuma ni se spune că va avea loc în în mai. Poate. Până una-alta, constatăm că mult aşteptatul Congres al HOR se lasă greu. În consecinţă, aşa cum v-aţi lămurit din numerele trecute, am hotărât să oferim celor de pe strada Alexandru Ianai din Tel Aviv o cantitate sporită de stimulent. E vorba, cum se vede, de nişte ardei iuţi. Îi introducem (în pagină) cu speranţa că legumele vor produce efectul scontat.

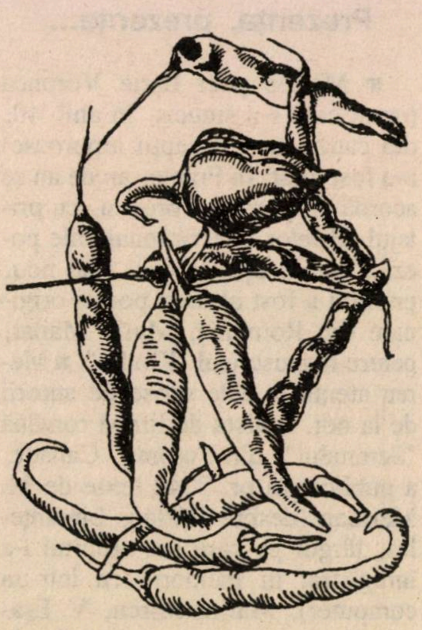

••• La finele deceniului trecut, a apărut în chioşcuri, lună de lună, câţiva ani de-a rândul, revista satirico-umoristică "Lama". Titlul avea două înţelesuri: unul pe ebraică, De ce? (întrebare f. f. evreiască), şi unul pe româneşte: Lamă de ras, instrument ideal pentru a tăia bărbile puse de escroci şi a produce sângerări. Mica revistă avea particularitatea de a fi fost gândită, scrisă, dactilografiată, ilustrată, corectată, paginată de o singură persoană: I. Schechter.

De curând, *Lama* a apărut într-o formulă nouă: o pagină găzduită în ediţia de vineri a ziarului "Ultima oră". Lume nouă! Pagina cuprinde tradiţionala "Cronică fantezistă" a umoristului, rubrica lui, "1 minut", precum şi o selecţie de gag-uri. Aşteptăm şi ceva foto-montaje din speţa cu care ne obişnuise confratele.

Salutând învierea, notăm aci câteva poante din noua "Lamă".

Una despre Bibi Netaniahu:

"Contrar celor scrise de ziare, ministrul american al Apărării, William Cohen, a fost foarte prietenos cu mine. El mi-a cerut să dau dovadă de înţelepciune dar îi asigur pe prietenii mei din Likud că am fost ferm şi am refuzat".

Una despre Iţic Mordehai:

"Eu megaloman? Eu susţin doar că în afară de mine nu e nimeni în ţara asta care se compară cu mine".

Una care n-are nici o legătură cu alegerile:

"O veste bună: s-au întors 500 de iordimi. Un grup mare de 500 de «iordimi» care, după 20 de ani, au venit săptămâna trecută în ţară, s-au declarat impresionaţi de schimbările intervenite în lipsa lor şi ieri s-au întors în Statele Unite".

●

Yasser Arafat a fost atât de înfricoşat de demonstranţii din Rafia – care protestaseră împotriva condamnării la moarte a lui Rahad El-Ater, hamasnicul vinovat de uciderea unui poliţist palestinian – încât a oprit executarea sentinţei, hotărând să "analizeze" cazul din nou.

Întâmplarea de mai sus ne-a arătat, încă o dată, că justiţia din Gaza este un Rahad.

Anatol Vieru

La câteva săptămâni după sfârşitul maratonului muzical care a fost cea de a XIV-a ediţie a Festivalului internaţional "George Enescu", omul şi muzicianul atât de apreciat Anatol Vieru (Tolea) ne-a părăsit brusc, cum făcuse cu nici un an înainte Miriam Marbé. Eram unul dintre melomanii bucureşteni nelipsit, ca şi el, de la concertele de muzică contemporană, când aveam cinstea de a schimba uneori păreri. Ultima oară am vorbit împreună în pauza concertului simfonic de la Sala Mare a Palatului, susţinut de Orchestra simfonică din Ierusalim, când am ascultat "Oedipus Rex" de Stravinski şi "Castelul lui Barbă Albastră" de Bartók. După un răstimp foarte scurt, am participat profund întristat la înmormântarea sa. Dispariţia acestui mare om şi compozitor din peisajul muzical românesc şi universal a îndurerat viaţa muzicală românească, mulţi muzicieni şi muzicologi manifestându-şi tristeţea prin scrieri omagiale apărute în presa bucureşteană culturală. Redau câteva gânduri din articolele publicate în numărul II din octombrie 1998 în revista "Actualitatea muzicală" şi în revista "Rampa":

"...O uriaşă personalitate, solar strălucind în galaxia operei sale, a trecut în nefiinţă. Compozitor a peste 120 de lucrări în toate genurile, a căror inestimabilă valoare va dăinui în timp; muzicolog profund, profesor eminent ...". (Ulpiu Vlad)

«Cu maestrul Anatol Vieru am discutat despre melodie. "Noi, compozitorii, nu mai ştim să scriem melodii, încă nu s-a dat drumul la melodie. Trebuie să se dea drumul, ca să reînvăţăm să o facem". A murit Anatol Vieru: omul – aş adăuga eu – care a dat drumul la melodie». (Dan Dediu)

"Era un reflexiv care scruta în permanenţă fenomenalitatea spiritului (nu doar pe cea muzicală). El este nu doar un compozitor, ci şi un slujitor al ştiinţei muzicii. Dacă se vorbeşte în orizontul nostru muzical cel puţin de realitatea compozitorului-muzicolog, atunci Anatol Vieru ne apare ca un desăvârşit exemplu...". (Gheorghe Firca)

"Este unul din exemplele strălucite în care valoarea unei creaţii, valoarea unui amplu act de cultură depăşeşte cadrul naţional, pentru a se înscrie pe orbita universalităţii în artă". (Petre Lefterescu)

"Simpla întâlnire cu el putea deveni chiar pentru o cât de scurtă frântură de timp, un eveniment". (Grigore Constantinescu)

"Inima mea e tristă ... ea cântă pe felurite glasuri muzici ample şi duioase, şoptiri de flaut, puternice lovituri, premoniţia instrumentelor de percuţie şi trompetele de slavă ale victoriei, căci izbândă a fost existenţa prietenului meu Anatol Vieru... Tolea. Dumnezeiască a fost muzica lui Anatol Vieru, cu cântărirea valorilor etice şi estetice ale sunetului. Şoptesc: «Acum, în această clipă, la Nazareth aprind o lumânare. Atât». Şi adaug: «Anatol Vieru, prietenul meu, s-a adăugat poporului său»". (Mircea Săucan)

Eugen Todea

(Criticul de artă Eugen Todea este directorul revistei "Rampa", din Bucureşti)

CALENDAR

Mai

1 mai s-a născut Ury Benador (1895)
1 mai s-a născut Vladimir Colin (1921)
1 mai s-a născut Adrian Zahareanu (1914)
1 mai s-a născut Ion Ianoşi (1928)
1 mai s-a născut Solo Har- Herescu (1928)
2 mai s-a născut Simion Alterescu (1921)
3 mai s-a născut Paul B. Marian (1906)
4 mai a murit I. Cassian - Mătăsaru (1981)
5 mai a murit Sidonia Drăguşanu (1971)
5 mai s-a născut Vicu Mândra (1927)
5 mai s-a născut N. Stroe (1906)
5 mai s-a născut caricaturistul Godell (1911)
6 mai s-a născut Dorel Dorian (1930)
6 mai s-a născut Paul Kidron (1929)
7 mai s-a născut G. Mosari (1933)
7 mai a murit C. Dobrogeanu-Gherea (1920)
7 mai a murit Adrian Verea (1944)
7 mai s-a născut Ştefan Iureş (1931)
8 mai s-a născut I. Voledi (1914)
10 mai a murit Radu Albala (1994)
12 mai a murit S. Benvenisti (editor; 1943)
14 mai a murit Jacques M. Elias (1923)
15 mai s-a născut Savin Bratu (1925)
15 mai s-a născut Sonia Larian (1931)
15 mai a murit Idov Cohen (1998)
16 mai a murit Oscar Lemnaru (1968)
18 mai s-a născut Horia Panaitescu (1921)
19 mai s-a născut H. Bonciu (1893)
21 mai s-a născut C. Dobrogeanu-Gherea (1855)
21 mai a murit Tudor Vianu (1964)
21 mai s-a născut Henri Zalis (1932)
22 mai a murit Ion Călugăru (1956)
23 mai s-a născut Dorina Rădulescu (1909)
26 mai s-a născut Stan Golestan (Goldstein); (1875 - m. 1956)
29 mai s-a născut Enric Furtună (1881)
29 mai a murit Mihail Sebastian (1945)
31 mai s-a născut Adriana Bittel (1946)
31 mai a murit Max Blecher (1938)

Anonimus XII

La galeriile Asociaţiei Artiştilor plastici din Tel Aviv a avut loc nu de mult, în prezenţa unui numeros public, vernisajul noii expoziţii a Soniei Natra, sub genericul "Anonimus XII". Este vorba de o înmănunchiere originală de lucrări în care măştile şi piesele sculpturale – portrete de o tragică umanitate, busturi robuste şi trupuri surprinse în cădere sau în stare de repaus – dialoghează cu propriile lor fotografii în alb-negru care, departe de a constitui simple reproduceri, devin lucrări de sine stătătoare, cu o viaţă proprie.

Artista şi-a sintetizat singură intenţiile, arătând că a încercat «să exprime emoţii şi idei prin mijlocirea corpului, "mediul nostru înconjurător" cel mai apropiat».

Sonia Natra – pictoriţă, sculptoriţă, graficiană, poetă, profesoară de artă la mai multe academii, societară a "Salonului artiştilor francezi" şi membră permanentă a Academiei Internaţională a Luteţiei (Paris) – are la activul ei 54 de expoziţii personale în muzee, centre culturale şi galerii prestigioase din lumea întreagă, precum şi 136 de participări la expoziţii colective, fiind răsplătită cu importante distincţii şi premii.

Este soţia mult apreciatului compozitor Sergiu Natra.

Gina Sebastian Alcalay

●

Compania americană Colgate, nemulţumită de birocraţia de la Bucureşti şi de alte bacşişuri obligatorii, a hotărât să-şi închidă filiala din România.

Colgata.

פלסתום בעיים

Garanţie – un an de la instalare
Cu posibilitate de prelungire

BIDAN

• COMODITATE • IGIENĂ PERSONALĂ • SĂNĂTATE •

• **BIDAN** este un scaun modern care transformă orice closet în bideu şi foloseşte la spălarea părţilor inferioare ale corpului cu ajutorul unui jet de apă caldă şi la uscarea cu un curent de aer cald.

• Astfel se creează pentru cel ce-l foloseşte o senzaţie de totală curăţenie şi prospeţime.

• Noul procedeu este binevenit atât pentru adulţi cât şi pentru copii, evitându-se contactul mâinii cu fecalele şi secreţiile urât mirositoare şi total insalubre. Femeile gravide găsesc prin **BIDAN** o rezolvare ideală a igienei speciale care li se impune, suferinzii de erupţii, eczeme în părţile interne simt o alinare a durerilor, iar cei bolnavi de hemoroizi pot realiza chiar evitarea operaţiei.

• **BIDAN**-ul se prezintă într-o varietate de modele şi culori:

– **BIDAN** TURBO, aparat care încălzeşte apa şi usucă cu aer cald,
– **BIDAN** CU ÎNCĂLZIREA APEI,
– **BIDAN** OBIŞNUIT.

Se fac instalaţii în orice loc din ţară • Se poate plăti cu carte de credit.

• Instalarea este simplă şi uşoară – 120 de shekeli (inclusiv legătura electrică)

BIDAN se vinde în reţelele HOME CENTER şi ACE după sistemul: «cumpără şi montează-ţi singur».

"BIDAN"
BNEI BRAK, Str. Hakishon nr. 16
Tel.: 03/5709955 – 5709977 – 5700831

Cristian Mandeal

Stagiunea viitoare, 2000-2001, va marca debutul unei colaborări stabile între dirijorul Cristian Mandeal (România) şi Orchestra Simfonică din Haifa: Mandeal a fost desemnat director muzical al orchestrei.

Născut la Braşov în 1946, Cristian Mandeal şi-a făcut studiile liceale în oraşul său, la şcoala de muzică, secţia de pian. Anii de studenţie l-au condus la Bucureşti, unde a aprofundat arta dirijorală şi compoziţia. După terminarea Conservatorului s-a specializat la Berlin, sub îndrumarea lui Herbert von Karajan, iar mai târziu la München, unde a beneficiat de atmosfera mirifică creată de personalitatea dirijorului Sergiu Celibidache.

Cariera strălucită a tânărului Cristian Mandeal a început în ţara natală, dar curând a depăşit hotarele ei. Principiile de bază care îl călăuzesc pe Cristian Mandeal sunt un profund profesionalism, completat de o sensibilă muzicalitate şi cunoştinţe nelimitate în domeniul artei dirijorale. În decursul anilor a dirijat orchestre de renume: Filarmonica din München, Orchestra Radio din Frankfurt, orchestra Santa Cecilia din Roma – pentru a aminti doar câteva dintre ele.

Nume celebre au evoluat de-a lungul anilor sub bagheta dirijorului: Radu Lupu, Ivo Pogorelich, Yefim Bronfman, Maxim Vengerov, Mstislav Rostropovich, Maurice André sunt doar câteva exemple.

Anul 1991 i-a adus lui Cristian Mandeal titlul de director muzical al Filarmonicii George Enescu din Bucureşti. În paralel şi-a continuat cariera internaţională, pentru ca în ultimii şase ani turneele sale să cuprindă şi concerte la Haifa, unde a cucerit publicul şi pe membrii orchestrei deopotrivă. Prezenţa sa la Haifa înseamnă încă un pas pe drumul binevenit al colaborării – sperăm bilaterale – între Israel şi România.

Sofia Gelman

L I M

REŢEAUA MAGAZINELOR DE CARTE ROMÂNEASCĂ

Ultimele noutăţi la LIM

AFULA: Kikar Atzmaut 7 (În pasajul Ophir Center)
TEL.: 06-6596014
ASHDOD: Merkaz Mishari Daled, magazin nr. 33 Haim Schapira
Tel.: 08-8665388
BAT YAM: Str. Balfour 60. Tel.: 03-6592484
BEER-SHEVA: Str. Histadrut 56. Tel.: 07-6236738
HAIFA: Str. Herzl 61 (Kikar Talpiot). Tel.: 04-8671292
IERUSALIM: Str. Yaffo 63 (în pasaj). Tel.: 02-6250612
IERUSALIM: Str. Yaffo 150. Tel.: 02-5002016
KFAR-SABA: Str. Weizman 92 (în pasaj). Tel.: 09-7658118
NATANIA: Str. Smilanski 10 (în pasaj). Tel.: 09-8615860
PETAH-TIKVA: Str. Montefiori 17. Tel.: 03-9312777
PETAH-TIKVA: Str. Pinsker 9. Tel.: 03-9040225
RISHON LE ZION: Str. Rotschild 9. Tel.: 03-9698724
RISHON LE ZION: Str. Herzl 47. Tel.: 03-9671807
TEL AVIV: Str. Solomon 20 (vechea Tahana Merkazit).
Tel.: 03-6873606
TEL AVIV: Str. Allenby 48. Tel.: 03-5175877
TEL AVIV: Staţia nouă de autobuze, et. 3, magazinul nr.3243
(sub Mac Donald). Tel.: 03-6877949

CASETE AUDIO cu:

Poveşti pentru copii
Muzică uşoară şi populară românească

ZISE...

"Cer să se renunţe la această discuţie privind eliminarea unuia dintre noi, pentru a regula marile probleme ale ţării".

(Gh. Dumitraşcu, senator PDSR, în cadrul dezbaterilor din Senat privind ridicarea imunităţii parlamentare a lui C. V. Tudor; după "România liberă", Buc. 1999)

... ŞI-N ADÂNC SE SCUFUNDĂ

(CU ACCENTUL PE Ă)

N. Red. Minimum: Domnu' senator, fiţi mai cu băgare de seamă cum vorbiţi, sunteţi doar în Senatul de la Bucureşti, nu la Capitoliul de la Washington, care se ocupă cu chestiile porno şi alte obscenităţi.

Sport

•••Dacă aveţi treabă cu fotbalul şi, în plus, vă cheamă Escobar în teudat zeut, sfatul nostru este să evitaţi pe cât puteţi oraşul Medellin din Columbia. Acum patru ani jucătorul Andres Escobar, din naţionala ţării, a fost ucis cu focuri de revolver (drept pedeapsă că băgase un auto-gol) pe-o stradă din oraş, iar mai nou un alt fotbalist, Bernardo Escobar, s-a trezit cu patru gloanţe-n cap în timp ce stătea la o şuetă cu amicii în faţa unui snack-bar.

•••Ne-am obişnuit cu toţii cu urmaşii marilor sportivi care – moştenind talentele părinţilor – fac la rândul lor furori pe stadioane, Fotbalistul Jody Cruyff s-a dovedit demn succesor al lui Johann Cruyff, fundaşul Paolo Maldini nu-l face de râs câtuşi de puţin pe bătrânul Cesare Maldini, actualul antrenor al naţionalei italiene, românul Mircea Lucescu are în persoana lui Răzvan Lucescu, un băiat ascultător, apărând cu străşnicie poarta echipei sale. Tot aşa, exemple de felul acesta întâlnim în handbal şi la hockey, în atletism, la rugby şi la box, unde Cassius Clay, fostul campion mondial la toate categoriile, are plăcerea să-şi vadă progenitura îmbrăcând mănuşile şi urcând pe ring. Numai că, original cum fuse toată viaţa, Clay nu are drept urmaş un tânăr cu muşchi de oţel, cum te-ai fi aşteptat, ci o fată, cu sâni remarcabili şi pulpe ispititoare. Laila Clay (sperăm că nu e clei în materie de pugilism), în vârstă de 21 de ani, îşi face zilele-acestea debutul ca profesionistă. Plină de tupeu, cum fusese babacul în zilele lui de glorie, fata a declarat ziarului german "Bild": "Lumea aşteaptă pe cineva ca mine. Vreau s-ajung acolo unde a ajuns tatăl meu, vreau să câştig titluri, vreau să zdruncin lumea". Ambiţii de toată lauda, numai că Laila trebuie să fie atentă: tot vrând să zdruncine lumea, vestitul Cassius Clay a încasat atâţia pumni în cap, încât s-a zdruncinat de tot, căpătând un Parkinson de toată frumuseţea, care-l obligă să iasă pe stradă însoţit în permanenţă de doi infirmieri: unu-n stânga, altu-n dreapta.

•••Să nu ne mai văicărim pe toate drumurile că nobleţea a dispărut cu totul din lumea sportului şi că toate conflictele se rezolvă prin cotonoagă pe gazon, cuţite-n spatele suporterilor, gloanţe cât cuprinde, ca să nu mai vorbim de înjurăturile ca la uşa cortului, birjăreşte, în gazete şi tribune. Se poate şi altfel, ca pe timpuri, când vorbeam despre fair-play, spirit olimpic, sportul alb sau cavalerii fluierului. Un exemplu în acest sens ni l-a dat d. Tomas Porcel, fostul preşedinte al clubului de fotbal San Jose din Oruro, Bolivia. Citind că gazetarul Jose Velasquez l-a acuzat pe trei coloane că şi-a vârât mâna în buzunarul clubului, de unde-ar fi scos 50.000 de dolari, numitul Porcel l-a provocat la duel. Bravo, domnu' Porcel! Se vede că eşti un bărbat adevărat, nu un purcel…

•••Ceea ce nu se poate spune şi despre d. Sepp Blatter, noul preşedinte al F.I.F.A. (Federaţia internaţională de fotbal). Tipul e dubios, la alegerea sa scrisesem că cetăţeanul a fost impus de ţările arabe, care vor să aibă omul lor în fruntea Federaţiei: şi pentru ca să aranjeze ploile echipelor islamice la Mondiale şi alte competiţii, şi ca să pună strâmbe, când e cazul, Israelului. Gurile rele vorbeau că s-au pus la bătaie sume grele pentru promovarea lui Blatter (care e pe blat cu şefii sportului din ţările din Golf); dar dovezile lipseau. Acuma, nu mai lipsesc. Scriitorul englez David Yallop a terminat o carte intitulată "Cum au furat jocul", unde vorbeşte despre fel de fel de mişculaţii şi matrapazlâcuri din lumea sportului, printre care la loc de cinste se află şi afacerea Blatter. Săptămânalul britanic "Sunday Observer", care a pus mâna pe o copie a manuscrisului, s-a frecat pe mâini după lectură. Din cele relatate în paginile lui "Sunday", *"peste 20 de personalităţi marcante cu drept de vot la F.I.F.A. au primit câte 50.000 de dolari din partea unui şef de stat din Orientul Apropiat pentru a vota în favoarea lui Blatter şi a-l combate pe contracandidatul acestuia, suedezul Lennard Johansson"*.

Se mai precizează că milionul de dolari a fost adus, *cash,* la bordul unui avion particular aparţinând şefului respectiv de stat.

Numele şefului? Îl vom afla numai la ieşirea de sub tipar a cărţii. Cine să fie, nu ştim. (Singurul lucru de care suntem siguri este că omul cu dolarii nu este Ezer Weizman, al nostru.) Până una-alta, Sepp Blatter a intrat în panică, obţinând interzicerea cărţii în Elveţia şi făcând, cu ajutorul politico-financiar al şefului de stat, eforturi mari pentru a obţine aceeaşi interzicere şi în Anglia. Va reuşi? Poate. Dacă nu, singura soluţie ar fi ca avioanele NATO să bombardeze tipografia unde se trage de zor cartea lui Yallop.

•••Cum se scrie într-o tipăritură ca "Atac la persoană" din Bucureşti despre atmosfera de pe stadion la un meci amical precum acela care a avut loc, nu de mult, între 11-le României şi cel al Israelului (meci încheiat, după cum se ştie, cu 2-0 pentru băieţii lui Shlomo Sharf)? Se scrie aşa cum vedem în reportajul de mai jos, apărut după meci în amintita publicaţie şi semnat M. Hingheru (extrase):

«Istorica "prietenie" a Israelului cu statele arabe (şi nu numai) face ca ori de câte ori un "ceva" sau "cineva" din Ţara Sfântă părăseşte "pământul natal" să fie însoţit de un important contingent de vajnici

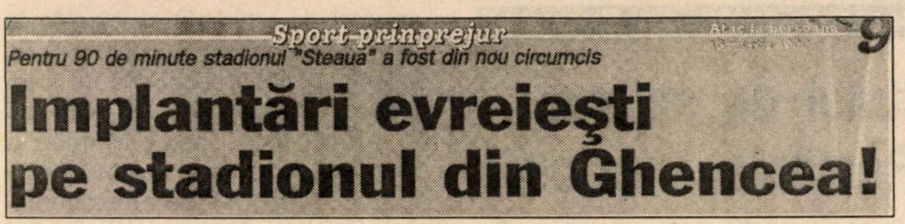

Sport-prinprejur

Atac la persoană

9

Pentru 90 de minute stadionul "Steaua" a fost din nou circumcis

Implantări evreieşti pe stadionul din Ghencea!

Titlu din "Atac la persoană", Buc. 1999

slujitori ai Mosadului. Nici meciul România-Israel nu a făcut notă aparte. Figurile sobre, tunsorile periuţă, siluete atletice mirosind a "Uzi" şi urechi împodobite cu "cerceluşi" au împânzit posibila zonă de conflict. Nu cunoaştem ca terenul să fi fost minat (minele antipersoană rămânând în Bosnia), nici ca în chiloţii lui Lupescu, Ciobi, Gâlcă, Craioveanu, Munteanu să fie niscai grenade defensive, mitraliere, AG-uri sau alte asemenea "ustensile". Noi ştim că suspensoarele jucătorilor români susţin boaşele aferente. Probabil Mosadul deţinea alte informaţii, din moment ce a plasat agenţi şi în incinta terenului de joc.

Evreii prezenţi în tribune au avut un "cap de pod" în aşa-zisa galerie. O mânuţă de exaltaţi, ce-şi fluturau stegulețe cu steaua lui David şi se bucurau ca nişte copii zgubilitici atunci când mingea era în posesia conaţionalilor. Eram miraţi de vitalitatea de care dădeau dovadă. Ne-am lămurit cât de cât în clipa în care am văzut un tătic ţinându-şi pe umeri copilaşul ce agita în mânuţă o punguţă. Conţinutul acesteia aducea foarte bine cu arhicunoscutul drog românesc "Aurolac".

Culmea neobrăzării atinsă de cei fără prepuţ a fost atunci când au înscris primul gol. "Ironiile" (cele cu degetul mijlociu îndoit) trimise spre români au fost urmate de "expresiile" fuck, fuck şi iarăşi fuck. Ceea ce ne-a dus cu gândul la originea respectivilor. Evrei sau evrei-americani?

Mari consumatori de seminţe, evreiaşii prezenţi la meci au refuzat oferta "autohtonă" marca Iliuţă, apelând la produsele firmei "Alka", firmă cu capital evreiesc. Patriotism dus până la absurd, sau boicotarea produselor româneşti?

Antrenorul Shlomo Sharf nu dezminte faima de "dudari". După ce şi-a încheiat "alocuţiunea" de la conferinţa de presă, Shlomo a fost oprit din drumul spre ieşire de Vlad Soare. Acesta i-a oferit un trabuc. Sharf a luat două, unul pe care şi l-a băgat în gură, celălalt de rezervă (nu tot în gură). Orice comentariu este de prisos».

❖

Da, aşa cum zice d. Hingheru, orice comentariu este de prisos.

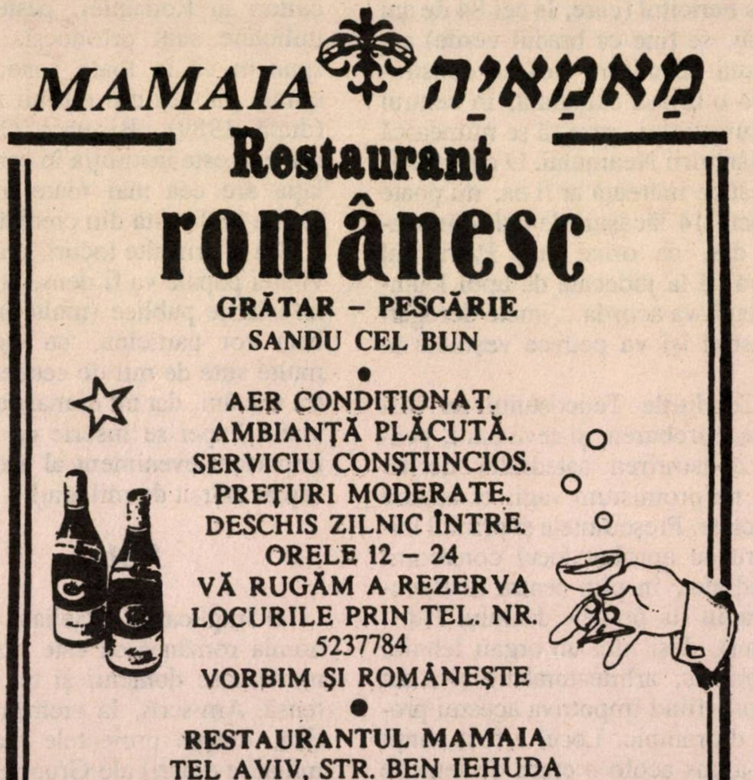

MAMAIA מַמָאיָה

Restaurant

românesc

GRĂTAR – PESCĂRIE

SANDU CEL BUN

●

AER CONDIŢIONAT.

AMBIANŢĂ PLĂCUTĂ.

SERVICIU CONŞTIINCIOS.

PREŢURI MODERATE.

DESCHIS ZILNIC ÎNTRE

ORELE 12 – 24

VĂ RUGĂM A REZERVA

LOCURILE PRIN TEL. NR.

5237784

VORBIM ŞI ROMÂNEŞTE

●

RESTAURANTUL MAMAIA

TEL AVIV, STR. BEN IEHUDA

192

Şi astăzi ne gândim cu mânie la gestul d-lui Theodore Wallau, ambasadorul Germaniei în Israel, care a trimis guvernului binecunoscuta scrisoare a Comunităţii Europene unde se subliniază, obraznic, că Ierusalimul nu ar fi capitala ţării noastre.

După o asemenea gravă jignire care trădează o lipsă uluitoare de tact (ca să ne folosim numai de termeni diplomatici), ambasadorul ar trebui să se întoarcă acasă.

Wallau, valea!

STAN VLAD

Corespondență din București

Evenimentul sfârșitului de mileniu: Papa catolicilor în România ortodoxă!

- **Așa se drege busuiocul**
- **Sabyc**
- **Un marinar român despre *Struma* și *Mefkure***
- **Comando de amazoane**
- **Complexul amorului din Piața Galați**

Vizita Papei Ioan Paul al II-lea în România (la începutul acestei luni – 7-9 mai 1999) ne oferă prilejul să mai ieșim din sfera subiectelor tensionate cu mare încărcătură politică pe care le-am tot abordat în ultima vreme (subiectele respective au proliferat, situația politico-economică din România este chiar mai grea, dar de data aceasta nu vrem să mai... păcătuim, abordându-le!).

Așadar, Papa vine în România, mai precis la București, pentru două zile. Vizită de o importanță covârșitoare: este pentru prima oară în istoria multiseculară a religiilor când un Papă al catolicilor vizitează o țară predominant ortodoxă.

Cu accente surprinzătoare în politica sa generală, România a făcut tot ce s-a putut pentru a obține această prioritate papală. Și-a atras chiar și avertismente și critici din partea Patriarhiei ortodoxe a Moscovei (care se pretinde un fel de port-drapel al ortodoxiei, deși drapelul se află la Patriarhia Constantinopolelui), dar n-a renunțat. Realitatea este că pentru treaba asta nu s-a... bătut Patriarhul (roșu) al României – Teoctist – ci puterea actuală de la București. Acum, în an preelectoral, compromișii guvernanți și parlamentari de la București aveau nevoie de o acțiune spectaculoasă cu care – speră ei – vor mai... drege busuiocul. A încercat treaba asta cu invitarea Papei și regimul Iliescu, dar nu i-a reușit. Ai lui Constantinescu, declarându-se mai de dreapta, au ajuns la o înțelegere cu înalții prelați de la Vatican, care l-au determinat pe Papă (turistul nr. 1 al lumii) să accepte vizitarea Bucureștiului.

Mai greu a fost pentru președintele și guvernanții României să-l convingă pe Înalt Prea Fericitul Teoctist să-l invite pe Papa Ioan Paul al II-lea. Ca vechi specialist în drăcoveniile sforăriei politice, Prea Fericitul s-a lăsat convins, însă cu condiții. Încărcat de păcate mari, când, pe vremea Întunericitului dictator, a acceptat dărâmarea a 14 biserici (numai în București), azi, Prea Fericitul (care, la cei 84 de ani ai săi, se ține ca bradul verde) are viziuni de ctitor: vrea să construiască o uriașă catedrală, în centrul Bucureștiului, care să se numească a Mântuirii Neamului. O catedrală, oricât de măreață ar fi ea, nu poate înlocui 14 lăcașuri de cult dărâmate, dar, ca orice om, Patriarhul speră că la judecata de apoi Dumnezeu îi va acorda... unele derogări și astfel își va petrece veșnicia în rai.

Condițiile Teoctistului au fost clare: aprobarea, și ceva bani, pentru construirea catedralei dorite. Dar nu promisiuni vagi, ci acțiuni concrete. Președintele și primul ministru au aprobat locul construirii catedralei, în plin centru al Bucureștiului (la poalele dealului Patriarhiei), deși nici un organ tehnic, urbanistic, arhitectural nu și-a dat avizul, fiind împotriva acestui proiect ditirambic. Locul a fost sfințit și s-a pus acolo o cruce de temelie în prezența unui mare sobor de demnitari, parlamentari, oameni politici și, firesc, mulți gură-cască amatori de astfel de spectacole în aer liber. Și pentru ca temelia să fie solidă, guvernul a acordat un prim ajutor în valoare de 50 miliarde lei.

Atunci când Înaltul Patriarh a avut tot ce-a cerut (pentru prima fază a ctitoriei lui), a trimis invitația oficială la Vatican, pe care cei de-acolo (avizați) o așteptau de mult (Papa nu putea veni la invitația oficialităților, ci doar la aceea a Primului Stătător al Bisericii autohtone!).

Și astfel, Papa Ioan Paul al II-lea vine luna aceasta în România. Din motive cunoscute numai de slujitorii de pe pământ ai Domnului (de la Vatican și din București), Papa nu va vizita locuri de prin Transilvania, unde se află comunitățile catolice și greco-catolice. În mod firesc, s-au iscat probleme; prelații și credincioșii cultelor respective au protestat. N-a ajutat la nimic. Li s-a recomandat să vină ei la București. Este adevărat că din cei aproape 23 de milioane de locuitori ai României, peste 20 de milioane sunt ortodocși. Să mai spunem că în toate sondajele de opinie publică din ultimii zece ani (după 1989), Biserica Ortodoxă română este instituția în care populația are cea mai mare încredere (peste 80 la sută din creditări!).

Ca și prin alte locuri, programul vizitei papale va fi dens, iar la manifestările publice (multe în aer liber) vor participa, cu siguranță, multe sute de mii de cetățeni. Pentru români, dar nu numai pentru ei, vizita Papei se înscrie ca cel mai important eveniment al acestui încărcat sfârșit de mileniu!

Notes

■ Implicarea israeliană în economia românească este vizibilă în numeroase domenii și tot mai intensă. Am scris, la vremea respectivă, despre proiectele mari (1,5 miliarde dolari) ale Grupului financiar Eisenberg, ca și despre multe altele. De data aceasta consemnăm asocierea româno-israeliană în industria aviatică. Firma israeliană "Elbit Systems" s-a asociat cu firma băcăuană "Aerostar" în scopul producerii de elemente electronice pentru aparatură de bord, inaugurând o linie tehnologică cu un capital de 4,6 milioane dolari. Notăm că firma "Elbit" participă din 1993 la un amplu program de modernizare a avioanelor MIG-21 şi că are în vedere două noi proiecte care vor fi puse în aplicare în acest an, datorită cărora se vor produce echipamente pentru aviaţie care să corespundă standardelor internaţionale.

■ Tot în acest context al implicării israeliene în activităţi concrete, vă mai informăm că doi întreprinzători au înfiinţat la Bucureşti un Centru medical – "Sabyc" – cu o dotare modernă şi un personal medical de înaltă ţinută profesională. Sub sloganul "Noi veghem asupra sănătăţii dv.", Centrul medical "Sabyc" asigură servicii medicale în domeniile: chirurgie generală, medicină internă şi de familie, cardiologie, obstetrică-ginecologie, neurologie, O.R.L., oftalmologie, examene complexe de laborator. Se asigură asistenţă medicală la domiciliu (consultaţii şi tratamente), asistenţă medicală pe bază de abonament şi multe alte servicii. Centrul se află pe Bd. I. Mihalache (fost Filantropia) nr. 13, în imediata vecinătate a Pieţei Victoriei.

■ La Constanţa a fost lansat un nou şi interesant volum intitulat "Tragedia navelor Struma şi Mefkure", al cărui autor este fostul comandant de marină Şerban Gheorghiu (el este cel care a descoperit, într-un cimitir din Sicilia, mormântul lui Nicolae Bălcescu). La festivitatea de lansare a fost prezent şi Acad. Nicolae Cajal, preşedintele Federaţiei Comunităţilor Evreieşti din România, care a spus: "Nu se poate vorbi de antisemitism în România, dar în acelaşi timp nu putem să nu constatăm că există antisemiţi. Antisemitismul poate fi combătut prin prezentarea adevărului, volumul de faţă fiind o probă în sprijinul acestei idei".

Adina, una dintre vedetele "Cabaretului Criss"

■ Şi acum, câteva... ciudăţenii (ca să nu le zicem altfel!): Celebrul primar al Clujului, naţionalistul Gh. Funar, secretar general al partidului lui Vadim, a interzis vânzarea publicaţiilor care conţin fotografii considerate obscene. Sunt vizate direct ziarele "Evenimentul zilei", "Naţional" şi "Jurnalul Naţional". Pe puritanul clujean l-au deranjat foarte mult sânii actriţei de TV Pamela Anderson (apăruţi în "Evenimentul zilei"), dar nu l-a inhibat nudul publicat într-o pagină din "România Mare" (gazeta... casei) chiar alături de un articol semnat de el.

■ Întrucât a crescut numărul tinerelor mame care-şi abandonează pruncii prin pubele de gunoi, WC-uri public şi alte astfel de locuri, la Timişoara s-au montat incubatoare pe stradă (cu încălzire permanentă). Iniţiativa aparţine şefei Direcţiei judeţene Timiş pentru protecţia drepturilor copilului.

■ Inspirată de serialul de mare succes "Xena" (care rulează şi pe micul ecran din Israel), o tânără din Bucureşti, Corina (poreclită "Bambo"), bine făcută fizic, a înfiinţat un comando de "amazoane" pentru pedepsirea băieţilor răi din Bucureşti. Xena dâmboviţeană este elevă în clasa a XI-a a Liceului Pedagogic şi este pătrunsă de un spirit justiţiar ieşit din comun. La terminarea liceului va da examen la Facultatea de Drept. Se zice că în... zonă a făcut deja ordine.

■ În Bucureşti – oraşul cazinourilor şi al... cuibuşoarelor erotice – a luat fiinţă un mare local de tip sexy-club, "Cabaretul Criss" (în Piaţa Galaţi, fostă Gemeni). Complexul amorului dispune de 20 de tinere apetisante, practicante ale amorului plătit, de un bar, separeuri, saună, camere de masaj cu duşuri şi, desigur, un restaurant. Puteţi participa şi ca simpli spectatori, vizionând doar dansurile erotice. Dar pe bani.

■ "Cuplu căsătorit căutăm pereche pentru divertisment sexual" – cam aşa sună de la o vreme multe anunţuri prin publicaţii diverse. Apărut mai recent, noul divertisment – sexul în grup pentru familişti – îşi propune să asigure "căsnicii durabile" şi capătă o amploare tot mai mare. Aşa o fi mai bine, că doar se ştie din vechime că "unde-s mulţi, puterea creşte".

Notăm că medicii psihiatri susţin că "sexul în grup" nu face parte din tulburările psihice; e mai mult o problemă ce ţine de morala fiecăruia.

SCURT

- **Invitație**
- **Regizoarea Beatrice Bleonț**
- **Doi minoritari obraznici**
- **Instrucțiuni confidențiale**
- **Să ocupăm Internetul!**

«Îi invităm pe toți legionarii – din țară sau din Diaspora – care au să spună ceva despre Regimul Criminal al lui Emil Constantinescu, să ni se adreseze cu toată încrederea. O să-l dăm noi cu zgaibaracele în sus pe Țapul ăsta râios, habar n–are ce-l așteaptă...»

❖

«Regizoarea Beatrice Bleonț a izgonit-o pe obrăznicătura de Rona Hartner (actrița al cărei "jurnal sexual" publicat în presă pentru a-l compromite pe președintele Constantinescu s-a dovedit a fi un fals, *n. red.*) de pe scenă, cu strigătul: "Ieși afară, jidoafcă împuțită!"».

❖

«Laurențiu Ulici (președintele Uniunii Scriitorilor) a încasat 200.000 de dolari comision ca să dea cadou Casa Vernescu la cartoforii din Israel».

❖

«Tămbălăul cu pricina (e vorba de "scandalul sexual" Rona Hartner-Emil Constantinescu, *n. red.*) a fost comentat la TV și de cei doi minoritari obraznici, Silviu Brucan și Lucian Mândruță. Un jidan și un țigan».

❖

«Evreii sunt purtătorii corupției și ai desfrâului și în Franța, și în Polonia, și în Rusia, și în Ungaria, și în Germania și pretutindenea pe unde există».

❖

«Extragem din broșura "Who Brought the Slaves to America", scoasă de "Sons of Liberty", P.O.Box 449, Arabi, LA 70032, rezoluția "Conferinței Centrale a Rabinilor din America, 1956", – cu subtitlul: "Instrucțiuni confidențiale către toți evreii ortodocși, reformiști, ne-religioși și încreștinați" – din care aflăm cât de stăpâni se simțeau evreii pe lume în 1956: "Noi suntem aproape să ne atingem scopul. Al doilea război mondial a avansat măreț planurile noastre. Ne-a reușit să aducem creștinii să se omoare unii pe alții și să aducem alte multe milioane de creștini în situația să nu ne poată face nici un rău. Ne-a mai rămas puțin de făcut ca să câștigăm controlul total asupra stupizilor de goimi (creștini).

Evrei din America, acestea sunt ultimele instrucțiuni pentru voi: 1) Continuați să lărgiți controlul asupra Radiodifuziunii, Televiziunii, ziarelor, cinematografelor și revistelor. 2) Educați copiii voștri și alungați-i pe creștini din avocatură, medicină, farmacie și din întreg comerțul în detaliu. 3) Transformați școlile și universitățile lor în centre de instrucție pentru revoluția noastră roșie. 4) Ridiculizați credința creștină, dezbinați poporul ei și slăbiți-le bisericile. 5) Demoralizați-le femeile și copiii. 6) Corupeți-le tribunalele și faceți-le de rușine. 7) Întoarceți o clasă socială împotriva alteia, Negrii împotriva Albilor. 8) Cumpărați politicienii și continuați să corupeți administrațiile locale, provinciale și naționale. 9) Anihilați fasciștii anti-semiți în orice fel. 10) Folosiți-vă de instrumente binevoitoare ca un Truman, un Eisenhower, un Stevenson și Warren; ei vor face treaba pentru voi. 11) Plănuiți emigrarea nelimitată și fără restricții a persecutaților noștri (din alte state) în această țară. 12) Continuați să le controlați banii prin sistemul federal de rezerve. 13) Continuați să plasați evrei în posturile guvernamentale, în Armată și în Marină. 14) Noi trebuie să distrugem Republica asta și s-o înlocuim cu o democrație care înseamnă socialism de stat guvernat de evrei (Jewish Governed State Socialism). 15) Continuați controlul asupra Departamentului Muncii, faceți agitații, provocați prin orice mijloace neliniști, greve, violențe în toate modurile și în toate împrejurările. Cu o astfel de strategie și cu aceste metode trebuie să reușim să prăbușim această țară în sărăcie, în demoralizare, în faliment și într–un război civil prin care să micșorăm numărul inamicilor noștri. Revoluția bolșevică ne-a făcut stăpânii Rusiei. Ultimul război ne-a făcut conducătorii întregii Europe, mai puțin Spania. Fie ca viitorul război să ne facă stăpânii Americii. Pentru prezervarea rasei noastre sunteți avizați că dacă sunteți întrebați de Goimi despre oricare din punctele de mai sus, trebuie să refuzați să răspundeți, să abjurați, să repudiați și să negați, și asta chiar și sub jurământ, dacă e cazul, așa cum ne învață Talmudul. Credem că este de prisos să vă atragem atenția asupra consecințelor teribile, dacă aceste instrucțiuni ar cădea în mâinile Goimilor.»

Nota redacției. Textul de mai sus, apărut, ca și extrasele de dinainte, în săptămânalul "România Mare" (director: senatorul C. V. Tudor), reprezintă, așa cum orice cititor normal își dă seama, un fals gros și grosolan, alcătuit după exemplul clasic al "Protocoalelor Înțelepților Sionului". Existența și răspândirea acestui "document" apocrif ne ajută să înțelegem așa cum se cuvine mentalitatea și metodele hitlerismului românesc în anul 1999.

Acele momente înălțătoare

Un articol din "Adevărul", Buc. 1999, vorbeşte, cu date precise, despre felul cum "invadează Internetul" mişcarea fascistă de la Bucureşti şi filialele acesteia, pline de bani (folosesc ei la ceva, banii jefuiţi de la evrei în 1940-1944). Extrase:

«Utilizatorul de Internet, de oriunde din lume, are cu mult mai multe şanse să găsească un material cu privire la istoria României după 1920 într-o pagină scrisă de un adept al Gărzii de Fier (şi în care portretul legionarului este al unui erou şi mare patriot), decât într-una oficială a României. Paginile Gărzii de Fier bat site-urile oficiale româneşti şi la capitolul realizare tehnică, arătând cu mult mai bine decât acestea, navigarea prin ele fiind mult mai uşoară, iar actualizările mai prompte. De remarcat că majoritatea paginilor legionarilor sunt puse în servere din SUA, din categoria celor care permit plasarea gratuită a unui site. Avantajul suplimentar (pe lângă gratuitate) al unui astfel de server este că autorul paginii nu poate fi localizat.

Probabil că cel mai consistent site dedicat Legiunii este Pagina României Naţionaliste (plasată la două locaţii pe Internet – pages. prodigy.net/nnită/garda.html şi wowsites2.com/legiunea/). Site-ul conţine sute de texte şi fotografii referitoare la Garda de Fier. De asemenea, orice fruntaş mai răsărit al Legiunii este prezent cu o biografie şi câteva poze în ţinute cât mai marţiale. Evident, legionarii sunt prezentaţi ca nişte români bravi care au vrut doar binele ţării lor. Asasinatele monstruoase care le-au marcat în fapt activitatea sunt ori trecute cu vederea, ori îndulcite cu niscaiva explicaţii. De exemplu, uciderea lui I. G. Duca este caracterizată drept "pedepsirea pe peronul Gării Sinaia a primului ministru liberalo-criminal I. G. Duca". Cât despre pogromul de la Abator, acesta este calificat drept "o mistificare".

Pagina României Naţionaliste (cu subtitlul "Garda de Fier") a fost vizitată până ieri, potrivit contorului ataşat, de 12.464 persoane. Acestea au mai putut găsi textele a zeci de cântece legionare şi multe povestioare "educative" despre eroismul legionarilor. Cei mai îndrăzneţi vizitatori au putut să semneze în cartea virtuală de oaspeţi a paginii şi să scrie câteva vorbe despre ceea cred ei cu privire la Garda de Fier. Teribil este faptul că cele 199 de opinii consemnate sunt de genul "Mi-am dorit să pot trăi acele momente înălţătoare" (Florin din Bucureşti) sau "Este bine că se ţine aprinsă flacăra legionară". Pagina mai are şi numeroase trimiteri spre site-uri similare, destul de multe în limbi străine. Prin aceste pagini, doritorii de marşuri legionare pot achiziţiona (cu o carte de credit) casete cu cântecele Gărzii pentru numai 9,95 USD. Autorul paginii (webmaster) se autoidentifică Nicolae Niţă, punând la dispoziţia doritorilor de conversaţie două adrese de e-mail. Una din adrese – ironguard@banat.ro (naţionalismul ţine, după cum se vede, doar până la adresă, pentru aceasta fiind preferată totuşi traducerea în engleză a Gărzii de Fier) – este locată într-un server românesc.

Alte site-uri de pe Internet oferă textele integrale ale Cărticicăi şefului de cuib (members.aol.com/ vtudor/carticica.html) sau, mai simplu, "texte alese de doctrină legi-

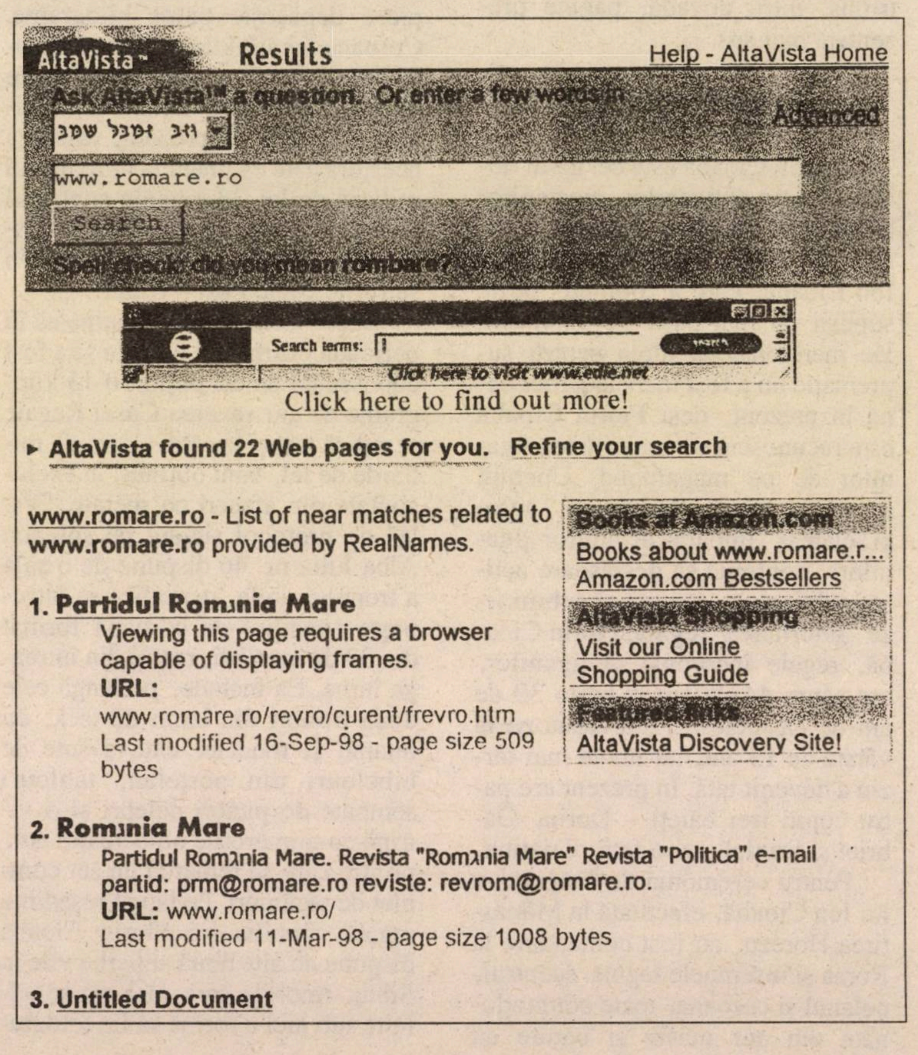
AltaVista™
Results
Help - AltaVista Home
Ask AltaVista™ a question. Or enter a few words in
Advanced
www.romare.ro
Search
Spell check: did you mean rombare?
Search terms:
search
Click here to visit www.edie.net
Click here to find out more!
Books at Amazon.com
Books about www.romare.r...
Amazon.com Bestsellers
AltaVista Shopping
Visit our Online
Shopping Guide
Featured links
AltaVista Discovery Site!

▸ AltaVista found 22 Web pages for you. Refine your search

www.romare.ro - List of near matches related to www.romare.ro provided by RealNames.

1. **Partidul Romɔnia Mare**
   Viewing this page requires a browser capable of displaying frames.
   URL:
   www.romare.ro/revro/curent/frevro.htm
   Last modified 16-Sep-98 - page size 509 bytes

2. **Romɔnia Mare**
   Partidul Romλnia Mare. Revista "Romλnia Mare" Revista "Politica" e-mail partid: prm@romare.ro reviste: revrom@romare.ro.
   URL: www.romare.ro/
   Last modified 11-Mar-98 - page size 1008 bytes

3. **Untitled Document**

onară" (la members.aol.com/ vtudor/texte/html). Imagini cu "Guvernul naţional de la Viena" şi cu "Armata legionară" pot fi descărcate de la members.aol.com/NicoNita/guvernul.html. Pagina Mişcării Legionare şi Pagina Legiunii (cu versiuni în română şi engleză) sunt plasate pe serverele Geocities».

❖

Corespondentul nostru Haim Segal, din Kiriat Yam, a cărui curiozitate a fost aţâţată de cele citite în *Minimum* despre întâmplările de pe Internet, a vrut şi el să vadă despre ce e vorba. "Pot să vă spun că am rămas cu gura căscată". Internetistul din Nord a remarcat, între altele, prezenţa stăruitoare în site-uri a Partidului România Mare. Şi ne-a trimis, întru dovadă, pagina prezentată mai sus.

Regele Cioabă

«Florin Cioabă este cel de-al doilea suveran al ţiganilor, moştenitor de drept al tronului, după decesul, la 23 februarie 1997, al tatălui său, Ion Cioabă, care a "domnit" peste supuşii săi mai puţin de cinci ani. De menţionat că lupta pentru supremaţie nu a fost încheiată nici până în prezent, deşi Florin Cioabă este recunoscut de majoritatea ţiganilor de pe mapamond. Unchiul acestuia, Iulian Rădulescu, autoproclamat "împărat al tuturor ţiganilor", continuă să desfăşoare acţiuni subversive, menite să submineze "autoritatea" regală. Florin Cioabă, regele încoronat al ţiganilor, are acum 44 de ani şi peste 30 de ani de căsnicie. El s-a căsătorit la vârsta de 13 ani, iar un an mai târziu a devenit tată. În prezent are patru copii: trei băieţi – Dorin, Gabriel şi Daniel – şi o fată, Cristina.

Pentru ceremonia de "ungere" a lui Ion Cioabă, efectuată la Mânăstirea Horezu, au fost comandate la Roma şi însemnele regale: sceptrul, colanul şi coroana, toate confecţionate din aur masiv şi bătute cu pietre nestemate. Greutatea acestor piese depăşeşte patru kilograme. Coroana (două kilograme) şi sceptrul (1,750 kilograme) sunt ornate cu pietre preţioase: smaralde, rubine şi diamante. În prezent, valoarea acestora este estimată la aproape un miliard de lei. Însemnele sunt însă purtate doar la ocazii festive. În restul timpului ele sunt depozitate în seifurile Banc Post – Sibiu.

Majestatea Sa

Deşi Florin Cioabă susţine că în perioada postbelică familia sa a fost deposedată de cel puţin 10-15 kilograme de aur, averea Casei Regale se ridică totuşi la câteva zeci de miliarde de lei, bani obţinuţi în exclusivitate din afaceri cu metale. "Vila" de protocol situată pe şoseaua Alba Iulia nr. 46 dispune de o sală a tronului unde, periodic, se întruneşte consiliul de coroană format din 33 de membri, rromi din întreaga lume. Ea include, pe lângă cele două tronuri din lemn de teck, cu intarsii şi modele, câteva sute de bibelouri din porţelan, tablouri semnate de pictori celebri şi o vitrină cu numeroase obiecte din aur, printre care se remarcă un set complet de tacâmuri. Pe lângă reşedinţa regală, familia lui Florin Cioabă dispune de alte două superbe vile în Sibiu, imobile care însă nu se admite sub nici o formă să fie fotografiate. De asemenea, "regele internaţional al rromilor" dispune de trei limuzine Mercedes şi de un Lincoln de protocol. Şi aceasta fără a le mai pune la socoteală pe cele utilizate doar pentru plimbare: trei autoturisme Dacia, un Daewoo Leganza şi un Tico care, recent, i-a fost făcut cadou nepotului său, Bogdan, în vârstă de patru ani…».

(Dintr-un reportaj în "Evenimentul zilei", Buc. 1999)

Fetele

«La Strasbourg, 95 la sută dintre prostituate vin din Ţarile de Est, în primul rând din România. Acelaşi fenomen se constată la Lille, declară surse ale poliţiei. Cel mai adesea, aceste tinere în căutarea unei slujbe, mai cu seamă încercând să obţină un salariu mai bun decât în ţara lor, răspund la anunţuri de mică publicitate prin care se caută chelneriţe pentru baruri şi localuri de noapte. Pradă uşoară, ele cad în ghearele proxeneţilor şi acceptă să se prostitueze, cum se întâmplă la Strassbourg şi la Lille".

(Din ziarul "Le Matin", Franţa; după "România liberă", Buc. 1999)

Cel mai rapid caricaturist din lume

…este, aşa cum susţine Marius Cărbuneanu de la "România liberă", cunoscutul Ştefan Popa-Popa's. Prezent la târgul internaţional de turism din Germania, el a desenat pe gratis portretele celor ce au făcut un popas la pavilionul României.

Primul ministru Radu Mischin

Primul ministru Radu Vasile este omul surprizelor: el şi-a lansat, de curând, la Uniunea Scriitorilor, un volum de poezii. Apărut la "Cartea Românească", volumul este semnat cu pseudonimul Radu Mischin. N-am avut ocazia să citim versurile premierului român, însă

Premierul Radu Vasile (al treilea din dreapta) la Casa Scriitorilor, alături de poeţii Adrian Popescu (primul din stânga) şi Gabriel Chifu

la urechea noastră au ajuns vorbe bune despre autor.

...Vorbe mai puţin plăcute am citit în ziare despre sănătatea premierului. Suferind de inimă, el a fost internat la spitalul "Elias", de unde, aşa cum relatează "Ultima oră", a fost transportat la un spital din Israel. Îi dorim grabnică însănătoşire.

Filmul despre Babu

«...Ucigaşii lui Gheorghe Ursu ne sfidează în continuare cu cinismul lor revoltător. În paranteză fie spus, mi se pare absolut greţos – dar perfect explicabil în logica lucrurilor – ca publicişti şi scriitori să accepte premii şi distincţii ale "Fundaţiei Gheorghe Ursu" fără ca ei să fi mişcat un deget pentru pedepsirea cinicilor ucigaşi – dar să nu-i uităm pe complici! – ai acestui martir al libertăţii. În loc să cauţioneze idiotizarea populaţiei cu imbecilele seriale sud-americane, n-ar fi rău ca străluciţii intelectuali – nu pun nici un fel de ghilimele! – din Consiliul de Administraţie al TVR să ceară programarea zilnică a cutremurătorului film "Babu"! Şi asta până când criminalii care se plimbă nestingheriţi printre noi vor fi trimişi acolo unde le e locul».

(Dintr-un articol de Mircea Mihăieş, în "Lumea liberă", New York, 1999)

Premiul Nobel

A.S.P.R.O. (Asociaţia scriitorilor profesionişti, care activează în paralel şi la concurenţă cu Uniunea Scriitorilor) a propus comitetului de la Stockholm drept candidaţi la Premiul Nobel pentru literatură pe scriitorii Gellu Naum, Mircea Ivănescu şi Paul Goma.

❖

Şi fiindcă vorbim despre scriitori, să notăm că Uniunea Scriitorilor a hotărât să editeze un dicţionar al membrilor săi, cuprinzând pe toţi membrii din ţară şi din străinătate.

Primarul Viorel Lis a slăbit cu 50 de kg. Spre deosebire de Clinton, care n-a slăbit

«Viorel Lis, primarul general al Bucureştiului, şi-a acuzat colegii de partid că i-au distrus viaţa personală, de teamă că ar putea să le ia locul (V. Lis are în vedere dezvăluirile privind faptul că se ceartă cu soţia şi că ar avea o amantă cu care a plecat în excursie la Paris, *n. red.*).

"Am informaţii că membri ai PNŢCD au spus lucruri neadevărate despre viaţa mea particulară încă din timpul campaniei electorale. Acum viaţa mea particulară este distrusă. Nu am dorit eu această viaţă, alţii mi-au făcut-o", a declarat Lis presei, cu puţin înainte de plecarea la un târg internaţional de investiţii, organizat la Cannes.

"Această campanie de presă, în timpul căreia nu am fost sprijinit de nimeni, mi-a afectat puţin activitatea pe care o desfăşor în Primăria Capitalei. De asemenea, din această cauză am slăbit peste 50 de kilograme şi mi-a fost afectată sănătatea", a mai spus Lis».

(După agenţia "Mediafax", Buc. 1999)

Senatorul-porno

«De la un timp, la Braşov se face intens reclamă pentru un număr cu 89... În clipul publicitar, "zânele fierbinţi" se zbenguie pline de pofte în aşteptarea unei conversaţii. Ne-am interesat cine este proprietarul acestei linii telefonice erotice şi am dat peste o surpriză de proporţii.

Radio "Căncescu" – după cum este numit un post de radio din Braşov – aparţine senatorului P.D. Aristotel Căncescu...».

(După "România liberă", Buc. 1999)

Cancanuri

...aflăm, ca de obicei, din revista V.I.P.:

● Actorul Iorie Darie a fugit din spital ● Pasiunea fostului ministru de externe Teodor Meleşcanu: cravatele ● În timp ce amantele sunt plimbate prin hotelurile Budapestei, soţia lui Laszlo Tokes (episcop şi lider al partidului maghiar UDMR) îndură pumni şi palme ● Cântăreaţa Loredana Groza a stat la taclale cu actorul american Warren Beatty.

Rona Hartner...

...tânăra actriţă care-a fost porcăită în presa de extremă dreaptă, pe motiv că ar fi fost amanta lui Emil Constantinescu şi ar fi ţinut la zi un jurnal intim unde descrie, în de-amănunt, înclinaţiile sexuale ale preşedintelui român, a demonstrat că, departe de a fi o *fufă,* este un talent actoricesc.

Dacă despre jurnal s-a dovedit că este un fals, despre aptitudinile artistice ale frumoasei Rona Hartner se poate spune că sunt autentice. Actriţa a fost nominalizată pentru premiul cinematografic francez "César" la capitolul "Cea mai bună speranţă feminină" pe 1999, graţie rolului interpretat în pelicula "Gadjo Dilo" a regizorului Tony Gatlif. Ea nu a cucerit trofeul (aşa cum, de altfel, nu l-a cucerit nici pe Cesarul de la Cotroceni), dar s-a impus ca o tânără stea a filmului de astăzi.

Obiceiul...

...de a te năpusti, din motive politice, asupra femeilor cu nume şi renume pe care vrei să le *desfiinţezi,* după lozinca "o facem de curvă, dom'le", a devenit monedă curentă în presa de azi. Şi – culmea! – nu numai mahalagiii presei se îndeletnicesc cu asemenea treburi, ci, câteodată, scriitori importanţi. Ceva mai demult, cunoscutul poet Ion Gheorghe, de pildă, s-a pronunţat în versuri despre colega sa Ana Blandiana, în termeni lirici precum cei de mai jos (extras dintr–un poem apărut în "România Mare"):

«*'Tu-le-n gură de putori!/ S-au înhăitat cu babalâcii de puşcării şi-i ponegresc pe muncitori;/ Altădată nu era aniversare a Partidului Muncitoresc Român/ Să nu se desfacă şi ele în grabă la sân/ Storcându-şi câţiva picuri de lapte din stârpiciunile lor de căţele-n călduri;/ Fermecând inginerii pe şantierele hidrocentralelor cu ceva nuri,/ Se frecau de picioarele-n cizme de cauciuc pe la mese festive/ Dându-se drept divele socialismului şi-i spurcau pe activiştii tineri/ Prin camerele oficiale, aceste răpănoase dive./ Uite-o p-asta, Doina Coman* (numele din buletin al Anei Blandiana, n. red.): *de pe când era la Oradea elevă/ La o şezătoare literară a pus ochii cu poftă şi febră/ Asupra lui Nicuţă Tănase, povestitor pe-atunci lăudat, exaltând derbedeii/ Simpatici din pitorescul lumpen proletariat,/ Reporter cu bani mulţi la Scânteia şi glorie literară ad-hoc,/ Sub scară, la cofetărie, a pus-o pe haina-i din pânză albastră de doc./ Turnându-şi în ea reputaţia-i, ca un combustibil miraculos –/ I-a stârni acea neruşinată ardoare/ A parvenirii prin laude şi linguşire cu prefăcută adeziune mare/ La lupta şi la opera victorioasei clase muncitoare.../ Dar când amărâtul ăla a damblagit şi-a căzut în condiţia lui de fost proletar/ Asta se opunea la vot, respingându-i cererile de împrumut în comitetul Fondului Literar.// Fetele cu talent literar fost-au date-n seama câte unui ştab;/ Doina a revenit lui Gogu Rădulescu pe care-l descheia şi-l încheia la prohab/ Cu-atâta subtilitate şi talent, vrajă politică şi vorbă de leac/ Până i s-a cuvenit premiul din partea statului austriac.../ Să te cheme de-acasă Doina Coman şi să te-alipeşti, până-i mănânci pomana,/ La babalâcul ăla ţigan trăitor în vila partidului, de la Comana,/ Ce coincidenţă, ce tactică de supravieţuire şi subversiune/ A jegului feminin din clanurile micii burghezii române!/ Potrivire de sus, care poate să-ţi spele cu vremea toată prihana.../ De-acum scaldă-te-n toate lăturile vieţii, nu te mai atinge contestaţia, nici te mai ajunge prigoana –/ Toată gloria şi decăderea socialismului s-au epuizat în bordelul Doinei Coman-Blandiana.// Ce dacă te punea ăla să-i reanimezi nana?/ Ai tu Premiul Herder? Ai ajuns în Frontul Salvării Naţionale?/ A stat Iliescu trei zile la tine sub poale/ Când defilau tancurile prin Bucureşti încălecate de vagabonzi şi haimanale?/ Dintr-o nulitate de geolog ai scos preşedinte de ţară./ Ce dracu mai vrei? Asta nu-i gloria ta istorică şi literară?/ Ţi-ai scris poeziile despre partid şi despre planul cincinal,/ Dosarul de la Securitate l-ai pus pe foc şi-acum eşti cristal.../ Da, astăzi gloria Anei Blandiana pute cât gura ei nespălată după o noapte de contact sexual;/ Nici nu cred c-a fost femeie, pe cât a trebuit de ţucal,/ Şi-a dat frâu vieţii şi-a găsit proşti ai înaltelor sfere,/ Beată de putere, exaltată de duhorile istoriei ce emană din lumea celor de la putere;/ Orgasmul politic de sub burţile ălo-*

●

În Italia au fost retrase din rafturile magazinelor câteva mii de torturi de ciocolată, produse de firma "Nestlé", după ce o organizaţie teroristă anunţase că a injectat cu seringile otravă în ele.

Eu, dacă aş fi şeful poliţiei italiene şi i-aş prinde pe ăştia, i–aş pune la torturi până ce mi-ar da în scris cine i-a plătit să otrăvească torturile.

ra din nomenclatură/ la ea s-au prefăcut în discursuri monarhiste şi-n scriitură/ Languros încleiată, ca znaga bărbaţilor ce i s-au vărsat în gură,/ Nu zice unul tânăr, în agenda-i intimă: "Blandiana, ciochista mea"?/ Junele a murit înjunghiat, dar putoarea ne sfidează cu imaculare de nea.// Dan Deşliu, bulibaşă peste turnători, a remarcat-o la o şezătoare literară/ Şi-a adus-o-n Bucureşti şi-a lepădat-o pe-o stacană de apă chioară,/ A răspândit vorba că n-are nici un haz, mălăiaţă, nesărată la pat;/ A dat-o mai departe hăndrălăilor, cărora, cum le-a picat,/ Ani de zile a ţinut-o George Ivaşcu tot în Rubrica-i Spermanentă/ Până târziu, când au declarat-o mare laureată şi dizidentă» ş.a.m.d.

Ochiul scriitorului

«Nu de mult, pe când se întorcea de la cumpărături, scriitorul clujean Constantin Zărnescu a fost atacat, bătut şi jefuit în faţa casei. Transportat la spital, şi-a pierdut un ochi».

(După revista "Lupta", Paris, 1999)

Aventurile unui filozof român

«Evident, totul va fi început – cum încep toate astăzi – de la "revuluţie". Tot bălăgănindu-mă eu prin Europa (conferinţe, drepturile omului, societate civilă, mă rog, ce era atunci la modă), pe la mijlocul anului 1990 mă pomenesc cu două invitaţii, ambele pentru durata unui an universitar: una la Washington DC, cealaltă la Oxford. Cum era şi normal, am ales Oxfordul, printre altele şi pentru că îmi plăcuse foarte mult filmul *Stan şi Bran, studenţi la Oxford.* Doar că eu nu eram student, ci Senior Associate Member la St. Anthony's College, cu alte cuvinte ceva între profesor şi cercetător.

La Oxford situaţia era sub control, vremea era minunată pentru mine (ploaie şi frig), ţineam seminarii despre Transilvania şi despre partidele politice din România, beam bere neagră şi fumam Dunhill. Mă înţelegeam foarte bine cu colegii şi cu studenţii, iar în fiecare săptămână mergeam până la Stratford upon Avon, să văd *Royal Shakespeare Company;* îmi cumpărasem o maşină cam mare (Rover 2600), cu numai 400 de lire sterline. Când regele Mihai venea la Londra, mă duceam să-l văd.

Viaţa academică de la Oxford înseamnă, pe de o parte, rigoare maximală, pe de alta, numeroase petreceri. La una din aceste petreceri (interesant: am descoperit că ungurii şi polonezii le organizează cel mai bine...) am cunoscut-o pe Yoshiko, ce studia *development economics* într-un *sabbatical* de la slujba ei de la ONU. Japoneză, cu mult umor, irezistibilă, iubire mare. M-am însurat cu ea la începutul anului 1991, şi ne-am pus pe făcut copii (rezultatul: doi băieţi frumoşi şi deştepţi). După ce am făcut amândoi o vizită în România şi a văzut şi ea cum stăteau lucrurile, ne-am hotărât ca ea să-şi urmeze cariera la ONU, iar eu să mă "descurc" pe lângă ea. Întâi, a fost Japonia (mai precis, Osaka), apoi a fost America. Amândoi băieţii noştri s–au născut la New York, astfel încât vor putea candida, dacă vor pofti vreodată, la preşedinţia Statelor Unite. Stăteam în Greenwich Village, la doi paşi de New School for Social Research.

Mie îmi plăcea America şi pentru că acolo oricine îşi are locul; cât de tâmpit ai fi, cât de puturos, cât de neîndemânatec, îţi poţi găsi un loc unde să fie nevoie de tine (bineînţeles, dacă în America ai câştigat un dolar făcând ceva, înseamnă că eşti bun la făcut acel lucru, pentru că acolo competiţia este totul, şi totul e competiţie).

Dar cel mai mult în America mi-a plăcut la New York, mai cu seamă Greenwich Village, Soho şi Chinatown – deci partea sudică a Manhattanului. Am mai stat vreo şase luni într-o suburbie din Phoenix, Arizona (primul nostru băieţel e născut pe 6 ianuarie, când la New York e prea frig pentru asemenea făpturi plăpânde), unde am dus-o cam ca-n rai. Abia ulterior am priceput că raiul pe pământ se află localizat în partea de sud a Africii.

După o vreme a trebuit să plecăm "la post", la Harare, în Zimbabwe; nevastă-mea fusese numită acolo directoare pe ţară pe linie de ONU/UNDP/UNFPA. Pentru mine, a fost încă un prilej de "globalizare", ştiut fiind că românilor le pasă extrem de puţin de Africa, pe care o echivalează sălbăticiei celei mai crâncene. Într-adevăr, nu numai stelele sunt altele văzute din emisfera sudică, nu numai luna stă de-a-ndoaselea, dar şi lumea văzută de la Harare se vede parcă mai limpede – şi mă gândesc aici îndeosebi la lumea noastră, cea din răsăritul

Clinica de medicină alternativă
„Anita – Rehovot”
condusă de un
doctor în medicină

HOMEOPATIE
ACUPUNCTURĂ
PLANTE MEDICINALE
●
Tratăm cu succes:
• Dureri de orice origine •
• Paralizii (inclusiv faciale) •
• Astmă • Alergii • Nervozitate •
Insomnii • Impotenţă • Prostată
• Diabet • Colesterol •
• Hipertensiune •
●
De asemenea:
• Scădere în greutate
• Întreruperea fumatului

☎ 08/941-4254
08/945-6135

Europei şi din fosta Uniune Sovietică.

Înainte să ajung la Harare, un diplomat (român) mi-a spus: "Să fii alb în Africa, e ca şi cum ai porni o afacere de un milion de dolari!" Diplomatul avea dreptate – aşa cum numai diplomaţii pot să aibă dreptate, adică nu întru totul şi cu ascunderea a ceea ce este neplăcut. Pentru că neplăcut a fost pentru mine să văd că aveam nemeritate privilegii, însoţite, evident, de nemeritate sentimente de vinovăţie. Stăteam în partea de Nord a oraşului, în zona în care, de pe vremea lui Ian Smith (fostul prim ministru al ţării, pe când aceasta se numea Rodezia şi era colonie britanică, *n. red.*), nu era voie să construieşti o casă pe un teren mai mic de două hectare; şi două hectare de grădină aveam, cu piscină (şi mini-cascadă), teren de tenis (cu instalaţie de iluminat), casă de oaspeţi, corp separat de clădire pentru servitori (erau şase: bucătăreasă, grădinar, fete în casă, dădacă şi şofer), portocali şi arbori de mango şi avocado, doi câini mari şi blânzi (cu albii, pentru că-i apuca strechea şi lătrau ca turbaţii la negri). Îmi cumpărasem un pistol şi un revolver, iar sâmbăta după-amiază mergeam cu un prieten italian la poligon să tragem la ţintă. Yoshiko avea un Volvo mare, cu şofer, eu aveam un Volvo ceva mai mic (460 turbo, de 220 CP), iar dădaca şofa o Toyota Corolla (desigur, cele trei automobile aveau numere de corp diplomatic). Leafa unui profesor de la Universitate era echivalentul a vreo 500 de dolari americani (pe când Dominic, grădinarul nostru, primea *cash* echivalentul a 30 de dolari americani, plus mâncare şi locuinţă). Vacanţele ni le petreceam pe insula Mauritius, la Victoria Falls, Singapore, Hong Kong, în Mozambic, Kenya sau în Africa de Sud.

Şi totuşi... În toţi acei ani, cât am stat în ceea ce, după imaginaţia mea, este locul de pe Pământ cel mai apropiat de Rai, mă simţeam de parcă ceva n-ar fi fost adevărat acolo; stăteam pe marginea piscinei şi mă gândeam la irealitatea situaţiei în care mă găseam, la faptul că era "prea bine" să fi fost şi aievea. Pe scurt: că nu meritam să fiu într–un asemenea loc. Erau şi alţii pe acolo, unii chiar evident mai puţin "merituoşi", dar asta nu făcea, din păcate, să mă simt mai puţin "vinovat".

Dar viaţa le rezolvă pe toate: după o vreme, Yoshiko mi-a spus că nu mă mai iubeşte, apoi am divorţat, apoi m-am întors în scumpa noastră patrie. Globalizat (inclusiv la propriu, căci m-am cam îngrăşulat), mă bat aici cu morile de vânt».

(Dintr-un articol de Dan Oprescu, doctor în filozofie; în revista "Dilema", Buc. 1999)

Mica publicitate

■ Club Party-Week-End, persoane 24-40 ani, prietenii, relaţii, cadru civilizat, calitate. 687.61.07; 642.32.67; 094.362.752.

■ Tânăr prezentabil ofer companie doamnelor şi domnişoarelor generoase. Asigur seriozitate maximă. Tel. 094.231.260.

■ Angi, Betin, Sabina, studente nonconformiste, lipsite de prejudecăţi, oferim din plăcere rafinamente erotice. 892.90.00.

■ Numai un singur număr pe care ţi-l pot da te poate satisface când doreşti. 892.90.00.

■ Mulatră senzuală, superbă. (01)894.18.78.

■ Asiatică. Sexul este meseria mea. (01)894.18.01; (01)894.18.10.

■ Tinere foarte prezentabile oferim companie unui domn civilizat, generos. 092.758.465.

■ Israelian, cu origini în România, 43/183/90, titrat, vorbesc româneşte, caut soţie cu vârsta între 25-32 ani, drăguţă, gospodină, care doreşte să trăiască în Israel.

■ Ziaristă, 28/177/55, senzuală, apetisantă, roşcată, fără prejudecăţi, doresc să cunosc domni. Tel. 01/898.47.87.

Aniversare

Al. Paleologu (conu' Alecu), critic literar, eseist, fost ambasador la Paris, senator, unul din spiritele cele mai strălucite ale României de astăzi; 80 de ani de la naştere.

Decese

Vlad Alexandru Muşatescu, autor de romane poliţiste, ziarist, fost machetator artistic la "Flacăra", "Gazeta literară" şi "România literară" (în anii '60-'80).

Vlaicu Bârna (n. 1913), poet, traducător.

Valeriu Cristea (n. 1936), critic şi istoric literar.

Dan Micu (n. 1949), regizor la teatrele "Nottara" şi "Mic" din Bucureşti.

Dorin Teodorescu (n. 1943), tenor, solist al Operetei bucureştene.

Valentin Lipatti, profesor universitar de franceză, fost ambasador la UNESCO.

REZISTĂ
ACUM –
chiar dacă
nevoia este
mare –
Dumnezeu
a şi hotărît
ceasul cînd
te va ajuta.

MB

ION MIHĂILEANU
Corespondenţă din Franţa

Caleidoscop parizian

- **Un business numit sărbătorile**
- **Ciocolata Suchard şi bunicele**
- **"Curva Republicii"**
- **E ceva putred în Danemarca**
- **Hipnoza din nou la modă**

Îmi amintesc, din când în când, de expresia "heureux comme Dieu en France" (fericit ca Dumnezeu – când se află – în Franţa). Or fi născocit-o înşişi francezii, nu sunt sigur. Se zice că evreii, care în diferite perioade ale istoriei Franţei şi-au găsit refugiu aici, când n-au fost alungaţi sau persecutaţi, ar fi inventat-o sau au preluat-o. Oricum, confirm, după aproximativ 15 ani de când mă aflu aici, că "le savoir vivre" e inegalabil.

Trec peste multe aspecte pe care orice turist care vizitează Franţa le constată uşor şi îl fac să păstreze nostalgia unei călătorii plăcute. Mă opresc la un detaliu al vieţii de fiecare zi care m-a izbit de la început, dar nu mi-am dat seama de proporţiile lui. E vorba de plăcerea francezului de a petrece şi de a fi cât mai mult timp în vacanţă. Tot omul, după o anumită perioadă de serviciu, are dreptul la o lună de concediu. Dacă nu mă înşel, în Statele Unite numai două săptămâni. Dar la cele patru săptămâni din Franţa se adaugă sărbătorile. Ştiam că sunt multe, mai ales cele religioase. Orişicât, suntem într-o "ţară catolică", "fiica mai mare a Bisericii", cum e considerată de Papa de la Roma. Dar când am făcut socoteala lor, adăugându-le pe cele naţionale şi cele laice, am rămas pur şi simplu trăznit.

Ca să vă daţi seama că aveam motive să fiu uluit, le înşir după calendar. În primul rând cele tradiţionale: *Boboteaza* (între 2-8 ianuarie), *Sf. Valentin,* ziua îndrăgostiţilor (14 februarie), *Paştele* (de obicei la începutul lui aprilie), *Ziua oamenilor muncii* (1 mai), *Ziua victoriei* (8 mai), *Înălţarea Domnului* (13 mai), *Rusaliile* (23 mai), *Sărbătoarea mamelor* (30 mai), *Sărbătoarea taţilor* (20 iunie), *Sărbătoarea naţională* (14 iulie), *Adormirea Maicii Domnului* (15 august), *Toussaint,* sărbătoarea tuturor sfinţilor (1 noiembrie), *Armistiţiul* din 1918 (11 noiembrie), *Crăciunul* (25-26 decembrie), *Sf. Silvestru* (31 decembrie) şi *Anul Nou* (1 ianuarie).

La care se adaugă noile sărbători: a *bunicelor,* creată în 1986, *Sf. Patrick,* a irlandezilor, adoptată de francezi în 1990, a *secretarelor* – care sunt vreo 600.000 în Franţa – creată în 1992, a *pâinii,* creată în 1995, a *viţei de vie şi a vinului,* creată în 1995, a *muzicii,* creată în 1982 de Jack Lang, a *homosexualilor,* creată de ei în 1977, a *cinematografului,* creată în 1994, *Halloween,* apărută în 1990, *Beaujolais nouveau,* creată în 1951, *Sainte-Fleur* (sfânta floare, cu voia dumneavoastră), creată în 1998...

Dacă am numărat bine, sunt în total 26. Bineînţeles că nu toate sărbătorile citate mai sus reprezintă zile de odihnă. Însă cu siguranţă ele oferă un prilej de petrecere şi, când zici petrecere, trebuie să traduci imediat în cumpărături şi... cadouri. Şi aici descoperim cheia fenomenului. Sau, dacă vreţi, a afacerii. Pentru că despre "biznes" este vorba. Să luăm un exemplu, ziua bunicelor. Nu a bunicilor, ei nu se află în calendar. Eliminaţi, discriminaţi, persecutaţi. Creată abia în 1987, nici de biserică, nici de stat, ea e opera câtorva firme comerciale (printre care firma de cafea Grande Mère şi cea de ciocolată Suchard). Socoteala lor a fost simplă. Franţa numără acum 7 milioane de bunice. Iar perspectiva anilor următori e şi mai atrăgătoare: numărul lor va creşte, dat fiind că longevitatea feminină va depăşi media de 83 de ani, cât e acum. Ce şi-au zis negustorii ăştia deştepţi: care fiu, care fiică, care nepot, care nepoţică nu va cumpăra un cadou bunicii, de ziua ei? Bineînţeles că socoteala lor a fost excelentă. Ziua bunicii se bucură de un succes imens. Nu e de mirare că bărbaţii bunici nu sunt la fel de interesanţi, media lor de longevitate nu e decât de 72 de ani. Poate că atunci când vor atinge o longevitate mai mare vor avea şi ei dreptul de a avea o zi a lor şi, implicit, de a primi cadouri.

Aţi înţeles, puzderia de noi sărbători are o singură explicaţie: domnilor consumatori, doamnelor consumatoare, scuturaţi-vă portofelul, cumpăraţi, cumpăraţi... După vechea zicală: interesul poartă fesul!

❖

Pe seama lui François Mitterrand a curs multă cerneală. În timpul vieţii lui, dar mai ales după moartea sa, au apărut zeci de cărţi despre viaţa sa, despre vertiginoasa sa carieră de om politic. Cea mai recentă, autorii fiind doi ziarişti, Pierre Favier şi Michel Martin-Rolland, se numeşte "Les déchirements" şi reprezintă al patrulea volum dintr-un soi de serial intitulat "Deceniul Mitterrand". Şi din acest volum apare limpede că Mitterrand avea o părere nu prea elogioasă despre mulţi oameni politici, ca să folosesc un eufemism. În plus, nu-şi ţinea gura.

Câteva perle. Despre Jacques Delors: "În politică e un zero. Nu poţi fi democrat-creştin şi să vrei să te impui socialiştilor francezi". Despre Jean-Marie Chevenement: "E prizonierul unui soi de naţiona-

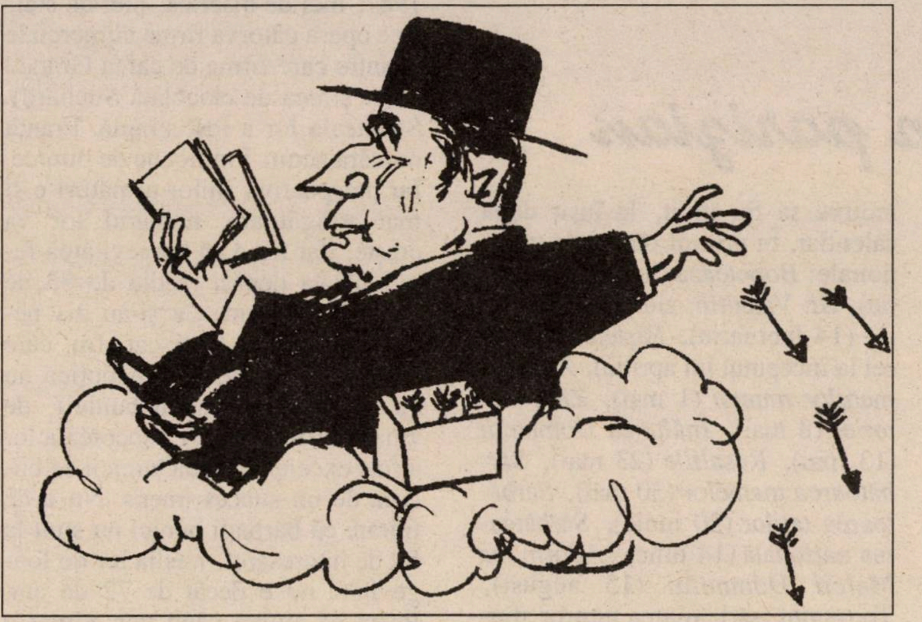

Mitterrand bagă fitile din ceruri (Desen de Pancho)

lism desuet". Despre Chirac: "Până la urmă își va atinge scopul. Va fi pitoresc". Despre Charles Pasqua: "Întotdeauna s-a înșelat". Despre Sarkozi: "Are talent pentru a mușca și a trăda". Despre Jean-Louis Debré: "E cretin, e un sectar reacționar, cu alte cuvinte e un nimic. Altminteri, nu e băiat rău...". Despre Giscard d'Estaing: "E un personaj complet demodat". Despre Mehainguerie: "E un tâmpit".

În schimb, nici o ironie la adresa câtorva prieteni, Jack Lang sau Roland Dumas. Roland Dumas are mult de furcă cu justiția franceză, acuzat de fosta sa amantă de corupție. Amantă, autoare a unei cărți cu un titlu care zice multe: "Curva Republicii". N-am avut curiozitatea să citesc cartea, știind prea bine că e o încercare a autoarei de a se dezvinovăți (cucoana a fost prinsă cu mâța-n sac: un mic "comision" de circa 40-50 milioane de franci!). Până una-alta, Roland Dumas a fost silit să abandoneze în mod provizoriu postul de președinte al Consiliului constituțional, până când justiția va face lumină în această afacere, afacerea Elf (numele societății petrolifere franceze). Dacă și când o va face. Ce-o fi gândind, acolo sus, defunctul președinte despre necazurile bunului său prieten?

❖

La postul de televiziune *Arte* (aparținând și Franței și Germaniei), unde de obicei, cum indică și numele, majoritatea emisiunilor sunt cinematografice, teatrale, literare, muzicale etc., din când în când își fac loc și emisiuni politice. Una dintre ele m-a interesat în mod deosebit (vă dați seama de ce?), cu titlul "Extrema dreaptă în Europa". Un ziarist și scriitor englez, N. Fraser, care vorbește perfect franceza, a avut ideea de a parcurge Europa timp de șase luni, însoțit de un cameraman, în căutarea neo-naziștilor de astăzi. Un loc important, ca să nu zic de cinste, l-a acordat lui Le Pen și mișcării lui înainte de a se certa și a se înjura de mamă cu Megret.

Trec peste această incursiune franceză, pentru că despre Le Pen, Megret și banda lor am scris deseori și voi mai scrie. Amintesc doar că în urma rupturii în două a Frontului Național, la ultima alegere parțială a unui deputat, candidatul extremei drepte a pierdut mai mult de 10 la sută din voturi. Să sperăm că această tendință se va confirma la alegerile europene din iunie. Nici ce-a văzut domnul Fraser în Germania, mai ales în cea de Răsărit, nu m-a interesat prea mult. Acolo s-au aciuit neo-naziștii, în fosta RDG, ghici ciupercă de ce? Ghici ciupercă de ce în fosta URSS, cu fostul KGB-ist Jirinovski și cu nu mai puțin fasciștii partidului neocomunist rus sau cu Corneliu Vadim Tudor, ex-poetul de curte al lui Ceaușescu?

Surpriza, pentru mine, a fost Danemarca. Acolo există un partid nazist care are ca semn crucea încârligată, care nu se ferește să-l proclame ca părinte "spiritual" pe Hitler. Care își exprimă fățiș ura față de evrei; care neagă existența Holocaustului, care are ca ideologie "Mein Kampf". Führerul lor e un tânăr de vreo 30 de ani, o matahală ce nu s-a ferit, cu un surâs tâmp, să înșire tot soiul de bazaconii englezului nostru. Partid cu voie de la poliție, pentru că în Danemarca libertatea e totală, inclusiv aceea de a fi hitlerist. Rezultatul acestei politici: cât credeți că a obținut acest partid la alegeri? 0,5 la sută! Am impresia că de vină sunt danezii ăștia: mulți dintre ei, în frunte cu familia regală, n-au ezitat să salveze mulți evrei în timpul războiului...

Altă surpriză, altfel de surpriză, Austria. Cu partidul așa-zis liberal democrat, în frunte cu liderul său Heider, care a obținut la ultimele alegeri 28 sau 29 la sută din voturi. L-am văzut la televizor pe acest individ în diversele sale ipostaze. Bărbat frumos, foarte sexy, inteligent, curajos, mare sportiv (practică toate sporturile: alpinism, atletism, tenis, schi, etc.). Se îmbracă americănește, e seducător, ca înfățișare e un fel de Clinton austriac. Din când în când mai scapă câte o vorbă care amintește de cineva al cărui nume începe tot cu litera H, dar neagă cu tărie orice legătură cu ideologia acestuia, e democrat cum mă vezi şi cum te văd.

Are o marotă: străinii, emigranţii. Care nu-i plac, dar deloc! Ce pregăteşte el Austriei, ca să nu zic Europei, nu e prost ca să spună. Oamenii de bine, austrieci – mai există încă din ăştia – susţin că e fascist. Şi că e foarte primejdios. Subscriu la ce spun ei.

Fasciştii inteligenţi s-au adaptat la vremurile noi. Vorba românească: lupul îşi schimbă părul, dar năravul ba.

◆

O instituţie care se bucură de un mare succes, de câţiva ani de când există: concursul Miss Franţa. Începe de la cea mai mică comună cu câteva sute de locuitori, continuă cu orăşele, cu oraşe mai mari, ca Lyon, Marsilia, trece la regiuni, care aleg Miss Normandie, Alsace, Bretagne sau Tahiti, ca să sfârşească în apoteoză pentru toată Franţa, inclusiv fostele colonii. Miss Franţa pe 1999 a fost aleasă o tânără tahitiană; o frumoasă cenuşăreasă care şi-a schimbat "blugii" cu o superbă rochie de seară oferită de casa Cymbelyne, lider european al rochiilor de mireasă.

Transmisă în direct de către postul TF-1, alegerea celei mai frumoase fete a fost urmărită de 12 milioane de telespectatori, dintre care 300.000 au telefonat ca să voteze. Nu bag mâna în foc, nu jur că n-au fost mişculaţii pe lângă juriu. Patroana instituţiei e doamna Geneviève de Fontenay, care susţine că acest concurs are şi o valoare educativă. Cică favorizează bunul gust, eleganţa, fetele care ştiu să scrie fără greşeli de ortografie, cu o anumită cultură, reprezentând adevărata Franţă, a provinciilor, a tradiţiei.

E adevărat că multe fete visează să devină Miss Franţa. E o platformă care deschide alte orizonturi decât acela de a deveni casieriţă într–un supermarket. Cea care e aleasă Miss, în afară de multe cadouri – maşină, rochii, poşete, pantofi, etc. etc. – poate câştiga vreo 400.000-500.000 de franci pe an participând la diverse solemnităţi, saloane. Iar cele care au intrat în finală speră să obţină un rol sau un rolişor într-un film, un post de prezentatoare la televiziune.

Le plâng însă pe cele ce se întorc acasă fără nimic, reluându-şi viaţa de fiecare zi. O stea care a strălucit o seară şi care se stinge. Iremediabil…

Câteva minime: ■ Câte titluri de cărţi se publică în fiecare an în Franţa? Nu mai puţin de 47.000! ■ Apropo de cărţi, una care a stârnit o adevărată senzaţie este "Rois Mages" (Editura Albin Michel). Fragmentele din Evanghelie sunt ilustrate cu fotografii extrem de iconoclaste. Pe copertă, un Isus pe cruce. Cine credeţi că e Isus? O femeie cu nişte sâni mişto, cu trupul gol, în afară de nişte chiloţei la locul cu pricina. Autorii, Bettina Rheims şi Serge Bramly, susţin că e o versiune modernă a creştinismului. Cartea, care costă nu mai puţin de 400 de franci, se vinde ca pâinea caldă. ■ Juliette Greco a scos recent un nou disc, intitulat "Un jour d'été et quelques nuits". Unul cin cântece se numeşte "Train de nuit". Iată ce spune Juliette Greco despre el: "Cântece ca acesta reprezintă o datorie de a nu uita. Mulţi copii nu ştiu ce înseamnă lagăr de concentrare, de exterminare, ce este nazismul, extrema dreaptă". ■ Hipnoza e din nou la modă. O modă medicală. O serie de psihiatri francezi au început s-o practice, cu rezultate, se pare, concludente.

Şi câteva bancuri: ■ Doi psihiatri stau de vorbă: – Tipul ăsta care se credea autobuz vine în continuare să te consulte? – Da. – Şi ce tratament îi recomanzi? – Nici unul. – Nici unul? – Bineînţeles, căci în fiecare seară mă duce pe umeri acasă. ■ Pe o stradă strâmtă, doi automobilişti faţă în faţă. Nici unul nu vrea să cedeze trecerea celuilalt. Ca să demonstreze voinţa sa de a nu se clinti, unul din ei opreşte motorul şi începe să citească liniştit un ziar. Celălalt îl întreabă politicos: – Când îl terminaţi, sunteţi drăguţ să mi-l daţi şi mie? ■ La frizer: – Îmi propui să-mi vinzi flaconul ăsta miraculos, ca să-mi crească părul, dar văd că dumneata eşti chel. – E adevărat, pentru că folosesc loţiunile clienţilor, ca să demonstrez că nu sunt eficace. ■ La mare, pe Coasta de Azur, două familii, Morand şi Durand, îşi petrec vacanţa. În fiecare seară se invită reciproc la masă. Sătul de atâtea politeţuri, domnul Durand zice soţiei: – Sincer vorbind, n-am nici un chef să merg astă-seară la Moranzi. – Nici eu. Închipuie-ţi însă plăcerea lor dacă nu venim. ■ La circ. Femeia care de obicei se bagă într-un tun, furioasă după o ceartă conjugală, urlă către soţul ei, iluzionistul: – Îndreaptă tunul spre sud. Mă întorc la mama! ■ – Ce ţi-e şi cu viaţa asta! oftează un ţăran din sudul Franţei. Fiul meu Roland a plecat din sat pentru că, zicea el, nu-i place viaţa la ţară şi nu înţelege nimic din munca agricolă. – Şi ce-a devenit? – Ministrul Agriculturii! ■ O jună piţipoancă trece cu maşina pe roşu. Poliţistul o fluieră şi-i spune: – Nu ne place să respectăm regulamentul rutier… – Domnule poliţist, n-am văzut decât ochii dumitale verzi şi am crezut că pot trece… ■ Doi canibali stau de vorbă: – E frumuşică blonda cu care te plimbai ieri, e noua ta femeie? – Nu, era micul meu dejun. ■ Un cetăţean intră într–un birou comercial şi constată că nu e nimeni înăuntru, în afară de un câine mare, ocupat să golească coşurile de hârtie. Uluit, omul nostru cască ochii. Câinele ridică capul şi îi zice: – Nu fiţi surprins, asta-i slujba mea. – Formidabil, inimaginabil! Am să-l felicit pe patron pentru norocul pe care-l are, de a avea un câine care vorbeşte. – Vă rog, nu faceţi una ca asta. Imbecilul e în stare să mă oblige să răspund la telefon. ■ O doamnă foarte plinuţă îl ceartă pe bărbatul ei: – N-ai pic de voinţă. Puteai să mă împiedici să mănânc atâtea dulciuri!

HARRY FOSHA
NEW YORK

Made in U.S.A.

Concert pentru... tuse și orchestră

Multe progrese a făcut medicina în ultimii ani (cea mai recentă realizare în momentul când scriu această corespondenţă este transplantul de mână). Ceea ce n-a reuşit încă medicina e să găsească o doctorie împotriva... tusei la concerte. O tentativă de vindecare a bolii a făcut-o dirijorul Kurt Mazur, directorul şi dirijorul Filarmonicii new-yorkeze.

Înainte însă de a dezvălui "inovaţia", e cazul să amintim că tusea nu este singurul element care conţine microbul "anticoncertant". Dezvelitul bomboanelor constituie o altă "piesă muzicală modernă" pe care neconsumatorii de dulciuri şi muzicanţii o detestă.

Nostim e că fâşâitul dezvelirii este un ritual care se petrece şi în sălile de cinematograf. Numai că acolo bomboanele nu sunt în fruntea distribuţiei. În cinematografe consumul principal îl constituie floricelele şi Coca-Cola (cu variantele şi concurenţa obişnuită).

Revenind la tusea de la concerte. Nu de mult, enervat de o adevărată simfonie de tuse, care împiedica desfăşurarea normală a concertului, dirijorul Kurt Mazur a făcut semn orchestrei să înceteze de a mai cânta şi a părăsit scena. A revenit după câteva minute şi rezultatul a fost uluitor (cel puţin pentru concertul respectiv): tusea a dispărut ca prin minune.

Cât priveşte fâşâitul bomboanelor, am fost în ultimul timp la un cinematograf şi la un teatru care înainte de începerea reprezentaţiei au adresat publicului prin microfon următoarea rugăminte: Cei care trebuie (?!) să consume bomboane sunt rugaţi să le dezvelească în următoarele 10 secunde, înainte de începerea spectacolului.

Între actori și actrițe

Un articol de analiză a tendinţelor în cinematografie ajungea la concluzia că, în zilele noastre, justificat sau nu, un film trebuie să conţină o scenă sexy.

Şi, mai mult decât o dată, actriţele care au declarat că se simt jenate când trebuie să pozeze nud şi în poziţii mai mult decât sexy, au fost... penalizate băneşte! Într-adevăr, spre deosebire de alte domenii, în care discrepanţa în salarizare dintre bărbaţi şi femei a dispărut, în cinematografie se menţine. Astfel, mari vedete ca Tom Hanks, Tom Cruise şi Leonardo DiCaprio sunt plătite cu 20 de milioane de dolari pentru un film, nici o actriţă nu primeşte o plată asemănătoare. Julia Roberts a acceptat 17 milioane de dolari pentru ultimul ei film şi a lăsat să se înţeleagă că va cere 20 de milioane pentru următorul.

E interesant de subliniat că un star-bărbat, chiar dacă are un eşec, rămâne la plafonul de salarizare superior. E cazul lui Brad Pitt, care, deşi a jucat în câteva filme care n-au avut succes, e totuşi plătit cu 17 milioane de dolari pe film, în timp ce o actriţă care merge din succes în succes, ca Meg Ryan, a fost plătită cu 10 milioane pe film şi numai după marele succes din comedia "Ai primit poştă electronică" (în care îl are ca partener pe Tom Hanks, cu care a jucat şi în "Nopţi de insomnie la Seattle"), producătorii au hotărât să o plătească cu 15 milioane de dolari. La fel ca Judy Foster, care va primi aceeaşi sumă pentru filmul "Anna şi regele Siamului", şi la fel cu George Clooney, un june-prim atrăgător, dar cu un palmares deloc impresionant.

Adolescenți, agenți împotriva fumatului

Inspectorii de la Departamentul pentru protecţia consumatorului din New York au nevoie de ajutorul tinerilor de vârstă sub cea acceptată pentru cumpărarea ţigărilor pentru a-i demasca pe cei care vând ilegal ţigări tinerilor de această vârstă. Mai mulţi adolescenţi au pozat în cumpărători, dând inspectorilor ocazia de a-i descoperi şi de a dresa procese de contravenţie celor vinovaţi.

●

Postul public de televiziune ARD, din Germania, a dezvăluit că autorităţile germane fuseseră prevenite de posibilitatea, ba chiar de certitudinea unui atac al kurzilor împotriva consulatului israelian de la Berlin, dar, în ciuda informaţiilor primite, n-au făcut nimic pentru a împiedica asaltul.

Ce poţi să spui când afli asemenea lucruri? Doar că dezvăluirile de la postul TV sus-amintit îi ard şi astăzi pe şefii poliţiei nemţeşti.

Brunei: Cel mai bogat om din lume

- **Un palat cu 1788 de încăperi**
- **Aur peste tot, până şi în mochete**
- **50 de automobile**
- **Îi cântă la ureche Céline Dion şi Michael Jackson**
- **Soţiile se urăsc de moarte**
- **Şi totuşi, sunt probleme (dar ştii ce, să am eu problemele lor)**

Tatăl său i-a prins la cingătoare kriss-ul regal, un jungher lung malaez cu lama subţire. Prin acest gest, prinţul Al Muhtadee Billah (24) a fost desemnat ca moştenitor al tronului sultanului Haji Hassanal Bolkiah (52). E acelaşi gest simplu şi tăcut prin care sultanii îşi desemnează succesorii de 30 de generaţii în Brunei, un sultanat islamic minuscul din Asia de Sud-Est, învecinat cu Borneo. Gest la care prinţul s-a înclinat şi a sărutat braţul drept al tatălui, în semn de recunoştinţă. Şi avea de ce să-i fie recunoscător. Devenind urmaş la tron, Billah a primit o poliţă virtuală de 38 de miliarde de dolari. Căci scumpul, prea scumpul său tată Hassanal este omul cel mai bogat din lume.

Jungherul prinţului este din aur bătut cu diamante. De sus, din tavanul sălii, în care sunt prezenţi 2.000 de invitaţi, atârnă zece candelabre din cristal de Baccarat, cântărind fiecare câte 12 tone. Sultanul stă pe un tron încrustat cu diamante, sub un impunător baldachin de aur. La dreapta şi la stânga lui stau cele două soţii ale sale, una de sânge regal – o verişoară, mama prinţului Billah –, iar cealaltă, o fostă stewardesă de care s-a îndrăgostit nebuneşte în 1981. Cele două soţii se urăsc de moarte. Fiecare locuieşte într-un palat construit anume pentru ea. Ambele au capul acoperit de "hidjab", simbol al umilinţei, dar rochiile le sunt pline de aur şi pietre preţioase. E normal, doar sultanul cumpără 65 la sută din producţia mondială de bijuterii de lux... Viitorul suveran e îmbrăcat într-o tunică de un galben strălucitor, culoarea regatului, brodată cu fir de aur. Studiile şi le-a făcut la Oxford, sub un nume fals, din motive de securitate, dar se ştie despre el că e un as al biliardului şi-i place muzica pop. După ceremonia desemnării a fost plimbat prin faţa supuşilor, pe un tanc de paradă. Mulţimea entuziastă flutura steguleţe.

Locuitorii oraşului Bandar Seri Begawan, capitala Bruneiului, n-ar fi lipsit de la festivitate pentru nimic în lume. Prilejurile de distracţie sunt atât de rare! În 1991, cuprins de o criză de fervoare islamică, suveranul a interzis alcoolul şi a închis discotecile. Micul sultanat, situat în plin teritoriu malaezian, se poate lăuda că e în acelaşi timp unul din cele mai plicticoase locuri din regiune şi a doua ţară cea mai bogată din lume, după Kuweit.

În 1929, societatea Royal Dutch Shell a descoperit, pe pământurile micului sultan Omar Bolkiah, urme de petrol şi gaze. În acest peticuţ din imperiul britanic, acoperit de o junglă ostilă, populaţia, săracă lipită pământului, supravieţuia de bine de rău din pescuit, iar sultanul îşi trimitea copiii la şcoala publică. În cursul anilor 60, zăcămintele petrolifere s-au dovedit colosale. Într-o singură generaţie s-a trecut de la sărăcia lucie la bogăţia fabuloasă. În timp ce bătrânul sultan Omar nu avea drept palat decât o casă mare de lemn, fiul său Hassanal, actualul suveran, şi-a construit în 1984 un castel desprins parcă din O mie şi una de nopţi, cel mai mare palat de pe planetă: Istana Nurul Iman.

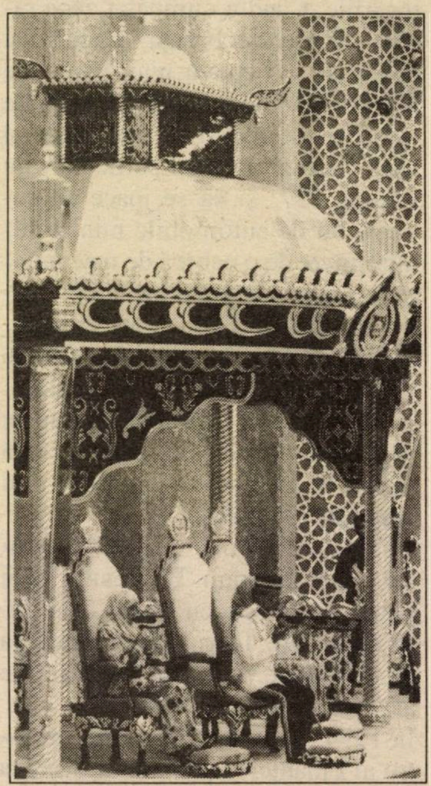

Pe un tron încrustat cu diamante, sub un baldachin de aur, sultanul cu cele două soţii ale sale: între două nu te plouă

Cele două cupole ale sale, din aur masiv de 22 de carate, se înalţă deasupra unui oraş de case de lemn şi tablă ondulată. Palatul numără 1.788 de încăperi, 38 de feluri de marmură, 900 de camere, 300 de băi, 18 ascensoare. Şi aur, mult aur. În robinete, în veselă, în mozaicul pereţilor, în mochetă, până şi în tijele trandafirilor artificiali din vazele de cristal...

Acest nou rege Midas mai are şi alte pasiuni. Automobilele. Are 150, printre care 50 Rolls-uri şi un Cadillac roz cu capota de aur. Toate sunt garate într-un parking uriaş aflat la primul subsol al palatului. Cu un etaj mai jos se află un grajd cu aer condiţionat în care sunt adăpostiţi 250 de cai pur-sânge antrenaţi pentru polo, a doua pasiune a sultanului. Căci sultanului nimic nu-i place mai mult decât joaca şi jucăriile. Când a cumpărat zece rachete Exocet din Franţa, a testat una el însuşi, pe epava unui vapor de mărfuri. O tragere la ţintă de 60 de milioane de franci. Îi mai place şi să-şi piloteze avionul particular, un Boeing 727, şi să se joace cu colecţia lui de automobile miniatură, întreţinute de o echipă de mecanici, sau să aducă la palat cântăreţi celebri ca Céline Dion, din Canada, sau Michael Jackson, din Statele Unite, pentru concerte particulare, şi să umple o sală a palatului cu zeci de orgi electrice, la care cântă sărind de la una la alta, ca să mai scape de plictiseală.

De câteva luni, însă, Shelltanatul, cum îi spun Bruneiului unii glumeţi, trăieşte cu teama unei crize financiare. Dornic să investească în străinătate, sultanul încredinţase această misiune fratelui său, Jefri. În 1994, acesta a fost numit ministru al Finanţelor şi plasat în fruntea Agenţiei de Investiţii din Brunei, care administrează între 30 şi 60 de miliarde de dolari. El a fost cel care a hotărât achiziţionarea hotelurilor Plaza Athénée din Paris, New York Palace, a firmei de bijuterii Asprey din Londra. Unul din cele mai pitoreşti personaje ale sultanatului, Don Juan notoriu, Jefri a mers până acolo încât şi-a botezat yachtul "Tits" (Sâni, în engleză), şi cele două ambarcaţiuni cu pânze "Sfârc I" şi "Sfârc II". O fostă Miss America l-a dat în judecată, acuzându-l că a încercat s-o transforme într-o sclavă sexuală. Dar escapadele lui amoroase ar fi fost mai puţin nefaste pentru sultanat decât orientarea lui în afaceri. Astăzi, Agenţia de Investiţii din Brunei este în stare de faliment, cu un debit uriaş. Cât? Nu se poate spune precis, căci în Brunei, furnizarea de informaţii financiare presei se pedepseşte cu trei ani închisoare. Dar experţii americani estimează datoria la 10 miliarde de dolari. Bănuit de sultan că a deturnat această sumă în favoarea propriei lui societăţi, "Amedeo", Jefri a fost destituit şi a fugit din Brunei. Ca atare, n-a putut asista la desemnarea lui Billah ca urmaş la tron. Gurile rele afirmă că sultanul ar fi grăbit evenimentul pentru a împrăştia puţin scandalul. Să sperăm că tânărul prinţ moştenitor va reuşi să–şi păstreze sângele rece când va primi imensa avere care-i revine prin moştenire. Şi, mai ales, că-şi va păstra sângele rece când ea va începe să se topească. Fiindcă de-acum e oficial: peste douăzeci de ani, sondele din Brunei nu vor mai produce nici un strop de petrol.

(După "Paris Match", 1999)

"Interpretând just statutul, ei au încălcat grav prevederile acestuia".

(Ion Diaconescu, preşedintele PNŢ-CD, despre un grup de parlamentari naţional-ţărănişti care au părăsit partidul condus de d. Diaconescu, înfiinţând o nouă formaţie politică; după "Lumea liberă", New York, 1999)

... ŞI-N ADÂNC SE SCUFUNDĂ

(CU ACCENTUL PE Ă)

În editura "Integral" din Bucureşti
a apărut noul roman
"Bătrânul ieri
şi nenăscutul mâine"
(190 pag.)
de LIANA MAXY

Este un roman al emigraţiei şi se referă la noi, evreii reveniţi în patria strămoşilor. La fel ca şi în precedentele sale volume: "NUCLEUL MAGIC" (1986) 482 pag. (biografia pictorului M. H. Maxy şi a familiei sale) şi "PUNCTELE MELE CARDINALE" (1994) 196 pag., cuprinzând: versuri, nuvele, evocări, portrete, interviuri, impresii de călătorie, autoarea foloseşte o autentică limbă literară, un ritm alert şi un stil propriu.

Cărţile pot fi obţinute trimiţând un cec bancar sau poştal pe adresa: P.O.B. 1114, Ramat Gan 52111. Tel.: 7519839

- **BĂTRÂNUL IERI ŞI NENĂSCUTUL MÂINE – 40 shekeli**
- **PUNCTELE MELE CARDINALE – 40 shekeli**
- **NUCLEUL MAGIC – 60 shekeli**

SORIN TOMA

Prietenul meu, Yehudi Menuhin

Publicistul Sorin Toma, fostul redactor-şef al "Scânteii", a fost prieten din copilărie cu Yehudi Menuhin, marele violonist care ne-a părăsit, nu de mult, pentru totdeauna.

Aşa a vrut destinul, precum şi scriitorul Conrad Bercovici, ca cei doi copii să se întâlnească, demult, demult, undeva la poalele munţilor.

Acum, S. Toma îşi aminteşte de băiatul cu care se duela cu beţele în pădure, la Sinaia.

O exclusivitate "Minimum".

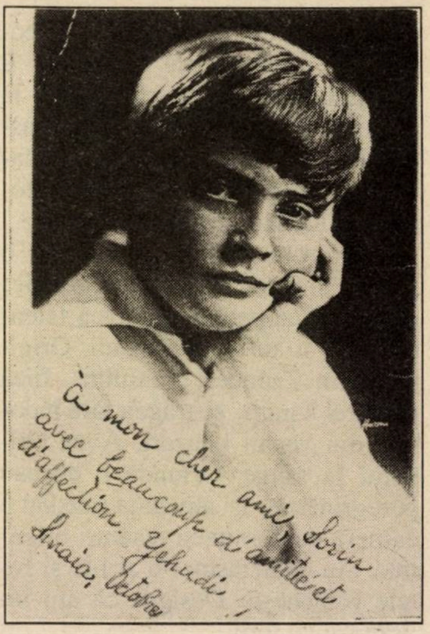

Yehudi Menuhin, 1927
"Scumpului meu prieten, Sorin, cu multă prietenie şi afecţiune. Yehudi, Sinaia, octombrie"

În 1976, Yehudi Menuhin mi-a trimis din Londra prima ediţie a memoriilor lui (apărută întâi în traducere germană). Cartea era intitulată "Călătorie neterminată".

Acum călătoria lui Yehudi s-a terminat. Călătorul s-a oprit şi a închis ochii – pentru totdeauna. Dar muzica lui – darul lui către noi, oamenii de pretutindeni – continuă să călătorească în lume.

...Şaptezeci şi doi de ani au trecut de când ne-am cunoscut şi ne–am împrietenit – doi copii: Yehudi de unsprezece ani, eu de treisprezece. La Sinaia, în 1927.

Era toamna. Tata (scriitorul Alexandru Toma) îşi adusese familia în obişnuita sa "vacanţă de lucru" – o altfel de vacanţă nu cunoştea. Ajutat de mama, continua să scoată în fiecare săptămână câte un nou număr din "Lectura", colecţie de nuvele alese din literatura universală.

La Sinaia părinţii au făcut cunoştinţă cu Conrad Bercovici, om simpatic şi original, scriitor evreu născut în România, care scria nuvele din viaţa ţiganilor (foarte preţuite de publicaţiile americane) şi strângea material pentru o Istorie a ţiganilor. De altfel, pretindea că printre bunicele sau străbunicele sale s-ar fi numărat şi o ţigancă.

El, "nene Conrad", a adus laolaltă cele două familii cam singuratice – Menuhin şi Toma – şi, după câteva zile, a prezis că de aici va ieşi o prietenie reală. Nu s-a înşelat. Deşi părinţi ai unui "copil minune", care concertase deja în Sala Pleyel din Paris şi devenise o celebritate internaţională, Menuhinii erau oameni fără ifose, plăcuţi, culţi dar simpli, aşa că în foarte scurt timp afinitatea naturală dintre cele două familii s-a transformat în intimitate.

La fel de reuşită a fost şi întâlnirea noastră, a copiilor. Yehudi era un băieţaş frumuşel, puţin plinuţ dar nu scund, cu ochi luminoşi, adânci. Cunoştinţele şi experienţa lui le depăşeau – în unele privinţe – pe acelea ale unui copil de vârsta lui, dar niciodată, nimic în el, în purtarea lui nu tindea să sugereze: "Eu sunt celebrul Yehudi Menuhin". Îşi păstrase neştirbită spontaneitatea şi, în bună măsură, naivitatea copilărească, setea de joacă şi de prietenie cu alţi copii (de care, din cauza împrejurărilor deosebite ale vieţii lui, fusese lipsit).

Cât despre mine, cei doi ani în plus ai mei n-au fost de natură să ne stânjenească apropierea. În câteva zile eram, toţi patru, prieteni "la toartă". Toţi patru, pentru că Yehudi avea două surioare drăgălaşe, Hephzibah, de şapte ani, şi Yaltah, de cinci ani şi jumătate.

Familia Menuhin închiriase un apartament la parterul pensiunii "Carola", situată la numai câteva minute de mers de pitoreasca Mânăstire Sinaia şi de aleile umbroase, croite prin pădure, din jurul castelului Peleş. Ne-au găsit şi nouă, la aceeaşi pensiune, dar la un etaj mai de sus, două odăiţe ieftine, pe măsura pungii modeste a părinţilor mei. Aşa puteau fi mai mult împreună. Diferenţa de limbă între noi şi această familie americană era depăşită cu ajutorul limbii franceze, pe care o puteam vorbi cu toţii. Copiii aveau două limbi materne: ivritul şi engleza. De la ei am auzit pentru prima oară "Aba", "Ima". În Statele Unite (locuinţa lor permanentă se afla la San Francisco), soţii Menuhin îşi câştigaseră ambii existenţa ca profesori de ivrit.

Moshe Menuhin se trăgea dintr-o familie de rabini hasizi. Rigorismul religios şi superstiţiile mediului în care îşi petrecuse tinereţea îl îndepărtaseră până la urmă de această lume. În familie, el era întruchiparea spiritului datoriei şi ordinii, dar nu era aspru. Copiii îl ascultau, dar nu le inspira teamă.

Suferise crunt în sentimentul lui de demnitate omenească atunci când, nu cu mult timp în urmă, evoluţia rapidă a lui Yehudi, frecventele călătorii ale acestuia, îl obligaseră pe Moshe să renunţe la profesia lui şi la situaţia sa de susţinător al familiei şi să devină managerul fiului său. Era totodată profesorul lui de algebră şi de istorie.

Mama lui Yehudi, Marutha, o femeie drăguţă, inteligentă, vioaie, plină de temperament, avea talentul de a-şi apropia oamenii. Originară din Crimeea, Marutha, fiică de evrei karaiţi, se trăgea fără îndoială din vechii khazari. Avea Orientul în sânge. Oriunde o duceau peregrinările, îşi amenaja imediat o cameră cu perniţe şi ţesături orientale. Au entuziasmat-o şi iile şi fotele româneşti. Desigur că am îndrăgit-o cu toţii.

Familia Menuhin venise în România urmându-l pe George Enescu, pentru ca Yehudi să-şi poată continua cu marele violonist lecţiile începute la Paris. În fiecare după-amiază, o trăsură venea să-l ia pe Yehudi, însoţit de tatăl său, la Cumpătul, cartier al Sinaiei situat pe partea cealaltă a Văii Prahovei, unde se afla Vila Luminiş a lui Enescu.

Yehudi – povesteau părinţii lui – avea opt ani când l-a auzit prima dată pe Enescu concertând la San Francisco. A fost "le coup de foudre". Din acel moment, visul lui a fost să devină elevul lui Enescu.

Profesorul lui american fusese un violonist ilustru, Louis Presinger. La sfatul acestuia, Yehudi l-a vizitat la Bruxelles, însoţit de mama lui, pe celebrul violonist Ysaye, ca să sondeze posibilitatea de a deveni elevul lui. Au găsit însă acolo un om împovărat de ani, care nu se mai deplasa decât cu ajutorul unui scaun pe rotile. Dar şi metoda de studiu pe care i-a recomandat-o lui Yehudi era prea rigidă, prea îngust tehnică, nepotrivită cu personalitatea muzicală deja vizibil conturată a acestuia. "– Nu, Ima, a spus Yehudi, nu pot şi nu vreau să studiez cu el".

Se anunţase la Paris un concert al lui Enescu. A fost o aşteptare încordată. Copilul ştia ce voia şi era hotărât să învingă. După concert s-a dus singur în cabina celui în care vedea pe maestrul său predestinat şi mai mult l-a silit decât l-a convins să-l primească în dimineaţa următoare la el acasă. Acolo, maestrul – într-o cameră plină de geamantane gata făcute, l-a ascultat cântând, l-a îmbrăţişat şi l-a adoptat fără rezerve.

Enescu nu se comporta ca un profesor şi lecţiile lui nu semănau decât prea puţin a lecţii. El îl trata pe Yehudi ca pe un adult. Nu făcea teorii, vorbea foarte puţin şi mai mult îi sugera cu ajutorul viorii sale modul de a pătrunde până la sufletul piesei muzicale interpretate. Pentru Yehudi, Enescu era (aşa a scris după mulţi ani în memoriile lui) "maestrul absolut", "mâna de sprijin pe care mi-o întindea însăşi providenţa, însăşi inspiraţia, ajutându-mă să mă ridic spre înălţimi".

Deşi aşa-zis "în vacanţă", Yehudi avea şi la Sinaia un program destul de încărcat: orele cu Enescu, alte ore de exersat acasă, lecţii de cultură generală. La una din aceste îndeletniciri mi s-a permis să mă asociez şi eu. Şedeam amândoi pe o bancă în parcul castelului şi citeam cu glas tare, pe franţuzeşte, el o pagină, eu o pagină. Aşa am citit împreună "Andromaque" de Racine şi "Paul et Virginie" de Bernardin de Saint-Pierre. După lectură urmau însă două ore de joacă liberă, la care ni se alăturau şi cele două fetiţe, Hephzibah şi Yaltah. Aici deveneam eu "şeful tribului". Pe aceşti copii ultra-orăşenizaţi îi învăţam să-şi facă dintr-o bucată de lemn de soc, după ce-i scoteau măduva pufoasă, un "puşcoci", care împuşca cu aerul comprimat în ţeavă; din materialele pe care le oferea din belşug pădurea ne făceam săbii şi arcuri cu săgeţi, din carton scuturi, din ziare coifuri de hârtie. Între trei copaci apropiaţi construisem din crengi înfrunzite o mică "cabană" de vânătoare. Yehudi era cel mai entuziast spadasin, vânător, constructor, până şi dansator, căci nu s-a lăsat până nu l-am învăţat dansul popular "Banu Mărăcine", pe care-l deprinsesem la şcoală.

Într-o zi, Conrad Bercovici ne-a dus, pe Menuhini şi pe noi, în localitatea vecină Poiana Ţapului, la o grădină-restaurant unde – ştia el – cânta un taraf excelent. Lăutarii ţigani, aflând pentru cine cântau, s–au întrecut pe ei înşişi, iar Yehudi nu se mai sătura ascultând. "– Ce sunete minunate reuşesc ei să scoată cu arcuşul acela făcut cu fire neprelucrate din coada calului!", se mira el. După câteva zile, taraful a fost invitat de Menuhini la ei la vilă, unde tânărul violonist american şi lăutarii prahoveni şi-au demonstrat reciproc arta.

A venit însă şi ziua despărţirii. Menuhinii se înapoiau la San Francisco. Dar legătura înnodată la Sinaia nu s-a rupt. Părinţii au continuat să-şi scrie ani de zile. Ne-am scris şi noi, cei doi băieţi. În scrisorile ei, Marutha a repetat insistent invitaţia făcută înainte de plecare: "– După terminarea liceului, Sorin să vină la San Francisco. Va locui la noi, va studia (voiam să devin inginer) şi-i vom găsi o muncă remunerată potrivită pentru un student. Aşa îşi fac studiile la noi mulţi tineri". Invitaţia Maruthei era, pe cât de generoasă, pe atât de serioasă. Noi însă nu ne-am gândit niciodată în mod serios să-i dăm curs. Eram o familie foarte unită şi nu ne gândeam să ne despărţim nici măcar temporar.

Dar corespondenţa cu Yehudi a continuat.

Am în faţă scrisoarea datată 20 martie 1928, cinci luni după plecarea din Sinaia. Răspunzându-mi (îi povesteam despre pasiunea pentru experienţele de fizică, chimie şi despre faptul că frecventam un cerc de elevi radio-constructori), Yehudi îmi scria despre noile lui lecturi franceze şi despre studiile lui: franceza, engleza, algebra, istoria, armonia şi, desigur, vioara.

"Fiecare lecţie este pentru mine o plăcere, căci toţi profesorii (pe care îi şi numea – S. T.) nu-mi sunt numai învăţători, ci şi *prieteni"*. Şi el şi toată familia erau fericiţi că se regăseau în sfârşit acasă, dar Yehudi adăuga: "Am luat cu noi amintiri despre voi, care ne revin în minte mereu. Ce bine ar fi dacă aţi putea veni în America!"

Iată şi o altă scrisoare, trimisă după un an şi jumătate (noiembrie 1930) de la Paris. Yehudi avea acum 14 ani, străbătuse în evoluţia lui artistică un drum remarcabil, plin de noi succese, sub conducerea violonistului şi compozitorului german Adolf Busch (recomandat de Enescu). Scrisoarea, scurtă, ca şi scrisoarea precedentă, nu menţionează nimic din toate acestea: modestia era a doua natură a lui Yehudi. Ceea ce frapează în ea sunt exclamaţiile, prospeţimea sentimentului, spontaneitatea. Autorul ei pare să-şi amintească cu oarecare nostalgie perioada când ne jucam împreună, atât de fericiţi, la Sinaia.

Se apropiau însă, inexorabil, marile furtuni ale deceniilor 30 şi 40, aducând preocupări de cu totul altă natură şi impunând – cel puţin unora – opţiuni de un ordin mai grav. Anii copilăriei păreau împinşi într-un trecut îndepărtat. Corespondenţa noastră s-a rărit, s-a stins (deşi mamele noastre îşi mai scriau în 1936!).

Ne-am reîntâlnit în 1947, la Bucureşti, unde Yehudi, încălcând tabu-urile politice ale războiului rece, venise să concerteze. Bucureştenii i-au făcut o primire triumfală. A cântat împreună cu George Enescu. Eram pe atunci proaspăt redactor şef al "Scânteii" – tânăr, entuziast şi lipsit de tact. Am discutat cu el despre relaţiile româno-americane, dar nu ne-am mai găsit pe aceeaşi lungime de undă.

Au trecut ani, cu tăvălugul lor... Mama murise de curând, fiul meu emigrase, fiica mea şi soţul ei se pregăteau să-i urmeze exemplul. Ceva în adâncul sufletului m-a făcut să simt nevoia unei noi comunicări – neoficială, necenzurată, sinceră – cu prietenul de odinioară. Prilejul mi l-a oferit prima vizită făcută, în 1976, fiului nostru Mircea, pe atunci student la Ierusalim.

Scrisoarea mea, odată începută, s-a lungit. S-a transformat într-o adevărată confesiune. I-am scris despre anii în ilegalitatea comunistă, impregnaţi de dorinţa de a contribui la stăvilirea fascismului. Despre anii de dictatură şi război şi despre soarta amară a evreilor din România. Despre anii teribili dar totuşi activi din Ucraina ocupată de nazişti, urmaţi de anii în rândurile Armatei sovietice, ca voluntar pe frontul antihitlerist. Despre speranţele şi decepţiile perioadei postbelice – activitatea mea la "Scânteia", cei trei ani sub anchetă, înscenarea, excluderea din partid, reabilitarea după zece ani, pensionarea. Despre noi şi despre familia noastră.

Răspunsul, semnat ca odinioară doar Yehudi (şi doar în paranteză "Menuhin"), nu s-a lăsat mult aşteptat. Am recunoscut în el glasul vechiului prieten. Îşi reamintea până şi palma primită de la tata (unica pe care mi-a tras-o vreodată) când, după ce dispărusem în orele serii călare pe un cal ţărănesc închiriat, continuam, la zece noaptea, să mă plimb fără grijă prin parcul Sinaia, până când, în sfârşit, tata, Moshe Menuhin şi Yehudi, mi-au dat de urmă... Ce griji benigne avea pe-atunci viaţa!

Yehudi îmi scria (Londra, 19 octombrie 1976):

"Sper că tu şi soţia ta vă simţiţi bine în situaţia de pensionari şi că aveţi satisfacţia de a vă vedea din când în când cu copiii şi că acum aveţi posibilitatea şi timpul necesar pentru a vă consacra acelor interese care vă stau cel mai mult la inimă. Este un lucru minunat dacă măcar unele vieţi pot găsi oarecare odihnă şi siguranţă în anii lor târzii. Te cuprinde groaza când te gândeşti ce multe sunt acelea dintre familiile noastre, ce mulţi sunt aceia dintre fraţii noştri cărora li s-a răpit până şi dreptul de viaţă, dreptul de a trăi la bătrâneţe alături de familiile lor şi care au fost siliţi, cu voinţă şi ştiinţă, să îndure tratamente inumane, umilinţe şi dureri...".

Am mai schimbat, timp de câţiva ani, urări de Anul Nou – şi atât. Trăiam în lumi prea diferite.

Dar oricând şi oriunde m-aş fi aflat, vioara lui îmi spunea lucruri pe care alţii poate nu le auzeau. Era glasul prietenului. Glas care nici acum nu s-a stins.

Timp de mulţi ani, Yehudi a activat ca dirijor şi ca pedagog – sunt cunoscute şcolile lui pentru tineri muzicieni talentaţi. Organizaţia "Muzică vie acum!", patronată de el, organizează reprezentaţii muzicale în închisori, ospicii şi regiuni rurale îndepărtate. Dar umanistul Yehudi Menuhin a fost mai ales un propovăduitor de pace. Doctrina lui ar putea fi denumită "Muzică şi muzicieni fără frontiere". Preot laic al muzicii, el încerca să adune laolaltă, să facă să-şi dea mâna reprezentanţi ai unor tabere opuse. "Nu rareori am izbit cu capul ziduri ideologice, dar sunt convins că muzica nu trebuie să dea înapoi în faţa vrăjmăşiilor neîmpăcate ale oamenilor". Uneori umanismul lui neconformist a fost privit cu scepticism, alteori a stârnit chiar nemulţumiri, mai ales în rândurile poporului din care se trăgea şi pe care îl iubea. Dar totdeauna a fost inspirat de dragostea de oameni.

În umanismul lui eu văd o trăsătură specifică a moştenirii lui iudaice. Şi să nu se uite: de-a lungul întregii vieţi el şi-a purtat cu mândrie şi fidelitate, ca pe un drapel, numele: YEHUDI.

Document

"Hotel Majestic
Paris

Dragă Sorin,

Sunt așa de bucuros că am primit scrisoarea ta. Mi-a făcut multă plăcere. De multe ori am vrut să-ți scriu, dar n-am avut timp. Chiar acum nu am decât câteva minute. Sper foarte mult că vei veni cu părinții tăi în California. Atunci am putea să ne vedem mai des și să ne jucăm împreună. Țara este atât de frumoasă! Dar dacă vii în apropiere de Basel, poți fi sigur că te vei vedea cu noi. Scrisoarea ta m-a interesat foarte mult, probabil că ai multă treabă, dar când ai timp, gândește-te la noi și trimite-ne știri despre tine.

Ne-a părut foarte bine să știm că totul e bine la familia Toma.

Dar, regret, tata mă și trimite la culcare (Yehudi avea 14 ani – S. T.), *așa că spune-i tatălui tău că m-a bucurat scrisoarea lui și cât de mult sper să vă revăd. Cu multă prietenie și cu o mie de sărutări părinților tăi de la tata și de la mine.*

Prietenul tău, ca întotdeauna,
Yehudi Menuhin".

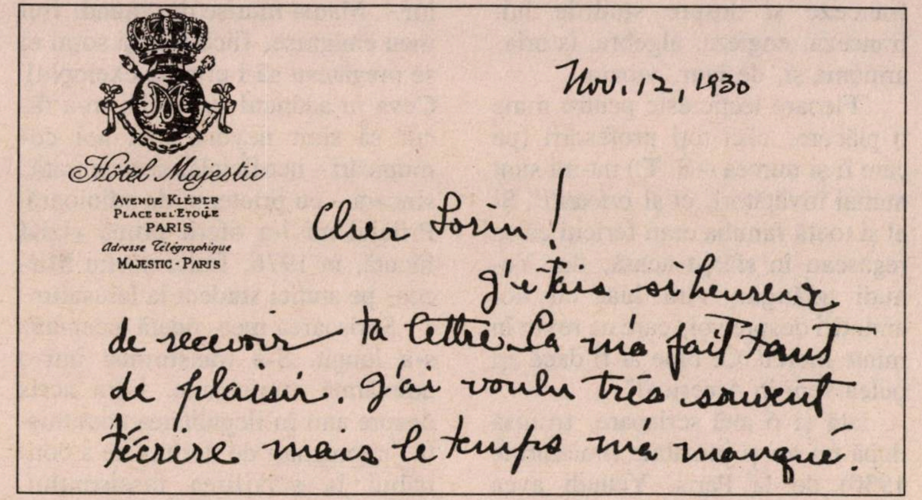
Hotel Majestic
Avenue Kléber
Place de l'Etoile
Paris
Adresse Télégraphique
Majestic - Paris

Nov. 12, 1930

Cher Sorin!

J'étais si heureux de recevoir ta lettre. Ca m'a fait tant de plaisir. J'ai voulu très souvent t'écrire mais le temps m'a manqué.

"20 martie 1928
San Francisco, California

Dragă Sorin

M-am bucurat mult când am primit încântătoarea ta scrisoare și sper că atunci când vei primi aceste rânduri mama ta va fi complet însănătoșită (după o operație – S. T.). *Suntem foarte fericiți că ne aflăm în sfârșit din nou acasă, dar un singur lucru ne lipsește: prietenii noștri dragi pe care i-am lăsat în Europa. Am luat cu noi amintiri despre voi care ne revin în minte mereu. Ce bine ar fi dacă ați putea veni în America! După întoarcerea din călătorie în casa noastră s-a restabilit deplin ordinea dinainte, avem impresia că nici nu am plecat din ea vreodată, e aproape ca și cum totul n-ar fi fost decât un vis.*

De când m-am întors am citit "Le Misanthrope" de Molière, "Le Lutier de Crémone" de François Copée și acum "Cyrano de Bergerac" cu scumpa mea profesoară, d–ra Rebecca Godchaux. Totodată studiez și gramatica. La engleză, profesorul meu este dl. Peterson, iar la vioară dl. Persinger. Fiecare lecție este pentru mine o plăcere, căci toți profesorii mei nu-mi sunt numai învățători, ci și prieteni.

Îmi descrii cu ce te ocupi, mi s-a părut foarte interesant, dar îmi pare bine că ești în vacanță.

Tata îmi predă istoria și algebra.

Mama e destul de sănătoasă și surioarele mele sunt ca întotdeauna. Una este un drăcușor alb, alta un drăcușor roșu, dar amândouă sunt niște îngeri – încearcă să înțelegi!

Transmite gândurile mele de sinceră prietenie părinților tăi dragi. Sperând, în continuare, să vă revăd, rămân, cu toată dragostea, prietenul tău devotat.

Yehudi Menuhin

P.S. Toată familia vă trimite cele mai bune urări.

Yehudi Menuhin"

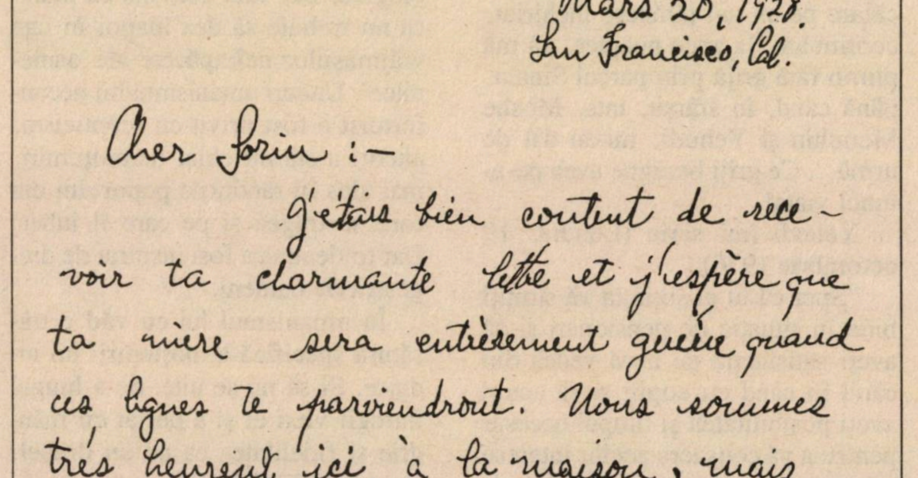
Mars 20, 1928.
San Francisco, Cal.

Cher Sorin :—

J'étais bien content de recevoir ta charmante lettre et j'espère que ta mère sera entièrement guérie quand ces lignes te parviendront. Nous sommes très heureux ici, à la maison, mais

"Londra, 19 octombrie 1976

Cher Ami,

Am fost foarte mișcat și încântat să primesc scrisoarea ta și să aflu vești despre familia ta. Tot ce spui despre prietenia noastră și despre prietenia părinților noștri când am fost la Sinaia mi-a readus din trecut, odată cu amintirile, detaliile lor

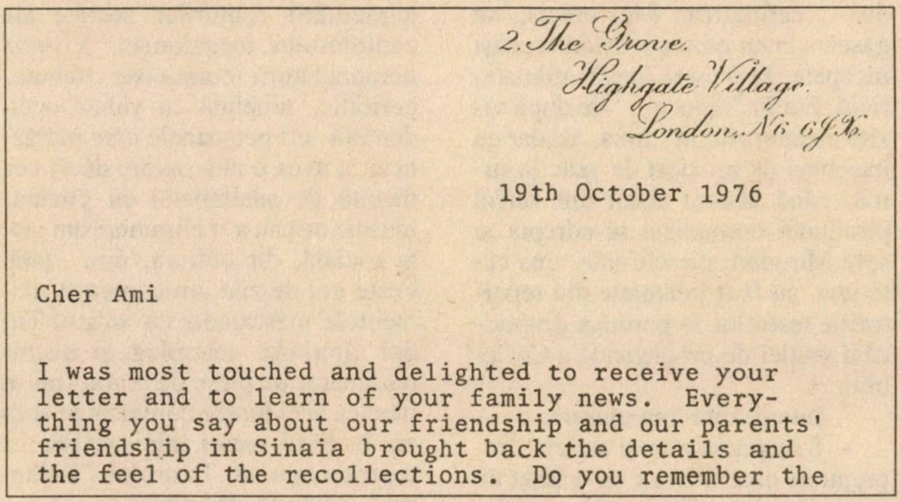

2. The Grove.
Highgate Village.
London, N6 6JX.

19th October 1976

Cher Ami

I was most touched and delighted to receive your letter and to learn of your family news. Everything you say about our friendship and our parents' friendship in Sinaia brought back the details and the feel of the recollections. Do you remember the

şi senzaţia actualităţii lor. Îţi aminteşti oare seara aceea când ai plecat de acasă – singur, cred – şi ai hoinărit câteva ore, şi ce îngrijorat a fost tatăl tău? Când, în sfârşit, te-ai întors, îngrijorarea lui a luat forma unei mustrări deosebit de aspre. Pot foarte bine să înţeleg reacţia lui!

Sper că tu şi soţia ta vă simţiţi bine în situaţia de pensionari şi aveţi satisfacţia de a vă vedea din când în când cu copiii şi că acum aveţi posibilitatea şi timpul necesar pentru a vă consacra acelor interese care vă stau cel mai mult la inimă. Este un lucru minunat dacă măcar unele vieţi pot găsi oarecare odihnă şi siguranţă în anii lor târzii. Te cuprinde groaza când te gândeşti ce multe sunt acelea dintre familiile noastre, ce mulţi sunt aceia dintre fraţii noştri cărora li s-a răpit până şi dreptul de viaţă, dreptul de a trăi la bătrâneţe alături de familiile lor şi care au fost siliţi, cu voinţă şi ştiinţă, să îndure tratamente inumane, umilinţe şi dureri.

A fost pentru mine o veste îmbucurătoare să aflu că părinţii tăi au trăit până la o vârstă înaintată şi regret că nu de mult a murit mama ta. Te rog să transmiţi fiului şi fiicei tale cele mai calde urări de bine. Sper că într-o bună zi voi avea plăcerea să-i întâlnesc.

A fost drăguţ din partea ta să-mi trimiţi fotocopiile scrisorilor mele şi a scrisorii mamei mele către mama ta, precum şi a tatălui meu către ambii tăi părinţi.

Părinţii mei trăiesc, locuiesc tot în California. Am să le trimit scrisorile. Nu mă îndoiesc că vor fi foarte mişcaţi.

Alătur o fotografie a familiei mele.

Scuză-mă, te rog, că scriu în engleză, dar aşa pentru mine merge mai repede iar pentru secretara mea este mai uşor.

Fie ca viitorul să-ţi aducă numai meritata recompensă pentru viaţa ta, închinată cu atâta curaj apărării umanităţii.

Cu salutări afectuoase

Al tău
Yehudi (Menuhin)"

NOU

Infuzie de cultură în pastile homeopatice

STELE REGALE

Cartea recent publicată de ELENA-ESTHER TACCIU în Editura DU Style București

Vă prezintă peste o sută de portrete ale personalităţilor de talie universală, ca Van Gogh, Marcel Proust, Mihai Eminescu, Rudolf Nureev.

Pornind de la Zodia sa de naştere, fiecare din aceşti eroi îşi dezvăluie şi drama sentimentală.

☆ ☆ ☆

Cartea poate fi procurată trimiţând contravaloarea a 50 de şekeli la adresa:

ELENA-ESTHER TACCIU
P.O.B. – 2104
58490, KIRIAT SHARET
HOLON Telefon: 03-5590829

Alexandra Marton
SPERANȚ
Madeleine Davidsohn
Intrare liberă
MINIMUM
ZElias
Astăzi sau mâine...
MiNiMUM

minimum

editează

- Aveţi în manuscris memorii personale?
- Vreţi să vă publicaţi jurnalul intim?
- Doriţi să scoateţi la lumina tiparului un volum de povestiri sau poezii?

minimum este editorul cel mai competent!

Întregul proces complicat de organizare (sau stilizare) a manuscrisului, de paginaţie şi corectură tipografică, coperta, prefaţa şi diferite forme de publicitate vi le asigură

minimum

●

Există în sfârşit o editură: minimum

MIRCEA PETRU SUCIU

Suetă și bitter

Mircea Petru Suciu, teatrolog şi publicist, a fost ani de zile referent la Direcţia Teatrelor din Ministerul Culturii din România. În această calitate, el a participat la şedinţa de la minister, din 1971, unde a fost "discutată" şi respinsă piesa lui Al. Mirodan "Contract special de închiriat oameni", piesă unde se vorbeşte despre antisemitism.

Luna trecută, Suciu s-a întâlnit la Bucureşti, la "Capşa", cu vechiul său prieten, prof. Michael Streja, redactorul publicaţiei H.O.R. din Natania. Şi din vorbă-n vorbă, Mircea Petre Suciu şi-a amintit de cele petrecute în 1971. Ba chiar a aşternut câte ceva pe hârtie.

Savuram desertul la restaurantul Capşa din Bucureşti. Îţi mai aminteşti, profesore? Cerul gurii ne era gâdilat de arome perverse (reţetele fraţilor bulgari testamentari se aplicau întocmai!) – am găsit asemănări cu reţetele lui Sacher din Viena – soţiile noastre gângureau iar noi devenisem melancolici la şpriţul de vorbă lungă... Deodată, nu ştiu ce ţi-a venit, m-ai întrebat dacă l-am cunoscut pe Mirodan.

– Hm! Da, indirect, ţi-am răspuns imediat. L-am cunoscut, ca să zic aşa, prin reputaţia sa, datorită celebrităţii sale de dramaturg important, celebritate dobândită în decenii de succese teatrale (succese egalate în acele vremuri doar de Aurel Baranga, Horia Lovinescu şi – pe sfert – de Mihail Davidoglu), deci, indirect…

– Mi se pare curios că n-aţi avut prilejul unei conversaţii directe. Voi doi sunteţi cam de-aceeaşi vârstă…

– Întâi şi întâi, profesore Michael Streja, am cu vreo patru ani mai puţin decât Mirodan, iar prilejul la care te referi s-a ivit şi s-a dus… nefinalizat. Mai precis, ne găseam la un moment dat în aceeaşi încăpere, la o masă lungă, ministerială. Era în "iepoca…" de după vizita dictatorului în China, aşadar cu mai bine de un sfert de veac în urmă, când laserul ţâşnit din vârful piramidei comuniste se-ndrepta şi spre Mirodan; piesele sale, una câte una, au fost înlăturate din repertoriile teatrelor la porunca despotică a secţiei de propagandă a CeCe-ului.

– Interesantă împrejurare…

– S-ar putea zice şi astfel... Împrejurare care ulterior mi-a lăsat un gust amar în gură şi-n minte; asistenţi diverşi prezenţi… De ce amar? Pentru că mai târziu mi-am dat seama că avusese loc o judecată fără apel, cu verdictul prestabilit de unicul judecător al ţării. Pe vremea aceea, dragă Mihai, erai şi tu în ţară, pe vremea în care Ministerul Culturii devenise (tot prin poruncă de Sus) *organ de partid şi de stat* (aplaudacii fuseseră de acord cu mascarada judecăţii operei lui Mirodan). Rolul meu? Eram referent al piesei sale "Contract special pentru închiriat oameni". Examinasem lucrarea cu interes şi cu obiectivitatea de care eram în stare. Piesa utiliza o parabolă ingenioasă, piesa trimitea un mesaj dramatic tuburător, atitudinea autorului faţă de tema gravă abordată era aceea de adâncă mâhnire… Am citit referatul într-o tăcere sepulcrală.

– Aha! Aha! Era, deci, o piesă de teatru bună!

– Bună? E prea puţin spus. Era o piesă minunată, scrisă de un profesionist de mare talent. Am cutezat să înşir cu sobrietate calităţile intrinseci ale lucrării, să observ valorile ei. Piesa constituia un semnal de alarmă tras în România, tocmai în perioada în care se desfăşura acţiunea de vânzare (ca la târgul de sclavi) a cetăţenilor de etnie germană ori evreiască – contra aprobării de plecare definitivă din ţară. Îţi aminteşti foarte bine de vânzarea oamenilor pe valută forte în scopul alimentării conturilor secrete ale pantofarului megaloman. Visteria nomenclaturii comuniste trebuia, periodic, umplută cu valută occidentală, ori persoanele care îndrăzneau a avea o altă opinie decât cea dictată de analfabetul cu pricina, musai, urmau a fi eliminate din viaţa socială, din cultură, din… ţară. Peste ani de zile am comentat momentele mascaradei cu amicul Tudor Steriade, teatrolog şi distins traducător de piese de teatru (mi se pare că şi el fusese convocat în acea zi, în jurul mesei ministeriale, ca reprezentant al Teatrului "Bulandra", unde se afla piesa).

– E cutremurător ce-mi spui acuma, deşi, în bună parte, cunosc şi eu că astfel s-au petrecut faptele. Ce s-a întâmplat însă cu piesa lui Mirodan?

– Nimic. Ce să se întâmple? Concluzia ministrului adjunct (Ion Brad, *n. red. Minimum*) a fost că piesa nu e… bună! Că problematica piesei nu reflectă actualitatea, că… etc. etc. etc. (părerea referentului a fost aruncată la coş cu referat cu tot); umbra fantomatică a pantofarului domina încăperea din Casa Scânteii; ministrul adjunct provenit dintr-un poet talentat, un om născut sub aripa baronului ardelean Ion Inocenţiu Micu Klein, care poet – din nefericire – a pactizat cu Ucigă-l Toaca. Da; el semnase pactul cu Diavolul şi aşa ceva se plăteşte până la urmă.

Chelnerul stilat ne-a adus cafelele şi ne-a întrebat dacă preferăm *marghilomane,* la care l-am felicitat pentru ideea de a ne fi servit *bitter.*

Am sorbit încetişor din păhărele bitterul amărui… Soţiile noastre tăcuseră…

●

Ce se tot laudă sârbii cu rezistenţa lor faţă de forţele NATO? În definitiv, ei se luptă numai cu 19 ţări…

DICȚIONAR NECONVENȚIONAL

AL SCRIITORILOR EVREI DE LIMBĂ ROMÂNĂ

AL. MIRODAN

G

Gaster, Moses

(Urmare din numărul trecut)

Expulzarea

Succesul "Literaturii populare" ar fi putut să-i asigure lui Gaster o *bază* pentru cariera sa într-ale filologiei dacă omul nu era, așa cum s-a văzut mai dinainte, un *activist* al comunității evreiești, adică, așa cum am spune astăzi, un scriitor angajat. A format un comitet, condus de el însuși și de rabinul dr. M. Beck, pentru redactarea de manuale școlare românești destinate școlilor evreiești. Ținea conferințe la Barașeum; în toamna lui 1882 a inaugurat ciclul pe anul în curs cu o expunere pe tema "Importanța culturală a Talmudului". A aranjat cu Eliezer Rokeah, venit de la Ierusalim, cumpărarea unui teren lângă Haifa pentru întemeierea unei colonii a evreilor-români. Palestina fiind, la vremea aceea, sub stăpânire otomană, s-a dus la Constantinopole, întâlnindu-l pe Marele Vizir Said Kuciuk și rugându-l să permită emigrarea evreilor în Țara Sfântă. Cererea fu aprobată. Aflând că Sir Lawrence Oliphant, partizan al începuturilor întru sionism, vine în Galiția, pentru a distribui ajutoare evreilor refugiați în urma pogromurilor din Rusia, i-a scris, cerându-i să treacă și prin România: avem lucruri importante de discutat. Englezul s-a conformat. La Iași – spune Gaster – *"a avut o întâlnire fantastică... și apoi am plecat la București"*. (Era în primăvara lui 1882.) *"Mase de oameni s-au întâlnit cu el și într-o zi, când ne plimbam pe străzi, o mulțime imensă de oameni ne-a urmat. Am ajuns în casa unui văr al bunicului și am intrat să ne odihnim. A fost bine tratat, dar afară se adunase o mare mulțime de oameni și a trebuit să intervină poliția".*

Guvernul, și îndeosebi Sturdza, nu vedeau cu ochi buni aceste "contacte cu străinii". Directorul Poștei primi dispoziții să fie atent cu corespondența lui Gaster. În clipa când devenise limpede că scrisorile "se pierd pe drum", Gaster începu să caute cetățeni care urmau să plece cu trenul în străinătate, le dădea câte-un plic pe ascuns, rugând pe respectivii ca de îndată ce ajung la Brașov să le pună la poștă. Așa – ca la o "Europă liberă" a vremii – a ajuns la reverendul R. Loewe din Londra, secretar al Asociației Evreo-Britanice, un pachet cu documente despre acțiunile anti-evreiești de la Bacău. Așa a ajuns fotografia unui muncitor evreu de la fabrica de hârtie "Letea", a cărui față fusese desfigurată, în timpul unui "accident de lucru", cu acid sulfuric. Așa au ajuns, prin călători din Anglia, ca David Schloss (membru în Asociația Evreo-Britanică) sau Sir Ernest Cassel, fel de fel de informații. Transmise *acolo sus*, la "Foreign Office", toate aceste documente și-au făcut efectul, silindu-l pe lordul Salisbury să recunoască englezește, adică cu jumătate de gură, că guvernul de la București "a încălcat legislația internațională", și să ceară ambasadorului Marii Britanii, Percy Sanderson, a efectua (cu discreție însă și cu tact) o anchetă.

Era prea mult. Scos din sărite de intervenția englezească, și după ce dădu indicații ziarelor să demaște "minciunile evreilor britanici", Sturdza se hotărî să taie în carne vie, iscălind, cu pana de gâscă muiată în cerneală neagră, un decret de expulzare a lui Gaster și a altor "defăimători ai țării". Din studiul lui Victor Eshkenazy, la care m-am referit adesea până acum, reiese că ceilalți condamnați erau (potrivit unei prime liste publicată în presă): Elias Schwartzfeld și Isaac Auerbach, amândoi de la ziarul "Fraternitatea", M. Rosenfeld și Iosub Fior, redactori la foaia "Vocea Dreptății" din Botoșani, Iosef Schwarz, Marcu Brociner, redactor la ziarul "Bukarester Tageblatt", Iacob Bettelheim, redactor la "Bukarester Salon" (un titlu simpatic), Iulius Schein, corespondent al ziarului austriac "Neue Freie Presse", Michael Aziel, directorul foii în idiș "Hayoetz", Armand Lévy, reprezentantul organizației "Alliance Israélite Universelle", și un anume T. Rubin.

În ziua plecării evreii ieșiseră pe străzi, ca la demonstrație, purtând pancarte cu "Dr. Gaster pleacă împreună cu prietenii lui". «*Cred* – povestește Gaster (nu fără excese de orgoliu) – *că nu a fost evreu să nu vină la gară sau să iasă de-a lungul străzilor. Aveam medalia mea de aur și am plecat cu toții. Michael Aziel căpătase un pont de la mine și a trecut liniștit în Bulgaria, unde a rămas o vreme. Moses Schwartzfeld, care era în momentul acela într-o călătorie, se afla lângă graniță, așa că a traversat-o. Nu rămăsesem decât trei care plecam, Auerbach, Elias Schwartzfeld și cu mine. Mama trăia încă și a venit la gară cu* *tata și restul familiei. Vorbisem cu o zi înainte și mama mi-a povestit o istorie pe care aș vrea să o amintesc. "Odată, demult, trăia o pereche. Indiferent ce făcea, omul nu reușea nimic și a căzut în disperare. Într-o noapte a auzit-o pe soție plângând cu amărăciune. Cu totul surprins, a întrebat-o: – Ce s–a întâmplat? – Oh, i-a răspuns ea, am visat urât... Nu are importanță... În cele din urmă, i-a povestit visul: – Am visat că eram în cer și acolo am văzut îngerii stând în grupuri, îndoliați și plângând, și i-am întrebat ce s-a întâmplat. Mi–au spus: Cum, nu știi? Dumnezeu a murit. Mi-a fost atât de teamă că m-am trezit plângând. – Ei, i-a spus el, cum poți să crezi așa ceva? Dumnezeu nu moare niciodată... Atunci, ea i-a replicat: – Dacă Dumnezeu nu moare niciodată, de ce cazi tu în disperare? Dumnezeu e pretutindeni, nu trebuie să cazi în disperare. Indiferent unde mergem, Dumnezeu ne apără". Și așa am plecat... Imediat ce am trecut frontiera (la Brașov) i-am trimis o telegramă de loialitate regelui».*

În cazul lui Gaster, mama avusese dreptate. Dumnezeu l-a apărat pe fiul ei, ajutându-l să treacă cu bine șocul expulzării și să-și găsească un rost în străinătate. Cât despre Sturdza, hotărârea lui, luată sub imperiul furiei și al dorinței de a arăta "cine sunt eu", a fost socotită și la vremea respectivă și după aceea un act nesăbuit. "Ce-i cu el, se șoptea prin culisele guvernului, a înnebunit?" Da, înnebunise, sau mai exact era pe drumul ce duce la demență. Câțiva ani mai târziu, Sturdza, devenit prim-ministru, începuse a stârni îngrijorarea regelui Carol I. Acesta aflase, prin aghiotanții săi, că înaltul demnitar obișnuia să se închidă în birou, așezându-se pe dușumea și făcând precum cocoșul.

Alarmat de cucurigurile premierului, suveranul îl convocă în cabinet și după ce îi întinse patru degete (gest prin care distantul Carol I arăta că-l prețuiește în mod deosebit pe vizitator), îl sfătui cu blândețe să-și dea demisia. Sturdza s-a conformat bineînțeles sugestiei regale, după care, boala agravându-se pe zi ce trece, a plecat în Germania, internându-se într-o casă de sănătate unde făcu, nestingherit de nimeni, cucurigu până la moarte.

(Continuare la **Gaster, Moses,** *în numărul viitor)*

După ce a aflat de condamnarea lui Arie Deri, la 4 ani de închisoare, rav Ovadia Iosef, mentorul spiritual al deputatului, a exclamat:

"Mulțumiți-i lui Dumnezeu, căci el este bun!"

Știți ce? Eu care-l luam mereu în bășcălie pe rav Ovadia, de data asta l-am luat în serios, și am mulțumit lui Dumnezeu.

În editura "Minimum" a apărut o carte nouă:

Astăzi sau mâine

de ZElias *(Elias Zilberstein)*

Un eseu despre trecutul nostru istoric și despre zilele fierbinți de astăzi.

"... avem de-a face cu scrierea unui om căruia *îi pasă,* gândind și vibrând pe marginea dilemelor noastre mereu dramatice, mereu chinuitoare. Pentru cititorul lui "Astăzi sau mâine", paginile lui ZElias reprezintă o mărturie. Iar pentru cititorul mai atent, un strigăt."

Al. Mirodan

"Scrisul lui ZElias e reprimat, încorsetat de logica istoricului, dar simți vibrația lavei ce agită în permanență straturile rândurilor tipărite. (...) Curajul opțiunii politice, dramele acesteia, ca și temperatura argumentației garantează interesul crescând al oricărui cititor, care deschide prima copertă a acestei cărți paradoxale".

Elena-Esther Tacciu, *Minimum*

"O originală tentativă de a testa, literar, viitorul imediat într-o pasionantă relație cu trecutul îndepărtat...
O carte care, înainte de orice, ne pune pe gânduri".

Carol Isac, *Ultima oră*

"Comentariul inteligent, sincer, lucid al unuia dintre atâția «soldați ai păcii» care se simt datori să arunce o privire retrospectivă asupra istoriei evreilor".

E. Suhor, *Realitatea Evreiască,* *București*

Recomandat generației de ieri și de astăzi.

Cartea se poate procura trimițând echivalentul a 35 șekeli (în țară) sau 44 șekeli (extern-Air mail) pe adresa:

E. Zilberstein, POB 2007 – HOLON 58120, Tel./Fax: 03/604-9966

IOSEF EUGEN CAMPUS

Eseuri

Scriitorilor israelieni de limba română li s-a realizat un vis care părea imposibil: deschiderea României pentru scrisul lor. Zeci de cărţi se tipăresc acum în România, edituri serioase tipăresc lucrări de valoare scrise în Israel, publicul larg românesc de acolo constituie acum orizontul de lectură al operelor scrise în româneşte în Israel. Nu mai ai senzaţia de sufocare pe care ţi-o dădea conştiinţa că scrisul tău va fi citit, în cel mai bun caz, de numai câteva zeci, sau maximum sute de cititori.

Dar acest fenomen binefăcător are, din păcate, şi un aspect negativ. În loc să reprezinte o schimbare radicală, accesul la noi criterii de valoare, tipărirea în România a început să capete aspecte oarecum asemănătoare cu acelea, dinainte, în Israel. Edituri adevărate, cu comitete de selecţie, nu existau aci. Autorul îşi plătea singur, dacă voia, cu bani greu adunaţi, tipărirea "Operei", chiar dacă aceasta nu avea nici o valoare. În România actuală, ameţite de avântul capitalist, majoritatea editurilor nu mai văd în actul editorial o întreprindere plină de răspunderi serioase, estetice şi morale, ci numai o *afacere* şi, ca atare, de dorit rentabilă. Cine are dolari plăteşte, şi editura tipăreşte. Cu surle şi trâmbiţe. Cu reuniuni festive, în care se proclamă zgomotos "talentul" scriitorului.

De unde, ievitabila confuzie de valori. Scriitori de valoare şi scriitori mediocri sau chiar submediocri se îneacă în masa unificatoare a tipăriturilor şi laudelor similare.

Totuşi, nu mi-am pierdut speranţa. Speranţa că, în timp, masa mare de cititori serioşi din România va face, în cele din urmă, selecţia necesară.

❖

Printr-o coincidenţă semnificativă pentru această perioadă de intensivă activitate editorială, au apărut concomitent două volume ale Ginei Sebastian Alcalay. Unul, la Bucureşti: "Pe urmele altora" (Cartea Românească). Altul, la Tel Aviv: "Peregrinări" (Izvoare), ceva mai puţin dens, pentru că, insuficient de severă faţă de ea însăşi, autoarea a inclus în volum materiale diverse, unele superficiale, mediocre, precum "Şoferul" şi "Îngerul".

Nu am avut până acum prilejul de a spune un cuvânt bun întreg despre scrisul Ginei Sebastian, deşi îi apreciez personalitatea intelectuală. Aprecierile critice publicate la apariţia volumului "Poate mâine" (reproduse şi pe coperta volumului "Peregrinări") mi s-au părut excesive şi mai cu seamă extinse nejustificat de la "Jurnal" la textele narative.

Acum pot spune acest cuvânt bun întreg. E vorba de eseistică, domeniu prin excelenţă potrivit caracteristicilor scrisului Ginei Sebastian.

Se împletesc în aceste eseuri, completându-se surprinzător, două aspecte de bază ale scrisului ei.

În primul rând, confesiunea necenzurată de false pudori şi nici de norme socotite sacrosancte de stâlpii societăţii. Un bogat şi interesant material cu substrat autobiografic, ca în confesiunile din "Jurnal": *"În ce mă priveşte, când citesc anumite pagini, de o plasticitate şi o vervă a expresiei artistice pe care ştiu că, oricât m-aş strădui, nu voi putea niciodată să le egalez (...) îmi vine să mă fac nevăzută, să nu mai pun mâna vreodată pe condei, chiar dacă, după aceea, revenindu-mi din pocăinţă şi austeritate, mă răzgândesc şi păcătuiesc din nou".* Sau: *"Niciodată nu m-am împăcat bine cu obrazul meu" (...) "Cum să-i spui noului venit (noii venite) care te cântăreşte cu ochi şi iuţeală de expert, dă-mi voie să mă prezint, ştii, eu sunt altfel decât par. Da, sunt o persoană (relativ) cumsecade, nici proastă nici rea (...) am obiceiul să umblu cu capul în nori (...) sunt nesigură, emotivă, şovăi întotdeauna când am de făcut o alegere..."*

Al doilea element esenţial care se împleteşte organic în eseuri cu cel precedent este cultura vastă, variată, serioasă. (O nedumerire: nu ştiu de ce autoarea se simte mereu parcă obligată să-şi dovedească această cultură, abuzând de referinţe şi citate, înşiruind la nesfârşit nume de autori. O cunoaştem. Ştim că e cultă. Nu e nevoie s-o dovedească iar şi iar, ostentativ. Parada e inutilă şi, uneori, supărătoare.)

Citind eseurile, te cufunzi într–un univers livresc care autoarei îi este tot atât de, sau chiar mai familiar decât cel real, cotidian. Nu se poate mişca fără a se sprijini pe umerii solizi ai marilor ei prieteni literari: Spinoza, Thomas Mann, Cioran şi Glucksman, dar îndeosebi mult preţuitul Kundera. Pentru ea, aceşti prieteni de idei sunt prezenţe reale, concrete şi inevitabile, aşa cum sunt pentru noi membrii familiei şi obiectele familiare din imediata apropiere în viaţa cotidiană: fereastra deschisă spre larg, masa de lucru, patul lipit de perete, micul nostru univers.

Arhitectura eseului ia, adesea, forma unei "teme". Ca o temă propusă la examen şi dezvoltată apoi cu neobosită străduinţă, aducând noi şi noi exemple, înşiruind noi şi noi opere şi citate, ca un elev mulţumit să-şi arate bogăţia cunoştinţelor.

Alteori, eseul purcede de la una

Ziarul "Yediot Aharonot" a dezvăluit într-un reportaj că, de când căminele de bătrâni "Mishan" au fost preluate de Histadrut, lucrurile merg atât de prost încât nu s-a distribuit pensionarilor nici măcar hârtie igienică.

Să nu vă închipuiţi că reportajul din marele cotidian l-a impresionat cumva pe Amir Peretz, conducătorul Histadrutului: d-sa se şterge la fund cu asemenea critici din presă.

sau două opere, prezentate amănunţit şi schiţându-se o posibilă raportare între ele (în "Experienţa comunistă sub lupă", cartea lui François Furet "Trecutul unei iluzii" şi cartea lui Matei Călinescu şi dr. Ion Vianu "Amintiri în dialog"). Valoarea informativă, documentară a eseului este atunci relevantă.

În cele mai bune, mai serioase eseuri ("De ce scriu scriitorii", "Angoase", "Timpul", "Scrisorile", "Moda", "Mimetism", "Clişee", "Dualităţi", "Nu exagera – dacă poţi", "Spaima învinsă", "Cele două morale şi politica", "Declinul minorităţii inteligente", "Arhivele răsăritului", "Între autohton şi universal" etc.) te bucuri să întâlneşti un spirit înrudit sufleteşte, o intelectuală adevărată. Alături de ea, străbaţi lumea ideilor. E o călăuză care, ce-i drept, nu te surprinde printr-o gândire deosebit de profundă sau prin strălucirea unor iluminări originale. Dar e o călăuză serioasă, solidă, formulând şi contrapunând ideile cu pricepere, preocupată de a căuta şi spune adevărul, refuzându-se cu încăpăţânare clişeelor şi dictatelor, lozincilor majoritare.

Limba folosită este aceea de intelectual, bogată şi nuanţată. Fraza se întinde larg, cu meandre. Echilibrată.

Uneori, fraza se extinde pe o pagină întreagă, subîmpărţită în paragrafe cumulative, ca într-un discurs bine argumentat.

Numai foarte rare ori se alunecă în stil insignifiant, banal gazetăresc: *"Amabilul nostru ghid", "Ajunşi la modernul stabiliment de băi Ein Ghedi, civilizaţia ne-a întâmpinat ospitalieră, cu multiplele ei posibilităţi de valorificare a bogăţiilor naturii întru plăcere, igienă şi fortificare…"*

❖

Nu pot încheia fără a sublinia încă o dată, cu adâncă plecăciune, respectul şi admiraţia mea pentru clarviziunea şi curajul moral al Ginei Sebastian.

În special în două domenii, ambele de strictă actualitate: comunismul, îndeosebi în forma lui Ceauşescu din ultimii ani în România. Şi Israelul, cu naţionalismul lui excesiv şi prejudecăţile sale în raporturile cu palestinienii.

Citându-l pe Aldous Huxley în ceea ce priveşte naţionalismul *("în persoana naţiunii noastre suntem capabili să intimidăm şi să înşelăm prin procură, mai mult, să intimidăm şi să înşelăm cu senzaţia că suntem profund virtuoşi")* şi despre scopuri şi mijloace *("Mijloacele determină scopurile (…) Violenţa şi războiul produc o pace şi o organizare socială conţinând în ele însele potenţialităţile unor noi acte de război")*, ea adaugă: *"Mă întreb dacă această din urmă constatare nu explică, cel puţin într-o măsură, tensiunile instaurate în decursul timpului între noi şi palestinieni…"*.

De perfect acord. Se impune o schimbare a mentalităţii. La noi şi la palestinieni.

שינוי - התנועה החילונית

SHINUI - MIŞCAREA LAICĂ

Dacă vreţi ca Dl. Avraham Poraz să fie în noul Knesset,
iată ce trebuie să votaţi:

יש

SHINUI - mişcarea laică
sub conducerea lui Lapid
şi a lui Poraz

ELENA-ESTHER TACCIU

Poezia sentimentului

Hotărârea Madeleinei Davidsohn de a debuta cu poezii, gest mai puţin obişnuit pentru o doctoriţă, a fost, desigur, frecvent amânată în secretele ei dezbateri interioare. O aflăm din prefaţa lui Al. Mirodan, editorul volumului recent apărut la *Minimum*. Titlul său, "Intrare liberă", nu ni se pare indiferent. Fără a fi constrânsă de prestigii consacrate, fără a fi tributară modelor şi modelelor, poeta ne spune "păsul", cum se zice, fără reţineri că va fi numită sentimentală. N-o marchează revoluţia lui Rimbaud şi Mallarmé în sintaxa poetică şi nici simbolurile lui Bacovia sau Ion Barbu. Ea stă singură cu amintirile, la o masă mică, eventual în răpăitul ploii, aşteptând pe cineva, un bărbat care poate e pe front, sau poate în altă parte, care va veni şi va pleca. Ea va compune în lipsa lui cântece de pahar, nostalgice, muzicale, cu rime capricioase şi fireşti, care se cer recitate tot la măsuţe de cafenea, între cel mult doi prieteni. Un Minulescu, un Şt. O. Iosif, un Săvescu, un Voiculescu, un Fundoianu, ar fi ascultat-o cu plăcere. Există astăzi dreptul la viaţă al acestei poezii intime, pe fundalul post-modernismului ironic şi cinic? Cum de nu! Cu condiţia să existe corzi care vibrează în fundal şi care o fac autentică. Muzicii acesteia i se mai spune trăire lirică. Sau mai simplu: M. D. nu-şi pune măşti sau haine sofisticate, de împrumut, în faţa cititorului. Ea-l chemă şi-i spune la ureche, discret, fără strigăte, gânduri şi dureri de fiecare zi. E şi aceasta o opţiune care cere curaj, libertatea de a alege o cale modestă, a adevărului subiectiv.

Obsesiile acestui volum de debut liric le-am aflat totuşi în multe altele apărute la noi. Imagini, peisaje româneşti de munte, atmosferă şi personaje din micul târg natal, moldovenesc, priveliştea atât de orientală a Israelului, dramele războaielor sale eterne, traseul ceţos al propriilor drame erotice, se întreţes în fiinţa poetului, cel care, în stare de şoc, se lasă curentat de aceste tensiuni noi şi vechi, de sunetele necunoscute înainte ale ebraicii. Câteva notaţii mai abstracte vorbesc despre adevăr şi timp, despre moartea ce dezgoleşte sensurile. Într-un cuvânt, nimic spectaculos, nici în tematica acestei cărţi, care are, n-o voi ascunde, circa zece texte sub ţinuta celor memorabile, scăpări de lexic ("deja" e un cuvânt fără cetăţenie în limba română literară, de pildă), neglijenţe stilistice şi topice. Cuvântul ca atare n-a ajuns o obsesie la Madeleine Davidsohn. Toate temele lirice au, cu toate acestea, axe de sprijin care nu ne lasă să cădem de pe schele.

Am mai numit textele vibrante ale Madeleinei Davidsohn "cântece de pahar", pentru aburul lor melancolic şi "intrarea liberă" în memoria noastră. Nu întâmplător metafora mea se întâlneşte, probabil, cu comparaţia din *Cuvântul* editorului dintre poezia ei şi "un vin simplu şi curat". Din aburul amintirilor nutrite de *"copii născuţi după război"* – generaţia autoarei – se încheagă silueta nebunei târgului, părăsită cândva de crudul mire. *"Cum apărea pe strada mea/ În rochie de catifea/ Şi pălării ca spuma"*, bizara Domnişoară stârnea hohotul crud al micilor spectatori, dar şi emoţia fetiţei de atunci, ce nu mai văzuse "dantele sau mătăsuri". Ea discerne drama. Domnişoara tragică era *"lovită doar de-un nenoroc"* şi, spre deosebire de batjocura târgului, stârnea compasiunea eroinei lirice: *"Eu îi spuneam «madam»/ ei o strigau nebuna"*. Păpuşii Margareta, rămasă orfană prin moartea unei mici prietene, Dida, i se cântă un frumos requiem: *"Doar Margareta-şi plânge-n colţ obida/ Şi-n capul ei de cârpă nu pricepe/ de ce a părăsit-o maica Dida"*. Bine alese arhaisme ("obida", "maica") încheagă o lume patriarhală românească. Ritul evreiesc de Paşte din casa veche a tatălui, vinul scânteietor, căutarea aficomanului sunt armonice, tot pe atunci posibile. Titluri ca "Hamsin", "Petra", "Carmelul", "Roş-Hanicra" sunt însă ale lumii noi, absorbite de poetul cu *"zâmbet de clown"* şi *"un ochi care râde/ Şi-un ochi care plânge"*. Condeiul devine obstacol, plumb sub povara seismului interior, şi ceaţa singurătăţii naşte tot un plâns, un bocet: *"Din câte aş avea acum să spun/ Nu mai am cui/ Uitat-am cum"*. Contorsionate, elementele de natură suportă şi ele şocul potopului ceresc arzător: totul îngenunche, pomul, frunza; seceta e minerală: *"Un fir de pai îngălbenit şi stors/ Se târâie pe glia care crapă"*. Cetatea iordaneză Petra are *"culoare de cuptor încins"*, ca şi *"pământul, piatra şi lumina"*. Apa e amară, războaiele lasă *"miros de iad şi de catran.../ Sub cedrii libanezi"*. Dar ţara torturată, unde mamele tremură la recrutarea fiilor

Madeleine Davidsohn
Intrare liberă
MINIMUM

şi se întorc apoi în camerele rămase goale, îi este poetei adăpost şi priveghere, purgatoriu necesar, sugerat de un titlu ca "Ucenicie în Israel", după "documentarea" dramatică a poetului. Câteva alegorii probează apetitul autoarei pentru abstracţiuni, semn totdeauna bun. "Varza", leguma de uz curent, o învaţă ideea adevărului absolut care conţine straturi de adevăr relativ; calendarul cu foi bifate enunţă principiul heraclitian în versuri cu răsunet de Anton Pann: *"Trece iarna trece vara/ Tu cârteşti mai abitir/ Ai noroc de nu ştii seara/ Care-i ultima din şir"*. Şi această strofă poate fi cântată cu paharul de vin în mână. Iată că poezia tradiţională poate fi o rafinată haină de fiecare zi.

Versurile de dragoste au un fel de absenţă/prezenţă a Celuilalt care ne tulbură. Lexicul familiar exclude orice afectare, dar şi orice ironie. Ţinuta de gală, arma principală a cochetei, e înlocuită prin obiecte şi substanţe moi, care sugerează somnolenţa fericită: *"Te-am aşteptat să vii aseară/ Şi-n cinstea ta am îmbrăcat/ Papucii călduroşi de stofă/ Şi cu halatul flanelat"*. "Gura sobei", "orologiul" care *"sunase tocmai ora şase"* (cifra lui Venus, a iubirii, bună intuiţie), ploaia oarecum bacoviană, bătaia la geam, baletul mut al întâlnirii rămân simple şi poetice: *"Am tras în lături draperia/ Fereastra am întredeschis/ Şi degetele tale ude/ În palma caldă le-am cuprins"*. Căldura egală, mocnită, aşteptarea cu răsplata ei de împlinire ocrotesc acest cuplu despărţit. Strofa de încheiere cuprinde armonic nume ebraice care în alte texte distonează ("agadaua", de pildă). Catastrofa din Golf va ocroti cu siguranţă insula fericită a perechii: *"Simţeam în aer aşteptarea/ Şi cerul fulgera-n Mifraţ/ Când s-a pornit deodată ploaia/ Cum ne-a prezis-o Uri Baţ"*. Momentul istoric israelian, localizat cu precizie, nu înlătură tripticul etern al dragostei, – aşteptare, întâlnire, despărţire. Şi asta pentru că frisonul subteran al sentimentului, felul în care detalii de mobilier şi îmbrăcăminte concretizează spaţiul şi personajele, căldura transportă în cele din urmă evocarea undeva într-o visare. Şi ca s-o atingi, trebuie să fii *"înaripat"*. Ori acele aripi sunt ale poetului dus de muzica inimii spre văzduhul poeziei de felul acesteia. De aceea monologul antirăzboinic din "Explozia atomică" sau alte retorici militante trag spre pământ armătura poetei. Vocaţia îi cere să-şi asculte în tihnă vocile muzicii dinăuntru şi să le transcrie cu discreţie.

A.T. HEICAL LTD

Cunoscutul restaurant

„La Igal"

unde plăcerea de a mânca devine o artă

• Grătar variat cu o excepţională calitate a cărnii •

• Bucătărie tradiţională • Serviciu ireproşabil •

• Calitatea şi tradiţia e formula succesului nostru •

Alăturat restaurantului un magazin de delicatese cu mezeluri fine ("Mizra"), brânzeturi, mâncăruri preparate, vinuri şi alte băuturi variate.

De asemeni o secţie specială de măcelărie.

Mese de aniversări până la 60 de persoane

Deschis zilnic la prânz şi seara

Vă aşteptăm în str. Lişanski 7, Rişhon Lezion (noua zonă industrială)

Tel. 03/961-7760

TANIA LOVINESCU

Toma George Maiorescu: 70

În peisajul multicolor şi adesea plin de spini care e lumea scriitorilor bucureşteni, un tânăr slab, cu ochi albaştri, sfredelitori, îşi făcea simţită prezenţa, intimidând adeseori pe ce ce îşi scriau primele poezii: Toma George Maiorescu, cel care de-a lungul câtorva decenii a publicat 30 de volume de versuri, cel care s-a ridicat vehement împotriva xenofobiei, cel care a cucerit numeroase premii literare şi a refuzat un post de ministru, cel care, sub aparenţa sa fragilă, misterioasă, ascunde de fapt un om puternic.

Vocaţia poetică nu a exclus dialogul cu alte tărâmuri literare, astfel că proza lui a fost receptată de public şi de critica literară foarte călduros.

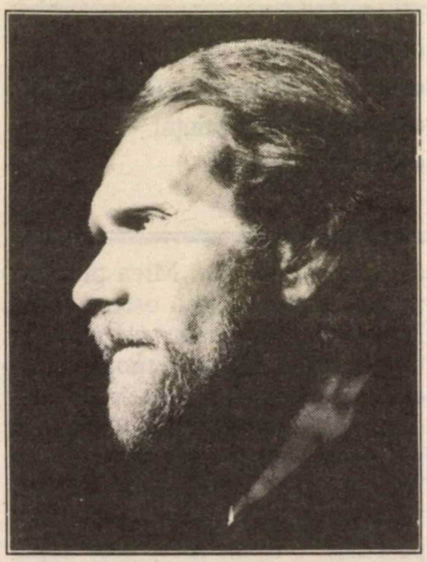

I se spune T. G. M.

De curând a împlinit 70 de ani. În raftul din bibliotecă şi în raftul din inima lui stau acum două tomuri noi, de câte 500 de pagini, în română şi franceză: "Ediţie definitivă – Poezii", precum şi "Ediţie definitivă – Proze". Şi, în ciuda cărţii sale de vizită, încărcată de titluri şi de diplome impresionante: doctor în litere, redactor-şef, preşedinte fondator al Mişcării ecologiste din România, titularul catedrei de ecosofie al Universităţii Ecologice din Bucureşti, traduceri de versuri în numeroase limbi, de către Evgheni Evtuşenko, Per Olaf Ekström, Menelaos Ludenis, André Fleury, personalităţi bine cunoscute în lumea întreagă, Toma George Maiorescu rămâne acelaşi visător cuceritor din tinereţea noastră.

Vizita în Israel, cu ocazia acordării premiului Ianculovici (Haifa), a dat prilej unor colegi de scris să răsfoiască "Ediţia definitivă – Proze".

Pentru cei ce nu cunosc volumele de versuri şi cartea "Noapte bună Săgetătorule", paginile din cartea recentă aduc surpriza unui scriitor preocupat de condiţia evreului în contextul Europei din zilele noastre. Totul colorat cu legende, reportaje, povestiri, trăiri adunate din numeroase ţări ale lumii. Iarmaroc unic şi fermecător.

Dar să-i dăm cuvântul poetului care iubeşte mai presus de orice corola florilor de piersic:

"Ecologismul este sunetul curat care ne parvine din cutia de rezonanţă a mileniului III".

Poate aşa şi este.

Editura MINIMUM prezintă
o nouă carte de I. SCHECHTER

Bilete
în
Zidul Plîngerii

O privire cu lupa şi una cu microscopul asupra realităţilor israeliene şi străine. Instantanee, portrete, amintiri, comentate cu zâmbet şi rictus.

TOATĂ LUMEA DE AZI ÎNTR-O CARTE!

Comenzi la autor,
Str. Zamenhof 15, Tel Aviv
Preţul plus expediţia – 20 şekeli

Poeta
Bianca
Marcovici
vă oferă volumul
de versuri

Amprente

Tel Aviv, 1999

"Scriitoarea este din ce în ce mai legată de dramele ţării…"
("Minimum", 1996)

"…moduri de a respira, de a fi elastic, de a supravieţui prin cuvânt, Bianca Marcovici, adevărată poetă, nu e un "răsad" mutat pe nisipuri mişcătoare, umbra ei ajunge departe…"
(Grete Tartler, "România literară", 1997)

Costul plachetei:
40 de şekeli

Comenzi
la tel. 04/822-9850

PRIMIM LA REDACȚIE

● CĂRȚI ● REVISTE ● ȘI ● SCÂNTEIERI ● DE ● GENIU ●

- **Mini-album Peltz**
- **O adresă a poeziei: Petah Tikva**
- **Să facem cunoștință!**
- **Liberi să urască**

Tia Peltz

O lacrimă într-un mini-album

Centenar I. Peltz; Ed. autorului, București, 1999

Un album cuprinzând desene de Tia Peltz inspirate din opera tatălui ei; străzile vechiului București, străzile cartierului evreiesc. Din păcate, peste lacrima picurată din ochii Tiei Peltz în amintirea romancierului a căzut și lacrima noastră pe mormântul pictoriței, care s-a stins din viață în clipa când mini-albumul ieșea de sub tipar, la lumină.

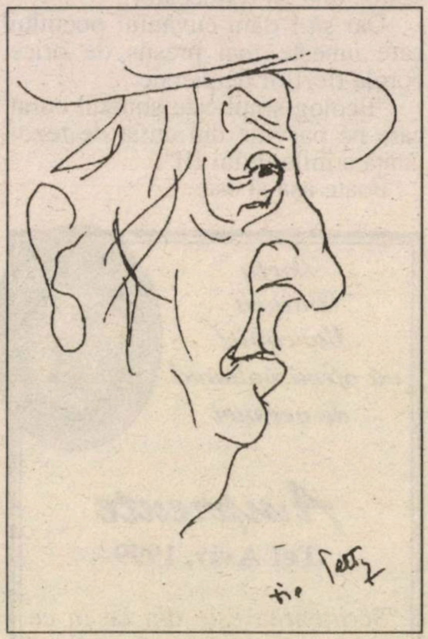

I. Peltz
văzut de Tia Peltz

Mioara Iarchi-Leon

Destin

Versuri; Cercul cultural Petah Tikva, 1999

Venită în țară în 1987, Mioara Iarchi-Leon este acum la a cincea culegere de versuri. Mica plachetă scoasă la lumină prin osteneala lui Mircea Gorun, animatorul condeielor din Petah Tikva, demonstrează, ca și precedentele, că avem de-a face cu o autoare sensibilă la dramele și nuanțele grave ale vieții (ca în "Inimă, p. 14, "Invitație", p. 16, "Nunta", p. 21), dar și – mai nou – posedând o ironie rece, bine stăpânită, precum în "Banal" (p. 18):

"Indivizii purtau cu demnitate/ cămășile verzi./ Războaie, eroi, medalii./ Muncitorii construiau blocuri/ galben-albastre./ Fabrici, hidrocentrale, metrouri./ Copiii purtau cu demnitate/ cravatele roșii./ Frig, beznă, lozinci./ S-a produs o Revoluție în… culori./ Indivizii poartă cu demnitate/ cămășile verzi".

Hedviga Ruber

Scurte povestiri

Haifa, 1999

Semnătură întâlnită în "Orient Expres" și alte tipărituri de limba română, autoarea a făcut ceea ce fac, în vremea din urmă, destui autori, care, până la editarea scrierilor lor în volum (operație mai complicată), se mulțumesc să-și copieze la xerox poeziile sau prozele risipite prin reviste și să le strângă între două coperți de carton; în "editura autorului". Așa cum reiese din titlu, Hedviga Ruber scrie povestiri scurte, mai exact schițe, scene, "tablete" inspirate fie din realitățile românești, fie din cele israeliene. Ea a avut ideea bună de a-și ilustra culegerea cu fotografii și desene, precum și pe aceea de a se adresa direct cititorului, prezentându-se (bună ziua, eu sunt…) și cerându-i părerea:

«Să facem cunoștință!

Sunt Hedviga Ruber (Hamburger), născută la Timișoara, anul 1942. Din 1960 am locuit în București. Sunt fotografă de meserie, specializată în fotografia color la Combinatul Poligrafic "Casa Scânteii" – arta fotografică. Am contribuit la editarea cataloagelor de modă, artă plastică; de asemenea, am colaborat la revista "Meridiane". Din 1973 trăiesc în Israel cu soțul și copiii. Aici am făcut o altă specializare în ramura fotografiei – cea medicală. Scriu scurte povestiri pentru vârsta a treia, unele fiind publicate în Israel, altele în Germania și prin Internet.

Ianuarie 1999

Vă place, nu vă place? Care din cele 15 povestiri v-au reținut atenția?»

Gheorghe Păun

Oglinzi mișcătoare

Roman; Ed. Scripta, București

Un sat din România, naratorul, un ziarist, un bufet, o profesoară de matematici, o casă de învățător, o poveste de dragoste plină de mister și de magie, pe scurt un autor, Gh. Păun, care știe să-ți capteze atenția și să te ducă de mână pe drumul povestirii lui.

M. Rafael

"Adevărul literar și artistic" (Buc. 1999) publică un articol de Felicia Antip pe marginea cărții "Liberi să urască" de Paul Hockenos. Extrase:

«"Free to hate – The Rise of the

Right in Post-Communist Eastern Europe" de Paul Hockenos este o carte lansată în 1993 de editura Routledge la New York şi Londra. Datele pe care le prezintă au fost lăsate în urmă de realitate. Astăzi este mai rău decât în perioada descrisă şi analizată de autor. Cel puţin la noi – poate că nu numai la noi, dar la noi deteriorarea este mai vizibilă şi are consecinţe mai grave, mai traumatizante. Profitând de îngăduinţa complice a unei clase politice care, neavând când şi unde să facă şcoala democraţiei, nu are idiosincrasie faţă de totalitarism, extrema dreaptă s-a extins, s-a obrăznicit, şi-a dat seama că nu mai este nevoită să-şi disimuleze pofta de a nimici pentru a rămâne stăpână peste ţara batjocorită şi doborâtă de hoardele pe care nimeni n-o împiedică să le dezlănţuie. Astăzi trăim, mai bine zis îndurăm, consecinţele acestei toleranţe tâmpe. Cei mai agresivi agenţi ai disoluţiei au trecut la punerea în aplicare a planului de a lua ostatecă România şi de a o împinge cu forţa înapoi, în abisul din care crezuse că a scăpat definitiv.

Ei n-au apărut prin generaţie spontanee şi nu s-au dezvoltat în eprubetă: au fost creaţi, luaţi în braţe, crescuţi, cultivaţi, protejaţi, de toţi cei ce şi-au închipuit că-i pot folosi (ca atu-uri, sperietori, mijloace de presiune şi de şantaj, etc.) pentru a-şi realiza propriile ambiţii şi planuri politice. În primăvara anului 1990, am avut naivitatea de a ţine o rubrică pe care o intitulasem "Să ne dezbărăm de...". Credeam, pe vremea aceea, că ne vom dezbăra repede de relele deprinderi care ne fuseseră inoculate sistematic şi care ne intraseră de mult în sânge. Una dintre ultimele tentative de a contribui pe această cale la însănătoşirea organismului social – "Să ne dezbărăm de... STAFII" – atrăgea atenţia că greşeala de a le permite foştilor stâlpi ai nocivei "Săptămâna" să-şi disemineze din nou veninul prin intermediul unei reviste încă şi mai dezgustătoare, "România Mare", poate avea consecinţe funeste.

La început, opinia publică ultragiată de laşele lovituri sub centură şi dezgustată de minciunile gogonate şi de ocările vulgare ale acestei publicaţii imunde, a avut reacţia oricărei persoane decente şi rezonabile înjurată şi scuipată de un vagabond beat: nu i-a acordat nici o atenţie, şi-a văzut de treabă ca şi cum nu s-ar fi întâmplat nimic, iar cei vizaţi direct au considerat că nu este de demnitatea lor să coboare până la nivelul făptaşilor pentru a-i obliga, cu ajutorul justiţiei, să-şi înghită cuvintele şi să plătească reparaţiile cuvenite. Nu învinuiesc pe nimeni. Şi eu am procedat la fel, ignorând campania de calomnii la adresa mea, care a început prin pamfletul isteric "A înviat Ana Pauker?" şi prin descrierea unei scene (atât de scabroasă încât nu putea să fie decât emanaţia minţii unui obsedat sexual) cu participarea mea şi a lui... Gheorghiu-Dej, a continuat vreme îndelungată şi de fapt nici nu ştiu dacă a luat sfârşit vreodată: din motive de elementară igienă a spiritului, n-am mai deschis de ani de zile fiţuica.

La puţină vreme după apariţia articolului meu, ziarul "Azi", în care-mi ţineam rubrica, a manifestat într-un fel de editorial un fel de simpatie îngăduitoare faţă de revista "România Mare". Am protestat imediat printr-o scrisoare împotriva acestei atitudini care mi se părea atunci ciudată. Redacţia nu mi-a răspuns. Am încetat pe loc şi definitiv orice colaborare.

Aşa a început. Cei care credeau că se vor putea folosi de el (C. V. Tudor, n. red.) *– liderii pedeserişti în 1992, dar şi în 1998 şi, de neiertat, până şi în 1999 – şantajabilii pe bază de dosar (lume surprinzător de multă şi de "bună"), hahalerele dornice să epateze, jemanfişiştii cinici, i-au făcut temenele sau măcar l-au tolerat în preajma lor pe cel ce debutase ca purtător de servietă şi de căţel în suita lui Eugen Barbu şi plagiind, cu înduioşătoare modestie, nu coşcogea romanul ci doar un biet articolaş de popularizare ştiinţifică. A început să pară frecventabil. Colegii lui, senatorii, nu s-au îndurat să se lipsească de compania lui şi au făcut pe dracu'n patru pentru a-l menţine în forul legislativ şi pentru a-l feri de pedeapsa meritată pentru toate fărădelegile săvârşite.*

Imaginea grupului neverosimil de grotesc al "liderilor" – Tudor, Funar, Neacşu, Cozma et comp. – şi general recunoscuta infrastructură securistică a partidului care ia în deşert numele României ar fi trebuit să fie mai mult decât suficiente pentru a se institui un cordon sanitar în jurul acestei bande ticăloase. Nici vorbă de aşa ceva. Alături de clasa politică, şi tagma noastră, a ziariştilor, poartă o parte din vină. La fel ca mine, imensa majoritate a românilor boicotează în mod firesc degradantele exerciţii de defăimare şi de instigare ale lui Tudor. Ele ne–au fost însă sistematic băgate pe gât, introduse în casele noastre, de diverse posturi de televiziune. Emisiuni-şuşanea ca "Ceaiul de la ora cinci", "Duminică în familie" sau cenaclul-maraton din nopţile de marţi au fost folosite pentru a acredita imaginea unui om ca toţi oamenii, ba chiar cucernic, cumsecade, mărinimos, devotat valorilor tradiţionale. Postul de televiziune care introduce programatic cele mai scârboase elucubraţii tipărite ("Atac la persoană" şi altele de acelaşi calibru) printre publicaţiile recomandate cititorului român, i-a oferit microfonul ori de câte ori a dorit să mintă şi să aţâţe la răzmeriţă în faţa celor ce nici plătiţi nu i–ar citi revistele.

Când am luat cartea lui Paul Hockenos din rafturile Bibliotecii Britanice, nu ştiam ce continuare dramatică a capitolului consacrat României şi intitulat "Răzbunarea lui Ceauşescu" pregătesc cei ce vor să ne arunce din nou în bezna din care sperasem că am scăpat odată *pentru totdeauna. Reproduc, fără comentarii, câteva paragrafe ale acestui capitol din care reiese că nimic din ceea ce se întâmplă în aceste zile nu era imprevizibil, că scenariul loviturii de stat a fost scris pe îndelete, că am avut la dispoziţie tot timpul necesar pentru a-l zădărnici, dar că nimeni n-a mişcat nici un deget ca s-o facă.*

Dimpotrivă. Cântând în struna naţional-comunismului ceauşist perpetuat de – dulce-spus – "nostalgicii" dictaturii, mulţi dintre noi au devenit complici fără voie ai celor ce ne pregăteau pieirea:

"Dacă scenariul paranoid al României Mari ar fi luat în serios, soluţia logică ar fi un stat poliţienesc. Săptămânalul *(România Mare – n. red.)* descrie România ca fiind ameninţată de duşmani din toate direcţiile şi pe punctul de a se prăbuşi. Teoriile conspiraţiei, grosolane dar adesea imaginative, cheamă poporul la arme împotriva a fel de fel de comploturi anti-româneşti, cum ar fi revanşismul unguresc, anarhismul romilor, sabotajul CIA sau dominaţia financiară a iudaismului internaţional, pentru a-i numi doar pe câţiva dintre favoriţii lor. Nici o minoritate, indiferent de dimensiuni, nu este cruţată de batjocură. Prima linie de atac este îndreptată de obicei împotriva minorităţii maghiare, 'mongolo-asiatică, iredentistă, fascistă', şi a comandanţilor ei hortişti şi aliniaţi Israelului de la Budapesta, adică a guvernului ungar. 'Ştiţi ce vom face când vom veni la putere? îşi întreabă România Mare cititorii. Îi vom jupui de vii pe fasciştii unguri şi-i vom azvârli cu un picior în fund peste frontieră până vor ajunge în cocina lor numită Ungaria'. Clica de la România Mare vine de pe poziţii încă şi mai înalte şi mai compromise ale ierarhiei lui Ceauşescu, direct din rangurile cele mai de sus ale securităţii şi armatei.

A apărut

Amintiri din două lumi

de SUZANA BRATOSIN

„O carte despre plămădirea a două destine umane şi profesionale condiţionate de împrejurările incomode şi nefavorabile ale unei ţări est-europene aflate ani de zile sub calvarul unui regim comunist, eliberarea şi împlinirea, redresarea şi recuperarea în condiţii de libertate şi de liberă opţiune”.

●

Autoarea volumului pune la dispoziţia cititorilor, gratuit, un număr de exemplare.

Solicitanţii pot primi cartea prin poştă cerând-o la adresa:

S. Guttman
POB 49238
Tel Aviv 61497

Până în ziua de azi, Barbu, Tudor şi Vechea lor Gardă rămân fideli idealurilor dictaturii. Haosul actual, susţin ei, poate fi stăvilit doar prin reimpunerea dictaturii militare. Deşi în prezent îi rezervă lui Antonescu grosul laurilor lor, ideologia României Mari îmbină naţionalismul ei fascist cu o nostalgie neascunsă pentru zilele bune ale comunismului lui Ceauşescu. Dorul după era lui Ceauşescu se manifestă cel mai puternic în programul ei economic, care blamează politica de piaţă 'liberală' pentru stagnarea economiei post-revoluţionare. Un articol tipic din România Mare întreabă: 'O, Doamne sfinte, de ce l-ai ucis, fratele meu, pe Ceauşescu?' şi conţine un omagiu la adresa liderului executat, scris în retorica naţional-comunistă clasică.

Ostilitatea anti-occidentală le merge multora la inimă într-un climat de criză economică şi nesiguranţă. O junglă de periodice ultranaţionaliste se îngrămădesc pe toate tarabele cu ziare din România. Săptămânale ca Europa, Politica, Phoenix, Naţiunea, Expres şi Renaşterea Bănăţeană, pentru a numi doar câteva, îmbrăţişează, cu grade diferite de subtilitate, în funcţie de interesele politice ale finanţatorilor lor, linia României Mari. În pofida atacurilor reciproce uneori acerbe, fiecare acuzându-le pe celelalte de simpatii fasciste, facţiunile rivale au avut acelaşi efect în ceea ce priveşte influenţarea opiniei publice şi a discursului românesc. Ele reuşesc să-şi impună opiniile ultra-naţionaliste în forumul public, forţând partidele şi pe politicienii mai moderaţi să reacţioneze. Acest impact asupra dezbaterii publice a fost prioritatea nr. 1 a ultra-naţionaliştilor în 1990 şi 1991. Acest ţel pare să fie împărtăşit de susţinătorii lor cu bani mulţi din exilul românesc. Români din extrema dreaptă, adesea foşti membri ai Gărzii de Fier exilaţi în Statele Unite, Canada, Germania sau alte locuri, colaborează regulat la presa ultra-naţionalistă, expunând adesea atitudini încă şi mai fasciste decât acelea ale redacţiilor din România. De departe cel mai influent provocator din rândurile emigranţilor este fostul legionar şi susţinător al lui Ceauşescu, Iosif Constantin Drăgan.

După ce a făcut avere în Italia, vârstnicul om de afaceri s-a întors în 1990 în România pentru a încuraja curentele ultra-naţionaliste, o misiune pe care a îndeplinit-o cu aceeaşi vigoare şi pe vremea dictaturii lui Ceauşescu. Multimilionarul radical finanţează puzderia de publicaţii de extremă dreaptă prin trustul său editorial Europa Nova. În 1990, a fost ales preşedintele de onoare al Vetrei Româneşti".

Au trecut şase-şapte ani de când au fost făcute aceste observaţii. Noi, cei de aici, ştim prea bine că tot ce-a urmat a confirmat cu prisosinţă avertismentul implicit pe care îl conţin».

În numărul viitor: **Dorel Dorian, Paul Niculescu-Mizil, Bianca Marcovici, Aurel Storin, Ramona Lazăr ş.a.**

ALEXANDRU SEVER

Din inventarul obsesiilor circulare

❖ *Despre prietenul de duminică.* Întrebându-l odată de ce sunt zile în care nu e de găsit nicăieri, Iraclide mi-a răspuns:

– Dragul meu, de regulă, șase zile pe săptămână sunt la vedere pentru toţi prietenii care au nevoie de mine; duminică însă nu sunt acasă decât pentru singurul prieten de care eu însumi am nevoie: și prietenul meu de duminică e Dumnezeu. Asta, însă, a observat Iraclide zâmbind nedumeririi mele, nu vrea să însemne că nu-i dedic lui Dumnezeu decât o zi pe săptămână. Dar câtă vreme toată săptămâna Dumnezeu e difuz între gând și faptă, duminica, refuzându-mi orice faptă, stau gând la gând cu Dumnezeu.

– Bine, dar asta, dacă te înţeleg cumva, asta nu-i musai să se întâmple numai duminica.

– Bineînţeles! "Duminica" nu-i decât o convenţie ca oricare alta: uneori duminica mea cade într-o luni, sau într-o vineri, ba chiar – de ce nu? – într-o dimineaţă, să zicem, între orele zece și douăsprezece, sau peste noapte, într-un vis. La urma urmei, în orice zi e loc pentru o duminică. E destul să mi se abată prin creier câte un gând mai înalt, și în tresărirea spiritului meu îl și recunosc pe Dumnezeu! Da, zău, a conchis Iraclide, Dumnezeu e un musafir binevenit oricând, chiar și într-o duminică de vis. E puterea lui care face duminica, nu voinţa mea. Și, bineînţeles, când îl am pe Dumnezeu în vizită, nu sunt acasă pentru nimeni.

❖ Se întâmplă ca unele aspre observaţii care privesc una sau alta dintre operele unui scriitor, să nu fie decât reflexul unui spirit critic, foarte indispus, dacă nu chiar de-a binelea umilit, să descopere că el însuși n-a produs încă nimic cu adevărat remarcabil. O asemenea supărăcioasă critică nu e decât o autocritică care n-a învăţat încă să se recunoască.

❖ Singura libertate care, de bine ce ne este dată, nimeni nu ne-o poate lua, e libertatea de a muri... În afară doar de cazul când, sechestraţi între patru ziduri, ni se refuză libertatea de a muri, pentru a ni se impune o pedeapsă care, pentru a fi trăită, are încă nevoie de mizerabilele noastre zile.

❖ Că am poposit în bătrâneţe, iată o veste pe care ar fi putut să mi–o dea boala: dar nu eram bolnav; ar fi putut să mi-o facă de înţeles femeile: dar ele nu-mi refuzau nici o favoare; ar fi putut să mi-o șoptească Melpomene sau Caliope: dar ele nu-și precupeţeau nici un îndemn. Adevărul e că aceluia îndelung familiarizat cu imaginea sa din tinereţe, îi este destul de dificil să perceapă sensul unei metamorfoze, oricât de îndurătoare, cu faţa spre moarte. Așa s-a făcut că abia în ziua când, deprins să-mi cedez locul în autobuz, mi s-a oferit mie însumi un loc, abia atunci am aflat stupefiat că sunt bătrân. Tânăr n-am rămas decât pentru muzele mele.

❖ *Cerșetorul eminent* știe totdeauna când, unde și cum trebuie să întindă mâna pentru a stoarce din intermitenţele inimii toate beneficiile posibile. Căci o străveche experienţă l-a învăţat că cine se instalează în postura de veșnic solicitant al unei compasiuni universale, acela trebuie să ţină seama de faptul că mai nimeni nu e dispus să-l plângă cât e ziua de mare și anul de lung.

❖ *Născut și muritor* – acesta e singurul adevăr care, deși "trăit" în afara oricărei conștiinţe, nu îngăduie nici o îndoială, pentru că, adeverit cu fiecare individ, e garantat de toată experienţa speciei.

❖ *Adevărul și minciuna* nu încetează să fie ceea ce în mod esenţial sunt, numai pentru că adevărul poate fi dezagreabil și minciuna agreabilă.

AL. MIRODAN
DICŢIONAR NECONVENŢIONAL
VOL. II
D E F

"O carte monumentală... O carte minunată, captivantă".
I. Eugen Campus
"Minimum"

"Un monument al literaturii române".
Marin Diaconu
"Radio România"

"O lucrare de pionierat... o încercare cu totul singulară de a ieși din canoanele istoriei literare".
Cornel Moraru
"Vatra" – Tg. Mureș

"Plăcerea de a-l citi pe îndelete a fost enormă".
Costache Olăreanu
"Realitatea evreiască", Buc.

"Dicţionarul... oferă o lectură cuceritoare, neputând fi, efectiv, lăsat din mână".
Z. Ornea
"România literară", Buc.

"Dacă ceva o să rămână de pe urma noastră, o să rămână acest «Dicţionar»".
I. Petran
"Orient Expres"

"O carte captivantă de literatură".
N. Prelipceanu
"România liberă", Buc.

"O carte spectacol... Mirodan are condeiul coţcar și știe să nu fie searbăd pe nici o pagină".
George Pruteanu
"Dilema", Buc.

"O puzderie de protagoniști sub bagheta magică a lui Al. Mirodan".
Geo Șerban
"Realitatea evreiască", Buc.

"O mână sigură, de maestru".
I. Ştiubea
Radio Kol-Israel

"Un eveniment... un roman".
Elena-Esther Tacciu
"Ultima Oră"

Volumul poate fi procurat trimiţând suma de 100 de șekeli pe adresa

MINIMUM
POB 11472, TEL AVIV
Pentru Europa (inclusiv România): 35 de dolari.
Pentru SUA și celelalte: 40 de dolari

ARMINIUS CASSVAN
New York

Puterea magică a placebo-urilor

În legătură cu rolul placebo-urilor în medicina americană, o stranie poveste a bolnavului X a fost redată în New York Times în 1998. Bolnavul a fost descoperit ca suferind de cancer în 1957 şi i s-au dat atunci numai câteva zile de trăit. Spitalizat la Long Beach, în California, cu tumori de mărimea unor portocale, a auzit că oameni de ştiinţă au descoperit un ser pentru cai, numit Krebiozen, cu efecte bune împotriva cancerului. Cererea lui de a primi serul a fost aprobată în cele din urmă de medicul lui şi a fost injectat cu respectivul ser într-o vineri după-masă. În următoarea luni medicul, uimit, şi-a găsit pacientul glumind cu infirmierele în loc să agonizeze. "Tumorile, raportează el, s-au topit ca zăpada pe o plită încinsă". După două luni pacientul citeşte într-un articol medical că respectivul ser era un leac şarlatanesc şi suferă o recurenţă imediată, simţind că tumorile au revenit din nou. "Nu crede tot ce scrie în ziare", i-a spus doctorul, injectându-i ceea ce, după spusele lui, era "o nouă, supra-rafinată şi concentrată" versiune a serului, de fapt nimic altceva decât apă, şi iarăşi masele tumorale s-au topit. Pacientul redevenise imaginea sănătăţii pentru alte două luni, când a citit un raport definitiv declarând Krebiozenul absolut ineficient. Două zile mai târziu, bolnavul a murit.

La vremea lor, doctorii se îndoiau de acest caz, raportat într-o vreme când medicina nu avea nici un răspuns la întrebarea de ce citirea unui raport favorabil sau dimpotrivă, nefavorabil, face o maladie fatală să dispară sau, dimpotrivă, să reapară. Astăzi, însă, când doctorii încep să realizeze că efectul "placebo" (în latină, "am să-i fac plăcere") este mai puternic decât se credea, ei au început să înţeleagă mecanismele biologice care permit fenomene de ordin cvasi-magic. Folosind tehnici noi, ei au descoperit o întreagă clasă de mecanisme biologice în stare să transforme un gând, o credinţă sau o dorinţă într-un agent de schimbare la nivelul celulelor, ţesuturilor sau organelor. Placebo-urile sunt în mod tipic aparenţe de tratament pe care un medic le foloseşte ca să facă plăcere sau să calmeze bolnavi suferind de anxietate sau prea insistenţi. Ele arată ca un medicament activ, dar îi lipsesc proprietăţile farmacologice necesare.

Până în al patrulea deceniu al secolului 20, medicii americani foloseau pilule cu zahăr de diferite forme şi culori deoarece în multe maladii nu exista un medicament eficient. Astăzi există medicamente reale pentru a combate majoritatea bolilor, dar aceste tratamente nu au diminuat efectul placebo-urilor.

O evaluare recentă a tratamentelor moderne antidepresive a stabilit că placebo-urile şi produsele farmacologice active lucrează aproximativ la fel de bine. "Dacă aştepţi să te simţi mai bine, te vei simţi mai bine", declară un psihiatru de la Universitatea din Connecticut.

Un studiu al tratamentului contra cheliei a demonstrat că 86 la sută din bărbaţii care îl aplică menţin aceeaşi cantitate de păr sau înregistrează o pierdere. Dar acelaşi lucru se întâmplă cu 42 la sută dintre bărbaţii care iau un placebo. Există studii care se axează pe puterea placebo-urilor şi nu a medicamentelor active. În Venezuela s-a administrat copiilor astmatici o scurtă inhalaţie de vanilie împreună cu una de medicaţie dintr-un bronhodilatator de două ori pe zi. După un anumit timp, mirosul de vanilie singur a fost suficient pentru a se obţine efectul dilatator.

Pe lângă efectul global, placebo-urile au şi un rol extrem de specific. De exemplu, în Japonia un studiu includea 13 indivizi foarte alergici la urzici. Fiecare a fost frecat pe un braţ cu o frunză obişnuită şi i s-a spus că e o frunză de urzică, iar pe celălalt braţ – viceversa. Cu alte cuvinte, li s-a spus o minciună cu proprietarea de a vindeca. Toţi 13 au dezvoltat o urticarie la braţul frecat cu frunza banală.

Explicaţia eficacităţii placebo-urilor poate fi găsită în noua ramură ştiinţifică numită "teoria aşteptării" – la ce se aşteaptă creierul în viitorul apropiat. Tratamentele medicale pe care le primim de-a lungul vieţii provoacă reflexe condiţionate. Halatul alb al doctorului, vocea infirmierei, mirosul dezinfectantului au căpătat semnificaţie prin experienţe din trecut, producând aşteptarea rezolvării simptomelor. Fiecare pilulă, capsulă sau injecţie conţine ingrediente active şi mai târziu, dacă primim una din trei fără aceste ingrediente, va avea acelaşi efect terapeutic.

(Întregul material e bazat pe informaţii extrase din "New York Times", 1998)

Restaurantul
HAIM
invită onorata clientelă
la renumitul său grătar
şi specialităţile culinare
româneşti

TEL AVIV,
Rh. Dizengoff 228
Tel. 03-5244963

ELENA-ESTHER TACCIU

HOROSCOP PERSONAL - 1999

ZODIA TAURULUI PENTRU TOŢI (20.04 - 20.05). La sfârşitul lui aprilie vor fi de remediat efectele dereglărilor financiare şi ale rivalităţilor în toate privinţele. De la începutul lui mai trebuie accelerată rezolvarea restanţelor, întrucât sunt şanse de reuşită. Schimbări în carieră şi în situaţia indivizilor survin brusc şi sunt majoritar de bun augur. *Taurii* înşişi să acţioneze mai curând de la 1 până la 20 în comerţ, asocieri, iniţiative comerciale, tratative, călătorii. Aceleaşi recomandări sunt valabile pentru *Capricorn* şi *Fecioară*. Zodiile de Aer, *Gemenii, Vărsătorul, Balanţa* vor ieşi din depresii şi energii negative care le-au stăpânit şi vor realiza inovaţii cu influenţe benefice de-a lungul întregului an. *Racul, Peştii* şi *Scorpionul* vor avea de făcut selecţii şi opţiuni definitive în ce priveşte partenerii vechi, pe care deseori i-au apreciat doar în funcţie de poziţii şi dispoziţii. A doua jumătate a anului va fi rodnică numai dacă criteriile de opţiuni vor fi serioase şi ferme.

POŞTA NOASTRĂ: *Doritorii Horoscopului sunt rugaţi să ne trimită din timp datele lor: ziua, luna, ora şi anul naşterii, o fotografie nu mai veche de doi ani (dar nu le putem returna). Dacă e cazul, două întrebări speciale. Precizaţi-vă telefonul. Adresaţi-vă la POB 2104. tel. 03-5590829, Holon. La aceeaşi adresă puteţi procura volumul "STELE REGALE" (Portrete astrologice ale celebrităţilor, 1997).*

RĂSPUNSURI PENTRU CITITORI

TOLA, născută în Zodia Berbec (atenţie, cititori din aceeaşi Zodie) va intra într-un ciclu nou de şase ani, după multe urcuşuri şi coborâşuri dramatice. *Luna mai* îţi cere o viaţă socială mai vie, cu prieteni, deşi tentaţia de a le spune totul e de înfrânat. Promisiunile care ţi se fac cer din partea persoanelor în cauză angajamente scrise. Peştii te pot antrena în încurcături, cerându-ţi promisiuni greu de realizat. O Fecioară te ajută în chestiuni de sănătate. Cifre generale faste: 1, 3, 7, culoarea turcoaz. Zile cu succes, din 11 până în14; dificile, din 24 până în 28. Pe 1, 10, 19, 28, nu lua nici un risc, mai ales cu bani străini pe mână. O întârziere a unor plăţi n-a fost totuşi o catastrofă. O Bancă va corecta eroarea de computer în favoarea ta. Anume traume sentimentale se vindecă încet-încet. *Iunie* aduce parteneri buni în persoana unui Capricorn şi a unui Rac. Un Geamăn va aduce cu încetul activizarea vieţii sociale. Protectorul tău Jupiter pregăteşte călătorii mai depărtate, în vară. Pe 9. 06 ia cu curaj orice iniţiativă, eventual una de mult amânată, căci vei reuşi din prima lovitură. Alte zile cu noutăţi ieşite din comun, 18 şi 27 ale lunii, care îţi dau izbânzi pe cifra lui 9, în acest an cu trei de 9. Te vei însenina!

F. CLIPA, Ashkelon, eşti (şi tu) un Berbec orgolios şi frumos, dovadă fotografia trimisă. Deci vei profita pentru cele două luni de rândurile adresate Tolei mai sus. Pot să precizez că de peste 10 ani un Saturn aşezat negativ faţă de Marte, planeta foarte importantă a ta, a transformat căutarea de armonizare într-un conflict continuu cu alţii şi cu tine. De acum înainte acest Saturn (mă refer la anul cu trei de 9) îţi va întoarce zâmbetul dispărut. Pluton, care conduce cel de-al doilea semn al tău, Scorpionul, a mărit violenţa situaţiilor pe care Marte le-a ascuţit destul şi aşa. Întâmplările neaşteptate, schimbările, cred că au fost mai toate negative (rupturi, plecări, dispute grele). Anul ce vine îţi promite satisfacţii în cele două privinţe de care întrebi. Dar partenerul e bine să *nu* fie născut sub Marte, ci sub Venus, precum Taur, Balanţă (mai bine), Rac. În nici un caz să nu aibă cele două Zodii ale tale. În celelalte sfere, poţi investi bani în bunuri "îndelungate", cu o mână mai fermă în mânuirea banilor, însă. E de condus cu maximă atenţie raportul cu Banca, cu actele juridice, organele de control, partenerii de afaceri. Dacă ai acţionat înţelept în aprilie, ai şanse să fructifici relaţiile cu partenerii tot anul. Între 17 iunie şi 17 august, profil scăzut, prudenţă, grijă de sănătate. Întâlniri dorite, posibile în mai şi octombrie.

D. F. Beer Sheva, n. Taur. Vei beneficia de caracterizarea Zodiei d-tale la începutul paginii noastre. Întrucât ceri noi "suplimente" la răspunsul publicat odată, am solicita şi noi un ton mai puţin ultimativ, de somaţie, în scrisori. Este nu doar stilul d-tale, din păcate. În privinţa informaţiei oferite privind eroarea de la computer, îţi revine în întregime rolul de a verifica acel cont. Eu pot doar semnala că există o asemenea posibilitate. Prognozele pentru august şi septembrie într-un număr următor al revistei.

■ În luna mai toate Zodiile să fie prudente în semnarea contractelor pe termen lung. Se cer "studii" prealabile, serioase, ale clauzelor.

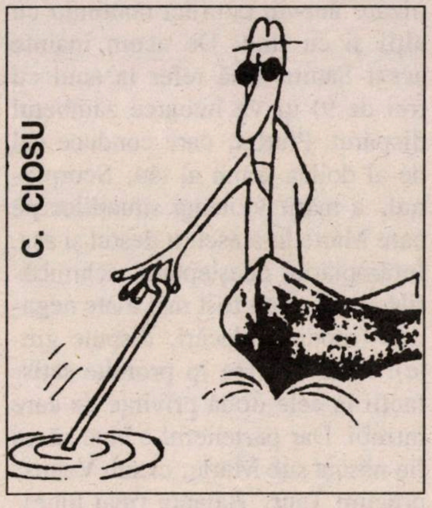

Pescuitorul de perle

Bârna din ochiul nostru

«În nr. 144 din *Minimum* – pagina de fotografii intitulată "Purim" –, unde explicaţiile la fotografii trebuiau să fie toate "greşite", pentru ca cititorul să ghicească despre cine e vorba, la pozele 4 şi 8 au apărut… numele adevărate: Rozina Cambos şi Mihaela Bercu».

(Comunicată de Lică Landskron, POB 20380, Kiriat Sharet, Raanana 43504, – precum şi de alţi 859 de cititori atenţi şi buni la suflet; ba chiar şi de noi înşine, care am dat erata de cuviinţă în numărul trecut)

Încă nu

«Cum se ştie, aflat în Anglia pentru motive de sănătate, Augusto Pinochet a fost extrădat în Spania pentru a fi judecat pentru crimele comise în timpul dictaturii pe care a patronat-o în Chile».

("Dosarele istoriei", nr. 1/99, Bucureşti; comunicată de Romeo Zilieru, Bd. Mărăşeşti 82, Bucureşti, care atrage atenţia lunarului condus de d. Ion Cristoiu că Pinochet se află şi astăzi bine mersi în Anglia, în aşteptarea hotărârii de extrădare în Spania; care va veni sau nu…)

Vreţi să răsturnaţi pământul? Vă priveşte. Dar nu răsturnaţi adevărurile istorice!

"Vorba lui Galileo Galilei: daţi–mi un punct de sprijin şi răstorn pământul".

("Ultima oră", Tel Aviv, 26.02. 1999; comunicată de prof. M. Streja, P.O.B. 172, Natania, care atrage atenţia că sus-numita vorbă fu rostită de Arhimede, prin antichitate, şi nu de Galileo Galilei, autorul nu mai puţin vestitului "E pur si muove" (şi totuşi se mişcă); aceeaşi perlă a fost culeasă şi de ing. Zuckerberger Zoltan din Rehovot)

Ţintă obscură

"O mişcare (e vorba de *mineriada* din ianuarie '99 din România) revanşată cu ţinte obscure".

("România liberă", nr. 26.01. 1999, Bucureşti; comunicată de Roxana Millman, care nu-şi dă adresa dar, în schimb, este de părere că autorul expresiei a urmărit o ţintă realmente obscură)

Poşta

Sandu Pelz, Ierusalim (aveţi dreptate: Amelia Pavel, din Bucureşti, nu este critic muzical, ci critic de artă, specialistă în pictură şi sculptură); **Simon Hofman,** Bat Yam (Observaţie justă, dar, din cauza poştei care v-a persecutat, descoperirea dv. a ajuns la noi cu mult timp după scrisoarea pescuitorului pe care am publicat-o, cum veţi fi remarcat desigur, în numărul trecut); **Dr. L. Kaufman,** Ashkelon (fotografia cu explicaţia aiurea din ziarul pe ivrit este, din păcate, atât de slabă din punct de vedere tehnic, încât nu o putem reproduce); **Lena Stoleru,** Beer Sheva; **David Bar-Am,** Haifa; **av. Simion Benditer,** Los Angeles, USA, **Clarisse Dimov,** Anvers, Belgia (observaţii bune, dar nu perle).

Khieu Sampan, mâna dreaptă a lui Pol Pot, susţine că el n-are nici o vină în masacrele comise de Khmerii roşii pe teritoriul Cambodgiei, întrucât a fost un simplu subordonat, fără nici un fel de putere, al faimosului dictator.

Adică un Lakhieu Sampan.

PIETRE FUNERARE
MARMORĂ ŞI GRANIT

FRIEDMANN

Firma cunoscută
încă din Bucureşti,
Şoseaua Giurgiului
şi Filantropia,
datând din anul 1945

T.A. – KIRIAT SHAUL
Tel.: 647-1594, 647-6279
Pelefon: 052/544-885

- PREŢURI CONVENABILE
- EXECUŢIE IREPROŞABILĂ
- VENIM LA DOMICILIU
- ÎNLESNIRI DE PLATĂ

Vorbim şi româneşte

Se primesc comenzi
atât pentru Kiriat Shaul
cât şi pentru Holon

O povestire de
PETRE CIOCLU

Cum să lupţi (cu succes) împotriva insomniei

Medicamente? Nu.
Tratament la psihiatru? Nu.
Altceva. Mult mai simplu.

Pe o bancă în parc stau de vorbă doi pensionari.

– În ultimul timp arăţi cam obosit. Ce se întâmplă cu tine?

– Sufăr de insomnie. Noapte de noapte, abia spre dimineaţă adorm şi eu un pic.

– De mult suferi?

– De când m-am pensionat, dar s-a accentuat după ce am început să iau somnifere.

– Nici eu nu puteam să adorm, tot de când nu mai lucrez, dar n-am apelat niciodată la doctorii, pentru că am găsit o cale naturală de a scăpa de pacostea asta.

– Care? Spune-mi-o, s-o încerc şi eu.

– Aflasem, de la cineva care avea şi el insomnii, că nu putea adormi până nu citea ceva. Luase de la o nepoţică o carte de poveşti cu Scufiţa Roşie, pe care a citit–o şi a răscitit-o până ce cartea a ajuns ferfeniţă. Ăsta era leacul lui: lectura. Şi atunci ce mi-am zis? Ia să încerc şi eu.

– Eu nu m-aş încumeta să mă apuc de aşa ceva, ca să nu rămân cu obiceiul ăsta.

– Când n-ai încotro, rişti! Numai că, neavând nici o carte prin casă, am început să citesc ziarele pe care mi le aducea cam la fiecare două săptămâni cumnatu-meu, când venea în vizită la noi.

– Nu văd ce aş putea citi interesant într-un ziar.

– Îmi plăcea grozav să urmăresc "Decesele".

– Mie mi-ar fi frică să citesc în toiul nopţii despre morţi.

– Păi nu, că citeam cu lumina aprinsă. Tot citind anunţurile astea, am vrut să aflu dacă mor mai mulţi bărbaţi decât femei, şi am început să-i număr, punând într-o cutie câte o boabă de fasole pentru fiecare femeie, şi în altă cutie câte un bob de porumb pentru fiecare bărbat.

– Şi?

– Ajunsesem la 526 bărbaţi şi 487 femei, însă a trebuit să mă las păgubaş de a mai citi cât de iubiţi şi ce grozavi oameni au fost decedaţii, pentru că într-o seară era să mor de emoţie, nu alta: mi-am văzut numele tipărit în ziar, la "Decese".

– Ce spui, cum asta?

– În primul moment nu mi-am dat seama dacă era vorba de mine sau de altcineva. Până să mă dumiresc că era numai o asemănare de nume, am tras o spaimă... Mă şi vedeam pe năsălie. De atunci n-am mai pus mâna pe ziar, dar au revenit insomniile. Noroc că o nepoată din provincie uitase la mine o carte, aşa că iar am avut ce citi înainte de a adormi.

– Ce fel de carte era asta?

– Tipărită.

– Cum îi zicea?

– Ceva cu patul, că d-aia m-a şi atras. A, da: "Patul lui...", al unuia cu nume pocit.

– De cine era scrisă?

– De unul Petrescu.

– Poate era cartea de telefon, că asta-i plină de Petreşti.

– Nu era carte de telefon, că avea literele mari. Era o carte foarte bună: după numai două-trei pagini eram în lumea viselor. La vreun an de zile, când am spoit în casă şi nevasta avea nevoie de hârtie pentru şters geamurile, a rupt-o filă cu filă, aşa că am rămas iar fără leac.

–Şi cum te-ai descurcat mai departe cu insomniile?

– M-a ajutat norocul: am găsit în tramvai o carte groasă, cartonată, din care nu citeam mai mult de o pagină şi gata, adormeam. Era grozavă!

– Ei, taci!

– Un student din curte, care a văzut-o, mi-a spus că e un curs de... cum naiba îi spune... cibernetică, în engleză.

– Şi ai putut face faţă la o carte ca asta?

– Drept să-ţi spun, timp de două luni cât am citit din ea, nu mi-am dat seama nici că e de cibernetică, nici că e în engleză.

– Parcă poţi să le ştii pe toate?

– Cred că studentul a văzut imediat ce carte bună este, că mi-a şi oferit pe ea 200 de shekeli.

– Ce spui? 200 de shekeli? O fi suferind şi el, săracul, de insomnii.

– Posibil, pentru că deseori văd la geamul lui lumină şi după miezul nopţii.

– Şi ce-ai făcut? I-ai vândut cartea?

– La banii ăştia n-am mai stat pe gânduri, mai ales că pe lângă bani, mi-a dat pe degeaba o carte de franceză, ca să am ce citi seara înainte de a adormi. Şi să vezi hazul dracului, că tot citind-o am început să înţeleg şi chiar să vorbesc franţuzeşte. Fii atent (pronunţând aidoma cum se scrie): Parlez-vous français? Ei, ce zici de mine?

– !!!! (Iluminat brusc de o hotărâre:) Dragă, te rog eu prieteneşte, rupe cartea asta în două şi dă-mi şi mie o parte, ca să am şi eu leac la insomniile mele, şi cine ştie, cu timpul poate ajungem să conversăm în franceză!

O povestire de
GETTA BERGHOFF

Toată lumea îmi spune să mă duc la psiholog

Fiindcă nu înţeleg lumea din jurul meu, familia, intimii şi cunoscuţii îmi recomandă să consult un psiholog. "Astăzi toată lumea merge la psiholog…", îmi explică, de parcă s-ar fi vorbit între ei. La telefon, după întrebarea de rigoare "ce-i nou?", urmează "ai fost?". Vor să ştie dacă am fost la psiholog. Preocuparea tuturor de a mă îndemna să consult un psiholog mă face să deduc că lumea dimprejur e împăcată cu sine şi cu ceilalţi, e consolidată şi echilibrată, şi numai eu am rămas în urmă…

Cum să mă duc la psiholog? Oare aş putea să-i vorbesc? La psiholog te duci să te destăinuieşti… Aş putea oare să rup tainele din mine şi să le aştern sub ochii altuia?

Ca să-i liniştesc pe "binevoitori" m-am gândit să mă duc… Să-l întreb de ce lumea s-a degradat, să-mi explice de ce a ajuns cum a ajuns. Să-mi explice de ce tocmai cei înzestraţi cu inteligenţă şi onestitate – iată o monedă dispărută din bursa valorilor actuale, onestitatea – tocmai acestora le lipseşte puterea şi abilitatea de a strivi răul, de a spulbera minciuna, ca viaţa să fie altfel…

Să-mi explice cum e posibil să părăseşti un copil, să omori o nevastă, să-ţi siluieşti fetele, propriii tăi copii?

M-aş duce la psiholog cu desaga plină de întrebări. Problema e dacă o să-mi răspundă. Sigur e că o să-şi aşeze ceasul pe birou, să cronometreze timpul, nu de alta, dar ca să ştie la cât se va ridica onorariul consultaţiei. Ai mei, de câte ori vreau să le vorbesc, se uită la ceas dându-mi a înţelege că timpul, numai timpul nu le permite să mă asculte. Cât despre bani, nu s-au tocmit niciodată cu mine, iau cât iau şi discuţia o amânăm pe altă dată… "E ceva urgent?", nu uită să mă întrebe. "Nu", îi las să înţeleagă cu o negare în privire. Eu nu ţin pas cu mersul lumii, am rămas cu obiceiurile de-acasă… "Nu, nu-i nici o grabă…".

Nici până azi nu m-am dus a psiholog, dar m-am dus la Fany. E mătuşa mea, o femeie de o deşteptăciune ieşită din comun. Cel puţin aşa umbla vorba printre bătrânii din familie. Se povestea despre ea că era singurul bărbat din familia noastră. Venise în ţară în floarea tinereţii, studiase, se căsătorise cu alesul inimii ei. Aşa mergea vorba…

Când am revăzut-o, la venirea mea în ţară, mi se părea adaptată la lumea şi obiceiurile de aici. Cât o admiram pentru competenţa ei! Sfaturi… câte sfaturi ne-a dat! În anii începuturilor noastre ascultam de toate îndemnurile ei… De la ea am învăţat că e bine, când ieşi în stradă, să ai o mină binevoitoare, să zâmbeşti celor cunoscuţi sau celor care-ţi prind privirea. Să cuprinzi în ochi totul şi să laşi impresia că n-ai văzut nimic. În casă să numeri până la zece înainte de rosteşti un cuvânt, dar odată rostit, să aibă autoritate. De multe ori îmi ascundeam zâmbetul când îi ascultam poveţele…

Eram în sărbătorile de Paşti şi se cuvenea să-i fac o vizită, să discutăm de ale noastre. Era şi un prilej să privesc apusul soarelui de sus, din balconul apartamentului ei. Era cel din urmă în care se mutase, ultimul cumpărat după ce hotărâseră să se retragă la "Turnurile mediteraneene".

În viaţa ei schimbase neobosită zeci de apartamente. Acţiona cu discreţie, cu hotărâre, fără un cuvânt de regret. La câţiva ani vindea şi cumpăra şi aceasta numai pentru că unchiul avea obiceiul să privească din balcon pe fereastra vecinului… de fapt a vecinei. Întotdeauna vecina era ceva mai tânără… deh, iarba de peste gard era mai verde. Dar unchiul continua s-o alinte pe mătuşa cu "mami": "M-ai strigat, mami?", aşa-i vorbea.

Ce fericită fusese mătuşa când se hotărâse să facă acest contract! Îl convinsese şi pe unchiul să semneze actul de cumpărare. Parcă obţinuse un certificat de garanţie că ia viaţa de la început…

Vestea mi-o şoptise făcându-mi un semn cu ochiul: "Acum să-l văd la cine-o să se mai uite!". I-am înţeles aluzia şi m-am abţinut de la comentarii. Ştiam că nu-i plăcea să-şi spele rănile în văzul altora.

Fusese întotdeauna frumoasă, dichisită, îngrijită. Îşi păstra şi acum părul negru şi râsul fermecător. Arăta şi mai frumoasă când râdea, ştia să-şi ridice bărbia şi să–şi pună în valoare dantura… Şi acum arăta bine Fany.

După ce soarele s-a scufundat în mare şi umbra serii coborâse ca o perdea imensă, ne-am întors în salonul iluminat.

"Vreau să-ţi povestesc ceva înainte de vine el…". Dacă Fany ţinea să-mi povestească ceva, era semn că paharul era plin până la vârf. Cu surâsul pe buze, aranjă pe o tavă ceşti, farfurioare şi ibricul cu cafea. Pe masă aşezase o plăcintă de dovleac. Aspiram cu deliciu aroma prăjiturii de casă.

"Crezi că aici s-a schimbat?" continuă Fany. "Dimineaţa iese la plimbare, după care întârzie la doctorii de care n-ascultă niciodată. N–are voie să obosească, n–are voie să facă nici un abuz, nici unul. Medicul îi recomandă odihnă la pat, dar el, toată ziua e în picioare… Cu balconul s-a terminat. Nu mai priveşte din balcon, dar şi-a format aici un anturaj şi se învârte jos ca un cocoş înfoiat. După-amiază e la bridge… Pe cine are împrejur? Toate văduve… una, cu paraplegie, e în scaun cu rotile, alta cu scolioză, ce să-ţi spun, fiecare cu beteşugurile ei. Dar una, care se aşează alături de el, totdeauna descheiată la bluză, o face pe sora şi-i ia lui pulsul… Să-l vezi cum se uită în ochii ei!… Eu am hotărât să nu particip la aceste partide de bridge şi rămân în casă…".

Fany tăcuse, dar îmi căuta privirea cu un zâmbet nesigur. Aveam impresia că de astă dată îi voi afla secretul. "Totdeauna ascult muzică şi reglez volumul ceva mai tare, ca dincolo de uşa mea să treacă numai muzica. Singură în casă, încerc să nu gândesc la nimic, nici la al câtelea act sunt, nici la el, care acum nu mai e nici soldat, nici judecător, nici bătrân, căruia i-au plăcut totdeauna situaţiile ridicole…".

O clipă se luminase la faţă. Dar zâmbetul păli, lăsând în urmă o grimasă de durere. "Trecut-au anii ca norii lungi pe şesuri… Îţi aminteşti poezia?", m-a întrebat. "Trecut-au anii ca norii lungi pe şesuri, şi niciodată n-or să vină iară…". M-am mirat de mine însămi, de spontaneitatea cu care-mi revenise versul, dar prea departe mă întorcea Fany cu amintirile ei. N-aveam de gând să o urmez. Le aveam pe ale mele…

"Ce s-a întâmplat?" continuă Fany şi-am înţeles că există şi o continuare. "De sărbători am fost invitaţi la masa festivă… L-am anunţat că refuz să particip. A venit la mine implorându-mă: te rog, mami, cum te-ai gândit să lipseşti în seara de Paşte, trebuie să mergem împreună… Oho, nici nu ştii ce bine joacă teatru! Dar eu m-am uitat în ochii lui şi i-am spus-o de la obraz: pentru purtarea ta de fiecare zi şi eu nu-ţi reproşez niciodată… promite-mi că te retragi din anturajul în care ai intrat… Şi m-am dus, ce altceva puteam face? Dar nu cred că se va retrage…" adăugă cu glasul schimbat, după o pauză în care păru frământată de îndoieli. "Ar însemna să renunţe la plăcerile lui… Ce pot face acum?" Cuvintele din urmă le şoptise, parcă nu-mi erau adresate mie. Îşi întreba inima, în care păstra atâtea decepţii…

Mă uitam la ea cu compătimire. În familie era apreciată ca un bărbat destoinic. Fusese o femeie energică, voluntară. Banii nu-i lipsiseră niciodată, copii n-a avut. Şi atunci? De ce-şi irosise viaţa alături de acest bărbat?

Şi eu gândesc acum că e nevoie să consult un psiholog.

Laboratorul "SHIBOLET - COMPUTERS"

TEL AVIV, Str. Iosef Karo 12
(lângă Sderot Iehudit) – Tel. 03/562-8221

Vechime şi experienţă de peste 10 ani
Acordă atenţie oricărei solicitări

Se pot obţine la noi

CALCULATOARE DE CALITATE

√ Ecrane perfecte, de cea mai bună calitate
√ Subansamble şi componente periferice de cea mai înaltă tehnologie
√ Imprimante, scannere şi echipament auxiliar

Oferte potrivite pentru fiecare caz şi fiecare buget

Avantajele oferite:
laborator şi sprijin tehnic – asigurate

Telefonaţi la 03/562-8221
pentru a primi detaliile necesare

UN SERVICIU SPECIAL: Compartimentul nostru de îndrumare (ivrit, engleză) în WORD, INTERNET, COMPUTER OPERATION
Prima lecţie – gratuit

Ne-a surprins şi ne-a indispus hotărârea Tribunalului Suprem în legătură cu cazul Samuel Sheinbein; născut şi trăit până azi în Statele Unite, cetăţeanul, în vârstă de 18 ani, care a ucis cu sânge rece un tânăr din Maryland (lângă Washington), tăindu-i apoi corpul în bucăţi, a hotărât, pentru a scăpa de justiţia americană, să fugă în Israel (manta de vremea) pentru a beneficia de prevederile "Legii Întoarcerii", care spune că fiul unui cetăţean israelian (tatăl ucigaşului, plecat de mult de pe la noi, este aşa ceva) dobândeşte automat cetăţenia ţării noastre. Tribunalul Regional Tel Aviv a acceptat cererea autorităţilor americane de a-l extrăda pe Sheinbein, pentru a fi judecat la locul crimei, însă, aşa cum se ştie, Tribunalul Suprem a refuzat (cu 3 voturi contra 2) extrădarea, pârâtul urmând a fi judecat la noi.

Sheinbein în aşteptarea verdictului. Când l-a auzit, a zâmbit uşor: "I-am fraierit şi p-ăş-tia… o să fac eu vreo 2-3 ani de zdup, pe urmă vine ea o amnistie")

Nu vrem să discutăm justeţea din punct de vedere juridic a deciziei, dar trebuie să mărturisim că felul cum au interpretat înalţii magistraţi principiile Legii Întoarcerii ne-a scârbit profund. Asta, după părerea noastră, nu mai este Legea Întoarcerii, aşa cum au gândit-o iniţiatorii ei, ci legea întoarcerii din condei, a întoarcerii ca la Ploieşti şi a întoarcerii cu spatele la morala israeliană.

O povestire de
G. MOSARI

Procesul

Medicul îşi îmbrăţişă fiul şi-i spuse cu dragoste:

– Te felicit pentru numirea ca judecător. Ai o profesie grea, dar bine că o vei exercita într-o ţară liberă, democrată. Deci ai cum să-ţi dovedeşti personalitatea, ceea ce nu se poate întâmpla în statele totalitare.

– Ştiu asta, răspunse fiul. Am avut cursuri în facultate despre situaţia judecătorilor în regimuri dictatoriale.

– Tu ai învăţat, dar eu am simţit pe pielea mea...

Parc-a fost ieri...

◆

Medicul aproape îşi terminase programul de lucru când în cabinet intră un pacient cu câteva formulare în mână, pe care le întinse omului în halat alb, spunându-i:

– Am adus analizele suplimentare. Cred că acum veţi putea stabili gradul de invaliditate care-mi va da dreptul să nu lucrez.

– Voi vedea documentele şi împreună cu ceilalţi membri ai comisiei medicale vom ajunge la soluţia cerută de cazul dumitale.

– Dumneavoastră sunteţi medicul şef al asigurărilor sociale şi de dumneavoastră depinde aproape totul. Ştiţi că de cazul meu se interesează şi primul secretar al comitetului orăşenesc de partid. Până acum am avut doar amânări şi analize.

– V-am spus că urmează să verificăm situaţia, deci veniţi peste câteva zile după rezultat, deşi noi trimitem răspunsul la întreprinderea unde sunteţi salariat, ca şi la dumneavoastră acasă.

– Dacă voi avea un rezultat favorabil... mă înţelegeţi, nu veţi regreta...

– Renunţaţi la copilăriile astea.

– Asiguraţi-mă însă că-mi veţi da tot concursul.

– Nu vă promit altceva decât că hotărârea noastră va fi corectă.

Pacientul ieşi din cabinet. Medicul dezbrăcă halatul alb şi îşi luă haina, pregătindu-se să plece, când în cabinet intrară doi bărbaţi care se legitimară:

– Suntem de la Miliţie.

– Luaţi loc, îi invită doctorul, şi spuneţi-mi pentru ce aţi venit.

– Avem o reclamaţie împotriva dumneavoastră, silabisi apăsat miliţianul cu grad mai mare. Cetăţeanului care a fost în cabinetul dumneavoastră puţin mai înainte i-aţi cerut mită ca să-i acordaţi un grad de invaliditate mai mare. După ce v-a lăsat plicul cu banii, i-aţi spus să vină peste câteva zile ca să-şi ia documentele pe care i le-aţi promis.

– Este o minciună, o înscenare ordinară! se apără medicul.

– Dacă-i aşa, ce-i cu plicul acesta de pe biroul dumneavoastră?

Medicul constată că pe colţul biroului era într-adevăr un plic despre care nu ştia nimic. Nici nu-l văzuse până atunci.

– Nu-i plicul meu, l-a lăsat pe masă intenţionat persoana despre care vorbiţi, fără ca eu să observ.

– Fiţi amabil, deschideţi plicul şi vedeţi ce-i înăuntru.

Medicul luă plicul, scoase din el mai multe bancnote şi spuse:

– E o înscenare, o murdărie din partea individului care foloseşte tot felul de mijloace ca să-şi atingă scopurile.

– Mă rog, toate acestea o să le susţineţi la proces. Noi v-am prins în flagrant delict. Acum trebuie să ne urmaţi la Miliţie.

◆

Preşedintele judecătoriei locale ridică receptorul. La capătul celălalt al firului se afla primul secretar al comitetului orăşenesc de partid, un om considerat "mână de fier" şi de care toţi se păzeau.

– Am fost informat – spuse tovarăşul "prim" – că aţi primit dosarul de mită referitor la medicul şef al comisiei de invaliditate. Doctorul ştia că unui activist de-al nostru trebuia să-i rezolve pozitiv un dosar, transmiţându-i-se că m-am interesat personal de acest caz. Medicul a avut neobrăzarea să tărăgăneze cazul ca să pretindă mită. Aveţi grijă să daţi o sentinţă model, pentru a-i învăţa minte pe toţi aceia care vor avea curajul să pretindă bani nemunciţi!

– Bine, tovarăşe prim secretar, voi judeca personal acest dosar.

– Care-i pedeapsa pentru primire de mită?

– Între 2 şi 7 ani închisoare.

– Bine, condamnaţi-l la 6 ani, precizã omul de partid şi închise telefonul.

◆

Sala de judecată. Preşedintele instanţei care, conform promisiunii, se ocupa personal de cazul respectiv, adică judeca "procesul mituirii", se adresă medicului inculpat:

– Dacă spui că n-ai ştiut nimic de plic, de ce erau pe el, şi mai ales pe bancnote, amprentele digitale ale dumitale?

– Cei doi lucrători ai Miliţiei care au intrat în cabinet mi-au arătat plicul pe masă şi mi-au cerut să-l deschid ca să văd ce-i înăuntru, răspunse medicul. În emoţia mea, şi mai ales în starea de nervi ce mi s-a creat din cauza înscenării, am făcut ce mi s-a cerut. Acum văd că mi s-a pretins să deschis plicul şi să scot banii ca să rămână pe ei amprentele mele digitale.

– Văd că acuzi şi Miliţia că e necinstită. Toţi sunt vinovaţi, numai dumneata eşti corect, sublinie ironic preşedintele.

La sfârşitul dezbaterilor s-a dat sentinţa: şase ani de închisoare.

❖

Recursul la Tribunalul regional urma să aibă loc la câteva săptămâni după pronunţarea sentinţei.

Era clar pentru toată lumea că faţă de actele de la dosar, singurul lucru pe care-l putea obţine medicul la recurs era doar o mică reducere a pedepsei. Ca să se răstoarne înscenarea trebuiau folosite alte căi, şi anume tot o intervenţie de la partid, nu căile justiţiei. Era vorba de o realitate tristă, dar în ţări nedemocrate, se ştie, instanţele de judecată nu au libertate de acţiune.

...A venit şi ziua recursului la Tribunalul regional. Un complet de trei judecători urma să se pronunţe, dar medicul ştia ce-l aşteaptă: se va confirma sentinţa anterioară. În cel mai bun caz i se va reduce puţin din pedeapsă.

Dezbaterile n-au durat nici o jumătate de oră. S-a dat o pauză, după care judecătorii au revenit în sală, iar preşedintele completului a citit sentinţa:

– Tribunalul anulează hotărârea primei instanţe. Procesul a fost o înscenare, persoana care a făcut plângerea la Miliţie a recunoscut la anchetele suplimentare că a minţit. Medicul e nevinovat, tribunalul îl achită şi dispune eliberarea lui imediată.

"S-a făcut dreptate!" şi-a spus doctorul, fericit că adevărul a ieşit la lumină.

Entuziasmul lui privind justiţia a trecut după câteva zile. Atunci a aflat totul despre procesul lui.

Primul secretar al comitetului orăşenesc de partid, un tip ambiţios şi răzbunător, ţinuse să-i dea o lecţie medicului pentru că nu dăduse curs cererii protejatului său. Pacientul pe care i-l trimisese şi care-i era rudă fusese nevoit să se supună examenelor cerute pentru stabilirea invalidităţii şi nimeni nu-l asigurase că va reuşi, ceea ce îl deranjase pe "tovarăşul prim".

Numai că oameni de partid din anturajul medicului se duseseră la un alt "prim", superior în ierarhie celui de la "oraş", şi anume la şeful cel mare de la regiune. Acesta îl duşmănea pe subalternul de la oraş fiindcă încerca să-i ia locul, făcând tot felul de manevre în acest scop. Ca atare şeful cel mare demascase înscenarea nu pentru a-i face dreptate medicului, ci pentru a-l scoate din funcţie pe "tovarăşul prim" de la oraş.

Astfel, procesul s-a desfăşurat în săli de judecată, dar justiţia a fost doar un paravan, căci atât inculparea cât şi achitarea au fost decise de oamenii de la partid!

Bursa personalităţilor din alia

În creştere:

Orit Suliţeanu, purtătoarea de cuvânt a "Asociaţiei femeilor israeliene"; a jucat un rol important în hotărârea Tribunalului Suprem de a împiedica avansarea în grad a generalului Nir Galili, acuzat de "tracasare sexuală" în relaţiile sale cu anumite subordonate.

Sara Davidovici, ziaristă la săptămânalul "Zman Habira", din Ierusalim; farmecul ei, tactul, precum şi faptul că, înotând împotriva curentului, nu porcăieşte pe nimeni în rubrica ei de cancanuri, au făcut ca Sara să fie din ce în ce mai solicitată de asociaţiile care doresc să organizeze party-uri pentru strângerea de donaţii; astfel, ea a animat de curând o seară în favoarea "Centrului Frankfurter pentru bătrânii din Ierusalim", unde, *mobilizaţi* de Sara, participanţii cu bani au oferit cecuri cu 3-4 zerouri în coadă.

În scădere:

Comitetul Asociaţiei scriitorilor de limbă română: faptul că revista "Izvoare", adică principala raţiune de a fi a Asociaţiei, n-a mai apărut de trei ani de zile, a stârnit nemulţumirea scriitorilor, cărora le vine greu să înţeleagă acest semn de neputinţă.

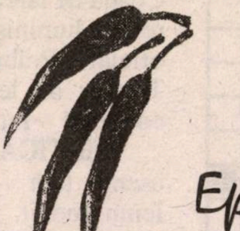

Epigramă

Revistei "Minimum"

Cu prea adormitul H.O.R.,
Risipiţi ardei de zor.
Pare-se că-i mult mai grav:
Sus, nu jos, este bolnav.

Mircea Gorun

RODICA WEINBERG
prezintă paginile de

JOCURI

Medicală

ORIZONTAL: 1) Sirop salvator într-un final aparent dramatic (2 cuv.) – Pregătit pentru pojar. 2) Reacţie pozitivă la schimbările de mediu – Operat la inimă! 3) Deschis la culoare – Garanţie – A obţine o ameliorare a unei boli. 4) Stabileşte influenţa vremii asupra vieţii organismelor. 5) Noroi – Obiectul unei afecţiuni exagerate (dim. pl.). 6) Surprindere – Fiinţă creată artificial, nimicită chiar de creatorul ei (leg.). 7) Se sacrifică pentru binele general (pl.) – Primele creaţii ale lui Gogol! – Introducere în medicină! 8) Întoarcerea maladivă a pleoapei spre glob. 9) Set de filme foarte vechi. 10) Concepţie personală – Munca zidarului. 11) Ie întoarsă – Ere – Ghemotoc de mâncare. 12) Recomandă linişte totală – Acordă primul ajutor (fem. pl.).

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1									■			
2										■		
3				■				■				
4											■	
5			■		■							
6							■					
7	■					■				■		
8		■										■
9											■	
10					■							
11			■						■			
12				■								

VERTICAL: 1) Simptom sonor al răcelii – Tuse foarte puternică. 2) Linişte înşelătoare – Floarea ochilor. 3) Cazuri de albeaţă simetrică a globului (pl.) – Pe lângă ele... crapi. 4) Post-meridian – Sos de gălbenuş cu ulei, folosit la salata de boeuf (pl.). 5) Ascet indian – Puls – Bip! 6) Se trage dintr-un anumit zaţ (cu plumb) – Porţiune limitată de verdeaţă. 7) Cu grave deficienţe la capacitatea de percepţie (reg.) – Atributul unui stil premergător Renaşterii (pl.) 8) Cădere... la doctor! – Tratament special pentru dezlegarea limbii. 9) Referitoare la interacţiunea organism-mediu (fem.). 10) La acelaşi nivel – N-au ochi să vadă (fem. pl.). 11) Salvarea de pojar, căutată în deşert – Urmă – Exces de sarcină. 12) Se elimină din organism printr-un sever regim alimentar – Formă abreviată pentru boala sedentarismului modern.

Dicţionar: GOLEM, GOG, BOL, YOGA, VED, TELE.

ANCA BELAŞCU

Definite... în esenţă

ORIZONTAL: 1) Picior de lemn – Un capăt de dulap! 2) Crestătură pe trunchi – Scândură... de păr. 3) Ulm scorburos! – Bătutul în lemn – Strachină de lemn. 4) Lemn dat la gealău. 5) Meşterul acoperişurilor de şindrilă – Merge la repetiţie. 6) Limitele silvei! – Intră-n roţi! – Coadă de lance din cedru! 7) Vedere din luminiş (fig.). 8) Document oficial – Prăbuşit ca un buştean. 9) Tăietor de lemne. 10) Tei fără coroană! – Întăritor pe la toc.

VERTICAL: 1) Arbore... de esenţă tare – Străchini mari din lemn scobit. 2) Sector pomicol – Arbori... de plâns. 3) Rădăcină de mahon!... – ...şi de fagi! – Fibre. 4) Muncitor forestier – Talia urşilor! 5) Codru legănat de vânt (poet.). 6) Zbici! – Pădureţe în esenţă! – A se îndesa în pământ. 7) Peri tomnatici – Au deseori scoarţe tari. 8) Esenţă de paltin! – Hipodrom. 9) Cercuri de lemn – Dânşii de colo. 10) Ocolul silvic – Raită.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1								✿		
2					✿					
3			✿			✿				
4		✿							✿	
5	✿						✿			
6			✿			✿		✿		
7										✿
8				✿						
9										
10			✿						✿	

Dicţionar: CR, TURF.

MINA NIŢĂ

Dezlegările jocurilor din numărul trecut

TIMPUL PĂCĂLELILOR: Impleti, ras, nari, artist, sti, proaste, eroare, nc, i, larma, udar, ap, ajura, ep, targi, sluta, zeita, asec, alaturi, ala, rac, rata, el, scamatori, a.

GOGOŞI: Suliman, buret, aluna, iritata, rei, umflat, b, li, ecru, c, ama, a, scri, ristic, tratatie, cina, aluat, maia, cr, n, a, ida, apoi, c, atu, aparut, marmelada, anu, otet, cle, clef, fig, vierme, le, tanin, matase.

OPERAŢIUNI: C, a, u, of, ip, electromagnet, ecrana, teste, oprire, camila, tub, pic, do, i, sita, mie, da, ram, ca, c, nit, e, be, liga, bar, erg, p, a, fami, a, amanuntit, n, manager, inapt, ct, Australia.

Ca să fim drepţi, ne-am cam plictisit de ţipetele, tumbele şi clovneriile de tot felul, de la ceremonia premiilor Oscar şi alte festivaluri, ale cineastului italian Roberto Benigni, care ţine morţiş să-şi facă reclamă la modul cel mai zgomotos şi de prost gust cu putinţă.

...Dar, să nu exagerăm. Benigni este un artist talentat. Bufoneriile sale sunt benigne.

TAINE

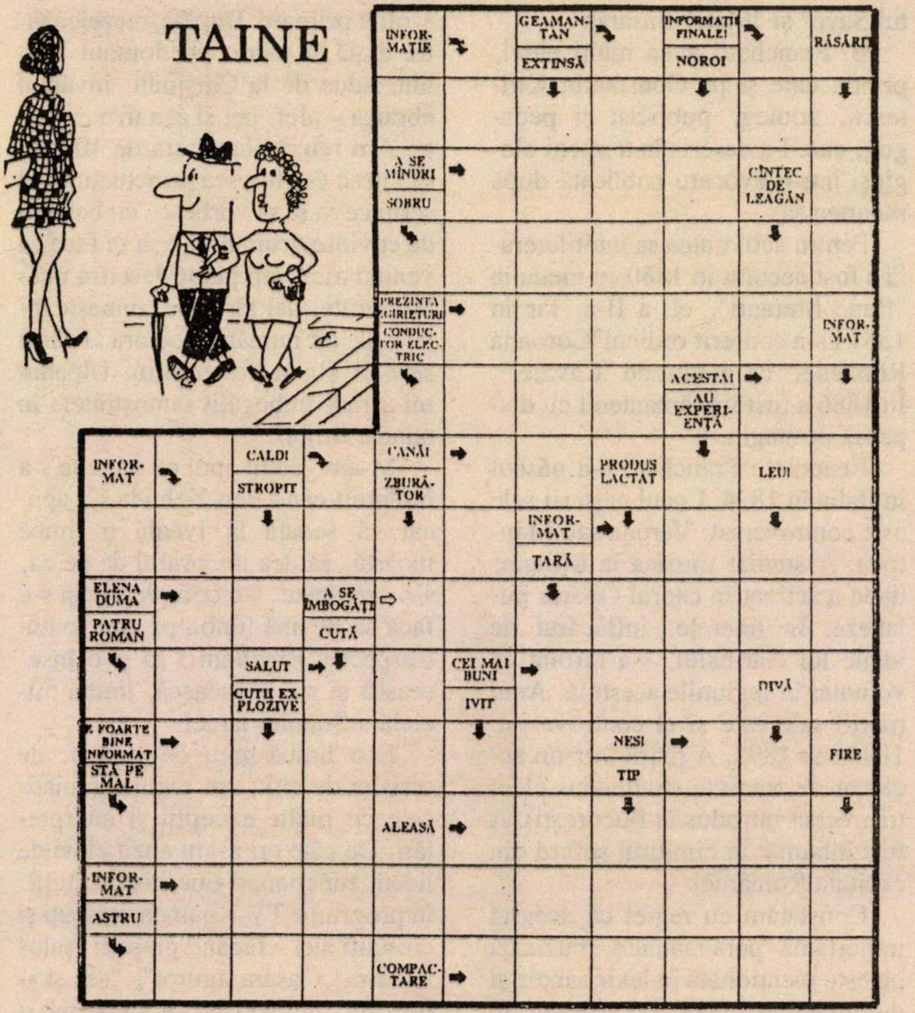
INFORMAȚIE
GEAMANTAN
EXTINSĂ
INFORMAȚII FINALE!
NOROI
RĂSĂRIT
A SE MÎNDRI
SOBRU
CÎNTEC DE LEAGĂN
PREZINTĂ ZGÎRIETURI
CONDUCTOR ELECTRIC
INFORMAT
ACESTA!
AU EXPERIENȚĂ
INFORMAT
CALDI
STROPIT
CANĂI
ZBURĂTOR
PRODUS LACTAT
LEU!
INFORMAT
ȚARĂ
ELENA DUMA
A SE ÎMBOGĂȚI
PATRU ROMAN
CUTĂ
SALUT
CUTII EXPLOZIVE
CEI MAI BUNI
IVIT
DIVĂ
E FOARTE BINE INFORMAT
STĂ PE MAL
NESI
TIP
FIRE
ALEASĂ
INFORMAT
ASTRU
COMPACTARE

A apărut

SPERANȚA

de Dr. Alexandru Marton

Carte editată cu sprijinul acordat de Yad Vashem – Institutul pentru eternizarea memoriei victimelor Holocaustului

Povestea adevărată trăită de autor cu 53 de ani în urmă, în perioada Holocaustului

O carte care trebuie citită, pentru a nu uita ceea ce pot aduce neo-nazismul și antisemitismul, care renasc în zilele noastre.

……

Cartea se poate obține trimițând 45 șekeli
pe adresa autorului:
Str. Narkis 1 – Ierusalim 92461
Tel.: 02/623-2883
Pelefon: 053/564-512

Nou!

A apărut

Intrare liberă

Versuri

de Madeleine Davidsohn

"O nouă poetă care are ceva de spus și o spune direct, în felul ei".

Carol Isac, *"Ultima oră"*

"... Poezia se află între rânduri și arată ca o muzică; o muzică de fond, misterioasă, care te învăluie nu știu cum, încet-încet, ca amețelile ușoare provocate de-un vin simplu și curat."

Al. Mirodan

……

Cartea poate fi procurată trimițând suma de 25 shekeli la următoarea adresă:

Dr. Madeleine Davidsohn
Reh. Keren Hayesod 23/2
Haifa 34970
Tel.: 04/825-1444

Ştiţi cine-a fost Benedetto Franchetti?

Cu mai bine de 150 de ani în urmă, în Ţara Românească, cultura muzicală se făcea cu totul empiric. Muzica era considerată o anexă a culturii, o problemă personală în educaţia unei persoane.

În acest context îşi face apariţia un personaj cu totul ieşit din comun. Venit din Italia, muzicianul Benedetto Franchetti, evreu italian, va pune bazele educaţiei muzicale în şcolile din ţară. Nu se ştie precis motivul venirii sale la Bucureşti. Circulă două versiuni: a) Ştirbey-Vodă, într-o călătorie în Italia, cunoscându-i activitatea muzicală din Milano, l-a invitat în ţară spre a contribui la ridicarea culturii muzicale; b) B. F. a poposit la Bucureşti cu o trupă ambulantă de operă.

Meritele sale sunt multiple. Benedetto Franchetti face demersuri în 1864 pentru a introduce muzica în şcoli ca o materie obligatorie, punând astfel bazele educaţiei muzicale în învăţământ; a fost profesor de muzică la liceul "Lazăr"; a condus trupa de operă italiană şi a creat primul ansamblu de operă din Bucureşti exclusiv din elemente româneşti; a creat o şcoală filarmonică pentru muzica vocală şi instrumentală; a publicat manualul "Principii elementare de muzică pentru uzul claselor elementare din şcolile primare şi secundare"; a fost mai întâi suplinitor, apoi profesor de limba şi literatura italiană la liceele "Sfântul Sava" şi "Matei Basarab".

B. Franchetti avea mulţi elevi, printre care şi pe Constantin Kiriţescu, zoolog, publicist şi pedagog, care l-a descris în termeni elogioşi într-o evocare publicată după moartea sa.

Pentru activitatea sa multilaterală a fost decorat în 1880 cu medalia "Bene Merenti", cl. a II-a, iar în 1881 i s-a conferit ordinul"Coroana României" cu gradul de "Cavaler". În 1886 a fost împământenit cu dispensă de stagiu.

Benedetto Franchetti s-a născut în Italia în 1824. Locul naşterii sale este controversat: Verona sau Mantova. A studiat muzica la Milano, unde a activat în cadrul Operei milaneze. În tinereţe, înflăcărat de ideile lui Garibaldi, s-a înrolat ca voluntar în legiunile acestuia. Anul morţii sale este şi el controversat: 1894 sau 1895. A murit într-un accident de tramvai (tramvaiul electric recent introdus în Bucureşti). A fost înhumat în cimitirul sefard din capitala României.

Constatăm cu regret că această importantă personalitate muzicală nu este menţionată în lexicoanele şi dicţionarele muzicale apărute în România. Sperăm că istoria îl va plasa pe locul care i se cuvine.

Tuvia Schwager
Kiriat Motzkin

Ivrit

În oraşul meu natal, Comunitatea evreilor avea, printre altele, şi două şcoli primare, pentru băieţi şi fete, despărţite printr-un gard cu o portiţă. Clădiri impozante, cu încăperi mari, mobilier bun, adecvat timpului şi cu cadre didactice şi administrative calificate. Am învăţat timp de patru ani – zi de zi, afară de sâmbăta, în fiecare dimineaţă, cu domnul Dumitrescu (erau angajaţi şi institutori creştini) – tot ce era în programa şcolară a Statului, pentru şcolile primare. După-amiezele, între două şi patru, cu domnul Naihin, adus de la Chişinău, învăţam ebraica – alef, bet şi aşa mai departe. Am reuşit, la vârsta de 10 ani, să citesc (se folosea punctuaţia), să scriu ceva şi să vorbesc, cu bagajul de cuvinte acumulat. Aşa se face că venind aici, am putut descifra unele cuvinte, dar fără a le cunoaşte înţelesul, iar numărul acelora al căror sens îl ştiam era minim. Ulpanul mi-a mai îmbogăţit cunoştinţele în tainele limbii.

M-am gândit apoi ce minune s-a înfăptuit când Ben Yehuda s-a apucat să scoată la iveală o limbă moartă, să dea jos praful de pe ea, s-o cerceteze, s-o completeze şi s-o facă să devină limba pe care evreii (respectiv israelienii) să şi-o însuşească şi s-o vorbească, limba oficială a Statului Israel.

E o limbă greu de învăţat, de scris şi de citit; are reguli gramaticale cu multe excepţii şi interpretări. De câte ori n-am auzit elevi de liceu, funcţionari tineri la instituţii, în programe TV – oameni născuţi şi crescuţi aici – făcând greşeli: "şaloş ieladim", "asara agurot", "şeş şkalim" etc. Nimeni nu se sesizează şi pe nimeni nu deranjează. Toţi se înţeleg între ei, fără confuzii sau complexe de inferioritate, şi e bine aşa. Ce m-aş fi făcut dacă la macolet s-ar fi zâmbit când aş fi cerut "şmona beiţim"? Îmi vine să cred că nu s-ar fi întâmplat aşa, pentru că negustorul tot astfel vorbeşte.

Ca toate limbile, nici ivritul n-a rămas fără influenţe străine şi şi-a însuşit cuvinte şi expresii din afară. De unele chiar se abuzează, ca ceva de la sine înţeles. Ar fi poate caraghios dacă un prezentator al unui program TV ar spune ca un leitmotiv "beseder" sau "nahon", dar cu OK – deşi enervant – pare mai potrivit. Se aud "hasituaţia hazoti", "campain", "funcţia" etc., deşi există şi echivalentele ebraice. Există echivalente ebraice pentru telefon, televiziune ş.a., dar, ca în majoritatea limbilor, se folosesc cele de circulaţie internaţională. Şi nemţii, de exemplu, au "Fernsprecher", dar spun telefon. Camerele unei locuinţe sunt "hadarim", dar cele ale caselor de vacanţe şi turism au devenit "ţimerim" (luate din vocabularul nemţesc – "Zimmer", de care te izbeşti în toate staţiunile de vilegiatură şi turism).

Recunosc, a citi presa ebraică şi a înţelege limbajul ziariştilor calificaţi – care nu e ca cel din şukul Carmel – nu e uşor. Noroc de *media* audio-vizuală, care completează sursa informaţiilor şi comentariilor.

Atâta timp cât Israelul este ţară de imigrare, cu oameni din diverse colţuri ale lumii şi de toate vârstele, lacuna aceasta se va menţine, dar cred că va diminua din ce în ce.

Dr. G. Mănescu
Bat Yam

Toată lumea are două feţe

Am cinstea să locuiesc peste drum de cea mai importantă Poliţie din ţară, cea adăpostită în noul Palat din strada Raziel, în Bat Yam, unde tronează vestitul om din *trib,* Sandu Mazor. În felul acesta n-am decât să mă uit pe fereastră şi iau parte, în original, la cele mai senzaţionale anchete ale poliţiei, cele pe care dumneavoastră le vedeţi, în copie, la televizor. Pentru că necontenit, zi şi noapte, în zilele obişnuite şi în cele de sărbătoare, în faţa acestei Poliţii opresc o mulţime de automobile, dubiţe, motociclete cu emblema specifică, şi care aduc din toată ţara delincvenţii cei mai celebri. Dacă aţi vedea numai câţi reporteri-fotografi se înghesuie să întâmpine, din stradă, oaspeţii aduşi pentru cercetări! Din strada cea mai liniştită, când m-am mutat aici, Raziel a devenit cea mai animată din oraş. Dever mare la această "prăvălie", mai ceva decât la supermarketul alăturat!

Toate bune: dar de la fereastra mea nu văd decât exteriorul Poliţiei, faţada, intrarea. Nu o dată m–am destăinuit secretarei:

– Pentru un reporter ca mine, exteriorul nu îmi este destul!

– Ferească Dumnezeu – s-a îngrozit secretara – să afli cum e şi înăuntru! Muşcă-ţi imediat limba!

Da, ferească Dumnezeu! Dar uite că însuşi Cel de Sus mi-a dat ocazia să aflu cum arată această faimoasă Poliţie pe dinăuntru.

Mă pomenesc de curând cu un telefon:

– Aici e Poliţia din Bat Yam, rehov Raziel 11. Vă rugăm să ne faceţi o vizită!

Bineînţeles, m-am speriat. Am consultat un vecin, avocat pensionar.

– N-are ce să te sperie – mi-a spus. Dacă era de rău, nu te chemau, te aduceau!

M-am dus. Adică am trecut strada.

M-au întâmpinat nu un comisar fioros înconjurat de gealaţi, cum mă aşteptam, ci trei tinere apetisante, fiecare la un telefon necontenit în plină funcţiune. M-am adresat uneia:

– Sunt Cutare şi Cutare. Mi s-a telefonat să vin.

– Chiar eu v-am telefonat.

A deschis un sertar şi a scos o cartelă de cetăţean în vârstă.

– A găsit-o cineva şi a adus-o la noi.

(Eu încă nu ştiam că am pierdut–o, ei ştiau.)

– Cum de mi-aţi cunoscut telefonul?

– Este asta o problemă pentru noi?

Şi a continuat, ca şi cele două colege ale ei, să telefoneze unor cetăţeni care pierduseră câte ceva.

Iată, deci, că Poliţia are şi un rol plăcut, foarte plăcut!

Îmi amintesc că am avut ocazia să cunosc o latură plăcută şi a altei instituţii care, în general, nu e văzută de cetăţeni cu ochi buni: Fiscul. Am primit într-o zi o invitaţie scrisă. M-am prezentat de-a dreptul înfricoşat. Mă gândeam că cine ştie cu ce sumă m-a găsit dator: da' de unde, mi-a restituit, cu scuze şi din proprie iniţiativă, nu la sesizarea mea, că nici nu ştiam, 240 şkalimi, ce mi se reţinuseră pe nedrept la o publicaţie, întrucât la vârsta mea sunt scutit de impozit.

Nu este prima dată, nici a doua oară când constat că orice instituţie, ca şi orice om, orice lucru, oricare idee au – din fericire – două feţe.

Marius Mircu
Bat Yam

Câteva întrebări şi observaţii aşa... în fuga condeiului

Nu aveţi impresia că, faţă de anii trecuţi, în campania electorală de astăzi au crescut nu numai violenţa (fizică şi verbală) dar, mai ales, calomniile, minciunile, înşelăciunile şi altele de acest fel? Apropo, de ce nu e tradusă (şi eventual jucată) în ivrit "Scrisoarea pierdută" a lui Caragiale? E depăşită de evenimente?

Vă amuză succesul Monicăi Lewinsky? Asmuţim populaţia Statelor Unite, împroşcăm puţin noroi peste preşedinte, să aibă "ceva la dosar" până în pânzele albe, pe urmă ne retractăm şi între timp publicăm cartea, punând de-o parte câteva milioane de dolari... Şi ne mirăm că în campania electorală din Israel procedeul e imitat? Până şi românii au imitat procedeul...

În altă ordine de idei, de unde vreo 50.000 de kurzi în România, cu terenuri de antrenament şi baze militare? "Cui prodest"? Poate pensionarilor cu 40 de dolari lunar?

Revenind la alegerile noastre, de ce trebuie divizată o populaţie de circa 3,5 milioane de evrei în zeci de partide, mişcări, grupări şi alte "comitete şi comiţii"? În numele democraţiei? Când viitoarele State Unite primeau imigranţi de pe toate continentele se vorbea de "melting pot" (creuzet), în care se uneau naţionalităţi diferite într-una singură, americană. USA, "ţara libertăţilor individuale", are numai două partide şi de 200 de ani ţara e bine mersi. În Israel, acelaşi amestec de pe tot globul, dar dacă fiecare ins s-ar împărţi în două, israelienii ar fi fericiţi. S-a uitat dictonul "divide et impera"; Arafat mai poate aştepta cu definitivarea statului Palestina, până la urmă evreii i-l vor da pe tavă, poate cu încă ceva pe deasupra. Norocul nostru e că Dumnezeu ne mai apără.

M-a amuzat articolul d-lui Martin Marcus (nr. 144) despre Sofa Landwer, reprezentanta olimilor ruşi din "Avoda", şi, în comparaţie, olimii din România sunt siliţi să înveţe ivrit cât mai repede. Dl. Marcus ar trebui să se bucure. Adevăraţii integraţi în societatea israeliană sunt "românii", care îşi văd de treabă, "muţi" dar cu înaltă calificare în absolut toate locurile de muncă sau apărare a ţării. Ei sunt adevăraţi cetăţeni, cu toate că sunt "numai" 400.000.

Dr. Magda Greiff
Beer Sheva

Tot despre *alia* şi partidul românesc

În numerele trecute, o serie întreagă de cititori s-au referit la unitatea de acţiune a "sutelor de mii de vorbitori de română".

După câte ştim, aceşti patru sute de mii au venit nu toţi odată, la data apariţiei nr. 144, ci cu mult înainte, chiar înainte de 1948, deci de-a lungul a mai bine de 50 de ani. Cei mai mulţi au venit în perioada 1951-1953 şi au continuat treptat şi în deceniile următoare, până nu au mai rămas în România decât circa 14.000 de evrei.

Ce s-a întâmplat cu aceşti peste patru sute de mii? Au rămas toţi în viaţă, sau legile naturii le-au redus numărul? Şi câţi au rămas? Cine ştie?

Îmi voi permite să mă refer la familia noastră. Din 15 persoane venite din România între 1951 şi 1984, nouă au decedat de bătrâneţe. Am mai rămas eu (78 de ani), soţia mea (73) şi fratele meu (76). Ce s-a întâmplat cu copiii? Fiica mea, venită în ţară în 1964, s-a căsătorit. Soţul ei e născut la Teheran. Ei sunt israelieni: nu români, nu iranieni. În casa lor se vorbeşte "rak ivrit". Literatura pe care o citesc, de orice fel, e numai în ebraică. Fiica fratelui meu, venită în ţară în 1970, e măritată cu un columbian, născut la Bogota. Au trei copii, kibuţnici sută la sută. În casa lor nu se vorbeşte română, nici spaniola, ci "rak ivrit". Fiul fratelui meu este lucrător în poliţie. Ofiţer. Soţia lui e născută în Tunisia. Au doi copii. La ei în casă nu se vorbeşte nici româna, nici araba, nici franceza. "Rak ivrit". Deci şi ei sunt israelieni sută la sută. Toţi aceşti tineri au venit aici nu ca să fie români, iranieni, columbieni sau tunisieni, ci **israelieni**. Aşadar, vorbitori de română am rămas doar noi trei, eu, soţia şi fratele meu, trei bătrâni, trei jucării stricate. Reprezentăm 20 la sută din cei 15 care am venit din România. Oare dintre cei peste 400.000 au mai rămas în viaţă vreo 100.000? Dintre aceştia, câţi mai vorbesc româneşte? Pariez că nu prea mulţi. Atunci de ce este pomenită existenţa a 400.000? Vor vota şi cei din morminte?

Dorel Rollinger
Ashkelon

Detaşamentul 101 îndiguiri şi grinzi de beton Draga

Era în 1943, în preajma sărbătorii de Pesah, când grupul nostru de circa 200 de tineri a fost îmbarcat în vagoane de vite ataşate la un tren de marfă în gara Deva. Îmi amintesc că distanţa Deva-Mediaş se făcea în condiţii normale în circa două ore şi jumătate, dar noi am călătorit toată noaptea.

La Mediaş am fost aşteptaţi de membrii comunităţii, iar domnişoarele Deutsch, fiicele preşedintelui, ne-au împărţit alimente şi prăjituri. Dacă aceste domnişoare sunt în Israel şi m-ar contacta (telefon 08/947-6408), aş fi bucuros să le mulţumesc personal cu o mică întârziere.

După vreo două zile de drum am ajuns la Ploieşti, unde am fost garaţi în triaj. Speranţa unora din tartorii zilei era că vom fi bombardaţi de anglo-americani şi astfel vor scăpa de noi. A doua zi ne-am continuat călătoria până la Focşani, unde am ajuns după o zi şi jumătate. Era Pesah. Am fost duşi la comunitate, unde doamnele din localitate ne-au pregătit masa tradiţională. Imediat după masă am fost îmbarcaţi în căruţe şi am pornit în direcţia Suraia.

Baraca de lemn cu paturi suprapuse în care am fost cazaţi era aidoma celor pe care le vedem astăzi în filmele despre Auschwitz. 350 de oameni locuiam în această baracă în condiţii greu de imaginat. Nu aveam nici o instalaţie sanitară, în afară de o groapă zisă WC; apă nu aveam decât pentru băut, iar rufele ni le spălam, când puteam, în Siret. E de prisos să mai spun că ne umplusem de păduchi. Încălzire nu exista; ne încălzeam doar de la propria noastră respiraţie.

Comandantul detaşamentului era căpitanul Băran, un beţiv şi un şperţar care avea în surbordine torţionari ca locotenentul Chiriţă, căpitanul Marinescu şi alţii de aceeaşi teapă. Îmi amintesc de un discurs al lui Băran, care începea cam aşa: "Jidanilor, dacă nu munciţi, dacă nu vă supuneţi ordinelor, vă spânzur cu mâna mea!" "Aşa discurs frumos n-aţi auzit nici de la mama voastră!", a fost comentariul căpitanului Marinescu.

Într-o zi de toamnă ploioasă am fost încolonaţi, fiecare a primit câte o lopată şi, escortaţi de soldaţi înarmaţi, am fost duşi la marginea unei păduri. Ni s-a trasat terenul: patru metri pe zece, şi doi metri adâncime. Noi, care auzisem de Einsatzkommando-uri şi de isprăvile lor, am crezut că vom fi executaţi şi ne străduiam să nu ne gândim prea mult la ce ne aşteaptă. Cred că a fost o minune dumnezeiască faptul că la terminarea gropii ni s-a ordonat s-o astupăm.

În decembrie 1943 am fost anunţaţi că vom pleca cu toţii la detaşamentul "grinzi beton" Draga, care va fi un detaşament comun romângerman: românii cu evrei, iar organizaţia Todt cu prizonieri ruşi. Sosiţi la Draga pe un viscol şi un ger năpraznic, am fost înghesuiţi cu toţii într-o magazie de pe moşia boierului Slăvescu, pe timpul acela director al Băncii Naţionale a României. Pe sub uşa magaziei pătrundea vântul şi în scurtă vreme eram îngheţaţi. A doua zi, sub ameninţarea că vom avea o noapte asemănătoare, am muncit până seara târziu ca să montăm barăcile aduse de nemţi. În aceste barăci, cu geamurile acoperite cu scânduri, fără încălzire, am locuit din decembrie 1943 până la 23 august 1944. Nici acolo nu aveam instalaţii sanitare. Baie cu apă caldă făceam o dată pe lună şi exista o etuvă pentru despăduchiere.

Aş mai avea multe de scris despre Draga. Despre colonelul Fuhrmann şi căpitanul Klökner, despre bătăile şi suferinţele noastre. Bine spun unii că nemţii aşteaptă până când generaţia lagărelor de muncă va dispărea şi atunci vor veni cu ajutoare. Şi din generaţia mea mulţi ne-au părăsit: rabinul Müller Pinhas, fraţii Lörincz din Haţeg, fraţii Schechter, fraţii Rub şi Weinberger Gabriel din Petroşani, Wiesner Iosif din Arad, Belu Derfler din Focşani şi mulţi, mulţi alţii.

Ing. Zoltan Zuckerberger
Rehovot

La sfântul "Ondrej"

...sau cum se mănâncă astăzi la Karlsbad (în Cehoslovacia) precum şi la doi paşi de Offenbach (în Germania)

Am ajuns foarte târziu în Karlsbad; nici măcar portarul hotelului nu avea o soluţie pentru foamea noastră. În consecinţă, ne-am adresat şoferilor de taxi care aşteptau muşteriii întârziaţi dintr-un bar.

Am fost duşi în cartierul "băştinaşilor" la localul "Sfântul Ondrej" (Andrei), deschis până la 4 dimineaţa. La parter nu erau mese libere. La etaj ne-am aflat într-o sală cu pardoseala acoperită cu un covor mare şi cu pereţii căptuşiţi cu lemn pe care erau agăţate picturi naive cu mere, râşniţe şi, bineînţeles, sfântul Andrei.

În aşteptarea felurilor de bază am primit o farfurie lungă cu şuncă şi brânză tăiate în felii foarte fine, roşii, măsline şi gogoşari. Pâinea proaspătă, integrală, a întregit plăcut gustările.

Tânăra mea comeseană, amatoare de supă, a primit un castron mare în care înotau zarzavat, tăieţei şi multă carne de pasăre. Au urmat pentru toţi trei farfurii mare umplute cu generozitate.

Eu am mâncat ficăţei de pasăre cu ceapă, sos şi orez, încă plini de suc şi condimentaţi cu economie. Au fost excelenţi. Fiul meu, care şofase toată ziua, a consumat un "mixed grill" unde, fără supărare, s-au învecinat muşchiuleţ de vită, de porc, piept şi ficat de pasăre, fiecare fript atât cât se cerea pentru a nu-i pierde gustul, şi cartofi prăjiţi. După supa gospodărească dar lipsită de fantezie, amica noastră sa delectat cu un amestec picant de carne de pasăre şi vacă, într-un sos iute în care se bănuia piper negru, verde şi roz şi un strop de tabasco. Căţelul, care primise eşantioane din tot ce consumasem noi, a mai căpătat de la chelner o bucată uriaşă de şuncă de Praga. Noi, ocupaţi să sorbim ceai negru, cu multă lămâie, din nişte căni (mai mult ulcioare, după formă şi marime), am încercat să protestăm. Chelnerul ne-a explicat că el şi câinele sunt prieteni. De altfel, legenda spune că cele două izvoare ale oraşului, aducătoare de sănătate şi turişti, ar fi fost descoperite de un câine.

Pe lista de bucate şi la mese am văzut steakuri de vită servite cu usturoi sau cu piper negru ori roşu, cu ou şi legume. Se mai putea comanda steak de cerb, frigărui, salate de sezon şi de cartofi. Clătitele, specialitate locală, nu lipsesc în nici un restaurant. Garniturile de orez, cartofi şi în special crochetele elastice, nu mai mari decât o cireaşă, sunt în sine un fel de mâncare săţios şi satisfăcător.

Lista de băuturi ne-a înşirat o Rulanda, un Riesling, vreo opt feluri de whisky bourbon, bere (cred că nu mai e necesar un comentariu) locală şi de import. Plus băuturi răcoritoare, sucuri de fructe, cafea şi alune.

Muzica, de conservă desigur, era trepidantă, fără să supere urechea sau apetitul. Se făcuse dimineaţa şi ne îndreptarăm spre hotel, unde ne aştepta un mic dejun copios.

❖

Gerbermühle – Moara tăbăcarului – este un local foarte apreciat de localnicii germani, care vin pe jos de-a lungul apei (Main) sau cu bicicleta ca să mănânce bine dar şi să bea vinul de mere, destul de acid, lipsit de aromă, dar foarte apreciat de locuitorii landului Hessen. Lista de băuturi oferă, în afară de acest elixir țărănesc, lipsit de pretenții, multe vinuri de calitate, bere, limonade și ape minerale, cafea și ceai. În restaurant, cu fețele de masă sclipitor de albe, lista de bucate atrăgătoare, chelnerii grijulii și căminul mare ce încălzește iarna sălile joase, care comunică între ele, dau localului o anumită clasă. Ni s-a oferit ca antreu o budincă de vinete, cu coajă subțire de parmezan și sos iute de roșii; acest fel se poate recomanda chiar și celor ce consumă această legumă numai sub formă de salată. Am mâncat apoi somon la grătar cu un sos alb înviorat de cozi de ceapă tocate mărunt și un orez minunat fiert și aromatizat. Am băut vin alb, un Gewurtztraminer cum a comandat odată dl. N. O. Body în neuitata carte de căpătâi a sionismului, Altneuland – Țara veche-nouă.

La vecina mea de masă am remarcat o mâncărică de bureți în sos de mărar, acompaniați de găluște de pâine. Soțul ei a comandat mâncarea tipică duminicilor germane petrecute în familie – ruladă de vită, care se obține dintr-o foaie întinsă de mușchi de vacă, unsă cu muștar, umplută cu slănină, ceapă și castraveți acri, rulată ca o sarma uriașă, înăbușită într-un sos de ceapă și însoțită de nelipsiții cartofi.

Salata verde, proaspătă, savuroasă, a avut o notă picantă datorită unei răzături de țelină murată. Fiica amicilor a mâncat ravioli, minunații colțunași italienești, făcuți de casă, umpluți cu somon. Mai erau la alegere cotlete de miel cu fasole verde și cartofi copți în grăsime, ficat de vițel prăjit cu frunzulițe de salvie, șalău prăjit cu sos de roșii și măsline, piftie iuțită generos cu piper negru, acrită cu oțet și ornată cu un moț de sos remoulade. Ca desert, un parfait de alune (nu așa de bun ca la Capșa) sau Rote Grütze – un compot din fructe roșii, sălbatice, cu sosul ușor îngroșat și acoperit cu sos de vanilie sau frișcă lichidă.

O plimbare pe jos, cu privirile spre apele tulburi agitate de câte un șlep olandez încărcat cu cărbune a pus punctul pe i la sfârșitul acestei mese copioase.

Bineînțeles că acest local poate fi foarte comod vizitat cu mașina, el situându-se la marginea Frankfurtului, nu departe de orașul vecin (cunoscut multor israelieni), Offenbach.

Edith Cohen
Frankfurt

Amalia Lazarovici (Cați), Ashkelon («Cu multă plăcere am citit în revista "Minimum" rândurile despre prof. Eli Ruckenstein, care a fost distins cu cel mai mare premiu american pentru știință. Îl cunosc din Institutul Politehnic București, unde a avut o activitate intensă de cercetare științifică. Recunoașterea lui pe plan interțional era stabilită cu mult înainte de a pleca din țară. De fapt i s-au pus multe piedici. Deși era invitat mereu la multe conferințe științifice internaționale, nu primea aprobarea de la forurile din țară. Îi urez în continuare succes și vă rog să ne comunicați cât mai multe știri asemănătoare»); **Ing. M. Segalescu,** Kiriat Bialik («D. Tuvia Karmely, pensionar al Rafinăriei Haifa, a cercetat ani de zile cazul Struma. cercetările s-au concretizat prin tipărirea pe cont propriu, într-un număr mic de exemplare, a unor cărți de mare valoare documentară, cunoscute de prea puține persoane. Acum, pentru prima dată, pe baza unor documente inedite, descoperite în diverse arhive, el analizează și dă răspuns la foarte multe puncte neclare în legătură cu tragedia. Cazul Struma este un episod semnificativ al istoriei celui de-al doilea război mondial și cred că lucrarea lui Karmely este foarte interesantă pentru cei ce studiază sau îi preocupă subiectul. Doritorii se pot adresa autorului, d. Tuvia Karmely – tel. 04/823-3257»); **Eti Elena Garcia,** Holon, ne trimite câteva rânduri despre Mira Van Dijk-Chandler, din Olanda, autoarea schiței "Telefonul", din nr. 144: «Pe Mira am cunoscut-o aproape în momentul în care ea a luat cunoștință de lumea exterioară. Ca o adevărată mamă pentru Mira, devotată și caldă, tanti Luci era aceea care înlesnea întâlnirile noastre în orele comune de plimbare. Puțin mai târziu, la etajul șapte, blocul nostru s–a populat cu încă o fetiță: mi s-a născut Dana. În vârtejul anilor, și buni, și grei, fetițele au cescut; fiecare din ele a luat un drum diferit. Mira s-a îndreptat către muzică, Dana către fizică-matematică. Mira a ales apoi "țara lalelelor", Dana – continentul american. Mira este o violonistă remarcabilă și, după câte am văzut, explorează în plus prin scris sufletul feminin, cu mult talent. Dana este o fiziciană cunoscută în lumea cercetării fundamentale. Două fetițe din strada Nikos Beloiannis, două destine neașteptate, dar fericite. Schița Mirei mi-a evocat anii îndepărtați și nesiguri pe care i-am trăit atunci, dar și marea bucurie a retrăirii reușitei celor două fetițe a căror imagine în cărucioarele lor mă face să lăcrimez».

Harry Shoshany, Ramat Hanasi (două epigrame pe marginea cazului Arie Deri: *Cu atâta tracasare,/ În instanțe demonstrată,/ Se mai poate spune oare/ Că-i om fără... judecată?* ■ *Nici ruga nu i-a ajutat/ Să-i dea liniște la vatră,/ Că "Zidul sfânt", a constatat,/ Are o inimă... de piatră!);* **Iacob Fuchs,** Montreal, Canada (nu, n-aveți dreptate: istoricul Victor Eshkenazy, autorul cărții despre Moses Gaster despre care se vorbește la *Dicționarul neconvențional...* a cunoscut, și-ncă foarte bine, colecția "The Gaster Papers" de la Londra. Procurați-vă lucrarea lui Eshkenazy și vă veți cu

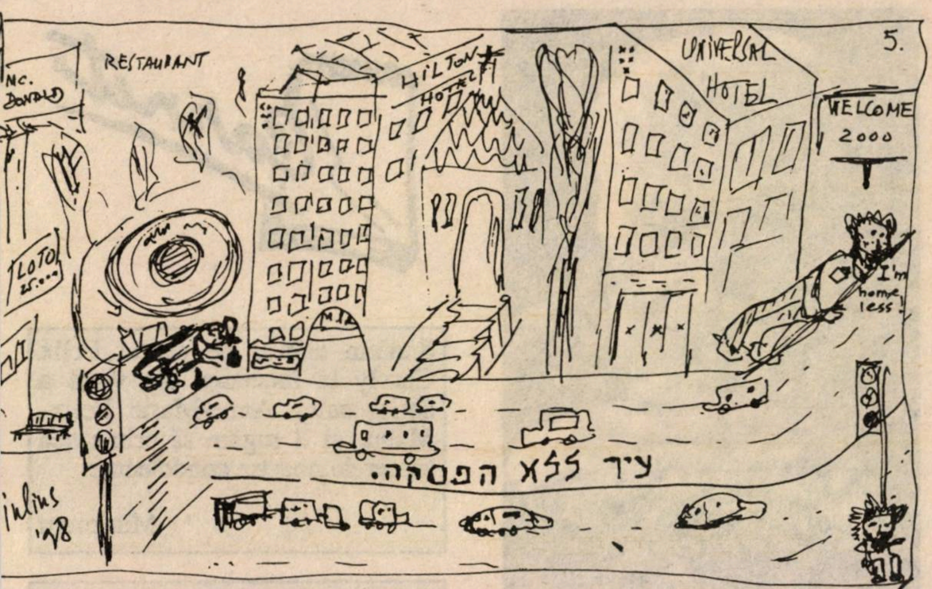

asupra de măsură convinge); **Un grup de HOR-işti; Amin; Trei foşti amanţi ai Pninei Rosenblum; Partidul Anti-Ioinovici; Ghid; Loredana; Paznic de far; Sâni pietroşi; Iţic Mitică etc.** (nu, nu luăm în considerare scrisorile anonime); **Dr. Otto Bacalu,** Tel Aviv (am luat notă de reproşurile pe care le faceţi lui Teşu Solomovici, autorul articolului despre "Centrala Evreilor", dar... adresantul este greşit. Dacă articolul aparţine, într-adevăr, lui T. S., caseta introductivă – care v-a nemulţumit – aparţine redacţiei, care–şi asumă răspunderea pentru toate remarcile ce v-au supărat); **Prof. Dr. Carol Iancu,** Montpellier, Franţa (ne trimite o precizare şi o subliniere à propos de fragmentele din cartea sa publicate de noi în nr. 142, despre modul cum s-a reflectat în rapoartele Legaţiei Franţei la Bucureşti rebeliunea din ianuarie 1941: "Vă semnalez că ambasadorul Truelle şi ceilalţi reprezentanţi ai Franţei la Bucureşti sau la Galaţi au arătat simpatie pentru evreii români şi, contrar cerinţelor guvernului antisemit de la Vichy, au refuzat certificatele etnice, adică tamponul "juif" – evreu – pe buletinele de identitate ale evreilor"); **Dr. Iancu Julius,** Haifa (am primit albumul dv. de desene, alcătuit la domiciliu, prin mijloace artizanale, şi reproducem aici desenul "Tel Aviv – oraşul care nu doarme niciodată", unde, printre blocuri ultra-moderne şi reclame luminoase zărim, în dreapta, pe trotuar, un "homeless", adică un cetăţean fără de acoperiş deasupra capului).

Baby şi Beno Marcus, Natania; **Mira Van Dijk-Chandler,** Duivendredt, Olanda; **Izu Davidsohn,** Melbourne, Australia; **Vitali Rogozin,** Chişinău, Republica Moldova; **Ruth Comissiona,** Ramat Hasharon, **Judith şi Petre Rado,** New York, U.S.A., **David Şmilovici,** Cfar Saba, **Iosif Spătaru,** Toronto, Canada, **Rosh Peleg Iehuda,** Raanana, **M. Georges Zăgănescu,** Paris, Franţa (mulţumiri pentru bunele cuvinte, sugestii şi observaţii; ceilalţi, pe curând).

ZISE...

"Dacă se confirmă ştirea că sârbii au pătruns într-un sat albanez, din apropierea graniţei cu Iugoslavia, avem de-a face cu un fapt foarte grav: încălcarea de către guvernul de la Belgrad a independenţei şi suveranităţii naţionale a unui stat membru al ONU".

(Generalul Wesley Clark, comandantul şef al trupelor NATO; 17 aprilie 1999, adică într-una din zilele când avioanele aflate sub conducerea sa bombardau (fără aprobarea ONU) 15 localităţi din Republica Iugoslavia.)

Gen. Clark, gândindu-se profund la declaraţia pe care urmează să o dicteze aghiotantului său pe tema cât de grav şi inadmisibil este să încalci independenţa şi suveranitatea naţională a statelor din ziua de azi.

... ŞI-N ADÂNC SE SCUFUNDĂ

(CU ACCENTUL PE Ă)

Turism

B. Elvin, scriitor, redactor-şef al revistei "Lettre Internationale"; de la Bucureşti; la rude.

Acad. Prof. N. Cajal, Dorel Dorian, scriitor, **Şt. Zimbler,** scriitor; din România; pentru a participa la festivitatea decernării premiilor culturale "Ianculovici" (Haifa).

Ramona Lazăr, ziaristă, scriitoare, redactor şef al ziarului "Mesagerul Transilvan"; din Cluj; la prieteni.

Dan (Didi) Lăzărescu, ziarist, secretar general de redacţie al săptămânalului "Viaţa medicală"; din Bucureşti; la rude.

Cornelia Filipaş; fost vice prim-ministru şi ministru al Industriei Uşoare în anii '70-'80; de la Bucureşti; la prieteni.

Aniversare

Mircea Gorun, scriitor, redactor al publicaţiei "Pro şi Contra" din Petah Tikva; 75 de ani de la naştere.

Decese

Max Fonea (n. Dorohoi, 1924), diplomat, fost reprezentant al României la Organizaţia Mondială a Sănătăţii (OMS) de la Geneva; la Bucureşti. (M. F. a fost căsătorit cu Evelyn Fonea, redactor la "Realitatea evreiască", din Bucureşti.)

Manifestări, manifestări...

18.04.1999; la Casa Scriitorilor din Tel Aviv; seară literară dedicată volumelor de poezie "Amprente", de Bianca Marcovici, "Sertarul cu iluzii", de Felix Caroly, "Lacrima interioară", de Solo Juster.

28.04.1999; în sala "Beit Oman" din Haifa; seară culturală organizată de Cercul "A. Clain"; cu prilejul Zilei Independenţei.

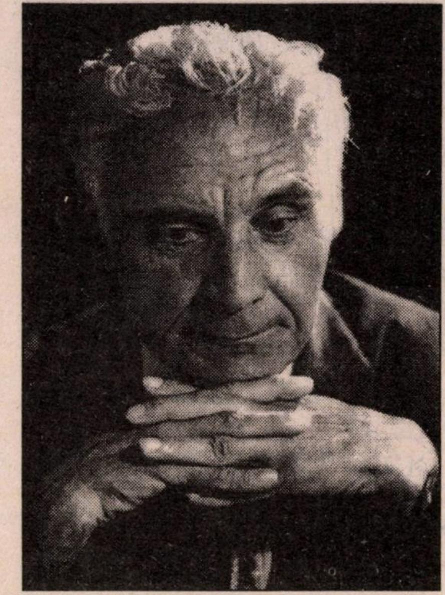

Campus
(Foto Hedy Löffler)

1.05.1999; la Casa Scriitorilor din Tel Aviv; festivitatea decernării Premiului Sion pe anul 1998 criticului literar Dr. Iosef Eugen Campus (amintim că premiul pe 1998 a fost sponsorizat de d. Bruno Landesberg).

Aveţi picturi de Schweitzer-Cumpăna?

Fundaţia "Pictor Rudolf Schweitzer-Cumpăna", cu sediul în str. Buestrului nr. 3 A, Bucureşti 71432 – România, roagă pe cei ce posedă lucrări ale artistului să comunice, la adresa sus-menţionată, în vederea inserării datelor respective într-o lucrare închinată operelor de artă ale maestrului, aflate în colecţii de stat şi particulare din străinătate. Vă mulţumim.

Atenţie, ploieşteni!

În vederea organizării unei întruniri a originarilor din Ploieşti, România, cei interesaţi sunt rugaţi să ia legătura cu Nicky Rantzer, Rh. Shlomo Hameleh 21, Tel Aviv 64378, tel. 03/527-0465.

Carnet

Suntem alături de poetul Felix Caroly la încetarea din viaţă a soţiei sale, Anne-Marie Felix-Manu, şi îl rugăm să primească sincerele noastre condoleanţe.

Minimum

Am aflat cu durere că Suzana Catz, soţia marelui artist într-ale marionetelor, Zola, s-a săvârşit din viaţă şi transmitem familiei sincerele noastre condoleanţe.

Minimum

Babu Ursu

Aşa cum am scris în câteva rânduri, la Bucureşti a început şi continuă şi tot continuă şi tot continuă procesul menit să facă lumină în cazul Babu Ursu şi să-i pedepsească pe cei vinovaţi de asasinarea în 1987 a poetului-inginer. Procesul acesta, trebuie spus, costă bani: avocaţii, etc. etc.

Ne adresăm, prin urmare, tuturor celor ce l-au cunoscut pe Babu şi doresc a se face dreptate cât mai repede, să contribuie, pe măsura posibilităţilor, la strângerea sumelor necesare pentru buna desfăşurare a acţiunii juridice.

Orice sumă este binevenită. Contribuţiile pot fi trimise pe adresa:

Olga Ştefan, 4208 W. Howard
Skokie, IL 60076 USA

sau la:

Gheorghe Ursu Foundation,
c/o Doina Lazăr, Calea Victoriei
120, Bucureşti, România.

E.W.T.R.
România
32

מבצעים מיוחדים

ODIHNĂ → TRATAMENT → SĂNĂTATE
OFERTĂ SPECIALĂ

E.W.T.R.

Continuăm tradiţionalul aranjament

O săptămînă gratuit !!!

PLĂTIŢI 2 SĂPTĂMÎNI ŞI PRIMIŢI SERVICII PENTRU 3 SĂPTĂMÎNI

21 zile / 20 nopţi

FELIX + POIANA

17 nopţi - FELIX - Hotel Internaţional
3 nopţi - POIANA - Hotel Clucaş / Piatra Mare

COVASNA + SINAIA

17 nopţi - COVASNA - Hotel Căprioara
3 nopţi - SINAIA - Hotel Sinaia

Plecare
24.05

799 $

Întoarcere
13.06

Preţurile cuprind:
- **Bilete de avion TEL AVIV - BUCUREŞTI - TEL AVIV**
- **Cazare în camere duble**
- **Demipensiune la FELIX şi COVASNA - mic dejun la POIANA BRAŞOV şi SINAIA**
- **Tratamentul medical prescris**
- **Toate transferurile**

Preţurile nu cuprind: **Taxa de înscriere - 49 $ şi taxele de aeroport**

Solicitaţi oferta specială E.W.T.R.
Agentului dvs. preferat

România – ţara vacanţelor prin E.W.T.R.

הולידייס

HOLIDAYS

TRAVEL & TOURS

נסיעות ותיירות

TEL AVIV,Bloc EL AL (pasaj, parter)
strada Ben Jehuda 32, Tel. 5285272/3

Tomy Herescu vă prezintă un program inedit:

★ 6 zile la Praga şi Karlovy-Vary circuit,
+ 13 zile la Sinaia tratamente şi odihnă

Total 19 zile numai 1499$ cuprinzând:

- bilet de avion Tel Aviv – Praga – Bucureşti – Tel Aviv (direct)
- hotel de 4 stele la Praga şi Karlsbad cu mic dejun (bufet liber), inclusiv transferuri
- hotel Internaţional Sinaia cu demipensiune şi tratamente (la hotel Păltiniş), inclusiv transferul

(În atenţia dvs.: în loc de Sinaia putem oferi staţiunile Covasna sau Balvanyos la cerere.)

★ **Băile Felix prin... Budapesta!!!**
14 zile (sau 21) tratament la staţiune
4 zile la Budapesta, inclusiv transferurile

Total 18 zile (sau 25) cu zborul prin Budapesta, transfer cu autocar la Felix (220 km. = 4 ore) cu... **1150$!**

Plecări: 13.6; 27.6; 11.7; 25.7; 8.8.; 15.8; 22.8.

(În atenţia dvs.: există posibilitatea combinării cu Praga 4 zile, programul următor:

★ 4 zile Praga cu zbor direct Tel Aviv – Praga

★ Zbor Praga – Budapesta şi transfer la Felix

★ 14 zile la Felix cu demipensiune şi tratament

★ 4 zile la Budapesta, apoi zbor Budapesta – Tel Aviv direct,

totul cu numai **1380$**

Plecări 10.6; 24.6; 7.7; 21.7; 11.8 etc.

minimum

Ehud Barak, prim ministru al Israelului

■ ANUL XIII ■ NR. 147 ■
■ IUNIE 1999 ■
■ 14 SHEKELI ■

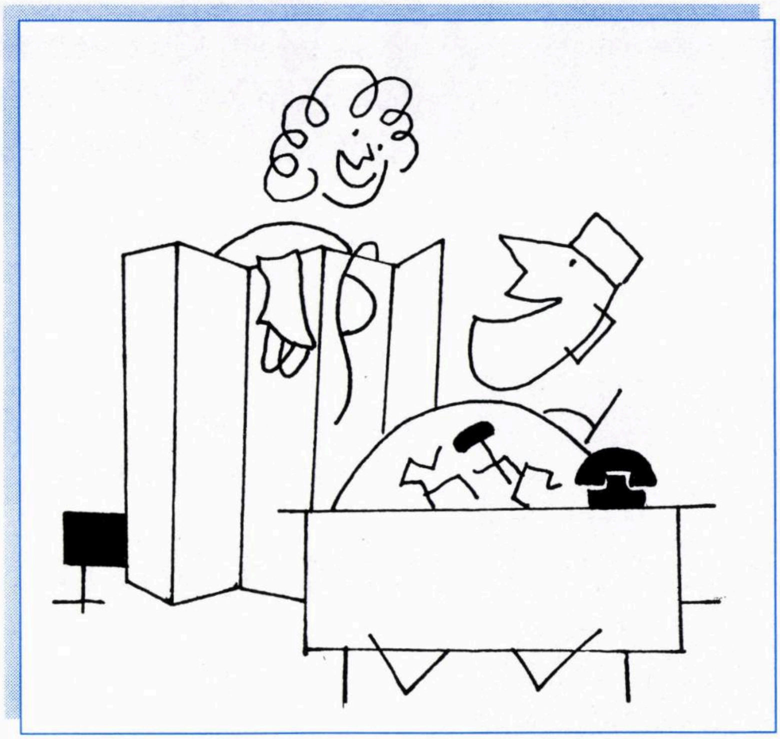

– Şi chiloţii, doctore?
– În primul rând…

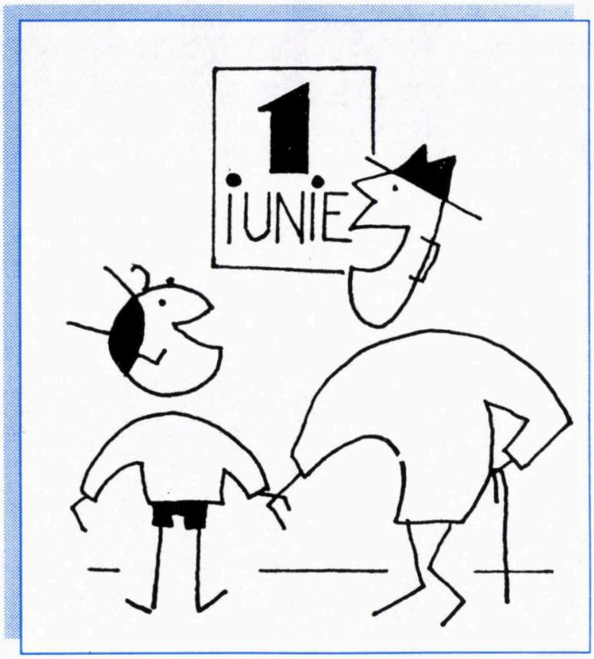

– Bunicule, astăzi e ziua noastră. Tot spune mama c-ai dat în mintea copiilor!

LIVaDaRU

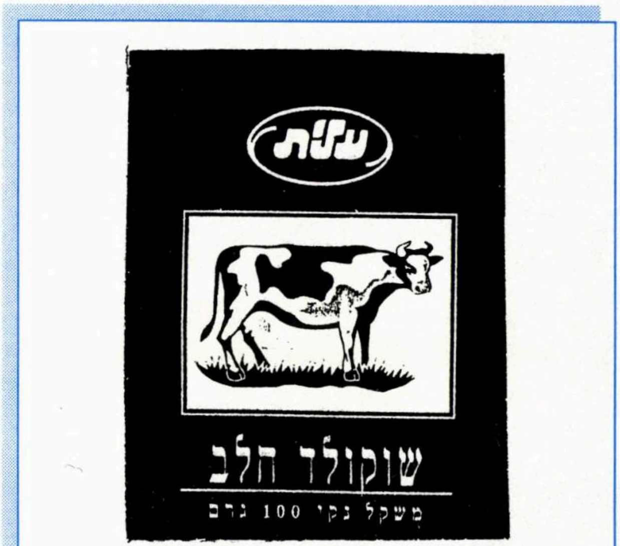
עלית
שוקולד חלב
משקל נקי 100 גרם

– Asta-i mămica. E manechin la "Elite"!

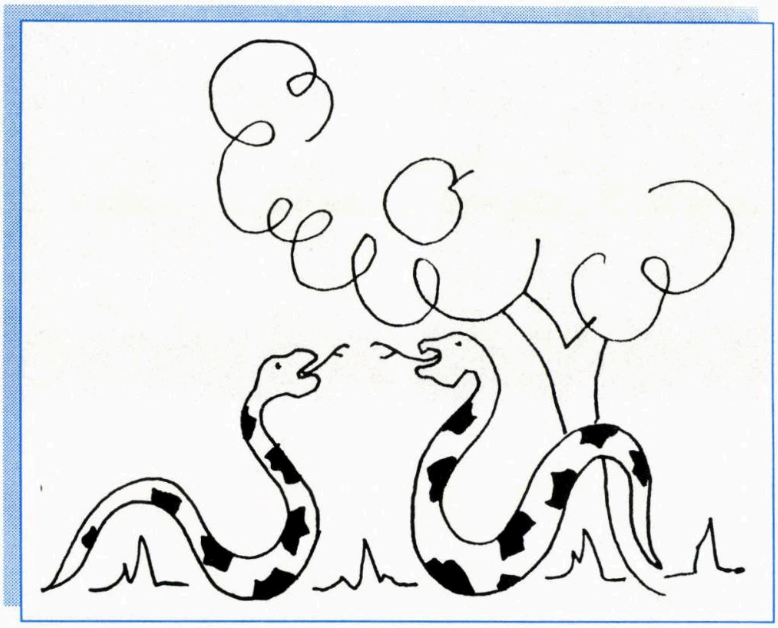

– Mai ştii ceva de Eva?
– Stricata aia? A expulzat-o din rai!

LA ÎNCHIDEREA EDIŢIEI
Ceea ce înseamnă 25 mai

Guvern Ehud Barak

Pronosticurile s-au adeverit. La alegerile din 17 mai, premierul Bibi Netaniahu a fost înfrânt de conducătorul formaţiei "Un singur Israel" (Partidul Muncii plus aliaţii). Scor: Barak circa 56%, Bibi circa 44%. O victorie răsunătoare pentru Barak. O înfrângere şi mai răsunătoare încă pentru Netaniahu. Premierul a plătit, mai cu seamă, pentru incapacitatea sa de a lucra cu colegii din partid (cascada de *evadări* din Likud e cunoscută) şi pentru alianţa prea strânsă cu religioşii. Barak a învins datorită imaginii sale de om echilibrat, raţional, pragmatic şi a angajamentului de a pune punct terorismului religios. Mai ales din această din urmă cauză.

Dovadă că, după anunţarea rezultatelor la TV, şi după ce Bibi a felicitat în mod elegant pe rivalul său, anunţând că (tragem consecinţele!) se retrage de la conducerea Likudului, Piaţa Rabin din Tel Aviv s-a umplut de-o mulţime de simpatizanţi ai lui Barak, cei mai mulţi tineri – veniţi să celebreze victoria.

A fost ca-n seara nunţii. Lumea cânta, dansa, fiecare se îmbrăţişa cu fiecare, şampania curgea gârlă.

A doua zi, însă, după trezire, tinerii căsătoriţi au fost puşi în situaţia de a face faţă realităţii: n-avem casă, invitaţii la nuntă s-au calicit cu cecurile, avem, ce să facem cu ele, douăzeci şi patru de servicii de cafea, mama soacră a făcut observaţii nurorii.

Într-adevăr, citind la rece şi cu atenţie rezultatele toate ale scrutinului, oamenii au ieşit, ca după acordurile Oslo, din starea de euforie şi au constatat că lucrurile nu sunt chiar atât de entuziasmante cum păreau în ajun, la 10 seara.

1) Un prim rezultat: fărâmiţarea Knessetului, aşa cum pronosticase, cu multă vreme înainte, deputatul Dan Tihon (preşedintele Knessetului la zi) şi cum am scris-o în repetate rânduri. Ideea nefastă de a vota separat pentru primul ministru şi pentru partide a sporit fragmentarea unui parlament şi aşa fragmentat peste măsură. Am avut 11 partide în trecutul Knesset, azi avem 15. Te ia cu friguri când te gândeşti la alegerile din 2003 (sau de mai devreme). Metoda valabilă astăzi produce adevărate ravagii politice. Omul votează cu nevasta pentru primul ministru, apoi, uşurat că şi-a îndeplinit obligaţiile de conştiinţă, votează cu amanta la partide; la partidele ce-l ispitesc cel mai tare şi mai în adânc.

2) Rezultatul cel mai important al fărâmiţării îl constituie dispariţia partidelor mari de pe scenă: Partidul Muncii, cu 26 de mandate (dintre care câteva se datorează Gheşer-ului lui David Levi şi formaţiei religioase Meimad!), în comparaţie cu 34 la scrutinul din 1996, precum şi Likudul, care s-a prăbuşit de la 32 în 1996 la numai 19 astăzi, au devenit partide mijlocii. Ele se află – parcă nu-ţi vine să crezi – pe picior de egalitate cu Shas-ul. Transformând condamnarea la patru ani de închisoare a lui Arie Deri, şeful partidului (şi, probabil, cel mai inteligent politician din Israel), în argument electoral, asmuţindu-i pe sfaradimi împotriva ashkenazimilor-din-nordul-Tel-Avivului-care-i-dispreţuiesc-şi-persecută-pe-sfaradimi, "furând" Likudului voturile celor din oraşele de dezvoltare şi din piaţa "Mahane Iehuda", din Ierusalim, Shas-ul a sărit de la 10 mandate la 17; şi trebuie considerat ca cel de-al doilea câştigător al alegerilor, alături de Ehud Barak. În urma partidelor mijlocii se înşiră un pluton de partide mici, de la *Meretz,* solid şi în ascensiune (10 mandate), până la nou înfiinţatul partid al lui Amir Peretz, conducătorul Histadrutului (2 mandate).

3) Alt rezultat al alegerilor este căderea de la putere a *centrului politic,* în favoarea forţelor radicale, etnice, sau, cum se zice, sectoriale. Atât Partidul Muncii cât şi Likudul, care s-au transformat practic în partide de centru, au obţinut scorurile mediocre pe care le ştim. Noul Partid de Centru, condus de I. Mordehai, neinspiratul şi nefericitul candidat la funcţia de prim ministru, a obţinut – după un început plin de speranţe – numai 6 mandate, cu toate că în conducerea sa se află o constelaţie de vedete politice din care s–ar putea alcătui oricând un guvern; ba chiar un guvern bun. "Calea a treia" a lui Avigdor Kahalani a plătit şi ea pentru dorinţa de a face echilibristică (adică de a fi de *centru*) între lupta pentru păstrarea Podişului Golan şi refuzul de a sprijini aşezările din Iehuda şi Şomron, fiind eliminată din Knesset. În schimb, s-au impus pe eşichierul electoral o grupare pe baze etnico-religioase, ca Shas-ul, cele două formaţii ruseşti (a lui Sceranski – 6 mandate şi a lui Avigdor Liberman, zis Rasputin – 4 mandate), precum şi, la polul opus, două partide apăsat laice şi anti-*haredi,* Meretz-ul lui Iosi Sarid şi Shinui-ul condus în luptă de ziaristul Tomy Lapid (6 mandate).

4) Toate acestea fac ca, în ciuda victoriei sale impresionante, Ehud Barak să aibă dificultăţi serioase la formarea guvernului. Dacă el doreşte, aşa cum se pare, să aducă în coaliţie Shas-ul, există primejdia ca Meretz şi Shinui (16 mandate la număr) să refuze a participa la guvernare. Şi, mai ales, ca alegătorii lui Barak, care au fost, în majoritatea lor, laici şi ashkenazi, să se întoarcă împotriva lui. Deja, câteva zeci de mii de cetăţeni au trimis prin fax sau pe Internet scrisori lui Barak, cerându-i "să nu trădeze cauza". Dacă însă Barak "nu trădează cauza", formând un guvern laic (eventual cu Likudul), el se teme că în felul acesta prăpastia dintre Partidul Muncii şi religioşi se va adânci şi mai mult: e un pericol de care fostul general, strateg de clasă, vrea să ţină seama.

În plus, el trebuie să ţină seama de pretenţiile celor din partidul său. Tot oferind portofolii în dreapta şi-n stânga, numărul ministerelor disponibile pentru cei din Hayarkon va fi foarte mic. Iar primul ministru va avea de înfruntat probleme ase-

(Continuare în pagina 3)

minimum

●

Apare lunar
Redacţia şi administraţia
Str. Zamenhoff nr. 13
64373 – Tel Aviv
P.O.B. 11472, Tel Aviv
Tel.: 5227269; Fax.: 5270443
Fax numai pentru
anunţuri publicitare

Director:
AL. MIRODAN

Publicitate: 1 inch – 45 şekeli

Abonamente Israel:
6 luni (6 numere): 70 şekeli
1 an (12 numere): 140 şekeli
Preţul include costul expedierii.

Străinătate (1 an – 12 numere):
Europa – 70 dolari
România – 65 dolari
U.S.A., Canada – 80 dolari
America de Sud, Australia,
Noua Zeelandă – 95 dolari
Insulele Fidji – 150 dolari
Expediţia cu avionul.

Realizarea grafică:
SANDA PERI

Difuzarea: ATLAS

Articolele semnate de colaboratorii noştri reprezintă personalitatea şi punctul de vedere al acestora. Se înţelege, aşadar, că redacţia nu împărtăşeşte totdeauna vederile exprimate în articolele publicate în coloanele revistei.

Manuscrisele nepublicate nu se înapoiază.

Redacţia nu răspunde de conţinutul anunţurilor comerciale.

Revistă editată de
MINIMUM – PUBLISHERS LTD.

TENDINŢE

Israel: Ce planuri are O.E.P.-ul acum, după alegerile din Israel

«Cu toţii am avut de-a face cu diferite grade de "huţpa" la nivel personal. Există însă şi un soi special de "huţpa" naţională la care poporul evreu a fost supus cu intensitate crescândă în ultima jumătate de secol.

Mă refer la obrăznicia conducătorilor şi purtătorilor de cuvânt ai acelor arabi din Eretz Israel care au început la un moment dat să-şi spună "palestinieni".

Asemenea individului care şi-a ucis părinţii şi apoi cere clemenţă tribunalului pe motiv că e orfan, "palestinienii" revendică dreptul de a comite agresiuni contra evreilor şi, atunci când pierd, dreptul de a–şi cere înapoi armele şi de a încerca din nou.

În 1947-48 ei au respins propunerea Adunării Generale a ONU de împărţire a Palestinei – rezoluţia 181 – şi apoi au făcut-o – nulă pornind războiul contra tânărului Stat Israel într-o tentativă declarată de a-l distruge. Au eşuat.

Au eşuat în mai multe tentative ulterioare.

Acum, 51 de ani mai târziu, şi după ce au declarat în "Adunarea Naţională Palestiniană" că "rezoluţia partajării… e nulă şi neavenită", Autoritatea Palestiniană duce o campanie diplomatică internaţională în vederea… readucerii ei în discuţie.

La 25 martie a.c., observatorul Autorităţii Palestiniene la ONU, dr. Nasser al-Kidwa, a trimis secretarului general Kofi Annan o scrisoare care declara că "pentru partea palestiniană rezoluţia 181 a devenit acceptabilă".

Ca atare, se declară în continuare, prezenţa Israelului este ilegală în zonele din afara graniţelor statului evreiesc aşa cum erau ele trasate pe harta partajării dar pe care Israelul le-a ocupat respingând agresiunea arabă în 1948. În aceste zone se află localităţi ca Beer Sheva, Acco şi Naharia, şi cea mai mare parte a vestului şi centrului Galilului.

Potrivit unor rapoarte primite la Ierusalim, preşedintele Autorităţii Palestiniene, Yasser Arafat, intenţionează să supună Naţiunilor Unite un proiect de rezoluţie în vederea supunerii rezoluţiei 181 la un nou vot. Componenţa Adunării Generale a ONU este astăzi de aşa natură încât orice rezoluţie ostilă Israelului – mai întâi rezoluţia cu privire la noul vot, apoi rezoluţia 181 însăşi – are şanse să fie aprobată cu o majoritate covârşitoare. Chiar în Consiliul de Securitate, astăzi sunt şanse reale ca Israelul să nu obţină drept sprijin decât una-două abţineri.

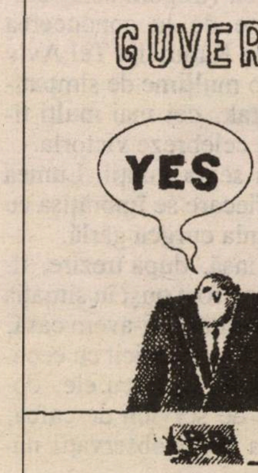

Un desen de C. Veluda din ziarul "România liberă", Bucureşti. Un desen care, satirizând anume atitudini din establishmentul politic românesc ni se pare potrivit şi pentru noi.
Recomandând tuturor şefilor noştri politici caricatura lui Veluda, îi rugăm pe cei de la putere să aibă osul tare, să nu spună yes automat tuturor cererilor şi indicaţiilor preţioase de la Washington (sau de la Rambouillet).

A-l încuraja pe Arafat în aceste eforturi, cum fac Germania şi Uniunea Europeană, ar putea readuce Israelul la harta din 4 iulie 1967, despre care până şi fostul ministru de externe, "porumbelul" Abba Eban, a spus într-un interviu că "are pentru noi ceva din amintirea Auschwitzului".

Revenirea la acele graniţe va grăbi viitorul război, nu venirea lui Mesia».

(Dintr-un articol de Moshe Kohn, în "Jerusalem Post", 1999)

Iugoslavia: Cursa cea Mare

În comentariul nostru din numărul trecut pe marginea războiului din Iugoslavia, atrăgeam atenţia asupra unui articol din revista "Newsweek" unde se arăta limpede că făcând ce-a făcut, NATO a căzut într-o cursă de zile mari. Între timp, oamenii nu numai că n-au reuşit să scape din cursă, ci s-au înfundat mai rău în ea. Iar situaţia s-a agravat pe toate fronturile.

S-a agravat situaţia refugiaţilor din Kosovo. Numărul acestora creşte zilnic, mereu vezi intrând în Albania sau în Macedonia câte-un convoi de 1.000-2.000 de oameni. De unde, în martie, NATO anunţase solemn că refugiaţii se vor întoarce în două-trei săptămâni (cel mult) la casele lor, zilele trecute acelaşi NATO – uitându-se cu atenţie în computere – a comunicat că revenirea albanezilor în Kosovo "constituie o operaţie complexă care va dura doi ani". Până una-alta, sunt aşteptate căldurile de vară, cu posibilele epidemii datorate lipsei de apă, de instalaţii sanitare. Pe urmă, vor veni ploile şi iarna. Cum vor trăi refugiaţii în corturile izbite de viscol?

S-au agravat lucrurile şi în privinţa vărsării de sânge. "Greşelile" – puţine la număr în primele zile şi, în definitiv, lesne de înţeles (nimeni nu e perfect) – au sporit luna trecută în proporţie geometrică, devenind monedă curentă. Şi – de parcă destinul şi-ar fi propus să-i pedepsească pe atlantici – bombele din avioanele *Stealth* cad cu nemiluita nu numai asupra civililor sârbi, ci şi asupra albanezilor din Kosovo, ba chiar şi asupra ambasadelor străine (despre *cazul* ambasadei chineze vorbim în altă parte). Printre *realizările* celor ce-au declanşat cunoscuta "operaţie umanitară" se numără 57 de albanezi sfârtecaţi de bombe într-o fermă din Kosovo, un spital neurologic din Belgrad (9 morţi), distrugerea instalaţiilor de purificat apa din Belgrad (vrem să otrăvim niţel capitala!), precum şi – ironia soartei – o bază a U.C.K. ("armata de eliberare" a Albaniei). Refuzând parcă dinadins şi din încăpăţânare oarbă să înveţe ceva din bombardarea ambasadei

Guvern Ehud Barak

(Urmare din pagina 1)

mănătoare cu cele de care s-a lovit Bibi Netaniahu în vara lui 1996. Un prim semn l-a dat Avraham Shohat, declarând că dacă nu primeşte Finanţele, el trânteşte uşa şi se retrage din Knesset. Alt semn a venit din partea ex-generalului Moti Vilnai: acesta ar fi mărturisit că dacă nu i se dă un minister, "va spune totul despre Barak". Sperăm să nu se ţină de cuvânt. Ştim oricum prea multe despre prea mulţi.

În ceea ce priveşte *aliaua,* rezultatele sunt destul de modeste. Partidul *olimilor,* înfiinţat de prof. Adrian Ioinovici, nu a intrat în Knesset, obţinând numai circa 2.600 de voturi. Cauzele eşecului sunt multiple, le vom discuta altă dată: pe de o parte, slăbiciunile conducerii (publicitate extrem de slabă, incapacitatea de a plasa câteva *staruri* ale alialei pe lista de candidaţi, etc.); pe de altă parte, mâncătoria celebră şi se pare eternă din sânul tribului, ce s-a manifestat prin repezirea sălbatică a multora la beregata noului partid. Ca la noi, la nimenea. În schimb, avem câţiva deputaţi aleşi pe alte liste, şi-n primul rând pe Avraham Poraz, lider al Shinuiului, unul din marii învingători ai alegerilor. Alături de acesta, să-i notăm pe Ilan Ghilon, din Meretz (despre care am aflat, cu prilejul campaniei, că este de-ai *noştri*), precum şi pe rav Shmuel Halpert, din Agudat Israel. Colette Avital, retrogradată de mai marii din Partidul Muncii pe un nesigur loc 28, n-a intrat în parlament. N-a intrat, ne grăbim a preciza, deocamdată. Findcă, aşa cum se prezintă cunoscuta ambasadoare, avem toate temeiurile să credem în viitorul ei politic.

După o înfrângere ca aceea suferită de partidul *alialei,* sau arunci prosopul, ca la box, abandonând partida, sau, dimpotrivă, te încrâncenezi să o iei de la capăt, străduindu-te – pe baza experienţei dobândite – ca rândul viitor să lupţi mai bine.

Să sperăm că activiştii partidului vor alege calea a doua.

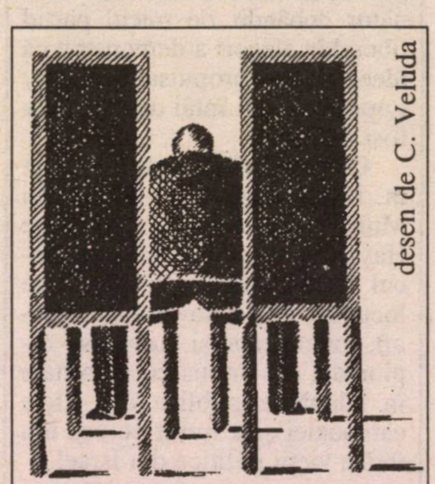

Eşecul lui Bibi Netaniahu şi al Likudului în alegeri ne-a arătat, încă o dată, cât este de riscant să stai pe două scaune în acelaşi timp, care va să zică şi pe scaunul acordurilor de la Oslo (vezi Wye Plantation) şi pe acela al celor ce resping acordurile cu pricina, şi pe scaunul laic, şi pe acela al filo-haredim.

chineze, avioanele occidentale au atacat, din nou, cartierul rezidenţial de vile unde se află reprezentanţele străine (la "Şosea", cum ar veni, în limbaj bucureştean), făcând pagube (din fericire, nu şi victime) la ambasadele Elveţiei, Suediei şi altele asemenea…

O greşeală merge. Două greşeli, merg. Trei greşeli, merg. Cincizeci de greşeli egal o crimă.

S-a "agravat" (din punct de vedere apusean!) şi situaţia regimului Miloşevici. Indiferent cum se va termina războiul, şi indiferent care va fi soarta lui în viitor, preşedintele Iugoslaviei a dobândit aureolă naţională şi internaţională de erou. Revista americană "Newsweek" (mai 1999) subliniază că "în majoritatea ţărilor din lume, Miloşevici este văzut ca o victimă a arbitrariului marilor puteri". Prof. Avram Sofer, de la Universitatea din Haifa, specialist în istoria Balcanilor, vede în lupta dintre Miloşevici şi NATO "întruchiparea luptei dintre David şi Goliat". La această ameliorare neaşteptată a imaginii lui Miloşevici au contribuit şi câteva gesturi inteligente ale preşedintelui iugoslav. Mai întâi, el a eliberat, la rugămintea pastorului negru american Jesse Jackson, trei soldaţi americani făcuţi prizonieri de sârbi în martie; după aceea a permis lui Ibrahim Rugova, conducătorul "albanezilor moderaţi" din Kosovo, să plece în Italia, împreună cu întreaga familie, şi să declare prin capitalele occidentale tot ce pofteşte. Liderii NATO plus *media* l-au *demonizat* pe Miloşevici din plin şi cu sete, dar, prin două-trei mişcări abile, Belgradul a dovedit opiniei mondiale că dracul nu e chiar atât de negru.

S-au agravat lucrurile şi la capitolul de care ne temeam cel mai mult şi anume destabilizarea regiunii şi "extinderea conflictului". Ca şi cum prăpădul de până acum n-ar fi fost suficient, o bombă a căzut în Bulgaria, la 20 de kilometri de Sofia, provocând pagube mari şi, fireşte, spaima populaţiei care de-atunci trăieşte cu frica-n sân de "pagubele colaterale" ce-ar mai putea urma. O altă bombă, aruncată asupra portului Prahovo de pe Dunăre a atins un depozit de petrol, provocând un nor uriaş de fum ce s-a abătut asupra României. În Macedonia, unde autorităţile nu ştiu cum să scape mai repede de refugiaţii albanezi, aceştia au organizat o demonstraţie violentă, cu bătăi la cuţite, împotriva poliţiei care îi împiedică să iasă din tabăra de corturi înconjurată de sârmă. "Nu e nici o îndoială – a declarat Christopher Hill, ambasadorul SUA în Macedonia – că problema refugiaţilor a zdruncinat statul din temelii. Oamenii de-aici sunt extrem de îngrijoraţi. Comportarea brutală a poliţiei macedonene din ziua de 6 aprilie (când au încărcat cu forţa 14.000 de refugiaţi în autobuze, scoţându-i din ţară) a devenit pentru albanezii macedoneni un *casus belli*. Astfel încât macedonenii trebuie să se gândească acuma cum să repare relaţiile cu albanezii". Cât despre cele petrecute la Veneţia, ele dau senzaţie de demenţă curată. Câţiva pescari care ieşiseră cu plasa în apele romanticului oraş s-au ciocnit de nişte bombe aruncate din greşeală (iarăşi din greşeală) de avioanele NATO, rănindu-se grav şi trebuind să fie transportaţi cu helicopterul la spital. A doua zi italienii au organizat un marş de protest la care au participat 200.000 de cetăţeni, primarul Veneţiei a strigat că "i mascalzoni" vor să distrugă turismul din vara asta, iar deputatul Valdo Spini, din

Bursa personalităţilor din alia

În urcare:

Avraham Poraz, preşedintele partidului Shinui: succesul răsunător dobândit de micul partid liberal în alegeri a demonstrat că ideea de a-l propulsa pe Tomy Lapid pe locul întâi de pe listă a fost strălucită.

Colette Avital: deşi n-a intrat în Knesset pe lista Partidului Muncii (din cauză că şefii de pe Hayarkon o aruncaseră de pe locul 17, obţinut la *primaries,* pe locul 28, ce s-a dovedit a fi *nereal*), inteligenta şi frumoasa diplomată s-a impus cu autoritate în adunările publice din zilele campaniei şi a intrat pe uşa din faţă a vieţii politice din Israel.

În scădere:

Prof. Adrian Ioinovici, preşedintele micului partid al alialei române: eşecul în alegeri al listei condusă de el a arătat că pe cât de bună a fost iniţiativa lui A. I. de a înfiinţa partidul, pe atât de ineficientă a fost strategia formaţiei.

Spitalul "Graf" – Neve Carmel
Haifa, str. Pevzner 39 / Kadima 27
Tel. 04/864-1715, 6 – 838-1990 – 840-2892

★ Primesc vârstnici şi bolnavi cronici, asigurându-le cele mai bune condiţii de locuit şi de hrană.

★ Tratamente, fizioterapie, diverse activităţi educative şi distractive
★ Asistenţă medicală permanentă.

Partidul Socialist (de guvernământ) a cerut ca Italia, membră a NATO, să iasă imediat din acest "război scelerat".

Raporturile cu Rusia, oricum zdruncinate din cauza bombardamentelor, au devenit din ce în ce mai veninoase, mai încâlcite şi mai încărcate de primejdie în săptămânile din urmă. După ce, la început, atlanticii au hotărât să pornească atacul fără încuviinţarea Consiliului de Securitate (recte fără votul Rusiei şi al Chinei), fiind siguri – ah, îngâmfarea, ah, îngâmfarea! – că sârbii vor ridica mâinile-n sus după două zile, vor cere iertare şi vor striga: nu mai fac, nu mai fac, nu mai fac! – şefii politici ai NATO s–au trezit căzuţi în cursa de care pomeneam şi au pornit să caute o ieşire. Ei s-au adresat ruşilor, pe care până atunci îi trataseră ca pe o cantitate neglijabilă, cerându-le să-i scoată din încurcătură, recte să facă două lucruri: 1) să-i convingă pe sârbi să capituleze, adică să accepte condiţiile NATO, şi 2) să aprobe o rezoluţie a Consiliului de Securitate al ONU, menită a transforma un act ilegal, cum este atacarea Iugoslaviei, într-un act legal, venit care va să zică din partea comunităţii internaţionale, în genul hotărârii ce permisese războiul din Golf. Pentru Moscova, acest S.O.S. occidental a fost un dar căzut din ceruri. Ruşii s-au simţit ca un croitor necăjit de ştetl, dintr-o povestire de Shalom Alehem, pe care nevastă-sa, care tocmai spăla rufele cu leşie în albie, îl anunţă cu ochii holbaţi de uimire: Moşe, a venit domnul Rothschild, vrea să-ţi ceară o favoare! Şi asta într-un moment când Rusia traversează una din cele mai grave crize din istoria ei. Economia, cum se ştie, e la pământ, soldaţii n-au ce mânca. Preşedintele Ielţin l-a demis pe primul ministru Evgheni Primakov (temându-se atât de popularitatea acestuia, mereu în creştere, cât şi de relaţiile sale bune cu opoziţia comunistă), stârnind nemulţumirea străzii. Duma (parlamentul), care vrea de mult capul lui Boris Ivanovici, a încercat să-l destituie a doua zi pe Ielţin, printr-o procedură de *impeachment* după model american. N-au reuşit; dar dacă partizanii destituirii mai obţineau 20-30 de voturi, *impeachment*-ul ar fi demarat cu zgomot. În plus, cota de popularitate a lui Ielţin a căzut, adică s-a prăbuşit până la incredibilul 3% (nu e o greşeală de corectură: trei la sută). Cu toate acestea, şefii NATO s–au repezit la Kremlin, în vizită de lucru şi audienţă, ca la Înalta Poartă, dând impresia că după terminarea războiului rece

A.T. HEICAL LTD.

Cunoscutul restaurant

„La Igal"

unde plăcerea de a mânca devine o artă

- *Grătar variat cu o excepţională calitate a cărnii* •
- *Bucătărie tradiţională* • *Serviciu ireproşabil* •
- *Calitatea şi tradiţia e formula succesului nostru* •

Alăturat restaurantului un magazin de delicatese cu mezeluri fine ("Mizra"), brânzeturi, mâncăruri preparate, vinuri şi alte băuturi variate.

De asemeni o secţie specială de măcelărie.

Mese de aniversări până la 60 de persoane

Deschis zilnic la prânz şi seara

Vă aşteptăm în str. Lişanski 7, Rishon Lezion (noua zonă industrială)

Tel. 03/961-7760

(1989), pe pământ a mai rămas o singură supraputere: Uniunea Sovietică, alias Rusia. În vreme ce la Casa Albă bate vântul, iar la Elysée se mai duce numai Arafat, în anticamera de la Kremlin s-au înghesuit, călcându-se în picioare, miniştrii de externe ai Finlandei, Greciei, Franţei, trimişii speciali ai Germaniei, Italiei, ai Comunităţii Europene, ai Austriei, Kofi Anan (aşa-zisul secretar al aşa-zisului ONU), d. Jacques Chirac în persoană. Fanfara militară intona imnurile ţărilor respective, dar gazdele, stăpânindu-şi cu greu un surâs de satisfacţie, auzeau melodia din filmul italian de pe vremuri "În genunchi mă-ntorc la tine". În zilele din urmă, simţindu-se pe cai mari, ca o femeie superbă curtată de 14 miliardari, ruşii şi-au oferit şi luxul de a plăti câteva poliţe. Ministrul de externe Igor Ivanov a declarat la Bruxelles că NATO este vinovat de genocid şi că cei răspunzători vor trebui trimişi în faţa Tribunalului Internaţional de la Haga. Solicitat, după un moment de stupoare, să retracteze ("domnule, nici aşa nu se poate!"), Ivanov a refuzat. După asemenea declaraţie (îi faci tu pe Clinton, pe Tony Blair, pe Chirac, pe Schröder de criminali de război?), occidentalii ar fi trebuit să-i întoarcă spatele. Dar n-au făcut-o. Ştergându-se cu batista pe obraji, ei au zâmbit silit, diplomatic, scrâşnind din dinţi şi făcând în continuare apel la bunele oficii ale ruşilor.

Mai grav încă a fost incidentul pricinuit de vizita la Moscova a lui Jose Maria Aznar, premierul Spaniei. În timp ce aştepta să discute cu Boris Ielţin, lui Aznar i s-a adus la cunoştinţă că întâlnirea a fost contramandată, şeful statului rus fiind indisponibil. Indisponibil e un cuvânt ce se pretează la mai multe înţelesuri. Purtătorul de cuvânt al spaniolilor s-a grăbit să anunţe la microfon că Ielţin are o bronşită serioasă şi că, prin urmare, n-a putut veni la rendez-vous din cauză de boală. Rugat să confirme aserţiunile de mai sus, purtătorul de cuvânt al Kremlinului a răspuns că nu ştie nimic despre bronşita cu pricina, lăsând astfel să se înţeleagă, în termeni perfect diplomatici (specialitate rusească de veacuri) că Ielţin a vrut pur şi simplu să dea cu tifla unui reprezentant al NATO.

Dar cazul cel mai spectaculos, la acest capitol, ni-l oferă d. Strobe Talbott, adjunct al secretarului de stat american. Acesta a devenit un fel de Dennis Ross al Balcanilor, făcând naveta săptămânal între Washington, Bruxelles (sediul NATO) şi Moscova. El se ţine scai de fostul premier rus, Viktor Cernomârdin, care, după cum se ştie, îndeplineşte funcţia de reprezentant special al lui Ielţin în Iugoslavia. Aterizează Cernomârdin la Casa Albă? Strobe Talbott este lângă el. Intră Cernomârdin în şedinţă cu cancelarul Germaniei, Schröder? Talbott îl aşteaptă la ieşire. Se repede Cernomârdin la Helsinki? Talbott apare, în balcon, alături de preşedintele Finlandei şi de Cernomârdin, salutând mulţimea. Se-ntoarce Cernomârdin de la Belgrad (unde s-a văzut cu Miloşevici) la Moscova? Talbott îl aşteaptă la aeroport. Cu braţele deschise şi cu înfrigurare: l–ai convins? ai făcut ceva? Cernomârdin răspunde, ca omul ce se pricepe să te fiarbă la foc scăzut: am făcut ceva, dar mai e de lucru – şi se urcă în limuzina Volvo, poftindu-l cu amabilitate pe american alături de el. Tot văzându-l aşa pe american, urmărindu-l pas cu pas, ca o umbră, pe trimisul special al Kremlinului, ai impresia că Strobe Talbott e asistentul lui Cernomârdin, purtătorul de servietă sau poate body-guardul lui… Şi trăgând cu urechea mai de-aproape, ţi se pare că-l auzi întrebând neliniştit: ce facem, nea Victore, ce facem, că ăia de la Casa Albă mă omoară cu telefoanele.

Cu un cadou politic princiar, ce nici prin vise nu-i trecuse, s-a trezit, de parc-ar fi alunecat Moş Crăciun, cu desaga, prin burlanul de la sobă, şi guvernul chinez. Bomba căzută asupra ambasadei chineze de la Belgrad a provocat nu numai nouă morţi (dintre care trei ziarişti de la Beijing) şi câţiva răniţi grav, ci şi un incendiu cum nu s-a mai văzut de mult în relaţiile chino-americane. Şocaţi de cele întâmplate, reprezentanţii NATO au explicat că la mijloc a fost o confuzie: ei nu ştiau că în clădirea cu pricina se află ambasada, ci un obiectiv militar. Cum de-anume nu ştiau, rămâ-

NOU

Infuzie de cultură
în pastile homeopatice

STELE REGALE

Cartea recent publicată
de
ELENA-ESTHER TACCIU
în Editura DU Style
Bucureşti

Vă prezintă peste o sută de portrete ale personalităţilor de talie universală, ca Van Gogh, Marcel Proust, Mihai Eminescu, Rudolf Nureev.

Pornind de la Zodia sa de naştere, fiecare din aceşti eroi îşi dezvăluie şi drama sentimentală.

☆ ☆ ☆

Cartea poate fi procurată trimiţând contravaloarea a 50 de şekeli la adresa:

ELENA-ESTHER TACCIU
P.O.B. – 2104
58490, KIRIAT SHARET
HOLON Telefon: 03-5590829

Felicitări domnului
NORBERT SCHMETTERLING
reh. Hashnaim 5/3, etaj I
(C.P. 75910)
Nahlat Iehuda, Rishon Lezion

cu ocazia împlinirii vârstei de 70 de ani, a 10 ani de când se află în Israel şi a 10 ani de când este corespondent al revistei "Minimum".

PRIETENII

ne pentru noi o taină şi-un mister. Ambasada nu se instalase acolo în ajunul bombardamentului, ci în urmă cu patru ani. Orice spion normal putea să afle asta, cumpărând o hartă a Belgradului, pentru turişti, de la chioşcul de ziare din gară. Chinezii, respingând explicaţia (precum şi scuzele de rigoare cu care ne-am obişnuit, de parcă ar fi vorba de un ritual, ori de câte ori avioanele NATO ucid oameni nevinovaţi), au susţinut şi susţin şi astăzi că atacul a fost premeditat. Premeditat sau nepremeditat, el a picat ca o mănuşă pe mâinile conducătorilor chinezi. Câteva zeci de mii de cetăţeni, mai ales studenţi, au demonstrat a doua zi în faţa ambasadei SUA din capitala Chinei, purtând pancarte ce-l înfăţişau pe Clinton în chip de Hitler, aruncând cu pietre în geamuri, scandând lozinci (ca pe vremuri) împotriva "imperialismului american" şi făcând ca cei din interiorul clădirii, în cap cu ambasadorul James Sasser, să nu poată ieşi din casă câteva zile la rând. Asemenea manifestaţii au avut loc şi în alte vreo sută de oraşe. Demonstraţiile erau spontane (prilej pentru naţionalismul chinez de a spune ceare în guşă şi-n căpuşă la adresa occidentalilor care-i "privesc de sus"), dar şi organizate (cu voie de la poliţie, fiindcă, după masacrul din piaţa Tiananmen din Beijing, studenţii nu au dreptul să manifesteze fără aprobare prealabilă). Guvernul chinez a condamnat atacul, calificându-l de barbar. El a refuzat la început să ia în considerare scuzele celor de la NATO şi ale lui Clinton, silindu-l pe preşedintele american, de parcă l-ar fi torturat chinezeşte, să-şi ceară iertare la TV de patru ori la rând. Când au fost aduse în ţară rămăşiţele pământeşti ale ziariştilor ucişi la Belgrad, guvernul a organizat funeralii naţionale, iar ziua înmormântării a fost decretată zi de doliu naţional. Cancelarul german Schröder, sosit urgent la Beijing să prezinte condoleanţe din partea NATO şi să-i potolească pe chinezi, a fost primit cu o politeţe de gheaţă. Mai nou, sindicatele hamalilor din Hong-Kong (te pui cu sindicatele?) au interzis intrarea vapoarelor americane în celebrul port.

Arătam la început că bomba de la Belgrad le-a venit chinezilor ca o mănuşă. Ea a picat (ăsta-i cuvântul) într-un moment când raporturile dintre Washington şi Beijing sunt "la un nivel scăzut". Americanii îi acuză pe chinezi de a fi furat, prin agenţii lor, câteva secrete atomice din SUA. Congresul discută săptămână de săptămână despre încălcarea drepturilor omului în China. Cererea guvernului de la Beijing de a fi primit în "Organizaţia Mondială a Comerţului" a fost respinsă în câteva rânduri. Nu e greu de înţeles că, profitând de cele întâmplate, chinezii, oameni rafinaţi, vor juca în continuare la sânge cartea ambasadei de la Belgrad. Până una-alta, ei – care până la "incident" nu se arătaseră deloc interesaţi de conflictul iugoslav, au anunţat că, dacă nu le convine rezoluţia ce urmează a fi propusă Consiliului de Securitate, vor pune veto. Chiar dacă această rezoluţie va purta şi iscălitura Rusiei. Şi să nu uităm: la 4 iunie se împlinesc zece ani de la masacrul din piaţa Tiananmen, prilej pentru establishmentul american şi presa respectivă să evoce acest tragic eveniment din istoria contemporană a Chinei şi să discute îndelung despre încălcarea drepturilor omului. Putem fi siguri. Fiecare articol din "New York Times" pe această temă va fi urmat de zece reportaje în jurnalele chinezeşti despre crima barbară de la Belgrad. Aceasta fiindcă acuma chinezilor le e uşor să spună: voi vorbiţi, care linşaţi negri?

S-a agravat şi starea nervoasă a conducătorilor NATO, atingând cote bolnăvicioase. Tot combătând metodele dictatoriale ale lui Miloşevici, generalul Wesley Clarck şi ai săi au început, s-ar zice, să se ia la întrecere cu dânsul. Una din marotele dintotdeauna şi de pretutindeni ale tiraniilor o constituie presa, care va să zică libertatea de expresie, în care ei văd izvorul tuturor relelor. Ceauşescu plătise un milion de dolari teroristului Carlos pentru a arunca în aer postul de radio "Europa liberă", de la München. Operaţiunea a eşuat (în loc de redacţia română a postului, bomba a atins redacţia cehă), dar până la urmă ceva-ceva *nea' Nicu* a realizat. După mărturiile generalului I. M. Pacepa, ex-şeful spionajului român, atât Noel Bernard, celebrul director al postului, cât şi urmaşul său, istoricul Vlad Georgescu, ar fi murit (cancer) de pe urma radiaţiilor produse de un aparat introdus pe ascuns în biroul directorial. Dacă Ceauşescu era încredinţat că starea de nemulţumire a românilor se datora "Europei libere", cei de la NATO sunt convinşi că rezistenţa neaşteptată şi incredibilă a sârbilor

Sunteţi în vârstă sau suferinzi?

Gabriella Rozen

- ○ **Vă asigură personal auxiliar devotat din România şi Ungaria pentru ajutor şi îngrijire 24 de ore**
- ○ **Rezolvăm obţinerea autorizaţiilor de lucru**
- ○ **Consultaţii şi îndrumare profesională – gratuit**
- ○ **Sub controlul Ministerului Muncii**

Tel. 03/522-6976, 051/204-147
între orele 9-17

vine din "emisiunile mincinoase" ale televiziunii iugoslave. Ei au bombardat în două rânduri, cu furie, clădirea TV Belgrad, pricinuind moartea câtorva ziarişti şi tehnicieni (plus o machieuză) aflaţi de serviciu la ora târzie din noaptea când s-a produs atacul. Culmea este că, lovită din plin de-o bombă, staţia respectivă şi-a întrerupt emisiunea în clipa când se transmitea un interviu acordat de Miloşevici – singurul de acest fel – unui post de TV din Houston, Texas şi când ziaristul american îl mitralia pe preşedintele sârb cu întrebări tăioase şi, evident, inconfortabile. E ca o fabulă. Tot luna trecută, hotărâţi să nimicească *media,* avioanele NATO s-au năpustit, în trei rânduri, asupra televiziunii din Novi Sad, prefăcând-o într-o grămadă de moloz.

În Anglia, Tony Blair – un băiat simpatic, dar exaltat şi lipsit de maturitate, de parcă ar fi prim-secretarul organizaţiei de tineret a Partidului Laburist şi nu primul ministru al ţării – a telefonat într-o seară indignat la BBC, cerând rechemarea urgentă la Londra a lui Andrew Simpson. Acesta este corespondent la Belgrad şi închipuindu-şi că liderii patriei sale aşteaptă de la ziarişti adevărul, a transmis câteva reportaje socotite a fi "favorabile Iugoslaviei" şi lui Miloşevici. Intervenţia lui Tony Blair a fost rău primită în conducerea BBC (cum îşi permite guvernul să ne cenzureze?), premierul şi-a cerut scuze în Camera Deputaţilor, declarând cu zâmbetul lui fermecător: nu e nimic, Simpson are dreptul să spună ce pofteşte, iar eu am dreptul să spun că nu-mi plac comentariile lui. Cu aceasta, incidentul fu închis, Simpson a rămas în continuare la Belgrad; dar ni s-a părut curios că tocmai în Anglia – ţara de unde toată omenirea primeşte poveţe bune privind libertatea de expresie, a fost cu putinţă ca primul ministru să discute cu BBC-ul în stil Lenuţa Ceauşescu, care telefona de cinci ori pe zi, de la "Cabinetul 2", regretatului Tudor Vornicu, cerându-i scurt şi fără vorbe: dă-l afară pe-ăsta că ie confuz, dă-o afară pe paţachina asta că poartă fustă prea scurtă şi i se văz pulpele.

> Predă-ţi
> voia ta
> în voia
> Domnului,
> şi vei fi
> tare în
> suferinţă,
> mai mult
> decît
> biruitor.
>
> MB

Ani de zile, lumea crezuse că spaima de cuvânt şi imagine este apanajul ţărilor conduse de dictatori. Se pare că astăzi, când am intrat în epoca *mondializării,* Marea Frică nu mai cunoaşte frontiere ideologice. Scriitorul şi filozoful francez Régis Debray, una din vedetele "intelighenţiei" de stânga, a fost cinci zile în Kosovo şi la Belgrad ca să vadă cu ochii lui ce se întâmplă acolo. La întoarcere, a publicat în ziarul "Le Monde" o scrisoare deschisă adresată lui Jacques Chirac, arătând că realitatea din Iugoslavia arată altfel decât o înfăţişează oficialităţile şi *media,* în general. Da, e-adevărat că în primele două-trei zile după ce începuseră bombardamentele NATO, sârbii s-au repezit furioşi asupra albanezilor din Kosovo, brutalizându-i şi silindu-i să plece "la NATO al vostru", însă după acest *moment pasional* nu se mai poate vorbi de vreo "crimă umanitară". Cât despre preşedintele Miloşevici, acesta este într-adevăr un autocrat, dar a) el a fost ales de trei ori la rând în funcţia de şef al statului, b) partidele de opoziţie activează în mod normal, c) sârbii îl bârfesc în voie pe Miloşevici, la o bere în crâşmele de pe malul Dunării, fără a se teme că vine duba neagră să-i ridice… Vai şi amar de cel ce scuipă împotriva vântului! A doua zi s-a prăbuşit cerul asupra lui Debray. Toate ziarele au publicat articole de demascare a filozofului, numit în toate chipurile, de la "apărător al criminalului de la Belgrad" până la duşman obiectiv al poporului kosovar. Nu mai lipseau decât "viperă lubrică", expresia folosită de Jdanov în anii '50 la adresa lui Hemingway, Faulkner şi a scriitorilor *cosmopoliţi* din epocă, precum şi, bineînţeles, "agent plătit al Iugoslaviei încă din anul 1924". Recordul în materie de punere la zid aparţine lui Bernard-Henri Lévy. Cunoscutul filozof mondeno-băgăreţ, prezent la toate demonstraţiile, adunările, simpozioanele şi cocktailurile intelectualilor comme il faut de pe malurile Senei, a tipărit, tot în "Le Monde", un articol intitulat, cam trompetist, "Adio, domnule Régis Debray!", aducând la cunoştinţa omenirii că el, B.-H. Lévy, nu mai vrea să aibă de-a face cu nici un preţ, de-aci înainte, cu un *renegat* ca Debray. Un alt condei cunoscut care a enervat pe cei cu *linia* este Paul Marie La Gorce, de la "Le Monde Diplomatique". Înapoiat din Kosovo, unde făcuse o anchetă pentru revistă, el a scris, ba a şi declarat la TV France-2, că majoritatea albanezilor au fugit de la casele lor nu din cauza poliţiştilor sârbi, ci ca să scape de bombardamentele NATO. Apoi, văzând privirile contrariate şi mustrătoare ale interlocutorilor, a adăugat liniştit: "Nici nu e de mirare... aşa e viaţa... la noi, în 1940, francezii fugeau înspăimântaţi de bombardamentele nemţeşti, umplând şoselele". Da, aşa e viaţa. După bombardamentele anglo-americane din aprilie 1944, bucureştenii cu mijloace se "refugiau" la Săftica, la Bolintin sau mai departe, la Târgovişte. În zilele *skudurilor* irakiene din 1991, tel-avivienii plecau cu miile la Ierusalim sau la Eilat, unde primejdia era mai mică. Revenind la explozia de ură a atlanticilor la adresa *mediei* iugoslave, merită să amintim că alibiul lor pentru bombardarea şi omorârea jurnaliştilor sârbi sună aşa: "ziariştii intoxică poporul cu informaţii false despre NATO, făcând ca din cauza aceasta sârbii să ignoreze realitatea, să nu ştie ce se întâmplă în ţara lor şi în lume". Pentru un om cât de cât la curent cu realităţile din Iugoslavia, de ieri şi de azi, afirmaţii precum cea de mai sus constituie aberaţii curate. Iugoslavia nu e Coreea de Nord, acolo apar ziare ale opoziţiei, există peste treizeci de posturi particulare de radio şi televiziune, Internetul e destul de răspândit (câteva mii de aparate), se prind la TV şi posturi din vecini: Italia, Grecia, România, Bulgaria... Ca să nu mai vorbim de mijlocul cel mai simplu şi mai accesibil întru informare: radioul. Pentru un român, *alibi*-ul nu reprezintă numai o aberaţie, ci şi un prilej de a izbucni în râs. El îşi aduce aminte prea bine că, în anii dictaturii, cumpăra *Scânteia* la chioşc, arunca o privire prin gazetă, dădea din cap agasat la ştirile despre ridicarea productivităţii muncii cu 4,7 la sută la fabrica de biscuiţi din Ţăndărei, pe urmă se ducea-n Obor după târguieli şi împacheta strugurii în jurnal. Cât despre setea lui de a fi la curent cu noutăţile din ţară şi de pe glob, el şi-o satisfăcea prin alte mijloace. Seara, după masă, făcea sst!, închidea bine uşa să nu-l audă vecinii (care făceau acelaşi lucru ca şi el) şi îşi lipea urechea de aparatul de radio, ascultând "Europa liberă". După o oră, cetăţeanul ştia totul, de la demonstraţia cu scandal a muncitorilor braşoveni, din 1987, până la cum îl cheamă pe ultimul amant al vestitei Madonna de la Holywood.

Vernisaj

Joi, 3 iunie, ora 20.00, la galeria de artă "Yefet 28" din Iaffo va avea loc vernisajul expoziţiei pictorului Baruch Elron, "Flori în close-up". Expoziţia este deschisă până la 24 iunie a.c.

La ora când trimitem rândurile de faţă la tipar, atacurile NATO continuă, cu înverşunare mereu crescută şi, în acelaşi timp, se vorbeşte despre o ofensivă a trupelor terestre în Kosovo. De altă parte, continuă cu aceeaşi înverşunare eforturile pentru găsirea unei "soluţii politice", ceea ce, în mintea occidentalilor, înseamnă capitularea Iugoslaviei.

Între timp, dornici a linişti opinia publică, liderii occidentali transmit cotidian mesaje optimiste, anunţând că "situaţia se va rezolva" şi că "războiul va lua sfârşit". Se poate. Ba chiar e sigur. În definitiv, şi primul război mondial, început în 1914, a luat sfârşit în 1918. Apoi, şi cel de-al doilea război mondial, început în 1939, a luat sfârşit în 1945. Şi, la urma urmei, chiar şi războiul de o sută de ani a luat sfârşit.

„Babait"
Haifa, Str. Pevzner nr. 20

בבית

Ajutor pentru bătrânii bolnavi la domiciliul lor

- **Serviciu social de asigurare de lucrători/oare din România**
- **Autorizaţie a Ministerului Muncii şi Asigurărilor Sociale**
- **Apreciaţi atât în rândul familiilor solicitante, cât şi al lucrătoarelor**

Oferim următoarele servicii:

1. **Îngrijitoare românce care se află deja în Israel. Le recomandăm cazurilor care solicită ajutor imediat.**
2. **Aducerea de îngrijitori/oare noi din România.**
   a. **candidate cu recomandări bune oferite de Societatea "Babait"**
   b. **candidate cunoscute şi recomandate de persoana care comandă**
3. **Ne îngrijim de obţinerea aprobării din partea Ministerului Muncii. Aprobarea este valabilă 3 ani şi obţinerea ei durează 2-3 luni. Se recomandă familiilor care încă nu au decis să angajeze lucrător străin, să înceapă procedurile de a obţine aprobarea, astfel încât în viitor să o poată folosi şi să primească în scurt timp îngrijitoare.**

Noi ne oferim serviciile în toată regiunea de nord a ţării şi în zona Gush Dan

Pentru îndrumare gratuită a se adresa telefonic:
IDA MARCOVICI, Tel. 04/864-3778, 04/862-0585

Punctul pe i

Câteva răspunsuri la câteva întrebări:

Întrebare: *"Vă rog să-mi comunicaţi, în legătură cu războiul din Iugoslavia, următoarele: a) cea mai bună definiţie pe care a dat-o vreun comentator politic acestui război şi b) cel mai bun titlu pe care l-aţi întâlnit în publicaţiile cunoscute de dumneavoastră".*

(Tiberiu-Adrian Molnar, Tel Aviv)

Răspuns: a) O întrebare pusă la sediul NATO de la Bruxelles, de un ziarist danez, lui Jamie Shea, purtătorul de cuvânt al marelui pact militar, la o conferinţă de presă: Domnilor, dumneavoastră nu vă daţi seama că prin războiul declanşat împotriva Iugoslaviei, aţi transformat un dezastru într-o catastrofă?

b) Fiaskosovo (titlu din săptămânalul "L'Express", Paris).

Întrebare: *"Am urmărit, ca psiholog, cu viu interes, evoluţia lui Iţic Mordehai, preşedintele Partidului de Centru, în cursul campaniei electorale. Cu toate că sondajele arătau 10, apoi 7 la sută, unele chiar 5 la sută, şi cu toate că cei din jurul lui îi cereau să se retragă din competiţia pentru funcţia de prim ministru, fostul general a refuzat să ţină seama de apelurile la realism şi a "ţinut-o" în continuare pe a lui literalmente până în ultima clipă, când, silit practic de colaboratorii săi, a abandonat partida, cam penibil. Ce concluzii de interes mai general ar trebui să tragem de aici?"*

(Yolanda Roxin, Ghivataim)

Răspuns: Cazul Mordehai îţi arată deosebirea dintre tenacitate şi încăpăţânare. Cu toţii ne recunoaştem în el, cine s-ar putea lăuda că n-a săvârşit la viaţa lui asemenea confuzii, vreau să zic asemenea păcate? Tenacitatea este o calitate: ţi–ai fixat un scop, ai luat o hotărâre, gata, mergi până la capăt, arzând toate punţile în urma ta. Şi, nu o dată, reuşeşti. Încăpăţânarea este un cusur: ţi-ai fixat un scop, ai luat o hotărâre, gata, faci primii paşi şi, cu toate că şi mintea ta şi amicii tăi îţi spun: opreşte-te, vezi că intri cu capul în zid, tu mergi până la capăt. Şi, nu o dată, te prăbuşeşti.

La polul opus ne-am lovit, în zilele campaniei electorale, de cazul Avraham Poraz, conducătorul partidului Shinui. Înţelegând, de la început, ca om lucid, că şansele lui sunt mici, el a avut tăria – rarisimă în lumea noastră cu ego-ul hipertrofiat – să ofere gazetarului Tomy Lapid, figură populară, cu carte de vizită de buldozer anti-haredi, locul întâi pe listă. Rezultatele se cunosc. Mica formaţie liberală a obţinut 6 mandate.

Întrebare: *"Dac-ar fi să lansaţi o chemare tuturor celor implicaţi în războiul din Iugoslavia, cum ar suna aceasta?"*

(Eliezer Chiristigiu, Ramat Hasharon)

Răspuns: Aşa cum suna o lozincă prin Bucureşti, în anii '85-'89, când Ceauşescu poruncea în fiecare zi dărâmarea unei biserici şi demolarea unui cartier: Vrem vorbe, nu fapte!

Întrebare: *"Vă rog să-mi iertaţi caracterul cinic al întrebărilor, dar în eventualitatea – teoretică şi numai teoretică, desigur – că NATO ne va bombarda din cauza impasului în procesul de pace, ce v-aţi gândit să faceţi, în lumina experienţei din Iugoslavia?"*

(Av. Rodica-Solange Berescu, Paris, Franţa)

Răspuns: Să nu trec, la nici o oră din zi şi din noapte, pe podul Hayarkon. Să-mi fac, pentru orele când nu vom avea electricitate – o bună provizie de lumânări. Să nu mă adăpostesc la Ambasada Chineză.

Întrebare: *"Nu găsiţi că modul în care s-au comportat cei din NATO în războiul contra Iugoslaviei este, prin efectele sale tragice, cumplite, atât pe plan politic cât şi pe cel uman, de-o "originalitate" fără de asemănare?"*

(Avi Mendelsohn, Ierusalim)

Răspuns: Nu găsesc. Comportarea lor mi se pare, dimpotrivă, cât se poate de banală: ei şi-au pierdut minţile. Fenomenul este atât de des întâlnit în istorie încât mă îndeamnă să cred că scriitorul Arthur Koestler avusese ceva dreptate când, înainte de a se sinucide, împreună cu soţia sa, la Londra, scrisese: "Oamenii sunt nişte nebuni care nu ştiu că sunt nebuni".

Întrebare: *"Pentru mine, personalitatea lui Bibi Netaniahu este foarte greu de înţeles. Pe de o parte, el este un bărbat inteligent, vede cu precizie cursele pe care ni le întind duşmanii, are curajul să respingă presiunile "prietenilor" din Occident care ne îndeamnă la capitulare. De altă parte s-a certat cu o mulţime de colaboratori importanţi din guvern şi din Likud, provocând nemulţumirea unui mare număr de activişti, de oameni din aparat. Cum îl definiţi dumneavoastră?"*

(Vivi Caraion, Hedera)

Răspuns: Bibi este un bun om politic, dar un rău conducător.

Întrebare: *"La ce anume v-aţi gândit întâi şi întâi în momentul când introduceţi buletinul în urna* *pentru alegerea primului ministru?"*

(Robert Vițianu, Ashdod)

Răspuns: La autobuzul 25.

Întrebare: *"Sunteți de acord cu cei ce susțin, așa cum se vede la demonstrațiile de masă din diferite țări, că există o asemănare între atitudinea lui Hitler față de Iugoslavia în 1941 și atitudinea lui Clinton în 1999?"*

(Dina Mittelman, Rehovot)

Răspuns: Nu, nu, ar însemna să fim nedrepți. Nu există nici o asemănare. Din păcate însă, există o asemănare de netăgăduit între bombele aruncate de ei asupra Belgradului.

Întrebare: *"Nu e un secret pentru nimeni că americanii sunt slabi de tot în materie de politică externă – spre deosebire de cea internă, unde nu-i întrece nimeni în ce privește economia. Este celebră și ignoranța lor cu privire la istorie și geografie. Cine nu-și amintește, de exemplu, de ușurința cu care diferiți politicieni afirmau că Budapesta este capitala României? Dar m-a stupefiat să aud la TV pe Bill Clinton afirmând că al doilea război mondial a izbucnit în… Balcani. După părerea mea e vorba de un adevărat record în materie".*

(Medy Solomon, Herzlia)

Răspuns: După părerea mea, nu. În trecut, Washingtonul a realizat performanțe mult mai remarcabile în domeniu. Mihail Ralea obișnuia să povestească din când în când, în cerc intim, următoarea întâmplare din cariera lui de diplomat. Cunoscutul psiholog, eseist, om politic și mai ales om inteligent fusese numit după război, în 1945, ambasador al României la Washington. La două sau trei săptămâni de la sosirea sa, Ralea fu invitat la Casa Albă, să-și prezinte, după regulă, scrisorile de acreditare. El fu primit de președintele Truman. Acesta avea în față, pe masa din Biroul Oval, o hârtie bătută la mașină, pregătită pentru împrejurare de specialiștii de la Departamentul de Stat și cuprinzând (întru orientarea președintelui) câteva date istorice, geografice și politice despre România. După mulțumirile de rigoare pentru mesajul de simpatie primit din partea conducerii de la București și după ce a urat lui Ralea succes deplin în activitatea sa ("dacă aveți vreo problemă specială, vă rog să-mi telefonați oricând"), Truman, aruncându-și ochii pe hârtia din fața sa, a întrebat cu o undă de îngrijorare în glas: mai continuă războiul dintre daci și romani?

Gordon Tours

IONA ATLAS vă invită la excursii superbe

Româniа:

Turul Transilvaniei (6 nopți) + Poiana (7 nopți) – $888
Turul Moldovei (6 nopți) + Poiana (7 nopți) – $777
Vacanțe la munte și la mare (13 nopți) – $777
Prețul cuprinde: Zbor, hotel, transferuri etc.

Începând din 15 iunie – Poiana/Hotel Sport – 7 zile
Avion, hotel, demipensiune – 499 dolari

Europa de Vest:

Palma: 7 zile – Avion, hotel, mic dejun – de la $517
Paris: 8 zile – Hotel, avion, mic dejun – de la $682
Londra: 7 zile – Hotel, avion, mic dejun – de la $669

Tururi organizate:

Spania: 7 zile – Malaga, Sevilla, Madrid, Toledo, Grenada – de la $779
Italia: 7 zile – Sorrento, Roma, Napoli, Florența, Veneția – de la $879
Coasta de Azur: 8 zile – Nisa, Cannes, St. Tropez etc. etc. – de la $789

Prețurile nu includ taxele de înscriere, aeroport, tips

I. ATLAS – GORDON TOURS
TEL AVIV, Str. Ben Iehuda 184
Tel. 527-0767 (6 Linii)
Nici un pas fără Atlas!

NICI UN PAS FĂRĂ ATLAS!

Întrebare: *"Războiul contra Iugoslaviei urma, în intenția conducătorilor NATO, să fie «fulger», urmând ca după două-trei zile de bombardamente sârbii să cedeze. Dar planurile de la Bruxelles au fost date peste cap și acuma asistăm la un război de lungă durată. De ce? Unde a greșit NATO?"*

(Avram Sonnenfeld, Haifa)

Răspuns: Cei din NATO sunt admirabil pregătiți din punct de vedere tehnico-militar și posedă mijloace de informare fără egal în istorie. Ei au fotografiat totul: fiecare pod, fiecare depozit de benzină, fiecare canton de cale ferată, fiecare uzină electrică, fiecare stație de radio sau televiziune, fiecare primărie, fiecare magazie unde găsești sau ai putea găsi grenade de mână, fiecare muzeu, fiecare spital, fiecare mânăstire. Singurul lucru pe care nu l-au fotografiat este, dacă se poate spune așa, sufletul poporului sârb. E o lipsă pe care, desigur, generalii din NATO – analizând în spirit autocritic războiul de față – se vor strădui să o remedieze. Fiindcă nu este treabă de strateg serios să pornești un război, cunoscând cu ochii închiși aprozarele țării dar ignorând cu desăvârșire mentalitatea adversarului. E posibil – te întrebi retoric – ca experții lumii occidentale de azi să întocmească planuri privind Rusia fără să-l fi citit pe Dostoievski?

Restaurantul
HAIM
invită onorata
clientelă
la renumitul său
grătar
și specialitățile
culinare românești

TEL AVIV,
Rh. Dizengoff 228
Tel. 03-5244963

Și acum, iată două mici texte à propos de întrebarea dv. Primul a apărut în săptămânalul francez "Figaro-Magazine" (editat de ziarul "Le Figaro"):

«Sunt zece milioane împotriva întregii lumi. Și încrâncenați, ca de obicei, așa cum au fost, odinioară, în fața turcilor și germanilor. (...) E destul să evocăm cele două mari conflicte care au însângerat continentul european pentru a ne aduce aminte că Serbia, ori de câte ori se află în război, își apără pământul până la ultima picătură de energie și până la ultima picătură de sânge a luptătorilor săi. În 1915, după ce bombardaseră necontenit, vreme de zece luni de zile, Belgradul ce refuza să se predea, armata germană și cea austriacă erau gata pentru asaltul final asupra orașului. Din ordinul de zi iscălit cu acel prilej de generalul Mackensen reiese teama amestecată cu admirație provocată de inamicii săi. "Ostași! Nu sunteți nici pe frontul italian, nici pe frontul rusesc, nici pe frontul francez! Astăzi vă veți bate cu un dușman primejdios, îndrăzneț și tenace. Astăzi vă veți bate pe frontul sârbesc, în Serbia, iar sârbii sunt un neam iubitor de libertate și de patrie, care luptă și se jertfește până la ultimul om. Comportați-vă astfel încât acest adversar mic să nu întunece gloria armatei germane...". După trei zile de rezistență eroică, Belgradul este înfrânt. Dar armata sârbă, decimată, se refugiază în insula Corfu. Aici ea își reface rândurile cu ajutorul armatei franceze și ia parte cu succes la campania din Balcani, din 1918, contribuind la înfrângerea Bulgariei și – indirect – la aceea a Germaniei. La Berlin, împăratul Wilhelm al II-lea zbiară: E o rușine! Cum se poate ca 62.000 de sârbi să hotărască soarta războiului?»

Se poate. Așa cum s-a putut ca, mai târziu, în războiul celălalt, partizanii lui Tito, ascunși în munți, să țintuiască locului 700.000 de nemți (30 de divizii!) cu avioane *Stukas*, cu *Panzere* și cu tunuri de mare calibru, împiedicându-i să ajungă pe frontul din Normandia și făcând astfel ca la debarcarea din iunie 1944, anglo-americanii să sufere de zece ori mai puține pierderi decât calculaseră cei de la statul major aliat.

Al doilea text – de cu totul altă factură – dar cu același înțeles – l–am întâlnit mai deunăzi în amintirile lui Titus Popovici, "Disciplina dezordinii", scrise în 1994-5:

«Din când în când – povestește prozatorul, evocând cele trăite de el în Ardeal, în 1944 – *sus, pe cerul negru, bombăneau avioanele care aprovizionau fronturile partizanilor din Iugoslavia. Atunci mecanicul oprea batoza, felinarele oarbe erau stinse și bătrânii își aminteau de celălalt război... "Cu sârbu' să nu te pui! Sârbu-i omul dracului, mai bine crapă el decât să se lase călcat în picioare". Și povesteau cum, nu o dată, intrând în vreo casă pentru înnoptat, găseau vreo babă pe moarte, ghemuită sub pocroviță. Puneau puștile într-un colț, în piramidă, se așezau să îmbuce și, când cu gândul nu gândeai, bătrâna țâșnea de sub pături cu un revolver în fiecare mână și îi împroșca cu gloanțe. Până apucau s-o țintuiască de salteaua de paie cu baionetele tot prididea să omoare ori să rănească unul-doi. Ce să mai zici de copilașii zdrențăroși, cu ochii măriți de foame, cărora un honved mai milos se oprea să le dea o bucată de pită ori o "coțcă" de zahăr, iar pruncul pri-*

mea darul cu o mână şi cu cealaltă îi înfigea cuţitul în burtă. "Da, da, sârbu-i omul dracului", tuşea vreun bătrân, lovindu-şi pipa de tocul papucului, "în degete", s-o deşerte. "Iacă, amu-s patru ani de când nemţii nu-i pot pune jos. Şi or adus divizii multe, numa alpăniegheri *care-s cel mai prim, ca la noi Vânătorii de Munte!"».*

Întrebare: *"La noi, în Franţa, revista umoristică «Le Canard Enchaîné» cât şi mulţi ziarişti de la marile ziare s-au referit, chiar dacă sprijiniseră la început războiul contra Iugoslaviei, la nefericita expresie «pagube colaterale» prin care NATO desemnează morţii şi răniţii civili de pe urma bombardamentelor. Cum vă explicaţi această invenţie lingvistică, pe cât de indecentă, pe atât de imbecilă? Şi încă ceva. Unde-o să ajungem cu aceste şmecherii penibile?"*

(Dr. Liliana Grünberg, Toulouse, Franţa)

Răspuns: Limbajul ne ajută deopotrivă să spunem ceva şi să nu spunem. Noi folosim cuvinte atât pentru a exprima realitatea, cât şi pentru o ascunde. Mai nou, ascunderea aceasta se cheamă cosmetizare. În România din anii trecuţi, de pildă, nimeni nu vorbea despre concedieri, ci despre restructurări sau comprimări. Când guvernul hotăra scumpirea laptelui, cărnii, făinei şi uleiului, ieftinind în paralel maşinile de cusut, ziarele scriau pe trei coloane despre "reajustarea preţurilor". Oamenii înjurau, făceau bancuri cu Bulă şi se duceau la o ţuică, mormăind "asta-i situaţia". Ca să nu mai amintim că, de câte ori citeai în "Scânteia" că întâlnirea dintre tovarăşul N. Ceauşescu şi tovarăşul E. Honnecker s-a desfăşurat într-o atmosferă sinceră, tovărăşească, pricepeai că interlocutorii erau gata-gata să se ia la bătaie în birou.

Impresia mea este că liderii atlantici, tot ironizând (şi cu drept cuvânt), ca noi toţi, de-a lungul anilor, acest tip de limbaj, s-au molipsit în subconştient de la cei ce-l foloseau, aşa cum psihiatrii deprind, încet-încet (cel puţin aşa se zice) apucăturile pacienţilor lor.

Cât despre întrebarea: "unde-o să ajungem?", părerea mea este că dacă o apuci pe drumul acesta, poţi ajunge departe. Tot înlocuind "Moarte, mort, morţi" prin "pagubă colaterală", vom spune după o operaţie că am scăpat de pagubă colaterală ca prin minune. Dacă ne certăm în şuk vom striga: "îţi dau una de te pupă mă-ta pagubă colaterală", sau: "ia-l de pe mine, că-l fac pagubă colaterală". Mergând pe stradă cu nevasta şi lovindu-ne nas în nas cu un cetăţean pe care nu l–am mai văzut de mult şi care arată îngrozitor, vom şopti: ce-i cu ăsta, dragă, arată ca paguba colaterală în vacanţă". Despre un cutare care fuge de răspundere, vom declara că se ascunde ca paguba colaterală-n păpuşoi. Despre un elev înfricoşat înainte de examenul de bacalaureat, că e pagubă colaterală de spaimă. Când ne trezim că lipseşte al patrulea la poker, stabilim că vom juca cu mână pagubă colaterală. Dacă bat pe la 11 noaptea la uşa vecinului de palier, rugându-l să mă împrumute urgent cu o mie de şekeli, îi spun: nu mă refuza, e chestiune de viaţă şi de pagubă colaterală. Până şi jocurile cu băiatul meu, cu care ne-am obişnuit de ani de zile, vor suna altfel: la popa la poartă, o pisică pagubă colaterală... care-o râde şi-o vorbi, s-o mănânce coaptă... Iar dacă el va protesta, cerându-mi să revenim la vechiul limbaj, eu îi voi răspunde: inutil, s-a terminat, paguba colaterală de la groapă nu se mai întoarce.

Cu timpul, noii termeni vor intra atât de adânc, precum faimosul "limbaj de lemn", în felul nostru de a ne exprima încât editorii, vrând să ţină pasul cu rostirea "politically correct", vor adapta operele literare la noile împrejurări. În consecinţă, intrând în librării, vom da peste "Paguba colaterală a lui Ivan Ilici" de Lev Tolstoi, "Omul care-a văzut paguba colaterală" de Victor Eftimiu, "O pagubă colaterală care nu dovedeşte nimic" de Anton Holban sau "Paguba colaterală la Veneţia" de Thomas Mann.

P.S. Cele de mai sus sunt numai câteva dintre posibilităţile oferite de utilizarea sintagmei "pagubă colaterală". Cititorii sunt invitaţi să ne comunice descoperirile lor în această privinţă. Le vom publica cu plăcere.

Pix

Editura MINIMUM prezintă
o nouă carte de I. SCHECHTER

Bilete
în
Zidul Plîngerii

O privire cu lupa şi una cu microscopul
asupra realităţilor israeliene şi străine.
Instantanee, portrete, amintiri,
comentate cu zâmbet şi rictus.

TOATĂ LUMEA DE AZI ÎNTR-O CARTE!

Comenzi la autor,
Str. Zamenhof 15, Tel Aviv
Preţul plus expediţia – 20 şekeli

ITZHAK ARTZI *carnet*

Țadikul din Bnei Brak

Sau de unde se vede că nu toți haredimii sunt ca știm noi cine

Conform tradiției evreiești, lumea există datorită unui număr de 36 de "lamed-vavnikim", 36 de drepți care îndeplinesc cu sfințenie, zi de zi, preceptele moralei iudaice. Faptele celor 36 contracarează faptele și păcatele milioanelor care distrug lumea.

În vizita mea la Bnei Brak l-am cunoscut pe rabinul Elimeleh Firer. Văzând și ascultând ce face instituția "Ezra le-Marpe" (Ajutor pentru însănătoșire) condusă de Rav Firer, am ajuns la concluzia că el e unui din cei 36 de drepți pe ale căror fapte bune se reazemă lumea.

Acum, când tensiunea dintre ultrareligioși și laici ajunge la paroxism, vizita la "Ezra le-Marpe" mi-a deschis o fereastră spre o altă lume a ultrareligioșilor: cea care transformă porunca de a-ți ajuta semenul într-o realitate zilnică.

Îmbrăcat în straie hasidice și caftan, cu pălărie rotundă de catifea, cu fața înconjurată de o barbă stufoasă, rabinul Firer arată mai tânăr decât vârsta lui. În jurul lui totul e agitație. Telefoanele nu încetează să zbârnâie. Paralel, rabinul Firer primește public. Ziua lui de lucru începe la opt dimineața și se termină la unu și jumătate după miezul nopții.

Rabinul Firer este un specialist de frunte, pe plan mondial, în organizarea de consulturi medicale. Un pacient are nevoie de o operație grea. El a auzit de un specialist din străinătate care-l poate salva. Rabinul Firer întreține legături cu întreaga lume. El intră în contact cu specialistul din străinătate și îl pune în legătură cu medicul local. Imobilul de birouri cu patru etaje din Bnei Brak care adăpostește organizația "Ezra le-Marpe" are și un studio de video-conferințe în care se pot ține consulturi internaționale. Cei doi medici discută problema și apoi decid împreună ce e de făcut.

Centrul rabinului Firer are și echipament medical și aparatură din cele mai moderne, care se dau cu împrumut pacienților. Astfel, pacienții, în loc să fie internați în spital, primesc tratamentul acasă.

Bolnavii ce au nevoie de dializă, tratamente anti-canceroase, fizioterapie, în clinici depărtate de domiciliile lor, sunt transportați dus și întors cu ambulanțele centrului "Ezra le-Marpe". Serviciul lucrează 24 de ore.

Iată unul din cazurile de care s-a ocupat rabinul Firer:

La o instituție, o funcționară a fost atacată cu un cuțit care i-a vătămat grav aorta, artera principală de circulație a sângelui. Prima opinie era o operație urgentă. Riscul era ca pacienta să rămână paralizată sau să moară. Rabinul Firer a intrat în acțiune. El știa de specialistul elvețian Dr. Blum, care face operații speciale cu aparate Röntgen unice, care reduc riscurile. Dosarul medical e expediat doctorului. Acesta propune operația și cere ca pacienta să fie transferată la clinica lui. Riscul transportului e mare. Rabinul Firer îl convinge pe dr. Blum să vină aici și să facă operația în Israel. Pentru a realiza operația era nevoie de un instrument medical ce se fabrică doar în California. Rabinul Firer stabilește legătura. La venire, dr. Blum găsește tot ce trebuie.

Operația reușește. Viața pacientei a fost salvată. Cei mai mari cardiologi din țară au urmărit cazul și tratamentul, o premieră pe plan medical în Israel.

La nevoie, bolnavului îi stau la dispoziție ambulanțe zburătoare. Instituția organizează circa 200 de zboruri pe an din Israel în străinătate și retur.

טקס הענקת
פרס ישראל
התשנ״ז

Rav Firer primind Premiul Israel de la președintele Statului, Ezer Weizman, și de la primul ministru Beniamin Netaniahu: eh, dacă toți haredimii ar fi ca el!

Nu degeaba a primit rabinul Firer, în urmă cu doi ani, Premiul Israel.

Care au fost argumentele Comisiei, în frunte cu prof. Haim Harari, președintele Institutului Weizman, pentru acordarea Premiului Israel rabinului Firer? Rav Firer a contribuit în mod exemplar la ajutorul medical pentru bolnavi. În activitatea sa în cursul vremii a dovedit dragoste de om și un devotament ieșit din comun. Documentul comisiei mai relevă că asociația "Ezra le-Marpe", bazată pe voluntariat, nu face nici o deosebire între evrei și neevrei, săraci și bogați.

Toată această activitate se bazează pe un aparat de 11 funcționari și 294 de voluntari.

În fiecare an 50.000 de bolnavi beneficiază de serviciile de ajutorare ale asociației. Circa 200 de persoane se adresează zilnic serviciului. Personal rav Firer primește zilnic 50 de solicitări.

În lumea noastră măcinată de conflicte există și țadikim, personalități ieșite din comun ce realizează preceptul bătrânului Hillel: "Iubește-ți aproapele ca pe tine însuți". Rav Firer este un asemenea țadik.

Ne place...
...Nu ne place

Ne place că...

...guvernul de la Belgrad a înaintat, aşa, de davca şi de afţăluhăs, la Tribunalul Mondial de la Haga, zece plângeri împotriva statelor din NATO care au bombardat fără declaraţie de război şi fără milă Iugoslavia.

Nu ne place că...

...deputatul Iosi Sarid, din Meretz, s-a comportat iresponsabil, cerând, à propos de Kosovo, expulzarea în 24 de ore a ambasadorului Iugoslaviei în Israel.

Ne place că...

...numita Monica Lewinsky (scroafa de renume mondial) a mai pus pe ea 5 chile, trebuind să-şi dea, din nou, fustele la lărgit.

Ne place că...

...a venit luna iunie şi, odată cu ea, s-a isprăvit cea mai stupidă, inutilă, murdară şi plină de otrăvuri campanie electorală din istoria Israelului.

Ne place că...

...nevăzătorii din Marea Britanie vor avea curând la dispoziţie o revistă sexi, numită SP şi tipărită în alfabetul Braille prin iniţiativa Institutului regal naţional al Orbilor.

Nu ne place că...

...HOR-ul refuză cu îndărătnicie să ţină congresul mult anunţat, silindu-ne astfel, pe noi, cei de la *Minimum*, să intrăm cu ardeiul de la rubrica *Etc.*... şi în mileniul III.

Ne place că...

...numitul Pavel Gorobeţ, din oraşul Biskek, Republica Kargastan (ex-URSS), care, după ce-a ucis două persoane, a oferit amicilor săi o masă cu câteva feluri pregătite din carnea victimelor, îndemnându-i mereu: mai ia, mai ia, – a fost dat în judecată, fiind pasibil de pedeapsa cu moartea.

Nu ne place că...

...iranienii – care calculează anii după un calendar al lor, anume, au intrat abia în anul 1378, ceea ce face că până vor ajunge la 1999 (aşa, cu cele bune şi rele) o să mai treacă multă vreme.

Ne place că...

...în oraşul Uglici, din Republica Iaroslav (Rusia), s-a deschis un Muzeu al Vodcii, unde este înfăţişată istoria de la începuturi a celebrei (şi minunatei) băuturi ruseşti.

Nu ne place că...

...doamna Madeleine Albright funcţionează în continuare la Departamentul de Stat, în loc să-şi fi dat demisia, după războiul dezastruos din Iugoslavia, şi să se întoarcă la cratiţă.

Ne place că...

...actriţa Elisabeth Taylor, de la Hollywood, are de gând, după ce-a divorţat de-al şaptelea soţ, să se mărite pentru a opta oară (că o viaţă are omul) cu actorul Rod Steiger.

Nu ne place că...

...de parc-ar fi fost un făcut, toate procesele sau anchetele procuraturii contra lui Arie Deri, Arik Sharon, Tzahi Hanegbi sau Avigdor Lieberman au avut loc (ca să vezi, dom'le, coincidenţă!) în toiul campaniei electorale.

Ne place că...

...o firmă din Florida a pus la punct un procedeu tehnic prin care anunţurile comerciale din reviste vor mirosi precum produsele cărora li se face reclamă: parfumurile vor mirosi a parfum, whisky-ul a whisky, (dar şi brânza roquefort a roquefort...).

Nu ne place că...

...în vremea din urmă bântuie obiceiul ca poliţiştii palestinieni să se căsătorească, de-adevăratelea sau de formă (c-aşa au primit indicaţii... de sus) cu arăboaice din Israel, dobândind, în felul acesta, cetăţenia israeliană.

Ne place că...

...scriitorul şi sociologul francez Jean-Claude Kaufmann a publicat de curând o carte (tradusă şi la Bucureşti) despre sociologia sânilor goi de pe plaje.

Nu ne place că...

...de Ziua Mondială a Presei, sărbătorită luna trecută, conducerea Uniunii Internaţionale a Ziariştilor – care protestează vehement (şi cu drept cuvânt) ori de câte ori un jurnalist este maltratat sau asasinat – n-a găsit de cuviinţă să scoată o vorbă despre confraţii iugoslavi, ucişi şi îngropaţi sub dărâmături de avioanele NATO cu prilejul atacului asupra Televiziunii de la Belgrad.

Ne place că...

...jigodia franceză Roger Garaudy, trecut la islamism, semnatarul faimoasei cărţi în care susţine că Holocaustul n-a existat, fiind o invenţie sionistă, a fost condamnat de către Curtea de Apel de la Paris la şase luni de închisoare cu suspendare şi 150.000 de franci amendă.

Nu ne place că...

...regizorul de film Assy Dayan (fiul regretatului Moshe Dayan) a declarat revistei pariziene "L'Arche" – în spiritul celor de pe la noi, doritori să cucerească simpatia Occidentului – că lupta pentru Ierusalim este o absurditate şi că oraşul ar trebui administrat de ONU.

Ne place că...

...aşa cum aflăm din săptămânalul "Dilema", pe un afiş lipit la Universitatea din Bucureşti, anunţând o conferinţă organizată de "Legiunea Arhanghelului Mihail", un student a tăiat *Mihail* și a scris cu pixul pe deasupra *Gigel*.

Nu ne place că...

...la București a sosit, nu de mult, în vizită de lucru, numitul Mahmut Yildirim, despre care ziarul "România liberă" susține că este ucigaș profesionist și șeful departamentului "Asasinate" din cadrul mafiei turce.

Ne place că...

...frumoasa actriță americană Pamela Anderson, eroina serialului TV "Baywatch", și-a scos siliconul injectat în sâni, ajungând la concluzia că e destul de sexi și așa, cum a făcut-o mama.

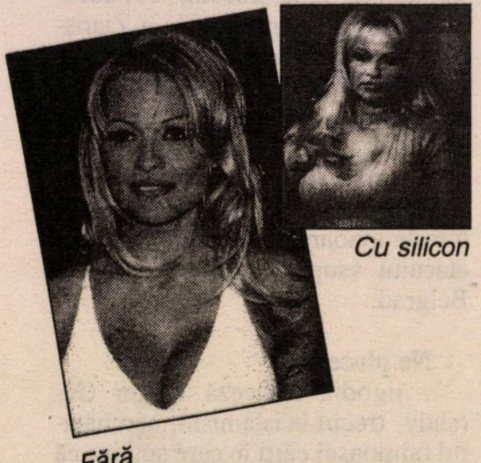

Cu silicon

Fără

Nu ne place că...

...așa cum a mărturisit el la o convorbire cu ziariștii de la Havana, Fidel Castro, președintele Cubei, primește ca salariu numai 25 de dolari pe lună.

Ne place că...

...pentru a combate superstițiile, un parapsiholog portughez, d. Herrera, organizează an de an, ori de câte ori vinerea cade într-o zi de 13, un dineu anume în localitatea Cascais, de lângă Lisabona. Cu prilejul dineului, fiecare participant stă la masă un timp cu alți 12, așa, ca să-i intre în cap că nu pățește nimic, trece sub o scară, este întâmpinat de niște pisici negre care-i taie drumul; cât despre dineul propriu zis, pe fața de masă albă ca zăpada gazda varsă sare din belșug.

Anul acesta, în decembrie, eu nu voi mai cânta, lângă bradul cu jucării, OTANenbaum...

Nu ne place că...

...așa cum reiese dintr-un raport al Curții de conturi de la Varșovia, soldații polonezi (proaspăt intrați în NATO) sunt cei mai nespălați din Europa: dușurile sunt rare, lenjeria intimă se schimbă doar o dată pe lună, săpunul lipsește aproape cu desăvârșire din cazărmi, din cauză că băieții fură calupurile de sting.

Liz Tilberis: până-n ultima clipă

Ne place că...

...Liz Tilberis (1947-1999), redactor șef al revistei americane "Harper's Bazaar", bolnavă grav de cancer, a ținut să citească, până-n ultima zi, la spital, sub masca de oxigen, *șpalturile* numărului "la zi", pe luna iunie a.c. și să le corecteze cu mâna ei.

Ne place că...

...trimisul special al Televiziunii israeliene (Canalul II) în Iugoslavia, băiatul acela, slab ca un țâr și cu gâtul ca o sârmă, Itai Engel, a avut cinstea gazetărească de a da cu piciorul în tot ce este "politically correct", spunând adevărul golgoluț atât despre prăpădul făcut de avioanele NATO la Belgrad, inclusiv sutele de morți și răniți (pardon, sutele de pagube colaterale), cât și despre incredibila rezistență a sârbilor în fața urgiei ce s-a abătut asupra lor.

Nu ne place că...

...în ziua când au început bombardamentele asupra Belgradului, indicele Dow-Jones de la Bursa din Wall Street, New York, a sărit peste 10.050 de puncte, stabilind un nou record în materie.

Clinica de medicină alternativă
„Anita - Rehovot"
condusă de un
doctor în medicină

HOMEOPATIE
ACUPUNCTURĂ
PLANTE MEDICINALE

●

Tratăm cu succes:
• Dureri de orice origine •
• Paralizii (inclusiv faciale) •
• Astmă • Alergii • Nervozitate •
Insomnii • Impotență • Prostată
• Diabet • Colesterol •
• Hipertensiune •

●

De asemenea:
• Scădere în greutate
• Întreruperea fumatului

☎ 08/941-4254
08/945-6135

Harababura

Anul II Nr.3-4
IANUARIE-FEBRUARIE 1999
Harababura
Revistă de haz interNAȚIONAL editată de Societatea Umoristică PĂCALĂ
Președinte fondator Geo Saizescu

La rubrica noastră din numărul de față primim musafiri.

E vorba de-o nouă revistă de umor, numită – și nu întâmplător – "Harababura": un titlu ce vrea să prindă-n satiră situația din România de azi.

Condusă de cunoscutul regizor de film Geo Saizescu – autorul câtorva comedii la care chiar s-a râs – publicația aduce-n pagini câteva condeie și câteva peneluri de calitate: Călin Căliman, D. Solomon, A. Poch, Fănuș Neagu, Draga Olteanu-Matei (da, actrița!), Iordan Chimet, Dan Mihăescu, Pompiliu Dumitrescu, Eugen Pop, Alex. Lazăr ș.a., ș.a....

Redăm aici o scriere a lui Geo Saizescu: cine și-ar fi închipuit că regizorul lucrează, acasă, pe tăcute și cu pixul? Nouă, schița ne-a plăcut. Atragem atenția, însă, cititorilor serioși, că în final autorul cam încalcă morala proletară.

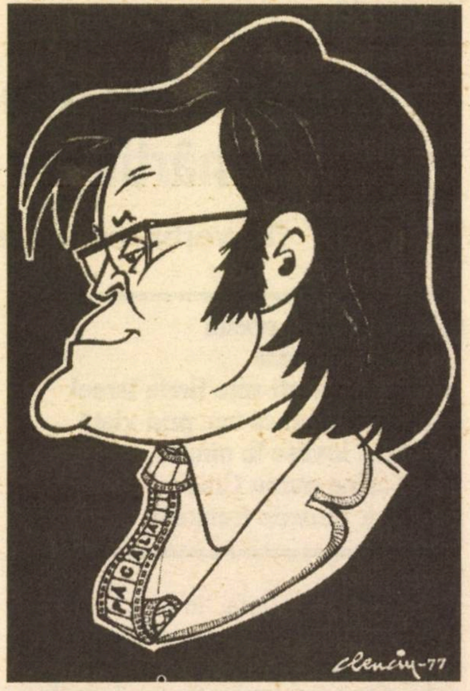

Geo Saizescu (Commendatore, pentru inițiați) văzut de Clenciu

„Îngerașul”

Deși s-a petrecut acum vreo șaptezeci de ani, povestea își păstrează și azi aceeași savoare. Atunci, în anii aceia în care amintirea primului război mondial mai era încă proaspătă, acolo, în micul orășel de provincie, doamnele și domnișoarele îi spuneau "Puiu". Multe dintre ele urmăreau cu priviri languroase eleganta siluetă strânsă în dolmanul albastru de roșior, mai ales când trecea pe strada principală, în fruntea escadronului, jucându-l în frâu pe "Hoțoman", armăsarul jumătate-sânge arab. Ceilalți ofițeri din regiment îl îndrăgeau pentru că era băiat de viață și bun camarad, dar în același timp îl și respectau, pentru că făcuse tot războiul în prima linie – era unul dintre puținii supraviețuitori ai cumplitei șarje de la Robănești – și în numeroase ocazii se distinsese prin curaj. Stătea mărturie pentru aceasta sumedenia de decorații pe care le păstra într-o veche cutie de ceai și nu le arbora decât strict în împrejurările în care ceremonialul militar îl obliga să o facă. Gentleman desăvârșit, păstra o discreție absolută asupra succeselor sale feminine, care erau mai puține decât îi atribuia gura lumii, dar mai multe decât bănuiau iscoditorii. Oricum, i se preconiza o lungă carieră de celibatar dedicat explorării misterelor sexului opus. Vestea că Puiu se însoară a căzut ca un trăznet, înrourând mulți "ochi alunecoși" și sfărâmând destule "inimi zburdalnice".

Aleasa nu era alta decât Angela, un "îngeraș" căruia anii petrecuți în pension "la maici" nu reușiseră să-i izgonească drăcușorii care se zbenguiau în ochii ei negri, plini de un jar mocnit. Avere puțină, atât cât să acopere dota impusă de regulament, dar familie bună, cu un tată – conul Georgică – blajin președinte de tribunal și cu o mamă – coana Aglăița – femeie cu frica lui Dumnezeu și cu gură a dracului.

Drama a izbucnit în ziua în care coana Aglăița, târându-și "îngerașul" prin târg întru completarea trusoului, a intrat și în prăvălia lui Nachmanson – "Textile & lenjerie de damă fină" – și s-a extaziat în fața unei caste cămăși de noapte, încheiată la gât și lungă până în pământ. Angelei i s-a părut a fi o cheltuială inutilă întrucât, a mărturisit ea, Puiu îi explicase în detaliu că urma să urce goală în patul nupțial. Într-o clipă, obrajii dolofani ai coanei Aglăița au trecut prin toate cele șapte culori ale spectrului solar, după care a țâșnit spre locuința roșiorului cu viteza unui obuz de 105 mm. dar cu o capacitate de explozie mult mai devastatoare. Într-adevăr, ajunsă în fața viitorului ginere, viitoarea soacră l-a împroșcat cu o rafală de vorbe mult mai ucigătoare decât toate mitralierele bavarezilor de la Robănești:

– Bestie... satir... ticălos... cum ți-ai permis?... Fetița mea... îngerașul... educație aleasă... bună creștere... învățătură... pension... maici... eminentă... premiantă în toți acești ani... Și tu?... pușlama... pervers...

Puiu a înfruntat uraganul cu același calm care l-a ajutat să supraviețuiască în anii grei ai războiului, a stins țigara în scrumiera de cristal, apoi a scos din buzunarul de la piept al dolmanului albastru o foaie de hârtie bleu-ciel acoperită cu un scris mărunt, îngrijit – și profitând de pauza pe care a făcut-o inamicul pentru a-și umple din nou încărcătorul – a lansat un contra-atac hotărât:

– Ia-o ușor, coană mare!... Bun, de acord cu buna creștere și cu educația aleasă, dar în ceea ce privește învățătura, să avem pardon! Am aici o scrisoare de la Angela. Poftim, privește! "Premianta" dumitale scrie "coaie" cu k de la kilogram!

G. IOSUB

"Oriunde te duci, să ai cu tine hârtie şi creion!"

De vorbă cu Madeleine Davidsohn

- **Întâlnirea cu poetul Camil Baltazar**
- **Prin Moineşti spre Eretz Israel**
- **Deviza mea: să trec prin viaţă fără să lovesc în nimeni**
- **Un câine numit Citicita**
- **Admir femeile frumoase**

Mă aflu la Haifa, în apartamentul mobilat cu gust al d-nei dr. stomatolog Madeleine Davidsohn autoarea unui recent volum de poezii de debut.

G. Iosub: Unde v-aţi născut?

Madeleine Davidsohn: La Dorohoi, unde am făcut şi liceul, după care am urmat medicina la Iaşi. La terminare am fost repartizată la Moineşti, aşa că pot spune că am ajuns în Israel de la Dorohoi, prin Moineşti.

G. I.: Ce ne puteţi spune despre părinţii dv.?

M.D.: Tata a practicat avocatura, iar mama era farmacistă. Ei au cunoscut chinurile deportării în Transnistria. Întorşi după război la Dorohoi – unde ne-am născut eu şi sora mea – tata a fost numit judecător, dar nu mult după aceea a fost demis şi retrogradat pe post de notar, din cauza originii sale burgheze... Totuşi, a fost mulţumit că n-a mai fost judecător, căci începuseră procesele politice şi sentinţele dictate de judeţeana P.C.R. împotriva unor oameni nevinovaţi.

G. I.: Care este situaţia dv. familială?

M.D.: Soţul meu a urmat şi el medicina şi ne-am căsătorit când eram încă în ultimul an, pentru a putea primi repartiţia împreună. În felul acesta am ajuns amândoi la Moineşti, unde am locuit şi profesat medicina până în 1973. Avem doi băieţi. Cel mare (27 de ani) s-a născut în România. Cel mic (21 de ani) e sabru. Cel mare a făcut armata, a ieşit ofiţer şi acum e student la Facultatea de construcţii de maşini şi e căsătorit. Cel mic face acum armata.

G. I.: Povestiţi-ne despre dv. până la venirea în Israel.

M.D.: De fapt, eu am vrut să urmez Literele, dar părinţii m-au îndrumat spre Medicină ca să am o profesie pe care s-o pot practica oriunde şi oricând. De mică, însă, de când aveam doar opt-nouă ani, gândul meu era îndreptat spre poezie. Îmi plăcea să citesc şi să scriu poezii. Eram avidă de frumos. Îmi plăcea, de pildă, să răsfoiesc albumul cu fotografii de familie de dinainte de război, cu femei îmbrăcate elegant, într-o vreme când, în România, la modă era basmaua. La Dorohoi cutreiera străzile o nebună, îmbrăcată într-o rochie ce fusese cândva elegantă. În atmosfera cenuşie a anilor '50, ea întruchipa pentru mine frumuseţea. Şi una din primele mele încercări literare a avut-o ca personaj pe această femeie. Mă uitam cu ochi mari la tot ce se întâmpla în jurul meu şi scriam. Mai târziu, când m-am maturizat, poezia a devenit pentru mine un refugiu. Trăiam într-o lume a mea şi mă izolam în ea.

G. I.: Din prefaţa volumului dv. de debut am aflat că cel ce v-a fost mentor în ale scrisului a fost poetul Camil Baltazar. Cum aţi ajuns la el?

M.D.: Aveam 12 ani când, împreună cu alţi copii, îmi petreceam vacanţa într-o tabără de vară la Mangalia. Tocmai pregăteam un spectacol şcolăresc. Directoarea taberei, care ştia că Baltazar era în localitate, l-a invitat la spectacol. Lui i-a plăcut cum am cântat şi după reprezentaţie m-a întrebat cum mă cheamă (i-am spus "Madeleine", iar el m-a poreclit Mădălina), de unde sunt şi, din una în alta, i-am mărturisit că scriu poezii. I-am recitat din versurile mele şi a doua zi m-a invitat să-l însoţesc la un concert unde Ion Voicu a cântat "Balada" de Ciprian Porumbescu. Am plecat de acolo vrăjită; era pentru prima oară când asistam la un concert. Pe drum, Camil Baltazar m-a sfătuit: "Să scrii, fetiţo, să scrii ori de câte ori ai chef! Oriunde te duci, Mădălina, să ai cu tine hârtie şi creion". O lună după aceea am primit la Dorohoi volumul lui intitulat "Poeme vechi şi noi", cu o dedicaţie măgulitoare. A fost pentru mine un moment crucial, ce m-a determinat să continui să scriu. Am corespondat cu Baltazar până la plecarea mea din România.

Scriam poezii, dar de publicat n-am publicat decât anul acesta, când, îndemnată de prieteni, am

Camil Baltazar îi spunea Mădălina

scos prima mea plachetă de versuri, intitulată "Intrare liberă". Un exemplar cu o dedicație – postumă – l-am așezat într-un colț al salonului, alături de o lumânare aprinsă, în memoria mentorului meu.

G. I.: Ce preferați să citiți?

M.D.: În primul rând poezii. Poeții mei preferați sunt Blaga, Minulescu, Pușkin, Esenin. În ceea ce privește proza, citesc îndeosebi literatură științifico-fantastică: mă scoate din realitate.

G. I.: Când ați venit în Israel?

M.D.: În 1973. Am așteptat patru ani până ni s-a aprobat, mie și soțului meu, cererea de emigrare în Israel. Părinții au primit aprobarea, sora mea și noi – nu. La rugămințile mele să mi se permită să plec împreună cu părinții am primit un refuz categoric. Un funcționar obraznic mi-a spus: "V-ați făcut o socoteală greșită. Cum o să dăm drumul la patru intelectuali deodată?" Părinții au plecat, iar noi i-am urmat patru ani mai târziu, după vizita la București a Goldei Meir, care a aranjat și plecarea intelectualilor tineri (pe dolari, bineînțeles).

G. I.: Și odată venită în Israel ce-ați făcut?

M.D.: Am sosit exact în toiul războiului de Iom Kipur și vă închipuiți cum ne-am simțit. Dar, încet-încet, ne-am obișnuit și am început să lucrăm în profesia noastră. Am trăit și războiul din Golf, în care atât soțul cât și fiul meu cel mare au fost mobilizați, iar eu tremuram pentru viețile lor. N-am să uit perioada aceea, în care și noi, populația civilă, eram amenințați de rachetele lansate din Irak. Mi-aduc aminte de o scenă petrecută atunci, care nu-mi face cinste. S-a dat alarma și noi ne-am retras în camera etanșă. La un moment dat, soțul meu a ieșit în grabă, lăsând ușa deschisă, și s-a dus la o vecină s-o anunțe că e alarmă (ea nu auzea bine). Eu m-am enervat, am avut o criză de isterie și la întoarcere i-am făcut un scandal monstru, învinuindu-l că ieșind și lăsând ușa deschisă, ne-a pus viața în pericol. După încetarea alarmei, când am rămas singură, mi-a fost rușine de ceea ce am făcut. Ce-i imputam soțului meu? Că s-a dus să anunțe de alarmă pe o vecină, care avea și un copil mic. Și am regretat scena pe care i-o făcusem.

G. I.: Cum vă cunoașteți dv. și ce-ați putea povesti despre Madeleine, sau, cum îi spunea Baltazar, Mădălina?

M.D.: Cum am mai spus, îmi place tot ce e frumos: lucruri, peisaje, admir chiar o femeie frumoasă. Iubesc dialogul, discuția deschisă cu alți oameni. Îmi place chiar și să mă cert, deși fac eforturi să fiu echilibrată. Sunt medic stomatolog și m-am specializat în pediatria dentară, deoarece iubesc copiii și știu să mă apropii de ei. Copiii sunt cei mai dificili pacienți, deoarece se tem de dentist. Trebuie să-i faci să simtă că le vrei binele.

Îmi place să călătoresc, să cunosc alte țări și popoare, dar mi-e teamă de avion, deși am zburat de nenumărate ori. Pentru a-mi învinge frica, după decolare scot carnetul și creionul și încerc să scriu poezii. Iată un vers, scris în avion, dintr-o poezie intitulată "Pământul văzut de sus": *"Te iubesc, pământule, pentru că te pot călca în picioare..."*

Sunt tot timpul în tensiune, cu urechea lipită de aparatul de radio. Urmăresc cu teamă știrile, mai ales pe cele privitoare la sudul Libanului, căci, după cum am mai spus, am un fiu care face acum armata.

G. I.: Am înțeles că iubiți copiii. Dar animalele vă plac?

M.D.: Desigur că îmi plac. Să vă spun o poveste cu un câine. Într-o zi, nu mult după ce ne stabilisem în Israel, copiii mei, jucându-se în curte, au găsit un cățel pricăjit, pe care l-au adus în casă, spunând că nu vor să se despartă de el. Și eu aș fi vrut să-l opresc, dar era imposibil să-l ținem în casă: locuiam toți patru în trei camere, dar una din ele era cabinetul meu dentar și o alta, salonul, servea ziua drept sală de așteptare. Ca să-i liniștesc pe copii, le-am spus să-i dea drumul afară, căci are și cățelul o mamă, care-l caută. Copiii s-au culcat, dar eu, auzind cățelul scheunând la ușă, mi s-a făcut milă și i-am dat drumul în casă. Și aici a rămas, spre bucuria copiilor, care l-au botezat Citicita, după un cântec la modă pe atunci. Din păcate a murit călcat de o mașină. Acum am alt câine, un labrador.

G. I.: Ce calități apreciați la oameni?

M.D.: Îndeosebi corectitudinea și umorul.

G. I.: Și ce detestați?

M.D.: Cel mai mult, detest fățărnicia. Pe cei ce vor să pară altfel decât sunt.

G. I.: Și o ultimă întrebare: Aveți vreo deviză majoră care vă călăuzește în viață?

M.D.: Da. Să trec prin viață fără să lovesc în cineva. De altfel am și scris niște versuri pe tema asta. Permiteți-mi să vi le citesc:

"Între naștere și moarte e un drum/ Pe care trebuie să-l străbați cu grijă, / Căci fiecare piatră pe care o lovești doare/ Dar fiecare stâncă pe care o ocolești/ E o izbândă mică sau mare".

G. I.: Vă mulțumesc.

Erată

La nr. 146, pag. 20, col. I, în loc de "s-au împlinit o sută de ani de la încetarea din viață a ... lui I. Peltz", se va citi "s-au împlinit o sută de ani de la nașterea ... lui I. Peltz"; o erată pe care, desigur, cititorul a făcut-o, zâmbind, cu de la sine putere.

Compania multinațională "A-moco" și-a închis peste noapte filiala din România.

Înspăimântați de mineriadele și grevele ce se țin lanț, conducătorii marei societăți au fost cuprinși de amoc și au fugit din țară.

A. VELUREANU-GAL

Prietenul mamei mele

- **Autoarea Toni Liss, o sabră cu tată bucureştean de origine**
- **"Amintiri din copilărie", dar cu droguri şi duhuri**
- **Citind Dostoievski şi ascultând Mozart, în… cartierul teimanilor**
- **Incest?**

În librării a apărut recent o carte de povestiri în ebraică cu un titlu simplu şi care face totuşi… "cu ochiul" cititorilor curioşi: "Prietenul mamei mele". Autoarea este un nume nou: Toni Liss. Sunt povestiri despre un cartier tel-avivian, aproape de mare şi aproape de "marginea" vieţii, în care violenţa, drogurile, incestul şi mistica sunt "faptul divers" al locului, dar, cu toate acestea, oamenii rămân optimişti şi continuă să iubească focos. Nu-mi propun ca rândurile de faţă să fie o cronică literară, ci să vă relateze despre tânăra scriitoare (35 de ani), fiica lui Solo (cum ea însăşi îşi recomandă tatăl), originar din Bucureşti, şi a Florinei, "marocancă", fiecare din ei cu firi de boemi şi iubitori de literatură. Părinţii înşişi, ba chiar şi tânăra prozatoare, sunt, la o adică, o… poveste interesantă. Unii cititori au impresia că istorioarele au caracter biografic, cu atât mai mult cu cât sunt scrise la persoana întâi, dar Toni dezminte… şi nu tocmai: "Sunt amintiri pe care le-am păstrat în căuşul memoriei din anii copilăriei mele. Sunt realităţi trăite de mulţi copii din ţară cu părinţi europeni care au dat de Levant şi levantini ce s-au trezit printre europeni cu obiceiuri curioase pentru ei şi care, împreună, lucrau ca măturători de stradă, fără să uite… batista albă la butonieră".

Şi care-i, totuşi, povestea adevărată, fără ficţiuni, a lui Toni Liss? S-a născut în cartierul Neve Ţadok, pe strada Şabazi, în vremea când în mahala bântuia violenţa (azi, cu o pojghiţă pastorală şi cu un centru de artă modernă). Mama ei a descins din Maroc, femeie… de la vârsta de 13 ani, când se măritase, născuse de îndată un flăcău şi apoi se despărţise de primul bărbat. În Israel l-a cunoscut pe al doilea bărbat, bucureşteanul Solo, cu care s-a căsătorit, i-a dăruit o fată – pe Toni – ca după 11 ani de convieţuire să se despartă şi de el. Fata a trăit mai mult în casa bunicului "român", de la care a deprins, fireşte, şi câte o boabă-două românească, folosită până în ziua de azi. Curios, dar scriitoarea de acum a crescut între două lumi, în casa părintească sau la bunic şi între alte două lumi în clipa când trecea pragul spre stradă. Solo vorbea şapte limbi, îi povestea fetei de Dostoievski şi

Toni Liss: şi totuşi, ce-a fost cu taică-tu?

ISRATON LTD.
INSTITUTUL DE REABILITARE A AUZULUI
TEL AVIV, str. Ben Iehuda 39
Tel. 03-5172910 – 5107317
SUB CONDUCEREA DOMNULUI
MICHAEL SHARON
APARATE AUDITIVE INVIZIBILE ASCUNSE ÎN URECHE
❖ Consult şi îndrumare fără plată
❖ Baterii de lungă durată
❖ Laborator de reparaţii
❖ Preţuri speciale pentru pensionari şi membri Kupat Holim
Vorbim şi româneşte

Mozart, în timp ce mama (căreia de asemenea îi plăcea să citească) îşi alinta fata cu folclor oriental şi povestiri mistice, ca şi cu mâncăruri orientale. Tata o mustra pe Toni că nu vrea să înveţe... latina, sau "baremi" elina, iar mama, care avea un salon de coafură în cartier, nu pierdea ocazia să-i relateze toate păţaniile curioase aflate de la clientele ei. Afară, în stradă, printre copii şi oameni mari, Toni dădea de altă lume. Nu scandări din poeţii latini, ci... scandaluri, violenţă şi stupefiante.

La 12 ani numai, Toni şi-a părăsit părinţii, bunicul, cartierul, a luat cu dânsa două valize (una cu boarfe, cealaltă cu cărţi) şi s-a mutat în kibuţul Alonim. O fetişcană frumuşică, înţeleaptă, cu maniere "combinate", de sabră "româncă" şi "marocancă" deopotrivă, vorbind în limba lui Bialik, aleasă, Toni părea, printre copiii kibuţnici, o arătare din altă lume. I-au trebuit şase luni pentru a se adapta mediului, devenind kibuţnică sadea. "Cu Hana, pe care am cunoscut-o în kibuţ, am rămas prietenă până azi şi, sper, pentru toată viaţa", povesteşte scriitoarea, pentru ca tot ea să adauge: "Kibuţul m-a deprins să cultiv bumbacul şi să culeg portocalele din pom, să iubesc pământul şi să-i preţuiesc pe cei care trăiesc din muncă cinstită...".

Cu educaţia primită acasă şi în kibuţ, cu experienţa vieţii şi a... străzii, Toni Liss l-a cunoscut la 16 ani pe tânărul proprietar al unui mic hotel din Eilat, de care s-a îndrăgostit şi cu care s-a măritat. La 17 ani a devenit mamă. Cu Marcu, soţul ei, a muncit cot la cot pentru bunul mers al hotelului, s-a simţit fericită ca nevastă şi mamă, dar soarta – ah, soarta! – exact după 11 ani, ca în povestea căsniciei părinţilor, i-a despărţit pe Toni şi Marcu.

◆

9 din multele povestiri pe care le-a scris (mai întâi pentru sertar) sunt cuprinse în volumul ei de debut. Sunt istorisiri desprinse, în parte, dintr-o realitate pe care a trăit-o, printre ele şi aceea referitoare la... cocota cartierului, căreia "peştele" ei, într-un moment de furie, i–a aruncat vitriol în ochi, orbind–o. "Ce vâlvă a fost în mahala! Subiectul zilei...", îşi aminteşte scriitoarea. Captivante sunt paginile referitoare la ceremoniile mistice contra deochiului sau pentru alungarea duhului rău; nostim sunt descrise obiceiurile din străbuni, datinile legate de anumite evenimente din viaţa oamenilor din Neve Ţadok.

– Pe tatăl dumitale îl descrii ca pe un om care a făptuit un incest cu fiica sa. E o traumă care te urmăreşte?

– Repet, nu e o carte biografică, deşi e scrisă la persoana întâi. Am vrut să redau atmosfera din cartier, zvonurile care umblau din om în om...

– Şi cum a primit tata cartea apărută?

La această întrebare, Toni precizează că nu şi-a dat manuscrisul spre "cenzură" părinţilor, dar cum îşi cunoaşte bine tatăl, e convinsă că va primi volumul cu înţelegere intelectuală: "Nici pe mama nu am zugrăvit-o în culori trandafirii, dar a fost încântată de descriere. A retrăit anii tinereţii şi ai vieţii în Neve Ţadok", spune ea.

La drept vorbind, citind cartea, ai uneori senzaţia că lumea a rămas pe loc. N-a vuit ţara, nu de mult, din cauza femeii care s-a zvârcolit cu "Dibuk"-ul soţului ei defunct, pe care un rabin cabalist i l-a scos dintr-o unghie? Numai că, de astă dată, de păţania fantasmagorică nu s-a aflat de la unul la altul, printre vecini, ci printr-o casetă video realizată la faţa locului şi retransmisă de toate posturile TV din ţară. Ne-am "modernizat" şi în materie de duhuri...

ZISE...

"Atât primul război mondial cât şi cel de-al doilea au izbucnit din cauza Balcanilor".

(Bill Clinton, preşedintele Statelor Unite ale Americii; într-o cuvântare menită să sublinieze primejdia pe care o reprezintă astăzi pentru pacea lumii Balcanii în general şi Iugoslavia în special; Washington, martie 1999)

... ŞI-N ADÂNC SE SCUFUNDĂ

(CU ACCENTUL PE Ă)

...Dacă pretextul pentru izbucnirea primului război mondial l-a constituit, într-adevăr, atentatul de la Sarajevo de la 28 iulie 1914, în urma căruia a fost ucis prinţul moştenitor al imperiului Austro-Ungar, Franz Ferdinand, declanşarea celui de-al doilea război mondial n-are nici o legătură cu Iugoslavia sau cu Balcanii. Marea conflagraţie a început la 1 septembrie 1939, o dată cu intrarea armatelor hitleriste în Polonia.

Că un preşedinte de Statele Unite nu se pricepe la istorie este regretabil, dar se mai întâmplă: o fi chiulit omul la lecţia cu pricina, repezindu-se cu vreo gagică într-un boschet (bravo lui, că de fapt nici nouă nu ne plac tocilarii). Dar că giurumelele de la Casa Albă, cu patalamale de la Harvard şi Yale, care pregătesc cuvântările preşedintelui, sunt tămâie totalmente în materie, asta e cam mult. Domnu' Clinton, cere băieţilor de lângă Biroul Oval să mai pună şi ei mâna pe-o carte de istorie contemporană, că nu moare nimeni din asta. Altminteri o să te trezeşti cu nişte pagube colaterale mai mari încă, păţind ce-a păţit preşedintele Truman. Nu ştii ce-a păţit? Citeşte *Punctul pe I* al lui Pix!

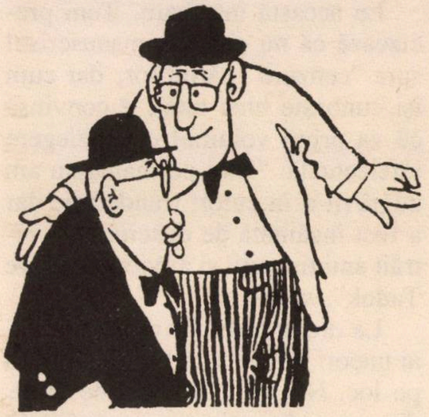

SE ZVONEŞTE CĂ...

...cunoscuta actriţă de teatru şi film Maia Moegenstern, din Bucureşti, a născut nu de mult o fetiţă. Tatăl este, se pare, un cetăţean israelian, al cărui nume nu a fost dat publicităţii (actriţa mai are un copil cu actorul român Claudiu Istodor, de care a divorţat, fiind, în momentul de faţă, necăsătorită).

...Ionathan Eyal, ex-bucureşteanul care lucrează la "Institutul de Cercetări Strategice" din Londra, a declarat într-un cerc de intimi, adunaţi la o ţuică în apartamentul cunoscutului analist politic, că strategii de la NATO "au dat-o-n bară", întrucât ei nu pot învinge Iugoslavia numai prin bombardamente aeriene. "Nu ştiu cum vor ieşi ăştia din încurcătura în care au intrat...".

...Dr. Ilan Schwartz (soţul ziaristei Odette Schwartz), specialist în acupunctură, a reuşit să o facă pe Limor Livnat, ministrul Comunicaţiilor, să slăbească cu zece kilograme.

...ministrul Turismului, Moshe Katzav, a avut un violent schimb de cuvinte cu Menahem Ariav, primarul oraşului Natzeret Illit, à propos de incidentele dintre arabii creştini şi cei musulmani, incidente provocate, cum se ştie, de dorinţa musulmanilor de a ridica o moschee la doi paşi de biserica celebră din oraş. Răspunzând lui Ariav, care reproşase guvernului că nu s-a ocupat de chestiune, ministrul i-a cerut "să nu se amestece unde nu-i fierbe oala". "Am să rezolv eu această problemă cu primarul arab din Natzeret".

..."bancurile" stupide şi mitocăneşti ale muzicianului Nancy Brandes à propos de "romanim ganavim" şi altele asemenea sunt exploatate din plin de foile *anti* de la Bucureşti. Omiţând să precizeze că numitele glume se referă la evreii români din Israel, aceste tipărituri le prezintă ca pe nişte insulte aduse... românilor în general. Astfel, în săptămânalul "Atac la persoană" a apărut un articol cu titlul "Nancy Brandes rage: vin dintr-o ţară cu o cultură de mămăligă". Isprăvile lui Brandes sunt căutate cu lumânarea, diferiţi turişti români sunt solicitaţi să urmărească emisiunile TV, să-şi noteze "creaţiile" maestrului şi să le aducă la cunoştinţa publicaţiilor specializate. Motivul: acestea vor să demonstreze că nu numai la Bucureşti apar mizerii anti-evreieşti, cu duiumul, ci şi la Tel Aviv sunt unii care... înjură România.

Madeleine Albright?
Nu. Madeleine Albwrong.

RESTAURANTUL ROMÂNESC

„LA GETTA"

Tel Aviv, Sd. Shaul Hameleh 2
"LONDON MINISTORE"
Tel. 03-6959843

Vă invită să gustaţi renumitele produse
ale bucătăriei româneşti
şi toate specialităţile la grătar,
într-o ambianţă plăcută şi de neuitat.

JOI, VINERI ŞI SÂMBĂTĂ SEARA
Program muzical cu renumita cântăreaţă din România

Mariana Lungu

Un program special
de muzică românească şi internaţională
DANS – ANTREN – VOIE BUNĂ

●

PRIMIM COMENZI PENTRU ORICE FEL DE PETRECERI FAMILIALE
AŞTEPTĂM CU PLĂCERE SĂ NE VIZITAŢI
Restaurantul este deschis zilnic de la ora 12 la prânz
până la miezul nopţii

MARIUS MIRCU

Halal de mine, sunt nonagenar!

Just. Halal de el!
Marius Mircu, reporter neobosit şi istoriograf al iudaismului românesc, împlineşte la 9 iunie vârsta de 90 de ani.
Prilej (plăcut) pentru noi de a-l felicita din toată inima, de a publica mărturisirile sale de faţă şi de a-i ura, aşa cum se cuvine (şi aşa cum lui i se *potriveşte*): până la 120!

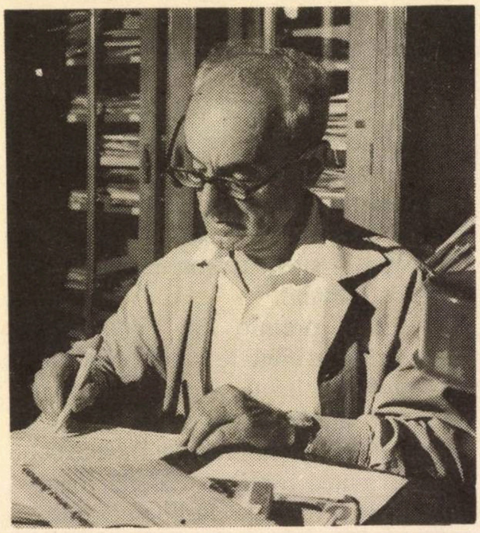

Dezminţind proverbiala mea modestie, declar că mă simt cel mai important personaj din aluaia română. Argument? Am devenit nonagenar! E cel mai mare merit al meu!

– 90 de ani?! se miră unii, admirativ, poate chiar invidioşi. Da' nu-i arăţi deloc, nici ca aspect fizic, nici ca activitate!

– Nici nu vreau să-i arăt încă. Mai am de lucru. Ţin să dezmint credinţa populară că la 90 de ani nu mai eşti bun de nimic, eşti doar o curiozitate.

Alţii mă apostrofează:

– Nonagenar? Iote-te! Şi ce faci pe grozavu'? Te socoţi, cumva, singurul nonagenar din lume? Numai la noi, în Israel, câţi nonagenari mişună!

– Da, dar mulţi doar mişună, şi încă şubred. Eu sunt un nonagenar activ. Mai toate publicaţiile în româneşte din ţară – şi nu numai din ţară – mă publică regulat. D-apoi la manifestări publice, la conferinţe, nu mă întâlniţi mereu, şi nu numai ca spectator? D-apoi cărţi, mulţi sunt ca mine? Mie nu mi se poate reproşa că nu scot cărţi, cel mult mi se poate reproşa că scot!... Aşa că, uite, nu degeaba fac eu pe grozavu', la 90 de ani! Şi nu-l fac numai, chiar sunt grozav! Aveţi ceva împotrivă?

Poate n-o să vă vină a crede: mi–au trebuit 89 de ani ca să-mi construiesc al 90-lea an de viaţă. Optzeci şi nouă de ani, pe onoarea mea! Dar dacă erau numai de viaţă, nu prea aveam cu ce mă lăuda; optzeci şi nouă de ani *de activitate!* 89 de ani mi-au trebuit să lupt cu mine şi cu restul omenirii!! Cine luptă poate fi învins – zicea G. Călinescu –, dar numai cine luptă poate fi învingător... Eu zic că am cam biruit. Cum am spus la a 70-a aniversare şi la a 80-a aniversare: o dată în viaţă împlineşte omul 90 de ani, se cuvine să-i întâmpine cum se cuvine!

90 de ani nu e mult, nu e puţin: treizeci şi trei de mii de zile, opt sute de mii de ore, din care vreo treizeci de ani am dormit, ca să pot fi treaz şaizeci de ani. Ba nu, n-am dormit, un membru conştiincios al societăţii, ca şi un bun membru de Partid – ştiţi voi care – nu doarme nici când doarme, e treaz nu numai când e treaz. În consecinţă, am turnat la reportaje şi la cărţi, ceva de speriat!

Dar a venit timpul să mărturisesc: nu cu reportajele mi-am început eu faimoasa activitate literară. Nu-s decât vreo 80 de ani de-atunci, în oraşul lui Alecsandri, al lui Bacovia, al lui A. Clain, al lui Radu Cârneci, de buclucaş ce eram, am cutezat să scriu o poezie. N-a fost vina mea, se mutase lângă noi o fetiţă, cea mai scumpă fetiţă din lume. Şi am mai scris o poezie, şi încă una, că o vedeam în fiecare zi, uneori de mai multe ori într-o singură zi. Am continuat să scriu şi după ce fetiţa s-a mutat de lângă noi – nu ştiu dacă din cauza mea –, mi-am dat seama că nu e neapărată nevoie de fetiţă ca să scrii poezii.

Am continuat să scriu poezii, şi când s-au adunat o grămadă, m-am dus seara, când nu mai era nimeni acolo, la redacţia revistei lui Bacovia, şi le-am băgat sub uşă. Revista nu le-a luat în seamă, astfel că am decis să mă răzbun: n-am mai scris poezii! Îmi dădusem, de altfel, seama că fără fetiţă poeziile mele nu mai aveau farmec. Meritul meu cel mare în materie de poezie este că am abandonat-o. Pagubă prea mare n-a fost, au perseverat alţii. Iar eu am intrat triumfal în reportaj, la care, fără îndoială, a contribuit şi stagiul meu – ratat – în poezie.

Nu mă credeţi că într-adevăr m–am născut reporter? Închipuiţi-vă că am asistat la propria mea naştere, de unde am adus un reportaj conştiincios, cu care începe masiva lucrare "M-am născut reporter"!

Mă întreba zilele trecute cineva, venit în schimb de experienţă: câte mii de pagini am scris în viaţa mea? Am scris producţia fabricii de hârtie Letea din Bacăul meu, pe un an şi încă ceva. Păi cum altfel, dacă lucrez 26 de ore pe zi!

– Douăzeci şi şase? Nu se poate!

– Ei, iaca, se poate: mă culc zilnic cu o oră mai târziu, mă scol cu o oră mai devreme. Iată secretul celor 50 de lucrări apărute, unele pe cale de apariţie.

Urmare firească, am fost copleşit cu sumedenie de premii, încât pereţii casei nu mai trebuiesc de mult spoiţi, sunt acoperiţi cu diplome şi certificate. Pentru că la noi, în Israel – slavă Domnului! – cine scrie e premiat.

Primul premiu din viaţa mea l–am căpătat când am absolvit a doua clasă de liceu. A fost un accident, o confuzie de nume sau de merite, nu s-a mai repetat în şcoală. Mi-aţi putea replica: "Totuşi, cam mulţi de 9 în viaţa dumitale!". Da, cam mulţi: m-am născut la 9 iunie 1909, pe la ora 9 dimineaţa. La 9 iunie 1999 voi împlini 90 de ani.

Am fost dorobanţ!

Şi în armată am fost evidenţiat: am şi azi însemnele gradului de caporal T.R. (adică termen redus, pentru cei cu şcoală) primite la regimentul 27 Dorobanţi din Bacău. Eu, dorobanţ? Da, am dovada! Desigur, de la gradul de caporal până la cel de general e o distanţă binicică, dar am făcut prea puţină armată – un singur an – ca să pot parcurge distanţa. Iar când a izbucnit al doilea război mondial, ocazie minunată pentru a mă evidenţia, evreii au fost excluşi din armată, chiar şi eu! Poate că şi aceasta e una din cauzele pentru care România a pierdut războiul, aşa cum la primul război mondial, participarea entuziastă şi eroică a evreilor a fost şi ea una din cauzele pentru care România a ieşit atunci învingătoare.

În ce priveşte literatura, aş putea începe cu faptul că în anul zbuciumat 1941, când Ministerul Propagandei al generalului Antonescu a afişat în toată România faimoasele liste *Scriitori evrei interzişi*, am fost onorat cu includerea mea: era prima dată când eram recunoscut oficial scriitor, deoarece Uniunea Scriitorilor din România se deşteptase şi ea, nu mai primea evrei, chiar se curăţase de cei care o infectau. Pe listă figurau: un Aderca, un Camil Baltazar, Maria Banuş, Ury Benador, M. Blecher, Brunea-Fox, Ion Călugăru, Paul Celan, B. Fundoianu, I. Ludo, Saşa Pană, I. Peltz, Ion Pribeagu, Ronetti Roman, Mihail Sebastian, Tristan Tzara, Ilarie Voronca, A. L. Zissu etc. Din cei 45 de scriitori evrei interzişi atunci (dar reabilitaţi de G. Călinescu în senzaţionala sa Istorie a literaturii române) au rezistat, adică mai sunt astăzi în viaţă, doar doi: Maria Banuş şi eu. După cum din cei 35 de scriitori evrei prezentaţi de editura "Hasefer" din Bucureşti, în antologia lui Ţicu Goldstein, "De la Cilibi Moise la Paul Celan", mai trăiesc – şi produc! – doar doi: rabinul Alexandru Şafran şi... mă scuzaţi, tot eu!

Dacă am fost evidenţiat pe vremea fascistă, am fost desigur şi în continuarea firească a acelei epoci, cea comunistă: am primit medalia de luptător antifascist în ilegalitate. Mi-a fost luată (nu retrasă, ar fi fost ilegal!) la plecarea din România.

Primul prestigios premiu literar mi-a fost acordat de Editura Tineretului din Bucureşti, la literatura pentru copii, în 1951, de un juriu select de scriitori şi de critici literari, în frunte cu marele Mihail Sadoveanu. Simt şi azi căldura cu care maestrul mi-a strâns atunci mâna. Şi-o fi dat seama cu cine are de-a face!

Marusia Mircu

Datorită lui Eliezer Frenkel am primit prestigiosul premiu "Iacob Gropper" când încă mă aflam – *năşt ăţtăr ghedacht* – în România (1981), dar îmi mersese vestea pe glob. Trebuie să remarc că acest premiu, curând după ce mi-a fost atribuit, şi-a încetat existenţa, după o existenţă de mulţi ani... Şi de îndată ce m-am stabilit în ţară, m-am pomenit, datorită lui Adrian Zahareanu, cu premiul "Alexandru Dominic" (1987): a fost ultima zvâcnire a acestui prestigios premiu. Dacă l-am luat până şi eu, cine mai rămânea?

Când Sohnutul a cunoscut – de la M. Rudich şi Sandu David – că a descins în ţară un ole hadaş care poartă în raniţă manuscrisul unui nemaipomenit roman, "Croitorul din Back", m-a copleşit cu felurite premii, care mai de care mai prestigioase, smulse ("ştiţi voi cine e Marius Mircu?") de la diferite organizaţii şi instituţii, între care şi cea a... femeilor (fusese greşit indicat – intenţionat sau nu – prenumele meu: Marusia, în loc de Marius; şi când rusoaica de serviciu a dat de un asemenea nume, cum să nu-l propună la premiere?); astfel lucrarea a putut fi tipărită. Aşa am ieşit eu şi aici la suprafaţă, ca cel mai prestigios untdelemn de măsline.

Adevărată furtună a fost la sediul central, din America, al lui "Claim's Conference". Au telegrafiat filialei din Tel Aviv: "Cum, voi încă n-aţi aflat că v-a sosit celebrul Marius Mircu?!". Mi-a fost acordat imediat un premiu de 5.000 de mărci germane ca "supravieţuitor al fascismului".

Când a aflat – datorită lui Shlomo David, Biancăi Marcovici şi, bineînţeles, doamnei Sara Ianculovici – de îmbelşugata mea activitate calitativă, juriul prestigiosului premiu "Ianculovici" de la Haifa s-a grăbit să mă atenţioneze (în 1990) şi el; şi dacă a văzut că atâta nu mă astâmpără, juriul mi-a acordat şi a doua oară – caz unic, dar şi eu sunt unic – acest premiu, în 1997. Ba gurile rele – dar de ce rele?! – spun că se gândeşte să mi-l propună şi a treia oară, dar îi e teamă că am să-l refuz; nu, n-am să-l refuz, am eu ceva cusururi, dar nepoliticos nu sunt.

Zgârcitul juriu al prestigiosului premiu "Arcadia" m-a onorat doar ca finalist; mă aflam însă alături de alte două strălucite nume: Bianca Marcovici şi Virgil Duda; iar "Minimum" s-a cinstit şi m-a cinstit cu titlul deosebit de prestigios de *cel* *mai controversat om al anului* (1991). E şi aceasta ceva, în lipsă de altceva!

Dorind să-şi onoreze la superlativ părinţii, şi auzind de mine, un filantrop din Ramat Gan a înfiinţat în memoria lor o Fundaţie, cu un prestigios premiu, prin instituirea unui concurs pe teme din istoria evreilor din România. Asta înseamnă că mie mi-a fost decernat, în cadrul unei adunări solemne, în prezenţa unui întreg *minian,* la sinagoga Zwi Guttman din Tel Aviv, în 1997. După care nu a mai fost vorba de acest premiu, atinsese culmea prestigiului. Aţi observat, desigur, şi cu alt prilej evocat mai înainte, că după ce mi se decernează un premiu, nu mai e nevoie de el!

Când prestigioasa Fundaţie Buchman-Neyman din Tel Aviv a aflat – din indiscreţia atât de preţioasă a lui Itzhak Artzi – că eu scriu, deci exist, s-a repezit să mă răsplătească. Iar prestigioasa Asociaţie a originarilor din Dorohoi, neavând chiar atâţia bani cât meritam ca premiu, m-a proclamat solemn, în 1996, membru de onoare, deşi nu sunt din Dorohoi, dar de onoare tot sunt! Adevărul este că am fost odată la Dorohoi, când cu pogromul care l-a făcut celebru, şi de-atunci tot scriu despre Dorohoi şi împrejurimi…

Anul meu jubiliar 1999 l-am inaugurat cu un prestigios premiu-subvenţie primit – datorită neastâmpăratului Itzhak Artzi – de la domnul Paul Seher, tocmai de la Paris, ceea ce arată din plin că activitatea mea e atât de gălăgioasă, că se aude până acolo!

Aflaţi că şi onoratul Preşedinte al Statului s-a interesat de mine în 1998 şi a insistat să accept o subvenţie, deloc neglijabilă, mai ales în comparaţie cu toate celelalte premii ale mele.

Culmea culmilor: cu prilejul celei de a 50-a aniversări a Statului nostru (1998), renumitul, neînfricatul, prestigiosul Teşu Solomovici a socotit că şi el este dator să facă ceva de răsunet. Sunt bucuros să vă anunţ că s-a gândit şi la mine (se putea altfel?): am avut şi încă mai am fericirea să fiu unui din cei patru sute de mii şi ceva de prestigioşi originari din România evidenţiaţi – vreau să spun deranjaţi – cu acest scump prilej. Diploma respectivă le întrece de departe, ca suprafaţă, pe toate celelalte la un loc cucerite în viaţa mea!

Au dat buzna să mă premieze şi mulţi din mulţime: atâţia care au înţeles nu doar să-mi achite preţul de vânzare al cărţilor mele trimise fără să-i întreb, ci să-l dubleze, să-l tripleze, ceea ce se traduce prin tot atâtea premii, subvenţii, nu-i aşa?

Ştiţi cum se face că am fost copleşit de premii peste premii şi pe deasupra alte premii? Foarte simplu: tot citeam cu predilecţie vieţile oamenilor de seamă. M-am molipsit! Am presimţit eu că extravagantul pictor Salvador Dali va spune într-o zi, referindu-se desigur la mine: "Dacă joci rolul unui geniu, ajungi chiar să fii geniu!"

Însă cel mai grozav premiu din viaţa şi activitatea mea îl voi căpăta la 9 iunie 1999: cei 90 de ani! Îl voi căpăta direct din mâna celui mai competent critic literar posibil: Cel de Sus!

Ca să vedeţi – dacă n-aţi observat până acum – ce persoană importantă sunt, şi nu de azi, de ieri: ce tocmeală a fost în România, pentru ca tovarăşul Ceauşescu – am avut norocul să mai trăiască atunci – să se înduplece să mă vândă Isra-

L I M

REŢEAUA MAGAZINELOR DE CARTE ROMÂNEASCĂ

Ultimele noutăţi la LIM

AFULA: Kikar Atzmaut 7 (În pasajul Ophir Center)
TEL.: 06-6596014
ASHDOD: Merkaz Mishari Daled, magazin nr. 33 Haim Schapira
Tel.: 08-8665388
BAT YAM: Str. Balfour 60. Tel.: 03-6592484
BEER-SHEVA: Str. Histadrut 56. Tel.: 07-6236738
HAIFA: Str. Herzl 61 (Kikar Talpiot). Tel.: 04-8671292
IERUSALIM: Str. Yaffo 63 (în pasaj). Tel.: 02-6250612
IERUSALIM: Str. Yaffo 150. Tel.: 02-5002016
KFAR-SABA: Str. Weizman 92 (în pasaj). Tel.: 09-7658118
NATANIA: Str. Smilanski 10 (în pasaj). Tel.: 09-8615860
PETAH-TIKVA: Str. Montefiori 17. Tel.: 03-9312777
PETAH-TIKVA: Str. Pinsker 9. Tel.: 03-9040225
RISHON LE ZION: Str. Rotschild 9. Tel.: 03-9698724
RISHON LE ZION: Str. Herzl 47. Tel.: 03-9671807
TEL AVIV: Str. Solomon 20 (vechea Tahana Merkazit).
Tel.: 03-6873606
TEL AVIV: Str. Allenby 48. Tel.: 03-5175877
TEL AVIV: Staţia nouă de autobuze, et. 3, magazinul nr.3243
(sub Mac Donald). Tel.: 03-6877949

CASETE AUDIO cu:

Poveşti pentru copii
Muzică uşoară şi populară românească

elului, zicea că nu sunt un oarecare: directorul Muzeului Evreiesc din Bucureşti! Şi atunci ce credeţi că a făcut ingenioasa Conducere Supremă a Federaţiei Comunităţilor Evreieşti, ca să-mi micşoreze substanţial importanţa, deci preţul? M-a dat afară de la Muzeu! Da, subit, brutal, fără avertisment sau despăgubiri, ca să poată dovedi că nu preţuiesc nici doi bani. N-am ce să-i reproşez Conducerii, voia să mă ajute ca eu să scap mai repede şi Federaţia (respectiv Statul Israel) să scape cât mai ieftin. Iar Statul Israel, aflând, totuşi, cât valorez, nu s–a mulţumit că m-a cumpărat, că a investit ceva bani în mine: de îndată ce am sosit, între alte frumoase avantaje mi-a fixat o pensie lunară.

Secretara mea

Pentru ce merite îmi plăteşte regulat pensia? Pentru nici un merit faţă de Israel, doar că i-am făcut favoarea să mă stabilesc aici! Şi mai zici că unii, chilipirgii ca şi mine, se vaită că pensia nu e îndestulătoare. O fi pensia neîndestulătoare, dar meritele celor ce se vaită sunt îndestulătoare? Eu, cel puţin, mă hrănesc cu iluzia că am oarecare merite, cel puţin acum: scriu, public. Alţii n-ar putea face la fel sau altfel? Numai că cei mai mulţi oameni nu ştiu ce pot! Eu, cum dau de o adresă a unui originar din România, îi trimit – vrea, nu vrea – o carte a mea. Mi-o plăteşte? Asta nu mai e treaba mea, e a aceluia, eu mi-am făcut datoria! De ce nu sunt şi alţi confraţi "şmecheri" ca mine?

Aşadar, după lupte seculare care au durat mai bine de 89 de ani, am ajuns la 90. O asemenea viaţă presupune multe, pe care încă nu le-am divulgat. Aţi vrea, de pildă, cu acest festiv prilej, şi mărturisiri mai intime, mai picante. N-am să vă dezamăgesc.

Între noi – Secretara mea şi cu mine – au loc uneori scene cam de felul acesta (dar asta demult, tare demult):

Veneam într-o seară cu ea de la un spectacol. Am întrebat-o:

– Draga mea, facem întâi dragoste şi pe urmă mâncăm, sau invers?

– Cum vrei tu, dragul meu, şi pe urmă mâncăm!

(Scena am întâlnit-o şi într-un film, probabil că locuinţa îmi e împănată cu microfoane.)

În vorbirea noastră curentă, când ne adresăm unul altuia, rimăm. Nu versuri albe, care nici nu sunt versuri, sunt numai albe; ci de multiple culori, parcă scoase din viori, adevărate sărbători: ritm şi rimă, muzică. Acompaniate de dans, în permanent balans.

Credeţi că nu ne certăm, uneori, ziua, seara, sau în zori? N-are a face că pe chestiuni minore. Ar fi o căsnicie monotonă, o masă fără sare, piper, fără ardei iute. Nu mi-ar stimula scrisul. Nu rareori ne sare muştarul, să ştiţi! Şi-atunci, automat, eu o chem la telefon pe sora mea din Ness Ziona, Secretara îi telefonează verişoarei din Toronto:

– Alo!... Ce mai faceţi? Ne era dor de voi!... Aici? ce întrebare! Totul e bine, chiar foarte bine!... Nu, nu s-a întâmplat nimic, n-am avut motiv special să vă telefonăm, pur şi simplu ne era dor de voi! Atât!...

Aşa rezolvăm noi clipele furtunoase. Dragă ne e furtuna în pahar!

Am ajuns, deci, cu peregrinările mele, la o nouă adresă: 90 de ani, gata să intru într-un nou secol şi un nou mileniu, când lumea se întreabă ce vor aduce ele, iar eu mă întreb ce le voi aduce eu.

Sunt nouăzeci de ani de când mi-am făcut intrarea în lume. Începuse nu prea de mult un nou secol, începuse cu surle şi trâmbiţe, cu considerabile speranţe. Ai mei erau încredinţaţi că eu voi fi una din podoabele acestui secol. De ce tocmai eu, că doar erau opt copii în casă? Pentru că eu eram cel mai buclucaş, eu ieşeam cel mai mult în evidenţă, în casă şi în stradă. Eu zic că părinţii nu s-au înşelat prea mult. Păcat că ei nu mai sunt în viaţă, ca s-o constate! Nu, celebru nu sunt şi nici nu-mi propun încă să fiu. Ştiţi ce-a zis Caragiale? "Celebru, adică unul care începe să trăiască după ce a murit".

Dar nouăzeci de ani nu e o ţintă, un scop. E doar o etapă, un moment de meditaţie. E calea cea mai bună pentru a persevera spre una sută douăzeci şi mai bine.

Zice psalmistul: "Zilele vieţii tale sunt 70 de ani, iar pentru cei zdraveni, 80. Ce-i în plus, doar osteneală şi durere".

Eu mi-am permis să-l dezmint pe psalmist! Să-l completez! Să tot împlineşti 90 de ani, în asemenea condiţii! De data asta psalmistul n–a nimerit-o: nu ştia cu cine are de-a face!

Poeta
Bianca
Marcovici
vă oferă volumul
de versuri

Amprente

Tel Aviv, 1999

"Scriitoarea este din ce în ce mai legată de dramele ţării..."
("Minimum", 1996)

"...moduri de a respira, de a fi elastic, de a supravieţui prin cuvânt, Bianca Marcovici, adevărată poetă, nu e un "răsad" mutat pe nisipuri mişcătoare, umbra ei ajunge departe..."
(Grete Tartler, "România literară", 1997)

Costul plachetei:
40 de şekeli
Comenzi
la tel. 04/822-9850

ETC... ETC...

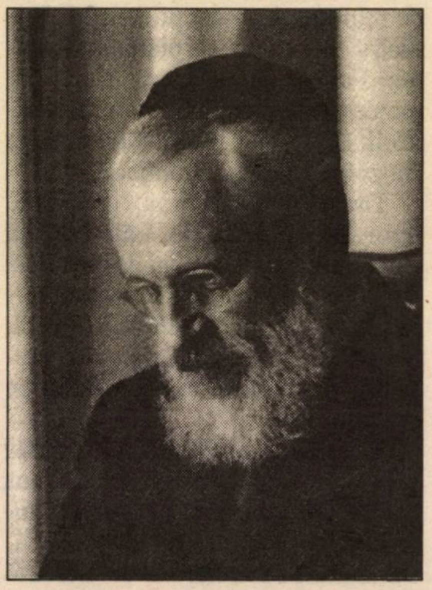

Şafran: "părea un patriarh"

•••Ne-a căzut în mână, cu întârziere, un articol din ziarul "Independentul", din Iaşi, unde istoricul moldovean Ioan Constantinescu îşi notase impresiile produse asupra lui – şi nu numai a lui – de personalitatea Rabinului Şef Dr. Alexandru Şafran, cu prilejul vizitei făcută de acesta în capitala Moldovei. Dacă ziarul cu pricina este vechi, notaţiile lui Ioan Constantinescu ni se par întru totul proaspete.

Fragment:

«În urmă cu aproape doi ani, "l–am trăit *la televiziune" (ich habe ihn im Fernsehen erlebt"), cum ar spune nemţii. La prima vedere, părea un patriarh, un "strămoş" (un "Erzvater") venind din adâncimea trecutului; îl auzeam cum vorbea (ştiam că este, de câteva bune decenii, Mare Rabin al Genevei!), ascultam fermecătoarea lui limbă (poate, mă gândeam atunci, comparabilă cu cea a lui Sadoveanu, chiar dacă mai puţin arhaizantă), o limbă (fără accent, fără ezitări) cristalină şi fermă în tăietura frazei, tulburătoare, în acelaşi timp, prin* charisma *ei, prin adâncimea expresiei, prin cuvântul exact şi iradiant totodată. Nu arăta doar, ci şi vorbea ca un "strămoş". Şi dintr-o dată, acest neobişnuit Erzvater a devenit un contemporan: gândea ca mulţi dintre noi, doar că mai înţelept, mai adevărat pentru toţi oamenii din Est şi din Vest, mai pentru secolul care vine. Nu-şi tăinuia încrederea în virtuţile de toleranţă, de înţelegere, de edificare a binelui, virtuţi ce sălăşluiesc în om, cu o formulă predilectă a discursului său: "în aproapele nostru". Marele Rabin (cuvântul vine din ebraicul "rabbi", "învăţătorul meu") nu s-a arătat în nici un fel revendicativ, sceptic,* textul *său, tonul său n-au avut nimic din partitura numeroşilor "profeţi" ai apocalipsei ce s-ar apropia. Dimpotrivă, părea că ne spune: "Dragii mei, în curând, vom putea ieşi, împreună, din* Kaliyuga.

Mai târziu, am aflat că Alexandru Şafran devenise, la vârsta de 29 de ani, cel mai tânăr Rabin Şef din lume – cap al bisericii sale din România, că şi-a păstorit binecredincioşii săi cu smerenie, cu iubire, cu sacrificii; nu i-a părăsit, ci a fost obligat de regimul comunist să-i părăsească, iar în ultimii cincizeci de ani a fost mereu aproape de ei, spiritual şi prin prezenţa lui pretutindeni în lume, aproape de ceea ce el însuşi, şi astăzi, numeşte "patria mea" sau "patria mea de baştină".»

•••Mai mulţi cititori – intrigaţi de însemnarea noastră de la *Se zvoneşte că…* din numărul trecut, privind atacarea librăriei ţinută de fascistul George Pişcoci, la Paris, de către un mic grup de *comando*, condus de doi băieţi din *trib* – ne-au cerut amănunte despre această librărie şi – mai ales – despre dedesubturile ei. Noi, de-aicea, nu prea ştim mare lucru. Dar am întâlnit în săptămânalul bucureştean "Contemporanul" (director: N. Breban) nişte rânduri cu miez şi cu schepsis ale cunoscutului prozator român Dumitru Ţepeneag, trăitor în Franţa, pe marginea subiectului:

«Unica librărie românească din Paris e ţinută de un anume Pişcoci, fost asistent de marxism la nu ştiu care facultate din România şi actualmente editorul lui Roger Garaudy. E acelaşi Garaudy care a fost filozof marxist.… Garaudy e acum, la optzeci şi ceva de ani, un negaţionist înrăit şi un fanatic musulman. Şi l-a găsit drept discipol pe românul Pişcoci, librarul şi traducătorul (cu picioarele!) al filozofiei lui Blaga. Tinerii militanţi evrei i-au spart în mai multe rânduri vitrina. Uşa librăriei e încuiată mai tot timpul. Lui Pişcoci îi e frică.

Acum vreo doi ani, l-am condus pe Cătălin Ţârlea (ziarist, astăzi redactor-şef la "Contemporanul", n. red.), *însoţit de un cameraman, la această librărie care se cheamă nici mai mult nici mai puţin "La Librairie du Savoir". Uşa era tot încuiată, dar până la urmă ne-a lăsat să intrăm. Cu abilitate profesională şi tact Ţârlea a început să-l descoasă. Am aflat mai întâi că Pişcoci a fost membru al Partidului Comunist. Am fost şi pionier, zicea el. Părea mândru de trecutul său. În orice caz, în felul ăsta îşi închipuia că se apără de acuzaţia de fascism. ca şi cum nici că s-a mai văzut să treci de la o extremă la alta!*

Căpătând încredere – la urma urmei televiziunea română îi punea întrebările, compatrioţi de-ai săi –, reprezentantul (aşa poate fi considerat!) culturii româneşti la Paris s–a pornit să atace în dreapta şi-n stânga. În primul rând, propaganda evreiască mincinoasă şi ipocrită, apoi statul francez – un stat totalitar! spunea el, un stat al cenzurii unde libertatea de opinie nu există decât pe hârtie.

Încă de când a descălecat la Paris, adică înainte de 1989, după ce a fost trimis la plimbare de către Monica Lovinescu, Pişcoci a intrat în legătură cu cercurile de extremă dreaptă de aici, în care se aflau (şi se află) nu puţini români. Exilul românesc a fost dominat dintotdea-

D. Ţepeneag: i se spune Ţepe

una de gândirea de extremă dreaptă. Era, să zicem, firesc imediat după război, când legionarii care scăpaseră şi de Antonescu şi de comunism găsiseră adăpost în Occident, unde tăceau chitic aşteptând vremuri mai bune. N-a mai fost tot atât de firesc mai târziu, când au început să vină dezamăgiţii de comunism. Aceştia au lunecat spre extrema dreaptă nu atât din convingere, cât din interes.

Guvernul român pretinde că n–are bani să deschidă o librărie românească la Paris. Se zgârceşte, cum se zice, la tărâţe!…

Oare cine e în spatele lui Pişcoci? Cine-i dă banii?»

Da, chiar.

Cine-i dă banii?

•••O idee bună (încă una) a avut Realitatea evreiască”, din Bucureşti. Vrând să aducă aminte de comunităţile evreieşti de odinioară, bilunarul publică, de la o vreme, grupaje masive dedicate diferitelor oraşe. Din grupajul consacrat Brăilei, cititorul află, de pildă, că în afară de Mihail Sebastian, “oraşul cu salcâmi” a dat talente multe, precum Leon Feraru, Ilarie Voronca, dr. Sotec-Leteanu, Uri Benador, Oscar Lemnaru, Camil Baltazar, M. H. Maxy, Eugen Schileru, D. Trost, Andrei Tudor, gazetari ca S. Semilian, S. Schafferman, N. Minei ş.a. ş.a. (Pentru doritorii de mai multe, recomandăm lucrarea “Valori ale patrimoniului evreiesc la Brăila” de I. Ursulescu.)

Aruncându-ne ochii pe grupajul închinat Buzăului, am dat – alături de regretatul nostru prieten M. Rudich – de valori ca pianiştii Theodor Fuchs sau Mândru Katz, ca pictoriţa Margareta Sterian, ca scriitorii B. Luca, Henri Gad sau ca filozoful Ludwig Grünberg.

Dragă Dorel Dorian, dă ordin, te rugăm, în redacţie, băieţilor, să alcătuiască şi un grupaj despre Bârlad, căci până se învrednicesc bârlădenii noştri de la “Ultima oră”, I. Schechter şi Virgil Duda, cu o broşurică pe această temă, intrăm în mileniul IV…

O altă iniţiativă bună a *Realităţii* constă în faptul că revista s-a pus hotărât cu telefonul pe diferiţi autori, evrei şi ne-evrei deopotrivă, somându-i să declare la ce lucrează ei în clipa de faţă şi la ce – deci – ne putem aştepta din partea lor. Istoricul literar Zigu Ornea, de pildă, pregăteşte o carte despre “Polemica de idei din anii 1944-1947”. Sociologul şi, mai ales, antropologul Andrei Oişteanu (autorul unui studiu de clasă despre “imaginea evreului în cultura tradiţionalistă românească”) lucrează la un studiu intitulat “Cosmos vs. Haos”. Acum, când graţie celor din NATO, Balcanii se cutremură din temelii, chestia cu Haosul ni se pare cât se poate de binevenită. Concetăţeana noastră Tania Lovinescu pregăteşte un volum de nuvele şi aşteaptă traducerea în engleză a romanului “Mă numesc Alzheimer”. Aurel Storin (după ce răspunde, ca un adevărat umorist ce este: “în prezent nu lucrez la nimic, scriu”) mărturiseşte că redactează monografia unui teatru şi strânge material pentru un “Dicţionar al artiştilor de revistă”. Dicţionar? Nu-l ştiam pe Storin chiar atât de masochist.

Prezenţe, prezenţe...

■ O surpriză plăcută i-au oferit lui Marius Mircu, la cea de-a 90-a aniversare, elevii şcolii “M. Drăgan” din Bacău: ei au înfiinţat un cerc de jurnalistică purtând numele băcăoanului care s-a născut reporter… ■ După o şedere de câteva luni în Israel, graficianul Devis Grebu s-a mutat cu uneltele la Paris, deschizând o expoziţie de desene la Centrul Cultural Român din capitala Franţei. Printre piesele de rezistenţă, un Bill Clinton saxofonist. ■ Un alt plastician din *trib* despre care se vorbeşte din ce în ce mai mult este sculptorul Sorel Etrog. Născut la Iaşi, în 1933, artistul, după câţiva ani trăiţi în Israel şi câţiva la New York, s-a stabilit definitiv în Canada, la Toronto. Lucrările sale sunt expuse la muzee de mâna întâi, ca “Guggenheim”-ul din New York şi diferite instituţii similare din Canada, Franţa şi Coreea de Sud. O primă monografie despre opera lui a publicat criticul american William Withrow. Urmează şi altele. ■ Date despre muzicienii din *alia* întâlnim în revista “Rampa” din Bucureşti. Criticul român Eugen Todea – un prieten constant al Israelului – vorbeşte despre compozitorii Sergiu Natra şi D. Bughici, precum şi despre harpista Mariana Schwartzband; ne face plăcere că informaţiile despre cei de mai sus au fost culese din inter-

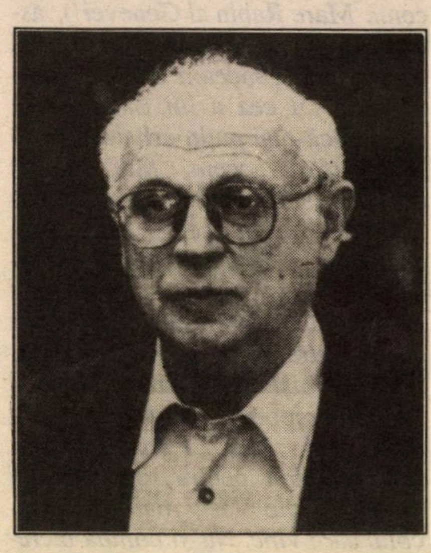

Etrog

viurile lui G. Iosub şi cronicile Sofiei Ghelman, din *Minimum.* ■ Într-un studiu despre revoluţia din 1848, apărut în revista "Sfera politicii", din Bucureşti, cunoscutul estetician Adrian Marino atrage atenţia asupra legăturilor spirituale dintre Ion Budai-Deleanu (una din figurile marcante ale epocii) şi... "Dicţionarul Neconvenţional..." de la Tel Aviv:

«Dar aspectul poate cel mai semnificativ al vitalităţii tradiţiei enciclopedice româneşti care nu a fost semnalat până acum este altul. Cine ştie, de pildă, ce "Dicţionar neconvenţional al scriitorilor evrei de limbă română", de Alexandru Mirodan (vol. I, A-B-C, Tel Aviv, 1986; vol. II, D-E-F, Tel Aviv, 1997), se revendică pe faţă de la cea mai... iluministă tradiţie enciclopedică românească? Acest "Dicţionar Neconvenţional...", elaborat şi editat în Israel, adoptă ca 'motto un citat (cine s-ar fi aşteptat?) din... I. Budai-Deleanu: "Pre care ar vrea Zeii să-l pedepsească pe această lume nu-i pot da mai mare certare decât să facă Lexicoane". Cine ar mai putea spune că spiritul enciclopedic iluminist-paşoptist s-a stins definitiv în cultura română?»

•••Tipăriturile din *alia* ce-au poposit pe masa noastră redacţională au fost marcate, aşa cum era firesc, de momentul electoral 99. "Ecoul Nahariei" (redactor-şef: Victor Nămolaru) atrage atenţia, într-un editorial de Dr. Sergiu Climescu, asupra necesităţii de a gândi *bine* fără a recomanda pe nimeni anume: interesant semn de independenţă la această foaie a HOR-ului din oraşul din Nord. "Perspectiva", buletinul celor din Natzeret Illit (redactor-şef: Itzhak Moshe), regretă că pe lista partidului lui Ioinovici nu au figurat *vedetele* alialei, gen Meir Rosenne, Colette Avital sau primarul Meir Nitzan, din Rishon; dar cine n-a regretat?... În consecinţă, una peste alta, buletinul a sprijinit Partidul Muncii. La fel a făcut şi Leon Schaier, redactorul şef al "Informaţiei" din Carmiel. Acum, când cunoaştem rezultatele (la partide), liberi suntem să facem fel de fel de comentarii pe marginea *presei* noastre...

●

Şase, că vine Şas!

•••Ştiţi cum se cheamă infamia binecunoscută din săptămânalul "Atac la persoană" privind necesitatea de a-i ucide pe evrei şi a-i preschimba în săpun? "Un text satiric, cu multiple valenţe semantice. Un material metaforic de mică întindere"... Aşa scrie un anume Mihai Antonescu (ce potrivire de nume!) protestând împotriva faptului că, în calitate de autor al "textului satiric", a fost chemat, întru anchetă, la Procuratură. Tot dânsul îşi arată, candid, mirarea că "unii evrei s-au simţit ofensaţi" de acest "material metaforic". Lăsând la o parte acest "unii evrei" (de unde s-ar putea înţelege că ceilalţi evrei, departe de a se fi simţit ofensaţi, au fost încântaţi de-a binelea de ideea cu săpunul), să notăm că "unii din justiţie", iubitori de poezie, au savurat într-atâta metafora, încât nici până astăzi n-au găsit cu cale să-l tragă la răspundere pe autor.

•••Şi fiindcă veni vorba de "Atac la persoană", un cititor de-al nostru, muncitor român de la Modiin, ne-a trimis o tăietură mai veche din tipăritura în cauză având drept ţintă a atacului pe regretatul muzicolog şi animator de TV Iosif Sava. Era în zilele din 1998 când Sava suferea de maladia care s-a dovedit a-i fi fatală. Cunoscând prea bine starea sănătăţii lui Iosif Sava, cei cu metaforele au publicat la rubrica "Zvastica" următoarea notă, semnată Adolf (asta ca să n–avem vorbe):

«Tovarăşul Iosif Segal (Sava) se află într-o misiune foarte importantă la TV ACASĂ. Aceea de a organiza niscaiva seri Kulturnice unde va invita politruci, gazetari pupincotrocenişti şi, în ultimul rând, niscaiva muzicieni. Chibuţul va avea loc la Cotroceni, adică la Ţapu (termen prin care tipăriturile gen "Atac la Persoană" îl desemnează pe preşedintele român Emil Constantinescu, n. red.), *adică acolo unde încearcă să ajungă sute de mii de români care l-au crezut pe Ţapu şi nu mai au casă, servicii, mâncare. În schimb, lui Sava, asemenea jidovului rătăcitor, i se deschid porţile stăpânirii. Apropo, (e)misiunii îi spune "Lista lui Sava". Putea să-i spună şi "Lista lui Iţic".»*

La puţin timp după apariţia notei, Iţicul îşi dădea obştescul sfârşit, într-o cameră de la spitalul "Elias".

••• Ni s-a spus că va avea loc în septembrie (1997). N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în octombrie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în noiembrie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în decembrie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în ianuarie (1998). N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în februarie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în martie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în aprilie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în mai. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în iunie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în iulie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în august. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în septembrie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în octombrie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în noiembrie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în decembrie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în ianuarie (1999). N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în februarie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în martie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în aprilie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în mai. N-a avut. Acuma ni se spune că va avea loc în iunie. Poate. Până una-alta, constatăm că mult aşteptatul Congres al HOR se lasă greu. În consecinţă, aşa cum v-aţi lămurit din numerele trecute, am hotărât să oferim celor de pe strada Alexandru Ianai din Tel Aviv o cantitate sporită de stimulent. E vorba, cum se vede, de

niște ardei iuți. Îi introducem (în pagină) cu speranța că legumele vor produce efectul scontat.

•••Ieșit din comun a fost destinul celebrei Lupeasca, Elena sau Magda, amanta regelui Carol al II-lea… Ieșit din comun este și destinul de după moarte al frumoasei roșcate. Că la București apar, de cinci ori pe zi, atacuri vitriolante la adresa "femeii nefaste" a României interbelice, acuzată de toate relele posibile și imposibile, asta e ușor de înțeles: când ai la îndemână un țap ispășitor ca *Duduia*, de ce să nu-l exploatezi la sânge? Dar nu numai indivizii cu fruntea îngustă se reped în ea, ci și oameni deștepți, de la al căror cerebel te-ai aștepta la altceva. Unul din aceștia este ziaristul Ion Cristoiu, directorul ziarului "Cotidianul". Voind să o *desființeze* pe cunoscuta poetă Ana Blandiana, președinta "Alianței Civice" (pro Convenția Democrată a lui Emil Constantinescu) și persoană cu influență în România, Cristoiu a numit-o "Lupeasca zilelor noastre".

•••Din noul buletin scos de ziaristul Uly Friedberg-Vălureanu, fanaticul *Internet*-ist din Haifa, omul care, tăcând și făcând, a introdus în computere un Who's Who al *tribului,* aflăm că băieții (și fetele) din Nord, după ce au înființat "Cercul cultural dr. A. Clain", se încăpățânează să întemeieze și un "Forum pentru promovarea alialei române". Unul din obiectivele asociației: instituirea unei zile naționale a alialei române. Succes, copii! Noi ținem pumnii strânși pentru voi. Și ne rugăm să reușiți. Așa, ca să crape dușmanul! ■ În același Buletin dăm peste o chestie simpatică (foc): *«Ședința Cercului Cultural Haifa din martie a prilejuit sărbătorirea dr-ului M. Livian, cu prilejul împlinirii a 92 de ani. În cadrul reuniunii, d. Avram Eliav, arhitect, ofițer superior în rezervă, a evocat întâmplări, unele din urmă cu jumătate de secol, când era proaspăt venit în țară. Una din ele: la o ședință din acea perioadă, la care au luat parte mai mulți ofițeri și la care se discuta, ca de obicei, în ivrit, cineva s-a enervat și a tras o înjurătură în… limba română. Ceilalți au izbucnit în râs. Și așa au aflat că sunt mai toți originari din România!»*

Părerea noastră este că și astăzi poți avea asemenea surprize. Iar amatorii de statistici pot obține rezultate utile. Faceți cum vă învățăm noi. Ori de câte ori vă găsiți într-o aglomerație, lansați cu voce tare un "hai sictir" sau un "du-te-n (puncte, puncte)". După numărul de capete care se întorc înspre dv., vă veți da seama care este procentajul de români din Israel.

•••Alo, aici e Stroe! Da, este. N-a dispărut de fel din conștiința contemporanilor. *Este.* Așa cum ne dăm seama dintr-o evocare din "România liberă", iscălită de Ion Vova, unul din marii regizori ai teatrului radiofonic din România. Vorbind despre evenimentele de seamă din istoria postului de radio de pe strada Berthelot, Vova scrie: *«Doi tineri actori și foarte buni prieteni, atrași de ideea că umorul radiofonic le poate prilejui un nou succes, s-au prezentat la directorul programului al Societății Române de Radiodifuziune, profesorul Gh. Mugur.*

Acesta, ascultându-i:

– Pe ce nume vreți să vă anunțăm?

Au răspuns amândoi într-un glas:

– Pe numele nostru, Stroe și Vasilache!

– Și când să vă programăm, c-avem un program foarte încărcat… Poate doar la prânz, între reclame…

– Să cântăm duminică, la prânz!

– Bine, măi băieți. Să fiți aici duminică, la ora 14.00.

Și așa, într-o duminică, de 1 octombrie 1932, la ora 14.00, s-a auzit la Radio București o mică jucărie muzicală care anunța:

"Alo, alo, aici e radio
Stroe și Vasilache
Lache, lache, lache",

ca apoi semnalul să se permanentizeze cu:

"Ora veselă, doamnelor,
Ora veselă, domnilor,
Ore vesele pleacă-n zbor
Către inimile tuturor".

Aceste melodii erau compuse de Vasilache, pe textul lui Stroe.

Și, de atunci, cei doi au fost acolo ani de zile, în fiecare duminică la ora prânzului, spre a aduce în casele ascultătorilor voioșie și optimism.

Dragul de Vasilache a fost prezent până în anul în care doamna Istorie s-a pus de-a curmezișul, iar berzele de metal ale războiului au încremenit paiața cu o mărgică de sânge în colțul buzelor. Stroe, din nou în fața microfonului la Radio București – studioul era improvizat la Liceul Sf. Sava – continuă singur, cu permanenta amintire a lui Vasilache și cu subiecte cotidiene.

Astfel, un nou cântec compus de Elly Roman avea să înlocuiască vechiul și nostalgicul "Alo, alo, aici e radio, Stroe și Vasilache". Noul refren avea să devină cartea lui de vizită în tot restul carierei:

"Alo, aici e Stroe,
Și roagă să-i dați voie
O clipă să vă-nveselească,
Să glumească
Iar cu voi".»

IOSEF EUGEN CAMPUS

Cuvânt la un premiu

Luna trecută, cunoscutul critic literar dr. Iosef Eugen Campus a primit "Premiul Sion" al Asociaţiei scriitorilor de limbă română din Israel.

Cu acest prilej, colaboratorul nostru a rostit o scurtă cuvântare. Sau, mai precis, o confesiune. O confesiune cu valoare de document privind mişcarea noastră literară.

Doamnelor şi Domnilor,

Mulţumesc în primul rând juriului – oameni pe care îi preţuiesc – pentru cinstea deosebită ce mi-au făcut-o decernându-mi marele premiu al Asociaţiei scriitorilor israelieni de limba română, Premiul Sion. Vă mulţumesc şi Dvs. pentru prezenţa Dvs., omagiu nemeritat.

Sunt surprins. Fac parte – aşa cum am mai spus-o – din categoria sui generis a scriitorilor "nepremiabili", specie aparte, ciudată, ca să nu zic "monstruoasă", neconformistă.

Mai mult decât atât. Sunt, ca să zic aşa, chiar speriat. S-a petrecut ceva. După patruzeci de ani de activitate literară în Israel, Premiul Sion? Am trăit o viaţă întreagă departe de zgomotul publicităţii. Departe, şi opunându-mă hotărât oricărei clici. Lup singuratec. M-au obsedat întotdeauna versurile cutremurătoare din Psalmul lui Arghezi: *"Tare sunt singur, Doamne, şi pieziş!/ Copac pribeag uitat în câmpie/ Cu fruct amar şi cu frunziş/ Ţepos şi aspru-n îndârjirea-i vie".*

Mulţumit că am puterea să perseverez, să rămân eu însumi, să-mi spun părerea de critic supus la obiect, fără concesii, deşi mereu conştient de relativitatea ei.

Atât şi nimic mai mult. Nu este mare lucru, sunt convins. Nu ştiu de fapt prea clar ce am făcut bun, efectiv, în viaţa mea. Ştiu însă ce am făcut rău, ce am greşit. În perioada comunistă din România, m-am lăsat înşelat de aparenţe şi speranţe. Amăgit, ce-i drept – încerc să mă consolez, dar ştiu că argumentul nu rămâne până la urmă valabil – încerc să mă consolez că m-am lăsat amăgit tocmai pentru că eram mânat de un avânt generos, umanist, cu dorinţa de a ajuta celor mulţi care suferă.

M-am oprit însă. Cu greu. La marginea prăpastiei; spre deosebire de alţii, mulţi. Am refuzat cu îndârjire să devin membru de partid. În ciuda tuturor presiunilor. N-am acceptat niciodată să mi se dicteze – din afară şi de sus – ce trebuie să fac.

◆

Doamnelor şi Domnilor, activez în câmpul literaturii de 60 de ani. Prima mea carte – studiul deschizător de drum despre literatura pentru copii – a apărut în 1939. În Israel, activez de aproape patruzeci de ani. Până acum în urmă, nu m-a "distins" nimeni, niciodată, cu aprecieri sau cu premii. Şi bine au făcut. Mă simţeam mai bine aşa. Mai sigur de mine.

Să se fi petrecut realmente ceva în ultima vreme în cuprinsul forurilor literare? Ar fi prea bine ca să fie adevărat. Dar cine ştie?

Sunt însă, aşa cum spuneam, nu numai mirat, ci chiar speriat. Mă roade îndoiala subtilă. Nu cumva voi fi cedat eu, fără să-mi dau seama? Ar fi groaznic.

Poate s-a întâmplat totuşi o minune. Prin cine ştie ce inspiraţie aberantă, juriul a hotărât să mă premieze tocmai pe mine pentru că sunt neconformist, pentru că fac parte dintr-o specie aparte, specia "nepremiabilă". Numai asta m-ar putea linişti şi mulţumi.

Oricum, deşi ros de îndoieli insidioase, sunt hotărât să-mi duc mai departe munca modestă, atât cât boala şi anii îmi îngăduie. Mereu pe acelaşi drum. Al exigenţei calitative şi al aprecierii cinstite. Al bucuriei supreme de descoperire a unor noi talente: Mircea Săucan, Felicia Keifa, Luiza Carol, Mariana Juster, Eruhim Roisman.

Mi-am spus răspicat cuvântul în probleme principiale: timpul în romanul modern, apartenenţa noastră la literatura israeliană, tipurile de critică literară, beţia de cuvinte, corectitudinea limbii şi maculatura literară.

Am apreciat scriitori de frunte ai literaturii israeliene de limba română: Mirodan, Al. Sever, Virgil Duda. Poeţi autentici: Solo Juster, Shaul Carmel, Solo Har. M-au zguduit adânc despărţirea de mine, de noi, a lui Bruckstein, Eugen Luca, Sebastian Costin.

Am ţinut să analizez şi să fac cunoscuţi publicului român scriitori ebraici de seamă: Agnon, Amos Oz, A. B. Iehoşua, David Grosman, Iehoşua Knaz, Appelfeld. Precum şi, pentru a ne împărtăşi din literatura universală, Thomas Mann, Hermann Broch, Nabokov, Bernard-Henri Lévy, Umberto Eco.

◆

Doamnelor şi Domnilor, vă mulţumesc încă o dată pentru cinstea pe care mi-aţi făcut-o, neaşteptată, la 84 de ani. Eu rămân, nestrămutat, un pasionat al vieţii veşnic vii, un incurabil Don Quijote, un optimist de nuanţă pesimistă. M-au urmărit întotdeauna versurile lui Verhaeren din "Les pêcheurs": *"Dites, şi dans leur nuit ils s'appelaient,/ Et si leurs voix se consolaient!"* .

Astăzi, dansul meu favorit este sârba.

AMERICAN EXPRESS-TURISM

DEPARTAMENTUL EST EUROPA

Str. Ben Yehuda 32 (Sediul EL-AL), Tel. 5268888

AMERICAN
EXPRESS
®
Travel
Services

Telegramă către agenţii de voiaj din ţară
Oferiţi turiştilor dvs. tarifele speciale pentru cine comandă pînă la 05.06

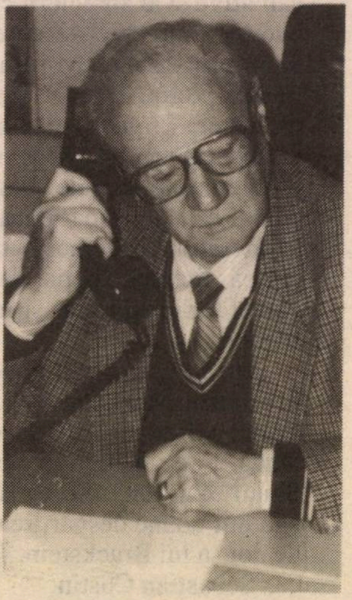

Tratamente la Teghirghiol

Împachetări cu nămol natural sapropelic pentru afecţiuni articulare şi ale sistemului nervos central şi periferic

18 nopţi - 19 zile

în loc de ~~641~~ $ 621 $

***Preţul cuprinde*: Hotel, tratamente, 3 mese pe zi şi transferul numai cu maşina!**

Sfîrşit de săptămînă

299 $

***Preţul cuprinde:* Bilet de avion,
3 nopţi la Poiana Braşov - Hotel Ciucaş cu micul dejun**
***Preţul nu cuprinde:* Taxa de înscriere 49 $, transferul 30 $ şi mas namal**

13 nopţi - 14 zile - Munte - Mare

în loc de ~~777~~ $ 665 $

7 nopţi POIANA BRAŞOV - Hotel Ciucaş
plus
6 nopţi NEPTUN - Hotel Amfiteatru

***Preţul cuprinde:* Bilet de avion, hoteluri, 2 mese pe zi şi transferuri cu maşina**
***Preţul nu cuprinde*: Taxa de înscriere 49 $ şi taxa de aeroport 26 $**
Supliment pentru Hotel „Alpin" 90 $ în loc de Ciucaş

Tratamente antireumatice la Eforie Nord

Hoteluri: „Delfin", „Steaua de mare", „Meduza"

18 nopţi - 19 zile

în loc de ~~724~~ $ 689 $

Noi nu facem transferuri cu trenul - Noi facem transferuri cu maşina: Bucureşti - Eforie Nord - Bucureşti

***Preţul cuprinde:* Hotel, 2 mese pe zi, tratamente şi transferul**

Tratamente antiasmatice
Renumita staţiune SLĂNIC MOLDOVA

Staţiunea este recomandată pentru boli de stomac şi afecţiuni ale căilor respiratorii (bronşite cronice şi astm)

în loc de ~~708~~ $ 670 $

18 nopţi - 19 zile

***Preţul cuprinde*: 18 nopţi - 19 zile hotel, 3 mese pe zi, tratamente şi transfer numai cu maşina!**

Mari reduceri la toate staţiunile din România

Preţurile de mai sus sînt valabile pentru datele de 14.06; 17.06; 20.06; 23.06

CĂLĂTORIŢI CU CEI MARI - LICĂ BLUTHAL VĂ AŞTEAPTĂ

Eugen Luca

Se împlinesc doi ani de când s-a sfârşit din viaţă criticul literar şi eseistul Eugen Luca.

Moartea lui m-a zguduit adânc, mai cu seamă că, nu multă vreme după aceea, am trecut şi eu printr-o grea suferinţă. În spital, în decursul celor două operaţii consecutive, aveam impresia că mă cheamă la el, că ne vom întâlni curând în cealaltă lume.

Acum, am primit Premiul Sion. Surprinzător pentru mine, după treizeci de ani de activitate în Israel. Cum am spus-o în repetate rânduri, sunt un tip prin excelenţă nepremiabil.

Mi-am spus însă că niciodată până acum nu s-a acordat marele premiu al Asociaţiei scriitorilor israelieni de limbă română pentru critica literară. Este pentru prima oară că se recunoaşte oficial importanţa acestei ramuri a literaturii şi a culturii.

Am primit deci Premiul Sion în numele criticii. L-am primit împărţindu-l, sufleteşte, aşa cum se cuvine, cu Eugen Luca, criticul şi omul pe care l-am preţuit, spiritul-frate.

Iosef Eugen Campus

În editura "Minimum" a apărut o carte nouă:

Astăzi sau mâine

de **ZElias** *(Elias Zilberstein)*

Un eseu despre trecutul nostru istoric şi despre zilele fierbinţi de astăzi.

"... avem de-a face cu scrierea unui om căruia *îi pasă*, gândind şi vibrând pe marginea dilemelor noastre mereu dramatice, mereu chinuitoare. Pentru cititorul lui "Astăzi sau mâine", paginile lui ZElias reprezintă o mărturie. Iar pentru cititorul mai atent, un strigăt."

Al. Mirodan

"Scrisul lui ZElias e reprimat, încorsetat de logica istoricului, dar simţi vibraţia lavei ce agită în permanenţă straturile rândurilor tipărite. (...) Curajul opţiunii politice, dramele acesteia, ca şi temperatura argumentaţiei garantează interesul crescând al oricărui cititor, care deschide prima copertă a acestei cărţi paradoxale".

Elena-Esther Tacciu, *Minimum*

"O originală tentativă de a testa, literar, viitorul imediat într-o pasionantă relaţie cu trecutul îndepărtat...
O carte care, înainte de orice, ne pune pe gânduri".

Carol Isac, *Ultima oră*

"Comentariul inteligent, sincer, lucid al unuia dintre atâţia «soldaţi ai păcii» care se simt datori să arunce o privire retrospectivă asupra istoriei evreilor".

E. Suhor, *Realitatea Evreiască*, Bucureşti

Recomandat generaţiei de ieri şi de astăzi.

Cartea se poate procura trimiţând echivalentul a 35 şekeli (în ţară) sau 44 şekeli (extern-Air mail) pe adresa:

E. Zilberstein, POB 2007 – HOLON 58120, Tel./Fax: 03/604-9966

Cornel Safirman la Bucureşti

Luna trecută, criticul de film Cornel Safirman, de la Cinemateca din Ierusalim, a rostit în sala Comunităţii din str. Popa Soare, de la Bucureşti, o conferinţă intitulată "Momente din istoria filmului idiş". O istorie practic necunoscută, pe care Safirman a înfăţişat-o unei săli arhipline, ilustrându-şi expunerea cu fragmente din filmele aflate la Ierusalim şi aduse de el în acest scop.

Tot cu prilejul acestei călătorii, Safirman a fost eroul unei isprăvi mai puţin obişnuite. În anii 1978-9, pe când lucra ca regizor la Televiziunea Română, el a realizat câteva pelicule, prilejuind unor actori bătrâni ca C. Neamţu-Ottonel ş.a. să-şi depene amintirile. Enervată că apar prea mulţi bătrâni pe micul ecran, Elena Ceauşescu a dat ordin ca filmele respective să nu se mai dea pe post şi să fie distruse. Când i s-a comunicat decizia de la "Cabinetul II", Safirman a zis da, se face, după care a luat filmele şi le-a ascuns în locuinţa unui prieten. Acum, el le-a căutat, le-a găsit şi le-a restituit celor în drept, adică Arhivei Naţionale de Filme.

Generalul Const. Degeratu, şeful Statului Major al armatei române, a declarat că România va pune la dispoziţie forţelor NATO toate aeroporturile şi instalaţiile tehnice necesare pentru bombardarea Iugoslaviei vecine.

Ţinând seama de legăturile paşnice şi prieteneşti dintotdeauna dintre cele două ţări, cuvintele generalului Degeratu ne-au îngheţat sângele în vine.

Sport

•••Ce face o echipă de fotbal atunci când cronicarii de la o gazetă de mare tiraj sau un post atotputernic de televiziune se năpustesc asupra jucătorilor, după vreun meci pierdut, cu toroipanul, cu înjurătura de grijanie şi, fireşte, cu scormonirile prin viaţa particulară?

Ce face? Depinde. Unele formaţii, cărora le sare mai repede muştarul, o iau cu ba pe-a mă-tii, răspunzând jurnaliştilor cu aceeaşi monedă. Nu e bine. Înseamnă că ţi-ai pierdut stăpânirea de sine, ai dat-o-n bară cu fair-play-ul şi te mai trezeşti şi cu o amendă piperată de la federaţie. Alte *team*-uri, mai slabe de înger, tac chitic, ca să nu-şi atragă – şi mai rău – fulgerele cronicarilor, ba întind şi obrazul celălalt întru scuipătură. Nici aşa nu e bine. Înseamnă că tremuri în faţa mediei (ca anume politicieni de pe la noi), că stai cam prost la capitolul demnitate şi că mâine orice jigodie cu patalama de ziarist poate să te facă, în voie, cu ou şi cu oţet. Există însă şi o a treia cale, inventată de fotbaliştii italieni. Aceasta se cheamă *silenzio stampa* (cum ar veni: tăcere în faţa presei). Metoda a fost pusă în aplicare, nu de mult, la indicaţia antrenorului Cornel Dinu, de jucătorii de la Dinamo-Bucureşti. Socotindu-se jigniţi de nişte comentarii de la postul TV Antena I, fotbaliştii din Şos. Ştefan cel Mare au hotărât să-şi ţină gura faţă de reporterii canalului respectiv, făcând pe surdo-muţii ori de câte ori se repezea careva cu microfonul sub nas. Insulte, reproşuri sau ameninţări la adresa celor cu întrebările? Ferească sfântul! O politeţe desăvârşită. Dar şi o tăcere (silenzio stampa!) tot atât de desăvârşită, care – până la urmă – i-a înnebunit pe cei astfel pedepsiţi, fiindcă nu mai reuşeau să transmită nimic pe post din tabăra dinamoviştilor. În timp TV-urile concurente erau alimentate zi de zi, de-al naibii şi dinadins, cu "bombe" şi cancanuri pregătite anume pentru ele de Cornel Dinu şi ai săi.

••Jucătorii sârbi care activează în cadrul campionatului de handbal al Germaniei au reuşit să-i scoată din sărite pe nemţi à propos de războiul NATO contra Iugoslavia. Fără să scoată un cuvânt, ei au apărut pe teren la Hamburg, protestând împotriva marei căsăpiri. Numitul Nedelco Jovanovici, de la echipa din Essen, a apărut pe teren cu un tricou pe care erau înscrise cuvintele "Pace prin război", iar colegul său Nenad Peronici, de la echipa din Köln, a arborat pe bluza treningului cuvintele "Vă rugăm, fără bombe". Întrucât o mare parte a publicului (cam 70 la sută dintre spectatori) se ridicase în picioare aplaudând iniţiativa, reprezentantul Federaţiei, d. Heinz Jakobsen, a intrat – înspăimântat – pe teren, cerând rebelilor să se ducă urgent în cabine şi să-şi schimbe echipamentul. De-atunci, la toate meciurile de handbal, fotbal, atletism

●

Monseniorul Michel Sabbah, patriarhul latin (catolic) al Ierusalimului, n-a găsit altceva mai bun de făcut pentru a scăpa cu faţa curată din scandalul izbucnit la Natzeret între arabii creştini şi cei musulmani, à propos de construirea unei noi moschei, decât să dea vina pe guvernul israelian, care n-avusese nici un amestec în această ceartă la cuţite.

Am mai spus-o:
Michel e mişel.

MAMAIA מאמאיה

Restaurant
românesc
Grătar – pescărie

Aer condiţionat, ambianţă plăcută,
serviciu conştiincios, preţuri moderate.

Deschis zilnic între orele 12-24.

Vă rugăm a rezerva locurile prin tel. 523-7784

Vorbim şi româneşte.
Restaurantul MAMAIA

TEL AVIV, str. Ben Iehuda 192

ș.a.m.d., unde participă iugoslavi, oficialii cercetează tricourile acestora și pe-o față și pe cealaltă, pentru a fi siguri că oamenii nu bagă pile politice pe stadioane.

Jean-Claude Ganga: și totuși afișează un calm olimpian

•••De când a izbucnit scandalul legat de faptul că mulți, mulți membri ai C.I.O. (Comitetul Internațional Olimpic) cu sediul în orașul civilizat Lausanne, din Elveția (să n-arunci chiștocuri de țigară pe trotuar că te ia dracu'!), primiseră bani frumoși (vreau să spun șpagă) pentru a sprijini candidaturile diferitelor orașe la organizarea Jocurilor Olimpice, presa dă mereu la iveală amănunte despre excelentul business cu votarea-n ședință: Cine este pentru ca Salt Lake City să găzduiască olimpiada de iarnă? Cine este pentru ca Sydney, Australia, să găzduiască jocurile de vară?... Unul dintre cei prinși cu mâța-n sac este d. Jean-Claude Ganga. În calitate de membru al Comitetului, din partea Republicii Congo, el a pus în buzunar 60.000 de dolari drept răsplată pentru că a votat pentru orașul Salt Lake City. Nu știm dacă d. Ganga a primit banii la hotel, în cameră sau într-un gang, dar oricum, afacerea nu i-a tulburat conștiința de fel. Întrebat de-un reporter de la "Time" cum vede el lucrurile, Ganga a ridicat din umeri: "Anumiți membri au cerut 700.000 de dolari ca să voteze, așa că nu mă bateți pe mine la cap pentru 60.000 de dolari". Când auzi toate astea, ce să mai zici? Gangsteri.

•••Hai să încheiem cu o veste plăcută, ca să ne mai treacă gustul lăsat de înfrângerile baschetbaliștilor în cupele europene și, evident, de campania electorală. Suntem cu toții la curent cu atitudinea măgărească a funcționarilor de la Interne față de Alexander Uvarov. Marele portar rus joacă în Israel, la Macabi Tel Aviv, de ani de zile, a apărat buturile echipelor sioniste, în meciuri internaționale, cu succes, și-a întemeiat aici o familie, asta e țara lui, nu alta, drept care, ca să fie în ordine cu actele, a cerut cetățenia israeliană (poate, de altfel, voia omul să voteze în alegeri cu partidul "Frunza verde"). Cuvioșii de la minister i-au refuzat însă cererea, pe motiv că Uvarov nu este evreu, așa că... înțelegeți dumneavoastră. Ei bine, nu înțelegem, au sărit în sus oamenii din lumea fotbalului. Colegii lui Uvarov l-au luat în șuturi pe d. Eli Swissa, ministrul de Interne, au exercitat un *pressing* nebun asupra lui, în ziare, după metoda om la om pe tot terenul, au tras din toate pozițiile, cu sete, până când l-au silit să revină asupra hotărârii, făcându-l care va să zică să scoată balonul din poartă. 1-0 pentru echipa "Cinste evreiască" în meciul cu F. C. Șas.

●

Înspăimântați de masacrul comis de cei doi elevi de la școala din Littleton, Colorado (12 elevi uciși, precum și un profesor), și încredințați că filmele cu gangsteri de la TV îndeamnă tineretul la crimă, americanii au pus la punct un "mecanism anti-violență" la televiziune: odată cu punerea în funcțiune a noului *gadget*, ori de câte ori apar pe micul ecran scene cu sânge și împușcături, emisiunea se întrerupe automat.

Mecanism anti-violență? Minunat! Poate instalați unul și la statul major al NATO...

Alexandru Marton
SPERANȚ
Madeleine Davidsohn
Intrare liberă
MINIMUM
ZElias
Astăzi sau mâine...
MINIMUM

minimum

editează

- Aveți în manuscris memorii personale?
- Vreți să vă publicați jurnalul intim?
- Doriți să scoateți la lumina tiparului un volum de povestiri sau poezii?

minimum este editorul cel mai competent!

Întregul proces complicat de organizare (sau stilizare) a manuscrisului, de paginație și corectură tipografică, coperta, prefața și diferite forme de publicitate vi le asigură

minimum

●

Există în sfârșit o editură: minimum

STAN VLAD

Corespondență din București

"Second hand"!

În ultima vreme s-au înmulțit, la București, ca și în toate orașele țării, magazinele pe a căror firmă sunr scrise, cu litere uriașe (chiar și luminoase) doar două cuvinte de proveniență englezească: "SECOND HAND". Știe oricine ce se vinde într-un magazin "Second Hand".

Se pare că pentru români (și nu numai pentru ei) "Second Hand" a devenit un fel de definiție, poate un simbol și chiar o mentalitate, un fel original (în toate suntem noi originali!) de a concepe viața. Pe toate planurile acesteia.

România este o țară europeană de când există. Dar în țările occidentale, ca și în România, în ultimii ani se vorbește de ceea ce pare a fi o aberație: intrarea României în Europa! (Vorba unui cântec recent: "Tropa-tropa, tropa-tropa, să intrăm în Europa"!) Desigur, e vorba de acceptarea României ca și a altor țări, foste socialiste, în forurile și organizațiile militare și economice ale țărilor din Europa occidentală, în primul rând NATO și Uniunea Europeană. Însă ideea intrării în astfel de organizații a căpătat un sens mai general. Și aici ajungem la tema corespondenței de față, "Second Hand". Occidentalii – cei care au luat decizia acceptării țărilor est-europene în... lumea lor, ne-au privit ca pe o țară de mâna a doua. Un exemplu: deși din punct de vedere strategic România este mult mai importantă pentru NATO, Alianța Atlantică a ales Cehia și Ungaria (acceptarea Poloniei are justificare strategică). Pentru ei, România este "Second Hand".

Așa-i și la Uniunea Europeană; România poate va fi primită în U.E. abia după anul 2010 (cu mult înainte va fi primită, bunăoară, Lituania!).

Despre aplicarea așa-zisei teorii "Second Hand" se poate vorbi cu și mai multe argumente dacă ne referim la obligarea cetățenilor români de a obține vize dacă vor să viziteze – ca turiști – țările din spațiul Schengen (care cuprinde majoritatea țărilor occidentale, precum și Grecia). Cehii, polonezii, ungurii, slovenii pot circula prin Europa și America fără vize de intrare, românii și bulgarii nu! Aceștia sunt "Second Hand".

La acest capitol am mai putea da nenumărate exemple privind atitudinea investitorilor străini, a băncilor internaționale, a instituțiilor de rating care au mari rețineri cu privire la România. Și dacă totuși întreprind ceva, pun condiții dictatoriale și înrobitoare, gen Memorandum-urile F.M.I. și ale Băncii Mondiale. Când e vorba de cumpărat fabrici, instituții, societăți din România, cei cu dolari vor să le obțină pe mai nimic. Statul român le vinde până la urmă pe trei lulele, întrucât are mare nevoie de valută, în primul rând pentru a plăti datoriile externe de aproape zece miliarde de dolari, contractate după 1990.

Ar trebui să ne întrebăm cu toții, dar în primul rând să se întrebe (dar și să-și răspundă) cei de care depind destinele țării, de ce am devenit țară "de mâna a doua" în Europa? Este o chestiune simplă pe care o știe oricine: dacă tu nu te respecți, cum poți cere altora să te respecte? Ori, în această privință suntem în culpă mare. Greșesc enorm acei politicieni români care dau vina pe țiganii care au... inundat țările occidentale, unde se dedau la tot felul de hoții și înșelăciuni. Facem o paranteză: țările occidentale, mai ales mass-media lor, speculează la maximum matrapazlâcurile țiganilor, și în general pe ale celor din România, aciuiți prin târgurile lor, deși pe la ei sunt fărădelegi mai mari, mai atroce decât cele comise de pleava plecată din România.

Dar să nu dăm vina numai pe țigani și pe exploatarea hoțiilor lor. Să vedem ce facem acasă, în România, și să începem nu cu cei de jos, care suferă efectele unei vieți nemiloase, sub standardele internaționale minime, ci să ne întrebăm ce fac politicienii români. Din toate sondajele reiese că politicienii, casta lor este foarte prost văzută de cetățeni; mereu ocupă ultimele locuri (și în ansamblu, și individual), cu procente derizorii. La fel și instituțiile în fruntea cărora se află. Asta ar spune cam tot! Președinția, instituția cea mai înaltă în stat, este – cam din 1997 încoace – în cădere liberă din punct de vedere al credibilității. Președintele Emil Constantinescu a promis enorm de mult și a realizat dureros de puțin. N-o să-i analizăm noi acum activitatea pentru a stabili dacă este sau nu un președinte "Second Hand", dar o să amintim doar de una din promisiunile sale, făcută într-o dezbatere la televiziune cu Ion Iliescu, fostul președinte, în fața țării întregi. A spus atunci (în toamna lui 1996) că, venind la putere, are deja asigurate 60 de miliarde dolari pentru redresarea țării. Prin 1998, presa română (asta nu prea iartă) i-a reamintit de miliardele de dolari, întrebându-l: unde sunt? Știți care a fost răspunsul? O să vă mirați: la multe luni după aceea a dat un comunicat prin biroul de presă al Președinției, afirmând că el n-a spus niciodată așa ceva! O țară întreagă l-a văzut și l-a auzit, iar acum o prostește în față! Ce să mai zici? Oamenii zic, însă: la un miting recent președintele a fost asemuit (și desenat) cu o gloabă jigărită!

Ca ziarist ce urmărește de mulți ani activitatea parlamentară, am căutat să găsesc măcar un subiect în care să-i prezint pozitiv pe aleșii neamului. N-am găsir ceva care să merite să vadă lumina tiparului. La români, Parlamentul este instituția cea mai blamată. În primul rând notăm că Parlamentul României (Senat şi Camera Deputaţilor) are un program de lucru în plen la care nici măcar cei mai utopici salariaţi nu pot visa: 12 ore pe săptămână. De fapt, programul începe lunea după-amiază şi se încheie joia la prânz (dar pe la 10-11 nu e mai nimeni în sală!). Singura zi în care se mai poate asigura o prezenţă cât de cât, este marţea, zi în care se pun la vot acte şi măsuri legislative.

La un venit lunar (scriptic) de vreo 30 de milioane lei (salariul mediu în România este de 1,5 milioane lei), parlamentarii români sunt cei mai ineficienţi (din toate punctele de vedere) oameni din România.

Şi cât se cheltuieşte cu şi pentru ei, în ţară şi în străinătate, ne e jenă să mai scriem! Firesc, în sondaje ocupă un binemeritat ultim loc. Parlamentari "Second hand"!

O vorbă de demult, din înţelepciunea populară, spune că cine n-are bătrâni, să şi-i cumpere. Chiar aşa o fi? Nu ştim ce să mai credem. Ţărăniştii – P.N.Ţ.C.D., principalul partid de guvernământ – au nu unul, ci trei bătrâni în fruntea lor, cu toţii trecuţi de 80 de ani. Ei şi? Funcţionează atât de contradictoriu şi fără eficacitate încât te întrebi: de ce nu sunt lăsaţi unii mai tineri, mai dinamici şi mai pricepuţi, care să facă treburile?

Prin celelalte partide, fie că sunt la putere, fie că-s în opoziţie, e un du-te-vino fără sens, fără vreo preocupare de a se face ceva în ţară, încât te îngrozeşti. Ideologii şi programe nu prea există. Există însă ceva: grija deosebită pentru satisfacerea intereselor personale!

Fără să ne oprim pe la toate instituţiile şi formele puterii şi opoziţiei, ajungem la cea mai controversată dar şi cea mai implicată instituţie: guvernul ţării.

Guvernul are şi unele intenţii onorabile. Condiţiile în care este nevoit să acţioneze sunt nu grele, ci foarte grele. Este adevărat că nu găseşte întotdeauna soluţiile cele mai bune pentru numeroasele probleme cu care este confruntat, şi, drept urmare, împotriva lui se ridică populaţia ţării. Problemele – cum spuneam – sunt multe şi grele, iar banii, posibilităţile, foarte reduse. Din cauza aceasta, mult dorita reformă economică înaintează cu paşi de melc. Se face apel la înţelegerea populaţiei pentru a accepta un program şi un buget de austeritate. Vor nu vor, oamenii din straturile de jos acceptă sacrificiile (dar nici nu produc prea mult). Clasele noi, ridicate după 1989, ale politicienilor, ale oamenilor de afaceri (aşa cum sunt), ale îmbuibaţilor din şarlatanii, din contrabandă, nu acceptă sacrificiile, ci dimpotrivă, pe acest fond general de degringoladă economică îşi sporesc veniturile şi acumulările ilicite. Cum bine apreciază unii analişti economici: dacă populaţia sărăceşte tot mai mult (70 la sută se află sub pragul sărăciei), cei 60.000 de miliardari şi cele câteva sute de mii de îmbogăţiţi peste noapte duc ţara către o revoltă socială generală, cu final imprevizibil. De fapt, revolta a şi început!

Deocamdată, însă, cu toată situaţia economică gravă, mişcările sociale, grevele sunt încă anemice. Salariaţii sunt plictisiţi, indiferenţi la cântecele de sirenă ale liderilor marilor confederaţii sindicale, întrucât nu văd în aceştia decât oameni care-i folosesc pentru a-şi ajunge scopurile lor: funcţii mari în stat sau în partide, lefuri, avantaje şi foloase personale. La o chemare a liderilor centralelor sindicale, din cei peste un milion de şomeri (declaraţi) au venit la mitingul de protest abia 30.000!

Aflaţi în sfera muncii salariate, am ajuns şi la comerţ, unde ne... reîntâlnim cu "Second hand" chiar la locul de baştină. În România nu există încă o societate de consum în adevăratul înţeles al cuvântului, din cauza discrepanţei dintre muncă, salarii, preţuri. Dar comerţul abundă în produse; găseşti tot ce vrei, din toată lumea: de la produse de lux scumpe (cu cumpărători puţini) până la tot felul de făcături şi falsuri, fie că e vorba de haine şi încălţări, fie de alimente şi băuturi. Marfa proastă cu etichete şi ambalaje colorate, de provenienţă – în principal – arăbească şi turcească, inundă magazinele, dar mai ales tarabele. Astea şi din născare (adică noi) sunt "Second hand". Toată lumea vinde! Te şi miri de unde au apărut în România atâţia negustori. Până şi în faţa casei, a blocului, întinde omul un ziar şi pe el pune ceva de vânzare, fie de la el din casă, fie luate "de ocazie". Oricum, numărul negustorilor de tot felul îl întrece pe cel al cumpărătorilor.

Sătuli până peste cap de atâta "Second hand", în toate sferele, ce credeţi că au scris protestatarii pe o pancartă purtată la un miting? "Stopaţi importul de produse Second hand!" Asta era alături de alte pancarte pe care scria: "Hoţii – Hoţii", "Mincinoşii – Mincinoşii", "Jos hoţii de la guvernare", "V-am votat – ne-aţi trădat" şi multe alte îndemnuri... măgulitoare la adresa celor aflaţi azi la putere. Un singur strigăt răsună azi în toată ţara: "Salvaţi România!" Cine să o facă? – asta-i întrebarea.

●

Deputatul druz Ahmed Saad, care a lipsit de la votul din Comisia Knessetului privind suspendarea din funcţia de deputat a lui Arie Deri, condamnat la închisoare pentru fraude, şi-a motivat absenţa în felul următor:

"În seara precedentă am mâncat ceva la o nuntă care mi-a deranjat stomacul, împiedicându-mă să dorm toată noaptea".

Saadeverit, prin urmare, că deputatul este în relaţii atât de bune cu Deri încât nu-i are la stomac pe adversarii acestuia.

SCURT

- **Bandiţi din Israel**
- **"Protocoalele" n-au fost un fals. O, nu!**
- **Sionismul mondial**
- **Impresarul Becali**

«Popoarele încep să fie transformate în turme de dobitoace. În imensa lor majoritate, Ţările Occidentale sunt conduse de nişte criminali. Nu întâmplător, cei mai mulţi lideri sunt evrei: aproape toată administraţia de la Casa Albă (Madeleine Albright, William Cohen, Samuel Berger ş.a.), aproape tot guvernul britanic (Robin Cook, George Robertson), aproape tot guvernul francez etc.»

◆

«Silviu Brucan... Nu ratează "jidanul absolut" 1.000 de parai pe săptămână (atâta cică îi plăteşte celălalt maramoi, Adrian Sârbu (român, patronul unui post de TV, *n. red.*), care şi-a tras o mască de rabin la 10 minute după incinerare)».

◆

«O emisiune violent antiromânească a fost difuzată de postul de televiziune francez F-2, sub titlul "Le Jour du Seigneur". Timp de 60 de minute, nişte propagandişti sionişti, în frunte cu Josy Eisenberg şi Edgar Reichman au susţinut că exterminarea (?!) evreilor din România a fost cea mai groaznică din Europa de Est, fiind opera armatei şi poliţiei. A fost bălăcărit, de asemenea, şi Mareşalul Antonescu, prezentat ca instigator al "măcelurilor", iar Mircea Eliade a fost făcut "mişel". A trecut aproape o lună de la această scârnăvie de emisiune, dar ambasada română de la Paris n–a luat nici o atitudine».

◆

«Legionarii nu mint aşa cum mint sioniştii».

◆

«Jaful declanşat împotriva avuţiei naţionale continuă! Mai este oare ceva de furat din România? Evident, din moment ce bişniţarii din P.D.-F.S.N. au pus ochii pe... munţii de sare de la Slănic Prahova, pe care vor să-i înhaţe prin intermediul unor bandiţi din Israel».

◆

«Totuşi, s-a întrebat cineva: din ce trăieşte Gelu Voican-Voiculescu (fost senator, *n. red.*)? Cu cât îl plăteşte Sinagoga, unde se tot afişa cu tichie-n cap?»

◆

«Evreii au condus lumea, până acum, pe ascuns – de azi înainte o conduc pe faţă».

◆

«Puterea absolută este în mâinile sionismului mondial».

◆

«Armata Israelului a fost pregătită de foşti ofiţeri hitlerişti!»

◆

«Dar mai există, oare, Occident, din moment ce toţi senzorii şi centrii nervoşi, toate pârghiile sunt în mâna evreilor? Abia acum se probează că faimoasa lucrare "Protocoalele înţelepţilor Sionului" n-a fost deloc un fals».

(Din "România Mare", Bucureşti 1999)

◆

«Barbă Cot din Sărindar (e vorba de un ziarist român al cărui nume însemnarea de faţă nu îl dezvăluie, *n. red.*) a apărut mai an pe pagina întâi a "Adevărului", fotografiat cum dănţuia pe un covor de parai la Casino Palace. Drept e că la Casa Vernescu piticul e nelipsit, el dănţuieşte pe mesele jidoveşti la diverse petreceri ale etniei ciubucare. Primitivii de jucători israelieni nu-l marginalizează nicidecum, aşa cum arată şi "Adevărul", piticul făcând pe bufonul în mod curent şi foarte rentabil la barbarele chiolhanuri medievale de la Casa Vernescu».

◆

«Singurul român curajos e un aromân! Nici nu putea fi altfel. Ioan Becali (cunoscut impresar de fotbalişti, *n. red.*) declară sus şi tare în "Sportul românesc" că sprijină "Cuibul legionar" al profesorului Şerban Suru. E bine că spiritul verde, adevărat creştin şi românesc, nu a murit şi că mai sunt unii care nu se sfiesc să-l întreţină. Şi s-ar putea ca peste câţiva ani toată suflarea românească, sufocată de minciunile Puterii şi aservirea faţă de toate liftele străine, să vadă în creştin-naţionalismul legionarilor lui Suru singura salvare a României; şi să ne amintim că ăi mai români dintre români, macedonenii, au format cele mai mari contingente ale mişcării legionare, la originile acesteia. Deci, şi din acest punct de vedere, neamul Becali face cinste macedonenilor».

(Din săptămânalul "Atac la persoană", Bucureşti 1999)

"Sponsori" ai propagandei naziste

«Din capul locului susţinem că tineretul trebuie informat corect despre toate curentele politice care la un moment dat au dăinuit în România, inclusiv despre cel legionar. Cu condiţia ca informarea să fie veridică, să nu ascundă ţelul urmărit de iniţiatori şi să ofere evaluări juste, izvorâte din trecutul/existenţa organizaţiei, cu privire la rolul ei pe scena politică actuală.

Zvastika

Atac la persoană

1 martie 1999

15

ZVASTIKA

Titlu de rubrică din "Atac la persoană"

La noi mediile de comunicare în masă merg, câteodată, pe un alt tărâm. Socotind că, după exemplul televiziunii naţionale, este de "bon ton" să dialoghezi chiar şi cu mercenarii recrutaţi să zădărnicească eliberarea Transilvaniei de către Armata Română în cel de-al doilea război mondial, diverşi alţi "sponsori" voluntari se grăbesc să vină în ajutorul mişcării legionare. D-na Jana Gheorghiu, de la "Antena 1", bunăoară, a ales tocmai noaptea de 30 noiembrie–1 decembrie pentru a chema la dialog câţiva oameni politici, profesori şi un tânăr şef de cuib legionar. Tema discuţiei: **mişcarea legionară.** Tânărul s-a dovedit mai vorbăreţ decât ceilalţi invitaţi (Sergiu Nicolaescu, Dan Pavel ş.a.) impunându-şi, într-un anumit fel, părerile, aşa încât, rămas solitar în susţinerea unor puncte de vedere fasciste, fără replică din partea celorlalţi parteneri la dialog, acestea au apărut ca adevăruri unanim acceptate. Să le rememorăm: legiunea nu a asasinat, ci i-a "pedepsit" pe vinovaţi; Nicolae Iorga a fost ucis de sovietici (!?), iar imaginea "Legiunii" a fost deformată de comunişti ş.a.m.d. După părerea noastră, o astfel de emisiune în care se vehiculează inepţii, fără ca cineva să se scandalizeze faţă de deformarea adevărului, este cât se poate de nocivă.

Antisemitismul, această atitudine ostilă faţă de evrei, atât de scumpă legionarilor, este reluată într-o formă nuanţată de "România Literară" a pretenţiosului critic Nicolae Manolescu. Publicaţia combate "confiscarea suferinţei de către evrei" în cel de-al doilea război mondial, taxată ca "imorală" de către liderul liberal, căci aceasta împiedică existenţa unui Memorial consacrat victimelor din "Gulag". Minciuna gogonată e menită să-i discrediteze pe evrei, căci şi istoria universului concentraţionar stalinist a fost scrisă şi condamnată, printre alţii, de sovieticii înşişi, semnalul fiind dat de Alexandru Soljeniţân, laureat al premiului Nobel.

Chiar şi o revistă cu orientare progresistă mai "sponsorizează" mişcarea legionară, aşa cum am constatat în "Timpul – 7 zile" nr. 49/365/1998 nr. VII, din serialul "Partidele microscopice" semnat de Radu Balthazar. Articolul porneşte de la mitul lobby-ului evreiesc internaţional antebelic datorat lojelor masonice sioniste din care cauză interesele româneşti au avut de suferit, ca pe urmă să afirme: "Înaintea celui de-al doilea război mondial trei 'imperii' îşi disputau supremaţia: Bolşevismul, Sionismul şi Naţionalismul italo-japono-german". (Să ne fie clar: un imperiu sionist nu a existat, căci un imperiu presupune existenţa unui stat dominant şi a teritoriilor pe care le-a anexat.) Cităm şi o altă frază: "Exasperat de corupţie, imoralitate şi sărăcie, tineretul şi intelectualitatea intraseră în mişcarea legionară care promitea să facă ordine în putreziciunea care afectase societatea românească". Autorul trece sub tăcere ce fel de ordine au instaurat legionarii în lunile de teroare (septembrie 1940–ianuarie 1941), când au împărţit puterea cu generalul Antonescu».

(Dintr-un articol de Nicolae Câmpeanu; în Buletinul Asociaţiei antifasciştilor din România, Bucureşti 1999)

Nota redacţiei: Da, aşa e, jigodia Radu Balthazar trece multe sub tăcere. Dar fiindcă veni vorba de ssst!, noi nu putem trece sub tăcere faptul, cam curios, că în excelentul *Buletin* al celor cărora nu le este teamă să-şi zică antifascişti (termen cam demodat) întâlnim semnătura d-lui prof. I. Stanciu-Delavedea care, pe cât de profund antifascist este dumnealui, pe-atât de des colaborează la săptămânalul "România Mare", condus de C. V. Tudor.

Chinezii din valiză

«Mass-media a relatat copios, nu rareori cu o plăcere morbidă, despre răfuielile stranii dintre diferitele clanuri chinezeşti din România. Titluri precum "Chinezii din valiză" sau "Asasinii şi-au fiert victimele în două cratiţe – din trupurile asiaticilor Xu Yin Fei şi Zong Bo n-au mai rămas decât craniile" au ţinut multă vreme prima pagină a ziarelor. Probabil că fără ferocitatea acestor crime, comunităţile chinezeşti din România ar fi rămas în ermetismul lor exotic şi impenetrabil.

Se pare că emigranţii chinezi din România (cel puţin o mare parte dintre ei) sunt organizaţi în diferite clanuri mafiote după principiul "triadei". Un concept obscur, dar folosit frecvent în articolele din presă. Am încercat să-l lămurim, dar nu am aflat mai nimic – nici de la biroul de presă al Ambasadei Republicii China la Bucureşti ("Nu ştim nimic, nu ştim ce înseamnă asta"), nici de la serviciul de presă al Inspectoratului General al Poliţiei ("Nu ştim nimic, domnule, întrebaţi-i pe colegii dumneavoastră ziarişti, care au folosit termenul de triadă!"). I-am întrebat şi pe "colegii mei ziarişti, care au folosit termenul de triadă". Nici ei nu ştiau nimic. Îl luaseră aşa, din aer. Un mister care nu avea să se oprească aici. Un lucru de înţeles. Ermetismul funciar al acestor comunităţi face greu de penetrat caracterul şi dimensiunile fenomenului chinez.

Structura acestor comunităţi este complicată şi esoterică, termenul de "triadă" nefiind, probabil, decât o extrapolare gazetărească a triadei din Mafia siciliană. Sigur este că aceste comunităţi sunt organizate în clanuri, cu activităţi dintre cele mai obscure. Chiar dacă cei mai mulţi vin în România declarând, oficial, desfăşurarea unor activităţi cu caracter economic sau comercial, în realitate mulţi chinezi practică activităţi infracţionale, în care predomină contrabanda, evaziunea fiscală (sub paravanul unor firme fantomă), şantajul, stoarcerea de taxe de protecţie etc.

Începând cu anul 1992, poliţiştii de la Serviciul de combatere a crimei organizate s-au confruntat cu nu puţine asemenea cazuri, care s-au complicat şi mai mult pe fondul confruntării, din ce în ce mai dure, pentru supremaţie, dintre două grupări rivale – cea din Beijing şi cea din Fujian. Prima lovitură a primit-o gruparea din Beijing (1992), când şase din membrii săi proeminenţi, în frunte cu liderul Ma Zhao Xi, au fost arestaţi. Ce-i drept, trei ani mai târziu, au ajuns după gratii şi unii lideri ai mişcării din Fujian. Între timp, confruntările pentru supremaţia economică s-au încâlcit şi mai mult, prin apariţia altor două grupări (constituite în veritabile asociaţii cu statut juridic, ai căror membri plătesc până şi cotizaţii): clanul din Zhejiang (considerat a fi cel mai puternic), reunind chinezi din provinciile Wenzhou şi Qing-tien; şi gruparea din Henan, care vine tot mai puternic din urmă. Se pare că aripa din Fujian a pierdut cel mai mult din puterea financiară deţinută cu câţiva ani în urmă.

Banii murdari obţinuţi din tranzacţiile frauduloase ale chinezilor se scurg sistematic spre "naşii" din China, în valizele cu fund dublu ale "curierilor" sau în cine ştie ce alte interioare obscure, pe care numai o imaginaţie subtilă şi îndelung exersată le poate găsi. Cine trădează, pe traseul acestei oculte şi dure filiere, este sancţionat prompt, uneori în mod definitiv. Din 1992 încoace nu a existat nici un an în care răfuielile dintre organizaţiile de chinezi, sau pedepsele din interiorul aceluiaşi clan, să nu se soldeze cu victime. Debutul acestei serii a vendetei chinezeşti a fost făcut în ianuarie 1992, când, într-un apartament din Şoseaua Vergului, Xu Xing Yu a fost ucis de un conaţional cu o toporişcă. Prietenul său Zhai Jing Sheng a fost rănit grav. Asasinul a rămas neidentificat.

Seria acestor crime, în timp, a ţinut mai mereu prima pagină în publicaţiile româneşti. Celebritatea şi-au câştigat-o, însă, două asasinate ceva mai stranii. În iulie 1992, în apele Lacului Pantelimon, spre Mânăstirea Cernica, au fost găsite, într-un geamantan, trupurile a doi chinezi. Victimele, soţ şi soţie, erau patronii unei societăţi comerciale. Criminalii au fost găsiţi, judecaţi şi condamnaţi. Întrebarea ziariştilor a fost: cum de au încăput doi chinezi într-un singur geamantan? La 17 iunie 1995, administraţia unui bloc din bulevardul Dimitrie Cantemir a anunţat că s-au găsit, în canalul colector al imobilului, fragmente de piele şi muşchi de provenienţă umană. La descinderea poliţiei au fost descoperite, într-un apartament, craniile a doi chinezi. Victimele fuseseră tranşate gospodăreşte şi apoi fierte în sodă caustică. În două crătiţi. Autorii abominabilei crime, Zhao Tun Guo şi Chen Ming, au reuşit să dispară. Ce-i drept, Zhao Tun Guo a fost împuşcat (rănit) şase luni mai târziu, în apartamentul său din Şoseaua Vergului. După externarea din spital, dispare iarăşi. În schimb, sunt prinşi de poliţie agresorii lui.

Conflictele chinezeşti se petrec de obicei în interiorul comunităţii. Excepţia a constituit-o altercaţia din 1 spre 2 august 1998, când, în discoteca Harlem din Ştrandul Titan, un chinez turmentat, simţindu-se ofensat de refuzul unei tinere românce (şi de reacţia firească a prietenului acesteia), şi-a mobilizat conaţionalii. Aceştia, înarmaţi cu pistoale, au început să tragă la întâmplare, rănind doi tineri români. Probabil că încălcarea regulii inflexibile de a reduce altercaţiile numai în interiorul comunităţii a fost sancţionată aspru de liderii clanului.»

(Dintr-un reportaj de Ştefan Cioacă-Ioanid; în "Curierul Românesc", Bucureşti 1999)

Strip-tease de lux

«Onix, stripteuză în sexy-clubul "Il buongustaio" din Bucureşti, a adunat cel mai mult 700.000 de lei într-o seară. Adică mai puţin de 70 de dolari. Bani puţini, comparativ cu piaţa internaţională; dar banii nu contează aşa de mult. Important este, spune Onix, să pui mult suflet în ceea ce faci.

Onix... Este, bineînţeles, numele de scenă. Cel adevărat nu are, potrivit spuselor ei, nici o importanţă. Aşa se recomandă oricărui bărbat care vine marţi, joi sau sâmbătă seara în sexy-clubul "Il buongustaio" din Calea Dorobanţilor. Ochi negri, sâni bine conturaţi, şolduri feline, picioare lungi… E lesne de observat că ea atrage toate privirile. Când se apropie de mese, mâinile se lipesc lacom de trupul ei. După vreo trei-patru intermezzo-uri – nu mai multe – prin sală, Onix se îndreaptă spre culise, unde se spală şi se parfumează. Pe unduirea coapselor, între şnuruleţul de la bikini şi piele, se disting bancnote de 10 şi 50 de mii de lei. Se retrage mereu în culise, după cum spune şi Pantera, una dintre cele patru colege ale ei. "E cu gândul numai la numărul ei", mărturiseşte Pantera cu o oarecare invidie în glas.

Onix pare într-adevăr cea mai grăbită dintre cele cinci fete. Ea nu prea se aruncă la bani. Umblă vorba că nu prea i-ar plăcea bărbaţii. "Bârfe!", exclamă Pantera, adăugând: "Dacă ajungi să o cunoşti, e o fată extraordinară". Onix fumează mult şi, dacă un client îi oferă un pahar de vin roşu, nu îl refuză. "Nu stau mai mult de două minute la o ma-

să... Majoritatea sunt boşorogi libidinoşi", spune, trăgând afectată din ţigară. "Îi ochesc pe ăia între două vârste sau pe cei veniţi cu prietenele, nevestele sau amantele. Ăştia din urmă vor un preludiu şi vin să se încălzească aici. Sau sunt perverşi. Sau vor în grup. Unu' mi-a oferit odată 200 de dolari să merg cu el şi cu prietena. Am refuzat..."

Al doilea număr, folosit în multe cluburi, este aşa-numitul "Dansul ţigăncilor". Fetele se urcă pe genunchii bărbaţilor, îi acoperă pe de-a-ntregul cu rochiile lor lungi şi dansează ca posedate. Onix, de obicei, nu are nimic sub rochie...

Cel mai tare număr al serii îi aparţine tot ei. Ca o "fata morgana", se prelinge prin cortina de mătase. Pare a se materializa încet, pe măsură ce aburii violeţi din mijlocul scenei încep să-şi piardă consistenţa.

Numărul durează 6 minute şi 20 de secunde şi ţine sala ca pe ghimpi. După ce zboară şi ultima textilă de pe ea, aplauzele şi fluierăturile răsună şi vinurile încep să se comande mai abitir. Unii clienţi încep s-o cheme la mesele lor, fluturându-i bancnote. Le zâmbeşte lasciv şi se retrage galeşă după cortina de mătase. "Nu-i aşa că pare absurd?", zâmbeşte ea. "O stripteuză să refuze banii ce i se oferă, ca să zic aşa, în timpul serviciului... Numărul ăsta e numărul meu. Îmi place. Pun suflet în el". Soarbe din paharul de vin având zugrăvită pe faţă o expresie visătoare. Parcă ar fi, cu frizura ei băieţoasă, o liceană nebună. Are însă 25 de ani. Are şi un prieten care o întreţine. E neamţ şi are 30 de ani. Venit cu afaceri şi rămas... din dragoste pentru ea.

"De nenumărate ori, diverşi ştabi mi-au făcut oferte. Mă crezi sau nu... în afară de Karl am mai fost doar cu doi bărbaţi în viaţa mea. Bărbaţi la care am ţinut. Nu sunt o prostituată. E drept, Karl mă întreţine, dar mă iubeşte şi îl iubesc".»

(Dintr-un reportaj de Ovidiu Iordan; în "Dilema", Buc. 1999)

Emigrație, da... dar și imigrație

«Până în 1989, zeci de mii de cetăţeni români au părăsit legal sau ilegal ţara, cu sau fără voia lor, din motive politice sau etnice. După 1990, ca urmare a deschiderii graniţelor, România a devenit o placă turnantă, o sală de aşteptare spre vestul şi nordul Europei. Profitând de uşurinţa cu care se acordă vize de şedere în România, tot mai multe grupuri de imigranţi din Asia, Orientul Apropiat sau Africa vin, sub paravanul unor afaceri licite, ca turişti sau la studii, pentru ca ulterior să rămână clandestin, după expirarea vizei, ajungând la săvârşirea de infracţiuni pentru a-şi asigura existenţa. Până în prezent au fost solicitate aproape 3.000 de cereri de azil în România de către persoane provenind din ţări cu profunde dificultăţi economice sau politice (Pakistan, Bangladesh, Irak, Iran). În condiţiile actuale ale României şi ţinând cont de faptul că asistenţa materială şi financiară de la forurile internaţionale este total insuficientă, primirea şi găzduirea acestor categorii de persoane implică eforturi băneşti cărora economia naţională nu le poate face faţă».

(Dintr-un articol în "Curierul Românesc", Bucureşti 1999)

40, undeva în Belgia

Cei 40 din titlu sunt români. Muncitori români. Ei au ajuns, după fel de fel de peripeţii, în Belgia, unde se zbat să capete ceva de lucru, orice, şi să adune un ban. Reporterul N. Mihalcea, de la "România liberă", i-a întânit pe o margine de drum. Şi a discutat cu ei:

«Tot grupul, vreo patruzeci de inşi, e alcătuit numai din români. La vederea reportofonului, au o mişcare de recul. Cât să aibă cel mai tânăr? 18-19 ani? Nu scoate o vorbă. Cel mai în vârstă spune că are 52 de ani, e din Maramureş, are şase copii acasă, trebuie să le facă un rost. Pe timpul prieteniei fierbinţi dintre Ceauşescu şi Khaddaffi a lucrat în Libia, sub supravegherea securiştilor români, care le ţineau preventiv paşapoartele şi, ca să-i lase să lucreze la negru, le "ciupeau" din câştig. Toţi cei de-aici muncesc în construcţii. Răspund la întrebări, la început monosilabic şi fără chef. Îl întreb pe un flăcău de vreo 30 de ani ce meserie are: haiduc, îmi răspunde ostentativ. Cum a intrat în Belgia? "Pe cărare!" Subiect tabu. Atmosfera se mai destinde când le spun că sunt de la "România liberă". "Ah, voi i-aţi asmuţit pe mineri", zice unul. "Du-te, bă, de-acilea, sare altul, confunzi cu România Mare, cu descreieratu' de Vadim!" Nu au interes să se facă vâlvă în jurul românilor şi al României, vieţuiesc într-un sănătos anonimat, rupt cu brutalitate de invazia minerilor. Tot ce-i interesează e să vină cineva dimineaţa, să-i angajeze. "Dacă ai noroc să te ia un belgian, e bine. Îţi dă de trei-patru ori mai puţin decât unuia cu forme legale, dar te plăteşte, nu ai surprizele pe care ţi le pot face marocanii, în stare să te muncească, pe urmă să te dea în brânci afară, fără să-ţi dea un franc". Majoritatea celor care sunt acolo, îmi spune Marian M. (care are un "stagiu" de aproape cinci ani ca zilier în Franţa, de unde a fost expulzat, singurul care a acceptat să-şi spună numele), visează să ajungă în Anglia via Bruges sau Ostende. Mulţi cer azil politic, dar, neavând şanse ca români, spun că sunt din Republica Moldova. Îi supără teribil confuzia care se face cu ţiganii români: "În decembrie au fost trimişi în România 56 de ţigani români şi atunci am auzit, prima dată, la televiziunea din Bruxelles, spunându-se *ţigani români*. Furaseră din case, mai mult aparatură electronică". Zilierii români închiriază câte 4-5 o cameră. La "Castelul" din apropiere, de fapt o imensă cazarmă dezafectată, azilanţii, mai mult ruşi, primesc o indemnizaţie de 24.000 FB (cam opt milioane de-ale noastre, dar preţurile sunt înspăimântătoare), dar şi riscă să fie trimişi în "campusuri", cum zice cineva. Marian zice că românii stabiliţi înainte de revoluţie în Occident nu fac nimic pentru cei veniţi după, ba chiar îi ţin departe. Încă mai funcţionează, subconştient, frica de agenţii infiltraţi de securitate. Cineva îmi spune că a fost lăcătuş, "dat în şomaj". Aici munceşte pe unde apucă, "pe la containere, mai car lăzi la aprozar", dacă ar putea şi-ar aduce şi copiii, chit că "aici şi câinii trăiesc mai bine decât zilierii". Nu s-ar mai întoarce în ţară: în România, în halul în care e, nu poţi să câştigi un ban. Marian M., care vorbeşte curent franceza, spune că impresia produsă de mineriadă asupra belgienilor a fost groaznică: "Sunteţi o ţară neguvernabilă. Cum să vă încadraţi în Comunitatea Europeană?" E aproape amiază, e frig, plouă. Românii stau zgribuliţi, poate vine cineva să-i angajeze».

Mihai Popescu

«În urmă cu vreo trei decenii apărea în "Contemporanul" o rubrică intitulată "Să vorbim despre…", cuprinzând tablete corozive care atacau cu talent aspecte negative ale contemporaneităţii şi erau semnate de Mihai Popescu, un inamic neîmpăcat al fuduliei ciocoieşti, al tendinţei de căpătuială, al ipocriziei şi abaterii de la omenie.

Autorul lor se născuse într-o familie de militanţi pentru democraţie – tatăl său era Nicolae Popescu-Dorneanu – şi încă din copilărie cunoscuse printre vizitatorii casei numeroşi combatanţi pentru dreptate, progres şi bunăstare.

Îmbrăţişând şi el aceleaşi idealuri, încadrându-se în lupta antifascistă, Mihai Popescu a avut parte, încă de la 18 ani şi ulterior în repetate rânduri, de persecuţiile temutelor – pe drept cuvânt – organe represive ale vremii.

Înzestrat cu o fire nesupusă, nimic nu l-a putut clinti din drumul său şi a rămas un nonconformist până la sfârşitul vieţii. Pe unde a lucrat după război – în presă, la Radio, la Oficiul pentru turism, la Camera de comerţ – Mihai Popescu a sfinţit locul, fiind îndrăgit de colaboratorii săi şi duşmănit de parveniţi, intriganţi şi cameleoni politici. De aceea, la un moment dat, pe la începutul anilor '70, rubrica sa, de care vorbeam la început, a fost suprimată.

Este dureros că am ajuns să vorbim despre... Mihai Popescu, la trecut. O facem cu respect, cu duioşie şi cu recunoştinţă, pentru tot ce ne-a dat fiecăruia dintre noi din preaplinul sufletului său».

(Dintr-un necrolog de Dan Vasile-Toma; în Buletinul Asociaţiei antifasciştilor din România, Bucureşti 1999)

Mizil

«Doar unul din zece locuitori mai au de lucru în Mizil. Restul se descurcă numai cu ajutorul de şomaj, alocaţia de sprijin sau alocaţia pentru copii. Pentru că nu iau bani decât de două ori pe lună, oamenii mănâncă pe datorie la puţinele magazine care au mai rămas deschise. Ei nu înţeleg cum a fost posibil ca statul să închidă toate întreprinderile. Oraşul e declarat mort. Perspectivele pentru dezvoltarea infrastructurii au fost blocate pentru că oraşul nu mai are bani. Singura speranţă stă în Banca Mondială, care a pus la punct un program prin care şomerii să fie angajaţi de autorităţile locale. La Mizil, însă, primarul nu poate da de lucru la mai mult de 30 de oameni».

(Din "Curierul Românesc", Bucureşti 1999)

Un apartament pentru Gellu Naum

«Unul din cei mai de seamă poeţi ai noştri din acest veac este Gellu Naum. Studiile şi antologiile închinate avangardei îl înfăţişează cu un respect de sonoritate mondială, dar octogenarul autor n-a obţinut până azi nici măcar o locuinţă în Bucureşti. Cu puţin timp în urmă, l-am auzit pe preşedintele Uniunii Scriitorilor, dl. Laurenţiu Ulici, relatând cu stupefacţie, în faţa unui auditoriu distins, la Ministerul Culturii, cum a încercat, fără succes, a-i face rost de-o atare locuinţă. După ani de intervenţii la diverse autorităţi, i s-a indicat, în cele din urmă, un apartament periferic şi degradat, într-un bloc locuit de inşi de o calitate îndoielnică. I-a fost ruşine să-l ducă acolo pe venerabilul său confrate şi pe soţia acestuia, care şi-a pierdut vederea, preferând a le spune că… nu s-a rezolvat nimic…»

(Dintr-un articol de Gh. Grigurcu; în "România liberă", Buc. 1999)

Mica publicitate

■ Tânără senzuală, ofer companie unui domn generos. Telefon

092.896.310.

- Cuplu, străin 37, româncă 21, caută un alt cuplu pentru momente plăcute. 094.258.707
- Ziaristă, 28/177/55, senzuală, apetisantă, roşcată, fără prejudecăţi, doresc să cunosc domni. Tel. 01/898.47.87 (7.800 lei/30 min.)
- Două tinere foarte frumoase dar sărace, Aura 23/175/58 şi Loredana 19/172/52, vor să comunice cu bărbaţi generoşi şi curajoşi. Au multe de spus la 00237-900214, oricând.
- Bărbat tânăr, 32, ofer companie plăcută numai doamnelor singure şi generoase. 094.353.205 – Călin.
- Tânăr intelectual, 35 ani, caut prieten stabil pentru durată. Sună seara după 22.00 la 094.841.349.
- Doamnă, domnişoară, oferim companie domnilor generoşi! Tel. (01)892.10.15.
- Asiatică. Sexul este meseria mea! (01)892.18.10.
- Suedeză blondă, 1.80, sâni imenşi! (01)892.18.12.
- Ţigancă! Hai să te fac! Tel. (01)892.18.11.
- Turcoaică! Îm buci ceva? (01)892.18.20.
- Italience, căutăm bărbaţi pentru companie, eventual sex! Tel. (01)892.18.22.
- Lesbiană caut pereche! Tel. (01)892.18.81.
- Vino să ne-o tragem! Telefon (01)892.18.88.

(Din "România liberă", Bucureşti 1999)

- Berbec, 24/180/69, caut mioară sau mioritze, cu care să încep întemeierea unei mici stâne. Cioban şef obsedat, Dan. OP 16, CP 135, Bucureşti.
- Aş vrea să cunosc un bărbat fascinant (55 ani), cu care să fac excursii minunate, plătind nemţeşte, evident. Adresa la ziar.
- Profesoară bălăioară (37/158/55), cu copilă mărişoară (8 ani), vreau relaţie superioară. Adresa: Anghel Lidia, Intr. Drăguşa nr. 11, ap. 1, cod 75112, Bucureşti.

(Din "Academia Caţavencu", Bucureşti 1999)

- 56/168/67, cu părul negru, dar rarefiat, fără locuinţă după divorţ, doresc să cunosc, pentru căsătorie, doamnă cu locuinţă într-un oraş mare, care să nu crească animale în locuinţă, dar să-mi poată asigura, direct ori prin sponsori, publicarea cel puţin a unei cărţi interesante. Accept 20% în plus la greutate şi 20% în minus la vârstă.

(Din ziarul "Naţional", Buc. 1999; reprodus după "Dilema", Buc. 1999)

Can-canuri...

...întâlnim, ca de obicei, în revista V.I.P., din Bucureşti:

"Cântăreaţa **Angela Similea** şi-a câştigat nepoţii la proces"; "Actorul **Petre Gheorghiu** s-a îmbolnăvit pentru că n-a mai jucat"; "Cântăreaţa **Maria Lătăreţu** a murit de dorul soţului ei"; "Actriţa **Violeta Andrei** de la Teatrul Bulandra a fost persecutată de Elena Ceauşescu pentru că era frumoasă"; "Cântăreaţa **Irina Loghin** a trecut la adventişti"; **"Oana Roman,** fiica lui Petre Roman, jefuită la Paris"; "Actorul **Florin Călinescu** a dat faliment cu pizzeria din Timişoara"; **"Liviu Ciulei** a primit în dar un teatru".

Şase funcţionari de la poştă au fost arestaţi luna trecută, după ce fuseseră prinşi că furau sistematic bani şi alte lucruri de valoare din plicurile şi pachetele pe care le mânuiau.

Eu, dacă aş avea putere, i-aş băga pe ăştia la zdup într-o celulă cu pederaşti, ca să-i facă poştă.

În editura "Integral" din Bucureşti
a apărut noul roman
"Bătrânul ieri şi nenăscutul mâine"
(190 pag.)
de *LIANA MAXY*

Este un roman al emigraţiei şi se referă la noi, evreii reveniţi în patria strămoşilor.
La fel ca şi în precedentele sale volume:
"NUCLEUL MAGIC" (1986) 482 pag.
(biografia pictorului M. H. Maxy şi a familiei sale)
şi "PUNCTELE MELE CARDINALE" (1994) 196 pag., cuprinzând: versuri, nuvele, evocări, portrete, interviuri, impresii de călătorie, autoarea foloseşte o autentică limbă literară, un ritm alert şi un stil propriu.

Cărţile pot fi obţinute trimiţând un cec bancar sau poştal pe adresa: P.O.B. 1114, Ramat Gan 52111. Tel.: 7519839

- **BĂTRÂNUL IERI ŞI NENĂSCUTUL MÂINE – 40 shekeli**
- **PUNCTELE MELE CARDINALE – 40 shekeli**
- **NUCLEUL MAGIC – 60 shekeli**

ION MIHĂILEANU
Corespondență din Franța

Caleidoscop parizian

■ Caut urgent altă planetă
■ De ce Lionel Jospin a devenit pieton
■ Incident diplomatic din cauza vinului de Bordeaux
■ Nu s-a prea înghesuit lumea la Monica Lewinsky
■ Bizarerii pariziene

Ne apropiem vertiginos de anul 2000, de secolul următor, pe care l-am vrea diferit de cel actual. Lăsăm în urmă Shoa, uriașa crimă contra poporului evreu, lăsăm în urmă războaie pustiitoare, masacre peste masacre, dictatori sângeroși care se joacă cu cifrele de milioane de victime, fie că țările se numesc Cambodgia, Ruanda sau Kosovo. Și nu se poate să nu-ți pui întrebarea pe care și-a pus-o Arthur Koestler cu puțin timp înainte de a-și pune capăt vieții: oare oamenii nu sunt nebuni? La care a răspuns: da, oamenii sunt nebuni, dar nu-și dau seama că sunt nebuni.

Îl înțeleg foarte bine pe un domn, pe nume Jean Heidmann, alsacian de felul său (nu, nu e evreu!), care a împlinit de curând 75 de ani. Multă lume îl consideră, cu bunăvoință ironică, un "original". Alții, pur și simplu – un bătrânel nebun. De ce? De 15 ani el simbolizează în Franța o disciplină nouă, de proastă reputație: cercetarea unor semnale radio artificiale dezvăluind prezența în univers a unor civilizații și tehnologii evoluate. Cu alte cuvinte, a unor ființe diferite de nebunii care suntem noi…

Într-o carte intitulată "Intélligences extraterrestres", publicată recent de editura Odile Jacob, Jean Heidmann își imaginează existența unor ființe inteligente care decodează emisiunile de televiziune de pe planeta Terra. Pentru ca la urmă, scrie astronomul nostru, "să-și dea seama că ne autodistrugem prin războaie, genociduri, poluare nucleară, otrăviri chimice, distrugerea resurselor de apă, a ozonului, a oxigenului atmosferic; gestiunea planetară haotică și iresponsabilă îi obligă să ne șteargă de pe lista lor de ființe inteligente din cosmos".

Nu i-a fost ușor inginerului Jean Heidmann să devină astro-fizician. A învins toate obstacolele. După cum nu i-a fost ușor să învingă scepticismul științei oficiale pentru a-și impune punctul de vedere similar cu al pionierului american Frank Drake, bazat pe următoarele premize logice: 1) viața pe Pământ e rezultatul evoluției naturale a unor procese fizice; 2) ceea ce s-a întâmplat pe planeta Terra se poate produce în altă parte; 3) inteligența omenească nu reprezintă culmea a ceea ce a creat Cosmosul. Deși e pensionar din anul 1992, neastâmpăratul nostru astronom e ultra-activ. A pledat și a izbutit să facă să fie adoptat proiectul său de transformare a craterului de pe suprafața ascunsă a Lunii în sanctuar științific de unde să se observe mai bine semnalele cosmice. Astronomul francez, care a devenit în 1995 secretarul prestigioasei Academii internaționale de astronautică, a mers și mai departe. El obișnuiește să spună: și dacă "contactul" se stabilește mâine? De aceea, a obținut ca respectiva Academie să recunoască nu numai faptul că "cercetarea unor inteligențe extraterestre face parte din explorarea spațială", ci și că "nici un răspuns la un semnal de inteligență extraterestră nu trebuie trimis decât după consultări internaționale".

Jean Heidmann contiuă să viseze. El e partizanul unui proiect pe numele său "Focal", o idee împrumutată din teoria relativității a lui Einstein. Neștiutor în ale astronomiei, redau "tel quel" proiectul: utilizarea curburii pe care masa Soarelui o provoacă razelor luminoase ce trec în preajma sa, transformând planeta noastră într-o lentilă convergentă uriașă. Și că ar fi de-ajuns ca să se plaseze un cerc ocular în focarul gravitațional, unde razele deviate se întâlnesc, pentru a se obține o lunetă uriașă. După Heidmann, cu un asemenea instrument s-ar putea vedea, pe o planetă situată la treizeci de ani lumină, conturul continentelor și căldura emisă de un oraș ca Los Angeles!

Nu vă amintește acest astronom francez, poet în felul său, de un personaj atât de drag, Miroiu din "Steaua fără nume" de Mihail Sebastian? Întruchipat cu un farmec nespus de Radu Beligan…

■ N-o să amintesc nici de tragedia numită Kosovo, nici de demisia zgomotoasă a lui Philippe Seguin din fruntea R.P.R. (partidul întemeiat de Jacques Chirac), subiecte la ordinea zilei în Franța în ziua când scriu aceste rânduri. Până la 1 iunie, când ele vor apărea, sper ca aceste subiecte să dispară din actualitate. În treacăt fie spus, la alegerile europene, ce vor avea loc în mod normal la mijlocul lunii iunie, e de dorit, poate că e și de așteptat, ca forța electorală a celor două grupări antagoniste de extremă dreaptă – conduse de Le Pen și Megret – să scadă. Dea Domnul!

Prefer să scriu despre primul ministru al Franței, Lionel Jospin. Nu vă speriați, n-am de gând să mă opresc asupra concepțiilor sale politice. E mai amuzant să evoc preocupările sale mai prozaice, de om obișnuit.

De un timp încoace, parizienii care străbat străzile Parisului întâlnesc uneori un pieton neobișnuit. E Lionel Jospin, care, de la Marea Adunare Națională, sau după o vizită la minister, preferă să se întoarcă la Hôtel Matignon pe jos. În goană după popularitate? N-aş zice, cu toate că trecătorii îi zâmbesc când îl recunosc şi l-ar îndemna în felul ăsta să repete escapadele.

Jospin a devenit din când în când pieton din alte motive. Sexagenarul care în tinereţe practica rugby-ul a constatat că de când a devenit prim ministru silueta sa s-a cam rotunjit. Cu alte cuvinte s-a cam îngrăşat. Cică această evoluţie fizică a diminuat dinamismul şefului guvernului. De aceea a decis să treacă la acţiune. Mersul pe jos e o opţiune, nu singura, nici cea principală. Regimul alimentar e cheia. În consecinţă carnea a fost înlocuită cu peştele, cartofii prăjiţi cu legumele fierte sau crude. Dispărute, eliminate prăjiturile. Şi vinul. Celebrele vinuri franceze, puternicul Bordeaux sau veselul Beaujolais. Ca să nu mai amintesc de spumoasa şampanie. În câteva săptămâni Lionel Jospin a dat jos 7 kilograme şi, zice-se, e fericit de rezultat.

Sunt sigur că preşedintele Republicii, Jacques Chirac, n-are asemenea preocupări. El e un gurmand fără pereche: e celebră preferinţa sa pentru "tête de veau". El nu măsoară niciodată porţiile de mâncare şi nu se fereşte să bea vin, bere, tot ce poate înveseli fiinţa umană. Oare coabitarea cu Jospin îi prieşte mai mult decât primului ministru, eliberat fiind de grijile zilnice ale acestuia?

■ Apropo de mâncare şi băutură, ele pot provoca uneori incidente diplomatice grave. E cazul proiectului vizitei la Paris a preşedintelui Iranului, Mohamed Khatami, cică un moderat peintre ayatollahii fanatici. El trebuia să fie primit cu mare pompă, cu fanfare, steaguri, cu covor roşu, bineînţeles persan, aşternut la intrarea la Elysée. În ultima clipă vizita a fost amânată "sine die". Până şi curcile ar râde dacă ar afla motivul. Domnul moderat Khatami a cerut ca la recepţia oferită de Jacques Chirac să nu se afle pe masă nici o sticlă, nici un strop de vin... Concepţia sa "moderată" de musulman îi interzice nu numai să bea vin, dar îi obligă şi pe ceilalţi să nu bea. Lui Chirac i-a sărit muştarul şi a răspuns ayatollahului, presupun, următoarele: "N-ai decât să bei apă chioară, n-ai să mă sileşti pe mine să beau şi eu "Chateau Chirac" (aşa e poreclită la Paris apa de la robinet, dar asta-i altă poveste...) când eu am la dispoziţie cele mai renumite vinuri, invidiate de întreaga lume! Încât binevoieşte să rămâi acasă până ai să te răzgândeşti". Vezi Doamne însă că italienii au înghiţit găluşca molahului. L-au primit cu surle şi trâmbiţe, pe masă nu se aflau decât apă şi sucuri de fructe. Bunătate de lacrima Christi sau de Chianti au fost lăsate în beciurile Quirinalului. Cum de au abandonat demnitatea lor urmaşii Imperiului roman, transformându-se într-un preş islamisto-persan? Poate că dacă li s-ar fi cerut italienilor ca de pe masă să dispară celebrele macaroane ar fi rezistat mai bine. Poate, cine ştie.

În ipoteza în care Mohamed se va răzgândi şi va accepta condiţiile Parisului, îmi îngădui să sugerez protocolului de la Elysée să expună vizibil renumitele vinuri şi şampania Rothschild, pentru a face o plăcere deosebită prietenilor Israelului, islamiştilor iranieni. Precum şi celebrele Châteauneuf-du-Pape, Château l'Evangile 1988, Le Château-la Croix, Château-la-Basilique, Château-la-grâce-Dieu. A nu se uita Saint-Emilion şi alte vinuri sfinte şi sfinţite. Căci, nu-i aşa, islamiştii sunt în acelaşi timp mari prieteni ai creştinătăţii...

Şi câteva minime:

■ Monica Lewinsky la Paris n-a făcut mare brânză, cum se zicea pe vremuri la Bucureşti. A semnat autografe nu la o librărie, ci la Galeries Lafayette, unde nu s-a înghesuit multă lume, deşi reclama la televiziune a fost mare. ■ "Fereşte-mă, Doamne, de moştenitori, căci de duşmani mă apăr singur", ar putea zice răsucindu-se în mormânt Pablo Picasso, aflând că-ţi poţi cumpăra un Citroën Xsara Picasso, un coniac Hennessy Picasso, o brichetă St. Dupont Picasso. "Picasso Administration", organizaţia care îi grupează pe cei cinci urmaşi, în frunte cu fiul său Claude, vânează tot ce se poate: dolari, lire sterline, franci francezi sau elveţieni, în curând euro. Vor întrece probabil afacerile Salvador Dali, poreclit, în timpul vieţii, Salvadolari... ■ O iniţiativă frumoasă: 48 de comercianţi din Montpellier afişează în vitrinele magazinelor un triunghi roşu pe care e înscris, cu litere de culoare galbenă, următorul text: "Comerciant-meseriaş împotriva rasismului, fascismului". Pare-se că această iniţiativă va fi urmată de comercianţi din Arles, Béziers, Sète şi Frontiquan. Contra lui Le Pen şi Megret. ■ Quartetul Alexandru Bălănescu din Londra, împreună cu ansamblul Tankard Australian Dance Theatre au oferit un splendid spectacol în cadrul bienalei de dans din Val-de-Marne. Sala arhiplină, aplauze nesfârşite la scenă deschisă. Alexandru Bălănescu, compozitor şi violonist de mare clasă, fiul psihologului Ion Bălănescu, a fost apoi invitatul de onoare al grupului maghiar Muzsikas într-un concert care a avut loc la Théâtre de la Ville din Paris.

● **DesfrâNATO!**

Căutăm

AGENT DE PUBLICITATE

Persoană dornică să procure reclame pentru publicaţie în limba română

Bine remunerat

☎ 03-5227269

PROGRAMUL RĂSFĂŢURILOR LA MIFAL HAPAIS

LAND ROVER
FREELANDER

FREELANDER-LANDROVER

(altă cale de răsfăţ)

formăm
171
şi ne alăturăm

Chiar dacă nu ai câştigat premiul întâi de 1,5 milioane shkalim, mai sunt multe căi să fii răsfăţat de programul abonaţilor. Una este autoturismul Freelander 4x4 – Landrover, model 99, noul premiu doi în program.

Cu Freelander-Landrover pluteşti pe şosele, călătorind cum nici n-ai visat.

Aspectul modern impresionant, cauciucurile late şi mazganul original te întovărăşesc tot drumul.

Formează numărul de telefon al abonaţilor, asociază-te chiar acum şi participă şi dumneata la tragerile săptămânale şi lunare.

Telefon 03/694-0177 în zilele de duminică-joi
între orele 9-16

תכנית המנויים
מפעל הפיס

HARRY FOSHA
NEW YORK

Made in U.S.A.

A fost conceput primul născut al mileniului următor!

Un studiu lingvistic publicat cu ani în urmă susţinea că cel mai întrebuinţat cuvânt este conjuncţia "şi". Dacă studiul ar fi apărut în zilele noastre în America, fără îndoială că cel mai întrebuinţat cuvânt ar fi "mileniu", cu zecimala sa, secolul. Reţeaua de hoteluri Hilton a început mişcarea cu câţiva ani înainte, rebotezându-şi hotelul de lângă World Trade Center, din New York, "Hilton-Millenium".

Unele aspecte legate de trecerea în noul mileniu sunt mai plăcute, altele mai puţin. Iată, de pildă, minunea secolului nostru, computerele, despre care unii experţi spun că la un moment dat ne vor subjuga, nu sunt, în mare parte, în stare să intre în noul mileniu, pentru ele după 1999 urmând... 1900! Să sperăm că specialiştii vor rezolva problema la timp, ferindu-ne de catastrofe computerizate!

Pe lista pozitivă a noului mileniu se înscrie revista editată de "New York Times", care va dedica problemelor mileniului şase numere complete. Primul număr apărut cuprinde o serie de superlative: cel mai bun instrument muzical, cea mai bună jucărie, cel mai bun... scandal sexual. Celelalte numere vor fi dedicate unor probleme importante ca transformarea vieţii femeilor în ultima mie de ani, marile aventuri ale secolului etc., iar ultimul număr va documenta crearea unei capsule a cotidianului "New York Times" care să-i ajute pe cetăţenii mileniului următor să înţeleagă mai bine viaţa de azi.

Trecând acum la zecimala mileniului vom găsi o serie de cărţi despre secolul 20 american. O istorie bogat ilustrată a politicii ultimului secol. O altă carte aflată pe lista best-sellerelor lui "New York Times" este intitulată "Secolul" şi e o relatare a secolului 20, completată cu fotografii şi mărturisiri la persoana întâi. Cum unul dintre autori este Peter Jennings, crainicul politic al reţelei de televiziune ABC, porţiuni din carte au fost transformate în documentare pentru micul ecran.

Pentru că am pomenit de bestsellerele din "New York Times", trebuie menţionată, pe locul întâi al listei, cartea "Totul prea uman", în care fostul consilier al preşedintelui Clinton, George Stephanopoulos, se arată... puţin cam prea obiectiv faţă de atmosfera de la Casa Albă. Tot pe aceeaşi listă se află şi "Povestea Monicăi", biografia faimoasei Monica Lewinsky, şi o antologie a celor mai bune schiţe americane din secolul nostru, publicată de binecunoscutul autor John Updike.

Revenind la mileniu şi la probleme mai puţin literare, una din preocupările americanilor este să cunoască primul născut al noului mileniu. Specialiştii au apreciat că cea mai favorabilă şansă de a avea un bebeluş în prima zi a mileniului este ca acesta să fie conceput în noaptea de 9 spre 10 aprilie.

Interesul nu e numai platonic. O mare firmă a anunţat că oferă un milion de dolari primului născut din prima zi a mileniului următor. (Un milion de dolari? Nu mai e ceva care să te impresioneze. O jucătoare de baschet a aruncat mingea de la un capăt al terenului în coşul din partea cealaltă. Performanţă demnă de toată admiraţia, fără îndoială. Dar să capeţi un premiu de un milion de dolari pentru această realizare, parcă e prea mult.)

Premiul pentru bebeluşul noului mileniu poate duce la litigii juridice, ţinând seama că Statele Unite au diferite fuse orare. Vom trăi şi vom vedea. Deocamdată să consemnăm că pe lângă obişnuitul "Noapte bună", în seara de 9 aprilie, crainica postului local al reţelei ABC a adăugat: "Şi succes celor care încearcă!" Ar fi nostim ca prin decembrie să aflăm că ziarista respectivă a intrat în concediu de naştere!

Cel mai bun titlu

Una din problemele cele mai dificile în difuzarea unui film este alegerea unui titlu care să exprime esenţa acţiunii, dar în acelaşi timp să fie atrăgător pentru spectatorii unei anumite ţări. Iată, de pildă, comedia de mare succes "There is something about Mary". În Polonia, de exemplu, sunt gustate glumele cu blonde, deci filmul cu Cameron Diaz a devenit "Pentru dragostea unei blonde". În Franţa, filmul a fost intitulat "Mary cu orice preţ". În Asia sunt preferate titlurile explicative, aşa că în Thailanda titlul a devenit "Adevărata mea dragoste face faţă oricărui eveniment, oricât de neplăcut", iar în Hong-Kong comedia a primit titlul "Bucură-te de jocul dragostei".

Alte filme capătă titluri şi mai speciale. De pildă "Leaving Las Vegas" a devenit în cantoneză "Eu sunt un beţiv şi tu eşti o prostituată". Printre cele mai originale titluri se numără fără îndoială cel dat în Asia filmului "Babe", prezentat spectatorilor chinezi sub titlul "Un purceluş care vorbeşte şi rezolvă problemele agriculturii", şi acela al filmului "The Crying Game", devenit "Oh, nu, iubita mea avea un penis!".

●

HOR: Hitahdut Oi-vei Romania.

AL. MIRODAN

Poşta dicţionarului

Moni Cârciumaru, Ramat Gan, a citit “pe nerăsuflate” Jurnalul lui Mihail Sebastian, a fost “impresionat” de “pasiunea carnală” a scriitorului pentru actriţa Leny Caler şi ar dori să ştie mai multe despre cariera teatrală a acesteia (“eu eram prea tânăr ca să o mai văd pe scenă”).

Iată, întru lămurire, câteva date dintr-un articol publicat de criticul dramatic Valentin Silvestru, în “România literară”, la moartea celebrei artiste şi amante:

«Talentul original, temperamentul artistic ardent, o dicţie impecabilă şi o postură scenică elegantă au impus-o de la debut, care a avut loc sub oblăduirea soţilor Bulandra, la compania ce o întemeiaseră. Noua angajată (apoi asociată) s-a bucurat de preţuirea colegei Maria Ventura, care ţinea s-o aibă mereu ca parteneră. De altminteri, toată viaţa au fost în juru-i colegi ce au iubit-o, au admirat-o şi au sprijinit-o: G. Timică, V. Maximilian, Ion Iancovescu, G. Storin, Jules Cazaban, regizorii Victor Ion Popa, Soare Z. Soare, Sică Alexandrescu, W. Siegfried, Moni Ghelerter, Ion Şahighian, Mihai Zirra. De George Vraca a legat-o o prietenie de-o viaţă; au avut împreună durabile succese, iar când soţul ei, criticul şi dramaturgul Scarlat Froda, a înfiinţat Teatrul “Victoria” (cu o viaţă scurtă – din 1944 până în 1947) el le-a încredinţat, practic, amândorura conducerea companiei. Tot împreună au intrat, apoi, în trupa Teatrului Armatei.

Era hărăzită Leny Caler rolurilor de ingenuă comică şi dramatică. Reuşita din 1929 cu “Şoarecele de biserică” de Fodor László, la Teatrul “Maria Ventura”, a abilitat-o ca o subtilă interpretă de comedie. S-a dovedit şi în “L'Aiglon” a lui E. Rostand, în Spiridon din “O noapte furtunoasă”, Rosalinda din “Cum vă place”, în “Şcoala calomniei” de Sheridan sau Tesse din piesa omonimă a lui Giraudoux o actriţă dezinvoltă, sigură, capabilă de performanţe lirice şi umoristice, practicând un joc franc, având o mobilitate scenică ieşită din comun. A fost cea dintâi (şi o foarte reuşită) Corina în “Jocul de-a vacanţa” de Mihail Sebastian, rol care – după cum mi-a citit din scrisorile rămase de la autor – ei i-a fost dedicat.

În urma unui accident şi-a întrerupt activitatea artistică. Frecventa însă spectacolele, se bucura de izbânzile colegilor tineri, citea mai tot ce apărea în presă şi în cărţi despre teatru, îi făcea plăcere să-şi viziteze confraţii – despre care n-am auzit-o niciodată, în anii în care m-a onorat cu prietenia ei – clevetind. Povestea pitoresc şi cald despre cei pe care-i cunoscuse îndeaproape: Toni Bulandra, Ion Minulescu, Yonnel, pictorul Victor Brauner, regizorul german Victor Barnovski. Şi-a scris, de altfel, amintirile, publicând unele fragmente în revista “Teatrul” (din 1985 şi 1986), până ce a venit ordin de sus să nu-i mai apară numele – ceea ce, după câte ştiu, a afectat-o mult.

Se stabilise, la un moment dat, la Berlin pentru a-şi putea îngriji sănătatea, dar revenea din când în când în ţară. Şi-a păstrat zâmbetul şi voia bună chiar în circumstanţe grele şi apăsătoare. Era un om deschis, prietenos, o camaradă sinceră, o femeie cultivată, cu un gust elevat, un spirit ales, o artistă sensibilă, de har».

Ing. Vova Segal, Kiriat Yam, cere “mii de scuze” (“ştiu că solicitarea mea poate să pară deplasată”) pentru întrebarea ce urmează, dar a făcut un pariu pe o sută de shekeli cu un vechi coleg de şcoală de la Timişoara, aflat în vizită aici, în legătură cu romanul lui Matei Caragiale “Craii de Curtea Veche”. Corespondentul nostru susţine că undeva în carte se vorbeşte despre faptul că “un om bine crescut nu are voie la masă să bage cuţitul în peşte”; afară bineînţeles dacă e vorba de un cuţit anume pentru peşte. Amicul lui afirmă că Matei Caragiale nu pomeneşte nicăieri în carte despre aşa ceva. “Cine are dreptate?”

Dumneavoastră. Există un pasaj unde Paşadia, unul dintre eroii cărţii lui Matei, atrage atenţia:

“Buna creştere elementară glăsuieşte: nici cuţitul în legume şi peşte, nici furculiţa în brânză şi, nici într-un fel, cuţitul în gură”.

Acestea fiind spuse, primim mia de scuze. Ba chiar cu plăcere. Faptul că în zilele prin care trecem găseşti doi cetăţeni care se ceartă la Kiriat Yam pe-un pasaj din Matei Caragiale, ne face să fim ceva mai optimişti şi să luăm în consideraţie ipoteza că poate-poate nu vine chiar sfârşitul lumii.

Vivianne Marcovici, Los Angeles, USA, doreşte “noutăţi despre Petre Boldur”. Asta dorim şi noi. Pe Boldur (Henri Potasman), poet şi publicist din cercurile avangardei româneşti din anii '30-'40, l-am întâlnit în Israel, în urmă cu un deceniu şi mai bine. Locuia la Beer Sheva, retras, nu intrase în legătură cu mica mişcare literară pe româneşte de-aici (la care privea de sus) şi se repezea la Bucureşti ori de câte ori avea prilejul pentru a da şuete lui Eugen Jebeleanu şi altor amici de tinereţe. Unul dintre aceşti prieteni, Arşavir Actarian, scrie ceva despre Boldur în cartea “Jurnalul unui pseudo-filozof”:

«29 iunie 1984

L-am văzut pe Petre Boldur acum câţiva ani – ultima oară prin 1981 (cred). Mă frapa cât de bine se ţinea fiziceşte, parcă neschimbat faţă de cel ce a fost acum 20 de ani. Ei bine, de astă dată – deşi la fel de vioi ca în trecut – avea o faţă devastată de luxură (e şi astăzi un afemeiat) şi părul complet alb. E şi astăzi plin de vervă, uluitor de elocvent. Stam şi-l admiram, ca şi odinioară, neştiind ce e adevăr şi ce e minciună în ceea ce avansează cu fermitate. E un om care a trecut prin multe şi mărunte greutăţi. Nu-mi vine să-l suspectez de mobiluri ascunse. În tot ce spune are un accent de sinceritate care mi-l face simpatic. Nimic nu mă împiedică însă să iau

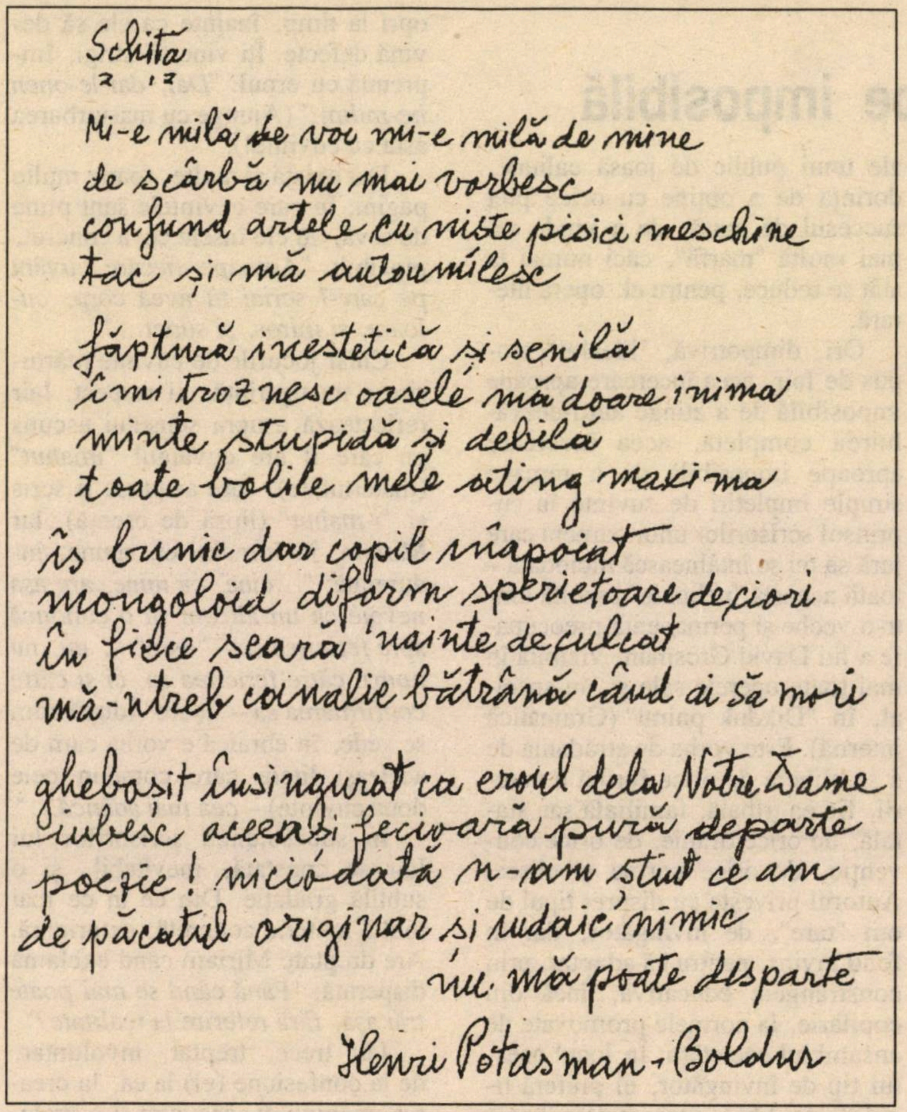

Schiță

Mi-e milă de voi mi-e milă de mine
de scârbă nu mai vorbesc
confund artele cu niște pisici meschine
tac și mă autoumilesc

făptură inestetică și senilă
îmi troznesc oasele mă doare inima
minte stupidă și debilă
toate bolile mele ating maxima

îs bunic dar copil înapoiat
mongoloid diform sperietoare de ciori
în fiece seară 'nainte de culcat
mă-ntreb coinalie bătrână când ai să mori

gheboșit însingurat ca eroul dela Notre Dame
iubesc aceeași fecioară pură departe
poezie! niciodată n-am știut ce am
de păcatul originar și iudaic nimic
nu mă poate desparte

Henri Potasman-Boldur

spusele lui cum grano salis, *sub beneficiu de inventar. Unele judecăți ale lui mi se par pripite, unele laude mi se par excesive, fără acoperire, și afirmații ca, de pildă, că urmează să-i apară o carte de cugetări și paradoxe în Editura Gallimard, cu o prefață de Emil Cioran, aș fi înclinat să le taxez drept simple născociri sau invenții ale unei fandaxii în ebuliție».*

Actarian judeca bine. În afară de câteva poezii apărute în revista "Mele", scoasă de Ștefan Baciu, la Honolulu, Hawaii (și din care reproducem una aici), omul, cel puțin după știința noastră, n-a tipărit nici o carte, nici la Gallimard, nici în altă parte. Ne-a vizitat în vreo două rânduri la Tel Aviv, era într-adevăr "plin de vervă", apoi i-am pierdut urma. Dacă știe cineva ceva despre soarta lui, i-am fi recunoscători să ne scrie la "Poșta Dicționarului".

Aurel Schwartz, Frankfurt, Germania:

1) Cei trei poeți care s-au sinucis la Paris, după cel de-al doilea război mondial, sunt: Ilarie Voronca, Paul Celan și Gherasim Luca. 2) Poetul Florin Mugur nu s-a sinucis la Paris; el a murit la București, după 1990, și există numeroase indicii că și-ar fi luat singur viața absorbind o mare doză de medicamente. 3) Nina Cassian trăiește la New York. Maria Banuș – la Paris. Ov. S. Crohmălniceanu – în Germania. Cât despre ceilalți, ei se află în Israel. Liana Maxy la Ramat Gan, Bianca Marcovici la Haifa, Suzana Bratosin la Tel Aviv, Getta Berghoff la Holon, Dr. Alexandru Marton la Ierusalim, Dr. Madeleine Davidsohn la Haifa, Simion Săveanu la Beer Sheva. 4) Poetul Andrei Fischof nu s-a născut la Iași (în definitiv nu toată lumea s-a născut în Moldova), ci la Turda, în Ardeal; în schimb (ca să aveți și dv. o satisfacție) sociologul Michael Cernea, de la Banca Mondială din Washington, este de felul său din Iași.

Din cauza abundenței de material, continuarea la ***Gaster, Moses*** *va apărea în numărul viitor.*

A apărut

Amintiri din două lumi

de SUZANA BRATOSIN

„O carte despre plămădirea a două destine umane și profesionale condiționate de împrejurările incomode și nefavorabile ale unei țări est-europene aflate ani de zile sub calvarul unui regim comunist, eliberarea și împlinirea, redresarea și recuperarea în condiții de libertate și de liberă opțiune".

●

Autoarea volumului pune la dispoziția cititorilor, gratuit, un număr de exemplare.

Solicitanții pot primi cartea prin poștă cerând-o la adresa:

S. Guttman
POB 49238
Tel Aviv 61497

IOSEF EUGEN CAMPUS

Misiune aproape imposibilă

Este o încercare condamnată parcă de la început aceea pe care şi-o propune David Grosman în recentul roman "Şe-tehii li sakin" (Să-mi fii cuţit). Să creezi ceva din mai nimic. Să creezi artă adevărată numai din cuvinte fără suport real. Să creezi personaje care să nu aibă nimic real, să refuze cu îndârjire orice contact cu realitatea concretă, să se încăpăţâneze să fie şi să rămână numai "împletiri de cuvinte scrise".

Eroul romanului, Iair, propune unei necunoscute – pe care, la o întâlnire, a văzut-o de departe surâzând înduioşător ei înseşi şi strângându-se în braţe, – o astfel de aventură spirituală, care trebuie să rămână exclusiv spirituală. La scrisoarea lui, venită din senin, Miriam reacţionează dincolo de aşteptări. Nu numai că acceptă să-i asculte, în următoarele scrisori, confesiunile, dar îi şi răspunde. Primeşte condiţia de bază impusă de Iair. Să se dezvăluie fără nici o rezervă, aşa cum nu s-au dezvăluit niciodată unei persoane necunoscute, nici chiar soţilor respectivi, dar să evite cu stricteţe orice intruziune în realitatea zilnică, orice referinţă la sfera materială. Să nu încerce niciodată să se apropie fizic unul de altul, să nu se întâlnească şi să nu-şi vorbească niciodată. Să rămână simple împletiri de cuvinte în cuprinsul unei scrisori.

Într-un articol nimicitor, priceputul critic Ariel Hirschfeld declara romanul lui Grosman pur şi simplu kitsch. Vorbărie goală – afirma el – fără nimic real. Eroul, un personaj inexistent, iar Miriam, şi ea inexistentă pentru că e numai o reflecţie a lui.

Sentinţa mi se pare cu totul nejustificată. Nedreaptă. Kitschul presupune, în primul rând, folosirea unor clişee ieftine din dorinţa de a răspunde cerinţelor de prost gust ale unui public de joasă calitate, dorinţa de a obţine cu orice preţ succesul de masă, de a vinde cât mai multă "marfă", căci numai la atât se reduce, pentru el, opera literară.

Ori, dimpotrivă, "idealul" propus de Iair, acea încercare aproape imposibilă de a atinge auto-dezvăluirea completă, acea încercare aproape imposibilă de a rămâne simple împletiri de cuvinte în cuprinsul scrisorilor unor oameni care jură să nu se întâlnească niciodată – toată această "nebunie" rezultă dintr-o veche şi permanentă preocupare a lui David Grosman, vizibilă în mai toate operele sale şi, în special, în "Dikduk pnimi" (Gramatică internă). Este vorba de strădania de a se elibera de orice formă a puterii, fie ea tribală, familială sau statală, de orice tiranie, de orice convenţie, de orice norme şi clişee. Autorul priveşte cu dispreţ tipul de om "tare", de învingător, dar în fond învins, pentru că adaptat, prin constrângere educativă, încă din copilărie, la normele promovate de ansamblul societăţii. În locul acestui tip de învingător, el preferă tipul de om liber, aparent neînchegat dar sensibil, deschis tuturor posibilităţilor, străduindu-se să rămână credincios sie însuşi.

Grosman nu poate fi deci acuzat de kitsch. Dar, ce-i drept, romanul lui este o întreprindere dificilă, o luptă în care înfrângerile parţiale sunt aproape inevitabile. În acest sens, are dreptate criticul Ariel Hirschfeld să ne atragă atenţia asupra şuvoiului de cuvinte care te copleşeşte, pe alocuri, te îneacă. Asupra cuvintelor goale, lipsite de sevă, plutind în aer ca nişte frunze moarte şi care cad, zadarnice, la pământ. Autorul se lasă furat de propriile posibilităţi stilistice – este un mare mânuitor al limbii – cade învins de propriile calităţi, fără a se opri la timp, înainte ca ele să devină defecte. Îţi vine să strigi, împreună cu eroul: *"Dai, dai le-onen be-milim!"* (Ajunge cu masturbarea asta cu cuvinte!).

Dar există şi multe, foarte multe pagini, în care cuvintele sunt pline de sevă, au ele însele ceva concret, pipăibil: *"Aproape fiecare cuvânt pe care-l scriai tu avea corp, culoare, şi miros, şi sunet…"*.

Chiar jocurile de cuvinte mărturisesc nu uşurinţă, ci respect. Iair reflectează asupra sensului ascuns pe care îl are cuvântul *"imahut"* (maternitate), care ar putea fi scris şi *"i-mahut"* (lipsă de esenţă). Iar Miriam, în Jurnalul ei, spune, îndurerată: *"…cine, ca mine, are aşa nevoie ca un alt om să o conducă spre fericirea sa* – "oşro" –, *nu, nu numai către fericirea sa, ci şi către confirmarea sa* – "işuro" (după cum se vede, în ebraică e vorba cam de aceleaşi litere care compun cele două cuvinte) – *cea mai adâncă…"*.

În succesiunea scrisorilor lui Iair se constată, inevitabil, şi o subtilă gradaţie. Din ce în ce mai multă materie concretă, exterioară. Are dreptate Miriam când exclamă disperată: *"Până când se mai poate trăi aşa, fără referire la realitate?"*

Iair trece, treptat, involuntar, de la confesiune (el) la ea, la crearea imaginii ei, aşa cum şi-o închipuie el. Scenele pe care le imaginează au forţă fascinatorie şi cuprind din ce în ce mai multe elemente concrete, cu un substrat erotic din ce în ce mai accentuat. Se vede, după miezul nopţii, dând ocoale casei ei, ca într-un ritual vrăjitoresc. Imaginează întâlnirea şi apropierea lor corporală sub ploaia luminoasă a fântânii. În scrisorile ultime, care devin din ce în ce mai obiectiv narative, povesteşte viaţa lui extatică în hotelul din Tel Aviv pe ai cărui pereţi a lipit scrisorile ei, ca să fie înconjurat numai de ele. Imaginează, vulgar şi dezamăgitor, scena acuplării lor mult dorite, în care el, imediat plictisit, vrea să se retragă, în timp ce ea, cu nesfârşită duioşie, îl roagă să mai rămână în ea.

Treptat, creşte şi numărul personajelor. Dacă, la început, era vorba numai de el (şi de ea, indirect), apar acum: Maia, soţia lui iubită. Amos, soţul înţelegător, pe care ea îl admiră. Ido, băiatul lui de cinci ani şi jumătate. Băiatul ei arierat, pe care îl îngrijeşte cu dragoste resemnată. Prietenul din copilărie al lui Iair. Tatăl lui, din al cărui portofoliu "sfânt" fură câţiva bani ca să-şi cumpere cartea mult dorită, etc.

De fapt, Iair însuşi constituie nu o unitate simplă, ci o multiplicitate complexă. Este şi matur şi copil, şi bărbat şi femeie. Faţete ale lui le întâlnim în alte personaje. Are puncte comune cu Miriam. Năzuiesc frenetic spre ceea ce nu au. Este, în amândoi, ceva nerealizat până la capăt, un punct întunecat, o vină neclară, o teamă de a se descoperi până la capăt. Asta este şi taina legăturii lor profunde, a atracţiei reciproce.

Cum spune Miriam, Iair este un om cu procesul de maturizare oprit la graniţa dintre copilărie şi maturitate. A rămas, acolo, un fel de rană nevindecată, cu sângele închegat. Şi Miriam se simte chemată – aşa cum a sperat el, intuitiv, când s-a apropiat de ea – să topească acest cheag, să facă posibilă creşterea lui până la capăt, spre omul care era menit să fie.

❖

Construcţia romanului este neaşteptat de dramatică.

Prima parte (200 de pagini) o constituie scrisorile lui! Ale ei nu sunt redate. Trebuie să ni le închipuim, să le reconstituim, parţial, din cele spuse de el. (Sugestia a venit, poate, de la romanul "Mar Mani" al lui A. B. Iehoshua, unde procedeul acesta a fost folosit cu consecvenţă.) Atmosfera este aci înfrigurată, subiectivă, ruptă de realitate, din ce în ce mai "dementă", până la scrisorile finale din Tel Aviv şi hotărârea de a pune capăt corespondenţei.

Partea a doua (cincizeci de pagini numai) este Jurnalul ei, scris după ce a copiat, într-un caiet, scrisorile lui, una după alta, pentru ca să le poată reciti ea la nesfârşit, dar şi pentru ca, la o eventuală, dorită întâlnire efectivă, să le citească el, în totalitatea şi înlănţuirea lor, ca să se înţeleagă mai bine pe sine însuşi. În contrast cu scrisorile lui, Jurnalul are un ton cuminte, simplu, aşa cum este firesc acestei femei admirabile. Ea ia atitudine faţă de scrisori şi faţă de gestul lui nesăbuit de a întrerupe definitiv corespondenţa. Mărturiseşte fără ocol cât de mult i–a dat acest contact spiritual cu Iair şi-şi exprimă speranţa că, totuşi, până la urmă, se vor întâlni efectiv, visul va deveni realitate.

Partea a treia (douăzeci şi cinci de pagini) este extrem de dramatică. Asistăm la confruntarea lui Iair cu Ido, care nu vrea să-şi ceară iertare. Cu neaşteptată cruzime, aşa-zicând principială (copilul trebuie învăţat minte, trebuie să înţeleagă că tatăl reprezintă autoritatea supremă), îl ţine pe Ido afară, în frig, chiar şi când începe ploaia. Îi e milă de el, dar nu cedează. Se înfruntă, ireconciliabil, două încăpăţânări. Copil şi el, isteric, Iair afirmă, îndărătnic: *"Trebuie frânt copilul ăsta"*. Singura lui "cedare": se dezbracă şi el, ca să fie în aceleaşi condiţii cu copilul. (Tema raporturilor ambivalente între părinţi şi copii, în special tată şi fiu, prezentă şi la Kafka, constituie o preocupare permanentă a scriitorului David Grosman.) Dramatismul acestei confruntări îndărătnice creşte prin intervenţia lui Miriam. Iair a chemat–o la telefon pentru prima oară, dar nu, cum spera ea, pentru a o întâlni în sfârşit, ci pentru a o consulta într-o chestie concretă, oarecum minoră. Ea trece peste dezamăgirea ei adâncă, încearcă să-l convingă să-l primească pe Ido în casă. În cele din urmă, disperată că Iair nu-i mai răspunde la telefon, se hotărăşte să plece la el, înfruntând ploaia dezlănţuită, prima ploaie a anului, ea, care tocmai atunci descoperise că e gravidă. Îi găseşte pe amândoi culcaţi pe pământul gol, în ploaie, aproape leşinaţi.

❖

Romanul lui David Grosman se situează emblematic între două citate. Unul, înscris direct, pe prima pagină a cărţii. Hezi Lascali, în "Şoarecii şi Lea Goldberg", vorbeşte despre raportul dintre cuvânt şi corp: *"Când cuvântul se va transforma în corp/ şi corpul îşi va deschide gura/ şi va spune cuvântul din care/ a fost creat/ am să strâng în braţe/ corpul acesta/ şi am să-l culc lângă mine"*.

Al doilea citat, introdus în chiar titlul romanului, este pomenit, pe ocolite, în cuprinsul textului. Miriam, admiratoare a lui Kafka, vorbeşte, la un moment dat, despre scrisorile pierdute ale Milenei (ca şi ale ei). Ar fi vrut să ştie exact cu ce cuvinte a răspuns Milena atunci când Kafka i-a scris: *"Dragostea este că tu eşti pentru mine cuţitul cu care-mi scormonesc măruntaiele"*.

Şi adaugă peremptoriu: *"Dacă aş fi fost în locul Milenei, m-aş fi purtat cu totul altfel. Aş fi plecat la el, de la Viena la Praga, aş fi intrat la el în casă şi i-aş fi spus: Sunt aici! N-ai să poţi fugi de mine!"*

Este ceea ce a făcut Miriam, în cele din urmă. Gravidă, înfruntând ploaia dezlănţuită, în maşinuţa veche pe care o conducea neîndemânatică.

●

Ziaristul kuweitian Hamed Bouyabes a fost dat în judecată de către autorităţile ţării sale pentru vina de a fi vizitat Israelul.

Când mă gândesc că amicii noştri americani s-au bătut în zilele războiului din Golf pentru a salva această ţară de ocupaţia irakiană, sunt cuprins de amărăciune şi, schimbând zicala cunoscută, spun: Prietenii prietenilor mei sunt duşmanii mei.

ELENA-ESTHER TACCIU

Bianca Marcovici, acuitatea dicteului liric

Când se stabilea în urmă cu opt ani la Haifa, Bianca Marcovici aducea cu sine un nume omologat de critica literară românească. Scosese două volume de poezie în 1985 şi 1987, unul la Iaşi, oraşul naşterii ei, şi apoi altul la Bucureşti. Despre acest debut în jurul vârstei de 30 de ani au scris Nicolae Manolescu, Ana Blandiana. Despre "Ţara extremelor", München 1997, a scris recent şi elogios Grete Tartler, în "România Literară". În cadrul *Generaţiei '80,* cu nume ca M. Cărtărescu sau Magdalena Cârneci, ea practică un suprarealism de notă romantică. Se recunoaşte şcoala lui Nichita Stănescu, Silvia Plath, evident, Bacovia şi Blaga. Obsesia era negarea materiei prin "transparenţe", acestea aflate în "planeta lui Novalis", adică în cerul poeziei. Dar presiunea istoriei reale a anilor '80 din România va disloca "paradisul" visat în favoarea "Revoltei sângelui", titlul unui volum de succes din 1992, subţiat de ironii uneori atroce. Dramatica smulgere din lumea familiară explică ancorarea ulterioară pe ţărmul unui discurs lipsit de fastul retoricii romantice. Starea de panică, erupţia seismelor din lumea vizibilă şi sufletească, realitatea ca haos al fragmentelor exilează în trecut mitul viorii (altă faţă timpurie a artistei), esenţă a armoniei. De vreme ce aceasta din urmă apare irealizabilă, expresia poetică se cere a fi un dicteu automat, uneori incoerent, pe clapele maşinii de scris. Unealta aceasta devine unul din simbolurile poetei, care-şi va demitiza propriile motive. Mărturia înregistrează dezarticularea duetului de dragoste, "robotizarea" lui, supravieţuirea dramatică în "Ţara extremelor", Israelul, coexistenţa tandreţii şi a amintirilor din lumea părinţilor, cu nevoia de "supa" zilnică şi de securitate casnică a fetelor-soldate. Cea mai dificilă apare însă armonizarea Biancăi Marcovici cu eul ei interior. Vulnerabilă şi eruptivă, urând şi iubind tortura scrisului, urând şi iubind obligaţiile de soţie şi mamă, ea trăieşte conflictele interioare în mod vulcanic. *"Conflictul existenţial",* scrie şi Grete Tratler, *"se află în centrul poeziei sale".* Iar expresia sa stilistică este un permanent dicteu liric, galopând de la o temă la alta, de la o metaforă la alta, de la un fragment metaforic al lumii, prins în cataramele titlurilor, la altul.

Eul liric, altădată solemn, se autoironizează, destinul îi pare aberant, iar ambiţia de a-l fixa în cuvinte, vrednică de milă. De aceea poeta se simte o permanentă "debutantă". În locul viorilor din primele cărţi, dicteul substituie Eului imaginea unei clădiri "în renovare", înconjurată de "zidărie", metafora stării de spirit în alertă, şi claustrofobie. Revoltele, într-o măsură proprii avangardei surrealiste, aduc în faţa cititorului fie insule de imagini din letopiseţul anilor de dictatură, fie din traumele lumii banului, sau din infernul unui cuplu frustrat de dizarmonii şi tăceri vinovate. În lumea dicteului automat se integrează războaiele israeliene, prin metafora dramatică a focului. Nu numai "Ochii poetului ard", dar şi pământul e format din "privelişti arse". Firesc, făptura delirantă a poetei înseşi este duh de foc: *"Dragon am fost, fantastic şi rar".* Dar această retorică netă va fi tot mai presată de invazia unei lumi dezarticulate. Capete de păpuşi, corsete, măşti de bufon, nu enunţă, ci sugerează absurdul sfârşitului de mileniu, un bazar al haosului universal, unde automobile aruncate, aproape noi, coexistă cu emblema kitschului. Cele două vocaţii, bucătăria şi maşina de scris, apoi computerul, par a se exclude, dar se completează paradoxal prin esenţe îngemănate: cuvintele explozive ca şi sucurile legumelor fierb alchimic.

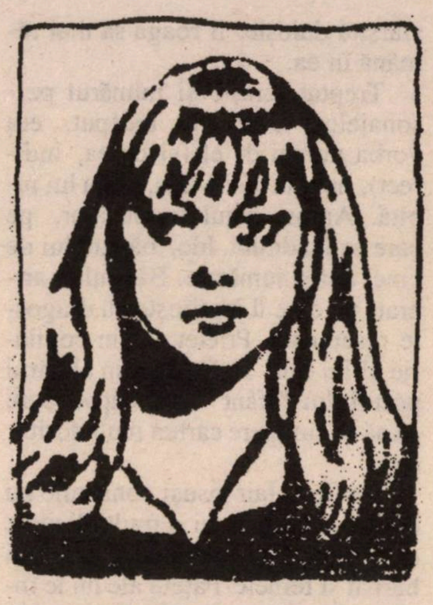

Bianca Marcovici
văzută de Lucia Zilberman

Un echilibru artistic matur în cadrul dicteului şi al instantaneului fragmentat marchează "Ţara extremelor", cel mai "israelian" din volumele poetei, prezentat şi în echivalenţă germană de Radu Bărbulescu. Antiteza organizează totul, conform cu viziunea totdeauna dinamic-vulcanică a Eului liric. Imaginile au fie epitete solemne *("Şabatul, o zi virgină şi veşnică"),* fie ironice (pacea imposibilă în Israel are *"stofa întoarsă pe dos"*). Frumoasa soldată trezeşte adoraţia maternă a poetei, care îşi contemplă *"Zeiţa Frumuseţii"* din *"nisipul visării"* înlănţuită de simbolul necurmatului război ("O armă automată"). Eul bolnav al mamei-arhetip va respinge firesc aceste experienţe de fiecare zi *("descoperi cum/ copilele-soldat descind din tine").* La polul opus, însă, al antitezei, va exista iubirea *"pentru tot ce vezi",* adeziunea, frenezia vieţii.

Poeta, *"răsadul mutat/ între nisipuri mişcătoare",* ne explică ea înseşi modul ei liric, al dicteului, prin metaforele tehnicii de azi. Inima, de pildă, în lumea ei, bate galopant ca un aparat Morse defect, care nu primeşte mesaje de răspuns.

Strofa din "Strigăt mut" rămâne adâncă prin ce spune şi relevantă totodată pentru arta B. M. de a face simboluri din obiectele civilizaţiei mecanice. Poeta îşi confesează deci alerta: *"Venind din lumea mea adormită/ în jurul inimii mele s-a făcut un gol/ ea pulsează acum litere neînţelese/ fără să primească nici măcar în travesti/ sângele îndulcit cu luare-aminte"*. Eul însingurat, dornic de comunicare cu trecutul, smuls dintre imaginile dramatice ale durerii israeliene, se transformă într-un computer care vrea să se branşeze în oraşul copilăriei: *"Scriu dimineaţa/ pe internetul sufletului/ ajungând în oraşul meu natal, / căutându-mă"*. Înainte de a străbate distanţele, însă, ea încearcă reconcilierea, fie şi fugară, cu cel altădată îngemănat cu inima sa. Dar casa interioară, *"vapor alb, plutitor"*, n-are rezonanţă, – *"toate cuvintele tac"*. Vocile mecanice par mai vii decât viaţa altădată deplină a muzicii sufleteşti, căci numai ea, vocea Internetului, mai poate covârşi distanţele.

Volumul "Amprente", cel mai nou în ordinea apariţiilor editoriale (Tel Aviv, 1999), ne oferă în ultima secţiune cronologică o temă inedită. În ultimii ani poeta a scris frumoase texte despre surparea trupului confruntat de Timp, despre neputinţele biologiei noastre. Noi suntem o *"frunză reală"*, dar golită în interior de acel Ahriman de rău augur, Timpul. El dizlocă armoniile vii ale fiinţei, opreşte libertatea *"vlăstarului"*, coborând zilnic spre funebra rădăcină subterană. Duşmanul anonim şi unanim este acel *"cineva"* cu *"ultimul cuvânt"*, care *"ne urâţeşte chipurile"*, *"ne desfide zilnic"*. În locul armoniilor muzicale şi sentimentale cântate odinioară de Bianca Marcovici se instalează *"dezechilibrul"*, titlul de poem fiind un sinonim, "Dezacordul". Sunetul viorilor, metafora veche frecventă, cedează în faţa scrâşnetului cu care obstacolul ne semnalizează pericolele noii vârste. Apar metaforele panicii de a se afla într-o lume străină şi ostilă, în parte proprii existenţialismului. Din vechea plutire euforică, poeta coboară într-un oraş feroce, cu putere de încercuire agresivă. Este regatul aceluiaşi Ahriman, care îi ia în stăpânire obrazul, pustiindu-l, în acord cu peisajul calcinat, – *"acest pământ uzat de soare"*. Nevoia de a-şi proteja eul fizic de priviri indiscrete ne introduce în metafora chirurgiei, căci chipul însuşi al eroinei lirice apare *"bandajat cu ochelari de vedere"*. Acest camuflaj duce ca efect de compensare la puterea sporită de a descoperi poezia, întrucât *"harul poetei stă în întuneric"*. Când ne gândim că în statuile vechi Homer este orb, înţelegem mai limpede că adevărul adânc se află dincolo de lumea multicoloră şi parfumată, în labirintul interior al singurătăţii înţelepte.

Şi în aceste poeme izbutite Bianca Marcovici nu renunţă la dicteul liric, ce întreţese confesiunea cu notaţia, cu indicaţia de regie a lumii fizice. Dar ironia absurdă face loc tonului dramatic mai sobru, căci noua temă "doare" la propriu. Masca recentă a poetei e mai curând a monologului tragic, asumat cu demnitate stoică. Cu toate acestea, decizia grăbită de a se mărturisi păstrează emoţia autentică a poeziei sale, totdeauna un Jurnal modern, ca stil, al stărilor de urgenţă.

●

NATOnţilor!

Anunţăm deschiderea noului restaurant românesc

„LA PAUL"

în Yaffo, str. Nehama nr. 2 – Tel. 683-0454
lângă Teatrul de Operă Noga
(fost restaurant "La Ghitta")

ÎNTR-O AMBIANŢĂ PLĂCUTĂ ŞI INTIMĂ

Servim zilnic renumitul grătar românesc,
specialităţile şi produsele bucătăriei româneşti
sub conducerea binecunoscutului SANDU (cel bun)

Deschis zilnic de la ora 12.00 la prânz,
până după miezul nopţii,
inclusiv vineri şi sâmbătă

Primim comenzi pentru petreceri
şi reuniuni familiale

Se pot face rezervări de locuri şi prin telefon: 03/683-0454

Vă aşteptăm cu plăcere!

PRIMIM LA REDACȚIE

● CĂRȚI ● REVISTE ● ȘI ● SCÂNTEIERI ● DE ● GENIU ●

- **Dorel Dorian îl omagiază pe I. Peltz**
- **Boxerul Moți Spakov și copilul**
- **Aurel Storin, trubadurul de lângă computere**
- **Ramona**
- **Paul Niculescu-Mizil are niște amintiri**

Dorel Dorian
Foc în Calea Văcărești

Evocare dramatică; desene de Tia Peltz; coperta A. Poch; Ed. "Universal Dalsi"; București, 1999

Poate că, la început, Dorel Dorian s-a gândit – pentru a onora centenarul nașterii lui I. Peltz – să dramatizeze unul din marile romane ale acestuia. Și poate că, tot gândindu-se, și-a zis că ar fi mai bine să pună-n scenă nu unul, ci mai multe cărți ale prozatorului, pentru a înfățișa astfel lumii întreaga lume din "cartierul evreiesc" al Bucureștilor de odinioară. Și poate că, tot gândindu-se, în continuare, și-a zis că poate ar fi mai bine să aducă-n fața publicului nu numai personajele autorului, ci și pe autorul personajelor, numitul I. Peltz. Nu știm ce anume s-a petrecut în creierul dramaturgului (nu l-am întrebat), dar dacă lucrurile s-au întâmplat așa cum bănuim noi, e bine că s-au întâmplat așa.

In memoriam
în Calea Văcărești
EVOCARE DRAMATICĂ
DUPĂ VIAȚA ȘI OPERA LUI
I. Peltz
DE
DOREL DORIAN

Evocarea dramatică ("după viața și opera scriitorului I. Peltz", așa sună subtitlul piesei) ne pune față-n față, surpriză plăcută, cu Ficu adolescentul și cu Ioină, poet și vânzător de viori, cu Esther, frumoasa și chinuita mamă a lui Ficu, și cu Rubin, profesorul de dans, cu Liza Blum, tulburătoarea, și cu antipaticul afacerist Micu Braun; precum și, cum spuneam, cu Peltz însuși, în carne, oase și ironie blândă. Amintiții se agită pe scenă ca-ntr-un D-ale Carnavalului evreiesc, făcându-ne să plonjăm în universul de culoare, zgomote, patimi, chefuri, suspine, nădejdi à la Shalom Alehem și neliniști à la Diaspora de oriunde și oricând. Una din scrierile cele mai vii și dense ale lui Dorel Dorian, "Foc în Calea Văcărești" merită din plin să vadă lumina, adică focul rampei; și la București, și la Tel Aviv și pretutindeni.

Bianca Marcovici, AMPRENTE. Versuri; cu o copertă de Noemi Marcovici; Tel Aviv, 1999 (vezi la *Cartea* cronica Elenei-Esther Tacciu).

PRO și CONTRA, nr. 24, trimestrul II, 1999. Fidel promisiunilor sale, Mircea Gorun a mai scos (la timp) un număr din trimestrialul său, alcătuit în micul centru de cultură pe românește care-a devenit, de vreo doi-trei ani încoace, Petah Tikva, lăsând în urmă orașe mari și cu nasul sus. Semnături multe, ca de obicei, poezie, proză, eseuri, mai puțin însă critică, tot ca de obicei. O idee bună a lui Gorun a fost aceea de a-l pune, cu otusbirul, pe scris, pe Alexandru Sen. Acesta, specialist în pedagogie și autor de scrieri pentru copii, s-a stabilit în țară nu de mult, fiind tăcut și scump la vedere. Dând ascultare îndemnului, el a făcut ceea ce ar trebui să facă și alții, adică a umblat la bagajul cu amintiri; mai vechi sau mai noi. O mostră este bucata intitulată "Și una, și alta":

«Fost boxer amator, arbitru de box, vicepreședinte al clubului Macabi din Ploiești, firește tot la secția de box, părintele meu păstrase nostalgia sportului cu mănuși. Astfel că a decis că experiența mea de elev de clasa a IV-a ar fi semnificativ îmbogățită dacă aș asista la o manifestare sportivă de acest fel.

Așa se face că, pe la începutul verii lui 1934, ne aflam la arena Venus de pe Splaiul Dâmboviței, așteptând nerăbdători evenimentul.

Gala se juca în nocturnă. Urmau să se confrunte celebrul Moți Spakov cu un boxer maghiar al cărui nume îmi scapă, și nu mai puțin vestitul Vasile Șerbănescu, având ca adversar un finlandez al cărui nume, de asemenea, nu mi-l mai amintesc.

Sorții au decis ca primul meci să-l susțină Spakov cu ungurul lui. Urma Șerbănescu și finlandezul. În finală se confruntau cei doi învingători.

Și a început primul meci. În timp ce se făcea încălzirea, tata s-a aplecat spre mine și mi-a șoptit:

– Știi, domnul ăsta, Moți, este evreu.

N-am prea fost atent la explicație, căci lupta începuse. Spakov repezea asupra adversarului o ploaie de lovituri, susținut de asistență, care striga din răsputeri: hai tu, Moți, dă-i, românașule, nu te lăsa, oltene, arde-l pe boanghen, lovește în maghiarime, nu-l ierta pe șocaț! Și așa, cu hai tu Moți și nu te lăsa oltene, Spakov și-a terminat repede adversarul, în delirul asistenței. Contenciosul Bucureștiului cu Budapesta era, pe vremea aceea, destul de încărcat.

Nici Șerbănescu nu și-a pierdut prea mult timp cu finlandezul, încurajat ca și Moți, dar fără referiri la oaspetele străin, despre a cărui țară de origine majoritatea asistenței este de presupus că nu știa mare lucru. Și oricum, n-aveam nici o treabă cu Finlanda.

Și a urmat regalul serii. Dar ce s-a întâmplat oare? Aceeași galerie care-l susținuse cu entuziasm pe Moți, exact aceeași oameni strigau acum: hai, nea Șerbănescule, hai oltene, arde-l pe ovrei, pocnește-l pe jidan, fă-l să strige oi-vei, bate-l pe Ițic, ș.a.m.d., ș.a.m.d.

Nu mai știu cum s-a terminat meciul, deoarece mintea mea de copil, și încă de copil evreu, uimită de această răsturnare de 180 de grade, nu putea lăsa o contradicție antagonică fără o explicație mulțumitoare. M-am aplecat așadar spre autorul zilelor mele, care nu părea deloc afectat de cele de mai sus, și l-am întrebat:

– Spune-mi, tată, domnul ăsta, Moți, este român, sau evreu?

Tata a rămas o clipă pe gânduri, apoi mi-a răspuns: – Și una, și alta.

Și a adăugat: – Tu să nu uiți niciodată ce-ai văzut aici.»

Aurel Storin

Rondele de amor

Versuri; Ed. Deliana,
București, 1999

O idee. Sau, ca să ne exprimăm în spiritul poetului, secretar literar de ani de zile la Teatrul C. Tănase și autor de texte pentru revistă, *o poantă*. O poantă memorabilă. Volumul despre care discutăm este subintitulat: "Carte de rondeluri: Bibliografie generală I. L. Caragiale – Teatru". Asta vrea să spună că, luând diferite replici din opera lui nea' Iancu, Storin a compus pe marginea lor mai bine de 120 de rondele. Rezultatele sunt încântătoare, autorul se comportă ca un menestrel printre blocuri, faxuri și telefoane celulare, ca un trubadur cu mantie la sfârșit de veac și de mileniu.

Un exemplu de felul cum lucrează Storin ni-l dă "Lupte". Mai întâi citatul din Caragiale:

Cațavencu: ...*După lupte seculare, care-au durat aproape treizeci de ani*... ("O scrisoare pierdută").

Pe urmă rondelul:

"Iubito, după lupte seculare/ Care-au durat vreo săptămână, două,/ Pe fața ta văd lacrima cum plouă/ Și dai vădite semne de-mpăcare...// Mă uit nedumerit la poarta nouă/ Și apatia ta parcă mă doare!/ Iubito, după lupte seculare/ Care-au durat vreo săptămână, două...// De ce te-ai supărat? Ce bob de rouă/ Ai stins sub pleoapa ta bănuitoare?/ Crezi c-ar putea să fie **alta**, *oare?/ Hai, vino-aici, dă-mi mâinile-amândouă,// Iubito după lupte seculare...".*

Să citim și "Dacă-i patriot" (care te duce cu gândul la fel de fel de adevăruri contemporane).

Jupân Dumitrache: ...*Dacă-i patriot, de ce umblă*... ("O noapte furtunoasă"):

"Iubito, dacă-i patriot/ De ce tot umblă cu mișmașuri/ Și pune cinstea pe fărașuri/ Și pupă tot și papă tot?// Brânzeturi, cașcavaluri, cașuri/ Înfulecând ca un netot,/ Iubito, dacă-i patriot/ De ce tot umblă cu mișmașuri?// Mâncăruri grase cu rântașuri,/ Să-nghită ca un hotentot/ Doar el, c-o soră și-un nepot,/ Iar noi, doar oase și talașuri,/ Iubito, dacă-i patriot?"

Mai puțin încântătoare sunt anumite greșeli de tipar, și-n primul rând aceea cu care – ghinion! – începe cartea:

Rică (intră, se oprește pe prag): *Angel radios!* ("O scrisoare pierdută", actul II, scena I).

În realitate, pe Rică Venturiano îl întâlnim, împreună cu exclamația sa, în "O noapte furtunoasă".

Ramona Lazăr

Israel, în dimineața aceea

Versuri; coperta: Darie Lazăr; Ed.
Mesagerul, Cluj-Napoca, 1999

Cărțile de poezie din Israel sunt pline de versuri inspirate din universul românesc. E firesc. Marea majoritate a condeierilor de limbă română au văzut lumina zilei la Iași, București, Cluj sau Dorohoi și, așa cum se cuvine, țara natală este prezentă mereu în scrisul lor. În schimb – și tot firesc – cărțile de poezie ce apar în România sunt mai puțin pline de... amintiri din Israel. Una din excepțiile de la regula de mai sus ne-o oferă Ramona Lazăr. Ardeleancă din moși-strămoși, ziaristă, redactor-șef al ziarului "Mesagerul transilvan" din Cluj, tânăra cu prenume de cântec vestit, de pe vremuri, a avut prilejul să umble prin Israel în două-trei rânduri, să-și preschimbe impresiile în poezie și să ne dea placheta de față. Plăcerea de a o citi a fost dublă. Mai întâi, desigur, fiindcă am întâlnit în pagini o sensibilitate care – alungând ca pe o muscă invitațiile și incitațiile anti-israeliene, atât de "la zi" în *media* dintre Dunăre și Carpați – a vrut și a fost capabilă să recepteze adevărurile Ierusalimului. Apoi, fiindcă Ramona Lazăr (un nume despre care se va mai vorbi) este un talent autentic, priceput în a extrage din detaliile cele prozaice sucul poeziei.

Așa cum vedem, de pildă, în "Shana abaa beyirushalaim":

"și cuvintele s-au ciocnit deasupra capetelor noastre/ ca un pahar spart sub o talpă de mire// la anul, la ierusalim/ a devenit blestemul meu/ de a umbla pe străzile înguste

din oraşul vechi/ ca un căprior bolnav căutându-şi basheert-ul.// la anul, la ierusalim, / la zidul plângerii/ sau pe via dolorosa/ vom împleti cununi de plante amare/ şi ne vom aminti de bătălia de la latrun.// la anul, la ierusalim, / vom privi/ apusul de soare/ lângă moara de vânt/ a lui montefiore/ ne vom aminti povestea regelui david/ şi a frumoasei batsheba// la anul, la ierusalim, / soarele va străluci la fel/ pe cerul albastru/ şi mormintele strămoşilor/ vor fi mai albe din cauza vânturilor.// la anul, la ierusalim/ inima mea/ va bate cu putere la porţile oraşului/ pentru tine, / iubirea mea".

Sau în "Shuk":

"pieţele israeliene –/ culori, forme şi/ zgomote/ orient.// shuk carmel din tel aviv/ piaţa mahane iehuda din ierusalim/ piaţa beduinilor din beersheva/ shuk-ul din fiecare miercuri, / la malul mării în ashdod/ acelaşi univers/ unde vânzătorii îşi/ strigă zgomotos preţurile/ mirosului de peşte proaspăt/ florile/ haine de-a valma/ bătrâni cu cărucioare/ banane, roşii, avocado/ dulciuri pestriţe, ca aripile unui papagal/ cu ritm nebunesc/ în piept// îţi bagi mâinile în mormane/ de mărgele colorate/ îţi atârni la urechi – cercei// kama ze ole?// şi începe târguiala/ iudaica – să îţi poarte noroc/ ochiul magic îţi face semn/ din palma unui bărbat brunet/ cumpără-ţi norocul pe o mână de shekeli/ închide pleoapa peste/ ochii beduinilor/ atinge hainele atârnate/ lasă oboseala să-ţi pătrundă în vene/ ascunde-te printre seminţele unei rodii".

Gh. Kovacs-Eichner: "PATIMA DEASUPRA RAŢIUNII – pe marginea cărţii *Miturile fondatoare ale politicii israeliene* de Roger Garaudy"; Cercul Cultural Petah Tikva, 1999.

Un studiu calm şi metodic, ca o disecţie la anatomie, despre cartea lui Garaudy; carte despre care am auzit câte ceva cu toţii, dar prea puţini au citit-o. Filozof marxist la începuturi, francezul Garaudy a renunţat la credinţele tinereţii în favoarea creştinismului catolic, după care s-a debarasat şi de acesta, cu nonşalanţă, trecând la islamism. Cartea lui se străduieşte să demonstreze că Holocaustul n-a existat, el fiind o invenţie a – *of course* – sionismului. Studiul lui Kovacs-Eichner, temeinic documentat, merită a fi citit din două motive: a) demontează punct cu punct aserţiunile lui Garaudy; b) atrage atenţia asupra a ceea ce se întâmplă când oameni, altfel inteligenţi şi culţi, sunt stăpâniţi de patimă şi pierd astfel uzul raţiunii. E un spectacol pe care avem prilejul să-l urmărim, zi cu zi, de la (ca să dăm un exemplu) patimile din viaţa noastră politică până la – vai! – patima ce-a întunecat minţile liderilor internaţionali de tot soiul, provocând dezastrul din Iugoslavia.

(M. Rafael)

Metafore româneşti din Israel

Ediţie îngrijită de Valeriu Stancu;
Coperta: Media-Tech
Ed. Cronica, Iaşi, 1998

Cartea de faţă, apărută din iniţiativa editurii "Cronica", cu sprijinul Ministerului Culturii din România, este o antologie selectivă a poeţilor din Israel care scriu în limba română. Sunt prezentaţi 16 poeţi, cu aproximativ 9-10 titluri, precum şi datele biografice ale fiecărui autor. Antologia are un caracter unitar, sobru; e o lectură utilă pentru cine vrea să-şi formeze o idee despre literatura israeliană scrisă în limba română. Autorii sunt prezentaţi în ordine alfabetică: Sh. Carmel, Luiza Carol, Felix Caroly, Sebastian Costin, Andrei Fischof, A. Goldenberg, Solo Har-Herescu, Solo Juster, Radu Klapper, Tania Lovinescu, Bianca Marcovici, M. Rudich, I. Schechter, E. Sela, Vlad Solomon, Elena-Esther Tacciu.

O carte frumoasă, apărută în Iaşul de pe cele şapte coline, unde poezia se respiră în tot locul şi prin toţi porii, dintotdeauna.

(Bianca Marcovici)

Paul Niculescu Mizil

O istorie trăită

Memorialistică;
Ed. Enciclopedică, Bucureşti

Autorul se numără printre conducătorii români de partid care au reuşit marea performanţă de a avea "o reputaţie bună". Civilizat, politicos, cult, capabil să asculte fără a bătea cu pumnul în masă pe vreun subaltern ce-l contrazicea în birou, măsurat, lipsit de megalomanie à la Ceauşescu şi de trivialităţi à la atâţia alţii, Paul Niculescu-Mizil poseda cartea de vizită a liderului care ar fi putut conduce ţara în spirit european. Discutând despre el, lumea murmura prin anii '80, oftând: "ce ghinion! dacă era Mizil secretar general, am fi trăit altfel".

Cartea de faţă cuprinde amintiri, articole, convorbiri etc. ale lui Niculescu-Mizil pe marginea anilor 1950-70. Ea te ajută să cunoşti mai bine şi mai *din culise* tactica folosită de Gheorghiu-Dej şi ai săi pentru mult comentata dobândire a *independenţei* faţă de Uniunea Sovietică. În acelaşi timp, volumul scoate la lumină – nu o dată în premieră absolută – câteva întâmplări, episoade, incidente sau replici menite să te facă să "miroşi" epoca dar şi să faci cunoştinţă mai îndeaproape cu Niculescu-Mizil.

Câteva extrase din masivul op (subtitlurile aparţin redacţiei):

"Mizil, frumos ca o poezie!"

«Gheorghiu-Dej avea obiceiul să ironizeze pe colegii săi când făceau observaţii incoerente şi nesusţinute la un material. "Tovarăşul – zicea Dej – vrea ca materialul să fie complet, să nu-i lipsească nimic, să miroasă plăcut, să fie rotund şi frumos ca o poezie". La fel mi-a spus şi mie. Şi a accentuat: "Mizil,

Mizil

frumos ca o poezie!..." Am înţeles că Dej era în vervă, ideea îl pasiona, îi era dragă. Am răspuns: "ca una dintre cele mai frumoase poezii, tovarăşe Gheorghiu". M-a bătut pe umăr şi a spus scurt: "văd că ai înţeles bine..."

S-au constituit mai multe colective şi subcolective de lucru, pe probleme (e vorba de Declaraţia din 1964 privind conflictul dintre ruşi şi chinezi, *n. red.*). S-a lucrat în diferite locuri, în sediul CC, la Snagov, la Predeal. S-a lucrat, parţial, acasă la Dej. El invoca, pentru a sta acasă, motive de sănătate. Însă eu am intuit că, în afara motivelor de sănătate, Dej stătea acasă pentru a nu se duce la Moscova, la a 70-a aniversare a lui Hruşciov, ce avea loc în acelaşi aprilie 1964. Această aniversare a fost boicotată de oameni de marcă: Mao Zedong, Ho Şi Min, Tito, Palmiro Togliatti. Printre aceştia şi Gheorghiu-Dej. Au fost trimişi în locul lui Maurer şi Chivu Stoica.

De altfel nu era prima oară când Dej nu răspundea la apelul lui Hruşciov. Cu numai câteva luni înainte, în iunie 1963, el lipseşte de la convocarea primilor-secretari la Berlin. Între cazurile deosebite amintesc anul 1957, când Dej nu a plecat la Moscova la sărbătorirea ziei de 7 Noiembrie, dar, mai ales, la consfătuirea partidelor comuniste şi muncitoreşti. Atunci s-a petrecut acel tragic accident, când avionul cu delegaţia romnă, avion oficial, condus de un echipaj format din cei mai experimentaţi aviatori sovietici, s-a prăbuşit chiar înainte de aterizare. A pierit Grigore Preoteasa...»

Un cuvânt analizat de Gheorghiu-Dej pe toate feţele

«În anul 1960 am condus o delegaţie de activişti de partid în Uniunea Sovietică. La sfârşitul vizitei, fără o programare anterioară, am fost strânşi în mare grabă şi introduşi la CC al PCUS. Am fost primiţi de M. Suslov. Era o atenţie foarte mare faţă de delegaţia Partidului Muncitoresc Român. Eu am reţinut în mod deosebit, din toată această primire, o apreciere făcută de Suslov: "Între partidele noastre nu există nici o problemă, nici măcar cât negru sub unghie. Chiar dacă cineva ar dori să inventeze ceva, nu ar avea ce". Bineînţeles că la întoarcerea acasă m-am prezentat imediat la Dej şi i-am raportat. Frazele de mai sus au fost întoarse pe faţă şi pe dos. S-a căutat sensul fiecărui cuvânt. În mod deosebit, Dej se întreba "ce să inventeze", "cine să inventeze". Analiza minuţioasă a raportului meu a durat mai mult de două ore. Dar nici nu am plecat bine din biroul lui Dej, că am fost rechemat. Era acum de faţă şi Emil Bodnăraş. Şi a început din nou pritocirea cuvintelor, căutarea tâlcului lor real. Era clar pentru noi că primirea la Suslov a avut drept scop transmiterea mesajului amintit mai sus. Ce reprezenta el? Un avertisment, o ameninţare?»

Mikunis m-a făcut de talmudist

«Mi-amintesc de o lungă discuţie, de două zile, avută mai târziu cu S. Mikunis, secretarul general al CC al Partidului Comunist din Israel. După discuţie, acesta, la Ceauşescu, a scos în evidenţă în mod pozitiv talmudismul lui Mizil. Am replicat lui Mikunis că nici nu-i greu să fii talmudist: "cu Biblia, cu Marx şi cu statistica poţi să faci dintr-un om, pentru aceleaşi fapte, fie erou, fie criminal". Lui Ceauşescu i-a plăcut replica mea, dar nu s-a putut abţine să-i spună lui Mikunis că eu judec precum un intelectual mic-burghez.»

Poporul frate sirian

(La Conferinţa internaţională a partidelor comuniste, de la Budapesta) «s-a dezlănţuit un atac împotriva noastră, din partea reprezentantului Partidului Comunist din Siria. Dar noi aveam toate probele că textul acestui atac a fost furnizat de prietenii noştri sovietici. Când s-a produs acest atac, noi am întrerupt consfătuirea. Am cerut retragerea atacului. A durat un timp. S-a constituit o comisie de opt partide. Luis Carlos Prestes din Brazilia, care conducea, a întrerupt consfătuirea.

Au urmat convorbiri îndelungate în cadrul comisiei. Noi am cerut două lucruri: "Domnul acesta, tovarăşul acesta, să se poarte ca un domn. Să-şi ceară scuze".

În al doilea rând, să se ia decizia că nu se mai condamnă nici un partid. Am obţinut prima parte. PC Sirian a făcut o declaraţie prin care considera neavenite declaraţiile anterioare. Ele trebuie să fie scoase din procesul verbal ca şi cum nu s–ar fi rostit.»

De vorbit poţi să vorbeşti, dar să nu dai în scris!

«În 1964, am ţinut o expunere în care am criticat faptul că, în diferite cursuri, erau citaţi la problemele agriculturii româneşti Hruşciov şi CC al PCUS. Am spus în acea expunere în faţa cadrelor didactice: "Măi fraţilor, noi nu ne conducem după hotărârile sovietice, noi ne conducem după hotărârile noastre în problemele agriculturii româneşti". Bineînţeles, cu ajutorul unui binevoitor, a ajuns la Dej informaţia că eu spun aceste lucruri. Şi m-a chemat Dej. Şi m-a întrebat: "Măi, tu ai ţinut o expunere?" "Da, am ţinut". "Şi ce ai spus?" I-am relatat tot ce am spus. El s-a uitat la mine, a râs şi a spus: "Foarte bine, măi! Foarte bine ai spus. Doar un singur lucru: să nu scrii, să nu tipăreşti! Să facem lucrurile astea cunoscute, să le ştie toată lumea. Dar să nu existe o hârtie care să ţi se poată pune în faţă".»

Doctorul Segal

«Nu-l pot omite pe păzitorul strict al sănătăţii lui Maurer, chiar şi a mea. Este vorba de doctorul U. Segal. Un doctor excepţional, internist, strălucit diagnostician şi foarte bun medic curant. Îl îngrijea de mult timp pe Maurer. Pentru completare, aş releva calităţile lui de om. Când m-am aflat, cu totul nedrept, în boxă şi în puşcărie (după 1990, *n. red.*), n-a pregetat nici o clipă să-şi manifeste solidaritatea cu mine şi cu familia mea. Deşi se afla în străinătate, mi-a sărit în ajutor, mi-a trimis medicamentele necesare îngrijirii sănătăţii.»

O reducere de 1.000 de ani

«În discuţiile cu noi, Mao a declarat că polemica (dintre chinezi şi ruşi, *n. red.*) va dura 10.000 de ani. Ei sunt pregătiţi pentru aceasta. Dar, de dragul românilor, de hatârul lor, datorită bunelor relaţii, sunt gata să facă o reducere de o mie de ani. Era un gest de prietenie faţă de români. El era amintit deseori în întrevederile noastre. Şi ambele delegaţii, românii şi chinezii, râdeau copios la repetarea metaforei de mai sus.

...M-a impresionat abundenţa de produse în pieţe şi magazine. Chinezii trăiau modest. Era rezultatul unei aspre şi îndelungate exploatări coloniale. Zhou Enlai ne-a povestit cu mare mândrie că printre cele mai serioase realizări ale revoluţiei chineze era aceea de a asigura fiecărui chinez un pantalon de doc. Înainte de revoluţie era un singur pantalon de familie, dacă era şi acela, cu care chinezii ieşeau pe rând din casă.»

Cum l-a răsplătit Ceauşescu pe Leonte Răutu

«... Un fapt petrecut înainte de moartea lui Dej. Am fost convocat de Leonte Răutu, şeful meu direct, respectiv şeful Direcţiei de Propagandă şi Cultură. Ne-a adus la cunoştinţă că Dej nu poate veni la lucru. Este bolnav. Este o situaţie deosebită. De aceea se simte necesitatea îndeplinirii exemplare a sarcinilor, unităţii şi disciplinei. Ceea ce mi-a atras atenţia a fost declaraţia lui Răutu că activitatea partidului este *coordonată de Ceauşescu.* A urmat îndemnul de a *îndeplini cu conştiinciozitate directivele acestuia.*

Acest îndemn a fost cu atât mai relevant dacă aveam în vedere că venea de la un om care nu o dată a avut divergenţe de păreri cu Ceauşescu. De multe ori, între cele două compartimente de bază ale partidului, organizatoric şi propagandă, era un fel de concurenţă, uneori chiar divergenţe. Ele erau puse în evidenţă şi de glumele care se făceau pe contul unei activităţi sau alteia.

Acest episod l-am povestit, după mulţi ani, într-o şedinţă a Comitetului Politic Executiv. Răutu era într-o oarecare dizgraţie. Am considerat atunci că este de datoria mea să amintesc că acesta a sprijinit activ alegerea lui Ceauşescu. Ulterior, Răutu a fost scos din conducere sub motiv că una din fiicele sale ar fi făcut cerere de plecare din ţară. Deşi mi s-a propus, am refuzat să fiu printre cei ce au pus la cale această hotărâre nedreaptă.»

De Gaulle

«În timpul vizitei sale în România, din 1968, De Gaulle m-a întrebat: "Eşti secretar cu problemele internaţionale?" "Da", am răspuns.

"Ce se întâmplă dacă dumneata – a întrebat el – ai o altă părere, în problemele internaţionale, decât secretarul general al partidului? Iei poziţie publică?"

Întrebarea era pentru mine... cu multe puncte. Dar am răspuns. M–am descurcat foarte bine. "Domnule preşedinte, noi suntem un organ colectiv de conducere. Toate punctele de vedere expuse de conducătorul nostru sunt în prealabil discutate în organul colectiv de conducere. Acolo ne spunem toate părerile".

Răspunsul meu i-a plăcut foarte mult lui Ceauşescu.»

Lidia Niculescu-Mizil şi un pahar de vin roşu

«Pot să mai povestesc un mic amănunt (legat de această vizită). În delegaţia franceză era Couve de Murville (ministrul de externe). La recepţia noastră s-a petrecut un mic accident tehnic. Paharul de cristal din faţa lui Couve de Murville, în care se turna vin roşu, era crăpat. Pe faţa de masă albă s-a etalat o pată mare de vin roşu. Un moment foarte neplăcut.

Cine ne-a scos din încurcătură? Olteanca mea. Soţia mea a spus: "Domnule ministru, la noi este următorul obicei. Când se întâmplă aşa ceva faceţi următorul lucru: puneţi degetele pe vin, apoi le atingeţi puţin de frunte. O să aveţi noroc".

Couve de Murville a făcut gestul respectiv. După câteva săptămâni a fost numit prim-ministru. Prin intermediul Ambasadei Franţei a transmis soţiei mele că şi-a amintit de întâmplarea din România.»

NATOpor!

●

NATOlomaci!

ALEXANDRU SEVER

Din inventarul obsesiilor circulare

❖ Întâmplându-se să-l dovedească suferinţa şi să-i smulgă un răcnet de durere, a mai avut totuşi destulă tărie să strige, plin de o aprigă mânie, deopotrivă pentru propria sa slăbiciune şi pentru moartea ce-l locuia nerăbdătoare: "De ce răcneşti la mine? Iată-mă–s!" Şi, într-adevăr, de cum a spus, a şi murit.

❖ *Teme-te de omul unui singur adevăr.* Chiar şi fără un cuţit în mână, îi sunt prea de ajuns şi numai cele două mâini pentru ca să sugrume orice alt adevăr care nu este al lui.

❖ Pe gură mănânci, cu gura vorbeşti. Aşa cum bagi de seamă la ce bucate mănânci ca să nu ţi se aplece, ia seama şi la ce vorbe îţi ies pe gură, să nu te păgubească.

❖ De-aş afla un prieten aidoma mie, cred că m-aş plictisi grozav. Ci eu aşa l-aş vrea: şi neasemenea mie, şi înrudit cu mine.

❖ *O viaţă* are atâta înţeles cât îi putem da.

❖ Ajuns la vremea căruntețeі, şi întrebându-se cam ce-ar putea să facă să-şi merite şi el odată recunoştinţa oamenilor, ucigaşul a ajuns la concluzia că tot ce-ar putea el să facă mai bine, ar fi să se lase spânzurat.

❖ Singura făgăduială pe care viaţa n-a tăgăduit-o niciodată, nicăieri, nimănui, e făgăduiala morţii. Moartea, ea însăşi, nu făgăduieşte nimic: tăcută îşi face treaba, tăcută rămâne şi după ce te-a îngropat. Cât scandal în lume şi câtă gălăgie în cimitir, nu moartea le face: frica! Discursurile pe marginea mormântului sunt discursuri pentru viermi. Adică pentru noi: viermi făgăduiţi viermilor.

❖ *Comerţul cu idei furate* seamănă traficului cu sentimente nobile doar într-atât că întreţine iluzia unei nobleţe în spirit, acolo unde nici o altă favoare a sorţii nu mai are trecere şi prestigiu.

❖ Marginalizat şi ignorat, el invidia până şi mortului celui mai banal alai de înmormântare privilegiul de a fi obiect al unei atenţii exclusive.

❖ Omul este un animal defect. Dovada? Inteligenţa lui! Accident care introduce destinul în Univers şi transformă moartea în scandal.

❖ Să te îneci într-o cadă de baie, sau să te sufoci într-o capsulă de astronaut, tot o moarte este. Dar ce mizerie să te ştii prizonierul unei lumi care nu lasă fiinţei tale alternativa nici unui alt mediu de viaţă!

❖ – Nu cumva, l-a întrebat Moartea şugubeaţă, îi avea chef să–ţi pui ştreangul de gât?

– Ba cum de nu! a răspuns omul oftând. Chef aş avea eu câteodată, dar băgând de seamă cât sunt încă de teafăr şi cât de bine îmi merge încă mintea, nu mă îndur să-ţi dau pe mână fărâma asta de viaţă şi bucăţica asta de carne cugetătoare.

❖ Nu tot ce-i învăţătură se îngroapă cu tine, ci numai agoniseala căpăţânii tale. Căci, deşi risipită în lume şi împărţită între indivizi, învăţătura supravieţuieşte mereu întreagă. Şi – inepuizabilă prin chiar natura ei – ea nu conteneşte să încurajeze curiozitatea de a afla şi să întreţină setea de a fi.

❖ Ce se poate face pentru ca raţiunea să-şi refuze crimei serviciile specializate? Nimic! Pentru că crima îşi are raţiunile ei, înscrise în chiar sămânţa speciei, şi de acolo pe unde ea cloceşte şi îndestulează instinctul morţii, nimic n-o mai poate suprima: nici o religie, nici o filozofie, nici o legislaţie, nici o ştiinţă. Crima inteligentă desfide orice inteligenţă care nu îi e proprie.

❖ Ce oare este bezna: efectul unui belşug de întuneric, sau efectul unui deficit de lumină?

AL. MIRODAN
DICŢIONAR NECONVENŢIONAL
VOL. II
D E F

"O carte monumentală... O carte minunată, captivantă".
I. Eugen Campus
"Minimum"

"Un monument al literaturii române".
Marin Diaconu
"Radio România"

"O lucrare de pionierat... o încercare cu totul singulară de a ieşi din canoanele istoriei literare".
Cornel Moraru
"Vatra" – Tg. Mureş

"Plăcerea de a-l citi pe îndelete a fost enormă".
Costache Olăreanu
"Realitatea evreiască", Buc.

"Dicţionarul... oferă o lectură cuceritoare, neputând fi, efectiv, lăsat din mână".
Z. Ornea
"România literară", Buc.

"Dacă ceva o să rămână de pe urma noastră, o să rămână acest «Dicţionar»".
I. Petran
"Orient Expres"

"O carte captivantă de literatură".
N. Prelipceanu
"România liberă", Buc.

"O carte spectacol... Mirodan are condeiul coţcar şi ştie să nu fie searbăd pe nici o pagină".
George Pruteanu
"Dilema", Buc.

"O puzderie de protagonişti sub bagheta magică a lui Al. Mirodan".
Geo Şerban
"Realitatea evreiască", Buc.

"O mână sigură, de maestru".
I. Ştiubea
Radio Kol-Israel

"Un eveniment... un roman".
Elena-Esther Tacciu
"Ultima Oră"

……

Volumul poate fi procurat trimiţând suma de 100 de şekeli pe adresa

MINIMUM
POB 11472, TEL AVIV
Pentru Europa (inclusiv România): 35 de dolari.
Pentru SUA şi celelalte:
40 de dolari

ARMINIUS CASSVAN
New York

Tanti Sarina Cassvan

„Tanti Saina la Paris", aşa se pare că o descriam pe mătuşa mea Sarina Cassvan, sora tatei, la vârsta primei mele copilării, după spusele ei, imitând limba pocită a celor mici. Căci tanti Sarina, cea mereu plecată la Paris, era în primul rând, cum ştiam eu, scriitoare pentru copii. Pe ultima carte trimisă din Bucureşti în mai 1971 figura următoarea dedicaţie: Micuţilor mei nepoţi Jeff şi Audrey, cu toată afecţiunea şi în dorinţa de a învăţa limba paternă". Era o traducere din cunoscutul scriitor pentru copii născut tot la Paris în 1628 şi decedat acolo în 1703, Charles Perrault.

Ea m-a încurajat să cânt la pian la şase ani. Tot ea l-a convins pe tata să mă înscrie la internatul liceului "Schewitz-Thierrin" şi să trimită acolo, în casa directorului Thierrin, pe profesoara mea de pian din vremea aceea, Irina Lăzărescu. Thierrin era francez, ceea ce a convins-o. Pe tanti Sarina am reîntâlnit-o, înainte de internat, la Snagov, unde avea o vilă pe vremea celei de a doua căsătorii, după Ion Pas, cu Nicolae (Lulu) Eşanu. Avea şi o maşină decapotabilă, elegantă. Pe vremea aceea era membră fondatoare a "Gândirii Europene", pe care o conducea sub preşedinţia de onoare a Elenei Văcărescu, iar Lulu devenise secretar al Ambasadei japoneze. Doi evrei (Sarina şi Lulu) în locuri cât se poate de româneşti, unde conferenţiau Nicolae Iorga, Ionel Teodoreanu, Liviu Rebreanu etc., la Ateneul Român şi la ambasada unei ţări fare făcea parte din Axa Berlin-Roma-Tokyo în timpul lui Hitler, de neconceput!

Altă ispravă a Sarinei, de data asta singură, este prietenia cu Elena Văcărescu şi ştafeta Bucureşti-Paris de repetate ori ca ambasadoare a literelor româneşti în Oraşul Lumină. Acolo a întâlnit-o foarte tânărul Mihail Sebastian, care se pare că i-a cerut o favoare, refuzată de "porumbiţa", cum a numit-o criticul Eugen Lovinescu, al cărui cenaclu Sarina îl frecventa. De unde o sensibilitate la numele Cassvan pe care am simţit-o când îi eram elev la română lui Sebastian la liceul evreiesc "Cultura B".

Am reîntâlnit-o pe Sarina în prima (mea) tinereţe, în apartamentul luxos, deşi micuţ, din Dionisie Lupu 53. Auzise de mine că aş fi un băiat "citit". Această impresie n-a fost ştirbită de lacune esenţiale cum ar fi ignorarea lui Ion Minulescu, cel care i-a regizat la Teatrul Naţional din Bucureşti piesa, jucată la Paris, "Măştile destinului", şi confundarea lui cu Ion Minusculescu (pseudonim ziaristic pentru Ion Pribeagu). Mă pricepeam mai puţin la literatura română, plimbându-mă pe atunci pe la Anatole France, Gide, du Gard, Proust, etc. Sarina a fost o prietenă bună şi în parte datorită ei am ajuns în America, de unde am corespondat până la 8 ianuarie 1978. Atunci am aflat prin actorul Şerban Cantacuzino, protejatul ei, că "tanti Saina", scriitoare pentru copii şi adulţi, pentru care literatura era o joacă, nu mai e...

Deputatul englez George Walden, membru al Partidului Conservator, a scris în ziarul "Times" că d-na Margaret Thatcher, fostul prim-ministru al Marii Britanii, nu mai are dinamismul de-odinioară fiindcă s-a dedat în vremea din urmă la whisky şi alte alcooluri, îngurgitând "mari cantităţi de lichide".

Remarcasem şi noi că prezenţa pe scena politică a d-nei Thatcher e din ce în ce mai ştearsă şi că discursurile sale nu mai au vigoarea din trecut, ci cam scârţâie. Acuma înţelegem şi care-i motivul acestei involuţii. Din cauza excesului de lichide, Doamna de Fier a ruginit.

«IARDEN»
nou în Naharia
Casă de bătrâni
pentru o viaţă frumoasă şi plăcută
Sub conducerea lui
MOŞE LEIBOVICI
● Cu tot confortul modern ●
● Supraveghere medicală ●
● Preţuri convenabile ●
● Numai plată lunară ●
Vorbim şi româneşte
Naharia – Reh. Hameyasdim 48
Tel. 04/992-2966 – Fax: 04/992-7105

ELENA-ESTHER TACCIU

HOROSCOP PERSONAL - 1999

ZODIA GEMENILOR PENTRU TOŢI (21.05 - 20.06). Fundalul instabil, agitat, dramatic, antrenând forţe conflictuale şi respingând reconcilierile, caracterizează şi această Zodie condusă de Mercur. "Globalizarea" electronicii măreşte agitaţia unanimă. Perioada realizărilor individuale se concentrează între 6 şi 17.06. În celelalte etape apare graba, căderile energetice mari. Manifestările violente armate ne arată puterea destructivă a acestui an al lui Marte. Şi totuşi, născuţii sub Gemeni promovează cu succes, primesc investiţii, ocazii de a călători fructuos. Greutăţile din lunile precedente scad, dacă graba n-a dictat erori strategice la sfârşitul lui mai – începutul lui iunie. Înnoirile curajoase favorizează oamenii scrisului. Cum Gemenii au un Mercur fără antipatii şi duşmănii pentru toate Zodiile (de Foc, de Pământ, de Apă, evident de Aer, stihia sa însăşi), toţi nativii Zodiacului pot avea deosebite izbânzi personale. Dar Mercur iubeşte activitatea bine planificată şi înscrisă înţelept în lumea prognozelor psihologice, financiare şi sociale. Cine se preocupă de coordonarea cu acest orizont, va culege frumoase recolte în Gemeni.

POŞTA NOASTRĂ: *Doritorii Horoscopului sunt rugaţi să ne trimită din timp datele lor: ziua, luna, ora şi anul naşterii, o fotografie nu mai veche de doi ani (dar nu le putem returna). Dacă e cazul, două întrebări speciale. Precizaţi-vă telefonul. Adresaţi-vă la POB 2104. tel. 03-5590829, Holon. La aceeaşi adresă puteţi procura volumul "STELE REGALE" (Portrete astrologice ale celebrităţilor, 1997).*

RĂSPUNSURI PENTRU CITITORI

Întâmplarea face să răspundem în acest număr la solicitarea a două Leoaice. Atragem deci atenţia fiilor aceleiaşi Zodii că au Horoscopul anului în curs mai jos.

Fl. H, Lod. În mare, caracterul tău este contradictoriu. Ca orice Leu, ai ambiţii mari, dar şi stări pesimiste de panică, posibile boli reumatice de coloană. Anul depinde de curajul tău de a schimba proiectele vechi cu altele noi. Şi acum, iată **Horoscopul Leului** în '99. Sănătatea, greu încercată în ianuarie şi februarie, se consolidează, ca şi încrederea în forţele proprii. Încercările şi grele conflicte se termină; ele rămân în stăpânirea anului trecut, 1998. Curajul de a consolida cariera va fi vădit pentru familie, prieteni şi conducere. Singurul pericol poate veni de la orgoliul insuportabil şi absurd, care poate sfărâma toate împrejurările providenţiale prin erori stupide şi epuizarea energiei nervoase (pierderea nopţilor în discuţii sterile şi petreceri cu pahar – la bărbaţi –, nevoia de a domina orice dispută, nerăbdarea şi dispreţul pentru alte opinii). A doua jumătate a anului, care începe acum, aduce mari schimbări sociale, care vor cere privire lucidă, înţeleaptă, ca şi noi planificări. Multă gândire şi răbdarea de a prefira în minte mai multe soluţii alternative garantează reuşita în lunile decisive de vară. Dorinţele Leilor, puternice, dacă sunt satisfăcute iraţional, pot duce la mari pierderi băneşti şi chiar de poziţii greu cucerite în carieră. Foarte periculoase se arată a fi dorinţele de răzbunare, pe care acel Marte din '99 le împinge înainte cu foc, ducând la catastrofele acelor Lei care-şi pierd capul.

S., Petah Tikva, n. la finele Leului. Întâi, parcurge încă o dată Horoscopul anual de mai sus. Cum la noi materialele trec un "stagiu", luna aprilie a trecut. Întrebarea ta privind rolul lui aprilie pentru cariera fetei se pune astfel. Născută oricum în Decanul lui Marte, aflată în '99, anul lui Marte, ea şi-a triplat energia de luptă în acea lună a Berbecului. Tot el este şi al doilea semn al ei. Concluzia: dacă a fost înţeleaptă, planificată, prevăzătoare, şi nu impulsivă "la nebunie", a putut folosi, sper, şansele acestor mari Zodii de Foc, Leul şi Berbecul. O sfătuiesc să poarte mult argint contra durerilor de cap pe care s-ar putea să le aibă, pălării, ochelari de soare, eventual un Berbec de argint, agată, Piatra Lunii montate în argint, care o liniştesc. La Horoscopul Leului se adaugă câteva lucruri de la Berbec, la ea foarte important. În felurite călătorii fata poate întâlni oameni decisivi pentru viaţa ei, în totul. Se recomandă investiţii, dar şi spirit de economie. La fel, grija pentru relaţiile cu partenerul, conducerea, organele de control, completarea la zi a actelor financiare. Dacă între 4 şi 12 aprilie s-au făcut începuturi bine gândite, perioada Gemenilor a fost fastă. Doar că iniţiativa trebuie stopată din 16.06. În iunie-iulie-august sănătatea şi partenerul trebuie să fie în atenţie. Ca şi coordonarea dintre schimbările mediului profesional-social care cer anumite reconsiderări de concepţie şi perspectivă. Lunile de realizări mari în profesie vor fi septembrie şi decembrie, când Berbecul e în armonie maximă cu astrele. Dat atenţie la sănătate, familie şi finanţe între 3 şi 13 decembrie. Fata e majoritar Berbec.

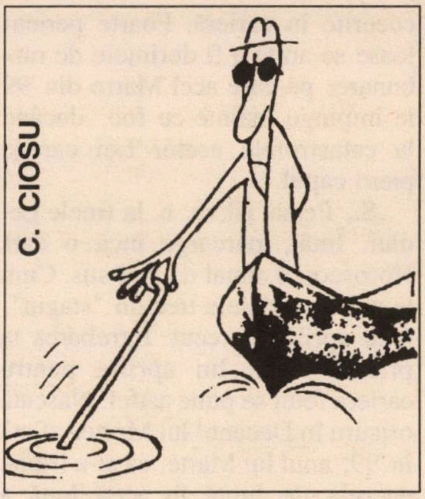

Pescuitorul de perle

Aveţi grijă ce faceţi cu mâna dreaptă

«Mâna dreaptă a lui Vialli a atentat la pudoarea unei minore».

(Titlu din "Viaţa noastră", 5.04 a.c.; comunicată de Petre Cioclu, Kiriat Yam, Şicun Ţva Keva 1/1, – care precizează că, aşa cum reiese din text, mâna dreaptă a antrenorului Italian Gianluca Vialli, de la echipa londoneză de fotbal "Chelsea", nu are nici o vină, ea nu umblă pe sub fustele minorelor; vinovat este antrenorul englez Graham Rix, mâna dreaptă a lui Vialli la conducerea vestitului club…)

America, ţara tuturor posibilităţilor

"Actorul american Charles Bronson, care a mai fost căsătorit de două ori, s-a însurat cu Kim la 33 decembrie, la vila lui din Bel Air".

("Orient Expres", nr. 211/1999; comunicată de Valeria Blumenfeld, Kiriat Yam, Shderot Ierushalaim 66/10)

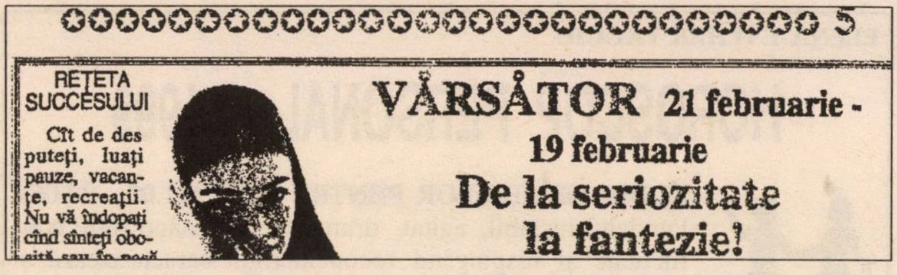

5

REŢETA SUCCESULUI

Cît de des puteţi, luaţi pauze, vacanţe, recreaţii. Nu vă îndopaţi cînd sînteţi obo-

VĂRSĂTOR 21 februarie - 19 februarie

De la seriozitate la fantezie!

De la seriozitate la fantezie

(Titlul Horoscopului din revista "Facla", Tel Aviv, 13.02.1999; comunicată de Victor Franc, POB 9805, Haifa 31097, – care îşi îngăduie să remarce că publica horoscopul săptămânii de la 21 februarie la 19 februarie reprezintă un exemplu admirabil de ce se întâmplă atunci când sări prea repede de la seriozitate la fantezie)

În bară

"Iată rezultatele înregistrate (în etapa a 23-a a Ligii Naţionale de fotbal)… Zafririm Holon – Hapoel Cfar Saba 0-0… Cel mai eficace jucător al etapei a 23-a a fost Samson Sassia, autorul a două goluri pentru formaţia sa, Zafririm Holon".

("Viaţa Noastră", 5.04 a.c.; comunicată de prof. Felix Pascal, rh. Krauze 55/1, Holon 58350)

Uşor cu pianul pe scări!

"A încetat din viaţă marele diplomat român Valentin Lipatti. S-a dus, demn şi discret, după ilustrul său frate, genialul ziarist Dinu Lipatti".

("România Mare", Bucureşti, 2.04 a.c.; comunicată de ing. Virgil Lepşa, constructor pe şantierul oraşului Modiin, – care aminteşte că, după cum ştie tot omul, genialul Dinu Lipatti n-a fost ziarist, ci pianist)

Deja în 1944

«Deja, în ianuarie 1945, însuşi Himmler se adresa şefului Gestapoului, Müller: "După părerea mea, în România nu este nimic de făcut. Sunt de părere că ar fi mai bine dacă însărcinaţii germani pentru rezolvarea problemei evreieşti ar fi retraşi din România".»

"Viaţa Noastră", 6.04 a.c.; comunicată de Sergiu Halpern, rh. Rotenstreich 16/17, Tel Aviv 67536, care precizează că însărcinaţii respectivi fuseseră retraşi de mult, deoarece după 23 august 1944 nu mai aveau cum să se ocupe de rezolvarea problemei)

Poşta

Lică Landskron, Kiriat Sharet (just, i-aţi prins: Riga nu este capitala Lituaniei, ci a Letoniei); **Tuli Marcius,** Ramat Gan (nu e perlă, e umor; pe care puteţi să-l gustaţi sau nu, dar trebuie să-l luaţi ca atare, ca un fel de a se exprima al autorului); **Roxana Wittgenstein,** Köln, Germania (vezi mai sus); **Carol Neuman,** Tel Aviv (observaţii juste: 1) Menuhin n-a murit la Londra, cum scria în *Minimum,* ci la Berlin; 2) da, şi după ştiinţa noastră nu lui George Ivaşcu i-a spus Arghezi: dragă, tu una scrii şi alta fumezi, ci altcuiva. Noi ştim că romancierului Titus Popovici, fumător de Kent; aşadar, Henri Wald, care povesteşte chestia cu Ivaşcu, a încurcat scriitorii); **Nicky Rantzer,** Tel Aviv (observaţie bună, cei de la "Ultima oră" s-au încurcat la aritmetică); **Isidor Copel,** Beer Sheeva (nu); **David Blumenfeld,** Kiriat Yam (aşa e: nu se spune "boxerul a fost trimis între coarde" – cum aţi întâlnit în "Orient Expres", ci "între corzi"; coarde, în limbajul golănesc, înseamnă altceva).

TITUS POPOVICI

Ultima plenară a Comitetului Central

După moartea (1994) cunoscutului romancier şi scenarist Titus Popovici au rămas câteva lucrări în manuscris.

Una din ele, intitulată "Disciplina dezordinii" – roman memorialistic – a apărut de curând în editura "Maşina de scris" din Bucureşti.

Este o carte excepţională. Un document despre epoca 1940-1990 şi o mărturie de intelectual care te ajută să înţelegi multe.

O recomandăm tuturora spre lectură. Şi publicăm aici un fragment de la începutul volumului, unde vine vorba despre ultima şedinţă plenară a Comitetului Central al Partidului Comunist Român, din decembrie 1989, la care autorul (membru al C.C.) a luat parte.

După 1989, reapariţiile mele în proză, teatru şi film au născut întrebarea legitimă: "Tocmai dumneata îţi baţi joc de toate, care ai fost membru în Comitetul Central al P.C.R. şi Ceauşescu a ţinut la dumneata, atât cât era el capabil să ţină la o persoană?"

S-ar putea ca pe măsură ce totul devine Istorie şi glorificată uitare de sine a celor ce se sacrifică în numele unei idei – imaginii acestui "forum" să i se atribuie acele trăsături ezoterice, pervers-fascinante, de un romantism morbid, care însoţesc legenda Templierilor, a Francmasonilor sau a Ordinului Negru SS. Legenda are asupra Istoriei superioritatea de-a oferi oamenilor certitudini ieftine care flatează gustul lor pentru mister şi nevoia lor de maniheism atât de tranşant impusă de Apostolul Pavel: "Cuvântul vostru să fie 'da, da' – sau 'nu, nu'; restul vine de la diavol". De aceea, încrezător în virtuţile necorupte ale procesului verbal, voi încerca să înfăţişez cu mijloacele prozei celei mai despuiate ultima – la propriu şi la figurat – şedinţă plenară a C.C. al P.C.R. din 12 decembrie 1989, care urma să discute şi să aprobe planul unic de dezvoltare pe anul 1990, precum şi o "informare" despre întâlnirea de la Moscova, cu câteva zile mai înainte şi unde MS Gorbaciov a relatat în lumina necesară, adică discretă până la opacitate, discuţiile purtate la Malta cu preşedintele George Bush şi la Roma cu Papa Ioan Paul al II-lea, şi, ca de obicei, "Diverse".

Tot ca de obicei, conform axiomei "secretului de partid", suntem convocaţi cu o zi înainte, personal: acest apel nu poate fi transmis soţiilor, copiilor sau bunicilor; ce s-ar întâmpla dacă duşmanul ar afla la ce oră şi unde se adună centrul vital al naţiunii?

După-masă, de la ora 15,00, se vor studia "materialele": este doar vorba de Plan, acest fetiş "bătut în cuie", cum i se spune cu o involuntară aluzie la un revoltat crucificat. În "prevederile" sale e cuprins totul, de la câţi nasturi de izmene la câţi megawaţi se vor produce, cât "se va da" pentru Cultură şi cât pentru canalizare, în câte ace cu gămălie ne vom înţepa degetele şi cât vin va bea naţiunea spre comunism în zbor…

Maşinile oficiale alunecă – rechini albaştri – lepădând tovarăşii mărunţi, îndesaţi, vioi, joviali, cu aere de burjui caricaturali. Se salută afectuos, deşi cei mai mulţi vin împreună de la altă şedinţă. Băieţii de la intrare şi îmi spun: "Să trăiţi, tovarăşu' Titus, vă rugăm legitimaţia dumneavoastră". Nu mă mai miră stupida formalitate de-a întreba un om pe care îl cunoşti cum îl cheamă.

Buluceală în jurul bufetului precar: unde e *abundenţa* de pe vremuri? Acum se etalează chiftele reci, salam de vară sleit, biscuiţi uscaţi. Mulţi iau totuşi şi pentru acasă. E un aer de *Göttdamerung* balcanic, de complicitate vulgară, de agitaţie în gol; am senzaţia că suntem nişte geambaşi de a doua mână la spartul târgului. Difuzoare prost reglate ne invită să ne luăm locurile în sala de şedinţe, cu un lambriu cam psihedelic, sub lumina zăpăcitoare a neonului; a fost construită pentru 2-300 de locuri şi, ca de obicei, fiind foarte mulţi invitaţi, se cară scaune suplimentare. Toţi se înghesuie în fund; e mai bine să nu cadă ochii pe ei. "Omul cu glagorie trebuie să se ferească de coada calului, de pumnul sergentului şi de ochiul stăpânului". Cald de pe acum, bioxid de carbon, miros de trupuri încinse. Apare din culise Silviu Curticeanu, secretar al C.C.; verifică mohorât apa minerală, creioanele, paharele şi hârtiile la locurile unde vor sta dânşii. (Îl cunosc de când era copil, de la Oradea; mai târziu avocat de succes la Cluj. Îmi plăcea pentru cinismul lui haios, un fel de *galgenhumor*, humor de spânzurat. S-a buhăit, a devenit pătrat, aud că face bine cât poate, dar în acelaşi timp aduce la îndeplinire "indicaţiile" ca un robot. În vară l-am întâlnit pe Bulevard, pe jos, neras, transpirat, sfârşit. Îl duc binişor pe o stradă lăturalnică. Îi spun că "s-a dus dracului şandramaua". Mă priveşte cu ochi înceţoşaţi. "Auzi, tocmai de aceea, fii atent că ăştia doi sunt capabili de orice. Vorbeşti prea mult. S-a auzit." "Şi tu?" îl întreb. Ridică din umeri. "Eu mă râd!")

La ora 15 fix mişcare în stânga, de unde "se intră". Toată lumea ţâşneşte în picioare. Tudor Postelnicu începe să urle: "Ceauşescu-pecere! Ceauşescu-paaaa-ce!" În ritmul scăpat din frâu se aude: Pa-ce-pa-ce-pa-ce-pa! La prezidiu Bobu Emil, lăcrimând de iubire, cu faţa ca o lună roză despicată de surâsul larg, unsuros, bate cu braţele scurte ca şi cum ar vrea să-şi ia zborul şi nu poate; Gogu Rădulescu, cu pleoapele de plumb, vinete, doarme pe picioare; Dumitru Popescu, ca de obicei, arborează o expresie de greaţă universală. ("Nu-ţi dai seama că o să fim spânzuraţi cu toţii?", l-am întrebat nu de mult în parcul fost "de cultură şi odihnă I. V. Stalin" şi el, privind spre însoţitorul tânăr, elegant, frumuşel, care ne urma la doi-trei paşi: "Ba da. Nu ţi se pare normal?") Dincă e sobru, robot tuciuriu cu o căiţă de nea în creştet. Miu Dobrescu dă impresia că spune psalmi, Lina Ciobanu că rumegă, Gheorghe Oprea mimează scandarea numelui sacru cu buze albăstrii; "academician-doctor-inginer", parcă ar număra găini în ogradă, se uită să vadă cine se opreşte din aplaudat înainte de a "se" fi dat semnalul; Ceauşescu absent, vrând poate să creadă sincer că vacarmul acesta nu l-ar privi, răsfoieşte nişte hârtii în faţa lui. Şi deodată semnalul cunoscut, scurt, nervos ca o retezare de sabie: "Ceaaaa!...". Ne aşezăm. El rămâne în picioare. E slab, îmbătrânit, răguşit. Părul argintiu. Nu şi-l mai vopseşte, în ultimul timp. Nu ştiu cine-i făcea această operaţie, deoarece de la o săptămână la alta nu apărea cu aceeaşi nuanţă. Unii ziceau că ar avea sosii.

– Dăşchid lucrărili comitecentrapartidunostru!

Cu aceeaşi voce monotonă, tristă, hotărâtă, cu bruşte absenţe, anunţă ordinea de zi: supun la vot – Ordinea-dă-zi-cine-este-pentru-cine-este-contra-se-abţine-cineva-în-unanimitate-saprobat-ordineadăzi.

Mâinile se ridică şi se lasă automat. Aerul îmbâcsit fâlfâie molâu. N-au trecut nici cinci minute şi am impresia că mă aflu aici de mult, într-un timp dizolvat. Ne anunţă că azi se vor studia materialili, lucrărili-se-vor-relua-mâine-la-orele-nouă. Din nou "se" ţâşneşte în picioare. Aplauze, scandări, ovaţii, parcă ne-am despărţi pentru cine ştie câtă vreme. Înainte de-a ieşi, Ceauşescu se întoarce şi face gestul acela de boxer, cu mâinile deasupra capului, dar ochii privesc undeva în gol, din trecut. Ea ţopăie după el; un mers de dromader cu genunchii greoi. Are un taior orange şi ciorapi albi.

CALENDAR

Iunie

2 iunie a murit Jules Pascin (1930)
4 iunie s-a născut Ioan Massof (1904)
5 iunie s-a născut Al. Mirodan (1927)
6 iunie s-a născut B. Luca (1873)
7 iunie s-a născut M. Rudich (1913)
9 iunie s-a născut Marius Mircu (1909)
10 iunie a murit Aurel Baranga (1979)
12 iunie a murit F. Brunea-Fox (1979)
14 iunie s-a născut Iosif Petran (1932)
14 iunie s-a născut Lazăr Cassvan (1919)
15 iunie s-a născut Maria Găitan-Mozes (1928)
20 iunie s-a născut Aurel Baranga (1913)
20 iunie s-a născut Sandu Lieblich (1901)
20 iunie s-a născut L. Vero (1882)
21 iunie s-a născut Silvian Iosifescu (1917)
21 iunie s-a născut Eugen Luca (1923)
21 iunie s-a născut Eugen B. Marian
22 iunie s-a născut Bianca Marcovici (1952)
24 iunie a murit N. Stroe (1990)
25 iunie s-a născut Al. Simion (1925)
30 iunie a murit Enric Furtună (1968)

În hol mese lungi, ca nişte tarabe, străjuite de "activiştii" zâmbăreţi ai Cancelariei; sunt puse la vedere "materialele"; planuri, diagrame, sinteze, evaluări, prognoze, programe, proiecte, date statistice, preliminări, în total cam 5-6.000 de pagini. Ca să le parcurgă cineva, fie şi fugitiv, i-ar trebui cel puţin o săptămână.

Dar nimeni nu e interesat: toţi vor "Informarea; de la stenograma discuţiei cu Richard Nixon, plenul Comitetului Central n-a mai avut acces la secretele zeilor. Nu sunt exemplare suficiente pentru toată lumea şi în spatele câte unuia care a pus mâna pe text, se aglutinează mai mulţi, ciopor. Cum eu citesc şi vreau să trec mai departe, sunt bruftuluit: "Stai, dom'le! Nici chiar aşa! Las-o mai încet!". Simt că această "grabă" e considerată dezinteres şi sfidare intelectuală, aşa că o las mai încet. "Darea de seamă" a lui Gorbaciov e verbioasă şi goală. Foarte vag despre discuţia cu Bush, ceea ce este perfect explicabil; doar n-o să etaleze în faţa reprezentanţilor partidelor-fii actul de "unconditional surrender", capitulare necondiţionată. În schimb se extinde asupra vizitei la Papa Ioan Paul al II-lea, subliniind rolul şi forţa catolicismului. Îmi amintesc o întrebare ironică a lui Stalin: "Vaticanul? Câte divizii poate alinia?". Tovarăşii ţistuie plini de dispreţ faţă de "discreţia" lui Gorbaciov: văd în asta încă o dovadă de nesinceritate şi perfidie rusească. După ce secretarul general PCUS îşi termină expozeul, iau cuvântul ceilalţi: polonezul spune că mulţumeşte, va informa acasă conducerea de partid şi de stat, ungurul şi bulgarul la fel. Ceauşescu, în schimb, declară că e vorba de o "capitulare în faţa imperialismului, o trădare a intereselor socialismului şi comunismului" şi pe un ton cominatoriu cere convocarea imediată, *în două zile,* a unei Conferinţe a tuturor partidelor comuniste şi muncitoreşti! Gorbaciov îi răspunde că vor avea ocazia să discute aceste lucruri la întâlnirea bilaterală de la ora 20,00. Şi trece la concluzii. Textul din faţa ochilor noştri a fost "periat", bineînţeles, la Cancelarie, totuşi au scăpat două fraze peste care membri C.C. al P.C.R. trec cu indiferenţă suverană sau inconştienţă tembelă: "Văd că tovarăşul Ceauşescu clatină din cap, dar la dânsul nu se poate şti niciodată dacă e un gest de aprobare sau dimpotrivă" şi... "cine nu înţelege necesitatea urgentă a schimbării va plăti, curând, foarte scump". Între timp, M. de la Cabinet, care în schimbul unor mici plocoane îmi destăinuie secrete de culise, face semne discrete: a reuşit să-mi copieze câteva frânturi din discuţia bilaterală al cărei conţinut nu ni s-a mai comunicat şi-mi strecoară hârtiuţa:

Ceauşescu: Vă place vânătoarea, tovarăşe Gorbaciov?

Gorbaciov: Nu înţeleg întrebarea Dvs.

Ceauşescu: Cum vă petreceţi timpul liber?

Gorbaciov: Nu am timp liber.

Şi un alt fragment, decisiv:

Ceauşescu: ... toate acestea constituie o gravă trădare a socialismului, a clasei muncitoare, a luptei de eliberare a popoarelor!

Gorbaciov: Ar fi bine să priveşti în jur, Nikolai Andreievici, şi să te gândeşti la ce s-a întâmplat cu Honecker, Jivkov, Husak... Altfel s-ar putea să nu sărbătoreşti în linişte Crăciunul...

Privesc în jur. Toţi continuă să citească "informaţia" şi abordează o expresie de superioritate, de siguranţă de sine şi de dispreţ, ca şi cum în spatele României ar sta forţe extraterestre protectoare. Mă duc acasă.

A doua zi, la nouă fix, reîncep lucrările. Acelaşi ritual. Urlete, semnul că "ajunge". Ne aşezăm şi reîncepe obsesia mea tiranică, ruşinoasă, de psihopat: sunt invizibil, am la mine "dublu-express"-ul de 7,3 x 74 R, arma mea de urşi şi mistreţi. Crucea lunetei se aşează uşor pe faţa *lui* plină de pete, între ochi. Nu! Moarte prea rapidă. Mai bine trag întâi în ea, să-l văd cum suferă... Gânduri de om de 60 de ani! Există însă şi un alt fel de de-a fugi de această realitate: să o priveşti prin prisma propriei răspunderi. Dar e prea târziu. (...)

A doua ocazie, ceva mai riscantă (autorul se referă la *ocaziile* de-a nu mai fi membru al C. C., *n. red.*), s-a ivit la sfârşitul Congresului al XIV-lea. Timp de patru zile, năucit de urletele ritmate şi sculări în picioare (le–am numărat: cinci sute patruzeci şi opt!), scrisesem împreună cu Radu Beligan câteva zeci de poezii pornografice. La votare, am tăiat de pe listă – înghesuit pe scaun şi ferindu-mă de vecini deoarece nu ni se mai îngăduia să ne izolăm prin vreun colţ mai întunecos, ca în anii precedenţi – pe madam Ceauşescu, Bobu, Dincă, Dăscălescu, "banda celor patru", precum şi câteva plevuşti ca Nicu Ceauşescu şi Lina Ciobanu, şi alţi dulea.

După numărarea voturilor, care a durat doar câteva minute, deşi erau de cercetat vreo 3.500 de buletine cu sute de nume, s-a anunţat în mugete de entuziasm că toţi, *absolut toţi* cei propuşi, au fost aleşi în "deplină unanimitate"! Puteam să mă ridic atunci şi să contest rezultatul numărătorii şi corectitudinea Comisiei, întrucât în mod sigur cei pe care ştiam că *eu* îi tăiasem de pe listă nu puteau să fi obţinut "deplina unanimitate".

N-am făcut-o.

De aceea năduşesc acum expiatoriu în această sală, la prima plenară a noului C.C. care urmează să conducă ţara, începând din 1989, pe noi culmi de progres şi civilizaţie.

– Tovarăşi, s-a studiat materialul?

– Daaaa!

("Aţi învăţat lecţia?" ne întreabă învăţătorul şi toţi răspundem "daaaa!" în speranţa că ne va crede şi nu ne va mai asculta.)

– Atunci, având în vedere că se intenţionează terminarea în jurul orei unu, luând şi o pauză de treizeci de minute... pentru a putea lua cuvântul cât mai mulţi tovarăşi ezistă propunerea să limităm luărili la cuvânt la cinci minute... poate chiar la trei.

– La trei! La trei! La trei! strigă toată lumea.

– Atunci – cine – este – pentru – cine – este – contra – se – abţine – cineva – în – una – nimitate – s-a – hotărât – ca – luărili – la – cuvânt – să – se – limiteze – la – trei – cuvinte – are – cuvântul – tovarăşul – Bălan – Radu – se – pregăteşte – tovarăşul... (Bălan a fost numit la Timişoara de patru-cinci săptămâni, înainte fusese prim-secretar la Hunedoara, unde am eu o căsuţă în Munţii Retezat.)

– Mult stimate şi iubite tovarăşe Nicolae Ceauşescu, secretar general al Comitetului Central al Partidului Comunist Român, preşedintele Republicii Socialiste România, mult stimată tovarăşă academician doctor inginer Elena Ceauşescu, stimaţi tovarăşi şi stimate tovarăşe... Plenara Comitetului Central al Partidului nostru se constituie într-unul dintre acele evenimente majore... (cele trei minute au trecut; nimeni nu pare să observe; cei mai mulţi au început să somnoleze de pe acum).

"Documentele de o excepţională însemnătate teoretică şi practică, supuse discuţiei plenarei, poartă amprenta personalităţii de excepţie a tovarăşului Nicolae Ceauşescu, secretarul general al Comitetului Central al Partidului Comunist Român, preşedintele Republicii Socialiste România, comandantul suprem al Forţelor Armate ale Republicii Socialiste România, erou între eroii neamului, ctitor de geniu, majestuoasă personalitate exponenţială, eminent..."

(Mă întorc spre vecin, poetul N. Dragoş, redactor-şef adjunct al *Scânteii*, ajuns în sfârşit, la al XIV-lea Congres, după chinuitoare speranţe şi râvne susţinute, membru în comisia centrală de revizie: "E prea de tot! Mă ridic şi atrag atenţia că abia acum cinci minute am votat limitarea luărilor de cuvânt!". Mă priveşte ca pe o broască cu păr. "Vă rog, şopteşte îngrozit că l-a pus soarta să stea lângă un smintit, dacă Tovarăşului nu i-ar conveni, ar atenţiona dânsul!" Aşa e.)

Imnul de slavă durează exact nouă minute, după care tonalitatea se schimbă; devine rapidă, monotonă, albă: "Oamenii muncii din judeţul Timiş, mobilizaţi de organele şi organizaţiile de partid, au realizat... au depăşit... 98,54%, 97,86%... 88,72%... 101,73%... însămânţările, sistematizarea, învăţământul, transporturile, sănătatea, cultura, mai sunt şi unele nerealizări, dar... Partea concretă a durat trei minute fantomatice. Apoi din nou oratorul îşi ia avântul: "Politica externă a partidului şi statului nostru poartă amprenta strălucitei personalităţi de excepţie a tovarăşului Nicolae Ceauşescu, preşedinte al Republicii Socialiste România, erou între eroii neamului...".

A durat exact nouăsprezece minute.

– Are cuvântul tovarăşul... – se pregăteşte tovarăşul...

– Mult stimate şi iubite tovarăşe Nicolae Ceauşescu, secretar general al Comitetului Central al Partidului Comunist Român, preşedintele Republicii Socialiste România, comandant suprem, mult stimată tovarăşă academician doctor inginer Elena Ceauşescu, stimate tovarăşe şi stimaţi tovarăşi, plenara Comitetului Central al Partidului Comunist Romn se constituie într-unul din acele evenimente majore...

– Are cuvântul tovarăşul... – se pregăteşte tovarăşul...

– Mult iubite şi stimate tovarăşe Nicolae Ceauşescu, secretar general...

Ca să fac ceva, încep să notez epitetele. Toţi împrejur scriu de zor, mai ales la concluzii. Odată, mai demult, l-am întrebat pe vecinul meu – mi se pare chiar fratele său, generalul Ilie Ceauşescu, altfel om de treabă, timid, găsindu-şi într-un naţionalism de şcoală primară refugiu şi motivare; cei care lucrează cu el îmi spun că "suferă", că e persecutat de cumnată-sa pentru articolele de istorie militară pe care le semnează în diferite reviste. "A ajuns să scrie şi ăsta?" "Nu vă supăraţi, îl întreb, cuvântarea apare mâine în toate ziarele. Se poate citi în tihnă, analiza, reveni asupra paragrafelor de o deosebită însemnătate teoretică şi practică. Aşadar, ce notaţi acum?" M-a privit uluit; nu mi-a răspuns. Atunci când Tovarăşul merge pe teren, însoţitorii îl urmează cu carnetele în mâini, notând, şi îşi scrântesc gleznele călcând în bobote. Aşadar, notez şi eu... *vibrant omagiu, aleasă recunoştinţă, epocă de aur, geniala contribuţie*... etc. etc.

Pauză. Prim-secretari, miniştri, generali, directori de mari combinate şi şantiere, oameni de ştiinţă, revoluţionari de profesie, toţi se năpustesc la WC, să fumeze ca elevii, în disperare. Nicăieri în Sediu nu e voie. Dacă ar îndrăzni cineva – în afară de Nicu – apare imediat un tânăr ofiţer MAI, cu eghileţi groşi ca nişte vipere de aur pe umărul stâng, şi-l "atenţionează" cu asprime. Tovarăşul nu suportă fumul. (Paradox ieftin: am aflat că "dânsa" fumează pe ascuns, de aceea face scandal ori de câte ori în filmele româneşti o femeie aprinde ţigara.)

M-am lăsat de fumat acum zece ani şi era să mor asfixiat în fumul aproape solid din WC-Bărbaţi al C.C. al P.C.R. La ieşire, buimac, mă ciocnesc cu Ion Stoian, secretarul cu probleme externe. Ochi albaştri, senini, aroganţă grosolană, stilul de conducere al epocii, în care dacă vorbeşti cu cineva trebuie să-l pui de la început în stare de inferioritate şi vinovăţie, să-l dezechilibrezi: "Hai, bă, nu umbla cu cioace! Spune dăşchis cum aţi încurcat-o, acolo în sectorul tău!" – reflectare mitocănesc-naţională a sumbrei metode judiciare bolşevice, în care acuzatul trebuie să înceapă prin a-şi înşira el crimele.

Proaspăt numit la propagandă în 1965, scurt-înşelătoarea perioadă a "deschiderii", Ion Stoian s-a ciocnit de rezistenţa unanimă a scriitorilor, când a organizat "demascarea" lui D. R. Popescu pentru nuvela "Leul albastru". Pe urmă a greşit nu ştiu ce – bănuiesc că n-a apreciat just amplitudinea liberalizării şi ca orice oportunist cinstit a exagerat – şi a fost trimis câţiva ani ambasador la Tirana, să ispăşească şi să se pătrundă de "gândirea Enver Hodja". Pe urmă a reînceput urcarea. Prim-secretar la Constanţa (mi-a povestit că aici i-a strigat odată Ceauşescu "Nu mă meritaţi!"), curând ministru de externe, apoi secretar C.C. cu problemele externe; a făcut un infarct la Paris. L-am văzut la Elias, unde eram şi eu internat; semnul morţii îl umanizase, dar, o dată cu ameliorarea, i-a trecut. "Măi, omule, îi spun, ştiind că a fost la Moscova în această delegaţie, că a asistat la discuţii, că ştie cum stau lucrurile, nu vă daţi seama că se dărâmă şandramaua, că e chestie de zile?"

– Hai, dom'le, dumneata totdeauna ai fost pesimist, îmi răspunde zeflemisitor.

Reintrăm. Reintră şi cei doi. Resculări, rescandări, reaplauze. "Întrucât a fost discutate toate problemili" se propune suspendarea discuţiilor. Entuziasm. Votăm. În – unanimitate – s-a – hotărât... Se ridică. Toţi, cu mişcări precipitate, arată că se pregătesc să noteze. Concluziile. O oră jumătate. A terminat. Vuiet. Glasurile descătuşate hăulesc: "Ceauşescu-pa-ce! Cea-u-şes-cu-pe-ce-re! Sti-ma-noas-tră-şi-mân-dri-a!..." Pleacă, însoţit de o trenă sonoră. Se opreşte. Ne salută ca un boxer victorios, cu privire moartă. Ovaţii. Transpiraţia curge gârlă pe cefe roşii. Pleacă definitiv. A ieşit. Se dă drumul la aerul condiţionat. Afară, tovarăşii se lasă gemând uşor pe pernele maşinilor. Mai sunt câteva zile până la începerea Revoluţiei, la Timişoara.

Eu eram membru al acestui Comitet Central.

●

Preşedintele Ezer Weizman, care urma să fie prezent la un serviciu religios de la Sinagoga Mare din Ierusalim, şi-a anulat participarea în ultima clipă. El a protetat în felul acesta împotriva refuzului celor de la Sinagogă de a permite corului de fete "Encore" (bis) să cânte în cursul ceremoniei, pe motiv că fetele de 12 ani sunt mari (vreau să spun dezvoltate din punct de vedere sexual) şi că bărbaţii credincioşi nu au voie să asculte un cor de femei.

Bravo, domnule Weizman, pentru hotărârea dumitale! Bis! Encore!

ADRIAN M.

TRAVEL & TOURISM SERVICES

Tel Aviv. Str. Hess 4 (colţ Allenby, 35);
Telefon 03 - 6200687/8/9

OFERTE SPECIALE

777 $
3 săptămîni la BALVANYOS
Plecări la 13.06, 27.06

888 $
2 săptămîni la HERCULANE
Plecare la 27.06

719 $
2 săptămîni la COVASNA
Hotel BRADUL
Plecare la 13.06

888 $
3 săptămîni la BALVANYOS
Plecare la 04.07

Preţul include zbor cu TAROM, transferuri cu maşina, PENSIUNE COMPLETĂ (2-3 mese pe zi)

Taxa de înscriere de 49 $ este inclusă, nefiind rambursabilă.

Înscrieri şi informaţii suplimentare la
d-na TERRY GABOR şi la dl. LIVIU LEIBOVICI
SAU LA AGENTUL DVS. PREFERAT

CU ADRIAN PE ORICE MERIDIAN

**O povestire de
TANIA LOVINESCU**

Frumoasa filipineză

Dimineaţa se anunţa senină. Un nor stingher străjuia zarea în dreptul celui mai înalt bloc de locuinţe din cartier. În faţa ferestrei, Sabina, cu mâinile strânse pe mânerele căruţului cu rotile în care şedea, îşi lua "gura de aer şi frumuseţe". În ultima vreme, acest ceremonial devenise obişnuit la primele ore ale dimineţii.

Se auzi sunând la intrare. Sabina strigă: "Nun-hi, deschide, a venit infirmiera!"

O privi cu invidie pe tânăra înaltă şi zâmbitoare, îmbrăcată cu gust, care tocmai intra. Încercarea ei de a-şi ascunde tinereţea şi vioiciunea printr-o căutătură mai severă nu o prindea. Sabina remarcă imediat pantofii noi, din piele de şarpe, pantofi cum de mult nu văzuse.

Uşa se deschise larg spre camera-studio unde dl. Weiss citea ziarul. Îl lăsă din mână, îşi dezgoli braţul şi rosti sentenţios:

– Foarte greu cu bătrâneţea, stimată doamnă. E o realitate pe care n-o poţi ocoli.

Apoi, satisfăcut, cu figura omului care a rostit un mare adevăr, le primi pe cele două femei, aşteptând o confirmare.

Sabina ridică din umeri. Infirmiera spuse alb "da, desigur" şi examină cu oarecare interes faţa lui încă tânără, purtând urmele frumuseţii trecute.

După plecarea infirmierei, Sabina se aşeză la biroul mic, pus într-un colţ al sufrageriei. Acum, de când una din camere o rezervase pentru bărbatul bolnav, voia să noteze un gând, o impresie în caietul de însemnări pe care îl avea de câteva luni. Sigur, scrisul îi era oarecum modificat, dar, deşi ştia că recomandarea doctorului de a scrie zilnic era doar un exerciţiu, echivalent cu gimnastica medicală, încerca plăcerea de a formula limpede – pe scurt – întâmplările zilei. Deci notă: "*Am fost nepoliticoasă cu sora, ca să plece mai repede, să ajung aici, la caietul meu, şi să povestesc despre invidia pe care am simţit-o văzându-i pantofii... Sigur, e o dorinţă prostească, neaşteptată. Să visezi pantofi din piele de şarpe? Absurd! Mai ales acum, în cărucior, cu papucii de pâslă, bătrâneşti... Poate dorinţa e semn că voi fi odată om întreg? O invidiez pe Anaïs Nin pentru că putea să fie în dragoste, în pat, cu Henry Miller, iubitul ei, cu soţia lui, cu alţii şi cu altele.*

Scriu cu gândul la nepoata mea, Zelfi, care – sper – într-o zi va fi medic bun şi va folosi însemnările mele, însumându-le cu cunoştinţele ei ştiinţifice.

Să mai notez ceva. Un omagiu pentru André Gide – de la care am învăţat să preţuiesc prietenia, să primesc emoţiile, frumuseţea lumii, ca evenimente îmbucurătoare, şi nici măcar nu ştiu dacă toate astea constituie o dogmă creştină, sau e fatalism?

Oricum, m-a ajutat să trăiesc cu semipareza pe care am căpătat-o în dar acum şase luni şi poate chiar să o înving..."

Întrerupse brusc scrisul. Din camera soţului se auzi tusea lui seacă şi apoi zgomotul unui scaun trântit. Semn că avea nevoie de ajutor.

– Nun-hi! strigă ea. Draga mea, vezi ce e cu soţul... Te rog.

Glasul subţire al filipinezei se auzi din baie: "Da, doamnă! Imediat!" Apoi paşii mici lipăiră desculţi prin hol.

Sabina se grăbi şi ea să ajungă la el, dar cu căruciorul drumul era anevoios pe coridorul lung. Simţea ca pe o umilinţă, încă o umilinţă, faptul că fata ajungea într-o clipă, în timp ce ea...

Se opri o clipă, să aranjeze cu piciorul sănătos marginea unui covor care mai totdeauna o împiedica tocmai când era grăbită. Din obişnuinţă ridică ochii spre oglinda ovală. Privirea îi luneca pe propriul ei chip, cunoscut şi totuşi străin, cu părul albit la rădăcini. Nu se mai auzea tusea lui Mark. Îşi aminti. Disperarea fusese în primele săptămâni. Pe măsură ce trecea timpul, cu tratamentul prescris, şi se iveau noi puncte pe harta din

Laboratorul "SHIBOLET - COMPUTERS"

**TEL AVIV, Str. Iosef Karo 12
(lângă Sderot Iehudit) - Tel. 03/562-8221**

Vechime şi experienţă de peste 10 ani
Acordă atenţie oricărei solicitări

Se pot obţine la noi

CALCULATOARE DE CALITATE

√ Ecrane perfecte, de cea mai bună calitate
√ Subansamble şi componente periferice de cea mai înaltă tehnologie
√ Imprimante, scannere şi echipament auxiliar

Oferte potrivite pentru fiecare caz şi fiecare buget

**Avantajele oferite:
laborator şi sprijin tehnic – asigurate**

**Telefonaţi la 03/562-8221
pentru a primi detaliile necesare**

UN SERVICIU SPECIAL: Compartimentul nostru de îndrumare (ivrit, engleză) în WORD, INTERNET, COMPUTER OPERATION

Prima lecţie – gratuit

mintea ei, îşi recăpăta încrederea în vindecare. Atunci, spuse ea oglinzii, am să arăt ceva mai bine...

Continuă să privească oglinda, dincolo de reflectarea chipului ei. În colţul din stânga, sus, văzu o mişcare. Se vedea clar patul, Mark, soţul ei, între perne, şi Nun-hi care îi aşeza o perniţă sub cap. Deodată, faţa bărbatului se înroşi, ochii i se deschiseră larg şi mâna lui stângă se ridică spre tânăra femeie. Halatul ei de baie, prins doar cu cordonul, i se desfăcuse la piept.

Sabina rămase locului. Niciodată nu văzuse la el această stare de bucurie sălbatică, de dorinţă, de beatitudine. Nun-hi tresări la atingerea mâinii lui şi se ridică brusc.

În uşă, în sărmanul ei cărucior, stătea Sabina. Nu era nevoie să spună ceva. Chipul ei exprima clar nu numai jignirea, uimirea, ci ceva mai grav. Ura. Cu bărbia mult împinsă înainte, cu mâinile strâns încleştate pe mânere, şuieră:

– Pentru cine mi-am lăsat bărbatul, mi-am părăsit lumea şi te-am urmat?... Auziţi, oameni buni? Auziţi? Glasul ei din ce în ce mai strident avea acum un sunet metalic.

– Aşa?... spunea ea. Aşa? În numele iubirii?... Manevră brusc căruciorul şi plecă în lungul coridorului. Uşa camerei de serviciu era deschisă. Nun-hi îşi făcea bagajul. Nu ridică ochii spre stăpână, deşi o zărise intrând. Fără un cuvânt, Sabina ieşi.

Când se întoarse, avea în mână câteva bancnote. le puse pe marginea patului şi plecă. Se opri lângă telefon. Trebuia să spună cuiva această ruşine... Câteva clipe ezită, apoi formă un număr. Alegerea i se părea bună. Ella asculta confidenţe şi le uita pe loc. Sau poate nu le uita, ci le păstra într-un ungher al memoriei. Mai ales pe cele care puteau deveni argumente în favoarea hotărârii ei de a rămâne necăsătorită.

Ella, venită în grabă la chemarea prietenei, o asculta cu atenţie, ştergându-şi fruntea şi bărbia mereu asudate cu un şervet de hârtie, pe care îl mototolea în mână. Deodată, Sabina tăcu în mijlocul unei fraze. Apoi spuse cu însufleţire:

– Acum ştiu, mi-am adus aminte!... Vreau să-l omor, din clipa aceea vreau. Dar nu ştiu cum... Mi-am adus aminte de Irina, o cunoştinţă, acum nu mai este... M-a rugat să-i împrumut bani. Mi-a destăinuit că angajase doi bărbaţi să-l aştepte pe prietenul ei când va ieşi de la noua lui amantă şi să-i rupă picioarele...

Nu putea uita expresia lui. Îşi căuta cuvintele:

– Înţelegi, avea o privire de extaz, de nebunie. Voia să-i sărute sânii, s-o cuprindă...

Replica veni repede şi tăios:

– E un om normal, îmbătrânit, fără vise... Era normal să se bucure... Ştiu prea puţin despre obsesiile bărbaţilor. Ai să iei altă femeie şi lucrurile se vor aşeza.

Sabina o privi mirată. Se gândi să-i spună că el... că ea... că frumosul ei soţ... Dar cum să lege tandreţea cu violenţa, afişata siguranţă cu scenele de derută? Toate erau amestecate, era greu cu el, dar el reprezenta viaţa, însăşi viaţa...

– Nu pot să mă uit la el, se lamentă ea. S-a prăbuşit un zid şi văd un alt om, care poate alerga după orice femeie, dacă e tânără şi abordabilă... Acum ştiu, chiar şi o filipineză...

– Aşa nu se poate! Linişteşte-te. Nu e el vinovat, aşa cum îl descrii. Ştiu, cauţi un vinovat pentru că e mai comod să ai pe cine înjura, să ai pe cine urî...

◆

Dar ea îşi alesese victima. Era chiar călăul ei. Îl servea cu o expresie dură, îl privea cu ironie, nu-i răspundea la întrebări. Îl observa în tăcere, înregistrând cu satisfacţie gestul lui de nemulţumire când ceva îl supăra. El simţi schimbarea, se necăji, dar îşi spuse că totul va trece. Femeia de serviciu, blondă, grasă, îşi târşâia papucii şi el simţea crescând enervarea.

Tensiunea devenise aproape fizică. Orice vorbă era analizată, despărţită de restul frazei şi înregistrată într–un sertar al memoriei de către Sabina.

Nici primăvara, cu cerul senin, nu aduse nimic bun. Doctorul care îl consulta prescrise alte medicamente, şi chiar o vacanţă. Ea zâmbi, ştiind că şi el, doctorul, înţelege ca această soluţie era imposibilă...

◆

După şase săptămâni de la nefericita zi de vineri în care Sabina îl surprinsese în scena cu Nin-hu, el făcu un infarct. Încercările medicilor de a-l readuce la viaţă fură inutile.

În ziare apăru a doua zi un anunţ în chenar negru. În casă, portretul lui, mult mărit, cu un vas de flori proaspete, o urmărea cu o privire rece, insuportabilă.

Îşi amintea anunţul, pe care-l păstrase. Ziarul era în sertar. Scria acolo: "Cu cele mai frumoase amintiri"... Şi, după ce a trecut un an, şi alt an, în memoria ei au rămas doar amintirile cele bune.

Acum, când cineva o întreba de viaţa ei, răspundea privind undeva, dincolo de zare:

– Cu cele mai frumoase amintiri...

Deputata turcă Merve Kavkci, care a intrat în parlament cu eşarfa islamistă pe cap, sfidând astfel legile laice ale ţării, a fost denunţată că, nu de mult, într-un discurs ţinut în faţa musulmanelor de la Chicago, a chemat la Jihad (război sfânt) contra autorităţilor de la Ankara, fapt ce se pedepseşte cu 1-3 ani de puşcărie. Acum ea dă din colţ în colţ încercând să scape de proces.

Fularul ca fularul, se mai rezolvă, dar rămâne de văzut dacă à propos de povestea cu Jihadul va scăpa basma curată.

RODICA WEINBERG
prezintă paginile de

JOCURI

Pe loc repaus!

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1											
2						■					
3					■				■		
4		■								■	
5			■								■
6							■			■	
7						■					
8	■						■				
9		■			■			■			
10				■					■		
11							■				

ORIZONAL: 1) Corpul ofițerilor superiori. 2) Câmp de luptă – Subunitate de serviciu la baterie. 3) Cel mai bun la trageri – Local de tragere pentru gradele superioare – Stânga-mprejur! 4) Cartea eroilor neamului. 5) Radu Kati – Unități de geniu. 6) Serviți la popotă – Zonă de aplicație în companie. 7) Plus de forță la baterie (pl.) – Un fel de bombe. 8) Informație secretă – Apărut. 9) Petre Elena – Luată pe flancuri! – Leat vechi (pl.). 10) Tras de tunar – Superior în grad – Încheietor de pluton! 11) Chemați la concentrare – Formații în câmp.

VERTICAL: 1) Corp de armată – Intrare și ieșire… în armată! 2) Perioade de instrucție – Cartuș de manevră – Un recrut la urmă! 3) Prilej de întâlnire cu adversarii – Surse de informații secrete. 4) Gen de pregătire pentru operații. 5) Servește la mâncare! – Produs de pielărie – Pact final! 6) Lovituri la corp – Companie în marș. 7) A intra în obiectiv – Semnal de alarmă! 8) Forțe navale – Desiș! 9) Vorbă spusă la necaz – Atac în valuri. 10) Trage în aer – Un copil de trupă în felul său. 11) Descărcatul armei – La gura puștilor (pl.).

Dicționar: KENT.

Miron Mărdărescu

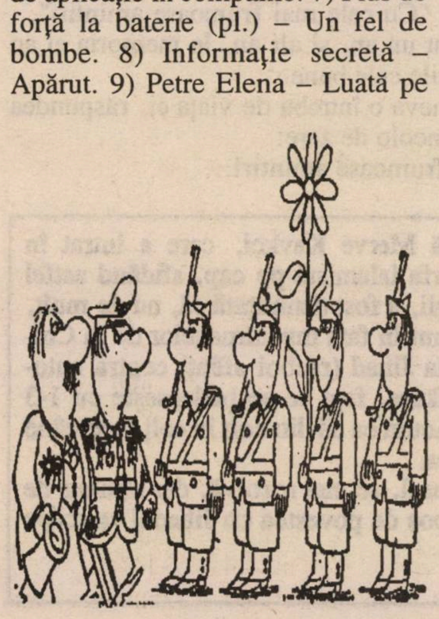

Foi

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1								✿					
2											✿		
3					✿		✿						
4									✿				
5				✿		✿							✿
6							✿						
7	✿							✿		✿			
8			✿		✿				✿		✿		
9		✿		✿			✿						
10					✿							✿	
11						✿							✿
12								✿					

ORIZONAL: 1) Foiță folosită la împachetarea ciocolatei – A acoperi un obiect cu o foiță de metal. 2) Foaie scrisă – Ana Livadă. 3) Alergător slab – Se întind în foi subțiri. 4) Chiftele cu foi de dafin – Cu coarnele în lături. 5) A lucra pământul – Acoperit cu o foiță de crom. 6) Răsfoită… cu atenție – Curajos. 7) Foișoare, balcoane – Articol (presc.). 8) Garnitură la foi – Pungă cu gura mare – Poftim. 9) Notă muzicală – Veșted. 10) Instrument muzical – Foaier (dim.). 11) Preparat pentru foi de plăcintă – Foi de drum. 12) Preparate în foi de viță – Puncte însemnate pe foaia de drum.

VERTICAL: 1) Foi (sing.) – Strâmtoare. 2) Tutun în foițe – Refren la cântecele populare. 3) Foile pentru fierari – Lucrează la foi și nicovală. 4) Căi respiratorii – Curelușă – Conjuncție (lat.). 5) Perie! – Foaie de plată sau comandă – Cută! 6) Patruped din foiță – Râu în Asia. 7) Cult! – Pecete! – Dânsa – Golf în Japonia. 8) Susțin capul – Foi de hârtie. 9) Începe preludiul! – Oficiul Național de Turism – Alte foi de hârtie. 10) Foi… de pânză sau de stofă – Lizibil. 11) Aliaj de cupru și zinc – Frunză foioasă. 12) Se fac cu bilete sau foi de drum – Emil Popescu. 13) Diminutivul lui Alexandru – Foi de plată.

Dicționar: ILAC, ILA, NAM, ASSOS, ABE.

Mina Niță

Dezlegările jocurilor din numărul trecut

MEDICALĂ: Happyend, rug, acomodare, er, pal, gir, ceda, climatolog, s, im, a, idolasi, uimire, golem, eroi, gog, me, a, entropion, cinemateca, t, crez, zidarie, ei, epoci, bol, sst, prietene.

DEFINITE ÎN ESENȚĂ: Proteza, ap, rana, blana, um, ic, blid, n, geluit, u, sitar, iar, sa, ot, c, ce, claritate, act, naruit, fierastrau, ei, staif, r.

TAINE: R, v, i, rezatie, fali, s, retinut, rizat, lita, ac, pc, na, r, i, erudit, cult, ed, capatui, iv, pa, asi, t, emerit, ns, anin, triata, instiintat, stea, tesire.

Aperitive

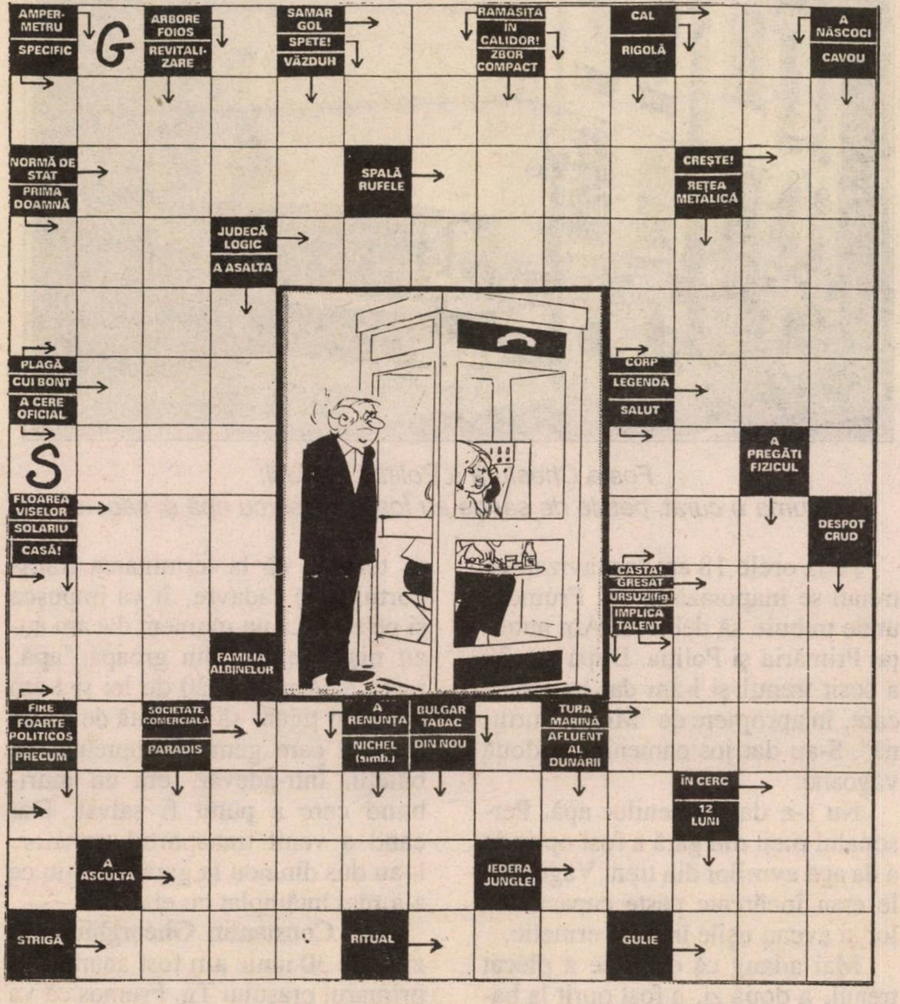
AMPER-METRU
SPECIFIC
G
ARBORE FOIOS
REVITALI-ZARE
SAMAR GOL
SPETE!
VĂZDUH
RAMASIŢA ÎN CALIDOR!
ZBOR COMPACT
CAL
RIGOLĂ
A NĂSCOCI
CAVOU
NORMĂ DE STAT
PRIMA DOAMNĂ
SPALĂ RUFELE
CREŞTE!
REŢEA METALICĂ
JUDECĂ LOGIC
A ASALTA
PLAGĂ
CUI BONT
A CERE OFICIAL
CORP
LEGENDĂ
SALUT
A PREGĂTI FIZICUL
S
FLOAREA VISELOR
SOLARIU
CASĂ!
DESPOT CRUD
CASTA!
GRESAT
URSUZI(fig.)
IMPLICĂ TALENT
FAMILIA ALBINELOR
FIRE FOARTE POLITICOS
PRECUM
SOCIETATE COMERCIALĂ
PARADIS
A RENUNŢA
NICHEL (simb.)
BULGAR TABAC
DIN NOU
TURA MARINĂ
AFLUENT AL DUNĂRII
ÎN CERC
12 LUNI
A ASCULTA
IEDERA JUNGLEI
STRIGĂ
RITUAL
GULIE

A apărut

SPERANŢA

de Dr. Alexandru Marton

Carte editată cu sprijinul acordat de Yad Vashem – Institutul pentru eternizarea memoriei victimelor Holocaustului

Povestea adevărată trăită de autor cu 53 de ani în urmă, în perioada Holocaustului

O carte care trebuie citită, pentru a nu uita ceea ce pot aduce neo-nazismul şi antisemitismul, care renasc în zilele noastre.

……

Cartea se poate obţine trimiţând 45 şekeli pe adresa autorului:
Str. Narkis 1 – Ierusalim 92461
Tel.: 02/623-2883 Pelefon: 053/564-512

Nou!

A apărut

Intrare liberă

Versuri

de Madeleine Davidsohn

"O nouă poetă care are ceva de spus şi o spune direct, în felul ei".
Carol Isac, *"Ultima oră"*

"... Poezia se află între rânduri şi arată ca o muzică; o muzică de fond, misterioasă, care te învăluie nu ştiu cum, încet-încet, ca ameţelile uşoare provocate de-un vin simplu şi curat."
Al. Mirodan

……

Cartea poate fi procurată trimiţând suma de 25 shekeli la următoarea adresă:

Dr. Madeleine Davidsohn
Reh. Keren Hayesod 23/2
Haifa 34970
Tel.: 04/825-1444

"Trenul Morţii" – Iaşi, iunie 1941

Foarte mare a fost numărul "mâncătorilor de evrei" cu studii superioare, a multor aşa-zişi intelectuali cu patalamale, precum şi al funcţionarilor de tot felul, care în zilele pogromului de la Iaşi din iunie 1941 şi-au dat "obolul" din plin la marea bestialitate şi au aplaudat cu entuziasm la aruncarea evreilor în Trenul Morţii.

Dar nu puţini au fost românii care, în acele clipe de urgie, s-au comportat omeneşte, salvând numeroşi evrei de la moarte. Şi nu puţini au fost aceia care, după război, înfruntând ameninţările, au spus adevărul în faţa tribunalului care-i judeca pe criminali.

Voi cita câteva fragmente din depoziţiile unor funcţionari de atunci:

Ghiţă Petrea, impiegat CFR Tg. Frumos-Iaşi: «În dimineaţa zilei de 30 iunie 1941, a trecut prin gara Tg. Frumos un tren cu evrei. Am fost avizat de inspectorul de mişcare, în noaptea de 29 spre 30 iunie, că va circula un tren cu evrei. Impiegatul din staţie m-a avizat să anunţ familia Graur din Tg. Frumos că trece în acel tren cumnatul lor Rahmil.

Trenul a trecut la orele 7 dimineaţa. Eu am anunţat familia, care a trimis pe fiica lor cu lămâi şi limonadă, dar nu a fost lăsată să se apropie de tren. Trenul a stat câteva minute, până când i-am dat locomotivă de ajutor.

Fosta Chestură a Poliţiei din Iaşi:
acuma e curat, petele de sânge au fost scoase cu apă şi săpun

Pe la orele 18 am fost avizaţi că trenul se înapoiază la Tg. Frumos, unde trebuie să debarce. Am anunţat Primăria şi Poliţia. După ora 20 a sosit trenul şi l-am dat la debarcare, în apropiere de "Moara Furtună". S-au dat jos oamenii din două vagoane.

Nu s-a dat oamenilor apă. Personalul meu din gară a fost oprit de a da apă evreilor din tren. Vagoanele erau încărcate peste capacitatea lor şi aveau uşile închise ermetic.

Mai adaug că după ce a plecat trenul, a doua zi, a fost oprit la bariera oraşului şi a descărcat cadavre.

Preotul Teodorescu din Războieni mi-a spus că unul din cei debarcaţi a fost îngropat la cimitir de viu şi că el a stăruit şi a fost dezgropat şi salvat».

Preotul Paul Teodorescu: «...Am urmărit şi eu camionul, până la cimitirul evreiesc. Am intrat deci în cimitir şi am mers direct la groapă. Era de circa 20 de metri lungă, doi şi jumătate înaltă şi tot cam atât de largă... În partea de nord a gropii, la o distanţă de 10-15 metri, erau vreo 15 băieţi evrei din Tg. Frumos, culcaţi pe iarbă. M-am dus la ei, i-am mângâiat, fiindcă erau înspăimântaţi de spectacol, ba chiar se temeau că la terminarea transportului de cadavre, îi va împuşca şi pe ei... La un moment dat am auzit nişte gemete din groapă: "apă, apă...". Am scos 20 de lei şi i-am dat unui ţigan, să-l scoată de acolo [pe cel care gemea] împreună cu băieţii. Într-adevăr, era un muribund care a putut fi salvat. Dar când a venit transportul următor, l–au dus din nou la gară. Nu ştiu ce s-a mai întâmplat cu el».

Dr. Constantin Gheorghiu: «În ziua de 30 iunie am fost anunţat de primarul oraşului Tg. Frumos că va sosi un tren cu evacuaţi de la Iaşi şi toţi trebuie să fim prezenţi la gară, pentru a vedea ce e de făcut.

Pe la orele 5, spre seară, a sosit trenul cu evacuaţi evrei, dar nu de la Iaşi, ci de către Roman. Prima măsură a fost aceea de a deschide primele vagoane, din care cei vii au fost coborâţi şi încolonaţi, pentru a fi trimişi la Comunitatea Israelită. S-au deschis trei vagoane. Când ne îndreptam spre cel de-al patrulea, ne-a întâmpinat căpitanul Marinescu, însoţit de un ofiţer neamţ, care ne-a oprit de a deschide restul de vagoane, deşi din vagoane se auzeau ţipetele celor închişi, care cereau apă şi aer...

Primarul a avut o discuţie aprinsă cu căpitanul Marinescu Danubiu, acesta cerând ca evreii să fie lăsaţi în seama lui, pentru a-i executa. Ştiu că acelor evrei li s-a dat apă, adusă cu căldările de către populaţia din vecinătate, dar nu pot preciza dacă s-a dat la toţi sau nu. Cei care erau morţi au fost puşi în maşină şi duşi la Cimitirul Evreiesc. Eu am făcut constatarea de deces pentru fiecare în parte. Dintre cei găsiţi morţi, majoritatea erau cu capul spart, unii cu ochii scoşi, unii cu adânci leziuni pe corp, provocate de lovituri, încât am avut impresia că au fost îmbarcaţi morţi chiar de la Iaşi.

A doua zi, pe la orele 6-7, m-am întors din nou la gară împreună cu toate autorităţile şi am procedat la deschiderea restului de vagoane. I-am scos mai întâi pe cei care mai erau în viaţă, iar ţiganii din apropiere, aduşi de către primar, coborau cadavrele jos din vagoane. Cadavrele erau verificate de mine. Verificarea consta din a stabili dacă printre cei morţi nu se găseau şi din cei cu moarte aparentă... Nu-mi amintesc câte vagoane au mai rămas nedeschise. Eu am stat la rampă până am verificat ultimele cadavre.

În timp ce discutam cu autorităţile, am văzut la un moment dat că din groapa ce era plină de cadavre ieşeau flăcări şi fum. Nu am aflat cine a dat foc la cadavre».

Mordehai Graur, Acco

România şi NATO

Desigur că cetăţeanul de rând, departe de culisele diplomaţiei, va rămâne surprins că în NATO nu a fost primită România (încă), spre deosebire de alte state, ca Polonia, Cehia şi Ungaria, care au fost primite recent. De ce?

În timpul regimului hitlerist, Ungaria şi România au fost în aceeaşi tabără, aliate cu Germania. Nemţii au "rezolvat" problema Transilvaniei, dând jumătate Ungariei şi lăsând României cealaltă jumătate. După război, datorită actului de la 23 august 1944, nedreptatea a fost anulată, întreg Ardealul revenind României. Astăzi, odată cu intrarea Ungariei în NATO, revendicările Budapestei asupra zonelor din Ardeal locuite de maghiari s-ar putea bucura de sprijin. Iată o sursă posibilă de conflict.

Regimul din România în perioada hitleristă nu a fost mai atroce comparativ cu ţările recent primite în NATO.

În Polonia, cu toată ostilitatea faţă de Germania ocupantă, a existat un asentiment în ce priveşte atitudinea antisemită prin înfiinţarea partidului "Evik", care propovăduia un regim ostil evreilor.

În Ungaria, deportările evreilor în lagăre de exterminare după 1944 au luat proporţii inimaginabile.

În România este răsturnat de la guvernare partidul extremist pronazist Garda de Fier, care a fost autorul pogromului de la Bucureşti, din 1941. În 1942 se contramandează intenţia de a expulza evrei din România în Polonia, pentru muncă forţată şi exterminare fizică. De asemeni se permite, din considerente umanitare, revenirea unora din Transnistria. Ulterior, în 1944, înainte de întoarcerea armelor împotriva Germaniei, sunt eliberaţi şi restul deportaţilor.

Dreptul României de a fi primită în NATO se bazează pe trecutul ei politic. Alături de Cehoslovacia şi Iugoslavia, ea a făcut parte din Mica Antantă, ce forma un front la sudul Germaniei. Pactul de la München a amânat cu un an declanşarea celui de-al doilea război mondial, dar, în schimb, Cehoslovacia a pierdut mai întâi regiunea sudetă şi apoi restul, România a intrat în zona de influenţă a Germaniei, iar Iugoslavia, de una singură, a purtat un război de partizani contra armatei hitleriste.

În 1944 România s-a desprins de Germania şi a luptat până la sfârşitul războiului alături de aliaţi.

A urmat regimul comunist, ceea ce n-a împiedicat-o însă să nu rupă relaţiile diplomatice cu Israelul după războiul de Iom Kipur, spre deosebire de celelalte state aflate sub regimuri comuniste: Polonia, Cehoslovacia, Ungaria, Bulgaria şi Iugoslavia. Mai mult chiar, relaţiile cu Israelul s-au adâncit: România a primit în universităţile sale sute de studenţi israelieni, turismul din Israel a crescut statornic, schimburile comerciale s-au intensificat continuu. Viaţa religioasă a comunităţii evreieşti din România a fost respectată. (E drept, "explozia antisemită" din presa ultimilor ani ne întristează pe toţi, dar nici în Ungaria asemenea ticăloşii nu lipsesc.)

Toate acestea sunt nimic? Nu există nici o obligaţie faţă de România?

Pe de altă parte, intrarea României în NATO, alături de adversari ai Iugoslaviei, n-ar implica–o într-un conflict nedorit cu acest stat cu care nu are litigii de nici un fel?

După cum se vede, se adevereşte zicala evreiască: oricum îl pui pe bolnav, îl doare.

Dr. Ozis Rabinovici, Acco

Câte limbi vorbeşte omenirea?

Şi-a pus cineva această întrebare? Dacă da, a găsit răspuns? De mult am vrut să găsesc acest răspuns, dar nimeni nu m-a putut îndruma unde să-l caut. Ca de multe ori, nu aduce anul ce aduce ceasul. În cazul întrebării mele, răspunsul l-am găsit datorită unei... plimbări pe o ploaie rece, în luna decembrie, prin Paris.

Ori de câte ori vizitezi "oraşul lumină", întotdeauna ai de văzut sau de revăzut ceva nou sau ceva "veşnic interesant". La fel mi s-a întâmplat în timpul plimbării prin ploaia mai sus pomenită. Umezeala şi vântul rece devenind complet antipatice şi eu aflându-mă chiar aproape de catedrala Notre-Dame, m-am decis repede la un azil politic în Catedrală.

Împreună cu alţi turişti, am făcut obişnuitul tur interior al Catedralei, admirând iarăşi admirabilele vitralii. Ploaia nu stătuse, dar mă decisesem totuşi să plec. Ca un turist ordonat, a lucrat repede calculul că "orice oră petrecută inutil, costă – inutil – vreo 20 de dolari şi fix 60 de minute pe care nu le mai regăseşti. Înainte de a părăsi incinta, am aruncat o privire pe câteva anunţuri – scrise cam mărunt - afişate lângă ieşire. Unul din aceste afişe invita publicul să viziteze şi Tezaurul Catedralei.

Am vizitat de multe ori Parisul şi cred că eram la a patra vizită la Notre-Dame. Mirat şi puţin enervat (recunosc; mea culpa...) că doar atunci am aflat de existenţa Tezaurului vizitabil, am cumpărat imediat un bilet de intrare (această parte se vizitează nu gratuit) şi... nu am regretat deloc această vizită.

În ultima sală a Tezaurului, într–o masă-vitrină (bine încuiată) este expusă o mare Biblie, tipărită nespus de frumos, *încă din primele serii de Biblii ale lui Guttenberg!* Ca şi la toate celelalte exponate, alături de această Biblie se află o foaie explicativă, referindu-se printre altele şi la importanţa apariţiei tiparului în răspândirea mai uşoară (şi deci pe o suprafaţă mai vastă) a Bibliei.

Ni se spune, în continuarea explicaţiei, că datorită acestei mari invenţii – tiparul – Biblia a putut fi editată în exemplare tot mai numeroase şi răspândită în toate zonele şi la toate popoarele, în limba lor.

În felul acesta, în secolele ce au urmat de la Guttenberg şi până azi, *Biblia a fost tipărită în miliarde de exemplare şi în peste 1500 de limbi şi dialecte!*

Deşi eram cu ochelarii pe nas, am crezut că nu am citit bine şi repede am recitit acest fragment din explicaţii, necrezând că există un număr atât de mare de limbi şi dialecte. Recitirea mi-a dat aceeaşi cifră.

Dacă nu aş avea încredere în seriozitatea Catedralei, a muzeului şi a Ministerelor franceze de Cultură, Educaţie şi Turism, aş fi tentat să cer lista măcar a 600-800 de limbi şi dialecte din cele "peste 1.500" de mai sus.

Poate la o viitoare vizită la Paris (oricând dorită de subsemnatul), voi cere conducerii respectivului muzeu aceste explicaţii. Deci, deocamdată, am un motiv de vizită la Paris...

ZElias, Tel Aviv

Nota redacţiei: Motive întemeiate pentru o vizită la Paris se găsesc oricând. Dar, fiindcă lui ZElias nu-i vine să creadă (aşa cum nu ne vine nici nouă) că-n lume s–ar vorbi peste 1.500 de limbi, îi atragem atenţia că realitatea ar putea fi şi mai... gravă încă. În cartea "Ce limbi se vorbesc pe glob" de Lucia Wald şi Elena Slave (Buc. 1968), numărul limbilor de pe glob este apreciat la 2.000-3.000!

O vizită neaşteptată

Este posibil ca poveştii mele să nu i se dea prea mare crezare, deşi Dumnezeu mi-e martor că aşa s-au întâmplat lucrurile.

Unicul Dumnezeu, în persoană, a decis să plece în lume să vadă ce s-a ales din creaţia lui. Era într-o vineri când a ajuns la Ben Gurion. Nimeni nu ştie pe ce cale a ajuns. Totul este învăluit în mister.

În drum spre marele Templu de la Ierusalim, atât cât a mai rămas, s-a abătut pe la mine, pe la Petah Tikva. De ce pe la mine? Divinitatea nu mi-a spus, iar eu, din respect, nu L-am întrebat.

Poate l-or fi informat agenţii de sus şi de jos că eu îndrăznesc să cultiv idei atât pentru Pro cât şi pentru Contra. Am aflat ulterior că în împărăţia veşnică sufletele sunt în unanimitate numai pentru Pro. Unul dintre înţelepţi, neidentificat, a lipit în diferite puncte pe cer şi pe nori sloganul "Cine nu-i cu Mine este contra Noastră". Nu mi s-a părut sloganul prea democrat, dar am fost lămurit de anturajul Domnului că universul nu poate fi administrat decât printr-un singur cuvântător. Numai El, fără a se lua în discuţie nici un pentru Pro sau pentru Contra. Cuvântul Contra nici nu există în ceruri. Se pare că a fost şters dintr-un vocabular anterior creării sistemului nostru solar.

Când a trecut pragul casei, a rămas impresionat văzând lumânările aprinse de vineri seara. A apreciat faptul că ne place să fie lumină. Pâinea împletită era pe masă, acoperită cu pânza specială de "erev Shabat". A fost mişcat. A rupt un colţ, l-a trecut prin sare şi apoi ne-a binecuvântat. Noi, eu şi ea, ne–am plecat cu smerenie. I-am sărutat dreapta şi L-am poftit să ia loc. Avea şi El dorinţa să mai schimbe o vorbă de duh.

Am renunţat să ne spunem amintiri. Nu ne regăseam în evenimente. Eu I-am reamintit că o parte din neamurile mele au fost trimise în lagăre, alţii au fost arşi de către hitlerişti. M-a rugat să schimb subiectul. Acestea au fost nişte succese ale Satanei, care îşi face de cap şi de coarne, precum în cer aşa şi pe pământ. A vrut să-l pedepsească, dar acela este foarte şiret şi totdeauna Îi scapă. El, Domnul, îşi aminteşte că şi acum un milion de ani oamenii erau tot răi, răi de tot. A fost nevoit să-i înece pe toţi, scufundându-i într-un potop.

Am ajuns să discutăm despre cele ce se întâmplă în zilele noastre.

I-am spus că unii scriitori Îl descriu în fel şi chip. Unii afirmă că ei L-au creat şi că ei ar fi de fapt Dumnezeul Dumnezeului nostru. A zâmbit când i-am spus: "Iartă-i, Doamne, că nu ştiu ce fac".

Am fost puţin surprins când, uitându-mă bine la musafirul meu, parcă semăna cu descrierea dintr–un Psalm auzit undeva, la o şezătoare culturală. Părea interesat când I-am spus că un poet pretinde că L-a făcut pe Dumnezeu după chipul şi asemănarea lui. Acolo de unde a coborât nu există oglinzi, aşa că văzându-l pe poet şi-ar da seama cum arată şi El.

A auzit şi El de unii care s-au ocupat de existenţa Domnului; de unul care s-a răspopit, de altul care s-a călugărit, altul s-a feciorit, unul s-a preacurvit. Dar pe El îl interesează smerenia lor şi nu viaţa privată. Ştia şi Sfinţia Sa că unii sunt deja nemuritori.

După ce a mai băut un pahar de ceai, L-am poftit să se odihnească.

S-a uitat mirat la mine şi mi-a spus: "Cum de nu ştii că Eu exist fără odihnă şi aşa va fi în vecii vecilor?"

S-a ridicat, ne-a mulţumit că L–am primit dumnezeieşte şi ne-a spus că trebuie să plece. Acolo, la zidurile Templului, îl aşteaptă o muncă grea. Sunt zeci de mii de biletele cu tot felul de rugăminţi şi ar vrea să le rezolve. Dacă oamenii au ajuns până la Zid înseamnă că sunt evlavioşi şi merită răsplată.

Reportaj de Mircea Gorun
Petah Tikva

Caporalul Florea

Articolul "O înregistrare pe casetă pentru Radio Köln" din nr. 145 al revistei, cuprinzând memoriile lui Beno Birnberg, mi-a trezit amintiri din detaşamentele de muncă obligatorie din România, în perioada celui de-al doilea război mondial.

Ultimul detaşament în care am muncit a fost cel din Măcin-Tulcea, judeţul Dobrogea. Acest detaşament avea sarcina de a construi o şosea în apropierea munţilor Măcin prin desprinderea pietrei din munţi cu dinamită, fărâmarea în bucăţi mici, împrăştierea pe şosea şi presarea cu compresorul. Comandantul acestui detaşament era căpitanul Carp.

Muncitorii erau cazaţi în hrube subterane în care se aflau paturi suprapuse cu cinci locuri pe înălţime.

Eram înfometaţi, cu hainele ferfeniţă şi încălţămintea stricată, istoviţi de munca grea la care eram obligaţi. La prânz primeam 100 de grame de mămăligă şi o zeamă în care pluteau câteva boabe de fasole. Cuvântul "jidan" era folosit frecvent. Sâmbăta se aplicau pedepse corporale (lovituri cu curele şi catarame) celor care nu reuşeau să-şi realizeze normele.

Aliniaţi şi înşiraţi pe jos, cu spatele gol, fiecare avea repartizat un executant care, la fluierul căpitanului Carp, începeau să dea lovituri pe spatele gol. Printre cei pedepsiţi mă număram şi eu, iar executantul loviturilor date mie era caporalul Florea.

Înainte de a se auzi fluierul căpitanului, caporalul Florea mi-a spus: "Când voi ridica cureaua, să urli cât poţi"… şi cureaua, în loc să lovească spatele meu, cădea alături.

Dar căpitanul Carp a observat, a venit la el şi i-a spus: "Dezbracă-te, să-ţi arăt eu cum se bate un jidan!". Şi lovituri grele au rănit spatele caporalului, însângerându-l.

Când mai târziu m-am apropiat de el pentru a-i mulţumi şi a-mi cere iertare pentru suferinţele sale, mi-a spus: "Dumnezeu nu bate cu centironul".

Şi într-adevăr, căpitanul Carp şi-a primit pedeapsa pentru barbaria sa când, după 23 august 1944, a fost arestat şi trimis în judecată.

Şi acum, după mai bine de 45 de ani, gândul meu se îndreaptă spre caporalul Florea cu multă căldură, iar dacă nu mai e printre cei vii, odihnească-se în pace!

Isac Wexler, Beer Sheva

Moştenirea tunisiană

În continuarea preocupărilor mele privind prezenţa obiectivelor iudaice în diverse locuri din lume, am fost recent în oraşul Phoenix din statul Arizona (USA). Interesat de cele citite în volumul "Jewish Museums of North America", de Nancy Frazier, am vizitat acolo aşa-numita "Moştenire tunisiană" (Tunisian Legacy). Un student american – Steven Orlikoff – a făcut în 1971 studii în Tunis. Datorită unor prieteni locali, a descoperit acolo o sinagogă mică, de familie, sinagoga Koskas, părăsită şi neglijată. Conform informaţiilor primite, această sinagogă fusese construită, cu 100 de ani înainte, după modelul sinagogii antice din insula Djerba de lângă coasta tunisiană a

Tunisian Synagogue

Mării Mediterane. Legenda spune că sinagoga din Djerba – denumită Sinagoga La Gherba – a fost prima sinagogă construită de colonişti evrei încă în secolul 6 î.e.n. şi că ei au montat acolo o uşă provenită din rămăşiţele Templului lui Solomon, distrus în anul 586 î.e.n. Steven Orlikoff fiind dintr-o familie cu preocupări în domeniul iudaismului, a reuşit să demonteze această mică sinagogă tunisiană, să o transporte şi să o remonteze, la Phoenix, în cadrul templului Beth Israel din 10th Street nr. 3310. Recent, însă, a fost mutată la "Iudaica Museum – Sylvia Plotkin" din Scottsdale.

Fotografia reprezintă sinagoga tunisiană amplasată în sala "Tunisian Legacy" din cadrul muzeului amintit. De remarcat *bimaua* şi *Aron ha-Kodeş* cu Tora şi alte obiecte de cult. Subsemnatul posed 20 de diapozitive privind sinagoga din Tunis. Le ţin la dispoziţia celor care doresc să le vizioneze.

Ing. Octavian Moscuna
Naharia

De la ura de sine la Orbire

Am constatat că evreii din Diaspora suferă de o boală incurabilă (nu există doctori şi nici remediu): "ura de sine", boală care face mult rău atât persoanei respective cât şi evreilor din Israel şi de pretutindeni. Ecoul ponegririlor lor la adresa Statului Israel şi la evrei în general este mai mare decât toate spusele anti-evreilor de alte naţionalităţi.

În schimb, evreii din Israel, şi nu numai cei veniţi din România, suferă de o boală curioasă, şi anume "batjocura de sine". Pentru că doar aşa se explică de ce un Nancy Brandes îi acuză pe "români" că vin dintr-o ţară cu o cultură de mămăligă. El de unde a venit? Dudu Topaz face glume proaste despre "români", deşi şi tatăl lui a venit din România. În publicaţiile de limba română, cel puţin în ultimele luni, citeşti articole peste articole, unele injurioase, altele care conţin injurii mascate, la adresa unor "români" care vor să ridice capul în viaţa politică.

Istoria ("Evreii, Dumnezeu şi istoria" de Max I. Dimont) spune că în secolele XVI-XVIII statele europene au votat, citez, "un val nebunesc de legi antievreieşti... legi care erau menite să facă (din evrei) obiect de dispreţ şi batjocură, *să-i priveze de orice sentiment al demnităţii...*".

De ce lipsa sentimentului demnităţii este atât de evidentă doar la "români"? Ce, "ruşii" n-au fost persecutaţi, umiliţi? Se ştie cât au suferit şi cât au fost umiliţi "polonezii". Ce se întâmplă cu "românii"?

Frida Ball, Ierusalim

Partea a doua a scrisorii se referă la alegerile de la 17 mai şi întrucât comentariile corespondentei noastre ne-au sosit prea târziu, ele nu mai sunt de actualitate.

De actualitate rămâne, însă, întrebarea: ce se întâmplă cu "românii"?

Th. Dannecker, Oradea Mare şi... Madagascar

Încercarea (în parte "reuşită") a naziştilor, între 1940-1945, de a extermina toţi evreii (cel puţin în Europa), rămâne adânc întipărită în memoria colectivă. Zi de zi apar noi mărturii, se publică noi documente care certifică ceea ce nu poate fi negat. Şi nu o dată numele vreunui călău în slujba acestei acţiuni de exterminare evocă cele mai diverse amintiri.

❖

Oarecum "în umbră" faţă de superiorul său Adolf Eichman, "călăul birocrat", Obersturmführerul Theodor Dannecker "s-a evidenţiat" în anii 1940-1945 atât prin "eficienţa" sa cât şi prin cruzimea cu care urmărea realizarea scopului – "soluţia finală". Îl găsim între lichidatorii ghetoului de la Varşovia, a deportaţilor din Franţa, Olanda şi Slovacia, ca în ianuarie 1943 să poată consemna la Sofia doar un "succes parţial" prin trimiterea în lagărul de nimicire de la Sobibor a evreilor din Tracia grecească şi Macedonia iugoslavă, ocupate de bulgari încă în 1941. În volumul bogat documentat al Terezei Mozes, "Evreii din Oradea", se consemnează apariţia în acest oraş a lui Th. Dannecker la 1 mai 1944, dată care nu întâmplător coincide cu începutul ghetoizării evreilor din zonă. Iar cunoscutul scriitor de obârşie evreiască Zsolt Béla, el însuşi internat un timp în ghetoul de la Oradea, în cartea sa de amintiri "Kelenc Koffer" (Geamantane), va aminti în felul următor de prezenţa lui Th. Dannecker pe rampa de plecare a trenurilor deportării. *"Acum soseşte şi ofiţerul german cu monoclu, slab şi de mică statură – s-ar asemăna cu un profesor de la Premontre* (şcoală teologică catolică), *dacă faţa nu i s-ar mişca neîncetat în mod spasmodic. S-ar părea că râde, dar când mişcarea feţei i se opreşte, chipul îi devine ameninţător ca botul unui câine danez... Este ofiţer în SS, s-a auzit de el, de faima lui de "specialist". Acest "monoclat" cu faţa tremurândă este cel mai renumit "deporteur". E trimis totdeauna acolo unde e lipsă de timp şi de vagoane, dar în schimb sunt mulţi evrei".*

Sub "îndrumarea" lui Th. Dannecker, peste 27.000 de evrei din Oradea şi împrejurimi au fost îmbarcaţi în trenurile deportării spre Auschwitz şi Birkenau.

Este bine cunoscut astăzi că la un moment dat (mai precis în iulie 1940) conducerea Germaniei hitleriste a considerat că întinsa insulă Madagascar din Oceanul Indian, atunci colonie franceză, apropiată de continentul african, ar fi un teritoriu preferabil pentru deportarea acolo a cel puţin 4 milioane de evrei europeni. Intrat sub stăpânire germană, Madagascarul în versiune hitleristă putea deveni o importantă bază militară, iar lucrările de infrastructură puteau fi executate exploatându-se munca forţată a evreilor. Parcurgând, în cartea publicistului evreu din Germania Rolf Vogel, documentele cu privire la acest plan, nu mică mi-a fost surprinderea când am dat de-un referat al aceluiaşi Th. Dannecker, datat 15 august 1940. Referatul cuprindea sugestii cu privire la condiţiile în care ar fi trebuit să fie folosite aceste "comandouri de muncă" formate din deportaţii evrei. După propria sa definiţie, Dannecker propunea înfiinţarea în Madagascar a unui "stat poliţienesc" în care Gestapoul şi SS-ul urmau să răspundă de mersul lucrărilor. Şi pentru a nu lăsa nici un dubiu asupra soartei acestei "forţe de muncă", Dannecker se grăbeşte să precizeze de la început că în Madagascar "condiţiile climaterice sunt deosebit de nefavorabile pentru europeni". Nu este nevoie de prea multă fantezie pentru a ne închipui ce soartă era hărăzită milioanelor de evrei subalimentatţi, forţaţi la o muncă extenuantă sub soarele ecuatorial şi sub "supravegherea" celor mai înrăite elemente din formaţiunile hitleriste.

Gh. Kovacs-Eichner
Tivon

O datorie de suflet faţă de trecut

Obştea evreiască din Galaţi s-a numărat printre cele mai însemnate din ţară în perioada de apogeu a evreimii române, precum atestă şi personalităţile care au purces din sânul ei: pictorul Reuven Rubin, compozitorul Ludovic Feldman, pianistul Radu Lupu, criticul Ovid S. Crohmălniceanu, poeta Nina Cassian, prozatoarea Iulia Soare, lingvistul Ionel Rizescu, rabinii Iacob Margulies şi I. M. Zalman.

De-a lungul anilor, Comunitatea evreilor din marele port dunărean înfiinţase şi dezvoltase, prin propriile-i strădanii, o întreagă reţea de aşezăminte de cult şi cultură, de unităţi sanitare, de învăţământ ş.a.: grădiniţe de copii, şcoli primare ("Silvia Schmirer", "Lumina", "Gotesman"), Liceul de băieţi, Biblioteca "Max Nordau", baia rituală etc. Spitalul Israelit, înălţat din contribuţii evreieşti, era deschis tuturor suferinzilor din oraş şi chiar din afara lui.

Mândrie a obştii, Liceul de băieţi era amplasat în afara oraşului, în imediata apropiere a zonei comerciale, într-o clădire care impunea prin armonia proporţiilor şi rafinamentul concepţiei arhitectonice. Împreună cu şcoala primară, construcţia, cu trei nivele, adăpostea 18 săli de clasă, două săli de gimnastică modern utilate, o bogată bibliotecă, două săli cu valoroase materiale didactice şi o sală de festivităţi. Instituţie de învăţământ particular, dar, din 1928, cu drept de publicitate, Liceul, în pofida programului său mai încărcat din cauza materiilor specifice – istoria evreilor, limba ebraică, religia mozaică – se situa printre unităţile şcolare de elită ale oraşului.

Dezlănţuirea războiului a înrăutăţit brusc situaţia, şi aşa precară, a obştii. Şcolile Comunităţii, cu toate dotările aferente, au fost rechiziţionate şi transformate în lagăre pentru evrei. În localul Liceului au fost înghesuiţi circa 3.000 de bărbaţi, care abia aveau unde să se mişte. Regimul era de penitenciar, cu scularea la ora 5 şi stingerea la ora 19, cu interdicţia de a cânta, de a citi sau de a se aduna în grupuri mai mari de trei persoane. Se oficiau chiar şi în aceste condiţii vitrege servicii divine şi alte ceremonii religioase.

Şi după încetarea detenţiei în lagăre şi trecerea la sistemul muncii obligatorii, "de folos obştesc", clădirea Liceului a rămas în mâna autorităţilor şi deci indisponibilă procesului de învăţământ. A fost găsit în grabă un alt imobil, neîncăpător şi impropriu noii sale meniri – dar procesul de învăţământ nu s-a întrerupt. Abia în toamna lui 1944 am revenit, în sfârşit, în localul propriu – dar numai pentru puţină vreme. În 1948, Liceul nostru, ca, de altfel, toate şcolile particulare, a fost nevoit să-şi închidă porţile.

Astăzi, la mai puţin de jumătate de veac după aceea, ne putem revendica fără oprelişti descendenţa spirituală din Liceul tinereţii noastre.

Mai întâi, am iniţiat, la Bucureşti, întâlniri ale foştilor elevi, am restabilit legătura cu colegi din diferite ţări. Am aflat, astfel, că şi gălăţenii din Israel au organizat, în paralel, reuniuni aniversare. Una din ele a avut loc la iniţiativa Prof. Ing. Osy Lazăr, preşedintele Comunităţii Evreilor din Bucureşti. Aşa s-a înfiripat ideea unei manifestări de anvergură, o întâlnire la Bucureşti şi Galaţi, pe care dorim s-o facem în acest an (29 august 1999), în chiar incinta Liceului. La această solemnitate sunt chemaţi să ia parte toţi evreii originari din oraşul de pe Dunăre cărora le este scumpă amintirea anilor de şcoală.

S. Weinberg, J. Moses
Bucureşti

Prof. Felix Pascal, Holon (se întreabă, cam ca noi toţi, de altfel, cui folosesc rapoartele mereu severe ale Controlorului Statului: «Cui prodest? Cui folosesc toate constatările sale, dacă celor mai "dureroase" nu li s-au găsit aproape niciodată soluţii de îndreptare? Relatez doar câteva dintre constatările instituţiei: • Linia de despărţire dintre Israel şi teritoriile palestiniene nu este bine apărată, permiţând intrarea fără dificultate a teroriştilor! • Nu există un control adecvat cu privire la armele de foc şi la posesorii lor • Controlul sanitar-veterinar asupra produselor alimentare puse în vânzare în ţară este total nesatisfăcător (abuzuri, corupţie etc.) • Nu există un control eficace asupra executării sentinţelor tribunalelor şi ale judecătorilor • Ajutoarele pentru elevii nevoiaşi nu sunt reparti-

ÎN ATENŢIA CETĂŢENILOR ROMÂNI CARE LUCREAZĂ ÎN ISRAEL

Conform contractului semnat între societatea română de asigurare C.A.R.S.A. şi societatea israeliană SHILOAH, cetăţenii români asiguraţi prin C.A.R.S.A. pot primi GRATUIT serviciile

● CU RECOMANDAREA MEDICULUI ●

LABORATORULUI MEDICAL DE ANALIZE „OIERU"

din centrul comercial KIRON
str. Hacalanit nr. 5, tel. 03/635-9454

Şi cetăţenii asiguraţi prin societatea FEMI pot primi aceleaşi servicii

Laboratorul este situat între spitalul Tel Hashomer şi Universitatea Bar Ilan
Deschis între orele 7.30 – 18.00
Linii de autobuze din direcţia Tel Aviv: 35, 55, 57, 68, 69, 168 precum şi legături cu toate aşezările din jurul Tel-Avivului

Vorbim româneşte

zate după criterii egalitare. De asemenea, aproape 200.000 de elevi din ieşivoturi primesc un sprijin financiar considerabil şi regulat de la stat (în timp ce aproape nici un student de la universitate nu primeşte bursa pe care ar merita-o, mai ales după satisfacerea serviciului militar. Tuturor acestor realităţi, bine documentate de către Controlorul Statului, nu li s-au găsit decât foarte palide rezolvări (uneori chiar deloc!). Şi atunci, cui prodest?»); **Rosh Peleg Iehuda,** Raanana (a) de acord, după "greva politică" pusă la cale de Pesah, locul *real* al d–lui Amir Peretz, preşedintele Histadrutului şi al Partidului Muncitorilor, ar fi în afara Knessetului, sau, în cel mai bun caz, la bufet; b) vom mai discuta pe marginea celorlalte observaţii); **David Şmilovici,** Cfar Saba (încercăm şi noi, ca specialişti, să dezlegăm marele şi chinuitorul mister: când începe mileniul al treilea?... Până atunci, notăm şi opinia dv.: mileniul cu pricina începe la 31 decembrie 2000); **Simon Sfarti,** California, USA (o scrisoare deschisă adresată faimosului Dan Shilon de la TV à propos de *romanim ganavim*-ul cu care ne gratulează sus-numitul pe diferite canale: «Consider că am dreptul să vă somez să prezentaţi datele concrete pe baza cărora aţi ajuns la concluzia că merităm epitetul de "români hoţi". Concret, datele pe care vă cer să le prezentaţi trebuie să cuprindă următoarele: • Câţi evrei originari din România au trecut prin sau mai sunt în închisorile israeliene? • La câţi ani de închisoare au fost condamnaţi ei, în total? Toate aceste date vor trebui să fie raportate la totalitatea populaţiei originare din România şi comparate cu date similare pentru întreaga populaţie a Israelului. În lipsa unui răspuns concret, voi considera că aserţiunea dv. nu e altceva decât o calomnie odioasă care merită atenţia justiţiei şi o penalizare substanţială»); **Mistere ale sufletului omenesc; Einstein; Observator; Bulă; Rozica din Crucea de Piatră; Obiectiv; Sony Boy; Fata cu sânii de piatră;** etc. etc. (nu luăm în considerare scrisorile anonime); **Joseph Halevy,** Bruxelles (am primit materialul bio-bibliografic privind pe tatăl dv., Marele Rabin Halevy şi îl vom folosi la *Dicţionar*...); **S. Moscovici-Karmoss,** Beaconsfield, Quebec, Canada (de acord cu părerea dv. în legătură cu licheaua de la postul amintit de TV de la Bucureşti, dar... de la un canadian aşteptăm corespondenţe despre Canada); **Shlomo Bercovici,** Rehovot (primit traducerea în limba română a amintirilor dv., le vom publica); **Dr. Gabriel Friedman,** Ghivat Savion (ghinion; graţie poştei noastre binecunoscute, scrisoarea dv. legată de alegeri a sosit prea târziu; reţinem, totuşi, că analiza dv. pe marginea greşelilor de judecată comise de Partidul de Centru, condus de I. Mordehai, s-a dovedit corectă); **Simha Weissbud,** Kiriat Yam (vă propunem să recitiţi însemnarea noastră din nr. 145 despre moartea lui Yehudi Menuhin; acolo nu scrie că celebrul violonist a fost înmormântat alături de maestrul său, George Enescu, ci că "în cimitirul nostru *imaginar*" el îşi doarme somnul de veci lângă marele muzician român); **Harry Shoshany,** Ramat Hanassi (câteva epigrame pe teme literare: **ZElias (Elias Zilberstein)** – *"Astăzi sau mâine" este o carte rară!/ Scrisă în rânduri care nu te mint, / Iar autorul e pentru prima oară, /De necrezut... o piatră de argint!* **"Amintiri din două lumi" de Suzana Bratosin** – *Pe pământ, o singură "lume" există, / Cu amintiri şi multe gânduri în şuvoi, /*

Generalul american Ramsey Clark, comandantul trupelor NATO, este criticat din ce în ce mai tare de ziarele occidentale, pentru strategia sa greşită care-a dus la situaţia nenorocită de azi, şi din Kosovo, şi din Iugoslavia.

E Clarkă Ramsey a încurcat-o.

Din lumea-a doua nu ştim nimic, e tristă,/ Nimeni nu s-a-ndurat să vină… înapoi! **"Stele regale" de Elena-Esther Tacciu** – *Sunt multe capete în lume-ncoronate,/ Mândre "Stele Regale" cu viaţa lor senină,/ Dar cea mai admirată e în realitate,/ Elena-Esther Tacciu, în Horoscop – Regină!);* **Nathan Bron,** Kiriat Ata (are ceva de spus în legătură cu ideea deputatului Haim Ramon, din Partidul Muncii, de a sări în apărarea deputatului Arie Deri, din Shas: «Haim Ramon a simţit o mare căldură prietenească pentru Arie Deri şi declară, cu seninătatea-i caracteristică, nici mai mult, nici mai puţin, decât că tribunalul a greşit în verdictul pronunţat. Altfel spus, Haim Ramon, veşnic în goană după publicitate, s-a asociat celor care şi-au propus să demoleze justiţia israeliană, care lovesc în ea fără milă, care nu ezită să timoreze judecătorii cu ameninţarea cu moartea, doar-doar vor reuşi să nu mai fie stingheriţi în acţiunile lor mârşave de către "netrebnicii judecători laici", cum s-a exprimat, folosind şi multe alte insulte şi calomnii, Ovadia Iosef, şeful spiritual al făuritorilor rupturii din sânul poporului evreu. Haim Ramon pretinde că el cunoaşte amănuntele cazului Deri, dar mai ales, îl cunoaşte foarte bine pe Arie Deri, şi asta nu de un an sau doi, ci de 15 ani. Drept urmare, susţine că "tribunalul a greşit verdictul", dovada incontestabilă fiind că… verdictul nu coincide cu părerile sale despre Deri. Ar fi, desigur, un justificat prilej de ilaritate, dacă situaţia reală n-ar fi atât de tristă. Această luare de atitudine a unui fruntaş al Partidului Muncii, în plină campanie electorală, este foarte curioasă. Haim Ramon mizează probabil pe "libertatea de expresie", spre a–şi realiza planurile. Dar el, ori nu cunoaşte amănuntele cazului, ori cunoaşte aceste amănunte, dar le atribuie aceeaşi arbitrară interpretare ca şi cei care, sub bagheta lui Ovadia Iosef, ţipă "Deri-nevinovat" şi "judecători primitivi". Prin acţiunea iniţiată de el acum, Haim Ramon a lovit în ceea ce am învăţat şi din Tora să numim corectitudine, seriozitate, cinste».); **Michael Arielly,** Haifa (mulţumiri pentru extrasele din cartea americană unde se vorbeşte despre refuzul anglo-americanilor în timpul celui de-al doilea război mondial de a face ceva pentru împiedicarea gazărilor la Auschwitz; le vom folosi); **Dr. Iancu Iulius,** Haifa (texte inteligente, bine scrise, se vede că ştiţi să ţineţi un condei în mână, dar… prea lungi pentru posibilităţile noastre de spaţiu; trimiteţi-ne ceva mai scurt); **Victor Nămolaru,** Naharia; **Henri şi Tina Heresco,** Geneva; **Dr. Rubin Bogomoli,** Rehovot; **Sanda Toma,** Bucureşti; **Lea Peltz,** Bat Yam; **I. Segal,** Tel Aviv; **Raluca Weiner,** Lyon, Franţa (mulţumiri pentru bunele cuvinte, sugestii şi observaţii; ceilalţi, pe curând).

CASA DE PĂRINŢI
NEOT MARGOA LTD.
în inima oraşului
NESS ZIONA
Str. Ben Gurion 53
Tel.: 08/940-2482 – 08/940-3561
Pentru
INDEPENDENŢI
şi EXTENUAŢI
Primeşte părinţi pentru convalescenţă,
refacere şi îngrijire de zi

Turism

Geo Şerban, critic literar, redactor la revista "Secolul XX"; de la Bucureşti; la rude.

Andrei Corbea-Hoişie, istoric literar, profesor de literatură germană la Universitatea din Iaşi; la prieteni.

Mircea Albulescu, actor; **Radu Gabrea,** regizor de film; de la Bucureşti; pentru a participa la serile de film consacrate lui M. Albulescu.

Aniversări

Marius Mircu, scriitor: 90 de ani de la naştere (vezi mărturiile de la rubrica *Noi*).

Lazăr Cassvan, publicist, traducător, editor (a fost unul din redactorii de bază ai Editurii pentru Literatură din Bucureşti, în anii '60-'80), specialist în cinematografie (textele sale despre istoria filmului, apărute în presa din Israel, i-au creat reputaţia de "cunoscătorul nr. 1 al Hollywoodului" din lumea *alialei*): 75 de ani de la naştere.

Premii

Henry Wald, filozof; premiul *Alia* (nici o legătură cu termenul binecunoscut nouă) acordat de săptămânalul "Adevărul literar şi artistic" din Bucureşti pentru ansamblul operei sale.

Sh. Carmel; premiul pentru poezie acordat la cea de-a X-a ediţie a Festivalului de poezie L. Blaga, de la Cluj.

Decese

Mircea Schrager-Costin, ziarist; după o lungă şi grea suferinţă. Redactor la "Jurnalul de dimineaţă", din Bucureşti, condus de Tudor Teodorescu-Branişte, M. S.-C. a devenit, după stabilirea în Israel, redactor la săptămânalul "Facla".

Manifestări, manifestări

9 mai a.c.; la Casa Scriitorilor din Tel Aviv; prezentarea noii reviste literare "Rav Kol", cuprinzând creaţii în diferite limbi tălmăcite în ebraică; printre care şi câteva scrieri în româneşte traduse de S. Haran.

13-14 mai a.c.; la Institutul Francez din Tel Aviv: "Întâlniri poetice: vocea Franţei, a Belgiei, a Israelului". Întâlnirile au fost animate de Marlena Braeşter, din conducerea Uniunii Scriitorilor din Israel.

18 mai a.c.; la Cinemateca din Ierusalim; seară literară închinată poetului Paul Celan, organizată de Cercul Cultural din Ierusalim. Au participat: Prof. Andrei Corbea-Hoişie (Universitatea din Iaşi), Prof. Wolf Moscovici şi Prof. Moshe Idel (Universitatea din Ierusalim), Manfred Winkler, Beni Hendel (Kol Israel). Moderator: Leon Volovici.

23 mai a.c.; la Casa Scriitorilor din Tel Aviv; o seară de teatru dedicată dramaturgiei originale. Au vorbit Iona Atlas, Andrei Strihan, Carol Isac ş.a.

25 mai a.c.; la sediul HOR, Tel Aviv; conferinţa lui G. Iosub: "Cum a reuşit Regele Solomon să domnească 40 de ani fără războaie"; o conferinţă pe teme de strictă actualitate…

26 mai a.c.; la Haifa; seară literară patronată de organizaţia originarilor din Dorohoi cu ocazia lansării cărţii "Intrare liberă" de Dr. Madeleine Davidsohn.

27 mai a.c.; la Cinemateca din Ierusalim, Tel Aviv şi Haifa; omagiu actorului Mircea Albulescu. În program, câteva filme care-l au ca protagonist pe marele actor bucureştean: "La capătul liniei", "Craii de Curtea Veche", "Cursa", "Înghiţitorul de săbii", "Dincolo de nisipuri".

Cu ocazia zilei de naştere
a scumpei mele soţii
COCA (ROSENBERG) DONA
îi doresc mulţi ani fericiţi
cu soţul ei Dr. Marc Dona.

Dragă Coca, eşti o soţie ideală,
cu sufletul ales şi bun!

Carnet

Inginerului Valeriu Frimu, cercetător pasionat al trecutului şi prezentului iudaismului românesc, cele mai bune urări cu prilejul aniversării zilei sale de naştere.

Prietenii de la Minimum

Veşnic neconsolaţi, amintim că la 17 mai s-au împlinit 7 ani de la dispariţia dragei noastre

FRIDA STRULOVICI z.l.

Fie-i amintirea în veci
binecuvântată!

Familia

Cu aceeaşi profundă durere, anunţăm împlinirea a doi ani de când ne-a părăsit pentru totdeauna scumpul şi iubitul nostru soţ, tată şi bunic

EUGEN LUCA

(Jean Leibovici)

Requiemul va avea loc vineri 25 iunie 1999, la orele 12, la cimitirul Sde Yehoshua (Neve David) din Haifa.
Întâlnirea la poarta Oren.

Dr. Tamara Luca, soţie
Dr. Roxana Reichman, fiică
Dr. Iosi Reichman, ginere
Yael, Ran, Inbal – nepoţi

Familia şi prietenii reamintesc că la 21 iunie se împlinesc 9 ani grei de la dispariţia, într-un tragic accident, a dragei lor

BELLA CALMANOVICI

(Beby)
inginer la Tehnionul din Haifa

HOLIDAYS TRAVEL & TOURS נסיעות ותיירות הולידייס

Str. Ben Iehuda 32, Tel Aviv (Beit El Al în pasaj) Tel. 5285272/3

Tomy Herescu-Herskovits vă propune:

- FELIX – 14 zile + 4 zile BUDAPESTA - **1150 $**
- FELIX – 21 zile + 4 zile BUDAPESTA – **1399 $**

Preţul cuprinde 2 sau 3 săptămîni, cu demipensiune şi tratament la staţiune, combinat cu 4 zile în capitala Ungariei, inclusiv zborul la Budapesta (duminică – înlesnind astfel începerea tratamentului de a doua zi – luni) şi transferul la Felix cu autocar.

Plecări: 13.6; 27.6; 11.7; 25.7; 8.8; 22.8.
(în iulie-august preţul + 100 $).

NOU - INEDIT:

Turism şi recreere la Praga şi Karlovy-Vary (6 zile) + 5 zile la... Poiana Braşov, hotel Sportul: Total 11 zile.
Preţ de lansare la 8 iunie – numai **899 $**, incluzînd zborul la Praga, în continuare la Bucureşti şi întoarcerea direct Bucureşti – Tel Aviv, ceea ce permite continuarea sejurului în România, la alegere: programe de tratament, hoteluri la Bucureşti sau în ţară, închiriere de maşină etc.
Plecări în fiecare marţi.

• Odihnă şi tratament – clinica dr. Dinu Aurel la

SINAIA Staţiunea regilor!
Regina staţiunilor!

- 14 zile la hotel Internaţional cu numai... **975 $**
- 14 zile la Holiday Inn – **1275 $**

cuprinzînd zborul (El-Al), transfer la Sinaia, demipensiune şi tratamente etc.

Ofertă specială:

6 zile Praga + Karlovy-Vary combinat cu 12 zile la Sinaia (tratament şi demipensiune) – **1299 $**
Plecări: 8.6; 22.6; 6.7; 10.7; 3.8; 10.8; 17.8

INFORMAŢII SUPLIMENTARE, PROSPECTE ŞI ÎNSCRIERI LA HOLIDAYS TRAVEL ŞI TOATE BIROURILE DIN ŢARĂ!

LASER CLINICS

מרפאות לייזר

רשת ארצית לרפואה מתקדמת

H.I. LASER CLINICS

Reţea naţională de medicină modernă

O veste bună pentru locuitorii din nordul şi centrul ţării care vor să nu mai sufere

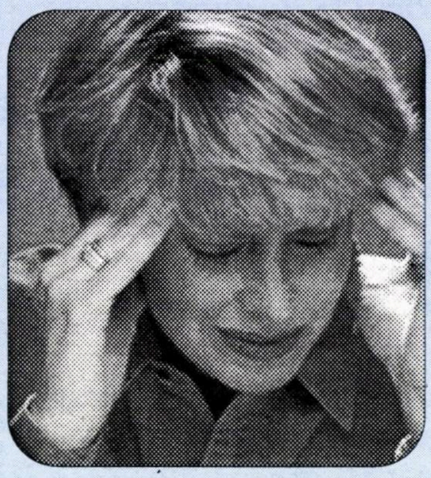

După ani de activitate în cadrul spitalului „Asaf Harofe", ne apropiem de marile centre din ţară şi deschidem două clinici noi şi luxoase la Tel Aviv, la Mercaz Azrieli şi la Haifa, la Beit Amot, înzestrate cu aparataj modern

De-a lungul anilor au fost trataţi cu raze **laser de** intensitate mică (LOW POWER LASER) milioane de oameni în lume şi mii de oameni în ţară, iar rezultatele au depăşit aşteptările.

Cînd medicii vă spun că nu mai e nimic de făcut şi că trebuie să învăţaţi să trăiţi cu această problemă, nu disperaţi!!!

Acestor bolnavi am reuşit să le ajutăm în medie de 80-90%, fără dureri, fără nici un fenomen secundar, fără nici un risc.

Care este rolul îndeplinit de razele laser pe care le folosim? Se introduc fotoni (lumină) în diferite ţesuturi şi cu ajutorul lor se influenţează ţesuturile lezate, determinînd **vindecarea lor. Concomitent, întărim** sistemul imunologic al corpului.

LA CLINICILE LASER SE TRATEAZĂ:

Ortopedie:

Dureri de spate, **dureri** de articulaţii, spondiloză, dureri reumatice, hemoragii şi inflamaţii provocate de **lovituri sau accidente**, afecţiuni la tendoane şi muşchi, **TENNIS ELBOW etc....**

Circulaţia sangvină, dermatologie şi răni grave:

Tratarea varicelor, edeme la **membre** superioare şi inferioare, răni provocate pe bază vasculară, eczeme, psoriazis, ulceraţii pe bază vasculară sau diabetică, escară, arsuri reno **şi altele**.

Cosmetică estetică:

Prevenirea calviţiei şi stimularea creşterii părului, tratarea acneeii, înlăturarea **cicatricelor şi petelor** de pigmentare provocate de vîrstă.

Tratamente speciale:

Astmă, Tinnitus, Menière.

Cu ajutorul razelor laser cu intensitate redusă (LOW POWER LASER) se pot preveni operaţii inutile şi tratamente medicamentoase scumpe şi periculoase. Tratamentul este administrat de o echipă medicală experimentată, care s-a specializat în aceste probleme.

La ambele clinici se poate ajunge uşor: cu autobuzul, cu trenul şi maşina particulară. Loc de parcaj asigurat.

Pentru informaţii suplimentare şi programare, vă puteţi adresa:

HAIFA, str. Yaffo 157, et. 3, tel. 04-8527262;
TEL AVIV, Mercaz Azrieli, turnul triunghiular, et. 28, tel. 03-6081477.

minimum

Dacă situaţia este aşa cum este, cu Shas-ul şi cu celelalte, măcar să mai plecăm şi noi, cu avionul, într-o vacanţă... Că doar n-am omorât pe nimeni

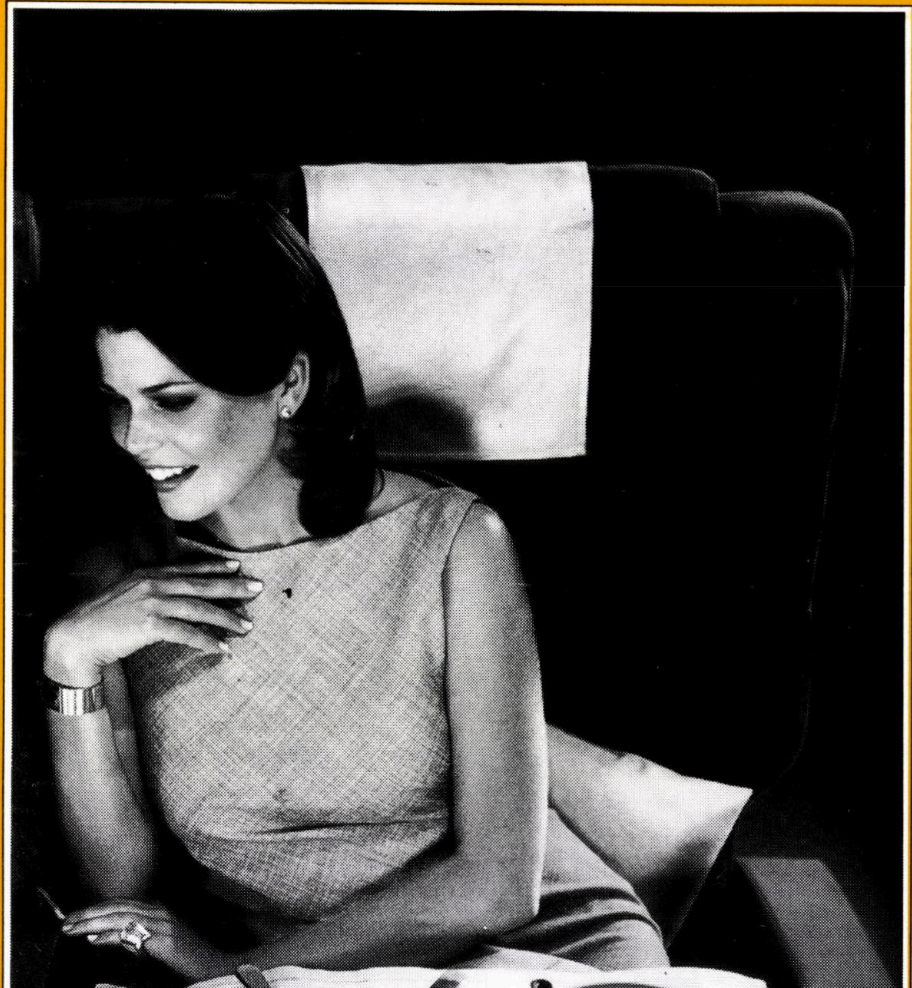

■ ANUL XIII ■ NR. 148 ■
■ IULIE 1999 ■
■ 14 SHEKELI ■

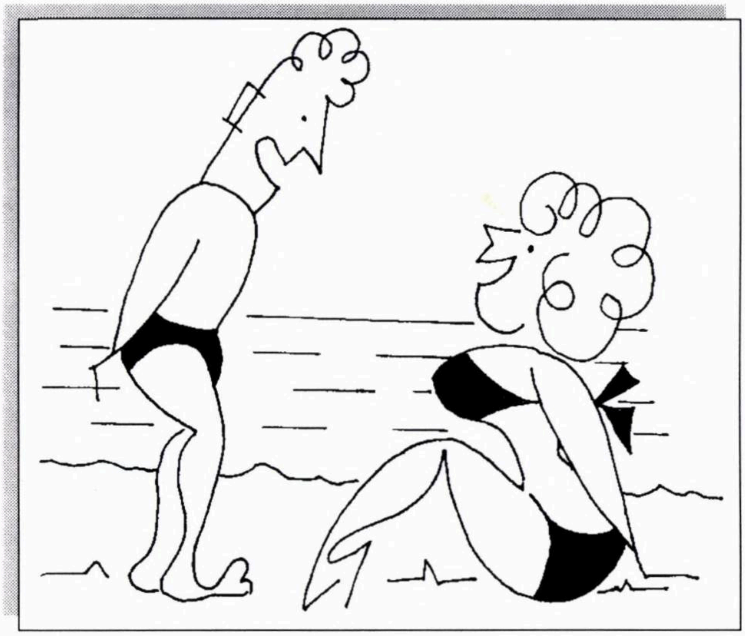

– Şi soţul unde-i?!
– A intrat la apă…

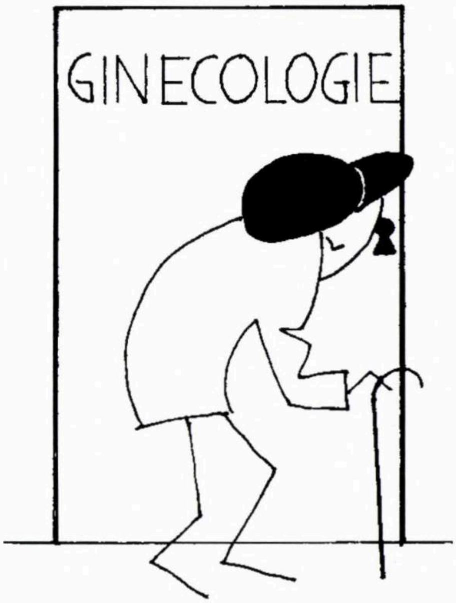
GINECOLOGIE

FĂRĂ CUVINTE

LIVaDaRU

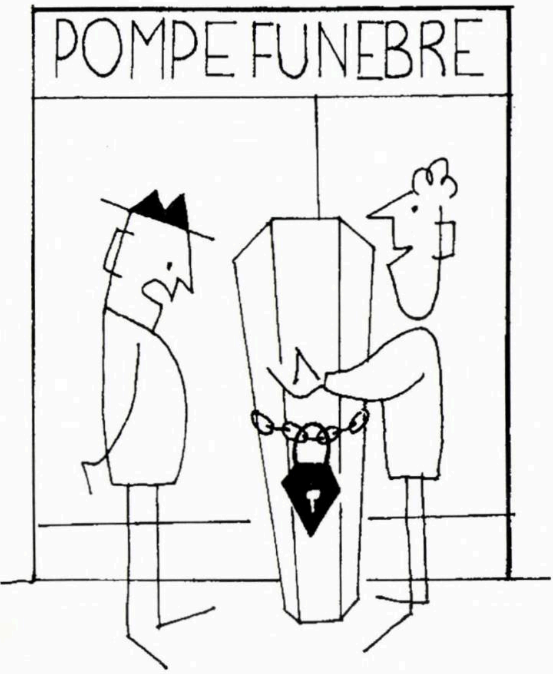
POMPE FUNEBRE

– Cine s-a pierdut?
– Soacră-mea…

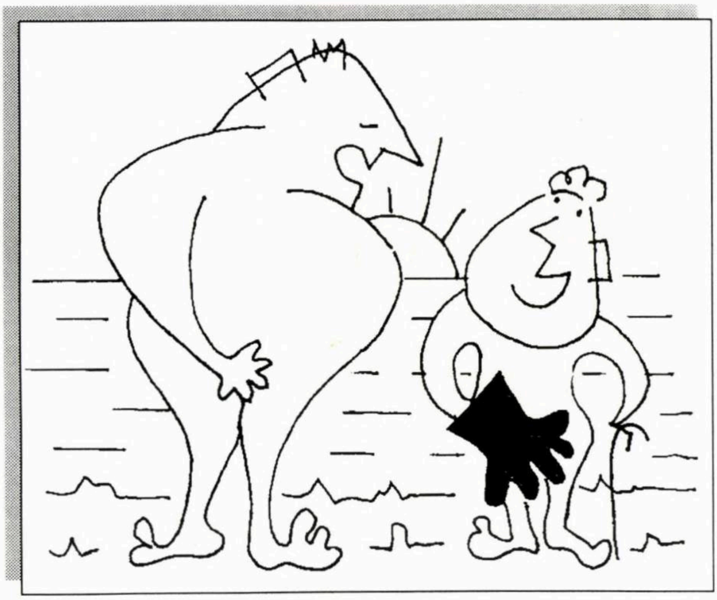

FĂRĂ CUVINTE

Către cititori

Potrivit tradiţiei noastre, intrăm în vacanţă pentru o lună de zile.

Aşadar, numărul următor al lui *Minimum* va apare în chioşcuri la 1 septembrie a.c., în zilele când ne pregătim să întâmpinăm Anul Nou.

P.S. Cât despre abonaţii noştri, ei cunosc "regula casei": din cauza vacanţei toate abonamentele se prelungesc automat cu o lună. Fiindcă un abonament pe un an înseamnă un abonament pentru 12 numere.

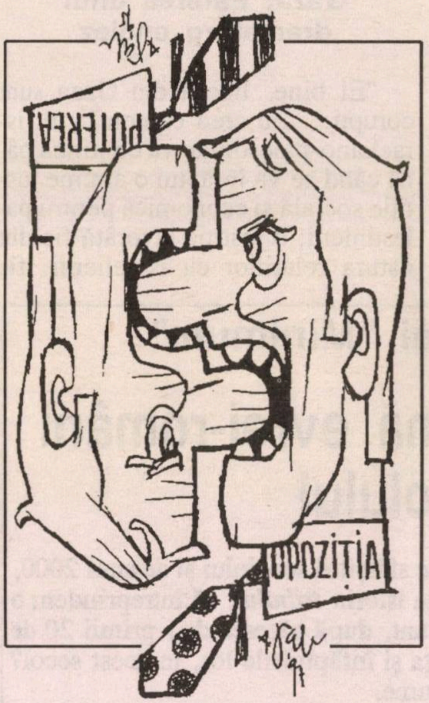

Din desenul de mai sus al lui A. Poch (apărut în revista umoristică "Harababura" din Bucureşti) aflăm care sunt relaţiile, prin parlament, între Putere şi Opoziţie.

Asta nu-i nimic, domnu' Poch... La noi, mâncătoria cumplită din caricatură o întâlnim chiar şi între politicienii din rândul Puterii (ca şi între cei de pe băncile opoziţiei).

LA ÎNCHIDEREA EDIŢIEI
Ceea ce înseamnă 24 iunie

Succes guvernului Barak!

Ne pare rău. Am aşteptat, alaltăieri, toată ziua, cu urechile la radio. Am aşteptat ieri. Am aşteptat astăzi până ce s-a lăsat seara. Gata. Nu mai avem timp. Trebuie să trimitem revista la tipografie; mai devreme ceva ca de obicei, fiindcă iunie e lună scurtă, de 30 de zile. Spre regretul nostru, până în clipa de faţă nu cunoaştem lista noului guvern. Tratativele, nesfârşitele, chinuitoarele, epuizantele (iar după unii, ruşinoasele) tratative dintre noul prim ministru, Ehud Barak, şi posibilii parteneri de guvernare, – continuă.

Cu siguranţă, însă, că în clipa când deschideţi "Minimum"-ul, dvs. aţi aflat *Rezultatul.* Avem un guvern larg, cu participarea Shas-ului şi altor grupări haredi, aşa cum doreşte Barak, pentru a se simţi mai sigur în şa? Avem un guvern fără respectivii, aşa cum se-aşteptau alegătorii de la 17 mai, dornici ca la putere să se afle, în sfârşit, un guvern laic? Avem o combinaţie Partidul Muncii + Likud, în gen guvern de uniune naţională? N-avem idee. Dar ceea ce ne este limpede e că, oricare ar fi compoziţia noului guvern, noi trebuie să-i ţinem pumnii strânşi. Fiindcă misiunea cabinetului Barak la capitolul negocierilor de pace cu arabii este nu grea, cum ştiam cu toţii până mai deunăzi, ci extrem de grea. Până la Kosovo, se vorbea într-un fel. După Kosovo, se vorbeşte într-alt fel. Un articol al lui Zeev Schiff, din ziarul "Haaretz" (cotidian care a sprijinit dintru început acordurile de la Oslo), ne arată despre ce e vorba:

"Acum, când ne-apropiem de tratativele privind aranjamentul final, tactica O.E.P. s-a schimbat fundamental. Reprezentanţii palestinieni nu mai vorbesc de crearea unui stat palestinian în cadrul frontierelor din 1967. Noul punct de plecare al negocierilor îl va constitui hotărârea ONU din 29 noiembrie 1947 (Rezoluţia 181 a Adunării Generale), care prevedea înfiinţarea a două state, unul evreiesc, celălalt arab, pe teritoriul aflat sub mandat britanic. Conform acestei rezoluţii, frontierele sunt totalmente diferite de cele din 1967. Galilul apusean este inclus în statul palestinian şi, mai cu seamă, Rezoluţia 181 prevede instaurarea la Ierusalim a unui regim internaţional sub conducerea ONU, frontiera de vest a oraşului ajungând până la Motza... În felul acesta, palestinienii vor să scoată negocierile din cadrul fixat la Oslo, să se întoarcă îndărăt şi să reînvie controversele ce-au precedat războiul din 1948 şi au urmat imediat după aceea".

Semne bune anul are... Închipuindu-şi, după bunul lor obicei, că victoria stângii în alegerile pentru primul ministru reprezintă o victorie a mentalităţii capitularde din sânul societăţii noastre, şi încurajaţi de atacul NATO asupra Iugoslaviei (vezi la "Tendinţe" declaraţia lui Arafat), OEP-iştii au mărit miza, peste noapte. Ei se comportă ca un vânzător de apartament care, după ce te-ai tocmit cu el un an de zile, la sânge, pentru fiecare agora şi ai căzut de acord să plăteşti cincisute de mii de shekeli, îţi strânge mâna cu căldură, după care spune: Perfect, bine că semnăm în sfârşit contractul... Numai, să ştiţi, preţul nu mai e cincisute de mii, ci trei milioane...

Din toate cele de mai sus, se înţelege că primul lucru pe care ar trebui să–l facă Barak este să aplice OEP-iştilor un duş rece, de gheaţă, întru răcorirea minţilor înfierbântate. După care, să se aşeze, calm, la masa tratativelor.

Succes!

minimum

Apare lunar
Redacţia şi administraţia
Str. Zamenhoff nr. 13
64373 – Tel Aviv
P.O.B. 11472, Tel Aviv
Tel.: 5227269; Fax.: 5270443
Fax numai pentru
anunţuri publicitare

Director:
AL. MIRODAN

Publicitate: 1 inch – 45 şekeli

Abonamente Israel:
6 luni (6 numere): 70 şekeli
1 an (12 numere): 140 şekeli
Preţul include costul expedierii.

Străinătate (1 an – 12 numere):
Europa – 70 dolari
România – 65 dolari
U.S.A., Canada – 80 dolari
America de Sud, Australia,
Noua Zeelandă – 95 dolari
Insulele Fidji – 150 dolari
Expediţia cu avionul.

Realizarea grafică:
SANDA PERI

Difuzarea: ATLAS

Articolele semnate de colaboratorii noştri reprezintă personalitatea şi punctul de vedere al acestora. Se înţelege, aşadar, că redacţia nu împărtăşeşte totdeauna vederile exprimate în articolele publicate în coloanele revistei.

Manuscrisele nepublicate nu se înapoiază.

Redacţia nu răspunde de conţinutul anunţurilor comerciale.

Revistă editată de
MINIMUM – PUBLISHERS LTD.

TENDINȚE

Israel: Poeții arabi

Luna trecută a avut loc la Ierusalim Festivalul Internaţional al Poeţilor. Au participat poeţi din opt ţări: Israel, Spania, Irlanda, Polonia, China, Statele Unite, Taiwan, Ungaria.

Invitaţi la Festival, din vreme, poeţii arabi din Israel n-au mai venit să recite versuri. Ei îşi confirmaseră prezenţa, prin ianuarie 1999, când se făcuseră toate aranjamentele legate de festival. Între timp, a izbucnit războiul NATO-Iugoslavia. Şi poziţia liricilor arabi s-a înăsprit. Simţindu-se pe cai mari ("NATO o să-i bombardeze pe evrei!"), ei au cerut, drept condiţie pentru participarea lor, ca organizatorii să dea o declaraţie solemnă prin care scriitorii israelieni recunosc dreptul OEP-ului asupra Ierusalimului. Cererea fu refuzată cu un sictir politicos, iar poeţii arabi, cam surprinşi că diktatul lor n-a fost acceptat, au rămas la domiciliile conjugale.

Gaza: Ierusalimul. Fără discuție!

"Dacă palestinienii vor fi convinşi că Ierusalimul nu constituie un subiect de discuţie în cadrul procesului de pace şi nu va deveni capitala statului palestinian, ei nu vor accepta nici un fel de acord de pace".

(Dintr-un interviu acordat de Faysal Husseini, din conducerea Autorităţii Palestiniene, corespondenţilor presei americane, 1999)

Gaza: Părerea unui dramaturg englez

"Ei bine, liderii din Gaza sunt corupţi… Eu cred că conflictul israeliano-palestinian va continua până când se va înfăptui o anume justiţie socială şi economică pentru palestinieni; o justiţie izvorâtă fie din natura relaţiilor cu israelienii, fie

Ancheta revistei "Minimum"

Cei mai de seamă evrei-români ai secolului

Fiindcă ne-apropiem cu paşi mari de sfârşitul secolului şi de anul 2000, este, credem, cazul, ca gândindu-ne la istoria *tribului,* să întreprindem o anchetă printre cititori pe tema: care sunt, după părerea dv., primii 20 de evrei-români ce s-au ilustrat, prin viaţa şi înfăptuirile lor, în acest secol? În România, în Israel sau oriunde în lume.

Personalităţile alese pot face parte din orice domeniu de activitate: Rabini, conducători politici, militari, filozofi, oameni de ştiinţă, conducători de mari întreprinderi economice, scriitori, artişti (actori, regizori, pictori, sculptori, muzicieni etc. etc.), filantropi, medici, ingineri, arhitecţi, pedagogi, ziarişti, animatori culturali, inventatori, sportivi etc. etc. etc., fără nici o limită, fără nici o oprelişte…

Lista cu cele 20 de nume trebuie să ajungă la redacţia noastră până la 1 septembrie 1999.

La sfârşitul anului (şi veacului) vom publica rezultatele anchetei.

…Aşadar, să ne punem pe scris.

Dar mai întâi şi-ntâi, pe gândit.

printr-o adevărată reformă internă. Dar nu cred că un mic regim dictatorial, totalmente putred la capitolul drepturile omului şi cu practicarea sistematică a torturii, cu abuzurile de tot felul şi corupţie generalizată, poate exista alături de un stat modern de tip occidental ca Israelul.

Eu înfăţişez în piesa mea deziluzia generaţiei (de palestinieni din teritorii) care a dus la revoltă. Ei au văzut cum oamenii de la Tunis (şefii OEP-ului, *n. red.*) au venit aici, au pus mâna pe toate apartamentele, au pus mâna chiar şi pe liniile de telefon, au luat toate bunurile, au pus mâna pe toate ajutoarele primite din partea comunităţii internaţionale".

(Dintr-o declaraţie a dramaturgului englez David Hare, autorul unei piese intitulată "Via Dolorosa" şi având ca temă relaţiile israelo-arabe; "Newsweek", 1999)

Gaza: "Aşteptăm ca NATO să bombardeze Israelul!"

"Sperăm că statele care au intervenit în conflictul din Kosovo, reuşind să-şi îndeplinească misiunea cu succes, vor face acelaşi lucru pentru a pune capăt ocupaţiei israeliene".

"Sperăm că statele care au intervenit în conflictul din Kosovo, reuşind să-şi îndeplinească misiunea cu succes, vor face acelaşi lucru pentru a pune capăt ocupaţiei israeliene".

"Sperăm că statele care au intervenit în conflictul din Kosovo, reuşind să-şi îndeplinească misiunea cu succes, vor face acelaşi lucru pentru a pune capăt ocupaţiei israeliene".

"Sperăm că statele care au intervenit în conflictul din Kosovo, reuşind să-şi îndeplinească misiunea cu succes, vor face acelaşi lucru pentru a pune capăt ocupaţiei israeliene".

"Sperăm că statele care au intervenit în conflictul din Kosovo, reuşind să-şi îndeplinească misiunea cu succes, vor face acelaşi lucru pentru a pune capăt ocupaţiei israeliene".

"Sperăm că statele care au intervenit în conflictul din Kosovo, reuşind să-şi îndeplinească misiunea cu succes, vor face acelaşi lucru pentru a pune capăt ocupaţiei israeliene".

"Sperăm că statele care au intervenit în conflictul din Kosovo, reuşind să-şi îndeplinească misiunea cu succes, vor face acelaşi lucru pentru a pune capăt ocupaţiei israeliene".

"Sperăm că statele care au intervenit în conflictul din Kosovo, reuşind să-şi îndeplinească misiunea cu succes, vor face acelaşi lucru pentru a pune capăt ocupaţiei israeliene".

"Sperăm că statele care au intervenit în conflictul din Kosovo, reuşind să-şi îndeplinească misiunea cu succes, vor face acelaşi lucru pentru a pune capăt ocupaţiei israeliene".

"Sperăm că statele care au intervenit în conflictul din Kosovo, reuşind să-şi îndeplinească misiunea cu succes, vor face acelaşi lucru pentru a pune capăt ocupaţiei israeliene".

"Sperăm că statele care au intervenit în conflictul din Kosovo, reuşind să-şi îndeplinească misiunea cu succes, vor face acelaşi lucru pentru a pune capăt ocupaţiei israeliene".

"Sperăm că statele care au intervenit în conflictul din Kosovo, reuşind să-şi îndeplinească misiunea cu succes, vor face acelaşi lucru pentru a pune capăt ocupaţiei israeliene".

"Sperăm că statele care au intervenit în conflictul din Kosovo, reuşind să-şi îndeplinească misiunea cu succes, vor face acelaşi lucru pentru a pune capăt ocupaţiei israeliene".

"Sperăm că statele care au intervenit în conflictul din Kosovo, reuşind să-şi îndeplinească misiunea cu succes, vor face acelaşi lucru pentru a pune capăt ocupaţiei israeliene".

(Yasser Arafat, preşedintele Autorităţii Palestiniene, laureat al Premiului Nobel pentru pace; dintr-o cuvântare rostită în faţa Consiliului legislativ palestinian; Gaza, iunie 1999)

Nota redacţiei: Nu, faptul că declaraţia lui Arafat apare de mai multe ori, la aceeaşi rubrică, nu

Mă numesc Lea, am 38 de ani şi conduc – împreună cu o asociată –

BIROUL MATRIMONIAL

„LI"

în întreaga regiune Dan.
Avem oferte variate şi pentru bărbaţi şi bineînţeles pentru aliaua română.
Lucrăm în echipă şi căutăm fiecăruia partenerul potrivit.

Partidele pe care le oferim sunt de calitate şi serioase

Pentru o convorbire personală, telefonaţi-mi,
iar eu voi ajuta şi părinţilor,
care vor tot ce e mai bun pentru copiii lor

Tel. 09/740-9119; 052/751-732

DIRECT LA DVS. ACASĂ

★

Informaţii şi comenzi

053/613-750

052/998-568

Seara:

03/933-9828

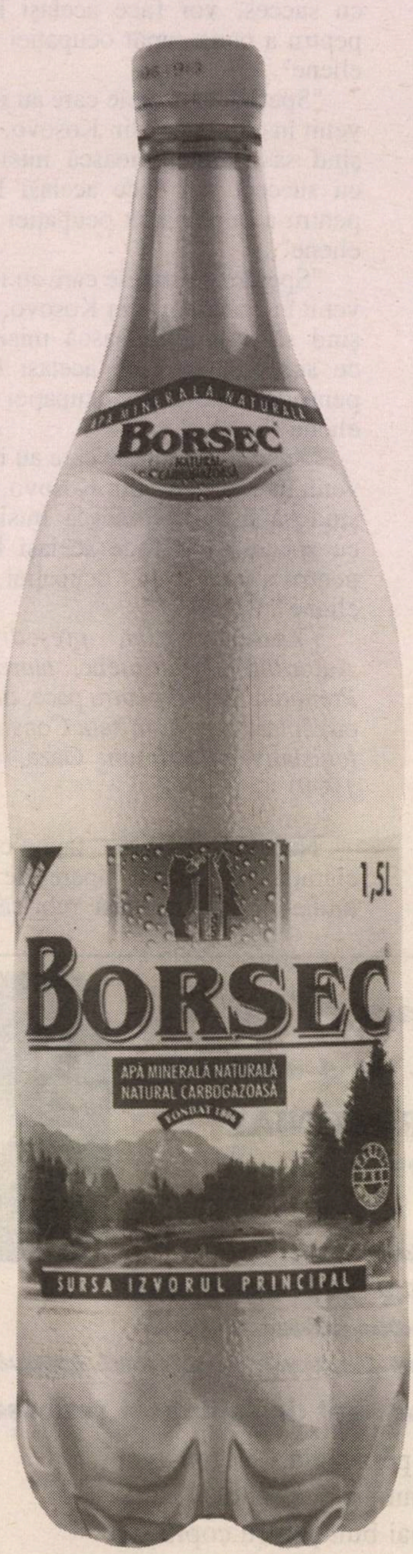
APĂ MINERALĂ NATURALĂ
BORSEC
NATURAL CARBOGAZOASĂ
1,5L
BORSEC
APĂ MINERALĂ NATURALĂ
NATURAL CARBOGAZOASĂ
FONDAT 1806
SURSA IZVORUL PRINCIPAL

constituie o greşeală de paginaţie. Greşit (şi imoral!) ar fi fost ca declaraţia cu pricina să nu fi apărut aşa cum am hotărât noi să o dăm.

Israel: Submarinul "Dakar"

Luna trecut am avut o veste bună şi amară în acelaşi timp. Bună, fiindcă submarinul "Dakar", dispărut în anii '70 în apele mării, cu întreg echipajul, a fost în sfârşit descoperit, de-o echipă de specialişti americani, undeva, nu departe de coastele noastre, pe fundul Mediteranei. Şi astfel, misterul acesta care plutea ca o umbră asupra marinei noastre militare, a fost dezlegat. Amară – fiindcă vestea a pus capăt

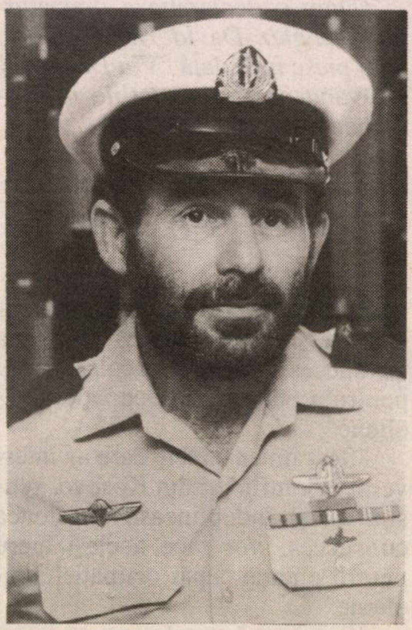

Michael Barkai, ex-comandant al marinei israeliene. Era fratele lui Avraham Barkai, de pe"Dakar". Ani de zile s-a chinuit să afle ce anume s-a întâmplat cu submarinul. Fără succes. Bolnav de cancer, în ultimul grad, urmărea cu înfrigurare, sub injecţii, eforturile specialiştilor din SUA pentru detectarea şi identificarea epavei. Când a auzit la radio că "Dakarul" a fost descoperit, a socotit că a înţeles ceea ce era de înţeles, că-şi poate îngădui să termine cu durerile, şi şi-a tras un glonte în tâmplă.

oricărei speranţe, cât de nesăbuite (mama unuia dintre marinarii de pe "Dakar" nădăjduia că submarinul a fost capturat de inamic, iar echipajul, căzut în prizonierat, ar mai trăi pe undeva…; mamă). Şi a readus în amintirea tuturor chipul şi numele victimelor.

Să consemnăm aici că printre cei de pe "Dakar" s-au numărat şi câţiva din *alia:* Avraham Barkai, comandantul adjunct al submarinului, Ţvi Zehavi, Benjamin Saked, Ţvi Har-Even, Dan Manor, Shlomo Vardi, Iehuda Ronen.

Fie-le numele binecuvântate.

Iugoslavia: Primul război din secolul 21

"Din punct de vedere formal, războiul s-a încheiat, însă criza de-abia începe".

Aşa a declarat Asa Singer, preşedintele micii comunităţi evreieşti din Iugoslavia. El avea în vedere nu numai situaţia din Iugoslavia, unde confruntarea dintre partizanii preşedintelui Miloşevici şi duşmanii acestuia (de la stânga liberală a lui Vuk Drakovici la extrema dreaptă, xenofobă şi cam fascistă a lui V. Sessejl, conducătorul Partidului Radical) este în plină desfăşurare, ci şi dezbaterile din lume pe marginea acestui război.

Da, criza de-abia începe. Şi ea începe – sau, mai bine zis, a început – cu două-trei luni în urmă, în lumea occidentală; dezmeticit ca după o beţie la crâşmă, cruntă, în timpul căreia a dat orbeşte în dreapta şi-n stânga, lăsând o duzină de cadavre pe duşumea, *establishment*-ul politic şi intelectual se întreabă: ce-am făcut? Unde ne-a fost capul? Şi încearcă să dea răspunsuri.

Fostul preşedinte american Jimmy Carter, după ce blamează politica Belgradului în Kosovo, se grăbeşte să condamne bombardamentele NATO ca fiind "acţiuni punitive împotriva întregii naţiuni". Pentru lordul David Owen, fost ministru de externe al Angliei, rădăcina răului se află în "acordurile" de la Rambouillet. Socotindu-le o adevărată calamitate, el a întrebat la BBC: "Cum şi-au închipuit autorii documentului că Miloşevici va iscăli cu mâna lui renunţarea la o parte a teritoriului naţional?" Scriitorul francez Max Gallo, socialist, fost ministru sub Mitterrand, a declarat, atent, totuşi, să nu-i supere pe colegii săi din partidul socialist aflat la guvernământ, că "războiul constituie un act nechibzuit".

Oamenii lipsiţi de obligaţii politice vorbesc mai pe şleau. Făcând aluzie la ideea lui Bill Clinton că după două-trei zile de bombardamente totul va fi O.K., François Heisbourg, preşedintele "Centrului de la Geneva pentru Politica Securităţii", a spus: "Clinton n-a luat războiul în serios". Un titlu din "Berliner Zeitung" sună aşa: "Şansele lui Clinton de a intra în istorie ca un strateg s-au evaporat". Un titlu din ziarul londonez "The Independent" sună şi mai rău: "NATO închide ochii în faţa adevărului". Aşa cum era de aşteptat, când vine vorba de

E.W.T.R. România 32

Ofertă extraordinară E.W.T.R.

ÎN PLIN SEZON TURISTIC

Plătiţi 2 săptămîni
şi staţi 3 săptămîni

Plecare 7 iulie - Întoarcere 27 iulie
21 zile / 20 nopţi

899 $

17 nopţi FELIX - Hotel Internaţional
3 nopţi POIANA BRAŞOV - Hotel Ciucaş

Preţul cuprinde:

- Bilet avion TEL AVIV - BUCUREŞTI - TEL AVIV
- Bilet avion BUCUREŞTI - ORADEA
- Cazare camere duble
- Demipensiune la FELIX şi mic dejun la CIUCAŞ
- Tot tratamentul medical prescris
- Toate transferurile

Preţul nu cuprinde: 49 $ taxa de înscriere şi 26 $ taxa de aeroport

Solicitaţi oferta specială FELIX agentului dvs. preferat

adevăr, cei mai duri s-au arătat scriitorii şi alţi "lideri de opinie". Harold Pinter, cel mai de seamă dramaturg al Angliei de astăzi, după ce înfăţişează războiul ca o înfruntare între "curul Americii şi mutra lui Miloşevici", adaugă: "Acţiunea NATO a fost rău concepută, rău evaluată, rău judecată, rău calculată, catastrofală. Ea este, în acelaşi timp, absolut ilegală şi înfige, probabil, ultimul cui în cosciugul Organizaţiei Naţiunilor Unite". Alexander Soljeniţân, laureat al Premiului Nobel pentru literatură, a condamnat într-un mic pamflet "distrugerea unei minunate ţări europene". Pentru dânsul "nu e nici o deosebire între Hitler şi Clinton". Un caz mai aparte este acela al lui Peter Handke. Considerat unul din cei trei sau patru mari ai literaturii germane de azi, Handke s-a ridicat, încă prin 1991-92, împotriva eforturilor (încununate de succes) ale Occidentului, motorizat de Germania, de a sfărâma, pas cu pas, fosta Iugoslavie. Întâi Slovenia, apoi Croaţia, pe urmă Bosnia şi aşa mai departe. El a publicat şi o carte intitulată "Dreptate pentru Serbia". Când s-a pornit războiul, el a înapoiat statului, în semn de protest, premiul "Georg Büchner", primit în 1973, şi a părăsit cu zgomot Biserica Catolică, acuzând Vaticanul că n-a bătut cu pumnul în masă pentru oprirea bombardamentului. Romancierul portughez Jose Saramago, laureat al Premiului Nobel pentru literatură pe anul trecut, s-a arătat cutremurat de "indiferenţa europenilor faţă de acest conflict izbucnit în inima continentului". Filozoful Theodore Zeldine, profesor la Oxford, consideră că strategia NATO constituie o mare eroare şi un eşec. Nu altfel s-au pronunţat cineaştii italieni Dario Argento şi Pappi Corsicano, scriitorul tot italian Stefano Benni, prozatorul spaniol Manuel Vasquez Montalban sau filozoful maghiar Konrad Giorgy. Noam Shomsky, unul din *starurile* filozofiei americane, vechi editorialist la "Commentary" sau "The Nation", obiect de cult pentru studenţii din campusurile de la Harvard sau Berkeley – San Francisco, s-a ocupat de demontarea alibiului moral al celor din NATO. Dintr-o relatare din "Dilema" (Bucureşti) despre intervenţia sa (care a enervat oficialităţile) aflăm că Chomsky se întreabă (ca atâţia alţii, de altfel): "Cu ce drept îşi arogă SUA statutul de judecător?" El spune că au mai fost cazuri în care agresorii îşi arogau o aură de apărători ai unei cauze. "Japonia elibera Manciuria de *banditii chinezi.* Mussolini îndeplinea o misiune *civilizatoare* în Etiopia, iar Hitler a invadat Cehoslovacia pentru a salvgarda *identitatea naţională a popoarelor ceh şi german.*" Alexander Zinoviev, fostul dizident sovietic, în prezent profesor la Universitatea din München, alungând şi el, ca şi Noam Chomsky, ca pe-o muscă, alibiul umanitar folosit de conducătorii NATO, atacă occidentul într-un articol din "Le Monde" (Paris) ca într-o adevărată "şedinţă de demascare". Textul său, gândit ruseşte, adică fără măsură, patetic şi inflamat, a fost rostit mai întâi la un colocviu despre războiul din Iugoslavia, ţinut la Giessbach (Elveţia), devenind o mică biblie ideologică pentru non-conformiştii momentului. "După sfârşitul războiului rece, soldat cu înfrângerea blocului sovietic, asistăm la o decădere vertiginoasă a democraţiei, la toate nivelele şi în toate sferele vieţii publice a ţărilor occidentale, şi de o tendinţă foarte puternică în direcţia totalitarismului generalizat. Eu numesc asta totalitarismul occidental... Cursa lumii occidentale către totalitarism este ocultată de vălul gros al dezinformării, al propagandei ideologice şi al minciunii, care întrec pe cele din epoca hitleristă şi stalinistă atât prin mijloacele lor tehnice cât şi prin ipocrizia de care dau dovadă. Totalitarismul belicos al Occidentului iese la drum deghizat în vestmântul umanismului, democraţiei, luptei pentru drepturile omului şi pentru justiţie. (...) Situaţia din Balcani este prezentată în culori totalmente false de către mass-media occidentală. Dacă Goebbels ar învia astăzi, el ar admira desigur abilitatea şi amploarea gogoriţelor propagandistice fabricate de emulii săi moderni. (...) Oricare ar fi bazele concrete, cauzele şi mobilurile evenimentelor din Serbia, esenţa lor socială poate fi înţeleasă cu uşurinţă. Ea constă în

Dacă vă doare spinarea sau umărul,
dacă simţiţi furnicături în mâini sau aveţi ameţeli,

NU BAGATELIZAŢI!

Adresaţi-vă clinicii de fizioterapie
YAD, din Rishon Lezion,
condusă de fizioterapiste autorizate

Se recomandă tratament în următoarele cazuri:

- ✔ Probleme de ortopedie: dureri la articulaţii, la şira spinării, la spate sau la gât;
- ✔ Probleme neurologice, Parkinson, MSCVA şi altele;
- ✔ Ameţeli şi probleme de echilibru (inclusiv sindrom vestibular);
- ✔ Incontinenţă urinară la efort;
- ✔ Lovituri fizice la sport;
- ✔ Accidente de circulaţie

Se poate obţine tratament şi la domiciliul pacientului

CONTACTAŢI-NE CHIAR ASTĂZI pentru CONSULTAŢIE GRATUITĂ

Tel. 03/951-1218
Adresa clinicii: Str. Hasuca 12 A, Cramim Rishon Lezion

faptul că liderii lumii occidentale, care dispun de resurse politice, economice, militare quasi-infinite, precum şi de un imens aparat de propagandă, sunt pe cale să stabilească o ordine mondială corespunzând intereselor lor egoiste. (...) Războiul contra Iugoslaviei nu este propriu-zis un război. Avem de-a face, mai degrabă, cu o acţiune poliţienească, menită să pedepsească un popor care a îndrăznit să reziste cât de cât *guvernului global,* să se opună cât de cât occidentalismului şi mondialismului. Trebuia cu orice preţ ca acest focar de rezistenţă să fie sugrumat, pentru a da o lecţie tuturor celorlalte popoare, a le înfricoşa şi a le determina să fie docile. Iar lecţia a fost înţeleasă. Ţările din fostul bloc sovietic, inclusiv Rusia post-sovietică, s-au grupat în spatele guvernului global, cu sediul în Statele Unite, care are nevoie de un teritoriu adecvat pe continentul european, unde să-şi stabilească o bază militară uriaşă...".

Te-ai fi aşteptat ca după asemenea cuvinte incendiare, elveţienii de la colocviu să-l trateze pe Zinoviev cu o tăcere de gheaţă, cu murmure de protest sau chiar să dea în el cu ouă clocite. În realitate, aşa cum ne-a scris un cititor din Ţara Cantoanelor, vorbitorul a fost aplaudat, în picioare, patruzeci şi cinci de minute-n şir.

La sfârşit, conducătorul fundaţiei ecologice "Franz Weber", organizatoarea adunării, i-a propus să repete conferinţa, a doua zi, întrucât foarte multă lume rămăsese afară, din lipsă de locuri. "Unde, tot aici?" "Nu, pe stadionul oraşului".

Sociologul englez Sir Alfred Sherman s-a dus la Belgrad anume, pentru a ţine, sub bombe, alături de alţi cercetători din Marea Britanie, Italia, Germania etc., o conferinţă al cărei titlu sună ca o explicaţie a războiului: "Noul imperialism: hegemonia germano-americană împotriva evoluţiei Europei".

În America de Sud, lumea aştepta cu înfrigurare să vadă ce spune marele romancier Gabriel Garcia Marques, laureat al Premiului Nobel pentru literatură. Despre *Gabo,* aşa cum îl răsfaţă *fanii* de pe continent, se ştia că este prieten la cataramă cu spaniolul Javier Solana, secretarul general al NATO. Îl va felicita? Îl va scuipa între ochi? Va tăcea diplomatic din gură? După câteva zile când se închisese în casă, refuzând orice fel de interviu, Marques i-a trimis o scrisoare lui Solana: "Eşti un civil aparent incapabil să omoare o muscă şi care a dat, fără să tresară, ordinul cel mai ruşinos din lume. Singura consolare pentru noi, prietenii tăi, este convingerea că acest act cumplit nu a izvorât din inima ta, ci este una din porcăriile soartei".

În România, aşa cum era firesc, războiul a aprins spiritele. Dincolo de neliniştea produsă de bombele căzute la doi paşi de Timişoara şi Turnu-Severin sau de blocarea circulaţiei pe Dunăre, a intrat în joc factorul moral: oricât ai dori tu să intri în NATO, cum să aplauzi pustiirea *singurului* vecin care nu te-a atacat niciodată şi nu ţi-a vrut niciodată răul? Mai bine de trei sferturi din români s-au pronunţat, la sondaje, împotriva războiului. Dacă votul popular a fost clar şi fără echivoc, în schimb, în rândul "elitelor" politico-culturale s-a produs o adevărată schismă. Persoanele cu funcţii în sau pe lângă guvern s-au simţit obligate să fie pe *linie,* adică să aprobe bombardamentele; în schimb, ceilalţi nu s-au jenat să-şi exprime dezaprobarea. Colaboratorul nostru Cornel Safirman, de la Cinemateca din Ierusalim, care a fost câteva zile la Bucureşti, ne mărturisea că a asistat la certuri de familie crâncene în legătură cu subiectul. Soţul, de pildă, funcţionar la o fundaţie sponsorizată de Comunitatea Europeană, iscălise un apel în favoarea NATO (oameni suntem, am doi copii). Soţia şi cumnatul s-au repezit asupra lui, să-l strângă de gât. "Dacă te duci prin România, fii cu băgare de seamă, ne-a sfătuit Safirman. Nu care cumva să discuţi *problema,* că te trezeşti într-un viespar". Spiritul anti-NATO din rândul "elitelor" poate fi întâlnit în presă la tot pasul. Poetul Mircea Dinescu, dizident pe vremea lui Ceauşescu şi director astăzi al săptămânalului "Academia Caţavencu", a publicat un scurt articol furios în revista sa, precum şi altul, mai lung, în cotidianul german "Frankfurter Allgemeine Zeitung": poetul este cunoscut în Germania, cărţile sale au fost tipărite în câteva mari edituri şi, în plus, a primit două-trei premii. Poeta Ileana Mălăncioiu scrie în "România literară" că «nu se poate trece la nesfârşit cu vederea peste "pierderile colaterale", minţindu-ne că dacă Bill Clinton le-a cerut scuze celor ucişi din greşeală totul ar fi în ordine... Furia adepţilor necondiţionaţi ai NATO împotriva tuturor celor ce şi-au permis să se pronunţe împotriva bombardamentelor încearcă să ascundă impasul moral în care se află". Filozoful evreu Sorin

Poeta
Bianca
Marcovici
vă oferă
volumul
de versuri

Amprente

Tel Aviv, 1999

"...Sunt amprentele însângerate ale unui suflet care trăieşte drama scrierii ca pe-o soartă asumată conştient. Poeta pare prinsă în mrejele unei suprarealităţi din care găseşte totuşi o cale spre a comunica cu exteriorul, fie prin vis, coşmar, muzică, urlet, meditaţie sau tăcere..."

(Sorin Anca, "Observator", Germania 1999)

Costul plachetei: 40 de şekeli

Comenzi
la tel. 04/822-9850

Vieru (fratele regretatului compozitor Anatol Vieru), profesor la Universitatea din Bucureşti, un om altminteri *liniştit,* şi-a ieşit din fire, la auzul comunicatelor unde se vorbea şi se vorbeşte despre “intervenţie”, “acţiuni militare”, dar nu despre război. «*Sau poate că “război în scopuri umanitare” ar fi sunat prea bizar chiar şi pentru urechile familiarizate cu cele mai insuportabile stridenţe politice?* – se întreabă el în “Dilema”. *De aceea preferă oficialităţile, ruşinoase cum le ştim, să vorbească despre intervenţie şi lovitură aeriană, dar nu despre război? Oarecari temeiuri pentru această reticenţă există, ce-i drept! Războiul, ştiut lucru, este cel mai mare dezastru umanitar cu putinţă, aşa că “intervenţie militară în scopul prevenirii unui dezastru umanitar” sună ceva mai bine. Ceva mai bine, dar tot nu foarte bine, şi tot ca dracu´! Căci este un fapt: prin război sau intervenţie, sau cum altfel dorim să-i spunem, catastrofa umanitară din Kosovo nu numai că n-a fost prevenită ci, dimpotrivă,* **accelerată la maximum.** *Dacă scopul fundamental a fost într-adevăr prevenirea unui dezastru umanitar, atunci trebuie spus că scopul acela a fost ratat încă din primele zile, când a devenit limpede că lucrurile nu merg potrivit aşteptărilor*».

Nu altfel au scris Cristian Tudor Popescu, redactorul şef al ziarului “Adevărul”, criticul literar Alex. Ştefănescu, redactor-şef la “România literară” şi mulţi, mulţi alţii. Cotidianul “România liberă” a oferit un spectacol cu care nu te întâlneşti în fiecare zi. În vreme ce ziarul – care funcţionează ca un fel de oficios al CDR, coaliţia de guvernământ, şi al preşedintelui Constantinescu – a sprijinit, de la prima până la ultima pagină, războiul, scriitorul Octavian Paler, director onorific al gazetei, a făcut opinie separată, publicând un ciclu de articole anti-NATO.

Aceasta fiind starea de spirit, luna trecută atlanticii s-au zbătut, în continuare, să scape din capcana infernală în care s-au băgat singuri, liberi şi nesiliţi de nimeni. Bombardamentele au alternat cu tratativele purtate prin intermediul fostului premier rus Viktor Cernomârdin, căruia i s-a alăturat, în ultimele zile, din partea Comunităţii Europene, preşedintele Finlandei, d. Mahti Ahtasaari. Evenimentele s-au succedat cu viteză de serial TV, plin de peripeţii şi lovituri de teatru à la Dallas. Una din peripeţii l-a avut în rolul principal pe Slobodan Miloşevici. Acesta, cum ştim, a fost acuzat de d-na Louise Arbour, preşedintele Tribunalului Internaţional de la Haga, de crime de război şi împotriva umanităţii şi deferit justiţiei. Cine-l găseşte, are datoria să-i pună cătuşele şi să-l transporte, legat burduf, în Olanda. Cu toate acestea, finlandezul Ahtasaari s-a prezentat la Belgrad, împreună cu Cernomârdin, în audienţă la preşedintele sârb, prezentându-i planul de pace. Cei doi şi-au strâns cordial mâinile în faţa aparatelor de luat vederi ale televiziunii, apoi au discutat amical şi Miloşevici a semnat că e de acord cu planul. Criminal de război? Parcă pe vremea mea era altfel… În mai 1945, după înfrângerea Germaniei, când feldmareşalul Keitel venise să semneze capitularea necondiţionată a Reichului, el a fost adus în faţa generalilor aliaţi, escortat de-un pluton de soldaţi din poliţia militară americană. Nimeni nu s-a ridicat în picioare la intrarea lui. Conducătorul şedinţei i-a făcut semn, scurt, să ia loc la masă, să citească actul şi să-l semneze. Keitel s-a conformat, apoi s-a ridicat, a salutat, şi-a luat chipiul şi a ieşit, fiind dus în lanţuri, cu o dubă, direct la puşcărie, în aşteptarea procesului de la Nürnberg. La Belgrad, d. Ahtasaari, reprezentantul NATO, adică al organizaţiei care afirmase răspicat că nu va avea nici un contact cu criminalul de război Miloşevici, a ciocnit, după încheierea discuţiilor, o şliboviţă trasă de trei ori cu liderul iugoslav. Altă peripeţie, dar ce spun peripeţie, un episod întreg şi memorabil al serialului i-a avut de protagonişti pe ruşi. Şefii de la NATO împărţiseră Kosovo în cinci zone de ocupaţie: aici americanii, aici nemţii, aici... Ruşii fuseseră trataţi ca ruda săracă. Dacă vine la masă, bine, îi punem şi lui o farfurie de ciorbă. Dacă nu, mai bine, rămânem între noi. Kremlinul nu zicea nimic. Ielţin tăcea chitic, la fel şi noul prim ministru Stepaşin. Într-o noapte, în vreme ce americanii se certau cu englezii care să in-

Editura MINIMUM prezintă
o nouă carte de I. SCHECHTER

Bilete
în
Zidul Plîngerii

O privire cu lupa şi una cu microscopul
asupra realităţilor israeliene şi străine.
Instantanee, portrete, amintiri,
comentate cu zâmbet şi rictus.

TOATĂ LUMEA DE AZI ÎNTR-O CARTE!

Comenzi la autor,
Str. Zamenhof 15, Tel Aviv
Preţul plus expediţia – 20 şekeli

tre primii în Kosovo, strigând ca nişte copii: eu sunt piua-ntâi!... ba eu!, toate tele-imprimatoarele de pe glob începură să bată frenetic. Ca într-o comedie de război, unde Stan şi Bran duc de nas cinci divizii germane, înarmate până-n dinţi, o coloană blindată cu 200 de militari ruşi din Bosnia intrase în Kosovo, luând-o înaintea celor din NATO, fiind aclamaţi de sârbi ca nişte eliberatori şi punând stăpânire pe aeroportul de lângă Priştina, capitala regiunii. În anii '70, când ţările arabe măriseră brusc preţul petrolului, aruncând în aer economia occidentală, francezii făceau haz de necaz, spunând: noi n-avem petrol, însă avem idei. Ruşii de astăzi n-au armată ca lumea, n-au bani, n-au industrie competitivă pe piaţa mondială, n-au destule produse agricole ca să-şi hrănească cetăţenii, n-au instituţii, dar au idei. Ei au jucat, ca la poker, în cacialma, cu numai doi şeptari, luând potul de pe masa verde, cu toate că adversarii aveau, cu toţii, câte-o chintă regală în mână.

Întorcându-ne la ale noastre, să vedem ce înseamnă acordul de pace şi la ce ne putem aştepta în viitor. Pentru aceasta, îl luăm ca ghid (competent) printre hăţişurile acordului pe Henry Kissinger, fost şef al Departamentului de Stat american.

«Numeroşi comentatori, scrie Kissinger, *subliniază deosebirile dintre planul prezentat de preşedintele Finlandei şi aprobat de parlamentul iugoslav şi propunerile de la Rambouillet, în numele cărora au fost iniţiate bombardamentele.*

1) Forţele NATO au intrat în Kosovo pe baza unui mandat al ONU şi nu ca urmare a unei înţelegeri între Belgrad şi Alianţa Atlantică. Kosovo este denumit, în mod explicit, ca o parte a Iugoslaviei, deşi se bucură de un regim de autonomie... Integritatea şi suveranitatea Iugoslaviei sunt recunoscute pe deplin. Ideea de a se ţine un referendum după trei ani de zile (privind independenţa regiunii) a fost abandonată. Peste pretenţia iniţială şi insistenţa ca NATO să exercite controlul total în Kosovo s-a turnat apă ca în vin, prin acordarea unor anumite drepturi Organizaţiei Naţiunilor Unite şi prin acceptarea unei prezenţe ruseşti.»

2) În acelaşi timp, Kissinger atrage atenţia asupra faptului că planul de pace este plin de neclarităţi şi încărcat de primejdii. *"Fiecare punct al acestui plan este un teren minat"*. Punctul 8, de pildă, prevede demilitarizarea organizaţiei U.C.K. *"E greu de imaginat,* arată Kissinger, *cum se va realiza aceasta"*. 3) Vom asista în consecinţă la epurarea etnică a sârbilor. 4) Asigurarea ordinii va reclama o prezenţă militară americană de lungă durată. *"În felul acesta, o apucăm încet-încet pe drumul care duce la înlocuirea imperiilor otoman şi austriac în regiune; asta înseamnă că, în timp, ne vom confrunta cu aceeaşi duşmănie din partea băştinaşilor, de care s-au lovit susamintitele imperii"*. 5) Revenind la kosovari, el atrage atenţia nu numai că trupele NATO pot intra în conflict cu UCK, în caz că aceasta refuză să lase armele, dar şi că sârbii, dacă văd că UCK pune stăpânire pe Kosovo, pot să intre din nou în regiune, eventual cu sprijin rusesc, în numele suveranităţii iugoslave.

6) Complicaţii mari se pot ivi şi prin vecini. *"Efectul imediat al acordului va fi resimţit probabil în rândurile albanezilor din Macedonia, care alcătuiesc cam un sfert din populaţie. Ei ar putea să ceară, pentru dânşii, ca o cerinţă minimă, cel puţin acelaşi statut ce-a fost acordat celor din Kosovo. Iar dezintegrarea Macedoniei ar putea să producă o nouă explozie în Balcani. Presiuni asemănătoare pot fi aşteptate din partea micii minorităţi albaneze din Muntenegru. După cum ştim, există o tendinţă puternică întru crearea unei Albanii mari"*.

7) Ceea ce-l nelinişteşte pe Kissinger în mod deosebit sunt implicaţiile pe care războiul le poate avea pe plan global. *«Rusia se simte profund umilită: Kosovo a devenit simbolul scăderii influenţei ruseşti în lume şi al degradării imaginii sale în Apus. Ea nu vede nici un motiv să dea o mână de ajutor la înfăptuirea în viaţă a acordului.. Dimpotrivă, Moscova va căuta în permanenţă prilejuri să pună beţe-n roate Americii. Acelaşi lucru, într-o măsură ceva mai redusă, este valabil în privinţa Chinei, care a respins*

Adresa pentru o viaţă mai bună:

Căminul GHIL HAZAHAV

O casă primitoare, caldă
FĂRĂ TAXE DE INTRARE

Ramat Hashasron Ltd.
O viaţă de calitate în inima
oraşului Ramat Hasharon.

O casă adecvată, spaţioasă şi plăcută,
care oferă maximum de condiţii pentru o viaţă bună.

- **calitate, splendoare**
- **gimnastică şi terapie prin diverse ocupaţii**
- **serviciu pentru spălatul rufelor**
- **bucătărie casher**
- **îngrijire personală**
  (ajutor la îmbrăcat şi mâncat)
- **supraveghere medicală**

Posibiltăţi de cazare chiar pentru orele zilei, sau pe perioade scurte pentru convalescenţă şi refacere

Ramat Hasharon, Hamlahim 50
Tel. 03/540-0107 – 549-8525

modul unilateral în care NATO a intervenit în ceea ce Belgradul consideră a fi afacerile interne ale Iugoslaviei. De altfel, majoritatea naţiunilor de pe glob se vor simţi îndemnate să pună piedici la înfăptuirea principiilor de la Rambouillet. Ţările care consideră că pot deveni victimele acţiunilor unilaterale ale NATO s-ar putea îndepărta de noi, după ce se va aşterne praful pe cele întâmplate. Mai mult, ele vor simţi nevoia să achiziţioneze arme de distrugere în masă pentru a contracara superioritatea americană în domeniul armelor convenţionale…»

Acum, situaţia este aceea pe care o vedem fiecare dintre noi, seară de seară, la televizor. Refugiaţii albanezi au început să se întoarcă, în haos, la casele lor. Unii au călcat pe mine, pierzându-şi picioarele sau chiar viaţa. Alţii constată că au rămas fără acoperiş, casele fiind distruse fie de bombele NATO, fie de sârbi. Aceştia din urmă, temându-se că vor fi măcelăriţi de trupele U.C.K. (un fel de O.E.P. al albanezilor), au fugit cu miile în Serbia, oferind lumii spectacolul ce poate fi numit Exod II. Acordul de pace prevede, între altele, demilitarizarea U.C.K. Până una-alta, organizaţia (pe care, în paranteză fie spus, Congresul american o calificase, acum vreo patru ani, de teroristă) face legea în Kosovo. Membrii organizaţiei, care declară, fără complexe, pretutindeni că vor (vezi Rambouillet) ruperea provinciei Kosovo de Iugoslavia şi apoi alcătuirea, împreună cu cei din Albania, a "Albaniei Mari", omoară sârbi pe capete, dau foc caselor rămase fără stăpâni, şi au incendiat două mânăstiri ortodoxe pentru a aminti, fără echivoc, că în Kosovo n-avem nevoie de creştini. Tot ei sparg cu toporul uşile locuinţelor sârbeşti, ieşind, după câteva minute, cu frigiderele, televizoarele şi canapelele lăsate de stăpâni: toate acestea, aşa cum remarca Micky Haimovici, de la Canalul 2 al televiziunii, fără ca militarii occidentali să ridice un deget.

În acelaşi timp, ies la lumină gropi comune cu albanezi ucişi de sârbi în lunile războiului. Imaginile sunt înfiorătoare. Belgradul susţine că marea majoritate a cadavrelor aparţin foştilor membri ai U.C.K., ucişi în cele trei luni şi mai bine de lupte între armata sârbă şi albanezii care acţionau în colaborare cu aviaţia NATO. Se poate să fie aşa. Se poate să fie şi altfel. Se poate, de asemenea, ca lucrurile să fie, ca în viaţă, amestecate. Nu ştim. Ceea ce ştim însă este că şi exodul albanezilor şi cadavrele şi, mai nou, fuga sârbilor, sunt fenomene ivite *după* 24 martie 1999, ziua când a început războiul. Liderii NATO pot spune orice şi pot nega orice, singurul lucru pe care nu-l poate nega nimeni e ceva vechi de când lumea şi pământul, şi anume relaţia dintre cauză şi efect.

…Aşadar, ca să ne întoarcem la fraza cu care se deschisese comentariul nostru: "criza de-abia începe". Este o opinie din ce în ce mai răspândită pe glob. Întrebaţi de Institutul "Gallup" dacă acordul de pace din Kosovo li se pare viabil, 47% dintre americani au răspuns da, iar 53% – nu.

Când NATO a pornit bombardamentele, conducătorii NATO s–au repezit să proclame, întru liniştirea opiniei, că avem de-a face cu ultimul război din secolul 20.

Fals! Din păcate – aşa cum a început să se vorbească prin gazete – noi asistăm la cel dintâi război din secolul 21.

Lumea: Astrologii prevăd o vară cam fierbinte
(dar nu din punct de vedere climateric)

Cu mai bine de patru sute de ani în urmă, Nostradamus prezicea în "Centuriile astrologice" că luna iulie a anului 1999 va marca începutul unei perioade de grave tulburări la nivel planetar. Urmaşii contemporani ai marelui astrolog se întrec în a proroci, la rândul lor, pentru vara acestui an, cataclisme care mai de care mai înfiorătoare, precum transformarea Parisului în cenuşă, prăbuşirea sondei spaţiale Cassini pe Terra sau izbucnirea unei conflagraţii mondiale având originea în conflictul din Kosovo. Dacă ar fi să-i credem, lumea se află pe marginea prăpastiei, iar generaţia actuală va asista, dacă nu la sfârşitul ei definitiv, cel puţin la nişte transformări înspăimântătoare, cărora nu mulţi le vor supravieţui. Ce mai, grozăvii peste grozăvii…

Gălăţeni şi foşti elevi ai liceului evreiesc!

Întâlnire comemorativă şi nostalgică,
cu program turistic bogat şi ghid, în cadrul unui sejur EWTR.
De la 24 la 31 august a.c. (8 zile)
Zbor cu Boeing-737 Tel Aviv – Bucureşti – Tel Aviv
Auto luxos, cu aer condiţionat permanent

Sinaia – Galaţi – Bucureşti (cimitir, vizite, turism)

Cazare hoteluri 5 stele. Micul dejun şi o masă (casher)
la Comunitatea Evreilor din Bucureşti.
Avion cursa REO 08153/4
Prelungiri posibile

Relaţii la tel. (secretară automată) 09/551-589
FILIP LENŢER – Herzlia

Apocalipsa la oră fixă

Cunoscut în primul rând drept creator de modă, Paco Rabanne este şi un asiduu interpret al profeţiilor lui Nostradamus. Fiu şi nepot de prezicătoare, a avut el însuşi, la vârsta de 17 ani, prima viziune: în timpul unei plimbări prin Paris, brusc, i-au apărut în faţa ochilor scene de coşmar, cu oameni arzând de vii aruncându-se în Sena şi continuând să se mistuie în flăcări. Acum doi ani, coroborând aceste imagini cu diferite alte elemente aflate ulterior, totul i-a devenit limpede!

La 28 iulie anul acesta va avea loc o eclipsă de lună, iar la 11 august, după cum bine se ştie, una de soare. Cele două fenomene vor da naştere unor interferenţe magnetice ce vor duce la prăbuşirea staţiei orbitale ruseşti Mir – o adevărată bombă atomică ambulantă, plină de plutoniu – peste Paris, fix pe 11 august 1999, la ora 11.22.

Desigur, oraşul va fi integral distrus, ca de altfel şi o serie de alte localităţi din sudul Franţei. Paco Rabanne este atât de convins de realismul propriului scenariu, încât deja şi-a închiriat pentru perioada respectivă o locuinţă departe de capitală, iar pe angajaţii săi îi va trimite în concediu, suspendând practic întreaga activitate a casei de modă ce-i poartă numele.

Dar nenorocirile nu se vor opri aici. Conflictul din Kosovo se va extinde ca urmare a masacrării albanezilor de către macedoneni, transformându-se în cel de-al treilea război mondial. În plus, cât de curând, regele Spaniei va fi victima unui atentat, iar Nisa va fi zguduită de un puternic cutremur.

Singura speranţă ca toate acestea să nu aibă loc, ar fi – cine credeţi? – însuşi autorul previziunilor: o ghicitoare i-a dezvăluit faptul că el este omul care poate mântui lumea, şi asta cu ajutorul unei simple rugăciuni.

Astrologii de la... NATO

O adevărată Cassandră este şi Elizabeth Teissier (astroloaga fostului preşedinte Mitterrand), autoarea unei cărţi referitoare la marile nenorociri ce se vor abate anul acesta asupra pământului.

Şi în viziunea ei originea necazurilor se află în eclipsa din 11 august, care va arunca o mare parte din omenire în întuneric timp de trei zile, cum de altfel însuşi Nostradamus a prezis. Practic, această eclipsă trasează pe cer o cruce cosmică, unind patru mari constelaţii zodiacale: Taurul, Scorpionul, Leul şi Vărsătorul. O asemenea configuraţie sinistră nu a mai avut loc de pe vremea Terorii din 1794, când Robespierre a fost decapitat.

Ce se poate întâmpla deci? Păi, în primul rând o mulţime de catastrofe naturale, precum cutremurele, apoi, probabil, un mare crah bursier, şi nu în ultimul rând obişnuitul de-acum conflict mondial.

Din punct de vedere cronologic, lucrurile se vor succeda în felul următor: pe 26-27 iulie va avea loc o prăbuşire monetară fără precedent, urmată de o a doua, pe 7 august, fenomene ce pot schimba faţa lumii; 8 august – câteva grupări teroriste vor penetra anumite programe informatice vitale, cum ar fi distribuirea de energie, sistemele bancare şi de securitate, provocând o panică generală; între 7 şi 9 august conflictul din Kosovo va degenera, Rusia se va alia cu Serbia, NATO va trimite noi trupe, lucrurile luând o turnură dramatică gen Vietnam, mai ales că între timp Coreea de Nord va ataca Japonia; în fine, pe 11 august sonda spaţială Cassini-Huyghens, trimisă în octombrie 1997 către Saturn, se va prăbuşi pe Terra, cu toate cele 33 de kilograme de oxid de plutoniu aflate la bord, provocând moartea a cel puţin 200.000 de oameni.

Doamna Teissier avansează o altă teorie interesantă, conform căreia chiar diriguitorii NATO şi-ar fi ales momentul declanşării atacului asupra Serbiei în funcţie de... previziunile astrologice, supoziţie bazată pe observaţia că poziţia planetei Marte în data de 19 martie prevedea un inevitabil conflict internaţional.

Războiul de 27 de ani

Jean-Charles de Fontbrune, un alt adept al celor mai sinistre profeţii ale lui Nostradamus, este în aşteptarea Antichristului ce va veni anul acesta, în iulie, pentru a distruge civilizaţia occidentală. În viziunea sa, rezultatul nu va fi sfârşitul lumii în general, ci doar al lumii aşa cum o cunoaştem noi.

Pentru a-l înţelege mai bine pe Nostradamus, Jean-Charles de Fontbrune şi-a petrecut treizeci şi cinci de ani din viaţă studiindu-i lucrările, însuşindu-şi limba şi vocabularul secolului în care a trăit şi cercetând istoria pentru a descoperi cum s-au împlinit profeţiile marelui astrolog. Astfel a ajuns şi în zilele noastre.

Totul ar putea începe, de data aceasta, în Orientul Mijlociu, mai exact la Hebron, în Israel, centru al conflictului israelo-palestinian. O mare conflagraţie locală se va extinde, ducând în cele din urmă la distrugerea Parisului, a Romei, la subjugarea Europei şi în cele din urmă la intervenţia SUA, care, o dată în plus, vor salva bătrânul continent. Întregul război – devastator pentru civilizaţia actuală – va dura până în anul 2025, fiind urmat de o mult aşteptată pace universală.

Pe de altă parte, nu este exclus ca acel rege înspăimântător prorocit de Nostradamus în cea de a zecea Centurie a sa să fie de origine chineză. Un alt scenariu posibil este cel al extinderii conflictului din Kosovo, această adevărată mană cerească a noilor astrologi. Astfel, China s-ar alătura Rusiei şi Serbiei împotriva NATO, iar haosul produs ar permite o invazie a musulmanilor în Europa; fapt prevăzut de asemenea de către Nostradamus. Singura şansă de a ne sustrage tragicului deznodământ este ca Occidentul să stopeze atacurile împotriva Iugoslaviei nu mai târziu de 30 iunie 1999 (ceea ce, din fericire, s–a întâmplat. Uff! – *N. red.*)

(După "România liberă", Bucureşti 1999)

Punctul pe i

Câteva răspunsuri la câteva întrebări:

Întrebare: *«Aşa cum am citit zilele trecute în revista germană “Der Spiegel”, cei de la NATO erau siguri că Iugoslavia va capitula după 2-3 zile de bombardamente. Şi a urmat catastrofa care a urmat… Eu mă întreb: este oare posibil ca spionajul occidental să fie atât de slab încât să nu fi “ghicit” forţa de rezistenţă a Belgradului? Pare greu de crezut».*

(Shlomo Bar-Am, Ierusalim)

Răspuns: Am mai abordat, în diferite rânduri, subiectul acesta, arătând că nu o dată conducătorii politici iau hotărâri greşite, nu din cauză că nu ar fi fost informaţi, la vreme, de serviciile lor secrete, ci pentru că refuză să ia în considerare aceste informaţii. În lupta dintre informaţiile sigure şi “asta e părerea mea”, învinge foarte adesea în viaţă “asta e părerea mea”. Lui Stalin i s-a adus la cunoştinţă, cu câteva zile înainte de 22 iunie 1941, că nemţii vor ataca Uniunea Sovietică. El l-a dat afară, furios, din birou, pe şeful NKVD-ului, susţinând că anglo-americanii vor să-l “intoxice” cu o ştire falsă. Convingerea lui Stalin (“părerea mea este că”) era că germanii vor respecta, aşa cum respectau ruşii, pactul Ribbentrop-Molotov. La noi, Golda Meir şi Moshe Dayan fuseseră informaţi, în 1973, că Egiptul plus Siria se pregătesc să atace Israelul. Conducătorii de la Ierusalim au refuzat însă să ordone mobilizarea generală, sub cuvânt că arabii (“asta e părerea mea”) nu se vor lansa într-o asemenea aventură. A urmat războiul de Yom Kipur. Cu cât trece vremea, cu atât aflăm noi întâmplări din această categorie. Mai nou, într-o carte despre englezul Frank Foley, înţelegem de ce au reuşit nemţii să obţină cu atâta uşurinţă succesele bine cunoscute de la începutul războiului. Foley lucrase la Berlin, ca şef al spionajului englez (şi, în paranteză fie spus, a ajutat, dându-le acte false, câteva mii de evrei să plece din ţară). După izbucnirea războiului mondial, în toamna lui 1939, a rămas prin Europa, de unde trimitea la MI-6 (spionajul britanic) informaţii despre planurile lui Hitler (avea oamenii lui în diferite locuri). La un moment dat, i-a avertizat pe cei de la Londra că nemţii se pregătesc să atace Norvegia, precum şi să declanşeze o campanie de bombardamente non-stop asupra Angliei. Citind rapoartele lui Foley, şefii acestuia au spus: “imposibil… ăsta e nebun” şi le-au aruncat la coş. Câteva zile mai târziu, nemţii debarcau în Norvegia.

Întrebare: *«S-a spus mereu că preşedintele Iugoslaviei Miloşevici este imprevizibil. S-a spus că Bibi Netaniahu era imprevizibil. Dar aventura sinistră şi realmente nebunească în care s-au lansat cei din NATO, bombardând Iugoslavia, a arătat că şi liderii occidentali sunt imprevizibili. Să nu mă ironizaţi, dar credeţi că există o posibilitate sau o metodă prin care, atunci când mergem la vot, să deosebim politicienii imprevizibili de cei, să le spunem… previzibili?»*

(David Kantor, Torino, Italia)

Răspuns: Previzibili? N-am auzit de aşa ceva. După ştiinţa mea, toţi oamenii, fără excepţie, sunt imprevizibili.

Întrebare: *«În cazul că se va organiza curând, după ce guvernul Barak va intra în funcţie, o conferinţă internaţională pentru rezolvarea definitivă a conflictului israelo-arab, unde anume credeţi că ar fi mai bine să se desfăşoare această reuniune?»*

(Dr. Louis Hanu, Paris, Franţa)

Răspuns: Oriunde, numai la Rambouillet nu.

Întrebare: *«Se discută peste tot, cu aprindere, despre motivele politice, umanitare, strategice etc. etc. care au dus la războiul împotriva Iugoslaviei. Toate explicaţiile sunt desigur fondate pe realităţi, dar mă întreb dacă orgia de ură şi bombe nu-şi are rădăcinile în ceva mai adând, în ceea ce psihologii numesc instinctul de distrugere al omului, valabil astăzi ca şi în epoca de piatră; instinctul acela care-i face până şi pe cei mai civilizaţi să se bucure, chiar dacă numai în subconştient, de spectacolul sângelui şi al morţii. Credeţi că am luat-o razna?»*

(Amelie Rossinger, Los Angeles, SUA)

Răspuns: Nu, nu cred. Iar ca dovadă că sunteţi pe calea cea bună, iată o ştire a agenţiei maghiare EFE, reprodusă în “România liberă”. Citind-o, vom înţelege că ungurii, de pildă, un neam plin de însuşiri, dar nu tocmai blajin din fire, simt şi astăzi, în 1999, această nevoie de sânge şi moarte:

“Proprietarul unei agenţii de voiaj din Ungaria, Deszo Pazaurek, a constatat că mulţi turişti sunt amatori de experienţe şi senzaţii deosebite şi, prin urmare, a decis să ofere clienţilor săi călătorii în R. F. Iugoslavia, în regiunile cele mai afectate de recentele bombardamente efectuate de NATO împotriva acestei ţări – relatează, din Budapesta, agenţia de presă EFE.

Doritorii vor putea astfel cunoaşte nemijlocit ororile războiului – a declarat ingeniosul patron.

Cei ce vor opta pentru acest mod de petrecere a vacanţei vor călători cu autobuzul sau cu propriile automobile, vor fi cazaţi în corturi şi vor vizita zone distruse de bombardamente”.

Întrebare: *«Există cumva în istoria gândirii o caracterizare perfectă a ceea ce s-a întâmplat în Iugoslavia, mai precis a amestecului frapant de ipocrizie: "noi luptăm pentru drepturile omului" şi de cruzime: "bombardaţi-i pe sârbi până la distrugere"?»*

(Jeanine Nussbaum, Haifa)

Răspuns: Cred că există o definiţie bună a fenomenului în scrierile lui Montesquieu: *"Tirania cea mai cruntă este aceea care se manifestă la adăpostul legalităţii şi sub steagul dreptăţii"*.

Întrebare: *«Cred că este un lucru foarte bun că atât ţările arabe cât şi occidentul au primit cu mare satisfacţie victoria lui Ehud Barak în alegeri. După părerea mea, aceasta constituie un avantaj foarte important pentru Israel. Bibi era extrem de impopular în Statele Unite şi în apus. Cu un om ca Barak în fruntea ţării avem şanse mari ca drepturile noastre să fie sprijinite în cadrul tratativelor de pace cu palestinienii. Nu gândiţi şi dv. la fel?»*

(Ing. Roland Catz, Beer Sheva)

Răspuns: Nu prea. Golda Meir mărturisise cândva ziaristei Sarah Honig, de la "Jerusalem Post" că "este uşor să cucereşti dragostea lumii. Pentru asta n-ai decât să faci ce doreşte ea. Dacă nu procedezi aşa, lumea începe să te urască".

Ţinând seama de cele de mai sus, eu sper din toată inima ca Ehud Barak să devină, cât mai repede, impopular în rândurile duşmanilor. Când voi citi în "Le Monde" sau "The Guardian" că primul nostru ministru este un om de *dreapta* (sau chiar mai rău ca Bibi) eu mă-mbăt cu whisky Johnny Walker, black label, şi dau de băut la tot cartierul.

Întrebare: *«În tinereţea mea, a fi excentric însemna să fii neconformist, sau mai bine zis, să faci lucruri care "nu se făceau" şi să te porţi "cum nu se cuvine": să porţi fustă excesiv de scurtă, să fumezi pe stradă (pentru femei), să-ţi pierzi virginitatea înainte de căsătorie (iarăşi, ceva valabil pentru femei), să nu porţi cravată, ostentativ, la ocazii solemne, apoi să te tunzi "punk" şi aşa mai departe. Toate acestea însă s-au consumat. Atunci ce înseamnă după dv. a fi excentric, astăzi, la sfârşit de secol?»*

(Betty Marcovici, Raanana)

Răspuns: A spune ce gândeşti.

Întrebare: *«De acord întru totul cu concluziile lui "Minimum" privind efectul catastrofal al legii pentru alegerea directă a primului ministru, care a dus practic la pulverizarea vieţii parlamentare. Ce e de făcut? Să se revină la legea veche,*

Gordon Tours

IONA ATLAS vă invită la excursii superbe

ROMÂNIA:

OCAZIE UNICĂ: 3 săptămâni cu preţ de 2 săptămâni

7-27 iulie: 7 nopţi FELIX – Internaţional + 3 nopţi POIANA BRAŞOV CIUCAŞ – avion, hotel, tratamente **899 $**
TURUL TRANSILVANIEI (6 nopţi) + Poiana (7 nopţi) **888 $**
TURUL MOLDOVEI (6 nopţi) + Poiana (7 nopţi) **777 $**
VACANŢE LA MUNTE ŞI LA MARE (13 NOPţI) **777 $**
Preţul cuprinde: zbor, hotel, transferuri, etc.

Începând din 15 iunie – POIANA/hotel Sport – 7 zile
Avion, hotel, demipensiune – **499 $**

EUROPA DE VEST:

PALMA: 7 zile – Avion, hotel, mic dejun **639 $**
PARIS: 7 zile – Avion, hotel, mic dejun **639 $**
LONDRA: 7 zile – Avion, hotel, mic dejun **714 $**

TURURI ORGANIZATE:

SPANIA: 8 zile – Malaga, Sevilla, Madrid, Toledo, Granada **829 $**
ITALIA: 7 zile – Sorrento, Roma, Napoli, Florenţa, Veneţia **929 $**
10 ZILE PARIS – BRUXELLES – AMSTERDAM **1099 $**

…ŞI ALTE MULTE PROPUNERI ATRACTIVE LA PREŢURI IEFTINE
Preţurile nu includ taxele de înscriere, aeroport, tips

I. ATLAS – GORDON TOURS
TEL AVIV, Str. Ben Iehuda 184
Tel. 527-0767 (6 Linii)

NICI UN PAS FĂRĂ ATLAS!

şi imperfectă, pentru că de aceea a fost schimbată? Sau, mai degrabă, să se adopte o lege nouă, mai bună decât cea de până în 1996?»

(Raoul Steinhardt, Ghivataim)

Răspuns: Nu. O lege nouă, mai bună? Ferească Dumnezeu! Mai binele e duşmanul binelui.

Întrebare: *«Nici astăzi, după tot ce s-a văzut la televiziune despre tragedia din Kosovo, nu sunteţi de acord că războiul este necesar şi legitim pentru a stopa, acolo unde este cazul, procesul de "purificare etnică"?»*

(Hary şi Beca Mendelssohn, Bat Yam)

Răspuns: Nu, nu, hotărât nu! Eu, de pildă, n-aş primi nici în ruptul capului ca aviaţia iugoslavă să arunce în aer podurile din Paris şi să-i îngroape sub dărâmături pe ziariştii de la postul de televiziune TF-1 pe motiv că Jacques Chirac, împreună cu ceilalţi şefi occidentali, au provocat la sfârşit de iunie fuga în masă a sârbilor din Kosovo, şi, prin urmare, "purificarea etnică" a regiunii.

Întrebare: *«Dacă aţi scrie o piesă de teatru despre războiul din Iugoslavia, cum anume ar suna replica finală a piesei?»*

(Vivi Löwenstein, Ramat Hasharon)

Răspuns: Generalul comandant al trupelor germane de ocupaţie din Kosovo *(se opreşte în faţa unui mormânt, undeva la Berlin, pune un buchet de flori, bate din călcâie şi rosteşte):* Mein Führer, am onoarea să vă raportez că armata germană, după o retragere de cincizeci de ani, s-a întors în Iugoslavia, ocupând Kosovo. Misiunea a fost îndeplinită.

Pix

P. S. Invitaţia noastră adresată în numărul trecut cititorilor de a găsi expresii curente, unde cuvintele moarte, mort, morţi pot fi înlocuite cu celebra astăzi invenţie a celor de la NATO, cunoscută pe întreg mapamondul (şi-n primul rând în foile umoristice) sub numele de "pagube colaterale", – a avut ecou.

Iată câteva descoperiri:

- "Paguba colaterală a unui comis voiajor" (piesă de Arthur Miller);
- "Paguba colaterală este meseria mea" (roman de Robert Merle);
- "Paguba colaterală a lui Fulger" (poezie de G. Coşbuc);
- Pagubă colaterală aparentă;
- Pagubă colaterală clinică;
- Natură pagubă colaterală;
- Marea Pagubă colaterală (sau "Manuscrisele de la...);
- Despre pagube colaterale numai de bine! *(de mortuis nihil nisi bene);*
- Nu mă tem de paguba colaterală, ci de veşnicia ei;
- Decât un leu pagubă colaterală, mai bine un măgar viu;
- Îl urăşte de pagubă colaterală...

(Ing. Puiu Grinfeld, Tel Aviv)

- X e beat pagubă colaterală;
- Te caută paguba colaterală pe acasă şi tu eşti aici!
- "Flit", paguba colaterală a muştelor;
- "Ecaterino, vedea-te-aş pagubă colaterală, cu dric la poartă şi cai mascaţi"
- Paguba colaterală a pasiunii (cum era numită piesa de lenjerie intimă pe care o purtau bunicile noastre iarna).

(Henriette Goldberger, Natzeret Illit)

După ce, la indicaţiile rabinului Ovadia Iosef, ziarul Shasului "Yom le Yom" a eliminat din paginile sale toate reclamele pentru ţigări şi a pornit o campanie violentă împotriva fumatului, s-a descoperit, de către un spion al rabinului, că şase dintre redactorii gazetei fumează de zor la birou, la bufet şi în tipografie.

Supărarea lui Ovadia fu cumplită. Nu am aflat cum anume i–a pedepsit pe vinovaţi, dar dacă ne întreba, i-am fi propus să-i mustre cu celebra vorbă a lui Arghezi: Una scrieţi şi alta fumaţi!

בס"ד

פנינת הדר

בהנהלת "חן קטרינג כפר חב"ד"

PNINAT HADAR

RISHON LEZION Str. Ein Hacore 19

Tel. 03/960-7468; 03/964-1569; 053/414-981

SALĂ MODERNIZATĂ pentru EVENIMENTE PLĂCUTE

Nunţi, Bar (Bat) Mitzva, Brith,
diverse alte evenimente, serviciu de catering.

- ■ **Primim până la 300 invitaţi**
- ■ **Menu bogat şi variat**
- ■ **Glatt casher. Sub supravegherea rabinului M. Nahshoni de la Rabinatul Rishon Lezion**
- ■ **Joi şi vineri servim, pentru ACASĂ, MÂNCARE GĂTITĂ proaspătă şi gustoasă**

ITZHAK ARTZI carnet

Epoca Itamar Rabinovici

Mergând la şedinţele de la “Hever Haneemanim” al Universităţii Tel Aviv am avut ocazia să trec zilnic prin campus: un adevărat paradis de verdeaţă, flori, pajişti. Aici se înalţă clădirile uriaşe, elegante, în care funcţionează facultăţile, bibliotecile, laboratoarele. La ora prânzului, braseriile şi restaurantele sunt pline. Dar şi pajiştile înverzite. Studenţi şi studente se odihnesc la umbra copacilor, aţipesc, se pregătesc pentru un nou efort.

Studentul israelian e maturizat. El are în spatele lui ani de serviciu militar greu. El vine să se pregătească aici pentru viaţa de mâine şi ia lucrurile în serios. Studiile sunt grele, intensive, obositoare. Totuşi viaţa studenţească e frumoasă şi el se bucură de această perioadă. Cum spune imnul studenţilor dintotdeauna: “Gaudeamus igitur”.

Plimbându-mă acolo m-a apucat invidia. M-am gândit cu regret că majoritatea generaţiei noastre n-a avut parte de o asemenea tinereţe şi de o asemenea studenţie.

Nici o universitate din Israel nu funcţionează fără un cerc de susţinători (“hever neemanim”), ce are grijă de bugetele de dezvoltare. Fără zecile de milioane ale donatorilor ce îşi “cumpără eternitatea” (clădirile finanţate de ei le poartă numele), n-am avea nici un campus universitar la nivelul celor de la Ierusalim, Tel Aviv, Beer Sheva, Haifa.

Printre donatorii de frunte, de origine română, îi menţionez pe Dolfi Goldstein-Goren, veteranul nostru, Dan David (Roma), Marcel Adams (Montreal) şi Bruno Landesberg. Amicul Goldstein-Goren a fost de faţă la şedinţa de lucru a Institutului pentru studiul istoriei evreilor din România, ce-i poartă numele. Dolfi aşteaptă cu nerăbdare să vadă cele şapte volume ce sintetizează istoria evreilor din România.

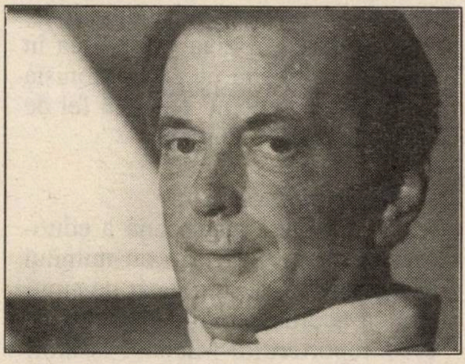
Itamar Rabinovici

Preşedintele Universităţii, prof. Shlomo Simonsohn, i-a promis că primele volume vor vedea lumina tiparului în anul 2000 şi celelalte în 2001. Să fim sănătoşi până atunci.

În cercul conducerii Universităţii şi al prietenilor intimi, Dan David, donatorul clădirii claselor de studiu ce-i poartă numele, şi-a sărbătorit în această clădire cea de a 70-a aniversare. Câţi au parte de o asemenea serbare?

Dan Goldenthal, bucureştean de origine, azi la Roma, e unul din oamenii de afaceri de talie mondială în domeniul artei fotografice. Filiale ale firmei sale se găsesc azi în toate colţurile lumii, inclusiv la New York şi Bucureşti. Prietenii săi din mişcarea Hanoar Hatzioni au plantat o pădurice în onoarea sa, înscriindu-l în Cartea de Aur a Keren Kayemetului.

La aceste şedinţe s-a ales şi un nou preşedinte al Universităţii Tel Aviv. Conform regulamentului, preşedintele Universităţii nu poate funcţiona decât două cadenţe de câte patru ani fiecare. Preşedintele Yoram Dinstein şi-a terminat mandatul. În locul lui a fost ales prof. Itamar Rabinovici.

Dinstein a lăsat o situaţie financiară bună. În cei opt ani de conducere a strâns circa 500 milioane de dolari cu care s-au construit 33 de clădiri noi, institute, laboratoare, biblioteci.

Profesorul Itamar Rabinovici a fost ani de zile directorul Centrului Dayan, Institutul de studii de strategie şi politică externă. El a funcţionat şi ca rector. Rabin l-a numit ambasador la Washington. Rabinovici a condus tratativele politice cu sirienii, publicând o carte extrem de interesantă despre această perioadă. Şi Ehud Barak se va folosi de legăturile sale.

Din discursul său programatic reiese că Itamar Rabinovici vrea o Universitate sionistă, ce se ocupă de problemele de azi ale poporului evreu. O universitate integrată în societatea israeliană şi frământările ei, şi nu izolată într-un turn de fildeş.

Întrebat dacă sub conducerea sa Universitatea Tel Aviv va studia perioada Netaniahu, noul preşedinte Itamar Rabinovici a spus: "Există subiecte ce au nevoie de timp. În cadrul criteriilor academice câteva luni nu sunt suficiente pentru a studia cauzele căderii lui Bibi Netaniahu în alegerile din 1999 şi cauzele succesului lui Barak. Nu vom studia încă, dar vom discuta."

Itamar Rabinovici doreşte să-şi axeze activitatea pe studenţi, pe programul educativ al universităţii, plasând dezvoltarea construcţiilor pe planul doi.

Vom urmări cu interes epoca Itamar Rabinovici.

Sub tipar

De ce evreu

de

Iosef Rosen

☆

O carte autobiografică descriind motivele ce au determinat trecerea la iudaism a autorului.

Un traseu ce porneşte de la Bucureşti, trecând prin Tel Aviv, Gush Katif (Gaza) şi urcând până la Ierusalim.

☆

O carte cu multe surprize!

Ne place...
...Nu ne place

Ne place că...

...în ciuda ameninţărilor obraznice ale lui rav Miller, viceprimarul Ierusalimului, Eurovizionul din capitala noastră a avut loc, decorul a fost de mare clasă (jos pălăria), prezentatorii s-au descurcat O.K., iar *imaginea noastră în lume* fu bună.

Nu ne place (pe de altă parte) că...

...simţind nevoia să strice el niţel sărbătoarea, ministrul Învăţământului, d. Levi (astăzi fostul ministru al Învăţământului) a găsit cu cale să interzică ultima repetiţie generală (era de shabat), că, una peste alta, melodiile fură mediocre şi că islandezii n-au câştigat (îţi venea să spui: săracii...).

Cântăreaţa suedeză Charlotte Nilsson. A câştigat Eurovizionul, cu o melodie pasabilă (atâta tot) şi o prezenţă sexy dintre-acelea ce te fac să murmuri: eh, suedezele!

Ne place însă (în continuare) că...

...d-ra, fost domnul, Dana International s-a împiedicat în rochie, căzând bâldâbâc pe scenă, şi fiind astfel pedepsită de destin pentru că, în loc să-şi vadă de spectacolele ei (pe care le-am aplaudat întotdeauna), se dă toată ziua–bună ziua în spectacol, făcând pe exhibiţionista neamului şi scoţând pe gură fel de fel de declaraţii stupide.

Nu ne place că...

...societatea americană a editorilor de reviste, în cap cu numitul Richard M. Smith, a găsit de cuviinţă să acorde premiul naţional pe 1999 reporterului Michael Issikoff de la "Newsweek", scormonitor prin lăzi de gunoi, pentru dezvăluirile ce au dus la declanşarea scandalului Clinton-Monica Lewinsky.

Ne place că...

..."Institutul Dovetail pentru relaţii inter-religioase" din Statele Unite a publicat, în folosul familiilor *mixte,* un ghid despre felul cum se poate sărbători împreună şi Pesahul şi Paştele creştin.

Nu ne place că...

...primăria din Vatra Dornei, România, a ajuns într-o asemenea criză financiară încât d. Ion Moraru, primarul frumosului oraş moldovenesc, a hotărât să-i plătească pe salariaţi prin... tragere la sorţi. Se introduc într-o pălărie bileţele pentru toţi angajaţii, apoi doi sau trei funcţionari care au avut norocul să scoată bileţele câştigătoare sar în sus de bucurie, fugind la casierie să-şi încaseze leafa. Ceilalţi aşteaptă...

Nu ne place că...

...aşa cum transmite agenţia Reuters, în orăşelul mexican Cardenas (statul Tabasco), funcţionarelor de la primăria condusă de d. Oscar Priego li s-a interzis să mai apară la serviciu cu fuste scurte sau cu decolteu adânc (imorale!), fiind obligate ca de-aci înainte să poarte uniforme.

Ne place că...

...cetăţeanul George Berry (59), din statul Florida, SUA, a dat-o în judecată pe Monica Lewinsky (scroafa de renume mondial) pe motivul că, prin atitudinea ei, a silit statul să risipească câteva milioane de dolari pentru anchetarea relaţiilor ei intime cu preşedintele Clinton. Bine, Berry! Dacă vei câştiga procesul (ceea ce mă îndoiesc), dau o bere!

Nu ne place că...

...un grup de huligani *anti* au năvălit mai deunăzi în sala Teatrului Evreiesc de Stat din Bucureşti, huiduindu-i pe marii actori români Radu Beligan şi Ion Lucian (care jucau în spectacolul din seara respectivă), făcându-i de jidăniţi şi azvârlind în ei cu sâmburi de cireşe.

Ne place că...

...Patrick Poivre d'Arvor, cunoscutul prezentator al Jurnalului de la postul francez de televiziune France-1, s-a enervat într-atâta à propos de războiul NATO-Iugoslavia încât a strigat la colaboratorii din redacţie, de era să-l apuce dambla: «Sunt cuvinte pe care eu nu vreau să le folosesc. Cuvântul "lo-

NOU

Infuzie de cultură
în pastile homeopatice

STELE REGALE

Cartea recent publicată
de
ELENA-ESTHER TACCIU
în Editura DU Style
Bucureşti

Vă prezintă peste o sută de portrete ale personalităţilor de talie universală, ca Van Gogh, Marcel Proust, Mihai Eminescu, Rudolf Nureev.

Pornind de la Zodia sa de naştere, fiecare din aceşti eroi îşi dezvăluie şi drama sentimentală.

☆ ☆ ☆

Cartea poate fi procurată trimiţând contravaloarea a 50 de şekeli la adresa:

ELENA-ESTHER TACCIU
P.O.B. – 2104
58490, KIRIAT SHARET
HOLON Telefon: 03-5590829

vitură", de pildă. Mă scoate din sărite să văd cum se sare de la "bombardament" la "lovitură chirurgicală" sau la "război curat" sau la "pagube colaterale" şi alte tâmpenii».

Nu ne place că...

...în cutia noastră poştală găsim zilnic câteva zeci de prospecte inutile, pe care nici măcar nu le citim, aruncându-le la coş şi înjurând de-a binelea pe cei ce fac această îngrozitoare risipă de hârtie.

Ne place că...

...echipa engleză de fotbal Manchester United, după ce fusese condusă tot meciul cu 1-0 de Bayern München în finala Cupei Campionilor Europeni, a egalat în minutul 90, după care a mai înscris un gol în minutul 91, făcându-ne să sărim în picioare în faţa televizorului, dând tuturora o lecţie de ce se cheamă aia tenacitate şi oferindu-ne un spectacol de care ne vom aminti până la adânci bătrâneţi.

Ne place că...

...scriitorul francez Philippe Sollers, una din vedetele "intelighenţiei" de stânga de pe malurile Senei, directorul revistei "Tel Quel", răspunzând la întrebarea pusă de un redactor al lunarului "L'Arche": "În tinereţe eraţi foarte de stânga. N-aţi fost niciodată antisionist?", a avut curajul intelectual de a declara: "Am încetat să mai fiu atunci când am înţeles că antisionismul şi antisemitismul sunt acelaşi lucru".

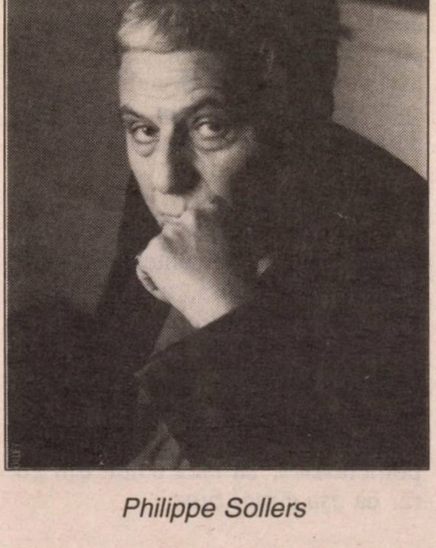

Philippe Sollers

Nu ne place că...

...în urma bombardamentelor NATO împotriva Iugoslaviei, în judeţul Timişoara, din România, au început să cadă ploi acide, infestând atmosfera, distrugând recolta şi punând în primejdie sănătatea oamenilor.

Ne place că...

...aşa cum citim în revista "Dilema", ziarul "Adevărul" din Bucureşti este atât de lipsit de prejudecăţi (mic-burgheze), încât a tipărit la "Mica publicitate" următorul anunţ:

"Intelectual cu locuinţă, doresc intelectual serios pentru mariaj".

Ne place că...

...desenatorul Yawn de la ziarul "Jerusalem Post" a publicat o caricatură pe tema luptelor din Caşmir, dintre India şi Pakistan, a cărei legendă sună cam aşa: "Acum un an, când India şi Pakistanul au devenit puteri nucleare, întreaga lume fu îngrijorată profund... Dar astăzi, când ele se află în război cu-adevă-

MERHAV

REAL ESTATE
and MANAGEMENT

Vă oferă competentele sale servicii pentru închirieri, vânzări şi cumpărări de locuinţe în IERUSALIM

★

Agenţia noastră, un prieten de încredere pentru cei ce doresc să păşească cu dreptul în anul 2000

★

Yael Rosen
Str. Ibn Shaprut 10, Ierusalim 92478
Tel. (972-2) 566-1659
(972-2) 566-5457
(972-2) 561-8330

(972-50) 756-527

O(b) scenă din spectacol

rat, se pare că nimănui nu-i pasă".

Nu ne place că...

...de unde, nu de mult, atât CNN-ul cât şi marile ziare americane dădeau sondaje de cinci ori pe zi, despre orice, vreo săptămână după izbucnirea războiului contra Iugoslaviei, sondajele pe-aceste teme au dispărut ca un făcut, de teamă ca lumea să nu-şi dea seama că sprijinul americanilor pentru bombardamente a scăzut de la 67% la 60%, apoi la 52%, apoi la 49%, apoi...

Ne place că...

...firma germană "Beate Uhse A. G.", specializată în comercializarea de lenjerie intimă, vibratoare şi alte jucării sexuale, o duce atât de bine (100 milioane de dolari, cifra anuală de afaceri) încât a ajuns să fie cotată la bursa din Frankfurt, alături de Daimler-Benz, Commerz Bank şi alte întreprinderi serioase.

Ne place că...

...e din nou la modă culoarea kaki; pe cât de onorabilă, pe-atât de suferitoare.

Nu ne place că...

...pe-o listă (top!) a ceea ce se poartă astăzi, ziarul "New York Times" citează, alături de Internet (n-avem nimic contra) sau medicina alternativă (idem), şi femeile cu muşchi de atlet.

Ne place că...

...societatea "Filmir Prod" din Bucureşti a lansat pe piaţă un ceai împotriva pistruilor.

Ne place (mă rog, într-un fel) că...

...Mzwakhe Mbuli, din Africa de Sud, numit şi "poetul poporului", graţie versurilor sale ce sunt recitate pretutindeni, a spart, împreună cu doi complici, banca "First International Bank" din Pretoria, furând 15.000 de randi.

Nu ne place că...

...după ce au provocat, datorită bombardamentelor, cumplitul exod al albanezilor din Kosovo, şefii cu propaganda din NATO au aranjat ca fel de fel de vedete ale filmului să viziteze taberele de refugiaţi, strângând mâini călduros, oferind fotografii cu autograf şi bătându-i pe umeri pe nefericiţi cu: fiţi tari, o să fie bine. Până acuma s-au perindat prin corturile din Macedonia şi Albania actorii Richard Gere, Vanessa Redgrave şi Roger Moore. Se pregăteşte Claudia Schiffer.

Ne place că...

...romancierul portughez Jose Saramago, laureatul pe anul trecut al Premiului Nobel pentru literatură, a declarat (spre supărarea *establishment*-ului politico-economic, care-şi închipuie că omul a lăsat-o mai moale cu ideile socialiste) că "noi trăim pe o planetă pentru cei bogaţi, unde 225 de persoane posedă 40 la sută din bogăţia mondială".

Nu ne place că...

...nesimţita de Monica Lewinsky a apărut la TV într-o comedie satirică pe tema scandalului prea bine cunoscut. Actorul Darel Hammond îl interpretează pe Clinton, îmbrăcat într-un halat alb, în vreme ce cunoscuta vieţuitoare îşi joacă propriul ei rol, făcând bancuri à propos de sexul oral.

Nu ne place că...

...în vreme ce d. Shlomo Piotrkowsky, directorul lui "First International Bank" din Israel, câştigă 5.600.000 de shkalim pe an, d-na Galia Maor, conducătoarea Băncii Leumi, încasează numai 2.500.000 de shkalim, ceea ce dovedeşte că la noi funcţionează încă, din plin, discriminarea faţă de femei.

Ne place că...

...o agenţie de turism din Statele Unite organizează petrecerea revelionului 2000 de două ori în aceeaşi zi: la Paris şi la New York, contra sumei modice de 40.000 de dolari de persoană. Secretul e simplu: cetăţenii înscrişi pentru revelion vor zbura cu avionul Concorde care acoperă distanţa dintre cele două metropole în două ore.

Nu ne place că...

...acum, când se pregătesc festivităţile legate de centenarul morţii lui Johann Strauss, anumiţi directori şi şefi culturali din Austria au cerut *mediei* să nu pomenească de originile evreieşti ale compozitorului (aşa cum se procedează şi când vine vorba de Franz Lehar); să nu pomenească, să tacă naibii din gură, că *aşa e mai bine.*

ARKADI AVERCENKO

Serviciu prietenesc

Dușilov sări de pe scaun și strigă:

– Kroșkin! Cine dracu te-a pus să faci asemenea prostie?

– Ce puteam să fac?

– Ei, vezi? Ai și început să regreți... Îmi imaginez cum s-au petrecut lucrurile: odată ați rămas singuri și ai sărutat-o. Firește că ea, așa cum se obișnuiește în familiile bune, s-a agățat de gâtul tău, iar tu, în loc s-o respingi, ai cerut-o de nevastă... Așa a fost?

Kroșkin ridică din umeri:

– Povestea ta se apropie de realitate. Dar n-am ce să mai fac... Prostia s-a comis.

– Doamne sfinte! Dar lucrurile se mai pot îndrepta. Poți să desfaci logodna.

– Pe dracu! În ce fel?

– N-ai putea să-l bați pe tatăl fetei?... Cred că atunci logodna s-ar strica.

– Cum adică, să-l bat? Pentru ce?

– Ei, oricând se poate găsi un motiv. Într-o zi te îmbeți și te duci la bătrân: "Ce faci? Îți citești ziarul? Na!" Și îi dai cu bastonul în cap! Dar mie mi-ar fi milă să-l bat...

– Vezi?... Of, dacă fata asta nu m-ar mai iubi, aș fi cel mai fericit om din lume!

– Prietene! Vrei să aranjez eu asta? Vrei să nu te mai iubească?

– N-oi fi având de gând s-o bați?

– Vai, cum poți să-ți închipui una ca asta? O să am cu ea doar o mică discuție, în care voi exagera puțin cusururile tale. Vrei?

Kroșkin rămase puțin pe gânduri.

– Știi, ar fi o idee! Dar să nu încurci lucrurile.

– Eu? Am să fac ceva genial.

– Stai, nebunule! Unde fugi?

❖

Dușilov se plimba în grădina orașului, în tovărășia unei blonde drăgălașe.

– Vasăzică, Dușilov, te simți admirabil... Ce mai face Kroșkin?

– Care Kroșkin?

– Prietenul dumitale.

– Nu mai suntem prieteni.

– Ce spui! De ce?

– Pentru că el nu e Kroșkin.

– Dar cine-i?

Dușilov suspină, trist.

– Un om care se folosește de acte false, nu poate să-mi fie prieten.

Blonda îngălbeni. Pupilele ochilor ei speriați se dilatară.

– Ce tot spui? De ce să facă una ca asta?

– Ai citit în ziare că, în urmă cu vreun an, la Moscova a fost omorât un bătrân cămătar? Criminalul, studentul Zverev, n-a fost găsit nici până azi. Acum pricepi?!...

– Dușilov... mă înnebunești!

– Eu însumi umblu ca un nebun!

– Doamne... E un tânăr atât de simpatic, modest, cumpătat...

Dușilov dădu din mână.

– El, cumpătat? E alcoolic în ultimul grad... Aseară a fost la dumneata?

– Nu, n-a fost.

– Vezi? A dormit la poliție. Medicul spune că în curând o să dea în delirium tremens. E un om pierdut!

– Simt că-mi pierd mințile. Un om atât de bun... Când i-a murit mătușa, a venit la noi și a plâns în hohote.

– Juca teatru. Dacă ar dezgropa-o pe mătușa lui și i-ar face analiza viscerelor...

– Dumnezeule! Crezi că...?

– Sunt convins.

– Vai!... Cât trebuie să sufere sora lui!

Dușilov râse, cinic.

– Fii serioasă. Ești așa de naivă încât să crezi că-i este soră? Sunt doar asociați, au avut la Moghilev o fabrică de falsificat bani, dar se cunosc încă de la Kiev, unde l-au prădat pe un fabricant de zahăr. Simpatică surioară! Ha-ha!

În ochii fetei luceau lacrimi.

– Știi că m-a cerut în căsătorie?

– Știu. Ți-a spus că vrea să faceți voiajul de nuntă pe Mediterana?

– Da... Era un vis așa de frumos!

– Află, nebună oarbă ce ești, că voia să te vândă la târgul de sclave din Constantinopole. El împreună cu soră-sa au și aranjat totul!

Ochii blânzi ai lui Dușilov priveau la fată cu sinceră compătimire.

– Dușilov... încă o întrebare: vasăzică nu mă iubește?

– Vezi... de fapt el are o amantă, o franțuzoaică pe care o cheamă Berta și care anul trecut, la Paris, a ispășit o condamnare pentru furt și prostituție clandestină.

Fata plângea încetișor.

– Pentru asta... n-am să-l iert niciodată.

– Să nu-l ierți! Cât de bine te înțeleg! Apropo, din argintăria voastră nu lipsește nimic? Ați verificat?

– Cum? Să fi decăzut într-atât?

– Eu nu spun nimic!... Știi că nu-mi place să bârfesc, dar ieri am văzut la el două linguri cu inițialele bunei dumitale mame. Și-acum, trebuie să plec. Să-i transmit complimente lui Kroșkin, alias Zverev?

Fata sări în sus, mânioasă:

– Spune-i... că e un mizerabil!

– Am să-i spun. Dar nu e numai mizerabil, e și incendiator și pruncucigaș. Și-acum, la revedere. Salutări distinsului dumitale tată!

❖

A doua zi se duse la Kroșkin, să-i povestească rezultatul convorbirii. Dând buzna, ca de obicei, în biroul prietenului său, Dușilov îl găsi într-o societate ciudată. La masă stătea judecătorul de instrucție și, pe un ton oficial, îl interoga pe Kroșkin, care încremenise, palid și speriat.

– Vasăzică tăgăduiești uciderea cămătarului? Ar fi mai bine să mărturisești! Dar poate o să-mi spui cu ce te ocupai anul trecut la Moghilev, împreună cu complicea dumitale pe care o dădeai drept soră și care a operat atât de dibaci în afacerea cu fabricantul de zahăr?... Nu vrei să recunoști că moartea mătușii dumitale n-a fost naturală, ci e fapta unui om, iar acest om ești dumneata, și ai operat ajutat de amanta dumitale, franțuzoaica Berta, pe care poliția o caută în zadar?... Hai, nu mai tăgădui, vezi că justiția știe tot!...

(După revista "Harababura", București)

G. IOSUB

“Întrebat de studenți de ce port cravată, am răspuns că nu pot preda Estetica neglijent îmbrăcat”

De vorbă cu prof. Andrei Strihan

- **M-am născut la Roman, un “șteitălă” din Moldova**
- **Visul meu a fost să devin actor**
- **Soția mea vedea mai bine ca mine minciunile comuniste**
- **Prefer să privesc aspectul comic al vieții**
- **Mi-a trecut prin mână “promoția de aur” a teatrului românesc**

Andrei Strihan, doctor în filozofie (specialitatea estetică), fost profesor universitar la Institutul de Artă Teatrală din București și apoi, în aceeași calitate, la Facultatea de Belle-Arte a Universității din Tel Aviv, autor a numeroase lucrări de estetică, eseuri și cronici dramatice, președintele Asociației scriitorilor de limbă română din Israel, este o personalitate cunoscută atât în România cât și în Israel.

De curând viața sa a fost marcată de două evenimente: împlinirea a 75 de ani și apariția la București a unui volum de eseuri și cronici intitulat “Siluete”. Cu această ocazie ne-am adresat domniei sale cu rugămintea de a ne răspunde la câteva întrebări.

G. Iosub: Ce amintiri vă leagă de orașul Roman, unde v-ați petrecut copilăria și adolescența?

Andrei Strihan: Romanul era un “șteitălă” din Moldova, unde majoritatea populației o formau evreii, care se ocupau cu meșteșugurile, cu negoțul și profesiunile libere. Făceam parte dintr-o familie “bolboteș”, de oameni cumsecade. Tatăl meu, Isac Strich, a fost mai întâi contabil, apoi voiajor comercial. De curând am aflat din amintirile unui romașcan, publicate într-un ziar israelian, că bunicul meu din partea mamei, cerealist, a fost fondatorul lojei “Bnei Brit” din Roman și unul din ctitorii sinagogii “Leipziger” din aceeași localitate. De la părinți am învățat să-mi înving orgoliul, să-mi recunosc greșelile, să mă comport echilibrat.

G. I.: Și dumneata, ca și mine și ca alți numeroși tineri evrei din România, ai crezut în comunism, în posibilitatea ca el să rezolve problema sărăciei, a inegalității sociale, ai crezut că el va lichida rasismul și antisemitismul și că va aduce pacea în lume. Când ți-ai dat seama de realitate?

A. S.: Am fost membru și activist de partid, crezând sincer în idealurile marxiste, chiar atunci când realitatea demonstra că aceste idealuri au fost deturnate, cum s-a întâmplat, de pildă, în 1953, cu “procesul medicilor” din U.R.S.S. Soția mea vedea mai limpede minciunile comuniste, arătându-și neîncrederea în acuzațiile de asasinat aduse medicilor evrei. Eu, în naivitatea mea, îi replicam că este imposibil ca Partidul să se înșele… Ulterior am început și eu să am rezerve și îndoieli când vedeam discrepanța dintre ce gândeam și ce vedeam. În scurt timp, când mi-am dat seama de imoralitatea și lipsa de sinceritate, de demagogia conducătorilor politici, n-am mai avut nici un dubiu că m-am înșelat.

Era însă prea târziu ca să pot da brusc înapoi, eram prins în angrenajul politic de care nu puteam să mă desprind ușor, căci riscam, în cel mai bun caz, să fiu lăsat pe drumuri. Un timp am fost nevoit să duc o viață dublă: una oficială și alta în familie și cu prietenii. Am așteptat

Andrei Strihan: cu stiloul pe hârtie

însă ocazia de a mă descotorosi de sarcinile de partid. Și ea s-a ivit mai curând decât mă așteptam. Lucram concomitent în calitate de conferențiar la catedra de estetică a Institutului de Teatru din București și, profitând de apariția unei legi care interzicea cumulul de funcții, m-am desprins de activitatea de partid, rămânând numai la catedră.

G. I.: Ce v-a determinat să urmați filozofia și să vă specializați în estetică?

A. S.: Visul meu era să devin actor; adolescent fiind, eram nelipsit de la filme și de la spectacolele pe care le dădeau trupele teatrale în turneu ce poposeau, din când în când, și în orășelul meu. Visul nu mi s-a îndeplinit total, dar specialitatea mea m-a adus la catedra de estetică a unui institut de teatru și apoi la critica dramatică, așa că m–am legat de teatru pentru toată viața.

G. I.: De unde predilecția pentru comic? Ți-a apărut în 1979 la Tel Aviv chiar o lucrare, în limba franceză, intitulată “Le pouvoir du comique”.

A. S.: Predilecția mea pentru comic provine din faptul că acest concept mi-a oferit posibilitatea de a contempla şi a cunoaşte înălţimile şi abisurile sufletului omenesc. În acest fel am înţeles rolul umorului în istoria zbuciumată a poporului român, a cărui supravieţuire s-a datorat şi modului lui de a face "haz de necaz". Şi evreii au supravieţuit prin umor. Dar în timp ce umorul românilor este zeflemeaua, luarea în derâdere, umorul evreiesc este de tip tragi-comic.

Comicul este un mod de a privi lumea. Dacă te confunzi cu condiţia tragică ajungi la un impas. Singura posibilitate de a-ţi depăşi condiţia este să priveşti cu ironie situaţia, să te detaşezi de obiect.

G. I.: Ce amintiri ţi-au rămas din timpul carierei universitare din România?

A. S.: Legătura cu studenţii a reprezentat pentru mine un refugiu în perioada dogmatismului. Succesul fiecărui student era şi succesul meu. Urmăream cu pasiune şi bucurie munca studenţilor mei (în special de când devenisem şi cronicar teatral). Am avut norocul să predau promoţiei care a fost denumită ulterior "promoţia de aur": regizorii Lucian Pintilie, Radu Penciulescu, Ion Cojar, David Esrig, actorii Victor Rebengiuc, Mariana Mihuţ, I. Caramitru, M. Albulescu, Valeria Seciu, Olga Tudorache, Leopoldina Bălănuţă, Draga Olteanu, George Constantin, Sanda Toma, Gh. Cozorici, Silvia Popovici, V. Rauţchi. Unii s–au afirmat în Israel: Moscu Alcalay, Geta Munte, Rozina Cambos, Tatiana Olier. Îi rog să mă ierte pe cei pe care i-am omis.

G. I.: Care sunt dramaturgii contemporani preferaţi?

A. S.: Eugen Ionescu, Bertold Brecht, Dürenmatt, Arthur Miller.

G. I.: În 1977 v-aţi stabilit în Israel. Cum aţi izbutit, în scurt timp, să stăpâniţi limba ebraică încât – caz singular – să predaţi aici aceeaşi materie umanistă ca în România?

A. S.: Cu perseverenţă. Mi-am dat seama că dacă doresc să-mi continui cariera universitară trebuie să cunosc foarte bine limba ebraică. Am urmat consecutiv trei ulpanuri, după care m-am închis în casă şi m–am perfecţionat. După doi ani de la sosirea mea în "Ţara Sfântă" am izbutit să predau de la catedră estetica în limba ebraică.

G. I.: Din "surse independente", cum se spune în gazetărie, am aflat că aţi devenit unul din profesorii cei mai iubiţi de către studenţii israelieni. Cum a fost posibil?

A. S.: Studenţii israelieni sunt foarte exigenţi cu profesorii, dar în acelaşi timp au un comportament altfel decât eram eu obişnuit în România. Când am intrat prima oară la curs, studenţii, neglijent îmbrăcaţi, unii călare pe pupitre, fumau, intrau şi ieşeau fără să se sinchisească de mine. Mi-am spus numele şi am predat cursul. Spre deosebire de alţi profesori, purtam costum şi cravată. După terminarea orei a venit la mine o studentă şi m-a întrebat: "De ce porţi cravată?" I-am răspuns: "Ca să mă respect pe mine şi pe dumneata. Nu concep să predau altfel estetica". A doua zi studenta a venit frumos îmbrăcată şi proaspăt coafată. În scurt timp toţi studenţii mei au început a veni la cursuri puşi la punct şi disciplinaţi.

G. I.: Vă rugăm să ne vorbiţi de familia dumneavoastră.

A. S.: Sunt căsătorit cu Puica Strihan, fiica regretatului gazetar şi publicist Gabriel Scheffer, fost colaborator apropiat al dr-ului Filderman şi al şef-rabinului Şafran. Puica este doctor în ştiinţe medicale, specialistă în endocrinologie, a fost conferenţiar universitar la catedra condusă de acad. Ştefan Milcu şi medic primar la spitalul "Parhon". A practicat medicina şi în Israel. Este un om de cultură şi am avut un noroc extraordinar căsătorindu-mă cu ea, căci mi-a fost un sprijin şi un sfătuitor de nădejde de-a lungul întregii mele vieţi. Avem un fiu, Vlad, care locuieşte la Natania şi care este inginer electronist, dar şi un talentat grafician, ce a avut trei expoziţii. Soţia lui, Clarisse, este chimist. Au trei copii: Gabriela, de 18 ani, care este acum în armată, Daniel, de 15 ani, şi Maia, de 9 ani.

G. I.: Să vă trăiască! Să trecem acum la un alt subiect: sunteţi preşedintele Asociaţiei scriitorilor israelieni de limbă română. Ce ne puteţi spune despre această organizaţie?

A. S.: Căutăm să menţinem contactul cu cititorii de limbă română organizând serate literare, prezentând scriitori, operele lor, oferind premii. Împotriva profeţiilor despre dispariţia literaturii de limbă română în Israel, ea continuă să existe; mai mult chiar, cunoaşte o înflorire şi asta în ciuda dispariţiei biologice a din ce în ce mai multor cititori. Un factor important în menţinerea activităţii noastre o constituie relaţiile bune cu Uniunea Scriitorilor din România. Schimbările ce au avut loc acolo după 1989 au creat un mediu favorabil. Autorităţile culturale româneşti fac eforturi pentru recuperarea oamenilor de litere, de artă şi de ştiinţă originari din România şi stabiliţi în diferite alte ţări. În acest context, din ce în ce mai mulţi scriitori israelieni sunt editaţi în Romnia, iar revistele literare de acolo, sub pana celor mai înzestraţi critici, recenzează aceste lucrări. Au apărut acolo şi antologii ale scriitorilor israelieni de limbă română (poeţi, prozatori, dramaturgi, eseişti). Poetul Shaul Carmel a primit recent un premiu al Academiei Române. Scriitori ca Al. Mirodan sau Eugen Luca, ce fuseseră scoşi din bibliotecile publice, au fost repuşi în drepturi. Au avut loc expoziţii de carte ale scriitorilor israelieni la Bucureşti şi a celor români la ierusalim. Participăm activ la reuniunile scriitorilor de limbă română ce au loc în România, la Neptun. În activitatea noastră culturală colaborăm activ cu Ambasada României din Israel.

G. I.: Vă mulţumim.

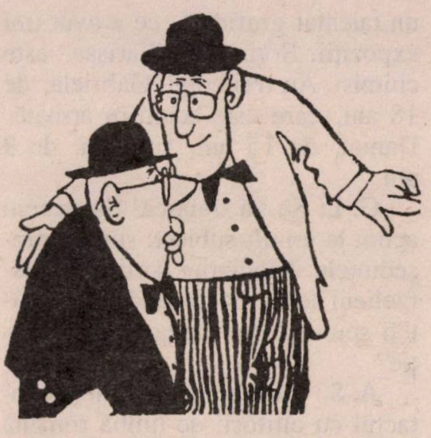

SE ZVONEŞTE CĂ...

...**înainte de a pleca în Israel, d-na Ruth Dreyfuss**, preşedinta Elveţiei, l-a vizitat la Geneva pe Şef-Rabinul Dr. Alexandru Şafran pentru a cunoaşte opiniile acestuia despre situaţia de astăzi din ţara noastră.

...**Dr. Yonathan Eyal**, ex-bucureştean şi director de studii la Institutul regal pentru cercetări în domeniul apărării din Marea Britanie, a "scuipat împotriva vântului". Aflând de hotărârea Tribunalului Internaţional de la Haga de a-l inculpa pe preşedintele Iugoslaviei, Slobodan Miloşevici, pentru crime de război – hotărâre primită bine de guvernul englez – Eyal a declarat la instituţia unde lucrează că inculparea constituie o greşeală.

...**nemulţumiţi de atitudinea părtinitoare a Franţei** în conflictul din Iugoslavia, un grup de cetăţeni francezi, originari din România, mulţi dintre ei evrei (şi buni cunoscători a ceea ce înseamnă în realitate Iugoslavia) a decis să acţioneze, în presă, la radio şi TV, pentru oprirea bombardamentelor NATO. Animatoarea acestui grup este prof. Lily Marcou (de felul ei din Iaşi), istoric, cercetător la Centrul Naţional de Studii Ştiiţifice de la Paris.

...**scriitorul Edgar Reichman**, de la Paris, ar fi suferit o operaţie pe cord deschis: operaţie efectuată cu succes.

...**omul de afaceri Mordehai Nahor** (specialist în comerţul exterior al României în anii '70-'80), conducătorul firmei "Agriholding", din Bucureşti, a fost escrocat de partenerul său Alexandru Dinulescu, fostul peşedinte al Bankcoop, cu circa 6.600.000 de mărci germane. Acum, Mordehai Nahor încearcă să-şi revină după dezastru, în vreme ce Dinulescu se află bine mersi la Atlanta (SUA), unde trăieşte pe banii societăţii lui Nahor.

...**Un grup de activişti ai HOR**, din Haifa, Beer Sheva şi Natania, s-au adresat d-lui Menahem Ariav, preşedintele organizaţiei, cerându-i "să nu întindă aţa prea mult" şi să convoace mult aşteptatul congres al HOR, care-a devenit subiect de băşcălie pe uliţa românească.

...**avocatul Dr. Charles Gruber**, membru al Baroului din Paris, fost secretar al dr-ului W. Filderman (liderul comunităţii evreieşti dintre cele două războaie) a fost pentru câteva zile în Israel. Scopul: să convingă autorităţile a da unei străzi numele Dr. W. Filderman.

Miliardarul american Ronald Lauder, patronul marii firme de cosmetice Estée Lauder şi prieten cu fostul premier, i-a propus lui Bibi Netaniahu un post important, de director, în întreprinderea sa.

Este că prietenul la nevoie se cunoaşte?

Estée!

L
I
M

REŢEAUA
MAGAZINELOR
DE CARTE
ROMÂNEASCĂ

Ultimele noutăţi la LIM

AFULA: Kikar Atzmaut 7 (În pasajul Ophir Center)
TEL.: 06-6596014
ASHDOD: Merkaz Mishari Daled, magazin nr. 33 Haim Schapira
Tel.: 08-8665388
BAT YAM: Str. Balfour 60. Tel.: 03-6592484
BEER-SHEVA: Str. Histadrut 56. Tel.: 07-6236738
HAIFA: Str. Herzl 61 (Kikar Talpiot). Tel.: 04-8671292
IERUSALIM: Str. Yaffo 63 (în pasaj). Tel.: 02-6250612
IERUSALIM: Str. Yaffo 150. Tel.: 02-5002016
KFAR-SABA: Str. Weizman 92 (în pasaj). Tel.: 09-7658118
NATANIA: Str. Smilanski 10 (în pasaj). Tel.: 09-8615860
PETAH-TIKVA: Str. Montefiori 17. Tel.: 03-9312777
PETAH-TIKVA: Str. Pinsker 9. Tel.: 03-9040225
RISHON LE ZION: Str. Rotschild 9. Tel.: 03-9698724
RISHON LE ZION: Str. Herzl 47. Tel.: 03-9671807
TEL AVIV: Str. Solomon 20 (vechea Tahana Merkazit).
Tel.: 03-6873606
TEL AVIV: Str. Allenby 48. Tel.: 03-5175877
TEL AVIV: Staţia nouă de autobuze, et. 3, magazinul nr.3243
(sub Mac Donald). Tel.: 03-6877949

CASETE AUDIO cu:

Poveşti pentru copii
Muzică uşoară şi populară românească

ETC… ETC…

••• Dacă vrei să afli noutăţi despre poeta Nina Cassian din New York e foarte simplu. Citeşti revista *Contrafort* a scriitorilor din Basarabia (Republica Moldovenească). Acolo, în nr. 11-12/99 dai peste o convorbire cu Rowena Torrevillas. Doamna în chestiune s-a născut în insulele Filipine, trăieşte în Statele Unite şi, în calitate de om al scrisului, conduce instituţia numită "International Writing Program" (Programul internaţional de creaţie literară), cu sediul în Iowa City. O instituţie care a împlinit 30 de ani de existenţă şi a îngăduit frumoasei Rowena (vezi foto) să cunoască scriitori de pe toate meleagurile lumii, inclusiv din România.

Rowena

«Poate cel mai însufleţit dintre poeţii români pe care i-am cunoscut, – mărturiseşte Rowena Torrevillas – *este Nina Cassian. Cartea ei, "Life Sentence", conţine poeme care mă inspiră. Din câte îmi amintesc, o parte a traducerilor din acest volum au fost făcute pe vremea când Nina Cassian participa la IWP. Chiar ea mi-a dat copii ale acelor traduceri, unele încă nefinisate, iar scrisul ei apărea pe câteva dintre ele. În 1985 am scris o poezie despre un cenaclu la care a citit Nina Cassian, în foaierul John Gerber din clădirea Facultăţii de Engleză şi Filozofie, acolo unde IWP organizează de obicei diferite întruniri.*

De obicei nu scriu poezii despre alţi poeţi, şi cu atât mai puţin despre poeţi citindu-şi poeziile în public – deci sper ca poezioara mea să dezvăluie cât de mult m-a impresionat Nina pe vremea aceea.

"Stătea maiestuoasă/ Citindu-ne poeziile, haina ei/ Cu guler de blană/ Îi împodobea umerii, rotunjindu-le/ Ascuţimea se străduia/ Să-i distingă pe toţi nou-veniţii./ Îi era frig, spunea.// Aerul se umplu de tumultul/ Lucrurilor uitate de fiecare/ Sau ştiute pe jumătate – înaltă şi/ Înflăcărată şi uşoară/ Cu aripile desfăcute/ În primul ei zbor.// Au urmat aplauze îndelungi/ Şi calde, şi am văzut-o apoi/ Într-un colţ friguros, pregătindu-se/ De plecare, răsfoindu-şi cărţile,/ Hârtii subţiri pluteau în aerul înserării,/ Uitându-se la pagini/ În piept îi fremătau/ Aripi de păsări speriate,/ Ce deveniseră poezii.»

••• Păcat, păcat, păcat… Acesta a fost sentimentul general al "oamenilor de bine" atunci când, în 1998, câţiva intelectuali români de calitate şi cu operă valoroasă de la "România literară" şi din alte locuri europeano-civilizate, au… derapat, ca să zicem aşa, repezindu-se fie să-l apere niţel pe Roger Garaudy, fie să-l sictirească puţin pe Mihail Sebastian şi-al său *Jurnal*, fie chiar, ca un anume istoric Floricel Marinescu, să pună un semn de egalitate, din rărunchi, între nazişti şi evreii-români. Păcat, păcat, păcat... Asta fuse şi părerea lui Michael Shafir, de la "Europa liberă", care a publicat un studiu pe tema amintită în "Minimum" nr. 137-138/ 1998. Asta este şi părerea romancierului român Dumitru Ţepeneag, de la Paris. Vorbind în săptămâna-

RESTAURANTUL ROMÂNESC
„LA GETTA"
Tel Aviv, Sd. Shaul Hameleh 2
"LONDON MINISTORE"
Tel. 03-6959843
Vă invită să gustaţi renumitele produse
ale bucătăriei româneşti
şi toate specialităţile la grătar,
într-o ambianţă plăcută şi de neuitat.

JOI, VINERI ŞI SÂMBĂTĂ SEARA
Program muzical cu renumita cântăreaţă din România
Mariana Lungu
Un program special
de muzică românească şi internaţională
DANS – ANTREN – VOIE BUNĂ

●

PRIMIM COMENZI PENTRU ORICE FEL DE PETRECERI FAMILIALE
AŞTEPTĂM CU PLĂCERE SĂ NE VIZITAŢI
Restaurantul este deschis zilnic de la ora 12 la prânz
până la miezul nopţii

lul "Contemporanul – Ideea Europeană", din București (director: N. Breban), cunoscutul scriitor dă seama de modul cum s-au imprimat amintitele discuții în conștiința intelectualității de pe malurile Senei:

«...Doar n-o fi numai Gabriel Liiceanu de vină! Deși a fost mai degrabă o lăudăroșenie declarația lui în care pretindea că a suferit aceeași persecuție (după 23 august 1944, n. red.) *ca și "mon frère Sebastian», a fost o lăudăroșenie cam nătângă, interpretată însă, mai ales aici, de către evrei, ca un fel de provocare.*

Și nici doar polemica nefericită care s-a declanșat după aceea între intelectuali români, socotiți până atunci de către toată lumea drept oameni de bine și deloc extremiști, printre ei Manolescu și Tudoran, și intelectuali evrei din țară sau din Occident. Ca în orișice polemică s-a exagerat de ambele părți. Orgoliul intelectual a provocat un mic incendiu. Un foc de paie, s-ar putea spune, dacă ținem seama că de nici o parte n-a existat o miză existențială, dar un foc care s-a extins, a fost văzut de departe și s-a adăugat la imaginea din ce în ce mai negativă a României în lume.

Clinica de medicină alternativă
„Anita – Rehovot"
condusă de un
doctor în medicină

HOMEOPATIE
ACUPUNCTURĂ
PLANTE MEDICINALE

●

Tratăm cu succes:
• Dureri de orice origine •
• Paralizii (inclusiv faciale) •
• Astmă • Alergii • Nervozitate •
Insomnii • Impotență • Prostată
• Diabet • Colesterol •
• Hipertensiune •

●

De asemenea:
• Scădere în greutate
• Întreruperea fumatului

☎ 08/941-4254
08/945-6135

Suntem toți vinovați într-o mai mare sau mai mică măsură, iar copiii noștri ne vor trage la răspundere. Copiii sau mai degrabă nepoții, căci copiii, ajunși acum oameni în toată firea, nu fac nici ei mare lucru pentru a opri acest proces de degradare a imaginii țării...»

••• Ce se întâmplă după ce citești, sau doar răsfoiești o carte din acelea unde se vorbește despre istoria comunității evreiești din orașul cutare? O pui într-un raft (după ce eventual ai căutat ceva despre familia ta) și, în mod normal, uiți de ea. Ce se întâmplă, însă, dacă la un moment dat scoți cartea din raft și o răsfoiești, din nou, așa, într-o doară și la întâmplare? Găsești un articol, o amintire, o fotografie peste care trecuseși prima oară neatent și acum îți sare în ochi. Așa ni s-a întâmplat și nouă, mai deunăzi, cu volumul "Pagini din trecutul evreilor din Fălticeni", scos la Tel Aviv în 1995 prin grija "Organizației evreilor din Fălticeni". Ochii ni s-au oprit asupra unui text de dr. Otto Bacalu. Am râs nițel, dar cam galben, după care ne-am zis că merită să-l reproducem aici, la *Noi* (extrase):

«Revoluția anti-ceaușistă din decembrie 1989 îmi produsese o bucurie neașteptată, deoarece în afară de sentimentul satsfacției că țara mea de origine a scăpat de robia unui regim stupid și brutal, noua situație îmi oferea, după aproape douăzeci de ani, posibilitatea de a revedea locurile și oamenii de care mă simțeam legat sufletește.

Într-adevăr, în iunie 1990 mi-am consacrat concediul vizitării locurilor pe care le părăsisem.

Am descins în 1990, pentru câteva ore, între două trenuri, în orășelul meu de origine, Fălticeni.

Știam că printre puținii evrei rămași în oraș se află și o prietenă din tinerețe. Păstrasem imaginea ei de frumusețe gingașă și-mi făcea plăcere s-o revăd după mai mult de douăzeci de ani de când emigrasem.

La sosirea în oraș, i-am telefonat și mă aștepta. Am intrat la locul ei de muncă. Nu era singură. I-a lăsat imediat pe cei pe care-i servea, care deveniseră spectatori ai scenei ce urmează.

S-a repezit la mine, m-a îmbrățișat cu căldură, iar eu, surprins de această primire mai mult decât prietenească, m-am lăsat condus într-o cameră alăturată, unde m-a întrebat:

– Ai divorțat, nu-i așa?

– Nu, i-am răspuns.

– Mi-ai adus ceva?

Venisem într-adevăr în România încărcat de dulciuri, dar trecerile mele prin București și Iași mă goliseră de ele. I-am oferit puținul care-mi mai rămăsese și am decepționat-o. I-am promis că mă voi revanșa trimițându-i pachete la revenirea în Israel, ceea ce am și făcut.

Mi-a mărturisit că în vederea unui proiect denumit privatizare, s–a îndatorat și a dat în gaj locuința ei, pe care riscă să o piardă dacă nu achită la timp datoria. Impresionat de perspectiva sumbră de a-și pierde casa părintească, i-am trimis șase sute de dolari, la reîntoarcerea mea în țară.

Vara următoare m-a primit regește, neștiind cum să-mi mulțumească. În același timp, am rămas uimit s-o văd îngurgitând cu mare repezeală, folosindu-se de ambele mâini, ciocolatele și halvaua adusă. Am înțeles ce înseamnă simțământul de foame al omului lipsit mulți ani de anumite bunuri cu care era obișnuit și dorința de a-și echilibra cu repeziciune aceste goluri.

În anul următor (1992) n-a mai fost la fel. Când m-a văzut, în loc de "bine-ai venit!", primele ei cuvinte au fost "de ce-ai venit?" I-am răspuns că am cumpărat un aparat *de filmat și că intenționez să fac un film despre orașul meu. Am felicitat-o pentru că și-a realizat proiectul și i-am spus că mă bucur că banii mei i-au fost de folos. S-a enervat și mi-a spus că nu e adevărat și că eu nu posed nici măcar gunoiul ei…*

N-am comentat schimbarea ei de atitudine și i-am cerut să-mi restituie banii împrumutați. Mi-a răspuns că mi-i va da.

– Când?

– În curând.

I-am spus că mai rămân în oraș o zi. A doua zi era duminică. I-am telefonat de mai multe ori, dar n-a ridicat receptorul. Am decis să mai rămân încă o zi. M-am înființat dis-de-dimineață la poarta casei, așteptând-o să iasă. La cererea mea repetată de a-mi returna banii împrumutați, a avut o atitudine pe care hârtia s-ar rușina s-o înregistreze. A adăugat că-mi va trimite banii în Israel și mi-a întors spatele. Până acolo a mers cu cinismul! Am cerut sprijinul unui avocat, care m-a condus la Tribunal și am întocmit formele legale necesare de dare în judecată.

Avocatul mi-a comunicat ulterior că s-a prezentat la ea pentru a o preveni asupra consecințelor în cazul în care nu-mi achită datoria. În sfârșit, a acceptat să achite banii, pe care i-am primit ulterior.

Acum, la bătrânețe, am învățat două lucruri: că expresia "bine faci, bine găsești" n-are valabilitate universală și că relațiile de prietenie din copilărie se pot transforma în relații de interese egoiste, la o vârstă înaintată».

••• Ni s-a spus că va avea loc în septembrie (1997). N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în octombrie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în noiembrie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în decembrie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în ianuarie (1998). N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în februarie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în martie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în aprilie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în mai. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în iunie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în iulie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în august. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în septembrie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în octombrie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în noiembrie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în decembrie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în ianuarie (1999). N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în februarie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în martie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în aprilie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în mai. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în iunie. N-a avut. Acuma ni se spune că va avea loc în iulie. Poate. Până una-alta, constatăm că mult așteptatul Congres al HOR se lasă greu. În consecință, așa cum v-ați lămurit din numerele trecute, am hotărât să oferim celor de pe strada Alexandru Ianai din Tel Aviv o cantitate sporită de stimulent. E vorba, cum se vede, de niște ardei iuți. Îi introducem (în pagină) cu speranța că legumele vor produce efectul scontat.

••• Cei de la "Habima" nu s-au gândit. Cei de la "Cameri" nu s-au gândit. Cei de la teatrul din Haifa nu s-au gândit. Cele 10704300219 organizații, asociații, uniuni, irgunuri și histadruturi nu s-au gândit. Singurii care s-au gândit au fost cei de la Ambasada Română. Tot întrebându-se "ce facem, domnule?", le-a venit o idee (oul lui Columb) și au pus la cale o manifestare pe-atât de miezoasă pe plan cultural, pe-atât de lesne de înfăptuit: un spectacol-lectură după comedia "O noapte furtunoasă" de I. L. Caragiale. Pe românește și cu actori *de-ai noștri.* Spectacolul, cel dintâi de acest fel ni se pare, a avut loc la Centrul Inbal din Tel Aviv, în fața unei săli arhipline, și s-a bucurat de un succes *adevărat,* ceea ce nu e de mirare, dacă ținem seama că de citit textul l-au citit, în felul lor, adică l-au jucat cu vervă, actori ca Moscu Alcalay, Carol Marcovici, Tricy Abramovici, Bebe Bercovici, Rozina Cambos, Gabriela Vlad și Eli Măgureanu… Din informațiile noastre, spectacolul-lectură va fi prezentat și în alte orașe. Știi ce, domnu' ambasador Gh. Popescu și doamnă consilier cultural Andreea Păstârnac? Dacă tot sunteți puși pe fapte mari, poate îi luați la telefon pe scriitorii din *alia,* le cereți câte-o poezie, o schiță, o cronică la o carte, mai faceți rost de patru-cinci desene, apoi le aranjați cum vă privește, pe pagini, vă repeziți la tipografia "Dalia" și scoateți numărul nou din revista *Izvoare* pe care toată suflarea literară îl așteaptă, exasperată, de câțiva ani de zile…

••• Deși se împliniră trei ani de la zgomotoasa-i apariție, *Jurnalul* lui Mihail Sebastian, care cuprinde atâtea mărturisiri deranjante despre *elitele* fasciste din anii '30-'40, nu-i lasă nici astăzi pe unii să doarmă. Drept care, o dată la trei luni și jumătate, te trezești cu câte-un cultural enervat care sare la beregata lui Leon Volovici, cel ce a îngrijit ediția, împreună cu Gabriela Omăt, din București, învinuindu-l de falsificarea textului. Cele mai notabile căldări cu lături le-au aruncat în capul istoricului literar de la Universitatea din Ierusalim, criticul Mircea Zaciu, de la Bucureşti, şi un anume Dan Petrescu, de la Iaşi. Zilele trecute ne-a căzut în mână revista "Dosarele istoriei" (5/1999), condusă de ziaristul Ion Cristoiu, unde un publicist, d. Gr. Tr. Pop, specializat în reabilitarea nazismului de pe malurile Dâmboviţei, o ia de la capăt cu infamia. *«Jurnalul lui Mihail Sebastian, care, înainte de apariţia în volum, în 1996 – după încredinţarea noastră, uneori contrafăcut prin omisiuni şi poate chiar prin adăugiri de Leon Volovici – a constituit (…) o dovadă a antisemitismului generaţiei elevilor lui Nae Ionescu, mai ales a lui Mircea Eliade etc. etc.».* Inutil să precizăm că nici unul dintre aruncătorii de găleată sus-pomeniţi nu s-a ostenit să aducă măcar o singură dovadă în sprijinul acuzaţiilor acestea atât de grave. Inutil să precizăm, de asemenea, că absenţa dovezilor de cuviinţă şi înlocuirea lor prin vorbe de felul lui "după încredinţarea noastră" sau "poate" sau "se pare" ş.a.m.d. nu-i împiedică pe autorii respectivi să se considere cărturari cu respect de adevăr, cartezieni şi riguroşi. Inutil, în sfârşit, să precizăm, cum reacţionează stomacul nostru la înghiţirea acestor deversări.

••• "Bună dimineaţa, Haifa!", aşa se cheamă, cum am mai spus-o, buletinul de ştiri din *alia* editat, cu simţ gazetăresc şi gust, de confratele Uly Friedberg-Vălureanu. Răsfoind ultimele numere, aflăm de pildă că 1) D. Moshe Abramovici, preşedintele Asociaţiei de arte şi meserii din Nord, a fost de curând la Rabat Amon, capitala Iordaniei, pentru a discuta, împreună cu Amram Mitzna, primarul Haifei, diferite proiecte de colaborare economică; 2) D-na Gabriela Berevoescu, redactor la "Viaţa noastră", a demisionat de la amintitul cotidian; nu se cunosc motivele; 3) Îndemnat de neobositul Shlomo David, animatorul originarilor din Dorohoi, d. Inclear Velvela Zeev, de felul lui din Darabani, în prezent proprietarul unei staţii de benzină din Raanana, a căutat prin sertare şi a găsit, acoperit cu praf, un jurnal unde consemnase fel de fel de întâmplări din Transnistria copilăriei… În curând, câteva fragmente vor vedea lumina tiparului; 4) Luiza Carol, poeta cu glas de copil, din Haifa, va fi cunoscută acuşi-acuşi (şi) de cetăţenii din insula Barbados. O piesă de teatru a scriitoarei, ajunsă… prin Internet (ei, da!) la cunoştinţa câtorva confraţi de pe frumoasa insulă din Marea Caraibelor, va fi difuzată acuşi-acuşi la postul de radio Barbados!… Bună dimineaţa, Uly Vălureanu, şi dă-i aşa tot înainte cu buletinul de ştiri vii, fără palavre, manses de politică înaltă şi apă de ploaie.

Prezenţe, prezenţe…

■ Până acuma, Fundoianu putea fi citit. De-aci înainte, marele poet, ucis la Auschwitz în 1944, poate fi şi… auzit. Aceasta, datorită unui CD (compact disc) realizat la Paris de Eve Griliquez, admiratoare veche a ieşeanului. Ea, Eva Griliquez, împreună cu Yves-Jacques Bovin, recită versurile, acompaniaţi la acordeon de Micha Nisimov; cât despre câteva poezii în idiş, incluse în disc, ele sunt rostite de Jacques Grober. Muzica aparţine compozitorilor Hélène Arntzen şi Louis Rigou. Să amintim, fiindcă e cazul, şi numele firmei care-a scos discul la iveală: "Le Loup du Faubourg". ■ După ce primise în urmă cu patru ani, la Palatul Hofburg din capitala Austriei, "Crucea de Aur pentru Artă şi Cultură", ex-timişoreanul Ioan Holender, directorul general al Operei din Viena, a fost distins mai deunăzi cu "Medalia de aur a oraşului Viena". Amintim că lui Holender, azi în vârstă de 62 de ani, i s-a prelungit contractul la Operă până în anul 2005. ■ Istoricul Carol Iancu, profesor la Universitatea din Montpellier (Franţa), s-a numărat printre protagoniştii a două manifestări organizate în vestitul oraş. El a prezentat o comunicare la "masa rotundă" închinată "Luptelor lui Adolphe-Isaac Crémieux" şi o alta, intitulată "Diaspora evreiască în România dintre cele două războaie

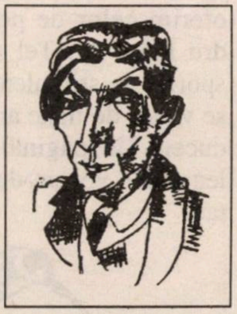

Fundoianu

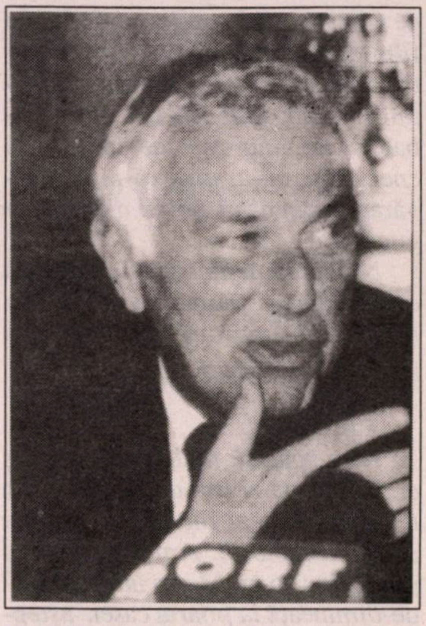

Holender: aur

Întâlnire cu Norman Manea

Invitat de onoare al seminarului cu tema "Cărţi care au schimbat secolul 20", organizat în cadrul Târgului Internaţional al Cărţii de la Ierusalim, scriitorul Norman Manea a avut, la 20 iunie a.c., la Ierusalim, o întâlnire cu publicul. Au participat personalităţi de prestigiu ale literelor şi gândirii politice din Israel.

"mondiale", la Congresul internaţional pe tema "Evrei, armeni şi creştini orientali". ■ Notăm câteva prezenţe familiare la acest din urmă congres: Arie Kasher, de la Universitatea Tel Aviv, Esther Starobinsky-Şafran (fiica marelui rabin), de la Universitatea din Geneva şi Danièle Iancu (soţia profesorului), de la Centrul Naţional de Cercetări Ştiinţifice de la Paris. ■ Am amintit în numărul trecut despre premiul primit de filozoful (şi marele calamburgiu) Henri (Ricu) Wald din partea revistei "Adevărul literar şi artistic" din Bucureşti. Iată şi câteva din cuvintele rostite, cu acest prilej, despre Wald. Le reproducem, cu plăcere, după "Realitatea evreiască": *"Premiile, când le primim, ne urcă pe un raft mai sus până când ne pierdem conturul şi intrăm în universal"* (Gabriel Liiceanu, filozof); *"Este o premiere nu numai justificată, dar care clasifică"* (acad. N. Cajal); *"Wald … intră în rândul acelor profesori foarte rari … care nu predau o materie, ci un spirit"* (N. Manolescu, critic literar); *"Mi-a fost profesor. După terminarea facultăţii, am retrogradat la gradul de elev al său"* (Sorin Vieru, filozof); *"Nu am mai întâlnit o asemenea pasiune, aproape erotică, organică, pentru idee, cum are domnul Wald"* (Cristian Tudor Popescu, directorul "Adevărului literar şi artistic"); *"Omul este excelent, minunat, scrie foarte bine"* (I. Ianoşi, filozof).

••• Ca de obicei, au poposit pe masa noastră redacţională câteva publicaţii de-ale *tribului:* "Tribuna Nataniei" (redactor-şef: prof. Michael Streja); "Informaţia" din Carmiel, unde Leo Schaier, redactorul-şef, îşi exprimă amărăciunea à propos de felul cum fu tratată Colette Avital de către şefii din Partidul Muncii: *«Spre nemulţumirea multora din trib, treptat, până la definitivarea candidaţilor listei "Un singur Israel", din tot felul de interese mai mult sau mai puţin întemeiate, Colette Avital a fost împinsă în jos pe un mai puţin real loc 28. "Un singur Israel" întrunind la urne doar 26 mandate, unicul reprezentant al alialei române din Partidul Muncii nu va face parte din al 15-lea Knesset". Electoratul "român" (…) nu poate să nu-şi exprime profunda nemulţumire faţă de felul cum este tratat de către Partidul Muncii. S-a dovedit din nou că "românii" sunt consideraţi doar simpli furnizori de voturi. Vinovaţi sunt însă şi conducătorii organizaţiilor alialei române, îndeosebi cei ai H.O.R., care afişând lozinca aşa-zisului apolitism, nu au pus piciorul în prag cerând conducerii Partidului Muncii locul ce li se cuvine de drept "românilor" pentru zecile de mii de voturi date pentru Ehud Barak şi "Un singur Israel"»;* "Orizonturi", din Beer Sheva (redactor-şef: George Kelemen Eliazar); "Perspectiva", din Natzeret Illit (redactor-şef: Itshak Moshe). Străluceşte, în continuare, prin absenţă, Ierusalimul. Era să zicem şi Haifa, dacă "Bună dimineaţa!" lui Uly Văluleanu nu ar ţine loc, cu sau fără voia lui, de foaie a celor din Nord. A apărut de asemenea un număr nou (24/1999) din revista literară "Punct", editată de soţii Solo şi Mariana Juster. Un număr bun, unde întâlnim semnăturile lui Iosef Eugen Campus, Andrei Fischof, Solo Har, Sh. Carmel, Felix Caroly, Maria Găetan-Mozes, Vl. Eşanu, Evelin Fonea, precum şi, fireşte, ale gazdelor.

Anunţăm deschiderea noului restaurant românesc

„LA PAUL"

în Yaffo, str. Nehama nr. 2 – Tel. 683-0454
lângă Teatrul de Operă Noga
(fost restaurant "La Ghitta")

ÎNTR-O AMBIANŢĂ PLĂCUTĂ ŞI INTIMĂ

Servim zilnic renumitul grătar românesc,
specialităţile şi produsele bucătăriei româneşti

Deschis zilnic de la ora 12.00 la prânz,
până după miezul nopţii,
inclusiv vineri şi sâmbătă

Primim comenzi pentru petreceri şi reuniuni familiale

Se pot face rezervări de locuri şi prin telefon: 03/683-0454

Suntem siguri că veţi fi satisfăcuţi de calitatea celor servite, de intimitatea localului şi de serviciu, aşa încât veţi recomanda localul şi cunoştinţelor dvs.

Vă aşteptăm cu plăcere!

O grădiniţă (cu de-ale gurii) la Tel Aviv

În urmă cu circa o lună, o plimbare obişnuită de sâmbătă dimineaţa prin Tel Aviv ne-a adus paşii pe malul mării, în spatele actualului hotel Tal (de la sfârşitul străzii Hayarkon), pe o străduţă cu case vechi, Rehov HaNamal (Strada Potului).

Una din respectivele case mi-a atras privirea, deoarece peste gardul ei de piatră se putea vedea o curte-grădină cochetă, cu flori şi statuete de piatră şi un umbrar de viţă de vie. Se mai putea observa că un număr de persoane se deplasa prin curte, iar în apropierea gardului se simţea un plăcut miros de cafea.

Repede am descoperit că există o poartă de intrare, deschisă. Alături de această poartă, o mică şi modestă firmă: "Giahnun-ul lui Miriam". Am intrat şi… m-am îndrăgostit de acest loc. O grădină drăguţă şi o terasă curată (în bună parte acoperită), care dă direct deasupra plajei, iar în faţa ochilor infinitul mării…

La un preţ foarte accesibil se poate obţine (self-service) giahnun, humus, thina, "ful" sau "hamim", cu sau fără ou tare şi… picanterie yemenită, cafea, ceai sau limonadă. Totul foarte gustos şi pregătit pe loc.

Era ora 11.30 şi cu greu am mai găsit o măsuţă (lemn masiv) liberă. Am plecat la ora 12.30 şi nu exista nici un loc liber.

A doua oară am vizitat-o pe aceeaşi Miriam, pe înserat, cu doi prieteni. Plăcerea a fost şi mai mare, căci ne-am bucurat de priveliştea unui superb apus de soare, dungat de fumul ţigărilor noastre. Un amic a făcut o remarcă: "În străinătate, ca să ajungem să stăm într-un loc ca ăsta cheltuim uşor 50-100 de dolari. Şi încă suntem foarte mulţumiţi…"

Legat de giahnun-ul lui Miriam, am apreciat convieţuirea dintre români şi yemeniţi. De ce? Din trei motive:

– din cele scrise mai sus, se poate vedea că şi un israelian "român" poate aprecia savuroasa cafea "yemenită";

– am cunoscut câţiva israelieni "yemeniţi" care – uitând caşrutul – au apreciat bine de tot grătarul românesc;

– printre lucrătorii de la "Miriam" se află şi un foarte harnic şi simpatic muncitor din România.

ZElias, Tel Aviv

NOU!
A apărut

Armonie emotivă

Poezii

de Moritz Nachman

Cartea poate fi procurată trimiţând suma de 25 şekeli pe adresa:

MORITZ NACHMAN
Derech Metzada 194/20
Beer Sheva 84461
Tel. 07/641-5827

ISRATON LTD.
INSTITUTUL DE REABILITARE A AUZULUI
TEL AVIV, str. Ben Iehuda 39
Tel. 03-5172910 – 5107317

SUB CONDUCEREA DOMNULUI
MICHAEL SHARON

APARATE AUDITIVE
INVIZIBILE
ASCUNSE ÎN URECHE

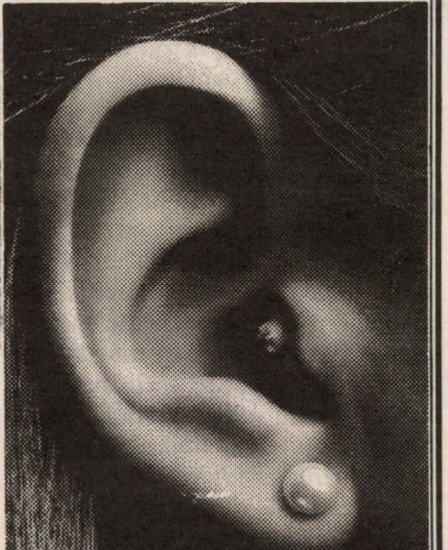

❖ Consult şi îndrumare fără plată
❖ Baterii de lungă durată
❖ Laborator de reparaţii
❖ Preţuri speciale pentru pensionari şi membri Kupat Holim

Vorbim şi româneşte

Sport

Uff!!! În sfârşiiiiit!... După eşecul de la ultimele Mondiale (când pierduserăm în grupa pentru calificări... la Cipru); după ce în Cupa Cupelor, Lokomotiv Moscova i-a bătut pe ai noştri fără drept de apel, şi acasă şi în deplasare, tăindu-le şi tăindu-ne entuziasmul; după ce baschetbaliştii, întăriţi cu vedete aduse pe bani grei şi cu mari sacrificii de peste ocean, au rămas de căruţă, neizbutind să intre în finala Campionatului European; după campania electorală lungă, lungă ca o zi de post şi cam murdărică; după postcampania electorală, tot lungă, lungă ca o zi de post, când tratativele lui Barak pentru formarea noului guvern păreau că nu se mai termină; după scenele de apocalips din Iugoslavia, îngurgitate seară de seară la televiziune, cu cadavre de europeni cât cuprinde şi sânge în color; după atâtea şi atâtea altele, echipa naţională de fotbal ne-a adus o bucurie, bucurie mult aşteptată şi pe care, zău că o meritam. Unsprezecele condus de rubicondul antrenor Shlomo Sharf – jucând în calificările pentru Campionatul European din anul 2000 – a învins echipa Austriei, pe stadionul arhiplin din Ramat Gan, cu scorul de 5-0 (la pauză 2-0). Felicitări? Nu, mai mult: mulţumiri.

Mulţumiri băieţilor pentru această ispravă, care ne-a răcorit ca o ploaie în luna iulie.

Mulţumiri lui Eyal Bercovici (cel mai bun de pe teren), cel ce-a spart gheaţa, înscriind primul gol, mulţumiri lui Haim Revivo, autorul celui de-al doilea gol (liniştitor!) de la sfârşitul reprizei întâi, printr-o lovitură liberă executată à la Platini sau Hagi; mulţumiri (încă o dată) lui Eyal Bercovici, pentru golul al treilea, din primele minute ale reprizei secunde; mulţumiri lui Alon Mizrahi şi Nazwan Grayeb pentru golurile care-au transformat o victorie într-un triumf.

Benado (stânga) luptă (cu succes) pentru balon cu austriacul Haas

Şi-acum, gata. Să fluierăm, ca un arbitru cu capul limpede, încetarea euforiei. Şi să coborâm pe pământ. Mai întâi să amintim că Austria trece astăzi prin cea mai gravă criză din istoria ei: mă refer la fotbal, că altfel schillingul o duce bine, iar viaţa pe la Viena e destul de gemütlich. După ce s-au comportat bine la Mondialele din Franţa, de anul trecut, dovedindu-se o echipă solidă şi tenace, jucătorii respectivi au căzut pur şi simplu, de parcă i–ar fi deocheat cineva. Ei au pierdut la Madrid, în faţa Spaniei, cu scorul inimaginabil de 9-0... Nici F. C. Afula n-ar fi încasat atâtea goluri într-un singur meci.

În al doilea rând, acuşi-acuşi, avem, la 5 septembrie, meciul cu Cipru. Care Cipru, oricât ar fi el de insulă, nu e nici San Marino, nici Andorra, nici Lichtenstein. Dimpotrivă... După care vine întâlnirea cu Spania, la Madrid, unde, în mod normal, nu putem conta pe puncte: ibericii ne-au învins la Ramat Gan cu 2-1. Asta înseamnă că pentru a ocupa locul II în grupă (întrucât raţiunea îţi spune că locul I va fi ocupat de Spania) şi a avea şanse de calificare în turneul final, trebuie **musai** să-i învingem pe ciprioţi şi acasă şi în deplasare. Atenţie, Shlomo Sharf, atenţie, copii! În fotbal e ca şi în politică. Astăzi eşti "meleh Israel", mâine te ia poporul cu huo şi la oase!

Dar până una-alta să vedem care este situaţia primelor clasate în grupa a şasea (grupa noastră). 1) Spania – 12 puncte (din 5 jocuri); 2) Israel – 10 puncte (din 5 jocuri); 3) Austria – 10 puncte (din 6 jocuri); 4) Cipru – 9 puncte (din 5 jocuri).

Pentru cititorii noştri mai intelectuali şi mai puţin iniţiaţi în tainele campionatului, să notăm că de calificat în turneul final se califică automai primele clasate din fiecare grupă. Cât despre ocupantele locului II, cele mai bine clasate dintre acestea (după numărul de puncte) se vor întâlni între ele, în meciuri directe (la sânge deci) pentru câteva locuri în finală...

P. S. Să notăm cu plăcere că în aceeaşi seară când noi am făcut uff! românii făcură acelaşi lucru. Naţionala antrenată de Victor Piţurcă – şi având-l în rândurile ei pe Hagi, revenit la naţională – a învins Ungaria la Bucureşti cu 2-0. Băieţii lui Piţurcă au împuşcat doi iepuri dintr-un foc: 1) au şanse mari, mari de tot, să ocupe locul 1 în grupă şi 2) au realizat cea dintâi victorie asupra Ungariei, din istoria meciurilor româno-maghiare.

Căutăm

AGENT DE PUBLICITATE

Persoană dornică să procure reclame pentru publicaţie în limba română

Bine remunerat

☎ **03-5227269**

IOSEF EUGEN CAMPUS

Saul Steinberg. Dincolo de moarte

A murit Saul Steinberg, desenatorul şi pictorul de renume mondial. Pe vremuri, prin anii optzeci, "L'Express" îi închinase coperta şi un articol substanţial. Acum, la dispariţia lui, ziarele americane i-au închinat pagini întregi, ca unei celebrităţi de prim ordin.

Am fost coleg cu Saul Steinberg la Liceul Matei Basarab din Bucureşti. De la început am descoperit afinitatea noastră spirituală. Reţinuţi şi solitari amândoi, ne-am întâlnit totuşi. S-a legat între noi o prietenie pe care nici anii (nu ne-am văzut aproape cincizeci de ani), nici zecile de mii de kilometri care ne despărţeau (el, în America, stâlp al vestitei reviste "The New Yorker", eu în Israel) nu au putut-o atinge. Când ne-am revăzut, aici, la Tel Aviv, parcă nimic nu se schimbase. După cincizeci de ani, ne regăseam aceeaşi prieteni adevăraţi, apreciindu-ne reciproc, bucurându-ne să ne simţim indisolubil legaţi sufleteşte.

Despre prima noastră reîntâlnire şi despre ideile lui cu privire la artă am scris, pe vremuri, un articol la "Viaţa Noastră". În "Minimum" am publicat două articole: "Saul Steinberg pictor al timpurilor noastre (ianuarie 1988) şi "Descoperirea Americii" (august 1993).

Acum, cutremurat de pierderea acestui prieten, nu vreau, nu pot să vorbesc despre arta lui. Vreau să-l evoc ca om şi ca prieten. De-a lungul anilor, ne-am scris. Uneori m-a chemat la telefon, după ce făcuse eforturi neobişnuite să-mi descopere numărul de telefon neînscris în anuar. Mi-a trimis cărţile lui cu reproduceri şi câteva desene originale.

Am recitit acum corespondenţa noastră. Cu emoţie. Şi cu pietate.

Dată fiind importanţa personalităţii sale, îmi îngădui să reproduc câteva dintre scrisorile lui din ultimii ani.

❖

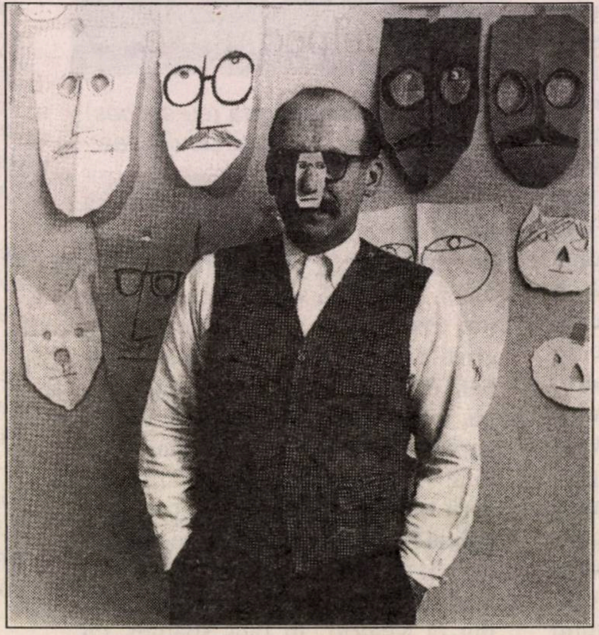

Steinberg, şi câteva autoportrete; iar pe nas, ceva în semn că nu şi-a luat nasul la purtare

Dragă Eugen, e posibil că nu ţi-am răspuns? Scrisorile tale sunt plăceri mari, o legătură dintre prea puţinele luminoase din Ţara Neagră. Mă gândesc des la tine şi vorbesc despre tine cu gratitudinea pe care ţi-am explicat-o când ne-am văzut în Israel. Sper că o să ne revedem curând. O să-ţi telefonez. Eşti liber în timpul zilei? Poate că o să facem un mic voiaj.

Tinereţea mea de acum e un fel de adolescenţă, cu toate neplăcerile, incerteţea şi neliniştea. Credeam că la vârsta mea o să fiu calm, serenitate, sagesse – O fantesie – Multe plăceri în intelect. – Asta este asigurarea noastră. Adevărat?

Îţi doresc un an bun, sănătos şi mulţi ani cu familia. Cu drag, Saul (scrisoare din 1 octombrie 1987).

Dragul meu Eugen, Am avut deodată o mare curiozitate să recitesc Ovid (nota mea: alăturat, mi-a trimis din "Tristia" lui Ovidius, Elegia III, în originalul latin şi în traducere engleză). *Elegia din care mi-au rămas în minte numai primele trei versuri.*

A fost întotdeauna o ţară de exil.

Citesc Elias Canetti – autobiografia. Născut la Rusciuk – un exil sefardic.

Recunosc o complexitate care la timpul copilăriei îmi dădea confusie, aş fi vrut să fiu normal adică primitiv.

Sper că o să te vizitez – Când? O să-ţi scriu, curând. – Am multă dorinţă să-ţi vorbesc. – Israel e constant în mintea noastră, însă în America unul devine naiv.

Sper că eşti sănătos şi agil, cum erai când te-am revăzut. – Aici totul e bine.

Cu drag, Saul (scrisoare din 12 februarie 1988).

Dragul meu Eugen, Îţi scriu în sfârşit. Îmi place când primesc de la tine, că te gândeşti la mine. Tu eşti printre puţinii prieteni din mintea mea la care mă gândesc cu respect şi plăcere.

Îţi mulţumesc pentru revistă (nota mea: este vorba de "Minimum", în care apăruse articolul meu despre Saul Steinberg) *şi vorbele scrise.*

Nu reuşesc să fac pace cu limba (română) *scrisă, adică tipărită. E o problemă de care am vorbit în trecut şi e probabil mai profundă ca simptom decât apare.*

În zilele astea lucrez bine, cu plăcere, cu obosire plăcută care trece cu câteva minute de somn. E un timp nou în care eliminez multe idei, lume, etc. din trecut. – Poate, cine ştie? o să ajung la sapienţa care ne-a fost promisă. Sper să te văd – de data trecută era mi se pare

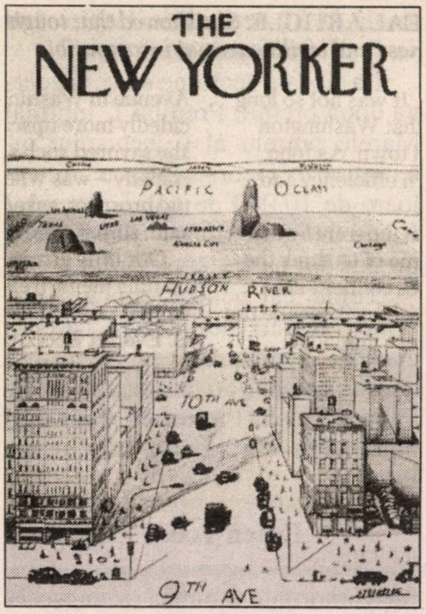

O copertă de Steinberg pentru revista "The New Yorker": aici s-a lansat, în citadela spiritului new-yorkez

în decembrie și era timp plăcut, un fel de primăvară. – Crezi că e un timp bun?

Ziua mea a fost în Iunie, am ignorat-o. (Vezi, e o limbă fabricată.) Îți doresc toate bune, sănătate și agilitate, împreună cu soția ta și cu toții.

Am să-ți scriu mai des. Cu drag, Saul (scrisoare din 2 octombrie 1988).

Dragul meu Eugen, Am primit scrisorile tale cu plăcere și îți trimit câteva reproduceri de desene.

Sunt sigur că ești printre puținii – unicii chiar – care conservă în minte copilăria, cu precizie. – La timpul miraculos, (…) într-un period de calm (mai mult sau mai puțin) care a fost timpul de Liceu.

Sunt desene intime, pentru plăcerea ta și Angela.

Sper să vin în vizită la toamnă. O să-ți telefonez la timp.

Sunt la țară, la mare – și în teorie o să stau până în Noiembrie.

Limba asta de păstori mi-e greu de vorbit și mai greu de scris. E un fel de problemă să explici precis cu un vocabular redus. – Poate că problemele păstorilor reduce (sic!) totul la esențial și concis – un fel de poesie.

Cu drag Saul (scrisoare din 31 iulie 1994).

❖

M-am întrebat mereu – și mă întreb și acum, retrospectiv – de ce s-o fi încăpățânat prietenul meu Saul să-mi scrie românește. Evident, era conștient de neîndemânarea sa în folosirea vocabularului "redus" și neprecis (sagesse, agilitate, serenitate: am reprodus scrisul lui întocmai). Pe de altă parte, știa că eu mă descurc cu engleza foarte bine, nu ar fi reprezentat nici o problemă pentru mine să-l înțeleg în englezește.

Era însă, cum bine spune el însuși, o problemă care-l preocupa: o problemă "mai profundă decât apare". Legătura lui cu copilăria, cu "țara de exil", "Țara Neagră", cum o numește el îndurerat, exista totuși. Ceva îl lega, în adâncuri, de acea "primitivitate" a "păstorilor". Recunoscuse acele tendințe caracteristice de a "reduce totul la esențial și concis – un fel de poesie".

Mi-e dor de tine, Saul. DINCOLO DE MOARTE!

Înfățișând în culori negre situația economică a României, premierul Radu Vasile a declarat:

"Resursele României au secătuit atât încât nu a mai rămas nimic de furat".

Cum, nimic, domnu' Vasile? Furați-i pe hoți și-o să vedeți că în două luni de zile România devine una din cele mai bogate țări din Europa!

În editura "Integral" din București
a apărut noul roman
"Bătrânul ieri
și nenăscutul mâine"
(190 pag.)
de LIANA MAXY

Este un roman al emigrației și se referă la noi, evreii reveniți în patria strămoșilor.
La fel ca și în precedentele sale volume:
"NUCLEUL MAGIC" (1986) 482 pag.
(biografia pictorului M. H. Maxy și a familiei sale)
și "PUNCTELE MELE CARDINALE" (1994) 196 pag., cuprinzând: versuri, nuvele, evocări, portrete, interviuri, impresii de călătorie, autoarea folosește o autentică limbă literară, un ritm alert și un stil propriu.

Cărțile pot fi obținute trimițând un cec bancar sau poștal pe adresa: P.O.B. 1114, Ramat Gan 52111. Tel.: 7519839

- **BĂTRÂNUL IERI ȘI NENĂSCUTUL MÂINE – 40 shekeli**
- **PUNCTELE MELE CARDINALE – 40 shekeli**
- **NUCLEUL MAGIC – 60 shekeli**

Concursul internaţional de interpretare "George Enescu"

Sub egida Ministerului Culturii din România, în perioada 24-31 octombrie 1999 va avea loc la Bucureşti Concursul internaţional de vioară, pian şi canto organizat în cadrul Festivalului internaţional "George Enescu", sub direcţia artistică a lui Lawrence Foster.

Preşedinţii juriilor vor fi Arie Vardi (din Israel) pentru secţiunea de pian, Ileana Cotrubaş pentru secţiunea de canto şi Tibor Varga pentru secţiunea de vioară.

Participanţii, fără deosebire de cetăţenie, trebuie să fie născuţi după 15 august 1966. Taxa de înscriere este de 100 dolari. În ziua de 23 octombrie 1999 va avea loc tragerea la sorţi a ordinii de intrare în concurs. La fiecare secţiune concursul va avea două etape eliminatorii, care se vor desfăşura între 24-27 octombrie 1999, etapa semifinală la 28 octombrie 1999, iar etapa finală la 31 octombrie 1999, când va fi şi festivitatea de premiere.

La fiecare secţiune se vor decerna două premii: Premiul I, intitulat Marele premiu al Concursului internaţional "George Enescu", în valoare de 10.000 de dolari, Premiul II, de 6.000 de dolari, şi eventuale premii din partea sponsorilor.

Tematica pentru concurs cuprinde lucrări de muzică barocă, clasică, romantică; cei mai moderni compozitori propuşi sunt Sibelius, Ravel, Prokofiev, Bartók şi bineînţeles compoziţii de George Enescu.

Eugen Todea – Bucureşti

Dreptul la replică

Stimate domnule director,

În numărul 143 din februarie 1999 al revistei Dvs., la rubrica "Poşta" a apărut o notiţă semnată de ing. I. Marcusohn (nu figurează în evidenţele noastre ca membru al Comunităţii din Bucureşti – nici adeziune, nici cotizant, nici enoriaş, nu se găseşte nici în cartea de telefon).

Ca drept de replică vă rugăm să inseraţi cele câteva precizări de mai jos:

1. Problemele cu care Federaţia noastră se confruntă, după moartea Şef Rabinului Dr. Moses Rosen z.l., sunt foarte multe, au diferite cauze care se cumulează în domeniul efectelor.

2. Comunitatea din Bucureşti are în prezent trei sinagogi care funcţionează zilnic şi o sinagogă care funcţionează numai sâmbătă, se organizează Oneg-Şabat în fiecare vineri seara (la care iau gratuit masa 30-40 persoane, în special tineri), la unele sinagogi în fiecare sâmbătă au loc Şaloş Seudot. În afara celor peste 700 asistaţi din Bucureşti, se acordă pachete cu alimente şi ajutoare băneşti. Funcţionează Talmud Tora având cursuri de ivrit şi istoria evreilor, 5 formaţii muzicale cu activitate deosebită, cicluri de conferinţe etc. De asemenea avem 3 cimitire care sunt bine îngrijite. Şi în Bucureşti nu mai sunt 100.000 de evrei, ci doar circa 5.000, mare parte în vârstă.

Toate acestea au fost continuate şi după decesul Şef Rabinului Dr. Moses Rosen z.l. de către Rav Eliezer Glantz, mai întâi singur, timp de peste un an, iar mai apoi împreună cu Rabinul Yehezkel Mark şi în prezent alături de Marele Rabin Menahem Hacohen.

3. Rav Eliezer Glantz este bun vorbitor şi de limbă română, iar alocuţiunile Marelui Rabin Menahem Hacohen sunt rostite în idiş sau ivrit, toate fiind traduse şi în limba română tocmai de... Rav Eliezer Glantz. Astfel afirmaţiile D-lui I. Marcusohn nu sunt întemeiate.

4. Comunitatea nu face discriminări între rabini, iar toate hotărârile de mare importanţă, religioase sau sociale, sunt luate numai după consultarea organelor competente.

Din motivul întăririi vieţii religioase a comunităţii noastre, am căutat un rabin cu abilitatea de a înţelege structura şi necesităţile situaţiei în care se află comunitatea noastră. În acelaşi timp am dorit să fie o autoritate rabinică recunoscută în "lumea rabinică".

Suntem fericiţi că Marele Rabin Menahem Hacohen a fost apropiat comunităţii noastre de mult timp, vizitându-ne de nenumărate ori la invitaţiile făcute de Rabinul Moses Rosen z.l.

Domnia Sa a răspuns afirmativ la dorinţa noastră de a onora memoria Rabinului Moses Rosen z.l., venind ca voluntar pentru a fi Şef Rabinul Cultului Mozaic din România.

Marele Rabin Menahem Hacohen este aici de aproximativ un an şi jumătate şi suntem bucuroşi să afirmăm că viaţa religioasă este mai puternică şi împreună cu lucrătorii cancelariei Rabinice depune o activitate sfântă pentru menţinerea standardului vieţii religioase în această comunitate.

Regăm revista ca pe viitor, înaintea publicării unor asemenea aşazise informaţii, să verifice exactitatea celor afirmate, pentru a nu produce confuzii în rândul cititorilor din Israel şi de aici.

Vă încredinţăm de consideraţia noastră şi vă dorim mult succes în continuare în activitatea Dvs.

Preşedintele Comunităţii
Evreilor din Bucureşti,
Prof. Ing. Osy Lazăr

Papa Ioan Paul al II-lea a anunţat la Vatican că în curând va veni sfârşitul lumii.
Ştiţi ce? Aşa ne trebuie!

STAN VLAD

Corespondenţă din Bucureşti

După atâtea eclipse politice, avem şi una de soare!

- **Japonezii vin la Bucureşti să vadă eclipsa**
- **Oh, dacă n-ar fi venit Papa catolic în România, poate că scăpam**
- **Ce prevăd călugăriţele de la mânăstirea Pasărea**

Dacă e să ne luăm după informaţiile oferite de agenţiile turistice, vara aceasta, cu precădere în luna august, se vor afla în România foarte mulţi turişti israelieni, atraşi de evenimentul nr. 1 al sfârşitului de mileniu: eclipsa totală de soare din august 1999. Întrucât, conform tradiţiei, revista noastră nu apare pe 1 august, având un fel de eclipsă de… o lună (ca să fim în temă), am gândit că ar fi bine să vă dăm de-acum câteva informaţii despre calea pe care o va urma, deasupra României, umbra lăsată de Lună pe Terra.

S-o spunem de la început: Ungaria, România şi Bulgaria constituie opţiunile cele mai favorabile pentru observarea eclipsei. Litoralul Mării Negre oferă cea mai mare probabilitate de a observa cu succes eclipsa, având un climat cu soare generos şi brize care mai răcoresc atmosfera încinsă din luna august.

Ca să fiţi… cunoscători ai ultimei eclipse totale de soare a secolului 20, vă informăm că aceasta începe în ziua de 11 august 1999 în nordul Oceanului Atlantic, cam la 300 kilometri la sud de Noua Scoţie, la ora 9.30.57 (ora Londrei, oră după care vom... măsura şi noi evoluţia eclipsei). Durata maximă, aici, va fi de 47 de secunde. Pe la orele 10.10, eclipsa se va afla pe coasta sud-vestică a Angliei, ajungând deci în prima zonă populată. Aici, eclipsa va fi extinsă pe 103 kilometri lărgime, iar durata ei va fi de 2 minute. Continuându-şi drumul, cu o viteză de 0,91 kilometri pe secundă, eclipsa va ajunge pe coasta Normandiei la orele 10.16. Parisul – Oraşul Lumină – nu va fi întunecat; eclipsa (în marginea ei nordică) trece la 30 kilometri la nord de Paris şi deci cei ce se vor afla acolo vor fi martorii doar ai unei eclipse parţiale. În schimb, cei din Metz, mai norocoşi, pot observa o eclipsă totală ce va dura 2 minute şi 13 secunde, la orele 10.29. Şi cei din Germania, din Stuttgart, vor avea parte de 2 minute şi 17 secunde de eclipsă totală. Totul este ca norii – care stăruie cam tot timpul în această parte a Germaniei, ca şi peste Austria, spre care se îndreaptă eclipsa – să nu acopere cerul. Vienezii vor avea parte tot de-o eclipsă parţială.

Ne oprim asupra unor astfel de date, întrucât israelienii – recunoscuţi ca turişti entuziaşti – pot fi oriunde în Europa în acea zi de 11 august 1999. Deasupra Ungariei eclipsa îşi începe… marşul ei triumfal (orele 10.47). Renumitul lac Balaton se află în întregime în interiorul coridorului format din umbră, durata eclipsei totale, pe linia de centru, fiind de 2 minute şi 20 secunde, la ora 10.50. Deci, Budapesta (la 40 de kilometri la nord de linia umbrei) n-are parte decât de-o eclipsă parţială.

Şi iată-ne ajunşi în România. Aici, la orele 11.03.04 (deci la orele prânzului, 13.03.04) se petrece momentul cel mai important al eclipsei, când axa umbrei lunare trece cel mai aproape de centrul Pământului. În acest moment, epicentrul umbrei lunare se găseşte pe dealurile central-sudice din România, foarte aproape de Rm. Vâlcea. Lărgimea coridorului format de umbra lunară este acum de 112 kilometri (cea mai mare), Soarele se află la 59 de grade deasupra orizontului, iar durata eclipsei totale atinge maximumul: 2 minute şi 23 de secunde! Patru minute mai târziu (11.07) Bucureştiul va fi acoperit de umbra lunii pe Terra, situându-se pe linia centrală a umbrei, la mică distanţă de momentul totalităţii maxime. Durata eclipsei totale va fi aici de 2 minute şi 22 de secunde.

Peste câteva minute şi respectând cam aceleaşi coordonate (v-am cam plictisit cu atâtea cifre!), eclipsa totală ajunge la Marea Neagră. Constanţa şi staţiunile de pe litoralul românesc – aflate în partea centrală a coridorului umbrei – oferă cea mai mare probabilitate (63%) de a observa cu succes eclipsa în toată splendoarea ei.

Şi ca să nu vă lăsăm cu ochii în soare după ce va trece eclipsa pe litoralul Mării Negre (aceasta atinge şi o parte a litoralului bulgăresc, până la portul Varna), vă informăm că umbra va ajunge pe coasta nordică a Turciei, spre est, la 150 de kilometri de Ankara, deci prin zone neatractive turistic, cam pe la orele 11.21. Apoi, umbra trece rapid peste nord-vestul Siriei, intră în Irak, la 220 de kilometri la nord de Bagdad, şi pătrunde în zone muntoase şi deşertice din Iran. Între timp, lărgimea coridorului se reduce la 85 de kilometri, iar Soarele ajunge la 22 de grade deasupra orizontului vestic.

Intrând la orele 12.28 în India, umbra alunecă de-a lungul peninsulei cu mare viteză, iar durata eclipsei, pe linia centrală, scade sub un minut. La orele 12.36.23, umbra se va pierde în apele Golfului Bengal, cu alte cuvinte eclipsa se reîntoarce în spaţiu, de unde nu va mai reveni până în secolul următor (ca să aibă şi nepoţii noştri o bucurie de genul ăsta!).

Umbra lunii va străbate pe Terra, de-a lungul a 3 ore şi 7 minute, o distanţă de aproximativ 14.400 kilometri, acoperind 0, 2 la sută din suprafaţa Pământului.

Un asemenea eveniment, ce se petrece la sfârşit de mileniu, când a pătruns peste tot febra festivităţilor de tot felul, a pus în mişcare toate forţele pământului, şi cele ale binelui, dar şi cele malefice. Oricum, România este asaltată în primul rând de cereri turistice, îndeosebi pentru prima parte a lunii august 1999. Japonezii, bunăoară (cu capete mai... organizate) au contractat, în totalitate, hoteluri în Bucureşti şi pe litoral. O serie de firme produc cantităţi uriaşe de ochelari speciali pentru a putea vedea eclipsa, ştiind că altfel există pericolul unor tulburări oculare. Dar câţi nu se agită pentru acest eveniment – adevărată mană cerească – cu gândul că în câteva zile se vor face… oameni! Alte forţe, însă, propovăduiesc tot felul de apocalipse. Faptul că în acest an (1999) a venit Papa catolic în ţară ortodoxă şi cerul se va întuneca total, fie şi pentru puţine minute, constituie semnele cele mai sigure că sfârşitul lumii este foarte aproape; la nivel popular, această credinţă face mulţi adepţi.

Dintre toate, cele mai "sigure" (datorită vehemenţei cu care sunt susţinute) sunt prorocirile călugăriţelor de la Mânăstirea Pasărea de lângă Bucureşti. Ele afirmă că odată cu eclipsa se va produce erupţia unui vulcan uriaş care va provoca un mare cutremur. "Prima oară – spune maica Antia – oamenii au pierit în apă şi a scăpat doar Noe. Acum, oamenii vor pieri prin foc".

Şi dacă tot am luat-o cu prorocirile, să mai notăm câteva: Antihristul s-a născut şi trăieşte în America. Şi cine credeţi că e mama lui? Aţi ghicit: o evreică! Din cauza acestui antihrist va porni cel de-al treilea război mondial, care va însemna sfârşitul lumii. Acest sfârşit e-aproape, adică în acest an!

Aşa că, prea mult… nu mai avem! Până una-alta să părăsim lumea premoniţiilor şi să reintrăm în lumea reală, mai precis în cercurile înalte, adică politice, din România, unde discuţiile au cu totul alte subiecte. Câţiva (din păcate foarte puţini) cu capul pe umeri şi mai bine... mobilat, sunt de părere că anul acesta ni s-au oferit câteva şanse pe care ar trebui să le exploatăm la maximum, pentru binele ţării: declaraţiile premierului britanic, Tony Blair, făcute la Bucureşti, care sunt nişte promisiuni excelente, vizita (şi efectul acesteia) Papei în România, eclipsa totală de soare şi peste toate acestea războiul din Iugoslavia, care, cu toate nenorocirile de-acolo, a adus România în primul plan al atenţiei generale a americanilor şi vest-europenilor.

Cei… luminaţi (ca să le zicem aşa) sunt însă sceptici; ei nu cred că politicienii români actuali, atât cei de la putere cât şi cei din opoziţie, vor înţelege sensurile reale ale acestor evenimente (ca şi ale altora mai mici) şi vor şti să facă ceea ce trebuie pentru a scoate ţara din necazurile în care tot ei au adus-o. Din păcate s-ar putea ca scepticii să aibă dreptate, ţinând cont de acţiunile concrete (nu de declaraţiile demagogice) pe care le întreprind zi de zi politicienii români, după cum îşi apără şi îşi satisfac interesele lor, în timp ce pe cele ale ţării şi ale cetăţenilor acesteia le calcă în picioare.

◆

Cum scriam mai sus, România a început să intre în centrul atenţiei generale. Războiul din Iugoslavia a schimbat şi va schimba multe în această zonă a lumii. În bine, dar şi în rău. Până o să vedem cum o să fie binele, să consemnăm faptul că România a devenit o rută obligatorie pentru traficul de droguri! Vechii rute care venea dinspre Orient pe Marea Neagră, trecea prin Transilvania spre Ungaria şi-apoi spre ţările occidentale, i s-a adăugat una mult mai… grasă, ce trecea prin Iugoslavia. Din Bulgaria, ruta intră acum în România, trece prin sudul ţării şi ia drumul occidentului. Capturile sunt mari, dar… scăpările sunt şi mai mari. Nenorocirea este că din ţară de tranzit şi de depozitare, România a devenit şi consumatoare. Dar, ca şi în atâtea alte domenii de "viaţă nouă" (capitalistă), ţara a fost prinsă pe nepregătite. România nici nu are măcar o lege privind combaterea traficului şi consumului de droguri, nu are încă forţe poliţieneşti bine instruite şi bine dotate; nu are decât un singur medic specialist în toxicomanie!

◆

Ne oprim aici. A venit vara, a venit vacanţa mare. Pentru toţi. Grijile rămân la urmă. Vă urăm să vă bucuraţi din plin de vacanţa verii anului 1999!

Sunteţi în vârstă sau suferinzi?

Gabriella Rozen

○ **Vă asigură personal auxiliar devotat din România şi Ungaria pentru ajutor şi îngrijire 24 de ore**
○ **Rezolvăm obţinerea autorizaţiilor de lucru**
○ **Consultaţii şi îndrumare profesională – gratuit**
○ **Sub controlul Ministerului Muncii**

Tel. 03/522-6976, 051/204-147
între orele 9-17

EMANUEL VALERIU
BUCUREŞTI

Tot eclipsa, dar văzută prin ochelarii lui Topârceanu

Marile evenimente (cu excepţia celor politice, care, până a deveni "mari", sunt mai curând triste şi, oricum, imprevizibile) trebuie prevăzute din timp, planificate – dacă s-ar putea – astfel încât ele să nu ne găsească nepregătiţi, atât ca persoane fizice cât şi ca naţiune.

Cred că nu mă înşel afirmând că simţul prevederii este un atribut de prim rang în ordinea celor care-l definesc pe om, chiar dacă şi lumea animală este înzestrată cu această calitate, amănunt care nu diminuează în nici un fel superioritatea regnului căruia îi aparţinem.

Mai cred, de asemenea, că din acest izvor al prevederii s-au născut multe ştiinţe, a căror enumerare mi-ar lua mult spaţiu, aşa încât mă voi referi la una singură, pe care o apreciez ca fiind cea mai convingătoare în susţinerea punctului meu de vedere: astronomia! Ei bine, nu cunosc o altă ştiinţă capabilă să prevadă evenimente astrale, ale căror date pot fi comunicate celor interesaţi cu zeci, cu sute, cu mii de ani înainte. Celor mai multe le vor fi contemporani urmaşii generaţiilor de astăzi, dar gândul nostru îi va însoţi fără ca ei să bănuiască măcar.

Pentru aceste motive, dar şi pentru multe altele, vestea că cerul ţării noastre va oferi în luna august lumii întregi spectacolul rarisim al unei eclipse, spectacol pentru a cărui producere sau repetare sunt necesare adeseori secole, dacă nu şi mai mult timp, este un motiv de mândrie naională, fără îndoială! Ca ochii întregului mapamond să fie aţintiţi, chiar şi numai pentru câteva minute, asupra ţărişoarei noastre echivalează, ba chiar şi întrece, o posibilă, să zicem, victorie a echipei naţionale de fotbal a României într-un Campionat mondial!

Către această eclipsă se îndreaptă, de aproape un an de zile, atenţia cetăţenilor lumii de pe toate continentele. Iar noi ştim asta şi aşteptăm să se întâmple aşa. Câţi oameni s-au gândit să fie martorii acestei extravaganţe planetare? Iată o întrebare care i-a preocupat pe gospodarii naţiunii, îndemnându-i să fie demni de precizia previziunii savanţilor. Cum să răspundem corespunzător acestui dar al naturii? Pregătindu-ne să ne primim oaspeţii, să ne valorificăm şansa. Asta înseamnă a pune la treabă turismul naţional şi, în primul rând, pe cei care-l diriguiesc. S-au făcut auzite voci în parlament, în guvern, s-au publicat articole în presă, au putut fi urmărite emisiuni de televiziune, s-au avansat valuri de propuneri şi s-au exprimat speranţe. Cel mai interesant subiect mi s-a părut evaluarea numărului celor care vor face drumul până în România pentru a fi părtaşii epocalului eveniment. S-au avansat cifre optimiste. S-a vorbit despre hotelurile unde vor sta musafirii eclipsei, cât îi va costa sejurul şi cât va intra în buzunarul naţiunii. Au fost luate în calcul şi posibilele concurenţe, reprezentate de unele ţări vecine de unde, se bănuia că eclipsa noastră ar putea fi văzută, spionată... Dar ne-am liniştit. Tot de la noi cerul îşi va oferi, integral, misterul. Aşa încât hotelurile sunt ca şi până acum un an-doi, poate chiar mai de mult, starea drumurilor la fel de precară; "oferta", ca să folosesc un termen de "piaţă", nu adaugă nimic fenomenului ceresc. Şi totuşi, eclipsa continuă să se menţină în actualitatea ştiinţifică, verbală, ca şi în cea de intenţii. Mă întreb, cu sinceritate patriotică, ce s-ar mai putea face, în afara discursurilor, pentru a reţine eclipsa pe cerul patriei mai mult decât au prevăzut astronomii? Să se înfiinţeze curse ale Taromului care să lege Bucureştii de toate ungherele lumii, să fie provocaţi prin sateliţi străinii şi aşteptaţi pe orice cale: de aer, de apă, de uscat. Întreprinderea Optică Română (I.O.R.) să fie privatizată în sistem de urgenţă, la orice preţ şi orice comision, pentru a produce serii de ochelari protectori (pentru miopi ca şi pentru presbiţi), ştiindu-se, de pe acum, că marea particularitate a eclipsei este aceea că... nu poate fi privită fără pavăza lentilelor fumurii până la negru absolut; să fie interzisă vânzarea oricărui obiect de sticlă, de la geamuri până la farfurii (transparente), ca nu cumva şmecherii de peste hotare şi traficanţii autohtoni, pe care am cam început a-i cunoaşte, să le transforme în cioburi afumate, compromiţând astfel producţia I.O.R. şi evitând trecerea ei în... conservare; tarifele convorbirilor telefonice interne, dar şi internaţionale, să fie aliniate celor din marile state occidentale, iar la saloanele de coafură, frizerie şi cosmetică să se introducă, pentru perioada eclipsei, plata în valută forte. Întreaga *mass-medie* să publice declaraţii ale oamenilor politici aflaţi la putere, cât şi interviuri cu cetăţeni români, din care să reiasă sincerul ataşament al ţării la politica NATO, cu condamnarea sârbilor agresori, chiar dacă până atunci conflictul din Iugoslavia se va fi sfârşit şi dacă – evident! – această ţară va mai figura pe harta Europei. Conducerea superioară a statului nostru să trimită mesaje de simpatie, cu prilejul marelui eveniment astronomic reprezentat de eclipsă, şefilor altor state şi, în primul rând, celor de care ne leagă vechi şi trainice relaţii frăţeşti (SUA, Germania), ca şi celor din Uniunea Europeană, F.M.I., Banca Mondială etc.

În fine, sunt convins că multe minţi ascuţite, lucide şi patriotice se gândesc încă şi la alte soluţii, fără îndoială mai eficace decât cele sugerate de mine. Timpul nu este pierdut.

Demne de a fi luate în considerare mi se par sugestiile oferite de George Tomârceanu, autorul nemuritoarelor "Balade vesele şi triste", care-şi intitula un strălucit pamflet, inspirat tot de un eveniment… luminos, "Focul de la Moreni". Rugându-mi eventualii cititori să înlocuiască, de fiecare dată, sintagma de mai sus cu "eclipsa", vă las în tovărăşia câtorva scurte fragmente din care vor reieşi asemănările dintre cele două evenimente, dar şi unele măsuri oficiale posibile, încă:

"Guvernul a instituit pe lângă Focul de la Moreni (eclipsa, n.m.) *o comisiune permanentă de oameni serioşi, care veghează să nu i se întâmple nimica rău".* (…) *"Născut şi crescut în ţară, neaoş ca o înjurătură aruncată admirativ progresului tehnic abătut pe plaiurile lui Tugomir Basarab, Focul de la Moreni* (eclipsa, n.m.) *s-a încrustat în obişnuinţele noastre şi a devenit pentru străini culoare locală, ca o datină străbună".* (…) *"Nimeni nu-şi mai poate permite acum să spună că suntem o ţară eminamente agricolă. Am fost.* (Ce simţ de prevedere la G. T.! Minune! n.m.) *Acum devenim o ţară industrială şi eminamente politică…". "El* (focul, n.m.) *nu şi-a pus mintea cu o biată dugheană provincială de mărunţişuri, ci lucrează numai în sferele înalte ale capitalismului internaţional".* (Ce ziceţi, oameni buni, vorba lui Tucă, de câtă premoniţie străbate din numai două-trei rânduri scrise cu câteva decenii în urmă? n.m.) Dar să continuăm citatele: *"Gândiţi-vă numai ce chilipir ar fi fost pentru elveţieni să aibă ei, la ei acasă, Focul nostru de la Moreni. Ce hoteluri somptuoase ar fi răsărit în preajma lui ca din pământ, ce ascensoare, ce funiculare, ce trenuri electrice! Încăput pe mâna unui consorţiu italian – "Società del Fuoco di Moreni" – sau englez – "The Fire of Moreni Company Ltd." –,* focul (eclipsa, n.m.) *nostru prahovean ar fi ajuns până acum să nu-l mai cunoşti, să crezi că ai de a face cu cine ştie ce foc* (eclipsă, n.m.) *de viţă nobilă de pe vremea cruciaţilor, care în viaţa lui nu a semănat la culoare cu mămăliga şi n-a urlat la stele ca un câine ciobănesc, care cobeşte tot a pagubă".* (…) *"În adevăr, ce nu s-ar putea face când ai la dispoziţie asemenea foc!* (eclipsă, n.m.)". *"O reclamă bine întreţinută, cu fotografii şi prospecte, cu emisari răspândiţi în toată lumea, ca să momească turiştii* (ei, dacă ar fi existat atunci Internetul, ideea nu i-ar fi scăpat agerului G. T., n.m.) *şi mai ales cu articole alarmante prin gazetele noastre şi cele străine* (că nu degeaba avem ataşaţi de presă – afirmaţia îi aparţine lui G. T., n.m.) *ar atrage necontenit atenţia Europei* (păcat, doar a unui continent? n.m.) *asupra dezastrului* (norocului, în cazul eclipsei, n.m.) *care ne-a lovit".*

Şi, în fine, alte două scurte supoziţii ale lui G. Topârceanu, pline de un amar dar viguros umor, care mă încearcă şi pe mine, când îmi aduc aminte de eclipsă…

"Şi ce bănet ar curge pe Valea Prahovei (a Dâmboviţei, n.m.)! *Câţi americani doldora de dolari şi câte americance amatoare de senzaţii rare* (că doar eclipsele nu se petrec în fiecare zi, ce naiba! n.m.) *n–ar veni să se prăjească nopţi întregi la focul* (eclipsa) *nostru românesc. Dar englezoaicele? Când ar face cunoştinţă englezoaicele cu ciobanii noştri din partea locului* (atâţia câţi au mai rămas, n.m.), *nici n-ar mai vrea să audă de elveţieni, de napolitani şi de alte focuri* (eclipse) *tocite la contactul cu civilizaţia".* (…) *"Şi fiecare englezoaică s-ar întoarce acasă cu miros tare de jintiţă în nări şi cu câte o fotografie de cioban în poşetă – «Cioban of Romania». Of! A-oh!".*

Cine are ochi de citit, să citească…

MAMAIA מַאמַאיַה

Restaurant
românesc
Grătar – pescărie

Aer condiţionat, ambianţă plăcută,
serviciu conştiincios, preţuri moderate.

Deschis zilnic între orele 12-24.

Vă rugăm a rezerva locurile prin tel. 523-7784

Vorbim şi româneşte.

Restaurantul MAMAIA

TEL AVIV, str. Ben Iehuda 192

- Noroc că există Internetul
- Un imn în ebraică
  pe strada Th. Speranţia
- Oculta iudaică
- Cine vrea să conducă lumea
- Singura invenţie tăiată-mprejur

«Nemernici, vânduţi, slugi la evreii bogaţi, distrug Ţara, de departe. O, Doamne, cum de-i laşi? Nu ai milă de biata noastră Ţară? Plânge sufletul în mine! Noroc că, o dată pe săptămână, mi-aduce fiul meu, de pe Internet, revistele dv. *(autorul scrisorii trăieşte la New York, n. red.).* E tot ce mă mai ţine în viaţă, ştiu că mai există un patriot, un om cu credinţă, care suferă şi el odată cu Ţara, pentru că o iubeşte, pentru că-i vrea binele. Vadim reprezintă speranţa şi viitorul. Este mântuirea Poporului Român. Dar, atenţie! Cei care se coalizează împotriva lui sunt lingăii, trădătorii, masonii şi evreii. Perfizi şi laşi, atacă pe la spate. Păzeşte-te, Tribunule! Poate că am să mai trăiesc ca să mă bucur văzându-te în fruntea Ţării».

❖

«Evreii au vrut să-şi creeze statul... în România».

❖

«Persoanele care au fost văzute în ultima vreme intrând în sediul din strada Theodor Speranţia Bl. S 23, al Marii Loji Masonice din Bucureşti, înainte de-a intra în sediu desfăşoară steagul Israelului şi intonează un imn în ebraică; mai sunt văzuţi membri ai masoneriei (preoţi ai Satanei), care ies chiar în faţa imobilului, purtând un şorţ ciudat, ca la un ritual».

❖

«Serviciile iudeo-maghiare se instalează la Cotroceni».

❖

«Multă lume se întreabă de ce sunt capii Ocultei Iudaice atât de răzbunători şi acaparatori. Cheia problemei este, probabil, uciderea Mântuitorului de către evrei. Neputându-se elibera de povara păcatului cumplit care apasă pe umerii lor de 2000 de ani, antichriştii evreo-khazari au încercat să-şi înfrângă complexul inferiorităţii lor spirituale printr-o animalizare completă a trăirilor afectivă. Astfel, întocmai ca un individ psihopat care se comportă violent, ca urmare a conştientizării condiţiei sale de paria al unei societăţi normale, mulţi evrei (nu toţi, fireşte) s-au impus prin violenţă, prin folosirea forţei sau a mijloacelor necinstite: camăta, specula. Acest grav handicap mental al conspiratorilor şi-a pus pecetea asupra întregii lor evoluţii istorice. Obţinerea supremaţiei mondiale a devenit un scop în sine pentru aceşti inadaptaţi ai planetei, al căror vocabular se reduce la două verbe tranzitive: "a distruge" şi "a exploata". Propagandişti ai unei istorii a imaginarului (în care ei, aşa-zişii "aleşi ai lui Dumnezeu", au fost, chipurile, persecutaţi de toată lumea), urmaşii lui Iuda şi-au construit o imagine falsă de îngeri nevinovaţi. A cam venit vremea ca naţiunile să se elibereze din lanţurile robiei iudaice, până nu e prea târziu! Câtă dreptate avea Julius Streicher, directorul ziarului Partidului Naţional-Socialist din Germania (torturat şi ucis de Ocultă pentru curajul său): "Cine luptă cu evreii, luptă cu diavolul!"».

❖

«În linii mari, planul artizanilor "Noii Ordini Mondiale" este următorul: schimbarea graniţelor statale în Europa, urmată de formarea Statelor Unite ale Europei, introducerea monedei unice, unirea religioasă sub conducerea catolicismului, instaurarea unui guvern condus de-un dictator mondial, supravegherea strictă a fiecărui individ prin mijloace optoelectronice (microcipuri, unde electronice de joasă frecvenţă etc.). Nu trebuie omis un aspect esenţial: statul conducător se doreşte a fi Israelul. De aceea, prin Monica Lewinsky şi scandalul care a urmat, Bill Clinton a fost transformat într-o marionetă ce execută orbeşte ordinele evreilor mondialişti».

(Din săptămânalul "România Mare" – director senatorul C. V. Tudor – Buc. 1999)

«Aţi auzit, stimaţi telespectatori, de măreaţa industrie evreiască? Noi credeam până mai acuşi că singura invenţie tăiată-mprejur e safe-ul şi singura inginerie cunoscută în Israel e ingineria financiară. Pe malul Iordanului se mai fac "Uzi"-uri, "Jericho"-uri şi alte grenade diverse, cum ar fi instalaţiile de aer condiţionat "Elektra" şi "Tadmor", pe care diverse instituţii de stat mioritice le importă fără licitaţie, aspect asupra căruia vom reveni. PRO-TV e însă de altă părere. Miercurea trecută, uitându-ne noi la ştirile serii, un fel de film cu Stan, Bran şi Andreea Esca, mări ce văzurăm? Văzurăm şi auzirăm cum se duce dracului industria textilă în special şi uşoară în general în patria noastră. Căci muncitorii acestor generoase ramuri sunt plătiţi ca vai de mama lor, mor de foame şi alte nevoi imperioase. Dar nu toţi, excepţie fericită fiind cei de la "Dorobanţul" din Ploieşti. Societate cumpărată de un grup industrial israelian. Reclamă mascată? Nu, fraţi tovarăşi, publicitate pe faţă!

A vorbit managerul, a vorbit o textilistă, au comentat reporterul şi comperul fericirea lucrătorului la firmă evreiască. Soluţia redresării industriei uşoare apare în concluzia explicită: vânzarea ei trusturilor străine. Cât de străine, înţelegeţi şi domniile voastre...»

(Din săptămânalul "Atac la persoană", Buc. 1999)

Publicistica politică a lui Eminescu, sau cum s-a pus la cale un mare fals și o infamie

«Odată cu dispariţia fizică a lui Petru Creţia a dispărut şi ultimul editor valabil pentru editarea ştiinţifică a operei lirice a lui Eminescu. Ce să mai spunem la secţiunea publicistică? Aici dl. D. Vatamaniuc a transportat efectiv mai toată gazetăria din "Timpul", fără nici o probă de paternitate credibilă, încât volumele de publicistică Eminescu cuprind şi articole de Slavici, Gr. Ventura şi alţii. Dar de unde să luăm azi editorii care să se dedice unei astfel de îndeletniciri de interes cultural ştiinţific naţional?»

(Dintr-un articol de Z. Ornea, în "Dilema", Buc.; pentru cititorii neiniţiaţi într-ale jurnalisticii, să explicăm despre ce e vorba. Marele poet lucrase la ziarul conservator "Timpul". El publica anumite articole sub semnătură, în vreme ce altele apăreau – aşa cum se petrece la orice ziar – nesemnate. Străduindu-se să publice cât mai multe texte antisemite în cunoscutul volum de la Editura Academiei, numitul D. Vatamaniuc – discipol demn al lui A. C. Cuza şi altora aşijderea – a atribuit lui Eminescu, cu de la sine putere (că dacă-i bal, bal să fie), numeroase texte nesemnate; şi care fuseseră scrise de diferiţi redactori ai cotidianului.)

„Românii" din Israel

«**Şerban Orescu:** ...Este foarte interesant ce-am aflat mai de mult, şi anume că în Israel, chiar până la a treia generaţie, evreii de origine română vorbesc româneşte!

Liviu Vălenaş: Nu este de mirare... Comunitatea evreilor români din Israel este foarte bine închegată, grupează aproximativ 400.000 de suflete şi, ca fapt divers, dispune de cel mai mare număr de reviste şi ziare în limba română (cu un tiraj pe măsură) din comunităţile româneşti din lume! Am spus comunitate românească, pentru că evreii din Israel se consideră legaţi pentru totdeauna de România, fapt care nu ascunde nici o contradicţie faţă de ataşamentul lor faţă de Statul Israel, din contra! Poate românii din România ar trebui să ia acest exemplu, de adevărat patriotism, de la evreii de origine română din Israel...

Ş. O.: Este perfect adevărat ce spuneţi. Evreii din Israel citesc literatură românească, ascultă muzică românească, inclusiv muzică populară, sunt legaţi de cultura română. Este foarte bine, cu atât mai mult cu cât noi, românii, i-am şi jignit, chiar dacă n-ar fi decât glumele noastre, destul de deplasate, cu ei...».

(Dintr-o convorbire a lui Liviu Vălenaş cu Şerban Orescu, de la postul de radio "Europa liberă"; în "Lumea liberă", New York 1999)

Ei spuneau că sunt revoluționari

«Un grup de infractori din Cugir care, în timpul evenimentelor din decembrie 1989, au omorât cu bestialitate un ofiţer şi un subofiţer de miliţie, este anchetat de Parchetul Militar Cluj. La data de 21 decembrie 1989, sediul Miliţiei Cugir a fost atacat de infractori aflaţi de mult în evidenţa organelor de miliţie. Aceştia au incendiat parterul clădirii, folosind peste 100 de litri de toluen şi benzină. O parte dintre miliţienii aflaţi în sediu au ars în timpul incendiului. Alţi doi, comandantul Miliţiei, căpitanul Valentin Pop, şi subofiţerul Ilie Staicu, au sărit de la etaj pentru a se salva, însă un grup de persoane aflate în evidenţa organelor de miliţie s-au repezit asupra lor şi i-au lovit cu obiecte contondente şi topoare, după care i-au stropit cu aproximativ zece litri de benzină şi toluen şi le-au dat foc. Potrivit procurorului militar criminalist Ilie Botos, cadavrele celor doi au fost profanate. Le-au fost tăiate urechile şi organele genitale, iar comandantului i-au înfipt un steag în mijlocul craniului. Unul dintre infractori a dat dovadă chiar de canibalism, mâncând pavilionul urechii unuia dintre miliţieni. Botos a declarat că acest caz este unul dintre cele mai grave pe care le-a întâlnit, fiind un caz complex de violenţă şi barbarie la limita dintre uman şi animal. Cu toate că cercetările acestui caz au început imediat, ele au fost la scurt timp abandonate din cauza presiunilor făcute asupra anchetatorilor. Cazul a fost redeschis la începutul acestui an, din ordinul generalului Dan Voinea».

(După AMPress, 1999)

Fetele și poliția

«Sfârşitul săptămânii a fost un blestem pentru prostituatele ce sălăşluiesc, noapte de noapte, prin insalubrele parcări de TIR-uri turceşti de pe şoseaua de centură a capitalei. Mai precis, vineri noapte a avut loc o amplă acţiune a Direcţiei Poliţiei de Ordine Publică – IGP, cu scopul declarat de a deranja în mod serios acest tip de infracţiuni.

Ca şi în alte rânduri, la postul de poliţie din Chiajna s-a format nucleul de ofiţeri şi subofiţeri ce urma să lovească în afacerile turcilor din parcările Anadolu şi Roata. Puţin după miezul nopţii am purces către parcarea Anadolu. Cârciuma de lângă parcare era plină ochi cu turcaleţi şi cu dame de consumaţie, Vederea "neplăcută" a uniformelor a generat o fugă ca de potârnichi a fetelor, care încercau să se evapore printre autocamioane. În mai puţin de cinci minute, un Aro şi o Dacie au fost încărcate cu nu mai puţin de 11 prostituate scoase care de prin cabinele camioanelor, care de prin camerele insalubre ale parcării (un fel de motel cu activitate de bordel de mahala). În toată zăpăceala provocată de descinderea poliţiei s-a petrecut şi o faptă hazlie. Un şofer căruia i-a fost luată “fata” din cabină a început să zbiere că deşi a plătit “regulamentar” 25 de mărci, nu a beneficiat încă de “prestaţiile” prostituatei.

După ce prima tranşă de prostituate a ajuns la “adăpost”, a urmat descinderea la parcarea Roata. Şi aici erau câteva zeci de camioane, iar în cârciumă tocmai se desfăşura un soi de petrecere cu mese riguros aranjate, cu locuri pentru personaje importante şi locuri pentru trepăduşii cotizanţi. Aerul sobru nu indica faptul că în interior s-ar sărbători ceva, ci mai curând că lucruri grave erau în discuţie.

De cum am intrat, toate privirile ne-au ţintuit iar vociferările au început abia după ce au fost “săltate” şase prostituate. Cum turcii păreau a nu ne purta prea multă simpatie, devenind chiar ameninţători (mult superiori din punct de vedere numeric), am încercat din nou o plecare rapidă. În urmă am tot auzit înjurături în turco-română. Dintre cele ce-ar face şi-un puşcăriaş din Edirne să roşească de ruşine.

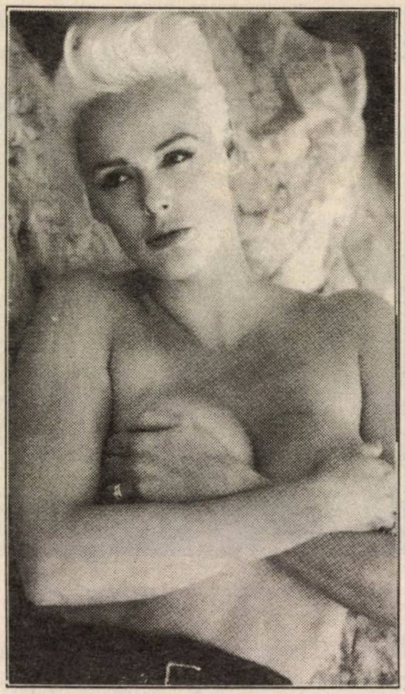

Din lipsă de spaţiu, în maşina noastră a fost băgată una dintre fete, Mihaela Nicolae (26 de ani) din comuna Vidra, judeţul Ilfov, care imediat ce-am pornit a început tărăboiul: “Sunt femeie măritată, soţul meu are garaj pe Baicului, am familie de condiţie bună. Avem prieteni, nu sunt curvă, voi protesta”. Întrebată de unul dintre poliţişti ce căuta la Roata, admite că “îşi căuta un servici”, că “a prins-o noaptea la o cafea în restaurant” şi că este certată cu soţul ei, fiind fugită de acasă. În maşină nu recunoaşte că îşi vinde nurii, dar, mai târziu, la Poliţia Chiajna, pusă în faţa unor procese verbale din trecut, întocmite pentru prostituţie, admite că se “ocupă” şi spune, contrariată de exigenţa poliţiştilor: “Doar de-aia mi-a dat-o Dumnezeu, s-o folosesc!”.

●

Iugoslavia?
Au termiNATO…

Între cele 17 păsări de noapte aduse în sediul Poliţiei Chiajna am găsit o fetiţă ce abia urma să împlinească 13 ani. Cu groază am constatat că primele semne ale feminităţii, în cazul ei, întârziaseră să apară. Un copil încă foarte fraged, picat, la capitolul şansă, printre scursori. Aflăm cu greu – era foarte speriată – că o cheamă Monica Mimiş. Spune că stă prin barăcile muncitoreşti de la “Semănătoarea”, că se prostituează de foame. Este îmbrăcată prost, recunoaşte aproape plângând că este analfabetă. Părinţii îi sunt beţivi şi spune că au aruncat-o în stradă. O întrebăm când s-a născut şi spune că în 1982, în luna 40 (???). Nu ştie ziua în care s-a născut şi nici nu pare a vrea să o cunoască. De la o altă prostituată aflăm că micuţa Monica face furori printre turcii pofticioşi de carne fragedă şi că aceştia o păcălesc foarte des la bani pentru că “aşa de proastă este că nu deosebeşte hârtiile. Ea cere, dar nu ştie cât primeşte”.

Toate cele 17 prostituate au fost amendate cu câte 200.000 de lei, bani pe care probabil nici una nu-i va plăti. Toate au câte un teanc de asemenea procese verbale şi majoritatea, până la urmă, vor petrece câteva luni într-o închisoare. Vorba uneia dintre ele: “Închisoarea este ca pe meserie. Stai, te plictiseşti şi… priveşti tavanul!”».

(Dintr-un reportaj de Andrei Antică şi Cornel Vilău, în “România liberă”, Buc. 1999)

Cu mortul după aprobare

«La Iaşi, pentru ca formalităţile de înmormântare să fie urgentate, familiile îşi poartă decedaţii în sicrie puse deasupra maşinilor, mergând cu morţii pe la diferitele instituţii care trebuie să dea aprobările de îngropare. Sunt imagini demne de Fellini. Pe căldurile mari, cortegiile vor fi purtătoare de microbi. Dar chiar şi aşa, birocraţia nu se dă bătută».

(Dintr-un articol de Carmen Dumitrescu, în “Lumea liberă”, New York, 1999)

Au furat și ei niște drumuri…

«“Toate drumurile din judeţul Botoşani ar trebui remăsurate începând cu kilometrul zero”, a declarat, într-o conferinţă de presă, consilierul judeţean Constantin Contac. Contac a explicat că unele drumuri judeţene din Botoşani au fost scurtate, un kilometru de drum măsurând 900 de metri sau chiar mai puţin. El nu a putut preciza când au fost “scurtaţi” kilometrii de pe drumurile judeţene, însă este de părere că drumarii au făcut acest lucru pentru a sustrage materiale şi pentru a fi plătiţi pentru o muncă pe care n-au făcut-o. “Muncitorii spuneau că au făcut 10 kilometri de drum, pentru care încasau sumele necesare, dar în realitate făceau 9 kilometri de drum, banii cheltuindu-se, iar diferenţa de materiale şi combustibili fiind sustrasă”, a declarat Contac. El a mai spus că drumarii se bazau pe faptul că cei care făceau recepţia drumurilor nu măsurau porţiunea lucrată, ci luau ca repere bornele kilometrice. Contac, care este şi membru în Consiliul de Administraţie al societăţii Drumuri şi Poduri SA Botoşani, a spus că scurtarea drumurilor este o metodă a angajaţilor de a fura materiale».

(Din “Lumea liberă”, New York, 1999)

Curtea Supremă de Justiție și sexul oral

Traian Chebeleu

Rodica Chelaru (dreapta), cu avocata ei, Monica Macovei

Luna trecută s-a dezbătut la Curtea Supremă de Justiţie din Bucureşti procesul intentat de ani de zile (şi tărăgănat tot de ani de zile) de ziarista Rodica Chelaru, de la postul de radio "Europa liberă", senatorului C. V. Tudor, directorul săptămânalului "România Mare". Motivul plângerii: d. C. V. Tudor a scris, negru pe alb, în coloanele publicaţiei amintite, că, aflată în Azerbaidjan, cu o delegaţie guvernamentală, d-na Chelaru ar fi făcut, într-un boschet, sex oral cu d. Traian Chebeleu, pe vremea aceea consilier prezidenţial. Ceea ce, potrivit reclamantei, constituie o defăimare gravă, inadmisibilă, care i–a produs (ca şi d-lui Chebeleu, de altfel) daune morale; inclusiv otrăvirea vieţii de familie. Întrucât delictul de defăimare intră sub incidenţa Codului Penal, ziarista cere justiţiei să-l pedepsească, potrivit legii, pe vinovat.

Dezbaterile sunt, cum se înţelege de la sine, vii şi urmărite cu pasiune de cetăţeni (şi cetăţene). Noi nu ne amestecăm în treburile justiţiei române, dar suntem de părere că magistraţii n-ar mai trebui să o frece ca până acum, nici să dea soluţii supte din deget, ci să se pronunţe asupra chestiunii într-o limbă precisă şi clară.

Cancanuri...

...întâlnim, ca de obicei, în revista V.I.P.:

“Actorul George Motoi s-a însurat a treia oară”; “Zbuciumata căsnicie a **fiului Angelei Similea,** aşa cum a văzut-o Bogdan Cristinoiu”; **“Fotbalistul Dan Petrescu** şi–a răscumpărat mireasa cu o ladă de whisky”; **“Cântăreaţa Aura Urziceanu** nu şi-a mai văzut fiul de aproape zece ani”; **“Horia Moculescu** a ieşit la pensie”; **“Nadia Comăneci** a uitat străzile Bucureştiului”; **“Regizorul de film Sergiu Nicolaescu** şi **Vadim Tudor** se ceartă ca la uşa cortului”; **“Afaceristul şi politicianul Viorel Cataramă** i-a dăruit iubitei un diamant rar”; **“Stela Popescu** este partizana îmbrăcămintei cu sclipici”.

Decese

Dem Savu, actor la Teatrul de Comedie din Bucureşti.

Constantin Nisipeanu (92), poet, exponent al avangardei româneşti.

Emmerich Schäffer (68), actor la Teatrul Bulandra în anii '60-'80; stabilit în Germania, a decedat la München.

Guvernul de la Skopie, capitala Macedoniei, a folosit metode brutale pentru a se debarasa de refugiaţii albanezi din Kosovo, care au venit cu zecile de mii în ţară şi ameninţau stabilitatea republicii.

Skopie scuză mijloacele.

ION MIHĂILEANU
Corespondenţă din Franţa

Caleidoscop parizian

- Portofelul care explodează
- Arta magică, la mare modă
- Carlos îşi dă cu presupusul
- Tenis şi sex

Hocus pocus preparatus! Aceste cuvinte mi-au rămas întipărite în minte din copilărie. Ele erau bine ascunse în subconştient până deunăzi, când am aflat de existenţa unui fenomen ciudat la ordinea zilei în Franţa. Cred că nu mă înşel (amintirile de mai bine de 60-70 de ani pot să-ţi joace feste): vorbele acestea le-am auzit în ştetelul meu, Podul Iloaiei, la un bâlci, spuse de un iluzionist înainte de a-şi începe spectacolul cu minunile sale ce ne lăsau cu gura căscată.

Care e fenomenul pe care îl evocam mai înainte? Din ce în ce mai mulţi francezi practică “magia” ca amatori! (Românul, mai cu picioarele pe pământ, îl numeşte pe profesionist, cu o uşoară ironie, scamator. Francezul îi zice “magicien”, “prestidigitateur”, cuvinte în care se subînţelege vrăjitorie, irealitate, vis…)

În capitala Franţei există un magazin, “Paris magic”, unde-ţi poţi cumpăra tot felul de trăznăi: un portofel care explodează, un cub de zahăr ce devine hipopotam de îndată ce e pus într-o ceaşcă de ceai sau de cafea ş.a.m.d. Proprietarul magazinului, domnul Guy Lore, declară însă că a constatat că din ce în ce mai mulţi cumpărători îi cer accesorile necesare profesioniştilor pentru a decapita, pentru a face să apară sau să dispară partenerul ales. El susţine că nu le vinde decât după ce a verificat că amatorii cunosc câteva principii ale magiei. Tare aş vrea să-l cred…

N-am cumpărat nici una din nenumăratele cărţi, nici una din casetele video sau discurile ce sunt la îndemâna oricărui neofit doritor să cunoască regulile jocului de-a fi magician. Nu ştiu dacă izbuteşti destul de repede şi destul de uşor, cu ajutorul unei baghete magice, să afli arta levitaţiei, să ridici pe cineva fără să mişti un deget, să înghiţi ditamai sabie fără să te ducă la morgă sau să arunci flăcări pe gură sau pe nas fără să te carbonizezi pe tine sau pe cei din jur. Cică “arta magiei e înainte de toate o relaxare, o pasiune ce procură plăcere şi evadare”, după cum declară un profesionist, pe numele său Gérard Majax, care nu ezită să dezvăluie tainele trucurilor sale amatorilor, fapt pentru care e acuzat de colegii săi de “trădare”. Cert e că acest, să-i zicem sport, e binecuvântat de către proprietarii magazinelor de specialitate ce s-au înmulţit în marile oraşe, nu precum ciupercile, dar destul de substanţial. S-au creat cercuri de amatori, există şi un congres al Asociaţiei franceze a artiştilor prestidigitatori, chiar şi muzee. Cele de la Paris sau Cap d'Agde nu sunt atât de importante, însă cel de la Blois, inaugurat recent de primarul Jacq Lang, fostul ministru al Culturii, a căpătat parcă un titlu de nobleţe, fiind vizitat în câteva luni de 100.000 de persoane.

Ce i-o fi apucat pe o serie de francezi să dorească să devină “magicieni”? I-o fi molipsit celebrul iluzionist David Copperfield, care a făcut un turneu triumfal în Franţa, aşa cum la vremea lor Ilie Năstase sau Ţiriac au trezit în fiecare copil din România dorinţa de a deveni campion de tenis? Am impresia că fenomenul relevă un lucru mai profund. Într-o lume în care, în fiecare zi, radioul şi televiziunea nu încetează să ne bombardeze cu catastrofe, războaie, crime, şomaj,

ÎN ATENŢIA CETĂŢENILOR ROMÂNI CARE LUCREAZĂ ÎN ISRAEL

Conform contractului semnat între societatea română de asigurare C.A.R.S.A. şi societatea israeliană SHILOAH, cetăţenii români asiguraţi prin C.A.R.S.A. pot primi GRATUIT serviciile

● CU RECOMANDAREA MEDICULUI ●

LABORATORULUI MEDICAL DE ANALIZE „OIERU”

din centrul comercial KIRON
str. Hacalanit nr. 5, tel. 03/635-9454

Şi cetăţenii asiguraţi prin societatea FEMI pot primi aceleaşi servicii

Laboratorul este situat între spitalul Tel Hashomer şi Universitatea Bar Ilan
Deschis între orele 7.30 – 18.00
Linii de autobuze din direcţia Tel Aviv: 35, 55, 57, 68, 69, 168 precum şi legături cu toate aşezările din jurul Tel-Avivului

Vorbim româneşte

cernobâluri şi alte veşti de-ţi vine să plângi când vezi că individul valorează cât o muscă, tot omul simte nevoia să fie şi el "Moişe grois", cum se zicea în Podul Iloaiei. Să aibă iluzia că e Cineva.

În ce mă priveşte, m-aş face scamator dacă aş şti că printr-o baghetă magică l-aş face să dispară pe Miloşevici. Aş mai adăuga pe alţi câţiva, mai periculoşi: Saddam Hussein, colonelul Khaddafi, mai mulţi mollahi iranieni. Nu i-aş uita nici pe cei din Afganistan. N-ar fi nevoie astfel ca miliarde şi miliarde de dolari investite în armamentul cel mai perfecţionat să se ducă pe apa sâmbetei, ca să nu mai vorbim de distrugerile materiale şi victimele omeneşti "colaterale".

■ Cine n-a auzit de faimosul Carlos, pe numele său Vladimir Ilici Sanchez, sângerosul terorist, ucigaşul care are pe conştiinţă numeroase atentate soldate cu multe victime nevinovate? Nu de mult, poliţia şi justiţia franceză au reuşit să pună mâna şi să-l condamne la închisoare pe cel ce se pretinde a fi un mare revoluţionar. El se află acum, bine mersi, în puşcăria cea mai bine supravegheată din Franţa.

Din când în când numele său e evocat în presa franceză. Un fost înalt demnitar din Ministerul de Interne al Cubei, Juan Antonio Rodriguez Menier, care a ales libertatea în 1986 în Statele Unite, susţine că "Fidel Castro l-a folosit pentru a exercita presiuni şi a executa persoane desemnate de el". Cică autorităţile cubaneze i-au pus la dispoziţie nu mai puţin de cinci apartamente la Paris pentru a se ascunde la nevoie, mai multe paşapoarte cu identităţi diferite şi dolarii necesari pentru a dispare după comiterea crimelor în capitala Franţei.

Ştiam că KGB-ul şi Stasi-ul german, ca şi, pare-se, Securitatea lui Ceauşescu, l-au folosit sau l-au ajutat pe cel ce era considerat teroristul nr. 1 al lumii. Ştiam că multe regimuri dictatoriale arabe l-au stipendiat pe ferocele antisemit şi anti-israelian Carlos. Acum aflăm că până şi Fidel Castro... (De altfel, aflând de acuzaţiile ce i se aduc, teroristul a ţinut să declare: "Refuz să-mi las numele să fie folosit într–o campanie de defăimare împotriva lui Fidel Castro şi a revoluţiei cubaneze".)

Setos de publicitate, domnul Carlos iese din când în când din anonimatul său de puşcăriaş pentru a face declaraţii zgomotoase. De pildă, când autorităţile americane îl căutau pe miliardarul şi în acelaşi timp teroristul saudit Bin Ladden, cel care-a comanditat cel mai grav atentat produs în SUA, cu sute de morţi, ce zice individul nostru? Bravo, domnule neo-terorist, sunt alături de dumneata, mă consider naşul dumitale!

În sfârşit, zilele acestea aflu că teroristul Carlos, nu de acum, ci de luni de zile s-a transformat în ziarist, în "conştiinţă" care-şi spune părerea cu privire la diverse probleme ale lumii, semnând comentarii într-o publicaţie venezueliană de extremă stângă. Cu voie de la poliţie, adică de la direcţia închisorii. Ce ţi-e şi cu democraţia asta, care permite inamicilor săi să se exprime...

■ Idişul mai există, supravieţuieşte, n-a murit? se întreabă doi specialişti francezi, Itzhak Niborski, conferenţiar la Institutul Naţional de limbi şi civilizaţii orientale, şi Gilles Rozier, director al bibliotecii Medem din Paris, într-un recent articol publicat în "Le Monde". Ei susţin că da, idişul continuă să existe. Şi dau o cifră: 2-3 milioane de evrei în lume ştiu idiş, chiar dacă nu vorbesc în mod regulat în idiş. După al doilea război mondial s-au publicat mii de pagini de proză şi poezie scrise în idiş, dintre cele mai frumoase scrise în această limbă. Pentru mulţi supravieţuitori ai Holocaustului, a trăi în universul idişului însemna a nu uita genocidul. Iar pentru urmaşi, susţin autorii, a citi scrisorile în idiş ale bunicilor ucişi, a devenit o datorie, "un devoir de mémoire".

E adevărat, de câţiva ani idişul e predat în patru universităţi pariziene şi în mai multe centre culturale, dintre care centrul Medem, unde se află o bibliotecă de 25.000 de volume în idiş. Aproape zilnic, la unul din posturile de radio evreieşti, "Radio J", există o emisiune în limba idiş pe care încerc s-o ascult şi s-o înţeleg din când în când. Autorii articolului ar dori să se creeze "o mare casă a culturii idiş". Utopie? Utopie şi credinţa lor că idişul are un viitor? Numai viitorul îşi va spune cuvântul...

Şi câteva minime: ■ Franglaisul (cuvânt ironic la adresa limbii franceze împestriţată de anglicisme) câştigă teren. La cele 20.000 de termeni în franglais se adaugă în fiecare an zeci de noi cuvinte care traversează Atlanticul pentru a pătrunde în citadela cocoşului galic. Un cititor indignat al ziarului "Le Monde", adresându-se redacţiei, a întrebat: când vă veţi schimba titlul în "The World"? ■ Fosta campioană mondială de juniori, franţuzoaica Amélie Mauresno, e acum vedeta nr. 1 a tenisului francez. E adevărat că are o mutră de băieţoi şi că

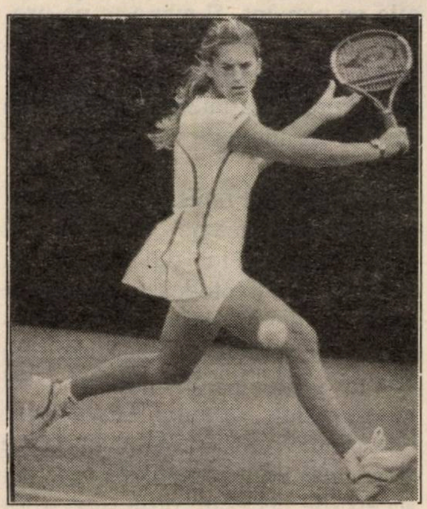

Amélie Mauresno: Felicitări, domnule Mauresno... pardon, domnişoară

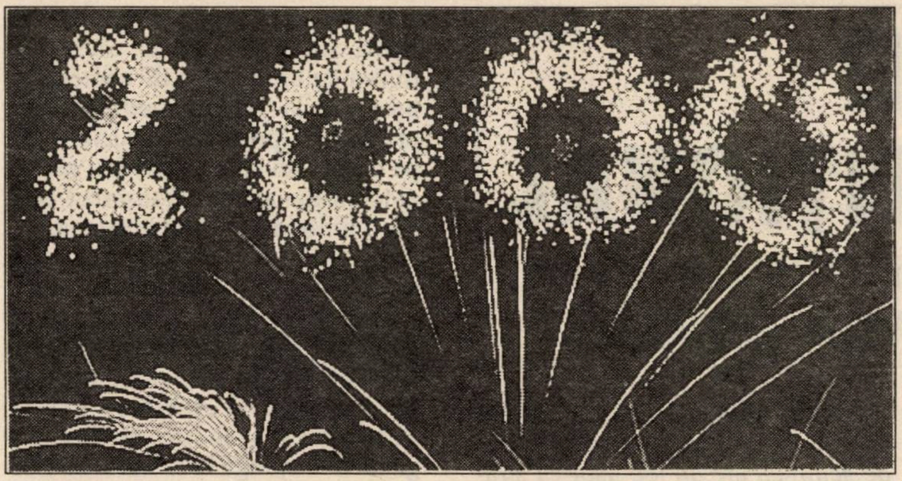

racheta ei are o vigoare virilă; în plus, fără să se jeneze, a declarat că e homosexuală. Bineînţeles că gurile rele au găsit un pretext s-o mahalagească. Asta mi-a amintit de cazul Iolandei Balaş, pe vremuri, în România. ■ Elie Wiesel, precum se ştie scriitor de limbă franceză, deşi locuieşte la New York, a publicat recent noul său roman "Les Juges", în editura Seuil. Sub aparenţa unui roman poliţist palpitant, "Les Juges" este o meditaţie enigmatică asupra condiţiei umane, cu "flash-uri" (iată, cad şi eu în franglais!) de poveşti de dragoste. De inspiraţie talmudică, romanul se învecinează cu "Huis Clos" de Sartre şi "Procesul" de Kafka. ■ Cel mai vechi restaurant parizian este "La petite chaise" (36 rue de Grenelle), situat într-un imobil clădit în 1610. Era "cantina" preferată a regentului Philippe d'Orléans. ■ "Decanul" copacilor din Paris poartă numele de "robinier", ce provine de la un anume Robin. Acesta a adus din America, în 1610, câteva seminţe pe care le-a semănat în grădina sa (scuarul Viviani). ■ Veritabilul centru al Parisului este reprezentat de un lampadar situat lângă Sena, aproape de biserica Saint-Germain l'Auxerrois, pe Rue de l'Arbre sec. ■ Cea mai veche casă: construită în 1300 sub Philippe le Bel, 3 rue Volta. ■ În sfârşit, strada cea mai îngustă, care măsoară numai doi metri lăţime, poartă un nume ilustru: Rue de Venise. Curiozităţi pariziene... ■ La 31 decembrie 1999, la miezul nopţii, când vom păşi în anul 2000, pe cerul Parisului va apărea această cifră. Graţie chimiştilor de la societatea Ruggieri Lacroix, care au izbutit să pună la punct un soi de pudră ce va fi trimisă în aer printr-o salvă. Cică această invenţie a fost achiziţionată de oraşe ca Oslo, Boston, Vancouver. ■ Miercuri 11 august 1999, va avea loc o eclipsă totală de soare. Şi în Franţa (nu numai în România). Nefiind astronom, nu pot preciza ce se va întâmpla în alte ţări ale lumii. Eclipsă ce coincide cu trecerea în alt mileniu. Specialiştii atrag însă atenţia că eclipsa totală poate fi extrem de periculoasă pentru cei ce-o vor privi: o arsură în zona centrală a retinei, responsabilă în proporţie de 80 la sută de acuitatea vizuală. Soluţia, ochelari speciali ce trebuie fabricaţi. Circa 30 de milioane. Vor fi oare gata până la 11 august? Dumnezeu ştie. Sindicatul naţional al oftalmologilor are o altă soluţie: "Dacă nu vreţi să orbiţi, nu priviţi soarele, nici măcar cu filtre!".

Şi câteva bancuri: ■ Într-un sat din Franţa, după slujbă, enoriaşii stau de vorbă cu preotul lor, catolic, bineînţeles. Acesta trage cu ochiul, galeş, la fetele frumoase din faţa sa. – Părinte, îi spune cineva, mă surprindeţi! – De ce? îi răspunde omul lui Dumnezeu. Când un om e la regim n-are dreptul să se uite la menu? ■ După moartea lui Stalin, Papa de la Roma vrea să se asigure că tiranul e în infern. Telefonează lui Lucifer: – Alo, Lucifer? Aveţi un anume Stalin printre clienţii voştri? Lucifer răsfoieşte fişierul său: – Nu, numele ăsta nu figurează în fişele mele. Înnebunit, Sfinţia Sa Papa telefonează Sfântului Petru: –Alo, Sfântul Petru? – Nu, aici e tovarăşul Petru! ■ Soacra lui Alain are o sincopă. Medicul sosit în urgenţă o examinează: – Trebuie reanimată. O să-i dau o pereche de palme. Intervine ginerele: – Vă rog, lăsaţi-mă pe mine. De 15 ani aştept momentul ăsta! ■ O pereche, căsătoriţi de o sumedenie de ani, discută. El: – Draga mea, când voi muri, doresc să fiu incinerat. Ea: – Costă scump? El: – 50.000 de franci. Ea: – Vezi, când e vorba de plăcerea ta, nu-ţi refuzi nimic! ■ Directorul unui circ telefonează unui artist care voia să fie angajat şi dă de următorul mesaj înregistrat: “Domnul Axel, dresorul de câini savanţi, nu e pentru moment acasă. Aici e câinele Fido, cel mai bun elev al său. Dacă vreţi să vă cheme, după ce auziţi un bip sonor, indicaţi numele şi numărul dvs. de telefon. Fiţi sigur că voi transmite mesajul dvs.” ■ Un adolescent care intră la internatul unui liceu zice părinţilor săi înainte de a părăsi domiciliul familial: Vă rog, scrieţi-mi des. Îmi va face plăcere să aflu mereu veşti de la voi. Chiar dacă nu-mi trimiteţi decât o bancnotă de 100 de franci. ■ În timpul ultimului război, la Londra, un francez din Rezistenţă ia un taxi noaptea ca să-l ducă acasă. Pe drum, o ploaie de bombe naziste se dezlănţuie asupra Londrei. Ajuns acasă, după ce a scăpat teafăr, îi spune şoferului: – Am avut noroc! Iar şoferul, cu calmul său britanic, îi răspunde: – Aveţi dreptate, domnule, nici un stop nu era pe roşu, toate erau pe verde. ■ De ce ţi-ai decapitat soţia? se adresează judecătorul, cu o mină severă, criminalului. – Mi-am pierdut capul, iertaţi-mă, domnule!

DICȚIONAR NECONVENȚIONAL

AL SCRIITORILOR EVREI DE LIMBĂ ROMÂNĂ

AL. MIRODAN

G

Gaster, Moses

(Urmare din numărul 146)

În străinătate, departe de a ține capul jos, precum tot omul complexat de occident, ce se străduiește să facă impresie bună printre baroni și lorzi, Gaster a debarcat ca un cuceritor pe cal alb. La București se socotea liderul evreilor români; mai târziu, la Viena, Berlin, Paris și mai cu seamă Londra se va purta ca un lider al iudaismului european.

Când ajunge la Viena, coboară din tren, își lasă bagajele în gară, ia o trăsură și cere birjarului să-l ducă la redacția ziarului "Neue Freie Presse". Aici cere să discute cu directorul, este primit, și, după ce-i povestește peripețiile sale, este invitat să scrie un articol despre expulzare. Urmarea este o scrisoare deschisă unde Gaster scoate la lumină, în termeni tăioși, "scopul ultim al expulzării noastre". Victor Eshkenazy, care a confruntat manuscrisul lui Gaster cu textul apărut la finele lui 1885 în ziar, a căzut cu ochii peste câteva fraze pe care directorul (sau poate altcineva din redacție) le eliminase. Erau prea *tari: «Pe de o parte* – scrie Gaster în pasajele tăiate cu creionul din articol – *au vrut* (guvernanții români, n.n.) *să reducă evreii la tăcere prin decapitare; li s-au luat scriitorii și savanții și prin aceasta au fost intimidați. Pe de altă parte, guvernul crede acum că are un joc ușor cu străinătatea. Odată condamnați evreii "la tăcerea Varșoviei", ei vor încerca să facă lumea să creadă (...) că numai câțiva zvăpăiați și zurbagii au inventat toate grozăviile (...) iar acești instigatori fiind expulzați va urma o liniște desăvârșită. Europa nu va mai auzi de barbariile organelor guvernamentale".*

Metoda Sturdza a făcut, așa cum s-a văzut mai târziu, școală, indiferent de ideologii, de naționalitate și de regimuri politice. În anii de după cel de-al doilea război mondial, de pildă, stăpânirea, ori de câte ori se trezea cu un început de contestare, proceda la *decapitarea* rebelilor principali (precum Alexandru Jar pe timpul lui Gheorghiu-Dej sau disidenții din epoca Ceaușescu) pentru a intimida în felul acesta pe nemulțumiții ce mârâiau doar și a avea "un joc ușor cu străinătatea".

După popasul vienez, Gaster pleacă la Breslau și apoi la Berlin, despărțindu-se de prietenii săi. Schwartzfeld și Auerbach luaseră trenul de Paris, în timp ce Gaster se gândea să ajungă la Londra. La Berlin întâlnește pe bancherul Bleichröder, rugându-l ca în calitate de om care acordă împrumuturi statului român să intervină pe lângă guvernul de la București în favoarea evreilor. Încurajat de atenția bancherului și de făgăduielile acestuia că se va ocupa de chestiune, se repede la Frankfurt pentru a discuta aceeași chestiune cu Rothschild. Spre deosebire de Bleichröder, baronul nu s-a grăbit să-l primească pe expulzat, dar până la urmă, numele lui Gaster aflându-se în toate gazetele,

SALOANELE „RON"

Deosebit de apreciate pentru:
● Bucătărie excelentă
● Parcare spațioasă
● Și în special, multă, multă bucurie...
● Servici la nivel de 5 stele

★ ★ ★ ★ ★

אולמי Ron

● NUNȚI
● BAR MITZVA
● BRITH MILA
● PETRECERI

SALOANELE „RON"

Bat Yam, Bld. HAATZMAUT 67
Tel. 507-2619 – 507-2517

i-a acordat o audienţă, tratându-l cu răceală şi refuzând a se amesteca în treburile interne ale României. Omul făcea afaceri cu România, nu voia să se pună rău cu partenerii de pe Calea Victoriei. "Aha, i-a răspuns Gaster, aceasta este atitudinea dumneavoastră, prea multe conturi împotriva sângelui evreiesc, aveţi dreptate. La revedere". Nu ştim dacă, ieşind din birou, a trântit uşa, izbind-o cu zgomot de perete, dar Rothschild – obişnuit cu plecăciuni internaţionale – fu indignat de cuvintele vizitatorului, pe care l-a tratat, după ciocnire, de impertinent.

După trecerea sa prin Germania, pleacă la Londra. Aici, graţie opiniei bune pe care o avea, de mult, din corespondenţă, despre el, bătrânul rabin dr. Loewe, va primi nu peste multă vreme postul de haham (de fapt rabin-şef) al sinagogii de rit spaniol de pe strada Berkeley din capitala Angliei. Prima sa vizită la sinagogă l-a dezamăgit. Se aştepta, dacă tot suntem în Anglia, la altceva, mai viu şi up-to-date. Ce-ar fi, a aruncat el, dacă aţi pune un gramofon? Aparatul de-abia începuse să intre în circulaţie.

Ca şi la Bucureşti, Gaster atrăgea, ca un magnet, atenţia "elitelor". Sir Moses Montefiore, căruia îi plăcea să se înconjoare de tineri inteligenţi şi cu erudiţie, l-a invitat să facă parte din cercul lui. Şi tot ca la Bucureşti, confraţii dornici de un sfat întru filologie sau de-un ajutor, începuseră să bată la uşa lui. Unul dintre aceştia era Solomon Schechter, filologul care va intra în istorie ca descoperitorul documentelor de la Cairo (Geniza) privind evreii din antichitate. Gaster îl cunoscuse mai mult prin corespondenţă, din România, ajutându-l să scape de serviciul militar pentru a se putea ocupa de studii. Omul nu era genul lui, îi displăcea mizeria fizică a acestuia. *"Când am venit la Londra* – povesteşte Gaster – *dr. Loewe mi-a cerut să mă întâlnesc cu el, iar Schechter a venit în haina lui murdară, pătată toată cu praf de prizat şi scrum de ţigară, cu mâinile nespălate, unghii negre precum cerneala, deşi cu degete mai curând frumoase, barba şi părul în dezordine, cu un ten arămiu; şi avea acel obicei particular să nu te privească în faţă (...)"*. Prima reacţie a lui Gaster fu "să mă dau îndărăt", dar, ca omul ce intuise, de mult, valoarea personajului, îşi autocenzură pornirea. El primi să locuiască în acelaşi apartament cu Schechter şi, întrucât savantul era pe cât de erudit, pe-atât de haotic, ba chiar de şleampăt în redactarea lucrărilor, l-a ajutat să-şi ordoneze materialul pentru cartea "Aboth der Rabbi Nathan", să-l împartă, aşa cum se cuvine, în capitole, şi nu o dată a făcut corectura textului, pregătindu-l pentru tipar. El se purta cu respectivul precum un boier care ţine pe casă şi masă, la moşie, într-o căsuţă lângă conac, un pictor nespălat dar genial. Intrând în atelier, el ducea batista stropită cu Yardley la nas şi întreba plin de interes: ei, cum mai merge cu portretul Doamnei S.?

În momentul când la Universita-

Important pentru vârsta de aur!

La pensionul pentru părinţi

„RAHEL”

din Kiriat Tivon

au mai rămas câteva locuri libere

PRIMIREA – fără taxă de intrare, plată lunară
TRATAMENTE – individuale şi într-o atmosferă familială
MÂNCAREA – casher, 5 mese pe zi
SUPRAVEGHERE MEDICALĂ – asigurată de surori, doctor
CAZARE – camere cu W.C.
ANTURAJ şi activităţi de societate
SE VORBEŞTE – ivrit, idiş şi limbi europene

Adresa:
Str. Hadganiot 16 A
36000 Kiriat Tivon
POB - 1261

Pentru detalii adresaţi-vă lui Uri Cohen
Tel. 04/983-1600

tea din Oxford se eliberase un post de conferenţiar (la catedra Ilchester), Gaster îşi depune candidatura şi, sprijinit de filologul Friederich Max Müller, care-i cercetase dosarul cu lucrări, fu numit în râvnita funcţie. La Oxfordul sfârşitului de veac 19, ne-britanicii intrau cu greu, datorită acelor legi nescrise care sunt mai nemiloase decât cele scrise; studenţii din lumea iudaică erau opt sau zece cu toţii, nu mai mulţi, iar Gaster fu cel dintâi conferenţiar evreu din istoria universităţii.

Succesul exilatului a fost dublu. El se impusese atât în rândurile *snobish* ale savanţilor englezi cât şi în acelea, nu mai puţin *snobish* în felul lor, ale evreilor băştinaşi, oarecum şocaţi că a trebuit să vină un Gaster de pe malul Dâmboviţei pentru ca steagul iudaismului britanic să fluture – în sfârşit! – pe meterezele Oxfordului. *«În ciuda aerelor pe care şi le dau evreii britanici, cu felul lor englezesc de comportament* – povesteşte Gaster, fără a-şi camufla mica răzbunare pe cei ce se uitau de sus la cei din *trib – am avut adesea ocazia să îi iau mai târziu peste picior în legătură cu măreţia lor englezească. Le-am spus: "A fost nevoie să vină un evreu român ca să conferenţieze la o universitate". Au trebuit să înghită pilula».*

Sentimentele lui Gaster faţă de ai *săi* au rămas aceleaşi lângă Turnul Londrei ca şi pe Calea Văcăreşti. El se mândreşte cu apartenenţa (aşa cum se mândreşte *aliaua* din Israel cu Fundoianu, Voronca, Sebastian, Tiktin, Şaineanu, Marcel Iancu, Şafran şi – evident – Gaster) dar în acelaşi timp suferă, până la revoltă (tot ca-n Israelul de azi) din pricina cusururilor de care obştea nu se poate dezbăra.

Reproşurile aduse tribului le întâlnim într-o mai veche scrisoare trimisă de M. G. tatălui său şi vom da de ele, mereu, din timp în timp, când se nimereşte să-i sară ţandăra, până la finele vieţii: *«Crede-mă, românii nu merită să te ocupi de ei, iar evreii şi mai puţin. Vezi ce dezbinare e în mijlocul lor? Câtă mândrie* (cu înţelesul de îngâmfare, n.n.), *câtă ignoranţă în plus…* (astăzi am adăuga şi cuvintele impostură, plus potemkiniade, n.n.). *Sunt curios să văd primul număr al revistei "Fraternitatea" (ce titlu pompos!). Evreii nu pot scoate şi ei o revistă fără să se ocupe de politică? Evreilor să le pese doar de evreime; le trebuie să se certe, acum când sunt atacaţi? Toate ziarele evreieşti din lume se abţin de la a face politică străină. Numai evreii români trebuie să fie mai buni. Să meargă şi mai departe. De ce? Fiindcă au învăţat prea mult, au prea mult în cap şi simt nevoia să înveţe şi pe alţii. Să înceapă mai bine cu ei înşişi şi să se lase învăţaţi de alţii (ca) Zangwill».*

Chrestomaţie Română

Când a plecat din ţară, cel dintâi lucru pe care l-a pus în bagaje a fost un manuscris. Titlul: "Chrestomaţie Română". Subtitlu: "Texte tipărite şi manuscrise (sec. XVI-XIX), dialectele populare, cu o introducere, gramatică şi un glosar româno-francez". Terminată în străinătate, tipărită în 1891, cartea cuprinde (în vol. I) scrieri în slavonă. Introducerea e un studiu de amploare (123 de pagini, o adevărată cărţulie), publicat în română şi franceză pentru a îngădui cercetătorului străin să ia cunoştinţă de rădăcinile literaturii române. Gramatica şi glosarul au aceeaşi menire.

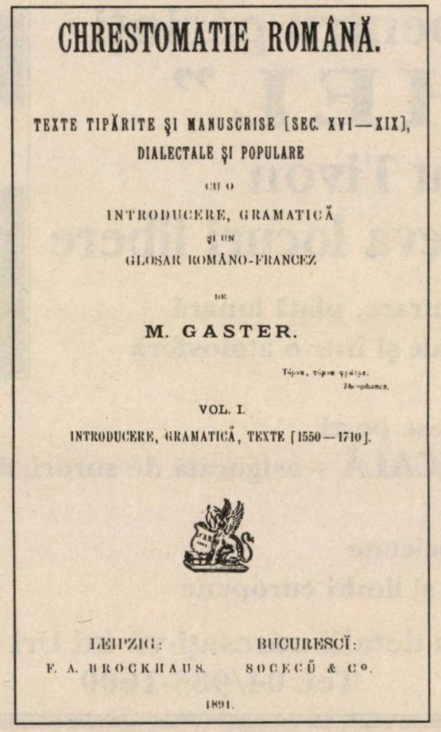

CHRESTOMATIE ROMÂNĂ.

TEXTE TIPĂRITE ŞI MANUSCRISE [SEC. XVI—XIX],
DIALECTALE ŞI POPULARE
CU O
INTRODUCERE, GRAMATICĂ
ŞI UN
GLOSAR ROMÂNO-FRANCEZ
DE
M. GASTER.

Τόρνα, τόρνα φράτρε.
Theophanes.

VOL. I.
INTRODUCERE, GRAMATICĂ, TEXTE [1550—1710].

LEIPZIG:
F. A. BROCKHAUS.

BUCURESCI:
SOCECŬ & C°.

1891.

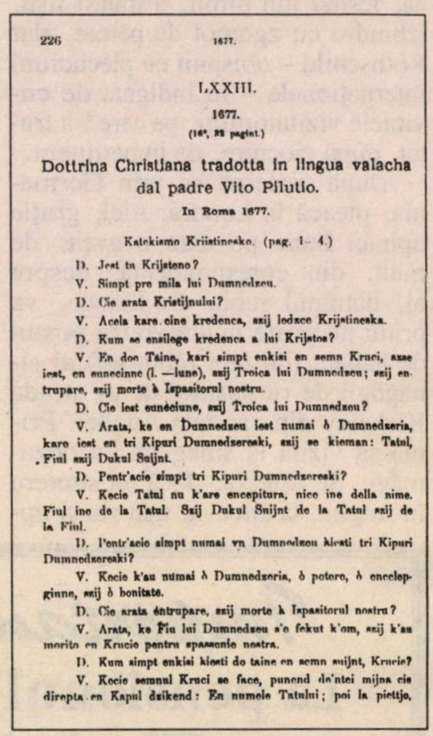

226 1677.

LXXIII.

1677.

(16°, 82 pagini.)

Dottrina Christiana tradotta in lingua valacha
dal padre Vito Pilutio.

In Roma 1677.

Katekismo Kriistinesko. (pag. 1–4.)

D. Jest tu Krijsteno?

V. Simpt pre mila lui Dumnedzeu.

D. Cie arata Kristijnului?

V. Acela kare cine kredenca, szij lodzce Krijstineska.

D. Kum se ensilege kredenca a lui Krijstos?

V. En doo Taine, kari simpt enkisi en semn Kruci, axse iest, en eunecinne (l. —iune), szij Troica lui Dumnedzeu; szij entrupare, szij morte à Ispasitorul nostru.

D. Cie iest eunèciune, szij Troica lui Dumnedzeu?

V. Arata, ke en Dumnedzeu iest numai ò Dumnedzeria, kare iest en tri Kipuri Dumnedzereski, szij se kieman: Tatul, Fiul szij Dukul Suijnt.

D. Pentr'acie simpt tri Kipuri Dumnedzereski?

V. Kecie Tatul nu k'are encepitura, nice ine della nime. Fiul ine de la Tatul. Szij Dukul Suijnt de la Tatul szij de la Fiul.

D. Pentr'acie simpt numai vn Dumnedzeu kiesti tri Kipuri Dumnedzereski?

V. Kecie k'au numai ò Dumnedzeria, ò potere, ò encelepginne, szij ò bonitate.

D. Cie arata éntrupare, szij morte à Ispasitorul nostru?

V. Arata, ke Fiu lui Dumnedzeu s'e fekut k'om, szij k'au morito en Krucie pentru spassenie nostra.

D. Kum simpt enkisi kiesti do taine en semn suijnt, Krucie?

V. Kecie semnul Kruci se face, punend de'ntei mijna cie direpta en Kapul dzikend: En numele Tatului; poi la piettjo,

O curiozitate este textul de la pagina 226: "Dottrina Christiana…", tradusă în valahă, cu litere latineşti, de un anume padre Vito Pilutio, şi din care reproducem mai sus un extras.

(Continuare în numărul viitor)

Erata

La nr. 147/a.c., p. 15, în loc de "republica Iaroslav" (din Federaţia Rusă) se va citi "gubernia (guvernământul) Iaroslav".

Iar la pp. 72-3, semnătura din josul scrisorii despre pogromul de la Iaşi trebuie citită aşa: Mordehai Graur, z.l.; autorul a decedat în 1997.

IOSEF EUGEN CAMPUS

Mămăligă și caviar

Recentul volum al Biancăi Marcovici, intitulat simbolic dar şi provocativ "Mămăligă şi caviar", cuprinde circa 50 de poezii, dintre care multe realmente bune, cel puţin după gustul meu, ce-i drept subiectiv, evident: “Clepsidra nevinovată”, “Lucruri simplificate”, “Mămăligă cu caviar”, “Destinde-te”, “Doar pentru tine”, “Aş reface ce s-a distrus”, “Când mi-e frig”, “Retragere”, “Deschid o nouă pagină”, “Curcubeul petrol”, “Perfecţiunea spiritului”, “Insula”, “Pagina a treia”, “Pagina a şasea”, “Optimism tergiversat”, “Transmisie directă” etc.

Chiar în poeziile nu în întregime izbutite şi unitare, apar fragmente pregnante, care dovedesc talentul autoarei: *“universul meu e mereu cuprins/ de flăcările memoriei, / ard cuvinte ce mă macină prin/ clarviziune, / mecanismul amărăciunii se-ncumetă/ în diversiuni subtile”* (“Ard cuvinte”), *“simt metastaza cuvintelor/ şi valul ce se sparge/ în oglinzi, / graficul confuziilor”* (“Ocolul oglinzii”), *“să devii punctul care descrie/ conul de umbră”* (“În ţara extremelor e circ”), *“eu mă împiedic şi cad/ asfaltul e neted cifrat/ în spatele meu/ tu râzi înfundat/ întotdeauna mi se întâmplă/ să cad/ când totul e neted”* (“Fragment 8”). Se cuvine remarcată capacitatea poetei de a sensibiliza abstracţiile: *“melancolia se mişcă în cerc/ cu voce tăcută modestă, / ambiţia şi-a pus o pătură groasă la picioare…”* (“Înduioşări”).

Există, inevitabil, şi poezii slabe. Vorbe, prea multe vorbe. Unele, luate izolat, pertinente. Altele, aruncate la marea înghesuială, sunând din trâmbiţe de tinichea. Vorbe care rămân numai vorbe (“Poarta ursitei”, “Poem fără noroc”, “Puncte comune”).

❖

Semnificativă îmi pare îndeosebi tema dublei identităţi. Poeta se vrea integrată în noua realitate a Israelului. Ştie să scoată în relief suprema bucurie a libertăţii: *“mămăligă cu caviar/ am servit la masă/ fără sprijinul guvernului/ şi fără nici un amestec/ în treburile interne ale/ familiei mele.// am putut să şi scriu/ despre asta fără să-mi pese.../ n-am primit nici un ordin de sus…”* (“Mămăligă cu caviar”). Dar subliniază şi dificultatea integrării: *“în golul camerei/ influenţată/ de propria-mi umbră/ încercând s-o îmbrăţişez (…) nemulţumirea ţine umbra nemişcată (…)/ aş reface ce am distrus/ dar nu mai am puterea cea din/ tinereţea irosită/ lipită de geam/ trebuie să nu mai fiu aşa de circumspectă/ cu pomii fructiferi din Tel Aviv”*. (“Aş vrea să refac”). Se adaugă şi spaima. Tensiunea permanentă. Primejdia reală permanentă. Războiul la graniţă, atacurile teroriste în interior: *“Cum să fac să/ nu-mi fie teamă, când/ avioanele trec peste Haifa/ ca trenul prin gara ieşeană!”* În frumoasa, emoţionanta poezie “Destinde-te”, poeta descrie cu un vocabular nud, voit plat, biografia ei cotidiană, pregătitul mâncării în bucătărie: *“întoarsă în lumea picantă/ a cratiţelor/ cantr-o cuvă de aluminiu ce frige/ la atingere, deschid geamul/ strămoşilor, în simbioză cu/ răceala robotică/ demarez visul cu ochii deschişi/ mestecând în ciorbă, peştele pluteşte/ deasupra pe covorul meu fermecat/ de legume…”*. Imaginea aceasta idilică se suprapune, imprevizibil dar necesar, cu aceea prezentată de televizorul deschis, menit să te destindă. Roşul ciorbei, în care pluteşte peştele, se confundă cu sângele împroşcat al bătrânului ucis în atacul terorist din piaţa ierusalmiteană.

“Trenurile din gara ieşeană” ne arată cât de persistentă este realitatea ţării de naştere în imagistica poetei israeliene. Nu ne miră deci prezenţa emoţionantă a notelor nostalgice: *“aicea, unde molfăi în soare/ fantasme de acolo/ ce încolţesc din nou/ aicea pe undeva stau eu/ mult prea departe de teiul din Copou”* (“Curcubeul petrol”). Şi mai direct e exprimată nostalgia în poezia simplă, de o sinceritate convingătoare, “Un pahar cu vin roşu”: *“un pahar cu vin roşu/ cald/ cu scorţişoară/ aş bea/ vis-à-vis de Bolta Rece/ acolo unde/ zăpada e molfăită de cizmele/ amintirii”*.

❖

O altă temă interesantă este aceea a iubirii. Prezentă la toţi poeţii, în toate timpurile, ea are, la Bianca Marcovici, o notă profund personală. Uneori se împleteşte cu altă temă caracteristică a poetei noastre: lupta, rezistenţa încăpăţânată împotriva artificialităţii: *“sunt atât de aproape de tine/ prin fiecare cuvânt mă însoţeşti/ mă cuprinzi/ mă desfaci de artificialul impus/ de artificieri exersaţi/ să ne suprime cerul şi inspiraţia”* (“Fire false”). Dimensiuni cosmice ia iubirea în “Clepsidra nevinovată”: *“vorbeam cu tine în fiecare gând/ tot universul îmi strângea corpul/ în lanţuri telepatice de soare şi cânt/ notele se roteau în jurul inimii/ ca nişte planete minuscule, / bizare”*.

❖

O caracteristică esenţială îmi pare a fi sinteza dintre contrarii. Aci, în special, sinteza dintre tradiţional şi modernism. Multe poezii sună cuminte, clasic (“Discurs”, “Hoinar”). Întâlnim chiar rime şi asonanţe. Altele sună de un modernism zgomotos. Cele mai reuşite sunt acelea în care cele două elemente se împletesc armonic. Ca în “Transmisie directă”, unde imaginile poetice, rima, alternează cu fragmente pseudo-prozaice de reportaj, povestind o plimbare cu maşina retezată brusc de un accident provocat de un chirurg prea obosit pentru că operase toată noaptea răniţi în Liban: *“L-am iertat”*. Sau ca în originala poezie “Doar pentru tine”, în care sunt sugerate simţămintele mamei gravide. Începutul e mai mult simplu, cuminte: *“doar atunci purtam/ două suflete, sufletul ou şi sufletul meu”*. Apoi sună din ce în ce mai modernist, tehnic şi voit prozaic: *“atunci sufletul nu avea sex/ şi nu mânca gumă de mestecat/ era nenăscut şi o ducea bine/ aşa neştiut, neînchipuit dar dorit”*.

ELENA-ESTHER TACCIU

„Strania nebunie a confesiunii”

VIRGIL DUDA
Viaţă cu efect întârziat
Roman
EDITURA
E H

Această expresie a unui psiholog contemporan (Jean Carteret) mi se pare extrem de potrivită volumului recent, publicat de Virgil Duda în România: "Viaţă cu efect întârziat" (Ed. Hasefer, Bucureşti, 1999). Tendinţa se înscrie în nevoile subiectului de a ni se mărturisi, în efortul său, dureros deseori, de a se înţelege pe sine şi de a înţelege lumea din jur. Dar eul agresat, şi anume cel al scriitorului profesionist în special, poate fi minat şi ruinat de drame de familie, de traume sociale, de eroziuni ale neuronilor. În plus, orice scriitor îşi face meseria hrănindu-se fără cruţare din fiziologia nervilor şi a creierului său. Prin urmare, nici un om al scrisului nu calcă pe roze. "Veselul Alecsandri" a apus ca prototip creator în secolul nostru abuziv, manipulativ, catastrofic şi violent.

Întorcându-le acum la şirul romanelor lui Duda, menţionăm propria-i dezvăluire în noile pagini, cum că după romanul recent, foarte epic ("A trăi în păcat", 1996), a simţit nevoia să revină la romanul-confesiune. Rememorarea a fost de altfel totdeauna centrală în construcţiile sale narative; în mod integral, "România. Sfârşit de decembrie" (1991) a fost un jurnal dramatic al plecării. Există însă, în noua carte introspectivă, curajul masochist de a-şi urmări instalarea şi ravagiile neurasteniei, încă un dat al scriitorului contemporan. De la Proust şi Kafka toţi suntem neurastenici. Camil Petrescu, M. Blecher, Mihail Sebastian, Marin Preda şi chiar "sănătosul" Liviu Rebreanu şi-au prezentat maladia, împărtăşită şi de eroii lor. Duda şi el se numeşte pe sine "fire prăpăstioasă", îşi menţionează "nevroza dedublării" şi copilăria obsedată de pieirea multora din familie în Shoa.

Însuşi titlul noului roman, "Viaţă cu efect întârziat", conţine aluziv iminenţa exploziei interioare, nebunia care-şi trimite emisarii perfid şi treptat, prin crize aparent organice, până la claustrofobie, tăceri sistematice, catalepsii, încercări de sinucidere. Există aici şi un alt spirit tutelar, alt scriitor, amicul tinereţii, A., revăzut la Bucureşti, şi care-i împărtăşeşte decizia sinuciderii sale, spre sceptica neîncredere a naratorului. Şi totuşi, acel A., pe care mulţi dintre noi îl ştim (e vorba de poetul FlorinMugur), îşi ţine cuvântul, chiar dacă peste un an.

Acest roman al maladiei descoperită treptat cu ajutorul medicilor israelieni, rămâne tot timpul şi în egală măsură un roman al crizelor sociale. Decizia absolventului bucureştean de la Drept de a deveni scriitor, tensiunea de a-şi încheia primul roman prin lucru nocturn epuizant, cu ţigări, alcool şi cafea; boema şi ea traumatizantă, ravagiile legăturilor erotice, "amoruri tulburi", alienarea din timpul stagiilor militare, presiunea regimului dictatorial ceauşist şi traumele plecării ne conduc spre efectul exploziv din titlu. Implozia, e mai bine s-o numim astfel, va fi neurastenia manifestată abia după stabilirea naratorului în Israel, împovărat de răspunderea "fetelor" sale, soţia şi fata. Claustrofobia contractată spre stupoarea (târzie) a scriitorului va avea chiar un nume, "boala Războiului din Golf", şi îl minează din 1991, sub scudurile lui Saddam. Cu alte cuvinte, nici periplul israelian nu presară roze peste neuronii scriitorului. De la prima criză, aparent "de ficat", cu care cartea debutează, golgota policlinicilor, a Spitalului Abarbanel, obsesia unui cancer, descoperirea alienării cu semnele ei, incapacitatea de a comunica, cufundarea în reviste, diagnostice şi supoziţii medicale, căutarea remediului în lungi călătorii (România, Franţa), eşuează în orizontul aceluiaşi dezechilibru, tot mai tiranic. În călătoria cu "fetele", altă obsesie: Raluca nu va ajunge la timp înapoi, la unitatea sa israeliană, şi va suferi sancţiuni, ca şi el, tatăl, pe vremuri, în armata ţării natale. Dar nimeni nu-i ştie oribilele insomnii care rod fibra nervoasă şi neuronii, "fetele" sunt doar martore ale slăbiciunii fizice, prea evidentă spre a fi mascată. Confesiunea la persoana întâi inversează cronologii, invadând cartea, vorba lui Duda, prin "capacitatea analitică excesivă" a stărilor, insistenţa asupra fobiilor, amintirilor, crizelor şi traumelor. Anatomia bolii, culminând în sinuciderea ratată la ţărmul israelian, lângă blocul Mahrozet, se împleteşte astfel cu jurnalul emigraţiei. Secvenţa vămii şi a percheziţiei la Otopeni, înainte de 1990, poate deveni ea singură nexul central al fisurii psihice ulterioare, nu mai puţin traumatică decât Războiul scudurilor. Dedublarea apartenenţei România-Israel în haosul psihotic nu e mai puţin stresantă. De la sentimentul de a fi scriitor român, la acceptarea (totuşi după întoarcerea din aeroportul Ben Gurion) a calităţii de "localnic" se aşează alte disocieri şi interogaţii care macină canalele obscure ale psihicului.

Iubirile din trecut, şi ele incidente, paranteze la alte paranteze, ca o Matrioşka mare cu alte serii mici în pântece, nu lipsesc din nici un roman al acestui scriitor. Elementul obsesiv-sexual apare învăluit în mesajele fatalităţii, cu deosebire copleşitoare în aceste pagini noi. Trecutul erotic boem alunecase în "deşănţare", cu experienţe bizare, uneori dincolo de normal. Legătura cu Ema, însă, din timpul tinereţii, năvăleşte în fluxul epic în timpul călătoriei cu familia la Paris. Doamna îmbătrânită cu nepoţii, din parc, a fost ispita vie, tânăra divorţată din oraşelul transilvan, Ema, iubita de odinioară. Ruptura rememorată dintre ei readuce în conştiinţă o altă fatalitate, o nuntă a unui coleg. Deşi naratorul era alături de Ema, el alunecă, în văzul lumii, în braţele miresei bizare cu cap de cal şi trup perfect. Revenirea noctambulă în casa amorului ideal surprinde trădarea Emei cu un bărbat inferior. Finalul violent, în gust romantic din drame ca "Anthony" sau "Suflete tari", omorul accidental al rivalului se întâmplă într-o încăierare tulbure, de coşmar. De aci înainte cei doi amanţi îşi vor rămâne străini, până la revederea convenţională, penibilă, din casa pariziană a Emei. Încă un trecut devenit insulă traumatică prin masochismul maladiei neurastenice.

Romanul lui Virgil Duda nu se citeşte uşor. Fluxul parantezelor ne conduce tot timpul în alte labirinturi ale memoriei sale subiective şi epice. O scenă, un personaj, sunt uşi ce deschid trape subterane, capcane anunţând noi surpări psihice. Drumul de la scenă şi eveniment la "geologia adâncă", ne-o mărturiseşte scriitorul însuşi, este modul său de a-şi explica fiinţa în anormalitatea normală pentru un scriitor aflat în plină criză. "Adâncul geologic" este subterana colcăitoare a instinctelor şi a nălucirilor reprimate în încercarea de a afla paradisul armoniei. Dar unde să aflăm noi azi, o dată cu Virgil Duda, acea Arcadie? Doar într-un greu câştigat război interior, cu toate talgerele balanţei finisate ca o bijuterie. Dar romanul acesta, confesiune introspectivă, netrucată a clivajului neurotic, o refuză din capul locului. El este anume cartea dezechilibrului (deocamdată) asumat total. Pana epică, promontoriul material al introspecţiei, este excelentă în profilul unor eroi (ca doctorul Giora Zugravu, cinic dar înţelept) sau în scene de isterie colectivă pe aeroportul Otopeni. O menţiune deosebită pentru evocarea amicului A. Tragismul siluetei sale şchioape, pierdută în înserarea ploioasă bucureşteană, cu premoniţia prăbuşirii anunţate, poartă un mesaj literar antologic.

În editura "Minimum" a apărut o carte nouă:

Astăzi sau mâine

de **ZElias** *(Elias Zilberstein)*

Un eseu despre trecutul nostru istoric şi despre zilele fierbinţi de astăzi.

"... avem de-a face cu scrierea unui om căruia *îi pasă,* gândind şi vibrând pe marginea dilemelor noastre mereu dramatice, mereu chinuitoare. Pentru cititorul lui "Astăzi sau mâine", paginile lui ZElias reprezintă o mărturie. Iar pentru cititorul mai atent, un strigăt."

Al. Mirodan

"Scrisul lui ZElias e reprimat, încorsetat de logica istoricului, dar simţi vibraţia lavei ce agită în permanenţă straturile rândurilor tipărite. (...) Curajul opţiunii politice, dramele acesteia, ca şi temperatura argumentaţiei garantează interesul crescând al oricărui cititor, care deschide prima copertă a acestei cărţi paradoxale".

Elena-Esther Tacciu, *Minimum*

"O originală tentativă de a testa, literar, viitorul imediat într-o pasionantă relaţie cu trecutul îndepărtat...
O carte care, înainte de orice, ne pune pe gânduri".

Carol Isac, *Ultima oră*

"Comentariul inteligent, sincer, lucid al unuia dintre atâţia «soldaţi ai păcii» care se simt datori să arunce o privire retrospectivă asupra istoriei evreilor".

E. Suhor, *Realitatea Evreiască,* București

Recomandat generaţiei de ieri şi de astăzi.

Cartea se poate procura trimiţând echivalentul a 35 şekeli (în ţară) sau 44 şekeli (extern-Air mail) pe adresa:

E. Zilberstein, POB 2007 – HOLON 58120, Tel./Fax: 03/604-9966

PRIMIM LA REDACȚIE

● CĂRȚI ● REVISTE ● ȘI ● SCÂNTEIERI ● DE ● GENIU ●

Virgil Duda
"Viață cu efect întârziat"
roman; coperta: Eugen Gustea;
ed. Hasefer, București, 1999

(vezi cronica Elenei-Esther Tacciu din corpul revistei)

Centrul pentru Studiul Istoriei
Evreilor din România:
"Parlamentari evrei în forul legislativ al României (1919-1940)"
cu un cuvânt înainte de acad.
N. Cajal și un studiu introductiv
de prof. dr. Ion Șerbănescu;
ed. Hasefer, București, 1999

O lucrare (mai precis, încă una) ieșită din tipografia fără somn a editurii Hasefer, condusă de Zigu Ornea, ca de un obsedat să scoată la lumină un număr cât mai mare de cărți, într-un număr cât mai mic de zile. O lucrare, iertați-ne banalitatea, ca o cărămidă la edificiul numit istoria evreilor-români.

Este și părerea lui Hary Kuller, din a cărui recenzie – apărută în "Realitatea evreiască" – extragem următoarele:

«Tomul reunește, selectiv, peste o sută de discursuri parlamentare Deși culegerea nu reproduce decât alocuțiunile vorbitorilor evrei din Parlament, în cuprinsul lor – ca și în notele explicative – se pot regăsi și ecouri ale susținerilor performate de alți parlamentari, aplecați, cu bună sau rea credință, asupra "chestiunii evreiești": cu atât mai evident, cu cât, într-o seamă de texte parlamentare din cele publicate, predomină "răspunsurile" cu caracter explicativ sau argumentările lămuritoare și chiar polemicile. Ideea realizatorilor volumului de a reuni toate aceste alocuțiuni – reproduse cu trudă după "Monitorul oficial" ș.a. – este indiscutabil salutară nu doar pentru toți cei interesați de elucidarea raporturilor dintre majoritari și minoritari în interbelicul românesc, dintre cei aproape un milion de evrei locali și populația majoritară, în speță, ci și pentru evocarea unei anume atmosfere parlamentare, în epocă, a unui anume curaj civic al parlamentarilor evrei. Căci din discursurile reproduse ale acestora pot fi reconstituite pozițiile reprezentanților autorizați ai acestei etnii în chestiunile aduse în dezbatere (proiecte de legi ș.a, prevederile referitoare la evrei din proiectul Constituției din 1923, de pildă, sau reglementările specifice privind învățământul, drepturile electorale, culturale, comunitare, politice ș.a.), ca și grupările de "presiune parlamentară" constituite pentru o anume soluționare a lor. Nu puțini parlamentari români sprijineau revendicările fundamentale și justificate ale evreilor față de statul democratic român, dar se manifestau și extremiștii naționaliști, care nu scăpau vreun prilej pentru a ponegri evreimea locală (religia ei, atitudinea politică, lealitatea ș.a.) în vorbe sau în amendamente de legi menite să îngusteze, până la limită, buna conviețuire româno-evree. Multe dintre acuzele proferate atunci (mai ales cele de masonerism, comunism, nepatriotism, alogenism, fundamentalism și altele ejusdem farinae) mai trimit chemări de sirenă – ca un ecou întârziat – extremiștilor noștri de astăzi. Lectura unor discursuri polemice, atunci rostite de un I. Niemirower, M. Weissman, W. Filderman și tangențial, de aproape toți ceilalți deputați și senatori evrei (susținuți – după cum se arată în note – și de o seamă de democrați români) poate fi, de aceea, încă și azi benefică tuturor celor ce vor să bareze calea extremismului renăscut de emuli târzii și anacronici ai unor A. C. Cuza, C. Z. Codreanu, I. Moța ș.a.».

- **Parlamentari evrei**
- **Săgețile din Arc-ul lui George Bălăiță**
- **Versuri, versuri; în română, în ivrit, în germană**
- **Zigu Ornea față cu…**

Arc (redactor-șef George Bălăiță), București, are buna idee de a publica informații și comentarii din ziarele din vremea celui de-al doilea război mondial, cu semnificație și *schepsis*.

Câteva extrase din cele ce ne privesc pe *noi*, direct și nemijlocit:

«Pentru curățirea zăpezii în orașele unde a căzut, la cererea autorităților Inspectoratul general al Taberelor și Coloanelor de muncă dispune următoarele:

– Toți evreii din cuprinsul țării obligați prin statutul militar al evreilor la munca de interes obștesc fără absolut nici o excepțiune trebuie să presteze până la 15 februarie 1942 cel puțin cinci zile de muncă la zăpadă.

Programul va fi: 7-12 și 14-19.

…Evreii care vor fi găsiți în viitor fără dovada de cinci zile muncă la zăpadă și cei care până în prezent s-au sustras în mod regulat de la muncă, vor forma primele Batalioane de lucrători evrei ce vor pleca în primăvară în Transnistria.

*(Fiecare evreu obligat a presta cinci zile de muncă la curățatul zăpezii. În **Timpul**, 22 ianuarie 1942)*

Subsecretariatul de Stat al Muncii face cunoscut că este interzis, *sub aspre sancţiuni, accesul evreilor la reprezentaţiile teatrului "Muncă şi Lumină" şi la orice festival sau reprezentaţie cinematografică organizate de acest departament, care nu se preocupă decât de viaţa spirituală a românilor de sânge şi a conlocuitorilor arieni care se încadrează leal în comunitatea românească.*

(Interzicerea accesului evreilor la reprezentaţiile organizate de Ministerul Muncii; în ***Timpul,*** *14 ianuarie 1942)*

În urma constatării prezenţei evreilor Eugen Singer şi M. Zweibel la repetiţiile orchestrei d-lui Dinu Şerbănescu, se aplică acestei orchestre sancţiunea suspendării pe zece zile, cu începere de la 8 ianuarie 1942.

(Comunicat. În ***Timpul,*** *3 ianuarie 1942)»*

Solo Har
"Privire din afară"
versuri; coperta Daniel Nicolescu; ed. Eminescu, Bucureşti 1999

"Privire din afară" e un fel de a vorbi, deoarece Solo Har Herescu ne-a obişnuit cu privirile sale dinlăuntru: dinlăuntrul naturii, dinlăuntrul dragostei, dinlăuntrul neliniştilor. Volumul de faţă confirmă apetenţa autorului pentru plonjoane în *interiorul* existenţei, de unde revine la suprafaţă cu o recoltă bogată de înţelesuri. Precum în "Umblăm-umblare":

«Noaptea fără zi nu există, / nici gândul fără cuvânt, / cuvântul fără vorbire./ A gândi-gândire, / A vorbi-vorbire.// Se respiră istorie, / ne povestim, / asfaltu-i decor de umblet, / umblăm-umblare.// Întrebările pârjolesc răspunsurile, / Hamlet continuă a întreba: "A fi sau a nu fi", / Beaumarchais cântă calomnia, / Brecht crezuse în opere şi parale, / Cehov visa livezi de vişin.// Cu morţii nu se intră în conflict, / fără nebuni viaţa n-ar fi normală, / face să trăieşti aventura de a fi om.»

Sau în "Mă dor stinsele stele":

«Mă dor stinsele stele, / durere chemată la întâlnirea/ cu timpul, cu viteza, cu lumina, / cu celulele murind şi trăind/ pentru că fără durere/ cel mai frumos soare e stins./ Mă dor stinsele stele/ la colţuri de străzi, la ferestre, / acolo unde te ştie şi nimeni nu te ştie./ Mă dor stinsele stele, / fără a mă cunoaşte, / şi de ce m-ar cunoaşte/ dacă eu mă sting în timp, / în viteză, în lumină, în celule murind.»

Gabriela Baddour
"Aş vrea să ningă"
versuri;
Cercul Cultural Petah Tikva, 1999

Hotărât lucru, Mircea Gorun, din Petah Tikva, este pus mereu pe surprize… După ce a editat, în ritm de editură Hasefer din Bucureşti, câteva zeci de plachete de poezie şi proză iscălite de autori din Tel Aviv, Ierusalim, Haifa, Beer Sheva plus, bineînţeles, Petah Tikva lui cea de toate zilele, tenacele animator ne prezintă o poetă din… teritorii. Mai precis, din Beit Lehem.

Nu e un banc, nu e un gag. Născută la Arad, România, în 1960, autoarea s-a stabilit, prin căsătoria cu un medic, în celebrul oraş, unde pictează în limbajul universal al culorilor şi scrie în limba maternă. Mai mult încă, scrie bine, aşa cum pricepem, de pildă, din poemul "În ce limbă, răspunsul", unde Gabriela Baddour "atinge" în treacăt parcă şi cu subtilitate starea specială a omului care trece de la o limbă la alta:

«De câte mi se-ntâmplă/ Simt aripi cum îmi cresc/ din creier/ iar umbra-mi paşte/ noaptea stele/ până înspre ziuă…/ când stă să cadă/ deasupra mea sonor/ un semn de întrebare/ pus în gol;/ de câte ni se întâmplă/ uităm şi cum ne cheamă/ şi-n ce limbă/ secunda care trece/ şi ne strigă, / va aştepta răspunsul/ oricărui dintre noi.»

"Luiza Carol, Bianca Marcovici, Ion Ştiubea: Trei poeţi din Israel";
ediţie bilingvă româno-germană; selecţie şi traducere de Radu Bărbulescu; portrete de Lucia Zilberman; colecţia Sammlung, München, 1999

Născut în 1952 la Bucureşti, stabilit în Germania în 1981, Radu Bărbulescu este un nume familiar cititorilor noştri. El are la activ 16 volume de poezie, proză şi politologie, editează revista literară "Observator" – München, şi, în spiritul ecumenic al poetului doctor Alexandru Lungu, din Bonn, cultivă deopotrivă, popularizându-i pe malurile Rinului, atât poeţii din România cât şi pe ai noştri, din Israel. Între atitudinea lui şi cea întâlnită în tipăriturile *anti* din Bucureşti e o deosebire ca de la cer la pământ; cerul fiind, desigur, Radu Bărbulescu.

Placheta despre care vorbim, editată cu gust, şi-a propus să prezinte publicului german pe cei trei scriitori din titlu. Selecţia e bună, Luiza Carol, Bianca Marcovici şi Ion Ştiubea numărându-se printre condeiele poetice cele mai de calitate din *alia.* Traducerea lui Bărbulescu nu-i trădează, ci îi transplantează cu fineţe în limba germană.

Spaţiul nu ne îngăduie să dăm exemple din tustrei, aşa că ne rezumăm la o mică mostră. E vorba de poemul "Pace" de Bianca Marcovici. …Care în nemţeşte sună aşa:

«Dieser Frieden, aus wiederverwendetem Stoff/ in dem schwachen menschlichen Streben/ uns in irgendwas wiederzufinden/ und wenn, / dieser lauter Frieden, / ein ausgestopfter Vogel mit grossen, / erschrockenen Augen, wie die/ neugeboren Kinder, // dieser armselige, zertretene Frieden, / der in den Träumen gedreht wird/ wie ein leuchtend bemalter Ball, / dieser mit verbundenen Augen, durchsichtiger/ Frieden/ und nichts von der Intimität des/ so weit als noch

Zeit ist,/ so weit als noch Zeit ist/ erwarteten/ Wortes.// Dieser Frieden, ein ungeöffnetes Geschenk am/ Sabbattag,/ ein jungfräulicher und immer werdender Tag/ nach all den traurigen Erfahrungen».

Iar în româneşte aşa:

«Pacea asta cu stofă întoarsă pe dos/ în firavul gând al oamenilor/ de a ne regăsi în ceva/ şi când oare/ pacea asta zgomotoasă/ pasăre împăiată cu ochii mari, speriaţi/ ca şi copiii nou-născuţi,// pacea asta tropăită şi amărâtă/ rostogolită în vise/ ca o minge viu colorată/ privită cu legătura pe ochi, transparentă/ şi nimic din intimitatea cuvântuui/ aşteptat când nu e prea târziu/ când nu e prea târziu.// Pacea asta, cadou nedespachetat/ într-o zi de şabat/ o zi virgină şi veşnică/ după toate experienţele triste.»

Paul Kidron
“Ceruri despicate”
versuri;
Cercul Cultural Petah Tikva, 1999

Născut la Buhuşi, sosit în Israel în 1950, Paul Kidron (Cojocaru) are particularitatea de a fi singurul poet din *alia* care a trăit de la început şi trăieşte şi astăzi într-un kibuţ, lângă Haifa. De-aici şi interesul nostru, firesc, de a căuta cu precădere în placheta de faţă (o selecţie înglobând versuri scrise între anii 1960-1999) fiinţa kibuţului aşa cum trăieşte ea în scrisul autorului.

Căutările noastre prin pagini s–au dovedit a fi fructuoase: întâlnim secvenţe vii… despre cocoşi, ca în “Poem matinal”:

«Se luminează de ziuă/ dar nici un cocoş cu creasta roşie/ nu cheamă-n zori: cucurigu!// la noi cocoşeii de trei luni sunt trimişi/ cu tot onorul, închişi-n celule de plastic/ direct la marile pieţe din Tel Aviv/ hrană la toţi hămesiţii ţării.// Se luminează de ziuă/ toată noaptea sunt treaz,/ dimineaţa mă scol cu cearcăne la ochi/ şi dor cumplit după cocoşeii cu creasta roşie…»

…Sau despre transformarea “ţăranului” dur în băiat de oraş, ca în “Omul”:

«Când te-am cunoscut/ erai aspru/ fără simţ/ şi greoi la mers./ Dar cu anii,/ eşti mai gingaş./ Pieliţa inimii tale/ s-a mai subţiat…/ Înainte de moarte/ vei fi mai copt/ şi mai simţitor./ Ai şanse, cu ajutorul sfinţilor/ să ajungi în rai…»

Mioara Iarchi-Leon
“Poezii alese”
traduse în ebraică de Simon Haran;
ed. autoarei; f.l.; f.a.

O plachetă scoasă la xerox, prin mijloace artizanale, oferind cititorului, faţă-n faţă, cincisprezece poezii ale autoarei în româneşte, precum şi în versiunea ebraică a lui Simon Haran. Un bun prilej pentru lumea literelor ebraice de a face cunoştinţă cu scrisul Mioarei Iarchi-Leon, prezenţă din ce în ce mai activă pe scena poeziei din *alia,* precum şi un bun prilej pentru noi de a exclama, încă o dată, că Simon Haran este un tălmăcitor de înaltă clasă.

…Ah, şi încă ceva. Pentru cei ce ne-au întrebat, nedumeriţi, ce înseamnă f.l., f.a., răspundem că aceste misterioase litere n-au nimic cabalistic în ele, ci vor să zică: fără loc, fără an. Critica literară le foloseşte (fără plăcere) ori de câte ori se trezeşte cu o tipăritură, precum cea de faţă, unde autorul a omis să precizeze anul apariţiei şi locul (oraşul).

Dilema, Bucureşti, 1999, publică un articol de Z. Ornea, intitulat “Cosmetizare”, unde vine vorba de o jigodie fascistă (încă una…) care încearcă, fiindcă astăzi se poate, e cu voie de la poliţie, să transforme şi el, ca omul, negrul în alb.

Extrase:

«Oricât ar părea de ciudat, legionarismul ca stare de spirit şi mişcare organizate cât de cât a reapărut după 1990. E întreţinut de câţiva octogenari nostalgici, foşti membri ai legionarismului interbelic, şi de unii tineri cuceriţi, acum, brusc, de idealurile unei foste grupări politice de altădată, binişor sinistră şi asasină.

Una dintre temele mult frecventate de aceşti legionari este caracterul pronunţat antisemit al legiunii, prezentată acum în culori edulcorate şi, oricum, diminuante. Mi-a căzut în mână, la doi-trei ani de la apariţie, cartea unui domn Flor Strejnicu, intitulată “Mişcarea legionară şi evreii”, publicată în 1996, la o editură Imago. Să notez mai întâi coincidenţa stranie a numelui autorului (Strejnicu) care sună exact ca denumirea pădurii, din judeţul Prahova, unde a fost găsit asasinat Nicolae Iorga de către legionari. Într-adevăr, stranie coincidenţă! Mai ales că, am văzut, se neagă azi că Iorga ar fi fost asasinat de legionari. Evident, în această carte se procedează prin a mări numărul locuitorilor evrei din România, ajungându-se a se afirma (la p. 20), după textul unei conferinţe susţinute în 1938 la Cercul de studii al Mişcării Legionare, că numărul lor era de două milioane, când, se ştie după datele recensământului oficial al populaţiei din 1930, că cifra este de 756.930 evrei, reprezentând 4,2% din structura populaţiei. Dintre evrei, consemnează datele aceluiaşi recensământ, peste două treimi (88,7%) locuiau la oraşe şi ceva mai puţin de o treime la sate sau în comune rurale (micile târguşoare). În cifre absolute situaţia era următoarea: în mediul rural evreii reprezentau 236.966 suflete, iar în cel urban 520.000 suflete. Am citat aceste cifre pentru că după dl. Flor Strejnicu se ajunge a se afirma că numai în Bucureşti trăiau o jumătate de milion de evrei. Toate aceste argumentări artificiale urmăresc să constituie motivaţia atitudinilor antievreieşti ale liderilor legionari. Sunt prezentate opiniile scrise despre evrei ale lui C. Z. Codreanu, Vasile Marin, Traian Herseni, M. Polihroniade, Nichifor Crainic, Nae Ionescu, justificându-

se, astfel, opţiunile lor antisemite. Dar, se străduie să releve autorul nostru, aceste opinii antisemite aveau ca motivaţie chestiunea economică, de vreme ce evreii, spun aceştia, tind să copleşească şi să cotropească oraşele. Însă, peste tot, cifrele sunt măsluite în sus, pentru a se justifica antisemitismul. Ceea ce era un fals din chiar premisă. Autorul nostru uită să menţioneze (oare de ce?) şi existenţa, în anii treizeci, a unui antisemitism pe care l-aş numi fundamentalist. Să citez, pentru exemplificare, un fragment din vestita prefaţă a lui Nae Ionescu la romanul lui Mihail Sebastian “De două mii de ani” (1934): “Aşa fiind, însă, deosebirea pe care am identificat-o ca existând între evrei şi creştini merge mai departe, aceştia din urmă îi simt pe cei dintâi nu numai izolaţi voluntar, dar şi… primejdioşi ordinii creştine. Creştini şi evrei, două corpuri străine unul altuia, care nu pot fuziona într-o sinteză, între care nu poate exista pace decât prin dispariţia unuia dintre ele”. Şi mai pot fi citate destule alte opinii (N. Crainic, N. Roşu, Traian Brăileanu etc. etc.) ale antisemitismului teoretic fundamentalist. Şi, se cuvine adăugat, acest antisemitism teoretic fundamentalist l-a generat sau l–a justificat pe cel practic.

Dl. Strejnicu merge atât de departe încât, citând o obscură gazetă, ajunge să afirme că “asasinarea lui Codreanu, şeful Gărzii de Fier, a fost un act al răzbunării iudaice” (p. 54), când sunt unanim ştiute cauzele şi împrejurările asasinării lui C. Z. Codreanu din ordinul regelui Carol al II-lea. Evident – se putea altfel? – mişcarea legionară de sub căpitănia lui Horia Sima s-a purtat ireproşabil faţă de evrei în perioada statului naţional-legionar (14 septembrie 1941 – 24 ianuarie 1942), când ministrul de Interne Const. Petrovicescu, legionar, s-ar fi opus dispoziţiei lui Ion Antonescu de a se crea lagăre de concentrare pentru evrei, iar Radu Gyr, ca director general al teatrelor, a aprobat înfiinţarea, la 17 ianuarie 1941, a teatrului evreiesc Baraşeum. Această înfiinţare a Teatrului Baraşeum este mult exploatată. În realitate era o expresie a ghetoizării stricte a evreilor, actorilor de această naţionalitate; interzicându-li-se să profeseze în celelalte teatre, le-a fost creat un teatru ghetou, în cartierul ghetou, singurul loc unde puteau să joace. Se neagă, apoi, că ar fi existat o poliţie legionară paralelă cu cea oficială (care, totuşi, ştie orice analist, a existat), inducându-se ideea că aceasta ar fi fost creaţia exclusivă a comandantului legionar Grozea, comandantul corpului legionar muncitoresc, în spaţiul căruia – evident – s-au infiltrat comuniştii, care, aceştia din urmă, sunt vinovaţi de toate ilegalităţile poliţiei legionare. Răufăcătorii şi comuniştii infiltraţi în poliţia (şi mişcarea) legionară au comis toate fărădelegile. Legionarii adevăraţi n-au făptuit nimic. Ba chiar, când le-au constatat (inclusiv Horia Sima), le–au condamnat şi sancţionat. Aceasta s-ar fi întâmplat şi în asasinatele evreieşti din perioada rebeliunii legionare (21-23 ianuarie 1941), numită, în cartea la care mă refer, după modelul lui Horia Sima, “lovitura de stat a generalului Antonescu”. Se citează abundent din cărţi scrise în exil de diverse căpetenii legionare (Sima, Mihail Sturdza, general Chirnoagă şi alţii). Potrivit acestor surse, întrucât n-a fost o rebeliune legionară ci o lovitură a conducătorului statului, nici actele criminale săvârşite nu se datoresc legionarilor, ci elementelor declasate şi comuniştilor infiltraţi în mişcare. La aceasta, declară o sursă citată în cartea pe care o comentez, vinovaţi de omuciderea evreilor sunt chiar ei, întrucât “este un fapt notoriu că Comunitatea Evreilor din România, prin preşedintele ei Filderman şi alţi reprezentanţi ai ei, a participat activ la aţâţarea lui Antonescu în organizarea loviturii de stat contra regimului naţional-legionar… Dacă evreii au fost complici la lovitura de stat a lui Antonescu, împreună cu serviciile secrete anglo-americane, era de presupus că se puteau aştepta şi la reacţii populare care ar fi putut lovi şi în securitatea propriilor lor conaţionali”. E negat, desigur, episodul agăţării unor cadavre de evrei în cârligele de la Abator, deşi ele au fost menţionate public, printre altele, de procurorul acelei vremi (care a anchetat cazul), I. N. Vlădescu, la 21 ianuarie 1946, în gazeta opoziţionistă “Jurnalul de dimineaţă” condusă de Tudor Teodorescu-Branişte, şi consemnată, chiar la 24 ianuarie 1941, de marele reporter Brunea-Fox, care a văzut victimele atârnate la Abator, scriind despre asta, când a putut (1944), în tulburătoarea carte “Oraşul măcelului”. Dl. Strejnicu, asemenea altora mai înainte, tot vorbeşte de absolvirea de orice vină antiumanitară a mişcării legionare la Tribunalul de la Nürnberg. Această inventată sentinţă e o pură mistificaţie. În timpul acelui proces a fost elaborat, de către guvernul legionar fantomă de la Viena (creat de Hitler ca reacţie la actul de la 23 august 1944), un memoriu, care a fost trimis instanţei. Tribunalul a transmis memoriul unei Comisii, fără a pronunţa nici o decizie, pentru buna raţiune că nici nu judeca decât criminalii de război implicaţi în proces. Şi cu toate acestea, autorul cărţii în discuţie crede că are dreptul să vorbească de “exonerarea legionarilor de orice culpă”. Bizară şi ciudată modalitate de cosmetizare!»

(M. Rafael)

Reichstagul (parlamentul) de la Berlin a ales ca preşedinte al Germaniei pe social-democratul Johannes Rau (68).

Din informaţiile pe care le deţinem, se pare că Rau e bun pentru evrei.

ARMINIUS CASSVAN
New York

Nestor

Tatăl meu a fost numit paradoxal Nestor, după legendarul rege al unui port în Grecia numit Pylos, erou al războiului troian, tipul sfătuitorului înţelept, deci “vârstnic”. Dar onoarea s-a oprit aici. Când a venit vremea să-l trimită la şcoală, un profesor coleg, mereu bătut la şah de Lazăr, a sugerat drept răzbunare “Ciocanul” în Bucureşti. La “Ciocanul”, şcoală de meserii, firavul Nestor, numit şi “două beţe-n cur”, a izbutit să se lovească cu ciocanul în fluierul piciorului, determinând o rană care putea produce gangrenă. Mai târziu, unchiul Isidor, prestidigitator de mare succes la Berlin pe vremea aceea, i-a invitat pe Sarina Cassvan şi pe Nestor acolo şi i-a plasat la Conservatorul de Muzică. Pentru Sarina nu a însemnat mare lucru, nedevenind niciodată violonistă, dar lui Nestor, pianul învăţat acolo i-a deschis nesperate orizonturi. Dorvan (numele de scenă al lui Isidor) a trebuit să părăsească cam în fugă Berlinul şi cei doi tineri Cassvan au venit înapoi la Bucureşti, unde Sarina a publicat mult mai târziu “Crezul ocnaşului”, un prim pas în cariera de scriitoare, în timp ce Nestor s-a angajat ca pianist la un cinematograf de filme mute. Neastâmpărat din fire, el a fost “promovat” nu după mult timp ca director tehnic al cinematografului. A devenit cam tot în vremea aceea director-fondator al revistei “Cinema” şi s-a căsătorit – pentru prima oară – cu mama mea. M-am născut, singurul copil, într-o casă cu o curte mare unde stătea, printre alţii, Gina Ornstein, care era mama copilului-minune în şansonete şi chiar filme pariziene “le petit Mircha”, prăpădit de tânăr de tuberculoza cauzată de viaţa intensă de artist. Tatăl meu a hotărât să ne mutăm la etajul întâi al cinematografului “Capitol”, unde el funcţiona, tot ca director tehnic, sub Scherer şi Gusti, proprietari. La doi ani eram fotografiat pe “oliţă” şi cu revista “Cinema” în mână. Dar relaţiile cu Gusti s-au stricat fundamental când tipul a aflat că frumoasa lui nevastă îl înşeală cu Nestor. Au urmat luni îngrozitoare, când tata a fost nevoit să se ascundă de mânia soţului, care era şchiop, deci cu atât mai furios şi vulnerabil. Cu timpul, lucrurile s-au calmat şi Nestor a fost angajat în aceeaşi funcţie la “Trianon” şi, mai târziu, “Elysée”. Atunci, în plină prosperitate, ne-am mutat în noul bloc cu multe etaje “Dacia”, peste drum de grădina Cişmigiu. La ora aceea Nestor Cassvan era regele Bulevardului Elisabeta, pe atunci strada cinematografelor. Îmi aduc aminte că pentru filmul “La calul bălan”, tata a pus câţiva plasatori să încalece cai albi şi să se plimbe în faţa cinematografului. Era epoca în care aducea actori precum Szoke Szakall, Albert Prejean, Willy Fritz, cântăreţul Joseph Schmidt, celebrii artişti de circ fraţii Fratellini, apoi Jan Kiepura şi Martha Eggerth, toţi văzuţi pe scena cinematografului “Trianon”. Tata era în contact cu producători şi regizori, cu ctitorii filmului românesc, şi a participat activ la turnarea filmului “Haiducii” de Horia Igiroşanu. La revista “Cinema” scria critici I. D. Suchianu şi un activ membru al redacţiei era Lazăr Cassvan, “rapsodul peliculei”, cum îl descriam într-un mic eseu publicat în “Minimum”. Mai erau prin redacţie Blossoms, Vulpescu (Joseph de Saxa), Vasilescu, ocazional George Val şi Ion Golea. În 1933, anul venirii lui Hitler la putere, părinţii mei au vizitat printre altele oraşele Berlin şi Paris. În Oraşul Lumină l–au întâlnit pe Max Cassvan, nepotul tatălui meu, dar mai în vârstă decât el, producător de renume, autorul filmului “Macao” cu Erich Stroheim şi mare Don Juan.

S-a întors la Bucureşti unde, deşi norocul nu-l părăsea, vremurile se înăspreau treptat. A început să aducă filme sovietice prin fratele lui Otto Marcovici, Arion. A dat cu succes “Circul” şi “Alexandru Nevski”, dar la un alt film, mai direct propagandistic, a fost pălmuit de ziaristul naţionalist de dreapta Pamfil Şeicaru. Era ameninţat de legionarul Apostolescu.

În vremurile acelea premergătoare regimului antisemit, tata a divorţat de mama şi s-a căsătorit cu Fanny Goldstein, sora celei mai bune prietene ale mamei, care la rândul ei a divorţat în prealabil, lăsând un băiat cam de vârsta mea.

Războiul a început şi, o dată cu ele, liceele evreieşti. La “Cultura B” eram coleg cu irezistibilul Dănuţ, care mă făcea să râd din te miri ce. După doi ani în acest liceu, în clasa a şasea tata a uitat să mă reînscrie. Revoltat de “formalităţile ridicole”, Nestor Cassvan, care îl cunoştea din lumea ziaristică pe Alexandru Graur, m-a înscris la “Liceul Teoretic Evreiesc” (Graur).

În timpurile acelea tata nu o ducea prea bine, dar noua familie îl ajuta, mai ales social. Nu plătea chirie şi trăia într-o casă boierească. “Trianon”-ul îi fusese luat, dar izbutise să vândă revista “Cinema” lui Otto Marcovici de la ziarele “Dimineaţa” şi “Adevărul”. Eu “făceam zăpada” în cartierul lui, apoi “jumuleam buruienili” în grădina Vergu, săpam adăposturi (pălmuit de col. Repanovici) în Parcul Carol, etc. Am izbutit la un moment dat să “scap” ilegal de “munca obligatorie pentru evrei” şi să mă duc “în dispersare”, în timpul bombardamentelor, la Dobroşeşti, Snagov, unde era toată familia tatei. Îmi amintesc că tata scria de zor memorii (boala familiei) şi nu prea avea timp să-mi asculte păsurile. Eu făceam naveta Snagov-Bucureşti, unde aveam o extraordinară mamă.

O dată cu sfârşitul războiului şi venirea apoi la putere a regimului comunist, tata a devenit responsabilul unui cinema periferic, după ce, pentru scurtă vreme, a lucrat, sub tovarăşul Edgar Elian, la “Trianon”. Acest regim de viaţă nu i-a priit şi se pare că a făcut o depresie. Aştepta plecarea în Israel şi într-o zi i-a făcut o vizită mamei, în strada Popa Soare, căutând să o convingă să mă lase să plec cu el. Mama a consimţit şi tata m-a luat personal să depun actele, la o periferie îndepărtată a Bucureştiului, în mai 1951. Evident, am primit curând un “negativ”. Eram student la medicină, regimul “cheltuise bani pentru educaţia mea medicală”. Tata şi noua lui familie, oameni fără o meserie bine definită, au plecat relativ repede, în septembrie 1951.

Cu energia lui nesecată, tata a încercat multe, printre altele reprezentanţa unor case de filme. După ulpan, s-au mutat în Tel Aviv, în plin centru. Ar fi realizat poate unele proiecte mai îndrăzneţe dacă nu l-ar fi lovit teribilul cancer de pancreas. A rezistat, surprinzător, un an şi câteva luni, dar în martie 1962 s-a dus, emaciat la maximum de necruţătoarea boală.

Nestor avea un pronunţat simţ al umorului. El povestea că la începuturile cinematografiei, plasatorii conduceau ca şi astăzi spectatorii pe întuneric la locurile lor. Când însă nu primeau nici o retribuţie pentru acest serviciu, se răzbunau în felul lor. Tata găsea spectatori împingând un zid, pentru că plasatorul respectiv le spusese că uşa se deschide greu. Nestor avea un bun prieten numit Many Filip, care se însurase de curând cu o zăpăcită. Într-o zi tata îi trimite un plasator acasă când ştia că Many era plecat. “Domnul Filip a spus să-mi daţi toate costumele care trebuie date la curăţat”. Rella (numele soţiei) se execută. Many vine acasă, nu găseşte nici un costum şi spune: “Asta trebuie să fie opera lui Nestor”.

Tata era un om generos şi iubitor de oameni şi era greu să-l convingi că nu toată lumea este la înălţimea la care o situa el. Era deschis şi în felul lui puţin naiv, dar era şi un om de afaceri care a reuşit mult mai bine decât mulţi Cassvani, mai ales prin muncă şi perseverenţă. Ataşat de prieteni şi chiar cunoştinţe, îi colecta şi îi aducea acasă la prânz, spre contrarietatea mamei, care era mai mult de principiul “fiecare la casa lui”. Chiar când avea puţini bani, invita pe toată lumea la “Leul şi Cârnatul”, restaurantul lui preferat. Avea grijă să prelucreze în prealabil chelnerul, care îi spunea confidenţial dar tare: “Domnu' Cassvan, astă-seară vă recomand numai mititeii”.

O figură, domnu' Nestor Cassvan, care putea să întreţină o societate întreagă cântând la pian şi spunând glumă după glumă. De neuitat ca unică persoană umană, chiar foarte umană!

את היכל בע"מ
A.T. HEICAL LTD.

Cunoscutul restaurant

„La Igal”

unde plăcerea de a mânca devine o artă

• *Grătar variat cu o excepţională calitate a cărnii* •
• *Bucătărie tradiţională* • *Serviciu ireproşabil* •
• *Calitatea şi tradiţia e formula succesului nostru* •

Alăturat restaurantului un magazin de delicatese cu mezeluri fine ("Mizra"), brânzeturi, mâncăruri preparate, vinuri şi alte băuturi variate.
De asemeni o secţie specială de măcelărie.

Mese de aniversări până la 60 de persoane
Deschis zilnic la prânz şi seara

Vă aşteptăm în str. Lişanski 7, Rishon Lezion (noua zonă industrială)
Tel. 03/961-7760

ALEXANDRU SEVER

Din inventarul obsesiilor circulare

❖ Cine-mi sunt vizitatorii din faptul serii ce-mi aduc plocon un Scaun Domnesc şi mă cer mire pentru Frumoasa Lumii? Prieteni nu-mi sunt, şi soli nu-i ştiu. Sunt peţitorii Diavolului!

❖ Cine tăinuieşte multe, nu poate ascunde tot.

❖ Numai în ceasul visărilor melancolice de se mai întâmplă să înflorească florile care n-au apucat a înflori niciodată.

❖ Pălăria te salută, dar capul e chezaşul ei.

❖ Neg, dar nu murdăresc.

❖ Să dea morţii sale o semnificaţie, asta este ultima îndatorire a unui filozof consecvent.

❖ Înfăţişându-se Hercules să ucidă vulturul ce-i ciugulea ficatul, Prometeu a refuzat: "Rana asta îmi este încă de trebuinţă. Căci cum altfel aş putea întreţine printre oameni spiritul revoltei, de nu l-aş hrăni cu sângele meu?"

❖ Ca să-şi câştige o pâine, poetul a concurat la o slujbă de secretar la primărie. Dar când l-au întrebat ce pregătire are, a răspuns în deplină inocenţă: Secretarul Muzelor.

❖ Frunzele dansează numai când cad. Într-asta se şi cunoaşte că e un dans funebru.

❖ Chiar şi lenea artistului e fecundă. Cu o singură condiţie: să fie lenea unui artist de talent.

❖ Stelele de aceea vor fi fost create, pentru a făgădui chiar în răstimpul nopţii ziua care trebuie să vină.

❖ Degeaba te cauţi într-o oglindă: spiritul tău are doar faţa faptelor tale.

❖ Muntele zbârcit într-atât seamănă de bine cu o cicatrice, încât îndreptăţit este să te întrebi: oare ce rană neştiută acoperă la talpa lui?

❖ Îngropat anapoda ca o taină în urechea unui surd.

❖ Degeaba întind un deget printre aştri: nu numai că nu pot modifica orologeria lor, dar nici măcar nu pot să-i număr; pentru asta aş avea nevoie de o eternitate şi de un număr infinit de zero-uri.

❖ Oricât de cotită albia, acelaşi nume curge pe ea.

❖ Ce alta este Metafizica decât fizica miraculosului spiritual?

❖ Orice iubire împărtăşită îşi are povestea, canonul şi dicţionarul ei.

❖ Nu e o simplă întâmplare că uneori cărţile proaste inspiră foarte importante descoperiri şi comentarii critice. Asta se întâmplă pentru că în aceste scrieri de mâna a zecea se află uneori, întrunite laolaltă şi în chipul cel mai semnificativ, defecţiuni pe care altminteri le găseşti risipite, chiar dacă la altă scară, şi în creaţiile cele mai înalte.

❖ Tirani care să moară în patul lor s-au mai pomenit. Dar toţi acei care au căzut vreodată, au căzut pe un pat de cadavre.

❖ Când Dumnezeu a poruncit să se facă lumină, nu şi-a propus să abolească întunericul, ci numai să-i împuţineze atotcuprinsul. Aşa a intrat doliul în lume: nu când Moartea s-a iscat din mâna lui Cain, ci când Dumnezeu a creat Noaptea. Moartea n-a făcut nimic alta decât să smulgă Nopţii peticul din care şi-a croit mantia-i de doliu.

❖ Sunt oameni, asemeni nu ştiu cărei specii de bufniţe, care se lovesc de lumină ca de un hotar pe care nu-l pot trece decât cu ochii închişi.

❖ Oricât de turbulentă la izvor, apa ia întotdeauna forma recipientului care o primeşte. Iată o formă de adecvare la obiect care ar putea inspira palavragiilor şi scriptologilor o disciplină cu adevărat salutară.

NOU!
În editura MINIMUM
a apărut
MOMENTE DIN VIAŢĂ
ŞI
SCURTE POVESTIRI
de Dr. IDY ILIAN

Autorul pune la dispoziţia cititorilor, gratuit, un număr de exemplare.
Solicitanţii pot primi cartea prin poştă cerând-o la adresa:

Dr. Idy Ilian
Str. Ghivati 6/7
AFRIDAR
Ashkelon 78471
Tel. 07/673-2138

NOU!
A apărut
44
SCURTE POVESTIRI
de HEDWIG RÜBER

Cartea poate fi procurată trimiţând suma de 44 şekeli pe adresa:

HEDWIG RÜBER
Str. Internaţional 24/5
Haifa 32206
Tel. 04/832-6316

ELENA-ESTHER TACCIU

HOROSCOP PERSONAL - 1999

ZODIA RACULUI ŞI A LEULUI PENTRU TOŢI. Primul semn (21.06 – 22.07) poate dirija scăderi de energie, haos în decizii şi manifestări, plus incidente tehnice. Iluzii fără temei logic pot fi urmate de pierderea unor interese individuale. Realizările sunt în funcţie de încheierea unor obligaţii vechi, ca şi de o mai bună armonizare a relaţiilor umane. Agitaţiile sociale mai scad în intensitate. În partea de iulie a acestei zodii sunt posibile în schimb violenţe ale naturii, confruntări bancare cu substrat politic. Reţele de computere se pot defecta. Cei născuţi sub rac trebuie să revadă vechi contracte şi aliaţi, înlăturând elementele suspecte. Numai şansele cu asociaţi şi idei noi promit realizări. **Sub LEU** (23.07 – 22.08) vom avea o biosferă dizarmonică, reducând randamentul şi energia, până la 14.08. De abia după această dată putem spera în stabilizarea treptată a vieţii. Cei născuţi sub Zodia de Foc pot promova, compensând pierderile din '98 şi începutul lui '99. Pericolul poate veni din partea unor linguşitori, care-i pot duce la pierderi materiale. Natura îşi poate arăta iar faţa ei distructivă.

POŞTA NOASTRĂ: *Doritorii Horoscopului sunt rugaţi să ne trimită din timp datele lor: ziua, luna, ora şi anul naşterii, o fotografie nu mai veche de doi ani (dar nu le putem returna). Dacă e cazul, două întrebări speciale. Precizaţi-vă telefonul. Adresaţi-vă la POB 2104. tel. 03-5590829, Holon. La aceeaşi adresă puteţi procura volumul "STELE REGALE" (Portrete astrologice ale celebrităţilor, 1997).*

RĂSPUNSURI PENTRU CITITORI

S. – Petah Tikva, îţi îndeplinim rugămintea în ce te priveşte direct. Zodiile tale sunt Gemeni, semn de Aer, dar şi un semn de Foc (Săgetătorul) şi altul de Apă (Rac). Poţi reconstitui deci întregul şi din aceste surse de influenţă. Urmează pentru tine un calendar Astro pe '99. Agitaţia care provine de la sinteza celor trei semne de mai sus se va dedica unei vieţi sociale mai vii. Lărgirea orizontului, călătoriile pot aduce noi cunoştinţe foarte utile (ca persoane). Depresiile din ultimele luni se vor atenua. Activităţile pot fi în domenii neaşteptate, cu finalizări în septembrie/octombrie. Zodii importante pentru tine ca timp şi naştere a indivizilor (respectiv cei născuţi atunci) vor fi în acest an Lei, Scorpioni, Tauri. Cifre globale faste: 2, 4, 8. Luna cu şanse deosebite, septembrie. Noi paşi profesionali în luna Scorpionului. De evitat complimentele interesate ale unor cunoştinţe noi, care vizează profituri băneşti pe seama ta. Nu exagera cu efortul fizic între 17.07 şi 14.08, când reacţionezi la schimbări atmosferice. Nu promite sprijin tuturor în această etapă, căci nu vei fi atunci bună de campionate. Întrebările puse nu pot avea răspuns din cauza… discreţiei excesive. Culege ce consideri important de mai sus. În ce priveşte profilul intelectual al celor descrişi, el este probabil tributar formaţiei de pe vremuri, când şi lectura cărţilor de genetică era o crimă.

TOLA, Berbec, iată calendarul Astro pe iulie, august, septembrie '99 (atenţie, deci, cititorii născuţi sub Berbec!). În **iulie** sunt posibile negocieri privind casa, în care pot fi implicaţi semnele Balanţa şi Leu. Dacă vei finaliza cu bine proiecte mai vechi, de mult începute, vei fi promovată. Date cu noroc, între 5 şi 8.07. Se recomandă profil scăzut între 18-21 iulie. O zi cu câştig, 8 iulie. Cifre bune toată luna, 3, 6, 9. În **august,** alături de tine vor fi Leul şi Vărsătorul. Culori "pozitive", galben-auriu. Dacă ai pregătit proiecte din timp, atacă-le între 1 şi 4 august, apoi între 29 şi 31 august. Zile de "cruţare", între 14 şi 17 august. Zile memorabile: 7, 16, 25 august. Pe 16.08 nu te arunca orbeşte în replici dure şi acţiuni grăbite: aşteaptă opinia altora. Luna **septembrie** va favoriza dieta, tratamentul aparatului digestiv, perfecţionarea în meserie. Dintre Zodii, Racul şi Capricornul îţi vor fi utili în proiecte financiare comune. Cifre bune, 2, 6, 8. Zile rodnice, între 25 şi 28 septembrie; de "cruţare", între 10 şi 14 septembrie. Zile memorabile 6, 15, 24, tot septembrie.

Câteva recomandări în zodiile Rac şi Leu:

- ● Nu vă aruncaţi în investiţii şi cumpărături scumpe.
- ● Fiţi selectivi în noile relaţii.
- ● Recitiţi contractele.
- ● La schimbări violente de vreme măsuraţi-vă tensiunea şi aveţi grijă de ea!

Felicitări
colaboratoarei noastre
Dr. Elena-Esther Tacciu
la naşterea nepotului

Elior Zakheim

fiul lui Reli
şi al lui Eli Zakheim.

Mazal Tov!

Colegii
de la „Minimum”

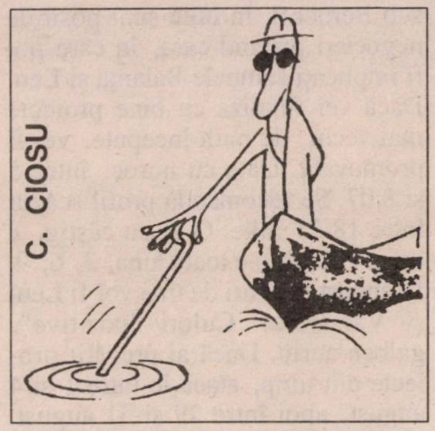

Pescuitorul de perle

Bârna din ochiul propriu

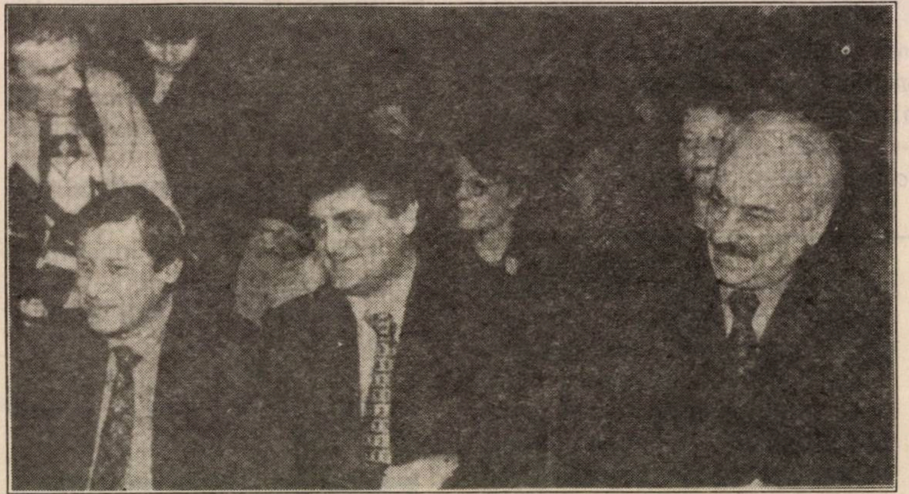

Premierul Radu Vasile (al treilea din dreapta) la Casa Scriitorilor, alături de poeţii Adrian Popescu (primul din stânga) şi Gabriel Chifu

("Minimum", nr. 146/99; comunicată de Regina Spiegler, rh. Mecklenburg 8/15, Rehovot 77336, care ne atrage atenţia că explicaţia la fotografie e… viceversa. Premierul Radu Vasile este, într-adevăr, al treilea, dar nu din dreapta, ci din stânga.)

Diferite istorii legate de istorie

«…Acel "căpitan" (e vorba de Corneliu Zelea-Codreanu, comandantul "Gărzii de Fier", *n. red.*) a fost gâtuit de jandarmii regelui în pădurea Tâncăbeşti, în noiembrie 1940, împreună cu alţi trei complici idiotizaţi de fanatism».

("Orient Expres", nr. 217/99; comunicată de Dr. Suzanne şi Prof. Michael Streja, POB 172, Natania – care atrag atenţia celui ce-a scris articolul – un articol de altfel bun – că gâtuirea cu pricina, ordonată de Carol al II-lea, a avut loc cu doi ani înainte, adică în 1938.)

❖

"9 noiembrie 1938… Această dată coincide cu venirea la putere a naţional-socialismului, în frunte cu criminalul Hitler".

("Ultima oră", martie 1999; comunicată de Lică Landskron, POB 20380, Kiriat Shaul; harnicul nostru pescuitor atrage atenţia că data este greşită; în realitate Hitler a venit la putere la 30 ianuarie 1933; de 9 noiembrie 1938 se leagă un alt eveniment din istoria nazismului: pogromurile dezlănţuite cu prilejul "Nopţii de cristal".)

Semnez din mormânt

"În acelaşi an (1922) o petiţie… printre ai cărei semnatari se numără Einstein, Herman Hesse, Thomas Mann şi Lev Tolstoi este înaintată Reichstagului în vederea abolirii art. 175 din Codul Penal care prevedea pedepse grele cu închisoarea împotriva homosexualilor".

("Facla", Tel Aviv, nr. 2220/ 1999; comunicată de dr. Carol Neuman, din str. Pinkas 67, Tel Aviv 62157, – care susţine – cu argumente! – că Tolstoi nu putea să iscălească petiţia cu pricina, întrucât era, în 1922, mort de mult.)

Poşta

Emanuel Aczel, Ierusalim; **Leibu Zalman,** Carmiel; **Nicky Rantzer,** Tel Aviv; **ing. Kardos Andrei,** Cfar Saba ş.a. (aveţi perfectă dreptate, s-au împlinit 100 de ani de la naşterea romancierului I. Peltz, nu de la moartea lui; aşa cum ne-am grăbit să precizăm în erata din nr. trecut); **Dr. Carol Neuman,** Tel Aviv (da, amintirile dv. nu vă trădează: Teatrul "Muncă şi lumină", de la Bucureşti, condus de regizorul Victor Ion Popa, a luat fiinţă înainte de 1940 şi nu – cum a apărut în revista citată de dv. – în timpul războiului); **Nicky Rantzer,** Tel Aviv (just: Turnul Eiffel, din Paris, nu se află pe Champs Elysées, cum greşit se arată în ziarul respectiv, ci lângă Trocadéro); **Amalia Carasovici,** Tel Aviv (vă rugăm să ne trimiteţi tăieturile – pot fi şi fotocopii – din ziare, altminteri nu putem lua în considerare perlele); **Renato Cociaşu,** Paris; **av. Iancu Pomârleanu,** Ierusalim (nu); **David Şmilovici,** Cfar Saba (când aveţi dreptate, aveţi dreptate; cei de la ziarul amintit au încurcat explicaţiile la fotografii: în loc de stilou au scris portmoneu şi aşa mai departe).

Şi o precizare: perla intitulată "Deja în 1944" (din nr. 147/a.c.) nu a fost descoperită de Sergiu Halpern ci… de alt pescuitor, a cărui adresă s-a rătăcit. Îl rugăm să ne scrie, să ne comunice numele şi adresa şi să aştepte cartea-premiu la domiciliu.

TITUS POPOVICI

Amintiri

despre țuicile lui Hrușciov, parlamentul de la Tokio, educația politică a lui Birlic, ideile baronului Neuman din Arad și altele, și altele

După moartea (1994) cunoscutului romancier şi scenarist Titus Popovici au rămas câteva lucrări în manuscris.

Una din ele, intitulată "Disciplina dezordinii" – roman memorialistic – a apărut de curând în editura "Maşina de scris" din Bucureşti.

Este o carte excepţională, din care am publicat, în numărul trecut, un fragment.

Cititorii ne-au mai cerut.

De acord. Iată, mai jos, câteva extrase din carte. Ba despre una, ba despre alta. Amestecate. Ca viaţa.

Pe Jean-Paul Sartre l-am cunoscut în 1963, la Moscova, cu ocazia unui Congres al COMES (Comunità Europea degli Scrittori), o escrocherie "de stânga" gras sponsorizată de sovietici, care voiau s-o opună conservatorului şi "reacţionarului" PEN Club. Gras, miop şi privind cruciş, se trudea să intre în graţiile celor cu care voia să fie "tovarăş de drum" şi în acelaşi timp independent, un fel de eminenţă cenuşie a literaturii "angajate". La cel mai înalt nivel, sovieticii s–au grăbit să-i spulbere iluziile.

Într-una din seri, mare agitaţie pe coridoarele lungi ale hotelului Moskva şi, bineînţeles, misterul specific oricărei iniţiative sovietice. A doua zi, André Still, redactor-şef al ziarului "L'Humanité" şi autorul câtorva romane despre soarta grea a minerilor francezi, mi-a spus, plin de ranchiună, că şefii delegaţiilor participante la congresul COMES fuseseră invitaţi *personal* de Nikita Sergheevici Hruşciov la vila de la Pitzunda, pe malul Mării Negre şi că de la francezi fusese preferat Jean-Paul Sartre şi nu el, André Still, "membre du Comité Central du Parti!". De la români plecase, bineînţeles, Mihai Beniuc. Cei rămaşi la Moscova au petrecut o zi invidiindu-i pe ceilalţi. Seara, în marele hol de jos, unde funcţionau probabil nişte stropitoare ascunse deoarece mirosea, tot timpul, trăsnitor a parfum, prost, apare "il segretario generale" Giancarlo Vigorelli, beat mort, furios, strigând cât îl ţinea gura: "Ma questo Krusceffe è un cretino, un imbecille!" Ce se întâmplase?

Scriitorii apuseni "de stânga" îşi imaginaseră că vor avea o discuţie sinceră cu Hruşciov şi în limbajul lor elevat, devenit un fel de argou ideologic, îl vor convinge "să mai slăbească şurubul", ei, scriitorii "de stânga" occidentali, având mari mustrări de conştiinţă că sprijină în *orice împrejurare* "et sans une contre-partie" un regim care-i supune pe colegii lor sovietici la atâtea vexaţiuni morale. Invitaţii au fost transportaţi în cel mai mare secret la un aeroport, tot secret, şi urcaţi claie peste grămadă într-un avion militar. După câteva ceasuri de zgâlţâieli aeriene au aterizat pe un alt aeroport militar, secret şi acesta. De pe pistă au fost îmbarcaţi în camioane militare acoperite etanş cu prelate groase, pe o căldură de cuptor, duşi pe nişte drumuri strategice, şerpuind deasupra unor prăpăstii, până la o clădire ascunsă într-o vegetaţie luxuriantă. Aici li s-a spus să se plimbe pe alei, până la ora mesei. În fiecare tufiş, povestea Beniuc cu admiraţie, se piteau civili înarmaţi până-n dinţi. În sfârşit, au fost poftiţi într-o sufragerie şi şi-a făcut apariţia Nikita Sergheevici, foarte bine dispus. Se vedea că luase câteva vodci înainte. Sartre a încercat imediat să angajeze o discuţie despre "libertatea scriitorului", dar Hruşciov i-a trântit un pumn în umăr şi a zis: "Am venit aici să facem filozofie sau să mâncăm şi să bem?". Era un mitocan jovial. L-am văzut şi eu la un festival al filmului la Moscova, în marea sală Gheorghievskaia, trăgând câte o palmă zdravănă peste fundurile adorabile ale Ginei Lollobrigida şi Elisabethei Taylor, care erau gata să se ia de păr în public pentru că, datorită unei grave erori a caselor de modă, apăruseră – fiecare pe altă uşă – îmbrăcate în *aceeaşi* toaletă! Dar cel mai mare spectacol hruşciovian la care am avut privilegiul să asist a fost în timpul vizitei sale în România, în 1962, la un dineu de gală la Palatul Victoria. Conflictul sovieto-român mocnea în culise; încă nu transpirase nimic. Hruşciov a început prin a da la o parte, pufnind cu dispreţ, păhăruţul de ţuică şi a cerut să i se toarne licoarea de prună într-unul de apă. L-a dat vârtos pe gât, *na dne*, i-a plăcut, a mai cerut unul. De undeva a apărut un tovarăş sovietic cu părul alb şi înfăţişare distinsă şi i–a şoptit ceva la ureche. Hruşciov s-a făcut roşu ca racul şi i-a ars un brânci în piept, trimiţându-l în culise. Toasturile protocolare au mers cum au mers, Hruşciov dregându-şi glasul tot cu ţuică şi tot în pahare mari, de apă. La un moment dar a început un "show" politic.

– Tu! a îndreptat el un deget, cârnat imperios, spre unul din membrii numeroasei delegaţii sovietice. Acesta a alergat şi a încremenit în faţa lui în poziţie de drepţi, asudând în costumul negru, de stofă groasă, deşi era în plin august. Tu de unde eşti? "Din Ucraina, Nikita Sergheevici!" Cu un aer viclean, Hruşciov: Şi ce suprafaţă are Ucraina? "601.000 de kilometri pătraţi, Nikita Sergheevici!" Şi ce populaţie are Ucraina noastră? "45.966.000 de locuitori, Nikita Sergheevici!"

– Ei? Se întoarce Hruşciov spre Gheorghiu-Dej, ei? Ce zici de asta, Iurii Afanasâci? Chema îndată un alt delegat şi repeta jocul: "De unde eşti? Câţi locuitori are republica ta şi ce suprafaţă?" Voia, adică, să arate că fiecare republică sovietică era mai mare şi mai populată decât România, ceea ce ar fi trebuit s-o pună pe gânduri pe aceasta, înainte de-a schița gesturi independente. Reprezentația a continuat, devenind tot mai interesantă cu fiecare pahar de țuică bătrână dat peste cap, căzăcește. "Tu! chema Hrușciov pe altul din delegație: Cu ce te ocupi tu?" – "Sunt ministru adjunct la Industria metalelor"... "Nu-i așa că luna asta ați produs 5.153.927 de tone?"... "*Tactocina,* întocmai, Nikita Sergheevici!"... Și așa mai departe, voind să arate că el, secretarul general al Partidului, e la curent cu toate, în amănunt: câți litri de lapte de vacă furajată mulge Galina Mihailovna din Sâmbârsk, cât cărbune scoate Vasili Fiodorovici în Donbas.

La un moment dat Gheorghiu-Dej și I. Gh. Maurer s–au sculat de la masă și l-au lăsat singur, plimbându-se posomorâți și îngândurați pe coridoare. Trecuse de mult miezul nopții. Hrușciov, beat pulbere, a început să ne învețe geografie: "Uniunea Republicilor Sovietice Socialiste... este un stat socialist!... Capitala ei... este orașul Moscova! La Apus ea se mărginește cu... Finlanda, Polonia și... România!", până când l-au părăsit puterile, spre zori, și a adormit cu capul pe masă.

La plecare toți participanții la dineul oficial au fost trecuți printr-o cameră specială unde au semnat o declarație – fusese deja tipărită – că nu vor relata nimic despre acest dineu.

Să facem și noi ca în Anglia

Curând am înțeles desăvârșita gratuitate a acestei forme fără fond care se numea pompos "Roumanie nouvelle", "Marea Adunare Națională" (în revista destinată străinătății i se zicea "La Grande *Addition* Nationale"). În timp ce președintele, un savant agronom smuls din laboratorul lui (a plătit cu viața, după 1989, slăbiciunea de-a nu fi știut refuza) propunea cu o voce adormită legi "aprobate" cu o zi înainte în fața acelorași oameni la plenara CC al PCR, în sala fără aer condiționat, dușmanul de moarte al gâlcilor lui Ceaușescu – deputații dospeau în sudori odorante sau răsfoiau precauți pe sub pupitru vreun Almanah luat la repezeală de la standul de cărți din hol, în timp ce aceiași vorbitori care cu o zi înainte își exprimaseră la plenară deplina adeziune la documentele de o inestimabilă valoare teoretică și practică elaborate de tovarășul Nicolae Ceaușescu, președintele Republicii Socialiste România, secretarul general al Partidului Comunist Român, președintele Frontului Democrat al Unității Naționale, comandantul suprem al Forțelor Armate, președintele Consiliului de Stat și le exprimau încă o dată și aici, ușor aplecați din șale și pe jumătate întorși spre scaunul gol al președintelui care – după deschidere, aplauze și ovații – plecase la treburile lui.

În primii ani bufetul era mai populat decât sala mare: la prețuri simbolice se găseau tot felul de preparate "speciale", iar munca de bază a chelnerilor, ofițeri de securitate de la căpitan în sus, era ușurată de coniacul "Courvoisier" dezlegător de limbi care costa mai puțin, aici, decât rachiul de pere – "adio mamă!" – în oraș; așa am aflat de la Gh. Apostol că în închisoare Ceaușescu fusese "fetița" lui Gheorghiu-Dej; mai târziu mi-a confirmat-o Chivu Stoica și inginerul N. Celac, rezident în România anilor '40 al GRU (Glavnoe Razvedocinoe Upravlenie), serviciul de spionaj al Armatei Roșii, organizatorul, printre altele, al evadării lui Dej din lagărul de la Târgu-Jiu. Mai târziu bufetul a început să reflecte, ceva mai generos totuși, programul de nutriție științific-rațională, iar plecarea din sală sub ochii de șarpe ai prim-vicepreședintei (Elena Ceaușescu) devenea o crimă chiar dacă te tăia udul. Dar, când s-a ajuns aici, eu nu mai eram deputat.

În 1970, întors dintr-o vizită parlamentară în Anglia, schimb de experiență cu...·Partidul Conservator Britanic, cu care PCR avea, se pare, o comunitate de principii, i-am spus lui Ceaușescu câteva pilde, singurul mod în care i se putea comunica o idee, despre formele necesare totuși ale democrației, fie ea și "cea mai superioară", de tip socialist. "Ce propui?" a întrebat imediat, cu pragmatismul său pripit. I-am spus că nu văd de ce pe același loc de deputat n-ar putea figura mai mulți candidați, "că tot de-ai noștri sunt", ca alegătorii să aibă, totuși, ocazia *să aleagă.* Pe urmă i-am relatat interpelarea haioasă a lui Mr. Mark Woodmutt (Aldershat), pe care am auzit-o în Camera Comunelor, în sala despărțită în două de un covor peste care *nu este voie* să se treacă deoarece, pe vremuri, deputații purtau spade și spiritele se încălzeau mai repede decât în zilele noastre: "Este adevărat, s-a adresat speakerului *the honourable and learned member,* că pentru pisica d-lui prim-ministru s-au alocat, din bugetul Marii Britanii, 6 guinee pe an? Întreb: sunt șoareci la numărul 10 din Downing Street? Dacă sunt, pisica se poate hrăni cu aceștia! Nu sunt șoareci? Atunci dl. prim-ministru să suporte din buzunarul său întreținerea animalului!". După ce președintele Republicii a înțeles și a râs, i-am spus că nu văd de ce nu s-ar introduce și la noi metoda interpelărilor, la încheierea unei sesiuni, întrucât nu toți deputații sunt și miniștri ca să se poată înțelege între ei la guvern, în privința rezolvării doleanțelor cetățenilor ce i-au ales: "Scrie un articol pe această temă". L-am scris și, evident, a apărut în "Scânteia", producând vâlvă și creându-mi o aureolă nemotivată de curaj nebunesc.

La deschiderea primei sesiuni, la care asistau in corpore membrii Corpului Diplomatic, deodată președintele MAN, după o luare de cuvânt anostă, anunță cu o voce gâtuită de emoție că tov. deputat de Huși sau de Caracal, nu mai țin minte, ARE DE FĂCUT O INTERPELARE! Stupoare. Diplomații, acreditații de presă își pun căștile, blițurile aparatelor de fotografiat fulgeră, bâzâie tehnica de înregistrare. Un deputat părând îmbrăcat în tinichea urcă la tribună şi încovoiat spre preşedintele Republicii, în mod excepţional de faţă, scoate o hârtie din buzunarul interior şi întreabă pe ministrul transporturilor care e cauza accidentelor de cale ferată, atât de dese în ultima vreme, fapt ce desigur nu caracterizează transporturile socialiste... O interpelare, la urma urmei, normală.

– Tovarăşul ministru doreşte să răspundă acum sau crede că trebuie să se pregătească?

– Acum! zice ministrul. Era Dănălache, o brută, fost ciocănar, apoi colonel de securitate, apoi primarul Capitalei, apoi...

Urcă degajat şi plin de sine la tribună, scoate o hârtie din buzunarul de la piept şi, cu opinteli, citeşte: "La interpelarea tovarăşului deputat Vasile Bozgan, răspundem căci conform indicaţiilor tovarăşului secretar general s-a luat măsuri ca accidentele pe CFR să nu mai aibă loc".

Hohote de râs. Maurer se ridică roşu la faţă şi părăseşte loja guvernamentală. A fost prima şi ultima interpelare.

Orice s-ar discuta...

Tokio... Aici, în clădirea greoi somptuoasă şi urâtă a Parlamentului japonez se discută ceva în legătură cu Namibia. Fiecare vorbitor are la dispoziţie cinci minute; cu câteva clipe înainte de expirarea termenului se aprinde un beculeţ – şi imediat avântul oratoric este nemilos retezat, dar nimeni nu este animat de patosul neamestecului în treburile interne sau al egalităţii dintre popoarele lumii, în afară de delegaţiile arabe: activişti nasserieni din Egipt, milionari libanezi, veniţi cu pufoasele lor amante adolescente pe post de secretare, militari sirieni în civil, – toţi tremurând în faţa reprezentantei OEP, o femeie tânără, cu ochi halucinaţi, trăsături tăiate în lemn de măslin, un taior gălbui atârnând pe ea, doctor de la Sorbona. Tactica delegaţilor arabi e integral preluată de la bătrânul Cato: "Et caeterum censeo Carthaginam delendum esse...", Cartagina trebuie distrusă! Orice s-ar discuta: necesitatea asigurării orezului în Somalia, drepturile inalienabile ale Namibiei, despre care multă lume nu prea ştie unde se află, ori necesitatea unei legislaţii comune pentru stăvilirea pirateriei în Marea Galbenă, arabii "demască" Israelul, demonul lor familial. Cum limba arabă, una dintre limbile oficiale ale conferinţei – petrolul obligă! – are o natură extensiv analitică şi metaforică, fraza introductivă nu se poate isprăvi în cele cinci minute fatidice: "Criminalii israelieni, diavoli mâncători de copilaşi ale căror mânuţe cu degeţele trandafirii se agaţă de pieptul coşcovit ale măicuţelor lor cerându-le ocrotire, iar ele îi leagănă neputincioase în timp ce tăicuţii lor, nebiruiţii fedaini"... Beculeţul roşu se aprinde, oratorul mai gesticulează, mut, un timp, apoi, conform dreptului la replică, i se dă cuvântul reprezentantului Israelului, domnul Natanyahu Baader, un bătrânel pirpiriu, cu cap mare, ochi lăcrimoşi şi miopi, chelie somptuoasă, mărginită de laţe cenuşii şi rare, înotând într-un costum cu umerii plini de mătreaţă, dar cu o nemaipomenită voce de bas, care într-o franceză impecabilă spune doar atât: *Monsieur le Président, chers collègues, vous avez eu là encore une preuve de la stupidité irrémediable de la politique arabe actuelle. Merci**. Urlete de furie. Un parlamentar kuweitian începe să recite un nou gazel apocaliptic. Trec cinci minute. Firul elocinţei e retezat de ghilotina electronică. Domnul Baader, cu un accent de Cambridge replică: *Mister President, dear colleagues, you have had another evidence of the irremediable stupidity of the present arabian policy. Thank you**. Şi tot aşa, în rusă, în arabă şi chiar în... japoneză, gest de politeţe faţă de gazde cu un ton plin de o politicoasă milă. În pauză, pe coridor, dl. Baader îi spune lui Corneliu Mănescu, de data aceasta cu un accent bine marcat: "Ci o mai fi nou pe la noi, la Brăila, domnule preşedinte?"

Birlic

...Climaxul acestor liturghii de îndoctrinare (era vorba de învăţământul politic pentru oamenii de teatru din Bucureşti, *n. red.*) îl constituia însă momentul când degetul lui Leonte Răutu se întindea, însoţit de un zâmbet mieros şi strâmb, spre Gr. Vasiliu-Birlic. Genialul actor se ridica în picioare şi părea atât de nefericit, atât de azvârlit în groapa cu lei, încât un râs enorm, nestăpânit, începea să clocotească în piepturile tuturor.

– Să-l rugăm pe tovarăşul Birlic să ne enumere orânduirile sociale şi clasele antagonice din structura fiecăreia.

Roşu, transpirând, aruncând priviri deznădăjduite, Birlic îi şoptea lui Aurel Baranga: "Suflă-mi, bre, suflă-mi!". Cu chiu cu vai a reuşit să enunţe axioma că în societatea comunist-primitivă nu existau clase, că în sclavagism apăruseră stăpânii şi sclavii, iar în feudalism – Birlic îi spunea "fedualism" – boierii şi... şi... şi...

– Tovarăşe Baranga, vă rog să nu-i şoptiţi! Tovarăşul Birlic ştie!

– Ştiu, şoptea marele comic.

– Atunci spuneţi. Toţi aşteptăm cu mult interes...

– Şi... şi...

Atunci Baranga face semnul acela obscen, cunoscut, un oval format din degetul mare şi arătătorul mâinii stângi, în care se introduce mijlociul dreptei şi înseamnă "i-o bagi!".

– Ştiu! a strigat Birlic. Boieri şi curve!

---

* Domnule preşedinte, dragii colegi, aţi avut încă o dovadă a stupidităţii iremediabile a politicii arabe actuale. Mulţumesc.

După suspendarea şedinţei de educaţie politică din pricina cutremurului de râs, l-am însoţit pe maestru pe străzile întunecoase. (Şedinţele de îndoctrinare durau între şase şi opt ore. Dacă erau mai scurte organizatorul de partid era aspru criticat că "nu o pregătise".)

– Coane Grigore, l-am întrebat, nu te supăra, da' ce cauţi dumneata la noi, la comunişti? Vei fi fiind cumva convins?

– Pacatiti meli, drăguţî, pacatili meli. Sî vezi cum o fost. Prin '45-'46 vine la noi unu' Vişinski. Aista tăié capiteli la porunca lui Stalin. Faci o invitaţîi la Ambasadă de 10 mai... Nu, nu de asta, zi-i pe nume, sârbătoaré lor... Da întâi de-a ne da drumu' la bufet... numa' minuni, drăguţî, numai minuni, icrişoare negri, somon fumé, vodcă şi şampanie... cum zâc, înainte, ne adună într-o sală mari-mari, ne puni pi scauni şi ni arată nişte dulapuri deşchise, plini di hârtii. "*Messieurs,* zâci, că vorbé franţuzăşti ca pi apă, aici sunt dusarăli dumniilorvoastri. Cari ce-o zâs, cari ce-o făcut. Noi, în Uniune Sovieticî faţă de intelectualii di soi avem două măsuri: titluri, onoruri şi bani, ori Siberié. Amu' depinde de dumniilevoastri încotro vreţi s-o apucaţi". Auzi drăguţî, aşa m-am spăriet că nu mi-o tihnit nici icrişoarili, nici şampania. Nimănui nu i-o tihnit. Abé am aşteptat sî putem pleca şi aşé, în toiul nopţî, ne-am înşiruit coadă la Sectorul Negru şi ne-am înscris toţ' în partid. Am crezut că asta o fi de ajuns, da' iaca n-o fost şi am ajuns să râdî di mini, cu boierii şi curvili lor...

◆

Ceea ce m-a îndepărtat şi mai mult de extrema dreaptă (adevărat, cunoscută numai din cărţi) a fost lipsa desăvârşită de umor a exponenţilor ei, în vorbă şi în scris. "În lupta noastră – promitea Vasile Marin – vom desfiinţa zeflemeaua lichelei publice şi scepticismul invalizilor intelectuali".

Aveam să aflu, din propria experienţă, că la asemenea excomunicare vehementă a spiritului critic în orice formă s-ar manifesta, fie şi ca o simplă glumă, subscria, din toată puterea scaunului său, fiecare secretar CC cu probleme ideologice, chiar în scurta şi înşelătoarea perioadă a "deschiderii".

În fine, fervoarea cu care Răul universal era identificat cu evreii nu găsea nici un fel de ecou în simţămintele mele faţă de Iozsi Steiner, vecinul, mai mare cu 5-6 ani, cu care făceam schimb de timbre şi ne certam ca orbeţii, descoperind voluptăţile semitice ale negoţului, faţă de Poşi Schwartz cu care eram în rivalitate intelectuală, el având avantajul că citise enorm (în anii '30-'40 se tradusese în ungureşte mult mai multă literatură bună decât la noi), de micul şi grăsanul Wiesel, de bătăuşul Wolf care m-a dus la bordelul ţinut de tatăl său, Willy, de scheleticul Hechter, scăpat prin miracol de la Auschwitz, vorbind şapte limbi şi ruseşte, serios şi trist ca un rabin, şi de atâţia alţii, mai târziu. Fraza care i s-a reproșat atât de sever în 1967 lui de Gaulle, *peuple sûr de lui et dominateur,* înseamnă altceva decât locurile comune ale antisemitismului cu pretenţii ştiinţifice: "Noi pornim în judecarea jidanilor de la un adevăr de netăgăduit: jidănimea din toată lumea e un corp compact, un popor străin, unitar, având un acelaşi program, izvorât dintr-un acelaşi talmud. Acest program al lor e stăpânit de un egoism sălbatic, propovăduit chiar în religia lor şi în virtutea căruia ei râvnesc la un singur scop: stăpânirea lumii întregi pe seama lor, robindu-i pe creştinii nedemni de a fi «poporul ales» al lui Dumnezeu, adică stăpânitorii lumii", cum scria Moţa, care în acelaşi timp, pe baza unei simple bănuieli, îl împuşca pe camaradul său Vernichescu – "Închină-te că am să te pedepsesc pentru trădare" – şi-i trimitea Căpitanului următoarea scrisoare:

Dragă Corneliu,

Un lucru ce e posibil să aibă o uriaşă importanţă nu numai pentru vieţile noastre, dar pentru lumea întreagă. Pe scurt: deşi viaţa mea şi a logodnicei mele Iridenta este şi a fost curată ca a unor îngeri şi Iridenta e cea mai nevinovată fecioară, ni se pare că dânsa prezintă simptomele unei sarcini!... 98% sau pot să-ţi spun chiar 100% eu sunt sigur că e însărcinată. Dacă nu poate fi vorba de nici un păcat al nostru, de asemenea e exclusă orice infecţiune involuntară sau nenorocire. O mulţime de semne prevestitoare, extraordinare, dovedesc existenţa unui lucru cu totul supranatural... Dumnezeu să vă dea putere a primi în conştiinţă acest clar, dar enorm, adevăr aproape de necuprins. O mare minune se va întâmpla, Corneliu, ţi-o spun din cea mai profundă, mai temeinică şi mai sigură conştiinţă!

Te sărută cu dragoste şi credinţă
Moţa

După asemenea autoportrete spirituale, de o autenticitate neîndoielnică, îmi era cu neputinţă să acord cel mai mic credit apologiilor de tipul: "Aţi presărat în sufletul poporului credinţa şi speranţa. Reînvie neamul, Neamul Românesc, în al cărui suflet voi veţi trăi de-a pururi. Voi v-aţi jertfit pentru Hristos şi Neamul se înclină în faţa jertfei voastre. Şi vă va da cinstirea ce n-a mai dat-o, niciodată, nimănui", pe care aveam să le întâlnesc, ani după aceea, la extrema aparent opusă, în dezlănţuiri delirante: "ctitor de ţară, cel mai iubit fiu, majestuoasă personalitate exponenţială, eminent om politic al lumii contemporane, izvorât din vatra străbună de hărnicie a Scorniceştilor" *ad nauseam.*

Baronul Neuman și alți conți evrei

La noi legionarii făceau evreilor un punct capital de acuzaţie din faptul că nu se "asimilau", că nu erau şi ei plugari ori păstori cântând din fluier, ca tot românul mioritic, în timp ce spre apus ardenta dorinţă de asimilare a evreilor era simţită, la început instinctiv, ca o primejdie.

Această aspirație irezistibilă spre o "asimilare" mergând, în cazuri extreme, dar nu rare, la lepădarea voluntară de ceea ce timp de secole de persecuție a constituit liantul acestui neam tragic – nu s-a lăsat descurajată de brutala reacție "a plebei", ci a continuat, cu perseverentă râvnă și cu rezultate notabile. Unele vârfuri israelite au fost înnobilate, fără ca pentru aceasta să fie silite să-și abjure credința, dar practicând-o în forme puse la curent cu "cerințele vremii". Am cunoscut familia contelui Andrény, la Arad, PDG-ul unui trust suigeneris care începea să monopolizeze, printre altele, producția de mici unelte agricole; cu tânărul viconte András-Andrei am fost coleg la liceul "Moise Nicoară"; îl învățam românește și el pe mine tenis. Au fost ruinați de "revoluția de eliberare națională și socială, antifascistă și antiimperialistă", ca atâția alții, fără deosebire de naționalitate. Contele a murit la Canal sau la Aiud, iar prietenul meu András-Andrei n-a mai putut isprăvi liceul; a ajuns hamal, pe urmă căruțaș și a căzut în alcoolism. L-am întâlnit prin anii '70 și ne-am recunoscut, deși ne schimbaserăm mult amândoi. Era chel și buhăit, foarte elegant, *english fashion*, bea whisky *Johnny Walker, black label* la braseria nou construitului hotel "Corso". "Trăiască Ceaușescu Miklós!", mi-a strigat. "De când apare permanent la TV, mi-s iarăși grof!".

– Cum, mă Bandi?

– Bine. Toată lumea s-a săturat de el și vrea să vadă televiziunea de la Budapesta. Și să și înțeleagă ce vede! Dau lecții de limba maghiară cu 250 de lei ora... În primul rând cui crezi? Familiilor membrilor biroului județean PCR, mame, soacre, soții, copii... Știi unde locuiesc? La mansarda palatului Andrény, mi-a aprobat chiar primul secretar, și nu fac nimic, doar beau cum trebuie să știe bea un grof adevărat, nu ca taică-meu... Trăiască Ceaușescu Miklós! Dar avea ochii plini de lacrimi.

Celălalt "asimilat" din Arad, baronul Neumann, era de altă anvergură. Proprietar al marii și modernei, pe atunci, fabrici de textile ITA, sponsorul vestitei echipe de fotbal cu același nume, mergând cu regularitate la sinagogă în timpul războiului, deși – în același timp – în palatul lui era sediul comandamentului german și, după cum s-a aflat mai târziu, funcționa și un post clandestin de radio al *Intelligence Service*-ului. Înalt, frumos, distins, acorda importante subsidii tuturor tinerilor evrei din Arad care promiteau în vreun domeniu oarecare. După 23 august în același palat au locuit toți comandanții sovietici ai regiunii și, odată, în trecere spre Budapesta, chiar mareșalul Rodion Malinovski. Un protejat al său, Weiss Gyuszi, a ajuns șeful SSI – Serviciul secret de informații – imediat după venirea la putere a guvernului dr. Petru Groza și preluarea celor mai importante ministere, Interne, Externe și Armata de către comuniști. Cu trei zile înainte de naționalizare, în iunie 1948, tot activul de partid a fost chemat la județeană și închis acolo, unde au stat claie peste grămadă, jucând șah, table și șeptic și întrebându-se de ce au fost arestați. Cei mai în vârstă știau că așa începuse în URSS – faimoasa *iejovcină*, epurarea, cu un glonte în ceafă, a PC (b). Numai șeful Securității, colonelul acum Albu, avea voie să iasă din sediu și l-a anunțat pe Neumann de iminența "actului revoluționar", astfel că baronul a putut să-și facă ordine în hârtii, să adune importantele valori transportabile și să plece cu un avion răpit de pe aeroportul Arad de doi oameni ai lui de încredere, piloți români de vânătoare, epurați din armată pentru că doborâseră un avion sovietic în timpul războiului în loc să se lase doborâți, cum ar fi făcut orice om înaintat. Prin 1952 colonelul Albu, omul Anei Pauker, a fost chemat la București în timpul luptelor intestine ce au precedat demascarea devierii de dreapta, care în fond era de stânga. A fost găsit mort în closetul vagonului de dormit, cu tâmpla găurită și revolverul alături. Toate aparențele pledau pentru sinucidere.

Dar marea lovitură a baronului Neumann a fost "afacerea tainului", în 1947. Inflația creștea nebunește, și sindicatul pe care comuniștii îl anexaseră, lichidându-i orice posibilitate de mișcare independentă, cerea – săptămânal și apoi zilnic – mărirea salariilor, să se poată face față urcării delirante a prețurilor.

– Domnilor, le-a spus baronul Neumann într-o zi, eu vă înțeleg și știu că nu numai dorința dumneavoastră de-a demonstra muncitorilor că lupta de clasă se ascute pe zi ce trece vă face să-mi cereți aceste măriri de salariu, ci și grija sinceră pentru muncitorii de la ITA. Deși, desigur, ideologia dumneavoastră vă interzice să mă credeți, la rândul meu sunt foarte preocupat de soarta lor. Chiar în antichitate stăpânii își hrăneau sclavii și încă bine, ca să dea randament. Nu-i așa? Eu pot să vă satisfac cererile, chiar dacă mi le-ați prezenta din oră în oră. Dar ce-am rezolva? Muncitorii ar duce acasă mai multă hârtie. De aceea m-am gândit să vă plătesc în valută.

Și a continuat, privind în ochii holbați de uimire ai șefilor sindicatului, cureaua de transmisiune între partid și clasă: "Valuta este pânza. În afară de salariul în milioane sau miliarde de hârtie, fiecare muncitor va primi lunar patru metri de pânză. În schimbul ei va lua, din piață, alimente de la țărani. Știți doar cum se caută produsele textile".

Seara, conducătorii sindicatului stabiliți de partid ca să fie "aleși" de muncitori au prezentat biroului județean această problemă ca pe o "victorie smulsă burjuiului exploatator" și din luna aceea muncitorii de la ITA (90% femei) au devenit principalii furnizori ai "pieței negre". Cu pânză obțineau alimente, iar pe alimente orice: am văzut o pianină Beckstein cedată, cu mulțumiri, în schimbul unui purcel, în ajunul Crăciunului, ca să nu mai vorbim de paltoane îmblănite cu lutră, mobile Biedermayer, ori tablouri care se cumpărau "la metru pătrat". Unitatea de monolit a clasei muncitoare era grav zdruncinată. Proletarii de la fabrica de vagoane întrebau: "Bine, şi noi ce tain să cerem? Biele? Roţi de locomotivă?", şi tovarăşul prim-secretar şi-a dat seama că se făcuse o gravă greşeală politică; reuşise provocarea banditului. S-a trasat imediat membrilor de partid de la ITA sarcina să convingă masa muncitoare *să ceară ele, cu mânie revoluţionară, renunţarea la tain.* A apărut în ziarul PMR "Patriotul" o declaraţie semnată de "toţi muncitorii şi muncitoarele de la ITA, fără deosebire de naţionalitate" care anunţau că resping, cu mânie revoluţionară, pomana mârşavă a patronului care, oferind-o, a vrut "să spargă unitatea de granit a clasei muncitoare din Arad, ale cărei vechi tradiţii revoluţionare... etc. etc.". Muncitorii, aflând ce au semnat, au încetat imediat lucrul şi s-au adunat în curtea fabricii. În primul rând femeile, zbierând ca apucatele. Secretar de partid era un sârb, Svetozar Nedici, fost partizan la Tito şi, ziceau muncitoarele, castrat, deoarece era spân şi de-o grăsime puhavă. A apărut în mijlocul femeilor dezlănţuite şi a început să ţină un discurs în care le cerea să dea dovadă de spirit revoluţionar. "Şi la copii ce le dăm să mănânce? Spirit revoluţionar?" "Păi, lui ce-i pasă? Nu vedeţi cât e de gras? Spune, cât zahăr, câtă unsoare de porc, câtă făină şi fasole ai ascuns acasă?" Înghesuit, sufocat, Nedici şi-a pierdut cumpătul: a scos revolverul şi a tras un foc în aer. Atunci femeile s-au năpustit asupra lui şi l-au omorât în torturi sălbatice. I-au scos ochii, i-au tăiat cu foarfecele testiculele pe care, spre mirarea lor, le avea, i-au vârât ţigări aprinse în anus... Pe urmă au ieşit în stradă. Li s-a alăturat o mulţime de oameni; au atacat sediul partidului muncitoresc, l-au spart, au început să arunce pe geamuri dosarele, portretele lui Stalin... Garnizoana sovietică a fost chemată din Cetate şi răscoala a fost înăbuşită în faşă.

Cornel Burtică şi regizorul venetic Manole Marcus

...Filmul (despre războiul pentru independenţă din 1877, *n. red.*), cu un buget foarte ridicat, peste 200 de milioane, a intrat în producţie în regia lui Manole Marcus – cu care mai făcusem "Puterea şi adevărul" şi "Actorul şi sălbaticii" – şi a fost oprit de nou numitul secretar cu propaganda, Cornel Burtică, un şmecher insolent care declarase în cercul său de amici: "Cum adică? Filmul independenţei noastre naţionale să-l regizeze un jidan?" Acest Cornel Burtică merită câteva rânduri. Era tipul "nou" de activist al CC al PCR; studii inginereşti fantomatice îi conferiseră blazonul râvnit de intelectual din specia "constructorilor", activităţi diplomatice la Roma şi Paris, un pospai de maniere pe un fond de aroganţă oltenească; tovarăş de chefuri al beizadelei (Nicuşor Ceauşescu, *n. red.*), unde se lăsa umilit de acesta cu gudurări de voluptate servilă. În acelaşi timp, se umfla de grandomania zgomotoasă a parvenitului; în străinătate nu putea umbla cu cursele aeriene obişnuite, fie şi la clasa VIP; îşi comanda, la orice oră, avioane charter, trebuia să fie cazat în cele mai luxoase hoteluri sau, când era în delegaţii politice, pretindea să i se pună la dispoziţie reşedinţe regale sau cel puţin princiare. Avea, ca tot omul, o amantă, şi o vizita conducându-şi singur maşina guvernamentală, un Renault albastru "special", pe care o lăsa în faţa blocului. Soţia neglijată s-a plâns tovarăşei. Securitatea a pândit maşina şi a făcut-o zob cu răngi şi bucăţi de pavaj, în timp ce tânărul membru al Biroului Politic gusta plăceri. Avarierea ireparabilă a maşinii trebuia raportată: "huliganii" au fost daţi în urmărire generală, dar şi motivul staţionării până în zori în faţa acelui bloc a trebuit să fie specificat în raportul cu "destinaţie specială". Curând Burtică a fost exclus din CC, a început să facă naveta la Ploieşti, unde căpătase un post de inginer, scăpând astfel de fatidica şedinţă a CPEx din 17 decembrie 1989... L-am revăzut la câteva zile după revoluţie, în anticamera fostului meu prieten Sergiu Celac, ministru de Externe: voia un post de ambasador, "măcar în Israel". Fusese doar un dizident, dacă nu chiar un luptător împotriva dictaturii!

בס"ד
Sănătatea înainte de toate!
Nou!
În Rishon Lezion
א. א. המרכז לאורטופדיה
CENTRUL ORTOPEDIC
Rishon, Str. Rothschild 37 (Pasaj Haim)
Tel. 03/969-2453; 052/751-941

★ Asortiment de sandale ortopedice "Berkman" – Germania 10% reducere pentru aducătorul reclamei

★ *O veste bună pentru doamne! Talonete la pantofi eleganţi*

Spre ştiinţa membrilor Macabi – serviciul Sănătate:
Secţie pentru furnizare de talonete
- Talonete după măsură
- Pantofi ortopedici
- Centură pentru spate
- Centură pentru hernie
- Genunchiere, jambiere
- Bastoane pentru mers
- Gulere medicale
- Cărucioare pentru invalizi, cu accesorii
- Ciorapi elastici după măsură, conform prescripţiei medicale

- Serviciu conştiincios
- Prin înţelegere, serviciu la domiciliul clientului
- GRATUIT – consultaţii şi recomandări

Firmă recunoscută de către KUPAT HOLIM

Evreii și comunismul

În Oradea Mircea Maliţa şi Popovici Titus erau stigmatizaţi de toată "lumea bună" pur şi simplu pentru că era "strigător la ceriu" ca două dintre mândriile liceului Gojdu să se întrolocheze "cu ungurii şi cu jidovii".

Acum, la sfârşitul secolului al XX-lea, a devenit un loc comun în paginile "unei anumite prese" să se afirme că promotorii comunismului în lume, şi în special în România, imunizată împotriva colectivismului gregar prin origina ei daco-romană, au fost evreii şi să se avanseze o pletoră de nume, Ana Pauker, Kişinevski şi soţia, Kişinevskaia; Leonte Răutu, Walter Roman, Sorin Toma, Ştefan Voicu, Nikolski şi soţia Nikolskaia, "Pantiuşa" Bodnarenko, Simion Bughici, familia Toma, Silviu Brucan etc. etc.

Cu conştiinţa avansării pe un teren minat, pentru că suferinţele îndurate de evrei pentru că erau evrei, de-a lungul veacurilor şi cu precădere în "al nostru", au creat în psihologia lor colectivă, ca pe o formă de apărare şi exorcism, ceea ce americanii numesc *the jewish paranoia* – o susceptibilitate de jupuiţi, care echivalează cu indignarea oripilată de orice încercare de discutare a problemei evreieşti de pe alte poziţii, nu neapărat ostile, cu antisemitismul visceral, cu mentalitatea de cavernă a plăsmuitorilor "Protocoalelor înţelepţilor din Sion". Ştiind toate acestea, eu resping ideea că supravieţuitorii Holocaustului, în această parte a lumii, au îmbrăţişat ideile marxiste şi s-au avântat în primele rânduri pentru aplicarea lor numai dintr-un oportunism "specific" ce se atribuie rasei lor, care "simte", după un milenar antrenament forţat, dincotro bate vântul.

Dimpotrivă, aş spune că prezenţa evreilor în avangarda mişcării comuniste era o consecinţă firească, logică şi *necesară.* Între ideologia nazistă, care îi sortea unei dispariţii totale şi ignominioase, şi ideologia comunistă – aparent la polul opus – care promitea, prin glasul lui Stalin, rezolvarea în spirit umanist a "problemei naţionale", alegerea – ca în tragediile antice – era dinainte determinată. (Nimeni n-avea de unde să ştie că această rezolvare presupunea dispariţia, prin renunţare ori forţă, a *identităţii* lor, lucru tot atât de grav, în perspectivă, ca asasinarea fizică a milioane de *indivizi,* în lagărele naziste.) Victoria Uniunii Sovietice a însemnat pentru evrei – chiar în România – în primul rând salvarea vieţii lor şi a copiilor lor, pentru că în cazul unei victorii totale a lui Hitler, nici un fel de Antonescu n-ar fi putut tergiversa aplicarea "soluţiei finale". De aici decurge fidelitatea cu care evreii au aplicat linia Moscovei, în cadrul partidului român, şi el simplă agentură sovietică, chiar dacă mulţi intelectuali de elită, oameni de caracter şi sinceri patrioţi, o respingeau în forul lor intim. Nu se poate uita nici că URSS a sprijinit – fiind un factor hotărâtor – înfiinţarea Statului Israel, visul milenar al evreilor de pretutindeni, oricât ar fi fost de legaţi, spiritual şi material, de ţara care – de voie sau de nevoie – îi primise în rândul fiilor ei. (E drept că foarte curând acest "sprijin" a devenit ostilitate programatică şi nu mai este astăzi un secret pentru nimeni că Stalin pregătea un holocaust ce ar fi lăsat în umbră performanţele naziste, represiunea de tip hitlerist fiind încă embrionară faţă de tehnica, posibilităţile şi experienţa istorică ruso-sovietică. Atât că pe cuptoarele roşii n-ar mai fi scris *Arbeit macht frei* ci "Trăiască tovarăşul Stalin, cel mai bun prieten al rasei evreieşti!") Aşa că gogoriţa conform căreia comunismul este încă una din formele vastului complot, de natură metafizică, prin care evreimea se străduieşte fără preget să distrugă şi să maculeze valorile "creştine", proprietatea fiind una dintre ele, rămâne – pentru câtă vreme? – o armă eficientă a demagogiei agresive chiar dacă în România e fără obiect şi e nevoită să se refugieze în răfuiala cu morţii.

Desigur, explicaţiile nu sunt, totodată, şi justificări, dar monstruozitatea unui Nikolski n-are nici o sursă rasială, la fel ca a neaoşului român Drăghici, pe de altă parte.

Bursa personalităților din alia

În creştere

Avraham Poraz, preşedintele partidului Shinui: succesul dincolo de aşteptări al partidului în alegeri a făcut ca deputatul din trib să se numere, împreună cu Tomy Lapid, nr. 1 de pe lista electorală, printre arbitrii situaţiei politice, având un rol important în discuţiile privind formarea guvernului Barak.

Iona Atlas, scriitor. Noua sa piesă de teatru "Acolo… atunci", o monodramă inspirată din tragedia Holocaustului şi prezentată recent la "Casa Scriitorilor" în interpretarea autorului, s-a bucurat de un succes deosebit; ecourile au fost atât de puternice încât piesa a intrat în vederile câtorva teatre ebraice, care doresc să o monteze în stagiunea viitoare.

Mircea Gorun, poet, conducătorul Cercului Cultural Petah Tikva; tenacitatea sa ieşită din comun, ce se traduce prin scoaterea la tipar, lună de lună, a colecţiei sale de versuri, proză şi eseu, precum şi apariţia trimestrială a revistei "Pro şi Contra", l-au impus printre cei mai de seamă animatori culturali din *alia.*

În scădere

Rami Dotan, ex-ofiţer superior în Zahal, condamnat la 13 ani închisoare pentru mită (a încasat 12 milioane de dolari cu prilejul încheierii unor contracte pentru achiziţionarea de armament american); cererea lui de a fi eliberat înainte de termen, pe motive de boală, a provocat un val de proteste în rândurile armatei, unde Dotan este numit "trădător", în vreme ce presa, care uitase de el, a pus din nou cazul pe tapet, în termeni extrem de duri.

O povestire de
MARIANA JUSTER

Bijuteriile familiei

Cufăraşul din lemn de cireş, capitonat în interior cu velur vişiniu, adăposteşte giuvaiere aparţinând familiei Levin încă din vremea străbunilor şi pân-n ziua de azi. Se aflau acolo piese strălucitoare din aur platină şi argint,cizelate cu măiestrie la Florenţa. Briliantele şi olmazurile vechi cu licăriri pâlpâitoare din Anvers împodobesc inele, cercei, medalioane şi broşe. Lila le orânduise după dată şi apartenenţă. Ea le cercetase istoria cunoscând foarte bine povestea fiecărei piese, şi locul ei în viaţa purtătoarei respectivei podoabe: o poveste de dragoste, o pasiune, o durere, o despărţire şi atât de multe trăiri trecute în veşnicie...

Lila păstra mărturiile chipurilor celor care s-au petrecut prin viaţă, încredinţându-le mai departe celor care vor veni în urma ei, şi tot aşa până la sfârşitul veacurilor...

Inelul cu sticliri fantaste

1. Mai întâi a fost durerea şi trecerea în veşnicie

Oşrat e fiica Anei, Ana e fiica Lilei, Lila e fiica lui Felix, iară Felix era fiul frumoasei doamne Lea, al cărei inel cu licăriri miraculoase se afla cândva, în sipetul cel bine tăinuit cu podoabele familiei. Fotografiile îngălbenite de vreme o arătau pe frumoasa străbună gătită în dantele şi odoare, iară pe mâna fină în care ţinea o floare se distinge clar inelul cu pricina. Se ştia chiar a povesti că inelul cu licăriri violet-azurii îl primise Lea în dar pe când era o codană sprinţară, cu ochii scăpărători de doruri către pragul casei de vis-a-vis. Avrum, flăcăul visurilor ei, plecă însă să cutreere lumea în lung şi în lat, iară când se sătură de atâtea străinătăţuri se întoarse la locul lui de baştină. Abia atunci se dumiri Avrum că tocmai la el în târg se afla cea mai frumoasă fată din lume.

O ceru de nevastă şi, ca o mărturie a dragostei lui, îi dărui un frumos inel de logodnă cu irizări de "nu mă uita ".

Aceasta s-a întâmplat cam pe la sfârşitul veacului al 19-lea şi de atunci nu şi l-a scos de pe deget decât la moartea ei prea timpurie.

Pe micul Felix, mâna albă fină a mamei, cu inelarul tremurând în mii de ape, îl fermeca. Era totdeauna aceeaşi mână care-l dezmierda, care-i răcorea fruntea încinsă de fierbinţeală, era mâna care gonea duhurile rele ce veneau din adâncurile nopţii.

Felix era mezinul şi odorul mamei. Îi semăna leit-poleit. Avea ochii miraţi albaştri, umbriţi de gene multe, firav şi pirpiriu ca o fetiţă. Acum cam vreo 100 de ani, într-o fotografie de familie, el apare copil agăţându-se de poalele mamei, îmbrăcat într-o rochiţă lungă din care abia i se vedea vârful ghetelor.

Dar iată că într-o zi, la vârsta hârjoanei şi a dezmierdărilor, Felix cunoscu cea mai cruntă durere de copil: moartea mamei. Mai întâi mama căzu la pat galbenă ca ceara şi cu ochii stinşi în două găvane negre. Mângâierile ei nu mai veneau, căci mâna cu inelul vrăjit înţepenise sub plapumă.

Azvârlit de colo-colo, flămând şi nedormit, ciobanii care păstoreau turmele familiei îşi făcură milă şi pomană de copil, luându-l cu ei la stână. Acolo l-au hrănit cu lapte, caş şi urdă, l-au învelit în cojoace miţoase. Noaptea adormea cu ochii la stele, jinduind-o pe maica lui.

Într-o zi, cam pe la înserat, când tihna se lăsa peste târlă, câinii prinseră a urla jalnic. În zadar bacii îi alungau cu ştergarele muiate în zer, că dulăii se propteau înaintea lor, prevestind moarte. Atunci bacii înţeleseră că se cuvine să-l ducă pe copil acasă, unde, după tălmăcirea lor, maica lui trăgea să moară. Ziceau unii că nu–şi putea da sufletul fără să-şi vadă coconul iubit. Felix îi prinse mâna cea cu inelul vrăjit, dar minunea nu se arătă....

Mama asfinţise ochii adormind somnul cel de veci. Felix a închis şi el pleoapele, şi înlăuntrul lor apărură ochii mamei, care altădată se oglindeau într-ai lui.

Molcă die Roifetă, doftoroaia, nelipsită de la patul bolnavei, a fost unica martoră a despărţirii ei de copil şi a săvârşirii ei din viaţă.

Apoi n-a mai fost nimic, decât durerea orfanului, dorul şi suferinţa picurată într-atâţia ani, până ce el însuşi deveni părinte.

2. Apoi a fost amintirea

Mâhirea vechilor amintiri cu durerile ascunse se domoliră cu vremea.

Uitarea, omenească este!.... Felix a crescut ditamai flăcău frumos şi cuviincios. Pentru toată lumea el era "băiatul Leei".

Felix a cunoscut bucuria şi roadele învăţăturii. A cunoscut şi dragostea de femeie. Dar cea mai mare alinare pentru câte pătimise, a fost naşterea celui mai tânăr vlăstar al familiei: fiica sa. Privindu-i ochii albaştri şi melancolici, năsucul drept şi fin, avu revelaţia că mama lui, fiinţa cea mai dragă de altădată, nu mai trăieşte decât prin ea, copila. Dând glas fanteziei o numi Leale şi de aici nu se ştie cum a devenit Lila... Felix îşi iubea copila cu multă dăruire, ea întruchipând dorul, mândria şi împlinirea bucuriilor sale.

Zilele şi ani treceau în goana lor infinită când Felix se pomeni c-o fată mare, frumoasă, tocmai bună de măritat. Ea zâmbea primăverii şi toate florile se oglindeau în lumina ochilor ei. Leale semăna din zi în zi mai bine cu Lea cea din tabloul ce trona pe un perete întreg. "Dacă fata s-ar învestmânta într-o rochie neagră cu dantele şi giuvaieruri, ar fi una şi aceeaşi cu chipul aceleia care ar fi trebuit să-i fie acum bunică", gândi Felix cu tristeţe. Dar dacă Lila i-ar cere o amintire de la ea, ce ar avea el să-i dea?... Nimic!... Nimic!...

Într-o seară de iarnă cu zbateri de viscol şi mult omăt adunat în nămeţi, Lila îşi făcea de treabă în faţa oglinzilor, pregătindu-se pentru primul ei bal. Pe când se foia încoace şi încolo în rochia ei albastră de tafta, se auziră ciocănituri puternice în uşă. "Nu, nu e el, e prea devreme", îşi spuse, privindu-şi ceasul şi continuând să-şi potrivească pliurile elegantei rochii de "ocazie".

Bocăniturile se înteţiră, iară de afară răzbi un glas înăbuşit:

– Deschide!

– Cine-i acolo? întrebă Felix iritat. Răspunsul veni îndată, dar ca un molfăit printre gingii. Felix trase zăvorul, şi, odată cu spulberările de nea, o bătrână năvăli în casă. Necunoscuta părea un balot strâmb, înfofolit în fuste de flanel. Purta jachetă grosolană din lână ţurcană peste care se înfăşurase într-o bertă cafenie cu franjuri. De sub fuste se iveau nişte pâslari scâlciaţi, bălmăjiţi în zăpadă. Capul îi era îmbrobodit cu tulpan moale de la frunte până peste gură. Chipul ei se arăta luminii ca o scoarţă de copac uscată, zbârcită, cu ochii mici şi căutătură bizară.

– Cine eşti?

Tăcere... Ochi ei îl ţintiră.

– Ce doreşti ? o întrebă Felix cu vocea sugrumată de uimire.

– Eu... eu sunt... Molcă die Roifetă, am venit din târg la oraş pentru tine! Ia uită-te bine la mine!

Felix încercă cu ochii minţii s-o fixeze undeva, prin ceţurile îndepărtate ale copilăriei.

– Eu sunt Molca doftoroaia, şi i se puse dinainte cu braţele în şolduri. Nu mă recunoşti, ha?... Ascultă, am venit să aduc inelul... inelul ei, spuse arătând cu braţul cioturos către tabloul din perete.

O linişte apăsătoare se lăsă.

– Înainte de a adormi somnul veşniciei, continuă bătrâna, mama ta şi-a scos inelul şi m-a juruit să-l duc în dar de la ea primului născut din osul tău...

– Bine, bine, dar de ce n-ai venit atunci când s-a născut fata?

– Aşa a trebuit să fie! Să-i duc darul bunicii când i-a veni sorocul să se mărite cu cel sortit... Inelul o să-i poarte noroc şi o s-o ferească de toate relele... Umblă zvon în târg că acuşi-acuşica vă nuntiţi! Adevărat?

Bătrâna se scotoci sub fuste în adâncitura ciorapului legat cu o cordea şi scoase de acolo o băsmăluţă murdară în care fusese înnodat inelul. Lila şi-l puse pe inelar. Sticlirile violet-azurii îi străpunseră inima lui Felix, deşteptând în el plângeri de dor de altădată.

3. După aceea a fost năluca şi vegherea ei pe lângă cei dragi

Şi au mai trecut nişte ani... Vremile au trecut peste oameni, strivind pe unii, fărâmând pe alţii, dislocându-i şi împrăştiindu-i în toate cele patru colţuri ale lumii. Tocmai când războiul se termină şi suferinţele oamenilor se mai ogoiră puţin, nădejdiile prinzând rod, alte pătimiri căzură buluc peste lume. Dar oricum ar fi fost, fiecare îşi căuta un loc sub soare, unde să încolţească idealul de bine şi frumos.

"Cum avea să fie lumea noastră dacă ne-am fi bucurat de mai multă generozitate, îngăduinţă?" filozofa cu ea însăşi Lila şi tot ea îşi răspunse: "Desigur că nu ajungeam la tragedia despărţirii".

Trenul spinteca în noapte tot Bărăganul spre vest, către fruntariile Iugoslaviei. Într-o cuşetă a vagonului de dormit se afla o familie de emigranţi pentru Israel: Lila, soţul ei Isac şi fetiţa Ana. În tăcerea apăsătoare, cadenţa zdrăngănită a roţilor de tren răzbătea ca o plângere neîntreruptă.

Celor trei le secătuise izvorul vorbirii. Drumul spre libertate era lung, cotit şi încă cu multe primejdii. Isac urmărea cu ochii holbaţi foiala de epoleţi pe culoarul vagonului. Presimţea că de la unul din ei îl va ajunge netam-nesam vreun necaz. Ana se chircise în pat cu păpuşa ei rănită. Vameşul o schilodise cu un cuţit căutând aur ascuns în corpul ei. "Nani-nani, murmura şoptit copila, o să-ţi treacă până te faci mare..."

Pe Lila o bântuiau gânduri negre. Înlăuntrul pleoapelor pline de lacrimi îi dăinuia jalea părinţilor, chipul tras al tatălui agăţându-se disperat de fereastra vagonului. Încă o sărutare şi încă una. Pe mama o văzu hohotind de plâns. Îi lăsase singuri poate pentru totdeauna! Lila îşi mai imagina părinţii întorcându-se la uşa apartamentului lor, păşind muţi pe lângă pian şi bibliotecă, pe lângă pătuţul nepoatei rămas gol...

Se cutremură la gândul celor 70 de kilograme permise, dintr-o gospodărie întemeiată de generaţii... Din tot ce a însemnat casă părintească s-a ales cu nişte rufe, haine, jucării, lighene, oale şi o oliţă de noapte...

Bijuteriile le-a lăsat, căci erau absolut interzis să fie scoase din ţară. De ce? Erau doar ale ei, nu ale statului!

Totuşi în niciun fel n-a putut renunţa la inelul cu irizări albastru-violet al necunoscutei ei bunici, pe care l-a primit în împrejurări atât de ciudate. Cu orice risc, nu se putea despărţi de inel. Dar dacă aceia de pe culoar... cu epoleţii verzi... Doamne fereşte-mă!

Trenul îşi încetini goana, semn de apropiere de graniţă.

– Paşapoartele la control! strigă un zdrahon cu pieptul cât un burduf.

Foaia de călătorie a soţilor Lila şi Isac Rosen fu riguros cercetată, micile fotografii fiind comparate cu chipurile triste ale celor din cuşetă. Apoi zdrahonul se apucă să cerceteze sacoşele, valiza, din nou păpuşa ciuntită, oliţa de noapte, paturile şi sub paturi.

– Ce aveţi de declarat? se semeţi dumnealui de la înălţimea umerilor săi pătraţi.

– Nimic!

– Ia să vă vedem acum degetele!... şi deodată sări ca ars.

– Doamnă, zise el cu ochii scăpărând de furie, e interzis să scoateţi din ţară acest inel... Unde vă sunt verighetele, cerceii, ceasul? Numai astfel de bijuterii vă sunt permise la părăsirea ţării. Atât şi nimic mai mult! S-a înţeles?

– Ştiu, răspunse tremurând Lila, dar noi nu avem decât inelul acesta. E de la bunica mea, îmi poartă noroc şi nu mă pot despărţi de el.

– Haide cocoană, scoate inelul de pe deget, nu am timp de târguieli. Mă duc s-aduc un plic, pe care să scrieţi adresa rudelor dumneavoastră din Bucureşti. Acolo îl voi trimite!

– Nu zău?! Inelul acesta e al meu. Nu-l dau nimănui! răspunse Lila cu un curaj care venea de dincolo de puterile ei. Dacă nu mi-l lăsaţi, îl arunc afară pe câmp...

– Vă las să vă răzgândiţi, altfel vă periclitaţi plecarea. S-a-nţeles? Aici rămâneţi! Ce, vă bateţi joc de noi?... şi plecă izbind uşa cuşetei.

Lila nu-i mai răspunse, dar îl aşteptă ferm decisă să azvârle inelul afară, drept sub nasul ofiţerului.

Cinci minute, zece minute. Aşteptare... Încordare... Teamă. Dar grănicerul nu se mai arătă.

Să fi avut oare militarul acela în sufletul său o picătură de omenie, de mărinimie?

Sau era năluca bunicii cu priveghierile ei pe lângă cei dragi?...

4. La urmă a fost chemarea lutului

Au mai trcut anii. Au trecut primăveri înflorind migdalii, au trecut şi veri senine, fierbinţi, cu adieri de Mediterană, şi toamne cu sărbători, şi ierni cu ploi binecuvântate. Printre cei mulţi veniţi de pretutindeni ca să se statornicească în ţară strămoşească au venit şi cei dragi ai Lilei. Au clădit casă şi masă, au sădit pomi în grădină. Isac şi-a apărat glia în două războaie. Ana a îmbrăcat şi ea haine ostăşeşti, ca toate fetele din ţară. Când i–a venit şi ei vremea de nuntit, Lila i-a dăruit inelul bunicii ca să-i poarte noroc. Felix a mai apucat bucuria s–o conducă pe nepoata mireasă sub baldachin, iar la masa îmbelşugată unde se oficia "şeva brahot" a rostit cu multă evlavie toate binecuvântările rituale.

Importatorul Reuven Asa (72), care după ce furase 46 de milioane de dolari de la diferite firme a fugit în străinătate, a fost extrădat şi va fi judecat în Israel.

A, sa prăjit...

Au mai zburat ani. Felix a trecut de mult de pe lumea asta, la cea veşnică.

Numele său îl poartă Oşrat*, fiica Anei, care este fiica Lilei, care este fiica lui Felix: os din osul Leei!...

Într-o zi, aşa, ca dintr-o pornire ciudată, Oşrat, fată sprinţară de 18 primăveri, ceru să plece pe meleagurile strămoşilor ei, pentru a-şi cunoaşte rădăcinile. Ceva nedesluşit o chema spre acele meleaguri unde au sălăşluit strămoşii ei.

Oşrat plecă întovărăşită de bunica Lila şi de Ana, mama ei.

Târgul pitit între dealuri şi gârlă, casele cu ogrăzi mari pline de animale domestice, vitele venind cu ugerele pline de la păscut, talăngile sunând agale, totul îi păru fetei fascinant. Dar parcă ceva o nelinişte a. Pe cine de fapt căuta ea acolo?

Drumul lor ducea spre deal, acolo unde se afla cimitirul evreesc părăsit de mai bine de jumătate de veac.

Locul de veci era năpădit de buruieni înalte şi tufişuri sălbatice.

Peste cărările ţintirimului năpădiseră crengi, crengi noduroase şi răzleţe. Pietrele de căpătâi erau înclinate, înfundate şi acoperite cu muşchi verde catifelat. Crengi, tufe, urzici uriaşe acopereau spaţiile dintre morminte, iar între ele mişunau tot felul de vieţuitoare mărunte. Dintr-un copac, o pasăre cutremură văzduhul cu ţipătul ei înfricoşător.

– Mamaie, cunoşti pe cineva de aici?

– Nu, de unde? Bunica ridică din umeri, insistând apoi să părăsească repede acest loc jalnic. Dar Oşrat parcă nici n-o mai auzea. O porni într-o anumită direcţie cu siguranţa omului călăuzit... Mergea sărind peste crengi şi urzici, surdă la strigătele disperate ale celor două femei: "unde te duci?"

Oşrat se depărtase ca vrăjită, plutind parcă peste tufele încâlcite ale locului de veci.

Chemarea lutului era mai puternică!...

Ea s-a oprit exact în faţa monumentului de pe care a desluşit epitaful scris în ebraică: "Aici odihneşte mult preţuita doamnă Lea Levin, care a murit în floarea tinereţii....". Celelalte cuvinte erau şterse de vreme.

Oşrat purta inelul celei ce se odihnea sub piatra de mormânt, uitată pentru veşnicie acolo. Ea se aplecă peste piatra de căpătâi. În liniştea din ţintirim doar gârla se auzi ţârâind, împletindu-se cu şoaptele fetei:

"Bună străbună... tu care ne priveghezi, dovedindu-te de atâtea ori lângă noi, ai grijă de iubitul meu!

Apără-l, Buna mea, să nu cadă fulgerat de gloanţele vrăjmaşilor noştri.

Fă să vina acasă viu şi nevătămat...

---

* Oşrat este echivalentul ebraic pentru Felix

O povestire de
G. MOSARI

Babacul şi portmoneul

Era ora două noaptea. Băiatul, de 11 sau 12 ani, coborî din pat, încet, în linişte. Ambii părinţi dormeau, aşa că el trebuia să fie foarte atent să nu facă nici un zgomot, să nu-i trezească.

Pe un scaun, în apropierea mesei din mijlocul camerei, se afla haina tatălui său, iar în buzunarul interior de sus, în dreapta, un portmoneu. Băiatul, cu inima îngheţată de teamă, scoase din micul obiect de piele destinat păstrării banilor, o hârtie de o sută, după care puse la loc portmoneul. Apoi se strecură cu prudenţă în pat ca să-şi continue somnul. A doua zi aşteptă reacţia tatălui: îşi va da seama că-i lipseşte suta, sau nu?

Au trecut câteva zile fără nici o reacţie. Probabil că "babacul", cum îi spunea uneori ca să fie în ton cu unii dintre colegii lui, n-a sesizat dispariţia bancnotei. Asta însemna că va putea acţiona cu mai mult curaj într-o noapte viitoare. Ceea ce a şi făcut, repetând scenariul furtului de debut: ora două noaptea, părinţii, obosiţi, dorm adânc, el, băiatul, scoate suta fără zgomot, o ascunde, reintroduce portmoneul în buzunarul hainei, după care, încântat de reuşită, se culcă cu zâmbetul de satisfacţie pe care ţi-l provoacă succesul.

Timp de câteva luni tatăl n-a reacţionat în nici un fel, n-a rostit măcar un cuvânt care să-i dea a înţelege băiatului că ştie de sustragerea banilor.

Iar el, băiatul, se... auto-finanţa de la "babac". Astfel putea să-şi dea importanţă în faţa celor cinci-şase colegi de şcoală cu care se împrietenise, unii cu trei-patru ani mai mari decât el, căci le asigura ţigări scumpe şi mergea cu ei la fumat.

Într-o zi, însă, băiatul îl auzi pe tatăl lui spunând, cu un glas îngrijorat:

– Mi se pare că în ultimul timp îmi lipsesc bani din portmoneu. N-am certitudinea, căci nu stau în fiecare zi să-i număr, dar... ceva mi se pare curios.

– Fii mai atent, îi răspunse mama băiatului, căci la noi în casă n-au cum să-ţi dispară.

– Aici e necazul, oftă bărbatul. Mă întreb dacă n-are vreun amestec băiatul nostru, căci în ultima vreme comportarea lui nu-mi prea place. E drept, n-am timp de el, căci sunt ocupat cu serviciul până peste cap, dar cred că ar trebui să-l urmărim mai îndeaproape.

Auzind discuţia părinţilor, fiul şi-a dat seama că trebuie să fie mai prudent, dar până una-alta se făcea de râs în faţa prietenilor care-l aşteptau cu pachetele de ţigări.

– Tata trece printr-o perioadă grea, nu prea câştigă, se justifică el în faţa grupului. Până am să fac din nou rost de bani, am să strâng mucuri de ţigară şi am să le pregătesc aşa cum trebuie ca să le putem folosi.

– Ai pierdut mult în ochii noştri, i-a spus şeful grupului, "decanul" lor de vârstă, care era considerat unul dintre cei mai răi elevi ai şcolii.

– Dar în schimb, a răspuns băiatul, mă oblig să fac o muncă neagră, să adun mucuri şi să fac din ele ţigări bune de fumat.

– Acceptăm propunerea ta de probă, pentru două săptămâni, i-a precizat "decanul", dar nu mai mult. Dacă nu te descurci acasă, va trebui să găseşti alte resurse. Pricepi?

Băiatul trăia o stare de tensiune neobişnuită. Se vedea că e nervos, îngrijorat, iar la învăţătură era din ce în ce mai slab. Trebuia să iasă din această stare, ceea ce era posibil dacă făcea rost de bani.

Fie ce-o fi, va încerca să pună din nou mâna pe portmoneul tatălui său.

...Ora două noaptea. Băiatul se dă jos din pat şi, în vârful picioarelor, se apropie de haina de pe scaun. Părinţii dorm. Cu mare atenţie, scoate portmoneul din buzunar, îl deschide, sustrage o hârtie de o sută, dar în clipa când voia s-o ascundă, "babacul" a aprins lumina în cameră:

– Pune banii la loc, spuse el, coborând din pat.

– Ar trebui să-l omori în bătaie, strigă mama, care nu se putea stăpâni auzind cele întâmplate.

Băiatul a încercat să fugă, dar tatăl lui era un om voinic, l-a prins şi l-a readus în dormitor.

– Ai devenit un golan de ultima speţă, i-a strigat mama. Astăzi am găsit într-un sertar al tău mucuri de ţigări. Nu ţi-am spus nimic fiindcă am vrut să verificăm dacă tu eşti cel care fură banii tatălui tău. Acum ştim totul. Am crescut un viitor client al închisorilor, mai spuse ea plângând.

●

Consiliul Europei exercită presiuni extraordinare asupra guvernului turc ca nu cumva liderul terorist kurd Ocalan – judecat în prezent pentru trădare de ţară şi pentru faptul de a fi provocat moartea a peste 35.000 cetăţeni turci – să fie condamnat la moarte.

Atitudinea celor din Consiliul Europei nu ne miră deloc.

Aşa cum s-a văzut din bombardamentele NATO asupra şcolilor, spitalelor, autobuzelor cu pasageri etc. etc. din Iugoslavia, occidentalii au ajuns la un asemenea grad de sensibilitate morală încât nu pot suporta ideea ca un om să fie ucis de-un glonte de revolver.

– Te rog să te linişteşti, a intervenit tatăl. Culcă-te la loc, iar noi trecem să discutăm în camera de alături.

"Să discutăm?", se întrebă băiatul în gând. "Cred că tata e în stare să mă bată până dimineaţă, deşi nu m-a lovit niciodată până acum.

Tatăl şi băiatul s-au aşezat în două fotolii, faţă în faţă, iar tatăl, calm, zâmbind, şi-a privit fiul şi l-a întrebat:

– Vrei o ţigară?

Această simplă întrebare ironică, însoţită de un zâmbet, l-a liniştit pe băiat, care, ruşinat, a lăsat capul în jos.

– Nu am de gând să te bat, nici să te cert, spuse tatăl. Doresc să am cu tine un dialog ca între doi oameni maturi. Ai aproape 12 ani, dar eşti un adevărat bărbat deoarece fumezi, ştii cum să faci rost de bani prin activitate de noapte… Dar ai ajuns la o răscruce de drumuri, viitorul tău depinde de direcţia pe care o vei lua de acum încolo.

…Tatăl şi fiul au stat de vorbă de la două noaptea la şase dimineaţa, în primul lor dialog, înfiripat într-un moment de cumpănă şi menit să-i facă să se cunoască într-adevăr şi să-şi descarce sufletele.

❖

– Mi-aţi povestit multe din viaţa dumneavoastră, spuse ziarista profesorului universitar căruia îi lua un interviu. Aţi trecut prin câteva momente grele, decisive pentru cariera dumneavoastră. De exemplu, când tatăl dumneavoastră a încetat din viaţă, aţi fost lipsit de mijloace materiale pentru a vă continua studiile, v-aţi trezit în faţa riscului de a nu deveni profesor, de a nu vă realiza în meseria pe care v-aţi dorit-o. De ce totuşi consideraţi că dialogul cu tatăl dumneavoastră, atunci când aveaţi 11-12 ani, a însemnat momentul crucial din viaţa dumneavoastră?

– Acel dialog, răspunse profesorul, a avut rolul hotărâtor în stabilirea soartei mele. Tatăl meu putea să mă bată, să se poarte dur cu mine, ceea ce m-ar fi îndepărtat de el, m-ar fi aruncat definitiv în braţele bandei de derbedei cu care mă înhăitasem. Tata s-a dovedit un om deosebit de inteligent, mi-a dat o adevărată lecţie de educaţie, m-a tratat de la egal la egal, mi-a dat încredere. Dialogul cu tata a aprins lumina viitorului, de aceea el rămâne momentul decisiv în drumul meu în viaţă.

Da, un dialog, un simplu dialog…

CALENDAR

Iulie

1 iulie s-a născut Ion Mihăileanu (1921)
1 iulie s-a născut A. Zaremba (1908)
2 iulie a murit Adrian Zahareanu (1995)
4 iulie s-a născut Haralamb Zincă (1923)
5 iulie s-a născut Iulia Soare (1920)
6 iulie s-a născut Alexandru Sen (1924)
6 iulie s-a născut Doru Davidovici (1945)
6 iulie s-a născut Shaul Carmel (1937)
9 iulie s-a născut Al. Graur (1900)
12 iulie s-a născut Janina Ianoşi (1930)
12 iulie s-a născut Radu F. Alexandru (1943)
13 iulie a murit Eugen Luca (1997)
15 iulie s-a născut Ştefan Berciu (1928)
16 iulie s-a născut Mircea Gorun (1922)
18 iulie s-a născut Arminius Cassvan (1926)
18 iulie s-a născut S. Damian (1930)
19 iulie s-a născut Norman Manea (1936)
19 iulie a murit M. H. Maxy (1971)
23 iulie s-a născut Gherasim Luca (1913)
25 iulie a murit Petre Iosif (1978)
26 iulie a murit Godell (1991)
27 iulie s-a născut Ludovic Bruckstein (1920)
29 iulie s-a născut N. Steinhardt (1912)
(?) iulie a murit G. Spina (1952)

August

? august a murit Al. Robot (1941)
2 august a murit Isaia Iancovici (1997)
4 august a murit Ludovic Bruckstein (1988)
8 august s-a născut Saşa Pană (1902)
8 august a murit Mihai Sabin (1975)
9 august a murit A. Zaremba (1930)
9 august a murit Florin Tornea (1989)
10 august s-a născut L. Volovici (1938)
10 august a murit Eugen Schileru (1968)
10 august a murit I. Peltz (1980)
12 august a murit I. Reichman- Şomuz (1975)
12 august a murit A. Axelrad (1963)
13 august s-a născut Andrei Tudor (1907)
14 august s-a născut Ştefan Tita (1905)
15 august a murit A. Toma (1954)
16 august s-a născut Ov. S. Crohmălniceanu (1921)
19 august s-a născut I.Vitner (1914)
21 august a murit George Bar-On (1996)
21 august a murit Dorina Rădulescu (1982)
22 august a murit Saşa Pană (1981)
22 august a murit Felicia Keifa (Rollinger) (1996)
23 august a murit Iulia Soare (1971)
24 august s-a născut B. Elvin (1927)
27 august s-a născut Zigu Ornea (1930)
29 august s-a născut Mirel Brateş (1936)
31 august s-a născut Andrei Lillin (1915)

O povestire de
M. OLIER

Era să înnebunesc

Se făcea că se întuneca, în timp ce conduceam maşina în drum spre casă. Veneam de la o întrunire şi încercam să scurtez drumul pentru a recupera întârzierea. Localitatea prin care treceam îmi făcea însă surprize. Mă învârteam cu maşina de încolo şi încoace şi nu reuşeam să ajung la şoseaua principală. Mereu mă trezeam pe un drum greşit şi reveneam prin aceleaşi locuri. Seara se aşternuse repede peste oraş, iar luminile înşirate pe străzi nu mă ajutau să mă orientez. Prin geam vedeam tot felul de magazine, prăvălii cu vitrinele lor, chioşcuri, ferestrele luminate ale caselor, care mă făceau să mă gândesc la lumea ce popula oraşul. Această lume îmi părea acum străină, iar eu mă simţeam singur. Pietonii şi maşinile ce treceau pe lângă mine se îndreptau cu toţii către o anumită ţintă, numai eu nu ştiam pe unde treceam şi unde ajungeam. Privind la ceasul de pe bord, am constatat că ar fi trebuit să ajung deja acasă, când de fapt nici nu reuşisem încă să ies din acest oraş. Mă aflam îm apropierea unei staţii periferice de autobuze şi am zărit acolo câţiva oameni. Am oprit maşina în faţa lor şi, prin geam, i-am întrebat pe unde s-o iau ca să ajung la şosea. Unul din ei explica, altul îl completa, iar eu mă străduiam să pricep ceea ce auzeam. Le-am mulţumit, am avut impresia că am înţeles şi am luat-o înainte, căutând indicii că merg pe drumul cel bun. Am văzut o stradă ce ducea spre un semafor. M-am grăbit într-acolo şi am prins lumina verde, pe care am depăşit–o. La dreapta mi s-a părut că zăresc un teren viran, dar nu sunt sigur, locul era întunecos. Ceva mai departe, la câteva sute de metri, a apărut o zonă luminată cu reflectoare, în care se profilau clădiri masive de diferite mărimi şi forme, curţi mari cu garduri şi porţi metalice, garaje, ce părea a fi zona industrială a oraşului. Am părăsit regiunea. Acum, în faţa mea se înălţau trei blocuri cu multe etaje, unul lângă altul, din care lumina răzbătea printr-o mulţime de geamuri aşezate orizontal şi vertical, ce apăreau ca nişte ecrane uriaşe în noapte. Mi–am dat seama că le văzusem şi mai înainte, cu vreo jumătate de oră în urmă, dar într-o altă zonă a oraşului. Cerul întunecat, nedefinit, mă întovărăşea peste tot. Aveam impresia că mă aflu într-o capcană din care nu pot ieşi. Sus, luna, cu tainele ei cosmice, pe care o admiram adesea, mi se arăta de astă dată străină şi impasibilă. Am hotărât să conduc pe o stradă paralelă cu calea ferată, dar, pe nesimţite, drumul s-a îndepărtat de ea şi am ajuns din nou pe străzi necunoscute. Iar m–am revoltat. Oare îmi pierdusem cu totul simţul de orientare? Memoria îmi juca o festă? Mă înfricoşa gândul că ar fi putut fi aşa. Simţeam o oarecare ameţeală şi pulsul mi se accelerase. Spre norocul meu, senzaţia a fost trecătoare şi am pornit-o iar la drum. M-am gândit să întreb din nou vreun trecător unde mă aflu, deşi, de felul meu, nu-mi place să acostez oameni pe stradă. Am zărit doi inşi şi, când m-am apropiat de ei, am remarcat că erau tineri, o fată şi un băiat care o ţinea strâns de umeri, mergând agale. N-aş fi vrut să-i deranjez. Nevoia m-a făcut totuşi să mă adresez lor. Au întors capul miraţi, întrerupţi poate din visare sau poate din destăinuirile pe care şi le făceau, dar au ascultat întrebarea necunoscutului. Fata mi-a explicat, cu voce şi gesturi de şcolăriţă, şi mi-a indicat o anumită direcţie. Băiatul mi-a dat şi el unele explicaţii, dar direcţia pe care mi-o indica el era inversă celei arătate de dânsa. Au început să se contrazică, iar băiatul s-a iritat chiar. N-am putut să nu regret că aceşti tineri, care mergeau cu câteva clipe mai înainte îmbrăţişaţi atât de tandru, erau acum gata să se certe din vina mea. Desigur că n-am înţeles nimic din explicaţiile lor contradictorii. S-au îndepărtat, în cele din urmă, iar eu m-am hotărât să mă opresc pentru câteva minute, să-mi regăsesc liniştea, ca apoi s-o iau de la capăt. Dar eşecul încercărilor mele de a ieşi la liman nu–mi dădea pace. Neliniştea mea creştea, gânduri pesimiste şi emoţii puternice mă copleşeau. Îmi părea rău că n-am pe cineva în maşină, lângă mine, cu care să mă pot sfătui şi căruia să-i pot împărtăşi nedumerirea şi neputinţa mea în această aventură pe care nu o dorisem. Am deschis aparatul de radio. O melodie uşoară şi plăcută mi-a încântat auzul şi mi-a încălzit sufletul. Mi-am revenit puţin şi am uitat pentru moment toată tărăşenia. Melodia se auzea din ce în ce mai tare şi deodată… m-a trezit.

Mă aflu în pat. Afară e lumină, e dimineaţă. Soţia intră în cameră, iar eu îi povestesc visul, un adevărat coşmar. Ea mi se adresează glumind:

– În fine, ai ajuns totuşi acasă cu bine!

Dar apoi, mai serios:

– Într-adevăr, te-am văzut înainte cum dormeai. Erai agitat, iar respiraţia îţi era neregulată. Chiar mă gândeam să te trezesc, să văd ce e cu tine.

– Probabil din cauza visului, îmi dau eu cu părerea.

– Se poate! Dar ar putea să fie şi invers, spune dânsa.

– Cum adică? o întreb mirat.

– Tu crezi că din cauza visului ai simţit o agitaţie şi o incomoditate. Dar se poate că tocmai agitaţia sau incomoditatea fizică ţi-au declanşat acest vis, acest coşmar.

După explicaţia pe care am primit-o ca fiind posibilă, amintindu-mi că am mai auzit teorii de felul acesta, ea adăugă, cu zâmbetul ei blând:

– Dacă nu te trezea melodia pe care ai "ales-o" în vis, cine ştie cât mai rătăceai şi la cine nimereai, în loc să vii acasă!

RODICA WEINBERG
prezintă paginile de

JOCURI

La obiect

ORIZONTAL: 1) Vază. 2) Ram – Ultimele la cafea Amigo! 3) A lăsa de azi pe mâine – Vital oamenilor. 4) Curățenie. 5) Adaos la motocicletă – Nota trei la muzică. 6) Zero – Bun de scris. 7) Noroi – Sub 18 ani (fem.). 8) Mijloc – Primii colaboratori! 9) Bucată muzicală – Dans mult îndrăgit.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1								✿	
2							✿		
3						✿			
4									
5		✿					✿		
6				✿				✿	
7			✿						
8						✿			✿
9					✿				

VERTICAL: 1) Loc unde se educă copiii mici. 2) Animale… cu tăiș – Între mână și corp. 3) Grad în marină – Primele linii! 4) Zgomot într-un fel – O sută de sute. 5) Servirea musafirilor. 6) Soare la egipteni – Hang. 7) Trage ața – Bebeluș. 8) Fereastră – Îl joacă actorul pe scenă. 9) Perdea… la teatru

NIȚA MIHAEL

Gol-goluț

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1						●						
2								●				
3										●		
4											●	
5		●		●								
6					●		●					●
7			●			●				●		
8									●			
9	●				●			●				
10			●							●		
11						●						
12											●	

ORIZONTAL: 1) Gol… – …pușcă. 2) Lăsat gol (fem. pl.) – Cu capul gol. 3) Nu vine cu mâna goală – Bețe! 4) Acțiune cu capul pentru evitarea unui gol. 5) Minciună goală. 6) Scump – Se prezintă foarte slab. 7) Udea Elena – Cel nou nu te găsește cu paharul gol – Prieten francez – Mare campion. 8) Lăsată cu capul gol – Om bun. 9) Ciocârlie în cântecele populare – Părere! – Romancier francez (1837-1901). 10) Pe pielea calului – Lovitură în gol – Ca un leu…!11) Apără metalul – Golit de orice. 12) Scris frumos.

VERTICAL: 1) E dracul… …gol. 2) Fluviu în Irlanda – A da de gol. 3) Purtată și pe pielea goală – Usturoi – Adevărul gol-goluț!4) Primul… gol – Aclamă golurile favoriților (pl.). 5) Element de bază la realizarea unui box de calitate – Pepene! – Algebră (abr.). 6) Un gol al feroviarilor… – …înscris în partida…7) …jucată la 1 aprilie – Apropiată de magnet. 8) Identic – Figură heraldică. 9) Fără goluri (pl.) – Goluri suflate pe sub nas. 10) Poftim – Primul gol feminin – Alfa și omega! – Metru cub.11) Cilindru gol – Arap. 12) Joacă cu mult talent – Realizează piese care uneori pot fi cu goluri.

Dicționar: AMI, NOIR, ERNE, TAF.

ITAMAR ARONOVICI

Dezlegările jocurilor din numărul trecut

PE LOC REPAUS: Comandament, arena, pahar, zece, bar, sa, a, istorie, s, rk, talente, meseni, ar, t, anozi, crame, taina, ivit, u, pe, la, ani, sut, cald, on, atenti, sure.

FOI: Staniol, placa, tiparitura, al, ogar, t, metale, marinate, ilac, ara, o, cromat, cetita, inimos, terase, t, art, ie, a, sac, c, ia, m, f, do, ofilit, pian, salita, e, aluat, bilete, sarmale, etape.

APERITIVE: G, f, sr, l, at, caracteristic, lege, soda, cr, eva, rationali, rana, trup, nit, mit, soma, pa, a, mac, sta, sera, uns, ate, arta, r, sc, b, cart, curtenitor, er, a, audia, liana, tipa, rit, nap.

Cum va transforma Dumnezeu necazul meu nu știu, că El îl va transforma este sigur.

MB

Integramă

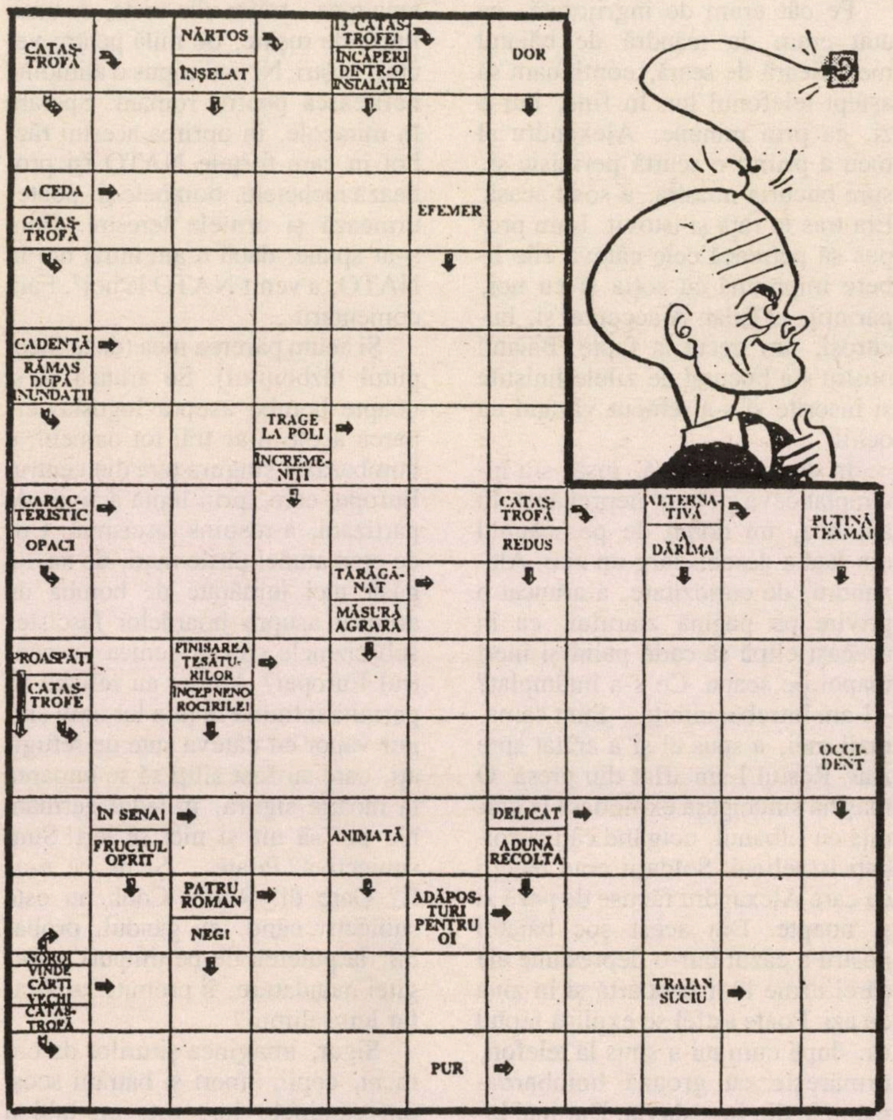
CATASTROFĂ
NĂRTOS
ÎNȘELAT
13 CATASTROFE!
ÎNCĂPERI DINTR-O INSTALAȚIE
DOR
A CEDA
CATASTROFĂ
EFEMER
CADENȚĂ
RĂMAS DUPĂ INUNDAȚII
TRAGE LA POLI
ÎNCREMENIȚI
CARACTERISTIC
OPACI
CATASTROFĂ
REDUS
ALTERNATIVĂ
A DĂRÂMA
PUȚINĂ TEAMĂ!
TĂRĂGĂNAT
MĂSURĂ AGRARĂ
PROASPĂTĂ
CATASTROFE
FINISAREA ȚESĂTURILOR
ÎNCEPNENOROCIRILE!
OCCIDENT
ÎN SENAI
FRUCTUL OPRIT
ANIMATĂ
DELICAT
ADUNĂ RECOLTA
PATRU ROMAN
NEG!
ADĂPOSTURI PENTRU OI
NOROI
VINDE CĂRȚI VECHI
CATASTROFĂ
TRAIAN SUCIU
PUR

A apărut

SPERANȚA

de Dr. Alexandru Marton

Carte editată cu sprijinul acordat de Yad Vashem – Institutul pentru eternizarea memoriei victimelor Holocaustului

Povestea adevărată trăită de autor cu 53 de ani în urmă, în perioada Holocaustului

O carte care trebuie citită, pentru a nu uita ceea ce pot aduce neo-nazismul și antisemitismul, care renasc în zilele noastre.

Cartea se poate obține trimițând 45 șekeli pe adresa autorului:
Str. Narkis 1 – Ierusalim 92461 Tel.: 02/623-2883 Pelefon: 053/564-512

Nou!

A apărut

Intrare liberă

Versuri

de Madeleine Davidsohn

"O nouă poetă care are ceva de spus și o spune direct, în felul ei".
Carol Isac, *"Ultima oră"*

"Imagini, peisaje românești de munte, atmosferă și personaje din micul târg natal, (...) priveliștea atât de orientală a Israelului, dramele războaielor sale eterne, traseul cețos al propriilor drame erotice, se întrețes în ființa poetului, cel care, în stare de șoc, se lasă curentat de aceste tensiuni noi și vechi...".
Elena-Esther Tacciu, *"Minimum"*

Cartea poate fi procurată trimițând suma de 25 shekeli la următoarea adresă:

Dr. Madeleine Davidsohn
Reh. Keren Hayesod 23/2
Haifa 34970
Tel.: 04/825-1444

Nu pot să nu fac comparaţie

Recent mi-au parvenit două scrisori, una din Canada, alta din România, care, pe lângă conţinutul lor obişnuit, de interes personal, se referă la evenimentele din Iugoslavia. Cu puţin timp înainte citisem, cu mult interes şi multă atenţie cât şi cu satisfacţie, articolul prof. Rafael Israeli, reprodus din *Jerusalem Post* în *Minimum* nr. 146 din mai '99. Articolul prezintă o succintă dar foarte cuprinzătoare analiză a realităţilor şi falsificărilor legate de războiul din Iugoslavia, spunând lucrurilor pe nume, deschis şi fără echivoc .

Dar iată ce spun autorii scrisorilor sus-amintite.

Prima, din Canada, este scrisă de băiatul meu Alexandru, care momentan lucrează în Toronto, ca inginer electronist. Alexandru (sau cum îi zicem noi în Ardeal, Sándor), nu este un mare politician, nici tipul militarului înnăscut. Totuşi, în timpul războiului din Liban, şi-a făcut serviciul militar, de la început până la sfârşit, la hotarul cu Libanul. De acolo primeam zilnic telefon: "Mamă, a trecut o zi...", "Mamă, a mai trecut o zi...". Şi, ca orice mamă, am trăit zile de groază, tremurând pentru viaţa fiului meu. După un timp îndurat aşa, l-am întrebat de ce nu-şi cere mutarea şi în altă parte, nu tot timpul pe front. La care Alexandru, tipul de "nemilitar", mi-a răspuns că dacă toată lumea s–ar cere în locuri nepericuloase, cine ar mai lupta pentru apărarea ţării?

Pe cât eram de îngrijorată, pe atât eram de mândră de băiatul meu. Seară de seară, continuam să aştept telefonul lui. În fine, într-o zi, ca prin minune, Alexandru al meu a primit o scurtă permisie şi, spre bucuria noastră, a sosit acasă. Era tras la faţă şi istovit. I-am propus să petreacă cele câteva zile libere împreună cu soţia şi cu noi, părinţii, la Eilat. A acceptat şi, bucuroşi, am trecut la fapte. Băiatul nostru s-a bucurat de zilele liniştite şi însorite şi s-a refăcut văzând cu ochii.

În drum spre casă, însă, s-a întâmplat ceva cu totul neprevăzut. În autobuz, un domn de pe scaunul din faţă a deschis larg un ziar. Alexandru, de curiozitate, a aruncat o privire pe pagina ziarului, ca în aceeaşi clipă să cadă palid şi inert înapoi pe scaun. Ce s-a întâmplat? – l-am întrebat uimiţi. – Sunt camarazii mei, a spus el şi a arătat spre ziar. Restul l-am aflat din presă. O maşină sinucigaşă explodase la graniţa cu Libanul, ucigând câţiva soldaţi israelieni. Soldaţii erau băieţii cu care Alexandru făcuse de pază zi şi noapte. Din acest şoc băiatul nostru a căzut într-o depresiune ale cărei urme le mai poartă şi în ziua de azi. Poate astfel se explică faptul că, după cum mi-a spus la telefon, urmăreşte cu groază bombardamentele din Iugoslavia. Dar mai bine să redau câteva rânduri din scrisoarea lui: "...Mă întristează situaţia din Iugoslavia. Nu mi-am închipuit că se poate întâmpla aşa ceva şi sunt foarte în dezacord cu NATO în această privinţă. Încep să cred că într-adevăr SUA are în ultima perioadă tendinţe militariste, susţinute nu în mică măsură de industria lor de armament, care are nevoie de justificare ca să poată obţine în continuare fonduri de la guvern. Au fost aici în Toronto mari demonstraţii ale imigranţilor sârbi la ambasada americană..."

A doua scrisoare mi-a sosit de la o bună prietenă a mea, Maria S. din Bucureşti. "Dragii mei – scrie prietena mea – trăim zile triste, de umilinţă, de ruşine, de milă pentru vecinii noştri. Ni s-a impus o atitudine nefirească pentru români. Sperăm în miracole, în oprirea acestui război în care forţele NATO îşi probează rachetele, bombele şi, poate, urmează şi armele terestre. Cum s–ar spune, dacă n-am intrat noi în NATO, a venit NATO la noi". Fără comentarii...

Şi acum părerea mea (de la începutul războiului). Se aruncă zi şi noapte bombe asupra Iugoslaviei, parcă acolo n-ar trăi tot oameni; e bombardată singura ţară din centrul Europei care, prin luptă activă, de partizani, a respins fascismul. Unde erau atunci ţările mari, de nu s-a găsit nici jumătate de bombă de aruncat asupra hoardelor fasciste, sub cizmele cărora gemea tot centrul Europei? Atunci au refuzat să permită intrarea în ţara lor unui singur vapor cu câteva sute de refugiaţi, care au fost siliţi să se întoarcă la moarte sigură, în iadul german. Nu pot să uit şi nici să iert! Sunt subiectivă? Poate... Şi de ce n-aş fi? Oare dl. Robin Cook nu este subiectiv când, cu gândul, probabil, la puterea de pe timpuri a Angliei mandatare, îi promite lui Arafat Ierusalimul?

Sigur, imaginea şirurilor de oameni, copii, tineri şi bătrâni scoşi din căminele lor, este un tablou tragic. Totuşi, ce deosebire! Acum, o lume întreagă, inclusiv Israelul, le dă hrană, adăpost, îngrijiri medicale şi perspective sigure de supravieţuire. Atunci – vagoane în care erau înghesuiţi mii de oameni, lipsiţi de cele mai elementare condiţii de trai. De supravieţuire să nu mai vorbim...

Sunt subiectivă? De ce n-aş fi? 18 membri ai familiei mele, şase milioane de oameni nevinovaţi din neamul meu au pierit în centrul Europei, fără ca cineva să încerce salvarea lor. Prin aceasta nu neg că cei care azi se află într-o situaţie disperată nu trebuie ajutați. Dar nu pot să nu fac comparație, nu pot să uit!

Maria Ziman, Tel Aviv

50 de ani de la eliberarea din lagărul din Cipru

În ianuarie 1999 s-au împlinit 50 de ani de la eliberarea maapilimilor din insula Cipru, unde am fost deportați o perioadă îndelungată, fără a ști când vom fi eliberați.

În 1948, când am ajuns în Cipru, taberele de refugiați fremătau de viață și veselie. Starea de spirit era foarte bună; printre internați se aflau mulți tineri, băieți și fete, care imprimau o notă dinamică vieții din lagăr. În schimb, în ianuarie 1949, numărul persoanelor rămase în tabere scăzuse simțitor, deoarece mai toți tinerii, precum și cei care depășiseră vârsta de 50 de ani, primiseră aprobarea de plecare în Israel. Moralul nostru, al celor rămași, era foarte scăzut, mai ales când auzeam la postul de radio improvizat în lagăr că din toate colțurile lumii sosesc în Israel mii de olimi. Doar noi, deportații din Cipru, devenisem pesimiști după detențiunea îndelungată și nu vedeam nici o licărire de speranță.

La 7 ianuarie 1949 – îmi amintesc că era într-o vineri – forțele armate israeliene au doborât în sudul țării cinci avioane militare britanice. Știrea aceasta, pe care am avut și eu onoarea de a o difuza – eram crainic în limba ebraică – ne-a umplut sufletele de mândrie. David îl învinsese din nou pe Goliat! După risipirea euforiei, însă, teama ne-a pătruns în suflete. Contra cui puteau englezii să ia măsuri de represalii dacă nu împotriva noastră, a bieților refugiați? În lagăr începuse să circule zvonul că vom fi deportați în Australia, și visul nostru de a ajunge în Israel avea să se spulbere pentru cine știe cât timp.

Peste zece zile, la 17 ianuarie 1949, pe seară, am plecat spre cortul unui prieten să împrumut o carte. Afară ploua mărunt, o ploaie rece care biciuia fără milă și accentua proasta dispoziție a tuturor. Pe drum m-am gândit să mă abat pe la secretariatul taberei, unde era instalat și postul de radio, lângă care făcea de gardă un tânăr care stenografia știrile pe care le asculta, pentru a fi difuzate a doua zi. Când am intrat în cameră, tocmai începea emisiunea Kol Zva Hagana le'Israel. După acordurile binecunoscute ale Hatikvei, crainicul a dat citire declarației ministrului de externe al Marii Britanii, Ernest Bevin, care spunea că din acel moment evreii închiși în lagărele din Cipru sunt liberi și că Statului Israel îi revine datoria de a le pune la dispoziție vapoare care să-i transporte în Israel. Tânărul care nota știrile și cu mine am fost atât de uluiți încât timp de câteva secunde n-am putut emite nici un sunet.

Când mi-am revenit, am luat în mod spontan pâlnia difuzorului și am anunțat oamenii din corturi că peste câteva minute se va difuza o știre foarte importantă. Curând, pâlcuri-pâlcuri, oamenii au început să se adune în fața secretariatului. În bezna profundă, sub ploaia nemiloasă, cu toții așteptau, încordați, știrea promisă. Când am socotit că mai toți erau de față, le-am comunicat, în ivrit, incredibila veste că din momentul acela suntem liberi.

Un strigăt de bucurie a izbucnit din piepturile oamenilor. Urale nesfârșite au umplut văzduhul. Chiar și cei care nu înțelegeau ebraica ovaționau, căci își dădeau seama că e o veste foarte bună. Imediat după aceea am anunțat știrea în idiș și română. Fără muzică, lumea a început să danseze în jurul focurilor de petrol aprinse la repezeală. S-a dansat ore întregi, fără oprire. Într-un târziu ne-am dus la culcare.

Peste câteva zile, în ordine alfabetică, au început plecările în Israel. Rândul meu a venit la 26 ianuarie, când, împreună cu câteva sute de olimi, m-am îmbarcat pe vaporul Galila. A doua zi în zori am acostat la Haifa.

Shlomo Bercovici, Rehovot

De la conferința de la Evian... la Kosovo

În urma inițiativei Statelor Unite, în urmă cu 61 de ani, la 6 iulie 1938 s-a deschis Conferința de la Evian, localitate aflată pe malul francez al lacului Geneva. Scopul conferinței era discutarea problemei refugiaților din Germania și fosta Austrie. După cum se știe, Austria se alipise deja la Germania hitleristă la 13 martie 1938.

Cu toate că circa 90% dintre refugiați erau evrei, s-a încercat, pe parcursul discuțiilor, să nu fie accentuat acest aspect. Poate ca să nu fie lezate sentimentele antievreiești care îi animau pe unii din delegații la această conferință. 33 de state au trimis reprezentanți, iar Liga Națiunilor a fost reprezentată de înaltul comisar pentru problemele refugiaților. Uniunea Sovietică și Cehoslovacia nu au participat deloc. România, Ungaria și Polonia au trimis observatori, care au tatonat terenul cum să scape de evreii lor.

Timp de zece zile delegații au discutat problema celor care rătăceau pe drumurile Europei și a celor care se pregăteau să fugă din Germania. Probabil că inițiatorul acestei conferințe, președintele american F. D. Roosevelt, voia să scape de presiunile care se făceau asupra lui pentru a deschide porțile țării sale în fața fugarilor din noul Reich hitlerist. Reprezentantul SUA a declarat în deschidere că ajutorul pe care-l poate acorda țara sa constă în cota anuală obișnuită de vize pentru imigranți, circa 27.000, care urmau să fie puse în totalitate la dispoziția refugiaților. Președintele Roosevelt a declarat la conferința de presă de la Warm Springs că "nu este prevăzută nici o revizuire sau mărire a cotelor de imigrare în Statele Unite".

Ceilalți reprezentanți au arătat

că ţările lor nu mai pot primi refugiaţi, invocând diferite motive: că au şomerii lor, că nu vor să provoace conflicte rasiale, că suferă deja de suprapopulaţie, că au ajuns la primirea unui număr maxim de dislocaţi etc. Reprezentantul Angliei, cel mai întins imperiu în acele vremuri, a declarat că ţara sa poate primi un număr limitat de refugiaţi, porţile Eretz-Israelului rămânând în continuare ferecate pentru evrei. Reprezentantul Noii Zeelande s-a declarat favorabil primirii unui număr limitat de refugiaţi. Numai Olanda, Danemarca şi Republica Dominicană s-au declarat dispuse să-şi deschidă porţile acestor rătăcitori.

Înainte de încheiere, conferinţa a hotărât formarea unei comisii inter-guvernamentale în problema refugiaţilor. În perioada care a urmat, însă, comisia nu a fost sprijinită suficient de ţările respective, iar izbucnirea celui de al doilea război mondial, la 1 septembrie 1939, a făcut să eşueze complet slaba ei activitate.

Pe de o parte graniţele celor mai multe state din lume rămân închise refugiaţilor evrei, iar pe de altă parte era oprită plecarea lor din teritoriile stăpânite de hitlerişti. Evreii au fost prinşi într-o capcană în care şase milioane au pierit.

Citesc, aud şi văd omenia cu care refugiaţii albanezi din Kosovo sunt ajutaţi de zeci de state şi zeci de organizaţii naţionale şi internaţionale, din care n-a lipsit nici Israelul nostru. Se oferă adăpost, hrană, îmbrăcăminte, îngrijiri medicale etc. Aşa trebuie… Câţi evrei ar fi putut fi salvaţi dacă cei întruniţi la Conferinţa de la Evian ar fi avut inimile mai puţin împietrite şi dacă foştii aliaţi din cel de-al doilea război mondial, care acum bombardează noapte de noapte Iugoslavia, ar fi aruncat o singură bombă ca să distrugă calea ferată pe care treceau zilnic vagoanele de vite ferecate şi păzite de soldaţi hitlerişti, încărcate cu evrei duşi spre camerele de gazare de la Auschwitz!

Dr. Adolf Weitman, Tel Aviv

Hai-hui prin Spania

Într-o zi răcoroasă din februarie, la orele prânzului, am aterizat pe aeroportul internaţional din Madrid. Contra aproximativ 20 de dolari, am ajuns în centru într-o jumătate de oră. Oraşul, cu circa patru milioane de locuitori, situat la o înălţime de peste 600 de metri (ceva mai puţin decât Sinaia), e capitala unei ţări mari şi importante, cu o populaţie de 40 de milioane de locuitori şi care primeşte anual 60 de milioane de turişti. De invidiat! Străzile largi, circulaţia neîntreruptă a autovehiculelor, mulţimea de pietoni îţi arată că te afli într-o metropolă. Clădirile impozante, cu arhitectură modernă sau în stil spaniol, foarte deosebite, te impresionează. Am remarcat, printre altele, curăţenia oraşului şi căldura oamenilor. Hoteluri şi restaurante de toate categoriile, cu preţuri accesibile. Dacă eşti flămând şi vrei să mănânci seara înainte de 8.30-9, nu găseşti deschis. Metroul şi autobuzele te duc în toate direcţiile şi nici tarifele taxiurilor nu sunt exorbitante. "Per pedes", însă, cunoşti cel mai bine oraşul. De la palatul regal, în 15 minute ajungi la Plaza Mayor. Un patrulater cu clădire de mai multe secole, cu picturi murale şi cu statuia ecvestră a lui Filip al II-lea în centru. Ieşi prin altă boltă şi în scurt timp te afli în Plaza del Sol. Un nod de circulaţie important, punct de întâlniri şi de shopping (pe mai multe străzi se întind marile magazine "El cortes ingles"). Prin Gran Via şi Alcala am ajuns la renumita fântână arteziană, cu statui alegorice, Cibeles. De aici se întinde El Paseo del Prado, o zonă cu verdeaţă şi clădiri impozante. De o parte Grădina botanică, Bursa şi muzeul Prado. Acesta din urmă, o construcţie în stil neoclasic, e străjuit de statuile lui Velasquez, Murillo şi Goya şi adăposteşte o colecţie nepreţuită de picturi, sculpturi, bijuterii din tezaurul regelui Filip al V-lea: mobilier, tapiserii, ceramică ş.a. Am fost curios să văd cele două tablouri renumite ale lui Goya: "Maja îmbrăcată" şi "Maja nud" (nu s-a putut dovedi că ar fi ducesa de Alba). Interesante şi curajoase ca pictură, dar nu m-au mişcat.

În partea de vizavi am vizitat colecţia de artă Thyssen-Bornemitsa. Aici, pe trei nivele, sunt expuse opere ale unor artişti renumiţi din diverse şcoli şi curente, ilustrând evoluţia picturii din secolul XIV până în zilele noastre. Mai încolo, Parlamentul – Cortes – clădire masivă, păzită de doi lei mari de piatră şi de numai un soldat al Gărzii civile.

La nord de Madrid, la mai puţin de 100 de kilometri, am ajuns la Segovia. Noroc că eram călduros îmbrăcat: erau vreo 3-4 grade. Oraş vechi cu un apeduct măreţ construit de romani în secolul I şi cu o cetăţuie – Alcazar – din secolul XVI. Urcând străzile în pantă uşoară am ajuns în "centro historico". O piaţă centrală, catedrala impozantă, clădiri vechi bine întreţinute. Hoteluri, retaurante, cafenele, magazine şi chioşcuri cu artizanat castilian şi suveniruri.

Spre sud de capitală, la o oră de drum cu maşina, am poposit la Toledo, oraş renumit de secole pentru oţelul şi armele confecţionate aici. Oraşul nou nu se deosebeşte cu nimic de orice oraş modern de oriunde. Urcând, am pătruns în oraşul vechi. Ziduri groase înconjurătoare, creneluri, străzi înguste pe care nu pot circula maşini. Când la vale, când la deal, am intrat în piaţa catedralei. Construită în secolul XII-XIV, este a treia catedrală spaniolă ca mărime după cea din Burgos şi cea din Sevilia. Un portal frumos şi vitralii o împodobesc. Sinagoga de Transito (anul 1360) adăposteşte muzeul evreilor sefarzi. O sală mare, cu inscripţii şi ornamente murale, expune documente edificatoare despre viaţa evreilor de aici, din "Juderia".

În apropiere, muzeul El Greco, în casa în care a locuit pictorul în ultimii ani ai vieţii sale. Peste râul Tajo, care înconjoară oraşul, se mai văd două poduri, Punte de Alcantara şi Punte de San-Martin, construite în secolele XIII-XIV.

Vremea bună şi soarele strălucitor pe cerul albastru au contribuit la plăcerea de a vedea aceste locuri. Obosit şi cu amintiri frumoase, m–am reîntors la Madrid, de unde am reluat drumul spre casă.

Dr. G. Mănescu, Bat Yam

Bombe de ieri şi de azi

Din când în când, presa "angajată" (vă reamintiţi că prin anii '50, pentru a trece examenele de marxism la facultate trebuia să învăţăm, printre altele, şi "cursul scurt de istorie a partidului", care ne învăţa cum presa, scriitorii, sindicatele etc. etc. trebuie să ajute la cucerirea puterii), aşadar, presa "angajată" îl critica pe Bibi Netaniahu (pe el personal, guvernul lui, pe soţia şi dacă se poate şi pe copiii lui) că nu răspunde "frumos" la iniţiativele americane de pace. M-am gândit la aceste critici recent, când am terminat cartea "The Abandonment of The Jews", scrisă de David S. Wyman (american creştin), în care scriitorul ne descrie foarte documentat, precis şi fără menajamente, ce au făcut (sau mai bine zis ce nu au făcut!) preşedintele Roosevelt, guvernul şi presa americană pentru a salva milioanele de evrei ce aveau să fie asasinaţi de nazişti în cel de-al doilea război mondial. Spre exemplificare am ales din cartea respectivă două cazuri.

1) Salvarea a 70.000 de evrei din Transnistria:

«La 13 februarie – scrie David S. Wyman – *a apărut în "New York Times" o ştire de mare interes cu privire la evreii din Europa. Corespondentul din Londra al ziarului, C. L. Sulzberger, dezvăluia că guvernul român era dispus să colaboreze în vederea deplasării a 70.000 de evrei din Transnistria în orice loc ales de aliaţi. Românii sugerau Palestina şi se ofereau să pună la dispoziţie vapoare pentru călătorie. În schimb, cereau să li se plătească transportul şi cheltuielile aferente, în sumă de 20.000 de lei (circa 130 dolari) de persoană, plus o sumă adiţională dacă s-ar fi folosit vapoare româneşti.*

Se prezenta deci prilejul de a salva un mare număr de evrei europeni. Colaborarea României la efortul de război al Germaniei fusese oportunistă. Acum nu mai părea sigură de victoria Axei şi încerca să intre treptat în graţiile aliaţilor în speranţa de a-şi uşura situaţia la încheierea păcii. Dacă aşa stăteau lucrurile, guvernul de la Bucureşti se înşela amarnic crezând că aliaţii vor considera eliberarea a 70.000 de evrei un gest de bunăvoinţă. De fapt, aşa cum s-a dovedit ulterior, guvernele american şi englez vedeau în eliberarea unui număr mare de evrei mai degrabă o ameninţare decât o şansă.

Ministrul de finanţe Henry Morgenthau i-a arătat imediat articolul lui Sulzberger preşedintelui Roosevelt. Preşedintele i-a sugerat să i se adreseze lui Welles (de la Departamentul de Stat – n. red.). *Welles, care nu ştia nimic despre propunerea românilor, a acceptat să se intereseze de problemă. El a aflat de la Ministerul de Externe britanic că un reprezentant al Agenţiei Evreieşti informase guvernul britanic, cu o lună în urmă, că oficialităţile româneşti făcuseră o asemenea propunere Agenţiei Evreieşti la Ankara. Ministerul de Externe caracterizase planul drept şantaj, admiţând totuşi că putea fi o încercare a "anumitor cercuri româneşti" de a–şi manifesta dezaprobarea faţă de politica nazistă de exterminare a evreilor. Ministerul de Externe dăduse dispoziţie ambasadei britanice la Washington să informeze Departamentul de Stat cu privire la propunere. După toate semnele, Departamentul de Stat ignorase pur şi simplu chestiunea.*

Cercetările făcute de Welles la ambasada americană din Ankara au adus unele clarificări. Potrivit unui reprezentant al Agenţiei Evreieşti, un om de afaceri olandez rezident în România îl vizitase la Istanbul aducând o propunere din partea oficialităţilor româneşti. Acestea erau dispuse să permită plecarea a 72.000 de evrei din Transnistria şi se ofereau să furnizeze vapoare pentru transportarea lor în Palestina sau în orice port aliat. Olandezul mai spusese că episcopul catolic din Bucureşti era dispus să permită folosirea pavilionului Vaticanului pe vapoare.

Welles a comunicat neîntârziat aceste informaţii lui Morgenthau, adăugând că-şi continuă investigaţiile. Dar la numai două săptămâni după aceea Departamentul de Stat, ca răspuns la interpelările cu privire la propunerea României, declara că "această propunere e neîntemeiată. Ea vine din partea unui particular, care nu e nici măcar cetăţean român, aflat în vizită la Istanbul."

În mod clar, investigaţiile Departamentului de Stat au fost superficiale. În loc să studieze propunerea românilor în mod serios, americanii au respins-o din capul locului».

2) Refuzul de a bombarda camerele de gazare de la Auschwitz şi liniile de cale ferată pe care erau transportaţi evreii din Ungaria spre Auschwitz.

«(...) Rabinul Michael Weissman şi D-na Gisi Fleischmann, conducătorii organizaţiei clandestine a evreilor slovaci, au trimis în Elveţia o lungă scrisoare cerând ajutorul ţărilor libere. Ei descriau primele deportări din Ungaria şi accentuau soarta care-i aştepta pe deportaţi la sosirea lor la Auschwitz. Mesajul lor cerea bombardarea imediată a principalelor rute ale deportărilor şi în special a căii ferate Kosice-Presov. "Voi, fraţii noştri

din ţările libere, unde sunteţi?", scriau ei. "Şi voi, guvernele tuturor ţărilor libere, unde sunteţi? Ce faceţi pentru a opri masacrul?" Scoasă clandestin din Slovacia, scrisoarea, însoţită de copii ale relatărilor unor deţinuţi evadaţi de la Auschwitz, a ajuns în Elveţia. Câteva zile mai târziu, alte relatări ale unor deţinuţi evadaţi i-au parvenit lui Jaromir Kopecky, un diplomat cehoslovac de la Geneva. Acesta i le-a arătat imediat lui Gerhart Riegner, de la Congresul Mondial Evreiesc. Riegner le-a trimis guvernelor american şi britanic, precum şi guvernului ceh în exil la Londra.

(...) Departamentul de operaţiuni, secţia Departamentului de Război însărcinată cu planificarea strategică şi conducerea operaţiunilor, a fost împotriva bombardării propuse, motivând că sugestia e "impracticabilă", deoarece "ar putea fi executată numai prin devierea unui sprijin aerian considerabil, esenţial pentru succesul forţelor noastre, angajate în prezent în operaţiuni hotărâtoare". În realitate, hotărârea nu era bazată pe nici o analiză a operaţiunilor în curs. Departamentul de Război nu s-a consultat cu comandanţii forţelor aeriene din Europa.»

În legătură cu cazul al doilea şi ceea ce autorul nu pomeneşte în carte, noi, cei care am trăit la Bucureşti între 4 aprilie şi 23 august 1944, când oraşul era bombardat zilnic (dimineaţa americanii şi noaptea englezii), ştim ce "ţintă militară" eram...

Michael Arielly, Haifa

Monica Bilan, Hannover, Germania («Fotografia reprezintă piatra de mormânt a prof. dr. Theodor Lessing, urmărit şi ucis de fasciştii germani, în exilul său din Marienbad, la 30 august 1933. După cum se arată chiar pe piatră, Theodor Lessing a fost prima victimă a fascismului german pe pământul Cehoslovaciei. El s-a născut în 1872, în Hannover, într-o familie de evrei. Este una din personalităţile de geniu universal ale secolului 20: scriitor, medic, filozof, psiholog, critic, gazetar, profesor universitar. A fost fondatorul primelor cursuri pentru muncitori, la Dresda, în 1904, şi co-fondator al Universităţii populare din Hannover»); **Petre Cioclu,** Kiriat Yam (omule, nu te supăra: anunţul care v-a deranjat a fost întocmit în redacţia ziarului cu pricina; care ziar, vă asigurăm, nu are nimic împotriva dv.); **I. Iser** (dacă am înţeles bine numele), Tel Aviv, precizează că dr. Yonathan Eyal nu este, cum s-a scris la noi, consilier, ci director la "Royal United Institute for Defense Studies" din Londra; **Hari Lazarovici,** Ierusalim pledează pentru ieşirea din Liban: («Mişcarea celor patru mame, alte organizaţii similare, omul simplu de pe stradă, dar înzestrat cu bun simţ şi luciditate, cetăţenii ţării, cu toţii solicită cu insistenţă ieşirea din Liban ca fiind ceva posibil, eficient şi oportun. Numai minţile unor politicieni complică problemele şi tărăgănează lucrurile pentru că este mai comod să nu-ţi asumi responsabilitatea. În trecut, în cazuri de mare pericol, printre care să amintim salvarea ostaticilor de la Entebbe sau distrugerea reactorului atomic din Irak în 1981, conducătorii Israelului au ştiut să-şi asume răspunderea şi au reuşit. Mlaştina libaneză, ucigătoare de vieţi tinere şi o veşnică ameninţare pentru aşezările din Nord, constituie cel mai mare pericol şi de aceea trebuie acţionat cât mai repede şi mai eficient. De ce să cerem de la guvernul libanez, ca o condiţie de retragere, garanţii pentru liniştea graniţei? Dacă ne dă o asemenea garanţie şi nu o respectă, ceea ce nu ar fi de mirare, atunci ce va fi? Garanţia liniştii şi a păcii la frontiera de nord a statului nostru suveran în graniţele sale, este Armata de apărare a Israelului şi numai ea. Această armată, stâlpul de oţel şi beton al ţării, este formată din cei mai vajnici luptători şi patrioţi, înzestraţi cu cea mai modernă şi sofisticată tehnică de luptă. Ea va şti să apere frontierele patriei şi în caz de atac, cine în lume ne va acuza că vom da o ripostă puternică duşmanului, care nu-şi va mai reveni nici peste zeci de ani»); **Iosef Kreiner,** Ashkelon (traducerea din Schiller este bună, dar versurile poetului german sunt potrivite mai degrabă pentru o revistă literară, ca "Izvoare" sau "Pro şi contra"); **ing. Sandi Segal,** Kiriat Yam, a imaginat un

Prof. Dr. Theodor
LESSING
PROF. D.
THEODOR LESSING

dialog pe marginea ultimelor alegeri parlamentare… în statul Jungla Mică:

Didişor: Interesant cum alegerile parlamentare pot schimba în decurs de câteva ore, ca să nu zic minute, atmosfera politică în ţară. A fost furtună mare şi acum s-a potolit. Cel puţin deocamdată. Şi când te gândeşti cu ce speranţe mari pornesc la lupta electorală toate partidele politice. Şi cum se termină? Majoritatea dezamăgiţi şi dezumflaţi. Eh, dar cam aşa se întâmplă întotdeauna: unde dai şi unde crapă!

Motănel: Nu este chiar aşa. Principalul este ideologia politică. Partidele politice pornesc la lupta de cucerire a alegătorilor hotărâte să-i convingă (despre ce, nu contează). În acelaşi timp, paralel cu acţiunea de convingere a alegătorilor asupra cauzei pe care o reprezintă, politicienii se străduiesc să dezavueze celelalte curente politice, participante la marele concurs. Din întâmplare sau poate nu din întâmplare, de multe ori, însă, acţiunile de dezavuare a rivalilor politici se întorc ca un bumerang împotriva celor ce le-au lansat! Şi se întâmplă ca-n poveste: cine sapă groapa altuia, cade singur în ea!

Didişor: Vorbeşti de ideologie. Îmi pare rău, dar trebuie să te contrazic! Ar fi frumos, ideal, măreţ şi înduioşător ca ideologia să primeze nu numai înainte de alegeri, ci şi după desfăşurarea lor. Dar, din păcate, nu aşa stau lucrurile. Alegerile s-au terminat, rezultatele s-au difuzat, iar acum – înainte, la împărţirea plăcintei! Bineînţeles, câştigătorul principal îşi reţine porţia cea mai mare, dar ştie că trebuie să cedeze fărâmituri şi altora, că altfel îl mănâncă şi pe el! Şi astfel începe lupta pentru închegarea coaliţiei. Acum nu mai contează cine ţi-a fost adversar sau prieten până-n alegeri. Vorba ceea: te faci frate şi cu dracu' până treci puntea! Aşa a fost întotdeauna – istoria se repetă.

Motănel: Se repetă, zici. Sigur că se repetă. Doar se ştie că banul este ochiul dracului. Cine nu vrea să se înfrupte din găluşcă? Politica este politică, dar fiecare deputat ales este convins că trebuie să-şi asigure – lui şi familiei – pentru 3-4 ani o viaţă cât mai liniştită, şi lui un fotoliu cât mai moale în parlament.

Didişor: Toate bune şi frumoase în ceea ce îi priveşte pe ei. Dar ce este cu mine? Şi cu tine? Şi ce este cu noi, cu voi? Mai îşi amintesc deputaţii de noi după alegeri? Se mai interesează de noi? Vezi să nu! Mai ţin ei seama că au ajuns în parlament datorită nouă? Se simt ei datori să-şi respecte angajamentele luate înainte de alegeri? Din păcate, nu! *Media,* ce-i drept, nu prea le dă pace, în special dacă nu şi-au atras-o de partea lor, dar răspunsul stereotip este aproape fără excepţie cam aşa: "Sigur că da, bineînţeles, aveţi perfectă dreptate, dar vai, din păcate împrejurările s-au schimbat! Au apărut elemente noi, decisive. Nu putem sta în loc! Suntem o societate vie, activă şi dinamică, obligată să ţină pasul cu desfăşurarea evenimentelor! Ne adaptăm situaţiei noi ce s-a creat… La revedere, şi să ne întâlnim cu bine la alegerile viitoare!"

R. Marcu, Haifa («Văzând că de atâtea luni ardeii dv. pentru HOR nu-şi fac efectul, vă rog să adăugaţi la ei şi cele de mai jos. HOR-ul agonizează de peste trei ani şi dacă organizaţia se mai face simţită în ţară, acest lucru se datorează activităţii unor şefi de filiale inimoşi, cu toate că cei de la conducere nu o dată le pun beţe în roate. De ce? De frică să nu se afirme, iar la viitoarele alegeri actuala conducere să nu fie măturată. S-a ajuns într-o fază în care nici recomandarea cu ardeii, care apare lunar în revista "Minimum", nu mai ajută. O sugestie nouă: a se încerca… Viagra!»); **Un grup de membri ai HOR; Pupic; Anti-comunist; Patru pulpe feminine; Asta e!; Un grup de intelectuali din Tel Aviv care sunt de acord cu NATO; Între două nu te plouă, Marin, Buze-fierbinţi etc. etc.** (nu, nu, nu luăm în considerare scrisorile anonime); **Roxana Lupu,** Ghivataim; **ing. Osy Lazăr,** Bucureşti; **Lea Peltz,** Bat Yam; **Simion Săveanu,** Beer Sheva; **Peter şi Christina Donath,** Brookville, Maryland, SUA; **Carol Marcusohn,** Ţfat; **Venera Munteanu,** Paris, Franţa; **Theo Goldenberg,** Haifa; **av. Viorica Rosen,** Denver, Colorado, USA; **Adalbert Marton,** Hedera; **ec. Vasile Puşcaşu,** Timişoara, România; **Ana-Maria Petrăchescu,** Frankfurt, Germania; **Marcu Spindler,** Ierusalim (mulţumiri pentru bunele cuvinte, sugestii şi observaţii; ceilalţi, pe curând).

Restaurantul

HAIM

invită onorata
clientelă
la renumitul său
grătar
şi specialităţile
culinare româneşti

TEL AVIV,
Rh. Dizengoff 228
Tel. 03-5244963

Turism

Mircea Martin, director general al editurii "Univers", Bucureşti; la prieteni.

Victor Eshkenazy, redactor la "Europa liberă", Praga; la prieteni.

Ion Mihăileanu, ziarist, corespondentul revistei "Minimum" la Paris; la rude (tel. 08/941-1333).

Aniversări

Maria Banuş, poetă: 80 de ani de la naştere. Stabilită la Paris, împreună cu familia, marea scriitoare nu a fost uitată în lumea poeţilor de calitate din România. Astfel, Nora Iuga, unul din condeiele de seamă ale liricii de azi, sfidând *curentul* care vrea ca oamenii ca Maria Banuş să fie "desfiinţaţi", a scris în "România liberă": *"Eu nu cred că în memoria noastră păcatele de conjunctură* (autoarea se referă la epoca "stalinistă" a Mariei Banuş, *n. red.) pot să prevaleze în faţa unei creaţii de asemenea amploare şi înălţime. Nu îmi pot închipui (...) literatura română fără Maria Banuş. Poate că risc să-mi atrag unele antipatii arătându-mi entuziasmul pentru poezia Mariei Banuş, dar la vârsta mea îmi permit ultima extravaganţă, aceea de a spune ce gândesc: Maria Banuş e cea mai mare poetă cu care am fost dăruiţi".*

Maria Banuş: La mulţi ani, la mulţi ani, la mulţi ani!

Francisc Frucht, poet şi dramaturg de limbă maghiară, din Timişoara, cunoscut sub pseudonimul Anavi Adam: 90 de ani de la naştere.

Premii

Gh. Schwartz, prozator: Premiul Uniunii Scriitorilor din România pentru romanul "Oul de aur".

Eliza Campus, istoric: Premiul "Fundaţiei Magazin Istoric" din Bucureşti pentru volumul "Raymond Poincaré, 1860-1934".

Vladimir Tismăneanu, politolog: Premiul "Fundaţiei Magazin Istoric" pentru ansamblul operei sale.

Deces

Ileana Alterescu (n. 1931), etnografă; a lucrat ca cercetătoare ştiinţifică la Institutul de istoria artei de pe lângă Academia Română; la Carmiel. A fost căsătorită cu Simon Alterescu, istoric de artă.

Cu aceeaşi profundă durere, Dr. Leon Areşteanu aduce la cunoştinţă că la 13 iunie s-au împlinit 9 ani de la decesul aceleia care a fost o soţie, o mamă şi o bunică de neuitat

Dr. NISSEA AREŞTEANU

medic pediatru

Soţul, copiii, nepoţii,
rudele şi prietenii

La 22 august, la San Francisco, a încetat din viaţă, în urma unei grele suferinţe

General rez. GRIGORE (GRIŞA) NAUM

Îl deplâng:
Fiicele: Anca, Mărinca, Nadia
Ginerii: Dan, Pierre, Adrian
Nepoţii: Moni, Benjamin,
Rossana, Hanna
Familia şi prietenii

Cu profundă durere şi neconsolaţi, anunţăm că pe data de 31 iulie 1999 se împlineşte un an de la trecerea în nefiinţă a iubitei noastre

POLLY PREMISLEANER

Soţie devotată, mamă fără egal şi bunică de neînlocuit. În sufletele noastre vei trăi veşnic!

Jacob (Prem), soţ
Sanda şi Marian Luca, fiică şi ginere
Mălin şi Oliana, nepoţi

Îi doresc soţului meu drag
şi devotat
Dr. MARC DONA
La mulţi ani, cu ocazia zilei de naştere (13 iulie)
Soţia lui, Coca

Manifestări, manifestări...

13-16 iunie a.c.; la Centrul Vidal Sassoon pentru studierea antisemitismului; Conferinţa internaţională pe tema "Dinamica antisemitismului în cea de-a doua jumătate a secolului 20". Printre animatorii conferinţei – dr. Leon Volovici, cercetător-şef la Centrul Vidal Sassoon, care a prezentat comunicarea "Discursul antisemit în Europa răsăriteană post-comunistă", prof. Rafael Vago, de la Universitatea Tel Aviv, autorul comunicării "Tipuri de antisemitism post-comunist în Europa de răsărit", precum şi scriitorul Norman Manea, de la Bard College, din New York.

17 iunie a.c.; la Universitatea Tel Aviv; masă rotundă pe tema "Politica culturală, traduceri literare şi ştiinţifice"; sub auspiciile dr. Gh. Popescu, ambasadorul României. Invitaţi: Mircea Martin, critic literar, Bucureşti, Victor Eshkenazy, redactor la "Europa liberă", Praga. Moderator: dr. Liviu Rotman, istoric.

"Train de vie" la Festivalul de la Ierusalim

La Festivalul Internaţional al Filmului de la Ierusalim (iulie a.c.), cinefilii din alia vor avea posibilitatea să vadă şi coproducţia românofranceză "Train de vie", în regia lui Radu Mihăileanu. O îndrăzneaţă "comedie" pe marginea deportărilor din Ardealul de Nord în anii Holocaustului, pelicula are ca protagonişti pe actorul francez Rufus şi ne dă nouă prilejul să întâlnim câţiva actori care ne-au însoţit în viaţă, precum Bebe Bercovici, din Israel, sau Sanda Toma, din România, şi mulţi, mulţi alţii...

ALL MERIDIAN TOURS LTD.

AMT ALL MERIDIAN TOURS LTD.
TRAVEL & TOURIST AGENCY

Tel Aviv - Str. Ben Yehuda nr.1 (pasaj Migdalor)
Tel. 5179393, 5179394, 5162040: P.O.B. 26175; Fax 972-3-5161049

COVASNA - *Staţiunea inimii dvs!!*

STAŢIUNEA CELOR
„1.000 DE IZVOARE DE SÅNÅTATE"

COVASNA:
O oază de sånåtate!!

Transferuri individuale

Hotel BRADUL (Situat în cea mai ozonată regiune):
14 nopţi - Bilet de zbor, transferuri, pensiune completă
SERVICII MEDICALE DE CALITATE

819 $ nu cuprinde taxa de aeroport

Hotel CÅPRIOARA: atmosferă familială,
tratamente medicale de specialitate, ambianţă foarte plăcută:
Bilet de zbor, pensiune completă, transferuri: 14 nopţi

840 $ nu cuprinde taxa de aeroport

Se pot comanda pachete de 11-18 nopţi

ODIHNĂ - RELAXARE

SINAIA: Hotel SINAIA (central, renovat,
condiţii de cazare foarte plăcute)
Pachet 5 nopţi: transferuri, demipensiune **167 $**

SINAIA: Hotel INTERNAŢIONAL: pachet 5 nopţi:
demipensiune, transferuri **170 $** se poate completa cu comandă tratament la hotel Păltiniş (12-14 zile)

SINAIA: Hotel HOLIDAY INN -
PACHETE de odihnă sau tratament cu preţuri atractive!

Vă aşteaptă

STAŢIUNILE DE TRATAMENT:
Felix, Călimăneşti, Vatra Dornei,
Eforie Nord, Mangalia, Olăneşti/Govora

STAŢIUNI DE ODIHNĂ:
Poiana Braşov (Hotel Sport, Alpin, Piatra Mare/Ciucaş)
Braşov (Hotel Aro)

PROGRAME VARIATE PENTRU VACANŢA 1999!!
EXCURSII ORGANIZATE, ÎNCHIRIERI DE MAŞINI ETC.

הולידייס

HOLIDAYS

TRAVEL & TOURS

נסיעות ותיירות

SEDIUL NOU:

TEL AVIV, Str. Trumpeldor 12
(vis-à-vis de Hotel Metropolitan, fost Sinaia)

PROGRAME NOI !!!

- **CLASSICAL: 7 zile BUDAPESTA - PRAGA** **699 $**
  Tur organizat, ghid, transferuri, avion etc. în fiecare vineri de la 2 iulie (ghid român)
- **10 zile KARLOVY-VARY - Hotel JADRAN** **899 $**
  cu demipensiune și tratament + transferul, avion, etc.
  în fiecare luni (posibilitate de prelungire la 17 zile + 444 $)
- **O săptămână la POIANA BRAȘOV - Hotel SPORT** **540 $**
  cu demipensiune și transferuri, în fiecare sâmbătă seara cu zbor EL-AL!
- **4 zile la PRAGA (organizat)**
  + 2 săptămâni la FELIX (INTERNAȚIONAL sau TERMINAL)
  + 2 zile BUDAPESTA
  Total 21 zile cu avion, transferuri, ghid numai... **1399 $**
  Plecări: 07.07; 21.07; 04.08 etc.
- **2 săptămâni la SINAIA** cu demipensiune și tratament:
  - Hotel INTERNAȚIONAL 3 stele **970 $**
  - Hotel HOLIDAY INN 4 stele **1275 $**
  Clinica Dr. DINU AUREL

Inclusiv zbor și transferuri: 03.07; 17.07; 31.07; 07.08; 21.08

De vânzare prin toate birourile din țară și...
bineînțeles la HOLIDAYS TRAVEL tel. 516-6767 sau 510-9985

Vă dorim o vacanță plăcută!

minimum

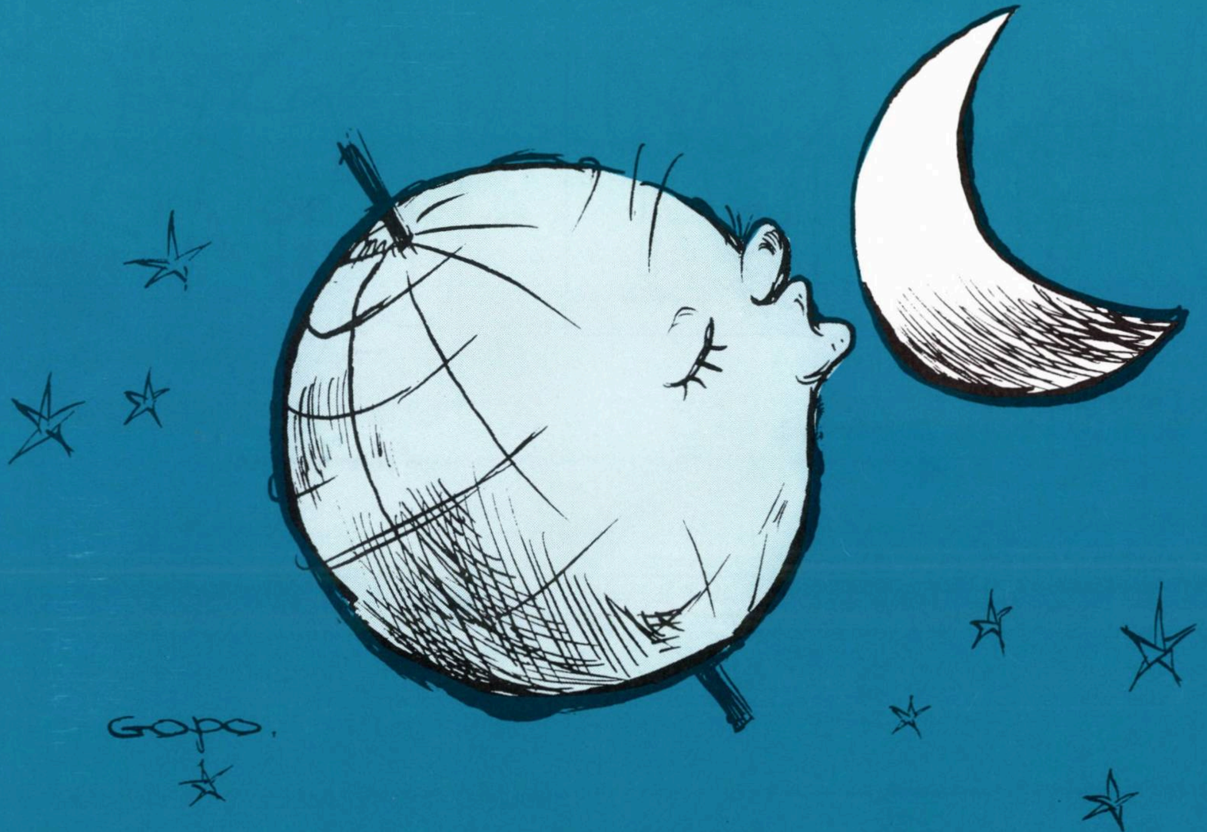

Desen de GOPO

Te pup, dragă, că în ziua cu eclipsa n-a venit sfârşitul lumii.
Şi că ne-ai îngăduit să păşim în anul cel nou
şi să urăm cititorilor noştri: Shana Tova!

■ ANUL XIII ■ NR. 149-50 ■
■ SEPTEMBRIE 1999 ■
■ 14 SHEKELI ■

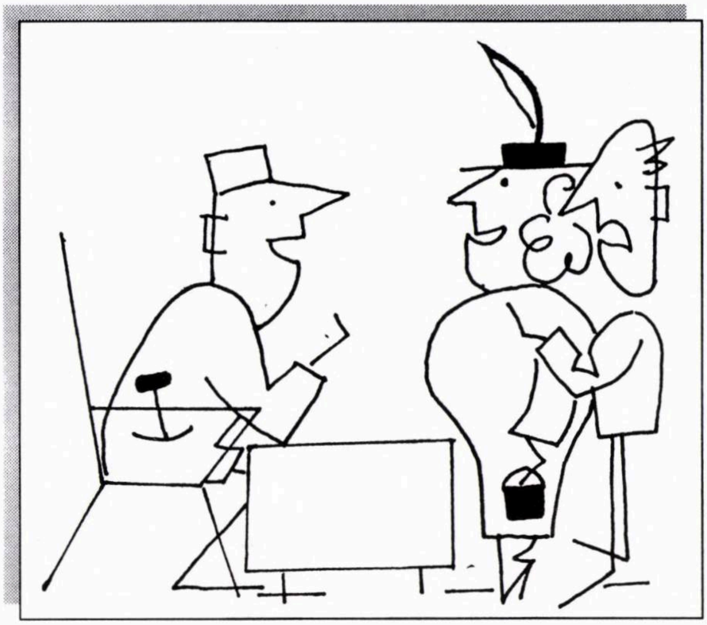

– Cine-i pacientul?
– Soţia. Iar a început să vorbească.

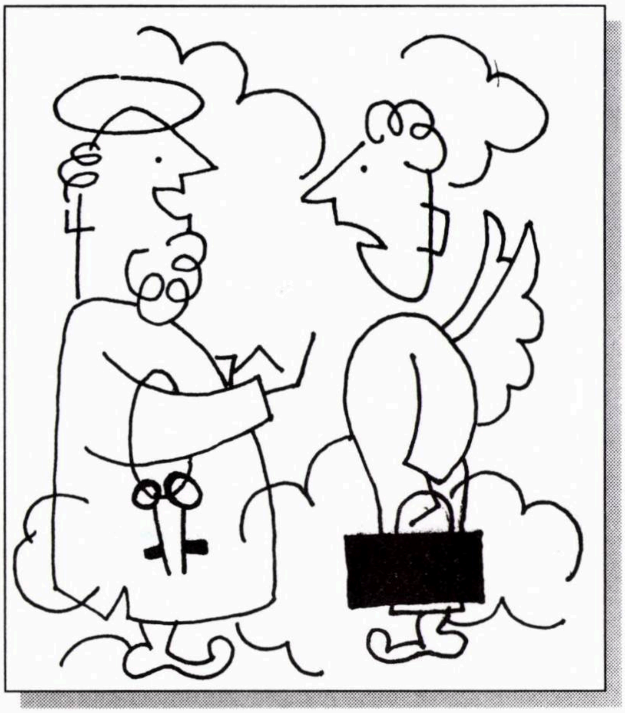

– Bine ai venit!

LIVaDaRU

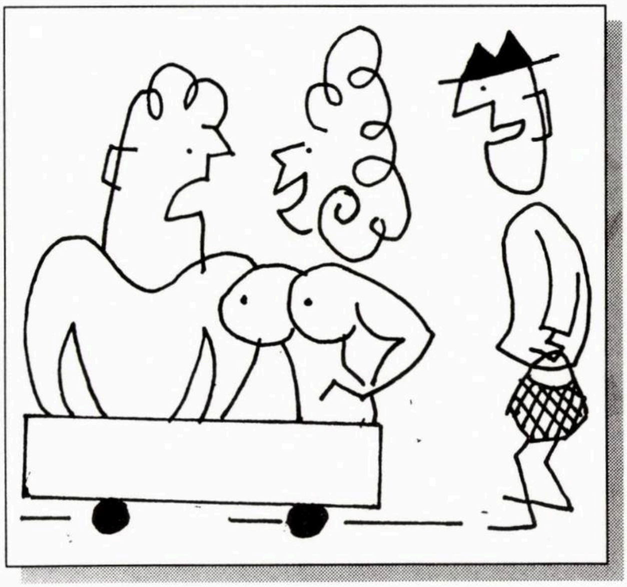

– Nu te speria, e soţul…

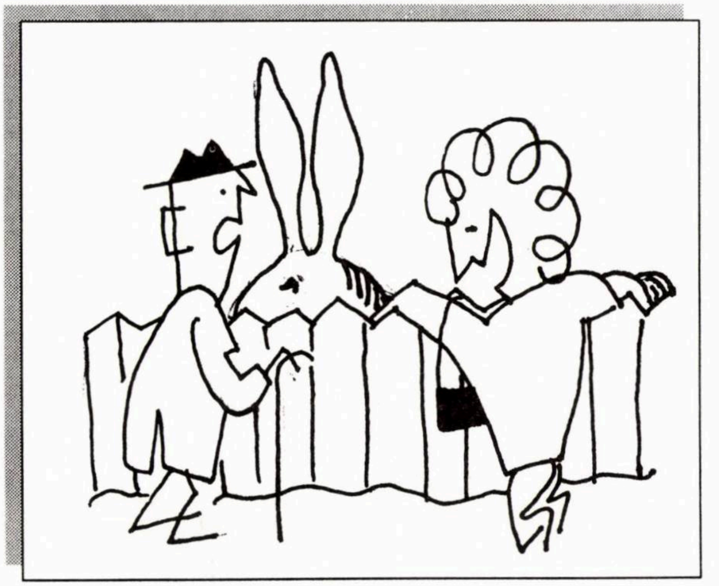

– Şi ce vezi acolo?
– Ce n-am văzut la tine niciodată!

Rosh Hashana

«Prima zi a lunii Tishri. În Biblie "Ziua Aducerii Aminte", când omul își amintește de Creație și de Creator. Se sună din șofar, cornul de berbec tradițional, în trei moduri deosebite: o dată, de trei ori și de șapte ori. Se rostesc poeme și imnuri speciale pentru această ocazie. Cel mai cunoscut este "Unetane tokef" ("Să proclamăm sfințenia absolută a acestei zile"), compus de Rabi Amnon din Mainz, care a pierit martirizat de germani. În această zi, li se îngăduie credincioșilor să îngenuncheze în fața Domnului. Este începutul celor zece zile de căință, care se încheie cu Yom Kipur».

Așa se vorbește, în câteva cuvinte, despre anul nou, în cartea "Dicționar de iudaism" de Dagobert D. Rune.

Prin urmare, sărbătoarea nu este prilej de chefuri și dopuri de șampanie nimerind în tavan, ci o zi dedicată gândirii. Mai mult, începutul unei decade dedicate gândirii. Fiindcă acea căință despre care se amintește mai sus, în întâmpinarea lui Yom Kipur, înseamnă pentru noi toți un prilej de a ne gândi la ceea ce a fost și la ceea ce vrem să fie în anul ce vine. O autocritică, în cursul căreia fiecare se gândește la greșelile sau păcatele săvârșite de el în trecut, iar obștea evreiască, în întregul ei, se gândește la greșelile sau păcatele săvârșite de ea, la sfâșierea lăuntrică, la refuzul de a privi în față realitatea, la graba cu care consumăm făgăduieli mirifice și iluzii, ca pe niște droguri, la frica de dușmanii din afară și de criminalii dinlăuntru.

Mare, imensă, această poruncă întru reflexie și căință! La capătul acestei cure de gândire, omul – și țara – se simt ca renăscuți, devenind mai buni, mai înțelepți, mai îndrăzneți și mai puternici, gata să înfrunte anul ce vine cu succes.

Un succes pe care îl dorim tuturor!

LA ÎNCHIDEREA EDIȚIEI

Ceea ce înseamnă 25 august

Micul Napoleon își derutează adversarii (dar și pe aliații săi)

Dacă ar trebui să caracterizăm în două cuvinte începutul guvernării Ehud Barak, am spune că aceasta seamănă cu o lună de miere care a ținut trei zile. După care mireasa, izbucnind în lacrimi, dă să-și împacheteze lucrurile și strigă: mă duc la mama!

Explicația e simplă. Mirele, un băiat altfel drăguț, deștept și plin de calități, s-a purtat ca un escroc sentimental. În timp ce făcea curte fetei, îi făgăduise acesteia marea cu sarea, dar, a doua zi după ce a dus-o pe logodnică sub *hupa,* a arătat că este altceva decât își închipuise lumea. Și că între promisiunile făcute în campania electorală și faptele de după venirea la putere există deosebiri izbitoare: Barak una scrie și alta fumează. Unele din aceste deosebiri ne-au dat gata de-a binelea.

În timpul campaniei electorale, Barak (și ai săi) a promis că va lua taurul de coarne, isprăvind, în sfârșit, cu terorismul ultra-religioșilor. De altfel, el a câștigat alegerile de la 17 mai pe aripile marelui val laic din țară, exasperat de Shas-uri și alte Agudale. După ce a ajuns la putere, s-a aliat cu Shas-ul și cu alte partide religioase, aducându-i în guvern și silindu-i pe cei din Shinui-ul lui Tomy Lapid și Avraham Poraz, partenerii săi *naturali,* să rămână în opoziție. În timpul campaniei electorale, Barak a promis că va pune punct recesiunii economice (*mitunul* cel producător de nemulțumire generală) de îndată ce va ajunge la putere. Acum, d. Avraham Shohat, ministrul finanțelor, ne-a anunțat că vom mai avea mitun încă un an cel puțin, situația urmând a se îmbunătăți abia prin anul 2001. În timpul campaniei electorale, Barak, arătându-se revoltat (ca noi toți) de numărul mare de șomeri, s-a angajat să creeze în anul ce vine 200.000 de locuri de muncă. Zilele trecute, același Avraham Shohat a declarat că guvernul va reuși să creeze până la finele anului viitor numai o mie de locuri de muncă. În campania electorală, Barak a anunțat că în loc să cheltuiască milioane, ca guvernul trecut, pentru așezările din Iehuda și Shomron, cabinetul său va stopa această risipă nesăbuită de fonduri, mărind în schimb subvențiile pentru sănătate și educație. La nici o lună de la intrarea în funcție a noului guvern, d. Musi Raz, purtătorul de cuvânt al mișcării "Shalom Ahshav", l-a acuzat, aproape nevenindu-și să-și creadă ochilor, pe primul ministru că a aprobat cu mâna lui achiziționarea, pe bani grei, a 1.517 de apartamente în teritorii, adică de 6 (șase) ori mai multe locuințe pentru coloniști decât se angajase fostul premier Bibi Netaniahu. În campania electorală, Barak făgăduise să isprăvească cu obiceiul retrograd de a împiedica promovarea femeilor în funcții de conducere și că el va numi mai multe femei în guvern decât până acuma. În momentul însă când a anunțat lista noului cabinet, s-a constatat că femeile se rezumau la Dalia Itzik, din Partidul Muncii. Mai târziu, când a lărgit guvernul, a mai numit, la protestele cu pancarte și strigăte ale organizaților feminine, un ministru de sex opus, însă – așa cum vom vedea mai la vale – a reparat o greșeală făcând alta, mai mare, în locul ei și căzând din lac în puț. În campania electorală, Barak a asigurat poporul că va îmbunătăți fără întârziere relațiile cu palestinienii, lichidând încordarea ce domnea între Ierusalim și Gaza și creând un climat de încredere între cele două părți. Și de liniște. De la începutul guvernării și până acum, palestinienii au organizat șase atentate soldate cu morți și răniți, la Hebron, la *trempiada* pentru militari de la intersecția Nahshon (între Lod și Beit Shemesh) și în alte locuri. În timpul campaniei electorale, Barak a jurat că va face totul pentru în-

(Continuare în pagina 2)

minimum

●

Apare lunar
Redacţia şi administraţia
Str. Zamenhoff nr. 13
64373 – Tel Aviv
P.O.B. 11472, Tel Aviv
Tel.: 5227269; Fax.: 5270443
Fax numai pentru
anunţuri publicitare

Director:
AL. MIRODAN

Publicitate: 1 inch – 45 şekeli

Abonamente Israel:
6 luni (6 numere): 70 şekeli
1 an (12 numere): 140 şekeli
Preţul include costul expedierii.

Străinătate (1 an – 12 numere):
Europa – 70 dolari
România – 65 dolari
U.S.A., Canada – 80 dolari
America de Sud, Australia,
Noua Zeelandă – 95 dolari
Insulele Fidji – 150 dolari
Expediţia cu avionul.

Realizarea grafică:
SANDA PERI

Difuzarea: ATLAS

Articolele semnate de colaboratorii noştri reprezintă personalitatea şi punctul de vedere al acestora. Se înţelege, aşadar, că redacţia nu împărtăşeşte totdeauna vederile exprimate în articolele publicate în coloanele revistei.

Manuscrisele nepublicate nu se înapoiază.

Redacţia nu răspunde de conţinutul anunţurilor comerciale.

Revistă editată de
MINIMUM – PUBLISHERS LTD.

TENDINȚE

(Urmare din pagina 1)

tărirea Partidului Muncii, străduindu-se să-l aducă, precum în zilele de glorie ale *Avodalei,* la statutul de forţa nr. 1 a ţării, cu cel puţin 40 de deputaţi în Knesset. Săptămânile trecute, Raanan Cohen, secretarul general al partidului din Hayarkon l-a acuzat pe primul ministru că are de gând să desfiinţeze Avodaua, înecând-o în noua formaţie creată ad-hoc pentru alegeri, "Un singur Israel". În timpul campaniei electorale, Barak s-a angajat să se călăuzească la numirile în guvern după valoarea, prestigiul şi experienţa fruntaşilor partidului, să nu se înconjoare (ca alţii…) cu oameni de casă ş.a.m.d. După victoria în alegeri Barak a lăsat opinia cu gura căscată, făcând, calm şi cu surâsul pe buze, o demonstraţie de cum lucrează într-o democraţie un om cu vocaţie de dictator. Iar celor din *alia,* mişcările efectuate de Barak le-au amintit de felul cum manevrase Ceauşescu, la început, pentru a se debarasa, încet-încet, de "baronii" din partid (Maurer, Bodnăraş, Chivu Stoica ş.a.), înlocuindu-i paşnic prin băieţii săi de încredere. Prima mişcare în acest sens a dat greş, dar ne-a ajutat să înţelegem dintr-o străfulgerare cam ce se coace în mintea de computer a tăcutului premier. El a propus, în centrala Partidului Muncii, pe un anume Simhon, activist necunoscut, în funcţia de preşedinte al Knessetului. Era ca şi cum nea' Nicu ar fi numit pe-un Ion Dincă, adus peste noapte de-un judeţ, într-un post potrivit pentru Gh. Apostol sau Al. Bârlădeanu. Din păcate pentru Barak, Avraham Burg (unul din adversarii primului ministru) şi-a depus contracandidatura, reuşind să-l bată pe Simhon la vot. La – trebuie să amintim – vot secret, adică acolo unde noi, cu toţii, suntem oameni de principii şi curaj… Celelalte mişcări, însă, i-au reuşit lui Barak din plin. **a)** El a numit pe diferiţi lideri ai partidului în funcţii fără nici o legătură cu dorinţele şi priceperea noilor demnitari. Iosi Beilin, "om de externe", s-a trezit la Justiţie, Shlomo Ben-Ami, profesor de ştiinţe umaniste, s-a văzut la ministerul Poliţiei etc. etc. Ceauşescu inventase faimoasa "rotaţie a cadrelor", mutându-i pe şefi, pe neanunţate, de la Agricultură la Cultură, de la Mine la Ape. El urmărea prin aceasta să-i împiedice să-şi facă vad, să-şi alcătuiască echipa lor de fideli, să-şi construiască un "fief electoral". Barak urmăreşte acelaşi lucru. **b)** Îndrăznind ceea ce nici unul din înaintaşii săi nu îndrăznise, nici Beghin, nici Rabin, nici altcineva, Barak a mărit numărul ministerelor şi miniştrilor din guvern. El a izbutit nu numai să ofere slujbe câtorva şefi ce-

NOU!

A apărut

Armonie emotivă

Poezii

de Moritz Nachman

●

Cartea poate fi procurată trimiţând suma de 25 şekeli pe adresa:

MORITZ NACHMAN
Derech Metzada 194/20
Beer Sheva 84461
Tel. 07/641-5827

aşteptau, nervoşi, pe tuşă, ci şi să micşoreze puterea fiecăruia dintre miniştri. Ceauşescu înlocuise Biroul Politic cu un Comitet politic executiv cuprinzând de două ori mai mulţi membri decât organismul precedent lăsat de Gheorghiu Dej. Socoteala e limpede. Una este ca eu să fac parte dintr-un for de conducere alcătuit din 12 oameni, alta este să fiu unul din 25. E mai puţin, e mai puţin… Ca să nu mai spunem că în anumite cazuri puţinul cu pricina este echivalent cu nimicul. Haim Ramon este ministru însărcinat cu… legăturile cu Parlamentul, iar Shimon Peres, fost prim ministru, fost preşedinte al partidului, plus laureat al Premiului Nobel pentru pace, a fost numit ministru al Cooperării Regionale, unde nici până astăzi nu a aflat ce atribuţii concrete are; bătrânul lider este tratat ca un fel de I. Gh. Maurer, scos în faţă la toate defilările de 1 Mai şi recepţiile, dar lipsit de orice putere. **c)** Dar culmea a reprezentat-o, fără îndoială, numirea d-nei Iuli Tamir în funcţia de ministru al Absorbţiei. Dânsa este un fel de Lina Ciobanu sau Suzana Gâdea, însă mult mai bine ca femeie (aduce pe undeva cu actriţa americană Lauren Bacall) şi mult mai instruită. Însuşirile ei nu i-au oprit pe observatorii politici să noteze că i-a luat-o înainte deputatei Yael Dayan sau chiar frumoasei Colette Avital, din *alia,* plasate cu mult înaintea d-nei Tamir în ierarhia partidului. Cât despre consilierii, directorii de cabinet şi alţi experţi, Barak i-a ales din rândurile foştilor săi camarazi de armată, ştiuţi bine şi verificaţi temeinic de-a lungul anilor. Premierul a mers până-ntr-acolo încât l-a uns pe fostul său şofer într-un post de consilier adjunct. Ideea a şocat, însă, aşa cum arăta I. Schechter într-o "pastilă" din "Ultima oră", alegerea nu trebuie luată în tragic, dacă ţinem seama că împăratul roman Caligula îşi numise calul în funcţie de consul… Onestitatea ne obligă să semnalăm că instinctele autoritariste ale fostului şef de stat major au, uneori, şi partea lor bună. Atunci când cei din Shas au ameninţat că vor părăsi coaliţia în caz că guvernul admite ca celebra turbină electrică să fie transportată, de la uzină la beneficiar, în timpul shabatului, Barak s-a ţinut tare, refuzând şantajul (numai să-l ţină!). De asemenea, el a instaurat în guvern o atmosferă calmă (neobişnuit de calmă pentru un guvern israelian), disciplinată şi fără urlete. Demnitarii mârâie pe la colţuri, ba chiar şi pe la televiziune, însă, când vine vorba să voteze (pe faţă), stau în banca lor, ca nişte şcolari cuminţi.

ROSH HASHANA
şi
HAG SUCOT
la Hotel „Palace"
NATANIA

ROSH HASHANA	3 nopţi 900 şkalim
HAG SUCOT	250 şkalim pe zi Cine angajează minimum o săptămână beneficiază de o noapte gratuit

Hotelul PALACE este aproape de centrul oraşului, vis-a-vis de mare
Camerele sunt prevăzute cu telefon, televizor şi aer condiţionat.
Preţurile sunt de persoană, în cameră dublă,
cu PENSIUNE COMPLETĂ.

Aşteptăm cu plăcere rezervarea de locuri şi vă asigurăm că veţi fi pe deplin mulţumiţi

Hotel „PALACE" - Natania, Gad Mahnes 33, Tel.: 09-8620222

S-ar zice că oamenii şi-au dat seama cine e jupânul şi că acesta, la o adică, poate trimite pe oricine la munca de jos.

Toate criticile ce se fac auzite astăzi la adresa lui Barak pot dispărea, ca un fulg de păpădie, în clipa când primul ministru va avea la activ o înfăptuire importantă şi, în primul rând, va reuşi să dezlege nodul ultra-complicat al zisului "proces de pace". În ziua aceea, nu numai că nimeni nu va mai pomeni de manevrele sale întru luarea puterii, dar lumea va exclama: vezi, v–am spus, Micul Napoleon ştie el ce face!

Că Micul Napoleon ştie ce face, n-avem nici o îndoială, numai că noi nu ştim ceea ce ştie el, conducătorul ţării fiind, de felul lui, un, cum se zice, secretos. Dacă luna de miere cu poporul a ţinut numai trei zile, luna de miere cu vecinii arabi şi cu străinătatea a durat tot cam atâta. Fiindcă, după un scurt şi triumfal turneu la Arafat (gata, s-a terminat, începem o viaţă nouă), la Mubarak (în două zile, deblocăm procesul de pace), la regele Iordaniei (aşijderea), la Bill Cinton (covorul roşu, fanfară militară, îmbrăţişări călduroase, "în sfârşit un premier israelian aşa cum ne-am dorit"), treburile au început să se încurce. Iar euforia s-a evaporat ca aerul dintr-un balon înţepat cu un ac.

Acordurile de la Wye Plantation? Da, sigur că da, numai că eu propun ca faza a treia a retragerii să o lăsăm pe mai târziu, până ce cădem la înţelegere în legătură cu statutul final al teritoriilor. În plus, faza întâia a retragerii o s-o începem nu în august, cum fusese vorba, ci prin octombrie. Pace cu Siria? Da, sigur că da, uite, adresez un apel din toată inima preşedintelui Assad să ne întâlnim între patru ochi, ca-ntre bărbaţi, şi sunt convins că ne vom înţelege. Dar când Assad răspunde că se va întâlni cu Barak numai dacă acesta se angajează să se retragă de pe întreg Podişul Golan, primul ministru tace din gură. Chestiunea refugiaţilor? Da, sigur că da, o vom discuta cu de-amănuntul, aşa cum s-a stabilit la Oslo, împreună cu celelalte. Dar, după ce Clinton, la o conferinţă de presă ţinută împreună cu Mubarak declarase că, după părerea lui, toţi refugiaţii au dreptul să se stabilească unde poftesc ei, Barak a precizat, prin purtătorul său de cuvânt, pe cât de politicos pe-atâta de sec, că nu împărtăşeşte punctul de vedere al preşedintelui american.

La primirea de la Casa Albă s-a făcut mare caz de o frază a lui Clinton, care suna cam aşa: "Mă bucur să-l primesc pe Ehud Barak de parcă aş fi primit o jucărie de Moş Crăciun". Luat la întrebări de ziariştii prezenţi, Clinton a răspuns râzând că făcuse o metaforă şi că în nici un caz nu-l consideră pe Barak drept o jucărie.

Nici nu e cazul.

Multe i se pot reproşa lui Barak, dar nu şi faptul că el ar putea fi jucăria cuiva. Mai degrabă, Micul Napoleon face parte din speţa conducătorilor cărora le place şi se pricep să se joace cu ceilalţi. Să sperăm că stăpâneşte bine regulile jocului.

PRIN
ROMANIA
CONSULT
MII DE PENSIONARI DIN ROMÂNIA
şi-au primit drepturile
în dolari acasă – în Israel
Biroul este deschis zilnic între orele 8.30 – 17.30,
vineri între orele 8.30 – 12.30
Telefon: 03-5277005 Fax: 03-5276446
Str. Arlozorov nr. 62, Tel Aviv (lîngă Ambasada Româniel)

Apreciatul volum
ZWI BARBIRO • CORNELIU FILIP
UN ROMÂN PRIN ISRAEL
se poate obţine la adresa noastră

De Rosh Hashana felicităm pe clienţii, cunoscuţii şi prietenii noştri, urându-le sănătate şi prosperitate.
Shana Tova!

Israel: Ce vor ei

Pentru lichidarea sionismului

"Noi trebuie să luptăm pentru lichidarea sionismului în Palestina arabă".

(Saddam Hussein, dintr-un discurs rostit cu prilejul Zilei independenţei Irakului; Bagdad, 1999)

Niciodată

"Chiar dacă lumea întreagă va recunoaşte Israelul, noi nu vom putea recunoaşte acest cancer... Chiar dacă Golanul şi Libanul de Sud vor fi evacuate de Israel, rămâne în vigoare o mare problemă naţională şi islamică: soluţionarea justă şi globală a problemei palestiniene prin restituirea întregii Palestine către adevăraţii ei stăpâni".

(Şeicul Hassan Nasrallah, liderul organizaţiei Hizbollah; Liban 1999)

Ei votează în parlament legile israeliene

"...Haifa, Iaffo, Lod sunt oraşe ocupate.

...Hizbollah este o importantă mişcare de eliberare naţională".

(Hashem Mahmid, deputat în Knesset din partea "Listei arabe unite"; Ierusalim, 1999)

În locul

Khaled Abdel Majid, şeful "Frontului de luptă populară palestiniană" a iniţiat formarea, împreună cu alte şapte organizaţii care s–au pronunţat împotriva acordurilor de la Oslo, a unui forum numit "Alianţa forţelor palestiniene". Alianţa va milita pentru "dreptul tuturor palestinienilor la reîntoarcere, autodeterminare şi întemeierea unui stat independent în locul Statului Israel".

Potrivit lui Talal Nadji, şeful adjunct al Frontului condus de Majid, noua mişcare trebuie "să creeze o conducere palestiniană fidelă Chartei OEP, care prevede lichidarea Statului Israel".

(Ziarele)

Datorie religioasă

"Lupta contra Statelor Unte şi Israelului constituie o datorie religioasă".

(Dintr-o declaraţie a ayatollahului Mohamed Reishari, conducător al "Revoluţiei iraniene", făcută agenţiei de ştiri IRNA; Teheran, 1999)

Jihad!

"Vom continua până la capăt lupta noastră, Jihad-ul (războiul sfânt) şi vom intra din nou în Ierusalim, aşa cum au făcut-o musulmanii prima oară – prin forţa armelor".

(Dintr-o declaraţie a lui Yasser Arafat, cu prilejul celei de-a 70 aniversări a zilei sale de naştere; Gaza, 1999)

Poporul frate egiptean

"Unul din cele mai mari obstacole în calea dezvoltării relaţiilor de la popor la popor între israelieni şi egipteni l-a constituit presa egipteană, care este dominată de către cei ce resping totalmente pacea".

(Dintr-o declaraţie a prof. Shimon Shamir, fost ambasador în Egipt şi Iordania; Ierusalim, 1999)

Omorul ritual

"Nu de mult, marele cotidian egiptean «Al Ahram» afirmase într–un articol că Israelul a inoculat virusul AIDS unui număr de peste 300 de copii palestinieni. Informaţia provenea de la Agenţia Egipteană de Informaţii. După ce a cerut informaţiile necesare de la Ambasada Egiptului din Israel, ziarul a dezminţit (o jumătate de an mai târziu) ştirea, asigurându-şi cititorii că «va lua măsurile necesare pentru a se evita asemenea greşeli pe viitor». Mai bine mai târziu decât niciodată, dar este destul de ciudat că nimeni, din redacţia jurnalului, nu şi-a pus întrebări în legătură cu veridicitatea unei asemenea acuzaţii".

(Din lunarul "L'Arche"; Paris, 1999)

Omul care şi-a văzut moartea

Printre visele noastre obişnuite se află şi acela de a avea posibilitatea ca, după moarte, să vedem cu ochii noştri cum reacţionează cei din jur, prieteni sau duşmani, şi să auzim spusele lor. (După care, în paranteză fie zis, ne-ar place să şi înviem niţel; ca să-i răsplătim pe cei buni şi să plătim cuvenitele poliţe amicilor falşi şi ticăloşilor).

Unul care şi-a văzut acest vis împlinit este deputatul Amnon Rubinstein, din "Meretz". Luna trecută, omul – despre care se cuvine să amintim că este printre cei mai civilizaţi şi politicoşi politicieni ai ţării (adică aşa cum ne-ar place nouă să fie toţi conducătorii neamului), fusese internat în spital din pricina unei uşoare comoţii cerebrale. Nimic plăcut, dar nimic grav. Într-o noapte, pe la 3, în timp ce Knessetul discuta la nesfârşit legea privind mărirea numărului de miniştri de la 18 la 29, cineva, care se prezentase ca medic la spitalul unde se afla Rubinstein, a telefonat anunţând cu voce gravă că bolnavul a încetat din viaţă. Secretarul lui Avraham Burg, preşedintele parlamentului, un băiat necopt şi lipsit de experienţă, în loc să-şi zică: ia stai, frate, să verificăm ştirea, s-a repezit în sala de şedinţe, înmânându-i lui Burg un bileţel cuprinzând trista veste. Pro-

NOU

Infuzie de cultură în pastile homeopatice

STELE REGALE

**Cartea recent publicată
de
ELENA-ESTHER TACCIU
în Editura DU Style
Bucureşti**

Vă prezintă peste o sută de portrete ale personalităţilor de talie universală, ca Van Gogh, Marcel Proust, Mihai Eminescu, Rudolf Nureev.

Pornind de la Zodia sa de naştere, fiecare din aceşti eroi îşi dezvăluie şi drama sentimentală.

☆ ☆ ☆

Cartea poate fi procurată trimiţând contravaloarea a 50 de şekeli la adresa:

**ELENA-ESTHER TACCIU
P.O.B. – 2104
58490, KIRIAT SHARET
HOLON Telefon: 03-5590829**

fund impresionat, Avraham Burg s-a ridicat în picioare, anunţând adunării decesul colegului, cerând să se păstreze un minut de reculegere în amintirea blândului Rubinstein şi rostind câteva cuvinte bine simţite în marginile evenimentului. Lumea era consternată, câţiva deputaţi plângeau de-a binelea. Dezbaterile fură suspendate, Burg s-a retras în biroul său pentru a da dispoziţii privind înmormântarea şi, după o jumătate de oră, cineva care avusese ideea să telefoneze (totuşi!) la spital, năvăli în sală strigând vesel: Rubinstein trăieşte! Ulterior, după fel de fel de peripeţii, poliţia l-a descoperit pe autorul sinistrei farse, în persoana unui anume Zalman Shoshi, personaj insalubru, *travestit* faimos şi uşor sărit de pe fix.

Şi totul s-a terminat cu bine. Rubinstein şi-a dat seama cum au primit oamenii moartea sa. Deputaţii, abătuţi, au ieşit şi ei bine, televiziunea i-a prins aşa cum se cuvine, trişti.

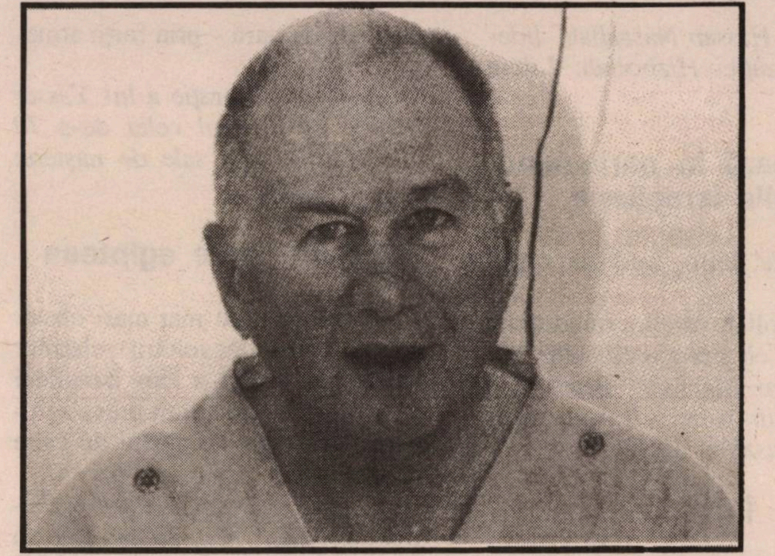

Rubinstein: ai să râzi, trăiesc!

Ah, şi mai e ceva. Domnu' Rubinstein, la români se spune că atunci când se anunţă din greşeală decesul cuiva, pe respectivul "l-a sărit moartea". Eu zic să dai de băut.

Lumea:

Eclipsa de soare

A fost o vară ieşită din ţâţâni. În China, în Filipine, în Coreea de Sud, inundaţiile au provocat pieirea a mii de oameni, lăsând milioane de cetăţeni fără de adăpost. În Statele Unite, un val sufocant de căldură a ucis peste 200 de americani. Pădurile din sudul Franţei şi mai ales din Corsica sunt pustiite de flăcări. Avioanele s-au prăbuşit, în săptămânile din urmă, câte 3-4 pe zi, şoselele, inclusiv cele de la noi, sunt pline de bălţi de sânge, din cauza accidentelor. În România, un munte s-a prăbuşit asupra unei aşezări muncitoreşti din Ardeal. Ciprul, Libanul, Iranul, Turcia, au fost zguduite de cutremure. Îndeosebi Turcia, unde seismul s-a soldat cu peste 40.000 de morţi şi nenumărate distrugeri. Un cutremur, de astă dată politic, a fost înregistrat şi la Moscova. Preşedintele Ielţin l-a destituit pe prim ministrul Serghei Stepaşin, numai la trei luni după ce-l numise, punând în locul lui pe Vladimir Putin (46), ex-şeful

În editura "Integral" din Bucureşti
a apărut noul roman
"Bătrânul ieri
şi nenăscutul mâine"
(190 pag.)
de LIANA MAXY

Este un roman al emigraţiei şi se referă la noi, evreii reveniţi în patria strămoşilor. La fel ca şi în precedentele sale volume: "NUCLEUL MAGIC" (1986) 482 pag. (biografia pictorului M. H. Maxy şi a familiei sale) şi "PUNCTELE MELE CARDINALE" (1994) 196 pag., cuprinzând: versuri, nuvele, evocări, portrete, interviuri, impresii de călătorie, autoarea foloseşte o autentică limbă literară, un ritm alert şi un stil propriu.

Cărţile pot fi obţinute trimiţând un cec bancar sau poştal pe adresa: P.O.B. 1114, Ramat Gan 52111. Tel.: 7519839

- BĂTRÂNUL IERI ŞI NENĂSCUTUL MÂINE – 40 shekeli
- PUNCTELE MELE CARDINALE – 40 shekeli
- NUCLEUL MAGIC – 60 shekeli

serviciilor secrete. Această după ce predecesorii lui Putin, tânărul Kirienko şi veteranul Primakov, stătuseră şi ei în funcţie doar câteva luni fiecare. Hotărârea lui Ielţin a produs desigur nenumărate bancuri à la Bulă, precum şi caricaturi cu haz în presa lumii, dar pe tine te ia cu friguri: ce se întâmplă în Rusia, Doamne, ce se întâmplă?

Aşa cum vedem din exemplul de mai sus, pe cât de bezmetică fu natura, pe atât de bezmetici s-au dovedit şi oamenii.

După ce preşedintele Taiwanului a avut nefericita idee (izvorâtă din capul său sau suflată de peste ocean) să vorbească despre independenţa insulei, guvernul de la Beijing (care consideră Taiwanul drept o parte a teritoriului chinez) a pur marina militară în stare de alertă, ca să n-avem vorbe, şi a anunţat, aşa, în treacăt, la jurnalul de ştiri de la TV, că posedă bomba cu neutroni. Coreea de Nord se pregăteşte să lanseze o rachetă nucleară în direcţia Japoniei: racheta este menită să explodeze în mare, însă la Tokio oamenii au intrat în panică. În Statele Unite, indivizi loviţi de streche trag cu revolverul la nimereală în şcoli, ucigând elevi, sau pe stradă, ca la Atlanta, iar neo-naziştii din ţara tuturor posibilităţilor s-au ocupat cu incendierea sinagogilor şi, mai nou, au tras cu pistolul într-un grup de copii de la un centru evreiesc din Los Angeles. "Acordul de pace" din Irlanda de Nord, sărbătorit cu tam-tam şi premiile Nobel de rigoare, în urmă cu doi ani, a sărit în aer, catolicii repezindu-se, din nou, la beregata protestanţilor (şi viceversa) pe străzile din Belfast sau Londonderry. Despre Iugoslavia vorbim în altă parte, ca şi despre stările de lucru din Israel: nu putem trece cu vederea, însă, că la noi, în zilele acestea, părinţii îşi aruncă pe fereastră copiii, şoferii sau buzna cu maşina în autobuze, pricinuind moartea celor de lângă ei, un băiat de 14 ani violează o fetiţă de 5 ani, şi, fiindcă veni vorba de asaltarea cu sălbăticie a femeilor, oraşele sunt terorizate de un "violator în serie", cu peste 20 de fapte la activ, pe care nici una din victime nu este capabilă să-l descrie cu precizie (deşi individul operează fără mască, ziua-n amiaza mare).

Dar fenomenul cel mai grav l-a constituit ofensiva islamului, care, după victoria-contra-creştinilor-din-Kosovo, a prins aripi. În Indonezia, despre care se vorbeşte puţin, musulmanii masacrează "străinii" pe capete; năvălind în biserica din Ambon, islamicii au ucis cu toporele peste 50 de creştini ce se rugau. Afganistanul – după ce îşi retrăsese teroriştii din Kashmir – a trimis un avion de spionaj în India şi, indignat că aparatul a fost distrus, ameninţă cu un război total împotriva hinduşilor. Ambele ţări posedă arma nucleară. Islamiştii din Daghestan (o republică făcând parte din Federaţia Rusă) au ocupat trei sate şi au proclamat independenţa republicii. «Scopul nostru – a declarat şeful lor, de fel din Iordania – este să instaurăm legea islamică ("şaria") în Caucaz». Indivizii sunt sprijiniţi de cetăţeni din Cecenia vecină, din Iran, şi au primit peste 25 milioane de dolari de la Teheran. La ora când scriem aceste rânduri, luptele dintre trupele ruseşti şi rebelii din Daghestan sunt în plină desfăşurare, cu morţi şi răniţi de ambele părţi. Vor pierde ruşii, şi de astă dată, cum au pierdut în Cecenia? Sau, în sfârşit, vor izbuti să pună piciorul în pragul steagului verde al islamului?

Această vară ieşită din comun s-a desfăşurat sub semnul unui mare eveniment astronomic: eclipsa de soare din 11 august.

Ştim cu toţii ce şi cum s-a întâmplat în acea zi.

Hrăniţi de la mama de-acasă cu credinţa că odată cu anul 2000 vine sfârşitul lumii, intoxicaţi de profeţiile lui Nostradamus, scoase din nou la lumină şi interpretate ca vestind apocalipsul în plină vară (deşi prorocirile celebrului astrolog medieval ajung până în anul 3700 plus), bombardaţi cu previziuni iscălite de astrologi ca franţuzoaica Elisabeth Tessier (slăbiciunea în materie de magie a preşedintelui Mitterrand), sau ca... desenatorul de fuste la modă Paco Rabanne (alt geniu al omenirii contemporane), care anunţase că sonda spaţială Mir se va prăbuşi asupra Parisului, nimicind oraşul lumină, – oamenii au trăit, pretutindenea, câteva săptămâni de panică. Exemplul-culme al acestei stări de nebunie colectivă ni l-a dat America de Sud. Îngrozit că vine (aşa a citit în gazete!) sfârşitul lumii, şi nevrând să moară în flăcări sau sub dărmăturile blocului, columbianul Alonso Manzano, în vârstă de 40 de ani, şi-a împuşcat soţia, în vârstă de 43 de ani, după

ORGANIZĂM SERATE ONORABILE ŞI SELECTE

**pentru celibatari, celibatare
şi alte persoane necăsătorite, de toate vârstele.**

☆

Cei interesaţi sunt rugaţi să telefoneze la tel. 03/503-3201

Hag Sameah! Shana Tova!

care şi-a tras un glonte-n inimă. În România, d. Ion Ţarcu (48) din comuna Mereni, jud. Teleorman, era atât de înspăimântat de eclipsă încât a fugit în beciul casei, să nu vadă nimic. Când soţia lui, care privise fenomenul la TV, a coborât în pivniţă, strigând: Ioane, poţi să vii, s-a isprăvit, Ion era mort. De frică.

Pe de altă parte, liderii luminaţi ai lumii, încercând să alunge gândurile negre din minţile poporului, au tratat chestiunea cu nepăsare, cu ironie condescendentă la adresa *oamenilor simpli:* eclipsele de soare sunt un fenomen natural, vechi de când lumea şi pământul, staţi liniştiţi, nu se întâmplă nimic. Fals! Că trebuie să stai liniştit, este perfect adevărat. Că nu se întâmplă nimic, e o minciună. Eclipsa totală de soare produce schimbări notabile în atmosferă, explicând diferite catastrofe naturale la care am asistat; şi, în plus, ea sporeşte, ca să zicem aşa, încărcătura nervoasă de pe pământ. O încărcătură la care şi-a dat concursul, din plin, însăşi marea spaimă de sfârşitul lumii. O încărcătură nervoasă care explică, într-o anumită măsură, ieşirea din ţâţâni a omenirii.

Nou! A apărut Nou!

Din viaţa unui medic ginecolog

de Dr. Alexandru Marton

27 nuvele ilustrate

148 pagini

După marele succes al cărţii "Speranţa", apărută în editura Minimum 1998, merită să citiţi această carte.

……………………………………

Cartea se poate obţine
trimiţând 45 şekeli
pe adresa autorului:
Str. Narkis 1 – Ierusalim 92461
Tel.: 02/623-2883
Pelefon: 053/564-512

În concluzie, se poate spune că atât cei stăpâniţi de spaimă, cât şi "elitele" au greşit. Au greşit şi unii şi alţii; în loc să se uite la eclipsă cu ochelari negri, au privit-o cu ochelari de cal.

Kosovo: să ne tragem răsuflarea şi să facem un bilanţ (un prim bilanţ, desigur, fiindcă lucrurile nu s-au terminat)

Cunoscutul istoric român prof. Dinu Giurescu a întocmit pentru revista "Lettre internationale" din Bucureşti un tablou al evenimentelor, de la începutul războiului declanşat de NATO împotriva Iugoslaviei. E un tablou alcătuit la rece şi care te ajută astăzi, după furtuna cea mare, să vezi mai limpede ce s-a întâmplat în Kosovo, care sunt rezultatele şi înţelesurile războiului:

«Timp de 79 de zile – de la 24 martie la 10 iunie 1999 – forţele aeriene NATO, în principal Statele Unite ale Americii, au bombardat, sistematic şi fără întrerupere, Iugoslavia. Au fost distruse sau grav avariate poduri, căi ferate, centrale electrice, uzine şi fabrici de tot felul, depozite de carburanţi, staţii şi relee de televiziune, unele obiective şi formaţiuni militare, iar prin efecte "colaterale", spitale, şcoli, locuinţe, sate, autobuze cu civili şi chiar ambasada Chinei.

Loviturile au încetat la 10 iunie, în urma semnării, la Kumanovo, a unui *"acord militar tehnic"* între reprezentanţii NATO şi cei ai guvernului de la Belgrad (9 iunie). Acordul fixează forţelor şi administraţiei iugoslave un termen de 11 zile pentru evacuarea totală a provinciei Kosovo.

Consiliul de Securitate ONU a adoptat joi, 10 iunie, o *Rezoluţie* prin care autorizează desfăşurarea în Kosovo, sub auspiciile Naţiunilor Unite, a unei forţe militare internaţionale, cu întreaga dotare necesară, inclusiv armament greu, tancuri şi aviaţie. Scopul ei: stabilirea unui mediu sigur pentru reîntoarcerea sutelor de mii de refugiaţi şi instituirea unei administraţii civile internaţionale provizorii.

Desfăşurările dintre 24 martie şi 9 iunie 1999 duc, deocamdată, la următoarele constatări:

1) S-a instituit *dreptul de intervenţie militară NATO împotriva unui stat din Europa,* când forurile de conducere NATO consideră că administraţia acelui stat a încălcat, în mod repetat, drepturile şi libertăţile unei minorităţi etnice, locuind compact şi majoritar într-o anumită arie.

2) *Intervenţia militară,* exclusiv aeriană şi fără angajarea unei forţe terestre, *a avut loc fără aprobarea prealabilă a Consiliului de Securitate ONU.* A fost validată implicit de acest Consiliu, după încetarea bombardamentelor.

3) Loviturile aeriene în principal, ca şi luptele continue dintre gherilele albaneze şi armata iugoslavă, au provocat, în Europa, *cel mai mare exod de populaţie, pe criterii etnice, după 1947.*

4) Pentru *apărarea drepturilor unei etnii minoritare* numeric – albanezii din Kosovo – a fost *sistematic distrusă Iugoslavia, ţara etniei majoritare,* a sârbilor.

5) Factori de răspundere din Vest au declarat că nu se va acorda nici un ajutor pentru reconstrucţia Iugoslaviei, cât timp se va menţine la putere actualul regim. Dacă această poziţie rămâne ca atare, se instituie astfel, în cazul ţărilor mici şi mijlocii, *"dreptul" Uniunii Europene şi al NATO-ului de a hotărî asupra regimului politic intern al ţării în cauză,* dacă acesta contravine normelor democratice îndeobşte acceptate.

6) Teoretic, rezoluţia Consiliului de Securitate precizează că provincia Kosovo rămâne, în anumite condiţii, "în cadrul Republicii Federale Iugoslavia".

În realitate, provincia se află, în prezent, sub o administraţie militară internaţională, cu eliminarea totală a autorităţilor iugoslave.

Într-un viitor apropiat, se va desprinde complet de sub suveranitatea Iugoslaviei.

Într-adevăr, rezoluţia Consiliului de Securitate prevede:

– autonomie substanţială şi autogestiune în Kosovo;

– crearea instituţiilor provizorii necesare unui guvern autonom şi democratic;

– organizarea de alegeri (în care corpul electoral va fi constituit, aproape exclusiv, din albanezi);

– Facilitarea unui proces politic pentru determinarea viitorului statut al provinciei.

Desfacerea – de facto – a Kosovo-ului din Iugoslavia nu ridică nici un semn de întrebare: majoritatea absolută a populaţiei, peste 95% (după revenirea refugiaţilor), aparţine albanezilor.

7) *Rezoluţia Consiliului de Securitate instituie astfel mecanismele militare, administrative şi juridice, pentru desprinderea dintr-un stat european a unui teritoriu locuit, compact şi majoritar, de o minoritate etnică.*

8) Reglementările internaţionale în vigoare nu cuprind mecanisme şi modalităţi practice *pentru a păstra identitatea unor grupări etnice diferite, altele decât minoritatea etnică locuind compact şi majoritar într-o zonă* şi care, de acum înainte, va beneficia de o "autonomie substanţială", de un "guvern autonom", de "autogestiune" şi de forţe militare proprii.

9) Retragerea forţelor militare şi administraţiei iugoslave din Kosovo este însoţită de *plecarea în masă a populaţiei sârbe.* În provincie nu vor mai locui decât albanezi.

10) Din 1945 şi până în 1999 s-au practicat în Europa *succesive purificări etnice, pe două căi principale:*

a) *prin folosirea forţei* – expulzarea completă a unei etnii, internări în lagăre, asasinate chiar, pentru asigurarea unei omogenizări naţionale a ţării locuite de etnia majoritară;

b) *purificarea etnică "tip Kosovo"*, cu ajutorul unei superforţe militare, pornind însă de la principii liberale, de dept umanitar şi civic, codificate şi prin acte de drept internaţional.

În ambele cazuri, *rezultatul este acelaşi: eliminarea totală a celor numeric minoritari, în favoarea unei singure etnii.*

11) Prin desprinderea de facto a provinciei Kosovo din Iugoslavia se deschide *o reacţie în lanţ* care, mai curând sau ceva mai târziu, nu va putea fi evitată.

Primele manifestări se şi văd:

a) conducerea Republicii Muntenegru şi-a exprimat intenţia de a părăsi Federaţia Iugoslavia, dacă nu se schimbă regimul de la Belgrad;

b) a început în Voivodina revendicarea autonomiei pentru comunitatea maghiară.

12) Vor urma, posibil, şi alte reacţii. Astfel:

Republica Macedonia este grav dezechilibrată. Chiar şi după reîntoarcerea refugiaţilor kosovari, se va pune problema – după toate probabilităţile – acordării unei "autonomii substanţiale" pentru minoritatea albaneză a Republicii care reprezintă circa 20% din totalul populaţiei, şi, în plus, locuieşte compact şi majoritar la graniţa cu Albania şi Kosovo.

Cum vor arăta "autonomia substanţială", "guvernul autonom" şi "autogestiunea" comunităţilor maghiare din România sau Slovacia? Dacă guvernele respective nu acceptă atare principii, ce va urma? O intervenţie militară?

Dar ruşii din Crimeea (90% din populaţia peninsulei) sau rusofonii din răsăritul Ucrainei şi care locuiesc în continuarea directă a teritoriului Federaţiei Ruse?

Pentru kurzii din Turcia, ce fel de autonomie? Dar pentru turcii din Cipru?

Forurile de conducere ale Uniunii Europene şi ale NATO vor îngădui ele să se pună aceeaşi întrebare pentru Corsica, Ţara Bascilor, pentru valonii şi flamanzii din Belgia?

Secolul XX se încheie astfel sub auspicii extrem de complicate, după două devastatoare războaie mondiale între 1914 şi 1945.

"Cutia Pandorei" a fost deschisă; va putea fi ea totuşi controlată?

Răspunsul va veni probabil în viitorul apropiat pentru "timpul is-

Frumoasele SALOANE pentru serbarea evenimentelor plăcute

Ganei Gan Eden

Natania – Hacadar 28 – Tel. 09/862-8010

Vă stăm cu plăcere la dispoziţie

✡

Cu ocazia anului nou – 5760 – felicităm pe clienţii noştri, prietenii şi întregul neam Israel, urându-le

Shana Tova! Gmar Hatima Tova!

toriei", probabil în primul deceniu al noului mileniu.

La toate cele spuse de Dinu Giurescu, să adăugăm câteva date la zi, câteva cifre şi câteva fapte.

– Purificarea etnică, recte alungarea sârbilor, continuă. Cu succes. Albanezii ucid 2-3 sârbi pe zi, preferabil femei bătrâne, stând pe prispă în faţa casei, în semn de bate şaua să priceapă iapa, iar câteodată vorbesc încă şi mai limpede, ca în seara când au omorât 16 cetăţeni din Graciko, aflaţi cu tractoarele la munca câmpului. În plus, pentru a demonstra că Islamul e pus pe Jihad împotriva celor de altă credinţă, au incendiat peste 40 de biserici creştine sub ochii militarilor din KFOR, care, mulţi dintre ei, poartă cruciuliţe la gât. Nemulţumiţi să omoare cu puşca-mitralieră şi cu topoarele, U.C.K.-iştii au tras în sârbii din satul Klocot (ce nume!) cu tunul. Drept rezultat, sârbii fug care cum poate. Mai deunăzi am văzut la BBC autobuzul Priştina (capitala regiunii Kosovo) – Belgrad. Oamenii se înghesuiau cu câte-o boccea, ca în maşina 31 de la Bucureşti: unii se resemnaseră să călătorească pe scară, alţii se căţăraseră pe acoperiş. În timpul marelui exod al albanezilor din martie-aprilie, comentatorii occidentali, discutând despre coloanele şi trenurile cu refugiaţi, ne arătau că vinovat pentru acestea era regimul barbar al lui Miloşevici. Tot ce se poate. Dar cum se cheamă cei din NATO care asistă, mestecând chewing-gum, impasibili, la fuga sârbilor? Am uitat cuvântul. Am un lapsus.

NOU!

În editura MINIMUM
a apărut

MOMENTE DIN VIAŢĂ
ŞI
SCURTE POVESTIRI

de Dr. IDY ILIAN

Autorul pune la dispoziţia cititorilor, gratuit, un număr de exemplare.

Solicitanţii pot primi cartea prin poştă cerând-o la adresa:

Dr. Idy Ilian
Str. Ghivati 6/7
AFRIDAR
Ashkelon 78471
Tel. 07/673-2138

– Cu cât trece timpul, cu atât iese la iveală, ca după dispariţia unui nor de minciuni, amploarea campaniei de intoxicare cunoscută. Francezul Bernard Kouchner, Înaltul Comisar al ONU pentru Kosovo, anunţase că – potrivit constatărilor făcute de anchetatorii Tribunalului de la Haga – sârbii au ucis peste 11.000 de albanezi, în timpul "evenimentelor". Două zile mai târziu, speriat că va putea fi acuzat de minciună şi calomnie, Tribunalul a dezminţit ştirea. "După constatările noastre trupele lui Miloşevici au omorât 340 de kosovari". Somat de gazetari să explice ce s-a întâmplat, Kouchner a răspuns fără să clipească: "11.000 era, după mine, numărul potenţial al victimelor". Altfel zis, sârbii *ar fi putut* să ucidă 11.000 de persoane. Bernard Kouchner, ca şi ceilalţi sprijinitori înflăcăraţi ai războiului, habar n-are de realitatea Balcanilor. În schimb, furnizând răspunsuri "jmechereşti" (oaţe…) precum cel de mai sus, el ne dovedeşte că, să nu-i fie de deochi, s-a balcanizat de-a binelea. Bănuim că dânsul e convins că i-a dus pe fraieri. Nu i-ai dus, domnu' Kouchner: un fals rămâne un fals, o infamie rămâne o infamie… Unul din oraşele iugoslave cele mai crunt bombardate de NATO (două luni fără pauză) a fost Valjevo. Afirmând că acolo se află o uzină de armament, aviaţia occidentală a aruncat totul în aer, inclusiv spitalul din localitate. Acuma s-a descoperit că uzina nu mai producea de mult armament, reprofilându-se, în urmă cu 8 ani, pe confecţionarea de robinete, maşini textile şi cratiţe de bucătărie.

– U.C.K. (Armata de Eliberare a Kosovo-ului), care urma să fie dezarmată (mai întâi armamentul greu, apoi, acum în septembrie, celelalte arme), nu numai că nu a depus armele, dar face legea în Kosovo, punând la cale – aşa cum precizează săptămânalul american "Newsweek" – asasinarea şi izgonirea sârbilor.

«*De fapt,* scrie Sevghin Omer în "România liberă" (un ziar care i-a sprijinit pe cei din NATO, punându-se în răspăr cu majoritatea presei româneşti), *este greu în acest moment să mai spunem chiar "Kosovo – provincie sârbă", pentru că în realitate sârbii au părăsit aproape în totalitate provincia. Ceea ce fac albanezii acolo constituie o sfidare nu numai faţă de KFOR sau de Belgrad, dar chiar faţă de comunitatea internaţională, prin încălcarea acordului semnat de Belgrad cu NATO şi aprobat de Organizaţia Naţiunilor Unite prin Rezoluţia 1244. Încălcată a fost, de altfel, şi înţelegerea dintre KFOR şi U.C.K., prin care formaţiunea separatistă a albanezilor din Kosovo se angaja să se demilitarizeze şi să depună armele. Dar cel mai concludent exemplu că organizaţia este departe de a se lăsa dezarmată şi demilitarizată este găsirea în locuinţa unui ministru, chiar "de interne", Rexnep Selimi, din aşa-numitul guvern provizoriu din Kosovo, condus de liderul U.C.K. Hashim Thaci, a numeroase arme şi documente care dovedesc intenţia clară a organizaţiei de a fi de acum înainte chiar mai mult decât a fost*».

Descoperirea sus-citată a avut loc după ce, cu o săptămână înainte, trupele KFOR găsiseră în sudul regiunii câteva sute de tone de armament greu (mortiere, aruncătoare de grenade antitanc etc.) într-un depozit al U.C.K. Întrebaţi ce este cu acest armament (care trebuia predat până la 21 iulie), şefii organizaţiei au răspuns că uitaseră de el. (Tot ce se poate. La urma urmei, cine n-a uitat, măcar o dată în viaţa lui, nişte tunuri într-o magazie?)

Şocul cel mare l-au resimţit occidentalii în august, când albanezii din U.C.K., după ce-i primiseră pe francezii din trupele KFOR ca pe nişte eliberatori, cu lozinci (trăiască prietenia veşnică între... ş.a.m.d.), s-au repezit la aceştia, în oraşul Mitrovica, câteva zile la rând, cu huiduieli, cu cuţite, cu bâte şi cu pietre, trimiţând câţiva parizieni subţiri la spital. U.C.K.-ul mai făcuse treburi din astea cu militarii ruşi (învinuindu-i că îi sprijină pe sârbii creştini ortodocşi); francezii îi deranjaseră în sensul că nu-i lăsau să intre în cartierul sârb din oraş, pentru a mai căsăpi şi ei ceva. "Le Figaro", "Le Monde", "Libération", "France Soir", etc. etc. s-au declarat stupefiate şi revoltate de trădare: cu atât mai mult cu cât, departe de a fi fost "spontane", manifestaţiile anti-franceze fuseseră dirijate de un anume "general" Luceaku, din conducerea U.C.K. Iar când Hashim Thaci, şeful U.C.K.-ului (acest OEP al musulmanilor din Kosovo) i-a făcut de vinovaţi pe francezi, deoarece aceştia "sunt obraznici", Parisul s-a sufocat de furie, ca un soţ îndrăgostit care-şi prinde nevasta cu amantul la aşternut. Noi, de-aicea de pe Zamenhof, ne-am sufocat, la rândul nostru, dar nu de furie, ci de râs. "Bine le face, dom'le". Bine, fiindcă occidentalii nu au nici o scuză, ei posedă toate datele necesare pentru a înţelege ce înseamnă, cu adevărat, aceste organizaţii teroriste islamice gen U.C.K., răspândite ca pecinginea pe-ntreg globul, şi cum devine la ele cazul cu fidelitatea şi recunoştinţa. Ei ştiau, de pildă, că talibanii din Afganistan, după ce fuseseră înarmaţi până-n dinţi, instruiţi şi finanţaţi cu peste două sute de milioane de dolari de către americani pentru a lupta împotriva ruşilor la Kabul, i-au dat afară din ţară în 24 de ore pe consilierii de la C.I.A., apucându-se apoi să pună bombe la New York şi să arunce în aer ambasadele Statelor Unite din Africa. Ei ştiau de pildă că, anul trecut, după ce preşedintele Clinton fusese primit în Gaza cu mii de portrete şi steaguri americane, ca un "eliberator" (omul le garantase practic înfiinţarea statului palestinian), a doua zi, dar literalmente a doua zi, enervaţi că Washingtonul trimisese câteva avioane să bom-

Cunoscutul restaurant

„La Igal"

unde plăcerea de a mânca devine o artă

• *Grătar variat cu o excepţională calitate a cărnii* •
• *Bucătărie tradiţională* • *Serviciu ireproşabil* •
• *Calitatea şi tradiţia e formula succesului nostru* •

Alăturat restaurantului un magazin de delicatese cu mezeluri fine ("Mizra"), brânzeturi, mâncăruri preparate, vinuri şi alte băuturi variate.

De asemeni o secţie specială de măcelărie.

Mese de aniversări până la 60 de persoane

Deschis zilnic la prânz şi seara

Shana Tova!

Vă aşteptăm în str. Lişanski 7, Rishon Lezion (noua zonă industrială)
Tel. 03/961-7760

bardeze Irakul, demonstranţii au smuls steagurile înstelate, le-au călcat în picioare şi le-au dat foc în piaţa oraşului, iar elevii, scoşi la defilare în ajun să-l aclameze pe Clinton, au ieşit în stradă, scandând în batjocură Mo-ni-ca! Mo-ni-ca! şi făcând gesturi obscene la adresa musafirului. Să fi învăţat ceva acuma, măcar acuma, occidentalii despre terorismul islamic? E o întrebare. La care nu ne repezim să răspundem.

– Astăzi, apusenii se simt ca la trezirea după o beţie cruntă. Ei îşi dau seama că războiul a însemnat nu numai o crimă impardonabilă, ci şi o imensă greşeală strategică. Într-un articol din ziarul englezesc "The Guardian", fostul cancelar german Helmut Schmidt dă celor de la NATO o mică lecţie de istorie: "Oricine cunoaşte cât de cât istoria Balcanilor de-a lungul veacurilor va privi cu scepticism încercările de a instaura o pace trainică printr-o intervenţie militară, de-un fel sau de altul". În gazeta pariziană "Le Canard Enchaîné", lucrurile sunt spuse şi mai pe şleau: "Opţiunea strategică a celor din NATO a fost dezastruoasă: loveşti în populaţie pentru ca să te debarasezi de-un dictator şi arunci Iugoslavia în urmă cu 20 de ani". În clasa politică americană, spectacolul pe care-l oferă Kosovo şi Iugoslavia în general acum, când e "pace", i-a silit pe câţiva congresmeni să-şi pună întrebări, în genul acelora din timpul războiului din Vietnam. Senatoarea Kay Bailey Hutchinson din Texas s-a împotrivit multă vreme cu vehemenţă la numirea lui Richard Holbrooke ca ambasador al Statelor Unite la ONU. Motivul împotrivirii: cunoscutul diplomat nu a făcut o treabă bună nici în anii conflictului din Bosnia, nici înainte de Kosovo. "Cum pot vota eu – a spus Hutchinson – pentru cineva care a târât ţara noastră într-o direcţie greşită?".

M. SEGAL
★★★★★★★★★★★★★
Magazin de linoleum
Tel Aviv, Str. Levontin nr. 6
Tel. 560-0929
★
Asortiment bogat
de linoleum, plastic, hârtie
decorativă, feţe de masă,
perdele şi covoare de baie
★
Vorbim şi româneşte
Shana Tova!
Hatima Tova!
urăm onor clientelei,
rudelor şi prietenilor

– Greşelile se plătesc. Nu întotdeauna şi nu imediat de către principalii lor autori, dar se plătesc. Pentru asta avem nevoie, de regulă, de un ţap ispăşitor. Şi îl găsim, nu-i o problemă. La sfârşitul războiului din Golf, generalul Norbert Schwartzkopf, comandantul coaliţiei anti-Irak, a fost primit la New York, pe Avenue of the Americas, de trei milioane de cetăţeni care-l acoperiseră triumfător cu flori şi confetti. După *victoria* din Iugoslavia, generalul Wesley Clark, comandantul forţelor NATO, a primit un telefon, noaptea pe la 12, din partea generalului Henry Shelton, şeful Statului Major al armatei americane. Vorbind în numele preşedintelui (Clinton era ocupat, vedea un meci de base-ball la televizor), Shelton i-a comunicat lui Clark că misiunea acestuia se va încheia cu trei luni de zile înainte de termen (între timp ştirea ajunsese deja la "Washington Post"). Şeful trupelor NATO se făcuse alb la faţă. "Bine, a spus el, dar hotărârea asta va fi interpretată ca un vot de blam la adresa mea". Asigurându-l că nu, nu-i aşa (vai, se poate, dragă Wesley?), Shelton a închis telefonul. Reproşurile ce i se aduc (deocamdată, în culise) lui Clark sunt cam următoarele: 1) A furnizat, de la începutul războiului, date false privind efectul bombardamentelor asupra armatei iugoslave. În realitate, majoritatea rachetelor căzuseră nu asupra tancurilor şi tunurilor lui Miloşevici, ci distruseseră blindate false (din lemn sau carton) întru înşelarea adversarului. Astăzi armata iugoslavă este qvasi-intactă. 2) Lovituri cu adevărat eficiente au existat, dar conducătorilor politici ai NATO nu le place să se vorbească despre ele, fiindcă dânşii sunt umanişti: poduri, şcoli, spitale, staţii de televiziune, case de locuit etc. etc. distruse, plus "pagubele colaterale" gen oameni ucişi sau schilodiţi. De altfel, aceste lovituri asupra populaţiei civile (şi nu cele asupra militarilor) l-au determinat pe Miloşevici să fie de acord cu retragerea trupelor sârbeşti din Kosovo; aceste lovituri, plus una politică: faptul că ruşii, sufocaţi din punct de vedere financiar şi şantajaţi de Fondul Monetar Internaţional (dacă sprijiniţi Belgradul nu primiţi nici un ban de la noi), i-au mărturisit că nu mai pot face nimic pentru el. 3) Fire foarte belicoasă (à la Moişe Grois sau bărbatul neamului) şi, cum s-a văzut, nepăsătoare la "pagubele colaterale", Clark a intrat în conflict chiar cu unii din colaboratorii săi importanţi. În faimoasa noapte când ruşii au ocupat, prin surprindere, aeroportul de la Priştina, Clark a cerut, de la Bruxelles, generalului englez Sir Michael Jackson, comandantul trupelor de ocupaţie, să trimită urgent câteva helicoptere "Apache" pentru a bloca aeroportul. Jackson, deşi este subordonatul americanului, l-a făcut pe acesta de inconştient, spunându-i: Eu nu sunt dispus să declanşez al treilea război mondial. Procedând aşa cum a procedat cu generalul Wesley Clark, Washingtonul a vrut, cum se spune, "să se distanţeze" de el. Şi să-l arate cu degetul, pentru orice eventualitate. Într-un comentariu pe această temă, ziarul "Le Monde" scria că americanii s-au purtat cu generalul precum cu un gunoi. Cum să contrazici, de-aici de pe Zamenhof, un ziar atât de serios ca "Le Monde"?

Şi-acum să ne întoarcem o clipă la domnul Bernard Kouchner, omul care, orişicât, este responsabilul nr. 1 al situaţiei din Kosovo. Renunţând, pentru o clipă, la minciunile obligatorii şi "politically correct", Înaltul Comisar a discutat cu cărţile pe masă cu directorul revistei “Epsilon” din Atena, mărturisind:

"Răbdarea mea a ajuns la capăt... Albanezii incendiază sute şi sute de case ale sârbilor, iar dacă lucrurile continuă tot aşa, nu va mai exista un Kosovo multinaţional, aşa cum fusese în trecut… Şi dacă sârbii fug din Kosovo, noi ne putem socoti învinşi, iar războiul s-a dovedit inutil".

Inutil? Ne-ai luat vorba din gură, domnu' Kouchner.

Un articol al lui Jesse Jackson care-a supărat multă lume

E vorba de articolul de mai jos (din care publicăm ample fragmente), publicat în revista americană “Newsweek” (1999). Pastorul negru Jesse Jackson, fost senator, a fluierat în biserică.

Cuvintele lui au căzut ca o lovitură de trăznet la Casa Albă şi la NATO. Cu atât mai mult cu cât el este membru al Partidului Democrat şi în plus, confesor şi prieten intim al preşedintelui Clinton.

«Nu de mult am fost la Lomé, Togo, să mă întâlnesc cu preşedintele Sierrei Leone şi cu conducătorul forţelor rebele din ţară, care se războiesc de mai bine de şapte ani. În acest război, peste 600.000 de oameni au fost ucişi şi peste un milion de oameni au fost siliţi să plece în pribegie. Am vizitat spitale şi am văzut imagini de groază. Copii cu picioarele tăiate de la şolduri. Femei cu pieptul tăiat, gravide cu pântecele despicat. Oameni cu ochii scoşi. Am văzut pacienţi fără mâini, fără degete sau urechi.

Războiul din Sierra Leone este cel mai lung, cel mai sângeros şi cel mai înfiorător război din acest secol, şi cu toate acestea a fost dus în umbră, virtual ignorat de Statele Unite şi de *media*.

Am observat reacţia exact inversă a *mediei* în cazul războiului din Kosovo. În acelaşi spirit care m-a condus în Sierra Leone, am fost în aprilie, cu o delegaţie religioasă, în Iugoslavia sfâşiată de război. Misiunea noastră era să ne întâlnim cu preşedintele iugoslav Slobodan Miloşevici pentru a obţine eliberarea celor trei soldaţi americani ţinuţi prizonieri. După o rugăciune, o consfătuire şi un apel la încetarea epurării etnice şi a bombardamentului, Miloşevici a consimţit să-i elibereze pe prizonieri.

Din momentul în care am pornit în această misiune, camerele de filmat au început să turneze. Şi de atunci turnează fără încetare. Organizaţia "Rainbow/PUSH" pe care o

ירושלים

HITACHDUT
OLEI ROMANIA
IERUSALIM

De Rosh Hashana – anul nou ebraic –, Comitetul executiv al H.O.R. Ierusalim urează cititorilor şi redactorilor revistei "Minimum", devotaţilor noştri colaboratori voluntari, tuturor originarilor din România şi întregului popor evreu mulţi ani buni, fericiţi şi progrese pe drumul unei păci reale.

Sperăm că noul an va aduce lichidarea fenomenelor negative ale societăţii noastre, coexistenţă paşnică creatoare între diferitele grupuri şi comunităţi, pentru continuarea realizărilor fără precedent ale Israelului în ştiinţă, tehnică şi în alte domenii, fapt care ne va situa şi în viitorul mileniu printre ţările cele mai avansate din lume!

שנה טובה ומאושרת!

ZWI ROSEN	**MOŞE KREISEL**	**ŞAUL SCHWARTZ**
Preşedinte	**Responsabil sector cultural**	**Secretar**

conduc a primit mii de cereri de interviuri despre războiul din Kosovo, despre vizita noastră la Belgrad şi despre apelul nostru la o soluţionare paşnică. Din cauza prezentării situaţiei de către *media* 24 de ore din 24, noi americanii suntem mişcaţi şi întristaţi de atrocităţile din Kosovo. Vrem ca crimele de război să înceteze şi refugiaţii să se întoarcă la casele lor. Vrem ca bombardamentele să înceteze şi să se dea o şansă păcii. Nu vrem să mai vedem rachete rătăcite lovind un autobuz şcolar, o ambulanţă sau o ambasadă, luând vieţile unor oameni nevinovaţi.

Există paralele uimitoare între războiul din Kosovo şi cel din Sierra Leone. Ambele sunt conflicte interne. Măcelul şi distrugerea sunt devastatoare. Mulţi localnici au fost siliţi să trăiască în alte locuri. Dar asemănările se opresc aici. E vorba de două ţări diferite cu două poveşti diferite.

Când etnicii albanezi sunt nevoiţi să părăsească regiunea Kosovo, guvernul nostru şi NATO sar în apărarea lor. În Sierra Leone există doar o echipă de ajutor, lăsând impresia că a risca o viaţă pentru a apăra un african e cumva periculos. În timp ce-i apărăm pe cei din Kosovo, NATO şi America îi lasă pe africani să-şi poarte singuri de grijă.

Observăm aceste inegalităţi şi când e vorba de ajutorul american pentru Africa. Forţelor guvernamentale din Sierra Leone li s-au alocat 15 milioane de dolari pentru a lupta contra rebelilor. Pentru Kosovo, ajutorul a fost de 13 miliarde. Congresul a aprobat încă 30 de miliarde pentru bombardamente şi încă 60 de miliarde pentru reconstruirea a ceea ce au bombardat. Şi deşi avem datoria morală de a-i ajuta pe cei din Kosovo, este greşit din punct de vedere moral să stăm cu braţele încrucişate şi să închidem ochii la ravagiile din Africa.

Media îndeosebi are obligaţia de a vedea ambele popoare ca oameni. Dacă americanii ar putea vedea măcelul din Africa, ar fi tulburaţi. Dar americanilor nu li s-a permis să-l vadă. Nu e vorba aici de rasism. Ci de neexpunerea americanilor la aceste scene. Când americanii au văzut câinii muşcându-ne la Birmingham (Alabama) în anii '60, în perioada luptei pentru drepturi civile, albii şi negrii americani au reacţionat. Când au văzut cum participanţi la marşurile pentru drepturi civile erau brutalizaţi la Selma (Alabama), albi, negri, evrei şi creştini au reacţionat. Când oamenii pot vedea, omenia noastră depăşeşte politica. De aceea, ar fi trebuit să prezentăm războiul din Sierra Leone aşa cum am prezentat războiul din Kosovo.

Câtă vreme *media* permite politicienilor să acţioneze în umbră, politicienii pot continua cu standardele lor duble.

●

Talentatul fotbalist israelian Eyal Bercovici, care a început să joace la echipa scoţiană Celtic-Glasgow, s-a remarcat, în primele meciuri, prin câteva pase la fix, câteva driblinguri subtile, câteva şuturi precise în poartă, dar, din păcate, n-a prea înscris.

Fii cu băgare de seamă, Eyal! Scoţian, scoţian, dar nu trebuie să fii zgârcit cu golurile!

Maroc: Regele

A încetat din viaţă, în vara aceasta, ca urmare a unui atac de cord, Regele Hassan al II-lea al Marocului. Avea 70 de ani şi, urcat pe tron în 1961, era suveranul cel mai vechi "în post" din Orientul Mijlociu. La înmormântare au participat înghesuindu-se preşedintele Clinton, regele Juan Carlos al Spaniei, prinţul Charles, Jacques Chirac, o puternică delegaţie israeliană condusă de Ezer Weizman şi Ehud Barak. Marocanii erau zdrobiţi de durere, cortegiul funerar fu urmărit de peste două milioane de cetăţeni, femeile îşi smulgeau părul din cap la vederea sicriului.

Regele Hassan (stânga) cu fiul său cel mare, Sidi Mohamed, care i-a urmat la tron

Adevărul este că Hassan a avut merite mari în materie de politică, şi-n primul rând în materie de politică externă. Coborâtor din profetul Mohamed (aşa îi plăcea să se recomande), el a respins sinistrul fundamentalism islamic, străduindu-se să lege Marocul de lumea civilizaţiei occidentale. A fost primul suveran care l-a invitat pe Papa să viziteze o ţară arabă. Şi, important pentru noi, a fost cel dintâi şef de stat arab care a ţinut să stabilească, în anii '60, legături bune cu Israelul, făcând eforturi pentru reconcilierea iudeo-musulmană. Cu evreii din Maroc s-a purtat ca un rege luminat, protejându-i, iar cu "marocanii săi" din Israel întreţinea legături bune. Nu e de mirare că aceşti "marocani ai săi" l-au plâns la Ashkelon şi la Beer Sheva.

Pe cât de remarcabilă a fost politica externă a lui Hassan, pe atât de puţin remarcabilă a fost – însă – politica sa internă. Sub îndelungata sa domnie, ţara a rămas la fel de crunt înapoiată ca în anii '50-'60, ocupând locul 135 în clasamentul mondial al nivelului de trai. 50% dintre locuitori sunt analfabeţi. 70% dintre sate nu au fost, nici până astăzi, electrificate. Şomajul bântuie din plin, silindu-i pe tineri să emigreze, legal şi mai ales ilegal, în Spania vecină, în Franţa şi alte ţări occidentale unde se poate câştiga o bucată de pâine. Marocul a devenit o placă turnantă a traficului de droguri, iar firele afacerii duc sus, foarte sus... Opoziţia democrată a fost tratată fără milă, ani şi ani de-a rândul: intrând în casele opozanţilor, poliţiştii obişnuiau să-i spânzure pe aceştia de picioare, îi sileau pe copii să asiste la spectacol şi să stea în băltoaca de vomă şi sânge părintesc.

În acelaşi timp, Hassan, care vorbea perfect franţuzeşte, îşi făcea costumele pe Saville Road, la Londra, şi interzicea orice referire în presă la viaţa sa particulară, era un om care, în general, se respecta. El poseda un harem de patruzeci de femei, având obiceiul să se căsătorească, din când în când, cu câte un grup de 3-4 fete, nici una peste 17 ani. Avea 50 de palate în ţară şi în străinătate, unul din acestea lângă Paris, ridicat într-un parc de 400 de hectare. Ultimul palat – de la Marakesh – a costat un sfert de miliard de dolari, sumă cu care ar fi putut fi electrificată jumătate de ţară. Ziarul "Le Monde" susţine că regele ar fi avut 20 de conturi masive în bancă, la Chase Manhattan, Paribas, Barclays ş.a. Era mare acţionar la firma germană "Siemens", făcuse investiţii imobiliare la New York şi în California. Acasă, poseda societatea "Omnium Nord-Africa" (20.000 de salariaţi, trei miliarde de dolari cifră de afaceri). A fost, pe scurt, unul din cei mai bogaţi oameni din lume.

...Dar toate aceste fapte n-au împiedicat cu nimic poporul să-l venereze şi să-l însoţească, jelindu-l, pe ultimul drum. Fiindcă, aşa cum se petrec lucrurile şi în viaţa noastră cea de toate zilele, faptele omului nu prea contează. Ceea ce contează este imaginea pe care şi-o face lumea despre unul sau altul. Imagine bună sau imagine rea.

Kennedy şi soţia sa, Carolyn Bessette

SUA: Kennedy

Milionarul american Joseph Kennedy şi soţia sa, Rose, au avut cinci copii. Cel mai mare, Joe, a murit ca aviator în timpul războiului. O soră, Rose, handicapată, a fost operată la creier, rămânând paralizată toată viaţa. John, devenit preşedinte al Statelor Unite, a fost ucis la Dallas. Robert, senator şi ministru, a fost omorât de-un arab la Los Angeles, în timp ce se afla în campanie electorală. Senatorul Joseph, mezinul, s-a prăbuşit cu maşina de pe un pod, provocând moartea secretarei sale, care se afla alături de el, şi fiind silit, din pricina scandalului de presă, să renunţe a mai candida la preşedinţie. Un nepot (fiu al lui Robert) a murit din cauză de droguri. Altul, în urma unui accident de ski. Mai nou, vara asta, John jr. (fiul preşedintelui asasinat), tânăr, frumos, ziarist de succes (conducea lunarul "George"), a căzut cu avionul pe care-l pilota, în ocean, pierzându-şi viaţa, împreună cu soţia sa, Carolyn Bessette şi cu sora acesteia, Lauren.

Care e problema? Problema este că – oricât ai fi tu de raţional, cartezian, duşman al superstiţiilor şi credinţelor primitive – nu se poate, pur şi simplu nu se poate să nu te gândeşti, măcar o clipă, că familia aceasta, Kennedy, a fost blestemată cândva de cineva, sau că, în definitiv şi la urma urmei, există pe undeva un destin.

Restaurantul

HAIM

cu renumitul său grătar
şi specialităţi culinare
româneşti
felicită onorata clientelă
urându-i

Shana Tova!

TEL AVIV,
Rh. Dizengoff 228
Tel. 03-5244963

Punctul pe i

Câteva răspunsuri la câteva scrisori primite peste vară; de unde se vede că nimic, nici măcar spaima că, odată cu eclipsa de soare, vine şi sfârşitul lumii, nu a fost în stare să-i oprească pe ai *noştri* să-şi pună întrebări.

Întrebare: *«Am constatat cu toţii că, de-abia instalat la putere, noul prim ministru Ehud Barak a comis, aşa cum recunosc toate marile ziare, o serie de greşeli asemănătoare cu acelea de care se făcuse vinovat Bibi Netaniahu. El se comportă ca un dictator în partid, aprinzându-şi paie în cap cu fruntaşii* Avodalei, *a numit ca miniştri principali şi consilieri oameni ai lui, unii din afara partidului, s-a aliat, în pofida multiplelor promisiuni din campania electorală, cu Shas-ul, a promis palestinienilor marea cu sarea, dar apoi a încercat "să tragă de timp" cu aplicarea lui Wye Plantation, etc. etc. Cu toate acestea, în timp ce lui Netaniahu nu i s-a iertat nimic, fiind pus la zid în mass-media internă şi internaţională, Barak este acceptat peste tot ca un prim ministru cu autoritate şi prestigiu. Care este misterul?»*

(Dr. Willy Frankfurter,
Los Angeles, USA)

Răspuns: Bibi era un Barak nedigerabil. Barak este un Bibi digerabil.

Întrebare: *«Cum anume credeţi că ar putea fi combătut valul de violuri oribile, bestiale, care a năvălit în Israel? Situaţia a ajuns până-ntr-acolo încât soţia mea şi cu mine aproape că nu mai îndrăznim să o lăsăm pe fata noastră, Zara, în vârstă de 16 ani, să iasă seara pe stradă».*

(Ing. Roland Einhorn, Holon)

Răspuns: Nu sunt competent în materie de violuri, aşa că nu vă pot fi de mare folos. Singura metodă de combatere a violurilor care mi-a atras atenţia (dar care nu cred că poate fi aplicată cu uşurinţă la noi) este aceea din Soweto. În acest vestit oraş din Africa de Sud, aflat la 60 de kilometri de Johannesburg şi locuit, azi ca şi ieri, în exclusivitate de negri, violenţa nu numai că n-a slăbit după lichidarea apertheidului, ba chiar a sporit. Poliţia, condusă mai toată de albi, nu se amestecă în treburile din fostul ghetto african, iar asasinatele, spergerile, traficul de droguri precum şi violurile au vârât groaza în cetăţeni. Luându-şi, ca să zicem aşa, soarta în mâinile proprii, şefii oraşului au organizat câteva gărzi cetăţeneşti (muncă voluntară), care patrulează ziua şi, mai ales, noaptea pe străzile oraşului pentru a-i pune la punct pe răufăcători. Ori de câte ori prind un violator, gărzile acestea îl bat până-i ţâşneşte sângele pe nas, după care îl castrează. La sfârşit, pentru ca omul să nu mai urle, iau un cauciuc de automobil, îl stropesc cu benzină, îi dau foc şi îl aşează pe trupul individului. Rezultatul este că, după vreo douăzeci sau treizeci de asemenea sancţiuni, procentajul de violuri în Soweto a scăzut cu aproape 50%.

Întrebare: *«Presa franceză discută cu aprindere din ce în ce mai mare despre războiul din Iugoslavia. Apărătorii NATO susţin că n-a fost un război, ca războaiele "vechi", ci o intervenţie militară care s-a rezumat la lovituri aeriene; adversarii NATO amintesc că bombardarea oraşului Guernica de către hitlerişti, în timpul războiului civil din Spania, ca şi bombardamentele aeriene asupra Londrei în 1940, tot război se cheamă că au fost. În acelaşi timp, apărătorii NATO pretind că "acţiunea" a fost declanşată din motive exclusiv umanitare, ceea ce ar reprezenta ceva nou în istorie. În replică, adversarii NATO amintesc că multe războaie din epoca noastră, contemporană, au avut justificări sau alibiuri morale "onorabile". Ce părere aveţi?»*

(Farm. Louise Drucker,
Bordeaux, Franţa)

Răspuns: Războiul a fost vechi. Alibiul a fost nou.

Întrebare: *«Războiul din Iugoslavia constituie un subiect care în familia noastră e dezbătut cu pasiune. Pe de o parte NATO a câştigat, din punct de vedere militar, războiul, punând practic stăpânire pe Kosovo. Pe de altă parte, bombardarea obiectivelor civile din Iugoslavia au pulverizat industria, căile de comunicaţie ale ţării şi au provocat nenumărate victime omeneşti, "pagubele colaterale". Răspunderea morală a occidentului nu poate fi trecută uşor cu vederea. Contrastul dintre succesul militar şi... insuccesul umanitar mi se pare evident. Cum caracterizaţi dv. rezultatul războiului, aşa cum se arată el până la ora de faţă?»*

(Prof. Ruth Weinberg,
Ierusalim)

Răspuns: Victoria NATO în Iugoslavia este cea mai mare înfrângere suferită de civilizaţia apuseană în ultima jumătate de veac.

Întrebare: *«Atât în ziarele şi săptămânalele de limbă română din Israel, ca şi – trebuie să o afirm cu regret – în "Minimum" apar, alături de scrisori interesante de la cititori, de unde afli lucruri noi şi adesea incitante, fel de fel de corespondenţe ale căror autori, vrând să facă pe marii comentatori politici, îşi dau cu presupusul în diferite probleme interne şi internaţionale, de-*

şi este evident că nu s-au documentat asupra subiectului. De unde credeţi că le vine acestor grafomani convingerea că se cade să te bagi toată ziua-bună ziua acolo unde nu–ţi fierbe oala?»

(Victor Struminger, Herzlia)

Răspuns: De unde? Cred că din ideea că, aşa cum spunea Beaumarchais, "Nu e necesar să înţelegi lucrurile pentru a discuta despre ele".

Întrebare: *«"Minimum" este o publicaţie care de la început a apărat valorile occidentale, demonstrând că iubeşte cultura şi civilizaţia înaintată a Americii şi Europei de Vest. Nu sunteţi de părere că, atacând cu violenţa cu care aţi atacat intervenţia NATO în Iugoslavia, v-aţi situat pe poziţii anti-occidentale?»*

(Ec. Hariton Zeltzer,
Ramat Hasharon)

Răspuns: Nu… A iubi o persoană, un partid, o ţară (inclusiv ţara ta) nu înseamnă a închide ochii atunci când obiectul amorului tău calcă greşit. Eu sunt, să zicem, partizan vechi şi fanatic al echipei de fotbal Macabi Haifa, Băieţii joacă în finala Cupei, este minutul 90 şi, la scorul de 1-0 pentru adversar, *ai noştri* primesc un 11 metri. Dacă înscriem (*trebuie* să înscriem), egalăm, intrăm în prelungiri şi avem o şansă să câştigăm. Centrul înaintaş, un jucător pe care eu îl ador (am venit în tribună cu un tricou purtând numele lui), îşi potriveşte balonul, se uită ironic la portar, apoi, făcând o mişcare aiurea, pe care n-o înţelege nimeni, trimite mingea cu putere, de parcă ar fi beat, în tribuna a doua. Arbitrul fluieră sfârşitul meciului, adversarii lui Macabi sar în sus de bucurie, iar noi, suporterii, încremeniţi, pornim să fluierăm, îl tratăm pe centrul înaintaş cu huo!, ba chiar unii dintre noi izbucnesc în lacrimi de furie. În clipele acestea, cineva, aflat în spate, se-apleacă peste umărul meu, susurându-mi insinuant la ureche: păi, parcă ţineai cu Macabi Haifa… acum văd că-i huiduieşti… Atunci, eu mă răsucesc în călcâie şi fie că-i arunc câteva vorbe nepublicabile, fie că îi scap un uppercut în bărbie…

●

"Minciunile lui Netaniahu – a declarat recent Yasser Arafat – erau mult mai inteligente decât cele ale lui Barak".

Vedeţi? V-am spus eu să-l votaţi în alegeri pe Bibi!

P. S. Invitaţia noastră adresată cititorilor de a găsi expresii curente, unde cuvintele "moarte", "mort", "morţi" pot fi înlocuite cu celebra invenţie a celor de la NATO, cunoscută pe întreg mapamondul sub numele de "pagubă colaterală" – a avut ecou şi în zilele fierbinţi din vară. Iată câte ceva din contribuţia d-lui Ilie Dorobanţu, din Natzeret Illit:

- *"Deşteaptă-te, române/ din somnul cel de pagubă colaterală";*
- *"Viaţă-n libertate/ ori pagubă colaterală cerem toţi";*
- *"Nu vă urez viaţă, căpitanii mei, / Dimpotrivă, pagubă colaterală, iată ce vă cer";*
- .*"Paguba colaterală-i dulce dacă ţara/ ne va-ncununa cu flori";*
- *"Când patria ne cheamă sub drapel/ datori sunt toţi copiii ei s-alerge/ să-l apere, să păgubească colateral pentru el, pentru el".*

Pix

L I M

REŢEAUA MAGAZINELOR DE CARTE ROMÂNEASCĂ

Ultimele noutăţi la LIM

AFULA: Kikar Atzmaut 7 (În pasajul Ophir Center)
TEL.: 06-6596014
ASHDOD: Merkaz Mishari Daled, magazin nr. 33 Haim Schapira
Tel.: 08-8665388
BAT YAM: Str. Balfour 60. Tel.: 03-6592484
BEER-SHEVA: Str. Histadrut 56. Tel.: 07-6236738
HAIFA: Str. Herzl 61 (Kikar Talpiot). Tel.: 04-8671292
IERUSALIM: Str. Yaffo 63 (în pasaj). Tel.: 02-6250612
IERUSALIM: Str. Yaffo 150. Tel.: 02-5002016
KFAR-SABA: Str. Weizman 92 (în pasaj). Tel.: 09-7658118
NATANIA: Str. Smilanski 10 (în pasaj). Tel.: 09-8615860
PETAH-TIKVA: Str. Montefiori 17. Tel.: o3-9312777
PETAH-TIKVA: Str. Pinsker 9. Tel.: 03-9040225
RISHON LE ZION: Str. Rotschild 9. Tel.: 03-9698724
RISHON LE ZION: Str. Herzl 47. Tel.: 03-9671807
TEL AVIV: Str. Solomon 20 (vechea Tahana Merkazit).
Tel.: 03-6873606
TEL AVIV: Str. Allenby 48. Tel.: 03-5175877
TEL AVIV: Staţia nouă de autobuze, et. 3, magazinul nr.3243
(sub Mac Donald). Tel.: 03-6877949

CASETE AUDIO cu:

Poveşti pentru copii
Muzică uşoară şi populară românească

Shana Tova!

ITZHAK ARTZI

carnet

Shimon Peres, ghidul lui Herzl în Israel

Închipuiţi-vă că 95 de ani după moartea sa, Theodor Herzl vine în vizită în Israel. El, care a scris nu numai cartea ideologică a sionismului, "Statul Iudeu" (Judenstaat), ci şi romanul utopic "Ţara veche-nouă" (Altneuland), în care a descris, pe baza imaginaţiei sale, cum va arăta statul evreiesc. Aşadar, Herzl vine să vadă care e realitatea în comparaţie cu utopia. El are nevoie de un ghid. Şimon Peres se oferă să-l însoţească.

Însemnările acestui tur imaginar sunt cuprinse în cartea "Şimon Peres cu Herzl în ţara nouă", recent tradusă în ebraică din franceză.

În introducerea sa, Peres povesteşte ce l-a determinat să scrie această carte neobişnuită.

În 1975, vizitând oficial Statele Unite în calitatea sa de ministru al apărării, urma să se întâlnească cu omologul său american, Secretarul de Stat pentru Apărare, evreul James Schlessinger. La un moment dat, acesta şi-a exprimat dorinţa de a rămâne singur cu Peres.

După ce asistenţii au părăsit camera, Schlessinger i-a explicat lui Peres: "Am cerut să rămânem singuri ca să primesc de la dumneata răspunsul la o problemă ce mă preocupă".

Peres era în tensiune. Va fi pregătit pentru a răspunde?

"Vreau un răspuns sincer la întrebarea mea", a continuat Schlessinger. "A avut dreptate Theodor Herzl preconizând crearea statului evreu?"

Evident că Peres i-a răspuns afirmativ. Nu i-a fost greu să documenteze răspunsul. Atunci s-a gândit cum ar fi dacă l-ar invita pe Schlessinger în Israel şi, paralel, l-ar invita şi pe Herzl, ca el să-i răspundă personal.

La împlinirea a 100 de ani de la primul Congres Sionist, Şimon Peres a hotărât să descrie vizita imaginară a lui Herzl în "Altneuland".

"Ţara veche-nouă" e şi ea o carte care s-a născut în condiţii speciale. În 1895, cu doi ani înaintea primului Congres Sionist, Herzl se străduia să fie primit de cancelarul german Otto von Bismark, supranumit "cancelarul de fier", pentru a-i face o expunere despre problema evreiască.

Ca să preîntâmpine un refuz, Herzl a scris romanul utopic "Altneuland". În această carte el prezenta cititorului cum ar putea arăta statul iudeu peste 30 de ani. Cartea e presărată cu observaţii programatice, ideologice.

Vizitând locurile pe care le-a visat Herzl, Peres îi prezintă situaţia de azi.

Cartea lui Peres e apologetică. Ea descrie sionismul ca o istorie a unui mare succes.

Să luăm exemplul vizitei la Ierusalim. În 1898 Ierusalimul l-a dezamăgit adânc pe Herzl: murdărie, neglijenţă, sărăcie. În Ierusalimul de azi îi lipseşte lui Herzl "Palatul Păcii", care să fie emblema Ierusalimului ca oraş al păcii şi al convieţuirii între cele trei religii monoteiste: iudaismul, creştinismul şi Islamul.

Herzl a fost un adversar înverşunat al clericalismului. Iar ultrareligioşii l-au combătut pe Herzl. Ei au văzut în teoria sionistă o erezie, o negare a mântuirii prin venirea lui Mesia. Herzl trebuia să vadă cum se manifestă neo-clericalismul în viaţa noului stat.

Ori, pretutindeni unde ajunge cuplul Herzl-Peres, totul e perfect. Realitatea întrece fantezia. Vedem numai lumini. Aproape că nu vedem umbre. Multe din visurile lui Herzl au devenit realităţi. "Ca să fii sionist nu trebuie să fii neapărat nebun. Dar puţină nebunie nu strică", a declarat cândva Haim Weizman, primul preşedinte al Statului Israel.

"Weizman a avut dreptate", se gândeşte Herzl când vede în Neghev, dar şi în alte părţi ale ţării, cum deşertul înfloreşte. Trebuie să fii nebun pentru a îndrăzni să faci agricultură în Neghev. Trebuie să fii nebun pentru a dezvolta în acest colţ de lume un centru mondial de high-tech.

Lista nebuniilor e lungă. Străbătând ţara în lung şi în lat, de la Metula până la Eilat, Herzl vede "pe teren" puterea creatoare a nebuniei sioniste.

La încheierea vizitei, în avionul care decolează de pe aeroportul Ben Gurion, Herzl vede din aer, pe Har Herzl, mormântul său, înconjurat de mii de morminte de tineri soldaţi care şi-au găsit acolo odihna de veci. Ei au plătit cu viaţa lor ca visul şi utopia lui Herzl să devină realitate. La vederea acestei priveliştí ochii lui Herzl se îneacă în lacrimi.

Herzl pleacă mulţumit. El a văzut câtă dreptate a avut scriind motto-ul cărţii sale: "Dacă veţi voi, nu va fi poveste".

Evreii au voit şi povestea a devenit realitate.

În prezenţa unui numeros public de rude şi prieteni a avut loc nunta lui **Valentin Osman,** inginer electronist, cu **Isabela Boyarski,** profesoară de matematică la Ramat Aviv.

Ing. Valentin Osman este nepotul d-nei Roberta şi al d-lui Gaston Marin, fost vice prim ministru al României.

Părinţii lui Valentin sunt ing. Radu Osman, de la Hevrat Hashmal, şi Jackie Osman, responsabilă pentru înnoiri în metodologie şi aparatură la Kupat Holim Clalit.

Mazal tov tinerei perechi
şi familiei!

I. A.

Ne place...
...Nu ne place

Ne place că...

...după ce-am scăpat (greu, greu de tot) de campania electorală, am scăpat (tot greu, greu de tot) de nesfârşitele discuţii privind formarea şi lărgirea guvernului Barak şi că, în sfârşit, putem să răsuflăm uşuraţi şi să ne gândim la viitoarele alegeri.

Nu ne place că...

...şeful unui comisariat de poliţie din München, care venise la serviciu numai în slip şi tricou (omul făcea jogging de-acasă până la birou), a fost dat în judecată pentru aceasta şi condamnat de tribunal la o amendă de 50.000 de euro.

Ne place că...

...în ziarul franţuzesc "Le Canard Enchaîné" am întâlnit următorul titlu à propos de nebunia mondială provocată de cei-i ce-au vârât în cap oamenilor ideea că Nostradamus ar fi prevăzut sfârşitul lumii pentru luna august 1999: "Nostradamusant".

Ne place că...

...aşa cum aflăm din săptămânalul "Dilema", la Bucureşti au apărut nişte afişe mici pe care stă scris: "Cine suntem?" şi "De unde venim?". Ne place această idee atât de mult încât credem că asemenea afişe ar trebui răspândite şi pe la noi.

Nu ne place că...

...generalul Helmut Willmann, comandantul armatei germane şi şeful suprem al militarilor germani din Kosovo, Iugoslavia, are în biroul său, pe perete, nu numai portretul lui Frederic cel Mare (ceea ce este OK din punctul nostru de vedere), dar şi pe acela al feldmareşalului Erwin Rommel (ceea ce este mai puţin OK din punctul nostru de vedere, dacă ţinem seama că talentatul militar fusese, în 1930, comandantul batalionului de gardă al lui Hitler şi apoi, conducătorul forţelor nemţeşti din Africa de Nord, al căror scop strategic era să cucerească Egiptul şi, de-acolo, să ajungă în Eretz Israel pentru a trece prin foc şi sabie populaţia evreiască de la Ierusalim, Haifa şi Tel Aviv).

Ne place că...

...Idi Amin Dada, fostul dictator al Ugandei, cetăţeanul care a ordonat între 1971-1979 asasinarea a peste 500.000 de persoane şi trăieşte acum în Arabia Saudită, a scos un disc de muzică *rap* (adică vorbită, nu cântată), intitulat "Crima plătită".

Nu ne place că...

...numita Oshrat Kotler, de la Canalul 2 al televiziunii, este atât de cu nasul sus, arogantă şi obraznică atunci când intervievează diferiţi lideri politici încât, în loc să pună întrebări musafirilor şi să-i lase să răspundă, aşa cum se cuvine, îi întrerupe în mijlocul frazei şi îi contrazice, repezindu-se cu o strâmbătură ironică să zică ce părere are dânsa despre problemele în discuţie.

Ne place că...

...în Statele Unite a apărut, sub semnătura lui M. J. Loheed, Matt Patterson şi Eddie Schmidt, o carte intitulată "Ghid scurt despre cum să strângi pumnul".

Nu ne place că...

...în "Săptămâna cărţii", organizată vara asta în Israel, ca şi la Târgul Internaţional de Carte, de la Ierusalim, nu s-a putut găsi, nici să tragi cu tunul, nici o carte scoasă de scriitorii de limbă română de la noi.

Ne place că...

...organizatorii conferinţei G 8 de la Köln, Germania, au distribuit gratuit celor peste 5.000 de ziarişti şi ziariste prezente la acest eveniment câte-o mică trusă conţinând o bluză (T-shirt), o casetă video despre catedrala din Köln, precum şi un pachet de prezervative Durex.

Nu ne place că...

...d. Ion Raţiu, patronul ziarului bucureştean "Cotidianul", vicepreşedinte al Partidului Naţional-Ţărănesc, Creştin şi Democrat, l-a scos din postul de director pe ziaristul Ion Cristoiu, pe motiv că acesta s-a ridicat în editorialele sale împotriva războiului declanşat de NATO împotriva Iugoslaviei. Nu ne place, de asemenea, că hotărârea cu pricina a luat-o tocmai cineva care-a trăit cincizeci de ani în democrata Anglie.

HITACHDUT OLEI ROMANIA
CARMIEL

FELICITĂ PE ISRAELIENII ORIGINARI DIN ROMÂNIA,
CU OCAZIA ANULUI NOU 5760 – URÂNDU-LE
SĂNĂTATE ŞI SUCCES ÎN TOATE DOMENIILE.
ÎNTREGULUI POPOR ISRAEL
UN AN NOU FERICIT!

שנה טובה ומבורכת!

Preşedinte
MOSHE FLITMANN

Ne place că...

...anul viitor, de la 1 iunie până la 17 iulie, un tren special va transporta, de la Lisabona la Berlin, câteva zeci de scriitori pe un traseu ce include 21 de oraşe. "Trenul literaturii Europa 2000", aşa cum se numeşte ideea (o idee de zile mari, trebuie să recunoaştem!) va traversa Portugalia, Spania, Franţa, Belgia, Germania, Lituania, Letonia, Estonia, Rusia, Belarus şi Polonia, refăcând traseul de 7.000 km. parcurs pe vremuri de trenul de lux "Nord-Sud Expres". La opriri, în toate capitalele respective, scriitorii (între care şi trei din România) vor avea întâlniri cu confraţii de prin părţile locului, vor citi din operele lor etc. etc.

Ne place că...

...Rudich Feldman, care a găsit un plic cu 6.000 de dolari în timp ce curăţa avionul El-Al de la New York ce tocmai aterizase la Ben Gurion, a predat numaidecât plicul la postul de poliţie de la aeroport.

Nu ne place (în schimb) că...

...sus-amintitul a fost lăsat în libertate, cu toate că, aşa cum ne dăm cu toţii seama, Feldman acesta este totalmente anormal.

Ne place că...

...prin târg circulă un banc, luat după un desen umoristic din "Jerusalem Post", care sună cam aşa: – Dalia Itzik, din Partidul Muncii, consideră că ar fi meritat mai mult decât Ministerul Mediului. – Da? Iar Mediul nostru consideră că ar fi meritat mai mult decât o Dalia Itzik.

Nu ne place că...

...Andrew Morton (47), numit mai deunăzi "Poet Laureat al Marii Britanii" (un titlu pe viaţă, acordat potrivit tradiţiei de Coroana engleză), va primi până la sfârşitul vieţii suma de numai 100 de lire sterline (circa 160 de dolari) pe an (plus o ladă cu vin); retribuţia aceasta, care astăzi nu înseamnă nimic (mai mult valorează sticlele cu vin) a fost fixată în anul 1692, rămânând de-atunci neschimbată.

Sha(s)ntaj

Ne place că...

...turnătoarea insalubră Linda Tripp va fi anchetată, aşa cum aflăm din ziarul "Baltimore Sun", pentru că a înregistrat-o ticălos şi ilegal (cu ajutorul unui casetofon legat de piciorul stâng) pe *prietena* sa Monica Lewinsky. Ne place că, într-un sfârşit şi după atâta amar de vreme, s-a găsit un tribunal american care să spună că, orişicât, parcă nu e în regulă ca în patria drepturilor omului să te ocupi cu asemenea treburi.

Nu ne place că...

...d-na Naomi Stuchiner, preşedinta lui "Beit Issie Schapiro" din Raanana, institut medical ce se ocupă cu îngrijirea persoanelor handicapate, obişnuieşte ca, ori de câte ori călătoreşte cu treburi prin America, să zboare, pe banii instituţiei, cu Business Class, unde biletul costă de trei ori cât acela cu care umblăm noi, când umblăm, cu clasa turistică.

Ne place că...

...d-na Concepción Fernandez, din Argentina, analfabetă, în vârstă de 110 ani, a început să ia lecţii de scris şi citit în cadrul unui program de alfabetizare organizat în provincia sa, Chaco.

Nu ne place că...

...150 de delegaţi dintre cei 300 care au participat la congresul organizaţiei maghiare din România, UDMR, au trimis preşedintelui Clinton, în zilele de foc din Iugoslavia, un mesaj atrăgându-i atenţia că românii practică "purificarea etnică" în Transilvania şi că – nu-i aşa? – America ar trebui să facă ceva (adică să bombardeze vreo cinci-şase spitale din Tg. Mureş şi Bucureşti).

Nu ne place că...

...delegaţii de la "Convenţia Baptiştilor din Sud", din SUA, au cerut administraţiei de la Washington să anuleze numirea lui James Hormel ca ambasador în Luxemburg, pe motiv că diplomatul (fost decan al facultăţii de Drept din Chicago) este homosexual.

Ne place că...

Balotă

...cunoscutul critic şi istoric literar român Nicolae Balotă – una din personalităţile "de vârf" ale culturii române de astăzi – învaţă în fiecare dimineaţă, vreme de un ceas şi de unul singur, limba ebraică, în scopul de a ajunge să citească Tanahul în original.

Nu ne place că...

...la un spectacol cu piesa "A fi sau a nu fi", prezentat de Teatrul din Haifa, în turneu, la Pardes Hana, un cetăţean s-a repezit pe scenă urlând: "Individul care mi-a blocat camionul cu maşina Peugeot să vină să o scoată numaidecât, că altfel i-o fac ţăndări!".

Ne place (în schimb) că...

...închipuindu-şi că apariţia intempestivă a şoferului pe scenă face parte din spectacol, publicul a aplaudat furtunos.

Nu ne place (în aceeaşi ordine de idei) că...

...actorii noştri (aşa cum i s-a întâmplat şi Lyei König) sunt siliţi, tot mai adesea, să se oprească în mijlocul monologului pentru a ruga pe vreun nesimţit sau vreo nesimţită din sală să-şi închidă telefonul celular care tocmai pornise a suna.

Ne place că...

…americanul Dale Chihuly, cel mai de seamă sculptor în sticlă al momentului, a ales pentru noua sa expoziţie în aer liber drept gazdă, dintre toate marile oraşe ale lumii, Ierusalimul, capitala aceea pe care fel de fel de cancelarii diplomatice din occident o tot înlocuiesc, din *greşeală*, în comunicate, cu Tel-Avivul; ne place că piesele lui Chihuly, răspândite cu schepsis prin tot oraşul, au succes mare, atrăgând ca un magnet turiştii de pe toate continentele.

Nu ne place că...

…cele 180003851 de organizaţii şi asociaţii şi comitete ale evreilor americai, cu preşedinţi în smoking şi banchetele de rigoare, n-au fost în stare să împiedice pătrunderea neo-naziştilor pe Internet (unde "Protocoalele Înţelepţilor Sionului" se lăfăie din plin), nici atentatele contra sinagogilor şi a centrelor evreieşti din State, dovedindu-ne că, la o adică, şefii respectivi sunt nişte că-că-nari.

Ne place că...

…tânăra creatoare de modă Miriam Rigo, din Madrid, a prezentat zilele trecute o fustă alcătuită numai din cravate, şi alta, numai din mănuşi.

Nu ne place că...

…ori de câte ori se întâlnesc doi politicieni, inclusiv de mâna a paişpea, ca să discute diferite mişculaţii la zi, ei se simt obligaţi să procedeze ca şefii de state, adică să-şi strângă mâinile solemn şi lung, în faţa aparatelor de luat vederi ale nepricopsiţilor de la televiziune.

Nu ne place că...

…patriarhul rus Alexei al II-lea, aflat în vizită de lucru în regiunea Tula, a refuzat să viziteze casa-muzeu Lev Tolstoi, pe motiv că celebrul scriitor fusese condamnat în anul 1901, de Biserica Ortodoxă, pentru scrierile sale… neortodoxe.

Ne place că...

…noul prim ministru nepalez, Krishna Prasad Bhattarai, nu a putut să voteze la ultimele alegeri din cauză că îşi uitase acasă buletinul de identitate, iar membrii comisiei electorale nu l-au lăsat să introducă în urnă buletinul de vot.

Nu ne place că...

…potrivit unui sondaj Gallup, 40% dintre israelieni cred în existenţa fiinţelor extraterestre; ne place în schimb că, totuşi, stăm mai bine decât americanii, care, ei, cred în proporţie de 70% în sus-pomenitele făpturi.

Cu prilejul Anului Nou 5760

BRUNO LANDSBERG

felicită clienţii firmei

SANO

şi le urează

Hag Sameah şi Shana Tova!

De asemeni întregului popor israelian

Un an bun, cu pace şi bunăstare!

EFRAIM KISHON

A.B.C.-ul Veseliei (sau umorului)

Iubirea de Patrie

Israelienii iubesc Israelul cu toate defectele lui, aşa cum Canadienii iubesc Canada, Portughezii Portugalia şi Englezii Franţa.

Poporul Cărţii

Israelienii sunt cunoscuţi ca un popor al Cărţii pentru că-şi tratează cu multă grijă cărţile şi în majoritatea cazurilor nici nu le taie paginile.

Măsuri preventive

Multe nefericiri familiale ar putea fi evitate dacă divorţul ar fi posibil chiar înainte de căsătorie.

Livrare de arme

După războiul de şase zile, în vizită la Moscova, Nasser – aşa cum susţine o sursă sigură – îi prezentă gazdei sale de atunci, Kosâghin, o listă foarte amănunţită de avioane, tancuri, tunuri, etc., necesare la ora aceea Egiptului. Kosâghin citi lista cu multă atenţie, apoi întrebă: "Şi ce le mai trebuie în plus Israelienilor?"

Marfa de import

Noi cei din Israel avem o predilecţie categorică pentru mărfurile străine, şi aceasta din două motive: în primul rând respectul pentru tot ce este străin constituie încă o parte din moştenirea noastră în urma presiunii de veacuri asupra vieţii din Diaspora. Şi în al doilea rând, produsele străine sunt mai bune.

Între clima, poziţia geografică a unei ţări şi ordinea ce domneşte sau nu domneşte în ea există o interdependenţă directă: această constatare este o evidenţă regretabilă dar de netăgăduit.

Cu cât regiunea este mai nordică şi clima mai rece, cu atât există mai multe şanse ca trenurile şi avioanele să circule punctual, ca Poşta să funcţioneze normal şi ca muncitorii să muncească.

Israelul, după cum se ştie, este o ţară sudică cu climă subtropicală.

Vis Sionist

Cel mai frumos lucru din lume este să trăieşti în Israel. Dar şi mai frumos este să te îndrăgosteşti la Tel Aviv de o israeliancă, să te însori cu ea, şi să trăieşti cu ea într-o adevărată atmosferă israeliană la Sidney.

Minune

Dacă ministrul de finanţe al unei ţări oarecari anunţă într-o şedinţă de cabinet: "Domnilor, numai o minune ne mai poate salva", asta înseamnă că respectiva conducere sau poate chiar toată ţara se află în pragul unei catastrofe.

În Israel nu înseamnă altceva decât că – în următoarele 3-4 zile – respectiva minune se va întâmpla.

Spiritul vremii

Personalităţile importante cunosc azi numai oameni de care au nevoie. Pe cei de care ar avea nevoie sau care le-ar fi folositori, nu-i cunosc.

Central

Israelul este astfel aşezat pe malul Mării Mediterane încât din fiecare punct situat în interiorul ţării poţi ajunge într-o jumătate de oră fie în mare, fie într-un prizonierat arab.

Abstract

Fragment dintr-o cronică plastică: "Înfricoşătoarea geneză a unei lumi noi ne sare în ochi, cu acordurile sălbatice ale unei existenţe primitive şi cu media unor vremuri în care graniţele dintre vii şi morţi se prăbuşesc în adâncuri, – şi toate acestea în umbra arcului gotic ce se exprimă aici într-un vârf specific stilului cinquecento, înlănţuit armonic printr-o mistică şi străveche artă a Ironiei, ce se îmbină cu un puternic curent de antic şi modern, tragedie şi libido, ca şi cu un anumit grad de monstruozitate."

Pictura (pe care o analizează cronica de mai sus): o pată galbenă în dreapta sus pe fond alb.

Aparenţa vârstei

Acum câteva săptămâni m-a impresionat până la lacrimi o femeie în autobuz, fanată, cu faţa urâtă, cutată şi ridată la maximum. Şedea dărâmată cu sacoşa între genunchii numai oase. A fost un adevărat şoc pentru mine să realizez subit că acestei apariţii de coşmar i-am făcut curte cândva în tinereţea mea. "Biată făptură" am gândit în sinea mea. Şi în timp ce mă copleşeau valuri fierbinţi de milă, această cândva atât de atrăgătoare fată se ridică şi-mi oferi locul ei.

Teama de muncă

Locuitorii Israelului au o manie comună specifică: vor neapărat să clădească ţara. Dar pentru că evreii sunt cunoscuţi ca un neam ce se teme de muncă, ei construiesc – de pildă – o casă completă în trei zile ca să poată lenevi apoi tot restul săptămânii.

Războiul atomic

Adevărul este că nu ne temem deloc de războiul atomic. Ţara noastră e prea mică pentru el. O bombă atomică aruncată asupra Tel-Aviv-ului ar distruge şi Cairo şi Damascul, de aceea nu va fi nici o dată lansată.

În româneşte de
CLAUDIA ROSENSTREICH

G. IOSUB

Am ajuns regizor de film din cauza lui Mircea Săucan

De vorbă cu regizorul Zoltan Terner

- **La Simeria, pe strada Parfumului, cucoanele stăteau la fereastră şi se uitau la trecători**
- **Mama scria poezii, iar tata era mare amator de cântece hasidice şi anecdote**
- **Stăteam prost cu limba ebraică, dar un student de-al meu mi-a declarat: "Zoltan, eşti beseder!"**

Pe regizorul de film Zoltan Terner l-am cunoscut încă în România, unde era renumit pentru documentarele sale pe teme ştiinţifice, din care unele au şi primit premii în ţară şi străinătate. Ne întâlneam fie la ACIN (Asociaţia cineaştilor) pentru a viziona filme străine care, în epoca ceauşistă, nu se dădeau nici pe micile ecrane, nici pe cele mari, fie la Federaţia Comunităţilor evreieşti, unde făceam ambii parte din grupul de conferenţiari.

Ne-am reîntâlnit în Israel, unde Z. Terner a făcut carieră la TV. Ultimul său film l-a făcut anul acesta, însoţindu-l pe scriitorul Aharon Appelfeld în periplul acestuia prin Bucovina (unde s-a născut) şi în Transnistria (unde, copil fiind, a cunoscut chinurile deportării). Emisiunea a avut un asemenea succes încât a fost difuzată de câteva ori de televiziunea israeliană. Este cel de-al treilea film despre calvarul evreilor deportaţi în Transnistria. De remarcat că primul film pe această temă a obţinut medalia de argint la Festivalul filmelor documentare şi emisiuni TV, unde a avut de înfruntat concurenţa a 2.300 de pelicule, produse în zeci de ţări.

În dorinţa de a cunoaşte mai mult despre viaţa şi activitatea regizorului m-am deplasat la locuinţa sa din Tel Aviv.

G. Iosub: S-o luăm cu începutul: când şi unde v-aţi născut?

Z. Terner: M-am născut în 1932 la Simeria. Nod de cale ferată în judeţul Hunedoara, înfiinţat ca o colonie feroviară, a devenit apoi un orăşel tipic austro-ungar, cu o populaţie muncitorească formată din români şi unguri proveniţi din satele dimprejur. Mai erau apoi micii burghezi de provincie: farmacistul, măcelarul, notarul, croitorii, frizerii, dirigintele poştei, funcţionarii primăriei. Pe strada Parfumului cucoanele stăteau la fereastră şi se uitau la trecători. Domni cu baston şi ceas de buzunar cu lanţ îşi salutau scoţându-şi pălăria cu un gest larg. În piaţeta oraşului sau în parc, la ocazii, cânta fanfara "cheferiştilor".

G. I.: Ce ne puteţi spune despre părinţii dv.?

Z. T.: Mama mea era fiică de haham, dar emancipată; avea bacalaureatul. Pe vremea aceea se chema că eşti şcolit. În tinereţe a fost funcţionară, apoi s-a dedicat gospodăriei, celor doi copii, dintre care eu eram mezinul, din a doua căsătorie a ei. Primul soţ i-a murit. Era înnebunită după teatru, muzică, operetă şi nu pierdea nici un turneu. Mi-o amintesc citind. Lam-

H.O.R.

ASOCIAŢIA ORIGINARILOR DIN ROMÂNIA

Beer Sheva şi Neghev

Cu prilejul anului nou 5760 îi felicită pe israelienii originari din România, urându-le sănătate şi prosperitate.

De asemeni, tuturor evreilor din Diaspora!

Urăm întregului popor israelian un an mai bun, un an de pace şi bunăstare.

שנה טובה!

גמר חתימה טובה!

Preşedinte

Prof. NATHAN COHEN

pa de pe noptiera ei se stingea uneori abia spre dimineaţă. Devora romanele... Dumas, Balzac, Maupassant, Jokai. Pe la 7-8 ani m-am apucat să le citesc şi eu. Mama, mai ales în juneţile ei, mai şi scria. După ce s-a stins din viaţă am găsit printre lucruri câteva caiete cu poezii de-ale ei, caligrafiate cu cerneală violetă, cu adaos de înflorituri.

Tata era complet diferit. Cărăuş. Ţinea cai şi căruţă. Toată copilăria mea, în grajdul din curte erau cai. Un timp şi o vacă. Tata era un fel de Tevie-lăptarul. Un om vesel şi mare amator de glume şi anecdote. Cunoscut în toată Simeria pentru verva şi priceperea de a povesti. Nu numai anecdote. Şi istorii din copilăria şi tinereţea lui, de pe când era băiat de prăvălie la Budapesta. Îl ascultam cu gura căscată... A fost prima mea şcoală de actorie. Umbla cu căruţa pe la târguri şi iarmaroace, transportând mărfuri ale diferiţilor negustori. Uneori mă lua cu el. Ne întorceam spre casă cu căruţa goală, de la Haţeg sau de la Orăştie, seara târziu, uneori noaptea, eu culcat în căruţă cu spatele în fân, holbându-mă la stele, iar taică-meu îngânând cântece hasidice, căci era originar din Maramureş. Când avea chef, îmi povestea pe drum istorii hasidice sau altele din folclorul local.

G. I.: De unde v-a venit ideea de a deveni cineast?

Z. T.: La liceul din Deva, înainte de bacalaureat, apucasem, cu câţiva colegi, să mă pregătesc pentru admiterea la medicină. Vreo doi ani am tras tare... Eram deja destul de bine pregătiţi pentru examen, stabilisem şi data plecării la Cluj. Exact în acele zile, însă, a survenit ceva care mi-a schimbat radical cursul vieţii. A venit de la Bucureşti o comisie de selecţionare de candidaţi pentru Institutul de Artă Cinematografică. Pusesem în scenă, ca amator, câteva spectacole la liceul din Deva care au făcut niscai valuri. Printre ele, n-ai să crezi, "D-ale carnavalului", "Năpasta" (nici mai mult nici mai puţin!) şi altele, printre care şi un spectacol de varietăţi. Cineva m-a "turnat" la cei din comisie şi mă trezesc chemat în faţa examinatorilor de la Bucureşti... Ştiind că n-am nimic de pierdut, mă prezint sigur pe mine şi, plin de aplomb, povestesc filme imaginare, joc scene inventate ad-hoc, recit din memorie versuri de Eminescu, Coşbuc, Minulescu. Într-un cuvânt fac pe nebunul. Cel care părea şeful comisiei, un bărbat pe atunci subţirel, cu o uşoară chelie (mai târziu aveam să aflu că se numea Mircea Săucan), îmi spune cu accent ardelenesc: "La toamnă să te prezinţi neapărat la examen. Eşti bun pentru noi. Vii la Bucureşti, îţi dăm cămin, cantină, tot. Ai şi cursuri de pregătire. Ne–am înţeles? Să nu care cumva să nu vii!" Am promis că mă duc. Era în vara anului 1952. Ce era să fac? Am promis. Taică-meu, când a auzit că o virez de la medicină la film, foc s-a făcut. El, care n-a avut mijloace să înveţe, visa ca feciorul lui să devină doctor. Nu "luftmensch"! Ţărahoi! Ardeleneşte, asta vrea să zică golan.

Aşa că mi-am luat rămas bun de la medicină, m-am urcat în personalul de Bucureşti şi m-am făcut "ţărahoi". Adică regizor de film. Datorită lui Mircea Săucan.

G. I.: Ce profesori ai avut la Institut?

Z. T.: Profesori la Institut? Leon Sărăţeanu preda istoria literaturii universale, presărându-şi prelegerile cu calambururi şi vorbe de spirit. Silvia Armaşu preda istoria cinematografiei. Seminariile le făceam cu Catrinel Oproiu, de care eram cu toţii îndrăgostiţi. Constantin Chiriţă mi-a fost profesor de literatură română. Aurel Samson preda operatoria, iar Marcel Breazu estetica. La regie îl aveam profesor pe Mircea Weiser.

G. I.: După absolvire aţi lucrat la studioul de filme documentare "Sahia". Ce făceaţi?

Z. T.: La "Sahia", din oroarea de a mă înhăma la corul propagandei politice, m-am refugiat la sectorul de filme de ştiinţă popularizată. Îmi şi plăcea. Mă atrăgeau tainele fizicii, ale astronomiei, ale biologiei. Am realizat peste o sută de filme. Printre ele un mini-serial despre funcţionarea creierului, un altul despre teoria relativităţii, filme despre mituri, structura universului, despre artă.

G. I.: Cunosc şi faptul că unele dintre aceste filme au fost distinse cu premii atât în România cât şi peste hotare. Aţi activat şi la Federaţia Comunităţilor Evreieşti. Ce teme aţi abordat la conferinţele din Popa Soare?

Z. T.: Majoritatea temelor s-au referit la contribuţia evreilor la istoria culturii şi civilizaţiei. Una dintre aceste conferinţe, despre viaţa şi arta lui Chagall, am conceput-o ca pe un mini-spectacol de diapozitive din lucrările lui, împreună cu un colaj de texte autobiografice ale pictorului, la care am adăugat ilustraţie muzicală. La acest spectacol audio-vizual am fost ajutat – ca şi în alte rânduri – de soţia mea.

G. I.: Când aţi venit în Israel şi ce greutăţi aţi avut?

Z. T.: M-am stabilit în Israel în 1987. În decembrie. Cea mai mare greutate o constituia limba ebraică. Prima mea muncă apropiată de preocupările mele a fost la şcoala de teatru şi film "Beit Zwi" din Ramat Gan. Am început să predau istoria artelor. În ebraică! Atâta cât ştiam. Adică puţin. Am venit din România cu un bagaj totalizând sub o sută de cuvinte, la care s-au adăugat cele învăţate la ulpan. A preda în ebraică unor tineri care nu se prea omorau cu politeţea şi cu menajamentele a fost din partea mea mai mult decât un act de curaj. A fost o nesăbuinţă, o nebunie.

●

Iugoslavia?
Ei au destiNATO pieirii.

Înarmat cu un diaproiector sovietic, cu un casetofon şi un plan măreţ pentru lecţia introductivă cu tema "Ce este arta?", am intrat în clasă. Cu mare greutate am putut pătrunde până la catedră, deoarece majoritatea studenţilor erau întinşi pe jos, cu capul pe o geantă sau pe pieptul unei colege. Unii dormeau. Nu mi-a venit altă idee mai bună decât să le adresez, cât am putut de răspicat şi de sonor, un "Bună dimineaţa!", adăugând apoi, tot bubuitor, "Îmi pare bine de cunoştinţă". Intrarea mea în rol de profesor a avut un oarecare efect; cei care dormeau s-au trezit. Mi-am dat seama că nu pot să iau o morgă academică, aşa că am zis în ebraica mea: "Am venit să ne jucăm împreună cu imagini din istoria artei, legându-le de teatru, de film, de rolurile voastre. Vreţi?" Am auzit câteva voci spunând: "De ce nu?"

Am pus în funcţiune diaproiectorul, de care ei s-au mirat foarte tare zicând că e antic, am pus o muzică ritmică la casetofon şi am început să proiectez imagini şocante: suprarealism, artă africană, artă a nebunilor etc. Pe acest fond mă căzneam să-i antrenez la un soi de concurs pe tema "ce este arta?". Unii, nu prea mulţi, s-au angajat în joacă. Alţii îşi cam râdeau de ebraica mea foarte ciudată. "Zoltan, vorbeşti un ivrit nostim", mi-a spus unul. Ebraica mea îi amuza, dar ostilitatea mi s-a părut că se retrage. Câţiva mi-au pus întrebări. Semn bun. Prima recunoaştere a reuşitei mele a venit la vreo trei luni de la faimoasa lecţie de introducere, când un student mi-a declarat: "Zoltan, eşti beseder".

G. I.: Când aţi început să lucraţi la televiziunea israeliană şi ce faceţi acolo?

Z. T.: Am fost primit la Televiziunea educativă la şapte luni de la venirea în ţară, după o confruntare disperată cu ivritul. Învăţam zi şi noapte. Prima mea emisiune serioasă a fost un serial despre istoria evreilor în epoca modernă, "Încotro, evrei, încotro?". Am realizat 11 episoade a câte o jumătate de oră. Folosindu-mă de această ocazie am scos în evidenţă rolul evreimii din România la primul congres sionist şi la întemeierea primelor aşezări în Eretz Israel.

G. I.: La ce film lucraţi acum?

Z. T.: Am început, de curând, împreună cu colegul şi prietenul meu Marcu Simionovici, montajul şi finisajul unui nou film din materialul tras anul trecut în Ucraina, pe locurile fostelor lagăre ale Transnistriei. Filmul se va chema probabil "Straturile memoriei" şi va fi un fel de poem tragic. El va evoca târguşorul evreiesc, cel sovietic şi rămăşiţele acestuia, ca şi situaţia evreilor încă existenţi acolo, care nu s-au putut hotărî dacă să rămână sau să plece şi nu ştiu încotro s-o ia... America, Germania, Israel?

G. I.: Am fost plăcut surprins când am citit recent în presa de limbă română din Israel poezii şi proză semnate Zoltan Terner. Este o preocupare nouă?

Z. T.: Da şi nu. N-am publicat până acum, dar e o preocupare veche. Am venit din România cu peste treizeci de caiete în care am notat, în decursul anilor, poezii, eseuri, proză; chiar şi un jurnal ţinut în anii ceauşişti cei mai sinistri, pagini care – dacă ar fi fost descoperite – mi-ar fi asigurat în mod cert nişte ani mulţi de puşcărie. Am luat în serios această activitate şi lucrez la un roman şi în paralel la o piesă de teatru inspirată din copilăria mea la Simeria, intitulată "Trenurile vieţii noastre".

G. I.: În încheiere spuneţi-ne câteva cuvinte despre familia dv.

Z. T.: Soţia, ziaristă de profesie, venită în Israel a găsit presa de limbă română supraaglomerată. A fost deci nevoită să se reprofileze. Lucrează la o casă de bătrâni ca asistentă. Principala ei funcţie a fost însă aceea de a-mi susţine moralul în aceşti ani grei ai adaptării la noua viaţă în Israel. Simt datoria să spun că mi-a fost un sprijin de nădejde, mai ales în clipele de disperare, când eram la un pas de a ceda. Cât despre fiica mea, se simte în Israel ca peştele în apă. Lucrează la un institut de cosmetică de elită, îi place muzica şi chiar mi-a ilustrat unele filme ale mele.

G. I.: Vă mulţumesc.

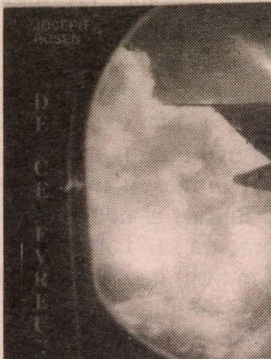

A apărut

DE CE EVREU?

O carte autobiografică descriind motivele ce au determinat trecerea la iudaism a autorului.

Un traseu ce porneşte de la Bucureşti, trecând prin Tel Aviv, Gush Katif (Gaza) şi urcând până la Ierusalim.

Volumul (336 pagini) poate fi procurat trimiţând suma de 50 şekeli la adresa:

IOSEF ROSEN
POB 46018 – IERUSALIM
Pel. 051-630-036

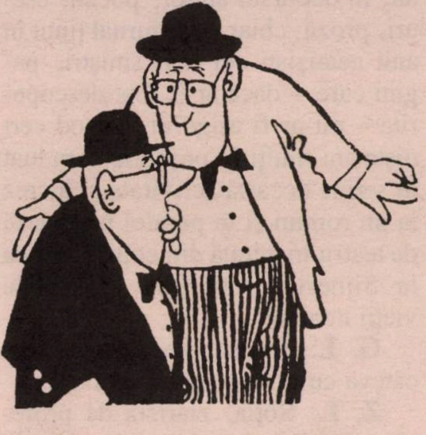

SE ZVONEŞTE CĂ...

...**Marele Rabin dr. Alexandru Şafran** de la Geneva este atât de şocat de manifestările de vanitate exacerbată a şefilor şi şefuleţilor din *trib* încât, în discursul rostit în capitala Franţei cu prilejul primirii "Premiului literar al Consistoriului din Paris", a simţit nevoia (fără să facă nici un fel de... aluzii) să vorbească, neobişnuit de mult şi de apăsat, despre... modestie. "Virtutea cea mai însemnată, aş zice virtutea primordială, ce înglobează toate celelalte virtuţi care caracterizează pe un Ben Torah, "fiul Torei", este *anava,* modestia, umilinţa; *anava gdola mekulam.* Exemplul cel mai bun în această privinţă l-a dat Dumnezeu însuşi: pentru a revela lumii, şi-ndeosebi Israelului, comoara sa, Torah, el a renunţat la munţii înalţi, preferând un munte de înălţime mai mică. Acest munte este Sinaiul. Exemplul divin fu urmat de exemplul uman oferit de Moise, cel ce-a primit Torah pentru a aplica în viaţă învăţăturile ei. Or, virtutea cea mare pe care Torah o revelează cu privire la Moise este *anava,* modestia...". Şi aşa mai departe, făcând ca pe măsură ce vorbitorul explica înţelesurile modestiei, persoanele prezente în sala de la Paris să-şi dea coate, murmurând că Şafran ţine să transmită un mesaj, valabil, fireşte, pentru toţi evreii, dar în mod special pentru ai săi, din lumea evreo-română.

...Cântăreţul de muzică uşoară din Bucureşti, **Dan Bitman,** este şi un bun om de afaceri: el ar fi cumpărat magazinul de rochii de damă instalat în localul Teatrului Ţăndărică, precum şi barul "La burlane", aflat la doi paşi de magazin.

...Sugestia noastră glumeaţă de la rubrica Etc. din numărul trecut, cum că cei ce se ocupă cu cultura la Ambasada Română ar trebui să scoată la lumină revista "Izvoare", lăsată de izbelişte de Asociaţia Scriitorilor, a dat roade. D-na **Andreea Păstârnac,** consilier cultural la Ambasadă, a fost văzută ieşind recent de la tipografia "Dalia" din Tel Aviv (unde se tipăreşte de obicei revista), unde s-ar fi interesat, de curiozitate, cam cât ar costa hârtia şi tiparul pentru un număr din "Izvoare".

...**Colette Avital,** fosta ambasadoare a Israelului în Portugalia şi candidată pe lista Partidului Muncii la ultimele alegeri, are o mătuşă la Berlin, bine cunoscută lumii culturale din Bucureştii anilor '50-'60: aceasta este Irinel Weigl, specialistă în pedagogie, văduva psihologului Egon Weigl (profesor la Universitatea din Bucureşti) şi cumnată cu celebra actriţă Helene Weigl, care-a condus ani de zile teatrul "Deutsche Ensemble".

...**Cunoscutul actor Mircea Albulescu** are o idee originală: el intenţionează să monteze la noi, pe la începutul anului 2000, un spectacol de teatru româno-israelian. Un spectacol unde vor apărea laolaltă actori din România şi din Israel.

MAMAIA מאמאיה

Restaurant
românesc
Grătar – pescărie

Shana Tova!

Aer condiţionat, ambianţă plăcută,
serviciu conştiincios, preţuri moderate.

Deschis zilnic între orele 12-24.

Vă rugăm a rezerva locurile prin tel. 523-7784

Vorbim şi româneşte.

Restaurantul MAMAIA

TEL AVIV, str. Ben Iehuda 192

E.W.T.R.
România
32

HAG SAMEAH!

OFERTĂ SPECIALĂ

E.W.T.R.

Începînd cu 1 SEPTEMBRIE pînă la 11 OCTOMBRIE 1999

CADOUL NOSTRU DE SĂRBĂTORI

O săptămînă de vacanţă în România

555 $

Preţul cuprinde:
- Zbor TEL AVIV - BUCUREŞTI -TEL AVIV cu Tarom sau cu EL-AL
- 2 nopţi Hotel INTERCONTINENTAL - Bucureşti weekend cu mic dejun
- 5 nopţi Hotel SPORT în POIANA BRAŞOV cu demipensiune
- Toate transferurile

Preţul nu cuprinde: 49 $ taxa de înscriere şi 26 $ taxa de aeroport

Adresaţi-vă agentului dvs. preferat

România - ţara vacanţelor prin E.W.T.R.

ETC... ETC...

••• Din buletinul "Bună dimineaţa, Haifa!", scos de confratele Uly Friedberg-Vălureanu (ex-redactor la "România liberă"), aflăm că ai noştri, din trib, începură să se certe şi pe Internet. Astfel (cităm) «Dl. Alfred Schwartz a afirmat, în grupul de discuţii "Romanian" din Internet, că evreii care locuiesc în România nu au demnitate. De ce? Pentru că – susţine el – ei au posibilitatea să plece dintr-o ţară în care există manifestări *anti* şi nu o fac». La aceasta, Uly Vălureanu i-a răspuns aşa: «Dl. Alfred Schwartz domiciliază în Statele Unite. Ţinând seama că şi în SUA sunt manifestări antisemite, atunci de ce, conform logicii sale, nu pleacă şi el din America?». Regretăm că nu cunoaştem replica d-lui A. S. Ba, poate şi a altora. Fiindcă, iată un subiect de polemică adevărată, din care pot ieşi scântei (pe de o parte), dar şi câteva adevăruri mai mult sau mai puţin plăcute despre mentalitatea de Diaspora (pe de altă parte).

••• Se pare că întâlnirile scriitoriceşti de la Neptun, România, au cam decăzut. Motivul: acolo vin fel de fel de veleitari şi jmecheri din străinătate care, având bani de avion plus dolari cu care se dau mari în România, devin majoritari, punând pecetea mediocrităţii lor pe reuniunile organizate, o dată la doi ani, de Uniunea Scriitorilor. Cel puţin aceasta e părerea cunoscutului critic literar N. Prelipceanu. Într–un comentariu pe marginea ultimei adunări de acest fel, el se plânge, în "România liberă", că "departajarea valorilor de nonvalori … la întâlniri de acest tip se face mai greu, nonvalorile şi veleitarii fiind, ca pretutindeni, foarte numeroşi şi foarte activi". În concluzie, Prelipceanu afirmă cam amărât că "punerea alături a lui nimeni de scriitorul adevărat îi dă curaj celui dintâi, cam descurajându-l pe al doilea". Şi din descurajare în descurajare se duce naibii şi o idee bună cum fu aceea cu reuniunile de pe malul Mării Negre.

••• Ni s-a spus că va avea loc în septembrie (1997). N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în octombrie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în noiembrie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în decembrie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în ianuarie (1998). N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în februarie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în martie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în aprilie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în mai. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în iunie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în iulie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în august. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în septembrie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în octombrie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în noiembrie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în decembrie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în ianuarie (1999). N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în februarie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în martie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în aprilie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în mai. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în iunie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în iulie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în august. N-a avut. Acuma ni se spune că va avea loc în septembrie. Poate. Până una-alta, constatăm că mult aşteptatul Congres al HOR se lasă greu. În consecinţă, aşa cum v-aţi lămurit din numerele trecute, am hotărât să oferim celor de pe strada Alexandru Ianai din Tel Aviv o cantitate sporită de stimulent. E vorba, cum se vede, de nişte ardei iuţi. Îi introducem (în pagină) cu speranţa că legumele vor produce efectul scontat.

••• Din când în când, se aminteşte prin gazete de Joseph Schmidt, tenorul care, mic de statură, a fost printre cei mai mari cântăreţi din anii '30. Din când în când, apar despre el fel de fel de date false şi aberaţii. Şi tot din când în când, foştii cernăuţeni, cum ar fi corespondentul nostru Norbert Schmetterling, sar cu condeiul să pună lucrurile la punct. Aşa cum s-a întâmplat nu de mult în paginile revistei "Curierul Românesc" din Bucureşti, unde citim următoarele rânduri:

«Chiar şi pentru mai puţin iniţiaţii muzicii vocale, numele celebrului tenor Joseph Schmidt este cunoscut, cumva, fie şi numai datorită filmului "Un cântec străbate lumea". Vocea impetuoasă, mişcătoare şi tristă a celui care cântă "Tiritomba" (cu un *r* uşor graseiat) este greu de uitat.

Despre originea lui circulă ştiri adesea contradictorii. Unii îl consideră sas născut în Banatul românesc. Îl confundă cu vestitul Tarzan, alias Johnny Weissmüller. În legătură cu celebrul cântăreţ, d-na Leonie Blum din Haifa, Israel, face următoarele precizări: "El s-a născut la Cernăuţi dintr-o familie de evrei (d-na Blum a trăit o parte bună din copilărie la Cernăuţi, n.n.). Copil sărac fiind, n-avea pian acasă: a cântat la sinagogă şi aşa a fost remarcat. Era mic de statură şi nu putea să apară pe scenă, în opere, ci numai la radio sau să înregistreze discuri. Când a început războiul, el se afla în Europa şi a încercat să se refugieze în Elveţia. Deşi elveţienilor le era cunoscută faima lui, n-a fost lăsat să intre şi astfel a murit la graniţă de frig şi foame. Cunosc povestea lui fiindcă acasă la noi, la Cernăuţi, se vorbea frecvent despre el, despre norocul ce-l avusese că a rămas cântăreţ la sinagogă şi apoi a devenit celebru. Pe vremea aceea, nici eu, nici ai mei nu ştiam cum îl prigoniseră naziştii şi cum murise».

••• Îmi pare rău, dar nu există pădure fără uscături. Drept care – alături de alţi cetăţeni plecaţi de pe la noi cu *charterul* să facă afaceri mai mult sau mai puţin curate în România – trebuie să-i punem pe listă şi pe numiţii Avi Goldstein, Adrian Aschinezer şi Aharon Schwartz (actualmente cetăţean german). Împreună cu un complice român, Mircea Horaţiu Cioclov (de unde se vede că ura de rasă nu e valabilă peste tot), ei (aşa cum aflăm din ziare) au dat o lovitură, fraudând, cu acte false şi iscălituri asemenea, Banca Comercială Română cu suma de 200.000 dolari. Pentru Bancă nu e un capăt de ţară, dar pentru cei ce n-au stat în banca lor este un fel de capăt. Ei au fost arestaţi, cu cătuşe la mâini şi la picioare, şi trimişi în judecată.

Lya şi Irina

••• Prezenţe, prezenţe... ■ Actriţa Lya König, de la Habima, mereu în mare formă şi mereu solicitată peste hotare, a efectuat în cursul lunii iulie un turneu în Marea Britanie. Împreună cu Orna Rothberg, tot de la Habima, ea a prezentat la Londra şi Oxford două spectacole în idiş (marea ei slăbiciune), alcătuite din scenete, poezii etc. În fotografia de faţă, o vedem pe Lya, alături de Irina Schulman (aşezată), într-o scenă dintr-un spectacol de succes, "Un ghid turistic despre Varşovia". ■ Invitată de "Realitatea evreiască" să-şi dezvăluie proiectele literare, scriitoarea Liana Maxy, din Israel, a comunicat că lucrează la o nouă carte de proză. ■ Tot în "Realitatea" întâlnim un portret al tăcutului Sesto Pals (n. 1913), unul din ultimii mohicani ai suprarealismului românesc din anii '30-'40. ■ Şi tot în "Realitatea", mereu atentă la oamenii scrisului de la noi, a apărut o cronică de Evelin Fonea la placheta de versuri "Poezia cea mai acută" de Solo Juster. ■ A apărut la Bucureşti o nouă revistă pentru străinătate, "New International Journal of Romanian Studies", editată de "Fundaţia Culturală Română". Printre colaboratorii primului număr, criticul literar Leon Volovici, din Ierusalim. ■ *Dada* nu moare, dadaismul, mişcarea creată în anii primului război mondial la Zürich de Tristan Tzara, Marcel Iancu şi alţi "nebuni" ai vremii, trăieşte din plin pe toate meleagurile. În fel şi chip. Mai nou, regizorul român Theodor Cristian Popescu (a nu se confunda cu ziaristul Cristian Tudor Popescu, de la "Adevărul") şi coregraful Florin Fieroiu au pus în scenă la teatrul "Nottara", din Bucureşti, un spectacol intitulat *DaDaDans*. E vorba de un amestec liber de teatru şi balet, muzică,

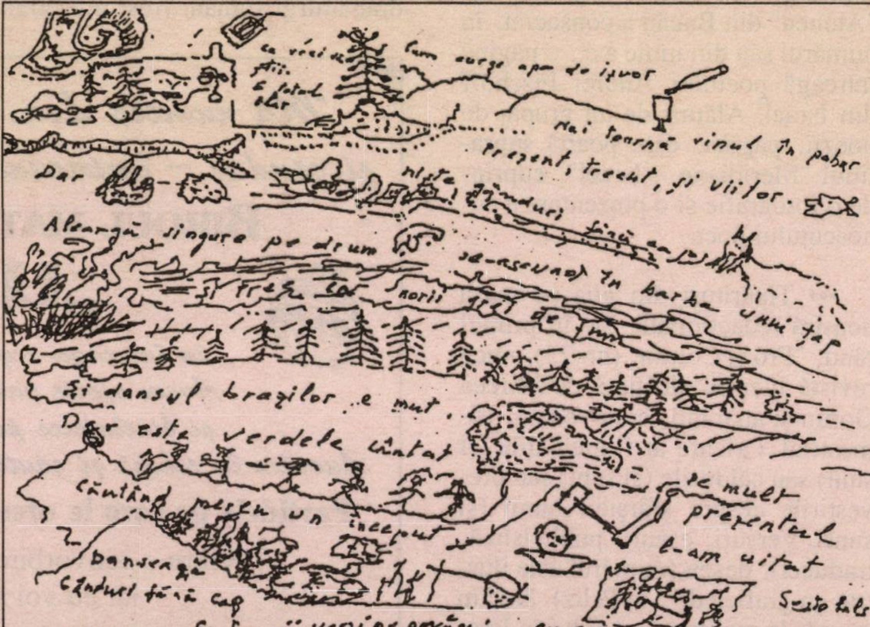
Cum curge apa de izvor
Mai toarnă vinul în pahar
Prezent, trecut, şi viitor.
Dar
niste gânduri
Aleargă singure pe drum
în barba unui ţap
Şi trec norii
Şi dansul brazilor ... e mut.
Dar este verdele cântat
Cântând mereu un început
de mult
prezentul
l-am uitat
Dansează
Cântul fără cap
Sesto Pals
Cu brazii verzi pe prăvăliş
cu care umblu pe furiş
Dar ele în ... nu trec

Grafopoem de Sesto Pals; în revista "Argo", Bonn, 1999 efecte vizuale, sub semnul dadaismului. ■ Un nume care s-a impus în lumea artelor plastice din Franţa este acela al pictorului Ben-Ami Koller. Născut în România, stabilit la Paris, lângă galeriile de pe Rue de Seine, artistul a deschis de curând o expoziţie la Brives-la-Gaillarde, primită cu elogii de critica de specialitate. ■ Marius Mircu, Harry Shoshany, Getta Berghoff şi dr. Vladimir Eşanu şi Ludy Borstein semnează în revista "Semnalul" din Toronto, Canada. Să notăm că Ludy Borstein din Tel Aviv a avut ideea bună de a-l pune să vorbească pe băcăoanul I. Harari-Oringher şi a extrage de la acesta amintiri interesante din timpul războiului civil din Spania. ■ Ion Ştiubea publică în revista "Observator" din München, condusă de Radu Bărbulescu, câteva însemnări despre scrisul pe româneşte din Israel; în acelaşi "Observator" întâlnim o schiţă de Luiza Carol precum şi recenzii la volumele Biancăi Marcovici (versuri) şi Ginei Sebastian Alcalay (eseuri). ■ Pe Bianca Marcovici o găsim cu versuri şi într-o publicaţie bucureşteană cu titlu simpatic: "Amurg sentimental". ■ Revista "Ateneu" din Bacău a consacrat, în numărul său din iunie a.c., o pagină întreagă poetului Andrei Fischoff din Israel. Alături de un grupaj de poezii, pagina, care poartă supratitlul "Meridiane – Israel", cuprinde o fotografie şi o prezentare a cunoscutului poet.

••• Tipărituri din *alia* pe masa noastră redacţională. Şi, în primul rând, "Pro şi Contra" (nr. 25), mica revistă literară alcătuită de Mircea Gorun şi apărând, cum vedem, trimestrial. Oricare ar fi greutăţile (şi sunt) sau căldurile (şi sunt) sau prevestirile despre sfârşitul lumii (şi sunt). Versuri, eseuri, publicistică, traduceri, desen (numărul este ilustrat cu grafică de Tia Peltz). Notăm evocările mai nou venitului în Israel Alexandru Sen, cunoscutul autor pentru copii. De data aceasta – amintiri despre şi cu Marin Preda.

••• Margareta Niculescu, fosta directoare a Teatrului de marionete "Ţăndărică" din Bucureşti, care lucrează de câţiva ani în Franţa, la Charleville-Méziers, unde conduce Institutul Internaţional al Marionetelor", a fost distinsă cu titlul de comandor al Ordinului artelor şi literelor. O distincţie importantă pe care cunoscuta regizoare a primit-o din mâinile d-nei Catherine Trautman, ministrul Culturii din Franţa.

••• La început a fost Edgar Reichman, care, la puţin timp după stabilirea sa la Paris, în anii '60, a publicat un roman ("Denunţătorul") inspirat din celebra şi mult discutata ispravă a Bandei lui Ioanid: atacarea şi jefuirea în plină zi, la Bucureşti, a unui furgon cu bani al Băncii Naţionale. Membrii grupului, toţi evrei, au fost arestaţi şi, cu o excepţie, condamnaţi la moarte şi executaţi. De atunci încolo, şi mai ales după 1990, au apărut în ziare fel de fel de mărturii şi comentarii pe marginea acestui fapt ieşit din comun; inclusiv o discuţie, mai anii trecuţi, în "Minimum". Acum, surpriză: D. R. Popescu, unul dintre cei mai de seamă prozatori şi dramaturgi români (fost preşedinte al Uniunii Scriitorilor) a publicat un roman despre "Bandă", intitulat "Săptămâna de miere". Un roman în care D. R. P. încearcă să descopere mobilurile psihologice ce i-au îndemnat pe fraţii Ioanid, Obedeanu, Saşa Muşat şi ceilalţi să se arunce în această aventură fatală. Vom reveni cu amănunte în numărul viitor.

••• "România şi Holocaustul. Despre crimele în masă din Transnistria 1941-1944". Aşa s-a intitulat conferinţa organizată vara aceasta la "Centrul pentru studierea antisemitismului", de la Berlin, condus de istoricul Wolfgang Benz. Au participat cercetători din România, Israel, Germania, SUA, Franţa, Ungaria. Aşa cum aflăm dintr-o corespondenţă trimisă de William Totok ziarului "România liberă", au prezentat comunicări istoricul Radu Ioanid (de la Muzeul Holocaustului din Washington), autorul mai multor cărţi dedicate Holocaustului, Viorel Achim (de la Institutul de Istorie Nicolae Iorga din Bucureşti), cercetătorul Jean Ancel din Ierusalim, istoricul german Arnim Heinen.

Mă numesc Lea, am 38 de ani
şi conduc – împreună cu o asociată –
BIROUL MATRIMONIAL
„LI”
în întreaga regiune Dan.
Avem oferte variate şi pentru bărbaţi
şi bineînţeles pentru aliaua română.
Lucrăm în echipă şi căutăm fiecăruia partenerul potrivit.
Partidele pe care le oferim sunt de calitate şi serioase
Pentru o convorbire personală, telefonaţi-mi,
iar eu voi ajuta şi părinţilor,
care vor tot ce e mai bun pentru copiii lor
Tel. 09/740-9119; 052/751-732
Shana Tova!

Ucizi un poet, dar face

2 ani de închisoare pentru asasinul lui Babu Ursu

«Tribunalul Municipiului Bucureşti l-a condamnat pe multiplul recidivist Marian Clită la 20 de ani închisoare pentru uciderea, în anul 1985, a inginerului şi poetului Gheorghe "Babu" Ursu. Prin rechizitoriul întocmit de magistratul militar Samoilă Joarză, Clită a fost acuzat de comiterea infracţiunii de omor, pedepsită de art. 174 din Codul Penal cu închisoare între 10 şi 20 de ani. Astfel, la prima vedere s–ar părea că pedeapsa aplicată de justiţie este exemplară, prin condamnarea infractorului la maximum prevăzut de lege. În realitate, lucrurile nu stau chiar aşa: prin Decretul 11 din 1988, dat de Nicolae Ceauşescu, în cazul infracţiunii de omor s-a stabilit graţierea a jumătate din pedeapsă. Deci, mai rămân zece ani, dar şi din aceştia zece Clită a executat opt ani, pentru alte infracţiuni. Astfel, practic, el mai are de executat doar 2 ani de închisoare. Oricum, exact acesta a fost calculul ce l-a făcut şi Clită, pe care l–a expus în instanţă cu ocazia audierilor sale: "Cât am stat prin puşcării, am avut timp să devin doctor în Codul Penal şi ştiu că, dacă îmi daţi maximum de pedeapsă, oricum nu stau înăuntru mai mult de doi ani".

(…) Aceasta nu reprezintă decât justiţie făcută pe sfert, nici măcar pe jumătate: autorii morali, dar şi fizici, ai asasinării lui Babu Ursu se află încă în libertate, fiind fie la pensie (grasă!), fie întreprinzători, mai mici sau mai mari. Ei sunt foştii ofiţeri de Miliţie şi Securitate ce au condus "ancheta" şi care, pe lângă bătăile cumplite pe care i le administrau "manu propria" lui Ursu, i-au instigat pe infractorii Clită şi Radu Gheorghe (acesta nici măcar trimis în judecată) să-i aplice nefericitului om un regim permanent de teroare fizică şi psihică.

Parchetul General a mai stabilit că de uciderea lui Gheorghe Ursu mai răspund şi col. Vasile Gheorghe (fost ofiţer la Direcţia VI DSS), lt. col. Tudor Stănică (şeful Cercetărilor penale din DSS) şi lt. Mihail Creangă (fost comandant al închisorii), însă aceştia au fost amnistiaţi».

(Dintr-o relatare de Adrian O. Vasiliu, în "România liberă", Buc. 1999)

P. S. După informaţiile noastre, cei răspunzători de torturarea şi uciderea lui Babu Ursu o duc, aşa cum reiese şi din cele de mai sus, bine mersi. Acum, că veni toamna, ei îşi pun de murături şi dulceaţă. După orele de servici, pot fi găsiţi la Gambrinus, la o halbă cu guler.

Hikmet Ulugbay, ministrul turc al economiei, a încercat să se sinucidă, trăgându-şi un glonte-n cap.

Uimiţi, ca-ntreaga presă de la Ankara şi Istanbul, ne întrebăm şi noi ce anume l-o fi împins pe ministru la acest gest fatal…

Care-i baiul, Ulugbay?

Poftă bună
la cunoscutul restaurant românesc
din Haifa

CAFE GLIDA „IONEK”

RENOVAT LA NIVELUL ANULUI 2000
Servim renumitele specialităţi de grătar
şi mîncăruri „ca la mama acasă”
NOTAŢI: Cafe – Glida „Ionek”
str. Kibuţ Galuiot nr. 23
Tel. 04-8667929, 053-213554

De noul an care începe – 5760 – felicităm
CLIENŢII NOŞTRI, PRIETENII
şi ÎNTREGUL POPOR ISRAEL
urându-le
Sănătate! Pace! Bunăstare!

Simion Alterescu

A încetat din viață la Carmiel, unde se instalase în 1987, istoricul de artă Simion Alterescu (n. Constanța, 1921). Cercetător științific principal la Institutul de Istoria Artei din București și profesor la Institutul de Artă Teatrală, Simion Alterescu a lăsat în urma sa câteva lucrări de valoare, precum o monografie despre Teatrul Național din București (în colaborare cu Florin Tornea), "Caragiale și teatrul", ("Teatrul românesc contemporan – 1944-1974), "Actorii și vârstele teatrului". A fost de asemeni redactorul responsabil al operei colective "Istoria teatrului din România", apărută în editura Academiei. Aici, în Israel, deși bolnav, a dus până la capăt lucrarea "Artiști și scriitori evrei din România și teatrul de avangardă", aflată în manuscris.

Era, în anii din urmă, un om singur și chinuit de maladie. Ieșea rar din Carmiel și nu-l prea întâlneai la adunările scriitoricești. O scrisoare primită la redacție din

partea d-nei Josephine Grossman, nepoata lui Alterescu, ne oferă câteva date despre ultimele zile ale prețuitului slujitor al teatrului.

«S-a stins din viață la spitalul din Naharia, la mai puțin de două luni de la dispariția soției lui, după multă și amară suferință. Erau ambii suferinzi încă din România și deși, numai cu pensia de la Bituah Leumi, viața nu le-a fost prea plăcută și nici ușoară, au beneficiat totuși de o serie de avantaje. Au avut o locuință decentă, îngrijire medicală maximă, în ultimii ani li s-a repartizat o îngrijitoare care venea zilnic câteva ore și făcea necesarul ca să-i ajute. Doresc să menționez aici numele acestei femei exemplare, sabră din părinți originari tot din "trib": Noga Levit. Mai ales după moartea soției lui, s-a comportat cu el ca un înger, așa cum, din păcate, nu se mai comportă nici unii copii cu proprii lor părinți. Era (Simion) după o operație de fractură a colului femural, mergea cu "halihon" (nu știu cum se spune pe românește!) și era aproape total dependent de ea. Ori asta, plus toate bolile și diminuările de care suferea dinainte, au culminat cu dispariția soției sale, care era totul pentru el, neavând copii.

...Unchiul meu a ajuns în Israel cu a treia soție, Ileana, care era cu 10 ani mai tânără ca el, deci de aceeași vârstă cu mine, dar suferea de o boală incurabilă care, mult timp staționară, s-a agravat brusc. Ileana s-a stins în câteva ore, chiar de ziua ei de naștere, 15 mai 1999. Avea 68 de ani, el împlinise 78 la 1 mai 1999.

Noi ne-am mutat în Carmiel după ce soțul meu a ieșit la pensie, în căutare de puțin aer mai curat și mai uscat decât cel de la Natania, unde am locuit 22 de ani. Parcă am venit aici pentru a-i îndulci lui Simion amarul celor mai grele clipe din viața lui. Începuse să-i meargă mai bine, ieșea puțin din casă, și brusc, s-a declanșat o criză urâtă de demență senilă, a fost dus la spital, nu și-a mai recăpătat cunoștința și, după două zile, s-a dus.»

Alexandru Marton
SPERANȚA
Madeleine Davidsohn
Intrare liberă
ZElias
Astăzi sau mâine...
MINIMUM
MINIMUM

minimum

editează

- Aveți în manuscris memorii personale?
- Vreți să vă publicați jurnalul intim?
- Doriți să scoateți la lumina tiparului un volum de povestiri sau poezii?

minimum este editorul cel mai competent!

Întregul proces complicat de organizare (sau stilizare) a manuscrisului, de paginație și corectură tipografică, coperta, prefața și diferite forme de publicitate vi le asigură

minimum

●

Există în sfârșit o editură: minimum

●

Prof. Ion Coja, din București, mâncător cunoscut de evrei pe pâine, a declarat de curând la un post de televiziune că cei ce vor mai îndrăzni a susține că în România a existat Holocaust, trebuie dați în judecată.

Să nu ne mirăm: Cojapiță ca asta te aștepți la orice.

Talente româneşti la Tel Aviv

Se poate spune, fără teama de a exagera, că întreg Tel-Avivul muzical a participat, cu entuziasm, la un eveniment de larg răsunet în viaţa culturală a oraşului: sub patronajul onorific al ambasadorului României în Israel, Gheorghe Popescu, al primarului oraşului Tel Aviv, Ron Huldai, şi al marii soprane românce Mariana Nicolesco, s-a desfăşurat, în sala Centrului Cultural Einav de la Gan Hair, un concert extraordinar oferit de tinere talente din România, violoncelistul Paul Oneci, violonistul Cristian Fătu, soprana Doina Dimitriu şi pianistul Matei Varga.

În acompaniamentul de înalt profesionalism al Luminiţei Beraru, aceşti tineri virtuozi – de vârste cuprinse între 14 şi 19 ani, dar cu talente mature şi cu simţire artistică pe deplin formată – au impresionat puternic publicul prin soliditatea şi maturitatea pe care au demonstrat-o în interpretarea unui repertoriu cuprinzător, mergând de la Enescu la Vivaldi şi de la Saint-Saëns la Prokofiev. Fiecare a strălucit pe un profil aparte, dar – dacă ar fi să fac o menţiune specială – aş face-o pentru artistul complet, în pofida vârstei fragede, Cristian Fătu, care a vrăjit pur şi simplu publicul cu vioara sa fermecată, în pură descendenţă a marelui George Enescu.

Un adevărat triumf – şi încununarea întregului eveniment artistic – l-a constituit, neîndoielnic, magistrala interpretare a Habanerei din "Carmen" de Bizet de către cea sub al cărei generos patronaj artistic s-a desfăşurat această autentică manifestare a prieteniei româno-israeliene ce a avut loc în preajma sărbătorilor evreieşti de toamnă, de data aceasta nu pe malurile Dâmboviţei – ca în alte împrejurări – ci pe cele ale Yarkonului, suprana de excepţională forţă artistică Mariana Nicolesco.

Victor Bârlădeanu

Monologul lui Atlas

Sala mare a Uniunii Scriitorilor din Tel Aviv era în seara aceea plină până la ultimul loc. Oamenii se salutau, îşi aşezau mai bine genţile şi jachetele, când deodată s-a stins lumina.

Apoi, în conul de lumină, pe scenă s-a văzut un bărbat matur, vizibil emoţionat, care privea fix fotoliul întors cu spatele spre public.

Cu glas profund, actorul Iona Atlas începuse să interpreteze monologul scris de el, "Acolo, atunci...". El stăpânea sala, povestind, trăind, obligându-ne şi pe noi, spectatorii, să suferim zilele şi nopţile din lagărele de exterminare...

Monologul este o lucrare grea, mai ales pe o temă prezentată de mii de ori. Dar iată, dramaturgul Atlas reuşeşte să creeze o atmosferă tensionată până la extrem, osmoza dintre creator şi interpret fiind atât de perfectă încât întâmplările capătă o dimensiune chinuitoare.

Dezumanizarea, această cumplită alternativă a omului captiv, este ilustrată cu forţă, cu profesionalism, încât monologul care este în mintea personajului central, Ernie, un dialog, te face să uiţi că pe scenă nu există decor, nu se mişcă personajele angajate în conflict, nu sunt costume, nici altă recuzită.

Este numai suferinţa unui om. Dar ea exprimă suferinţa a milioane de oameni.

Cei ce au fost în seara spectacolului "Acolo, atunci..." vor rămâne, cred, la impresia creată, la emoţia celor ce cercetează peşterile necunoscute ale pământului. Dramaturgul Ion Atlas merită din plin aplauzele noastre, iar piesa, monologul, merită atenţia celor din lumea teatrului.

Tania Lovinescu

ISRATON LTD.
INSTITUTUL DE REABILITARE A AUZULUI
TEL AVIV, str. Ben Iehuda 39
Tel. 03-5172910 – 5107317
SUB CONDUCEREA DOMNULUI
MICHAEL SHARON

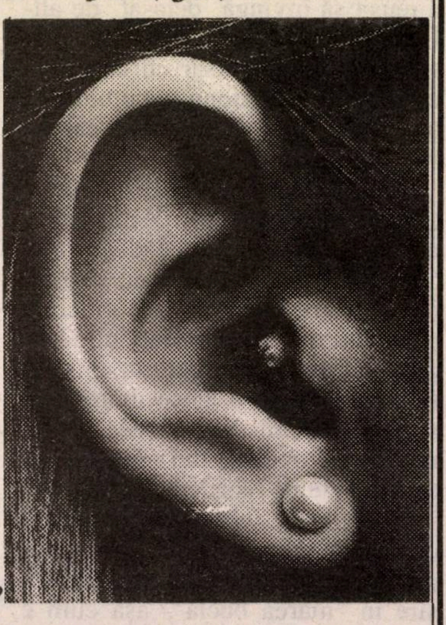

APARATE AUDITIVE
INVIZIBILE
ASCUNSE ÎN URECHE

- Consult şi îndrumare fără plată
- Baterii de lungă durată
- Laborator de reparaţii
- Preţuri speciale pentru pensionari şi membri Kupat Holim

Vorbim şi româneşte

Shana Tova!

Sport

••• Orice ciclist care câştigă Turul Franţei – competiţia nr. 1 a sezonului – este în felul său un erou. Învingătorul de anul acesta, americanul Lance Armstrong, este însă un erou şi jumătate, sau mai precis un erou plus un erou. Spre deosebire de marii săi înaintaşi ca Gino Bartali, Bobet, Fausto Coppi, Eddy Mercx sau Jacques Anquetil, el a reuşit să învingă, detaşat, de altfel, nu numai concurenţii din pluton ci şi un adversar cu care nici unul dintre campionii trecutului n-a avut prilejul să se înfrunte: cancerul.

Lance Armstrong

Bolnav de cumplita maladie (cancer la testicule), Armstrong, căruia medicii nu-i dădeau nici 50% şanse de a supravieţui, a strâns din dinţi, a suportat fără crâcnire tratamentul chimioterapeutic şi, după doi ani de purgatoriu, nu numai că a înfipt o lance mortală în sinistrul balaur care obsedează lumea ci s-a apucat, din nou, de antrenamente pe bicicletă. După care, spre uimirea tuturor celor care-i cântaseră prohodul şi ca om şi ca ciclist, a trecut primul linia de sosire în "marea buclă", aşa cum e numit Turul Franţei. Într-o vreme când mass-media de pretutindenea aruncă cu superlative în dreapta şi-n stânga (mare, formidabil, uriaş, gigant, erou al stadionului, performanţă istorică etc.) de parcă ar azvârli confetti, Lance Armstrong este un sportiv care *chiar* merită, şi încă din plin, calificativul de erou.

••• Câteva alergătoare pe 800 şi 1500 de metri din răsăritul Europei (Moldova, Ucraina), după ce participaseră la campionatele internaţionale de atletism din Israel, în vara ce trecu, au rămas pe-aici, refuzând să se mai întoarcă acasă cu echipele lor. Aflând aceasta, fostul ministru de interne, om al Shasului, s-a supărat foc, strigând că atitudinea alergătoarelor în cauză este de neînţeles şi inadmisibilă şi că el nu e de acord cu ce făcură ele.

Cum de neînţeles, dom' ministru? Atletele cu pricina s-au comportat cât se poate de firesc, făcând ceea ce ştiu ele să facă mai bine: au fugit!

••• În urmă cu două-trei decenii ne mândream cu înotătorul evreu din America Marc Spitz. Recordman mondial şi multiplu campion olimpic, el fusese, cu adevărat, o super-vedetă a sportului. De-atunci, ai noştri n-au lipsit de pe stadioane, i-am întâlnit pe podium-uri la diferite competiţii, însă de-o super-vedetă, care să rupă gura lumii, n-am avut, dacă nu greşim, parte. Acum avem, însă nu ştim că avem (se întâmplă adesea în istoria foarte specială a neamului nostru foarte special). Cetăţeanul cu pricina este (ei, da!) Pete Sampras, recentul învingător al turneului de la Wimbledon şi tenismanul nr. 1 al lumii. Noutatea, senzaţională, a dezvăluit-o el însuşi. Tatăl jucătorului, Sam pe numele mic (de la Sami?) este fiul unui grec şi al unei evreice. Cu toate că a fost crescut în religia creştin-ortodoxă, Sampras s-a considerat întotdeauna şi se consideră evreu. Descoperirea ne-a pus pe gânduri, îndemnându-ne să luăm şi alte staruri la bani mărunţi. Domnu' Ronaldo, ia zi, frate, cum o chema pe maică-ta, de-acasă?

Sampras

••• Am văzut, de-a lungul vieţii, pe terenurile de sport, fel de fel de trofee pe care fotbaliştii învingători într-o finală de Cupă naţională sau internaţională le sărută, ridicându-le, fericiţi, în faţa publicului din tribune. Sunt cupe mai mari sau mai mici, statuete, farfurii de argint etc. etc. Şi fiecare federaţie de fotbal se străduieşte să ofere celor victorioşi un trofeu cât mai original, menit, nu o dată, să ilustreze specificul ţării respective. Dintre toate trofeele ce-au defilat prin faţa ochilor noştri, cel mai original este acela decernat echipei învingătoare în turneul de fotbal din Cecenia, organizat în cinstea împlinirii a patru ani de la "episodul Budenovsk" (soldat cu 150 morţi şi cu luarea de 1.500 de ostatici la spitalul din Budenovsk de către rebelii ceceni). La turneu au participat 20 de echipe, alcătuite în exclusivitate din foşti participanţi la vestita acţiune, iar trofeul pus în joc a fost... un aruncător de grenade.

Se pare că ideea a făcut furori, devenind o sursă de inspiraţie şi pentru alţii. Gurile rele spun că ministrul sportului din Gaza pune la cale un turneu de fotbal, dotat cu un trofeu de toată frumuseţea: un autobuz Egged, din aur, la scară redusă.

••• Procesul cu scandal intentat lui Vasile Ianul, ex-fotbalist şi expreşedinte al clubului "Dinamo", s–a încheiat. Acuzat de a-şi fi însuşit suma de un milion de dolari din banii încasaţi de club pentru transferarea în străinătate a jucătorilor Dorinel Munteanu, Mateuţ, Selimeş ş.a., Ianul a fost condamnat la 12 ani de închisoare plus restituirea banilor în cauză. Aşa cum am mai spus-o mai de mult, când izbucnise afacerea, dinamicul conducător de club Ianulat.

••• Vai de capul jucătorului care ratează un 11 metri într-un meci decisiv, de cupă. N-aş vrea să fiu în locul lui... Cu atât mai mult, după cum se înţelege, n-aş vrea să fiu în locul unui inter-stânga care ratează trei penalty-uri la rând. Este isprava cu care a intrat (în felul lui, desigur) în istorie argentinianul Martin Palermo. Jucând în echipa ţării sale, într-o partidă pe viaţă şi pe moarte din Copa America, contra Columbiei, numitul a ratat mai întâi un 11 metri, apoi pe-al doilea şi pe urmă şi pe-al treilea; că dacă-i bal, bal să fie. Nefericitul nu a fost împuşcat de *fanii* argentinieni la ieşirea de pe stadion, nici nu şi-a tras un glonte-n cap. Dar s-a închis în casă cu patru body-guarzi lângă el din cauza furtunii. O furtună cu totul neobişnuită chiar şi pe fierbintele continent latino-american, fiindcă suporterii starului din Buenos Aires nu sunt supăraţi numai din motive sportive, ci şi... economice. A doua zi după catastrofă, acţiunile echipei "Boca Juniors", unde evoluează Palermo, au scăzut cu peste 20%!

••• În timp ce fotbaliştii noştri se zbat pe gazon în competiţiile internaţionale să ne mai răcorească niţel pe vremurile astea cu eclipse şi hamsin, obţinând ba o victorie asupra turcilor de la Besiktas, ba una la nişte armeni sau baltici, ba una asupra naţionalei austriece, vestitul între toţi rav Ovadia Iosef, patronul Shas-ului, a găsit cu cale să pună sportivilor o *talpă* de toată frumuseţea şi să le tragă o cotonoagă la fluierul piciorului. Intrând într-un ofsaid nebun, nea' Ovadia ăsta a demascat fotbalul ca în şedinţă plenară lărgită, afirmând între altele: "Ei, fotbaliştii, au creierul în picioare". Noi nu ştiusem de aşa ceva, dar ceea ce ştim e că rav Ovadia are nişte picioare în creier. Drept pentru care, arbitrul de la *Minimum* a hotărât să-i dea un cartonaş roşu.

••• Unde dai şi unde crapă! Noi – şi nu numai noi – am amintit nu o dată de numitul Dumitru Dragomir, afacerist cunoscut, proprietar de restaurante şi baruri de noapte şi, în plus, directorul săptămânalului "Atac la persoană", din Bucureşti. Dar insul mai este şi vicepreşedinte al Federaţiei Române de Fotbal, precum şi preşedintele Ligii Profesioniste de Fotbal. Dacă pe judecătorii din România porcăriile din gazetă nu i-au deranjat de fel, s-au găsit alţi judecători, acolo unde nu te aşteptai, pe care ideea de a-i transforma pe evrei în săpun îi supără. Aceşti judecători se află la Federaţia Internaţională de Fotbal. Ei au trimis la Bucureşti următorul fax pe adresa d-lui Mircea Sandu, preşedintele Federaţiei Române de Fotbal:

«Dragă domnule, dorim să vă informăm ci FIFA a fost contactată de Liga Antidefăimare dela New York cu privire la activităţile domnului Dumitru Dragomir, vicepreşedinte al federaţiei dumneavoastră. Am fost înştiinţaţi că respectivul, care deţine şi funcţia de preşedinte al Ligii Profesioniste de Fotbal, este asociat cu un grup antisemit din România, fiind director şi proprietar al publicaţiei "Atac la persoană", cunoscută pentru antisemitismul său. Vă reamintim că FIFA, ca instituţie care guvernează fotbalul mondial, jucând un rol important în promovarea fair-play-ului, nu poate tolera ca sportul nostru să fie interferat cu o astfel de implicare politică. Activităţile incriminate ale domnului Dragomir sunt în contradicţie cu poziţia sa de vicepreşedinte al unei asociaţii naţionale afiliate la FIFA. De aceea v-am fi recunoscători dacă ne-aţi confirma faptul că investigaţi această chestiune. Aşteptăm în consecinţă un raport din partea dumneavoastră cât mai repede posibil».

E un şut.

Acuma, aşteptăm să vedem dacă individul cu "jidanii" şi săpunul va para lovitura sau va fi silit să scoată mingea din plasă.

Ediţia a doua
a volumului
de versuri

Amprente

Editura
Atlas-Clusium,
Cluj-Napoca

a apărut în librăriile
din România şi a fost expusă
la Târgul de Carte
din Ierusalim

"Dimensiunea impresionistă a poetei Bianca Marcovici se prelungeşte cu ecouri supra-realist-veriste".

(Luiza Carol, "Cronica",
iulie 1999)

Costul cărţii, indiferent
de ediţie: 40 de şekeli

Comenzi
la tel. 04/822-9850
P.O.B. 3144
Haifa 31032

PROGRAMUL RĂSFĂŢURILOR LA MIFAL HAPAIS

LAND ROVER
FREELANDER

FREELANDER-LANDROVER

(altă cale de răsfăţ)

Chiar dacă nu ai câştigat premiul întâi de 1,5 milioane shkalim, mai sunt multe căi să fii răsfăţat de programul abonaţilor. Una este autoturismul Freelander 4x4 – Landrover, model 99, noul premiu doi în program.

Cu Freelander-Landrover pluteşti pe şosele, călătorind cum nici n-ai visat.

Aspectul modern impresionant, cauciucurile late şi mazganul original te întovărăşesc tot drumul.

Formează numărul de telefon al abonaţilor, asociază-te chiar acum şi participă şi dumneata la tragerile săptămânale şi lunare.

Telefon 03/694-0177 în zilele de duminică-joi
între orele 9-16

formăm
171
si ne alăturăm

תכנית המנויים
מפעל הפיס

STAN VLAD

Corespondenţă din Bucureşti

După o vară (prea) fierbinte!

- **Apocalipsa în pagina întâi**
- **Au plecat munţii la vale!**
- **O industrie prosperă: prorocirile**
- **Dolarul: 16.000 de lei**

Vara lui 1999, penultima a secolului, a fost tare ciudată, am putea spune chiar cu tendinţe apocaliptice. Poate chiar aşa o fi: am ieşit din haos şi ne vom întoarce în haos – căci asta ne spun toată ziua profeţiile mai vechi şi cele mai noi. Realitatea, însă, ne cam pune pe gânduri. Nu mai are nici o regulă şi acţionează haotic chiar şi natura. În vara asta, în România, mama natură şi-a cam făcut de cap. Şi îşi mai face. Cam jumătate din ţară (18 judeţe) au stat sub semnul calamităţilor: ploi torenţiale, furtuni, dezrădăcinări de păduri, alunecări de teren (au plecat munţii la vale!), sate întregi rase de pe faţa pământului, zeci de oameni morţi, mii de oameni rămaşi fără nimic, doar cu ce era pe ei. Calamităţile nu au venit doar o dată, ci de mai multe ori şi în aceleaşi zone: Oltenia, Banat, Transilvania şi nordul Moldovei. Cealaltă jumătate, îndeosebi nordul Moldovei şi al Munteniei şi Dobrogea au fost arse de soare. Săptămâni la rând, tot în jurul a 40 de grade, fără un strop de apă! Vremea caniculară a făcut mai puţine victime omeneşti, dar distrugeri, de recolte în principal, a făcut numeroase şi mari.

"Explicaţii" se dau fel de fel şi la toate nivelele de înţelegere a fenomenelor naturale, dar predomină motivaţia populară: că este foarte aproape sfârşitul lumii (iar presa de senzaţie a adus în prim plan tot felul de profeţii şi originale interpretări ale lui Nostradamus şi ale altora mai vechi sau mai noi, căci şi azi avem mulţi proroci, mai ales prin mânăstirile din munţi). Alţii au dat vina pe eclipsa totală de soare din 11 august 1999, care nu putea să nu dea naştere la tot felul de interpretări. Variaţii ale cuvântului "apocalipsă" au intrat în limbajul curent al presei, dar şi al oamenilor. O întreagă pleiadă de şarlatani au apărut peste tot, "interpretând" pentru naivi, pentru creduli (bineînţeles contra cost serios) orice mişcare a norilor sau a fulgerelor. Şi a atâtor altor... semne cereşti. Aşa-zişii proroci şi vrăjitori şi-au ridicat preocupările la rang de industrie naţională, cu venituri mai ceva ca la bugetul statului.

Haosul din vara asta, calamităţile naturale tot mai dese şi cu efecte dezastruoase, nu fac decât să completeze (nedorit) calamităţile politice şi economice care s-au abătut de câţiva ani asupra cetăţenilor României. Calamităţile politice se ţin lanţ, de la nivel de preşedinte al ţării până la primarul ultimei comune. Aflându-ne în an preelectoral, forţele politice se mişcă în toate direcţiile; se caută şi se fac alianţe noi, distrugându-se cele vechi, întrucât lupta pentru ciolan e mare. În România, oamenii s-au săturat atât de tare de politică şi de politicieni, încât din cam toate sondajele de opinie reiese că aproximativ jumătate dintre alegători nu se vor prezenta la vot. Partidele din coaliţia aflată în prezent la putere s-au compromis pentru mulţi ani de-aici înainte. Drept urmare au loc permanent mari divergenţe între partide. Dacă până acum nu se prea înţelegeau ţărăniştii lui Diaconescu cu democraţii lui Roman, acum fac opinie separată şi liberalii. Toţi vor să găsească un drum care să-i ducă sigur în Parlament (în prezent s-a ridicat – la 5 la sută – procentul voturilor necesare unui partid pentru a intra în Parlament!).

Preşedinţia nu mai prezintă interes pentru populaţie, îndeosebi din cauza ambiguităţii acesteia faţă de războiul din Kosovo şi a pasivităţii faţă de situaţia economică a ţării. Când şi-a dat seama că s-a ploconit prea mult în faţa NATO şi SUA în timpul războiului din Kosovo şi nu s-a ales decât cu nişte mulţumiri (politicoase), preşedintele Constantinescu a întors-o şi a început să le facă reproşuri americanilor. Tot cu bâţul în baltă!

Bâlbâielile puterii i-au diminuat considerabil credibilitatea în rândul populaţiei. După un sondaj de opinie făcut în plină vară, când lumea mai era încă în vacanţă, Emil Constantinescu este creditat doar cu 19 la sută din voturi (în apropiere de Meleşcanu, care are 16 la sută), în timp ce rivalul său principal – Ion Iliescu – are 38 la sută. Partidul lui Iliescu – PDSR – este pe locul întâi, cu 40 la sută dintre sufragii. Partidele CDR – abia cu 23 la sută. Desigur, până la alegerile generale mai este un an şi ceva, şi multe se pot schimba. Dar nu mai sunt prea mulţi cei care cred că într-un an, partidele de la putere vor face ce n–au fost în stare în trei ani! Pentru politicienii puterii, calamitatea este la fel de mare ca şi cea naturală din munţii Transilvaniei!

În plan economic, ce să mai vorbim! Am scris deseori în corespondenţele mele despre dezastrul din economie – industrie, agricultură. Lucrurile nu numai că nu s-au îndreptat, dar nici n-au rămas măcar pe loc; din contră, s-au afundat şi mai rău. Dolarul a ajuns la 16.000 de lei, iar din toamnă va sări şi mai mult. Inflaţia va fi cu mult mai mare decât cea prevăzută – peste 40 la sută. Economia subterană a ajuns la 50 la sută. Deficitul bugetar a fost cu mult depăşit. Privatizarea bate pasul pe loc. Bilanţul – dacă l-am face – ar fi tragic. Desigur, foarte mulţi români sunt supăraţi acum pe americani şi în general pe occidentali, întrucât li s-a făcut pe plac în foarte multe domenii şi ocazii, dar ei nu ne-au ajutat cu nimic. Doar vorbe goale. În fapt, absolut nimic. În mare măsură oamenii sunt descumpăniţi. Judecând realist, ştiu că nu există cale de întoarcere spre răsărit, dar nici apusul nu ne vrea. Amăgelile nu ne satură; a trecut vremea acestora. Ieşirea antiamericană a preşedintelui Constantinescu n-a fost întâmplătoare. Era reacţia firească la starea de spirit din România.

Situaţia aceasta dă apă la moară forţelor naţionaliste şi extremiste. Cu toate că i s-a ridicat imunitatea parlamentară în câteva cazuri de procese penale, Corneliu Vadim Tudor îşi vede liniştit de treburi şi în sondajele de opinie este pe locul al patrulea la alegerile prezidenţiale, înaintea lui Petre Roman sau a altor politicieni de vază. E drept că nici justiţia nu-şi face datoria; multe procese ale lui Vadim nu au intrat încă pe rol. Dar cu justiţia română ne-am cam lămurit. Recent, au fost judecaţi doi generali – Stănculescu şi Chiţac – pentru implicarea lor în evenimentele din decembrie 1989. Au fost găsiţi vinovaţi de moartea multor oameni şi au primit câte 15 ani de închisoare. S-a fixat şi o sumă de 35 miliarde lei drept despăgubiri pentru rudele celor omorâţi şi pentru cei schilodiţi. Dar justiţia a hotărât ca suma respectivă s-o plătească Ministerul Apărării Naţionale (din banii contribuabililor) şi nu cei doi mari vinovaţi, care de altfel sunt şi foarte bogaţi, îndeosebi Stănculescu, care are firme la Londra şi Paris, implicate în exportul de armament! O sentinţă dată special în această formulă ca să poată fi contestată de toată lumea, să se deruleze procese la infinit, iar cei doi să nu fie închişi niciodată! Dar câte nu sunt de acest fel!

Generalul Stănculescu în momentul pronunţării sentinţei

România a devenit ţara paradoxurilor. Toată lumea se vaită, şi individual şi prin instituţii, şi toată lumea cere ajutoare de tot felul şi de unde nici nu te aştepţi. Se face mare caz de sărăcia românilor şi a României. Aici, la noi. În acelaşi timp, toate instituţiile sărăcite îşi fac sedii ultraluxoase (ca în America) şi dau propriilor salariaţi (bugetari sau nu) lefuri de multe zeci de milioane. La ora actuală, un specialist în management care lucrează la o agenţie a statului are un salariu de 95 de milioane lei *lunar.* Inspectori, directori generali (că acum şi cei de la restaurante sunt trecuţi pe ştat cu titlul de director general) au salarii de la 40 de milioane lei în sus. În acest timp salariul mediu pe economie este de 1,5 milioane lei!

Populaţia se vaită la rândul ei că este săracă (50-70 la sută sub pragul de sărăcie), dar când se pun în vânzare titluri de stat (prin care statul se împrumută de la populaţie), se fac iute cozi uriaşe la ghişeele băncilor, fie că e vorba de titluri în lei sau în dolari ori mărci. Şi altceva. Când se anunţă că vreo bancă intră în supraveghere şi are perspectiva de a ajunge la lichidare, cozile celor ce vor să-şi retragă banii sunt şi mai mari! Atunci, cine-i sărac în România? Desigur, sunt şi mulţi săraci adevăraţi. Dar cine să-i ştie, cum să-i recunoşti? Căci toţi se vaită, iar cei mai puţin săraci se vaită cel mai tare!

Ce-am scris aici sunt doar puţine însemnări din câte se pot povesti şi comenta. Pe toate planurile situaţia e haotică în România; nu mai este nimic normal. Cum bine spunea recent Andrei Pleşu: "În principal, răul e la noi. Trebuie să facem imediat eforturi ca să-l reducem… Există incoerenţă şi dezordine în administraţie. Există o legislaţie labilă şi imperfectă. Există corupţie. Există birocraţie". Da. Dar puţini văd şi analizează exact situaţia aşa cum o face Pleşu. Marea majoritate a politicienilor şi demnitarilor menţin aceste racile ca să profite de pe urma lor şi să se îmbogăţească prin escrocherii, evaziuni, înşelătorii. Fiecare în… raza lui de acţiune, după putere. Atunci, cum să fie bine?

Spune:
EU VREAU
SĂ SUFĂR
încredinţat pe
ajutorul şi
dragostea
părintească
a lui Dumnezeu
ŞI DUREREA
TA VA FI
UŞOARĂ.
MB

- **Impresarul Becali şutează puternic**
- **Păpuşi oarbe puse în mişcare de Iuda**
- **Vor să mute Israelul în România**
- **Moise şi dolarul**
- **Ah, elitele!**

«Uniunea Naţională pentru Renaşterea Creştină (UNRC), condusă de Cătălin Zelea Codreanu, fratele celui care a iniţiat curentul legionar, intenţionează să relanseze această mişcare. Uniunea a făcut anunţul joi 24 iunie, la împlinirea a 72 de ani de la înfiinţarea Legiunii Arhanghelul Mihail, în cadrul unei manifestări desfăşurate la sala Arcub din Bucureşti. "Dorim refacerea mişcării legionare, însă eliminând toate greşelile de orice tip care au fost făcute atunci de legionari", a declarat Nicador Florea Codreanu, vicepreşedintele Uniunii şi nepotul iniţiatorului curentului legionar, Corneliu Zelea Codreanu.

Uniunea nu are încă un statut juridic. La prima înfăţişare la Tribunal, la 8 iunie, nu erau clarificate problemele legate de patrimoniu, un nou termen fiind stabilit pentru 28 iulie. Potrivit reprezentanţilor organizaţiei, Uniunea va avea iniţial satutul de asociaţie, urmând să se transforme în partid după aproximativ un an. Până acum, organizaţia a strâns 300 de adeziuni din cele 10.000 necesare formării unei grupări politice. UNRC nu exclude posibilitatea unificării cu alte organizaţii reprezentante ale curentului legionar. Aniversarea a fost precedată de o slujbă de pomenire oficiată la Biserica Sf. Ilie Gorgani, la care au participat veterani şi simpatizanţi ai Mişcării Legionare. După terminarea slujbei, în jurul orei 13.00, la Casa Parohială a bisericii a fost primit un telefon de ameninţare cu bombă. Pirotehnicienii Inspectoratului General al Poliţiei, veniţi la faţa locului, au constatat că a fost o alarmă falsă».

(Dintr-un articol în "Lumea liberă", New York, 1999)

❖

«Invitat la emisiunea "dintre sute de ziare", realizată de Dan Diaconescu la Tele 7abc, impresarul (de fotbalişti) Giovanni Becali a recunoscut, printre altele, că este fiu de legionar şi unul dintre sponsorii principali ai cuibului condus de Şerban Suru. Becali a ţinut să precizeze că în maximum zece ani Mişcarea Legionară va deţine puterea în România. Chiar dacă a susţinut că în momentul luării acestei decizii a pus condiţia renunţării la trecut, impresarul a declarat că are în dotare două pistoale (unul acasă şi altul la birou) şi că nu i-ar părea rău să închidă câteva persoane în subsolul propriei case (un fel de închisoare privată), ceea ce aduce aminte de răzbunările Gărzii de Fier. În legătură cu sumele care intră în bugetul mişcării, Suru a refuzat să facă vreun comentariu, dar din moment ce Becali îşi permite să piardă la Cazino 27.000 de dolari, se presupune că acestea sunt substanţiale».

(Articol de Viorel Dobrian în "Cotidianul", Bucureşti, 1999)

❖

«Iată ce spune un fost mason italian care a avut un mare grad în lojă: "Am părăsit definitiv loja mea şi ordinul francmasonic, pentru că am dobândit convingerea că noi nu eram decât instrumentul jidanilor, care ne împingeau la distrugerea totală a creştinismului" (Delasuss: "L'Américanisme et la conspiration antichrétienne" – Paris, pag. 20). O altă dezvăluire edificatoare cu privire la componenţa, caracterul intim şi scopurile iudeomasoneriei o reprezintă spovedania unui fost francmason, redată de Blater în monumentala sa lucrare "Histoire Politique": "Puterea pe care Iuda a dobândit-o prin mijlocul francmasoneriei a ajuns acum la apogeu. Această putere este actualmente tot aşa de temută pentru tron ca şi pentru altar. Deşi excluşi din unele loji, jidanii se află în toate lojile lumii. La Londra sunt două loji jidoveşti, care reunesc sub autoritatea lor toate elementele revoluţionare ce există în lojile creştine. Iuda constituie capul tuturor lojilor, iar creştinii nu sunt decât păpuşi oarbe puse

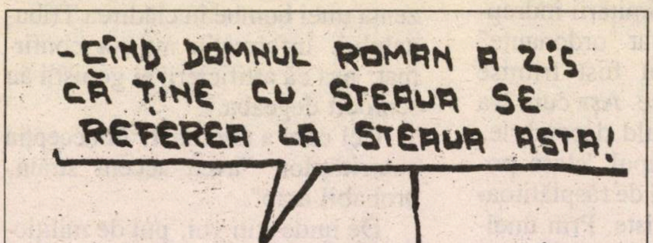
-CÎND DOMNUL ROMAN A ZIS CĂ ŢINE CU STEAUA SE REFEREA LA STEAUA ASTA!
ŞTEFAN 99

Desen din "România Mare", Bucureşti 1999 în mişcare de Iuda, ei în cea mai mare parte a timpului nebănuind nimic despre aceasta».

◆

«Interesant este că "opera" d-lui Alex Mihai Stoenescu (e vorba de o carte despre mareşalul Antonescu, n. red.) s-a tipărit la Debreţin, în Ungaria vecină şi... prietenă. Se înţelege că nu are nici o importanţă faptul că Roller sau Alex Mihai Stoenescu sunt evrei; ei sunt ciuma sionistă în acţiune. Rămâne cum a stabilit Eminescu: "Cine-au îndrăgit străinii / Mânca-i-ar inima câinii...!"»

◆

«Iudaismul este o ideologie a maleficului care a secretat asupra popoarelor lumii plăgile sociale numite masonerie speculativă, liberalism, socialism, comunism şi comunitarism».

◆

«În prezent majoritatea evreilor se leapădă de ţara lor şi delirează, crezând că vor muta Israelul în România».

◆

«Din cutremurătoarele hrube sinagogale a ţâşnit plănuirea pătrunderii în românescul lăcaş de cucernicie ortodoxă a fărâmiţării îndreptate către nimicire, iar "ordonanţe" pentru executare au fost trimise tentaculelor masonice. Aşa cum s-a şi dovedit într-un cald decembrie, când şi-a sumeţit capul "clasa politică" a celor dornici de răsplătitoare desfătări materialiste. Prin uneltirile lor, săptămâna de lucru s-a împuţinat cu o zi, ivindu-se astfel două zile nelucrătoare pe săptămână. Anume au fost aşezate în nemijlocită vecinătate, pentru ca dezmăţul desfăşurat sâmbăta să treacă nestingherit hotarul despărţitor, revărsându-se puhoi duminica, lipsind-o de duhovnicie».

◆

«De fapt Masoneria face parte din sistemul de organizaţii care militează pentru instaurarea Noii Ordini Mondiale. Ea nu este decât un instrument al plutocraţiei sioniste, produs în cercurile pseudoelitiste ale unei vechi kabale iudaice. Dumnezeu, Naţiunea şi Familia sunt ţintele acestei conspiraţii».

Oi, vei! Măi, Nahor, măi!...

Titlu din "Atac la persoană". Nahorul cu pricina este omul de afaceri Mordehai Nahor, cetăţean israelian

◆

«Toate persecuţiile suferite de evrei în timpul războiului au fost proiectate cu cinism de liderii sionişti, tocmai pentru a-i determina să emigreze în Palestina (dovezi în lucrarea "Miturile fondatoare ale politicii israeliene", de Roger Garaudy – Editura Alma Tip, 1998 – n.a.). Direct sau indirect, ei sunt autorii morali ai genocidului întreprins împotriva propriului popor».

(Din "România Mare", Bucureşti 1999)

«Bătută de Doamne-Doamne, Curtea Supremă de Justiţie a fost teatrul unor tragicomicării.

Un telefon anonim anunţa prezenţa unei bombe în clădirea Tribunalului. Informaţia nu s-a confirmat, aşa că artificierii şi geniştii au scotocit degeaba.

Cel care a telefonat, în accepţia autorităţilor, "avea accent străin, probabil arab".

De unde ştiţi voi, pui de miliţioneri, cum sună româna cu accent arab?

Cine poate deosebi un filipinez, un argentinian şi un irlandez după accentul imprimat unei fraze, la telefon?

Dacă avea accent jidovesc?»

◆

«Unul din cele mai folosite simboluri pentru cifra şase este minuscula literă grecească sigma (S). Grecii foloseau această literă ca reprezentare pentru şarpe. Este interesant de remarcat că, în Vechiul Testament, ni se spune despre şarpele de pe toiagul lui Moise. De aici provine simbolul dolarului (litera S situată pe una sau două linii verticale). Tot din Biblie aflăm că venitul lui Solomon era de 666 de talanţi de aur. În Apocalipsă, capitolul 13, se precizează că o putere mondială îi va determina pe locuitorii pământului să nu mai poată cumpăra sau vinde fără să primească acest număr. Nu constituie pentru nimeni o noutate originea celor care dirijează FMI-ul. În mod evident, respectiva instituţie financiară îşi impune oculta ei amprentă asupra ţărilor care apelează la ajutor».

◆

«Premierul nostru e cel mai isteţ prim-gheşefter din câţi văzu pământul neaoş. Nici n-ai zice că-i aborigen, ci că-i un pic de oscior de Herşcovici, Blumenfeld, Goldştein...»

(Din săptămânalul "Atac la persoană", Bucureşti 1999)

Chiar şi intelectualitatea de elită

«Şerban Orăscu: Există trei instituţii în România de azi rămase neepurate – pentru că aşa s-a stabilit în 1995 printr-un "Pact cu Diavolul" încheiat de CDR, cărora naţionalismul le asigură un rol social: serviciile secrete, Armata şi Biserica!... Toate acestea sunt posibile fiindcă românii înşişi sunt, cu excepţia unei minorităţi, sensibili la naţionalism. E de ajuns să constaţi înţelegerea manifestată chiar de intelectualitatea de elită faţă de anumiţi corifei ideologici ai antisemitismului interbelic. În loc să se spună clar românilor de azi că am avut în legionarism un curent politic şi ideologic, deopotrivă funest şi caricatural – singura extremă dreaptă cu a cărei lichidare însuşi Hitler a fost de acord – sunt reevaluate concepte care aici în Occident ar stârni hazul prin megalomania lor, precum "Dimensiunea românească a existenţei»…

(Dintr-o convorbire a lui Şerban Orăscu, redactor la postul de radio "Europa Liberă", cu Liviu Vălenaş; în "Lumea liberă", New York, 1999)

Turişti: dacă aţi luat cameră la particular, nu cereţi gazdei să vă pozeze goală!

«Câţiva pescari au găsit în lacul de la Ghioroc (jud. Arad) un pachet ciudat.. Spre stupoarea lor, au constatat că în pachet era cadavrul unui bărbat, ambalat într-un covor şi legat strâns. S-a trecut la cercetări pentru aflarea identităţii mortului. S-a stabilit că este vorba despre un cetăţean german, Nothaas Manfred, de 62 de ani, intrat în România în luna martie. Ulterior, s-a ajuns şi la identificarea criminalilor. Poliţia a dedus că este vorba despre un bărbat şi o femeie – Radu Găman, de 32 de ani, şi Adriana Niculiţă, de 22 de ani, ambii din Arad, care trăiau în concubinaj.

La finele lunii mai, poliţiştii, prin metode specifice, au aflat unde s-ar putea ascunde Radu Găman. A fost organizat un flagrant la o locuinţă din cartierul Confecţii. Intrând în apartamentul unei femei, poliţiştii l-au găsit, ascuns sub pat, pe Găman. Periculosul asasin s-a ascuns ca un şobolan, încercând să scape de oamenii legii. Prins, el şi-a recunoscut fapta. S-a mai stabilit că fratele lui Găman a primit maşina neamţului, pe care a vândut-o cu doar 400 DM unui timişorean, Radu Găman primind o sută de mărci din tranzacţie. A mai reieşit că neamţul fusese ucis cu un ciocan, cu care a fost lovit în cap.

După un timp, o patrulă a agenţilor de ordine din Poliţia municipiului Arad îşi făcea rondul în spatele Sălii Polivalente din localitate. Poliţiştilor li s-a părut că o siluetă feminină încearcă să se pitească în boscheţi. Trecând la legitimarea acesteia, s-a stabilit că este vorba tocmai de Adriana Niculiţă, căutată de poliţişti în toată ţara.

Femeia a întregit filmul crimei. La data crimei, în garsoniera din cartierul Confecţii unde locuia cu Radu Găman şi unde se afla şi cetăţeanul german, femeia i-a spus

ÎN ATENŢIA CETĂŢENILOR ROMÂNI CARE LUCREAZĂ ÎN ISRAEL

Conform contractului semnat între societatea română de asigurare C.A.R.S.A. şi societatea israeliană SHILOAH, cetăţenii români asiguraţi prin C.A.R.S.A. pot primi GRATUIT serviciile

● CU RECOMANDAREA MEDICULUI ●

LABORATORULUI MEDICAL DE ANALIZE „OIERU"

din centrul comercial KIRON
str. Hacalanit nr. 5, tel. 03/635-9454

Şi cetăţenii asiguraţi prin societatea FEMI pot primi aceleaşi servicii

Laboratorul este situat între spitalul Tel Hashomer şi Universitatea Bar Ilan
Deschis între orele 7.30 – 18.00
Linii de autobuze din direcţia Tel Aviv: 35, 55, 57, 68, 69, 168
precum şi legături cu toate aşezările din jurul Tel-Avivului

Vorbim româneşte

Firmă notarialo-juridică din Canada

EMIGRAŢIE IN CANADA IN 6 LUNI
Informaţie gratuit pentru cetăţenii români (muncitori, specialişti, turişti)
Emigrare împreună cu familia din România
Deschis zilnic 9.00-20.00 (inclusiv sîmbătă)

Shana Tova!

Aşdod, str. Aţmaut nr. 93, Oficiul 206, etaj. 1
Tel. Oficiu 08-8669697 între orele 9.00-20.00
Se poate telefona dimineaţa în cursul săptămînii la 08-8529567 (româneşte)
Fredom 14. @ Zahav. Net. (Poştă electronică)

concubinului că neamţul i-ar fi propus să pozeze goală. Orbit de gelozie şi alcool, Radu Găman a apucat un ciocan şi l-a lovit pe neamţ în cap. Speriat, a fugit din casă. A doua zi spre seară, temându-se, a pus-o pe Adriana Niculiţă să urce în garsonieră şi să vadă ce este cu neamţul. Femeia şi-a luat inima în dinţi şi a intrat în garsonieră, unde l-a găsit pe Nothaas Manfred zăcând fără viaţă. L-a chemat pe Găman, care a înfăşurat cadavrul în covor şi l-a legat, apoi, în portbagajul propriei maşini, l-a dus pe cel care fusese Nothaas Manfred la Ghioroc, unde l-a aruncat în lac. Ulterior, s-a debarasat de maşină».

(Dintr-un reportaj de Liliana Brad; în "România liberă", Buc. 1999)

România la Washington

O prezenţă românească reuşită a constituit-o, în vara aceasta, participarea "Fundaţiei Culturale Române" la "Smithsonian Folklife Festival", din cadrul marelui muzeu "Smithsonian" din capitala Statelor Unite. Aşa cum a declarat scriitorul Augustin Buzura, preşedintele Fundaţiei, într-un interviu acordat revistei AS, din Bucureşti, "este cea mai mare manifestare pe care o realizează România în Statele Unite în acest secol". În acest muzeu în aer liber nu s-au organizat expoziţii. S-au amenajat nouă corturi unde s-au făcut demonstraţii culinare, de olărit, de pictură pe sticlă etc. S-a vândut mâncare, au fost prezentate 12 tipuri de mâncare românească, mai multe tipuri de mâncare evreiască pregătite de o specialistă în bucătărie evreiască. Publicul a putut cumpăra costume naţionale, postere, poze, tot ce este creat în arta populară. A fost prezentat tot ce ţine de tradiţia populară, toate obiceiurile, datini populare. "Materialul – a spus Buzura – a fost luat în întregime din ţară: lemn, pământ pentru olari – vreo sută de kilograme de pământ –, făină, 60 de butoaie de varză murată, apă minerală din Harghita, bere Ursus. Pentru ţesutul covoarelor, al scoarţelor, am luat culori naturale din plante. Oamenii ştiu să lucreze cu materia primă cu care au fost obişnuiţi".

În stambă

«Iată următoarea situaţie (à propos de *mâncătoria* dintre scriitorii români aflaţi în Occident, n. red.) povestită acum, prima dată, de către criticul literar Nicolae Balotă în volumul recent apărut "Caietul albastru". Acesta relatează că, în cursul unei întâlniri, Cristinel Eliade (soţia eminentului istoric al religiilor, n. red.) spune la un moment dat, în prezenţa lui Mircea Eliade, că Mircea Eliade are o mare remuşcare de care nu va scăpa niciodată. Şi anume, faptul că, la intervenţia unor persoane importante din exilul românesc din Paris, Mircea Eliade a fost convins să se ducă la Gallimard – unde avea un cuvânt de spus deja, era bine tradus şi reprezenta un punct de vedere foarte serios – şi să facă tot posibilul ca Petru Dumitriu (cunoscutul romancier român care *rămăsese* în anii '60 în străinătate, n. red.) să nu fie lansat de către Editura Gallimard. Mircea Eliade a făcut acea vizită, i-a expus această dorinţă lui Gallimard, Gallimard a spus: "Da, bine, o să ţinem seama de părerea dvs., pentru că sunteţi unul din oamenii la care noi ţinem foarte mult; Petru Dumitriu nu va fi lansat de Gallimard – şi aşa s-a şi întâmplat –, dar ţin să vă mai spun un singur lucru: cu puţină vreme în urmă, cu câteva ore înainte, a fost aici Petru Dumitriu şi a vorbit foarte frumos despre dvs". Este absolut semnificativ felul acesta în care, din ură şi invidie, ne denigrăm noi înşine, dându-ne în stambă în faţa străinilor. Împotriva intereselor culturii române…»

(Din "Adevărul literar şi artistic", Buc. 1999)

La Ambasada Germaniei

«Planuri, planuri pentru concediu… Orice familie ia în calcul posibilităţile materiale, dorinţele, bolile de tratat, zilele libere.

Ca şi în ultimii ani, am fost invitată de prieteni în Germania. După ce am primit chemarea, după ce am achitat asigurarea de sănătate, deloc o sumă oarecare, am ajuns la Ambasada Germaniei. Lume multă, politeţe puţină, formalităţi crescute faţă de anul trecut, deşi se tot spera la simplificarea birocraţiei. Pe lângă actele obişnuite, cerute de regulă, a intervenit un element nou. Nu poţi obţine viza fără să prezinţi Cartea de muncă în original şi în copie. Taxele s-au dublat şi ele. Pe lângă toate aceste "plăceri", un funcţionar care o rupe pe româneşte face ordine prusacă. Trebuie să păstrăm trei metri distanţă de poarta de intrare, păzită bine de altfel. Şi domnul, cu corp masiv, măsoară cu paşii lui distanţa, pe un ton care te irită, pentru că, oricum, eşti la tine acasă, în România, şi nu la o graniţă unde, din nefericire, românii parcă sunt trecuţi prin razele Roentgen să li se citească chiar şi gândurile. Atât de insultătoare mi s-a părut purtarea acestui neamţ încât am rupt invitaţia şi am renunţat să-mi văd prietenii ospitalieri».

(Dintr-un articol de Carmen Dumitrescu; în "Lumea liberă", Buc. 1999)

La vremuri noi, ghiduri noi de conversaţie

În editura "Kriterion" din Bucureşti a apărut un Ghid de conversaţie kurd-român, de George Grigurcu şi Şero Barari, precum şi unul româno-turc, de Agiemiu şi Deniz Baubesc. Numărul cetăţenilor turci şi kurzi stabiliţi după 1990 în România pentru afaceri, este atât de mare încât aceste ghiduri, care se vând ca pâinea caldă, umplu un gol resimţit din plin şi de multă vreme.

Doamna Ruşâne şi Ochi Vânăt

«Viorica Afrăsinei, deputat PDSR, este o acerbă susţinătoare a retrocedării doar a cinci hectare de pădure. Întrucât Viorica este foarte combativă, fiind vestită pentru puterea cu care strigă *ruşâne* atunci când nu-i convine ceva, este mai tot timpul tachinată. Viorica Afrăsinei este poreclită *"doamna Ruşâne", "doamna Cinci hectare"* sau *"doamna Ochi Vânăt"*. Ultima poreclă i se trage din fosta legislatură, când soţul ei, foarte gelos, a vizitat-o la Hotel Bucureşti, unde sunt cazaţi parlamentarii. Motivele poreclei se subînţeleg».

(După agenţia A.M. Press)

Cei mai bogaţi scriitori

În sfârşit, ceva nou în lumea literară românească. O premieră absolută în materie. Revista "Cuvântul", condusă de criticul literar Radu G. Ţeposu, a publicat o listă (Top!) a celor mai bogaţi scriitori contemporani. Potrivit revistei, primii zece la capitolul avere ar fi: Adrian Păunescu, Mircea Dinescu, Sânziana Pop, Dinu Săraru, Ion Cristoiu, C. V. Tudor, Cornel Nistorescu, Gabriel Liiceanu, Ion Vădan (poet din Satu Mare), Laurenţiu Ulici. Din păcate, "Cuvântul" nu indică nici (ca în publicaţiile occidentale gen *Forbes* sau *Fortune*) cuantumul averii, nici criteriile ce-au stat la baza acestui clasament. Lumea umblă cu presupunerile. Despre prozatorul Dinu Săraru se ştie că este director la "Banca Internaţională a Religiilor" (elevată denumire!), despre poetul Mircea Dinescu se ştie că posedă o tipografie. Dar à propos de un critic literar ca Laurenţiu Ulici stai şi te întrebi: în afară de salariul de preşedinte al Uniunii Scriitorilor şi acela de senator, mai are şi alte venituri importante sau proprietăţi? Până una-alta, se stârni o vâlvă nemaipomenită. Iar confraţii întru scris, care în majoritatea lor o duc între greu şi foarte greu, îşi pun fel de fel de întrebări. Cu atât mai mult cu cât astăzi *colaborările* scriitorilor la ziare şi reviste sunt atât de necăjite încât ţi-e şi ruşine să pomeneşti de ele. Un critic literar, de mâna întâi, ca George Pruteanu, scria mai deunăzi că el primeşte pentru un foileton la săptămânalul "Dilema" (publicaţie dintre cele bogate) suma de 12.000 de lei. Preţul a 5-6 ziare.

Legalizarea prostituţiei

«Comisia de sănătate şi familie a Camerei Deputaţilor a dat aviz favorabil poiectului de lege privind funcţionarea caselor de toleranţă, stabilind că în aceste case nu se pot face înregistrări audio şi video. Astfel de înregistrări nu pot fi considerate probe în justiţie, a precizat Ioan Berciu, preşedintele comisiei. Doar patronii stabilimentelor pot avea un registru în care să fie trecuţi clienţii. În cazul în care conţinutul registrului este făcut public, localul va fi închis. "Încălcarea principiului discreţiei duce la ridicarea autorizaţiei casei de toleranţă, iar cel vinovat întră sub incidenţa Codului Penal", a spus Berciu. Proiectul de lege interzice pedofilia şi sadomasochismul, precum şi orice practică brutală. Perversiunile sexuale se pot practica, dar numai cu acordul prostituatelor, denumite în lege "prestatoare de servicii". Localurile intime nu pot fi amplasate în imobile de locuinţe, iar prestatoarele de servicii trebuie să aibă camere proprii, cu grupuri sanitare. Proiectul de lege va fi înaintat pentru dezbatere şi avizul de fond la Comisia juridică, după care va fi discutat în plenul Camerei Deputaţilor».

(Din "Lumea liberă", New York, 1999)

Titluri

"Cântăreaţa Andreea Bănică nu o face cu prezervativ (în plus, vrea să şi-o vadă în oglindă";

"Fiica lui Th. Meleşcanu a pus-o de-un avort";

"Floriana Jucan i-a dat-o prin gură şi lui madam Vettovaglia";

"Fiul Zoei Petre îşi bea propria urină";

"George Pădure (primarul sect. I) e dispus să-şi arate penisul!";

"Daniela Nane (ex-Miss România) este de căcat, bă, de căcat!";

"Modista Angela Andrei suge Pupa"

(Din săptămânalul "Atac la persoană", Buc. 1999)

Vara, la Bucureşti, s-au purtat rochii de şantung şi vâscoză. Le putem purta şi noi, acuma, că tot cald este

«Ieşită de sub aripa Zinei Dumitrescu, tânăra Elena Ţiperig s-a decis în decembrie 1998 să-şi dovedească talentul şi, împreună cu Olga Cocoş, şi-a deschis propria firmă.

Elena recomandă pentru această vară două tipuri de materiale: vâscoza şi şantungul. Rochiile de vâscoză vor fi cât mai ample, decoltate, cu bretele şi guler şal. Şantungul se pretează la un deux-pièces sau la

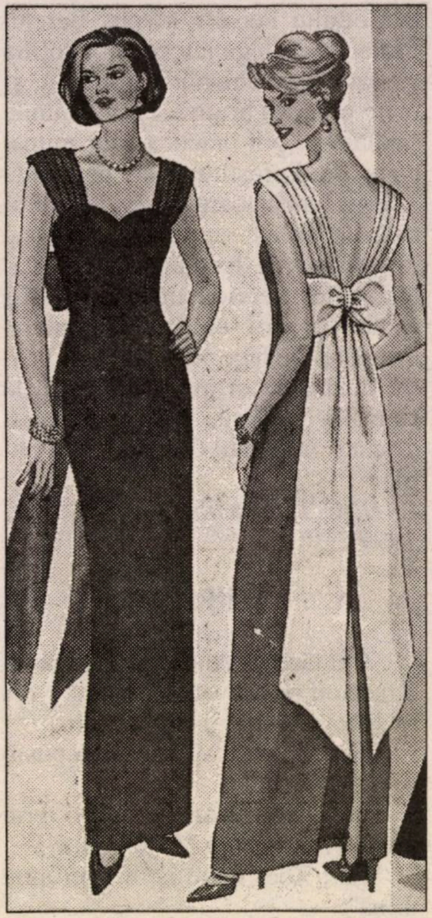

Rochii de seară

rochii îndrăzneţe, decupate pe părţi, declteuri sexy, guler şi rever rotund. Lungimile vor fi fie mini, fie maxi. Culorile sunt cât mai deschise: portocaliu, galben, vernil, beige, bleu sau tari: bleumarin sau negru».

(Dintr-un articol de Andreea Psatta; în "România liberă", Buc. 1999)

Can-can-uri

…găsim, ca de obicei, în revista VIP: "Fiica preşedintelui Emil Constantinescu se va stabili în Anglia"; "Cântăreţul Gabriel Dorobanţu s-a mai botezat o dată. În apa Iordanului"; "La Mânăstirea Adormirea Maicii Domnului, după nouă săptămâni de rugăciuni, bolnavii sunt tămăduiţi"; "Femeile se luptă să-l ia de bărbat pe actorul Ernest Maftei"; "Vasilica Tastaman n-a vrut să se mărite cu un suedez"; "Băieţii de la formaţia muzicală Metallica le-au propus ziaristelor românce să-i *încerce*"; "Crainica Andreea Marin, de la TVR, are un salariu de 3.500 de dolari pe lună"; "Naistul Gheorghe Zamfir a fost ţinta a patru tentative de asasinat".

Mica publicitate

■ Tinere foarte frumoase, seducătoare, oferă companie intimă unor domni generoşi cu sponsorizare. Tel. 092.874.436

■ Tânăr drăguţ ofer companie doamnelor generoase. 094.190.036

■ Sunt tânără şi neastâmpărată, sună-mă! 891.90.09

■ Ziaristă, 28/177/55, senzuală, apetisantă, fără prejudecăţi, doresc să cunosc domni. 01.898.47.70

■ Deosebită adeptă a masochismului, doresc partener. Telefon 01.898.47.70

■ Tânăr plin de imaginaţie dornic de distracţii nocturne doresc să cunosc o tânără asemănătoare. 092.469.311

■ Tânăr ofer companie unui domn cu situaţie. 092.393.180

■ Vreau să vorbesc cu un domn singur şi să ne întâlnim pentru distracţii. Sună, nu rata! 01.894.85.25

■ Blonde, brunete, roşcate vă stau la dispoziţie pentru escorte. 01.894.85.26

■ Studentă medicină, îngrijesc bărbaţi singuri, garantez efect imediat. 01.894.85.08

■ Negresă apetisantă doresc cunoştinţă domni din Bucureşti. Tel. 892.90.00

■ Blondă explozivă, brunetă senzuală ne oferim serviciilor domnilor deosebiţi. 092.888.595

(Din "România liberă", Buc. 1999)

Decese

Iulian Mihu (n. 1926), regizor de film. Câteva pelicule: "La mere", în colaborare cu Manole Marcus (1955), "Felix şi Otilia" (1972), "Lumina palidă a durerii" (1980), "Flăcăul cu o singură bretea" (1990).

Mia Braia (n. 1911), cântăreaţă de muzică uşoară, una din marile interprete de romanţe din România anilor '30-'60. A fost sora Ioanei Radu, cântăreaţă de muzică populară. Uitată de toţi, Mia Braia a murit singură, în mizerie, la Bucureşti, cadavrul ei fiind descoperit de vecini după câteva zile de la deces.

Mia Braia

Cornel Regman (n. 1919), critic literar, una din personalităţile cele mai de seamă ale domeniului; a susţinut ani de-a rândul cronica literară la "Viaţa Românească", "Tomis", "Jurnalul literar" şi a publicat numeroase cărţi de referinţă despre I. Creangă, Ion Agârbiceanu ş.a.

Mircea Nedelciu (n. 1950), prozator, unul din fruntaşii "generaţiei '80": în urma unei lungi şi grele suferinţe; operat într-o clinică din Marsilia, Franţa, graţie unei colecte organizate în lumea literară din România în 1995, N. nu a putut fi totuşi salvat; scriitorul avea piciorul drept paralizat şi umbla în cărucior; a murit în urma unei metastaze cutanato-ganglionară.

Vasile Mariuţan, boxer, fost campion al României la categoria grea, în anii '60-'70; în urma unui accident de automobil.

Antonia Constantinescu (n. 1940), redactor la publicaţia "Lupta" din Paris.

Titel Constantinescu, regizor la secţia de teatru radiofonic a postului Radio-Bucureşti.

Ion Pacea (74), pictor.

Florica Mezincescu, fost ministru al Sănătăţii.

AMERICAN EXPRESS

Travel
Services

AMERICAN EXPRESS-TURISM

Str. Ben Yehuda 32 (Blocul EL-AL) Tel Aviv,
Tel. 03-5268888

ROMÂNIA

PROGRAME ATRACTIVE DE SĂRBĂTORI

I. *8 zile* - 585 $ - include zbor EL-AL

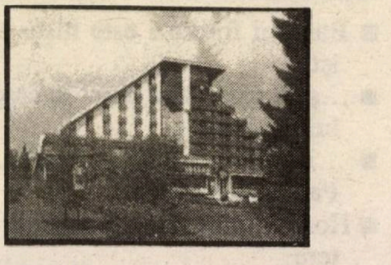

Programul 5 nopţi **POIANA BRAŞOV** – Hotel ALPIN / SPORT
2 nopţi **BUCUREŞTI** – Hotel INTERCONTINENTAL

Preţul cuprinde: zbor, 7 nopţi - 8 zile, 2 mese pe zi la Poiana Braşov şi micul dejun la Bucureşti, toate transferurile

Preţul nu cuprinde: taxa de înscriere 49 $ şi taxa de aeroport 26 $

Plecări: 09.09 – 16.09 şi 14.09 – 21.09

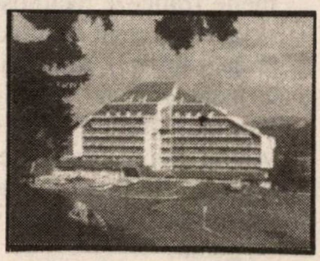

II. PREDEAL *9 zile* - 437 $ - include zbor

Programul zbor, 8 nopţi - 9 zile **PREDEAL**

Preţul cuprinde: 2 mese pe zi şi transferul

Preţul nu cuprinde: taxa de înscriere 49 $ şi taxa de aeroport 26 $

Plecare: 08.09 – 16.09

III. Excursie organizată cu ghid

11 nopţi - 12 zile 752 $ - include zbor

Programul
1 noapte **BUCUREŞTI**
2 nopţi **TG. MUREŞ**
2 nopţi **CLUJ**
2 nopţi **SIBIU**
4 nopţi **POIANA BRAŞOV**

Preţul cuprinde: zbor, hotel, 2 mese pe zi, autobuz la dispoziţie

Preţul nu cuprinde: taxa de înscriere 49 $, taxa de aeroport 26 $, 4 $ pe zi tipim

Plecare: 23.09 – 03.10

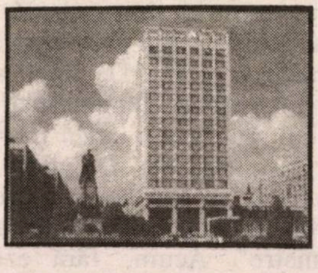

IV. Program special pentru „Vîrsta de aur"

Odihnă - 14 nopţi - 15 zile 820 $ - include zbor

Programul
4 nopţi **IAŞI**
4 nopţi **PREDEAL**
6 nopţi **POIANA BRAŞOV**

Preţul cuprinde: zbor, hoteluri, 2 mese pe zi transferuri

Preţul nu cuprinde: taxa de înscriere 49 $ şi taxa de aeroport 26 $

Plecare: 02.09 – 16.09

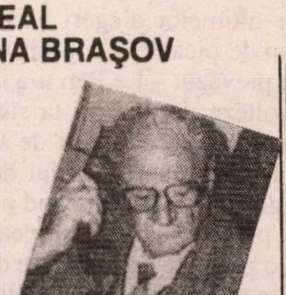

Călătoriţi cu CEI MARI
LICĂ BLUTHAL *vă aşteaptă*

Adresaţi-vă la Birourile American Express - Turism sau agentului dvs. preferat

Hag Sameah!

ION MIHĂILEANU
Corespondenţă din Franţa

Caleidoscop parizian

- **Bărbaţii francezi este nişte egoişti**
- **...şi-n plus, stau prost la capitolul virilitate**
- **...în concluzie: fraţi români, la Paris e de noi!**
- **Homosexualii şi lesbienele la putere**
- **Laurent Gerra n-are tată, n-are mamă**

Nu e uşor să găseşti la Paris, în lunile iulie şi august, pe cineva pe care îl cauţi. De parcă metropola s-ar fi golit de locuitorii săi. Şi totuşi, străzile, cafenelele, restaurantele sunt pline de oameni. Alţii decât cei cunoscuţi. E perioada preferată de turiştii veniţi din toată lumea să invadeze pur şi simplu Parisul. Câteva milioane. Un adevărat turn Babel, în toate limbile pământului. Parizienii au dispărut parcă împreună cu automobilele lor, înlesnind astfel viaţa celor rămaşi, care se pot plimba fără să înghită tot ce poluarea oferă gratuit la tot omul. Şi viaţa politică e parcă suspendată, răfuielile şi polemicile fiind amânate "à la rentrée". Adică la întoarcere. Adică la toamnă. Ceea ce nu înseamnă că au dispărut comentariile asupra rezultatelor ultimelor alegeri europene. Extrem de picante. De pildă – cum era de prevăzut – Le Pen n-a izbutit să recolteze decât şase la sută din voturi. Iar cel cu mutră de Goebbels, Bruno Megret, în jur de 3 la sută, gruparea sa rămânând pe dinafara parlamentului european (în total, o pierdere de mai bine de 5 la sută din voturi faţă de alegerile precedente, când împreună au obţinut 15 la sută). De ce spuneam că povestea e picantă? Pentru că fascistul pur sânge, francezul get-beget dl. Le Pen, a fost întrecut de "jidanul" şi ecologistul Cohn-Bendit cu cele peste 9 la sută din voturi. Câte surprize mai rezervă francezul de rând om trăi şi om vedea. Până una-alta s-a constituit o nouă mişcare de dreapta puternică, republicană, **ne**fascistă, condusă de Charles Pasqua, care, dacă va progresa, va reduce la neant mişcarea lepenistă. Cazanul politic francez fierbe în continuare, ceea ce îngăduie să se presupună că se vor produce în viitor multe schimbări.

Dar să lăsăm la o parte politica şi să revenim la "cestiunile" serioase la ordinea zilei. Aşa-zisele frivole...

■ Românul, dar mai ales româncele, pronunţă cu multă admiraţie cuvintele "bărbat francez". Franţuzoaicele au oare aceeaşi părere superlativă despre domnii lor din sexul opus? N-aş zice.

Cunoscuta agenţie IFOP, specialistă în sondaje, a făcut o anchetă, întrebând o serie de femei care e adjectivul cel mai potrivit a fi atribuit bărbatului francez. Iată tabelul reprodus de revista "L'Express": egoist (38%), ambiţios (34), macho (32), curajos (31), gentil (30), nostim (22), nepăsător (22), fragil (20), agresiv (19), îngrijit (13), laş (12), galant (12), viril (5%).

Pe marginea acestor rezultate, surprinzătoare pentru revistă, o ziaristă, Cécile Thibaud, de altfel inteligentă şi talentată, face o serie de comentarii în care încearcă să împace contradicţiile, să atenueze violenţa constatărilor sondajului.

După 15 ani de şedere în Franţa îmi îngădui să-mi spun impresiile mele. În primul rând, mărturisesc că n-am fost surprins de părerile femeilor franceze despre sexul opus. De cum am sosit am fost izbit de emanciparea totală a franţuzoaicei, de îndrăzneala şi inteligenţa ei în raporturile cu bărbaţii. Bineînţeles era una din consecinţele mişcării din mai 1968, când multe femei au fost pe baricade.

Dacă facem socoteala adjectivelor pozitive şi negative acordate bărbaţilor e limpede că predomină cele negative, în cap cu "egoist", "ambiţios", "macho". Ca să nu ne oprim prea mult asupra celor 5% acordate virilităţii. Iar dacă ne uităm la calităţile plebiscitate de femei, ne dăm seama ce-ar dori ele să găsească la "messieurs les mecs" ("mec" e spus întotdeauna cu ironie la adresa bărbatului): curaj, gentileţe, umor, galanterie etc.

Bineînţeles că nu ne aflăm în faţa unui nou război al sexelor. Femeile franceze recunosc că soţii se ocupă mai mult ca altădată de creşterea copiilor, că ajută la treburile casnice. Însă au devenit conştiente de slăbiciunile bărbaţilor, nu mai vor să fie dominate, egalitatea cu aceştia, din toate punctele de vedere, trebuie să înceteze să fie o vorbă goală.

Oamenii politici, în special socialiştii, au simţit această evoluţie a societăţii. La alegerile europene lista lor de candidaţi era formată jumătate din femei şi jumătate din bărbaţi. În guvernul francez figurează, nu ca figurante, câteva femei "virile", unele din ele şi frumoase: Martine Aubry, vice-prim ministru, Elisabeth Guigou, ministru al Justiţiei, Dominique Voynet, ministru al Ecologiei, Ségolène Royal, ministru al Sănătăţii. Nu m–aş mira ca într-o bună zi o doamnă să devină preşedintă a Republicii Franceze. De altfel, simptomatică este şi "feminizarea" unor funcţii sau meserii cu un vocabular exclusiv masculin. De pildă, până acum se spunea, chiar când era vorba de o femeie, "Madame **le** Ministre". Acum, fără ezitare, "Madame **la** Ministre". Până şi meseria de scriitor era cu stricteţe masculină. În româneşte există bineînţeles şi femininul de la scriitor, scriitoare. Până acum în Franţa Françoise Sagan era **"un** écrivain". De acum înainte are drept la feminimul "**une** écrivain", sau, ironic, "**une** écrivaine".

Contradicţiile biologice şi psihologice pe care sondajul le relevă între femei şi bărbaţi sunt un mare semn de întrebare. De ce 5 milioane de femei în Franţa sunt celibatare? De ce sunt atâţia homosexuali şi lesbiene?

Recent au defilat pe străzile Parisului 200.000 de "unisex", ca să mă exprim aşa, cerând recunoaşterea, cu toate drepturile legale, a convieţuirii între bărbaţi şi bărbaţi, femei şi femei. Creşterea numărului de homosexuali şi lesbiene are oare vreo legătură cu rezultatele anchetei efectuată de agenţia IFOP? Mă întreb.

Oricum, îmi zic, fără legătură cu întrebarea dinainte, că până la instaurarea matriarhatului în Franţa va mai trece multă, multă vreme…

■ În fiecare dimineaţă, la orele 8,45, după ce ascult jurnalul pe postul de radio Europe-1, nu-l ratez pe acel ce se numeşte Laurent Gerra. Un tânăr de 31 de ani pe care îl remarcasem pe France-2 într-o emisiune realizată de Michel Drucker, celebrul om de televiziune din *tribul* nostru, fiul unor evrei din România emigraţi în Franţa.

I se zice lui Gerra "omul care provoacă râsul tuturor francezilor". Să nu exagerăm, nu al tuturor francezilor, totuşi aproximativ 2 milioane de ascultători îl urmăresc în fiecare dimineaţă. Care e secretul succesului său? Timp de 7-8 minute el devine Jacques Chirac, Giscard d'Estaing, Johnny Halliday, Jack Lang, Papa de la Roma, Jean d'Ormesson, Le Pen, Philippe Séguin, Gérard Depardieu, cântăreaţa Céline Dion. Fără distincţie, oricine e de notorietate publică. Un imitator de genul răposatului Thierry le Luron, care a amuzat mulţi ani pe spectatori satirizându-i pe potentaţii zilei? Am avut privilegiul să-l urmăresc într-o sală de teatru: mărturisesc, cum zice moldoveanul, m-am prăpădit de râs. Un fel de succesor al lui Luron, e adevărat, dar cu totul altfel, extrem de original. Un mare provocator i-aş zice, de o îndrăzneală care nu cunoaşte limite. Textele lui sunt întotdeauna pe muchie de cuţit. N-are mamă, n-are tată. Trage în toţi, îi ridiculizează pe toţi, amplifică la cub, ca un bun umorist ce e, slăbiciunile "victimelor" sale. Cel pe care îl preferă e, de departe, Jacques Chirac. Îi imită perfect vocea, ticurile verbale, modul de a se exprima, încât, fac pariu, dacă i-ar da un telefon lui Madame Chirac şi s-ar da drept soţul ei, doamna s-ar lăsa păcălită de acest năzdrăvan. Culmea îndrăznelii sale: cu puţine ore înaintea cuvântării de Anul Nou 1999 a preşedintelui Republicii, la postul de televiziune France-2, Laurent Gerra s-a prezentat în chip de Jacques Chirac, cu un text ce-a făcut să se tăvălească de râs milioane de telespectatori. Bineînţeles, puţin mai târziu cuvântarea veritabilului preşedinte apărea ca o caricatură nereuşită a pseodu-ului…

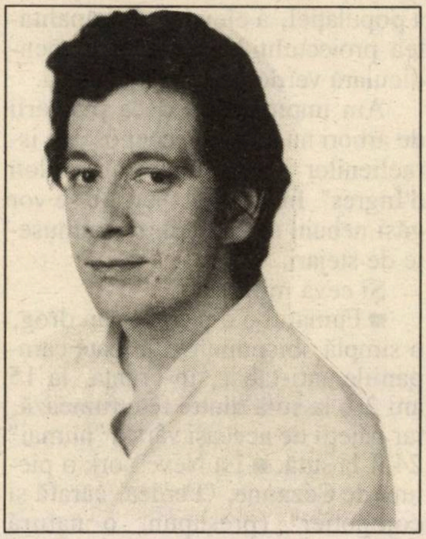
Laurent Gerra

"Dacă Bibi Netaniahu câştiga alegerile, noi am fi proclamat numaidecât statul palestinian", a declarat Nabil Shaat, ministru în "guvernul" din Gaza.

Adevărat? În cazul acesta, noi suntem bucuroşi că Barak a învins în alegeri…

Mai există în Franţa şi alţi comici deosebit de talentaţi. Pe primul loc l-aş pune pe Raymond Devos, un maestru al calamburului, al umorului absurd, al jocului de cuvinte, un om de mare cultură pe care l-a adorat, se pare, Eugen Ionesco. E preferatul meu şi poate într-o zi voi scrie mai pe larg despre el.

Oricum, e bine că există un Laurent Gerra care ne asigură porţia cotidiană de râs. Chiar dacă uneori nu poate evita vulgaritatea. Ce să-i faci, numai cine nu munceşte nu greşeşte…

■ Aţi auzit vreodată de "meridianul verde"? Sunt sigur că nu, precum nici eu, nici imensa majoritate a francezilor. Deşi despre un proiect francez e vorba, un vis ce se apropie de o nebunie simpatică. Autorul proiectului este Paul Chemetov, care a obţinut marele premiu al

Clinica de medicină alternativă
„Anita – Rehovot"
condusă de un
doctor în medicină

HOMEOPATIE
ACUPUNCTURĂ
PLANTE MEDICINALE
●
Tratăm cu succes:
• Dureri de orice origine •
• Paralizii (inclusiv faciale) •
• Astmă • Alergii • Nervozitate •
Insomnii • Impotenţă • Prostată
• Diabet • Colesterol •
• Hipertensiune •
●
De asemenea:
• Scădere în greutate
• Întreruperea fumatului

☎ 08/941-4254
08/945-6135

Shana Tova!

arhitecturii în 1980. Ce şi-a zis omul nostru? În apropierea anului 2000 se vor face tot felul de giumbuşlucuri, focuri de artificii, dans pe Champs Elysées etc. etc. De ce nu s-ar face ceva durabil pentru secolul 21 şi următoarele? Ideea arhitectului nostru e următoarea: pe traseul meridianului pe care se află Parisul, de la nord la sud, să se planteze stejari, străbătând 8 regiuni, 20 departamente, 337 de comune (printre oraşele mai importante pe traseu: Amiens, Bourges). Fără prea mulţi bani din partea statului; doar 40 de milioane de franci. Cu contribuţia autorităţilor locale, a populaţiei, a elevilor. Originalitatea proiectului? Un soi de perpendiculară verde peste toată Franţa.

Am impresia că ideea plantării de arbori nu e deloc necunoscută israelienilor. Fiind chiar "un violon d'Ingres". În Franţa, sper, nu se vor găsi nebuni să incendieze frumuseţe de stejari.

Şi ceva minime:

■ Fumatul e o plăcere, un drog, o simplă obişnuinţă? Cu toate campaniile anti-tabac, în Franţa, la 15 ani 2, 6 la sută dintre fete fumează, iar băieţii de aceeaşi vârstă "numai" 24, 1 la sută. ■ La New York o pictură de Cézanne, "Perdea, carafă şi compotier" (presupun, o natură moartă) a fost vândută cu 60, 5 milioane de dolari. Ea a devenit a patra pictură foarte scumpă, primele trei fiind două Van Gogh, urmate de un Renoir. ■ Cu ce se ocupă o urmaşă a lui Sigmund Freud, strănepoata sa Michèle Freud? Ea a scris o carte "A voi să slăbeşti, sau cum să te împaci cu tine însuţi". Cică, zice ea, nu e vorba numai de greutate, e vorba de altceva… ■ În Franţa există un concurs pentru alegerea celei mai grozave bunice, remarcabilă prin dinamismul şi talentele sale. Premiul a fost obţinut, la concursul din Poitier, de către Madeleine Lefèvre. Performanţa ei: a interpretat rolul unei tinere prostituate, îmbrăcată într-un costum de piele neagră, arborând un boa violet în jurul gâtului! ■ Un volum recent apărut în editura Le Cherche Midi, intitulat "Ghidul spionajului şi contraspionajului", aduce câteva revelaţii senzaţionale. N-o să vă închipuiţi, dar Daniel Defoe, autorul lui "Robinson Crusoe", cineastul John Ford, Greta Garbo, Somerset Maugham, Joséphine Baker, Ernest Hemingway şi Errol Flynn au fost spioni. ■ Sylviane Agacinski e numele de fată al actualei soţii a lui Lionel Jospin. Filozoafă de felul ei, iubită de primul ministru al Franţei, inteligentă şi frumoasă, îl influenţează discret pe soţul ei, Lionel.

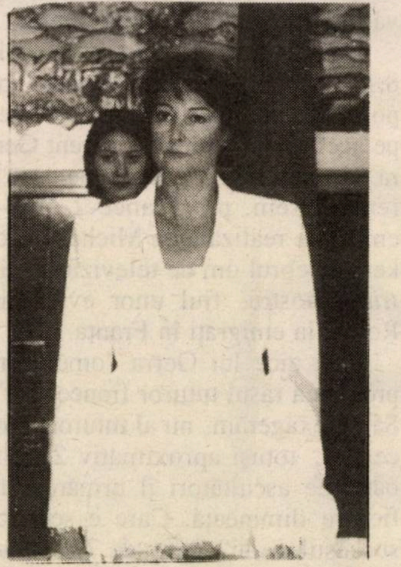

Sylviane Agacinski

MERHAV
REAL ESTATE
and MANAGEMENT

Vă oferă competentele sale servicii
pentru închirieri, vânzări şi cumpărări
de locuinţe în IERUSALIM

★

Agenţia noastră, un prieten de încredere pentru cei ce doresc să păşească cu dreptul în anul 2000

★

Yael Rosen
Str. Ibn Shaprut 10, Ierusalim 92478

Din străinătate:
Tel: (972-2) 566-1595
Tel: (972-2) 561-8330
Fax: (972-2) 566-5457

(972-05) 756-527

În Israel:
Tel: 02-566-1595
Tel: 02-561-8330
Fax: 02-566-5457

050-756-527

HARRY FOSHA
NEW YORK

Made in U.S.A.

Proletari din toate țările, uimiți-vă!

Una din marile specialităţi ale comunismului a fost crearea de lozinci care trebuiau să sintetizeze (pardon de expresie) cuceririle ideologice. De pildă, cea la care se referă titlul, "Proletari din toate ţările, uniţi-vă!", a devenit (atunci când s-a aflat adevărul despre binefacerile comunismului, "Proletari din toate ţările, uimiţi-vă!".

O altă mare sinteză a marxism-leninism-stalinism-etceterismului a fost faimoasa afirmaţie "comunismul e groparul capitalismului". Istoria a fost de altă părere şi a inversat termenii, capitalismul devenind groparul comunismului. Şi aşa cum le plăcea comuniştilor să aibă "trepte de trecere", la un moment dat lozinca suna "capitalismul e grânarul comunismului".

Până şi Internaţionala, imnul comunismului de pretutindeni, a suferit schimbări. Faimosul vers 4 al primei strofe "să-nceapă-al lumii vechi apus" a fost schimbat de realităţile istorice astfel că primul catren sună: "Sculaţi, voi, oropsiţi ai vieţii/ voi, osândiţi la foame, sus!/ Să fiarbă-n inimi răzvrătirea,/ să-nceapă-o viaţă ca-n Apus!"

Nici cu prezicerile despre viitorul copiilor n-au nimerit-o comuniştii mai bine. Svetlana Stalin a fost unul dintre copiii tătucului şi a fugit în America mult hulită de comunişti. Când a avut faimoasa dispută cu Richard Nixon, Nikita Hruşciov i-a spus între altele: "Nepoţii voştri vor trăi în comunism". Hruşciov a mers până la a treia generaţie cu prezicerile sale. Acolo unde se află acum nu cred să-i fi făcut prea mare plăcere când a aflat că propriul său fiu, Serghei, rezident din 1993 al statului american Rhode Island, a depus, împreună cu soţia sa Valentina Golenko, cerere pentru a i se acorda cetăţenia americană.

Şi un supliment. La Festivalul filmului de la Cannes a participat, între altele, starleta Katharina Marx, stră-strănepoata lui Karl Marx. După comportarea ei, săptămânalul "Time" socoate că e mai degrabă stră-strănepoata unuia din fraţii Marx (comicii)!

P. S. Ca unul ce am susţinut mult timp într-o revistă rubrica "Istoria comunismului în anecdote", cred că e cazul să vin cu o "localizare" la precedentele tovarăşilor:

În anii când comuniştii mai visau la dominaţia mondială, un expert în problemele trecerii de la capitalism la socialism e trimis în Statele Unite să se documenteze asupra posibilităţii revoluţiei în America.

După un an de zile, venit înapoi, îşi prezintă raportul. E întrebat: "Ce se întâmplă? Sunt coapte condiţiile pentru revoluţia comunistă în Statele Unite?" La care expertul răspunde: "Sunt coapte, dar ar fi păcat!..."

Telefonul fără fir

În neuitatul Cişmigiu al adolescenţei mele, una din cele mai populare forme de distracţie era "telefonul fără fir". Primul jucător spunea ceva la urechea vecinului său, acesta transmitea (sau nu!) mesajul vecinului său, respectivul vecinului următor şi aşa mai departe, până ce ultimul jucător spunea tare mesajul primit, care de cele mai multe ori nu se potrivea cu cel al primului mesager. Era un joc care avea multe avantaje. Timizii puteau profita de ocazie ca să facă unei fete o declaraţie de dragoste în şoaptă la ureche sau (Doamne, ce destrăbălare!) să fure un "pup". Pentru şoltici era un prilej de a face glume, schimbând cuvântul recepţionat, şi nu o dată se întâmpla ca primul mesaj să fie "Cişmigiu" şi ultima recepţie să fie "Putem să ne vedem duminică?". Nederanjat până de curând de amintiri, "telefonul fără fir" a devenit de actualitate sub titulatura modernă "telefonul mobil". Invenţia, ca să spun aşa, plutea în aer. Acum s-a concretizat, devenind parte integrantă a vieţii americane. Folositor pentru anumite profesiuni ca medicii, de pildă, telefonul mobil devine periculos în alte profesiuni. Dovadă, o hotărâre a primăriei New-Yorkului, care, sesizată de accidentele provocate de şoferii care vorbesc la telefon în timp ce conduc, a interzis folosirea aparatului în mers.

Sunt şi aspecte mai puţin tragice, dar supărătoare. Sunt spectatori care vin cu telefonul mobil la teatru şi sunt sunaţi de prieteni, transformând monologul lui Hamlet: A fi(r) sau a nu fi(r)!

În sfârşit, o întâmplare personală. Eram în autobuz pe o bancă de două persoane. Vecina mea, o tânără care nu m-ar fi mirat să fie manechin. Deşi banca n-avea bară separatoare, ne despărţea mai bine de o jumătate de secol. Resemnat la "ce a lăsat Dumnezeu pentru alţii", priveam afară pe fereastră, confirmându-mi pentru mia oară că prima mare durere a bătrâneţii este că te simţi tânăr! Şi atunci, ca din paradis, am auzit-o pe vecina mea spunându-mi: "Vrei să ne întâlnim diseară la şapte şi jumătate? Mergem la un film şi pe urmă mai vedem noi ce facem" (Doamne, cum au unii darul de a spune lucrurile cele mai sexy în vorbe de toate zilele!). M-am grăbit să mă întorc ca să-i dau răspunsul. Abia atunci am văzut că vecina mea vorbea la un telefon mobil!...

"Telefonul fără fir, invenţie modernă. "Spânzurătoarea" devenită o emisiune televizată cu premii de zeci de mii de dolari şi cu milioane de telespectatori. Oare ce rezervă mileniul electronic pentru un alt joc din copilărie, "leapşa pe ouate"?

DICŢIONAR NECONVENŢIONAL

AL SCRIITORILOR EVREI DE LIMBĂ ROMÂNĂ

AL. MIRODAN

G

Gaster, Moses

(Urmare din numărul trecut)

Absenţa complexului de inferioritate a răsăriteanului în Occident îl făcea să trateze de la egal la egal cu figurile apusene, ba chiar să-i cheme la ordine, ca un profesor care-l prinde pe elev fumând pe-ascuns, aşa cum s-a întâmplat într-un rând cu Herzl, marele patron al sionismului. *«Cu altă ocazie* (probabil cu prilejul unui congres sionist, n.n.) *şedeam cu toţii într-un hotel, la Basel, pe Rhin. Herzl lua masa de prânz şi mânca în public fără să ţină cont de prescripţiile rituale. Lumea a luat-o în nume de rău şi m-am dus la el şi i-am spus: "Doctore, nu e cazul să te comporţi aşa. Crezi că e corect să stai aici şi să mănânci în public lucruri interzise?" "Ce – mi-a spus – vrei să mă comport ca un ipocrit?" "Nu – i-am spus – nimeni nu vrea să-ţi cunoască părerea, dar în public ar trebui să te prezinţi ca un ortodox, iar când rămâi de unul singur poţi să te porţi cum îţi place… Ceea ce faci pe plan personal nu e treaba noastră". A spus că nu-i pasă. În timp ce vorbeam, a venit vremea să mergem la şedinţa de după-amiază a Congresului. I-am spus: "Doctore, ia-o înainte, trebuie să deschzi lucrările". Atunci mi-a răspuns: "Aşteaptă doar o clipă. Trebuie să urc şi să-mi pun costumul de seară". L-am întrebat: "De ce ai nevoie de el?" Mi-a replicat: "Altfel nu se face. O fac din respect pentru oameni". "Oh – i-am răspuns – ţii cont de părerea oamenilor în probleme ca această mică formalitate, dar nu eşti la fel de atent şi nu ai acelaşi respect faţă de sentimentele lumii atunci când nu e vorba de o formalitate. Un astfel de comportament afectează profund convingerile religioase ale oamenilor şi mulţi sunt de-a dreptul şocaţi". A rămas tăcut…»*

Gaster este alergic nu numai la înfăţişarea vulgară (şleampătă) a indivizilor ci şi – sau mai cu seamă – la comportarea trivială a concetăţenilor proaspăt raşi, cu jacheta periată, pantofi de lac lustruiţi şi joben. Omul simţea obrăznicia din livinguri sau de la şedinţe ca pe nişte mirosuri de tăbăcărie. *«Am avut partea mea, dar nu pot spune că m–am simţit vreodată la mine acasă printre aceşti oameni. Se petrecea ca întotdeauna. Nu pot să suport vulgaritatea. Pot să strâng mâna şameş-ului, fiindcă ştiu că există o distanţă între noi şi el o ştie la fel, dar aş fi foarte băţos cu Parnas de teamă să nu se creadă egal sau superior; mai ales superior. Aşa că printre acele glume şi perfidii şi maniere vulgare nu m-am simţit niciodată fericit».*

Închizând ochii, descoperi în rândurile acestea tresăririle lui Mihail Sebastian în faţa inexistenţilor literari ce-l băteau pe umăr, de la egal la egal (că-n definitiv cine eşti tu, de faci pe nebunul?) cu ce mai faci, bă Mişule, sau, mai târziu, în Israel, fălcile încleştate ale lui Rudich, ale lui Avraham Feller, ale lui Ludovic Bruckstein, ale lui Theodor Lavi când erau abordaţi jovial de chibiţii scrisului, de obicei cu cont în bancă mai substanţial: – bravo, bravo, am auzit că ai primit 2.000 de şekeli de la Sohnut…

Nu lipsesc nici puseurile de orgoliu (bineînţeles rănit) ivite ori de câte ori (adică foarte adesea) omului i se pare că a fost nedreptăţit sau *chiar* este nedreptăţit:

«Atunci când s-a declanşat mişcarea sionistă şi a avut loc prima reuniune importantă în noua sală de pe Alec Street, pe care am prezidat-o şi la care Herzl a pronunţat un discurs magistral, urmat de-al meu – şi care pare să fi aprins flacăra ce a cuprins apoi întreaga comunitate evreiască din Anglia – despre discursul meu nu s-a suflat un cuvânt».

Nu altfel s-a întâmplat şi cu revista "The Jewish Quarterly". Gaster lansase într-un cerc de activişti ideea unei publicaţii literare evreieşti, oamenii dădură din cap aprobator, apoi un anume Israel Abrahams, colaborator la ziarul "Jewish Chronicle", s-a repezit cu ideea acasă la Claude Montefiore (fiul lui Sir Moses Montefiore), sugerându-i să scoată el o revistă. Nelipsit de bani, Montefiore junior a scos revista, împreună cu Abrahams. Gaster fu lăsat pe dinafară fără măcar un thank you pentru iniţiativă: *«Nu mi s-a spus nici un cuvânt. Totul a fost aranjat privat, acolo. Nu mi s-a vorbit niciodată despre, nu au pomenit de ea în faţa mea, m-au ignorat cu totul, nu mi-au cerut niciodată să contribui la ea…»*

Tot pe vremea aceea, când luase fiinţă "Societatea istorică evreiască", Gaster fu ignorat, din pricina aceluiaşi Abrahams. *«Nu m-a invitat niciodată să ader la ea. Nici nu am cerut».* După câţiva ani însă, când societatea, rău condusă, era pe ducă, şefii au apelat, în disperare de cauză, la Gaster, alegându-l preşedinte. El a lucrat în stilul lui, adică pe brânci. *«Am ţinut reuniuni regulate, comunicări, şi i-am dat viaţă»*. Enervat de succesul lui M. G., Abrahams a manevrat în culise pentru alegerea altui preşedinte (nu e cazul ca Gaster să devină prea popular), bizuindu-se şi pe ideea că, odată pusă pe picioare, societatea va merge de la sine, oricine s-ar afla în fruntea ei.

Inamicul nr. 1 al lui Gaster – o adevărată Nemesis – fu Haim Weizman (1874-1952), omul care va deveni, *lucrându-l* pe bucureştean, conducătorul Agenţiei Evreieşti, după primul război mondial, şi apoi, în 1948, cel dintâi preşedinte al Israelului. Relaţiile dintre cei doi sunt ca o fabulă banală sau ca o ilustrare a zicalei: pe cine nu laşi să moară, nu te lasă să trăieşti.

«Pe Weizman (despre care undeva M. G. susţine că Theodor Herzl l-ar fi numit "intrigantul") *l–am susţinut când a venit aici să se căsătorească; ţinea neapărat să se însoare cu femeia aleasă, dintr-o veche şi bună familie hasidică. Cum nu se putea căsători în străinătate, a venit la mine, l-am ajutat, căsătoria a fost pronunţată, cu rezultatul că s-a comportat ulterior cu mine la fel de ticălos ca şi cu toţi ceilalţi. Litvacii* (cei originari din Lituania, n.n.) *rămân litvaci… A venit la mine fără nici un ban, i-am împrumutat cincisprezece lire sterline sau ceva mai mult şi l-am sfătuit să se ducă la Manchester, să vadă dacă nu poate găsi de lucru la laboratorul Universităţii… La cererea lui, l-am contactat pe d. Moser, bunul meu vechi prieten (…) i-am pledat cazul cu multă căldură în faţa lui Moser, iar acesta, cu marea lui generozitate, l-a ajutat să-şi echipeze laboratorul, unde a putut apoi să lucreze. (…) A făcut intrigi fără încetare. Venea apoi la mine văicărindu-se, încercând să afle ce făceam, dar, desigur, foarte umil şi supus. (…) La Londra conduceam Federaţia (sionistă). Tot timpul Weizman îmi jura loialitate…»*

Dacă e să dăm crezare mărturisirilor lui Gaster, Weizman făcea parte din clasa şefilor care nu îngăduie concurenţa de nici un fel, terorizându-şi colaboratorii, urmărindu-i pas cu pas prin spioni şi silindu-i să rupă orice legătură cu "cine nu trebuie", sub ameninţarea cu demascarea în plenară ca deviator şi excluderea din mişcare. O întâlnire la Londra dintre Gaster şi Max Nordau, autorul "Minciunilor convenţionale" şi autor celebru la vremea aceea, pare o pagină din istoria dictaturilor:

«Când m-am întors de la Brighton la Londra, m-am întâlnit la o reuniune cu dr-ul Nordau. Arăta asemenea unui animal vânat şi nu l-am mai putut scoate din starea asta. Când m-a văzut apropiindu-mă, a privit în jur să vadă dacă se uită cineva la el şi, pe un ton speriat, mi-a spus: "Oh, dr. Gaster, mi-ar fi plăcut să vin să vă văd, dar ei nu-mi permit, mă ţin ca într-o închisoare. Nu mă lasă să văd pe nimeni, mă torturează. Le-ar plăcea să-mi scoată ochii şi sângele din mine. Nu pot face nici o mişcare liberă, nu îndrăznesc să vin să vă văd. Duc aici o viaţă îngrozitoare, trebuie să plec, mă supraveghează". I-am spus "Au revoir" şi el mi-a răspuns: "Nu ştiu".»

În anii primului război mondial, simţind că vântul bate în pupa mişcării sioniste şi că ideea "Statului Evreiesc" are sorţi de izbândă, dis-

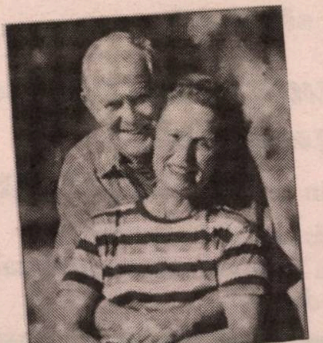

Casa de părinţi
„RONIT"
în centrul oraşului Naharia
str. Weizman 74 Tel. 04/9923148, 04/9926507, Pel. 054-247814. Fax. 04-9922619
CASĂ DE PĂRINŢI DE NIVEL SUPERIOR
PENTRU INDEPENDENŢI ŞI DEPENDENŢI
• Lift • 5 mese zilnic • Supraveghere medicală deplină
• Fizioterapie • Tratament prin ocupaţie
Pe lîngă ebraică, aici se vorbeşte idiş, română, rusă etc.
• Servicii ireproşabile • Atmosferă plăcută

ÎN CONSTRUCŢIE UN HOTEL DE 45 CAMERE SPLENDIDE,
LA NIVELUL ANULUI 2000
VA FI DAT ÎN FOLOSINŢĂ ÎN IANUARIE 2000
A ÎNCEPUT ÎNSCRIEREA PENTRU A BENEFICIA
DE CONDIŢIILE ULTRAMODERNE CARE SE OFERĂ
FĂRĂ TAXĂ DE INTRARE

Recomandăm celor interesaţi să se înscrie fără întîrziere

5760 - SHANA TOVA!

cută, ca un trimis special al viitorului Eretz Israel, cu politicienii englezi de care depindea totul (o hotărâre, o iscălitură, o ştampilă şi gata), "prelucrându-i" şi străduindu-se să-i atragă de partea lui. Carnetul său de adrese era impresionant, omul avea, ca un Kissinger al vremii, uşi deschise pretutindenea. El discută zile-ntregi şi nopţi cu lordul Curzon, cu Sir Herbert Samuel, cu Sir Mark Sykes, omul care aranjase "pe teren" împărţirea Siriei şi Palestinei între Franţa şi Anglia, cu lordul Bryce, fost ambasador al Marii Britanii la Washington, cu lordul Balfour, omul de al cărui nume se leagă înfiinţarea unui "Cămin Evreiesc" în Palestina: *«Am fost întrebat odată de către lordul Balfour, cred, cum de am putut pretinde, prin sionism, drepturi speciale pentru evrei. Nu eram satisfăcuţi ca evrei să ne facem datoria de cetăţeni britanici şi mulţumiţi de succesul Angliei? Eram cu toţii cetăţeni, bucurându-ne de aceleaşi drepturi şi din orice beneficiu aveam să ne primim partea. I-am răspuns: "În ce priveşte ultima afirmaţie, am îndoielile mele; experienţa mea din ultimii ani este oarecum diferită. Când o naţiune acceptă evreii, totul e bine, dar în caz contrar, suntem primii care suntem loviţi. Dacă o naţiune câştigă, evreii nu obţin nici o răsplată, dacă o naţiune pierde, atunci evreii sunt cei traşi la răspundere, ei au acţionat ca trădători"... Există însă un punct pe care el nu l-a înţeles: acela că problema evreiască se situează la un cu totul alt nivel. Noi ne facem datoria în calitate de cetăţeni, dar avem o dublă datorie, pe care nici un alt cetăţean al vreunei naţiuni, în afară de evrei, nu o îndeplineşte. "Şi care este aceea?" – m-a întrebat. "O să v-o spun. Când tragi un glonţ trimiţi cu el un proiectil care trebuie să-ţi lovească inamicul. Nu ai nimic de-a face cu el, îţi este cu totul străin. Un evreu trage proiectilul şi îşi poate lovi propriul frate, coreligionarii. Fiindcă noi, evreii, suntem risipiţi în întreaga lume şi membrii aceleiaşi familii sunt şi ei împrăştiaţi, unii trăind într-o ţară, alţii în alta. Din acest motiv solicităm o recompensă separată"... A fost foarte impresionat şi mi-a spus: "Da, nu am considerat niciodată lucrurile din acest punct de vedere".»*

După un timp, convinşi sau numai excedaţi de *pressingul* lui Gaster, interlocutorii săi i-au spus: bine, domnule Gaster, pune toate astea pe-o hârtie, vom studia propunerile şi vom aviza. Gaster a întocmit urgent un raport destinat autorităţilor de la Londra:

«Sir Herbert Samuel a fost încântat de raport şi aşa, în timp ce toate astea erau în curs, într-o zi, domnul, sau, cum se chema el însuşi, reverendul K. Goldbloom, şi un alt membru al federaţiei (sioniste) au venit să mă vadă pentru o problemă diferită. Le-am spus că lucrurile pentru cauza sionistă erau pe o cale mai bună decât îşi putea imagina cineva. S-a uitat la mine şi i-a spus amicului lui: "Mi-e teamă că dr. Gaster visează".»

Aşa era. Numai că vizitatorii lui Gaster au făcut greşeala – atât de des întâlnită-n viaţă – de a se teme de visuri, în loc să se încreadă în ele. În noiembrie 1917 apărea Declaraţia Balfour, actul de naştere al viitorului stat evreiesc.

(Continuare în numărul viitor)

Anunţăm deschiderea noului restaurant românesc

Shana Tova!

„LA PAUL"

în Yaffo, str. Nehama nr. 2 – Tel. 683-0454
lângă Teatrul de Operă Noga
(fost restaurant "La Ghitta")

ÎNTR-O AMBIANŢĂ PLĂCUTĂ ŞI INTIMĂ

Servim zilnic renumitul grătar românesc,
specialităţile şi produsele bucătăriei româneşti

Deschis zilnic de la ora 12.00 la prânz,
până după miezul nopţii,
inclusiv vineri şi sâmbătă

Primim comenzi pentru petreceri şi reuniuni familiale

Se pot face rezervări de locuri şi prin telefon: 03/683-0454

Suntem siguri că veţi fi satisfăcuţi de calitatea celor servite, de intimitatea localului şi de serviciu, aşa încât veţi recomanda localul şi cunoştinţelor dvs.

Vă aşteptăm cu plăcere!

IOSEF EUGEN CAMPUS

Psalmist contemporan

A apărut la Bucureşti, în editura "Eminescu", cu admirabile, stilizate ilustraţii de Tia Peltz, volumul "Între El şi mine" al lui Shaul Carmel.

Multe dintre poeziile acestui volum le-am cunoscut, aşa-zicând, în primă audiţie, în cadrul cenaclului "Punct". Majoritatea poeziilor le-am citit în manuscris, prezentat mie de autor spre consultare. Indicând, evident, şi unele texte mai puţin reuşite, am spus atunci răspicat că volumul e bun, unul din cele mai bune ale autorului, şi că se cuvine deci publicat cât mai curând. Spre bucuria mea şi a tuturor, a văzut lumina tiparului relativ repede, la Bucureşti, cu un cuvânt introductiv dens, scris cu înţelegere şi pricepere profesionistă, de Eugen Simion.

Subtitlul volumului indică, sobru şi corect: Patruzeci şi patru de Psalmi şi Rugăciuni noi. Majoritatea covârşitoare o constituie Psalmii: 35 la număr. Rugăciunile, numai nouă, nu se deosebesc de fapt prea mult de Psalmi. Sunt, în esenţă, tot dialoguri "între El şi mine", cântece de mulţumire şi slavă (Rugăciunile 1, 2, 3, 4, 7 etc.), sau, dimpotrivă, implorări de ajutor cu fond întunecat de indirectă învinuire. Sunt, de asemenea, ca şi Psalmii, rugăciuni aş spune laice, împletite cu viaţa cotidiană, cu tema dragostei, a copiilor şi a bătrâneţii: *"Dă-mi, Doamne, putere/ Să pot săruta mâinile istovite,/ Pătate, descărnate,/ Buzele uscate şi reci,/ Sânii ofiliţi, căzuţi/ (...)În amintirea zilelor acelea/ Cu mâini ispititoare,/ Cu degete prelungi, catifelate,/ Cu buze umede şi calde,/ Cu sâni pârguiţi ca merele din Eden"* (Rugăciune 6).

Trebuie să recunosc că am, personal, o slăbiciune pentru genul psalmului ca atare. Îmi pare că el implică, prin însăşi esenţa sa, o împletire de maximă intensitate între profund personal şi absolut, o miraculoasă scurt-circuitare între forţele eului diferenţiat şi forţele metafizice, de esenţă religioasă.

La Shaul Carmel, acest gen – întâlnit sporadic şi înainte, dar devenit acum temă dominantă, substanţa unui întreg volum – se situează pe una din principalele linii de forţă ale poeziei sale. Îşi atinge acum apogeul, fiind potrivit cu epoca maturităţii ce priveşte spre bătrâneţe, maturitate vârstnică şi artistică.

Psalmul – gen biblic care a găsit ecou în sufletul tuturor popoarelor lumii, mai mult poate decât orice altă parte a Vechiului Testament – conţine esenţa vie a iudaismului: dialogul dintre om şi Dumnezeu. Contactul acesta nemijlocit ia, cum e şi firesc, aspectul binecuvântării, al mulţumirii, al slavei, Haleluia. Dar, în cea mai bună tradiţie iudaică, contactul acesta nemijlocit ia adesea aspectul unei confruntări aprige, al reproşurilor şi chiar al învinuirii.

Shaul Carnel a ştiut să preia, în special, acest aspect al dialogului, aspect care se potrivea personalităţii sale. Psalmii lui au devenit astfel contemporani. Laici şi totuşi de o adâncă religiozitate. Opere noi, originale şi actuale, ale psalmistului contemporan Shaul Carmel.

În dedicaţia de pe volumul pe care mi l-a dăruit, poetul vorbea, foarte semnificativ, despre esenţa volumului său: o "hartă" cu Dumnezeu. "Cu cel bătrân şi obosit". "Din dragoste pentru Unul tânăr, frumos şi odihnit. Mai ales odihnit".

Ajuns în pragul bătrâneţii, privindu-se pe sine şi pe alţii, poetul nu poate să tacă. Nemulţumit, răzvrătit, aşa cum a fost întotdeauna, atacă, trage la răspundere, învinuieşte. În Psalmul 34 (Dumnezeul bunicului) – unul din cei mai emoţionanţi psalmi, pentru că adânc personal şi creând o figură de o impunătoare simplitate – poetul afirmă că, pe vremea bunicului, Dumnezeu era încă tânăr, frumos şi odihnit. Dar *"Dumnezeu, între timp, a fost înrobit,/ De credincioşii Săi, de robii Săi./ A îmbătrânit şi a slăbit trudind/ Pentru ei"*. Dumnezeu nu este deci divinitatea eternă şi imuabilă, cum o cunoaştem din biblie. O dată cu degradarea lumii se degradează şi El. Îmbătrâneşte. De fapt, este o creaţie a psalmistului contemporan, născocit de el. *"Născocit de dorul bunicului"*. De dorul acelei figuri care, descrisă cu atâta omenească şi poetică duioşie, ne devine şi nouă rudă apropiată: *"Cine iubeşte, slujeşte! spunea./ Se dăruie! spunea./ Şi în afară de Dumnezeu, mai iubea/ Pe bunica./ Cu El şi cu ea a trăit toată viaţa./ Muncea de dimineaţa până noaptea,/ Muncea şi se ruga, se ruga şi muncea,/ Iar Dumnezeu şi bunica erau mulţumiţi./ Câştiga puţin; nici un ban de prisos,/ Dar era fericit./ Atât de fericit, încât cei şapte copii/ Nu-i ajungeau./ Era fericit bunicul/ Că se poate ruga şi munci/ Şi că face copii"*.

Laic religios, poetul modern se vrea creatorul creatorului său. Pentru a înfrunta neajunsul esenţial al lumii contemporane, singurătatea: *"Doamne, Te-am născocit/ Pentru că nu puteam trăi/ Singur"* (Psalm 17).

Laicul religios de azi este bântuit şi de neîncetate îndoieli, evreul este urmărit şi de căutarea propriei identităţi. Creaţie a omului, Dumnezeu devine egalul acestuia, o replică a lui, coborâtă de pe piedestalul absolutului în glia omenească a efemerului: *"Acum, când suntem doi,/ Când suntem amândoi/ Credincioşi unul celuilalt,/ Nu ştiu cine este/ Mai sărac/ Şi mai efemer/ Dintre noi"*. Dacă – aşa cum era inevitabil, cu dubla-i identitate culturală, israeliană şi română – Shaul Carmel a preluat tradiţia psalmului nu numai din izvorul evreiesc, ci şi din cel românesc, nu ne poate mira prezenţa tutelară a lui Arghezi cu ai săi dramatici Psalmi, deşi diferenţele rămân esenţiale.

Adevărata religiozitate, pare a spune poetul, nu este aceea bazată pe dogmă, ci aceea ţâşnită, dramatic, din sfâşierea îndoielilor, din neîncetata căutare. Poziţia aceasta corespunde şi ea spiritului contemporan.

Rugăciunea adevărată nu este aceea în sinagogă, cu vorba. Ci afară, în stradă, mergând, acţionând: *"...îmi fac rugăciunea/ mergând./ Că mă rog cu picioarele mele/ Păşind"* (Cea mai frumoasă rugăciune). Sau: *"Cei care Te caută/ Cu adevărat/ Se roagă în neştire/ Cu spaimă şi speranţă/ În vălmăşagul străzii./ Marile rugăciuni, Doamne,/ Se fac numai în stradă"* (Psalmul 13). Dumnezeul cu adevărat înţelegător ar trebui să aprecieze ceea ce este într-adevăr esenţial: *"Nu mai vrei nimic, Doamne?/ Îţi ajunge dragostea mea?/ Credinţa mea?/ Dragostea-credinţă în oameni,/ În viaţă,/ În Poezie?/ Dragostea-credinţă a unui necredincios?"* (Psalm 30).

Dumnezeul psalmistului contemporan este coborât în cotidian, în banal. Şi este tratat cu familiaritate, ca un semen, ca un prieten de toate zilele, locuind peste drum. Şi aceasta nu numai în situaţii (poetul îl întâlneşte pe Dumnezeu pe stradă, altă dată îi dă în cărţi şi în cafea, când e nemulţumit îi întoarce spatele etc.), ci şi în stil: *"Tu cu ale Tale,/ Eu cu ale mele"*, *"Că aşa, pe nepusă masă,/ Ne-am trezit împreună"*, *"Să nu-mi spui/ Că nu-Ţi aminteşti"*, *"Stai aici, în dreapta mea,/ Doamne,/ Şi ajută-mă!"*, *"Hai, bate palma, Doamne,/ Şi să fie cu noroc"* etc.

Psalmul personal sugerează uneori identificarea cu un personaj biblic: David, Abraham, Iosef. Sau cu poporul evreu şi drumul său spre Ţara Făgăduinţei, cu deşerturile ei: *"Ai vrut să mă îmbolnăvesc de frumuseţe,/ Să-mi doresc paradisul din care/ Apoi m-ai gonit, ca pe Abraham,/ În pustiul meu, numai al meu/ (...) să-mi câştig din greu raiul meu"*.

Mai adesea, psalmul se împleteşte cu viaţa poetului, cu dragostea (Psalmii 22 şi 25), cu peisajul fizic şi sufletesc al Moldovei vizitate de curând, cu prezentarea satirică a contemporaneităţii (Psalmii 27, 28).

Nu chiar totdeauna rezultatul este cel dorit. Rămân slab realizaţi, cu lungimi şi retorică inutilă, Psalmii 2, 3, 4, 24, 26, 29. Dar, de obicei, chiar procedeele retorice, atât de caracteristice lui Carmel, sunt utilizate cu eficienţă. Repetările au ceva firesc. Contrastele retoric romantice întăresc impresia. Construcţia ciclică – la care poetul recurge poate prea des – rotunjeşte întregul poeziei, accentuându-i unitatea. Foarte adesea scrişi în ritm modern, fără rimă, psalmii au uneori fluenţa şi muzicalitatea specifice lui Carmel: *"Toţi credincioşii Tăi/ Prin bunătatea Ta/ Sunt rai"*, *"Sânge vărsat,/ Sânge care se varsă,/ Sânge care se va vărsa/ Acum şi de-a pururea"*.

Dar cel mai mult, în întregul lor şi pe de-a-ntregul, mi-au plăcut Psalmii 12, 17, 18, 25, 34. Iată, drept pildă, strofa centrală din Psalmul 25, intitulat "Rămâi": *"Rămâi peste noapte/ La mine./ Sunt singur, Doamne,/ Mai singur decât am fost/ Când eram singur/ În Rai./ Coasta mi-a murit;/ Tot Ieri,/ Când Ţi-a fugit Ţie Lumina./ Şi altă coastă nu mai creşte!"*

Şi mai impresionant, prin caracterul său dramatic şi prin adâncimea cutremurătoare a implicaţiei omeneşti şi metafizic-religioase, prin religiozitatea ei laică simplu-omenească, este Psalmul 12, intitulat "Raiul Pustiu". Poetul povesteşte că l-a recunoscut pe Dumnezeu pe stradă: *"Mergeai pe jos şi zâmbeai"*. L-a recunoscut, pentru că Dumnezeu e o replică a lui însuşi: *"Te-am recunoscut/ Pentru că semănăm leit/ Tu cu mine şi eu cu Tine"*. Dumnezeu mergea spre infern. Voia să aştepte acolo până când, precum îşi făgăduise, ultimul păcătos va părăsi infernul şi raiul va fi din nou plin. Dar Dumnezeu, din păcate, nu s-a putut întoarce în înalturi: *"Am înţeles, Doamne,/ Că-n zadar mai ridic ochii/ Înspre sus şi Te caut.// Raiul a rămas/ Şi va rămâne pustiu"*.

Nou! A apărut

Intrare liberă

Versuri

de Madeleine Davidsohn

"O nouă poetă care are ceva de spus şi o spune direct, în felul ei".

Carol Isac, *"Ultima oră"*

"... Poezia se află între rânduri şi arată ca o muzică; o muzică de fond, misterioasă, care te învăluie nu ştiu cum, încet-încet, ca ameţelile uşoare provocate de-un vin simplu şi curat."

Al. Mirodan

Cartea poate fi procurată trimiţând suma de 25 shekeli la următoarea adresă:

Dr. Madeleine Davidsohn
Reh. Keren Hayesod 23/2
Haifa 34970
Tel.: 04/825-1444

ELENA-ESTHER TACCIU

Două antologii critice: B. Fundoianu şi Paul Celan

Iniţiativa editorială a Comunităţii Evreieşti bucureştene, girată de Dorel Dorian ca redactor-şef şi de Geo Şerban, coordonator, dedică celor două nume literare de primă mărime două Caiete Culturale, de fapt două antologii în cel mai înalt grad profesionale. Numele colecţiei, *Realitatea Evreiască,* deschide astfel un şir de memento-uri solicitate de orizonturile sfârşitului de mileniu, cu implicaţiile lor ideologic-culturale. Prezentarea grafică de A. Poch dă concreteţe modernă formatului şi ilustraţiilor, haină necesară a concepţiei de fond.

CAIETELE CULTURALE noi, departe de a cuprinde consemnări conjuncturale, reprezintă serioase antologii critice şi evocatoare, în intersectare cu texte lirice majore. Seriozitatea concepţiei se reflectă în selectarea celor doi autori care au intrat cu deptul în culturile majore ale Europei, franceză şi germană, fără a-şi pierde zestrea spirituală românească. O altă probă a temeiniciei rezidă în selectarea contribuţiilor, nume de primă mărime care au ilustrat cultura română de la primele decenii ale secolului nostru până la pilonii scrisului contemporan. Arghezi şi Galaction, Al. A. Philippide şi E. Lovinescu, Emil Cioran fac evocări şi analize complexe lui Fundoianu şi Celan, urmaţi de Şt. Aug. Doinaş, I. Caraion, Ov. S. Crohmălniceanu, Mircea Martin, Nina Cassian, P. Solomon, colegul nostru Leon Volovici şi cercetătorul pertinent şi bine cunoscut al literelor române, Geo Şerban însuşi. O menţiune specială pentru analiza pertinentă a condiţiei evreieşti a poeţilor prezentaţi: calitatea de Paria evreu în cea mai sumbră dintre epoci, nazismul cu inerentele sale prevestiri şi prelungiri. Exegezele critice, precum cea a lui Doinaş pentru Celan, a lui E. Lovinescu, a lui L. Volovici şi a lui Mircea Martin pentru Fundoianu, rămân antologice şi ele.

O trecere în revistă a acestor două personalităţi literare cu biografii de excepţie, culminând prin tragice morţi, solicită reluarea sumară a unor texte din Caiete. Fundoianu/ Fondane, "aristocrat al frondei", are ca emblemă psihică un complex de superioritate, explicând celebra sa acuzaţie la adresa unor poeţi români de a mima scrisul francez (M. Martin). Dar Paria, poetul evreu ce-şi alege dreptul de a striga, "Crier toujours jusqu-à la fin du monde", condamnat la rătăciri şi moarte anonimă, va lăsa un testament al victimei, cumplit pentru cei ce-au conceput "opera urii", "vagoanele de vite,/ şi hohotele amare ale umilinţei", ("Exodul"). Triunghiul său genetic/spiritual,

HAIFA! HAIFA!

O veste bună pentru amatorii de bucătărie românească

S-a deschis restaurantul

NIXXON

(fost „Eva")

unde se găsesc toate specialităţile culinare româneşti:
supe, ciorbă de burtă, sărmăluţe cu mămăligă, grătar
şi renumitele vinuri româneşti

Preţuri rezonabile pentru toate buzunarele

Deschis zilnic între orele 10-19. Pentru rezervări de mese,
telefonaţi la 04-8664411
Str. Haaţmaut nr. 1, Haifa.

Vă aşteptăm

Pentru întreg anul 5760 felicităm
clientela noastră şi-i urăm
SĂNĂTATE, PACE, PROSPERITATE!

târgul Herţa, va fi văzut de Geo Şerban ca izvor specific al spiritului fundoian, biblic, hasidic, ce-şi adaugă moşteniri de cărturari din ascendenţa sa directă, plus Gropper şi Buber. De influenţa lui Şestov la Fondane se va ocupa L. Volovici, pe urma lui E. Cioran, cel ce descoperea "neurastenia moldovenească" a poetului. Opinia clasicilor români, precum Galaction, n-a putut omite însă ataşamentul fundamental la literele române, ca şi identificarea poetului-"martir" cu "lumea de jos". Formularea lapidară a lui E. Lovinescu îi atribuie lui Fundoianu ilustrarea strălucită a iudaismului, el fiind un "exemplar al unei rase de admirabilă unitate spirituală", dar şi "demonul paradoxului", conţinând tradiţia globală şi un militantism ideologic rebel, de "soldat în poziţie de război". Accentele de inaderenţă din alte polemici ale confraţilor se află antologate în eseul lui L. Volovici, probând enervări în faţa "agresivităţii" lui Fondane şi a claviaturii sale întinse de genuri.

Probabil bogăţia materialului faptic/biografic urcă monografia critică Paul Celan, cu titlul "Ochiul meu rămâne să vegheze", cu o treaptă mai sus. S-ar putea să fiu subiectivă, în virtutea lipsei de surse asupra sa în timpul perioadei mele româneşti. Şi posibil ca azi orice student român să ştie totul despre acest mare cernăuţean, sinucigaş, în apele Senei, din monografiile lui Petre Solomon şi alta, a lui Andrei Corbea. Le doresc aşa să fie. Oricum, ca penetraţie, probabil şi acum, Fundoianu e mai cunoscut. Oricum, interesul faţă de Celan trebuie să fie motivat şi prin integrarea lui în timpul mai recent al istoriei. Mai tânăr cu 22 de ani decât Fundoianu, el nu-şi termină existenţa în iadul de la Auschwitz, ci-şi trăieşte poate mai îndelungat şi de aceea mai devorant, moartea părinţilor în Shoa (1942) de pe Bug. Testamentul acestei morţi, asumarea vinei de a nu-i fi însoţit în iadul nazist exterminator; osmoza temei cu scrisul până a deveni obsesivă a ros sistemul nervos al poetului autoexilat de la Paris. Profesor de germană din oraşul/lumină, poet evreu de limbă germană, comparat cu Hölderlin, dar şi acuzat de plagiat, premiat dar şi hulit, Celan a străbătut lent cercurile infernului interior spre sinuciderea de la 50 de ani. Moartea, acceptată cu stoicism de Fondane alături de sora sa din lagăr, a devenit la Celan agonică, neurastenică, lent-dezagregantă, fenomenologică şi paranoică, până la decizia stupefiantă a sinuciderii. Caietul Celan, care merită, ca şi celălalt, întru totul, onoarea de a se numi carte, îi fixează cititorului de oriunde, născut în România, drama unei vieţi de creaţie tragică. Scrisorile autentice ale lui Celan de la Paris către P. Solomon, cel mai bun amic român, relatează agresiunile cercurilor de dreapta, plagiatul (afacerea Yvan Goll) conţinând acuzaţia de paranoia, pare să fie o bine înscenată cabală. Insula ideală a tinereţii româneşti reapare ori de câte ori Celan pomeneşte de A. M. Sperber, de Al. A. Philippide, şi desigur, de însuşi P. Solomon. Boema bucureşteană dinainte de '47, evocată inspirat de Ov. S. Crohmălniceanu, ni-l arată pe un Celan romantic, frumos, seducând actriţe tinere, cu dansuri cvasi-ţigăneşti şi cu balade germane spectaculos cântate ("Prin Flandra trece moartea călare"). Fuga din România cu un camion militar rusesc, mediul ostil de la Paris, căsnicia bizară cu Gisèle, catolică, fiica lui Lestrange, fost funcţionar la Vichy, obstrucţia postumă a monografiei Celan, dă carne epică premiselor dramei. În alt eseu, I. Caraion va fixa sfârşitul ce vine prin aforismul "îl durea lumea, îl durea omul". Inadaptarea, neputinţa de a locui în orice ţară, fie ea România, Ungaria, Austria, Israelul şi apoi Franţa, îşi are nexul în acel "Dans al morţii", simbol al rădăcinii funebre a imaginarului său. Margareta/Sulamita, una blondă, şi alta "cenuşie la plete", joacă în jurul bărbatului ucigaş, care ordonă, în sunetul dansului, săpatul gropilor comune în pământ. Detaliul biografic spectaculos aflat în cel mai cunoscut poem al lui Celan se completează în Caiet cu eseurile de poetică. Şt. Aug. Doinaş relevă, sprijinit în analize contemporane germane ale operei lui Celan, hermetismul şi absurdul derivând din tema morţii, din relaţia *eu* şi *tu*, pornite din existenţialism. Nina Cassian consideră sumar sursele suprarealiste europene (franceze) din poezia analizată; Magda Cârneci fixează modelul Celan, tutelar în poezia generaţiei '80 din România. Numeroşi alţi semnatari ca P. Solomon parcurg poezia românească de tinereţe a poetului, sau traducerile actuale, ca Geo Şerban.

Întâlnindu-se între ei în eternitate, Fundoianu şi Celan aşteaptă să se întâlnească în egală măsură cu cititorii lor de pretutindeni. Şi, desigur, din Israel.

Caietele culturale
RE
Ochiul meu
rămâne
să
vegheze
PAUL CELAN

PRIMIM LA REDACŢIE

● CĂRŢI ● REVISTE ● ŞI ● SCÂNTEIERI ● DE ● GENIU ●

- **Un debut într-ale poeziei: Moritz Nachman**
- **Viaţa dr-ului Idy Ilian**
- **A dispărut un trenci**
- **Povestiri, versuri, desene**
- **Febra lui M. H. S.**

Moritz Nachman

Armonie emotivă

Poezii; Minimum, Tel Aviv, 1999

Anul acesta a dat o recoltă neobişnuit de bogată în materie de cărţi noi. Să fie de vină sfârşitul de veac care îi îndeamnă pe oamenii scrisului tăcut şi de "sertar" să iasă la iveală şi să spună lumii ce au de spus? Poate. Oricum, lunile din urmă ne-au oferit posibilitatea să facem cunoştinţă cu memoriile Suzanei Bratosin şi ale dr-ului Alexandru Marton, cu versurile Madeleinei Davidsohn, cu eseistica politică a lui ZElias, cu amintirile dr-ului Ilian. Precum şi cu poezia lui Moritz Nachman.

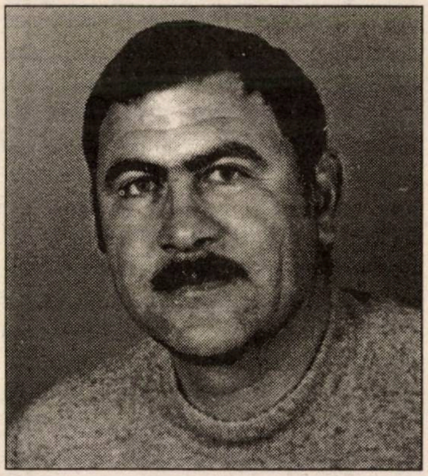

Moritz Nachman

O poezie nu tocmai simplă, dacă e să ne luăm după cuvântul înainte al lui Al Mirodan:

"*Versurile lui Moritz Nachman* – ne avertizează Al. M. – *nu sunt uşor accesibile; pentru a înţelege ce vrea autorul trebuie să te uiţi îndelung la fiecare poezie ca la o pictură abstractă, dându-te cu un pas îndărăt, apoi examinând-o din dreapta şi din stânga.*

După câteva clipe sau minute de contact cu liniile frânte şi cu petele de culoare aruncate pe pânză într-o aparentă dezordine, privirea ţi se opreşte asupra unui element mai lesne de înţeles ("figurativ", care va să zică). Acesta este de obicei un vers funcţionând ca o cheie sau un cod care luminează totul dintr-o străfulgerare şi cu ajutorul căruia pătrunzi în miezul diferitelor strofe.

Asemenea versuri cheie sunt presărate pretutindenea, de-a lungul plachetei de faţă.

Iată câteva dintre ele:

Smulg/ nervul unui colţ

◆

Luaţi-mi orice/ Lăsaţi-mi memoria

◆

Lacom de şolduri simţite

◆

Până când/ nu voi şti/ Doamne.../ cum rămâne între noi

◆

Lacrimile laconice

◆

Abis al presupunerilor

◆

Astăzi pentru toţi sunt un nebun/
Dar tu mă iubeai mult

◆

Regilor şi Reginelor/ le este bine după ce mor?!

Faceţi experienţa pe care am făcut-o şi eu. Folosiţi cu încredere cheile şi veţi avea satisfacţia de a pătrunde în lumea pentru iniţiaţi a imaginaţiei lirice a lui Moritz Nachman".

...Să facem experienţa. Şi să citim (însă încet, încet) poemul "Fabulă?"

"Oameni/ cai de căruţă// Cai/ oameni de căruţă// Tu/ ce sus stai/ tu ce jos dai// Oameni în căruţa/ trasă de cai".

Sau ca "Valurile vremii":

"...fărâmă de pisălog/ în ale lumii// plăsmuieşti/ zdrenţe explicative// dau spaţiului/ lacrimile îndărătniciei// ierţi copiii/ buimăciţi de întrebări...// în Valsul Dunării/ ce blondă, blonde!/ ...poate/ o barcă, un farmec/ al Domnului.../ pe valurile valului/ zebrată/ să te legene...// să te legene..."

Sau, încă, "Până când?":

"Durerea/ e-n felii/ de pâine-mpletită,/ caldă/ şi chiar rece,/ macul/ e o mantie/ ce-i ornează/ înfăţişările...// până când/ nu voi şti/ Doamne.../ cum rămâne/ între noi?"

Dr. Idy Ilian

Momente din viaţă şi scurte povestiri

Minimum, Tel Aviv, 1999

"Mulţumiri d-lui Işaiahu Erenfeld, care m-a stimulat să scriu". Aşa se deschide cartea dr-ului Ilian din Ashkelon. Îi mulţumim şi noi, pe această cale, d-lui Erenfeld. Nu-l cunoaştem, habar n-avem cum arată la faţă, dar, stimulându-l la scris, dacă nu chiar pisălogindu-l şi bătându-l la cap de-a binelea pe dr-ul Ilian, dânsul a făcut o treabă bună. Fiindcă autorul amintirilor de faţă se numără printre cei ce au-ceva-de-spus.

Este şi părerea lui Al. Mirodan. Prezentând în câteva rânduri volumul, el scrie:

"Viaţa mea e un roman! – exclamase Balzac. Şi orice om inteligent, când se retrage în sine şi derulează filmul trecutului, va spune

la fel: fiindcă, privind îndărăt, cu sau fără mânie, el înţelege că întâmplările vieţii sale, de la copilărie la maturitate, sau bătrâneţe, au fost neaşteptate, surprinzătoare, imprevizibile, tainice, cumplite, absurde sau comice. Dar, mai cu seamă, greu de înţeles pentru cei din preajmă.

Doctorul Idy Ilian se numără printre cei ce au intuit caracterul de roman al vieţii sale. Şi, fugind de "literatură" şi literaturizare, a hotărât într-o bună zi să o povestească, aşa cum a fost ea. Născut la Bacău, stabilit apoi la Bucureşti, unde lucrează ca medic, venit, în sfârşit, ca mai toţi din generaţia sa, în Israel, autorul ne oferă tabloul, remarcabil de viu, fără cosmetizări, al trecerii sale pe acest pământ: frigurile adolescenţei, învăţătura, războiul, meseria, amorurile, căsătoria, timiditatea, certurile de familie, divorţul, recăsătorirea, angoasele, loviturile primite năucitor din partea celorlalţi, moartea alor săi, solitudinea, solitudinea...

Un roman, aşadar. Un roman în care îl descoperim, fireşte, mai întâi pe autor şi unde, iarăşi fireşte, ne descoperim, la o pagină sau alta, pe noi înşine".

Acestea fiind zise, să nu uităm că în afară de "Momentele de viaţă", adică de memoriile doctorului, volumul cuprinde şi câteva "Scurte povestiri"; cele mai multe, aşa cum e firesc, întâmplări reale cu subiect medical (şi nu lipsite de picanteriile de rigoare), altele cu înţeles mai filozofic, ca să zicem aşa. O asemenea istorioară se numeşte "Când ai bani în buzunar, ai curaj":

"Anul 1929 a fost anul unei crize economice fantastice. Au avut loc falimente răsunătoare. Au fost loviţi cu duritate mai ales cei care se ocupau cu afaceri modeste. La Bacău, erau vecini cu prăvăliile doi evrei. Primul, bătrân, bogat, foarte darnic. A donat clădirea unei şcoli primare. Al doilea, mai tânăr, dar în pragul falimentului. Nu dorea totuşi să fie falit şi se străduia să se achite faţă de cei care îi dăduseră marfă pe credit. Disperat, a cerut sfatul vecinului mai vârstnic şi bogat. Acesta, cu multă mărinimie, i-a oferit un împrumut fără termen fix de restituire, urmând să-şi primească banii atunci când tânărul va ieşi din criză. Au trecut anii, afacerile au prosperat, negustorul tânăr şi-a achitat datoria.

A venit ziua când negustorul vârstnic a murit. Între cei din cortegiul funerar era şi negustorul tânăr, care avea faţă de defunct admiraţie şi dragoste. Cortegiul s-a oprit în faţa sinagogii pe care acesta o frecventase. Negustorul cel tânăr i-a cerut atunci unui alt participant la înmormântare o mică sumă de bani, cu împrumut. Acesta n-a înţeles de ce avea nevoie de bani tocmai în acea împrejurare, dar i-a dat.

Tânărul a urcat treptele sinagogii şi a ţinut un panegiric emoţionant, de admiraţie şi dragoste. Publicul a fost foarte impresionat. Când cortegiul a pornit către cimitir, tânărul negustor s-a grăbit să restituie suma împrumutată doar în urmă cu aproximativ 20 de minute. Întrebat ce nevoie a avut de bani şi de ce i-a restituit imediat, a răspuns:

– Am avut nevoie de ei pentru că atunci când ai bani în buzunar, ai curaj să vorbeşti".

Norman Manea
Fericirea obligatorie
Nuvele; Biblioteca Apostrof; Cluj, 1999

Patru nuvele de amploare unde vine vorba – ca de-atâtea ori la prozatorul Norman Manea (n. 1930, Suceava, în prezent profesor la Bard College din SUA) – de universul totalitar; din România tinereţelor sale, fireşte, dar şi de oriunde. Patru nuvele unde, iarăşi ca de-atâtea ori, autorul îmbină descrierea eminamente realistă a oamenilor şi vieţii cotidiene cu elemente de tip kafkian, care va să zică anormale, fantastice, având rolul de a sublinia *ceva*. Iată, de pildă, povestirea "Trenciul". Suntem în anii lui Ceauşescu, la Bucureşti. Numitul Basil Beldeanu, ziarist ajuns, cu ambiţii sociale şi vilă la Şosea, a invitat, la o masă, câţiva colegi şi amici, întru consolidarea relaţiilor. Beldeanu, împreună cu soţia sa, Dina, avocată (şi, în paranteză fiind spus, evreică), au făcut eforturile cunoscute în epocă pentru a primi aşa cum se cuvine pe musafiri: whisky şi Martini ca *drink*-uri, sandviciuri mici cu icre, cu sardele, cu brânză, cu şuncă, apoi plăcinte calde, cu brânză, cu carne, cu chimen, cu mărar şi boia de ardei. După aceea trecem la masă pentru peşte şi pentru friptura de viţel. Toate stropite cu vinurile de cuviinţă. După o scurtă pauză se trece "în altă cameră la cafea şi coniac şi dulciuri şi brânzeturi şi taclale". Totul e O.K., invitaţii pleacă mulţumiţi, gazdele sunt şi ele mulţumite de reuşită, dar, a doua zi, când se întoarce de la servici, Dina descoperă în vestibul, pe cuier, un trenci. L-a fi uitat careva, aseară. Nu, nu-l uitase nimeni. După ce se interesează la fiecare musafir în parte, Dina înţelege că trenciul a fost lăsat de altcineva. De cine? O fi fost unul-de-la-instituţia-cu-pricina (citeşte Securitatea), curios să vadă ce anume se petrece în casa Beldeanu? Sau, aşa cum se şopteşte, *ăia* au chei potrivite şi se întâlnesc din când în când, în case particulare, în absenţa stăpânilor? Din clipa aceasta, viaţa Dinei, dar şi aceea a amicilor ei, se schimbă radical. Trenciul joacă rolul Mantalei lui Gogol (la care, de altfel, autorul face trimitere). Apariţia misterioasă a obiectului (ca şi dispariţia sa, tot atât de misterioasă, după o vreme...) o aruncă pe Dina (predispusă, ca evreică, cu amintiri negre din război, mai mult decât alţii, la schizofrenie) et *co.* în angoasa caracteristică împrejurărilor, în supoziţii fără de sfârşit, în tăierea necontenită a firului de păr în patru, apoi în cvasi-nebunie. Fandacsia, ca să vorbim precum Caragiale, e gata. Iar Norman Manea a demonstrat ceea ce voise să demonstreze.

Hedwig Rüber
44 scurte povestiri
Coperta şi ilustraţiile: Celu;
Tel Aviv, 1999

S-a născut la Timişoara în 1942. A lucrat, apoi, la Bucureşti, specializându-se în fotografia color pentru gazete. Din 1973, trăieşte cu soţul şi copiii în Israel; unde se ocupă, în continuare, tot cu fotografia.

...Iar cele "44 scurte povestiri" tot nişte fotografii sunt. Instantanee din viaţa noastră cea de toate zilele. O bătrână singură care se trezeşte cu o pisică în casă ("Lumina"). O amintire despre tata ("Semeni cu tata"). Cratiţele şi oalele vechi, de care nu te înduri să te desparţi ("Vasele"). Aglomeraţia din gara oraşului Palermo ("Şinele"). Iar din loc în loc, un portret, precum "Nelly", care ne dezvăluie o speţă de oameni şi o situaţie din Israelul anilor noştri:

"Aglomeraţie. Mişcare, oameni, autobuze. Se grăbesc cu toţii la destinaţie. Peste o oră-două, totul se va linişti.

– Şalom! îi spun. Se uită stânjenită la mine. Întremată, bronzată, tunsă. Părul îi e vopsit, lucios. Un şirag de dinţi noi, cu ochelari bifocali, cu ramă aurită. Poartă pantaloni şi tunică. Geamantanul pe care-l cară e deformat de greutate.

– Ce mai faci? o întreb.

– Ce să fac?

– Ce-ţi mai face fiul?

– Ce să facă?

– Ce se aude?

– Ce să se audă?

– Ce-ai cumpărat?

– Ce să cumpăr?

– Unde pleci?

– Unde să plec?

Nu divulgă nimic. Nimic nu scoţi de la ea. E "şcoala vieţii". Totuşi, aflu că se grăbeşte la aeroport. Se duce, se întoarce "acasă". Nu de tot!

Va reveni din când în când. Cel mult din şase în şase luni. Se va întoarce să-şi încaseze banii din bancă, pensia acumulată. Va face o vizită la policlinică, va face o baie în mare, va cutreiera pieţele şi magazinele, va cumpăra tot ce scrie pe listele lungi. Ce se cere "acolo". Îl va ruga pe vecin să-i închidă geamantanul doldora de produse.

Rudele, familia care n-a avut curajul să vină aici, o aşteaptă!"

Mapă de grafică
Versuri: Luiza Carol
Grafică: Lucia Zilberman
Cercul Cultural Petah Tikva;
Tel Aviv, 1999

Este a patra asemenea mapă pe care o scoate la iveală Mircea Gorun, din Petah Tikva. Aici ne întâlnim – iarăşi – cu două artiste care formează un adevărat cuplu în materie de creaţie. Două artiste legate şi într-altfel: Luiza este mama Luciei. Mama (n. 1947, Bucureşti) scrie poemele pentru mapă. Fiica (n. 1973, Bucureşti) le ilustrează. Dar poate că lucrurile se petrec şi invers: Lucia schiţează un desen, care desen dă Luizei ideea unei poezii. Cam aşa cum se întâmplă în domeniul cântecului. Câteodată compozitorul, după ce a terminat o melodie, îl cheamă pe colaboratorul său, textierul: fă-mi, te rog, un text. Câteodată, scriitorul intră-n casă la compozitor cu o pagină scrisă mărunt: ia vezi, poate găseşti o melodie pentru vorbele astea.

Realitatea este că această colaborare te duce cu gândul la două pianiste interpretând un concert la patru mâini. De altfel, perfect conştientă că, de fapt, cam despre asta e vorba, Luiza Carol a scris un poem intitulat chiar aşa: "La patru mâini". Aceste patru mâini scot, apăsând pe clapele cuvântului şi desenului, sunete de calitate.

❖

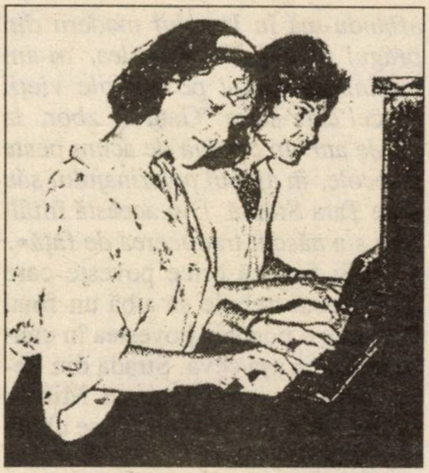

Mama şi fiica: la patru mâini

Tot din iniţiativa lui Mircea Gorun, a apărut o culegere din versurile rabinului, filozofului şi medicului Yehuda Ben Shmuel Halevy (1075-1171) tălmăcite în româneşte de Luiza Carol, cea mai sus amintită. Întâlnirea poetei din Haifa cu înaintaşul ei vestit din Toledo are o poveste a ei:

«În primul an după venirea mea în Israel – scrie Luiza Carol – *"Yehuda Halevy" era pentru mine un nume de stradă. O stradă pe care paşii mei încă nu călcaseră niciodată, cum nou era pentru mine şi oraşul, nouă era şi ţara şi lumea în care intrasem. Cu timpul, "Yehuda Halevy" a devenit extemporalul fiicei mele la ebraică, tema ei pentru acasă, compunerea pe care nu ştia cum s-o scrie, spaima examenului ei de bacalaureat. Şi poate că aşa ar fi rămas şi azi în sufletul meu, dacă nu s-ar fi întâmplat un eveniment: Scriitorul Ştefan Zicher din Oradea scrie un roman în care Yehuda Halevy e un personaj ce apare indirect, prin intermediul unui student care-i cântă cântecele în ebraică. Scriitorul m-a rugat să-i procur o traducere în română a acestor cântece medievale. N-am găsit pe moment o astfel de traducere, dar am găsit o ediţie bilingvă ebraică şi engleză, intitulată "Selected poems of Jehudah Halevy". Am descoperit astfel cu încântare un poet cald şi viu, departe de imaginea clişeu de fosilă istorică pe care mi-o făcusem. La cei peste 50 de ani ai mei,*

aflându-mă în Israelul modern din pragul mileniului al treilea, m-am întâlnit în sfârșit pe cărările vieții cu cel care scria "Gata de zbor, la 50 de ani" în Spania de acum peste 8 secole, în ajunul pelerinajului său spre Țara Sfântă. Din această întâlnire s-a născut traducerea de față».

...Și fiindcă orice poveste care se respectă trebuie să aibă un final *tare,* sau o poantă, povestea în cauză are și ea așa ceva. Strada din Petah Tikva, unde locuiește Mircea Gorun, editorul traducerii, se cheamă Yehuda Halevy.

Mircea Horia Simionescu

Febra

File de jurnal; București 1999

Înainte de a deveni cunoscut (și recunoscut) ca prozator, Mircea Horia Simionescu (n. 1928), autorul câtorva cărți de originalitate și spirit precum "Ingeniosul bine temperat", "Bibliografie generală", "După 1900, pe la amiază", a lucrat, în anii '50-'60, ca ziarist la "Scânteia". Un ziarist tăcut, păstrând voit un "profil scăzut" (lucrase un timp la secția Corespondență, unde se ocupa de scrisorile primite la redacție) și încercând să treacă neobservat și nevătămat prin furtunile politico-ideologice. Pe cât de tăcut era pe culoarele ziarului, pe atât de vorbăreț era dânsul însă acasă, în fața unor caiete galbene pe care își scria jurnalul intim. În acest volum, cuprinzând însemnări dintre 1963-1971 și care, bănuim, va fi urmat de-un al doilea (ba chiar de-un al treilea) întâlnim mai întâi pe Mircea Horia Simionescu, autoanalizat cu inteligență rară și fără blândețe, retrăim mișcările sufletești din epocă și în plus, dăm peste niște figuri cunoscute din "trib".

Sorin Mladoveanu, secretarul general de redacție al "Scânteii", se bucură de un portret care desigur a făcut plăcere ziaristului stins din viață în vara aceasta:

«16 ianuarie 1966. La gazetă, ieri, mare tulburare: Sorin Mladoveanu a fost concediat. Pentru mine, o surpriză dureroasă, pentru cei mai mulți deloc o surpriză, știau de două săptămâni, se așteptau, simțiseră mișcarea. "N-ai aflat cu ce sarcină a fost uns noul redactor-șef?" mă dojenește, că nu știu, Sebi (Sebastian, redactor la "Scânteia": a nu se confunda cu Sebastian Costin – n. red.). *"Să-i scoată pe evrei!" Acum înțeleg de ce venea el la redacție însoțit de un baston. L-am întrebat, atunci când l-am văzut, ce i s-a întâmplat. Mi-a răspuns: "Ca să mă apăr de câini". La bufet, Aurel, și el tulburat, îmi spune că într-adevăr evreii sunt vizați, dar că ăsta nu-i decât începutul, urmează mulți alții: e vorba de aducerea unor activiști de mai mare încredere. Alți Nică, Mimi Neagoe, Tatiana Enciu...*

Mă codesc să-l vizitez pe Mladoveanu. Totuși... Protectorul meu e verde la chip, nestăpânit în gesturi, se căznește să suporte lovitura cu zâmbete și chiar cu glume. Nu știe ce se întâmplă, "în orice caz, bine nu va fi", zice. Intră alții, cu figuri ca de înmormântare, el se ridică de la birou și-l văd că se clatină. Mă îndeamnă să mă duc la treabă, n-am răgazul să-i spun că îmi pare rău, s-au strâns prea mulți și-i surprind pe câțiva că îl spionează. Vor raporta, e sigur.

Câțiva nu-și pot ascunde satisfacția: prea nu-și mai încăpea în piele, se dădea mare, nu-i mai ajungeai la nas, el le știa pe toate, ce fel de ziarist, când n-a scris nicicând măcar o informație?, "fuse și se duse". Păreri acut subiective, răutăcioase, recunosc în ele satisfacția mitocanilor, bucuria de a smulge de pe un om harnic și nobil sufletește hainele. Lupta de clasă într-o formulă legalizată. Invidie a prostului la ora când o poate exprima liber.

Îmi amintesc teama, paralizia care mă stăpâneau, cu 15 ani în urmă, când Despina (soția lui S. M. – n. red.) *m-a trimis la el. Crezusem că voi încăpea pe mâinile unui grosolan capabil să-mi ordone cine știe ce misiuni, să-mi împuie capul cu lozinci, să discute cu pistolul pe masă, să-mi încerce fidelitatea și, la prima stângăcie, să mă dea cu capul de pereți. Am dat peste un domn inteligent, elegant, dar deloc îngrijat să nu-și șifoneze hainele, să protejeze cămașa scrobită și dunga pantalonilor, de o civilitate jovială, camaraderească. Parcă era un vechi prieten bucuros de revedere. Impresia bună a primei întâlniri n-a fost niciodată, prin nimic, contrazisă. Să mai adaug că am avut, din primul moment, senzația că mă aflu în fața unui intelectual, pentru că m-a purtat amical prin istorii agreabile, mie necunoscute, privind literatura, muzica, filozofia – când putea să mă expedieze la treburile pentru care mă alesese numai cu cinci cuvinte imperative».*

Întâlnim și câteva pagini despre Sorin Toma, din care aflăm că temutul redactor-șef al "Scânteii" nu era chiar atât de temut pe cât ai fi zis:

«Când, pe vremea lui Sorin Toma, erai chemat de tovarășa Suzi (secretara), te simțeai străbătut de fiorii ceasului din urmă: ajungeam la cabinetul aceluia după crampe diavolești, niciodată înainte de-a poposi la closet. De trei ori a încheiat întâlnirea noastră cu: "Din acest

●

Partidul Creștin Social Flamand din Belgia, condus de fostul premier Jean-Luc Dehaene, a suferit o înfrângere grea în alegeri, căzând cu zgomot de la putere.

Acum, partidul a rămas și fără ministere, și fără primării, și fără celelalte funcții grase ce îngăduiseră șefilor săi și cadrelor de bază să se hrănească, ani de-a rândul, destul de bine:

Partidul Creștin Social Flămând.

moment n-ai ce să mai cauţi la Scânteia!" – de fiecare dată cu exact aceleaşi cuvinte, ceea ce înseamnează că exersase îndelung formula. De mirare, fiindcă, deşi tiranic, era un om cultivat, mai inteligent şi mai cultivat decât toţi cei care l-au urmat. În ziua următoare, când mă aşteptam ca, la uşă, un cerber să mă oprească a intra, constatam că dispoziţia nu i s-a transmis: S. T. nu dădea curs deciziei, ştia să ierte. Pe Penciulescu l-a concediat aşa de vreo patru ori, condamnându-l şi în şedinţă cu întreaga redacţie, ai fi zis că, de va apărea de pe la teatrele unde făcea figuraţie, timp în care era dispărut, are să-l ucidă. Penciulescu n-a păţit nimic, se pare că S. T. i-ar fi spus şi lui Lemos, de la Cadre, să-l lase de capul lui la "Înşir-te mărgărite", i s-o face lehamite de teatru şi teatrului de el... Înfricoşarea era nutrită de emoţia acelei Suzi, care te oprea să intri la cel care te convocase, pentru că "Acum vorbeşte la telefon cu tovarăşa Ana, cu tov. Chişinevschi, cu tov. Teohari... intri îndată ce va încheia...". Odată, aflat deja în cabinetul lui, săpuneala a fost curmată de un telefon, am înţeles îndată cine sunase: "Da, Ghiţă are dreptate, titlul fondului de azi e absolut idiot", s-a adresat lui Virgil Petrescu, după ce a încheiat convorbirea. "Să fie sancţionat deşteptul care l-a pus...". Ghiţă era, de bună seamă, Gheorghiu-Dej, cu care, vorbind, se arăta familiar, întărind situaţia cu răsturnarea lui în fotoliu, cu câte o glumă sau chiar cu ridicarea tonului, de neacceptare a indicaţiei.

Mi-a făcut trei favoruri, n-am ce să-i reproşez: şi-a pus, în '50, semnătura pe cererea de angajare, cu toate că eram fiu de militar, "odraslă a unuia ce a făcut parte din aparatul represiv al burghezo-moşierimii", cum mi s-a spus, desigur persuadat de Sorin Mladoveanu, care se pare că-i era rudă; m-a amânat până la vârsta-limită de încorporare (aş fi făcut trei luni, la "detaşamente") şi, după '60, a intervenit la ministrul Murgulescu, chiar în ziua revenirii acestuia la Învăţământ, pentru a mă reînscrie la Filologie fără a mai susţine un nou examen de admitere şi a mai da examenele primilor doi ani promovaţi, cum pretindea decanatul».

Autorul jurnalului l-a cunoscut îndeaproape şi pe regizorul (plus prozatorul) Mircea Săucan, sihastrul de azi din Natzeret-Illit:

«Cât de mult a ţinut Radu Căplescu (compozitor, n.n.) *să mi-l treacă pe lista prietenilor pe Mircea Săucan! Ştia că, odată îndrăgit de mine (şi de asta nu se îndoia), îl voi introduce pe cineast în cercul amicilor mei şi voi deschide coridoare într-un castel în care, altfel, e nevoie de multe ocolişuri şi căutări. Radu mi-a umplut urechile cu laude la adresa lui Mircea, mi-a împânzit vederea cu calităţile artistului, mi-a vorbit ca un îndrăgostit de sensibilitatea şi tandreţea prietenului, dar acum legăturile lor s-au deteriorat brusc, am auzit o mulţime de pretexte puerile care îi împiedică a se vedea.*

Folosesc cea de-a cincea metodă şi, profitând de apariţia cărţii "Camera copiilor" (de Mircea Săucan, n.n.), *răsfoită de mine în atelierul lui Trăienel Filip (genialul adolescent ilustrator al coperţilor "Ingeniosului"), le propun celor doi o întâlnire la drum jumătate. Mircea şi-a început dedicaţia pentru Radu cu "Domnului Căplescu", ceea ce arată că s–au duşuit bine; prin inducţie, mie mi se adresează – tot pe pagina de gardă a "Camerei" – "Pentru tovarăşul...".*

"Drumul jumătate" e, cum se putea închipui, subsolul meu din Ana Ipătescu. Îi pun faţă-n faţă, îmi trag un scaun lângă ei, desfac volumaşul la pagina de neînţeles *intitulată "Stavriţa", excepţională prin mulţimea niturilor (de navă aeriană), şi le citesc dementa Linie Maginot a prozei de unde apuc, din locul unde mi-a căzut degetul inelar. (...)* Neînţelesul, *articulat cu o bună ştiinţă a intonaţiei, devine muzică: te lipseşti de logică, de sintaxă – doar asculţi. Din nou prieteni, ne batem capul până târziu în noapte să ne explicăm ce se întâmplă cu grupurile zburătăcite de cuvinte (Mircea le-a înnebunit în asemenea hal că ai înclina să crezi că nu mai desemnează nimic din realitate, ceea ce ar fi o cruntă eroare).*

După plecarea lor (mi s-a părut că se ţineau de mână?), am căzut pe gânduri: suntem oameni serioşi?»

(M. Rafael)

(În numărul viitor: Al. Lungu, Mircea Toma, Nicu Horodniceanu, Iosef Rosen ş.a.)

PIETRE FUNERARE
MARMORĂ ŞI GRANIT

FRIEDMANN

**Firma cunoscută
încă din Bucureşti,
Şoseaua Giurgiului
şi Filantropia,
datând din anul 1945**

T.A. – KIRIAT SHAUL
Tel.: 647-1594, 647-6279
Pelefon: 052/544-885

- PREŢURI CONVENABILE
- EXECUŢIE IREPROŞABILĂ
- VENIM LA DOMICILIU
- ÎNLESNIRI DE PLATĂ

●

Vorbim şi româneşte

●

**Se primesc comenzi
atât pentru Kiriat Shaul
cât şi pentru Holon**

ARMINIUS CASSVAN
New York

Noi neuroni se nasc și la bătrânețe

Fundamentala dogmă a medicinei conform căreia în speţa umană nu se pot produce noi neuroni odată ce cei existenţi s-au maturizat a suferit recent o lovitură de graţie. Doi "neuroscientists", un american şi un suedez, pe nume Fred H. Gage, de la Salk Institute din San Diego, şi Peter S. Eriksson, de la Goteborg University Institute of Clinical Neuroscience, au adus prima dovadă că oameni maturi, chiar bătrâni, creează noi neuroni cu sutele cel puţin într-o importantă parte a creierului. E vorba de o secţie a hippocampus-ului numită "the gentate gyrus".

Descoperirea reprezintă un progres major. Plasticitatea creierului a fost anticipată de mai multă vreme, explicând de exemplu restaurarea funcţională în accidente cerebrovasculare multă vreme după ce efectele umflării ţesuturilor (edema) au încetat să acţioneze.

Impedimentul major în experimentul lui Eriksson şi Gage era obţinerea de ţesut cerebral "proaspăt" dar nu de oriunde în creier, ci din hippocampus, unde noi neuroni sunt produşi cel mai des pe scară animală, de exemplu la mamiferele inferioare (se ştia, conform vechii dogme, că în timp ce era imposibilă la oameni, neurogeneza, adică crearea de noi neuroni, este perfect posibilă la animale). Hippocampus-ul este însă plasat adânc în lobul temporal al creierului şi e foarte fragil. Distrugerea lui la oameni poate anihila abilitatea individului de a învăţa. De aceea, biopsii nu pot fi făcute pentru o asemenea structură. O a doua problemă este necesitatea de a injecta individul cu o substanţă chimică ce urmează să fie încorporată în ADN pentru a deveni vizibilă. Ori aceste substanţe sunt toxice pentru oameni, aşa încât se părea că nu există nici o modalitate etică de a ataca problema. Calea etică a fost descoperită de Eriksson, care a aflat de la un oncolog că una din aceste substanţe se administrează bolnavilor de cancer al limbii sau al laringelui ca parte a chimioterapiei. Şi atunci, printr-o înţelegere încheiată cu medicul care conducea cercetările, dacă un bolnav deceda, doctorul cerea familiei permisiunea de a extirpa chirurgical hippocampus-ul nu mai târziu de 24 de ore, înainte ca celulele să-şi piardă prea mult din integritatea lor. Rezultatele au fost surprinzătoare. Neurogeneza, adică naşterea a noi neuroni, există şi are loc de-a lungul vieţii. Şi mai important, nu e vorba de un eveniment rar, unic. La toţi cei cinci pacienţi, fiecare milimetru cub de "dentate gyrus", parte din hippocampus, include 100 până la 300 de noi neuroni. Dacă adăugăm câţiva neuroni la o parte deteriorată a creierului – în urma unei boli ca Parkinson sau Alzheimer – putem stimula creierul să se repare singur. În experienţe făcute la Universitatea Lund din Suedia, celule fetale transplantate în creierele bolnavilor de Parkinson au redus simţitor simptomele bolii şi pentru mulţi ani. Dar cum celulele neuronale erau obţinute de la fetuşi avortaţi, se puneau probleme etice în folosirea lor. În momentul acesta, datorită experienţelor sus-menţionate, există o speranţă rezonabilă de a folosi ţesut adult.

Rezultatele acestor experienţe au fost raportate nu de mult şi un articol dedicat lor a fost publicat în "New York Times", după ce rezultatele preliminare au fost prezentate în "Scientific American". Ziarul descrie în prima pagină "descoperirea pentru prima oară în celulele cerebrale ale oamenilor adulţi a unei generaţii de noi neuroni, deschizând un important domeniu de cercetare în posibile noi tratamente pentru boli ca Parkinson sau Alzheimer sau cerebro-vasculare".

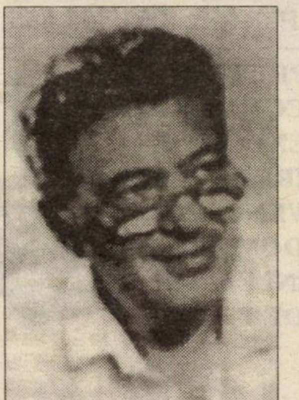

Editura MINIMUM prezintă
o nouă carte de I. SCHECHTER

Bilete
în
Zidul Plângerii

O privire cu lupa şi una cu microscopul
asupra realităţilor israeliene şi străine.
Instantanee, portrete, amintiri,
comentate cu zâmbet şi rictus.

TOATĂ LUMEA DE AZI ÎNTR-O CARTE!

Comenzi la autor,
Str. Zamenhof 15, Tel Aviv
Preţul plus expediţia – 20 şekeli

●

Wye Plantation, vai plantation!

ELENA-ESTHER TACCIU

HOROSCOP PERSONAL - 1999

ZODIA FECIOAREI PENTRU TOŢI (23.08 – 21.09). Din iunie până în a doua jumătate a lunii august (cu Zodiile Gemeni, Rac şi începutul Leului) au dominat "furtunile cosmice" cu manifestări la fel de violente în viaţa publică, politică, economică. Nici familiile n-au cunoscut linişti de paradis, expuse conflictelor şi despărţirilor, rupturilor de tot felul. Fecioara, ca Zodie a ordinii, are prin urmare prilejul să-şi arate puterea de a armoniza şi atenua conflictele vechi prin mijloacele raţiunii. Tratativele vor prima în toate domeniile cu şanse de succes în organizaţii, colective şi chiar familii. **Zodiile de Pământ,** cu prima, **Fecioara,** alături de **Taur** şi **Capricorn,** vor elabora proiecte de viitor privind noi surse de venit. Toate deciziile noastre din acest timp au şanse mari de reuşită. **Zodiile de Aer, Gemenii, Balanţa şi Vărsătorul** primesc aprobarea tuturor proiectelor, mai probabil după 15.09. **Zodiile de Foc, Berbecul, Leul, Săgetătorul** trebuie să ia iniţiative rapide în sensul inovaţiilor şi al organizării în colective de lucru. **Zodiile de Apă, Rac, Scorpion, Peşti** câştigă în tratative pe termen lung. Coincidenţe fericite le aduc parteneri buni, fie indivizi, fie grupuri. Piatra cu noroc de purtat sub Fecioară este chihlimbarul, iar culorile, alb şi bleumarin.

POŞTA NOASTRĂ: *Doritorii Horoscopului sunt rugaţi să ne trimită din timp datele lor: ziua, luna, ora şi anul naşterii, o fotografie nu mai veche de doi ani (dar nu le putem returna). Dacă e cazul, două întrebări speciale. Precizaţi-vă telefonul. Adresaţi-vă la POB 2104. tel. 03-5590829, Holon. La aceeaşi adresă puteţi procura volumul "STELE REGALE" (Portrete astrologice ale celebrităţilor, 1997).*

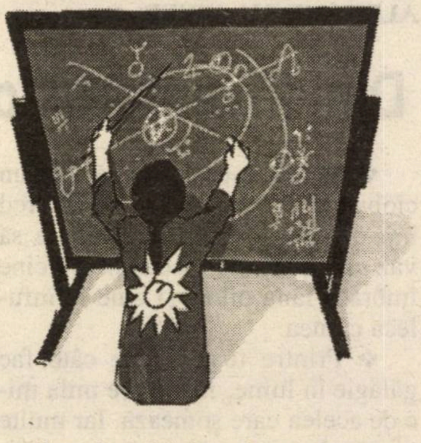

RĂSPUNSURI PENTRU CITITORI

MATEI ION pentru NELU – Rishon Lezion. Încă o dată repetăm nu numai pentru cei de mai sus, ci pentru toţi: nu aşteptaţi Horoscopul personal la adresa de acasă, căci nu-l veţi primi cu poşta. Vă răspundem la "Minimum", pe care vă rugăm să-l cumpăraţi după ce ne expediaţi scrisorile cu datele respective, în circa două luni. Năstruşnica rugăminte de a vă împărtăşi numere câştigătoare la Loto cu promisiuni de procente, întrece desigur prima pretenţie. Dacă autoarea Horoscopului ar putea face aceasta, ar fi milionară! Dar de fapt, ea nu visează aşa ceva. Ne întoarcem la dilemele lui Nelu. El este născut sub Fecioară, Zodie deseori obsedată de bani şi câştig, încât, în goană continuă, poate pierde prilejuri importante de progres şi stabilitate. Prea multă poftă de câştig imediat aduce confuzii în propriile planuri şi speranţe. De aici poate ieşi defectul, vorba românului, "scump la tărâţe şi ieftin la făină". Ceaţa de care se plânge Nelu stă tocmai în neştiinţa de a vedea ce e principal într-o etapă şi la ce trebuie renunţat pentru a-l atinge. Cred că ceaţa întunecă şi cumpăna dintre bun şi rău, cu remuşcări pentru paşii strâmbi. Fecioara, semnul lui Nelu, e străjuită de un Leu în Horoscop, cu pofta de a domina şi a lua toată "casa"; şi asta tot pe loc, fără amânare. De aici insatisfacţiile şi părăsirea bunelor decizii luate. În locul zecilor de cărări e de preferat un singur drum, acela drept. Din aceste înfruntări dinăuntru reiese şi dizarmonia cu soţia, care e Berbec – dornică şi ea să domine pe loc, ca Leul. Şi lipsită de răbdare, ca şi el. Dar probabil că acest lucru se vedea de la începutul căsniciei. Pentru anul în curs, e posibilă o schimbare în bine după 15.09, dacă poţi respecta "ordinea priorităţilor" de urmat. Până în decembrie, cu aceste condiţii, se pot obţine consolidări sigure de situaţie. Pentru norocul ca Leu – dominant în acest caz – e mai potrivit, într-adevăr, un nume cu cinci litere – e vorba de numele mic.

PETRE "de departe". Eşti Taur sub Balanţă, iubitor dar şi foarte calculat, cu tendinţa de a te da în vânt după cei cu situaţie superioară. Nu e exclus însă să te laşi înşelat tocmai de asemenea indivizi, care nu se dau în lături de la câştiguri uşoare. Trăsături tari, credinţa în dreptate, de unde dese conflicte, dragoste de muncă, dar greutatea de a alege o singură meserie. Speculaţiile la Bursă, neindicate. Un fel de nevoie de a te afla în mijlocul agitaţiei poate duce la surmenaj grav. Plămânii şi gâtul vor fi mai sensibili după 30 de ani, plus tendinţa de depresiuni nervoase. Vârste cu noroc, 24, 30, 33. Cifre de mizat pe ele, 3, 6, 12, 15, 21, 24, 30.

● **Sub FECIOARĂ, evitaţi cafeaua în exces, ciocolata în mari cantităţi şi tot ce vă "alergizează".**

ALEXANDRU SEVER

Din inventarul obsesiilor circulare

❖ Nu-mi este destul să văd un cioban şi o turmă de oi ca să cred într-o lume idilică. Mai trebuie să văz cine plăteşte ciobanul, pe cine îmbracă lâna oilor, şi cine le înfulecă carnea.

❖ Printre toate ideile câte fac gălăgie în lume, mai mare mila mie de acelea care şomează. Iar multe dintre ele şomează nu că n-ar merita să fie puse în lucrare şi valorificate, ci pentru că, chiar şi în lumea ideilor, oferta e mai mare decât cererea.

❖ **Fanaticul** e mai mult decât un partizan inconvertibil, e un complice fără remuşcări.

❖ Mi-ar place să mă reîncarnez, dar nu ca să-mi văd pe scenă piesele care nu mi s-au jucat şi să răsfoiesc în volum romanele care nu mi s-au tipărit, ci pur şi simplu pentru ca să continui să împlinesc tot ceea ce moartea m-a împiedicat să desăvârşesc. Bineînţeles, diavolul de serviciu ar putea însă opina că nu se simte absolut nici o nevoie ca această operă să se întregească cu preţul a două cadavre. Niţică economie în administrarea cărnăriei pentru cimitir nu strică nici chiar bunului Dumnezeu.

❖ Răbdătoare, deloc supărăcioasă, şi atotprimitoare – aşa este orice oglindă: ea nu se sperie de nici o urâciune.

❖ Când marele poet, ca tot omul, va fi chemat să dea socoteală la Judecata de Apoi, atunci, de bună samă, se vor înfăţişa să dea mărturie, printre toate faptele sale, şi toate operele lui: adică nu numai fapta de-a fi fost "înfăptuite", ci ele însele, cu toată greutatea graţiei şi realităţii lor obiective.

❖ **A face ordine în trecut** nu înseamnă nimic altceva decât a încerca să dai o semnificaţie unor trăiri care, la timpul lor, nu păreau să aibă nici una.

❖ **Un leu în cuşcă – un rege în exil:** e un strein tot atât de trist ca oricare altă fiinţă care nu este "la locul ei".

❖ Pasiunile fără idei sunt banale; ideile fără pasiuni sunt sterile.

❖ Absolut, Infinit, Eternitate – ce de-a cuvinte (şi câte altele de acelaşi îndoielnic aloi), inspirate toate de incapacitatea noastră de a epuiza misterul lumii.

❖ Să te exilezi la Paris ca să-ţi strigi dintr-o mansardă disperarea universală nu e, filozofic vorbind, o alegere filozofică. L-am fi înţeles mai bine dacă şi-ar fi urlat disperarea dintr-un exil pe culmile pustii ale Himalayei. Poate că acolo, mai aproape de Cer ca oriunde altundeva, l-ar fi auzit şi Dumnezeu; aici, în zarva lumii, nu l-am auzit decât eu, tu, şi alţi câţiva.

❖ Ne pomenim câteodată întrebând – deşi fără nici un interes deosebit, în orice caz, fără să ştim prea bine de ce – de oameni care s–au întâmplat să treacă prin viaţa noastră şi suntem foarte surprinşi când aflăm că ei au murit cine ştie de când, de foarte demult. Dar de ce atât de surprinşi? Pentru că memoria noastră inconsecventă, păstrându-i în viaţă aşa cum i-am cunoscut, ne impune acum o confruntare care bruschează toate aşteptările, aşa cum, ideal vorbind, s-ar întâmpla dacă ni s-ar înfăţişa simultan şi omul viu, şi fantoma lui. Numai că, de astă dată, vie e numai realitatea morţii lor, şi fantomatică le este doar amintirea. Impresia pe care o lăsăm este aceea, penibilă, a unui amnezic care cere ştiri despre amici morţi.

❖ A fost cu adevărat poetul unei magii: să accepte o invitaţie şi un rol în poveştile sale, asta nu i-a refuzat nici Dumnezeu, nici Diavolul, nici Moartea.

AL. MIRODAN
DICŢIONAR
NECONVENŢIONAL
VOL. II
D E F

"Un monument al literaturii române".
Marin Diaconu
"Radio România"

"O lucrare de pionierat... o încercare cu totul singulară de a ieşi din canoanele istoriei literare".
Cornel Moraru
"Vatra" – Tg. Mureş

"Plăcerea de a-l citi pe îndelete a fost enormă".
Costache Olăreanu
"Realitatea evreiască", Buc.

"Dicţionarul... oferă o lectură cuceritoare, neputând fi, efectiv, lăsat din mână".
Z. Ornea
"România literară", Buc.

"Dacă ceva o să rămână de pe urma noastră, o să rămână acest «Dicţionar»".
I. Petran
"Orient Expres"

"O carte captivantă de literatură".
N. Prelipceanu
"România liberă", Buc.

"O carte spectacol... Mirodan are condeiul coţcar şi ştie să nu fie searbăd pe nici o pagină".
George Pruteanu
"Dilema", Buc.

"O operă monumentală... Un dicţionar fără asemănare".
Edgar Reichman
"L'Arche", Paris

"O puzderie de protagonişti sub bagheta magică a lui Al. Mirodan".
Geo Şerban
"Realitatea evreiască", Buc.

"O mână sigură, de maestru".
I. Ştiubea
Radio Kol-Israel

"Un eveniment... un roman".
Elena-Esther Tacciu
"Ultima Oră"

Volumul poate fi procurat trimiţând suma de 100 de şekeli pe adresa:

MINIMUM
POB 11472, TEL AVIV
Pentru Europa (inclusiv România): 35 de dolari.
Pentru SUA şi celelalte: 40 de dolari

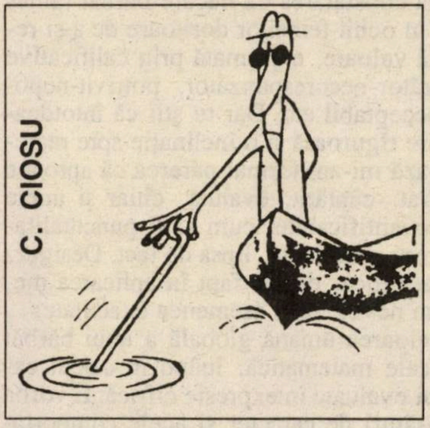

Pescuitorul de perle

Bârna din ochiul nostru

În nr. 147, la "Calendar" aflăm că Lazăr Cassvan, din Haifa, a împlinit 80 de ani, iar la "Clepsidra", sub titlul "Aniversări", cunoscutul publicist este felicitat cu prilejul împlinirii a 75 de ani.

(Harry Michelson, POB 20340, Tel Aviv; aceeaşi perlă a fost culeasă de S. Weiss, Bat Yam)

Dovleac în loc de...

În ziarul "Viaţa noastră" din 14.06. a.c. titlul piesei lui I. Navon "Bustan sfaradi" este scris… uşor altfel; şi cu un alt înţeles: "Bostan sfaradi".

(Comunicată de Lică Landskron, POB 20380, Kiriat Sharet, Raanana, care precizează că bustan vrea să zică o mică grădină de vară)

Oxfordul s-a mutat de la Oxford

"Apelul către intelectualii din întreaga lume… fost elaborat de prof. J. Burns de la Universitatea Oxford din Londra".

("Diplomat-Club", Bucureşti, nr. 5/1999; comunicată de Gh. Siliştéanu, care ţine să precizeze că, după ştiinţa sa, venerabila universitate Oxford se află la locul ei, adică la Oxford, neavând ce căuta la Londra)

Greşeală de regie

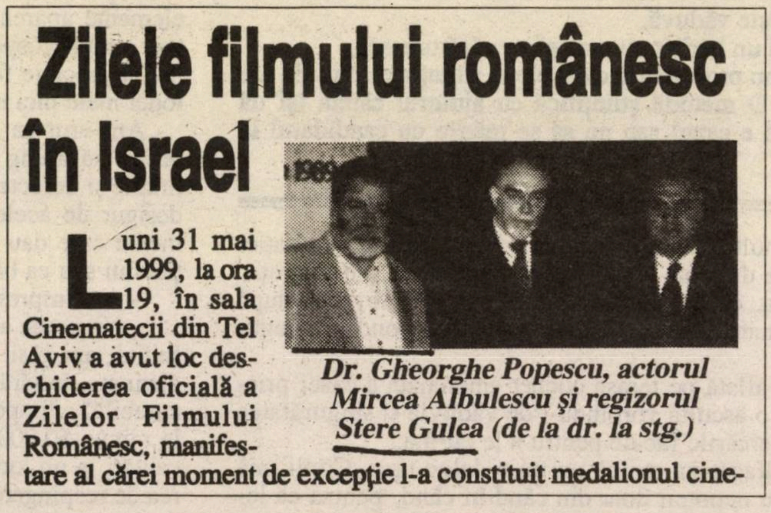

Zilele filmului românesc în Israel

Luni 31 mai 1999, la ora 19, în sala Cinematecii din Tel Aviv a avut loc deschiderea oficială a Zilelor Filmului Românesc, manifestare al cărei moment de excepţie l-a constituit medalionul cine-

Dr. Gheorghe Popescu, actorul Mircea Albulescu şi regizorul Stere Gulea (de la dr. la stg.)

("Viaţa noastră", 4.06. a.c.; comunicată de prof. Felix Pascal, Rh. Krauze 55/1, Holon 58350 – care precizează că regizorul român cu pricina nu este Stere Gulea, ci d. Radu Gabrea)

121 deputaţi în Knesset

"Apoi Shimon Peres, decanul de vârstă al deputaţilor, a depus jurământul, urmat fiind de fiecare din cei 120 de deputaţi".

("Ultima oră", 8.06. a.c.; comunicată de Cioclu Petre, din Shikun Tzva Keva 1/1, Kiriat Yam – care se miră de cele aflate mai sus, întrucât dânsul ştia, ca şi noi, că numărul total al deputaţilor din Knesset, inclusiv d. Shimon Peres, este de 120)

Război între Coreea de Nord şi Coreea de Nord

"Vasele de patrulă nord-coreene au intrat din nou în apele teritoriale ale Coreii de Nord, fapt ce a determinat menţinerea tensiunilor dintre cele două ţări".

("Ziarul de la Cluj", România, 15.06 a.c.; comunicată de Victor Franc, POB 9805, Haifa 31097; acelaşi Victor Franc observă că ziarul sus-amintit s-a specializat în dezvăluirea conflictelor între partizanii… aceleiaşi tabere. Astfel, în comentariul la meciul de fotbal Rapid-Steaua, se scrie: "Incidente între fanii celor două echipe au avut loc în afara stadionului, atât înaintea, cât şi după terminarea partidei. Un grup de câteva zeci de suporteri rapidişti au atacat în jurul orei 18.15, în zona Pieţei Unirii, o maşină Dacia, cu numărul de înmatriculare B-02-YKS, lovindu-i cu pietre şi bâte pe cinci suporteri care purtau însemnele clubului Rapid"; în realitate, era vorba, aşa cum s-a înţeles desigur, de cei de la "Steaua" rivală)

Poşta

Vivi Spitzer, Holon; **Nucu Marcovici,** Paris, Franţa; **Sidonia Ellenbogen,** Ierusalim; **David Shahar,** Hedera; **Arthur Avidan,** Holon (observaţii bune, dar nu perle); **Harry Nussbaum,** Frankfurt, Germania (nu); **ing. Iulian Marcusohn,** Ţfat (să nu uităm că fraza reprodusă e din revista "Academia Caţavencu"; şi nici că umoriştii îşi îngăduie fel de fel de licenţe poetice, care nu sunt perle…).

O povestire de
PETRE CIOCLU

Estera se mărită...

Estera este văduvă.
Şi caută un bărbat cu care să se căsătorească.
Dar ea nu procedează ca altele în situaţia ei. Nu. Ea are o *metodă.* **O metodă ştiinţifică cu ajutorul căreia îşi dă seama dacă e cazul sau nu să se mărite cu candidatul la căsătorie.**

După multe ezitări şi amânări, Eva a dat curs invitaţiei făcute de buna şi statornica ei prietenă din tinereţe, Estera, de a o vizita în Israel, de a se revedea după un număr mare de ani în care doar au corespondat cu regularitate.

Acum, aflată pe terasa cochet amenajată a casei prietenei sale, o ascultă vorbindu-i de văduvia şi singurătatea ei şi de încercările făcute pentru a le curma.

– Eva dragă, să ştii că nu mi-e deloc uşor. Copiii mă vizitează cu nepoţeii doar din când în când, pentru că locuiesc departe, aşa că cea mai mare parte a timpului stau singură, n-am cu cine schimba o vorbă, n-am cu cine comenta o carte sau un film, n-am cu cine să mă duc la un spectacol, n-am cu cine împărţi treburile casei. Nici măcar într-un grup de remy nu pot să intru, pentru că se caută perechi, iar vizitele mele se rezumă la cercul de cucoane aflate în situaţia mea. Statutul de femeie văduvă nu e deloc de invidiat!

În primii ani de singurătate mi-era străin gândul de a avea în casă un alt bărbat, după ce timp de 30 de ani am avut un soţ excepţional cum a fost Bercu – tu îl ştii! –, dar nevoile vieţii sociale şi ale celei personale m-au făcut să accept ideea de a mă recăsători, şi cum sunt o femeie activă, am şi început să acţionez.

– Cuvântul ăsta caracterizează mai degrabă un bărbat decât o femeie. Cum ai procedat?

– În mai multe feluri: telefonând la cei care aveau publicate anunţuri în ziare, folosind ocaziile (petreceri, călătorii...) în care viaţa îţi aduce în cale cunoştinţe noi, apelând la prietene sau foste colege de serviciu pentru a-mi recomanda pe cineva liber şi apropiat de vârsta mea şi aşa mai departe. M-am ferit însă să povestesc cunoştinţelor din orăşel despre încercările şi căutările mele pentru că ştiind cum sunt femeile în general şi mai ales cele văduve, nu voiam să mă expun ironiilor, invidiilor sau comentariilor. N-am spus nimic nici copiilor.

– Pot presupune că încă nu s-a ivit vreun bărbat potrivit şi nici nu ai în perspectivă pe cineva...

– Aşa-i, dar asta nu pentru că aş fi o cusurgioaică. Am însă pretenţiile şi viziunea mea în legătură cu bărbatul care mi-ar putea deveni soţ. Spre a-mi uşura opţiunea, mi-am elaborat o metodă pentru determinarea cât mai obiectivă a valorii umane globale a unui bărbat văduv.

– Sună frumos, dar nu înţeleg cum te-ar putea ajuta o metodă, oricare ar fi ea, în alegerea unui soţ.

– Am pornit de la constatarea că fiecare bărbat rămas fără nevastă capătă, în ochii femeilor doritoare de a-şi reface viaţa, o anumită valoare, exprimată prin calificative de genul: corespunzător-necorespunzător, potrivit-nepotrivit, acceptabil-inacceptabil etc. Dar tu ştii că întotdeauna am avut o gândire riguroasă şi o înclinaţie spre matematică. Pe această bază mi-am format părerea că aproape orice poate fi măsurat, cântărit, evaluat, chiar şi unele elemente aparent necuantificabile, cum ar fi punctualitatea, simţul gospodăresc, indolenţa, lipsa de tact. Desigur, nu cu precizie farmaceutică, dar de fapt în aplicarea metodei mele nici nu am nevoie de o asemenea exactitate.

Am vrut ca la valoarea umană globală a unui bărbat văduv să ajung pe cale matematică, luând în calcul calităţile şi defectele lui evaluate în expresie cifrică. E vorba desigur de acele trăsături de caracter şi acele comportamente care dau contur şi conţinut personalităţii şi potenţialului său ca bărbat şi ca soţ.

– Am impresia că te-ai cam complicat.

– Nu crede asta şi nu zâmbi sceptic, că nu-i deloc aşa. Iniţial, am găsit necesar să trec în nomenclator trei poziţii distincte, hotărâtoare pentru un refuz, şi anume "boală incurabilă", "impotenţă" şi "sărac cu duhul", cotate fiecare la minus 50.000 de puncte, astfel încât toate eventualele calităţi la un loc să nu contrabalanseze matematic hotărârea de respingere. Pe parcurs, pentru că am avut ghinionul să dau peste o serie de văduvi care şi–au dezvăluit câte o trăsătură dominantă inacceptabilă, am fost nevoită să completez lista poziţiilor de minus 50.000 de puncte. Ca să sistematizăm lucrurile, până la ora mesei am să-ţi povestesc despre cei cărora le–am aplicat fatidica cifră de minus 50.000 de puncte, iar spre seară – despre cei pe care i-am respins fără ca măcar să le deschid o fişă. Pentru a individualiza cazurile, voi denumi acum pe fiecare bărbat cu câte o majusculă, iar pe cei de diseară cu câte o literă mică.

– Poate să fie şi invers, nu mă deranjează. Ascult.

– Deci primul văduv, "A", bărbat prezentabil, cu o serie de calităţi, aşa că am tot înscris în fişa lui cifre mari, dar iată că după un timp a început să-mi facă elogiul camaraderiei între soţi. La întrebările mele precise, la "obiect", mi-a spus clar că într-o eventuală căsătorie îmi poate asigura doar o camaraderie frumoasă, eliberată de gelozie, aşteptări sau decepţii. Înţelegi?

– Nu-i greu de înţeles.

– Mi-am zis: să încep de pe acum cu camaraderia? Ştiu că vine un moment în care între cei doi soţi se instalează astfel de raporturi, dar de ce să nu beneficiez de un bărbat cât de cât "activ", chiar dacă nu ca la 40-50 de ani? Aşa că la poziţia "impotenţă" l-am notat cu 50.000 de puncte negative şi l-am trimis la plimbare, cu toate calităţile lui... camatadereşti.

Trecem la un alt văduv, să-i zicem "B": bărbat politicos, citit, punctual, ordonat... Notam mereu în fişa lui cifre pozitive – bineînţeles că şi din cele negative, că doar nu era un sfânt, dar odată, când m-a invitat să-l însoţesc la o Bar-Mitzva, am aflat că nu poate mânca şi bea aproape nimic din ce era pe masă, deşi "nu era bolnav" decât de ficat, stomac, intestine, vezică biliară, ductul coledoc, pancreas, colon, duoden, din care cauză trebuie să ţină un regim alimentar foarte strict şi să ia la ore fixe pastile de toate culorile curcubeului. Deci, dacă m-aş fi căsătorit cu el, trebuia să fiu pe post de bucătăreasă dieteticiană. În excursii, la drum, în vizite, eu trebuia să-i fiu ca o soră de caritate şi să am grijă de mâncarea, băutura şi pastilele lui multicolore. Ce-mi trebuia mie asta? Cu oarecare părere de rău – că altfel, după punctaj, era un bărbat valoros – m-am retras lăsându-l alteia, care poate ea însăşi îşi găteşte şi mănâncă de regim. În fişa lui, la poziţia "boală incurabilă" am scris 50.000 de puncte cu minus, şi am terminat şi cu el. Am greşit cumva?

– El a greşit, că ţi-a ieşit în cale.

Nici bigoţii nu-s de mine

– O să-ţi povestesc acum al treilea caz. Tu ştii că nu mă omor cu practicile religioase, ţin şi eu nişte reguli şi datini pe care le-am apucat din copilărie. Bărbatul pe care l-am cunoscut, să-i zicem "C", îşi exterioriza religiozitatea purtând chipă şi sărutând mezuzele de la uşi, atât la intrare cât şi la ieşire. Să-i fie de bine – mi-am zis – fiecare cu ale lui, asta nu mă deranjează. Nu după mult timp am aflat de la el că sâmbăta şi restul sărbătorilor e prezent la sinagogă pentru a se ruga. Nici asta nu mă deranjează – am încercat să mă conving singură – e bine ca cineva din familie să poarte dialog cu Dumnezeu, şi acesta poate fi doar el, că e bărbat. Am devenit însă curioasă să ştiu dacă mai are şi alte cerinţe şi obişnuinţe religioase, pentru că nu eram dispusă să accept mai mult decât aflasem până atunci. Am provocat o discuţie pe această temă şi am aflat că el a exclus complet din alimentaţie şi din casa lui carnea de porc, ori eu, măcar din când în când, vreau să mănânc un steak la grătar, un sandvici cu şuncă, fără să mai spun că sarmalele nu le fac decât cu carne de porc şi afumătură.

Am mai aflat că prepararea mâncărurilor ar fi trebuit s-o fac conform regulilor caşrutului, inclusiv aceea de a nu alătura, amesteca şi consuma simultan produse lactate cu cele de carne, în care scop în bucătăria lui a instalat două chiuvete. Mai avea pretenţia ca sâmbăta să nu aprind focul, să nu gătesc, să nu trebăluiesc, să nu călătoresc, să nu manevrez bani, să nu dau şi să nu primesc telefoane, să nu deschid televizorul etc. Dar eu nu vreau să ajung o sfântă în rai fiind mai întâi o martiră pe pământ, aşa că i-am spus "du-te cu Dumnezeu", iar în nomenclator am înscris o caracteristică nouă: "bigotism", cu un punctaj negativ de 50.000 de puncte.

– Eu aş fi fost mai... generoasă, l-aş fi înscris cu 100.000 de puncte.

– Nu vreau să fiu mai severă decât trebuie. Mergem mai departe. Pe "D" l-am cunoscut la o petrecere de familie şi mi-a făcut o impresie bună încă de la început: îmbrăcat cu gust, impunător, plin de siguranţă, cu trăsături care mai păstrau liniile frumoase din tinereţe.

La prima întâlnire ne-am plimbat discutând despre cărţi, filme, artişti, muzică şi chiar despre frumuseţea şi armonia Universului. La a doua întâlnire mi-a propus să-l vizitez acasă. De când mi-am propus să-mi găsesc un soţ, nu numai că nu mă sperie gândul să trec pragul unui văduv candidat la însurătoare, dar consider că e foarte util s-o fac, pentru a cunoaşte mai bine omul. Pe un eventual bărbat prea îndrăzneţ aş şti să-l "potolesc", aş putea să-l ţin la distanţă fără teamă că voi fi bruscată sau violată. Deci, dacă "D" a vrut să-i văd apartamentul, m-am dus, numai că acolo, nu spun că a tăbărât pe mine (nu era un astfel de om), dar m-a asediat atât de insistent cu argumente că e bine să ne cunoaştem încă de la început pe plan sexual ca să vedem dacă ne "potrivim", încât...

– ...încât i-ai cedat!

– Dimpotrivă, tocmai insistenţa lui m-a făcut să devin circumspectă, bănuitoare, că numai asta urmăreşte. Am încheiat vizita fără să arăt că aş fi supărată – şi nici nu eram: bărbaţii încearcă, femeile acceptă sau nu, asta de când lumea. I-am lăsat posibilitatea să-mi telefoneze spre a ne întâlni în continuare, pentru că omul – dincolo de acest incident – mă interesa în mare măsură. N-a făcut-o, dar nici eu nu i-am dat vreun semn de viaţă, însă am "îmbogăţit" nomenclatorul cu o nouă poziţie: "aventuriştii" – 50.000 de puncte, se înţelege, cu minus.

– Te-ai gândit cumva ce curs ar fi avut legătura voastră dacă i-ai fi cedat şi v-aţi fi convins că "vă potriviţi"?

– Părerea mea este că la vârsta noastră trebuie ca mai întâi să ne convingem că "ne potrivim" în alte 30 de chestiuni şi probleme importante sau de convieţuire cotidiană, iar potrivirea asta sexuală să le încununeze pe celelalte, nu invers. Pentru partea erotică a vieţii în doi mă gândesc să trec în nomenclator două caracterizări de sinteză: "potenţialitate sexuală" şi "compatibilitate în amor", cu un evantai valoric larg, de la mediocru – 100 de puncte – până la excepţional – 25.000 de puncte.

– Bine, dar cum vei putea face aprecierea corectă fără să faci măcar o... încercare? Iar o încercare îşi are rostul doar înainte de căsătorie. Cum vei proceda?

– Voi acorda punctajul numai pe calea verificării nemijlocite şi chiar repetate, dar asta la încheierea perioadei de cunoaştere, nu la debutul sau la mijlocul ei, şi numai dacă tipul a meritat să fie reţinut ca un posibil viitor soţ.

– Văd că te-ai gândit la toate. Vorbeşte-mi de următorul, de "E".

Chiar aşa, un tip care n-a citit o carte la viaţa lui?

– Un văduv bine situat material, gomos, cu o maşină trăznet, mă invita de fiecare dată la câte un local unde lăsa cu nonşalanţă bani grei. Încercând să discut cu el despre filmele, spectacolele sau concertele de la televizor, mi-a spus că nu urmăreşte decât ştirile, meciurile de baschet şi spectacolele cu femei frumoase. M-am gândit că totuşi... cine ştie?... aşa că am acceptat să-l vizitez în splendida lui locuinţă, unde n-am văzut în toată casa, nu zic o bibliotecă, dar nici măcar o carte, decât cea de telefon. Întrebându-l, mi-a spus senin că de mult nu mai citeşte cărţi pentru că "n-are răbdare" la ele, că citeşte doar ziarul şi unele reviste, care îi sunt suficiente. Ca să-mi arate că totuşi a citit odinioară şi altceva, m-a dus la un balcon dosnic unde, într-un dulap, printre detergenţi şi borcane goale, se aflau vreo zece cărţi jerpelite, murdare, unele fără coperţi, de-ţi făcea milă să le priveşti. Şi ce titluri! Şi ce autori!

Tu ştii că ţin la cărţi şi le respect, iar când nu mai am nevoie de unele din ele, nu le arunc în balcon sau la gunoi, ci le dăruiesc unui cititor, aşa că n-am putut să suport imaginea din dulap şi gândul de a avea ca soţ un bărbat lipsit de cultură, chiar dacă plin de bani. Am plecat din casa lui fără gând de întoarcere şi m-am simţit îndreptăţită să notez în nomenclator această trăsătură a unor văduvi şi anume "incultura", cu 50.000 de puncte negative. Am greşit oare îndepărtându-l?

– Eu, care te cunosc încă din liceu, îţi înţeleg această cerinţă, aşa că pot spune că n-ai greşit, pentru că chiar căsătoriţi fiind, n-aţi fi stat amândoi într-o singură barcă, ci în două, diferite.

– Continui. Am cunoscut un alt bărbat, să-i spunem "F", plăcut la înfăţişare, fără beteşuguri, cu care am stat de vorbă în mai multe reprize. Faptul că încă de la prima întâlnire mi-a vorbit frumos, laudativ despre fosta lui nevastă, l-am interpretat ca pe o dovadă de sensibilitate, pentru că prefer astfel de văduvi celor care îşi uită complet partenera decedată, sau, când îşi amintesc de ea, o fac la modul ironic, răutăcios sau critic. Numai că "F" găsea prilej şi-şi crea pretexte să poată vorbi mereu şi mereu despre defuncta lui soţie, că ce femeie bună, deşteaptă şi frumoasă era, plină de tact faţă de el, rude şi prieteni, econoamă în gospodărie, veselă în societate, tandră în intimitate etc. etc., încât la un moment dat am simţit că mi se face lehamite.

Într-o zi mi-a spus că acasă, în salon, are un "colţ" al decedatei, adică o fotografie mare înrămată şi altele mai mici reprezentând momente fericite din viaţa lor, iar în sertar scrisorile lor de dragoste şi alte câteva "comori" dragi lui, purtătoare de eterne amintiri. Mi-a precizat că doreşte ca viitoarea sa nevastă să lase neatins acest "colţ" – gest pios faţă de memoria mult iubitei Lotty. Pentru ca "tacâmul" să fie complet, ştii ce mai lipsea în salon? Un "colţ" al lui Bercu, iar eu şi cu "F" să ne fi dus viaţa cenzurându-ne gesturile şi vorbele, ca să nu impietăm prin nimic amintirea soţilor defuncţi.

Şi a mai avut "F" o dorinţă: ca după moarte să fie îngropat lângă prima lui nevastă.

– Mie mi se pare că e o cerinţă firească, mai ales dacă e vorba de respectarea unei promisiuni făcute persoanei decedate. Scuză-mă că te întreb, dar tu, lângă cine...

– Când a murit Bercu, am cumpărat la cimitir locul alăturat mormântului lui şi doresc să fiu aşezată lângă el, dar nu m-am gândit să transform această dorinţă sufletească în condiţie de căsătorie, şi mai ales să mi-o pun – figurat vorbind – în frunte. L-am lăsat pe "F" cu amintirile şi obsesiile lui, şi fără şovăire am înscris în nomenclator categoria asta de bărbaţi, adică "neconsolaţii", cu 50.000 de puncte negative.

– Şi te-ai... consolat repede de această pierdere!

– Ba bine că nu, mai ales că nu după mult timp am cunoscut un văduv încântător, pe "G", care mi-a făcut o impresie excelentă: inteligent, volubil, spiritual, om de societate şi chiar... activ (a zis, n-am verificat, dar cred că era). Adică un soţ cum şi-ar dori orice femeie văduvă şi nu prea tânără – ca mine. Pe fişa lui se adunaseră punctaje impresionante. Am înţeles din atitudinea sa că şi el mă aprecia foarte mult, pentru că, fără falsă modestie, dacă ar fi ca cineva să-mi facă o fişă şi să utilizeze scara de valori elaborată de mine, ar da peste un sold valoric pozitiv, ridicat, comparabil cu al lui.

– Şi atunci de ce nu te-ai oprit la el?

– Pentru că tipul înţelegea să-şi "valorifice" calităţile şi talentele la un preţ cât mai ridicat. Dacă aş fi avut cu 10-15 ani mai mult ca el, sau aş fi fost o pocitanie, o semi-infirmă sau mai ştiu eu ce şi cum, poate că atunci aş fi înţeles optica asta a lui de a obţine o compensaţie.

– Fii mai explicită.

– Când respectivul a văzut că sunt încântată de el şi doresc să ne căsătorim, a adus în discuţie pretenţia sa ultimativă: să-l fac co-proprietar la casă. Fac o paranteză şi-ţi precizez că "G" locuieşte într-un apartament închiriat. Am vrut să ştiu de ce are pretenţie la casa mea, când prin căsătorie s-ar fi mutat la mine (şi ar fi economisit banii de chirie), având astfel asigurată locuinţa până la sfârşitul vieţii sale, iar pentru cazul că aş fi dispărut eu întâi, i-aş fi asigurat prin testament dreptul de a locui în casă până la deces. Mi-a explicat că de fapt îi are în vedere pe cei doi copii ai lui, cărora n-a putut să le asigure nici o moştenire. Deci voia s-o facă prin intermediul unei căsătorii "avantajoase".

I-am înţeles simţămintele paterne, dar şi eu am simţămintele mele materne, aşa că n-am acceptat târgul propus: căsătorie contra dotării copiilor lui, pe seama moştenirii copiilor mei. L-am lăsat în... şukul matrimonial şi am completat nomenclatorul cu apecia asta de bărbaţi: "interesaţii".

– 50.000 de puncte cu minus?

– Exact!

– Am început să învăţ. Altul!

– Cu "H" stabilisem la telefon locul şi ora întâlnirii, iar ca semn de recunoaştere dânsul a propus să ţină în mână un ziar (banal, nu?). L-am văzut de departe aşteptându-mă şi am bănuit că el trebuie să fie, deşi ţinea într-o mână un ziar, iar în cealaltă mână o carte. La întrebarea mea mirată, mi-a explicat că nu-şi amintea bine dacă era vorba de un ziar sau de o carte, aşa că venise cu amândouă, pentru orice eventualitate. Această scăpare din partea lui a declanşat în capul meu un clopoţel de alarmă, şi anume că s-ar putea să am de-a face cu un uituc. M-a întrebat cum mă cheamă, deşi la telefon mă recomandasem, şi atunci, ca să-l încerc, i-am spus un alt nume, şi el nu a părut a-şi da seama de asta, semn că-mi uitase cu totul numele.

Uituci, terchea-berchea şi alţii aşijderea

Vrând să mă conving mai bine, am spus că mi-e sete şi l-am rugat să-mi cumpere o cutie sau o sticluţă de "Sprite". Când am făcut gestul de a scoate banii din poşetă, el m-a oprit şi s-a îndreptat cu pas hotărât spre chioşcul apropiat. A revenit destul de repede şi, cu o figură încurcată, a bâlbâit că schimbând hainele a uitat portofelul acasă. Am scos banii din poşetă şi i-am dat pentru două cutii – că doar nu era ca eu să beau, iar el să se uite la mine şi să înghită în sec. Când a revenit cu băutura, în loc de Sprite adusese Coca-Cola, fără să justifice în nici un fel acest lucru, ceea ce însemna că uitase ce-i cerusem eu.

La despărţire i-am spus că am pierdut numărul lui de telefon luat din revistă, şi i l-am cerut ca să-l notez. El, în loc să mi-l spună dintr-o răsuflare, a început să-şi caute agenda, pe care de fapt o uitase acasă. Ne-am despărţit fără intenţia de a-l mai revedea, pentru că întotdeauna am avut convingerea să uitucii sunt periculoşi, te pot pune în situaţii neplăcute, caraghioase, pot provoca – prin amnezia lor – tot felul de încurcături...

– Am înţeles, gata i-ai dat 50.000 de puncte şi ai încheiat capitolul.

– Exact. Acum vom încheia şi noi. După-amiază îţi voi mai povesti despre câteva încercări nereuşite.

❖

– Din cele relatate de tine până acum, am înţeles că ai exclus opt categorii de văduvi: impotenţii, bolnavii, bigoţii, aventuriştii, incultii, neconsolaţii, interesaţii şi uitucii. Cred că ai cuprins în ele marea majoritate a bărbaţilor potenţial disponibili pentru o recăsătorire. Ai mai avut totuşi cazuri pe care a trebuit să le respingi?

– Da, pe acei văduvi care nu se încadrează în nici una din categoriile enumerate de tine, dar pe care totuşi nu-i puteam accepta din cauze strict individuale, evidente încă de la prima sau cel mult la a doua întâlnire avută cu ei. De data asta, aşa cum ţi-am spus de dimineaţă, îi voi enumera cu litere mici.

Deci "a": după un schimb telefonic de date personale, am stabilit cu el o întâlnire de cunoaştere. Pentru asta m-am îmbrăcat – ca întotdeauna de altfel – frumos şi elegant, din respect pentru mine dar şi pentru bărbatul care, teoretic vorbind, ar fi putut deveni soţul meu. Cum îţi închipui tu că a venit dumnealui la prima întâlnire cu o femeie pe care urma s-o convingă să-i devină soţie? Ca un terchea berchea (ce zici de mine, n-am uitat cuvântul acesta!): cu pantaloni scurţi, încât i se vedeau picioarele strâmbe şi păroase, cu nişte sandale tocite, stropite şi deformate, din care îi ieşeau labele prăfuite, cu unghiile netăiate şi nişte bonturi cât nucile.

Deci "a", văzându-mă, a întins mâna (n-a aşteptat să i-o întind eu), după care mi-a făcut semn să mă aşez pe banca de lemn (dar s-a aşezat el întâi). Simţeam că fierb de enervare şi ciudă. L-am întrebat:

– Am înţeles că dumneata vrei să te recăsătoreşti?

– Da – a răspuns el şezând pe bancă, mie, care eram în picioare în faţa lui – vreau să mă recăsătoresc cu o femeie ca dumneata.

Pretenţia lui m-a enervat şi mai tare.

– Şi eu voiam, dar nu cu un bărbat ca dumneata, i–am trântit-o şi, întorcându-mă pe loc, m-am îndreptat spre staţia de autobuz.

– Bine i-ai făcut. Păcat de timpul pierdut ca să-l întâlneşti. Cu "b" cum a fost?

– La început convorbiri telefonice, destul de neconcludente. Mi-am zis că trebuie să-l cunosc direct, aşa că m–am întâlnit cu el în oraş, şi pentru că tocmai atunci a început să plouă, m-a invitat într-un bar. Ne-am aşezat la o măsuţă şi a comandat cafele şi alune. De-abia după ce l-am privit mai de aproape am observat nişte lucruri care m-au hotărât să nu-l mai întâlnesc niciodată. În primul rând avea tampoane de vată în urechi, puse parcă la vedere, care mi-au amintit dopurile de vată văzute de mine cândva în nările unui mort.

– Ei, şi tu...

– În al doilea rând, a făcut imprudenţa de a mânca alune, i-au intrat fărâmituri sub proteza dentară şi fiindcă-l iritau, a fost nevoit s-o tot ridice cu limba ca să le scoată şi să le înghită. Un spectacol magnific! În al treilea rând, din cauza salivei, i se făcea de-a lungul buzelor o "aţă" albicioasă care se întindea la fiecare deschidere a gurii.

– Nu mai descrie nimic, că-mi vine rău...

– Ţie ţi se face rău numai auzind, dar mie, privind? Cum să ai mereu în casă, la masă şi în pat, un asemenea om, şi la o adică să te şi pupi cu el? Era cazul să-l mai întâlnesc? Spune şi tu!

– Nu, bineînţeles că nu! Altul la rând! Au mai fost pretendenţi?

– Au fost, dar acum îţi voi povesti doar despre un singur caz, că vreau să ieşim la plimbare. Mi se pare că am ajuns la litera "d". Din discuţiile telefonice cu el, mi-am format o părere destul de bună, aşa că am acceptat să ne întâlnim în oraş. De cum s-a aşezat lângă mine a început să-şi bâţâie un picior, ceea ce, evident, mă deranja. M-am îndepărtat puţin, el şi-a dat seama şi câteva secunde a stat "cuminte", după care a început să bată darabana pe masă cu degetele. Asta în timp ce-mi vorbea; am dedus că o făcea în mod reflex.

Bineînţeles că şi ciocăneala asta mă deranja, pentru că în loc să fiu atentă la ce-mi spunea, îi urmăream mişcarea degetelor. Văzând încotro privesc, s-a oprit, dar nu după mult timp am văzut că îşi freca un deget cu palma celeilalte mâini.

CALENDAR

Septembrie

1 septembrie s-a născut G. Millian-Maximin (1885)
2 septembrie a murit A. Grossman (tipograf) (1935)
5 septembrie s-a născut G. Spina (1896)
7 septembrie s-a născut Camil Baltazar (1902)
9 septembrie a murit Margareta Sterian (1992)
10 septembrie a murit Mihail Sabin (1975)
12 septembrie s-a născut Alexandru Şafran (1910)
12 septembrie s-a născut Sebastian Costin (1939)
13 septembrie s-a născut Eugen Schileru (1916)
14 septembrie s-a născut H. Salem (1927)
14 septembrie s-a născut Radu Klapper (1937)
16 septembrie s-a născut Gh. Schwartz (1943)
18 septembrie s-a născut Sesto Pals (1913)
18 septembrie s-a născut M. Blecher (1909)
18 septembrie s-a născut ZElias (Elias Zilberstein, 1909)
19 septembrie a murit A. Steuerman-Rodion (1918)
19 septembrie s-a născut Marcel Breslaşu (1903)
20 septembrie a murit Marcel Breslaşu (1966)
22 septembrie s-a născut Isaiia Răcăciuni (1900)
22 septembrie s-a născut S. Moscovici Karmoss (1922)
22 septembrie a murit M. Maur (1988)
23 septembrie s-a născut Alfred Margul-Sperber (1898)
25 septembrie s-a născut Marcel Marcian (1914)
26 septembrie a murit M. Rudich (1991)

A urmat un tic-tac ritmic înnebunitor al degetelor mâinii drepte pe brațul de lemn al scaunului, ciocănirea unui dinte cu unghia, mângâierea repetată până la exasperare a bărbiei, alăturarea succesivă a buricelor degetelor de la cele două mâini, bobârnace nesfârșite date paharelor pentru a le auzi clinchetul ș.a., ș.a.

Ce mai, în acea jumătate de oră cât am fost cu el, nu a existat un interval mai mare de 30 de secunde în care să stea normal, adică fără ca ceva din ființa lui să miște, să frece, să bâțâie, să vibreze, să tremure, să ciocănească, să bată ritmul încât am simțit la un moment dat că nu mai pot suporta. Am pretextat că trebuie să plec, și dusă am fost. O bună bucată de timp după aceea îmi tot reveneau în minte ticurile sale enervante. Puteam trăi cu un asemenea om fără să ajung la balamuc?

– Greu de închipuit cum ar putea fi suportat zi de zi, ceas de ceas, un om ca cel pe care mi l-ai descris. Dar ce concluzie trag eu după toată povestirea ta? Că e tare greu să găsești pe cineva de care să fii mulțumită, nu zic pe deplin, dar măcar în mare măsură. Probabil că încă n-a devenit văduv bărbatul care ți-e destinat! Tare-s curioasă să știu cum arată acest om, cum se comportă și ce punctaj va avea în fișa pe care i-o vei deschide cândva!

– Promit că o să te informez.

– Sper că în viața aceasta, nu în cea viitoare!

◆

După câteva luni, Eva, în România, a primit o scrisoare de la prietena ei Estera, care îi scria printre altele:

"Am plăcerea să te anunț că de azi în două săptămâni mă căsătoresc cu Lazăr, pe care l-am cunoscut dând curs unui anunț matrimonial dintr-un ziar. Totul s-a desfășurat destul de repede.

S-a prezentat la întâlnire așa cum n-a făcut-o nici unul din lungul șir de văduvi pe care i-am cunoscut: cu un frumos buchet de flori, cămașă albă impecabilă, cravată... Și ce vorbire elevată, ce maniere, ce zâmbet, ce voce învăluitoare! Explicabil, dacă ai în vedere faptul că a lucrat pe vapoare de croazieră ca responsabil cu protocolul în relațiile cu călătorii.

La a doua întâlnire m-a invitat la el acasă să-mi arate colecția sa de scoici. M-am dus fără teamă (cunoști concepția mea!) și acolo, într-o clipă de slăbiciune, am dat curs invitației lui irezistibile, și... i-am cedat.

Am rămas încântată, pentru că s-a dovedit un amant versat, dar mi-am zis că înainte de a-i acorda vreun punctaj, trebuie să mă conving că însușirile dovedite în seara acea sunt perene, că n-a fost doar un foc de paie, că are capacitatea de regenerare în ritm convenabil (ei da, de ce să nu fi știut și asta?!). Am repetat întâlnirile din apartamentul lui și am rămas chiar unele nopți cu el, pentru o verificare temeinică, și rezultatul a fost mai mult decât o surpriză, a fost o revelație. Lazăr știe să facă amor într-o împletire măiastră de tandrețe și erotism de la prima și până la ultima mișcare.

Ce mai, m-a electrizat, mi-a redeschis universul erotic care îmi lipsea atât de mult, mi-a dat sentimentul că am întinerit, și nu-i de mirare că am făcut o adevărată pasiune pentru el.

În fișa pe care i-am deschis-o conform metodei mele, l-am trecut cu maximum atât la "potențialitate sexuală", cât și la "compatibilitate în amor" – în total plus 50.000 de puncte. În această situație n-am mai stat să-i inventariez lipsurile și defectele (deși are destule, dar care văduv n-are?), pentru că oricum soldul tot pozitiv ar fi rămas. Dându-mi seama că n-avea rost să-mi mai bat capul cu fișa lui, am rupt-o și am luat hotărârea de a-l accepta ca soț.

Ai alăturat o fotografie care ne-a fost făcută la o aniversare. Să știi că în realitate are trăsături nu zic frumoase, dar plăcute, nu cum apare în poză.

E puțin mai scund decât mine, dar noi știm să atenuăm diferența de înălțime printr-un artificiu: el poartă încălțăminte cu tocuri ceva mai înalte, iar eu cu tocuri ceva mai joase. Începutul avansat de chelie care i se zărește în fotografie nu mă neliniștește, pentru că sunt convinsă că situația părului său s-a stabilizat (parcă la om părul contează? mai degrabă ce-i sub acest păr!). În ce privește burticica ce i se vede, i-o accept cu drag, pentru că îmi face plăcere ca în joaca noastră erotică să–mi așez capul pe ea, în timp ce el mă mângâie pe ceafă...

În concluzie, dragă Eva, ne înțelegem de minune și ne simțim amândoi foarte fericiți. Și când te gândești că totul a pornit de la acel moment inițial de slăbiciune, care s-a dovedit a fi fost dublată de o intuiție nemaipomenită!"

Bursa personalităților din alia:

În creștere:

Itzhak Artzi: Filmul difuzat la TV pe marginea acestui *senior* al alialei române, precum și lansarea cărții autobiografice "Davka Tzioni" (în ebraică) – lansare la care au vorbit Shimon Peres, Shlomo Lahat, fost primar al Tel-Avivului, Moshe Beiski, fost judecător la Tribunalul Suprem – au consolidat ideea că Artzi este liderul nr. 1 al comunității evreo-române din Israel.

Micky Haimovici, prezentatoare a jurnalului de știri de la TV-2: într-un sondaj efectuat de institutul dr. Mina Tzemah, frumoasa (și politicoasa!) Micky ocupă locul III în clasamentul ziariștilor de televiziune (pe locul I, Ilana Dayan), devansând figuri cunoscute ca Haim Iavin, Rafi Reshef, Dan Shilon, Iair Lapid, Dan Margalit, Nissim Mishal etc.

În scădere:

Comitetul Asociației Scriitorilor: faptul că revista *Izvoare* n-a mai apărut de mai bine de trei ani de zile a devenit subiect de mirare și de... bășcălie, provocând reacții ironice nu numai în țară, ci și peste hotare. Astfel, în ultimul număr din revista "Argo" din Bonn, Germania (editată de cunoscutul poet Alexandru Lungu și de Michaela Lungu), citim: «Ne întrebăm din ce uitări adânci ar trebui dezgropată "Izvoare", revista "oficială" a Asociației scriitorilor israelieni de limbă română?»

Diamantul Potemkin a ieșit la lumină. Și strălucește nemaipomenit.

Ştiţi că diamantele uriaşe ies la iveală întâmplător, dintr-un pământ mocirlos, scânteiază doar o clipă în mâna plină de noroi a unui prospector şi îşi iau zborul ca să împodobească gâtul sau fruntea unei regine? Strălucesc din palat în palat, în pofida războaielor, a duşmăniilor, a revoluţiilor şi a iubirilor. Sunt înconjurate de istorie şi mister. Câteodată dispar, totuşi rămân nemuritoare.

Fidel legendei, unul din cele mai prestigioase diamante, "Potemkin", incontestabila vedetă a expoziţiei pariziene "Comorile ţarilor, de la Petru cel Mare la Nicolae I al Rusiei şi Europei", reapare astăzi după 123 de ani de secret desăvârşit. Enigmaticul Potemkin este evaluat la 15 milioane de dolari. Piatra brută avea mai mult de 100 de carate la origine şi a fost scoasă la iveală prin anul 1760 în Brazilia, în regiunea Chapada Diamantina. Şlefuit în Olanda, giuvaierul este închis repede în vistieria ţarului rus. De îndată ce-l zăreşte, Caterina cea Mare rămâne fascinată de această "pară ovală" şlefuită în chip antic (cu 120 de faţete pe o parte şi plată pe cealaltă). Împărătesei îi place atât de mult încât îl poartă şi în afara ceremoniilor oficiale ca ornament de coafură. Încântată de efectul bijuteriei asupra supuşilor ei, cere să i se facă portretul împreună cu diamantul. Din nefericire, Alexander Rosin, pictorul însărcinat cu această misiune, îi prezintă un tablou care displace suveranei. Ea pretinde că a pictat-o în chip de bucătăreasă bavareză! E furioasă de totala lipsă de asemănare, cu atât mai mult cu cât trăia atunci cea mai mare pasiune a vieţii sale în braţele strălucitorului general Grigori Alexandrovici Potemkin. Nu este primul ei amant şi nici ultimul, dar seducătorul cuceritor al Crimeei şi creatorul flotei ruseşti de pe Marea Neagră este singurul bărbat în care Caterina regăseşte caracterul ferm al lui Petru cel Mare. Alături de el nu mai simte greutatea în asumarea obligaţiilor celui mai mare imperiu din lume. În sfârşit nu mai este singură! Îl numeşte în public "soţul meu" şi fără îndoială s-au căsătorit în secret. "Fără tine am senzaţia că–mi lipsesc braţele", îi scrie când el se află departe, în vreo călătorie, sau pe câmpul de luptă. Amantul inimii, amantul războinic, Potemkin, joacă un rol primordial la dreapta ţarinei. Şi când se luptă şi învinge turcii în numele ei, îl ridică pe ostaşul nopţilor sale la rangul de prinţ, îi oferă un palat la Petersburg şi-i depune la picioare un platou plin cu diamante, printre care şi *para ovală* atât de îndrăgită de ea.

Până la moartea sa în anul 1791, prinţul Potemkin păstrează cea mai mununată dovadă de dragoste, diamantul fabulos care va purta numele *Potemkin.* Nepoata sa, contesa Branitsky, îl moşteneşte şi la rândul ei îl dăruieşte fiicei sale, prinţesa Coloredo. Destinul rusesc al miracolului brazilian ia sfârşit.

În anul 1863 Napoleon al III-lea cumpără diamantul şi-l oferă cadou de nuntă soţiei sale Eugénie. Încă o împărăteasă este cucerită de farmecul unic al pietrei, astfel că numele *Potemkin* este înlocuit cu *Eugénie.* După 20 de ani, când suverana este nevoită să se exileze în Anglia, îşi ia comoara în valiză… O vinde. Diamantul e cumpărat cu 15.000 lire sterline de un colecţionar arhi-bogătaş, maharajahul Baroda. Rămâne în proprietatea sa până în anul 1875, când maharajahul este destituit şi *Potemkin* dispare. Descoperit în Brazilia, şlefuit în Olanda, adorat în Rusia, Franţa şi India, diamantul centenar se pierde în tenebrele unei colecţii particulare. Mai mult de un secol toţi fanaticii pietrelor unicate vor pândi apariţia sa pe fruntea vreunei prinţese sau împodobind gâtul unei artiste. Nimic! Părea pierdut pentru vecie. Dar mitul este întotdeauna puternic, iar marile diamante – eterne.

Olga Pantuşenkova. O bijuterie de fată

Când Nicolas şi Alexis Kugel hotărăsc să grupeze în galeria lor pariziană 300 de obiecte oferind o panoramă de stiluri şi tehnică rusească, nici o clipă nu se gândesc la *Potemkin.* Anticari de cinci generaţii, fraţii Kugel sunt realişti.

Şi totuşi, într-o bună zi, ei întâlnesc un colecţionar experimentat şi-i vorbesc despre expoziţia lor. Misteriosul interlocutor le dezvăluie că *Potemkin* se află în posesia lui, că e gata să-l împrumute şi că s-a decis să-l vândă. Într-o clipă, reînvierea lui *Potemkin* transformă o expoziţie de prestigiu, dar discretă, într-un eveniment mondial. Bijuteria Caterinei a II-a şi a Eugéniei regăseşte lumina pentru care a ieşit din noroiul brazilian. Învaţă din nou să strălucească, împodobind o tânără din Petersburg, starul rus al top-modelelor agenţiei "Elite", Olga Pantuşenkova.

"De când port diamantul, spune Olga, simt importanţa istoriei ţării mele. În copilărie am vizitat deseori palatul imperial, dar nu mi-am imaginat că-mi voi pune vreodată la gât diamantul Caterinei a II-a."

Traducere din "Paris Match"
de SORINA MALCAŞ

RODICA WEINBERG
prezintă paginile de

JOCURI

În cerc

ORIZONTAL: 1) Cerc – Descrierea unui arc de cerc. 2) Porţiune de cerc – Prefix lângă unele centre – În colorant! 3) Numai – Capitală europeană. 4) Mişcări circulare ale apei – Opusul raiului. 5) Diminutiv feminin – Planetă încercuită. 6) De ce! – Cercuri fără valoare – Han gol! 7) În formă circulară – Cerc de copii. 8) Două cercuri – Cerculeţ de apucat când nu eşti în regulă – Notă muzicală. 9) Rotunzi de grăsime – Mie. 10) Doctor (abr.) – Personaj mitologic îndrăgostit de sine însuşi. 11) Locul de unde pleacă razele către noi – În mijlocul centrului. 12) Clădire – Piese la şah – Dânşii. 13) Localitate în Japonia – Victima unui scurt circuit. 14) Depresiuni circulare – A pleca (reg.)

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1						●						
2				●				●				
3	●						●					
4								●				●
5				●							●	
6		●			●					●		
7							●		●			
8			●							●		
9		●						●				
10	●			●							●	
11						●						
12					●					●		
13				●								
14								●				

VERTICAL: 1) Capăt de rază! – Cerc fără sfârşit – Aduce apa care pune în mişcare roata morii. 2) Circulară – Neo! – Strânse în cercuri (sing.). 3) Arcuri de cerc grafice – Însemnat printr-un cerculeţ pe hartă (dim.). 4) Acut! – Cerc – Rea! 5) Circ din Germania – Scene – Calciu. 6) Semicerc – Plimbare circulară. 7) La începutul virajului – Oraş în Brazilia – Clădiri circulare cu scene circulare. 8) Localitate în S.U.A. – A solicita. 9) Mişcare în cerc – Excepţional. 10) Dor – Acest (pop.) – Dumneata. 11) Cerc de flori – Cerc cu fete şi băieţi – Cerc matematic, cu adevărat. 12) A fost odată – Prinşi în cerc.

Dicţionar: OGE, SCOC, AEROS, ITU, ULAH

RODICA WEINBERG

Tratate de medicină

ORIZONAL: 1) Tratat de farmacologie. 2) Sistemul cel mai dificil la intervenţiile chirurgicale – Contraindicată pentru cardiaci. 3) Întăritoare pentru articulaţii. 4) Suturare incipientă! – Certificat de vaccinare – Viplex luat pe stomacul gol! 5) Plantă medicinală exotică – Ultimul tratat de ORL. 6) Cazuri când te doare în cot. 7) Praf luat în extremis! – Stimulent pentru bilă – Caz cu totul excepţional. 8) Legată într-o cămaşă de forţă (reg.) – Clinici la 1 şi 4! 9) Tratat de hematologie – Ascultă sfatul medicului. 10) Te face să te simţi nesimţitor şi rece – Ţinută la spital.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1										
2					✿					✿
3										
4				✿				✿		
5					✿		✿			
6	✿								✿	
7			✿				✿			
8		✿		✿				✿		
9						✿				
10					✿					

VERTICAL: 1) O femeie la maternitate – Tratate de acupunctură. 2) Medic primar cu reputaţie internaţională – Ieşite din spital! 3) Consultat la cabinetul medical – Somnifer pentru copii. 4) Fise fără cap! – Compozitor german – Început de gripă! 5) Uns în final! – Operatoare la radioscopii şi radiografii. 6) Tratate de neurologie. 7) Omul îmbrăcat în alb – Indică o stare staţionară. 8) Timp din infirmieră! – O răceală mai serioasă – Boli interne! 9) Interni la neurologie – Caz de hiperaciditate (fem.) 10) Scăpat teafăr din spital.

Dicţionar: ALOE, ZEA, ISE, ETT.

MIRCEA MĂRDĂRESCU

Dezlegările jocurilor din numărul trecut

LA OBIECT: Glastra, c, ramura, go, amina, aer, dereticat, i, atas, mi, nul, toc, n, im, minora, talie, co, arie, vals.

GOL-GOLUŢ: Secat, flinta, pradate, nauc, inmanusat, bt, reamintire, o, i, s, neadevar, drag, l, ogar, ue, an, ami, as, scalpata, apt, lie, rr, noir, sa, ratata, lu, email, sarman, caligrafic, g.

INTEGRAMA: C, a, c, napasta, lasa, l, pacoste, masura, mil, ren, tipic, s, v, mati, aminat, t, ratinare, nenorociri, o, en, r, suav, im, iv, stine, anticar, ts, urgie, curat.

Cu cântec

ȘI AM ZIS VERDE FOI DE REBUS!

CEARTĂ
CALFEI
TREPTE
TIPĂRITURĂ
POM FRUCTIFER
14 VESTEI
CALEI
ARBORI
FOLOSITOR

CULPEI
CERTAT (pop.)
PELERINĂ
ÎNTRE VARIANTE
BRĂZDATE

PARTITURĂ
LINX
ARID
LOC DE ODIHNĂ
TĂIAT LA CAPI
ARE ȘASE FEȚE
CULT
TRUFIE

MOTOR CENTRAL
SLUT
PĂREREI
EXCAVAȚIE

PIERDUT

CERTURI
TASTĂI

CERTAȚI
CEARTĂ
TÎNĂR
CLARĂ
FLORI DE FIER
MÎNĂ DE COPIL
SE DAU LA PORCI
CALOMNII (fig.)

PERVAZURI
EXPERIMENTAT

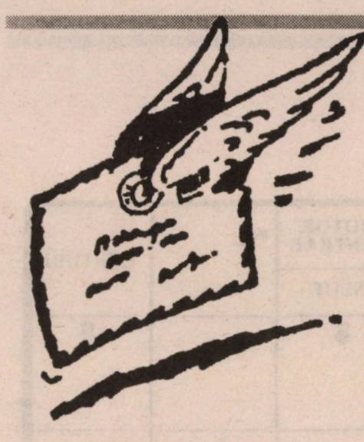

Războiul NATO-Iugoslavia

«Felicitări din toată inima pentru comentariile inteligente, documentate temeinic și "non-conformiste" pe marginea războiului tragic din Iugoslavia. Eu iubesc Occidentul și America, dar aceasta nu înseamnă că trebuie să fim orbi când lumea civilizată greșește. Și nici, așa cum fac unii, să mințim fără rușine, ca pe timpuri, în România, numai și numai pentru a fi "pe linie".»

Rodica Michelson, Haifa

«Consider foarte judicioasă ideea lui "Minimum" de a sublinia cinismul și bestialitatea OEP-ului din Gaza care a cerut forțelor NATO să facă în Israel ceea ce au făcut în Igoslavia. Sper că aceasta îi va ajuta pe aceia dintre israelieni ce se mai leagănă în iluzii privind atitudinea lui Arafat et co. față de evrei, să se trezească la realitate.»

Solomon Reichman,
Beer Sheva

«Autorul articolului din "Minimum" nr. 147 despre Iugoslavia, în mod intenționat sau nu, face completă abstracție de obiectivele umanitare care au stat la baza acțiunii NATO. Că Slobodan Miloșevici a ordonat și provocat o campanie de teroare, asasinate și violențe împotriva populației civile albaneze, în proporție de 90%, din Kosovo, pe fond etnic, situație care nu mai putea fi tolerată în continuare de către lumea civilizată. Că timp îndelungat s-au purtat tratative politice pentru rezolvarea cazului într-o formă convenabilă tuturor părților. Că aceste tratative au fost respinse de conducerea Iugoslaviei, deși a fost avertizată, subliniez avertizată, de consecințele unei intervenții militare.

Întreaga tragedie la care asistăm cu toții, prin intermediul televiziunii, ne întristează profund. Cumplit este războiul, căci el nu face distincție între cei buni și cei răi. Cine se face vinovat de toate acestea? Răspunsul nu poate fi decât unul singur: Miloșevici și alții din conducerea Iugoslaviei care recent, la începutul lunii iunie, au fost declarați de procuroarea Tribunalului penal internațional, Louise Arbour, criminali de război.

Se pune o întrebare simplă: cum a fost posibil ca în zilele noastre, după tot ce a însemnat cel de al doilea război mondial, în Europa să se întâmple ceea ce s-a întâmplat? De ce atâtea pierderi omenești și materiale provocate fără nici un folos, ca un tribut satanic plătit diavolului? Răspunsul este clar: astăzi, ca și în trecut, apar din negurile profunde, întunecate și sinistre ale istoriei personaje ca Hitler, Stalin, Saddam Hussein și mai recent Miloșevici. Asemenea personaje, tiranice, crude, fanatice, nu și-ar putea atinge scopurile dușmănoase omenirii dacă, din nefericire, în lumea înconjurătoare, în lumea conducerii statale, nu s-ar ciocni interese contrare, ambiții nemăsurate, orgolii nepotolite, idei fanatice și obscure, sentimente josnice, fără scrupule.»

Hari Lazarovici, Ierusalim

«În lumea noastră fiecare luptă pentru o bucată de pâine. Cu cât lupta se dă în sfere mai înalte, cu atât este mai aprigă.

Vreau să spun de la început că nu sunt de acord cu măcelul din fosta Iugoslavie, cu bombardarea ambasadelor și a orașului Belgrad. Dar mă întreb dacă era cazul să o atacați pe d-na Madeleine Albright, prin jocul de cuvinte din nr. 147: Madeleine Albright – Madeleine Alwrong (wrong – rău). Sunt convinsă că d-na Albright a avut mari frământări de conștiință. Dar ce ar fi trebuit să facă, ea – împotriva politicii președintelui și a NATO-ului?»

Silvia Brucăr, Ghivat Nesher

«În numărul 147 al revistei am constatat o tendință netă de condamnare a acțiunilor NATO în Iugoslavia. Ca orice cetățean cinstit mă aliniez și eu la reacția generală contra acestor acțiuni brutale și regret pagubele morale și materiale ale țării, cu care noi "românii" nu am avut nici un litigiu, ci numai relații prietenești.

Dar nu pot uita că reacția Occidentului a avut ca origine cruzimea manifestată de Miloșevici și clica lui naționalist-comunistă. Dacă populația sârbă nu a putut cunoaște, din presă, de la radio sau televiziune, cauzele care au generat reacția NATO, ascunzându-i-se adevăratele masacre și exodul a sute de mii de locuitori pașnici din Kosovo, din cauza politicii de "epurare etnică" începută și continuată de Miloșevici, noi care am văzut, din primele zile, catastrofa umană din Kosovo, nu putem gândi ca omul simplu din Iugoslavia, căruia i s-a interzis orice explicație a reacției NATO.

Ori în acest caz putem condamna toate acțiunile represive ale NATO fără a judeca cinstit epurările sângeroase și cruzimile care le-au generat? Nimănui nu-i sunt indiferente suferințele poporului sârb și de mult trebuiau curmate de o conducere înțeleaptă și cinstită, eliminându-se cauzele care le-au generat.

Dacă aceasta e poziția revistei, gândesc că e eronată și necorespunzătoare realității.»

Jean Segal, Rishon Lezion

«Bravo lui "Minimum" – o revistă pe care o citesc cu pasiune ori de câte ori îmi cade în mână – pentru modul strălucit în care a prezentat războiul NATO contra Iugoslaviei. Revista se alătură astfel protestelor oamenilor de cultură din întreaga lume, de la Harold Pinter la Soljeniţân şi de la Peter Handke sau Juan Sarramago la Gabriel Garcia Marques. Pe mine cel mai mult m-a impresionat scrisoarea trimisă de acesta din urmă prietenului său, Javier Solana, secretarul general al NATO, omul care a dat ordinul fatal de începere a bombardamentelor, de începere a campaniei ce avea ca scop distrugerea Iugoslaviei.

Mă bucură că aţi reprodus şi câteva din protestele intelectualităţii române: Mircea Dinescu, Ileana Mălăncioiu, Octavian Paler. Aş mai vrea să menţionez aici pe strălucitul eseist Alexandru Paleologu. El nu s-a sfiit să-şi exprime punctul de vedere şi s-a ridicat cu vehemenţă împotriva războiului.»

Ing. Florian Mihu-Pitaru,
Bucureşti

«Cum pot unii din Occident să aplaude, bătând din palme ca la un spectacol, bombardarea Belgradului şi uciderea atâtor nevinovaţi? Ce se întâmplă oare cu civilizaţia noastră?»

Vera Finkelstein, Tel Aviv

Jos pălăria!

Dacă aveţi ocazia să vă aflaţi la Haifa, pe strada Herzl, la numărul 45 A, în faţa domnului A. Weissman, scoateţi-vă cu respect pălăria: aţi dat peste un om legendar în meseria lui de pălărier. Are 91 de ani, dar am reuşit să-i smulg unele amintiri.

A trecut odată ilustrul Ben Gurion, aflându-se la Haifa, prin faţa prăvăliei domnului Weissman (pe atunci în rehov Shapiro 16) "Carmel – atelier de pălării şi de şepci"; a privit îndelung pitoreasca vitrină şi i-a spus însoţitorului său:

– Să încercăm şi aici!

Au intrat. Domnul Weissman i-a încercat lui Ben Gurion o mulţime de pălării, aproape toată prăvălia: nici una nu i s-a potrivit. Nu era de mirare, Ben Gurion avea un cap neobişnuit (nu mă refer la conţinut, am în vedere doar dimensiunea: 64 de centimetri).

– Îţi fac eu una potrivită!

I-a făcut-o şi i-a trimis-o la adresa indicată. A primit de la Ben Gurion o scrisoare prin care era lăudat, de asemenea neobişnuit. S-a scris şi în mai multe ziare despre această întâmplare.

De atunci i-a mai făcut lui Ben Gurion o pălărie, şi încă una, devenise furnizorul său unic în materie. Unde nu încercase ilustrul, până atunci! Păcat că domnul Weissman nu mai ştie unde se află scrisorile de mulţumire ale lui Ben Gurion, aveam acum cu ce ilustra nota mea.

În schimb nu a rătăcit – deşi are 91 de ani – o scrisoare primită de la un colonel, comandantul poliţiilor din Haifa şi împrejurimi, Maxim Cohen. Acest colonel era şi preşedintele Asociaţiei trăgătorilor la ţintă în farfurii şi – vai! – în porumbei.

"Atâta s-a rugat de mine colonelul să fac pentru echipa sa pălării speciale care să-i arate cât mai chipeşi şi să le poarte noroc la concursurile din ţară şi din străinătate, încât am găsit timp să-i fac pe plac, deşi atelierul meu servea mai tot Israelul".

Cu un prilej, colonelul i-a trimis şi un tablou mare, cu toţi echipierii împodobiţi cu şepcile domnului Weissman. Din păcate, s-a rătăcit acest tablou (la 91 de ani nu e de mirare). Avea domnul Weissman un lucrător, o minune, care l-a servit 35 de ani: Idel Waxman, originar din Bacău (tatăl lui era fierar). Ştie careva unde se mai află Idel?

A fost o vreme când Borsalino şi Carmel erau cele mai căutate pălării.

Jos pălăria! Sau sus?

Marius Mircu
Bat Yam

Redactorul rubricii juridice

Redactorul rubricii juridice a postului de radio "Reshet Bet" este Moshe Negbi; el este în acelaşi timp şi redactorul rubricii similare a ziarului "Maariv".

Sunt două observaţii de făcut:

În cazul postului "Reshet Bet", Negbi este salariat de stat şi atunci când subiectele discutate au contingenţă cu politica, el este obligat să fie neutru. În realitate nu e deloc aşa; ajunge să-l asculţi numai de câteva ori, ca să-ţi dai seama cu cine a votat la alegeri. Desigur că atunci când e vorba de ziarul Maariv, el depinde de conducerea ziarului.

– Când are loc emisiunea lui Negbi la radio, el este însoţit de obicei de câteva persoane care au aceeaşi specialitate şi cu care comentează subiectele în cauză. Era de aşteptat ca în anumite situaţii aceşti colaboratori să fie de părerea lui Negbi, iar în alte situaţii, să fie de părere contrară. În realitate nu e deloc aşa: în marea majoritate a cazurilor este unanimitate de vederi. Poate fi una din următoarele explicaţii: sau Negbi este infailibil, adică nu greşeşte niciodată, sau colaboratorii sunt aleşi în mod special. În orice caz, această unitate de vederi face ca emisiunea să fie mai puţin interesantă.

Unul din subiectele preferate de Negbi este combaterea discriminărilor, printre care discriminarea populaţiei arabe din Israel. El ar vrea ca aceştia să aibă acces la aceleaşi posturi la care au acces evreii. El se preface că uită că noi nu suntem în stare de pace nici cu Siria, nici cu entitatea palestiniană, ci în stare de război, care are la bază pretenţii teritoriale reciproce, şi e de prisos să mai amintim de partea cui e populaţia arabă din Israel. Sunt secrete de stat a căror dezvăluire, în starea de extremă vulnerabilitate în care ne aflăm, ne-ar fi fatală.»

Leon Haimovici,
Rishon Lezion

Orice monedă are două feţe

Adam şi Eva trăiau numai cu credinţa, fericiţi, în Rai. Nu ştiau să se descurce singuri, nu gustaseră încă din mărul cunoaşterii. Dar şarpele curiozităţii i-a împins la actul interzis de a gusta din acest măr. De-atunci omul cunoaşte truda şi suferinţa.

Şi astăzi, în zilele noastre moderne, individul care se retrage în credinţă scapă de trudă şi suferinţă şi trăieşte "fericit". Dictonul său de viaţă este: "Dumnezeu a dat, Dumnezeu a luat, fie-I numele binecuvântat. Ce-o da Domnul, fie rău, fie bun, va fi primit cu bucurie".

Evreul cu credinţă pură a fost bucuros şi a cântat de bucurie chiar şi-atunci când a fost dus în camera de gazare. De ce să fugă sau să lupte?

Fericit e omul ce n-are probleme, sau cel ce nu-şi pune probleme. Cei ce descoperă "raiul" credinţei pure, ca tot omul ce-a găsit fericirea, îi îndeamnă şi pe ceilalţi să-i urmeze calea.

"Oameni buni, aruncaţi cunoaşterea şi veniţi la sânul credinţei pure, ea este adevărata cale a vieţii. Nu vedeţi că lumea cunoaşterii a descoperit bomba cu care va distruge viaţa? Toţi vor muri, dar Domnul ne va salva numai pe noi, cei care ne-am retras în credinţa pură".

Îmi aduc aminte de o întâmplare de prin anii '50 din România, dar care ar fi putut fi aceeaşi şi în alte părţi. În armată se făcea instructajul de apărare antiatomică. Cursanţii, tineri cu patru clase primare. Li s-a povestit ce este bomba atomică şi ce ravagii face. Aşa s-au speriat că au sărit pe ferestre şi au luat-o la fugă care-ncotro.

Cei şapte ani de-acasă sunt cei mai importanţi în educaţia copilului. Dacă acesta nu are parte de ei, sunt mai puţine şanse ca în şcoală să facă faţă.

La noi, în Israel, poţi trece clasa chiar dacă nu ţi-ai însuşit cunoaşterea, aşa că nu e de mirare că unii termină şcoala ca analfabeţi. Şi asta se întâmplă într-un stat modern şi avansat.

Tânărul absolvent analfabet, lipsit de cunoaştere, se descurcă greu în piaţa liberă, drept care este marginalizat de stat şi de societate. În contrast, indivizii credinţei pure, adunaţi într-un grup social antistatal, îl acaparează pe tânăr prin politica băţului şi a morcovului. Băţul fiind bomba şi iadul, iar morcovul – traiul sigur şi scăparea de armată, precum şi raiul după moarte.

Aşa ajunge tânărul în rai, căci în cadrul grupului social antistatal el nu mai trudeşte şi nu mai suferă, nu are probleme, fiindcă nu-şi pune. E mulţumit cu ceea ce primeşte. Şi primeşte exact cât să nu moară de foame.

Este totuşi o situaţie relativ bună. Dacă trăia în India şi ajungea acolo un credincios pur, nu mai avea nevoie nici de mâncare. Ba, mai mult, acolo credinciosul pur ajunge să-şi taie, fără să sufere, părţi din corp, pe care le aruncă drept un lucru de care se poate descotorosi.

La noi, în Israel, credinciosul pur renunţă la viaţa normală a unui individ ce trăieşte într-o societate modernă şi avansată.

Venind vorba de religioşi, o florăreasă îmi spune: "Am o verişoară care s-a făcut ultrareligioasă. Duce o viaţă de mizerie, dar ea zice că e fericită. Nu o mai vizitez, nu suport murdăria şi mirosul. Îi urăsc pe aceşti fanatici."

La extrema cealaltă, a omului fără credinţă, treaba este mult mai rea.

– Şi ce dacă mi-am bătut nevasta? Este dreptul meu. Dacă eu nu mă pot bucura de copiii mei, nici alţii să nu se bucure. Eu le-am dat viaţa, eu am dreptul să le-o iau.

– Eu sunt homosexual. Asta sunt şi nimeni n-are drept să-mi ceară să mă schimb. Sunt om de ştiinţă, valoros societăţii. Să mă primiţi aşa cum sunt.

Cunoaşterea a fost pusă la index în societatea medievală ca ceva impur, apoi cu greu a revenit în fruntea societăţii. A ajuns să nege credinţa şi morala, arogându-şi dreptul de a interveni în natura omului. Cunoaşterea a vrut să proiecteze rasa superioară şi să le extermine pe celelalte. Noi, evreii, am devenit rasa cea mai periculoasă pentru acest proiect, din care cauză am devenit rasa ce trebuia eliminată prima. Şi chiar am fost parţial exterminaţi.

Credinţa şi cunoaşterea sunt ca cele două feţe ale unei monede. Dacă una din feţe este ştearsă, moneda nu mai are valoare şi este aruncată la gunoi.

Robert Schwartz,
Mazkeret Batia

Legea pâinii cu unt

Aţi auzit de legea asta, nu-i aşa? Este o lege simplă care nu cunoaşte calculul probabilităţilor, care nu ţine cont de legile gravităţii şi care se încăpăţânează să acţioneze întotdeauna, în special când e vorba de mine. Ca fapt divers, eu sunt profesoară de fizică, dar nu am reuşit până acum să-i găsesc o explicaţie. Cum, nu ştiţi la ce mă refer? O lege arhicunoscută: "Felia de pâine cu unt care îţi cade din mână pe covor, va cădea întotdeauna cu faţa unsă cu unt în jos". Cu alte cuvinte, când e să fii ghinionist, ca mine, eşti întotdeauna. Asta e!

Dacă plec undeva cu soţul sau singură, nu contează care din noi conduce, prindem toate stopurile pe roşu... Am vândut un apartament, urmând să plătim un altul, mai mare, în după-amiaza respectivă. Ei bine, de la ora 11 până la ora 14, când a trebuit să-l achităm, dolarul a crescut cu 0,5%, şi noi, bineînţeles, vândusem în şekeli...

Acum câteva luni ne-am hotărât să zburăm cu El-Al-ul la Budapesta. Avionul a decolat la timp din Tel Aviv, zborul a fost plăcut şi totul a mers bine, dar... Bineînţeles a fost un "dar". Când să aterizăm la Budapesta, constatăm că ne învârtim în cerc şi nici pomeneală de coborâre. După două rotiri complete în jurul aceloraşi lumini care se vedeau de sus, comandantul avionului ne anunţă că, la Budapesta fiind ceaţă, aeroportul e închis, nu putem coborî deocamdată. Stewarzii din avion încep să ofere călătorilor băuturi la discreţie, whisky şi coniac. După încă o jumătate de oră de rotiri în cerc deasupra Budapestei, comandantul ne anunţă că ne îndreptăm spre Istanbul, să luăm benzină, şi că drumul va dura o oră şi un sfert.

În fine, am aterizat la Istanbul, am luat benzină şi am sperat că, odată cu venirea zorilor, ceaţa se va ridica şi ne vom întoarce la Budapesta, destinaţia noastră. Dar nu, cineva la Tel Aviv a hotărât altfel. Avionul a decolat de la Istanbul şi am ajuns înapoi la Tel Aviv, unde am trecut controlul paşapoartelor la intrare şi ne-am strâns în hol, în faţa a două funcţionare zăpăcite, două fete tinere care nu ştiau de capul lor şi nu ştiau nici să ne îndrume ce urmează să facem. Era 4 dimineaţa. Ni s-a propus să mergem în grup la hotelul Dan Panorama şi ni s-a atras atenţia să nu ne "risipim" şi să nu ne despărţim de grup. La hotel, altă aventură. Ni s-a dat o cartelă pentru descuiat o cameră de la etajul 14. Urcăm cu liftul, încercăm să deschidem dar cartela nu funcţionează. Cobor la parter, funcţionarul de la recepţie se uită chiorâş la mine şi îmi schimbă cartela cu una nouă, cu partea metalică neuzată. Urc la etajul 14, nici asta nu merge. Cobor iar la parter, funcţionarul cheamă pe un băiat de la pază, acesta, politicos, urcă cu mine, încearcă şi el, nici la el nu merge. Se duce la parter, ia o cartelă "master", vine din nou, încearcă uşa, reuşeşte, dar... surpriză: camera era ocupată. De aceea nu reuşisem s-o deschid. Coborâm iar cu toţii, primim o altă cartelă la altă cameră la alt etaj şi, în fine, reuşim să ne culcăm. Toată această distracţie s-a petrecut de la 5 până pe la 6 dimineaţa. La ora 8 fix sună telefonul şi o voce proaspătă de funcţionar ne întreabă cum ne cheamă. N-am mai putut adormi... La Budapesta s-a plecat abia după-amiază la ora 5. Cine de la El-Al şi din ce considerente a luat acea hotărâre înţeleaptă să ne aducă înapoi de la Istanbul la Tel Aviv, nu ştim. Au plătit camerele la un hotel scump în Tel Aviv, au plătit două mese la acest hotel plus benzina de la Istanbul la Tel Aviv dus-întors. Nu era mai normal să ne cazeze la Istanbul şi dimineaţa să ne ducă la Budapesta? Se vede că nimeni nu a ştiut că eu eram în acel avion şi de aceea s-a întâmplat totul.

În concluzie: vreţi să cadă bursa? Nimic mai simplu. Apelaţi cu încredere! Cumpăr eu azi nişte acţiuni şi veţi vedea a doua zi ce se întâmplă. Rezultatul e garantat. Şi ştiţi de ce? M-am născut în ziua de 13 mai şi legea pâinii cu unt a fost enunţată pentru prima oară chiar la această dată.

Georgeta Catap, Holon

N. Red.: D-nă Catap, ştiţi ce? Poate vă înscrieţi în Shas şi, încet-încet, îl puneţi la pământ.

Ce fel de afaceri facem în România?

După cum este cunoscut, haosul legislativ cuplat cu o corupţie "atotcuprinzătoare" a făcut din România un spaţiu fertil pentru pirateria economică. Pe lângă piraţii indigeni, au apărut arabi (din diverse ţări), turci, chinezi, greci, italieni ş.a., care operează intens şi cu spor. Alături de oamenii de afaceri cinstiţi din aceleaşi ţări, aceşti piraţi operează cu paşapoarte false, fac contrabandă şi recurg nu o dată la crime.

Din Israel activează în România câteva firme serioase, ca şi firme din alte ţări conduse de manageri israelieni. În paralel, însă, au apărut şi piraţi israelieni care, spre deosebire de confraţii lor arabi sau/şi chinezi, turci etc., profitând de fisurile legislative şi de înfloritoarea corupţie, prejudiciază "legal" interesele statului. Odată descoperite afacerile acestora, presa le relatează pe larg, specificând bineînţeles identitatea autorilor, ca israelieni, nu ca evrei!

O altă categorie de "oameni de afaceri" israelieni, pentru a spăla probabil bani de culoare dubioasă, se ocupă în ultimii ani de tranzacţii imobiliare. Ei au cumpărat şi cumpără imobile naţionalizate, care, aflându-se în diverse litigii, sunt vândute la preţuri mici. Precizez că nu este vorba de israelienii care, ca şi foştii proprietari români, îşi revendică fostele averi, ci de unii care nu revendică această calitate. Recent, după o măsură favorizantă luată de guvernul român, aceşti noi proprietari au trecut la acţiune, adică la evacuarea chiriaşilor din aceste imobile pentru a le revinde sau închiria la preţuri de speculă. Este lesne de imaginat cum sunt priviţi aceşti piraţi de către locatari, de rudele, vecinii sau prietenii lor, care află că cei care îi evacuează sunt nişte evrei veniţi de aiurea. În acest mod, pe lângă fiecare imobil de acest gen se constituie "spontan" un grup de antisemiţi. Pentru cei care ar crede că afirmaţia de mai sus nu este adevărată, o ilustrez cu exemplul imobilului în care locuiesc eu, imobil care în numai câteva luni a trecut succesiv prin mâinile următorilor proprietari israelieni care l-au cumpărat şi vândut fără să-l vadă măcar: Rosenzweig G., Iehoshua Mordehai Harari, Steinberg G., Plosc Maftali. Procesul evacuărilor este abia la început, dar el va furniza sigur presei (şi nu numai celei predilect antisemite) o pâine bună de mâncat pe tema "veneticilor" care-i scot pe români din case. Cei care se vor indigna la auzul, sau citirea, unor asemenea reacţii cu iz antisemit, trebuie să se gândească mai întâi, sau mai apoi, dacă asemenea reacţii pot fi evitate şi cum anume.

Niuma Goldenberg, Bucureşti

Iarăşi Mileniul III

Să începem, deci: pentru aceasta trebuie acceptată ipoteza că numărarea anilor a început cu anul unu şi nu zero şi că ora 24,00 a zilei care a trecut coincide cu ora 0,00 a zilei care începe.

Şi atunci:

Anul unu al erei noastre a început în ziua de 1 ianuarie, la ora 0,00, a anului unu, şi s-a încheiat în ziua de 31 decembrie, ora 24,00, a anului unu, urmând ca anul doi să înceapă în acel moment, la ora 0,00 a zilei de 1 ianuarie, anul doi, ş.a.m.d. Până aici suntem de acord?

Să continuăm, deci:

Un deceniu are în interiorul lui 10 ani compleţi. Deceniul unu a debutat la data de 1 ianuarie, anul 1, ora 0,00, şi s-a încheiat la data de 31 decembrie, ora 24,00, a anului 10, imediat trecând în al doilea deceniu, la data de 1 ianuarie, ora 0,00, a anului 11. De acord? Prin extenso, un secol are 100 de ani compleţi. Secolul unu debutează tot la 1 ianuarie, anul 1, ora 0,00, şi se va încheia după o sută de ani, adică în anul 100, la data de 31 decembrie, ora 24,00, când vom trece în cel de al doilea secol, la ora 0,00, pe data de 1 ianuarie, anul 101. Şi aşa, încet-încet, am ajuns la milenium, care, desigur, are 1000 de ani împliniţi; care mileniu unu începe la 1 ianuarie, anul 1, ora 0,00, şi se va încheia peste o mie de ani la data de 31 decembrie, ora 24,00, a anului 1000. La ora 0,00, 1 ianuarie, anul 1001, era noastră, vom intra în al doilea mileniu. Acest mileniu 2 sau secolul XX, în care trăim noi, se va încheia ca mai sus, în noaptea de 31 decembrie, anul 2000, ora 24,00, şi, atenţie: vom trece în cel de al treilea mileniu odată cu trecerea în anul 2001, la data de 1 ianuarie, ora 0,00.

Radu Capelleanu, Tel Aviv, reh. Mapilei Egoz 65/11

Rosh Peleg Iehuda, din Raanana (deplânge, ca noi toţi, rezultatele nefaste ale actualei legi electorale: «Sistemul de alegere a primului ministru în mod direct este dăunător, căci nu duce la rezultatele pe care şi le-au dorit iniţiatorii săi, la timpul lor. Fragmentarea fără precedent a Knessetului, la care legea de faţă a dat naştere, a îngreunat, cum s-a văzut, formarea unui guvern stabil de către Ehud Barak, cu toate că lui, personal, alegerile i-au dat puteri quasi-dictatoriale, aşa cum, desigur, şi el însuşi şi-a dorit, dar nu i-au asigurat o bază parlamentară adecvată. Propriul său partid, Partidul Muncii, a suferit, contrar visurilor de dinainte de alegeri, o înfrângere efectivă, fără precedent, ajungând să aibă numai 23 de mandate». Concluzia corespondentului nostru: noul parlament are datoria *morală,* faţă de ţară, să abroge nefericita lege); **Alexandru Lungu,** Bonn (mulţumiri pentru misivă; am transmis celui în drept observaţiile dv.); **Louis Pollinger,** Kiriat Shalom, Tel Aviv (protestează împotriva nudului publicat în nr. 147 la rubrica *Scurt:* «Consideraţi că aveţi cititori la nivelul spectatorilor lui Dudu Topaz? Credeţi că vor fi printre cititorii dv. unii care vor râde satisfăcuţi şi nu vor fi jenaţi de imaginea pe care o prezentaţi în nr. 147 pag. 41? Oare consideraţi că valoarea revistei a crescut în ochii cititorilor dv. din ţară şi străinătate datorită acestor excese de libertinaj? Nu sunt convins, şi – cred – nici dv. Vă propun, mai mult, vă rog, să reflectaţi de două ori înainte de a aproba asemenea imagini»; acelaşi sare în apărarea Monicăi Lewinsky: «Nu ştiu cine a inventat denumirea de "scroafa de renume mondial" dată lui Monica Lewinsky, denumire ce mă revoltă profund. Cred că "inventatorul" nu s-ar da în lături să petreacă cu "scroafa" o noapte în pat fără ca el să fie vier. Fiindcă ce era bun pentru gogeamite preşedinte al SUA e bun şi pentru un ziarist»); **Zaharia Gorun,** Haifa (sperăm şi noi, ca şi dv., că odată cu procesul intentat lui Raviv, "agentul Şampania" din Shabak, vom afla mai multe lucruri despre cei ce-au pus la cale asasinarea premierului Itzhak Rabin; până atunci, aşteptăm şi tot aşteptăm şi tot aşteptăm); **V. Kohn,** Ierusalim (articolul despre Ierusalim publicat de fiica dv., Luiza Kohn, în "Revista Cultului Mozaic" din 1989 este într-adevăr remarcabil, însă spaţiul mărginit al revistei noastre nu ne îngăduie să reproducem asemenea texte: de-abia pridim cu scrierile inedite pe care le primim la redacţie); **Sami Manasse,** Beer Sheva

SONY

FIRMA
ISFAR

VĂ INVITĂ SĂ VIZITAŢI
SALA DE EXPOZIŢIE A PRODUSELOR
☆ SONY ☆

Str. AHAD HAAM 9 TEL AVIV
MIDGAL SHALOM MEIR

Shana Tova!

(«Un cuvând despre cazul primirii Premiului Nobel pentru ştiinţă, secţia geologie, de către prof. Ghideon Dagan din Tel Aviv, absolvent al facultăţii de Hidrotehnică din cadrul Institutului Politehnic din Bucureşti; oare această înaltă distincţie nu merita mai multă atenţie din partea revistei "Minimum"? În altă ordine de idei: oare, din numărul mare de scriitori şi ziarişti de limbă română – dintre care unii foarte talentaţi – nu se găseşte nici unul, acum, la sfârşit de secol şi de mileniu, care să aibă curajul să scrie, după modelul lui Al. Mirodan, un "Dicţionar Neconvenţional" al actorilor, regizorilor, scenografilor, compozitorilor, dirijorilor, soliştilor etc. etc. de origine evreiască din România?» În cazul lui Dagan faceţi o confuzie pe care au mai făcut-o şi alţii. Acest eminent savant a fost distins într-adevăr cu un premiu foarte important, care este considerat ca un fel de Nobel în domeniu. Dar nu e vorba de Premiul Nobel); **Harry Shoshany,** Ramat Hanasi (Câteva epigrame. Una, à propos de faptul că, pe vremuri, Barak s-a travestit în femeie pentru a participa la o acţiune de comando în Liban: «Specialist în "travesti"/ şi în aventuri abil,/ Cert că ne va oferi/ Patru ani de... Purim Şpil!» A doua, à propos de faptul că pe soţia noului prim ministru o cheamă Nava: «În caz că nu va reuşi,/ iar situaţia va fi gravă,/ pe calea mării va porni,/ că dispune de o... Navă!»); **E. Garcia,** Holon (care se gândeşte, ca noi toţi, la o lume unită – ehehei! –, ne trimite un fragment din planul schiţat pe insula Sf. Elena de Napoleon Bonaparte: «Unul din marile mele gânduri a fost concentrarea popoarelor care, fărâmiţate din punct de vedere geografic, politic sau de revoluţii, să devină un singur corp de naţiuni. Ar fi fost începutul, iar sfârşitul, o reuniune ale acestor corpuri naţionale într-un corp universal, "asociaţia europeană". După această simplificare sumară ar fi fost posibil să ne consacrăm himerei frumosului ideal al civilizaţiei. În această situaţie s-ar fi găsit cele mai multe şanse de a introduce peste tot o unitate de coduri, de principii, de opinii, de sentimente, de vederi şi interese comune. Un cod european, o Curte de Casaţie europeană, o monedă unică, aceleaşi legi, toate fluviile navigabile pentru toţi, comunitatea mărilor, dezarmarea generală, sfârşitul războaielor»); **Avy Lăzărescu,** Bat Yam (aveţi dreptate, expresia Biserica Catolică, de care v-aţi lovit în nr. 148 – la *Tendinţe,* în comentariul despre Iugoslavia –, constituie o cacofonie. Dar... ea este una din cele două cacofonii aprobate de Academia Română. Cealaltă e Ion Luca Caragiale); **Emanuel Rosenthal,** Holon (am transmis lui Al. Mirodan sugestia de a scrie o scenetă despre "danshilonisme" pentru televiziune; drept care directorul nostru vă mulţumeşte, făgăduind că va reflecta la sugestia dv.); **Ing. Andrei Kardos,** Cfar Saba («Un banc despre vremea lui Ceauşescu: Ceauşescu, simţindu-se foarte bolnav, şi-a făcut testamentul în trei puncte: 1. După moartea mea, academiciana Elena Ceauşescu să fie preşedintele ţării; 2. Fiul meu să fie prim ministru; 3. Eu să fiu înmormântat la Ierusalim. Marea Adunare Naţională, după lungi dezbateri, i-a aprobat punctele 1 şi 2, respingându-l pe al treilea. Motivul: Ierusalimul este un oraş deosebit, unde pe vremuri a mai înviat cineva»); **Bardos Benetbunk,** Great Neck, USA («Într-o corespondenţă din Franţa, în nr. 147, se spune că Salvador Dali ar fi fost poreclit, în timpul vieţii, "Salvadolari". Profit de această ocazie neaşteptată ca să contribui la popularizarea unei anagrame veritabile, care m-a entuziasmat de la prima vedere, ceva mai demult, pe acelaşi nume şi cu aceeaşi temă: Avida Dollars. O datorăm lui André Breton, marxist consecvent şi "papă al suprarealiştilor", cum este uneori numit»); **Paul Kidron,** Kibutz Ein Carmel; **Carol Benes,** Ierusalim, **Ing. Michael Hardt,** Offenbach, Germania, **S. Moscovici-Karmoss,** Beaconsfield, Canada; **Ligia Macarie,** Roma, Italia; **Solomon Rosenthal,** Naharia; Noli Marcovici, Tel Aviv; **Roxana Dumitraşcu,** Iaşi, România; **Irving Teper,** Holon; **Mariana Marcou,** Paris, Franţa (mulţumiri pentru bunele cuvinte, sugestii şi observaţii; ceilalţi, pe curând).

Bijuteria
Peretz

PETAH TIKVA
Reh. Hovevei Zion 15
Dispune
de o gamă variată
de BIJUTERII SPECIALE
precum şi CEASURI
de la renumitele firme
● RADO ● SEKTOR ●
● LONGINES ●
● PIERRE BALMAIN ●
● MICHAEL HERBELAIN ●
● MOVADO ● TISOT ●
● EDOX ● CAMEL ●
Preţuri moderate
VISA şi ISRACARD
Tel. 03/934-0303
Vorbim româneşte
●
Cu prilejul noului an 5760
urăm clientelei noastre,
prietenilor şi întregului
popor evreu
sănătate şi prosperitate.
Shana Tova!
Gmar Hatima Tova!

Turism

Victor Bârlădeanu, scriitor, ziarist, secretar general al Asociaţiei culturale România-Israel; cu soţia, scriitoarea Ana Veronica Bârlădeanu; de la Bucureşti; la rude.

Av. Iulian Sorin, secretar general al Federaţiei Comunităţilor Evreieşti din România; cu soţia; la rude.

Aniversări

Iuliana Singer (n. Brăila); 100 de ani de la naştere. Centenara a fost sărbătorită la Beit Shalom, Tel Aviv, de un public numeros.

Decese

Mauriciu Vescan, compozitor, fost director al Operei Române; la Bucureşti.

Simion Alterescu (78), istoric de teatru; la Carmiel (vezi textul de la rubrica *Etc.*).

Vera Rudeanu (69), cântăreaţă de operă; în Germania (V. R. a fost, în anii '50-'60, soţia umoristului Sadi Rudeanu).

Radu Popovici (42), regizor de teatru; în urma unei maladii necruţătoare (R. P. a fost fiul scriitorului Alecu Popovici); la Bucureşti.

Sorin Mladoveanu, ziarist; la Paris (vezi textul de la rubrica *Primim*).

Maria Banuş (85), scriitoare; una din poetele cele mai de seamă din istoria literaturii române; la Paris (vom reveni în numărul viitor).

Premii

Edmond Deda, compozitor şi interpret de muzică uşoară; premiul "O viaţă închinată cântecului", acordat de revista "Actualitatea muzicală" din Bucureşti.

R. Cosaşu, scriitor; premiul "Felix Aderca" pentru literatură (premiul, ce se acordă din doi în doi ani, a fost constituit în urma unei donaţii făcută de familia lui F. Aderca).

Iţic Şvarţ-Kara, istoric; premiul "Jacques Elias", acordat de Federaţia Comunităţilor Evreieşti; la Iaşi.

Dr. Silviu Sanie, istoric; premiul "Emil Dorian", acordat de Federaţia Comunităţilor Evreieşti; la Iaşi.

Carnet

Anunţăm cu adâncă durere încetarea din viaţă în ziua de 9 iulie a.c., la Carmiel, în urma unei lungi şi grele suferinţe, a istoricului de artă

SIMION ALTERESCU

Îi vom păstra o veşnică amintire.

Joséphine Grossman,
Ştefania Agoşescu,
nepoate

La 8 august 1999 se împlinesc 5 ani de când s-a stins

MONDY COHEN

Soţia, fiul, familia şi prietenii nu îl uită.

Au trecut doi ani grei de la pierderea scumpei noastre

FANNY STREJA

(Ploieşti-Bucureşti-Natania)
Îi vom păstra o veşnică amintire!
Fiul, nepoţii, familia şi prietenii ei dragi care au preţuit-o

---

Premiul Sebastian Costin – 1999

Cercul Cultural din Ierusalim va acorda şi în acest an premiul "Sebastian Costin", menit să-i omagieze pe acei scriitori şi artişti din România, stabiliţi în străinătate sau în Israel, care, prin opera lor, s-au impus ca valori culturale şi intelectuale de excepţie.

Premiul, în valoare de 1.500 de dolari, a fost creat în urma unei donaţii făcute de Doamna Eugenia Costin în memoria soţului ei, minunatul poet şi traducător, plecat dintre noi acum doi ani.

Premiul este acordat anual, la Ierusalim, în cadrul unei manifestări consacrate special acestui eveniment. Anul trecut, premiul a fost decernat reputatului critic literar Lucian Raicu, stabilit de mai mulţi ani în Franţa.

În acest an, juriul este alcătuit din Virgil Duda, Michael Finkelthal, Z. Ornea, Costel Safirman şi Leon Volovici. Înmânarea premiului va avea lor în luna noiembrie, la Cinemateca din Ierusalim.

Expoziţie Tuvia Juster

La 7 august a.c. a avut loc la galeria principală a satului artiştilor Ein Hod vernisajul expoziţiei de sculptură a lui Tuvia Juster, intitulată "40 de ani la Ein Hod". Deschisă şi în septembrie, expoziţia prezintă o selecţie, de fapt o retrospectivă a operei semnate de valorosul artist (şi băutor celebru...), unul din marile nume ale *alialei.*

Manifestări, manifestări...

1 august a.c.; la Sinagoga Gutman din Tel Aviv: adunarea comemorativă anuală în memoria martirilor de pe vasul "Mefkure" şi a Gaonului Rabin Zwi Gutman, fondatorul sinagogii.

Expoziţie Liana Saxone-Horody

La Muzeul "Beit Chagall" din Haifa se va deschide la 4 septembrie a.c. o expoziţie a pictoriţei Liana Saxone-Horody, una din fruntaşele penelului din alia. Expoziţia coincide cu împlinirea a 40 de ani de creaţie a artistei. O bună ocazie de a trece în revistă aceşti 40 de ani de fantezie şi culoare.

Caut familia Erwin Silberman

Rog persoanele care deţin informaţii despre familia inginerului ERWIN SILBERMAN, plecată din România la sfârşitul anilor '50 – începutul anilor '60, să mă anunţe în România, la adresa: Constanţa (Relly) Bratu, str. Grigore Moisil nr. 4, bloc 6, scara 2, parter, ap. 45, sector 2, Bucureşti, cod poştal 72313 (telefon 687-7544).

Sub patronajul Excelenţei Sale Dr. Gheorghe Popescu
Ambasadorul României în Israel
NATAN GHILBOA şi

HARRY REININGER

au onoarea să prezinte
pe cea mai mare actriţă a României
SOCIETARĂ A TEATRULUI NAŢIONAL I. L. CARAGIALE – **Bucureşti**

MAIA MORGENSTERN

pentru prima oară în Israel
în grandiosul spectacol al noului mileniu

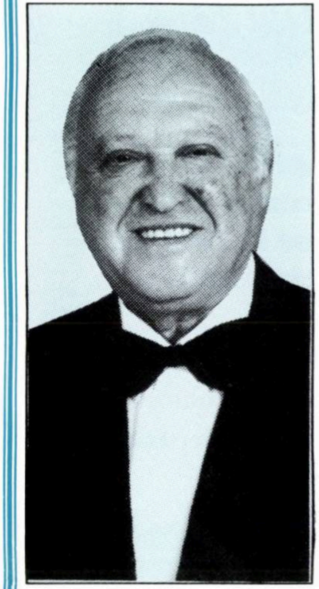

Revista 2000

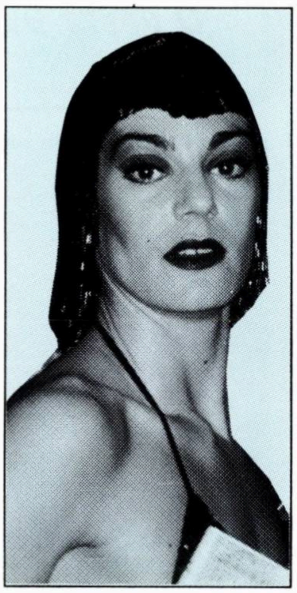

Superproducţie israelo-română în 2 acte şi 24 tablouri de Alexandru Andy
Decor: I. Jack; Costume: Casa "Berta"; Coregrafia: "Valery";
Lumini şi efecte de sonorizare: I. Ner; Conducerea muzicală: Shlomo Lederman
CU PARTICIPAREA ACTORILOR ISRAELIENI ŞI A MARILOR VEDETE
ALE TEATRULUI DE OPERETĂ "ION DACIAN" – BUCUREŞTI ŞI ALE RADIO-TELEVIZIUNII ROMÂNE

Muzica originală şi direcţia de sunet HARRY REININGER

În ordine alfabetică:

AL. ANDY
Israel

DORIN ANASTASIU
de la Radio-Televiziunea română

SLAVA KAZANTZEVA
Israel

DOROTEA LIVIO
Israel

MIOARA MANEA
Prim solistă a Teatrului de Operetă
"Ion Dacian" din Bucureşti

EDY MIHĂESCU
Israel

GEORGE NICULESCU
Prim solist al Teatrului de Operetă
"Ion Dacian" din Bucureşti

Cu ANSAMBLUL DE BALET "RECITAL" sub conducerea maestrului VALERY
25 actori, cântăreţi şi dansatori

Vineri 15.10.99 ora 20: KIRIAT HAIM – Teatron Hatzafon
Bilete la casa teatrului, tel. 842-0430
şi la agenţia "Nova Berger", tel. 866-5272
Sâmbătă 16.10.99 ora 20: PREMIERĂ TEL AVIV – Sala Ohel Shem
Bilete "Canaf", Allenby 91, tel. 629-3838
Duminică 17.10.99 ora 20: CFAR SABA – Auditorium
Bilete la casă, tel. 764-9230
Luni 18.10.99 ora 20: REHOVOT – Sala "Wiks"
Bilete la casă, tel. 934-3352 şi la agenţia "Lotus", tel. 946-7890
Marţi 19.10.99 ora 20: RISHON LEZION – Mofet
Bilete la agenţia "Hacartis", tel. 966-6141
Miercuri 20.10.99 ora 20: HOLON – Iad Lebanim
Bilete la casa teatrului, tel. 503-7781 şi la agenţia "Biduron", tel. 651-5885
Vineri 22.10.99 ora 20: NATZERET – Heichal Hatarbut
Bilete la casa teatrului, tel. 646-7488 şi la agenţia "Dudi", tel. 656-7890
Sâmbătă 23.10.99 ora 20: HAIFA – Auditorium
Bilete la agenţia "Nova Berger", tel. 866-5272
Duminică 24.10.99 ora 19.45: BAT-YAM – Heichal Hatarbut
Bilete la casa teatrului, tel. 508-0031 şi la agenţia "Haiozem", tel. 506-6239
Luni 25.10.99 ora 20: BEER SHEVA – Heichal Hatarbut
Bilete la casa teatrului, tel. 627-1065
şi la agenţia "Peleg Hafakot", tel. 623-3397

LASER CLINICS

מרפאות לייזר

רשת ארצית לרפואה מתקדמת

H.I. LASER CLINICS

Reţea naţională de medicină modernă

O veste bună pentru locuitorii din nordul şi centrul ţării care vor să nu mai sufere

După ani de activitate în cadrul spitalului „Asaf Harofe", ne apropiem de marile centre din ţară şi deschidem două clinici noi şi luxoase la Tel Aviv, la Mercaz Azrieli şi la Haifa, la Beit Amot, înzestrate cu aparataj modern

De-a lungul anilor au fost trataţi cu raze laser de intensitate mică (LOW POWER LASER) milioane de oameni în lume şi mii de oameni în ţară, iar rezultatele au depăşit aşteptările.

Cînd medicii vă spun că nu mai e nimic de făcut şi că trebuie să învăţaţi să trăiţi cu această problemă, nu disperaţi!!!

Acestor bolnavi am reuşit să le ajutăm în medie de 80-90%, fără dureri, fără nici un fenomen secundar, fără nici un risc.

Care este rolul îndeplinit de razele laser pe care le folosim? Se introduc fotoni (lumină) în diferite ţesuturi şi cu ajutorul lor se influenţează ţesuturile lezate, determinînd **vindecarea lor. Concomitent, întărim** sistemul imunologic al corpului.

LA CLINICILE LASER SE TRATEAZĂ:

Ortopedie:

Dureri de spate, dureri de articulaţii, spondiloză, dureri reumatice, hemoragii şi inflamaţii provocate de lovituri sau accidente, afecţiuni la tendoane şi muşchi, **TENNIS ELBOW etc....**

Circulaţia sangvină, dermatologie şi răni grave:

Tratarea varicelor, edeme la membre superioare şi inferioare, răni provocate pe bază vasculară, eczeme, psoriazis, ulceraţii pe bază vasculară sau diabetică, escară, arsuri reno **şi altele.**

Cosmetică estetică:

Prevenirea calviţiei şi stimularea creşterii părului, tratarea acneeii, înlăturarea **cicatricelor şi petelor** de pigmentare provocate de vîrstă.

Tratamente speciale:

Astmă, Tinnitus, Menière, C.V.A.

Cu ajutorul razelor laser cu intensitate redusă (LOW POWER LASER) se pot preveni operaţii inutile şi tratamente medicamentoase scumpe şi periculoase. Tratamentul este administrat de o echipă medicală experimentată, care s-a specializat în aceste probleme.

La ambele clinici se poate ajunge uşor: cu autobuzul, cu trenul şi maşina particulară. Loc de parcaj asigurat.

Pentru informaţii suplimentare şi programare, vă puteţi adresa:

HAIFA, str. Yaffo 157, et. 3, tel. 04-8527262;

TEL AVIV, Mercaz Azrieli, turnul triunghiular, et. 28, tel. 03-6081477.

Felicităm pe toţi pacienţii noştri cu urarea de SHANA TOVA! şi GMAR HATIMA TOVA!

minimum

E o cacofonie nemaipomenită pe lumea asta.
Totul scârţâie. Armonia a dispărut de tot. Auzim în fiece zi zgomote îngrozitoare. Unde-i dirijorul care să ia orchestra globului în mână şi să o conducă aşa cum se cuvine?

■ ANUL XIII ■ NR. 151 ■
■ OCTOMBRIE 1999 ■
■ 14 SHEKELI ■

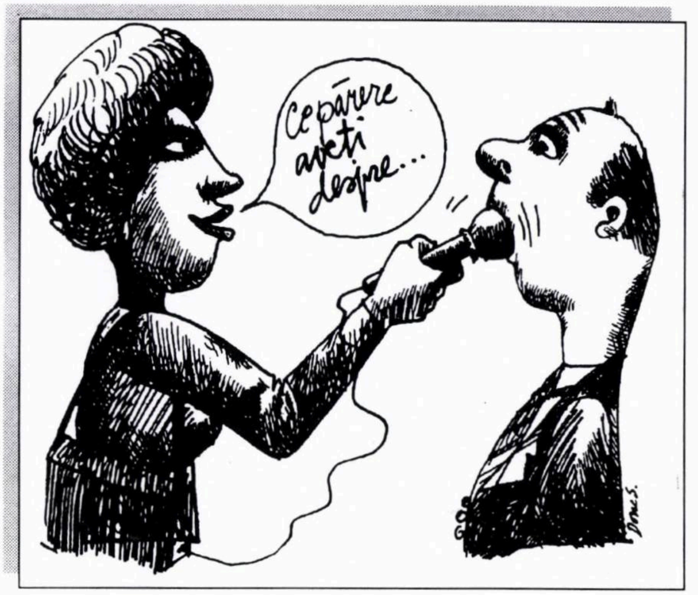
Ce părere aveți despre...
Dan S.

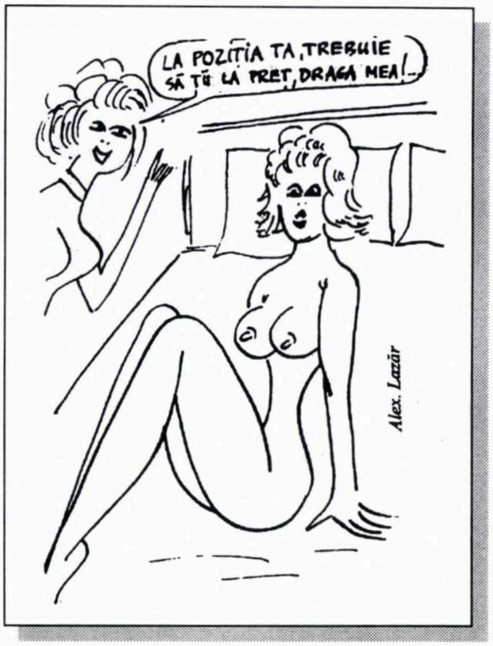
LA POZIȚIA TA, TREBUIE SĂ ȚII LA PREȚ, DRAGA MEA!...
Alex. Lazăr

Câteva desene din revista "Harababura",
din București (director Geo Saizescu).
Unde, așa cum vedem, umorul
(de calitate) este la putere.

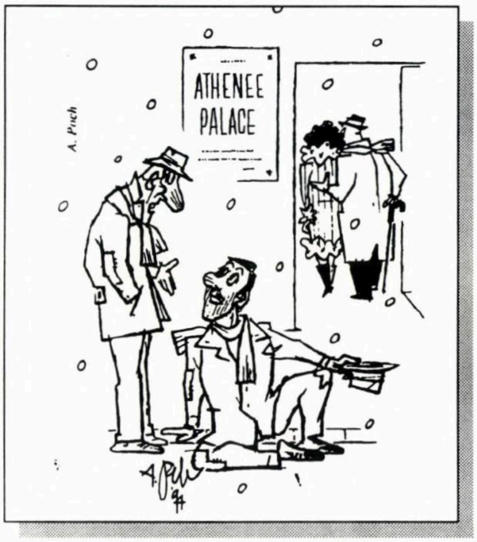
ATHENEE PALACE
A. Poch
A. Poch

– Te-am căutat, ca de obicei, în față la "Calul Bălan".
– Revelionul îl fac întotdeauna la "Athénée Palace"!

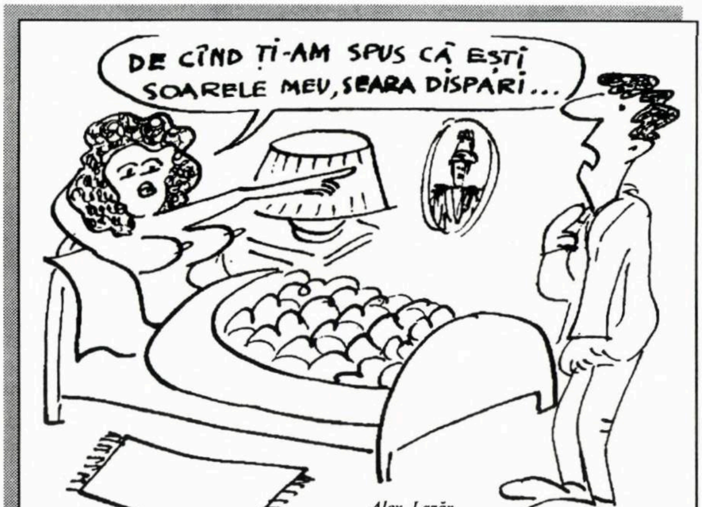
DE CÎND ȚI-AM SPUS CĂ EȘTI SOARELE MEU, SEARA DISPARI...
Alex. Lazăr

LA ÎNCHIDEREA EDIȚIEI
Ceea ce înseamnă 23 septembrie

Micul Napoleon rupe pisica

Luna trecută a început aplicarea acordului de la Wye Plantation: trupele Zahal s-au retras de pe teritoriile convenite şi au eliberat 199 de deținuți palestinieni.

În acelaşi timp, s-a dat startul convorbirilor dintre delegația israeliană, condusă de David Levy, ministrul nostru de externe, şi cea palestiniană, condusă de Abu Mazen, adjunctul lui Arafat, privind mult aşteptatul şi mult discutatul aranjament *final.*

Spre surprinderea multora (dar nu a tuturor, şi în orice caz nu a noastră, cei ce lucrăm la "Minimum"), în loc ca aplicarea lui Wye să ducă la scăderea tensiunii şi la îmbunătățirea atmosferei, ea a determinat OEP-ul ca, prin glasul lui Abu Mazen, să ridice tonul şi să profereze amenințări nedeghizate în caz că guvernul Barak nu va admite condițiile puse de cei din Gaza pentru iscălirea unui acord de pace. Pofta, aşa cum am spus-o în repetate rânduri, creşte mâncând.

Dar să vedem, pe scurt, care sunt punctele litigioase ce urmează a fi dezbătute în cadrul convorbirilor hotărâtoare ce-au început:

1) Frontierele. OEP-ul pretinde ca Israelul să se retragă în granițele din iunie 1967. Israelul refuză, susținând că are nevoie de frontiere care să-i asigure existența.

2) Aşezările israeliene din Iehuda şi Shomron (colonizările). Acestea sunt în număr de peste 140. OEP-ul cere desființarea lor. Israelul refuză, susținând că aceste aşezări (unde trăiesc aproape 200.000 de israelieni) trebuie – cu două sau trei excepții – să rămână sub stăpânire israeliană.

3. Apa. Problema o constituie sursele de apă proaspătă din teritorii. OEP-ul vrea să le controleze în întregime. Israelul, care se teme că palestinienii vor putea opri aprovizionarea noastră cu apă, refuză, cerând ca apele să fie controlate în comun.

4) Ierusalimul. OEP-ul pretinde că Ierusalimul de Est trebuie să iasă de sub jurisdicția noastră şi să intre sub stăpânirea sa, pentru a deveni capitala viitorului stat palestinian. Israelul refuză, susținând că Ierusalimul va rămâne, orice s-ar întâmpla, unit, oraşul fiind şi trebuind să rămână în veci capitala Israelului.

5) Refugiații. OEP-ul pretinde ca refugiații palestinieni (unii ca urmare a războiului pentru independență din 1948, alții ca urmare a războiului de şase zile) să aibă dreptul de a se întoarce în localitățile de unde au fugit. După statisticile ONU, numărul refugiaților a fost de cca. 700.000, iar astăzi, datorită demografiei, ar fi vorba de cca. 3 milioane. OEP-ul susține că numărul real este de 5 milioane. În plus, Arafat cere ca Israelul să plătească acestor refugiați despăgubiri. Cei din Gaza n-au fixat încă suma respectivă, însă, zilele trecute, un comentator de la B.B.C.–Londra pomenea de cinci sute de miliarde de dolari. Israelul refuză cererile palestinienilor, afirmând că refugiații trebuie să se stabilească definitiv în țările arabe care posedă atât mari teritorii nepopulate cât şi resurse financiare nelimitate, provenite din vânzarea petrolului.

6) În fine, OEP-ul pretinde ca viitorul stat palestinian să fie suveran în materie de armată, armament, alianțe militare etc. Israelul refuză, cerând să aibă dreptul de a controla activitatea militară a viitoarei entități palestiniene.

După cum s-a înțeles, OEP-ul a suit pe cai mari, mari de tot. Atât pretențiile lor, cât şi limbajul, agresiv şi obraznic de-a binelea, arată că "partenerii noştri de pace" consideră că momentul le este mai favorabil ca niciodată şi sunt decişi să bată fierul cât e cald.

Şi cum să nu fie aşa, când, unde întorci capul, vezi cum Islamul atacă pe toate fronturile. Şi obține nu puține succese. În Kosovo, alungarea creştinilor sârbi din această regiune este, practic, fapt împlinit. Se poate spune astăzi că Occidentul a făcut musulmanilor din organizația U.C.K. un cadou de zile mari, pe care partizanii steagului verde l–au luat, şi cu drept cuvânt, ca pe–o "lumină verde"; aşa cum, la vremea sa, privise Hitler cadoul numit Cehoslovacia, căpătat, în 1938, din partea democrațiilor apusene. În Rusia, musulmanii din Daghestan şi din Cecenia au atacat armata rusă, proclamând *jihadul* (războiul sfânt) pentru desprinderea acestor ținuturi de Rusia şi transformarea lor într-un stat independent; în paralel, rebelii au aruncat în aer câteva blocuri de locuințe, la Moscova şi-n alte oraşe, pricinuind moartea a peste 300 de cetățeni, între care numeroşi copii. În Timorul de Est (un ținut asiatic, de care lumea nici nu prea ştia unde se află cu adevărat şi ce vrea), armata şi milițiile indoneziene (musulmane) au masacrat în voie populația catolică, trecând oraşul-capitală Dili prin foc şi sabie, alungând peste 300.000 de oameni în Timorul occidental şi oferind un spectacol mai rar întâlnit astăzi: străzile erau presărate cu cadavre decapitate, în vreme ce capetele acestora fuseseră înfipte în țăruşi, la vedere. Mai pe urmă, după ce "comunitatea internațională" i-a lăsat în pace pe indonezieni să-şi

(Continuare în pagina 2)

minimum

Apare lunar
Redacţia şi administraţia
Str. Zamenhoff nr. 13
64373 – Tel Aviv
P.O.B. 11472, Tel Aviv
Tel.: 5227269; Fax.: 5270443
Fax numai pentru
anunţuri publicitare

Director:
AL. MIRODAN

Publicitate: 1 inch – 45 şekeli

Abonamente Israel:
6 luni (6 numere): 70 şekeli
1 an (12 numere): 140 şekeli
Preţul include costul expedierii.

Străinătate (1 an – 12 numere):
Europa – 70 dolari
România – 65 dolari
U.S.A., Canada – 80 dolari
America de Sud, Australia,
Noua Zeelandă – 95 dolari
Insulele Fidji – 150 dolari
Expediţia cu avionul.

Realizarea grafică:
SANDA PERI

Difuzarea: ATLAS

Articolele semnate de colaboratorii noştri reprezintă personalitatea şi punctul de vedere al acestora. Se înţelege, aşadar, că redacţia nu împărtăşeşte totdeauna vederile exprimate în articolele publicate în coloanele revistei.

Manuscrisele nepublicate
nu se înapoiază.

Redacţia nu răspunde
de conţinutul anunţurilor
comerciale.

Revistă editată de
MINIMUM – PUBLISHERS LTD.

TENDINȚE

(Urmare din pagina 1)

facă planul de creştini, ONU a hotărât să trimită o forţă internaţională pe insulă, cu misiunea de a asigura ordinea în acest imens cimitir care este Timorul de Est la ora de faţă.

Liga Arabă – despre care nu mai auziseşi de multă vreme vorbindu-se, a ridicat capul, iarăşi, ca-n "vremurile bune" din anii '70, şantajând cu boicotul firmele occidentale ce nu-i sunt pe plac, dintr-un motiv sau altul. Societăţii "Burger King" i s-a cerut să închidă în 24 de ore localul său din Maalei Adumim (fiindcă e în "teritorii"), iar firmei cinematografice "Walt Disney" din Hollywood i s-a pus în vedere că dacă va specifica, în cadrul marii sale expoziţii dedicată mileniului ce se duce, că Ierusalimul este capitala Israelului, toate filmele produse de Disney vor fi interzise în

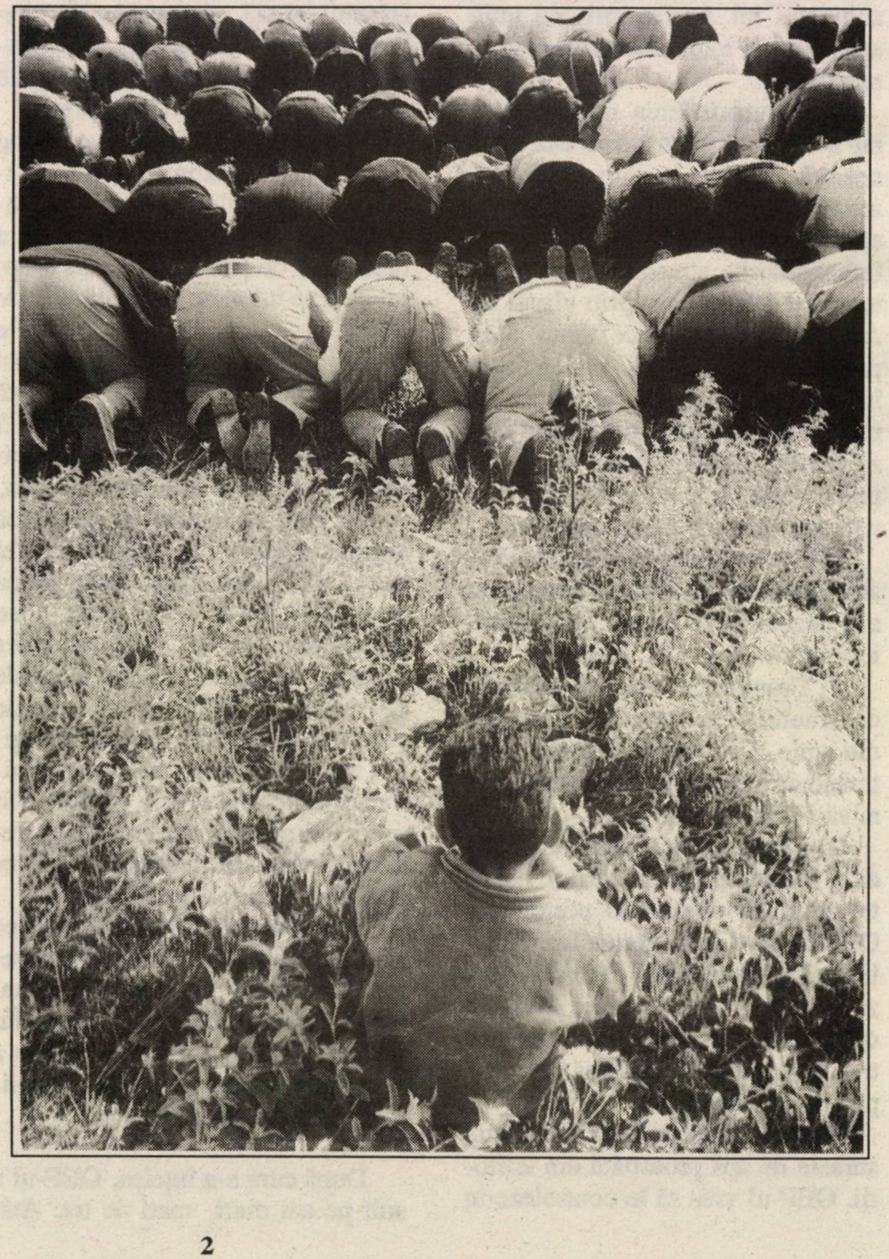

cinematografele arabe; după cum se știe, ambele societăți au cedat șantajului.

Mai aproape de noi și de sufletul nostru, islamiștii din Israel (cetățeni fideli ai statului și așa mai departe), simțind încotro bate vântul, au pus la cale, în premieră, două atentate anti-evreiești, cu bombe, la Haifa și Tveria, și-au omorât cu cuțitele doi tineri îndrăgostiți ce se plimbau în pădurea Megiddo: la înmormântarea atentatorilor arabi, alături de o mare mulțime de islamiști, a luat parte și d. Abdul Malik Dahawshe, deputat în Knesset (care este, totuși, parlamentul israelian, nu irakian), exprimându-și în felul acesta solidaritatea cu ucigașii de evrei. Stai și te întrebi ce s-ar fi întâmplat dacă un deputat evreu ar fi participat, cu chipaua pe cap, la înmormântarea lui Baruch Goldstein și s-ar fi identificat cu fapta de neiertat a acestuia. Lui Dahawshe însă nu-i prea pasă de comentariile din "Maariv" sau "Iediot". El știe că a marcat puncte serioase la islamiști și că la alegerile viitoare va fi dus la victorie, pe brațe, de cei ce văd în el pe sprijinitorul-luptei-pentru-lichidarea-tuturor-evreilor-din-Israel.

Barak a înțeles asta, dintr-o privire, și, a doua zi după declarația belicoasă a lui Abu Mazen, a vizitat cartierul Maalei Adumim de lângă Ierusalim (în "teritorii", care va să zică), declarând că așezarea nu numai că nu va fi distrusă sau abandonată, dar că guvernul va face eforturi pentru dezvoltarea ei.

Procedând așa, Micul Napoleon *a rupt pisica.*

Vă mai amintiți, desigur, înțelesul acestei expresii. Vasile se însoară cu Mărioara. După ceremonia religioasă de la biserica din sat, după masa de nuntă din ograda socrilor mari, după cântece și după horă, tânăra pereche se retrage, intrând în casă. Aici, Vasile își sărută soția cu foc, apoi, privind împrejur, vede pisica, pe-o laviță, și îi face semn să vină până la el. O ia în brațe, o mângâie nițel, murmură "pis-pis", după care, încleștând fălcile, o rupe-n două, deschide ușa și aruncă bucățile în curte. Îngrozită, Mărioara îl întreabă: – De ce ai făcut asta? – Ca să știi cine sunt eu, și să nu-mi ieși niciodată din vorbă.

Israel: Ce vor ei

Gaza: lumina de la capătul tunelului

Luna trecută, autoritățile israeliene au descoperit, lângă Rafia, un tunel ce lega Egiptul de Gaza. Având o lățime de 45 cm. și o înălțime de 95 cm., tunelul era folosit la transportarea de arme din Egipt (țară cu care avem un tratat de pace) pe teritoriul controlat de Autoritatea Palestiniană a lui Arafat. Ostașii Zahal au găsit în tunel mari cantități de explozibil, cabluri etc.

Cu câtava vreme mai înainte, în luna iunie a.c., fusese descoperit un tunel asemănător înzestrat cu o cale ferată pentru circulația vagonetelor.

Regiunea Haifa: Dorință omenească

Abdalah Agbarie (20), arab israelian, din satul Mușrife din nordul țării, membru în "Mișcarea Islamică", a ucis în pădurea Megiddo, de lângă Haifa, pe Ihiel Shai Pinpeter (25) și pe prietena sa, Sharon Steinmetz (21), înjunghiindu-i cu cuțitul.

Prins de poliție, Agbarie a recunoscut fapta, declarând anchetatorilor: "Am dorit să omor evrei".

Maalei Adumim: Burger King

TENDINȚE

Rețeaua americană de hamburgeri "Burger King" a hotărât să închidă localul din Maalei Adumim, de lângă Ierusalim. Conducerea cunoscutei rețele internaționale a luat această decizie în urma amenințărilor primite din partea a zece organizații arabe din Statele Unite, care nu sunt de acord ca în *teritorii* să funcționeze un bufet american, administrat de o firmă israeliană; mai precis, societatea Rikamos Ltd., care se ocupă de localurile "Burger King" din Israel. În caz de refuz, cele zece organizații au comunicat că arabii vor boicota întreaga activitate a lui "Burger King" din țările

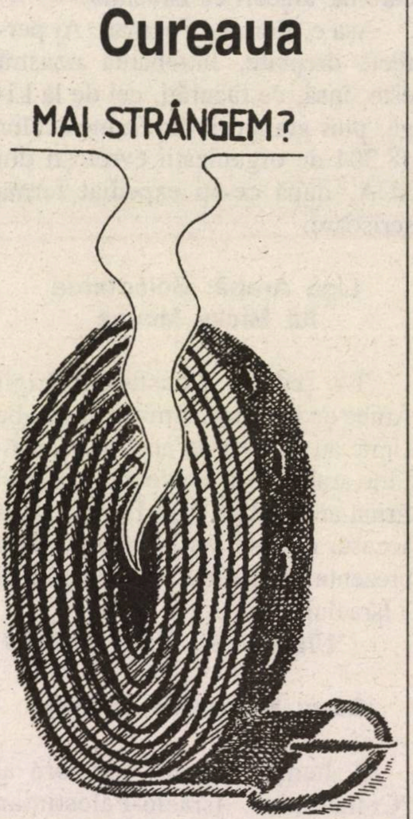

Caricatură a lui C. Veluda, din "România liberă", adresată ministrului de finanțe de la București, d. Remeș.

Noi o preluăm ca atare și o expediem d-lui Avraham Shohat, ministrul nostru de finanțe.

TENDINȚE

lor, refuzând să mai consume chiftelele americane.

Protestând împotriva hotărârii celor de la "Buger King", Abraham Foxman, directorul "Ligii împotriva defăimării", a calificat-o drept "o capitulare lașă în fața arabilor americani și a organizațiilor musulmane". «Aceasta», a subliniat el, «face din "Burger King" un complice la eforturile de a reînvia arma boicotului împotriva societăților care fac afaceri cu Israelul».

Așa e, domnu' Foxman. Ai perfectă dreptate. Întrebarea noastră este, însă, ce făcurăți, cei de la Ligă, plus grangurii din fruntea celor 18.304 de organizații evreiești din SUA, după ce-ați expediat ferma scrisoare.

Liga Arabă: Boicotarea lui Micky Mouse

"La ședința Consiliului Ligii Arabe de la Cairo, Emiratele Arabe Unite au adresat un apel tuturor țărilor arabe de a boicota filmele și firma americană Walt Disney dacă aceasta nu renunță la intenția de a prezenta Ierusalimul drept capitală a Israelului".

("Ultima oră", Tel Aviv 1999)

Gaza: Manualele școlare

D. Itamar Marens, membru al "Comitetului Israelo-Palestinian pentru combaterea incitărilor", a alcătuit un raport de 57 de pagini privind manualele școlare ce servesc la educarea elevilor din Gaza și teritoriile palestiniene.

Câteva constatări:

1) Într-un manual pentru clasa a 11-a sionismul este comparat cu nazismul. 2) În diferite manuale editate recent, autorii contestă orice drept al Israelului asupra Ierusalimului. 3) Numeroase hărți, care ilustrează manualele, prezintă Palestina arabă ca o țară ce înglobează și întregul teritoriu al Israelului. 4) Într-un manual de clasa a IV-a se subliniază că evreii sunt dușmanii Profetului și ai musulmanilor credincioși. 5) Într-un manual de clasa a IX-a, copiii sunt avertizați să se ferească de evrei, întrucât aceștia sunt "trădători și necinstiți". 6) O fotografie mare dintr-un manual înfățișează un profesor ținând în mână o hartă a Israelului, una a regiunii Gaza plus una a *teritoriilor* și explicând elevilor: "Astea toate la un loc sunt țara noastră, Palestina".

Titlu în revista americană "Newsweek"

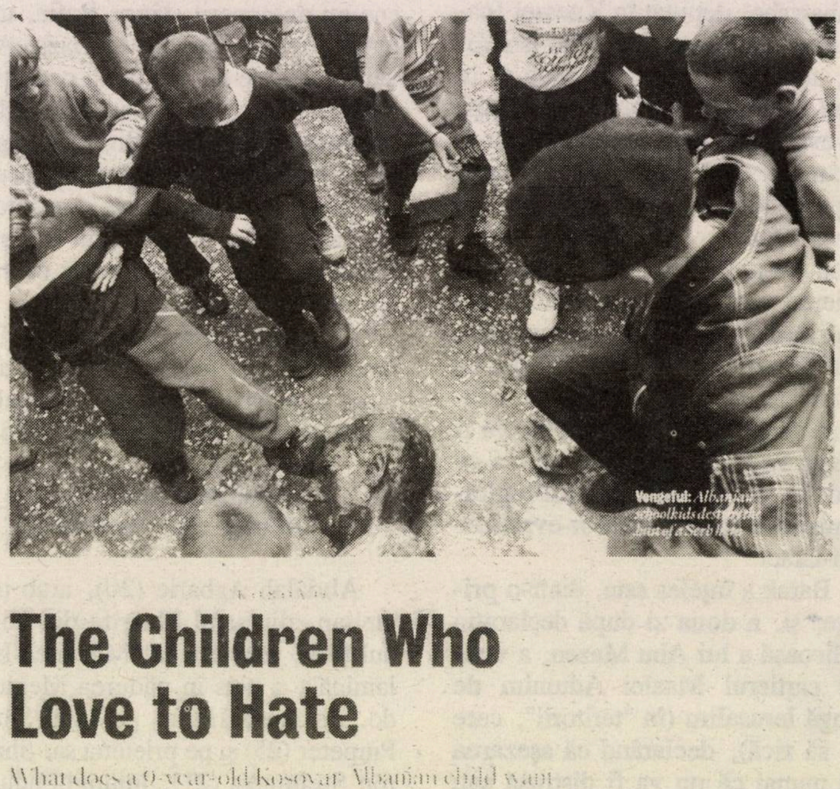
Vengeful: Albanian schoolkids destroy the bust of a Serb hero

The Children Who Love to Hate

What does a 9-year-old Kosovar Albanian child want to do when he grows up? 'Kill Serbs.'

"Copiii cărora le place să urască".
Iar în subtitlu:
"Ce dorește să facă un copil albanez în vârstă de 9 ani, din Kosovo, atunci când va fi mare? *Să ucid sârbi*".

Până una-alta, așa cum vedem în fotografia de mai sus, copiii cu pricina au distrus monumentul unui erou sârb, lovind cu picioarele în cap, ca într-o minge de fotbal. De omorât sârbi cu adevăratelea se ocupă părinții lor, sub oblăduirea trupelor de ocupație ONU.

TENDINTE

Ierusalim: Iosi Sarid

"Sunt foarte preocupat de programele educative ale palestinienilor. Este o chestiune de gust, şi ele nu sunt pe gustul meu, deloc nu sunt pe gustul meu. Ele sunt provocatoare (la ură contra Israelului) şi contraproductive".

(Dintr-un interviu acordat de Iosi Sarid, ministrul Învăţământului din Israel, săptămânalului "Newsweek", SUA, 1999)

Israel: O mare victorie a organizaţiilor teroriste

Luna trecută, Tribunalul Suprem a adoptat o hotărâre interzicând Shabak-ului să exercite, la anchetă, "presiuni fizice" asupra teroriştilor. Aşa cum era de aşteptat, hotărârea Tribunalului a provocat reacţii vii în rândurile specialiştilor şi ale opiniei publice. Unii au salutat-o ca pe o victorie a democraţiei. Alţii – ca pe o victorie a terorismului. Oştile stau şi astăzi faţă-n faţă.

Toată presa mondială urmăreşte cu atenţie, ironie şi nelinişte apariţiile lui Boris Ielţin, preşedintele bolnav al Rusiei, la TV sau la diferite ceremonii, unde umblă sprijinit de aghiotanţi ca să nu se împleticească în picioare şi să cadă lat pe caldarâm.

Şi toţi diplomaţii de la Moscova murmură la un whisky şi un caviar: aşa nu se mai poate, Ielţin n-o mai duce mult.

Poate.

Pe de altă parte, însă, tot privindu-l cum se clatină aşa de vreo trei ani de zile, făcând naveta între spital şi biroul de la Kremlin, mie îmi vine să spun: ştiţi ce, ăsta ne-ngroapă pe toţi!

Ziaristul Herb Keinon, de la "Jerusalem Post", a discutat pe marginea subiectului cu câţiva experţi în materie de combatere a terorismului.

Extrase:

«"În lupta contra terorismului, cheia sunt informaţiile, nu patrulele, nu barajele pe şosele, ci în primul rând şi înainte de toate informaţiile", spune Boaz Ganor, directorul Institutului de Politică Internaţională din cadrul Centrului Interdisciplinar din Herzlia. Iar în adunarea de informaţii, un element important este obţinerea de informaţii concrete de la teroriştii capturaţi.

Aceasta, spune Iakov Perry, fost director al Shabak-ului, nu se poate realiza prin folosirea unor "metode plăcute".

"Dacă arestezi un suspect", spune el, "nu poţi sta cu el la taclale la o cafea şi o ţigară. Aşa nu se combate terorismul".

"Restricţiile vor fi un factor care va duce la refuzul de a vorbi al multora din cei interogaţi. Dacă în trecut ameninţarea cu folosirea unei forţe moderate era adesea suficientă pentru a-i face pe unii să vorbească, chiar dacă de fapt nu se folosea forţa, astăzi ei nu vor mai coopera", a spus generalul în rezervă Igal Pressler, care a lucrat în calitate de expert în materie de antiterorism sub patru prim-miniştri şi în prezent ocupă o altă funcţie legată de securitate, la cabinetul primului ministru. El a adăugat că celor care trimit terorişti le va fi mult mai uşor să-i antreneze să reziste la anchete, ştiind că acum, maximum ce poate face anchetatorul e "să le ofere suc de fructe fără zahăr".

Pressler prevede situaţii în care investigaţiile vor eşua deoarece suspecţii anchetaţi vor ameninţa că vor face reclamaţie pentru tratamentul dur care le-a fost aplicat.

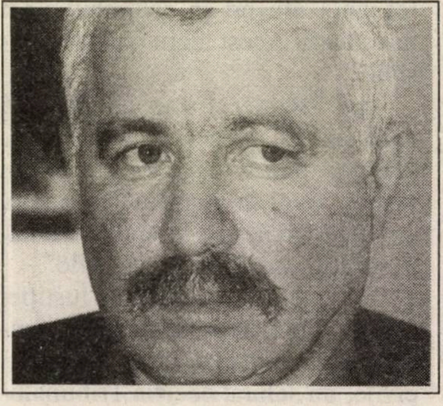

Igal Pressler: o fi ştiind el ceva

De aceeaşi părere este şi Iakov Perry. Decizia Tribunalului Suprem, spune el, va schimba atât comportarea anchetatorilor cât şi pe aceea a anchetaţilor.

"În primul rând, teroriştii vor şti că nimeni nu le poate face nimic, că acum sunt ca nişte infractori obişnuiţi. Drept rezultat, vor fi mult mai încăpăţânaţi şi fermi şi va fi nevoie de mult timp pentru a obţine rezultate".

În ceea ce-i priveşte pe anchetatori, Perry prevede că aceştia îşi vor pune permanent tot felul de întrebări, ca, de exemplu, cine-i va apăra dacă depăşesc măsura, sau "de ce trebuie să muncesc atât de greu, din moment ce, dacă fac un pas greşit, voi fi inculpat".

Scăderea eficienţei interogatoriilor ca mijloc de a obţinere informaţii este cu atât mai semnificativă cu cât Israelul a mai pierdut un canal important de informaţii atunci când s-a retras din o mare parte din teritorii, potrivit acordurilor de la Oslo, spune Ganor. "Neavând controlul teritoriilor, nu ai stimulente pe care să le dai oamenilor ca să-i convingi să lucreze cu tine. De exemplu o aprobare pentru constru-

TENDINȚE

irea unei case sau pentru deschiderea unei afaceri în schimbul unei informații. Acest lucru nu mai e posibil".

Igal Pressler a spus pe șleau că "oamenii nu înțeleg că prin democrație nu poți învinge terorismul. În război, tragi în inamic. Terorismul este un război, și e timpul ca cei care nu știu acest lucru, să-l afle".

Nu puțini, ca ministrul Justiției Iosi Beilin și reprezentanții grupurilor care militează pentru drepturi civile, au salutat decizia Tribunalului ca pe o victorie a democrației israeliene.

După Boaz Ganor, și organizațiile teroriste sărbătoresc probabil decizia ca pe o victorie. "Este o victorie morală pentru organizațiile teroriste", a spus el. "Dușmanul nostru știe că terorismul este un război moral, psihologic. Daunele fizice provocate de terorism la scară națională sunt mici, de natură tactică. Terorismul devine o amenințare strategică atunci când începe să influențeze pozițiile politice, când începe să aibă impact asupra anumitor procese, când reușește să semene teama și să provoace presiuni morale și psihologice. Teroriștii vor vedea în această decizie o victorie morală pentru că ea dăunează moralului celor care combat terorismul"».

Ramalla: Ne pregătim de pace

"Mein Kampf" de Adolf Hitler a devenit cartea cea mai căutată în librăriile din orașele Autorității palestiniene.

Un librar din Ramalla a declarat că a vândut zeci de exemplare în ultimele două săptămâni.

(Agenția Itim, Ierusalim 1999)

Israel: Și totuși, cine a pus la cale asasinarea lui Rabin?

Este o întrebare pe care, după cum știm, și-au pus-o (precum americanii à propos de uciderea președintelui Kennedy) mulți, mulți. Puțini sunt aceia care cred că totul a depins de Igal Amir, individul care-a tras trei gloanțe de revolver în spatele fostului premier israelian.

Este o întrebare la care lumea așteaptă (cam de mult) răspuns din partea lui Avishai Raviv, zis și agentul Șampania. Om al Shabak-ului, trimis să lucreze în organizațiile evreiești de extremă dreaptă, Raviv a creat el însuși o asemenea mică organizație, stabilind legături strânse cu Igal Amir și îndemnându-l la asasinat.

Deocamdată procesul agentului Șampania este amânat de pe-o lună pe alta, dacă nu chiar de pe-un an pe altul, fapt ce lasă impresia că nu toată lumea ar fi fericită ca omul să deschidă gura.

Este, în sfârșit, o întrebare care circulă nu numai la noi, ci și aiurea. Mai nou, revista bucureșteană "Dosarele istoriei" (director Ion Cristoiu) a consacrat un număr (6/1999) crimelor politice din acest secol pe cale de-a se încheia; unul din subiecte, nici nu se putea altfel, îl constituie atentatul contra lui Itzhak Rabin. Evenimentul este prezentat cititorilor din România de Teșu Solomovici (un pasionat observator al culiselor politice), care trece în revistă diferitele teze ce-au circulat în legătură cu tragica seară din noiembrie 1995. Extras:

«După o versiune lansată de ziarul "Vesti" care apare în limba rusă la Tel Aviv, primul ministru Itzhak Rabin nu a fost asasinat de Igal Amir, ci de o altă persoană, scurt timp după ce a intrat în mașină, în drum spre spitalul "Ichilov".

"Vesti" pretinde că "adevăratul asasin" a acționat din dispoziția unor factori din tabăra de stânga, care au vrut să exploateze crima pentru a crea o stare de confuzie în rândul activiștilor din mișcările de stânga și pentru a continua procesul de pace "fără nici o piedică".

"Igal Amir nu a putut să-l omoare pe Itzhak Rabin", se afirmă în articolul publicat pe două pagini în ziarul "Vesti". "Igal Amir a putut fi foarte ușor acuzat de asasinat, căci el reprezintă profilul oponenților procesului de pace; este religios, susținător al dreptei și de origine orientală. Tabăra de dreapta a fost acuzată de asasinarea lui Rabin, deși cei care sunt responsabili pentru asasinarea primului ministru fac parte din tabăra păcii".

În articolul menționat se explică, de asemenea, că asasinatul făcea parte dintr-un plan secret al factorilor de stânga în colaborare cu Shabak-ul. Agentul Shabak-ului, Avishai Raviv, l-a convins pe Igal Amir să atenteze la viața lui Rabin și i-a înmânat gloanțe oarbe. Mulți dintre paznicii Shabak-ului, dacă nu toți, și probabil câțiva dintre polițiștii plasați în piața Primăriei la 4 noiembrie 1995, au fost informați dinainte de acest plan. Imediat după asasinat, Amir urma să fie arestat, iar guvernul trebuia să înceapă o vastă campanie împotriva oponenților procesului de pace".

Ziarul "Vesti" susține că Igal Amir a tras într-adevăr gloanțe oarbe. Rabin a fost adus în mașină nevătămat și acolo, pe bancheta din spate, l-a așteptat adevăratul asasin". Ziarul pretinde că Rabin, care era la curent cu planul Shabak-ului de a se comite un atentat contra lui, nu știa însă ce urma să se întâmple mai târziu, în mașina care-l aștepta. "Această altă persoană care se afla pe bancheta din spate l-a împușcat pe primul ministru în abdomen și rănile suferite i-au provocat moartea. Înainte de a ajunge la spitalul Ichilov, asasinul a ieșit din mașină".»

TENDINȚE

Israel: Turbina și înțelesurile ei

Am primit următoarea scrisoare din partea Dr. Ozias Rabinovici, din Acco:

«Cei care au trăit în copilărie în orășele evreiești își amintesc cu siguranță că în ziua de sâmbătă gospodina evreică solicita ajutorul unui neevreu pentru a aprinde plita din bucătărie sau sobele din camere. Nu-mi amintesc dacă se plătea pentru acest serviciu, dar folosirea banului este și ea interzisă în această zi.

Pe atunci nu erau calculatoare electronice sofisticate, omul nu ajunsese pe Lună, iar sub aspect moral, drogurile și anomaliile sexuale nu revendicau drepturi legislative. Și, fără guvern sau coaliții guvernamentale, gospodina evreică rezolva simplu respectarea Shabatului cu ajutorul unui Shabes Goi.

Transportarea turbinei la destinație a devenit un subiect de controversă nejustificată, când soluția era foarte simplă: să se recurgă la ajutorul unor muncitori și specialiști străini.

Dar folosirea de tehnicieni străini nu este de ajuns pentru anumiți religioși. Ei amenință cu ieșirea din coaliție, fapt ce ar putea slăbi poziția gvernului în decizii atât de importante ca procesul de pace, evitarea războiului. Alt motiv de demisie este pregătirea păcii sâmbăta, la un hotel egiptean. După Halacha, când țara este în stare de război este permisă săparea de tranșee sâmbăta. De ce pregătirea păcii sâmbăta nu este permisă, mai cu seamă într-o țară străină?

Oare religia noastră nu a acționat prin reforme când necesitățile vieții au impus aceasta? Exemple sunt multe: desființarea jertfei pe altar după dărâmarea Templului; desființarea bigamiei și sprijinirea femeii în problemele legate de divorț – de exemplu nu se aplică divorțul dacă ea este împotrivă – și, în zilele noastre, adaptarea religiei la condițiile vieții moderne de către puternicele curente religioase din Statele Unite, reformist și conservator. Se mai poate pretinde astăzi evreului să nu folosească liftul sâmbăta, când trebuie să urce zeci de etaje, sau să meargă zeci de kilometri până la sinagogă, fără mașină?

Chiar caftanele negre și ștreimel-ul pe care le poartă ultrareligioșii sunt un rezultat al reformei, căci în rătăcirile sale prin pustiu, generația lui Moshe Rabeinu n-a purtat caftane și ștreimel de blană, ci îmbrăcăminte ușoară de pânză albă, așa cum e sănătos în condițiile din deșert.

Oare totul este atât de perfect la noi, încât numai călătoria turbinei sâmbăta constituie o profanare a Shabatului? Avioanele de călători nu zboară sâmbăta? Mașinile nu circulă pe șosele sâmbăta?

Unii par a uita că în lagărele de exterminare au fost uciși atât laici cât și religioși. Consideră probabil că nu ne trebuie o țară puternică și că toate problemele pot fi neglijate, în afară de respectarea cu sfințenie a Shabatului. E ușor să cauți chichițe cu lumânarea!

Îngreunarea preceptelor religioase, care nu țin seama de realitățile vieții moderne, îi îndepărtează pe oameni de religie. Religia ne-a menținut în Galut ca popor. S-o menținem fără deformări!»

Suntem întru totul de acord cu vederile dr-ului Rabinovici. Și-mpreună cu el, ca și cu cel puțin 99,99 la sută dintre cititorii lui

Politică și gunoaie

Primarul Ierusalimului, Ehud Olmert, făcând și el ceva (simbolic) pentru strângerea gunoiului adunat în capitală în urma grevei din luna septembrie: așa, băieți, mai puneți și voi mâna, între două călătorii la New York, cu smokingul pentru recepții, la curățirea străzilor. Că altminteri, la viitoarele alegeri, vă mătură poporul de la șefie și-o să ajungeți la lada de gunoi a istoriei…

TENDINȚE

"Minimum", salutăm, cum am făcut-o și în numărul trecut, hotărârea premierului Ehud Barak de a rezista așa cum se cuvine, bărbătește (plus calm), șantajului și de a îngădui transportarea celebrei turbine electrice de Shabat.

Acum așteptăm ca Barak să se comporte în același mod, dârz, cu toți șantajiștii dinlăuntrul și din afara țării.

Cu șantajul celor din Gaza, care cer Ierusalimul și altele, altele pe care nu le mai pomenim aici. Cu șantajul Damascului, care-și îngăduie să pretindă ca Israelul să renunțe *fără condiții* la Podișul Golan, ba chiar și fără vreo discuție prealabilă între șefii celor două state. Cu șantajul țărilor arabe, cu șantajul Uniunii Europene. Cu șantajul câtorva "prieteni" de peste ocean, care se străduiesc a îngenunchia Israelul.

Apoi, dacă primul ministru va respinge, cu succes, toate aceste șantaje, suntem convinși că el va reuși să respingă și șantajul îngrozitor exercitat de cunoscuta organizație teroristă care este capabilă, fără a trage un singur glonț, să otrăvească viața de toate zilele a poporului, să stârnească epidemii devastatoare de ciumă și holeră și să tranforme întreaga țară într-un cimitir: sindicatul gunoierilor.

Israel: Soții Netaniahu la poliție

Nu este evenimentul lunii ce-a trecut, dar este scandalul nr. 1 al momentului.

Fostul prim-ministru este acuzat – pe baza unui material apărut în ziarul "Iediot Aharonot" – că, împreună cu soția sa, Sara Netaniahu, ar fi cheltuit bani publici pentru lucrări particulare (renovări, transporturi de mobilă etc.), ar fi primit mită de la diferiți antreprenori și furnizori de servicii etc. La ora când trimitem aceste rânduri la tipar, ancheta este în curs, iar datele de care dispunem sunt prea sumare pentru a ne putea forma o opinie. Aceasta este, de altfel, și concluzia ce rezultă dintr-un sondaj al institutului condus de Dr. Mina Tzemah. 53% dintre cei întrebați nu sunt convinși de justețea acuzațiilor și consideră că ancheta are motivații politice, care va să zică "lichidarea" lui Bibi Netaniahu.

Oricum, un lucru pare clar. Dacă ancheta dovedește că fostul premier a încălcat legea, aceasta va echivala cu ieșirea definitivă a lui Bibi din viața politică. În caz contrar, Netaniahu are șanse reale să redevină, la proxima ocazie, prim-ministru al Israelului.

România:
Cazul Dumitru Dragomir

Așa cum am anunțat în numărul trecut, în lumea fotbalistică din București a izbucnit un scandal de mari proporții.

Elvețianul Michel Zen-Ruffinen, secretarul general al F.I.F.A.: A fost arbitru internațional de fotbal. Acum, i-a dat un cartonaș roșu lui Dumitru Dragomir

Dumitru Dragomir, cunoscut afacerist, directorul și patronul săptămânalului hitlerist "Atac la persoană", are necazuri serioase. Dânsul este nu numai directorul numitei publicații, ci și președintele Ligii Profesioniste de Fotbal și vicepreședinte al Federației Române de

Ne place că...

...a sosit, în sfârșit, în Israel, ediția în limba română a cărții "Biografia unui sionist", de I. Artzi, tipărită la editura "Hasefer" din București.

Ne place că – în sfârșit – în lumea aceasta a *alialei*, unde biografiile oamenilor de seamă ai tribului se pot număra pe degete (Al. Șafran, W. Filderman...), cititorul are prilejul să cunoască, cu de-amănuntul, viața unui lider care s-a identificat, ca puțini alții, și în tinerețea sa din România, și la maturitatea trăită în Israel, cu ideile și idealurile sionismului.

Ne place însă mai puțin faptul că versiunea în ebraică (apărută sub titlul "Sionist de *davka*") nu are șanse prea mari de a cuceri simpatia recenzenților *post-sioniști* din mass-media de pe la noi. E vina lui Artzi. Colaboratorul nostru, rămas în urmă cu politica înaltă, cu modele ideologice, cu *linia* occidentului luminat și cu lichelismul moral la zi, nu arde la el acasă, pe strada Brandes din nordul Tel-Avivului, steagul israelian, nu cere guvernului să renunțăm la Ierusalim și nu se bucură (dimpotrivă) ori de câte ori un băiat și-o fată, plecați la plimbare în pădure, sunt înjunghiați de-un arab dornic să omoare evrei.

(Volumul poate fi procurat trimițând suma de 40 (patruzeci) de shekeli la ziarul "Ultima oră", POB 35309, Tel Aviv 61351)

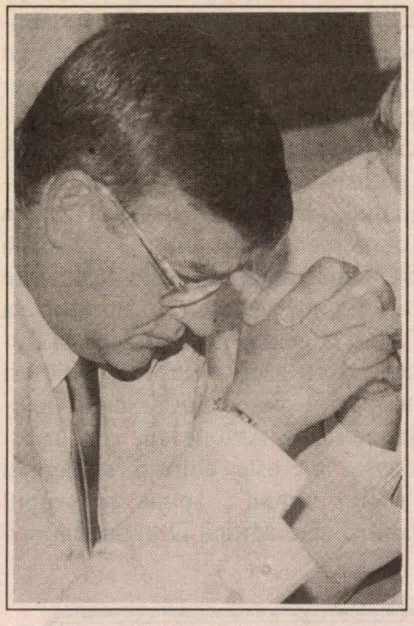

Mircea Sandu, preşedintele Federaţiei Române de Fotbal: E îmbârligată rău... dacă-l scot pe nea' Mitică din Federaţie, îmi aprind paie-n cap cu el... dacă nu-l scot, pun ăia din Elveţia şaua pe noi şi ne trezim cu cine ştie ce sancţiuni...

Fotbal. Or, într-un fax trimis de elveţianul Michel Zen-Ruffinen, secretarul general al FIFA (Federaţia Internaţională de Fotbal) pe adresa lui Mircea Sandu, preşedintele Federaţiei Române de Fotbal, se precizează că, potrivit regulamentului, forul internaţional nu poate accepta ca în conducerea federaţiilor naţionale să se afle persoane care desfăşoară activităţi rasiste, xenofobe, antisemite.

A fost, ca să fim în ton, un şut puternic, trimis în poarta lui Dragomir şi a forului de specialitate din România.

Ce şi cum anume a răspuns Mircea Sandu elveţianului Ruffinen nu ştim. Ştim însă că, după ce în primele clipe "nea' Mitică" bravase, susţinând că lui nu-i pasă, cetăţeanul a intrat în panică, pricepând că situaţia este "cotoioasă". Şi, ca persoană de caracter ce este, s-a scuturat urgent de răspundere, dând toată vina pe angajatul său, Mihai Antonescu, autorul istoriilor cu evreii ce trebuiesc trasformaţi în săpun şi altele aşijderea: "El a scris chestiile astea. Eu n-am avut nici un rol". Şocat de hotărârea patronului de a arunca pisica moartă în ograda lui, Antonescu a sărit în sus, demisionând de la revistă şi declanşând un atac în toată puterea cuvântului la persoana lui Dragomir. Primul drum l-a făcut la cotidianul "Ziua", din Bucureşti, condus de Sorin Roşca-Stănescu, unde a discutat cu reporterul Horia Tabacu:

Dumitru Dragomir: Las' că mă descurc eu... îl dau în gât pe Antonescu şi scap de bucluc

TENDINŢE

Mihai Antonescu: Mor eu, dar mor de gât cu Dragomir! Dacă nu-l fac săpun, să-mi ziceţi mie cuţu...

«Mihai Antonescu», citim în sus-amintitul ziar, «până acum două zile redactor-şef adjunct al revistei "Atac la persoană", ne-a vizitat aseară la redacţie. El ne-a mărturisit că şi-a dat demisia şi s-a hotărât să spună ceea ce ştie despre Dumitru Dragomir, patronul publicaţiei. După cum se ştie, Mihai Antonescu este acuzat de propagandă naţionalist-şovină, într-un proces aflat pe rol, consecinţă a unor articole tipărite în publicaţia menţionată.

Mihai Antonescu, care, după cum ne-a promis, va publica, începând de mâine, un serial de dezvăluiri în ziarul nostru, s-a hotărât să facă acest pas pentru că nu se consideră vinovat şi are argumente să afirme că principalul artizan, care a provocat acuzaţiile de antisemitism aduse publicaţiei şi lui personal, este de fapt Dumitru Dragomir. Antonescu afirmă că Dragomir a determinat apariţia în publicaţia lui a unor articole antisemite încercând, şi în acest fel, să-şi asigure, în viitoarele alegeri, un loc pe listele uneia din formaţiunile politice unde această atitudine este agreată. "Dumitru Dragomir a participat nemijlocit la alcătuirea listei evreilor, publicată în "Atac la persoană" în numerele 7 şi 8, din luna noiembrie 1997. Mai concret – şi toate acestea le voi declara în instanţă, în şedinţa publică din luna octombrie – în nopţile de sâmbătă spre duminică, înainte de apariţia revistei, ne găseam la un restaurant al firmei MIR PRESS, Dumitru Dragomir, Dragoş Dumitriu, Mihai Apolozan, Gabriel Sandalovski, Mircea Pe-

TENDINŢE

trescu şi eu. Aici lucram la lista evreilor. Dumitru Dragomir ne-a dictat nume pe care să le trecem şi pe care noi nici nu le cunoşteam. Mai mult, chiar atunci el a sunat pe cineva de pe listă şi i-a spus: "Vezi că te-am trecut şi pe tine şi pe fratitu. Pe tine te-am făcut multimiliardar, pe el numai miliardar". În prezent mă acuză pe mine pentru nişte fapte documentate de Parchet, pe care le–a săvârşit el. Nu vreau să fiu sacrificat degeaba, mai ales că m-a şi ameninţat în diverse feluri, dacă vorbesc", ne-a declarat Mihai Antonescu».

După "Ziua" a urmat "România liberă", unde Mihai Antonescu a dezvăluit ziaristului Sorin Voinea fel de fel de lucruri privind sursele de finanţare ale lui Dragomir:

«Mihai Antonescu ne-a declarat ieri că îşi asumă răspunderea pentru o parte din materialele cercetate şi instrumentate de Poliţie şi Parchet. "Recunosc că şapte din cele peste 50 de articole antisemite au fost scrise de mine, însă şi preşedintele LPF este coautor al unor texte antisemite". Mihai Antonescu a mai precizat că revista lui Dragomir este finanţată, printre alţii, şi de societatea de investiţii GELSOR SA (patronată de Sorin Vântu). Săptămânal, Dragomir Roberta Lilica (coincidenţă de nume), patroana SC "Intermeva" SA din Iaşi, care deţine majoritatea acţiunilor la "Atac la persoană" SA, vine la Bucureşti cu sacoşa de bani necesari acoperirii pierderilor şi supravieţuirii revistei. Antonescu, care recunoaşte că este autorul sintagmei "săpun virtual", spune că scopul pentru care Mitică Dragomir a ori-

פלסתום בעיים

BIDAN

• COMODITATE • IGIENĂ PERSONALĂ • SĂNĂTATE •

Garanţie – un an de la instalare
Cu posibilitate de prelungire

• **BIDAN** este un scaun modern care transformă orice closet în bideu şi foloseşte la spălarea părţilor inferioare ale corpului cu ajutorul unui jet de apă caldă şi la uscarea cu un curent de aer cald.

• Astfel se creează pentru cel ce-l foloseşte o senzaţie de totală curăţenie şi prospeţime.

• Noul procedeu este binevenit atât pentru adulţi cât şi pentru copii, evitându-se contactul mâinii cu fecalele şi secreţiile urât mirositoare şi total insalubre. Femeile gravide găsesc prin **BIDAN** o rezolvare ideală a igienei speciale care li se impune, suferinzii de erupţii, eczeme în părţile interne simt o alinare a durerilor, iar cei bolnavi de hemoroizi pot realiza chiar evitarea operaţiei.

• **BIDAN**-ul se prezintă într-o varietate de modele şi culori:
- **BIDAN** TURBO, aparat care încălzeşte apa şi usucă cu aer cald,
- **BIDAN** CU ÎNCĂLZIREA APEI,
- **BIDAN** OBIŞNUIT.

Se fac instalaţii în orice loc din ţară • Se poate plăti cu carte de credit.

• Instalarea este simplă şi uşoară – 120 de shekeli (inclusiv legătura electrică)

BIDAN se vinde în reţelele HOME CENTER şi ACE după sistemul: «cumpără şi montează-ţi singur».

Căutăm agenţi comerciali

"BIDAN"
BNEI BRAK, Str. Hakishon nr. 16
Tel.: 03/5798814 – Fax: 03/5700831

entat revista către antisemitism, xenofobie şi naţionalism-şovinism este de fapt electoral, acesta intenţionând să candideze pe listele unui partid din opoziţie, PRM sau PDSR. Printre altele, Antonescu a mai spus şi că Mitică Dragomir s-a ocupat şi cu trafic de arme şi preluarea unor firme la preţuri derizorii, pentru a le revinde ulterior scoţând profit. Mitică, spune Antonescu, s-a ocupat şi de declanşarea unor scandaluri cu diverse firme, pentru ca apoi să le stingă brusc, după ce a obţinut ceea ce dorea.

Mihai Antonescu a anunţat că şi-a încetat colaborarea cu Mitică Dragomir şi a declarat că se teme de eventualele repercusiuni din partea fostului său patron şi crede că "nu este exclus să i se înscenseze ceva".»

Dar, fiindcă orice poveste care se respectă trebuie să aibă şi o poantă, iată *poanta* în cazul Dragomir. Aşa cum susţine "România Mare" (director C. V. Tudor, care se avea, până la scandal, ca fraţii cu nea' Mitică, copleşindu-l săptămânal cu elogii) Dragomir şi-a pierdut cumpătul şi a făcut ceva la care nu se aştepta nici un naţionalist adevărat: «Din păcate», scrie, dezamăgită, "România Mare", «pe Mitică Dragomir l-au lăsat balamalele. Atât de speriat a fost, încât s-a tot justificat la Antena 1 şi s-a repezit şi până în Israel, să-şi pună cenuşă în cap. Auzi, ţărane: dacă nu ai pielea tăbăcită, mai bine nu te băga în lupta asta, fiindcă mai mult încurci locul».

Să fi căutat nea' Mitică, pe-aicea pe la noi, în disperare, vreun kapo-doi (căci avem şi asemenea jigodii) care să-i dea un certificat de bună purtare pentru elveţieni, cum că el a fost dintotdeauna prieten la cataramă cu evreii, plus băiat de şpriţ, şi n-are nimic de-a face cu cele apărute în revista lui? Să se fi repezit la Zidul Plângerii cu un bileţel, cerând ajutorul Domnului? Să fi căutat aici săpunul miraculos care să-l spele de istoria cu săpunul?

România: Problema maghiară

"În fiecare duminică, oraşul Târgu Mureş, care se află în provincia românească Transilvania, la 230 km. de frontiera ungară, se desparte în două. Etnicii maghiari – puţin peste jumătate din populaţie – urcă dealul către o sobră biserică calvinistă, împrejmuită de un zid de fortăreaţă medievală. Românii ortodocşi, cu ochi mai negri şi îmbrăcaţi mai flamboaiant, se îndreaptă spre o construcţie sclipitoare, neo-bizantină, din piaţa de mai jos.

Cei 1,6 milioane de unguri (sau maghiari) au fost o sursă de fricţiune încă de când Tratatul de la Trianon, din 1920, a acordat Transilvania tânărului stat. Persecutaţi sub comunism şi demonizaţi drept coloană a V-a de preşedintele post-revoluţionar al României, Ion Iliescu (aici ziaristul de la "Economist" le cam greşeşte: ungurii nu au fost chiar "persecutaţi", iar Iliescu nu i–a caracterizat drept coloana a V-a – n. red. "Minimum"), ei au început recent să creadă că viaţa ar putea să le zâmbească. Înainte de a părăsi funcţia anul trecut, dl. Iliescu a semnat cu Ungaria un tratat de prietenie privind frontierele şi drepturile minorităţilor. Succesorul său reformist, Emil Constantinescu, a creat o nouă coaliţie guvernamentală care include un partid al etnicilor maghiari.

În mai, guvernul a decretat că, în oraşele unde membrii unei minorităţi etnice ating cel puţin o cincime din populaţie, ei ar trebui să poată trata cu autorităţile locale în propria lor limbă şi că inscripţiile de străzi şi de pe clădirile publice ar trebui să fie scrise în două limbi.

TENDINŢE

Un alt decret, emis în iulie, garantează învăţământul în limba maternă oriunde pot fi găsiţi 15 sau mai mulţi copii pentru a fi formată o clasă. Astfel de măsuri fac România un model pentru alte ţări europene cu minorităţi numeroase.

Dar noua politică de toleranţă întâmpină condiţii grele. La 16 decembrie camera superioară a Parlamentului (Camera Deputaţilor) a votat restrângerea noilor drepturi ungureşti la educaţie, interzicându-le să formeze facultăţi în limba maghiară în universităţi şi obligându-i să înveţe istoria şi limba română în româneşte. Uniunea democrată a maghiarilor din România (lozinca: "Nu suntem la fel, dar suntem împreună") a ameninţat că va părăsi coaliţia. Domnul Constantinescu a promis că va anula un vot mai vechi care restrânge dreptul la învăţământ al maghiarilor.

Drepturile maghiarilor întâmpină de asemenea o opoziţie locală virulentă. Primarul populist al Clujului, Gheorghe Funar, şi-a construit cariera prin şicanele la adresa populaţiei maghiare a oraşului, eliminând nume istorice de străzi şi patronând ceea ce ungurii spun că sunt false săpături arheologice în jurul statuii lui Matei Corvinul, un rege maghiar din secolul al XV-lea. Nu cu multă vreme în urmă dl. Funar a înscenat o înmormântare simbolică a tratatului de prietenie ungaro-român şi, când membri ai primăriei au furat steagul maghiar al consulatului maghiar deschis vara trecută, el le-a lăudat eroismul. După cum glumesc localnicii, calea pentru a-l face să repare pavajul găurit al Clujului ar fi să se vopsească asfaltul în culorile roşu, alb

TENDINȚE

și verde al steagului unguresc.

Prejudecățile merg la fel de departe și în partea ungurească. "Ungurii merg de obicei în cârciumi separate și, când uniunea studenților maghiari organizează o petrecere, sunt admiși doar unguri, deoarece altfel iese cu bătaie", spune un tânăr jurnalist de la ziarul maghiar din Cluj. El admite că nu are prieteni români apropiați. Ca mulți unguri, el dorește o universitate exclusiv maghiară. "Multilateralismul este frumos, este pretutindeni în Europa", spune el, "dar aici, în Transilvania, pentru a ne păstra identitatea, avem nevoie de școli separate, de universități separate".

Parte a imperiului habsburgic înainte de primul război mondial, Transilvania este mai bogată și se consideră mai "europeană" decât restul României. Și ungurii din Transilvania se simt diferiți de verii lor de dincolo de frontieră. "Ungaria este o țară rece, o altă țară", spun ei.

D-na Dalia Itzik, ministrul Ecologiei, a luat o serie de măsuri dure în legătură cu "apărarea mediului înconjurător". În lumina acestor decizii, amenda pentru aruncarea unui muc de țigară, din mașină, a crescut de la 125 de shkalim, până ieri, la 250 de shkalim; amenda pentru aruncarea gunoiului din mașină a crescut de la 245de shkalim la 750 ș.a.m.d. Usturătoare sume, să recunoaștem.

Dar, să nu ne speriem, dracul nu e chiar așa de negru pe cât pare. Dacă procedezi precum cei de la Salubritate luna trecută, făcând ca străzile orașelor să se umple de gunoaie până la nivelul etajului I al clădirilor, nu numai că nu plătești vreo amendă, ci primăriile îți măresc salariul cu 4, 8 la sută.

Există, atunci, o șansă de a construi o "identitate transilvană" distinctă, care ar putea exista fericită în interiorul României? Istvan Haller, șeful departamentului pentru drepturile omului de la "Pro Europa", una din puținele instituții transilvane dedicate concilierii etnice, crede că nu. Cele două grupuri, se pare, sunt unite doar în aversiunea lor comună față de țigani, care, deși la fel de numeroși ca ungurii, nu au nici un fel de școli în limba romani".

(Din revista "The Economist", Londra; reportaj după "Observator-München")

SUA:
Inteligența politică americană la sfârșit de veac

Vă mai aduceți aminte, nu-i așa? După războiul din Golf din 1991, americanii susținuseră că s-au oprit din înaintarea spre Bagdad și nu au lichidat regimul lui Saddam pe motiv că înlăturarea dictatorului ar fi produs haos în Irak și ar fi aruncat țara în mâinile islamiștilor. Explicația Washingtonului nu prea suna convingător, lumea rămăsese cu un sentiment de nedumerire, dar cetățeanul de pe stradă își spunea: dom'le, ăștia de la Casa Albă știu mai multe ca noi, or fi având și ei dreptate.

N-au avut. Așa cum reiese dintr–un interviu acordat de fostul președinte american George Bush săptămânalului francez "Le Nouvel Observateur": *«Eram convins că Saddam va cădea de la putere după această înfrângere. M-am înșelat»*.

Dacă facem o săritură în timp, ajungând la războiul din Kosovo, din 1999, descoperim că Washingtonul – așa cum azi recunoaște întreaga *mass-medie* de peste ocean – s-a înșelat încă o dată în momentul când mizase pe faptul că Iugoslavia va ridica mâinile-n sus după 1-2 zile de bombardamente, iar NATO nu va fi silit să distrugă practic o țară europeană.

Singurii care nu se înșeală sunt cei care au ajuns la concluzia că inteligența politică americană, reprezentată în anii din urmă de-un număr considerabil de nătărăi, se află într-o eclipsă fără precedent.

SUA: Arma secretă

"Ochii larg închiși", ultimul film (chiar ultimul!) al regretatului regizor Stanley Kubrick (decedat în vara ce trecu), a fost lansat la New York, cu tam-tam ieșit din comun, bătând toate recordurile la box-office-ul momentului.

La aceasta a contribuit desigur marele talent al directorului de scenă, care-a lucrat, în taină, vreme de doi ani, filmul, ambiționând să scoată o capodoperă. A mai contribuit, fără îndoială, faptul că pelicula – unde se vorbește despre problemele și fantasmele sexuale ale unui cuplu – este interpretată de Tom Cruise și Nicole Kidman, două nume cu care astăzi "mergi la sigur". Dar secretul nr. 1 al succesului vine din altă parte: cei doi actori, care sunt soț și soție nu numai în film, ci și în viața cea de toate zilele, au acceptat să facă amor de-adevăratelea pe ecran, așa cum fac și la domiciliul conjugal.

Aceasta este, așa cum subliniază presa americană, arma secretă a lui Stanley Kubrick. Și a producătorilor (oamenii cu banii): să oferi publicului, pofticios de "voyeurisme", ocazia de a vedea cum se comportă soții cutare, celebri, la așternut.

Acum, stimulați de cozile din

ALL MERIDIAN TOURS LTD.

AMT

ALL MERIDIAN TOURS LTD.
TRAVEL & TOURIST AGENCY

Tel Aviv - Str. Ben Yehuda nr.1 (pasaj Migdalor)
Tel. 5179393, 5179394, 5162040, 5163045: P.O.B. 26175; Fax 972-03-5161049

O TOAMNĂ RUGINIE... ÎN PEISAJ CARPATIN !!

VACANŢĂ PLĂCUTĂ CU PREŢURI FOARTE ATRACTIVE (EXTRA SEZON):

✧ POIANA BRAŞOV

- 7 nopţi - Hotel CIUCAŞ / PIATRA MARE - demipensiune, bilete de zbor (Tarom) - transferuri

469 $ (nu cuprinde taxă de aeroport)

- 5 nopţi - Hotel SPORT - demipensiune - bilet de zbor - transferuri

479 $ (nu cuprinde taxă de aeroport)

NOU - PERLĂ HOTELIERĂ:

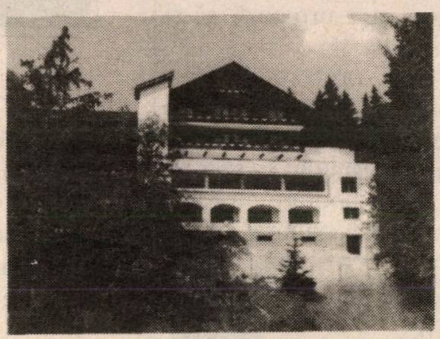

Hotel TIROL **167 $**

Minim 3 nopţi

- mic dejun sau demipensiune (meniu foarte bogat şi variat) - transferuri!!

✧ COVASNA

506 $ **Hotel BRADUL - pachete 18 nopţi**
- pensiune completă - tratament, transferuri

628 $ **Hotel CĂPRIOARA - pachete 18 nopţi**
- demipensiune, tratament, transferuri

✧ SINAIA

149 $ **Hotel INTERNAŢIONAL - 5 nopţi** - demipensiune - transferuri

115 $ **Hotel SINAIA - 5 nopţi** - mic dejun - transfer

Folosiţi serviciile turistice oferite de agenţia noastră cu competenţă profesională şi conştiinciozitate.

TENDINŢE

Bursa personalităţilor din alia

În creştere:

Colette Avital: atent la criticile ce s-au făcut auzite în legătură cu tratamentul nedrept acordat frumoasei diplomate (deşi a adus mii de voturi româneşti lui Barak, acesta nu i-a oferit un post corespunzător meritelor ei), primul ministru i-a propus funcţia de ambasadoare în Germania, în locul lui Avi Primor, care urmează să-şi încheie misiunea.

Moshe Idel, profesor la Universitatea din Ierusalim: noua sa carte (în engleză), "Lideri evrei în domeniul misticismului în secolul al 13-lea" (în colaborare cu Mortimer Ostow), s-a bucurat de recenzii favorabile în presa americană de specialitate, Idel fiind considerat la ora de faţă un urmaş de deosebită valoare al Dr-ului Alexandru Şafran, în materie de kabala.

În scădere:

Conducerea HOR: refuzul persoanelor din fruntea organizaţiei de a convoca, în sfârşit, mult aşteptatul congres, spaima lor de a nu mai fi realeşi, i-au transformat în ţinta băşcăliei generale din filiale.

Tom Cruise şi Nicole Kidman

faţa cinematografelor unde rulează "Ochii larg închişi", producătorii de la Hollywood aleargă, cu ochii larg deschişi, după cupluri de vedete dispuse a păşi pe drumul deschis de Tom Cruise şi Nicole Kidman.

Lumea:
Cum devine cazul cu informaţiile "obiective" pe care le îngurgităm noi, seară de seară, la TV

«Televiziunea şi-a instalat stăpânirea pe tot globul. În faza actuală ea se prezintă sub două aspecte. Pe de o parte, sute de milioane, miliarde, au acces la imagine, informaţie, şi la ore de destindere.

Pe de altă parte, televiziunea a devenit cel mai eficace instrument de modelare a opiniei publice şi de spălare a creierelor. Fiindcă omul "vede" pe ecranul TV nu realitatea în toată complexitatea ei, adesea contradictorie, ci ceea ce realizatorul sau patronul TV sau regimul politic, fie el şi democratic, vrea şi urmăreşte să-i arate. Şi fiindcă "a văzut" cu propriii săi ochi, omul este îndemnat să şi creadă că realitatea se prezintă potrivit imaginilor de pe micul ecran.

Într-un fel, e mai rău decât cenzura unui regim totalitar. Fiindcă în anii '50-'90 aveai la dispoziţie posturile de radio nesupuse cenzurii de tip sovietic ("Europa liberă", B.B.C., "Vocea Americii" etc., n. red.). Şi puteai astfel să urmăreşti şi să echilibrezi informaţia.

Pe când acuma majoritatea covârşitoare a telespectatorilor urmăresc câteva posturi internaţionale – deocamdată nedisputate – care îţi proiectează propria lor versiune a evenimentelor, îngrijit ambalată în discuţii şi prezentări aparent contradictorii ca să ofere sutelor de milioane de privitori iluzia obiectivităţii. Obiectivitate care, de fapt, este foarte bine dirijată şi cenzurată».

(Dintr-un articol de prof. dr. Dinu C. Giurescu; în revista "Lettre Internationale", Buc. 1999)

Precizare

În nr. 149-50 al revistei noastre, numele unuia dintre căutătorii noştri de perle a apărut scris greşit. Prin urmare, în loc de Harry Michelson se va citi: Harry Michelstein.

TENDINȚE

Lumea:
Atenție la astronomi!

«Puțini își mai amintesc că în urmă cu șase ani, mai precis în iulie 1993, "Evenimentul Zilei", ediția de prânz, a publicat un articol uimitor bazat pe niște calcule astronomice serioase prin care se prezenta harta cerului pentru 17 august 1999. Bineînțeles, majoritatea a fost tentată să minimalizeze importanța acestor observații. Printre multe știri false sau grosolan pictate în culorile senzaționalismului, articolul acesta despre o cruce malefică a planetelor ce s-ar desena pe cer în jurul datei de 17 august 1999 nu putea să atragă atenția într-o prea mare măsură. Mai ales că până în acel moment mai trebuiau să treacă, totuși, șase ani.

Pagina respectivă din "Evenimentul Zilei", realizată cu consultanța d-nei astronom Irina Predeanu, nu cuprindea doar înfățișarea hărții astrale din vara lui 1999, ci și alte hărți ale cerului nu întâmplător alese, fiind destul de asemănătoare acesteia. Căror momente în timp le corespundeau ele? Noiembrie 1940, martie 1977, august 1986, deci exact acele momente când au avut loc trei seisme pe pământ, două dintre ele distrugătoare pentru sudul României.

Conform acestei sinistre succesiuni, și în august 1999 putea să aibă loc un cutremur, chiar mai grav decât precedentele, deoarece de data aceasta crucea malefică alcătuită din dubla opoziție de 180 de grade a planetelor era mult mai precis conturată pe cer. În haosul general al vieții de la noi, prevestirea făcută cu șase ani în urmă a fost repede dată uitării. Ne-o amintim acum, când roata timpului ne-a adus chiar în dreptul datei invocate. Ironia amară face însă ca nu noi să fi fost loviți de cutremur, ci turcii. teribilul seism care a zguduit Turcia confirmă previziunea și implicit faptul că tot ceea ce este scris în cer are o oglindire pe pământ. Așadar, după ce de trei ori la rând românii au fost loviți de nenorocire fiindcă răul astrelor a avut această "decodare" în tectonica pământului, iată că o zonă învecinată nouă geografic cade victimă aceleiași fatalități.

Scriind aceste lucruri vreau să arăt că citirea semnelor nu e neapărat o chestiune ridicolă de care se tem bătrânii și în care credeau doar oamenii altor vremuri».

(Dintr-un articol de Dan Stanca, în "România liberă", Buc. 1999)

Lectura: împărăția groazei
Schelete, vampiri și monștri hidoși

Părinți din alia: să nu vă mai plângeți că odraslele voastre stau prea mult la televizor și nu citesc destul. Poate că uneori e mai bine așa. Precum înțelegem dintr-un articol de Philippe Gavi, din "Le Nouvel Observateur", Paris:

«Într-o librărie, Felix și prietenul lui au privirile și gesturile puș-

Căutăm

AGENT DE PUBLICITATE

Persoană dornică să procure reclame pentru publicație în limba română

Bine remunerat

☎ 03-5227269

Casa de părinți

Yafe Nof
Haifa

Str. Yafe Nof nr. 41

Oferă confort, ambianță plăcută, hrană excelentă, supraveghere și asistență medicală, tratamente, inclusiv fizioterapie și diverse activități practice-distractive.

TENDINȚE

tanilor de 10 ani care sfidează autoritatea părintească. S-au îndreptat direct spre raftul cu cărți pentru tineret. Părinții lor, oameni cultivați, ar trebui să fie încântați de acest interes deosebit pentru citit, dar ei strâmbă din nas. Cartea aleasă de Felix pare dubioasă: coperta, în culorile verzui-albăstrui și galben ca lămâia, sugerează violența și lipsa de gust... Titlul colecției, "Chair de poule", nu prevestește nimic bun. "Ador colecția asta, am citit toate cărțile", îmi spune Felix.

Această scenă de familie a devenit astăzi ceva obișnuit. Două milioane de exemplare din colecția "Chair de poule" (cam vreo treizeci de titluri) au fost deja vândute în Franța de când editura Bayard a lansat-o pe piață, în format de buzunar, în martie 1995.

E vorba de un fenomen mondial: puștani francezi, englezi, italieni sau coreeni, toți împărtășesc același entuziasm pentru acest gen de literatură care-ți face părul măciucă, plină de schelete, vampiri și monștri. În Statele Unite, unde a luat ființă colecția, cele 190 de milioane de cărți vândute în cinci ani au făcut din autorul lor, Richard L. Stine, în vârstă de 54 de ani, regele best-seller-ului. Numărul de exemplare vândute l-a depășit cu mult pe acela al cărților lui Grisham, Clancy și Stephen King. În Statele Unite "Chair de poule" (piele de găină) se spune "Goose bumps", și acolo fenomenul tinde spre obsesie. Rețelele de fast-food Pizza Hut și Taco Bell servesc și meniuri pentru copii botezate "Goose bumps". Jocul "Teroare în cimitir" face ravagii la magazinele de jocuri. Compact-discul "Fuga din țara groazei" este numărul unu în topul jocurilor de computer. În curând Disney va deschide în parcurile sale centre de atracție "Goose bumps". Serialul "Goose bumps", transmis în fiecare sâmbătă dimineață pe canalul Fox la televiziune a bătut toate recordurile.

De ce o admirație atât de exagerată? Răspunsul editorului și al psihologilor: "Goose bumps" satisface fantasmele puștilor între 8 și 12 ani, care adoră spaima. Nu e nevoie să fie multă violență sau vărsare de sânge. Doar piperul și savoarea lui Grand-Guignol, celebrul teatru de marionete. Editorul joacă tare. Avertismentul tipărit pe pagina de gardă accentuează: "Cititorule, dacă vrei să-ți fie frică, «Chair de poule» e pentru tine. Atenție! Vei pătrunde într-o lume misterioasă, unde straniul și neliniștea îți dau întâlnire ca să te facă să tremuri de groază și... de plăcere!"»

Cutremur de pământ în Turcia. Cutremur în Grecia. Cutremur în Taiwan. Inundații în China. Uraganul Floyd în Statele Unite. Avioane prăbușite, cu duiumul, în Spania, în Thailanda, în România, în Argentina. Război în Daghestan și Cecenia. Măcel în Timor. Blocuri zburând în aer la Moscova.

Destul!

Destul! Dacă mai vedem numai dintr-astea, ne apucă pandaliile. Așa că să ne mai clătim ochii. Și să ne oprim, de pildă, asupra frumoasei actrițe franceze Louise Seignier, soția regizorului de film Roman Polansky.

Punctul pe i

Câteva răspunsuri la câteva întrebări:

Întrebare: *«Vara trecută, care, așa cum spune "Minimum", a fost una ieșită din țâțâni, și care se prelungește și astăzi, îmi lasă impresia că trăim într-o epocă de cutremure fără sfârșit, nu numai pe plan seismic, ca în Turcia sau în Grecia, ci și pe plan politic. Nu aveți și dv. aceeași senzație?»*

(Renie Rosenthal, Tel Aviv)

Răspuns: Ba da. Până nu de mult, mai exact până la Kosovo, lumea era, cât de cât, "sub control" (ca să folosim o expresie foarte des întâlnită în limbajul american: everything is under control).

Astăzi, nu mai e.

Întrebare: *«Eram în vacanță, la Cannes, pe Coasta de Azur, când am văzut la televiziune rezultatul grevei organizate de sindicatul lucrătorilor de la salubritate din orașul Marsilia. Gunoaiele se îngrămădiseră pe străzi și spectacolul era îngrozitor. La un moment dat, prefectul regiunii Marsilia a anunțat că, dacă greva nu încetează a doua zi, el va cere armatei, așa cum îi permite legea, să înlăture gunoaiele care deveniseră o primejdie reală pentru populație. Și a doua zi, greva a luat sfârșit. O săptămână după aceasta, ne-am întors în țară. A fost un adevărat șoc. Ne-au îngrozit, bineînțeles, cele văzute pe stradă, dar mai mult ne-a revoltat la culme pasivitatea și lașitatea celor în drept care toleraseră coșmarul și până la urmă au cedat. Cum pot fi numiți acei șefi de la primării sau din alte instituții responsabile care, chiar și atunci când statul este amenințat de epidemii, refuză să pună piciorul în prag și să demonstreze că o autoritate trebuie să aibă… autoritate?»*

(Bella Seltzer, Holon)

Răspuns: Niște gunoaie.

Întrebare: *«Este evident că negocierile cu OEP-iștii în legătură cu statutul final al teritoriilor au o importanță crucială; de felul cum vor fi ele purtate depinde nu numai prezentul nostru, dar și viitorul copiilor, nepoților și strănepoților noștri. Guvernul trebuie să dea dovadă, în cadrul tratativelor, de clarviziune și de o fermitate excepțională și să nu se lase influențat de diferite presiuni conjuncturale. Dacă v-ar cere Barak un sfat în această privință, ce anume l-ați povățui?»*

(Willy Goldenthal, Raanana)

Răspuns: I-aș cere să țină seama de o vorbă spusă de Jonas Salk: "Trebuie să învățăm să devenim strămoși mai buni".

Întrebare: *«După falimentul răsunător din Kosovo și după incapacitatea sa de-a pune capăt atrocităților din Timorul de Est, cum calificați dv. situația de astăzi a O.N.U.?»*

(Av. Valter Moscovici, Ierusalim)

Răspuns: O.N.U. (z.l.)

Întrebare: *«Soția mea și cu mine suntem mari amatori de jocuri de cuvinte, făcute cu spirit, pe marginea evenimentelor actuale. Gustăm calambururile din "Minimum", după cum am gustat și excelentul "Nostradamusant", reprodus după franțuzescul "Le Canard Enchaîné". Aveți inspirație… și curaj să comentați printr-un calambur drama din Timor?»*

(Ing. Raoul Solomon, Savion)

Răspuns: Nu. Sunt timorat.

Presa de la Moscova, ca și cea din Occident, a protestat vehement împotriva legii, promulgată săptămânile trecute, prin care Republica Ingușă (din cadrul Federației Ruse) a autorizat poligamia, îngăduind bărbaților să aibă trei neveste.

Spre deosebire de presa sus-amintită, noi suntem de acord cu hotărârea conducerii din Republica Ingușă, pe care o socotim înțeleaptă. Și avem curajul s-o spunem pe față.

Ce-Ingușă, și-n căpușă.

Casa de bătrâni

MANGONI

NAHARIA
Str. HAMAAPILIM nr. 14
Tel. 04/992-0059

Camere cu balcoane.
Serviciu devotat, ireproșabil.
Anturaj deosebit de plăcut.
Supraveghere medicală permanentă.

Întrebare: *«Cum se explică faptul că puterile occidentale, după ce se angajaseră solemn, în timpul războiului contra Iugoslaviei, să nu mai tolereze cu nici un chip persecutarea minorităţilor naţionale, a asistat zile şi săptămâni întregi la atrocităţile din Timorul de Est şi s–au mulţumit să roage guvernul indonezian să permită trimiterea unei forţe internaţionale ONU pentru restabilirea ordinii. De ce apusenii, care au bombardat Belgradul "din motive umanitare", n-au procedat la fel cu Djakarta?»*

(Selina Bar-Avi, Haifa)

Răspuns: De ce? Un răspuns la această întrebare, pe care şi-a puso multă lume, îl găsim în "New York Times", sub semnătura lui Ronald Steel. Acesta este profesor la Universitatea Californiei de Sud şi a scos nu de mult o carte, pe care n-am citit-o, dar al cărei titlu ne face să tresărim: "Ispitele unei supraputeri". Articolul lui Steel se cheamă: "Timorul de Est nu e Kosovo". Extrase:

«"Dacă am bombardat Kosovo, nu înseamnă că ar trebui să bombardăm Dili", a spus Samuel Berger, consilierul pentru probleme de securitate naţională, referindu-se la atrocităţile din Timorul de Est, care par a fi comise de miliţii sprijinite de elemente ale armatei indoneziene. Dar de ce nu?

Motivele pentru o intervenţie în Dili sunt mai puternice decât au fost în Kosovo. La urma urmei, Kosovo a fost o provincie a Serbiei timp de secole. Timorul de Est n-a fost niciodată parte din Indonezia, ci a fost anexat de guvernul de la Djakarta în 1975. Populaţia sa a votat cu o majoritate zdrobitoare pentru independenţă în recentele alegeri, care au fost urmărite de Naţiunile Unite şi pe care guvernul indonezian a promis să le respecte. Totuşi, după zile de violenţă şi sute de morţi, Occidentul a cerut Indoneziei doar să permită intrarea în Timorul de Est a trupelor pentru menţinerea păcii.

Dacă Statele Unite au intervenit din motive umanitare pentru a-i sprijini pe kosovari, mergând până acolo încât să bombardeze Serbia, de ce n-ar fi făcut acelaşi lucru contra Indoneziei?

Un motiv este că – lăsând la o parte orice retorică – noi n-am intervenit în Kosovo în primul rând din motive umanitare. Desigur, suferinţele refugiaţilor kosovari au făcut să vibreze inimile americanilor. Dar dacă politica externă americană ar fi determinată în primul rând de asemenea considerente, am fi trimis câteva mii de soldaţi în Ruanda, să oprească măcelărirea locuitorilor Tutsi de către Hutu.

Ceea ce a făcut să se încline balanţa în cazul Kosovo, ca şi în Bosnia, au fost două considerente: 1) teama că acest conflict s-ar putea extinde şi în alte regiuni din Balcani şi chiar în afara lor, şi 2) teama că va fi pusă în discuţie conducerea americană a NATO şi chiar alianţa însăşi. Operaţia Kosovo a avut în parte drept scop să demonstreze că NATO mai este încă necesar într-o Europă post-sovietică.

Nici unul dintre aceste considerente nu se aplică în afara Europei. Să ne gândim, de exemplu, la lipsa de reacţie, ba chiar lipsa de interes a Occidentului faţă de represiunea rusească în Cecenia. Fireşte, Indonezia a răspuns presiunilor Vestului şi a permis intrarea trupelor. Dar aceasta nu schimbă ecuaţia de bază. Timorul de Est nu e Kosovo; Vestul nu va începe să bombardeze pentru a-l salva. Aceasta nu numai pentru că Timorul de Est este departe de lumea nord-atlantică, ci şi din cauza mărimii şi importanţei Indoneziei.

Populaţia Indoneziei este a patra din lume ca mărime. Ţara este bogată în resurse naturale şi constituie un partener comercial important pentru societăţile americane. Este o contrapondere pentru o eventuală expansiune a Chinei. Mai mult, spre deosebire de mărunta Serbie, Indonezia este o putere militară serioasă.

Aşadar, cum stăm cu nobilul principiu al intervenţiei umanitare, afirmat atât de triumfător în Kosovo?

Intervenţii se vor face acolo unde pot fi făcute relativ ieftin, contra unei naţiuni slabe, într-o regiune atât accesibilă cât şi strategică, unde emoţiile populaţiei sunt zgândărite şi unde eventuala intervenţie nu contravine altor nevoi politice, economice sau militare.

Oricât de realist ar fi acest lucru, este profund regretabil pe plan moral. Tragedia aparte a acestui caz este că Naţiunile Unite au monitorizat nişte alegeri ale căror rezultate previzibile – un vot copleşitor în favoarea independenţei – n-aveau de gând să le garanteze».

Pix

ZISE...

"Să ştiţi că C. V. Tudor (directorul săptămânalului "România Mare") este un miel. El şi când intră în baie aprinde lumina să nu calce pe gândaci".

(Ilie Neacşu, deputat în Partidul România Mare; după "Academia Caţavencu", Buc. 1999)

... ŞI-N ADÂNC SE SCUFUNDĂ

(CU ACCENTUL PE Ă)

PROGRAMUL RĂSFĂŢURILOR LA MIFAL HAPAIS

LAND ROVER
FREELANDER

FREELANDER-LANDROVER

(altă cale de răsfăţ)

Chiar dacă nu ai câştigat premiul întâi de 1,5 milioane shkalim, mai sunt multe căi să fii răsfăţat de programul abonaţilor. Una este autoturismul Freelander 4x4 – Landrover, model 99, noul premiu doi în program.

Cu Freelander-Landrover pluteşti pe şosele, călătorind cum nici n-ai visat.

Aspectul modern impresionant, cauciucurile late şi mazganul original te întovărăşesc tot drumul.

Formează numărul de telefon al abonaţilor, asociază-te chiar acum şi participă şi dumneata la tragerile săptămânale şi lunare.

Telefon 03/694-0177 în zilele de duminică-joi
între orele 9-16

formăm
171
si ne alăturăm

תכנית המנויים
מפעל הפיס

Ne place... ...Nu ne place

Ne place că...

...așa cum a comunicat Organizația internațională a Jurnaliștilor, luna trecută nu a fost omorât în lume nici un ziarist (73 au fost amenințați sau bătuți, dar nici unul grav); faptul acesta ne place cu atât mai mult cu cât, după uciderea de către avioanele NATO a ziariștilor iugoslavi de la TV Belgrad, rămăseserăm cu ideea că "s-a dat drumul" la asasinarea de gazetari.

Nu ne place că...

...în zilele "Sărbătorii Berii", berlinezii își dau drumul (dacă ni se îngăduie expresia) și se urinează pe stradă, în văzul tuturora.

Ne place că...

...parlamentul de la Londra a luat în discuție un proiect de lege vizând protejarea familiei regale de mirosurile de carne prăjită provenite de la negustorii ambulanți de cârnăciori aflați în fața Palatului Buckingham.

Nu ne place că...

...printre lăzile cu ajutoare umanitare trimise anul trecut de germani Rusiei, s-au găsit câteva sute de conserve din timpul celui de-al doilea război mondial, cu svastici desenate pe capac.

Ne place că...

...procurorii din câteva orașe ale Serbiei (Belgrad, Novisad, Niș, Priștina și Prizren, acestea două din urmă aflate în Kosovo) au lansat cereri de începere a instrucției penale contra liderilor NATO pentru crime de război împotriva populației civile. Cererile îi au în vedere mai întâi pe Javier Solana, ex-secretarul general al NATO, și pe generalul Wesley Clark, comandantul suprem al pactului militar, dar și pe președinții Bill Clinton, Jacques Chirac, cancelarul german Gerhard Schröder, primul ministru britanic Tony Blair, plus miniștrii de război și de externe ai țărilor respective.

Nu ne place că...

...vrând să facă rost de ceva parale, paznicii de la Uzina de Reparații Utilaje Electrotehnice din Petroșani au furat o locomotivă Diesel în valoare de 100.000.000 lei, pe care au vândut-o apoi la fier vechi pe 1.750.000 lei.

Ne place că...

...după o inaugurare cu tamtam, muzeul recent înființat la Bruxelles, unde publicul este invitat să vadă cu ochii lui chiloții purtați de vedetele televiziunii belgiene, se bucură, spre dezamăgirea inițiatorilor, de un succes atât de redus, încât astăzi clădirea cu exponate este deschisă numai duminica dimineața.

Nu ne place (à propos de cele de mai sus) că...

...TV-2, a noastră, ne-a aia la cap o săptămână întreagă, zi de zi, cu clipuri publicitare (pe banii instituției) anunțând întoarcerea din concediu (șe să-ți spun!) a prezentatorului de știri Gadi Sukenik, de parcă ar fi fost vorba de evenimentul secolului, à la eclipsa totală de soare.

Ne place că...

...romanul "Michael al meu", aparținând scriitorului israelian Amos Oz, a fost inclus de marea editură "Berthelsman" printre cele 100 de romane socotite a fi cele mai importante din secolul 20.

Amos Oz: Da, are os

Nu ne place că...

...o casă de schimb din Holon obișnuiește – așa cum ne-a declarat un turist plecat recent în România – să dea dolari falși de-o sută, lucru care, dincolo de pierderea bănească de rigoare, poate să te facă să dai de bucluc, în străinătate, atunci când vrei să schimbi bancnotele.

Ne place că...

...editura "Cartea veche" din București a scos de sub tipar cartea americanului Walter Anderson intitulată "Curs practic de încredere" (încredere în tine, bineînțeles, nu în alții, că nu ești tâmpit).

Nu ne place că...

...revista de limbă română "Semnalul", din Toronto, Canada (o publicație mult simpatizată de noi, de altfel), care-a publicat lista celor "120 de evrei care-au influențat secolul XX", n-a găsit cu cale să includă printre aceștia nici o personalitate născută și crescută pe pământ românesc; deși vreo 4-5, cel puțin tot atât de valoroși ca libretistul de operă Edmond Fleg, actorul Danny Kaye sau fabricanta de cremă de față Hélène Rubinstein – aflați pe listă – eu zic că s-ar fi găsit...

Ne place că...

...numitul Haim Tregger, *ole* din Statele Unite, a deschis la Tel Aviv un bar, numit "Wrigley Sports Bar", unde microbiștii au posibilitatea să vadă, 24 de ore din 24, pe vreo 15 ecrane de televizor, toate meciurile mai importante de pe mapamond.

Nu ne place că...

...așa cum reiese dintr-un studiu apărut în cotidianul italian "Il Messaggero", peste 50% din divorțurile din peninsulă se decid în timpul vacanței de vară. Explicațiile ar fi cam acestea: 26% dintre femei susțin că defectele bărbaților lor se accentuează în zilele de vacanță; ele reproşează partenerilor un plus de aroganţă şi intoleranţă. Pe de altă parte, 31% dintre bărbaţi afirmă că soţiile fac crize de gelozie isterică à propos de femeile cu care perechea are de-a face în vacanţă.

Ne place că...

...asociaţia franţuzească "Cercul Zeletic", care "luptă împotriva iraţionalului şi falselor ştiinţe", a organizat o demonstraţie în faţa magazinului de modă Paco Rabanne, din Paris, în semn de băşcălie şi garagaţă la adresa croitorului care dăduse ca sigur faptul că în ziua eclipsei de soare, nava spaţială *Mir* se va prăbuşi, direct şi nemijlocit, asupra Parisului, transformând în moloz toate bistrourile din Oraşul Lumină.

Ne place că...

...jigodia Jean Plantin, directorul unei reviste din Lyon ce se ocupă cu negarea Holocaustului, a fost condamnat de tribunalul corecţional din oraş la şase luni de închisoare cu suspendare şi 10.000 de franci amendă.

Nu ne place că...

...aşa cum arată un studiu publicat recent la Boston, SUA, averea celor mai bogate 200 de persoane de pe glob depăşeşte veniturile adunate la un loc ale unui grup de ţări unde trăiesc 41% din locuitorii planetei; nu ne place, de asemenea, că averea celor trei oameni cei mai bogaţi din lume depăşeşte produsul naţional brut (PNB) al circa 35 de ţări subdezvoltate, luate la un loc, cu 600 de milioane de locuitori.

Ne place că...

...23 de persoane care participaseră la cel de-al şaptelea congres european al vegetarienilor de la Widnau (Elveţia) au fost internate în spital ca urmare a unei intoxicaţii alimentare produsă la una din mesele oferite congresiştilor.

Nu ne place că...

...doamna Laurie Anne Hiett, soţia colonelului James Hiett, reprezentantul în Columbia al serviciilor americane de luptă anti-drog, a trimis, prin valiză diplomatică, în Statele Unite un colet conţinând 1,2 kilograme de cocaină.

Ne place că...

...fostul ministru britanic de finanţe, Kenneth Clarke (59), membru al Partidului Conservator, a fost amendat cu 10 lire sterline pentru că a călătorit cu metroul folosind o cartelă cu un preţ necorespunzător (mai mic, care va să zică, decât cel cuvenit).

Nu ne place că...

...învăţând de la jmecherii din occident, mai toate magazinele de la noi afişează, fără jenă, preţuri gen 49,99 şkalim sau 499 sh., bizuindu-se pe ideea că cetăţeanul este completamente idiot şi îşi va spune fericit că preţul obiectului cu pricina nu începe cu 5 (ar fi scump!), ci numai cu 4.

Nu ne place că...

...Avraham Shohat este ministrul finanţelor şi că, drept urmare, bursa se clatină, shekelul cade şi tot cade, iar pe piaţa economică bântuie o nervozitate ce nu prevesteşte nimic bun.

Ne place că...

...boxerul american de categorie grea Mike Tysson a citit în puşcărie, unde fusese trimis pentru viol, câteva cărţi interesante şi că, ieşind din închisoare, a împărtăşit ziarului francez de sport "L'Equipe" impresiile sale de lectură, din care cităm: «Am citit "Manifestul comunist", operele lui Nietzsche, pe scurt, nişte rahaturi... Oamenii n-ar trebui să citească aiureli de-astea, nu e cazul. Leon Trotzky? Nu e sănătos. Oamenii ar trebui să citească mai degrabă B.D. (benzi desenate). Am citit şi câteva chestii de Mao Tze Dun, n-ar fi trebuit să le citesc. Astea te strică, fac din tine un amărât".

Nu ne place că...

...rabinul Jacob Lustig (72 de ani), conducătorul sinagogii "Knesset Israel" din oraşul Cincinnati, SUA, care organizase în 1996 şi 1997 o loterie menită să facă rost de bani pentru operele sociale şi de binefacere ale comunităţii, a găsit cu cale să bage-n buzunar un milion de dolari din donaţiile oferite de enoriaşi.

Ne place că...

...un om de bine a furat în localitatea Mons, din Belgia, Mercedesul negru blindat al comandantului suprem al forţelor NATO, generalul Wesley Clark.

Nu ne place că...

...golanii de la noi care vorbesc la telefonul celular în timp ce conduc maşina nu sunt opriţi pe loc de poliţie şi daţi cu capul de volan până încep să urle: nu mai da, că nu mai fac!

Ne place că...

...autorităţile israeliene au hotărât să dea unei străzi numele lui Max Brod, scriitorul care-a salvat de la pieire operele lui Franz Kafka; ne place mai puţin însă că cei de la primăria Tel Aviv, care aprobaseră botezarea unei străzi cu numele cunoscutului publicist din *alia* Moshe Maur, trag de timp şi tot trag, evitând să treacă de la hârtia iscălită la fapte...

Şi nu ne place (à propos de cele de mai sus) că...

...aceeaşi primărie nu a binevoit nici până astăzi să se gândească, atunci când se discută-n şedinţă despre nume de străzi noi din oraş, la ceva personalităţi din *trib* precum Moses Gaster, B. Fundoianu, I. Peltz, şi alţii, şi alţii...

Ne place că...

...străzile portului Marsilia, din sudul Franţei, au fost zile întregi pline de gunoaie ca urmare a grevei celor de la salubritate; ne place lucrul acesta fiindcă ne-arată că nu suntem singura ţară care, de două ori pe an, din cauza Histadrutului, arată ca o cocină de porci.

EFRAIM KISHON

A.B.C.-ul Veseliei (sau umorului)

Informaţii externe

Istoria succeselor israeliene conţine o serie de lovituri greşite ce s-au îngrămădit mai ales de la războiul de Yom Kipur încoace.

Greşeli militare, greşeli politice, greşeli sociale şi gospodăreşti; de toate pentru toţi. Dumneavoastră comandaţi, noi livrăm. Avem în stoc şi greşeala de a nu recunoaşte motivul loviturilor noastre greşite. Este înregistrată sub cuvântul-cheie “informare externă”.

Călătorii în străinătate

Călătoriile sunt o trecere de vreme apreciată în toată lumea. În Israel această îndeletnicire degenerează în ocuparea locurilor de recreere. Din mai multe motive. În primul rând, la noi e foarte cald, aproape la fel de cald ca la New York, Roma, München sau Londra într-o dulce zi de primăvară, deci insuportabil de cald. De multe ori ai impresia că nu mai eşti om, ci o prună coşcovită. Un proverb israelian spune: “Când începi să semeni cu poza ta de pe paşaport, e timpul să pleci”.

Curse de automobile

De când primul om al cavernelor s-a împiedicat de piciorul celui de-al doilea şi s-a prăbuşit, greoi, accidentele de circulaţie aparţin capitolului încântătoarelor întreruperi în plicticosul cotidian trecător. Numai astfel se explică marea atracţie pentru goana automobilelor.

Babel

În Israel se vorbesc mai multe limbi decât cele cunoscute până acum de către rasa umană.

Telefon

Când s-a inventat telefonul lui Graham Bell, un val de râs a înconjurat pământul. Toată lumea pretindea că e imposibil să vorbeşti de pe loc cu cineva de departe prin simpla ridicare a unui receptor şi alegerea unui număr.

În ceea ce priveşte Israelul, toată lumea a avut dreptate. Chiar şi fondatorul Statului nostru, Th. Herzl, cică s-ar fi chinuit cumplit să stabilească o legătură cu guvernatorul turc din Ierusalim: după o săptămână crampa musculară din braţul drept devenise atât de dureroasă încât a trebuit să renunţe. Şi atunci pronunţă istoricele cuvinte: “Usuce-mi-se dreapta de te-oi uita vreodată, o Ierusalime!”

Suprapopulaţie

Într-o ţară mică şi dens populată ca Israelul, lipsa de spaţiu ne sileşte să trăim în locuinţa vecinului, să citim cărţile proprietarului şi să dormim în patul gazdei. Cine are nevoie de linişte trebuie să sară pe fereastră. Şi nici asta nu ajută întotdeauna.

Nenorociri

În ochii evreilor este o nenorocire morală să ai puţini copii. Să ai mulţi copii este o nenorocire economică.

Tarif

La restaurant se dă bacşiş de obicei 10% din totalul notei de plată, la teatru 15% din lărgimea gulerului plasatorului iar pentru o informaţie despre unde se află o stradă, 5% din vârsta informatorului. Cine vrea să plece liniştit dă gologanii în monedă măruntă, până ce primitorul începe să zâmbească. La şoferii de taxi însă, acest sistem poate deveni falimentar pentru că şoferii de taxi nu zâmbesc niciodată. La ei se plăteşte întruna până încetează să zbiere.

Ora de culcare

Fix la orele 8 seara fiul nostru îşi pune pijamaua, spune “noapte bună dragi părinţi” şi se retrage în camera lui. Apoi, după un anumit interval, uneori un minut, alteori un minut şi jumătate, se scoală să se spele pe dinţi. Apoi îşi ia băutură la el, după care trebuie să facă pipi, apoi îşi controlează ghiozdanul să fie totul la loc şi în ordine, mai bea te-miri-ce, de obicei în faţa televizorului, discută în acelaşi timp cu căţelul, mai face o dată pipi, observă melcii din grădină, urmăreşte programul TV iordanez şi cotrobăie prin frigider după niscaiva dulciuri; aşa se face ora 2 şi un sfert şi timpul de mers la culcare.

Talent poliglot

Locuitorii Israelului scriu în ebraică, citesc în engleză şi vorbesc idiş.

Limbi moarte

Dacă un medic nu recunoaşte o boală, în germană el ar zice: “n-am idee”. Dar el vorbeşte latină, aşa că spune “virus”.

Schweizerisch

Elveţia este o ţară trilingvă. Nemţii vorbesc franceza şi italiana, francezii vorbesc franceza şi italienii vorbesc despre condiţiile de lucru. Nemţii îi dispreţuiesc pe francezi, francezii îi dispreţuiesc pe nemţi, ambii îi dispreţuiesc pe italieni şi toţi trei îi dispreţuiesc pe străini.

În româneşte de
CLAUDIA ROSENSTREICH

G. IOSUB

„Va fi pace dacă vom rămâne puternici și bine înarmați”

De vorbă cu ambasadorul Dr. Meir Rosenne

- **Doctor în Drept la Sorbona**
- **Manualele şcolare din Gaza**
- **Să învăţăm ceva din tragedia Iugoslaviei**
- **Atenţie la evenimentele din Rusia**

Cunoscutul diplomat israelian s–a născut în 1931 la Iaşi într-o familie sionistă. Tatăl său, avocatul Rosenhaupt, hotărăşte în 1944 să-şi ia familia şi să emigreze, în condiţii grele, în Palestina. După terminarea liceului, Meir Rosenne se înscrie la Institutul de Ştiinţe Politice din Paris – secţia de relaţii internaţionale – unde obţine licenţa în Drept. În 1957 îşi ia la Sorbona doctoratul în Drept internaţional.

În paralel, începând din 1953 deţine diferite posturi în diplomaţie, începând cu cel de la consulatul israelian de la Paris. În 1971 trece în centrala Ministerului de Externe, în funcţia de consilier juridic. În această calitate a participat, după războiul de Iom Kipur, la toate negocierile cu Egiptul şi Siria. Din 1979 până în 1983 este ambasador la Paris, iar între 1983 şi 1987 ambasador la Washington. Şi deoarece tradiţia cere ca cineva care a fost ambasador să poarte acest titlu toată viaţa, m-am adresat domniei sale cu cuvintele:

– Domnule ambasador dr. Meir Rosenne, fiţi amabil şi răspundeţi-ne la câteva întrebări pentru cititorii revistei "Minimum". În cei peste 50 de ani de independenţă, Israelul a progresat mult în toate direcţiile: economie, ştiinţă, sănătate, cultură, urbanistică şi bineînţeles în ceea ce priveşte apărarea ţării. Şi în ceea ce priveşte politica externă s-au realizat progrese notabile. Ce condiţii ar trebui să îndeplinească Israelul în continuare pentru a progresa şi mai mult?

Dr. Meir Rosenne: Scopul principal al Israelului trebuie să fie acela de a ridica standardul nostru material, cultural, economic, al sănătăţii etc. la un asemenea nivel care să-i permită să devină un punct de atracţie a evreilor din toată lumea, inclusiv a celor ce locuiesc în prezent în ţările occidentale. Aceasta cu atât mai mult cu cât nimeni nu şi-a închipuit că după 55 de ani de la victoria împotriva nazismului va mai exista un asemenea curent antisemit în lume, precum cel de astăzi. Israelul trebuie să se dezvolte într-un asemenea mod încât – în afara creşterii capacităţii noastre de apărare – să putem deveni o pavăză şi un loc de atragere a evreilor de pretutindeni.

Şi mai e ceva ce îmi stă la inimă: educarea tineretului. Trebuie să educăm copiii noştri în aşa fel încât să excludem violenţa, nu numai fizică, ci şi verbală. În această direcţie deputaţii noştri au o mare responsabilitate, deoarece mulţi dintre ei au un comportament necivilizat, reprezentând un model negativ pentru tineret (nu dau exemple pentru a nu mări inutil numărul duşmanilor mei personali).

G. Iosub: *Israelul a izbutit să încheie tratate de pace cu Egiptul şi Iordania şi poartă convorbiri cu palestinienii. Ce perspective există pentru o pace trainică şi globală în Orientul Apropiat?*

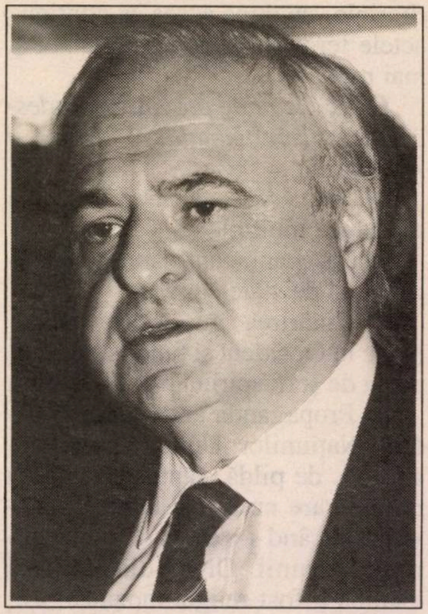

Meir Rosenne:
ne grăbim să-l denunţăm (adică să-l turnăm) ca pe un om politic care nu este politically correct

M. R.: Va fi pace în Orientul Apropiat numai dacă se vor îndeplini două condiţii:

1) Să rămânem puternici şi bine înarmaţi.

2) Ţările arabe trebuie să renunţe la temele existente în manualele lor şcolare ca şi în articolele de presă, care prezintă Israelul drept duşman şi cer să se declanşeze un "jihad" împotriva noastră.

Sunt, după mine, şanse de pace dacă palestinienii vor revizui manualele lor şcolare. În acelaşi timp e imperativ ca Egiptul să înceteze atacurile la adresa Israelului ca şi boicotarea vizitelor în ţara noastră ale preşedintelui şi miniştrilor egipteni.

Dacă pacea cu vecinii va rămâne la stadiul de "rece" şi nu se va "încălzi", iar ţările arabe vor continua campania anti-israeliană la ONU, aceasta va încuraja pe cei din Israel care cred că scopul arabilor este de a ne lichida. Ei vor susţine – pe drept cuvânt – că arabii adoptă "tactica salamului" (adică tăierea felie cu felie), obligând Israelul la concesii după concesii teritoriale, ca după aceea să continue actele teroriste pentru a ne slăbi şi mai mult.

G. I.: *De unde provine recrudescenţa antisemitismului în Europa şi America?*

M. R.: Această recrudescenţă are cauze multiple:

a) Campania anti-israeliană organizată de statele arabe.

b) Întărirea mişcărilor musulmane în Occident şi fanatismul propagat de şefii spirituali ai Islamului.

c) Propaganda antisemită în cadrul Naţiunilor Unite. O demonstrează, de pildă, faptul că singura religie care nu a fost luată în considerare când s-a decis data inaugurării sesiunii ONU din această toamnă a fost religia mozaică; astfel încât deschiderea sesiunii a avut loc în ziua de Iom Kipur.

d) Toleranţa dovedită în ţările occidentale (dar nu numai acolo) faţă de publicaţiile antisemite, considerând răspândirea ideilor naziste drept "libertate de expresie".

e) Manevrele josnice ale unei anumite prese ce duce o ofensivă împotriva organizaţiilor evreieşti care, în mod justificat, duc o luptă cu băncile şi companiile de asigurare ce deţin bunuri aparţinând victimelor fascismului.

f) În Europa de est, profunda criză economică şi numărul mare al şomerilor au făcut ca antisemiţii să reia vechea stratagemă a vinovăţiei evreilor, deveniţi din nou "ţapi ispăşitori".

G. I.: *Suntem aproape de regiunea Balcanilor. Cum vedeţi situaţia din această zonă, după dezmembrarea Iugoslaviei?*

M. R.: O văd ca pe cea mai bună dovadă că sentimentul naţional – în ciuda creării Uniunii Europene etc. – este încă extrem de puternic şi determină relaţiile dintre naţionalităţi, fapt care a dus la conflictele din Balcani. Cei de la noi care cred încă în crearea unui stat binaţional au un nou exemplu din care înţelegi unde se poate ajunge în situaţii de asemenea natură.

G. I.: *Ce puteţi prevedea pentru epoca Post-Ielţin în Rusia?*

M. R.: Lumea trebuie să urmărească cu atenţie ce se petrece în fosta Uniune Sovietică. Democraţia nu e o "marfă" care poate fi exportată dintr-o ţară în alta; e o fotografie de viaţă care rezultă din tradiţie şi din educaţie. E un proces lung şi anevoios.

G. I.: *Ce perspective are omenirea în pragul mileniului al treilea şi cum vedeţi reducerea decalajului dintre ţările bogate şi cele sărace?*

M. R.: Ceea ce se petrece astăzi în lume trebuie să-i convingă pe conducătorii ţărilor occidentale că discursurile, vorbele frumoase, nu sunt suficiente şi că dacă nu se vor lua din timp măsurile necesare pentru a stăvili mizeria în care trăiesc miliarde de oameni, revolta din ţările sărace riscă să ajungă la dimensiuni care vor periclita şi viaţa din ţările dezvoltate.

G. I.: *Vă mulţumim.*

N. Red.: Degeaba ai evitat, domnu' Rosenne, să dai nume de politicieni mârlani din Knesset. Ideile, cam tăioase, din acest interviu au făcut ca numărul duşmanilor dumitale să crească cu 50% (dar şi numărul prietenilor…).

L I M

REŢEAUA MAGAZINELOR DE CARTE ROMÂNEASCĂ

Ultimele noutăţi la LIM

AFULA: Kikar Atzmaut 7 (În pasajul Ophir Center) TEL.: 06-6596014
ASHDOD: Merkaz Mishari Daled, magazin nr. 33 Haim Schapira Tel.: 08-8665388
BAT YAM: Str. Balfour 60. Tel.: 03-6592484
BEER-SHEVA: Str. Histadrut 56. Tel.: 07-6236738
HAIFA: Str. Herzl 61 (Kikar Talpiot). Tel.: 04-8671292
IERUSALIM: Str. Yaffo 63 (în pasaj). Tel.: 02-6250612
KFAR-SABA: Str. Weizman 92 (în pasaj). Tel.: 09-7658118
NATANIA: Str. Smilanski 10 (în pasaj). Tel.: 09-8615860
PETAH-TIKVA: Str. Pinsker 9. Tel.: 03-9040225
RISHON LE ZION: Str. Rotschild 9. Tel.: 03-9698724
RISHON LE ZION: Str. Herzl 47. Tel.: 03-9671807
TEL AVIV: Str. Solomon 20 (vechea Tahana Merkazit). Tel.: 03-6873606
TEL AVIV: Str. Allenby 48. Tel.: 03-5175877
TEL AVIV: Staţia nouă de autobuze, et. 3, magazinul nr.3243 (sub Mac Donald). Tel.: 03-6877949

CASETE AUDIO cu:

Poveşti pentru copii
Muzică uşoară şi populară românească

●

Cum sunt la ora de faţă cetăţenii din oraşul Dili, capitala Timorului de est, care unii îşi ucid bezmetic, pe capete, vecinii, iar alţii fug care-ncotro, înnebuniţi?

Dilii.

SE ZVONEȘTE CĂ...

...D. Gabriel Țepelea, prim vicepreședintele Partidului Național Țărănesc Creștin și Democrat, a propus modificarea articolului din Constituție care prevede că toate minoritățile naționale au dreptul să fie reprezentate în parlament printr-un deputat ales "din oficiu". D-sa susține ca numai minoritățile importante din punct de vedere numeric (de la 70-80.000 de cetățeni în sus) să se bucure de acest privilegiu. "Altfel, ar fi spus el, mâine vom avea și un deputat kurd". Propunerea bătrânului fruntaș național-țărănist a stârnit un val de comentarii și pe ulița evreiască: vom mai avea, în anul 2000 – anul alegerilor legislative – un deputat *al nostru?*

...Ministerul de Externe al României stă atât de rău cu valuta încât nu s-au mai plătit salariile la ambasade de câteva luni de zile; iar diplomații de la ambasada română de pe strada Adam Hacohen din Tel Aviv nu fac excepție de la această regulă.

...Cunoscutul actor român Florin Piersic vine în Israel nu numai cu ocazia turneelor teatrale, ci și ca persoană particulară: el poate fi văzut pe malurile Mediteranei, la plajă, cam o dată la două luni.

...Împotriva regizorului Mircea Cornișteanu (din *trib*), specialist în Caragiale și director al teatrului "Sică Alexandrescu" din Brașov, s–a montat o adevărată cabală: liderul sindicatului din teatru, actorul Marius Cisar, a cerut ca cunoscutul regizor să-și înceteze activitatea la 15 octombrie a.c. pentru a fi înlocuit "de un director mai tânăr și dinamic".

...Frumoasa Mihaela Bercu, foto-model și animatoare TV, care se îngrășase enorm după ce dăduse naștere unui copil, a revenit pe micul ecran mai în formă ca oricând. Ea a slăbit cu peste 20 de kilograme în urma unei diete speciale, dar refuză să dezvăluie presei decretul curei sale de slăbire.

...Dumitru Dragomir, directorul și patronul săptămânalului hitlerist "Atac la persoană", ar avea un partener de afaceri evreu, pe nume Lucian Gamsievici.

Erată

Eclipsa de soare din august, cu toate cele ce-au însoțit-o, nu ne-a cruțat nici pe noi. În numărul trecut (august a.c.) s-au strecurat două greșeli de neiertat, pe care cititorii noștri, atenți, n-au întârziat să le semnaleze.

Drept pentru care, la pag. 7, col. II, par. II, r. 10, în loc de "Afganistanul" se va citi "Pakistanul", iar la pag. 15, col. II, par. I, r. 12, în loc de "senatorul Joseph" (Kennedy), se va citi: "senatorul Edward" (Kennedy). De asemenea, la pag. 69 ("Calendar"), data corectă a nașterii lui ZElias (Elias Zilberstein) este 18 septembrie 1930.

În editura "Integral" din București
a apărut noul roman
"Bătrânul ieri
și nenăscutul mâine"
(190 pag.)
de LIANA MAXY

Este un roman al emigrației și se referă la noi,
evreii reveniți în patria strămoșilor.
La fel ca și în precedentele sale volume:
"NUCLEUL MAGIC" (1986) 482 pag.
(biografia pictorului M. H. Maxy și a familiei sale)
și "PUNCTELE MELE CARDINALE" (1994) 196 pag.,
cuprinzând: versuri, nuvele, evocări, portrete, interviuri,
impresii de călătorie, autoarea folosește o autentică limbă
literară, un ritm alert și un stil propriu.

Cărțile pot fi obținute trimițând un cec bancar sau poștal pe
adresa: P.O.B. 1114, Ramat Gan 52111. Tel.: 7519839

- BĂTRÂNUL IERI ȘI NENĂSCUTUL MÂINE – 40 shekeli
- PUNCTELE MELE CARDINALE – 40 shekeli
- NUCLEUL MAGIC – 60 shekeli

ETC... ETC...

••• La mulţi ani, coane Nicuşor! Până la 120! După cum, desigur, se va fi înţeles, urarea este adresată profesorului dr. N. Cajal, savant de clasă într-ale microbiologiei, membru al Academiei Române şi preşedinte al Federaţiei Comunităţilor Evreieşti din ţara de origine. El a împlinit vârsta de 80 de ani şi se numără printre contemporanii noştri cu viaţă împlinită. Cajal a preluat, după moartea rabinului-şef dr. Moses Rosen, ştafeta obştei evreieşti dintre Dunăre şi Carpaţi, ducând-o mai departe în împrejurările de după 1990, pe cât de noi, pe atât de puţin previzibile. După cum se ştie, libertatea de mişcare şi de expresie de care s-a bucurat România post-revoluţionară a cuprins-o şi pe aceea de a fi antisemit, pe faţă, porceşte şi cu voie de la poliţie. Căutând calea de urmat în această situaţie, noul preşedinte a creat conceptul de real-semitism, ceea ce vrea să spună că datoria noastră cea dintâi astăzi este scoaterea la lumină a adevărurilor despre istoria iudaismului românesc şi despre valorile create de-a lungul anilor şi veacurilor. Fidel acestui concept, în care crede aşa cum cred intelectualii în raţionamentele lor, Cajal a făcut două mutări inteligente pe harta de operaţiuni a Comunităţii: 1) a şters praful de pe vechea şi meritoria "Revistă a Cultului Mozaic", transformând-o într-un bilunar modern şi punând în fruntea publicaţiei un scriitor şi gazetar de mâna întâi ca Dorel Dorian; 2) a pus pe picioare editura "Hasefer", numindu-l ca director pe istoricul literar Zigu Ornea şi dând mână liberă acestui editor pur-sânge să scoată de sub tipar atâtea cărţi (bune!) într-o lună încât recenzenţii se încovoaie practic sub greutatea volumelor primite în pachet, săptămânal, prin poştă.

N. Cajal

Rezultatul este că, la ora de faţă, Comunitatea a devenit un adevărat *centru cultural,* cum n-au cunoscut ai noştri niciodată. Şi că, în clipa aniversării, Nicuşor Cajal are toate motivele să bea, surâzând, o cupă de şampanie.

••• La mulţi ani şi "Realităţii Evreieşti"! Da, întâmplarea sau destinul au vrut ca octogenanatul lui Cajal să coincidă cu apariţia numărului 100 al revistei de pe strada Popa Russu. Întrucât longevitatea în materie de tipărituri nu constituie în mod obligatoriu o calitate (cunoaştem foi stupide care-au ajuns mult mai departe în timp), să precizăm că ceea ce ne face să aşteptăm de două ori pe lună cu nerăbdare revista condusă de Dorel Dorian sunt două lucruri: a) atitudinea limpede, tranşantă, faţă de "explozia antisemită" din anii din urmă (şi aceasta, în vădit contrast cu tăcerea prudentă a unor confraţi evrei care au băgat capul la cutie, pentru a evita riposta huliganismului la zi) şi b) deschiderea largă faţă de fenomenul cultural, inclusiv faţă de creaţia pe româneşte din Israel (şi aceasta, iarăşi, în contrast vădit cu tăcerea prudentă a celor ce nu doresc să se "compromită" vorbind prea mult despre oamenii şi cărţile de la Ierusalim). Spre deosebire însă de cazul Cajal, noi nu putem ura revistei "până la 120" (ar fi prea puţin), drept care rugăm "Realitatea" să trăiască până la 1200! (După care vom mai vedea…)

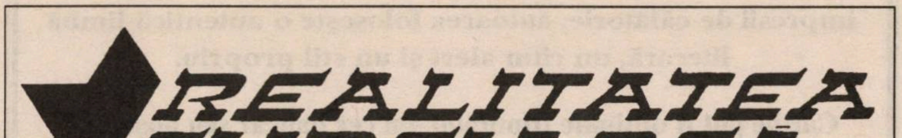

REALITATEA EVREIASCĂ

PUBLICAŢIE A FEDERAŢIEI COMUNITĂŢILOR EVREIEŞTI DIN ROMÂNIA

ANUL XLIV • NR. 100-101 (900-901) • 16 IULIE - 15 AUGUST 1999 • 3 AV - 3 ELUL 5759 • 16 PAGINI - 2 000 LEI

••• Ni s-a spus că va avea loc în septembrie (1997). N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în octombrie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în noiembrie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în decembrie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în ianuarie (1998). N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în februarie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în martie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în aprilie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în mai. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în iunie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în iulie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în august. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în septembrie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în octombrie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în noiembrie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în decembrie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în ianuarie (1999). N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în februarie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în martie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în aprilie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în mai. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în iunie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în iulie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în august. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în septembrie. N-a avut. Acuma ni se spune că va avea loc în octombrie. Poate. Până una-alta, constatăm că mult aşteptatul Congres al HOR se lasă greu. În consecinţă, aşa cum v-aţi lămurit din numerele trecute, am hotărât să oferim celor de pe strada Alexandru Ianai din Tel Aviv o cantitate sporită de stimulent. E vorba, cum se vede, de nişte ardei iuţi. Îi introducem (în pagină) cu speranţa că legumele vor produce efectul scontat.

••• Ştiaţi că, pe vremuri, scriitoarea Tania Lovinescu era una din vedetele *boemei* bucureştene? Nici noi. A trebuit să deschidem revista "Dilema" ca să aflăm că în casa colaboratoarei noastre se întâlneau într-u şuete, jocuri de spirit, şpriţ şi nebunie, câteva din personajele vremii. *Denunţătorul* este un anume N. G. Şerban, care îşi aminteşte totul, nu fără nostalgie:

«Voi evoca – scrie el – o modestă, dar autentică atmosferă boemă, dâmboviţeană. Perioada: 1945-1952. Cadrul: două cămăruţe, pe scara de serviciu la demisolul unui bloc central. Pe uşa de intrare, lipită cu grijă, cartea de vizită a precedentului locatar, Dimitrie Cantemir – cu o coroniţă pe colţul de sus. Program: 6 seri pe săptămână (luni – relâche). Stimulente pentru înflăcărarea spiritului: Secărică şi Izmă, produse de MAT (vândute marţi şi joi, câte un litru de cumpărător), ceapă tocată cu pastă de tomate, ulei şi sare.

"Boemi": Ion Popescu-Gopo şi Fl. Calafeteanu (pe atunci caricaturişti), M. Filip, actor niciodată distribuit fiindcă, pe lângă el, Quasimodo era un Adonis, J. Grad, actor, viitorul Aşchiuţă; Camilian Demetrescu (pe atunci Paul Camilian), pictor dedicat (tot pe atunci) pânzelor tematice (pentru care mi-a rămas dator un ventilator împrumutat); Cezar Ionescu, comunist fanatic (s-a sinucis curând fiindcă p.c.r. nu era destul de radical) şi Fr. Ceruleanu, adept al unei lumi conduse de masoni, ambii studenţi politehnişti; I. Avian şi S. Rudeanu, umorişti la *Piţigoiul* (ilustrat de Gopo şi "Calf"), P. Manor, doctorand (pe atunci) în spaniolă, ulterior profesor de politologie la universităţile din Ierusalim şi Sao Paulo, Gh. Kurinschi, student arhitect, Gh. Turcu, tânăr regizor de film, coleg cu Milos Forman la clasa lui S. Gherasimov la Moscova, P. Benedek, student la litere, crescut în internatul de la Blaj, semnatarul acestor rânduri şi surorile mele (noi gazdele) ş.a.

Viaţa i-a consacrat pe aproape toţi aceşti participanţi şi e greu de spus ce rol au jucat în soarta fiecăruia aceste seri de "boemă" dar, peste aproape 50 de ani, Th. Rossman (unul din ş.a.), devenit reputat profesor de chimie în Cuba şi apoi în S.U.A., avea să scrie (1998) Taniei Lovinescu (una din gazde): "Nu ai idee de câte ori m-am gândit la acele seri din locuinţa voastră în care ne aşezam unde puteam şi participam la dezbateri tinereşti, plini de entuziasm şi certitudine că gândurile noastre nu fuseseră rostite de nimeni înainte de noi. De multe ori, în anii care au urmat, mi-am dat seama că timpul acela mi-a format abilitatea de a discuta principii sau idei".»

••• Am tot vorbit în aceste pagini despre Dan Shilon de la TV şi alţii din acelaşi aluat care s-au obişnuit să vorbească cu nasul sus şi obraznic despre *alia,* tratând-o ca pe o adunătură de *bagabonzi* şi *borfaşi.* Am vorbit, de asemenea, nu o dată, de mania şovinilor "civilizaţi" care nu te scuipă de-a dreptul în ochi, birjăreşte, dar când vine vorba de o valoare din *trib,* fac ei ce fac şi, luând-o pe lângă plop, evită să spună lucrurilor pe nume, adică să scrie simplu şi cinstit: cutare este originar din România. Din păcate, mania cu pricina bântuie şi în *lumea bună* a presei. Mai nou, ea şi-a dat în petec în coloanele ziarului "Jerusalem Post". Într-un articol despre marele romancier Aharon Appelfeld, aflăm astfel că "Appelfeld era un copil *bucovinean* de şapte ani atunci când a început războiul". Domnu' Artzi, care te-ai născut pe aceleaşi meleaguri cu

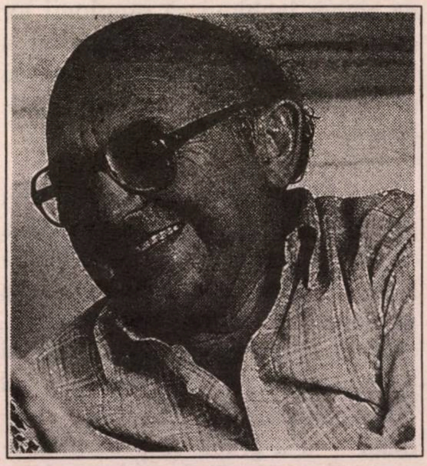

Aharon Appelfeld

scriitorul, dă, rogu-te, un telefon la "Jerusalem" şi spune băieţilor că nu există nici o ţară numită Bucovina şi că Appelfeld e, ca şi dumneata, de felul lui din România.

••• Dar n-am isprăvit cu *mania* celor din mass-media de-aici de a-i considera pe *ai noştri* drept cantităţi neglijabile; unul din aceşti *ai noştri* fiind dr. Andrei Bacalu, omul care-a prezentat, pe vremuri, la televiziunea română, momentul debarcării primului om – americanul Armstrong – pe Lună. Câteva rânduri dintr-o scrisoare primită de la Aurelia şi Sandy Scherer, din Kiriat Haim, fac să ni se strepezească dinţii:

«Toţi cei ce i-au urmărit programele TV din acei ani nu l-au uitat nici până azi. Nu numai ei, ci nici cei de la televiziunea română, căci cu ocazia eclipsei de soare din 11 august '99, i-au făcut cinstea (poate reciprocă) să-l invite să participe la transmiterea evenimentului.

Stimate d-le Mirodan, cele scrise mai sus nu vin decât pentru a exprima nedumerirea, chiar indignarea noastră, pentru faptul că TV-1, canalul oficial al Israelului, care a trimis reporteri în România cu acel prilej, nu a găsit de cuviinţă să semnaleze prezenţa dr-ului Andrei Bacalu ca invitat de onoare acolo. Oare n-au ştiut? Nu prea este de crezut! Cât ar fi ei de ignoranţi, nu ne putem închipui că omologii lor de la Bucureşti, sau cei deplasaţi la Râmnicu Vâlcea, să nu le fi spus că au un comentator invitat din Israel!».

••• Am primit din partea dr-ului nonagenar Mihail Livian, din Haifa – care s-a întors recent de la Bucureşti – o carte cuprinzând scrierile alese ale lui M. Blecher. Livian – ultimul dintre prietenii în viaţă ai însemnatului şi chinuitului autor al "Însemnărilor din irealitatea imediată" – s–a grăbit ca proaspăta tipăritură să ajungă cât mai repede pe masa lui "Minimum". Gestul ne-a făcut plăcere.

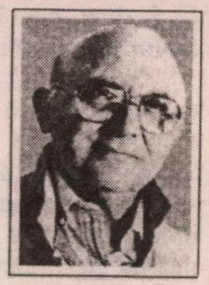
Livian

Mai puţină plăcere, însă, ne-a produs scrisoarea vârâtă de medicul din Haifa între filele volumului şi din care cităm următoarele:

«...Şi acum o remarcă: nu sunt revoltat, dar mâhnit că Asociaţia scriitorilor israelieni de limbă română nu a auzit de exisenţa acestui scriitor. Aş vrea să mă înşel, dar nu am citit nicăieri şi nici nu am auzit să se fi pomenit de Blecher de către conducerea acestei organizaţii, în schimb am dat peste tot felul de premieri şi autopremieri.

Am dorit să repet aici, *la noi,* expoziţia care a avut loc la Bucureşti, la Muzeul de cultură al Ministerului Culturii, şi m-am adresat dv. Era vorba, în afară de evocare, şi de manuscrise şi fotografii lăsate de Blecher. M-aţi sfătuit să mă adresez prof. Strihan. A primit cu amabilitate propunerea mea (am cerut numai să aranjeze sala, nici o altă cheltuială. d. Strihan spunându-mi că nu au bani). Mi-a spus că va vorbi cu secretarul Asociaţiei să aranjeze şi să ia legătura cu mine. Din luna iunie 1998 tot aştept un telefon, un semn, un răspuns. Nimic, nimic. Am trecut de vârsta de 92 de ani, am un trecut onorabil, atât ca medic cât şi ca om. Această lipsă a Asociaţiei, nu ştiu cum s-o numesc, a făcut să se piardă şi banii alocaţi de Ministerul Culturii din România celor trei scriitori ce trebuiau să vină, iar eu mi-am pierdut elanul».

••• **Prezenţe, prezenţe...** Un nou volum tipărit la "Hasefer" (editura

ISRATON LTD.

INSTITUTUL DE REABILITARE A AUZULUI

TEL AVIV, str. Ben Iehuda 39
Tel. 03-5172910 – 5107317

SUB CONDUCEREA DOMNULUI
MICHAEL SHARON

APARATE AUDITIVE INVIZIBILE ASCUNSE ÎN URECHE

- ❖ **Consult şi îndrumare fără plată**
- ❖ **Baterii de lungă durată**
- ❖ **Laborator de reparaţii**
- ❖ **Preţuri speciale pentru pensionari şi membri Kupat Holim**

Vorbim şi româneşte

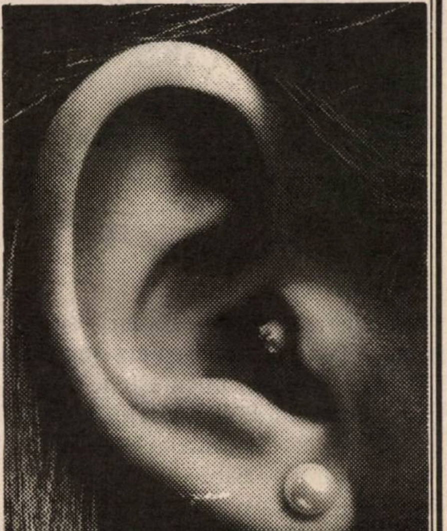

care produce 24 de ore din 24) vorbeşte despre "F. Aderca şi problema evreiască". Alcătuită de Marcel Aderca, fiul marelui scriitor, cartea cuprinde articole, interviuri, dialoguri, aforisme consacrate de Aderca *chestiunii*. ■ "Realitatea Evreiască" se ocupă, număr de număr, de scrierile autorilor de limbă română din Israel, care, în urmă cu ani, erau cam boicotaţi. Întâlnim astfel un portret al lui I. Schechter, datorat lui Iosif Petran, cuvinte de felicitare adresate proaspătului nonagenar Marius Mircu de acad. Nicolae Cajal şi av. Iulian Sorin, texte de şi despre N. Horodniceanu, Gina Sebastian Alcalay ş.a. Aceeaşi Gina Alcalay este prezentă cu un articol despre scrisul din *alia* în revista "Luceafărul" din Bucureşti. ■ Revenind la "Realitatea Evreiască", o revistă care publică atât de multe lucruri interesante încât ţi-ar trebui o revistă ca să scrii despre ele, remarcăm, din grămadă, câteva materiale: a) un articol dedicat de criticul literar H. Zalis autorilor despre care se vorbeşte puţin, prea puţin sau chiar deloc. Intitulat "Nume ce trebuie smulse uitării", textul lui Zalis pledează pentru Iulia Soare, Oscar Lemnaru, Ieronim Şerbu, Horia Liman, Mioara Cremene, Camil Baltazar, H. Sanielevici, Florin Mugur. Exceptându-l pe acesta din urmă, ca şi într-o anumită măsură pe Baltazar, care nu au fost uitaţi de tot, cu ceilalţi, într-adevăr, se petrece o nedreptate (dar nu e singura); b) o prezentare a practic necunoscutului Sergiu Mişozniky. Inginer poligraf de felul lui (a lucrat decenii de-a rândul la tipografia "Casa Scânteii"), Mişozniky se străduieşte pe tăcute şi cu excesivă modestie întru artele plastice. El creează picturi şi grafică, sculpturi şi obiecte de ceramică, vreo câteva din acestea aflându-se astăzi la Muzeul Universităţii din Minnessota, Statele Unite. După ştiinţa noastră, omul ţine în sertar un interesant manuscris cu amintiri din copilărie şi, tot după ştiinţa noastră, el a adunat la domiciliu una din cele mai interesante colecţii de... pietre din ţară. ■ O recenzie la volumul de versuri "Amprente" de Bianca Marcovici a apărut în ziarul "România liberă" din Bucureşti. ■ Pe Getta Berghoff, Marcel Meridan (autorul cunoscutei cărţi despre Hârlău) şi V. Eşanu îi întâlnim în "Semnalul", din Toronto, Canada. Iar pe Luiza Carol, Gina Sebastian Alcalay şi Ion Ştiubea îi găsim în revista de limbă română "Observator – München", editată de Radu Bărbulescu, revistă unde întâlnim şi o cronică de Sorin Anca despre versurile Biancăi Marcovici. ■ Cota pictorului Victor Brauner (România, 1903 – Franţa, 1966) creşte, creşte mereu. De curând s-a deschis la Muzeul de artă "L'Hermitage" din Lausanne, Elveţia, o expoziţie consacrată marelui suprarealist. Aşa cum ne scrie d. Henri Heresco, din Ţara Cantoanelor: «Majoritatea tablourilor selecţionate au fost împrumutate de Muzeul naţional de artă modernă din Paris, iar altele provin din colecţii particulare. După o lună de la deschiderea expoziţiei, ea a fost vizitată deja de aproape 20.000 de persoane, inclusiv numeroşi turişti. În perioada precedentă expoziţiei a existat o adevărată concurenţă pentru organizarea ei, între muzeul "Fondation de l'Hermitage" şi Muzeul de Artă Modernă din Basel».

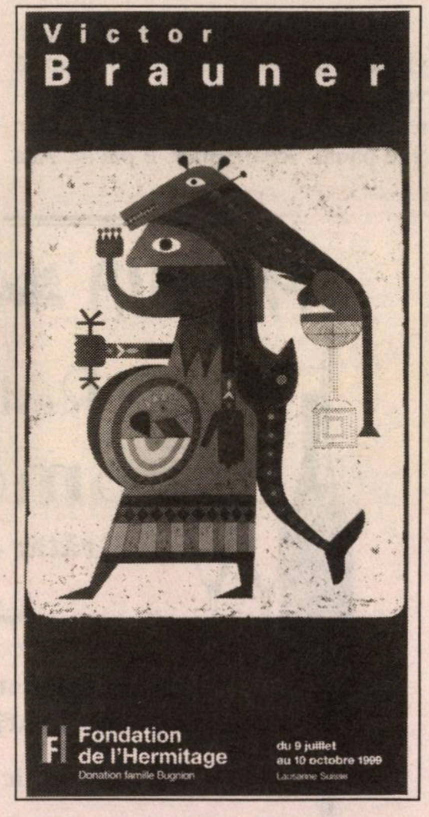

Afişul expoziţiei Victor Brauner

••• *«... Fac ravagii autodisoluţia, înşelătoria, dispreţul faţă de lege şi cuvântul de onoare, ciubucăreala şi toate celelalte. Tot mai des aud de cărţi editate în* ***douăzeci*** *de exemplare, pentru simpla bifare a titlului şi justificarea subvenţiei. Tot mai frecvent dai de autori amăgiţi crunt de editor»*. Rândurile de mai sus au apărut în săptămânalul "22", din Bucureşti, sub semnătura cunoscutului critic literar Dan C. Mihăilescu. Ele fac parte dintr-un *articol-bombă* à propos de matrapazlâcurile din lumea editorială de pe malurile Dâmboviţei. Ele au totodată şi darul să-i lămurească pe toţi aceia care (valori şi grafomani deopotrivă), după ce au cheltuit o groază de parale pentru a-şi tipări o carte în România, închipuindu-şi că l-au prins pe Dumnezeu de picior, s–au trezit, după apariţia operei, cu buzele umflate. Sunt unii – inclusiv de pe la noi – care nu-şi revin nici astăzi, tot întrebându-se: "Ce s-a întâmplat cu cartea mea? Am spart *Tamar*-ul şi am dat la editură cât mi-au cerut. Am mai dat câteva sute de dolari pentru o prefaţă iscălită de-un scriitor de prestigiu, ca să vază ăştia de la Haifa şi Ghedera cine sunt eu. Am plătit şi cocktailul de la lansarea volumului. Pe urmă, după ce m-am întors acasă, am aşteptat în zadar să apară cronici prin ziare şi reviste, iar amicii mei pe care îi rugasem să mă ţină la curent cum merge vânzarea, mi-au scris că n-au văzut cartea în nici o librărie, nici în capitală, pe

Calea Victoriei, nici la Beiuş, nici la Ţăndărei". Păi cum să o vadă, mamă scumpă, dacă, aşa cum scrie Mihăilescu, din tipografie au ieşit doar 20 de exemplare, sau chiar o sută paişpe, ca să aterizezi şi dumneata, la Ben Gurion, cu o sacoşă de cărţi pentru aicea?

••• Una bună a lui Schechter, în pagina sa de umor *Lama,* din "Ultima oră":

"Părerea unui cititor. Era mai bine ca preţul pâinii să fie scumpit de un ministru din Likud decât de un ministru din Meretz, fiindcă un ministru din Likud n-ar fi îndrăznit să scumpească preţul pâinii de teama criticilor celor din Meretz".

••• Nu trece săptămână fără să fim întrebaţi, prin scrisoare sau la telefon, care este adevărul în legătură cu Petre Roman, preşedintele Senatului român şi conducătorul Partidului Democrat. Este evreu, aşa cum scriu la nesfârşit gazetele *anti?* Şi cum, mai nou, a subliniat Miron Mitrea, mitocan vestit şi vicepreşedintele PSDR (Ion Iliescu), declarând într-o cuvântare rostită la Focşani: "Decât să-şi facă o campanie pentru prezidenţiale, Petre Roman s-ar ocupa mai bine să-şi facă o campanie pentru funcţia de rabin-şef". Sau nu e, aşa cum s-ar înţelege după modul cum participă el la sărbătorile creştineşti? Adevărul este următorul: Walter Roman, tatăl lui Petre Roman, a fost evreu; mama lui a fost catolică, din Spania (părinţii s-au cunoscut în timpul războiului civil). Aşadar, după legile evreieşti, P. R. nu este evreu, cu atât mai mult cu cât el fusese botezat la naştere în religia creştină. După alte legi, însă, aşa cum se vede…

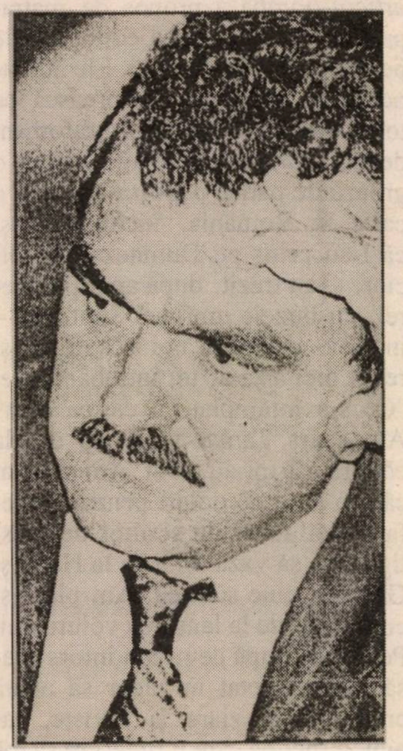

Miron Mitrea: vicepreşedinte de partid; dar nu, cum te-ai fi aşteptat, la PRM; ci la PSDR!

••• Câţi dintre cei ce se duc în vizită prin Bucureşti îşi fac timp să vadă (sau să revadă) Muzeul Evreiesc? Cam puţini (ca să fim drepţi). Şi e păcat. *Realmente,* e păcat. Aşa cum reiese dintr-o scrisoare publicată în săptămânalul "Dilema" de tânărul cineast român Mihai Codreanu, al cărui contact cu muzeul merită a fi menţionat. Dar să-i dăm cuvântul: «Hotărât lucru, Bucureştiul e un loc plin de surprize. Eu unul, am aflat-o la vreo cinci ani după ce i-am devenit locuitor. Îmi închipuiam, cu vreo doi ani în urmă, că am "învăţat" oraşul destul de bine ca să-l pot arăta şi altora, aşa că, din când în când, îi însoţeam în calitate de ghid pe străinii dornici să viziteze şi altceva decât Casa Poporului şi reşedinţa Primăverii. Până într-o zi, când un american mi-a cerut să-l duc la Muzeul comunităţilor evreieşti din România. Habar n-aveam că există aşa ceva, dar am găsit adresa într-un ghid al oraşului. A doua zi, am purces amândoi într-o expediţie printre grămezile de murdărie postrevoluţionară din umbra monştrilor de beton plantaţi de Ceauşescu în spatele

MAMAIA מַאמַאיָה

Restaurant
românesc
Grătar – pescărie

Aer condiţionat, ambianţă plăcută,
serviciu conştiincios, preţuri moderate.

Deschis zilnic între orele 12-24.

Vă rugăm a rezerva locurile prin tel. 523-7784

Vorbim şi româneşte.
Restaurantul MAMAIA

TEL AVIV, str. Ben Iehuda 192

magazinului Unirea, reuşind, după căutări îndelungi (cineva prinsese drag de plăcuţele cu numele străzii şi le luase, probabil, acasă), să găsim muzeul, înghesuit, cum altfel, între două blocuri turn. Nu m-am mirat, clădirea a adăpostit multă vreme o sinagogă.

Odată intrat în muzeu, trebuie să recunosc, am cam uitat de clientul meu. Aveam şi de ce: Doamna Stabler, curatorul instituţiei, vorbea engleza foarte bine, aşa că mi–am permis libertatea de a mă transforma din ghid în vizitator. Şi multe erau (şi sunt) de văzut acolo: obiecte de cult vechi de sute de ani, o impresionantă colecţie de tablouri şi manuscrise aparţinând unor artişti de origine evreiască. Destinul lor îl urmează fidel pe cel al comunităţii din care s-au ridicat: Fondane a murit la Auschwitz, Victor Brauner s-a exilat, Vianu a ales să rămână în ţară şi să supravieţuiască sub regimul comunist. Dar muzeul mai adăposteşte şi o impresionantă colecţie de fotografii din anii patruzeci. Afirmaţia, deja serios zdruncinată de *Jurnalul* lui Mihail Sebastian, potrivit căreia în timpul războiului minoritatea evreiască a dus-o incomparabil mai bine decât în alte părţi, îşi găseşte în aceste documente o incomodă dar inevitabilă negaţie.

Două lucruri m-au intrigat în muzeul de pe strada Sfânta Vineri. Instituţia trăieşte într-un anonimat quasi-total, abia dacă îi calcă pragul câteva persoane pe zi. Acum câteva luni, pe când filmam un documentar de televiziune despre muzeu, majoritatea trecătorilor care nu s-au speriat de bătrâna cameră de luat vederi a Şcolii BBC au recunoscut că nu ştiu ce se află în fosta sinagogă. Şi încă ceva: vizitându-l, eşti tentat să crezi că istoria comunităţii evreieşti s-a sfârşit odată cu al doilea război mondial, căci obiecte care să aibă legătură cu perioada postbelică aproape că nu există (observaţie nu lipsită de miez: oare noi, contemporanii, n-am lăsat nimic în urmă? – *n. red. Minimum*). Lucru care nu i-a scăpat meticulosului american graţie căruia descoperisem muzeul. Şi a mai observat el ceva. La plecare, mi-a spus în glumă: "Ar trebui să mă plăteşti tu pe mine pentru ziua de azi, ce spui?" Nu-i trebuise mult să înţeleagă că nu mai fusesem acolo niciodată».

Emil Ghilezan între Adrian Niculescu şi dr. Leon Volovici

••• Fotografia de mai sus, unde îi întâlnim, de la stânga la dreapta, pe tânărul istoric român Adrian Niculescu, pe cunoscutul fruntaş al Partidului Naţional Ţărănesc Emil Ghilezan şi pe colaboratorul nostru dr. Leon Volovici, de la Universitatea din Ierusalim, are o poveste. Cei trei s-au fotografiat în locuinţa lui Ghilezan, de la Roma, în ziua de 20 mai 1996. Volovici îl vizitase pe bătrânul politician pentru a-l întreba fel de fel de lucruri despre situaţia evreilor din Ardeal din timpul războiului. Niculescu, care locuia pe-atunci în Italia, profesând la o universitate din Peninsulă, voia să întrebe şi el câte ceva pe gazdă.

La plecare, Volovici l-a prins pe Adrian Niculescu de-un nasture, spunându-i: "Ai văzut că l-am rugat degeaba pe Ghilezan să-şi scrie memoriile. Omului nu-i place să scrie. De ce nu te-ai duce tu la el cu un casetofon şi să-l pui să vorbească? Omul ăsta e o comoară. Ascultă-mă pe mine, iese o carte de amintiri de mână întâi".

Ideea a prins. Niculescu a urmat sfatul lui Volo, a ştiut să-l stârnească pe Ghilezan prin întrebări inteligente şi, nu de mult, în editura "All", din Bucureşti, a ieşit o carte de mâna întâi, "Emil Ghilezan de vorbă cu Adrian Niculescu". O carte pasionantă, despre care vom mai vorbi.

E ceva ce nu-mi place cu acest guvern al nostru. D. Shimon Peres, care, orice s-ar zice, este un politician competent, conduce un minister (Cooperarea Regională) unde n-are ce face, fiind lipsit de orice competenţe.

În acelaşi timp, câţiva cetăţeni, totalmente incompetenţi într-ale conducerii statului, au fost numiţi în fruntea unor ministere pline de competenţe.

Luiza Carol face yoga

Bianca Marcovici discută cu poeta cu glas de copil din Haifa

Bianca Marcovici: *Dragă Luiza, volumul "Jurnalul fericirii mele" marchează 30 de ani de la debutul tău literar. Îţi mai aminteşti de prima poezie publicată?*

Luiza Carol: Era o poezie inspirată de o doină din Lugoj. A apărut în revista pentru copii "Arici Pogonici" din Bucureşti (iunie 1969).

B. M.: *Ce anume din literatura română te-a marcat cel mai mult sufleteşte?*

L. C.: În primul rând folclorul: basmele, baladele, cântecele Mariei Tănase. Din literatura cultă, Vladimir Colin şi Vasile Voiculescu.

B. M.: *Poţi numi o personalitate literară care ţi-a condus primii paşi în literatură?*

L. C.: Vladimir Colin. Consider cartea lui, "Legendele Ţării lui Vam", lectura cu cea mai adâncă rezonanţă în viaţa mea.

B. M.: *Ce anume din tradiţia literară ebraică te atrage în mod special?*

L. C.: Cartea Genezei, profetul Isaia, Yehuda Halevi.

B. M.: *Ce anume din literatura universală ţi-e mai aproape de suflet?*

L. C.: Feodor Dostoievski, Lewis Carroll, Hans Christian Andersen, lirica scurtă japoneză, Emily Dickinson.

B. M.: *De ce acest titlu: "Jurnalul fericirii mele"? Mai întâi, de ce "jurnal"?*

L. C.: Pentru că am încercat să organizez materialul poetic sub forma unui jurnal de emigraţie, cu o anumită cronologie. Am urmărit o emigraţie în spaţiu (dintr-o ţară în alta), în timp (dintr-o vârstă în alta), o emigraţie din câmpul material în cel spiritual, o emigraţie cu sens de metamorfoză şi evoluţie a sinelui. E vorba de mai multe aspecte care se suprapun.

B. M.: *Ce poţi spune despre coperta şi ilustraţiile volumului?*

L. C.: Grafica volumului este iscălită de fiica mea, graficiana Lucia Zilberman, care e directoare artistică la un birou publicitar din Tel Aviv. Cartea asta e opera noastră comună, o carte de poezie şi desen.

B. M.: *La ce lucrezi acum?*

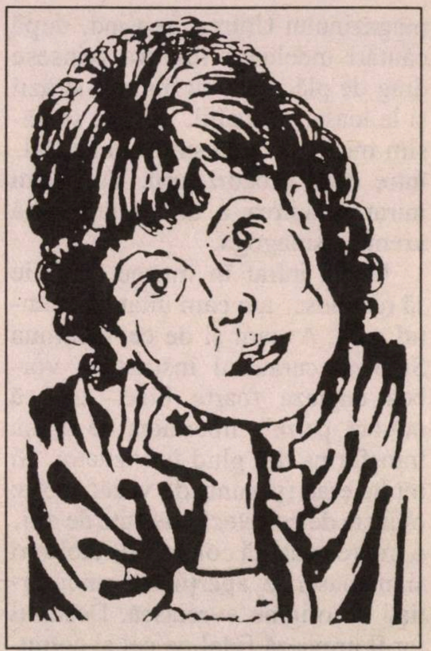

Luiza Carol
Portret de Lucia Zilberman

L. C.: Scriu piese de teatru într-un act şi proză scurtă.

B. M.: *Ce alte preocupări mai ai în afară de literatură?*

L. C.: Yoga, creşterea peştilor de acvariu, compoziţia muzicală, înotul, bucătăria vegetariană…

Editura MINIMUM prezintă
o nouă carte de I. SCHECHTER

Bilete în Zidul Plîngerii

O privire cu lupa şi una cu microscopul asupra realităţilor israeliene şi străine.
Instantanee, portrete, amintiri, comentate cu zâmbet şi rictus.

TOATĂ LUMEA DE AZI ÎNTR-O CARTE!

Comenzi la autor,
Str. Zamenhof 15, Tel Aviv
Preţul plus expediţia – 20 şekeli

ZISE...

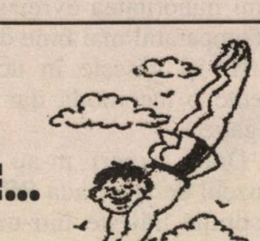

"Eu n-am nimic împotriva evreilor".
(Corneliu Vadim Tudor, senator, directorul săptămânalului "România Mare"; Buc. 1999)

... ŞI-N ADÂNC SE SCUFUNDĂ

(CU ACCENTUL PE Ă)

Sport

••• A fost o zi neagră, pentru toţi cei ce-şi făcuseră iluzii, de-un fel sau de altul, despre viaţă. Mai întâi, după-amiază, un automobil-capcană a explodat la Tveria, rănind câţiva cetăţeni şi, aproape imediat, un Fiat Uno încărcat cu explozibil a făcut acelaşi lucru la Haifa. Atentatele au tăiat aripile celor ce îşi închipuiseră că după semnarea în ajun a acordului de aplicare a hotărârilor de la Wye Plantation s-a isprăvit, gata, cu încordarea israelo-palestiniană şi începem o viaţă nouă. Starea de spirit a populaţiei în acele clipe a fost bine ilustrată de-o felicitare de Rosh Hashana primită din partea corespondentului nostru, d. Rosh Peleg Iehuda din Raanana: «...Vă urez un an fericit şi fără "îmbunătăţiri" ca la Tveria, acum două minute». Felicitarea este datată 5 septembrie 1999, ora 18.

Apoi, mai pe seară, toţi microbiştii din Israel şi-au văzut spulberate speranţele à propos de meciul naţionalei cu echipa Ciprului, la Limasol. Ai noştri, după victoria asupra Austriei, porneau favoriţi. Tot poporul se aştepta la o victorie şi, odată cu aceasta, la posibilitatea ca băieţii antrenorului Scharf să-şi păstreze (şi să-şi consolideze) şansele întru calificarea în turneul final al Campionatului European din anul 2000. Dar n-a fost să fie aşa. Ciprioţii, pe cât de modeşti ca valoare, pe-atât de înverşunaţi pe gazon, au luat conducerea, ai noştri au egalat – prin Awat – după care gazdele au luat din nou conducerea (2-1), după care, târziu şi greu de tot, am egalat iarăşi în minutul 82, prin Benayun. Cei 6.000 de suporteri veniţi cu Arkia în insula Afroditei au sărit în sus de fericire în tribună, crezând că vom scăpa cu un meci nul (tot ar fi fost ceva), dar ciprioţii nu s-au lăsat, atacând şi făcându-l pe portarul Nir Davidovici (care **nu** va rămâne în istorie ca cel mai bun goal-keeper al nostru) să trântească în careu un atacant advers. Era minutul 86. Penalty-ul acordat (pe drept!) de arbitru fu transformat de Spoljaric şi cu asta basta.

••• Şi totuşi, oricât de cătrăniţi am fi noi, nici o clipă nu ne duce gândul să ne năpustim asupra băieţilor cu biciul şi să-i pedepsim pentru păcătosul meci de la Limasol. Ei au fost şi rămân ai noştri (astea-s cadrele, cu ele defilăm) şi, ştergându-ne o lacrimă pe furiş, trebuie să fim alături de dânşii şi la bine şi la rău... Adică să nu ne purtăm cum s-a purtat în împrejurări asemănătoare vestitul Uday, fiul lui Saddam Hussein, cu fotbaliştii din naţionala Irakului. Aşa cum transmite agenţia France Presse, «un fost membru al echipei naţionale irakiene de fotbal afirmă că jucătorii au fost torturaţi din ordinul fiului preşedintelui irakian Saddam Hussein, Uday, după ce au suferit înfrângeri.

Sharar Haydar Mohamad al Hadithi (31) a făcut această dezvăluire într-un interviu publicat, la Londra, de "Sunday Times". Fotbalistul a povestit că a fost el însuşi bătut la tălpi, în mai multe rânduri, târât dezbrăcat pe pietriş şi împins către o gură de scurgere pentru ca rănile să se infecteze. Publicaţia britanică afirmă că l-a întâlnit pe fostul internaţional irakian într-un loc secret, după ce acesta a fugit din ţara sa. Transfugul a mai indicat că Radhi Shanishal, căpitanul echipei naţionale la acea vreme, a fost lovit cu un cablu electric, după ce Irakul a pierdut în faţa Kazahstanului.

"Sunday Times" citează totodată pe Abbas Janabi, fostul secretar particular al lui Uday Hussein, care afirmă că a văzut membri ai echipei naţionale jucând (sub ameninţarea cu moartea) cu un balon de beton pe un teren din centrul de detenţie, după ce aceştia au ratat calificarea pentru Cupa Mondială».

••• Asta nu înseamnă, desigur, că e cazul să rămânem cu braţele încrucişate şi să nu facem nimic pentru a scoate 11-le naţional din *boţ*. Iată două soluţii posibile. 1) La Bucureşti, cunoscutul antrenor

Alexandru Mirton
SPERANȚA
Madeleine Davidsohn
Intrare liberă
ZElias
Astăzi sau mâine...
MINIMUM

minimum

editează

- Aveţi în manuscris memorii personale?
- Vreţi să vă publicaţi jurnalul intim?
- Doriţi să scoateţi la lumina tiparului un volum de povestiri sau poezii?

minimum este editorul cel mai competent!

Întregul proces complicat de organizare (sau stilizare) a manuscrisului, de paginaţie şi corectură tipografică, coperta, prefaţa şi diferite forme de publicitate vi le asigură

minimum

Există în sfârşit o editură: minimum

Mircea Lucescu, de la Rapid, a primit un telefon care l-a făcut pe fostul jucător să tresară. La capătul firului se afla un anume Daniel Măgirescu, absolvent, după spusele lui, al Facultăţii de Psihologie. Îngrijorat de evoluţia slabă a "Rapiduleţului" în campionat, psihologul i-a oferit lui Lucescu serviciile sale, susţinând că el este capabil nu numai să întărească moralul jucătorilor din Giuleşti, dar (ca un Paco Rabanne al Bucureştilor) să prezică rezultatele meciurilor. Mircea Lucescu a refuzat oferta lui Măgirescu, dar poate că Scharf al nostru ar fi interesat de aşa ceva. Cine ştie? Aşa cum zice francezul, un om avertizat face cât doi. Una e să intri pe teren fără să ştii cum se va termina jocul, alta e să ştii ce-ţi pregăteşte soarta. Un antrenor bine informat cu privire la mersul meciului poate să ia, la o adică, ceva măsuri întru contracararea destinului. 2) După cum am aflat cu toţii (cu mare plăcere), atletul israelian Alex Averbuch a cucerit medalia de bronz la campionatele mondiale de atletism de la Sevilla, sărind cu prăjina 5,80 metri. A fost prima medalie obţinută de ai noştri la mondiale. S-a spart gheaţa, bravo băieţi, până la 120! De asemenea, tot după cum se ştie, Averbuch acesta este un ole proaspăt venit din Siberia. El a aterizat la Ben Gurion cu o lună înainte de mondiale, a primit pe loc Teudatul Zeut de cetăţean şi astfel a putut fi inclus în echipa naţională pentru Sevilla. După ştiinţa noastră, există vreo 4-5 fotbalişti evrei buni pe la Dinamo Kiev, Spartak Moscova, ca să nu mai vorbim de câteva echipe de prin alte locuri. Domnu' Scharf, ştii la ce mă gândesc…

••• Şi încă ceva, înainte de a isprăvi cu Ciprul. Cât de necăjiţi am fi noi, să nu uităm că scorul de 2-3 cu care am fost învinşi este totuşi onorabil, n-ai de ce să te ruşinezi cu el. În fotbal se poate şi mai rău. Aşa cum a păţit-o luna trecută o echipă din liga a III-a a regiuinii Acahay, din Paraguay, care a fost învinsă, într-un meci decisiv pentru campionat, cu scorul de 73-0!

••• Şi-acum o ştire pentru cititorii noştri Virgil Tudose şi Luca Ploştinaru, muncitori români în Israel. Şocaţi, ca noi toţi, de cutremurul din Turcia şi, mai nou, de seismul de la Atena, cei doi vor să ştie dacă Hagi şi ceilalţi fotbalişti români care joacă în echipe din Turcia şi Grecia au avut de suferit. Nu. În clipele cutremurului din Turcia, Hagi, Gică Popescu şi Viorel Moldovan se aflau cu naţionala, pentru un joc amical, în Cipru, scăpând nevătămaţi. Unora le prieşte Ciprul… Soţia lui Hagi, rămasă la Istanbul, s-a refugiat cu cei doi copii la un restaurant de peste drum de locuinţă, ţinut de un prieten al familiei, petrecând noaptea acolo. Cât despre Puiu Iordănescu, antrenor în Grecia, n-a păţit nimic.

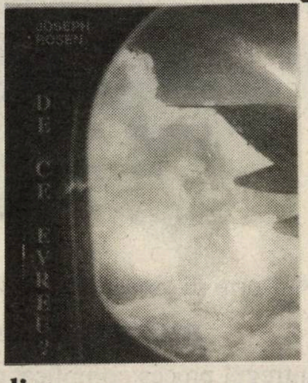

A apărut

DE CE EVREU?

O carte autobiografică descriind motivele ce au determinat trecerea la iudaism a autorului.

Un traseu ce porneşte de la Bucureşti, trecând prin Tel Aviv, Gush Katif (Gaza) şi urcând până la Ierusalim.

Volumul (336 pagini) poate fi procurat trimiţând suma de 50 şekeli la adresa:

IOSEF ROSEN
POB 46018 – IERUSALIM
Pel. 051-630-036

ZISE...

"Noi am pus capăt violenţelor din Kosovo".

(Gen. Wesley Clark, şeful suprem al forţelor NATO; Washington, 1999; declaraţia de mai sus a fost făcută în zilele când musulmanii din U.C.K. ucideau pe capete bătrâne sârboaice la Priştina, jefuiau casele părăsite de sârbi şi dădeau foc bisericilor)

... ŞI-N ADÂNC SE SCUFUNDĂ

(CU ACCENTUL PE Ă)

STAN VLAD

Corespondență din București

E toamnă iar...

- **Concursuri de *Miss***
- **Vara pepenilor verzi**
- **Un popor de vegetarieni**
- **Mulți așteaptă Apocalipsa**

„S-a ivit pe culme toamna!" Topârceanu ne-a spus-o de mult, dar noi n-am băgat-o în seamă până nu am simțit-o. Așa facem în fiecare an. Dar când vine, începem să numărăm, că doar toamna se numără bobocii – cum bine se spune. Boboci – la propriu – nu mai avem de numărat. Anii, să-i numărăm, nu ne prea convine. Așa că toamna aceasta numărăm Miss-urile. Da, Miss-urile, că sunt la modă în România și se organizează practic la fiecare sfârșit de săptămână, și încă mai multe odată. Nu-s numai cele de frumusețe. Sunt de tot felul, până și "Miss strada X" se organizează. E frumos, fiindcă concurentele sunt tinere și frumoase. Sunt și concursuri pentru "Mister", dar astea sunt mai rare. La Miss-uri, acolo e bătaia. Iar acum vârsta a mai... coborât. Vin și cele de 13-14 ani, când au ce arăta. Cele ce-au trecut de 20 de ani sunt de-acum... bătrâne! Cum îmi spunea un amic: – Am acum o prietenă nouă. – Tânără, mai coaptă? întreb eu, amicul fiind cam din generația mea. – Între două vârste, răspunde el. – Adică? zic. – Între 18-20 de ani!

Noii îmbogățiți din sărăcia generală vor mereu activități șocante și cât mai multă tinerețe și frumusețe. Umblă prin vârsta adolescentină. De-aici își racolează partenerele de viață privată. Așa că au nevoie de concursuri ca să aibă de unde alege. Mulți burtoși grețoși, mai des măslinii, sunt printre organizatori, dar și în "jurii". Toate posturile de televiziune (chiar și televiziunea publică) fac reclamă (bine plătită) concursurilor de frumusețe. Au înflorit, s-au dezvoltat ca o afacere prosperă, care are și sectoare de export. S-a umplut lumea de fete tinere din România care sunt de-acum dansatoare (că balerine nu le putem zice) prin localuri și baruri, fotomodele, manechine etc. etc. E forma cea mai modernă de proliferare a celei mai vechi meserii din lume. Multe din fete sunt mulțumite, fiindcă se îmbracă bine, câștigă bine și duc o viață oricum mai plăcută decât într-un birou, sau, mai rău, într-o fabrică. Aflăm despre ele vești și bune și rele. Fiecare cu norocul ei.

E bine. Măcar fetele mai au un viitor, o perspectivă în față! Mai greu e pentru băieți. Dar de-acum au trecut și ei la treabă. Concursurile de "Mister" se înmulțesc (ca și cele de stripteuri) și au început să le apară orizonturi mai luminoase, prin multe țări europene. Geambași de carne vie sunt mulți în România. Au început cu fotbaliștii, dar acum s-au extins la foarte multe domenii. Totul a devenit o afacere mare, un fel de industrie a trupurilor.

Oricum, industria aceasta a trupurilor este în mai mare și continuu progres decât orice alt fel de industrie din România. Industria – în sensul clasic al cuvântului – este cam la pământ. În zece ani (că uite, acum se împlinesc) n-a ajuns nici la jumătate din cât producea pe... vremuri! Nici acum, în ultima clipă, guvernanții aflați la putere nu fac nimic ca să repună cât de cât lucrurile în ordine. Noi speram că măcar în ceasul al 12-lea (mai e doar un an până la alegerile generale și cam șase luni până la cele locale) guvernanții să mai facă ceva pentru a scoate țara din marasm. Dar nu. Sunt total neputincioși. Cei de la guvern n-au plecat în vacanță nici

până acum, când a venit toamna. Au stat și-au tremurat de emoție dacă le dă sau nu împrumutul de la Banca Mondială, pe baza unui acord cu Fondul Monetar Internațional. Până la urmă, grașii finanțelor au promis un împrumut, din care au și dat o tranșă de vreo 70 de milioane dolari. Ce-s 70 de milioane la dezastrul țării? Nimic. Dar chiar nimic vor fi, fiindcă banii se varsă în visteria țării ca să mai cârpească rezerva valutară. Nu se vor investi, nu vor produce nimic acești bani.

Pentru a primi acești bani și promisiuni pentru alții, guvernul a făcut concesii peste concesii, îndeplinind îndatoririle înrobitoare fixate (impuse) de F.M.I. Până și cea mai mare și renumită bancă românească – Bancorex – cu ramificații în toată lumea, a fost desființată la cererea F.M.I. Acordul este strict secret. Nici Parlamentul nu are voie să-l cunoască. Opoziția protestează, dar degeaba, condiția acordului este strict secretă. Așa era și pe vremea Răposatului! De fapt, ca practici de conducere, actuala putere, cu preşedintele în frunte, a preluat toate racilele vechiului sistem dictatorial. Preşedintele ţării a sărit ca ars şi a protestat când s-a spus despre el că are tendinţe dictatoriale. Dar n-a argumentat nimic în apărarea sa.

A venit toamna, aşa că au venit şi parlamentarii. Au fost în vacanţă, prin toată lumea, pe banii publici, ai noştri, ai tuturor. Cât au fost în vacanţă nici unul n-a venit la şedinţele comisiilor permanente care aveau de avizat unele proiecte de legi urgente. Acum, au revenit bine dispuşi, dar fără chef de treabă, la fel ca şi atunci când au plecat! A trecut jumătate din luna septembrie (una din cele trei luni ale sesiunii, căci în decembrie intră din nou în vacanţă), dar n-au urnit nimic din loc. Doar saluturi, şuete, mese oficiale şi mici gâlcevi între cei ai puterii şi cei ai opoziţiei. Circul lumii!

Preşedintele ţării, obosit de vizitele în străinătate şi de răcorile Palatului Cotroceni, s-a dus ca să se sacrifice (cuvântul îi aparţine din campania electorală când spunea că a venit vremea să se sacrifice conducătorii, nu poporul) la Neptun, în vila "Panseluţa" a lui Ceauşescu. Nimeni n-are voie nici măcar să ştie că e acolo. Odihnă totală!

În acest timp, gospodinele s-au pus zdravăn pe muncă, întrucât dacă a venit toamna, trebuie să-şi facă rezerve de mâncare pentru iarnă: conserve de tot felul, murături, depozite de alimente. Au din ce să facă. Cu toată căldura excesivă a verii, peste care a trecut şi o eclipsă, legume şi zarzavaturi sunt din belşug. Sunt multe şi ieftine. Pământul le-a dat oamenilor roade bogate. Noroc că Dumnezeu mai are grijă de noi. Şi cum consumul de carne şi lactate a scăzut dramatic, toată lumea a trecut pe zarzavaturi şi fructe. Am devenit un popor de vegetarieni. De toate s-au făcut anul acesta, dar pepeni atât de mulţi n-au fost niciodată. Aşa că am ajuns cu toţii – la pepeni! Pepeni mulţi, mari, frumoşi, buni şi, mai ales, foarte ieftini. S-au vândut şi cu 5-600 de lei kilogramul. Ca să faceţi o comparaţie vă spunem că dolarul era puţin peste 16.000 de lei. Deci cu un dolar puteai cumpăra trei pepeni mari de câte zece kilograme unul. După ce ne-am… pepenit până şi în septembrie, am trecut pe roadele toamnei, multe şi bune. Zarzavaturile au făcut ca inflaţia să nu mai crească prea mult în ultimul timp. Şi poate ar fi scăzut, dacă n-ar fi monopolul de stat la energie, apă, lumină, telefoane şi alte servicii şi utilităţi publice. Aici e nenorocirea. Cu un ministru de finanţe liberal (ce politică liberală o fi făcând?), pus pe luat cu japca mai ceva ca pe vremea fanarioţilor, oamenii, dar şi firmele particulare, sunt cu toţii sufocaţi. Statul – zice-se – nu are bani la buget. Ca să se mai cârpească a început să vândă lucrurile morţilor. Au scos la licitaţie toate lucrurile şi bunurile care au aparţinut soţilor Ceauşescu. S-a început în august, s-a continuat în septembrie şi va mai continua; mai sunt multe de vândut. Noile "cucoane" din familiile pricopsiţilor de pe urma amărâţilor s-au bătut şi au plătit preţuri triple pe blănurile coanei Lenuţa. A fost şi este ceva inimaginabil, demenţial. Şi ca să intri în sala de licitaţii trebuie să plăteşti sute de mii de lei. E ceva cu totul dezgustător să-i vezi pe ajunşii de azi cum se bat pe coliva morţilor!

Toamna aceasta n-a venit cu prea multe bucurii pentru elevi. Mai întâi că în loc de 15 septembrie (aşa era de-o viaţă) şcoala a început la 1 septembrie. A început şi n-a-nceput! De ce? Ne-a pricopsit Dumnezeu (deşi El nu are nici o vină, ci mizeria socială e autorul principal) cu o epidemie de meningo-encefalită. Anul acesta n-a fost adusă şi răspândită de ţânţari; are alt virus, propagat pe căi digestive, mai direct spus, din lipsă de igienă, deci prin mizerie. Cum e ştiut de multă vreme, zonele expuse sunt în nordul Moldovei. De-acolo a început: Botoşani, Iaşi, Suceava. Apoi s-a tot răspândit şi încă n-a trecut. Fiind afectaţi mulţi copii, s-a stabilit ca şcolile – şi aşa majoritatea au condiţii igienice sub limita admisă – să înceapă (şi aşa s-a şi întâmplat) doar în zonele, oraşele, satele mai puţin expuse. Astfel, acum, unii stau în spital, alţii pe-acasă şi doar unii la şcoală. Aşa-zisa reformă a învăţământului a debutat cu stângul.

Ce face societatea? Ce face şi în cazul atâtor calamităţi datorate ploilor torenţiale. Adică nimic.

Anul 1999 (până acum, căci mai avem trei luni!) a fost cel al viiturilor; apele furioase au năvălit dinspre munte, distrugând totul în cale: oameni (zeci de morţi), case, pământuri, păduri. Mai mult de jumătate din ţară a fost lovită de calamităţi, îndeosebi în Transilvania, Banat, Oltenia, nordul Moldovei. Pagubele materiale sunt de multe sute de miliarde, dar guvernul a alocat celor căzuţi în mare nevoie doar 18 miliarde lei.

Când se întâmplă atâtea, nu numai în România, dar şi în restul lumii (ce să mai zicem de cutremurele din Turcia?), oamenii încep să creadă tot mai mult că e pe aproape Apocalipsa. Mulţi o prorocesc şi tot mai mulţi cred că aşa este. Ar trebui să ne facem că nu vedem nimic şi să ne comportăm la nivelul mentalităţii celor ce organizează toată ziua concursuri de frumuseţe şi îşi fac rezerve de fete tinere. Poate că au ei dreptate şi nu noi, care ne facem atâtea griji şi probleme?

●

Gurile rele susţin că între Ehud Barak şi Aharon Barak, preşedintele Tribunalului Suprem, ar exista un conflict ce durează de ani de zile.

Cu toate că nu este prudent să te amesteci în certurile dintre cei mari, eu îmi asum riscul şi declar sus şi tare: în acest conflict, eu sunt de partea lui Barak.

SCURT

- Escrocii
- Tufe de păr creţ
- Prinţul Charles şi kibuţul
- Planetă blestemată
- Îl respect pe Hitler
- Femeia cu războiul mondial

«Până la urmă, CIA şi-a făcut damblaua: a împins-o pe agenta evreică Simona Vrăbiescu-Kleckner ca şefă de cadre (?!) la Palatul Cotroceni».

❖

«Un evreu pe nume Zen Ruffinen, care n-are nici o tangenţă cu fotbalul (aşa cum n-are nici Israelul), îi înscenează un fel de proces lui Dumitru Dragomir, preşedintele Ligii Profesioniste de Fotbal. Cică revista lui, "Atac la persoană", ar fi antisemită. Noi bănuim cine i-a făcut turnătoria lui Mitică: cei doi derbedei intitulaţi S. R. Stănescu şi Cornel Dumitrescu, ei l-au pârât la Liga Antidefăimare din New York. Nu-i nimic, o să scriem şi noi, la toate organismele internaţionale: ce caută Israelul şi echipele evreieşti în competiţiile europene? Nu le ajunge acestor escroci că au falsificat Istoria? Acum falsifică şi Geografia?»

❖

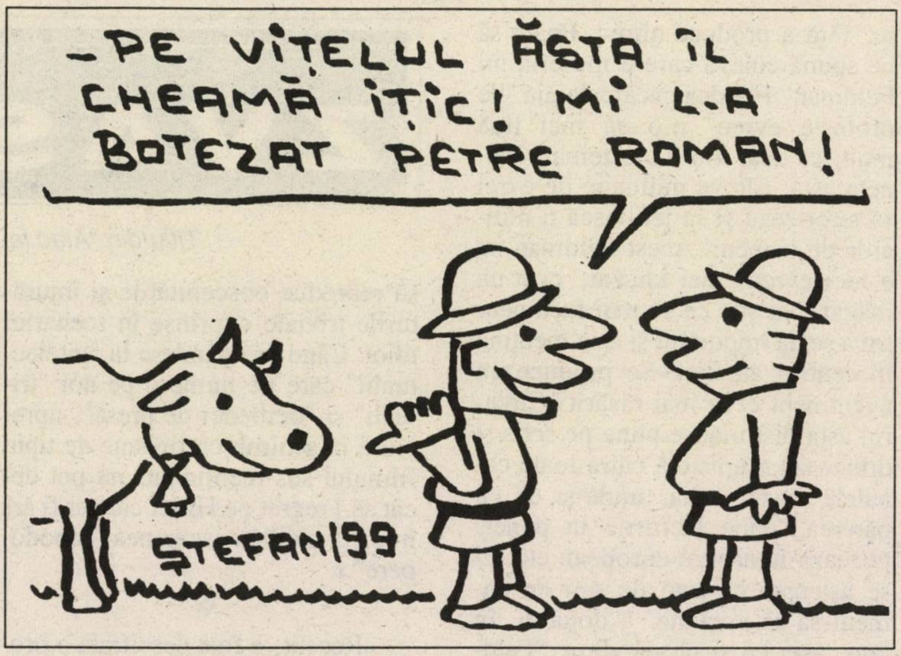
-PE VIȚELUL ĂSTA ÎL CHEAMĂ IȚIC! MI L-A BOTEZAT PETRE ROMAN!
ŞTEFAN|99

Desen din România Mare; Bucureşti 1999

«Au fost semnalate 10 cazuri de meningită virală în judeţul Timiş. Unul este, precis, al lui Radu Feldman Alexandru, care pretinde că e senator (?!) de Timiş. Ce credeţi că face răpciugosul ăsta? El declară unei publicaţii din Ardeal următoarele bazaconii: "Concediul mi-l petrec, în sfârşit, cu familia şi cu calculatorul portabil, pe care îl car cu mine pentru a putea să finalizez până la 23 august două scenarii de film, care au trezit interesul (?!) unui producător străin". Nu pricepem o iotă: dacă nu a terminat scenariile, cum de e aşa interesat un producător străin? Şi cât de străin o fi ăsta? Nu cumva e dija un jidan?»

❖

«Cea mai tare lucrare o face "Atac la persoană" cuplului comic-fantezist Maia Morgenstern – Mircea Dinescu. Cimpanzeului din Slobozia noi i-am dat porecla Poetul Măscărici, a nu se uita! Despre Maia nu putem să spunem decât atât: noroc că n-o prezintă un critic bâlbâit, ca Mihai Ho-ho-hohenzollern, pentru că am auzit că o cheamă Mor-mor-morgenstern, ca pe Moş Martin. În rest, frumoasă evreicuţa, nimic de zis, are tufe de păr creţ peste tot, mai mult ca Benone Sinulescu şi Răzvan Theodorescu la un loc, ţipă ea cam mult în filme şi pe scenă, dar asta e o caracteristică a nobilei rase din care face parte. Cum de-au ajuns în relaţie (sau în felaţie) Maia Morgenstern şi Mircea Dinescu? Probabil că slobozitul cu strungăreaţă s-o fi gândit că Maia Morgenstern seamănă la nume cu nevastă-sa, Maşa, care şi ea e tot alogenă (tată evreu ungur, mamă kaghebistă)».

❖

«Se zvoneşte că prinţul Charles al Marii Britanii a cerut-o în căsătorie, pe şest, pe marea iubire a vieţii lui, dromadera aia pe nume Camilla. Mă, nu v-ajută Dumnezeu, se răsuceşte Diana în groapă! Ascultă la noi, Charlie, mai bine ai lua-o pe Mihaela Rădulescu (prezentatoare la TV, n. red.), că tot a evadat din şatra unui ţigan şi-a ajuns în kibuţul unui jidan (unul Elan). Îţi face Mihaela un tur de şold, un pod şi un şpagat de rămâi crăcănat».

❖

«Am mai scris de Radu Feldman Alexandru. Şi vom scrie de câte ori va fi nevoie. De ce? Pentru că e un individ nociv din punct de vedere social. El trăieşte pe picior mare, fără a produce nimic. Poate să ne spună cineva care e meseria lui Feldman? Fiindcă păcăleala aia "de profesie evreu" n-o să mai ţină mult, că doar n-o fi blestemată Planeta asta: câteva milioane de evrei să terorizeze şi să jefuiască 6 miliarde de oameni! Acest Feldman nu e nici evreu, nici khazar, ci e un măgar. Nu ştie ce să mai facă pentru a se da important şi a se menţine în centrul atenţiei. Se produce un eveniment ceva mai răsărit? Circarul ăsta pistruiat se pune pe scris şi difuzează o epistolă către toate canalele mass-media, unde-şi dă cu părerea, pune lucrurile la punct, pozează în arbitru european etc. El se aşteaptă ca sute de mii de oameni să se prezinte, a doua zi, în faţa casei lui şi să scandeze: "Feldman! Feldman!", precum şi "Perciunatul ne e tată/ Că are puţa tăiată!"».

(Din "România Mare", Buc. 1999)

❖

«În timp ce toată suflarea românească îi mulţumea lui Dumnezeu pentru superba victorie împotriva ungurilor, TVR 1 îşi permitea să difuzeze un film scabros, "Cel mai iubit dintre pământeni", după romanul de aceeaşi factură al lui Marin Preda. Pur şi simplu îmi e ruşine să reproduc obscenităţile şi înjurăturile triviale cuprinse în scenariul idiot. Când mă gândesc la "intelectualii" care ne numesc pe noi "triviali" şi "derbedei de presă", apreciind în schimb cretinisme de tipul filmului sus-menţionat, nu pot decât să-l regret pe Hitler care ar fi ars în piaţa publică asemenea "capodopere".»

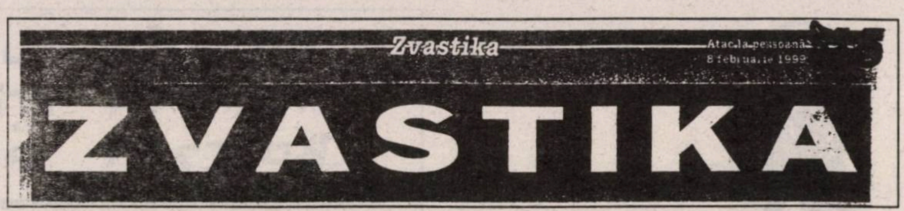

Zvastika

Atac la persoană
8 februarie 1999

ZVASTIKA

Titlu din "Atac la persoană", Buc. 1999

❖

«Recent, a fost descifrată o profeţie din Manuscrisele de la Marea Moartă, aflată în posesia Vaticanului, în care se susţine faptul că o femeie ce deţine o înaltă funcţie în guvernul SUA va declanşa un război mondial ce va conduce omenirea spre Armaghedon. Datson Meade şi alţi analişti care s-au ocupat de studierea acestor manuscrise afirmă, printre altele: "Doamna de Lumină, cum este menţionată în manuscrise, este atrasă de ţările din Orientul Mijlociu şi, fără să vrea, cauzează tensiuni în zonă".

NOU

Infuzie de cultură în pastile homeopatice

STELE REGALE

Cartea recent publicată de
ELENA-ESTHER TACCIU
în Editura DU Style – Bucureşti

Vă prezintă peste o sută de portrete ale personalităţilor de talie universală, ca Van Gogh, Marcel Proust, Mihai Eminescu, Rudolf Nureev. Pornind de la Zodia sa de naştere, fiecare din aceşti eroi îşi dezvăluie şi drama sentimentală.

☆ ☆ ☆

Cartea poate fi procurată trimiţând contravaloarea a 50 de şekeli la adresa:

ELENA-ESTHER TACCIU
P.O.B. – 2104
58490, KIRIAT SHARET
HOLON Telefon: 03-5590829

Este oare o simplă coincidenţă faptul că "Doamna de Lumină" din Manuscrisele de la Marea Moartă, este Madeleine Albright (în engleză, "bright" = luminos, iar "all" = tot, toată, complet)?»

❖

«Dorim să vă supunem atenţiei un mic scenariu:

1) Se acreditează ideea participării României ca factor activ la Holocaust.

2) Pe plan internaţional se consemnează recunoaşterea Statului Român că a comis fapta criminală.

3) O "Conferinţă asupra Bunurilor şi Valorilor Confiscate Populaţiei Evreieşti în Perioada Holocaustului" descrie la nivel mondial prejudiciile aduse de România comunităţii evreieşti.

4) Se dispune retrocedarea, sub presiunea organismelor bancare şi financiare mondiale şi pan-europene.

5) România este anatemizată pe veci de crimele de război ce îi sunt atribuite.»

❖

Câteva titluri:

"Cic-a damblagit jidanii că nu le-a ieşit gheşeftul!"

"Iţic, Strul şi Ionescu".

"Investitorii evrei din clanul Guttman şi-au făcut un obicei din a fraieri români".

(Din săptămânalul "Atac la persoană", Buc. 1999)

O speranţă numită SIDA...

«Am văzut zilele trecute, pe micul ecran, un documentar cutremurător. Se făcea că ne aflam – vorbesc astfel pentru că aveam simţământul că nu trăiam o realitate, ci un vis urât – într-un oraş din România zilelor noastre. Un oraş numit Mizil ... care e supus unui blestem din cele mai cumplite. O magie rea pare a-l fi transformat într-o aşezare de tipul celor care, presupunem, pot fi întâlnite în Ruanda sau în Kosovo. Nouă din zece locuitori ai urbei şomează, căci toate cele trei mai importante fabrici de acolo şi-au închis porţile. (...) Mizeria cea mai neagră şi-a pus pecetea pe străzile desfundate, pe zidurile mucede, pe gardurile surpate ale Mizilului. Oamenii târgului au feţele triste, boţite, alungite de boală şi palide de deznădejde. Şi ca şi cum toate acestea n-ar fi fost de ajuns, Mizilul deţine şi hidosul record de a fi un centru al sidei. (...) Din când în când soseşte câte un modest ajutor pentru aceşti nefericiţi. Şi acum, atenţie! În legătură cu ajutorul în cauză, se produce un fenomen incredibil. Unele familii foarte nevoiaşe vin periodic la controlul medical, cu speranţa ca în sânul lor să se descopere virusul. Un copil bolnav de sida ar constitui pentru ele singura sursă de venit».

(Dintr-un articol de Gheorghe Grigurcu, în "România liberă", Buc. 1999)

Limbaj

«În interiorul revistei noastre de azi, veţi avea deliciul să mai aflaţi de maniile sexuale ale lui Emil Constantinescu, printre care şi obiceiul de a da limbi amantelor, cu capul vârât între picioarele lor, strigând de acolo, din străfunduri, ca un adevărat geolog: "Am să-ţi mănânc toată păsărica!" Păi, dacă-i pe-aşa, să ne-o halească şi nouă...».

(Din săptămânalul "România Mare", Buc. 1999)

S-a scumpit schimbarea de sex

«Suma ce va trebui achitată ca "taxă extrajudiciară de timbru" pentru înregistrarea, la cerere, în actele de stare civilă a schimbării sexului este, potrivit Legii 117/1999, apărută în Monitorul Oficial, de 27.500 lei. Ea este de 10-15 ori mai mare decât taxele "uzuale" cum ar fi eliberarea certificatului de cazier judiciar (2.000 lei), înregistrarea divorţului (1.600 lei) sau reconstituirea actelor de stare civilă (1.600 lei)».

O stradă din Craiova a fost vândută italienilor

«Întreprinderea de maşini şi tractoare agricole din Craiova a vândut unei firme italiene vechile spaţii de producţie. Întrucât printre hale trece o parte din strada Eroilor, firma craioveană a vândut şi porţiunea respectivă de stradă. Consiliul Local a sesizat municipalitatea despre ilegalitatea unei asemenea tranzacţii. Primăria susţine că s-a făcut o greşeală, dar italienii nu vor să mai dea strada înapoi. Este pentru prima dată în istoria privatizării când este vândută una din străzile unui oraş. Oamenii spun că strada a fost cumpărată de italieni cu 21 de dolari metrul pătrat. Strada măsoară mai mult de 50 de metri.

Primăria Craiova spune că s-a produs o greşeală care trebuie reparată, dar că firma italiană consideră că a dat bani pe stradă şi nu vrea să o cedeze».

(Dintr-o relatare de Cristi Stăncescu, în "Cotidianul", Buc. 1999)

Medicii vor să vină în Israel

«Între federaţia sibiană şi compania Workline Trading din Braşov există un contract de colaborare care prevede posibilitatea cadrelor medicale care nu au împlinit vârsta de 50 de ani să opteze pentru găsirea unui loc de muncă în Israel. Numărul persoanelor care au depus cereri la instituţia sibiană se ridica, zilele trecute, la peste 200. "Cadrele medicale s-au săturat să muncească o viaţă întreagă pentru ca la sfârşitul acesteia să obţină o pensie foarte mică", declară dr. Ioan Maniţiu, şeful secţiei de cardiologie din cadrul Spitalului Clinic Judeţean Sibiu. Domnia sa consideră că ceea ce îi determină pe oameni să plece la muncă în Israel este dorinţa de a face cât mai mulţi bani în timp scurt, precum şi nivelul scăzut al securităţii muncii pe care ei o prestează în spitalele din România».

(Dintr-o relatare de Alex. F. Zereş, în "România liberă", Buc. 1999)

Şepcile lui Ceauşescu

«La Palatul Primăverii a continuat vânzarea unor bunuri care au aparţinut familiei Ceauşescu. Din cele cinci maşini care au rămas în cursă pentru licitaţie s-a vândut numai automobilul Buick Electra,

Nou! Nou!
A apărut
Din viaţa unui medic ginecolog
de Dr. Alexandru Marton
27 nuvele ilustrate
148 pagini

După marele succes al cărţii "Speranţa", apărută în editura Minimum 1998, merită să citiţi această carte.

Cartea se poate obţine
trimiţând 45 şekeli
pe adresa autorului:
Str. Narkis 1 – Ierusalim 92461
Tel.: 02/623-2883
Pelefon: 053/564-512

dăruit dictatorului de către președintele american Nixon, pentru suma de pornire de 273.278.689 lei.

Proaspătul posesor al mașinii americane, un român care a dorit să-și păstreze anonimatul, ne-a spus că o va utiliza ca mașină personală.

Foarte mare căutare au avut șepcile lui Nicolae Ceaușescu. Multe persoane au venit la licitație cu scopul de a avea aceste "suveniruri". Astfel, de la prețul de 200.000 lei, două șepci au fost vândute rapid la prețul de trei milioane și, respectiv, trei milioane trei sute».

(Dintr-o relatare de Iulia Vaida, în "România liberă", Buc. 1999)

Folclor nou la Chișinău

«...Despre noul "folclor", "cântece de viață nouă" (din Republica Moldova, autorul ne dă următoarele exemple – n. red.): *"Bade-al meu e gospodar, / are mărci, are dolari./ Inima îmi bate des/ Când îl văd în Mercedes"* (p. 125) sau *"Fie pâinea cât de rea/ Da' tot mai scumpă e-n țara mea!"* (p. 167)».

(Dintr-o cronică literară de George Pruteanu la vol. "Icoana spartă, Basarabia" de Nicolae Dabija, "Dilema", Buc. 1999)

În atenția soților bănuitori:

Se înființează meseria de detectiv particular

«În nomenclatorul de meserii urmează să fie inclusă cât de curând una nouă: aceea de detectiv particular.

Detectivii particulari își pot desfășura activitatea numai în cadrul unor societăți specializate, iar conducătorii acestor societăți trebuie să fie absolvenți de drept sau ai unei școli postliceale de detectivi sau să fi împlinit funcția de polițist sau lucrător în cadrul unei instituții publice cu atribuții în domeniul ordinii publice sau siguranței naționale cu grad de ofițer.

Detectivul particular va avea dreptul să efectueze investigații în legătură cu persoanele, bunurile, faptele, datele și împrejurările care fac obiectul acestei activități și poate solicita persoanelor fizice sau autorităților publice informații care, potrivit legii, nu sunt confidențiale.

O serie de persoane vor fi însă puse la adăpost de curiozitatea detectivilor sau a celor ce i-au angajat. Proiectul de lege prevede că anumite persoane nu pot fi puse sub urmărire, ca de exemplu: personalul reprezentanțelor diplomatice și consulare sau al organizațiilor internaționale cu statut similar, etc.»

(Dintr-o relatare de Marcela Feraru; în "Evenimentul zilei", Buc. 1999)

A fi profesor în România

«Nu este deloc ușor să fii profesor în România. Cu banii pe care îi câștigi într-o lună poți să-ți cumperi doar o pereche de pantofi. Sau să-ți plătești impozitele, stând o zi întreagă la cozile (re)inventate de Traian Decebal Remeș (ministrul finanțelor, n. red.). Sau – dacă ai mașină – să achiți amenda pe care ți-o aplică un polițist scrupulos, în timp ce la doi pași își desfășoară activitatea, în văzul lumii, șmenarii.

Dacă ești profesor în România trebuie să ai de-a face nu numai cu copii educați frumos de acasă, ci și cu unii care, cu buzele lor angelice, rostesc la fiecare două-trei minute "f...-ți morții mă-tii" sau "du-te-n p... mea". Mai trebuie să nu te enervezi când în timpul lecției sună telemobilele unor elevi, pe care părinți aroganți îi așteaptă în fața școlii în Mercedes-uri. Și mai trebuie să te obișnuiești cu ideea că poți fi bătut de bandele de derbedei care cer taxă de protecție elevilor».

(Dintr-un articol de Alex. Ștefănescu; în "România liberă", Buc. 1999)

Floriana în Israel

Românca Floriana Enescu (23) este, așa cum citim în ziarul "Cotidianul", noua stea a modei în Israel. Ea a venit la noi, în urmă cu trei ani, pentru a lucra la firma de modele "Look". Având un *look* excelent, precum se vede în fotografia de mai sus, Floriana a cucerit titlul de "Modelul anului 2000 în Israel".

קטלוג נב-דצמ' 96
פתחנו
אולם
תצוגה
של מוצרי הקטלוג
פרטים נוספים ראה עמוד 2
קניה טובה
לקוראי ידיעות אחרונות

Vrei să șantajezi pe cineva? Aranjezi o orgie

«Pentru reducerea la tăcere a presei libere, regimul Constantinescu folosește cele mai josnice metode, ca pe vremea "defunctei" Securități. Dau un exemplu recent: un tânăr ziarist, care fusese foarte critic față de regimul Iliescu (dar fără să suporte neplăceri pentru acest lucru) și a continuat tot critic și față de regimul Constantinescu, a primit la un moment dat vizita a doi ofițeri de SRI (care, evident, nu și-au declinat adevărata identitate, adevăratul nume). Aceștia l-au pus în fața alternativei: ori abandonează definitiv ziaristica (și, în acest fel, și criticile la adresa președintelui Constantinescu), ori va fi comercializată pe piaţă o casetă video în care apare soţia lui împreună cu doi bărbaţi, surprinşi toţi într-o situaţie, să zicem, delicată… Ziaristul cu pricina, dat fiind că avea şi un copil cu soţia sa, a cedat acestui şantaj ordinar. Culmea este că s-a descoperit ulterior că, pentru a turna respectiva orgie în trei, biata femeie fusese drogată, fiind total inconştientă în momentul înregistrării. Povestea pare absolut incredibilă în România anului 1999, dar aş putea da nume şi date concrete, însă cui prodest?»

(Liviu Vălenaş, în "Lumea liberă", New York, 1999)

Mica publicitate

- Tânăr (30), cu suflet bun şi trăsături fine de caracter, doresc prietenie stabilă cu tânăr sub 38 de ani, din împrejurimi. Poţi fi rom sau cu deficienţe. Răspuns numai cu foto la OP1 – CP76 Sighişoara cod 3050.
- Titrat serios, caut damă neserioasă, pentru lucruri total neserioase. Micul Prinţ.
- Berbec pretenţios, educat şi cu gusturi aristocratice, ajuns la jumătatea vieţii, răspund "provocatoarelor" temeinic educate, feminine, dar responsabile, pregătite pentru un "dublu-mixt" cu perspective peste medie. Atenţie: nu încercaţi marea cu unghia! – este adâncă, rece, sărată, udă şi mai ales poluată. Berbecul capricios.
- Cele mai perverse fantezii cu o fată fierbinte. 892.90.00.
- Tinere sexi oferim companie domnilor generoşi. 094.191.960.
- Deosebită, adeptă a masochismului, doresc partener. 898.47.72.
- Tânără atrăgătoare satisfac fanteziile erotice ale domnilor şi doamnelor. 01.898.47.73.
- Suedeză blondă, 1,80, sâni imenşi. 01.892.12.60.
- Lesbiană caut pereche. Tel. 01.892.12.70.
- Plăceri deosebite pentru nopţi deosebite. 01.892.19.27.
- Fac lucruri incredibile. Asigur satisfacţie maximă. 01.894.85.16.
- Vreau un bărbat care să mă satisfacă. Contra cost. 01.894.85.17.
- Sex adevărat numai la partener acasă. Sună-mă şi lasă numărul. 01.894.85.17.

(Din ziarul "Libertatea", Buc. 1999)

Can-canuri…

…întâlnim, ca de obicei, în revista V.I.P.:

"Sofia Vicoveanca va fi bunică"; "Mirabelei Dauer i s-a furat mobilul"; "La mare, amor torid între cântăreaţa Corina Chiriac şi Constantin Cotimanis"; "Compozitorul Horia Moculescu se împacă cu ultima soţie"; "Actorul Dem Rădulescu-Bibanu i-a declarat război Dragăi Olteanu"; "Ilie Năstase i-a promis amantei sale un avion"; "Actorul Jean Constantin se zbenguie cu trei femei".

Decese

Mircea Sântimbreanu (73), scriitor pentru copii, fost director al editurii "Albatros" din Bucureşti; în urma unei lungi şi grele suferinţe.

Tudor Popescu, dramaturg, fost director al Casei de Filme 4, redactor-şef la revista "Urzica".

●

Arie Şomer, directorul general al Casei Preşedintelui, a declarat că el este optimist în legătură cu starea sănătăţii preşedintelui Ezer Weizman, că acum, după ieşirea din spital, bătrânul lider politic se simte bine şi că el, d. Şomer, speră să lucreze împreună cu d. Weizman ani mulţi de-aci înainte.

Cred şi eu că speră. Altfel, rămâne şomer.

ÎN ATENŢIA CETĂŢENILOR ROMÂNI CARE LUCREAZĂ ÎN ISRAEL

Conform contractului semnat între societatea română de asigurare C.A.R.S.A. şi societatea israeliană SHILOAH, cetăţenii români asiguraţi prin C.A.R.S.A. pot primi GRATUIT serviciile

● CU RECOMANDAREA MEDICULUI ●

LABORATORULUI MEDICAL DE ANALIZE „OIERU"

din centrul comercial KIRON
str. Hacalanit nr. 5, tel. 03/635-9454

Şi cetăţenii asiguraţi prin societatea FEMI pot primi aceleaşi servicii

Laboratorul este situat între spitalul Tel Hashomer şi Universitatea Bar Ilan
Deschis între orele 7.30 – 18.00
Linii de autobuze din direcţia Tel Aviv: 35, 55, 57, 68, 69, 168 precum şi legături cu toate aşezările din jurul Tel-Avivului

Vorbim româneşte

ION MIHĂILEANU
Corespondență din Franța

Caleidoscop parizian

- **Hai să citim cartea de telefon**
- **Mica frază a lui Mitterrand**
- **Fetele fumează mai mult decât băieții**
- **Magie la cimitire**

N-am avut niciodată curiozitatea să răsfoiesc pe îndelete "L'annuaire des Téléphones" din Paris. Folosesc de obicei, cum e normal, cartea de telefon ca să găsesc numărul la care pot chema pe cineva. O singură dată am vrut să aflu dacă există și alți Buchman (numele meu original) în capitala Franței. M-am mirat când am constatat că există vreo zece. Mi-or fi acești Buchman rude, Dumnezeu știe. N-aș crede, decât dacă presupunem că toți evreii sunt rude.

Nu știu ce drac m-a împins să parcurg cartea de telefon de la A la Z. Probabil ca să-mi dau seama dacă există mulți cu nume evreiesc la Paris. Numele cu consonanță europeană, adică askenazi, le cunoșteam. Mai puțin pe cele sefarde, provenind din țările arabe, dar până la urmă le-am dat de urmă. Concluzia: sunt, să nu le fie de deochi, mulți fii ai lui Israel la Paris!

Surpriza a fost cu totul alta. O descoperire, ca s-o numesc așa, de natură lingvistică. Și care îi privește pe francezii get-beget. M-am oprit la literele D și L. Îmi cer de pe acum scuze cititorilor pentru înșiruirea multor nume franțuzești care vor fi urmate de un scurt comentariu. Deboeuf (de bou), Dubois (de la pădure), Dedieu (de la Dumnezeu), Dubuisson (din tufiș), Duchateau (de la castel), Duchemin (din drum), Duverger (din livadă), Dujardin (din grădină), Dufour (din cuptor), Dulac (din lac), Dumont (de la munte), Dumoulin (de la moară), Dupont (dinspre pod).

Trec de la litera D la L. Lebarbier (frizerul), Lebaron (baronul), Lebeau (frumosul), Leblanc (albiciosul), Leboeuf (boul), Leblond (blondul), Leborgne (chiorul), Leboulanger (brutarul), Lebrun (țigănosul), Lechat (cotoiul), Lechien (câinele), Leclerc (preotul sau cărturarul), Lecoeur (sufletul), Lecomte (contele), Lecoq (cocoșul), Ledoux (blajinul), Leduc (ducele). Mă opresc aici, deși aș fi tentat să enumăr zeci de alte nume de același calibru.

Ce n-aș fi dat să-l am în fața mea pe regretatul, marele filolog Alexandru Graur, autorul, între altele, al unei superbe cărți, "Cuvinte călătoare", și să dialoghez cu el asupra "ciudățeniei" numelor franțuzești! L-aș fi întrebat: domnule Graur, cum se face că un Dupont, un Legrand, un Leboeuf, un Duverger, un Lebarbier, atâtea și atâtea nume indică o trăsătură fizică, o poreclă, o meserie sau un loc anume din peisajul rural? Ce mi-ar fi răspuns academicianul, nu știu. Că francezii, ca majoritatea popoarelor sedentare, în afară de cele migratoare ca poporul evreu, au fost cu secole în urmă popoare "țărănești", e știut. Ca și românii. Dar mă întreb, majoritatea numelor de familie s-au format la sate pe asemenea criterii și la italieni, și la spanioli, și la nemți? N-aș crede.

După câte îmi dau seama, numele proprii românești – deși întâlnim câteodată un Brutaru, un Cizmaru, un Munteanu, un Câmpeanu, mai rar un Bivolaru – s-au format mai ales transformând prenumele în nume de familie: Ionescu, Georgescu, Mihăilescu (sufixul "escu" e, de altfel, o pistă pentru descoperirea unui nume românesc). Țin minte cum ne tăvăleam de râs citind în "Scânteia" câte un articol semnat Nicolae Bivolu. Sau auzind numele unor miniștri ai lui Ceaușescu, porecle asasine date strămoșilor lor de locuitorii satului. Semn că asemenea nume nu se întâlneau la tot pasul.

N-am observat nici un zâmbet la francezii prezenți în diferite prilejuri, când cineva e prezentat: domnul Bou, domnul Micuț, domnul Blond, domnul Țigănos, domnul Din lac (ca să nu adaug vorba românească "din lac în puț"...), domnul De la moară, Domnul Chiorul. N-au umor urmașii galilor? Au, din plin. Mai ales spirit. Nu pot decât să trag concluzia că asemenea nume sunt atât de obișnuite, atât de "normale" că au intrat în rutina vieții de fiecare zi, încât nu mai miră pe nimeni, nimeni nu mai tresare auzindu-le.

Ce părere ai, domnule Graur, asemenea nume nu trădează oare o caracteristică patriarhală a poporului francez, cel cunoscut ca foarte revoluționar (1789)? Dar și conservator. Care păstrează, fără să le modifice, legi din secolul 19, Codul Napoleon, ca să nu amintesc de rolul și puterea președintelui, care seamănă cu cel al regelui Franței.

Din păcate, nu aud răspunsul dumitale, dragă domnule Graur. Și, cu multă umilință, continui să mă întreb...

■ Apropo de președintele Franței, François Mitterrand, omul politic cel mai discutat, cel mai controversat pe care l-a avut Franța după război, dar și cel care a devenit eroul a cel puțin o duzină de cărți. Un roman care încă n-a ieșit de sub tipar, intitulat "Le Rapport Gabriel", semnat de Jean d'Ormesson, de la Academia Franceză, dar din care "Le Nouvel Observateur" a publicat câteva extrase, a stârnit, aș zice, după o veche expresie românească, o furtună într-un pahar cu apă.

Despre ce este vorba? În romanul său, care e de fapt un volum de memorii, Jean d'Ormesson relatează o convorbire pe care a avut-o cu François Mitterrand la Elysée în 1995, în momentul când acesta îi preda ştafeta lui Jacques Chirac, Câştigător în alegeri în faţa lui Lionel Jospin. În ultimele zece minute, d'Ormesson îi pune o întrebare în legătură cu afacerea Bousquet (reamintesc că Mitterrand a fost criticat pentru legăturile sale de prietenie cu fostul şef al poliţiei în guvernul de la Vichy, care a predat zeci de mii de evrei naziştilor). Reproduc ce scrie d'Ormesson: «François Mitterrand mă priveşte fără a fi iritat, în aparenţă, şi îmi răspunde: "Aici, îmi spune el, puteţi constata influenţa lobby-ului evreiesc în Franţa". Şi s-a aşternut o lungă tăcere".» Reacţiile la această frază au fost numeroase, pentru că ea poate fi pronunţată de un inamic al evreilor. Lui Mazarine Pingeot, fiica sa, i-a sărit muştarul şi într-o declaraţie virulentă împotriva lui d'Ormesson contestă afirmaţiile acestuia susţinând că scrie această declaraţie "aşezată la biroul unde tatăl meu avea obiceiul să lucreze sub portretul Goldei Meir, care a însoţit copilăria mea".

Jean Daniel, directorul revistei "Le Nouvel Observateur", care publică extrasele ce au stârnit scandalul, confirmă că şapte zile după convorbirea cu pricina, d'Ormesson i-a citat spusele lui Mitterrand despre un "lobby sioniste" care, cică, nu s-ar fi referit la totalitatea comunităţii evreieşti. Considerând episodul Bousquet nescuzabil, Jean Daniel conchide că Mitterrand nu poate fi considerat un colaborator al naziştilor şi cu atât mai puţin un antisemit. Jacques Attali, fostul prim consilier al preşedintelui, nu are nici o îndoială asupra realităţii acestei conversaţii; mai mulţi interlocutori ai lui Mitterrand i-au relatat că acesta le-a făcut afirmaţii asemănătoare. Însuşi Lionel Jospin a intervenit pentru a-l apăra pe Mitterrand, susţinând că toţi anii în care i-a fost un colaborator apropiat l-a cunoscut ca pe un om politic deschis, apropiat de comunitatea evreiască. În sfârşit, Jean d'Ormesson, confirmând încă o dată exactitatea cuvintelor rostite de Mitterrand, are o singură întrebare: mi le-a spus oare ca să le scriu, repetându-le, şi oare de ce?

Părerea mea e că revelaţia făcută de Jean d'Ormesson, a cărui onestitate n-o pun nici o clipă la îndoială şi pe care îl preţuiesc foarte mult ca ziarist, eseist şi romancier, nu aduce în fond nimic nou în privinţa personajului. Nimeni nu poate contesta că omul politic, după război, atât în opoziţie, cât şi în calitate de preşedinte, a afirmat simpatia sa pentru evrei şi a dat dovadă de o atitudine corectă, aş zice chiar binevoitoare faţă de Israel. Există însă o bubă: atitudinea sa faţă de Vichy la începutul războiului şi prietenia sa cu Bousquet care a mers până la protejarea acestuia. A fost şi motivul rupturii prieteniei dintre Elie Wiesel şi Mitterrand.

Nu, nu cred că Mitterrand a fost antisemit. Încolţit din toate părţile în legătură cu Bousquet, el n-a găsit altceva mai bun să spună ca să se apere – poate se simţea cu musca pe căciulă – decât să dea vina pe evrei. Un "mister Jeckyl" şi în acelaşi timp "mister Hyde", domnul Mitterrand? Nu-mi vine să cred. O zonă de umbră misterioasă în biografia lui, da. Cum ziceam, însă, scandalul, repede uitat mâine, nu e decât o furtună într-un pahar cu apă.

■ A trecut prin Paris, fără să stârnească mare senzaţie – poate un singur ziar i-a dedicat câteva rânduri – un american care e probabil celebru în SUA. Raymond Kurzweil e numele lui. La 16 ani a pus la punct un computer capabil să recreeze muzici originale inspirându-se din compoziţiile unor artişti celebri. După studii strălucite în informatică, la 30 de ani e convins că ordinatorul va ajunge din urmă creierul uman. În 1987 el e primul care prevede apariţia Internetului, înfrângerea campionului mondial de şah de către un computer, recurgerea la "arme inteligente" în războaie (confirmarea a venit în războiul contra Irakului). El însuşi a inventat în 1984 un sintetizator capabil să reproducă în mod fidel sunetele tuturor instrumentelor unei orchestre simfonice, iar mai târziu o maşină în folosul orbilor, care pot citi texte cu ajutorul unei voci sintetice. Dar forţa domnului Kurzweil, om de ştiinţă şi nu astrolog sau prezicător ca Nostradamus, este capacitatea sa de a prevedea viitorul. Într-o carte intitulată "Vremea maşinilor conştiente: când computerele vor depăşi inteligenţa umană", el ia ca punct de reper anul 2029. Cică atunci computerele vor avea capacitatea şi viteza de calcul echivalentă cu cea a mii de creiere umane, vor citi toată producţia literară

Clinica de medicină alternativă
„Anita - Rehovot"
condusă de un
doctor în medicină

HOMEOPATIE
ACUPUNCTURĂ
PLANTE MEDICINALE

●

Tratăm cu succes:
• Dureri de orice origine •
• Paralizii (inclusiv faciale) •
• Astmă • Alergii • Nervozitate •
Insomnii • Impotenţă • Prostată
• Diabet • Colesterol •
• Hipertensiune •

●

De asemenea:
• Scădere în greutate
• Întreruperea fumatului

☎ 08/941-4254
08/945-6135

mondială, iar profesorii nu vor fi decât simpli asistenţi ai computerelor. Orbii vor vedea, surzii vor auzi, paraliticii vor merge graţie unor implanturi neuro-electronice.

Şi, pe deasupra, susţine genialul domn Kurzweil, ceva mai târziu, în anul 2099 computerul va învăţa limbajul uman, va fi construit din ce în ce mai mult după modelul creierului uman, copiind funcţionarea neuronilor acestuia. Încet-încet, el va avea reacţii asemănătoare cu ale creatorului său. În concluzie: în 2099 maşinile vor revendica dreptul la conştiinţă, iar omul nu va avea altă alternativă decât să le-o acorde!

Nu sunt elucubraţiile unui tip ca Paco Rabanne, care a prezis distrugerea Parisului la 11 august; Kurzweil e un om de ştiinţă serios, care nu zâmbeşte când face asemenea afirmaţii. iar subsemnatul nu râde de ce zice domnul Kurzweil, ba, după cum merg lucrurile în materie de, aşa îi zic, totală dezumanizare tehnică, îl cred. Din păcate...

Câteva minime:

■ Dacă te plimbi Duminică dimineaţa în cimitirul Père Lachaise poţi întâlni în faţa vreunui mormânt al unui personaj celebru câte un grup ciudat de oameni. Amatori de magie, ei înfig lumânări în pământ, mângâie busturile de bronz pentru a absorbi undele binefăcătoare ale defuncţilor. ■ Un bistro simpatic (adresa: Le P'tit Galopin, 32 rue Sainte-Marthe, metro Colonel Fabian). Pe lângă vinişorul şi bucătăria clasică franţuzească, se poate "degusta" o şansonetă cântată la acordeon, dacă ai noroc o piesă de teatru improvizată, iar în fiecare miercuri cetăţenii din cartier sau de altundeva au deptul să se certe pe chestii publice. ■ Franţa e campioană mondială nu numai la fotbal, ci şi în materie de turism: 70 de milioane de turişti, care au adus 180 miliarde de franci, au vizitat-o anul acesta. Cele mai prizate obiective: Turnul Eiffel şi Palatul Versailles. ■ Cu toată publicitatea anti-tabac, tinerii, în Franţa, continuă să fumeze din ce în ce mai mult, fetele întrecându-i pe băieţi. Statisticile arată că la 15 ani, 27,6% dintre, le–aş zice, copilandre fumează şi "numai" 24,1% dintre băieţi. ■ Domnul Alexandru Zinoviev, celebrul autor al romanului dizident "Les hauteurs béantes" a publicat un articol în "Le Monde" în care anunţă că s-a hotărât să se înapoieze în Rusia, decepţionat de occident. Motivul pe care îl dă: "Europa de vest a capitulat în faţa bastonului gros al americanismului. Nu mai are rost să rămân aici". ■ A apărut, în traducerea, ca de obicei excelentă, a lui Alain Paruit, romanul "Orbitor" de Mircea Cărtărescu. Revista "Incorruptibles", mult citită mai ales de tineri, l-a selecţionat alături de alte 16 cărţi, considerate cele mai bune apariţii dintre cele circa 400 câte văd lumina tiparului aici în fiecare an.

Şi câteva bancuri:

■ Un ţăran zice unuia din vecinii săi: – Mi-ai omorât cocoşul, ai să mi-l înlocuieşti! – La ce oră vrei să strig cucurigu pentru a te trezi? ■ Într-un castel, o serată mondenă. Pianistul de serviciu cântă Poloneza de Chopin. La sfârşit, el observă că un domn a izbucnit în lacrimi. Se apropie de el şi-i spune: – Presupun că sunteţi polonez şi emoţia v-a smuls aceste lacrimi. – Nu, domnule, sunt pianist. ■ La un congres, doi psihiatri care nu s-au mai văzut de vreo 20 de ani. Unul e proaspăt ca un june prim, celălalt pare îmbătrânit. – Care e secretul tău? îl întreabă smochinitul. Eu, tot ascultând necazurile pacienţilor mei ani la rând, am îmbătrânit înainte de vreme. – Cine te obligă să-i asculţi? îi răspunde celălalt. ■ O tânără albină, care urmează să se mărite în curând, o întreabă pe mama ei: – Pot pleca în voiaj de nuntă? – Nici să n-aud aşa ceva, ai să-ţi petreci luna de miere aici la stup! ■ – Tată, întreabă un puşti de 6 ani, ce înseamnă un titlu onorific? – De pildă când mama ta zice că eu sunt capul familiei. ■ – Aseară am fost invitată la familia Michel, unde am cântat tot repertoriul meu. – Perfect, îi detest! ■ Profesoara îi întreabă pe elevi: – Leul e regele pădurii, nu-i e frică decât de un singur animal. Cine dintre voi poate să răspundă? Un elev ridică mâna: Leoaica! ■ În timpul Revoluţiei franceze. – A sosit ceasul, zice călăul condamnatului la moarte. – Ce ceas? – Să fii ghilotinat. – Uitasem, unde mi-era capul? ■ La circ. Femeia îl ceartă pe soţul ei iluzionistul. – M–am săturat. Încetează să dispari ori de câte ori încep să-ţi fac observaţii! ■ Un domn se apropie de ghişeul unde casiera vinde bilete pentru un recital: – Domnişoară, aş vrea un bilet cu o reducere de jumătate din preţ. – Ce vă dă dreptul la reducere? – Sunt surd de o ureche.

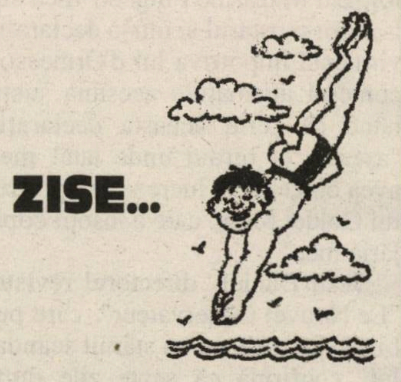

"Eu consider că guvernul actual a reuşit să depăşească momente destul de critice sau care puteau duce la situaţii critice, dar aceste momente nu sunt depăşite încă".

(Radu Vasile, prim ministru al României; după "Academia Caţavencu", Buc. 1999)

... ŞI-N ADÂNC SE SCUFUNDĂ

(CU ACCENTUL PE Ă)

DICȚIONAR NECONVENȚIONAL

AL SCRIITORILOR EVREI DE LIMBĂ ROMÂNĂ

AL. MIRODAN

G

Gaster, Moses

(Urmare din numărul trecut)

Omul care gândea

Memoriile lui Gaster te ajută să descoperi nu numai o viață de erudit, de rabin și de conducător al obștei sale, ci și un mod de a gândi. Tăind cu foarfeca reflexiile, pe-o temă sau alta, ale lui Gaster și strângându-le la un loc, te alegi cu un "mic îndreptar pentru evreul de astăzi și de oriunde".

Iată, de pildă, ce ne învață Gaster à propos de prezența evreilor din Diaspora în conducerea statelor respective:

«Lordul Herbert Samuel (Înalt Comisar englez pentru Palestina n.n.), *era un om admirabil, cinstit, drept, rectiliniu, dar nu cunoștea Orientul, nu știa cum să trateze șiretenia arabilor sau a administrației arabilor și era înconjurat de un personal care, compus în întregime din britanici și creștini, era antisemit. Așa că, în loc să consolideze pozițiile, le-a slăbit într-o mare măsură. Așa se întâmplă cu toți evreii care obțin o poziție înaltă într-un guvern civil. Un exemplu este cazul unui judecător, aici sau în străinătate, oriunde, care se arată atât de scrupulos în îndeplinirea îndatoririlor sale încât se poartă adesea incorect cu un evreu. El se teme că dacă ar arăta simpatie pentru cauza sionistă și orice înclinație spre cazul evreiesc, riscă să fie acuzat de parțialitate. Și din teama de evreu, atunci aplică legea, devine foarte sever și incorect cu evreii, fără să scape vreodată de acuzația că i-ar favoriza. Așa i s-a întâmplat lui Sir Herbert Samuel. A fost atât de cinstit, încât a devenit incorect. Evreii au avut mult mai multe plângeri decât arabii și, după tulburările din 1922* (corect: 1921, nota lui Victor Eshkenazy) *s-a arătat mai multă îngăduință pentru arabi decât ar fi fost cazul sub administrația turcă. Consecința a fost slăbirea poziției evreilor, consolidarea aceleia a arabilor și încurajarea acestora din urmă în hotărârea lor de a acționa ca și până atunci, de a face multe lucruri pe care nu le-ar fi îndrăznit sub o administrație turcă.*

În dorința lui de a proceda cât mai bine, Sir Herbert Samuel a greșit, iar cei din Palestina nu își aminteau de el cu recunoștință. A realizat curând că administrația lui nu era nici agreată, nici eficientă și este curios cum generalul Plumber, care i-a succedat, un adept al ordinii militare dure, a menținut pacea și ordinea în Palestina, în maniera cea mai fericită. Într-o zi – mi s-a povestit – muftiul a venit la el și i-a cerut să fie făcute o serie de lucruri, anumite concesii, amenințând că în caz contrar, nu va putea fi ținut responsabil pentru nerespectarea ordinii în Palestina. La care, generalul Plumber i-a replicat cu răceală: "De ordine mă ocup eu aici". Iar ordinea a fost menținută și arabii au învățat lecția».

Încă și mai răutăcios se arată G. față de intelectualii *ajunși* din Diaspora care se străduiesc a se distanța de ai lor, favorizând pe față (ca să se știe!) pe neevrei, doar-doar or cuceri simpatia acestora. Amintindu-și de Dr. Berthold Freudenthal, profesorul său de filozofie și drept, de la Breslau, el notează:

«Era o persoană cu totul aparte, rezervat, ambițios, mândru și, din păcate, tipul evident al carieristului... Nu pot uita parțialitatea față de studenții creștini care urmau cursurile lui la Universitate și atitudinea obsecvioasă cu care căuta să le intre în grații. (...) Pe studenții evrei de la seminar îi trata ca pe un soi de turmă, precum evreii din evul mediu, animalele regelui. Lecțiile lui la seminar erau simbolice și de la lecțiile private, pe care le dădea acasă, îmi amintesc în mod special de Spinoza. Erau prezenți un student creștin și trei evrei: Simonsohn, un altul și cu mine. Studentului creștin îi oferea bere și țigări, iar pe noi ceilalți ne neglija complet...».

Din când în când, G. ne ajută să intrăm în mentalitatea ființei superioare; el arată că a socoti, cum fac îndeobște ființele triviale, politețea și eleganța drept semne de slăbiciune, constituie o eroare; iar mitocanul ce-și închipuie că îl poate "avea" ușor pe domnul care vorbește încet, se înșeală:

«Dar când oamenii au încercat să facă din fleacuri lucruri mari și importante și să le utilizeze împotriva mea, încercând să mă reducă la aceeași micime, atunci au avut o mare surpriză și, atunci când am lovit, au dat înapoi, viguros. Ei nu au anticipat niciodată vreo reacție puternică din partea mea, judecându-mă prin prisma indiferenței și indulgenței cu care tratam toate aceste lucruri mărunte».

Oamenii de tipul lui Gaster ies din rânduri chiar și în clipele când mentalitatea gregară şi consensul social cer fiecăruia dintre noi să strige aceeaşi lozincă, şi să se poarte, în gând şi în expresie, ca *toată lumea.* Un asemenea moment l-a reprezentat începutul secolului XX. Anul 1900 fu salutat cu şampanie şi focuri de artificii pe-ntreg globul, ca aducător de "eră nouă". Gaster, refuzând a se îmbăta cu şampania producătoare de euforie şi a se lăsa vrăjit de artificii, privea lucrurile cu ochii gândirii sale reci şi, cam singur împotriva tuturora, strica buna dispoziţie a contemporanilor.

El publică într-o revistă americană o prognoză care se va dovedi de-o exactitate fără egal în epocă:

«Am anticipat că acest secol va parcurge un colosal lanţ de convulsii, ... iar faptul m-a determinat să scriu acel articol din "North American Review", atât de puternic contestat din cauza afirmaţiei că secolul XX stă sub semnul sabiei şi al sângelui. Era într-o vreme de relativă pace, dar nu am putut să nu presimt că se vor întâmpla evenimente înspăimântătoare. Din nefericire, am avut dreptate».

Mai târziu, în 1933-34, odată cu apariţia pe scena europeană a nazismului, Gaster văzu numaidecât încotro se îndreaptă Germania. Nu erau mulţi ca el, capabili să privească în faţă scenariul-cel-mai-rău. Şi la Berlin şi aiurea, majoritatea liderilor evrei îşi hrăneau optimismul cu argumente clasice de tip: "dar cum îţi închipui tu că în ţara lui Beethoven şi Goethe...?" sau "nu fi copil, tu crezi că Anglia, Franţa, americanii, o să-l lase...?"

«Ceea ce am anticipat, fireşte, ghidat de fapte, a pornit de la studiul ciclurilor istorice europene şi, din nefericire, s-a adeverit... Întreaga Europă trăieşte acum o perioadă de convulsii puternice. Schimbări violente au avut loc şi se petrec în prezent, iar autorii lor, indiferent de ideile pe care le profeerează, se arată cu totul ignoranţi în privinţa consecinţelor acţiunilor lor. Ei nu înţeleg cu adevărat ceea ce s-a întâmplat şi ceea ce se petrece acum şi acţionează asemenea unor instrumente oarbe în mâna unei înalte providenţe, care conduce destinele omului. Evenimentele actuale din Germania arată cât de puţină lume a anticipat prefacerile şi dezrădăcinările care, pentru mine, nu sunt decât la începutul lor. Exemplele vor urma cu repeziciune. Se pot vedea deja în Austria. Mizeria evreilor din Polonia este dincolo de orice expresie, iar în ce priveşte restul evreimii, nu cred că trăieşte în condiţii fericite altundeva decât în Statele Unite. Se poate vedea că antisemitismul îşi ridică din nou capul. (...) Toate luminile sunt pe cale să se stingă. (...) Europa se scufundă cu repeziciune în întunericul şi abisul evului mediu».

Cât despre ceea ce s-ar cuveni să facă evreii în aceste împrejurări, G. nu gândeşte altfel decât în tinereţea sa din România, când îi chema pe baricade pe băieţii de pe Calea Văcăreşti.

«Acum este de discutat aici atitudinea evreilor. Acesta este un punct important. Am avut ocazia din nou să judec, pe de o parte, atitudinea oficială a evreimii din Anglia şi, pe de altă parte, cea a evreului de rând. A reieşit dintr-o dată că evreii nu au o conducere, iar cei care s-au pretins lideri nu şi-au făcut datoria şi au indus în eroare poporul. Nu au profitat de ocazie. (...) Ei au fost, fără discuţie, la curent cu cele petrecute şi au resimţit puternic situaţia, dar, când a fost vorba să treacă la acţiune, spiritul, pe care nu-l pot numi decât de ghetto, şi-a arătat faţa în maniera cea mai deconcertantă. Eu nu vreau să folosesc cuvinte tari».

Bineînţeles, nu era cazul să ridici baracade în Trafalgar Square, la Londra, însă oamenii au la îndemână, dacă le funcţionează creierul, şi alte arme:

«Totuşi, prietenul meu Simon Woolf, de la firma "B. Woolf and Sons", comerciant de blănuri, începuse un boicot. (...) Activitatea energică a domnului Woolf şi a fratelui său a determinat intrarea în acţiune a unei activităţi clare de boicotare. Dintr-o clipire de ochi, un mare număr de magazine au afişat anunţuri declarând un boicot şi că nu vor mai primi agenţii (comerciali) germani. Mai mult, a avut loc un meeting al negustorilor de blănuri şi a fost trimisă o telegramă la Leipzig, unde avea loc marele târg, punându-se capăt complet oricăror achiziţii. Lovitura a fost imensă. Asemenea unui foc sălbatic, mişcarea s-a răspândit şi, fără îndoială, a luat guvernul german prin surpriză. I-a făcut să şovăiască...».

Gaster ţinea cu tot dinadinsul să organizeze un mare meeting, "de răsunet", în sala "Albert Hall", din capitala Angliei, pentru a protesta împotriva persecuţiilor anti-evreieşti ce începuseră în Germania. Bătrânul filolog, aproape orb, fierbea. El se simţea ca un D'Artagnan, din "Vicontele de Bragelona", care, după o jumătate de veac de la primele dueluri cu garda Cardinalului, se aruncase din nou în şea, scoţând sabia din teacă şi strigând: după mine! Athos-ii, Porthos-ii şi Aramis-ii Londrei l-au urmat cu entuziasm. Alţii, între care ginerele său, Neville Lasky, unul din conducătorii comunităţii, prizonieri ai falsei "înţelepciuni" ce-a făcut atâta rău neamului evreiesc de-a lungul vremilor, preconizau o linie mai "diplomatică", menită a nu-i supăra prea tare pe nemţi. Ei s-au dus în delegaţie la ambasadorul german (care i-a asigurat că... bineînţeles...) şi au trimis o scrisoare ziarului "Times", pentru poşta redacţiei.

«Oricum, au ţinut-o pe-a lor, spunând mereu că meetingul meu de joi era o mare greşeală şi că boicotul era o eroare şi un pericol. Le-am spus: "Nu contează, ne-am luat multe riscuri. Şi o vom mai face o dată". S-ar putea să se creeze greutăţi pentru unii, dar era singura noastră armă şi trebuia să o mânuim cu toată energia de care eram capabili. Toate celelalte proteste

sunt ca aerul, oamenii le ascultă azi și le uită mâine, dar dacă îi atingem la pungă, iar germanii sunt în mare nevoie de bani și, chiar în momentul acesta, îi vom face să simtă ponderea pe care o avem».

România

În tot acest timp și până în ultimele sale zile, Gaster va ține legătura cu România, trăind cu un picior pe Maide Vale, Londra, și cu altul la Biclioteca Academiei Române, de pe Calea Victoriei. Modul său de a fi seamănă cu acela al literaților *olimi* de peste ani care, la ora opt seara, urmăresc cu înfrigurare știrile la TV despre "tratativele de pace" dintre Israel și OEP, iar la nouă, se reped cu nu mai puțină înfrigurare asupra ultimului număr din "România literară", pentru a fi la curent cu discuțiile "la zi" pe marginea "chestiunii evreiești". *«Urmăresc* – îi scrie el lui Șerban Cioculescu, în aprilie 1936 – *cu multă osârdie mișcarea literară din țară și nu scap prea multe din cele ce se publică acolo».* (Este o mărturisire la care ar putea subscrie, în anii '90, și criticul literar A. B. Yaffe, din Tel Aviv, posesorul celei mai mari biblioteci particulare românești din afara granițelor României.)

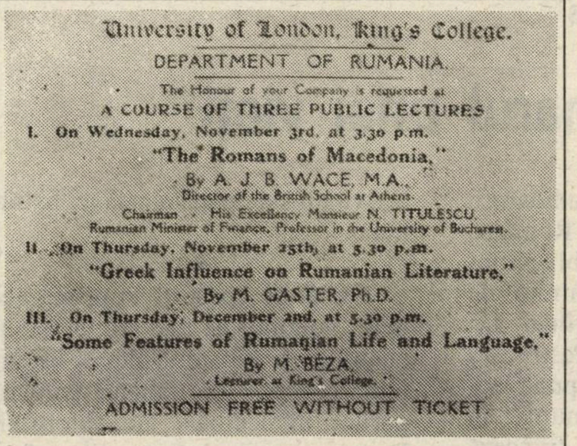

University of London, King's College.

DEPARTMENT OF RUMANIA.

The Honour of your Company is requested at

A COURSE OF THREE PUBLIC LECTURES

I. On Wednesday, November 3rd, at 3.30 p.m.

"The Romans of Macedonia,"

By A. J. B. WACE, M.A.,

Director of the British School at Athens.

Chairman - His Excellency Monsieur N. TITULESCU,

Rumanian Minister of Finance, Professor in the University of Bucharest.

II. On Thursday, November 25th, at 5.30 p.m.

"Greek Influence on Rumanian Literature,"

By M. GASTER, Ph.D.

III. On Thursday, December 2nd, at 5.30 p.m.

"Some Features of Rumanian Life and Language,"

By M. BEZA,

Lecturer at King's College.

ADMISSION FREE WITHOUT TICKET.

Manifestare științifică organizată la Universitatea din Londra. Printre conferențiari, M. Gaster, cu o expunere despre "Influența grecească asupra literaturii române"

Așa cum a constatat Virgiliu Florea, dintre cele mai bine de 150.000 de scrisori păstrate în arhiva Gaster (și încă necunoscute în totalitatea lor), un mare număr au ca autori sau adresanți cercetători din România într-ale folclorului și literaturii. Omul era un epistolier pur-sânge, când răsfoiești arhiva înțelegi că el nu coresponda cu autori, ci cu istoria culturii române din epocă: G. Adamescu, C. Argetoianu, Maria Arsene, M. Beza, Ion Bianu, I. Bogdan, G. Bogdan-Duică, C. de Brancovan, Gh. Brătianu, I. Breazu, M. Brociner, T. T. Burada, J. Byck, Carmen Sylva, P. Carp, N. N. Condeescu, C. Costaforu, Fr. Damé, A. Densușianu, N. Densușianu, L. Feraru, Gala Galaction, I. Ghica, C. C. Giurescu, A. Gorovei, P. V. Haneș, P. Ispirescu, Mite Kremnitz, B. Lăzăreanu, Titu Maiorescu, Al. Moraru, C. Mille, G. Munteanu-Murgoci, I. Nădejde, P. V. Năsturel, I. Negruzzi, G. T. Niculescu-Varone, Al. Odobescu, T. Pamfile, G. Pascu, V. Pârvan, Al. Philippide, S. Pușcariu, D. R. Rosetti, M. Sadoveanu, H. Sanielevici, frații Schwartzfeld, I. Slavici, Th. D. Speranția, C. și L. Șăineanu, G. Dem. Teodorescu, H. Tiktin, N. Titulescu, Gr. T. Tocilescu, G. Țițeica, V. A. Urechia, I. Vulcan, I. Zamfirescu ș.a., ș.a. O legătură specială, de la maestru la discipol, se stabilise între Gaster și istoricul literar N. Cartojan (v. *Dicționar*, vol. I – *Ctitor*).

După primul război mondial, Gaster cedează Academiei Române, pe un preț cvasi-simbolic, colecția sa de manuscrise, iar Academia, la rândul ei, îl alege membru de onoare al instituției. Relațiile dintre Gaster și țara natală sunt, până la sfârșitul vieții, caracterizate, sau mai bine spus sfâșiate, de contradicția dintotdeauna, care nu îngăduie nici împăcare totală, nici ruptură definitivă: pe de o parte, fidelitatea față de cultura română, în slujba căreia s-a pus; pe de altă parte, amărăciunea pricinuită de erupția antisemită din anii '30. Este o dragoste nefericită, dar o dragoste.

Moartea lui Gaster pare, așa cum s–a observat adesea, simbolică. Bolnav și, cum arătasem mai înainte, aproape orb, el nu ține seamă de avertismente și, la 5 martie 1939, se pornește la drum, în automobil, spre Universitatea din Reading, unde făgăduise că va ține o conferință despre folclorul românesc. Șoselele nu erau, la ora aceea, precum autostrăzile de astăzi, inima slăbită a lui Gaster suporta greu zdruncinăturile și, la câțiva kilometri de Reading, bătrânul folclorist fu lovit de un infarct. Așa se stinse din viață cel mai înalt și mai inteligent produs al iudaismului românesc din epocă.

(Continuare la *Dicționar,* în numărul viitor.)

OLBAR
ELEKTRONIKA

REPARAŢII

Orice tip VIDEO şi TELEVIZOARE ÎN CULORI, APARATE DE FILMAT VIDEO.

● Serviciu prompt şi de calitate
● Garanţie 6 luni

Reparaţii în interval de 12 ore la aparatele care se aduc dimineaţa

La o reparaţie de durată mai mare, oferim televizor în schimb.

BAT YAM, str. Balfour 22
Tel. 6594360, 5080888
Pelefon: 052-443288

VORBIM ŞI ROMÂNEŞTE

IOSEF EUGEN CAMPUS

Sumarul unei vieţi

Sub titlul "Siluete – Radiografii estetice" a apărut în România (editura "Redacţia Publicaţiilor pentru Străinătate") volumul de articole al lui Andrei Strihan. Un volum oarecum ciudat. Pestriţ, aş zice. Autorul a hotărât să pună laolaltă articole scrise nu numai în limba română, ci şi în franceză ("Le théatre yidisch en Israël") şi engleză ("The Dialectic of Occurrences în Comedy"); articole de teorie literară ("Legitimitatea minciunii în teatru", "Comic şi tragic", "Detaliul în opera de artă", "Despre eseu", etc.) şi cronici dramatice cu privire la spectacole din România şi Israel; studii erudite ("Referiri la comic şi comedie în Poetica lui Aristotel", "Testamentul artistic al lui Leone de Sommi") şi evocări circumstanţiale ("Teodor Mazilu nu mai este", "Ştefan Roll", "Eugen Luca" etc.); analize amănunţite a unei opere sau a unui autor ("Viziunea comică cehoviană", "Rinocerii în dramaturgia lui E. Ionesco" etc.) şi simple interviuri date lui Solo Har şi Victor Parhon; articole despre scriitori israelieni de limbă română ("Al. Mirodan", "Umorul lui Schechter", "Shaul Carmel", "Poezia lui Solo Har" etc.), autori ebraici (Hanoch Levin, Sobol), ruşi (Cehov, Gogol) şi francezi (Ionesco, Cocteau etc.).

Cred că varietatea aceasta se explică şi se justifică prin dorinţa autorului de a cuprinde în acest volum întreaga sa activitate publicistică din România şi din Israel.

Anul acesta, Andrei Strihan a împlinit vârsta respectabilă de 75 de ani. Volumul de faţă – sumarul unei vieţi – ne dă posibilitatea să considerăm, în ansamblul ei, activitatea lui publicistică. Un bun prilej pentru a-l felicita şi a-i ura, din toată inima, continuarea rodnică a activităţii sale până la adânci bătrâneţi.

❖

Oricât de "pestriţ" la prima vedere, volumul de faţă are totuşi un centru de gravitate. Unitatea lui internă decurge din unitatea preocupărilor intelectuale ale autorului. Din tinereţe şi până acum l-au fascinat ideile, estetica. Şi, în special, problema comicului (vezi şi cartea, apărută în Israel în 1975, curând după aşezarea în ţară, "Le pouvoir du comique"): "Comicul mi-a apărut nu atât, sau nu în primul rând, o categorie estetică şi ontologică de prim rang, ci şi, în special, o concepţie de viaţă, o modalitate de a contempla şi a înţelege contrastele şi contradicţiile sociale, o cale de a cunoaşte înălţimile şi abisurile sufletului omenesc", spune Strihan în interviul dat lui Solo Har.

Este, cred, ceea ce l-a apropiat sufleteşte de Teodor Mazilu, pe care l-a admirat şi continuă să-l admire. Într-adevăr, Mazilu formulează răspicat, cu curajul intelectual care-l caracterizează, aceleaşi idei despre comic ca şi Strihan.

Spune Mazilu: "Dacă nu suntem timoraţi de autoritatea esteticienilor, noi putem observa că oamenii râd datorită a ceea ce este viu în ei". Şi, mai departe: "Comicul este adevărul pe care oamenii, poate, nu au curajul să-l recunoască. Acest curaj şi-l asumă artistul, iar oamenii sunt fericiţi că au putut să se elibereze, să râdă de ceea ce lor li se părea tragic, complicat, ruşinos sau vulgar". Sau: "Omul cu simţul umorului este un om liber, pe când omul cu simţul tragicului se află într-un impas al cărui drum de ieşire nu l-a descoperit". "Comicul este tragicul depăşit" ("O aventură cu Teodor Mazilu", Ed. Ştiinţifică, Bucureşti 1972).

Analiza interesantă a comicului cehovian, făcută de Andrei Strihan, nu este altceva decât aplicarea concretă a acestor principii. Respingând prejudecata adânc încetăţenită că piesele lui Cehov trebuiesc interpretate ca drame, Strihan le restituie caracterul, proclamat de Cehov însuşi, de comedii. Comedii, ce-i drept, speciale, în care tragicul, existent, a fost "depăşit" prin intrarea în sfera superioară, de luciditate şi libertate, a comicului.

"În contrast cu tragicul, comicul nu exprimă revolta individului împotriva condiţiei umane, ci încercarea de a o înţelege şi a o depăşi".

Se cuvine menţionat aici, ca un real succes al analizei, felul în care Strihan subliniază specificul dialo-

Procuroarea elveţiană Carla del Ponte i-a acuzat pe liderii de la Kremlin, în frunte cu Boris Ielţin, de a-şi fi însuşit vreo două miliarde de dolari, acordaţi Rusiei de organismele internaţionale, plasându-i, după *înălbirea* de cuviinţă, în conturi secrete la Bank of New York. Vorbind despre toate acestea, d-na Carla del Ponte a adăugat că ea este hotărâtă să-şi continue ancheta până scoate la iveală toate afacerile de-acest fel din lume.

Ştiţi ce, doamnă Carla? Am un pont pentru dumneavoastră. Repeziţi-vă cu vreo doi experţi contabili în Gaza şi vedeţi ce s-a întâmplat cu banii donaţi de F.M.I, Banca Mondială şi alte Comunităţi Europene pentru ridicarea nivelului de trai al oamenilor muncii din teritoriul Autorităţii Palestiniene.

gului cehovian. "Personajele lui Cehov vorbesc, vorbesc fără încetare. Discuţia devine metaforă. Dialogul este un mod de viaţă. (...) Dialogul stăpâneşte situaţiile dramatice. (...) Ordinea firească a lucrurilor a fost răsturnată. În clipa în care viaţa personajelor devine pretext pentru o discuţie vană, se eşuează în ridicol. Am intrat în teritoriul comicului".

❖

Cronica dramatică este, pentru Strihan, o misiune. O misiune dificilă şi plină de mari responsabilităţi: "A exercita funcţia de critic înseamnă să forezi profunzimile, să corelezi, să asociezi, să compari, să încadrezi şi apoi, cu sinceritate şi îndrăzneală tenace, să impui ceea ce crezi că merită a fi impus opiniei publice".

Această concepţie despre critică – pe care o împărtăşesc şi eu şi am încercat să o pun în practică în ciuda dificultăţilor – Strihan o aplică în cronicile sale dramatice. Nu pot vorbi pe larg despre ele. Nu am căderea necesară, nefiind cronicar dramatic. Vreau să subliniez însă un fapt caracteristic. La Strihan, cronicile de spectacol nu sunt o înşiruire de observaţii izolate, fie chiar pertinente, cu caracter tehnic-teatral. Ele decurg din înţelegerea aprofundată a esenţei piesei respective, a concepţiei şi a specificului autorului dramatic. Lucrul acesta apare clar în analiza unor spectacole cu piese de Ionesco, Gogol, Hanoch Levin. Mai puţin clar – cel puţin pentru mine – în analiza spectacolelor din România cu piese ale lui Mazilu, unde, spre deosebire de ceea ce explicase cu privire la comic ca un tragic depăşit, cere sublinierea aspectului tragic.

În cronicile sale dramatice, simţindu-se la largul său, autorul are curajul nu numai să laude, ci şi să condamne, atunci când este cazul. Îşi formulează obiecţiile răspicat, fără false menajamente.

❖

Nu acelaşi lucru îl putem spune şi despre articolele sale de critică literară.

Ce-i drept, şi aci autorul îşi propune să scoată în evidenţă caracteristicile esenţiale ale operei analizate. Vorbind despre specificul umorului lui Schechter, Strihan subliniază cu dreptate: "Ceea ce defineşte natura şi forma scrierilor sale e faptul că sursa vitală a comicului la Schechter nu o constituie evenimentul, anecdota, situaţia, latura obiectivă a fenomenului (...), ci *facultatea intelectuală şi afectivă a autorului"*. Nu insistă însă, suficient, asupra importanţei esenţiale a fanteziei, inventivităţii, în scrisul lui Schechter.

În Mirodan vede, pe drept cuvânt, "un moralist moderat, deci un lucid". Subliniază predilecţia lui Mirodan pentru "cotidian", "deoarece, în miezul lui, el descoperă, într-o formă concentrată, *limitele umanului,* a cărui forţă de şoc antiumană nu se lasă încă întrevăzută din cauza aparenţei lui obişnuite". Atunci când afirmă însă: "În teatrul lui Mirodan, centrul organizator al substanţei dramatice nu-l constituie nici acţiunea, nici caracterele, nici spaţiul, ci dialogul" – nu spune destul. Pentru că afirmaţia e valabilă şi la alţi dramaturgi. Pentru că dialogul este esenţial artei dramatice ca atare. Pentru că autorul însuşi a vorbit despre importanţa dialogului la Cehov. Trebuia deci arătat ce este specific dialogului la Mirodan.

Dar ceea ce regret în primul rând în critica literară a lui Strihan este faptul că, spre deosebire de cronicile sale dramatice, aci rezervele, obiecţiile, aproape nu apar. Refuzul lui Caroly de a se reînnoi sincronic este văzut numai sub aspectul pozitiv. Cartea "Mă numesc Alzheimer" a Taniei Lovinescu este o operă desăvârşită. Solo Har nu are decât calităţi. Şi exemplul cel mai cras: cele spuse despre mine. Tonul ditirambic: "Conştiinţă critică de prima mână, model de atitudine verticală, antidot eficient de risipire atât a atmosferei de tămâiere reciprocă, cât şi de neutralizare a nihilismului venit din partea unor solitari arendaşi literari". De asemenea, trece cu vederea influenţa nefastă pe care a avut-o, şi asupra mea, proletcultismul anilor cincizeci din România, deşi am refuzat mereu, cu îndârjire, să mă înscriu în partid. (De altfel, în interviul dat lui Solo Har, vorbind despre sine însuşi, Strihan trecea prea uşor peste aspectul negativ al activităţii sale ca membru de partid.)

❖

Un cuvânt şi despre limba articolelor lui Strihan.

Aşa cum ne aşteptam de la un intelectual, de la un erudit, stilul este al unui profesionist. Un stil cult, precis, inteligent, rareori puţin pretenţios. Întâlnim şi multe expresii sintetizatoare, cu valoare de sentinţă sau metaforă: "Rinocerii nu sunt – aşa cum s-ar putea crede – un simbol, ci o *metaforă vizuală...".* Sau: "Dar dacă criticul este părtinitor, critica trebuie să fie nepărtinitoare...". Sau: "(Provincialul) vieţuieşte hrănindu-se cu părerile altora". Autorul recurge adesea la enumerări bogate, strălucitoare prin bogăţia şi varietatea lor. Neindicată mi se pare numai intruziunea repetată a unor barbarisme nenecesare ("bref").

În ansamblu, volumul a reprezentat pentru mine o surpriză plăcută.

...Aşadar, Strihan a împlinit 75 de ani. Felicitări, dom' profesor, şi până la 120!

●

Monica Lewinsky a avut un accident de automobil pe o autostradă la nord de Los Angeles. Ea s-a răsturnat cu maşina, dar, transportată la spital, medicii au constatat că amintita are doar câteva răni uşoare.

Nu face nimic. Rândul viitor.

ELENA-ESTHER TACCIU

Documentul de viață

Curiozitatea cititorului de azi, avid de document şi autenticitate, explică atât cererea, cât şi oferta memoriilor. Glorios sau nu, autorul acestei specii de hotar între literatură şi istorie poate fi sigur că va fi citit, răsfoit şi chiar discutat. Astfel, Idy Ilian nu trebuie să-şi exagereze pesimismul, aşa cum o face la finele biografiei sale din cartea de memorialistică "Momente din viaţă", scoasă recent la "Minimum". Perioada istorică pe care o străbate autorul, născut la Bacău, îi adaugă argumentul actualităţii. Perioada 1938-1972, de la liceul din târgul moldovenesc până la emigrarea în Israel, este mărturia unei istorii dramatice, între alunecarea României spre dreapta naţionalistă, anii războiului şi dilema comunistă a "veacului de aur". Drama strămutării, temă frecventă şi în recente volume semnate de Virgil Duda, Alexandru Marton, Suzana Bratosin, ne pune în faţă tribulaţiile unui doctor pasionat de profesia sa. Categoria, foarte frecventă în publicaţii, este, probabil, "fenomen de compensaţie" a realului dur prin scrisul literar, aşa cum afirmă Al. Mirodan în volumul al doilea al *Dicţionarului* său, la vastul capitol "Doctori". Prietenii lui I Ilian, A. Clain şi E. Roisman, o probează şi ei prin paginile lor. Probabil că, în plus, exemplul lui Alexandru Jar, cumnatul autorului şi personaj controversat, va fi adăugat şi el motivaţii mai vechi intenţiei de a pune pana pe hârtie.

Numeroasele monografii ale "şteitl"-urilor moldoveneşti se verifică prin partea băcăoană a "Momentelor din viaţă". Toţi din familia autorului au câte un hobby cultural. Tatăl, medic şi el, dirijează orchestra liceului, după popasul berlinez din 1916. Mama, pasionată de cartea franceză şi germană, ia parte la discuţiile filologice stimulate la masă spre culturalizarea copiilor. Dar casa părintească (bojdeucă cu pereţi de lut şi acareturi în curte), unde au loc disputele, iveşte cititorului natura rurală din care această lume evreiască provine. Cultura germană, admirată de ambii părinţi, aduce însă catastrofa Europei, chiar dacă nu loveşte direct familia evocată. Respectul sărbătorii de Pesah nu indică dominaţia religiei; familia medicului-tată apare asimilată, fapt ce va determina în cele din urmă scindările fiului. În liceul din Bacău I. I. e făcut să simtă acul antisemit, va intra deci în "Hanoar Haţioni", fără a deveni extremist precum amicul său Schuler. Nu are nici motivaţia, dar nici temperamentul luptătorului; visul de a se realiza ca medic îi va fi suficient. A recunoaşte însă un anume conformism politic (intrarea în PCR în 45-46) reprezintă, s-o afirmăm deschis, un act de curaj deloc neglijabil. Fără a face psihanalize, autorul se simte reprezentând media înzestrării spirituale în lumea orgoliilor primordiale, a foilor tipărite. În acest context, interesul său pentru scriitori evrei ca Agnon, spectacolele de la TES, concertele de muzică foarte bună, excursiile culturale, îi fac fără îndoială cinste. Cronica de război – "munca obligatorie" şi însemnul stelei galbene, intrarea ruşilor, apoi, treptat, treptat, "îmbunătăţirea compoziţiei naţionale" din universităţi, concursurile trucate ca şi culisele ierarhice vor conduce la opţiunea pentru Israel în 1970. Un roman al specialistului în cele din urmă atestat, nevoit să renunţe la capitalul intelectual investit, prin emigrare acceptată în câtimi inavuabile aproape, zi de zi. Ulterior, I. I. alege calea factologiei, a relatării aproape nude a etapelor şi obstacolelor profesionale, a listelor de profesori şi colaboratori, a lucrărilor ştiinţifice elaborate. El ne convinge prin text documentar, prin fundalul apercepţiilor noastre personale, şi nu prin faptul cu mesaj literar, că ruptura de ţara natală devine iminentă. În sens social, memoriile sale devin biografice şi mai puţin literar-memorialistice. Utile, repet, prin confirmarea existenţială a atâtor destine evreieşti.

Dramele interne, infirmitatea mamei adusă în Israel, despărţirea de prima soţie, Alice, bolile grele ale fragilei Malvy şi moartea ei ne descoperă labirinturi psihologice mai adânci. Memorialistul are nevoie să fie tutelat la modul sentimental, cum a făcut-o la început mama sa, Ana, dar şi, la rându-i, să tuteleze el fiinţe neajutorate pre-

Cînd
Dumnezeu
este de partea
noastră,
se luptă pentru noi -
Cel Atotputernic,
ce a făcut
cerul şi pămîntul -
cine şi ce ne
mai poate
face vre-un rău?

MB

cum Malvy, a doua soţie, lovită de Alzheimer. Interesant va fi şi începutul israelian: bunăstarea, maşina, excursiile în Europa nu înlătură nici aici insatisfacţiile ierarhice, cabalele subterane, înscenările. Lumea contemporană nu l-a gratulat pe pesimistul I. I. cu noroc excesiv.

Surprinzător, secţiunea de snoave ("Scurte povestiri"), descinsă din Creangă şi I. Negruzzi, are un umor suculent. Puse în seama tatălui-doctor şi a personajelor româneşti rurale (un preot, un fost ostaş), scenele prezintă anchete medicale asupra sexului hiperactiv practicat de ei. Lexicul încântă prin "tabuizare", ocolirea termenului gros prin parafrază. Un medic ginecolog tratează de isterie o bogată soţie de negustor, internând-o în aripa specială a spitalului. "Tratamentul" are la bază "închirierea" unui ţăran. Procesul ulterior îl disculpă pe medic, care a acţionat spre "binele bolnavului". Destine evreieşti paradoxale sunt trăite de urmaşii negustorului Şmil Rosenfeld, proprietar de vii la Tg. Ocna în 1870. Nepoata sa, farmacistă cu studii la Paris, a vrut să–şi piardă urma, căsătorită cu un evreu francez, într-un sat din Normandia. Germanii îi deportează cu băiatul mic la Auschwitz, unde ei pier. Fiul mare, Georges, a fost salvat şi adoptat de un preot catolic. Alt urmaş, fratele moartei, a fost schilodit la facultatea de medicină din Bucureşti şi a plecat în Franţa. Devenit doctor în medicină, intră voluntar în armata franceză, e luat prizonier de germani şi trimis la Auschwitz. După victorie, ruşii îl trimit la Odesa, ca cetăţean francez, pentru tratament. Ca evreu, i se interzice însă debarcarea şi căutarea părinţilor. Bătrân, solitar şi bolnav, îşi descoperă nepotul în Belgia, dar moartea îi ia această bucurie. Încheierea acestei poveşti se extinde dincolo de paginile lui Idy Ilian în tristul paradox al naţiei: "Sinuozităţile vieţii unui evreu sunt multe, absurde şi deseori incredibile".

CALENDAR

Octombrie

1 octombrie s-a născut I. Schechter (1934)
1 octombrie s-a născut Solo Juster (1922)
4 octombrie s-a născut Stan Vlad (1927)
5 octombrie s-a născut B. Lăzăreanu (1881)
8 octombrie s-a născut Sorin Cunea (1927)
9 octombrie s-a născut Sidonia Tudor, născută Goldstein (1901)
9 octombrie a murit Lascăr Sebastian (1976)
9 octombrie a murit diplomatul Alexandru Lăzăreanu, fiul filologului Barbu Lăzăreanu (1991)
10 octombrie s-a născut A. Ebion (1910)
14 octombrie s-a născut Oscar Lemnaru (1908)
14 octombrie s-a născut B. Fundoianu (1898)
15 octombrie s-a născut Lascăr Sebastian (1908)
15 octombrie a murit Petre Solomon (1991)
16 octombrie s-a născut Moldov (1907)
17 octombrie s-a născut Mirel Ilieşiu (1923)
18 octombrie s-a născut Mihail Sebastian (1907)
18 octombrie s-a născut Maria Arsene (1907)
19 octombrie s-a născut Jacques Byck (1897)
20 octombrie s-a născut Valentin Silvestru (1924)
21 octombrie a murit I. M. Ştefan (1992)
22 octombrie s-a născut Cella Serghi (1907)
23 octombrie s-a născut Sergiu Fărcăşan (1924)
23 octombrie a murit Henry Steinberg (librar-editor), (1942)
23 octombrie a murit Maria Arsene (1975)
24 octombrie s-a născut Veronica Porumbacu (1921)
26 octombrie s-a născut Ion Pribeagu (1887)
26 octombrie s-a născut M. H. Maxy (1895)
28 octombrie s-a născut M. Petroveanu (1923)
29 octombrie s-a născut Radu Cosaşu (1930)
31 octombrie s-a născut Henri Wald (1920)

Sunteţi în vârstă sau suferinzi?

Gabriella Rozen

- ○ **Vă asigură personal auxiliar devotat din România şi Ungaria pentru ajutor şi îngrijire 24 de ore**
- ○ **Rezolvăm obţinerea autorizaţiilor de lucru**
- ○ **Consultaţii şi îndrumare profesională – gratuit**
- ○ **Sub controlul Ministerului Muncii**

Tel. 03/522-6976, 051/204-147
între orele 9-17

PRIMIM LA REDACŢIE

● CĂRŢI ● REVISTE ● ŞI ● SCÂNTEIERI ● DE ● GENIU ●

Alexandru Lungu

Teascul de taină

Versuri; cu o copertă de Mircea Muntenescu; ed. Albatros, Bucureşti 1999

Un nou volum de versuri, sau mai bine zis de poezie, aparţinând lui Alexandru Lungu, de la Bonn şi de fapt din întreg universul. Un nou volum confirmând ceea ce ştiusem de mult, şi anume că Lungu este unul dintre poeţii cei mai substanţiali şi mai de seamă ai acestui final de veac. Un nou volum şi o nouă dificultate: aceea de a voi să "prezinţi" şi să explici scrisul lui Lungu. Fiindcă în teascul său de taină autorul aruncă deopotrivă ierburi şi duhuri, limpezimi şi mistere, pământ şi cer, cuvinte "normale" şi altele de soi nou (timpureala, aripând, visătorie, vulturatic, sfinţitoare, misterii, tăcernică, înveşniciri etc. etc.), extrăgând din toate acestea o poezie ce se vrea nu atât înţeleasă ("ce vrea să zică poetul prin…?"), cât gustată. Cu încetinitorul şi cu voluptate. După câteva sorbituri, cititorul cade sub vraja cuvintelor, intrând într-o beţie superioară.

Drept care, să bem mai întâi un pahar ("Roua de cuvinte"): *"tristăciune le-am dăruit/ îngerilor din preajmă/ povestindu-le cu limbă de noapte/ răul ce năpădeşte şi muşcă/ sufletul rătăcitor al lumii// un tăciune şi-un cărbune/ din care se iveşte/ plânsul lor molcom// asemenea unor flori fără chip/ le văd suspinele/ conjurându-mi tâmpla/ cu o alinare mijlocitoare/ de uitări şi'nţelesuri// când gândul dă de lumină/ din negurosul haos/ o înzorire de ziuă mijind/ lăcrimariu al îngerilor/ e roua de pe cuvinte".*

Şi fiindcă ambrozia produsă de Lungu ne place nespus, încă un pahar ("Între văzut şi nevăzut"): *"nume nerostite/ decât în auzul/ îngerilor încă nearătaţi/ stau rostuirilor la pândă// sub norul de aur/ prin care se despică timpii/ seminţe de arbori imaginari/ ouă de păsări abstracte/ îndelungi aşteptări pătimesc// la răscrucea vălurită/ dintre văzut şi nevăzut/ ridicându-şi pecetea/ taina dărui-va/ sclipăt şi zvon/ numirii isteriilor".*

- **Teascul de la Bonn**
- **Poemele unui adolescent**
- **Eul flexibil**
- **De ce, domnule Rosen?**
- **D. R. şi Banda lui Ioanid**

Apoi, încă unul ("Ninsoarea Ierusalimului"): *"când ninge la ierusalim/ literele tresar fericite/ de misterii desferecate// zăpada este semn/ din al şaptelea cer/ cetăţii fără seamăn// neaua cade din privirile/ îngerului pe care acum/ nu mi-e dat să-l văd/ decât cu ochiul lăuntric// adâncă şi din tării împlinitoare/ sortită de-ar fi să-mi fie/ linţoliu şi trecere lină/ ninsoarea ierusalimului".*

(M. Rafael)

Timp frânt – În amintirea lui Mircea Toma

Versuri; coordonator Vladimir Michael Strihan; cu un cuvânt înainte de Andrei Strihan; Tel Aviv, 1999

O viaţă frântă la numai 43 de ani în urma unei boli necruţătoare şi nedrepte – iată ce a reprezentat tragedia lui Mircea Toma (1952-1996), inginer de excepţie, om de aleasă spiritualitate, poet şi artist de rafinată spiritualitate, fiul gazetarului Sorin Toma şi nepotul poetului A. Toma (al cărui nume a fost amintit cu preţuire de G. Călinescu în monumentala sa Istorie a literaturii române de la origini până în prezent).

Emoţionant a fost momentul când, pe parcursul recentului meu itinerar israelian, mi-a fost înmânat volumul, editat (la Tel Aviv, unde autorul a şi murit) din iniţiativa şi cu contribuţia prietenilor săi de-o viaţă Dana şi Mircea Alexandru, Livia şi Michael Avram, Marika şi Andrei Barsony, Nava şi Sergiu Blumen, Anik şi André Boiko, Marika şi Emil Ghelberg, Rodica şi Sorin Iancu, Kati şi Victor Markovitz, Alexandru Schwefelberg, Clarisse şi Vladimir Michael Strihan, Sonia şi Dan Zaider, cu prefaţa mişcătoare a lui Andrei Strihan, însoţit de desenele de o surprinzătoare şi grăitoare expresivitate ale autorului – inginer, grafician şi poet – răpus atât de devreme, volumul ilustrează cum nu se poate mai convingător nu numai multilateralitatea talentului acestei făpturi supradotate, ci şi calitatea omenească a unei fiinţe pentru care prietenia a fost o viaţă întreagă suprema valoare.

Interesantă şi semnificativă mi s-a părut că, la această întrupare a tinereţii ca intensitate a trăirii – a nepotului unui poet clasicizant şi, în ultima parte a vieţii, cu destule concesii făcute proletcultismului şi poeziei banal didacticiste – întâlnim o poezie ermetică de subtile rafinamente (scrisă, trebuie să subliniem, între 16 şi 19 ani), cu mature efluvii de lirism uneori abscons: *"Şi ochii tăi, de silă, creşteau o nouă rasă/* – scrie într-un loc Mircea Toma *–de îngeri goi şi gângavi, de schimnici şi de furi./ Ce trist ospăţ de taină, într-o gândită casă/ te-a rupt din jocul foamei tre-*

zitelor păduri". De fapt, întreaga lirică a acestui poet precoce este străbătută de o tristețe sumbră, parcă premonitorie a unui destin la fel de sumbru.

În fapt, ceea ce am vrut să reliefez în rândurile de față este solidaritatea, în fond luminoasă, a unei generații care a adus cu ea din România un simț al fraternității, ilustrat cum nu se poate mai grăitor de această carte care îmi apare ca o efigie a autenticei prietenii.

(Victor Bârlădeanu – București)

Nicu Horodniceanu

Eul flexibil sau despre teatralitate

Cu o prefață de Al. Paleologu;
coperta: Mircea Muntenescu;
ed. Albatros, București, 1999

După titlu s-ar zice că avem de-a face cu un studiu, cu atât mai mult cu cât autorul, dramaturg de calitate, ne-a obișnuit de-a lungul anilor cu reflexiile sale, mereu substanțiale, pe marginea fenomenului teatral. Când citești însă subtitlul cărții vezi că este vorba de un "jurnal-eseu". Jurnal, pentru că Horodniceanu, cum descoperim acuma, ține, la domiciliu, un jurnal. Eseu, pentru că împotriva a ceea ce s-ar putea crede, jurnalul acesta nu cuprinde însemnări despre viața cea de toate zilele, despre întâmplări, despre momente dramatice sau comice, despre universul familial, despre maladii, despre lecturi, despre întâlniri cu unul și cu altul, ci numai despre fenomenul teatral, mai precis despre viața ca *teatru*. Suntem așadar în fața unui jurnal de idei; iar cartea de față s-ar fi putut numi, precum scrierea lui Paul Zarifopol, de pe vremuri, "Din jurnalul ideilor gingașe". Horodniceanu vorbește despre Corporalitate și Dramaturgie istorică, despre Piesa de teatru (bineînțeles) și despre Actor, despre Formă și despre Spectacolul regizoral. Și vorbește bine. Cea mai potrivită caracterizare a scrisului său gândit a dat-o Al. Paleologu în "Scurta prezentare" cu care se deschide cartea:

"Cititorule. Ai în mână o carte extraordinară!

Scrisă simplu și clar, într-un limbaj intelectual fără pedanterie, cu un minim de citate sau trimiteri savante, de o erudiție discretă, nestrivitoare, risipind confuzii inveterate și revelând cu gestul cel mai natural și cotidian adevăruri ignorate, dar imediat percepute, definitiv, din acel moment, ca niște evidențe ordonatoare".

Joseph Rosen

De ce evreu?

Tel Aviv, 1999

Da. Chiar. De ce evreu? Aceasta este întrebarea pe care toți prietenii din copilărie, toate rudele, toți vecinii de bloc au pus-o lui Rosen. Fiindcă autorul este un român bucureștean, născut și crescut în spiritul creștinismului ortodox și care, tot gândindu-se și tot gândindu-se – liber și nesilit de nimeni – s-a hotărât să se ducă la Templul Coral și să-i spună rabinului Rosen că el vrea să treacă la iudaism. După care trecere, a venit în Israel, a trăit un timp într-un kibuț, apoi la Gush Katif, dornic să înțeleagă realitățile din Teritorii. Mai târziu s-a căsătorit cu Yael, o sabră din Ierusalim, și de-atunci locuiește cu familia în capitală.

Cititorii lui "Minimum" au avut prilejul, de-a lungul anilor, să întâlnească la *Poșta* semnătura lui Joseph Rosen în legătură cu așezările din Iehuda și Shomron, de care este atașat sufletește, și cu mult chinuitul "proces de pace".

Orice ați spune, nu e un caz banal, de întâlnit pe toate drumurile. De unde și interesul deosebit cu care se citește cartea, limpede și atrăgător scrisă, a lui Joseph Rosen. O carte la care oricine, evreu și neevreu deopotrivă, se repede cu întrebarea întrebărilor: de ce evreu, domnu' Rosen, de ce evreu?

Aveți chef de o carte cu subiect original, o scriere realmente inedită și ieșită din comun, o poveste care nu seamănă cu nimic: asta e!

În **"Jurnalul Național"**, Buc. 1999, întâlnim un articol al romancierului și dramaturgului D. R. Popescu (fost președinte al Uniunii Scriitorilor) despre noua sa carte, consacrată – surpriză! – mult discutatei Bande a lui Ioanid (extrase):

«Am tipărit, recent, un roman intitular "Săptămâna de miere". Am fost întrebat de mai mulți cunoscuți și necunoscuți de ce l-am scris…! Încerc acum să le răspund – firește, pe scurt! Deci: romanul pornește de la o întâmplare ce a tulburat vara anului 1959, și nu numai: jefuirea unei mașini a Băncii de Stat a RPR! Fapt incredibil la acea dată! Farsă? O poveste ticluită pentru a masca un scop enigmatic? O înscenare politică? Miliția și securitatea timpului au început o vastă operațiune de depistare a infractorilor. Au fost făcute peste 400 de arestări… Dar nici o pistă nu se arăta valabilă, iar toate drumurile nu duceau niciunde! Până la urmă, totuși, făptașii au fost prinși. Cum? Mister! Dar nu dezlegarea acestei taine este cheia romanului, ci imposibilitatea ieșirii făptașilor din labirintul politic-social-moral în care de bunăvoie și nesiliți de nimeni intraseră, încă din anii războiului – deci cu mult înainte de a încăpea în capcana acțiunii temerare ce i-a pus în posesia unor sume importante de bani capturate din mașina Băncii, în fața unei filiale raionale a acesteia. Și nu pe vreo stradă lăturalnică. Și

Episcopul Carlos Belo, liderul spiritual al catolicilor din Timorul de est, a fugit în Australia, după ce musulmanii din insulă i-au dat foc casei.

Bine-ai făcut, domnu' Belo că ai întins-o. Dacă rămâneai, ăia te–ar fi belit.

chiar în plină zi. Cei şase erau toţi **evrei,** fapt ce dă o oarecare notă aparte acestei întâmplări. Cinci bărbaţi şi o femeie, soţia unuia dintre cei cinci. Toţi – membri de partid, unii cu funcţii importante pe linie de stat sau în organisme ideologice, ştiinţifice etc. Cei şase erau dintre ultimele persoane susceptibile de comiterea faptei... Făcuseră puşcărie pentru convingerile lor comuniste, fuseseră eliberaţi după 23 august, odată cu amnistia redactată de Pătrăşcanu, fuseseră decoraţi, ocupau funcţii importante în aparatul de stat, în miliţie, securitate, presa vremii… Au fost judecaţi şi şi-au recunoscut faptele. În afara femeii care a fost condamnată la o lungă detenţie, ceilalţi componenţi ai echipei (în proces, "banda") au fost condamnaţi la moarte. Şi executaţi.

În fond, ne-am străduit, prin această lucrare, să încercăm să dăm un răspuns la o firească întrebare: cum a fost posibilă transformarea unor indivizi ajunşi destul de înalt pe scara socială a timpului, la antipodul condiţiei lor? Cum se ajunge din demnitar… răufăcător?

Fără să fie pas cu pas un roman-document, lucrarea noastră se apleacă asupra ultimelor şapte zile de libertate ale unuia din cele cinci personaje ce vor fi executate… Este practic un rămas bun de la viaţă, de la locurile pe unde a umblat acesta, de la femeile ce i-au populat existenţa, de la copilul pe care nu l-a cunoscut etc.

Deci: acum 40 de ani, în ziua de marţi, 28 iulie 1959, în Bucureşti, Ioanid Alexandru, fost Leibovici Herman, Ioanid Paul, fost Leibovici Paul, Sevianu Igor, fost Herşcovici Igor, Sevianu Monica Alfandary, fostă Abraham, Obedeanu Haralambie, fost Lazarovici Hary, Glanstein Abraşa-Saşa – zis Muşat, au jefuit maşina Băncii Naţionale, au… Sevianu Monica a fost condamnată la închisoare pe viaţă. Ceilalţi au fost condamnaţi la moarte şi executaţi.

Ne-am propus, după o îndelungată cercetare, să întocmim trei cărţi despre întâmplările ce i-au cuprins pe cei şase numiţi mai sus: "Săptămâna de miere", "Delta", "Oglinda". Tipărind aceste volume, azi şi mâine, nu intenţionăm să supervizăm din punct de vedere juridic şi politic acest caz, ci doar să-l luminăm niţeluş cu mijloacele blajine ale condeiului».

(M. Rafael)

În numărul viitor: Alexandru Marton, Vasile Grunea, Emil Ghilezan, Emil Reicher ş. a.

A.T. HEICAL LTD

Cunoscutul restaurant

„La Igal"

unde plăcerea de a mânca devine o artă

● *Grătar variat cu o excepţională calitate a cărnii* ●

● *Bucătărie tradiţională* ● *Serviciu ireproşabil* ●

● *Calitatea şi tradiţia e formula succesului nostru* ●

Alăturat restaurantului un magazin de delicatese cu mezeluri fine ("Mizra"), brânzeturi, mâncăruri preparate, vinuri şi alte băuturi variate.

De asemeni o secţie specială de măcelărie.

Mese de aniversări până la 60 de persoane

Deschis zilnic la prânz şi seara

Vă aşteptăm în str. Lişanski 7, Rishon Lezion (noua zonă industrială)

Tel. 03/961-7760

ARMINIUS CASSVAN
New York

Einstein într-un carton

Pare simplist să faci vreo legătură între mărimea sau forma creierului şi cariera celui care l-a posedat în viaţă. Dimensiunea acestui organ superior nu poate fi considerată de regulă drept semn al unei capacităţi mentale superioare. Se ştie că femeile au creierul mai mic decât bărbaţii, Cu toate acestea, cine ar putea contesta inteligenţa, de multe ori incredibilă, a sexului slab?

Este o întrebare pe care şi-o pune "New York Times" într-un articol cu tema sus-amintită. O întrebare la care ziarul răspunde în felul următor:

Şi totuşi, există un creier unic, păstrat până azi, şi aparţinând unui geniu recunoscut, care are un lob parietal inferior cu 15% mai mare decât unul normal, deoarece o fisură situată în mod tipic în acest lob e absentă. Indispensabilă pentru gândirea matematică, vederea în trei dimensiuni şi alte procese mintale, această porţiune se află la nivelul urechii şi se extinde din partea frontală a creierului până la două treimi din partea lui posterioară. Caracteristica anatomică descrisă mai sus este considerată unică printre cele peste o sută de creiere cercetate la Universitatea McMaster din Hamilton, Canada, din 1982, când a început să funcţioneze acolo o bancă a creierului, una din cele 35 de bănci din întreaga lume. Colecţia de la McMaster se pare că este cea mai bogată colecţie de creiere din lume provenind de la oameni sănătoşi din punct de vedere mental. Unica anomalie descoperită în creierul descris s-ar putea să permită ai multor celule cerebrale sau neuroni ai aceluiaşi creier să stabilească conexiuni între ei şi să lucreze împreună cu mai multă uşurinţă.

Albert Einstein, posesorul creierului, a murit în 1955 la Princeton, New Jersey, unde făcea parte din corpul profesoral. Patologisul dr. Thomas Harvey, care a practicat autopsia, a luat creierul cu el când, după mulţi ani, a părăsit Universitatea Princeton. El a obţinut permisiunea Fundaţiei Einstein şi a fiului savantului, Hans Albert Einstein, de a realiza studii ştiinţifice pe celebrul creier. În vederea acestor studii, patologistul a făcut fotografii şi măsurători minuţioase ale creierului. El a tăiat specimenul în 240 de porţiuni pentru studiile sale, nepublicate până acum. După diferite mărturii, dr. Thomas Harvey a ţinut creierul, unic şi deci foarte preţios, în cabinetul lui din Lawrence, Kansas, într-un borcan şi, la un moment dat, într-o cutie de carton, unde se învecina cu o sticlă de cidru de mere.

În cele din urmă, prin dr. Harvey, creierul cu pricina a ajuns la Universitatea McMaster din Hamilton în grija cercetătoarei dr. Sandra Witelson, care a publicat în prestigioasa revistă medicală britanică "Lancet", împreună cu Debra Kigar şi Thomas Harvey, un elegant studiu despre Einstein, inspirat de prezenţa fizică a unui creier special, de fapt prezentând deviaţii majore.

Un geniu ca Albert Einstein, care şi-a exprimat în viaţă dorinţa expresă de a i se studia creierul, nu putea bănui destinul post-mortem destul de curios al acestui organ. Vecin cu cidrul, ca un obiect oarecare!

Nou! A apărut

Intrare liberă

Versuri

de Madeleine Davidsohn

"O nouă poetă care are ceva de spus şi o spune direct, în felul ei".
Carol Isac, *"Ultima oră"*

"Imagini, peisaje româneşti de munte, atmosferă şi personaje din micul târg natal, (...) priveliştea atât de orientală a Israelului, dramele războaielor sale eterne, traseul ceţos al propriilor drame erotice, se întreţes în fiinţa poetului, cel care, în stare de şoc, se lasă curentat de aceste tensiuni noi şi vechi...".
Elena-Esther Tacciu, *"Minimum"*

Cartea poate fi procurată trimiţând suma de 25 shekeli la următoarea adresă:

Dr. Madeleine Davidsohn
Reh. Keren Hayesod 23/2
Haifa 34970
Tel.: 04/825-1444

ALEXANDRU SEVER

Din inventarul obsesiilor circulare

❖ O înfrângere fără morţi e o biruinţă cedată înţelepciunii.

❖ Cel dintâi copil căruia îi ducem dorul e acela care a murit în noi. Poate că şi de aceea ne dorim copii: pentru ca în fiecare copil născut din sângele nostru să învie măcar o fărâmă din copilul care am fost.

❖ Toate insulele visează să se încorporeze odată unui continent. Până şi acelea care cunosc nostalgia "splendidei izolări" visează din când în când, dacă nu chiar o deplină ancorare în masa uscatului, măcar statutul de compromis al unei peninsule.

❖ Pe pleoapele noastre noaptea nu cântăreşte nimic; şi totuşi noaptea e aceea care ne închide ochii.

❖ Un poet naţional e mai mult decât un poet, e o instituţie. De unde şi sentimentul – chiar dacă nejustificat în ordinea spiritului critic – că orice critică aici e un act de lezare a unei majestăţi – o desacralizare.

❖ Într-o lume în care toate pidosniciile sunt cu putinţă, există şi înfrângeri neîndreptăţite, şi biruinţe nemeritate.

❖ "Aici, trecătorule, zace numai cadavrul meu. De vrei să mă găseşti viu, du-te de mă caută acolo unde încă sunt cel care sunt: în opera mea". Acestui epitaf, un filozof maliţios i-a adăugat cu creta: "Am fost să te caut acolo unde m-ai trimis să te găsesc, şi n-am aflat sub numele tău decât un personaj tot atât de fictiv ca personajele tale".

Există şi o variantă a acestei istorioare. Se spune că sugerându-i-se odată să scrie un epitaf pentru stela mormântului său, romancierul ar fi refuzat hotărât: două miliarde de analfabeţi irecuperabili i s-au părut prea mulţi cititori pierduţi ca să merite osteneala unui epitaf.

❖ Ca orice armă, asasinul pe post de paznic e o slugă echivocă: te poate apăra tot atât de bine pe cât te poate asasina.

❖ La recepţiile de gală, prefera uniforma locului: smokingul. Era unica modalitate de a trece neobservat, în spiritul discreţiei.

❖ În orice scriitor trăieşte, mai mult sau mai puţin parazitar, încetăţenit din cine ştie ce inerţie a spiritului, un director de protocol, administrator al alfabetului şi dicţionarului, Mare Distribuitor de majuscule, deopotrivă mai marilor lumii, lui Dumnezeu şi Diavolului (un fel de a-i decora pentru merite excepţionale), dar şi puterilor de mai toată mâna care, prin tradiţie şi obişnuinţă, personifică Viciul şi Virtutea în lume.

❖ *Un arbore dezrădăcinat de un uragan:* nimic nu-mi dă o idee mai exactă despre iraţionalitatea esenţială a naturii ca o asemenea fantastică energie cheltuită pentru un rezultat atât de meschin.

❖ Surprinşi de frumuseţea unei femei, e foarte dificil a distinge ce anume reacţionează mai întâi la noi: instinctul posesiunii, sau raţiunea frumosului contemplat? E o dilemă pe care bătrânul n-o cunoaşte; e şi vârsta la care Ideea frumosului se lasă, în fine, contemplată – chiar dacă nu fără oarecare melancolie – epurată de orice egoism.

❖ N-a consimţit să facă pace decât pentru ca să-şi economisească o înfrângere.

❖ Romanul seamănă cu turbinca lui Ivan: în el încap de toate, chiar şi Moartea.

❖ Orbul recunoaşte oricând un obraz a cărui amprentă a luat-o odată pe vârful degetelor sale; pentru că mâna lui, îndrăgostită de tot ce-i poate comunica realitatea lumii, are memoria inefabilă a concretului.

AL. MIRODAN

DICŢIONAR NECONVENŢIONAL

VOL. II

D E F

"Un monument al literaturii române".

Marin Diaconu
"Radio România"

"O lucrare de pionierat... o încercare cu totul singulară de a ieşi din canoanele istoriei literare".

Cornel Moraru
"Vatra" – Tg. Mureş

"Plăcerea de a-l citi pe îndelete a fost enormă".

Costache Olăreanu
"Realitatea evreiască", Buc.

"Dicţionarul... oferă o lectură cuceritoare, neputând fi, efectiv, lăsat din mână".

Z. Ornea
"România literară", Buc.

"Dacă ceva o să rămână de pe urma noastră, o să rămână acest «Dicţionar»".

I. Petran
"Orient Expres"

"O carte captivantă de literatură".

N. Prelipceanu
"România liberă", Buc.

"O carte spectacol... Mirodan are condeiul coţcar şi ştie să nu fie searbăd pe nici o pagină".

George Pruteanu
"Dilema", Buc.

"O operă monumentală... Un dicţionar fără asemănare".

Edgar Reichman
"L'Arche", Paris

"O puzderie de protagonişti sub bagheta magică a lui Al. Mirodan".

Geo Şerban
"Realitatea evreiască", Buc.

"O mână sigură, de maestru".

I. Ştiubea
Radio Kol-Israel

"Un eveniment... un roman".

Elena-Esther Tacciu
"Ultima Oră"

Volumul poate fi procurat trimiţând suma de 100 de şekeli pe adresa:

MINIMUM
POB 11472, TEL AVIV
Pentru Europa (inclusiv România): 35 de dolari.
Pentru SUA şi celelalte: 40 de dolari

ELENA-ESTHER TACCIU

HOROSCOP PERSONAL - 1999

ZODIA BALANŢEI PENTRU TOŢI (23.09 - 21.10) pare să ne aducă scăderi energetice mai serioase între 23-28.09 şi între 12-21.10. Afară de aşa-numitele astenii se mai pot semnala conflicte individuale şi sociale, defecţiuni electronice cu urmări negative în plan financiar. Acţiunile planificate precum contacte, călătorii, e bine să fie concentrate între 1 şi 10.10. Zodiile s-ar putea distinge astfel: cele de **Aer (Balanţa, Gemenii, Vărsătorul)** au realizări sigure în octombrie. Cele de **Foc (Berbecul, Leul, Săgetătorul)** pot avea întâlniri romantice noi sau asociaţi importanţi. Zodiile de **Pământ (Taurul, Fecioara, Capricornul)** pot primi, pe rând, astfel: primul, noi parteneri; a doua, consolidări materiale; cel din urmă, promovări ierarhice. Zodiile de **Apă** pot întâmpina obstacole. **Racul,** relaţii umane mai problematice; **Scorpionul,** energie coborâtă, iar **Peştii,** conflicte cu concurenţii şi rivalii. **Balanţelor** li se recomandă păstrarea secretelor profesionale şi "profil scăzut" în toate direcţiile. Culoarea galbenă aduce şanse în octombrie.

POŞTA NOASTRĂ: *Doritorii Horoscopului sunt rugaţi să ne trimită din timp datele lor: ziua, luna, ora şi anul naşterii, o fotografie nu mai veche de doi ani (dar nu le putem returna). Dacă e cazul, două întrebări speciale. Precizaţi-vă telefonul. Adresaţi-vă la POB 2104. tel. 03-5590829, Holon. La aceeaşi adresă puteţi procura volumul "STELE REGALE" (Portrete astrologice ale celebrităţilor, 1997).*

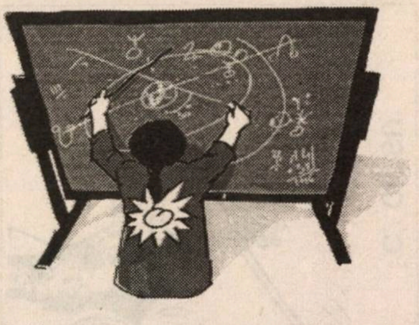

RĂSPUNSURI PENTRU CITITORI

ALLA – Ashdod: Născută Rac sub ascendent Leu, ai un horoscop contradictoriu, căci Soarele şi Luna înseamnă activitate, dorinţă de întâietate şi fast, orgoliu profesional maxim. Dar Luna, cu timiditatea şi nedeciziile permanente, cu stări sufleteşti schimbătoare, "slăbeşte" agresivitatea şi forţa Soarelui. Poziţia aceasta mai semnifică la femei naşteri grele, probleme genitale, sistem nervos instabil care poate duce la avort spontan. Ai avut deci dreptate să-mi pui întrebările respective. Pe de altă parte, ca Rac, trebuie să eviţi expunerea exagerată la soare şi somnul în faţa razelor de lună, care, vorba poetului, "bat în geam". Anul '99 trebuie să fi fost deosebit de frământat. Lună bună, octombrie (vezi prognoza noastră) şi ultima din an. Se poate purta medalion cu o Balanţă de argint. Parteneri indicaţi: Balanţă, Gemeni, Săgetător. De evitat Scorpionul. Se mai poate purta piatră de Eilat, verde închis.

FECIOARA MARIA – Cluj (România): Ai într-adevăr o aglomerare de semne astrologice care dau un destin şi caracter complex. Îţi fac, cum ai cerut, un mic tabel procentual. Ai Peşte (cu Lună) 55%; Taur (Venus) 15%; Leu (Soare) 20% şi Capricorn (Saturn) 10%. De aici discordanţe, stoicism, alternare de "fâşii" temporale cu umbre şi căderi. Despre trecut: copilărie şi tinereţe dificilă, legături dramatice şi incompatibile. În fiecare an, început dramatic de trei luni (ianuarie-martie) cu conflictele respective (cu Capricorn, Vărsător, Peşti). Prudenţă cu cifrele 4 şi 8 (date, sume, persoane născute).

D. M. – Natania: Ai dreptate: astrologia extinde urmările eclipselor asupra personalităţilor născute sub planeta afectată. Dacă ne referim la eclipsa din august, suntem la incidenţa cu Leii (Bill Clinton, Y. Arafat, F. Castro) şi cu Vărsătorii, semn astrologic complementar Leilor (E. Barak, B. Ielţin). Să spunem exact: ei toţi rămân în atenţia lumii, "pe orbită", trebuind să fie circumspecţi la partenerii în cauză. Ţările afectate de eclipsă şi ele (peste 80%) trebuie să aibă un somn uşor, de iepure, în anul '99.

NOU!

În editura MINIMUM
a apărut

MOMENTE DIN VIAŢĂ
ŞI
SCURTE POVESTIRI

de Dr. IDY ILIAN

Autorul pune la dispoziţia cititorilor, gratuit, un număr de exemplare.

Solicitanţii pot primi cartea prin poştă cerând-o la adresa:

Dr. Idy Ilian
Str. Ghivati 6/7
AFRIDAR
Ashkelon 78471
Tel. 07/673-2138

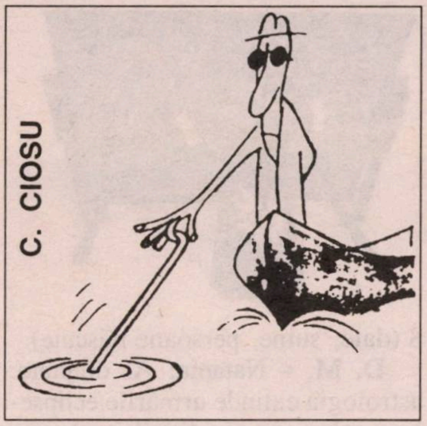

Pescuitorul de perle

Unde te duc bănuielile

"...a ținut să gloseze pe această temă și Victor Bârlădeanu, care trăiește în Germania bănuiesc, personal nu știu ce hram poartă domnia-sa în istoria literaturii române".

("Cotidianul", București, 24-25-VII-a.c.; comunicată de Tiberiu Roșianu, POB 8349, care precizează că Victor Bârlădeanu nu trăiește în Germania, ci la București; și că, în plus, dacă autorul articolului sus-citat dorește să știe ce hram poartă V.B., n-are decât să caute cărțile acestuia și să le citească)

În sfârșit, adevărul despre secolul XX!

"Secolul 20 ține de la 1 ianuarie 2001 până la 31 decembrie 2000".

("La Tribune – le Progrès", St. Etienne, Franța; comunicată de ing. Robert Bacal, POB 8532 St. Etienne, Franța)

Ce frumoasă e moartea!

"Peisajul (de lângă Marea Moartă) crește în frumusețe pe măsură ce câștigi în altitudine și, înaintea ultimei sărituri, ai în față Moartea în toată splendoarea ei...".

("Viața noastră", 9-VII-a.c.; comunicată de Iosef Rosen, POB 71137, Ierusalim)

Bine că n-au murit oameni vii

"Duăzeci și opt de cadavre au pierit odată cu prăbușirea unui avion Antonov 12".

("Les Dernières Nouvelles d'Alsace", Franța; comunicată de Danielle Rothman, Strasbourg, POB 11382, Franța)

Cine nu știe... nu cunoaște!

"1) Întrebare: Sub ce nume e cunoscut scriitorul David John Moor Kornwall? Răspuns: John la Kara. 2) Întrebare: Cine a scris "Mahșavot betalotsel hole betel"? Răspuns: Jerome Kay Jerom.

("Facla", 29-VI-a.c.; referindu-se la răspunsurile de mai sus, apărute sub titlul "Cine știe... cunoaște", corespondentul nostru ing. Leopold Binder, POB 1140, Kiriat Bialik, Tzur Shalom 27112, atrage atenția că la prima întrebare răspunsul corect (scris) este John le Carré, iar la a doua Jerome K. Jerome; același pescuitor a descoperit la rubrica cu pricina, ***tocmai*** *la această rubrică, următoarele rânduri: "Soarele înconjoară globul pământesc într-un timp de 8 minute". Ori, în realitate, lucrurile sunt pe dos. Chiar și astăzi, după eclipsa din august, nu soarele se învârte în jurul pământului, ci viceversa)*

L-au dat afară pe Kofi Annan

"La Palatul Cotroceni, președintele Emil Constantinescu l-a primit pe secretarul general al ONU, Javier Solana...".

("Ultima oră", nr. 1327/a.c.; comunicată de Niki Rantzer, reh. Shlomo Hamelech 21, Tel Aviv 64378, – care ține să precizeze că Javier Solana este, mai precis a fost până în utmă cu câteva săptămâni, secretar general al NATO, secretarul general al ONU fiind în continuare d. Kofi Annan)

Ce legătură are fotografia cu subprefectura?

Nici una. Așa cum reiese din nota de mai sus, apărută în "Tribuna Magazin", nr. 228/a.c., comunicată nouă de același Niki Rantzer și unde îl găsim în poză pe ministrul Sceransky alături de un text ce vorbește despre Arie Deri.

CRONICA CORUPȚIEI

Zeci de milioane de șekeli au dispărut din casieria ieșivei Itri. Poliția, nefiind dispusă să creadă în minuni, a deschis o anchetă descoperind astfel fire care duc pînă la Arie Deri. Este posibil ca acesta să fie rechemat din Statele Unite unde se odihnește din ordinul rabinului Ovadia Iosef și interogat. Deocamdată se ia ca bază reclamația directorului ieșivei păgubită, rabinul Mordehai Elifant, care susține hotărît, pe bază de dovezi, că venerabilul Deri nu a lăsat să-i scape nici această vacă de muls... Să recunoaștem că mai mare plictiseală ca în

ROGER BOUSSINOT

"Ghişeele de la Luvru"

Iulie 1942. Parisul, în luna iulie.

Un student din Bordeaux a terminat anul universitar la Paris. E o vreme frumoasă şi călduroasă. Miroase a vacanţă, a provincie, a casă părintească…

În timp ce-şi pregăteşte valizele şi îşi face ordine în camera lui de student, primeşte o vizită. Unul din colegii lui de an, distant şi de obicei cam taciturn, vine la el. Cu un aer misterios, neliniştit şi conspirativ, îi propune naratorului nostru o misiune dintre cele mai neaşteptate, secretă, periculoasă, excitantă şi, aparent, uşor de executat.

Bineînţeles, tânărul vrea să acţioneze. De îndată ce a aflat de razia organizată pe malul drept al Senei de către forţele de poliţie franceze în căutarea evreilor din capitală, pentru el este exclus să rămână inactiv, indiferent. Şi totuşi, cum să facă? Misiunea e simplă: să pună la adăpost, în cursul zilei, cât mai multe femei şi copii evrei, ascunzându-le steaua galbenă şi trecându-i pe malul stâng al apei; bărbaţii au fost deja ridicaţi şi duşi în tabere din regiunea pariziană. Tânărul nostru nu trebuie decât să-şi amâne plecarea, să ia trenul de seară sau de a doua zi dimineaţă şi să salveze câteva libertăţi individuale.

Numai că asta-i, cum să acţionezi când eşti timid şi nedescurcăreţ, când îţi cauţi cuvintele înainte de a îndrăzni să intri în vorbă cu cineva pe stradă, când roşeşti sub privirile femeilor necunoscute?

Studentul cu pricina era Roger Boussinot (n. 1921). El a devenit, cu anii, unul din scriitorii cunoscuţi ai Franţei: romancier, scenarist de film şi TV, ziarist, precum şi autorul monumentalei Enciclopedii a Cinematografului (ed. Bordas), operă de referinţă care a ajuns la cea de-a patra ediţie.

Unul din romanele sale, "Viaţa şi moartea lui Jean Chalosse", a fost best-seller, fiind distins cu Marele Premiu al cititoarelor revistei "Elle". Câteva din cărţile sale au fost transpuse pe ecran.

Ziua de iulie când tânărul student încercase să salveze de la moarte câţiva evrei l-a urmărit, ca să nu spunem l-a obsedat, pe Roger Boussinot ani de-a rândul. Până când, în 1960, el a tipărit "Ghişeele de la Luvru", un roman unde vorbeşte despre această memorabilă zi din viaţa lui. Săptămânile trecute a apărut o ediţie nouă, în editura "Gaïa", Paris, a cărţii.

Fragment:

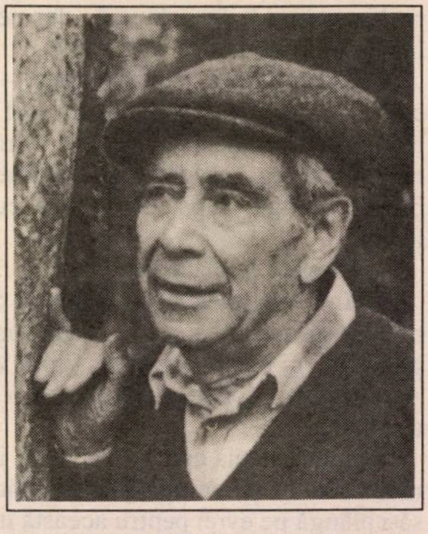

Boussinot

Trebuie să mă întorc înapoi la prima mea venire la Paris, în 1937, pe timpul Expoziţiei, ca să regăsesc amintirea autobuzelor, vreau să zic în primul rând numărul lor pe străzi, şi apoi plăcerile pe care ţi le procurau: descoperirea capitalei de pe platformele lor, mai ales urcuşul către l'Etoile, traversarea Senei, şi, pe unele străzi din piaţă, înaintarea lor printre tarabele zarzavagiilor. Îmi plăcuse felul lor de a trage la trotuar, în staţii, ca nişte pacheboturi, sunetul grav al claxoanelor lor, modul de a conduce al şoferilor lor, căţăraţi sus, aplecaţi pe volane şi calmi ca nişte sihaştri…

Acestea trei pe care le văd la întretăiera străzilor Turbigo şi Temple, profilate pe fondul mulţimii din staţia de metrou, abandonate de şoferi dar înconjurate de poliţişti, par a fi scoase din uitare ca dintr-o închisoare pentru a deveni ele însele închisori, încă şi mai triste când le vezi cum se umplu cu bieţii nefericiţi împinşi în grupuri de câte trei sau patru, tăcuţi, cu capetele plecate, încovoiaţi sub greutatea valizelor şi veşmintelor, femei şi copii mai ales, şi bătrâni. Sosesc în familii, trec strada fără a arunca o privire în jur, fără a vedea măcar autobuzele care îi aşteaptă, fără grabă, însoţiţi de doi poliţişti care pleacă imediat, uneori de unul singur.

Noi suntem pe celălalt mal, spectatori iute plictisiţi de spectacol, un grup mic reînnoit permanent, cu grija, aparent, de a verifica dacă toţi poartă steaua galbenă.

– Numai evrei, murmură cu un glas liniştit o femeie cu plasa goală, care-şi continuă drumul la cumpărături.

– E poliţia franceză: nu li se va face cine ştie ce, spune un bărbat în vârstă, burtos şi asudat. Nu e ca şi cum ar avea de-a face cu boşii.

După acest ultim cuvânt recunoşti un fost combatant. O altă femeie încuviinţează, şi-ţi dai seama imediat că bărbatul ei e prizonier la nemţi.

– Ar fi mai bine, zice ea. Dacă i-ar lua pe toţi evreii noştri, ne-ar trimite înapoi prizonierii!

Nimeni nu-i răspunde. Femeia pleacă, slabă, într-o rochie galbenă, încă tânără, dar neîngrijită: o cochetă îngălată, cum ar zice maică-mea.

În fine, cineva – tot o femeie – rosteşte vorbele în care fiecare recunoaşte leitmotivul compasiunii populare: "Bieţii oameni!...". Totuşi nimeni nu protestează, nici măcar ea, când fostul combatant care asudă sub pălărie adaugă, după ce a aprobat cu o clătinare a capului:

– Evreilor le place şutul în cur...

Atunci am auzit o voce tânără care ar fi spus: "Nu trebuie să ne batem joc", pe un ton care n-ar fi căutat gâlceavă, ci pur şi simplu ar fi pus lucrurile la locul lor. Am auzit-o, căci eu ar fi trebuit s-o spun, dar nimeni n-a spus-o.

Oamenii aceia care priveau, în jurul meu, nu voiau răul nimănui şi, compătimind în tăcere, acceptau chiar să-i plângă pe evrei pentru această înclinaţie masochistă pe care bărbatul asudat le-o atribuia cu gravitate...

Dac-aş avea curajul să mă întorc înapoi pentru a le spune: trebuie să facem ceva, şi să le spun ce: să ascundă la ei acasă măcar un evreu până diseară – ar face-o, e sigur. Cei cărora le-ar veni ideea ar face-o. Sau, să zicem, dacă un vecin evreu le cere adăpost. Chiar şi nevasta prizonierului, probabil.

N-am îndrăznit să vorbesc când eram printre ei, iar acum nu mă voi mai întoarce pentru a le-o spune.

ZISE...

"Acesta este destinul democraţiei; uneori ea trebuie să lupte având mâinile legate la spate".

(Dintr-o declaraţie a lui Aharon Barak, preşedintele Tribunalului Suprem, pe marginea hotărârii de a se interzice Shabak-ului să exercite presiuni fizice asupra teroriştilor, în cursul anchetelor menite a descoperi planurile celor ce pregătesc atentate anti-israeliene; Ierusalim 1999)

Nota Redacţiei: Bine, domnu' Barak... Am înţeles. Iar dacă mâine vor năvăli doi terorişti să mă omoare pe mine şi pe-ai mei, eu, în loc să scot cuţitul, am să stau cu mâinile legate la spate, ca să nu se supere cei cu drepturile omului.

... ŞI-N ADÂNC SE SCUFUNDĂ

(CU ACCENTUL PE Ă)

Dacă mă opresc la marginea trotuarului, e pentru că se întâmplă ceva la refugiul staţiei de metrou: evreii coboară încet din ultimele două autobuze, unul câte unul, stingheriţi de bagaje, şi poliţiştii îi ajută.

Pentru o frântură de clipă îmi închipui că chinurile lor s-au terminat pentru astăzi: fără îndoială că li s–au verificat actele, acum li se va spune să se întoarcă acasă. Oamenii bat pasul pe loc.

Apoi urcă toţi unul câte unul în primul autobuz, care aşa se va umple repede. Nu s-a terminat: îi îmbarcă întradevăr, dar unde îi duc?

– Unde îi duc?

Pentru că s-a oprit lângă mine, şi s-a uitat şi el la tevatura asta tot timpul cât a durat, îi pun această întrebare unui bătrân cu spatele atât de încovoiat că pare cocoşat.

– Nu ştiu, spune el cu un glas atât de ciudat încât mă uit mai bine la el... Mâna lui stângă, osoasă şi plină de pete brune, strânge nervos reverul drept al hainei tocite ca şi cum ar avea braţul drept în eşarfă. La început nu înţeleg de ce, cu atât mai mult cu cât, brusc, sunt zguduit: plânge. Şi cum îi e ruşine că plânge, îşi trage nasul întorcând pudic capul.

– Iertaţi-mă, murmură el fără rost.

Atunci văd ceea ce braţul lui nu reuşeşte să ascundă: un colţ galben. Cuvintele potrivite îmi vin de la sine:

– Vă pot ajuta?...

Ochii lui plini de lacrimi se întorc către mine. Oare niciodată nu i-au fost spuse aceste vorbe simple care par a-l surprinde într-atât?

– Vă pot ajuta să ieşiţi din cartier, continui.

Clatină negativ din cap şi-mi arată autobuzele. Vorbeşte atât de încet încât abia dacă-l înţeleg: "biata mea soţie... nepoata mea... tatăl ei e la Pithiviers din octombrie...". Nu ştiu dacă e vorba de tatăl micuţei sau de tatăl soţiei.

– Nu v-au luat odată cu ele?

– Nu eram acasă când au venit, spune el imperceptibil, şi-i văd mâna slabă cum tremură: mi-a fost frică, domnule, pentru că eram singurul bărbat care mai rămăsese. Ele mi-au spus pleacă, tăticule, şi acum le-au luat pe ele...

– N-o să le ţină, cred. Ce-ar face cu toate femeile şi copiii ăştia?

– Oh, nu ştiţi, domnule... nimeni nu ştie, domnule. Firul vocii i se frânge: "Mi-e frică...".

– Dacă vreţi să vă scoateţi steaua galbenă şi să veniţi cu mine, puteţi sta la mine până diseară. Sau până mâine.

Nu prevăzusem tulburarea în care aveau să-l arunce vorbele mele, nici că ele îi vor agrava spaima. Bâiguie: "E imposibil, domnule..." şi în aceeaşi clipă îşi trage nasul mai puternic: primul autobuz, încărcat până la refuz şi condus de un civil, se îndepărtează încet de refugiu, îl ocoleşte, porneşte pe strada Turbigo.

Bătrânul plânge în hohote, cu bărbia în piept, încă şi mai încovoiat. Se întoarce să plece, face trei paşi târând picioarele, se îndepărtează după o scurtă oprire. Vreau să-l apuc de braţ, să nu-l părăsesc aşa, singur, să fac ceva, dar aud: "Lăsaţi-mă, vă mulţumesc, domnule..." şi într-adevăr am sentimentul că-l stingheresc. După ce-şi revine puţin, o porneşte pe strada pustie, pe care circulă o singură maşină de poliţie, venind spre el dar destul de departe ca el să aibă timp să traverseze.

Când mă întorc, vreo douăzeci de paşi mai încolo, tresărind la zgomotul frânei şi la ţipetele oamenilor care-au văzut, se aruncase sub roţi.

Dar n-am terminat.

La finele ediţiei de-acum, Boussinot a adăugat un Post-Scriptum. care valorează el însuşi cât un roman. Un roman nu mai puţin amar, în felul lui, decât "Ghişeele". Să-l citim împreună. Însă încet-încet şi cu atenţie.

Post-scriptum

Prima cenzură de care a suferit această povestire a fost dificultatea, pentru mine, de a accepta amintirea.

Amintirea, în primul rând, a datei exacte: 16 iulie 1942. Cine-şi mai amintea în jurul meu? Cine putea să mi-o amintească? Nimeni. A trebuit să caut, să mă încăpăţânez... Peste 18 luni de scris, cu lungi pauze, mi-au fost necesare pentru a regăsi memoria. În episoade. Pentru a regăsi această memorie exactă, cinstită, această imagine precisă, în care nu mă plasam pe mine însumi pentru că nu mă *văzusem* într-adevăr în situaţiile pe care acum aveam datoria de a le descrie – de atât de departe. Circa 15 ani mai târziu.

A doua cenzură a fost aceea care a domnit în cursul celor două decenii de după Eliberare. Trebuia să nu mai vorbim de toate acestea. Încă noroc că dragul Robert Kanters, care conducea atunci editura Denoël, a acceptat povestirea în celebra lui colecţie gri. Dar, imediat după aceea, trei proiecte de film care o adaptau s-au lovit de un refuz sec, brutal, fără comentarii, din partea unui personaj, atotputernic pe vremea aceea, care prezida Sindicatul Distribuitorilor de Film şi, pe de altă parte, Adunarea israeliţilor din Franţa. Celor trei producători succesivi, celor trei regizori şi mie însumi, decepţionaţi, ne-au trebuit peste zece ani ca să înţelegem că pe vremea aceea "toate acestea trebuiau uitate, în interesul tuturor"! Şi apoi... nu era vorba, în această întâmplare, decât de evreii cei mai săraci: cei din cartierele Sentier şi Marais din Paris! În fine, era neplăcut că, sub ghişeele Luvrului, simpatica Jeanne (una din eroinele cărţii, n. red.) ridica problema istorică a UGIF-ului (Uniunea Generală a Israeliţilor din Franţa)... Nici măcar la procesul Papon nimeni nu a evocat rolul UGIF-ului.

A treia cenzură aplicată acestei povestiri a fost dispariţia ediţiilor succesive şi refuzul reeditării de către primul editor, de peste zece ani, în ciuda actualităţii subiectului la acest sfârşit de secol.

Roger Boussinot
martie 1999

Nota redacţiei "Minimum"

Cititorilor noştri li se cuvin câteva explicaţii. Numita UGIF (un fel de Centrala Evreilor de pe malurile Senei) comunicase evreilor din Paris că nu e cazul să se teamă de deportări, că liderii Uniunii s-au înţeles cu autorităţile în acest sens şi că, în caz că, Doamne fereşte, cineva cu steaua galbenă are vreun necaz, să se adreseze de urgenţă Uniunii. Mulţi dintre bărbaţii şi femeile urcate în autobuze se adresaseră... dar la Uniune nu răspundea nimeni.

A doua explicaţie, şi cea mai importantă, este de fapt inutilă. Cititorii noştri, oameni inteligenţi, cu experienţa vieţii şi umor (amărui) au înţeles de mult că pretutindenea şi întotdeauna se va găsi un cetăţean cu putere, dintre *ai noştri,* care, aşa cum a făcut-o şeful de la Sindicatul Distributorilor de Film din Franţa, va încerca să cenzureze sau să saboteze un adevăr pe motiv că, mă înţelegi, nu e *momentul.* Nu e momentul să vorbim de "Ghişee", în Parisul anilor '70-'80 când, gata, ce-a fost a fost, şi când suntem cu toţii de acord că Franţa din anii războiului fusese, toată, antifascistă. Nu e momentul să tot discutăm despre holocaustul din Transnistria când astăzi, mă înţelegi... Nu e momentul să tot amintim de chemările lui Arafat la Jihad şi la distrugerea Israelului, când astăzi, mă înţelegi...

Din acest punct de vedere "romanul" romanului lui Roger Boussinot constituie unul din cele mai ticăloase şi semnificative momente din istoria contemporană a lumii evreieşti.

După ce d. James Rubin, purtătorul de cuvânt al Departamentului de Stat american, a salutat hotărârea Tribunalului Suprem de a interzice la anchete exercitarea de presiuni fizice asupra teroriştilor ce-ar putea furniza informaţii privind atentatele anti-israeliene, d. Oliver Rewall, fost director al F.B.I., a spus şi el că israelienii au încălcat până acum drepturile omului şi că ţara noastră ar trebui să înveţe din felul cum luptă justiţia americană împotriva teroriştilor şi asasinilor.

De acord, de acord. Eu dacă aş fi în locul lui Aharon Barak, aş urma cu ochii închişi admirabilul exemplu american, introducând (şi aplicând!), ca-n Texas şi alte state, pedeapsa cu moartea pentru ucigaşii de oameni nevinovaţi.

Maria Banuș

Tocmai anunțasem, cu vreo două luni în urmă, cu plăcere, că împlinise vârsta de 85 de ani (nu 80, cum a apărut din greșeală), și tocmai îi urasem până la 120.

N-a fost să fie așa. La câteva zile după aniversare, Maria Banuș a încetat din viață. Și, prin moartea ei, a dispărut una din cele mai mari poete din anii noștri.

După un debut strălucit cu volumul de versuri "Țara fetelor" (1937), salutat de critica literară ca o revelație, Maria Banuș și-a sporit necontenit opera, trecând (nu ușor) prin vicisitudinile istoriei și lăsând o urmă de neșters în istoria literaturii române. Precum și în cea a *tribului.* **Volumele sale de poezie "Tocmai ieșeam din arenă", "Portretul din Fayum", "Oricine și ceva", "Orologiu cu figuri" ș.a. sunt de mare calitate și sortite să dureze. A fost distinsă cu Premiul de Stat, Premiul special al Uniunii Scriitorilor și premiul austriac "Herder".**

Mai puțin cunoscut, mai puțin discutat și mai puțin înțeles este volumul ei de memorialistică "Himera" (1980), unde Maria Banuș vorbește despre zilele ei din anii războiului.

...Și unde întâlnim însemnări precum cele de mai jos:

1940... Cutremurul, rebeliunea...

Tot Livia îmi povestește, cu umor, o întâmplare ai cărei eroi sunt Felix Aderca și soția lui, Sanda Movilă. Aderca – ne aflăm în timpul rebeliunii – merge la un birou al comunității evreiești, aflat pe Bulevardul Carol. Nu știa că, între timp, fusese ocupat de legionari. Mai erau acolo câțiva evrei care tremurau. Legionarii înarmați se uitau pe fereastră, plictisiți, mai dădeau câte un telefon. Unul le zicea, din când în când:

– Mi se pare că trebuie să vă împușcăm.

Iar mai tăceau. Iar mai stăteau.

– Ce dai pentru Legiune?

– Atâta și atâta...

– Dublu.

– Dublu.

– Telefonează acasă și dă adresa, să aducă banii aici.

Lui Aderca:

– Dumneata ce dai pentru Legiune?

– N-am bani.

– Dar ce ai?

Aderca se gândește ce se gândește:

– Am un costum de vară.

– Bine. Du-te acasă și adu costumul.

Pleacă Aderca. Vrea să vină înapoi cu costumul. Cum să-l mintă el pe legionar? Sanda Movilă (creștină, n. red.) îl încuie în casă: "Marițo, ia adu toporul ăla mare din pivniță! Să poftească cineva să vină să-l ia pe Aderca de lângă mine!"

❖

Îi spun lui Cici:

– De câte ori sună cineva la ușă, îmi sare inima în piept. Mi se face frică. Nu țin minte de când am asta.

– De când cu rebeliunea?

– Nu, cred că e ceva mai vechi. Poate dinainte de a mă fi născut. Poate că e vechi de mii de ani. Sigur că, de anul trecut, de când cu Transnistria, când puteam fi ridicați oricând, s-a intensificat.

❖

18 aprilie 1943.

Am împlinit 29 de ani. Chiar de ziua mea au început peripețiile. Am însoțit-o pe mama în Splai, la predarea casei către administratoarea CNR-ului (Comitetul Național de Românizare, n. red.), doamna Mărculescu. Trebuiau întocmite două exemplare ale unui proces-verbal de constatare a stării apartamentului. Mama – surexcitată, aproape de punctul de fierbere. Eu, la fel. Mama e și tipicară. Cere să se treacă în procesul-verbal că robinetele sunt în stare bună etc. Cucoana are un zâmbet disprețuitor: "Mai slăbiți-mă cu procesul-verbal. Jidanii trebuie să plătească și fiscul. Până-n pânzele albe o să vă urmărim. Iscălește aici, și gata. Ce, crezi că o să-ți trec și florile de pe pereți, ce culoare au? (Mie:) Și dumneata, dacă nu te pricepi, nu te amesteca". Eu: "Vă rog să-i dați mamei un exemplar al procesului-verbal. Are drept la el". "Jidanii n-au nici un drept. Suntem prea buni cu voi și vi s-a suit la cap. Exemplarele astea merg amândouă la CNR".

Văd negru-naintea ochilor. Îi smulg procesul-verbal din mână. Mama îl smulge din mâna mea și îl rupe în bucăți. Madam Mărculescu urlă:

– Știi că ești de o obrăznicie, madam! Asta e nemaipomenit! (Deodată are o revelație și urlă mai strident, cel puțin cu o octavă mai sus)... Dar asta e ultraj în exercițiul funcțiunii! Lagărul vă mănâncă pe amândouă! Proces de ultraj îţi fac! La lagăr cu voi!

❖

Adrian povesteşte:

– Am o prietenă care s-a întors din Transnistria. Mi-a arătat scrisori sosite de acolo. E înfiorător cum trăiesc şi cum mor oamenii. Prietena mea e obsedată de ce a văzut. Era să mă pălmuiască atunci când a auzit că am dat 600 de lei ca să merg la concertul pianistului german Fischer. M-a convins să strâng bani pentru deportaţi. Eram sigur că o să fac cel puţin 20.000. Mergeam la oameni foarte bogaţi, la care se venea prima oară. "Dăm în prea multe locuri", a fost răspunsul stereotip. Am mers la ea, ruşinat, cu o biată sumuliţă de 4.200 de lei, adunaţi de la prieteni cu venituri modeste şi care mai dau şi pentru alte scopuri… Am citit scrisoarea unui băiat din Transnistria. A adus-o un soldat român. Băiatul era din Cernăuţi. S-a dat ordin să fie deportaţi bărbaţii şi tinerii de sex masculin, împreună cu familiile lor. Mulţi, femei, bătrâni, copii, s-au ascuns. Au fost căutaţi. După două-trei zile, dacă nu i-au găsit, au luat numai bărbaţii. Dar băiatul acela era cocoloşit, delicat, nu s-a putut despărţi de familie şi au plecat împreună cu toţii. Pe drum a fost despărţit de părinţi. Acum e în lagăr şi îi caută, printre coloanele ce trec pe acolo, mai departe. Femeile sunt toate în zdrenţe, copiii la fel, cerşesc pâine de la soldaţi. Sunt istoviţi, dar merg mai departe. Băiatul întreabă mereu de părinţi, deşi ştie că mulţi au murit sau au fost omorâţi pe drum. Nu mai are nici el haine, nu mai are ghete. E violonist şi ziua lucrează la sapă. Capătă o marcă pe zi. Un kilogram de unt costă 50 de mărci. Seara cântă pentru subofiţerii germani. Roagă să i se trimită corzi de vioară şi valsuri de Johann Strauss…

❖

Avocatul Tănăsescu, patronul Vioricăi (prietenă a Mariei Banuş, n. red.):

– Noi, românii, trebuie să ducem politica trestiei. A sosit momentul să tatonăm în direcţia aliaţilor. Ne-am luat mijloacele noastre de precauţiune.

Viorica:

– Ţineţi minte, maestre, cât e de când afirmaţi că numai germanii vor soluţiona problema evreiască?

Maestrul tace, pe gânduri.

– Nu puteam să susţin alt punct de vedere decât al lui Cosmin.

Cosmin e mare proprietar de sonde şi de păduri. Averea lui Tănăsescu se datorează, în bună parte, afacerilor pe care le-a făcut cu bogătaşul.

❖

La bazinul de înot "Lido", o tipă cu mutră răutăcioasă de directoare de liceu îi spune casieriţei:

– Văd multe mutre de ovrei pe aici. De ce nu-mi ceri legitimaţia? De unde ştii dumneata că nu sunt ovreică? Aşa, fără control, pot intra şi ei…

❖

Într-un loc, în Transnistria, ofiţerii germani îşi aduseseră fete ovreice şi petreceau cu ele. Au venit nişte neveste în vizită şi au aflat. În înţelegere cu un ofiţer, până a prinde ceilalţi de veste, au fost împuşcate 60 de fete.

La Bogdanovka, erau duşi la groapă şi împuşcaţi pe echipe. Un ofiţer îşi comandase o pereche de cizme la un cizmar ovrei.

– Sunt gata?

– Nu sunt gata. O să fie nişte cizme tare faine. Vedeţi, mai am de lucru la ele.

– Bine, te mai las două zile.

După două zile, cizmarul a mai cerut o păsuire. A primit-o. Şi a treia. Dar după a treia amânare, a trebuit să predea cizmele. Erau faine. Erau gata. Cum le-a predat, a fost băgat într-o echipă, dus la groapă şi executat.

O unitate germană de peste Bug cere prefectului din Bogdanovka o brigadă de ovrei la muncă. Prefectul le trimite. Lucrează ce lucrează şi când nu mai are nevoie de ei, colonelul german telefonează:

– Am isprăvit munca. Nu mai avem nevoie de ei. Vi-i trimitem înapoi.

– N-avem nici un ordin. Ce să facem cu ei?

– Şi noi ce să facem? Atunci îi executăm.

Şi i-au executat.

❖

Irène a stat de vorbă cu o fetiţă de 13 ani care s-a întors din deportare. E ca un om bătrân. A plecat în Transnistria cu părinţii şi s-a întors fără ei. Are un singur vis: să-l ucidă pe Vollender. Acesta era deportat ca şi ei, un *kapo*. Părinţii ei fuseseră oameni cu stare. Mai aveau ceva bani, bijuterii, şi nu voiau să dea totul. Vollender, dacă nu-i dădeai tot ce-ţi cerea, te arunca afară din grajdul unde erai cazat. Ger de stepă. Vollender a dat-o de câteva ori afară pe mama fetiţei. Când el pleca, oamenii o luau iar înăuntru. Aşa a răcit şi, subnutrită cum era, a murit. Pe când maică-sa trăia încă, fetiţa fugea din lagăr şi mergea la cerşit. Căpăta ceva mâncare de la ruşi şi îi aducea şi maică-sii. Jandarmii, când o prindeau, nu-i făceau nici un rău. O luau numai şi o aduceau înapoi în lagăr.

Irène o descrie pe fetiţă sec, fără patos: are burta umflată de la mălaiul crud, mucegăit. Râia nu i-a trecut încă. A fost rasă în cap, dar părul a început să-i crească, scurt, ca nişte ţepi.

A căpătat de la Centrală, când s–a întors, pantofi cu talpă de lemn. Nu poate merge cu ei. S-a deprins să umble desculţă, chiar pe ger. Acum i-au cumpărat pantofi buni, cu talpă de piele. Învaţă să meargă încălţată. Îl visează mereu pe Vollender. Îl sugrumă mereu.

GETTA BERGHOFF

Puiule...

Există în viaţă situaţii când, în faţa unei lovituri neaşteptate, te clatini, gata să te prăbuşeşti. Dar uneori îţi poate opri prăbuşirea, oferindu-ţi un reazem, un cuvânt, un singur cuvânt. Ar putea cineva defini fără să greşească, ar putea găsi în graiul omenesc pe cel mai ales, cel mai frumos dintre cuvintele frumoase?

De unde vine cuvântul? Unde se naşte el? În creier, sau în inimă? Ne folosim de cuvânt alegându-l din vocabular ca pe o haină potrivită după trăirile noastre, după starea noastră de spirit şi după persoana căreia ne adresăm?

Uneori cuvintele ne scapă de pe buze fără să le cântărim îndeajuns. Şi un cuvânt poate avea consecinţe catastrofale sau efecte colosale. Un cuvânt trebuie meşteşugit mult în minte până să-l laşi să-ţi treacă pe buze… Un cuvânt nedrept, jignitor, a cărui gravitate n-o evaluezi şi nu ştii cum şi când l-ai ales să te foloseşti de el, un astfel de cuvânt poate avea efect distrugător. El distruge prietenii, distruge omul cu suflet sensibil, distruge relaţii între soţi, distruge relaţii între state…

Chiar şi celor mai înţelepţi conducători, celor mai buni oratori, celor mai ponderaţi gânditori le poate scăpa un cuvânt ale cărui consecinţe să fie surprinzătoare.

Ar putea cineva defini cu precizie cel mai frumos cuvânt din graiul omenesc? Cuvântul cu rezonanţă şi efect magic, cuvântul care emană duioşie, permanentă dragoste, ocrotire, iertare şi înţelegere?

Cuvântul… cel care-ţi aduce alinarea, te răsfaţă, te absolvă, nu-ţi cere nimic şi-ţi îngăduie totul, cuvântul care-ţi încălzeşte inima chiar şi în momentul când te simţi împotmolit în plasa păianjenului şi nu-ţi mai rămâne decât să urmăreşti timpul care se scurtează şi tentaculele care se apropie să te distrugă, să te termine…

În starea în care se afla N., în prăbuşirea ei, cuvântul prietenei avusese efect miraculos. Şi-n plasa de păianjen în care se zbătea, tresărise la auzul acestui frumos cuvânt: …Puiule!

După ce a vârât spaima-n francezi, dând ca sigură prăbuşirea staţiei spaţiale MIR asupra Parisului, în ziua eclipsei de soare din 11 august a.c., Paco Rabanne, cunoscutul *designer* de modă, este zi de zi ţinta ironiilor, sarcasmului, ba şi batjocurii de-a dreptul, în presa de pe malurile Senei.

Aşa, fraţilor, ardeţi-l, că merită! Loviţi în el fără milă! Daţi-i la MIR!

INVITAŢIE LA CO-OP IERUSALIM

La începutul noului an iudaic şi de SIMHAT TORA, conducerea CO-OP IERUSALIM adresează un cald salut şi urări de sănătate, pace şi prosperitate originarilor din România şi întregului popor evreu.

În întâmpinarea noului mileniu, reţeaua de supermarkete CO-OP IERUSALIM a realizat noi progrese organizatorice şi tehnice şi sporirea asortimentelor din ţară şi din import. Folosind metode avansate în aprovizionare şi utilaj modern în depozitarea şi distribuţia produselor, CO-OP IERUSALIM pune la dispoziţia publicului mii de articole de calitate superioară.

חג סוכות שמח

MOSHE GOLDSTEIN
Director General

S. AVNY

Filozofia profesorului de filozofie

Şmaia Avny.
A fost activist sionist în România anilor '40-'50.
A fost arestat pentru aceasta, şi condamnat la ani mulţi de închisoare.
Acolo, în celule, a cunoscut fel de fel de oameni.
Inclusiv un profesor de filozofie.
Un profesor care i-a dat lui Avny o lecţie din care acesta a tras nişte concluzii teoretice (dar şi practice) pentru toată viaţa.

Încercasem să-mi explic ciudata expresie a psalmistului: "universul şi tot ce conţine". S-a gândit oare la imensitatea universului, la miliardele de vietăţi şi la fenomenele existenţei, unul mai ciudat decât celălalt, sau s-a limitat la umila existenţă umană, în spiritul învăţăturii sale, care spune că în fiecare din noi scânteiază o fărâmă a divinităţii şi de fapt fiecare om este o lume aparte, un univers – şi de acest univers este vorba, de aceste lumi minuscule, înghesuite ca boabele unei rodii?

Sau poate viza versiunea ciudată a lumii şi mai ciudate în care am nimerit. O lume minimală, înghesuită în secţii limitate; în fiecare secţie încape un număr limitat de sorţi umane, secţia fiind o planetă cu fiinţe umane înghesuite, fiecare cu o poveste ciudată. Iar împreună formează tot ce conţine creaţia, soarta – universul.

Într-o asemenea planetă am fost azvârlit după ce Tribunalul Militar a stabilit că sunt un criminal şi m-a condamnat la doisprezece ani de muncă silnică. Am fost trimis să-mi ispăşesc fărădelegile comise într-o cetăţuie subterană, un fel de galerie care se termină în celule, izolate una de alta, fiecare trăind în limitele sale, neştiind niciodată ce se întâmplă dincolo de pereţii săi.

Într-o asemenea lume izolată am fost adus într-o seară. O caraulă a deschis o uşă grea de lemn, m-a îmbrâncit înăuntru, dispărând într-un coridor întunecos. M-am trezit între patru pereţi cenuşii de beton şi un tavan boltit, trezind interesul a vreo patruzeci de perechi de ochi care mă priveau. Erau oameni, culcaţi în paturi. Aveau chipuri indiferente, feţe supte şi numai privirile lor mă sfredeleau parcă, pline de nesatisfăcută curiozitate, mă întrebau parcă ce caut în vizuina lor. În spatele meu auzeam cheia învârtindu-se în broască. Am înţeles că am fost depus aici pentru mulţi ani, împreună cu aceste trupuri-umbre care mă priveau cu insistenţă. Am făcut doi paşi înainte şi mi-am declamat numele. Am adăugat că sunt evreu, condamnat la 12 ani pentru activitate sionistă ilegală.

Am remarcat decepţia viitorilor mei colegi. Curiozitatea din priviri s-a stins. Părea că am adus veşti neplăcute. Nu că ar fi avut informaţii încriminatoare despre mine, dar în principiu nu agreau evrei. Continuau să mă privească, dar tensiunea a scăzut, ca şi când, din punctul lor de vedere, spectacolul se încheiase.

Un bărbat corpolent, faţa umflată cu pungi de piele atârnând de ambele părţi ale obrazului, s-a dat jos din pat, s-a apropiat de mine, mi-a întins două degete ale mâinii – celelalte lipseau. S-a prezentat: locotenent-colonel Bunescu, şeful camerei. Mi-a arătat două paturi, zicând: "Acestea sunt libere, alege-ţi-l pe care-l vrei", şi s-a întors la patul lui.

Puteam alege doar unul dintre cele două paturi, unul din ele având chingile de metal care susţin salteaua ruptă; n-avea saltea şi nici pătură. Patul meu era aproape de "tun", aşa era numit colţul ascuns în dosul unei pături murdare, ruptă şi peticită. În acest colţ se afla cea mai importantă instituţie a acestei lumi ciudate. Dincolo de pătura cenuşie, oamenii se izolau pentru necesităţile lor fireşti. Apropierea de "tun" te apropia de necazurile viscerale ale colegilor tăi.

Am pus legăturica mea pe pat, aşteptând continuarea, fără a şti ce înseamnă această continuare. Am remarcat un bec electric ce atârna din tavanul boltit, împrăştiind o lumină galbenă-aurie. Am încercat să ghicesc cine sunt bărbaţii din paturi, ce fac aici şi cum am să mă înţeleg cu ei.

Adâncit în gânduri, am remarcat cum trei bărbaţi tineri s-au dat jos din înălţimea paturilor lor şi vin spre mine. Paturile erau aşezate pe două rânduri paralele, de ambele părţi ale unei alei de la uşă spre unica fereastră de pe peretele opus. Această alee era spaţiul public în care aveau loc toate evenimentele acestei lumi ciudate. Paturile, pe cele două părţi, erau cu trei etaje, fiecare etaj cu avantajele sale. Din patul de sus vedeai tot ce se întâmplă jos şi în paturi. Cel de mijloc era la "înălţimea vieţii". Erai veşnic în mijlocul tuturor evenimentelor vieţii diminuate din celulă. La etajul de jos puteai să te refugiezi, să te izolezi, să fii singur cu tine, să te gândeşti la nevasta şi copiii care te plângeau neştiind dacă te vor mai vedea, sau la părinţii îndureraţi care poate între timp se mutaseră în lumea umbrelor, fără ca tu să–i poţi conduce pe drumul spre eternitate.

Cei trei veneau să mă cunoască, chipurile "cineva s–a mutat în curtea noastră şi merită să ştim cine este". În curând aveam să aflu cine erau: Ciucă, medic de meserie; scund, cârn, cu bărbuţă, cu ochi de un albastru spălăcit şi părul de culoarea paiului; Pompi, cu înfăţişarea adolescentină a unui elev din ultima clasă de liceu, negricios, cu faţa catifelată şi ochii aprinşi. Al treilea era înalt, cu o expresie indiferentă, de parcă era adus spre mine de ceilalţi doi.

Voiau să ştie de unde fusesem adus aici, cum fusese procesul, câţi am fost în lot şi dacă acolo de unde veneam am întâlnit camarazi de-ai lor. Pompi şi cel înalt – aveam să aflu că era arhitect de meserie – erau legionari declaraţi şi fuseseră judecaţi ca atare. Medicul fusese arestat deoarece făcea parte dintr-un grup subversiv, unul din grupurile ivite în acei ani ca ciupercile după ploaie. Abia în puşcărie îşi dăduse seama de prostia făcută şi se alăturase sufleteşte Gărzii de Fier, găsind în sfârşit calea spre un viitor fericit pentru ţara sa.

– Ce se face aici seara? Aveţi un program? am întrebat.

Program, în condiţiile acelei lumi, însemna de exemplu o conferinţă ţinută de un coleg de celulă în domeniul în care se pricepea, sau relatarea unei călătorii interesante, povestirea unui film sau a unui spectacol văzut cândva, în libertate.

– Aveam program, dar a fost suprimat din cauza Colonelului, a zis Pompi.

– Cum aşa? mi-am exprimat mirarea.

– Îl vezi pe omul din patul de lângă fereastră? El este Colonelul. Nu poate suporta ca cineva să se afirme în camera asta. Când unul a îndrăznit, l-a făcut de doi bani, mi-a explicat doctorul Ciucă.

L-am privit pe Colonel, un bărbat înalt, subţire, cu o faţă de ftizic, cu doi ochi negri care parcă tăiau cu cuţitul, umbriţi se sprâncene stufoase.

– Voi acolo aveaţi program seara?

– Sigur. De exemplu camarazii voştri m-au solicitat să le vorbesc despre "kabala", aflând că am oarecari noţiuni în acest domeniu.

– Camarazii noştri?! Cuvintele mele treziseră îndoială, ba chiar scârbă. Cum adică, ai lor să înveţe ceva de la un jidan? – Ai zis ai noştri? au repetat întrebarea, convinşi că e vorba de o neînţelegere.

– De ce să nu încropim şi aici un cerc al nostru? a întrebat medicul.

– Şi să începem iar cu Colonelul? a zis Pompi.

– De ce nu? am răspuns eu.

Ochii strălucitori ai lui Pompi s-au aprins. Parcă îi făcea cu ochiul lui Ciucă, dându-i a înţelege că era dispus să mă lase pe mine să mă confrunt cu Colonelul. În definitiv – părea că se gândeşte – va fi un spectacol nostim să-l vezi pe acest pui de jidan zbătându-se în ghearele Colonelului.

– Ai fi dispus să vorbeşti într-un asemenea cerc?

– Da, cu condiţia să participaţi şi voi. Domnul doctor ar putea vorbi despre anatomie, fiziologie şi despre medicină în general. Domnul arhitect ar putea vorbi despre istoria construcţiilor. Şi trebuie să-i mobilizăm şi pe ceilalţi.

– Poate va accepta şi profesorul nostru să participe.

Era vorba de un profesor de filozofie, un bărbat urât, cu un nas coroiat (cine ştie dacă nu acest nas îl adusese în tabăra legionară!), îmbrăcat ponosit, aproape în zdrenţe. Fusese arestat pentru prima oară în 1938, la puţină vreme după terminarea studiilor universitare, când abia îşi începuse cariera de profesor de liceu. În închisoare avusese parte de un tratament plin de cruzime, cum obişnuia Siguranţa de atunci. În septembrie 1940 fusese eliberat şi apoi ocupase o funcţie înaltă în Ministerul Instrucţiei Publice al regimului legionar. După rebeliune fusese unul din cei şapte sute de legionari transferaţi de nemţi în Germania, ca mijloc de presiune asupra lui Antonescu în cazul în care generalul ar fi refuzat să colaboreze cu Hitler.

Profesorul nu revenise cu sentimente bune din Ger-

RESTAURANTUL
ROMÂNESC
„LA GETTA"

Tel Aviv,
Sd. Shaul Hameleh 2
"LONDON MINISTORE"
Tel. 03-6959843

Vă invită să gustaţi renumitele produse
ale bucătăriei româneşti
şi toate specialităţile la grătar,
într-o ambianţă plăcută şi de neuitat.

JOI, VINERI ŞI SÂMBĂTĂ SEARA

Program muzical cu renumita cântăreaţă
din România

Mariana Lungu

întoarsă din concediu cu un repertoriu
mai bogat, pe placul ascultătorilor

Un program special
de muzică românească şi internaţională

DANS – ANTREN – VOIE BUNĂ

PRIMIM COMENZI
PENTRU ORICE FEL DE PETRECERI FAMILIALE
AŞTEPTĂM CU PLĂCERE SĂ NE VIZITAŢI

Restaurantul este deschis zilnic
de la ora 12 la prânz până la miezul nopţii

mania. Legionarii fuseseră ţinuţi într-un lagăr. Făcuseră foamea, fuseseră trataţi cu brutalitate de nazişti.

După înfrângerea trupelor hitleriste şi terminarea războiului, profesorul şi camarazii lui rămăseseră în Germania, într-un lagăr de persoane deplasate. La începutul anului 1947 apăruse în lagăr un mesager al guvernului român, care le propusese să revină în ţară. "Destul aţi rătăcit printre străini!". Cuvintele trimisului erau dulci ca mierea, înfăţişând regimul socialist în devenire drept raiul pe pământ, un regim apropiat de popor, care nu are intenţia de a se răzbuna pe foştii săi adversari ci dimpotrivă, le oferă să participe la construirea unei Românii fericite, în care vor avea posibilitatea să-şi exprime liber concepţiile şi să lupte pentru ele. "I-am îndepărtat pe vechii politicieni corupţi, cum bine ştiţi… În voi avem încredere. Fiecare va contribui la reclădirea ţării după puterile sale. Veniţi acasă, destul aţi gustat pâinea amară a străinătăţii!"

Profesorul şi oamenii săi se lăsaseră convinşi de spusele mesagerului, acceptând să revină în ţară. Trimisul s-a îngrijit de paşapoarte, le-a cumpărat bilete de tren şi le-a dat bani de buzunar, să aibă ce mânca pe drum.

Reîntoarcerea a fost o adevărată sărbătoare, o excursie minunată prin Germania, Austria şi Ungaria. Legionarii se gândeau fericiţi la cei ce-i aşteptau acasă. Totul a durat până la Episcopia Bihorului, unde au trecut graniţa. Profesorul fusese arestat de cum pusese piciorul pe pământul României şi adus aici, în subteranele cetăţuii. Trecuseră de atunci şapte ani.

Cei trei s-au întors la paturile lor, sus, aproape de tavan. M-am urcat în patul meu şi am rămas un timp cu privirea în gol. Am adormit cu sentimentul fericit că şi aici vom avea un program cultural.

A doua zi, Ciucă mi-a comunicat că profesorul refuză să participe la activităţile noastre, deoarece a jurat să nu se implice niciodată într-o chestiune în care este amestecat un jidan, şi este ferm hotărât să-şi respecte acest jurământ.

●

Multimilionarul Mohamed Al Fayed susţine pe toate drumurile că are documente din care reiese că fiul său, Dodi, ar fi fost ucis, împreună cu prinţesa Diana, de către serviciile secrete din ordinul familiei regale britanice.

Ai documente despre moartea prinţesei şi a lui Dodi? Scoate-le şi pune-le pe masă şi spune ce ai de spus! Nu mai vorbi în Dodii!

●

Pe capul noului prim ministru al Rusiei, d. Vladimir Putin, s–au abătut necazuri mari, cărora cu greu le poate face faţă: războiul din Daghestan, atentatele ucigaşe cu bombe ale islamiştilor la Moscova şi alte oraşe, "Kremlingate", adică scandalul uriaş legat de punerea-n buzunar, de către diferiţi şefi de la Kremlin, a miliardelor primite din partea Fondului Monetar Internaţional.

Situaţia lui e atât de gravă încât prin culise se vorbeşte deja că preşedintele Ielţin are de gând să-l scoată din funcţie.

Nu aştepta, domnu' Putin, să te dea afară Ielţin. Ia-i-o înainte şi dă-ţi demisia!

Şterge Putina!

●

Revoltat, şi pe bună dreptate, de incendierea bisericilor şi masacrarea catolicilor din Timorul de Est, Vaticanul i-a acuzat pe conducătorii indonezieni de genocid.

În acelaşi timp, Sfântul Scaun nu a scos o vorbă la vederea bisericilor ortodoxe incendiate în Kosovo şi la uciderea sârbilor de către musulmanii din U.C.K.

Am mai spus-o şi o repetăm:

Vaticanalia.

ZISE...

"Dacă afirmaţiile apărute au adus atingere demnităţii dumneavoastră, vă cer scuze, deşi aceste afirmaţii nu-mi aparţin".

(Miron Mitrea, vicepreşedinte al PDSR; după "Academia Caţavencu", Buc. 1999)

... ŞI-N ADÂNC SE SCUFUNDĂ

(CU ACCENTUL PE Ă)

ZOLTAN TERNER

Visele lui Daniel Scherer

Pe Zoltan Terner, regizor cunoscut de televiziune, îl cunoaştem după filmele sale de răsunet despre Transnistria.

Ceea ce nu ştiam este că, la capătul cercetărilor sale în legătură cu Holocaustul, Terner a scris o carte. Un roman. Un roman de unde înţelegem că a încerca să afli adevărul, înseamnă adesea a risca să-ţi pierzi minţile.

Şi să te trimită lumea la balamuc.

Fragment:

Când şi-a dat examenul de doctorat, mai precis când şi-a susţinut lucrarea, în aula mare a Universităţii din Tel Aviv, Daniel Scherer i-a înnebunit pur şi simplu pe cei din comisie. Aceştia, istorici reputaţi, cu contribuţii de bază în domeniu, cu cărţi importante la activ, cu zeci de ani de catedră, – pe scurt, autorităţi în branşă, erau, se poate spune, hărţuiţi de candidat, întrerupţi la fiecare frază cu contraziceri sau "precizări suplimentare": "– Daţi-mi voie! Ceea ce spuneţi nu este exact…", "– Îmi permiteţi, formularea dv. nu este corectă…", "– Pardon! Nu-mi atribuiţi afirmaţii care nu–mi aparţin şi cu care nu pot fi de acord, fiind generalizări pripite…".

Venerabilii lui profesori erau literalmente împiedicaţi să vorbească. Întreruperile şi insistenţa încăpăţânată a lui Daniel de a amenda fiecare, sau aproape fiecare frază rostită, creau o atmosferă cam grea şi apăsătoare. Parcă era o luptă permanentă a candidatului cu fiecare referent, deşi comisia îi primise lucrarea mai mult decât bine. Această teză de doctorat a lui Daniel Scherer, cu titlul, lung dar exact, "Introducere în cercetarea istoriei Holocaustului evreilor din Ucraina şi din Nord-Estul Europei", a fost calificată ca un eveniment, subliniindu-se că tânărul doctorand a defrişat practic un teren până la el necercetat. Deci, titlul de doctor în istorie şi atestatul de cercetător principal îi erau deja acordate "de facto". …

Trebuia să fie o festivitate academică. A ieşit altceva. O confruntare, nu rareori tensionată, aproape ostilă uneori, între candidat şi comisie. Daniel Scherer, un bărbat înalt şi uscăţiv, cu faţa rotundă, cu capul parcă prea mic pentru înălţimea corpului care îl susţinea, avea în mişcări un soi de încetineală care dădea impresia de forţă sau mai degrabă de încăpăţânare. Aceeaşi impresie o crea felul lui de a vorbi. Calm, încet, uşor tărăgănat. Îi lipsea cu desăvârşire acel patos al omului care vrea să convingă. Ascultându-l, aveai senzaţia că este atât de convins de adevărul celor pe care le enunţa încât nici nu concepea vreo contrazicere sau amendare a ceea ce afirma el. Deţinând parcă adevărul pur, de necontestat, nici nu-i păsa de interlocutor. Avea însă o intonaţie în care simţeai o încăpăţânare teribilă. Rareori se uita în ochii celui căruia, chipurile, îi vorbea.

Când s-a terminat "dezbaterea" şi s-a trecut la felicitări, flori, aplauze finale, membrii comisiei erau storşi de puteri. Parcă ei ar fi susţinut examenul de doctorat. În timp ce candidatul, devenit acum doctor în istorie, era ovaţionat de mulţimea din sală, cei de la masa comisiei, după neplăcuta bătălie cu acest "catâr academic", se defulau în surdină:

– Putea să se reţină un pic.

– Încă n-am întâlnit aşa un perfecţionist…

– E un maniac al detaliilor…

– Un tip foarte dificil. E aproape imposibil de colaborat cu el.

– E însă excepţional de dotat pentru analiza la obiect, pe document.

…De atunci au trecut aproape cinci ani. Lucrarea de doctorat n-a fost decât începutul unei cercetări care treptat, implacabil, a început să alunece de pe drumul ei firesc, să "deraieze", ducând la evenimentele tragice care aveau să urmeze.

Conjunctura istorică a fost providenţială pentru cercetarea lui Daniel Scherer: odată cu căderea comunismului, s-au deschis porţile ferecate ale arhivelor secrete din ţările foste comuniste. Pentru prima dată după 70 de ani, cercetătorii aveau acces la un fond uriaş de documente până atunci inaccesibile.

Pe Daniel îl aştepta o imensitate de materiale de arhivă, mii, zeci de mii, sute de mii de documente împrăştiate în arhivele de la Kiev, Bucureşti, Odesa, Moscova, Berlin, Sofia, Viena, Varşovia, Budapesta…

Tânărul istoric se aruncă în această muncă cu toate forţele sale, cu întreaga sa fiinţă. A început să colinde ţări şi oraşe ale Europei răsăritene şi ale fostei Uniuni Sovietice, scotocind prin arhive. Documentele care îl interesau le fotocopia, le transcria, nota din ele date, cifre, pasaje. Apoi, serile şi nopţile, în camere ieftine şi mizere de hotel din Kiev, Moscova, Odesa sau Berlin, îşi continua munca: le clasa, le adnota, le traducea. A doua zi dimineaţa continua la arhivă. Colinda oraşele şi ţările, dar nu le vedea. Nu cunoştea decât drumul de la hotel la arhivă. Mânca în câte un bufet expres sau cumpăra o jumătate de franzelă şi o sută de grame de mezel şi mânca pe drum sau în timpul lucrului din camera de hotel. Dacă îl întrebai, nu ştia ce a mâncat.

Lucra câte şaisprezece-şaptesprezece ore pe zi. Până la extenuare. Prin mâna lui treceau sute şi mii de documente. Lucra singur. Nu accepta ajutor din nici o parte. Era un om-instituţie. După trei ani de eforturi epuizante avea la picioarele lui zeci de mii de file. Dar grosul muncii de-abia de aici începea: studiul documentelor. În adâncime. În jurul câte unui document se ţesea o întreagă reţea de întrebări, de ramificaţii, de semnificaţii şi de necunoscute.

Pe măsură ce se cufunda în studiul documentelor, creştea în el dorinţa de a pătrunde dincolo de ele. Voia să ajungă la realitatea palpabilă şi vie pe care o proba un comunicat, o listă, o scrisoare oficială, o stenogramă... Daniel voia să refacă o realitate totală. Voia adevărul. Nu-l mulţumeau fragmentele de adevăr. Visa să refacă adevărul istoric integral. Deşi ştia că acesta este inaccesibil. Fiecare filă de document, fiecare mărturie din partea supravieţuitorilor trebuia să-şi găsească locul în giganticul puzzle pe care îl visa. Îl visa la propriu şi la figurat.

...Într-unul dintre vise mergea pe un câmp imens acoperit de zăpadă. Era ger şi sufla crivăţul. Palele de vânt ridicau nori de nea, dar şi foi de hârtie. Zăpada nu era decât pe alocuri zăpadă. El călca pe un câmp pardosit cu file de documente. Cât vedea cu ochii. Foi de hârtie şi întinderi de zăpadă acopereau lumea până în zare. Vântul bătea cu o putere care îi tăia răsuflarea... Înainta cu greu, luptând cu nămeţii şi cu palele furioase ale crivăţului. Foile zburau, se învălătuceau în lumina violacee a nopţii cu lună plină. Acopereau cerul. Păsări albe zburau înnebunite, zbătându-se, în toate direcţiile. Daniel era îngrozit de pierderea acelor file. Alerga înnebunit să le prindă. Dar era peste puterile lui. Cădea, aluneca, se ridica, iar cădea. Încerca să urle, dar vântul ca un câine turbat îi astupa gura cu o muşcătură uriaşă. Îi curgeau lacrimile. Pielea îl ardea. ...

...Se trezea lac de sudoare, obosit, descurajat. Visul s-a repetat de câteva ori. Destul ca să i se insinueze în viaţa şi munca de fiecare zi, ca o a doua realitate. Puternică şi reală ca şi viaţa lui însăşi.

Puzzle-ul spre care năzuia era nesfârşit. Întrecea cu mult puterile unui om. Ale omului, în general. Dar el asta voia. Să refacă tabloul complet al tragediei în mărime naturală. În mintea lui înfierbântată şi în sufletul lui zguduit de cutremure îşi făcu loc acest gând nebun: o istorie care să se suprapună 1/1 pe realitate. Care să se calchieze pe evenimente şi fapte, pe întreaga întindere a tragediei colective şi a tragediilor individuale.

Simţea că se află pe un teren periculos. Nu bănuia însă că păşeşte pe un câmp minat. Nu se gândea că şi după trecerea a mai bine de cincizeci de ani minele îşi păstrau forţa ucigătoare.

Daniel deschidea porţi spre infern. Era un fel de secretar al destinului. Fiecare document era o cutie a Pandorei. Deschizând-o, ieşeau monştri...

...Odesa. Oraşul, cât e de mare, e plin de spânzurători... Pe toate străzile, de tot ce semăna a cârlig sau a agăţătoare, atârna câte un om, câte un evreu... Mii de oameni spânzuraţi... Mii de oameni arşi de vii în fostele depozite de muniţii ale Armatei Roşii retrase din oraş...

...Transnistria, cu sutele de mii de morţi ai ei... Cu gerul ucigător, cu foamea, cu bolile, cu gloanţele... Miile de orfani care cutreieră satele prăfuite, cerşind o coajă de pâine... Bogdanovka... Economia de gloanţe. Câte opt oameni aşezaţi în şir, împuşcaţi cu un glonte...

...Pogromul de la Iaşi... Trenurile Morţii... Bucureşti... Evrei agăţaţi în cârligele de la Abator... Intestinele înfăşurate în jurul gâtului în chip de cravată...

Fiecare zi a suferinţei, fiecare clipă, fiecare privire dilatată de groaza morţii, fiecare urlet, fiecare geamăt, totul era aici, în casa lui Daniel, în viaţa lui, în existenţa lui. Nu mai avea nici timp, nici putere, pentru familie, pentru copii. Confraţii au început să-l ocolească. Refuza invitaţii la colocvii şi congrese. A fost solicitat să participe la dezbaterea unei importante cărţi despre Transnistria, în trei volume, apărută recent. Nu s-a dus. Nu voia să vorbească. Nu voia să audă pe nimeni.

Meticulozitatea lui creştea până la limite nefireşti. Se temea, se ferea să închidă în sicriele cuvintelor, ori ale cifrelor, tragedii care erau încă vii. Ca să nu ciuntească adevărul. Ca să nu maculeze puritatea adevărului. Adevărul, adevărul, adevărul întreg şi viu, arzător de viu. Adevărul istoric absolut. Tot ce nu era adevăr absolut aparţinea unui alt teritoriu, cel al minciunii...

...Dimineaţa aceea de duminică, dimineaţa aceea în care au fost scoşi din casele lor evreii din Iaşi, dimineaţa aceea îl aştepta pe el, istoricul Daniel Scherer. Îl aştepta, oprită ca într-un stop-cadru cinematografic. Clipă oprită în loc. Abia acum, când el e aici, el, Martorul, el, Istoricul, timpul îşi începe din nou curgerea. Şirurile nesfârşite de evrei cu mâinile ridicate deasupra capului prind viaţă. Pornesc din nou pe străzile Iaşului, pe trotuare, pe şinele de tramvai. El, Daniel, e Martorul neclintit al trecerii lor chinuite spre moarte. Prin el trec convoaiele, ochii lor sunt aţintiţi asupra lui. Ultima lor privire, înainte ca ei să fie retezaţi de gloanţe, se lipeşte de el, se agaţă de el. Muribunzii l-au aşteptat pe el ca să poată muri, ca să poată ajunge la uşurarea pe care o aduce ultimul suspin.

Istoricul nu mai aparţine acestui loc şi acestui timp. El e dincolo, la izvorul suferinţei. În inima de foc şi de sânge a tragediei.

...Un fluture negru, imens, îşi zbătea aripile între Daniel şi lumina zilei. Se interpunea între el şi oamenii din jurul lui. Soţia, copiii, colegii, au devenit cu toţii umbre. Realitate palpabilă, puternică şi vie, avea doar trecutul.

...El era în trenul morţii. N-avea aer. Făcea încercări disperate de a se ridica cu gura deasupra capetelor de coşmar din jurul lui, deasupra trupurilor care se zbăteau, îl strângeau şi îl sufocau…

…Acoperişul vagonului, încins de soarele verii, iradiază foc. Guri ca de peşti pe uscat se cască spasmodic, să fure un pic de aer… Gura lui, gâtlejul, buzele, îi sunt arse de sete… Cade în nesimţire şi visează foc şi apă fiartă…

…Oamenii adună urină unii de la alţii ca să-şi umezească buzele, în încercarea vană, deznădăjduită, de a potoli puţin arsura de foc a setei… Cei cărora le-au plesnit arcurile maşinăriei minţii delirează, hohotesc, cântă, chicotesc, scâncesc… Toate răsună şi sticlesc în creierul lui Daniel: zgomotul obsedant al roţilor de tren, gemetele, delirul, ochii ieşiţi din orbite, morţii care cad la picioarele lor, trupurile pe care se ridică apoi cei încă vii, ca să iasă cu gura deasupra celorlalţi…

…Trăncănitul roţilor devine mai rar, apoi încetează. Trenul a oprit într-o gară. De afară se aud voci, râsete. Comenzi într-o moldovenească cu accent românesc.

Din vagoanele cu evrei răzbat în afară, scoase din sute de piepturi, aceleaşi strigăte ca nişte lamentaţii:

– Apă! Apăăă! Daţi-ne apăăă!

Unul dintre cei de afară propune un târg:

– Adunaţi bijuterii şi vă aduc în schimb apă.

Cei care erau vii şi puteau să-şi mişte mâinile şi-au scos verigheta, inelul, le-au pus într-o batistă şi le-au strecurat prin mica deschizătură dinre două din scândurile bătute în fereastra vagonului.

– Aşteptaţi. Mă întorc îndată.

Zgomot de paşi care se îndepărtează. Voci, râsete, comentarii vesele, mucalite.

În vagon, ochi în care pâlpâie speranţa:

– Crezi că mai vine cu apa?

– Răbdare. O să vină. Presimt…

După minute care li se păruseră ceasuri, au auzit glasul celui care luase bijuteriile:

– Hei, jidanilor! Prindeţi stecla!

În gaura dintre scânduri apare sticla, astupată cu o bucată de cocean de porumb. O mână se întinde şi o apucă. Se întind şi alte mâini. Fericitul în mâinile căruia se află sticla desface dopul şi dă să bea. Se opreşte însă, cu un urlet sugrumat, gâtuit, ca de vită înjunghiată:

– E gaz!

Cuvintele au ieşit ca un geamăt al sfârşitului.

În vagon, gemetele se amestecă cu urletele, cu sughiţurile de plâns.

Afară, pe peron, poznaşii îşi savurează farsa:

– În loc de apă, jidanii au băut gaz!

Se face un haz nebun, râd ţinându-se cu mâinile de burtă…

…Alt vis care revenea în puţinele ceasuri de somn ale lui Daniel:

…Suia o scară. Cu foarte multe trepte. O nesfârşire de trepte. La capătul scării, cerul întunecat al nopţii fără lună şi fără stele. Doar o stea, o singură stea, slabă şi îndepărtată, licăreşte deasupra capului lui. El urcă, urcă, urcă. Picioarele îl dor. Puterile îl părăsesc. I se moaie picioarele. Trebuie să urce. Urcă. Tot mai încet. Tot mai greu. Fiecare treaptă cere eforturi dureroase… Dacă nu urcă, dacă se opreşte, cade în gol…

…Clopote îi bat în tâmple. Un ţipăt ascuţit de pasăre. Un fâlfâit de aripi. O umbră neagră îi trece prin faţa ochilor… Urcuşul e o agonie insuportabilă… Sub el se cască abisul negru… Luminile s-au stins pe rând… Doar el. Singur în univers. Şi trebuie să urce…

…El singur, cu delirul lui. Singur în univers. Înger căzut, chinuindu-se să ajungă înapoi în cer. La Dumnezeu, adevărul tuturor adevărurilor…

…Încă o treaptă, încă o treaptă… Întunericul se îngroaşă. E ca o păcură care îl îneacă. Singurele lumini care străbat spaţiul vin din zborul de foc al gândurilor şi imaginilor din creierul lui extenuat.

…Mai urcă o treaptă… Încearcă încă una… Arsura suferinţei întrece tot ce se poate suporta. Flacăra nenorocirii pârjoleşte universul. Un vârtej îl smulge de pe scară. În mintea lui, totul se învălmăşeşte. Golul începe să ţiuie. El cade, cade, cu răsuflarea tăiată…

…L-au găsit jos, în mijlocul unei grămezi de dosare, foi de hârtie şi cărţi. Lângă rafturile bibliotecii era sprijinită o scară. Daniel zăcea pe jos, în blugi şi cămaşă albă, descheiată la piept, şi bolborosea cuvinte fără şir. L-au ridicat. Avea ochii deschişi, dar privirea îi era aburită, îndreptată parcă înspre ea însăşi. Pe faţa lui, suptă de sânge, plutea un zâmbet tulbure, absent, greu de privit…

NOU!

A apărut

Armonie emotivă

Poezii

de Moritz Nachman

Cartea poate fi procurată trimiţând suma de 25 şekeli pe adresa:

MORITZ NACHMAN
Derech Metzada 194/20
Beer Sheva 84461
Tel. 07/641-5827

La sfârșit de secol XX

Se apropie. Acuș-acuș. Și fiindcă ne aflăm, aici ca pretutindenea în lume, la ceasul bilanțurilor, să încercăm să ne-amintim (și în felul acesta…) de figurile de seamă ale *tribului* din acest veac.

Drept care, punem cititorilor noștri câteva întrebări:

I. Unul dintre literații de mai jos a murit, lovit de un gloț inamic, în timpul primului război mondial:

1) F. Aderca
2) Ion Trivale
3) H. Sanielevici
4) Conrad Bercovici
5) Lazăr Șăineanu

II. Celebrul caricaturist Saul Steinberg, din SUA, a fost coleg de liceu și prieten toată viața cu:

1) N. Stroe
2) Eugen Campus
3) A. L. Zissu
4) Șmaia Avny
5) Silvian Iosifescu

III. Una dintre vedetele lumii literaro-artistice dintre cele două războaie a fost iubita scriitorului român Camil Petrescu:

1) Leny Caller
2) Sorana Gurian
3) Cella Serghi
4) Beate Fredanov
5) Maria Banuș

IV. Autorul volumului de versuri *Izkor*, apărut în Israel, este:

1) Andrei Fischof
2) Bianca Marcovici
3) Tania Lovinescu
4) M. Rudich
5) A. Clain

V. Care dintre starurile hollywoodiene de mai jos este, de felul său, din *trib*?

1) Edward G. Robinson
2) Lauren Bacall
3) Kirk Douglas
4) Bette Davis
5) Shirley Temple

VI. Una dintre personalitățile de mai jos a fost în tinerețe antrenor de tenis:

1) Dr. Michael Cernea, sociolog la Banca Mondială de la Washington

2) Dr. Meir Rosenne, fost ambasador al Israelului la Washington

3) I. Artzi, fost deputat în Knesset

4) Ioan Hollender, director general al Operei din Viena

5) Bruno Landesberg, industriaș

VII. Unul dintre condeierii de mai jos a deschis o frizerie la București, în anii '30:

1) Mihail Sebastian
2) H. Bonciu
3) Camil Baltazar
4) Ilarie Voronca
5) I. Peltz

Alte întrebări, în numărul viitor…

Răspunsuri: *I – I. Trivale; II – E. Campus; III – Cella Serghi; IV – M. Rudich; V – Edward Robinson; VI – I. Holender; VII – Camil Baltazar.*

Ne amintim că, nu de mult, sindicatul salariaților de la "Mekorot" a întrerupt apa, preț de patru ceasuri pe zi, în semn de protest împotriva faptului că Ministerul Finanțelor refuzase să le aprobe mărirea salariilor.

La început, neștiind ce lefuri se plătesc acolo, ne-a fost greu să ne formăm o părere despre justețea acestor *sancțiuni* atât de grave aplicate populației. Apoi, când am aflat că salariul mediu la "Mekorot" este de 15.000 de shekeli (în condițiile în care salariul mediu pe economie este de circa 6.000) și că d. Meir Elezra, președintele sindicatului, încasează 35.000 de shekeli pe lună, am înțeles: salariații respectivi o duc atât de greu încât nu au nici după ce bea apă.

Restaurantul
HAIM
invită onorata clientelă la renumitul său grătar și specialitățile culinare românești
TEL AVIV,
Rh. Dizengoff 228
Tel. 03-5244963

RODICA WEINBERG
prezintă paginile de

JOCURI

Mai simplu nu se poate

ORIZONTAL: 1) Prieten – Grad în marină – Bogdan Giurăscu. 2) Îi plac pozele – La începutul vieţii. 3) Ţi se uită în ochi – Cu una sau două cocoaşe. 4) Poftim! – Cai dobrogeni – Pătrat agricol – Lac în Alpii Sloveni. 5) Nu sunt prea sănătoşi la cap – Fost teritoriu israelian – Nichel. 6) Pentru ei – Fraier – Şekel. 7) Înspăimântaţi – H_2O. 8) Inspiră poeţii – Primejdie. 9) Se devotează studiului corpului uman. 10) Are margini de zinc! – Noroc cu mijlocul! 11) Oameni ai satelor. 12) Adoraţi – Încheie orice poveste. 13) Gospodăria agricolă colectivă (abr.) – Militari. 14) Dânsul – Om de arte.

VERTICAL: 1) Nu le are cu muzica – Iaz – Localitate în Franţa. 2) Om de la munte – Ajunge întotdeauna la timp. 3) International Telecommunication Union (siglă) – Nume feminin, cunoscut încă de pe vremea antichităţii – Primele la alfabet. 4) Un fel de colegi de serviciu. 5) Între cap şi trunchi (pl.) – Ţine discursuri. 6) Veche unitate de măsură pentru lungime – Îi place-n muzică armonia. 7) Intestin – Prim – Atenţi, în sfâşit! 8) 2, 5 girafe! – Localitate în Elveţia – Neamţ din România. 9) Împărat – Cete! – Neprihănit. 10) O trage acul – Zvăpăiat la început! 11) Te ajută la vorbit. 12) Râu în Egipt – Negaţie. 13) Mamifer acvatic. 14) Verdeaţă pe lângă casă.

Dicţionar: BLED, GAC, IGE, ITU, ARŞIN, AISSE.

BIANCA NIŢĂ

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1					●							●		
2									●					
3								●						
4			●				●			●				
5	●							●				●		
6		●				●					●			
7									●				●	
8					●									
9														
10			●				●		●					
11	●							●						
12							●							
13				●										
14			●											

La o parte!

ORIZONAL: 1) Parte de propoziţie – Parte mică. 2) Carte pentru parte sau făptaş pentru părtaş – Stau la o parte (fem). 3) Lăsat la o parte – Satrap. 4) Măsură de greutate chineză – De o parte şi de alta a drumului. 5) Împărţea vinul pe vremea lui Ştefan cel Mare – Parter – Din nou. 6) Ştie să-şi facă parte – Să n-ai parte de-aşa vin. 7) Deloc – Într-o parte. 8) Nu mai ştie în ce parte s-o apuce – În prima parte a vieţii. 9) Dese! – Leziune – Flori. 10) Dacă ştii proverbul, îţi dau drept la o parte (pl.) – Eu, tu, el. 11) Succes (fig.) – Cămaşă înflorată – Pronume demonstrativ. 12) Două părţi nepotrivite – Adunare a unei asociaţii la care participă toţi membrii ei.

VERTICAL: 1) În toate părţile. 2) Partea adversă – Ţinut în partea de nord-vest a României – În fond! 3) Autorul versurilor: "Despre partea închinării, însă, Doamne, să ne ierţi" (Scrisoarea a III-a; Mihai) – Ceasuri. 4) Împărţit – Merge şi cu parte şi cu carte – Cere! – La intrare în ogradă! 5) În parte! – Curse! – Personaj mitologic. 6) Rezultatul împărţirii – A se arunca în partea cuiva. 7) 3,4 bucăţi de praz! – Împart împreună binele şi răul – Parte dintr-o operetă. 8) Cuprinde toate părţile – La ţanc! – Pronume. 9) Domol – Părţi ale moleculei. 10) A lua parte – Posesiv. 11) Ia parte activă la războiul de ţesut – Părţi de cuvânt în gramatică. 12) Partea de mijloc – De o parte sau de alta a râului.

Dicţionar: TAN, ULEA, ACCA.

BIANCA NIŢĂ

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1									★			
2					★							
3							★					
4				★		★					★	
5					★				★			
6		★						★				
7				★								★
8					★		★					
9			★					★				
10		★		★						★		
11						★			★			
12								★				

Dezlegările jocurilor din numărul trecut

ÎN CERC: Roata, virare, arc, epi, olor, doara, atena, viltori, iad, ina, saturn, i, c, dc, nule, hn, inelat, a, joc, oo, ureche, re, s, obezi, miar, dr, narcis, c, soare, centru, casa, ture, ei, oge, curentat, caldari, tuli.

TRATATE DE MEDICINĂ: Medicament, osos, sare, accentuare, sut, ser, vx, aloe, n, git, artrite, e, fp, tac, rar, e, e, zea, cn, singe, sora, eter, halat.

CU CÂNTEC: G, l, o, disputa, lf, rol, scari, t, editie, cais, rr, d, c, vt, sec, morala, capa, june, o, pat, neta, artari, nituri, tai, minuta, cub, tarite, rit, fitile, fala.

De toate

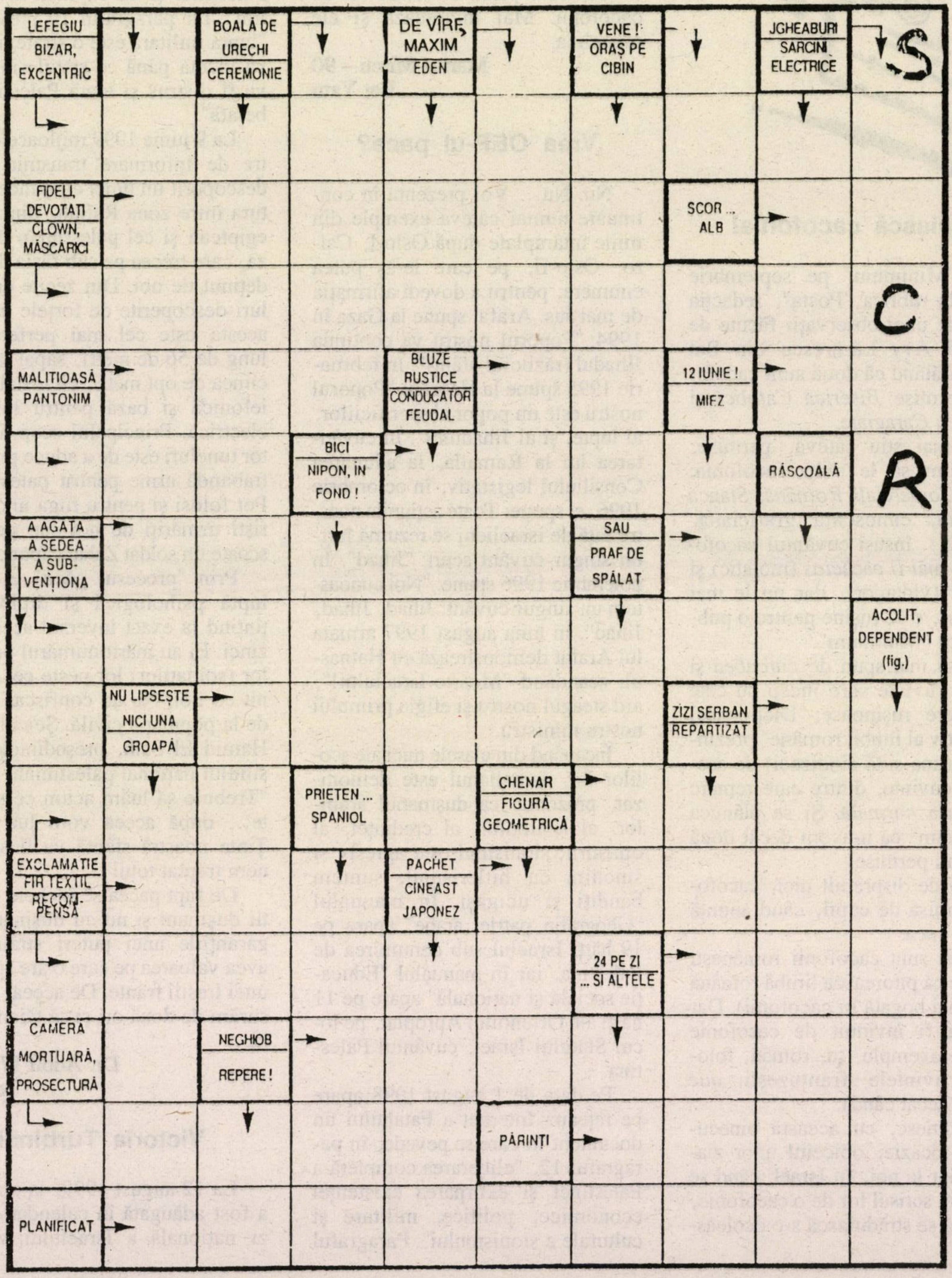
LEFEGIU
BIZAR, EXCENTRIC
BOALĂ DE URECHI
CEREMONIE
DE VÎRF, MAXIM
EDEN
VENE !
ORAȘ PE CIBIN
JGHEABURI
SARCINI ELECTRICE
S
FIDELI, DEVOTAȚI
CLOWN, MĂSCĂRICI
SCOR ... ALB
C
MALIȚIOASĂ
PANTONIM
BLUZE RUSTICE
CONDUCĂTOR FEUDAL
12 IUNIE !
MIEZ
BICI NIPON, ÎN FOND !
R
RĂSCOALĂ
A AGĂȚA
A ȘEDEA
A SUB-VENȚIONA
SAU
PRAF DE SPĂLAT
ACOLIT, DEPENDENT (fig.)
NU LIPSEȘTE NICI UNA
GROAPĂ
ZIZI ȘERBAN
REPARTIZAT
PRIETEN ... SPANIOL
CHENAR
FIGURĂ GEOMETRICĂ
EXCLAMAȚIE
FIR TEXTIL
RECOM-PENSĂ
PACHET
CINEAST JAPONEZ
24 PE ZI
... ȘI ALTELE
CAMERA MORTUARĂ, PROSECTURĂ
NEGHIOB
REPERE !
PĂRINȚI
PLANIFICAT

Dicționar: AHA, IPO

Trăiască cacofonia!

În "Minimum" pe septembrie 1999, la rubrica "Poşta", redacţia răspunde unei observaţii făcute de cititorul Avy Lăzărescu din Bat Yam, arătând că două sunt cacofoniile permise: *Biserica Catolică* şi *Ion Luca Caragiale.*

Eu mai ştiu câteva, permise, n–ai cum să le eviţi cacofonia: *Banca Comercială Română, Stanca Catargiu,* cunoscuta graficiană, *cacao* şi... însuşi cuvântul *cacofonie. Ar mai fi căcăcios* (molatic) şi *căcănar* (vidanjor), dar nu le mai amintesc, e de ruşine pentru o publicaţie ca "Minimum".

Ce să mai spun de *curcubeu* şi de alte cuvinte care încep cu cele trei litere ruşinoase: "Dicţionarul explicativ al limbii române" prezintă 150 (una sută cincizeci) de asemenea cuvinte, dintre care remarc delicioasa *curmală.* Şi se plângea "Minimum" că n-avem decât două cacofonii permise!

Nu-i de dispreţuit nici "cacofonia" comisă de copil, când anunţă că vrea *caca.*

Astea sunt cacofonii româneşti (se pare că pitoreasca limbă română e cea mai bogată în cacofonii). Dar nu poţi fi învinuit de cacofonie când de exemplu, tu, român, foloseşti cuvintele franţuzeşti *que quand* (decât când).

Huiduiesc, cu această binecuvântată ocazie, obiceiul unor ziarişti chiar la noi, în Israel: când se lovesc în scrisul lor de o cacofonie, în loc să se străduiască s-o ocolească, plasează o virgulă între cele două cuvinte urât mirositoare. Scot astfel şi mai în evidenţă cacofonia!

Lumea e plină de fel de fel de cacofonii. Mai înviorează şi ele omenirea.

Marius Mircu – 90
Bat Yam

Vrea OEP-ul pace?

Nu. Nu... Voi prezenta în continuare numai câteva exemple din miile întâmplate după Oslo-I, Cairo, Oslo-II, pe care le-aş putea enumera, pentru a dovedi afirmaţia de mai sus. Arafat spune la Gaza în 1994: "Poporul nostru va continua Jihadul (războiul sfânt)". În februarie 1995 spune la Hebron: "Poporul nostru este un popor al sacrificiilor, al luptei şi al Jihadului". În cuvântarea lui la Ramalla, la adunarea Consiliului legistativ, în octombrie 1996, el spune: Toate acţiunile noastre faţă de israelieni se rezumă într-un singur cuvânt scurt: "Jihad". În noiembrie 1996 spune: "Noi cunoaştem un singur cuvânt: Jihad, Jihad, Jihad". În luna august 1997 armata lui Arafat demonstrează cu Hamasul, scandând "Moarte Israelului!", ard steagul nostru şi efigia primului nostru ministru.

Începând din clasele mici ale şcolilor lor, israelianul este demonizat, prezentat ca duşmanul arabilor, al islamului, al credinţei, al omenirii; sionismul este agresiv şi sinonim cu hitlerismul; suntem bandiţi şi ucigaşi. În manualul "Geografia patriei arabe" apare pe 19 hărţi Israelul sub denumirea de Palestina, iar în manualul "Educaţie socială şi naţională" apare pe 11 hărţi ale Orientului Apropiat, pe locul Statului Israel, cuvântul Palestina.

Pe data de 1 august 1998 apare pe reţeaua Internet a Fatahului un document în care se pevede, în paragraful 12, "eliberarea completă a Palestinei şi extirparea existenţei economice, politice, militare şi culturale a sionismului". Paragraful 13 prevede "întemeierea statului independent, deţinătorul independenţei complete pe toată suprafaţa Palestinei şi cu capitala la Ierusalim". Iar paragraful 19 prevede că "lupta militară este o strategie... nu va înceta până ce statul sionist nu va fi distrus şi toată Palestina eliberată".

La 9 iunie 1999 mijloacele noastre de informare transmit că s-a descoperit un tunel care făcea legătura între zona Rafiah, din Sinaiul egiptean şi cel palestinian din Gaza, care trecea pe sub fâşia de teren deţinut de noi. Din zecile de tuneluri descoperite de forţele noastre, acesta este cel mai perfecţionat, lung de 56 de metri, săpat la adâncimea de opt metri, cu instalaţie telefonică şi bază pentru instalaţia electrică. Principalul scop al acestor tuneluri este de a aduce prin contrabandă arme pentru palestinieni. Pot folosi şi pentru fuga unor terorişti urmăriţi de noi sau pentru a scoate un soldat Zahal capturat de ei.

Prin "procesul păcii" ei duc o luptă psihologică şi diplomatică ţintind la exact inversul acestei lozinci. Ei au mărit numărul poliţiştilor (soldaţilor) lor peste cel convenit cu noi. Nu au confiscat armele de la populaţia civilă. Şeicul Abdel Hamid El Saih, preşedintele Consiliului naţional palestinian, spune: "Trebuie să luăm acum ce se poate... după aceea vom lua restul. Ţinta noastră sfântă va fi să obţinem treptat totul".

De fapt pacea se încheie cu foştii duşmani şi nu cu duşmanii, iar garanţiile unei puteri străine pot avea valoarea pe care o are sprijinul unei trestii frânte. De aceea, să măsurăm de două ori şi să tăiem o dată.

Dr. Adolf Weitman
Tel Aviv

Victoria Turbinei

La 12 august 1999, la ora 7.45, a fost adăugată în calendar o nouă zi naţională a Israelului: Victoria

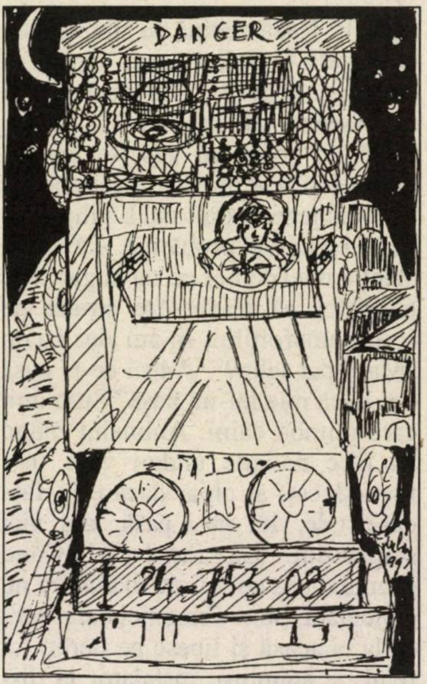

Victoria Turbinei
Desen de dr. Iulius Iancu

Turbinei.

Turbina care urmează să aducă mai multă lumină în Israel a pornit pe un drum lung, întortocheat şi periculos din regiunea aglomerată de oameni, case şi maşini a Sharonului până jos, la Ashkelon.

Pornirea n-a fost grea din punct de vedere tehnic, pentru că oamenii de ştiinţă care au plănuit-o şi oamenii muncii care au executat-o au realizat-o perfect, în toate amănuntele; nici un şurub n-a fost uitat, nici un fir n-a fost pus în alt loc, fiecare rotiţă s-a îmbinat cu cealaltă în armonie perfectă.

Şi totuşi pornirea a fost grea! De ce?

Se spunea că părinţii noştri din cimitire vor fi tulburaţi în somnul lor veşnic. Că templele se vor zgudui şi că se vor fisura statuile şi pietrele. Că sinagogile se vor mişca şi vor lovi cărţile sfinte, mai ales pagina din "Bereşit" unde scrie: "Să fie lumină!".

Şi totuşi turbina a pornit. A pornit ţanţoşă, mândră.

Cu cele două faruri în faţă a pornit-o. A trecut sub poduri şi peste poduri, de-a lungul mării nesfârşite, sub stele şi luna luminoasă şi a ajuns la Ashkelon.

Turbina s-a grăbit şi a ajuns mai repede decât s-a crezut.

A ajuns Turbina la Ashkelon!

Trăiască Turbina aducătoare de lumină!

Dr. Iulius Iancu
Haifa

Am fost în Rusia (şi nu arată ca în ziare...)

Iată-ne reveniţi acasă, acum 8 zile, din reuşitul (da, da!) voiaj în Rusia. Vi se cuvine un mic reportaj, aşa că încep să-l fac.

Zborul El-Al Tel Aviv-Moscova (noaptea) a fost OK şi a durat patru ore şi un sfert. Încă mai e ceva birocraţie la aeroport, dar autobuzul ne-a depus la hotel (pe nume Cosmos, foarte mare şi chiar elegant, cu aer condiţionat) cam pe la 1.30 noaptea. Cum eram un grup de 40 de turişti, a mai durat vreo 30 de minute până la primirea cheilor camerelor şi valizelor. Timp folosit de mine pentru a fuma o ţigară şi a studia holul hotelului, care are şi vreo trei baruri deschise complet spre hol. Ora era 2 noaptea, clienţi doi-trei în total, dar... la fiecare bar se etalau (pe scaunele înalte) câte două-trei "fete" foarte drăguţe şi elegante, cu nişte decolteuri care te ameţeau. Le-am dezamăgit şi am studiat preţurile la băuturi, cafele, prăjituri. Pentru turişti revine ieftin. Cafelele, cam între 0,50-1,50 dolari.

Am plecat în acest voiaj cu speranţe modeste şi cu informaţii despre mulţi infractori pe străzi. Am avut o surpriză foarte plăcută. Am avut vizite programate cu autocarul grupului, dar am circulat puţin şi singuri. Nu ne-am ciocnit de infractori sau beţivi gălăgioşi (am văzut însă vreo câţiva trecători băuţi, la fel ca la Londra, New York etc.). Moscova este curată şi proaspăt văruită, multe clădiri civile, palate, muzee, arată bine. Iluminatul seara – chiar prea bogat, Moscova e frumoasă şi chiar maiestuoasă. V-o spune un vechi antisovietic.

Hotelul era în nordul oraşului (cele tot foarte bune din centru costă 4-500 dolari pe noapte) şi se numeşte Cosmos deoarece este foarte aproape de un impozant monument ridicat în cinstea astronautului Iuri Gagarin. Are vreo 1.400 de camere şi un mic dejun regesc, în cantitate şi calitate. Am vizitat principalele monumente ale Moscovei şi încă vreo două în afara oraşului, câteva străzi frumoase cu magazine şi restaurante cu mărfuri din toată lumea. ce e bun şi de import e mai scump ca la noi. Dar sunt şi nu puţini ruşi arhi-plini de bani. Deşi timp de mulţi ani am tot văzut pozele cu Piaţa Roşie şi cu Kremlinul, la faţa locului şi pe viu este de o frumuseţe şi o originalitate de nespus. Şi eu şi Roro am rămas cu gura căscată. Am făcut – desigur – destule fotografii. Femeile – foarte drăguţe şi modern îmbrăcate şi fardate. Se văd şi destule persoane (mai ales în vârstă şi tăcute) care au urgent nevoie de o pomană de câteva ruble (1 dolar = 24 ruble). Metroul este, în staţii, uluitor de bogat, fiecare staţie în alt stil. Un bilet de metrou costă patru ruble. Un cornet de îngheţată foarte bună – pe stradă – costă 9-15 ruble, depinde de cartier. La cafenele o sticlă de bere rusă sau olandeză costă 12-15 ruble.

Am văzut două spectacole foarte bune, inclusiv un balet la clasicul teatru Puşkin care a împlinit fix 200 de ani în aceeaşi clădire (renovată), plus Circul Moscovit (fără animale). Acrobaţii lor sunt şi balerini de mare clasă.

Am o apreciere specială pentru un imens monument realizat, în etape, în ultimii 2-5-7 ani: un muzeu militar (în aer liber, l-am văzut din mersul autocarului). Construcţia principală a acestui complex este Memorialul-Muzeu al tuturor victimelor Holocaustului (evrei şi neevrei) şi ale războiului din 1941-

1945. Un muzeu impresionant.

Pentru noi a mai fost o surpriză. Recent de tot s-a deschis vizitării o sinagogă construită modern şi foarte bogat. Noi am fost printre primii vizitatori. Am apreciat gestul ruşilor, chiar dacă e doar diplomatic şi din interes. Dintotdeauna Rusia (ţaristă sau bolşevică) a fost o ţară antisemită. Sinagoga s-a construit din donaţii evreieşti, dar locul oferit este de mare onoare, iar bugetul pentru pază (foarte serioasă, în interiorul şi exteriorul sinagogii) este în contul primăriei Moscovei, cu toate greutăţile financiare în care se zbate aceasta. Alte state, în situaţii oarecum asemănătoare, nu au făcut acest gest.

După patru nopţi la Moscova, am plecat cu autocarul spre St. Petersburg (circa 660 de kilometri), cu o pauză de o noapte la Novgorod, vechi centru istoric şi religios, cu obiective interesante. Hotelul (Best Western) foarte bun, situat pe malul unui afluent al Volgăi, cu bazin de înot. Roro a putut cumpăra (convenabil) frumoase bijuterii din chihlimbar.

În seara următoare am ajuns la hotelul din St. Petersburg (1.200 camere, pe malul golfului Baltic). Am stat tot patru nopţi. Micul dejun nu era ca la Moscova, dar nici anemic. Oraşul mare şi cu multe clădiri fastuoase din trecut, enorm de multă activitate culturală, dar... pare-se că primăria are un buget de întreţinere ceva mai mic decât Moscova. Datorită numeroaselor canale şi fluviului Neva care străbat oraşul, are faima de Veneţia Rusiei. Peste tot amprenta lui Petru cel Mare, catedrale şi palate fabuloase. În afara oraşului, două palate care te lasă uimit: cel al Ekaterinei I (fiica lui Petru), cu nişte interioare extrem de rafinate, şi Petrodvoreţ, cu un interior departe de a fi modest, dar a cărui piesă de rezistenţă pentru turişti este parcul. Un parc enorm, cu statui excelente, iar zecile de fântâni arteziene, de toate formele şi mărimile, formează un peisaj greu de exprimat în cuvinte.

Am mai vizitat şi marea sinagogă din oraş (actualmente în curs de renovare), frumoasă, cu 1.200 de locuri. Ni s-a spus că în timpul greului asediu german (1942-44), clădirea sinagogii nu a fost lovită de nici o bombă!

Ultimul popas, de 48 de ore, a fost la Helsinki. Vremea era tot caldă şi senină. Ambianţa "occidentală" se simte imediat, dar şi preţurile piperate se simt tot imediat.

Helsinki e un oraş viu, toată lumea este bronzată şi arată foarte bine. Câteva monumente interesante (inclusiv cel foarte original dedicat compozitorului Sibelius), multă lume cu maşini elegante spală în apa mării maşinile şi... covoarele. Tradiţie. Finlanda are circa două milioane de saune (folosite de la naştere şi până la spălarea morţilor...) şi condiţii sociale "enervant" de bune. Se oferă mari stimulente băneşti pentru a aduce copii pe lume, subvenţii pentru copii până la vârsta de 14-16 ani. Dar... populaţia nu e în creştere. Căsătorii sunt din ce în ce mai puţine, divorţuri tot mai multe, iar perechile (cu sau fără acte de cununie) nu vor mai mult de un copil, maximum doi.

Nu pot încheia fără a lăuda şi aici cantitatea şi calitatea micului dejun de la hotel (inclusiv orgia de fructe de pădure), precum şi excepţionalul mobilier din camere.

Am revenit acasă tot cu El-Al, trecerea prin aeroport fiind foarte manierată şi rapidă.

ZElias – Holon

Nu-mi pasă!

Lo ihpat li! Nu-mi pasă! Nu mă interesează! Cam aşa s-ar putea traduce expresia ebraică. Scriu cu durere în suflet pentru că aceste cuvinte au intrat în sângele şi minţile israelienilor şi prin urmare, comportarea lor, în diverse ocazii, e de neconceput, de condamnat.

Mulţi îşi fac interesele personale fără să ţină seama de ale altora. Lo ihpat li! Dacă vecina de alături bate covoarele la 6 dimineaţa, pentru că ea nu poate dormi, e treaba ei. N-o interesează că tu vrei să dormi. Dacă un şofer nu găseşte un loc unde să-şi lase maşina, o parchează pe locul rezervat altora. Lo ihpat lo. El şi-a rezolvat problema. Atrăgând atenţia unei femei cu un sugar că e periculos să traverseze strada pe roşul semaforului, m-am ales cu un "Ma ihpat leha?". Adică ce-ţi pasă ţie, dacă mie nu-mi pasă? Sunt unii care plimbă câini. Animalul blând îşi face nevoile unde-i vine (n-a fost educat) şi chiar dacă e în faţa casei tale, lui nu-i pasă, dar nici stăpânului. Lo ihpat lo! Când eventual uşa de intrare în clădire nu e încuiată, sunt obraznici care intră ca la ei acasă şi lipesc pe pereţi tot felul de anunţuri: instalator la dispoziţie 24 de ore, predau lecţii de engleză, "stilist" de păr (nu coafor), etc. Treaba lui e terminată. Lo ihpat lo!

Culmea este în anumite zile de sărbătoare, când oamenii ies, cu căţel şi fără purcel, la iarbă verde. Minunat. I-am văzut şi eu cu un asemenea prilej. Au cântat şi au dansat; au mâncat şi au băut. A fost o bucurie! Au cărat de acasă grătare (fără gril nu se poate), mangal, să aibă cărbuni încinşi, pături, saltele, scaune şi mese pliante, coşuri şi cutii cu mâncare şi tot soiul de băuturi. Totul bine şi frumos. A venit şi ora de spargere a petrecerii şi a întoarcerii acasă. Ce să mai ia cu ei salteaua veche, grătarul ruginit şi uzat, resturi de pâine şi carne. Au lăsat totul, şi cartoanele şi sticlele, bidoanele de băuturi, pungi şi sacoşe de plastic, pe iarbă, între copaci. S-au adunat mormane, tone de resturi şi gunoaie. Sunt convins că în apropiere erau coşuri şi lăzi pentru gunoaie, containere. Dar pe cine a interesat asta? Lo ihpat lo!

Tot aşa, "Lo ihpat lo!" dacă pune radioul şi-l lasă deschis cu o muzică asurzitoare, dacă foloseşte claxonul maşinii ca să cheme pe cineva de la etajul trei şi să ducă o conversaţie, nu în şoaptă, chiar dacă e după miezul nopţii. Dacă dă buzna peste tine când intri în cabinetul medicului la policlinică (după ce, cu toată programarea pe care o aveai, ai aşteptat multe minute), ca să ceară medicului nu ştiu ce, "Lo ihpat lo!". Când discuţi la bancă despre problemele tale şi funcţionarul respectiv caută în computer diverse date, obraznicul se repede peste umărul tău că are "şeela ahat". Lo ihpat lo!

La cele de mai sus aş mai adăuga un cuvânt, despre care unii spun că e specific israelian – huţpa – acea obrăznicie de care se tot aude şi se vorbeşte. Păcat!

Dr. G. Mănescu – Bat Yam

Ţurloi

Doamna Dady Iancu, fiica lui Medy şi Marcel Iancu şi nepoata poetului Jacques Costin, m-a îndemnat să scriu câteva amintiri legate de prietenia mea cu ei.

Iată una din amintiri:

Eram copil – cred că aveam patru-cinci ani. Mergeam în vizită la Medy şi la Jacques. Ei locuiau în Bucureşti pe Calea Moşilor, între str. Paleologu şi Biserica Sfinţilor (str. Cernica), în fundul unui teren viran unde, în faţă, era depozitul de lemne al d-lui Goldschläger, tatăl lui Medy şi Jacques. Acolo este azi Aleea Vermont.

Jacques şi Medy aveau un căţel pe care-l chema Ţurloi. Era mic de statură. Nu era ceva de rasă, era mai mult o pocitanie. Avea părul scurt, de un cenuşiu spălăcit amestecat cu bej. Urechi mari, cam pleoştite, ca şi Jacques. Nu ştiu dacă era căţel sau căţea. Nu-mi aduc aminte dacă avea cocoşel – ştiam ce-i aia, c-aveam şi eu – sau dacă avea păsărică, despre care nu eram atunci prea lămurit. Nu-mi aduc aminte nici cum făcea pipi. Dacă ridica piciorușul drept sau stâng pe lângă piciorul unui scaun din sufragerie sau lângă fotoliul lui Jacques, sau folosea direct covorul persan din salon sau din camera lui Medy. Ceea ce însă îmi aduc perfect aminte este că atunci când se bucura – şi Jacques îl provoca (şi mă provoca şi pe mine) – nu mai ţinea coada covrig, ci începea s-o bâţâie. Ridica buzele în sus şi i se vedeau bine gingiile şi dinţii albi, curaţi. Râdea! Jacques începea şi el să râdă (avea dinţi mari, frumoşi). Medy la fel. Eu după ei. Râdea Ţurloi – râdeam şi noi. Nu ştiu care de care: Jacques de Ţurloi, Ţurloi de Jacques, iar eu râdeam de ei amândoi şi de Medy.

Sunt 76 de ani de atunci. Noroc că memoria mă ajută să pot să-mi scriu amintirile legate de Medy, Jacques şi bineînţeles de Ţurloi.

O rog pe Dady să pună această "amintire" în albumul familiei.

Coca* (alias Octav Moscuna)
Naharia

*) Porecla copilăriei mele.

Refugiaţi de acum şi de altădată

Încurajaţi de succesul zdrobitor obţinut în Kosovo, oamenii politici occidentali (considerând occidentul extins până la Potomac, cel puţin), cu o viziune care recent s-a lărgit, lăţit, explodat la dimensiuni quasi-apocaliptice, încearcă acum să rezolve problema de milenii a refugiaţilor.

Şi cine altcineva oferă "sămânţă de discuţie" mai bună şi mai interesantă decât veşnicul Israel? Nu e mult de atunci, doar 50 de ani, o viaţă de om sau aproape două generaţii... O bună parte, dacă nu chiar majoritatea localnicilor arabi ai Palestinei, şi-au părăsit voluntar locul de baştină, pornind într-o călătorie pe care o presupuneau de durată foarte scurtă şi sperând să revină acasă după ce câteva armate de prieteni vor fi terminat de făcut "curăţenie" în lipsa lor. Au fost şi unii, nimeriţi în zona "caldă" a bătăliilor, care au fost "îndemnaţi", "sfătuiţi" să se deplaseze pe poziţii mai puţin periculoase, după cum au fost şi unii – ca de exemplu la Haifa – care au fost solicitaţi în zadar să rămână pe loc.

Aşadar, există tot felul de refugiaţi: unii de dată recentă, alţii cu o vechime de 50 şi mai bine de ani, unii plecaţi de bunăvoie, alţii mânaţi din urmă cu bâta... Unii, cei din Bosnia de exemplu, tot aşteaptă să fie respectate convenţiile semnate de tot felul de politicieni, de toate neamurile, dar se pare că toată lumea e mulţumită că problema se face uitată şi că cele trei etnii care formează statul respectiv stau cuminţi şi sunt mulţumite că nu-i mai bagă nimeni în seamă... pentru moment.

Politicienii din NATO or fi ei mulţumiţi de rezultatele obţinute în Kosovo şi vecinătăţi, dar teoria lor, că au împiedicat o catastrofă şi mai mare decât cea pe care au realizat-o efectiv, necesită multă, foarte multă bunăvoinţă din partea celor în cauză ca să fie de acord.

În concluzie, domnule Clinton, frumos din partea dumitale că "compătimeşti" cu refugiaţii palestinieni, cu copiii şi nepoţii acestora născuţi departe de locurile de baştină reclamate, dar – bazându-ne pe experienţa realizată recent în Bosnia şi Kosovo – e preferabil să laşi rezolvarea acestei probleme pe seama celor direct interesaţi. Nu pentru că există speranţe că vor ajunge la o soluţie care va satisface toată lumea, dar cel puţin va fi *soluţia lor* şi nu vor avea pretextul că le-a fost impusă de alţii.

Simon Sfarti
Santa Fe Springs,
California, SUA

Max H., Kiriat Ata (interesant episodul din zilele pogromului de la Iaşi, dar vă rugăm să ne trimiteţi numele complet); **Mişu Goldstein**, Dresda, Germania («Jamie Shea, purtătorul de cuvânt al NATO a făcut de curând în Germania o declaraţie care ne-a cutremurat prin cinismul ei: "Deşi costul bombelor aruncate asupra Serbiei a fost foarte ridicat, pagubele cauzate Iugoslaviei sunt atât de mari încât NATO nu a ieşit în pierdere!"»); **Louis Pollinger,** Kiriat Shalom, Tel Aviv (îşi aminteşte de două perle orale, întânite pe vremuri la şeful său din România, absolvent al Facultăţii de Filologie: 1. Într-o discuţie telefonică cu directorul unei întreprinderi l-a avertizat pe acesta că dacă nu se va conforma va suferi *rigolele* legii; 2. Altă dată, arătând că un cetăţean dintr-o comună de lângă Bucureşti nu este născut în comuna respectivă, spunea că este *parvenit* din altă localitate, în loc de *provenit*); **ing. Leopold Binder,** Kiriat Bialik («Sunteţi imposibili! În revista "Minimum" nr. 148 pagina a doua jor, în "Ancheta revistei Minimum", citim: "La sfârşitul anului (şi veacului) vom publica rezultatele anchetei". Apăi oameni buni, când vă va intra în cap că un veac are 100 (una sută) de ani şi nu 99, iar un mileniu are 1000 de ani şi nu 999? Ultimul Eurovision NU a fost ultimul din acest mileniu ci penultimul. Ultimul va avea loc în anul 2000 – care aparţine în ÎNTREGIME mileniului al doilea»); **Lili Bărbusanu Weinberg,** Ramat Gan (mai încercaţi); **Esther Lancry,** Canadian Institute for Jewish Research, Montreal, Canada (de acord cu schimbul de reviste propus; v-am trimis "Minimum" la zi); **Constanţa Relly Bratu,** Bucureşti (am publicat la *Carnet* anunţul dv.; sperăm să găsiţi persoana ce-o căutaţi pe-aicea); **M. David,** Natzeret Illit (observaţiile dv. pe marginea *Bandei lui Ioanid* sunt interesante, dar toate datele de care dispunem duc la o singură şi limpede concluzie: atacul asupra dubei cu bani a Băncii Naţionale a avut loc, banii au fost furaţi); **Edith Cohen,** Frankfurt, Germania («Am regretat profund moartea colaboratoarea dv. Claudia Rosenstreich; nu ştiu cum s-a făcut, eu o căutam la telefon şi ea se sfârşea la spital. Intenţiona să vină prin Europa şi a vrut să ştie dacă aş avea eventual un locşor pentru ea; i-am răspuns desigur că nu e nici o problemă. Văzând apoi că nu s-a mai manifestat, am chemat-o şi era atât de slăbită că a pierdut şirul convorbirii la un moment dat. A fost o persoană plină de posibilităţi; cunoştea patru limbi şi reuşea să se exprime în toate cu o siguranţă, o precizie şi în acelaşi timp cu o permanentă bogăţie de sentimente ce o făceau să apară ca un adevărat gazetar, deşi se pregătise pentru alte domenii. Se supăra uşor pe toţi şi toate, accepta totuşi cu multă graţie nenorocirile şi dezamăgirile de care a fost lovită. Despre India, care a blagoslovit-o cu o maladie teribilă, păstrase o amintire pozitivă, sigură fiind – în urma unui fenomen de "déja vu" – că a mai trăit cândva acolo. Dacă ar exista o asemenea posibilitate i-aş fi dorit ca la următoarea reîncarnare să aibă aceiaşi prieteni dar mai mult noroc»); **Vladimir Eşanu,** Beer Sheva («Alegerile din 17 mai au constituit pentru aliaua română un fel de "fine del primo tempo", un "tempo" care ar fi putut însemna mult în istoria ei "tăcută". În primul rând, pentru că a fost scoasă din letargia-i devenită caracteristică şi i s-a oferit o şansă de afirmare politică. Poate că s-a vorbit destul despre cauzele ratării acestei şanse. Ele au fost, mai curând, de ordin psihologic, caracterologic. Înfrângerea nu a avut loc pe câmpul de luptă. Aliaua a intrat acolo gata înfrântă, pentru că nu a fost în stare să-şi depăşească condiţia sa de grupare etnică incapabilă de înţelegere şi unitate. În aceste condiţii, ce am putea face? Sunt unii pentru care ideea utilităţii partidului "românesc" nu trebuie abandonată, ci continuată pe baze noi, care să ţină seama de învăţăturile scurtei sale istorii. S-a deschis, însă, şi o altă cale, cea a unei asociaţii apolitice, capabilă să mobilizeze personalităţi, elanuri şi fonduri, pentru a rezolva problemele specifice amintite. Această asociaţie este PEDOR-ul – condusă de I. Atlas, av. G. Mosari şi M. Marcus –, sprijinită de un mare număr de originari din România, din mai toate aşezările importante din ţară. Singura politică pe care PEDOR-ul îşi propune s-o facă este politica culturală, bazată pe utilizarea unor politicieni de origine română – ca de exemplu Ilan Ghilon din Meretz şi Avraham Poraz din Şinui – şi persoane cu posibilităţi financiare care să ducă, prin atingerea ţelurilor cultural-spirituale şi social-economice, la apărarea demnităţii originarilor din România. PEDOR nu va concura pe nimeni, ci va coopera cu toţi cei ce susţin aceste ţeluri. Iar dacă în felul acesta se vor dobândi şi poziţii politice, cu atât mai bine»); **prof. Felix Pascal,** Holon («De curând am asistat la un foarte reuşit spectacol alcătuit din lectura dramatizată a piesei "O noapte furtunoasă" a ilustrului I. L. Caragiale. Exceptând rolul lui Rică Venturiano, toţi interpreţii au realizat deosebit de frumoase performanţe actoriceşti – Moscu Alcalay, B. Bercovici, Carol Marcovici, Tricy Abramovici, Rozina Cambos şi Gabriela Vlad – aducând teatrului "Inbal" de la Centrul Suzanne Dalal şi organizatorilor spectacolului – Ambasada Română – un foarte apreciat succes. Ca o prefaţare a acestui foarte reuşit spectacol, în revista "Orient Expres" nr. 217 din 17 mai '99 a apărut un interviu cu venerabilul actor Moscu Alcalay. În cadrul acestui articol se arată că dl. Moscu Alcalay ar fi spus – eu personal mă îndoiesc şi cred mai mult într-o eroare a reporterului – cum că: "În anul 1950 am văzut la Bucureşti spectacolul "O noapte furtunoasă" cu Sică Alexandrescu în rolul principal"(!!!). Eu am vizionat multe variante de interpretare a piesei respective – inclusiv magistrala variantă cinematografică – dar pot afirma cu certitudine că dacă în anul 1950 montarea de la Bucureşti a constituit un veritabil succes, în acel spectacol Sică Alexandrescu a avut rolul de director de scenă, iar din distribuţie au făcut parte Al. Giugaru, Marcel Anghelescu, Nicki Atanasiu, Radu Beligan etc. şi, într-un rol "anexat" textului original al piesei, marele Ion Finteşteanu – rolul lui D. Ionescu de la "Union"»); **Monica Bilan,** Hanover, Germania (aminteşte de-un uitat astăzi maestru al tangourilor: «Într-o noapte de insomnie am ascultat la Deutschland Funk, Radio Berlin, o emisiune muzicală dedicată părintelui tangoului rus, Piotr Lişenko. Emisiunea muzicală – tangouri şi muzică populară rusă –, de o mare frumuseţe artistică, a fost însoţită de difuzarea biografiei lui Lişenko, un mare artist al hazardului... Născut în 1898, în apropiere de Odesa, pleacă la Chişinău pentru a se depărta de locul unde era considerat bastard. În 1918 devine fără voie cetăţean român, se căsătoreşte cu o baltică şi îşi continuă cariera. Se mută la Bucureşti, unde se bucură de un succes imens, îşi începe turneele în străinătate, la Cairo, în Palestina, Turcia, Letonia; o altă serie de turnee îl duc la Paris, Berlin, Londra, unde cunoaşte din nou, împreună cu soţia sa Zenaida – dansatoare – o adevărată glorie. În 1930 se stabileşte definitiv la Bucureşti şi întemeiază cabaretul "Maxim", unde vin şi mulţi amatori din străinătate. Originalitatea compoziţiilor, vocea de o mare forţă şi expresivitate, patosul său rusesc sfâşiau inima publicului. Ruşii l-au adorat întotdeauna, deşi nici unul din tangourile lui nu a fost imprimat în Rusia, în timp ce la Londra se imprimă de timpuriu plăci cu muzica sa. La intrarea trupelor sovietice în Bucureşti, Lişenko se bucură de protecţia mareşalului Bulganin, care vine seară de seară împreună cu aghiotanţii săi la spectacol. După retragerea trupelor sovietice din România, steaua lui Lişenko apune, i se va permite doar sporadic să cânte; într-o bună zi este arestat chiar pe scenă, în costum de ţigan. Moare în 1956 într-un lagăr-spital de lângă Bucureşti»); **Shlomo Bercovici,** Rehovot (à propos de eclipsa de soare din august, îşi aminteşte de-un fenomen asemănător ce-a avut loc pe vremuri, la Bucureşti: «Ţin minte exact că în anul 1936, pe data de 19 iunie, într-o vineri dimineaţă, a avut loc în România o eclipsă de soare, în care soarele a fost acoperit în proporţie de 70-80%. Eclipsa a avut loc pe la ora 6 dimineaţa, circa o oră după ce soarele răsărise. Toată lumea şi-a pregătit sticle afumate şi pentru noi copiii a fost o adevărată sărbătoare. Desigur că ne-a părut rău că eclipsa nu era totală. Totală a fost în Turcia, în special în regiunea Bosfor, unde au plecat echipe speciale de savanţi pentru a cerceta perturbaţiile solare. Ce ţin minte e că atunci când eclipsa a fost la noi la apogeu, arăta ca la apusul soarelui, o dâră mică de soare a luminat pământul şi păsările au început să cânte ca la asfinţit»); **David Blumenfeld,** Kiriat Yam (se leagă, tot à propos de celebra eclipsă, de o informaţie din "Tribuna Magazin", nr. 230/a.c.: «În pagina întâi se susţine că eclipsa totală de soare din 11 august a.c., vizibilă în anumite părţi din Europa inclusiv România, a fost precedată de o eclipsă asemănătoare tocmai şi numai cu 350 de ani în urmă. Adevărul este că în perioada 1957-1960 am văzut la amiaza unei zile de vară, când mă aflam în Bucureşti, o eclipsă totală. Mă aflam în zona marelui (pe vremea aceea) magazin Leonida şi am fost unul din martorii uluiţi dar neînfricoşaţi ai unei întunecări treptate a boltei cereşti, care s-a împodobit cu stele. "Minunea" a durat câteva minute, lumina zilei revenind treptat»); **Harry Lazarovici,** Ierusalim («În revistele "Minimum" din lunile iunie, iulie şi septembrie a.c. au fost publicate articole prin care se argumentează că vinovat de cumplita tragedie din Iugoslavia este NATO. Publicul larg cunoaşte, totuşi, că pentru rezolvarea situaţiei intolerabile din Kosovo s-au purtat tratative îndelungate, care au fost respinse de conducerea Iugoslaviei, deşi a fost avertizată, subliniez avertizată, de consecinţele unei intervenţii militare. Cred că sunt în asentimentul cititorilor revistei punând întrebarea: dacă tratativele au eşuat şi, din cele publicate în "Minimum", intervenţia NATO a fost o greşeală, care ar fi trebuit să fie "calea a treia" pentru rezolvarea acestei grave probleme?» Calea a treia, după părerea noastră, ar fi constituit-o purtarea de tratative adevărate, **cinstite,** între occidentali şi Iugoslavia; ori, în momentul când, la conferinţa de la Rambouillet, apusul a inclus în proiectul de acord ideea ca regiunea Kosovo să devină independentă – după un "referendum" – rupându-se de Iugoslavia, tratativele încetaseră să mai fie adevărate şi cinstite, dacă vor fi fost vreodată, transformându-se într-un Diktat gen Ribbentrop-Ciano: sau iscăliţi documentul sau vă bombardăm. Şi, întrucât sârbii sunt un neam care nu prea obişnuieşte să-şi pună semnătura pe asemenea hârtii, a urmat ce a urmat); **Dan Mandelbaum,** Ierusalim; **Marta Bacal,** Paris, **dr. M. Elias,** Ashkelon, **Simha Weissbuch,** Kiriat Yam; **Ilie Mihalcea,** Paris, **Vivianne Rothman,** Melbourne, Australia; **Tony Herşcovici,** Raanana, **Ernestina** şi **Solomon Moscovici,** Beaconsfield, Canada; **ec. Venera Cociaşu,** Braşov, România; **Barbu Bereanu,** Haifa; **Rodica Feuerstein,** Milano, Italia; **Noemi Pavel,** Bucureşti; **Dr. Johann Rosenfeld,** Frankfurt, Germania; **V. Eşanu,** Beer Sheva; **Lea Peltz,** Bat Yam; **Fany Spătaru,** Bat Yam; **Viorica** şi **Tudor David,** Toronto, Canada; **Baby** şi **Beno Marcus,** Natania; **Victor Nămolaru,** Naharia; **Zoia Messinger,** Naharia (mulţumiri pentru bunele cuvinte, sugestii şi observaţii; ceilalţi, pe curând).

Turism

Vladimir Tismăneanu, politolog, profesor la Universitatea din Maryland, SUA; la rude.

Aniversări

Acad. Prof. Dr. Nicolae Cajal; 80 de ani de la naştere (vezi consemnarea de la rubrica *Etc.*)

Octavian Sava, dramaturg, umorist, autor de emisiuni satirice la Radio şi TV; 70 de ani de la naştere.

Decese

Sami Godrich, actor; a interpretat, vreme de treizeci de ani, numeroase roluri la T.E.S. din Bucureşti şi pe scenele teatrului idiş din Israel.

Radu Bantea (47), matematician, Universitatea din Bucureşti; a fost fiul generalului Eugen Bantea, istoric, şi al Mariei Ursu.

IN MEMORIAM
S-a stins, la 25 septembrie,
în ajun de Sukot…
8 ani trişti de când a plecat spre rai

MARIETTA (Reidel), 66

(Vaslui – Ramat Gan)
fiinţă pură, soţie ideală şi unanim apreciată.
Să-i fie veşnică pomenirea.
Filip Lenţer (Galaţi – Ramat Gan), cititor fidel al revistei

S-au împlinit trei ani de la plecarea dintre noi a scriitoarei

Felicia Keifa (Rollinger)

şi cinci ani de la moartea sorei ei,

Edith Rotman (Rollinger)

Nu le-am uitat. Un gând pios de amintire la mormintele lor
Prietenii

Cu nemărginită durere anunţăm încetarea din viaţă a iubitului nostru

Prof. Ing. HEINRICH (Rică) WEINBERG

(Ripiceni – Bucureşti – Sao Paulo)
Inmormântarea a avut loc pe data de 2–VII–1999 la Sao Paulo, Brazilia.
Familia şi prietenii
nu-l vor uita niciodată

S-au împlinit doi ani de la înmormântarea lui

ALBERT KREIGOLD

economist, fost consilier financiar al revistei noastre, prieten devotat şi generos al lui "Minimum".
Nu l-am uitat. Nu-l putem uita. Ne gândim mereu la el.
Minimum

Cu profundă durere anunţăm încetarea din viaţă, în ziua de 7 septembrie 1999, a mamei, bunicei şi străbunicei noastre

REBECA (Renée) GOLDSCHMIDT

(Galaţi – Brăila – Bucureşti – Ierusalim)
Dr. Isabelle şi Isac Teich,
Fiică şi ginere
Dr. Sorin Teich, nepot,
şi soţia Miri
Lori şi Barry Teich,
strănepoţi

La 6 octombrie se împlinesc 8 ani de când Milli

EMIL MACADZIOB

(născut 23 octombrie 1927 – Bucureşti, decedat 6 octombrie 1991 – Ghivataim)
se odihneşte în eternitate.
In sufletul nostru, el a rămas o flacără vie, nestinsă de dor, de tristeţe şi recunoştinţă.
Daisy Macadziob – soţie
Dr. Sorina Macadziob – fiică
Nolly Macadziob,
frate, cu familia
Un minut de reculegere
IN MEMORIAM

Felicitări călduroase
colaboratoarei noastre,
Sanda Peri, şi soţului ei,
Nanu Peri, la naşterea
primei lor nepoate,

Thalia Carmen

fiica Anitei şi a lui Avi Sela
Minimum

Dr. MARC DONA, din Tel Aviv, a revenit din vacanţă şi şi–a reluat consultaţiile.

La 26 septembrie s-au împlinit 8 ani de la încetarea din viaţă a neuitatului poet şi publicist

M. RUDICH

O floare pe mormântul său, din partea prietenilor de la
Minimum

Manifestări, manifestări…

17.09 a.c.; la Cinemateca din Tel Aviv: vizionarea filmului documentar despre lagărele din Transnistria, "Adevărul din pământ va striga", realizat de regizorul Zoltan Terner (producător: Marcu Simionovici); a prezentat scriitoarea Nava Semel.

2.10 a.c.; la Casa Scriitorilor din Tel Aviv (str. Kaplan nr. 6): festivitatea decernării premiului "Mihail Sebastian" pe anul 1998/99 dramaturgului şi eseistului Nicu Hodniceanu.

În aprilie 1999 s-au împlinit un an şi respectiv 16 ani de la încetarea din viaţă a dragilor mei părinţi

ARON (Aurel) ROTARU (Rotenberg)

şi

ERNESTINE (Tina Schwartz)

(Bucureşti – Tel Aviv)
Mulţumesc celor care au fost lîngă mine în clipele grele.
Miriam Rohar (Rotaru) Solomon

Sub patronajul Excelenţei Sale Dr. Gheorghe Popescu, Ambasadorul României în Israel
NATAN GHILBOA şi

HARRY REININGER

au onoarea să prezinte
pe cea mai mare actriţă a României
SOCIETARĂ A TEATRULUI NAŢIONAL I. L. CARAGIALE – Bucureşti

MAIA MORGENSTERN

pentru prima oară în Israel
în grandiosul spectacol al noului mileniu

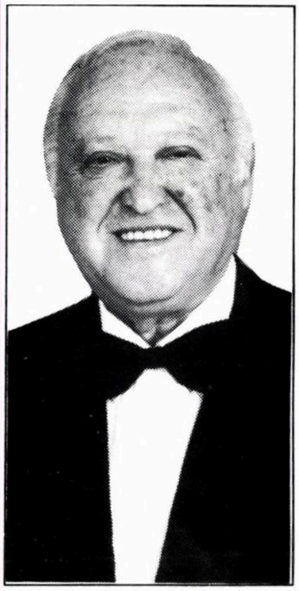

Revista
2000

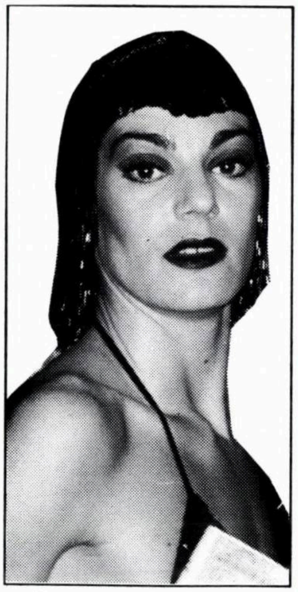

Superproducţie israelo-română în 2 acte şi 24 tablouri de Alexandru Andy
Decor: I. Jack; Costume: Casa "Berta"; Coregrafia: "Valery";
Lumini şi efecte de sonorizare: I. Ner; Conducerea muzicală: Shlomo Lederman

Muzica originală
şi direcţia de scenă
HARRY REININGER

CU PARTICIPAREA ACTORILOR ISRAELIENI ŞI A MARILOR VEDETE
ALE TEATRULUI DE OPERETĂ "ION DACIAN" – BUCUREŞTI ŞI ALE RADIO-TELEVIZIUNII ROMÂNE

În ordine alfabetică:

AL. ANDY
Israel

DORIN ANASTASIU
de la Radio-Televiziunea română

SLAVA KAZANTZEVA
Israel

DOROTEA LIVIO
Israel

MIOARA MANEA
Prim solistă a Teatrului de Operetă
"Ion Dacian" din Bucureşti

EDY MIHĂESCU
Israel

GEORGE NICULESCU
Prim solist al Teatrului de Operetă
"Ion Dacian" din Bucureşti

Cu ANSAMBLUL DE BALET "RECITAL" sub conducerea maestrului VALERY
25 actori, cântăreţi şi dansatori

Vineri 15.10.99 ora 20: KIRIAT HAIM – Teatron Hatzafon
Bilete la casa teatrului, tel. 842-0430
şi la agenţia "Nova Berger", tel. 866-5272
Sâmbătă 16.10.99 ora 20: PREMIERĂ TEL AVIV – Sala Ohel Shem
Bilete "Canaf", Allenby 91, tel. 629-3838
Duminică 17.10.99 ora 20: CFAR SABA – Auditorium
Bilete la casă, tel. 764-9230
Luni 18.10.99 ora 20: REHOVOT – Sala "Wiks"
Bilete la casă, tel. 934-3352 şi la agenţia "Lotus", tel. 946-7890
Marţi 19.10.99 ora 20: RISHON LEZION – Mofet
Bilete la agenţia "Hacartis", tel. 966-6141

Miercuri 20.10.99 ora 20: HOLON – Iad Lebanim
Bilete la casa teatrului, tel. 503-7781 şi la agenţia "Biduron", tel. 651-5885
Vineri 22.10.99 ora 20: NATZERET – Heichal Hatarbut
Bilete la casa teatrului, tel. 646-7488 şi la agenţia "Dudi", tel. 656-7890
Sâmbătă 23.10.99 ora 20: HAIFA – Auditorium
Bilete la agenţia "Nova Berger", tel. 866-5272
Duminică 24.10.99 ora 19.45: BAT-YAM – Heichal Hatarbut
Bilete la casa teatrului, tel. 508-0031 şi la agenţia "Haiozem", tel. 506-6239
Luni 25.10.99 ora 20: BEER SHEVA – Heichal Hatarbut
Bilete la casa teatrului, tel. 627-1065
şi la agenţia "Peleg Hafakot", tel. 623-3397

LASER CLINICS
מרפאות לייזר
רשת ארצית לרפואה מתקדמת

H.I. LASER CLINICS

Reţea naţională de medicină modernă

O veste bună pentru locuitorii din nordul şi centrul ţării care vor să nu mai sufere

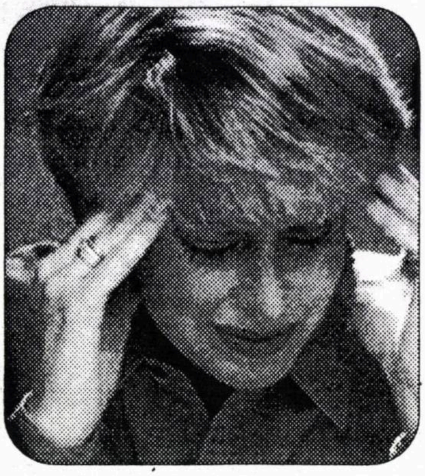

După ani de activitate în cadrul spitalului "Asaf Harofe", ne apropiem de marile centre din ţară şi am deschis două clinici noi şi luxoase la Tel Aviv, la Merkaz Azrieli, şi la Haifa, la Beit Amot, înzestrate cu aparataj modern.

De-a lungul anilor au fost trataţi cu raze laser de intensitate mică (LOW POWER LASER) milioane de oameni în lume şi mii de oameni în ţară, iar rezultatele au depăşit aşteptările.
Când medicii vă spun că nu mai e nimic de făcut şi că trebuie să învăţaţi să trăiţi cu această problemă, nu disperaţi!!!
Acestor bolnavi am reuşit să le ajutăm în proporţie de 80-90%, fără dureri, fără nici un fenomen secundar, fără nici un risc.
Care este rolul îndeplinit de razele laser pe care le folosim? Se introduc fotoni (lumină) în diferite ţesuturi şi cu ajutorul lor se influenţează ţesuturile lezate, determinând vindecarea lor. Concomitent, întărim sistemul imunologic al corpului.

LA CLINICILE LASER SE TRATEAZĂ:

Ortopedie:
Dureri de spate, dureri de articulaţii, spondiloză, dureri reumatice, hemoragii şi inflamaţii provocate de lovituri sau accidente, afecţiuni la tendoane şi muşchi, TENNIS ELBOW etc....
Circulaţia sanguină, dermatologie şi răni grave:
Tratarea varicelor, edeme la membrele superioare şi inferioare, răni provocate pe bază vasculară, eczeme, psoriazis, ulceraţii pe bază vasculară sau diabetică, escare, arsuri, reno şi altele.
Cosmetică estetică:
Prevenirea calviţiei şi stimularea creşterii părului, tratarea acneei, înlăturarea cicatricelor şi petelor de pigmentare provocate de vârstă.
Tratamente speciale:
Astmă, Tinnitus, Menière, C.V.A.

Cu ajutorul razelor laser cu intensitate redusă (LOW POWER LASER) se pot preveni operaţii inutile şi tratamente medicamentoase scumpe şi periculoase. Tratamentul este administrat de o echipă medicală experimentată, care s-a specializat în aceste probleme.

La ambele clinici se poate ajunge uşor: cu autobuzul, cu trenul şi maşina particulară. Loc de parcare asigurat.

Pentru informaţii suplimentare şi programare, vă puteţi adresa:
HAIFA, str. Yaffo 157, et. 3, tel. 04/852-7262
TEL AVIV, Merkaz Azrieli, turnul triunghiular, et. 28, tel. 03/608-1477

minimum

■ ANUL XIII ■ NR. 152 ■
■ NOIEMBRIE 1999 ■
■ 14 SHEKELI ■

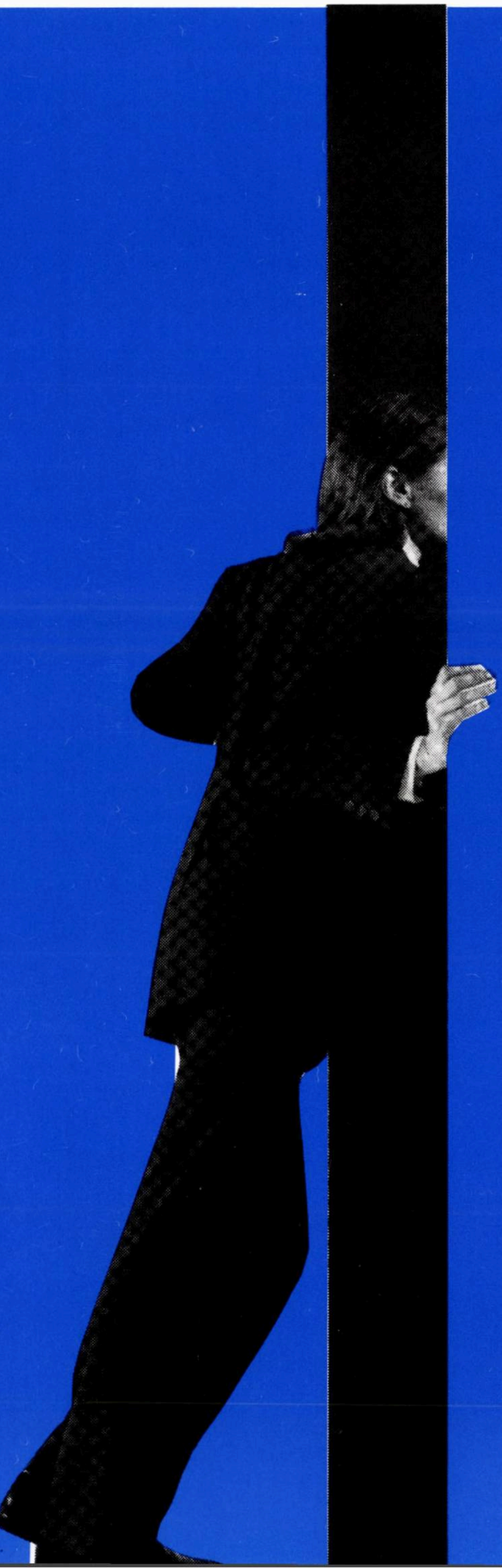

Suntem în toiul
tratativelor de pace,
grele, extrem de grele,
cu arabii.
Nu e nimic clar.
Aruncăm şi noi o privire
prin deschizătura uşii,
doar-doar om vedea ceva.

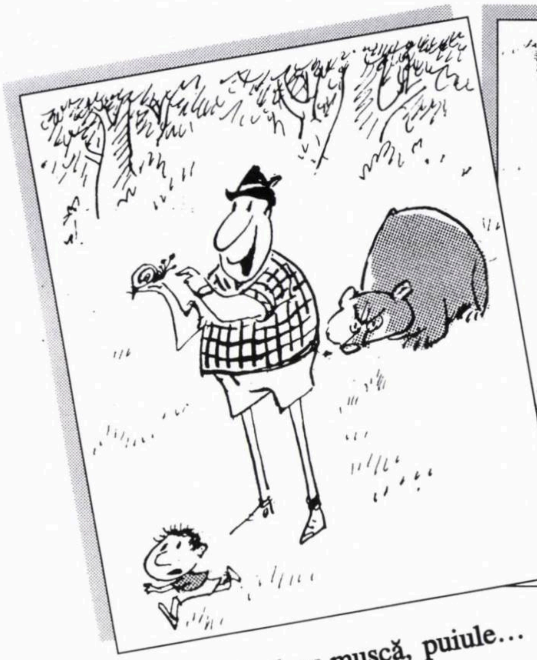

– Dar melcul nu muşcă, puiule…

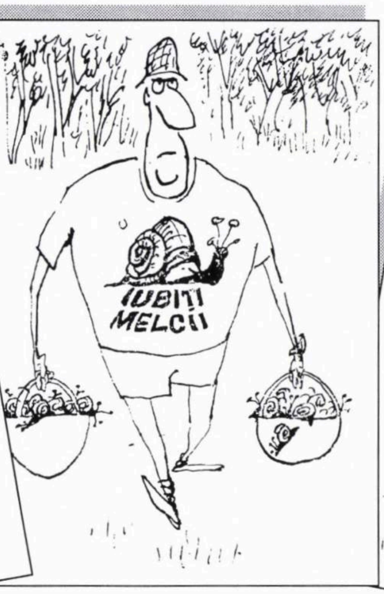

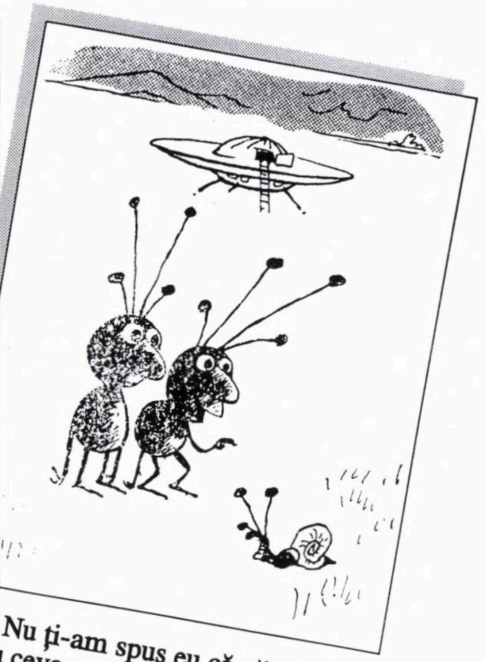

– Nu ţi-am spus eu că pământenii au ceva comun cu noi???

Marele caricaturist român

MATTY.

Şi marele nostru prieten.
S-au împlinit 4 ani de la plecarea lui dintre noi. Dar nu l-am uitat. Nu-l uităm.

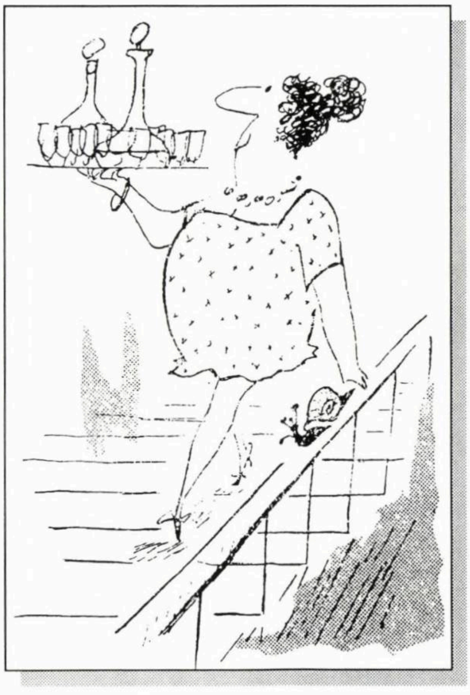

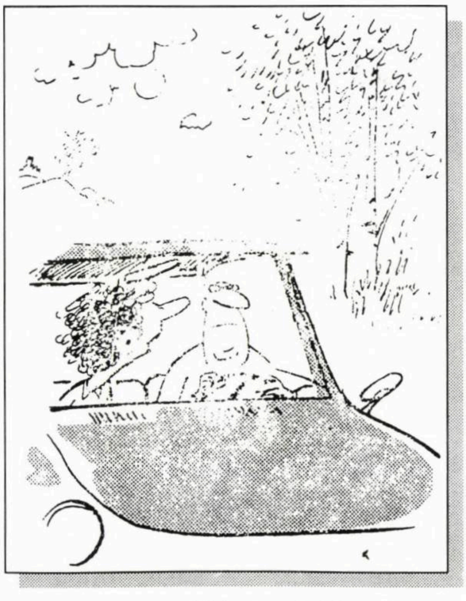

– Primul meu bărbat a izbit odată cu maşina un melc, dar n-am păţit nimic. E drept că el conducea foarte bine…

Teribilă

În numărul nostru trecut scriam că primul ministru Ehud Barak – declarând limpede şi răspicat, pentru auzul OEP-ului, că aşezarea israeliană de la Maalei Adumim, de lângă Ierusalim, ca şi majoritatea coloniilor de altfel, nu vor fi desfiinţate – a rupt pisica. Adică a dat de înţeles partenerilor de negocieri că nu e cazul să-l confunde cu un conducător slab, gata a se încovoia la cea dintâi ameninţare mai răcnită din Gaza. Drept urmare, în săptămânile din urmă, Barak a arătat şi trimişilor lui Arafat şi occidentalilor care vin în capitală câte trei pe săptămână cu *pressingul,* că din cele 42 de colonii create în vremea din urmă, el a hotărât să desfiinţeze zece, construite ilegal, şi să nu se atingă de celelalte.

În acelaşi timp – ca un general care luptă pe două fronturi – el a atras atenţia că cele zece aşezări, cele mai multe constând din patru caravane şi un cort, vor fi desfiinţate, în ciuda celor din organizaţia “Generaţia viitorului”, care se împotrivesc categoric şi cu zgomot ideii. Un prim rezultat al *liniei* lui Barak: la 20 şi 21 octombrie au fost demontate şase aşezări ilegale.

Toate acestea ne arată pe de o parte că Micul Napoleon este decis să procedeze cum îl taie capul à propos de “procesul de pace” şi, pe de altă parte, că orice pas înainte pe acest drum va fi realizat cu mare-mare greutate. Atât de mare încât până şi diplomaţia occidentală, care-şi imaginase euforic că după venirea lui Barak la putere “totul va merge strună”, începe să ia act de realitate. D-na Madeleine Albright, secretara Departamentului de Stat american, a vorbit de “obstacole impresionante” în tratativele israeliano-arabe, iar d. Hubert Védrine, ministrul francez de externe, s-a văzut silit să admită că “problemele sunt de o complexitate teribilă”.

Teribilă, ăsta-i cuvântul.

LA ÎNCHIDEREA EDIŢIEI

Ceea ce înseamnă 25 octombrie

Islamul – cap de afiș

Luna trecută s-a desfăşurat, ca şi cele dinainte, sub semnul Islamului. Marea Ofensivă a steagului verde a continuat, dar – fiindcă aşa e la război – adversarul, la rându-i, a contraatacat.

Să începem cu Cecenia. După cum se ştie, musulmanii ceceni au năvălit în Daghestanul vecin (teritoriu făcând parte din Federaţia Rusă) cu gândul de a răsturna guvernul republicii şi de a înfiinţa un mare stat islamic în Caucaz, alcătuit din Cecenia, Daghestan şi alte regiuni de prin partea locului. În acelaşi timp, câteva blocuri de locuinţe de la Moscova şi din alte oraşe ruseşti au fost aruncate-n aer de teroriştii islamişti, în semn de avertisment: dacă îndrăzniţi să vă amestecaţi în treburile noastre din Daghestan, facem prăpăd în Rusia. Forţele conduse de Şamil Basaev se bizuiau pe situaţia dezastruoasă din fosta Uniune Sovietică, pe scandalul financiar de proporţii în care este amestecat preşedintele Ielţin, pe războiul cecen din 1994-1996, când armata rusă, aflată în criză de zile mari a fost practic învinsă, retrăgându-se din republică şi lăsând-o “autonomă”. Calculul s-a dovedit greşit. În ciuda crizei cumplite – sau poate tocmai din această cauză – guvernul de la Kremlin, condus de Vladimir Putin, a pus piciorul în prag, izgonind trupele lui Basaev din Daghestan şi intrând în Cecenia cu tancurile. La ora când trimitem aceste rânduri la tipografie, armata condusă de mareşalul Igor Sergheiev, ministrul rus al apărării, a ajuns la Groznâi, capitala Ceceniei. Cum se vor termina lucrurile, nu ştim. Ceea ce ştim însă este că între războiul din 1994-1996 şi cel de astăzi este o deosebire fundamentală. În ‘94-‘96, Moscova vorbea despre “rebelii ceceni”; punct. Astăzi, vorbeşte despre rebelii islamişti. Ea aminteşte mereu de sprijinul acordat lui Basaev de “anumite ţări arabe extremiste”. Cotidienele “Vremia” şi “Sevodnia” scriu că mii de terorişti din Arabia Saudită, Yemen, Kuweit, Afganistan şi (bineînţeles) Gaza luptă în rândurile oamenilor lui Basaev. Adjunctul acestuia, un anume Khabatt, a cerut la un post arab de TV tinerilor "să se alăture celor ce duc războiul sfânt (Jihad)" împotriva ruşilor. Amatorii fac coadă pentru vize la ambasada Georgiei din Turcia: Georgia este vecină cu Cecenia, iar frontiera nu e controlată. Pentru o ţară ca Rusia, care, vreme de jumătate de veac, i-a sprijinit pe arabi împotriva Israelului, demascând necontenit "chipul criminal al sionismului", este o adevărată revoluţie să recunoşti că islamul este… ceea ce este. Opinia publică din Rusia, care nu privise cu ochi buni războiul din '94-'96, cere acum, în proporţie de 83%, "lichidarea terorismului islamic". Iar popularitatea primului ministru Putin, un cetăţean practic necunoscut, a sărit, în aceleaşi sondaje, de la 1% la 18%.

În aceeaşi ordine de idei, trebuie să consemnăm atitudinea Rusiei şi Chinei faţă de lovitura de stat din Pakistan. Ceea ce pentru unii apuseni păruse a fi rezultatul luptei pentru putere dintre clanul premierului debarcat Nawaz Sharif şi acela al militarilor grupaţi în jurul generalului Mushrahaf, noul "om tare" de la Islamabad, pentru răsăriteni şi asiatici sună cu totul altfel.

«Fireşte că principala preocupare – scrie Bogdan Iorga, un bun cunoscător al chestiunii, în "România liberă" – chiar spaimă a Occidentului rezultă din faptul că Pakistanul dispune de arma nucleară… Preluarea puterii la Islamabad de către militari reaprinde discuţia asupra pericolului unui conflict nuclear şi alimentează teama Occidentului de o posibilă schimbare radicală a atitudinii Islamabadului, în direcţia abandonării atitudinii prooccidentale şi în favoarea islamizării. De altfel, şi Moscova şi-a exprimat

(Continuare în pagina 2)

minimum

Apare lunar
Redacția și administrația
Str. Zamenhoff nr. 13
64373 – Tel Aviv
P.O.B. 11472, Tel Aviv
Tel.: 5227269; Fax.: 5270443
Fax numai pentru
anunțuri publicitare

Director:
AL. MIRODAN

Publicitate: 1 inch – 45 șekeli

Abonamente Israel:
6 luni (6 numere): 70 șekeli
1 an (12 numere): 140 șekeli
Prețul include costul expedierii.

Străinătate (1 an – 12 numere):
Europa – 70 dolari
România – 65 dolari
U.S.A., Canada – 80 dolari
America de Sud, Australia,
Noua Zeelandă – 95 dolari
Insulele Fidji – 150 dolari
Expediția cu avionul.

Realizarea grafică:
SANDA PERI

Difuzarea: ATLAS

Articolele semnate de colaboratorii noștri reprezintă personalitatea și punctul de vedere al acestora. Se înțelege, așadar, că redacția nu împărtășește totdeauna vederile exprimate în articolele publicate în coloanele revistei.

Manuscrisele nepublicate nu se înapoiază.

Redacția nu răspunde de conținutul anunțurilor comerciale.

Revistă editată de
MINIMUM – PUBLISHERS LTD.

TENDINȚE

(Urmare din pagina 1)

profunda preocupare față de situația din Pakistan. Mai surprinzătoare este reacția Chinei, care și-a făcut cunoscută îngrijorarea la doar câteva ore după ce agențiile de presă au anunțat lovitura militară. "Pakistanul este un bun vecin al Chinei. Suntem extrem de preocupați de schimbările de situație de pe teren și încercăm să obținem informații cât mai multe în acest sens", se arată într-un document al ministerului chinez de externe. Atât Pakistanul cât și China au relații dificile cu India. Conflictul dintre India și Pakistan în jurul Kașmirului este în toi, iar între Beijing și New Delhi există, din 1962, un conflict de frontieră. Cu toate acestea, în iunie a.c., cu prilejul vizitei premierului pakistanez la Beijing, China a refuzat să acorde susținere Pakistanului, în conflictul armat pe care îl are cu India în Kașmir.

Este foarte probabil ca propagarea integrismului musulman în rândurile armatei pakistaneze să fi constituit motorul care a dus la lovitura de stat din Islamabad. Este ceea ce s-ar putea numi o "talibanizare" în sânul armatei și, de asemenea, a întregii societăți. Nu trebuie uitat că unul dintre primele state care au recunoscut oficial regimul talibanilor din Afganistan a fost tocmai Pakistanul. Or, elementul islamic din rândurile armatei pare a fi fost determinant în cazul acestei lovituri de stat. Iar ceea ce s-ar putea petrece într-un viitor apropiat este arborarea de către armată a unui chip militant islamist.»

Hotărât să liniștească lumea, generalul Musharaf a declarat la TV că politica externă a Pakistanului rămâne neschimbată, că el este un musulman moderat, ostil "talibanismului" și că se va strădui să restabilească, de îndată ce va fi cu putință, guvernarea vicilă din țara sa. Concomitent, ambasadorul american la Islamabad a precizat că, în opinia sa, Musharaf este un moderat care a fost și a rămas pro-occidental.

Se prea poate. Să nu uităm, totuși, că în urmă cu ani, pe când americanii sprijineau cu milioane de dolari, arme în cantități industriale și consilieri militari lupta talibanilor afgani pentru doborârea guvernului pro-sovietic de la Kabul, vajnicii islamiști ne erau prezentați ca luptători pentru libertate și democrație.

Al doilea front islamic se află, cum bine știm, în Kosovo. Aici, previziunile celor ce făcuseră pariu cu ochii-nchiși, precum noi, de la "Minimum", cum că acordul privind demilitarizarea organizației albaneze UCK, condusă de d. Thaci (care thace și face), valorează maximum o ceapă degerată –, s-au adeverit pe de-a-ntregul. Luna trecută ne-a fost dat să asistăm la un Purim-șpil de zile mari. UCK-ul s-a demilitarizat într-o marți, aruncând armele, uniformele și denumirea mișcării, dar, a doua zi, ea s-a transformat într-o "forță de poliție". UCK-iștii au apărut numaidecât pe străzile Priștinei în uniforme nou-nouțe primite de la ONU, au primit, în locul kalashnikovurilor predate cu acte-n regulă, arme noi, de ultimul tip, din arsenalul NATO și, așa cum am văzut într-o emisiune a postului de televiziune France 2, la ora aceasta se antrenează în mânuirea armelor, sub îndrumarea ofițerilor americani și germani de la fața locului.

Urmările sunt cunoscute.

"Epurarea etnică" merge înainte, cu succes: pentru a-i convinge să fugă pe sârbii puțini ce-au mai rămas în regiune, albanezii ucid cam patru-cinci pe noapte, preferabil bătrâne ce-au rămas singure prin case și n-au putere să plece.

Printre victime se numără şi funcţionari ai ONU. Bulgarul Valentin Krumov (38) tocmai venise la Priştina din Statele Unite şi avusese ideea nefastă ca, întrebat de-un grup de cetăţeni cât e ceasul? să răspundă în limba sârbă. În loc de mulţumesc, el s-a trezit cu un glonte-n cap (scena s-a petrecut pe strada numită Maica Tereza…). La Mitroviţa, unde locuiesc deopotrivă albanezi şi sârbi, despărţiţi de un pod, cei din UCK (astăzi forţă civilă…) i-au atacat, din nou, cu bâte şi pietre, pe militarii francezi din forţa KFOR, rănind grav vreo cinci şi trimiţându-i la spital.

În consecinţă, aşa cum spunea agenţia "France Presse" într-un comentariu, "violenţa bântuie nopţile acelora care, în străinătate, visează la un paradis multietnic în Kosovo". Iar rezultatul acestor nopţi ce bântuie conştiinţa visătorilor din străinătate (care va să zică din Anglia, Franţa, Olanda, Belgia, Suedia, Italia şi alte ţări aşijderea) este devastator. De unde, la început, mass-media apuseană susţinuse, în majoritatea ei, patetic şi ţipător, "războiul umanitar", acum asistăm la un stânga-mprejur quasi-total. Ziariştii s-au trezit (cam târzior, ce-i drept, dar s-au trezit) din beţia produsă de alcoolismul propagandei NATO şi, furioşi, ca tot omul ce-şi dă seama că i-a fost înşelată buna credinţă, publică nişte articole de-o violenţă în comparaţie cu care comentariile noastre din "Minimum" par opera unui dulce copil. Un exemplu în această privinţă îl întâlnim în editorialul cunoscutului jurnalist Jean-François Kahn, directorul revistei pariziene "Marianne". După ce afirmă că astăzi "miturile şi minciunile se prăbuşesc una după alta", el le ia pe rând. Ne–am luptat contra purificării etnice în Kosovo? Rezultatul este, cum vede toată lumea, invers. "Exodul sârbilor din Kosovo îşi urmează cursul, ineluctabil, regiunea fiind pe cale să devină purificată etnic". UCK, aliata noastră? "Acum UCK îşi impune voinţa, iar Mafia albaneză împrăştie pretutindeni teroarea". Ne-am luptat să înlocuim regimul de dictatură al lui Miloşevici printr-o democraţie autentică? "Astăzi, după un război pustiitor, avem de-a face cu o quasi-dictatură, cu epurarea etnică, cu răspândirea peste tot a criminalităţii, cu anarhia". Încercând, cum ne străduim noi de multă vreme, să arate stupiditatea politicii atlantice faţă de terorismul islamic, Kahn aminteşte de "furia obscurantistă a foştilor noştri protejaţi din Afganistan – pe care noi i-am finanţat" şi consideră că faptele săvârşite de "protejaţii noştri din UCK" scot la lumină "absurditatea, lipsa de consistenţă şi perversitatea cruciadelor noastre moralisto-imperialiste". În final, dând impresia de om care-şi smulge părul din cap de mânie, ziaristul se întreabă: "Ce mai rămâne din toată propaganda aceea delirantă care a însoţit expediţia dezastruoasă din Balcani, astăzi, când adevărurile ţâşnesc, unul după altul, la suprafaţă? De fapt, nu mai rămâne nimic…".

Dar bomboana pe coliva celor din NATO a pus-o săptămânalul londonez "Observer". Acesta, ca şi "Marianne" a lui Jean-François Kahn, ca şi multe, multe ziare din occident, sprijinise războiul fără rezerve. Şi, între altele, susţinuse – pe bază de fotografii primite de la comandamentul NATO – că bombardarea ambasadei chineze de la Belgrad a reprezentat într-adevăr o greşeală şi nu, cum strigau chinezii, un act deliberat. Cu timpul însă, băieţii de la "Observer" s-au reobişnuit să gândească, aşa cum un om paralizat în urma unui accident învaţă din nou să meargă pe picioare. Ei au trimis la sediul NATO de la Bruxelles o echipă de reporteri care au descoperit, tot discutând cu câţiva ofiţeri englezi, că avioanele NATO atacaseră clădirea ambasadei chineze nu din greşeală, ci în perfectă cunoştinţă de cauză, la indicaţiile şefilor.

TENDINŢE

Mă numesc Lea, am 38 de ani
şi conduc – împreună cu o asociată –
BIROUL MATRIMONIAL
„LI”
în întreaga regiune Dan.
Avem oferte variate şi pentru bărbaţi
şi bineînţeles pentru aliaua română.
Lucrăm în echipă şi căutăm fiecăruia partenerul potrivit.
Partidele pe care le oferim sunt de calitate şi serioase
Pentru o convorbire personală, telefonaţi-mi,
iar eu voi ajuta şi părinţilor,
care vor tot ce e mai bun pentru copiii lor
Tel. 09/740-9119; 052/751-732

TENDINŢE

Dar despre toate acestea vom mai vorbi. Scandalul este mare şi promite să ia proporţii. NATO apare, în urma dezvăluirilor din "Observer", ca autorul unei crime impardonabile, iar Clinton, Tony Blair, Chirac, Schröder şi ceilalţi lideri atlantici care juraseră ("aşa să se facă ăla care…") că totul fuse un accident nefericit, au apărut în faţa lumii ca nişte mincinoşi în toată puterea cuvântului. Până una-alta – şi ţinând seama că guvernul de la Belgrad pregăteşte de zor o Carte Albă despre crimele comise de NATO în Iugoslavia – noi îi dăm generalului Ramsey Clark, comandantul trupelor NATO, un sfat părintesc: fii cu băgare de seamă, domnu' Clark, nu mai dormi acasă, că vine duba neagră noaptea pe la trei jumate!

Israel: Vecinii noştri mai de-aproape şi mai de departe

"Eu sunt foarte dezamăgit de politica preşedintelui Asad al Siriei. El nu s-a schimbat. Cât timp se poate alerga după un om care nu se mişcă?… Nu trebuie să mai fugim după el. Există o limită".

(Dintr-o declaraţie a preşedintelui Ezer Weizman, la Canalul 2 al televiziunii israeliene; 1999)

"Sionismul este duşmanul copiilor arabi".

(Dintr-o cuvântare a lui Saddam Hussein la congresul istoricilor din Irak; Bagdad, 1999)

"Am venit aici (pe teritoriul controlat de Autoritatea palestiniană) pentru a continua lupta întregului popor. Nici o forţă din lume nu va putea să le ia palestinienilor dreptul lor asupra întregului teritoriu al Palestinei".

(Abu Ali Mustafa, secretarul general adjunct al Frontului popular de eliberare a Palestinei, condus de George Habash; 1999. Mustafa, care locuieşte în Siria, a venit la Ierícho trecând prin Iordania; sosirea sa a fost prezentată de Arafat drept o mare victorie a OEP-ului, în lupta acestuia pentru unificarea tuturor organizaţiilor palestiniene; îl înţelegem.)

"Lupta împotriva regimului sionist va continua până la capăt".

(Dintr-o cuvântare a şeicului Hassan Nasrallah, şeful organizaţiei Hizbullah; Teheran, 1999)

"Asociaţia ziariştilor iordanezi a trimis în judecată disciplinară trei ziarişti care au vizitat Israelul, la invitaţia Ministerului de Externe şi a Universităţii din Haifa. Conducerea asociaţiei are de gând să retragă legitimaţiile de ziarişti ale celor trei şi să le interzică de a mai lucra în presă".

(După agenţia "Itim", 1999)

"Lupta împotriva Israelului continuă şi chiar mâine ar putea exploda un autobuz… Atentatele anti-israelene corespund strategiei noastre".

(Şeicul Ahmed Yassin, şeful spiritual al Hamasului; într-un interviu acordat ziarului "Iediot Aharonot", 1999)

"Eliberarea oraşului sfânt Ierusalim este obiectivul comun al tuturor musulmanilor".

(Mohammad Khatami, preşedintele Iranului; Teheran, 1999)

Naif Hawatme, conducătorul Frontului democrat pentru eliberarea Palestinei, a declarat la Damasc, acolo unde locuieşte, că este gata să se întoarcă în oraşul său natal, Şhem, în momentul când i se vor asigura toate condiţiile pentru a trăi în deplină securitate. Şi, pentru ca să n-avem vorbe şi să ne arate că el nu e un naiv, d. Naif a făcut declaraţia cu pricina fotografiindu-se lângă o hartă a Israelului pe care scrie, cu litere de-o şchioapă, să le vadă tot omul: Falastin.

❖

Încurajat, ca toți ai săi, de nesperata victorie a Islamului asupra "păgânilor" din Kosovo și încredințat că, gata, acum începem o viață nouă, deputatul arab Muhamad Barka, din partidul "Hadash", a hotărât să depună în Knesset un proiect de lege pentru desființarea câtorva instituții naționale cum ar fi: Sohnutul (Agenția Evreiască), Organizația Sionistă Mondială, Keren Kayemet ș.a. (deocamdată, atât; mâine, vom mai vedea).

Domnu' Barka, fă un duș rece, te-ai îmbarcat pe un drum primejdios. Dacă nu te întorci la malul bunului simț, vezi că valurile furiei noastre s-ar putea să te răstoarne de tot.

Israel: Itzhak Rabin, mass-media și agentul Șampania

…cam acesta este subiectul articolului din "Jerusalem Post", semnat de cunoscutul comentator David Bar-Ilan (condeierul despre care spusesem cândva că, după părerea noastră, se numără printre cei mai inteligenți 5 oameni ai țării) și intitulat "Standardele duble ale mediei".

Extrase:

«Israelul este singurul loc din lumea liberă unde politica principalelor mijloace de presă este monolitică, unde scandalurile din rândurile elitei sunt urmărite numai dacă în ele sunt implicați politicieni de dreapta sau din partidele religioase; și unde relatările tendențioase sunt la ordinea zilei.

Când personalități de dreapta sunt acuzate de nereguli, reportajele senzaționale, coordonate adesea cu poliția, capătă proporțiile unei cruciade. Numai integritatea tribunalelor a făcut, în ultimii ani, ca asemenea cruciade – purtate împotriva lui Beniamin Netaniahu, Rafael Eitan, Ehud Olmert, Yakov Neeman, Eli Landau, Ariel Sharon și diferite personalități religioase – să se termine ca niște baloane de săpun.

Contrastul dintre această urmărire perseverentă a dreptei de către presă și tratarea superficială a scandalurilor în care sunt implicate personalități ale stângii – ca Beniamin Ben-Eliezer, Dedi Zucker, Shimon Sheves, Ehud Barak și alții – este de-a dreptul dramatic.

Și această atitudine nu se limitează numai la personalități politice. Procesul lui Avishai Raviv este un exemplu pentru modul cum una din cele mai fascinante povești din anii din urmă – povestea organizației "Eyal", pe care a condus-o – a fost ignorată de presă în mod deliberat.

Nici măcar un roman de Le Carré nu are ingrediente mai sumbre: din ordinul superiorilor lui, un agent al serviciilor de securitate organizează o formațiune clandestină care are ca scop atragerea în cursă a coloniștilor de dreapta. El recrutează un reporter de televiziune, care știe că toată afacerea este montată de Shabak, pentru a filma ceremonia de inițiere a grupului. Depunând jurământ pe armele lor, la mormintele membrilor grupului Stern care l-au asasinat pe Lordul Moyne, inițiații pot fi văzuți la Mabat amenințându-și oponenții cu violență și asasinate.

Peste câteva zile un arab este ucis la Halhul, lângă Hebron, și organizația "Eyal" își asumă asasinatul. Primul ministru Rabin și ministrul de interne Moshe Shahal, informați pe deplin că "Eyal" este condus de Shabak și deci nu putea ucide victima, îi blamează totuși pe "coloniștii de dreapta" nu numai pentru asasinat, ci și pentru slăbirea poziției Israelului în negocierile referitoare la Hebron.

Membri ai guvernului și activiști de stânga fac, ostentativ, vizite de condoleanțe familiei din Halhul, condamnând "coloniștii" pentru odioasa crimă, cei mai mulți dintre ei știind bine că "Eyal" este o ficțiune și asumarea responsabilității pentru asasinat e o provocare.

Nu mult după aceea, adevărații ucigași – toți arabi – sunt prinși. Guvernul și presa nu prezintă scuze coloniștilor, iar "Eyal" continuă să activeze sub auspiciile Shabakului. Același Avishai Raviv aduce un afiș reprezentându-l pe Rabin în uniformă SS la o demonstrație a Likudului și are grijă ca un reporter TV să-l filmeze pentru telejurnalul Canalului 1.

Timp de patru ani presa abia dacă i-a atins pe participanții la aceste provocări revoltătoare, demne mai degrabă de Rusia țaristă decât de o democrație. Nu l-a urmărit nici pe Raviv (care a fost implicat și în afacerea Igal Amir, pentru care este acum judecat), nici pe superiorii săi din Shabak, nici pe reporterul care, contrar eticii și probabil și ilegal, a înscenat un reportaj cu asemenea conotații politice explozive.

Presa n-a dat prea multă atenție nici faptului că organizația "Media Watch" a depus o plângere la poliție în februarie 1996, și că după ce

TENDINȚE

ZISE...

"În vremuri de restriște, cultura trebuie oprită".

(Decebal Traian Remeș, ministrul Finanțelor din România; după "România liberă", Buc. 1999)

... ȘI-N ADÂNC SE SCUFUNDĂ

(CU ACCENTUL PE Ă)

TENDINȚE

l-a "studiat" timp de mai bine de trei ani, Procuratura a respins dosarul din "lipsă de dovezi".

Aceasta în ciuda mărturiei şefului Shabakului, Ami Ayalon, că ceremonia jurământului a fost înscenată, şi cu toate că raportul Comisiei Shamgar cu privire la asasinarea lui Rabin a stabilit că Televiziunea a colaborat la crearea unei ştiri false.

E adevărat, dezvăluirea faptului că Raviv era agent al Shabakului a fost făcută de comentatorul de televiziune Amnon Abramovici. Dar acesta şi-a exprimat ulterior remuşcarea pentru acest "scoop" uluitor fiindcă, a spus el, a ajutat dreapta.

Mai e nevoie să ne întrebăm ce reacţie ar fi avut presa dacă un agent al Shabakului ar fi acţionat la fel sub un guvern de dreapta? Dacă, să zicem, ar fi înscenat – cu cooperarea entuziastă a unui reporter al Televiziunii israeliene – o ceremonie de iniţiere a unei "organizaţii clandestine" de arabi israelieni, care jură pe armele lor să-şi ucidă oponenţii? Si dacă aceeaşi organizaţie s-ar fi lăudat după aceea că a ucis un moşavnic evreu? Urmărirea participanţilor ar fi fost nemiloasă, ancheta necruţătoare, iar comentariile ar fi atins tonuri isterice.

Matti Golan, ziarist cu experienţă şi stângist declarat, spunea nu de mult: "Nu zic că presa de stânga domină, dar are mare influenţă. Sunt ziarişti care cred că tot ce face stânga e bun şi democratic, şi tot ce face dreapta e plin de intenţii rele. Ştii dinainte pe cine vor urmări şi până unde vor merge".»

După cum se vede, acest articol al lui David Bar-Ilan apare în zilele când Israelul comemorează patru ani de la asasinarea premierului Itzhak Rabin. Patru ani de când a fost ucis un mare conducător al ţării şi de când crima aceasta de neiertat a provocat o rană adâncă în sufletul societăţii, departe, foarte departe de a se fi cicatrizat. Patru ani de când opinia publică aşteaptă, în ciuda tuturor celor ce se îndeletnicesc cu anestezierea poporului, să afle adevărul, întreg adevărul privitor la moartea regretatului premier. Patru ani de când întrebările cumplite din noaptea de 4 noiembrie 1995 îşi aşteaptă răspunsul: cine s-a aflat în spatele lui Igal Amir? Ce rol a jucat “agentul Şampania” în zilele dinaintea şi din timpul atentatului din Piaţa Primăriei din Tel Aviv? Cum de a reuşit Amir să pătrundă nestingherit în “perimetrul de securitate” şi să vorbească în voie, ca la o şuetă între colegi, cu agenţii ce-l păzeau pe Rabin? Cum a reuşit un “cineast amator” să filmeze nederanjat de nimeni mişcările lui Amir dinaintea atentatului? De ce s-au dat îndărăt body-guarzii lui Rabin în faţa lui Amir, ca şi cum i-ar fi spus: trage!, atunci când amintitul s-a apropiat de fostul premier cu revolverul în mână? Cum de au dispărut, ca un făcut, toate fotografiile ce-l arătau pe Rabin, la pământ, după atentat, cu toate că locul era plin de reporteri care înregistrau toate mişcările? De ce n-a fost chemată d-na Lea Rabin să ia loc în automobilul care-l ducea pe soţul ei la spital? Şi, mai nou, de ce a fost retrasă, cu scandal, din librării, la cererea deputatului Ofir Pines, din Partidul Muncii, cartea “Cine l-a ucis pe Itzhak Rabin”? de Barry Hamish, unde autorul prezintă o versiune a faptelor total diferită de cea oficială (versiune asemănătoare în esenţă cu cea prezentată de Teşu Solomovici în revista “Dosarele istoriei”, din Bucureşti, şi pe care am amintit-o în numărul 151 al lui “Minimum”)?

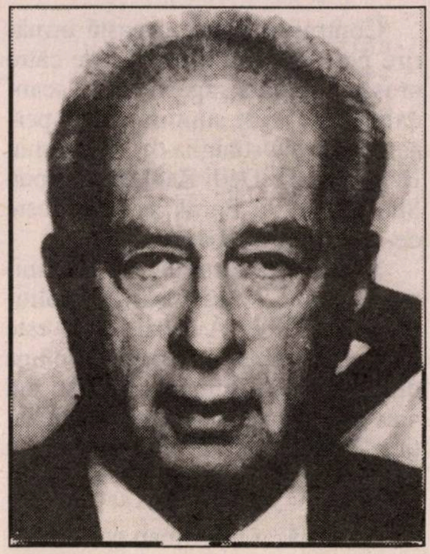

Rabin

Să sperăm că acum, măcar acum, când – după o întârziere de aproape patru ani de zile – “agentul Şampania” va apărea în faţa justiţiei, vom afla ce s-a întâmplat în realitate în nefasta seară de noiembrie şi că, prin cunoaşterea adevărului, oricare ar fi acesta, rana ţării se va putea lecui.

Lumea: Minţiţi, fraţilor, minţiţi fără teamă, până-ngheaţă apele

…Asta ar fi învăţătura ce se desprinde din articolele publicate de Charles Krauthammer, în săptămânalul american "Time".

Primul articol îi are în vedere pe cetăţenii care-şi confecţionează, fără tresăriri de obraji, biografii avantajoase, pe baza cărora dau apoi *lovitura:* devin în ochii lumii martiri ai neamului, ba chiar pun mâna, la o adică, pe un Nobel.

Al doilea articol îi are în vedere pe oamenii politici care-şi confecţionează, iarăşi fără tresăriri de obraji, alibiuri ideologico-umanitare întru justificarea acţiunilor lor ticăloase.

Krauthammer, unul din marii ziarişti ai Americii de astăzi, este cunoscut ca un comentator care n–are mamă, n-are tată ori de câte ori vine vorba de Marile Minciuni. Omul este câinos, nu-i place să fie dus cu zăhărelul produs 24 de ore din 24 pe marile canale ale atotputernicii Mass-Media.

Iată un fragment din articolul său despre biografiile cele false:

«Profesorul Edward Said este principalul apărător și propagandist palestinian în Statele Unite. Influența lui se datorește nu numai calității scrisului lui și profunzimii pasiunii lui, ci și biografiei personale. Ani în șir a povestit lumii că a crescut la Ierusalim, dar când avea 12 ani au venit sioniștii, au înființat Statul Israel, și întreaga lui familie a trebuit să se refugieze în Egipt.

Nu e adevărat, spune Justus Reiner, care, după trei ani de cercetare, a relatat în revista "Commentary" că 1) Said a crescut la Cairo și e fiul unui palestinian care a emigrat în Statele Unite în 1911, a devenit cetățean american, apoi s-a stabilit în Egipt; 2) Said a învățat în Egipt, nu la școala anglicană St. George din Ierusalim; 3) "Bătrâna casă părintească" din Ierusalim, intrată pe mâinile evreilor și pierdută pe veci, în fața căreia a pozat pentru camerele de televiziune și aparatele de fotografiat ale reporterilor, n-a fost, de fapt, niciodată a lui.

De ce aceste date fabricate? Pentru a inspira simpatie, bineînțeles. Dar, încă și mai important, pentru a-și identifica biografia cu biografia mitică a poporului său și astfel, personalizând, să dramatizeze plângerile acestuia contra Israelului.

TENDINȚE

Dar nu Said a inventat arta falsificării datelor biografice. Anul trecut un scandal similar a izbucnit cu privire la "Eu, Rigoberta Minchu", autobiografia unei țărănci maya, a cărei relatare despre ororile săvârșite de autoritățile guatemaleze a făcut senzație în lume.

Profesorul David Stroll a urmă-

פלסתום בעיים

BIDAN

• COMODITATE • IGIENĂ PERSONALĂ • SĂNĂTATE •

• **BIDAN** este un scaun modern care transformă orice closet în bideu și folosește la spălarea părților inferioare ale corpului cu ajutorul unui jet de apă caldă și la uscarea cu un curent de aer cald.

• Astfel se creează pentru cel ce-l folosește o senzație de totală curățenie și prospețime.

• Noul procedeu este binevenit atât pentru adulți cât și pentru copii, evitându-se contactul mâinii cu fecalele și secrețiile urât mirositoare și total insalubre. Femeile gravide găsesc prin **BIDAN** o rezolvare ideală a igienei speciale care li se impune, suferinzii de erupții, eczeme în părțile interne simt o alinare a durerilor, iar cei bolnavi de hemoroizi pot realiza chiar evitarea operației.

• **BIDAN**-ul se prezintă într-o varietate de modele și culori:

- **BIDAN** TURBO, aparat care încălzește apa și usucă cu aer cald,
- **BIDAN** CU ÎNCĂLZIREA APEI,
- **BIDAN** OBIȘNUIT.

Se fac instalații în orice loc din țară • Se poate plăti cu carte de credit.

• Instalarea este simplă și ușoară – 120 de shekeli (inclusiv legătura electrică)

BIDAN se vinde în rețelele HOME CENTER și ACE după sistemul: «cumpără și montează-ți singur».

Garanție – un an de la instalare
Cu posibilitate de prelungire

Cautăm agenți comerciali

"BIDAN"
BNEI BRAK, Str. Hakishon nr. 16
Tel.: 03/5798814 – Fax: 03/5700831

TENDINȚE

rit pas cu pas povestirea și a descoperit că porțiuni întregi din carte erau inventate. Autoarea nu era fără carte: învățase la pension. Tatăl ei luptase, într-adevăr, ani de-a rândul să-și păstreze pământul, dar cei care voiau să-l deposedeze nu erau bogătași ladinos (guatemalezi de origine europeană), ci rudele din partea soției. Fratele autoarei, Petrocinio, n-a fost omorât de autorități.»

Și-acum un fragment din articolul despre minciuna politico-ideologică *de stat.*

ZISE...

"Un om care nu poate fi șantajat și nu poate fi cumpărat nu este un om care să poată fi simpatizat în România".

(Emil Constantinescu, președintele României; într-un interviu acordat presei la câteva zile după ce fusese huiduit pe stadionul Ghencea din București, unde avea loc concertul cântărețului spaniol Julio Iglesias; 1999)

... ȘI-N ADÂNC SE SCUFUNDĂ

(CU ACCENTUL PE Ă)

«De ce Statele Unite au purtat război pentru Kosovo dar nu pentru Timorul de Est?

E adevărat, trupe australiene și din alte țări se duc în Timor, transportate și sprijinite de armata americană. Dar diferența față de Kosovo este izbitoare:

– Forțele de menținere a păcii n–au bombardat Timorul, cum au făcut cu Kosovo. Au așteptat aprobare de la Djakarta.

– Înainte de a interveni în Kosovo, Vestul a pledat cauza kosovarilor. Conferința de pace de la Rambouillet a încercat să forțeze Belgradul să predea Kosovo alianței atlantice. Pentru Timorul de Est n-a pledat nimeni. Bill Clinton este al cincilea președinte american consecutiv care ignoră lupta acestuia pentru independență. Cei care au declanșat evenimentele actuale au fost înșiși indonezienii, permițând pe neașteptate un referendum cu privire la independență.

– Nu vor fi trupe americane în Timor. Statele Unite îi vor ajuta pe alții să ajungă acolo. Dar americanii nu vor face baby-sitting pentru timorezi cum fac pentru kosovari.

De ce extraordinarele eforturi ale Americii pentru Kosovo și nu pentru Timorul de Est? Răspunsul n-are nici o legătură cu oprimatul, dar are legătură cu importanța strategică a opresorului: *Serbia nu contează pentru americani. Indonezia contează.*

Americanii au bombardat Iugoslavia pentru că aceasta nu are pentru ei importanță strategică. Nu au bombardat Indonezia pentru că aceasta are pentru ei importanță strategică.

Serbia ar putea dispărea mâine fără ca Statele Unite măcar să observe. Dar Statele Unite ar observa – și încă cum! – dacă Indonezia ar dispărea.

Indonezia controlează strâmtoarea Malacca. Această țară este marele bastion sudic contra amenințării chineze crescânde. Are cea mai mare populație din lumea musulmană și practică un islamism tolerant care, speră americanii, îi va influența pe coreligionarii săi mai militanți.

Mai mult, revoltele separatiste din mai multe din cele 17.000 de insule ale sale amenință să dezmembreze Indonezia. Dacă americanii ar fi bombardat Timorul de Est, i–ar fi încurajat pe rebelii separatiști din Aceh, Irianul de Vest și alte insule indoneziene.

"Oriunde în lume, fie că e vorba de Africa, de Europa centrală sau de oricare alt loc", a declarat președintele Clinton, "dacă cineva persecută civili nevinovați pentru rasa, apartenența etnică sau religia lor, și dacă stă în puterea noastră să împiedicăm acest lucru, îl vom împiedica". Această Doctrină Clinton, proclamată cu mândrie morală doar cu trei luni în urmă, e deja moartă. Adevărata Doctrină Clinton este aceasta: îi vom proteja pe civilii nevinovați de opresori, dar numai dacă opresorii nu contează din punct de vedere geopolitic.

Când China oprimă Tibetul, Rusia face ravagii în Cecenia sau Indonezia distruge Timorul de Est, americanii nu intervin. China, Rusia și Indonezia contează. Dar Serbia nu contează. Ca atare, când Kosovo este amenințat, americanii lovesc.

Administrația Clinton nu va recunoaște niciodată că aceasta este politica ei. Dar așa e. Și este unul din motivele pentru care dezbaterea despre intervenție este atât de nebuloasă și de confuză. Toți aruncă în stânga și-n dreapta cu clișee moraliste, inclusiv o administrație care vrea să apară în ochii lumii albă și pură ca neaua.

Dar nu e așa. Nu poate fi. N-ar trebui să fie...»

Austria: Joerg Heider și David Levy

Exploziile politice se aseamănă în unele privințe cu cutremurele de pământ, cu marile inundații sau cu invaziile de lăcuste: ele au loc acolo unde te aștepți mai puțin și în ziua când te aștepți mai puțin.

Așa s-a întâmplat luna trecută în Austria. Partidul Liberal condus de Joerg Heider a ieșit în alegerile parlamentare nu bine (așa cum se așteptau toți cunoscătorii scenei politice austriece), ci foarte bine. Ba chiar prea bine. Precum se știe, această formație, care la origini fusese un partid liberal, cum ne-arată denumirea sa, s-a transformat în anii din urmă, sub influența noului său șef, Heider, într-un partid de extremă dreaptă, ultra-naționalist, care va să zică. Aruncând în aer toate sondajele, oamenii lui Heider au obținut aproape 28 la sută din voturi, ocupând locul II în clasamentul electoral; după social-democrații cancelarului Viktor Klima (care au pierdut câteva procente prețioase) și cu puțin înaintea Partidului Conservator. Cauzele performanței lui Heider sunt (ca de obicei când analizezi cauzele) mai multe la număr. 1) Uzura, nemiloasa uzură ce distruge partidele aflate prea multă vreme la putere. Social-democrații conduc Austria, împreună cu conservatorii, de 14 ani, nemulțumirile se adună inevitabil; scandalurile de corupție, pe care le întâlnești pretutindenea, lucrează și ele ca un acid, drept care poporul tânjește după o schimbare; eventual, după un salvator. 2) Tip deștept, oportunist de clasă, și, cum se zice, populist, Heider a mizat pe cartea xenofobă, cerând stoparea imigrației, clandestină ori ba. El a intuit că austriecii nu suportă prea mulți străini la ei acasă (decât ca turiști la Viena și în munții Tirolului, cu dolarii). Și dacă ar fi fost vorba de străini din Olanda sau Anglia; dar imigranții nu vin din acele locuri, ci de la case mai puțin bune, precum Pakistan, Afganistan, Siria, Irak, Liban, Iordania, apoi Turcia, Bosnia, Croația, Albania, mai nou Kosovo. 3) Tânăr, frumos, sportiv, știind să se îmbrace pe

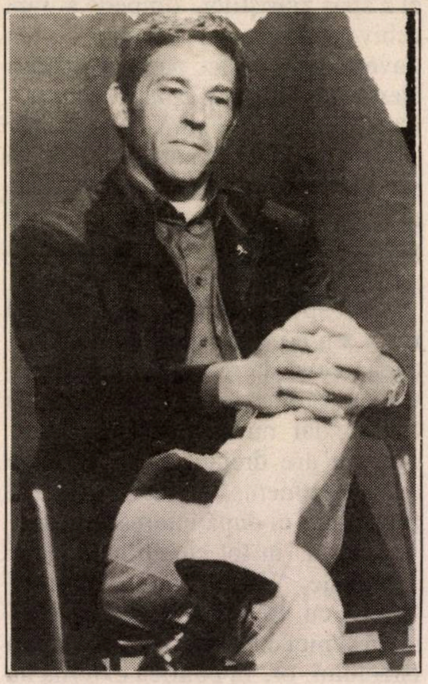

Heider: Heil?

gustul țării, bun vorbitor de engleză, dând senzația de Tony Blair sau Bill Clinton, Heider posedă (spre deosebire de rivalii săi) ceea ce se cheamă *charismă;* adică o însușire care – astăzi, când campaniile electorale se duc, mai întâi și mai întâi, pe ecranele aparatelor de televiziune – contează hotărâtor în bătălia alegerilor.

Acuma se pune problema: va intra partidul lui Heider în viitorul guvern? Aceasta fiindcă după ce Partidul Conservator a declarat că preferă să rămână în opoziție, singurul partener posibil de coaliție al social-democraților lui Klima ar rămâne Heider... Austriecii n-ar avea nimic împotriva unei asemenea soluții (ar fi gemütlich), dar *establishmentul* politic de la Viena se ferește, cu înțelepciune și prudență, să se alieze cu Partidul zis Liberal. Cu atât mai mult cu cât primele reacții din partea Comunității Europene au fost negative: Heider este considerat nu numai un lider xenofob, ci și cu simpatii naziste. Este o etichetă pe care atât Heider cât și șefii partidelor tradiționale o resping, grijulii să nu se strice imaginea Austriei în lume.

Pe ce se întemeiază acuzațiile la adresa charismaticului șef? Fidel memoriei tatălui său, un brav ofițer SS (care, în paranteză fie spus, a pus mâna în 1938, după Anschluss, pe averea unei familii de evrei, lăsând-o moștenire băiatului), Heider a refuzat cu îndărătnicie să condamne hitlerismul. Ba, într-un rând, a elogiat modul cum Hitler lichidase șomajul, iar altă dată (respectă pe tatăl și pe mama ta!) a declarat că soldații SS merită toată considerația, fiind, de regulă, bărbați de caracter.

Pe ce argumente se întemeiază apărătorii lui Heider? Partidul său n-are nimic fascist, nici cămăși negre sau brune, nici trupe de șoc, nici svastici, ceremoniile de tip nazist sunt inexistente, iar în programul lui Heider nu găsești nimic care să sune a antisemitism. Avem de-a face, așadar, cu speța, oare-

TENDINȚE

Un camion TIR turcesc a intrat nebunește, lângă Arad, în trenul rapid București-Cluj, provocând șapte morți și răniți și răsturnând patru vagoane.

Așa se umblă, bă, cu TIR-ul pe șosea?
Hai sicTIR!

●

Frumoasa Mpule Kwegaloba, în vârstă de 19 ani, din Botswana, Africa, a cucerit titlul de Miss Univers pe anul în curs.

Văzând-o în poză, cum arată, și, în plus, cum o cheamă pe numele cel mic, sunt convins că va avea mare succes la bărbați.

TENDINȚE

cum nouă, de partide post-fasciste (asemenea formației lui Fini, din Italia) care pe de-o parte continuă *tradiția,* iar pe de altă parte elimină, și din program și din vocabular, anumite lucruri care-nu-mai-merg-astăzi, când Drepturile Omului sunt literă de evanghelie.

Așa cum notasem mai înainte, Occidentul nu privește cu ochi buni eventuala venire la putere a partidului cu pricina. Și, în cuvinte măsurate, Comunitatea Europeană, din care face parte și Austria, și-a exprimat speranța că Viena va avea, în continuare, o conducere democrată. O voce, totuși, una singură, s-a făcut remarcată prin stridența sa, atrăgând atenția spectatorilor: aceea a lui David Levy, ministrul de externe al Israelului. În loc să-și arate, așa cum s-ar fi cuvenit, surprinderea, dezamăgirea și preocuparea (iată un cuvânt pe care diplomații de meserie știu să-l mânuiască cu pricepere și eficiență), d. Levy s–a repezit, după metoda "întâi le taie, apoi le numără", cu câteva amenințări ce angajează guvernul israelian pe o cale cel puțin discutabilă. Astfel, la Strasbourg, unde participa la o conferință a celor 15 din Comunitatea Europeană, el a spus ziariștilor, limpede și fără echivoc: "Nu vom discuta cu un guvern din care fac parte asemenea elemente. Nu vom colabora cu ei". După care, ca și cum cele de mai sus n-ar fi fost destul de clare, a precizat: "Israelul va rupe relațiile diplomatice cu această țară dacă partidul lui Heider va participa la guvernare".

Or, spunând ce-a spus, David Levy s-a comportat precum un cetățean ce-și dă frâu liber sentimentelor, ca mine sau ca dumneata, în living, dar nu ca un om de stat, care nu are dreptul să se ghideze după sentimente, oricât de firești ar fi acestea, ci după interesele țării.

Cu prilejul împlinirii vârstei de 70 de ani, urăm confratelui nostru

Carol Isac

redactor la ziarul "Ultima oră"

sănătate multă, spor la scris și, firește... până la 120!

Colegii de la "Minimum"

Las-că, în tot cursul campaniei electorale, Heider nu a putut fi "prins" cu vreo declarație antievreiască și nici cu vreun atac împotriva Israelului; or, în politica externă nu te iei după principiul "știu eu ce-i în sufletul lui", ci după declarații oficiale și acțiuni.

Las-că, oricum ai privi lucrurile, a interveni în treburile legate de formarea unui guvern de peste hotare constituie un amestec în afacerile interne ale țării respective; asta au învățat-o à propos de noi până și occidentalii care după ce ceruseră în 1996 cetățenilor israelieni să voteze cu Shimon Peres, acum, la ultimele alegeri, văzând că asemenea indicații prețioase enervaseră pe alegători, s-au abținut de la propagandă deschisă în favoarea lui Barak.

Las-că o țară condusă de politicieni deștepți are la dispoziție o mie de mijloace pentru a-și afirma punctul de vedere (economice, culturale, turistice, campanie în massmedia etc. etc.), fără a trebui să recurgă la amenințarea cu ruperea relațiilor diplomatice, măsură de care te folosești numai și numai în caz de forță majoră.

Dar, mai presus de orice și mai nesăbuit decât orice este faptul că d. David Levy (a cărui subtilitate în materie diplomatică ne abținem pentru moment să o calificăm așa cum s-ar cuveni) a creat un precedent. Iar precedentele au un cusur: ele te leagă de mâini și de picioare, silindu-te să acționezi în spiritul lor.

Ce faci dumneata mâine dacă în România vine la putere prin alegeri (așa cum prevăd toate sondajele de opinie) PDSR-ul lui Iliescu și, având nevoie de o coaliție majoritară, se aliază cu Partidul România Mare al lui C. V. Tudor, așadar cu un partid care, spre deosebire de Heider, înjură pe toate drumurile evreii și Israelul? Rupi relațiile diplomatice cu România? Da? Și ce faci dumneata dacă la alegerile viitoare din Franța te trezești, din diferite motive, cu un guvern la care participă Frontul Național al lui Le Pen? Rupi relațiile diplomatice cu Franța? Da? Și ce faci dacă, acușiacuși, la alegerile din Rusia, iese un guvern condus de Ghenadi Ziuganov, care se aliază cu partidul lui Jirinovsky? Rupi relațiile diplomatice cu Rusia? Da? Și – ca să mergem până la capăt – ce faci dumneata dacă domnul Pat Buchanan, șeful aripii zise ultra-conservatoare din Partidul Republican, plus antisemit pe față, câștigă la "primaries" investitura pentru alegerile prezidențiale de la anul și, pe urmă, câștigă alegerile, intrând salutat de fanfară la Casa Albă? Rupi relațiile diplomatice cu Statele Unite? Da? Chiar. Ce faci?

Marea Britanie: Surprinzătorul (pentru mulți) rezultat al unui sondaj, à propos de gânditorul mileniului

"Karl Marx a fost numit gânditorul mileniului, potrivit unui chestionar realizat de postul de radio BBC prin Internet și publicat recent la Londra, transmite Reuters.

Părintele comunismului, Karl Marx, i-a devansat cu mult pe Albert Einstein și Isaac Newton, arată rezultatele anchetei BBC.

Precedentul sondaj similar prin Internet al BBC arăta că preferințele literare ale opiniei publice se îndreaptă spre Shakespeare, considerat scriitorul ultimilor două mii de ani".

(După Agenţia Reuters, 1999)

Dr. Sam Watts

«Watts, Sam (Bucureşti, 1917), stabilit în Israel în 1963, a fost la Bucureşti, în anii '40-'50, colaborator permanent la "Gazeta medicală", la "Sănătatea" lui Sigmund-Sigma (redactând, între altele, şi un excelent Almanah "Sănătatea" pe 1939, în colaborare cu Liviu Munteanu, gazetar la "Semnalul"), apoi la "Sănătatea poporului"; ajuns la Tel Aviv, va iscăli, câţiva ani de-a rîndul, rubrica medicală din "Revista mea", săptămânalul lui Adrian Zahareanu.

Articolele lui Watts, câteva mii la număr, indică un condei de publicist, înzestrat cu darul (sau harul) pedagogiei.

Practicianul Watts era, în cabinetul său de pe strada Gheula, din vechiul Tel Aviv, celebru prin facultatea sa de a explica bolnavului (băbeşte!) – izvoarele, starea la zi şi soluţia maladiei; cozile de pacienţi, aşteptând, nu o dată, pe scară, înşiraţi, cuminte, până-n stradă (cabinetul se afla la etajul III), se datorau nu numai priceperii lui S. W. într-ale medicinei generale ci şi, dacă nu chiar mai ales, talentului său de a te face să înţelegi despre ce e vorba. Talent care, lansat pe hîrtie, a făcut ca, în România, ca şi în Orientul Mijlociu, scrierile sale să fie aşteptate cu interes.

Lucru curios, succesul articolelor lui Watts nu se datorează unor elemente "literare"; el nu-şi presară textele cu anecdotică, cu zicale "la obiect", cu poveşti întru atragerea cititorului. Omul are un stil sobru, ai zice şters, neutru. Atunci cum se explică faima lui de "mare comunicator", de om capabil să "prindă" atenţia cititorului, să te "posede"? Prin logică. Articolele au o ordine internă fără cusur, Watts te ia cu binişorul, avansează în explicaţii, pas cu pas, vorbeşte cu tine, domol, ca la gura sobei. Încet-încet, ceea ce la început părea rebarbativ devine limpede, ca un unu şi cu unu fac doi, la tablă. Watts te duce cu gândul la acei dascăli de matematică, din speţa unui Hollinger din Bucureştii războiului, care, nu ştim cum (magie!), te făceau, oricât de "lipsit de talent la matematici" ai fi fost, să înţelegi cum devine cazul cu binomul de gradul II sau cu tulburătorul calcul diferenţial.»

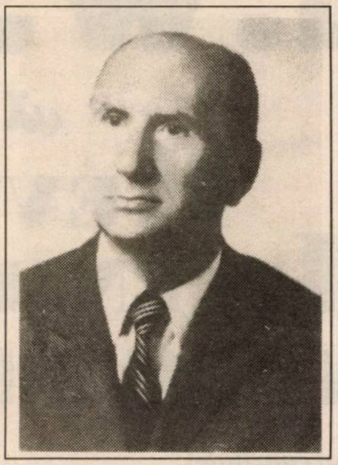

Sam Watts

...Aşa se vorbeşte în "Dicţionarul Neconvenţional..." despre doctorul Sam Watts. La cele de mai sus suntem siliţi acum ca, alături de "n. 1917", să adăugăm, cu tristeţe: "m. 1999".

Fiindcă Sam Watts, după o lungă suferinţă şi trei luni trăite, chinuit, la spital, s-a stins, luna trecută, din viaţă.

O dată cu el am pierdut un vechi şi fidel colaborator, autor de sfaturi medicale mult citite şi mult gustate în *alia*. Nimeni dintre cei ce scriu la "Minimum" nu primea atâtea scrisori, ca el, de la cititori. Şi nimănui nu i se puneau atâtea întrebări. Am pierdut, de asemeni, un medic "ca pe vremuri", cum prea puţini se mai fac astăzi prin facultăţi; spre deosebire de tinerii ingineri medicali de astăzi care, după ce aud ce te doare, te trimit la analize şi bat cu degetele în computerul de pe birou, el te lua cu binişorul, fără grabă, la taifas, cercetându-te din cap până-n picioare şi explicându-ţi "băbeşte" despre ce e vorba.

Câţi mai sunt ca Watts? Patru sau şapte. Mâine, vom rămâne cu computerele.

M.

TENDINTE

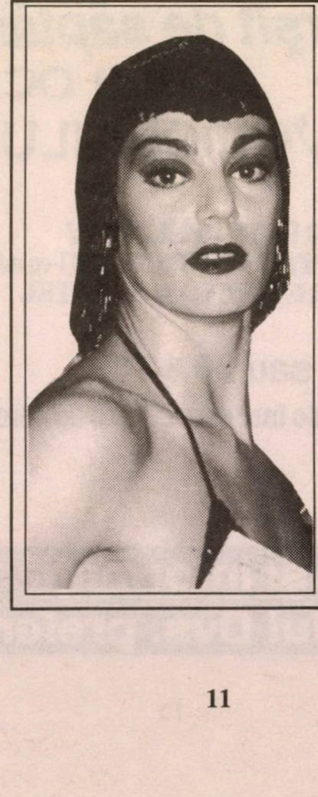

Maia Morgenstern

Ani de zile am tot auzit şi am tot citit despre actriţa Maia Morgenstern, care, după ce debutase la T.E.S., s-a impus printre vedetele Teatrului Naţional din Bucureşti. Am auzit de succesele ei mari de pe scenă, am citit despre succesele ei mari de pe ecrane.

Dar, de văzut cu ochii noştri, n-o văzuserăm.

Luna trecută, în sfârşit, am văzut-o, jucând în spectacolul “Revista 2000”.

Şi, ca s-o spunem pe-a dreaptă, ne-a convins, ne-a învins, ne-a dat gata: pe scurt, tot ce ni se arătase în vitrina din gazete, e înăuntru viu şi natural.

E.W.T.R.
România
32

E.W.T.R.

vă propune:

REVELIONUL MILENIULUI ÎN ROMÂNIA VESELĂ

735 $

Preţul cuprinde:

- *** Bilet de avion TEL AVIV - BUCUREŞTI - TEL AVIV**
- *** 5 nopţi la Hotelul „ALPIN" din POIANA BRAŞOV cu demipensiune**
- *** Masă luxoasă de gală în seara de REVELION în HOTEL**
- *** O noapte la Hotel „INTERCONTINENTAL" din BUCUREŞTI cu mic dejun**
- *** Toate transferurile.**

***Plecări*: 27.12.99 sau 29.12.1999**

779 $

Preţul cuprinde:

- *** Bilet de avion TEL AVIV - BUCUREŞTI - TEL AVIV**
- *** 5 nopţi la POIANA BRAŞOV la Hotelul „SPORT" sau „ALPIN"cu demipensiune**
- *** Masa de gală luxoasă în seara de REVELION în HOTEL**
- *** Prima noapte şi ultima noapte la Hotel „INTERCONTINENTAL" la BUCUREŞTI cu mic dejun**
- *** Toate transferurile**

***Plecarea:* 30.12.1999**

Sfîrşit de săptămînă FESTIV CU OCAZIA REVELIONULUI MILENIULUI

575 $

Preţul cuprinde:

- *** Bilet de avion TEL AVIV - BUCUREŞTI - TEL AVIV**
- *** 3 nopţi la Hotel „INTERCONTINENTAL" din BUCUREŞTI cu mic dejun**
- *** Masa de gală luxoasă în seara de REVELION în HOTEL**
- *** Toate transferurile**

***Plecări*: 29.12 sau 30.12**

Toate preţurile nu cuprind 49 $ taxa de înscriere şi taxe de aeroport.

Pentru înscrieri şi informaţii adresaţi-vă agentului Dvs. preferat

Punctul pe i

Câteva răspunsuri la câteva întrebări:

Întrebare: *«Cum poate fi caracterizată această perioadă prin care trecem și pe care eu o găsesc stranie, paradoxală, când pe de o parte Israelul respectă acordul de la Wye Plantation, se retrage de pe diferite teritorii, eliberează teroriști, aprobă un pasaj de trecere între Gaza și teritorii pentru palestinieni, iar pe de altă parte, amenințările și agresivitatea OEP-iștilor lui Arafat sunt mai zgomotoase ca oricând?»*

(Lică Moscovici, Raanana)

Răspuns: Cu cât se vorbește mai mult despre pace, cu atât te gândești mai mult la război.

Întrebare: *«Se vorbește din ce în ce mai des în lume despre rolul rețelelor internaționale de televiziune în manipularea opiniei publice. Ele sunt cu atât mai eficiente cu cât fac mari eforturi pentru a dovedi că sunt obiective, nu partizane. Așa cum s-a întâmplat, de exemplu, în cazul Kosovo, când și CNN și BBC și Sky News ș.a. au avut grijă să prezinte cu regularitate și anumite critici la adresa NATO. Întrebarea mea sună așa: aceste rețele transmit diferite adevăruri din onestitate și probitate jurnalistică, sau din motive de tactică?»*

(Ing. Roger Cremer, Ramat Hasharon)

Răspuns: Din motive tactice. Așa cum spunea Sfântul Thomas d'Acquino, diavolul spune adevărul ca să înșele.

Întrebare: *«Am constatat că "Minimum" are o adevărată alergie la prostia omenească, sub diferitele ei forme, și un adevărat cult pentru inteligență. Cum caracterizați dv. un om inteligent?»*

(Tery Bercovici, Haifa)

Răspuns: Un om care nu va declara nici să-l pici cu ceară că este inteligent.

Întrebare: *«Eu îi cunosc de ani de zile pe soții Barr, din Natania, bătrânii aceia liniștiți care-au fost duși la poliție, ca niște borfași, că noi nu ne reveneam din uimire, fiind acuzați că ei au telefonat noaptea la Knesset pentru a anunța "decesul" deputatului Amnon Rubinstein, din Meretz. Și aceasta numai pentru că pe lista celor de la Bezek figura că doamna Barr sunase în ziua aceea pe cineva de la Knesset. Oamenii aceștia au trecut printr-un coșmar, toată țara îi văzuse la televiziune cum erau anchetați. Credeți că poliția și, în general, oamenii au învățat ceva din această întâmplare sinistră?»*

(Moshe Lichtenstein, pensionar, Natania)

Răspuns: Da, cred că poliția a învățat ceva. Și chiar și oamenii. Eu, de pildă, am învățat că societatea Bezek înregistrează toate convorbirile noastre telefonice și că, prin urmare, dacă vreau să fac cuiva o farsă sau să-l ameninț cu ceva, trebuie să pun o haină pe mine, să plec de-acasă, să mă sui în primul autobuz, să merg așa preț de vreo zece stații, apoi să cobor și să vorbesc de la primul telefon public întâlnit în cale.

Întrebare: *«D-na Louise Arbour, președinta Tribunalului Internațional de la Haga, a declarat: "Nici un criminal de război nu va scăpa de justiție". Cum ați primit această declarație?»*

(Harry Schreiber, Holon)

Răspuns: Cu plăcere. Asta înseamnă că tribunalul are de gând să pună mâna pe generalul Ramsey Clark, comandantul trupelor NATO, și să-l aducă legat fedeleș la judecată.

Întrebare: *«În cadrul acordurilor de la Wye Plantation, Israelul a eliberat și va elibera în continuare sute de teroriști palestinieni, mulți dintre ei condamnați pentru asasinate. Acum ei se plimbă în libertate. Credeți că forțele noastre de securitate au vreo posibilitate să-i recunoască pe aceștia și să-i împiedice să pună la cale noi atentate?*

(Ilan Aronsohn, Ghivataim)

Răspuns: Nu știu. Singurul care, după știința mea, a găsit o soluție în această privință a fost Pancho Villa, dar ideea lui nu poate fi aplicată astăzi și aici. Morala evreiască nu îngăduie așa ceva. Conducătorul revoltelor țărănești din Mexic, de la începutul veacului, personaj legendar (se făcuse, pe vremuri, și un film despre el, cu Wallace Berry) avea următoarea metodă: ori de câte ori punea în libertate vreun soldat prizonier, el poruncea, cu un semn, unuia dintre subordonații săi să taie prizonierului respectiv o ureche. Ideea era că dacă soldatul va reveni, din nou, cu armata să atace oastea rebelilor, oamenii lui Pancho, recunoscându-l ușor după urechea lipsă, îl vor împușca fără probleme.

Întrebare: *«"Minimum" este o revistă "provocatoare", în înțelesul cel bun al cuvântului. Ea se ridică împotriva clișeelor, a ideilor politice și culturale la modă, încalcă adeseori linia, cum a fost în cazul Kosovo. Rezultatul este că, așa cum văd că se petrece în casa fratelui meu din Beer Sheva, cititorii ajung să se certe între ei când văd ultimul număr din revistă. Unii sunt entuziasmați, alții furioși. Cum se explică, după dv., acest efect produs de "Minimum"?»*

(Dr. Leon Safirman, Ierusalim)

Răspuns: Cred că natura ei "provocatoare" vine de-acolo că revista lansează idei neconfortabile, ce deranjează creierul, arătând că anumite probleme care par limpezi şi uşor de rezolvat, nu sunt în realitate nici atât de limpezi pe cât s-ar zice, nici atât de lesne de rezolvat. Cât despre "efectul *Minimum*" (inclusiv certurile din familia fratelui dv.) o să vă povestesc ceva despre avocatul Alan Derschkovitz, cunoscutul *star* al baroului american. Derschkovitz este şi profesor la Universitatea Harvard, unde predă cursuri la care se înghesuie deopotrivă studenţi în drept şi nestudenţi, fiindcă ştiu că profesorul spune mereu altceva decât te aştepţi. El a mărturisit undeva că se străduieşte să arunce-n discuţie cazuri foarte-foarte complicate, ba chiar practic nerezolvabile. "Am în buzunar 15 asemenea probleme de ordin juridic". Iată una din ele: John Smith este condamnat la moarte pentru asasinarea unei femei din Brooklyn. A doua zi, la avocatul condamnatului se prezintă un cetăţean care vrea să aibă o discuţie "sub pecetea confidenţialităţii", şi, fireşte, să plătească onorariul de cuviinţă. Avocatul îl asigură de discreţia sa profesională. "Vorbiţi fără grijă. Tot ce o să-mi spuneţi rămâne îngropat aici. Asta-i legea secretului profesional". Vizitatorul tuşeşte şi spune: "Ştiţi ce, Smith e nevinovat. Eu am ucis-o pe femeia din Brooklyn". Alan Derschkovitz îi întreabă pe studenţi: ce trebuie să facă avocatul? Să spună adevărul la tribunal şi, în felul acesta, să-l salveze pe Smith, clientul său, de la moarte? Sau să respecte secretul profesional, ascunzând cele aflate de la vizitatorul său? Întrebarea pusă de profesor a aruncat sala de curs în aer. Studenţii începură să discute în contradictoriu şi să ţipe, fiind gata-gata să se ia la bătaie. "Atunci, povesteşte Derschkovitz surâzând, mi-am dat seama că am nimerit-o."

Întrebare: *«Ştiu că tratativele de pace dintre Israel şi palestinieni privind acordul final vor fi foarte dificile. Cunosc problemele: Ierusalimul, refugiaţii ş.a. Şi totuşi, care este, în opinia dv., obstacolul cel mai greu de sărit, sau, altfel spus, în ce constă prăpastia dintre israelieni şi cei din Gaza?»*

(Roxana Weiner,
Los Angeles, USA)

Răspuns: Pentru noi, tratativele sunt menite să ducă la mult aşteptatul acord final. Pentru OEP – la soluţia finală.

Întrebare: *«Sunteţi de acord cu meciurile de box între bărbaţi şi femei care se organizează zilele acestea în Statele Unite?»*

(Ruth Soussan,
Denver, Colorado, USA)

Răspuns: Nu. Este imoral şi revoltător. Avem de-a face cu o luptă totalmente inegală. Îmi vine să strig: opriţi masacrul! Doar se ştie, de când lumea şi pământul, că bărbaţii sunt mult mai slabi decât femeile.

Întrebare: *«Ce impresie v-a făcut demonstraţia uriaşă a patronilor din Franţa, care-au ieşit în stradă pentru a protesta împotriva socialiştilor din guvern şi a sindicatelor în legătură cu introducerea săptămânii de lucru de 35 de ore? Pentru mine a fost incredibil să-i văd pe marii patroni agitând steaguri şi pancarte şi strigând lozinci...»*

(Av. Miron V. Reicher,
Paris, Franţa)

Răspuns: Pe mine nu mă miră deloc. Eu am crezut dintotdeauna că lupta de clasă se ascute necontenit şi că patronii nu vor renunţa cu nici un chip la revendicările lor.

Pix

ISRATON LTD.
INSTITUTUL DE REABILITARE A AUZULUI
TEL AVIV, str. Ben Iehuda 39
Tel. 03-5172910 – 5107317

SUB CONDUCEREA DOMNULUI
MICHAEL SHARON

APARATE AUDITIVE
INVIZIBILE
ASCUNSE ÎN URECHE

- Consult şi îndrumare fără plată
- Baterii de lungă durată
- Laborator de reparaţii
- Preţuri speciale pentru pensionari şi membri Kupat Holim

Vorbim şi româneşte

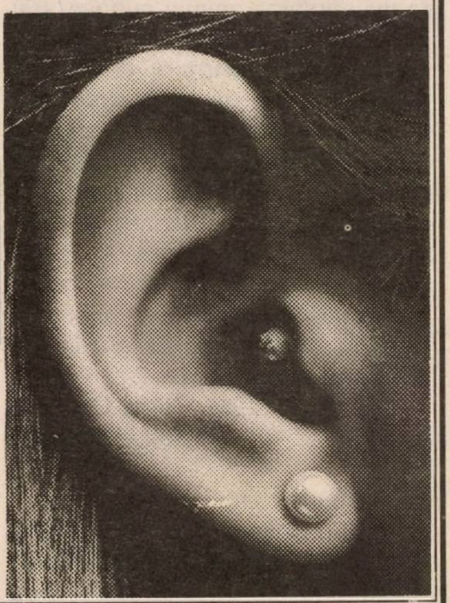

Ne place... ...Nu ne place

Ne place că...

...în vremea asta când bântuie, în jurul nostru, cutremurele de pământ, inundaţiile şi alte urgii, Israelul este (să nu-i fie de deochi) o oază de linişte.

Nu ne place că...

...aşa cum citim în ziarul "Adevărul", din Bucureşti, la staţiile de benzină din Ungaria, unde se vând pentru automobilişti hărţile tuturor ţărilor din jur, lipseşte o singură hartă: a României. Aceasta este înlocuită cu harta "Ardealului", numit pe ungureşte *Erdely;* nu ne place, de asemenea, că pe hartă sunt însemnate numai monumentele maghiare. Iar râurile, dealurile şi munţii sunt numiţi numai pe ungureşte, ceea ce dă, de pildă, Szamos în loc de Someş, sau Bekas-To în loc de Bicaz.

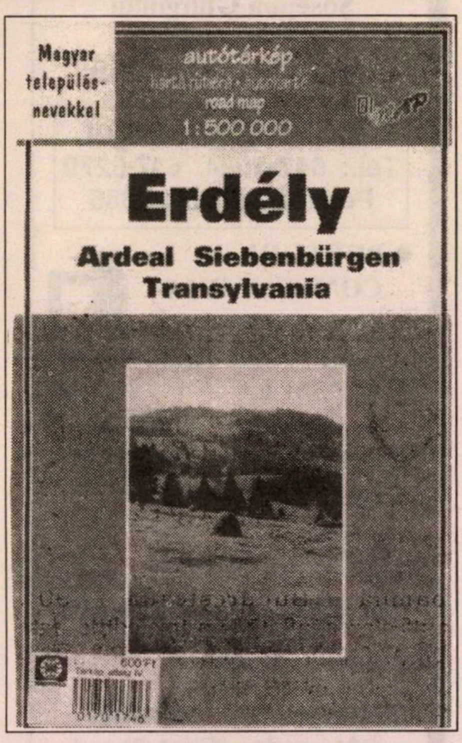

Stai şi te întrebi de la cine or fi învăţat OEP-iştii să facă hărţi...

Ne place că...

...dictatorul nord-coreean Kim Jong Il le-a trimis pe şapte dintre concubinele sale la Viena, pentru a învăţa dansurile apusene (valsul) la şcoala Elmayer, din capitala Austriei.

Nu ne place că...

...ziaristul Marian Tudor, de la săptămânalul "Jurnalul de Constanţa", a fost aruncat din trenul rapid "Braşovia", ce se îndrepta spre Bucureşti, de către doi indivizi care năvăliseră peste el în compartiment; nu ne place, de asemenea, că Tudor, care căzând între linii s-a rănit grav, a fost deposedat mai înainte de-o servietă în care ducea un reportaj despre activitatea homosexualilor din marele port dobrogean; nu ne place, în fine, că homosexualii, despre care ne închipuiam că sunt firi mai delicate, s-au dat şi ei pe brazdă, devenind la fel de violenţi precum ceilalţi, care va să zică heterosexuali.

Ne place că...

...luna trecută, când a murit, de leucemie, în Germania, Raisa Gorbaciov, soţia fostului preşedinte al URSS, ruşii (şi mai ales rusoaicele), care, până nu de mult, o înjuraseră că-i prea elegantă, prea mondenă şi aşa mai departe, au venit la înmormântare cu zecile de mii, în lacrimi, iar ziarul "Sevodnya" a avut eleganţa morală să-şi facă autocritica precum în şedinţă, titrând pe şapte coloane: "Iartă-ne şi la revedere!".

Nu ne place că...

...postul de televiziune internaţional TV 5 transmite şi retransmite de patru ori pe săptămână filme, când documentare, când artistice, prezentând România în culori negre 100% şi înfăţişându-i pe români ca nişte primitivi ce n-ar avea ce căuta prin Europa.

Ne place că...

...la Anvers, Belgia, s-a deschis, sub auspiciile primăriei, o şcoală de prostituţie, prima de acest fel de pe glob, unde profesori cu renume în domeniile lor predau cursuri de legislaţie, contabilitate, îngrijire medicală, tehnică sexuală etc. etc. Ne place, de asemenea, că şcoala este deschisă nu numai prostituatelor din oraş, ci şi fetelor ce doresc să îmbrăţişeze această meserie.

Nu ne place că...

...în presa de la noi, ori de câte ori vine vorba de-un tânăr ucigaş, evreu sau arab, care trăieşte într-o casă de cetăţeni cu stare, reporterul precizează: e un tânăr de familie bună; nu ne place deloc că ziarele acestea, ce miros nu o dată a pestilenţă de neam prost, pun un semn de egalitate, că aşa au învăţat gazetăraşii respectivi de-acasă, între *o familie cu bani* şi *o familie bună.*

Ne place că...

...potrivit unui sondaj realizat de institutul "Geocartogtafia", 66% dintre cetăţenii Tel-Avivului, revoltaţi de ultima grevă a gunoierilor din preajma sărbătorilor de toamnă, s-au declarat de acord ca primăria să nu mai colaboreze cu aceştia, apelând în schimb la întreprinderile particulare de specialitate.

Ne place că...

...un pitic din Sudan, pe nume Sadok Quismala, în vârstă de 50 de ani, având înălţimea de 80 de centimetri, căsătorit cu două femei şi tată a 18 copii (mic de stat, dar mare-n fapte!), doreşte să înfiinţeze o asociaţie a piticilor arabi.

Nu ne place că...

...aşa cum aflăm dintr-un interviu dat de romancierul Norman Manea revistei "Apostrof", din Cluj, scriitorul Elie Wiesel, născut şi şcolit la Sighet, în România, este trecut, la Budapesta, pe lista laureaţilor unguri ai Premiului Nobel.

Ne place că...

...la o fabrică de medicamente din Teheran a intrat, de curând, în producţie un prezervativ islamic.

Ne place că...

...la New York, în editura "Vintage", a apărut, sub semnătura criticilor literari Kathryn şi Ross Petras, o antologie de versuri intitulată "Poezii foarte proaste".

Nu ne place că...

...aşa cum ne informează A. Segall, în buletinul "Ecoul Nahariei", la postul de radio "Reshet Bet" s-a transmis, nu de mult, următorul banc:

– Ce aveţi contra ashkenazimilor?

– K-300 (spray contra gândacilor).

Ne place că...

...frumoasa actriţă Cybill Shepherd, pe care am admirat-o jucând împreună cu Bruce Willis în serialul TV plin de găselniţe şi garagaţă "Detectivii de la miezul nopţii", a declarat că ţinând seama de situaţia cerebrală a politicienilor de azi, se gândeşte să candideze, în anul 2000, la preşedinţia Statelor Unite.

Ne place (în aceeaşi ordine de idei)...

...să credem că – dacă totu-i în regulă – blonda Cybill îl va lua ca vicepreşedinte pe Bruce Willis.

Ne place că...

...la Bialistok, în Polonia, a avut loc, de curând, un congres al exorciştilor (persoane specializate în a scoate diavolul din om) şi că, aşa cum s-a aflat cu acest prilej, în Polonia îşi desfăşoară legal activitatea opt exorcişti oficiali, aleşi din rândurile episcopilor catolici.

Nu ne place că...

...aşa cum scrie ziarul milanez "Il Giornale", Monica Lewinsky (scroafa de renume mondial) ar urma să apară, acuşi, de Crăciun, într-un film italian, produs de casa "Filmauro", pentru care va primi un milion de dolari.

Ne place că...

...tribunalul a pus sechestru pe conturile-n bancă ale Primăriei Tel Aviv, până ce aceasta nu plăteşte banii cuveniţi lui Shlomo Artzi, Sarit Hadad, Iuval Banai şi altor cântăreţi ce fuseseră angajaţi de primarul Ron Huldai pentru câteva spectacole organizate de primărie.

Nu ne place că...

...o parte din parcarea de la magazinul "Metro", din Bucureşti, este, aşa cum citim în revista "Dilema", închisă cu bariere şi, după cum scrie pe o pancartă, "rezervată pentru clienţi V.I.P." (Very Important Persons).

Ne place că...

...actriţa americană Roseanne Barr, una din vedetele serialelor comice ale televiziunii de peste ocean, a difuzat prin Internet un anunţ redactat aşa: "Caut soţi evrei pentru cele trei fiice ale mele"; ne place, de asemenea, că un rabin american, aflat pentru moment în Anglia, la Oxford, a prins anunţul pe Internet şi a trimis Roseannei trei candidaţi la însurătoare.

Roseanne Barr

Nu ne place că...

...omul de afaceri franco-israelian Jean Friedman, care trăieşte jumătate de an la Paris şi jumătate în Savion, a găzduit prima parte a întâlnirii de luna trecută dintre Barak şi Arafat; nu ne place, fiindcă acest Friedman este piază rea, el fiind acela care a iniţiat şi finanţat mitingul din seara de noiembrie 1995, din piaţa primăriei Tel Aviv, îndemnându-l pe regretatul premier Itzhak Rabin să fie de faţă şi să ia cuvântul.

PIETRE FUNERARE
MARMORĂ ŞI GRANIT

FRIEDMANN

Firma cunoscută
încă din Bucureşti,
Şoseaua Giurgiului
şi Filantropia,
datând din anul 1945

T.A. – KIRIAT SHAUL
Tel.: 647-1594, 647-6279
Pelefon: 052/544-885

- PREŢURI CONVENABILE
- EXECUŢIE IREPROŞABILĂ
- VENIM LA DOMICILIU
- ÎNLESNIRI DE PLATĂ

●

Vorbim şi româneşte

●

Se primesc comenzi
atât pentru Kiriat Shaul
cât şi pentru Holon

I. SCHECHTER

Autointerviu

Puterile cresc pe măsură ce înaintezi în vârstă

Cu ocazia fericită a împlinirii de către mine a minunatei vârste a pensionarizării, directorul revistei "Minimum" a avut ferocitatea de a–mi cere să-mi cer singur un interviu. Mi l-am cerut şi mi l-am acordat cu promptitudinea unuia care parcă atâta a aşteptat – să i se ceară un interviu.

– 65, care va să zică. Ce aţi simţit când v-aţi pomenit cu această etate?

– Câteva satisfacţii. În primul rând, satisfacţia că atâţia prieteni te invidiază pentru că ai 65 de ani. Mă refer la prietenii care au 66, 68, 70 de ani şi mai mult.

În al doilea rând, satisfacţia că am dat o speranţă prietenilor mai tineri, cei de 58, 60 şi 63 de ani. Speranţa că la 65 îţi mai poţi face singur freza, articolele şi analiza de zahăr.

– Nu simţiţi o scădere a puterii de lucru?

– O, nu! Dimpotrivă. Puterea de lucru creşte fiindcă nu mai faci o mie (exagerez), o sută de alte lucruri pe care le făceai înainte de 65 şi chiar înainte de 60. Nu mai faci "miluim", extracţii dentare, coadă la Abulafia, împrumuturi ipotecare – astfel că toate puterile se concentrează numai asupra puterii de lucru, care, ca urmare, creşte. Din acest punct de vedere e păcat că la noi nu există întreceri socialiste. Bătrânii ar fi fruntaşi în muncă.

– După logica aceasta înseamnă că vârstnicii îşi pot permite luxul de a face planuri de viitor.

– Bineînţeles. Tinerii, fiind tineri, îşi închipuie că viitorul e undeva departe, într-o viaţă ulterioară, şi nu se grăbesc să-şi facă planuri pentru el. Pentru un om de vârsta mea, viitorul înseamnă anul viitor, luna următoare. De aceea un plan de viitor poate fi aprovizionarea cu conserve pentru iarnă sau chiar vizita la pedichiuristă.

– Simţiţi oare că bătrâneţea vă dă târcoale?

– Acum simt acest lucru ceva mai puţin. La 30, 40 de ani însă am simţit că bătrâneţea mă acostează chiar pe stradă. După ce scriam un articol, eram extenuat. Mai era şi aşteptarea Premiului Nobel. Ei, dar aşteptarea e o muncă grea – mi-a spus asta un păianjen – şi te îmbătrâneşte. În schimb astăzi, ţin vreo opt rubrici la "Ultima oră", "Tribuna-Magazin" şi "Orient Expres" – rubrici zilnice şi săptămânale. Prevăd că dacă apuc 80, voi ţine 16 rubrici. Puterile cresc pe măsură ce înaintezi în vârstă. Din acest punct de vedere, se poate spune că şi întinereşti pe măsură de îmbătrâneşti. Mai sunt întrebări?

– Nu. Ajunge. Toda raba.

L I M

REŢEAUA MAGAZINELOR DE CARTE ROMÂNEASCĂ

Ultimele noutăţi la LIM

AFULA: Kikar Atzmaut 7 (În pasajul Ophir Center) TEL.: 06-6596014
ASHDOD: Merkaz Mishari Daled, magazin nr. 33 Haim Schapira Tel.: 08-8665388
BAT YAM: Str. Balfour 60. Tel.: 03-6592484
BEER-SHEVA: Str. Histadrut 56. Tel.: 07-6236738
HAIFA: Str. Herzl 61 (Kikar Talpiot). Tel.: 04-8671292
IERUSALIM: Str. Yaffo 63 (în pasaj). Tel.: 02-6250612
KFAR-SABA: Str. Weizman 92 (în pasaj). Tel.: 09-7658118
NATANIA: Str. Smilanski 10 (în pasaj). Tel.: 09-8615860
PETAH-TIKVA: Str. Pinsker 9. Tel.: 03-9040225
RISHON LE ZION: Str. Rotschild 9. Tel.: 03-9698724
RISHON LE ZION: Str. Herzl 47. Tel.: 03-9671807
TEL AVIV: Str. Solomon 20 (vechea Tahana Merkazit). Tel.: 03-6873606
TEL AVIV: Str. Allenby 48. Tel.: 03-5175877
TEL AVIV: Staţia nouă de autobuze, et. 3, magazinul nr.3243 (sub Mac Donald). Tel.: 03-6877949

CASETE AUDIO cu:

Poveşti pentru copii
Muzică uşoară şi populară românească

G. IOSUB

Cum am devenit industriaş

Convorbire cu dl. Bruno Landsberg

- **Primul şoc din viaţa mea a fost uciderea unui elev evreu de către un elev antisemit**
- **În 1940 am trecut la ruşi, care însă m-au dezamăgit**
- **În Israel am ajuns în 1952**
- **Între dezvoltarea economiei Israelului şi procesul de pace este o legătură strânsă**
- **Sprijinirea culturii de către oamenii de afaceri este o datorie**
- **Preşedintele Italiei mi-a conferit titlul de Cavaler**

Mă aflu în spaţiosul birou din Hod Hasharon al d-lui Bruno Landsberg, preşedintele întreprinderilor "Sano", rugându-l să ne dea câteva date biografice.

Bruno Landsberg: M-am născut în România, la Cernăuţi, în 1920, şi am rămas orfan de tată la vârsta de doi ani şi jumătate. Mama mea făcea parte dintr-o familie bogată, bunicul meu avea în Bucovina o fabrică de cherestea. Din păcate bunicul a decedat în 1913, iar cea mai mare parte a averii s-a pierdut în primul război mondial. Bunica a rămas văduvă, având în grijă cinci copii, printre care şi mama mea, Eva.

Pentru mine primul şoc din viaţa mea l-a constituit frământarea de pe "uliţa evreiască" din cauza uciderii unui elev evreu, Falic, de către un alt elev, antisemit.

În 1934 ne-am mutat din Bucovina la Bucureşti, unde am învăţat la liceul Libros, iar bacalaureatul l–am luat la liceul Sf. Sava. La Libros am fost coleg cu Leon Sărăţeanu, cu care am rămas prieten până la decesul lui, anul trecut. Aş fi vrut să urmez medicina, dar n-a fost posibil din cauza manifestărilor antisemite şi legiuirilor rasiste, începute de guvernul Goga-Cuza. A urmat o perioadă scurtă relativ mai bună pentru evrei în timpul dictaturii regale, când prim ministru a fost Amand Călinescu, asasinat însă de legionari. La scurt timp s-a instaurat dictatura antonesciano-legionară şi, dându-mi seama că urmează timpuri grele pentru evrei, în 1940 am plecat la Cernăuţi. Acolo, nefiind facultate de medicină, m-am înscris la istorie, o constantă pasiune a mea. N-am terminat decât un an, căci a început războiul. Ruşii m-au dezamăgit. Încă înainte de atacul trupelor fasciste germano-române din 1941 au început să evacueze în Siberia zeci de mii de persoane ce nu erau de origine rusă, precum şi pe cei socotiţi burghezi sau social-democraţi. Un moment fericit a fost căsătoria mea. Pentru a nu cădea în mâinile fasciştilor m-am refugiat, împreună cu soţia mea Raisa, în adâncul Rusiei şi am cunoscut toate vicisitudinile războiului şi ale regimului comunist. În 1945 ne-am întors la Bucureşti, redevenind cetăţeni români. Deoarece pe atunci era mare nevoie de cunoscători ai limbii ruse, eu mă întreţineam dând lecţii de rusă, iar soţia mea a intrat să lucreze la Agerpres (Agenţia română de presă). Dar cum regimul comunist de care am fugit din Uniunea Sovietică s-a instaurat şi în România, ne-am hotărât să plecăm în Israel.

G. Iosub: Când aţi venit în Israel şi cum v-aţi acomodat aici?

B. L. Am sosit în Israel în 1952. Aveam pe atunci 32 de ani şi nu cunoşteam o boabă de ivrit. Am intrat într-un ulpan, unde învăţam o jumătate de zi. Cealaltă jumătate de zi lucram în agricultură. Ulterior am fost angajat la secţia ştiinţifică a Ministerului Apărării ca ofiţer în probleme de logistică. În 1955 am părăsit armata şi am trecut să lucrez la o fabrică de detergenţi, înfiinţată de o societate americană, ca director de vânzări.

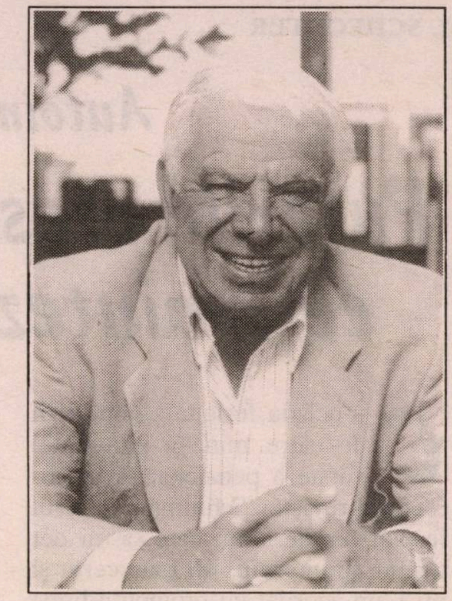

Bruno Landsberg: mens Sano…

G. I. Cum a fost începutul carierei dv. pe cont propriu, ca om de afaceri?

B. L. La un moment dat, în 1957, fabricanţii au hotărât ca direcţia de vânzări să devină o societate independentă şi au scos-o la licitaţie. Am concurat şi eu şi oferta mea a fost acceptată. Astfel, cu ajutorul unor credite, bineînţeles, am devenit proprietarul unei societăţi ce se ocupa de vânzarea detergenţilor. Am trecut apoi la dezvoltarea societăţii, care s-a transformat din una comercială într-una industrială şi astfel, de unde în 1957 firma mea ocupa o clădire pe un teren de numai 80 de metri pătraţi, a ajuns după 40 de ani să se extindă numai aici, la Hod Hasharon, pe o suprafaţă de 60.000 de metri pătraţi, unde lucrează 800 de salariaţi. Dar asta este numai una din fabricile societăţii "Sano", care posedă şi alte întreprinderi, din care una într-un kibuţ. Actualmente societatea "Sano", al cărei preşedinte sunt, produce tot felul de articole pentru igienă şi curăţenie: de la sprayuri la scutece de hârtie şi de la pastă de dinţi la hârtie igienică. "Sano" a ajuns cea mai mare întreprindere de produse nealimentare din Israel.

G. I. Desigur că aveţi afaceri şi cu străinătatea?

B. L. Produsele "Sano" se exportă la ora actuală în numeroase ţări din Europa, Africa şi America latină. Şi în România sunt cunoscute produsele noastre.

G. I. Şi cum izbutiţi la 79 de ani să conduceţi această mare societate al cărei preşedinte sunteţi?

B. L. Sunt ajutat de fiul meu Alexandru, care deţine funcţia de director general, şi de fiica mea, al cărei birou este aici, alături de mine.

G. I. Care ar fi, după dumneavoastră, aportul industriaşilor la dezvoltarea Israelului?

B. L. Aceasta a constituit chiar tema unei conferinţe pe care am ţinut-o nu de mult. La început, sionismul a văzut în agricultură factorul principal prin care evreii, rupţi de pământ, trebuiau să revină după 2000 de ani la îndeletnicirea lor din trecut şi să fie legaţi de solul Ţării Sfinte. Dar în numai câteva decenii această ramură a economiei, datorită mecanizării şi chimizării, avea din ce în ce mai puţină nevoie de braţe de muncă, astăzi numai 6% din populaţia Israelului trăind din agricultură. Deci, din punct de vedere economic, singura cale de dezvoltare este industria, care poate crea locuri de muncă şi totodată să ridice venitul naţional. Să luăm, de pildă, exportul Israelului: în timp ce produsele agricole vândute în străinătate se cifrează la câteva sute de milioane de dolari, industria exportă mărfuri în valoare de miliarde de dolari. Datorită industrializării, Israelul a ajuns pe locul al 23-lea în lume şi ea trebuie să continue, pentru ca ţara noastră să devină şi mai puternică, una din condiţiile primordiale ale menţinerii păcii în această zonă. Israelul trebuie să profite de poziţia sa geografică, la intersecţia a trei continente: Asia, Europa şi Africa. Pacea în Orientul Apropiat va duce la o şi mai mare dezvoltare a Israelului.

G. I. Consideraţi deci că există o legătură între dezvoltarea economiei şi procesul de pace?

B. L. Sigur că există. Înaintarea pe drumul păcii, chiar cu unele sacrificii, poate ajuta foarte mult la dezvoltarea economiei ţării noastre, datorită creşterii investiţiilor străine, a turismului şi a dezvoltării comerţului cu cât mai multe state. Sper că actualul guvern, spre deosebire de cel precedent, va fi capabil să îndeplinească cu succes misiunea de a face pace cu toţi vecinii noştri. Am încredere că acest guvern va părăsi calea celor ce urmăreau, chipurile, pacea, dar fără concesii teritoriale. Potrivit unei expresii des folosite, aceştia "voiau să mănânce prăjitura, dar fără să taie din ea", sau, cum spune zicala românească, să fie "şi cu slănina în pod, şi cu buzele unse"... Un stat palestinian cu o populaţie cu un nivel de trai în creştere reprezintă, după mine, o garanţie a păcii.

G. I. Privesc biroul dumneavoastră şi văd o mini-expoziţie de artă. Aveţi pe pereţi o duzină de lucrări de pictură şi grafică de calitate, ceea ce înseamnă că vă preocupă arta şi cultura în general şi, din câte cunosc, le şi sprijiniţi.

B. L. Am înţeles că datoria unui om de afaceri este să se preocupe şi de aportul ce-l poate aduce pe plan cultural. E nevoie în Israel de cât mai mulţi "mecena". N-aş vrea să mă laud, dar firma pe care o conduc sprijină financiar mai multe teatre, Orchestra Filarmonică din Tel Aviv (am fost unul din întemeietorii ei), sponsorizează un premiu literar oferit de Asociaţia scriitorilor israelieni de limbă română, ajută la apariţia revistei cenaclului din Petah Tikva, condus de talentatul poet Mircea Gorun, etc.

G. I. Observ pe perete o diplomă prin care preşedintele Italiei vă acordă titlul de Cavaler. Cu ce ocazie aţi primit-o?

B. L. În 1995 preşedintele Luigi Scalfaro mi-a acordat acest titlu ca o recunoaştere a contribuţiei mele la întărirea legăturilor culturale dintre Israel şi Italia.

Editura MINIMUM prezintă
o nouă carte de I. SCHECHTER

Bilete
în
Zidul Plângerii

O privire cu lupa şi una cu microscopul asupra realităţilor israeliene şi străine. Instantanee, portrete, amintiri, comentate cu zâmbet şi rictus.

TOATĂ LUMEA DE AZI ÎNTR-O CARTE!

Comenzi la autor,
Str. Zamenhof 15, Tel Aviv
Preţul plus expediţia – 20 şekeli

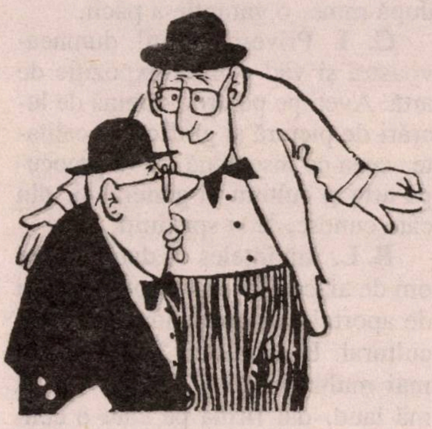

SE ZVONEŞTE CĂ...

...scriitorul şi senatorul Radu F. (Feldman) Alexandru, care şi-a dat demisia din Partidul Democrat condus de Petre Roman, reproşează liderului, între altele (şi în culise), lipsa de fermitate faţă de atacurile antisemite dezlănţuite împotriva partidului (şi în primul rând a lui Roman însuşi) atât de publicaţiile anti, cât şi de PDSR (Ion Iliescu) prin vocea vicepreşedintelui Miron Mitrea.

...umoristul I. Schechter a avut ghinion în materie de concediu. În august, după ce se înscrisese la o excursie, cu soţia, la Istanbul, a renunţat la idee din cauza cutremurelor din Turcia, iar în septembrie, după ce îşi luase biletele pentru o călătorie de două săptămâni la Tokyo, a avut loc cunoscutul accident nuclear, cu radiaţiile de cuviinţă, din Japonia...

...cunoscuta prezentatoare de la Televiziunea Română, **Mihaela Rădulescu,** care s-a despărţit de actorul Ştefan Bănică jr., s-ar fi logodit cu un anume Ilan Schwartzenberg, tânăr om de afaceri din Israel.

...teama autorităţilor de la noi ca turiştii români, inclusiv cei veniţi prin grupuri organizate, să nu rămână ilegal în Israel, e atât de mare încât, mai nou, vizitatorilor li se cere să lase paşapoartele şi biletele de avion la sosire pe aeroportul Ben Gurion. Printre călătorii ce-au fost puşi în situaţia aceasta s-a aflat şi marele estetician român prof. Adrian Marino, din Cluj, venit, luna trecută, în excursie cu un asemenea grup. Cu toate măsurile amintite mai sus, zece dintre turiştii din grupul din care făcuse parte Adrian Marino au dispărut, imediat după aterizare, în natură...

...omul de afaceri Nahor, arestat la Bucureşti şi inculpat într-un proces de contrabandă de armament, lucrează îndeaproape cu firma "Gelsor", care finanţează săptămânalul "Atac la persoană".

...printre primele măsuri preconizate de Joerg Heider, şeful partidului de extrema dreaptă (zis Partidul Libertăţii) – care a obţinut un mare succes în recentele alegeri parlamentare din Austria, este scoaterea, prin reziliere de contract, a timişoreanului Ioan Holender (din *trib*) din funcţia de director general al Operei de Stat din Viena.

De când relaţiile israelo-palestiniene s-au înveninat, ca urmare a declaraţiilor agresivo-obraznice ale şefilor din OEP à propos de "acordul final", înţelegerea – semnată într-o atmosferă festivă – de la Sharm el Sheikh privind aplicarea lui Wye Plantation nu mai are nici un Sharm.

În editura "Integral" din Bucureşti
a apărut noul roman

"Bătrânul ieri
şi nenăscutul mâine"

(190 pag.)

de LIANA MAXY

Este un roman al emigraţiei şi se referă la noi,
evreii reveniţi în patria strămoşilor.
La fel ca şi în precedentele sale volume:
"NUCLEUL MAGIC" (1986) 482 pag.
(biografia pictorului M. H. Maxy şi a familiei sale)
şi "PUNCTELE MELE CARDINALE" (1994) 196 pag.,
cuprinzând: versuri, nuvele, evocări, portrete, interviuri, impresii de călătorie, autoarea foloseşte o autentică limbă literară, un ritm alert şi un stil propriu.

Cărţile pot fi obţinute trimiţând un cec bancar sau poştal pe adresa: P.O.B. 1114, Ramat Gan 52111. Tel.: 7519839

- **BĂTRÂNUL IERI ŞI NENĂSCUTUL MÂINE – 40 shekeli**
- **PUNCTELE MELE CARDINALE – 40 shekeli**
- **NUCLEUL MAGIC – 60 shekeli**

ETC... ETC...

••• Anul 2000 nu înseamnă numai Paco Rabanne şi apocalipsa de rigoare, ci şi un bun prilej pentru ca, începând cu octombrie şi culminând cu decembrie, Israelul să găzduiască un număr mare, poate chiar foarte mare, de turişti români. Aşa cum aflăm din "România liberă", sub semnătura lui Ion Zubaşcu:

«Patriarhia Bisericii Ortodoxe Române a lansat, în premieră naţională, un program spectaculos de pelerinaje în Ţara Sfântă, cu prilejul Jubileului 2000, pe urmele traseelor străbătute de fiinţa istorică a Mântuitorului Isus Cristos.

În acest scop, s-a înfiinţat un Birou de Pelerinaj al Patriarhiei Române, care va colabora cu o firmă israeliană, "Namer", şi una românească, "SC Vacanţa" SA, specializate în turism religios. "Pelerinajul sfânt", organizat de Patriarhia Română, se va sprijini pe efortul preoţilor din toate parohiile ortodoxe ale României, care vor populariza iniţiativa, vor strânge cererile de înscriere şi vor gira seriozitatea solicitanţilor, în sensul că vor avea grijă să selecteze credincioşi care doresc să se îmbogăţească spiritual, nu să rămână la lucru în Israel. Toate solicitările vor fi centralizate, în vederea obţinerii vizei, de Biroul de Pelerinaj al Patriarhiei.

Se preconizează ca pelerinajul în Ţara Sfântă să înceapă în 15 octombrie a.c., în serii de 7 şi 8 zile, în grupuri de 46 de persoane (câte încap într-un autocar), cărora li se va adăuga un preot însoţitor, ghidul spiritual specializat şi ghidul din Israel. Plecarea se va face cu avionul, până la tel Aviv, iar pe teritoriul Israelului, autocarele vor duce pelerinii la Sf. Mormânt etc.

Preţurile sunt cu 100 de dolari mai mici decât ale altor firme şi variază între 676 şi 730 dolari, în funcţie de varianta aleasă. Ca fapt inedit, pelerinajul organizat de Patriarhie a introdus pe traseu elemente specifice românismului ortodox: vizitarea Aşezământului românesc din Ierusalim şi a altor lăcaşe ortodoxe.»

••• Aţi auzit de Jean-Yves Camus (nici o legătură cu marele scriitor sau cu marele coniac)? Nici noi, până mai deunăzi, când o notă din "România Mare" ne informează că respectivul deranjează, de-acolo, din Franţa, fel de fel de cetăţeni de prin Bucureşti. «Un impostor pe nume Jean-Yves Camus face valuri pe la Strasbourg, acuzând de "extremism" PRM, PUNR, PSM şi "Vatra Românească", dar terfelind, totodată, şi memoria Mareşalului Antonescu. Informându-vă că puşlamaua asta este lefegiu la un fel de Centru de cercetări şi acţiune împotriva antisemitismului, din Paris, ne vom face o idee cât de pistruiată îi e moaca şi ce belit îi e mădularul (vorba lui Ion Cristoiu). Şi uite aşa se provoacă reacţii antisemite, în lumea întreagă! Auzi la el, îl cheamă Camus, ca pe marele scriitor! Schimbă-ţi, bă, numele, fiindcă n–ai nici un drept să-l porţi. Spune, mai bine, cum te chema când erai fată? Aşa un Goldenberg, dija cercetător şi pârâcios!»

••• O idee bună a primăriei bucureştene: o stradă din capitală (fosta Strungarilor) a primit numele lui Milton Lehrer. Acesta a fost un gazetar american care, cunoscând bine România şi iubind-o, a publicat imediat după război, în vremea tratativelor de pace de la Paris, ce urmau să stabilească noile frontiere europene, o carte intitulată "Ardeal – pământ românesc". Tipărită mai întâi în engleză, lucrarea a fost folosită de diplomaţia română în lupta contra iredentismului maghiar care ieri, ca şi – vai! – astăzi, încearcă şi tot încearcă să răpească din nou Transilvania. Sperăm că cei de la "România Mare", "Atac la persoană" şi altele vor trece cu vederea peste faptul că Lehrer fu un venetic şi nu vor smulge noaptea de pe ziduri tăbliţele cu numele străzii.

••• Petre Roman, preşedintele Partidului Democrat din România, este atacat pe toate drumurile, ba à propos de originea sa etnică (tatăl, Walter Roman, a fost evreu), ba în legătură cu felul cum conduce partidul. Cu toate acestea, nimeni nu a tăgăduit eleganţa sa în comportare şi expresii, inclusiv la capitolul vestimentar. Dimpotrivă. Într-un sondaj realizat pentru revista lunară "În top", din Bucureşti, Roman ocupă locul I în clasamentul celor mai eleganţi oameni politici. Pe locul II: Th. Meleşcanu, fost ministru de externe. Pe locul III: deputatul Varujan Vosganian.

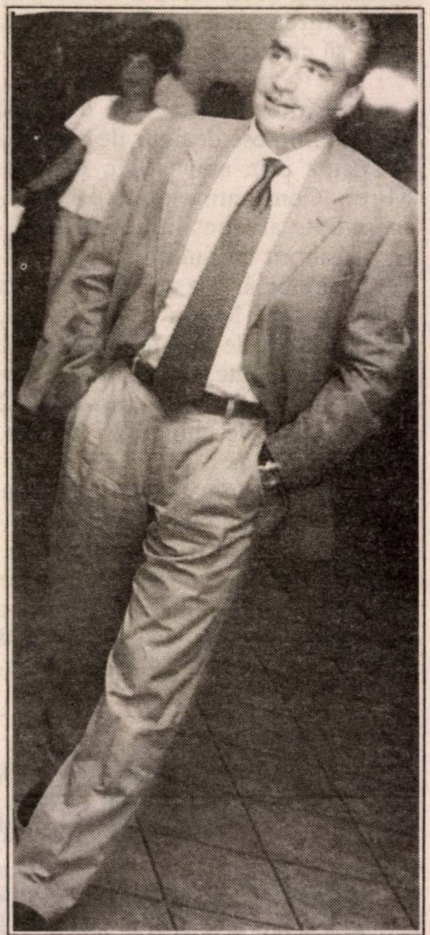

Petre Roman

••• O înţepătură a scriitorului Dorel Dorian la adresa ieşirii vestitului mitocan Miron Mitrea, vicepreşedinte al partidului principal de opoziţie, PDSR, împotriva susamintitului Petre Roman, căruia (aşa cum am semnalat în numărul trecut) îi recomandase să candideze nu la preşedinţia României, ci la funcţia de rabin-şef: "Nici dl. Miron Mitrea n-ar putea aspira la funcţia de rabin-şef, şi asta pentru că postul respectiv presupune şi o vastă cultură, deci lectura a infinit mai multe cărţi decât i-a mai rămas timp d-lui Mitrea până la sfârşitul vieţii, chiar să citească zi şi noapte!".

••• Cititorii noştri mai cu părul alb îşi amintesc desigur de tragedia petrecută prin anii '70 în casa lui Miron Constantinescu, fost vicepreşedinte al Consiliului de Miniştri. Căsătorit cu Sulamit Constantinescu (evreică, aşa cum se înţelege după nume), Miron avea o fiică, Ileana. Relaţiile acesteia cu mama ei erau încordate, cele două se certau nu o dată la cuţite. Într-o zi, să tot fi trecut de-atunci 25 de ani, fata, apucată de nebunie, şi-a omorât mama cu un satâr de bucătărie. Ca s-o scape de închisoare, autorităţile au internat-o pe viaţă la spitalul de boli nervoase "Voila" din Câmpina. Cu vremea, Ileana s-a obişnuit cu situaţia ei şi a început să picteze. Acum, ea a deschis o expoziţie la Casa de Cultură "Geo Bogza" din Câmpina.

••• Atenţie, fraţilor, există cititori care au memorie. Şi, în consecinţă, sunt periculoşi, fiindcă îţi amintesc, când ţi-e lumea mai dragă, de nişte vorbe aruncate de tine, cândva, la repezeală.

Un asemenea cititor este ing. Mircea Soschin, din Haifa. Într-o corespondenţă apărută nu de mult în "Ultima oră", el aminteşte că ing. Stelian Lozneanu, tot din Haifa, scrisese negru pe alb, în acelaşi ziar, pe la începutul anului, că până la 15 mai 1999 vor începe emisiunile TV în limba română. N-au început. Dar, slavă Domnului, spre cinstea lui Lozneanu, lucrurile s-au aranjat până la urmă. Mult aşteptatele emisiuni au fost programate să înceapă la 24 octombrie a.c. Pe canalul 9 *Tevel*.

••• Cine-şi închipuie că a fi corespondent de presă la Bucureşti înseamnă doar să iei parte la conferinţe de presă cu cocktailuri, se înşeală. Câteodată, aşa cum se întâmplă cu corespondentul nostru, Stan Vlad, te trezeşti cu un "Atac la persoană" în toată puterea cuvântului. Drept care, în săptămânalul mai sus amintit, condus de Mitică Dragomir, vestitul iubitor de evrei, apar nişte rânduri precum cele de faţă:

Maia

••• Una din dovezile că eşti *cineva*, ca actor, actriţă, cântăreţ, sportiv etc. în lumea în care trăim o constituie faptul că firmele de tot felul se reped după tine, propunându-ţi să faci reclamă produselor lor. O asemenea propunere a fost făcută la Bucureşti şi cunoscutei actriţe Maia Morgenstern de către societatea care importă cosmeticele fabricate de firma multinaţională "Bodyshop". Maia (pe care, de altfel, am admirat-o mai deunăzi pe scenă, aici la noi) a acceptat. Şi a declarat, în consecinţă: "Anul acesta m-am oprit la săpunul, şamponul şi deodorantul Bodyshop. Sunt atrasă mai ales de cosmeticele din gama Bodyshop pe bază de vanilie".

••• Câţiva corespondenţi de-ai noştri ne-au propus să aducem la cunoştinţa celor interesaţi să-şi redobândească proprietăţile din România, numele unui avocat care se ocupă cu succes de asemenea complicate probleme juridice. E vorba de numitul Constantin Amzuţă, unul din veteranii baroului bucureştean. Iată că-l notăm aici. Poate aveţi nevoie…

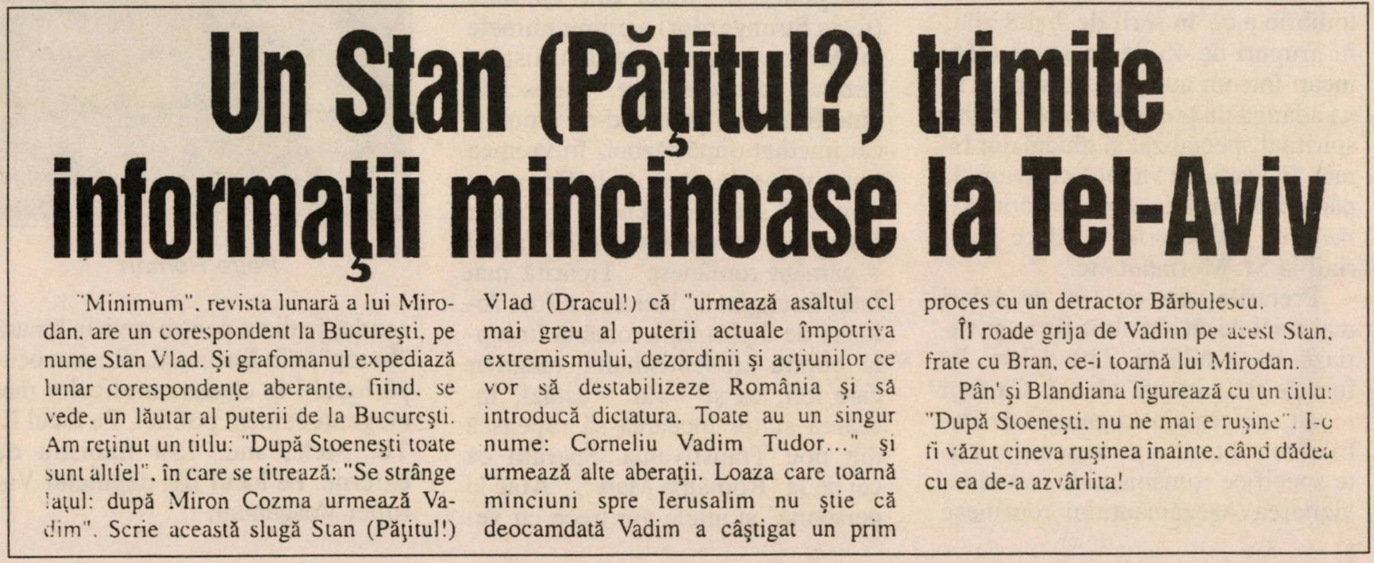

Un Stan (Păţitul?) trimite informaţii mincinoase la Tel-Aviv

"Minimum", revista lunară a lui Mirodan, are un corespondent la Bucureşti, pe nume Stan Vlad. Şi grafomanul expediază lunar corespondenţe aberante, fiind, se vede, un lăutar al puterii de la Bucureşti. Am reţinut un titlu: "După Stoeneşti toate sunt altfel", în care se titrează: "Se strânge laţul: după Miron Cozma urmează Vadim". Scrie această slugă Stan (Păţitul!) Vlad (Dracul!) că "urmează asaltul cel mai greu al puterii actuale împotriva extremismului, dezordinii şi acţiunilor ce vor să destabilizeze România şi să introducă dictatura. Toate au un singur nume: Corneliu Vadim Tudor…" şi urmează alte aberaţii. Loaza care toarnă minciuni spre Ierusalim nu ştie că deocamdată Vadim a câştigat un prim proces cu un detractor Bărbulescu.

Îl roade grija de Vadim pe acest Stan, frate cu Bran, ce-i toarnă lui Mirodan.

Pân' şi Blandiana figurează cu un titlu: "După Stoeneşti, nu ne mai e ruşine". I-o fi văzut cineva ruşinea înainte, când dădea cu ea de-a azvârlita!

••• Ni s-a spus că va avea loc în septembrie (1997). N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în octombrie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în noiembrie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în decembrie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în ianuarie (1998). N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în februarie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în martie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în aprilie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în mai. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în iunie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în iulie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în august. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în septembrie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în octombrie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în noiembrie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în decembrie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în ianuarie (1999). N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în februarie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în martie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în aprilie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în mai. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în iunie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în iulie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în august. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în septembrie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în octombrie. N-a avut. Acuma ni se spune că va avea loc în noiembrie. Poate. Până una-alta, constatăm că mult aşteptatul Congres al HOR se lasă greu. În consecinţă, aşa cum v-aţi lămurit din numerele trecute, am hotărât să oferim celor de pe strada Alexandru Ianai din Tel Aviv o cantitate sporită de stimulent. E vorba, cum se vede, de nişte ardei iuţi. Îi introducem (în pagină) cu speranţa că legumele vor produce efectul scontat.

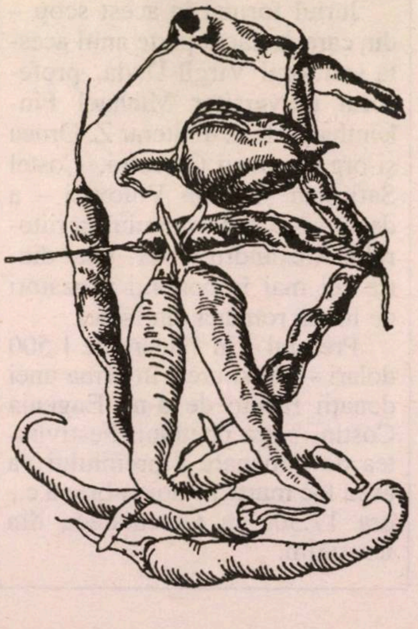

••• După "România liberă", iată că şi alte ziare *se iau* de întâlnirile scriitoriceşti de la Neptun (Constanţa), unde, din câte înţelegem, numărul jmecherilor şi veleitarilor de pretutindenea (uniţi-vă!) îl copleşeşte pe cel al scriitorilor adevăraţi. Astfel, din cotidianul... "Cotidianul", aflăm că romanciera Maria Luiza Cristescu susţine că "nimeni n-are nevoie de egalitarism în literatura română, trebuie să vină, inclusiv la aceste întâlniri de la Neptun, numai cei buni – acum e o invazie de grandomanie. Să ne întoarcem la valoare, să nu conteze numărul celor prezenţi". Iar scriitorul Liviu Ioan Stoiciu vorbeşte de "nechemaţi din Diaspora" şi despre "prea mulţi Nimeni ai acestei întâlniri".

••• **Prezenţe, prezenţe...** 1999 a fost (ba chiar încă este, fiindcă nu s-a terminat) anul fraţilor Brauner. După retrospectiva Victor Brauner din Elveţia, despre care amintisem în numărul trecut, s-a deschis la Galeria etaj 3/4, de la Teatrul Naţional din Bucureşti, o expoziţie intitulată "Victor Brauner (1903-1966) în colecţii particulare din România". Pregătită de Amelia Pavel, critic de artă, expoziţia prezintă lucrări din tinereţea pictorului (socotit azi francez) pe care lumea artistică din occident nu le cunoaşte încă: "Femeia-pisică", din 1935, apoi portretele lui Gh. Dinu, Saşa Pană etc. Aşa cum notează Luminiţa Batali într-o cronică din revista "Dilema", lucrările sunt "extrem de valoroase nu numai ca mărturii rare ale începuturilor artistice ale lui Victor Brauner, ci şi pentru că mare parte din ele conţin *in nuce* tendinţe pe care opera lui le va urma şi dezvolta ulterior".

O altă prezenţă a "mărcii" Brauner se datorează d-nelor Irina Nicolau şi Carmen Huluţă, care au scos la iveală monografia "Surâsul lui Harry". Este vorba, după cum s-a înţeles, de surâsul lui Harry Brauner, legendarul folclorist şi frate cu pictorul. Bucurându-se de sprijinul pictoriţei Lena Constante, văduva lui Harry (şi care a trăit, ca şi soţul ei, ani de zile în închisori, ca prietenă a fruntaşului comunist Lucreţiu Pătrăşcanu), monografia ne familiarizează cu viaţa şi opera unui om încă prea puţin cunoscut prin *trib.* ■ Pe Marius Mircu, Getta Berghoff, H. Shoshany, Mircea Aristide, G. Mănescu, L. Borstein, Maria Ziman (aceasta din urmă cu amintiri despre actriţa Agnia Bogoslava) îi găsim cu texte în lunarul "Semnalul", din Toronto, Canada. ■ "Anii risipiţi", volumul de memorii al brăileanului Serge Moscovici, profesor de psihologie socială la Sorbona, se citeşte cu interes pe malurile Dâmboviţei: autorul vorbeşte despre anii '40-'50 şi vorbeşte cu inteligenţă de om care încearcă să-şi înţeleagă epoca şi destinul. ■ "România literară" publică o recenzie de Geo Vasile la volumul de versuri "Amprente", de Bianca Marcovici; iar Evelyne Fonea recenzează volumul de versuri "Intrare liberă" de Madeleine Davidsohn, în "Realitatea evreiască". ■ În "Orizontul", din Beer Sheva, profesorul Nathan Cohen scrie câteva cuvinte necăjite pe marginea ultimelor ale-

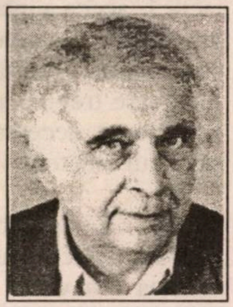

Serge Moscovici

geri: «Cum era firesc, noi ne-am pus speranţa în forţele democratice liberale, care promiteau că, venind la putere, vor include interesele specifice ale originarilor din România pe lista lor de priorităţi şi vor apela la colaborarea a cât mai mulţi "români" care pot fi de real folos, atât pentru faptul că sunt familiarizaţi cu problemele care îi preocupă pe cei din "tribul" nostru, cât şi pentru că vor putea comunica direct cu mulţi dintre ai noştri. Din păcate, acest vis nu s-a împlinit. Nu pentru că forţele politice în care am avut încredere nu au învins în alegeri, ci pentru că instalarea lor la primărie şi în alte instituţii publice nu a dus la realizarea celor sperate. Am sprijinit partide şi candidaţi care ne-au acceptat sprijinul, dar au uitat de noi imediat după începerea mandatului lor. Dar suntem noi mai puţin vinovaţi de această situaţie? Din păcate nu putem răspunde afirmativ. Dacă ei au repetat gestul de indiferenţă şi aroganţă la adresa nevoilor şi a bunei noastre credinţe, noi am repetat eroarea noastră tactică, aceea a incapacităţii de a ne uni forţele … pentru a reprezenta cu adevărat o Forţă – cu majusculă – de care trebuie să ţină seama cei care ne-au acceptat, cu ipocrizie, sprijinul electoral.»

••• Ca de obicei, pe masa noastră redacţională au poposit în vremea din urmă câteva tipărituri din *alia:* "Ecoul Nahariei", "Perspectiva" din Natzeret Illit, "Informaţia" din Carmiel. Şi tot ca de obicei, dintre ele îşi ridică, destul de semeţ, capul, "Pro şi Contra", trimestrialul condus de Mircea Gorun, care s-a arătat a fi, în anii 1998-1999, aşa cum am mai spus-o, "revista noastră literară". Singura, atâta vreme cât, din păcate, *Izvoare*-le Asociaţiei scriitorilor nu mai curg de multă, multă vreme… Semnături multe, de pe la noi, dar şi de peste hotare (Al. Lungu, Henri Wald etc.), poezie, critică, o rubrică binevenită despre cărţile şi revistele noi ("Semnalăm"). Regretăm absenţa spiritului critic, precum şi lipsa unei rubrici cu note mai câinoase, care să pună ceva sare şi piper în felurile de calitate ale revistei. Până una-alta, cu aceste ingrediente se ocupă, ca şi în numărul trecut, mai nou venitul Alexandru Sen, graţie amintirilor sale din tinereţea-i scriitoricească. Una din aceste amintiri se intitulează "Aprobarea de stil":

«Pe la sfârşitul anilor cincizeci am propus revistei "Flacăra" o rubrică de tablete cu conţinut psihologic şi pedagogic intitulată "Educaţie pentru toate vârstele". Revista, un fel de magazin, avea tot felul de rubrici. Secretarul de redacţie, vechiul şi bunul meu amic Vili Savin, m-a sprijinit şi propunerea a fost agreată. Fără a pierde vremea, m-am prezentat cu primul articol şi am fost repartizat unui redactor care urma să asigure legătura cu secretarul de redacţie. Dar respectivul nu înţelegea să fie o simplă curea de transmisie. Şi când am citit ceea ce scăpase de sub plaivazul harnicului intermediar numai că nu mi–am pierdut cunoştinţa. Textul meu fusese transformat în cea mai cenuşie colecţie de lozinci şi fraze standard, compuse în cel mai jalnic limbaj de lemn.

– Ce-i asta? l-am întrebat.

– Revista noastră îşi are stilul ei, pe înţelesul cititorilor noştri, mi-a explicat senin redactorul. Dacă vrei să-ţi publicăm articolul aşa cum l-ai scris, trebuie să ai *aprobare de stil.*

Mi s-a părut că n-am înţeles bine.

– Ce fel de aprobare?

– Aprobare de stil.

Am căutat atunci la repezeală printre titularii de rubrici săptămânale un colaborator cu un stil inconfundabil şi mi s-a părut că l-am găsit în persoana semnatarului unui cursiv intitulat, dacă memoria nu mă înşeală, "Minimum". Am întrebat la rândul meu:

– Dar Alexandru Mirodan?

– Ce-i cu Mirodan?

– Şi el are aprobare de stil?

Redactorul mi-a răspuns ritos:

– Are!

Am înţeles că redactorul meu nu era poftit zilnic la ospăţul zeilor, iar pe zeiţa Minerva n-o cunoaşte nici din vedere. Aşadar m-am declarat învins, mi-am luat opera torturată şi mutilată şi m-am prezentat la secretariatul de redacţie.

– Ce s-a întâmplat? m-a întrebat amicul.

– Am venit să-mi dai aprobare de stil.

– Ce să-ţi dau? Mă, tu eşti om

Premiul "Sebastian Costin" pe anul 1999

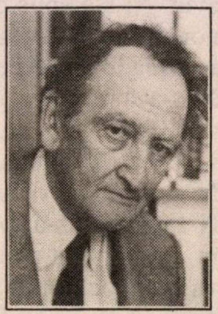

Sever

Aşa cum am anunţat într-un număr anterior, cercul Cultural din Ierusalim decernează şi în acest an premiul "Sebastian Costin", menit să perpetueze memoria minunatului poet, ziarist şi traducător plecat dintre noi mult prea timpuriu.

Juriul format în acest scop – din care au făcut parte anul acesta scriitorul Virgil Duda, profesorul universitar Michael Finkenthal, istoricul literar Z. Ornea şi organizatorii Cercului, Costel Safirman şi Leon Volovici – a decis să acorde premiul scriitorului Alexandru Sever, unul dintre cei mai importanţi prozatori de limbă română din Israel.

Premiul – în valoare de 1.500 dolari – a fost creat în urma unei donaţii făcute de d-na Eugenia Costin, soţia poetului. Festivitatea de înmânare a premiului va avea loc marţi 16 noiembrie a.c., ora 17.30, la Cinemateca din Ierusalim.

serios?

I-am povestit toată tărăşenia şi jur că nu văzusem până atunci şi n–am văzut nici de atunci încoace un om zguduit de astfel de hohote de râs…»

••• Cetăţeni care, venind în Israel, şi-au schimbat numele, înlocuind pe Haimovici sau Goldenberg cu Bar-Am sau Bar-On, am cunoscut cu duiumul: e, în definitiv, un fenomen normal. În schimb, despre cetăţeni care, întorcându-se în România pentru afaceri, au renunţat la numele ebraic pentru "cel purtat anterior", n-am prea auzit. Şi nu ne-am fi închipuit că există aşa ceva.

Există. Persoana în cauză este domnul, astăzi faimos prin presa de la Dunăre şi Carpaţi, Shimon Naor. Dânsul a revenit în România în 1992, schimbându-şi numele (sau re-schimbându-şi-l) în Herşcovici; mai precis, Simon Herşcovici. La ora de faţă, aşa cum se ştie, d. Herşcovici se află la închisoare, fiind arestat şi trimis în judecată pentru contrabandă de arme şi diferite falsuri.

••• Iată cum arată la faţă o bancnotă falsă de cincizeci de dolari, dintr-acelea despre care pomenisem în numărul trecut. Ea ne-a fost pusă la dispoziţie de-un cititor din Holon. Omul nostru, pregătindu-se să plece în România, s-a dus cu shkalimii la o casă de schimb, din împrejurimi, pentru a obţine dolari la un curs mai bun decât îţi oferă Banca. Şi când a intrat cu banii la o casă de schimb din Bucureşti, casierul l-a poftit să privească atent (pune-ţi ochelarii, dom'le!) la cele scrise, cu litere mai mici, în dreapta şi în stânga bancnotei de 50. Uitaţi-vă şi dumneavoastră: scrie FIVE. De unde se vede că falsificatorul e totalmente aiurea-n meserie, neştiind nici măcar să aranjeze ca lumea copiile de la xerox.

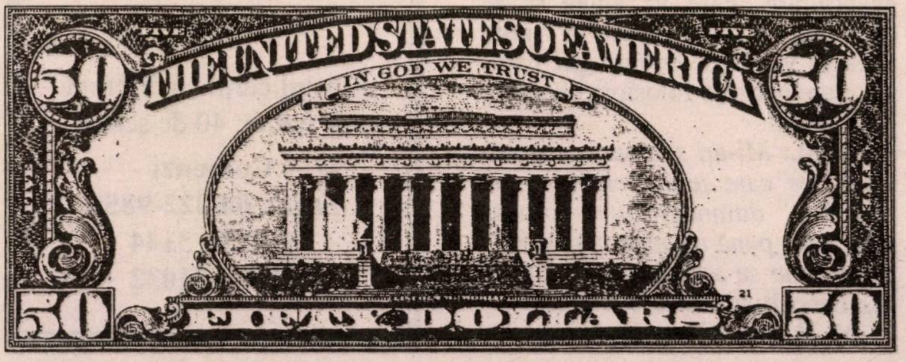
THE UNITED STATES OF AMERICA
IN GOD WE TRUST
50
50
50
50
21

Donaţie pentru copiii bolnavi de cancer

La începutul anului am primit un "plic misterios", fără adresa expeditorului. În plic erau patru bancnote a câte 100 de şekeli. Am aşteptat ca cineva să-mi telefoneze şi să–mi spună că el este expeditorul.

Toate încercările mele de a descoperi cine se ascunde în spatele acestui plic au dat greş.

Am făcut diferite ipoteze:

– Să fie o încercare de a mă compromite? Prostii, mi–am spus. Suma este totuşi derizorie ca să poată compromite.

– Poate că cineva a vrut să susţină o acţiune culturală, dar vrea să rămână anonim. Nu, nu există atâta naivitate.

– Poate că este o simplă încurcătură. Expeditorul a trimis din greşeală banii la "Pro şi Contra", şi nu unde trebuia. Dar… de ce n-a semnat? De ce nu are adresă retur?

– Poate că expeditorul îşi caută banii şi nu mai ţine minte unde i-a expediat. Poate!

După câteva luni de frământări şi aşteptări am decis să donez aceşti bani copiilor bolnavi de leucemie. Aceşti bani nu-mi aparţin, aşa că i–am destinat unor fapte bune. Suma a fost expediată spitalului Merkaz Steiner din Petah Tikva, pentru "Amuta Keren Ieladim Şelanu – Oncologia" cu cecul nr. 171421 Bank Hapoalim din Petah Tikva, din contul meu (Mircea Gorun, str. Iehuda Halevi 26/6, Petah Tikva).

Copiilor le doresc grabnică însănătoşire.

Mircea Gorun

Iar ne... cacofonim

Stimulat de succesul obţinut cu şirul de cacofonii date la iveală de subsemnatul în numărul din octombrie al revistei, mi-am amintit de o nouă serie, la fel de gustoase. E vorba tot de cacofonii permise, inevitabile (sunt consemnate şi în dicţionare). Le trec în ordine alfabetică:

- **cacadâr** (măceş)
- **cacaotier** (arborele de cacao)
- **cacografie** (ortografiere greşită)
- **cacologie** (construcţie greşită)
- **cacom** (blană de hermină)
- **cactacee** (plante ornamentale: 1500 de specii… deci tot atâtea cacofonii)
- **cactee** (plante exotice)
- **cactus** (plantă ornamentală)
- **macac** (specie de maimuţă din sud-estul Asiei)

Ştiţi şi altele?

Marius Mircu – 90

Fostul preşedinte indonezian Suharto vrea să dea în judecată revista americană "Time", pe motiv că aceasta l-a acuzat că posedă 9 miliarde de dolari în băncile din Elveţia.

Fii cu băgare de seamă, domnu' Suharto, publicaţia cu pricina nu se teme de procese, are parale suficiente să se judece cu dumneata şi opt ani de zile: "Time" is money!

Adevărul despre Turbină

Bianca Marcovici discută cu cineva care se pricepe în materie

Bianca Marcovici: *Sunteţi o personalitate a tribului românesc, proiectant al multor centrale electrice, de asemenea fost director al unei secţii importante din Haifa a Societăţii de Electricitate, actualmente pensionar. Ce ne puteţi spune despre* omul *Horodi, despre noile sale ocupaţii?*

Mirel Horodi: În primul rând există viaţă şi după ieşirea la pensie. N-aş putea spune însă că am părăsit în întregime activitatea profesională. Continui să lucrez la o societate particulară în acelaşi domeniu. N–am încetat nici o clipă să citesc literatură tehnică. Am mult mai mult timp pentru literatură generală, presă. Mă interesează mult informaţiile despre situaţia din România, care este foarte bine oglindită în revista "Minimum".

B. M.: *Aş vrea să ne iniţiaţi puţin şi în* efectul *"Turbina"… legat de Shas şi ca specialist în domeniu.*

M. H.: Bineînţeles că sunt împotriva oricărui diktat religios în viaţa ţării. În legătură cu acest subiect s-au spus o mulţime de lucruri inexacte. Turbina este de fapt o piesă de cazan, adică un supraîncălzitor. Pentru a da de lucru industriei din ţară, aceste piese n-au fost importate, ci au fost asamblate aici. De aceea a fost necesar să fie transportate pe şosele. Dacă se va ceda în viitor presiunii religioase, aceste piese vor fi aduse pe mare, din străinătate. Deci o lovitură dublă dată economiei ţării.

B. M.: *Puteţi explica de ce la Societatea de Electricitate salariaţii au curentul gratuit, condiţii bune de lucru şi salarii mari?*

M. H.: Este adevărat că publicul îi invidiază pe cei care lucrează la Societatea de Electricitate. Curentul gratuit este de fapt o parte din condiţiile de retribuire care există şi în alte domenii. De pildă zboruri gratuite pentru salariaţii de la El Al etc.

Munca la Societatea de Electricitate este de mare răspundere, uneori legată chiar şi de pericole, de aceea nivelul de salarizare este mai ridicat.

B. M.: *Totuşi eu mai am o întrebare clasică. De ce este o diferenţă atât de mare de salariu între salariaţi şi conducere?*

M. H.: Aceasta este o problemă generală în economia israeliană. Acelaşi lucru se întâmplă şi în alte domenii de activitate (bănci, societăţi de asigurare etc.).

B. M.: *Ce ne puteţi spune despre monopolul Societăţii de Electricitate?*

M. H.: În domeniul electricităţii există un monopol natural al reţelei electrice. Nu e de conceput să se construiască pe aceeaşi stradă două reţele diferite. În domeniul producerii de energie electrică este posibil să apară concurenţa, prin construirea de centrale particulare. Acesta este un proces în curs de desfăşurare, care va putea să se dezvolte, să se amplifice în viitor, dacă se va aduce în ţară gaz natural, care permite folosirea unei tehnologii noi.

B. M.: *Mi-aţi semnat documentaţiile pe care le-am elaborat sub "bagheta" dumneavoastră aproape cinci ani, până aţi ieşit la pensie… Ştiaţi cine se ascunde sub numele inginerei Bianca Marcovici?*

M. H.: Nu mi-am dat seama, ceea ce înseamnă că ai lucrat bine.

B. M.: *Trăiţi în "umbra" unei mari doamne: pictoriţa Liana Saxone-Horodi, ale cărei picturi sunt demne nu numai de Casa Chagall din Haifa, ci şi de Muzeul Luvru. La evenimentul cultural care a fost aniversarea a 40 de ani de activitate în artă, domnia sa s-a exprimat foarte simplu: "N-am cuvinte, numai picturi"… Cum vă simţiţi plimbându-vă ca acasă prin atelierul ei, ca soţ şi confident?*

M. H.: Eu sunt primul critic al tablourilor. De asemeni am contribuit la construcţia ramelor masive de lemn pe care ea a continuat pictura de pe pânză.

B. M.: *S-a vândut vreun tablou?*

M. H.: Desigur, au fost achiziţionate câteva tablouri, şi în primul rând "Înlănţuiţi la bătrâneţe", care este, după părerea mea sinceră, cel mai bun din expoziţie.

Erată

La nr. 151, p. 28 (rubrica "Etc."), la explicaţia de la fotografia de pe col. a II-a se va citi: Aharon Appelfeld; iar la col. I, par. III, titlul corect al cărţii lui M. Blecher este "Întâmplări din irealitatea imediată".

Ediţia a doua a volumului de versuri

Amprente

Editura
Atlas-Clusium,
Cluj-Napoca

a apărut în librăriile
din România şi a fost expusă
la Târgul de Carte
din Ierusalim

"Dimensiunea impresionistă a poetei Bianca Marcovici se prelungeşte cu ecouri supra-realist-veriste".

(Luiza Carol, "Cronica", iulie 1999)

Costul cărţii, indiferent
de ediţie: 40 de şekeli

Comenzi
la tel. 04/822-9850
P.O.B. 3144
Haifa 31032

Sport

••• Este, o spun din nou, o lume nebună, nebună, nebună. O lume unde, ca să fiu mai limpede, toate merg pe dos. Să luăm de pildă meciul de luna trecută, dintre naţionala noastră de fotbal şi formaţia Spaniei; meci contând, precum se ştie, pentru calificarea în turneul final al Europenelor din anul 2000, care va avea loc în Belgia şi Olanda. În tur, la noi acasă, spaniolii (care, la ora de faţă, se află în mare, mare formă) ne–au bătut cu 2-1. Cu atât mai mult luna trecută, pe teren propriu, la Albacete, toreadorii balonului rotund, în cap cu Viero, unul din cei mai buni atacanţi ai momentului, aveau toate temeiurile să iasă învingători. Ceea ce s-a şi întâmplat, fără probleme, gazdele obţinând victoria cu un lejer 3-0. Şi totuşi... Şi totuşi... În clipa când arbitrul fluiera sfârşitul meciului, pe feţele antrenorului Shlomo Sharf şi ale lui Eyal Bercovici, Haim Revivo şi altor Benayuni se citea o expresie de mulţumire şi beatitudine de parcă ar fi primit Trofeul European din mâna reginei Beatrix a Olandei... De ce? Ce s-a întâmplat? S-a întâmplat ca-n povestea cu capra vecinului. Ceva foarte simplu. La aceeaşi oră când noi jucam la Madrid, ciprioţii jucau la Viena cu echipa Austriei. Dacă fotbaliştii de pe insula Afroditei învingeau, ar fi ocupat locul II în grupa noastră (după Spania şi înaintea Israelului) şi-ar fi mers mai departe, în meciurile de baraj. Dar n-au învins. Au fost învinşi de austrieci cu 3-1 (fapt despre care 11-le nostru aflase de la radio). Aşa că ciprioţii au rămas pe dinafară, în vreme ce noi intrăm în meciurile de baraj. Pe vremea mea, înfrângerile de pe gazon te întristau. Astăzi, uite că ele pot să te facă să sari în sus de bucurie.

Un alt exemplu la capitolul "toate sunt pe dos" ni-l dă meciul decisiv, de care aminteam mai sus, de la Viena. Să nu uităm: dacă 11-le austriac voia să "dea" jocul, ciprioţii ar fi învins, iar noi am fi căzut pe locul III, cu toate speranţele spulberate. Şi, în timp ce lumea din Israel tocmai înjura cu sete rezultatul alegerilor parlamentare din Austria, unde partidul lui Heider, nu prea iubitor de ovrei, obţinuse o victorie răsunătoare, aceeaşi lume ţinea pumnii *team*-ului din ţara lui Johann Strauss (dar şi a lui Hitler), rugându-se în genunchi să joace bine şi să-i bată pe ciprioţi. Bucuria noastră, la sfârşit, fu atât de mare încât te-aşteptai ca David Levy, ministrul de externe, să ceară ambasadorului israelian la Viena să trimită un buchet uriaş de trandafiri albi echipei de fotbal a Austriei.

◆

Şi-acum, ce urmează? Potrivit regulamentului f. f. încurcat al competiţiei (întocmit după principiul: de ce să fie simplu, când poate să fie complicat?), echipele clasate pe locul I în grupele respective s-au calificat pentru turneul final. Între ele, notăm cu plăcere, formaţia României. S-au mai calificat, să nu uităm: Italia, Germania, Franţa, Iugoslavia, Cehia, Norvegia, Suedia, Spania (of course), plus, din oficiu, formaţiile gazdă: Olanda şi Belgia. Pe urmă, se califică echipa cu cel mai mare număr de puncte dintre cele clasate pe locul II în grupe. Aceasta este Portugalia. În fine, celelalte echipe de pe locul II se înfruntă între ele în meciuri de baraj, învingătoarele urmând să meargă în turneul final. Tragerea la sorţi a avut loc zilele trecute la Aachen, în Germania, iar Israelul a căzut cu Danemarca. Aici urmează un oftat. Fiindcă putea să fie mai bine: cu Scoţia, cu Slovenia, cu Turcia. Dar ăsta-i jocul. Acum, băieţii lui Sharf vor întâlni 11-le care i-a bătut mai deunăzi, în grupă, pe italieni, acasă la aceştia: 13 noiembrie, la Ramat Gan, returul la Copenhaga. Noi vom implora cerul ca portarul alb-albastru să primească mai puţine goluri ca de obicei, iar atacanţii să rateze mai puţine ocazii de a marca. Iar la întrebarea: aveam vreo şansă?, răspunsul este: da, da, avem. Totuşi avem. Asta este şi părerea lui Puiu Peretz, pe care l-am contactat telefonic în această privinţă.

Succes, băieţi!

Alexandru Marton
SPERANŢA
Madeleine Davidsohn
Intrare liberă
ZElias
Astăzi sau mâine...
MINIMUM

minimum

editează

- Aveţi în manuscris memorii personale?
- Vreţi să vă publicaţi jurnalul intim?
- Doriţi să scoateţi la lumina tiparului un volum de povestiri sau poezii?

minimum este editorul cel mai competent!

Întregul proces complicat de organizare (sau stilizare) a manuscrisului, de paginaţie şi corectură tipografică, coperta, prefaţa şi diferite forme de publicitate vi le asigură

minimum

●

Există în sfârşit o editură: minimum

STAN VLAD

Corespondenţă din Bucureşti

Totuşi, mergem mai departe!

- **Şi câţi îl înjuraseră atunci pe Silviu Brucan!**
- **Se produce cu 50% mai puţin decât pe vremea lui Ceauşescu**
- **Salariile, salariile sunt cu bucluc**

Ne apropiem de sfârşitul anului (iar după unii al mileniului sau al secolului) şi deci ne apucăm de făcut bilanţuri. Pentru România şi români, sfârşitul anului 1999 înseamnă şi împlinirea unui deceniu de când a fost înlăturată dictatura comunistă. Acum zece ani, gândurile ne-au zburat cam repede spre o viaţă mai bună, aşa cum ştiam din poveşti că o trăiesc cei din lumea capitalistă!

Ca să facem un bilanţ al celor petrecute într-un singur deceniu de "viaţă nouă" nu ne-ar ajunge toate paginile revistei "Minimum". Sigur, n-ar fi un bilanţ... pozitiv! Să recunoaştem însă că sunt şi ceva lucruri bune, mai multe în plan teoretic şi mai puţine în cel practic. Şi asta când ne referim la principii democratice. Am mai spus-o şi o s-o repet mereu: marele şi aproape singurul câştig al democraţiei româneşti constă în libertatea presei. Presa, mass-media în totalitate, a fost cea care a învăţat repede regulile jocului democratic. În celelalte domenii încă se mai înoată în ape tulburi şi limanul poate fi mai departe sau mai aproape. Unele principii au fost fixate, multe forme practice au luat fiinţă, dar felul cum funcţionează mecanismul democratic este departe de ceea ce trebuie. Structurile societăţii au, la prima vedere, o înfăţişare democratică, dar în fapt lucrează după metode vechi, bine încetăţenite la noi timp de patru decenii de dictatură comunistă. Nici nu-i de mirare; în toate structurile societăţii româneşti lucrează astăzi cam aceiaşi oameni care l-au "slujit cu credinţă" pe marele Cârmaci. Cei care au avut funcţii mari atunci, au şi acum.

Câţi l-au înjurat, în 1990, pe Silviu Brucan, care a spus că este nevoie de cel puţin de două decenii până se vor produce transformări vizibile în mentalitatea generală! Acum, toţi îi dau dreptate. După ce se constată ce s-a întâmplat în aceşti zece ani, tot mai mulţi spun că Brucan a dat un termen scurt, că nici 20 de ani nu ajung pentru ca România să fie cu adevărat democratică. Entuziasmul şi speranţele din 1989-1990 au dispărut de mult şi le-au luat locul descumpănirea, neîncrederea, decepţiile de tot felul. Pentru imensa majoritate a oamenilor. Huzuresc vreo 60.000 de miliardari (de carton) şi vreo 200.000 de demnitari şi şefi mari la diferite eşaloane ale societăţii, care taie şi spânzură ca pe vremea Răposatului. Şi-atunci erau ilegalităţi, dar nu de proporţiile de azi; le mai era teamă de organele de represiune. Azi, în... democraţie, nu le mai e frică de nimic, fură şi jefuiesc ca-n codru, bătându-şi joc de toate legile (atâtea câte sunt!).

Totul are o singură bază: situaţia economică a ţării. Economia reală şi legală a României nu reprezintă decât 50 la sută. Cealaltă jumătate este economia paralelă (sau subterană – cum i se mai spune), în care jocurile le fac contrabandiştii, evazioniştii fiscali, dar nu singuri, ci cu complicitatea celor care au funcţii (unele foarte mari) în administraţia publică! La ora actuală, economia românească (cea din statisticile oficiale) nu a ajuns să producă nici jumătate din cât producea înainte de 1989! În trei ani de zile, de când se află la putere forţele socotite de centru-dreapta, considerate mai democratice, economia a înregistrat un declin accentuat. În anul 2000 vor fi alegeri generale, iar guvernanţii actuali sunt de pe acum perdanţi. Câştigul mare (în sondaje) îl înregistrează opoziţia actuală, reprezentată, în principal, de partidul lui Iliescu (care a mai fost la putere, în 1992-1996, şi a dus ţara pe marginea prăpastiei, izolând-o şi pe plan internaţional). Totuşi, în toate sondajele de opinie, cam jumătate din cei chestionaţi declară că nu se vor prezenta la vot sau că nu ştiu cu cine vor vota! Cum să te decizi între două rele? Altceva, la orizont, nu a apărut!

Toamna aceasta care se încheie acum (şi care a venit cam devreme anul acesta) a fost dominată de discuţiile interminabile cu Fondul Monetar Internaţional – forul care dirijează de la Washington finanţele şi activitatea economică din România. În trei ani de când se află la guvernare, puterea actuală abia a obţinut de la FMI un împrumut de 126 milioane de dolari. O picătură de apă pentru găurile negre ale bugetului ţării. Pentru tranşa a doua – de 140 milioane de dolari – din împrumutul stand-by se duc tratative peste tratative, dar banii nu vin. Condiţiile impuse de FMI sunt înrobitoare. Treaba lor. Dar de ce guvernul român le-a acceptat atunci când a semnat Memorandumul? La început a zis ca FMI, apoi a trecut la tocmeli şi jeluiri. FMI nu s-a mai lăsat păcălit, aşa cum o făcuse pe vremea guvernării lui Iliescu. Acum vrea rezultate precise, conform înţelegerii iniţial stabilite.

Una din marile nemulţumiri ale FMI este politica salarială din România. Şi trebuie spus că are perfectă dreptate: politica salarială a guvernului român este aberantă. Nu interesează ce salarii dau patronii din sectorul privat la angajaţii lor; se înţeleg între ei, deşi ar trebui să existe nişte norme orientative. Problema este ce salarii se dau în sectorul administraţiei publice, adică din banii de la buget, care sunt strânşi din taxele şi impozitele impuse populaţiei, contribuabililor. După ultimele date, salariul mediu lunar în România este de 1.603.869 lei, adică circa 100 dolari (moneda americană a sărit de 16.000 lei). Că profesorii şi doctorii au salarii mult mai mici decât cel mediu pe economie, asta e altă problemă (dureroasă şi ruşinoasă).

În aceste condiţii, când marea majoritate a populaţiei primeşte salarii de circa 100 dolari pe lună (iar acesta e un salariu... bun!), lumea celor de la director în sus, până la demnitari, parlamentari, preşedinţie, încasează lunar salarii de zeci de milioane lei. La ora actuală, cel mai mare salariu (la stat!) este de 147 milioane pe lună şi îl primeşte un oarecare (vorba lui Mircea Dinescu: "un neica nimeni") pe nume Grecea, şeful Agenţiei de valorificare a activelor bancare, agenţie creată de premierul Radu Vasile pentru a recupera de la datornici, de genul marilor afacerişti George Constantin Păunescu, Viorel Cataramă, Ilie Gheorghe etc., creditele pe care le-au primit de la bănci. Dar aici este şi un... clenci: adjunct al acestui AVAB este soţia premierului, Măriuca Vasile, care ia şi ea o lefşoară de peste 100 milioane lei pe lună (mai mare ca aceea a soţului ei, care-i prim ministrul României). Lefurile astea reprezintă banii contribuabililor. Tot din aceşti bani se plătesc circa 50 de milioane pe lună directorilor generali, directorilor, parlamentarilor, demnitarilor.

La întreprinderile şi societăţile de stat, n-ai loc de directori. La uzina "Tractorul" din Braşov, aflată în stare de faliment şi care mai trăieşte cu subvenţii de la stat (tot contribuabilii!) sunt 15 directori şi un director general. Nici unul nu are un salariu lunar sub 15 milioane lei! La o societate oarecare de turism – "Mamaia" S. A. – care mai are în administrare doar şase hoteluri şi câteva restaurante, directorul (care-şi zice acum şi general) are un salariu lunar de 37 milioane lei. Tot de la stat.

Am putea înşirui exemple cu sutele şi miile. Pentru că au distrus şi distrug societăţile de stat şi le jefuiesc, directorii lor generali primesc salarii de zeci de milioane lei lunar. Să nu mai vorbim de faptul că au "transferat" din patrimoniul public, către societăţi în care ei au acţiuni şi rude, bunuri, maşini, aparataj de miliarde de lei. Pe urmă tot ei şi cu cei din ministere vor să cumpere pe mai nimic ce-a mai rămas din fabrici, cândva apreciate şi pe piaţa externă pentru produsele lor. Aşa se privatizează economia! Ţara învârtelilor şi a comisioanelor grase!

Având cunoştinţă de multe asemenea situaţii, specialiştii FMI cer să se facă ordine în politica salarială, să nu se mai plătească atâţia bani din fondurile publice, astfel ca deficitul bugetar să nu fie mai mare de 3,9 la sută. Ori, în primele trei trimestre s-a depăşit procentul de 4,2 la sută. S-a impus rectificarea bugetului pentru a se ajunge la criteriile cerute. Guvernanţii, în loc să-şi mai taie din salariile, indemnizaţiile şi primele lor şi ale acoliţilor lor, au trecut la disponibilizări din administraţia publică, urmând ca 40 la sută din funcţionarii mărunţi din diferite eşaloane ale administraţiei publice să fie daţi afară, pentru ca la sfârşitul anului, bilanţurile să arate mai aproape de criteriile impuse de FMI. De funcţiile mai mari din administraţie – ministere, regii, institute – nu se va atinge nimeni, deşi aici sunt salariile de zeci de milioane. Nu se poate, întrucât cei cu funcţii mari reprezintă partidele din coaliţia guvernamentală (sunt patru).

Şi totuşi, starea socială generală nu este înspăimântătoare, cum s-ar crede după asemenea date. oamenii se descurcă, fiecare în felul lui: cu cerşitul, cu furatul, dar mai ales cu înşelatul. Românii au o mare capacitate de adaptare la situaţie. Veacuri de asuprire şi prigoană i-au învăţat ce să facă. Îşi iau singuri ce nu li se dă, fiecare cum şi cât poate. În economia paralelă lucrează cei mai mulţi. Cumpără şi vând mărfuri de contrabandă, de furat, fabrică tot felul de produse (multe periculoase pentru sănătate), se duc la lucru (dar şi la înşelat şi la furat) prin alte ţări. Dar câte nu fac! Pentru ieşit în stradă ca să-şi ceară drepturile rămân prea puţini. Şi aceştia vin fiindcă-i îndeamnă liderii sindicali (unii din care au lefuri ca şi demnitarii) şi mai ales fiindcă e mai bine să se vaite că nu au şi să ceară de la stat, în loc să muncească, să fie întreprinzători, să-şi asume iniţiative şi riscuri.

Corupţia este atot stăpânitoare, mafiile dirijează treburile în locul organelor de stat şi astfel unii nu mai pot de bine, iar cei mai mulţi de rău. Pe la mijloc nu prea mai sunt. Societatea supravieţuieşte, iar cei mai mulţi fac ce vor. Nu prea mai sunt reguli (legile încă zac prin parlament), nu mai e prea multă ordine. În această situaţie ori ai puterea să-ţi faci dreptate singur, ori ai înţelepciunea de a evita orice situaţie delicată şi de a nu te implica în nimic, nici măcar când eşti martor al unor lucruri oribile. E mai bine să stai în banca ta, şi cam aşa fac majoritatea oamenilor.

Este o vorbă mai veche: Ţara lui Papură-Vodă. Cam asta-i acum. Ce va fi? Cine mai crede sau mai speră în ceva? Supravieţuim (cât şi câţi mai putem) şi mergem mai departe!

Un studiu efectuat de cercetătorii de la Universitatea din Minnesota, SUA, a ajuns la concluzia că orice mişcare ajută la reducerea greutăţii.

Da? În cazul ăsta, să-l mişcăm niţel pe Avraham Shohat, ministrul finanţelor, de pe scaunul lui, că poate aşa scăpăm şi noi de greutăţile economice pe care ni le pregăteşte.

SCURT

- Povestea caprei
- Una din plăcerile evreilor
- Nathan e Satan
- Un israelian şi un revolver
- Ce se întâmplă la Făgăraş
- Iată cine ne face istoria, domnilor!

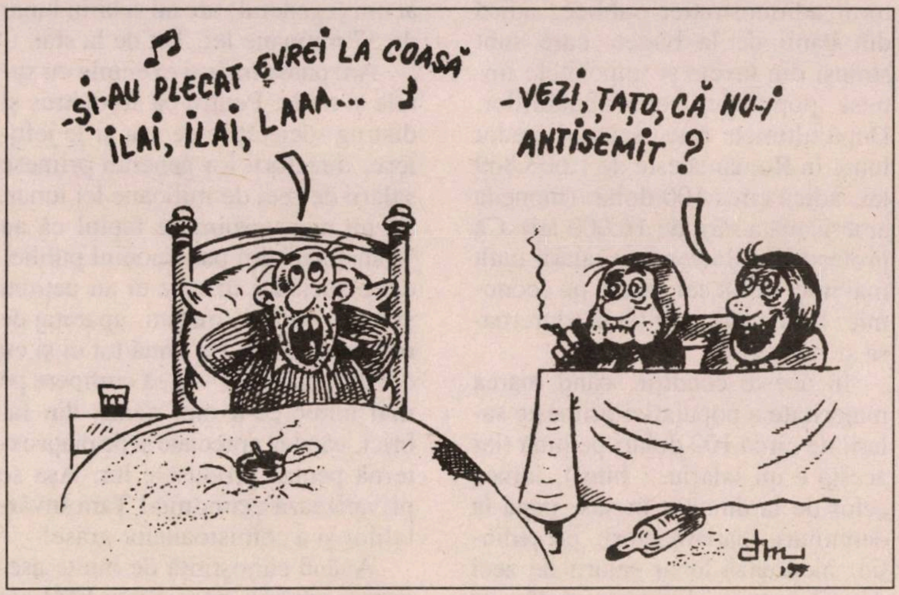
-ŞI-AU PLECAT EVREI LA COASĂ ILAI, ILAI, LAAA...
-VEZI, TAŢO, CĂ NU-I ANTISEMIT?

Desen de Miron Dinulescu, din "România Mare", 1999

«Cică Iţic din Dorohoi s-a dus să se plângă rabinului că nu mai poate trăi de rău ce-i merge. Rabi, zice, io aşa nu mai pot: Rifchi al meu tare bolnav, copchiii fac aşa un heidăr jidovesc, că-mi vine să mă opresc tocmai la Ierușalaim, stăm toţi într-un cămăruţ aşa di mic că nu mai poţi băga nici măcar o capră în el. Ci mă-nveţi să fac? Măi Iţic, zice rabinul, ai amintit ceva de-o capră. Uite, îţi dau nişte bani şi du-te să-ţi cumperi o capră; a să aveţi şi lapte şi o să vă mai încălziţi şi voi de la ea, că unde-s zece, mai merge şi al unşpcilea. Pleacă Iţic îngândurat, cumpără o capră şi o bagă claie peste grămadă cu tot familionul. Trece o lună, trec încă două, alte luni şi Iţic se înfăţişează iar la rabin. Rabi, zice, aşa nu se mai poate: Rifchi bolnav, copchiii fac heidăr, capra stă toată ziua pe masă. Ce mă-nveţi să fac? Măi Iţic, măi, aşa un prostălău ca tine eu n-am mai văzut! Ia şi vinde capra; o să capeţi nişte bani şi o să aveţi şi loc mai mult în casă. Acuma du-te, că aşa un sfat de bun n-ai să mai capeţi di la mine. Până aici a mers vorba anecdotei, dar cam aşa procedează şi guvernanţii noştri: ne bagă câte o "capră" în casă, adică legi, taxe şi impozite aiurea, ca pe vremea lui Ciubăr-Vodă, de se închină şi dracu' când aude, apoi sare rabinul-şef, adică Emil Constantinescu, foarte înţelept şi foarte iubitor de amărăşteni, şi anunţă că el nu-i de acord cu aceste "capre", că trebuie scoase afară, ca să poată trăi poporul în pace şi onor, în fericirea pe care o risipeşte el în stânga şi-n dreapta Şi poporul, când o să vadă că avem aşa un rabi de bun şi de diştept, precis că îl va mai pune încă o dată în fruntea bucatelor. Oi vei, să nu-l uit nici pe rabi Petrică (Roman), ăl mai chipeş fecioraş din oraş, rechinul-şef, pardon, rabinul-şef al PD-ului, care tare ne place nouă cum învârte la "capre", de zici că-i tiribombă, şi ne mai place mult dă tot că el crede că şi noi îl credem, şi râdem înlăuntrul nostru râs homeric, căci nu avem voie să dăm glas acestei veselii antisemite. Oi vei, că de-atâtea "capre" care se tot vânzolesc prin casă, ni s-a umplut viaţa de căcăreze… Chiar aseară, pe Tele 7 abc, zmeul Ovidiu Grecea ne-a băgat dija o "iadă", cum că Radu Vasile ar fi cel mai bun preşedinte al României, după cum crede el, dar noi zicem că de aşa o capră râioasă doar el să aibă parte.»

❖

«Băi, Lazarov (Valeriu Lazarov, realizator de emisiuni TV, n. red.) noi înţelegem că una din plăcerile unor evrei este aceea de a-şi bate joc de creştini, dar de data asta ai sărit peste cal! Ce ne tot aduci mă, în case, toţi şampaliii, toţi operaţii, toţi bătuţii de Dumnezeu?»

❖

«Francmasoneria este "Biserica lui Satan". Şeful ei suprem îşi avea sediul la Roma; Lemni (jidanul condamnat la 1844 ca escroc de tribunalul din Marsilia), Nathan. Francmasonul Minat a scris despre acest din urmă ex-Papă masonic: "Nathan e jidan, urmaş al unei familii olandeze: Nathan la Roma este continuarea revoluţiei… Asemănarea numelor este fatidică. Nathan este Satan, este puterea infernală". "În imensa lui majoritate, poporul iudaic a trecut de la adorarea lui Dumnezeu la adorarea lui Satan". "Calea jidovească este tradiţia orală a lui Moise, falsificată, păgânizată şi, se poate spune, diabolizată". "În gândul lui Satan, sinagoga are o putere imensă, preponderentă. El contează pe jidani pentru a guverna masoneria, după cum contează pe masonerie pentru a distruge Biserica lui Isus Christos".»

◆

«Atractivă emisiunea "Dintre sute de ziare" (Tele 7 abc) de duminică seara. Tânărul Dan Diaconescu i-a avut ca invitaţi pe Norica Nicolai şi Ion Popescu, liderul Federaţiei sindicale "Meridian". Acesta din urmă a fost monumental. La un moment dat, el a citit un document din care reieşea comportamentul scandalos pe care l-a avut mafiotul Sorin Beraru la întreprinderea "Flamura Roşie" din Bucureşti: pur şi simplu, nemernicul ăsta a defilat pe-acolo cu pistolul la şold (?!) şi a lovit-o pe directoarea romancă peste mână (?!). Ţărănista aflată în studio a greşit când a zis că Beraru e investitor român, e chinez din Israel!»

◆

«Ambasadorul SUA la Bucureşti (Rosapeppe, n. red.), care şi-a tras un nume italian, dar el e evreu din tată-n mamă, a început să bată câmpii şi să afirme că România ar fi un stat... multietnic (?!). Auzi, bă, cur pictat: te avertizăm să nu-ţi bagi nasul unde nu-ţi fierbe oala şi să nu te faci odios la Poporul Român. Încă vreo 2-3 provocări din astea şi PRM va cere, oficial, declararea ambasadorului SUA la Bucureşti "persona non grata". După evreul Alfred Moses (fostul ambasador american în România, în prezent ambasador în Cipru, n. red.), iaă că un alt evreu se amestecă, grosolan, în treburile interne ale României, înfuriind populaţia. Ce misiune i-o fi dat Mafia Sionistă acestui individ care vorbeşte, totuşi, prea mult?»

◆

«Ne reîntoarcem, parcă, la anul 1907, când ţăranii s-au răsculat şi din pricina îndobitocirii lor, de către cârciumarii evrei, cu licori nesănătoase.»

(Din săptămânalul "România Mare", Buc. 1999)

«Cei care şi-o mai amintesc pe jidanca roşcată de la "Ziua" ce poseda cu mândrie numele de Mara Theodora Bănică, să afle că fata a fugit în SUA.»

◆

«Locul lor de "slujbă" (al sataniştilor, n. red.) este în acea sinagogă evreiască (din Făgăraş, n. red.). Se pare că ei se adună în jurul orei 24, în ziua de marţi (zi fatidică), pentru a-i celebra puterea lui Satan, pe care ei o cred mai presus de orice. În sinagogă, sunt însoţiţi de sticle de vodcă, de muzică *heavy* şi de femei. Toţi fac sex chiar în biserică, îşi schimbă partenerele între ei, doar pentru că ei cred că lui Satan îi place dezmăţul. La "adunări", ei închină adevărate jertfe (câini, pisici) pe care le maltratează cu un sadism nemaiîntâlnit. Fac adevărate incantaţii şi afirmă că însuşi marele (!) Satan le-a apărut, cerându-le să i se supună. Resping cu totul ideea de un Dumnezeu salvator, singurul lor mântuitor fiind ăla mic cu codiţă şi coarne.»

◆

«În data de 10.03.1998, Ministerul Educaţiei Naţionale emite ordinul 3379 din acea dată.

Textul afirmă:

"Ministerul Educaţiei Naţionale dispune:

1. Se constituie Comisia privind manualele, care elaborează observaţii şi recomandări în privinţa oglindirii în manualele şcolare a istoriei evreilor din ţara noastră şi a contribuţiei lor la cultura şi civilizaţia românească şi în privinţa manualelor şcolare în relaţia dintre România şi Israel.

2. Comisia privind manualele are următoarea componenţă: acad. Dinu C. Giurăscu, prof. Şerban Papacostea, membru corespondent al Academiei Române, prof. Pompiliu Teodor, membru corespondent al Academiei Române, prof. Andrei Pippidi, prof. Ladislau Gyemant, dr. Lya Benjamin, conf. Răzvan Ungureanu".

Nu înţelegem de ce se amendează manuale deja aprobate, cărţi de istorie a românilor (!), pentru a le actualiza cu detalii evreieşti.

Comisia e plină de *români verzi*.

Iată cine ne face istoria, domnilor!»

(Din săptămânalul "Atac la persoană", Buc. 1999)

Mişcarea legionară va prezenta candidaţi la alegerile din 2000

«Tânărul care şi-a asumat răspunderea de a conduce Mişcarea Legionară, Şerban Suru, ne-a declarat în exclusivitate că în forurile conducătoare ale Gărzii de Fier se studiază posibilitatea de a participa la proximele alegeri parlamentare.

Şerban Suru

"Suntem deja o forţă. Avem, de asemenea, aproape 5.000 de tineri simpatizanţi. Dar nu numărul contează, ci calitatea umană de excepţie a tinerilor care ni se alătură".

Legionarii vor participa mai întâi la alegerile locale, după care vor lua o decizie definitivă în legătură cu posibilitatea de a trimite candidaţi la alegerile generale. "Nu ne vom înscrie ca partid politic, suntem şi vom rămâne o mişcare de renaştere naţională".»

(Din "Cotidianul", Buc. 1999)

«Luni, 13 septembrie (Sf. Corneliu), se împlinesc 100 de ani de la naşterea aceluia care a fost Corneliu Zelea-Codreanu, martir al neamului românesc, dar şi mare apărător al creştinătăţii în faţa bolşevismului în expansiune. Ne adunăm ca să sfinţim o sfântă troiţă în memoria lui, să vorbim despre el, să evocăm viaţa şi personalitatea lui. Sunt invitaţi toţi cei cu sufletele curate – 12 septembrie, ora 11.00, la pădurea Tâncăbeşti, DN 1, km. 30. Autobuzele contra cost, 9.30-10.00 în faţă la Hotel Nord, lângă gară, luni 13 septembrie, ora 17.00, la sala din Piaţa Amzei 5-7, vis-à-vis de biserică. Se va discuta despre Căpitan, dar şi despre viitorul mişcării.»

Corneliu Zelea-Codreanu

(Anunţ la Mica Publicitate; în "România liberă", Buc. 1999)

Ortodocşi, evrei şi musulmani se roagă împreună

«Nu de mult, complexul interreligios de la Vulcana-Băi (Dâmboviţa) a împlinit un an de existenţă. Pentru cei care nu ştiu, aici este singurul loc din Europa (după cum ne-au declarat gazdele) unde au fost construite, unul lângă altul, trei lăcaşuri de cult aparţinând unor religii diferite: creştinism, mozaism şi islamism. Situate pe trei coline, biserica, sinagoga şi geamia sunt despărţite de numai câţiva metri. Ce înseamnă pentru reprezentanţii fiecărei religii acest centru interreligios ne-au povestit chiar cei prezenţi. Vorbind în numele celor 70.000 de musulmani cu cetăţenie română, imamul Azir Beşir Osman ne-a declarat că prin reunirea celor trei religii nu s-a făcut altceva decât să se "respecte poruncile lui Allah". Dacă musulmanii vin la Vulcana-Băi să se roage şi în lipsa preotului, sinagoga este vizitată mai rar şi în scop turistic în special, după cum a precizat profesorul Alfred Hârlăoanu. Cel mai des este deschisă biserica ortodoxă. Prin înfiinţarea centrului interreligios din judeţul Dâmboviţa s-a creat un nou concept de ecumenism, au declarat cei prezenţi.»

(Dintr-o relatare de A. Grădinaru, în "Adevărul", Buc. 1999)

Sârbii şi guvernul român

«Primitivismul separatismului albanez în Kosovo, manifestat zi de zi, sub aripa ocrotitoare a trupelor NATO, rescrie istoria în provincia sârbă – orice urmă de patrimoniu naţional lăsată de sârbi e ştearsă! Până şi statuile "culturale", ale intelectualilor sârbi, nu numai căpeteniile şi faptele de vitejie sârbe din secolele anterioare, sunt dinamitate în Kosovo. Asta, după ce bombardamentele NATO au ras de pe faţa pământului zeci de mânăstiri sârbeşti pe întregul teritoriu al Iugoslaviei, nu numai în Kosovo, mânăstiri care au supravieţuit şapte secole cutremurelor naturale şi vicisitudinilor istoriei... Nici invaziile barbarilor n-au provocat atâtea stricăciuni şi n-au lăsat în urmă atâta dezolare, ură şi pustiu sufletesc. A distruge deliberat identitatea sârbă, chiar pe teritoriul ei istoric, este o tragedie europeană fără de margini.

Acum, în sfârşit, în Kosovo sunt respectate drepturile omului. Sârbii sunt vânaţi ca animalele sălbatice de către albanezi, li se interzice orice acces la şcoală sau la spital sârbilor minoritari din Kosovo, rămaşi lângă morţii lor, li se dă foc la case şi le sunt jefuite proprietăţile (magazine, fabrici) şi sunt obligaţi să plece în bejenie. Acum, în sfârşit, purificarea etnică e pusă la cale de majoritatea albaneză din Kosovo – cu complicitatea trupelor ONU. Mass-media internaţională nu se mai indignează decât atunci când liderii ţărilor NATO îşi exprimă dezamăgirea că albanezii separatişti din Kosovo sunt mai răzbunători decât sârbii, care aveau scuza că-şi apărau integritatea teritorială. Indiscutabil, războiul NATO împotriva Iugoslaviei a fost un eşec: independenţa regiunii Kosovo (nerecunoscută oficial de nimeni, laş) este pusă în practică, tacit, de separatiştii albanezi conduşi de UCK şi de cancelariile politice occidentale. Degeaba se tot dă vina pe sârbi, pe zi ce trece opinia publică internaţională înţelege că lucrurile stau cu totul altfel decât au fost ele prezentate de propagandiştii NATO. Răul cel mare vine de demult, de la separatismul tribal albanez din Kosovo, dar nimeni nu vrea să recunoască asta.

Să nu uit. Azi, sârbii spun românilor (confundând românii cu conducerea României, care a aplaudat bombardamentele NATO asupra Iugoslaviei şi a pus prima în aplicare embargoul UE) – "curvele de români". Că e o trăsătură de caracter la români, de a fi "curve" în istorie…»

(Dintr-un articol de Liviu Ioan Stoiciu, în "Cotidianul", Buc. 1999)

O nucă greu de sfărâmat...

«O investiţie de câteva milioane de dolari şi construcţia "celei mai moderne clădiri" din Bucureşti este blocată de un nuc uscat protejat de Agenţia de Protecţie a Mediului, a afirmat, în plenul Senatului, ţărănistul Corneliu Turianu. Turianu a arătat că l-a informat inclusiv pe premierul Radu Vasile în legătură cu nucul uscat care împiedică începerea lucrărilor la complexul studenţesc al Fundaţiei "România de Mâine", iar ministrul Mediului, Romică Tomescu, a fost dus la faţa locului, pentru a se convinge că nucul este într-adevăr uscat. Potrivit senatorului ţărănist, Fundaţia a obţinut toate avizele necesare construcţiei, printre acestea fiind cele de la spaţii verzi şi parcuri, de la RADET, RGAB, Romgaz, FDEB, de la pompieri şi de la Centrul de medicină preventivă, dar Agenţia de Protecţie a Mediului tot nu şi-a dat avizul. Turianu a mai susţinut, de la tribuna Senatului, că un subaltern al ministrului Mediului este cercetat de procurori, fiind acuzat că ar fi cerut mită de la Fundaţia "România de Mâine" pentru a elibera avizul Agenţiei de Protecţie a Mediului.»

(Din "Lumea liberă", New York, 1999)

Ţara pe care aţi dori să o vizitaţi

Un sondaj realizat de institutul INSOMAR pe tema "Dacă ar fi să vă petreceţi concediul peste hotare, care este ţara pe care aţi dori să o vizitaţi?" a dat următoarele rezultate:

1. Grecia	18,0
2. Italia	16,0
3. SUA	12,8
4. Franţa	12,4
5. Germania	8,0
6. Spania	5,1
7. Ungaria	3,0
8. Egipt	2,4
9-10 Austria/Israel	2,3

Aşadar, suntem pe locul 9-10, la egalitate cu Austria. Nu e rău.

Porci

«Din patriotism local, timişorenilor le place să creadă că la ei în oraş se află cel mai mare combinat de creştere a porcilor din lume. Dar greva din ultima vreme a demonstrat altceva. Surse din conducerea COMTIM din Timişoara declară că "atât FPS, cât şi corpul de control al primului ministru vor declanşa o anchetă", pentru că se pare că subvenţiile acordate de stat combinatului au luat cu totul alte traiectorii. Conform declaraţiilor, subvenţiile s-au concretizat în vile şi case de vacanţă ale "ştabilor" COMTIM construite în împrejurimile Timişoarei.»

(Din revista "Privirea", Buc. 1999)

Moartea lui Răgălie

«Patronul de bordel Cornică Răgălie a fost împuşcat mortal de prima sa soţie. Trăia într-o promiscuitate deplină cu alte şapte femei. Printre declaraţiile incendiare pe care le-a făcut criminala despre mafiotul ţigan, una ar trebui să-i pună pe gânduri pe anchetatori. După ştirea Ilenei Răgălie, soţul ei a mituit cu 6.000 de dolari Institutul Medico-Legal pentru a amâna, cu încă şase luni, intrarea în puşcărie, pe caz de boală. Proxenetul trăia cu cele 8 "soţii" ca un miliardar, într-un palat supravegheat cu televiziune, în interioare de nabab, cu piscină şi jacuzzi. Toate de pe urma unor copile care făceau trotuarul şi-i aduceau bani.»

(Dintr-un articol de Carmen Dumitrescu, în "Lumea liberă", New York, 1999)

Can-canuri...

...aflăm, ca de obicei, din revista V.I.P.:

"**Viorel Lis,** primarul Capitalei, va fi ginerică din nou"; "Cântăreaţa **Marina Voica** a plecat pentru totdeauna din Bucureşti, la Breaza"; Cascadorul **Szobi Cseh** urăşte homosexualii"; **"Olga Tudorache,** pentru o lună în America"; **"Andreea Esca,** vedeta postului Pro TV, are arcada spartă şi faţa tumefiată"; **"Petre Roman** şi-a botezat nepoata la Biserica Stavropoleos, naş fiind prinţul Dimitrie Sturdza";.

Din alte publicaţii aflăm că binecunoscutul compozitor **Horia Moculescu** a divorţat pentru a patra oară, iar **Radu Beligan** a fost văzut, la o recepţie dată de ambasadorul Statelor Unite, însoţit de două frumuseţi bucureştene: una blondă, una brună.

Picturi pe trupuri de femei

...sau, cum îi zice pe englezeşte, body-painting. Este ceea ce face, cu succes, pictorul Matei Şerban (n. 1968). Fiul scriitorului Mircea Ciobanu, Şerban este singurul care se îndeletniceşte în România cu asemenea creaţii plastice. În această privinţă, aşa cum observă Carmen Bărbulescu în revista "În TOP", din Bucureşti, el "e un artist fără concurenţă". Iar când vedem isprăvile lui cu pensula pe domnişoare, înţelegem şi de ce nu-i uşor să-l egalezi.

Frumoasă pictură!

Mica publicitate

■ Tânăr, 26/1.80/90, prezentabil, licenţiat, manierat, fizic atletic, ofer companie doamnelor indiferent de vârstă. Tel. 045.611.995, după orele 20.00.

■ "Viața mea"... O flacără stinsă de propriul destin. Sunt o stea căzătoare. Dacă vrei să o prinzi, întinde mâna. Numai speranța trăiește în mine, și visul de altfel și dorul de tine." O.P. 8, C.P. 727, Timișoara. Intelectual, divorțat, 39/1.74/70.

■ Tineri, 1.70/68/30; șaten, ochi verzi, bronzat, zodia Berbec – Alex; 1.65/64/25, brunet, ochi negri, zodia Taur – Tony; stilați, discreți, oferim companie doamnelor prezentabile și plictisite. Sună, nu vei regreta! Telefon 789.44.15 sau 094/59.05.21.

■ Tineri licențiați oferim companie doamnelor și domnișoarelor. Telefon 092.235.008.

(Din ziarul "Național", Buc. 1999)

■ Regina magiei albe prezice viitorul dumneavoastră, vindecă boli grele, dezleagă cununiile, farmecele; redresări firme. Talismane norocoase. 092.200.147; 092.825.354; 240.75.47.

■ Doamna Margareta are centru național de ghicit, deschis în zona Militari. Are plante pentru anumite cazuri, descântă cu magie albă. Are ghioc de 900 de ani care spune prezentul și viitorul. Apelați cu încredere! Relații la tel. 769.55.60.

■ Vrăjitoarea apărută la TV și Radio dezleagă farmece, cununii, argint viu, impotențe și altele. Tel. 776.54.09, 094.233.283.

■ Angajez menajere și babysitter în Israel. 892.11.88.

■ Tânără doamnă din Rusia angajez bărbat pentru menaj. Telefon 892.12.56.

■ Doamnă caut maseur la domiciliu, ofer locuință. 892.19.05.

■ Doamnă generoasă angajez bărbat puternic pentru companie în străinătate. 892.19.01.

■ Pentru o oră petrecută împreună, primești 200.000 lei! Telefon 892.17.77; 892.10.50.

■ Lasă-te de muncă și fă bani! Câștigi 200.000 pe oră! 892.14.50, 892.11.77.

■ Tinere sexy, fără prejudecăți, își oferă serviciile. 894.87.11.

■ Studentă, doresc bărbat tandru și impetuos. De restul mă ocup eu! 894.85.48.

■ Fac minuni cu limba. Telefon 892.90.00.

■ Escortez bărbații în patul conjugal. 892.90.00.

(Din ziarul "Libertatea", Buc. 1999)

Decese

Ionescu Silvan, caricaturist.

Mihai Boghiță, boxer la categoria grea, actor la Teatrul Bulandra.

ZISE...

"Eu nu sunt nici intelectual, nici altceva".

(Traian Băsescu, ministrul Transporturilor din România; după "Academia Cațavencu", Buc. 1999)

... ȘI-N ADÂNC SE SCUFUNDĂ

(CU ACCENTUL PE Ă)

MAMAIA מאַמאַיַה

Restaurant
românesc
Grătar – pescărie

Aer condiționat, ambianță plăcută, serviciu conștiincios, prețuri moderate.

Deschis zilnic între orele 12-24.

Vă rugăm a rezerva locurile prin tel. 523-7784

Vorbim și românește.

Restaurantul MAMAIA

TEL AVIV, str. Ben Iehuda 192

ION MIHĂILEANU
Corespondenţă din Franţa

Caleidoscop parizian

- ■ Nostradamus la putere
- ■ Mie-mi place, ca femeie, englezoaica Elizabeth Hurley
- ■ O sticlă de şampanie de 130.000 de franci
- ■ Pantalonii jeans nu mai sunt la modă
- ■ Arta cuţitului

Cu toate că scriitorul englez John Le Carré nu figurează (încă!) în Larousse, mi se pare că el e unul dintre cei mai mari şi mai profunzi romancieri ai acestui secol 20. Tot ciclul său de cărţi de spionaj surprinde prin fauna balzaciană a personajelor sale, fineţea psihologică a autorului şi, nu în ultimul rând, prin perceperea pe care o are, de o luciditate înspăimântătoare, a lumii de azi. Nu degeaba a lucrat scriitorul, mai bine de 16 ani, în serviciile de spionaj britanice, ca să-şi dea seama de "l'envers des choses", de ceea ce colcăie în hăţişurile politicii, finanţelor, desigur şi în cotloanele sufletului omenesc. Spre deosebire de Georges Simenon, as al romanului poliţist, mare prozator şi el, John Le Carré e un vizionar. În negru.

De ce pomenesc aici, de la Paris, pe un scriitor care locuieşte la Londra, când ar trebui să vorbesc despre scriitori francezi? Doar nu sunt corespondentul revistei "Minimum" pentru Europa…

"Le Nouvel Observateur", într-unul din ultimele sale numere, publică un interesant interviu cu John Le Carré à propos de ultima sa carte, "Single & Single", apărută recent în traducere franceză la editura "Seuil". Se pare că e cel mai pasionant roman pe care l-a scris. Aparent e vorba de relaţiile între tată şi fiu, cu un caracter aproape autobiografic, cu tot soiul de aventuri ce te ţin cu sufletul la gură. Amatorii de suspense vor fi răsplătiţi din plin. Dar, după câte rezultă din interviu – îl citez pe Frédéric Vitoux, ziaristul care s-a deplasat la Londra – "experţii în apocalips vor vedea în roman portretul unei lumi unde fiecare e ameninţat de otrăvurile minciunii, ale profitului şi crimei în mlaştinile combinaţiilor politice şi ale imoralităţii planetare, pe fondul mizeriei umane". N-am citit încă romanul, ca să confirm dacă opinia domnului Frédéric Vitoux este justă, dar dacă da, diagnosticul lui John Le Carré asupra lumii contemporane nu e departe de adevăr.

Acum e cazul să spun de ce l-am pomenit pe John Le Carré. Diagnosticul său e cea mai bună introducere la subiectul pe care îmi propun să-l abordez: catastrofismul care bântuie la unele spirite în Franţa, şi nu numai în Franţa, în apropierea anului 2000. Sau, ca să citez titlul unui reportaj din revista "L'Evènement": Cavalerii negri ai ultimei zile!

Unul dintre ei e Paco Rabanne, celebrul creator de modă care s-a trezit dintr-o dată prezicător, profet, guru. De la rochiile elegante de damă a trecut fără nici o ezitare la postura de clarvăzător. Interviuri peste interviuri în presă, la televiziune. Mai mult decât atâta. A comis şi o carte, "Le feu du ciel" (100 de franci exemplarul), care s-a vândut foarte bine, se pare că peste o sută de mii de fraieri au cumpărat-o. Ce prevedea dumnealui fără să clipească? Apocalipsa franceză, care trebuia să se producă în ziua eclipsei de soare din vara care a trecut – 11 august – când staţia orbitală Mir urma să se prăbuşească asupra Parisului, omorând două milioane de oameni. Când a văzut că toată lumea din Paris şi din împrejurimi a ieşit nevătămată, el şi-a cerut scuze şi a promis că nu va mai comite nici o profeţie. Dar cum lupul îşi schimbă părul dar năravul ba, a prezis de curând un alt eveniment: cică în 2002, când vor avea loc alegerile prezidenţiale în Franţa, Lionel Jospin nu va fi ales preşedinte (ceea ce, îşi bătea joc de el un umorist, înseamnă că se va întâmpla exact contrariul).

O astroloagă foarte cunoscută, Elisabeth Tessier, pe care, se zice, o consulta François Mitterrand, dacă nu prezice (mai realistă) sfârşitul lumii, ne anunţă războaie, prăbuşirea Burselor. Un alt personaj, Gérard Bodsen, care a scris şi el o carte, "Les secrets de l'Apocalypse", fixează şi el, ca şi Paco, ziua sfârşitului lumii: 5 februarie 2043, la prânz, când se va declanşa al treilea război mondial. Rezultatul: pieirea unei jumătăţi din populaţia globului. Tipul, catolic, funcţionar la primăria Parisului, pretinde că mama sa e evreică şi că s-a convertit în 1943 pentru a scăpa de nazişti. El dă aceste amănunte pentru a-şi susţine afirmaţia că e un cunoscător al Cabalei, de unde a dedus, după calcule savante, prezicerile sale. Precum se vede, doar "un vrai faux juif" mai lipsea la acest spectacol catastrofic.

Toţi aceşti cavaleri ai Apocalipsei au un papă incontestabil, regele neîncoronat al profeţiilor: Nostradamus. Nume de o celebritate planetară, autorul volumului "Vraies centuries et prophéties", scris în 1555, tipărit până acum în 170 de ediţii, suscitând comentarii însumate în mii de cărţi. Toată lumea ştia că "Michel de Notre-Dame, astrolog şi medic, născut în 1503 la Rémy de Provence", cum scrie în Larousse, era un strălucit francez pur-sânge. Iată însă că doi specialişti întru Nostradamus, Bernard Chevignard, semnatarul unei prefeţe la ultima ediţie a cărţii, apărută la editura "Seuil", şi Roger Prévost, autorul volumului "Nostradamus, le mythe et la réalité", au o altă părere. Bernard Chevignard susţine că Michel are din partea tatălui său mai mulţi strămoşi evrei trecuţi la catolicism. În 1512 tatăl lui Nostradamus era obligat să plătească statului un impozit care se aplica "noilor creştini descendenţi dintr-o adevărată tulpină a rasei iudaice şi ebraice", cum erau arătaţi cu degetul atunci. Acelaşi comentator susţine că micul Michel şi-a trăit copilăria într-un climat de violenţă împotriva evreilor convertiţi la creştinism. Iar în 1558, un medic, pe numele său Jean de la Daguenière, gelos probabil pe colegul său, medic în plină glorie, într-o carte intitulată "Le monstre d'abus" îl pune la stâlpul infamiei pe Nostradamus într-un limbaj demn de Corneliu Vadim Tudor: "Minciunile sale trădează din plin iudaismul său. Mai mult, chiar latinizat, numele său de familie redevine evreiesc". O fi simţit antisemitul ăsta din Evul Mediu că are de-a face cu un "maran" care în secret se conduce după legea lui Moise, pentru că Roger Prévost, autorul cărţii de care pomeneam mai sus, după cercetări efectuate timp de 12 ani, sprijinite de cunoscutul istoric Le Roy Ladurie, scrie în sfârşit adevărul despre Nostradamus.

Michel Notre-Dame e în realitate Michel Notre-Adam, numele ebraic, după biblie, al primului om. Cu alte cuvinte, comentează specialistul, în spiritul monoteismului anti-rasist, nu există decât un singur Adam, toţi oamenii îl pot reclama pe "Notre-Adam". Ascunzându-se, ca de obicei, în catrene pline de rebusuri, într-o vreme când războaiele religioase bântuiau în Europa, Nostradamus, subtil, ingenios, era sigur că posteritatea va descifra cauza dispariţiei literei A (Adam-Dame). Căci el proclama de fapt unitatea speciei umane.

În sfârşit, acelaşi Roger Prévost (pe care celebrul animator de televiziune Bernard Pivot l-a invitat în emisiunea sa "Bouillon de culture" şi l-a elogiat) susţine că Nostradamus e în realitate un poet şi nu un profet. Iar aşa-zisele sale preziceri sunt în realitate o sinteză, în aparenţă îndreptată spre viitor, a unor fragmente de istorie contemporană, transcrise în mod voit la modul atemporal. Iar autorul trebuie gustat ca atare, şi nu ca un Monstradamus prezicător de nenorociri, cum a fost proclamat până acum de falşii săi urmaşi, care au prosperat şi prosperă de pe urma lui.

Iar dacă ar reînvia, se poate presupune că Nostr-Adamus ar fi de acord cu Sigmund Freud că trebuie luptat împotriva "noroiului negru al ocultismului", cum definea el această escrocherie intelectuală.

În ce mă priveşte, mi s-a întâmplat odată, la Vălenii de Munte, să ascult o ţigancă, ghicitoare în cafea şi în cărţi, care mi-a prezis că într-o zi o să ajung într-o ţară străină, ceea ce s-a şi întâmplat. Ea, cel puţin, n-avea viziuni planetare...

❖

Răposatul general De Gaulle se întreba: cum se poate guverna o ţară care are peste 350 de soiuri de brânzeturi? Şi, ca să-l parafrazez, mă întreb cum se poate guverna o ţară în care au loc sute de sondaje de opinie, mai dihai decât în ţara lui Gallup? Noroc că De Gaulle, înainte de a părăsi puterea, a lăsat o constituţie care asigură Franţei stabilitatea politică.

Ultimul sondaj punea francezilor următoarele două întrebări: 1) Cine sunt cele mai frumoase femei din lume? 2) Cine sunt cei mai frumoşi bărbaţi din lume? La prima întrebare, la care au răspuns bineînţeles bărbaţii, preferinţele sunt, în ordine: Sophie Marceau, Adriana Karembu (top-model de origine cehă, soţia cunoscutului fotbalist), Julia Roberts, Sharon Stone, Isabelle Adjani, Laetitia Casta, Carole Bouquet, Naomi Campbell, Anna Kournikova (superba jucătoare de tenis rusă), Catherine Deneuve.

Iar domnişoarele şi doamnele îi preferă pe (tot în ordine): Robert Redford, Sean Connery, Antonio Banderas (actorul preferat al cineastului spaniol Almodovar), Johnny Depp (interpretul principal din "Arizona Dream"), David Ginola (fotbalistul), Alain Delon, Yannick Noah, Leonardo DiCaprio, Hugh Grant, Gérard Depardieu.

Câteva observaţii. Bărbaţii consultaţi sunt destul de "patrioţi": 6 din cele 10 alese sunt franţuzoaice. Femeile sunt mai cosmopolite: numai 4 din cei 10 aleşi sunt francezi. Şi încă o trăsătură simpatică a franţuzoaicelor: preferă pe un Robert Redford sau pe un Sean Connery, ca să nu-l mai amintesc pe Alain Delon, care au depăşit, de curând sau mai de mult, vârsta de 60 de ani. Ce caută ele? Un tată sau un bărbat cu experienţă?

Elizabeth Hurley

În ce mă priveşte, ca şi scriitorul Stéphane Zagdanski, care a scris un imn de slavă la adresa ei, o prefer pe englezoaica Elizabeth Hurley, care nu figurează pe listă.

❖

În timp ce François Mitterrand continuă să provoace polemici post-mortem, un om politic francez capătă din ce în ce mai mult relieful unei personalităţi de excepţie, care întruneşte un omagiu aproape unanim: Pierre Mendès France. El avea un singur defect: era evreu. În 1936 a fost singurul care a cerut boicotarea Jocurilor Olimpice din Berlinul nazist. În 1940 pleacă cu vaporul

Massilia pentru a continua lupta împotriva hitleriştilor în Maroc. Condamnat la moarte de către regimul de la Vichy, evadează şi ajunge la Londra, unde devine aviator în Royal Air Force. Generalul De Gaulle îi dă ordin să plece la Alger, unde devine Comisar pentru finanţe al guvernului Franţei libere. După război, ca prim ministru sau în opoziţie, a devenit o figură aproape legendară de om politic de o rară probitate, intransigenţă, inamic al demagogiei, un mare vizionar. De aceea s-a pornit o campanie pentru ca Franţa să-i onoreze memoria, transferând rămăşiţele sale pământeşti la Panteon. Cum s-a întâmplat cu André Malraux. Să sperăm că "defectul" său nu va împiedica realizarea acestui deziderat.

◆

Şi câteva "minime": ■ Printre diverse pregătiri pentru anul 2000, e normal ca în Franţa, ţara (şi a) şampaniei, renumita societate Moët & Chandon să pregătească o surpriză: o sinteză a tot ce a fost mai bun de-a lungul secolului în materie de şampanie, din 1900 până în 1995, într-o singură sticlă, Magnum. Vor fi produse numai 30 de exemplare. Cât va costa o sticlă? Un mizilic: 130.000 de franci! ■ Pantalonii blue-jeans nu mai sunt la modă în Franţa. Tinerii preferă pantaloni obişnuiţi. E poate un fel de provocare la adresa părinţilor şi poate a bunicilor, care nu se despărţeau de ceea ce fabrică firma Levi Strauss. ■ Agricultorii francezi protestează, furioşi că produc în pagubă, din cauză că supermarketele îi obligă să-şi vândă produsele la preţuri ridicole. Sunt vizaţi şi americanii, în special reţeaua McDonald, acuzaţi că uniformizează mâncarea. Cele 713 restaurante McDonald din Franţa vor fi obligate să-şi revizuiască meniurile? Pe când sandviciuri cu "foie gras" sau cu Rocquefort? ■ Am vizitat de curând oraşul Thieu, în Auvergne, oraş medieval cu străzi înguste, case superbe, renovate în stilul de odinioară. Am descoperit cu această ocazie că acest oraş e renumit în lumea întreagă pentru "arta cuţitului". Da, nu vă minunaţi, există şi aşa ceva. De nu ştiu câte secole. Mânere sculptate, din corn de cerb, din abanos, din fildeş. Cel mai ieftin: 695 de franci. Cel mai scump: 35.000 de franci. Hemignway a comandat în 1958 un model de cuţit făcut cu tot dichisul, care costă astăzi 3.780 de franci. ■ Nu ştiam că şi la Paris există vii, că strugurii devin şi aici vin. Bineînţeles că Parisul nu are faima vinurilor de la Bordeaux sau din Bourgogne. În secolul al 13-lea Parisul era renumit în Europa pentru podgoriile sale. Industrializarea a distrus aproape totul. ■ Auzite la radio Europe-1: Celebra Cicciolina, de origine maghiară, care a făcut ravagii în Italia pentru că nici un detaliu al anatomiei ei nu era necunoscut publicului, a păstrat totuşi un secret, pe care îl dezvăluie într-o carte ce trebuie să apară în curând: în 1970 a devenit spioană în slujba serviciilor maghiare de spionaj din acea vreme. ■ Există un prinţ, un autentic Napoleon, descendent al împăratului. Devenit om de afaceri prosper, circulă în lume pentru a atrage turişti în Corsica, Încercând să rezerve telefonic o cameră de hotel undeva în Europa, a zis: Aici Napoleon! La care a a primit următorul răspuns: Aici Papa de la Roma…

RESTAURANTUL ROMÂNESC

„LA GETTA"

Tel Aviv, Sd. Shaul Hameleh 2
"LONDON MINISTORE"
Tel. 03-6959843
Vă invită să gustaţi renumitele produse
ale bucătăriei româneşti
şi toate specialităţile la grătar,
într-o ambianţă plăcută şi de neuitat.

JOI, VINERI ŞI SÂMBĂTĂ SEARA
Program muzical cu renumita cântăreaţă din România

Mariana Lungu

întoarsă din concediu cu un repertoriu mai bogat,
pe placul ascultătorilor

Un program special
de muzică românească şi internaţională
DANS – ANTREN – VOIE BUNĂ

●

PRIMIM COMENZI PENTRU ORICE FEL DE PETRECERI FAMILIALE
AŞTEPTĂM CU PLĂCERE SĂ NE VIZITAŢI

Restaurantul este deschis zilnic de la ora 12 la prânz
până la miezul nopţii

HARRY FOSHA
NEW YORK

Made in U.S.A.

...Și acum, unele completări la istoria partidului comunist

Deschiderea (încă incompletă) a camerelor secrete ale bibliotecilor comuniste a dus la o adevărată năvală a cercetătorilor, americanii fiind printre cei mai activi. Cel mai recent rezultat al acestor cercetări este cartea lui Amy Knight intitulată "Cine l-a ucis pe Kirov? Cel mai mare mister al Kremlinului". În rândurile următoare ne vom ocupa de creatorul sovietismului precum şi de una din marile specialităţi ale comuniştilor, şi anume falsificarea fotografiilor.

Titlul unei alte cărţi, "Lenin cel neştiut", vorbeşte de la sine. Cartea e datorată lui Richard Pipes, profesor de istoria Rusiei la Universitatea Harvard. Vom alege câteva mostre încadrându-le în expresiile partinice care ne-au amărât viaţa ani şi ani.

Originea sănătoasă. O scrisoare din 17 iunie 1886 confirmă un fapt bine ştiut de istorici, dar jenant pentru autorităţile sovietice, şi anume că Lenin era de origine nobilă.

Morala proletară. Cu ştiinţa şi sub oblăduirea soţiei sale, Nadejda Krupskaia, Lenin a avut o amantă, Inessa Armand (1874-1920), fiica unor actori francezi şi soţia unui bogătaş rus.

Omul e cel mai preţios capital. "Este necesar ca în mod secret şi urgent să pregătim teroarea... Spânzuraţi, spânzuraţi în aşa fel încât poporul să vadă nu mai puţin de o sută de chiaburi, oameni bogaţi, lipitori" (memorandum din 3 sau 4 septembrie 1918).

Comunismul condamnă antisemitismul. "Trataţi evreii... transferându-i pe front, neadmiţându-i în agenţiile guvernamentale" (document din 21 noiembrie 1919).

Şi o referire la România: "Părerea mea personală este că Ungaria trebuie sovietizată. De asemenea, Cehia şi România" (telegramă adresată lui Stalin la 23 iulie 1920).

◆

Ani de zile am fost intoxicaţi cu afirmaţia că sovieticii sunt "cei mai... din lume": cei mai buni scriitori, cei mai buni ingineri, cei mai fericiţi oameni din lume, piticii sovietici – cei mai înalţi pitici din lume.

Sigurul domeniu în care sovieticii nu şi-au revendicat întâietatea a fost acela al falsificării fotografiilor. Depunând o muncă demnă de toată admiraţia, David King, specialist în cărţi cu subiect sovietic, a publicat un volum de documente fotografice, intitulat elocvent "Comisarul s-a evaporat!". Coperta sintetizează întreaga carte. O fotografie a lui Stalin, publicată pentru prima oară în 1926, îl înfăţişa pe acesta însoţit de patru tovarăşi. Republicată în 1940 în "Istoria Uniunii Sovietice", fotografia nu-l mai înfăţişează pe Nikolai Antipov, împuşcat între timp. În următoarele publicări, însoţitorii lui Stalin dispar unul câte unul, astfel că la publicarea fotografiei în 1949, Stalin era singur!

Cartea lui David King este plină de asemenea documente, din care voi mai menţiona unul, pentru ca nimeni să nu creadă că falsificarea fotografiilor este apanajul exclusiv al stalinismului.

La semnarea tratatului de prietenie sovieto-chinez din 14 februarie 1950, unul din protagonişti era G. Malenkov, pe care-l despărţeau de Mao Tze-dun trei tovarăşi. După moartea lui Stalin, fotografia a fost republicată şi Malenkov a ajuns nu numai conducător al Uniunii Sovietice, dar şi vecin cu Mao Tze-dun în fotografie.

Conform tradiţiei leninist-staliniste, mulţi din cei prezenţi în prima fotografie au dispărut nu numai din poză, ci şi din viaţă.

Din carnetul unui microbist

Îmi amintesc de o duminică bucureşteană prin 1936 sau 1937. Echipa de fotbal Juventus întâlnea o formaţie din provincie. În meciul de deschidere, o surpriză: două echipe de... fotbal feminin. Vă daţi seama ce prilej de băşcălie! Mulţi parafrazau cunoscuta vorbă "pe femeie să n-o atingi nici măcar c-o floare" spunând "femeia să nu se atingă de floarea sporturilor, fotbalul".

Greu de imaginat în duminica respectivă că în 1999, în febrila pregătire a noului mileniu, va exista un campionat mondial de fotbal feminin, organizat aici, în Statele Unite, şi că la un meci din acest campionat se vor găsi atâţia spectatori încât un stadion de 90.000 de locuri să fie plin până la refuz.

Dar, dincolo de această satisfacţie, am asistat la un meci cu nimic mai prejos decât unul jucat de echipe masculine (când joacă bine). Pentru prima dată în peste 60 de ani de microbism am văzut un gol marcat cu capul dintr-o pasă dată cu capul!

Şi prilej de reflecţie: din motive anatomice, jucătoarele, atunci când se pregătesc să apere o lovitură din apropierea careului, nu trebuie să facă gestul indecent – dar perfect justificat – pe care-l fac jucătorii pentru a-şi apăra bărbăţia!

●

Un banc din presa engleză:
Prinţul Charles e beduin...
Stă toată ziua pe Camilla.

AL. MIRODAN

DICŢIONAR NECONVENŢIONAL
AL SCRIITORILOR EVREI DE LIMBĂ ROMÂNĂ

G

Gaster, Moses

(Urmare din numărul trecut)

Câteva lucrări în limba română: "Basme şi istorii talmudice", 1879; "Legende talmudice şi legende româneşti", 1882; "Ochire asupra literaturii ebraice", 1883; "Originea alfabetului şi ortografia română", 1885; "Tetraevanghelul diaconului Coresi din 1561", 1929.

Câteva lucrări în limbi străine: "Rumanian Bird and Beast Stories", London 1915; "Children's Stories from Rumanian Legends and Fairy Tales", London 1922; "Studies and Texts in Folklore, Magic, Medieval Romance, Hebrew Apocrypha and Samaritan Archeology" I-III; London 1925-1928.

O masă (care se ridica în aer): «…În timp ce ne pregăteam (de bacalaureat), am ajuns la un moment dat la lecţia despre electricitate sau magnetism, povestea despre masa care se înălţa. Am fost curios să încerc efectul. În sufrageria noastră exista o masă foarte grea, una mare, fiindcă eram o familie numeroasă şi aveam la noi mereu oaspeţi şi prieteni. Am adunat toţi copiii, fraţii şi surorile mele, ne-am pus mâinile pe masă şi am făcut un lanţ în jurul ei, astfel ca ultimul deget al unei mâini să-l atingă pe primul de la celălalt. Spre marea noastră surpriză şi distracţie, masa cea grea, pe care nici unul din noi nu putea să o mişte, s-a mişcat singură.

Ne-am înţeles apoi ce litere din alfabet să fie reprezentate prin cifre, A pentru 1, B pentru 2 şi am început să punem întrebări la care masa să răspundă; dacă, să spunem, era pronunţată litera C, ea urma să răspundă cu trei ciocănituri. Am început să punem tot felul de întrebări, dar voiam să merg ceva mai departe. Crezând că era în relaţie cu un curent electric oarecare, am legat masa de pământ cu un lanţ de fier, dar n-am obţinut nici un efect. Atunci am rupt lanţul făcut din mâinile noastre şi, în loc să ne atingem mâinile, le-am pus pur şi simplu pe masă – rezultatul a fost acelaşi, masa se ridica şi cobora. Am micşorat numărul copiilor, în loc de şapte sau opt, doar şase sau patru – mereu cu acelaşi rezultat.

Mama, care era foarte sceptică, îmi spunea tot timpul: "Ştiu că tu eşti cel care o mişcă", deşi i-am arătat că nici toţi împreună nu puteam ridica masa. Într-o zi, i-am propus să ne aşezăm la masă doar noi doi, să vedem dacă masa se înalţă. Mi-a răspuns: "De acord, pentru a-ţi face pe plac". Şi, spre marele nostru amuzament, acelaşi rezultat. Mi-a spus: "Ai face mai bine să nu te mai joci cu asemenea lucruri" şi, fireşte, m-am oprit. Acum vine însă poanta. Cum am spus, programa examenului a fost publicată şi fiecare secţiune era separată în mici paragrafe. Aşa că, din curiozitate, am întrebat masa care erau acele paragrafe despre care voi fi întrebat. Am ales istoria şi, cred, încă un subiect şi am subliniat paragrafele pe care mi le-a dat ca răspuns masa. Ei bine, deşi nimeni nu mă va crede, nouă din cele zece întrebări care mi-au fost puse la examen au fost cele date de masă».

(Cf. Moses Gaster, "Memorii, corespondenţă", op. cit.)

O întâlnire. «"Jewish World" din Londra relata la începutul anului 1900 următoarea scenă petrecută la aniversarea jubileului de 200 de ani de la înfiinţarea Academiei de ştiinţe din Berlin. Delegatul României la această festivitate fusese fostul prim-ministru Mitiţă Sturdza, reprezentând Academia Română. La un moment dat s-a găsit în prezenţa doctorului M. Gaster, fără să ştie cine este. Când se fac prezentările, Gaster îl întreabă:

– Nu mă recunoaşteţi? – şi fiindcă acesta părea a nu-şi aminti cine este, adăugă: "Eu sunt doctorul Gaster pe care l-aţi expulzat din România în 1885". Sturdza rămase încurcat: "Ştiţi, spuse el, era o situaţie excepţională...". "Ştiu, răspunse Gaster, care pe mine m-a adus aici ca pe reprezentant al ştiinţei engleze…"».

(Dintr-un manuscris trimis de S. Schafferman, pe adresa "Dicţionarului", cuprinzând câteva întâmplări de tip anecdotic din viaţa literară; Ierusalim, 1985)

Garda (de Fier) – A

«**Geo Bogza:** Ura mea era concentrată asupra hitlerismului, ca un pericol mondial. În timpul războiului am fost încontinuu revoltat de ideea că luptăm alături de Hitler – mă simţeam dezonorat, ca om. I–am detestat şi pe legionari, desigur; major, cumplit. În rest nu aveam mari intoleranţe, ci numai aspiraţii.

Diana Turconi: *Opţiunea lui Geo*

Bogza de a pleca în Spania, în 1936, era, ideologic, şi una împotriva extremei drepte?

G. B.: Bineînţeles. De altfel, tot ce întreprindeam eu şi prietenii mei era împotriva extremei drepte – ideologic vorbind. Fiindcă altminteri nu aveam curajul să ne luăm de piept cu legionarii. În timpul rebeliunii am stat ascuns zile în şir, ştiind că eram căutat. Şi Radu Tudoran (fratele lui Geo Bogza, n. n.) s-a aflat în pericol, din pricina mea: mă credeau evreu.

În vremea aceea se înfruntau două curente: unul european, ca esenţă – al intelectualilor, al oamenilor cultivaţi – şi altul, foarte de dreapta, al celor brutali. Acesta îl deplasase pe primul spre stânga.

D. T.: *Totuşi în România, foarte multe din vârfurile intelectualităţii au aderat la dreapta brutală. Cum vă explicaţi?*

G. B.: Marii intelectuali care au aderat la extrema dreaptă ascundeau în ei, pe lângă agresivitatea latentă a omului foarte cultivat, şi o notă de parvenitism: credeau că dreapta va veni la putere. Aspirau, deci, la puterea politică, nu numai la aceea a intelectului. Apoi, în mişcarea de stânga fiind adunaţi foarte mulţi evrei, exasperaţi de prigoana hitleristă – evreii aderaseră în masă la stânga pentru că ea le promitea o societate egalitară şi fără ură între rase – această comasare a provocat răspunsul de dreapta al antisemitismului.»

(Geo Bogza în dialog cu Diana Turconi, Bucureşti, 1996, pp. 231-232)

Garda (de Fier) – B

"*22 ianuarie 1941 (Bucureşti)*

– drum la bibliotecă pe jos şi în trăsură

– înapoi, spre Fundaţie şi calea întoarsă

– în Piaţa Victoriei, mitraliere şi tunuri.

– acasă

– radio Bucureşti şi Radio România.

– ca să afli ceva trebuie să asculţi... Londra

23 ianuarie 1941

– drum la bibliotecă – pe jos – pe strada Atenei – spectacolul sinagogei devastate – turmele – vitrina unei *orologerii* cu obloanele trase – mulţimea cere să i se deschidă şi să devasteze.

◆

În fond, ce sunt legionarii? Şi drept ce apar? Sunt micii dorobanţi ai politicii româneşti contemporane, cărora li s-a dat dispensa de majorat şi şi-au luat rolul în serios (greşeala lui Antonescu – *Changeur-ul de chemise*). Maimuţe care imită întru totul ziarele lor, cărţile lor, ideologia lor, ediţii acomodate după *Mein Kampf, Völkischer Bebachter*... Nimeni nu-i opreşte să–şi aibă preferinţe, dar să ne lase şi pe noi să avem...

Sectarismul lor să nu ascundă şi o slăbiciune? Căci dacă e o dovadă a sadismului (trăirea lor ascetică le-a pervertit psihologia) numai atunci e o stare anormală şi ca atare nu i se poate da urmare.

Un om nou? Cine-i opreşte să-l realizeze? Să înceapă cu ei. Omul nou nu se decretează.

Mistica mormintelor poate fi un principiu ademenitor şi semn al unui neo-romantism atracţios. Dacă rămâne în literatură. Nu, ea vrea să devină şi normă de guvernământ. Ca şi cum viaţa n-ar fi acea vale a plângerii, pe care o cunoaştem prea bine, cei mai mulţi din noi. De ce să ne-o mai predice?

27 ianuarie 1941

Dacă legionarii ar fi capabili să pătrundă o emoţie de natura aceasta – ar înţelege cât de odioşi au fost, cu interimatul lor.

– This is London Calling – British Broadcasting Corporation = cel mai bun linguaphon.

La microfon: ceremonia înmormântării celor 17, ofiţeri şi trupă, căzuţi jertfă rebeliunii din 21, 22 şi 23 ianuarie.

– Impresionantă şi sfâşietoare.

◆

Nu. fără jumătăţi de măsură.

Să se facă procesul radical al rebeliunii.

Nu a fost vorba de rătăcire.

Nu. E vorba de o rebeliune organizată timp de 5 luni.

Dovadă: tot ce au scris, vorbit şi făptuit.

Ăsta e adevărul.

Şi trebuie spus, să înceteze laşitatea.

◆

Regimul va fi tot legionar – însă renovat.

Renunţaţi la forma aceasta.

E mofluză, deci descalificată".

(Perpessicius, fragmente din jurnalul ţinut în zilele rebeliunii legionare din ianuarie 1941; "Manuscriptum", Bucureşti, nr. 4, 1981)

Cititorul este rugat să aşeze textele despre *Garda* alături de celelalte pe această temă, publicate înainte de *Gaster*.

(Continuare în numărul viitor)

Clinica de medicină alternativă
„Anita – Rehovot"
condusă de un
doctor în medicină

HOMEOPATIE
ACUPUNCTURĂ
PLANTE MEDICINALE
●
Tratăm cu succes:
• Dureri de orice origine •
• Paralizii (inclusiv faciale) •
• Astmă • Alergii • Nervozitate •
Insomnii • Impotenţă • Prostată
• Diabet • Colesterol •
• Hipertensiune •
●
De asemenea:
• Scădere în greutate
• Întreruperea fumatului
☎ 08/941-4254
08/945-6135

Poșta dicționarului

Prof. Viorica David, Toronto, Canada, discută pe marginea lui Moses Gaster:

«"Dicţionarul Neconvenţional", precum şi "Minimum", sunt de mare valoare pentru cititori şi în acelaşi timp un "testament" pentru noua generaţie care, acum, nu are timpul necesar să le acorde atenţia bine meritată.

Rândurile mele sunt motivate de admiraţia mea pentru locul pe care i l-aţi rezervat lui M. Gaster în "Dicţionarul Neconvenţional".

O dată cu "Minimum" am reuşit să-mi procur şi volumul "Memorii şi corespondenţă" apărut sub îngrijirea lui V. Eskenazy. Am reţinut multe deosebiri între cele două prezentări, ceea ce m-a determinat să vă scriu. Precizez că am studiat volumul şi rubrica apărută în "Minimum" şi am făcut o prezentare la loja Bnei Brith din Toronto (va apărea în "Semnalul"), aşa cum am procedat şi cu "Jurnalul" lui M. Sebastian.

Volumul lui V. E. a avut aprecieri elogioase din partea dv., la care subscriu şi eu, dar am şi unele nedumeriri. La acest sfârşit de mileniu atât de frământat, mă întreb cui se adresează această carte. V. Eskenazy afirmă că "publicului şi cercetătorilor istoriei". Eu cred că aproape exclusiv celei de a doua categorii.

Publicul larg de cititori nu are timpul necesar să parcurgă aproape 500 de pagini, cu numeroase adnotări sofisticate şi aparatura ştiinţifică la care te trimite autorul. Socotesc că prefaţa unei astfel de lucruri trebuie să aibă un spaţiu mai larg, să sublinieze în primul rând scopul volumului tipărit, precum şi personalitatea aceluia căruia i s-a dedicat cartea.

Au trecut 60 de ani de la dispariţia lui M. Gaster. Acum se poate judeca mai obiectiv conjunctura în care a creat, gândit şi relaţiile contradictorii din mişcarea sionistă care şi-a pus amprenta pe această mare personalitate.

A trecut timp suficient ca un istoric de talia lui V. E. să se adreseze nu numai cercetătorilor istoriei, ci mai ales publicului larg de cititori, ca o datorie morală pentru ca M. Gaster să-şi aibă locul cuvenit în istoria evreo-română, cât şi în istoria evreilor în general.

Trebuie să precizez că eu, studiind volumul, am întâlnit multe cazuri, privite în perspectiva anilor ce s-au scurs, în care M. Gaster şi-a dovedit superioritatea faţă de contemporanii săi.

Amintesc doar câteva momente esenţiale. Planul său ingenios de golirea de evrei a unui oraş moldovenesc, pentru a dovedi importanţa economică şi culturală a acestora, care ar fi dus la decăderea acestui oraş într-o ţară unde nici cetăţenia nu le era recunoscută evreilor.

V. E. consideră acest plan ca "o doză de naivitate, dar Al. Mirodan îl consideră ca un "scenariu de film", prea bun pentru a fi aplicat.

Nici chiar în tinereţe M. G. nu poate fi considerat naiv. El vede pe evreul român puternic, curajos şi nu a tolerat niciodată umilirea evreilor, ci a căutat mijloace de apărare.

M. G. a fost superior şi atunci când organizaţiile internaţionale israelite s-au opus colonizării în Palestina, motivând prin sărăcia de acolo şi necunoaşterea cultivării pământului de către evrei. Gaster a fost unul din principalii întemeietori ai primei colonii a evreilor români în Palestina (lângă Haifa), unde a trimis nu numai emigranţi cu cele necesare începutului, dar şi un doctor şi învăţător care să contribuie la dezvoltarea limbii ebraice ca limbă vie.

Deosebit de semnificativ este felul cum Gaster înţelegea, în 1917, constituirea fără întârziere a statului evreu. Acest stat îl vedea atunci

ÎN ATENŢIA CETĂŢENILOR ROMÂNI CARE LUCREAZĂ ÎN ISRAEL

Conform contractului semnat între societatea română de asigurare C.A.R.S.A. şi societatea israeliană SHILOAH, cetăţenii români asiguraţi prin C.A.R.S.A. pot primi GRATUIT serviciile

● CU RECOMANDAREA MEDICULUI ●

LABORATORULUI MEDICAL DE ANALIZE „OIERU”

din centrul comercial KIRON
str. Hacalanit nr. 5, tel. 03/635-9454

Şi cetăţenii asiguraţi prin societatea FEMI pot primi aceleaşi servicii

Laboratorul este situat între spitalul Tel Hashomer şi Universitatea Bar Ilan
Deschis între orele 7.30 – 18.00
Linii de autobuze din direcţia Tel Aviv: 35, 55, 57, 68, 69, 168 precum şi legături cu toate aşezările din jurul Tel-Avivului

Vorbim româneşte

sub protectorat englez, dar ca o seră care "să se cultive până va fi capabilă să înflorească viguros". El vedea o bună convieţuire evreo-arabă. "Pe termen lung, cultura evreului va prevala. Pentru arabi va dura secole până să iasă din stagnarea lor intelectuală, iar tendinţa nu poate fi decât stimularea în modul cel mai eficient prin contactul cu evreii" (p. 141).

Amintirile lui Gaster au o largă problematică şi merită o lucrare pe înţelesul tuturor.

Relatez un fapt divers care dă de gândit: după prezentarea mea (mai sus amintită) a venit un cuplu de bătrâni israelieni şi mi-au spus: "A trebuit să fim la Toronto ca să aflăm cine a fost Sokolov, numele străzii pe care locuim. Nu am auzit însă să existe o stradă M. Gaster".

Doresc să menţionez că apreciez la justa valoare munca ştiinţifică a lui V. E., precum şi greutăţile întâmpinate în apariţia acetsui volum. Rândurile mele doresc doar să sugereze unele îmbunătăţiri pentru o viitoare ediţie, care să ajute publicul larg să vadă clar ce a reprezentat M. Gaster în istoria poporului evreu.

Viaţa acestui titan poate fi un îndemn şi pentru aliaua română din Israel, pentru a nu se lăsa marginalizată cum a fost şi mai este M. Gaster, care-şi merită locul cuvenit în istoria luptei pentru crearea statului evreu».

Întru totul de acord cu d-na David că Gaster merită din plin o carte, o monografie din care tot cititorul, de azi şi de mâine, să înţeleagă cine-a fost marele filolog, sionist, vizionar şi încăpăţânat. Şi cine mai mult decât editorul memoriilor lui Gaster, ar fi îndreptăţit să se înhame la asemenea lucrare? Se-aude, domnu‘ Victor Eskenazy? Suflecă-ţi mânecile, roagă-i pe cei de la Radio “Europa liberă”, de la Praga, să te mai lase niţel în pace şi dă-i drumul!

Marguerite Rozin, Paris, a cunoscut-o bine, în tinereţe, pe Dora Litani-Litman, fiindu-i elevă, şi vrea să ştie dacă între fosta ei profesoară, care-a lucrat în anii '50 la Institutul de istorie literară, din Bucureşti, şi G. Călinescu, directorul Institutului, a existat vreo legătură amoroasă: «Întreb aceasta pentru că m-a frapat o poezie dedicată de Călinescu Dorei Litani şi, de asemeni, fiindcă toţi eroii posibilei întâmplări – şi Dora Litani, şi soţul ei, şi Călinescu – sunt morţi, aşa încât nu mai poate fi vorba de o indiscreţie».

Informaţii sigure în această privinţă nu avem. Et pour cause! Dar zvonul circula pe ici, pe colo, în lumea literelor. Mai nou, el a fost, s-ar zice, confirmat printr-o însemnare din jurnalul prozatorului român Radu Petrescu ("Catalogul mişcărilor mele zilnice; Jurnal", ed. Humanitas, Bucureşti 1999). La pagina 384, citim următoarele:

«10 ianuarie 1956. ... Aş fi continuat să scriu până seara dacă n-ar fi trebuit să-l vizitez pe Al. P. (Al. Piru, istoric literar, discipol şi intim al familiei G. Călinescu, n. n.) *să iau de la el copia "Didacticei" pe care de un an şi mai bine i-o solicit în zadar. Îi împrumut frumosul meu Rabelais în două volume şi aflu că acum aproximativ un an G. C. a fost găsit de nevastă-sa la Dora Litani, noaptea, în izmene. Institutul fusese poftit acasă la sus-zisa pentru o colaţiune, G. C. a revenit după plecarea tuturor şi doamna Călinescu, îngrijorată de întârziere şi după telefoane la cunoscuţi, la Morgă, îl caută şi la Dora Litman, despre care ştia că-l urmăreşte cu insistenţele (îi zice lui G. C. "Florio") şi îl află în felul spus. Bizar e că, după cum mă asigură P., cucoana asta e infirmă, nu are decât un sân. Îl întreb dacă pot nota lucrurile acestea şi nu are nimic împotrivă».*

La toate acestea, adăugăm că, dacă *scena* poate fi verosimilă, despre povestea cu sânul Dorei Litani auzim pentru întâia oară.

Nou! A apărut

Intrare liberă

Versuri

de Madeleine Davidsohn

"O nouă poetă care are ceva de spus şi o spune direct, în felul ei".

Carol Isac, *"Ultima oră"*

"Imagini, peisaje româneşti de munte, atmosferă şi personaje din micul târg natal, (...) privelıştea atât de orientală a Israelului, dramele războaielor sale eterne, traseul ceţos al propriilor drame erotice, se întreţes în fiinţa poetului, cel care, în stare de şoc, se lasă curentat de aceste tensiuni noi şi vechi...".

Elena-Esther Tacciu,
"Minimum"

Cartea poate fi procurată trimiţând suma de 25 shekeli la următoarea adresă:

Dr. Madeleine Davidsohn
Reh. Keren Hayesod 23/2
Haifa 34970
Tel.: 04/825-1444

IOSEF EUGEN CAMPUS

Piese pseudo-istorice

În perioada de sugrumare a libertății din timpul regimului Ceaușescu s-au scris în România piese pseudo-istorice, dar cu vădit substrat actual de satiră anti-totalitară. Se încerca astfel – cum ar spune Ștefan Zicher, autorul volumului "Capcana de șobolani", despre care ne propunem să vorbim – folosirea acelei jumătăți de libertate acordată, ca momeală, de regimul dictatorial. Gorgias, maestru în fățărnicie și diabolică folosire a puterii, îi explică naivului său discipol Atenus: "Când pot să deschidă gura, nu mai sunt atât de nemulțumiți. (...) Vezi, băiete, ca orice joc, și jocul de-a libertatea are legile lui. Libertatea parțială e tot atât de rigidă ca asuprirea totală. (...) Acești oratori au un simț ascuțit al regulilor. Niciodată nu încalcă hotarul dintre admis și interzis. Simt până unde pot să meargă".

Profitând de această semi-libertate, dramaturgi ca D. Solomon, Iosif Naghiu sau Ștefan Zicher și-au scris piesele lor pseudo-istorice. Fenomenul apare, provocat de aceleași cauze, și în alte dictaturi, precum, de pildă, în cea albaneză a lui Enver Hodja (Ismail Kadari).

Conștient sau inconștient, au depășit însă măsura. Piesele lui Zicher au fost scrise începând din 1969 ("Oreste în străinătate"), acum treizeci de ani, când autorul, care studiase medicina la Cluj, împlinea – ciudată coincidență – treizeci de ani. Anul următor a scris o altă piesă, "Aglaia", continuare directă a celei dintâi, istorisind mai departe povestea lui Oreste și a iubitei lui, Aglaia. În 1975 a scris "Capcana de șobolani din Hameln". Piesele au fost scrise. Dar nici una din ele nu a fost cunoscută înainte de căderea lui Ceaușescu. Acum au apărut, în sfârșit, într-un volum publicat la București în editura Unitext.

Dipticul "Oreste în străinătate" și "Aglaia" are drept cadru Atena. Atena din vremea lui Cleon și Alcibiade, Gorgias și Socrate. Personajele acestea sunt istorice, reale. Autorul folosește și evenimente reale (războiul dintre Atena și Sparta), precum și elemente mitologice bine cunoscute (legenda Atrizilor, legenda despre Clitemnestra care, împreună cu Egist, și-a ucis soțul în baie, legenda despre Oreste care, îndemnat de Electra, sora lui, a răzbunat asasinarea tatălui său, regele Agamemnon, ucigându-l pe Egist și chiar pe propria lui mamă, Clitemnestra). Dar în acest cadru istoric și mitic, dramaturgul a înscris, în filigran, un subtext actual. O critică necruțătoare a regimului dictatorial, așa cum poate el funcționa chiar și într-o republică, precum vechea și ilustra, mândra și mult lăudata Atena.

Oreste trăiește la Atena de mult de tot. Și-a uitat trecutul. Nu-și aduce aminte nici măcar că s-a născut în altă parte, la Argos. Se simte și se vrea atenian. E îndrăgostit de frumoasa și înțeleapta Aglaia. Visează să trăiască în pace, exercitându-și cu entuziasm nobila profesiune de dascăl, pentru care are un dar deosebit.

Conflictul dramatic, destul de puternic și bine condus, se desfășoară între el și Gorgias, fățarnicul, dictatorialul acolit al stăpânului Cleon, în ale cărui grații Gorgias a știut să se strecoare folosindu-se de un plagiat.

De la început, Gorgias și clica de puternici ai zilei (Corul mic) nu-l înghit pe Oreste. Pentru că nu e atenian get-beget. În ciuda declarațiilor lor demagogice, ura lor împotriva a tot ce e străin e evidentă. Când Oreste descoperă plagiatul și îndrăznește să dea lucrurile pe față, Gorgias dă poruncă să se organizeze o adunare a poporului care să decidă exilarea lui. Poporul (Corul mare) vrea să se opună. Corul mic încearcă atunci o diversiune: sfruntata negare a realității. Inventează din senin o așa-zisă ploaie, care, conform datinei, implică imediata întrerupere a adunării. Corul mare însă scandează: *"Nu-s nori pe seninul cer al Atenei./ Doar ură și fulgere pe pământ"*. Dar, în regim dictatorial-democratic, poporul este fără putere reală. La a doua adunare, când, în loc de exil, autoritățile se văd nevoite să se mulțumească numai cu o mustrare severă, Corul mare cedează. Murmură, abia auzit, "nu", dar votează "da".

Personajele lui Zicher au adâncime psihologică. În primul rând Gorgias, care nu-ți provoacă numai disprețul, dar și o involuntară admirație pentru priceperea lui diabolică în mânuirea sufletelor omenești. De asemenea, Aglaia: feminină, caldă, încercând să-și potolească iubitul. Și chiar Oreste, deși acesta rămâne mai schematic. Îi simți realmente tulburarea numai în scena finală, când, împietrit parcă după ce Gorgias i-a dezvăluit trecutul întunecat, rămâne mut în fața insistențelor pline de dragoste ale Aglaiei. În cele din urmă, îngână ca un automat în dialogul impresionant cu Aglaia: *"Electra mă așteaptă./ – Oreste, vino-ți în fire!/ – Se duce zi de zi la mormântul tatălui nostru./ – Ascultă-mă!/ – Stropește florile..."*

A doua piesă a dipticului este mai puțin închegată. Personajul central, Aglaia, simpatic în feminitatea lui caldă, își pierde, în final, contururile precise. Personal, nu mi-e clar ce s-a întâmplat cu ea, cum de trădează amintirea lui Oreste și nu luptă pentru ca Gorgias să nu-și poată duce crima până la capăt, furând moralmente copilul lui Oreste, transformându-l în fidelul lui discipol, înstrăinându-l de moștenirea orestiană şi acaparându-l integral.

Mai puţin clară şi închegată este această a doua piesă, dar mai bogată în material filozofic. Ducând mai departe caracterul diabolic, numai sugerat în prima parte, dramaturgul are buna inspiraţie de a folosi luminile în mod inteligent pentru a sublinia semnificaţiile adânci ale textului. În scena puternică a confruntării dintre Gorgias şi Aristocles-Platon, figura lui Gorgias dispare treptat în întuneric, pierzându–şi astfel concreteţea şi înălţându-se la dimensiuni uriaşe, de mit. Caracterul demoniac este apoi subliniat prin învăluirea lui Gorgias în lumină roşie. O idee bună este şi aceea de a implica – subtext devenit text – elemente din scena celebră, plină de adâncime, a confruntării dintre Diavol şi Leverkuhn, în romanul "Doktor Faustus" al lui Thomas Mann.

Piesa relativ mai recentă (1975) a lui Zicher preia nu o legendă elină, ci una germană: povestea omului care, cu flautul său fermecat, a scăpat orăşelul Hameln de şobolanii care-l invadaseră. Şi-a cerut apoi plata, conform învoielii. Indignat că a fost înşelat, s-a răzbunat, târând de data asta după el, amăgiţi de sunetele fermecate, nu şobolani, ci copiii din Hameln.

În această piesă, modificarea legendei originale este mai profundă. Numai începutul seamănă, deşi sunt introduse personaje bine creionate. Astfel, al doilea drumeţ (Bernard Meyers), negustorul de postavuri, mereu grăbit, preocupat să-şi vândă marfa, stăpân pe o bogată experienţă a vieţii, înţelept cu inima caldă, gata să-şi ajute semenii, în special pe primarul Konrad, atacat mişeleşte. Primul drumeţ este un tip, într-o anumită măsură, opus acestuia: calm, negrăbindu-se niciodată, mâncându-şi tacticos salamul şi invitând, binevoitor, şi pe alţii să-i împartă masa. Răbdător, poate prea răbdător, căci e de părere că omul se obişnuieşte cu orice. De aceea a acceptat în cele din urmă să se mute în Hamelnul bântuit de plaga şobolanilor, ca să vină să locuiască împreună cu fiica şi nepoţii săi.

Precum în legendă, aşa şi aici apare cântăreţul magician Calpero, cu flautul lui fermecat. A sosit în Hameln pentru că a "simţit" – de chemat nu poate fi chemat – că există aici o problemă pe care numai el o poate rezolva. Asta e meseria lui: să rezolve probleme irezolvabile. Prin harul care i-a fost dăruit de sus, nici el nu ştie cum. Vorbeşte cu primarul Konrad şi acesta îi promite sacul cu bani pe care-l cere ca răsplată pentru stârpirea şobolanilor.

De aci încolo încep modificările esenţiale, menite toate să sugereze problematica actuală. Primarul Konrad nu este, de fapt, interesat ca "vrăjitorul" să stârpească, el, şobolanii. A înţeles că toţi cetăţenii – deşi se plâng mereu de şobolani şi au declarat că-l vor izgoni dacă, în trei luni, nu-i scapă de plaga acestora – sunt în fond mulţumiţi cu starea de lucruri existentă. S-au obişnuit. S-au lenevit, nimeni nu mai lucrează ca înainte, nimeni nu are răspunderi. O mână spală pe alta. Totul rămâne, în Hameln, neschimbat.

Pentru a scoate în evidenţă această nefirească – sau poate prea firească, omenească – stagnare, dramaturgul a găsit un procedeu teatral foarte potrivit şi plastic. Anumite scene se repetă efectiv, ca într-o reluare cinematografică, derulând, după o bucată de vreme, iarăşi aceeaşi bobină: scena discuţiei dintre primar şi al doilea drumeţ, scena dintre cei doi drumeţi, scena celor doi paznici, scena la fierărie, etc.

În fond, problema socială şi filozofică pe care o pune dramaturgul este aceasta: cum se poate ieşi dintr-un regim inacceptabil (dictatorial), viciat până la rădăcină (şobolanii), un regim cu care totuşi sfârşeşti prin a te obişnui, pe care ajungi să-l consideri inevitabil? Şi, mai mult decât atât: nu numai **cum,** ci, în primul rând, **dacă** suntem capabili de a ieşi dintr-un astfel de regim.

Răspunsul lui Zicher îmi pare clar şi luminos. Da. Putem sparge cercul vicios. dar nu prin mijloace magice. Nu prin alţii, ci prin noi înşine. Renunţând la comoditate. Asumându-ne fiecare responsabilitatea. Şi acţionând.

De aceea, în piesa lui Zicher, copiii nu sunt duşi la pieire ca răzbunare a vraciului pentru că nu i-a fost plătită datoria. El este rugat să ia copiii. Pentru că au crescut în atmosfera putredă a acceptării răului (şobolanii). Trebuie să vină o nouă generaţie, sănătoasă. Ca la ieşirea din Egipt.

Pensiune şi casă de părinţi

• NEVE BABOV •

Bat-Yam – Tel. 551-8342
Str. Admor Mibabov 2

Complet renovat şi dotat cu camere noi

- **Camere moderne pentru o persoană şi pentru perechi**
- **Sinagogă + studiul zilnic al Torei**
- **Sală de lectură + activităţi de societate variate**
- **Grădini şi alte spaţii verzi pentru odihnă şi relaxare**
- **Supraveghere şi servicii medicale**
- **Strict casher şi atmosfera evreiască veritabilă**
- **Mijloace de transport frecvente şi comode din întregul Gush Dan**

Autobuze:
Egged – 86, 92
Dan – 2, 8, 18, 19, 40, 42

ELENA-ESTHER TACCIU

Paranormal

Am să-mi permit libertatea de a începe cronica de faţă cu un motto pe care Dorel Dorian l-a pus în deschiderea propriei sale cărţi. E vorba de rândurile lui Albert Einstein, căruia-i datorăm teoria relativităţii şi care nu poate fi acuzat de ocolirea ştiinţelor exacte. Şi totuşi, iată ce lucruri stupefiante gândise fizicianul de geniu: "Nimic nu este mai frumos în viaţa noastră decât misterul. El este sursa tuturor artelor şi ştiinţelor adevărate. Cel căruia această emoţie îi este străină, cel care nu mai ştie ce este uimirea, rămânând pătruns de veneraţie, este ca şi mort; ochii lui sunt închişi". Adevărata vedere, ne spune deci Einstein, este a imaginaţiei, a spiritului creator, şi nu a aparenţelor materiale.

Ce carte poate deci să urmeze după un asemenea avertisment? Semnată de un cunoscut autor de reportaje, de proză psihologică, de dramă pe teme etice, şi, în urmă, de eseuri despre Science-Fiction şi paranormal, ea, cartea, cu înfăţişare grafică remarcabilă, apare la editura Universal Dalsi, Bucureşti. Titlul ei, "Paranormal 2000", urmăreşte să se adauge dezbaterilor TV de pe Internet şi din presă, de oriunde. În evantaiul "anormalului", apar "controverse şi seducţii, sfidări şi incursiuni în inevitabil", născute de tentaţia misterului. Dorel Dorian avusese în proiect şi un alt titlu al aceleiaşi lucrări, abandonat, dar mărturisit spre finele volumului, care suna: "Cui i-e teamă de paranormal?". Ni se descoperă astfel un demon polemic, întrucât, într-adevăr, teritoriul este controversat, şi Dorel Dorian îşi asumă riscurile respective. (Revoltele spiritelor intolerante la adresa celor ce forţează uşi altădată închise cu lacăte ameninţătoare îmi sunt cunoscute şi mie.) În concluzie, sfidând profilul scriitorului "cuminte" sau "pe linie", D. D. se aruncă în apele învolburate ale paraphisologiei, domeniu cu adepţi şi detractori la fel de violenţi. Să vedem ce ne comunică volumul său recent.

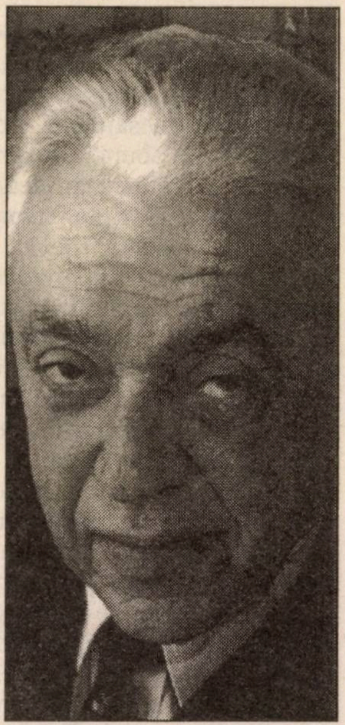
Dorel Dorian

Întâi, întâmplări paradoxale cu viziuni telepatice, profetice. Un ziarist american captează noaptea imaginea unei erupţii vulcanice. Celebra Lola, oarbă, descrie la cerere, exact, viaţa din apartamente anume alese de ziariştii americani stupefiaţi. Preziceri funeste privind familia Kennedy, confirmate şi recent, folosirea "clarvăzătorilor" în anchete de criminalistică, puterea tămăduitoare a infirmilor şi copiilor, precum o fetiţă-minune, Lela, sau revelaţiile fermierului american, în transele sale, se succed. Este vorba de "mediumul" secolului nostru, Edgar Cayce. El nu numai că evocă în delirul său istoria Atlantidei, a Egiptului antic şi a Cruciadelor, ci dă şi tratamente, exacte şi confirmate ca ultra-eficiente, în cazul unor bolnavi necunoscuţi. Dansul lui Nijinski conţine nu doar o inegalabilă tehnică, ci şi, în descrierea medicilor, spectatori de odinioară, elemente de levitaţie, zbor în aer, cu multe clipe suspendate. Cei ce au trecut hotarul spre moarte, revenind pe pământ prin voia destinului (ca E. Swedenborg, Brigitte Bardot), relatează în paginile lui D. D. aceleaşi viziuni cosmice. Psihokinezia pe care o practică şi Uri Geller, celebrul cetăţean israelian evocat în carte, azi consultant la foruri ultra-secrete, deţine un alt mister, al celor născuţi să-şi dirijeze energia biologică în moduri paranormale. Aventuri extraterestre, pariuri cu destinul sunt câştigate de alţi indivizi excepţio-

NOU

Infuzie de cultură în pastile homeopatice

STELE REGALE

Cartea recent publicată de
ELENA-ESTHER TACCIU
în Editura DU Style – Bucureşti

Vă prezintă peste o sută de portrete ale personalităţilor de talie universală, ca Van Gogh, Marcel Proust, Mihai Eminescu, Rudolf Nureev.

Pornind de la Zodia sa de naştere, fiecare din aceşti eroi îşi dezvăluie şi drama sentimentală.

☆ ☆ ☆

Cartea poate fi procurată trimiţând contravaloarea a 50 de şekeli la adresa:

ELENA-ESTHER TACCIU
P.O.B. – 2104
58490, KIRIAT SHARET
HOLON Telefon: 03-5590829

nali, în împrejurări incredibile. Andreas W., paralizat la 13 ani, e sugestionat de un neurolog că va zbura sigur la vârsta de 18 ani. Antrenamentele epuizante, fanatice ale adolescentului se apropie de limita fixată pentru acest zbor, în care crede cu obstinaţie, dovadă conferinţa de presă convocată de el. Şi, adevărat, Andreas, cel aşteptat, nu mai ajunge niciodată în încăperea tixită de ziarişti, şi nici acasă la el. S-a desprins, imaterial, într-un zbor cosmic. "Ozenistica" şi cazul lui Norman O'Teal (1994), care-şi prevăzuse moartea în timpul, fixat exact, al aterizării unui OZN, se confirmă uluitor, în lumini scânteietoare, într-o noapte. Eseurile despre Edgar Cayce dezvăluie intrigile ce se ţes în jurul unor asemenea "mediumi" celebri. Speculanţi şi profitori, publicişti manevratori şi manevraţi de patronii ziarelor lor, dar şi medici amestecaţi în afaceri financiare dubioase, dezvăluie corupţia care pătrunde astăzi oriunde. Cayce, întâi hipnotizat, este obligat la "salvarea" unui delapidator de bancă de aceiaşi "asistenţi", din motive pretins umanitare. Dar la urmă, căpătând numerele câştigătoare şi sumele de la Loto prin escrocarea pusă la cale, reabilitat prin returnarea banilor, cade în viciul dinainte. Sfidarea evidenţei, a martorilor cu declaraţii scrise, ba şi procesele verbale ale ziarelor, deseori negate ulterior, la ordinele diverselor foruri politico-militare, sugerează funcţiile sociale incredibile ale forţelor paranormale deţinute de anumiţi muritori. Ei ajung, fără a şti deseori cum, la adevăruri controlabile, prin funcţia intensă a subconştientului, alcătuit altfel, şi descoperit, folosit, deseori manevrat de cei aflaţi, prin voia hazardului, în preajmă, pe scări ierarhice diverse.

Dincolo însă de mulţimea acestor fapte spectaculoase, desfoliate cu răbdare, probitate şi competenţă de Dorel Dorian, în eseuri economicos formulate (şi prezentate, înţelegem, în revista bucureşteană "Magazin" şi alte volume ale sale, precum "Anchetatorul S. F. şi forţele oculte"), ne interesează concluziile cărţii şi mesajele ei teoretice. Faptele însele abundă în sursele americane mai ales. Dar ideile acestui spirit agitat – şi, nu întâmplător, om politic, senator român, reprezentând minoritatea evreilor din România, care sunt ele? După mine, tocmai aici, în bibliografia esenţială, **totdeauna citată** (principiu nu totdeauna aplicat de alţii în eseistică), rezidă implicaţiile de idei, care transferă cartea lui D. D. în zona filozofiei, a parapsihologiei şi a perspectivelor inteligenţei umane. Viitorul, mileniul 2000, ne spune această pasionată şi pasionantă carte, nu se va distinge numai prin infinita perfecţiune a aparaturii electronice digitale, ci şi prin extinderea funcţională a scoarţei cerebrale, a neuronilor noştri. Putem dirija, ajunge azi să spună parapsihologia, nu doar aparatura exterioară nouă, pe care o concepem şi o construim, ci şi propriul nostru creier. Să integrăm, adică, secolului supratehnic, atomic şi electronic digital, posibilitatea celor ce pot să contacteze prin concentrare viziuni, idei şi lumi aflate la distanţe spaţio-temporale colosale, şi să-şi expună liber, public, informaţiile. Indivizii dăruiţi să nu fie însă sancţionaţi prin izolare sofisticată şi manevrare deseori criminală. Să nu fie eliminaţi din viaţa publică. Iar ştiinţa să fructifice acest fel de acces la adevăruri ce nu o dată s-au dovedit profetice – vezi Jules Verne. Gândirea secolului trecut a alăturat la un moment dat rezultatele îmbelşugate ale ştiinţelor exacte cu revelaţia subconştientului, a memoriei, a visului, şi, prin romanticii germani, a potenţelor creatoare intuitive. De fapt, se ştie că azi, cei mai serioşi fizicieni şi astro-fizicieni tineri se ocupă în egală măsură de paranormal şi astrologie. Astfel, vorba lui Dorel Dorian, care se apropie de cifra 20 ca sumă a volumelor scrise, "posibilităţile practic nelimitate ale spiritului" îşi vor alătura mâine "clipele de iluminare" a misterului, în fapt însăşi esenţa creativităţii noastre. Şi, cine ştie, poimâine cineva va descoperi ecuaţia parapsihologiei cu factorul mister…

JOSEPH ROSEN
DE CE EVREU?

A apărut

DE CE EVREU?

de Joseph Rosen

O carte ce invită la o călătorie inedită, în timp şi în spaţiu.

Este autobiografia unui om care a părăsit lumea lui, optând pentru modul de viaţă iudaic.

O poveste instructivă care – după primele reacţii – este primită cu interes în toată lumea.

Volumul (336 pagini, coperta în culori şi laminată)
poate fi cumpărat la preţul de 50 şekeli.

P. O. Box 46018; Jerusalem 91460
Pel.: 051-630036
Străinătate: 972-51-630036

PRIMIM LA REDACŢIE

● CĂRŢI ● REVISTE ● ŞI ● SCÂNTEIERI ● DE ● GENIU ●

- **Grunea aruncă-n aer regula aniversărilor**
- **Amintirile unui ginecolog**
- **Reicher dă un mat**
- **Ştiţi cu cine-a fost vecin de compartiment, în vagonul de dormit, Emil Ghilezan? Inutil. N-o să ghiciţi.**

Vasile Grunea

Nicicând mai mult decât soldatul

Poezii şi alte texte
Cluj-Napoca 1999

Asta e o chestie nemaipomenită! Vasile Grunea, poet, reporter şi, ani şi ani (şi ani) de zile, stâlp şi secretar de redacţie al săptămânalului clujean "Tribuna", şi-a sărbătorit nu de mult o frumoasă aniversare. Cu acest prilej, clujenii săi au pus la cale un volum omagial, menit să înfăţişeze cititorului viaţa şi scrisul cunoscutului *soldat* al presei literare din capitala Ardealului. Foarte frumos, vom spune (s-ar cuveni ca toţi veteranii de valoare să aibă parte de asemenea satisfacţii), până aici nu e nimic nemaipomenit. Nemaipomenitul apare atunci când te întrebi, şi cu drept cuvânt: câţi ani o fi împlinit Grunea? 60? 65? 70? 75? 80? Nu. Dinamicul şi volubilul evreu ardelean, care vorbeşte cu simpaticul acent al locului, a împlinit vârsta de 73 de ani! Nu, nu e nici o greşeală de corectură: 73. În prima clipă, mintea noastră, plină – oricât ne-am considera noi de liberi pe dinlăuntru – de obişnuinţe, automatisme şi "reguli", sare-n sus: cum adică, volum omagial la 73 de ani? Pe urmă, însă, punând la bătaie umorul de care dispunem, stăm strâmb şi judecăm drept: în definitiv, de ce nu? Scrie undeva că n-ai voie să sărbătoreşti pe cineva, printr-o carte, la o vârstă nerotundă? Nu scrie. Şi chiar dac-ar scrie, pe mine mă doare-n cot.

...Acestea fiind zise, volumul cuprinde amintiri şi cuvinte despre V. G., iscălite de D. R. Popescu, Negoiţă Irimie, Ion Cristofor, Tudor Dumitru Savu, Vasile Sălăjan, convorbiri cu sărbătoritul (din care aflăm, de pildă, că în tinereţe, prin anii 45-'6, acesta umbla cu pistolul la brâu, prin munţi...), precum şi, cum spuneam, versuri. Să reproducem "Cel mai mare cimitir fără morminte", poem scris de Grunea în 1973, după o vizită în Israel:

«Pietre ce seamănă cu cele/ duse pe cele 136 de trepte ale morţii/ de la Mauthausen.../ cenuşiul gresiei/ cu nume de localităţi semnificând/ şase milioane de morţi: "cifră statistică", / o flacără pentru sufletele/ celor ce nu s-au întors în glie/ ce s–au înălţat în ceruri din hornuri de crematorii/ pentru vina că s-au născut/ martiri întru credinţă şi neam./ Un horn despicat ce strigă parcă spre ceruri:/ "Martirilor holocaustului,/ Revoltaţilor din ghetouri,/ Partizanilor din păduri,/ Insurgenţilor din câmpii,/ Combatanţilor din rezistenţă,/ Ostaşilor forţelor aliate,/ Salvatorilor fraţilor în pieire,/ celor ce au înlesnit emigraţia ilegală.../ Pentru eternitate".// Uitate la Candelabrul/ de la Yad Vashem./ La piatra funerară/ sub care zac fără morminte/ 6 milioane de victime./ Grădina ce imortalizează/ un milion şi jumătate de copii martirizaţi./ Plimbă-te pe Aleea celor drepţi între/ popoare, / neevrei ce au avut curaj/ să-i considere fraţi/ pe evrei – salvându-i./ Uită-te la monumentul/ soldaţilor şi partizanilor, / treci prin "sala numelor", / mii şi mii de fişe/ ale martirilor fără morminte./ Opreşte-te.../ ridică-ţi privirea/ spre Zidul Amintirilor, / mai priveşte o dată Flacăra Eternă.../ Viaţa-i veşnică!»

Dr. Alexandru Marton

Din viaţa unui medic ginecolog

Amintiri; desenul de pe copertă: Godell; prezentarea grafică: Oscar Adler; ilustraţii: Avi Blaier
Ierusalim, 1999

Cunoscut prin cartea sa "Speranţa", una din cele mai puternice mărturii despre universul concentraţionar din anii războiului, autorul se prezintă de data aceasta cu o culegere de amintiri din viaţa sa de medic, în România şi mai târziu în Israel. *"Unele* – cum citim pe coperta a IV-a – *triste, serioase, altele vesele şi chiar picante".* Avem de-a face, aşadar, cu a doua faţă a lui Alexandru Marton. Ca în teatrul antic, "Speranţa" purta masca tragicului. Volumul de faţă – masca cealaltă, a comediei. Dar nu purtăm noi, cu toţii, aceste două măşti alternativ, de la începuturi şi până la

Manifestări, manifestări

23 octombrie .a.c.; Herzlia Pituah: seară literară organizată la reşedinţa ambasadorului român, dr. Gheorghe Popescu, pe tema "Scriitori români şi scriitori israelieni de expresie română publicaţi în România".

sfârşitul vieţii?

Lectura cărţii ne îndeamnă la două observaţii: 1) medicii ăştia, şi parcă îndeosebi ginecologii, posedă un bagaj de fapte, întâmplări şi viaţă *adevărată*, care întrece cu mult, în greutate (şi varietate), pe acela al reporterilor cei mai frenetici şi mai umblaţi prin lume; 2) atunci când ei au buna idee de a răsturna conţinutul acestui bagaj pe hârtie, cu priceperea şi vioiciunea într-ale povestirii ce-l caracterizează pe Marton, cititorul are norocul să dea peste nişte pagini "vesele şi chiar picante", precum episodul acesta din România:

"Un caz ieşit din comun a fost acela al Mărioarei, fiica cârciumarului, cea mai frumoasă fată din sat, care se pregătea să se căsătorească cu Ionel, vechiul ei prieten. Analiza de sânge efectuată înaintea nunţii a arătat că suferea de sifilis. Am întrebat-o când şi de la cine a primit boala.

– În nici un caz de la Ionel, cu care mă iubesc de doi ani, mi-a răspuns ea, fără să se ruşineze.

– Dar cu altcineva te-ai mai culcat? am întrebat-o serios.

– Jur că nu, domnule doctor! Dar aşa, în picioare... am mai făcut dragoste de vreo două-trei ori.

– Cu cine, fato?

– Păi... nu ştiu, dar când mergeam la fântâna din marginea satului, să aduc apă proaspătă, apărea un flăcău care păzea turma pe acolo. Nu ştiu cum îl cheamă, dar ştiu că avea izmene frumoase... de fiecare dată de altă culoare!"

Sau ca întâmplarea de mai jos, din Israel:

«Este ora nouă seara. Ştiri la televiziune. În sfârşit, obosit după o zi de lucru, stau tolănit în fotoliu şi ascult "Mabat"-ul.

Sună telefonul. O voce de bărbat:

– Domnul doctor?

– Da. Cine vorbeşte?

– Nu mă cunoaşteţi. Vreau numai să vă întreb dacă soţia mea poate pleca la Marea Moartă să facă băi.

– Dar cine este soţia matale?

– O veche pacientă de-a dumneavoastră, de la Kupat Holim. A fost la consultaţie în urmă cu vreo patru-cinci ani.

– Ce doreşti, mă rog?

Cetăţeanul repetă întrebarea.

– Dar de ce nu ar putea merge la băi? întreb furios.

– ...Păi, dacă este gravidă?

– În ce lună este gravidă, mă rog?

– ...Păi... nu ştiu. Acum o oră am avut contact. Nu ştiu dacă n-a rămas cumva însărcinată. Nu poate să-i dăuneze apa sărată?»

Emanuel Reicher

Fantastica istorie a jocului de şah

Coperta: Dan Oancea; Ed. Tritonic, Bucureşti, 1998

În urmă cu un sfert de veac, regretatul Adrian Rogoz, spirit pasionat de SF (literatură ştiinţifico-fantastică), s-a repezit la Emanuel Reicher, maestrul binecunoscut şi internaţional de şah din epocă, făcându-i, netam-nesam, o propunere. Dar să-l lăsăm să vorbească pe Reicher:

«La sfârşitul anilor '60 am reîntâlnit un vechi prieten de familie, Adrian Rogoz. Frecventa cu interes finalele campionatelor naţionale de şah – în special cele organizate în Aula Bibliotecii de Stat din Calea Victoriei – împreună cu reputatul matematician, profesorul Grigore Moisil şi poetul-filozof Oscar Lemnaru.

În repetate rânduri, la încheierea rundelor, în timpul unor lungi plimbări pe Calea Victoriei, membrii acestui interesant "trio" mă supuneau unui veritabil tir de întrebări cu teme din cele mai variate: desfăşurarea unora dintre partidele jucate în ziua respectivă, stilurile de joc (erau admiratori îndeosebi ai lui Victor Ciocâltea), "secretele" marilor campioni ai lumii, cât este şahul sport, artă, ştiinţă, ce loc ocupă acesta în cultura omenirii.

Unul dintre subiectele des abordate era acela al viitorului joc de şah în condiţiile dezvoltării tot mai accelerate a tehnicii moderne de calcul, a programelor în general şi a celor destinate să înfrunte mintea omenească în competiţii, în special.

Lui Adrian Rogoz, care conducea atunci o colecţie de mare succes, "Povestiri fantastice", cu un tiraj de peste 40.000 de exemplare, ideile expuse de mine i s-au părut interesante şi mi-a propus să scriu un serial în care să abordez istoria şahului strâns legată de cea a civilizaţiei, ca punct de plecare pentru "o anticipare a viitoarelor confruntări între oameni şi calculatoare".

Astfel s-a născut "Cronica (en passant) fantastică a şahului", care a apărut timp de trei ani şi jumătate în 44 de numere ale colecţiei şi apoi, după desfiinţarea acesteia pentru caracterul ei "apolitic", în Revista Română de Şah.»

Volumul de faţă reprezintă reeditarea în bloc a celor 44 de numere

Ultrareligioşii din Ierusalim au ameninţat că vor boicota băutura Coca-Cola dacă nu dispare urgent de pe ziduri o reclamă înfăţişând o tânără femeie cu coatele goale, sorbind vestita băutură.

Noi ne-am închipuit că pe cei de la direcţia firmei o să-i doară-n cot de acest şantaj. N-a fost aşa. Iar afişul a dispărut de pe zidurile capitalei.

Caca-Cola.

ale colecţiei animate de Rogoz. Pornind să îl răsfoim, ne-am aşteptat să dăm peste o istorie a şahului, alcătuită după toate regulile artei, adică plină de scheme, "deschideri" şi partide jucate, de-a lungul anilor, de Alehin sau Botvinik, pasionante pentru practicanţii jocului cu regină şi pioni dar neinteresantă pentru neofit, care va să zică pentru cei ca noi care se aplecaseră şi ei, cândva, prin copilărie, asupra tablei cu pătrăţele. Dar – surpriză! – lucrurile nu se prezintă aşa. Luând-o de departe, de la Tata Noe şi califii arabi, trecând prin marele Philidor, francezul care, în 1749, a *lansat* şahul în lumea modernă, ajungând la Bobby Fischer, contemporanul nostru genialo-nebun şi la computerele ce-l înving astăzi pe om, Emanuel Reicher îţi oferă cu adevărat o istorie fantastică a cerebralului joc, ce se citeşte cu plăcere şi folos: folos, în sensul că autorul te iniţiază în câteva mistere pe care nu le-ai fi bănuit nicicum. Cartea este atât de viu scrisă şi atât de agreabilă încât ne sileşte să recunoaştem că Reicher ne-a făcut şah-mat.

Emil Ghilezan de vorbă cu Adrian Niculescu

Cuvânt înainte de Neagu Djuvara; cuvânt de încheiere de Dinu Gavrilescu; coperta: Dominic Cernea; ed. All, Bucureşti, 1998

Emil Ghilezan (1912-1997) a fost avocat, bancher (adică director de bancă ardeleană), fruntaş al Partidului Naţional-Ţărănesc, condus de Iuliu Maniu, ministru sub-secretar de finanţe în 1946; fusese deci un tânăr de succes; maturitatea lui şi bătrâneţea se vor desfăşura şi ele sub semnul reuşitei; aşa cum notează Adrian Niculescu, avem de-a face, cum zic americanii, cu un "succes story". Fuge din România, împreună cu soţia, în 1947, trecând clandestin frontiera cu Ungaria, şi apoi cu Austria, ajunge la Paris, după care – temându-se că ruşii vor ocupa occidentul, y compris Franţa (asta era atmosfera din epocă!) pleacă în Statele Unite. Aici face niţică politică, dar neiubind intrigăriile şi sterilitatea ce domneau în rândurile emigraţiei politice româneşti, începe a se ocupa de agricultură, pe cal şi în uniformă de cowboy. Mai târziu, datorită bunelor sale legături de afaceri, aterizează la Teheran, deschizând şi conducând primul supermarket din Iran. Lucrează mai apoi în Germania, pentru ca să se stabilească până la urmă la Roma, unde îşi va sfârşi în tihnă zilele.

Aşa cum scrisesem în numărul trecut, tânărul istoric român Adrian Niculescu, profesor la o universitate italiană, l-a "descusut" pe bătrânul Ghilezan, cu casetofonul, zile şi zile de-a rândul, făcându-l să scoată la lumină o viaţă, mai întâi, dar şi o epocă întreagă. Forcepsul lui Niculescu a lucrat bine. Cele câteva detalii, puţine, despre Ghilezan, înfăţişate mai înainte, sunt suficiente pentru a ne da seama cam ce şi cam câte a avut de povestit bătrânul de la Roma. O mostră despre ceea ce poţi afla din carte întâlnim la paginile 81-82, unde Ghilezan îşi aminteşte de-o călătorie a sa în Germania, în anii războiului, cu treburi de-ale băncii conduse de el (o bancă ce activa sub îndrumările lui Iuliu Maniu):

«**Niculescu:** *Cum decurgea un drum pe atunci? Mergeaţi cu trenul?*

Ghilezan: Da, cu trenul: mergeam prin Austria. Odată, îmi amintesc că a trebuit să ajung la München. Erau bombardamente în vremea aceea şi, la un moment dat, am călătorit cu un neamţ, în vagonul de dormit. Cine crezi că era? Nici mai mult şi nici mai puţin decât celebrul Eichmann! Ai auzit de el?

N: *Este responsabilul cu exterminarea evreilor, capturat de israelieni în Argentina şi executat în Israel, după un proces răsunător, în 1961... S-au scris cărţi despre aceasta...*

G: Da, acel faimos Eichmann... Când vorbeam cu el, de fiecare dată făcea ce făcea şi aducea aminte negativ despre evrei. Atunci i-am pus şi eu o întrebare: "Domnule, vreau să ştiu şi eu de ce îi urâţi atâta pe evrei?" Mi-a răspuns: "Din cauza sângelui lor. Este ceva care este în sângele lor." Eu: "Dar care este tipul de evreu cel ma afurisit?" Mi-a răspuns: "Cei din Galiţia". I-am replicat: "Ascultă, domnule – habar n-aveam în acel moment cu cine-aveam de-a face! – evreii galiţieni despre care spui dumneata au părul roşu şi pistrui, deci nu au figura genetică arabo-semitică; după câte ştiu eu, aceştia din urmă sunt cu părul şi ochii negri...".

N: *Cum v-aţi dat seama că este Eichmann?*

G: De-abia mai târziu mi-am adus aminte că, atunci când s-a prezentat, a spus "Eichmann"...

N: *El de unde se suise şi cu ce se ocupa pe vremea aceea?*

G: Se suise în tren de la noi, de la Bucureşti, şi mergea în Germania. De ocupat, se ocupa de problema soluţiei finale...»

Manifestări, manifestări

27 oct. a.c.; la Haifa; seară organizată de cercul cultural A. Clain şi desfăşurată sub patronajul dr-ului Alexandru Marton. Printre participanţi, prof. Izu Eibschitz, G. Mosari, David Shlomo, Carol Schmidt (acesta din urmă evocând în colaborare cu acordeonistul personalitatea tenorului Joseph Schmidt).

ALEXANDRU SEVER

Din inventarul obsesiilor circulare

❖ Povestindu-i-se despre un oarecare ticălos care căsăpise cinci inşi şi pe care psihiatrul, întemeiat pe visele de asasin ale acestuia, îl socotise a fi, în celula lui cea mai intimă, un dramaturg care ignora uzul condeiului, amicul Aristide a intrat la idee: ca romancier şi dramaturg ucisese atâtea personaje, încât, niţel îngrijorat, a ajuns să se întrebe de nu cumva va fi adăpostind în el un asasin ratat.

❖ S-a întâmplat odată, la o reuniune de scriitori şi de artişti, să recunosc printre invitaţi pe soţia unui coleg, ea însăşi o persoană nu lipsită de anume distincţie, căreia Aristide Pogoran, sfarogit şi cam senil, stârnit de cine ştie ce entuziasm de circumstanţă, i-a mărturisit la un moment dat, în felul lui inimitabil, de gafeur incorijibil, o admiraţie fără de margini:

– Doamne, ce mai cucoană extraordinară îmi sunteţi!

La care distinsa persoană i-a replicat prompt, fără un zâmbet, cu dispoziţia comună cu care i-ar fi răsturnat în cap o găleată de apă rece:

– Vă înşelaţi, domnule, eu nu sunt "cucoană"... Sunt doamnă şi intelectuală.

"Doamnă şi intelectuală"! Nu cred să fi fost prea mulţi aceia care să-şi fi îngăduit să zâmbească. Mai lesne mi-a fost să-mi închipui cam ce stupefacţie putea să producă, asupra câte unui spirit mai liber şi mai subtil, o asemenea preţioasă formulă şi asemenea excesivă manieră de a pune omul la punct. De vor fi fost şi câte unii mai înclinaţi să distingă, în violenta revendicare a unui statut de intelectualitate, caricatura unui tip balcanic de femeie savantă, eu unul însă nu mă îndoiam deloc că aici se manifesta cu totul altceva decât spiritul revendicativ al unei proaspete prozelite a feminismului militant. Acum, las la o parte faptul că acest "cucoană", recuzat cu atâta parapon, nici nu prea avea conotaţia peiorativă aşa cum va fi fost ea percepută de distinsa doamnă... În privinţa asta, orice dicţionar i-ar fi putut îngădui să afle, fără mare osteneală, că acest "cucoană" nu era la origine decât echivalentul mai vechi al "doamnei". Câtă confuzie îşi putea face loc aici, ea nu putea veni probabil decât din contaminarea posibilă cu alt cuvânt, ca de pildă "madame" care, preluat, ce-i drept, din franceza clasică cu înţelesul de stăpână, de doamnă nobilă şi, când era scris cu majusculă, chiar cu acela de Prinţesă, odată transferat pe meleagurile noastre, după ce face, o bună bucată de vreme, carieră cu funcţia unui termen de respect, cunoaşte în uzul curent al limbii o stranie corupţie, ajungând să fie asociat în formule depreciative de tipul "madamă de hotel", sau "damă de consumaţie". La urma urmei, însă, indiferent de tot ceea ce putea falsifica percepţia vocabulei cu pricina, stupefiantă cu adevărat era totuşi această aprigă adjudecare a unei calităţi de înaltă intelectualitate, şi nu numai aceasta, dar şi asociaţia niţel extravagantă, cu iz de mezalianţă, a pomenitei calităţi, cu indiscutabila condiţie a unei "doamne" privilegiată de traversarea oricât de oblică şi de intermitentă a mediilor literare.

Neîndoielnic, într-o epocă şi într-un loc care nu mai conferă nici banilor, nici puterii politice autoritate morală şi respect, va fi fiind şi acesta un semn al timpului să vezi conceptul de intelectualitate înţeles şi acceptat ca o notă de fină distincţie, în orice caz ca un atestat de mai înaltă nobleţe decât orice altă funcţie, ocupaţie, sau situaţie.

AL. MIRODAN
DICŢIONAR NECONVENŢIONAL
VOL. II
DEF

"Un monument al literaturii române".
Marin Diaconu
"Radio România"

"O lucrare de pionierat... o încercare cu totul singulară de a ieşi din canoanele istoriei literare".
Cornel Moraru
"Vatra" – Tg. Mureş

"Plăcerea de a-l citi pe îndelete a fost enormă".
Costache Olăreanu
"Realitatea evreiască", Buc.

"Dicţionarul... oferă o lectură cuceritoare, neputând fi, efectiv, lăsat din mână".
Z. Ornea
"România literară", Buc.

"Dacă ceva o să rămână de pe urma noastră, o să rămână acest «Dicţionar»".
I. Petran
"Orient Expres"

"O carte captivantă de literatură".
N. Prelipceanu
"România liberă", Buc.

"O carte spectacol... Mirodan are condeiul coţcar şi ştie să nu fie searbăd pe nici o pagină".
George Pruteanu
"Dilema", Buc.

"O operă monumentală... Un dicţionar fără asemănare".
Edgar Reichman
"L'Arche", Paris

"O puzderie de protagonişti sub bagheta magică a lui Al. Mirodan".
Geo Şerban
"Realitatea evreiască", Buc.

"O mână sigură, de maestru".
I. Ştiubea
Radio Kol-Israel

"Un eveniment... un roman".
Elena-Esther Tacciu
"Ultima Oră"

Volumul poate fi procurat trimiţând suma de 100 de şekeli pe adresa:

MINIMUM
POB 11472, TEL AVIV
Pentru Europa (inclusiv România): 35 de dolari.
Pentru SUA şi celelalte: 40 de dolari

ELENA-ESTHER TACCIU

HOROSCOP PERSONAL - 1999

ZODIA SCORPIONULUI PENTRU TOŢI (22.10 - 20.11) semnifică diverse conflicte, cu atât mai mult cu cât '99 este anul dominat de Marte şi Pluton, planete, în plus, ale acestei constelaţii. Cea mai violentă apare prima decadă, cu "explozii" de programe ferme şi instabilitate generală. Între 2 şi 15.11, însă, armoniile astrale promit realizări individuale – profesionale – şi colective cu efect de durată. Aici ar fi cazul să ne plasăm iniţiativele. Între 16 şi 20.11. Sunt posibile epidemii şi scăderi de energie. Realizările pot fi de partea **Zodiei aniversare,** a **Berbecului,** a **Taurului,** a **Fecioarei,** a **Balanţei,** a **Capricornului** şi a **Vărsătorului.** Atacuri perfide pot lovi **Gemenii, Peştii** şi pe **Săgetători.** Cei în cauză ar trebui să-şi refacă analizele, să reia sau să înceapă tratamentele de rutină.

POŞTA NOASTRĂ: *Doritorii Horoscopului sunt rugaţi să ne trimită din timp datele lor: ziua, luna, ora şi anul naşterii, o fotografie nu mai veche de doi ani (dar nu le putem returna). Dacă e cazul, două întrebări speciale. Precizaţi-vă telefonul. Adresaţi-vă la POB 2104. tel. 03-5590829, Holon. La aceeaşi adresă puteţi procura volumul "STELE REGALE" (Portrete astrologice ale celebrităţilor, 1997).*

ZODIACUL PRUDENŢEI PE ANUL 5760 (1999-2000)

O configuraţie bizară se poate opune fermităţii acţiunilor noastre, pe care le patronează în această lungă perioadă Jupiter. Un abur fantezist, euforic, o zăpăceală şi lipsă de concentrare ni le va induce Neptun. Horoscopul Sylviei Leaf dintr-un recent "Jerusalem Post" fixează efectele acestea duale asupra Zodiilor individuale. Ne-am gândit deci să le prezentăm şi cititorilor revistei noastre. Iată, totuşi, câteva observaţii. Iarna ar putea aduce mai multe ploi şi inundaţii, care vor amplifica problemele ecologice ale Israelului. Dar nici natura umană nu va fi mai echilibrată. Şi acum profilul astrologic în ordinea tradiţională.

BERBECUL va fi pus în situaţia de a reexamina relaţiile, prin proba focului. Unele vor trebui abandonate, altele se vor adânci. Încrederea excesivă poate afecta mai ales situaţia dv. financiară. Cei mai buni amici se află pe baricada de idei, nu în afaceri.

TAURUL poate fi dominat de nesiguranţă în domeniul socio-profesional. Neptun îi va cere o perioadă şi tactici de apărare. Cel ce se va dovedi salvator va fi fie Peşte, fie Săgetător, oricum cineva cu mult Jupiter. Luni bune, martie, decembrie.

GEMENII vor dezvolta o pasiune neînfrânată pentru artă, filozofie şi Kabală, foarte la modă acum pretutindeni. Tinerii vor avea opţiuni profesionale dificile. Dificultăţile de concentrare cer, poate, un aport de vitamină B complex.

RACUL trebuie să controleze periodic contul, tot ce conţine bani, inclusiv nişte drepturi, compensaţii vechi despre care nu i se comunică nici o vorbă. O anume formă de proprietate poate fi atacată în justiţie de cineva. O regândire a scopurilor se impune.

LEUL va trece proba cinstei în relatarea unor detalii; dacă va proceda corect, lucrurile vor ieşi bine. La fel într-un roman. Oricum, o anume schimbare de relaţii şi răspunderi se va pune pe tapet.

FECIOARA va descoperi că sursa unor tensiuni stă într-o chestiune medicală, din partea cuiva, pe care nativii aceştia o extind asupra lor. Implicarea nu trebuie să ducă la transferul bolii, care poate deveni organică.

BALANŢA e foarte îngrijorată şi enervată de împuţinarea timpului ei liber. Câte un hobby nou poate apărea, dar şi insatisfacţii în viaţa intimă, şi căutarea de... cai verzi pe pereţi.

SCORPIONUL poate trece prin neplăcerea de a-şi vedea "publicat" un secret (obiect sau obligaţie veche neîndeplinită), care va cere pe toate planurile asumarea unei răspunderi. Senzaţia de incertitudine cere reexaminarea scopurilor esenţiale.

SĂGETĂTORUL poate rătăci hârtii, acte, numere de telefon. Scrisorile scrise să nu conţină sensuri ambigui, căci rezultatul va fi dăunător. Casa poate cere îngrijiri mai stăruitoare în viitor. Nu e exclus cineva în jur cu intenţii de a forţa uşile, în lipsa proprietarului.

CAPRICORNUL poate trece prin curbe financiare neplăcute, fraude şi atacuri de intriganţi împrejur. Atenţie la finisarea tuturor amănuntelor în orice se întreprinde. Situaţia bănească actuală nu trebuie supraestimată.

VĂRSĂTORUL are pe fundalul de reuşite nişte "uitucenii", rătăciri de acte, pentru care acuză vârsta, grijile, oboseala. Tehnici noi în lucru şi normele sociale nu trebuie refuzate de plano.

PEŞTII şi ei pe un fundal pozitiv pot întâmpina provocări şi înscenări de la opozanţi. Relaţiile cu medicul curant sunt importante; la fel "chimia" cu acesta.

ARMINIUS CASSVAN
New York

Da' cine mai este și Shakespeare ăsta?

George Steiner, critic literar de specială erudiţie, comunică în al treilea capitol al recentei sale cărţi "Errata, an examined life" că, în ciuda admiraţiei şi respectului cvasi-unanim, redutabilul bard din Stratford-on-Avon avea şi câţiva detractori, "puţini, dar fascinanţi". Pe lângă Ben Johnson, contemporan şi, se pare, gelos pe exuberanta virtuozitate verbală a lui Will, de fapt un foc de artificiu fără reală substanţă, după el, iată-l pe venerabilul Tolstoi, care îl găseşte pe Shakespeare "pueril, grosolan, insensibil la justele apeluri ale bunului simţ şi ale necesităţii sociale". Tolstoi a scris "înfuriate rânduri despre imbecilitatea lui Gloucester care striga că face pe scenă un salt de pe dealurile oraşului Dover" (Richard al III-lea). El însuşi un scriitor dramatic de recunoscută valoare, Lev Tolstoi a simţit dispreţ faţă de acest "make-believe" ("să faci să se creadă") pe care asemenea scenă îl impune actorilor şi publicului. Critica lui George Bernard Shaw, care a scris o parodie pedagogică despre piesa lui Shakespeare "Cymbeline", aparţine mai mult sferei pamfletului. O observaţie a criticului marxist George Lukacs semnalează că e mai multă semnificaţie politică şi istorică în "Paradiso" al lui Dante decât în întreaga operă a lui Shakespeare.

Dar o critică şi mai acerbă găsim în opera filozofului Wittgenstein. Acesta nu găseşte la Shakespeare nimic demn de interes şi priveşte cu suspiciune consensul adulaţiei de care se bucură întreaga sa creaţie. "Wittgenstein nu găseşte în piesele lui nici un adevăr autentic. Adevărata viaţă este pur şi simplu altfel decât o descrie el. Shakespeare este fără discuţie un suprem magician al vorbelor. Personajele sale sunt însă produse uniforme ale unei virtuozităţi semantice".

Ca şi Wittgenstein, marele poet T. S. Eliot îl preferă mult pe Dante lui Shakespeare.

De fapt, chiar George Steiner, care, în ciuda faptului că recunoaşte cât de cenuşie ar fi viaţa şi limbajul fără Shakespeare, când se întreabă ce cărţi ar lua cu el pe legendara insulă pustie, decide pentru "Berenice" a lui Racine şi "Divina Comedie" a lui Dante. Steiner se explică: "Shakespeare foloseşte mai mult de 20.000 de cuvinte; Racine puţin peste 2.000. Diferenţa este esenţială. Ea dezvăluie două sensuri şi înţelesuri ale lumii radical contrarii. Cea shakespeariană e prodigioasă, fără sfârşit şi fluidă ca şi fluxul vieţii; cealaltă obţine esenţa prin abstinenţă. Racine e din familia partitelor lui Bach, figurilor sculptorului Giacometti, destrămate ca vântul. El este un minimalist al intensităţilor, urmărind esenţialul în fiecare moment. Scoate un cuplet din "Fedra" sau "Berenice" şi arcul complet, fuga de posibilităţi total realizate, s-ar putea prăbuşi. Shakespeare este deseori prezentat incomplet. Scopul lui supravieţuieşte rearanjamentelor şi veselelor sau sinistrelor nebunii de producţie. O piesă de Racine este o totalitate complet impermeabilă. Una de Shakespeare e un proiect, deschis multor posibilităţi, unor inovaţii transformatoare, întotdeauna provizoriu. Imaginea este aproape antitetică".

Arghezi, poate poetul român modern cu cea mai mare influenţă, a fost de asemenea criticat şi nu mă refer la atacurile cu substrat politic, ci la interesanta critică a Monicăi Lovinescu. Se pare că, precum marele Will, era numai un magician al "cuvintelor potrivite".

"Deşi n-am citit caietul d-lui Roman, e interesant".

(Ion Diaconescu, preşedintele PNŢ-CD şi al Camerei Deputaţilor din România; după "Academia Caţavencu", Buc. 1999)

... ŞI-N ADÂNC SE SCUFUNDĂ

(CU ACCENTUL PE Ă)

Tiberiu Pătru, redactorul şef al cotidianului craiovean "Ora", a fost anchetat pentru luare de mită.

D. Pătru se consideră acuzat pe nedrept, dând fel de fel de explicaţii cu privire la cele întâmplate. Dar anchetatorii nu au ţinut seama de ele şi au hotărât să-l trimită în judecată. De fapt, explicaţiile ziaristului craiovean nu explică nimic: după părerea noastră, necazurile redactorului şef de la "Ora" se datorează ceasului rău.

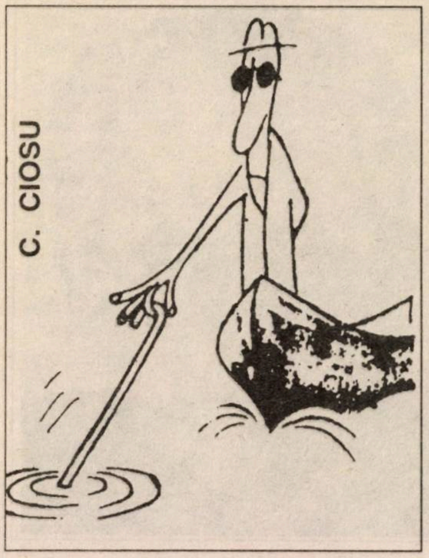

Pescuitorul de perle

Astăzi e ziua ta

"Scriitorul Cezar Baltag a împlinit 60 de ani. Mulţi înainte, cu sănătate. La mulţi ani!"

("Azi", Bucureşti, 27.08.1999; comunicată de Roxana Stroescu, Bucureşti, Calea Călăraşi 182, – care ţine să precizeze că urările de mai sus au surprins-o niţel, întrucât cunoscutul poet a murit în 1997, la 58 de ani)

Uneori nu e bine să te trezești

"Jules B. … s-a trezit mort în zorii zilei de 25 martie 1999".

("Libération", Paris, 1999; comunicată de Margareta Dannon, Paris, POB 38542)

Socoteala de-acasă nu se potrivește cu cea din târg

"Turneul Teatrului Nottara în Finlanda reprezintă o nouă întâlnire plină de succes a artei româneşti cu publicul francez".

("Adevărul", Bucureşti, 21.08. 1999; comunicată de Victor Comartin, din Braşov, – care însă are eleganţa de a ne atrage atenţia să nu-i trimitem nici un premiu deoarece, înaintea lui, perla a pescuit-o Al. Leo Şerban, de la săptămânalul "Dilema", Bucureşti)

Crește neamul nostru, crește, de la pagină la pagină

«La pagina a doua a ziarului citim: "În lume trăiesc azi circa 13 milioane de evrei", iar la pagina 18 a aceluiaşi ziar, citim: "Numărul evreilor în lume este de circa 18 milioane".»

("Ultima oră", 10.09.1999; comunicată de Sergiu Halpern, reh. Rotenstreich 16/17, Tel Aviv 67536, care se întreabă, împreună cu noi, ce s-ar fi întâmplat dacă ziarul sus-amintit avea 64 de pagini)

Dar dacă-i prinde?

«Preşedintele ugandez Yoweri Museveni s-a declarat hotărât să-i găsească pe ucigaşi. "Noi îi vom urmări peste tot, vom încerca să-i capturăm şi dacă nu-i prindem, îi omorâm" – a declarat preşedintele".»

("Le Dauphiné libre", Franţa, 4.09.1999; comunicată de prof. Virgil Boeru, Lyon, 17, Place du Marché)

Limbă dulce și frumoasă

"Calendarul (editat de "Centrul de Pace Shimon Peres) mai conţine ilustraţii din viaţa copiilor israelieni, palestinieni şi creştini arabi, cu unele subiecte de sărbători caracteristice celor trei religii şi care sunt scrise în cele trei limbi".

("Viaţa noastră", 19.09.1999; comunicată de Iosef Rosen, POB 46018, Ierusalim, care, ştiind că israelienii vorbesc ebraica, iar arabii araba, se întreabă ce limbă anume or fi vorbind creştinii arabi)

Poșta

H. Michelstein, Tel Aviv (după cum veţi fi remarcat, desigur, am făcut corectura cu pricina, restituindu-vă adevăratul nume); **Sergiu Halpern,** Tel Aviv (just, just, aşa cum am indicat la "Erata", Afganistanul era de fapt Pakistanul, iar Joseph Kennedy era Edward Kennedy); **Irina Lazarovici,** Haifa, **Tibi Krauss,** Los Angeles, SUA, **Beatrice Salmon,** Bruxelles, Belgia (nu orice greşeală de tipar este o perlă); **Corina Crăciunescu,** Iaşi, România (observaţii juste, dar nu perle; sunteţi însă pe drumul cel bun).

Saloanele
„Neptun"
Bat-Yam
Migdal Nahum
Tel. 507-5287
SĂRBĂTORIRI
FASTUOASE
în
cele mai splendide saloane
din Bat-Yam şi
împrejurimi
● Bucătărie bogată
● Servici excelent

Artzi și Ambasada

Una din cărţile cele mai citite ale momentului este "Biografia unui sionist" de Itzhak Artzi.

"Biografia" se bucură de succes, ca un "best-seller", atât din cauză că în pagini îl descoperi pe Artzi, cât şi fiindcă descoperi şi... ceea ce ştie Artzi. Ba despre una, ba despre alta.

Între care despre relaţiile, mereu pasionante, dintre el, fruntaş politic al Israelului, şi Ambasada Română de pe strada Adam Hacohen, din Tel Aviv.

Extrase:

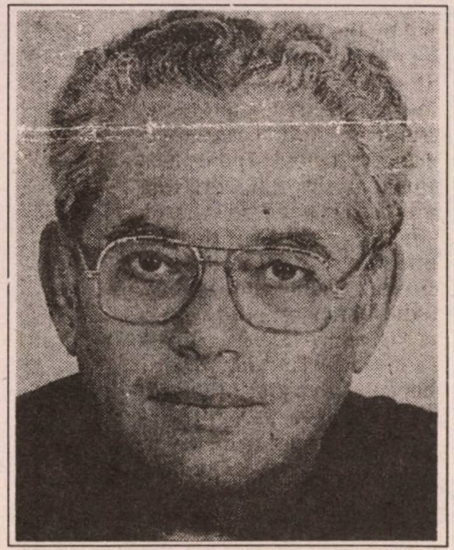

Artzi:
cam asta e ce-am avut de spus

După ce, în 1967, ţările comuniste au rupt relaţiile cu Israelul, România a rămas singura poartă deschisă spre continentul comunist. Conducătorul Nicolae Ceauşescu a adoptat atunci o politică externă independentă, accentuând faptul că nu este satelitul automat al Uniunii Sovietice. El a refuzat să blameze revolta de la Praga din 1968 şi nu a rupt relaţiile diplomatice cu Israelul, aşa cum au făcut celelalte ţări din blocul sovietic, după războiul de şase zile.

În ţară a rămas deci ambasadorul, dr. Valeriu Georgescu, singurul diplomat din Europa de răsărit.

Din relaţiile mele cu România am încercat să trag foloase pentru Statul Israel, informând factorii de securitate şi de externe care se ocupau cu această problemă. Spre deosebire de porţile rămase închise din alte ţări est-europene, din România continua să "curgă" emigrarea spre Israel.

Ceauşescu nu a fost un "drept între popoare".

Plecarea în Israel presupunea şi tranzacţii financiare. Pentru fiecare evreu venit în Israel s-a depus în contul Guvernului român o sumă onorabilă în dolari, chipurile plata pentru investiţiile făcute pentru educarea şi pregătirea celui venit. Concepţia politică a lui Ceauşescu era simplistă. El credea, potrivit mitului antisemit al "Înţelepţilor Sionului", că evreii stăpânesc lumea. Îndeosebi, credea că evreii erau cei care trăgeau sforile în Statele Unite. Lupta organizată a evreilor împotriva Uniunii Sovietice, care-şi avea baza în Statele Unite şi Israel, era considerată de Ceauşescu ca o situaţie pe care România trebuia să o evite. De aceea, Ceauşescu a adoptat o altă linie politică, ce includea şi o atitudine în favoarea alialei. Românii considerau vital pentru ei să obţină simpatia opiniei publice din occident. De aceea, considerau drept important orice cuvânt de laudă şi simpatie faţă de politica lor. În această privinţă, mi-am adus şi eu contribuţia.

Am vorbit în public despre faptul că românii dovedesc înţelegere în ceea ce priveşte emigrarea evreilor în Israel şi că au o atitudine de simpatie faţă de comunitatea evreiască din România, fiind dispuşi să permită libertatea religiei şi a cultului. Dar când se iveau neajunsuri privitoare la plecarea evreilor din România în Israel, nu ezitam să-i critic cu asprime.

În anii când relaţiile cu ţările comuniste au fost întrerupte, Ambasada română din Israel a devenit un centru de informaţii pentru întregul bloc răsăritean. Orice întâlnire sau discuţie cu ambasadorul sau cu un alt diplomat de grad superior se desfăşura în condiţii de urmărire. Discuţiile aveau loc în sala de oaspeţi, prevăzută cu aparate de înregistrare. Chiar dacă persoana cu care stăteam de vorbă era însuşi ambasadorul, întotdeauna mai era prezent la discuţie încă un diplomat. Nici eu nu eram chiar un "miel blând". Presupuneam că şi românii erau conştienţi că nu mă ocup exclusiv de acţiuni care comportau doar schimbul de complimente şi o desăvârşită politeţe. Nu o dată mi-a fost clar că se foloseau de mine pentru a transmite mesaje.

Pe de altă parte, întrebările pe care le puneam şi problemele pe care le aduceam în discuţiile cu ambasadorul român erau perfectate cu oamenii noştri însărcinaţi cu relaţiile cu România.

Cunoşteam sensibilitatea românilor la complimente. Ceauşescu voia să culeagă roadele curajului său politic. Aşadar, împărţeam cu dărnicie complimentele aşteptate.

Când vizitam Bucureştiul, eram un oaspete permanent la Palatul "Victoria", sediul Ministerului de Externe al României. Omul meu de legătură era Marcel Dinu, şeful biroului israelian din minister. Deoarece aceste convorbiri nu urmau să fie publicate, întâlnirile s-au transformat într-un joc de-a şoarecele şi pisica. Până la instalarea noului ambasador al României necomuniste, dr. Radu Homescu, întâlnirile erau foarte frecvente. Continui să sper că într-una din zile voi putea să arunc o privire în dosarele din respectiva perioadă şi să citesc rapoartele şi aprecierile trimise de la Tel Aviv, verificând astfel convorbirile de la Externe, din Bucureşti, interpretate prin prisma comuniştilor.

Nu o dată am acordat ajutor Asociaţiei de Prietenie

Israelo-Română, condusă de Itzhak Korn. După venirea mea la primăria Tel-Avivului, asociaţia, până atunci ca şi inexistentă, a reînviat. O dată pe an, la 23 august, de Ziua Eliberării României de sub jugul nazist, avea loc o adunare publică în prezenţa unui ministru, reprezentantul guvernului, şi a unor personalităţi publice originare din România. Pentru ambasadorul României era foarte important ca raportul despre această adunare să apară în oficiosul partidului comunist din ţara lui. Conform modelului comunist obişnuit, Ceauşescu era prezentat drept un conducător strălucit, unul dintre stâlpii de susţinere ai lumii. Jocul diplomatic al laudelor şi linguşirilor nu era întotdeauna pe placul meu, dar simţeam că el este necesar în cadrul acestui gen de relaţii.

Ministerul nostru de Externe şi factorii care se ocupau de alia credeau că demonstraţia publică de prietenie şi de apreciere va accelera această imigrare.

În cadrul funcţiei mele la primărie, puneam anual la dispoziţia adunării o sală centrală, elegantă. Eram solicitat să particip şi o făceam, deşi cu dezgust, la ceremonia adulării personale a preşedintelui României.

Vorbitorii ambasadei supralicitau superlativele: "Soarele poporului", "Fiul cel mare al naţiunii române", "Cel mai strălucit om politic al zilelor noastre" – acestea erau doar câteva din cuvintele de laudă adresate tiranului României. Soţia sa, Elena, era "Savanta strălucită", deşi în realitate era o ingineră chimistă de mâna a treia, o femeie rea, măcinată de ambiţii de-a dreptul bolnăvicioase în goana după putere şi onoruri. Cuvintele de laudă rostite în Israel găseau răsunet în presa oficială din România şi în final ajungeau şi pe masa preşedintelui.

Din pricina autoadmiraţiei, preşedintele Ceauşescu credea că era un conducător de mare prestigiu mondial, chemat să colaboreze la rezolvarea conflictelor internaţionale.

Călătoriile lui Ceauşescu în lume şi potopul declaraţiilor sale politice i-au întărit în România imaginea de conducător de talie mondială. Această politică trebuia să distragă atenţia poporului român de la adevăratele sale necazuri.

Unul din obiectivele politice ale lui Ceauşescu era pacea din Orientul Mijlociu. Israelul a difuzat în lume contribuţia lui la pacea dintre Israel şi Egipt, ca şi felul în care a reuşit să-l convingă pe preşedintele Sadat că "se pot face afaceri" cu Menahem Beghin. Astfel, s-a întărit convingerea că Ceauşescu ar fi putut determina o conciliere între Israel şi OEP. Oricărui oaspete din Israel sau din lume îi debita "doctrina Ceauşescu": pace în schimbul retragerii din teritorii şi crearea unui stat palestinian independent, în cadrul unei conferinţe internaţionale ONU. Conducătorul României şi armata sa de diplomaţi au încercat organizarea unei întâlniri la Bucureşti între Arafat şi israelieni. Israelul s-a împotrivit.

Susţineam că Tel-Avivul, fiind primul oraş evreiesc din lume, are o misiune specială. De aceea, reprezentanţii acestui oraş au datoria de a fi pretutindeni unde are loc un eveniment istoric evreiesc. "Dacă România este singurul loc din estul Europei unde există o viaţă evreiască deplină, noi trebuie să facem acolo o vizită". Cici, primarul oraşului, a fost de acord cu poziţia mea.

În august 1979 urma să plece la Bucureşti o delegaţie din partea Primăriei Tel Aviv, în fruntea căreia să se afle primarul oraşului, Şlomo Lahat, cu adjuncţii săi Ygal Griffel, Haim-Menahem Basok, eu şi consilierii comunali. Am investit multe eforturi în organizarea vizitei. Mă ajuta rabinul Rosen, interesat de orice demonstraţie de apreciere şi solidaritate. Data plecării a fost stabilită pentru ultima săptămână a lunii august, deoarece am vrut să fim la Bucureşti de 23 august, sărbătoarea naţională a României, ziua eliberării acesteia de sub jugul nazist. Această dată conferea delegaţiei posibilitatea de a asista la un eveniment caracteristic regimurilor comuniste – demonstraţia festivă. Conform planului, trebuia să avem locuri rezervate la tribuna de onoare, ca oaspeţi oficiali ai preşedintelui. Cici urma să-i ofere lui Ceauşescu un cadou, mulţumindu-i pentru contribuţia lui la alia. Cu câteva ore înainte de plecare, ne-am adunat în cabinetul primarului pentru ultimele instrucţiuni. La un moment dat a sunat telefonul. La celălalt capăt al firului era Naftali Lavi, purtătorul de cuvânt al ministrului de Externe, Moşe Dayan. "Ministrul de Externe insistă să anulaţi călătoria", a spus Lavi. Am rămas stupefiaţi. Vizita fusese pregătită în toate amănuntele. De ce să o fi anulat? Era doar vorba de o vizită la evrei. Cum să evităm un incident diplomatic? Naftali Lavi a aruncat o bombă. Din surse competente s-a aflat că Yasser Arafat urma să fie prezent la primirea oficială. "Ceauşescu vrea să vă întâlniţi cu Arafat. Veţi fi silţi să-i strângeţi mâna. Televiziunea va filma evenimentul şi-l va difuza în întreaga lume. Românii vor încerca să creeze impresia că este vorba de o întâlnire la nivel înalt

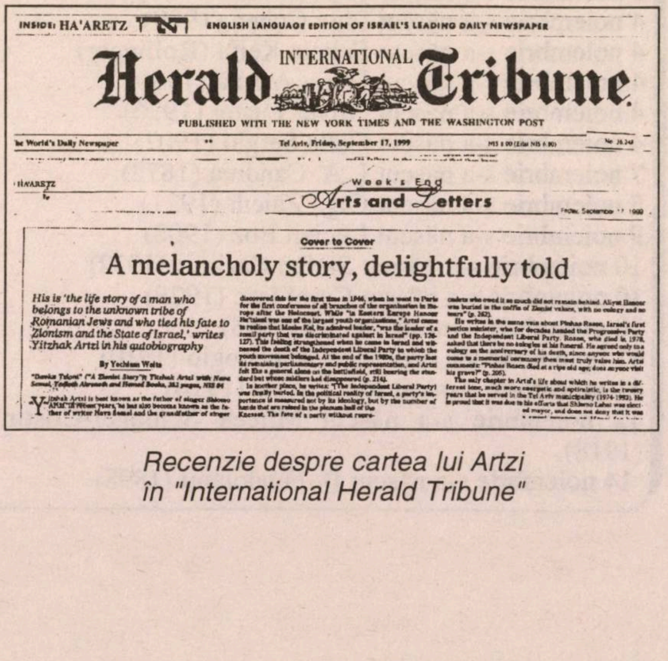

INSIDE: HA'ARETZ הארץ ENGLISH LANGUAGE EDITION OF ISRAEL'S LEADING DAILY NEWSPAPER

INTERNATIONAL Herald Tribune

PUBLISHED WITH THE NEW YORK TIMES AND THE WASHINGTON POST

Tel Aviv, Friday, September 17, 1999

Week's End

Arts and Letters

Cover to Cover

A melancholy story, delightfully told

His is 'the life story of a man who belongs to the unknown tribe of Romanian Jews and who tied his fate to Zionism and the State of Israel,' writes Yitzhak Artzi in his autobiography

By Yechiam Weitz

Recenzie despre cartea lui Artzi în "International Herald Tribune" cu un general israelian – un politician de prim rang – şi delegaţia celui mai mare oraş din Israel, care cuprinde şi reprezentanţi ai unor partide importante". Ce era de făcut? Între noi a izbucnit o dispută violentă. Eu eram de părere că trebuie să plecăm, luând măsurile necesare de prudenţă. Cici nu putea ignora cererea lui Moşe Dayan, ministru şi camarad de arme în timpul serviciului militar. Deoarece nu-i puteam dezvălui rabinului Rosen adevărata cauză a contramandării vizitei noastre, am justificat-o, telefonic, prin greva muncitorilor de la salubritate, izbucnită tocmai atunci. Ţin minte cum i-am descris dramatic că oraşul se îneca în gunoi, cu un iminent pericol al unei epidemii. Rabinul Rosen a acceptat explicaţiile mele. Se temea că anularea vizitei va face mult rău evreilor şi mult timp nu mi-a iertat această decizie.

Cu timpul am aflat ce s-a întâmplat la acea primire oficială. Lista oaspeţilor nu a fost schimbată. Şeful protocolului a citit numele noastre. Deoarece nu s-a prezentat nimeni, Ceauşescu a strâns mâinile celor care au urmat pe listă. Culmea ironiei, Arafat nu era prezent. Plecarea delegaţiei a fost anulată fără rost.

De Arafat ne-am ciocnit, dar de-abia la 23 august 1987. Eram prezent la ceremonia sărbătorii naţionale. Dr. Iosef Govrin, ambasadorul Israelului la Bucureşti, ne-a invitat pe mine şi pe Mimi. Am ocupat loc în tribuna de onoare. Când oaspeţii oficiali şi-au făcut apariţia pe estradă, am descoperit, spre surprinderea noastră, că Arafat păşeşte după Ceauşescu. Ambasadorul Govrin a protestat la Marcel Dinu, prezent acolo în calitate de însoţitor al nostru. "Dacă Şimon Peres era aici, îi ofeream şi lui aceeaşi onoare", a încercat să explice Marcel Dinu.

Nici ambasadorii Statelor Unite, Angliei şi Franţei nu şi-au ascuns nemulţumirea faţă de această manevră, făcută fără ştirea lor. Ei nu puteau să părăsească ceremonia datorită măsurilor severe de securitate. La colţuri fuseseră postaţi oamenii partidului, însărcinaţi să dea semnalul aplauzelor. Arafat s-a bucurat de aplauzele ritmice ale mulţimii în picioare. Singurul nostru protest, mut, a fost să rămânem aşezaţi.

După ceremonie, mulţi dintre invitaţi i-au strâns mâna lui Arafat. A doua zi, ambasadorul Israelului a înmânat un protest oficial. Cine ar fi crezut atunci că peste mai puţin de zece ani, primul ministru al Israelului avea să-i strângă mâna preşedintelui OEP-ului, la semnarea acordului de la Oslo? Paradoxurile istoriei! Când a început procesul de pace între Israel şi palestinieni, Ceauşescu nu mai era în viaţă.

După trei ani de la anularea plecării delegaţiei Primăriei Tel Aviv, am reluat planul vizitei. Am plecat ca delegaţie oficială, cu ocazia sărbătorii de Hanuca 1982. Delegaţia era compusă din reprezentanţii primăriei din Tel Aviv. Echipaţi cu candelabre de Hanuca şi ulei de măsline, am vizitat timp de zece zile 30 de comunităţi. Pe ger şi zăpadă, autobuzul nostru a parcurs sute de kilometri. Am ajuns până la graniţa sovietică. În fiecare localitate, evreii plini de emoţie ne aşteptau în sinagogi. Uneori am aprins lumânări de Hanuca în plină zi, alăturându-ne corului, format din doi-trei cântăreţi. Era

CALENDAR

Noiembrie

3 noiembrie s-a născut Paul Cornea (1924)
4 noiembrie s-a născut Idov Cohen (1909)
4 noiembrie s-a născut Felicia Keifa (Rollinger)
4 noiembrie s-a născut Horia Aramă (1930)
4 noiembrie s-a născut Oliver Lustig (1926)
4 noiembrie s-a născut Cella Serghi (1907)
7 noiembrie s-a născut I. A. Candrea (1872)
8 noiembrie s-a născut Olga Zaicik (1921)
9 noiembrie s-a născut Lucian Boz (1908)
10 noiembrie s-a născut Ştefan Cazimir (1932)
10 noiembrie s-a născut Carol Isac (1929)
10 noiembrie a murit Al. Jar (1988)
11 noiembrie s-a născut M. Davidoglu (1910)
11 noiembrie a murit Ion Trivale (1916)
12 noiembrie s-a născut Mircea Schrager-Costin (1918)
14 noiembrie s-a născut B. Fundoianu (1898)
15 noiembrie s-a născut George Bar-On (1915)
16 noiembrie s-a născut S. Iacobson (1916)
16 noiembrie s-a născut A. Clain (1907)
17 noiembrie a murit Gh. (Babu) Ursu (1985)
18 noiembrie s-a născut Aurel Felea (1920)
18 noiembrie s-a născut Isaia Iancovici (1914)
19 noiembrie s-a născut Marcel Breslaşu (1903)
20 noiembrie s-a născut Al. Jar (1911)
22 noiembrie s-a născut Leon Sărăţeanu (1919)
23 noiembrie a murit Ury Benador (1971)
25 noiembrie a murit prof. univ. Emil Boldan (1997)
26 noiembrie a murit Valentin Silvestru (1996)
27 noiembrie s-a născut Nina Cassian (1924)
27 noiembrie a murit George Almosnino (1995)
30 noiembrie s-a născut Dr. Steuerman-Rodion (1872)
30 noiembrie s-a născut Şlomo Fridental (1908)
30 noiembrie a murit Sebastian Costin (1997)

greu să nu fii impresionat de opera rabinului Rosen, care a reuşit să menţină în asemenea condiţii scânteia vieţii evreieşti.

Micile oraşe din Moldova au reapărut parcă din lumea lui Şalom Alehem şi a lui Mendele Moher Sforim.

Pretutindeni evreii au strâns cu emoţie mâna lui Cici. Parcă nu le venea să creadă. "Am avut norocul să întâlnim un general evreu", repetau ei. Tel-Avivul era pomenit cu evlavie, de parcă era vorba de un loc legendar.

În seara de 24 decembrie, ajun de Crăciun, am ajuns la Iaşi pentru a vizita mormântul miilor de evrei ucişi în pogromul din iunie 1941. Apoi ne-am îndreptat spre statuia lui Abraham Goldfaden, părintele teatrului idiş. Ne-am trezit cântând melodii din piesele sale.

În jurul nostru s-au adunat localnici care priveau miraţi ciudatul ansamblu care fredona în seara de Crăciun colinde necunoscute.

A opta lumânare de Hanuca am aprins-o la Templul Coral din Bucureşti. Sinagoga era arhiplină. Pe locurile de onoare puteau fi văzuţi ambasadorul Israelului, dr. Abba Ghefen, şi personalul ambasadei. Alături de ei şedea mitropolitul român, însoţit de alţi preoţi. Rabinul Rosen, care se simţea bine la ceremonii şi festivităţi, era îmbrăcat într-o frumoasă mantie neagră, cu un "tales" peste ea. Pe cap purta o chipa albastră, iar un Maghen David îi împodobea pieptul. Programul muzical a fost susţinut de un ansamblu de tineri în straie hasidice tradiţionale, o orchestră, un cor şi solişti, care cântau într-o ebraică impecabilă. Melodii hasidice se contopeau cu cântece israeliene vechi, uzate, banale.

Doi ani mai târziu am găzduit la Tel Aviv corul de tineri al Comunităţii evreilor din Bucureşti, care a cântat la Heihal Hatarbut, în faţa unei săli arhipline, în prezenţa unui public select.

În seara de Hanuca petrecută la Templul Coral, Cici s-a urcat la amvon pentru a-i saluta pe cei prezenţi. Apoi mi-a venit şi mie rândul. N-a fost pentru prima oară când am vorbit la Templul Coral. În acea seară emoţia mea a ajuns la culme, încât nu m-am mai putut stăpâni şi am plâns. Mi s-au perindat prin faţa ochilor scene din anii petrecuţi în România, până în 1946, când am părăsit-o. Festivitatea de Hanuca a continuat apoi până noaptea târziu, la reşedinţa ambasadorului Abba Ghefen. "De când a fost construită această casă, pereţii n-au înregistrat o asemenea veselie", a spus ambasadorul, făcând aluzie la aparatele de înregistrare montate în pereţii casei.

Cu ambasadorul României în Israel, Ion Covaci, am avut legături strânse. El era cel mai sociabil în comparaţie cu predecesorii săi, care erau izolaţi în cadrul restrâns al existenţei lor. Covaci, un bărbat scund, cu o înfăţişare de copil naiv, avea contacte în mai multe cercuri. Era un om de societate fermecător, dotat cu un dezvoltat simţ al umorului. Şi-a început misiunea ca secretar al legaţiei. Mai târziu, a revenit în calitate de ambasador. Am fost avertizaţi ca în prezenţa lui să nu lăsăm nici un document pe masă şi să nu-l lăsăm singur în încăpere, deoarece obişnuia să ascundă în buzunare orice hârtie care-i cădea în mână. Toţi ştiau că era o figură centrală în reţeaua de spionaj a blocului răsăritean.

Acest echilibru fragil a fost perturbat la începutul anilor '80. Relaţiile mele cu ambasada română au fost întrerupte pentru un an întreg, din cauza anulării turneului Orchestrei Filarmonice Israeliene în România. În calitatea mea de şef al Departamentului de cultură, tineret şi sport din cadrul Primăriei Tel Aviv, am dorit să dezvolt legături culturale între cele două ţări. Funcţionam atunci ca reprezentant al primăriei în conducerea publică a Orchestrei Filarmonice. După multe insistenţe, dirijorul Zubin Mehta a acceptat să includă în turneul orchestrei în Europa şi un concert la Bucureşti. Pe rabinul Rosen l-a entuziasmat ideea.

Timp de săptămâni am purtat convorbiri de coordonare cu ambasadorul Covaci. "Aceasta este pentru voi o ocazie minunată de a dobândi simpatia maestrului Mehta", am susţinut eu. "Acest concert vă va plasa pe harta muzicală a lumii".

Timp de ani, România nu a permis prezentarea unui spectacol israelian pe teritoriul ei. Politica ei declarată disimula relaţii ascunse. Dar un concert avea caracter deschis, public. Ştiam cât de mândri vor fi evreii români pentru un asemenea concert. Am investit un efort organizatoric uriaş. În ajun de Iom Kipur, orchestra urma să sosească din Spania la Bucureşti, pentru a participa la rugăciunea de Kol Nidrei, la Templul Coral. Concertul urma să aibă loc în seara de după Iom Kipur, în sala Ateneului din Bucureşti, în prezenţa oficialităţilor României. Zubin Mehta se pregătea să ajungă la Bucureşti în preziua concertului, venind din Italia, cu un zbor special.

Opt zile înaintea plecării, am fost surprins de telefonul ambasadorului Covaci. Vorbea pe un ton jenat: "Regret, am probleme cu concertul. Sala este ocupată. Spectacolul «Cântarea României», festival anual de muzică uşoară, corală şi populară, urmează să aibă loc în sala rezervată pentru concert. Suntem deci nevoiţi să anulăm vizita orchestrei". În clipa aceea tactul meu diplomatic m-a trădat. Am sărit ca muşcat de şarpe: "Domnule ambasador, poate sunt idiot, dar în nici un caz nu sunt tâmpit. Vreţi să mă convingeţi că festivalul vostru este mai important decât concertul unei orchestre de renume mondial, sub bagheta unuia din cei mai mari dirijori ai zilelor noastre? Doar am planificat turneul în toate amănuntele sale, în colaborare cu dumneavoastră. Şi vreţi să mă convingeţi că anulaţi evenimentul deoarece sala este ocupată? Cauza adevărată a anulării este clară: voi capitulaţi în faţa presiunilor arabe! Ce laşi sunteţi!", am strigat emoţionat.

L-am avertizat că vom face publică anularea şi că vom prezenta lumii Guvernul român în adevărata lui lumină. Ambasadorul Covaci a spus şi mai jenat: "Înţelege-mă, mi-e neplăcut, dar eu nu fac decât să execut dispoziţii de sus".

I-am trântit telefonul. Acum mă aştepta misiunea neplăcută de a comunica orchestrei anularea concertului. Zubin Mehta fierbea: "Nu vreau să-i mai văd! Pentru nici un preţ din lume nu voi mai apărea vreodată la Bucureşti!".

Mi-am pus în practică ameninţarea: am rupt legăturile cu ambasadorul şi corpul său diplomatic. Orice invitaţie oficială care mi-a fost trimisă în acel an, era returnată în mod demonstrativ.

În preajma sărbătorii naţionale a României, ambasadorul mi s-a adresat, propunându-mi să mă întâlnească în biroul meu de la primărie. Situaţia era delicată.

"Am venit să te rog să uităm ce a fost", mi s-a adresat el pe un ton rugător. După un an de ruptură, am reluat relaţiile.

După ce şi-a încheiat misiunea în ţară, l-am vizitat pe Covaci la Bucureşti. L-am găsit într-o încăpere modestă, la centrul sindical. În locul unei maşini luxoase cu şofer la dispoziţie, avea o maşină veche. Covaci parcă mi-a citit gândurile. "Preşedintele nostru " – a spus poate ironic, poate serios – "crede că un diplomat trebuie să se întoarcă la originea sa şi la felul de viaţă autentic din ţara sa, altfel el riscă să piardă legătura cu poporul".

Bursa personalităților din alia

În urcare

Bruno Landesberg, industriaş, directorul concernului "Sano": participarea sa la diferite manifestări ale *alialei,* precum şi sprijinul efectiv şi nezgomotos adus mişcării culturale în limba română l-au propulsat pe locul I la categoria "mecena".

I. Artzi: Cartea de memorii "Biografia unui sionist" s-a bucurat de critici favorabile în presa israeliană ("Haaretz" ş.a.), iar versiunea românească apărută la editura "Hase-fer" din Bucureşti repurtează un deosebit succes de librărie.

În scădere

Ted Arison (post-mortem): Comentariile apărute în presa israeliană de limba română, după moartea miliardarului, care subliniau (lucru neobişnuit la încetarea din viaţă a unei personalităţi) că acesta a refuzat cu îndărătnicie să-şi amintească de originile sale româneşti şi nu a sprijinit în nici un fel strădaniile culturale din *alia,* au aruncat o lumină nefavorabilă asupra lui Arison.

După prefacerile de la sfârşitul anului 1989, noul regim a profitat de cunoştinţele şi experienţa lui Covaci în ce priveşte misterele Orientului Mijlociu. El şi-a încheiat cariera diplomatică în calitate de ambasador al României la Cairo.

Un alt ambasador, dr. Valeriu Georgescu, era un intelectual fin, impregnat de cultura franceză. După războiul de şase zile, când toate ţările blocului comunist au rupt relaţiile cu noi, Georgescu a fost singurul ambasador din blocul răsăritean care a rămas. Georgescu nu a fost un om al informaţiilor. Misiunile de spionaj şi urmărire erau executate de trimişi speciali ai Securităţii române, care deţineau funcţii oficiale minore. Departe de ochii populaţiei, la etajul superior al ambasadei, din strada Adam Hacohen din Tel Aviv, funcţiona centrul de informaţii, înzestrat cu cele mai moderne utilaje.

În perioada cât a fost Georgescu ambasador, au fost aduse în ţară mii de suluri sfinte. Rabinul Rosen a făcut un efort uriaş pentru a le aduce în Israel. Plecarea evreilor în Israel a golit oraşele şi unele sinagogi au fost închise. La centrele comunitare s-au strâns mii de suluri sfinte. Multe dintre ele aveau pete de sânge şi lacrimi, urmele perioadei Holocaustului.

Cercuri americane au început să se intereseze de achiziţionarea acestor suluri. În pofida pasiunii sale pentru dolari, Ceauşescu a înţeles că pentru câteva milioane, nu merită să intre în istorie ca "negustor de cele sfinte ale poporului evreu". Rabinul Rosen a ştiut cum să-i explice cazul şi astfel s-a născut colaborarea israelo-română pentru aducerea acestor suluri în Israel, ca o acţiune complementară a venirii în Israel a evreilor din România.

O comisie specială a împărţit aceste suluri, după nevoile sinagogilor din Israel. Una din festivităţile primirii sulurilor sfinte pentru instituţiile de educaţie a tineretului în fruntea cărora stăteam, a avut loc la Kfar Hasidim, în prezenţa Rabinului Rosen şi a ambasadorului Georgescu.

Cu ambasadorul următor, Constantin Vasiliu, relaţiile mele au devenit complicate. Vasiliu era membru în forurile centrale ale partidului comunist din ţara lui. Faţă de cei din afară, se purta conform protocolului, dar nu o dată a avut izbucniri supărătoare faţă de Statul Israel şi poporul evreu. Înaintea venirii sale în Israel a îndeplinit funcţii oficiale în ţările arabe, inclusiv Libia şi Siria. Probabil că acolo s-a molipsit de o atitudine duşmănoasă faţă de Israel.

Odată mi-a cerut să pun capăt "incitării" împotriva preşedintelui Ceauşescu, perpetuată în presa de limbă română din Israel. "Şi dumneata crezi că eu pot împiedica acest lucru?". I-am propus să-i prezint critica împotriva preşedintelui nostru şi a primului ministru, care apărea în ziarele noastre. "În ţara noastră există o presă liberă", i-am explicat. "O presă liberă este o simplă lozincă", a ripostat ambasadorul Vasiliu. "Presa este ceva dirijat. Te pui în legătură cu cine trebuie şi încetează imediat ponegririle".

Nu mi-am ascuns mirarea. "Influenţa presei în limba română din Israel este marginală", i-am explicat. "De ce nu vă supăraţi pe «Haareţ», «Maariv» sau «Iediot Aharonot», care traduc din plin material românesc din presa străină?". "Nu-mi pasă de ele", a răspuns ambasadorul. "Numai ziarele în limba română ajung pe masa preşedintelui României, care citind atacurile împotriva lui îşi iese din fire".

Tocmai acest ambasador duşmănos mi-a aranjat o întrevedere cu Ceauşescu. Voia ca preşedintele său să se întâlnească cu o oficialitate israeliană care vorbea româneşte şi să audă cu urechile lui aprecieri privind contribuţia sa la procesul de pace cu Egiptul.

În iunie 1984 am fost invitat la rabinul Rosen pentru a participa la ceremonia decicată împlinirii a 40 de ani de la deportarea evreilor transilvăneni de către regimul nazist din Ungaria. Rabinul Rosen a simţit că era o ocazie pentru a aminti lumii atât Holocaustul evreilor din România, cât şi colaborarea ungurilor cu regimul nazist. Deoarece acuzaţiile erau îndreptate mai mult împotriva adversarului ungur, autorităţile româneşti au fost mulţumite de acţiunea rabinului şi l-au ajutat să dea acestui eveniment un caracter internaţional. Rabinul, care era un om curajos, nu s-a ferit să amintească omenirii că nici românii nu au ieşit nepătaţi din acest război.

Oaspetele de onoare era scriitorul Elie Wiesel, laureat al Premiului Nobel pentru Pace. Pentru a ajunge la timp, a venit cu un avion "Concorde". Elie Wiesel a vorbit şi a plâns. Din ţările apusene au sosit rabini şi personalităţi publice, iar din răsăritul Europei au participat evrei cu poziţii oficiale.

Printre oaspeţii din Israel erau şi Iosef (Ioşka) Ghivol, membru în Consiliul municipal Tel Aviv, şi ziaristul veteran David Ghiladi, ambii originari din Transilvania, şi Meir Niţan, primarul oraşului Rişon Lezion, originar din România. Pentru prima oară a participat la ceremonie şi o delegaţie de tineret din Tel Aviv, în frunte cu adjunctul meu, Uri Fischel.

Urma să plecăm la Sărmaş, simbol al cruzimii colaboraţioniştilor maghiari şi al uciderii evreilor transilvăneni, şi ulterior să vizităm comunităţile din Sighet, Oradea şi Cluj.

Înainte de a pleca, am relatat ambasadorului Vasiliu despre călătorie. Pe loc a făcut propunerea să mă întâlnesc cu preşedintele Ceauşescu. Această propunere confirma strânsele relaţii ale ambasadorului la "curtea prezidenţială".

M-am frământat mult. Eram în faţa unei dileme morale. Din ce în ce mai mult se dezvăluia caracterul crud al conducătorului român, care impunea poporului său un regim de tiranie. Orice întâlnire cu un oaspete străin îl ajuta să-şi restaureze imaginea în apus. De ce să fi contribuit şi eu la atingerea acestui scop, adăugând puncte în avantajul dictatorului?

Ştiam totuşi să evreii din România vin în ţară cu regularitate, în cadrul aranjamentului financiar – "taxa pe cap" depusă în conturi din apus. Cu timpul am aflat că acestea erau conturile secrete ale perechii Ceauşescu. Principiile acestui aranjament au fost copiate şi de Guvernul german pentru a repatria minoritatea germană din România.

A mai existat un motiv în favoarea întâlnirii mele cu Ceauşescu. Contrar politicii dure din celelalte ţări est-europene, preşedintele Ceauşescu nu a împiedicat legăturile dintre comunitatea evreiască din ţara sa şi organizaţiile evreieşti din diaspora, cum ar fi JOINT, Congresul Mondial Evreiesc sau Agenţia Evreiască. Factorii oficiali din Israel cu care m-am sfătuit au fost şi ei de acord că o întâlnire personală şi exprimarea simpatiei pentru faptul că se permite evreilor să vină în Israel îl vor încuraja pe Ceauşescu să continue pe această cale. Ei au recomandat să accept propunerea ambasadorului Vasiliu.

Reprezentantul Guvernului israelian la ceremonia rabinului Rosen era Mordechai Ţipori, pe atunci ministru al Comunicaţiilor. Ministrul Ţipori urma să fie primit şi el în audienţă de către preşedintele României. Pentru a nu crea confuzie între cele două vizite, s-a decis că pe Ţipori, Ceauşescu îl va primi în calitate de preşedinte al României, iar pe mine mă va primi în calitatea sa de secretar general al partidului comunist, care onora pe vicepreşedintele unui partid politic din Israel.

În momentul în care am aterizat la Bucureşti, mi-a fost ataşat un colaborator superior al preşedintelui, care m-a pregătit temeinic pentru întâlnire. El m-a informat de la început că Ceauşescu intenţionează să aducă în discuţie propuneri de rezolvare a conflictului israelo-palestinian şi m-a rugat să nu-l atac pe Yasser Arafat. De asemenea, m-a informat că mă aştepta o întrebare a preşedintelui privind poziţia originarilor din România în Israel. Am fost rugat să fiu pregătit pentru următoarele 24 de ore.

În seara de 18 iunie am primit o înştiinţare că întâlnirea urma să aibă loc a doua zi dimineaţa. Omul de legătură m-a rugat să vin în costum negru şi cravată. Am fost luat de la hotel de un autoturism oficial. Am călătorit pe Calea Victoriei spre sediul lui Ceauşescu, unde urma să aibă loc întâlnirea. Clădirea se afla în vecinătatea Palatului Regal, transformat în era comunistă într-un muzeu de artă. Cinci ani mai târziu, Ceauşescu a fugit cu un helicopter de pe acoperişul acestei clădiri, pornind spre sfârşitul său tragic.

Lângă poarta de intrare aştepta un alt ajutor, care m-a introdus într-o sală de aşteptare luxoasă. În timpul aşteptării am privit la armata de funcţionari, secretari şi oameni de securitate. Toţi vorbeau în şoaptă. Mi-am dat seama de atmosfera de teamă în care trăiau aceşti oameni. După câteva minute m-a întâmpinat şeful protocolului şi m-a invitat să intru. M-am trezit într-o sală uriaşă. La capătul sălii şedea Ceauşescu, într-un fotoliu confortabil. Fotoliul de alături, gol încă, era pentru mine. Echipa de televiziune era pregătită pentru filmare. M-am apropiat de preşedinte, i-am strâns mâna şi i-am adresat câteva cuvinte de curtoazie. Atmosfera era îngheţată. Totul se desfăşura conform regulilor rigide ale protocolului, care mi-au fost explicate din timp. Un tânăr cu un caiet în mână a notat convorbirea. Lângă el stătea un translator. Am decis să sparg gheaţa. Cunoşteam eforturile lui Ceauşescu de a intensifica producţia. "Domnule preşedinte, ştiu bine româneşte", am zis. "Dacă vom vorbi fără ajutorul translatorului, vom face o normă dublă". Ceauşescu a zâmbit şi i-a făcut semn translatorului să părăsească sala. Am început convorbirea cu un mesaj din partea preşedintelui Partidului Muncii, Şimon Peres. I-am spus că sunt candidat la Knesset din partea Partidului Liberal-Independent pe lista Partidului Muncii. Bineînţeles că n-am uitat să-i laud atitudinea faţă de comunitatea evreiască din ţara sa şi mai ales atitudinea sa faţă de emigrarea în Israel. Ceauşescu nu şi-a ascuns bucuria pe care i-au făcut-o complimentele mele. Am amintit de contribuţia sa la acordurile de la Camp David şi influenţa asupra lui Sadat de a întreprinde vizita în Israel. Deoarece am stat aproape de el, am putut observa o uşoară bâlbâială în exprimare. Mi-a mulţumit şi m-a rugat să-i transmit lui Şimon Peres urările sale de sănătate şi succes.

Apoi a venit rândul declaraţiilor politice. "Sunt îngrijorat de situaţia din regiunea voastră", a spus Ceauşescu. România are un interes vital cu privire la linştea din Orientul Mijlociu. Izbucnirea unui război ar periclita şi graniţele noastre". Era în aceste cuvinte o aluzie la vechea dispută privind graniţele României cu Ungaria şi Uniunea Sovietică.

Ceauşescu a declarat cu bucurie că este dispus să medieze între Israel şi palestinieni, dovedind o cunoaştere impresionantă a istoriei conflictului sângeros. În calitatea mea de om apropiat al Partidului Muncii, am prezentat poziţia oficială de-atunci împotriva oricărui contact cu OEP-ul. Am încercat să explic de ce este preferabilă opţiunea iordaneză. Acum, când descriu toate acestea, lucrurile par anacronice.

Am mai declarat că Partidul Muncii este gata să plătească un preţ teritorial în schimbul păcii. Ceauşescu m-a întrerupt:

"Care va fi atitudinea ministrului dr. Iosef Burg, dacă veţi fi siliţi să faceţi concesii teritoriale?".

Cu greu m-am abţinut să zâmbesc. Într-adevăr, preşedintele României cunoştea tainele politicii noastre interne.

În general, discuţia avea un caracter plăcut, însă de câte ori exprimam o părere contrară concepţiei sale, simţeam cum creşte tensiunea în încăpere. I-am propus, foarte politicos, "să acceptăm să nu fim de acord". El a transferat discuţia spre alte direcţii.

"De ce este atât de neînsemnată influenţa celor originari din România în Israel?". Ceauşescu voia să ştie "De ce nu aveţi un ministru originar din România?". Pentru el, orice succes al cuiva originar din România indica cât de bună a fost baza educativă şi pregătirea de care s-a bucurat în România cel care a ajuns în Israel.

Am avut în memorie lista tuturor originarilor din România care au reuşit în Israel, militari, profesori universitari, agricultori şi oameni de cultură, unii dintre ei primind Premiul Israel. Ceauşescu a ascultat cu plăcere.

Ulterior a început să-mi vorbească. El s-a lăsat "furat" de cuvintele sale înflăcărate privind succesele celor originari din România în domeniul ştiinţei şi culturii. Dacă ajutorul său personal nu-i semnala că a trecut timpul fixat pentru întâlnire, ar fi continuat încă multe minute.

Ca gest de bunăvoinţă, Ceauşescu s-a ridicat şi m-a însoţit până la ieşire. Colaboratorii săi erau plini de uimire. Ei considerau aceasta un gest de onoare. Oficiosul partidului comunist, "Scânteia", a publicat cu amănunte întâlnirea.

În 1987, am reuşit să-mi conving familia să plecăm într-o excursie "în căutarea rădăcinilor", lucru care pe atunci încă nu era la modă.

Călătoria făcută cu fiica mea Nava în urmă cu şase ani m-a convins că o asemenea călătorie este importantă pentru întreaga familie. Am plecat la drum eu şi Mimi, Şlomo cu soţia sa Milca, Nava şi soţul ei Noam Şemel. Am anunţat autorităţile române despre intenţia noastră de a veni în ţara lor. Datorită activităţii mele, eram atunci o "persona grata" şi de aceea mi s-a pus la dispoziţie de către autorităţi singurul minibus care era în serviciul partidului comunist.

Cu minibusul, de tip sovietic învechit, lipsit de orice confort, am făcut sute de kilometri. Bineînţeles că am avut şi un şofer la dispoziţia noastră. Afirmaţia mea că îmi sunt bine cunoscute locurile din România şi nu am nevoie de un însoţitor, nu a fost acceptată. Mi s-a repetat de multe ori că "trebuie să avem grijă de securitatea voastră". Am explicat membrilor familiei mele că nu este vorba de un ghid turistic de tipul cunoscut, ci de un om care are datoria să raporteze superiorilor fiecare cuvânt pe care-l rostim şi fiecare pas pe care-l facem. I-am avertizat că s-ar putea ca discuţiile noastre să fie înregistrate. Bogdan, însoţitorul nostru oficial, un tânăr student care vorbea o engleză fluentă, s-a dovedit un adevărat produs al regimului comunist. Reprezentanţii tinerei generaţii din mica noastră delegaţie i-au pus întrebări dificile. Pe Shakespeare nu-l cunoştea. Biblia era pentru el o carte care trebuie comandată la bibliotecă.

Întrebările lui Şlomo erau cele mai provocatoare.

– Există la voi SIDA?

– Nu, aceasta este o boală a Occidentului degenerat, aidoma avorturilor, homosexualităţii, libertinajului sexual, presei de senzaţie. Şlomo aducea subiectele în discuţie şi Bogdan se cutremura. De-a lungul călătoriei declama cu fanatism sloganuri care ne făceau să zâmbim. Nu o dată m-a cuprins mila pentru el, văzând câtă confuzie îi producea libertatea noastră de gândire şi expresie.

Ca să ajungem la Suceava, oraşul natal al lui Mimi, şi la Siret, orăşelul meu de origine, am străbătut zeci de sate din regiunea Moldovei. Pretutindeni – numai sărăcie şi lipsuri. Copii care întindeau mâna ca să primească un bănuţ sau o gumă de mestecat, femei care se bucurau să primească un săpun parfumat. Mita şi comerţul cu ţigări "Kent" dominau pretutindeni. Oraşele erau cufundate în întuneric, din cauza unei severe raţionalizări a electricităţii. Oamenii erau tăcuţi, temându-se şi de umbra lor. Pretutindeni, locuitorii au identificat tăbliţa de înmatriculare a vehicolului nostru şi au salutat cu capul plecat. Copiii noştri erau cutremuraţi. Nu le venea să creadă că ne aflam pe pământ european. Concepţiile despre libertate sau libertatea de exprimare păreau să aparţină unei lumi imaginare.

În 22 decembrie 1989 s-a încheiat un capitol din istoria României. În această zi s-a produs revoluţia anticomunistă. Regimul lui Ceauşescu s-a prăbuşit. Ambasador al României la Tel Aviv era pe atunci dr. Ion Bituleanu, un economist simpatic, dar lipsit de anvergură.

Pentru ora 10 dimineaţa era stabilită o întâlnire cu Itzhak Korn, preşedintele Asociaţiei de Prietenie Israelo-Română, şi cu mine. În presă se relatase despre tensiunea din România şi despre tulburările de la Timişoara. Eram în sala de oaspeţi a ambasadei. Era prezent şi primul secretar, care, conform ştirilor, sau mai bine zis zvonurilor care circulau, era de fapt "numărul unu", adevăratul stăpân al ambasadei. Ambasadorul Bituleanu primise probabil o dispoziţie oficială şi s-a încăpăţânat să explice că tensiunea este fructul unui complot al duşmanilor României, făcând aluzie la Ungaria şi la participanţii la Conferinţa de la Yalta, în frunte cu Statele Unite.

Ne-a înmânat solemn ultimul discurs al lui Ceauşescu.

M-am întors acasă. La amiază am deschis radioul. Am rămas înmărmurit auzind ştirea despre fuga lui Ceauşescu. O clipă după aceea a sunat telefonul. Am recunoscut vocea speriată a ambasadorului Bituleanu: "Domnule Artzi, fă ceva! Mă simt ameninţat. Demonstranţii se apropie de clădirea ambasadei". Am luat imediat legătura cu tat-niţav Igal Marcus, pe atunci comandantul poliţiei regiunii Tel Aviv. Acesta mi-a promis să trimită imediat în zona ambasadei câteva maşini-patrule ale poliţiei.

Toată ziua am urmărit cu încordare ştirile senzaţionale. Spre seară, curiozitatea mea a crescut. M-am deplasat la ambasada de pe strada Adam Hacohen. Clădirea era învăluită în întuneric. Imediat am remarcat dispariţia vitrinei de la intrare, în care predominau fotografiile lui Ceauşescu şi ale soţiei sale.

Sâmbătă la amiază, după o tăcere de 12 ore, ambasadorul a reluat legătura cu mine. De data aceasta era reţinut şi oficial: "Vreau să vă comunic că ambasada a hotărât să se alăture taberei revoluţionare. Sunteţi autorizat să anunţaţi această decizie în mod public".

Imediat am sunat la sectorul de informaţii de la Kol Israel. Se auzeau deja semnalele ediţiei de ştiri. Redactorul Ghideon Remez m-a introdus direct în emisiune.

Mai târziu am aflat de la Bituleanu că omul Securităţii de la ambasadă l-a ameninţat cu moartea. O ameninţare identică la ambasada din Atena s-a soldat cu moartea ambasadorului. La Tel Aviv s-a încins disputa şi la sfârşit au învins adepţii revoluţiei. Ambasada din Tel Aviv a fost printre primele care s-au alăturat noului regim democrat.

În câteva clipe s-au adunat lângă ambasadă sute de demonstranţi, care şi-au exprimat simpatia faţă de România eliberată de jugul comunist. România a deschis o nouă pagină în istoria ei. După circa trei săptămâni, Bituleanu a fost rechemat la Bucureşti. Ne-am despărţit. I-am urat lui şi ţării sale un viitor mai bun.

Timp de doi ani reprezentanţa României la Tel Aviv a funcţionat fără ambasador. România, care a considerat Tel-Avivul ca una din poziţiile sale diplomatice importante din lume, a găsit foarte greu un om fără un trecut comunist sau fascist care s-o reprezinte în Israel. Noul ambasador era dr. Radu Homescu, decanul Politehnicii din Arad, un tânăr politician venit din cercurile universitare.

O dată cu schimbarea regimului, m-am situat în fruntea unei acţiuni umanitare de colectare de fonduri, îmbrăcăminte şi hrană pentru cei nevoiaşi. Celebrul pianist Radu Lupu, de origine română, a dat curs rugăminţii mele şi a donat toate încasările unui recital de pian de la Heihal Hatarbut din Tel Aviv, în acest scop. Împreună cu regretatul Uri Eliav, pe atunci preşedintele Uniunii Originarilor din România (HOR), şi cu Moşe Nagor, preşedintele Asociaţiei de Prietenie Israel-România, am plecat la Bucureşti într-o primă delegaţie de la instituirea noului regim. Hainele adunate le-am împărţit la orfelinate, iar alimentele şi donaţiile în bani le-am predat reprezentanţilor guvernului. Noul preşedinte, Ion Iliescu, ne-a invitat la o întâlnire la sediul său. Atmosfera a fost călduroasă, prietenească şi degajată. Nu puteam să nu-mi amintesc de atmosfera, atât de diferită, de la întâlnirea cu fostul dictator. Iliescu s-a purtat prietenos, cald şi zâmbitor. Voia să ştie totul despre evreii români din ţară. Şi el, ca mulţi alţii, nutrea speranţe exagerate cu privire la capacitatea evreilor din România, locuitori ai Israelului, de a însănătoşi economia bolnavă a ţării sale.

O povestire de G. MOSARI

Vreau să-mi dezmoştenesc fiica

Femeia avea doi copii. Un băiat şi o fată. Băiatul se purta frumos cu maică-sa. Fiica era o scorpie, ahtiată după bani, rupând carnea de pe mama ei.

Îndurerată şi revoltată, femeia se hotărî să-şi facă testamentul. Şi să acţioneze aşa cum îi dicta raţiunea. Şi morala…

Femeia deschide ochii şi aruncă o privire în jur. E dimineaţa, devreme, probabil nu de mult se luminase de ziuă. Îşi şterge o lacrimă cu batista, cu un gest care arată că pentru ea e o deprindere, că-l repetă de multe ori pe zi.

Acum poate rămâne mai mult timp în pat. Azi nu se duce la serviciu, căci a lucrat nenumărate ore peste program. De altfel doar activitatea, profesia la care ţine, îi mai dau vigoare ca să reziste zbuciumului sufletesc.

E singură, apartamentul de cinci camere pe care l-a cumpărat în urmă cu peste zece ani i se pare uriaş, dar cât s-a bucurat atunci când a primit cheile!

Îşi aduce aminte cum au intrat în casă, ca într-un marş triumfal, ea, soţul ei, fiul de 15 ani şi fiica de 14… Asta-i camera părinţilor, asta a băiatului, iar aceasta a fetei. Ea şi soţul ei s-au gândit şi la viitorul tinerilor, de aceea au aranjat locuinţa astfel încât se putea împărţi în două apartamente distincte, unul de două camere şi altul de trei, pentru eventualitatea în care, după căsătorie, unul din copii ar fi vrut să locuiască împreună cu părinţii.

…Anii au trecut. Într-o zi fata a anunţat că se mărită. Avusese mai mulţi prieteni, dar l-a ales – după părerea familiei – pe cel mai nepotrivit. Viitorului soţ nu-i prea plăcea să muncească, în schimb voia să aibă mulţi bani, iar fata îi procura de la mama sau tatăl ei, uneori cu o vorbă bună, alteori ameninţând că pleacă şi nu o vor mai vedea niciodată. După nuntă, fata şi soţul s-au instalat într-un apartament închiriat, aşa că în casa părintească numărul locatarilor s-a redus la trei.

La puţin timp şi băiatul a spus că vrea să se însoare. Viitoarea noră le-a plăcut mult şi nu le-a înşelat aşteptările; a dovedit bunătate, dăruire, era "lipicioasă". La biroul unde lucra, toţi o apreciau. Au făcut o nuntă modestă, fără mari cheltuieli, păstrându-şi economiile în vederea cumpărării unei locuinţe. Tinerii se instalaseră pentru început la părinţii băiatului. După aproape un an, cu banii strânşi şi cu ajutorul unui împrumut bancar, băiatul şi nora s-au mutat în casa devenită proprietatea lor.

Asta a făcut ca în apartamentul de cinci camere să rămână doar ea şi soţul ei, dar se gândeau că uneori, când vor veni copiii în vizită, vor avea unde să-i găzduiască. Mai mult chiar, aproape sigur vor avea nepoţi, şi chiar dacă nu vor sta la bunici, la nevoie le puteau amenaja camere speciale, cu tot ce vor avea nevoie, după vârstă, de la jucării la cărţi de şcoală.

Fata şi ginerele s-au mutat în capitală, nu-i văzuse de multe luni, în schimb citea telegramele lor sau le auzea glasurile la telefon: trimiteţi-ne bani să plătim chiria, daţi-ne câteva mii pentru mobilă…

Într-o zi soţul ei s-a plâns că simte dureri din ce în ce mai dese şi mai puternice, că transpiră şi are respiraţia grea, însă a suportat totul în tăcere ca să n-o îngrijoreze de pomană. Dar în ultimul timp situaţia e mai gravă şi s-a hotărât să-i spună…

Soţia a primit vestea ca o lovitură de trăznet. A început goana după analize, tratamente, internări, dar nu s-a putut înlătura finalul, care a curmat viaţa soţului la 60 de ani.

S-a făcut lumină la Societatea de Electricitate

Controlorul Statului a dezvăluit că directorii generali adjuncţi ai Societăţii de Electricitate primesc salarii mai mari decât acela al primului ministru: 51.000-55.000 şekeli. Toţi funcţionarii superiori au drept la maşină *cu şofer.* Cei ce conduc singuri primesc o despăgubire în bani. Aceiaşi funcţionari superiori primesc alocaţii speciale pentru telefon, casă de odihnă, haine, precum şi o alocaţie specială (aşa… în general) la fiecare doi ani. Toţi salariaţii primesc al 13-lea salariu, iar angajaţii cu vechime-n muncă îl primesc şi pe al 14-lea. Când pleci de la birou, ducându-te pe teren, încasezi 111 şekeli pe zi.

(Ziarele)

…Acum, când, în sfârşit, s-a risipit întunericul à propos de câştigurile celor de la Electricitate, cerem factorilor responsabili să se pună la priză şi să apese pe întrerupătorul de şekeli.

Cele patru suflete din apartamentul cumpărat cu entuziasm şi planuri de viitor s-au redus doar la unul, trist şi debusolat.

…Femeia lăcrimă din nou, aruncă o privire în camera care parcă-i înţelese tristeţea, dar nu-şi putea încuraja locatara ce rămăsese singură şi trăia cu amintirile şi cu zbuciumul gândurilor.

Totuşi, au rămas copiii, care i-ar fi putut îndulci viaţa amară, dar ce le putea pretinde? Ei aveau familiile, interesele şi preocupările lor. Să-i roage s-o viziteze mai des? Să se ducă ea la ei, mai ales ca să-şi ofere ajutorul? Între timp văzuseră lumina zilei doi nepoţi, un băieţel al fiului şi o fetiţă a fiicei ei.

Băiatul şi nora i-au arătat căldura şi înţelegerea pe care le aştepta şi de care avea atâta nevoie ca să îndure mai uşor singurătatea. Dar ce s-a întâmplat cu fiica ei? De la pierderea soţului n-o mai văzuse, în schimb şi ea şi ginerele o bombardau cu telefoane de ameninţare: vinde casa ca să ne plăteşti nouă partea de moştenire, scoate bani din bancă să achiţi sumele din conturile lăsate de tata, vinde lucruri din casă dacă vrei să ai viaţă bună cu noi!

Chiar aşa de jos a căzut fata mea? se întreba femeia.

Ar vrea să-şi pedepsească fiica, dar cum? Poate face aceasta lovind-o acolo unde o doare mai mult, la bani, la bunuri, căci ea este ahtiată după avere.

Ei bine, va lăsa un testament prin care moştenitor va fi doar băiatul ei şi va scrie de ce fiica ei nu merită decât oprobriul, căci nici măcar o străină nu trebuia să se comporte atât de josnic.

Şi totuşi... e fiica ei. Comportarea ei o doare, căci i-a dăruit ani din tinereţe şi a făcut multe sacrificii pentru ca fata să înveţe, să aibă un viitor frumos şi să fie demnă de părinţii care au adus-o pe lume. Cum să procedeze? Poate ar trebui să ceară cuiva o părere?

…Femeia s-a aşezat la masa de scris şi a aşternut câteva rânduri către redacţia unei reviste care publica sfaturi în probleme de familie. Va primi desigur răspunsul unui specialist, al unui om cu experienţă, la întrebarea dacă să-şi pedepsească fiica înlăturând-o de la moştenire şi dezvăluind tristul adevăr despre această fiinţă care nu ştie ce înseamnă să-ţi preţuieşti mama şi să-i arăţi dragoste şi înţelegere în momentele cele mai grele.

Încheie scrisoarea şi o vârî într-un plic pe care-l va trimite recomandat, ca să fie sigură că ajunge la destinaţie şi că va primi sfatul pe care-l dorea. Va scrie deci testamentul după ce va afla răspunsul specialistului.

Dar frământarea ei e prea puternică. Îşi dă seama că nu va putea acţiona după forţa raţiunii, ci după ceea cei va dicta inima. Nu va căuta vinovaţi şi vinovăţii pentru faptul că fiica ei nu este astfel cum şi-ar fi dorit ea.

…Femeia a rupt scrisoarea către revistă, căci nu mai aşteaptă nici un răspuns de la alţii, ci are propriul ei răspuns. Pe o foaie mare de hârtie scrise cuvântul "Testament". Se opri o clipă, apoi continuă: "Las toate bunurile ce le am, în mod egal, băiatului şi fetei mele…".

●

«Directorul companiei Daewoo pe zona Moldova, coreanul Ujin Kwon Kim, a intrat în greva foamei pe termen nelimitat, în camera sa de la hotelul "Moldova" din Bacău, din cauza nerespectării unor contracte de către un beneficiar din România» – citim în săptămânalul "Lumea Liberă" din New York.

Un director de firmă internaţională să facă greva foamei, în străinătate? Cam ciudat… Şi, în tot cazul, neobişnuit. Drept care, ştiind că la societăţi precum Daewoo domneşte o disciplină de fier şi că nici un cadru nu-şi permite să acţioneze de capul lui, noi îl întrebăm pe domnul Kim:

Daewooie?

Restaurantul

HAIM

invită onorata clientelă
la renumitul său grătar
şi specialităţile culinare
româneşti

TEL AVIV,
Rh. Dizengoff 228
Tel. 03-5244963

O povestire de FRANÇOISE GIROUD

Iubitul meu

L-a întâlnit la o recepţie.
El a bătut-o la cap şi i-a ghicit în palmă.
Apoi i-a spus: am un secret. Dacă vrei să-l afli, invită-mă la tine, la o cafea.

În privirea sa obraznică întrezăream câteodată o sclipire de spaimă. Ulterior am aflat motivul. Când mi l-au recomandat nişte amici, Jerzy părea un căţel vesel, gata să-ţi sară în obraji. Ceea ce a şi făcut.

"Ştiţi că purtaţi o rochie transparentă?" Ştiam. "Nu vă deranjează?" Nu mă deranja. "Voi, femeile, sunteţi revoltătoare!" I-am întors spatele şi m-am îndreptat spre grupul din salonul editorului care avea zi de primire. N–aveam chef să primesc lecţii de conduită de la avocăţelul ăla. De altfel, ce căuta el aici? Altădată selecţia invitaţilor era mai strictă. Am strâns câteva mâini, am evitat un pisălog, am salutat gazda înconjurată de musafiri şi am ajuns la bufet. "Şampanie, sau suc de portocale?" Jerzy era acolo, cu braţul întins ca să mă servească…

Chiar în acea dimineaţă mă întorsesem din America, astfel că decalajul orar mă cam buimăcea. De data asta n-am mai ştiut cum să scap de el. Se învârtea în jurul meu ca o viespe. De altfel, de când mă despărţisem de Pierre, omagiile masculine îmi încurajau posibilităţile mele de seducătoare. Tipul părea vioi, insolent, ironic la ridicolul unora şi am acceptat invitaţia să mergem la restaurantul "Lipp", unde a fost primit ca unul de-al casei. Obrajii lui aveau culoarea ternă a celibatarilor care iau masa în afara casei şi nu se hrănesc bine. Când mi-a luat mâna, chipurile ca să-mi citească în palmă, i-am lăsat-o, deşi găseam maniera cam banală, dar el simula că ia lucrurile în serios. Descifra în înlănţuirile liniilor ceea ce de fapt dorea să-mi spună: că eram orgolioasă, capricioasă, rece… Prostii! "O frumoasă reuşită profesională… Totuşi tardivă. O căsătorie ratată…". "Citeşti toate astea în mâna mea?", l-am întrebat. "Taci! Trebuie să mă concentrez". Mi-a mai spus că n-o să-l revăd niciodată pe Pierre, care m-a părăsit din vina mea… Orgoliul meu, orgoliul! Dar timpul decepţiilor sentimentale e depăşit şi în curând voi întâlni un bărbat sărac dar genial, care-mi va reda gustul de a râde… Am izbucnit în râs exact în clipa când uşa restaurantului s-a descjis brusc şi au intrat doi tipi cu mutre cam alarmante. Era prima oară când am văzut în ochii cenuşii ai lui Jerzy o sclipire de groază, într-o fracţiune de secundă. Respectivii s-au instalat la o masă îndepărtată de a noastră. "Ce e cu dumneata?", l-am întrebat. "Ţi-e frică?"

Da, îi era frică! De ce? Nu mă cunoştea îndeajuns. Nu mi-a spus motivul. Dar dacă aş accepta să-i ofer o cafea la mine acasă, poate-mi va povesti. Şi dacă nu voi accepta? Ei bine, va păstra secretul!

Şi-a recăpătat privirea insolentă. Curioasă, am cedat. Pe vremea aceea locuiam într-un apartament vechi, moştenire de la mama, înzestrat cu fel de fel de podoabe şi care atrăgea de îndată atenţia musafirilor. Mobilat cu gust, lumini discrete, confort, culori pale accentuate de unele contraste, simţeai că intri într-un loc magic. Dezordinea era dezordinea mea, parfumul era parfumul meu, zgomotele străzii filtrate de geamuri groase doar atât cât să îndepărteze anxietatea liniştii totale. Mă simţeam ca o pisică în culcuşul ei. Am auzit complimentele de rigoare. Jerzy m-a întrebat dacă era şi o uşă de serviciu. Nu, nu era. Ce aveam nevoie?

– Ca să poţi fugi când e cazul.

– Să fug? Unde? De ce?

Mergea dintr-o cameră într-alta, apoi s-a lungit pe canapea, cu aerul de a fi la el acasă. Depăşisem vremea când mă temeam de bărbaţi şi de mâinile lor mari, gata întotdeauna să-mi atingă sânii de parcă ar fi fost atraşi de un câmp magnetic. Învăţasem cum să-i ţin la distanţă. Nu cu gesturi, ci cu câteva vorbe derutante. Se îndepărtau ofensaţi. A nu le permite să avanseze ci doar să te dorească, ăsta e tot secretul seducţiei. Nu-mi era teamă de slăbiciunea mea, de căldura care-mi cuprindea picioarele când unul mă strângea la pieptul lui cu un gest brusc şi riscam să mă topesc de dorinţă. Dar două sau trei amintiri umilitoare cu nişte tipi mediocri m-au învăţat arta de a mă apăra. Nimeni nu se apropia de mine decât dacă voiam eu. Nu, în acea seară nu-mi era teamă de Jerzy, cu toate că părea oarecum neliniştit. Mă gândeam că nu ştiam nimic despre el şi trebuia să fiu nebună că am lăsat să intre la mine un necunoscut. Pierre avea cheia mea şi putea să apară în orice clipă. Ei şi? Eram liberă. A fi *liber* e un cuvânt întrebuinţat dacă e vorba de bărbaţi. Când o femeie e pe care de a se despărţi de soţ sau de amant se spune că e *singură*. Cuvântul nu mă speria. Niciodată n-am rămas singură multă vreme, dar după convieţuirea haotică cu Pierre simţeam nevoia de singurătate ca să-mi pot regăsi sensul vieţii. Deci, ce să fac acum cu acest Jerzy, lăfăit pe canapeaua mea?

A sunat telefonul. Era scriitorul V., disperat că nu-i citisem încă manuscrisul. I-am explicat că abia mă întorsesem de la New York. "Nu-mi pasă de New York, nu scriu pentru New York! Eu scriu pentru o mie de persoane din Franţa… Poate doar pentru cinci sute, dar vreau neapărat să-l public. Şi dacă refuzi să mi-l editezi, spune-mi direct, părăseşte-mă şi tu…".

L-am calmat. Jerzy asculta curios conversaţia.

– Lucrezi şi noaptea?

– Da, scriitorii sunt angoasaţi mai ales noaptea.

– Şi eu, dacă sunt angoasat, îţi pot telefona?

Am remarcat că toate frazele lui începeau sau se terminau cu cuvântul *eu.* Mai ceru încă o cafea. "O să-ţi alunge somnul", i-am spus.

– Cine vrea să doarmă? Tu vrei?

– Câteodată da, dar astă-seară nu mă simt în apele mele.

– Deci, noaptea asta e a mea.

– Ca să faci ce?

– Ca să te conving că eu sunt bărbatul de care ai nevoie… Vezi steluţa asta lângă degetul tău inelar? Steluţa asta sunt eu, steaua ta bună.

Nu mai ştiam dacă mă exaspera sau dacă mă amuza. Poate şi una şi alta. M-am cufundat comod în fotoliu şi am lăsat să-mi cadă pantofii ca să-mi încolăcesc picioarele.

– Începi să te dezbraci?

Fără îndoială era un tip odios. Apoi mă anunţă că-şi începe pledoaria. Ce calităţi avea ca să-l plac? Nimic! O carieră care se anunţă strălucitoare, dar era la debut. Relaţii mai puţine decât mine; o înfăţişare despre care unele femei spuneau că e agreabilă, doar după ce îl părăseau… Sfârşituri de lună grele, cu datorii băneşti, aşa că…? "Pot fi tare nostim şi sunt foarte inteligent. Alături de mine nu te vei plictisi niciodată. Astă-seară te–am plictisit?"

– La drept vorbind, nu, dar aştept să-mi explici de ce ţi-a fost frică la restaurant, şi de ce acorzi atâta importanţă persoanelor care intră sau pleacă.

– Aşteaptă. Îţi spun. Asta e arma mea secretă.

S-a ridicat de pe canapea şi mergea tot timpul de-a lungul şi de-a latul camerei. Se mişca cu o graţie deosebită. Costumul său avea o croială elegantă, dar părea uzat, la fel ca şi pantofii. Purta pe mână un ceas Cartier, fără îndoială un cadou. Avocaţii primesc adesea daruri. Sau poate o femeie…

– Mă auzi?

Nu, eram distrată de observaţiile mele. I-am promis că voi fi atentă.

…Jerzy avea cinci ani şi era un copil fericit, zburdalnic, până în ziua când mama lui l-a vârât într-un dulap, l-a încuiat, a scos cheia şi i-a spus: "Te rog să nu scoţi o vorbă. Te implor să taci. Dacă o să ţipi o să vină

A.T. HEICAL LTD.

Cunoscutul restaurant

„La Igal"

unde plăcerea de a mânca devine o artă

• *Grătar variat cu o excepţională calitate a cărnii* •

• *Bucătărie tradiţională* • *Serviciu ireproşabil* •

• *Calitatea şi tradiţia e formula succesului nostru* •

Alăturat restaurantului un magazin de delicatese cu mezeluri fine ("Mizra"), brânzeturi, mâncăruri preparate, vinuri şi alte băuturi variate.

De asemeni o secţie specială de măcelărie.

Mese de aniversări până la 60 de persoane

Deschis zilnic la prânz şi seara

Vă aşteptăm în str. Lişanski 7, Rishon Lezion (noua zonă industrială)

Tel. 03/961-7760

lupul să te ia". Înspăimântat, a tăcut chitic, cu ochiul lipit de gaura cheii. Deodată a văzut că au intrat doi bărbaţi, au luat-o pe mama lui care se împotrivea, i-au bătut tatăl şi i-au împins pe amândoi afară din casă. La început a rămas împietrit. Niciodată până atunci nu fusese lăsat singur. S-a hotărât să nu ţipe. Apoi, cuprins de panică, începu să urle. Timp de o oră, poate două, aproape sufocat, a lovit cu pumnii în dulap ca să vină cineva să-l elibereze. În sfârşit a apărut o vecină, care, în clipa în care a reuşit să deschidă uşa dulapului, a spus: "Sărmanul copilaş...". L-a scos afară aproape asfixiat. Mai târziu, mult mai târziu, aflase ce se întâmplase. Tatăl său era evreu de origine poloneză, mama lui creştină franţuzoaică. Nemţii i-au arestat pe amândoi. Ei nu s-au mai întors... Nici nu se ştia unde muriseră. Vecina, miloasă, l-a crescut pe Jerzy cu chiu cu vai, pentru că era o croitoreasă săracă. La început o chema mereu pe mama lui. Apoi a refuzat să mănânce, să doarmă, să se joace. Rămânea apatic ceasuri întregi. I s–a spus că părinţii lui au plecat într-o călătorie, dar că vor reveni curând. El răspundea că nu-i adevărat, că i-a luat lupul. Ori de câte ori suna cineva la uşă tremura de spaimă şi fugea să se ascundă sub masă. Desena cu perseverenţă un bărbat şi o femeie ciopârţiţi. Într-o zi a cerut să i se descrie chipul tatălui său pentru că voia să-l deseneze şi uitase. Spunea: "Dacă nu mai ţin minte cum arată înseamnă că va muri". La început, vecina, căreia el îi spunea Mamette, îl legăna, îl alinta cu vorbe calde, liniştitoare, îl încuraja. Apoi, când a înţeles că părinţii lui nu se vor mai întoarce niciodată, i-a spus: "Tu ai avut dreptate, i-a mâncat lupul. Dar ei sunt acum fericiţi în cer şi te veghează". Adevărul l-a aflat de la colegii de şcoală. A obligat-o pe Mamette să-i explice. Din acea zi n-a mai vorbit despre părinţi, de parcă i-ar fi îngropat în propria lor cenuşă. Mamette l-a crescut cu toată dragostea pe acest copil care i-a căzut din cer. L-a înscris la universitate ca să-şi continue studiile, pentru că profesorii spuneau că era remarcabil. El vorbea despre ea emoţionat, despre chiuveta simplă unde se spălase ani de zile, de zgomotul mşinii de cusut, despre o gravă anghină difterică de care ea l-a salvat, de ideea ei fixă să ajungă avocat pentru că avocaţii apără oameni săraci... De mândria ei când el a reuşit la examenul de admitere şi când ea, de emoţie, a izbucnit în plâns...

Aceasta era povestea vieţii lui Jerzy şi rădăcinile spaimei din frageda copilăriei care îl cuprindea când presimţea un pericol.

– Acum înţelegi, spuse, că nu-mi poţi refuza nimic?

...Când m-am trezit a doua zi, Jerzy plecase. Îmi lăsase un bileţel: "Dacă nu mă vrei, nu mă vei mai revedea niciodată. În caz că da, sună-mă la telefon la birou. Spune-i funcţionarei că eşti doamna Mortsauf şi voi înţelege. Eşti frumoasă când dormi!"

Astfel a fost prima noapte de dragoste cu Jerzy. O noapte plină de mângâieri, blânde, calde, inventive, care au reuşit să-mi stârnească trupul obosit. N-a fost simplu. Aveam nevoie de răsfăţ ca să pot atinge plăcerea şi s-o împărtăşesc... Primele îmbrăţişări sunt întotdeauna ratate: cei doi parteneri se aruncă orbeşte unul asupra celuilalt; mânaţi de grabă, nu au timp să cunoască un corp străin, un miros şi un sex străin. Fac gesturi bruşte, spun cuvinte stângace. Apoi se regăsesc indiferenţi. Aveam câteva amintiri neplăcute...

Jerzy a izbutit să mă destindă, să-mi vorbească. Îmi plăceau cuvintele de dragoste, chiar obscene, care se pot exprima doar în timpul acuplării. A ştiut când să le rostească... Patul meu devastat emana un miros plăcut de bărbat tânăr amestecat cu parfumul meu... Îmi privea cu atenţie trupul gol, cum se obişnuieşte în faţa unui peisaj, numind colinele, văile, munţii, florile... Am vrut să mă ridic.

– Rămâi, te rog! Am tot dreptul să te privesc. Te-am atins, te-am pătruns, dar nu te-am văzut niciodată. Vreau să te am toată în memorie... Ştii? Cred că m-am îndrăgostit de tine!

Oare îl voi rechema?
Da, da!

Traducere de
SORINA MALCAŞ

La recenta conferinţă a şefilor Comunităţii Europene, care s-a ţinut în oraşul Tampere, din Finlanda, participanţii s-au arătat, pe neaşteptate, foarte reticenţi la ideea de a primi în comunitate, aşa cum fusese vorba în 1998, zece noi ţări din răsăritul Europei. Ce anume s-a petrecut între timp nu e greu de explicat. Văzând liderii occidentali cât de greu se încadrează anumite ţări, mai slab dezvoltate pe plan economic şi social, în rândurile comunităţii, entuziasmul lor iniţial s-a Tamperat.

●

După îndelungi cercetări, poliţia română de la Constanţa a pus mâna pe o bandă de traficanţi arabi, conduşi de Mohamed Hassan Ali Salhi şi Abdala Sherif Barnea Aba Said, care introduseseră prin contrabandă mari cantităţi de cafea, nes şi altele asemenea, păgubind statul de 59 de miliarde lei.

Succesul detectivilor români este pe cât de răsunător pe atât de aşteptat, dacă ţinem seama că echipa de poliţişti l-a avut în frunte pe colonelul Cârlig: acesta i-a agăţat pur şi simplu pe infractori.

MARIANA JUSTER

Pe aeroportul din München

Pe aeroportul din München.
Deseori, din clădirea aeroportului și până la avion, călătorul ajunge cu autobuzul. Repede. Dar câteodată, în autobuzele astea se întâmplă fel de fel de lucruri.

Scurta mea poveste se petrece în Germania, pe aeroportul din München. Întâmplarea începe într-o seară, la lumina palidă a apusului de soare, și se termină în același decor după două ore.

Este vară, o vară fierbinte, rară pe aceste meleaguri. Canicula e în stare să-i biruie chiar și pe nordici. În forfota neîntreruptă a aeroportului, pasagerii nădușiți, șiroind de sudoare, își trag anevoie valizele.

Sala de așteptare, răcoroasă, este plină. Toate băncile sunt ocupate.

La capătul aeroportului, într-un loc mai ferit, se află poarta destinată zborurilor spre Israel.

Peronul, aici, se însuflețește deodată de larma israelienilor în vacanță. La ora cuvenită ei apar buluc, veseli, fericiți și guralivi.

Șoferii de taxi cu care sosesc descarcă iute bagajele și demarează tot atât de rapid precum au venit, salutând clienții din mers cu un larg gest din mână: "Auf wiedersehn, shalom, shalom!"

Cărucioarele pentru bagaje devin îndată niște munți de valize mari și mici. Călătorii aceștia, poate mai mult decât alții, se întorc acasă cu doldora de daruri și târguieli.

Israelienii au rude și prieteni în toată lumea. Despărțirile le prilejuiesc lacrimi și întristare multă, cătrănind inima celora care pleacă, dar și celora care rămân. "Partir, c'est mourir un peu", zice francezul, dar israelianul este mai optimist. Pe el l-a învățat istoria că "dacă o vrea Dumnezeu, totul se face!".

Sala în care se fac formalitățile, controalele și altele, e plină de călători obosiți. Unii vin cale de sute de kilometri din Tirolul austriac, alții din pădurile germane și de la tot felul de stațiuni balneo-climaterice.

Așteptarea îndelungată în sala răcoroasă devine mai plăcută călătorilor când se leagă cunoștințe noi. Israelianul este maestru în a face cu ușurință relații cu oameni întâlniți întâmplător în cale. Din vorbă în vorbă, se răspândesc cu generozitate impresii și peripeții de călătorie "nemaipomenite", vești și ultimele evenimente politice din țară. Fără toată această flecăreală, timpul așteptării n-ar avea nici un haz! Tot acest loc de adunare a călătorilor prilejuiește și întâlniri emoționante... Iosef din Afula l-a găsit tocmai la aeroportul din München pe Moișe din Beer Sheva! "Extraordinar!", și-au spus,

ZISE...

"Iranul nu are sentimente ostile față de nici o țară, inclusiv față de Israel".

(Nelson Mandela, fost președinte al Republicii Sud-Africane; într-o declarație făcută cu prilejul vizitei sale în Israel; octombrie, 1999)

... ȘI-N ADÂNC SE SCUFUNDĂ

(CU ACCENTUL PE Ă)

Nou!

A apărut

Din viața unui medic ginecolog

de **Dr. Alexandru Marton**

27 nuvele ilustrate
148 pagini

☆

După marele succes al cărții "Speranța", apărută în editura Minimum 1998, merită să citiți această carte.

Cartea se poate obține trimițând 45 șekeli
pe adresa autorului:
Str. Narkis 1 – Ierusalim 92461
Tel.: 02/623-2883
Pelefon: 053/564-512

mirându-se că în ţara lor atât de mică nu le-a fost dat să se întâlnească nici o dată măcar!

La un moment dat, oboseala călătorilor se face simţită. Fiecare se vrea deja instalat în avion, dornic de puţin somn şi odihnă, după atâta vânzoleală pe drumuri.

În rest, totul a mers foarte bine, numai că faţă de nemţi, israelienii mai dovedesc uneori suspiciuni şi teamă, lucru de altfel uşor de înţeles. Aşa chiar s-a întâmplat şi în cele ce doream să vă povestesc.

A venit şi momentul îmbarcării. Extenuarea i-a răzbit pe israelieni. Difuzoarele anunţă îmbarcarea spre Israel. Ca azvârliţi din praştie călătorii sar către ultimul punct de control.

În autobuzul ce ducea spre pista de decolare a avionului s-au îngrămădit mai mulţi pasageri decât îngăduiau normele. Doar câţiva norocoşi au avut locuri de şezut, restul stăteau claie peste grămadă. Unii stăteau lipiţi de alţii, năduşind în hainele groase cu care veniseră de cine ştie unde. Alţii abia îşi ţineau echilibrul, îngreunaţi fiind de pachete şi pacheţele.

În autobuz era înăbuşitor de fierbinte. De aer condiţionat nici vorbă! Ferestrele autobuzului erau închise, încuiate, plumbuite… Mirosul de sudoare făcea aerul irespirabil. Începură să se facă auzite câteva proteste. Alţii, mai concilianţi, cereau răbdare. Pentru un traseu atât de scurt nu era cazul să se facă atâtea mofturi!…

Şoferul, un tânăr blond, şedea împasibil în cabina sa, ca şi când nici nu s-ar fi aflat acolo. În sfârşit, după câteva minute interminabile, autobuzul se opri în faţa avionului. Călătorii răsuflară uşuraţi. Aşteptau clipa eliberării din strânsoare.

Un minut… două… dar nu, uşile rămân închise. Şoferul sta ţanţoş în scaunul său, aruncând priviri nedumerite în interiorul autobuzului.

– Deschide uşa odată! strigă cineva scos din sărite.

– Încă nu am voie să deschid, răspunse calm neamţul.

– Ce înseamnă asta? zbieră la el cineva ajuns în culmea exasperării.

Şoferul aşteaptă cu răbdare semnalul din exterior pentru deschiderea uşilor.

Căutăm

AGENT DE PUBLICITATE

Persoană dornică să procure reclame
pentru publicaţie în limba română

Bine remunerat

☎ 03/522-7269

Neştiind ce se întâmplă, pasagerii furioşi începură a se foi, a clocoti ca apa în fierbere. Un vuiet prelung, răscolitor, sta să izbucnească ca un vulcan. Figuri congestionate, cu ochii ieşiţi din orbite, începură să urle.

– Deschide!… Ne sufocăm!… Ne sufocăm! ţipă o femeie înnebunită de groază.

Atâta a fost: ideea sufocării… Sufocarea redeşteptată în zeci de jalnice aduceri aminte…

Într-o clipă, chipuri desfigurate de spaimă băteau cu pumnii în geamuri. De la un capăt al autobuzului la celălalt, pe toate laturile şi la toate geamurile, zeci de pumni bocăneau cu o furie sălbatică:

– Deschideţi… ne sufocăm… aer… ne sufocăm!…

Trec minute cât infinitul.

Cuiva din învălmăşeală i se năzări că se vede aievea acolo unde şi-a pierdut soţia, copiii şi părinţii.

– Ne ucid!... strigă el. Ciclon B!... Aer!... Ciclon B!... Aer!...

Trece o frântură de secundă lungă cât veşnicia…

Larmă şi vaiete.

În sfârşit, şoferul întoarce capul către călători şi, vădit iritat, întreabă pre limba lui:

– Ce-i scandalul acesta? Ce vrea să însemne nebunia asta?

O femeie cu părul cărunt, pe al cărei braţ era tatuat un număr, îi strigă plină de dispreţ:

– Chiar, ce-o fi însemnând? Încă n-ai aflat-o?… Să ţi-o spunem noi?

Şi rămase cu ochii pironiţi în gol…

ZISE...

"Nu am timp să mă gândesc prea mult. Şi totuşi o fac".

(Viorel Lis, primarul general al Bucureştiului; după "Academia Caţavencu", Buc, 1999)

★

"Deci este o creştere relativă în scădere".

(Emil Constantinescu, preşedintele României; după "Academia Caţavencu", Buc, 1999)

... ŞI-N ADÂNC SE SCUFUNDĂ

(CU ACCENTUL PE Ă)

La sfârșit de secol XX

Se apropie. Acuș-acuș. Și fiindcă ne aflăm, aici ca pretutindenea în lume, la ceasul bilanțurilor, să încercăm să ne-amintim (și în felul acesta...) de figurile de seamă ale *tribului* din acest veac.

Drept care, punem cititorilor noștri câteva întrebări:

I. Care dintre învățații de mai jos este cunoscut astăzi și recunoscut drept o autoritate mondială în materie de Cabala?

1) Rabinul șef Dr. I. Niemirower
2) Rabinul șef Dr. Alexandru Șafran
3) Iosif Brucăr, filozof
4) Henri Wald, filozof
5) Rabinul șef Dr. Moses Rosen

II. Unul dintre scriitorii de mai jos s-a sinucis la sfârșitul primului război mondial, din motive de neurastenie:

1) H. Tiktin, filolog
2) Leon Feraru, poet
3) Ronetti-Roman, dramaturg
4) Dr. Steuerman-Rodion, poet
5) L. Axelrad, poet

III. În anii '30, unul dintre oamenii de cultură mai jos citați a fost victima unui atentat fascist, la București, pe stradă, fiind grav rănit:

1) Al. Graur, filolog
2) Dr. L. Ghelerter, medic, fruntaș socialist
3) Jacques Byck, filolog
4) I. Ludo, publicist
5) Dr. O. Kreindler, neurolog

IV. Unul din muzicienii de mai jos a murit, lovit de-un infarct, în timp ce se afla pe estradă, interpretând un concert în Turcia:

1) Elly Roman, compozitor de muzică ușoară, pianist
2) Clara Haskill, pianistă
3) Alfred Mendelsohn, compozitor, dirijor
4) Mândru Katz, pianist
5) Anatol Vieru, compozitor, dirijor

V. Care dintre personalitățile de mai jos și-a construit și amenajat o casă la Berlin, în anii '34-'35, fiind convins că regimul hitlerist se va prăbuși în câteva luni de zile?

1) A. L. Zissu, industriaș, fruntaș sionist, scriitor
2) Dr. W. Filderman, avocat, conducătorul Comunității Evreiești
3) M. H. Maxy, pictor
4) Iser, pictor
5) Max Auschnitt, industriaș

VI. Unul dintre sportivii de mai jos a cucerit, sub culorile României, două titluri de campion olimpic:

1) Angelica Rozeanu, tenis de masă
2) Leon Rotman, canotaj
3) Moți Spakov, box
4) Francisc Paneth, tenis de masă
5) Victor Zilberman, box

VII. Unul dintre oamenii de cultură israelieni de mai jos a fost în tinerețe marinar:

1) Carol Marcovici, actor
2) Tuvia Juster, sculptor
3) Iosif Petran, ziarist, prozator
4) Leon Volovici, istoric literar
5) Mendy Rodan, dirijor

Alte întrebări, în numărul viitor...

Răspunsuri: *I – Al. Șafran; II – Steuerman-Rodion; III – Al. Graur; IV – Mândru Katz; V – A. L. Zissu; VI – Leon Rotman; VII – Iosif Petran.*

A apărut

Armonie emotivă

Poezii

de Moritz Nachman

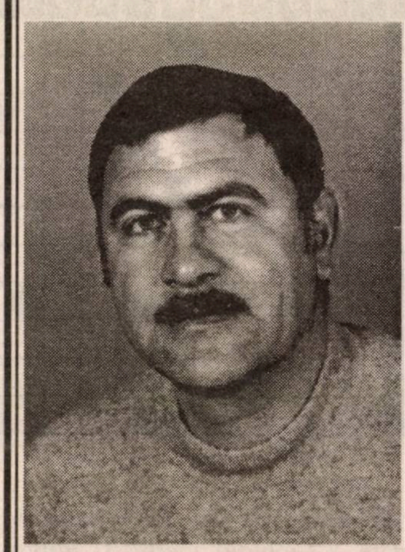

"(...) un vers funcționând ca o cheie sau un cod care luminează totul dintr-o străfulgerare și cu ajutorul căruia pătrunzi în miezul diferitelor strofe.
Asemenea versuri cheie sunt presărate pretutindenea, de-a lungul plachetei de față".
Al. Mirodan

Cartea poate fi procurată trimițând suma de 25 șekeli pe adresa:

MORITZ NACHMAN
Derech Metzada 194/20
Beer Sheva 84461
Tel. 07/641-5827

RODICA WEINBERG
prezintă paginile de

JOCURI

H_2O

(Dezlegările sunt ortografiate cu "Â")

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1						●					
2								●			
3				●							●
4			●				●				
5						●					
6				●			●				
7		●			●				●		
8	●		●				●			●	
9						●					
10				●							
11						●					

ORIZONTAL: 1) Picătură – Curent rapid de apă. 2) Ca ogoarele udate – Lichidul vieții. 3) Fluviu european ce se varsă în Marea Mediterană – Dezlănțuire bruscă de ploaie. 4) Ființă superioară – Apă stătătoare – Mișcarea unei ape curgătoare. 5) Vapori de apă – Poleit. 6) Lac format din ploi – Dânsa – Riglă pentru măsurarea cotelor apelor. 7) Miros specific – Lac de munte – Epocă. 8) Perioadă geologică – Cap de linie! 9) Buletinul timpului probabil – Curs artificial de apă. 10) Bolduri – Ne apără de ploaie. 11) Zonă mlăștinoasă în lungul râurilor – Scânteiere.

VERTICAL: 1) Șuvoaie de apă – Țărm. 2) Coloană de apă ridicată de vârtejuri de vânt – Lac în România. 3) Fluviu european ce se varsă în Marea Nordului – Umezi tare – Obraz fin. 4) În vogă! – Perle – Zână. 5) Între izvor și râu (pl.) – Lacrima dimineții. 6) Băț la biliard – Fir. 7) Căpetenie – Prescurtare în limbajul informaticii. 8) Strângerea apei prin bararea unui curs (pl.). 9) Talazuri – Moartea în valuri. 10) Frigere cu apă fierbinte – Acela. 11) Poftim! – Baraj, zăgaz.

MINA NIȚĂ

Beletristică

ORIZONAL: 1) Operă în proză de mari dimensiuni – Carte, tom. 2) Finalul unei opere literare – Iluzii. 3) Cereri scrise – Fel de-a fi. 4) Prinse-n horă! – Parte dintr-un discurs. 5) Replica unei comedii – Poezie alcătuită din 14 versuri. 6) Urare de nuntă în versuri (pl.) – Operă fără cuprins! 7) Măiestrie – Înalt. 8) Debut în jurnalistică! – Lucrare reprezentativă pentru o disciplină. 9) Cântăreț de nai – Spirit, haz (fig.). 10) Concepție, gând – Final de operă! – Deschiderea unui concurs! 11) Locul de traversare a unui râu – Rasă de oi cu lâna lungă și aspră.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1						●					
2							●				
3								●			
4			●							●	
5						●					
6		●							●		
7					●		●				
8			●							●	
9	●						●				
10					●			●			●
11				●							

VERTICAL: 1) Specie publicistică de actualitate – Privit în centru! 2) Creație artistică – Repriză de box. 3) Povestire fabuloasă – Bărbat – Poet epic în Grecia antică. 4) Procedeu stilistic de repetare a unor sunete. 5) Însemnări (sing.) – În centru la Universitate! 6) Garanție – Literatură dramatică. 7) Vechea capitală a Moldovei – Intrare în arhivă! 8) Finalul unui hrisov! – Cântăreț de doine... și poet. 9) Țărm, mal – A asalta. 10) Fluviu de coastă în Italia – Zeul vânturilor – Fluviu european. 11) Specie a genului epic, de reflectare a condiției umane.

Dicționar: AED, USO, EOL, RON.

MIRCEA MĂRDĂRESCU

În nevoia
cea mai
mare este
Dumnezeu
nu numai
cel mai
aproape,
ci și în modul
cel mai puternic
cu ajutorul Său
alături de tine.

MB

Speranțe

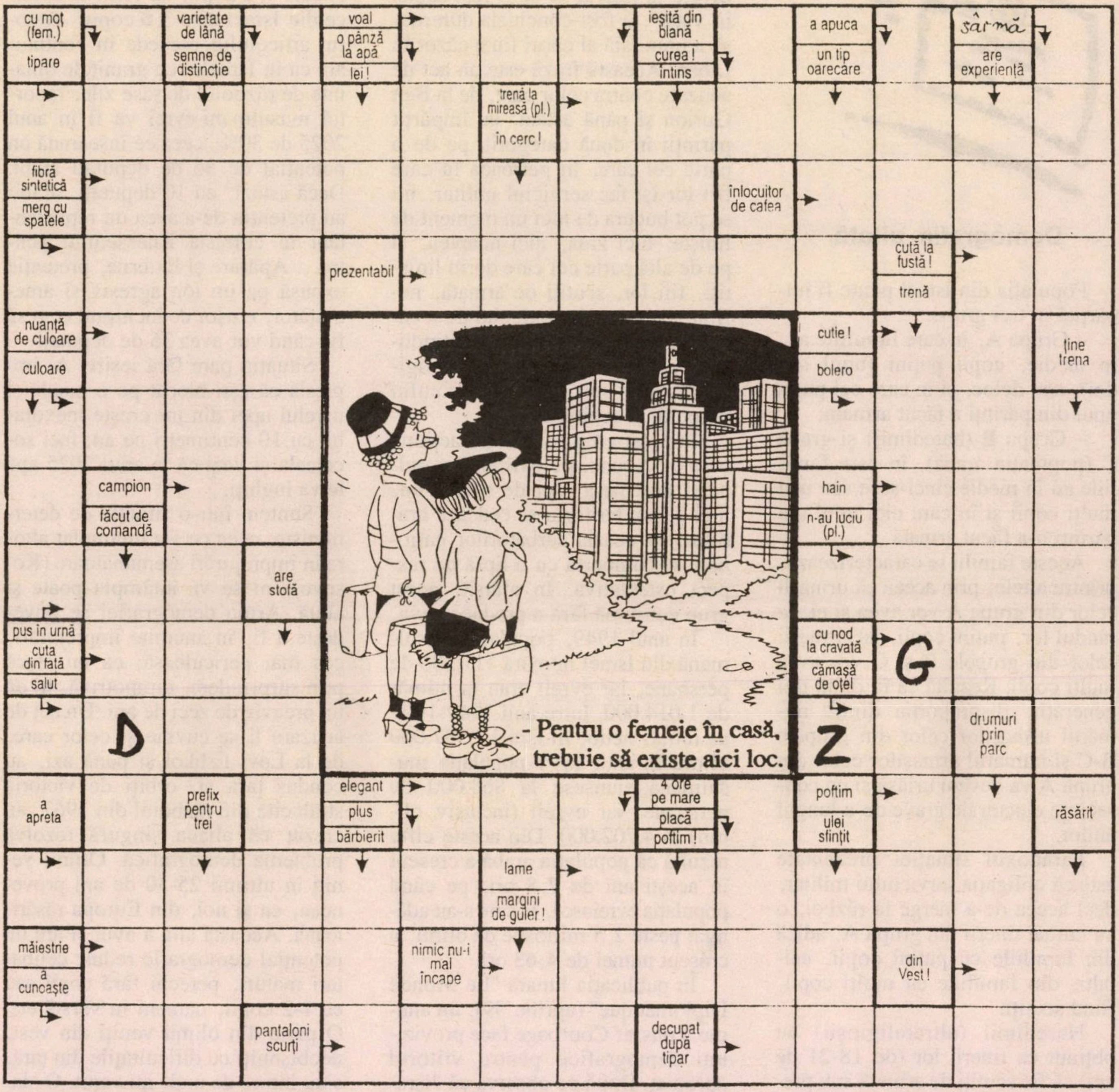
cu moț (fem.)
tipare
varietate de lână
semne de distincție
voal
o pânză la apă
lei !
ieșită din blană
curea !
întins
a apuca
un tip oarecare
sârmă
are experiență
trenă la mireasă (pl.)
în cerc !
fibră sintetică
merg cu spatele
înlocuitor de cafea
cută la fustă !
trenă
prezentabil
nuanță de culoare
culoare
cutie !
bolero
ține trena
campion
făcut de comandă
hain
n-au luciu (pl.)
are stofă
pus în urnă
cuta din față
salut
cu nod la cravată
cămașă de oțel
D
G
Z
drumuri prin parc
elegant
plus
bărbierit
4 ore pe mare
placă
poftim !
poftim
ulei sfințit
răsărit
a apreta
prefix pentru trei
lame
margini de guler !
măiestrie
a cunoaște
nimic nu-i mai încape
din Vest !
pantaloni scurți
decupat după tipar

- Pentru o femeie în casă, trebuie să existe aici loc.

Dezlegările jocurilor din numărul trecut

MAI SIMPLU NU SE POATE: Amic, amiral, bg, fotograf, tinar, oculist, camila, na, ati, ar, bled, nebuni, aza, ni, i, lor, naiv, ban, speriati, apa, a, luna, risc, anatomist, zc, oro, e, tarani, c, iubiti, sa, gac, ostas, el, artist.

LA O PARTE!: Predicat, pic, rima, izolate, evitat, tiran, tan, r, sant, t, ulea, sol, iar, t, siret, acru, ioc, smintit, nauc, a, copil, ds, rana, maci, e, o, carti, om, noroc, ie, ala, inegale, plen.

DE TOATE: S, o, c, v, s, nastrusnic, loiali, oo, saltimbanc, rea, ii, iu, mim, cnut, r, anina, ori, spendia, t, toate, zs, aha, z, rama, ita, colet, premiu, ore, t, imbecil, morga, tati, proiectat.

Demografia uitată

Populaţia din Israel poate fi împărţită în trei grupe:

– Grupa A, în care familiile au, în medie, copii puţini (unul sau doi), sau deloc, şi în care cel puţin unul din părinţi a făcut armata;

– Grupa B (haredimii) şi grupa C (populaţia arabă), în care familiile au în medie cinci-şase sau mai mulţi copii şi în care nici unul din părinţi n-a făcut armata.

Aceste familii se caracterizează, printre altele, prin aceea că urmaşii celor din grupa A vor avea şi ei, la rândul lor, puţini copii, iar urmaşii celor din grupele B şi C vor avea mulţi copii. Rezultă că în două-trei generaţii, disproporţia dintre numărul urmaşilor celor din grupele B-C şi numărul urmaşilor celor din grupa A va deveni uriaşă şi cu consecinţe electorale grave de-a lungul anilor.

Paradoxul situaţiei prezentate este că obligaţia serviciului militar, deci aceea de-a merge la război, o au numai tinerii din grupa A, adică din familiile cu puţini copii, ceilalţi, din familiile cu mulţi copii, fiind scutiţi.

Haredimii (ultrareligioşii) au obţinut ca tinerii lor (de 18-21 de ani) să fie scutiţi de armată sub pretextul pueril că tinerii trebuie să meargă la ieşiva ca să înveţe. În fond, dacă tânărul vrea numaidecât să înveţe, poate s-o facă foarte bine şi în afara vârstei de 18-21 de ani; în ţara noastră există doar atâţia oameni de valoare, în toate domeniile, care la 18 ani s-au dus la armată iar la 21 de ani şi-au reluat activitatea cu deplin succes.

"Dacă l-aş fi dat pe fiul meu să înveţe la ieşiva, el ar fi fost astăzi în viaţă", a fost concluzia dureroasă a unui tată al cărui fiu a căzut în Liban. Această frază este un act de acuzare contra celor care, de la Ben Gurion şi până astăzi, au împărţit părinţii în două categorii: pe de o parte cei care, în perioada în care fiii lor îşi fac serviciul militar, nu se pot bucura de nici un moment de linişte, nici ziua, nici noaptea, şi pe de altă parte cei care dorm liniştiţi, fiii lor, scutiţi de armată, nefiind niciodată în pericolul de-a cădea în luptă. În realitate, scutinduşi de armată copiii, slujitorii religiei încalcă spiritul Dumnezeului dreptăţii şi echităţii .

În acest grup se află o fracţiune care nu recunoaşte existenţa statului şi nu-i pasă nici de soarta lui, nici de cât teritoriu se cedează arabilor; cu ocazia sărbătorilor naţionale se comportă cu o lipsă de respect ostentativă. În afârşit, acest grup consumă fără a produce ceva.

În anul 1949, populaţia musulmană din Israel număra 111.500 de persoane, iar evreii erau în număr de 1.014.000. Între anii 1949-1997 au intrat, netto, în Israel 2.537.000 olimi. În anul 1997 populaţia musulmană ajunsese la 868.000 de persoane, iar evreii (inclusiv olimii) la 4.702.000. Din aceste cifre rezultă că populaţia arabă a crescut în aceşti ani de 7, 8 ori, pe când populaţia evreiască, la care s-au adăugat peste 2, 5 milioane de olimi, a crescut numai de 4, 63 ori.

În publicaţia lunară "Le Monde Diplomatique" (aprilie '99), un anume Youssef Courbage face previziuni demografice pentru viitorul apropiat. După ce observă că "israelienii păstrează o tăcere pudică în privinţa viitorului lor demografic" (ceea ce e adevărat), prevede că teritoriul dintre mare şi Iordan va număra circa 4 milioane de arabi, cu 0, 5 milioane mai mult decât prevăzuseră demografii israelieni. Explicaţia: "Femeile arabe din Iehuda, Shomron şi Gaza nasc în medie câte şase copii, cele arabe din Israel câte 4, 2 copii, iar femeile evreice din Israel câte 2, 6 copii". Autorul articolului prevede în continuare că în Israelul cu graniţele dinainte de războiul de şase zile, raportul musulmani-evrei va fi în anul 2025 de 30%, ceea ce înseamnă un potenţial de 36 de deputaţi arabi. Dacă astăzi, cu 10 deputaţi, arabii au pretenţia de-a avea un reprezentant în comisia Knessetului pentru… Apărare şi Externe, pretenţie expusă pe un ton agresiv şi ameninţător, e uşor de închipuit ce o să fie când vor avea 36 de deputaţi.

Situaţia pare fără ieşire. Ai impresia că eşti blocat pe o insulă şi nivelul apei din jur creşte inexorabil cu 10 centimetri pe an; faci socoteala şi vezi că în anul 2025 apa te va înghiţi.

Suntem într-o situaţie de determinism: ceea ce s-a întâmplat altora în împrejurări asemănătoare (Kosovo), ni se va întâmpla poate şi nouă. Arma demografiei se dovedeşte a fi, în anumite împrejurări, cea mai periculoasă; ea nu atacă prin surprindere, dimpotrivă, îţi dă un preaviz de zeci de ani. Un act de acuzare li se cuvine şi celor care, de la Levi Eshkol şi până azi, au condus ţara şi, orbiţi de victoria strălucită din războiul din 1967, au crezut că aliaua singură rezolvă problema demografică. Olimii veniţi în ultimii 25-30 de ani proveneau, ca şi noi, din Europa răsăriteană. Această alia a avut şi are un potenţial demografic redus: celibatari maturi, perechi fără copii sau cu 1-2 copii, oameni în vârstă etc. O parte din olimii veniţi din vest, neobişnuiţi cu dificultăţile din ţară, s-au întors de unde au venit. O singură măsură în această direcţie a fost luată de guvernul Rabin-Peres, dar era o măsură pe dos şi cu efecte pe dos: au extins indemnizaţia pentru copii, care fusese destinată numai părinţilor care au făcut serviciul militar (grupa A) şi la grupele

B şi C, adică i-au stimulat pe religioşi şi pe arabi să facă şi mai mulţi copii. Dacă n-ar fi de plâns, ar fi de râs.

Nu poţi să-i obligi pe arabi să nu facă copii, după cum nu poţi să-i obligi pe evrei să facă copii. Poţi însă să stimulezi acolo unde trebuie.

Problema e demografică şi soluţia nu poate fi decât tot demografică. Trebuie explicat evreilor că, în situaţia actuală, numărul arabilor se apropie din ce mai mult de numărul nostru şi dacă lăsăm lucrurile să meargă de la sine, peste un număr de ani Israelul va înceta să mai existe; creşterea numărului de naşteri la populaţia A este o datorie patriotică pentru noi.

O ultimă încercare se mai poate face pentru a mai salva ceva: alocarea indemnizaţiei pentru copii NUMAI părinţilor care au prestat serviciul militar (discriminare pozitivă). Această indemnizaţie, **progresivă,** se va plăti de la naşterea copiilor până la terminarea studiilor superioare, cuprinzând toate bursele, scutirile de taxe şi facilităţile posibile. Sumele alocate, oricât ar fi de mari, nu vor putea compensa nici pe departe pauza de trei ani (18-21) în activitatea şcolară sau profesională a părinţilor; cât despre riscul vieţii lor, nu există nimic care l-ar putea compensa. Trebuie procedat repede, pentru că primele rezultate vor apărea după... 18 ani de la data punerii în aplicare a acestei măsuri.

Ce se va întâmpla dacă numărul de deputaţi arabi va ajunge la jumătate plus 1? Va trebui să le remitem cheile, să le predăm armamentul, numele statului se va schimba, ca şi drapelul, ca şi numele străzilor, iar legea întoarcerii se va referi la refugiaţii arabi. O să trebuiască să ne obişnuim din nou cu Galutul (pentru sabri o să fie mai greu), iar visul atâtor generaţii de evrei de-a avea ţara lor, se va transforma din nou într-un vis.

Poate că peste alţi 2000 de ani, prin anul 4000, se vor găsi alţi tineri entuziaşti care s-o ia de la început. Să sperăm că nu vor fi şi ei idioţi!

Leon Haimovici
Rishon Lezion

Post-sioniştii...

În ultimii ani a slăbit la unii convingerea necesităţii sionismului. Are loc o estompare a identităţii evreieşti, vorbindu-se prea puţin despre valorile naţionale, despre identitatea iudaică. Cuvântul patrie este rar rostit, iar cuvântul sionist este luat în derâdere, fiindcă la unii slăbeşte convingerea dreptăţii sionismului. Post-sioniştii sunt pentru hedonism, scopul vieţii fiind pentru ei traiul uşor, plăcerea şi desfătarea. Ei duc o luptă acerbă pentru "scaune", pentru interesele unor grupuri particulare, pentru bani şi proprietăţi. Ei vorbesc fără încetare despre libertatea individuală, democraţie, liberalizare, stat al tuturor cetăţenilor, legalitate, lupta sfântă pentru pace, cum o văd ei. Se manifestă ca propalestinieni, câteodată chiar prin aprobarea terorismului arab. În mintea unora s-a cuibărit chiar ideea că şi soarta Ierusalimului este un subiect de discutat cu vecinii noştri arabi. Ei se bucură că prin acordurile de la Oslo noi am renunţat la o mare parte a patriei noastre istorice. S-a emis ideea ca Israelul să devină un fel de Singapore, cu o suprafaţă de 581 kilometri pătraţi, al Orientului Apropiat.

Sionism înseamnă imigrare. Post-sioniştii afirmă că a trecut perioada imigrării. Faptele dezmint în mod categoric această idee falimentară. În ultimii ani au venit aproximativ un milion de imigranţi. Numai între anii 1990-1992 au sosit 400.000 de imigranţi şi continuăm să absorbim anual multe zeci de mii de nou veniţi. Deoarece majoritatea poporului nostru se află încă în împrăştiere, şi antisemitismul, chiar după Holocaust, renaşte peste tot, este neîndoielnic că readunarea poporului nostru prin imigrarea în Israel se va întări.

Statul nostru va sta în anii următori în faţa unor hotărâri geo-strategice extrem de importante. Cum putem vorbi de post-sionism câtă vreme problemele mari şi grele, de bază, ale statului nostru încă nu au fost soluţionate? Atâta vreme cât dorinţa arabilor de a ne nimici continuă?

Post-sionismul trebuie stopat prin reînnoirea vieţii spirituale, a culturii naţionale, a literaturii, a artelor, a filozofiei şi a respectării tradiţiei.

Beniamin Zeev Herzl a scris: "Am numit odată sionismul ideal fără sfârşit. Şi eu cred într-adevăr că, chiar după realizarea statului nostru Eretz Israel, sionismul nu va înceta să fie idealul nostru".

Dr. Adolf Weitmann
Tel Aviv

Tot despre Joseph Schmidt

Am citit la rubrica "Etc." din revista "Minimum" nr. 149-150, din septembrie 1999, o notă despre marele cântăreţ Joseph Schmidt, apărută într-o publicaţie bucureşteană. Vreau să vă spun că "precizările" doamnei Leonie Blum din Haifa conţin o serie de inexactităţi.

Sunt o rudă a lui Joseph Schmidt şi posed un bogat material documentar despre viaţa celebrului tenor.

Între afirmaţiile greşite din scrisoarea d-nei Blum este şi aceea că Joseph Schmidt a încercat să se refugieze în Elveţia "la începutul războiului", dar "n-a fost lăsat să intre şi astfel a murit la graniţă de foame şi frig".

Adevărul este următorul. În toamna anului 1942, Joseph Schmidt, împreună cu un grup de 30 de refugiaţi aflaţi în partea de sud a Franţei, încă neocupată de nazişti, a încercat să treacă ilegal în Elveţia. La prima tentativă, din seara de 27 septembrie, grupul a fost descoperit și s-a împrăștiat. A doua zi, în zori, Joseph Schmidt cu încă două refugiate au reușit să treacă dincolo. Fericiți că au ajuns într-o țară liberă, ei s-au prezentat singuri în fața primilor grăniceri elvețieni, cerând azil politic. Comandantul patrulei i-a somat însă să se întoarcă imediat pe teritoriul francez. "Avem cântăreți destui", i-a replicat el lui Joseph Schmidt, care și-a declinat identitatea.

Cei trei n-au avut încotro și s-au întors, dar, adăpostiți și călăuziți de un țăran francez, au repetat încercarea după o săptămână, și, ascunși într-un car cu fân, au ajuns cu bine la Geneva, la 8 octombrie 1942.

Joseph Schmidt a plecat mai departe la Zürich și a tras la pensiunea Karmel, unde mai stătuse în cursul turneelor sale. Epuizat de încercările prin care trecuse, s-a supus aici unui prim consult medical. I s-a recomandat odihnă severă la pat. Dar, peste o săptămână, a primit ordin de internare în lagărul de refugiați Gyrenbad.

Acest lagăr de refugiați era amenajat în incinta unei fabrici părăsite. cei 350 de internați erau cazați în hale reci și dormeau pe culcușuri de paie întinse pe jos. Nu exista apă caldă, iar condițiile sanitare erau umilitoare. În jur, sârmă ghimpată și pază militară.

Într-o noapte deosebit de geroasă, spre sfârșitul lui octombrie, Joseph Schmidt se îmbolnăvește și este trimis la spitalul cantonal din Zürich. Medicii de acolo îl tratează, însă numai de laringită și traheită, nesocotind durerile sale de piept.

Declarat "vindecat", la 15 noiembrie este obligat să se întoarcă în lagăr.

Placă înapoi la Gyrenbad extrem de deprimat și în drum suferă un puternic atac de inimă, izbutind să ajungă la destinație numai cu un foarte mare efort. Comandantul lagărului, căruia i-a prezentat un certificat medical primit de la un medic particular, i-a pus la dispoziție o cameră separată. A dormit, însă, foarte prost, chinuit toată noaptea de coșmaruri și de frig.

Joseph Schmidt

În dimineața următoare, luni 16 noiembrie, i se îngăduie să meargă, însoțit, la micul hotel turistic "Waldegg" din apropiere, ca să se mai întremeze. Patroana hotelului, doamna Irma Hartmann, l-a primit cu multă afecțiune și l-a condus într-o cameră caldă de la etaj.

Ținând la piept cartea poștală primită de la mama sa chiar în acea zi, Joseph Schmidt a intrat în încăperea primitoare spunând gazdei, cu o voce obosită dar plină de recunoștință: "Aș vrea să dorm aici".

Dar abia s-a odihnit puțin și, pe la zece și jumătate, i s-a făcut rău. În timp ce doamna Hartmann făcea tot ce putea ca să-i ușureze suferințele, însoțitorul a plecat în fugă după medicul lagărului, dr. Handelsmann. Sosit urgent, acesta i-a administrat o injecție și, realizând gravitatea cazului, s-a întors în lagăr pentru a obține internarea lui neîntârziată în spital.

Rechemat de urgență la căpătâiul bolnavului, starea acestuia înrăutățindu-se din nou, dr. Handelsmann l-a adus cu sine și pe medicul secund al lagărului, dr. Müller. L–au găsit pe celebrul cântăreț zăcând fără suflare. Toate încercările lor de a-l mai readuce la viață au rămas fără rezultat. La ora 11 și 10 minute, au fost nevoiți să constate decesul, cauzat de un nou și necruțător infarct.

Carol Schmidt
Hedera

«În numărul 149-50 al revistei "Minimum", la rubrica "Etc.", ați publicat o notă referitoare la renumitul tenor evreu Joseph Schmidt; aș vrea să completez această notă cu câteva amănunte.

La noi în casă se vorbea mult de Schmidt pentru că părinții mei l-au cunoscut personal. Eu sunt născut la Rădăuți (Bucovina) și în acest oraș și-a făcut Schmidt serviciul militar. Ofițerii garnizoanei îl invitau la cazinoul lor pentru a cânta în fața lor, dar, pentru a-și bate joc de el, din cauza staturii sale scunde, îi dădeau o uniformă cu două-trei numere prea mare. După terminarea serviciului militar, Joseph Schmidt a solicitat postul de cantor la templul din Rădăuți; comitetul templului a considerat vocea lui "necorespunzătoare" și l-a refuzat. În urma acestei deziluzii, a plecat în Germania, unde a făcut faimoasa lui carieră. A apărut nu numai în filmul "Un cântec străbate lumea", dar și în filmele "Când ești tânăr, îți aparține lumea", "Râzi, paiață" și altele. El interpreta totdeauna rolul îndrăgostitului care n-avea succes la femei, care preferau bărbați înalți și vânjoși, și se consola cu succesul muzical. El a vizitat și Palestina mandatară, dar n-a putut suporta clima. El n-a murit la granița Elveției; elvețienii l-au lăsat să intre, dar l-au internat într-un lagăr, unde a contractat o pneumonie de pe urma căreia a murit. Avea 38 de ani».

Prof. Iosef Stein
Beer Sheva

Un prieten al nostru

Cred că după întâlnirea de la Neptun a scriitorilor de limbă română din toată lumea, din vara acestui an, delegaţia noastră nu a scos destul în evidenţă atenţia şi simpatia cu care a fost înconjurată, nu numai de oficialităţi, ci şi de masa participanţilor, laudele şi cuvintele bune cu care a fost răsplătită. Am cunoscut atât printre scriitorii de prim rang din Diaspora cât şi printre cei din ţară oameni de mare cultură, plini de bunăvoinţă şi interes pentru noi, nu numai ca indivizi luaţi în parte, ci şi ca reprezentanţi ai Statului Israel. Dintre aceştia, cel care m-a captivat literalmente a fost cunoscutul critic literar, eseist şi memorialist, profesorul Dr. Nicolae Balotă, conferenţiar la Universitatea din Tours, Franţa, care mi-a prezentat-o şi pe soţia lui, Bianca, ea însăşi prozatoare de talent.

Să stai de vorbă cu dl. Balotă este o încântare. Rar am avut prilejul să întâlnesc un cărturar de prestigiul lui, a cărui făptură să emane inteligenţă, amabilitate şi maniere de senior, atâta bunătate, modestie şi largheţe de spirit. Tot ce spunea el, fie în conversaţiile particulare, fie de la tribuna publică, exprima poziţiile unui intelectual umanist liberal, tolerant, apt să întindă punţi către "celălalt", străin oricăror dogme, vindicte (stătuse în închisoare foarte mulţi ani, dar niciodată nu a pomenit despre asta) sau închistări etnocentriste.

Comunicarea d-sale la Neptun a fost o pledoarie împotriva acestor închistări, împotriva naţionalismului îngust, pentru policentrismul şi universalitatea culturii. Totodată, formulările sale şi exemplele la care a recurs mi s-au părut a oglindi cât se poate de evident sentimentele sale amicale faţă de producţia literară şi artistică de expresie românească din Israel şi faţă de poporul acestei ţări în general. "Cultura", a spus domnia sa între altele, "este în expansiune şi în extensiune continuă. Şi cultura română este în expansiune: este la Paris, este în Israel şi în destule alte părţi. Desigur, prietenii noştri israelieni vor spune: noi, cei care venim, murim, pentru că toţi murim, bineînţeles; deci pierim, şi după noi, Dumnezeu ştie ce va fi. Vor apărea, încă, de ce nu, şi pe urmele dumneavoastră, scriitori de limba română, cunoscători. Dacă eu învăţ ebraica, de ce n-ar învăţa cineva româna? Deci, ce vreau să spun (...) este că sunt mai optimist decât atunci – cu zece ani în urmă – când, glăsuind la Europa Liberă, vorbeam despre hemoragia spiritului, de hemoragia culturii române, de... nu, nu. Centrele vor fi pretutindeni. Toţi am devenit membri ai unei diaspore culturale. Un om de cultură are ţara aici, desigur acolo unde este matricea unei limbi, dacă este un om al cuvântului, dar şi pretutindeni unde o foloseşte".

Gina Sebastian Alcalay
Ashdod

Ipohondria

Prietena mea din Beer Sheva are un fiu, Dorel, puţin ipohondru. Are impresia că toate bolile lumii se aciuiesc la el şi fuge imediat la doctor, cum i se pare că iarăşi "are ceva". Iată ce mi-a povestit băiatul:

M-am trezit dimineaţa cu o jenă pe limbă. Mi-am spălat dinţii, m–am uitat în oglindă şi am văzut că pe mijlocul limbii am ceva gălbui, destul de umflat, care mă supăra serios. Mi-am luat oră la doctorul de familie şi m-am dus la el în aceeaşi zi. S-a uitat, m-a examinat şi mi-a spus cu competenţă că am o aftă mare. Mi-a prescris un unguent şi m-a încurajat, spunându-mi că de obicei o aftă trece într-o săptămână.

Mi-am cumpărat medicamentul la farmacie, dar, nefiind prea convins de diagnostic, am rugat-o pe mama să-mi aranjeze să mă vadă un profesor, medic specialist, cunoştinţă a familiei. Mama, care ştie cât sunt de speriat de fiecare lucru nou ce mi se întâmplă, mi-a aranjat o consultaţie în minimum de timp şi m-am dus la profesor. Acesta s-a uitat la limba mea şi a decis că nu este o aftă. "Probabil ai o iritaţie datorită fumatului", a afirmat cu convingere şi mi-a recomandat să încetez fumatul cel puţin pentru un timp. Am venit acasă foarte indecis, dacă să folosesc sau nu pasta pe care mi-a recomandat-o medicul de casă.

Când m-am spălat seara, am simţit deodată ceva între dinţi. Am descoperit că era o coajă galbenă de la porumbul pe care îl mâncasem cu o seară înainte. Afta dispăruse. Se vindecase misterios de repede. Mi-am aprins pe loc o ţigară...

Georgeta Caţap
Holon

Am fost în România

La solicitarea celor două nepoate ale noastre – Alice, 17 ani, venită în ţară la 5 luni, şi Orli, 13 ani, născută în Israel – am efectuat nu de mult o vizită în România, pentru cunoaşterea rădăcinilor ("şoraşim"). Câteva cuvinte despre impresiile nepoatelor şi despre impresiile mele.

Impresiile nepoatelor. Încă de la primul drum, seara, între aeroportul Otopeni şi cartierul Drumul Taberii – unde am stat – nepoatele mele au fost impresionate de caracterul de mare oraş; străzile largi, clădirile maiestuoase iluminate artistic, statuile, reclamele luminoase. În următoarele zile au admirat atât arhitectura, cât şi urbanistica străzilor şi pieţelor ce au constituit mândria edililor şi arhitecţilor bucureşteni. Au fost uimite să găsească atâta frumuseţe şi armonie într-un oraş de care se vorbeşte atât de puţin. Au fost încântate de Ateneul Român, unde au audiat un concert, de muzeele care au putut fi vizitate (Galeria Naţională e închisă, iar la Aman nu se prezentase personalul la lucru). S-au delectat de plimbarea cu barca în Cişmigiu.

La Sinaia, la sosirea la hotelul

din parcul Castelului Peleş au descoperit, pentru prima oară, farmecul susurului unui pârâiaş de munte şi freamătul pădurii. Au apreciat, evident, minunatele priveliști din Bucegi şi Postăvarul la Poiana Braşov.

Dar ceea ce le-a impresionat cel mai mult a fost marea căldură de care am fost înconjuraţi – noi şi ele – de către numeroşii prieteni ai noştri şi ai părinţilor lor, cât şi de tinerii copii ai acestora (în marea majoritate neevrei).

Relația cu foștii colegi de serviciu. În vara ce-a trecut s-au împlinit 50 de ani de la înfiinţarea Institutului de Studii şi Proiectări Energetice, sub directa conducere a regretatului prof. Martin Bercovici. Întrucât am activat timp de 30 de ani în cadrul Institutului, conducerea secţiei respective, aflând că sunt în Bucureşti, m-a invitat la o întâlnire. Marea surpriză a fost că, în afară de numeroşi actuali salariaţi cu care am colaborat, au invitat pe toţi foştii mei colegi – unii pensionari, alţii în funcţii de răspundere la alte întreprinderi. Evident, întâlnirea a fost deosebit de emoţionantă. Cu această ocazie mi-au înmânat un exemplar din monografia secţiei, publicată cu ocazia semicentenarului. Spre satisfacţia mea, am constatat că deşi am plecat în urmă cu 17 ani din institut, au consacrat o pagină şi jumătate prezentării activităţii mele şi a contribuţiei aduse progresului tehnic. De asemenea, pe lângă elogiile deosebite aduse prof. Martin Bercovici, este citată elogios activitatea fiecăruia dintre foştii salariaţi, aflaţi astăzi în Israel sau alte ţări.

Impresii generale. De la ultima noastră vizită, în urmă cu un an şi jumătate, în România s-au depus multe eforturi pentru ameliorarea situaţiei generale, inclusiv a serviciilor. Toţi cunoscuţii noştri, indiferent de vârstă, muncesc foarte mult pentru a-şi asigura traiul modest, cu demnitate. Evident, cei mai mulţi lucrează în domenii diferite de specialitatea lor şi mult sub nivelul lor de calificare, dar se străduiesc să-şi câştige cele necesare. Blocul în care am locuit, ca şi cele în care am intrat cu ocazia vizitelor, dau semne de bătrâneţe şi ar trebui renovate, dar ne-a impresionat strădania de a păstra curăţenia atât în interior, cât şi pe aleile dintre blocuri. Locatarii, inclusiv copiii, păstrează curăţenia şi liniştea. Nu am auzit nici copii ţipând în curte, nici părinţi strigând copiii de la etaje. Lifturile, deşi vechi şi foarte demodate, funcţionează. Transportul public circulă ritmic, iar trenurile circulă cu punctualitate.

Ne-au deranjat: câinii vagabonzi (o calamitate a Bucureştiului), grămezile de gunoaie, inclusiv pe drumurile de munte, starea străzilor şi a trotuarelor, proasta funcţionare a telefoanelor (foarte prost întreţinute, după privatizare, de către actualul proprietar, Societatea greacă de telefoane).

În concluzie, atât noi cât şi nepoatele noastre am avut plăcere în România.

Ing. Suzette Marcu
Kiriat Yam

Doamna și domnul Vasco, din Portugalia

O călătorie, de mult amânată, ne-a dus anul acesta în Portugalia.

Am crezut că ne-am pregătit temeinic: cărţi şi ghiduri, hărţi şi prospecte, itinerarii şi popasuri, agenţii şi telefoane. Am învăţat de toate, geografia şi istoria ţării, despre popor şi cultură, obiceiuri, bucătărie şi vinuri. Am aflat ce au făcut pe aceste meleaguri băştinaşii, ca şi romanii, vizigoţii, arabii, maurii, turcii, spaniolii, cruciaţii, navigatorii şi descoperitorii de lumi noi, cum a crescut şi a decăzut imperiul colonial portughez. Ne-am entuziasmat pentru arta portugheză, stilul gotic manuelin, faianţa azulejos, muzica populară fado ca şi pentru vinul Porto, fără să mai pomenim de nenumărate mânăstiri, cetăţi, castele, ruine şi mai ales de renumitul litoral Algarve. Ni se părea că ştim atât de multe, încât în Portugalia va trebui numai să ni le confirmăm la faţa locului.

Ştiam că în Portugalia mai există o modestă minoritate evreiască, dar nu am izbutit să ne documentăm bine asupra trecutului şi prezentului ei. Şi tocmai în acest domeniu – atât de preţios pentru noi – am trăit cele mai mari surprize.

A început la Tomar, un încântător orăşel cu o puternică amprentă medievală, celebru pentru imensele construcţii ridicate în secolele XII-XVII, în perioada Cavalerilor Teutoni. Ne pregăteam să vizităm uriaşul complex al cetăţii şi celor şapte mânăstiri, atât de lăudate în toate ghidurile. Doar în ghidul Fodor, folosit în ţările de limbă engleză, găsisem un singur rând despre existenţa unei vechi sinagogi. Ne aşteptam la nişte ziduri în ruină, pe care trebuia însă să le vizităm.

Sinagoga din Tomar datează cu certitudine istorică din prima jumătate a secolului XV. De-a lungul timpurilor a fost utilizată relativ puţin timp ca lăcaş de rugăciune. A fost vândută de mai multe ori, a servit câtva timp ca închisoare. Din 1921 clădirea a devenit, prin decret, monument naţional. Inginerul Samuel Schwartz, eminent ebraist, om de ştiinţă şi mare suflet evreiesc, s-a ocupat de transformarea sinagogii în lăcaş de mărturie a prezenţei şi culturii evreieşti în Portugalia. Începând din 1933, Comisia locală de turism a început demersurile şi intervenţiile pentru fonduri, în vederea creării aici a unui muzeu evreiesc. Acestea s-au încheiat cu succes prin Comunicatul ministerial din 27 iulie 1939.

Muzeul ocupă partea – încă bine păstrată – în care se rugau bărbaţii şi are o suprafaţă de circa 10x12 metri şi o înălţime de aproximativ 12 metri. Este o construcţie tipică pentru epocă, se sprijină pe zidurile exterioare şi pe patru stâlpi interiori, care susţin bolţile tavanului. Prin săpături recente în exteriorul sinagogii s-au găsit sub o clădire învecinată rămăşiţe bine păstrate ale unei "mikve" rituale: canale de apă, bazin, oale de lut pentru apă.

Exponatele preţioase ale muzeului le constituie pietre de mormânt sau din construcţia unor vechi sinagogi, din secolele VI-VII, XIII, XIV, cu inscripţii clare cu litere ebraice, din cimitire vechi evreieşti din împrejurimi, aduse la acest muzeu în 1943 şi începutul anului 1944.

Deosebite semnificaţii rezultă din anii naşterii muzeului: iniţiativele încep în anii '30, inaugurarea are loc în 1939, muzeul continuă să existe, în anii 1943 şi 1944 se completează cu pietre tombale preţioase descoperite în împrejurimi. Nu poţi să nu te gândeşti ce s-a întâmplat în acest timp în "civilizata" Europă, sau sub regimul antonescian, să nu îndrăgeşti modestul popor portughez şi să nu-ţi pui semne de întrebare asupra unor lucruri care ne păreau axiomatice, ca de exemplu cele privind regimul Salazar. Dar surprize de acest gen vom mai întâlni.

Cel care se ocupă de muzeu este domnul Luis Vasco. O tânără portugheză dă unele indicaţii ca ghid. Intrarea în muzeu este gratuită, cei ce doresc să-l vadă fiind rugaţi doar să se înscrie pe lista vizitatorilor. La unele întrebări, tânăra care dădea explicaţii şi-a exprimat regretul că directorul muzeului nu este acolo, dar a chemat-o pe doamna Vasco să ne lămurească. A urmat o lungă discuţie. Între altele am aflat că în Tomar mai există 12 evrei. Pentru că purta la gât un Ţion de aur, ne-am permis s-o întrebăm pe doamna Vasco cine sunt ceilalţi zece. Răspunsul ne-a stupefiat. Ea nu este evreică, dar poartă Ţionul din consideraţie pentru soţul ei şi din convingere, dar… nici soţul nu este chiar evreu, ci provine din strămoşi marani (în Portugalia se numesc "creştini noi"), revenit la convingeri profund iudaice.

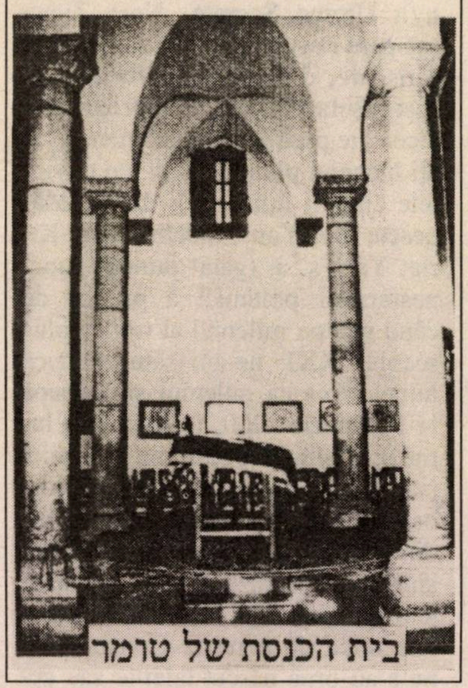

Interiorul sinagogii din Tomar

Am pus şi întrebarea clasică, obsesivă, cu privire la antisemitismul portughez. Întâi nu au înţeles ce întrebăm, apoi ne-au răspuns că pentru ei e o problemă cu caracter vechi, istoric. Ne-am bucurat mult pentru ei şi pentru Portugalia.

Sinagoga din Tomar ne-a arătat că în jurul unor astfel de iniţiative pornite din inimă, solidaritatea evreiască îşi arată faţa ei de aur. Multe din exponatele sinagogii, în afara celor de bază menţionate mai sus, sunt scrisori, desene, daruri, fotografii tradiţionale, vechi, de familie, obiecte de cult, ţesături tradiţionale din catifea, un modest altar şi o tot atât de modestă Tora şi încă multe alte semne de dragoste şi legătură iudaică cu seculara sinagogă din Tomar, venite din îndepărtate colţuri ale lumii. În acel moment mi s-a părut că sinagoga din Tomar – un modest şi îndepărtat colţ de lume – devine un simbol al apartenenţei la tot ce ne este comun şi demonstrează ce reprezintă tradiţia, religia, dar şi toleranţa, pentru unitatea noastră, chiar dacă nu suntem religioşi practicanţi, ci numai evrei cu tendinţe moderne, seculare.

L. Ship
Northwood, Anglia

Simon Sfarti, din California, SUA (face câteva reflexii, cam amărui, pe marginea inteligenţei umane: «"Afacerea Kosovo" mă predispune să mă asociez celor care se tot întreabă dacă există viaţă inteligentă în univers. Aci, pe pământ, ceea ce numim inteligenţă abia dacă mai supravieţuieşte în craniul unei singure specii şi aceasta doar, realmente, într-un număr redus de specimene. Modul în care a fost rezolvată disputa dintre NATO şi Miloşevici în detrimentul poporului sârb şi pe spinarea albanezilor din Kosovo nu merită nici pe departe calificativul "inteligent". De asemenea, păstrând proporţiile, nici alegerile recente din Israel nu pot fi considerate ca o manifestare de supremă inteligenţă. A da o majoritate de voturi unui candidat la

Ambasadorul Ciprului în Egipt, d. Kapsa, a fost rechemat acasă, cu scandal, pe motiv că făcea chefuri cu dansatoare românce la reşedinţa sa de la Cairo.

Încercând să intrăm în legătură cu dânsul pentru a obţine lămuriri suplimentare, ni s-a răspuns că diplomatul trece printr-o criză de nervi şi nu poate fi abordat în nici un chip; bref, e cu Kapsa pusă.

●

Cancelarul Austriei, social-democratul d. Victor Klima, este profund nemulţumit de ecourile negative din occident prilejuite de succesul electoral al partidului xenofob condus de Joerg Heider.

Îl înţelegem pe cancelar. De unde, până mai ieri, viaţa socială a Austriei era pe cât de liniştită, pe-atâta de plăcută, după victoria lui Heider au apărut nori pe cerul Vienei şi Klima s-a înrăutăţit.

postul de prim ministru şi apoi a-l trimite să-şi formeze un guvern majoritar apelând la alte 7-8 partide, având tot felul de programe care se bat cap în cap, a creat o situaţie politică absurdă.»); **Arthur Avidan,** Holon («În numărul 149-50 din "Minimum" afirmaţi că la "Săptămâna cărţii", ca şi la Târgul Internaţional de carte de la Ierusalim, nu s-a expus nici o carte scoasă de scriitorii de limbă română de la noi. Sărind de la pagina 19 la pagina 35, ne informaţi că volumul de versuri "Amprente" al poetei Bianca Marcovici a fost expus la sus-amintitul Târg. Să credem că nu-i acelaşi? Sau e o "bârnă" în ochiul unui redactor?». Da, e o bârnă. L-aţi prins pe redactorul nostru cu pricina. Acesta voise să spună că la Târg nu au fost expuse cărţile autorilor de limbă română tipărite aici, în Israel. Volumul Biancăi Marcovici este tipărit în România şi a fost prezentat în cadrul standului rezervat editurilor din România); **Ungar Esther Anelly,** Ramat Gan (amintirile sunt realmente interesante; ele merită să fie duse la capăt, şi, bineînţeles, este cazul, aşa cum spuneţi, să le revedeţi în linişte şi cu atenţie, cizelându-le stilistic); **Louis Pollinger,** Tel Aviv (luăm act că dv. nu aţi exprimat nici o părere, nici pro, nici contra, à propos de Monica Lewinsky, şi, deci, că rândurile citată la poştă nu vă aparţin, ci aparţin altcuiva... al cărui nume nu-l avem în faţa noastră la ora de faţă şi pe care îl rugăm să ne scuze); **Tery Finkelstein,** Montreal, Canada (1. Getta Berghoff trăieşte la Holon, dr. Alexandru Marton la Ierusalim, ZElias la Holon, Liana Maxy la Ramat Gan, dr. Madeleine Davidsohn la Haifa, Suzana Bratosin la Tel Aviv, Moritz Nachman la Beer Sheva, dr. Idy Ilian la Ashkelon. 2. Dintre scriitorii israelieni de limbă română care au făcut închisoare ca Assirei Zion în România, figurile cele mai proeminente sunt: M. Rudich, Th. Lavy şi Şmaia Avny); **Urciuc Socrate,** Ness Ziona (ne pare rău că, aşa cum susţineţi în scrisoare, dv., muncitor român, aţi fost înşelat la bani de patronul de aicea; ne pare rău, de asemenea, că aţi încheiat plângerea dv. cu cuvintele "jidani murdari"); **dr. G. Mănescu,** Bat Yam; **Cioclu Petre,** Kiriat Yam ş. a. (gata! punem punct nesfârşitei polemici à propos de când începe mileniul al treilea plus secolul XXI; ne-am săturat; dacă lumea vrea ca mileniul să înceapă la 1 ianuarie 2000, facă-se voia lumii!); **Ştefania Grossman,** Carmiel («1. Unde sunt constănţenii? Toate oraşele s-au manifestat, cu amintiri din timpul prigoanei naziste şi din anii de după război; oare constănţenii au uitat totul? Eram o comunitate mică de evrei la Constanţa şi nu s-au prea născut talente sau genii acolo, cel puţin în epoca în care noi am trăit în acest oraş. Dar erau foarte mulţi intelectuali de bună calitate. Nici unul, cu excepţia regretatului dr. Eruhim Roisman, nu s-a manifestat în vreun fel, cu o amintire sau un comentariu. 2. Ştirile ce se difuzează pe cabluri, mai ales la canalele franceze, asupra cărora se năpustesc toţi "românii", franceza fiind pe vremea noastră cunoscută de orice om cu bacalaureat, nu sunt prea obiective, ba aş putea spune vădit tendenţioase în favoarea arabilor, ei fiind de mult ceea ce mi-a spus o doamnă venită acolo: des faux jetons. Păcat! Odinioară francezii au fost cei mai buni prieteni ai Israelului»); **Harry Shoshany,** Ramat Hanassi (câteva epigrame: *Shlomo Ben-Ami este ministrul Poliţiei: Profesor universitar,/ Într–adevăr un tip ales,/ Barak, azi l–a făcut un star:/ Urmaşul lui Sherlock Holmes! Haim Ramon este ministrul Ierusalimului: În problemele curente,/ Haim Ramon, precum îl ştim,/ Cu eşecuri permanente,/ Ni-e teamă de... Ierusalim! Shimon Peres: Altădată de valoare,/ Astăzi e-o figură sumbră;/ Să nu stea prea mult la soare,/ Barak îl menţine-n... umbră!);* **Debora Roth,** Petah Tikva («Am citit cu interes, cu mirare şi apoi cu indignare articolul de fond din numărul 149-50, septembrie 1999, intitulat "Micul Napoleon îşi derutează adversarii, dar şi pe aliaţii săi". Cititoare a revistei "Minimum", am considerat revista ca pe o publicaţie serioasă şi documentată, iar glumele la adresa unor persoane, indiferent de orientarea lor politică, chiar dacă nu au fost întotdeauna cele mai reuşite, nu au frizat însă lipsa de bun gust. Articolul de faţă, însă, consider că denotă superficialitate, folosirea de informaţii necontrolate sau o răbufnire de antipatie şi ură personală. Un şir de afirmaţii nefondate şi acuzaţii nejustificate dovedesc o totală lipsă de cunoaştere a realităţii israeliene. Compararea unei personalităţi israeliene ale cărei realităţi sunt greu de contestat, cu exponenţii unui regim falimentar şi despotic (vezi Ceauşescu şi acoliţii săi) este prost plasată şi înjositoare pentru cetăţenii acestei ţări»); **Nathan Bron,** Kiriat Ata («Recent, Papa Ioan Paul al II-lea a făcut cunoscut credincioşilor săi că se apropie "sfârşitul lumii". Drept urmare, ca suprem păstor, i-a îndemnat pe supuşii săi să aştepte cu speranţă şi în linişte transferul... "într-o patrie mai bună, cerească". Trăim într-adevăr evenimente sociale extreme, cataclisme naturale, catastrofe, conflicte, războaie, foamete, boli monstruoase prin cruzimea lor, etc. etc., care pe bună dreptate ne înfricoşează pe noi, cei de acum, fără a ne gândi de câte ori s-au produs şi împletit de-a lungul mileniilor preistoriei şi istoriei omenirii, fără a produce totuşi "sfârşitul lumii". Acumularea, nemaiîntâlnită încă, de "bune" şi de "rele" în acest ultim secol al mileniului II alimentează abundent aberaţia "sfârşitul lumii". Şi, ca un făcut, dacă mai era nevoie de un "argument", mecanica cerească ni l-a oferit: rotaţia Pământului şi a satelitului său, Luna, este "vinovată" că tocmai în acest an 1999, şi anume la 11 august, s-a produs o eclipsă totală de soare, cu o durată de circa două minute la apogeul ei. Este greu de crezut că Sanctitatea sa nu ştie că asemenea eclipse se produc de câteva ori de-a lungul unui mileniu, de fiecare dată vizibile din alt colţ al Pământului, şi totuşi nu au fost urmate de "sfârşitul lumii". Tocmai de aceea, declaraţia recentă a Suveranului Pontif este stupefiantă. Provenind de la însuşi Papa de la Roma, ştirea deschide blestemata poartă a panicii, care se revarsă şi înghite zeci de milioane de oameni. Dând girul său acestei aberaţii, pe care se ştie că până acum doar magii şi vrăjitorii o vânturau în pragul fiecărui început de secol şi de mileniu, Înaltul Părinte nu obţine o linişte a spiritelor şi o "întoarcere la credinţă", ci, dimpotrivă, o dezlănţuire a patimilor, a viciilor, a răutăţilor de tot felul, fapt explicabil prin dorinţa de a mai gusta din toate şi nicidecum de a renunţa la toate plăcerile, din moment ce nu-i mai aşteaptă pe oameni altceva decât "o patrie mai bună, cerească". Prin declaraţia sa, Biserica Catolică dă girul ei şi câştig de cauză infamantelor activităţi ale diverselor secte fanatice, satanice, sinucigaşe sau ucigaşe, ale căror conducători mizează tocmai pe o asemenea minciună»); **dr. Gabriel Friedman,** Ghivat Savion («La ultimele alegeri, Likudul a pierdut 13 mandate, deci a obţinut cu 40% mai puţine voturi decât la alegerile precedente. Partidul a fost părăsit de peste 300.000 de persoane – o masă compactă de "mizrahim" care s-au mutat la Shas. Un adevărat exod, pe cât de spectaculos, pe atât de inexplicabil. După cum se ştie, "mizrahimii" din Likud n-au fost discriminaţi, jigniţi; ei s-au bucurat de o atenţie deosebită, fiind bine reprezentaţi în forurile de conducere, în guvern şi în parlament. N-au fost în cauză considerente ideologice sau adversităţi. De altfel ei nu s-au mutat la adversari politici, ci tot la un partid de dreapta, apropiat Likudului. Înainte de alegeri, partidul Shas a trecut printr-o perioadă foarte critică; "mizrahimii' din Likud, dintr-un sentiment de solidaritate, au sărit în ajutorul partidului Shas pentru a-l consolida şi a-i spori puterea, asigurându-i un supliment de 7 mandate. Compartimentarea etnico-religioasă a încetat a mai constitui o tendinţă, ea a devenit azi o realitate regretabilă a societăţii israeliene. Înfrângerea Likudului este de mari proporţii. Nimeni din "vedetele" actuale nu poate reface partidul complet dezarticulat, sfărâmat… la pământ. Pierderile sale sunt irecuperabile, "mizrahimii" nu vor mai reveni la Likud. Se impune reorganizarea totală, structurală şi ideologică, selectarea riguroasă a cadrelor de conducere, cu alte cuvinte, configuraţia unui partid nou, atractiv şi convingător. Declaraţiile lui Ehud Olmert că numai dânsul, singur, ar putea reorganiza partidul şi i-ar putea asigura victoria în viitoarele alegeri, dacă nu sunt ridicole, cum mulţi cred, în orice caz au un iz demagogic, exprimă un oarecare ego hipertrofiat, în maniera lui Itzik Mordehai. Oare nu se intuieşte că resuscitarea Likudului constituie un proces îndelungat, de ani şi ani?»); **Sara Kohn,** Tel Aviv (a descoperit cu plăcere revista "Pro şi Contra", din Petah Tikva: «Doar două numere citite, doar două numere trăite… şi iată-mă copleşită de bucurie şi de emoţie. Nici o concesie făcută gustului îndoielnic, nici una. Totul ţi se dăruieşte cu dragoste, cu generozitate. Formatul, cât de îmbietor, de odihnitor! E primul semn care te cheamă la ospăţ… Şi titlul, care-ţi dă bineţe şi se impune şi el, bătăios, în alb-alb şi negru-negru, noi ştiind prea bine că în albul prea discret al lui PRO strălucesc triumfător toate culorile care-l alcătuiesc în rotirea lor şi care vorbesc în proză şi versuri despre cele nenumărate, bogate ale lumii şi despre multe ale vieţii şi ale omului, cu al său suflet, acestea, cu tot atâta forţă şi expresivitate câtă se află şi în negurosul dar inteligent-luptătorul CONTRA; de fapt pledoariile lor nu se contrazic, nu sunt în opoziţie, ele îşi dau mâna în texte, ştim prea bine, în numele aceloraşi stele ale omului: Adevărul, Frumosul, Dreptatea, Setea de cunoaştere, Iubirea…»); **Shlomo Bercovici,** Rehovot; **Lucian Boz,** Melbourne, Australia; **dr. H. Falik,** Bucureşti; **Harry Lazarovici,** Ierusalim; **Marcu Ilovici,** South Windsor, Connecticut, SUA; **Ilie Ghendler,** München, Germania; **Dr. Magda Greiff,** Beer Sheva; **Dr. Melamed Egon,** Bnei Brak; **Dr. Oswald Brill,** Haifa; **Ing. Aviv Zvi Alon,** Kiriat Yam (mulţumiri pentru bunele cuvinte, sugestii şi observaţii; ceilalţi, pe curând).

NOU! A apărut

44 SCURTE POVESTIRI

de **HEDWIG RÜBER**

☆

Cartea poate fi procurată trimiţând suma de 44 şekeli pe adresa:

HEDWIG RÜBER
Str. Internaţional 24/5
Haifa 32206
Tel. 04/832-6316

Turism

Prof. univ. Adrian Marino, estetician; cu un grup de turişti din România venit să viziteze Israelul.

Premiu

N. Horodniceanu, dramaturg; Premiul "Mihail Sebastian", acordat de Asociaţia scriitorilor; în cursul unei festivităţi ce-a avut loc la "Casa Scriitorilor" din Tel Aviv.

Medalie

Acad. prof. dr. N. Cajal; Medalia de Onoare "C. Davila"; acordată de IMF (Institutul Medico-Farmaceutic) din Bucureşti cu ocazia împlinirii vârstei de 80 de ani; în cadrul unei festivităţi ce-a avut loc la Academia Română.

Aniversări

Nina Cassian, poetă, reprezentantă de frunte a poeziei române contemporane; 75 de ani de la naştere (vom reveni în numărul viitor).

I. Schechter, ziarist, scriitor; 65 de ani de la naştere (vezi rubrica "Gura humorului").

Prof. Paul Cornea, istoric literar şi specialist în sociologia literaturii, una din cele mai de seamă (şi de calitate) personalităţi ale culturii române de azi; 75 de ani de la naştere. Câteva cărţi: "Studii de literatură română modernă" (1962), "Anton Pann" (1964), "Originile romantismului românesc" (1972), "Conceptul de istorie literară în cultura românească" (1978), "Regula jocului" (1980), "Introducere în teoria literaturii" (1988).

Anton Celaru, traducător (însă de mâna întâi!) din limba idiş (Shalom Alechem, Bashevis-Singer, B. Malamud ş.a.); 80 de ani de la naştere.

Decese

Iehuda (Iuju) Epstein, personalitate de seamă a alialei române, fost fruntaş al mişcării "Betar" din România, director la Kupat Holim Leumit, lider al originarilor din Bârlad, vicepreşedinte al ACMEOR.

Dr. ing. Arie A. Arie (78), profesor de Electroenergetică la Politehnica din Bucureşti.

Bebe Sevianu, profesoară de matematici; la Bat Yam; a fost sora scriitorului Alexandru Jar şi cumnata lui Igor Sevianu, unul din cei condamnaţi în procesul "Bandei lui Ioanid".

Revers

Primim de la d. Radu Portocală, din Paris, redactor la "Radio France Internationale" înştiinţarea de mai jos, din care aflăm (cu plăcere) de apariţia unei publicaţii noi în limba română.

«REVERS – acesta îi va fi titlul – îşi va începe apariţia în următoarele săptămâni», ne scrie d. Portocală. «Publicat de două ori pe lună (24 de numere pe an), REVERS va cuprinde 12 pagini de informaţii, analize, sinteze şi comentarii în domeniul politicii, al economiei şi al culturii. Desigur, venirea pe lume a unui ziar este un fapt emoţionant, care nu depinde decât de cei ce-l alcătuiesc. Supravieţuirea lui, însă, o hotărăsc cititorii, abonaţii...»

Aşa e, cum zice confratele nostru din Franţa. Drept care, iată mai jos buletinul de abonament pe care cei doritori de a şti mai multe despre România sunt invitaţi să-l completeze.

În septembrie 1999 s-a pierdut la Toronto-Canada

Dr. BENO GRUIA

specialist în boli pulmonare

Originar din Iaşi, a urmat Facultatea de Medicină din Bucurşti, unde a cunoscut-o pe Mignon Schweig, care i-a devenit soţie. În România a lucrat la Spitalul Aşezămintelor Sf. Ecaterina. În 1976 s-a stabilit în Israel, unde a lucrat la spitalul "Rambam" din Haifa, care i-a acordat Premiul de conştiinciozitate. Toţi cei care l-au cunoscut nu-l vor uita.

La 21 octombrie s-au împlinit patru ani de când s-a stins din viaţă la Bucureşti

ADRIANA MOSCUNA

(n. 19 iulie 1916)

A fost licenţiată în filozofie. A tradus în limba română volumul "Clara Haskil" de Jerôme Spicket şi a publicat la Editura Muzicală (1992) volumul "Clara Haskil – o viaţă dăruită muzicii", o bogată colecţie de materiale documentare privitoare la Clara Haskil. Îi vom păstra o veşnică amintire.

Ing. Octav Moscuna - frate
Dr. Margit Moscuna - cumnată

BULETIN DE ABONAMENT

a se înapoia, completat cu litere de tipar, la adresa:
RADU PORTOCALĂ – 7 rue du Docteur Roux, 75015 Paris

Dl., D-na: ....
Adresa: ....
Cod poştal: ....
Subscrie …… abonament(e) pentru un an la revista REVERS, începând cu nr. 1

FRANŢA: Particulari: 300 F – Instituţii: 400 F – Abonament de sprijin: 500 F
STRĂINĂTATE*: Particulari: 350 F – Instituţii: 450 F – Abonament de sprijin: 550 F
Alăturat, un cec de ………… F, emis pe numele: RADU PORTOCALĂ

* Din cauza taxelor ridicate percepute de bănci pentru încasarea cecurilor şi viramentelor, **cititorii din străinătate sunt rugaţi să achite costul abonamentului NUMAI prin mandat poştal internaţional** şi să expedieze separat prezentul bunetin de abonament.

TEŞU SOLOMOVICI ARE ONOAREA SĂ VĂ INVITE LA SPECTACOLELE ANULUI 2000

★ Un mare teatru din Bucureşti: **„Nottara"**!
★ Un autor celebru: **Edward Albee**!
★ Un regizor genial: **RADU GABREA**
★ O distribuţie de zile mari, în frunte cu:
VICTORIA COCIAŞ, ALEXANDRU REPAN, BOGDAN VODĂ şi CLARA VODĂ
în cea mai celebră piesă a teatrului american (ecranizată cu Elizabeth Taylor şi Richard Burton)

„CUI I-E FRICĂ DE VIRGINIA WOOLF?"

Premieră: **Tel Aviv, 25 decembrie 1999**

Sub auspiciile ambasadorului României în Israel, dr. GHEORGHE POPESCU

REVELIONUL 2000 „SFÎRŞITUL LUMII"

Vineri, 31 decembrie 1999, ora 20 -
Sîmbătă, 1 ianuarie 2000, ora 8 dimineaţa!

Se sfîrşeşte o lume,
începe o nouă lume
Să intrăm în noul mileniu
cu paharul în mînă!

- ★ **MENIU ALES, CU VIN LA DISCREŢIE !**
- ★ **UN REVELION EXCLUSIV !**
- ★ **CÎNTĂ, VĂ DISTREAZĂ ŞI VĂ INVITĂ LA DANS: ORCHESTRA „BUCUREŞTI" ŞI MARI ARTIŞTI DIN ROMÂNIA !**
- ★ **LOCURI LIMITATE ! 75 $ DE PERSOANĂ .**

Bijuteria „Ursu" – Allenby 90

Tel. 5068999 şi seara 6048125

Coproducţie ungaro-română-germană

OPERETA MILENIUMULUI CU 55 CÎNTĂREŢI, MUZICIENI ŞI BALERINE

MAGIC OPERETTA

Baletul OPERETEI din Budapesta	Prim soliştii OPERETEI din Bucureşti	Orchestra „Johann Strauss" din Berlin

FLORIN GEORGESCU (tenor) • **DANIELA VLĂDESCU** (soprană) • **D. TUDOSIE** (tenor) • **ILINCA EUGENIA** (soprană) • **G. HAMZA** (bariton) **CSUTKA ISTVAN** (june comic – Budapesta) **I. VOVA** (bas) şi **CSENGERI ATILLA** (subretă)

Premieră: **Tel Aviv, Heichal Hatarbut, 1 februarie 2000**

MAYA MORGENSTERN ÎN IDIŞ!

Turneul oficial al Teatrului Evreiesc de Stat din Bucureşti

„Astă seară LOLA BLAU"

spectacol muzical
cu
MAYA MORGENSTERN

Un muzical cu 50 de artişti:

„VIOLONISTUL PE ACOPERIŞ"
(„Canar al hagag" în idiş!)

Regia: **HARY ELIAD** În rolurile principale:
DAN TUFARU, LEONIE WALDMAN-ELIAD, RUDY ROZENFELD, etc.

ÎN ROMÂNIA ŞI ÎN TOATĂ LUMEA, ZBURĂM CU TAROM!

ACUM, ŞI ÎN MILENIUL 2000, BEM VIE VIN MURFATLAR
OR-RAM LTD. TEL. 03-5494738

OPERETTENTHEATER – OCTAVA Tel Aviv prezintă

Festivalul internaţional de operetă

TOATĂ LUMEA ESTE Operetă

Muzică de
J. Strauss
E. Kalman
F. Lehar
R. Stolz
J. Offenbach
P. Abraham
R. Friml
H. Stothart
R. Benatzki

Dirijor:
Rositza BATALOVA

Regizor:
Jacques YAKOV

Coregrafie:
Jacky LEVY

Producţie integrală
50 participanţi
Cântăreţi
Dansatori
Orchestră

Felicitas MORAWITZ & Helmut KUMMER Viena
Judit DENES & Jozsef JANTOVITS Budapesta
Svetlana VARGUZOVA & Juri VEDENEEV Moscova
Ligia DUNA & Alfredo PASCU Bucureşti
Edelina KANEVA & Noi NIKOLOV Sofia
Sima AMIEL & Eddy KOGAN Tel Aviv

SPECTACOL DE GALĂ

Tel Aviv - sîmbătă, 20/11, „Heichal Hatarbut", ora 20.30,
bilete Rococo, Dizengoff 93, 03-5276677, 03-5276699; Canaf 03-6293838; Lean 03-5247373;
Castel, 03-6044725; „Hadran" 03-5279797; Hasharon 03-5400551/2; Biduron, Holon, 03-6515885;
Haiozem, Bat Yam, 03-5066239

REHOVOT – miercuri, 17/11, sala Wiks
ora 20,30, bilete Lotus, tel. 08-9467890, 08-9364979 şi la casa teatrului, 08-9343207, 08-9343352.

KFAR SABA – joi, 18/11, Heichal Hatarbut, ora 20.30
bilete la casa teatrului, 09-7649230 şi la Sherutei Mofaim-Raanana 09-7415566.

CARMIEL – vineri, 19/11, Heichal Hatarbut, ora 21.00
bilete la casa teatrului, 04-9881111 şi la David-Naharia, tel. 04-9920330.

RISHON LEZION – duminică, 21/11, Heichal Hatarbut
ora 20.30, bilete Rococo, Dizengoff 93, 03-5276677, 03-5276699, Canaf 03-6293838, Lean 03-5247373, Castel 03-6044725; Hadran 03-5279797, Hasharon 03-5400551/2, Biduron, Holon, 03-6515885; Haiozem, Bat Yam, 03-5066239.

BEER SHEVA – luni, 22/11, Heichal Hatarbut
ora 20,30, bilete Peleg Hafacot, 07-6233397 la casa teatrului şi la Comitetul de întreprindere.

ASHKELON – miercuri, 24/11, Heichal Hatarbut, ora 20.30
bilete la casa teatrului, 07-6718777 şi la celelalte agenţii.

NATANIA – joi, 25/11, Heichal Hatarbut, ora 20.30,
bilete Mofa, 09-8330335 şi la casa teatrului 09-8612453.

KIRIAT HAIM – vineri, 26/11, teatrul Hatzafon, ora 21.00
bilete Kupat Haifa, 04-8662244, 04-8668296, 04-8671194, Gerber 04-8384777, la casa teatrului, 04-8420430 Gerber. La Nova Berger nu se vând bilete.

HAIFA – sîmbătă, 27/11, Auditorium, ora 20.30
bilete Kupat Haifa, 04-8662244, 04-8668296, 04-8671194, Gerber 04-8384777, la casa teatrului, 04-8353535, în seara spectacolului. La Nova Berger nu se vând bilete.

IERUSALIM – duminică, 28/11, teatrul Sherover, ora 20.30
bilete: Klaim 02-6256869, Bimot 02-6240896 şi la casa teatrului „Ierusalim", 02-5605757.

minimum

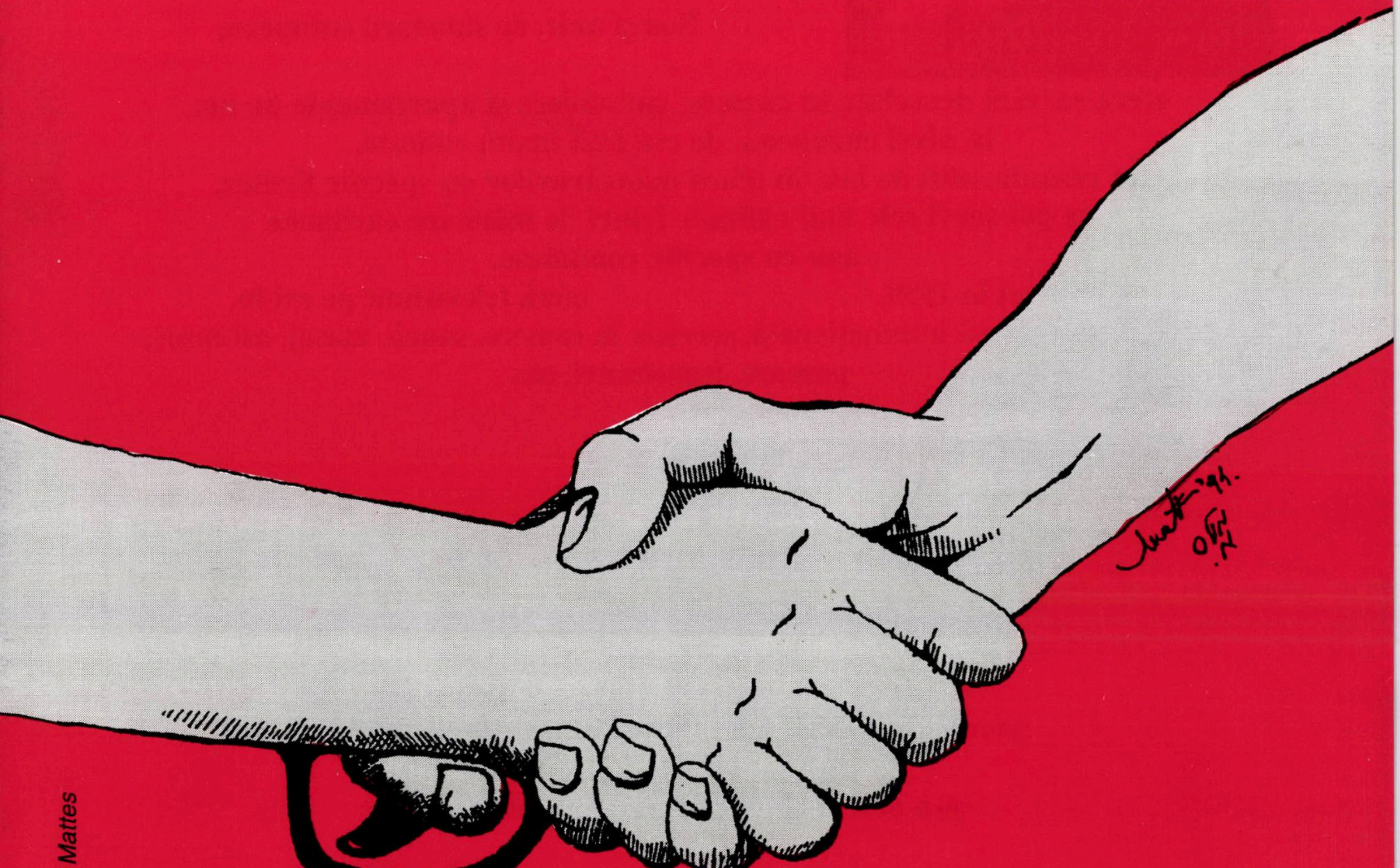

Desen de Eduard Mattes

– Care este atitudinea OEP-ului în cadrul tratativelor de pace?
– Asta e!

■ ANUL XIII ■ NR. 153 ■
■ DECEMBRIE 1999 ■
■ 14 SHEKELI ■

12
9 771565 085009

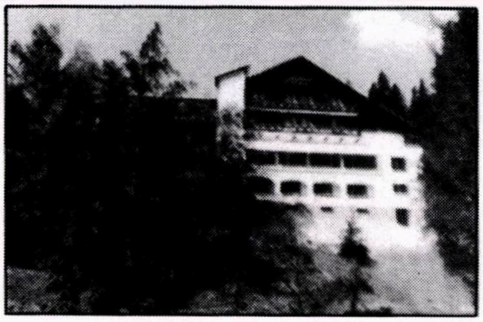

În sfârşit s-a deschis

HOTELUL TIROL

în Poiana Braşov

Nou şi unic, de standard european,
HOTELUL TIROL
oferă servicii deosebite în camere, garsoniere şi apartamente de lux, la nivel european, de cea mai înaltă calitate.
În restaurantul de lux, în afara mâncărurilor cu specific tirolez, se pot servi cele mai rafinate feluri de mâncare europene sau cu specific românesc.
Construit în 1999, HOTELUL TIROL oferă televiziune pe cablu, telefon cu legătură internaţională, serviciu în camere, saună, masaj, ascensor, parcare, transferuri, etc.

NUMAI VIZITÂND NOUL HOTEL TIROL, REALIZAŢI DIFERENŢA.

Adresaţi-vă agentului de voiaj preferat

NOU

Atenţie RISHON LEZION şi oraşele învecinate!
În Rishon, str. Hamacabim 56,
şi-a deschis larg porţile noul restaurant

NOU

VÂNĂTORUL

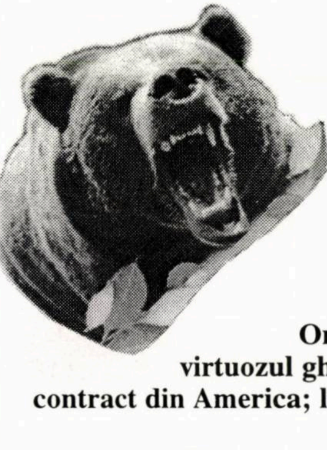

sub conducerea lui SIMION, MARK şi SAŞA cu NANA;
Bucătar-şef: SIMION, din Moscova, ajutat de TANIA
Oferă clientelei O SEARĂ DE NEUITAT!

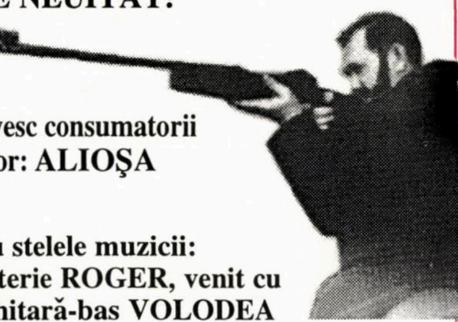

Bucătărie europeană cu mâncăruri alese româneşti şi ruseşti
Ospătari cu ani de practică în Germania servesc consumatorii cu promptitudine şi eleganţă. În fruntea lor: ALIOŞA

☆

Orchestra de talie internaţională, în frunte cu stelele muzicii: virtuozul ghitarist IGOR (supranumit Paganini); la baterie ROGER, venit cu contract din America; la pian electronic moldoveanul ARON; la ghitară-bas VOLODEA (Moscova) Voci celebre: MIŞA şi JENEA
Prezentarea programului: artistul emerit WILLIAM FISHMAN (Moscova)

(De la corespondentul revistei "Minimum"
NORBERT SCHMETTERLING – Rishon Lezion)

Adresăm tuturor cititorilor noştri cele mai bune felicitări cu prilejul uneia dintre sărbătorile cele mai frumoase şi mai pline de simboluri din viaţa naţiunii evreieşti, Hanuka.

Şi le dorim două lucruri:

1) Să aprindă lumânările de cuviinţă şi să înţeleagă că datoria noastră dintâi este de a alunga întunericul de peste tot şi de a cultiva lumina minţii.

2) Să mănânce gogoşile tradiţionale, după pofta inimii, dar să nu înghită gogoşile cu care ne îmbie duşmanul – din afară şi dinlăuntru.

România

Luna aceasta, România aniversează două mari evenimente din istoria sa modernă. La 1 Decembrie – ziua naţională a României – se sărbătoreşte Unirea de la 1918, când s-a împlinit voinţa de veacuri a românilor de a trăi, la un loc, liberi, într-acelaşi stat. Mai încolo, la 21-22 decembrie, lumea celebrează zece ani de la revoluția ce-a îngăduit țării să înlăture regimul dictatorial al lui Ceauşescu şi să păşească pe calea democraţiei.

În momentul de faţă, ţara noastră de origine se află în "perioada de tranziție" către consolidarea economiei de piaţă şi a statului de drept, perioadă plină de dificultăţi şi de primejdii: şomaj, inflaţie, corupţie, criminalitate, xenofobie.

Suntem solidari cu strădaniile fraţilor de la Carpaţi şi Dunăre de a învinge aceste greutăţi şi maladii, şi – felicitându-i din toată inima cu prilejul marilor aniversări din decembrie – le dorim să înfăptuiască acea societate mult râvnită în care ei merită, din plin, să trăiască.

M.

LA ÎNCHIDEREA EDIŢIEI

Ceea ce înseamnă 25 noiembrie

Micul Napoleon și regimentul Shas

Va reuşi partidul Shas, care tot scutură, de la o vreme, pomul coaliţiei aflate la putere, să provoace căderea de pe cracă a guvernului condus de Ehud Barak?

Aceasta este întrebarea pe care şi-o pune desenatorul Meir Ronnen, de la "Jerusalem Post".

Asta este şi întrebarea pe care şi-o pune, tot mai stăruitor, lumea politică din Israel.

Fiindcă relaţiile dintre Barak şi partidul religios al sfaradimilor, care nu au fost nici o clipă roze, s-au încordat de-a binelea în săptămânile din urmă. Shasul pretinde, fără jenă, sume imense de la Finanţe pentru alimentarea instituţiilor sale; ameninţând, ba chiar bătând cu pumnul în masă, că în caz contrar nu va vota bugetul pe anul viitor şi, în felul acesta, va trânti guvernul. Barak, la rându-i, a bătut cu pumnul în masă, ameninţând că nu va ceda şantajului şi lansând prin oamenii săi din mass-media că se întâlneşte cu liderul opoziţiei, Ariel Sharon, pentru a iscăli, la o adică, un acord de colaborare cu Likudul.

Oştile stau faţă-n faţă. Oştile, acesta e cuvântul, pentru că primul ministru se comportă de parcă s-ar ambiţiona să confirme justeţea poreclei întâlnită în toate ziarele ţării: Micul Napoleon. El s-a referit la ministrul Eli Ishai, liderul de azi al Shasului, ca la un căprar pe care generalul îl muştruluieşte la inspecţie: "Nătărăul ăsta are un buget mai mare decât Ministerul Apărării. A venit momentul să-şi mişte fundul şi să înceapă să muncească". Iar câteva zile mai târziu, venind vorba despre situaţia inadmisibilă a mii şi mii de oameni ce trăiesc în mizerie neagră, a declarat: "Dacă voi fi informat că există în ţară oameni flămânzi, Bituah Leumi (care ţine tot de-un ministru din Shas, n.n.) va trebui să le asigure hrana. Aceasta nu e o rugăminte, ci un ordin".

Problema este că Eli Ishai nu e un căprar, ci un general el însuși, aflat în fruntea unui regiment puternic, temeinic organizat şi disciplinat. El, aşa cum arătam mai sus, poate să facă oricând stânga-mprejur, retrăgându-se din armata politică a lui Barak şi lăsându-l pe fostul general cu flancul drept descoperit. În plus, pe frontul politic de la noi, relaţiile dintre comandantul suprem şi subordonaţii săi nu se bazează pe ordine, ci pe tocmeală, învoieli şi bacşişuri de la buget.

Înfruntarea dintre Micul Napoleon şi Shas este pasionantă din două puncte de vedere. Mai întâi, fireşte, pentru că de felul cum se va solda această încleştare depinde soarta guvernului. Pe urmă, deoarece chinurile în care se zbate astăzi Barak reprezintă un spectacol ce s-ar putea intitula aşa: Drama militarului cu vocaţie dictatorială, silit să acţioneze într-o democraţie.

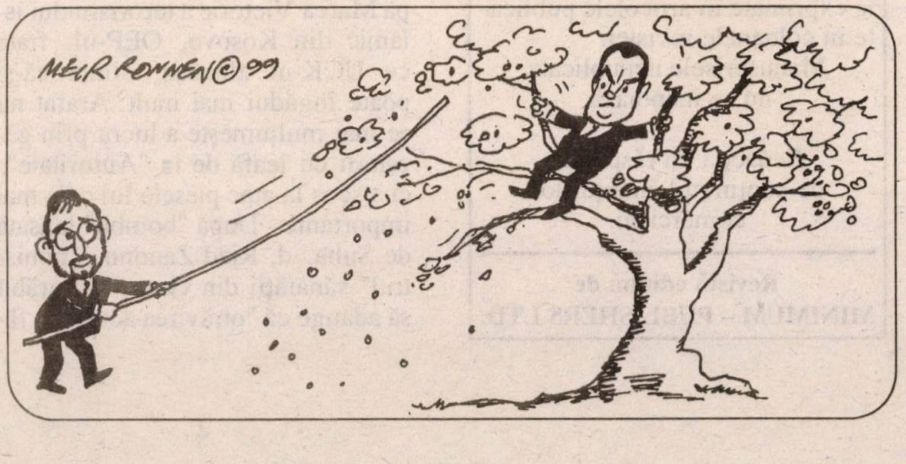

minimum

Apare lunar
Redacţia şi administraţia
Str. Zamenhoff nr. 13
64373 – Tel Aviv
P.O.B. 11472, Tel Aviv
Tel.: 5227269; Fax.: 5270443
Fax numai pentru
anunţuri publicitare

Director:
AL. MIRODAN

Publicitate: 1 inch – 45 şekeli

Abonamente Israel:
6 luni (6 numere): 70 şekeli
1 an (12 numere): 140 şekeli
Preţul include costul expedierii.

Străinătate (1 an – 12 numere):
Europa – 70 dolari
România – 65 dolari
U.S.A., Canada – 80 dolari
America de Sud, Australia,
Noua Zeelandă – 95 dolari
Insulele Fidji – 150 dolari
Expediţia cu avionul.

Realizarea grafică:
SANDA PERI

Difuzarea: ATLAS

Articolele semnate de colaboratorii noştri reprezintă personalitatea şi punctul de vedere al acestora. Se înţelege, aşadar, că redacţia nu împărtăşeşte totdeauna vederile exprimate în articolele publicate în coloanele revistei.

Manuscrisele nepublicate
nu se înapoiază.

Redacţia nu răspunde
de conţinutul anunţurilor
comerciale.

Revistă editată de
MINIMUM – PUBLISHERS LTD.

TENDINȚE

Israel:
Ce spun ei, ce fac ei

Scroafa Suha

Evenimentul politic nr. 1 al lunii l-a constituit, fără îndoială, ieşirea huliganică anti-israeliană a numitei Suha Arafat, nevasta lui Yasser Arafat.

Luând cuvântul la o festivitate organizată în cinstea d-nei Hillary Clinton, soţia preşedintelui american, care, după o vizită în Israel, se abătuse şi prin Gaza (că altfel nu se poate), Suha a declarat că "Israelul otrăveşte aerul şi apa palestinienilor". Vrând să explice despre ce e vorba, dânsa a spus: "Este important să subliniem daunele grave provocate de folosirea intensivă, zi cu zi, a gazelor otrăvitoare de către armata israeliană în ultimii ani, fapt ce a dus la creşterea cazurilor de cancer în rândurile femeilor şi copiilor palestinieni".

Până acum, eram obişnuiţi ca acuzaţiile de felul acesta, izvorâte din tradiţionalul "omor ritual" şi din medievala "evreii otrăvesc fântânile", să fie emise cotidian la posturile de radio şi TV din Gaza. Nu ne-a ieşit din minte nici astăzi acuzaţia (proferată şi în ziarele de la Cairo) privind injectarea de către soldaţii israelieni a copiilor din Gaza cu virusul AIDS. Dar astăzi, după Marea Victorie a terorismului islamic din Kosovo, OEP-ul, frate cu UCK-ul albanez, simte că-şi poate îngădui mai mult: Arafat nu se mai mulţumeşte a lucra prin gazetarii cu leafă de la "Autoritate", ci a scos la atac piesele lui cele mai importante. După "bomba" lansată de Suha, d. Riad Zanonn, "ministrul" sănătăţii din Gaza, s-a grăbit să adauge că "otrăvirea aerului a făcut ca numeroase femei palestiniene să-şi piardă sarcina". Iar d. Hossant Khader, deputat în parlamentul din Gaza, a precizat: "Sunt de acord cu Suha Arafat 100%. Ea a avut curajul să rostească adevărul".

Scroafa Suha

Momentul atacului a fost bine ales. În timp ce Suha vorbea, d-na Hillary Clinton asculta traducerea la cască, dând uşor, din când în când, din cap, aprobator, şi lăsând impresia, la televiziune, că este de acord cu afirmaţiile oratoarei sau că, în cel mai bun caz, nu este în dezacord. La un moment dat, dându-şi seama că gluma se îngroaşă, s-a abţinut să mai dea din cap. Apoi, când a luat cuvântul, ea n-a găsit cu cale să reacţioneze în nici un fel la ticăloşie, ţinând un mic discurs, bine simţit, despre pace, prosperitate şi armonia dintre oameni.

Cât despre reacţia guvernului nostru, ea a fost promptă şi limpede, dar elaborată în termeni diplomatici, politicoşi, fără raport cu mârşăvia de tip hitlerist a femeii. Limbajul trebuie să fie pe potriva împrejurărilor. Când se repede cineva la tine cu cuţitul, tu nu te mulţumeşti să-i explici că nu e frumos ce face, ci, dacă poţi, îi prinzi mâ-

S. S. = Scroafa Suha

na, i-o smulgi din încheieturi și-i dai un dos de labă, trimițându-l în șanț.

În schimb, ziarele din Statele Unite au fost mai dure, atât cu Suha Arafat, cât și cu Hillary Clinton. Deschizând "New York Times", "New York Post" sau "Los Angeles Times", omul avea prilejul să dea peste titluri ca "Hillary, să-ți fie rușine!". Ei au spus-o. Nu eu…

Un tunel care ne arată că suntem într-un tunel

"Zahal a distrus prin dinamitare un tunel săpat între orașul Rafiah, de pe teritoriile palestiniene, și o localitate din Egipt. Tunelul avea opt metri adâncime și era dotat cu electricitate, telefoane și sisteme de aerisire. El constituia, de fapt, o cale ferată de transport ilegală. În vagoanele aflate în tunel au fost descoperite arme și muniții destinate teritoriilor palestiniene".

(Maariv, 1999)

După

"O reconciliere între arabi și evrei nu va fi posibilă decât după dispariția Statului Israel".

(Walid Jumblatt, conducător al druzilor din Liban; într-o cuvântare rostită la Beirut, 1999)

Bani – sau ce are politica monetară cu prefectura

"Liga arabă, cu sediul la Cairo, a transmis un comunicat în care pretinde ca Israelul să plătească 500 de milioane de dolari Autorității Palestiniene în chip de despăgubiri pentru pagubele înregistrate de economia palestiniană din cauza politicii monetare a Israelului".

(Agenția ITIM, 1999)

Scroafa Suha

"Israelul otrăvește aerul și apa palestinienilor".

(Suha Arafat, nevasta președintelui OEP, Yasser Arafat; Gaza, 1999)

Barak nu e bun

"Starea de spirit care domnește în prezent în Israel este mai extremistă și mai ostilă păcii decât cea care domnea înainte de venirea la putere a lui Barak".

(Dintr-un articol în oficiosul sirian "Al Saura", Damasc, 1999)

Pace contra război

"Noi vorbim despre pace, iar palestinienii ne răspund prin război. Este foarte semnificativ că acest incident armat (atentatul de lângă bariera de la Turkumim împotriva unui autobuz israelian, soldat cu cinci răniți, n.n.) s-a produs la numai câteva zile după deschiderea pasajului între Gaza și teritorii".

(Zwika Bar-Hai, șeful consiliului regional din Har-Hebron; în cursul unei declarații la Radio Ierusalim; 1999)

…Să adăugăm la cele de mai

TENDINȚE

sus că tot atât de semnificativ ni s–a părut a fi atentatul cu bombe de la Natania, produs în aceleași zile.

Răspunsul îl avem de pe acum

"Au sunat ciudat cuvintele ministrului egiptean al apărării, Mohamed Tantawi, privind posibilitatea unui viitor război cu Israelul. A fost un limbaj belicos care a provocat pe bună dreptate indispoziție în Israel și l-a determinat pe ministrul științei, fostul general Matan Vilnai, să emită un contra-avertisment.

Nu este un secret că în momentul încheierii păcii cu Egiptul, israelienii s-au așteptat la cu totul altceva decât la ceea ce asistă în ultimele două decenii. Ei își pun întrebarea dacă o viitoare pace cu Siria, realizată chiar cu cedări dureroase, va avea aceeași înfățișare. Dar și

Agenția matrimonială

„LI"

În întreaga regiune "Guș Dan"
Numai în scopuri serioase

Părinții care vor să asigure copiilor un partener de viață potrivit în căsnicie, să ni se adreseze cu toată încrederea.
Persoanele singure aparținând vârstei de aur, de asemeni.
Avem multă experiență și tratăm problema cu maximă seriozitate, dispunând de multe oferte.
Comision la prețuri atractive.

☆

Biroului nostru i se pot adresa și cei interesați în a obține o femeie de ajutor pentru 24 de ore

Lea

Tel. 09/740-9119; 054/851-732

mai pregnantă este întrebarea cum va arăta pacea cu palestinienii. Oare Arafat se va molipsi după exemplul egiptean, sau va prefera relaţii mai calde cu statul evreu, mai ales pe plan economic şi social?

După cum se comportă arabii faţă de ţara noastră, răspunsul îl avem în mare măsură de pe acum".

(Dintr-un articol de Jean Steiger, în "Ultima oră", 1999)

Cine zicea că sirienii nu vor pace?

La deschiderea conferinţei de la Strasbourg (Franţa) consacrată relaţiilor dintre ţările europene şi cele arabe, delegaţii au fost rugaţi să prezinte material de propagandă despre ţările lor.

În momentul în care delegatul israelian Avital Shahar a scos materialul, delegaţii sirieni s-au năpustit asupra lui, insultându-l şi lovindu-l cu sălbăticie.

(Ziarele)

Prioritate absolută

"Problema revenirii refugiaţilor palestinieni reprezintă pentru poporul palestinian o prioritate absolută".

(Nabil Shaat, ministrul cooperării internaţionale al Autorităţii Palestiniene din Gaza; în cadrul unei conferinţe de presă cu ziarişti străini, unde, socilitat să precizeze numărul refugiaţilor în cauză, el a răspuns: între 3 şi 5 milioane)

Încă un stat care nu recunoaşte Ierusalimul drept capitală a Israelului

Renunţând (în urma protestelor presei americane) să vorbească despre Ierusalim ca despre un oraş fără identitate naţională, postul de televiziune CNN a comunicat, în cadrul unui reportaj despre ţara noastră, că Ierusalimul este capitala Israelului. Dar când, a doua zi, organizaţia "Musulmanii americani pentru Ierusalim", înfiinţată recent, a protestat, CNN-ul (40% capital arab) a revenit, precizând că «Ierusalimul este "cel mai mare oraş" din Israel».

Supăraţi, cei de la organizaţia CAMERA (Comitetul pentru prezentarea corectă a Orientului Mijlociu în America), din Boston, au atras atenţia celor de la CNN că este inadmisibil şi cam nu ştiu cum să prezinţi un documentar despre o ţară fără a aminti de capitala respectivă. Direcţia postului a răspuns: "CNN nu recunoaşte Ierusalimul drept capitală a Israelului".

(După "Jerusalem Post", 1999)

Kissinger: Un duş rece

(necesar şi binevenit, aşa cum sunt, de obicei, duşurile reci, mai ales într-o ţară caldă, ca a noastră)

"Israelul şi vecinii săi fac progrese în direcţia păcii, dar nici un fel de acord politic nu va pune punct conflictului din regiune. După iscălirea documentului, va începe o nouă fază, de o deosebită complexitate. Nimeni nu trebuie să-şi închipuie că drama va lua sfârşit".

(Henry Kissinger, bătrânul care, în paranteză fie spus, l-a avertizat pe Clinton, în primăvară, să nu pornească războiul contra Iugoslaviei, căci povestea se va termina urât; la o festivitate organizată cu prilejul lansării în librării a cărţii "Soldat al Ierusalimului", de gen. Uzi Narkiss; New York, 1999)

Israel: Lovitură de teatru în cazul Rabin

Aşa poate fi caracterizat ceea ce s-a întâmplat cu prilejul comemorării a patru ani de la asasinarea regretatului premier israelian. Că, precum în anii trecuţi, diferiţi oameni politici, de dreapta, ca Michael Eitan sau Shaul Iahalom, au cerut să se redeschidă ancheta privind tragedia din noiembrie 1995, asta n-a mirat pe nimeni. Surpriza – şi încă de proporţii – a venit de-acolo de unde te-aşteptai mai puţin: de la familia Rabin. Care, după ce a tăcut vreme îndelungată, ţinând în frâu întrebările şi revoltele, s-a hotărât să spună ce are pe suflet.

Extrase dintr-un articol de Dan Izenberg, în "Jerusalem Post":

«Sunt atât de multe probleme nelămurite privind asasinarea tatălui ei, Itzhak Rabin, încât deputata Dalia Rabin-Filosoff, după cum a spus la Kol Israel, înţelege de ce circulă atâtea teorii despre conspiraţie.

"Nu cred că cineva din Shabak a dorit asasinatul, sau a colaborat la el, sau că a fost înscenat ceva şi eventual tata a fost implicat el însuşi", a spus ea. "O asemenea idee e îngrozitoare. E însă legitim să apară, având în vedere toate întrebările rămase fără răspuns".

Îndoielile ei au fost împărtăşite şi de fratele ei, Iuval, într-un interviu dat la radio. Acesta a spus: "Sunt multe lucruri pe care nu le înţeleg. Sunt multe elemente care pot susţine teza unui complot, şi sunt convins că va veni o zi când totul va fi clarificat".

Mama lor, Lea Rabin, a adăugat: "Ei ştiu exact ce spun. Există

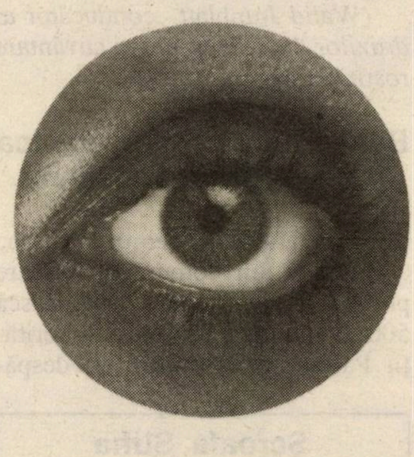

Unii ne cer să mai închidem şi noi ochii asupra cuvintelor şi faptelor de prin vecini, ca şi de prin alte locuri din lume – că n-o fi foc.

Dar noi îi ţinem, aşa, de-ai naibii, deschişi.

întrebări la care nu s-a dat răspuns".

Grupurile de dreapta, care susțin că Rabin a fost ucis ca rezultat al unei conspirații în care a fost implicat Shabakul, s-au grăbit să aprobe spusele Daliei Rabin-Filosoff.

Mișcarea "Femeile în Verde" a distribuit copii ale unui interviu al Daliei Rabin-Filosoff publicat cu puțin înainte în săptămânalul feminin "La isha", în care ea făcea declarații asemănătoare. "Femeile în Verde" spun că este timpul să se reia investigațiile în problema asasinatului.

Dar Dalia Rabin-Filosoff a spus că îndoielile ei nu-i legitimează pe cei ce susțin teoria conspirației. Ea a respins și continuă să respingă această teorie.

În interviul ei din "La isha", Dalia Rabin-Filosoff a enumerat aspectele asasinatului care o tulbură și la care, crede ea, comisia de anchetă Shamgar nu a reușit să răspundă.

"Sunt multe întrebări fără răspuns cu privire la noaptea crimei. De exemplu, cineva a strigat că gloanțele trase de Igal Amir sunt oarbe și nu se știe cine a fost cel care a strigat. Comisia Shamgar nu l–a identificat".

Dalia Rabin-Filosoff a respins sugestia că povestea cu gloanțele oarbe ar putea fi bazată pe un zvon fals. "Mama a auzit strigătele cu absolută certitudine", spune ea. "M-a sunat acasă imediat după împușcături și mi-a spus: s-a tras în tata, dar nu erau împușcături adevărate."

Ea a adăugat că mama ei nu a fost singura care a auzit strigătele: "Când oamenii de securitate au dus-o cu o mașină separată la spital, i-au spus că gloanțele nu erau adevărate. Și când ea a pus întrebări, au redus-o la tăcere și n-au răspuns la nici una dintre ele. Sunt multe întrebări cu privire la ce s-a întâmplat imediat după asasinat... De ce n-au lăsat-o pe mama să meargă cu mașina în care era tata? De ce-au luat-o de la scena crimei? De ce-au vrut s-o îndepărteze de acolo cât mai repede? De ce i-au spus că e vorba de un exercițiu? Și unde-au fost faimoasele instincte ale agenților de securitate? De ce nu l-au împușcat imediat pe ucigaș? Cum se face că n-au deschis focul?"

Dalia Rabin-Filosoff a spus că se simte ca familia Kennedy după ce John F. Kennedy a fost ucis.

"Până în ziua de azi nu s-a dat răspuns la întrebarea cine a fost în spatele asasinării lui Kennedy", a spus ea. "Până în ziua de azi nu s-a dat răspuns la întrebarea cine l-a ucis pe tata. Atunci a fost acuzat Oswald, care a fost ucis imediat. Aici, noi îl acuzăm pe Igal Amir. Dar nu e atât de simplu. E mult mai adânc și mult mai complex".

Dalia Rabin-Filosoff a spus că speră că procesul lui Avishai Raviv, extremistul de dreapta care a fost un informator plătit al Shabakului, va arunca lumină asupra asasinării tatălui ei. Ea a spus că speră că vreun martor care a refuzat să depună mărturie după crimă o va face de data aceasta.

Judecătorul Meir Shamgar, care a condus comisia de anchetă, a spus că nu se opune unor noi eforturi pentru a clarifica lucrurile nelămurite, în special identitatea persoanei care a strigat că gloanțele sunt oarbe.

Teoreticienii conspirației susțin că raportul comisiei nu a explicat discrepanța dintre raportul dr. Iehuda Hiss, de la Institutul Medico-Legal, potrivit căruia Rabin a fost lovit în spate de două gloanțe, și raportul medicului care l-a examinat pe primul ministru la sosirea la spitalul Ichilov din Tel Aviv. Acest medic, pe care Ruth Matar, conducătoarea mișcării "Femeile în Verde", l-a identificat drept dr. Gutman, ar fi scris în raportul său că Rabin a mai fost lovit de un al treilea glonte în piept.

Între timp, a apărut problema protocolului – ținut în secret – al unei întâlniri între consilierul juridic al guvernului și reprezentanți ai Shabakului, în legătură cu Raviv.

Avishai Raviv:
Ia vino, tu, puiu, la nenea, și spune cum a fost cu asasinarea lui Rabin

Poliția a început să ancheteze răspândirea afișelor contra judecătoarei Dorit Beinish, care a funcționat mulți ani ca procuror înainte de a fi numită la Tribunalul Suprem. "Dorit Beinish, ce ai mai permis Shabakului să facă pentru a defăima dreapta?", spun afișele, făcând aluzie la protocol, care a apărut deja în mod ilegal pe Internet.»

Protocolul la care se referă articolul din "Jerusalem Post" a fost redactat – și ținut în secret până de curând – în urma unei convorbiri din 1996 la care au participat fostul consilier juridic al guvernului, Ben Iair, procuroarea Statului Edna Arbel și câțiva reprezentanți ai Shabakului. Subiectul îl constituie cazul Avishai Raviv, zis și agentul Șampania. Ben Iair fusese de părere

Scroafa Suha

"Israelul otrăvește aerul și apa palestinienilor".

(Suha Arafat, nevasta președintelui OEP, Yasser Arafat; Gaza, 1999)

Dorit Beinish:
Aşa care va să zică, doamnă Beinish. În vreme ce oamenii priveau la televizor, uimiţi şi revoltaţi, adunarea organizaţiei teroriste Eyal, dumneata îţi râdeai de noi, fraierii, care luasem de bune imaginile de pe micul ecran!

că acesta trebuie dat în judecată. Ceilalţi s-au opus. Şi, fiindcă alcătuiau majoritatea, punctul lor de vedere a învins. Ben Iair s-a înclinat, însă a luat dosarul şi l-a înmânat Ednei Arbel. "Ia-l dumneata şi ocupă-te de el, eu nu vreau să fiu amestecat în închiderea acestui dosar". Atitudinea lui Ben Iair – scoasă acum la lumină – a provocat o adevărată undă de şoc în rândurile mass-mediei; cu atât mai mult cu cât fostul consilier juridic al guvernului este cunoscut ca simpatizant al stângii şi inamic jurat al ex-premierului Netaniahu: în urmă cu doi ani, el a participat chiar la o demonstraţie anti-Bibi, organizată în faţa clădirii Consiliului de Miniştri…

O altă revelaţie o are în vedere pe Dorit Beinish. Această cucoană blondă, mereu veselă şi zglobie în faţa aparatelor de luat vederi, a fost la începutul anilor '90 procuroarea Statului. Astăzi se numără printre judecătorii de la Tribunalul Suprem. Înainte de asasinarea lui Rabin, ea fusese la curent cu activitatea de agent provocator a lui Avishai Raviv şi o încuviinţase. Prin urmare, ea ştia că aşa-zisa organizaţie Eyal de extremă dreaptă nu exista în realitate, ci fusese confecţionată adhoc de agentul Şampania pentru a compromite tabăra anti-Rabin şi a demonstra că acolo se pun la cale crime monstruoase…

Scroafa Suha

"Israelul otrăveşte aerul şi apa palestinienilor".
(Suha Arafat, nevasta preşedintelui OEP, Yasser Arafat; Gaza, 1999)

Israel: Cap de porc

Vieţuitoarea din titlu este numitul Avigdor Eskin (vezi foto), activist de extremă dreaptă, acuzat, între altele, de a fi plănuit în 1997 ca oamenii lui să arunce un cap de porc pe mormântul arabului Isadim Kassam, jignind astfel credinţa islamică.

La încheierea procesului, sceleratul a fost condamnat, printr-o sentinţă a Tribunalului regional Ierusalim, la doi ani şi jumătate de închisoare.

Ne bucură că individul a fost pedepsit. Deşi, după noi, ar fi meritat nu doi ani şi jumătate, ci douăzeci şi cinci de ani, ca să-ngheţe sângele în toate animalele virtuale.

Ne bucură, de asemenea, că râmătorul a fost trimis să facă puşcărie adevărată. Deşi, după noi, el ar fi trebuit să fie închis într-o cocină de porci.

Cecenia

Este oare Dumnezeu o fiinţă ironică? Ba, mai mult, răutăcioasă? Atât de răutăcioasă încât s-a hotărât să le dea celor din NATO o lecţie care să le otrăvească revelionul din noaptea spre anul 2000?

Aşa s-ar zice, dacă privim la cele ce se petrec zilele acestea în Cecenia, unde paralelismul cu evenimentele din Kosovo este de necrezut, de parcă ar fi tras la xerox.

La Belgrad, preşedintele Miloşevici şi ai săi nu au fost de acord cu încercarea teroriştilor albanezi (islamici) din organizaţia UCK de a rupe provncia Kosovo de Iugoslavia. La Moscova, preşedintele Boris Ielţin şi ai săi nu au fost de acord cu încercarea teroriştilor islamici ai lui Şamil Basaiev, din Cecenia, de

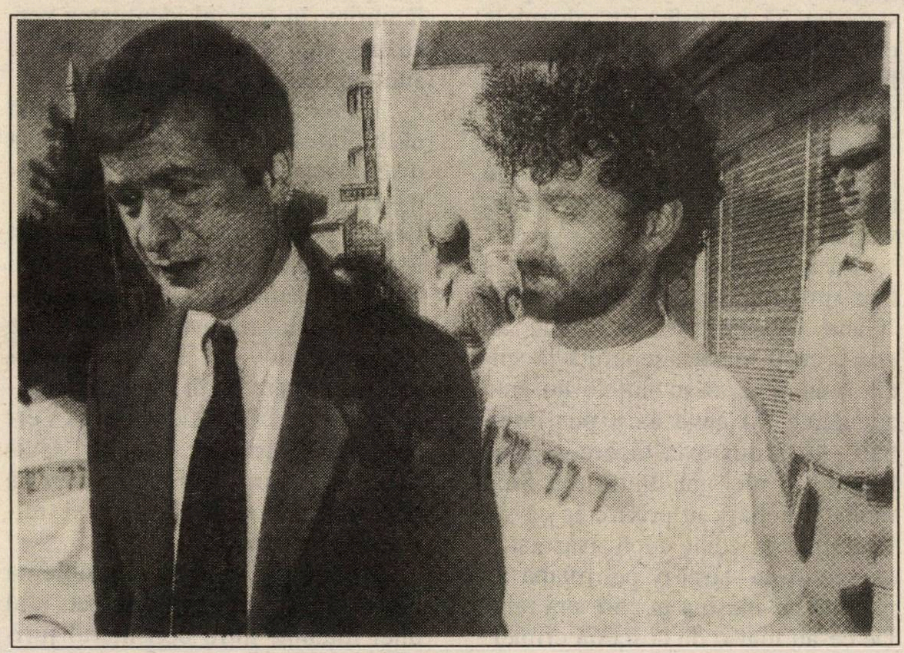

Soldaţi ruşi în Cecenia: un' te uiţi, Serioja, i-ai văzut pe cei din NATO că vin peste voi?

a rupe republica din componenţa Federaţiei Ruse. La Belgrad, Miloşevici a dat ordin armatei sârbe să lupte împotriva UCK-ului. La Moscova, Ielţin a dat ordin armatei ruse să lupte împotriva rebelilor islamici.

Puterile occidentale, în frunte cu Statele Unite, au cerut lui Miloşevici să înceteze de îndată luptele contra UCK şi să acorde provinciei Kosovo independenţa. Aceleaşi puteri occidentale, în frunte cu Statele Unite, au cerut lui Ielţin să înceteze de îndată luptele contra rebelilor islamişti şi să acorde Ceceniei independenţa. Văzând că Miloşevici nu ţine cont de dispoziţiile occidentalilor, aceştia au declarat că NATO nu mai este, ca până mai deunăzi, o organizaţie militară defensivă, ci că s-a angajat să intervină cu forţa oriunde sunt încălcate drepturile omului, fără a mai ţine seama de principiul independenţei şi suveranităţii naţionale; în consecinţă, forţele NATO au bombardat, trei luni la rând, zi şi noapte, regiunea Kosovo şi Serbia.

Văzând că Boris Ielţin nu ţine cont de dispoziţiile occidentalilor, aceştia au afirmat că… stop. Aici paralelismul s-a întrerupt, s-a rupt ca o aţă ce nu suferea să fie întinsă prea tare. Fiindcă, în afară de câteva proteste diplomatice şi câteva condamnări cu vocea gravă la conferinţa de luna trecută de la Istanbul a Organizaţiei pentru securitatea şi cooperarea europeană, cei din NATO n-au mişcat practic nici un deget pentru a opri ofensiva militarilor ruşi din Cecenia, cu toate cele ce derivă din aceasta: 200.000 de oameni care s-au refugiat în Ingushetia vecină, capitala Groznâi în flăcări ş.a.m.d.

Iar noi – care-am luat în serios declaraţiile solemne ale NATO – îi întrebăm pe Bill Clinton, pe Jacques Chirac, pe Tony Blair, pe Gerhard Schröder, pe generalul Wesley Clark şi pe ceilalţi şefi ai *Alianţei:* de ce nu bombardaţi, măi aceştia, Moscova? Ho, ce săriţi în sus aşa, ca apucaţii? Am pus o întrebare, n-am dat cu parul!

P. S. Ne-a plăcut, trebuie să o mărturisim, reacţia lui Efraim Sne, ministrul adjunct al apărării, la drama din Cecenia.

Solicitat să acorde un interviu corespondentului de la Ierusalim al postului rusesc de televiziune NT, de la Moscova, înaltul demnitar s-a trezit cu o întrebare *grea* (de 25 de puncte):

– Aţi fi dispuşi, la nevoie, să ne ajutaţi în lupta noastră contra terorismului islamic din Cecenia?

După o clipă de reflexie, ministrul a răspuns:

– Da.

– Cu toate că aceasta ar constitui o încălcare a principiilor elaborate de occidentali la Conferinţa de la Istanbul?

– Principiile sunt principii, a răspuns Sne, însă dacă e vorba de terorismul islamic suntem gata să vă ajutăm.

Declaraţia de mai sus ne-a fost adusă la cunoştinţă de colaboratorul nostru, regizorul de film şi prozatorul Mircea Săucan, din Natzeret Illit. Omul ştie bine ruseşte, a studiat cinematografia la Moscova şi urmăreşte emisiunile televiziunii ruse.

Iugoslavia: Fructele războiului umanitar

A fost toamna, anotimpul culesului. Între alte fructe, lumea a avut prilejul să le culeagă şi pe acelea ale războiului dezlănţuit de NATO împotriva Iugoslaviei.

Ziaristul Radu Portocală (autorul, între altele, al unei cărţi de ma-

Ancheta noastră

Ancheta noastră pe tema "Cei mai de seamă evrei-români ai secolului XX" s-a bucurat de un mare succes în rândurile cititorilor.

Până la data limită, am primit peste 500 de răspunsuri. Vom publica rezultatele în numărul viitor al revistei: 1 ianuarie 2000.

Ion Lucian

D.B. PRODUCTION PREZINTĂ

Sub auspiciile d-lui dr. Gh. Popescu,
Ambasadorul României în Israel

CEI MAI MARI ACTORI AI ROMÂNIEI

ION LUCIAN ŞI MIHAI FOTINO

În celebra comedie muzicală

Mihai Fotino

Balul Micului Paris

2 acte - Aurel Storin şi M. Dobre
Muzica: G. Marcu Regia artistică: ION LUCIAN
Scenografia:Emil Moise Szalla

600
spectacole
în
Bucureşti

Hohote
de rîs
la fiecare
replică

Paula Sorescu Lucian

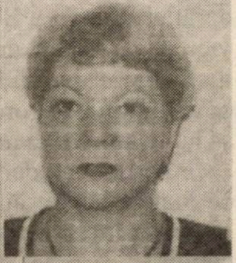
Ortansa Stănescu

Bogdan Caragea

Diana Radu

SPECTACOLE DE PREMIERĂ:

BEER ŞEVA, vineri, 26 noiembrie, ora 20.30, „Conservatorium".
Bilete „Peleg Hafakot-Mofa", tel. 07-6272679.
TEL AVIV, sîmbătă, 27 noiembrie, ora 20.00, Beit Zionei America,
sala Torciner. Bilete: „Canaf", Allenby 91, tel. 6293838, 6295154 şi HOR Herzlia 09-9500769
RIŞON LE ŢION, luni, 29 noiembrie, ora 20.00, Mofet Heichal Hatarbut, Rothschild.
Bilete: „Hakartis", tel. 9666141 şi „Atar Hamuzica" – Ramle.
AŞDOD, marţi, 30 noiembrie, ora 20.00, Matnas Kofef, bilete: Max Gaier,
tel. 08-8552535 şi H.O.R.-Aşkelon, Grisaru.
KIRIAT HAIM, vineri, 3 decembrie, ora 20.00, Beit Nagler. Bilete „Berger-Nova", Herzl 32-34,
HAIFA, tel. 04-8665272 şi la comitetele de întreprindere.

HAIFA, sîmbătă, 4 decembrie,
ora 19.30, Beit Hahaial. Bilete: Berger-Nova, Herzl 32-34, Haifa, tel. 04-8665272
şi la comitetele de întreprindere.
BAT YAM, duminică, 5 decembrie, ora 20.00, Heichal Hatarbut, Ofir 3. Bilete: Saşa Miron,
tel. 5515445, agenţia Haiozem, tel. 5066239, „Biduron" – Holon şi Loni Nadler, Holon
NAŢERET-ILIT, marţi, 7 decembrie, ora 20.00, Heichal Hatarbut, Bercovici –
bilete: Media Dudi şi Fredi Bercovici tel. 06-6567890, 6573888
ASHKELON, duminică 26 decembrie, sala "Wosk", tel. 07-6738170

Florin Tănase.

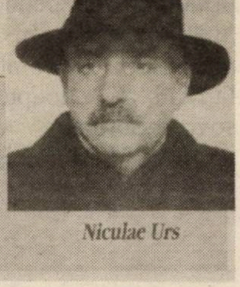
Niculae Urs

re succes despre evenimentele din România din decembrie 1989) a publicat în revista sa lunară "Revers", pe care o editează la Paris, un comentariu la încheierea "culesului" (extrase):

«De-a lungul întregului an 1998, directorii de conştiinţă internaţionali şi experţii în filantropie politică au înmulţit campaniile de presă prin care denunţau *urbi* et *orbi* masacrarea populaţiei majoritare albaneze din Kosovo de către minoritatea sârbă. De zece ani, proclamau ei, sârbii se dedau la "purificarea etnică" – adevărat genocid ce urmărea pur şi simplu decimarea albanezilor. Evident, faptul că în tot acest timp numărul acestora din urmă nu a încetat să crească nu putea fi reţinut ca un argument valabil.

Tot în 1998, Departamentul de Stat american aşeza formaţia paramilitară albaneză din Kosovo (UCK) în fruntea listei organizaţiilor teroriste din lume. Un an mai târziu, într-un inexplicabil elan de inconsecvenţă, acelaşi Departament de Stat milita pentru înarmarea UCK – ceea ce, de altfel, era mai mult sau mai puţin inutil: un profitabil trafic de droguri, denunţat public de serviciile secrete americane, permitea albanezilor să se înarmeze singuri.

Războiul a început în martie 1999, având ca scop declarat oprirea masacrelor, dar fără ca – după propria mărturisire a responsabililor NATO – un singur spion să fie trimis la faţa locului pentru a confirma (sau nu) realitatea acestor masacre. Dezastrul umanitar s-a produs *după* începerea bombardamentelor, cu nesfârşite convoaie de refugiaţi, cu morţi aproape în exclusivitate civili – iar, printre ei, prea mulţi dintre albanezii ce trebuiau de fapt, protejaţi –, cu distrugeri materiale în mare parte inutile.

În mod paradoxal, Alianţa atlantică pare a fi ieşit din acest conflict mai zdruncinată decât Iugoslavia pe care voia s-o distrugă. Iar certitudinile i se spulberă o dată cu trecerea lunilor de "pace".

Informaţiile care se acumulează dovedesc din ce în ce mai limpede că războiul a fost declanşat în urma presiunilor exercitate de UCK şi a fost condus potrivit informaţiilor

Gordon Tours

IONA ATLAS vă oferă vacanţe de vis:

1. PRAGA DE LUX ● Hotel Hilton – 4 nopţi ● de la $ 439
Hotel Panorama ● de la $ 339

2. BUDAPESTA ● Hotel Termal – 7 nopţi (inclusiv tratamente) ● de la $ 765 (posibil 14 şi 21 de nopţi)

3. BUDAPESTA ● Hotel Panonia – 3 nopţi ● $ 363
Grand Hungaria – 3 nopţi ● $ 405

4. BUDAPESTA ● Hotel Panonia – 3 nopţi + PRAGA – 3 nopţi
Pension Hermanova ● $ 504

5. BUCUREŞTI ● Revelion Superlux – 3 nopţi (30/12–2/1)
$ 575 ● Hotel Intercontinental

6. BRAŞOV ● Hotel Aro – 5 nopţi + BUCUREŞTI ● Hotel Intercontinental – 1 noapte + Revelion în zăpadă ● $ 735

7. PARIS – 3 nopţi sau 4 nopţi ● de la $ 405

8. VIENA – 3 nopţi ● $ 575

9. VIENA – 3 nopţi + PRAGA – 3 nopţi ● de la $ 589

Preţurile nu includ taxele

I. ATLAS – GORDON TOURS
TEL AVIV, Str. Ben Iehuda 184, Tel. 527-0767/105

NICI UN PAS FĂRĂ ATLAS!

Cumpărăm!!!

Picturi româneşti
(pictori consacraţi)
CIUCURENCU,
PALLADY,
TONITZA,
ANDREESCU,
etc. etc.
Sticlă franţuzească
semnată **GALLÉ,**
DAUM NANCY,
VALLIN NANCY,
etc. şi obiecte
vechi, din argint,
de cult evreiesc.

Tel. 03/651-8397

furnizate tot de UCK.

Realitatea pe teren este cu totul alta decât cea pe care şi-o închipuiau aliaţii în luna martie, când au început războiul: Iugoslavia nu a fost distrusă, Miloşevici nu a pierdut puterea, întreaga regiune e destabilizată durabil, iar sârbii sunt măcelăriţi sub privirile neputincioase ale Forţei Naţiunilor Unite pentru Kosovo (KFOR).

În fond, occidentul a sfârşit prin a înţelege că nu el a câştigat războiul, ci albanezii din UCK. Ei conduc acum după bunul lor plac regiunea Kosovo, trupele KFOR pierzând practic orice control, şi tot ei vor obţine în curând ceea ce nimeni nu voia să le acorde: statutul de independenţă. Primul pas către o Albanie Mare, care nu va întârzia să-şi manifeste apetitul în direcţia Macedoniei şi, poate, a nordului Greciei.

Alianţa atlantică a considerat că începe un război just pentru că era convinsă că scopul urmărit era just. Ceea ce ştim astăzi dovedeşte că ea s-a înşelat – sau, mai degrabă, că s–a lăsat înşelată. De la o vreme, în presa americană apar informaţii discrete asupra faptului că, în ciuda a cinci luni de căutări frenetice, nu se găsesc încă urmele teribilului genocid. În timp ce sateliţii fotografiază şi albanezii denunţă, experţii răscolesc solul în tot Kosovo căutând gropile comune despre care ni s-a vorbit atât. Până acum, însă, nu s-au găsit decât două sute de cadavre. E mult, fără îndoială, dar e de zece ori mai puţin decât morţii pe care i-au făcut bombardamentele NATO! Suntem departe, foarte departe de "purificarea etnică" şi de "genocidul" despre care ne vorbea purtătorul de cuvânt la NATO, Jamie Shea.

În cele din urmă, suntem reduşi la o foarte neplăcută concluzie: dacă un noroc sinistru nu face ca experţii să găsească ceea ce caută – adică zeci de mii de cadavre de albanezi –, Alianţa atlantică va fi nevoită să recunoască faptul că a declanşat şi a purtat un război injust în numele unei organizaţii pe care ea însăşi o califica drept marxist-teroristă! Şi că, acţionând astfel, a aprins fitilul unei bombe ce riscă să-i explodeze în mâini.

Proaste auspicii pentru viitorul şi aşa nebuloasei "noi ordini" internaţionale…»

La cele spuse de Radu Portocală, să adăugăm – à propos de chestiunea "genocidului" – o relatare mai nouă din săptămânalul new-yorkez "Newsweek" (noiembrie a.c.):

«În aprilie, Departamentul de Stat american a afirmat că 500.000 de albanezi sunt daţi dispăruţi din Kosovo şi că se presupune că au fost ucişi. O lună mai târziu secretarul de stat la apărare, William Cohen, a declarat la televiziune că "circa 100.000 de bărbaţi de vârstă militară sunt daţi dispăruţi. Probabil că au fost ucişi", a spus el. După cele 78 de zile de război aerian, care au luat sfârşit în iunie, NATO a scos la lumină un număr mult mai

HAIFA! HAIFA!

O veste bună pentru amatorii de bucătărie românească

S-a deschis restaurantul

NIXXON

(fost „Eva")

unde se găsesc toate specialităţile culinare româneşti:
supe, ciorbă de burtă, sărmăluţe cu mămăligă, grătar
şi renumitele vinuri româneşti

Preţuri rezonabile, pentru toate buzunarele
Deschis zilnic între orele 10-19

Pentru rezervări de mese, telefonaţi la 04/866-4411
Str. Haatzmaut nr. 1, Haifa

Vă aşteptăm cu plăcere

mic de albanezi ucişi de către sârbi: 10.000. Astăzi, reiese că chiar şi această cifră este umflată peste măsură. Într-un raport provizoriu prezentat Consiliului de Securitate, de curând, procurorul-şef al Tribunalului ONU pentru crime de război, Carla Del Ponte, afirmă că medicii legişti, care au făcut săpături în locuri unde se spunea că sunt îngropate victimele masacrelor, au descoperit numai 2.108 cadavre".

În plus – aşa cum s-a spus la postul de televiziune B.B.C. International – printre cadavre nu s-au găsit nici femei, nici copii, ceea ce confirmă teza Belgradului după care ar fi vorba de membri ai organizaţiei UCK, ucişi în cursul luptelor cu forţele sârbe.

Aceste dezvăluiri au produs o vie emoţie pe culoarele ONU şi ale Tribunalului Internaţional de la Haga.Şi au ridicat întrebarea: dacă nu avem de-a face cu "crime împotriva umanităţii", atunci cum devine cazul cu acuzaţiile formulate de Tribunal la adresa preşedintelui iugoslav Slobodan Miloşevici şi a colaboratorilor săi? Şi cum devine cazul cu cererea ca aceştia să fie arestaţi şi trimişi spre judecată în capitala Olandei?

Şi-acum să vedem cum arată astăzi situaţia "de pe teren". Aşa cum a văzut-o Mădălina Stănescu de la ziarul "România liberă", din Bucureşti (extrase):

«Nu vom şti poate niciodată cine a câştigat cu adevărat războiul din Kosovo, însă ştim cu siguranţă numele unui învins: poporul sârb.

(...) Catedrala Sfânta Treime din Djakoviţa: un morman de pietre. Mânăstirea Musutişte: ruină. Biserica Sfinţii Apostoli Petru şi Pavel din Suva Reka: rasă de pe faţa pământului. În acest ritm al distrugerilor locurilor sfinte ortodoxe din Kosovo, "Ierusalimul sârb" ar putea fi în curând doar o amintire.

Atacând mânăstirile şi bisericile ortodoxe, dintre care 60 au fost distruse numai de la sfârşitul războiului încoace, albanezii din Kosovo au ştiut precis ce lovesc: inima poporului sârb. Iar dacă Occidentul nu a înţeles niciodată esenţa religioasă a naţionalismului sârb, musulmanii albanofoni au ştiut cu precizie despre ce e vorba. Pentru sârbi, Kosovo este, într-adevăr, epicentrul religiei lor, al culturii şi al amintirilor lor. Nu din întâmplare sediul patriarhiei Bisericii sârbe s-a aflat la Peci din 1557 până în 1756: provincia numără peste 1.400 de edificii religioase ortodoxe, dintre care trei sferturi datează din Evul Mediu. Toate acestea au supravieţuit miraculos celor cinci secole de ocupaţie otomană. Altele nu au avut însă acest noroc: moscheea din Prizren, de care albanezii sunt atât de mândri, a fost, spre exemplu, ridicată pe ruinele unei biserici distruse de Sinan Paşa la sfârşitul secolului al XVI-lea. Acelaşi Sinan Paşa, mare vizir turc şi albanez la origine, care a exhumat, pentru a le arde pe rug, rămăşiţele pământeşti ale sfântului Sava, fondatorul Bisericii sârbe şi părintele naţiunii.

"Cum vom trece iarna?". Iată o întrebare obsedantă pe care sârbii din Belgrad şi-o pun zi şi noapte. După ce au supravieţuit bombelor, ei se pregătesc acum să înfrunte alte două ameninţări, poate la fel de mari: frigul şi foametea. G-17, un grup de 17 economişti sârbi independenţi, a evaluat pagubele materiale ale războiului la 30 miliarde dolari. Venitul pe cap de locuitor a scăzut la un nivel inferior celui din Albania, ţară care, înaintea războ-

Scroafa Suha

"Israelul otrăveşte aerul şi apa palestinienilor".

(Suha Arafat, nevasta preşedintelui OEP, Yasser Arafat; Gaza, 1999)

Bursa personalităţilor din alia

În urcare:

Colette Avital, ambasadoare, fost director-general adjunct în Ministerul de Externe; în urma hotărârii miniştrilor Iosi Beilin şi Matan Vilnai de a renunţa, potrivit "legii norvegiene", la scaunele de deputat, diplomata noastră, care candidase la alegerile din mai din partea Partidului Muncii, a devenit membră a Knessetului; o funcţie pe deplin meritată, o lansare puternică a frumoasei reprezentante a *tribului* pe scena politică israeliană.

În scădere:

Micky Haimovici, crainică la Canalul 2 al televiziunii; pasionată după fotbal, simpatica şi civilizata prezentatoare a Jurnalului de ştiri s–a repezit, înaintea tristcelebrului meci cu Danemarca (5-0 pentru oaspeţi), să pronosticheze victoria Israelului cu 2-1, subliniind că nu se îndoieşte de succesul alor noştri. Ea a făcut o greşeală întru totul de înţeles la un suporter (fan) al naţionalei, dar inadmisibilă la un ziarist profesionist: s-a lăsat condusă nu de raţiune (danezii erau oricum favoriţi, fiind cu un cap mai buni decât băieţii lui Scharf, iar Gadi Sukenik, coleg de canal cu Micky, pronosticase, mai lucid, 4-0 pentru musafiri), ci de sentimente; nu de calculul rece, ci de dorinţe.

Avraham Poraz, deputat; declaraţia lui din parlament, potrivit căreia "familiile cu mulţi copii nu sunt binecuvântate", a supărat nu numai cercurile religioase, ci şi pe numeroşii simpatizanţi din lumea laică ai deputatului, care – indiferent de ce părere are fiecare despre familie – nu pot accepta o asemenea aserţiune.

iului din Kosovo, era considerată cea mai săracă din Europa. În prezent, salariul mediu lunar variază în jurul sumei de 50 dolari. Fără o asistenţă externă, Iugoslaviei îi vor trebui cel puţin 15 ani pentru a reveni la nivelul economic la care se afla la începutul anului 1999.

Prima urgenţă este frigul. Înainte de război, încălzirea era predominant electrică. Reţeaua de producţie şi distribuţie electrică a fost însă grav afectată de bombardamente. Trei centrale termice şi una hidroelectrică au fost distruse. Rezultatul: Serbia nu va putea folosi decât două treimi din capacitatea sa de distribuţie. Iar Belgradul este unul din oraşele ce va avea de suferit, mulţi dintre locuitorii săi gândindu-se deja, dacă iarna va fi prea grea, să se retragă undeva la ţară. În general vorbind, sârbii încearcă pur şi simplu să supravieţuiască de pe o zi pe alta cu puţinele alimente pe care şi le pot procura. Multe nu se mai găsesc, iar când se găsesc preţurile sunt prohibitive. La produsele alimentare de bază (zahăr, ulei etc.) cozile sunt imense. După foarte mulţi ani, ţara este pe punctul de a cunoaşte din nou ce înseamnă foametea. La toate acestea se adaugă lipsa medicamentelor, spitalele supraaglomerate şi lipsite de echipamentele necesare, cele 242 de şcoli primare distruse sau afectate grav de bombardamente, veteranii de război din Croaţia, Bosnia şi Kosovo, cărora nu le-a mai rămas decât să cerşească la colţ de stradă.

TV română în Israel

Aşa cum ştim, după lupte seculare, care-au durat şapte ani jumate, societatea de cabluri TV "Gvanim" a început să transmită un program al postului român de televiziune "Antena-1".

Ne bucură.

Ceea ce ne bucură mai puţin este că emisiunea poate fi prinsă numai 90 de minute. În acest răstimp, crainicii simpatici de la Bucureşti dau fel de fel de sfaturi practice pentru gospodine, precum şi reţete culinare. Acu', noi n-avem nimic împotriva gastronomiei. Iar o reţetă de ciorbă de perişoare (c-un ardei iute) ne va stârni interesul întotdeauna. Numai că omul aşteaptă de la televizor altceva, adică spectacole de teatru, filme româneşti, emisiuni muzicale. Or, acestea se dau, de regulă, la orele dupăamiezii şi serii. Se aude, d. Aron Cutişteanu, directorul societăţii MMG din Holon, care se ocupă cu emisiunea în cauză?

…Mirjevo, 12 kilometri de Belgrad. În urmă cu doar câteva luni, barăcile instalate aici erau folosite pentru odihnă de muncitorii de la întreprinderea de construcţii de la Pomoravlje, o localitate vecină. Astăzi, ei au fost de acord să cedeze construcţiile din lemn celor 35 de familii de sârbi refugiaţi din Kosovo. În total, 161 de persoane, între care bebeluşi de câteva luni sau bătrâni de 75 de ani. Acum stau cu toţii înghesuiţi în zece barăci din lemn. Totuşi, se consideră fericiţi, în primul rând pentru că sunt în viaţă, apoi pentru că au reuşit să ajungă în apropierea Belgradului.

Aleksandar Miloşevici are 44 de ani şi a plecat din Rakos (în apropiere de Peci) la 14 iunie 1999, cu soţia şi cei cinci copii. Ori de câte ori este întrebat dacă există vreo legătură de rudenie între el şi preşedintele iugoslav, răspunde cu un surâs trist şi obosit: "Da, din cauza acestui nume am primit două lovituri de cuţit în Kosovo. Asta este ceea ce numesc eu o legătură de sânge"… Aleksandar povesteşte cu nostalgie despre locurile sale natale: "Eram şofer de autobuz şi aveam zece hectare de pământ, un tractor şi câteva vite. Relaţiile mele cu albanezii erau bune, însă după bombardamente nu a mai fost posibil să convieţuim pe acelaşi pământ. Astăzi, trăiesc ca un nenorocit".

Povestea lui Milan Pumpalovici este încă şi mai cutremurătoare: deşi fratele său a protejat, în timpul războiului, trei case albaneze şi pe cei 16 ocupanţi ai acestora, când UCK a intrat în oraş, fratele a fost împuşcat, iar soţia sa violată. Doar Milan a reuşit să scape…

"A fi sârb în Croaţia este ca şi cum ai fi negru într-o localitate ai cărei locuitori sunt membri ai Ku-Klux-Klanului!". Văzând ceea ce se petrece în prezent la Priştina este imposibil să nu te gândeşti la această formulare sinistră, pronunţată în 1994 de un scriitor croat, Dubravka Ugresici. Câteva luni mai târziu, preşedintele croat Franjo Tudjman aducea o confirmare: "Sârbii din Krajina au dispărut ca şi cum nu ar fi existat niciodată. Vom repopula Krajina cu croaţii ce vor veni din Australia, Noua Zeelandă, Statele Unite şi Canada".

Istoria se repetă dramatic şi incredibil. La început Croaţia, apoi Bosnia, astăzi Kosovo: sârbii se văd puşi încă o dată în situaţia de a-şi părăsi pământul unde trăiesc de generaţii, pentru a porni, săraci şi umiliţi, în pribegie. După ce au fost vânaţi până la ultimul din Knin şi Mostar, iată-i alungaţi în acelaşi mod din Kosovo. În Priştina locuiau în urmă cu 20 de ani 40.000 de sârbi. Astăzi mai sunt doar 400.»

La cele povestite de Mădălina Stănescu am mai avea şi noi ceva de adăugat. Agenţia Reuters transmite că «o echipă formată din experţi ruşi, austrieci, greci şi elveţieni, membri ai organizaţiei "Focus", a vizitat Iugoslavia, efectu-

Scroafa Suha

"Israelul otrăveşte aerul şi apa palestinienilor".

(Suha Arafat, nevasta preşedintelui OEP, Yasser Arafat; Gaza, 1999)

ând o serie de analize chimice și radiologice în orașele care au suferit pagube majore.

Cele mai afectate din punct de vedere ecologic sunt zonele din jurul complexului industrial din Pancevo, rafinăriei de la Novi Sad, depozitelor de combustibil de la Smaderevo și Priștina, precum și zonele din preajma centralelor de la Niș și Bor, se arată într-un raport preliminar. Pe baza analizelor, echipa de experți a constatat că scurgerea unor mari cantități de substanțe extrem de toxice și cancerigene reprezintă un pericol ecologic major în RF Iugoslavia. În raport se mai afirmă că circa opt tone de mercur s-au scurs în sol după bombardarea uzinelor de la Pancevo, de lângă Belgrad, constituind un pericol pentru sănătate și mediul ambiant în regiunile centrale ale Iugoslaviei și bazinul dunărean. Totodată, scurgerile de petrol, motorină, benzină și substanțe chimice în sol și rezervoarele de apă au dus la contaminarea unor orașe, sate, a apelor și pământului, a canalelor și râurilor, inclusiv a Dunării. Toate acestea ar putea avea drept rezultat schimbări în echilibrul ecologic al regiunii și mutații ireversibile la plante și animale.»

Sărind din una-n alta, ne adresăm d-nei Hillary Clinton și o întrebăm: Doamnă Clinton, luna trecută, fiind în Gaza, ați ascultat infamiile deversate de Suha Arafat la adresa Israelului, pe tema "cum otrăvește Zahal aerul și apele palestinienilor". La sfârșit, fără să găsiți cu cale a spune ceva în această privință, ați îmbrățișat-o, în văzul lumii întregi, pe vorbitoare. Vă rog respectuos, uitați-vă în ochii noștri și răspundeți-ne: dacă v-ați afla astăzi la Belgrad și ați asculta-o pe d–na Miloșevici, soția președintelui iugoslav, citind, la un metru de dv., textul de mai sus despre otrăviri, transmis de "Reuters", tot așa v-ați abține de la orice observație și tot așa v-ați repezi la dânsa să o îmbrățișați călduros?

BIDAN

• COMODITATE • IGIENĂ PERSONALĂ • SĂNĂTATE •

Garanție – un an de la instalare
Cu posibilitate de prelungire

פלסתום בעיים

• **BIDAN** este un scaun modern care transformă orice closet în bideu și folosește la spălarea părților inferioare ale corpului cu ajutorul unui jet de apă caldă și la uscarea cu un curent de aer cald.

• Astfel se creează pentru cel ce-l folosește o senzație de totală curățenie și pròspețime.

• Noul procedeu este binevenit atât pentru adulți cât și pentru copii, evitându-se contactul mâinii cu fecalele și secrețiile urât mirositoare și total insalubre. Femeile gravide găsesc prin **BIDAN** o rezolvare ideală a igienei speciale care li se impune, suferinzii de erupții, eczeme în părțile interne simt o alinare a durerilor, iar cei bolnavi de hemoroizi pot realiza chiar evitarea operației.

• **BIDAN**-ul se prezintă într-o varietate de modele și culori:
- **BIDAN** TURBO, aparat care încălzește apa și usucă cu aer cald,
- **BIDAN** CU ÎNCĂLZIREA APEI,
- **BIDAN** OBIȘNUIT.

Se fac instalații în orice loc din țară • Se poate plăti cu carte de credit.

• Instalarea este simplă și ușoară – 120 de shekeli (inclusiv legătura electrică)

BIDAN se vinde în rețelele HOME CENTER și ACE după sistemul: «cumpără și montează-ți singur».

Căutăm agenți comerciali

"BIDAN"
BNEI BRAK, Str. Hakishon nr. 16
Tel.: 03/5798814 – Fax: 03/5700831

Comedie israeliană originală!

יידישפיל
תיאטרון היידיש בישראל
האָטעל אַמעריקאַנאַ
HOTEL AMERICANA
IANKELE BODO
GADI IAGHIL
MONICA
ANABELA

מחזה, בימוי ועיצוב: מוטי אברבוך, תרגום ליידיש: יוסף בראל, תנועה: איריס לנה, מוסיקה: אלדד לידור, תאורה: מישה צ'רניאבסקי, תרגום סימולטני לרוסית: לורה סהר
משתתפים: מאשה בלקין, קובי בר, סמואל הילמן, מאיר זברור, פולה מאנער, יהודית מוסקוביץ, יעל תמרין.

יידישפיל
תיאטרון היידיש בישראל

בחסות

Americana Eilat אמריקנה

„HOTEL AMERICANA"

Pentru comandă de bilete sunaţi acum la 1-800-444-660

Când Iankele Bodo şi Gadi Iaghil pleacă în concediu la hotel, comedia abia începe. La "Hotel Americana" obişnuim a veni singuri sau singure.

Într-un week-end au sosit braţ la braţ Zeilig croitorul (Iakov Bodo) şi prietenul său Şimşon, negustor de automobile uzate (Gadi Iagil), care să-şi ajute prietenul să-şi găsească o parteneră de viaţă. În acest scop Şimşon răspândeşte zvonul că Zeilig este un milionar din Miami – Florida.

Teodora, responsabila hotelului cu partea distractivă, exploatează "chilipirul" şi i-o peţeşte pe Malca, frumoasa cameristă (Monica) de la suita imperială a etajului 12.

Cu încurajarea oaspeţilor hotelului şiduhul reuşeşte, amorul înfloreşte şi perechea de îndrăgostiţi risipeşte toate economiile lor. Lipsiţi de toate, ei înţeleg că nu le-a mai rămas nimic, în afară de ei înşişi.

Marţi 14.12.99 – "Beit Zionei America" – 1-800-444-660
Miercuri 15.12.99 – "Beit Zionei America" – 1-800-444-660
Miercuri 22.12.99 – Rehovot: "Wiks" – 08/934-3352, 08/946-7890
Sâmbătă 25.12.99 – Ramat Gan: "Russel" – 674-1277
Luni 3.1.2000 – Teatrul Ierusalim – 02/625-6869
Marţi 4.1.2000 – Natania: "Heichal" – 09/627-1065, 09/833-0335
Miercuri 5.1.2000 – Teatrul Ghivataim – 732-5340
Sâmbătă 8.1.2000 – Teatrul Holon – 503-7781/2
Luni 10.1.2000 – Cfar Saba: "Heichal Hatarbut" – 09/764-9230
Marţi 11.1.2000 – Ashkelon: "Heichal Hatarbut" – 07/671-8777
Miercuri 12.1.2000 – "Beit Zionei America" – 1-800-444-660
Joi 13.1.2000 – "Beit Zionei America" – 1-800-444-660
Sâmbătă 15.1.2000 – "Beit Zionei America" – 1-800-444-660
Duminică 16.1.200 – "Beit Zionei America" – 1-800-444-660
Luni 17.1.2000 – Rishon Lezion: "Heichal Hatarbut" – 948-4848, 966-6141
Marţi 18.1.2000 – Petah Tikva: "Heichal" – 930-1195
Miercuri 19.1.2000 – Pardes Hana: "Merkaz C.N.H. Letarbut" – 06/627-1420
Luni 24.1.2000 – Haifa: "Teatron Ironi" – 04/860-0500
Sâmbătă 29.1.2000 – Ashdod: "Heichal Hatarbut I.I.G." – 08/864-8585, 1-800-682-682
Duminică 30.1.2000 – Raanana: "Iad Lebanim" – 09/761-0549, 09/741-5566
Luni 31.1.2000 – Beer Sheva: "Heichal Hatarbut" – 07/627-1065, 07/627-9949
Marţi 8.2.2000 – "Beit Zionei America" – 1-800-444-660
Miercuri 9.2.2000 – "Beit Zionei America" – 1-800-444-660
Joi 10.2.2000 – "Beit Zionei America" – 1-800-444-660
Sâmbătă 12.2.2000 – "Beit Zionei America" – 1-800-444-660
Miercuri 16.2.2000 – Kiriat Haim: "Teatron Hatzafon" – 04/866-2244, 04/842-0430
Sâmbătă 19.2.2000 – Bat Yam: "Heichal Hatarbut" – 03/508-0031

Week-end gratuit pentru o pereche! La fiecare reprezentaţie spectatorii vor beneficia de tragerea la sorţi a unui week-end gratuit pentru o pereche la Hotelul Americana din Eilat.

Teatrul idiş din Israel

יידישפיל

Tel Aviv, str. Bialik 28
Tel. 03/525-4660, Fax 03/525-4659
Casa deschisă: duminică-joi: 9-16
iar vineri, orele 9-12

Punctul pe i

Câteva răspunsuri la câteva întrebări:

Întrebare: *«"Minimum" a criticat în repetate rânduri pe acei reporteri de la televiziune care vorbesc foarte mult când iau interviuri oamenilor politici, îi întrerup pe invitați etc. Şi mie unii dintre aceştia mi se par obraznici şi antipatici. Dar mă întreb dacă această sete de a interveni mereu în discuții, de a se exprima verbal, nu reprezintă în fond vocația acestor ziarişti, rațiunea lor de a fi. Există oare un talent mai mare, în cazul ziariştilor de la TV, decât acela de a vorbi?»*

(Luiza Mendelovici, Beer Sheva)

Răspuns: Da, talentul de a asculta.

Întrebare: *«Ce părere aveți astăzi, când se împlinesc zece ani de la răsturnarea din decembrie 1989, din România, despre celebra profeție a controversatului politolog Silviu Brucan, care spunea la începutul anului 1990: "România va avea nevoie de 20 de ani pentru a învăța cu adevărat ce este democrația"?»*

(Michel Rosenne, Paris, Franța)

Răspuns: Oh, Silviu Brucan... Tache... Îl ştiu de-aproape o jumătate de veac... Ăsta a fost întotdeauna un optimist incorigibil.

Întrebare: *«Am observat că, spre deosebire de întreaga presă din lume, inclusiv din țara noastră, "Minimum" nu a celebrat împlinirea a zece ani de la căderea Zidului Berlinului şi reunificarea Germaniei. Aveți ceva împotriva acestei reunificări?»*

(Valeriu Nussbaum, Natania)

Răspuns: În principiu, nu... De altfel, asta e treaba nemților şi mie nu-mi place să mă amestec în treburile interne ale altor state. Dar, à propos de această chestiune, gândesc ca François Mauriac, care – întrebat cândva ce părere are despre reunificare, a răspuns: "Eu iubesc atât de mult Germania, încât prefer să existe două".

Întrebare: *«Am fost toată viața şi sunt şi astăzi un om de stânga. Am fost fericit la ultimele alegeri când am asistat la înfrângerea lui Bibi Netaniahu şi a dreptei. După cum se înțelege, asasinarea lui Itzhak Rabin m-a revoltat şi m-a îndurerat profund şi sunt pentru pedepsirea necruțătoare a criminalilor. Dar, tocmai fiindcă mă consider un om de stânga şi un liberal, am fost şocat de cererea deputatului Ofir Pines, din Partidul Muncii, de a se interzice vânzarea în librării a cărții "Cine l-a ucis pe I. Rabin" de Benny Hamish, unde autorul susține o teză contrară celei oficiale. Cum se împacă pretențiile de liberal şi de intelectual ale d-lui Pines cu dorința aceasta de a pune căluşul în gura ziariştilor?»*

(Gita Zentler, Raanana)

Răspuns: Se împacă foarte bine, aşa cum reiese dintr-o observație a scriitorului englez George Orwell, autorul romanului "1984" (observație întâlnită într-un articol de Al. Călinescu, în revista "Dilema"): "A vorbi de libertate n-are sens decât cu condiția de a spune oamenilor şi lucruri pe care nu au chef să le audă. În țara noastră, liberalii sunt cei cărora le e frică de libertate şi intelectualii sunt cei dispuşi să comită mârşăvii la adresa gândirii".

Întrebare: *«De-abia uitasem de gafa lui Bill Clinton, care, la începutul războiului dintre NATO şi Iugoslavia, declarase că sârbii au fost la originea declanşării celui de-al doilea război mondial, şi observ că viitorii preşedinți ai Statelor Unite sunt tot atât de bine pregătiți la istorie şi geografie ca şi Clinton. Luna trecută, republicanul George W. Bush jr., guvernatorul statului Texas şi favorit după sondaje la alegerile din anul 2000, a lansat şi el o perlă, atunci când, vorbind despre fosta Iugoslavie, a confundat Slovenia cu Slovacia. Pe mine aceste probe de ignoranță mă îngrozesc. Dv. ce părere aveți?»*

(Marcu Solomon, Haifa)

Răspuns: Ştiu eu ce să spun? Pe de o parte, sigur, nu-i a bine. Pe de altă parte, însă, cine ştie, poate confundă Israelul cu Islanda şi ne lasă nițel în pace.

Întrebare: *«La zece ani de la revoluția din decembrie 1989, în România se discută cu aprindere despre rolul securității în ultimele decenii. Iar "realizările" acesteia par fără număr. Care este, după părerea dv., cea mai mare "înfăptuire" a instituției: priceperea de a face ca un popor întreg să accepte dictatura, introducerea suspiciunii generalizate, abilitatea cu care securitatea a pus mâna pe pârghiile economico-politice în zilele revoluției? Sau altele?»*

(Victor Bolojan, Sibiu, România)

Răspuns: Cea mai mare performanță a securității este de a-i fi convins pe toți românii că toți românii sunt securişti.

Întrebare: *«Am fost frapat de calmul şi abilitatea cu care diplomații ruşi răspund la criticile din occident în legătură cu războiul din Cecenia. În vreme ce iugoslavii lui Miloşevici nu au avut nici un succes în capitalele occidentale, ba chiar au fost tratați cu brutalitate şi* *li s-au închis toate uşile în nas, ministrul rus de externe Ivanov este tratat cu respect. Desigur, aici contează esenţialmente faptul că Rusia, spre deosebire de Iugoslavia, este o mare putere. Dar cred că mai contează şi modul de a aborda problemele. Cum explicaţi această ştiinţă a diplomaţiei ruse de a se descurca în împrejurări dificile?»*

**(Av. Iacob Bercovici,
Tel Aviv)**

Răspuns: Cred că este vorba de-un talent înnăscut, ca la muzică sau balet, şi rafinat de-a lungul veacurilor. Poetul român Mihai Beniuc, care a fost consilier, câţiva ani, la ambasada română de la Moscova, evocă în memoriile sale o scenă ce l-a marcat, făcându-l să înţeleagă într-un minut înţelepciunile aflate la baza acestei diplomaţii:

«Când te duceai să iei contact cu un reprezentant al Ministerului de Externe – anunţat, fireşte, că nu te duceai neanunţat – la ora fixă erai aşteptat la intrare, nu era nevoie să te legitimezi, nici să spui cine eşti, numai că nu te lua de mână şi te ducea în birou, unde cel care trebuia să te primească nu avea nici un fel de hârtii pe masă în care să-şi înfunde nasul, ci te aştepta pe tine, având numai hârtie albă şi două creioane, ca să poţi să îţi însemni şi el să-şi însemne anumite lucruri. (...) Fireşte, vorbeam nu numai despre ce te interesa, ci şi despre alte lucruri, despre vreme, despre toate celelalte. Eu i-am atras atenţia atunci asupra unui lucru care pe mine m-a impresionat. Zic: "Voi nu aveţi nici un fel de ceas pe perete". Zice: "Nici la mână nu avem ceas". "De ce?" "Să-ţi spun de ce: pentru ca să nu ne ispitească să ne uităm la ceas câtuşi de puţin şi să dăm impresia că ar fi stat prea mult cel venit şi eventual să creadă că vrem să-l scoatem".»

Clinica de medicină alternativă
„Anita - Rehovot"
condusă de un
doctor în medicină

HOMEOPATIE
ACUPUNCTURĂ
PLANTE MEDICINALE

●

Tratăm cu succes:
• Dureri de orice origine •
• Paralizii (inclusiv faciale) •
• Astmă • Alergii • Nervozitate •
Insomnii • Impotenţă • Prostată
• Diabet • Colesterol •
• Hipertensiune •

●

De asemenea:
• Scădere în greutate
• Întreruperea fumatului

☎ 08/941-4254
08/945-6135

Întrebare: *«Astăzi a devenit cât se poate de clar că în Kosovo, pentru care NATO a comis atâtea crime şi distrugeri, se instalează un stat islamic, în plină Europă. De asemenea, "demascându-i" pe ruşi în legătură cu luptele din Cecenia, acelaşi occident sprijină înfiinţarea unui stat islamic la marginea aceleiaşi Europe. Cum este posibil ca tu, cu mâinile tale, să practici o asemenea politică? Cum pot fi calificaţi conducătorii apuseni care oferă Europa pe tavă terorismului islamic?»*

**(Eliza Rossman,
Petah Tikva)**

Răspuns: Până astăzi ne obişnuisem să vorbim despre trădători de ţară. Cred că a venit vremea să vorbim şi despre trădători de continent.

Întrebare: *«Am fost de curând în România şi m-au impresionat mormanele de gunoi de pe străzi, gropile de pe şosele, numărul imens de cerşetori, ţigani şi neţigani. Am discutat cu câţiva prieteni români, oameni drepţi, de caracter, şi-am ajuns la concluzia că, dacă mulţi sunt naţionalişti şi xenofobi, parcă mai puţini sunt patrioţi, oameni cărora să le pese, să muncească pentru îndreptarea lucrurilor. Cum de nu mai sunt ca odinioară patrioţi în România?»*

**(Ing. Robert Damsker,
Boston, SUA)**

Răspuns: Păi, de unde să fie, dacă au plecat evreii?

Întrebare: *«Sunt de acord cu diagnosticul lui "Minimum". După Kosovo, tonul lui Arafat et co. s-a înăsprit simţitor. Cu toată politica de pace a lui Barak, la care eu subscriu sută la sută, OEP-ul, cu cât face Israelul mai multe concesii – ca retragerea din teritorii, eliberarea deţinuţilor etc. etc. – cu atât emite pretenţii mai obraznice la adresa noastră şi urlă la noi, ca o haită de lupi, aşa cum a făcut-o recent Suha Arafat. Cum ar trebui să reacţioneze guvernul în această situaţie? Ce l-aţi sfătui pe Ehud Barak să facă în această privinţă, dacă l-aţi întâlni?*

**(Lucica Safirman,
Ghivataim)**

Răspuns: I-aş spune aşa: domnule Barak, pe vremuri, în tinereţe, dumneata te-ai deghizat în femeie, strecurându-te astfel în Liban şi lichidând acolo un cuib de terorişti din OEP.

Cred că a sosit momentul ca acuma să te deghizezi în bărbat.

Pix

Scroafa Suha

"Israelul otrăveşte aerul şi apa palestinienilor".

(Suha Arafat, nevasta preşedintelui OEP, Yasser Arafat; Gaza, 1999)

ITZHAK ARTZI

carnet

Românii învaţă ebraica

Un fenomen extrem de interesant se întâmplă în România de azi. Pe de o parte asistăm la o recrudescenţă a antisemitismului. Nu numai "România Mare", nu numai Corneliu Vadim Tudor, ci o serie de publicaţii noi, în numele libertăţii scrisului, atacă poporul evreu, îl învinuiesc că domină lumea, că e răspunzător de toate suferinţele omenirii, inclusiv de suferinţele poporului român. Aceste cercuri îl proclamă erou naţional pe mareşalul Ion Antonescu, responsabil de exterminarea a sute de mii de evrei.

Paralel se desfăşoară un alt fenomen: un interes crescând pentru cultura şi spiritualitatea iudaică: românii, maturi şi tineri, vor să ştie mai mult despre poporul evreu, sionism, Israel.

Cum se poate explica succesul Institutului de iudaism Carmilly de pe lângă Universitatea din Cluj? Din cei 16.000 de evrei câţi avea Clujul înaintea deportărilor din 1944, au rămas doar 300, supravieţuitori ai Holocaustului şi evrei veniţi din sate, din alte comunităţi. Institutul de iudaism Carmilly numără 300 de studenţi, dintre care doar 18 sunt evrei. Ceilalţi sunt români, unguri, creştini get-beget.

Ei învaţă ivrit, istoria poporului evreu, filozofia iudaică, istoria sionismului. Profesorii lor, ca de exemplu prof. Maria Radosav, au beneficiat de burse la Universitatea Ebraică din Ierusalim. Acum prof. Maria Radosav îşi pregăteşte doctoratul pe o temă evreiască. Doamna Radosav a publicat un manual care-i ajută pe studenţi să înveţe cu mai multă uşurinţă limba ebraică. O altă profesoară, şi ea fostă studentă la Ierusalim, scrie o lucrare despre elementele evreieşti din viaţa politică românească şi din parlamentul român. Ea se pregăteşte să citească protocoalele tuturor şedinţelor parlamentare dintre anii 1919 şi 1939 pentru a extrage de acolo orice referire la evrei şi problemele evreieşti.

Am urmărit numeroşii studenţi ce au ascultat cu pasiune şi interes comunicările recentului simpozion desfăşurat în cadrul "Zilelor universitare clujene" şi dedicat problemelor teologice, literare şi filozofice ale Holocaustului. Trei profesori de frunte din universităţi americane, zece lectori şi profesori israelieni şi cinci români au satisfăcut setea publicului de informaţii şi de comentarii referitoare la Holocaust. Criticul literar A. B. Yaffe a prezentat un studiu detailat despre tema Holocaustului în literatura română. Profesorul american Gherşon Greenberg de la Universitatea din Washington, care a studiat atitudinea evreilor ultrareligioşi faţă de Holocaust, a descoperit că primul rabin ultraortodox care s-a ocupat de tematica Holocaustului, încercând să răspundă teologic cum a fost posibil ca Atotputernicul să lase ca poporul său să cadă în ghiarele fiarei naziste şi să fie exterminat, este rabinul Şlomo Zalman Ehrenreich din comuna Şimleul Silvaniei. Scriitoarea Nava Semel a analizat influenţa temei Holocaustului în tânăra literatură ebraică. Profesorul Haim Schatzker din Haifa şi dr. Nili Keren din Tel Aviv, ambii cercetători şi pedagogi de frunte, au încercat să prezinte experienţa lor în predarea Holocaustului copiilor şi elevilor. Prof. Avraham Noverstern de la Universitatea din Ierusalim a vorbit despre modul cum se reflectă Holocaustul în literatura idiş.

În cele două zile şi jumătate, Aula Magna a Universităţii din Cluj a îmbogăţit viaţa intelectuală a Universităţii. "Lucrările simpozionului au fost un eveniment de neuitat", a spus un ziarist local.

Prezenţa ministrul Educaţiei Naţionale, prof. Andrei Marga, fost rector al Universităţii din Cluj şi unul dintre fondatorii Institutului, le-a dat ocazia profesorilor din Ierusalim să semneze un acord de colaborare între cele două universităţi.

Pentru a pune în practică iniţiativa ministrului Marga de a începe studiul Holocaustului în şcolile româneşti, s-a hotărât ca în vara anului 2000 să fie reuniţi la Cluj 20 de profesori de liceu din toate colţurile României pentru un prim curs despre Holocaust în general şi Holocaustul din Romăia în special. Aceşti profesori vor veni apoi în Israel pentru un curs prelungit, la care îşi vor completa cunoştinţele.

"Zilele universitare clujene" s-au terminat cu un pelerinaj la Sărmaş, Oradour-ul Transilvaniei, simbolul mârşăviei criminalilor nazişti maghiari, care au exterminat într-o singură noapte pe toţi evreii oraşului.

Vreau să menţionez cu bucurie că experienţa clujeană a proliferat. Un institut similar de iudaism funcţionează pe lângă Universitatea din Bucureşti, un altul la Craiova. Dintr-o asemenea concurenţă cultura română nu poate decât câştiga.

●

Premiul postului de radio parizian "France Info" (unde arabii deţin vreo 40% din capital) pentru albume de benzi desenate pe 1999 a fost acordat americanului Jor Sacco pentru un album plin de simpatie la adresa Autorităţii Palestiniene şi a lui Yasser Arafat.

Un premiu bine meritat. Desenatorul cu pricina Saccomportat pe placul consiliului de administraţie de la "France-Info" şi a fost recompensat pe măsură.

Ne place...
...Nu ne place

Ne place că...

...după spusele fostului prim-ministru britanic John Major, primele cuvinte rostite în engleză de preşedintele rus Boris Ielţin, prin 1992, la Londra, au fost: "Gins and tonic, gins and tonic".

Nu ne place că...

...s-a înrădăcinat la noi obiceiul idiot de-a binelea ca ori de câte ori suporterii unui om politic ţin să-şi manifeste adoraţia faţă de acesta, să scandeze, una-două, Goldenberg (să zicem), meleh Israel!

Ne place că...

...răspunzând la întrebarea scriitorului Dorin Tudoran, autorul unor fraze *anti*, publicate în "România literară": de ce, în loc să scrii, ca altădată, prietenul meu Tudoran, acuma scrii "prietenul" (între ghilimele), politologul dr. Michael Shafir, de la "Europa liberă", a declarat, negru pe alb, în aceeaşi sus-amintită revistă: "Findcă eu nu am prieteni antisemiţi".

Nu ne place (în schimb) că...

...pe la Bucureşti există doişpe sau paişpe condeieri evrei pe care, din păcate, nu-i ţin balamalele să răspundă, în cazuri asemănătoare, precum Shafir.

Ne place că...

...Yasser Arafat are atâta încredere în Bank Leumi încât, aşa cum scria ziarul francez "Le Monde", el a depus la sniful de pe strada Hashmonaim, din Tel Aviv, suma de 360 milioane de dolari.

Nu ne place că...

...aşa cum citim într-un articol de Octavian Paler, în "România liberă", pentru a deschide un chioşc la Bucureşti, trebuie să dai şpagă băieţilor de la Primărie 15.000 de dolari.

Nu ne place că...

...d. James Hewitt (care trebuieşte Hewitat), fostul amant al prinţesei Diana, a căzut la învoială cu ziarul londonez de scandal "The Mail on Sunday" să publice, contra sumei de 800.000 de dolari, un serial vorbind cu de-amănuntul despre amorul său cu regretata prinţesă şi despre obiceiurile sexuale ale acesteia.

Ne place că...

...un tânăr în vârstă de 20 de ani din Strasbourg a fost condamnat de-un tribunal francez la 10.000 de franci amendă pentru că a răspândit "opinii rasiste" pe Internet.

Nu ne place că...

...de unde, până mai ieri, turiştii puteau obţine viza de intrare în România la graniţă, de-acum înainte ei vor fi obligaţi să facă cerere de viză numai şi numai la consulatele României din străinătate.

Ne place că...

...la Bucureşti a luat fiinţă o trupă de teatru denumită "D'aia".

Nu ne place că...

...în cursul derby-ului de fotbal Dinamo-Rapid (câştigat de primii), jucătorul Mutu, de la Dinamo, a găsit de cuviinţă să-l faulteze tocmai pe jucătorul Mutică, de la Rapid.

Ne place că...

...în sfârşit, dirijorul Zubin Mehta a recunoscut că are un fiu natural, aici în Israel, în vârstă de 8 ani; ne place, de asemeni, că băiatul nu vorbeşte, deocamdată, decât ivrit, silindu-l în felul acesta pe marele şi simpaticul şef de orchestră să înveţe, în sfârşit, alef-betul.

Nu ne place că...

...numitul Haim Hefer a publicat în "Iediot Aharonot" o povestire intitulată "Roman Romani", unde, voind să facă bancuri la adresa homosexualilor, a făcut ce fac toţi danşilonii de la noi, adică s-a grăbit să sublinieze că protagonistul schiţei este român de-ai noştri, că aşa e acuma moda când ai nevoie de vreun personaj negativ.

Ne place că...

...voind să demonstreze lumii că sunt gata să înfrunte dificultăţile inerente ale căsniciei, englezul Nick Anderson şi logodnica sa, amândoi din Bristol, au hotărât să se căsătorească într-un bazin cu rechini.

Nu ne place că...

...actorul Ion Caramitru, ministrul Culturii din România, care candidase la postul de director general al UNESCO (cu sediul la Paris), s-a trezit, după despuierea scrutinului, că primise zero voturi, cu toate că şi delegatul ceh, şi ungurul, şi slovacul, ba chiar şi englezul, îl asiguraseră solemn, la un şpriţ pe malurile Senei, că vor vota pentru dânsul... Nu ne place, de asemenea, că japonezul Koichiro Matsuura, fost ministru adjunct de externe, a fost ales după ce – aşa cum se vorbeşte deschis pe coridoarele clădirii de pe Avenue du Suffren – îi atinsese frumos la manşetă, cu yeni, pe membrii mai săraci din Consiliul Executiv al organizaţiei.

Nu ne place că...

...voind să facă rost de bani, tinerii Florina Linguraru (25), Iulian Guriţă (26) şi Viorel Lupu (26), din comuna Căiuţi, judeţul Bacău, au furat WC-ul şcolii din localitate, gândindu-se să-l vândă unor cetăţeni care-şi construiseră o casă.

Nu ne place că...

...numitul Kalif Abdulaziz Muhamad, care plecase cu avionul de la Hanovra, Germania, intenţionând să viziteze Republica Moldova (are nişte prieteni pe la Chişinău), a ajuns, din cauza unui funcționar zăpăcit de la agenția de voiaj, în orașul norvegian Molde.

Nu ne place că...

...la moscheea "Mica Sf. Sofia", din Istanbul, un necunoscut a furat un fir din barba profetului Mahomed, care este considerat o relicvă a Islamului și era păstrat într-un scrin special.

Ne place că...

...mai există pe lumea asta tineri care respectă valoarea, așa cum ne-a demonstrat-o un incident petrecut nu de mult în orașul Sao Paulo, din Brazilia. Oprind cu mașina la un stop, un cetățean brazilian a fost atacat de-un răufăcător care, amenințându-l cu pistolul, a încercat să-i fure banii și un superb ceas de aur de la mână. Calm, omul de la volan și-a scos pălăria, care-i acoperea jumătate din față, și l-a privit țintă pe tâlhar. Era celebrul fotbalist Pele. Impresionat, tânărul cu pistolul a murmurat: "scuzați-mă, vă rog", și a luat-o la sănătoasa.

Ne place că...

...un englez a intrat val-vârtej luna trecută în redacția din Londra a postului de televiziune BBC și, strigând că emisiunile de știri îl înnebunesc, a spart geamurile, a aruncat în stradă câteva zeci de televizoare, monitoare și imprimante, și a amenințat cu moartea pe ziariștii aflați în birou.

Nu ne place că...

...așa cum relatează publicația din nord "Iediot Haifa", cerșetoarele de prin partea locului au trecut de la amatorism la profesionism. Învățând de la *specialistele* din alte țări, ele au închiriat copii de 2-3 ani, cu care se instalează la cerșit prin canioane și în fața băncilor cu Caspomat.

Ne place că...

...poetul român Mircea Dinescu, directorul săptămânalului "Academia Cațavencu", a amenințat pe liderul Partidului Democrat, Petre Roman, în cursul unei întâlniri cu agricultorii din Oltenia, că dacă guvernul nu va sprijini agricultura așa cum se cuvine, el va cere azil politic în Bulgaria.

Nu ne place că...

...așa cum a scos la iveală istoricul american Daniel Wilson, marele Goethe, pe când era ministru, nu prea se dădea în vânt după drepturile omului. El a dat pe mâna poliției câteva persoane care-l incomodau și organizase la Universitatea din Jena o rețea de informatori printre studenți, care avea misiunea să-l țină la curent cu ce se mai vorbește pe coridoare la adresa guvernului.

Ne place că...

...în SUA s-a pus în vânzare băutura numită "Grass Juice", adică, mai pe românește, suc de iarbă.

Ne place că...

...în cadrul unei parade a modei organizată nu de mult la Roma, manechinul Ramona Bădescu (originară din România) a prezentat o rochie de mireasă – creația stilistului sârb Verika Rakovevic – al cărei voal reprezintă mânăstirea din Grakomika, Iugoslavia, distrusă de-un bombardament al NATO.

Nu ne place că...

...în urma unei anchete condusă de criminologul grec Nestoras Kurakis s-a aflat că, după mafia rusă, care pătrunsese acum zece ani în Grecia, cea mai puternică mafie străină este cea albaneză; albanezii propriu-ziși plus kosovarii controlează orașele Atena și Pireu, cifra lor de afaceri (droguri, prostituție etc.) ridicându-se la circa 100 milioane de dolari.

Nu ne place că...

...numitul Marian Clită, asasinul (sau mai bine zis unul dintre asasinii) lui Gh. (Babu) Ursu, despre care tocmai scrisesem că a fost condamnat la o pedeapsă ridicolă pentru fapta lui, a și fost eliberat din pușcărie. Asta așa, ca să ne batem joc de memoria inginerului-poet, închis și chinuit din cauza unui jurnal intim ținut în anii '80, de familia acestuia, de noi toți și chiar de Dumnezeu.

Ne place că...

...celebrul regizor de film Emir Kusturica, laureat al marelui premiu la Cannes, a prezentat în Italia, cu succes, un spectacol de muzică pop intitulat "Pagube colaterale".

Nu ne place că...

...așa cum reiese dintr-un raport al celor cu controlul, la "Autoritatea audio-vizuală israeliană" (care va să zică TV Canalul 1 ș.a.) se găsesc pe statul de salarii aproape 1.900 de persoană cu normă-ntreagă, dintre care câteva sute nici nu se mai prezintă de ani de zile la serviciu; nu ne place, de asemenea, că șefii hiper-umflatei instituții ce trăiește din banul public susțin întru justificarea situației că le revine mai ieftin să plătească lefuri de pomană decât să achite despăgubirile de cuviință în caz de concediere.

Căutăm

AGENT DE PUBLICITATE

Persoană dornică să procure reclame pentru publicație în limba română

Bine remunerat

☎ 03-5227269

Harababura

Harababura
Anul II Nr.3-4
IANUARIE-FEBRUARIE 1999
Revistă de haz interNAȚIONAL editată de Societatea Umoristică PĂCALĂ
Preşedinte fondator Geo Saizescu

…aşa se cheamă, după cum ştiţi, revista de umor care apare la Bucureşti, sub conducerea regizorului de film (dar şi de tipărituri) Geo Saizescu. Întrucât cei de-acolo sunt amicii noştri, îi găzduim cu plăcere în "Minimum".

"Regulamentul şefului" este o schiţă franţuzească ce se potriveşte bine şi la noi, unde fel de fel de şefi o duc, să nu le fie de deochi, cât se poate de bine.

"Eterna poveste" este o poezie a lui Ion Lucian, pe care – deşi celebrul actor nu stă bine aici cu morala proletară – o publicăm în semn de bun venit la adresa autorului, prezent în Israel, zilele acestea, cu un nou spectacol.

Regulamentul şefului

Articolul 1: Şeful are dreptate.

Articolul 2: Şeful are întotdeauna dreptate.

Articolul 3: Dacă un subaltern are dreptate, se aplică articolul 1.

Articolul 4: Şeful nu mănâncă, el se nutreşte.

Articolul 5: Şeful nu bea, el degustă.

Articolul 6: Şeful nu doarme, el se odihneşte.

Articolul 7: Şeful nu este niciodată în întârziere, el este reţinut.

Articolul 8: Şeful nu-şi părăseşte niciodată serviciul, el este chemat.

Articolul 9: Şeful nu întreţine relaţii cu secretara sa, el o educă.

Articolul 10: Şeful nu citeşte niciodată ziarul în timpul serviciului, el îl studiază.

Articolul 11: Intrând în biroul şefului cu idei personale, ieşi cu ideile şefului.

Articolul 12: Şeful rămâne şef chiar şi în chiloţi de baie.

Articolul 13: Cu cât îl critici mai mult pe şef, cu atât iei mai puţine prime.

Articolul 14: Şeful este obligat să gândească şi pentru ceilalţi.

ZISE...

"Soluţia cea mai indicată pentru evitarea acţiunii negative a muştelor constă în alungarea lor".

(Din articolul "Gândacii de bucătărie, duşmanii gospodinelor", în revista V.I.P., Bucureşti; după "Dilema", Buc. 1999)

... ŞI-N ADÂNC SE SCUFUNDĂ

(CU ACCENTUL PE Ă)

Eterna poveste

Sfântul Petre, paznic sever,
al raiului… în cer…
observă apropiindu-se
trei siluete feminine
cu mişcări feline
şi forme divine…
– Dragele mele fiice
aici nu se intră uşor!
Toţi cei care mor,
încetează să mai trăiască,
trebuie să dovedească
convingător
că au dus un trai satisfăcător
în viaţă, muncă, amor!
– Eu… – spuse prima zânişoară
ochi… o comoară,
trup… trestioară
– am murit fecioară!
– Ia această cheie, e păcat afară
să stai…
E cheia de la rai!
– Eu… – spune o focoasă,
brunetă, frumoasă…
– am fost măritată
şi nu numai o dată.
L-am respectat pe bărbat,
dar l-am şi înşelat!
– Să-ţi fie ruşine, femeie!
Ia această cheie;
vei sta tranzitoriu
în purgatoriu!
– Eu… – mărturisi a treia
– am fost… fără rezerve…
FEMEIA.
Asta mi-a fost firea:
religia mi-a fost iubirea!
– Ia cheia asta şi nu mai sta.
Piei, satană, din faţa mea!
– Iadul îl deschid cu ea?
– Nu! Garsoniera mea!

Shimon Parnas a fost scos de la emisiunea "Taverna", de pe Canalul 1 al televiziunii.

Parnas şi-a pierdut parnasaua.

G. IOSUB

„Nu, domnule doctor Höghesz, nu suntem moloz și gunoi!”

Convorbire cu dl. dr. Idy Ilian

- **La Bacău l-am avut profesor de religie pe rabinul dr. Alexandru Şafran**
- **"Fiul nostru să studieze orice, numai medicina nu!" a lăsat cu limbă de moarte tatăl meu, medic...**
- **Prima mea căsnicie a fost falimentară...**
- **În "Ţara Sfântă" am fost primit cu ostilitate, deoarece eram cumnat cu scriitorul Alexandru Jar**
- **Cea de a doua soţie a mea, juristă, a devenit în Israel povestitoare în limba idiş la cluburi de bătrâni**

De curând a apărut o carte intitulată "Momente din viaţă şi scurte povestiri", conţinând memoriile doctorului Idy Ilian din Ashkelon. Fiind o carte de debut, m-am adresat autorului cu întrebarea:

Ce v-a determinat să vă apucaţi de scris?

Dr. Idy Ilian: În ultimii ani, câţiva oameni apropiaţi mie m-au îndemnat să-mi scriu memoriile. Un timp am ezitat, dar până la urmă m-am hotărât să-mi aştern pe hârtie amintirile, pentru ca cele trăite de mine – de altfel ca şi de alţii – să poată, eventual, constitui material de studiu celor dornici să cunoască, în mod concret, cum a fost traiul în România şi Israel între anii '30 şi '90 ai secolului nostru.

G. Iosub: *Unde şi când v-aţi născut?*

I. I.: La Bacău, în 1922.

G. I.: *Ce erau şi cum trăiau părinţii dv.?*

I. I.: Tatăl meu era băcăuan, mama din Odobeşti. Deşi învăţase franceza şi germana, ea s-a dedicat în exclusivitate gospodăriei, având în grijă şi doi copii: eu şi sora mea. Tatăl meu a fost medic, dar şi un violonist talentat. Cred că ar fi făcut carieră muzicală dacă nu se dedica medicinei. În primul război mondial a fost medic militar. În 1922 a fost angajat (excepţie pentru un evreu) ca medic la Casa Asigurărilor Sociale, unde a lucrat până în 1938, când, din cauza legiuirilor rasiale, a fost dat afară...

Era un admirator al Uniunii Sovietice, până când a aflat adevărul despre procesele politice care au avut loc în URSS.

G. I.: *Amintiri din copilărie?*

I. I.: Şcoala primară şi liceul le-am făcut la Bacău. Am avut fericirea de a-l fi avut la religie pe rabinul dr. Şafran, care ne-a vorbit cu căldură despre multe personalităţi ale iudaismului. Regret că după 1940 nu am mai avut ocazia să-l întâlnesc. La limba şi literatura română mi-a fost profesor Ion Gh. Popescu. El a avut cinstea şi curajul să afirme (deşi era departe de a fi filosemit) că cel mai bun folclorist român a fost rabinul Moses Gaster, că prima gramatică română ştiinţifică a fost scrisă de evreul Tiktin şi că dicţionarul evreului Şaineanu este cel mai bun dicţionar explicativ al limbii române.

În ajunul războiului am fost timp de doi ani membru al organizaţiei sioniste de tineret "Hanoar Haţioni". În anul 1938 am vrut să plec în Palestina, dar părinţii mei s–au opus. N-am putut rezista rugăminţilor lor şi mai ales lacrimilor mamei, şi am renunţat.

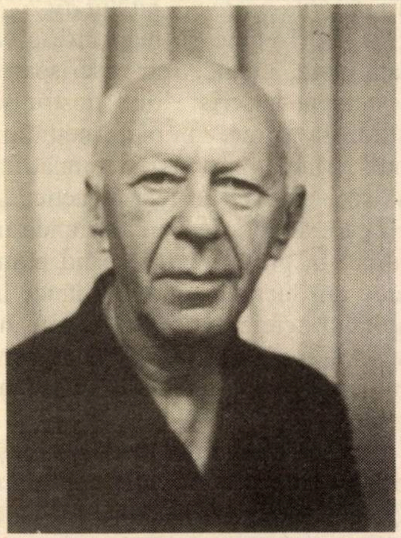

Idy Ilian: Ca să ştie lumea cum am trăit

G. I.: *De cine dintre colegii dv. vă mai amintiţi?*

I. I.: Am avut mulţi colegi şi prieteni. Îl amintesc cu plăcere pe Moşe (Gil) Ghitler, distins anul trecut cu premiul Israel. Am fost coleg şi chiar vecin de bancă cu el din clasa a patra primară şi am fost apoi colegi şi prieteni în tot timpul liceului. Înzestrat cu o inteligenţă mult peste nivelul general, asimila totul cu o uşurinţă deosebită. Vorbea curent franceza, idiş, polona, ebraica şi binişor germana încă de pe timpul când era elev. Ulterior şi-a însuşit engleza şi araba.

G. I.: *Ce aţi făcut după ce aţi terminat liceul?*

I. I.: Am vrut să mă înscriu la universitate, dar am fost împiedicat de legislaţia antisemită. În 1941 tatăl meu a decedat în urma unui accident vascular cerebral, iar eu am fost luat la munca obligatorie. Solidari, medicii evrei din Bacău au asigurat familiei mele o pensie până în septembrie 1944.

G. I.: *Un gest frumos. Ce v-a determinat să urmaţi medicina? Cum-*

va datorită profesiei tatălui dv.?

I. I.: Trebuie să mărturisesc că tatăl meu, medic, într-o scrisoare-testament a scris: "Fiul nostru să studieze orice, numai medicina nu!". Mama mea m-a îndemnat însă spre această profesie practică şi cu care te poţi descurca oriunde în lume. În plus, încă de când eram elev am lucrat în mod voluntar la spitalul evreiesc. Aşa că m-am înscris la medicină la Iaşi, după care mi-am terminat studiile la Bucureşti.

Printre colegi am avut numeroşi prieteni, cum ar fi regretatul Silviu Goldenberg, Puiu Rosenfeld, stabilit actualmente în Germania, sau Puiu Moscovici, stabilit în Franţa, de care îmi amintesc cu plăcere.

În 1949 am terminat facultatea şi am început să lucrez la Institutul Cantacuzino de seruri şi vaccinuri. Tot în acelaşi an m-am căsătorit cu o studentă de la medicină, de care ulterior am divorţat. Analizând retrospectiv acele împrejurări am avut îndoieli privind sinceritatea sentimentelor ei. Oare ce a găsit la mine? Frumos n-am fost, minte vioaie n-am avut, iar situaţia mea materială era la pământ... Se gândea, probabil, că prin căsătorie va putea, după terminarea facultăţii, să fie repartizată în capitală, unde eu aveam servici.

M-am recăsătorit în 1960. Noua mea soţie, Malvy, studiase dreptul. Zece ani mai târziu am depus cereri de plecare în Israel, împreună şi cu mama mea. Am aşteptat aprobarea doi ani de zile.

G. I.: *Aţi aterizat la Lod în 1972. Cum v-aţi descurcat, având în vedere că aveaţi atunci 50 de ani?*

I. I.: Cu mare dificultate. Încă din România ne-am străduit să învăţăm ivrit şi am reuşit, dar prima persoană oficială care ne-a întâmpinat la aeroport ne-a vorbit cu multă duritate. Mie mi-a spus că nu prezint încredere, că e suspect faptul că scriitorul Alexandru Jar, cumnatul meu, mai e publicat în România. Am fost repartizaţi la Ashkelon. A început apoi periplul penibil în căutarea unui loc de muncă. Am cutreierat aproape tot Israelul. Relatez doar două întâlniri. La spitalul Kaplan era liber un post în laborator, specialitatea mea. Directorul dr. Höghesz, chimist, mi-a spus: "Voi medicii din România credeţi că sunteţi medici, dar voi sunteţi moloz şi gunoi...". Iar la fabrica de medicamente "Teva" mi s-a spus că sunt prea bătrân. La Merkaz Kupat Holim nu s-a luat în considerare activitatea mea de 25 de ani de laborator şi s-a hotărât să fiu angajat ca medic de medicină generală. Am fost trimis la spitalul din Ashkelon. Directorul, dr. Lavi, m-a primit cu căldură şi imediat s-a stabilit între noi (şi persistă) o simpatie reciprocă. Soţia mea a căpătat şi ea o slujbă, puţin retribuită, dar plăcută: a devenit povestitoare, în limba idiş, la câteva cluburi de bătrâni. La 25 mai 1973 ne-am mutat în apartamentul în care locuiescşi acum, un apartament mare, confortabil.

Ulterior eu am trecut să lucrez la Kupat Holim, iar soţia ca bibliotecară la spital. Eram mulţumiţi. Nu trecuseră decât trei ani de când emigrasem din România. Acolo ajunsesem medic primar, şef de laborator, dar o duceam greu. În Israel, într-un timp relativ scurt, cu un grad mai mic, dar cu un salariu rezonabil, aveam deja un început de economii la bancă, o casă a noastră, bineînţeles cu ipotecă, şi o maşină. În plus am început să facem călătorii în străinătate.

În 1976 am izbutit, prin concurs, să ocup postul de medic al unui spital-cămin cu 140 de locuri. Am fost nevoit să citesc multă literatură despre geriatrie, însuşindu–mi o nouă specialitate. M-am pensionat la vârsta de 70 de ani. În 1994, soţia mea, Malvy, suferindă de Alzheimer, a decedat. Am suferit mult, deoarece am fost împreună 34 de ani. Din păcate n-am copii.

Pe scurt, aceasta a fost viaţa mea. Şi acum, la 77 de ani, am scris o carte în care am povestit-o aşa cum a fost ea.

Alexandru Marton
SPERANȚA
Madeleine Davidsohn
Intrare liberă
ZElias
Astăzi sau mâine...
MINIMUM

minimum

editează

- Aveţi în manuscris memorii personale?
- Vreţi să vă publicaţi jurnalul intim?
- Doriţi să scoateţi la lumina tiparului un volum de povestiri sau poezii?

minimum este editorul cel mai competent!

Întregul proces complicat de organizare (sau stilizare) a manuscrisului, de paginaţie şi corectură tipografică, coperta, prefaţa şi diferite forme de publicitate vi le asigură

minimum

●

Există în sfârşit o editură: minimum

VICTOR NĂMOLARU

Il Signore de la Even Iehuda

În centrul oraşului Torino, citadela industrială din nordul Italiei, într-o clădire ce-şi poartă cu gravitate vârsta, sălăşluieşte Fundaţia "Carlo Levi", ce eternizează memoria artistului peninsular de obârşie evreiască. Cel care-i trece pragul remarcă, printre lucrările expuse, un tablou înalt cât un stat de om, intitulat "Il Signore" (Domnul). Ai în faţă un bărbat tânăr a cărui înfăţişare degajă eleganţă şi stăpânire de sine, trăsături care, posibil, vor fi inspirat pictorului şi denumirea dată. Drept model i-a servit, cum notează însuşi Carlo Levi, cunoscut şi pentru proza sa (romanul "Cristos s-a oprit la Eboli" a fost tradus şi în româneşte), "un student evreu din România, bun, sărac, nebăgat în seamă de nimeni, un înger veritabil...". "Domnul" care a inspirat artistului acea tensiune creatoare trăieşte azi într-o modestă casă de bătrâni, la Even Iehuda, şi se numeşte Daniel Sinnreich.

Un prieten rece și sigur

S-a născut în 1906, într-un sat populat de mulţi evrei, Brodina se chema, din judeţul Rădăuţi. Ursitoarele nu i-au dăruit nici un talent negustoresc, cum ar fi fost de aşteptat (tatăl – negustor de lemne, mama – fiica unui negustor de cai), în schimb i-au inoculat, de mic, mirajul slovei tipărite şi al lecturii, care l-au câştigat pe viaţă. Nu întâmplător îmi va repeta deseori vorbele lui Victor Hugo: "Cartea este un prieten rece şi sigur". Aşadar, eroul nostru va deschide multe cărţi ca să afle ce au gândit alţii, după care, închizându-le, va pune la treabă propria sa judecată şi reflecţie.

Ieşirile antisemite ale unor săteni vor determina familia să părăsească Brodina şi să se stabilească la Dornişoara, o comună de munte de la hotarul dintre Bucovina şi Transilvania. Aici, Daniel a înregistrat convulsiile puterilor ce s-au înfruntat în primul război mondial, şi tot aici a asistat la neobişnuitul spectacol al trupelor ţariste care părăseau frontul, provocând dezordine şi panică. Era unda de şoc a acelui cataclism ce va marca dramatic istoria acestui secol – revoluţia bolşevică – şi copilul de 11 ani nu-şi închipuia în ce mod evenimentul se va răsfrânge şi asupra sa.

Cum Sinnreichii nu erau un neam care să accepte orice – viaţa la Dornişoara li s-a părut tristă, fără viitor – îi vom regăsi la Rădăuţi, apoi la Cernăuţi, care, în 1922, când s-au instalat acolo, mai degaja încă parfumul fostului imperiu ce se destrămase.

A plecat să studieze medicina la Bucureşti, dar studenţii legionari l-au maltratat în mai multe rânduri. Acest tânăr inocent n-a acceptat negurile nebuniei, clădite pe cultul violenţei, din universităţi şi, împreună cu mai mulţi colegi, a găsit alt loc de studii: Italia. De ce Italia, unde Mussolini venise la putere de puţină vreme? "Ducele" nu-şi dăduse pe faţă încă "arama" totalitară, nu existau agitaţii antisemite şi, în plus, studenţii străini erau scutiţi de taxe.

Împătimitului de frumos, Italia i-a apărut ca un regat al splendorilor lumii. În primul an de studii a cunoscut Pisa, s-a mutat apoi la Florenţa, care a reprezentat nu numai facultatea de medicină, ci şi o trainică amiciţie cu Giovanni Papini, un scriitor la modă în acel timp, şi lungile lor discuţii despre ideile lui Spinoza îmi vor fi evocate deseori. Torino, unde a obţinut diploma de medic (ultimii trei ani de studii), a însemnat un moment crucial al biografiei sale. Aici l-a cunoscut pe

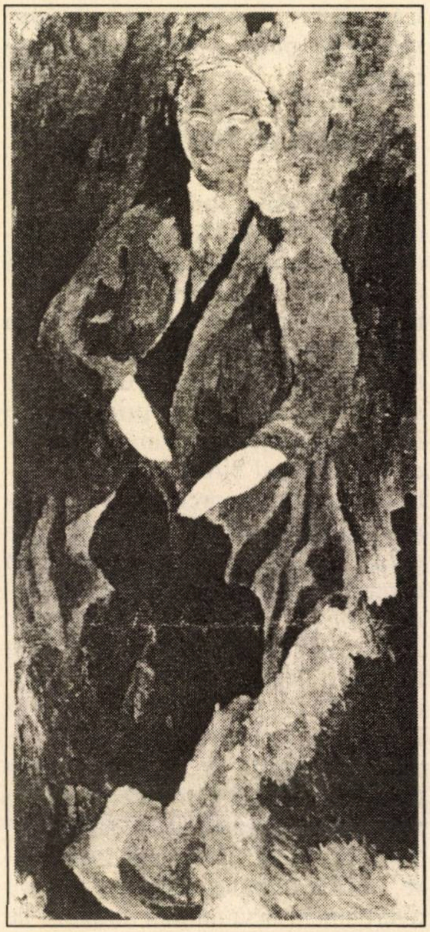

"Il Signore"

"Daniel Sinnreich era, în 1928-30, student, evreu român, la clinica medicală din Torino", notează Carlo Levi în catalogul expoziţiei de la Florenţa din 1967. "Bun, sărac, bolnav. Blând, invizibil, un înger. Comuist ilegalist. Arestat şi judecat de Tribunalul Special. Apoi, după ce s–a întors în România, n-am mai avut ştiri de la el până la sfârşitul războiului. Trecuse prin lucrurile cele mai cutremurătoare: persecuţii, arestări, rasism, război, epidemii de holeră, tifos. Întors la Vatra Dornei, unde a fost medic autopsier, apoi, recent, a plecat în Israel. Daniel Sinnreich mi-a fost model pentru multe tablouri în 1929-30; venea zilnic a atelierul meu. Am mai pictat câteva tablouri cu el când l-am revăzut după război".

Carlo Levi, medic la clinica universitară, poet, prozator şi pictor totodată.

„Spion al Gestapoului"

S-au înţeles totdeauna la gânduri şi la vorbă. Casa acestuia, unde lua masa aproape zilnic (soţia lui Carlo Levi, fiica marelui poet Umberto Saba, "gătea straşnic"), îi era deschisă oricând. Dar s-a mai întâmplat ceva acolo. Vederile de stânga ale medicului prieten l-au împins în braţele comuniştilor italieni şi visătorul Sinnreich a fost captivat de abila lor orchestraţie. A păşit, aşadar, în sferele activităţii ilegale, încredinţat că nu există un câmp de bătălie mai bun decât credinţa în om, în adevăr şi libertate. Aşa i-a cunoscut pe Pietro Secchi şi Giuliano Pajetta, lideri ai comuniştilor italieni (cu acesta din urmă şi familia sa a rămas prieten până în zilele noastre), şi a lucrat, scurt timp, la organul Cominternului, la Paris; condamnat de Tribunalul Special italian la trei ani închisoare, a fost eliberat după un an, cu avertismentul să nu mai abuzeze de ospitalitatea italiană.

Reîntors în România, zguduită de marea criză economică, îşi urmează familia, care se stabileşte la Samsur, în Turcia, şi după un sejur de doi ani se reîntoarce în ţară. Aici îşi echivalează diploma, dar "rebelul" nu s-a astâmpărat. A fost arestat şi, sub acuzaţia de "complot împotriva securităţii statului", este trimis în faţa Tribunalului Militar. Mărturia scriitorului Dragoş Vrânceanu că el a asistat la discuţiile lui Sinnreich cu Papini despre Spinoza l-au scos din primejdie. Eliberat, a fugit în Cehoslovacia, dar inocentul era, probabil, prea "periculos", aşa că autorităţile pragheze l-au expulzat de două ori. De fiecare dată a găsit azil printre comuniştii austrieci, antrenaţi atunci în ample dezbateri privind procesele politice de la Moscova. Urechi care să audă şi "binevoitori" s-au găsit peste tot, aşa că Sinnreich, care se împotrivea deschis despotului de la Kremlin şi terorii pe care o dezlănţuise, s-a trezit încondeiat în "Scânteia" ilegală cu etichete mai mult decât expresive: "agent provocator" şi "spion al Gestapoului". Nota respectivă a apărut în vecinătatea ştirii care anunţa că Lucreţiu Pătrăşcanu a fost suspendat din partid pentru doi ani…

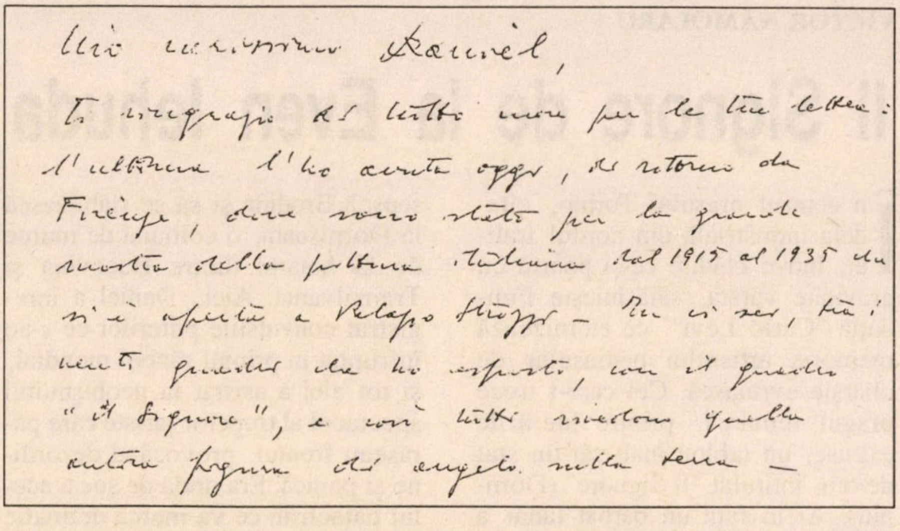

Mio carissimo Daniel,

Ti ringrazio di tutto cuore per le tue lettere:
l'ultima l'ho avuta oggi, di ritorno da
Firenze, dove sono stato per la grande
mostra della pittura italiana dal 1915 al 1935 che
si è aperta a Palazzo Strozzi – Tu ci sei, tra i
venti quadri che ho esposti, con il quadro
"il Signore", e così tutti rivedono quella
cara figura di angelo sulla terra –

"Scumpul meu Daniel", – îi scrie Carlo Levi lui Daniel Sinnreich la 27 februarie 1967 – "Îţi mulţumesc din toată inima pentru scrisorile tale; pe ultima am primit-o astăzi, la întoarcerea de la Florenţa, unde am fost pentru marea expoziţie a picturii italiene dintre anii 1915-1935, care s-a deschis la Palazzo Strozzi. Tu eşti prezent, printre cele 20 de lucrări pe care le-am expus, cu tabloul "Il Signore", şi astfel toţi revăd figura ta de înger pe pământ".

Cuvântul magic: "Nu"

Când trupele naziste au început să muşte din teritoriul cehoslovac, Daniel s-a întors acasă şi a fost concentrat ca medic. Aşa i s-a pierdut urma şi în vara lui 1940 a plecat, ca atâţia, în URSS. Prietenii l-au avertizat că acest act echivalează cu o sinucidere, el n-a ţinut seama de nici o obiecţie, dar a avut inspirata intuiţie de a răspunde "nu" la toate întrebările NKVD-iştilor după ce a trecut frontiera. Acest "nu" i-a salvat viaţa. În delta Volgăi sau în stepele Kazahstanului, oriunde l-a ţintuit războiul în imensul spaţiu sovietic, a îngrijit bolnavi de holeră şi de tifos, a îmblânzit frigul celor malarici şi a compătimit împreună cu copiii desculţi şi orfani; probabil că la sfârşitul lui 1944, când locuiam la Piatra Neamţ, drumurile noastre se vor fi încrucişat, fiindcă, întors din URSS, acolo a poposit câteva săptămâni.

În acea iarnă grea a decis să se întoarcă în locurile copilăriei şi un sfert de veac a trăit, medic în sihăstrie, la Vatra Dornei. A făcut alia în 1970 şi la Afula, ani în şir, a tratat oameni suferinzi.

L-am revăzut recent, în acel mic cămin particular de lângă Natania. "Sunt bătrân – mi-a spus – şi trăiesc ca un Robinson Crusoe pe această insulă rusească" – aluzie evidentă la ceilalţi locatari, toţi provenind din fosta Uniune Sovietică.

Şi totuşi, ce viaţă extraordinară şi-a croit eroul nostru! Oamenii pe care i-a cunoscut şi zările ce i-au luminat privirea nu-s la îndemâna oricui. După ce a trăit pe viu colapsul comunismului, asemenea unui negustor falit, a tras oblonul. Şi-a zăvorât trecutul şi s-a îmbătat cu aer tăios, de munte, ori cu comori de frumuseţe. În tot acest timp, prieteniile, durabile şi frumoase, au rămas neîncovoiate. Şi-acum, înainte de mileniu, păşeşte pe ultima sută de metri. Daniel Sinnreich, "Domnul" lui Carlo Levi, un israelian de lângă noi…

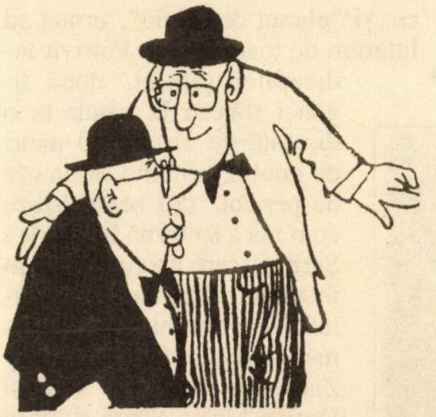

SE ZVONEŞTE CĂ...

...cunoscuta **actriţă Agnia Bogoslava** (fosta soţie a pictorului Perahim) a terminat o carte de memorii, intitulată "Viaţa începe în fiecare zi".

...şi că, în aceeaşi ordine de idei, **Bruno Landsberg, patronul concernului "Sano"**, a început să-şi scrie memoriile: el le *încearcă* asupra publicului, citind fragmente la diferite reuniuni cu oameni din *alia*.

...a doua zi după anunţarea rezultatului alegerilor parlamentare din Elveţia (unde, precum se ştie, extrema dreaptă a obţinut un răsunător succes), d-na **Ruth Dreyfuss, preşedinta ţării cantoanelor**, l-a vizitat pe Şef-Rabinul Dr. Alexandru Şafran, la locuinţa acestuia, având cu Înţeleptul de la Geneva o convorbire de peste două ceasuri.

...timişoreanul Ioan Holender, directorul Operei de Stat din Viena, care l-a invitat pe Yasser Arafat în loja sa directorială, luna trecută, la un spectacol cu "Tosca" de Puccini, a avut în pauză o convorbire pe teme politice între patru ochi cu musafirul său.

...autorităţile de la Bucureşti intenţionează să-l scoată din casa de pe strada Grigore Mora, unde locuieşte, pe **Mihail Florescu, fost ministru al Industriei Chimice** (şi fost luptător în Brigăzile Internaţionale din Spania).

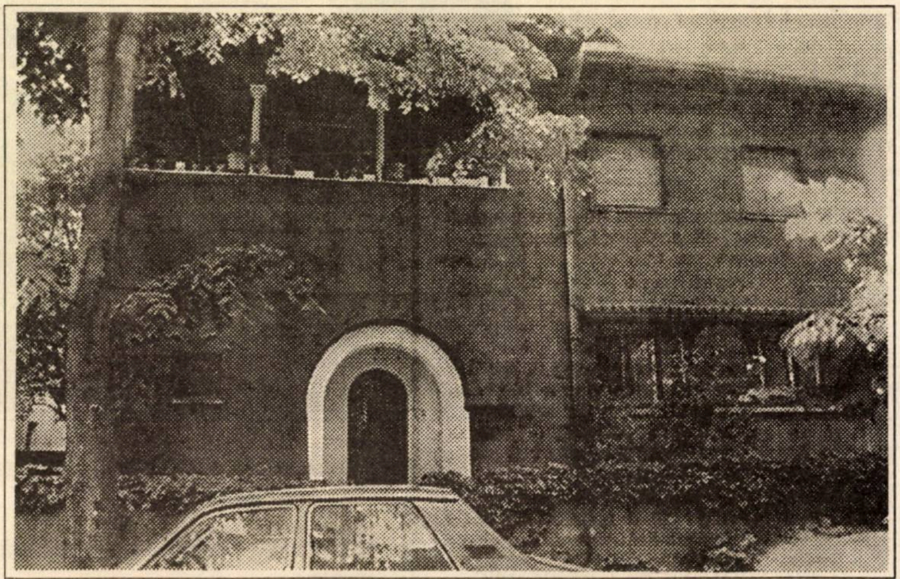

Casa unde trăieşte astăzi Mihail Florescu

MAMAIA מאַמאַיַה

Restaurant românesc

Grătar – pescărie

Aer condiţionat, ambianţă plăcută, serviciu conştiincios, preţuri moderate.

Deschis zilnic între orele 12-24.

Vă rugăm a rezerva locurile prin tel. 523-7784

Vorbim şi româneşte.

Restaurantul MAMAIA

TEL AVIV, str. Ben Iehuda 192

ETC... ETC...

••• Barbu Zaharescu este un nume cunoscut în lumea bucureşteană şi, în mod deosebit, într-aceea a foştilor activişti ai Partidului Comunist din anii '40-'70. El a fost unul din economiştii de vază ai PCR, este membru corespondent al Academei şi a ieşit de mult, de mult la pensie. Are 93 de ani. Trăia liniştit într–un apartament al familiei dintr-un imobil (v. foto), clădit pentru *şefi,* pe Şos. Kiseleff, printre cărţi multe şi rare: omul are pasiunea bibliofiliei. Spuneam că trăia liniştit. Fiindcă, în vremea din urmă, în casa lui Zaharescu s-a petrecut o dramă. Dar să dăm cuvântul lui Dan Papij şi Sorin Voinea de la ziarul "România liberă":

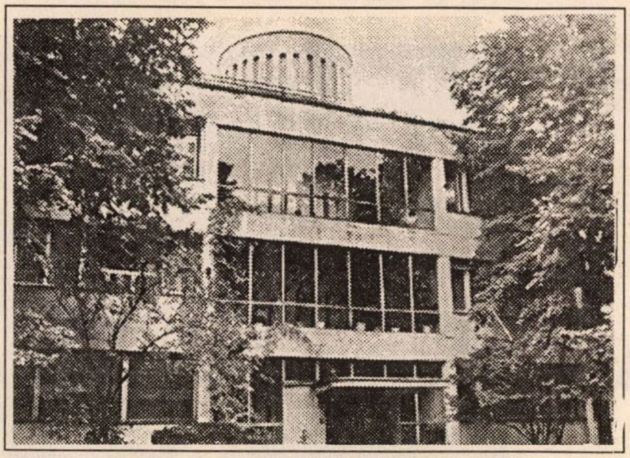

Apartamentul soților Zaharescu se găsește în acest imobil

«Patru persoane au fost arestate sub acuzaţia de participare, sub diferite forme, la jaful şi crima comise în casa familiei Barbu Zaharescu, din Şos. Kiseleff, nr. 20.

Vă reamintim că, sâmbătă dimineaţă, menajera respectivei familii a găsit uşa de la intrare întredeschisă şi, intrigată, a chemat-o pe vecina bătrânilor, Victoria Halaicu, fosta nevastă a primarului general al Capitalei. Împreună, cele două femei au intrat în apartament şi acolo i-au găsit, zăcând într-o baltă de sânge, pe Barbu Zaharescu, 93 ani, şi pe soţia sa, Betty, în vârstă de 87 ani. Soţii Zaharescu erau legaţi fedeleş cu fragmente textile, rezultate din ruperea unei rochii şi a unui capot de casă şi aveau aplicate pe gură căluşuri improvizate. În timp ce menajera încerca să-i dezlege şi să le acorde primul ajutor, Victoria Halaicu a anunţat telefonic Secţia 2 Poliţie. Lucrătorii de poliţie sosiţi la faţa locului au constatat că, în urma numeroaselor lovituri de bâtă primite în zona craniană, Betty Zaharescu decedase, iar soţul său prezenta grave traumatisme cerebrale, drept pentru care a fost transportat cu ambulanţa la Spitalul de Urgenţă Floreasca.

Primele constatări ale echipei de anchetă au dus la concluzia, bazată pe numeroase mărturii ale vecinilor, că în noaptea de vineri spre sâmbătă, un grup de 2-3 indivizi necunoscuţi au sunat la uşa familiei Zaharescu şi, în momentul deschiderii, au intrat forţat în casă şi i-au imobilizat. După ce au fost legaţi, bătrânii au fost bătuţi cu sălbăticie pentru a spune unde au ascuns banii şi bijuteriile. Este cert că atacatorii au avut informaţii precise privind starea financiară a victimelor, mai ales că trei din cei patru copii ai lor erau stabiliţi în străinătate. În urma inventarului sumar efectuat în primele momente de la descoperirea oribilei fapte, poliţiştii au constatat că din casă lipsesc 5.000 DM, mai multe bijuterii din aur şi câteva obiecte de îmbrăcăminte.

Din declaraţiile celor patru persoane reţinute şi acuzate de comiterea jafului urmat de crimă rezultă că un individ necunoscut care li s-a recomandat "Ion" i-a contactat cu câteva zile înainte şi le-a propus să-l ajute "să dea lovitura într-o casă plină de bogăţii şi în care nu locuiesc decât doi bătrâni". Tot el a făcut şi "planul de bătaie", urmat ad litteram de toată banda. Potrivit indicaţiilor şefului, două ţigănci stăteau la pândă la o distanţă de circa 100 metri de imobil, urmând ca, în caz de pericol, să-i semnalizeze cu o mică lanternă lui Aurică Şerban, care asigura paza în imediata apropiere a imobilului cu pricina. În apartamentul soţilor Barbu şi Betty Zaharescu au intrat "Ion" şi Dorian Matei Afrim şi tot ei i-au jefuit şi torturat pe bătrâni. După comiterea faptei, Şerban şi cele două femei s–au despărţit de "Ion" şi Afrim, urmând ca primul să-i contacteze după câteva zile pentru a le da "cota parte" ce le revenea.

Dr. Gabriel Sas, medic în cadrul Spitalului de Urgenţă Floreasca, cel care îl are în directă supraveghere şi tratament pe Barbu Zaharescu, ne-a confirmat că pacientul său se află într-o stare clinică stabilă bună, iar procesul de vindecare a multiplelor traumatisme suferite decurge normal, fără complicaţii.»

••• Cum faci tu, dacă vrei să dai afară un director de teatru care te calcă pe bătături, din diferite pricini? Nici o problemă. Sănătate să fie. Faci precum câţiva funcţionari şi actori de la Teatrul "Sică Alexandrescu", din Braşov. Doritori să se descotorosească de regizorul venetic Mircea Cornişteanu, de la cârma teatrului, iniţiatorii acţiunii, în combinaţie cu ceva tipi de la primărie, au hotărât să-l concedieze pe cel cu pricina pe motiv de "lipsă de eficienţă a activităţii manageriale". Dar, surpriză! În timp ce autorii operaţiunii se duseseră mulţumiţi, cu toţii, la o ţuică, un grup de actori, între care Mara Niculescu, Marius Cordaş, Gabriela Butuc ş.a. s-au repezit asupra primăriei, protestând împotriva deciziei şi demonstrând, cu acte la mână, că departe de-a fi fost un director lipsit de eficiență pe "plan managerial", Cornișteanu a dublat, în vremea din urmă, și numărul spectatorilor și încasările de la casa de bilete. După asta, a pornit uraganul. Revoltați de cele întâmplate în orașul de la poalele Tâmpei, câteva zeci de actori, regizori, critici de teatru ș.a.m.d., practic toată floarea scenei românești, și-au pus semnăturile pe un memoriu cerând anularea concedierii. Printre semnatari: Radu Beligan, Ion Lucian, Mircea Albulescu, Lena Boiangiu, Dinu Cernescu, Ion Cojar, Cornel Todea, Mihai Mădescu, Mihai Fotino, Nicolae Cajal, Mihai Mălaimare, Radu F. Alexandru, Dumitru Radu Popescu, Horea Popescu, Ileana Stana Ionescu, Ludmila Patlanjoglu, Victor Parhon, Gelu Colceag, Sanda Manu, Tudor Gheorghe, Grigore Gonța, Alexa Visarion, Alexandru Tocilescu.

La ora de față, inițiatorii mișcării anti-Cornișteanu au bătut în retragere, lăsând povestea cu demiterea în suspensie: până ce trece valul și vor găsi ei o cale de a se debarasa de artistul cu origine etnică nesănătoasă.

••• Prietenii care l-au însoțit pe dr-ul Sam Watts, prețuitul nostru colaborator, pe ultimul său drum, au avut o surpriză. Mașina care transporta sicriul la cimitirul Yarkon era o Salvare. Așa vrusese doctorul Watts să plece, transmițând un mesaj pe care toți participanții la înmormântare l-au înțeles: am trăit toată viața mea sub semnul medicinei, vreau să mor sub același semn.

••• Dacă mai era nevoie de-o dovadă că frumoasa actriță Maia Morgenstern este adorata bărbaților (de gust!), aceasta ne-a dat-o cunoscutul poet român Emil Brumaru. Asemeni unui trubadur care cântă serenade sub balconul femeii admirate, el a publicat în "România literară" două poezii închinate artistei:

1. *Ești invitata noastră la banchet/ Ai grijă să te-mbraci cât mai cochet// Pune-ți pe umeri goală doar un flutur/ Ca printre noi trupul prelung să-ți scuturi// De-arome spume-n flăcări îngeri răi/ Rujează–ți în bleu buzele bea-ntâi// O cupă de furnici lasă un grier/ Să-ți țârâie-n buric altul în crier// Căci astăzi este aerul felin/ De-aceea îți transmitem printr-un crin// S-ai grijă să te-mbraci doar c-un șiret/ Ești invitata noastră la banchet.*

2. *Amețită-n aer ca-ntr-un leagăn/ Ce te urcă-n toamnă și coboară/ Între sâni vei strânge un mesteacăn/ Ca să-ți placă și ca să te doară// Și-mi vei face moale semn cu mâna/ Să te leg de dânsul cu mătase/ Prins în funde mari o săptămână/ Sufletul meu sufletul să-ți lase// Să se umple blând cu frunza vagă-n/ Brumele din zori umbra de seară/ Amețită-n aer ca-ntr-un leagăn/ Ce te urcă-n toamnă și coboară.*

••• Ni s-a spus că va avea loc în septembrie (1997). N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în octombrie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în noiembrie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în decembrie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în ianuarie (1998). N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în februarie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în martie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în aprilie. N-a avut. Ni s-a

Teatrul Nottara în Israel

"Nottara" e un teatru solid, cu tradiție, apreciat în lumea artistică românească și internațională. Cândva a fost teatrul personal al lui Liviu Ciulei. După naționalizare a fost condus de George Vraca mai întâi, apoi de Horia Lovinescu.

Radu Gabrea, unul din marii regizori de teatru și film ai anilor noștri, a deschis stagiunea 1999-2000 a Teatrului "Nottara" cu spectacolul "Cui i-e frică de Virginia Woolf?" de Edward Albee. Unii critici spun că este cea mai bună piesă a teatrului american. Ea a fost încununată cu premiul "Pulitzer". După această piesă, Ernst Lehman a realizat un film celebru, interpreți fiind Elizabeth Taylor, Richard Burton, Sandy Dennis și George Segall. "Cui i-e frică de Virginia Woolf?" a reprezentat intrarea lui Albee pe scena lumii contemporane ca un mare dramaturg.

Noua versiune scenică de la Teatrul "Nottara" îi are ca interpreți pe Alexandru Repan, Victoria Cociaș, Bogdan Vodă și Clara Vodă. De 35 de ani joacă Alexandru Repan pe scena Teatrului "Nottara", unde s-a impus în spectacole precum "Hamlet" de Shakespeare, "O lună la țară" de Turgheniev, "Regele moare" de Eugen Ionescu. Un actor cu multiple resurse artistice și de mare vocație. Ceilalți actori, mai puțin cunoscuți publicului nostru, reprezintă generațiile noi, victorioase, ale teatrului românesc.

Să ne programăm o întâlnire cu marele teatru românesc. Vine el rar în vizită pe la noi, dar acum, când, în sfârșit, iată că vine, să nu ratăm întâlnirea.

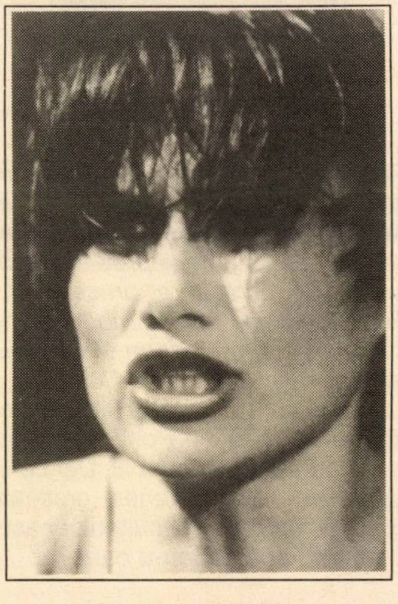

Clara Vodă

spus că va avea loc în mai. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în iunie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în iulie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în august. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în septembrie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în octombrie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în noiembrie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în decembrie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în ianuarie (1999). N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în februarie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în martie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în aprilie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în mai. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în iunie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în iulie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în august. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în septembrie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în octombrie. N-a avut. Ni s-a spus că va avea loc în noiembrie. N-a avut. Acuma ni se spune că va avea loc în decembrie. Poate. Până una-alta, constatăm că mult aşteptatul Congres al HOR se lasă greu. În consecinţă, aşa cum v-aţi lămurit din numerele trecute, am hotărât să oferim celor de pe strada Alexandru Ianai din Tel Aviv o cantitate sporită de stimulent. E vorba, cum se vede, de nişte ardei iuţi. Îi introducem (în pagină) cu speranţa că legumele vor produce efectul scontat.

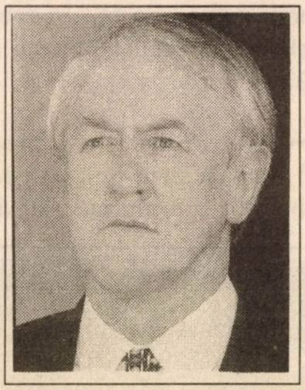

"Fotografia din pagina a 4-a a numărului nostru de miercuri îl înfăţişa pe ambasadorul Sloveniei, Peter Tos, în timp ce-şi prezenta scrisorile de acreditare preşedintelui Ezer Weizman, dar în mod greşit îl desemna drept Johann Marx, noul ambasador al Africii de Sud (...)".

Aşa sună o recentă erată din cotidianul "Jerusalem Post". Ea a putut fi îndreptată a doua zi. Dar ce te faci dacă o asemenea greşeală (pâinea zilnică a pescuitorilor noştri de perle) apărea într-o carte?

••• Greşelile de tipar sunt ca gripa, reumatismul sau, mai la bătrâneţe, necazurile cu prostata: nu scapi de ele orice-ai face. Le întâlneşti, cu regularitate, în "Time", în "Le Monde", în "Washington Post", în "Der Spiegel", ba chiar şi în "Minimum"-ul nostru. Atunci când e vorba de-o greşeală mai serioasă, dai o erată în numărul următor al publicaţiei. Dar ce te faci când greşeala apare într-o carte? Şi, mai ales, într-o ţară unde regimul la zi priveşte asemenea scăpări sau încurcături de cuvinte ca pe nişte crime de neiertat? Faci ceea ce a făcut editura cu cartea lui Haralamb Zincă "Şi a fost ora H", best-seller-ul unde se vorbea pentru prima oară, cu adevăruri multe (şi cu talent), de felul cum a fost înfăptuit actul de la 23 august 1944. Într-un interviu acordat săptămânalului "Dilema", Haralamb Zincă povesteşte:

«Când se distribuia pe piaţă o parte din tirajul de 50.000 de exemplare, s-a descoperit o greşeală teribilă la pag. 221, strecurată chiar în textul declaraţiei C.C. al P.C.R., făcută cu prilejul încetării ostilităţilor dintre România şi URSS. În loc de "aruncarea României în *războiul antisovietic* a însemnat o adevărată catastrofă naţională", a apărut *războiul antihitlerist.* Vă daţi seama cum suna fraza, în condiţiile întoarcerii armelor! Ca să nu se topească toată cartea, cum se propusese la început, s-a retipărit toată pagina cu pricina, s-a rupt din fiecare exemplar fila cu ghinion şi s-a lipit fila cea nouă; muncă, nu glumă. Câţiva ani mai târziu, când s-au discutat într-o şedinţă de Comitet Politic Executiv planurile editoriale, Ceauşescu, văzând titlul cărţii mele propuse spre retipărire, s-a înfuriat şi a cerut "să nu se mai vină cu Zincă ăsta". Volumul meu se afla atunci la Direcţia Presei în aşteptarea bunului de tipar. Nu s-a mai dat. Atent la semnalul de la cel mai înalt nivel, un general, care era secretarul consiliului politic al armatei, a dat imediat ordin ca volumul "Şi a fost ora H" să se scoată din toate bibliotecile unităţilor militare. S-a scos. Mi s-a spus că şi acum mai stau, în unele locuri, nişte pachete cu cărţi, cărora nu li s-a hotărât încă soarta.»

••• Vă mai amintiţi de Marcel Bădescu-Blecher? Funcţionar important la ONT-Carpaţi în aii '70, apoi, după "depunerea actelor", activist activ şi popular la Comunitate, Blecher (rudă îndepărtată cu marele scriitor) a venit în Israel, unde s-a impus rapid printre agenţii de turism din strada Ben Iehuda din Tel Aviv. Era deştept (foc), era dinamic, era simpatic. După revoluţia, revolta, lovitura de stat sau evenimentele din decembrie 1989, de la Bucureşti, el s-a întors în România. Acolo a deschis, în colabo-

(22) JOI, 21 OCTOMBRIE 1999

"Târgul Naţional de Turism - o măsură pentru contracararea erorilor făcute în prezent"

- consideră Marcel Bădescu, preşedintele ANAT

rare cu unul sau doi prieteni, un birou de turism. Acum, el se numără printre *starurile* profesiunii. Răsfoind gazetele, aflăm că Marcel Bădescu (mai puţin Blecher) a fost ales preşedinte al Asociaţiei agenţilor de turism, ANAT, calitate în care a organizat Târgul Naţional de Turism, ce a avut loc recent la Bucureşti şi la care au participat 161 de organizaţii turistice.

••• Şi fiindcă tot vorbim de turism. Ştim cu toţii, şi din experienţă proprie şi din anunţurile publicate prin ziare, cam cât costă, în dolari, o excursie în România. Aveţi însă idee cam cât îl costă pe cetăţeanul român o excursie în Israel? Iată un exemplu. Agenţia "L'Info Tours" propune amatorilor o săptămână pe la noi, la finele anului (plus secolului, plus mileniului), între 30.12.99 şi 6.01.2000, contra sumei de 995 de dolari de persoană.

••• Obiceiul gazetelor *anti* de a "face figura" politicienilor, sau scriitorilor, sau jurnaliştilor români incomozi, afirmând despre ei că ar fi evrei, este din ce în ce mai răspândit. Un exemplu, între altele, îl constituie criticul literar Laurenţiu Ulici, preşedintele Uniunii Scriitorilor şi, în plus, parlamentar. Deşi omul e român get-beget, cei de la "România Mare" n-au nici o problemă să-l facă de iudeo-francmason, aşa cum se vede din fotografia de faţă.

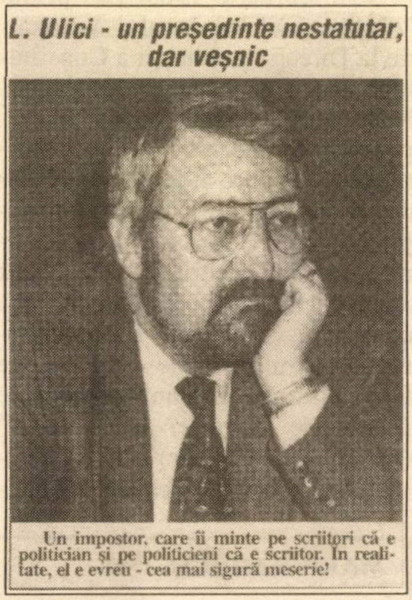

L. Ulici - un preşedinte nestatutar, dar veşnic

Un impostor, care îi minte pe scriitori că e politician şi pe politicieni că e scriitor. In realitate, el e evreu - cea mai sigură meserie!

••• Dar dacă-n cazul Ulici treaba e simplă, autorii *demascării* sale (ca şi lumea literaro-politică de la Bucureşti) ştiind prea bine care este adevărul, au existat şi există cazuri mai complicate. Aşa se vorbea, de pildă, prin anii '50-'70, despre regretatul critic şi prozator Paul Georgescu, că ar fi fost evreu. Aşa se vorbea despre scriitorul Iordan Chimet, ale cărui mărturisiri în materie cititorii noştri au avut prilejul să le cunoască într-unul din numerele trecute ale lui "Minimum". Aşa s-a vorbit despre cunoscutul critic şi istoric literar Geo Şerban. Acesta, de altfel, a chiar păţit-o, şi-ncă rău de tot, din cauza etichetei de Iţic. El lucra ca redactor, în anii '50, la lunarul "Viaţa Românească". «Spre stupefacţia multora» – citim într-o mărturie a lui G. Ş. apărută în "Adevărul literar şi artistic", din Bucureşti – «redacţia "Vieţii Româneşti" a cunoscut şocul unei drastice epurări pe motivul îmbunătăţirii compoziţiei etnice. În bloc, erau eliminaţi B. Elvin, Lucian Raicu, Sonia Larian, Zizi Munteanu, Sergiu Nahmias şi semnatarul acestei necesare puneri în temă, asimilat celorlalţi datorită cunoscutelor lui relaţii în lumea evreiască. Ar trebui un enorm efort imaginativ cui s-ar încumeta să se plaseze în situaţia dată. Bizareria deciziei administrative a generat un calvar, prelungit de-a lungul a şase ani şi jumătate de şomaj forţat, cu umilinţe indescriptibile pe la ghişeele anticariatelor, până ce proscrisul care eram şi-a epuizat biblioteca proprie, nevoit mai departe să-şi mute penaţii la Talcioc, printre telali de profesie şi oropsiţi ai soartei din aceeaşi categorie căzută în dizgraţie, la cheremul capriciilor cine ştie cărui activist (cu sau fără trese!).»

••• Unul care-a scăpat, ca prin urechile acului, de etichetă a fost marele scriitor şi om de teatru Victor Ion Popa. Cu toate că fusese luat la ochi în anii '30-'40. Mai întâi, a deranjat piesa lui, "Take, Ianke şi Cadâr". Apoi, a deranjat comportarea lui în fel de fel de împrejurări în care omul nu era "politically correct". O mostră privind atitudinea lui V. I. Popa ne-a dat, în "România liberă", regizorul Ion Vova, unul din maeştrii teatrului radiofonic:

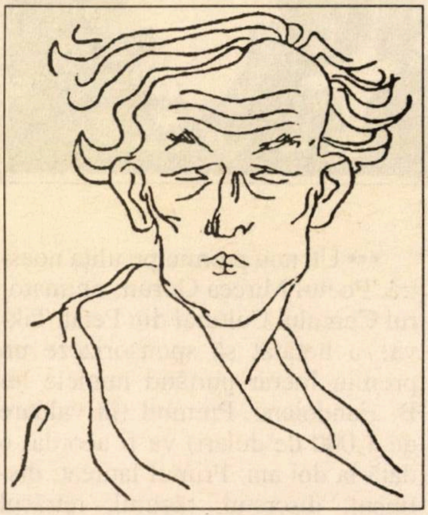

Victor Ion Popa: gentleman

«Un actor trăia cu o evreică. Legionarii îl ameninţă. El o repudiază în plină iarnă. Pentru acest gest, V.

I. Popa, fiind directorul teatrului, nu i-a mai răspuns la salut, relațiile devenind strict profesionale. Așa l–au cunoscut și l-au prețuit generații de slujitori ai scenei pe marele om de teatru Victor Ion Popa.»

Să nu uităm. În panteonul virtual al *gentlemen*-ilor români, Victor Ion Popa merită a ocupa un loc de cinste.

••• Toate zvonurile privind faptul că Dan Bittman, cunoscutul cântăreț de muzică ușoară, și-a deschis un bar în Pasajul Majestic (în fosta sală a Teatrului Comedia, devenită, după război, sala Teatrului Național) s-au adeverit. Iată-l pe Bittman în acțiune.

••• Un nou premiu pe ulița noastră. Poetul Mircea Gorun, animatorul Cercului Cultural din Petah Tikva, a hotărât să sponsorizeze un premiu literar purtând numele lui B. Fundoianu. Premiul (în valoare de 1.000 de dolari) va fi acordat o dată la doi ani. Primul laureat: distinsul, discretul, tăcutul, retrasul poet Sesto Pals, unul dintre ultimii mohicani ai suprarealismului românesc.

••• Bune la casa omului și memoriile astea, plus jurnalele intime, care fac furori în România, ba și la noi, când apare careva, ca I. Artzi sau S. Avny, gata să-și dea la iveală amintirile. Afli fel de fel de lucruri din trecut, ba despre unul, ba despre altul, la care nici cu gândul nu gândeai. Iată, de pildă, peste ce poate da omul citind "Jurnalul unui vulcanolog" al scriitorului român Dan Culcer, jurnal apărut în lunarul "Vatra", din Tg. Mureș, unde scriitorul fusese redactor.

«18 februarie 1985. Am primit "observațiile" cenzorului Velescu, de la Direcția publicații a Consiliului culturii și educației socialiste. Materialul lui Ion Petru Culianu, profesor de istoria religiilor la Gröningen și ucenic al lui Mircea Eliade, tradus de mine, un studiu despre proza lui Eminescu, a fost definitiv respins pentru că IPC a fost auzit de Ecaterina Țarălungă, altă cenzoriță, vorbind la "Europa liberă" în cadrul unei mese rotunde pe teme culturale. Studiul meu despre *Listele de "uvrajuri prohibarisite"* (interzicerea cărților) a fost "amânat". Mi se cere să trimit textul integral, era doar partea I, pentru a fi citit în prealabil. Traducerile lui Andrei Fischof din poeți israelieni, trimise de acolo, sunt și ele amânate, pentru a se verifica persoana traducătorului.»

După cum s-a remarcat, însemnarea este din anul 1985. Sperăm că, între timp, autoritățile au verificat, așa cum se cuvine, persoana poetului Fischof (până-ntr-a șaptea spiță) și că talentatul liric posedă, la ora de față, un dosar bun.

••• **Prezențe, prezențe...** ■ Regizorul TV **Andrei Zincă** (fiul prozatorului Haralamb Zincă) a terminat, la Miami, unde locuiește, o telenovelă de tip sud-american (specialitatea lui) intitulată "Nisipurile de la Miami". Printre interpreți, actrița română Ioana Pavelescu și copilul Nicolae Popescu. ■ Amintind de cei ce-au făcut pe vremuri gloria studioului de desene animate "Ani-

MARIUS MIRCU – 90

Dosarul cacofoniei (III)

Al treilea episod al miniserialului meu cacofonic l-aș numi pulofonic, la fel de neobrăzat ca și precedentele.

Dar mai întâi vreau să aduc completări la primul episod, furnizate de trei cititori; mai există persoane în lumea asta care ne oferă, prin numele lor, câte o delicioasă cacofonie: Bianca Cocorăscu, coafeză, Coca Caramfil, casnică, Marica Carol, dactilografă. Cum de nu s-au gândit părinții respectivi când au împerecheat numele cu prenumele? Dar asta nu e treaba noastră.

Deci, acum e vorba de cacofonii... populare, deci permise, ca de pildă: pul (piesa rotundă de la jocul de table), pulie (roată prin care se transmite o mișcare circulară), scrupulos, populament (arboret de aceeași vârstă sau specie), popularitate, a populariza, popularizator, populat, populație. Și de ce am neglija un efect al organului respectiv, ca pișat, pișcat, pișcă (dispozitiv la navele fluviale), pișcăcios (care înțeapă la limbă), pișcătură, pișcot, pișicher, pișoarcă, piștari...

Și unele cuvinte franceze, în lectură românească, devin cacofonii: poulailler (coteț), poule (găină)... Și grecii ne furnizează cacofonii românești, ca de pildă Poulopolis...

Dar destul, să ne încheiem la pantaloni.

Îmi pare nespus de rău că mă servesc la "Minimum" de asemenea cuvinte, dar știți, probabil, că nu eu le-am născocit, circulă peste tot, chiar și în dicționare.

Episodul următor se va referi la partea posterioară a organului (mal)tratat aci.

mafilm", din Bucureşti, "România liberă" pomeneşte şi de **Gita Sion,** aflată azi "pe alte meleaguri" (citeşte: în Israel) şi ale cărei caricaturi cititorii lui "Minimum" le-au savurat adesea, în urmă cu ani. ■ O recenzie plină de simpatie la adresa Antologiei consacrată **"Metaforelor româneşti din Israel"** (16 poeţi) semnează Simion Bărbulescu în revista "Convorbiri literare" din Iaşi. ■ Iar în revista "Poesis" din Satu Mare întâlnim o recenzie la volumul "Amprente" de **Bianca Marcovici,** iscălită de Vasile Baghin. Titlul: "Banalul ca piatră de încercare a poeziei". Şi fiindcă pomenirăm de Bianca Marcovici, să notăm că am găsit două poeme ale acesteia în revista bucureşteană cu nume frumos: "Amurg sentimental". ■ **Silviu Sanie, Dumitru Vitcu, I. Kara, Mircea Coloşenco, G. Gluck, Lya Benjamin, Andrei Corbea, Victor Neumann, D. Agache** şi mulţi, mulţi alţii se numără printre cei ce contribuie cu texte la ultimul număr (IV) al revistei "Studia et Acta Historiae Iudaeorum Romaniae", scos de sub tipar (şi ăsta) la editura "Hasefer", din Bucureşti. ■ Săptămânalul "Dilema" are obiceiul de a închina fiecare număr unei teme anume. Pentru numărul 349, revista bucureşteană a ales ca subiect "Ei, evreii" (e un subiect, de ce să ne minţim?). Pe pagina întâi a publicaţiei apare, în chip de *motto* al numărului, un text de I. Schechter: «Aproape fiecare antisemit se laudă că are un prieten evreu. Nu prea înţeleg de ce. Dacă ar vrea să demonstreze că nu este antisemit, ar fi mai simplu să renunţe la antisemitism, decât să se trambaleze de colo-colo cu prietenia unui evreu, care nu dovedeşte neapărat că eşti filosemit, ştiut fiind că evreii înşişi nu sunt toţi filosemiţi şi pro-israelieni. Nostim e că şi foarte mulţi evrei sunt mândri de a avea câte cel puţin un prieten antisemit. Pe scurt, socotind câţi antisemiţi au prieteni evrei şi câţi evrei au prieteni antisemiţi, rezultă că între evrei şi antisemiţi domneşte o stare de prietenie veche, permanentă şi înfloritoare.» Numărul, despre care vom mai vorbi, cuprinde articole de Mircea Iorgulescu, prof. Dinu Giurescu, Z. Ornea, Dan Oprescu, Arina Stoenescu, Rodica Baciu, Andrei Ţăranu, Radu Pavel Gheo, Mădălina Firicel, Anca-Maria Chimoiu ş.a.

••• Filmul "Train de vie" de Radu Mihăileanu a trecut oceanul. După succesul obţinut în România, Franţa şi la câteva importante festivaluri, pelicula, inspirată din tragedia Holocaustului, a fost prezentată în avanpremieră, înainte de intrarea

Porcii de la TV

Am primit următoarea scrisoare de la corespondentul nostru Carol Vidraşcu, din Bat Yam:

«Ştiam că oficialităţile franceze – evident, nu în totalitate – preferă pe arabi israelienilor, dar nu ştiam că preferă şi pe maghiari românilor. Părerea aceasta mi-a fost sugerată după vizionarea unui film francez difuzat recent de televiziunea israeliană pe canalul 33, la o oră de vârf.

Filmul, intitulat "Fratele trădător, eroi simpli", de un nivel artistic submediocru (dar nu aceasta este tema mea), are ca subiect "suferinţele" (subliniez în ghilimele) maghiarilor din România înainte şi după 1989.

Tratarea temei este revoltătoare şi dezgustătoare prin mistificare. Nu am intenţia să detaliez scenariul, ci doar să mă refer la izul rău mirositor pe care îl degajă.

Se discută mult în România, şi nu numai acolo, că sunt grupări extremiste care visează la un "stat pur". Nu cunosc exact realitatea şi dimensiunea acestora, dar înclin să cred că există şi se agită. Ştim, extremiştii şi pescuitorii în ape tulburi sunt peste tot.

Dar să realizezi un film în care să incriminezi fără justificare şi să promovezi intenţiile revizioniste ale extremiştilor maghiari este incitant şi dăunător. Oare realizatorii nu au auzit de suferinţele populaţiei româneşti şi de tratamentul criminal aplicat evreilor pe timpul ocupaţiei maghiare în Ardealul de Nord?

Cât de buni cunoscători ai realităţii româneşti sunt autorii filmului rezultă şi din situarea acţiunii într–un sat din Banat unde nu există o pondere maghiară (sau poate nu întâmplător!) şi imaginile care arată populaţia unui sat "curăţat" de maghiari, deci ţărani români care sunt ortodocşi şi care umplu şi se roagă într-o biserică greco-catolică.

Mi-am pus două întrebări: a) ce oficină a comandat şi plătit filmul (dar asta este mai puţin treaba noastră, a israelienilor) şi b) pe ce criterii programează filmele televiziunea israeliană?

ZISE...

"Cei 15.000 de specialişti (aluzie la specialiştii cu care se lăudase Convenţia Democrată înainte de alegerile din 1996, n. red.) există. Că ei nu sunt buni, e altă problemă".

(Emil Constantinescu, preşedintele României; după "Lumea liberă", New York, 1999)

... ŞI-N ADÂNC SE SCUFUNDĂ

(CU ACCENTUL PE Ă)

în sălile de cinema, în fața comunităților evreiești din orașele Chicago, New York, Los Angeles, San Francisco și alte orașe din State. Împreună cu autorul filmului, a plecat peste ocean și corespondentul nostru de la Paris, Ion Mihăileanu, autorul, atât biologic cât și spiritual, al autorului. Vom reveni cu amănunte în numărul viitor.

••• Ne-am ajuns și în "Wall Street Journal"! Omul căruia îi datorăm această ispravă se numește Baruch Cohen. El este cercetător la "Institutul canadian pentru cercetări în domeniul iudaismului", din Montreal, și, în această calitate, se îndeletnicește cu două lucruri: a) scormonește prin arhivele și bibliotecile din țara arțarilor după documente referitoare la istoria tribului și b) scrie cât poate și publică unde poate despre istoria evreilor români. Textul din ziarul american "Wall Street Journal" la care ne referisem la început vorbește despre Transnistria, un cuvânt încă prea puțin cunoscut peste Atlantic.

Uluiți și revoltați de faptul că trei sau patru foști sau actuali polițiști au furnizat lui Ofer Nimrodi informații privind modul cum merge anchetarea sa à propos de ascultările telefonice și de tentativele de asasinat de care este acuzat; uluiți și revoltați, de asemenea, că poliția a dezvăluit presei ziua și ora când va percheziționa locuința fostului prim ministru Netaniahu, permițând televiziunii să se instaleze de cu seară la intrarea în casă și să filmeze toată operațiunea, numeroși cititori ne întreabă: ce-i de făcut pentru curmarea acestor tărășenii?

Ce-i de făcut? Foarte simplu: trebuie arestată poliția.

Alexandru Sever: Premiul Sebastian Costin

Anul trecut, premiul acesta, înființat de d-na Eugenia Costin, în memoria regretatului nostru prieten Sebastian (Sebi) Costin, a fost decernat criticului literar Lucian Raicu, de la Paris. Anul acesta – așa cum anunțasem în numărul trecut al revistei – premiul a revenit scriitorului Alexandru Sever.

Vestea ne-a bucurat din două motive. Mai întâi că alesul pe 1999 este un autor de clasă, creator de *operă* în adevăratul înțeles al cuvântului. Apoi, fiindcă hotărând așa cum a hotărât, juriul premiului ne dovedește că a așezat ștacheta sus, sus de tot, și că intenționează să atribuie distincția numai valorilor de 18 carate. Ne place…

…După cum ne place, revenind la Alexandru Sever, să dăm aici cuvintele istoricului literar Z. Ornea, de la București, membru al juriului, pe marginea artistului premiat:

«Nutresc o mare stimă și autentice sentimente de dragoste colegială pentru dl. Alexandru Sever, pe care îl consider drept unul dintre marii prozatori români de astăzi. Din România, în limba căreia continuă să scrie, nu numai din Israel. L-am cunoscut demult, încă în vara lui 1955, când am devenit tânăr redactor la acel mamut editorial care era atunci ESPLA. Își purta cu demnitate numele de origine, Solo Silberman, era redactor cu experiență la secția de proză și era înconjurat cu aura de sancționat pentru că, redactor de carte la romanul "Bietul Ioanide" de G. Călinescu, îl încredințase tiparului. Când a izbucnit vâlvătaia scandalului iscat în jurul romanului, cartea apăruse și era mult citită. Am și scris, în 1957, în "Gazeta literară", despre romanul său de debut, în două volume, "Cezar Dragoman". Romanul anunța un mare prozator, stăpân pe uneltele sale, cu vocația certă de remarcabil analist. Dacă îmi aduc bine aminte, de la ESPLA Alexandru Sever a fost dat afară înaintea mea. Vina era comună. Eram evrei (se punea acut chestiunea "îmbunătățirii compoziției naționale a sectorului ideologic") și aveam o origine socială nesănătoasă. Dl. Sever a continuat să trăiască, modest, din scrisul său, tot mai apreciat și remarcat. Eu, prin slujbe pasagere (am fost și librar) pe te miri unde, până ce, tocmai în 1966, am fost reangajat la o editură.

Sever

Premiul primit de dl. Alexandru Sever e pe deplin meritat. Acest premiu (nu știu dacă în România a apucat să i se decerneze un premiu) – care poartă numele unui coleg iubit, regretatul Sebastian Costin – încununează opera unui remarcabil prozator. Îi doresc sănătate multă și spor bogat în activitatea creatoare. Îl îmbrățișez călduros, de aici, din România, cu multă dragoste colegială. Fie ca acest premiu să-i însenineze, măcar pentru o clipă, chinuita-i viață, consumată – vai, și de câtă vreme! – în tăcere vătuită. De aceea, tocmai, îl îmbrățișez încă o dată, sărutându-l, pe calea scrisului, respectuos.

Shirley Brill

Reţineţi numele! Shirley Brill este elevă la Liceul de Arte "Thelma Yalin" din Ghivataim. Cântă la clarinet şi este foarte talentată. S-a născut în 1982, părinţii ei sunt originari din România. Shirley a manifestat o înclinaţie vădită către arta sunetelor încă de la vârsta fragedă a copilăriei; când alţi copii îşi petreceau timpul cu diverse jucării, ea era preocupată de lumea feerică a muzicii.

Shirley Brill

În posesia unui profesionalism de înaltă ţinută, completat de vasta experienţă a predării instrumentale, Itzhak Catzap – de asemenea din *trib* – dascălul tinerei Shirley Brill, construieşte cu migala artizanului viitorul clarinetistei, călăuzindu-i paşii către o carieră bine meritată. Competenţa îndrumării se concretizează în repertoriul deosebit de bogat, care se lărgeşte mereu, îngăduindu-i tinerei muziciene evoluări în public aidoma artiştilor consacraţi. Meritul profesorului Itzhak Catzap este consemnat şi prin prisma relaţiilor impresionante stabilite între dascăl şi discipol, dincolo de orele de predare petrecute între zidurile Conservatorului din Petah Tikva.

Shirley Brill face parte din numeroase formaţii de muzică de cameră, cu care evoluează pe scene din ţară şi din străinătate. În anul 1998 a câştigat – în urma unui concurs deosebit de pretenţios – o bursă "Apple Hill", care i-a asigurat participarea la o tabără internaţională de muzică de cameră organizată în Statele Unite. Radio "Kol Israel" i-a solicitat colaborarea înregistrându-i apariţiile, Cvartetul Ierusalim a apelat la calitatea interpretărilor ei inserând-o în diferite concerte, iar membrii Fundaţiei "New Names", împreună cu Fundaţia "Rina", au invitat-o să cânte cu ei în Israel şi mai apoi la Moscova. La numai 17 ani, Shirley Brill a cântat cu Orchestra Tineretului Israelian sub bagheta dirijorului Moti Miron, a fost solista numeroaselor concerte ale Liceului de Arte "Thelma Yalin". Luna noiembrie a anului 1999 i-a adus împlinirea unui vis, vis ce ar fi putut aparţine oricărui muzician reputat: acela de a cânta cu Filarmonica Israeliană sub bagheta maestrului Zubin Mehta.

Sofia GELMAN

Una bună din buletinul "Informaţia" din Carmiel:

Doi prieteni discută:

– Ai auzit, spune unul, ministrul de finanţe Shohat are un plan de eliminare a impozitului pe venit.

– Când?

– Este un plan în două etape. În prima etapă se va elimina venitul…

L I M

REŢEAUA MAGAZINELOR DE CARTE ROMÂNEASCĂ

Ultimele noutăţi la LIM

AFULA: Kikar Atzmaut 7 (În pasajul Ophir Center)
TEL.: 06-6596014
ASHDOD: Merkaz Mishari Daled, magazin nr. 33 Haim Schapira
Tel.: 08-8665388
BAT YAM: Str. Balfour 60. Tel.: 03-6592484
BEER-SHEVA: Str. Histadrut 56. Tel.: 07-6236738
HAIFA: Str. Herzl 61 (Kikar Talpiot). Tel.: 04-8671292
IERUSALIM: Str. Yaffo 63 (în pasaj). Tel.: 02-6250612
KFAR-SABA: Str. Weizman 92 (în pasaj). Tel.: 09-7658118
NATANIA: Str. Smilanski 10 (în pasaj). Tel.: 09-8615860
PETAH-TIKVA: Str. Pinsker 9. Tel.: 03-9040225
RISHON LE ZION: Str. Rotschild 9. Tel.: 03-9698724
RISHON LE ZION: Str. Herzl 47. Tel.: 03-9671807
TEL AVIV: Str. Solomon 20 (vechea Tahana Merkazit).
Tel.: 03-6873606
TEL AVIV: Str. Allenby 48. Tel.: 03-5175877
TEL AVIV: Staţia nouă de autobuze, et. 3, magazinul nr.3243
(sub Mac Donald). Tel.: 03-6877949

CASETE AUDIO cu:

Poveşti pentru copii
Muzică uşoară şi populară românească

Am avut vreo 400 de amante

Bianca Marcovici de vorbă cu sculptorul Tuvia Iuster

Bianca Marcovici: *Ați fost sărbătorit de curând la Ein Hod... 40 de ani de activitate în sculptură: e mult, e puțin?*

Tuvia Iuster: Mă simt cu 40 de ani mai experimentat și deci am impresia că mai am 40 de ani de învățat.

B. M.: *Și Moise s-a învârtit prin pustiu ca să ajungă în Țara Sfântă...*

T. I.: Eu vreau să plec din Țara Sfântă pentru că vreau să văd și alți sfinți, unul singur nu-mi ajunge!

B. M.: *Știu că lucrați împreună cu poetul și criticul Valentin Tașcu la o carte despre opera dumneavoastră...*

T. I.: Da, e adevărat. Cartea va avea circa 300 de pagini și va cuprinde 40 de ani de creație, impresii despre sculptură...

B. M.: *E vorba de Editura "Atlas-Clusium" din Cluj-Napoca. Tot ea v-a editat și acest frumos catalog de prezentare a expoziției?*

T. I.: Cartea va fi editată la aceeași editură. Sper că se va bucura de succes și în România.

B. M.: *După vizitarea expoziției de la Ein Hod gândul m-a dus la sculpturile lui Brâncuși. Una din lucrările sale, expusă la Zürich, seamănă cu a dumneavoastră.*

T. I.: Toate "ouăle" seamănă între ele...

B. M.: *Să trecem la lucruri mai terestre. Mulți își vor comanda cartea anticipat, doar sunteți o celebritate a alialei românești. Pe mine însă mă interesează cine a făcut pâinea de casă pe care ați servit-o împreună cu tot felul de delicatese culinare.*

T. I.: Pâinea e făcută de băiatul meu, care încearcă să-și dezvolte calitățile lui artistice. El pictează, sculptează, într-un cuvânt are toate păcatele tatălui său...

B. M.: *Apropo de păcate... îmi puteți mărturisi câte amante ați avut până acum?*

T. I.: Cred că vreo 400!

B. M.: *Poate vă amintiți și câte soții ați avut și, întâmplător, cam câte sticle de vin ați băut?*

T. I.: Nimic nu e "întâmplător"! Iubesc formele rotunde, formele femeii. Întâmplarea face să aibă același sens. Am avut două soții oficiale. Viața e făcută din dureri și plăceri, prefer să accentuez plăcerile! Nu sunt matematician... sculptorul bea și nu numără paharele. Îmi place vinul, ca și femeia și tot ce e frumos și bun.

B. M.: *Sunteți un tip boem și autodidact, format la școala sculptorului Boris Caragea, artist de mare cultură din București. Ce aveți de spus în încheierea acestui mic interviu?*

T. I.: În primul rând, mă apropii de o vârstă specială, 70 de ani. Eu sunt și poet, deci: *"Vreau clipele să-mi treacă pline/ Ce-o fi să fie... dar viața să nu treacă pustie"*. Încerc să fac ceva... să nu fie plictiscos, iar în același timp să și creez!

RESTAURANTUL ROMÂNESC
„LA GETTA"

Tel Aviv, Sd. Shaul Hameleh 2
"LONDON MINISTORE"
Tel. 03-6959843
Vă invită să gustați renumitele produse
ale bucătăriei românești
și toate specialitățile la grătar,
într-o ambianță plăcută și de neuitat.

JOI, VINERI ȘI SÂMBĂTĂ SEARA
Program muzical cu renumita cântăreață din România

Mariana Lungu

întoarsă din concediu cu un repertoriu mai bogat,
pe placul ascultătorilor

Un program special
de muzică românească și internațională
DANS – ANTREN – VOIE BUNĂ

●

PRIMIM COMENZI PENTRU ORICE FEL DE PETRECERI FAMILIALE
AȘTEPTĂM CU PLĂCERE SĂ NE VIZITAȚI

Restaurantul este deschis zilnic de la ora 12 la prânz
până la miezul nopții

Sport

…Ce să spun? N-am ce să spun... Mă simt ca la aflarea veştii că a murit un prieten pe care tocmai îl văzusem, pe stradă, cu două zile înainte, sănătos şi vesel… Mintea e paralizată, vorbele nu-mi ies din gură. Tac, înţepenit şi neputincios… Ce să spun după acel 5-0 (mai precis 0-5) cu Danemarca pe stadionul din Ramat Gan? Să fac “analiza serioasă” a catastrofalului meci, în stilul comentariilor gravo-academice ale nelipsitului Zelţer de la TV II, care discută despre driblinguri şi cotonoage ca despre economia mondială? Ce să spun în chip de “analiză”? Că n-am avut apărare? Asta a văzut-o, cu ochii lui, tot poporul. Că n-am avut înaintare? Asta a priceput-o şi un copil de ţâţă, remarcând că portarul danez Schmeichel n-a avut ce apăra, căscând între buturi şi ciupindu-se să nu-l apuce somnul pe gazon? Că n-am avut antrenor, rubicondul Scharf dovedindu-se (îmi pare rău pentru dânsul) un falit? Că n-am avut *nimic* care să semene cu o echipă de fotbal, şi încă naţională, şi încă angajată într-un joc pe viaţă şi pe moarte pentru calificarea în turneul final al Europenelor din 2000? Da. Ce să spun? N-am nimic de zis. Iar dacă n-am nimic de zis, tac din gură.

…Tac din gură şi o iau pe vizavi. Vizavi-ul fotbaliştilor sunt spectatorii. Nu-i am în vedere pe cei 40.000 de nefericiţi de pe îndoliatul Ramat Gan, ei s-au purtat cât se poate de cumsecade, îndurând tortura în tăcere şi mulţumindu-se cu două-trei fluierături paşnice la sfârşitul meciului. Ne gândim la cele ce se întâmplă, de la o vreme, pe stadioanele lumii (inclusiv pe la noi, când joacă Betarul sau se întâlnesc un 11 din Holon cu unul dintr-un sat arăbesc). Şi se întâmplă lucruri de groază, aşa cum înţelegem dintr-un studiu al sociologului Andrei Oişteanu, din *trib,* apărut în săptămânalul “22” din Bucureşti.

Extrase:

«Pe stadioanele noastre adversarul nu trebuie învins, ci exterminat. Cântecele pe care le intonează galeriile echipelor de fotbal spun totul: *"Scoateţi cuţite, scoateţi topoare/ Să facem crimă în Ştefan cel Mare/ Să curgă sânge, să curgă sânge/ Să curgă sânge de câine spurcat"* sau *"Mamă m-ai făcut stelist/ Să omor un rapidist;/ Sunt cu Steaua pân' la moarte/ Şi cu pumnu-mi fac dreptate".* Cântecele legionarilor, de tristă amintire, par să renască în alte forme. De altfel, saluturile de tip nazist folosite de fani, însemnele afişate (craniul sau crucea înscrisă în cerc, care sugerează zvastica), precum şi numele pe care le poartă diferitele grupări de suporteri trimit la formaţii fascistoide paramilitare, menite să instaureze panica şi teroarea: *"Armata Ultra" (Steaua), "Nuova Guardia" (Dinamo), "Legione Granata" (Rapid), "Brigada XXL", "Gruppo Apparte", "Skins Bereni", "Brigate Pantelimon"* etc. etc. Totul este excesiv şi fanatic. Dacă adversarii trebuie umiliţi, bătuţi şi ucişi, în schimb favoriţii nu sunt doar iubiţi, ci idolatrizaţi cu fanatism. Sloganurile fanilor sunt *"Până la moarte cu Steaua"* sau *"Câine până la moarte"* (imnul echipei Dinamo) etc.

Pe *site*-ul oficial al "Armatei Ultra" de pe Internet apare imaginea unui suporter stelist, cu cagulă pe faţă, salutând în manieră nazistă. Textul completează imaginea: *"Trebuie să-i urâţi pe dinamovişti şi pe rapidişti, adică pe câini şi pe gunoieri* (=ţigani). *Trăiţi numai pentru a-i ucide. EXTERMINAŢI-I!!".* Şi, pentru ca toată lumea să înţeleagă, textul e tradus şi în engleză.

De pe alte pagini ale aceluiaşi *site,* poţi să afli despre *"extremiştii stelişti"* – cum se autodefinesc –, că duşmanii lor de moarte sunt *"ţiganii, mâncători de lebede",* că Mişcarea legionară – cu care sunt în contact – li se pare că în zilele noastre este dezamăgitor de blândă şi de *"plictisitoare",* că au refuzat să semneze *"un pact de neagresiune între suporterii formaţiilor bucureştene"* şi că arsenalul lor cuprinde *"bâte, cuţite, lanţuri şi droguri".* Ei îi provoacă mereu pe *"tifosii dinamovişti"* la o confruntare *"după modelul suporterilor olandezi de la Ajax şi Feyenoord": "Să mergem în formulă egală, 50 la 50 de exemplu, undeva în afara oraşului şi să ne dezbrăcăm la bustul gol. Apoi să ne batem, cu pumnii şi picioarele. Câştigă ultimul care rămâne în picioare!".*

Pe un alt *site,* o grupare pro-dinamovistă încearcă să ideologizeze: *"Brigate Pantelimon reprezintă un segment social care acoptă ideologia de dreapta* (neo-nazy), *implicându-se chiar şi în viaţa politică din România. Urâm haosul şi mizeria umană (parveniţii şi ţiganii!!!, adică stelişti şi rapidiştii)"* (cf. "Adevărul", 11 august 1999). Iată unde erau cititorii revistelor extremiste, tip "România Mare" şi "Atac la persoană". Galeriile echipelor de fotbal sunt o masă de manevră ideală. O masă uşor de manevrat, gata să susţină o idee simplă şi să urmeze ("până la moarte") un lider de ocazie. Faptul că de curând, pe stadionul din Reşiţa, la meciul dintre echipa locală şi una "din regat" (Astra Ploieşti), s-a scandat *"Se-ce-si-u-ne"* este un simptom al manipulării politice a galeriilor de fotbal.

Pe stadion, clişeele xenofobe – existente latent în mâlul tradiţiei de mahala – sunt şi ele uşor de activat şi de manipulat. Formula mentală inoculată este, de regulă, simplă: *"Sunt un nimeni, dar cel puţin nu sunt ţigan (sau evreu, sau negru)".* Anul trecut, de exemplu, la Campionatul mondial de fotbal din Franţa, echipa naţională a României a învins-o pe cea a Columbiei. Ziarele şi posturile de televiziune au prezentat atunci imagini cu zeci de mii de suporteri bucureşteni, manifestându-şi bucuria în Piaţa Universităţii. Ziariştii au evitat atunci să comenteze faptul că sloganul preferat în noaptea aceea de vară suna absolut aberant: *"Olé, olé, olé,/ Am învins maimuțele!"*. Şi asta pentru că în echipa adversă evoluaseră şi câţiva jucători de culoare (tot "maimuţă" a fost numit atletul american de culoare Jesse Owens, care a spulberat toate principiile propagandei naziste câştigând patru medalii de aur la Olimpiada din 1936, de la Berlin). După ce, tot în Piaţa Universităţii, pe 22 decembrie 1989, se scandase cu speranţă *"Olé, olé, olé,/ Ceauşescu nu mai e!"*, de data aceasta, noua formă a sloganului suna jalnic şi dezolant. Mi-a fost ruşine atunci şi am sperat că este vorba doar de o glumă proastă lansată de câţiva derbedei. Se pare că n-a fost aşa.

De curând, la întâlnirea de la Bucureşti a naţionalelor de fotbal ale României şi Ungariei, suporterii români au huiduit din toţi bojocii imnul Ungariei. S-a scandat, de asemenea, o lozincă preluată de la meciurile de hochei dintre Steaua şi SC Miercurea Ciuc: *"Afară, afară,/ Cu ungurii din ţară!"*. Mi s-a părut inadmisibil, cu toate că era un fel de replică la faptul că, doar cu câteva săptămâni înainte, la Budapesta, suporterii maghiari îi molestaseră pe cei români şi spărseseră geamurile unor autobuze româneşti. Încă un semn că fenomenul pe care-l comentez nu este specific românesc. Am ratat însă un prilej important de a ne demonstra civilitatea şi ospitalitatea, de care facem atâta caz.

Galeria stelistă şi cea dinamovistă încearcă să-i umilească pe suporterii şi fotbaliştii rapidişti, considerându-i *"ţigani"*. În *site*-ul de pe Internet al galeriei "Armata Ultra" stă scris: *"Lumea tot întreabă: De ce vă facem ţigani... De ce vă facem ciori... Se poate observa cu uşurinţă că tenul alb şi culoarea blondă nu se poartă în Giuleşti... NE ESTE SCÂRBĂ DE VOI!!! De ce oare pe Pământ există boli, viermi, mizerie, gunoi, rapidişti şi păduchi? Soluţia este una singură ...ŞI VOI TOŢI O ŞTIŢI..."*.

După cum sună textul de mai sus, soluţia pe care "toţi o ştiu" este de bănuit, dar greu de crezut. Ea a fost comunicată naţiunii prin televiziune. Anul trecut, la meciul pentru Cupa României dintre Rapid şi Dinamo, suporterii dinamovişti au desfăşurat o pancartă enormă, în lungime de câteva zeci de metri, pe care scria cu litere de-o şchioapă un text inimaginabil: *"UN MILION DE CIORI, O SINGURĂ SOLUŢIE: ANTONESCU!"*. Se făcea astfel o trimitere evidentă la Transnistria şi la metoda aplicată de Antonescu la începutul anilor '40: în afară de evrei, ţiganii au fost şi ei deportaţi şi izolaţi în lagăre (este şi unul din punctele din programul politic al Partidului România Mare). Pancarta a stat desfăşurată pe toată durata meciului şi posturile de televiziune au prezentat-o de mai multe ori. Şi totuşi, Poliţia stadionului nu s-a sesizat şi nimeni nu a fost cercetat, amendat sau arestat.

Nici lipsa de reacţie a Federaţiei Române de Fotbal şi a Ligii Profesioniste de Fotbal nu este surprinzătoare. Unul dintre oamenii influenţi ai mişcării fotbalistice româneşti, procuratorul Giovanni Becali, este un samsar de jucători care s–a îmbogăţit luând un procent din vânzarea fotbaliştilor români către cluburile occidentale. El a declarat de curând, la Tele7abc, că subvenţionează Mişcarea legionară, fiind convins că în câţiva ani ea va fi la putere în România.

Pe de altă parte, vicepreşedintele Federaţiei Române de Fotbal şi preşedintele Ligii Profesioniste de Fotbal nu este altul decât Dumitru Dragomir, poreclit "Don Corleone". El este directorul unei reţele de publicaţii imunde şi şovine, "Atac la persoană", care apar la Bucureşti şi – cu ediţii locale – la Cluj, Braşov, Petroşani, Iaşi, Galaţi, Constanţa etc. Revista s-a lansat în toamna anului 1997, publicând o "listă neagră" cu 200 de personalităţi *"din viaţa publică românească"* cu presupusă origine evreiască. De atunci, în această publicaţie au apărut mai multe articole antisemnite, semnate de redactorul-şef adjunct, Mihai-Bogdan Antonescu. Ele au culminat cu articolul "Zvastika" (7 septembrie 1998), care începe astfel: *"Mergând noi prin centrul urbei, ne întâlnirăm în ultima vreme cu atâţia ovreiaşi (...). Când văzurăm atâta săpun virtual hălăduind pe trotuarele Bucureştilor, avurăm aşa un sentiment de prea-plin sufletesc. Păcat doar că-i penurie de sârmă ghimpată şi de* (gaz letal) *Cyclon-B, detalii absolut semnificative în complexul conglomerat al fericirii noastre depline"*.

Dumitru Dragomir nu a păţit nimic până acum, cu toate că este patronul şi directorul unei reviste care – citez din nou din rechizitoriul Parchetului General, din 20 oct. 1998 – *"a publicat în mod repetat articole exprimând idei de intoleranţă etnică faţă de evrei, cu scopul de a convinge şi câştiga adepţi"*.

Atât Ministerul Tineretului şi Sportului (prin vocea ministrului Crin Antonescu) cât şi Federaţia Română de Fotbal (prin vocea preşedintelui Mircea Sandu) pretind că n-ar avea autoritatea să-l suspende din funcţiile pe care le deţine. A trebuit ca Liga împotriva Defăimării (cu sediul la New York) să atragă atenţia Federaţiei Internaţionale de Fotbal (cu sediul la Zürich) asupra "cazului Dragomir". La 6 august 1999, FIFA a solicitat FRF să investigheze asocierea lui D. Dragomir cu activităţile antisemite din România. De ce a trebuit să aşteptăm să fim din nou traşi de mânecă de către organisme internaţionale? N-ar fi fost mai firesc ca instituţiile statului să-şi fi făcut la timp datoria, pedepsindu-i pe cei care au încălcat prevederile Constituţiei, înfăptuind infracţiuni prevăzute în Codul Penal?»

Nina Cassian – 75

Pare neverosimil, dar e-adevărat: Nina Cassian, ştiută peste tot ca Nina, Nina aceea incredibil de vie şi de vitală, prezentă mereu în lumea poeziei nu numai prin scris, întotdeauna de mâna-ntâi, ci şi printr-o trăire continuă, vibrantă, dinamizantă, eruptivă, incitantă şi excitantă, pe scena vieţii literare româneşti din ultima jumătate de veac, – Nina, deci, se află la vârsta când croşetezi pulovere pentru ai tăi şi te plângi de junghiuri la spate.

Dar acum, la 75 de ani, hotărâtă a fi, ca de obicei, non-conformistă, ea nu croşetează pulovere şi nu se plânge de junghiuri la spate, ci scrie, ca la 18 ani, poezii, în apartamentul unde au dus-o vremurile, de pe insula Roosevelt din New York. Şi scrie bine, întărind convingerea criticii adevărate că sărbătorita de azi este nu numai o poetă *cerebrală* şi *autentică*, ci şi o mare poetă.

O dovadă în acest sens ne-o dă ultima ei culegere de versuri "Desfacerea lumii", apărut la Editura Fundaţiei Culturale Române, din Bucureşti.

«Reunind în cartea de faţă selecţii din trei volume scrise în aproximativ doisprezece ani de viaţă – scrie autoarea într-un cuvânt înainte la carte – am senzaţia unei parcurgeri şi determinări de destin, cu dublu sens (el mă determină, eu îl determin...).

Primul volum, "Nocturne", urma să apară la Editura Eminescu, în 1985, dar a fost oprit în clipa în care am părăsit teritoriul ţării. El conţine poeme de doliu personal (moartea soţului meu, Al. I. Ştefănescu) şi de doliu naţional (întunericul, frigul, minciuna şi degradarea impuse de dictatura ceauşistă).

Al doilea volum, "Desfacerea lumii", care dă şi titlul general al cărţii, se referă la drama strămutării mele într-un tărâm şi într-o limbă, amândouă străine, şi la mutaţiile survenite în România după 1989.

Partea a treia, "Muzica de dincolo", cuprinde, în majoritate, poezii scrise în englezeşte (multă vreme n-am crezut că-mi va sta în putinţă asemenea transfer ideatic şi emoţional). Şi iată-mă traducându-mă în româneşte (compunând un *nou* original) – altă întorsătură de destin!

După cum se ştie, bibliografia noastră e atât de întreţesută cu biografia noastră (uneori, până la promiscuitate) încât nu pot să nu consemnez faptul că am fost de două ori alungată din ţară, înainte şi după Revoluţie.

Dar eu am scris fără întrerupere, non-stop, de dor, de revoltă, de speranţă, de extaz, de ruină – şi îţi ofer, stimate cititor, acest periplu la capătul căruia (sau în deschidere) ar putea figura următoarele versuri:

Şi dacă e dezamăgită carnea
(de fapt, strivită, ruptă în bucăţi) –
rămâne Duhul
alcoolul verde
al fructului ce-am fost cândva...
Citeşte-mi cartea
şi-mbată-te
de-aroma cărnii mele».

Ne îmbătăm, dragă Nina, aşa cum am făcut-o ori de câte ori citeam poeziile tale.

Şi pentru ca beţia noastră să fie produsă de arome noi, la zi, ridicăm paharul cu "la mulţi ani!" (până – se înţelege – la 120!) cu câteva versuri scrise de Nina Cassian în anii ei, de-acuma, new-yorkezi:

Părăsisem impunătoarea clădire
de o lungă vreme.
Dispărusem fără urmă – sau, oricum, aşa am crezut
Convenţionalul clei al numelui meu
mânjit pe cutia poştală
credeam că l-am lins, că l-am şters
dar, iată, sunt anunţată
că am un pachet.

Nina Cassian: scrie

Mi-e frică să-l întreb pe portar.
Mi-e frică să-l ridic,
orice ar conţine
un mesaj de ameninţare
în litere inegale tăiate din ziare?
O rochie de mireasă?
O bombă?

Cum de m-au găsit?
Seram ca, după o viaţă în care
am fost în conflict cu ei,
să mă fi uitat, să-mi fi uitat
şosetele boţite,
nasul meu subversiv,
nelimitata mea putere de îndurare.
Mă urmăresc pretutindeni. EI.

Ei – aparţinând U.I.O.P.-ului
(Uniunea Internaţională
a Opresorilor Permanenţi),
eu – aparţinând U.I.P.A.P.-ului
(Uniunea Internaţională
Perpetuu Activă a Păguboşilor).

("Aveţi un pachet la portar")

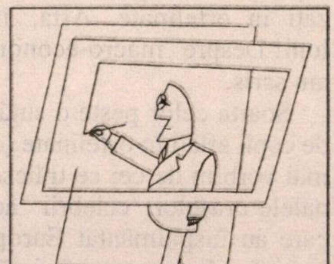

Desen de S. Steinberg

STAN VLAD

Corespondenţă din Bucureşti

U.E., U.E., Europa unde e?

- **Doctorul şi televizorul**
- **Jumătatea de portocală din Occident**
- **Închideţi caloriferul; n-am bani pentru căldură**

Luna decembrie, ultima a anului 1999 (penultimul al secolului şi mileniului), pare a fi foarte importantă pentru România: în zilele de 10-11 decembrie va avea loc la Helsinki summit-ul Uniunii Europene, care urmează să hotărască dacă va fi invitată la negocierile de aderare şi România, împreună cu alte cinci ţări candidate (alte şase ţări est-europene fuseseră invitate mai înainte). Cel puţin aşa se spune în raportul prezentat de Romano Prodi reuniunii Comisiei Uniunii Europene. E o favoare care se face României (ca şi Bulgariei), prost clasată pe lista criteriilor de performanţă, în deosebi economice. S-o spunem de la început, invitarea nu înseamnă şi admiterea!

Despre invitare s-a discutat la Bruxelles (acum, în ce priveşte ţările europene totul se decide la centru, care este în capitala Belgiei), dar s-au pus condiţii greu de îndeplinit României şi Bulgariei. Cum ne interesează doar ţara noastră, să le notăm: îmbunătăţirea substanţială a performanţelor macro-economice şi rezolvarea, măcar parţială, a problemei copiilor instituţionalizaţi în orfelinate. Asta, în două luni! Despre macro-economie tot am scris.

Soarta celor peste o sută de mii de copii aflaţi în orfelinate (ca să nu mai vorbim de cei ce trăiesc în canalele oraşelor, celebrii "aurolaci" care au înspăimântat Europa) este tragică. Mizerie şi suferinţă de nedescris. Imaginile pe care le-au filmat televiziunile din ţările occidentale şi America sunt cutremurătoare. Impresionate, multe organizaţii şi instituţii de binefacere sau de protecţie a copiilor lumii au dat bani, au trimis ajutoare. Fără folos însă. Banii şi produsele n-au ajuns la copii, la cei care aveau nevoie, decât în foarte mică măsură. În presă apar mereu relatări ca dintr-un film de groază despre jaful care se face cu fondurile şi lucrurile destinate celor mai nefericiţi copii. Dar nu se ia nici o măsură. Cunosc personal cele petrecute la o secţie de copii handicapaţi din Mangalia. În ajun de Crăciun a venit un camion cu daruri din străinătate pentru aceşti copii, de la televizor color până la fructe şi bomboane. Televizorul l-a luat doctorul director, celelalte lucruri de îmbrăcăminte şi casnice le-au luat cei de pe... filieră, asistente, educatoare, îngrijitoare, femei de serviciu. Cum trebuia să se dea ceva şi copiilor, şi întrucât mai rămăseseră doar ceva portocale, dar care nu ajungeau pentru toţi, i s-a dat fiecărui copil – de Crăciun – câte o jumătate de portocală! Pare de necrezut, dar aşa este peste tot. Ce vine din alte ţări se fură, ca şi ceea ce (puţin) se dă din partea autorităţilor statului.

În România există patru instituţii oficiale care se ocupă de soarta copiilor orfani, handicapaţi şi alţii în situaţii grele. Mai există şi organizaţii non-guvernamentale, fundaţii care au ca obiect grija pentru copiii aflaţi în nevoie. Una dintre acestea este condusă chiar de fiul preşedintelui Emil Constantinescu, pe nume Dragoş Constantinescu. Toate aceste instituţii şi organizaţii au destule fonduri – de la stat, din donaţii, din sponsorizări – dar prea puţin ajunge la cei cărora le sunt destinate. Instituţiile guvernamentale specializate folosesc toţi banii pentru salariile foarte mari ale celor cu funcţii, precum şi pentru deplasări în străinătate, la conferinţe internaţionale şi altele de acest fel. Fundaţiile şi organizaţiile non-guvernamentale sunt un pretext pentru afacerile în interes personal ale unor indivizi puşi pe căpătuială, întrucât au o serie de facilităţi fiscale la importuri, îndeosebi de automobile (o organizaţie de acest fel din Suceava a "importat" fără taxe vamale peste 20 de autoturisme, pe care le-a vândut pe bani grei în folosul celor ce... conduceau fundaţia!).

Când, în octombrie 1999, Comisia Uniunii Europene a condiţionat acceptarea la Helsinki a aderării României la U. E. de rezolvarea problemei copiilor orfani şi handicapaţi, a sunat, într-un fel, ceasul adevărului. S-au cerut măsuri şi acţiuni ferme, cu rezultate vizibile, guvernului României. Sigur, termenul era scurt: doar două luni de zile. Dar şi situaţia acestor copii este tragică şi deci presantă. Credeţi că s-a făcut ceva? Nu mare lucru. S-a pus problema ca cele patru instituţii guvernamentale să fie contopite într-una singură, cu mai puţini directori şi directoraşi cu lefuri mari, iar fondurile economisite să fie direcţionate spre orfelinate. S-a discutat, dar până acum, în prima decadă a lunii noiembrie, nu s-a făcut nimic. Se discută, se fac scheme şi tabele. Între timp au mai murit nişte copii de frig şi de foame!

Am mai scris în corespondenţele mele despre salariile exorbitante pe care le iau demnitarii şi cei cu funcţii mari. Unii dintre aceştia primesc salariu de o sută de ori (da, o sută!) mai mari decât salariul mediu pe economie. Până acum, doar deputatul ieşean Vasile Lupu a ridicat în parlament problema salariilor fabuloase, când a constatat că un director oarecare (nu general) ia un salariu lunar de trei-patru ori mai mare decât al preşedintelui României! Dacă toţi cei ce iau salarii enorme ar fi aduşi la condiţii mai rezonabile, în funcţie de performanţele şi situaţia economiei româneşti actuale, atunci ar fi bani şi pentru acţiuni sociale, fără să crească deficitul bugetar peste normele stabilite de comun acord cu Fondul Monetar Internaţional. Ar mai ajunge ceva şi pe la copiii din orfelinate!

Iarnă ceauşistă

În ultimii zece ani (acum în decembrie se împlinesc) nu uitasem noi chiar de tot de iernile ceauşiste, când tremuram de frig în case. Poate unii îşi mai aduc aminte de celebrele versuri: "Afară-i frig, în casă-i frig,/ deschid fereastra şi-ncep să strig:/ Să ne trăieşti partid iubit/ că ne-ai călit!"

Abia a început iarna aceasta (a venit ceva mai devreme) iar vechile versuri au devenit cum nu se poate mai actuale. În casele lor, oamenii tremură de frig ca pe vremuri. Şi, paradoxal, preţurile (tarifele) la energia termică (monopol de stat) au crescut vertiginos. La un apartament de bloc, de două camere (două persoane), energia termică te costă cam 700.000 de lei lunar (asta înseamnă jumătate din salariul mediu brut pe economie). Pentru unii pensionari, suma aceasta reprezintă chiar mai mult decât pensia lunară.

Cei mai mulţi au găsit soluţia: debranşarea de la energia termică. La Bucureşti sunt sute de cereri de debranşare a unor blocuri, scări sau apartamente; în oraşul Bacău, 50 la sută dintre locatarii blocurilor au cerut să nu li se mai livreze energie termică, să le fie sigilate caloriferele; la Satu Mare, oamenii şi-au făcut sobe şi au scos burlanele pe geamurile blocurilor. Peste tot acţiunea debranşării ia proporţii tot mai mari. La Turnu Severin, societatea de stat – RADET – care ar trebui să livreze căldură în casele oamenilor, a impus taxe de multe milioane celor care vor să renunţe la abonamentul pentru furnizarea căldurii (ca să mai aibă de unde lua directorul RADET-ului local un salariu de 60 milioane lei pe lună).

Oamenii îşi fac socoteala simplu: sunt supuşi la tarife exorbitante (e doar monopolul statului) şi primesc în schimb foarte puţină căldură, cam 12 grade, în cel mai fericit caz 14!

Scandalul, luând proporţii, a ajuns în sfârşit şi la urechea preşedintelui ţării. Cu emfază, dar fără autoritate, Emil Constantinescu a spus: "Să se dea căldură!" Dar căldură nu s-a dat. Guvernul s-a întrunit şi a constatat că… a venit iarna şi nu are rezerve de combustibil. Au apărut însă vitejii: Petre Roman a spus că a atras atenţia încă din luna martie şi a cerut să se aloce o sută de milioane dolari pentru importul de combustibil. Atunci costa cu o treime mai puţin decât acum. Ion Iliescu a cerut demisia guvernului şi organizarea de alegeri anticipate. Fiecare a zis câte ceva. Dar soluţii practice n-au venit de la nimeni. Se aruncă vina ba pe organele administraţiei locale (nu fără temei), ba pe ministere, ba pe regiile de specialitate. Este adevărat că mulţi cetăţeni nu şi-au achitat de ani de zile datoriile la asociaţiile de locatari, care administrează blocurile. Unii chiar n-au avut şi nu au din ce (chiar organizaţii specializate ale Uniunii Europene au constatat că o treime din populaţia României trăieşte în mizerie!). Alţii sunt răi platnici fiindcă sunt beţivi şi nu ştiu ce-i aceea obligaţie civică. Dar nimeni nu a luat măsuri ca să pună lucrurile în ordine. Doar la Timişoara şi Arad, în partea vestică a ţării, lucrurile stau mai bine; aici nu sunt datorii şi încurcături şi deci cetăţenii au căldură în case. Altă mentalitate, alt grad de civilizaţie! Dar şi altfel de edili.

În faţa atacului nemilos al frigului (mai puternic decât a fost în ultimii zece ani), guvernul a emis acte normative, a dat dispoziţii. Dar ştie oricine că indicaţiile fără bani nu fac nici cât o ceapă degerată. A promis că va aloca vreo patru sute de miliarde lei, dar Finanţele n-au dat nici un ban. Nu sunt… norme metodologice! Lumea înjură, se uită cu speranţă către soare, doar-doar o mai răzbate pe sub nori; sindicatele pun la cale manifestaţii de stradă, greve.

Ca de atâtea ori în ultimii ani, se constată şi acum că nici preşedintele, nici guvernanţii, în frunte cu premierul Radu Vasile, care promite tot ce vrei şi ce nu vrei dar nu face nimic (de parlamentari nu mai vorbim, că aceştia sunt compromişi de mult!), nu mai au nici o autoritate: nimeni, nici măcar organele administraţiei locale nu mai ascultă. Treburile guvernării sunt scăpate din mână şi nu numai de-acum, de când cu venirea iernii.

Sunt totuşi cam vreo 100.000 de cetăţeni ai ţării care se lăfăie în căldură, în lux, şi-şi oferă orice plăcere a vieţii care le trece prin minte. Aceştia sunt capitaliştii României, cei care au furat şi fură, care jefuiesc ţara – contrabandişti, evazionişti fiscali, şmenari, mulţi dintre ei cu funcţii în stat, în partide. Sunt miliardarii ţării.

Iarna românească, deşi nu-i ca cea rusească, a devenit cel mai important test pentru guvernanţi; s-a împotmolit Ceauşescu, se împotmolesc şi guvernanţii de azi.

●

Cu cât devine mai limpede că islamiştii din Cecenia, Daghestan şi celelalte regiuni din jur vor să rupă Caucazul de Rusia, pentru a înfiinţa un stat islamic, cu atât suntem mai convinşi că avem de-a face cu un Caucasus Belli.

- **Nu se mai putea respira**
- **Română verde de pe Valea Iordanului**
- **Mai bine era cu ruşii decât cu…**

«Fiind vorba despre ţara mea, cred că mă aflu în posesia unor informaţii suficiente pentru a prezenta istoria cumplitelor trădări ale României de către evrei. Conform legilor de influenţă masonică, aproape copiate după cele franceze, evreii au avut întotdeauna, în România, drepturi egale cu românii. România fiind o ţară bogată, evreimea a fost atrasă aici, venind de peste tot, în special din Polonia şi Ungaria. Aşa se face că în 1930 găseam aici o populaţie evreiască de 1 milion de suflete, amestecată cu restul celor 20 de milioane de locuitori. Foarte bine organizaţi, ca de obicei, cu concursul a sute de organizaţii secrete, apăraţi de legi, aşa cum Constituţia americană îi protejează pe evreii din Statele Unite, evreii din România, sprijiniţi cu fonduri de iudaismul internaţional, s-au plasat în fruntea tuturor domeniilor importante ale vieţii româneşti. Ei controlau casa regală, fiindcă reuşiseră s-o infiltreze pe lângă regele Carol al II-lea pe evreica Elena Wolf, cunoscută sub numele de Lupescu, devenită apoi consoarta regelui. Guvernul ţării era controlat prin intermediul masoneriei, cel mai periculos instrument al evreilor. Controlau, de asemenea, toată viaţa economică a ţării, folosindu-se de corupţie, încurajând literatura obscenă, în special în mediul sătesc, importul de filme imorale, menţinerea caselor de toleranţă sau propaganda defăimătoare, prin intermediul ziarelor, la adresa a tot ceea ce era naţional şi sănătos moral etc. Nu se mai putea respira. Având bani, evreii deveniseră latifundiari, cumpărând pământuri pe care apoi le arendau şi obţineau beneficii enorme, în timp ce familiile de români mureau de foame în propria lor ţară. În paralel, ei se infiltraseră în armată, justiţie şi în învăţământul public, îndreptându-şi toată activitatea împotriva intereselor generale ale poporului român.

Nemulţumirea maselor era generală, dar nu se putea face nimic, fiindcă evreii paralizaseră viaţa politică a ţării, exact cum se întâmplă în America şi în toată Europa. În aceste condiţii a izbucnit o revoltă puternică a studenţilor. Sub conducerea lui Corneliu Codreanu şi cu sprijinul unor militari, printre care şi generalul Antonescu, s-a organizat, în scurt timp, faimoasa "Gardă de Fier" sau "Mişcarea legionară", cum i s-a mai spus, căreia i s-au alăturat toţi oamenii conştienţi ai ţării. În câţiva ani, iudaismul, cu toate organizaţiile şi instrumentele sale, a fost scos în afara legii. Deşi s-a reuşit cu ajutorul lui Carol al II-lea asasinarea lui Codreanu şi a principalilor săi colaboratori, nu s-a putut face nimic împotriva atâtor tineri şi, în cele din urmă, regele, cu întreaga sa camarilă iudeo-masonică, a trebuit să abdice în 1940.»

❖

«Ţărăniştii, care ne-au minţit că vor face şi vor drege, s-au unit cu jidovul de Roman, hoţul hoţilor, şi cu ungurii care vor să împartă România în bucăţi. Iar acum îl curtează pe Meleşcanu, altă pacoste pentru noi! Şi mai urmăresc ceva: susţinătorii lor din străinătate, în special evreimea, le pun condiţii cu cine să se alieze la guvernare, dacă ies câştigători. Păi, pe care alt şef de partid crezi dumneata că l-ar putea agrea hoaştele astea îmbătrânite în rele? Cel mai nimerit este Meleşcanu, "oltean", cu nevasta, Felicia, romancă verde de pe Valea Iordanului. Ei ştiu, domnule, că având-ul evreimea la mână, acest trădător de profesie nu va putea niciodată să mişte-n front!»

❖

«Stăpânirea evreilor asupra României a devenit insuportabilă. Tot mai multă lume afirmă că "mai bine era cu ruşii decât cu jidanii". Iată ce ne scrie ziaristul Ilie Costache, care are antenele sale peste ocean: "Sorin Moisescu (preşedintele Curţii Supreme de Justiţie) a fost instruit trei săptămâni la sediul lojei masonice Bnei Brith! Înfiinţată în 1843 în SUA, loja masonică Bnei Brith este rezervată exclusiv evreilor, aceşti "fii ai legământului" fiind aleşi de Dumnezeu, zice-se, să conducă lumea. Au fost în spatele lui Troţki, au inventat comunismul şi celelalte forme de instaurare a unei dominaţii evreieşti asupra lumii. La vremea când a scris "Manifestul Partidului Comunist", Marx, şi el evreu, era membru al lojei israelite "Alianţa Drepţilor", filială a lui Bnei Brith, care propovăduia răsturnarea totală a civilizaţiei creştine, uneltind pentru comunizarea evreilor şi proclamarea dictaturii proletariatului. În acest context, nu apare surprinzător faptul că Bnei Brith şi-a creat propriile sale servicii secrete, între care şi "Antidefamation League", infiltrată şi în România, cu ştiinţa actualelor autorităţi. Ciudat apare faptul că, sub primul său mandat de ambasador la Bucureşti, Alfred Moses, ca reprezentant al Bnei Brith, unde ocupa locul doi la nivel de conducere, l-a decorat pe Ceauşescu pentru "merite deosebite faţă de evrei"! Probabil pentru că, dorind să scape de ei, le lua banii, apoi le făcea vânt spre Israel. Revenirea lui Alfred Moses, ca ambasador în România, după

1990, a stârnit reacții deosebit de dure din partea unor partide. Dovezile că, la ora actuală, capitala României este la cheremul evreilor, le constituie plecăciunile pe care le fac vânzătorii de neam din FPS, guvern și președinție în fața acestora. În toamna anului 1996 și pe parcursul anului următor, primarii țărăniști au luat drumul străinătății, întorcându-se… masoni!»

(Din "România Mare", Buc. 1999)

Presă liberă

În numărul trecut publicasem, la rubrica "Scurt", o știre intitulată: "Vrei să șantajezi pe cineva? Aranjezi o orgie". Era vorba acolo de un gazetar incomod care fusese șantajat în felul următor: dacă nu te lași de scris, vom face publică o casetă video, iat-o, unde-o vedem pe nevastă-ta în pat cu doi. Gazetarul a cedat (îl înțelegem), deși ulterior se dovedise că nefericita femeie fusese drogată și împinsă la așternut.

Se pare că metoda face furori. Și că autorii de provocări și înscenări lucrează în voie, nestingheriți de nimeni.

O dovadă mai nouă în această privință ne-o dau fotografiile de față, care circulă cu furie prin presa românească.

Cetățeanul cu sticla-n mână (din fotografia din stânga) este procurorul Eugen Ciontu, din Craiova. Împreună cu alt coleg de justiție, Eugen Șerbănescu, el a fost atras la o orgie în barul "Café de Paris" din capitala Olteniei. Lângă animatoarea cu sâni remarcabili se află (cu fața invizibilă în fotografia din stânga și vizibilă în imaginea din dreapta) ziaristul Bogdan Berneanu, redactor la "Ora" din localitate și corespondent pentru Bănie al cotidianului "Adevărul" din București. El venise la bar însoțit de-un fotograf care și-a făcut datoria. Compromiși, procurorii în cauză au fost siliți să-și dea demisia. Să nu se mai ocupe de anumite dosare. Și să nu-și bage nasul unde nu le fierbe oala…

ÎN ATENȚIA CETĂȚENILOR ROMÂNI CARE LUCREAZĂ ÎN ISRAEL

Conform contractului semnat între societatea română de asigurare C.A.R.S.A. și societatea israeliană SHILOAH, cetățenii români asigurați prin C.A.R.S.A. pot primi GRATUIT serviciile

● CU RECOMANDAREA MEDICULUI ●

LABORATORULUI MEDICAL DE ANALIZE „OIERU”

din centrul comercial KIRON
str. Hacalanit nr. 5, tel. 03/635-9454

Și cetățenii asigurați prin societatea FEMI
pot primi aceleași servicii

Laboratorul este situat între spitalul Tel Hashomer
și Universitatea Bar Ilan
Deschis între orele 7.30 – 18.00
Linii de autobuze din direcția Tel Aviv: 35, 55, 57, 68, 69, 168
precum și legături cu toate așezările din jurul Tel-Avivului

Vorbim românește

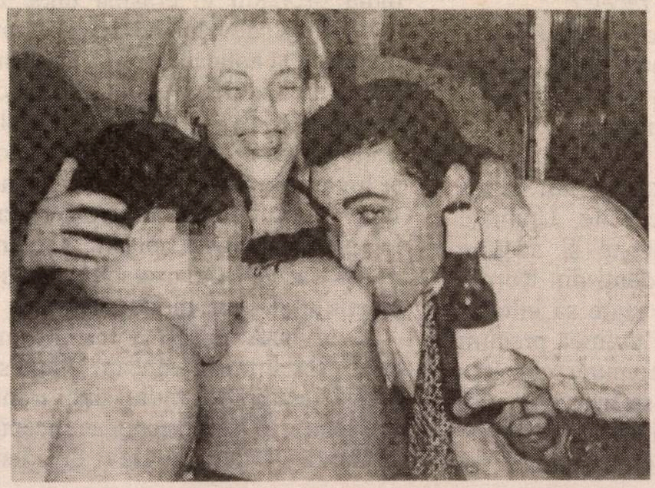

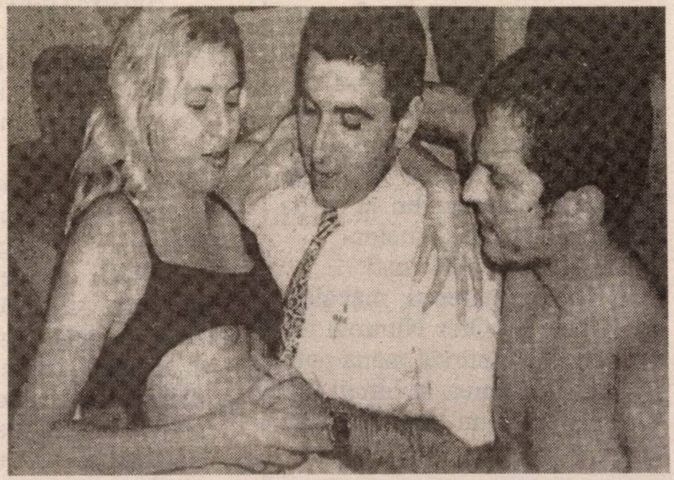

Sfârșitul lumii la Bârlad

«În fiecare seară, baptiştii din municipiul Bârlad se întrunesc în parcul Teatrului "Victor Ion Popa", unde susţin nişte spectacole, atenţionându-i pe trecători că se apropie sfârşitul lumii. Ei interpretează piese cu caracter religios, rostesc texte din Biblie şi prezintă mici scenete de inspiraţie biblică într-o interpretare menită să servească ideea propagată. De asemenea, distribuie broşuri şi reviste despre sfârşitul lumii, material în care apropiatul cataclism universal este argumentat într-o manieră cel puţin stranie, tot cu citate din Biblie. Baptiştii bârlădeni au anunţat că sunt trimişi de... Dumnezeu să atragă atenţia lumii asupra apropiatei Apocalipse.»

(Dintr-o relatare de Constantin Coroiu, în "Adevărul", Buc. 1999)

Turiști, atenție la polițiști!

«Un cetăţean rezident în Statele Unite a depus o plângere la Inspectoratul Judeţean de Poliţie Alba, susţinând că a fost tâlhărit de către un bărbat îmbrăcat în uniformă de poliţist. Potrivit lui Ştefan Lazăr, purtătorul de cuvânt al IJP Alba, Attila Agapcea, în timp ce se afla la volanul unui autoturism Ford Escort, proprietatea fratelui său, a fost oprit, în jurul orei 3.00, la intrarea în localitatea Teiuş de către un bărbat îmbrăcat în uniformă de poliţist. În plângerea depusă la Poliţie, Agapcea arată că bărbatul i-a cerut actele în vederea verificării acestora, apoi a chemat alte două persoane, îmbrăcate în civil, care l-au somat să le dea banii şi toate obiectele de valoare pe care le are asupra sa. Cei trei i-au luat suma de 13.000 de dolari, 5.000 de mărci germane, un milion de lei şi şase carduri VISA, Master şi American Express.»

(Din "Lumea liberă", New York, 1999)

Excitaţi peste poate de afacerea Ofer Nimrodi, toţi reporterii de la gazetele israeliene se zbat să afle ce anume le-a spus şi cum anume i-a convins patronul ziarului "Maariv" pe poliţiştii care i-au dat, sub pecetea tainei, informaţii cu privire la felul cum decurge anchetarea lui la secţia pentru cercetarea crimelor.

Ce întrebare fără rost!

Un om cu starea şi, mai ales, cu numele lui Ofer Nimrodi n-a avut decât să întindă mâna poliţiştilor, la intrarea în biroul lui, şi să rostească un singur cuvânt: Ofer!

Salvatorul șef al României

«(Prin telefon:) *Alo, Uniunea Naţională pentru Salvarea României?*

Da, da, eu sunt salvatorul şef, clasa întâi: Mihai Roman. Cu cine am onoarea?

Suntem de la revista "Dilema", pentru un interviu v-am sunat.

Eu nu dau, dom'le, interviuri. N-am timp! Salvez ce se mai poate salva.

Adică, ce făceaţi acum?

Reparăm o clanţă, că au intrat doi spioni romi şi au stricat-o.

Altceva ce mai faceţi?

Ştiţi, eu fac un comunicat pe care l-am trimis la toată presa. La revista dv. n-am ştiut adresa. Când iese, seara sau dimineaţa?

La prânz.

Probabil de asta. Că am trimis cu faxul de noapte. Uite, Uniunea recrutează, pregăteşte şi susţine candidaţii independenţi din România, care să fie în stare să înlocuiască actuala clasă politică precum şi actualul sistem comunist din România. Până când să fie caşcavalul 64.255 la stat şi să n-aibă acces tot românul să-l cumpere? Actuala clasă politică nu-şi doreşte acest lucru. Votul uninominal ar rezolva totul. S-ar face curăţenie în administraţie şi şi-ar rupe gâtul verigile intermediare: angrosişti şi plasticieni, care ne ambalează la plastic. Ştiţi că oamenilor serioşi le e scârbă şi nu se mai bagă? Ce cerem noi? Cinste, capabilitate, curăţenie, curaj – vorba "curaj găină, că te tai". Deci, fac apel prin revistă tuturor că cine s-o crede în stare să organizăm o lovitură de stat să mă sune la 13.91.20. E gaşcă de excroci, alo? Alo? Mi-au tăiat telefonul nenorociţii, aşa e că nu mă mai auziţi? Alo? Alo?

Da, vă aud.

Sunt cenzurat! Aud tropăituri pe linie! Alo!

Da, vă aud.

Sunt agenţi de influenţă care intervin de câte ori vorbesc aşa. Să scrieţi că suntem cenzuraţi!

Cu ce bani veţi pune cap la cap tot acest angrenaj?

Curaj şi abnegaţie, căci uite, soţia mea vinde goblenuri şi şepci croşetate şi anul ăsta n-am vândut multe. Şepcile lu' nevastă-mea sunt moi şi pufoase, mileu 100 şi ei au dat circulară să nu se mai cumpere.»

(Dintr-o convorbire cu Eugen Istodor, în "Dilema", Buc. 1999)

Să vină elevii elvețieni!

«Primarii noştri ţipă mereu după bani şi pun lacătul pe primării. Şi se mută probabil în crâşma unde le mai plătesc de băut cei pe care i-au favorizat la aplicarea Legii 18. Pentru că nu sunt bani, spun ei oftând. În vremea asta gârlele şi pâraiele s–au transformat în ghene de gunoi şi focare de infecţie, în ele zăcând sobe vechi, carcase de frigider, oale sparte, pungi de plastic şi câini morţi – aceştia din urmă prezentând avantajul că sunt biodegradabili.

I-am spus cu câţiva ani în urmă unui primar transilvănean, vrând să probez asupra lui biciul unei ironii prudente, că prin Bucegi au început să apară grupuri de elevi elveţieni care adună cutiile de conserve lăsate de turiştii din ultimele decenii. "Da", a zis el, "un lucru bun, dar la noi nu vine nimeni", şi am simţit în glasul lui tristeţea de veacuri a ţăranului român, neglijat de toţi, inclusiv de elevii elveţieni. La doi paşi de locul în care vorbeam era pârâul în ale cărui sălcii încă fără frunze apele agăţaseră sute de pungi şi saci de plastic ce foşneau sinistru în vântul prăfos de martie. Pungile colorate, sacii goi de îngrăşăminte, sticlele goale de cola şi vodcă Scandic, aduse de ape şi aninate în sălcii pe zeci de kilometri. Vara sticlele pocnesc în soare speriind pescarii şi mai pocnesc o dată seara, când se răcoreşte. Ele nu sunt biodegradabile şi dacă nu vor fi adunate sunt şanse să dureze pe văi şi în pământ cam tot atâta timp cât s-a scurs de la Burebista până astăzi. În ele ne vom măsura eternitatea, dacă nu intervin elevii elveţieni...»

(Dintr-un editorial de Alexandru Vlad, în revista "Vatra", Tg. Mureş, 1999)

ZISE...

"În România n-a existat niciodată antisemitism. (...) A. C. Cuza nu era antisemit. (...) La ora actuală ar fi o copilărie să se creadă că în România ar fi antisemitism. Nu există..."

(Av. Nicolae Cerveni, vicepreşedinte al Partidului Liberal; dintr-un interviu acordat lui Cristian Ghinea de la revista "Dilema"; Bucureşti 1999)

... ŞI-N ADÂNC SE SCUFUNDĂ

(CU ACCENTUL PE Ă)

Regele Mihai şi Radu Bogdan

«**Liviu Vălenaş:** *Revista "Lumea liberă" publică un serial privind felul cum s-au inventariat bunurile aflate la castelul Peleş. Ce aţi simţit, Sire, când aţi citit acest serial?*

M. S. Regele: Eu nu-l cunosc pe autorul acestui articol, profesorul Radu Bogdan (noi îl cunoaştem: R. B. este unul din cei mai importanţi critici de artă pe care i-a dat *tribul,* n. red. "Minimum"), dar, din câte am citit acolo, cred că omul este sincer, cumsecade, a văzut ce s-a întâmplat acolo. Nu ştiu dacă a spus-o el sau altul, dar în primele trei săptămâni după ce am plecat lipsea această Comisie de Inventariere. Ea a apărut la 2-3 săptămâni după ce am plecat. Între timp, însă, au intrat acolo fel de fel de oameni, lucrători şi alţii, care şi-au făcut de cap... Ştiu foarte bine că au dispărut de la Peleş foarte, foarte multe lucruri. Unde or fi, nu ştiu. Cei care au venit după aceea nu ştiu dacă au mai găsit lucrurile care lipseau de acolo. Nu este frumos ce s-a făcut la Peleş. În schimb, relatarea profesorului Bogdan pare făcută de un om cinstit, este un lucru bun că se spune acum ce s-a întâmplat atunci.»

(Dintr-un interviu acordat de Regele Mihai I lui Liviu Vălenaş; în "Lumea liberă", New York, 1999)

Să nu muriţi la Mediaş!

«La Mediaş nu mai sunt locuri în cimitir, oricât s-ar plăti. Morţii sunt înghesuiţi cât mai mulţi într-o groapă. Satele dimprejur au început să scoată la licitaţie mormintele, pentru care cer între 4 şi 5 milioane de lei. Săracii săraci şi cei sărăciţi de birurile lui Remeş (ministrul de finanţe, n. red) nu pot să ducă la capăt aceste creştineşti tradiţii, dar nici să rămână cu mortul în casă, şi atunci îl aşează-n stradă să-l ia primăria.»

(Dintr-un articol de Carmen Dumitrescu, în "Lumea liberă", New York, 1999)

Fenomene anormale la licitaţie

«În febra organizării licitaţiei (la expoziţia obiectelor ce au aparţinut familiei Ceauşescu, n. red.) nu au lipsit nici fenomene greu de explicat. Astfel, în prima zi a expoziţiei a vază de cristal albastru s-a făcut fărâme dintr-o dată. Organizatorii şi–au amintit că la prima licitaţie, organizată în luna august, a avut loc o întâmplare similară. Cu acea ocazie, picioarele sculpturii ce-l înfăţişa pe Mihai Viteazul s-au spart, iar buzduganul a căzut, speriindu-i pe cei din jur».

(Dintr-un reportaj de Iulia Vaida, în "România liberă", Buc. 1999)

O meserie bună pentru băieţii deştepţi: poliţişti la Paris

«Patru români, care au furat banii unor turişti străini dându-se drept poliţişti, au fost prinşi în flagrant la Paris, au informat surse poliţieneşti citate de AFP. Românii arătau unor turişti chinezi nişte cartoane plastificate pe care le prezentau drept legitimaţii de poliţie, cerându-le să se legitimeze la rândul lor şi apoi să le arate banii pentru a le fi verificată autenticitatea. Astfel, românii au "controlat" aproximativ 3.000 de dolari, pe care i-au înapoiat turiştilor, însă după ce au înlocuit bancnotele de 100 de dolari cu altele, de... 1 dolar. În acelaşi mod ei au reuşit să fure şi 2.600 franci. Românii, doi fraţi de 40 şi 44 de ani, şi doi tineri, de 24 şi 25 de ani, au fost prinşi de poliţie în flagrant în apropiere de Turnul Eiffel, urmând să se stabilească dacă cei patru infractori sunt implicaţi şi în alte furturi comise prin aceeaşi metodă.»

(Din "România liberă", Buc. 1999)

Balet

Cristina Hamel este un nume bine cunoscut iubitorilor de balet din România. Primă-balerină la Opera Română (a interpretat, între altele, "Lacul lebedelor" de Ceaikovski), a plecat din România în 1980. A lucrat ca maestră de balet la teatrul din Toulouse, la Scala din Milano, la Deutsche Oper din Berlin. Măritată cu un german, ea este în prezent profesoară la Conservatorul din Köln. Fragment dintr-o convorbire cu Manola Romulo, de la "România liberă":

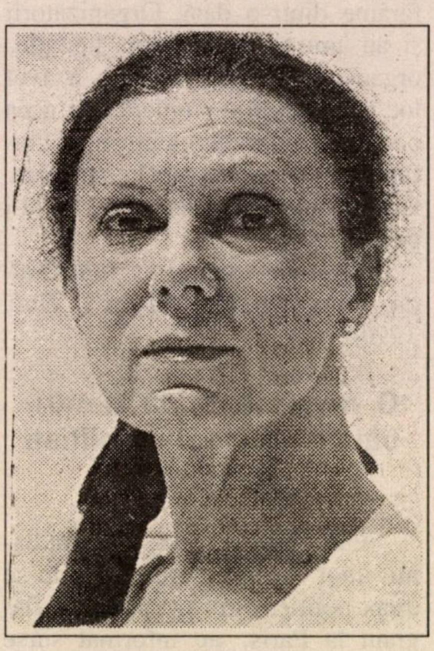

Cristina Hamel

«– În ce fel s-au schimbat relațiile dumneavoastră cu România după 1989?

– Relații cu România am avut întotdeauna de când am plecat, pentru că prietenii de acasă sunt... cei de acasă și, indiferent de situația politică, am rămas mereu în contact cu ei.

Sigur că după '89 a existat o euforie, a noastră aici, ca și a celor din România. Ca probă, soțul meu a dat spectacole în beneficiul Școlii de Coregrafie din București. În 1990 m-am dus în România și am înmânat lucrurile colectate doamnei Esther Maghiar, care le-a dat școlii.

Pe urmă am avut o tristă experiență: soțul meu a făcut un alt spectacol la Bonn, în beneficiul unui spital de psihiatrie infantilă din Lugoj. Am ales special acest oraș pentru că acolo trăiau copii de mai multe naționalități. Dar banii nu au ajuns niciodată la destinatari.

– Ce s-a întâmplat?

– Banii s-au "pierdut" (fiind înmânați unei organizații "intermediare" româno-germane – n.a.). Gestul mi s-a părut îngrozitor și abject. Pentru mine a început cu această ocazie o mare dezamăgire. Atunci am înțeles ceea ce prietenii îmi spuneau: în loc ca această schimbare să-i unească pe toți cei care trăiesc în România, pentru o viață mai demnă a tuturor, de sus în jos, am înțeles că dictatura unui singur om a fost parțial înlocuită cu anarhia. O degradare a valorilor, o ștergere a tot ceea ce a fost – pentru că n-au existat numai rele...

În România, noi beneficiam de un atu extraordinar: acea superbă multinaționalitate din Ardeal și din Banat. Întotdeauna otrăvită numai de cei care voiau să acapareze un os. Pentru că omul de rând, din orice naționalitate, a trăit întotdeauna bine cu omul de rând din celelalte naționalități. Or, ăsta este lucrul care mă dezamăgește îngrozitor în România: acum, pentru că lucrurile nu merg bine, se dă vina pe unguri, se dă vina pe nemți, în marea lor majoritate plecați, pe evrei, care, la fel, nu mai sunt, pe țigani...»

Căsătorii

«"Cuvântul" publică un top cu cei mai căsătoriți (divorțați) artiști (actori, prozatori, poeți, critici literari etc.). pe locul întâi stă detașat poetul Traian T. Coșovei cu cinci căsătorii. Printre cei cu trei căsătorii un caz înduioșător este acela al poetei Angela Marinescu, care s-a căsătorit de două ori cu același bărbat, poetul Paul Daian. (...) Mai interesant decât topul artiștilor de mai multe ori divorțați ar fi cel al domnilor artiști care s-au căsătorit cu doamne mai în vârstă decât ei. Regizorii Liviu Ciulei și Lucian Pintilie, căsătoriți pe rând cu actrița Clody Bertola, ar avea un loc bun în top. Dar, poate, locul întâi îl deține prozatorul Petru Dumitriu, care s-a căsătorit în 1956, la 32 de ani, cu Henriette Yvonne Stahl, care avea numai 56.»

(După "Academia Cațavencu", Buc. 1999)

Europa s-a închis pentru noi

Principala mea obsesie și, din fericire, și a Dianei (Lupescu, actriță, n. red.) sunt călătoriile, să vedem lumea. Pe vremea lui Ceaușescu am apucat – din fericire – să călătorim foarte mult. Eram și foarte tineri și puteam merge în orice condiții, cu conserva în mașină, dormind în mașină, ajungeam să plătim doar benzina și intrarea la muzee. Pe de altă parte, luam vize în toată Europa cu mare ușurință, în două săptămâni. Astăzi, paradoxal, Europa s-a închis pentru noi și, din păcate, acest gen de pasiune devine obsesie și începe să mă enerveze, să mă umilească din ce în ce mai tare. Am avut chiar unele discuții destul de aprinse la niște recepții cu diverse personalități diplomatice chiar pe această temă și răspunsul a fost: "Vai, dar pentru dumneavoastră n-ar fi o problemă!". M-am enervat mai rău, de ce numai pentru mine? Vreau să fiu cetățean simplu, care se duce la ghișeu, și să văd că funcționează totul. Atunci, în 22 decembrie, asta am visat și am și urlat peste tot, că ni se deschide sau trebuie să ni se deschidă lumea. Am sperat că buletinul meu va fi valabil până la Atlantic și uite că nu e.»

(Dintr-un interviu cu actorul Mircea Diaconu, în revista "Singurul ATU", Buc. 1999)

De la cântărețul Vali Sterian la altele...

«Atenţia cititorilor de ziare şi a telespectatorilor a fost focalizată pe numele câtorva VIP-uri, intrate în gura opiniei publice. Cântăreţul-autor Vali Sterian, sub influenţa unei doze serioase de bere şi whisky, a cauzat un lanţ de distrugeri de maşini, chiar şi demolarea intrării unei clădiri, dar ceea ce contează este moartea a doi provinciali, veniţi la Bucureşti să vândă mere. Deşi susţine că nu este vinovat, vrând să lase întreaga răspundere asupra unui şofer de autobuz, până acum singurul arestat este el. La început a susţinut sus şi tare, cu tupeul unui VIP obişnuit să fie ascultat, că a consumat doar o bere, cu 10 ore înaintea producerii accidentului de pe bulevardul Magheru. Numai că la 1,4 mie alcoolemie, Procuratura l-a readus la realitate şi a mărturisit că băuse şi "ceva" whisky. Vestea arestării lui Sterian a întristat multă lume, el fiind creatorul unor cântece-satire mult gustate, la adresa moravurilor societăţii actuale. Inteligenţa lui, talentul lui nu-l vor ajuta acum în faţa probelor zdrobitoare pe care Parchetul le-a adunat privind cele petrecute în noaptea dezastrului. Grea boală beţia... Senatorul Vasile Văcaru a încasat câteva palme de la un grup de tineri beţivi (iar alcoolul!), surprinşi pe când "şifonau" maşini în parcare. Soţia şi fiul său au păţit la fel. Întâmplarea nu are nici o legătură cu politica, ci numai cu demenţialitatea străzii... George Pruteanu, devenit senator independent, după ce a ajuns în parlament pe listele PNŢCD şi care, acum, după cum scriu ziarele, va candida la viitoarele alegeri sub sigla PDSR, a mâncat bătaie de la soţul amantei sale... Liberalul Sorin Stănescu a fost agresat în amiaza mare, chiar în faţa locuinţei sale, pentru un loc de parcare. Neputând să-şi exercite pumnii direct asupra deputatului, care a considerat că e mai bine să nu se întindă la vorbe, agresorii şi-au descărcat mânia asupra autoturismului acestuia. De remarcat că în acest caz, unul din bătăuşi este ofiţer de poliţie, iar tatăl său este director al unui muzeu din Bucureşti. Chipurile, intelectuali... De la fluierăturile mârlăneşti adresate preşedintelui Constantinescu, la concertul lui Iglesias, de un public select, până la actele de maidan ale unor persoane fără cazier, se constată că obrazul unor români se îngroaşă, posesorii lui devenind iremediabil pierduţi pentru civilizaţie.»

(Dintr-un articol de Carmen Dumitrescu, în "Lumea liberă", New York, 1999)

Napolitanele din tren

«De câteva luni bune, poliţia feroviară avertizează călătorii să evite a cumpăra produse de la vânzătorii ambulanţi, ce bântuie non-stop trenurile noastre. Avertismentele nu sunt fără motiv, deoarece mulţi dintre aceşti vânzători nu sunt altceva decât tâlhari la drumul mare, care au găsit o metodă de lucru ingenioasă, comodă şi puţin riscantă. Ei injectează somnifere sau chiar otrăvuri în alimentele sau băuturile ce le oferă spre vânzare, aşteaptă apoi, răbdători, într-un colţ de vagon, până ce muşteriii îşi pierd cunoştinţa, după care îi jefuiesc pe îndelete.

Cu toate măsurile preventive luate de poliţie, în cursul acestei veri, numărul victimelor acestui tip de jaf a atins ordinul sutelor. Cel mai recent caz este cel al lui Tofalyi Francisc (68 de ani) din Harghita. Din cauza imprudenţei, bătrânul a fost la un pas de a-şi pierde nu doar banii din buzunar şi pantofii din picioare, ci chiar viaţa. Hoţii i–au pus în napolitane o cantitate cam mare de otravă, astfel încât călătorul a fost găsit, sâmbătă dimineaţă, în stare de comă, într-un vagon al acceleratului Timişoara-Iaşi. Cei care l-au descoperit, subofiţerii de la Poliţia TF Iaşi, au chemat o ambulanţă, care l-a transportat la Spitalul de Urgenţe.»

(Dintr-o relatare de Marcel Flueraru, în ziarul "Naţional", Buc. 1999)

Două clase sociale

«România e, din ce în ce mai mult, ţara a două clase sociale distincte şi opuse: a celor care apar la televizor şi a celor ce se uită la televizor. Nici o legătură între ele, nici o comunicare.»

(Dintr-un articol de Mircea Mihăieş, în "Lumea liberă", New York, 1999)

Cele mai apreciate mâncăruri (gătite) românești

Aceasta este tema unui sondaj efectuat de institutul INSOMAR pentru revista bucureşteană "În Top".

Iar rezultatele – pe care le comunicăm mai jos pentru a le confrunta cu gusturile noastre când ne ducem pe la restaurantele româneşti de-aici – sunt următoarele:

1. Sarmale	45,5
2. Ciorbă de burtă	4,2
3. Tochitură	3,6
4. Friptură	3,6
5-6. Ciorbă "românească"	2,9
5-6. Cartofi prăjiţi	2,9
7-8. Ciorbă de perişoare	1,4
7-8. Grătar	1,4
9. Ciorbă de pasăre	1,3
10. Ciorbă de fasole	1,1

Can-canuri...

...aflăm, ca de obicei, din săptămânalul V.I.P., ca şi, de altfel, din alte publicaţii:

■ **Cântăreaţa Angela Similea** colecţionează... clopoţei ■ **Gabi Luncă,** una din vedetele cântecului popular, a fost timp de trei luni complet mută ■ **Regizorul american Jor Van Kline,** de la Hollywood, care s-a căsătorit cu romånca Runa

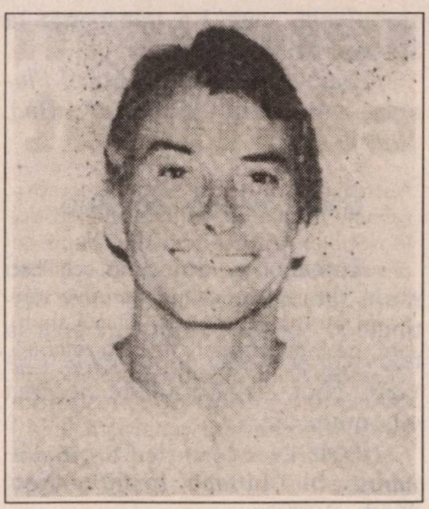

Jor Van Kline

Petringenaru (fiica regretatului regizor de film Adrian Petringenaru), a trecut la ortodoxie, primind cu acest prilej numele Iorgu ■ Unul din marile amoruri ale Nadiei Comăneci, celebra gimnastă, a fost **actorul Ştefan Bănică jr.** ■ **Actorul Ion Lucian** a fost jefuit chiar în seara premierei (spărgătorii au intrat în casa amicului nostru şi au luat *totul*) ■ **Stela Popescu** mărturiseşte că tatăl ei a fost un om cu umor. Într-o scrisoare adresată soţiei sale (atunci când Stela era f. f. mică), acesta preciza: "Dintr-o hlizită ca tine şi un zăpăcit ca mine numai o artistă ar putea să iasă!".

Mica publicitate

■ Tânără superbă cunoscătoare 2 limbi străine, ofer companie domnilor generoşi. 092.827.511.

■ Vreau să simt plăcerea tot timpul. Par anormală? Spune-mi tu! 01.898.47.51.

■ Îmblânzesc suflete sălbatice. Sună-mă! Te aştept! 01.892.19.49.

■ 3 fete tinere atrăgătoare doresc compania unor bărbaţi materialişti. Ana şi Alina, 24 din 24. Tel. 094.920.639; 094.896.552.

■ Am nevoie de un sălbatic să-l scot din grota sa. 898.81.10.

■ Aviz amatorilor de senzaţii tari: două tinere bisexuale te aşteaptă la 897.90.00.

■ Clubul Prezicătorilor 898, doamna Clara, specializată în dragoste şi viitorul apropiat vă oferă cele mai bune sfaturi pentru a scăpa de incertitudini. Consultaţii personale în discreţie la 01.898.42.00.

■ Deosebită adeptă a masochismului doresc partener. Telefon 01.898.47.70.

■ Două tinere sexi oferim clipe de neuitat unui domn generos, civilizat. Rugăm seriozitate. Telefon 094.258.033.

■ Ofer tratament intim bărbaţilor. Aa-Maria 892.90.00.

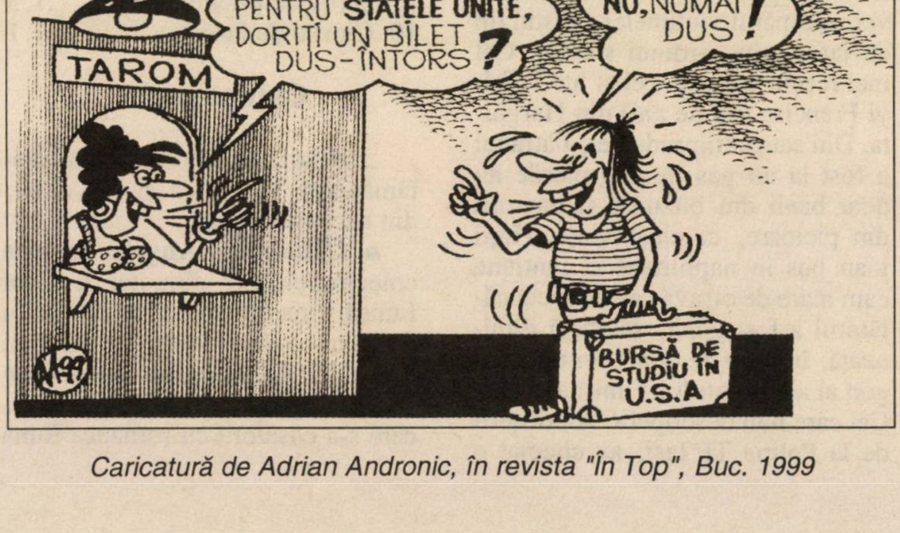
TAROM
PENTRU STATELE UNITE, DORIŢI UN BILET DUS-ÎNTORS ?
NU, NUMAI DUS !
BURSĂ DE STUDIU ÎN U.S.A
A.'99

Caricatură de Adrian Andronic, în revista "În Top", Buc. 1999

■ Studentă, blondă, foarte frumoasă, ofer companie intimă unor domni generoşi cu sponsorizare. 092.874.436.

Decese

Elena Maurer, soţia fostului prim-ministru I. Gh. Maurer (notăm că acesta din urmă a împlinit frumoasa vârstă de 99 de ani).

Alexandru Grozuţă, cântăreţ de muzică populară.

Romulus Vulcănescu (87), etnolog, membru de onoare al Academiei Române.

Radu G. Ţeposu (45), critic literar, directorul revistei "Cuvântul", din Bucureşti; în urma unui accident de automobil pe şoseaua Bucureşti-Braşov.

NOU

Infuzie de cultură în pastile homeopatice

STELE REGALE

Cartea recent publicată de ELENA-ESTHER TACCIU în Editura DU Style Bucureşti

Vă prezintă peste o sută de portrete ale personalităţilor de talie universală, ca Van Gogh, Marcel Proust, Mihai Eminescu, Rudolf Nureev.

Pornind de la Zodia sa de naştere, fiecare din aceşti eroi îşi dezvăluie şi drama sentimentală.

☆ ☆ ☆

Cartea poate fi procurată trimiţând contravaloarea a 50 de şekeli la adresa:

ELENA-ESTHER TACCIU
P.O.B. – 2104
58490, KIRIAT SHARET
HOLON Telefon: 03-5590829

ION MIHĂILEANU
Corespondenţă din Franţa

Caleidoscop parizian

- Librăria cu cafea
- Ziariştii şi arginţii
- Bărbatul cu mâna pe p...
- Ştiţi de unde sunt părinţii lui Francis Huster?

Lângă gara Saint-Lazaire există de mult timp o librărie care face parte din reţeaua FNAC, cel mai mare trust în materie de cărţi, discuri, aparate foto, casete video etc. Frecventasem alte librării din aceeaşi reţea, niciodată pe aceasta. Spre marea mea surpriză, în interiorul librăriei, o cafeteria. Aşezat comod într-un fotoliu, contra 5 sau 6 franci, cât costă un "espresso", poţi să răsfoieşti, ba chiar să citeşti dacă ai timp, orice carte voieşti. Gratis. Ca într-o bibliotecă. Ochii mi-au căzut pe un titlu: "L'Omerta française". Ciudat titlu. Hai să vedem despre ce este vorba. După ce am citit un număr mare de pagini, aş putea rezuma în câteva cuvinte ce şi-au propus autorii, Sophie Coignard şi Alexandre Wickham. Ţinta pamfletului, pentru că despre un pamflet e vorba: ziarişti francezi renumiţi. Acuzaţiile, grave: tăcerea lor, nu de aur, ci de argint. Adică datorită arginţilor sunători, respectivii ziarişti se auto-cenzurau în multe afaceri de sex sau de corupţie a puterii. Iar uneori, pur şi simplu, pentru că un ziarist sau o ziaristă erau legaţi sentimental, ca să nu zic sexual, de presupusul delicvent.

Câteva nume printre cei vizaţi: Charles Villeneuve, directorul postului de televiziune TF-1, Michèle Cotta, directoarea generală a postului de televiziune France 2, Catherine Nay, editorialistă politică a postului de radio Europe 1, Dominique de Montvalon, redactor şef adjunct al cotidianului "Le Parisien", Jack Lang, fostul ministru al culturii, acuzat că încasa o bună parte din fondurile secrete ale ministerului său, Olivier Biffaud, responsabilul secţiei de politică internă a ziarului "Le Monde", Sylvie Pierre-Brossolette, redactor şef adjunct al săptămânalului "Figaro Magazine".

De un rechizitoriu violent se "bucură" Alain Duhamel, care nu are nici o funcţie precisă în mass-media, dar e considerat a fi comentatorul politic cel mai prestigios, solicitat a-şi spune părerea de către toate ziarele, posturile de radio şi de televiziune.

Ce susţin autorii volumului "L'Omerta française"? Pur şi simplu că el e reprezentantul Puterii, fie că e vorba de Giscard d'Estaing sau François Mitterrand, sau acum de Jacques Chirac sau Lionel Jospin. "Duhamel e reprezentantul tipic al clasei politice. Într-un anume sens el e detaşat în mass-media pentru a furniza informaţii aseptizate", afirmă Sophie Coignard şi Alexandre Wickham.

Drept să spun, în ce mă priveşte, pun la îndoială asemenea afirmaţii. De când sunt în Franţa, în curând 15 ani, Alain Duhamel e comentatorul politic pe care îl stimez cel mai mult. L-am admirat pentru îndrăzneala, inteligenţa, spiritul caustic cu care îi punea în încurcătură pe toţi oamenii politici pe care îi chestiona în emisiunile sale de televiziune. Îl apreciez pentru seriozitatea şi obiectivitatea analizelor sale politice, nu lipsite de umor. Un ziarist cu adevărat independent. Că e primit oricând doreşte de deţinătorii puterii e un semn al prestigiului de care se bucură, prilej în acelaşi timp pentru el de a fi cel mai bine informat ziarist francez. Ceea ce nu-l împiedică să-şi spună punctul său de vedere critic.

Cazul Alain Duhamel mă face să privesc cu suspiciune şi acuzaţiile împotriva celorlalţi ziarişti. Nu ştiu dacă detaliile scabroase evocate sunt adevărate sau nu. Probabil că nu iese fum dacă nu există foc. Depinde însă dacă nu cumva un foc mic e transformat într-un incendiu. Nu-mi place faptul că se intră în viaţa intimă a ziariştilor şi a oamenilor politici. Până acum Franţa a fost scutită de existenţa unor Kenneth Star, iar "abaterile de la morala proletară", ca să mă exprim în cunoscutul limbaj ceauşist, n-au avut nici o influenţă în cariera publică a oamenilor politici. Sper, ca să nu zic că sunt convins, că "L'Omerta française" nu va schimba atitudinea înţeleaptă a francezilor. Deocamdată cartea provoacă scandal. Revista "Marianne" a publicat câteva extrase, dând în acelaşi timp acuzaţilor dreptul la replică. Iar postul de televiziune France 2 inaugurează o emisiune, ce se anunţă a fi interesantă, care îi va invita pe toţi cei ce sunt puşi la stâlpul infamiei să se apere. Şi cred că va începe cu cei vizaţi în "L'Omerta Française".

❖

Cu totul altceva e când cineva, "en âme et conscience", îşi dezvăluie viaţa intimă. Mai ales când nu e o persoană instalată în înaltele sfere ale politicii. O femeie. Franţuzoaică. Celebritate mondială. Brigitte Bardot. Care a comis al doilea volum al memoriilor sale. 680 de pagini mari şi late. Şi înalte. Şi din care aflăm multe amănunte picante.

În primul volum, "Initiales B. B.", tradus în 28 de limbi (oare nu şi în Israel?), lista amorurilor sale, Vadim, Serge Gainsburg, Jean-Louis, Sami, Gunter Sachs etc. etc., era atât de lungă încât putea rivaliza cu o mini-carte de telefon. În al doilea volum, Brigitte se tânguie. După ce i-a dat paşaportul unui anume Laurent, care nu se gândea la altceva decât la haleală, se îndrăgosteşte de Mirko. Mirko, sculptor. Ăsta nu se gândeşte la altceva decât la sculptură; zile întregi şi le petrece în atelier. De aceea la pagina 46 el devine "dobitoc, iresponsabil, incapabil". Pentru ca la pagina 49, biata B. B. să ajungă la o concluzie tristă: "De ce nu izbutesc niciodată să am o viaţă normală cu un om normal?". Dar trebuie să aşteptăm pagina 520 ca să apară "un bărbat frumos, a cărui privire m-a străpuns până în fundul sufletului". Bernard d'Or-male. Un prieten al lui Le Pen. Bineînţeles, zice ea, "un tip foarte erudit, foarte sensibil". I-a căzut cu tronc atât de tare încât i-a oferit imediat farmecele sale. Iată cum descrie B. B. prima ei noapte de amor cu "eruditul", o scenă demnă de Feydeau sau Labiche, care nu poate provoca decât râsetele spectatorilor: "Când a vrut să intre în patul meu, a fost imposibil. Şase dintre câinii mei, culcaţi lângă pat, cum le era obiceiul, începură să latre pentru a-şi apăra teritoriul. L–am văzut pe Bernard retrăgându-se, cu frica în oase, cu mâna pe p... Pe scurt, noaptea a fost cam agitată, n-a fost cum aş fi vrut-o, dar nu poţi face întotdeauna ceea ce vrei".

Lătratul câinilor şi monsieur Bernard cu mâna pe p..., pare-se că n-au fost de bun augur. Un aşa-zis amor pe care îl rezumă, două pagini mai încolo, la pagina 528: "Am bătut toate recordurile din piesa «Cui îi e frică de Virginia Woolf». Certurile, scenele conjugale, despărţirile s-au etalat în ziare, au otrăvit comisariatele de poliţie, i-au deranjat pe medici, i-au şocat pe prietenii noştri, ne-am târât în faţa tribunalelor".

"Cui îi e milă de Brigitte Bardot?", ca să parafrazez titlul piesei evocate mai sus. Nimănui, zice fosta frumuseţe. Şi trage cu tunul în toţi bărbaţii, mai ales în oamenii politici. Reţin însă o altă scenă, demnă de un vodevil, care se petrece la Elysée, când Valéry Giscard d'Estaing era preşedintele Franţei: "V. G. E.: – Cum îţi mai bate inimioara, dragă Brigitte? B. B.: – Rău, dragă Valéry!" Şi, profitând de răspunsul ei, el îi mângâie pulpele. "O mână care nu s-a mulţumit să rămână acolo, ci a urcat", afirmă B. B. Dar nu ne spune până unde... "Bărbaţi din toate ţările, uniţi-vă! Pentru a mă consola!", pare a spune cea pe care bărbaţii din toată lumea o doreau în patul lor. Când era jună, frumoasă, apetisantă. Acum însă avem de-a face cu apărătoarea ideilor lui Le Pen şi a celor 170.000 de câini vagabonzi din Bucureşti. Şi, citind cartea ei de amintiri, zâmbim sau râdem...

❖

Mărturisesc, n-am avut o părere prea bună despre teatrul francez. Nu mă refer nici la autori, nici la actori sau actriţe, ci la regizori. De la Vitez sau alţii înaintea lui, rar au apărut regizori de talia unor Ciulei, Pintilie, Esrig sau Penciulescu. de aceea cred că România a fost, este şi va fi întotdeauna o mare putere teatrală. Alături de Anglia, Rusia şi Statele Unite. Căci românul e născut nu numai poet, ci şi actor. De-a lungul veacurilor, n-a făcut altceva decât să joace teatru în faţa tuturor năvălitorilor şi a tuturor celor care, într-un fel sau altul, au ocupat ţara. Căci era periculos să aplice zicala "ce-i în guşă, şi-n căpuşă".

Revenind la teatrul francez, e drept că n-am avut posibilitatea să văd prea multe spectacole. Pentru punga celor ca mine preţurile sunt scumpe. Între 100-300 franci. Probabil că şi în Israel e acelaşi lucru. Dar am citit cronicile teatrale şi părerile criticilor francezi nu erau departe de ale mele. Iată însă că dintr-o dată porţile câtorva teatre mi s-au deschis şi am asistat la trei piese, graţie unor amiciţii.

Primul spectacol: "Hôtel des deux Mondes", de Eric-Emmanuel Schmitt, la teatrul Marigny, în sala care poartă numele Elvirei Popescu. Într-un decor care seamănă cu o infirmerie sau cu un spital, nişte personaje stranii, care au aterizat în acest loc fără să ştie cum, se zbat să afle ce s-a întâmplat cu ele de-au ajuns acolo. Până la urmă vom înţelege că fiecare dintre ele a avut un accident, că trupurile lor se află sau în comă, sau pe masa de operaţie, iar sufletele lor întruchipate pe scenă aşteaptă deznodământul. Să plece, eliberate graţie unui ascensor care urcă sau coboară, spre viaţă sau spre neant. "Hôtel des deux Mondes" e un soi de purgatoriu care îmi aminteşte de celebra piesă a lui Sartre "Huis Clos", care se petrece în infern. Îndrăznesc să spun că piesa lui Eric-Emmanuel Schmitt e mai profundă, e străbătută de un fior de angoasă, temperată din când în când de un umor tonic ce nu există la Sartre. Personajele sunt foarte bine conturate, dând posibilitatea unei creaţii excepţionale lui Rufus, cel ce-a interpretat rolul lui Sigmund Freud în "Le Visiteur", de acelaşi autor, despre care am mai scris, piesă pe care i-am recomandat-o lui Radu Beligan. Despre Eric-Emanuel Schmitt, după mine cel mai bun dramaturg francez la ora actuală, voi mai scrie într-unul din numerele viitoare.

Al doilea spectacol: "A torts et à raisons", de englezul Ronald Harwood, la teatrul Montparnasse. Regizor: Marcel Bluwal, cunoscut mai ales ca realizator de piese la televiziune, pare-se din *trib* (după formula lui "Minimum"). Interpreţi, doi mari actori, Michel Bouquet şi Claude Brasseur. Spectacol ce se joacă cu casa închisă. Ca să obţii un bilet trebuie să-l comanzi cu trei săptămâni înante. Subiectul: procesul dirijorului Wilhelm Furtwängler, acuzat de colaborare cu naziştii. În rolul procurorului, un general american, în interpretarea **excepţională** (subliniez cuvântul excepţională) a lui Claude Brasseur. În rolul lui Furtwängler, impunător prin prezenţa sa, Michel Bouquet. Înfruntare dramatică pe care o urmăreşti cu sufletul la gură. Meditezi mult timp după ce-ai plecat din sala de teatru. Piesă de o actualitate foarte franceză, à propos de peripeţiile cazului Maurice Papon...

Al treilea spectacol: "Duo pour violon seul" de Tom Kempinski, autor american, jucat la superbul teatru Variétés, unul din cele mai vechi din Paris, al cărui director şi proprietar nu e altul decât Jean-Paul Belmondo. Regia: Bernard Murat, un fel de Moni Ghelerter francez, care nu ratează nici o pie-

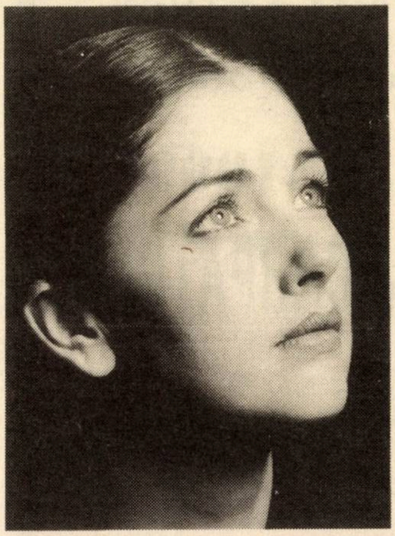

E dumnezeiesc de frumoasă această Cristiana Reali. Şi mare actriţă!

să. Interpreţi, Cristiana Reali şi Francis Huster. Considerat drept urmaşul lui Gérard Philippe, Francis Huster, ai cărui părinţi sunt evrei români din Brăila sau Galaţi, joacă rolul unui psihiatru confruntat cu o violonistă care, în urma unui accident, nu mai are nici o încredere în viaţă. Cristiana Reali, interpreta rolului, care se află tot timpul într-un fotoliu rulant, face o demonstraţie de înaltă artă actoricească, dând spectacolului o tensiune dramatică excepţională. Mărturisesc, m-a vrăjit! Am numărat 20 de ridicări de cortină în urma aplauzelor publicului prezent pentru acest cuplu, soţ şi soţie în viaţa reală.

❖

Şi câteva minime: ■ Înjurături sexiste, bineînţeles că la adresa femeilor. Dominique Voynet, şefa ecologiştilor, a fost insultată de vânători. Laure Adler, ziaristă, directoare la radio France Culture, de colegii ei. Asemenea amabilităţi s–au înmulţit prea tare şi au provocat mânia doamnelor. Care au creat o asociaţie intitulată în mod provocător "Les chiennes de garde". Şi care sunt extrem de vigilente. Atenţie, domnilor bărbaţi contravenienţi, ele muşcă! ■ Într-o regiune renumită pentru specialităţile ei culinare, Ardèche, geologii au dezgropat un exemplar de strămoş al omului, de tip Neanderthal sau şi mai vechi. Ghiciţi cu ce se hrănea stimabilul: cu carne de om! Strămoşul avea un scop când ucidea; care e acela al ucigaşilor noştri contemporani, de pe toate meridianele planetei? ■ Jeanne Moreau, cea mai mare actriţă franceză, după umila mea părere, nu s-a temut să joace, într-un recent serial de televiziune, rolul mamei lui Balzac. Gérard Depardieu era un Balzac neobişnuit, chinuit de hrăpăreaţa sa mamă. Ziceam că nu s-a temut, pentru că rolul îi cerea să fie urâtă şi nesuferită. Câteva vorbe ale Claudiei Cardinale despre marea actriţă franceză: "Dragă Jeanne Moreau, eşti frumoasă, ai talent, eşti un simbol pentru noi femeile. Vocea ta e sublimă... senzuală... gravă. Te iubesc pentru ce eşti, pentru ce-ai fost şi pentru ce vei fi întotdeauna". ■ O mărturisire a marii cântăreţe Juliette Gréco, la o întrebare a unei ziariste de la revista "L'Evènement": "– E adevărat că aţi pălmuit, în timpul războiului, pe un şef al Gestapoului? – Da, era foarte prost crescut. În primul rând făcea parte din Gestapo, pe care-l uram. Apoi, mi-a zis: numele tău nu e Gréco, ci Grecovici. I-am spus: Sunteţi ridicol, domnule, şi i-am cârpit o palmă. M-am trezit la pământ, dar am făcut ceea ce voiam să fac. Sper că a murit în suferinţe cumplite!". ■ Într-o carte, "Pourquoi la psychanalise", Elisabeth Roudinesco, profesoară la Universitatea Paris VII şi vicepreşedintă a Societăţii internaţionale de psihanaliză şi psihiatrie, ia apărarea psihanalizei lui Sigmund Freud, ameninţată, după ea, de medicii ce vor să-i substituie tratamente chimice. Nu e nevoie să adaug că prestigioasa doamnă e de origine română şi probabil evreiască.

A apărut

Armonie emotivă

Poezii

de Moritz Nachman

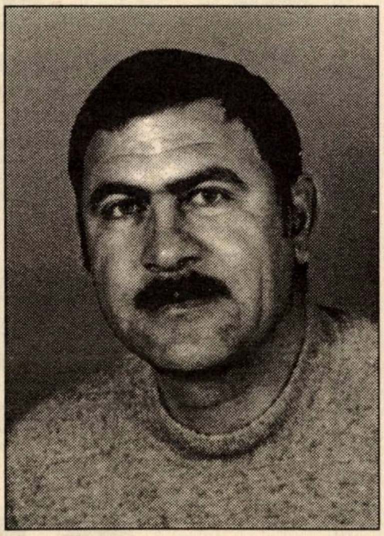

"(...) un vers funcţionând ca o cheie sau un cod care luminează totul dintr-o străfulgerare şi cu ajutorul căruia pătrunzi în miezul diferitelor strofe.
Asemenea versuri cheie sunt presărate pretutindenea, de-a lungul plachetei de faţă".
Al. Mirodan

●

Cartea poate fi procurată trimiţând suma de 50 şekeli pe adresa:

MORITZ NACHMAN
Derech Metzada 194/20
Beer Sheva 84461
Tel. 07/641-5827

ALL MERIDIAN TOURS LTD.

AMT

ALL MERIDIAN TOURS LTD.
TRAVEL & TOURIST AGENCY

Tel Aviv - Str. Ben Yehuda nr.1 (pasaj Migdalor)
Tel. 5179393, 5179394, 5162040: P.O.B. 26175; Fax 972-3-5161049

HANUCA - 03.12 - 11.12.1999

O SCURTĂ VACANŢĂ ÎNTR-UN PEISAJ CARPATIN !!

✯ SINAIA - *Hotel* **SINAIA** **450 $**

Ambianţă foarte plăcută, servicii de calitate superioară
8 nopţi, demipensiune, transferuri, bilet de avion

✯ POIANA BRAŞOV - *Hotel* **TIROL** **657 $**

VACANŢĂ DE LUX

8 nopţi, mic dejun, transferuri, bilet de avion
Posibilitate de programe modulare: Hotel în Bucureşti, combinat cu hotel în Sinaia sau Poiana Braşov.

PREŢURI ATRACTIVE !

REVELION 2000

✧ SINAIA 30.12 - 04.01.2000 *Hotel* **SINAIA** **595 $**

5 nopţi, demipensiune, GALĂ de REVELION (cu program artistic deosebit), transferuri, bilet de avion

✧ POIANA BRAŞOV 30.12 - 04.01.2000 *Hotel* **TIROL** **880 $**

(„O perlă hotelieră")

ÎNCEPUT DE MILENIU FEERIC

5 nopţi, mic dejun, GALĂ de REVELION, transferuri, bilet de avion

✧ COVASNA *Hotel* **BRADUL** **569 $**

6 nopţi/7 zile, demipensiune, CINĂ FESTIVĂ de REVELION (menu foarte bogat, program artistic pînă în zorii zilei), masă festivă: 01.01.2000 (început de an), transferuri, bilet de avion

Preţurile nu includ taxa de aeroport

DICŢIONAR NECONVENŢIONAL AL SCRIITORILOR EVREI DE LIMBĂ ROMÂNĂ

AL. MIRODAN

Poșta dicționarului

Lidia Ochsenfeld, Stockholm, Suedia, doreşte amănunte privind pe avocatul Isidor Birnberg, despre care i s-a spus că ar fi fost un poet de valoare.

Isidor Birnberg a fost un avocat cunoscut din prima jumătate a secolului bucureştean. Cărturar, "ca pe vremuri", recita pe dinafară din clasicii poeziei, cu amicul său, profesorul de liceu Alexandru Muşatescu (tatăl dramaturgului), conversa în limba latină, a scos şi două volume de sonete: "Cânt milenar" şi "Iambice". A fost socrul dramaturgului român Mircea Ştefănescu. Acesta îl evocă în "Amintirile unui dramaturg" (Buc. 1998):

«Un domn în toată puterea cuvântului – de la impecabila ţinută în societate, la aceea a demnităţii morale sub toate furtunile vieţii şi până la aceea a nobleţii profesionale, a comportării elegante cu adversarii învinşi la bară – aşa a fost socrul meu, marele avocat Isidor Birnberg (1877-1953).

Prenumele îi fusese dăruit lui Birnberg, cu binecuvântare, de către părintele Isidor, unul dintre cei mai cucernici călugări. I-l dăduse bunul monah cu gândul că acest nou nume va împrăştia stihiile destinului aspru care smulsese într-o singură zi de la inima părinţilor săi pe cei cinci frăţiori apăruţi pe lume înaintea lui. "Făcuse ravagii atunci, în regiunea aceea (Târgu Ocna, de unde se trage familia), o epidemie de crup, anghină difterică a traheii şi a faringelui", cum notează soţia mea în Amintirile ei. În disperarea lor, bunicii ei au plecat atunci cu diligenţa şi au cutreierat Europa. "După doi ani – ne povestesc mai departe amintirile – au revenit. Mama tatii aştepta să nască. (...) Într-o zi s-au trezit cu părintele Isidor, cel mai bătrân călugăr de la schitul Vâlcica din creierul munţilor. Venise de departe s-o binecuvânteze pe mama tatii, spunându-i că, de va avea băiat, să-i dea numele lui, ca să trăiască până la adânci bătrâneţi întocmai ca el; şi că, deşi el e de altă religie, se va considera naşul spiritual al pruncului."

Nu putea bănui cuviosul călugăr – atunci când şi-a făcut scut numele pentru a apăra plodul – că peste ani fiul său spiritual va fi unul dintre poeţii moldoveni ai înfrăţirii raselor, punând faţă în faţă, în versul lui, lăcaşul nostru străbun cu templul credinţei milenare:

Biserica din târguşorul meu,/ Doi paşi de Casa mea de rugăciune,/ Nu arăta deloc amărăciune/ Că sta aproape de-un locaş evreu!// De mult privea la ea, cu sfiiciune,/ Bătrânul templu dat de Dumnezeu!/ Un Domn creştin pusese ca trofeu/ O Cruce-n zări, şi nu deşertăciune!// Şi preoţi moldoveni, sfinţiţi şi buni,/ Oficiau în datini din străbuni:/ Pâslaru, Goagă, Loghin, Moţet, Nica:// Simboluri târnosite-n crez de steme/ Se-mpărtăşeau din miruiri supreme/ Şi răposau la schitul din Vâlcica!

Aşa a păşit în viaţă, sobru şi lipsit de prejudecăţi, tânărul sosit din Târgu Ocna la Bucureşti, şi a cucerit stima marelui avocat, profesorul de la Facultatea de Drept, Constantin Nacu, căruia i-a devenit secretar şi pentru care toată viaţa a avut un adevărat cult. Asta i-a atras şi prietenia avocatului şi scriitorului Radu Rosetti. Iar drumul i s-a deschis spre memorabile pledoarii, care l-au situat repede în cohorta celor mai iluştri avocaţi ai noştri. Ceva mai târziu, îi va face portretul fizic, profesional şi moral, în linii de o precizie sculpturală, cu agerimea ochiului său de încercat şi strălucit ziarist, Tudor Teodorescu-Branişte: "Cu mersul svelt, cu silueta de-o tinereţe ce pare că sfidează anii, dl. I. Birnberg trece prin viaţă ca unul din cele mai alese exemplare de intelectualitate pură ale baroului nostru. (…) Cu paşi mărunţi de senior care nu cunoaşte graba vulgară, intră în şedinţă. Pledează? E într-o pasionată dezbatere penală, unde, cu un simţ din ce în ce mai rar al tradiţiei marelui barou francez, vine să asiste pe un nenorocit care nu poate plăti nici un onorar? Se războieşte cu Direcţia Generală a Teatrelor pentru pensionarea Mariei Giurgea sau a lui Mircea Pela? Mânat de un minunat sentiment de prietenie, pledează dezinteresat pentru un amic? N-are importanţă. (...) Se ridică încet. Vocea gravă impresionează de la început. Cuvintele cad rar. Sunt omagii pentru adversar. A! Şi ce omagii înflorite… ce elogii înalte… pentru ca îndată, într-o simplă întorsătură de frază, să cadă acel formidabil *dar.* Acum vocea se încălzeşte. Cuvintele se îndesesc. Frazele cad ritmic. În zece minute, argumentele adversarului cad la pământ, ca un castel clădit din cuburi de carton de un copil neîndemânatic. Încă o frază şi cuburile de carton sunt zvârlite – parcă dintr-o lovitură cu vârful ghetei – sub pat, sub dulap, în ungherele tăinuite ale casei. Multă vreme m–am întrebat: care este taina minunată a acestui avocat, care în cea mai aridă ca şi cea mai pasionată dezbatere, aduce mereu, de fiecare dată, o notă de înaltă, rară oratorie? Cum de nu şi-a încâlcit verbul în banalele clişee profesionale? Cum de izbuteşte să semene ici o imagine şi dincolo un cuvânt proaspăt? Cum de rămâne artist, într-o lume de breslaşi? Anul trecut am primit un caiet de magnifice sonete: *Cânt milenar* de I. Birnberg. Magicianul îşi trăda taina. Vrăjitorul îşi divulga secretul. Seara, după munca din Palatul Justiţiei, dl. Birnberg, ca să se spele de jurisprudenţe… se afundă în apa limpede şi parfumată a sonetului".»

IOSEF EUGEN CAMPUS

Aproape... aproape

Pe Mioara Iarhi-Leon am cunoscut-o acum mulţi ani, în cadrul cenaclului "Punct", unde-şi făcea debutul. Soţul ei, m-a lămurit, îmi fusese elev în Bucureşti, prin anii patruzeci, la Şcoala spaniolă, al cărei director eram. Ea însăşi, aşa cum arată numele de fată, e spanioloaică, sefardă "adevărată", din acei sefarzi europeni care, după izgonirea din Spania, căutaseră adăpost în Italia şi apoi în Imperiul Otoman, în Grecia, Iugoslavia, Bulgaria sau România. Sefarzi diferiţi de sfaradimii pe care-i cunoaştem acum în Israel şi pe care i-am numi mai curând mizrahimi, pentru că provin din ţările din Africa şi Asia. Poate pe baza aceasta comună sefardă, nu numai pe baza prestigiului meu de vechi şi încercat critic literar, s-a apropiat de mine, cerând mereu, cuminte şi respectuoasă sefardă, sfatul lui "dom' Profesor".

Am ascultat ceea ce ne-a citit în cenaclu. Mai târziu, mi-a dat să citesc în manuscris alte producţii. Au venit apoi, de-a lungul anilor, plachetele şapirografiate. Găseam numai puţine elemente pozitive, care să o încurajeze. Rare sclipiri de poezie, pierdute într-o masă de texte pedestre, simpliste, precum "compunerile" prezentate la şcoală de o elevă "care promite". Şi totuşi, deşi rezultatele pozitive erau minime, a avut perseverenţa să continue. M-a impresionat, înduioşat această nebiruită aspiraţie spre poezie. Aşteptam, alături de ea – cu îndoială şi speranţă – înflorirea visată a unor muguri încă închirciţi.

Chiar în recenta plachetă, intitulată "Destin" (editată de Cercul cultural Petah Tikva, animat de neobositul Mircea Gorun, februarie 1999), nu am avut ce lăuda. Aproape toate textele, 32 la număr, nu au nimic original, se învârtesc încă, livresc şi plat, în pedestre banalităţi. Am găsit numai trei poezii adevărate: "Joc", "Fax" şi "Banal", cu elemente de satiră şi ironie sau auto-ironie.

Actuala plachetă (mai 1999, Tel Aviv), bilingvă, poartă titlul cuminte "Poezii alese". Nu ştiu cine a făcut alegerea: autoarea, sau traducătorul în ebraică Shimon Haran. În orice caz, este prima dată când selecţia a fost mai strictă. Este prima dată când aproape jumătate din poeziile volumului sunt bune (şapte din cincisprezece). Şi nici celelalte nu sunt rele. În sfârşit, visul mult aşteptat începe parcă să se înfiripe. Un volum aproape, aproape bun. De poezie.

Întâlnim poezii de o demnă şi convingătoare conciziune: *"Pom de vis./ Izvor de mătase.// Rouă îndrăgostită./ Şi tu spui: anemona/ e numai o anemonă"* (Prozaic). Sau însufleţitul "Proiect": *"Cheamă copacii,/ Să crească pădurea./ Să-i ascultăm respiraţia./ Aşternând un pat/ de frunze, în noapte, / să ne credem/ lotuşi, căprioare, fântâni..."* Elementul romantic se împleteşte sau alternează cu elemente de ironie şi paradox: *"Nu vreau/ să prefac pietrele/ în stele./ Stelele mor./ Uneori am nevoie/ de stabilitate"* ("Negaţie"). În "Reluare", poeta se ridică la consideraţii moral-filozofice. Abstractul filozofic este concretizat prin încorporarea lui în expresia verbală: *"Străluceşte orbitor/ Înaltul ideal./ Au cerut/ impozit/ pe vise?/ Îngenunchează durerea./ Începe de la alt început./ Nu numai pasărea Phoenix/ poare reînvia din cenuşă".*

"Stress" este, dimpotrivă, un pastel fermecător, de un romantism sobru: *"Pădure de linişte/ între cer şi pământ./ Murmur de frunze/ şi iezi./ Umbră şi linişte./ Beţie de linişte/ şi vis./ Să nu mă trezesc".*

Fiecare dintre poeziile citate (le–am citat în întregime!) sunt, în conciziunea lor, nişte miniaturi cizelate cu grijă.

Traducerile în ebraică ale lui Simon Haran sunt bune. De remarcat ar fi faptul că poeziile citate mai sus, dintre cele mai reuşite în limba română, sunt şi cele mai exacte în traducerea ebraică.

Uneori, traducerea ebraică, îndepărtându-se puţin de textul original, îl îmbunătăţeşte, clarificându-l. *"Starea speranţelor noi/ în sufletul măslinilor"* devine: *"tikvot hadaşot/ korţot le-aţei ha-zait".* Uneori, însă, clarificarea aceasta merge, după părerea mea, prea departe. Ea transformă fraza liberă din original într-o frază strict gramaticală, cu propoziţiile secundare nu alăturate poetic, ci încorsetate prin folosirea inutilă a conjuncţiilor subsumatoare ("Solitudine"). Totul devine astfel prea logic-didactic. I se răpeşte poezia. N-am înţeles, de asemenea, de ce s-au introdus strofe, când în originalul românesc ele nu există ("Proiect"), sau de ce s-a schimbat repartiţia cuvintelor în versuri ("Abstract"). M-a surprins în special când, în poezia "Oglinzi", femininul este înlocuit prin masculin, ceea ce schimbă fundamental şi anulează farmecul imaginii din original. *"Impudică se dezbracă/ printre siluetele pomilor"* se transformă în versiunea ebraică în *"be-oz itpares/ bein ţlalei ha-eţim".*

În concluzie, repet: un volum, în sfârşit, aproape, aproape bun. De poezie. O versiune ebraică în general bună. Datorită acestei bune traduceri, Simon Haran dă drept de cetăţenie ebraică poeziei abia acum înmugurite a Mioarei Iarhi-Leon.

ELENA-ESTHER TACCIU

Doi poeți, două stiluri lirice

Debutul liric al lui Moritz Nachman şi antologia Luizei Carol, autoare afirmată în câmpia literelor române din Israel, ilustrează două moduri de a face poezie. Întâiul volum enumerat, "Armonie emotivă", de la editura "Minimum", enunţă, prin dicteu abrupt, destul de dificil, obsesii grave ce par să se ia în zeflemea. Selecţia Luizei Carol, dimpotrivă, înscrie în metafore mitice experienţe confesive uşor descifrabile, de poetă, femeie şi mamă. Orizontul israelian există în ambele apariţii, în spirit sau în detalii vizuale. Să prezentăm însă cărţile pe rând.

MORITZ NACHMAN, profesor de sport sucevean, stabilit la Beer Sheva, are carură atletică (vezi fotografia) şi vână lirică mai serioasă decât ne-o poate sugera la prima vedere placheta sa subţire şi textele extrem de laconice. Al. Mirodan, editorul şi prefaţatorul, îi găseşte "cheile" înscrise în metafore care cer efortul de descifrare al cititorului. Pe bună dreptate. Prin extrapolare voi căuta să formulez câteva din obsesiile poetului care a ajuns să aşeze clinchetul acestor "chei" în cuvinte. Prima ar fi aceea de divinitate ascunsă în lucruri, destine şi întâmplări ale vârstelor străbătute de poetul însuşi. Discernem, dacă e să aflăm un spirit tutelar, un Arghezi al psalmilor retrecut prin iudaism. Doar că prezenţa sa nu se enunţă solemn. Poetul nu-i strigă nici titanismul şi nici rebeliunea. Nu face decât să constate, prin interogaţii sau propoziţii eliptice, obsesiva prezenţă divină. În această serie se remarcă, să-i zicem prin claritate, "Victoria". Chiar pomul chircit (la Arghezi "copac pribeag uitat în câmpie, pieziş"), se înscrie la M. N. în decorul secetos israelian, pentru că *"piere/ încet, / uitat, / singuratic"*. Nu devine nepieritor simbol al creaţiei, al mineralului etern, ci decupează prin rugăciune un acord etic-armonic cu timpul individual propice, stăpânit de braţul ceresc: *"Dă-mi, Doamne, / în orizonturi/ timpul meu"*. Alteori poate exista sugestia imperfecţiei morale a "manechinelor" mecanice, indivizii care refuză "Oglinda", transfigurarea, încă una din "cheile" obsesive ale textelor. Aparent autobiografice, câteva adresări către mamă sau evocări ale fiilor de odinioară, într-o primă copilărie, devin prefigurări ale întâlnirilor postume. Duioşia sentimentală este exclusă din asemenea poezii, aforismul şi topica eliptică domină: *"Puţine semne/ dar sunt tată// Multe amintiri comune nouă/ Lacrimi, zâmbete, vorbe, / pereţii martori"*. Brusc, imaginaţia galopează, căci M. N. anticipează propria îngropare, spre care "va fi dus" vreodată, iar aşteptarea întâlnirii cu fiii va fi împlinită prin aceeaşi rotire a timpului aparţinând "sfinţeniei" (sacrului). Mama sa, neglijată în vremea pământeană prin pretexte ştiute *("Îţi spuneam/ că nu pot rămâne mult/ la tine/ am familia mea")* devine stea călăuzitoare în liman ceresc, pe când poetul, un solitar bacovian, cu renume de "nebun". Concluzia, *"dar tu mă iubeai mult"*, rupe o strună dureroasă în invocarea speranţei de reconciliere. Erosul transfigurat sau banal nu se invocă epic, ci în metafore ca "verde îmbrăţişare" a tinereţii. Un alt discurs către iubită este oral-naiv: *"Să faci/ astfel cu mine/ încât ţie/ să-ţi fie bine/ dar/ să nu mă părăseşti"*; parodiind voit texte de muzică uşoară. Metafora de tip romantic, dar nu sentimental, vede în flori *"Hieroglife/ în fiori"*. Jocul de cuvinte, în metafora şcolii moderniste, descifrează în noi toţi, cu schimbul, ba profesori, ba elevi, plasaţi însă în absurdul aleatoriu, când lumea nu e în mâna logicii ("şcoala"), ci a întâmplării ("recreaţia"). Cântarea Cetăţii Sfinte, Ierusalimul, temă comună tuturor poeţilor în româneşte din Israel, are sub semnătura lui M. N. o discordanţă fundamentală, o antiteză. "Giuvaierul Domnului", care dă "rouă ierbii", apare pângărit de marşul indivizilor "în ritm de manechine", ce inundă totul cu "pietre şi căderi", prin neştiinţa omeniei. Degradarea morală, pe care Moritz Nachman caută s-o remedieze prin poezie şi "armonie emotivă", vorba titlului, captează efluvii înalte într-un mod neconvenţional şi numai aparent simplu.

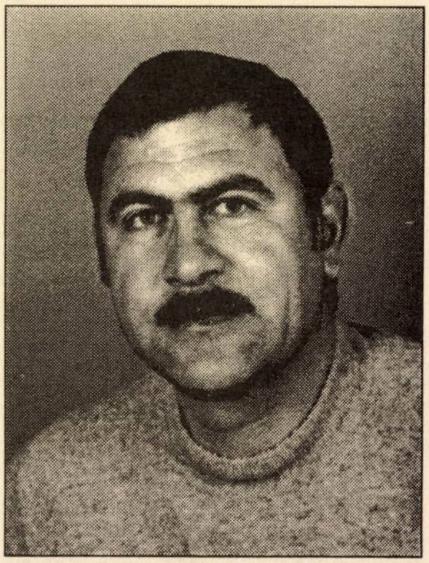

Moritz Nachman: liricul cu carura atletică

Luiza Carol îşi scoate finalmente un volum de autor la Cluj, cu postfaţa directorului editurii "Clusium", Valentin Taşcu, unul din cei ce respiră prin existenţa poeziei în România. Cunosc ciclurile anterioare ale poetei şi pot afirma

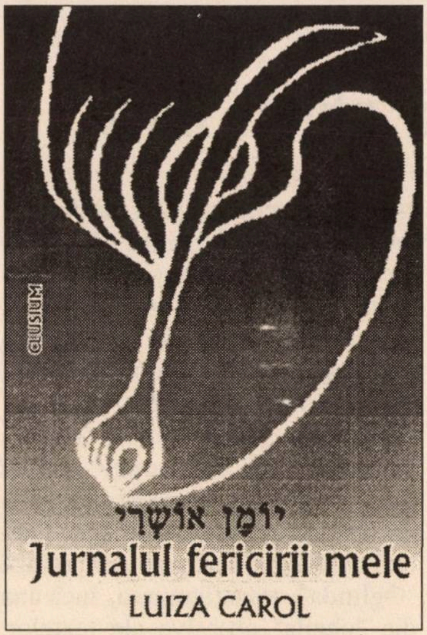

Fericirea ei

că volumul reprezintă o foarte bună antologie şi selecţie, lucru esenţial. "Jurnalul fericirii mele" realizează consemnarea lirică a unei existenţe duale, între coordonate spirituale, lingvistice şi geografice româneşti şi între cele ebraic-israeliene. Cum din jale s-a întrupat Electra, aşa din cele două puncte extreme s-a născut probabil tensiunea lirică, rezolvată la L. C. prin creaţie. "Fericirea" are în acest caz nuanţă ironică, întrucât ea apare prin metafora unor lentile cu multe dioptrii, fiind poezia însăşi. Ea include cultura. Vreau să spun că Luiza Carol are şcoala literelor române şi engleze, de unde chiar şi selectarea pseudonimului (Lewis Carrol, cu "Alice în ţara minunilor", 1865). Muzica şi artele nu lipsesc din raniţa ei profesională. Miturile lui Homer, Ovidiu şi Eminescu provin de aici, ca şi eroii culturali din poeme, precum Beethoven şi Chopin, Shakespeare şi Baudelaire, cavalerii lui Dürer, Rosinanta lui Cervantes, Ulise, Moise şi Zenon. Venită în poezie prin canalul revistelor pentru copii, L. C. păstrează în volumul său antologic, în plus, o naivitate graţioasă şi o inteligenţă ironică. Dar drama nu lipseşte nici ea. Confesiunile strămutării se materializează prin "inefabilul concret" al imaginilor despre care discută Valentin Taşcu. Astfel poeta devine alter-ego al lui Macbeth, pe care fantasmele îl îndeamnă la acţiune. Temele dominante ale cărţii ar fi copilăria duală, între tradiţia evreiască şi românească, destinul femeii-mame în războaiele Israelului, imaginile nopţilor şi iernilor bucureştene, "călătoria prin limbaje" (iarăşi V. Taşcu) şi şocul ebraicei care-şi cere cumva dreptul de existenţă. S-ar mai adăuga tema suferinţei metafizice şi a scrisului, senzaţia poetei de a fi aruncată în abisul manevrării, între viaţă/moarte. Important rămâne, stilistic, faptul mitizării, căci la L. C. confesiunea îmbracă haină mitică prin metaforă, atunci când nu uzează de monologul dramatic-ironic. Iată un exemplu: în bătălia cotidiană a supravieţuirii copilului, sub "luna gravidă, greoaie de aprilie" cu "sacoşa grea în mână", gâfâie eroina lirică însăşi. Frumoase poezii "casnice" despre spălarea unei ferestre deschid perspectiva abisului ceresc prin puritate. Astfel munca banală a femeii devine "tikun" sacru, "repararea" universului maculat, când *"încetul cu încetul soarele spală urmele negurii/ de peste mare şi oraş"*. Uniforma călcată a fiului deschide simbolismul păcii şi al războiului. Bilingvismul dramatic al noii venite ni se sugerează apăsat prin biblicul Moise, care avusese şi el "limba împleticită", "dragostea împleticită" născută "între două graiuri materne". Un tunel al timpului, al vârstelor, ascensional, va duce la dizolvare aeriană, moarte evanescentă, "ultima mea colivie transparentă". Simbolurile feminine – laptele, apa, Luna – sunt totdeauna dramatice, ca în această precizare în dialogul dintre astrul nopţii şi poetă: *"Ne priveam în ochi pentru prima dată/ o femeie şi o planetă singură în noapte/ întregi curate dezbrăcate de umbre"*. Să notăm sursa biblică a acestei rugi către Levana (planeta "cea albă"), care certifică şi înmulţeşte izvoarele cărturăreşti ale Luizei Carol în acest volum reprezentativ.

Editura MINIMUM prezintă
o nouă carte de I. SCHECHTER

Bilete
în
Zidul Plângerii

O privire cu lupa şi una cu microscopul
asupra realităţilor israeliene şi străine.
Instantanee, portrete, amintiri,
comentate cu zâmbet şi rictus.

TOATĂ LUMEA DE AZI ÎNTR-O CARTE!

Comenzi la autor,
Str. Zamenhof 15, Tel Aviv
Preţul plus expediţia – 20 şekeli

PRIMIM LA REDACŢIE

● CĂRŢI ● REVISTE ● ŞI ● SCÂNTEIERI ● DE ● GENIU ●

- ■ **Fundoianu, mereu la ordinea zilei**
- ■ **Hai să inventăm şedinţe**
- ■ **Amintirile lui Gh. Cristea**
- ■ **Cosmetizăm, cosmetizăm...**

B. Fundoianu

Iudaism şi elenism

Ediţie îngrijită, note şi prefaţă de
Leon Volovici şi Remus Zăstroiu;
Coperta: Adar Darian
Ed. Hasefer, Bucureşti, 1999

O idee bună. Şi o premieră. Cartea de faţă adună pentru întâia oară articolele şi eseurile publicate de Fundoianu (Iaşi, 1898 – Auschwitz-Birkenau, 1944) în presa evreiască de limbă română ("Hatikva", "Lumea evree", "Mântuirea" ş.a.) pe teme iudaice sau à propos de subiecte "la ordinea zilei" din lumea social-culturală a *tribului*. Avem de-a face aşadar cu o secţiune importantă din opera marelui poet, extrasă din masa scrierilor sale şi menită a răspunde la întrebarea pe care o pune Leon Volovici în prefaţă: "Cu ce fel de texte colaborează Fundoianu la revistele evreieşti?". O întrebare la care răspunde tot el:

«În adolescenţă începe, fireşte, cu poezii şi cu traduceri din poezia idiş, în revista gălăţeană de orientare sionistă "Hatikvah": A. Reisen, S. Frug, Z. Shneur, fireşte Iacob Groper, apoi H. N. Bialik, Moris Rosenfeld, dar şi o povestire de Şalom Alehem. În aceeaşi revistă va publica în 1916 (avea 18 ani) ciclul de *Sonete biblice (Eva, Scara lui Iacob, Moise* şi poemul *Ultima verba, Cântarea lui Samson).*

După ani, când e de-acum un nume cunoscut în presa literară, Fundoianu publică în "Lumea evree" poemele *Psalmul leprosului* şi *Monologul lui Baltazar.*

Primele comentarii sunt mai întâi intim-evocatoare, despre *Un frate al mamei. Dr. E. Schwartzfeld* (1915), mai târziu, în revista "Lumea evree", gânduri nostalgice despre atmosfera de familie şi sărbători evreieşti, prilejuite de moartea prematură a tatălui (*La cimitirul evreiesc din Iaşi*) sau reverii pe teme biblice (*Plăzmuiri în noapte, Metempsihoză*).

Din ianuarie 1919 începe colaborarea regulată la "Mântuirea" (condusă de A. L. Zissu). În ipostaza de publicist evreu, redactor la o revistă "naţional-sionistă", se va ocupa mai sistematic de temele evreieşti şi sioniste, de regulă dintr-o perspectivă eminamente culturală şi în planul ideilor. Nu de puţine ori, printre numeroasele reflecţii, apar acorduri şi idei pe care le vom regăsi în eseurile sale de filozofie de maturitate.

Fundoianu se implică foarte rar, ca ziarist, în probleme legate de viaţa comunitară evreiască sau sionistă. Cu tot ataşamentul faţă de Zissu, textele sale, în paginile ziarului încărcate de militantism politic sionist, au aproape totdeauna un aer atemporal şi de rafinată intelectualitate. Stimulat uneori de lectura unor cărţi noi, se va referi, totuşi, la câteva chestiuni la ordinea zilei, precum relaţia dintre problema agrară în România şi urmările ei asupra celeilalte "chestiuni" – evreieşti –, propunând o explicaţie social-economică a antisemitismului.

Mai numeroase sunt textele despre sionism şi proiectul reconstituirii unui stat naţional evreiesc, interesante şi pentru gândirea lui politică în curs de cristalizare.

Contradicţiile proiectului sionist – scindat între utopie şi un imperativ practic, "teritorialist", sunt derivate de Fundoianu din tensiunea internă a iudaismului, oscilând între idei abstracte şi "materialism" (*Utopie şi teritoriu*). În alt loc, sionismul e perceput nu ca o ruptură de iudaismul tradiţional, ci ca o nouă ipostază a lui:

"De atunci, ovreiul fără barbă, fără perciuni, fără gheto şi maltratat cu o splendidă insistenţă – a rămas tot ovrei şi încă sionist. Adică o religie fără ritual, fără carne kuşer, fără spălare de mâini, fără cabală şi fără rabin obligatoriu" (*Dacă aş trăi în România*). (...)

Punctul de vârf al acestui an de activitate publicistică la "Mântuirea" îl constituie seria celor 11 eseuri reunite sub titlul *Iudaism şi elenism,* care încep să apară din august 1919. Eseurile nu au mai fost reeditate şi au ieşit inexplicabil din orizontul comentariilor critice despre Fundoianu filozoful.

Iudaism şi elenism este, de fapt, primul studiu filozofic de amploare al lui Fundoianu. Pornind de la cartea lui Martin Buber *Vom Geist des Judentums,* dar lărgind treptat orizontul şi spre alte exegeze biblice şi de filozofia culturii, foarte tânărul eseist propune o temerară sinteză asupra celor două moduri de gândire şi tipare culturale, urmărind, "pe diverse planuri de cugetare", reflexele lor în perceperea divinului, în filozofie şi morală, dar mai ales în artă. (...)

În ultimii trei ani dinaintea plecării (1923), numele lui mai apare uneori în reviste evreieşti, de regulă cu semnătura B. Wechsler, mai frecvent ca traducător din poezia idiş. Pe primul plan al preocupărilor sale au trecut experimentele teatrale avangardiste, eseurile despre literatură, filozofie şi estetică şi, chiar în ajunul plecării, descoperirea filozofiei lui Şestov, al cărui eseu, *Revelaţiile morţii,* îl analizează cu pasiune în patru foiletoane din "Adevărul literar şi artistic", rămase (până la ediţia de faţă) nereluate în nici o culegere din scrierile sale.

După stabilirea în Franţa, temele evreieşti sau de filozofie iudaică nu vor mai face obiectul exclusiv al eseurilor sale decât atunci când au o semnificaţie în planul artei – ca în eseul despre Chagall (publicat mai întâi în revista "Adam", scoasă de I. Ludo).

O excepţie semnificativă este, însă, menţinerea dialogului intelectual cu liderul sionist A. L. Zissu. În 1928, la Paris, Fundoianu traduce şi prefaţează romanul lui Zissu *Spovedania unui candelabru.* Cum se vede şi dintr-o "Notă a traducătorului", ceea ce îl leagă acum de mentorul din tinereţe nu mai sunt idealurile sioniste şi nici temele contemporane evreieşti, ci o atitudine asemănătoare faţă de semnificaţia umană a destinului evreiesc, "soumise à l'idée individuelle qu'il se fait du destin de l'homme".»

"Adevărul literar şi artistic", Bucureşti, publică un text de Sorin Toma pe marginea cărţii "Amurgul demiurgilor" de Paul Ţugui. Autorul, fost şef al secţiei de cultură a C.C. al P.C.R. în anii '50-'60, evocă, între altele, "cazul Arghezi", cu referiri amănunţite şi de "culise" la articolul binecunoscut al lui Sorin Toma din "Scânteia". Numai că, aşa cum înţelegem, d. Ţugui "pune de la el", precum mulţi autori de memorii din zilele noastre, aruncând pe piaţa f. f. liberă de azi informaţii ce n-au nici o legătură cu realitatea.

«Te rog, cititorule (scuză-mi, te rog, modul familiar de adresare),» – scrie S. Toma între altele – «să-ţi închipui că te afli în următoarea situaţie. Cineva îţi aduce în mod public acuzaţii pe care le consideri neîntemeiate, fie fapte prezentate şi interpretate în mod tendenţios, fie afirmaţii de-a dreptul false. Ripostezi, arătând cum stau de fapt lucrurile. Dar acuzatorul dumitale zâmbeşte. El îţi bagă mâna în buzunar – în propriul dumitale buzunar – şi scoate de acolo o fiţuică: o hârtiuţă pe care n-ai văzut-o niciodată. – Citeşte! – ordonă acuzatorul. Citeşti înmărmurit: sunt propriile dumitale mărturisiri! Aceste mărturisiri confirmă punct cu punct acuzaţiile. Eşti uimit, ameţit. Nu le-ai gândit, nu le-ai rostit, nu le-ai scris. *El* le-a gândit, *el* le-a scris, *el* ţi le-a băgat în buzunar, până nici n-ai apucat să deschizi gura. Dumneata negi, arăţi, explici. Degeaba. – Documentele vorbesc! – proclamă el, fâlfâind triumfător "mărturisirile". Şi pe acest temei de nezdruncinat, cere să fii condamnat.

Dumneata, cititorule, cum ai reacţiona într-o asemenea situaţie?

Dacă cineva m-ar întreba pe neaşteptate: – Unde ai fost şi ce ai făcut în după-amiaza zilei de 18 iunie 1956? nu aş fi în stare să răspund nici dacă aş şti că de răspunsul meu depinde onoarea sau viaţa mea. Nici dacă ar adăuga precizarea: – ... în după-amiaza primei zile a lucrărilor Congresului scriitorilor... Tot nu aş putea să-mi amintesc.

Dar dacă anchetatorul închipuit m-ar ajuta: – Adu-ţi aminte de acea şedinţă convocată de L. Răutu la Comitetul Central, în care, după ce participanţii s-au înfruntat şi certat ca la uşa cortului, ai făcut mărturisirile enumerate în hârtia aceasta...

Atunci, da! Aş putea să răspund fără şovăire. După oricâte decenii. Da, aş răspunde. Şi, iată, răspund: – Nu, asemenea mărturisiri nu am făcut şi nu aş putea să fac niciodată, ar însemna să înşir minciuni sfruntate. La o asemenea şedinţă nu am participat, o asemenea şedinţă nu a existat şi nu a putut să existe.

Iată lista "mărturisirilor" pe care, chipurile, le-aş fi făcut, strâns cu uşa de dl. P. Ţ. (urmează o listă de "mărturisiri" din care ar reieşi că articolul contra lui Arghezi ar fi fost comandat de şi numai de diferiţi şefi evrei din C. C., n. red. "Minimum).

Pe scurt: această listă în şase puncte ar constitui (după domnul P. Ţ.) "mărturisirea" mea că articolul nu a fost iniţiat şi aprobat de conducerea partidului, ci numai de un anumit grup, fără participarea lui Dej.

Impresionantă listă: mărturisire după mărturisire! Frumos succes pentru dl. P. Ţ.: câte mărturisiri, atâtea măsluiri. (...) Mi se bagă în gură nişte mărturisiri prefabricate.

De vreme ce nu sunt ale mele, unde îşi au ele originea? În scenariul compus de dl. Ţugui. Mă văd confruntat cu o fantomă, cu un personaj căruia d-sa i-a dat numele meu şi care face în numele meu declaraţii pe care eu nu le-aş face nici ars cu fierul roşu.

Scenariu? Nu, ÎNSCENARE. Acesta este cuvântul. Aceasta este problema.»

Gheorghe Cristea

Din lacrimi s-a născut iubirea (mărturisirile unui fost ziarist comunist)

Coperta: Florin Creangă
Ed. Piatra Craiului, Bucureşti, 1999

Gheorghe Cristea s-a născut în 1922 în comuna Galicea Mare, din judeţul Dolj. Urmează cursurile Facultăţii de Istorie din Bucureşti şi în 1942, adică în plin război, intră în Uniunea Tineretului Comunist. Era, încă din prima tinereţe, un băiat politically incorrect, în răspăr cu ideologia dominantă a timpului. După război, în 1946, intră în redacţia ziarului "Scânteia", lucrând mai cu seamă la secţia agrară a cotidianului. Relaţiile sale cu conducerea ziarului erau mereu dificile; firea greu maleabilă, ba chiar colţoasă a lui Cristea nu suporta indicaţiile preţioase prin care, aşa cum se petreceau lucrurile pe-atunci, orice activist, devenit peste noapte secretar de redacţie sau şef pe la vreo secţie, îşi îngăduia să intre cu picioarele foarfecii în materialele gazetarilor adevăraţi. În 1957 pleacă, prin demisie, de la "Scânteia", intrând la Institutul de Istorie "N. Iorga": aici va publica numeroase lucrări, axate pe problemele economice, dar şi politice, ale secolului al XIX-lea. Astăzi este pensionar.

Amintirile de gazetar ale lui Gh. Cristea, scrise sub semnul, destul de rar întâlnit astăzi, al onestităţii intelectuale, te ajută să plonjezi în anii dramatici '40-'50 şi, fireşte, să pătrunzi în birourile organului C. C. al P.C.R. Condeiul viu, niciodată plicticos al memorialistului te pune, ca şi jurnalul lui Mircea-Horia Simionescu (despre care am vorbit nu de mult), în contact şi cu câţiva jurnalişti din *trib*.

Cristea păstrează amintiri bune despre primul său şef, Naftuli David, responsabilul secţiei agrare:

«Primele noţiuni în ale ziaristicii le-am învăţat de la Naftuli David, profesor de latină şi română, originar dintr-un oraş de peste Milcov – în articolele sale fraza era curată, simplă şi cursivă, iar vorba molcomă îţi aducea aminte de "dulcele grai moldovenesc". Faţa smeadă, puţin ciupită de vărsat, şi ochii-i limpezi privind deschis păreau a te încredinţa că ai de-a face cu un om blând şi bun. Avea o profundă înţelegere a problemelor satului românesc şi o deosebită simpatie pentru ţăranul obidit. Multe am avut de învăţat de la acest om de curaj, sincer şi onest – un adevărat caracter.

Îndrumat de Naftuli David, am început să redactez scurte ştiri sau răspunsuri la "Ne scriu ţăranii", în cadrul rubricii permanente "Ţăranul şi pământul", ce apărea o dată sau de două ori pe săptămână, pe trei până la cinci coloane, în pagina a doua a "Scânteii".»

Despre Nicolae Corbu aflăm că «dintre noi toţi, singur el avea talent de poet... păcat că a renunţat să mai scrie versuri. Va urca însă rapid treptele ierarhiei până la funcţia de redactor şef.» Ca şi M. H. Simionescu, Gh. Cristea îl aprecia pe V. Sebastian (Wexler): «De cum l-am văzut prima dată, puţin adus de spate, cu părul rar şi cu faţa smeadă prelungă, ce părea uneori chinuită, mi-am dat seama că e un izolat. Îşi ascundea privirea în dosul ochelarilor cu multe dioptrii şi nici nu auzea bine, trebuia să-i vorbeşti tare că să te înţeleagă.

Spiritual ca şi Tudor Olaru, dar mult mai profund ca acesta, Sebi ne impunea nouă, celor tineri (era cu vreo zece ani mai în vârstă), prin cultura lui vastă şi serioasă. Bun cunoscător al literaturii române şi universale, ştia patru limbi străine – engleza, franceza, germana, italiana (ceea ce nu prea conta pe-atunci în faţa mărimilor redacţiei, deoarece nu cunoştea limba rusă). Articolele semnate de el, mai ales foiletoanele satirice pe teme interne sau internaţionale, purtau amprenta talentului său de ziarist pe deplin format, cu un stil incisiv, caustic, alternând ironia fină şi critica virulentă.»

Traian Şelmaru, pe-atunci secretar general de redacţie, «urmărea scrisul fiecăruia dintre tinerii reporteri, încuraja orice încercare cât de cât originală şi întorsăturile de condei mai aparte.» Tudor Savin, şef al secţiei economice, era un «publicist foarte bine pregătit în domeniul său, cu o impresionantă putere de muncă şi de concentrare. Simultan se ocupa de cercetarea ştiinţifică: în 1946 îi apăruse lucrarea "Economia românească sub jugul imperialismului german", iar un an mai târziu, în 1947, "Capitalismul străin în România", cărţi care vor fi folosite ulterior la elaborarea unor articole, fără a fi însă citat autorul lor, osândit la muncă forţată pe şantierul "Canalul Dunăre-Marea Neagră". Ţineam foarte mult la Tudor Savin, coleg admirabil, şi nici unul dintre noi, cei tineri, nu ne puteam explica de ce şi cum s-a întâmplat să fie arestat şi trimis la "Canal". Din mişcarea legionară nu putea să fi făcut parte, pentru că era evreu, iar în timpul războiului se înrolase şi luptase în Rezistenţa franceză, în "Maquis".

"Am comis greşeli grave în trecut", mi-a mărturisit Tudor Savin când l-am întâlnit după ce a scăpat de la "Canal". "Dar altele, mult mai grave, pentru care eu singur m-am recunoscut vinovat, nu le-am făcut".»

Victor Rusu, de la secţia economică, a fost trimis într-un rând în Moldova bântuită de secetă, în locul lui Cristea, pentru a «analiza lucrurile de pe poziţiile clasei muncitoare»:

«În Moldova nu m-au trimis însă pe mine. Ulterior am aflat şi de ce. I-a convins Sorin Toma: "Cristea va privi consecinţele secetei de pe poziţia ţărănească. Trebuie trimis cineva care să le analizeze de pe poziţiile clasei muncitoare". În locul meu a plecat Victor Rusu din Secţia economico-muncitorească, tânăr talentat, dar născut şi crescut la oraş, care a transmis patru reportaje publicate toate sub titlul generic "Prin Moldova pârjolită de secetă". Victor, care n-a trăit printre ţărani, a stat de vorbă cu prefectul judeţului Iaşi, cu primarul comunei Popricani şi cu încă doi săteni – cam puţin pentru patru reportaje. Mie mi-au plăcut totuşi pentru că aspectele prezentate erau impresii ale unui orăşean profund emoţionat de cele văzute şi, mai ales, de cele auzite. De altfel, eram foarte apropiaţi, relaţiile noastre de sinceră camaraderie au rămas nealterate tot timpul cât am fost colegi (va fi exclus din redacţie sub pretextul că în adolescenţă ar fi făcut parte dintr-o grupare sionistă).»

Un statut aparte avea în redacţie Sidy Toma, mama redactorului şef Sorin Toma.

«Veche militantă a partidului comunist, cu amintirea anilor din tinereţe când trecea pe la porţile închisorilor ca să ducă pachete deţinuţilor politici, bătrână acum, cu părul albit şi abia mergând din cauza trupului greoi şi a picioarelor umflate de reumatism, impresiona prin activitatea sa neobosită şi printr-o autentică modestie. Îi spuneam pe nume, iar între noi – "mama Sidy", dar ne feream ca nu cumva să ne audă şi să se supere.

Sidy ţinea foarte mult la mine – simpatia ei era cel puţin tot atât de mare pe cât era antipatia pe care mi-o arăta, la început, Sorin Toma. Poate pentru că n-o linguşeam, cum făceau alţii. Iar ea ştia să aprecieze asta. Odată, la o reuniune de 23 August sau de 7 Noiembrie, a fost scoasă cel mai mult la "periniţă", deşi nu era prinsă în horă – retrasă deoparte, pe un scaun, se bucura privind dansul acesta atât de singular, pe care îl vor învăţa şi tinerii din alte ţări, cu prilejul Festivalului internaţional din 1953 de la Bucureşti. Fiecare dintre "cavaleri" se simţea obligat să se oprească măcar o dată în colţul în care şedea Sidy, s-o ia de braţ şi s-o aducă în mijlocul horei ca s-o sărute pe obraz (fără a mai îngenunchea amândoi pe batista aşternută jos, aşa cum cer regulile jocului).

– Care dintre băieţi ţi-a plăcut mai mult la "periniţă"? a întrebat-o, în glumă, Constantin Chiriţă.

– Cristea.

– Dar el nu te-a scos nici măcar o dată!

– Tocmai de aceea. Singurul care a fost neprefăcut. Ce bucurie poţi să simţi dacă joci "periniţa" cu o bătrână ca mine?»

Chiar şi lui Sorin Toma, cu care se avea precum câinele cu pisica, memorialistul îi recunoaşte, ca un judecător dornic a fi imparţial, o calitate rarisimă în presa de partid. Răfuindu-se peste ani cu cei ce "se băgau" în reportajele lui, Cristea adaugă:

«Asta nici redactorul şef nu obişnuia să o facă – dacă avea obiecţii, te chema, prin secretară, în biroul lui sau te suna la telefon. Un adevărat tiran, care nu admitea să fie contrazis, Sorin Toma respecta totuşi principiul de a nu se atinge de stilul personal al autorului. Nimic nu schimba fără să-l întrebe. Atunci când nu era de acord cu anumite expresii şi voia să le scoată sau considera că se impun anumite modificări, te punea pe tine să refaci frazele ori opera tăieturile în faţa ta.»

Săptămânalul "Dilema", din Bucureşti, publică un articol de Z. Ornea intitulat "Cosmetizarea mişcării legionare". Avem de-a face cu un articol semnificativ, pentru că el ne-arată că operaţiunea de cosmetizare nu se mai efectuează, ca până mai deunăzi, doar în foile *de specialitate,* ci poate fi întâlnită şi în marile ziare democrate, umaniste şi europene. Extrase:

«Un pseudospectacol de aparentă revigorare a oferit, la sfârşitul lui iunie 1999, fosta mişcare legionară. Prima manifestare a fost programată la Biserica Sf. Ilie Gorgani (fosta biserică a mişcării legionare de altădată) cu prilejul aniversării a 72 de ani (cifră rotundă, nu-i aşa?) de la întemeierea Legiunii Arhanghelului Mihail. (...) Imediat după această manifestare – probă, înainte de toate, de fanatism păstrat nealterat – în suplimentul "Aldine" al ziarului "România liberă" a fost inserat un amplu documentar despre mişcarea legionară la aniversarea acestei cifre "rotunde" care, la lectura unui avizat, pare, mai curând, un material publicitar (...).

Primul sentiment pe care îl încerci la lectură este de falsificare prin cosmetizare a istoriei mişcării legionare. Folosindu-se, probabil, că se porneşte numai de la momentul inaugural al mişcării legionare, se ignoră cu totul că doi dintre fondatori, Corneliu Zelea Codreanu şi Ion Moţa, au făptuit asasinate (Moţa numai tentativă de asasinat). În 1923, la închisoarea Văcăreşti, Ion Moţa trage cu revolverul în colegul său Vernichescu, considerat delator, fără a-l ucide, şi apoi e achitat. La sfârşitul lui octombrie 1924 Corneliu Zelea Codreanu îl ucide, trăgând cu revolverul, pe prefectul poliţiei Iaşi, Constantin Manciu, obţinând apoi achitarea pe motivul legitimei apărări. Şi sentinţa e pronunţată de un tribunal care se considera în întregime cuzist, gruparea politică din care făcea parte şi acuzatul. Aşadar, asupra a doi dintre fondatorii mişcării legionare atârnă culpa de asasini şi unii gazetari din epocă au scris că Ion Moţa ar fi plecat, în 1936, să lupte în Spania (unde a murit) pentru a-şi absolvi, prin jertfă proprie, culpa din 1923. Cu o asemenea moştenire, era de aşteptat ca mişcarea legionară întemeiată în 24 iunie 1924, la Iaşi, să cultive, apoi, ca motiv doctrinar obsesiv, cultul jertfei şi al morţii şi asasinatul pentru anihilarea adversarilor politici. Vestitele, de tristă amintire, "echipe ale morţii", desemnate la Congresul legionar din 1936 de la Târgu Mureş au îngrozit lumea politică românească şi Mihai Ralea, atunci directorul ziarului "Dreptatea", se întreba: "Există vreo ţară în lume în care se poate petrece aşa ceva?". Iar unii dintre cei ucişi de legionari la sfârşitul lui noiembrie 1940 au făcut parte din listele întocmite de aceste echipe ale morţii. La toate aceste adevăruri incontestabile, documentarul la care mă refer spune senin că "echipa morţii era, de fapt, un grup de propagandă şi nu nişte ucigaşi diabolici". Cunoscutele asasinate legionare (I. G. Duca, M. Stelescu, Armand Călinescu, cei 64 de demnitari ucişi la închisoarea Jilava, Virgil Madgearu, N. Iorga) sunt prezentate edulcorat. (...) Şi dacă legionarii nu agreau violenţa, cum se spune în acest documentar cosmetizat, atunci de ce au devenit nicadorii (asasinii lui I. G. Duca) eroi ai mişcării, aproape sanctificaţi? Dar cu asasinii (decemvirii) lui Mihail Stelescu nu s-a petrecut la fel? Şi aceştia (nu ştia oare nimic despre preparativele lor C. Z. Codreanu, demascat violent de Stelescu în "Cruciada Românismului"?) au fost de o sălbăticie fără seamăn, ucigându-l pe dizident, într-o cameră de spital, cu toporiştile, apoi încingând o horă în jurul cadavrului ciopârţit şi intonând cântece legionare. (...)

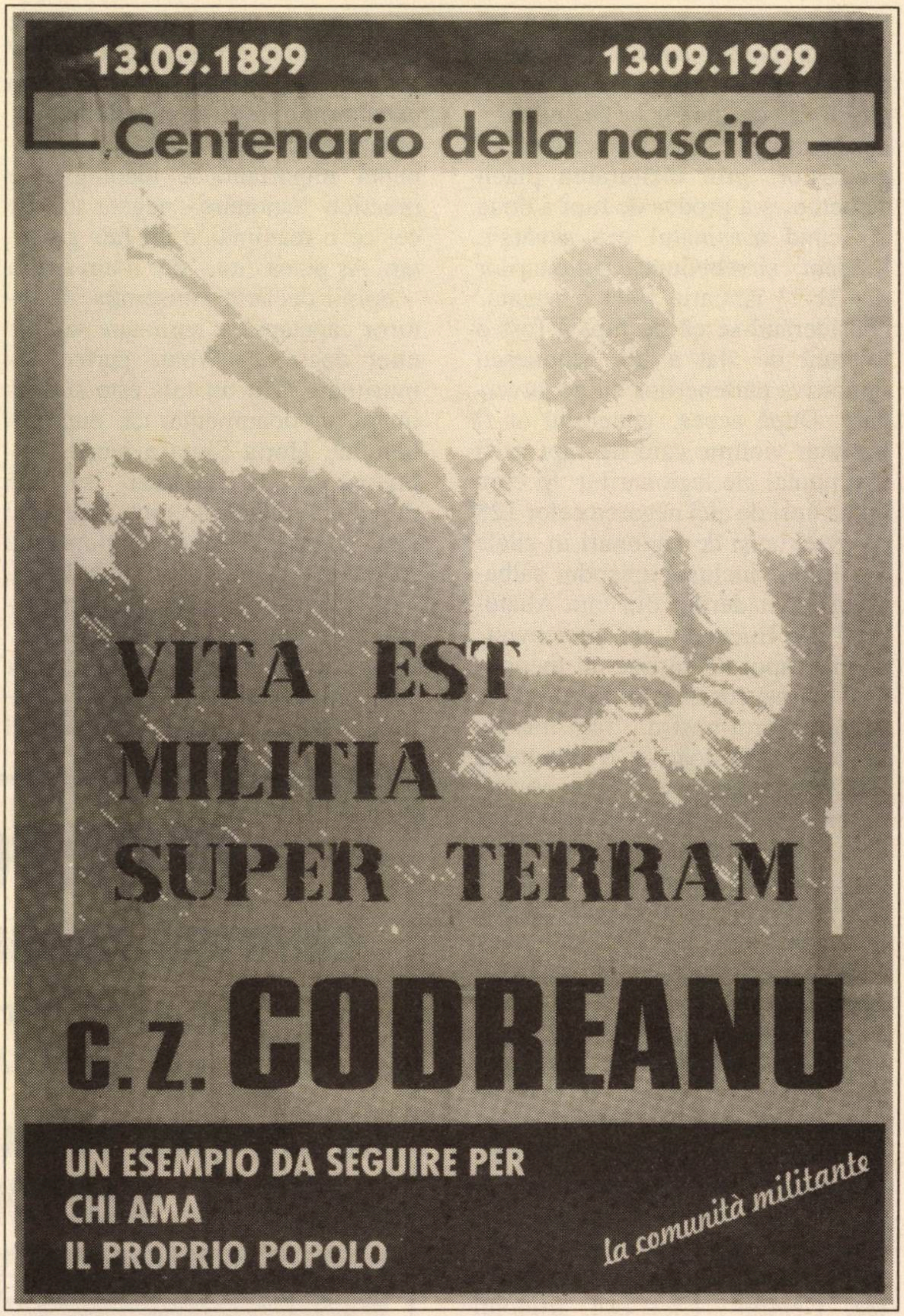
13.09.1899
13.09.1999
Centenario della nascita
VITA EST MILITIA SUPER TERRAM
C. Z. CODREANU
UN ESEMPIO DA SEGUIRE PER CHI AMA IL PROPRIO POPOLO
la comunità militante

Operaţiunea "Cosmetizarea" – despre care vorbeşte Z. Ornea – se desfăşoară din plin nu numai în România ci şi peste hotare.

Un exemplu ni-l furnizează afişul de faţă, lipit pe străzile Romei, afiş pe care l-am primit prin bunăvoinţa cititorului nostru av. Iunio Rodigo, cercetător la departamentul de istorie al Universităţii din capitala Italiei.

Textul n-are nevoie de traducere. Ci numai de înţelegerea a ceea ce reprezintă el în iarna europeană a lui 1999.

Impardonabil e prezentată aici asasinarea lui N. Iorga. Mai întâi se insinuează că marele savant "se aştepta să fie chemat să conducă destinele Mişcării Legionare". Iorga năzuind să ajungă şef al unei grupări politice paramilitare sediţioase, el, care a stigmatizat încă "mişcarea de la 1922", dându-şi, în semn de protest faţă de huliganismele petrecute, demisia din demnitatea de rector, şi care a scris, cu o extraordinară consecvenţă, împotriva legionarilor? Se poate o insultă postumă mai blasfematoare? Apoi se afirmă că, după asasinarea marelui cărturar, Horia Sima ar fi regretat fapta. Cum asta? Dar în cartea sa "Era libertăţii" (1982) mărturiseşte că în seara zilei de 27 noiembrie 1940, după asasinat, a avut o convorbire cu chiar şeful grupării asasine, Traian Boeru: "Nu numai că nu regreta faptul, dar îl exalta ca o valoare legionară supremă… A vorbit, cu accente mistice, de răzbunarea Căpitanului, de ticăloşia lui Iorga şi Madgearu, de porunca lăsată de Căpitan să-l răzbunăm... Am trăit un moment de mare emoţie". Şi mai încolo: "Din perspectiva unei dreptăţi meta-istorice Iorga şi-a meritat soarta". Şi, de adăugat, Sima s-a împotrivit dorinţei lui Antonescu de a-i pedepsi pe ucigaşi, apărându-i într-un act de solidarizare acuzatoare. Acum, în documentarul la care mă refer, se afirmă că asasinii lui Iorga şi Madgearu "au fost manipulaţi de KGB şi serviciul secret britanic". Traian Boeru şi ceilalţi patru camarazi manipulaţi de KGB şi Intelligence Service? Se poate o aberaţie mai absurdă, pe care am întâlnit-o, totuşi, recent, şi într-o carte a d-lui Ion Coja (aici se vorbeşte numai de KGB)? Nici faptul asasinării în închisoarea de la Jilava a 64 deţinuţi din noaptea de 26/27 noiembrie 1940, nu e relatat adevărat. Se spune, în acel documentar, că în acea noapte echipa de legionari care dezgropa osemintele lui C. Z. Codreanu, ale nicadorilor şi ale decemvirilor aflaţi acolo într-o groapă comună, "o echipă de pedepsire îi ucide, într-un act de răzbunare". În cartea "Pe marginea prăpastiei" (1941) se arată cu probe că, de fapt, asasinatul l-a comis o echipă de legionari adusă din

Bucureşti cu un camion, sub conducerea comandantului Dumitru Groza, căreia i s–au asociat doi dintre cei ce lucrau la deshumare. Decopertarea cadavrelor eroilor legionarilor, prin înlăturarea plăcii de beton, s-a produs de fapt a doua zi, când asasinatul era săvârşit. Evident, şi rebeliunea legionarilor din 21-23 ianuarie 1941 e negată, considerând-se că de fapt a fost o lovitură de stat a lui Antonescu împotriva partenerilor lui de guvernare. După aceea, generalul ar fi inventat victime care de fapt ar fi fost numai ale legionarilor. Şi cum putea lipsi de aici negarea celor 128 de evrei ucişi de legionari în zilele rebeliunii, inclusiv episodul sălbatic al omuciderilor din faţa Abatorului din Bucureşti ale unor evrei, atârnaţi apoi de cârlige cu menţiunea "carne cuşer"? Şi asta, spune documentarul nostru, "fără nici un fel de probă, doar cu o fotografie care se pare că era trucată şi oricum nu reprezenta nimic, şi cu o serie de articole scrise de... evrei". Într-o carte din chiar acest an, "România în al doilea război mondial", dl. Dinu Giurescu (care nu este deloc evreu) precizează că la Institutul Medico-Legal din Bucureşti a fost adus un număr important de cadavre. "Tabelul întocmit de Institut cu acest prilej arată şi locul de unde au fost aduse corpurile: Calea Victoriei, Piaţa Teatrului Naţional, Prefectura Poliţiei, Şoseaua Bonaparte, *Abator* (subl. m.), Şoseaua Mihai Bravu, Jilava, Spitalele de Urgenţă, Filantropia şi Polizu, Colţea, Central". (…) Dar articolul procurorului acelei vremi (care a anchetat cazul), I. N. Vlădescu, publicat în "Jurnalul de dimineaţă" din 21 ianuarie 1946, gazetă condusă de Tudor Teodorescu-Branişte, care consemna aceeaşi barbarie de la Abator, e tot opera evreilor? În general, trebuie spus, negarea caracterului antisemitismului fundamentalist, care a fost o componentă importantă a ideologiei şi practicii legionare, negată azi de cei ce o reanimă, e un fals grosolan. Aş putea cita – dar n-am spaţiu – opinii declarat antisemite ale tuturor căpeteniilor legionare sau ale unor doctrinari. Toate perfect lămuritoare. Tot un fals este şi afirmaţia din documentar că, după rebeliune, Horia Sima a reuşit, împreună cu alţi camarazi, "să fugă din ţară". Adevărul, ştiut, e cu totul altul. Sima şi alţi destui legionari au fost ajutaţi de un demnitar de la Legaţia Germaniei la Bucureşti să plece, cu trenul, în al treilea Reich, îmbrăcaţi în uniforme ale soldaţilor germani. Hitler i-a pus bine la păstrare, în lagăre, ţinuţi, în tot timpul războiului, ca instrumente de şantaj împotriva lui Antonescu. Şi nu s-a folosit de legionari Hitler, după actul de la 23 august 1944, scoţându-i la lumină şi creând, cu ei, sinistrul guvern de la Viena? De ce nu se spune nimic despre aceste fapte în documentar? (…)

Toată această febrilă campanie de reabilitare a mişcării legionare (un amplu articol a apărut şi în "Cotidianul") e grotească şi mistificatoare, voind să ofere gir de imaculare unei grupări politice funeste, care a îngrozit efectiv şi tulburat grav viaţa politică românească în deceniile interbelice. (…) Primejdios e faptul că legionarismul caută să pătrundă în mediile studenţeşti, pe care le îndoctrinează cu conferinţe pline de falsuri tot atât de stridente ca şi documentarul din "România liberă" sau articolul din "Cotidianul".»

●

La 1 ianuarie ieşim din '99 şi intrăm în… '00.

ISRATON LTD.

INSTITUTUL DE REABILITARE A AUZULUI

TEL AVIV, str. Ben Iehuda 39
Tel. 03-5172910 – 5107317

SUB CONDUCEREA DOMNULUI
MICHAEL SHARON

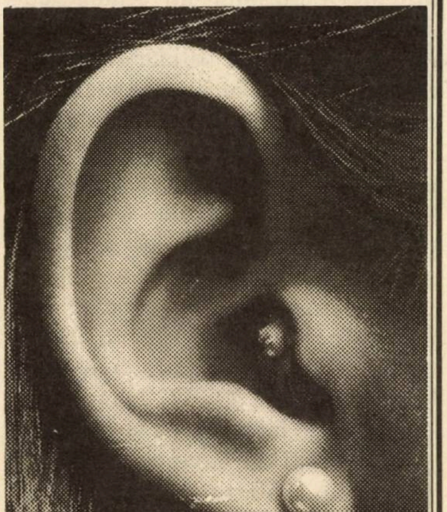

APARATE AUDITIVE
INVIZIBILE
ASCUNSE ÎN URECHE

- **Consult şi îndrumare fără plată**
- **Baterii de lungă durată**
- **Laborator de reparaţii**
- **Preţuri speciale pentru pensionari şi membri Kupat Holim**

Vorbim şi româneşte

ALEXANDRU SEVER

Din inventarul obsesiilor circulare

❖ **Lăudătorii tiranului** i-au atribuit atâtea merite încât atunci când a poruncit să i se găsească un defect, tot Divanul lui de filozofi n-a mai fost în stare să-i găsească decât unul singur: era muritor. Oricât de târzie, descoperirea într-atât l-a amărât încât a poruncit să li se taie capul tuturor filozofilor săi defectuoşi, pentru ca, în cele din urmă, în pofida faptului evident că pomenita defecţiune nu se da pe faţă decât o singură dată în viaţă, prea scârbit de sine însuşi s-a învoit să–şi cate de drum pe drumul din urmă al divaniţilor săi.

❖ Băgând de seamă că "moartea nu alege", un pictor naiv s-a gândit la o emblematică mai blândă decât aceea a "morţii cu coasa", şi a figurat-o sub înfăţişarea mai blajină a unei vaci... O vacă ce paşte fără alegere, odată cu iarba câmpului, şi florile lui.

❖ Captiv în circ după ce a fost liber în junglă, leul este acelaşi animal regal. Dar să-l mai şi sileşti să-ţi danseze, ce mizerie!

❖ La temelia oricărei religii şi chiar a oricărei filozofii zace îngropată o întrebare care scapă oricărui regim de putrefacţie: pentru că nici un răspuns, din câte îi sunt mereu propuse, nu izbuteşte s-o epuizeze.

❖ Nu e chiar un semn de inteligenţă să-ţi atribui fără umor însuşiri pe care le au numai alţii.

❖ Cartezianului "Cuget, deci sunt", i s-ar putea adăuga, în spirit oarecum ironic, un "Sunt, deci merit să fiu". Dar va fi fiind oare întratât de îndreptăţit la existenţă chiar tot ceea ce fiinţează? Îndoi-m-aş! Poate doar într-o lume perfectă. Şi încă: o perfecţiune scutită de moarte.

❖ Pentru orice privaţiune de libertate mai mare, să zicem, de 25 de ani, cred că ar trebui să se acorde condamnatului – indiferent de natura crimei sale – dreptul şi mijloacele de a se sinucide. Puţin probabil, totuşi, să se găsească osândiţi dispuşi să facă uz de asemenea dept: făgăduiala cât de vagă a unei eliberări, şi posibilitatea cât de îndoielnică de a da continuitate unei existenţe fie ea oricât de amarnică, sau de-a binelea eşuată într-o bătrâneţe fără tinereţe, nu pot decât să încurajeze instinctul vieţii. Lucru, în definitiv, şi lesne de înţeles: căci cine oare n-ar găsi că moartea e blândă şi acceptabilă dacă ar fi încredinţat că ar putea să se ridice din groapă fie şi la 25 de ani după îngropăciune? Oricât ar fi de asemănătoare cu moartea, câtă vreme întemniţarea de durată e limitată, fie prin litera sentinţei, fie prin lucrarea unei speranţe, ea nu este totuşi tot una cu moartea. Căci moartea limitată nu mai e moarte.

❖ Au fost pe lume câţiva oameni care într-atât s-au ridicat deasupra ei, încât îmi zic uneori că ar fi fost întru totul demni de o lume mai bună. Ba cutez chiar a spune că de-ar fi ca lumea să se schimbe vreodată şi să se primenească după măsura unor asemenea oameni, atunci lumea ar arăta cu totul altfel.

❖ Unii trag nădejde a se mântui prin rugăciune; artistul se mântuie prin creaţie.

❖ Când te gândeşti câţi spectatori a putut să aibă un Shakespeare într-o viaţă de dramaturg şi de actor, şi câţi spectatori şi cititori are astăzi în toată lumea, nu se poate să nu ţi se impună ideea unei continui cuceriri care, anexând scenei originare mereu alte teritorii, a transformat ceea ce a fost odată doar o biată platformă de scânduri, într-un imperiu universal în care – vorbă mai îndreptăţită ca odinioară! – soarele nu apune niciodată.

AL. MIRODAN
DICŢIONAR
NECONVENŢIONAL
VOL. II
D E F

"Un monument al literaturii române".
Marin Diaconu
"Radio România"

"O lucrare de pionierat... o încercare cu totul singulară de a ieşi din canoanele istoriei literare".
Cornel Moraru
"Vatra" – Tg. Mureş

"Plăcerea de a-l citi pe îndelete a fost enormă".
Costache Olăreanu
"Realitatea evreiască", Buc.

"Dicţionarul... oferă o lectură cuceritoare, neputând fi, efectiv, lăsat din mână".
Z. Ornea
"România literară", Buc.

"Dacă ceva o să rămână de pe urma noastră, o să rămână acest «Dicţionar»".
I. Petran
"Orient Expres"

"O carte captivantă de literatură".
N. Prelipceanu
"România liberă", Buc.

"O carte spectacol... Mirodan are condeiul coţcar şi ştie să nu fie searbăd pe nici o pagină".
George Pruteanu
"Dilema", Buc.

"O operă monumentală... Un dicţionar fără asemănare".
Edgar Reichman
"L'Arche", Paris

"O puzderie de protagonişti sub bagheta magică a lui Al. Mirodan".
Geo Şerban
"Realitatea evreiască", Buc.

"O mână sigură, de maestru".
I. Ştiubea
Radio Kol-Israel

"Un eveniment... un roman".
Elena-Esther Tacciu
"Ultima Oră"

Volumul poate fi procurat trimiţând suma de 100 de şekeli pe adresa:

MINIMUM
POB 11472, TEL AVIV
Pentru Europa (inclusiv România): 35 de dolari.
Pentru SUA şi celelalte: 40 de dolari

ARMINIUS CASSVAN
New York

Miany

Pe unde am fost şi pe unde am să mai fiu în viaţa asta altfel cam monotonă, ca să nu mai vorbesc de tristă, am nevoie de unul de-i zice Miany. În momentele de depresiune staliniene, el îmi susţinea moralul chiar când îmi spunea: "Uite-l pe ăla şchiopu' de vizavi, e mare musăr! Dacă ne întreabă despre ce am vorbit spunem că despre bunica mea care e bolnavă. Are zahărul mărit, nu uita!". Sau când venea un prieten mai credul acasă la el, Miany stătea pe canapea cu mâinile sub ceafă, învârtind pe nevăzute butoanele radioului. Prietenul se minuna că poate auzi aparatul când mişca o pălărie pe dulap. Sau începea o conversaţie cu un necunoscut şi după ce îl interesa în probleme ca să zic aşa arzătoare, amesteca două-trei silabe fără sens într-o frază crucială, făcându-l pe tipul cu pricina să-l întrebe ce spune sau să tacă chitic, făcându-se că înţelege. Câte şi mai câte erau isprăvile lui Miany, adică ale lui Emilian Negreanu! Căci omul se născuse mucalit peste poate.

După spusele lui: "M-am născut în Bucureşti la data de 10 august 1927, pe Aleea Suter, lângă Parcul Carol, în vecinătatea străzii 11 iunie... Soarta face ca în vara anului 1938 să fim la Carmen-Sylva, unde, la unul dintre restaurante, cânta o orchestră de muzicanţi din Bucureşti. În pauza lor eu m-am ridicat de la masă şi m-am îndreptat către estrada orchestrei. Fără ruşine m-am apropiat de pian şi am început să caut sunete pentru a înfiripa o melodie pe care o cunoşteam. Era primul meu contact cu pianul. Şi am reuşit. Revenind la Bucureşti, părinţii mei mi-au luat o profesoară de pian, pe doamna Maria Alsberg. Am rămas elevul ei aproape patru ani. În perioada celui de al doilea război mondial l-am avut profesor pe Gicu Koffler. Am fost elevul lui mai bine de 4-5 ani. În această perioadă am învăţat la Conservatorul "Pergola" de pe strada Bradului. Aici am urmat două clase, una de muzică şi cealaltă de teatru, unde am fost coleg cu un foarte talentat element, Mircea Krauss, care mai târziu a devenit renumitul comic Mircea Crişan. La Conservatorul "Pergola" am studiat pianul cu Lidia Cristian, armonia şi orchestraţia cu Eugen Jose Singer, muzician de mare clasă, şi respectiv Alfred Mendelsohn".

După aceşti ani de ucenicie, Miany a devenit un muzician preţuit, organizând la început o mică orchestră cu care cânta în mai toate saloanele de dans din Bucureşti şi împrejurimi, pe urmă cântând în orchestra Aldo Sollini şi Gianni Spinelli cu solista Simona Cassian. Ea l-a prezentat cunoscutului "Trio Grigoriu", prin care a ajuns să lucreze pentru Radio-difuziune şi în special, mai târziu, la Radio-Magazin, unde a fost timp de aproape trei ani şef de formaţie, aranjor şi compozitor. A organizat, împreună cu "Trio Grigoriu" şi Simona Cassian, un spectacol-concert numit "Concertul nostru", urmat de "N-aveţi un bilet în plus?" în 1952, scris printre alţii de colaboratorul "Minimum"-ului N. Focşa (Harry Fosha), un succes formidabil care a ţinut afişul aproape doi ani, cu un turneu în ţară de trei luni.

Atunci ne-am împrietenit, dimpreună cu Sorin Cunea, inginerul "Duţu" Silberman (azi, la Paris, se numeşte Armand Silleran) şi cei trei arhitecţi, Sergiu Singer (Bremen), Noldy Marcus şi răposatul Jean Rosenberg (Israel). Miany a părăsit România în 1960. În Israel a găsit imediat de lucru ca pianist la hotelul Sheraton, unde a stat doi ani. A continuat cântând pe vasul "Shalom SS" timp de un an. S-a întors în 1965, lucrând de data asta la noul hotel Hilton din Tel Aviv. La sfârşitul războiului de şase zile a plecat în Australia ca să o acompanieze pe Dorothea Livio, dar a rămas la Sydney încă doi ani, cântând în cele mai renumite locuri. În anul 1969, la sugestia lui Sorin Cunea, care lucra la "Europa liberă", a părăsit Australia pentru München, la acelaşi celebru post de radio. Dar după numai câteva luni a fost solicitat să cânte cu starul Germaniei, cântăreţul Roberto Blanco, care avea nevoie de un pianist şi director muzical. A cântat cu acesta aproape patru ani, făcând turnee în multe ţări.

Obosit de munca de noapte şi dorind să fie aproape de ai lui, Miany a emigrat în 1974 în Canada, la Montreal. Tot atunci s-a decis să devină profesor de pian, acordeon, orgă şi "keyboard" electronic. A adus-o din România pe marea lui iubire, frumoasa Maja Judescu. S-a căsătorit, fiind din fire familist şi om serios, cel mai mucalit om serios pe care îl cunosc. Visul lui? Să i se publice ca mare şlagăr una din cele peste 2.500 de compoziţii. Eu sunt sigur că acest vis i se va realiza.

Nou! Nou!
A apărut
Din viaţa unui medic ginecolog
de Dr. Alexandru Marton

27 nuvele ilustrate
148 pagini

După marele succes al cărţii "Speranţa", apărută în editura Minimum 1998, merită să citiţi această carte.

Cartea se poate obţine trimiţând 45 şekeli
pe adresa autorului:
Str. Narkis 1 – Ierusalim 92461
Tel.: 02/623-2883
Pelefon: 053/564-512

ELENA-ESTHER TACCIU

HOROSCOP PERSONAL - 1999

ZODIA SĂGETĂTORULUI PENTRU TOŢI (21.11 - 20.12) aduce la început o armonizare a corpurilor cereşti şi, drept consecinţă, o creştere a potenţialului energetic individual. Proiectele economice şi politice încep să se contureze pozitiv. La fel, spiritul colectiv. E vorba însă de primul Decan, care va ceda locul, probabil după 3.12, unui nou val de antagonism general. Al treilea Decan al Zodiei, de după 12.12, ne va întoarce, mai vizibil, sperăm, la armonizare şi la reforme inovatoare cu caracter umanitar. Iniţiativele personale sunt oportune între 16.12-20.12. Aici e de acţionat dacă sunteţi **Berbeci, Lei, Săgetători,** - Zodii de Foc. **Taurii, Fecioarele** şi **Capricornii** au de trecut prin drame diverse până în 16.12, când destinul le surâde mai blând. La fel se prezintă perioada finală pentru semnele de Apă: **Raci, Scorpioni** şi **Peşti. Gemenii, Balanţa, Vărsătorul,** din stihia Aerului, se vor trezi pe umeri cu tone de schimbări şi urgenţe fulgerătoare. Creşterea dinamismului personal, acţiunea, după 15 va garanta rezultate spectaculoase pentru toţi. În **Săgetător** nu trebuie pierdute şansele, căci energiile cosmice ne sprijină. Pietre potrivite, ametistul, cel mai închis la culoare, safirul, aurul purtat cu argintul, plus arama.

POŞTA NOASTRĂ: *Doritorii Horoscopului sunt rugaţi să ne trimită din timp datele lor: ziua, luna, ora şi anul naşterii, o fotografie nu mai veche de doi ani (dar nu le putem returna). Dacă e cazul, două întrebări speciale. Precizaţi-vă telefonul. Adresaţi-vă la POB 2104. tel. 03-5590829, Holon. La aceeaşi adresă puteţi procura volumul "STELE REGALE" (Portrete astrologice ale celebrităţilor, 1997).*

RĂSPUNSURI PENTRU CITITORI

C. L., Haifa. Conjugi semnul Peştilor cu Taurul, cu alte cuvinte idealismul, tumultul sentimental şi fantezia Apei cu realismul şi diplomaţia rafinată a Pământului. Saturn, foarte prezent, adaugă răbdarea, tenacitatea, fertilitatea proiectelor, o temere în faţa destinului, randament în public relations, implicarea în ţesătura relaţiilor umane. Pentru Mileniul în care intrăm semnului tău îi cade multă "dramă" şi multe prefaceri revoluţionare. Cariera nu va face excepţie. Acolo există în cadrul luptelor pentru putere şi al nemulţumirilor vechi, posibilitatea unui fel de retragere demonstrativă, aducătoare de noi soluţii benefice. O rezistenţă în faţa influenţelor şi chiar a dictatului pare să-ţi întărească apoi independenţa. Profitul ar fi profesional, iar refuzul "rebeliunii", o eroare. Cu toate acestea vei avea de cedat într-un punct al conflictului, posibil în ianuarie. Nu semna contracte între februarie-martie, ci abia din aprilie. Finanţele cer mai multă prudenţă în manevrarea lor; aici trebuie să dicteze Taurul cel dedat la subtilităţi bancare. S-ar părea că vei avea de făcut faţă multor presiuni, solicitări şi argumentări în sfera bănească mai tot anul. Abia în noiembrie-decembrie viitor se pot ivi încasări. Până atunci, proclamă, cum se spune, un "NU categoric" risipei. Competiţiile par să agite şi viaţa de familie, unde sunt posibile furtuni nu mai mici decât în carieră. Supărări, decepţii, dispute, tensiunea permanentă se vor rezolva în martie-aprilie abia. În concluzie, în anul mult discutat impune-ţi în mai mare măsură personalitatea, renunţă la vechile dependenţe şi ţine-ţi mai cu zgârcenie secretele.

Fiica îmbină şi ea două elemente, adverse în şi mai mare măsură. Leul, iubitor de întâietate şi dominaţie peste tot, are la ea un Ascendent în Scorpion, cel ce ţese multe şi izbutite plase de păianjen împodobite cu arta secretului. Elementul Foc cu izbucnire vulcanică e molcomit deci de apa în aparenţă calmă. Această natură duală îşi pune piedici ea însăşi. Între defecte ar fi trufia, încăpăţânarea, uri şi ataşamente excesive şi neprevăzute. Calităţi, stăpânirea domeniului ales, de regulă umanist, cu succese certe în acest an, o permanentă iniţiativă. În viaţa intimă pot fi conflicte cu un bărbat mai "copt", care se vor solda cu schimbarea casei. Situaţia va declanşa emoţii, lupte, dispute dramatice, în care nu au ce căuta orgoliul şi nerăbdarea. În oficializarea situaţiei romantice pot interveni amânări, ce vor trebui acceptate. Nimic nu trebuie bruscat. Concurenţii învinşi în meserie nu trebuie să fie împinşi în prăpastie. Consecinţele pot fi nocive prin ricoşeu. Mărirea familiei pare să aibă şanse în a doua jumătate a anului. Dictatul trebuie să cedeze în acest an, al Mileniului, în faţa argumentaţiei. Numai astfel proiectele vor fi realizate.

■ Sub Săgetător, provenind de la Neptun cel boem, putem fi cuprinşi de o sete imensă de cheltuieli şi de plăcerea risipei pe obiecte de lux, uneori absurde prin inutilitate. Pensionarii mai ales trebuie să-şi înfrâneze aceste pofte de la sfârşitul buclucaşului mileniu.

■ Altă meteahnă a Zodiei, adevărurile spuse pe şleau, care trebuie filtrate printr-o sită a prudenţei: nu daţi drumul la generalizări pripite, care includ deseori persoane de faţă vulnerabile la capitolul în discuţie.

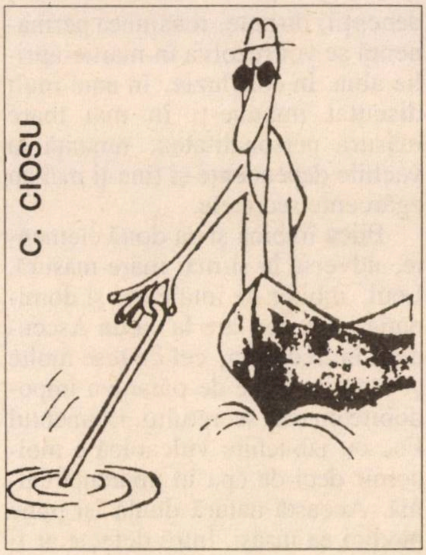

Pescuitorul de perle

Un ambasador al Statelor Unite în Israel de care nu aflasem până acum

Explicația la fotografia de mai jos din "Jerusalem Post":

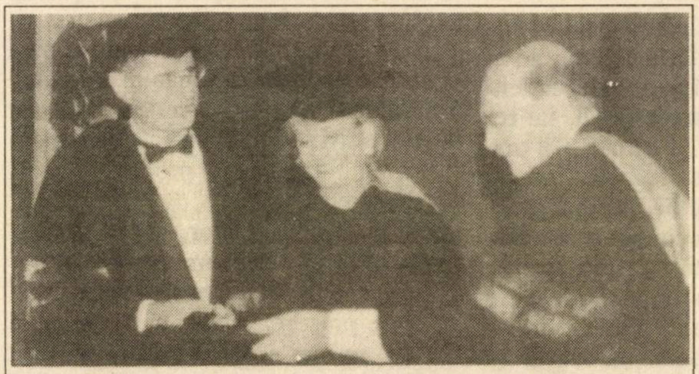

A smiling Barabara Walters receives her honorary doctorate from BGU president Prof. Avishay Braverman and former US ambassdor Simcha Dinitz.

"O zâmbitoare Barbara Walters primește titlul de doctor onorific din partea președintelui Universității Ben Gurion, prof. Avishai Braverman, și a fostului ambasador al Statelor Unite, Simha Dinitz".

("Jerusalem Post", 26.10. a.c.; comunicată de Paul Lupașcu, Tel Aviv 69184, reh. Adirim 2/10 – care își închipuie, ca și noi, că Simha Dinitz, cetățean israelian, a fost ambasadorul nostru în SUA, și nu vice-versa)

Un progres remarcabil

"La *Forumul Căsătoriilor* din acest week-end au fost înregistrați 3.480 de vizitatori, cu 4.000 mai mulți decât anul trecut".

(Ziarul "L'Alsace", Strasbourg, Franța; comunicată de Madeleine-Véronique Lazar, Strasbourg, POB 1835)

Dar sfaradimii, n-au buletin?

"A apărut Hatzionut, buletinul ashkenazimilor sioniști din România... de pe lângă Sinagoga Beit Iacov Iosef – Rav Zwi Gutman".

("Viața noastră", 24.09. a.c.; comunicată de Lică Landskron, Kiriat Sharet, POB 20380, Raanana 43504 – care este de părere că autorul titlului cu pricina a confundat askanimii – care va să zică activiștii – cu ashkenazimii)

Și lățimea?

"Într-un mic depozit, care are o lungime de patru m. p. ...".

("Viața noastră", 30.09. a.c.; comunicată de Radu Capelleanu, reh. Maapilei Egoz 65/11, Tel Aviv 11099)

◆

Grăbiți-vă, fraților cu sportul de la noi, că iarăși pierdem trenul!

"Astăzi este ultima zi în care FIFA mai așteaptă oferte de găzduire a turneului final al campionatului Mondial de fotbal din anul 20006".

("Telegraf", Constanța, nr. 305 a.c.; comunicată de ing. Iulian Marcusohn, Ramat Menahem Begin 42, Țfat 13200)

Prea multă minte strică

"Au băut spirit și au murit".

(Titlul unei știri din "Ultima oră", nr. 1412 a.c. – știre unde se vorbește despre doi muncitori ucraineni de la noi, care au decedat în urma consumului exagerat de spirt; comunicată de Roland Rosenberg, POB 11749, Tel Aviv)

Poșta

Victor Marcovici, Ramat Hasharon; **dr. Loretta Braun,** Chicago, SUA; **ing. Dan Peer,** Bat Yam (nu; dacă nu e, nu e); **ing. Radu Gaton,** Tel Aviv (just: pe mareșalul care condusese trupele sovietice ce-au intrat în București, după 23 august 1944, îl chema Malinovski, și nu Bulganin, așa cum greșit își amintește autoarea scrisorii despre cântărețul Lișenko, de la "Poșta" din nr. 151); **Nicky Rantzer,** Tel Aviv; **Radu Capelleanu,** Tel Aviv (just: o foaie de hârtie nu prea poate fi groasă de 0,5 cm., cum scrie în ziarul respectiv: care ziar ar trebui să întoarcă foaia în materie de corectură).

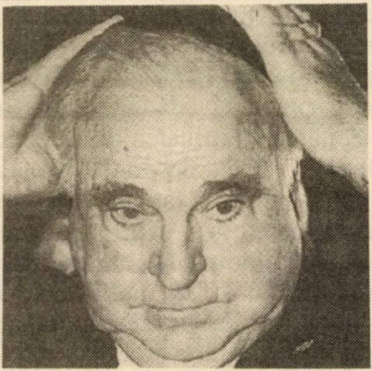

Helmut Kohl pregătindu-se de Kohl Nidrei

O povestire de
TANIA LOVINESCU

Fata din trecut

Lucrează la Bezek. Are o viaţă de familie O.K. Dar fiica lui simte că el ascunde ceva...

De multă vreme, Leon şedea la fereastra bucătăriei. Privea cum înserarea aşteaptă o clipă, în care soarele va cădea în Mediterana şi peste lume va pluti negura, întunericul.

Deseori se oprea în colţul acesta pentru a fuma măcar o ţigară din cele zece interzise de ultimul infarct cardiac. Dar ceva îl ţinea locului, înfăşurându-l în gândurile lui ca într-o plasă.

– Povestea asta n-are nici un rost! spuse tare, cu un glas trist.

Simţi deodată că cineva e în cameră, chiar în spatele lui. Cineva care l-a auzit vorbind singur? Cineva care o să creadă că şi-a pierdut minţile?

Speriat, se întoarse. O văzu însă pe fiica lui cea mică, Iris, şi îi zâmbi liniştit.

– Ce-ai spus adineauri? N-am înţeles nimic, nici un cuvânt.

– A, nimic, răspunse el. A fost aşa, o toană, am vorbit româneşte.

– De ce? De ce ai vorbit româneşte? Ca să nu înţeleg eu?

Leon privi mai atent faţa tinerei fete. La cei 20 de ani, mai păstra expresia de copil supărat. Iată, se mai iveau accente ale complexului de inferioritate, de instabilitate, cunoscute, manifestate, din primii ani de şcoală.

Desigur, defectul fizic – un picior mai scurt – întreţinea starea de tensiune între ea şi colegi, iar mai târziu între ea şi tinerii prezenţi la serile de dans la discotecă sau acasă la unul din ei.

– Pot să te întreb ceva? Dar să nu te superi!...

Leon simţi o înţepătură în dreptul inimii... Ce-o fi vrând?

Îşi trase un scaun mai aproape de ea, îi puse o mână pe umăr şi o îndemnă:

– Spune!

– Uite ce este... Glasul ei avea o anumită iritare, dar ea încerca să rămână calmă. – Îmi dau seama că nu o iubeşti prea mult pe mama. Tu eşti toată ziua la lucru, ea la fel şi seara vă uitaţi la televizor sau citiţi. Eu cred – aşa cred, aşa simt – că dacă ar fi vorba de dragoste, aţi discuta şi altceva decât lista de cumpărături la supermarket sau prognoza vremii, sau scumpirea benzinei... Adică aţi dori să fiţi mult împreună, doar voi doi.

– De ce îmi spui toate astea? Mama ta e fericită, suntem o familie frumoasă...

Simţi că îl cuprinde emoţia. Cum a intuit această fată – singura din grupul ei care nu avea "haver" – că dragostea poate fi un lucru atât de minunat, atât de important? Se simţea vinovat. Deseori povestea întâmplări din viaţa lui, practica de student la Braşov, munca pe şantiere. Dar toate erau oarecum voalate, nu tocmai falsificate, dar oricum prezentate în aşa fel încât să apară într-o lumină favorabilă. Dar episodul Stela, marea, prima, unica lui iubire era de zeci de ani ascuns într-un sertar şi nu putea fi obiect de discuţie pentru copii.

Iris aşteptă cu răbdare ca tatăl ei să continue. Văzând că tăcerea se prelungeşte, îl privi provocător şi zice:

– Eu sunt altfel decât voi. Când am să iubesc un băiat şi am să fiu convinsă că el mă iubeşte aşa cum sunt, am să-l ţin toată ziua lângă mine. Şi am să-l duc în Europa, să vadă ce frumoasă e lumea.

– Dar el, el nu a fost?

– Nu, adică nu ştiu. Dar o să fie o dragoste adevărată.

Leon o privi înduioşat.

– Fata mea, semeni cu mine. Sigur, când eram tânăr. Nu aveam burtică, început de chelie şi o inimă ruptă... Când iubeam, eram atât de copleşit de femeia mea, încât voiam să o simt lângă mine tot timpul.

Se opri. Cum să-i spună că dragostea este o sete de absolut, aproape ca moartea?

Leon se întoarse lângă fereastră şi îşi aprinse o ţiga-

ZISE...

"Aviaţia NATO a distrus numai una sau două case în Kosovo".

(Jamie Shea, purtător de cuvânt al NATO, răspunzând unui grup de ziarişti englezi la întrebarea: "Câte clădiri au fost distruse în Kosovo prin bombardamentele forţelor NATO?"; TV Sky News – Londra, noiembrie 1999)

... ŞI-N ADÂNC SE SCUFUNDĂ

(CU ACCENTUL PE Ă)

ră. Apoi se sprijini cu mâinile pe placa de marmură. Închise ochii şi o văzu. Înaltă, subţire, înfăşurată într-un pardesiu de culoare deschisă, cu faţa mult ridicată pentru a primi fulgii de zăpadă. Şi el, cu capul descoperit, şoptindu-i: "Să sorb zăpada de pe buzele tale..."

Cum de se deschisese acea încăpere în care ţinea imaginea ei, a acelui Braşov mângâiat, îmbrăţişat de zăpadă?...

Şi totul devenise atât de clar doar pentru că prin faţa ferestrei trecuseră câţiva fulgi de porumbel albi şi uşori, porumbeii legănându-se pe marginea ferestrei de la baie...

În ce veac fuseseră ei, tinerii frumoşi, liberi, în acel Braşov înzăpezit?

Îl săgetă ceva în stânga pieptului. Totul era trist, închis, fără întoarcere. Anul trecut, în iarnă, o căutase la Braşov. O găsise, dar nu mai era ea, cea dulce şi supusă; ci o femeie severă, neînduplecată. Iubirile nu au voie să moară, aşa hotărâseră ei odată...

Braşovul era din nou în zăpadă, dar ea vorbea cu un străin, nu cu el.

Spunea fără să-l privească, fără să ridice glasul, umilindu-l:

– Ţi-a fost frică! Ţi-ai fi pus o pată în dosarul de partid. Nu puteai să spui că sunt fiică de fost ofiţer, că nu am fost primită la facultate, că doar cunoştinţele de limbă engleză mă salvează de la foame. Ţi-a fost frică de mama ta, ţi-a fost frică să-i spui că e vorba de o dragoste adevărată, că nu vrei s-o omori, dar nu poţi trăi fără mine... Ţi-a fost frică...

Vorbele spuse atunci îşi aveau viaţa lor proprie, nu voiau să moară. Reveneau mereu, şi mereu se adăugau amănunte şi vorbe şi imagini şi nuputeau fi şterse nici cu vodcă, nici cu tutun, nici cu iubiri trecătoare.

El susurase în prima seară versuri, primele lui versuri:

Deschideţi ferestrele larg,
Să intre în casă ninsoarea
Pe buzele tale să sorb
Florile dalbe, culoarea.

El strigase cuvintele într-o clipă de fericire, ea le notase pe un petec de hârtie...

Îi promisese atunci că îi va aduce un medalion de aur în care să păstreze cuvintele, iubirea lui, după ce el va muri...

Simţi că începe să plângă. Ce caraghios, om bătrân, cu fete de măritat, cu o funcţie importantă la Bezek... Stinse ţigara, strivind-o cu furie. Nici măcar medalionul...

Dimineaţa plecă în alt cartier. Parcă maşina pe o stradă cu sens interzis, sigur că va găsi o amendă de la Poliţie.

Urcă în grabă treptele unui imobil vechi, trist. Bătu la uşa cu numărul 8 şi îi spuse bătrânului Isak să caute, să caute, chiar dacă nu mai are atelierul de bijuterii, să caute un medalion frumos.

Cumpără de la un chioşc cu seminţe o cartelă de telefon şi se opri la prima cabină. Nu răspundea nimeni la apel. Toată ziua încercă la diverse cabine. Telefonul suna în gol. Spre seară îndrăzni să sune la Braşov, la Cristina, prietena Stelei. Femeia îi răspunse greu, căută cuvintele şi reuşi să se facă înţeleasă într-un târziu: – O operaţie nereuşită... Da, e la spital! Nu se ştie ce va fi...

Sosi acasă desfigurat. Se retrase în birou, se aşeză cu capul în mâini, aplecat asupra câtorva hârtii ca să pară că lucrează.

Deodată glasul fetei lui se auzi vibrând de bucurie:

– Vino repede, vino! La televizor e un film cu zăpadă!

CALENDAR

1 decembrie s-a născut Ieronim Şerbu (1911)
3 decembrie s-a născut Victor Nămolaru (1923)
6 decembrie s-a născut Elena- Esther Tacciu (1933)
6 decembrie s-a născut Noemi Pavel (1972)
7 decembrie a murit Clara Haskil (1960)
8 decembrie s-a născut Toma George Maiorescu (1928)
9 decembrie s-a născut Tania Lovinescu (1924)
9 decembrie a murit Ieronim Şerbu (1972)
12 decembrie a murit Iacob Gropper (1966)
12 decembrie a murit Felix Aderca (1962)
12 decembrie a murit Semilian Solomon (1968)
14 decembrie s-a născut D. Solomon (1932)
14 decembrie s-a născut Sanda Radian (1929)
15 decembrie s-a născut Tudor Steriade (1926)
17 decembrie a murit A. G. Vaida (1963)
18 decembrie s-a născut Ilarie Voronca (1903)
18 decembrie s-a născut Victor Bârlădeanu (1928)
20 decembrie s-a născut Israil Bercovici (1921)
22 decembrie s-a născut Virgiliu Monda (1898)
25 decembrie s-a născut Mihai Stoian (1927)
25 decembrie s-a născut I. Fântânaru (1924)
25 decembrie a murit Tristan Tzara (Sami Rosenstock) (1963)
25 decembrie s-a născut Horia Deleanu (1919)
26 decembrie s-a născut Rodica Grindea (1945)
27 decembrie s-a născut Tudor Vianu (1897)
29 decembrie a murit Sergiu Dan (1976)
29 decembrie s-a născut Petre Iosif (1907)
30 decembrie s-a născut Ana Lengyel-Livshits (1922)
31 decembrie s-a născut Jean Grosu (1919)
31 decembrie s-a născut Dinu Hervian (1913)
31 decembrie s-a născut Nell Cobar (1914)

O evocare de
MOSHE OLIER

S-a apropiat de mine si mi-a spus: prietene

Ni se întâmplă uneori să uităm o întâmplare recentă, dar şi să ne persiste în memorie fapte petrecute de ani de zile.

Eram un provincial venit la Bucureşti să studieze. Nu ştiam la început ce mă impresiona mai mult: faptul că sunt student, sau că văd pentru prima dată capitala, ce contrasta atât de mult cu oraşul meu natal. Nu mă plictisea deloc atmosfera din aula cursurilor, nici să hoinăresc de unul singur pe bulevardele cu clădiri impresionante în ochii mei. Trebuia însă să-mi găsesc şi ceva de lucru pentru a face faţă traiului studenţesc. Norocul mi-a surâs şi am găsit o jumătate de normă ca secretar la o şcoală serală, având astfel timp să mă ocup şi de învăţătură. Bucureştiul îmi oferea deodată o viaţă diferită de cea de elev de liceu, pe care abia îl absolvisem. Fetele şi femeile tinere de la seral mă amuzau în postura lor de eleve mature când treceau pe la mine pentru o informaţie sau un document. Când mă vedeau, profesorii şcolii, toţi mai în vârstă decât mine, mă salutau: "Bună ziua, domnule secretar"; cum s-ar spune, mă luau în serios în funcţia mea, cu care încă nici nu mă obişnuisem bine.

Aşa au trecut vreo doi ani, în care timp m-am obişnuit cu studiile şi cu serviciul, încât mi se părea că mă aflu în capitală de când lumea. Între timp, am avut şi două idile trecătoare cu fete drăguţe, idile ce s-au stins uşor, ca nişte focuri de paie.

Într-o după-amiază intră la mine un domn cam între două vârste, care se prezintă: "Dr. Voinescu" şi îmi spune că doreşte să vorbească cu directorul şcolii. Am aflat apoi că va veni o dată pe săptămână, fiind numit medicul şcolii, ce cuprindea şi un curs primar în orele dimineţii.

La următoarea ocazie l–am observat mai bine. De statură puţin peste mijlocie, cu părul rărit dar îngrijit, ochi vioi şi limpezi, cu o figură blândă şi simpatică. În prima zi, înainte de a pleca, a intrat special la secretariat ca să-mi spună "bună seara" şi să mă întrebe ce fac şi cum mă simt, iar eu i-am răspuns: "Bine, sănătos, domnule doctor!". – "O nu! Nu te-am întrebat cum te sinţi din punctul de vedere al sănătăţii, nu a fost o întrebare de circumstanţă, ci pur şi simplu am vrut să ştiu ce faci şi cine eşti, dacă nu sunt cumva prea indiscret". I–am spus pe scurt cum ajunsesem acolo. Am mai schimbat câteva vorbe şi am rămas cu impresia că dr. Voinescu era un om simpatic şi popular.

Odată, pe când mă pregăteam să plec, tocmai îşi terminase treaba şi el, aşa că am ieşit împreună. În drum, la un colţ de stradă, mi-a propus să intrăm la localul din apropiere să bem o bere. Nu l-am refuzat. Ne–am aşezat la o masă şi în timp ce aşteptam chelnerul, mi-a spus că s-a simţit apropiat de mine încă de la început, fiindcă şi el are un fecior student, care aduce mult cu mine, şi la prima ocazie o să-mi facă cunoştinţă cu dânsul. Deodată l-am auzit că mi se adresează cu "prietene", şi de atunci aşa îmi spunea ori de câte ori ne vedeam. Eu însă nu-mi permiteam să mă adresez lui astfel, fiindcă ne despărţea diferenţa de vârstă. Tot atunci, la bere, când limbile ni s-au mai dezlegat, i-am spus, nu ştiu cum, că sunt evreu. Cu tonul cel mai firesc, mi-a răspuns că a avut această impresie, dar că pentru dânsul acest lucru nu are însemnătate, că se împacă bine cu oricine este om. După cum privea înainte, spre un orizont imaginar, am simţit că vrea să-mi mai spună ceva.

– Ştii? Eu mai sunt medic la câteva şcoli. E frumoasă şi importantă această muncă, n-am de ce să mă plâng, dar asta nu este tocmai locul de muncă la care visează un medic. Am avut şi alte servicii şi funcţii.

După o pauză de câteva clipe, a continuat:

– Dar ştii? Sunt mulţumit cu ce am în vremurile astea, mai ales când ai fost cineva în trecut. Dacă ai o meserie te descurci în orice situaţie, chiar şi acum, sub comunişti. E adevărat, nu neg, că regimul acesta aduce şi lucruri pozitive, de exemplu alfabetizarea şi, de ce să nu recunosc, şi în domeniul sănătăţii există mai multă grijă. Eu totuşi nu sunt comunist. Nu-mi place dictatura. Poate asta mi-e firea, sau mentalitatea.

A privit împrejur, poate din prudenţă, să vadă dacă nu l-a auzit cineva, apoi a vorbit din nou:

– Ştii, prietene, eu am fost odată la Moscova. Oraş frumos, mare, cu multă istorie. Călătoria n-am făcut-o recent, ci pe vremea vechiului regim.

– În excursie, probabil.

– Nu, nu în excursie. Am fost la un congres la care au luat parte multe delegaţii. Am văzut oameni de toate neamurile şi rasele.

– Şi ce a fost mai interesant? mă trezesc glumind. Congresul, sau oamenii, participanţii la congres?

– Ca să fiu sincer, şi una şi alta. S-a făcut şi un tur al oraşului, am văzut Piaţa Kremlinului, universitatea, muzee, bulevarde largi, biserici. Regimul lor, de altfel ca la noi acum, nu prea se sinchisea de religie şi biserici, dar fiindcă erau mulţi străini au înţeles că pe noi ne interesează.

Mă gândeam că acest om fusese probabil director de spital, un specialist renumit, dar l-am întrebat altceva:

– Delegaţia din care aţi făcut parte a fost numeroasă?

– Prietene, eu am fost şeful delegaţiei.

Aproape că mă intimidasem gândindu-mă cu cine stau de vorbă şi cine mă numeşte "prieten".

– Aţi avut probabil o funcţie importantă.

– Eram pe atunci ministrul sănătăţii. Desigur că n-ai auzit de mine, de numele meu, căci pe atunci erai copil.

Impresionat, m-am gândit iar cu cine beam acum un pahar de bere, în timp ce el repeta ca pentru sine:

– Mulţumesc lui Dumnezeu, trăiesc, am de lucru.

Şi, zâmbind cu subînţeles, s-a simţit dator să-mi explice:

– Am folosit expresia "mulţumesc lui Dumnezeu" aşa, din obişnuinţă, dar de fapt eu sunt aproape ateu. Poţi fi om drept şi de omenie nu doar de frica lui Dumnezeu.

Deodată a trecut la altceva:

– Nu mă aveam bine cu legionarii, iar în timpul războiului nici cu regimul lui Antonescu, aşa că am stat de-o parte.

Mi-a mai povestit cum au încercat să-l atragă de partea lor şi alte lucruri despre el. Era firesc ca el să vorbească mai mult, fiindcă avea ce spune, pe când eu, cu biografia mea "subţire"... Deodată aud cum un cetăţean de la o masă apropiată îi spune tovarăşului lui: "Pe omul ăsta de colo îl cunosc. A fost ministru pe vremuri", la care interlocutorul meu, impasibil, replică: "Sunt obişnuit ca lumea să mă recunoască.

⁂

Eram aproape de sfârşitul anului universitar. Ca de obicei, înainte de ieşirea din facultate, m-am uitat la avizier. Deodată privirea îmi cade pe o înştiinţare urmată de o listă de studenţi exmatriculaţi din motive de absenţe nemotivate. Am descoperit acolo şi numele meu. Neliniştit, pe loc m-am întors şi am urcat la secretariat să cer lămuriri. Secretarul, deschizând larg braţele în semn de neputinţă, mi-a spus că nu mă poate ajuta. I-am explicat motivele absenţelor mele, la care el mi-a spus că numai o adeverinţă din care să reiasă că am fost bolnav îmi poate fi de folos. L-am căutat pe decan, dar nu era de găsit.

Îngândurat, am pornit spre cantina la care luam masa. Era adevărat că lipsisem mai mult de trei săptămâni de la cursuri, dar n-avusesem încotro. Mama fusese tare bolnavă, iar tata se afla în convalescenţă după un accident. Trebuise să plec acasă, în provincie, ca să-i ajut. Credeam că plec numai pentru câteva zile. Fratele meu mai mic, elev de şcoală primară, nu-i putea ajuta, ci el însuşi trebuia ajutat. Nu ştiam ce am de făcut. Poate că decanul avea să mă înţeleagă, dar nu eram sigur.

A doua zi m-am întâlnit la serviciu cu doctorul.

– Ei, prietene, ce mai faci?

– Bine, i-am răspuns cu o oarecare ezitare.

Probabil că a sesizat ceva la mine, căci a insistat:

– De ce spui "bine" cu jumătate de gură? Ţi s-au înecat corăbiile? Hai, spune-mi, ce s-a întâmplat?

I-am povestit totul în amănunt, mai ales că ştia de plecarea mea în provincie. M-a ascultat atent, m-a întrebat cum se simt azi părinţii, dacă mama e deja pe picioarele ei. L-am văzut că reflectează, apoi l-am auzit:

– Ai nevoie deci de un certificat medical...

În clipa aceea mi-am dat seama că poate se gândeşte să mi-l dea dânsul şi m-am ruşinat la ideea că ar putea comite o ilegalitate pentru mine.

– O să-ţi fac rost de un certificat.

– Domnule doctor, i-am spus stingherit, cum aş putea să accept aşa ceva? Aici e o problemă de conştiinţă pentru amândoi. Apoi... etica profesională!

– Dar nu eu am să ţi-l dau, ci policlinica studenţească, a râs el. Apoi, serios, a continuat: – Uite, prietene, aşa cum spui dumneata, este o problemă de conştiinţă, de etică, şi de aceea sunt hotărât să-ţi fac acest serviciu. Dacă este vorba de conştiinţă, apoi cei de la facultate trebuie să-şi pună problema aceasta. Bunul simţ şi omenia trebuie să le dovedească ei. Ai plecat departe de Bucureşti, acasă, nu ca să te distrezi, ci să-ţi ajuţi părinţii la ceas de nevoie. Viaţa mamei dumitale a fost în pericol, după cum am înţeles. Le-ai spus şi ei n-au vrut să înţeleagă.

– Adevărul e că am vorbit numai cu secretarul.

– Şi el trebuia să înţeleagă, să se intereseze mai departe, nu doar să regrete că n-are ce face şi cu asta a terminat. Dacă este vorba de conştiinţă, cred chiar că ei ar trebui să te evidenţieze pentru meritul de a te fi achitat de o datorie onorabilă. S-ar putea ca prin ceea ce ai făcut să-ţi fi salvat mama. Vom îndrepta noi această problemă de conştiinţă, şi asta chiar acum.

Şi-a scos stiloul şi o foaie de hârtie cu antetul lui de medic, s-a aşezat la masă şi a scris ceva. A doua zi, în drum spre policlinică, din curiozitate am deschis plicul, care nu era lipit, şi am citit: "Vă rog să eliberaţi studentului ... un certificat de boală pentru zilele ... în care a fost bolnav. Eu am vegheat asupra evoluţiei bolii". Mai era scris acolo şi un diagnostic.

Eram emoţionat, dar nu mai puteam da înapoi. Treaba trebuia terminată.

La policlinică nu am fost întrebat prea multe şi am primit certificatul. Mi s-a părut chiar că medicul de serviciu, văzând semnătura doctorului Voinescu, a făcut cu o grabă deosebită ceea ce i se ceruse. Astfel nu am pierdut un an de cursuri.

Au trecut de atunci ani şi ani. Adesea îmi amintesc de acest medic, deşi nu l-am mai văzut. Nu ştiu dacă mai trăieşte. Nu ştiu nimic...

La sfârşit de secol XX

Se apropie. Acuş-acuş. Şi fiindcă ne aflăm, aici ca pretutindenea în lume, la ceasul bilanțurilor, să încercăm să ne-amintim (şi în felul acesta...) de figurile de seamă ale *tribului* din acest veac.

Drept care, punem cititorilor noştri câteva întrebări:

I. Care dintre fruntaşii sionişti din *alia* a înființat Loteria de Stat din Israel?

1) Mişu Benvenisti
2) Dr. Michael Landau
3) Abraham Feller
4) Gen. Meir Nitzan
5) Av. Mişu Weissman

II. Unde şi în ce an a fost organizată în Israel prima (şi singura până acum) expoziție dedicată istoriei iudaismului românesc?

1) Muzeul Ierusalim – 1959
2) Muzeul Tel Aviv – 1992
3) Muzeul Beit Hatfutzot, Tel Aviv – 1982
4) Casa Scriitorului, Tel Aviv – 1968
5)Muzeul "Haaretz", Tel Aviv – 1974

III. Care dintre oamenii de afaceri de mai jos a creat şi finanțat (în pierdere, evident...) editura "Cultura Națională" din Bucureştiul interbelic?

1) Micu Zenler – petrolist
2) Aristide Blank – bancher
3) Max Auschnitt – industriaş
4) M. Karmitz – fabricant şi importator de medicamente
5) I. Filderman – industriaş, Bacău

Scroafa Suha

"Israelul otrăveşte aerul şi apa palestinienilor".

(Suha Arafat, nevasta preşedintelui OEP, Yasser Arafat; Gaza, 1999)

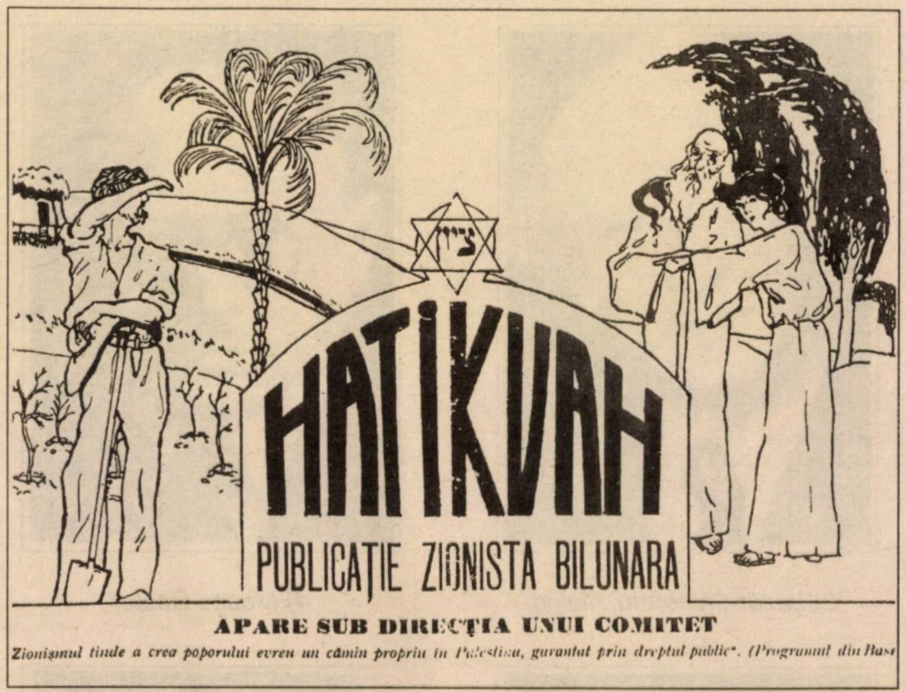
HATIKVAH
PUBLICAȚIE ZIONISTA BILUNARA
APARE SUB DIRECȚIA UNUI COMITET
Zionişmul tinde a crea poporului evreu un cămin propriu în Palestina, garantat prin dreptul public". (Programul din Basl

IV. Coperta aceasta din revista "Hatikvah" (1915) a fost ilustrată de:

1) Iser
2) Rubin
3) Marcel Iancu
4) W. Arnold
5) Ross

V. O chema, ca domnişoară, Valentina Sestopali. S-a îndrăgostit de un scriitor român, şi când acesta a fost condamnat la închisoare în anii '50, a fost închisă şi ea pe motiv că dactilografiase manuscrisele prietenului ei. Scriitorul despre care vorbim este:

1) Ion Caraion
2) Alexandru Paleologu
3) Al. O. Teodorescu
4) Ştefan Augustin Doinaş
5) Nicolae Balotă

VI. Persoanele de mai jos au fost condamnate, pe temeiuri politice, la închisoare în anii '50-'60. Doi dintre aceştia au murit în timpul detenției. Ei sunt:

1) George Spina, ziarist, poet
2) Sergiu Dan, scriitor
3) Belu Zilber, economist
4) Em. Calmanovici, inginer constructor
5) Hary Brauner, muzicolog

VII. Iată câteva vedete ale scrisului pe româneşte sau în idiş. Noi

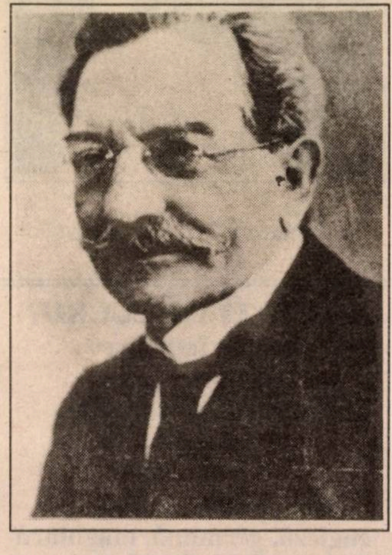

1) Ițic Manger, poet

am încurcat însă explicaţiile de la fotografii. Vă rugăm să puneţi numele potrivit la imaginea potrivită:

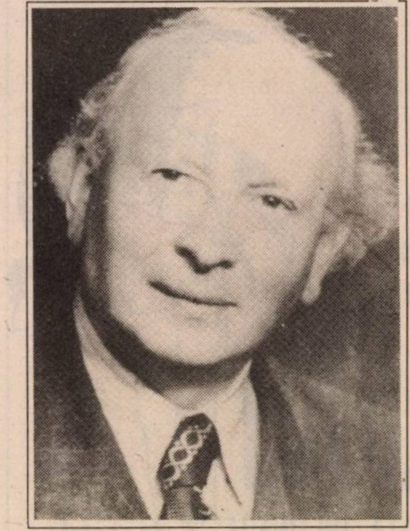

2) Lazăr Şăineanu, filolog

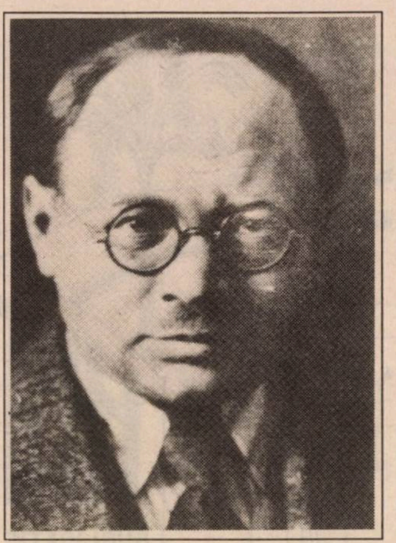

4) Moses Gaster

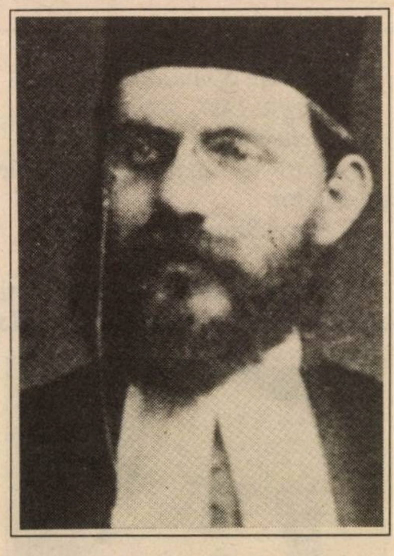

3) Iacob Gropper, poet

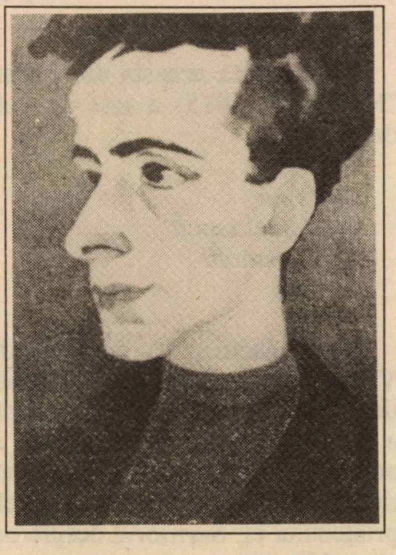

5) Eliezer Steinbarg, poet

CĂUTAŢI DE LUCRU?
Pentru îngrijirea
bătrânilor şi copiilor,
condiţii excelente,
în întreaga ţară,
fără comision.
De preferat vorbitori de
engleză, germană, maghiară
Tel. 03/752-9123 (Esther)

Răspunsuri: *I – Dr. Michael Landau; II – Muzeul Beit Hatfutzot; III – Max Auschnitt; IV – Rubin; V – Ion Caraion; VI – George Spina şi Harry Brauner; VII – 1. Lazăr Şăineanu; 2. Iacob Groper; 3. Moses Gaster; 4. Eliezer Steinbarg; 5. Iţic Manger.*

Nou! **A apărut**

Intrare liberă

Versuri
de Madeleine Davidsohn

"O nouă poetă care are ceva de spus şi o spune direct, în felul ei".
Carol Isac, *"Ultima oră"*

"Imagini, peisaje româneşti de munte, atmosferă şi personaje din micul târg natal, (...) priveliştea atât de orientală a Israelului, dramele războaielor sale eterne, traseul ceţos al propriilor drame erotice, se întreţes în fiinţa poetului, cel care, în stare de şoc, se lasă curentat de aceste tensiuni noi şi vechi...".
Elena-Esther Tacciu,
"Minimum"

Cartea poate fi procurată trimiţând suma de 25 shekeli la următoarea adresă:

Dr. Madeleine Davidsohn
Reh. Keren Hayesod 23/2
Haifa 34970
Tel.: 04/825-1444

RODICA WEINBERG
prezintă paginile de

JOCURI

La mulți ani!

ORIZONTAL: LA MULȚI ANI!

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1											
2											
3	●		●		●					●	
4		●							●		●
5				●		●		●			
6							●				
7			●								
8					●						
9		●		●				●		●	
10							●				

VERTICAL: 1) Ilie Mihnea – De dată apropiată. 2) Fructul lui Adam – Râu în India. 3) Bețe! – Din când în când – Grup lingvistic caucazian. 4) A asculta – Uniunea Generală a Sindicatelor (abr.). 5) Titel Solomon – Vale în toponimia japoneză – Pozezi. 6) Bună de încadrat tabloul – Cuvânt care imită un zgomot produs de o cădere bruscă și puternică. 7) Sclavi în Sparta antică – "Bandă laterală independentă" (abr.) 8) Mic orășel în podișul Anatoliei – Grăunte, boabă. 9) Pronumele personal "eu" la dativ – Smoc de păr. 10) Tei! – Rocă bazică alcătuită aproape exclusiv din olivină. 11) Bolduri – O acțiune neizbutită.

Dicționar: RAVI, NAH, DANI, BLI, NESA, DUNIT.

NELU WEINBERG

Iarna

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1												✪	
2					✪								
3							✪			✪			
4			✪					✪					
5				✪					✪		✪		
6	✪					✪				✪			
7		✪			✪							✪	
8						✪		✪					✪
9					✪		✪						
10			✪							✪			
11	✪			✪					✪				
12											✪		
13						✪							

ORIZONAL: 1) Mare dramaturg englez, personalitate de seamă a literaturii universale, autorul piesei "Poveste de iarnă". 2) Poet și critic american, autorul volumului de versuri "Marea iarnă", scris în 1944 (Allan John) – Cunoscut scriitor danez, autorul basmului "Crăiasa Zăpezii". 3) Apreciat liric rus, autorul poeziei "Pe întâia zăpadă pășesc în neștire" – Cămăși – Chemare de departe. 4) Ied! – Nume musulman – Pictor și gravor francez, autorul tabloului "Peisaj de iarnă". 5) Zăpadă – Mic port în Grecia – Începe să ningă! 6) Ca un fulg de zăpadă – Cetate legendară în Orientul Mijlociu – Încărcate cu zăpadă în frumoasele peisaje hibernale (sing.). 7) Pene! – Poet și prozator ceh, semnatarul ciclului de versuri "Iarna" (Jan). 8) Actor italian, protagonistul filmului "Vacanță de iarnă" (Alberto) – Spărgătoarele de gheață, de exemplu. 9) Arțar (reg.) – Șmechere. 10) Scopul în sine! – Poet și romancier francez, autorul poemului "Trandafirii iernii" (Louis) – Categoric. 11) Ogor... golaș! – Folositor – Grădină de iarnă. 12) Mare poet român, care, în poeziile "Iarna", "Sania" și "Gerul", surprinde frumusețea anotimpului alb (Vasile) – Cant! 13) Patinatoare și actriță americană care a jucat în filmele "Romanță pe zăpadă" și "Gerul" (Sonja) – Ion Hartulary ..., autorul poemului simfonic "Iarna cea lungă".

VERTICAL: 1) Compozitor român de prestigiu, semnatarul melodiei "Sanie cu zurgălăi" (Richard) – Regretat poet evreu din Cluj, autorul poeziilor "Ninge" și cântec de iarnă" – Durere înecată... într-un pahar! 2) Mare scriitor român ce a dedicat iernii poemul "Odă zăpezilor" – Actor englez de film, protagonistul peliculei "Leul în iarnă" (Peter). 3) Fire – "O iarnă ...", roman din 1939 al scriitorului francez Raymond Queneau – Patruped din țara zăpezilor veșnice. 4) Râu în Rusia – Actriță cehă care a jucat în filmul lui H. Deppe "Năzbâtii în zăpadă (Anny) – Din contra. 5) Pictor și grafician român, autorul unui tablou intitulat "Iarna" (Iosef) – Taigaua ..., întindere siberiană recunoscută prin iernile grele și de durată (pl.). 6) Alunecă pe zăpadă în zgomotul zurgălăilor (pl.) – "... Zăpezilor", piesă simfonică aparținând lui Rimski Korsakov. 7) Pneumonie incipientă! – Pictor francez, creatorul tabloului "Ruperea ghețurilor" (Claude) – "... în prag de iarnă", volum de versuri al poetului german Heinrich Heine. 8) Localitate în Australia – Aducător de zăpadă – Salariu plătit soldaților. 9) Localitate în Norvegia – Poet și prozator rus stabilit în Franța, autorul volumului 'Drumuri pe zăpadă" (Ivan) – Reper. 10) Bir! – Se schimbă iarna – Adus copiilor de Moș Crăciun – În ciudă! 11) Limbă vorbită în Nigeria – vale de eroziuni săpată de un torent (pl.). 12) Răpirea ei a provocat războiul troian – Zăpezile din ținuturile nordice. 13)Iarna cea lungă și grea – Adună iarnă după iarnă...

Dicționar: ASIM, EION, NOB, ATAR, KENA, EDI, AEIM, ESAN.

NELU WEINBERG

MINIMUM E OM CA TOȚI OAMENII

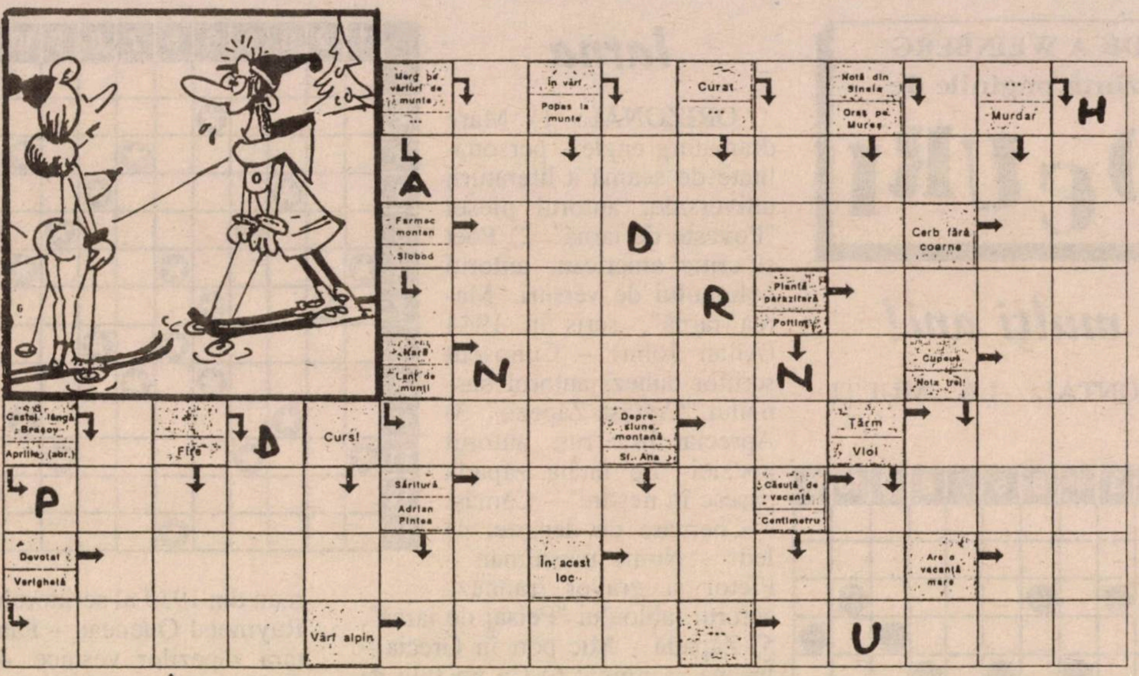

Merg pe vârfuri de munte
...
În vârf
Popas la munte
Curat
...
Notă din Sinaia
Oraș pe Mureș
...
Murdar
H
A
Farmec montan
Slobod
D
Cerb fără coarne
R
Plantă parazitară
Poftim!
Kară
Lanț de munți
N
N
Cupeuă
Nota trei!
Castel lângă Brașov
Aprilie (abr.)
Fire
D
Curs!
Depresiune montană
Sf. Ana
Târm
Vioi
P
Săritură
Adrian Pintea
Căsuță de vacanță
Centimetru
Devotat
Verighetă
În acest loc
Are o vacanță mare
Vârf alpin
...
U

În Carpați

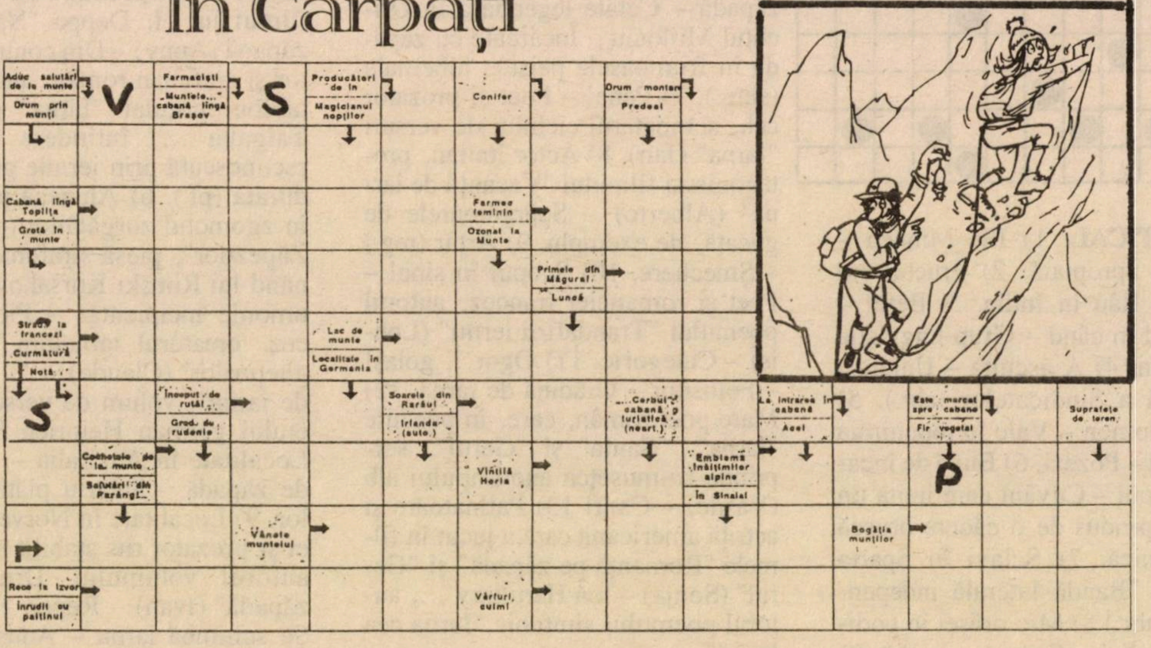

Aduc salutări de la munte
Drum prin munți
V
Farmaciști
„Muntele..." cabană lângă Brașov
S
Producători de in
Magicianul nopților
...
Conifer
Drum montan
Predeal
Cabană lângă Toplița
Grotă în munte
Farmec feminin
Ozonat la munte
Primele din Măgura!
Luncă
Stradă la francezi
Curmătură
Notă
Lac de munte
Localitate în Germania
S
Început de rută!
Grad de rudenie
Soarele din Rarăul
Irlanda (auto.)
...Cerbul" cabană și turlatică (neart.)
La intrarea în cabană
Acel
Este marcat spre cabane
Fir vegetal
Suprafețe de teren
Cochetele de la munte
Salutări din Parâng!
Vintilă Horia
Emblema înălțimilor alpine
În Sinaia!
P
Vânatele muntelui
Bogăția munților
Rece la izvor
Înrudit cu paltinul
Vârfuri, culmi

Dicționar: I – VISC, BRAN, DEVA; II – NUR, RUE, ULFA, EIR.
(Dezlegările sunt ortografiate cu "Â")

Dezlegările jocurilor din numărul trecut

H$_2$O: Strop, suvoi, irigate, apa, ron, rafala, om, lac, curs, aburi, aurit, iaz, ea, mira, e, iz, tau, ev, s, era, li, i, meteo, canal, ace, umbrela, lunca, licar.

BELETRISTICĂ: Roman, volum, epilog, vise, petitii, mod, or, tirada, i, raset, sonet, t, oratii, oa, arta, e, nalt, ju, tratat, i, naist, sare, idee, ra, co, vad, turcana.

SPERANȚE: M, m, val, r, l, l, modele, alaiuri, terilena, naut, raci, aratos, ta, ton, ti, maro, dans, o, as, rau, vot, mati, rid, gat, adio, za, e, o, t, sic, d, na, intrari, animale, arta, grasi, es, sti, sort, croit.

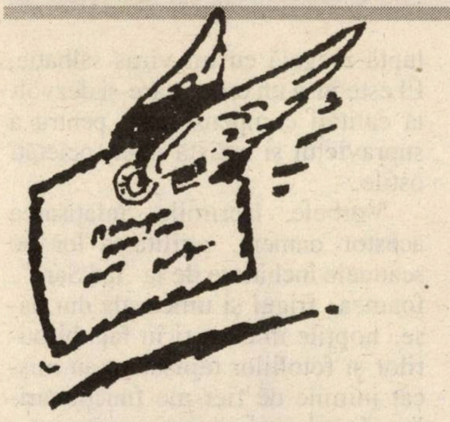

Ienta și dilema

Este cunoscută zicala "aceeași Ientă altfel voalată" sau "aceeași Jeanetă altfel coafată".

Îmi aduc aminte de doi frați, proprietari ai unei fabrici. Unul fin și blând, altul frust, violent și impulsiv. Când trebuia acceptată o situație apărea gentlemanul delicat, iar când trebuia refuzată, apărea fratele impulsiv, a cărui scuză pentru refuz era împotrivirea fratelui.

Cam așa și cu politica, în care protagoniștii au roluri diferite. Când se poate obține ceva fără violență sau teroare apare diplomatul, care în felul acesta sprijină procesul de pace, în timp ce fratele lui, teroristul, nu apare. Când e cazul, un schimb de pupături între acești doi frați, sugerând că oricum ei sunt un tot.

Israelul nu a fost niciodată agresor, și în fiecare război inițiat de arabi a învins din punct de vedere militar, dar nu și politic. De ce? Din cauza resentimentelor popoarelor față de el, bazate pe ignoranță și ostilitate.

În 1947, hotărârea ONU de a împărți Palestina într-un stat evreiesc și unul arab nu a fost respectată de Egipt, Transiordania, Siria, Irak și Liban, care au atacat nou născutul stat evreiesc. În acest prim război, Israelul învinge și granițele lui (de altfel nesocotite) se lărgesc. În 1956 arabii repetă provocarea prin blocarea Canalului de Suez și declanșarea războiului, în care Israelul e sprijinit de Franța și Anglia. Urmează al treilea război, în 1967, la provocarea Egiptului, care blochează strâmtoarea Tiran. Statul Israel, de data aceasta singur, învinge Egiptul, Iordania și Siria în celebrul război de șase zile și ocupă noi teritorii. Urmează al patrulea război, în 1973, când aceleași state arabe atacă Israelul în ziua de Iom Kipur, dar după succesul inițial al agresiunii, Israelul contraatacă, respinge pe toate fronturile armatele arabe și reușește să împresureze armata a treia egipteană, care ar fi capitulat dacă n-ar fi intervenit presiunile americane. Desigur că nu trebuiesc uitate, în afară de cele patru războaie, și războiul de uzură, acțiunile teroriste care au culminat cu atacul asupra sportivilor israelieni la Olimpiada de la München.

După atâtea războaie impuse Israelului, este logic să existe suspiciunea că pacea va fi respectată atunci când teritorii importante din punct de vedere strategic vor intra în posesiunea arabilor. Este de înțeles reticența tuturor guvernelor israeliene de a încheia o pace fără asigurări concrete de securitate, așa cum au făcut alte popoare. Lupul păru-și schimbă, dar năravul ba. Își va schimba oare lupul arab năravul? Ienta va rămâne aceeași? Iată marea întrebare și marea dilemă!

Dr. Osias Rabinovici, Acco

O casă la Zürich

În primăvara asta, fiind pentru câteva zile la Zürich, am vizitat în special orașul vechi. Sigur că eu, ca prieten mai tânăr al familiei Medy și Marcel Iancu, m-am dus în Spiegelgasse nr. 1 să văd casa în care s–a născut mișcarea Dada – acest curent nou în pictură, sculptură, muzică și literatură, contrară tuturor canoanelor existente atunci.

Actualmente casa este ocupată de un club de noapte. Pe fațadă este o placă rotundă care amintește că acolo a fost inaugurat la 5 februarie 1916 Cabaretul Voltaire. Placa comemorativă este opera lui Jean (Hans Arp). La acest cabaret se întâlneau și apăreau pe scenă ca artiști cei care au intrat în istoria artelor alături de Hans Arp: Tristan Tzara, Marcel Iancu, Hugo Ball (proprietarul cabaretului), Emmy Hennings (soția lui Ball), Richard Huelsenbeck etc.

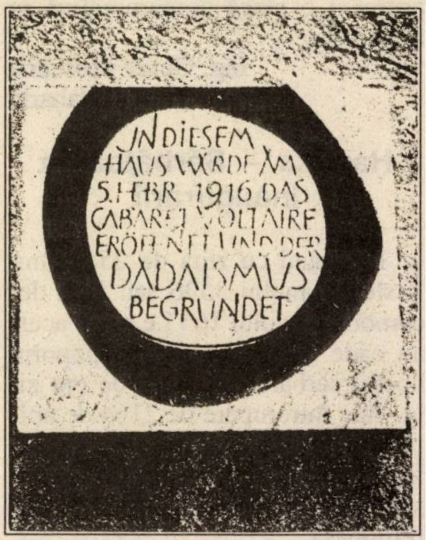

Tabloului în ulei pictat de Marcel Iancu, reprezentând scena și sala de mese a Cabaretului Voltaire, iar pe scenă, ca protagoniști, pe cei de mai sus – i s-a pierdut urma și nu se știe unde se găsește. Prin 1970, Marcel Iancu a refăcut acest tablou, iar originalul lui se găsește la muzeul Ianco-Dada din Ein Hod. S-au tras și câteva litografii în culori după acest nou tablou. O copie litografică – înainte de colorare – am primit cadou de la Marcel Iancu. Pe copia mea el a scris în stânga "Cabaret Voltaire", în dreapta o dedicație pentru mine și soția mea, iar pe marginea din dreapta numele artiștilor de pe scenă.

Este de menționat că deși viața Cabaretului Voltaire în clădirea din Spiegelgasse nr. 1 a fost foarte scurtă (6-7 luni), ea a fost totuși suficientă pentru a da naștere unei noi mișcări în artă, dadaismul, bine cunoscută în toată lumea și care mai dăinuie și azi. Un detaliu interesant: pe aceeași stradă, la nr. 2, a locuit Lenin în perioada nașterii dadaismului. Pe casa respectivă este de asemeni o placă comemorativă în acest sens.

Ing. Octav Moscuna
Naharia

Hanuka – Sărbătoarea Inaugurării

Începând cu ziua de 25 a lunii Kislev a anului 3596 sau luna decembrie a anului 165 î.e.n. (în acest an cade în 4 decembrie), poporul nostru sărbătoreşte timp de opt zile, fără întrerupere de 2164 de ani, purificarea Templului din Ierusalim. Această aniversare a devenit o sărbătoare naţională, pe lângă cea religioasă.

În secolul doi î.e.n. Orientul Apropiat era dominat de cultura greacă, politeistă. Poporul nostru, fiind un straşnic păzitor al monoteismului, opunea în această epocă o rezistenţă înverşunată culturii păgâne. Slujbaşii regelui grec al Siriei, Antiochus IV Epifanes (175-164 î.e.n.) au cerut lui Matitiahu ben Iohanan, din familia Hasmonea, bătrânul cohen al satului Modiin, să aducă jertfe pe altarul clădit în sat şi închinat lui Zeus.

Aşezarea Modiin din Iudeea se află la 28 de kilometri de Ierusalim, la răsărit de localitatea Lod. Numele de Modiin apare pentru prima dată în istorie împreună cu apariţia dinastiei Hasmoneene. Modiin este o derivaţie a cuvântului ebraic "iodea", comunicare. Căci de pe dealul Modiinului istoric se comunica cu ajutorul focului sau fumului cu aşezările vecine.

Ca răspuns la cererea stăpânitorului străin izbucneşte răscoala împotriva opresiunii eleniste, condusă de Matitiahu împreună cu cei cinci fii ai lui. Bătrânul cohen distruge altarul şi îi omoară pe reprezentantul lui Antiohus IV Epifanes şi pe evreul care voia să aducă jertfe şi să trădeze credinţa străbună. La un an după izbucnirea revoltei Matitiahu moare, iar comanda o preia cel mai viteaz dintre fiii lui, Iehuda, poreclit, ca toţi fraţii lui, Macabi.

În ziua de 25 a lunii Kislev a anului 3596, după doi ani de la începerea revoltei, Iehuda intră în Templul profanat din Ierusalim şi îl purifică, reintroducând slujbele închinate Dumnezeului unic. Tot atunci s-a hotărât ca acest eveniment al eliberării naţionale şi religioase să fie celebrat anual de către generaţiile următoare sub denumirea de Hanuka, de la cuvântul ebraic care înseamnă inaugurare.

Lupta împotriva opresorilor a durat 28 de ani (168-140 î.e.n.), obţinându-se până la urmă şi independenţa politică a Iudeii.

Trei din cei cinci fii ai cohenului Matitiahu au căzut în lupte: Iehuda în 160, Ionatan în 143 şi Şimon în 135. Ei au fost înmormântaţi la Modiin, unde se aflau şi mormintele părinţilor. De la mormintele atribuite familiei Hasmoneilor porneşte în fiecare an, de Hanuka, o ştafetă cu făclii aprinse ca simbol al renaşterii poporului nostru în patria străbună.

Dr. Adolf Weitman,
Tel Aviv

Israel: Invalizii şi inimile de fier

Inima este un organ muşchiulos, plastic, care se găseşte la majoritatea oamenilor în piept. Ea este scăldată de zeci de ori pe minut de sânge cald şi bogat, care ajunge până la ultima ei fibră. Purtătorul acestei inimi este capabil să judece, să iubească, să creeze, să spere.

O mică parte din oameni au în piept inimi de fier, inimi grele. Rugina învăluie repede inima lor şi o opreşte să funcţioneze normal. De aceea purtătorii acestui fel de inimă nu simt, nu iubesc. Din această categorie fac parte un grup de funcţionari ai Ministerului de Finanţe, care au reuşit să solidarizeze aproape întreaga populaţie din Israel în ajutorul omului limitat fizic.

Omul limitat fizic – nu invalid – este victima unei încrucişări genetice nereuşite sau un învins într-o luptă inegală cu un virus sălbatic. El este însă un erou, care-şi dezvoltă calităţi compensatoare pentru a supravieţui şi rezista unei societăţi ostile.

Vorbele, lacrimile, înfăţişarea acestor oameni, agilitatea lor pe scaunele închiriate de la "Iad Sara", foamea, frigul şi umezeala din oase, nopţile în corturi în faţa birourilor şi fotoliilor tapisate n-au mişcat inimile de fier ale funcţionarilor. Ziarele, televiziunea, pancartele n-au putut urni timp de săptămâni cifrele înţepenite de pe hârtiile lor.

Dar când a venit ameninţarea ca scaunele lor şi al lui Baiga Shohat, ministrul finanţelor, să fie răsturnate de voturile partidelor din Knesset, toate cifrele şi statisticile s-au destrămat în câteva ore. Doleanţele justificate ale acestor oameni mari au fost împlinite.

Deci şi rugina poate fi străpunsă şi fierul inimii poate fi încovoiat: VICTORIA asupra inimilor de fier.

Dr. Iulius Iancu, Haifa

Sorin Mladoveanu

Am sentimentul că l-am cunoscut pe Sorin Mladoveanu – pentru prieteni, colegi şi rude, Remy – dintotdeauna, ceea ce în parte este şi adevărat, pentru că lucrând şi eu într-o redacţie bucureşteană timp de 25 de ani, ne-am învârtit cam în aceeaşi lume. În plus, soţia lui, Despina Mladoveanu, profesoară la catedra de italiană de la Facultatea de Litere, decedată în 1993, era şi ea o "fiică a Bacăului", ca şi mine. De legat sufleteşte, însă, ne–am legat la scurt timp după apariţia cărţii mele "Poate mâine", pe care I. (Bebe) Fântânaru, bunul prieten al lui Remy, m-a rugat insistent să i-o trimit. Pe Remy cartea l-a entuziasmat, a început să-mi scrie regulat, apoi m-a invitat la Paris, să ne vedem.

Şi tot la Paris, la el acasă, am fost martoră neputincioasă, peste ani, la moartea lui, survenită la câteva zile după ce împlinise vârsta de 75 de ani. L-a răpus o leucemie acută în forma ei cea mai rea, la numai câteva luni după depistarea bolii, ale cărei asalturi le-a înfruntat cu bărbăție, demnitate și discreție, fără nici un fel de lamentări (chiar față de cei apropiați) sau imprecații la adresa unei soarte crude, care, încă din tinerețe și pe tot parcursul vieții, îi rezervase o sumedenie de situații limită de acest gen.

Secretar general de redacție la "Scânteia" în anii '60, apoi la revista "Lumea", înainte de a fi dat afară din ambele locuri de muncă, în perioada când redacțiile au fost epurate de elementele alogene aflate în funcții de răspundere, Remy (pe numele lui adevărat Raymond Löbel, Sorin Mladoveanu fiind de fapt un pseudonim, transformat mai târziu, la Paris, în Raymond Madon) a realizat performanța de a fi fost unanim apreciat și simpatizat atât de colegi cât și de șefii lui ierarhici (la "Scânteia", Sorin Toma). De primii pentru inteligența lui strălucită, umorul fin, cunoștințele lui în cele mai multe domenii, în fine, pentru manierele lui de domn, cu totul singulare pe vremea aceea, mai ales printre cei care aveau în subordinea lor mulți oameni; de către ceilalți, pentru seriozitatea cu care se achita de sarcinile profesionale.

În afară de o perioadă limitată în care semna cronică de film, nu scria (nu i-a plăcut, deși era adesea în situația de a reface textele altora), mai întâi pentru că îi repugna limba de lemn și maniera în care se făcea ziaristica de tip comunist în care de fapt nu credea (fusese propulsat în acest domeniu de către alții), privind-o efectiv ca pe un mijloc de a-și câștiga existența; în al doilea rând, tocmai pentru că atașa o asemenea importanță scrisului în sine, și era prin natura lui atât de perfecționist în materie, încât nu i se părea că se poate ridica la înălțimea propriilor lui pretenții față de sine.

Către sfârșitul deceniului 7 a emigrat împreună cu familia în Franța, unde după câțiva ani a moștenit o avere considerabilă de pe urma fratelui soției. Prost sfătuit, lipsit de simțul afacerilor și de simț practic în general, a girat-o atât de defectuos, încât spre sfârșitul vieții pierduse aproape toți banii și trăia cu anxietatea zilei de mâine.

Acest bărbat charismatic și hazos, de un farmec și o bună creștere socotite (mai ales de femei) irezistibile, a fost un om al tuturor contradicțiilor: orgolios și totodată modest (nu o dată mi-a atras atenția asupra acestui aspect în propriile-mi texte), având oroare de reclamă, publicitate, exhibiționism; socotit și frugal, și totuși prost administrator financiar; acomodant și extrem de politicos și volubil cu toată lumea, și în același timp deosebit de selectiv în relațiile umane, mai ales în prieteniile lui, care se reduceau la câteva persoane răspândite pe mapamond; de o mare disponibilitate afectivă și capacitate de dăruire sufletească, dar făcând nu o dată greșeli pe care apoi le regreta sincer și încerca să le repare.

Socialist și om de stânga prin convingere, antirasist și anti-antisemit, cum îi plăcea să se autodefi-

POFTĂ BUNĂ
LA CUNOSCUTUL RESTAURANT ROMÂNESC
DIN HAIFA

CAFE GLIDA „IONEK"

RENOVAT LA NIVELUL ANULUI 2000
Servim renumitele specialități de grătar
și mâncăruri „ca la mama acasă"

NOTAȚI: Café-Glida „Ionek"
str. Kibutz Galuiot nr. 23
Tel. 04/866-7929, 053/213-3554

Mileniul 3, secolul nou și anul 2000 se apropie vertiginos,
așa că ne grăbim să-i felicităm pe clienții și prietenii noștri
și să le urăm fierbinte
Multă sănătate! Pace! Bunăstare!

nească era eminamente un *homo politicus*. Îl pasiona politica internă franceză, urmărea totdată cu mare atenţie şi interes situaţia din Israel, fiind informat ca mai toţi evreii din Diaspora de toate sinuozităţile ei şi participând la ele din tot sufletul. A mai apucat să viziteze Israelul de două ori în ultimii ani şi a rămas entuziasmat de multe din cele văzute, mai ales pe plan urbanistic.

Celelalte mari iubiri ale lui în viaţă (în afara celei pentru sexul opus) au fost cărţile, muzica şi voiajurile.

A murit aşa cum a trăit: într-o discreţie absolută...

Gina Sebastian Alcalay
Ashdod

Girondel de la Huşi

Jenică Constantinescu era poreclit Girondel. Slab şi mic de statură, cu nasul roşu ca ardeiul, era de profesie avocat. Prin anul 1932, când Partidul Liberal din care el făcea parte a ajuns la putere, Girondel a ocupat postul de prefect al judeţului Fălciu. (Judeţul Fălciu avea reşedinţa administrativă la Huşi.) Cum Girondel deţinea o funcţie de seamă în oraş, soţia lui, până atunci profesoară, a fost numită directoarea liceului de fete "Regina Maria" din localitate. Pe lângă postul ei de directoare ea a continuat să predea disciplina ei preferată, istoria României.

Într-una din zilele şcolare ale anului 1932, Elena a intrat în clasă, la lecţie, foarte nervoasă. Era nedormită. Cu faţa palidă, arăta obosită. Spre surprinderea elevelor, profesoara, în loc să facă prezenţa, cum era regula, a început să le spună agitată necazul ei:

«Să vă spun ce mi s-a întâmplat, fetelor». Curioase, elevele aşteptau cu nerăbdare să audă păţania directoarei. «După cum ştiţi, în centrul oraşului e restaurantul Fritz. Seara, acolo se adună boieri mai de seamă din oraş la un pahar de vin şi la taclale. Ei bine, cum eu nu ştiam unde îşi petrece soţul meu nopţile, mereu îl întrebam de ce vine aşa târziu seara acasă. La care el îmi răspundea în doi peri. Ca aseară să mă invite să merg şi eu cu el în oraş. Şi unde credeţi că m-a dus? La restaurantul lui Fritz. Ce să vă spun? Îmi crăpa obrazul de ruşine! Eram singura femeie la o masă cu vreo opt bărbaţi, care pălăvrăgeau vrute şi nevrute. Şi unde mai pui că unele glume erau cam decoltate. se făcuse ora 11 noaptea şi ei continuau să comande câte încă un sfert. Ştiţi, ei nu comandă vinul cu litrul. că fiecare poate comanda într-o seară şase-şapte sferturi, asta e altceva. Era aproape miezul nopţii când Jenică al meu a mai comandat un sfert. Era al şaptelea. Ca să mă calce pe bătătură, m-a întrebat dacă mai doresc un carcalete (vin amestecat cu sirop şi sifon), la care eu, supărată foc, îl trag de mânecă şi insist să mergem acasă. Cum Jenică era bine făcut, a început să bată furios cu degetul în masă şi să strige la mine: "Nu, nu... Stai aici, cu mine, ca să vezi şi tu ce greu este!". Ei, spuneţi voi, fetelor, cum să nu fiu supărată?»

Paul Weinberg
Huşi

Nota redacţiei: Povestea cu "stai aici, ca să vezi şi tu ce greu este!" este atribuită, în lumea teatrului românesc, regretatului actor Ştefan Ciubotăraşu, care a rostit-o într-o noapte la restaurantul "Moldova" (lângă Grădina Icoanei, din Bucureşti) în prezenţa soţiei sale. Să fi împrumutat Ciubotăraşu, moldovean de felul lui, celebra replică de la Girondel?

Ing. Mircea Segalescu, Kiriat Bialik (lansează o lozincă sunând

În editura "Integral" din Bucureşti
a apărut noul roman
"Bătrânul ieri
şi nenăscutul mâine"
(190 pag.)
de *LIANA MAXY*

Este un roman al emigraţiei şi se referă la noi, evreii reveniţi în patria strămoşilor. La fel ca şi în precedentele sale volume: "NUCLEUL MAGIC" (1986) 482 pag. (biografia pictorului M. H. Maxy şi a familiei sale) şi "PUNCTELE MELE CARDINALE" (1994) 196 pag., cuprinzând: versuri, nuvele, evocări, portrete, interviuri, impresii de călătorie, autoarea foloseşte o autentică limbă literară, un ritm alert şi un stil propriu.

Cărţile pot fi obţinute trimiţând un cec bancar sau poştal pe adresa: P.O.B. 1114, Ramat Gan 52111. Tel.: 7519839

- **BĂTRÂNUL IERI ŞI NENĂSCUTUL MÂINE – 40 shekeli**
- **PUNCTELE MELE CARDINALE – 40 shekeli**
- **NUCLEUL MAGIC – 60 shekeli**

aşa: "Evrei români din toată lumea, uniţi-vă!". «Scopul este de a strânge legătura între evreii români răspândiţi în toată lumea, oameni de valoare dar izolaţi, pierduţi în masa popoarelor în care trăiesc. Dintre aceştia menţionez doar câţiva, pe care-i cunosc şi sunt cunoscuţi de multă lume: rabinul şef Alexandru Şafran, scriitorul Edy Reichman – Paris, prof. dr. Carol Stieber – Köln, prof. arhitect Nunu Schapira – Los Angeles, muzicianul Jérôme Jolles – New York, dr. A. Cassvan – New York, dirijorul S. Comissiona, dr. Marius Fahrer, specialist în chirurgia mâinii – Sydney, mari oameni de afaceri ca Niky Sterea şi M. Calmanovici – Brazilia, Dan Goldstein – Roma şi alţii, pe care, dacă nu i–am menţionat, mea culpa. Toţi aceştia, împreună cu cei din aliaua română din Israel, care cuprinde un evantai larg de personalităţi culturale, artişti plastici, muzicieni, actori, oameni de afaceri şi industriaşi, precum şi cei rămaşi în România, ar putea constitui un forum al evreilor de origine română. Acest forum ar avea scopul de a face cunoscut lumii că evreii români, în decursul timpurilor, au adus un aport valoros la dezvoltarea civilizaţiei, a progresului omenirii. Forumul poate ajuta financiar elementele tinere, dotate cu diverse talente, în artă şi ştiinţă; ar putea constitui un factor catalizator şi pentru mini-grupările existente în Israel. Prezenta lozincă poate fi considerată o utopie, dar… nu se ştie ca pământul, şi o lansez prin revista "Minimum" deoarece este singura publicaţie de limba română cu răspândire şi priză în întreaga lume»); **Paul Weinberg,** Milwaukee, SUA (da, da, ne interesează amintirile dv. din anii războiului); **Isack Segal,** apt. 202, 21650 Burbank Blvd., Woodland Hills, Ca 91367-6472, U.S.A. («încerc şi prin bunăvoinţa lui "Minimum" să găsesc o legătură pierdută cu un bun prieten, Lascăr Dorel, care a locuit pe strada Vulturilor nr. 41 din Bucureşti. El a avut doi veri, Rosenzweig sau Rosenberg, care au locuit pe strada Valeriu Branişte din Bucureşti şi cu care m-am văzut în Iaffo, Israel, în jurul anilor 1950-53, şi care apoi au emigrat în Canada, la Montreal. Eu am încercat să-i găsesc în Montreal, dar este ca şi cum ai căuta un ac într-un car cu fân. Fiind un devotat cititor al revistei "Minimum", apelez la dv. pentru ajutor. Am încercat, prin Internet, să-l găsesc pe Uly Vălureanu şi am reuşit să capăt doar un buletin destul de vechi. Cum îl pot contacta pe dl. Vălureanu?» Răspuns: Suntem siguri că internetistul Uly Vălureanu, citind mesajul dv., vă va ajuta să intraţi în legătură cu el. «Şi acum – continuă corespondentul nostru – o problemă legată de Bituah Leumi: cetăţeni care au plătit, ei şi patronii lor, taxele către Bituah Leumi din prima zi şi care au părăsit Israelul, din motive personale, familiale sau de sănătate, şi s-au alăturat familiei din Statele Unite, nu capătă ceea ce li se cuvine deoarece nu trăiesc în Israel. Ştiu că se duc procese contra lui Bituah Leumi, dar ei nu sunt înţelegători şi nu vor să schimbe această lege nejustă. Ar trebui să ia exemplul americanilor, care plătesc şi transferă ceea ce li se cuvine cetăţenilor americani indiferent unde se află şi trăiesc. La fel şi alte ţări civilizate din Europa de vest»); **Nathan Bron,** Kiriat Ata («Mărturisesc că am rămas uimit întâlnind în numărul 151 al revistei reprodus textul din ziarul de limbă rusă "Vesti", care şi-a propus să-l scoată nevinovat pe asasinul Igal Amir, punând în locul lui un necunoscut şi nişte semne de întrebare menite să denigreze stânga israeliană. Articolul apăruse în ianuarie 1997, foarte mulţi au uitat desigur de el, dar acum distinsul literat Teşu Solomovici l-a luat în braţe, i-a clătit faţa ca să se mai trezească şi l-a furnizat lui Ion Cristoiu, spre a-l publica la Bucureşti în revista "Dosarele istoriei", să afle şi românii şi să se minuneze. Aşa se face că cititorii de aici şi de pretutindeni, care nu-l pot uita pe marele erou al Israelului căzut sub gloanţele dreptei fanatice, retrograde, conservatoare, plină de ură împotriva păcii noastre cu vecinii, vor rămâne stupefiaţi şi dezorientaţi. Căci "Vesti" lansează o versiune alcătuită din sentinţe fără nici o acoperire, pe care, în schimb, o încheie astfel: "Aceasta nu este o teorie, ci ceea ce s-a întâmplat în realitate!". Deci, credeţi şi nu cercetaţi! … Această "teză" ar fi trebuit blamată şi strivită, şi nicidecum trimisă spre publicare la Bucureşti…»); **Sadan Levi,** Tzur Shalom (vă răspundem cu întârziere, dar vă răspundem: amintirile dv. despre Hanuka şi ale ei gogoşi sunt bine scrise, dar nu se potrivesc cu profilul nostru; aşteptăm altceva); **Joseph Lev,** San Jose, California, USA (de acord, memoriile fostului rege Carol al II-lea, intitulate "În Zodia Satanei", sunt interesante, cuprinzând date şi reflexii

> Crede că Dumnezeu te smereşte şi te încearcă prin suferinţă, ca după aceea să-ţi facă mult bine – această speranţă sigură îţi dă biruinţă în suferinţă.
>
> MB

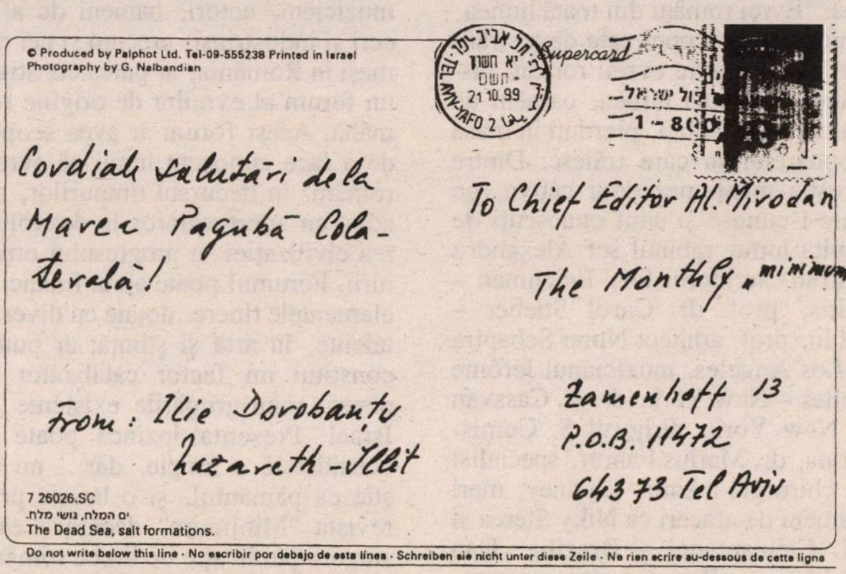

© Produced by Palphot Ltd. Tel-09-555238 Printed in Israel
Photography by G. Nalbandian

Cordiale salutări de la
Marea Pagubă Cola-
terală!

from: Ilie Dorobanțu
Nazareth-Illit

7 26026.SC
ים המלח, גושי מלח.
The Dead Sea, salt formations.

TEL AVIV-YAFO 2
21 10.99
Supercard

To Chief Editor Al. Mirodan
The Monthly „minimum"

Zamenhoff 13
P.O.B. 11472
64373 Tel Aviv

Do not write below this line · No escribir por debajo de esta línea · Schreiben sie nicht unter diese Zeile · Ne rien ecrire au-dessous de cette ligne

ce te ajută să înţelegi mai bine epoca. Epoca de ieri şi… epoca de azi. Iată un citat din care pricepem cam ce se întâmplă când marile democraţii se poartă frumos cu *terorismul,* închipuindu-şi că în felul acesta îl vor îmblânzi: «Chiar înainte de apariţia noului Satana (Hitler), lumea păşise în zodia lui. Mentalitatea pasivă, mentalitatea defensivă, aşa de bine ilustrată mai târziu prin linia Maginot (construită de Franţa la graniţa cu Germania) a rămas precumpănitoare până aproape în ultimul moment. Această politică n-a fost numai o greşeală, ci şi o crimă împotriva civilizaţiei noastre. Primul semn de slăbiciune ce s-a arătat a fost admiterea Germaniei, pe picior de egalitate cu celelalte state membre, în Societatea Naţiunilor (4 sept. 1926). Germania, din clipa în care a pus piciorul în această adunare şi până în ziua când a părăsit-o trântind uşile (19 oct. 1933), n-a avut decât un gând, s-o domine, şi dacă aceasta nu se putea, s-o facă inoperantă şi s-o distrugă. Slăbiciunea, şi îndrăznesc a spune, inconştienţa, au mers atât de departe încât această chestiune s-a sfârşit prin finanţarea Germaniei de către City (centrul financiar al Londrei) şi Wall Street. Odată acest frumos rezultat obţinut, banditismul lui Hitler şi Schacht (ministrul economiei celui de-al treilea Reich) a făcut să se declare pur şi simplu că nu se va plăti nimic; această declaraţie a fost înghiţită cu o seninitate deconcertantă. Banii au fost întrebuinţaţi pentru cea mai formidabilă înarmare pe care istoria a văzut-o până la efortul făcut după 1941 de Statele Unite. Lumea într–adevăr intrase în Zodia Satanei»); **ing. Suzette Marcu,** Kiriat Yam («O observaţie privind relatarea "Am fost în Rusia" de ZElias, din nr. 151: palatul din afara oraşului St. Petersburg nu a fost construit de Ekaterina I, ci de marea împărăteasă a Rusiei Ekaterina a II-a. De altfel, Ekaterina I a fost soţia lui Petru cel Mare, nu fiica lui»). **Ilie Dorobanţu,** Natzeret Illit (ne trimite o vedere de la Marea Moartă, pe care – învăţând de la d. Jamie Shea, purtător de cuvânt al NATO – ne scrie: «Cordiale salutări de la Marea Pagubă Colaterală!»); **David Şmilovici,** Cfar Saba («La perlele orale ale lui Louis Polinger din "Minimum" nr. 151 aş vrea să mai adaug şi eu una. Lucram la Iaşi, la Baza de petrol, când s-a pus problema construirii unui depozit la Vatra Dornei. Inginerul din comisia de aprobare a locului unde urma să se construiască depozitul a scris în raportul său că nu este de acord cu locul propus, deoarece terenul este occidental (în loc de accidentat»); **Joseph Alpern,** Geneva (mulţumind pentru relatarea despre expoziţia Victor Brauner, aşteptăm şi alte asemenea); **Ignatz Steinberg,** Kiriat Bialik (ne trimite câteva gânduri, culese de el şi comentate, pe tema: "Care e forţa care conduce lumea": «Acum două mii de ani, Virgil a scris "Mens agitat molem", adică "Mintea pune în mişcare materia". Cât de încurajator este să auzi acest principiu! Totuşi, sunt şi alte puncte de vedere: "Nu este oare evident că pasiunea, şi nu raţiunea, guvernează lumea?" [Lin Yutang, China]. Şi aud până azi glasul tatălui meu, amintindu-mi cu amărăciune: "Banul e o mică roată, ce-nvârteşte lumea toată" [Proverb românesc]. "Fundamentul principal al tuturor statelor, noi, vechi şi mixte, sunt legile bune şi armele bune" [N. Machiavelli]. Zis-a. Şi a continuat să vorbească doar despre forţa armelor. Din întâmplare, nu am uitat părerea lui Teofrast: "Viaţa este guvernată de întâmplare, nu de înţelepciune"»); **Virgil Marcovici,** Paris (Aşa e cum aţi auzit. 1. Criticul literar Geo Şerban, pe care îl urmăriţi cu plăcere în paginile "Realităţii Evreieşti", nu este evreu (vezi şi rubrica "Etc."). 2. Actriţa Sara Manu, care a murit tânără, tânără, în anii '50, era soţia poetului Marcel Breslaşu. 3. Regretăm, ca şi dv., dispariţia cronicii literare a lui George Pruteanu din săptămâalul bucureştean "Dilema" şi, ca şi dv., nu ştim de ce anume a renunţat acest condei strălucit să mai colaboreze cu revista. 4. Reţinem un calambur à propos de recenta carte a dr-ului Alexandru Marton, cuprinzând amintiri pline de haz din viaţa sa de medic: Martonifiant. 5. Reţinem şi calamburul inspirat de faptul că Lică Bluthal, cunoscutul agent de voiaj, este şi un pasionat om de teatru: Bluthalia); **ing. Radu I. Gaton,** Tel Aviv; **Lina Raucher,** Amsterdam, Olanda; **Barbu Sanie,** Boston, SUA; **dr. Egon Melamed,** Bnei Brak; **arh. Gh. Săsărman,** München, Germania; **Zoia Messinger,** Naharia (mulţumiri pentru bunele cuvinte, sugestii şi observaţii; ceilalţi, pe curând).

ophir tours

CEA MAI MARE FIRMÅ TURISTICÅ DIN ISRAEL

NOU şi IMPORTANT PENTRU TURIŞTI

DE AZI LICÅ BLUTHAL la OPHIR

NOTAŢI ÎN AGENDA DVS. NOUA ADRESĂ:

Str. Ben Yehuda 32 (pasaj EL-AL)
Telefon direct: 5269791, centrala: 5269777

OPHIR TOURS

VĂ OFERĂ BILETE DE AVION ŞI HOTELURI PE TOT GLOBUL
LA PREŢURI FOARTE AVANTAJOASE

CĂLĂTORIŢI NUMAI CU CEI MARI

LICÅ BLUTHAL - OPHIR TOURS vå oferå:

Bilet de avion TEL AVIV - BUCUREŞTI - TEL AVIV

NUMAI LA NOI **222 $**

pînă la 01.01.2000 – SFÎRŞITUL MILENIULUI
MINIMUM 6 NOPŢI

Program de odihnă la munte de Hanuca:

POIANA BRAŞOV - Hotel „ALPIN"

NUMAI LA NOI ***6 nopţi - 7 zile*** **395 $**

Preţul cuprinde: bilet de avion, Hotel „ALPIN", două mese pe zi.
Preţul nu cuprinde: taxa de înscriere 49 $, transfer şi taxa de aeroport 26 $

TELEFONAŢI şi VEŢI OBŢINE AVANTAJELE NOASTRE

Aniversări

Eugen Preda, ziarist, fost director general al Radiodifuziunii Române; 70 de ani de la naştere; la Bucureşti.

Tania Lovinescu, poetă, prozatoare: 75 de ani de la naştere (vom reveni în numărul viitor).

Dr. Adolf Weitman, fost director al spitalului din Suceava, personalitate de seamă a originarilor din Suceava în Israel; 85 de ani de la naştere.

Distincţii

Ioan Holender, directorul general al Operei din Viena; titlul de Ofiţer al Artelor şi Literelor; decernat de guvernul francez pentru contribuţia sa la promovarea creaţiei muzicale franceze în Austria.

Alexandru Sever, scriitor; Premiul "Sebastian Costin" (vezi consemnarea de la rubrica "Etc.").

Decese

Adrian Lupu (59), regizor de teatru. După un debut remarcabil la T.E.S., unde-a semnat spectacole de succes cu "Iakubowsky şi colonelul" sau "Tevie lăptarul", precum şi după o scurtă trecere în Israel în anii '80, a devenit directorul Teatrului din Galaţi, impunându-se atât prin calitatea montărilor sale (Caragiale, Dürenmatt, Brecht etc.), cât şi prin capacitatea sa de animator, care a culminat prin organizarea Festivalului Internaţional de Teatru din oraşul de pe malurile Dunării.

Luci Zahareanu, ziaristă; a fost soţia cunoscutului publicist Adrian Zahareanu. Specialistă în arta culinară, L. Z. a semnat, ani de-a rândul, până s-a îmbolnăvit, o rubrică unanim apreciată de sfaturi gastronomice în "Minimum".

Colette Corbu, ziaristă, fost redactor la "Contemporanul" (a fost soţia ziaristului Nicolae Corbu, fost redactor-şef adjunct la "Scânteia").

Carnet

Manifestări, manifestări...

27 octombrie a.c.; la Muzeul Tel Aviv: concert de muzică de cameră; printre solişti, eleva Shirley Brill (17 ani), care a interpretat cu succes la clarinet lucrări de Poulenc şi Messager.

10 noiembrie a.c.; la Universitatea din Ierusalim: concert de muzică românească contemporană, sub auspiciile dr. Gh. Popescu, ambasadorul României în Israel; dirijor: Dorel Pascu Rădulescu.

11 noiembrie a.c.: vernisajul expoziţiei de fotografii "Clipe de creaţie şi satisfacţie – cu aparatul de fotografiat printre artiştii din Ein Hod", a fotografului Armand Beraru. Născut la Cernăuţi, sosit în ţară în 1964, A. Beraru, aflat la cea de-a 35-a expoziţie personală, a oferit vizitatorilor posibilitatea de a intra în "culisele" pictorilor şi sculptorilor din magicul sat întemeiat de Marcel Iancu. Acelaşi Beraru deschide la Centrul Cultural Francez din Haifa, în ziua de 6 decembrie a.c., o expoziţie pe tema "Drumurile vinului din Alsacia" (expoziţia va fi deschisă până la 20 decembrie).

18 noiembrie a.c.; la emisiunea de televiziune "Vitrina", de pe Canalul 33; o discuţie cu pictoriţa Liana Saxone-Horodi pe marginea recentei sale expoziţii retrospective.

21-23 noiembrie a.c.; la Universitatea Tel Aviv; în organizarea Institutului pentru istoria Germaniei; conferinţa internaţională pe tema "Cernăuţii ca paradigmă – pluralismul cultural şi problema naţionalităţilor". Printre vorbitori, câţiva cernăuţeni din *trib:* prof. Zvi Javetz, prof. Rafael Vago şi Andrei Corbea-Hoişie, acesta din urmă de la Universitatea din Iaşi. Cu acest prilej a fost prezentat filmul documentar "Nostalgie bucovineană – de la Cernăuţi în Israel", regizat de Zoltan Terner şi produs de M. Simionovici.

24 noiembrie a.c.; la sala "Beit Oman" din Haifa: seară literară organizată de Cercul cultural "A. Clain"; în program: Liana Saxone-Horodi, Luiza Carol, Andrei Fischof, Miri Ran; precum şi o evocare a poetului Mircea Toma; coordonatorul serii – Shlomo David.

29 noiembrie a.c.; la Universitatea din Ierusalim; conferinţă a prof. G. Meiseles, despre limba română vorbită în Israel.

Zece ani de la moartea lui Cornel Bogdan

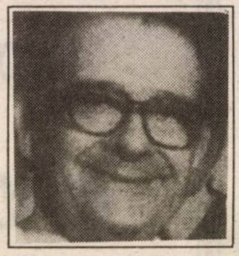

În noaptea Revelionului, în urmă cu zece ani, s-a prăbuşit la masa de lucru şi a murit Cornel Bogdan, abia numit secretar de stat la Ministerul Afacerilor Externe şi membru al noului guvern instalat după revoluţia ce a dus la înlăturarea lui Ceauşescu.

Cornel Bogdan, membru al rezistenţei anti-ceauşiste, a fost rechemat urgent de la Washington. El avea toate motivele să rămână departe de România lui Ceauşescu, pentru a-şi păstra libertatea. A răspuns însă imediat la chemarea acelora ce voiau mobilizarea sa în serviciul României democrate. Din păcate n-a funcţionat decât trei zile, fiind răpus de un atac de inimă.

Azi ştim ce pierdere a fost moartea lui pentru România în drum spre un regim democratic.

Ar fi cazul ca istoricii români să iniţieze un studiu detaliat despre viaţa acestui strălucit diplomat şi intelectual care a trăit tragedia omului ce se zbate între două lumi deosebite, cea a evreului şi cea a românului.

Fie-i memoria eternă!

I. Artzi

A TRĂI FĂRĂ DURERI

şi dificultăţi în buna funcţionare a organismului

Oare şi Dvs. vi s-a spus deseori:
„Nu-i nici o soluţie, va trebui să vă obişnuiţi cu durerile”?
Oare şi Dvs. aţi încercat diverse şi variate metode de tratament, fără folos?
Oare şi Dvs. suportaţi dureri grele care vă influenţează viaţa?
DESTUL!!!

Cu sănătatea nu ne jucăm.
Cruţaţi-vă de operaţii de prisos şi tratamente medicale dăunătoare.
CLINICILE LASER vă vor rezolva problema
şi vă vor ajuta să trăiţi o viaţă sănătoasă.
Cu ajutorul aparaturii laser, cea mai modernă din lume,
fără dureri, daune sau alte consecinţe.
După mulţi ani de experienţă în diferite clinici şi la spitalul “Asaf Harofe”
LA NOI SE VINDECĂ, NU NUMAI SE POTOLESC DURERILE!

În clinicile laser tratăm:

În domeniul dureri – ortopedie

Dureri de spate, dureri de încheieturi, spondiloză, dureri reumatice, dureri de genunchi ca urmare a pierderii cartilagiilor, dureri fantom, hemoragii şi umflături provenite de la lovituri sau accidente, probleme ale umerilor, ale tendoanelor, muşchilor, TENNIS ELBOW, călcâi etc.

Probleme de circulaţie sanguină, dermatologie şi răni grave

Tratarea varicelor pentru ameliorarea funcţionării venelor, edeme la membrele superioare şi inferioare, răni şi dureri provocate de circulaţia sângelui în vene, eczeme, psoriazis, ulceraţii pe bază vasculară sau diabetică, escară, arsuri reno etc.

Tratamente speciale

C.V.A., astmă, tinitus (ameliorare 50% în medie), Menière (ameliorare 90% în medie).

În domeniul cosmetic – estetic

Prevenirea calviţiei şi stimularea creşterii părului, tratarea acneei, îndepărtarea cicatricelor şi pigmentaţiilor de bătrâneţe.

În domeniul ochilor

Laser pentru îndepărtarea ochelarilor, LASIK – noua metodă – fără dureri, control şi îndrumare (operaţii cu laser).

Încercaţi şi Dvs. metoda care a ajutat multe mii de suferinzi în ţară şi milioane în lume!
Adresaţi-vă la clinicile noastre moderne din Centrul Azrieli – Tel Aviv şi Beit Amot – Haifa.
Tratamentele se efectuează de o echipă medicală – specialistă în materie.

Pentru comoditate, sunt multe posibilităţi de a se ajunge cu mijloacele de transport în comun, publice (multe linii), parcare foarte comodă.
Este uşor de ajuns la noi şi cu trenul (gara Hashalom din Tel Aviv).

V.I.P. – o secţie nouă
se va deschide
în decembrie 1999

Pentru amănunte şi înscriere:

Tel Aviv: Merkaz Azrieli, turnul triunghiular, etaj 28,
telefon 03/609-1666, 608-1477
Haifa: Beit Amot, Rehov Iaffo 157,
vis-à-vis de Tahana Merkazit, telefon 04/852-7262

LASER CLINICS
מרפאות לייזר
רשת ארצית לרפואה מתקדמת

HOLIDAYS TRAVEL & TOURS
נסיעות ותיירות
הולידיס

Str. Trumpeldor nr. 12, Tel Aviv

TOMY HERESCU-HERSKOVITS
vă propune:

- HANUKA 3-10 DEC. LA POIANA BRAŞOV

Hotel ALPIN – cu demipensiune şi transferuri 499 $
sau combinat cu 2 nopţi la BUCUREŞTI
hotel 5 stele (Majestic) 565 $

ULTIMUL REVELION AL MILENIULUI!!!

- **Hotel INTERCONTINENTAL – Bucureşti – 31.12. – 03.1/2000 inclusiv zborul, transferuri şi seara de gală!** **555 $**

- **Hotel ALPIN – Poiana Braşov – 5 nopţi/6 zile cu demipensiune, zbor, transferuri şi cină festivă 29.12 – 03.1/2000** **699 $**

Bilete de avion la zborurile noastre Charter
La Bucureşti: în fiecare luni şi vineri. Plecare la ora 8 dimineaţa.
Preţ, inclusiv taxa de aeroport

289 $!!!

Excursie de Hanuka

BUDAPESTA – PRAGA
3/9 dec. – 6 nopţi/7 zile complete
inclusiv zborurile interne, hoteluri, autobuz, ghid etc. 799 $

În atenţia d-voastră: Preţurile nu includ taxa de aeroport, taxa de înscriere şi „tipim"
Informaţii suplimentare: HOLIDAYS TRAVEL: Tel. 5166767 sau 5163363
şi la agenţiile din ţară

PREŢ SPECIAL PENTRU MUNCITORII DIN ROMÂNI
LA PRIMELE 3 ZBORURI:
3;10;13 decembrie: 249 $ tur-retur
sau 180 $ un zbor Tel Aviv – Otopeni